Ч. 74. Львів, Второк 1 (14) Цьвітня 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ої місце, а в „Дописане“ по 50 с. — Надіслані і ніякі приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Ecclesia polonica militans*)!

До нас в науку! Ми навчим,
По чому хліб і сіль по чім...
Шевченко — Кавказ.

Коли наші борці слова хотять мати сильний таран на польску гакату, нехай пильнійше зачнуть студиювати відносини західно-галицкі бодай з urzędowych zródeł. А вжеж відносини західно-галицкі так в діяметрально ріжні від східно-галицких, що студия на кождім полю буде дуже вдячна. На всякі вїби „бруди,“ котрі витягають з наших інституций просьвітних і економічних, шкіл, бурс і т. и., на всякі обкидуваня болотом нашої молодїжи, учителїв, урядників, на всякі роди плюгавленя нашого народного житя знайдемо важкі арґументи на власнім сьмітю гакати, там, де она чує ся неподїльною панею т. є в західній Галичині. Ми, живучи на сході, не маємо найменшого понятя о їх брудах, бо они свої покривають перед сьвітом, щоби не зашкодити собі перед очима безпристрастних критиків У гакати все від давна зорґанїзоване, все обдумане до найдрібнїйших дрібниць. У неї жадна часопись власних брудів прати не буде без огляду на тее, чи видає ві „консерватист“ чи „соціалїст“. Наші знов люди діставшись на захід, не скажуть нїчого о тім з многих причин. Одні — мучевники — занадто в шляхотні, щоби порпати ся в гакатистичнім сьмітю, другі здеморалїзовані затратили всякий змисл помічуючий і порівнуючий, або дбають більше о кариеру. Лишають ся для нашої інформациї urzędowe zródła, котрі треба лиш пильно переглядати, а вже якогось зерна правди дошукаємось.

За те на сході наші bra ia в цїлком иньшім сьвітлї нам представляють ся, так що нераз навіть щирих але коротко-зорих наших людий зуміють обманути. Они висувають на нас „кацапа“, котрому здає ся, що побиваючи вас, збудує ось зараз тут матушку-Москву, другим разом новокурсівка, нашого соціяліста або й навіть щирого народовця. А всї ті висуванці по найбільшій части не знають, що дїлають не по своїй волї й сьвідомости, але під впливом суґґестиї гакати. Не одному такому нашому чоловікови здає ся, що він йде леґальною дорогою, а не присвить ся ему віколи, що всякі бруди на сьвітї є річию зглядною.*) Найгірші (після гакати) наші бруди ще в ясним сявом в порівнаню з поганию з гакатистичного сьмітя. А наші люди мов ті люнатики перуть, перуть свов брудне біле, аж підре ся на втїху гакатї. Не забуваймо, що ті гакатисти небезпечнїйші для нас, що не кричать, а удаючи до дна леґальних і праведних, апелюють до чувств гуманних етичних, релїґійних наших чесних людий, апелюють до їх почутя, обовязків і т. и. так довго, так витревало, аж наших щирих людий обмотають своїми сїтями, зроблять з них слїпе оруде і давителїв нашого народного руху. Sie gehen immer gesondert, schlagen aber alle zusammen. Наш загал забуває, що має ворога, котрого вже дїди, баби ссали з молоком грудий материй їдь гакатистичну:

Zamiar wylęgły w myślenia pomroka
Zle jest przed czasem wykazać na słońce.
Niechaj rzecz cała dokonania bliska
Jak piorun wprzódy zabija niż błyska!

Тая їдь Валенродівска в такій вже скількости назбирала ся, так вже сфермен тувала, що вже всї зачинаємо бачити, як она на нас переливаєсь.

Не загальники тут підносить ся, бо на все те є повно доказів. Частинку малу з них вині наведу, а надїю ся, що знайдуть ся такі, що і з всїх иньших піль видвигнуть докази на наведені загальники, щоби добре пізнати гакату і скрутити їй карк.

Що навіть менше сьвідомі вже протирають на се очи, в якій цїли будує ся на рускій земли косцюлки, се бачимо добре. Я й навіть для тих не пишу сих стрічок, хоч і они дечого з виніїшного писаня научать ся. Я бажаю дуже, щоби прочитали се ті Русини, що в своїх ультра-католицких пересьвідченях уважають будоване косцюлків на Руси за річ дїйсної потреби латинників, що вважають взнесене більшого числа католицких сьвятинь хочби латиньского обряду збільшенем хвали Божої. Ще не перевели ся у нас такі люди, що так арґументуючи, причиняють ся морально і материяльно до будови косцюлків. Так само арґументують публично і члени комітетів будови косцюлків, коли йде річ натягнути на ту цїль сьвяту Поляків або наших людий. „Се цїль Божа“ кажуть они, „ми не задумуємо будувати жадних twierdz. Що доми Божі вважати хотять за twierdze наші шовінїсти, ми сему нїчого не винні, так як і загал Русинів своїм шовінїстам рота не замкне.“ Так боронять ся комітетові, коли задумують звести косцюлок в якім Жабю, Новім Селї чи в Косові. Подивімось, як они ґаздують на своїм сьмітю, коли проживають не межи нами.

По руских селах будують косцюлок, де є 4 латинників, а капличку, де є їх двох. Чи се дїйсно є така жива живучість польского костела, чи се дїйсно є проявом глубокої релїґійности его членів? Нї! Не кину тут знов жмені загальників, заговорю до них з їх власних жерел урядових. Прошу розгорнути Schematismus Dioeceseos Tarnoviensis pr. A. 1903 і взяти до помочи карту Галичини, де є зазначені також села. Вже не буду доторкувати полудневої части дієцезиї, де є і рускі села, бо там є відносини анальоґічні зі східною Галичиною, але займу ся північною частию.

Деканат	Назва парохії	Число осель приналежних	Число костелів	Число каплиць звичайних	Число каплиць на цвинтарях	Число духовних
Домброва	Болеслав	13	1	2	—	3
	Домброва	10	1	—	—	2
	Ґрембошів	15	1	1	—	2
	Олесно	19	1	2	—	2
	Отфинів	14	1	—	—	2
	Щутин	20	1	2	1	3
Мілець	Баранів	10	1	—	—	2
	Борова	8	1	—	—	2
	Ґавлушовичі	10	1	4	—	2
	Мілець	10	1	1	2	2
	Падев	13	1	—	—	2
Радлів	Радлів	13	1	—	1	3
	Окуличі	6	1	—	1	1
Радомишль	Пшецлав	12	1	—	—	2
	Радомишль	6	1	3	—	2
	Вадовичі горішні	14	1	1	—	2
	Засів	12	1	—	1	3
Ропчичі	Дембиця	9	1	3	1	2
	Ропчичі	3	2	—	2	2
Завада		4	1	—	—	2
Тарнів	Юрків	11	2	2	—	2
	Лисогора	12	1	3	—	3
	Збилїтовска гора	10	1	—	—	2

Не стало би в „Дїлї“ місця, колиб хотїв все виписувати, а читачам терпеливости. А скажу, що дуже много осель є віддалених по кільканайцять кільометрів від костела парохіяльного. А комітетові з Жабя косівского йойкають, що для кількох Мазурів урядників перенесених на місце Русинів урядників, забраних на Мазури, нема w promieniu 7 km żadnego kościoła polskiego! В парохіях латиньских на сході, де належить також по 3—20 сіл, будує ся тепер в кождім селї костел або капличку, хоч в них нераз по півтора латинника бувае і то сьвіжо перетягненого з руско-кат. обряду — в дієцезиї тарнівскій, а також в краківскій дуже много є сіл, що мають понад 1000 рим.-кат. а віддалені від матїрного костела по кільканайцять кільометрів, а не мають навіть одної маленької каплички.

Чи гадає хто, що инші люди на сході будують косцюлки, як в тарнівскій дієцезиї живуть? Гакатисти на сході то голодні зайди з заходу, що прийшли пастись на рускім хлібі. Они побожні лише тогди, коли ходить о будоване Польщі під покришкою релїґійности та коштом Руси. Се грізне мементо для наших ультракатоликів! Тарнівскій Dwutygodnik katechytyczny, котрого пренумероване поручає нашим духовним станиславівска консистория, взиває своє духовеньство, щоби оно поперло морально і материяльно роботу комітетів косцюлкових та щоби заохочувано мазурску молодїж західно-галицку, щоби громадно горнула ся до стану духовного. Колиб сей зазив був випливом тої глубокої релїґійности, котрою так все они на сході чванять ся, дорікаючи нам старшим і молодшим, що у нас ширить ся релїґійний індеферентизм, колиб се дїйсно було в інтересї католицкої церкви, то мусїли-б они найперше вимести своє власне сьмітя. Не вжеж західно галицкі Мазури не потребують анї сьвятинь, анї слова Бо-

*) Стаття надіслана.

*) Автор має тут на думцї наших наставників Русинів, що нерелїґують своїх, давши ся „надути“ Полякам на тему релїґійности, нагінки за радикалїзмом і атеїзмом і т. п. — *Ред.*

Леонїд Андреев.

Ангелочок.

I.

Часом хотїлось Сашцї перестати робити те, що називаєть ся житем: не умивати ся що ранку студеною водою, в котрій плавають тоненькі кусочки леду, не ходити до ґімназиї, не вислухувати там, як усї його ганьблять, і не дізнавати болю в поясници тай по всїм тїлї, коли мати кладе його на цїлий вечір на колїна. Та що йому було всего кількайнайцять лїт і він не знав усїх способів, якими люди перестають жити, коли захотять сего, — то він далїше ходив до ґімназиї і клячав, і здавалось йому, що житє вїколи не скінчить ся. Мине рік, еще рік і еще рік, а він усе ходити-ме до ґімназиї і клячати-ме дома. А що в Сашки була непокірна і сьміла душа, то він не міг спокійно відноситись до зла і мстив ся на житю. Для сеї цїли бив товаришів, говорив грубости начальству, дер книжки і весь день брехав то перед учителями, то перед матїрю, — не брехав лише перед одним батьком. Коли в бійцї йому розбивали ніс, він нарочно роздрапував його собі ще більше і ревів без сльоз, а так голосно, що всї дізнавали неприємного вражіня, кривились і затикали вуха. Виревівшись, кілько треба, він сейчас, замовкав, показував язик і рисував у своїй нотатцї карикатуру на себе, як реве, на надзирателя, що заткав вуха, і на побідника, що дрожить зі страху. Вся його нотатка була зарисована карикатурами, а найчастїйше повтарялась така: Груба а низька баба била полїном тонкого, як сїрничок, хлопчиска. Під тим було підписано великими, нерівними буквами: „Проси прощення!“ — і відповідь: „Не попрошу, хоч трісни!“ Перед Різдвом вигнали Сашку з ґімназиї, а коли мати зачала його бити, він укусив її за палець. Се дало йому свободу, і він перестав умивати ся що ранку, бігав цїлий день з дїтьми і биз їх, а бояв ся лиш одного голоду, бо мати перестала зовсїм його годувати і лиш батько ховав для него хліб і бараболю. При таких условинах Сашка вважав істнованє можливим.

В пятницю, на сьвятий вечір, Сашка бавив ся з дїтьми, доки вони не розійшлись по домах і не заскрипіла заржавілим, замералим скрипом фіртка за послїдним із них. Уже темнїло, і з поля, куди виходив одним кінцем глухий заулок, наступила сїра снїгова мрака; в низенькім чорнім будинку, що стояв поперек вулиці, засьвітили на брамі червонавий, немерхтячий огник. Мороз став більший, і коли Сашка переходив через ясний круг, який утворив ся від запаленої лямпи, то бачив у воздусї маленькі, сухі снїжинки. Приходилось іти до дому.

— Куди волочеш ся, щеня? крикнула на него мати і замахнулась кулаком, але не вдарила. Рукави в неї були засукані, обнажуючи білі, товсті руки, а на безбровім, плоскім лици виступали каплї поту. Коли Сашка проходив попри неї, почув знакомий запах горівки. Мати почіхалась у голові грубим вказуючим пальцем з коротким, брудним нігтем, а що сварити ся не було часу, то лише сплюнула і крикнула:

— Статистики, одно слово!

Сашка згірдно потягнув носом і перейшов за перегороду, де чути було тяжкий віддих батька, Івана Саввича. Йому все було студено, і він старавсь загріти ся, сидячи на розпаленій печи і підкладаючи під себе руки долонями в долину.

— Сашка! А тебе Сьвічникові на деревце просили. Служниця приходила, — прошептав він.

— Брешеш? — запитав з недовірем Сашка.

— Їй-богу. Та відьма нарочно нїчого не говорить, а вже і блюзу приготовила.

— Брешеш? — що-раз більше дивував ся Сашка. Богачі Сьвічникові, що віддали його до ґімназиї, після того, як його відти вигнали, не казали йому показувати ся до себе. Батько ще раз забожив ся і Сашка задумав ся.

— Ану посунь ся, розсїв ся! — сказав до батька, вискакуючи на коротку піч, і додав:

— А до тих чортів я не піду. Занадто розгордїкть, коли ще я до них піду. „Зіпсований хлопець!“ — сказав крізь ніс.

— Самі гарні, антипи грубописки.

— Ах, Сашка, Сашка! — скорчив ся від студени батько, — не винести тобі голови.

— А ти свою виніс? — грубо відповів Сашка. — Мовчав би вже: баби боїть ся. От нюнька!

Батько сидів мовчки і корчив ся. Через широку щелину з верхи, де перегорода не доходила до стелї, проникало слабе сьвітло і ясним пятном стелило ся по його високім чолї, під котрим чорнїлись глубокі очні ями. Колись Іван Саввич сильно пив горівку і тодї жінка боялась і ненавидїла його. Та коли почав харкати кровю і не міг більше пити, стала пити вона, постепенно привикаючи до горівки. І тодї відімстила все, що прийшлось їй витерпіти від високого, вузкогрудого чоловіка, що говорив не зрозумілі слова, тратив задля зухвальства і пянства службу і приводив до себе таких самих довговолосих та безпутних зухвальців як і сам. Противлежно до мужа вона в міру того, як пила, поправлялась, а її кулаки ставали що-раз тяжші. Тепер вона говорила, що хотїла, тепер вона водила до себе мущин і женщин, яких хотїла, і сьпівала з ними голосно веселі пісні. А він лежав за перегородою мовчазний, скорчений від вічного холоду, і думав про те, як не справедливо і страшно складаєть ся людське житє. А його жінка жалувала ся перед усїми, з ким не приходило-б ся їй стрічати ся, що нема в неї на сьвітї більших ворогів, як муж і син: оба зухвальцї і статистики.

Через годину мати говорила Сашцї:

— А я тобі говорю, що ти підеш! — і при кождім слові Феоктиста Петровна товкла кулаком до стола, на котрім вимиті склянки підскакували і бренькотїли, ударяючи о себе.

— А я тобі говорю, що не піду! — відповідав холоднокровно Сашка, а кутики його губ дрожали від бажаня, вискалити зуби. В ґімназиї за ту привичку звали його вовчатем.

— Зібю я тебе, ох, як зібю! — кричала мати.

З власних винниць поручають
Дальматиньскі вина БРАТЯ ДІДОЛІЧ Львів виключно ул. Чарнецкого 3.
КОНЯКИ дальматиньскі, хорватскі і французскі. Ручимо за натуральність.
СЛИВОВИЦЯ сирмска. Фіґи дальматин. знамениті, кґр. 40 кр, При більших замовленях на провінцию відповідний рабат. 217 4—10

жого? Гакатисти розумують підай так, що не треба! Чи не мав сими днями один з корифеїв духовних галицьких відчиту агітаційного в Кракові в справі nieb zpaczeń stwa ruskiego głównie we wschodniej Galicyi? Видно, що гакатизм не на жарти всі вітрила розпустила, бо згаданий корифей хоче відограти ролю другого месиянша Козловского. Ми однак пережимо сей і ваші пароксизми гакатизму. Вже гірше нам бути не може, як є, а ми свої патрони заведи зачали набирати. Ради борців наших ростуть, завзяття наше в більшім степени змагає ся, як їх гакатизм. Хто не може дїлом нехай борбу веде словом. А в матеріялу против гакатизму досить на кождім полї. Лише пошукати его хоббі у власних жерелах гакатизму!

Може тепер прозріють наші ультрамонтани, як їх гакатизм в шори убирав. Чи не є много наших людий, на котрих ми покладали великі надії, нині під впливом суґґестиї гакатизму?! Протріть очи! гакатисти релігійні лиш там, де ходить о будову Польщі кошом Руси. Гакатисти самі підкопують повагу католицизму! Пісни думки гакатизму не потребують потомки колишних лицарів з 1846 р. ані домів Божих, ані ксьондзів, не потребують того великих батьків великі внуки..... Чи не повторить би нам тут за нашим вічним Шевченком:

За кого ж Ти розпинав ся,
Христе Сине Божий?
За нас добрих? чи за слово
Істини? Чи може,
Щоб ми з Тебе насьміялись?
Воно ж так і сталось!
Храми, каплиці, ікони,
І ставники і мірри дим
І перед образом Твоїм
Неутомимий поклони
За кражу, за війну, за кров!
Щоб братню кров пролити просять,
А потім в дар Тобі приносять
З пожару вкраденний покров...

Остап Починайло.

Великий страйк в Голяндиї.

Увагу сьвіта звертає тепер великаньский страйк в Голяндиї, що в скорім часї обхопив цїлу майже державу і принив цїху іншого ґенерального ґенерального страйку. Голяндия країна високо промислова і богата, має свій величавий промисл еще з часів, як була республикою, в XVII і XVIII. столїтю, а хоч боротьба з Анґлїєю спинила на якийсь час дальший розвій голяндского капіталїзму, то однак в послїдних 30 роках фабричний промисл Голяндиї розцвів на ново і тому Голяндия є знаменитим терепом до орґанізациї страйку. Нині Голяндия належить до найбогатших і найбільше промислових, фабричних країв Европи а яко така має численну сконцентровану і дуже сьвідому верству робітничу.

Страйк розпочав ся від страйку служби на зелїзницях, але з годом розширив ся і розширяє ся доси завдяки робітничій солїдарности і на инші роди працї. Страйкарі мають свій комітет охоронний а той видає прикази і пильнує, щоби робітники заховували ся спокійно і не наражували ся на атаки. Тож зі страйкових міст доносять, що там ні одного робітника не видно на улицї а вся маса робітнича держить ся дуже крїпко і солїдарно. Про порти в Ротердамі і Амстердамі доносять, що вони виглядають наче вимерлі. Всї магазини стоять позачинювані, кораблї порожні держать ся без руху, всї судна позамикано. В портах стоять масевійска і жандармерії, та вони здають ся ся бути одинокими гістьми в тих портах. Все инше держить ся по домах — одні з змови, другі з браку потреби йти в місто, що стоять без працї. Навіть чужі кораблї відходять без ладунку з голяндских портів а товари, призначені для Голяндиї, вилаґовують ся в портах вїмецких або Антверпії. Та не тілько в средствах комунікациїних настав застій; страйк захопив вже також робітників других заводів, між инними ґазових і вектрових, а той послїдний страйк покрив голяндскі міста темнотою а людність тих міст позбавив на час хлїба.

Управа зелїзниць і кораблїв старала ся зразу зломити страйк, але їй се не удало ся. Першого дня ще сяк-так ходили поїзди, але вже другого дня через брак практики і умілости у персоналю настала загальна замішанина а рух на шляхах мусїв змалїти майже до нулї. Тілько сям і там стають одиниці здібні до зелїзничої служби, але тих одиниць не богато — суть то в части студенти політехніки, котрих управа зелїзниць стягнула до ломаня страйку.

Страйк голяндскій викликує відгомін також у робітників инших країв, котрі спішать своїм товаришам з моральною і фактичною підмогою. Так французька „Конфедерация працї“ видала зазив до французских робітників, щоби вони бойкотували Голяндию, а за сим покликом пійшли вже робітники портові в Марсилії, котрі бойкотують голяндскі кораблї. Комітет французских робітників портових взивав товаришів, щоби безусловно не ладували товарів на кораблї, що йдуть до Голяндиї, і не виладовували кораблїв, що приходять з Голяндиї. Також робітники инших промислових країв стану ла своїм товаришам до помочи; всюди сиплять ся заяви симпатиї, падуть слова о бодрення, збирають ся складки..

Через що страйкують голяндскі робітники? Причина страйку чисто політичної натури. А то сторонництва пануючі в краю заключили союз, щоби в парляменті перепертн закон, забороняючий службі зелїзничній змову в цїли боротьби о підвисшене платнї, отже закон відбираючий їм право сьвідомої коалїциї. Против того йде отже страйк, против того змагає ся солїдарна акция робітничого люду.

Доси нема позитивної вістки, чи страйк вже скінчив ся і як скінчив ся, чи виграною чи програною Донесення дневників суть в тім згляді баламутні а верховодяча преса в Голяндиї пускає в сьвіт реляциї, о котрих вже пересьвідчено ся, що суть неправдиві. В кождім случаю страйк в Голяндиї, що принав цїхи ґенерального політичного, показав велику силу і сьвідомість робітничої верстви.

З Городенщини.

(Донисе).

День 25 марта буде днем памятним для нашої Городенщини — того дня відбули ся аж два зборн, що сьвідчать про добрі орґанїзациїні почини в повітї на полї політичнім і економічнім. Перший збір се були загальні збори нашого товариства кредитового в Городенцї, а другі — загальні збори політичного товариства в Городенцї. Думаю, що буде інтересне і для краю і для всїх сьвідомих людий в повітї (о скілько особи сто не явили ся), довідати ся де що близше про ті збори.

На перших зборах явило ся поверх 200 учасників, між тими де-що инйської сьвітської інтелїґенциї і кількох сьвященників. Збори тревали від 10 ої рано до 2 ої попол., в присутности делеґата „Народного Комітету“ п. Льонґина Цегельского, котрий брав участь в зборах яко ґість. Зі звіту голови надзираючої ради о. Альбіяна Олесницкого і поясненьд-ра Окуневского з боку і іменем дирекциї довідали ся ми, що товариство в двох роках свого істнования розвинуло ся незле. Членів має товариство тепер 467 а власного капіталу на удїлах 9.215 К. Вкладки щадничі в другім роцї виносили 42 059 К, 73 сот., позички на скрипти 47 554 К, 45 сот, позички на векслї 6 488 К, а загальний оборот касовий діяшов до суми 126.615 К. 04 сот. Чистий зиск товариства приніс 277 К, 45 сот., котрий по волї зборів дописано до резервового фонду.

Як видко з сего короткого звіту, товариство розвиває ся добре; помимо свого недовго істнования воно вспіло не тілько само покрити всї свої адмінїстрацийні видатки, але і дало надвишку. Не кажучи вже о тім, що в тягу року своїм капіталом пособляло також нашому „Народному Домови“. Тож не дивниця, що збори приняли звіт з одушевленем до відома а п. Цегельский опираючи ся на перших гарних результатах зґрів зібраних до дальшої успішної дїяльности.

При ширшій участи ніж збори кредитового товариства, бо при участи около 500 осіб відбули ся загальні збори політичного повітового товариства, що відбули ся годину пізнійше. Збори отворив в присутности комісаря ц. к. староства, Левицкого, голова товариства д-р Окуневский, складаючи звіт з дїяльности за послїдних 1½ йт. З звіту довідали ся учасники, що Городенщина на стала ся послїданими роками ареною най завзятійшої може в цїлім краю політичної боротьби. Вже другі набори соймові а зокрема парламентарні відбувають ся у нас — казав д-р Окуневский — в асистенциї реквізованих зі всїх сторін, бо аж з під Бродів, жандармів, уже до других наборів укивав ся, чи надужитя ся у нас військова сила і вже другий набір відбув ся в Городенщинї при асистенциї ескадрона уланів. На поборенє рускої сили в повітї центральний комітет „для вибору розбійників“ мусїв жертвувати аж 10 000 К, а кандидат того комітету мусїв продати на гору пїть значну часть лїса, щоб здобути собі остат чно мандат і знабите ludka.

Немснше важку боротьбу звело товариство о городеньску повідову раду. При виборах до тої ради побідили Русини і розпоряджали 14 ма голосами, зустрівши ся в той спосіб лице в лице з Польщею. Крім одного місця в видїлї повітовім, котрого нам не могли вже заперечити, бо припадало воно нам після закону, не хотїли Поляки допустити до видїлу ні одного Русина, ані також до путата Русина на місто маршалка. Наслїдком того Русини протягом 3 років не допущені через абстиненцию до ухвалення будженту повітового, бо Поляки, стратившн 3 рад них через смерть, не могли нїяк зложити комплету. Мимо того власти позволяли й дальше на безбальне побирано повітового ладунку. Вкінци наслїдком інтерпеляцій до правительства намісництво розвязало раду повітову і завело тимчасову управу, іменуючи бувшого маршалка, Теодоровича, правительственним комісаром та покликую чи до байрату, крім одного старенького руского декана, самих польских панів та їх прислужників. З Русинів не взято нїкого! Так, в супереч ідеї автономії повіреної автономічну управу повіту іменовичим польским панам, котрі — заслїплені нечуваним польским шовінїзмом — відносять ся до всего, що руске з ворожою ненавистю і нетерпимостию і визискують своє становище против руского хлопа. Доходить до того, що дїдичі через ц. к. власти екзекують роботизну в жнива по 18 кр. денно на власним харчи, що приневолює ся хлопа на 8 дни арешту, за се, що не хоче ставити ся до пана на знак ґодованої роботи, а з канцелярії бар. Романкана пишуть ся листи до руских священиків, що они „n espodziewali się, ażeby Przew. Ksiądz tak bardzo szkodził propinacyi p. Romaszkana i namawiał ludzi do bratwa bez zwłoki“, староста взивав до себе молодого священика і вговорює его, щоби не так то дуже розбивав ся за братством тверезости, а рїзначачно городеньский бурмістр відказує людям видачі робітничих книжок, щоби тілько, не дай Боже, не забрало бар. Романкановн півдармого робітника. Бувший комісар правительственний, Сіткевич, загнївавши ся при кінци свого урядования на п. Романкана за якусь лавочку, приписав ему титулом неоплаченого від кількинайцяти років громадского додатку від его реальностий, положених у місті, около 16.000 корон. Бар. Романкановн се дуже не на руку, тож справа стремить на місця, як не одна вже подібна справа в городеньскім повітї.

Так само невідрадні відносини для Русинів в шкільництві, де доказує інспектор шкільний, Крушевич. Дехто ще лише провізорично займав місце інспекторске, захований бодай зверхний вигляд лоґальности та, від коли за старанем фамілії Цїньских став іменованим сталим інспектором, то вже Русинови-учителеви годї дихати в повітї. Сей інспектор виґнав в послїдних часах з повіту учителїв Русинів: Рабчука, Чабана, Шевика, Новодворского, Винницкого, Городецкого, Кукуруза, Бенцика, Дорошка, Цяблика, Михайлюка і Курилюка. Все те були люди характерні, дбалі о честь свою і повагу школи, та всї мусїли виносити ся з повіту. Сим будучи мірного образования, не може сей інспектор стерпіти коло себе учителя з власною думкою і з почутєм людского достоїнства, а натомість окружає ся такими учителями, що або за гріхи мусять мовчати, або песпроваджують до шкіл усякого роду „панянка“, котрі відтак старає ся винхати за муж, або mate zki. Який наслїдком того упадок шкільництва в Городенщинї, які поступи в науцї загалом, а спеціяльно в науцї руск ї мови, можна собі представити. Якими дальше дорогами увільняє ся у нас иноді дїтий від школи, се все очивидно п. інспектор не знає, і знати мабуть не хоче, бо ему вистарчає ласка Адольфа Цїньского, котрий „nauczył go, jak Polskę kochać“. — А сего у нас досить! — Учительки-Русинки прямо не можуть обігнати ся від вдїзливости сего свого наставника: „A dla czego Pani nie widać w polskim Sokole“ і т. п.“

Хоч невесоле затим положене Русинів в городеньскім повітї, однак політичне руске товариство і стояти буде на сторожі руских прав та не устане, доки не зломать панованя фамілій і не докаже того, що Городенщина ще не Польща, але часть австрийской Руси.

По сім справозданю голови товариства наступив реферат о. Олесницкого про ради повітові і вибори до ради повітової в Городенцї. Та тут правительственний комісар показав ся чогось дуже вразливим, не допускав навіть згадки про маршалківску дорогу, зривав ся, що хвиля, навіть тоді, коли бесїдник висказував признане старосту в противенстві до „повяту“, а вкінци заявив, що дїяльности „повяту“ критикувати не можна (!) Тож о. Олесницкий, спинюваний безпрестанною обструкциєю комісаря, мусїв свій реферат значно скоротити. Та мабуть поступоване комісаря, що так брав в оборону особи всїх потентатів з „повяту“, було найлїпшим агітаційним средством на руску сторону. Не даром п. комісар.. ge te Ruthenus.

В вінци наступив реферат д-ра Окуневского про комасаційний закон, почім одушевлені участники зборів розійшли ся серед сьпіву патріотичних пісень.

Збори відбули ся в будинку „Народного Дому“.

Учасник.

Справи заграничні.

Вязанку по більшій части сумних вісток приносять дневники про Росию. Так дня 16. марта с. р. арештовано в Катеринославі студента вищої гірничої школи Волод. Кравцева за участь в демонстрациї з лютого с. р. і сказано ему, що адмінїстрацийним ладом піде на три роки до вятской губернії. Се викликало загальний розрух між студентами, так що постановлено не ходити на виклади. Через те вища гірнича школа в Катеринославі має бути замкнена.

В Петербурзї замкнено жіночий інститут лїкарский з причини, що студентки, невдоволені новими приписами екзамінацийними, жадали їх зміни, а коли куратор і ректор не пристали на те жадаче, перестали ходити на виклади.

В половинї марта с. р. зійшли ся в одній петербурскій реставрациї літерати і дневникарі на осьмі з черги товариські збори і по довгій дискусиї над теперішним положенем российскої печати ухвалили резолюцию, в котрій зазначено, що честна печать не має спроможности висказувати своїх гадок про дїяльність правительства, так що не лишає їй нїчого иншого як або мовчати або хвалити; друга часть печати, висказуючись односторонно о дїяльности правительства, виробляє в суспільности хибні погляди, а у правительства хибні поняття про публичну опінію; дятого домагає ся резолюция внесеня цензури.

На балканьскім півострові ситуация доси не змінила ся. Вся увага звернена тепер на Росию, котрої консуль з Митровиці Григорій Щербина помер, постріляний турецком жовнїром Ібрагімом д. 31. марта при нападі Альбанців на Митровицю так, що кулька прошибла ему печінку і нирку.

Покійний був еще молодим чоловіком, бо мав що-йно 35 лїт. Родом з Чернигова (там перевезено також его тїло), укінчив науки в Лязаревскім інституті для східних язиків в Москві, потім вступив на службу до азиїского департаменту в міністерстві заграничних справ, а вже в р. 1891, в 24 році життя, придїлено его до российской амбасади в Царгородї. В р. 1893 зістав секретарем при консулятї в Скоплї, в 1896 віцеконсулем в Митровици. Вже тогдї Альбанці заявили що не впустять до Митровиці российского консуля, а Щербина вибираючись там, мав сказати: „Коли там згину, то буде се початком кінця Туреччини“.

І справдї смерть Щербина мимоволї нагадує подібну пригоду, що склала ся перед российско-турецкою війною; тогдї убито в Солуни консулїв нїмецкого і французского, що хотїли вирвати болгарску дївчину з рук турецкої товпи. То убийство надало тогдї справам новий зворот. Подібно й хінська війна була наслїдком убийства, якого доконано в Пекинї, на нїмецкім консули Кетелері. Отже насувая ся й тепер питане, чи смерть российского консуля не викличе наслїдків, доси не жданих і не бажаних.

Що Туреччина мусить Росиї відплатити за смерть її заступника, се розуміє й сама Порта; дятого турецкий военний суд з незвичайним поспіхом зараз по раненю консуля засудив Ібрагіма на 15 лїт примусових робіт. Але вже тогдї российский амбасадор в Царгородї заявив, що сеї покути не уважає за достаточну; коли жовнїр винуватий, то має бути покараний смертию, а коли не винен — значить, коли був лише орудєм в чиїхсь руках, — то повинен бути увільнений. Що-ж скаже российске правительство тепер, коли ранений консуль умер?

З другої ж сторони Порта найшла ся у великим клопоті ще й через те, що не хотїла би й Альбанців занадто дразнити; вони-ж виступають против навидуваних Туреччині реформ не тілько у власнім інтересї — як се ми вже раз пояснювали — але й в інтересї цїлости турецкої держави, для котрої поступові реформи рівнають ся розпадови. Альбанці грозять навіть переходом на католицизм, коли не здобудуть у Порти жаданих уступок.

Але мабуть і Росия найшлась не в меншім клопоті. Війни вона тепер не бажає, а відділена від Туреччини Румунїєю і Болгариєю, мусїла би хиба Австро Угорщині поділити зроблене ладу в Старій Сербії і в Македонії, як колись в Босні і Герцоґовині. Се велить надіяти ся, що Росия ярке нарушене міжнародних прав і нетикальности заступників чужих держав своїм звичаєм старатись буде використати як найлїпше, але справу вкінци таки полагодить мирно.

Сензаційна новість! в пасажи Миколяша, в покою до снїдань **СТАНИСЛАВА ПОХМАРСКОГО** в Автомат Цитра, гарний мебель, спроваджена через комісову фірму **І. СВОБОДА і І. ПИСАРСКИЙ**, Львів, Сикстуска 58 а. Цитра своїми мельодийними і милими звуками так упоюючо дїлає на слухача, що той ані не спостереже ся, коли „змахнув“ на снїдане з буфету приладженого апетитно знаменитими канапками і замнями перекусками безліч тих канапок і перекусок та кілька чарок угро-вина, опісля зїсть зі смаком обід **знаменитий і здоровий**, по обіді випе кілька бомб чудового скоцїмера, а по **добрій вечері**, поправши ся з численним товариством Панів і Пань, буде мав йдучи до домів в товаристві **мельодиї цитри**. Прошу тому Вповажану Публику самій пересьвідчити ся. — З поважанем: **Станислав Похмарский.** 227 (3–6)

— Щоб ж, збий!

Феоктиста Петровна знала, що батька сина, котрий зачав кусати ся, вона вже не може, а коли вигнати його на вулицю, то він буде волочити ся і швидше замерзне, чим піде до Сьвічникових. Тому взяла на поміч авторитет мужа.

І ще батьком називають ся, а не може зберечи матїр від образи.

— Дїйсно, Сашка, йди, чого героїжиш ся — відозвав ся той з печи. Може вони тебе знов де примістять. Се добрі люди.

Сашка зірдно усьміхнув ся. Давно, ще до того, як Сашка прийшов на сьвіт, батько був учителем у Сьвічникових і з того часу думав, що вони найлучші люде. Тодї він робив еще при земській статистиці і нїчого не пив. Розійшов ся він з ними після того, коли оженив ся з дочкою своєї господинї, котру скривдив, почав пити і так опустив ся, що його пяного підіймали на вулици і відводили в поліцию. Та Сьвічникови й дальше підмагали його грішми, а Феоктиста Петровна, хоч ненавидїла їх, як книга і все, що відносилось до минувшости мужа, дорожила їх знакомством і хвалила ся ним.

— Може й міні принесеш що з дерева, — продовжав батько. Він хитрив, Сашка розумів се і погоджував батькам зі слабість і брехню, однак йому дїйсно захотїло ся принести що-небудь сему хорому і нужданому чоловікови. Він давно вже сидить без доброго тютюну.

— Ну, добре! — буркнув. Давай блюзку або що. Пришила ґузики? А то я тебе знаю!

(Дальше буде).

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ческа опозиция.

Прага. Вчера промовляв тут на численнім вічу п. Бакса, обжалуючи серед гр'мких оплесків Молодочехів о зраду народу, доконану через зміну тактики. В одноголосно ухваленій резолюції віче домагає ся упадку парляменту і знесеня нинішної констатуції а окрім того вислали телєґрами до президента палати послів, аби в будучности не важив ся обиджати в парляменті ческий язик.

Дневники доносять, що між Чехами запосить ся на нову солїдарну акцию і що не є виключене відновленя обструкції в парляменті, коли би правительство не схотїло спровнити найважнїйших національних домагань Чехів.

Угорска опозиция.

Будапешт. Вісти, що правительство хоче опозициї поробити значні уступки в справі військових предложень, не справджують ся. Деякі непорозуміня між Аповім а Сеймом будуть в короткім часі вирівнані. Коли би партия независимости дійсно унеможливила ухвалене буджетової провізорії, то правительство рішилось заакцептувати стан „ex lex".

Страйк військових капель.

Будапешт. Сего року військо першай раз не взяло тут участи в ресурекційнім торжестві. Команда відкинула дотичну просьбу церковних властий і покликуючи ся на розпоряджене коменданта корпусу не хотїла дати віддїлу війска і капель „для паради". Яко причину подають можливість демонстрациї против цїсарского гимну, котрий військові капелї грають при таких торжествах.

Републиканьскі манїфестациї.

Барцельона. Вчера відбуло ся тут велике віче при участи 20.000 осіб. Ухвалено утворене одноцїлого републиканьского стронництва, на котрого чолї має стануть Сальмерон.

Мадрид. В столици і на провінциї відбулись вчера републиканьскі збори. В метінґу в Мадриді взяло участь 15.000 осіб. Посол Коста заатакував дуже остро монархічну форму управи і заповів тріюмф републиканьской системи. По вічу тисячі народу відпроваджували через місто Косту з окликами: „нехай жие република". В цїлій Ішпанії в републиканьских вічах мало взяти участь до 300 000 осіб.

Баґдадска зелїзница.

Лондон. Дневники доносять, що Анґлія, Франция і Німеччина мають в рівній мірі брати участь в контролї над будовою баґдадской зелїзницї.

Царгород. Французскі і нїмецкі заступники синдикату баґдадской зелїзницї відбули збори в справі утворена товариства будови цїлої лїнії між Кома а перським заливом.

Страйк в Голяндиї.

Гаґа. Перша палата признала одноголосно закон против страйків, а королева Вільгельміна безпроволочно санкціонувала сей закон. Міліция лишить ся на дальше і буде стерегчи зелїзничий тор.

Амстердам. В наслїдок непорозуміня між орґанїзаціями робітників, війскові власти видали дуже острі інструкції. Ґаризон в Амстердамі буде збільшений. На случай розрухів в Амстердамі буде заведений стан облоґи.

Рільничий конґрес

Рим. В присутности королївской родини, президентів сенату і палати послів, міністрів, амбасадорів і численних гостий відбулось на капітолю отворене 7 міжнародного конґресу рільничого. В імени міста привитав зібраних бурмістр кн. Кольона, відтак привитав конґрес міністер рільництва.

Бунт бездомних.

Петербург. В азилю вибухли так ґрізні розруха, що не могла їх утихомирати поліция і треба було спровадити військо.

Хорватскі забуреня.

Загреб. Один з селян, пострілений жандармом в часї нападу на зелїзничу стацию в Запресїчу, помер. До Запресїчу приїхала компанія війска. Розрухи не повторились.

Демонстрациї в Сербії.

Білград. За участь в манїфестаціях арештовано тут одного редактора.

НОВИНКИ.

— **Страйк форналїв.** З нагоди вістий про страйк в Солевій пишуть нам з Ягольницї чортківского повіту. І у вас був недавно страйк а застрайкували двірскі форналї. Причиною страйку було задержане ординарії за пів кварталу. Зголодаїлі форналї взяли ся до того оружя, котрим послугують ся робітники по містах. Солїдарність межи форналями була дуже велика, бо коли на жадане ординарії дали відмовну відповідь то де що котрий трамав, всьо кинув, навіть худобу не напоїли і пішли до дому. В фільварку лишили ся лиш панські лизуни а то: ремісники, гуменний і польові. Економ побачив, що не жарт, казав худобу напоїти польовому і послав его на другий фільварок пожичити кукурудзи. Вечером увідомив форналїв, що рано одержать ординарію і так змова скінчила ся виграною страйкуючих.

— **„Patryarchalne stosunki"** мають, після запевнень шляхотско-ґакатистичної преси, панувати між двором а „poczciwym ludkiem". Як та „патриярхальність" виглядає на ділї, нехай послужить отся допись, надіслана нам з Городенщини: У звісного русиноїда, п. Лешка Ценьского, дїдича в Вікні, наймив ся дня 8 лютого с. р. Микола Лосюк на цїлий рік на службу. Умова стала була на 50 зр. річної платы, 8 кірців ординарії і 2 фіри паливa. За то мав Лосюк служити на своїм харчи (!) цїлий рік, від третої годины рано до 7-ої вечером. Лосюк потребував 20 зр. наперед на викуп заставленого поля, стже вже по тижни зголосив ся до п. Ценьского з просьбою о задаток. „Патриярхальний" дїдич відмовив, а коли Лосюк, не богато думаючи, покинув службу, п. Ценьскій заскаржив его до староства, котре зараз і засудило Лосюка на 8 днїв арешту. Лосюк відсидїв кару, та сейчас потім відставило его староство поліцаянтом з Городенки до Вікна на дальшу службу у п. Ценьского. Тут „патриярхальний" дїдич кинув ся до Лосюка з кулаками і був би їх не на жарт спробував на лиці голодного, знуждованого мужика, як би Лосюк не відхилив ся. Розшалїлий дїдич вертів тоді відставого его до двірских ґрат і дозорця, але Лосюк вже по 2 годинах утїк з двора. Що дальше буде покаже ся, бо п. Ценьскій загрозив Лосюкови, що цїле лїто буде гнити в криміналї.

— **Наші артисти за границею** З Киева доносять нам про незвичайно сердечні овациї, котрих предметом був наш славний земляк, артист-сьпівак А. Мишуґа, що бавив там тепер на гостинних виступах в опері. Театр на всїх тих виступах, мимо підвисшеної цїни був переповнений, а поводженя прямо знамените, публика сердечно приймала свого давного любимця, овацийними оплесками, приневолюючи до „бісованя"(в „Галицї" приміром домагала ся трича повторити думку) — хор назіть по скінченім акті на сцені бив „брава" і устроював овациї. Часописи посьвятили виступам нашого земляка симпатичні реценциї, як приміром читаєм в Кіевлянині: „В Гальцї" з великим успіхом виступив старий знакомий і любимець Киевлян, А. Мишуґа. Сьпівак переховав всї достоїньства і симпатичні прикмети своєї інтерпретациї і робить вражіне артиста, відчувающого горячо і умїючого передати чувство своє видцям. Партея „Монтка" справедливо названа коровою в репертуарі п. Мишуґи. Від початку до кінця інтерес видця постепенно зростає, від першої сцени з Галькою до прекрасної думки, котру п. Мишуґа сьпівав з рідким артизмом і експресиєю. Голос сьпівака звучить чудово особливо в горішнім регістрі". — Подібні реценциї явились по виступі п. Мишуґи в „Фаустї", де одушевляють ся его прекрасною кантиленою і незвичайним артизмом в ужитю фальсета в горішнім „do", котре наповнило всїх подивом. Не менше горячо виражають ся о відданю п. Мишуґою партиї Ленского в „Онеґінї", в котрій то ролї, мав бути прямо незрівнаним. — Рівнож находимо імя п. Мишуґи на програмі концерту, устроєного літературно-артистичним товариством в честь нашого народного ґенія Тараса Шевченка. Часописи зазначують, що п. Мишуґа з походженя сам „Малорос", і тому так незрівнано віддає малорускі пісні.

— **Пригода в рускім театрі.** Підчас вчерашної вистави „Хати за селом" в рускім театрі лучила ся нашому симпатичному артистови п. Стадникови, що саме грав ролю героя драми, цигана Томрія, дуже прикра пригода. При кінци 2 ого акту вибігаючи зі сцени, п. Стадник поспортував ся на східцях за кулїсами і впавши на двері з склянними шибами, розтяв собі в кількох місцях долоню так, що наслїдком сильного болю зімлїв. Першу поміч дали п. Стадникови его товариші, а п. Стадник так вмів опанувати себе, що помимо рани, по півгодиннїй перерві, явив ся на сцені і грав свою ролю до кінця.

— **Еміґрация з Буковини.** Після донесень буковиньских часописей виїхало онодї з чернівецкого двірця 180 селян, майже самих Русинів, котрі опустили вітчину, щоби слїдом численних своїх попередників глядати щастя в Канадї. Взагалї еміґрациїний рух з Буковини принимає чимраз більші розміри і тому справедливо домагаєсь буковиньска преса, щоби міродайні чинники звернули на невідрадне положене селян більшу увагу і постарались лихови відповідно зарадити.

— **Помноженє сил при авдиториятах.** Наслїдком реформи військової карної процедури показала ся потреба скріпленя сил при військовій юрисдикциї. Як доносять з Відня, найвисша военна управа постановила отворити при авдиториятї 200 нових посад для практикантів, о котрі можуть старати ся резервові і активні офіциры з укінченими правничими студиями. Ті авдиториятскі кандидати, з котрих 160 потрібно до міністерства війни а 40 до міністерства краєвої оборони, будуть з початку приділені на означений час до практичного вибразованя державним прокураторіям, а доперва потім знайдуть примішеня при військових авдиториятах.

— **Двірска афера.** Леопольд Вельфлінґ, брат княгині Люізи, підписав вречитї перед кількома днями в Монтре в Швайцарії резиґнацию зі своїх архикняжих і спадкових прав, причім зложив всякі військові титули та відзнаки і прирік принати чуже підданьство, а тим самим не переступати більше границь Австро Угорщини. За те одержав відправу 200.000 фр. а надто річні апанажі в квоті 30.000 фр., котрі будуть йому виплачувані місячно по 2.500 фр. При тій нагоді заявив б. архикняжь, що з п. Адамовичівною не оженить ся.

— **До чого не служать промінї Рентґена?** Уживано їх доси до всього можливого, але передовсїм як дуже помічне средство при медициньских операциях. Японскі власти розширили практичне применене промінїв Рентґена, бо користовують ся ними при гляданю за злодіями. Початок вийшов від фабрики чеканеня золотих і срібних монет в Токіо. Мимо дуже старанного надзору інспекторів, котрі обтрушували докладно робітників при виході з варстатів, щезали безвастанно кусні золота та срібла і не було способу викрити злодіїв. Тимчасом робітники крали дуже просто. Аматор дорогого металю лизав его кусниками, а вернувши домів, заживав звичайне средство на прочищене і приходив в посїданє своєї добичі. Інспектори були супроти такого підступу безсильними. Та тепер одержало японьске правительство з Філядельфії дуже сильний апарат до дослїдів при помочи промінїв Рентґена котрі викриють найменший кусник золота в жолудку робітника і увеможливлять дальше практикованя сего вельми інтратного злодїйского шпорту.

— **Найстаршим чоловіком на сьвітї** є безсумнїву Імануїл дель Воль в Монльо Парк в Америциї. Має тепер 157 лїт і є властителем фарми. Важить 41 кільоґрамів. На свій вік є незвичайно різкий і притомний. Ніколи не курив тютюну і ніколи не пив алькоголічних напоїв. Своїм лїкарем на всякі недомагання уважав сонце, на котрого промінях висиджує денно по кілька годин.

— **Кровавi дїла.** В селї Орбово, тверского повіта в Росиї, 56 лїтний селянин Яків Погодин зарубав сокирою свого батька, 90-лїтнього старця і 80 лїтну матїр. Була се месть за се, що родичі були незадоволені з сина, котрий оженив ся вдруге і мав богато дїтий, та хотїли его разом з жінкою і дїтьми вигнати з хати. — В Еденбурзї стрілив до ротмістра гузарів Мольдавера его слуга Девгарт котрий зі страху перед грозячою йому карою постановив ротмістра застрілити. Куля револьверова хибила, а Девгарт утїк і підрізав собі бритвою горло.

— **Поєдинок за цїсарский гимн** відбув ся онодї в Стольнім Белеградї. В одній з місцевих каварень звелїв поручник 69 п. п. Юрий Кевер заграти на музичнім автоматї „Боже буди повровитель", против чого зпов запротестував присутний дневникар Кароль Бравїцз. Спір вправдї того вечера полагоджено, але коли на другий день дневникар описав цїлу подію в своїй ґазеті, офіцар виразив ся про него зневажливо, за що знов дневникар вызвав его на поєдинок. В двобою на шаблї оба противники вчинили собі сатисфакцию, бо як один так другий покалїчили ся в голову та рамена.

— **Послїдні вісти.** Президент міністрів д-р Кербер одержав велику ленту ордену Стефана. — Загальне повстанє в Македонії має вибухнути зараз по сьвятах около 27. с. м. Повстанєм має кермувати Сарафов, котрий вже находить ся на терені призначеним до вибуху.

— —

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

— **Видїл кружка жіного філії рускаго Товариства педаґоґічного в Тернополи** складає всїм місци щиру подяку тим Вп. Панам, котрі причинились до урядженя комерсу на вечерницях в честь 42 л. роковин смерти Шевченка дня 5 н. ст. цьвітня с. р. в комнатах Рускої Бесїда — а іменно: ВПП: Алексевичевій, Вашкевичевій, Вітошиньскій, Безкоровайній, Гладишовскій, Ганчаковскій, Громницкій, Гутковскій, Калитовскій, Конрадовій, Левицкій, Лучаківскій, Марковій, Мостовичевій, Навроцкій, Чумаківні, Ріпнїйскій, Свистуновій, Сениковій, Стахевичевій, Терлецкій, Тополиницкій, Кобриньскій, Юськевичевій, Волиньскій, Райтеровскій і Дольницкам. Заразом подає видїл до відомости, що дохід з розпродажи їх дарів в сумі около 100 К, передає видїл до фонду на будову Народного Дому в Тернополи. За Видїл: *Юлія Лопатиньска, Мария Солтисова.*

— **Рада надзираюча „Повітового Товариства кредитового"** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові скликує отсим на підставі §. 45 статута **Загальні збори** стоваришеня, що відбудуть ся дня 5 н. ст. мая 1903 о годинї 3 по полудни в сали Товариства „Руска Бесїда" у Львові (ринок ч. 10. І. п.) з отсим предметом варад: 1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів 2. Справоздане з дїяльности з маєтковим білянсом по конець року 1902 3. Справоздане комісиї контрольної. 4 Предложене Ради надзираючої що-до подїлу зисків. 5. Вибір двох членів Ради надзираючої на місце вилосованих. 6. Внесеня членів. За Надзираючу Раду „Повітового Товариства кредитового", у Львові дня 13 цьвітня 1903. *Др Кость Левицкий. Василь Король.* 1—3

— **Великий вибір напелюхів** на рїжну цїну, після моделїв паризких і віденьских, як також капелюха для дїтий можна купити в Товариствi „Труд" у Львові, ринок ч. 39 І поверх. Приймає ся замовленя листовні, виконує ся старанно і в як найскоршім часї.— *Дирекция.*

— **Вп. Заточників** маємо честь повідомити, що в часі Сьвят великодних: 19, 20 і 21 н. ст. цьвітня 1903 кождим разом о годинї 8 рано відправить Вєч. о. Захарій Лехицкий катехит ґімназияльний, Службу Божу в тутешнім парохіяльнім костелї. Хто наміряє приняти св. Тайни Сповіди і Причастия, зволить зголоситись в кождім з тих днїв вже о годинї 7. рано в згаданім костелї. — В перший день Сьвят — значить на сам Великдень — зараз по Службі Божій зволять Вп. Родимцї всї до одного загостити до „Читальнї Просьвіти в Новім Санчи" (улиця Матейка) на спільне сьвячене. З отвертими раменами очікуємо любих Гостий. „Горі іміем серця!" Від Видїлу „Філії і Читальнї Просьвіти. — Новий Санч, в неділю цьвітну 1903. — *Лїпиньский, Яворский.*

— **Конкурси** розписало: Ц. к. намісництво на посаду скриптора з поборами VIII кл. ранґи, евентуально амануента з поборами IX ранґи в ц. к. университетскій бібліотеці у Львові з реченцем до 30 с. м.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ у Великім тиждни в церкві ОО. Василиян у Львові (улиця Жовківска 36.)

В вторник і середу рано о год. 9-ій Служба Божа Прежде освященних Дарів.

В четвер о 9-ій год. сьпівана Служба Божа св. Василия з Вечірнею; вечером о 7 год. Страсти.

В пятницю рано о 8 год. Царскі Часи, о год. 11 Вечірня, обхід, заложене Плащаниці і наука. Вечером о год. $^3/_4$6 надгробна Утреня, о год. 7 страстні Псальми, котрі відсьпівав Хор Питомців духовної Семинарії з отсею програмою:

1) Бортнянъский: Благообразний Іосиф.
2) Бортнянъский: Вскую прискорбна вси Кон. XXXIII.
3) Рудковскій: Яко овча.
4) Конко: Благообразний Іосиф.
5) Бортнянъский: Гласом моім Кон XXVII.

В суботу о 9 год Служба Божа св. Василия з Вечірнею, вечером о 7 год. Утреня св. Воскресенія (ресурекция).

В неділю Служби Божі читані о годинах: 5, 6, 7; торжественна Служба Божа о 8 год. Вечірня з наукою о год. 5 вечером.

63 1 8

Мавтнера імпреґновані насїня пастівних бурашів видають загально найбогатший збір, а також знаменитї і незрівнані суть насїня ярин і цьвітів Мавтнера. 44 21-31

40.000 корон виносить головна виграна льотерії огрівалень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягнене відбуде ся невідкличо дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем.

Послїдне представленє.
В САЛИ ТОВАРИСТВА „GWIAZDA"
при ул. Францїшканьскій ч. 7.

РУСКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР
під дирекциєю Михайла Губчака.

Ві Второк дня 14 цьвітня 1903.
НАТАЛКА ПОЛТАВКА
оперета в 3 дїях Котляревского.
Закінчить
ЗАВІЩАНЄ
дїло музичне Вербицкого.
Режисер п. Стадник. Капельмайстер п. Косак.

ЦИНИ МІСЦЬ: Крісло І-ряднє 2 К. ІІ-ряднє 1 К. 40 с. Партер і К. для учеників і підофіцерів 50 с.

Білєта ся тягне можна в „Народній Торговли" і в товариствi Руска Бесїда" ринок ч. 10, а вечером при касї.

Початок о годинї 7½ вечером.

РЕПЕРТУАР РУСКОГО ТЕАТРУ.
Ві второк дня 14 цьвітня Пращальне представленє *„Наталка Полтавка"* оперета в 3 дїях Котляревского. Закінчить: *„Завіщанє"* дїло музичне Вербицкого.

Надіслане.

Володимир Лаврівскій
аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожите, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, І. поверх ч. дверий 14. 2(1) 3—10

Ренти держкавні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на наші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЄН
дім банковий і контора вимінни у Львові.

ТОРГОВЛЯ ВИН
РЕСТАВРАЦИЯ І ГОТЕЛЬ ПІД „ТРЕМА КОРОНАМИ" У ЛЬВОВІ,
ул. Трибунальска ч. 10.
(давнїйше Брайтмаєр) **ФІЛІП БІЗАНЦ** поручає на сьвята
Знамениті ВИНА угорскі, австрийскі, реньскі, токайскі, шампаньскі, французский Коняк, Лїкери, Руми і Портер анґлїйский. Всякі замовленя з провінциї полагоджуєсь відворотною почтою. — З поважанем **ФІЛІП БІЗАНЦ**, ресторатор. 253 1 5

Оголошене.

В Сушї почта Витків новий (пов. Камінка) має ся сего року будувати помешкане для пароха, муроване, крите бляхою, коштом 14.082 кор. 77 сот. і поправити господарскі будинки коштом 1358 к. 64 с. Особи фахові з добрими рекомендациями, бажаючі перевести сї роботи а могучі дати кавцию, можуть зголосити ся дня 23 пьвітня с. р. (четвер по Воскресеню) перед полуднем у підписаного і оглянути плани з кошторисом.

Запримічає ся, що комітет парохіяльний не буде звертати коштів за дорогу і т. и.

Михаїл Кордуба, парох і предсїдатель коміт. парох. в Сушї. 264 1—3

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших
окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, таєльми мірничі, піони, лібелї манометри і т. в.

Уряджене девізнів електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

XI. Звычайнй Загальнй Зборы

ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

вѡдбудуть ся въ четверъ 21 н. ст. мая 1903 о год. 10 передъ полуднемъ у Львовѣ, въ великѡй сали „Народного Дому“.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Вѡдчитане протоколу X. Загальныхъ Зборѡвъ зъ 8 мая 1902 р.
2. Справоздане Дирекциі и Рады надзираючои за X рѡкъ адміністраційний (1902) и замкнене рахункѡвъ за рѡкъ 1902.
3. Справоздане Комісіи ревизійнои и удѣлене абсолюторіи Дирекциі за X рѡкъ адміністраційный.
4. Внесеня Рады надзираючои:
   а) въ справѣ роздѣлу надвышки зъ р. 1902 въ сумѣ 116.927 коронъ.
   б) въ справѣ ужитя 4000 кор. зъ резервы спеціяльнои на фондъ запомоговый Агентѡвъ Товариства.
5. Выборы:
   а) 6 членѡвъ Рады надзираючои на 6 лѣтъ по мысли §. 32 стат. на мѣсце уступаючихъ: о. Д-ра Ивана Гробельского, пп. Іосифа Гурика, Григорія Кузьмы, Дра Евгена Олесницкого, Теодора Стахевича и Дра Стефана Федака.
   б) 5 заступникѡвъ членѡвъ Рады надзираючои на 1 рѡкъ (§. 32 стат.).
   в) 3 членѡвъ Комісіи ревизійнои и 1 заступника на 1 рѡкъ (по мысли §. 45 статута.)
6. Интерпеляциі членѡвъ.

Президентъ:
Григорій Кузьма.

VI. Звычайнй Загальнй Зборы

Товариства взаимн. кредиту „Днѣстеръ“

стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ вѡдбудуть ся въ четверъ 21 н. ст. мая 1903 о год. 4 по пол. у Львовѣ, въ вел. сали „Народного Дому“.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Вѡдчитане протоколу V. Загальныхъ Зборѡвъ зъ 8 мая 1902 року.
2. Справоздане Дирекциі и Рады надзираючои за VI рѡкъ адміністраційный и замкнене рахункѡвъ за рѡкъ 1902.
3. Справоздане Комісіи ревизійнои и удѣлене абсолюторіи Дирекциі за VI рѡкъ адміністраційный.
4. Внесеня Рады надзираючои въ справѣ роздѣлу зыску за р. 1902 въ квотѣ 12,797 кор. 53 сот.
5. Интерпеляциі членѡвъ.

Передъ зборами о годинѣ 8-ѡй рано вѡдбуде ся Богослужене въ Церквѣ Усп. Пресв. Богородицѣ.

Президентъ:
Григорій Кузьма.

265 1—1

Знаменитий
МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клґр. пущї за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбираторї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣтности курациного меду висилаю даром і оплачено.

159 82—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

РУСКІ СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ

20 ріжнородних в найлїпшім виборі — 1 К. 50 с. франко.
10 ріжнородних в найлїпшім виборі — 80 сот. франко.
100 сьвяточних карт мішаних в найкрасшім виборі, чорні, рукою кольоровані, оксамітні — 5 К. 75 с. франко.

поручає доки засїб вистане

АНТИКВАРНЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 4 2—5

Найдешевше, найсовістнїйше купує ся лише

І. КАПРАЛІКА
у Львові
побіч Народного Дому.

відзначеної найвисшими похвалами
і дорогого товару одиноких фірми краєвої в часописи

2?3

Дяка

чесного, тверезого, з добрим голосом, спосібного удїляти науку нотного співу, пошукує уряд парохіяльний в Чагрові почта і стация Букачівцї. 251 3 4

Реальність

з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля враз з сїножатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Вч. о. Иосифа Фолїса, пароха я Скнилові. 257 2 —

Земля на парцеляцию.

Із Слобідки лїсної, повіта коломийского, доносять нам, що тамошний дїдич має около 800 морґів лїса до вирубаня і розпарцельованя по 220 К. за морґ. Годило-б ся нашій інтелїґенциї заняти ся сим дїлом, заким той кусник рускої землї не загорнуть Мазури, котрі осїли вже в сусїдних Майданах.

Рутинована учителька Русинка

з семінарияльною матурою приймелекцию панночки з виділових кляс або з семінарів а Львові. Приготовлює рівнож до матури. Інформациї в адміністрациї „Дїла“.

Купити шукаю пасїку. Хто має на продажь прошу о докладну сферту: Романчак в Білій чортківскій почта Білобожница. 268 —3

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значіне.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozynskyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3, II. Stiege, III. Stock, Thür 36.).

! По найдешевших цїнах !

Витяг з цїнника:

½ кг.	гарних мигдалів	60 кр.
„ „	султаньских родзинків	36 „
„ „	вінкових фіґ	14 „
„ „	султанских фіґ	36 „
„ „	помаранчевих шкірок	50 „
„ „	обираної цукати	70 „
„ „	меду патоки	30 „
„ „	мішаної мармоляди	40 „
„ „	моредевої	60 „
„ „	мармоляди з трускавок	61 „
„ „	солодких повид	15 „
„ „	товчених оріхів	44 „
„ „	родинної кави	60 „
	ведика ліска ваніліі від	14 „
	дріжджевий порошок пачка	3 „
	мустарда, скляпка	14 „

Свіже віденьске дріжджс. десерове сметанкове масло, вина, горівки, мід — пор чайе найдешевше.

МАКСИМОВИЧ
ул. Сокола ч. 1. 266 1—2

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий
коштом руского тов. педагоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр:

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Чарнецкого ч. 26.

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча Повѣтового Товариства кредитового, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою въ Тернополи повѣдомлює по мисли §. 47 статута, що

V. Звычайнй Загальнй Зборы

того Товариства вѡдбудуть ся дня 21 н. ст. мая 1903 о годинѣ 2 по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Справоздане Рады надзираючои и Дирекциі зъ дѣяльности за рѡкъ 1902.
2. Приняте до вѣдомости бѣлянсу за рѡкъ 1902.
3. Рѣшене що-до подѣлу зыскѡвъ зъ р. 1902.
4. Выборъ 2 членѡвъ Рады надзираючои въ мѣсце уступаючихъ.
5. Внески Рады надзираючой Дирекциі и членѡвъ.

Тернополь, дня 10 цьвѣтня 1903.

О. Григорій Чубатый, гр. кат. парохъ, яко предсѣдатель,
Антоній Стахевичь, купець и властитель реальности, яко секретарь. 248 2—3

ПЕРЕСТОРОГА.

Перестерігаємо Шановну П. Т. Публику, що саме впроваджено у Львові на торг під без'іменною назвою краєвого і марцового експорту, дешеве пиво провінціональне. Позаяк надто продаючий для затертя слїдів умисно наслїдував наші фляшки, у яких продаємо наше марцеве пиво, длятого остерігаємо, що наше оригїнальне марцове пиво продає ся у фляшках з витисненою написию нашої фірми і охоронною маркою, яка знаходить ся також на корках і бандеролях.

Львівске акцийне Товариство броварів.

188 6—6

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 536 144 —

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohn-in'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзеньске і окоцимске.

4?9 37 156

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ

ЗЛОЧИНЦІВ

проти власного здоровя, як не спробують мого винаходу. Без операції. Я дістав золотий медаль, а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо.

C. Carl Ticsel, спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19 163 10—12

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат репераційний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 3—3

Каптіталістів

для предприемств, гіпотек і т. д. найлекше найде ся анонсуючи ся в

Колективнім указчику

експедициї анонсів М. Дукеса наслїд. Відень, Wolzeile 9 — принимає анонси для всїх ґазет на сьвіті. Цїнники даром.

Небувалий вибір убрань
мужеских і для дітей
поручають

ГАЙЛЬМАН КОНН і СИНИ

ц. к. надворні доставцї

площа Маріяцка ч. 5. 240 5—10

Цїни сталі визначені на кождій штуцї.

Передпослідний тиждень!

Головна виграна Корон **10.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 короні

поручають банкові доми: Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн, Яків Штрог, — банкир у Львові.

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем. 218 9—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902,

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

ДО ЛЬВОВА	Приїзд	ЗІ ЛЬВОВА
		Н І Ч
з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55 6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09 6·43	
з Янова	6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	
„ „ на дв. головний	2·55 8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
з Сокаля, Рави рускої	9·15	до Янова
з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
з Рашова, Любачева	2·40 10·30	до Чернівців, Ицкан
з Станиславова [Кересмезе, Потутор]	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	10·57	до „ „ „ дв. гол.
з Янова	1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
„ „ на дв. голов.	3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]	3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.	3·30	до Рашева, Хирова, Любачева
„ „ „ на дв. гол.		**Н І Ч**
з Кракова	8·10	до Станиславова, Жидачева
з Чернівців, Ицкан	12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буони дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
Н І Ч	6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
з Сокаля, Белзця і Любачева	6·00 7·10	до Сокаля і Рави рускої
з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	8·04 8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	9·12 8·25	до Перемишля
з Чернівців, Букарешту	12·15 9·20 9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	9·25 9·20	„ „ дворець Підз.
з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	8·40 10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	2·31 10·30	до Ицкан, Чорткова
з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.	10·03 11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
„ „ „ на дв. гол.	10·20 11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	10·02 11·32	„ „ дворець Підз.
з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.	10·50 4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
„ „ на дв. гол.	8·14 5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.
	8·35	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 68

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформациине ц. к. залїзниць державних (ул. Єзуіцких ч. 5) удїлює пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одаічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір в фабр. Черлянськой. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 73. Львів, Середа 2 (15) Цьвітня 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цїлий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за 6ї місць, а з „Надісланого" по 50 с. — Подання і клясові оголошення приймають ся по 30 с. за стрічку.

Де кум, де коровай?!...

Ми вже мали нагоду зазначити, як-то орґан п. Барвіньского, від послїдного полїтичного звороту свого шефа в напрямі капітуляції перед польскими верховодами, докладає всїх змагань, щоби спинюванем опозиційного руского руху відпокутувати ті проблески пів-опозиції, що трафляли ся ему в короткім періоді якогось lucidum intervallum від секесиї зі сойму до кінця страйкового руху, та придбати собі знов ласку галицко-польских верховодів. Нищать ся отже руску опозицию страховудами „радикалїзму" і „соціалїзму", полює ся на шкаралупницкі інстинкти, на заячесерце „рутеньских" страхополохів та на філїстерску інертність і апатию, і в тій цїли що раз то обертає ся дїйсний стан річий горі дном, а в браку такого „матеріялу" з руского поля, шукає ся его по чужих сьмітях.

Так недавно позволив собі новокурсний орґан, високим патріотизмом та полїтичним розумом подиктований заповіт небіщика Рі ґера для ческого народу, з'інтерпретувати в таким дусї, що великий ческий демократ-революціонер з 1848-ого року певне в гроб мусїв обернути ся від сеї інтерпретациї.

Вчера знов взив ся „Руслан" за неанальоґічну „анальоґію" і в статї „Полїтичні анальоґії" вмавляє в своїх читачів, мов-то теперішне відношене молодочехів до ческих радикалів анальоґічне недавному відношеню рускихъ народовців до радикалів. Після виводів польонофільской ґазетки, народовці, тілько загрожені „полїтичною ліцитациею" з боку радиналів і тілько для „вратованя популярности у широкого загалу", з'єднили ся з одною частию радикалів та приняли їх „тактику і ідеали з виключенем антіпопівских загонів". Те саме — після бистрого обсерваційного розуму „Руслана" — має тепер дїяти ся з Молодочехами, котрих радикали, граючи на опініï загалу і покликуючи ся на „народну волю" (про яку — що характеристичне — „Руслан" ніяк не може говорити без видимого подратованя) хочуть „загулюкати" і загнати в „полїтику безвиглядних експериментів", ведену в дусї найстрійшої опозициї" і т. д. Відкликуване до „народної волї" — виводить „Руслан" — має бути дуже вигідна річ, бо робить радикального полїтика „неодвічальним" і звідси-то рішучі опозиціонїсти „черпають свою відвагу і фантазиї до своїх помислів та охоту до експериментів". Вкінци забавляє ся „Руслан" в пророка і вішує, що як молодочехи підуть разом зі своїми радикалами, тоді Чехи „відчують цїлковиту свою ізоляцию" та що всї умірковані сторонництва, які, бажають не герострaтской слави, але реальних успіхів та користий для народу, відступлять від рабиць обструкціоністів".

Отсе й усї „полїтичні анальоґії" угодового орґану, анальоґії для яких наче-би умисно зложена звісна приказка: „де кум — де коровай??..."

Перш усего помиляє ся зглядно сьвідомо обманює читачів „Руслан", говорачи про ґенезу теперішного національно-демократичного табору і теперішної рішучої опозициї рускаго народу. Отже не для „полїтичної ліцитациї" і не для „вратованя себе в опініï загалу" наступило з'єдинене всїх опозиційних націоналів і демократів, але як висказ пануючого в суспільности здорового відпору против зростаючої ворожої аґресивности на внї а усякого польоно- чи москво-фільства у нутрі та для згуртованя всїх щирих руских сил до спільної програмової роботи з ясно витиченою пїлию. Національно-демократичний табор есть тілько еволюційним, а затим наскріз природним, витвором того розвитку, який наш народний рух відбув від 70-тих років, а цїли, дух та тактика теперішної національної демократиї се лише консеквентне і теоретично умотивоване розвите тих чисто національних і ярко демократичних, вільнодумних та народолюбних основ, на яких стояло народовство 70 их років, і як-раз „новоерщина" та „барвінчуківщина" в полишенем давної дороги і знехтованем давних народовецких ідеалів. Коли-ж би навіть і правдою було, що народовці приняли тактику рішучої опозициї тілько для „уратованя себе в опініï широкого загалу" — як се пише „Руслан" — то се сьвідчило би лише про їх здоровий полїтичний змисл, що вони дають послух тій „опініï загалу" і провадять справдї полїтику загально-народну а не полїтику особистих забаганок, сумнівої вартости уподобань та кепской дипльоматиї. Тож, коли „Руслан" хотїв тим робом „знищити" наш табор, то знищив хиба себе самого.

А вже цїлком не повела ся ему аналоґія з Чехами. „Руслан" хотїв би представити річ так, мов то Молодочехи то щось подібного наче би ті зновіж Русинів, що хочуть „умірковаиої" а властиво шкаралупницкої полїтики. Но! но! — Мож могли справдї щиро і від серца поґратулювати п. Барвіньскому, коли би ведена і пропаґована ним полїтика бодай в одній сотній час и була на стілько опозиційна, на стілько шануюча себе і честь свого народу та на стілько розумна, як полїтика Молодочехів. Навіть залишаючи обструкцию, Чехи не лишили опозициї, а знаємо по них, що потрафлять кождої хвилї знова затрясти австрийским парламентом. Коли-ж здіймає ся против Молодочехів невдоволене ческого народу то не задля того, чому Русини мусять вирікати ся коліноприклоної полїтики п. Барвіньского, не задля вислугування ворогам ческого народу, не задля деморалїзованя власної суспільности, не задля розбиванія народної солїдарности і інтриґованя против ческої опозициї, але задля за-слабкого акцентованя опозициї Чехів против нїмецкого правительства та задля хвилевого відступленя від дотеперішної радикальної тактики. Впрочім Молодочехи, опираючи ся на народних масах, се есть як раз на тій „народній волї" котра так не в смак „Русланови" і его полїтичному шефови, були доси справдї речниками цїлого ческого народу і як рівні з рівними могли входити в пакти з противною нїмецкою стороною іменем цїлого свого народу. Деж ту яка анальоґія до полїтики, пропаґованої п. Барвіньским, полїтики, що думає нехтувати опінію цїлої суспільности та йде до того, щоби терпеливо ждати на відпадки з паньского стола і в надії на них розбивати власну суспільність, гасити огонь протесту против ворожого гнету і тим способом ослабити власний нарід в его борбі з противником. Полїтика, що йде з „волею народу" дає полїтичне вихованє суспільности а силу ей репрезентантам і остаточно мусить увінчати ся успіхами і побідою, — противна-ж полїтика дає лише на відчіпне дрібні дарунки з ласки, а ей нефортунних пропаґаторів лишає у воздусї без опори і сили в суспільній опінії саму-ж суспільність затроює полїтичною деморалїзацию і розбитем. Таких полїтиків, яких бажав би мати на чолї рускаго народу „Руслан", ческа земля не стерпіла би й одної днини. Говорити ту про якусь анальоґію се що найменше комічне.

Вкінци прямо загнав ся „Руслан" в слїпу улицю, кажучи, що полїтика „народної волї" — се-б то полїтика масової опозициї — дуже вигідна, бо робить провідників ей „неодвічальними". На се хиба не треба відповідати, бо коли хто як-раз відвічальний і наслїдком сеї відвічальности мусить здавати рахунок зі своїх полїтичних поступків перед суспільностию та в разї полїтичних промахів мусить опинити ся поза полїтичною ареною — то се полїтик, що опирає ся на народній масї, і ей опінії чи там „народній волї".

Неодвічальними натомість справдї є „самостійні" полїтики, що ведуть полїтику на власну руку, бо їм все здає ся, що вони мають рацию, хоч би робили очивидно на некористь і против волї загалу.

На тім кінчимо наші уваги до статї „Руслана" з заміткою, що справдї істнують „полїтичні анальоґії", але не там, де їх хоче мати „Руслан". Лежать вони як раз в тій згідливости і однодумности, з якою атакують нас „Руслан" з „Ґалїчанїн'ом", бо сей послїдний перепечатує з справдїшною розкошию, нераз і двічи, всї невдалі концепти „Руслана" і разом з орґаном п. Барвіньского працює над затамованем нашого народного руху і „знищенем" нашого сторонництва. В тім вислугуваню нашим ворогам та запобіганю їх ласки есть справдї анальоґія між „Русланом" а „Ґалїчанїн'ом" і як раз до них треба приложити висказ самого „Руслана" про „полїтичну ліцитацию". Оба ліцитують панську ласку і з віден то виходить та „полїтична анальоґія" в напа дах польонофілів і москвофілів на національно-демократичний табор.

Намісниківска кріза.

Про стан намісниківскої кріза доносять нам з Відня:

Ґр. Пінїньский уступає і справа тота не підлягає вже нїякому сумнївови. О тім міг пересьвідчити ся сам ґр. Пінїньский будучи у Відни, бо цїсар приняв теперішного намісника в часї его переїзду на відпочинок лише на загальній авдиенциї а хоч обійшов ся з ґр. Пінїньским дуже чемно, то однак не вдавав ся з ним зовсїм в дискусию про справи его уряду. Тое поведене цїсаря зрозумів Пінїньский так, що дні его намісниковання вже почислені і заняв ся в дальшім часу свого побуту у Відни лише справами особистими, не конферувавши навіть в міністерствах, де мав лично порозуміти ся що до кількох важних справ галицкої адміністрациї, які ждуть залагоди в центральнім правительстві.

Як ясним і певним є, що ґр. Пінїньский уступає, так непевне і доси нерішене, хто має бути его наслїдником. Коло польске обставало за ґр. А. Потоцким, теперішним маршалком, сподіючи ся, що він буде енерґічним орудем для насильного здавленя хлопско-рускаго руху — тим більше, що побіч своїх ультрашляхотских поглядів і питомої ему безсторонности має він також великі впливи в високих рішаючих кругах. Однак кандидатура теперішного галицкого маршалка, хоч стоїть доси, не дове де мабуть до бажаного колом польским результату раз тому, що д-р Кербер є зле успособлений для тої кандидатури, а дальше тому, що і ґр. Потоцкий не хоче занять місце намісника, бо уважає себе за надто вже великого маґната, щоб підлягав яко урядник теперішному президентови міністрів. — Коли з кандидатурою ґр. Потоцкого не йшло, коло польске видвигнуло кандидатуру ґр. Адама Голуховского, брата теперішного міністра для заграничних справ, вмовляючи в кандидата і інтересованих, що він є чоловіком дуже енерґічним і самостійним, а в дїйсности на те, щоб з нового намісника мати параван для самовільної акциї в краю, так, як се було за бл. п. кн. Санґушка. При тім числено на поміч міністра для внїшних справ (ґр. Аґенора Ґолуховского), котрий не тілько мав би поперти сю кандидатуру але й опісля боронити становиско нового намісника, коли-б в краю задля надто вже енерґічної шляхотско-польскої господарки піднесла ся дуже різка опозиция. Кандидатура ґр. Ґолуховского не повела ся однак колу польскому і побіч ґр. Потоцкого стоїть тепер дуже сильна, амайже одинока—кандидатура, ґр. Ст. (і Казим? *Ред.*) Баденїого, котрого попирає д р Кербер. Ґр. Баденїого не іменовано доси намісником тілько тому, що в рішаючих кругах вагають ся все ще з іменованем Баденїого, не можучи простити, що колишний президент міністрів ґр. Казимір Баденї позволив собі за границею на ревеляциї і замітки, оскорбляючі в високій степени честь цїсарского дому.

В кождім случаю зм на намісника наступить безусловно а справа рішить ся вже сейчас посьвятах, коли зїдуть ся посли по парляментарних ферiях у Відни.

На добрі шанси кандидатури ґр. Баденїого впливала і вливає надія, що ему удасть ся заспокоїти Русинів.

Народне віче в Жовкві.

(*Допись.*)

Дня 9. цьвітня відбуло ся в Жовкві, в просторій сали на Винниках велике народне віче, уряджене полїт. товариством „Жовківска Руска Рада". Мимо пильних, весняних робіт в полї зібрала ся така велика сила народу, як-ї не було ще в Жовкві на жаднім вічу. Сьвященики з цїлого повіту явили ся майже всї в комплєті, бачили ми на вічу і кількох відважнїйших учителїв-Русинів, та, — на жаль — не видїли ані одного урядника-Русина, хоть на польскім „вецу" в Жовкві були майже всї урядники-Поляки так з самої Жовкви, як і з околичних місточок.

Віче відкрив голова „Жовківскої Рускої Ради" д-р С. Дрималик, а на предсїдателя вибрано о. В. Кокотайла. Власть репрезентував комісар ц. к. староства Рудницкий.

Перший реферат полїтичний виголосив посол д-р Король. Бесїдник вказав упослїдженє рускаго народу в Галичині, того народу, котрий своїми грудьми заслонив колись Европу перед дикими ордами Турків і Татарів, з котрим числились колись могучі сусїди, котрий своєю культурою збогатив дві сусїдні держави: Росию і Польщу. Польско-шляхотска кліка, що зруйнувала свою власну вітчину, запанувала тепер над нами і положила на нас тяжку свою руку та добуває всїх сил, щоби не допустити Русинів до вибореня належних їм прав. Если галицка Русь не згинула і в завзятій борбі боре ся нинї о свої права, то маємо завдячити се лиш рускому мужикови, котрий опер ся польонізацийній струї. Коли нарід руский і дальше постоїть за свої права, не страшний нам д-р Козловский з своєю авангардою, котрий сїє вражду і ненависть до рускаго народа, зневажає руске імя і проповідує похід против рускаго хлопа і народа. Нинїшне численне наше віче, —казав д-р Король, — се найвимовнїйший протест против польскаго „вецу" в Жовкві, се доказ, що руский нарід не услухає нїколи голосу польскаго гакатиста і буде і дальше стояти при своїй інтелїґенциї. Двогодинну свою бесїду закінчив д-р Король от-такою резолюциею:

„Повітове віче в Жовкві, заявляючи торжественний протест против гакатистичної роботи польских шовінїстів, веденої під еґідою центрального польского виборчого комітету в чисто руских повітах східної Галичини, взиває всїх Русинів жовківского повіту, щоби єднили ся і на дальше під прапором „Жовківскої Рускої Ради" і під прапором в згоді і єдности трудили ся дальше над полїтичним осьвідомленем народу." Резолюцию тую принято одноголосно.

Наступила дискусия. Селянин Залужний взивав хлопів, щоби не волочили ся по відпустах, по польских костелах і не збогачували їх своїм кровавим грошем, тоді, коли наші бідні рускі церкви підупадають і валять ся. Бесїдник взивав хлопів, щоби держали ся разом солїдарно, щоби всї обезпечували свої будинки в „Дністрі" і не піддержували рускими грішми ворожих нам польских институцій. — „Руский хлоп, — казав Залужний — то сильний дуб, котрий глубоко вкорінив ся в руску землю і не захитає ним гакатист Козловский з своїми аґітаторами.

Другий реферат просьвітно-економічний виголосив д-р Крушиньский. В своїм рефератї виказав бесїдник кривди Русинів на полї шкільництва і систематичне польщене рускихъ дїтий по школах.*) В другій точцї реферату виказав д-р Крушиньский відношенє земельне в Галичині: 5 міліонів галицких хлопів мають 8 міліонів морґів землї, — а 4½ тисяча дїдичів мають 5 міліонів землї. Коли бідному галацкому хлопови дохід з землї не вистає на заспокоєне найконечнїйших потреб житя, польскі шляхтичі тратять гроші на карти, як от ґр. Потоцкий, що одної ночи програв в Відни в карти 2 міліони корон. Дальше виказав бесїдник, що польска шляхта потратила не тілько сьвої власні маєтки, але своєю ославленою польскою господаркою довела до руїни і краєві фінансові институциї, як касу щадничу, фабрику ваґонів в Сяноку, до котрої край мусїв ще доплатити один міліон і инші.

Третий реферат церковно-народний виголосив о. декан І. Пелех. Вказав на горячкову роботу Поляків коло будованя косцюлків і каплїчек там, де живе ледви кількох латинників, виказав статистичними датами, що в послїдних двох роках осаджено в чисто руских селах і місточках аж 688 домів з латиньскими монахинями-матечками, котрі між рускими дїтьми сповняють не тілько місию релїґійну, але і польско-народову. „Коли лат. сьвященик — казав о. декан — хоче в рускім селї обслужити духовно кількох своїх парохіян, може преціньже зробити се і в рускій церкві, чого ми, руско-католицкі сьвященики не боронимо і радо відступаємо на кілька годин наші, також католицкі церкви латиньским братам в Христї. — Если-ж Поляки не хочуть користати з нашої чемности і для кількох парохіян в рускім селї будують костели і каплиці, видно, що они мають попри релїґійне заспокоєне духових потреб для них, ще й иншу, важну цїл , а цїль та для нас Русинів ясна".

*) Дуже жаль, що д-р Крушиньский не згадав при тім про роботу москвофілів, котрі риють під рускими школами і учителями і йдуть в польонїзацийній системі на руку польскій гакатї, відграваючи при тім ролю шпіцаїв і денунціянтів. — *Ред.*

„БОРАСОН"
Перед ходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибілення і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні (с. к. привілеєвана фабрика) 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Лябораторія Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 197 11—20

З власних винниць поручають
Дальматиньскі вина **БРАТЯ ДІДОЛІЧ** Львів
виключно ул. Чарнецкого 3.
КОНЯКИ дальматиньскі, хорватскі і французскі. *Ручимо за натуральність.*
СЛИВОВИЦЯ остромска. **Фіґи дальматин.** знамениті, кґр. 40 кр,
При більших замовленях на провінцию відповідний рабат. 217 5—10

Супротив того виказав о. декан вічевик, щоб [illegible] в часи релігійної [illegible] ск. Ал. Павло, котре по[illegible] побіч цілі уміщати занимоги [illegible] дуже [illegible] так буров [illegible] с церкви [illegible] учениць.

Пославший бесідник пол. Можнитт з Бучача [illegible] ний комісії, виключений гумо[illegible] ро[illegible] [illegible] розбив по сетян про [illegible] [illegible] [illegible]

на хіднику коло цукорні п. Гакля пп Лянґого і Торосевича, ц. к. комісарів в уніформах. По звичайнім товариськім поздоровленю: „Добрий день! Добрий день!“ я запитав: „А чому Ви нині так урядово убрані?“ На се відповів п. Лянґе: „А вибори до повітової ради!“ Но тім я вже вічого не говорив і пійшов своєю дорогою. Не була се 7 год, а 8 год. — я анї не помагав ґнати виборців, анї не бачив, щоби ґнав їх п. Лянґе. Вирочім, се була 8 год., білий день, рух в ринку — може п. допісуватель подати більше свідків того факту. А може то було иньшим разом — але не тоді, коли я бачив ся з п. Лявґим, а бачив ся я 2 цьвітня тілько один раз о год. 8 мій рано. До того думаю що в одним з послїдних чисел „Дїла“ в марті с. р. було нарікане на о. дек. Кордубу і иньших“, ще не явили ся на довірочних зборах в салї „Надії“. А чи прислали аранжери тих зборів о. Кордубі і між „иншими“ і мені карту? Чи міг о. Кордуба або я йти на збори довірочні не маючи карти? А потім хтось нарікав, „що не явили ся!“

— **Дрібні вісти.** Професора чернівецкого унів д-ра Мількевича запрошено до участи в виданю історичної енциклопедиї Гельмгольца, в котрій він напише історию східної Европи. — Зізсний дентист Л. Віктор отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові технічно дентистичне заведене. — Добра Майдани, пов. надвірняньского, купив жидівский капіталіст Мойсей Бохнар. — В Чернівцях розпічнесь ще сего року будову нового двірця зелїзничого коштом 6 мілїонів корон. — В Кракові помер заступник директора зелїзниць державних Кароль Шувевич. — Майор-авдитор краєвої оборони Жигмонт Гекайло пропав від кількох деїв зі Львова; з полишеного листу виходить, що сповнив самоубийство.— У Львові застрілив ся на цитадели одиноч ний охотник 30 п. п. — Черновецка „Буковина“ довідуєсь, що сегорічні цїсарскі маневри відбудуть ся імовірно на Буковині в околицях Гадікфальви і Глїбокої аж до семигородских гір. — Dziennik polski приносить нині вість, що намісником Галичини має зістати ґр. Казимір Бадені. — В Варшаві арештовано в ночи перед кількома днями около 150 осіб, відозрівавих российскими властями о тайні конспіраціі. — В Моравї помер професор берлинського університету др. Маврикий Лязарус. — З Відня доносять, що шістьох туристів, котрі вибрали ся на сьвята на гору Гохшваб, пропали без слїду.

— **В церкві св. АА. Петра і Павла у Львові** відсьпівае в велику пятницю о 7 год. веч. місцевий мішаний хор отсеї псальми: 1. Бортнянський: g mol — „Благообразний Йосиф“ 2. Григорев: c-mol — Концерт NLIX „Приклони Господи ухо Твоє“. 3. Рудковский: c-dur — „Ужас бі“. 4. Григорев: c-mol — Концерт N-LX. „Помилуй мя Боже“ 5. Лїрин b-dur — Концерт N-Ш „Услыши Господи молитву мою“ 6. „Кресту Твоєму“ з барітоновим сольом.

— **Порядок псальмів в катедральній церкві в Перемишли** в велику пятницю о 7 год. веч. 1) М. Конко: „Благообразний Иосиф“, 2) *** Бі же час яко шестий, 3) Д. Бортнянський: „Вскую прискорбна єси душе“, 4) Азієв-Садовский: „Душе моя“, 5) Бортнянский-Садовский: „Да молчить всякая плоть“, 6) Д. Бортнянський: „Скажи ми Господи“, 7) Д. Бортнянський: „Возведох очи мої в гори“, 8) „Кресту Твоєму“.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ у Великім тиждни в церкві ОО. Василиян у Львові (улиця Жовківска 36.)

В середу рано о год. 9-ій Служба Божа Преждеосьвящених Дарів.

В четвер о 9-ій год. сьпівана Служба Божа св. Василия з Вечірнею; вечером о 7 год. Страсти.

В пятницю рано о 8 год. Царскі Часи, о год. 11 Вечірня, обхід, заложенє плащениці і наука. Вечером о год. 3/4 6 надгробна Утреня, о год. 7 страстні Псальми, котрі відсьпівае хор питомців духовної семинарії з отсею програмою:

1) Бортнянський: Благообразний Іосиф.
2) Бортнянський: Вскую прискорбна єси Кон. XXXIII.
3) Рудковский: Яко овча.
4) Конко: Благообразний Іосиф.
5) Бортнянський: Гласом моїм Кон XXVII.

В суботу о 9 год. Служба Божа св. Василия з вечірнею, вечером о 7 год. Угреня св. Воскресенія (ресурекция).

В неділю Служби Божі читані о годинах: 5, 6, 7; торжественна Служба Божа о 8 год. Вечірня з наукою о год. 5 вечером.

933 3-3

Урядові вісти:

— **Вісти з епархії станиславівскої.** Розписані на конкурс з реченцем до 1. н. ст. червня с. р. приходи 1) Ромашівка дек. чортк., 2) Рудники, дек. спитиньского, 3) Хомяківка, дек. тисьменицкого, 4) Худиївці, дек. кудринецкого, 5) Цигани дек. скальского. — Консисторія віднеслась до намісництва в справі канон. інституції о. Вик. Ростковича з Жежави яко приходника в Сидорові. — Канонічну інституцию одержали: оо. Еміліян Глїбовицкий на Глубічок, Кіндрат Лагола на Жабе-Слупейка, Пантелеймон Білоус на Підлуже, Іван Целевич з архієпархії львівскої на Звинячку, Ярослав Білиньский на Поморцї і Володимир Микицей на Кривотулли. — Увільнені оо. Александер Вергановский від прив. сотруди. в Пшеничниках, Феодозій Курпяк від другого сотр. в Коломиї, Йосиф Білиньский від завідат. в Звинячці і Николай Яросевич від сотруди. в Старім Коссові. — Введені: оо. Александер Вергановский яко завідатель в Комарові і Николай Яросевич яко другий сотр. в Коломиї. — Відпустку з канонічної звязи для принятя в львівску архипархию одержав крил. Іван Ших з Сучави. — В канонічну звязь принятий о. Іван Целевич, з архієпархії львівскої. — Консисторія віднеслась до намісництва о визначене дотациї для приватних сотрудників в Ворвулинцих дек. залїщицкого і в Олексинцях, дек. скальского і о признане титулу стола для оконч. богословів Стефана Проскорняцкого. — Цертифікат для посїщання богословских студий на університеті львівскім одержав Іван Дейницкий на II. семетр. — Від іспиту конкурсового увільненя: оо. Феодор Матейків з Глибокої на три лїта і Евг. Филипович прих. карного дому в Станиславові на шість лїт. — Відпустку для покріпленя здоровля одержав о. Яросл. Марчак з Жабїого на дві неділї.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністерство скарбу іменувало контрольора економату, Е. Кінцлєра, управителем економату, краєвої дирекциї скарбу у Львові. — Президия краєвої дирекциї скарбу іменувала рахункового підофіцира К. Каву скарбовим канцелїстом в XI. кл. ранґи. — Президент міністрів яко управитель м'ністерства справедливости переніс нотара Йосифа Красовского з Вишнївчика до Рудок. — Дирекция почт перенесла асистентів М. Кебузиньского з Ярослава М. Марка з Самбора і Б. Ільницкого з Горлиць до Перемишля.

Президия ц. к. краєвої дирекциї скарбу іменувала комісарів скарбової сторожи: Маврикія Держковского і Николу Вайде, а також провізоричного старшого комісаря скарбової сторожи II. кл. Йосифа Чернецкого, старшим комісарем скарбовосторожи II кл. в IX кл. ранґи, а комісаря скарбової сторожи Фридриха Дашиньского провізоричним старшим комісарем скарбової сторожи II кл.

Дальше іменувала президия краєвої дирекциї поручника 85 п. п. Йосифа Познаньского і старших ресіціен ів скарбової сторожі: Станислава Мазура, Николу Зембачиньского, Кароля Пітрофа, Болеслава Вайса, Еміля Сабо і Володимира Мушиньского комісарями скарбової сторожи в X кл. ранґи.

Померли:

— **Іван Головкевич,** парох в Спасї дек. пересіньского, умер 12 с. м. в 67 році житя. Покійний був примірним сьвященником, щирим народовцем і для свого чесного характеру і добрости серця посїдав симпатию всїх, що его знали. Вічна йому память!

З літератури і штуки:

— **Руский народний театр** закінчив вчера ряд своїх виставів у Львові „Наталкою Полтавкою“ і „Завіщанем“ і удає ся з нинїшним днем до Тернополя. На вчерашнім представленю зібралась руска публика доволї численно і рісними оплесками заявляла своє признане прощаючим столицю артистам. Бо й виконане штуки вийшло з кождого огляду вельми удачно, а п. Рубчаковій дістелась навіть китиця з пребарних цьвітів Коби нашій театральній дружинї стелилась дорога в дальшій мандрівці бодай трохи такими зїлєм, то може забуло б ся неодно терне, кинене їй під ноги в послїдних часах львівскою публикою... В Тернополи від буде ся лише 8 представлень, а іменно в Замковій сали. В неділю дня 19. цьвітня буде на початок відограний водевіль М. Кропивницкого п. з. „Пісні в лицях“. Дальші представленя відбудуть ся в днях 20. 21. 23 25. 26. 28 і 30. цьвітня і будуть виставлені самі нові штуки. Дирекцию в тім часї буде ще вести п. Губчак, котрий з днем 1 н. ст. мая уступає з того становиска з причини конфлїкту з виділом львівскої „Рускої Бесїди“, а дальшій провід театру обійме знова виділ товариства „Руска Бесїда“ у свій заряд.

— **Поступ ч. 13** вже появило ся і містить: До наших прихильників! — Що таке поступ? (д ра І. Франка) — Як таксувати ґрунта? — Із далекого Сходу. — Останній атаман Запорожської Січи. — Редакторский клопіт і Всячина. Число, як і попередні, дуже богате материялом і інтересне, а у вступній статї до прихильників взиває редакция читачів до подання своїх вказівок, бажань і помічень що-до дальшого ведення видавництва. Передплата стоїть 4 К, а нові предплатники одержать також всї попередні числа. Адреса видавництва: Коломия, Народний Дім, I пов.

— **Комара,** часописа гумористичної, появило ся вже 7 число з 14 цьвітня с. р. і вже начало ся житям і гумором. Особливо знаменитї суть іронїзовані вірші на адресу наших сучасних поетів і маївфект пес. Барвінського, котрого послїдний устуи звучить:

Схаменіть ся, брата мила!
Жаль вашої краси, сили!
По що ворога дразнити,
Чи ж не лучше в згоді жити?
І що-ж, кажу, буде з того, —
Не доведесь до нїчого!
Шкода тілько Украіни.
Як не втихнем — пенно згине!

В части ілюстрованій: Schöne Seelen finden sich — на тему москвофільско-польскої спілки при виборах до польских бецарків — і „Новий хлопский приятель — але польскі слїди (конфедератки!) за собою лишає“ по поводу „Руского Селянина“. — Адреса видавництва: Львів, ул. Собіскиви ч. 8.

— **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові.** Стан за I квартал 1903. I. Вкладки щадничі: Стан на початку року 1257 вкладок в сумі К 1,103.333·40 с., від 1/1 до 31/3 вложило 439 сторін К 196.535·39 с., від 1/1 до 31/3 виняло 255 сторін К 88.812·92 с., остає 31 марта с. р. 1352 вкладок на К 1,211 055·87 с. II. Пожички на скрипта і векслї: Стан на початку року: 2163 позичок в сумі К 1,239.242·45 с., від 1/1 до 31/3 удїлилисьмо 175 позичок К 103.740·— с., від 1/1 до 31/3 сплачено 119 рат капов 136.823.89 с., остає 31 марта с. р. 2219 позичок на суму К 1 206.159.57 с., а то: 2014 позичок на скрипти в сумі К 1 075·422·40 с. і 205 позичок на векслї в сумі К 130 737·17 с. III. Членів пробуло 136, вступило 73, остає 2455 членів. IV. Сума удїлів деклярованых К 128.550·— вплачених К 96.544·12 с. V. Фонд резервовий, спеціяльна резерва і фонд на ріжницю курсів К 14 871·64 с. Фонд власний разом (IV + V) К 111.415·76 с. VI. Сума всїх активів Товариства виносить К 1,384.819·3 а то: на позичках як вище К 1,206 154·57 с., в цінних паперах 85.982·— с., в руских Тов. вкадки 55.177·23 с, готівка в касї, в Щадници почтовій і на рахунку біжучім 37 500·53 с.

Просимо звертати ся дальше о більші позички іпотечні, потрібні при купнї землї. — Від позичок числить ся 5½% і додаток 1% на кошти адміністрациї (при сплатї в 20 ратах ½ річних виносить рата амортизациїна 6·72½). — Вкладки принимає ся на 4%. — Львів 9 цьвітня 1903. *Дирекция.*

Нова купілева примішка. Чатинні дерева звісні вже з найдавнїйших часів справедливо яко дуже успішне лїчниче средство. Сокв з їх листя помагають в многих недугах, а принайменше дїлають дуже цїлюще особливо-ж яко купілева примішка. Однак уживане сего средства не розповсюднилось доси длятого, що чатинний материял можна дістати лиш в деяких околицях або в означеній порі, або що витворюзані доси екстракти з чатини являли ся лиш хемічними продуктами, котрі мають вправдї запах, та не відзначають ся природною силою чатинного дерева. Завдяки докладним розслїдам повисших прикмет маловаженого доси материялу і довголїтним пробам удалось вкінци відкрити ароматичний природний витвір, котрий яко купілева примішка посїдає повну силу свіжого листя а містячи в собі велику скількість етеричних оліїв, становить спасенний лїк. На основі кождому доступних посьвідчень з наших перших шпиталїв та клїнік професорів Ешеріха, Фрівальда, Герцфельда, Льотта, Ортнера, Вертгайма, примарів Червенки, Ерляха, Мадера, Ульріка і численних практичних лїкарів признано „**Feldau Kiefer-Moor**“ яко незвичайно хосенну купілеву примішку, головно против нервовости і нервового ослаблення, ішіясу, хронічного гостця в суставах і при невластенічних недугах, дальше як скрипчасте средство у слабовитих або рахітичних дїтей, як осмеак при всяких шкірних недугах. Поминувши признану мировійшими кругами лїчничу успішність, поручаєсь се средство за для его незвичайно приємного і вигідного ужитя особливій увазї широкої публики. „Feldau Kiefer-Moor“ не пашить на бїлї або ванї, анї на бїлю пайменшого слїду, лишого другі купілї лишив. Купанє в воді з примішков „Feldau-Kiefer-Moor“ вичинює вельми благотворне, скрипляюче і доглядаюче чувство, побуджує апетит та успокоює так нервову безсонність. Загально любленну купілеву примішку „Feldau-Kiefer-Moor“ можна дістати у всїх аптеках або замовити в центральним складі: J. Kiliany, Wien III/1, Steinhofgasse Nr. 21. Цїна великого картону з докладним проспектом уживання К. 2·40.

---

40 000 корон виносить головна виграна лотерії огрівальень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягненє відбуде ся незвичайно дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненим.

Спеціяліст недуг горла і грудий

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

дотеперішній лїкар клінічний і шпитала Святого Духа в Щавници, отримує приїзди у Львові, ул. Коперника ч. 1., II. пов. (Площадей Дім).

609 48—3

Зелїзні дорожні, призначені до конвертів

приймаємо до зреалізованя або ботаніжованя безплатно і служимо також порадою при виборі на нинїшні ефекти

СОКАЛЬ і ЛЇДІҐ

дім банкови і контора виміни у Львові.

Конфекціонований і сукно

Затвал і Михалик у Львові, улиця Ягайлонська ч. 7 против Банку Краєвого на шкіпдрогії Гольцера

поручає в великім вибори і по цїнах найдешевших

револьвери, пістолї, рушниці, ґлавки, ножиці, лїхтарі, ріжки, лїхтарні патенти, рубанки, ґвинти, терпентин, лїхтарні ґнотики, ґлавки до ламп, ґлавки до пічок, ґлавки до ґасників, ґлавки до ґасників, ґлавки до ґасників.

Уділюємо зниженє при купні більшої ілости.

Розсилаємо прайсліст безплатно на жаданє.

4 найдешевше. 4[illegible]

Курс Акцийний

з дня 15 н. ст. Цьвітня 1903.

Акції за штуку без купонів.	Купно	Продаж
Банку гипот. галиц. по 200 гр. с. к.	549 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 гр.	—	260 —
Банку кредит. гал. по 200 гр. с. к.	— —	— —
Банк. гал. Кар.-Люд. по 200 гр. с. к.	— —	— —
Банк. Львів.-Чернов. 200 гр.	379 —	386 —
Листи заставні по 100 гр.		
5% гал. краєв. гип. с. к. акцийні		
10% проц.	1 —	— —
Банку краєв. гал. 5½% с. к. акцийні	101 —	— —
„ „ „ 4% 20 с. к. по 200 гр.	7 50	93 20
„ краєвого 5½% с. к. акцийні	102 25	102 5
„ „ 4% „ „ „ „		87 —
Товариства кредит. 5% (2 емісія)	99 2	— —
„ „ 5% (3 емісія)	98 40	— —
„ „ 5%	7 80	98 5
Облиґації по 100 гр.		
Галиц. фонду пропинаційного 5%	99 6	100 3
„ „ „ 4%	2 50	— —
Товариства Банку краєв. 5%	99 40	— —
„ „ 4½%	92 —	— —
Львівські краєві 5%		
Дрогобицькі краєві 5%	99 50	100 50
Товариства Банку краєв. 5%	96 50	— —
„ „ 4½%	91 50	— —
Льоси	к. с.	к. с.
Ґрунт. краєвого 5%	74	79 —
Ґрунт. Стопніцкого		— —
Кольоровий		
Ґрунт. шістьох	11 —	40
20 срібняків	9	10 50
60 Рейхс-ґульденів	25 —	4 50
100 Рублів	252 —	3 —
10 Франків	9 60	7 50

Дяк іспитований, тверезий з добрим голосом, що уміє провадити хор найде добре місце в Соснові. Зголошуватись до *Уряду* парох. в Соснові. 242 3—3

Іспитований дяк

безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гоцуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 2 6

Півець церковний

що розумівсь добре на хоральнім сьпіві і грав на орґанах або фісгармонії, глядає відповідної посади Адреса: *Е. Брицкий*, в Купчинцях, почта Денисів. 2 6 2

Півець церковний

іспитований з хорошим теноровим голосом шукує посади. Умів також провадити добре церковний хор. Адреса Иосиф Цап, в Долинї коло Стрия почта в місци.

Бідний сирота селянин знаючий початки кравецтва шукує поміщення у котрогось з наших п. кравців. Хлопець укінчив народну школу, числить лїт 17 є дуже статочний, та веде ся взірцево. Зголошеня приймає п. Андрій Яворский упр. шк. в Миклашові п Винники. 252 3 5

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

як також

РІЖНОРОДНІ ЛІСОВІ НАСІННЯ

Ґр. Тадея Лубєньского

в Засові

п. Іосо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солітери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 192 6—7

Цїнник оплатно і відворотно.

Маґазин товарів мішаних для Панів

під фірмою

„A la ville de Londres“

ЛЬВА ШТАРКЕ

при ул. Кароля Людвика

приторучає повисше вказані товари в найновійшій моді і з первородних фабрик по цінах дуже приступних. Капелюхи, циліндри, валїзки, краватки, парасолї, паниці, рукавички, обув мужеский і жіночий, убори до подорожий. 3 3

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

І. МАРЕК

Львів, ринок ч. 6,

поручає фортепияни і пияніна з первородних фабрик. 116—7

ТОРҐОВЛЯ ВИН

РЕСТАВРАЦИЯ І ГОТЕЛЬ ПІД „ТРЕМА КОРОНАМИ“ У ЛЬВОВІ,

(давнїйше Брайтмаєр) ул. Трибунальска ч. 10. **ФІЛІПП БІЗАНЦ** поручає на сьвята

Знамениті ВИНА угорскі, австрийскі, реньскі, токайскі, шампаньскі, французский Коняк, Лїкери, Руми і Портер анґлїйский. Всякі замовленя з провінциї полагоджуєсь відворотною почтою. — З поважанем **ФІЛІПП БІЗАНЦ**, реставратор. 3 5

І. Свобода і І. Писарский

дім торговельно-комісовий і аґенційний у Львові, Сикстуска 58а.

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, руми кравві і заграничні, коняки французки і угорскі, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria“, каву солодову і Какао солодове „Maltosyna“ (найповше, найдешевше і найлучше средство споживче для всіх, а іменно для малокровних і малолітних), грибки краяні чеські, до вареня як сьніжі, есенциї і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon“, самограючі інструменти сальонові в різних цінах. 168 18-24

ОЗИЯШ ВІКСЕЛЬ і СИН

корол. румун. доставники двора.

Головне заступство і головний склад пива бровару парового Яна Ґеца в Окоцімю.

і Першого Пільзненьского бровару в Пільзні

поручають на сьвята загально звісне і люблене пиво окоцімске марцеве, пиво окоц. експортове, пиво окоц. бок (портер краввий, як також пиво пільзненьске лежак, пиво пільзн. експортова, пиво пільзн. бок (Salwator.) — Достава у Львові безплатна. Замовленя з провінциї виконує ся як найскорше.

Цінники даром. 2 3 6 –

ОЗИЯШ ВІКСЕЛЬ і СИН у Львов', ул. Богуславского 11.

Небувалий вибір убрань

мужеских і для дітей

поручають

ҐІЛЬМАН КОЦ і СИНИ

ц. к. надворні доставці

площа Маріяцка ч. 5. 240 6–10

Ціни сталі визначені на кождій штуці.

АРТУР БАРТОШ

передше Кароль Хрістіянус

Львів, пл. Марійска ч. 7, біля Шковрона

Найбільший вибір новостий!

ПОРЦЕЛЯНИ, СКЛА ХІНЬСКОГО СРІБЛА і т. д.

Поручає найдешевше на шлюбні виправи і пригадні дарунки густовні і найпрактичнійші:

Сервіси порцелянові столові від зр. 5 до зр. 360.

Скло франц. сьве, кришталеве і ческе в преріжних фасонах від найдешевших до найдорожшого.

Ґарнітури до уживальні порцелянові, ангельові, майолікові

Філіжанки до кави і кавы ко 15, 20 і вище.

Цукорниці порцелянові з хінь. срібла від 75 кр. до зр. 30.

Ґарнітури на лїкер, пиво і вино від зр. 1 до 30.

Ґарнітури на оцет і олію від зр. 1, 1·20, 1·50 до 25.

Таци дерев'яні, білашні, нікелеві, майолікові і з хінь. срібла від 30 кр. і вище

Кошички на булки і біскот в великім виборі від 50 кр. до зр. 15

Ґарнітури на ледк, конфект і конфітура від зр. 1·20 до 25.

Жардиньєри і фляшки на цьвіта, венецькі і порцелянові французькі по ріжних цінах.

Ножі шведскі, анґлійскі і американьскі патентовані. НОЖИКИ дерев'яні для столу і обовзя, прикрашені, дешевші як у ножівникаїв.

Етажерки і коші з хінь. срібла, кришталю і майоліки, по ріжних від зр. 1 до 3.

Фабричний склад зелїзних меблів комнатних і огородових.

Взірці сервісів на бажанє до розпорядимости.

Велика виносячальня порцеляни, скла, хінь. срібла і т. п. без кавциї. 228 5–7

Експорт до всїх держав европейских!!!

Вирїб краєвий.

Египетскі тутки і паперці

АЇДА

100—100 суть найлучші узнані.

Вирїб краєвий.

Головний склад: „АЇДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

По цінах найдешевших.

Пропоную спинжати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШКА

у Львові, Ринок число 11

на против тов. „Просьвіта“.

Поручує великий вибір мужеского біля, кравацок, рукавиць, парасолів, поясків, шкіряних виробів, валїзок, сальонів, лобелєвих і інших книг в ведаки, по найдешевших і помірних цінах.

262 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРИЇ** 165

РУСКІ СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ

20 ріжнородних в найлїпшім виборі — 1 К. 50 с. франко.
10 ріжнородних в найлїпшім виборі — 80 сот. франко.
100 сьвяточних карт мішаних в найкрасшім виборі, чорні, рукою кольоровані, оксамітні — 5 К. 75 с. франко.

поручає доки засіб вистане

АНТИКВАРИЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 4 3–5

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 кґр. пушці за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успїтности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 83–? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель іванчани

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 14·50, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** **Ковдри** подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр дешевше від тих.

** **НОВІСТЬ!** **Ковдри** на пуху, подвійні, незвичайно повисшик цін

** **НОВІСТЬ!** **Ковдри** на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і ватяові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 24, 25, 28 до 40 зр. **Матераци** часто волосяні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр Матераца з морської ростини по 6·50 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сіняники, подушки підшевки Дростарада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відвічує пірзні подушки цілковито по 20 кр за 1 кґр — Лише 3 зр коштує переробленє матераців за 3 подушки, Дрелїхи на матераци метр по 60 кр, 70, 80, 90 кр. 1 зр. 20 1·50 — Найбільший вибір лише з спеціяльній робітни ковдер і матераців

ІОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 6–10

Мід патоку

з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за пересилкою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с,

193 9

! По найдешевших цінах!

Витяг з цїнника:

½ кг. ґаруих медалїв	60	кр
„ „ султанських родзинків	86	„
„ „ вїнкових фіґ	74	„
„ „ султанських фіґ	86	„
„ „ пом'аранчевих шкірок	50	„
„ „ обкраної цекоти	70	„
„ „ меду патоки	30	„
„ „ мішаної мармолядн	40	„
„ „ моредевої	80	„
„ „ мармоляди з трускавок	64	„
„ „ солодких повиц	5	„
„ „ товчених оріхів	44	„
„ „ родинної кавы	60	„
великка піска ваніліі від	14	„
дріжджевий порошок пачка	3	
мустарда, склянка	14	„

Сьвіже їденьсье дріжджє. десерове сметанкове масло, вина, горівки, мід — пор чайе найдешевше.

МАКСИМОВИЧ

267 5–2 **ул. Сокола ч. 1.**

Краєвий промисл!

КАЗИМІР РИБИЦЬСКІ

ЛЬВІВ

ул. Академічна 20

(ріг ул. Зіморовича)

поручає обув власного виробу з найлїпших шкір краєвих і заграничних, виконану гарно в великім виборі. Замовленя виконують ся в найкоротшім часї. Ціни низькі. З провінциї належать яко міру прислати зужитий черевик. 232 5–6

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД і РОБІТНЮ ОБУВИ

дамской, мужеской і дитинячої

705 *по цінах уміренних.* 2 2·

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значінє.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozyn-kyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3, II. Stiege, III. Stock, Thür 36.).

НАШІ ДЇШЕВІ ЦІНИ викликують СЕНЗАЦІЮ!

Тревалі **Дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр 2·80.**

Знаменити **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Парискі **дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знаменити шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Черевики **Мікадо** для дітий від **50 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Ґетьманьска число

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** сьвітові по дешевих цінах без конкуренції в наймоднійших фасонах!

Фабричні ціни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80,**

Знаменіті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Тревалі черевики з вітрильного полотна для **хлопців і дівчат** пара **60 кр.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Черевики до шнурованя і на ґузики **для дітей** чорні і кольорові по **зр. 1.—.**

Наші ціни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 4–20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Передпослідний тиждень!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 короні

поручають банкові доми: **Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлієн, Яків Штрог, — банкир у Львові.**

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем. 218 10–?

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір з фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 76. Львів, Четвер 3 (16) Цьвітня 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати плятні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		за границею:	
на цілий рік	22 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсертату або за ті місце, а з [illegible] дісяне" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

До ситуациї.

Високе відзначене д-ра Кербера, про яке наші читачі знають вже з донесеня „Дїла", має не аби-яке політичне значінє. Зпоміж дотеперішних австрийских міністрів президентів д-р Кербер есть доперва другим з ряду, що одержав сю високу і незвичайно виїмкову відзнаку, якою є велика лента ордену св. Степана, в часї свого правлїня. Перед ним стрінуло се виїмкове відзначене тілько одного ґрафа Таффого. Впрочім діставала ся велика лента ордену св. Степана деяким ще визначним міністрам президентам, але тілько при їх відходї, а тим самим мала в тих випадках цїлком відмінне значінє, ніж удекороване д-ра Кербера. В теперішній політичній ситуациї в Австриї, коли з боку антіцентралїстичних сторонництв парляменту приготовлювали ся заходи для повалення д ра Кербера і заступленя его бюрократично-централїстичного кабінету парляментарним кабінетом словяньско-консервативної коалїциї, та коли сї змаганя наслїдком подій в нутрі ческого табору тілько оживили ся і стали набирати актуальности, незвичайне відзначене д-ра Кербера есть з боку корони не тілько заявою признаня, вдоволеня і довіря задля дотеперішної політичної управи зручного міністра-президента, але й ознакою, що найвисші круги бажають і на дальше мати его при кермі державного судна, а тим самим й всякі заходи для повалення д-ра Кербера лишать ся поки-що без успіху. Потверджає се й стоячий найблизше до сих кругів двірский Fremdenblatt, котрий пише, що цїсар відзначив д-ра Кербера, бажаючи тим зазначити своє вдоволене з его неутральної та безпартийної політики а заразом бажаючи дати вказівку, що годить ся на таку політику й на будуче. Розуміє ся, що в виду того д-р Кербер, маючи за собою такий атут, як признане і волю корони, зискує тим сильнїйшу позицию супротив нерадих ему сторонництв у парляментї і певна річ, що сї сторонництва в своїх політичних поступках будуть мусїти числити ся з сим фактом, що повалене д-ра Кербера не так легка справа та що зачинати з ним борбу се гра без вигляду на успіх, бодай в найблизшій будучности.

Тим часом однак в Чехах радикальний напрям бере видимо перевагу й приневолить Молодочехів завернути до давної, найострійшої тактики в парляментї. Так радикальні сторонництва, як і лїве крило Молодочехів ведуть дальше в краю горячу аґітацию за найрадикальнїйшим способом борби й не підлягає вже жадному сумнївови, що на з'їздї мужів довіря молодоческого табору, що мав відбути ся 26 ого с. м., радикальний напрям побідить. Супротив сего Молодочехи приготовляють ся на всяку евентуальність, так, коли би правительство схотїло увійти з ними в пертрактациї, як і на случай борби. Именно загально підносить ся тепер у молодоческій пресї, що цїною, за яку Молодочехи могли би виречи ся обструкциї, есть основане ческого університету в Берні, на Мораві. Narodni Listy пишуть навіть, що ческий міністер-краян, д-р Резек, має підперти се жадане Чехів в кабінетї, коли ж би стрінув ся з відмовою, так подасть ся до димісиї.

Та против сего ческого постулату Німці з гори вже підносять рішучий протест і коли справдї д-р Кербер сею цїною бажав би забезпечити ся супротив ческої обструкциї, мав би замість неї німецку, а се певне ще менше вигідне для правительства від обструкциї Чехів.

Тож Чехи розуміють, що тяжко надїяти ся на сповнене їх жадання, і готовлять ся до борби. В тій цїли екзекутивний комітет молодоческого сторонництва відаїс ся вже навіть до партийних зарядів усїх ческих фракций з запитом, чи не дало б ся осягнути певне порозуменє що до спільної та одноцїльної акциї ческих сторонництв так в теперішнім парлямен ї, як і в евентуальнім будучім, коли би правительство, не могучи дійти до ладу з теперішним парляментом, розвязало его і перевело нові вибори. Молодоческий комунїкат зазначує з натиском, що змаганєм правительства є мати до дїла з малими фракцями, з котрими всяко не потребує так числити ся, як з великими нац'ональними сторонництвами. Тож коли би евентуально наступили нові вибори, пожаданим есть, аби всї ческі сторонництва з гори заключили пакт, що в певних справах загально національної ваги будуть в парляментї поступати солїдарно. Тим способом захована ся національна карність Чехів в парляментї і в рішучих хвилях для ческого народу чеґка репрезентация буде виступати супротив правительства як одноцїльна фаляґа, та становище Чехів не ослабить ся, як би се стало ся при повнім сепаратизмі ческих клюбів. Евентуально запитує молодоческий комунїкат, чи прочі ческі фракциї не схотїли би під певними услівями вступити до молодоческого клюбу. — В подібнім дусї промавляли також деякі молодоческі посли на своїх посольских справозданях по повітах.

Так отже парляментарна ситуация кристалїзує ся. З одного боку певною есть річию, що д-р Кербер — що не стало би ся в парляментї і якби не повернула ся справа ческої опозициї — удержить ся при кермі. З другого боку майже певно загрожує ческа обструкция, що затамує парляментарне житє, а тоді на хвилю рушений парляментарний віз знов застряг би і тяжко припускати, аби навіть скріплений авторітет д-ра Кербера міг вирвати Австрию з відновленої хронічної хороби.

Справи заграничні.

(З Балкану. — Студентскі розруси в Росиї. — Баґдадска зелїзниця і „придержавний союз" в Азиї.)

На балканьскім півострові справи стоять так. Порта мала одержати довірочні інформациї, що македоньскі комітети підготовляють вибух загального повстаня на великдень. В наслїдок сих інформацій Порта скріпляє ґарнїзони і подвоює средства осторожности. Болгарского екзарха візвано, аби впливав успокоюючо на населене. З ріжних околиць Македонії доносять о кровавих бійках між болгарскими ватагами а турецким військом.

Perliner Tagblatt довідуєсь з Царгороду, що між амбасадорами російским а австро угорским з одного боку, а Портою з другого, відбули ся в послїдних днях численні виміни нот в справі положеня на Балканї, бо донесеня Порти стоять в яркій суперечности до справоздань конзулїв. Після справоздань конзулїв повстане в Македонії що раз сильнїйше. Вжидають рішучого кроку обох держав против Туреччини. В Царгородї обговорювано також евентуальність обсадженя Митровиці австрийскими військами. „Таймс" доносить з Царгороду, що Болгари напали перед кількома днями на турецке село і вирізали 165 мужчин і жінок.

Убійцю росийского конзула Щербини засуджено при другій розправі на смерть. Сталось се в наслїдок росийского протесту против першого засуду.

Подану онодї вість про замкненє жіночого лїкарского інституту в Петербурзї доповнюємо сегодня подробицями, оповіщеними в „Правіт. Вестнїку". „Вже з кінцем лютого — пише урядовий дневник — замічало ся між студентками лїкарского інституту невдоволене з намірених змін екзамінацийних. Заворушене росло і довело д. 23. марця до недозволених зборів в інституті, в котрих взяло участь около 600 студенток. Директор і куратор петербурского наукового округа на дармо взивали, щоби розійшли ся. Збори тревали три години. На другий день замкнено інститут. Дисциплїнарний суд удїлив 317 студенткам догану, а 28 постановив острійше укарати, але не релеґувати. Але коли ті 28 студенток не явили ся на візване у ректора, одних видалено цїлком, а инших релеґовано на означений час. Дня 9 с. м. виклади розпочато наново." Дальше оповіщує „Прав. Вестнїк", що д. 31. марця зібрало ся в університеті около 500 студентів і, не слухаючи ректора і куратора, радили дві години над пригодою лїкарского інституту. Щоби запобігчи дальшим непорядкам, замкнено університет. Дисциплїнарний суд видалив 4 студентів, 14 релеґував на все, позваляючи їм записати ся в иншім університеті, 7 релеґовано до серпня 1904. р., 14 до серпня 1903 р., 5-ом удїлено упімненє, 14-ом догану. Дня 8 с. м. отворено університет. За те замкнено їдальню товариства, що подавала поміч убогим студентам, бо виявило ся, що всї заколоти, які від р. 1899. проявляли ся між студентами, виходили з тої їдальні.

Важна справа баґдадскої зелїзниці, що тягне ся вже від кількох лїт, збли жає ся до здїйсненя. Лондоньский Standard доносить, що минувшого тижня прийшло до умови, після котрої Анґлія, Франция і Німеччина мають взяти рівну участь в управі тої зелїзниці. Доходи будуть забезпечені турецкими цлами. До дирекциї вибрано вже трех Анґлійців, а по скінченю приготовлень увійде до неї ще двох-трех. А знов з Царгорода доносять, що вже утворило ся товариство для будови баґдадскої зелїзниці; президентом управляючої ради вибрано Анґлійця, а віцепрезидентом Француза з отоманьского банку; до управляючої ради належить також ґенеральний директор віденьского банкферайну Бавер.

Баґдадска зелїзниця обіймає шлях з Конії (старинне Іконіум) до Баґдаду, але буде получена з одної сторони з Царгородом, відки піде міст через Босфор до Скутару, а з другої сторони буде продовжена до Басори і до Перского заливу, відки поведе ся дальше через полудневу Перзию до Афґанїстану і злучить ся з анґлійскою зелїзницею, що веде до Індий. Коли би Анґлії або Франциї повести ще зелїзницю через полудневі Хіни, то була би отверта дорога до Пекину і до пристани Артура, а відти назад зелїзницею сибірскою.

З факту, що будову баґдадскої зелїзниці остаточно взяли в свої руки Німеччина, Франция і Анґлія, не дуже мабуть вдоволена Росия. Спершу Німеччина загнула була руку на тую зелїзницю, уявляючи собі, що здовж неї повстануть німецкі оселї, що Німці наново витворять в Мезопотамії давний шпихлїр для сьвіта і загорнуть усї користи зелїзниці. Тому цїсар Вільгельм II по своїй гостині в Дамаску виєднав був у султана дозвіл на будову баґдадскої зелїзниці. Та се не в лад було Росиї, котра ласим оком позирає на Перский залив; длятого вона приневолила султана, що признав їй виключне право будувати зелїзниці в турецких посїлостях над Чорним морем і в північно-східній Малій Азиї. Тимчасом Німеччині повело ся з'єднати для своїх планів Францию, а при її дальшій помочи також Анґлїю, так що тепер ті три держави спільно приступають до будови зелїзниці. З сеї причини російскі дневники сильно ударяють на французского міністра заграничних справ, докоряючи ему, що є прихильником зближеня Франциї до Анґлії.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Републиканьскі манїфестациї.

Барцельона. Републиканці устроїли велику овацию послови Сальмеронови. Під его мешканєм зібрало ся коло 30.000 осіб. Сальмерон виголосив з балькону промову, в котрій взивав народ до праці в користь републики.

Конґреґациї

Париж. Дирекция почт заборонила доручуване висиланих конґреґациями обіжників, взиваючих до публичних складок.

Мароко.

Танджер. Якийсь Мавр вистрілом з револьвера зранив сина анґлійского конзула.

Леонїд Андреєв.

Ангелочок.

II.

Дїтий не пускали ще в салю, де находилось деревце, і вони сидїли в дїточій комнатї та балакали. Сашка з погордою і висшістю прислухував ся до їх наївних бесїд і обмацував по кишенях сподень переломлені вже папіроски, які вдало ся йому стащити з кабінета господаря. Тут підійшов д нему найменьший Сьвічников, Коля і став непорушно і з видом подиву, зложивши ноги кінцями черевиків до середини й положивши палець на пухлаті губи. Перед шістьома місяцями на наляганє рідних він закинув погану привичку, класти палець в уста, но зовсїм здержатись від того жеста ще не міг. В него було біле волосє, підстрижене на чолї і кучерями спадаюче на плечі, і сині здивовані очи і всїм своїм виглядом належав він до хлопців, котрих Сашка особливо переслїдував.

— Ти невдячний хлопець? — запитав він Сашку. — Мінї місс сказала. А я холосий.

— Лїпшого й нема вже! — відповів сей, оглядаючи коротенькі бархатні штанята і великий лежачий ковнїрчик.

— Хоцес стлїльбу? — На! — протягнув хлопець стрільбу з привязаним до неї корком. Вовча підкрутило пружину і, приціливши до носа Колї, що нїчого не підозрівав, сїпнуло язичок. Корок ударив в ніс і відскочив, телїпаючись на нитцї. Сині очи Колї розкрились еще ширше, і в них показали ся сльози. Пересунувши палець від губ до почервонїлого носика, Коля швидко заморгав довгими віями і зашептав:

— Злий... злий хлопець.

В комнату ввійшла молода, гарна женщина з гладко зачесаним волосєм, що закривало часть ух. Се була сестра господинї дому, та сама, що її колись учив отець Сашки.

— От сей, — сказ-ла вона, вказуючи на Сашку лисому панови, що йшов з нею. — Поклони-ж ся, Саша, не гарно бути таким нечемним.

Та Сашка не поклонив ся ні їй ні лисому панови. Гарна дама й не підозрівала, що він много знав. Знав, що його нужденний батько любив її, а вона вийшла за другого. А хоч се стало ся вже після того, як він сам оженив ся, Сашка не міг простити зради.

— Зла кров, — зітхнула Софія Дмитрівна. — Чи не могли-б ви, Платон Михайлович, намістити його де-небудь? Муж говорить, що реміснича школа йому більш підходить, чим ґімназия. Саша, хочеш в ремісничу школу?

— Не хочу, — коротко відрізав Сашка, що почув слово „муж".

— Що-ж, небоже, хочеш в пастухи? — запитав пан.

— Ні, не в пастухи, — образив ся Сашка.

— То куда-ж?

Сашка не знав, куди хоче.

— Мінї все одно, — відповів, подумавши, — хочби і в пастухи.

Лисий пан зі здивованєм оглядав дивного хлопця. Коли з полатаних черевиків перенїс очи на лице Сашки, сей висунув язик і знов сховав його так швидко, що Софія Дмитрівна нїчого не замітила, а під старкуватий пан попав в незрозуміле для неї роздражненє.

— Я хочу і в ремісничу школу, — скромно сказав Сашка.

Гарна дама втїшила ся й подумала, зітхнувши, про ту силу, яку має над людьми стара любов.

— Но ледвй-чи не найдеть ся місце, — замітив сухо підстаркуватий пан, стараючись не дивитись на Сашку і пригладжуючи на потилици з'їжені волоски.

Дїти зворушувались і шуміли, дожидаючи нетерпеливо деревця. Проба зі стрільбою, зроблена хлопцем, що ростом і репутациєю попсованого збуджував пошану до себе, найшла наслїдувачів, і кілька кругленьких носиків уже почервонїло. Дївчата сьміялись, притискаючи обі руки до грудий і перехиляючись, коли їх лицарі, з погордою до страху й болю, але кривлячись від дожидання, діставали удари корком. Аж тут отворили ся двері і чийсь голос сказав:

— Дїти, ходїть! Тихше, тихше!

Наперед витріщивши оченята й заперши дух, дїти повагом входили по парі в ярко осьвічену салю і тихо обходили яснїюче деревце. На їх лиця з заокругленими очима і губками кидало воно сильне сьвітло, без тїней. Хвильку царювала тишина глубокого очарованя, що нагло змінилась на хор окликів одушевленя. Одна з дївчат не в силї була заволодїти одушевленєм, що обхопило її, і уперто скакала мовчки на однім місцю, а маленька косичка із вплетеною синьою стрічкою била її по плечах. Сашка був понурий і сумний, — щось недобре творило ся в його маленькім, пораненім серцї. Деревце осліпляло його своєю красою і крикливим наглим блеском безчисленних сьвічок, але воно було для него чуже, вороже, як і стовплені довкола него чистенькі, гарні дїти, і йому хотїлось трутити його так, аби воно повалилось на ясні головки. Запхавшись за фортепян, Сашка сїв там в кутї, несьвідомо доломлював у кишени послїдні папироска і думав, що в него есть батько, мати, свій дім, а виходить так, неначе всього того нема, і йому нїкуди йти. Він старав ся уявити собі ножик, котрий він недавно вимінав і дуже сильно любив, але ножик став дуже кепський, з коротеньким зточеним вістрем і лише з половиною жовтих кістяних черенок. Завтра він зломить ножик, і тоді в него не лишить ся вже нїчого.

З власних винниць поручають

Дальматиньскі вина БРАТЯ ДІДОЛІЧ Львів виключно ул. Чарнецкого 3.

КОНЯКИ дальматиньскі, хорватскі і французскі. Ручимо за натуральність.

СЛИВОВИЦЯ Фіґи дальматинскі. СИРМОСКА. знамениті, кґр. 40 кр, При більших замовленях на провинцию відповідний рабат. 217 6—10

Любет в Альжирі.

Альжир. Вчера приїхав тут Любе і в товаристві 30 арабських начальників відїхав до зимової палати.

Підпольна Росия.

Рим. Апеляційний суд в Неаполи увзглядниив внесене ґенерального прокуратора і ухвалив не видавати Ґеда російським властям.

Страйк в Іспанії.

Барцельона. Страйк пекарів збільшавсь. Між страйкарями а охочими до праці прийшло в кількох сторонах міста до бійки. Богато осіб ранено.

Державна рада.

Відень. Перше засїдане палати послів по святах відбуде ся дня 23 цьвітня. Се засїдане виповнить дрібні справи. На другім засїданю, котре відбудесь 24 або 25 цьвітня, прийде на денний порядок регуляміпова реформа в редакції п. Грабмаїра. Президент Ґетер згодив ся поставити справу на денним порядку против волї Всеиїмців. Против не реформі становище Німців буде мотивувати Шенерер.

Мадярска обструкция.

Будапешт. Партия Кошута ухвалила видержати при ухваленій перед святами тактиці в соймі (т. є. при обструкції против будже тової провізорії, як правительство не цофне військового предложения). Фракция Уґрона і партия независимости рішили таку самому тактику, як партия Кошута. Говорять, що ґр. Аноні зложить гідність президента палати.

Арештованя офіцирів.

Відень. В Білградї арештовано бувшого комманданта 6 полку піхоти, підполковника Ілїца і кілька офіцирів того полку. Арештованя відбулись на наказ самого короля. Офіциальні донесеня заперечують о сих арештованях.

Мароко.

Мадрид. Ватаги претендента Бугамари здобули форт Фраяну. Війска султана стратили 150 людий в убитих; уратовано 299 жовнірів з піхоти, а 46 їздців. Іспаньскі власти в Мелїлї забрали 400 збігцям карабіни. Ріжні племена Кабилів бють ся о добич з Фраяни, при чім вчера було 10 трупів і богато ранених. Положене султана розпучливе. Претендент орґанізує тепер похід на Фез.

Оран. Свояк султана, Мулей Арафа утік перед претендентом з 200 людьми правильних війек на альжирску територию. Французькі власти приготовили на всякий случай ескадрову спагів і віддїл стрільців.

Мелїля. Тут прибуває що раз більше збігців з розбитої армії султана. Коли би їх число збільшило ся, іспаньскі власти відішлють їх до Танджеру.

Лондон. Султан відпустив всїх европейців в своїй службі, з винятком Кайда, Мека, Леана і лїкаря з французької місиї Вердана.

НОВИНКИ.

— **Руский страйк.** Пополудневе „Słowo polskie“ доносить, що вибух страйк в повітї заліщицкім, в селах: Рожанівка і Лисівці. В Рожанівці страйк скінчив ся вже виправою селян (підвисшено платню), в Лисівцях тревав досї.

— **Акция против сподіваних рільних страйків.** Яке становище думають занята верховодячі круги против змагань руского селяньства до поправи свого нужденного положеня дорогою законне дозволених страйків, показує факт, що перед кількома днями спроваджено до східної Галичини 160 жандармів з Карнатії, Стирії і Тироля. Факт сей дивує передовсім тим, що Галичина і без того має досить своєї жандармериї, а відтак ще більше тим, що спроваджено до нашого краю елемент чужий, котрий не розуміє анї бесіди, анї вдачі місцевого населеня. До яких фатальних наслідків може довести урядованє чужих і народови незрозумілих орґанів, свідчать наглядно кровавї полії з часу тамтогорічних страйків. В такім Якторогі, пов. перемишлянськ., парід наразив ся на шаржу гузарів лише для того, що не розумів приказів, виданих в мадярській мові. А подібних примірів з инших сел можна навести богато. Правда, верховодячій кайцї кровавї полії в часї страйку дуже на руку, бо дають вогідний претекст до цїлого ряду ре пресалій в користь деяких, привілейованих кругів. Тим появилась між инпим і перенесена жандармских сил руской народности до західної Галичини, а заміщуване жандармских стацій у східній части краю виключно силами польскими.

— **Намісництвска криза.** В справі намісництвської кризи приніс вчера „Dziennik polski“ вість, яка заалярмувала цїлу польску пресу. Після інформацій того дневника одержаних з Відня намісником Галичини має зістати гр. Казимір Баденї (!!), а навіть декрет номінацийний має вже бути підписаний цїсарем. Оголошенє сеї номінації наступить однак після інформацій „Dziennika“ доперва за два-три тижні. Вість про кандидатрру бувшого польского премера подали вже давнїше деякі віденьскі дневника — між инпими „die Zeit“ — а жерело сеї звістки походить звідси, що президент міністрів д-р Корбер вже з часів своєї служби в характері секцийного шефа набрав доброго пересьвідчена о адміністрацийних „заслугах“ бувшого польского премєра і хотїв би тепер ґр Казимїра Баденїого бачити намісником Галичини. Тодїшні донесеня віденьских дневників приняла польска преса мовчанем, не звернувши на неї уваги, і тому тепер вчудована она новою кандидатурою тим більше, що польскі рішаючі круги нею зовсїм не занимали ся. Після наших інформацій, поданих вчера, кандидатом на намісника є ґр. Станислав Баденї і справа тота має доперва рішити ся по парляментарних ферiях — тож і вість „Dziennik'a polsk'ого“ не видає ся нам правдивою. Радше слушність мають ті, котрі кажуть, що донесеня „Dziennika“ є лише свого рода „ballon d' essai“ і що мнима номінація доси не наступила. В кождім случаю є певне, що намісництвоване Пінїньского вбливає ся вже до заслуженого кінця.

— **Непошановане руских сьвят** се постійна рубрика, яку приходить ся заповняти руській пресї в цїлім ряді надужить і кривд, спов'нюваних на руській народности деякими урядами. Найновійший примір нехтована польскими урядами релїґійних почувань Русинів зайшов таки в самім Львові. Ого повітовий суд секция I визначив лїцитациї на день 20 і 21 см. отже на сам руский Великдень, не узглядняючи навіть того, що між інтересованими сторонами суть також Русини. Quousque tandem..

— **Сьвяте обуренє** виявляють польскі ґазети, довідавши ся, що в однім полку піхоти у Львові якийсь капітан-Русин заборонив підчиненим, особливо підофіцирам, говорити до него, а тим більше до вояків — по польски. Капітан виходить з того, зовсїм справедливого становища, що дотичний полк рекрутуєсь майже виключно з Русинів, отже т. зв. Regimentssprache повинна бути руска. Польским шовіністичним політикам не може помістити ся в голові, що військо, хочби навіть в уровній „дзельниці польскій“, Галичині, може не мати характеру польского, якій вони хотять так нахабно накинути всяким можливим у нас інституциям. Дійсно, велике щасте для згаданого капітана, що зависить від військових властий, а не від „вшехпольского рижду народового“, инакше опинив би ся певно — на Мазурах!

— **Польска ґаната в Рудеччині.** З Комарна пишуть нам: Як показує в послїднім часі, то „wszechpolski rząd narodowy“ старає ся так розділити своїх людий, щоби кождий повіт а навіть повіт судовий мав меткого орґанізатора. А що польскі ксьондзи і обшарники не мають у нашого народа жадного значіня, то на такі позиції той „wszechpolski rząd“ висилає ц. к. урядників. На комарянський судовий повіт визначено таким вшехпольским орґанізатором ц. к. судового адюнкта в Комарні п. Оробкевича. Він то не опустить жадної неділї, жадного сьвята, жадної нагоди, аби не поїхати часом сам, часом з пароxом кс. Фрідлєм з Комарна, або з котрим кс. катехитом до громад, щоби розповідати людим про польске „słonko“, про польску „ziemię“, про польску воду і в сей спосіб вмовляти в руских людий, що земля, на котрій живуть, коріннo польска, та що вони самі коріннї Поляки!.. Єго то старанєм заложено в послїдних часах в Комарні, Рімні, Адріянові, Новім Селї, Берізці, Хлопах польскі читальні, котрих він є моральним і матеріяльним провідником і опікуном. Другу половину повіту, судовий повіт рудецкий, обрабляє п. Суруівка, ц. к. інспектор податковий в Рудках. Він то спровадив до нашого повіта славнозвісного вшехполяка п. Козловского. Він душею всїх патріотичних обходів в Рудках. Він напосїв ся викинути з касина в Рудках одиноку русву ґазету „Діло“. Він то їздить, подібно як п. Оробкевич, по руских селах і щоби руский нарід спольщити, закладає польскі читальні, взиває до будови kościółків, держить подібні патріотичні промови о polskiem słońcu, polskiej wodzie і т. д. Недавно ходив по хатах в Михайлевичах і намовляв, майже силував крайно бідних людий будовати kościółek, хотяй в невеличкім селї є руска парохія, а до Рудок всего 3. кільом. Таку ж капличку побудовано в Загірю, а як було недавно в „Ділї“, будує ся в Острові погорецкім. Взагалї оба названі урядники ведуть живу аґітацию в повітї в напрямі вшехпольскім, а хоч ми не маємо і не можемо мати нїчого против того, щоби і уряднїки Поляки занимали ся справами публичними, то однак треба замітити, що названа „робота“ обох панів має вправду знамя аґітаторске і вимірена на польонїзоване Русинів — а тим я також провокацийне руского населеня, від котрої ин. урядники повинні здержати ся, коли жадають на Руси і їдять руский хліб. Урядників того самого ресорту Русини за одно належане до „Бояна“ переносить ся деколи на Мазури, але за те деякими урядниками Поляками вільно вести аґітацию прямо вимірену против руского автохтонного населеня і бути орудєм в гаканю стичнім поході на Русь. — *О. Л.*

— **Звіт посольский в Рунах** складав 20 марта с. р. посол селяньскої курії п. Баль. Зїхали ся всї обшарники зі своїми офіциялістами, всї хруні повітові і на жаль всего кількох сьвідомих селян з трома сьвященниками народовцями. Властиво п. Баль не складав звіту з своєї діяльности, бо він нїчо в соймі не робив, а відчитав 3 аркуши історії реформи громадского закона, щось про поручений круг діланя, подїток від пива, виплащене північної зелїзниці і компенсацию сільну. За тов. о. Онишкевич з Хишовиц скористав з хвилї, щ би висказати польским обшарникам, як они на кождім полї кривдять не тілько Русинів, але цїлу східну Галичину на полї шкільництва, меліорацій і т. д. Рівнож розказав всїм хрунам, що Русини не хочуть у Потоків відобрати їх культурні здобутки, але бажають в своїм краю тих самих прав, які ім належать ся. Півторагодинна промова о. Он. вислухали всї з напруженою увагою. Бесїдникови старали ся відповісти п. Баль, маршалок і посол п. Райский, але фактам і цифрам не годні були стати в супереч. Цїкаве було, що пос. Райский заявив, мовто Русини не дістануть гімназий в Ставиславові, бо москвофіли сему спротивляють ся. (Дуже можливе що польскі посли будуть тепер покликувати ся на москвофілів, бо цїлий атак на руські гімназиї з боку польско-москвофільскої спілки між нашими в тій цїли заранжований. — *Ред.*). Пос. Баль сказав, що есть противний збірним громадам, а був би за приключенем обшарів двірских до громад. Коли голосували над субвенцию „Просьвіта“, то мусїв вийти, бо бесїда руских послів за довго тягнули ся (!). Обіцяв на другий раз часть своєї промови виголосити по руски. Було би ще не одно треба сказати, але що була пізна пора, то наші люди порозходили ся, лишаючи на сали лише п. посла і „хрунів“.

— **На що Русини мають прокуратора для справ руской церкви в Римі?** Відповідає на се питанє поніжша допись, надіслана нам здо:

Позаяк прокуратор має платеї аж 400 корон річно, то щоби міг дихати, є заразом і учителем сьпіву, церковних обрядів і церковно-славянського язика в руській Колеґії в Римі, за що має там удержане і додаткову платню. По уступленю о. Левицкого з прокураторства вприйшов на его місце о. Уліцкий і зараз увійшов в конфлікт з дбайними опікунами руской церкви. Покликуючись на якийсь-то звичай, зажадав від него ректор Колеґії, езуіт, котрий не знає ні слова по руски, щоби перечитував і контролював листи, які дістають наші питомці тої Колеґії з краю, або самі висилають до своїх родин та знакомих. О. Уліцкий опер ся сему, внаслїдок чого конґреґация для розширеня віри письмом з дня 16 лютого с. р. зажадала від митрополичального ординариату, щоби відкликано такого „вільнодумного“ прокуратора. Митрополичальний ординариат відкликав сейчас о. Уліцкого, і він міг вертати до Галичини, виїхав до Америки, щоби посьвятити ся місіонарскій праці між американськими Русинами.

— **П. Соломія Крушельницка** здобула собі вчерашним виступом в опері „Манон“ на сцені міського театру у Львові незвичайний успіх. Вправді з початку польска публика старалась поводити ся супроти нашої землячки холодно, очевидно задля того, що п. Крушельницка рішучо маніфестує свою народність, однак величавий сьпів і артистична ґра п. Крушельницкої перемогли скоро упередженє публики. Вже по другім акті публика не могла здержати ся від гучних та довго тревалих оплесків а з дальшим ходом представленя признане публики перемінило ся в справдішну ентузиястичну овацию для знаменитої руской сьпівачки. Перше однак признане стрінуло п. Крушельницку з боку її земляків, бо по першім акті вручено п. Крушельницкій два величавї вінці з синьо-жовтими лентами від товариств „Руской Бесїди“ і „Бояна“. Загалом одержала наша артистка пять вінців кілька кошів з прегарними цьвітами. Фахову оцінку першого виступу п. Крушельницкої подаємо в рубриці „З Музики“ з під пера нашого музичного рецензента.

— **З центральної комісиї для памятників штуки і історії.** На послїднім засїданю тої комісиї признано консерваторам західної Галичини для дальшого видаваня консерваторского атласу з топоґрафією штуки субвенцию в квоті 2000 К. Консерватор д-р Колесса зложив на тім засїданю звіт з цїнних рукописних материялів василіянських монастирів в Жовкві, Крехові і Кристинополи і вніс, щоби утворити центральний музей для василіяньских старинностий, як менш василіяньску бібліотеку у Львові, на що центральна комісия згодила ся.

— **Страйк в Будапештї** тревав дальше. Страйкуючі трамваєві робітники числом около 800 удали ся вчера перед палату міністерства торговлї, де окрема депутация здложена з 15 осіб удала ся до міністра. Сей принив депутацию дуже прихильно і задержав її у себе цїлу годину. Іменем робітників вручено міністрови мемориял з домаганями страйкарів. Міністер велїв собі здати докладний звіт з положеня і обіцяв цїлу справу совісно розслїдити, застерігаючи ся одначе рішучо, що о інтервенції з его сторони не може бути й бесїди. — В Амстердамі страйк причинив ся лише до скріпленя становища правительственних кругів, як се замітив голяндский президент міністрів в розмові з одним берлинським дневникарем. Як би не страйк, страйковий закон не знайшов би нїколи більшости в палатї. В помешканю і друкарни міжнародної социялістачної кольонії в Блярікум вибух вчера пожар, котрий знищив помешкане двох кольоністів. Кружать чутка, що огонь був підложений.

— **Новини в перемиськім корпусї.** Як доносять з військових кругів, перемиска залога буде побільшена о цїлу дивізию артилериї, зложену з ново уведених гавбічних батерий. Військовий скарб закупив за 64.000 К. чотири морґи ґрунту при монастири св. Анни, переміненим на касарню, усував старі оборонні мури і приступає до будови нових павільонів на уміщене приросту залоги. В рішаючих кругах військових є намір перенести сеїдок X. корпусу з Перемишля до Ярослава, що наступить з вигасненем контрактів найму касарень і будинків на військові цїли в Перемишли. Причиною такої постанови є обставина, що Перемишль яко кріпость потрібує для себе окремої залоги, кора не може рівночасно становити осібного корпусу армії до дїланя на полї. На случай отже війни командант X корпусу остався без армії, бо дотегерічна армія боронить кріпости під начальством установленого вже в часї мира кріпосного комманданта. З того виходить конечна потреба утворити окремий корпус армії поза Перемишлем. В звязи з тими планами стоїть будова величезного військового шпиталю в Ярославі і магазинів оружа.

— **В справі авдитора Генайля,** котрий — як було вже донесено — пропав зі Львова без сліду, вирікають на сьвіт подробиці, що поясніюють вчасти ту таємну історию. Вяжуть її именно з особою б. поручника Вільгельма Липовича з Ярослава, котрий перед кількома роками служив як підпоручник при краєвій оборонї і задля якихсь мальверзацій хотячи відобрати собі житє, стрілив до себе в голову, але куля прошила ему лише очи і носову кість. Підчас лїченя в шпиталї вів против него слїдство підполковник-авдитор Жигмонт Гекайло; побирав его ґажу, а коли Липовича від закидів увільнено, показало ся, що Липович одержав лише 800 К, хоч квит в актах був виставлений на 2800 К. Коли Липович упоминав ся о решту своїх гроший, змовляли в него, що виплачено ему всьо, а навіть виточено ему процес, тим разом о клевету. Між тим барон Ротшільд занав ся слїпим Липовичем, велїв образувати его в своїм заведеню для темних і при незвичайній памяти Липовича довів его до осягненя доктората права. Тепер має Липович одержати посаду у Ротшильда. Заряджене против него слїдство видало однак такий некористний результат для авдитора Гекайла, що сам попав в слїдство о спроневіреня, обманьство та вимиване на сьвідків. Наслїдком того всего авдитор Гекайло пропав від кілька днїв без вісти.

— **Військова честь.** Сими днями лишено в одним з львівських полків піхоти офіцирского степеня б. народного учителя Н. за те, що его одна постучок не відповідав військовим понятям про людску честь. Річ склалась ось як. Один офіцир від артилериї зачепив рано на улици якусь молоду паню, а тота, чуючись загрожену в особистій свободі, попросила переходячого підпоручника від піхоти о поміч. Ні одного офіцира, ні другого вона не знала. Офіцир від піхоти попросив чемно свого товариша по оружю, щоби дав женщині спокій, на що однак артилерист ударив его в лице. Нападений офіцир віддячив ся своему товаришеви в рівний спосіб і між обома противниками розпочала ся улична бійка. Скінчило ся на тім, що над обома офіцирами скликали їх полки офіцирский суд т. зв. Ehrenrath, а їх висліднем явилось власне згадане здеґрадоване з офіцирского степеня п. Н. за те, що одержавши в лице, не повинен був віддавати, але після вимог офіцирскої чести визвати свого противника на поєдинок. Офіцир від артилериї буде імовірно також лишений своєї шаржі.

— **Дрібні вісти.** В Дунаю коло Кляйн-Найзідель в Австриї нижшій найдено тїло поручника цїзарскої ґвардиї барона Павла Бурґена, котрий пропав був без сліду ще перед двома тижнями. — У Відни арештовано Йосифа Радайского, диктара черновецкої філії краківского тов. обезпечень під замітом ріжних спроневірень і обманьств. — На Угорщині упали сими днями в ріжних околицях обильні сніги.

Та нараз вузенькі очи Сашки заблестїли подивом, а лице приняло сейчас звичайний вигляд сьмілости і певности себе. На оберненій до него сторонї деревця, що була осьвічена слабше від других, побачив він те, чого недоставало в картинї його житя і без чого кругом було так пусто, немов окружаючі люди не жили. То був восковий ангелочок, недбало повішений в густавинї темних вітюк, що немов метіз в воздусї. Його прозористі мов у мотиля крила дрожали від сьвітла, що падало на них, і весь він видавав ся немов живим і готовим улетїти. Рожеві ручки з артистично зробленими пальцями протягали ся в гору, а за ними тягнулась головка з таким волосем, як у Колї. Та було в ній щось друге, чого не доставало лицю Колї і всїм иншим лицям і рісам. Лице сего ангелочка не ясніло радістю, не хмарило ся смуткою, а лежала на нім печать другого почуваня, якого не можна передати словами, означити думкою, яке доступне для зрозуміня лиш такому другому почуваню. Сашко не знав, яка тайна сила тягнула його до ангелочка, але чув, що він усе його знав і все любив, любив більше, як свій ножик, більше як батька, і більше, як все инше. Повний подиву, тривоги, непонятного одушевленя, Сашко зложив руки на груди і шептав:

— Милий... милий ангелочок!

(Дальше буде).

ТОРГОВЛЯ ВИН
РЕСТАВРАЦИЯ І ГОТЕЛЬ ПІД „ТРЕМА КОРОНАМИ“ У ЛЬВОВІ,
ул. Трибунальска ч. 10.
(давнїйше Брайтмаєр) **ФІЛИП БІЗАНЦ** поручає на сьвята
Знамениті ВИНА угорскі, австрийскі, реньскі, токайскі, шампаньскі, французький Коняк, Лїкери, Руми і Портер анґлїйский, Всякі замовленя з провінциї полагоджуєсь відворотною почтою. — З поважанєм **ФИЛИП БІЗАНЦ**, реставратор.
25; 3 5

— **Наші львівські передплатники** зволять суботнішне ч. „Дїла“ відбирати собі в експедиції вже о 2-ій год. з полудня, бо з огляду на заходяче сьвято замкне ся льокаль вже о годині 4 ій.

— **В справі будови церковці в Бахорци** пише о. Ром. Прислопский з Дубецка: До дня 15 с. м. вплинуло на ціль тої будови всїх жертв разом 2775 кор. и 30 сот. Высказую як найсердечнїйшу подяку за так обильно— як на наші відносини — вплываючі жертви. Віддаю справу вибудованя тої церковці дальшому жертволюбю наших патріотів, котрі видячи, що на Руси будують „косцюлки“ навіть в місцевостях, де є лише кількайцять вірних латиньского обряду, схотять прийти з помочею вибудувати на границях Мазурщини бодай маленьку церков в місцевости, де перед сто лїтами, по спаленю парохіяльної церкви закрито самостійну руску парохію, де до вибудованя церкви не допускають латинїзатори, імаючись навіть таких средств, що при помочи громадскої старшини заказують звозити материял на будову тої церкви.

— **Видїл руского робітничого товариства „Родина“ у Відни** на загальних зборах дня 5 цьвітнях уконституував ся як слїдує: Василь Гнатів голова тов., Пантелеймон Вовк заступ. голови, Василь Іванецкий писар, Гнат Якимчук скарбник, Орест Дутка бібліотекар, Димитрий Шутка провірник, Осип Вишневский господар салї. — Заступниками видїлових суть: Іван Барусевский, Осип Стецьків, Олександер Заблоцкий. — До контрольної комісиї вибрано: Івана Кошака і Остапа Калужняцкого.

— **З руского Сокола.** Вправи застановлює ся з причини Великодних Сьвят на час від 16. цьвітня до 22 цьвітня включно. — *Старшина Сокола.*

— **Порядок богослужень в страстнім тижни в церкві архикатедр. св. Юра.** І. в вел. Четвер (16 цьвітня) о год. 9 рано служба Божа св. Василия В. з вечернею, вечером о год. 6. утреня з читанем 12 евангелій страстних. — П. в вел. Пяток (17 цьвітня) о год. 9 рано Часи Царскі, опісля вечерня з обходом і положенем Плащаниці. Вечером о год. 5. утреня Суботи перед Бож. Гробом. Тов. „Боян“ відсьпіває страстні псальми. ІІІ. В вел. Суботу (18 цьвітня) о год. 9 рано служба Божа св. Василия В. з вечернею і осьвяченем хлїбів. О год. 5½ вечером Утреня воскресна. IV. В неділю Воскресенія (19 цьвітня) о год. 9½ рано служба Божа торжественна; о год. 5 пополудни вечерня з проповідию. V. В Понеділок і Второк сьвітлий (20 і 21 цьвітня) служба Божа сьпівана о год. 9½ з проповідию; о год. 4. вечерня в оба дни.

— **Хор руской міщаньской читальнї в Снятинї** відсьпіває в Велику Пятницю 17. цьвітня с. р. о 5 год. пополудни в церкві парохіяльні страстні псальми.

— **В Ягольници містї** відсьпіває в велику пятницю страстні псальми по раз перший хор міщаньский під дириґентурою п. Р. Оріховского місцевого учителя. Початок о год. 6 пополудни.

— **Кандидати стану дяківского**, що намірають піддати ся кваліфікационному іспитови, мають сейчас внести до Митроп. Консисторії через свій парохіяльний уряд прошеня, заосмотрені в потрібні залучники, а се: метрику, сьвідоцтво шкільне і сьвідоцтво моральности, — самі-ж мають явити ся лично дня 29. цьвітня т. є. в середу по Єзминій неділи о год. 9. рано в канцелярії парохіяльній при архикатедрі св. Юра. — *Василь Скокун*, 1-ий півець архикатедральний св. Юра.

— **Кандидати стану дяківского**, що хочуть бути приняті до дяківского заведеня при архикатедр. церкві св. Юра, мають внести свої просьби до Митр. Консисторії, залучивши при тім: метрику хрещеня, сьвідоцтво шкільне, сьвідоцтва моральности і убожества. Прошеня тих, що вже внесли передтим, а задержані в консисторії, суть важні і не потребе їх тепер відновляти. Мають натомість ті самі кандидати явити ся лично д. 30. цьвітня т. є. в четвер в канцелярії парох. при церкві св. Юра. Условини приняти: теноровий чистий голос, вік 16—18 лїт. — Вище 15 лїт безусловно не приймає ся. — *Василь Скокун*, 1. півець архикатедр.

— **Читальня „Просьвіти“ в Саранчуках** обходити буде третого дня сьвят с. є. в второк вечерницї в честь Тараса Шевченка при співучасти Видїлу філії „Просьвіти“ в Бережанах. Устроюючі просять дооколичних селян і інтелїґенцию о численну участь.

— **Подяка.** Комітет, що занявся устровем Шевченкового обходу в Бережанах, який відбув ся дня 5 с. м. сповняє свій милий обовязок, складаючи подяку всїм Панам і Паням, котрі причинили ся до звеличаня сего сьвята. Передовсїм дякує панї Бачинській за відчит, п. М. Чайківскому за управу хору і режисерию, а радникови Таничкевичеви за дарунки для дїтий. Наконець належить ся подяка всїм тим В. П. Мамам, що так щиро з дїтьми на проби ходили а ще більше за те, що виховують патріотично свої дїти.

— **Подяка.** О. Ф. Огоновский парох Снятинa жертвував на Тов. ім. Ів. Котляревского 10 К удїлених Єму Тов. „Дністер“ титулом коштів ліквідациї шкоди, за що складає товариство о. О—му щире „Спаси-Біг!“

— **В кадетских школах** отварає ся на шкільний рік 1903/4 богато вільних місць. Подання о принятє треба вносити найпізнїйше до 15 серпня с. р. просто до властивої команди кадетскої школи.

— **З „Труда“.** Сальон мод жіночої спілки „Труд“, отворений в льокалях товариства у Львові, Ринок 39 перший поверх, где виготовляє ся *капелюхи дамскі* після найновійшого париского фасону в цїні уміркованій. Так гарних капелюхів, які виготовляють ся в сальоні „Труда“ і по так ниский цїні, вїгде инде тілько в „Трудї“ видїти і купити можна. Вже нині по кількох днях істнованя сальону дістає дирекция товариства тілько узнане за так гарні і в цїні приступні вироби. Сальон „Труда“ став від разу за-певнім і его значінію відповідним становиску, а Вив. Панї наші можуть ним з повною гордостию похвалити ся. Тут не жидівска тандита, тілько солїдна і гарна робота. (1—3)

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки ч. 27** містять: Через страсте до воскресеня. — Русин намісник. — Лист Мазура до редакциї „Гайдамаків“ і п. Дашиньского. — Наші війти. — Громадскі вампирі. — Сон української ночи (драма Василя Пачовского). — Празник у Тютькові. — Новинки.

— **Про касы задаткові системи Шульце Деліча и Райфайзена** для ремїсникбвъ и селянъ и про организацію селянъ на пбдставѣ тихъ касъ, написав А. Д — Жовква 1903. Під тим заголовком вийшла книжочка 46 сторін друку, в котрій автор представляє в способ поучаючий а популярний вагу орґанїзациї дешевого кредиту для селян і ремісників та повказує способ переведеня відповідної орґанїзациї при помочи кас, заснованих на основах системи Шульце Деліча і Райфайзена. Книжка тота надає ся також до відчитів по читальних „Просьвіти“, касах, і крамницях, як і на зборах і вічах селяньских. Сьвященики найдуть в ній вказівки, як заняти ся орґанїзациею селяньского стану. В загалї для кождого, кому добро стану селяньского лежить на серци, може книжочка ся зробити велику прислугу. Тому треба надїяти ся, що книжочка найде широкий покуп, тим більше що дохід з неї призначений на основане народної бурси в Бродах. Дістати можна в кредит. товар. „Самопоміч“ в Бродах по цїні 60 сот. за 1 прим., 10 примірників коштує — 5 корон.

З музики.

(*О. Перосі. — Опера. — Виступ п. Крушельницкой.*

Дві важні події зайшли в послїдних днях рівночасно на львівскій аренї музичній. Випереджений шумною реклямою приїхав о. Перосі, після славословія реклами „знаменитий“ композитор оратоpий і дириґент... — короткі і сухі згадки з кутку новинок звістили, що приїде сьпівачка оперова п. Соломія Крушельницка. Та коли заповіджені артисти прибули і піддали свій талант загальному осудови, показало ся, що виступ о. Перосі'ого помимо, що в ін композитором і дириґентом, перейшов без сильнїйшого вражіня, а противно виступ п. Крушельницкої, помимо, що она є лиш виконуючою артисткою, не лише викликав одушевлене, але без сумнїву став для львівскої опери кульмінацийною точкою ей артистичного успіху в сегорічнім сезонї.

Про вартість творів о. Перосі'ого висказала найповажнїйша критика Нїмеччини вже давно згідну гадку, що помимо широкого знаня композитора і богатої фантазиї недостає єму одностайности, широкого стилю, а почасти і строгої форми, як сего вимагають твори музики церковної. Почувши на концертї фільгармонічнім частини ораторий „В'їзд до Єрусалима“ і „Мойсей“ можна згодити ся на осуд критики нїмецкої, з тим однак застереженем, що, хоч музика тих ораторий мало має в собі поваги музики церковної і подобає радше на музику оперову, є вона місцями дуже гарна, дарма, що не дає вражіня цїлости і консеквенциї в переведеню провідних гадок.

Се загальна характеристика композициї о. Перосі'ого і розбір кождого твору мусїв би бути дуже широкий і подрібний, мусївби перейти всї дороги, доріжки і стежки, якими ішла фантазия композитора, збираючи частини всїляких стилїв і всїляких напрямків музики церковної і сьвітскої.

Дуже корисно представив ся о. Перосі яко дириґент надїленый почутем ритміки і палким темпераментом.

Як вже вище сказано, зробив вчерашний виступ п. Крушельницкої в опері „Манон“ велике вражіне, а сей успіх артистичний стає тим більшим, коли зважимо, що як-раз в тій опері бачив Львів вже кілька сьпівачок дуже добрих.

П. Крушельницка лучить звучный, незвичайно сильный голос і музикальність з всїми услівями артистки драматичної, тож не дивниця, що з таких уступів опери як сцена другого акту і пісьня до столика, або сцена третього акту, коли кусають Де Гріе, видобула ефекти під зглядом сьпіву і гри зовсїм нові і незвичайно сильні.

Партию Де Гріе сьпівав п. Діянні помимо малої недиспозациї, дуже добре. Взагалї цїля виставa опери була старанна, а велика часть заслуги припала в нїм орхестрі під батутою п. Спетріна.

О. Б

З Товариств.

Справоздане з засїдань Видїлу драматичного Тов. ім. Ів. Котляревского. Перше засїдане відбулось дня 27 лютого 1903 а довінчено 2-го марта 1903.

По короткій промові голови Тов. проф. Ів. Огоновского наступило уконституоване видїлу, а именно в сей спосіб: секретарем вибрано п. Ольгу Жураківску, касиром п. Ю. Гашкевича, бібліотекарем о. С. Мохнацкого. Означено на засїдания день тижня четвер. Ухвалено розписати конкурс на драматичну штуку в одній або двох дїях, на що призначено дві нагороди: 100 К і 70 К. Обговорювано справу драматичної секциї, именно щоб уряджувати вже тепер проби до евентуальних вистав на весні. Ухвалено звернутись до всїх наших драматурґів з пропозицию, щоби прислали товариству свої твори до відчитування на видїлї, або і публично, до обговорювання їх на сходинах секциї і до евентуальної вистави. Принято в члени пп. Емілїю Юзичиньску, Романа Гавинчака, Олену Махівну, В. Адріяновича, О. Яремy (секр. ради повітов. в Добромилї).

На слїдуючім засїданю з дня 30 марта обговорювано ось що: По бл. п. о. Бобикевичеви лишилась недрукована штука драматична в однім актї. Тепер есть она в приватних руках. Понеже твір о. Бобикевича дуже інтересний, то ухвалено віднестись до вдови п. Бобикевичевої, щоб позволила сю штуку виставити а опісля видрукувати. — Обговорювано справу плянів театру і ухвалено віднестись до видїлу „Просьвіти“, щоб той зволив розписати конкурс на план театру. Ухвалено всякими способами збирати гроші на театр. Ухвалено вислати на бурсу в Новім Санчи 10 К а картки відіслати. Принято нових членів: Ів. Кивелюка секретаря суду в Товмачи, „Руску Бесїду“ в Косові, Ів. Смеречиньского авск. суд. в Станиславові, „Селяньский кружок амат.“ в Івановці, Льва Горбачевского артиста-маляра зі Львова, Олександра Фолюсевича інжинера з Лавчина.

Добровільні жертви на цїли товариства вложили: І. Зарицкий зі Львова 1 К, Братство церковне в Лапшин дол. з колиди 10 К, д-р Яр. Кулачковский 10 К, о. Ст. Мохнацкий зібрав на празднику в Милятині старім у о. Зельского 30 К (на то вложили: Л. Баравьский 1 К, Т. Гуль 1 К, К. Гуткозский 1 К, Яр. Зельска 1 Л, Т. Рожейовский 1 К, о. І. Курчаба 1 К, о. Гошовский 2 К, Мих. Галущиньский 1 К, о. Ст. Мохнацкий 1 К. Федусевич 4 К, М. Шведзїцка 1 К, о. Т. Кульчицкий 1 К, о. Ю. Зельский 1 К, Скальский 2 К, о. Білевич 1 К, К Левицкий 2 К, І. Галущиньский 1 К, Я Шведзїцка 1 К, В. Голиянак 1 К, Зоня і Туля Зельські 1 К, Ст. Височаньска 1 К, І. Зельска 2 К, Сїнґалевич 1 К), Н. Н. зі Львова місто вінця на домовину Наталки Чапельської 10 К (передав Ілярий Чапельский), о. Ф. Огоновский зі Снятина 10 К, Федор 1 К, Крияк 1 К, Весна 1 К.

Стан каси з днем 1 цьвітня виносить 3162 К. 34 сот.

За Видїл:

Ів. Огоновский голова. — *О. Жураківска* секретарка.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

— **„Руска міщаньска Каса“ в Станиславові** мала за І квартал свого істнованя 21.554 К 39 сот. обороту і виказує в ставі довжним: фонд резервовий 130 К, на удїли вплачено 1324 К, вкладки щаднічі 7053 К 09 с., сальдо відсотків і инші 239 К 43 с. — разом 8746 К 52 с. — Стан чинний: позичок удїлено 8075 К, льокациї 52 К, коштом адміністрациї і заложеня 594 К 79 сот., готівка 24 К 73 с. — разом 8746 К 52 с. Членів має тов. 65 з декларованими удїлами на суму 1560 К. Товариство приймає вкладки на щадницю і удїляє позичок кождого дня від год. 12—1 в полудне і від 5—7 вечер.

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“** було в місяци марті с. р. 7.506 важних поліс на суму 8,005.613 К, обезпеченої вартости з премією 72.695 К, 70 сот.; разом в І. кварталї с. р. видано 19.122 поліс на суму 21.867.603 К, з премією 187.568 К, 15 с., Попереднього року за той сам час було 15.641 поліс на суму 18,372.386 К, з премією 153.002 К, 17 с., т. є. сего року о 3.481 поліс і 34.565 К, 98 с., премії більше. На шкоди був март с. р. обильний в наслїд частих і великих пожарів в краю. Більші пожари приключили ся в Долинї, Мистковичах, Чертежи і Дїдушичах вел. В марті зголошено 136 шкід, проте разом від 1 сїчня по конець марта с. р. було 283 шкід, з котрих 275 вже вилачено, 3 шкоди находять ся в ліквідациї а виплату 5 відшкодовань (в квоті 1.990 К,) на разї з причин правних здержано. — Сума всїх шкід разом з коштами ліквідациї виносить brutto 146.009 К. 63 сот., з чого по потручею части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 68.467 К, 72 сот.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Після оповіщена зелїзничого в „Wiener Zeitung“ роздасть ся в дорозї офертовій роботи земні, шутруване, роботи надторові, виставленє будинків і огороженє на частковій просторони Подбро-Герц-Ст. Петер зелїзниці Цельовець-Герц-Трисст.

Оферти приймає ся найдальше до 29. цьвітня 1903 — 12 години в полудне в ц. к. Дирекциї будови зелїзниць державних у Відни VI Gumpendorferstrasse 10.

Услівя і плани можна переглянути в згаданій ц. к. Дирекциї або в ц. к. Управі будови в Герц.

Заряд крамницї Читальнї Просьвіти в Журові пошукує крамаря за зложеням кавциї 1200 корон міг би взяти заосмотреву крамницю в посесию — близшу інформацию подає Олекса Пристай парох в Журові почта local. 260 2—3

Переписка Адміністрациї.

Ви. Т. Ск. в Гр. По Вашій сторонї правда і тепер є все в порядку. — Е. Ши. в Бу. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Т. Гі. в Бе. За 2 квартал прийде ще 1 К. — Б. Ма. в Ко. Тепер заплачено по конець марта а не цьвітня. — І. Чи. в Кл. До кінця червня прийде нам ще 40 с. — С. Гр. в Об. Бракуючі числа просимо рекламовати почисельно а виплють ся. — К. Ше. в Ст. До кінця марта прийде нам ще 80 с.

Конкурс.

Дирекция „Краевого Союза кредитового“ у Львові (ринок ч. 10, І. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

Відзначене. Властитель бюра перворядних копалень камінного вугля п. Г. Датнер у Львові одержав титул ц. к. надворного доставника. 269 1—1

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 21—32

40.000 корон виносить головна виграна льотериї оґрівальень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягненє відбуде ся позвичайно дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем.

Надіслане.

Др. Тадей Гриневич

котрий через довгий час працював на київщї др. Глюзїньского у Львові, осїв в Судовій Вишнї. 268 2—3

Володимир Лавріівский

аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожите, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, І. поверх ч. дверий 14. 239 4—0

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. уприв. рад. инц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі папєры цьвяшї и монєты

по найдашевшім курсї денним на числяни вїдної провізиї. 274 [4]

Нові аркуші купонові

до угорскої ренти коронової, ренти срібної, 6% обліґацийй зелїзн. болгарскої,

спроваджують

Сокаль і Лілієн

Поручена з провінциї виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Конерцинґаузен і Сини

Снятин і Механїка у Львові площа Галиця ч. 1. против Банку Гіпотечного на новозакупленім місци Галицкой

вручає в великім вибірі і по цінах найдешевших

окуляри, пінсери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лякви, компасы, райсфедри, тасьми мірничі, пісьми, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене дашнїйше спостережене.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевша. 4135

Геометр із всесторонною практикою приймає ґеометричні поміри у всїх напрямах, парцеляциї і подїли маєтків. Зголошеня приймає Др. Паздавра, адвокат у Львові ул. Трибунальска ч. 6.

Реальність з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля вразі з вінонапрямах, парцеляциї і подїли маєтків. Зголошеня приймає Др. Паздавра, адвокат у Львові ул. Трибунальска ч. 6. жатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Ближша відомість у Всч. о. Иосифа Фоґіса, пароха в Скнилові.

ОГОЛОШЕНЄ.

Впр. и Вси. Отцамъ на увагу!

На зазивъ многихъ священниковъ, рѣшивъ змъ зобрати въ одну цѣлость всѣ мои, друкованй и недрукованй проповѣди тай упорядкувавши выдати особнымъ выпусткомъ. Перша часть „Практичнй проповѣди до рускаго народа", находить ся въ рукахъ церковной власти и небавомъ появить ся друкомъ. Будуть тамъ помѣщенй проповѣди: патріотичнй, богородичнй, празниковй и случайнй. Многй въ ОО. духовныхъ знають мои проповѣди зъ „Амвона", тожь и судъ о нихъ могуть собѣ напередъ вже выробити. Безпосередно по I. выпустку появить ся II. и буде мѣстати: науки літургічнй и проповѣди на празники Господскй и Святыхъ въ цѣломъ родѣ. Цѣна I. выпустка, выносити ме 2 кор. зъ почтою; а щобы означити скѣлькость примѣрниковъ, бодай въ приближеню, протов прошу ОО. духовныхъ, котрй мали-бы охоту набути I. выпускъ, нехай зволять мене повѣдомити. Проста причина — „скудость и тѣснота" не позваляють менѣ видавати накладъ на тысячу примѣрниковъ и лишати (якъ рускимъ авторамъ часто лучає ся) бѣльшу половину примѣрниковъ мишамъ на снѣдане. — Тй Впр. и Вси. Отецъ, що пришлють 2 корони, вже тепер, одержать I. выпускъ, въ хорошой оправѣ и поможуть менѣ присьѣшити выдавництво. — Адресувати належить: **о. М КИНАШЬ** завѣдатель парохіи Хоросно почта Бродки. 271 1—1

ПЕРЕСТОРОГА.

Перестерігаємо Шановну П. Т. Публику, що саме впроваджено у Львові на торг під без'іменною назвою краєвого і марцового експорту, дешеве пиво провінціональне. Позаяк надто продаючий для затертя слідів умисно наслідував наші фляшки, у яких продаємо наше марцеве пиво, длятого остерігаємо, що наше оригінальне марцове пиво продає ся у фляшках з витисненою написию нашої фірми і охоронною маркою, яка знаходить ся також на корках і бандеролях.

Львівске акцийне Товариство броварів.

188 6—6

Ч. В. 24.380.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1903/1904 будуть надані чотири фундушеві галицкі в ц. і к. виховуючих закладах військових.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в часописи „Gazeta Lwowska", а також за посередництвом висших, середних і низших закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Виділу краєвого минає з днем 15 Мая 1903.

З Виділу краєвого.

У Львові 27. Марта 1903.

Пйотровскій в. р.

244 1—8

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Всч. Господаровъ, що **найлѣпшй, трѣвалй, выпробованй и самыми господарями захвалюванй, а до того дуже дешевй**

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовй въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевй въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевй 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячй сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 78 –?

Небувалий вибір убрань

мужеских і для дітей

поручають

ГАЙЛЬМАН КОНН і СИНИ

ц. к. надворні доставці

площа Маріяцка ч. 5. 240 7—10

Ціни сталі визначені на кождій штуці.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля галянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта".

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватек, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, ремійских вальошів, весільних альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий

242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 166—153

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам дня 6 с. м. найдорожшу Жену і Маму. Горем опечалені і смутком прибиті муж і сироти-дїти складаємо отсим сердечну подяку Вп. О. Крилош. Корнилію Воєводцї, місцевому Парохови і Єго Вп. Женї Александрі за їх теплі і щирі слова потїхи і відради в нашій печали, за Їх заходи, положені коло зложеня тлінних останків Покійної. Рівнож складаємо щиру подяку Вп. О. Комариньскому, Парохови з Сернок горішних і Вп. О. Місіонарови Колодзеєви за Їх ласкаву і безхосенну спів участь в похороннім обрадї. Вкінци шлем „Спасибіг" Всїм, що своєю присутностию взяли участь в походї похороннім і віддали послїдну прислугу Покійній.

Данило Грицан вдовець. *Мария, Валерия і Стефан* сироти-дїти. *Остап Коцан* зять. *Мария Яворска* мати.

1—1

РУСКІ СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ

20 ріжнородних в найлїпшім виборі — 1 К. 50 с. франко.
10 ріжнородних в найлїпшім виборі — 80 сот. франко.
100 сьвяточних карт мішаних в найкрасшім виборі, чорні, рукою кольоровані, оксамітні — 5 К. 75 с. франко.

поручає доки засіб вистане

АНТИКВАРНЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 4 4—5

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 146 –?

ТЕРНОПІЛЬ.

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

положений близько зелїзничого двірця і всїх властий та урядів, уладжений з великим комфортом, електрично осьвітлений, засмотрений в водопроводи і купелї, огріваний кальориферами, з просторими стайнями і возівнями. — Поодинокі комнати з постелею і осьвітленєм, починаючи від 80 кр. денно.

259 2—24 **РЕСТОРАН І КАВАРНЯ В ГОТЕЛИ.**

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 клґр. пущї за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 84—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани**

Фортепян короткий, дуже добрий, красний спродам дешево Батория 30. 41 1—1

Бідний сирота селянин знаючий початки кравецтва пошукує поміщеня у котрогось з наших п. кравців. Хлопець укінчив народну школу, числить лїт 17 є дуже статочний, та веде ся взірцево. Зголошеня приймає п. Андрій Яворский упр. шк. в Миклашові п Винники. 202 4—5

Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблицї литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 51—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат репарацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 9—30

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Жиймо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букети до свіч	**1—6 к.**	**Коші з цьвітами**	**6 10 к.**
Букети поставні	**2—10 „**	**Пальми**	**8—10 „**
Вінці-ґірлянди м.	**4 8 „**	**Веґонії**	**2—4 „**
Строїки народні до	**„**	**Вінці слюбні**	**4—5 „**

Чипочки весільні з паперових „моделів" до 15 кор.

За оказане менї дотепер довірє і поперте дякую щиро і остаю З поважанєм

180 11—19 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

НАЙЛЇПШІ ҐОСПОДАРСКІ

НАСІНЯ

поручає

М. ВОЛІНЬСКИЙ

196 **Львів, пл. Марийска ч. 3.** 8—10

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЄ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричной а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 126—?

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 12—100

Передпослідний тиждень!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 короні

поручають банкові доми: **Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлієн, Яків Штрог, — банкмір у Львові.**

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненєм. 218 1—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

	ДО ЛЬВОВА	Приїзд	Відїзд	ЗІ ЛЬВОВА
				Пасаж. і особ, виходить о годинѣ
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор.
	з Чернівців (Іцкан, Галацу], Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43	
	з Янова		6·35	„ „ „ дв. Підз.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	„ „ на дв. головний	2·55		до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Рави руской		9·15	до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Бельзя, Сокаля, Любачова
	з Ряшова, Любачева		10·30	до Чернівців, Іцкан
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·49	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·38	до Ряшева, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.			
	з Кракова			**Н І Ч**
	з Чернівців, Іцкан		6·10	до Станиславова, Жидачева
			6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	Н І Ч		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буоні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	з Сокаля, Бельзя і Любачева		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		7·10	до Сокаля і Рави руской
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
	з Чернівців, Букарешту		8·25	до Перемишля
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		9·20	„ „ „ дворець Підз.
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		10·30	до Іцкан, Чорткова
	„ „ „ на дв. гол.		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.		11·32	„ „ „ дворець Підз.
	„ „ на дв. гол.		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
			5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформадийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краківскій ч. 6) удїлює поясненъ в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розсилає їздн.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Др Евген Левицкий. Папір в фабр. Черлянского. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 77. Львів, Субота 5 (18) Цьвітня 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория.—Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Некрологи і вістки прислані з похорону платять ся по 20 с. за стрічку.

Христос воскресе!

Пирсли найдани... Розсьвітила ся мрака темноти, зняло ся сьвітло і з гробу придавленого каменем повстала предвічна Правда...

І заграли весело звони, з міліонів сердець зазвеніла могутна пісня, пісня побіди: „Христос воскресе!" А ся пісня пливе далеко і широко, пливе від стоків Карпат аж до Дону, стелить ся филею по всій Україні, відбиває ся гомоном аж гень за Океаном...

Христос воскресе!

І для нас, для нашого безталанного народу встане Правда і настане день щастя і радости. А хоч нас дожидають ще тяжкі боротьби і проби — ми гордо, з вірою в Воскресеніе, з надією красшої долї і з любовію до свого народу, его минувшини і будуччини — ідїм сьміло в вперед з окликом: „Не пора Москалеви і Ляхови служить" і з піснею побіди „Ще не вмерла Русь-Україна!"

Христос воскресе! — Во істину воскресе!

Воскресне Мати і пригорне до себе всїх своїх дїтий. Тілько віри і надії — віри в силу, надії в будучність...

І з тим витаємо при сьвятї Воскресенія всїх наших Читачів, всю руску родину від стоків Карпат до Дону і поза Океаном

Хритос воскресе!

Пора до дїла.

Безперечна річ, що в горячій порі те перішних борб серед народностий і кляс, положенє руского народу подвійно тяжше від положенія кождої иншої національности, головно-ж від положенія наших сусїдів і противників. Битий довгі столїтя тяжкими історичними злиднями, зіпхнений з високого колись становища, заниманого ним серед культурних народів не тілько Славянщини але й цїлої Европи, на послїдне місце серед европейских наций, лишений культури і політичного значіня і винищений та висилений довговічними змаганями за своє право на житє серед инших суспільностий — руский нарід, прокинувши ся раз до нового житя, забажавши раз свого воскресеня, мусить з цвоєною силою працювати, щоб не то вже додержати кроку культурним змаганям і розвиткови других народів, але щоби відробити се, що занедбано у нас від віків, щоби дігнати Европу і сусїдні суспільности в їх культурнім походї. Та се ще не все: наш нарід приневолений крім того поборювати сї перепони, які его розвиткови ставлять его вороги, мусить зі своєї емансипационної дороги усувати ті колоди, які кидають ему під ноги его гнобителї. А чим більше прокидає ся руский нарід, чим живійше і сильнійше бє невмиручий живчик его народного житя, чим більш розбудженє дрімучого велитня загрожує чужинецкому пановапю над українъско-рускою націею, чим близшою стає розвязка борби, тим сильнійшає сей натір темних ворожих сил, тим живійше метушать ся вони для придавленя національного руского руху, тим і тяжша стає наша борба о істнованє.

А в тій емансипационній борбі головною підвалиною, що може дати сильну опору рускій нації, що може і мусить зробити є необхідимим витязем, есть скованє цїлого народу, его міліонових мас, в одну нерозривну, одноцїльну і карну фалангу, есть вітхненє цїлої суспільности одною душею, злученє ей в однодумну і орґанічно звязану цїлість, сцїпленє ей несокрушимим кітом всесторонної та всам спід народу сягаючої орґанізациї.

Инші народи — головно-ж маємо на думцї наших сусїдів і противників — цїлком у відміннім в тім зглядї від нас положеню. Націю і національні інтереси на ній заступають у них сильні економічно і інтелектуально пануючі верстви: стара шляхта і новочасна буржуазия та бюрократия. Національні потреби культурної, економічної чи політичної ваги заспокоюють там публичні институциї державної орґанізациї. Ми-ж, — нарід поневолених суспільно і політично, визискуваних економічно і занедбаних культурно мас, лишені самим собі, своїй власній силї і власній самопомочи. І коли для других народів внутрішна орґанізация се добровільний щебель до осягненя вищого степеня волї, добробуту і культури, то для Русинів стає орґанізация категоричним імперативом, якому ми мусимо піддати ся і мусимо его виповнити, коли не хочемо на дальше остати лише погноєм і підстїлкою для чужого культурного житя. Коли нема в нас своєї шляхти і буржуазиї, — що з другого боку есть і добром для нас, бо завдяки сему наше національне житє живо не реймає всї новочасні тенденциї демократизуючого ся сьвіта — так одиноким чинником в борбі за істнованє народу остають у нас міліонові маси. Та сповнити се післанництво можуть вони хиба тодї, коли з незорґанізованої і лише певними традиционними симпатиями та антипатиями злученої товпи, переміняють ся в сьвідому, після одного пляну дїлаючу і тисячними лавцами всесторонної орґанізациї звязану армію.

Отсе ся провідна думка, що повинна і мусить лежати в основах нашої народної дїяльности. І з сеї думки виплинув також той горячий поклик до всесторонної орґанізациї руского народу в Галичинї, що его видав „Народний З'їзд" з 24-ого і 25-ого грудня м. р., в відповіди на невсипучі заходи наших противників для покритя цїлої нашої землї густою сїткою ворожої нам орґанізациї.

Поклик найвисшого народного ареопаґу не остав без наслїдків. В виконаню его „Народний Комітет" візвав всї повітові орґанізациї народного сторонництва перевести орґанізационний плян в дїло, а ми, бажаючи збудити увагу суспільности на вагу справи та надати всїм патріотичним змаганям наших дїячів та цїлій народній працї одноцїльність і систематичність, помістили в „Дїлї" ряд статий під заголовком „народна орґанізация", де зроблено перегляд наших сил і сил наших противників на всїх полях суспільного житя, виказано наші недостачі і слабкі сторони, зверстровано вже доконане, та виложено плян орґанізационної роботи на теперішну хвилю. Остаточно під авспіциями всесторонної народної орґанізациї відбуло ся кілька великих віч і довірочних орґанізационних зборів, в котрих „Народний Комітет" інґерував, висилаючи свого делеґата.

Правда, що орґанізационний рух не розвинув ся ще так, як его вимагає положенє нашого народу, важка потреба грізної хвилї та бажаня і плян „Народного з'їзду" і „Народного Комітету." Причиною однак сего почасти час великодного посту, коли кульмінує ся найбільша скількість релїґійних практик і загалом значно затихає сьвітске житє, а головно пора весняних польних робіт, що абсорбують весь час і увагу нашого селяньского люду.

Та тепер, коли минуть Великодні Сьвята, а рівночасно з тим, коли минула пора головних весняних занять у поли, настає найкрасший і найдогідніїший час для горячої орґанізационної роботи в цїлім краю. Тепер, в часї перерви поміж весняними роботами а косовицею, найвідповіднїйша і найсвобіднїйша пора, щоби устроїти не десятки але сотки віч та зборів, збудити осторожність мас перед наступаючим небезпеченьством з воєнного боку, кинути в широкі верстви народу орґанізационні кличі, та приспішити закладанє орґанізационних институций: читалень, кас, крамниць, спілок і т. п. І ми сподїємося, що наші провінціональні дїячі доложать всїх заходів, аби сего так догідного, а так короткого часу даремне не змарнувати, але щоби він лишив в народній масї трівкі слїди орґанізационного посїву.

До сего, думаємо, не потребуємо наших дїячів ще раз взивати, бо вистарчаючим чейже memento'м для всїх нас є та невинна мобілїзация ворожих нам сил, що виправдї з меншим розголосом, нїж з початку, але за се з тим більшою консеквенциєю, всесторонностию і систематичностию переводить ся ей тепер по цїлім нашім краю.

А пригадуючи всїм нашим дїячам і загалом усїм щирим і сьвідомим Русинам орґанізационний клич „Народного з'їзду", не можемо зоставити ще слїдуючих уваг:

Ото так, як було великою хибою в дїяльности перших поколїнь народного табору, що бракувало в ній політичного елементу, так знов чималою недостачею теперішного житя є переважаючий зворот до самої лише політики, а деяке занедбанє т. зв. орґанічної роботи. Се однак потягає за собою цїлком непожадані наслїдки. Політичні заходи в теперішнім нашім положеню не можуть видати сейчас очивидних плодів, тож по кількох неудачах знеохочують наших людий, що при слабкім політичнім виробленю нашого народу (а так само нашої інтеліґенциї) річ дуже легка. Для нас-же нема нїчо гіршого, як знеохочене і апатия. До того політична робота, без опори на трівкій культурній і економічній орґанізациї в долї, се будова на піску. Звідси го й походить се безперестанне колибанє в нашій народній політицї, сї приливи і відливи відповідної енерґії і опозиционного завзятя на переміну з апатичним знеохоченем і опортуїстичним вижиданем чужої ласки і змилованя.

І се не може змінити ся та мусить, з великою втратою для народної справи, повторяти ся доси, доки горячої політичної акциї не буде супроводжати інтензивна і невсипуща, культурна і економічна, орґанізация в долї. Коли наша політика має раз набрати певної постійности і твердої консеквентности та плановости, а не бути лише перескакуваньем з горячого в холодне і на відворіт, то мусимо там, в долї, увяти цїлу народну масу в сїть институций: культурних (читалень і т. п.), що витворювали би психічну одноцїльність цїлої маси, переймаючи ей одними ідеями і почуваннями, та економічних (кас, крамниць і т. д.), що давали би сим масам економічну незалежність від чужинців, а противно матеріальними інтересами лучили би ей до купи.

Видання „ДІЛА" необходиме для кождого! — є найлішим средством до поширеня руского письменства між народом. — Спеціальні ціни для читалень і инших інституций. — За надісланем 70 сот. франко також марками по 5 і 10 сот., або просто з готового слїду: У Львові. Накладом „ДІЛА".

Леонїд Андреєв.

Ангелочок.

(*Дальше*).

І чим уважнїйше він дивив ся, тим більше значучим, важнїйшим ставав вираз ангелочка. Він був безконечно далекий і неподібний до всего того, що його тут окружало. Другі забавки немов гордились тим, що вони висять, повбирані, гарні, на сім ясніючім деревци, а він був сумний і бояв ся яркого напастного сьвітла і нарочно сховав ся в темну зелень, аби нїхто його не бачив. Було-б без'умною жорстокістю дітикнутись його нїжних крильців.

— Милий... милий! — шептав Саша.

Голова Сашки горіла. Він заложив руки за спину і з повною готовістю до смертного бою за ангелочка ходив осторожними кроками, немов підкрадав ся куди. На ангелочка не дивив ся, аби не звернути на него уваги других, але чув, що він еще тут, еще не улетїв. В дверях показалась господиня, поважна висока дама з ясною авреолею сивого, високо зачесаного волоса. Дїти окружили її з виразами свого одушевленя, а маленька дївчинка, та, що підскакувала, з утомою повисла на її руцї і важко моргала сонними оченятами. Підійшов і Сашка. Його горло здушувало.

— Тїтко, а тїтко, — сказав він, стараючись говорити нїжно, но се виходило ще більше грубо, чим усе. — Тї... Тїтуся.

Вона не чула, і Сашка нетерпеливо сіпнув її за одїж.

— Чого тобі? Чого ти сіпаєш мене за одїж? — здивувала ся сива дама. — Се нечемно.

— Тї... Тїтуся, дай мині одну річ з деревця, ангелочка.

— Не можна, — рівнодушно відповіла господиня. — Деревце розбирати-мем на новий рік. А ти вже не маленький і міг би кликати мене по імени, Маривю Дмитрівною.

Сашка чув, що падає в пропасть, і вхопив ся за послїдне средство.

— Я каю ся. Я буду учитись, — говорив він. Та ся формула, що мала благотворний вплив на учителїв, не зробила на сиву даму нїякого вражіня.

— І добре зробиш, мій друже,— відповіда вона так само рівнодушно.

Сашка сказав грубо:

— Дай ангелочка.

— Та не можна-ж! — говорила господиня. — Як ти сего не розумієш?

Но Сашка не розумів і коли дама повернулась до дверий, Сашка пішов за нею, дивлячись без думки на її чорну, шелестячу одїж. В його горячково працюючім мізку мигнув спомин, як один ґімназияст в його класї просив учителя записати „три", а коли дістав відмову, впав перед учителем на колїна, зложив руки долоню до долоні мов при молитві, і заплакав. Тодї учитель розсердив ся, але все таки записав „три". В своїм часї Сашка увіковічнив сей епізод в карикатурі, но тепер иншого средства не було. Сашка сіпнув тету за одїж, а коли вона обернула ся, упав зі стуком на колїна і зложив руки в висше згаданий спосіб. Та заплакати не міг.

— Ти з ума зійшов? — скрикнула сива дама і оглянулась; на щастє в кабінетї не було нїкого. — Що з тобою?

Кличучи зі зложеними руками, Сашка з ненавистю поглянув на неї і зажадав грубо:

— Дай ангелочка!

Очи Сашки, що впяли ся в сиву даму і ловили на її губах перше слово, яке вони скажуть, були дуже негарні, і господиня поспішилась відповісти:

— Ну, дам. Ах, який ти дурний! Очивидно, я дам тобі, чого ти просиш, але чому ти не хочеш підождати до нового року? Та вставай же! І нїколи — додала поучаючо сива дама — не падай на колїна, се понижає чоловіка. На колїна можна падати лиш перед Богом.

— „Говори своє" — думав Сашка, стараючись випередити тету і наступаючи їй на одїж.

Коли вона зняла забавку, Сашка впив ся в неї очима, зморщив болюче ніс і розпялив пальці. Йому здавало ся, що висока дама зломить ангелочка.

— Гарна річ — сказала дама, котрій жаль стало артистичної і очивидно дорогої забавки. Хто се повісив її сюда? Ну, слухай, пощо тобі та забавка? Адже ти такий великий, що ти будеш з нею робити? От там суть книги з образками. А се я обіцяла дати Колї, він так просив, — збрехала вона.

Муки Сашки ставали нестерпимими. Він судорожно стиснув зуби і, здавалось, навіть заскрипів ними. Сива дама більше всего бояла ся сцен і тому поволи протягнула до Сашки ангелочка.

— Ну, на вже, на! — сказала з невдоволеньем. Який упертий!

Обі руки Сашки, якими він узяв ангелочка, видавались цїпкими і напруженими, немов дві сталеві пружини, но такими маґкими і осторожними, що ангелочкови могло здаватись, що він лежить у воздусї.

— А—ах! — вирвалось довге, замираюче зітхане з грудий Сашки, а на його очах заяснїли дві маленькі сльозинки і задержались там, непривичні до сьвітла. Приближаючи поволи ангелочка до своєї груди, він не зводив ясніючих очий з господині й усьміхав ся тихою і лагідною усьмішкою, замираючи в почуваню неземної радости. Здавало ся, що коли нїжні крильця ангелочка доторкнуть ся до запалої груди Сашки, то станеть ся щось таке радістне, таке ясне, якого ще нїколи не було на — сумній, грішній, терплячій земли.

— А—ах! — проніс ся той самий замираючий стон, коли крильця ангелочка доторкнулись Сашки. І перед ясністю його лиця немов погасло само деревце, розмальоване неможливо, і радістно усьміхнулась сива, поважна дама, і задрожав сухим лицем лисий пан, і завмерли в живій мовчанцї дїти, котрих діткнув ся легіт людського щастя. І в сю коротку хвилю всї замітили загадочну схожість між неповоротним ґімназиястом, що вирїс зі своєї одїжи, і між личком ангелочка, одухотвореним рукою незвістного артиста.

Но слїдуючої хвилї картина різько змінила ся. З'їжившись мов пантера, що готовить ся до скоку, Сашка понурим поглядом обводив присутних, шукаючи того, хто посьмів би відобрати в него ангелочка.

— Я піду до дому, — глухо сказав Сашка, пробиваючи собі дорогу через товпу. — До батька!

(*Дальше буде.*)

З власних винниць поручають
Дальматиньскі вина БРАТЯ ДІДОЛІЧ Львів виключно ул. Чарнецкого 3.
КОНЯКИ дальматиньскі, хорватскі і французскі. *Ручимо за натуральність.*
СЛИВОВИЦЯ стирмска. знамениті, кґр. 40 кр.
Фіґи дальматин. При більших замовленях на провінцію відповідний рабат. 217 7—10

Доперва з так психічно і матеріяльно зруйнованої маси можливе формоване карних, неугнутих та непобідимих бойових кадрів до політичної борби і доперва тоді політична борба увінчає ся справді великими успіхами. Вкінци, коли політична робота, хоч як вона тепер важна і покучо потрібна, розложена на довший час і доперва по роках може дати конкретні наслїдки, культурна та економічна орґанізация видають свої плоди сейчас, а до того остануть усе незрушимим добутком і основою народного житя, яких жадна сила зглядно насиле не змете.

На конець ще раз повторити мусимо се, що ми писали перед кількома днями про брак постійности і витревалости в народній дїяльности. Коли всяких починів вашої роботи не маємо нищити з власної вини, так мусимо збути ся сих хиб, що стали прямо нашими національними хибами — тямити, що розпочате раз дїло треба витревало довести до кінця і що противне поступованє тілько деморалїзує людий. Памятаймо і се, що витревалости і постійности, прямо завзятого упору в дїлї треба нам, коли маємо до дїла з витревалим і сильно забезпеченим у своїх позициях противником.

На сім кінчаємо нашу пригадку про потребу народної орґанїзації. Час Великодних сьвят дає нашим читачам доволї нагоди рознести ві по всїм усюдам, по всїх руских родинах і кружках та обговорити ві всесторонно, підняти духа зневірених, збудити щирим словом апатичних, ще більше заохотити дїяльних. В родинних кружках, в довірочнім товариствї, при великодній гостинї найкраща нагода втягнути в роботу і тих, котрі вправдї не стоять в наших рядах, але в котрих є щире руске серце і прихильність до свого убогого народу і котрі, беручи участь чи то в культурних чи в економічних інституциях, могли би дуже корисно причинити ся для нашого народного відродженя.

Тілько витревало до дїла, з горячою любовю свого люду, з надїю на красну его будучність і з непохитною вірою в Воскресенє Народу!

Справи заграничні.

(Републиканьский рух на пірінейскім півострові. — Росия в справі Ватикану).

На пірінейскім півострові ладять ся поволи до републиканьскої революції. Дотепер републиканы не мали там сили, а се головно через партийні спори і роздробленє. Тепер ладять ся партиї републиканьскі до того, щоб з'єднати усїх републиканців під одним прапором і на чолї републиканьского руху поставити одного з найвидніїших републиканьских політиків Салмерона. Цїкаве при тім, що іспаньскі републиканці хочуть получити ся з португальскими, так що намірена є згідна акция в обох державах.

Републиканьска течія на пірінейскім півострові не новина, та вона дуже часто прорывала ся. Особливо від часу невдалої революції в Опорто (в Португалії) в р. 1881 републиканьский рух притих, здавлений насильно. Однак обставини зробили своє. Тепер в обох державах, Іспанії і Португалії, істнує серед населеня велике невдоволенє, а причиною того невдоволеня господарка ультрамонтаньско-монархічної кліки і страшний нелад. Навіть фінанси вказують цїлковитий крах теперішного, на-пів деспотичного, монархічного режиму, а в Португалії навіть військо, як в якій Туреччині або Сербії, не одержує повної платні. Коли недавно приїзджав з візитою до португальского пануючого дому король Англії, то треба було аж затягнути позичку, бо не було єго за що принята. Невдоволенє отже в масах росте, а на тлї того невдоволеня зростає також републиканьска течія і антимонархічна акция.

Справою наслїдства по папі Льві XIII починають вже занимати ся серйозні політичні круги. Особливо Росия хотїла би мати наслїдником на Петровім престолї чоловіка їй прихильного і тому заздалегідь хоче приготовити собі відповідний терен. Для Росиї був би найвигіднїйший кардинал Рамполя, теперішний міністер курії для справ заграничних (т. зв. секретар стану), котрий вже нераз дав докази своєї прихильности для роспийскої держави. Особливо в численних конфліктах з польскими біскупами в т. зв. „польскім королївстві“ Рамполя йшов нераз на руку Росиї і не допускав до заострення відносин між Росиєю а Ватиканом, чого именно бажали собі польско-католицкі патріоти. Однак вибір Рамполї напотикає на деякі трудности, именно через те, що Рамполя занимає дуже важний уряд, котрий не так легко обсадити. Тому на случай неможливости вибору Рамполї сейчас, Росия буде старати ся переперти вибір котрогось з инших, найстарших кардиналів, щоб по того-ж смерти можна було перевести вибір Рамполї. Тим „Platzhalter'ом“ для Рамполї був би по бажаню Росиї Ґотті, наслїдник кард. Ледоховского, або Ванутеллї, до котрого Росия має також довіре. В кождім случаю цїкаве, що „Новое Время“ грозить довгим „конкляве“, наколи-б не вибрано вже тепер Рамполю, даючи тим до пізнаня, що Росия має собі прихильних деяких кардиналів, і що ті не так легко допустять до вибору особи, противної інтересам Росиї.

Справи австро-угорскі.

Обструкция на Угорщинї.

Опозиция в угорскім соймі (Кошутовцї, сторонництво Уґрона і сторонництво независимих) постановила витревати в своїй тактиці, скоро оказало ся, що міністри Сейль і Фєврварі не привезли з Відня жадних уступок в справі військових предложень, ба навіть не старали ся там мабуть о жадні уступки.

Одним з головнїйших оружий опозиції є популярна в краю борба о цїсарский гимн. Австрийский цїсар є для Мадярів королем і лише королем; тимчасом цїсарский гимн, зложений давно перед дуалїзмом за часів абсолютизму, згадує лише за „цїсаря“, за „наш край“ — значить, за Австрию. Длятого виступає опозиция завзято против такого гимну, а домагає ся иншого, котрий би відповідав теперішному державному становиску Угорщини; цїсарский гимн є для неї гимном „чужої держави“.

Сего оружия імпла ся опозиция також в четвер, коли сойм зібрав ся на перше засїданє по сьвятах. П. Ґаль говорив про пригоду, яка склала ся д. 15. марця в Пятицерквах в кадецкій школї. В день народного сьвята угорского казав комендант школи сьпівати ученикам цїсарский гимн. Тим, що не послухали, виточено слїдство, кількох видалено з заведеня. В сій справі промовляло ще кількох бесїдників. Відповідь міністра гонведів Февврварія перервано грімкими криками. Міністер закінчив свою відповідь словами: „Цїсар і король — се одна особа. Поки я тут сиджу, гимн той буде граний і сьпіваний, бо я не лише добрий патріот, але й вірний королеви. Не закажу сьпівати той гимн, бо не є він гимном „чужої держави.“ Що при его звуках вішано патріотів з р. 1848, се неправда, котрою лише підбурює ся людий. Гимн той є знаком почести для короля; мусить его знати кождий жовнїр, коли его грудь наповнена любовію і честию для першого мужа угорского, що є славою нашого народу.“ Засїданє закінчило ся внесенєм, щоби міністер Февврварі дав другим разом відповідь „меритурічну“; міністер пристав на те і засїданє відложено, з радостию для опозиції, що буде мати і дальше відповідний материял до веденя обструкції.

Вчерашне засїданє почало ся дискусиєю над буджетовою провізорією. Промовляв п. Кошут іменем свого сторонництва, докоряючи правительству, що замість у властивім часї внести буджет, змушує сойм до нарад над військовими предложеняими. Сторонництво бесїдника при нарадах над першою провізорією буджетовою поступило собі льояльно, але правительство надужило сеї льояльности і весь час провізорії заповнило військовими предложеняими. Бесїданк закінчив візванем, щоби правительство по провізорії весь час посьвятило лише розправі буджетовій; заразом висказав правитетьству недовіре за те, що не дбає про независимість Угорщини.

Потім міністер Февврварі відповідав на інтерпеляції в справі цїсарского гимну і просив о принятє своєї відповіди По острій полємиці п. Пепа постановлено голосувати над сею справою поіменно на слїдуючім засїданю. Опісля міністер Сейль відповідав на інтерпеляцию в справі загребских демонстрацій, заявляючи, що донесеня дневників в пересадні, хоч годї заперечити, що демонстрації звернені були против угорскої ідеї державної. Палата приняла відповідь до відомости, і на тім засїданє закінчено.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ческа обструкция.

Прага. В Смїхові на зборах виборців посли Фідлер і Бжесновский заявили, що при першім читаню угорскої угоди молодочехи залишили обструкцию, бо Кербер обіцяв дати ческий університет на Мораві в р. 1903. Супротив того, що Кербер свого пріреченя не сповнив, молодочехи зачинають по сьвятах обструкцию.

Сейль у Відни.

Відень. Нині приїхав до Відня Сейль і здасть цїсареви справу з ситуації на Угорщинї, котра є прямо розпучлива. Опозиция рішучо не хоче допустити до ухваленя буджетової провізорії.

Балкан

Відень. Амбасадори Росиї і Австро-Угорщини в Царгородї одержали вість, що Альбанції намірають повторити атак на Митровицю. На жаданє обох амбасадорів відбула ся безпроволочно надзвичайна нарада кабінету, на котрій ухвалено вислати до загроженого відділ Сад-Едіна-башу, аби зробив кінець анархії.

Софія. Положенє в монастирскім віляєті погіршило ся в послїдних днях з причини агітації болгарских комітетів. В Царгородї підозрівають, що Болгари старають ся викликати розруси в часї великодних сьвят. Надіють ся, що в наслїдок великої сили війска сї заходи будуть безуспішні і по сьвятах рух ослабне.

Софія. Студенти висших шкіл скликали на великдень віче, котре має запротестувати против становища правительства в македоньскій справі.

Скопля. Турецкі власти заборонили в цїлім віляєті всякі аборц, походи і демонстрації. Болгарский ексарх і епископи на бажанє турецкого правительства перестерегли болгарске населенє перед закольочуванєм спокою в часї сьвят.

Лондон. Кореспондент „Таймса“ доносить, що супротив турецкої мобілїзації і становища держав македоньскі комітети поки що відступили від загального повстаня а лише намірають виконати поодинокі напади на ріжні турецкі віддїли.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Дневники оголосили розпорядженє, силою котрого ґенерал-ґубернатор дістав власть замкнути на якийсь час реставрації, кнайпи, склепи і промислові заведеня. Дальше дістав ґенерал-ґубернатор право заборонати приватні товариства і виганяти особи, „небезпечні для публичного спокою“. Вигнанє може наступити лише за дозволом царя з виїмком наглих случаїв. Особи вигнані з Фінляндиї мають бути відставлені до певних місцевостий в Росиї на постійний побут. Згаданє розпорядженя важне на 3 роки.

Петербург. Обговорюючи царске розпорядженє, „Фінлянд. газета“ пише: „Хочемо надіяти ся, що се надзвичайне зарядженє доведе до пожаданого результату і не покаже ся конечність ще острійших средств. Росийске правительство не здержить ся зі своїми зарядженями так довго, як довго не переведено супротив кождого піддяного „сьвятої, абсолютної волї царя.“

Масова дезерция.

Лїзбона. З полку піхоти Опорто утїкло 100 жовнїрів. Власти всїх збігців виловили і вислали їх до Африки.

Тифлїс. В арештах в Точі (чорноморска ґубернія) помер селянин арештований за пяньство. Яко причину смерти подано надмір ужитя алькоголю. Тимчасом розійшлась поголоска, що арештант помер в наслїдок побитя. Звиш 100 підпитих хлопів ударило на поліцию і арешти, домагаючи ся обдукції помершого. При тім увільнено арештантів, з котрих 8 утїкло. Війско розігнало експедентів. Секция виказала, що смерть наступила в наслїдок побитя. Поліцаїз, начальника округа, котрий має під собою вязницю і окружного лїкаря потягнено до відвічальности.

Страйк сьпівакiв.

Медіолян. В Монтелеоне застрайкував цїлий катедральний хор, бо епископ зробив дириґентом молодшого сьвященника з иншої епархії.

Хорватскі демонстрациї.

Загреб. Студенти намірали устроїти демонстрацию з чорною хоругвою з причини убитя хлопа в Запресїчу. Аби унеможливити демонстрацию, поліция обсадила університет.

Сензаційна новість! в пасажи Микодяша, в покою до снїдань СТАНИСЛАВА ПОХМАРСКОГО є Автомат Цитра, гарний мебель, спроваджена через комісову фірму І. СВОБОДА і І. ПИСАРСКИЙ, Львів, Сикстуска 58 а. Цитра своїми мельодийними і милими звуками так уцюлюче дїлає на слухача, що той ані не спостереже ся, коли „змахнув“ цїлу ніч перекусками безїч тих кананок і перекусок та кілька зїсть зі смаком обід знаменитий і здоровий, по обїді вине кілька бомб чудового окоцїмера, а по добрій вечері, попращавши ся з численним товариством Панів і Пань, буде мав йдучи до домів в товаристві мельодиї цитри. Прошу тому Вспажану Публику самій пересьвідчити ся. — З показанєм: Станислав Похмарский.

Сильвестер Яричевский.

Великодна мрія.

Прийшла на Стефана Янівского тяжка задума і дух його полинув на царину минулих, ще безжурних лїт.

І перед очима його душі з'явив ся образ веселого хлопця, що його виправляє отець у школу. „Учи ся, синку, будуть з тебе люди і нам гарна потіха!“ шепче йому мати тим голосом таємничо милим, яким промовляє материне серце.

Поїхав, учив ся добре, бо любив роботу, труд. Дома його так навчили. Бачив, як працюють дома; видів, як гарують сусїди мужики — то й сам догадав ся, що житє без працї неможливе.

Дома його любили, хоть не пестили грішно, приучували добру, чесноті.

І так зростала хлопска дитина в страсї Господнїм, в пошановану працї, в любови до людий.

А любив же він тих братів-чорноробів, з усього серця любив! Його душа була одним полумям любови до бідного, прибитого брата...

А потому — він скінчив ґімназию, здав матуру і ладив ся в широку дорогу житя. Перед ним було шляхів тілько!... Був молодий, здоровий тїлом і умом, міг вибирати...

Тут — грім! умер його батько, та провідна зьвізда в його дотепершому житю. Матїнка побиваєть ся, сльозами заливає слїди свої: плаче, молить сина: „вернн, дитинко моя ясна, та на батьківску ниву — а вона тебе поблагословить плодом богатим, красним вибуяннєм! Верни, дитино!“

І він вернув, кинув мрії на сьвітлу будуччину, яку змалював був собі у горячій головцї молодечій, кинув усе. Забрав лише трохи книжок гарних, сердечних, з якими не хотїв розставати ся, і не стямив ся, як станув у радї тих, що обробляли твердими пальцями чорну — сьвяту землю...

Його поважали, любили. Свій був чоловік, прихильний душею-серцем мужичій-братвї. І сам він інтелїґентний, молодий мужик! Яка новина для нього, для його сусїдів, краянів!

Та ясне те небо житя не може все ясним, погідним остати. Вже так написано у відвічних законах судьби...

І Стефан читає з житя свого, як з дуже інтересної книжки. Се цїкава повість, писана живо, богата в акцию.

Але книжка тота поплямлена — кровю!..

Се — початок мартірольоґії його житя!..

Початок...

Болїло серце, тяжко болїло дивити ся на кривди тих, яких полюбило так палко. Бачити брутальне панованє неправди...

Прийшли вибори. Як агнець на смерть ішли виборці, бо знали, що їх там чекає за справедливе їх дїло. Знаруга песїпак і уличників, гнїв дїдича-пана...

І він був з нимя. Він тямить ту хвилю, як великий, сухий маломійский драбуга, якийсь підпалачений піяк, повалив ся йому під ноги і став на все горло репетувати: „Побив мене, побив отсей хлопиця!“ Він тямить, як «бекочили його і повели до арешту. Супровожали його обдерті жидки і устроїли „музику“. Кинули його в „холодну“ і він виразно чув слова якогось підпанка: „добре, що з ним ми упорали ся, тепер лекше піде!“

Душа його бунтувала ся проти такого насильства. Пручала ся у клїтцї тїла, та не вирвала ся у сьвіт зробити над...

А ті очи, якими дивили ся на нього люди в селї, коли повернув з виборів! Ах, ті очи застрашених хлопів говорили нелаче: „От, і ти — хоть науку покінчив — не дасн ради лихови, бо і ти за слабий. Не за тобою сила“.

А хрувї то нераз і на голос собі кпили з него. Правда, він зібрав був одного з них, таки добре зібрав з гори перед церквою в сам день празника, люди мало не кинули ся на вражу тварюку і були-б туйтуй у мить рознесли ренеґацкі кости, та він їх утихомирив. Добром, наукою, гарним приміром, а не костуром треба їх учити, — сказав.

Але хрувї робили своє: копали під ним яму.

Згоріла хата Федька Надпотічного, того найбільшого хруня на всю околицю, то не пішов же донос, що то він зробив — Стефан? Не з'явив ся же у селї жандарм і не вів його скованого до міста? І не помогли віякі жалоби, анї відклики. Голошено: він зачинник, підпалач, бунтівник!...

Вправдї його увільнили, відпустили по довгих довтах, бо прецїнь вина за ним не було ні на макове зерно. Але той встид, але той біль їзза несправедливости, той глум над правдою!...

А потому — що-раз темнїйша картина.

Потому — його притисла податкова шруба, що й дихати було годї, а карні процеси витягали його часто з хати в пороги суду.

Аж лучила ся важна подія: народ зібрав ся до масового протесту проти визиску і подептаня людских прав. Тоті, що не пішли шукати заробітків над синїй Дунай; тоті, що не утекли перед визиском в пралїси Бразилії, не переселили ся в холодні околиці малолюдної Канади — тоті підняли страйк. Йому довело ся бути одним з його орґанїзаторів. Та витерпів він і за се богато — правдиве пекло.

Його схоплено, як великого проступника оковано, щоби не втїк та сьвіт запалити і пігнано до міста.

Вернув звідтам хорий, пригноблений, морально скатований.

Мертва тишина залягла хату. Час до часу переривали її стони старої матери, що гоїла синцї, завдані рукою якогось бравого сина мадярскої пусти...

Над селом чути було щось нїби давенькіт кайдан...

* * *

А той давенькіт кайдан, а тота горяча филя живого страйкового вулькану приспали його душу...

Степанова душа вилетїла з тїла, полинула десь далеко в засьвіти.

А тут — дивi! —десь ізнов ся пожар! На небі одна страшна луна, відблиск палаючих сел.

У воздусї заносить смаглятиною і нудкою, страшною вонню теплої крови, трупів...

Широкий, просторий край, а серединою пливе срібна ріка.

Десь з під неба чути могутний голос:

„Ой Дняпре мій, Дняпре, широкий та дужий!... ело ніч упеш ся, пекельнее сьвято!... Оживуть гетьмани в золотім жупані, прокинеть ся воля!“...

Той дивний, могутний голос!

На його поклик устають „гетьмани в золотім жупані.“ Ось пишний Гордієнко на воронім коні. Ось сильний Богдан Хмельницкий, независимий володар Украіни... Батьку, батьку! — витає його козацтво — ми всї за тобою, провадь нас на ворога!

І він веде і перед ним стелить ся шлях вольности.....

Ти, ти — батьку Хмельницкий, а ти перед ким клониш ся, падеш на колїна? Перед мальованою лялькою? Чи не краще-ж тобі узяти тоту недотепну цяцю та дїтям козацьким на гостинчик? Батьку, батьку — велика в тебе сила, недосягний твій розум і пекольний — твій блуд!...

ТОРГОВЛЯ ВИН
РЕСТАВРАЦИЯ І ГОТЕЛЬ ПІД „ТРЕМА КОРОНАМИ“ У ЛЬВОВІ,
ул. Трибунальска ч. 10.
(давнїйше Брайтмаєр) **ФІЛІП БІЗАНЦ** поручає на сьвята
Знамениті **ВИНА** угорскі, австрийскі, реньскі, токайскі, шампаньскі, французский Коняк, Лїкери, Руми і Портер анґлїйский, Всякі замовленя з провінциї полагоджуєсь відворотною почтою. — З поважанєм **ФІЛІП БІЗАНЦ**, реставратор.
25 4–5

Ученик V кл. гім. глядає лекції до удїлювання наук шкіль их. Адрес: І. М. почта Медвичі, poste restante. 277 1—3

Фортепян короткий Bösendorfera, тон красний, продам дешево. Коханов ского 8, двері 2. 77 1—2

Фортепян короткий в добрім станї, продам дешево. Сикстуска ч. 2. Войнарович. 149 1—3

СРЕДСТВА ПОЖИВИ

MAGGI

найліпші в своїм роді.

найбільшої вартости для кождої родини.

Maggi до закришки надає росолам, бульонам, сосам, яринам і ин. незвичайно сильний присмак. Вистатчить кілька капель. — Фляшочка почавши від 50 сот.

КАПСУЛКИ Consommé на зміцнене зупи.

1 капс. на порцию 12 с.
1 „ „ „ 20 с.

Дає ся сейчас зробити заливаючи самим кипятком без дальших додатків.

ЗУПИ
в табличках на 2 порції 15 сот.

Сильні, легко стравні, здорові зупи, лише за доданем води дають ся в кількох мінутах зробити.
19 різних сорт.

Проба переконує ліпше ніж всяка реклама.
Купити можна у всїх торговлях кольоніяльних товарів, делікатесів і дроґериях. 85

Конкурс.

Дирекция „Краевого Союза кредитового“ у Львові (ринок ч. 10, I. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 2—3

40.000 корон виносить головна виграна льотерії огрівалень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягнене відбуде ся невідклично дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем.

Фулярд-шовки

в прегарних взірцях від к. 1·20 почавши і шовкові материї всякого рода в небувалім виборі дуже дешево гуртом, на метри і на сукні для приватних з оплаченим портом і цлом. Прібкі оплачено. На листи долучує ся 25 сот.

Союз фабрик шовкових виробів
Adolf Grieder et C-ie, Zürich
32 (2) кор. надворні доставці. **(Schweiz.)**

Оголошене.

В Сушнї почта Витків новий (пов. Камінка) має ся сего року будувати помешкане для пароха, муроване, крите бляхою, коштом 14.082 кор. 77 сот. і поправити господарскі будинки коштом 1358 к. 64 с. Особи фахові з добрими рекомендациями, бажаючі перевести сї роботи а могучі дати кавцию, можуть зголосити ся дня 23 пьвітня с. р. (четвер по Воскресеню) перед полуднем у підписаного і оглянути пляни з кошторисом.

Запримічає ся, що комітет парохіяльний не буде звертати коштів за дорогу і т. и.

Михаїл Кордуба, парох і предсїдатель коміт. парох. в Сушнї. 261 2—3

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавници, ординує *постійно* **у Львові, ул. Корняктів ч. I., II. пов.** (Народний Дім).
609 47—?

АДВОКАТЪ

Д-ръ Теодосій С. Заяцъ

открылъ съ днемъ 1 н. ст. апрѣля 1903
адвокатскую канцелярію во Львові
и будетъ ю вести разомъ
съ адв. д-ромъ Иваномъ А. Добряньскимъ
подъ ч. 7 при Академической ул. (входъ изъ ул. Кривой ч. 12.) 245 3—3

Знак випалений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.
40 1—40

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечнї,
4% Листы гіпотечнї коронові,
5% Листы гіпотечнї премійованї,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краевого,
5% Облїґациї Банку краевого,
4% Позичку краеву,
4% Облїґациї пропінаційнї з всякї ренты державнї.

Папери тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї денним. 374 [8]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

ЛИПП

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о годинї 8-ій горячі снїданя.

ЦІННИКЪ

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сїкані легкі	12	„
Флячки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаментї	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумиренїйших цінах; для певности, що походять з моєї реставрациї даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем
79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

перучає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, тазьми мірничі, міски, лївелї манометря і т. у.

Уряджене дашниця електричне.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Добре средство домове. Між средствами які уживають ся до натирання в простудах і ин., займає перше місце в лябораторні аптики Ріхтера в Празі витворюване **Liniment capsici comp.** з „Котвицею“. Ціна по 80 сот., 1 К 40 сот., і 2 К.

Фортепян короткий, дуже добрий, красний спродам дешево Батория 30. 44 1—1

Дяк іспитований, тверезий з добрим голосом, що уміє провадити хор найде добре місце в Соснові. Зголошуватись до Уряду парох. в Соснові. 242 3—3

Дяка чесного, тверезого, з добрим голосом, спосібного удїляти науку нотного співу, пошукує уряд парохіяльний в Чагрові почта і стация Букачівцї. 4 4

Іспитований дяк

безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гощуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 2 6

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfur3 a. M.** 610 36—52

200 до 400 корон місячне

можуть заробити особи кождого стану по всїх місцевостях певно і чесно без капїталу і різика продаючи законно дозволені державні ефекти і льоси.

Оферти подавати до
Ludwig Osterreicher
VIII Deutschgasse 8. Budapest. 138 6—10

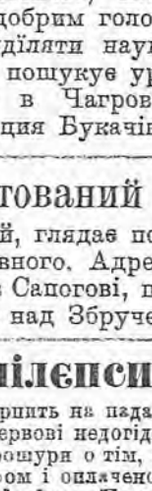

L. C. HARDTMUTH
СКЛАД і ВИСТАВА
ЛЬВІВ
ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.
Ціни умірковані.
272 1—2

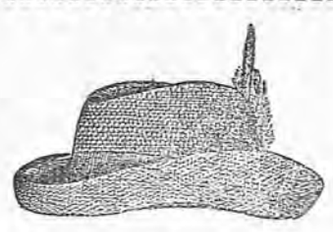

Фабрика Капелюхів
під фірмою
Антін Кафка
(давнїйше А. Кожелюжек
у Львові ул. Галицка ч. 4
(побіч катедри)

поручає **на теперішний сезон** капелюхи і циліндра власного виробу в **наймодніїших** фасонах і барвах по найдешевших цінах також капелюхи і циліндри Р. С. Габіта, цілком легкі циліндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи льоденові з фабрики Аі Піхлера в Грацу і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цінники на жадане даром і оплачено. 169 6—8

Лиш за 60 кр.

½ кільоґрама гусячого пера!

Се гусяче пір'я сиве (вибране з білого пір'я), цїлком нове, руками дерте, готове лиш до ужитя. ½ кільоґрама коштує лиш 60 кр., лучший ґатунок лиш 70 кр. Пачки по пять кільоґрамів на пробу розсилає ся за побранем почтовим.

I. КРАСА, торговля подушкового пір'я в Сміхові коло Праги (710.) *Можлива заміна.* 114 1—1

I. Свобода і I. Писарский

дім торговельно-комісовий і аґенцийний у Львові, Сикстуска 58а

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, руми краєві і заграничні, коняки французки і угорскі, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria“, каву солодову і Какао солодове „Maltosyna“ (найновше, найдешевше і найлучше средство споживче для всїх, а іменно для малокровних і малолїтних), грибки краяні ческі, до вареня як сьвіжі, есенциї і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon“, самограючі інструменти сальонові в ріжних цінах. 101 19-24

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пияніна з першорядних фабрик. 590 147—?

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клґр. пущі за **6 К. 60** с. оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 85—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

НОВІСТЬ!

Pierwszy Galicyjski
DOM DLA ZIEMIAN
у ЛЬВОВІ
ул. Ягайлоньска 15,
Чернівці
Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посїлости повинен заосмотрити ся в нову
Ручну сїячку
спроваджену нами з Гамбурґа. 176 6—6

Сїячка тая сїє рівненько, рівномірно, отже лїпше, а заразом ощадпїйше ніж рукою. — Вага 2 кґр. Ціна 20 К.

Небувалий вибір убрань
мужеских і для дітей
поручають
ГАЙЛЬМАН КОНН і СИНИ
ц. к. надворні доставці
площа Маріяцка ч. 5. 240 8—10
Ціни сталі визначені на кождій штуці.

НАЙЛІПШІ ҐОСПОДАРСКІ

НАСІНЯ

поручає
М. ВОЛІНЬСЬКИЙ
196 **Львів, пл. Марийска ч. 3.** 8—10

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей
Т. Чарнецкого
Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 421 44—5

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручає
для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзненьске і окоцимске.
6 3-4 15?

Рутинована учителька Русинка

з семінарияльною матурою приймє лекцию панночки з виділових кляс або з семінарів а Львові. Приготовлює рівнож до матури. Інформациї в адмінїстрациї „Дїла“.

Півець церковний

іспитований з хорошим теноровим голосом пошукує посади. Уміє також провадити добре церковний хор. Адреса Иосиф Цап, в Долинї коло Стрия почта в місци.

Купити шукаю пасїку. Хто має на продажь прошу о докладну оферту: Романчак в Білій чортківскій почта Білобожница. 263 2—3

Заряд крамницї Читальнї Просьвіти в Журові пошукує крамаря за зложенем кавциї 1200 корон міг би взяти заосмотрену крамницю в посесию — близшу інформацию подає Олекса Пристай парох в Журові почта loco. 250 3—3

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

поповнюють ЗЛОЧИНИ

против власного здоровя, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** і демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19.
168 11—12

ПАСАЖ ГАВСМАНА
І. ЛЬВІВСКЕ
Photo-Plastikon
(46 разів премійоване.)
Від $\frac{19}{4}$ до $\frac{25}{4}$ до побаченя:
Берно Моравске
і причудні околиці.
Вступ **10** кр. 85

Тягнене уже в четвер!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 коронї

поручають банкові доми: **Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн, Яків Штрос, — банкіри у Львові.**

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем. 218 11—?

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

241 1—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Експорт до всіх держав европейских III

Виріб красний.

Египетскі тутки і паперці

АІДА

100—100

суть найлучші узнані.

Виріб красний.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

ЛЮБІНЬ.

Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїші сїркові води на континенгї. Купелї боровинові. Для тих, що потребують водного лїчення, ново-устроєний віддїл гідропатичний під фаховою управою. Лїчене електричностию, масажом, інгаляцією. Купелї річні. Лїчить ся не з незвичайним успіхом гостець, виприта по запаленях, спухнення по звихненях і зломаних, водян спізнену кплу, опасність, жїночі недуги, металїчні затроєня, всякі недуги шкірні — Аптика, почта і телїграф в місци. Доїзд: Фіякер д Городка до Любіня 3 К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — На замовлене приспле дирекция проспекти франко

Отворене сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 265 2 10

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількох нацять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Руснїв працювати. Для того піддержіть, Родимцї, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДІДУХ.

553 38—52

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-гігієнічні мила

з фабрики Ґ. Гелля і Сн. в Опаві. Золота медаль, Париж 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило } на шкірні висипки
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } і недуги.

Берґера ґлїцерин. мило дьогтеве } на нечистоту шкіри
Берґера дьогтеве мило панама } при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слїдуючі відзначаючі ся мила: *Бензоєсове, Бораксове, Карболеве, Нафтолеве*, а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на веснянки, Сїрчано піскове, Стораксове* против червоности лиця і свербячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байера, Карла Діта, Петра Міколяша, Якова Пінеса-Порембиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепіньского, К. Шиявского, Едв. Брікнера, І. Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т. Зарицкого. В дрогеріях: Петра Міколяша et Cie, Ґ. Гріншпана, Ф. Гравнфельнера, Ізидора Фрухтмана — як також в усіх иншим аптиках Галичини. 184 4—24

Охоронна марка: КОТВИЦЯ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з РІХТЕРА аптики в Празі

узнане яко **відличне і біль успокоюючe натиранє**; по 80 с, 1 К 40 сот. і 2 К по всіх аптиках.

При закупні сего улюбленого домового средства, треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою **„Котвиця"**, тодї буде ся певним, що они походять з аптики

РІХТЕРА

„від золотим львом" в Празі, І. улиця Єлисавети 5.

639 12—17

РУСКІ СЬВЯТОЧНІ КАРТКИ

20 ріжнородних в найлїпшім виборі — 1 К. 50 с. франко.
10 ріжнородних в найлїпшім виборі — 80 сот. франко.
100 сьвяточних карт мішаних в найкрасшім виборі, чорні, рукою кольоровані, оксамітні — 5 К. 75 с. франко.

поручає доки засїб вистане

АНТИКВАРНЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 4 5—5

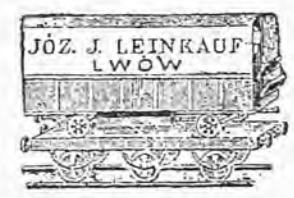

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛЇВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедиції всякого рода. 219 5—12

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча Повітового Товариства кредитового, стовариша зареєстрованого зъ обмеженою порукою въ Тернополи повѣдомлює по мисли §. 47 статута, що

V. Звычайнй Загальнй Зборы

того Товариства вѣдбудуть ся дня 21 н. ст. мая 1903 о годинѣ 2 по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Справоздане Рады надзираючои и Дирекціи зъ дѣяльности за рѣкъ 1902.
2. Принятє до вѣдомости бѣлянсу за рѣкъ 1902.
3. Рѣшенє що-до подѣлу зыскѣвъ зъ р. 1902.
4. Выбѣръ 2 членѣвъ Рады надзираючои въ мѣсце уступаючихъ.
5. Внески Рады надзираючой Дирекціи и членѣвъ.

Тернополь, дня 10 цьвѣтня 1903.

О. Григорій Чубатый, гр. кат. парохъ, яко предсѣдатель.
Антоній Стахевичь, купець и властитель реальности, яко секретарь. 248 3—3

Повідомляю Вп. Публику, що розширив я мою знану від 10 лїт

Лїярню всяких металїв

і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А именно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже умірковання цінах.

Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанєм 5 1 36 52

ТОМА МООС, Львів, ул. Сикстуска ч. 14.

Ново отворений — **Специяльний** — **Ново отворений**

СКЛАД ДИВАНІВ

під фірмою 164 8—10

МАҐАЗИН „AU PRIX FIXE"

Львів, Галицка 16

поручає Вповажаній П. Т. Публиці великаньский вибір преріжних родів **диванів, портиєр, фіранок, доптаків, лїнолєум, цирати, капи до столів і ліжок, ковдрів, покривала до подорожи, дерги на коні**, як також ріжнородних декорацийних предметів по незвичайно низьких цінах.

Пільги в сплатах після умови без підвисшеня цін.

Цїнники на жаданє даром і оплачено.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий, американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як ось на рисунку, з 5 лїтною писемною гарантією. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий америк. нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незницимим т. зв Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцарів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся Висилка за поспіратою через Фабричний склад Годинників

5-лїтна писемна гарантия.

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*
Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 201 1—2

Весна — **1903** — **Літо**

Найкрасші і найдешевші

Батисти, Зефіри, Вуалї на жіночі убори

поручає

БАЗАР КРАЄВИЙ

у Львові, ул. 3-ого Мая Ч. 5.

Купуймо краєві вироби!

Промисл — **Краєвий**

265 1—6

ДО КАНАДИ

як також і до других заморских країв перевозить

найдешевше

загально звістна фірма

B. KARLSBERG

Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Заки хто купить шіфкарту, нехай перше порівнає мої ціни з цінами корабельних аґентів. 62 10—10

The Beaver Line Rotterdam

Найдешевший, найзгіднійший і найскорший перевіз

!! до Канади !!

дають відличні, скорі і почтові пароходи (кораблі) товариства „Бівер Лінія".

Ціни перевозу: до Квебек (Quebec) . . . . зр. 66
" " " Вінніпегу (в Манітобі) . . . . " 94
" " " Йорктону (в Ассинобої . . . " 110
" " " Едмонтону (в Альберті) . . . " 131
" " " Кальгарі (в Альберті) . . . . " 127
" " " Прінц Альберт (в Саскачеван) і т. п. " 121

Відізд з Ротердаму в кожду суботу. Інформациї у всяких дїлах уділяють кантор: 119 9—10

„Beaver Line Rotterdam" 128 Wijnstraat.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Др Евген Левицкий.** Папір в фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Окрім крику „проч з поліцією!“ не було ніякого забуреня.

Загреб. Число жандармів збільшено до 140 і заряджено всякі средства, аби унеможливити ексцеси.

Загреб В четвер вечером знов прийшло до голосних демонстрацій. Товпа поздирала на зелізничім двірци таблички з мадярскими написями і повибивала шиби. Військо і поліция привернули спокій. З 130 студентів, увязнених за демонстрації, засуджено більшу часть на грошеві кари, а решту на арешт від 2 до 14 днів.

Америка в Хінах.

Лондон. Дневники доносять, що американське правительство, за своє приязне супроти повстаня становище, одержало численні купецкі концесії і користи. Хінці помагають американським купцям в їх подорожах в нутрі краю і стараються увеличити імпорт американських товарів, котрий в порівнаню до послїдних літ збільшив ся більше як о сто процент.

Борба з конґреґаціями.

Париж. Онодги явились поліційні комісарі в 26 конґреґаційних школах народних, аби доручити розвязуючі декрети. Реченець до розвязаня школи означено на 1 до 3 місяцї.

Париж. Правительство запечатало фабрику лікерів Картузів. Сьвященик Ре..., котрий був у властий зголошений яко властитель фабрики, вніс протест. Товпа демонструвала в користь Картузів.

Ґренобль. Ґенеральний ігумен Картузів заявив комісареви поліції, котрий прийшов, аби ствердити, чи монахи опорожнили монастир, що він уступить лише перед силою. Комісар предложив о тім справоздане префектурі.

Росия в Манджурії.

Лондон. Дневники доносять, що Росия рішила утворити яко помічне військо для своїх ґарнізонів в Манджурії нові хінські полки, котрі в протягу 3 літ мають дійти до сили 50.000 людий.

Експльозия в арсеналї.

Берлин. Онодги вилетїв в воздух великий арсенал в Кантові. Berliner Tagbl. довідуєсь, що хінські урядники, котрі велику масу пороху спродали були повстанцям, боячи ся результатів зарядженого слїдства, самі висадили арсенал в воздух.

Народна канцелярия.

На послїднім Народнім З'їзді, котрий відбув ся дня 25 і 26 грудня м. р., запримічено, що Народний Комітет не в силї бути помічним в кождій політичній справі і удержувати живий, безперервний контакт з краєм, коли не розширить свого секретаріату і не обсадить его постійними платними урядниками. Відповідно до того перейшло навіть внесене — коли не помиляємо ся, о. М. Бачиньского з Рінчиць, — щоби засновати окрему „Народну Канцелярию“, до котрої можна-б звертати ся письменно чи устно у всїх політичних справах, а яка стояла-б безпосередно під зарядом і директивою Народного Комітету. Особливо звернено увагу на те, що наша політична боротьба вимагає безнастанної правної поради і вказівок і що тому Народна Канцелярия могла-б пильно занятн ся того рода справами і нести при помочи фахових правників безплатну правну поміч.

Народний Комітет сповнив припоручене Народного З'їзду і — як то вже нашому загалови звісне — ввів в житє „Народну Канцелярию“, котра істнує вже два місяцї, має свій льокаль і сталого платного директора і вже в тім короткім часї вспіла залагодити богато пекучих і важних справ. Можна сказати, що вже за той короткий час вона зискала собі загальний розголос і признане і серед наших політичних злиднїв показала ся прямо добродійною институцією. На певно можна сказати, що коли будуть до того відповідні материяльні средства і удасть ся льокаль і персонал Народної Канцелярії побільшити, то вона з часом обхопить своєю дїяльностию цїлий край і стане живим центральним сполучником між суспільностию а нашою центральною політичною управою — Народним Комітетом.

Як правдиві суть повисші замітки і як живою институцією показала ся „Народна Канцелярия“ вказує справоздане з двох місяцїв єї вствованя (лютий і март с. р.) надіслане нам до оголошеня.

Справоздане се звучить:

Народна канцелярия розпочала свої чинности з днем 1 лютого с. р. За лютий і март подано після подавчого протоколу 619 письм і після президияльного протоколу 12 письм. Після свого змісту кваліфікують ся повисші 619 письм до ось якого поділу:

1. в справах заробкових (зголошеня, донененя о перепонах властий і т. д.)	478
2. в справах страйкових (описи надужить властий, просьби о запомоги і т. д.)	32
3. о оборону в процесах пострайкових	6
4. о вияснене условій курсу писарского	4
5. в справах надужать шкільних властий	7
6. в справах політичних . .	10
7. в справах політичної орґанїзації	12
8. в справах орґанїзації кредету, парцеляції і крамниць . . .	11
1. в справах надужить громадских і повітових (господарка громадска і повітова, вибори і т. д.) . .	28
10. в справах непошанованя руской мови в урядах	4
11. в инших ріжних справах .	25
разом .	619

З виїмком письм в справах зарібкових, на котрі годї було всї відповісти, як вказує само їх число (478) і в справах громадских, котрі вимагають більше працї — всї иньші письма були вчас полагоджені, деякі з них навіть оборотною почтою.

В тім часї виготовила Народна канцелярия 6 відкликів: 1 в справі політичній, 4 в справах громадских, 1 в справі язиковій і 1 жалобу за засуд суду з причини неприняття польского візвання.

В 24 случаях удїлено письменно поради правної в дорозї переписки.

В повисшім часї виготовила Нар. канцелярия 2 обіжники до орґанїзацій.

Лично зголосили ся сторони о пораду в канцелярії 35 разів, а то:

1. в справі перезесеня учителїв на Мазурщину	2
2. в справах громадских . .	9
3. в справах зарібкових . .	19
4. в справах процесів страйкових	3
5. в справах орґанїзації політичної	2
разом .	35

Повисше хоч сухе справоздане свідчить, що Народна Канцелярия показала ся дуже живою институцією для суспільности, коли вже в двох місяцях звернуло ся до неї письменно і устно аж (619+24) 633 осіб з тількож справами — а заразом, що Народна Канцелярия сповнила по змозї свою задачу.

Льокаль Канцелярії — до котрої треба звертати ся у всїх політичних справах — Львів. Ринок ч. 10; години урядові від 4—6 по пол.

Нац'ональний податок.

Здорова думка добровільного оподаткованя цїлої суспільности на спільні народні цїли починає поволи переходити в дїло. У Поляків податок такий вже істнує. Називає ся він крейцаровим податком, звідси, що кождий сьвідомий Поляк має дати що найменче один крейцар на народну цїль. Кромі того Поляки заряджують збиране крейцарових хвилевих податків при ріжних оказиях; ось-так з нагоди Великодних лат. сьвят зібрано в цїлім краю величезні суми а в наших руках находять ся навіть відозви польских орґанїзаций до збираня того рода добровільних жертв.

У нас Народний Комітет перший оподаткував ся на значнїйші квоти, перед кількома днями оподаткували ся добровільно всї урядники „Дністра“ сталим що місячним податком, а за приводом сего товариства мають піти і другі наші товариства і институції.

Се є однак сталий податок, але кромі того належало-б збирати добровільні принагідні жертви, а одною з найлїпших таких нагод суть наші Великодні Сьвята!

Тому подаємо до загальної відомости, що при сегорічних Великодних Сьвятах будуть принимати ся добровільні жертви з цїлого краю на Народний Фонд а для вигоди означує ся, що зібрані гроші належить слати на книжочку ощадности „Краєвого кредитового Союза“ ч. 662 (з приміткою на переказі: „На Народний Фонд“.

Очивидно, що для усуненя непотрібних видатків на „portoria“ пожаданим було би, щоби зібрані гроші складано в кождій місцевости до одних рук або що найбільше кількох рук, так щоб не висилати надто дрібних квот.

При сьвяченім в родиннім кружку Русини не забудуть і про свою найширшу родину — нарід, котрий потребує богато жертв, щоб міг устояти ся і вести серед тяжких своїх обставин успішну боротьбу.

ПОВИНКИ.

— Всїм Вп. нашим Предплатникам, Читачам і Прихильникам пересилаємо бажаня „веселих і щасливих Сьвят!“

— Тілько на пробу. Дневники потверджують наш здогад що-до кандидатури ґр. Казимира Баденїого на намісника Галичини що вість про тоту кандидатуру пущено лише на пробу, щоб переконати ся, яке становиско займе супротив тої кандидатури впливова австрийска преса. Проба тота випала однак некористно для бувшого галицкого намісника і президента міністрів „зелїзної руки“, бо нема ні одного дневника, котрий би віднїс ся до неї прихильно, а майже всї принимають єї або з насьмішкою або вважають єї яко неімовірну. „Neue fr. Presse“ каже, що ґр. Казимір Баденї не належить до „resurecturi“. „Reichswehr“ замічає коротко, що ґр. Каз. Баденї намісником не буде, а „Arbeiter Ztg.“ підносить, що кандидатура К. Баденїого се хиба сніжений дотеп з 1 цьвітня (Prima aprilis).

— Страйки йдуть. До одного з львівских дневників доносять про пробу рільного страйку в Стоянові, повіта каменецкого. Служба тамошнього двора, що є власностию п. Вітлїна, наслїдком низької платн замовила ся і не станула до роботи, домагаючись рівночасно поліпшеня свого положеня. Страйк не удав ся, бо між самою службою не було солїдарности. Кількох найманїв пишлось дальше при роботї, а другі пішли до староства з жалобою на дїдича. Не знали ще мабуть, що крук крукови очий не видовбає, бо староста вепів без найменшої основи замкнути страйкарів на кілька днїв до арешту. На тім страйк покінчив ся і проча служба не покидала вже двора. — До нашого дневника доносять зі Стрийщини, що в Угерску скликали селяни збори, де нараджували ся над устроєнем страйку в добрах кн. Казимира Любомирского, особливо там, де посесорами є жиди. Які причини спонукали селян приступити до страйку, не знати. Може хотять ся їм вищі заробки, може хотять ся їм ліпші харчі, може хотять ся їм ліпші помешканя, може хотять ся їм ліпші обори для худоби, може хотять ся їм ліпші стайні для коней, може хотять ся їм ліпші стодоли для збіжа

зволить віднести ся наперед прямо до секретаря Тов а о. Кузьмова в Олеську (почта loco), — або в самім дни наради перед самою нарадою зголосить ся до канцелярії тов-а „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10). *Видїл Тов а „Бѣльский Господар“.*

— **Прогулька ґенерального штабу до Галичини** відбуде ся сего року, а именно до західнього її кута Ольвенцїм Кенти Бяла. Після плину затвердженого цїсарем бере участь в тій стратеґічній прогульці 50 офіцирів, між ними 22 самих ґенералів, під проводом шефа ґенерального штабу, фельдцайґмайстра бр. Бека. Віддїл кавалерії буде сповняти ординансову службу в часї тої прогульки що назначена на другу половину мая.

— **Трагічна помилка.** В селї Обідки під Старим Самбором привязнив ся страшний случай отроєння сільним квасом через похибку. Місцевий війт Мадзар, хотячи почастувати горівкою прибувшого на свята сина-одинака і его військового товариша, налив їм до келишків через похибку сільного квасу По кількох годинах мужи оба померли.

— **Утеча підполковника аудитора Генайла** Доносять, що пропавший без вісти аудитор Генайло понатягав своїх товаришів на поверх 60.000 К. Утїк здавсь до Росиї або Америки. Гроші мав стратити при ґрі в карти, котрій віддавав ся пристрасно. Походив з литовського роду, але виховав ся в Станиславові, а правничі студиї скінчив у Львові. В кругах товаришів тїшив ся симпатиєю і лише газардовий нахил привів его до нещастя. Лишив жінку і дїти.

— **Зимна і снїги.** Великі зимна та морози запанували тепер майже в цїлій Европі, з виїмком полудневих країв. У Франції морози нароблили великої шкоди в винницях В Парижи, Льозанні, Ст. Етіен і в многих инших сторонах упали снїги. В Марсилії лютилась вчера цїлий день страшна буря, котра затопила 40 лодий, причім кораблї не могли ані виїздити до пристани, ані виїздити. Також в Мерані, Цельовци та инших місцевостях Тироля і Країни упали великі снїги.

— **Судьба виселенців в Бразилії.** З Куритиби доходять сумні вісти про нові напади диких бразилійських племен на галицких кольоністів, особливо-ж Русинів. Як звісно, публична безпечність завдяки недбальству бразилійских властий полишає там дуже богато до бажаня. Користають з того Ботокуди, котрі нападають на оселї наших кольоністів в околицях Моеми, палять їх а мешканців мордують. Перед трема тижнями напало на дім одного Німця около сто дикунів і в неприсутности головіка поранили в страшний спосіб жінку, котра йшла до жерела по воду. Поторощяли їй палками голову і поломили руки. Підчас нападу находило ся на подвірю трое дїтий, з котрих двоє сховало ся під снопами жита. Ботокуди спалили цїлу загороду, так що по дїтях найдено лише опалені кости. Третого кістяка не відшукано, бо дикуни цїлий мабуть дитину з собою. Кілька днїв пізнїйше Ботокуди пустили з димом три стодоли кольоністів, а до того украли кількана йцять безрог, котрі зараз недалеко в лїсї серед пекольного вереску спекли і пожерли. Роззухвалені дикуни від тої пори чимраз частійше нападають мешканців Моеми, кидаючи камінями до домів і ставляючи в ночи величезні хрести перед дверми поодиноких хат. Кольоністи тепер у великій тревозї о свое житє, тим більше, що не мають при собі стрільного оружя. Боронять ся в той спосіб, що на ніч сходять ся з цїлими родинами до одного з сусїдів. Але вічний страх дався їм так в знаки, що постановили виселїґрувати з небезпечних околиць в инше місце і длятого виродують тепер свое майно.

— **Поворот з Америки.** Шлеські часописи доносять, що там туди що день повертає богато еміґрантів з Америки до Австрії, позак за морем не можуть найти праці. Недавно особливий поїзд з Гамбурґа привіз до австрийской границї 800 таких робітників.

— **Женщина дорожником.** Росийські дневники доносять, що на одній стації коло Києва сповняла від 2 років обовязки дорожника перебрана женщина, Олександра Рогушевска, донька урядника. Уконченя вона гімназию і приготовляла ся до лїкарского інститута. Відтак була народною учителькою, а перед чотирма роками щезла без слїду. Остаточно перебрана за мужчину вступила до зелїзничої служби і мешкала спільно з иншими в одній касарни. Тут іменовано її старшим робітником, а недавно дорожником.

— **Афера кн. Люїзи** перейшла тепер після донесень женевських часописей в послїдну фазу і покінчить ся дефінітивно що перед кінцем сего місяця. Правничу основу до того становить елаборат, виготовлений правним заступником княгині, де уложено всї домагання княгині. Сформульовано їх в сей спосіб, що саксонський двір не буде ставити против них жадних-небудь замітів. Припускають, що з нагоди побуту саксонського короля Юрия у Відни цїла справа буде остаточно полагоджена. Саксонський престолонаслїдник згодить ся що перед виїздом короля Юрия до Відня на проектований договор, котрого зміст держить ся поки-що в в тайні. У великім случаю запевнюють, що головні бажання княгині будуть узгляднені.

— **Зневага австрийского віцеконзуля.** В падолистї м. р. напав на австро угорского віцеконзуля Бавмґартена в Крайові, в Румунії, тамошний властитель дібр Квінтеску, з котрим віцеконзуль зуб не хотїв повдивкувати ся, і на публичнім місци побив его палицек. Квінтеску потягнено до судової одвічальности і повітовий суд в Крайові засудив его на два місяцї вязниці, котру то кару трибунал в Крайові перемінив на гравну в квоті 100 франків. Виравдї против такого вимиру справедливости прокуратор вніс відклик, але касаційний трибунал потвердив перед кількома днями вирок другої інстанції. Отже Квінтеску за тяжку зневагу заступника чужої держави вийшов так якби безкарно.

— **Арештоване шпіґуна.** В Сан Ремо увязнено поручника Весселя, обжалованого о обманьства Вессель протестував рішучо против арештованя, покликуючи ся на то, що его справа є часто політична, бо посередно вмішаний був в справу Драйфуса в часї, коли мешкав в Ніцеї з одною женщиною, котра була аґенткою французского бюра інформацийного в міністерстві війни. Дальше показало ся, що Вессель вмішаний був також до звісної шпіґуньской аферы „Пшиборовский і Мозетіґ“. Пшиборовский мав продати Франції важні документа о австрийских зелїзницях, одержані від Мозетіґа. Ему то оповідав тоді, що війшов в зносини з Естергазім, що постановив від французского правительства видобути гроші наслїдком підроблени одного документу для процесу в Рен. І дїйсно підробили документ, на котрім находило ся імя Драйфуса та Естергазого, а яко посередника до продажа сего документу ужито Черпуского, мало звісного тоді у Франції. Черпуский поїхав дїйсно до Рен і одержав за той документ високий гонорар, коли Пшиборовский втратив гроші, написав до французского правительства, що як не одержить означеної грошевої квоти, то зрадить походженя того документу, дорученого Черпускім. Лист той переловлено і він то дав нагоду послови Гумбертови до внесеня інтерпеляції, котра набрала свого часу такого великого розголосу, що міністер війни, ґенерал Галїфе мусїв уступити. Так оповідає Вессель, пізнїйше однак покаже ся, о скілька в тім правди.

— **Практичний Анґлїєць.** Підчас зелїзничої катастрофи в Ліверполи втратив один Анґлїєць ногу. Адвокат, що заступав пешасливого, узискав для свого кліента 30.000 К відшкодованя. Коли зелїзничий урядник заплїс ту суму кулявому, повернув вскорі з поквітованем і як доносять французькі дневники з листом, в котрім кліент за суму дальших 30.000 К жертвує зелїзничій управі другу свою ногу до розпорядимости.

— **Утеча корабля.** В трієстеньскім порті лучила ся незвичайна історія утечі корабля. За якусь дрібязкову претенсию австрийське правительство наложило секвестр на один грецкий корабель. Тимчасом капітан корабля, користаючи з нічної пітьми утїк на море. Хотїв відтак причалити до пристани в Анконї, але узрівши там австрийский корабель, чмихнув назад на широкі води. Супротив того пошкодована сторона тепер в клопотї, бо не знає, в який спосіб стягнути з утїкшого корабля свою претенсию.

— **Обікраджа церкви.** До церкви в Вибранівці, бобрецкого повіта, вломив ся в ночи з 11. на 12. цьвітня невисліджений доси злодій і розбивши скарбону, забрав 300 К готівкою. По способі виломаня муру і зелїзних крат можна догадуватись, що злодій належить до фахових вломників.

— **Дрібні вісти.** Сїть львівских водопроводів має розширитись аж до Кульпаркова, щоби заосмотрювати тамошне заведене для божевільних в здоровю, добростаньску воду. Кошта будови обчислено на 25 000 К, котрі покрив очевидно край. — Видїл краєвий іменував практиканта головного шпиталю у Львові д-ра Романа Мерунєвича секундарем тогож шпиталю. — Професором клясичної фільольоґії в чернівецькім університеті іменований д-р Юлїй Ітнер, що був доси професором університету в Фрибурзї. — П. Миколу Шлюсарюка, професора І. ґімназиї в Чернівцях, перенесено міністерство до тамошної грек. орієнтальної реальної школи. — Заступником начального команданта краєвої оборони (властивим начальником є арх. Райнер) іменовано на місце уступаючого фельдцайґмайстра Маврикія Шмідта, фельдмаршалляйтнанта Оскара Пармана. — Одноречний охотник 30 п. п. у Львові, що застрілив ся перед кількома днями, зовесь Йосиф Дудякевич, числив 22 роки і був случаєм прав. — З поміж трох туристів, що пропали на горі Гошваб, найдено доси двох неживих в снїгу. — З Відня доносять, що вскорі має установитись краєва дирекция для будови водних доріг в Чехії; на подібну дирекцию для Галичини завдяки печалливости польского кола о добро краю — не чувати. — В Золочеві застрілив ся з револьвера секретар староства Тадей Тобіс. — В Бремі зібрав ся перед кількома днями десятий з ряду, між народний конґрес до поборювання алькоголїзму при участи делеґатів з Австрії, Німеччини, Швайцарії, Франції, Белґії і Анґлії, межи котримі находить ся богато визначних лїкарів, психіятрів і провідників антиалькоголічного руху. — В копальнях в Б монт, в північній Америці, вибухав пожар 256 вертичних веж, заподївша шкоди на 10 міліонів долярів.

— **Редактор „Дїла“ Д-р Евген Левицкий** виїзджає позавтра до Відня і поверне звідтам доперва 15 мая. Через той час вести буде редакцию і підписувати дневник п. Александер Борковский.

— **Нинїшне число „Дїла“** просимо — хто не складає — передати до читаня читальним і т. п. з огляду на порушені в нїм загальнонародні справи.

— **До виборців мостиского повіту!** Показує ся, що наша ліста кандидатів до ради повітової є для „повітовців“ невідповідною, с. є кочемо сказати, трохи за богато небезпечною. „Повітовці“ уважали за відповідне відбути дня 14 цьвітня довірочну нараду в справі виборів і поставити своїх кандидатів Дуже не на руку для них є кандидатура д-ра Полянського. Для поборення сеї кандидатури поставили „повітовці“ кандидатуру д-ра Лебедевича (також Руснна), лїкаря повітового, (повітовцям ходить — здавсь — також о те, чиби їх обох якось непоріжнити, але д р Лебедевич за поважний чоловік, хоч — що правда — урядовець, щоби ему розходило ся о мандат „повітовців“.) О скільки на скорі ми зачули, дальші кандидати повітовців суть слїдуючі: 2) п. Масюк, директор „Залїчки“ gente Ruthenus, natione Polonus — повстанець — 3) п. Лих, надґеом. евіденц. 4) кс. Білоґловский „каноїк“, б. о. Хотинецкий (?) з Черневи, або Рейманьский, купець; — а дальше селяни: 6) Заяць, писар гром. з Годинь, 7) Каспер війт з Сулковщини, 8) Михалюно, війт з Підлїсок, 9) Ключник Ів. писар з Містич, 10) Паславский, війт з Балич, 11) Косїньский (попихач з Лицкої Волї“) і 12) Олехів Лесько (?) з Кальникова, котрого уважають — здавсь — за меншого „гайдамаку“ тому, що поміщений на кінци нашої лїсти.. Що до 2—3 однак з позвисшої лїсти певности ще не маємо. Подаємо однак повисших кандидатів писарів і війтів яко добре знаних нам паньских попихачів, для вчасного зорієнтованя наших виборців. Жадними зглядами наші виборці не сьміють поводувати ся! З лїсти нашої ані один не сьмів бути вичеркненим! Нидїї трактати не треба! Рішучо належить сповнити всї дотеперішні відозви! На всякі надужитя і обманьства треба дуже уважати і всї як найточнїйше реєструвати для дальшого ужитку. Всїх хрунїв належить безусловно виловити! Дальше звісне! — *Комітет виборчий.*

— **Видїл товариства „Руска захоронка у Львові“** почуваючись до вдячности за дотеперішні ласкаві згляди, здоровить всїх П. Т. Добродіїв товариства відвічним нашим „Христос воскресе“ і просить уклінно іменем бідної дїтвори, щоб зволяли про ню тямити також при сьвяченім, в тім переконаню, що сповнять дїло богоугодне, коли причинять ся якою небудь лептою до заспокоєня голодних, що приїшовши до захоронки лепечуть на добрий день: „Прошу мені дати хлїба, бо я голодна“. — *Видїл.*

— **Відкрите читальні „Просьвіти“ в Лошневі** пов. **теребовельского** відбуде ся в середу дня 22 б. ст. цьвітня. Всїх щирих патріотів в околиці просить ся прибути громадно на се народне сьвято, що відбуде ся в домі Михайла Миськова о годині 3-тій пополудни. — *Комітет.*

— **З „Труда“** у Львові (Ринок ч. 39). Тримісячний курс крою і шитя білля відкриваємо з днем 1 н. ст. мая за оплатою місячною по три корони. Наука відбуватись буде що середи і суботи в годинах від 3—5 з полудня. Приймаємо також дївчата до науки шитя і гафту на довший час за оплатою в першім півроцї по дві корони місячно. — *Дирекция.*

— **Іспит з жіночих робіт ручних** розпічне ся перед іспитовою комісією в Самборі 11 мая 1903. Реченець вношеня подань до 3 мая. — *З Дирекциї ц. к. Семинарії учит. в Самборі.*

Померли:

— **О. Іван Головкевич** помер дня 12 цьвітня с. р. в Спасї долинського повіту а перегінського деканату в 67 році жити а 43 році сьвященьства. Покійний був найперше сотрудником в Сгрию, потім в Жулинї, відтак адміністратором в Чолганах коло Болехова а вкінци пароxом в Спасї, де перебув 32 лїта. Найблизший сусід покійного патріста о. Іосифа Заячківского з Лопянки був враз з ним піонїром народної ідеї в Долинщинї. Склеп і читальня Просьвіти заложена в Спасї заходами его еще в році 1870 а тверезість еще скорше, так що до тепер є в Спасї понад 300 на віки присягших на тверезість господарів селян. Сьвідомість національна помежи селяньством в Спасї то его заслуга. По заложеню Дністра зараз на початок обняв ґвезцаю тогож на кілька сїл а при кождим народнім дїлї був він першій словом і дїлом. Помер цїлком несподївано, бо здавав ся сильно збудований хочби і на 100 лїт, на запалене легких. Похорон відбув ся в Спасї при великим здвизї народу і участи почитателїв і знакомих дня 14 цьчітня. Заслуги покійного на поли народнім і церковнім возвеличив в церкві о. Мелвецкій а над гробом дуже краснорічиво о. Курбас. Земля пером заслуженому Покійникови.

— **Олег Володимир Гаморан**, ученик VI. кляси ґімназияльної, помер дня 12. цьвітня 1903 по тяжкій і довгій недузї, перенявши 19 лїт житя. Похорон відбув ся в Стецеві дня 15. цьвітня с. р. В. в. п.

— **Мария** з Гащиців **Джулиньска** жена старшого інжинера міского уряду будівельного у Львові, упокоїла ся дня 17. с. м. в 36 році житя. В. ї п.!

Відозва.

в справі опіки над слугами.

„Обнімїте, брати мої, найменшого брата“.

Наша патріотична праця над народом повинна обняти усї его верстви, ми повинні уважати своїм сьвятим обовязком з одної сторони дорожати кождою одиницею, опікуватись нею, з другої — уживати ї до спільної праці для загального добра Не дасть ся заперечити, що зачеркуємо нашій праці щораз ширші границї, однак на жаль мусимо також признати, що ми не обняли ще нею усїх верстов нашого народу. Доси майже виключно займали ся ми долею нашого селянства, тої головної основи нашої нації, значно менше звертали ми увагу на наше міщаньство, хоч і воно повинно ставути поручних верстов нашої суспільности до праці на народній ниві, а вже зовсїм не заопікували ся ми верствою робітничою і служебною.

Маємо вже виправдї товариства по більших містах під опікою монахинь і приватних осіб, котрі займають ся долею слуг, приносять їм безперечно великі услуги, як і неменче щиро служать вшехпольській ідеї.

Ми чуємо часто наріканя на слуги, що нема у них почутя обовязку, не привикли до солїдної праці, що слуга то платний ворог, що умів лиш обманювати і обсуджувати свою паню. І справдї можна назвати невідрадними відносини слуг до своїх хлїбодавців, однак треба вглянути, з якого корїня вирастає се лихо.

З одної сторони темнота, з якої виходять сїльскі дївчата і їх легковірність, з другої деморалїзуючі впливи великого міста і вибрик всякого рода факторів і факторок ведуть їх часто на дорогу зівсутя і нужди. Не слуги виноваті сему лиху, а суспільність, що доси не витворила ні одної краєвої інституції, котра дала-б опіку, виховане і фахову науку дївчатам, що мусять іти на службу. Опіка над слугами, се поле хосенної дїяльности передусїм для наших інтеліґентних женщин.

Вагу сеї справи зрозуміли члени „Клюбу Русинок“ і порішили заснувати „Товариство опіки над слугами“. В тій цїли вибрали комітет, котрий заняв ся уложенем статутів. Цїлею сего товариства буде: опікувати ся слугами руської народности, котрі перебувають вже у Львові, як також сими, котрі вперве ідуть до Львова глядати служби.

Се товариство заслугує тим більше на заінтересованє нашої суспільности, що наші дївчата, котрі дістають ся під опіку чужих товариств і Русинів відпадають від нашої церкви, забувають рідну мову, цурають ся ві та пропадають для нас безповоротно. *М. Б.*

— **З Руского Товариства Педаґоґічного.** В перших трех місяцях с. р. принято 70 нових членів. Внесено подання до намісництва в справі заложеня філій в Бережанах і Залїщиках. Майже всї філії в виїмком перемиской розвивають успішну дїяльність на поли нашого шкільництва; закладають бурси і інститути, уряджують відчити і забави, вкінци основують кружки педаґоґічні. Всеж таки треба зазначити, що суспільність наша за мало оцїнює змаганя Товариства і досить нечисленно виписує ся в его члени. Инші народи уміють без порівнаня більше попирати морально і материяльно працю своїх товариств педаґоґічних. На примір нехай послужать Німці зі своїми Schulverein-ами; Поляки з Towarzystwem Szkoły ludowej. А преціньв нашім житю народнім Товариство Педаґоґічне доперва начало свою роботу і нема чим пишатись в тім зглядї, годї на якісь великі успіхи вказувати і з сеї причини руки закладати. Нам треба власне тепер, коли добиваєм ся нових шкіл народних, видїлових, середних і свого університету, прийти в поміч Товариству Педаґоґічному і его філіям як найчисленнїйшими жертвами; нам треба не десятками, а сотками і тисячами вступати в члени Товариства, спішити з вкладками і датками, підпирати видавництва і часописи і в сей спосіб поставити Товариство на власні ноги і спин так, щоби оно не потребувало оглядатись на субвенциї і не замикало що року рахунки дефіцитом. Наша будучність спочивав на добрій школї, на фахових силах учительских, на освідомленій молодежи а власне ті основи нашого народного житя-бутя кладе Товариство Педаґоґічне, его філії і книжки педаґоґічні. Ту задачу сповняють особенно обі часописи „Учитель“ і „Дзвінок.“ Число предплатників сих часописей взросло в біжучім році, но незначно, так що Товариство не може вирівнати своїх недоборів в друкарнї. — По тій причинї звертаєсь Видїл Товариства Педаґоґічного до загалу нашої суспільности, до всїх кругів і станів з просьбою і зазивом, щоби всї народовці не забували при нїякій нагоді, при торжествах і забавах о своїм Товаристві Педаґоґічнім, щоби вступали громадно в члени, запомагали стало Товариство, предплумерували в далеко більшим числї часописи „Дзвінок“ і „Учитель“ і причинялись до розповсюдненя видавництв бібліотеки для молодїжи. Нехайже в кождим домі рускім, в кождій родинї находять ся члени Товариства і то члени дійсні і заповідливі, нехай переходить з рук до рук бодай одна з часописий і видання бібліотеки для молодїжи. — Всякі вкладки, датки і замовленя прошу присилати на адресу касиера, ул. Кльоновича 7. — За Видїл Товар. Педаґ. *А. Алискевич*, касиер.

ПУБЛИЧНА ГАЛЯ АУКЦИЙНА

Львів, насип Міколина.

в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від години 9 ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-ої.

Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби ї звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як мебїї, дивани, фортепияни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тиждня в четвер о годині 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від години 3-ої по полудни до 8 ої вечером,

72 1—9

Ч. 78. Львів, Середа 9 (22) Цьвітня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в тексті „Дописи з краю" по 50 с. — Вклейки і книжкові додатки вміля числить ся по 20 с. за сотню.

Дволітна військова служба.

Віденьска „Zeit" принесла була в суботу сензаційну вість з військових кругів, що начальна управа армії рішила ся засадничо ввести в Австрії дволітну військову службу. В міністерстві війни працюють тепер з горячковим поспіхом над внесеними і предложеними в сій справі, опертими на елаборатї міністра війни Пітрайха, котрий для свого проекту дістав вже дозвіл ц'саря. Предложеня управильняючі условія дволітної служби разом з мотивами мають бути готові вже в найблизшім часї. Тепер розходить ся о статистичні і фінансові студиї, оперті на взорах системи армії в Німеччинї. Ініциятива і введеня в житє проекту є виключною заслугою Пітрайха, котрий сьміло зірвав з перестарілим опозиційним становищем в сій справі бувша міністра Кріґгамерого.

Навязуючи до донесеня Zeit-у, півурядова Wiener Allg. Ztg. не лиш потверджує сю вість, але додає, що порішено також основну реформу військового закона. Відповідні праці в міністерстві війни вже розпочали ся в наслїдок рішеня з найбільше міродатного становища. Підставою реформи військового закона буде дволітна служба. Дальше є проектоване нове збільшеня континґенту рекрута, котре стоїть в звязи з заведеням дволітної військової служби. Супротив того, що теперішне військове предложеня ухвалено тільки на один рік, згадані зміни будуть вже обняті законом, котрий буде предложений парляментови в слїдуючім році.

В справі заведеня дволітної військової служби конферував в понеділок у Відни також угорский президент міністрів. Результат конференції уважають за уступку для угорской опозиції.

Дволітну військову службу в Австро-Угорщинї заведуть в піхотї, по части в артилериї і в техаїчних віддїлах війска. До законодатних тїл мають бути внесені відповідні військові правительственні предложеня вже в червни с. р. В наслїдок заведеня дволітної військової служби буде значно підвисшений презенційний стан армії і збільшать ся кошти. Се збільшеня коштів обчислено на 60 міліонів корон річно.

Allg. Corresp. доносить, що один з ей редакторів мав розмову з міністром війни Пітрайхом в справі заведеня дволітної служби. Міністер сказав, що факт приготованя дволітної військової служби не має ніякої сензаційної підстави, однак справа є еще далекою до виконаня і переведеня. Доси еще не може бути бесїди о виданю рішень в сій справі, бо дотичні вступні роботи еще не покінчені. Намірене введеня дволітної військової служби цїлком не є концесиєю для угорской опозиції.

З ради державної.

По великодних фериях зібрав ся вчера парлямент на ново на засїданє, що — як звичайно — зачало ся о годинї 11¼.

Президент міністрів предложив письмо з просьбою о вибір членів квотової депутаций. Відчитано чимало внесень і інтерпеляцій, між тим і дві інтерпеляції п. Василя Яворского до міністра-президента: одну в справі поступованя дрогобицкого старости супротив товариства „Просьвіта" та супротив руских рільничих робітників, вибираючих ся на зарібки до Прус, а другу в справі непотшановання руской мови і надуживання урядової власти старосамбірским староством.

П. Дашиньский в запитаню до президента палати про свою інтерпеляцию з дня 30-ого марця с. р. в справі спадку по Тучиньскім інтерпелюв, длячого президент не прикликав Мечислава ґр. Пінїньского до порядку, коли сей обкидав Дашиньского лайкою. През. Феттер заявив, що виправдї заява п. Пінїньского містить кілька непарляментарних фраз, однак се дасть ся витолкувати его роздразненем.

Тепер відповідає мін. Кербер на інтерпеляцаї.

На згадану інтерпеляцию п. Дашиньского в справі спадку по Тучиньскім відповів мевше-більше тими самими заперечень, що звісні вже з польской консервативної преси. Поляки переривали відповідь д-ра Кербера частими оплесками, соціялїсти протестами. Коли д-р Кербер при кінци промови висказав свій жаль з сеї причини, що інтерпеляция п. Дашиньского мала нарушити честь загально поважаної небіщки, на лавах соціялїстів зняв ся великий шум. Пос. Пернерсторфер кличе до президента палати: „Ви повинні прикликати президента міністрів до порядку! Ви є тхір!" — П. Дашиньский ставить внесенє на відчиненє дискусиї над відповідию, але внесенє упало.

Між иншими відповів д-р Кербер і на інтерпеляцию п. Романчука в справі перепон зарібковій еміґрациї руских селян. Міністер заявляє, що число зголошень по паспорти в лютім і марті с. р. було незначне. Особливо-ж мало паспортів жадано до Німеччини. При видачі паспортів поступають власти без ніякої проволоки і обективно. На 111 просьм о видачу паспортів в 72 випадках полагоджено справу ще того самого дня. В прочих випадках власти поучили сторони о праві рекурсу. До намісництва вплинуло 3 рекурси, з яких один полагоджено прихильно, два відмовно. Дальше наводить міністер розпорядженє міністерства справ внутрішних, видане для львіского намісництва, в справі зарібкової еміґрациї до Прус. В сім розпорядженю наказано видавати зарібкові паспорти до Прус як найборше, а в кождім случаю відмови мусить бути відкиненє просьби основно умотивоване. Міністер заявляє вкінци, що в міністерстві внутрішних справ ведуть ся пильні студиї над управильненем опіки над еміґрантами і небавом мабуть буде ся справа уреґульована осібним законом.

В дальшім ході, засїдання посол Ґрос референував від социяльно-політичної комісиї справу 36-годинного неділного відпочинку і 24-годинного сьвяточного відпочинку по прядільнях. Справу переказано правительству до розслїду. — Дальше принято внесенє економічної комісиї що-до реформи консулятів в напрямі інтензивнїйшої опіки над еміґрантами і установленя техаїчних, промислових та торговельних знавців при консулятах.

При кінци засїдання знов виринула справа інтерпеляциї п. Дашиньского що-до спадку по Тучиньским. П. Евг. Абрагамович жадає скорого розслїдженя справи і атакує п. Дашиньского та соціялїстів. Наслїдком того між ним а соціялїстами приходить до острої перепалки. Абрагамович кінчить запитом, чому президент палати не візвав соціялїстів до порядку за їх оклики. — Пос. Пернерсторфер випрошує собі науки, удїлювані его клюбови через Абрагамовича. Президент міністрів, замість обективно відповідати, забавив ся в цензора інтерпеляциї і моралїзатора. Поступив так, бо боїть ся польского кола і мусить его слухати. Пернерсторфер кінчить запитом, чому президент палати не візвав д-ра Кербера за его уваги до порядку. — П. Дашиньский каже, що витягнену ним справу хочуть затушувати театральними комедиями. Президент міністрів відсьпівав се, що ему подиктували махери з польского кола. Президент міністрів каже, що намісник набув образ на лїцитациї. Дивна се річ, що намісник нипорить за дешевими образами по таких закутинах краю. Сам президент міністрів признав, що збаражский староста забрав часть листів по Тучиньскім. А чи зробив би він се без розказу намісника? — В борбі против мене ужито навіть мого брата, що яко капітан є чоловіком зависимим і мусить робити се, що ему накажуть. Польска консервативна преса твердить, що Тучиньский не був військовим шпіоном. А преціньсам д-р Кербер признав, що військові власти забрали деякі листи з его спадку. Чей-же не робили-би сего, як-би він не стояв з ними в звязи. Але д-р Кербер при кінци промови забув, що він є тут лише урядником і що ему не вільно цензурувати поступків і слів заступника народу, яким є посол. Д-р Кербер може бути гордий на ордери і ласку самої корони, але не на се стоїть він тут перед палатою, аби цензурував се, що навіть сам президент палати признав обективним. Дашиньский прилучив ся до запиту п. Пернерсторфера.

По деяких ще формальностях відложено засїданє до дня 28. с. м. Тимчасом будуть радити комісиї, особливо ж реґуляміна.

В справі заколотів в Залучи над Черемошем.

(*Дописи*).

Забуреня в Залучи против новопоставленого пароха мають свою причину в дуже прикрих відносинах між громадою а двором. В місци находять ся значні простори, о котрі ведуть ся від давна між обома сторонами уперті спори; у звязи з тим двір від давних лїт гнете громадян докучливими грабіжами і карами. Сї відносини були вже і давнїйше причиною острих конфліктів. Особливо дав ся громадї взнаки економ Саглїй; против него то й головно звернена була ненависть селян. Коляж серед такого стану річий мав стати парохом як раз син сего економа, то зовсім зрозуміло, що громада побачила в тім загроженє своїх громадских інтересів, побоючись, що новий парох, звязаний так близко з двором, буде йти з паном, против громади. Се було єдиною причиною виступу людности против призначеного сьвященика.

Не входжу в те, оскільки обави людности що-до нового пароха оправдані, але знаменне се, що польска преса, нотуючи сей факт, не бачила (як звичайно в руских справах) властивої причини, а заграла від разу в сурму „гайдамацтва", „dzicz", нападу та особистої інтриґи. Очивидно, польский двір виходить в очах тої преси завсїгди „szlachetny i niewinny", а руский хлоп після неї мабуть вже по закону божому призначений служити лиш слїпою скотиною двора і терпеливо зносити всякі его звірства. Які відносини тамошного двора до громади, ми вже вказали; і гадаємо, що кождий правий чоловік признасть, що дїдич повинен був при даних відносинах з настроєм громади числитись і навіть у власнім інтересї поставити душпастирем чоловіка, від котрого населенє не могло би бояти ся сторонничости. Зовсім неоправданими суть ґазетні закиди якоїсь особистої інтриґи або і дикости громади. Люди того села знані з того, що суть спокійні і честні; вони і заявили, що приймуть кождого иншого сьвященика, тілько не сина зненавидженого економа.

По виступі громади вислано до неї наперед жандармерию; а коли громадяни мали її образити, спроваджено богато войска і розквартеровано по кількох жовнірів в кождій хаті. В дні страстий Христа з'їхала до села комісия і розпочалось слїдство; кількох селян відставлено вже до вязниці, а за ними пійдуть дальші жертви. Так будуть обходити залучанскі християни сьвято Воскресеня одні у вязници, другі при баґнетах — задля церкви Христової. Справді насувають ся слова Шевченка:

„І за кого ж Ти розпинав ся,
Христе, Сине Божий?
...чи за слово істини? чи може
щоб ми з Тебе насьміялись?
Воно-ж так і сталось!

Тим сподївсь дехто зломити виступ громади і удержати в силї неморальне право двора.

При сій нагоді насувають ся мимоволї деякі гадки. О сьвященику, що ставить ся для громади, не має слова та громада, а натомість рішає дїдич, що належить до чужої, і то неприязної народности, до чужого обряду, і має противні інтереси! Як деморалізуюче се впливає на наше духовенство і спиняє его дїяльність, знаємо всї аж надто добре. Клир і цїлий нарід повинні ту важну справу поставити на всяких зборах і вічах і домагати ся з усею рішучостию знесеня перестарілого і шкідливого патронату двірского. Коли ми самі не станемо домагати ся сего, то не озвуть ся за ними ні єзуїцкий Рим, ні великопанські правительства, котрі по відомленю давних прав церковних нашому клирови і народови побивають ся між собою у всяких конкордатах лиш о збільше-

ПОРАДНИК для кождого! — є найліпшим средством до мнтя, вибілення і вигладжения тіла. — Спроваджуватн можна чорез усї аптики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні 60 сот. франко також марками. 197 13—20
Хемічно-косметична Ляборатория „ЕКЗЕЛЬСІОР" у Львові, Пасаж Ґанемана.

Воскресенє Христове.

(Наслїдованє.)

Нераз менї щось так здаєть ся, Христе,
що Ти не там, десь дáлеко, за морем,
а тут у нас провів житє тернисте,
по тих полях ходив, що їх орем,
і — мов на арфу — пальцї клав на колос,
що вічно мав людських стонів голос;

*

що Ти у нашім крáю в давню дóбу
лїчив слїпих, глухих і прокажéних,
і Лáзарів викликуючи з гробу,
озлоблював мудрців тих навіжéних,
що в їх очах хиба лише божевільний
міг нищити безкарно лад суспільний;

*

і що в одній із наших хат, мій Пане,
де нуждарі притóптали пороги,
в останнє Ти вечеряв і в останнє
з братами хлїб ломив серед трівоги,
щоб стїни слів не виявили сьвіту,
і випив чашу — кровію налиту.

*

І видить ся менї: лїси соснові
й берези білі, що шумлять над ланом,
то — ті оливи в місячній основі,
то — огород, що звав ся Ґетсеманом.
І все здаєть ся, з Тебе піт крівавий
в ту вічу упав на наші зїля, трави.

*

І видить ся, що тут Тебе гайдуки,
звязавши путом, катували, Пане.
Бо так менї щось знані є ті муки,
ті всї синцї Твої і всї тирани,
свист нагайок їх і завзятє люте,
що не могло воно за морем бути.

*

І знаю я, що тут, десь на розпуттї,
коло старої нашої могили
ті навісні терни́ росли у смутї,
що голову Твою сьвяту зранили,
бо вже нїщо зранити так не може,
як терн, що ріс на нашім роздорожи.

*

І знаю, Пане, що у нашім краю
впав під хрестом Ти на стерни́ й скрівавив
сю нашу землю кровію. І знаю,
що Ти слїд мук Своїх на нїй оставив.

Нераз дивлюсь на наше поле дике,
мов на крівáву хустку Веронїки.

*

І виджу там, де мгла стоїть від віка,
з нужденним видом, в латаній свитинї
прибитого терпінем чоловіка,
що під хрестом своїм нагнув ся нинї...
Знаю, чим був Твій Киренеєць, Христе,
а решта все для мене скрите, мглисте.

*

І знаю, Христе, тут є та Голгота,
де зважились кати Тебе розпяти,
бо вже нїгде не так важка скорбота,
сонцю нїгде не важко так конати
й нїгде така не вибила година,
щоб під хрестом стрічала мати сина.

*

Й менї здаєть ся, тут прорік Ти в голос:
Ѳлωї, ѳлωї, лαмά сαвαχθάнї! —
склонив на рáмя голову, як колос,
і вийшов відси в ті сьвіти незнані,
де все — від мертвих скал до чоловіка —
жде тихо „жизни вѣдущаго вѣка."

*

Й менї здаєть ся, в нас лежиш Ти в гробі
під каменем важким, холодним, Боже,
і що сторожа тут стоїть при Тобі...
Однак я чаю вічно в тýзі, в дрожи,
бо чую, Христе, що... Ти тут в сю дóбу, —
і що воскреснеш третого дня з гробу.

В. Щурат.

Христос воскрес!

(*З новогрецьких мотивів.*)

Ве сонечко в віконечко,
вістить: Христос воскрес!
І жайворон зі всїх сторон
лящить: Христос воскрес!
Цьвіт в пахощах на радощах
цвите: Христос воскрес!
І дзвонить дзвін, мов на здогін
гуде: Христос воскрес!
Тай бють ся в склад у молодят
серця: Христос воскрес!
Гробй-ж в одвіт на той привіт:
во істинну воскрес!

В. Щурат.

БОРАСОВ

З власних винниць поручають
Дальматиньскі вина БРАТЯ ДІДОЛІЧ Львів виключно ул. Чарнецкого 3.
КОНЯКИ дальматиньскі, хорватскі і французскі. *Ручимо за натуральність.*
СЛИВОВИЦЯ скирмска. знамениті, кґр. 40 кр.
Фіґи дальматин. При більших замовленях на провинцию відповідний рабат.
217 8—10

не і розширене своїх прав. Ми мусимо самі старатись повалити ту шкідну аномалію, а тоді і одержимо духовеньство, що справді сповнить посланництво Христове і буде народови провідником у всіх его нуждах, духовних і земских.

Друга гадка, що насував ся, се поступок власти духовної, консисторії. Ми всї гаразд знаємо, що єрархія не поставлає ся нині у нас через св. Духа, а по волї правительства. Всеж таки повинна наша єрархія тямити, що вона призначена для руского народа і церкви, і повинна в інтересї тої церкви зважати передовсім на потреби народа і не йти на безоглядні доходженя дворів. В сім случаю повинна була консисторія при укладаню пропозиції числити ся з місцевими відносинами. До сего осудженя кваліфікації мав вона після закона всяке право. Призначений парох міг би бути в иншім місци примірним священником, але до Залуча він не надавав ся і его становиско було би там вельми утруднене. Опір людий може бути справді оружною силою зломаний, але чи воно годить ся з духом Христовим і чи буде з пожитком для слави Бога і для добра церкви і народа, — дуже сумнїваємо ся.

Подорожений.

В сій справі дістали ми ще й отсю другу допись:

В селї Залучи над Черемошем в добрах п. Николи Кшиштофовича, посла до сойму і до ради державної, був сотрудником а опісля адмінїстратором о. Юревич, що для громади був справдїшним батьком; пр. заложив читальні Просьвіти, крамниці, шпихлїр гром., касу, заслужив ся дуже около церкви, приготовляв навіть сам здібнїйших хлопців до гімназиї, і его трудови завдячити, що з Залуча сімох селяньских дїтий ходить до гімназиї в Коломиї. Не меншу участь брав в житю політичнім і причиняював ся до побіди народної лїсти правиборців, так що стягнув на себе ненависть колятора і властий політичних. Тож мимо усильних просьб зі сторони громади отримав презенту о. Саглій, син економа п. колятора. Треба зазначити, що громадянам так ходило о о. Юревича, що виславали депутациї кілька раз до консисторії в Станиславові і до митрополита, а не дїднявши свого, постановили так довго не ходити до церкви, аж вернуть їм о. Юревича. При такім стані річи перенесено о. Юревича, а на его місце тимчасово назначено адмінїстратором о. Білиньского. Коли о. Білиньский з містодеканом і в окруженю жандармів і війска спровадженого (в числї 240 мужа!) повибув до церкви в цїлю відобраня темпоралій, зібрані люди закричали „ходїм до дому!“ і зачали розходити ся; тоді начальник громади Іван Шкурган і жандарми кинулись ловити людий і силоміцю впроваджувати до церкви та силувати братів церковних до підпису якогось документу. При тім арештовано одного члена комітету за те, що відмовив підпису; він доси сидить за те у вязници разом з иншими, що їх на вказівку війта арештовано. Між ними є академик Л., що їдучи на сьвята домів, задержав ся при гостинци, видячи так велике число людий і війско. А тепер стан такий: десятьох сидить від тиждня у вязници, люди до церкви на сьвята не ходили, паски одні цїлком не сьвятили, другі сьвятили в сусїдній православній парохії на Буковинї у Вашківцах. Ходять слухи, що громадяни носять ся з думкою перейти на православе.

Пощо спроваджено війско і жандармів (около 20), не знаю, бо люди поводять ся зовсїм спокійно. В понедїлок видів я в Вашківцях в православній церкві богато людий з Залуча, підчас коли в їх церкві не було майже нїкого.

Сусїд.

Справи заграничні.

Балкан.

Анґлїйский дневник Daily Mail оголосив розмову з сербским королем Александром. Король жалував ся, що Анґлія так пасивно заховуесь супротив подій на Балканї, хоч Анґлія яко інтересована держава могла би найскорше привернути спокій на Балканї. Король висказав дальше признане і вдоволене, що Австро-Угорщина бере чинну участь в балканьскій справі і всїми силами стараесь удержати status quo. Сербія абсолютно не вступить на дорогу ініціятиви, але як Туреччина буде впроваджувати більші военні сили до Старої Сербії, то і Сербія буде мусїла поробити відповідні зарядження. На всякий случай — замітив король — македоньска справа не є так поважна, як ситуация в Альбанії.

Що-до справи *насаїдника* престола в Сербії, то король, маючи доперва 27 лїт, цїлком еще не думає о іменованю насаїдника, хоч би з сеї причини, що ріжні претенденти старали-б ся перефорсувати свої уровні претенсії.

В Софії появило ся нове писемо „Балкан“, редаґоване в язиках російскім і болгарскім. „Балкан“ має на цїли боротись ся о автономію Македонії.

На послїдній авдиенциї, на котрій султан приймав амбасадорів австро-угорского і російского, мав султан заявити, що чуже інтриґанство все перехрещує его плани. В понедїлок передано великому везирови мемориял з жаданями обох амбасадорів. Говорять, що султан занепокоєний з причини неможливости безпроволочного успокоєня Альбанців в наслїдок впливів чужих держав.

В справі донесень дневників, що Анґлія предложила установленє військової комісиї в Македонії, доносять, що Анґлія дїйсно поставила внесенє, аби військові відпоручники в Царгородї виїхали до Македонії і контролювали дїло реформи. Австрия і Росия відкинули a limine се внесенє, бо не хочуть такою інтервенциєю держав довести до еще більшого замотаня справи.

Справи австрийскі.

З ческих таборів.

Дня 19. с. м. відбулось в Празї під проводом п. Скадри засїданє виконуючого комітету Молодочехів. Посол Герольд предложив еляборат і внесеня, котрі мають бути предложені на конференциї ческих мужів довіря дня 26. с. м. Еляборат Герольда з кількома додатками принято і вибрано его референтом для згаданої конференциї.

Виконуючий комітет ческої національної партиї для Шлеска ухвалив на нарадї в Привозї резолюцию, в котрій зазначено, що справа теперішної тактики повинна бути загально ческою і розтягати ся на всї краї ческої корони. Резолюция похваляє політику ческого клюбу і спеціяльно зазначує, що для шлеских Чехів ся політика є дуже корисна. Резолюция домагаесь дальше, аби в конференциї мужів довіря взяли також участь представителї Шлеска. Резолюция стверджує, що теперішна нїмецка система управи на Шлеску противить ся всяким засадам справедливости, а адмінїстрация є для Чехів прямо ворожа. Ческий народ на Шлеску ужие всяких средств в цїли поборюваня урядників; ческому клюбови поручено дїлати в сім напрямі.

Професор Масарик промовляв в Кралевім Градци о політичнім положеню і дуже остро ударив на Молодочехів. Бесїдник доказував, що санацию Австрії буде мож перевести лише через иньше уґруповане сторонництв. Збори ухвалили дуже остру резолюцию *против* політики Молодочехів.

Нові манлїхери?

З Будапешту доносять, що в нашій армії має наступити зміна оружя для пїхоти, іменно має бути введений зменшений калїбер манлїхера. Міністерство війни казало виготовити кілька тисячів нових типів карабінів, з котрими через кілька місяців роблено проби в 46 полку пїхоти. Результати мали бути так знамениті, що міністерство рішилось завести се оруже в цїлій пїхотї. На заведенє сего оружя міністер війни має зажадати від делеґаций дуже великої квоти.

З Відня доносять, що зміна в манлїхерах буде не велика; розходить ся тут лише о уліпшенє, що має поправити влучність стрілів. Коштів сеї зміни еще не обчислено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Зміна намісника.

Прага. До Politik доносять з Відня, що намісниківска кріза в Галичинї не потревае довго, але буде порішена в найближших днях. Іменованє ґр. Казимира Баденього мало стрітити ся з непередвидженими перепонами. Наслїдником ґр. Пінїньского буде здаесь ґр. Андрій Потоцкий.

Краків. В станьчиківских кругах говорять о кандидатурі Бобжиньского на намісника.

Відень. Пінїньский уступить в половинї мая. На іменованє Каз. Баденього не хоче згодити ся цїсар. В деяких кругах видвигають кандидатуру кн. Андрея Любомірского.

Венецуеля.

Каранас. По десятидневній нагінцї правительственні війска здігнали 3000 повстанців і розбили їх.

Голод в Хінах.

Гонкон. В провінциї Квансі мруть сотки осіб з голоду. Жінки спродають ся в неволю, аби ратуватись перед смертю з голоду. Консулята зарядили складки.

Македонія.

Царгород. Експеси повстанців в санджаку Кіркіліса поступають дальше. Гостинці невевні. Один болгарский віддїл вдав до села Шара і заосмотрював ся в живність. В селї Сармандїк населенє оперло ся домашній ревізиї. Десять хлопів разом з нарохом арештовано і відставлено до Адрианополя.

Турецке війско і жандармерия стратили в убитих і раненых в битвах з повстанцями від вересня 1902 кругло 300 людий.

Сальонїка. Ватага *зложена з 500 людий*, убраних головно в болгарскі мундири перейшла границю Македонії і стрітила ся з віддїлом *турецкого війска зложеним з 30 людий*. Битва тревала цїлий день, аж Турки одержали ломіч і побили ватагу. Турків погибло 9, а ватаги 30. Ватага цофнула ся, Турки пустились за нею.

Цетиня. Язийсь незвісний Альбанець стрілявз револьвера до двох нових суддїв в Кутарі і ранив обох. Стан ранених грізний.

Царгород. Дня 18 с. м. вислано до Митровиці наказ виконаня вироку смерти на убійци консула Щербини.

Криваві збори.

Гійон (*Іспанія*). На народнім вічу прийшло до бійки між соціялїстами і анархістами. Одного соціяльного демократа заштилетовано.

Страйк.

Кордова. Страйкуючі рільні робітники устроїли в містї уличну демонстрацию, при чім прийшло до бійки з поліцию. Кількох демонстрантів ранено, богато арештовано. В містї оголошено стан облоги.

Іменованя в Росиї.

Петербург. Управитель міністерства просьвіти, Зенґер іменований міністром.

Франция против Анґлії.

Париж. Patrie взиває паріске населенє, аби в часї побуту анґлїйского короля в Парижи демонструвала против него окликами в честь Бурів і Фашоди. Деруледа виступає против сего візвання, доказуючи, що такі демонстрациї можуть скріпити приязнь Анґлії з Нїмеччиною, котра мусить пошкодити Франциї і ревіндикациї Альзациї.

Против Італїйців.

Інсбрук. Скликані бурмістром збори нїмецких виборців візвали послів, аби боронили нїмецкого характеру університету в Інсбруцї і старали ся о се, аби здержано намірене заснованя в Інсбруку італїйскої академії правничої.

Хорватскі демонстрациї.

Будапешт. Дня 20 цьвітня в Загребі знов відбулись демонстрациї. Арештовано 40 осіб, між ними членів комітету до устроюваня демонстрацій.

Загреб. Поліция наказала замикати домовже о годинї 8 вечером і заборонити дїтям і терминаторам о сій порі виходити на улицю. Всї ремісничі школи замкнено аж до дальшого заряджена.

Бранна на Угорщинї.

Будапешт. Урядовий дневник оголошує розпорядженє міністра краєвої оборони поручаюче військовим властям приготовити сего річну бранку від 2 червня до 25 липня.

НОВИНКИ.

— **Великі снїжні завирухи і бурі** лютились в пятницю і суботу минувшого тижня в цїлій Европі, заподіваючи прямо необчислимі шкоди в деревинї, огородах, полях, а навіть домах. З численних вістий, якими заповнені нїмецкі дневники з послїдних днїв, виходить, що найбільші бурі обняли полосу від Скандинавії аж по Адрийске море. Снїги, які упали в околицях Відня, в цїлій Нїмеччинї, а навіть коло Кракова, покрили землю подекуди аж на пів метра високо, наслїдком чого в зелїзничій комунїкациї настала перерва. Під Краковом а також в деяких сторонах Нїмеччини позастрягали в снїгу поїзди, як серед зими. Неменшої перерви зазнала комунїкация телеґрафічна і телефонічна. В самій нижній Австрії вивернула буря около пятьсот телеґрафічних стовпів. Про перервані дроти в усїх околицях, куди лютилась буря, і не згадувати. У віденьскім Пратері буря повирвала з корінем старі дерева, те саме стало ся в публичних городах в Берлинї. Страшні слїди лишила по собі буря в Швецциї, а також цїла Швайцария засипана снїгом. У Франциї, а навіть на балканьскім півострові гостила також в тих днях весняна зима. Лише північно-східні краї Европи, між ними і східна Галичина, були вільні від сего грізного гостя. Відомом страшних метеорольоґічних революцій в західній, середучій північно-західній Европі явив ся у нас лише діймаючий холод, сполучений від часу до часу з дощем, а навіть з легкою пробою снїгу. Від вчера виногодило ся, нині вже й потеплїло і весна не дізнає вже мабуть більше нїякої перерви.

— **Уличні демонстрациї** вибухли минувшої неділї вечером у Львові з нагоди обходу 109-их роковин варшавского повстаня під проводом шевця Кіліньского. Велика товпа народа, переважно молодежи і женщин, зібрала ся під памятником Кіліньского в Стрийскім парку, де відспівано патріотичні пісні. З поворотом до міста юрба яких 200 кільканайцятьлїтних уличників почала пописуватись вибриками і підносячи пекольний вереск та свист, перетягала через пасаж Міколяша і околичними улицами. Поліция прямо не могла дати собі ради з уличними шибеницями, котрі під напором сторожі безпечности розбігались на всї сторони, то знов являлись на иншім місци з ще більшими криками. За те по „козацки“ (в теперішнім значіню слова) справилась львівска поліция на улици Словацкого, де берегла памятника Голуховского. Бачучи на улици більшу громаду старших, поважних людий, що приглядались печалївости орґанів безпечности о ненарушимість бронзового памятника, поліция зробила атак на Богу духа винних людий і кулаками та шаблями змасакрувала спокійних горожан. Памятник лишив ся ненарушений, але богато з публики буде довго носити слїди „козаковатости“ львівскої поліциї.

— **Жандармскі конфіскати.** В Глуховичах, повіта львівского відбувала ся дня 17 с. м. ½ до 7-ої рано цїкава ревізия і конфіската св. письма по хатах тамошних селян. Двох жандармів з війтом та присяжним ходило від хати до хати, відбували ревізиї і забирали св. письмо, видане в руским і польскім язиці у Відни, накладом британьского і заграничного товариства біблійного. Хто поручив жандармам переводити такі конфіскати, се поки-що закрите урядовою тайною, але в кождім случаю мусить се бути власть необмежена, мудрійша навіть від самої прокураторії, котра преціньдоси згаданих видавництв не сконфіскувала.

— **Злодії в Бережанщинї а жандармерия.** Пишуть нам: В бережаньскім повіті злодії на добре забирають ся до роботи. В послїдних часах пропало: в Бишках одна корова, в Козюхах дві корові, в Плотичи кінь і корова, в Ценеві корова і полотно з комори і 5 зр. Як бачимо, се мусить бути з'орґанізована спілка. Хтось спитав: де-ж жандармерия? Та ми преціньзнаємо, що у нас жандармерия лиш до виборів, лиш до політики. А що се не пусті слова, то я наведу факт. Зборівскій посткомандант Лазарскій мав виразно заявити (і на се є свідка): як що пропаде у хлопа, то его нїчо не обходить і він не буде нїчо за се говорити, а у жида пропаде, то буде остро доходити. Так то хлоп за свої керваві податки не має у нас нїякого безпеченьства майна. Але за се жандарми дуже добре пильнують того, щоби Боже борони пашпорти не були писані по руски. В Козовій на ярмарці 8 с. м. казав козівскій посткомандант, мазур, що він сконфіскує пашпорти писані по руска. Тим способом хоче стероризувати війтів, що пишуть по руски.

— **Філію руского тов. педаґоґічного** основано в Залїщиках. Буде се перше руске товариство в Залїщиках і діятого основателї мають надію, що Русини і Русини сего повіту вишуть ся з як найбільшім числї в члени сего товариства. Перші загальні збори з слїдуючим дневним порядком: 1. отвореє зборів; 2. вибір членів; 3. вибір комітету; 4. внесеня членів; — відбудуть ся дня 1 мая (п. с.) о год. 3 пополуд. в домі при ул. св. Станислава ч. 80. (напротив цукорні.)

— **Про щезненє підполковника авдитора Гекайла** виходять на яву вісти, після котрих Гекайло не находив ся зовсїм в слїдстві в справі б. поручника Львовича, а лише секатура із сторони зверхних властий, поминене при авансї, як неменше великі втрати в нафтових спекуланциях приневолили его щезнути зі Львова. Вправдї з полишеного листу виходило-б, що Гекайло відобрав собі житє, однак подорожні, котрі вернули сими днями з Італії, говорять, що бачили Гекайла недавно в Анконі. Очевидно ті подорожні не знали зовсїм про аферу его утечі зі Львова і твердять, що Гекайло цїлим своїм поведенем робив враженє людини зовсїм здорової на умі.

— **„Сокіл“ в Снилові** відбув вчера перші вправи пожарні під проводом пп. А. Щербовского, А. Будзиновского, Н. Сіяка і Ю. Семотюка, при помочи великої сикавки, привезеної зі Львова, яку безінтересовно випозичило львівске „Бюро торговельне“. При тім відбули ся також виклади з теориї потрібної для селяньских сторожий пожарних. На закінченє переведено попис, який доказав добре приготовленє снилівских „Соколів“. Основателеви згаданої сторожи о. Фолїсови належить ся щира подяка за доведене і з'орґанізованє так товариства як і вправ.

— **Жидівска народність в львівскім університетї.** Виконуючи ухвали двох віч жидівской університетової молодїжи, удала ся депутация, зложена з трех академиків-сіоністів, в суботу в полудне до ректора д-ра Охенковского. Провідник депутациї п. Райх хотїв вручити ректорови просьбу заосмотрену 250 підписами, щоби сенат узнав жидівску народність в тутешнім університетї. Ректор петиції не приняв, пояснюючи, що справа узнана народности в університетї підпадає під компетенцию парляменту, а не університетского сенату. Депутация просила відтак, щоби сенат видав принайменше прихильну опінію, особливо коли би сею справою занив ся сенат віденьского університету, на що ректор заявив, що й опінія віденьского сенату не буде вязати сенату львівского, бо взагалї львівскій сенат не хоче входити в meritum сеї справи. На просьбу о позволенє відбути в тій справі віче академічної молодежи в сали університету, велїв ректор внести подане, котре він розгляне, не даючи в тім згляді нїяких приречень.

— **Велике обманьство** Товмацкий староста ґр. Мавриций Дїдушицкий вніс до станиславівскої прокураторії карне донесенє против адмінїстратора товмацких дібр, Жигмонта Реґенштрайфа і товаришів о злочин обманьства і спроневіреня на шкоду властителя тих дібр, п. Іона. Говорять о формальній панамі. Межи товаришами адмінїстратора тих дібр видвійне місце займає жид Н. Кальварийский, котрим Реґенштрайф послугував ся.

— **Орґанїзация середних шкіл.** В міністерстві просьвіти у Відни зібрали ся дня 16, 17 і 18 с. м. краєві інспектори для середних шкіл на конференцию під проводом міністра просьвіти д-ра Гартля. Предметом нарад була справа помноженя в школах середних фізичних вправ. Загально підношено конечність розширеня науки ґімнастики і забав для шкільної молодежи. В справі допущеня матуристів реальних шкіл до університету згодила ся конференция на думі

Сензаційна новість! в пасажи Миколяша, в покою до сніданя **СТАНИСЛАВА ПОХМАРСКОГО** є **Автомат Цитра**, гарний мебель, спроваджена через комісову фірму **І. СВОБОДА і І. ПИСАРСКИЙ**, Львів, Сикстуска 58 а. Цитра своїми мельодийними і милими звуками так упокоюче дїлав на слухача, що той ані не спостереже ся, коли „змахнув“ на сніданє з буфету пригадженого апетитно знаменитими ганяпками і зимними перекусками безліч тих канапок і перекусок та кілька чарок угро-вина, опісля зїсть зі смаком обід **знаменитий і здоровий**, по обіді випє кілька бомб чудового окоцїмера, а по **добрій вечері**, попрощавши ся з численним товариством Панів і Пань, буде мав йдучи до домів в товаристві **мельодиї цитри**. Прошу тому Вповажану Публику самій пересьвідчити ся. — З поважанем: **Станислав Похмарский.** 227 (—6)

ку, щоби 7-клясову школу реальну розширити на 8-клясову і обом родам середних шкіл признати право, аби укінчені їх ученики могли записувати ся на університет. Порушено також справу скороченя адміністрацийної сторони служби інспекторів при їх инспекцийній праци. Міністер виразив надію, що ті наради заохотять до тим ревнійшої праці около розвою середних шкіл.

— **О міліярд рублїв** зменшила ся податкова сила росийских селян за послїдних пять лїт. Так виказав в своїм рапорті, представленім цареви, мівістер скарбу Вітте. Рівночасно державні видатки ростуть в такій прогресиї: в 1880 р. виносили 565 мілїонів, а в 1901 р. 1,010 мілїонів. Понадто заплатило сільске населене 163 мілїони на автономічні уряди, звані земствами.

— **Зміни в росийских мінїстерствах.** Управитель мінїстерства просьвіти, Деңґер, іменований мінїстром просьвіти. Управитель мінїстерства маринарки, Авелян, і шеф ґенерального штабу, Сахаров, іменовані ґенеральними ад'ютантами царя. Шеф росийскої ескадри на Тихім океанї, віцеадмірал Алексеєв, іменований адміралом.

— **Против Ґріґа.** В Парижи відбув ся перед кількома днями симфонічний концерт під особистою управою знаменитого шведского композитора Едварда Ґріґа. Скористали з тої нагоди французскі націоналісти і устроїли против Ґріґа крикливу демонстрацию за те, що він в 1899 р. заявив ся за Драйфусом. Коли Ґріґ явив ся на естрадї, обсипали его обидливими призвиськами. Часть демонстрантів видалено зі салї, і концерт відбув ся відтак спокійно.

— **Українъско-руска молодїж** пригадує з нагоди вписів на львівскім университетї усїм своїм товаришам рішеня, які запали в сій справі на довірочних зборах в часї вписів на зимовий піврік с. р., та взиває усїх товаришів придержувати ся сих рішень. Усїх информаций та пояснень удїляє ся що дня о год. 6—8 вечером в комнатах товариства „Академічна Громада".

— **П а Саломея Крушельницка** возьме дня 27. с. м. участь в концертї, уладженім на дохід будови руского театру. Близшу програму того концерту подамо завтра. Білети замовляти можна в тов. „Львівский Боян", Ринок ч. 10.

— **„Львівский Боян"** взиває всїх своїх членів, щоби явились завтра, в четвер, на надзвичайних вправах передконцертових. Тих членів, що з причини сьвят виїхали зі Львова, просить Видїл, аби найдальше від суботи взяли участь в згаданих вправах. *В. Ш.*

— **Відзначене нашого земляка.** П. Василь Вусович, заступник надпрокуратора для Босни і Герцеґовини в Сараєві, відзначений за свої ревні і успішні труди рицарским орденом Франца Йосифа.

— **До відомости Дирекциї тов. убезпечень „Дністер".** Пишуть нам: В Городищу, пов. бережаньского, есть аґентом товариства „ґаспадін" Стефан Кульматицький. Я не знаю, як Дирекция може держати такого чоловіка за свого аґента, котрий дїлає на шкоду самого товариства. Ось доказ: Явдоха Періста мала вже стару, спорохнявілу хату, що займала ся два рази. При другім пожарі намовив Кульматицкий Явдоху, щоби хату заасекурувала. Вона дїйстно се зробила і хата незабаром згоріла. „Дністер" виплатив гроші, а Кульматицкий держав їх у себе і не хотїв тих грошей звернути. Можна би ще більше фактів навести, але се зовсїм вистарчає, щоби его звільнити від аґентури.

— **Велики популярні вечерниці** устроює бережаньска філія „Просьвіта" в честь Тараса Шевченка в неділю дня 26 с. м. о годинї ½5-ої пополудни в великій сали „Надії" в Бережанах. Вступ для селян і міщан лише 5 кр. для інтеліґенциї 1 К, для учеників 10 кр.

— **В справі виборів до пов. ради в Мостисках** просять нас о поміщене отсеї заяви: „Народно-руский комітет виборчий на повіт мостиский поставив мою кандидатуру до ради повітової з курії селяньскої, а шляхотско-урядничий комітет поставив між иншими кандидатуру д-ра Омеляна Лебедовича, ц. к. лїкаря повітового в Мостисках, а мою кандидатуру поборює. Уважаючи п. д-ра Лебедовича за відповідного кандидата, котрому честь его, повага і совістність — мимо ставляня его кандидатури черев комітет шляхотско-урядничий — не позволять забути о інтересї своїх виборців і, хотяч з другої сторони відобрати партиї шляхотско-урядничій оруже в поборюваню нашої лїсти, котре то оруже становити може моя особа, спонуканий — добром повіту і самої справи, котра менї лежить на серцї, заявляю отсим добровільно, з власної ініциятиви, що з так почестної для мене кандидатури резиґную, дякую всїм членам комітету і людям доброї волї за довіре, котре в менї поклали, і прошу усильно всїх виборців, щоби голоси, які менї мали віддати, віддали на п. д-ра Омеляна Лебедовича. — *Д-р Игнатий Корнер*, адвокат краєвий в Мостиках.

— **Конкурси.** Видїл повітової ради в Жидачеві оповіщує конкурс з реченцем до 31 мая с. р. на посаду окружного лїкаря з осїдком в Новім Селї, з річною платою 1000 К і додатком на поїздки в квоті 600 К. — Зверхність громадска м. Лежайска розписала з реченцем до 10. мая с. р. конкурс на посаду міского ветеринара з річною платою 800 К.

— **Поправка ошибки.** В попереднім (77-ім) числї „Дїла" зайшла на сторонї 4-ій в кінцевім уступі „Відозви в справі опіки над слугами" фатальна друкарска ошибка, котра зміняє цїлковито думку тексту. Звертаєсь проте увагу, що в реченю: „наші дівчата, котрі дістають ся під опіку чужих товариств і Русинів, відпадають від нашої церкви", і т. д., замість слова „Русинів" мало стояти „єзуїтів".

— Газета Львівска з дня 15 с. м. оповіщує розписане *лїцитацийної продажи старих материялів* узисканих в округї ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові. Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 30 цьвітня с. р. до вище згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. Услівя продажи подані суть в Газетї Львівскій а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових в згаданій ц. к. Дирекциї.

Померли:

— **Дмитро Березюк**, міщанин і майстер шевский в Кутах, чоловік дуже правий і сьвідомий патріот руский, умер сего четверга о молодім віцї. Вічна ему память!

— **Мария з Вітошиньских Згорлякевичева** упокоїла ся в Перемишли дня 18 цьвітня 1893 в 69 роцї житя. В. е. п.!

— **Мария з Козакевичів Лисякова**, жена приходского сотрудника в Гійчу, упокоїла ся дня 18 цьвітня с. р. в домі своїх родичів. Вічна їй память!

З літератури штуки:

— **Про наш народний театр** пишуть нам з Тернополя: На сам Великдень дав руский народний театр в сали Замковій перше представленє. Відограно водевіль М. Кропивницкого „Пісні в лицях". Сала не була так повна, як бажалось би. Тутешна інтеліґенция руска порозїздилась по більшій части на сьвята, а у нас склало ся так, що руский театр лише на руску публику може числити. За фахову критику штуки не берусь; ми ще оставмо під вражінем фахових критик з побуту нашого театру у Львові. Артисти і артистки наші грали одним словом хорошо. Режісерия мусїла собі завдати богато труду, і у велику заслугу треба їй се почислити, що штучка впрочім плохенька заінтересувала публику і сьпівом і грою. Хори випали знаменито, хотяй давала ся відчувати потреба хоч зо двох еще голосів жіночих та передовсїм тенора. Впрочім, хто пішов до театру, не пожалував сего. Нехайже руска публика тернопільска так місцева як і доокрестна не забуває на него; нехай дасть доказ, що вмів оцїнити посьвячене наших артистів. Зазив сей тим потрібнїйший, що сими днями має загостити до Тернополя ческа опера і дасть кілька вистав в сали Sokoła". Покажім, що руска публика з'умів постарати ся, щоби рускому театрови в Тернополи велось добре і щоби він не потребував утїкати відси з дефіцитом. — *П.*

— **Опера.** Сезон оперовий скінчив ся вже офіциально, фактично однак доперва зачав ся. Дирекция мийского театру не попереставала на одній „зьвіздї", п-ві Крушельницкій, а спровадила другу в особі тенориста п. Руссітана. Судячи з двох виступів сего сьпівака не можна его назвати „зьвіздою" першого ряду, однак справедливо можна его зачислити в ряд лїпших лїричних тенористів. Голос того сьпівака не визначає ся великою силою, має за те незвичайну мягкість, широкість скалї і витревалість. Що-до гри акторскої, то є она у п. Руссітана тым, під чим звичайно розуміємо гру італїйского тенора, значить, складає ся з кількох рухів рукою, придержуваня серця і кількох родів „кроків", обчисленых рівночасно на те, щоби спомагати голос. При тім сьпівак п. Руссітано заєдно до публики, бо її аплавз більше его обходять, як акция сценічна.

Різким контрастом до гри того сьпівака є гра п. Крушельницкої, а передовсїм рухи не афектовані і природні. Ся природність і брак всякої манери позволяє п. Крушельницкій перекидувати ся з одної партиї до другої і кожду виконати з відповідною характеристикою.

Приступаючи до оцїнки поодиноких в протязї послїдних пяти днїв виконаних опер, мусимо передовсїм замітити, що „Ґрафиня" Мовюшка, названа оперою, властиво оперою не є, а є радше опереткою і то досить слабою. Оперою названо сей твір може лиш хиба длятого, що головна партия ґрафинї є держана в тонї поважної опери. Партию тоту поняла і виконала п-на Крушельницка так добре, що зібрала всю увагу слухачів коло своєї особи і позволила їм забути на слабі стороны самої музики і слабу обсаду декотрих менших партий. Що-ж доперва сказати про партию Рахелї в „Жидівцї", в котрій навіть для мірної сьпівачки отворяє ся широке поле до попису. Тут розвинула п-на Крушельницка цїле богацтво свого артизму почавши від найріжнороднїйших нюансів сьпіву, а скінчивши на правдивій і зворушаючій грі (послїдна сцена послїдного акту). З не меншим успіхом сьпівала п. К. в „Трубадурі"; і побіч п. Руссітана затирала прикре враженє неприготовленої як слїд опери. Менші партиї в „Жидівцї" і „Трубадурі" виконали п. Каспровичева і пп. Шиманьский, Єромин і Малявский. З тих лиш п. Малявский і почасти п. Єроним сьпівали в „Жидівцї" гарно; у прочих знати було в голосї умучене по перебутім сезонї. Що-до ансамблю то „Трубадур" — як вже згадано — був виставлений з дуже малим підготовленем. Передовсїм хори мужескі майже зовсїм не були вивчені і не знали, як на сценї поводити ся. — Від часу приїзду італїйских соловеїв вкрав ся до львівскої опери провінціональний і сьмішний звичай т. зв. „бісованя". А вже на представленю „Жидівки" і „Трубадура" „бісовано" без кінця і міри зі шкодою для загального вражіня а навіть... для простої льоґіки. — *О. Б.*

Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу в Новім Санчи!

— **Звісний дентист Л. Віктор** отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові технічно-дентистичне заведене. 267

— **Перша львівска пиварня Пільзненьска і Реставрация в готелю Брістоль** поручає ся П. Т. Публицї. 27⅓ 1—3

— **Рада надзираюча „Повітового Товариства кредитового"** стоваришеня заревестрованого з обмеженою порукою у Львові скликує отсим на підставі §. 45 статута **Загальні збори** стоваришеня, що відбудуть ся дня 5 н. ст. мая 1903 о годинї 3 по полудни в сали Товариства „Руска Бесїда" у Львові (Ринок ч. 10. I. п.) з отсим предметом нарад: 1. Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів 2. Справоздане з дїяльности з маєтковим білянсом по конець року 1902. 3. Справоздане комісиї контрольної. 4. Предложене Ради надзираючої що-до поділу зисків. 5. Вибір двох членів Ради надзираючої на місце вилосованих. 6. Внесеня членів. За Надзираючу Раду „Повітового Товариства кредитового", у Львові дня 13 цьвітня 1903. *Др Кость Левицкий. Василь Король.* 2—3

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden" або „Margarethen-Insel". Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 24—31

40.000 корон виносить головна виграна льотериї огрівалень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягненє відбуде ся невідклично дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Шавници, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт ів ч. і., II. пов.** (Народний Дім).

609 48—?

Володимир Лаврівский

аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожите, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, I. поверх ч. дверий 14. 239 5—10

Ренти державні, призначені **до конверзії**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

М. НАСС

у Львові при ул. Шпитальній ч. 28

поручає свій ве ликий запас всякого рода поїздів, а іменно: Ландари, ландолєти, карети почв і візитові фаетони півкриті для пань до самого повожения. Таранти півкриті і отверті, візки господарскі і вози промисловi. Ціни в великім виборі. Приймає ся в заміну і до переховання або в комісе до продажі. Також дрібну продаж повозових додатків — поручає по конкуренційних цінах.

М. Насс

1 1—3 **Львів, ул. Шпитальна ч. 28.**

Конґрінцкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 6

против Банку Гіпотечного на плянтациах против Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таєльна мірничі, ніпіи, лїбелї манометри і т. п.

Уладженє давнїмїи окулярників.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.

Дістати можна всюди!

При закупнї треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя „Schicht-Seife" і одну з повисших охоронних марок. 3⅓ 2—3

ТЕРНОПІЛЬ

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

Маю честь повідомити П. Т. Публіку, що я винаймив зрданий готель, положений пов ул. Міцкевича, біля зелїзничого дворця та всїх уряцїв, уладжений з вельким комфортом, освітлений електрично, заосмотрений в водопровод, купелї і огрівальні кольориферами, вкінци простері стайнї і возівню.

П одинокі з мнати з постілю та електричним освітленем почавша від 80 кр. денно.

Поручає ся реставрацию в готелю, що складає ся з двох просторих сань і окремої комнати для замкненых товариств, заосмотрену у вельякі потребы і знаменіту кухню, а також Кавярню, уладжену в найбільшим комфортом так для панів як і для пань в окремою салею, заосмотрену в найновійші більярди, електричний фортепян і ве сьвітові часописи. Так реставрация як і кавярня ведені енергічними фаховцями.

В надії, що при енергічнім і відповіднім веденю того готелю вповнї численним бажанам приїздячих до Тернополя гостий, прошу о ласкаве попираня мого підприємства

ІВАН СТРУСЬ

25⅓ 1—3 держовець готелю

Небувалий вибір убрань

мужеских і для дітей

поручають

ГЕЙЛЬМАН КОЦ і СПІЛКА

п. к. надворні доставцї

площа Маріацка ч. 5. 240 9 10

Цїни сталі визначені на кождій штуцї.

Найлїпших насїнь

достарчує фірма

ЯКІВ КОФЛЄР

гуртовна торговля насїнь в Залїщиках.

Цїнники дармо і оплачені.

113 1—3

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправленых скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовляти можна у бібльотекаря „Кружка прав." Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.

Д-ра Дністрянського: Право подружа . . . 1·96 К.

Д-ра Дністрянського: Право родинне і маєткове . 1·60 К.

Д-ра Дністрянського: Опіки і кураторії 1·04 К.

Д-ра Дністрянського: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 16 К.

Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом екзекуц. (руське видане В. в. д) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади удїля ся 4 гідних рат.

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, роверы, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від годины 3-ої по полудни до 8-ої вечером, **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від годины 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 1—?

ЦУКОРНЯ
ТЕОФИЛЯ ПІДГАЛИЧА
у Львові, ул. 3-го Мая ч. 17, *припоручає*

ПЕЧИВО
і всякі предмети відповідні до Великодних Сьвят

Торти або мазурки

Мерципанові	від 2 зр. і вище.
Нугатові, пуншеві і оріхові	
Макронікові, дактилеві, міндалеві камінні і лінцкі	
Хлібні, шоколядові, бишкоптові і Сахера	
Орікові тверді і Пішінгер	
Ржикові і гриляжові	
Гато Прованс, Мокка, Довбуш Міжадо, Скирневицкий	

Пляцки з маку або сира . . . від 1 зр. 50 кр. і вище
Пляцки з дріжджів. перекладані всіляким конфітурами, пакатею і міндалевою масою . . . від 2 зр. — кр. і вище
Баби з пареного тіста . . . „ 1 — „ „
Колачі з пареного тіста з розинками . . . „ — „ 50 „ „
Баранки і писанки з цукру . . . „ — „ 15 „ „

Як також значний вибір ріжних предметів приладжених до Великодних Сьвят по дуже низьких цінах.

Припоручаю також великий вибір десертових цукрів, конфектів і гербатників та зі смаком виробленої чекелки і бобкоберги по низьких цінах. Цукорня отверта від 7 рано до 12 годин в ночи. Висилка на провінцію виконує ся з найбільшою старанностею.

220 3—5 З поважанем **ТЕОФІЛЬ ПІДГАЛИЧ.**

Климентій Федунь
переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету
поручає
свое переплетничє и ґалантерійне заведеніе
у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Надіймем ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Нотъ, Дипломѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

НАЙЛЇПШІ ҐОСПОДАРСКІ
НАСІНЯ
поручає
М. ВОЛІНЬСКИЙ
6 **Львів, пл. Марийска ч. 3.** 9—10

І. Свобода і І. Писарский
дім торговельно-комісовий і аґенцийний у Львові, Сикстуска 58а

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, румі кразві і заграничні, коняки французки і угорскі, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria“, каву солодову і Какао солодове „Maltosyna“ (найновше, найдешевше і найлучше средство споживче для всіх, а именно для малокровних і малолітних), грибки краяні чески, до вареня як сьвіжі, есенції і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon“, самограючі інструменти сальонові в ріжних цінах. 1—2 2

Перше галицке акцийне Товариство
РІФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ
У ЛЬВОВІ
передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка
поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:
спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки
бадані хемічно перворядними науковими силами.
СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 173 8—10

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ
НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ
закупуймо лише в Стрию
В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ
СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Живмо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букети до евіч	**1—6 к.**	**Коші з цьвітами**	**6 10 к.**
Букети поставні	**2—10 „**	**Пальми**	**8—10 „**
Вінці-ґірлянди м.	**4 8 „**	**Беґонії**	**2—4 „**
Строїки народні до		**Вінці слюбні**	**4—5 „**

Чипочки весїльні з паризких „моделів“ до 15 кор.

За оказане мені дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважанем
189 12—19 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
як також
РІДНОРОДНІ ЛІСОВІ НАСІННЯ
Гр. Тадея Лубєньского
в Засові
п. 1oco зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усі відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усіх відмін і родів по дуже низьких цінах. 192 4—7

Цїнник оплатно і відворотно.

Товариство взаїмних обезпечень
Львів, ринок 10, # ДНІСТЕР дім „Просьвіти“
одиноке руске товариство асекураційне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товаристві відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечати ся тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносять 838.364 к. і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізії. 81

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 15, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** **Ковдри** подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр дорожше від повищих цін

** **НОВІСТЬ!** **Ковдри** на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 2 , 25, 28 до 40 зр. **Матераци** чисто волосінні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр Матераци з морскої ростини по 6·50, 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирала і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відчищує піряні подушки цілковито по 20 кр за 1 кґр — Лише 2 зр коштує перероблене матерацїв за 3 подушки, Дреліхи на матераци метр по 0, 6, 70, 8, 10 кр. зр. до 30 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА.
Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 7 10

Знаменитий
МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ
з власної пасїки в 5 кґр. пушці за 6 К. 60 с. оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 83—? **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНЇН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 580 148—?

Експорт до всїх держав европейскихЇЇЇ

Египетскі тутки і паперці

554 **АІДА** 100—100 суть найлучші узнані.

Виріб краєвий. Виріб краєвий.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Паньска, ч. 10.

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посїлкою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 198 10—20

РОВЕРИ
з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ
Львів, Академична 26.
209 **Цїнники даром.** 10 3

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ
Львів, ул. Батория ч. 20
поручає свій
СКЛАД і РОБІТНЮ ОБУВИ
дамскої, мужескої і дитинячої

705 *по цінах уміренних.* 23 25

Тягнене уже позавтра!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 короні

поручають банкові доми: **Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шіц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і син, Сокаль і Лїлїєн, Яків Штрог, — банкир у Львові.**

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем. 218 12—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середне-европейского].

Поїзд	ДО ЛЬВОВА		Поїзд	ЗІ ЛЬВОВА
	з Краківа, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
	з Чернівців (Ісакан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підв.
	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	„ „ на дв. головний	2·55		
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Равн рускої		9·15	до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	з Рашова, Любачева	2·40	10·30	до Чернівців, Ісакан
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	з Янова		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ на дв. голов.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·30	до Рашева, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.			
	з Кракова			
	з Чернівців, Ісакан			

НІЧ

6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева	
8·04	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
9·12	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	
9·20	з Чернівців, Букарешту	12·15
9·25	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
9·50	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	8·40 2·31
10·03	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	
10·20	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.	
10·02	„ „ „ на дв. гол.	
10·50	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	
3·14	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.	
3·35	„ „ на дв. гол.	

НІЧ

3·10	до Станиславова, Жидачева	
3·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]	12·45
6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буоні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно	
6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	
7·10	до Сокаля і Равн рускої	
8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.	
8·25	до Перемишля	
9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.	
9·20	„ „ „ дворець Підз.	
10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята	2·51
10·30	до Ісакан, Чорткова	
11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.	
11·32	„ „ „ дворець Підз.	
4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 65
Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро информацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєцкого ч. 6) удїлює полсненя в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і реґулює їзди.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вѣдомочена двома срѣбными медалями

выливує дзвоны рѣзнои ваги и приймає ушкоджений дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожь має на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійныѣ звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

По цінах найдешевших. **Кроїну сподівати** Всякі поправки безплатно.

Найдешевша торговля ґалантерійних товарів
АДОЛЬФА РАЙНА
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіта“.

Препоручає великий вибір мужескої білля, краватів, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, всякого пальошів, всїляких ґалантерійних карт а видавництв, шкіл повітових і перепаданої
242 **ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ** 167 156

Мужеску 544 **Безсильность**

выликовану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне навѣки и на довго одиноко, розширена въ многихъ выданяхъ иллюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцївъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір в фабр. Ч[illegible]ской. З друкарні Інституту Ставропігийского під зарядом Іосифа Даниляка.

По конфіскатї — 2 аркуші.

Ч. 79 і 80. Львів, Пятниця 11 (24) Цьвітня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Озимінского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цїлий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а з приданем „Дїла сїяне" по 50 с. — Вїдомости і внески приймають ся по 10 с. за стрічку.

Чи не воєнні приготовленя?

В деяких кругах віденьских політиків говорять цїлком рішучо, що номінация Казимира Баденього вже порішена. Ся вість, мимо того, що еї кольпортують вже від довшого часу, не перестає бути дуже сенсацийною, бо вїхто не хоче вірити, що на сю кандидатуру згодить ся цїсар. Карієру Казимира Баденього в державній службі всї уважали за запечатану, навіть вїхто не припускав, що его імя коли-небудь вирине між кандидатами на якенебудь державне становище. Тепер мав би цїсар згодити ся на іменованє намісником чоловіка, котрий є виновником пятилїтної немочи Австрії, чоловіка, котрий зі становища президента міністрів повалив ся так скандально, як ві один з австрийских премієрів, чоловіка, котрому від хвилї упадку не вільно було переступити порогів Бурґу?!

Хоч би вість о его іменованю була передвчасна, то саме втягане его особи в дискусию з нагоди зміни намісника в Галичині, саме цитоване між серіозними кандидатами на становище намісника доказує, що якісь дуже важні, небувалі і непередвиджені причини спонукали правительство виступити перед цїсарем з кандидатурою ґр. Казимира Баденього.

Коли вирнула перша вість, що спеціяльно д-р Кербер завязав ся зробити намісником в Галичині особу, у дворі найнесимпатичнїйшу, мотивовано се тим, що Кербер завязав ся успокоїти Русинів і національними уступками залагодити антаґонїзм між Русинами а Поляками. В тій цїли предложив кандидатуру Станіслава Баденього. Сей мав кандидатури не приняти, заявляючи, що становище по Пінїньскім належить ся Казимірови. Окрім того правительство хоче раз вже зробити лад в галицкій адміністрациї, на котру так нарікають Русини, а потрібну до сего енерґію знаходить лише у колишнього властителя „зелїзної руки".

Чи сї арґументи подїлали на цїсаря до тої степени, що він забув о нещастю, в яке кандидат на намісника втрунув Австрию, що забув о обидї цїсарского дому?

Чи для Русинів, для тих Русинів, котрими доси вїхто не журив ся, котрих трактовано доси лише яко елемент унеможливляючий зреалїзованє планів станьчиківского сторонництва, именно відбудованє „ойчизни від моржа до моржа" при помочи заборчих держав, чи як-раз для тих неможливих Русинів мали би іменувати спеціяльного намісника, аби дав їм се, чого они так довго добивали ся, дав їм тілько, кілько треба до заведеня — на нашу гадку цїлком неможливої і немислимої — згоди з верховодами краю?!

Нї! не для красних очий Русинів австрийске правительство старась злагодити гнїв против Баденього; не на се здоймуть з К. Баденього баніцию, забороняючу ему поворот до державної служби, та ще на таке високе і важне становище, аби догодити Русинам! Русинів не уважають за так важний чинник в державі, аби аж они могли рішати о особі намісника, та аби для них іменовано намісником чоловіка так „неможливого", за якого уважано Казимира Баденього від хвилї его упадку. О істнованю Русинів Австрия пригадує собі лише в хвилях, коли непевні суть міжнародні відносини, именно з сусїдом за північною межою Австрії. В таких хвилях, як крізь сон, зачинають нагадувати собі, що в Австрії живуть якісь Русини; зачинають приходити до переконаня, що основні закони державні видані також для Русинів і що державна адміністрация в Галичині не є польскою адміністрациею.

Поминаємо поки що питане, чи особа ґр. К. Баденього на становищи намісника може бути таким всецїлющим пластром на болї Русинів; він преціньже вже був раз намісником, а навіть президентом міністрів, а ті часи цїлком не причинили ся до успокоєня Русинів через заспокоєне їх потреб і домагань. Тепер можемо сказати лиш се, що се не є цїлию форсованя кандидатури К. Баденього. Коли Кербер дійсно рішив ся таку велюбу особу перефорсувати на становище намісника Галичини, то робить се певно з важнїйших мотивів, як з переконаня, що Русини мають право до рівноправности в державі і що сю рівноправність переведе ґр. Казимир Баденї. Коли Кербер взяв ся згризти такий твердий оріх, то мучить свої зуби в інтересї цїлої Австрії, а може також в інтересї династиї.

Зреєструймо лише рїжні поголоски: перемиский корпус має бути перенесений до Ярослава, а в Перемишли лишить ся кріпость; до Рашева приходить полк артилерії з новими гарматами і гавбицями; околиця Львова має бути уфортифікована; в Галичи має бути заложена цїла система фортів; маяїхери улїпшують; з причини „розгалуженого шпигуньства у східній Галичині" має бути вся жандармерия східної Галичини перенесена до західної, а з західної до східної; окрім того жандармерия східної Галичини має бути сильно скріплена жандармами з инших країв Австрії і т. д. і т. д.

Чиж диво, що супротив всїх сих заряджень центральне правительство порішило також зреформувати адміністрацию, ту славну, преславну галицку адміністрацию! Чиж диво, що д-р Кербер хоче в сій хвили мати намісником чоловіка, котрий має відвагу сказати до підчиненого собі урядника: sic volo, sic jubeo, котрий має енерґію виконати свій наказ, хоч би мав до дїла з недисциплїнованою ватагою анархістів?! Чуючи, що висить у воздусї, ми цїлком не дивували-б ся, коли би президент міністрів предложив цїсареви на намісника котрогось з найенерґічнїйших ґенералів, а старостів заступив штабовими офіцирами. Не здивує нас також вість, що намісником іменований таки Казимир Баденї, що цїсар забув о его промахах, о его побутї в Парижи. Одно лиш певна річ, що руска справа не є безпосередною причиною форсованя кандидатури чоловіка, під котрим переведено вибори в 1895 і 1897 роцї.

Скороченє військової служби.

Наче на переконане всїх тих невірних Томів, котрі ніяк не хочуть признати, що не стоянє при паньскім жолобі та вижиданє паньского змилованя, але лише консеквентна, витревала, систематична і рішуча опозиция може в нашій монархії приневолити правячі круги навіть до доволї далекосяглих уступок, — опозиция угорскої партиї независимости против військового предложеня побідила і примусила військову управу австро-угорскої армії до виступленя з проектом скороченя часу військової служби з трех років на два. По тім півурядовім комунікатї, поміщенім в Wiener Allgemeine Zeitung, де зазначено, що справа дволїтної військової служби рішена вже найвисшими кругами, можна наівно принята, що згадана реформа буде безперечно в найкоротшім часї переведена. Віденьска Zeit, доповняючи своє перше донесенє про задуману, а радше постановлену вже реформу, пише, що відповідний проект закона готовий буде уже в маю і імовірно ще в теперішній сесиї буде внесений в обох парляментах. Тим способом правительства обох половиць австро-угорскої монархії визволять ся якось з тої прикрої та безвихідної ситуациї, в яку загнала їх угорска опозиция. Угорске правительство числить на се, що тою реформою коли не замкне уста опозициї, то значно ослабить еї атаки й відбере їй найважнїйше агітациине средство серед широких верстов угорского населеня. Знов же австрийске правительство вибреде з честию з того комічного положеня, в якім враз з австрийским парляментом опинило ся воно наслїдком того, що ухвалений в Австрії військовий закон стратив свою основу через неухваленє аналоґічного закону на Угорщинї.

Природна річ, що офіціозна австрийска преса намагає ся представити задуману військову реформу як крок кольосальної реформациийної ваги і вичисляє всякі нечувані благодати, що сплинуть на австрийске населенє завдяки реформі з боку так „поступового" правительства. Офіциальні круги бажають навіть заперечити, мов то спонукою до їх реформаторского розмаху було безвихіднє положенє, сотворене угорскою опозицию, і міністер війни Пітрайх в розмові з одним відєтьским дневникарем заявив, мов то скороченє часу військової служби не стоїть навіть у жадній звязи з угорскою обструкциею. Розуміє ся однак, що ту крамарску рекляму треба брати зі спорою дозою критицизму, а тодї військова реформа анї не представить ся чимсь так дуже новітним і нечуваним, анї знов не буде заповідати тих кольосальних благодатий, які ворожить з неї офіціозна преса.

Найперше — як сказано — заведенє дволїтної військової служби не есть чимсь так феноменальним. Австрия на тій дорозї являє ся одною з послїдних, бо — поминувши Англію і Швайцарию, де систем военної служби основує ся на цїлком відмінних принципах, і де мілїтаристичну армію заступає горожанська мілїция — дворічна військова служба заведена вже у всїх майже культурних державах Европи. З великих мілїтарних держав завела дволїтний час служби в армії француска республика ще 1892 ого року, підвисшуючи рівночасно континґент рекрута так значно, що Франция, значно слабша числом населеня від сусїдної Німеччини, могла від того часу набирати о 33 000 рекрутів більше від нїмецкої держави. Наслїдком того і Німеччина була приневолена підвисшити свій континґент рекрута о 60 000 людий, а з огляду на сподїваний опір населеня і на великє збільшенє видатків не могла доконати сего инакше, як тілько заводячи й у себе дволїтну військову службу 1893-ого року, але покликуючи рівночасно під оружє усїх тих, що давнїйше, як надчисельні, звільнені були від служби. Однак думає тепер Австрия завести у себе то, що вже випробовано в двох найбільших мілїтарних державах і що після оречень первородних військових знатоків обох держав не тілько не ослабило, але ще скріпило боєву силу так Франциї як і Німеччини.

Рівнож далеко пропонованій з боку правительства військовій реформі до тої благодатности, про котру так трублять півурядові дневники. Правительства мілїтарних держав, а особливож так заскорузлої в традициийних формах Австрії, цїлком не так скорі до яких-небудь поступових уступок без солоної рекомпензати. Як в Німеччині, так і в Австро Угорщині головним мотивом, що спонукав правительства до признаня дволїтної військової служби, а бажанє знекати мовчазний призвіл опозициї на збільшенє континґенту рекрута. Цїла рїжниця в тім, що в Німеччині правительство передвидїло сю опозицию заздалегідь і з гори пішло з нею на компроміс, а в Австро Угорщині правячі круги, привичаї доси до смирного поведеня парляментів, мусїли аж повечи ся на угорскій обструкциї і еї консеквенциях, аби числити ся з бажанями населеня і за накидувані ему нові тягарі дати в осолоду скороченє часу служби в рядах стоячої армії.

Стояча близь правительственних кругів преса, виказуючи всї ті користи, які після еї виплинуть для населеня зі скороченя часу військової служби, указує головно на дві: звільненє всїх горожан від тяжкого обовязку служби о одну третину дотеперішного часу і прибуток великого числа працюючих рук для суспільної господарки. По правдї однак один як і другий „зиск" є дуже проблематичної вартости.

Справдї, коли брати на увагу особисту користь кождого з тих, що після дотеперішної системи мусїли би служити по 3 роки, то скороченє часу служби о один рік являє ся для них великою полекшою. За те коли задумана реформа тїсно звязана з побільшенем континґенту рекрута — навіть евентуально о цїлу половину теперішного стану армії — то цїлі десятки, а дальше і сотки тисяч до військової служби обовязаних горожан, котрі до тепер чи то яко надчисельні, чи з инших причин були або цїлком звільнені від військової служби або служили лише в так званій Ersatzreserv-і, будуть мусїли від тепер поносити рівнож тягар дволїтної служби. Наступить через се справдї вирівнанє тягару між обовязаними до військової служби, але за то сей тягар спаде на значно ширші круги горожан.

З тим розтягненем тягару військової служби на ширший круг населеня тїсно злучене і збільшенє грошевих видатків на армію а затим і збільшенє податкових тягарів, спричинованих мілїтаризмом. Скріплений стан стоячої армії вимагає одно, що збільшених видатків на удержанє додаткових рекрутів, а друге, так нових, і то великих, вкладів в касарнї, мундури, оружє, збільшенє підофіцирского і офіцирского персоналю і т. д. Після проекту правительства ся підвишка видатків Австро-Угорщини на армію винесла би около 60 мілїонів корон річно. Так представляє ся в дійсности ся „полекша" в тягарах, яка має випливати з задуманої реформи для населеня, а подібно і добачуваний офіціозною пресою прибуток робочих рук для суспільности зведе ся до абсурду, коли рівночасно покличе ся під оружє тих, що доси були вільні від служби. Заєк суспільности вирівнує ся тут новою стратою.

Отже, як бачимо, пропонована правительством реформа цїлком не виглядає так рожево, як еї хотїли би представити інтересовані круги. Має вона ту основну хибу, що в заміну за полекшу накидає новий великий тягар: за дволїтну службу уводить більшу чинну армію, а тим самим ще й збільшає тягар мілїтаризму.

Всеж таки, хоч би правительственна військова реформа й не принесла реальних користий для суспільности, то будь-що-будь буде фактом великого значіня так з огляду на саму справу мілїтаризму в Австрії, як і що до внутрішних політичних відносин Австро-Угорщини.

Зміна трилїтної військової служби на дволїтну зломить уже раз перестарїну мілїтарну традицию, будь то з сучасних військових уладжень не можна рушити й одної дрібниці без захитаня державної сили монархії. Коли раз зробить ся прірву в пересудах сеї традициї, так проба ся тим чином дорогу дальшим реформам через постепенне скорочуване часу військової служби і уведженє инших реформ в армії, відповідаючих духови нашого часу, до переміни постійної армії в горожаньску мілїцию.

А другим важним а корисним моментом, що лучить ся з сею реформою, є — як сказано — вага еї для політичних внутрішних обставин в Австро Угорщинї. Фактом есть, що се перший раз рішаючі чинники нашої монархії вважали ся приневоленими скапітулювати перед напором опозициї — на жаль лише угорскої — і пійти з нею на компроміс у найважнїйшій для них квестиї, бо в квестиї армії, хоч і як бажають навіть з нагоди сеї капітуляциї упечи для себе печеню в видї підвисшеного континґенту рекрута. Та мабуть доконанє сего „інтересу" не прийде ся їм так легко, бо угорска опозиция поки-що не думає скапітулювати з основних своїх жадань: мадяризациї угорскої армії і без'условного скороченя часу служби без підвисшеня континґенту рекрута.

Під крилами кр. ради шкільної.

[Допись з Бережанщини.]

Задача народної школи, означена так педаґоґікою як державним законом, є: виховувати молодіж в религійнім і моральнім дусї, подавати їй в можливих межах відомости, потрібні в житю, розвивати способности до дальшого образованя і тим всїм давати підставу до розвитку твердого а чесного характеру, щоби вихованцї могли стати як найлїпшими членами суспільности. З сеї задачі школи випливає також конечність, що учитель повинен сам бути религійним і моральним, повинен давати з себе приклад чесного, твердого характеру; щоби успішно сповняти свої обовязки, повинен по можности приязно жити з позашкільними чинниками виховання, отже з родичами дїтий і з заступником церкви, а у всякім разї відносити ся до них чесно, прихильно і тактовно. Що дїяльність і обовязки народного учителя, особливо сїльского, не повинні обмежати ся на сам будинок шкільний, се правда, в цїлім сьвітї признана. Хоч би се одно сказати, що плоди шкільної науки, навіть доповняючої, незадовго підуть на марне, коли нема кому плєкати їх і поза школою. Оттут то і поле для учителя плекати їх в читальни, піддержувати і розвивати охоту до читаня пожиточних книжок та набуваня потрібних в житю дальших відомостий, дбати про економічний поступ своїх вихованків і т. п.

Та на жаль у нас задачу народної школи і обовязки народного учителя понимає ся инакше. Учителїв чесних, религійних і моральних, що совісно сповняють свої обовязки після правил здорової педаґоґіки і по

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибілєня і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланєм 70 сот. франко також марками. 197 14—20

мисли законів, що дбають о релігійне виховане дітий, ходять з ними до церкви, учать їх церковного сьпіву, що в згоді живуть з громадою і дбають о її добро, що не роблять в громаді заколоту, що й поза школою не занедбують плодів своєї шкільної праці, що займають ся читальнями і т. п. — таких учителів переносить ся ze względów służbowych сьвітами, хочби як найдальше на Мазури під позором, що нібито вони баламутять ся „в політяку“. Але такі, що вже задля свого підлого характеру не повинні й рук прикладати до так сьвятого діла, яким є виховане дітий, — така язва суспільности цілком безпечно веде своє діло деморалізації молодих поколінь, займаючи ся безкарно на шкоду школи і її виховуючих задач „політикою“ в найпідлійшім значінню сего слова.

Є в Плотичи, в бережанськім повіті, учителем Юрчиньский. Син дяка, вигодований руским хлібом, хрестить дітий в лат. обряді, сьвята обходить латинські, в руські сьвята каже у себе робити хочби і найтяжші господарські роботи, як пр. раз на великодні сьвята орав в поли, а на Чесного Хреста млинкував і сіяв. До церкви ніколи не показує ся, навіть до сповіди і св. причастя не має часу відпровадити дітий. Сьвященника на кождім кроці старає ся понижати; парохіянам не каже кланяти ся ему, а навіть в школі перед дітьми визиває его брехуном. Педагог з него такий знаменитий, що бувае й кров заливае дитину від его педагогічних заходів.

Вся позашкільна діяльність Юрчиньского є в найгіршім значінню агітаторска, бо не о добро громади ему ходить, а о свої власні користи. Щоби їх собі тим певнійше обезпечити, вяже ся з подібними собі людми, як пр. з війтом Андрієм Кушаїрем, та разом ідуть против громади на руки можним сего сьвіта. Заходами тої спілки поусувано при виборах що певнійших людий з виборчої лісти. Коли ходило о заложене райфайзеньскої каси, він повідмавляв людий, зложивши до громадскої пожичкової каси своїх 300 зр.; ось мов є каса, то на що другої. Але від тих своїх гроший казав собі таки наперед виплатити 8%! Він має свою хату, своє господарство й свої гроші; гроші позичае людям на 12% та каже собі процент відрабляти господарскими роботами так, що вийде й на 15%. Кому иншому, часом навіть жидови, не уходило-б се безкарно; жандармерия скоро провідала би лихву. Але ему, підпорі „сполечней іераркії“, се уходить. Коли підчас страйку спроваджено чужих жандармів, один з них, Мазур, зараз провідав се та почав дальше справу доходити; але, хоч був він на довший час призначений до Плотичи, зараз якось перенесено его до Кізлова. При такім стані річи певно що райфайзеньска каса була-б ему не на руку. Але коли в Городищу Поляки заложили райфайзенку, Юрчиньский став її делегатом для Плотичи, а хто з Плотичан хоче там пожичати, мусить принести квиток від него.

Коли вже згадало ся за страйк, то до річи не завадить указати на поведене учителя і в сій справі, гідне поваги і задачі просьвітителя народу. Він був головним інформатором жандармів та навіть сам хвалив ся, що тих арештовано, котрих він вказав. Як у всім, так і сим разом поступав згідно з війтом і з жидами. Коли прийшло військо, війт віддав школу офіцирам. Правда, що таке поведене може хтось похвалити; але инше питане, чи воно лицює учителеви і чи не нівечить его поваги у дітий і в громаді. Не залишив п. учитель використати страйк також на реальнійшу свою користь, ніж на саму лише похвалу. Село, мовляв, бунтує ся, треба постерунку жандармерії. А що він має, як уже сказано, й свою власну хату, то старає ся, щоби в селі установлено постерунок та щоб уміщено его в тій хаті.

Але у всій роботі чесної спілки важною перешкодою стає місцевий парох, тому треба его як чи так усунути. Головою місцевої ради шкільної був парох, а до ради належало також двох чесних людий. Хоч вибори були вже потверджені, заходам учителя таки удало ся їх уневажнити; тогді головою став посесор з Городища, а заступником приятель учителя п. війт. Будовано нову школу, видано около 1.400 К, понад кошторис, але о рахунках ніхто не знає. Так само не знати, що діє ся з грішми громадскими і шкільними; знає о тім лише учитель і війт, а громадска рада так танцює, як вони оба заграють. Нову школу виставлено на даківці, за те гром, рада ухвалила стару школу віддати на даківці. Але, щоби, хорони Боже, не уміщено в ній читальні, то заходами учителя і війта спродано стару школу, і то навіть не за готові гроші, а на вексель, — але Полякови.

Є в селі читальня „Просьвіти“. Коли зачала радно розвивати ся, чесна кумпанія постарала ся, що членів тягано через жандармів по терминах, буцімто в читальни роблено збори (та певно, що роблено, бо за те-ж і є читальня, щоби в ній збирати ся!) Коли через те почала читальня упадати, доносять оба до консисторії, що то через пароха! Читальня знов почала розвивати ся; тогді шлють доноси до староства, що там повстають всякі бунти. Отже впадає до села жандарм в ночи та розпитує, що в читальни читають, що сьвященик говорить і т. п. Вкінци, коли нічого не можна було вдіяти, заповідає учитель, що постарає ся о польску читальню товариства сьвята людовей.

Та, сказано, найбільшою перешкодою у всім є місцевий парох. Тож п. учитель з війтом, прибравши собі до спілки що найревнійших хрунів, шлють жалоби на пароха до консисторії, до суду, до прокураторії, до староства, стягають на него процеси каноничні і карні; а коли парох кождим разом виходить цілий і чисто, старають ся вкінци збезчестити его дім. Та тут починає ся вже ухо рвати; один дістав 20 днів арешту, а війтова справа опинила ся в прокураторії. Але п. учитель, славний педагог, стоїть, хоч людий чесних, вїзащо переносять... ze względów służbowych! Нема то, як педагогія у східній Галичині... під крилами славної комісії едукацийної!

ТЕЛЄГРАМИ.

Зміна реґуляміну палати.

Відень. Справа зміни реґуляміну палати послів, котра мала увійти на порядок дневний найблизшого засіданя палати в формі комісийного внесеня і викликала погрозу обструкції, має бути усунена з дневного порядку, як кажуть, на бажане д-ра Кербера.

Ex lex.

Будапешт. Вчера оцінювано політичну ситуацию троха користнійше. Говорять, що Сейль вже порозумів ся що-до евентуального неконституцийного стану ex lex з президентом палати Апонїм.

Військовий заговор в Сербії.

Білград. З урядових жерел заперечують вість подану будапештеньскими дневниками о відкритю військового заговора.

Дрейфус.

Париж. Дрейфус зажадав в письмі до міністра війни ревізії свого процесу на підставі того, що в парляменті предложив п. Жере. Розходить ся тут головно о обтяжаючий документ, на котрім була сфальшована дописка цісаря Вільгельма.

Балкан.

Білград. Альбаньскі провідники зобовязались присягою, що не допустять до переведеня реформ в Старій Сербії після австро-російского пляну. Сим пояснюють концентрацию турецких військ в Старій Сербії, де розміщено 50 баталіонів. З инших жерел доносять, що Туреччина грає комедию, ділаючи в порозуміню з Альбанцями, визискуючи їх опозицию яко арґумент до мобілізації, котру переводить в инній цілі.

Царгород. В деяких кругах говорять, що атентат на Щербину виконано з відомостию і за згодою султана. Атентат укартували альбаньскі ад'ютанти султана, а султан не міг сему оперти ся, бо є записимий від Альбанців, котрі заприсягли імсту російскому конзулеви. Султан толерує всї ексцеси Альбанців, бо они прирекли ему горячу поміч на случай війни з якою будь християньскою державою.

Хорватскі розрухи.

Загреб. Вчера знов вибухли розрухи. Арештовано кілька осіб, між ними двох співробітників Obzor-у і редакторку сеї часописи Заґоркову.

Борба з конґреґациями.

Париж. В департаменті Фінїстер населене кількох місцевостий порішило унеможливити заповіджене на пятницю вигнане Бенедиктинів і инших монахів. Приготовляють велику демонстрацию.

Африка.

Мадрид. До дневників доносять з Мелїлї, що Мулей Магомеда проклямовано в Фезї султаном.

Хіни.

Шангай. Росия вицофала решту військ з Мукдену і Каімру.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** З Прус одержали ми повідомленя, що в Ґданьску найде сей час роботу 200 мулярів і 40 теслів і що підприємці радо приняли би на сю роботу Русинів. Плата по 36—40 фенників (до 25 кр.) за кожду годину праці. Дорогу до Мисловиць платить сам робітник, від Мисловиць бюро зарібкове, але опісля потручує з плати. К Мисловицях треба зголошувати ся до т. зв. „ämtliche Uibernahmestelle“. Інформації уділяє „Народна Канцелярия“ — Львів, Ринок ч. 10. На слїпо без інформацій не пускати ся. — На рільничу роботу до Прус виїхало досить поверх півтора тисяча руских селян і дальші вибирають ся, бо робітника в Прусах ще все брак.

— **Шевченківске сьвято в Києві.** В середу 26 марця (8 цьвітня) обходив Київ память незабутого ґенія України-Руси Тараса Шевченка величавим концертом, в котрім взяли участь найвизначнійші сили української громади, межи иншими: Вп. Науменко читав реферат „Т. Г. Шевченко і значінє его поезій“; Лисенко і Роговий відіграли дует на скрипки і фортепян „українська рапсодія“; хор любителїв, зложений з 70 осіб, відсьпівав нові композиції Лисенка „Було колись на Вкраїні ревіли гармати“, „Прощай земле, прощай сьвіте, неприязний краю“ і инші. А вже вінцем вечера був сьпів нашого великого артиста Александра Мишуги. Справді трудно висказати той ентузіязм, який панував того вечера у великій салї „купеческого клюбу“ по відсьпіваню кождої пісні. Але бо й сьпівак наш сьпівав душею, сердцем, цілим єством своїм, а публикою набита саля гремїла від оплесків і овацій, бо публика відчула пісні ті так щиро і сердечно, як їх сьпівак сьпівав. Свої зрозуміли і відчули свого і повні вдяки за ті чудні хвилї спішили до сьпівака, щоби з ним познакомити ся і дякувати за звеличене „сьвята“; а він дякував їм, що дали ему можність причинитись до обходу нашого великого народного торжества. Вдячні земляки піднесли своему великому артистови на памятку пять книжок „Віка“ у величавій оправі з дедикациею, підписаною Лисенком, Старицким і Стешенком. Так сегорічний Шевченківский вечер — то незабута хвиля так для Киевлян як певно і для нашого сьпівака-Бояна!

— **Вечерниці в 42 роковини Тараса в Саранчунах** відбули ся — як нам доносять — в третім дни Великодних сьвят. В просторій, сільскій стодолї пишала ся в зелені могила, а з серед барвінкових віниців глядів най більший Син України. Стодола була по краї залита селянами з Саранчук, Дібщ, Вощини, причім товпи народа не могучи поміститись в середині, стали на подвірю. Перший забрав голос основатель читальні о. Король і горячою промовою привитав селян, вказуючи на вагу сьвята поета — мужика, що був кров від крови, кість від кости мужичої. З перенятем важности хвилї виступили відтак селяни-декляматори: Гр. Рутковский з „Ще не вмерла“, М. Ковальчук „Розрита могила“ та дівча М. Ребухи „Мені тринайцятий минав“ і з теплом та завзятом віддали свої деклямації. Адвокат д р Андр. Чайковский говорив про національну самосьвідомість та відворотну ії сторону: про ренеґатів-кацапів. Ак. З. Гошовский виголосив реферат про вагу сьвідомого жіноцтва у національній боротьбі, а А. Цурковский відчит на тему: „Чому шануємо память Шевченка“. Продукції та реферати переплїтав сьпівами хор академиків-Бережанців. На закінчене забрав голос селянин Вас. Бесага, дякуючи усім приклонникам Тарасових ідей, та взиваючи, щоб сьвято саранчуцке як в найкоротшім часі змогла сьвяткувати ціла Бережанщина. Б дійсно: були се перші вечерниці, сьвяткові самими селянами, при малій помочи лише бережаньскої інтеліґенції. Тут справді мусимо висказати позне узначе о. Королеви, що з'умів за один рік у такому селї, а до недавна були Саранчуки, засновати читальню, та в діло перевести вечерниці. І нині Саранчуки являють ся дійсною оазою серед моря кацапскої гнилї, ширеної з потуторских фортів о. Мацака. — *Spero.*

— **Переслїдуване селян за читальні „Просьвіти“.** З Бобреччини пишуть нам: Дня 9 с. м. відбула ся карна розправа в повітовім суді в Бібрці против господаря і голови читальні „Просьвіти“ п. Дмитра Дикого з Бертешева за то, що сей о часї зборів читальні не повідомив староство в своїм часі. Справа мала ся так: Дня 1 марта с. р. відбули ся збори читальні а повідомлене до староства відослано умисно громадским посланцем дня 28 лютого так, щоби власти могли бути повідомлені що найменше 24 годин перед зборами. Чи посланець доручив повідомлене того самого дня, чи ні, годі знати, бо здає ся, що тут була намова громадского писаря, славного польского махера, аби тілько стягнути кару на голову читальні; досить, що повідомлене о зборах запротоколовано в старостві аж 3 марта. Доглянувши се, староство віддало сю справу повітовому судови в Бібрці. Судия д р Ясїньский в присутности функціонаря ц. к. прокураторії і якогось польского сьвященика перевів сю справу ось як. Взявши донесене про збори до рук, сказав так до обжалованого: „Wy donieśliście takie pismo: Podpisany wydział stowarzyszenia czytelni „Proświty“ uwiadamia Swietne c. k. Starostwo, że zgromadzenie tegoż stowarzyszenia odbędzie się dnia 1 marca 1903 pod l. 5“. Обжалований п. Дмитро Дикий відповів, що се письмо не его, бо его було писане по руски. Тодї судия зміривши обжалованого від ніг до голови, сказав: „Ja wiem, żeś pisał po rusku, ja wiem jak wy to robicie“. На запитане судиї, що було на тих зборах, відповів обжалований, що було справоздане з минувшого року, вибір членів і вибір виділу. Тодї причинив ся присутний польский ксьондзиніц мудрим питанем: „A cielęciny tam nie było?“ По переведеній розправі засудив судия обжалованого на кару 15 К; а коли обжалований зголосив ся до рекурсу, з причини, що кара була за висока, то судия відповів: „To twój nos powiada, że kara za wysoka, a ciebie jeszcze czeka kara 60 koron“. Функціонар ц. к. прокураторії встав тодї з крісла і почав голосити, що кара за мала, однак замовк.

Скомфісковано.

Здивувало мене, що п. староста догнівнув так скоро пізне донесене, а чому п. староста не доглянув шахрайств асентерунковых, які провадив бувший секретар ц. к. староства Вечорек, через що привів людий до великих страт, а себе запхав до Іванової хати, в котрій власне тепер мешкав. Дивує мене, що п. судия є доктором прав, а не знає, що кождому австрийскому, повнолїтному горожанинови не вільно в суді казати „ти“. Дивує мене дуже, що в справах судових мішають ся польскі сьвященики, а не пильнують своїх косцюлків і дивує мене також, що пан прокуратор ще голодний руских корон та хотїв ще більше. *Дмитро Дикий*, голова читальні „Просьвіти“.

— **Нацапскі денунциянти.** Пишуть нам з Перемишля: Ще не забули ми торічної пригоди, коли то д-р. Черлюнчакевич і д-р. Антоневич внесли карне донесене до суду против 12 учеників тутешної руской ґімназиї і тим лише осоромили ся, бо виказала ся невинність учеників. Та не довго прийшло ся ждати на другий факт безпідставного денунціяторства. Річ мала ся так: Перед кількома місяцями запросив один селянин з Коровник кількох учеників сьпіваків з того і з сусідного села до себе на празник. По гостинї вертали ученики домів та за радою свого господаря вступили з поворотом (поки приладять для них підводи) до дому громадского, де поміщена є читальня Просьвіти а заразом і читальня общ. Качковского, котру збаламучені через наших москвофілів селяни під проводом звісного війта М. Скірки заложили в Коровинках. В тій хаті побачили ученики на стінах портрети Качковского і Наумовича поруч Шевченка і Шашкевича. Се побудило їх до сьміху і було причиною дискусиї між учениками а війтом Скіркою. А коли Скірка і ще кількох збаламучених селян зажадали, щоби ученики заспівали „Мир вам братя“, а вони заспівали „Не пора“, війт Скірка ударив одного ученика в лице і всїх учеників вигнав з хати. Ученики посїдали на віз, котрий тимчасом по них заїхав, і поїхали домів. В наслїдок сеї пригоди пішов війт Скірка до своїх однокунів по раду, а результатом конференциї був цілий ряд денунцияций. Одного селянина обжалував Скірка о обиду чести „в урядованю“; а коли справу з учениками розповів одному урядникови, сей порадив ему удати ся до директора ґімназиї, коли ученики в чім провинили ся. Однако Скірка відповів на те, що адвокат Черлюнчакевич не казав ему іти до директора, бо він то десь вище подасть. І справді незадовго вплинула одна денунциация, писана по польски, до староства, що ученики рускої ґімназиї в читальни вели розмову обиджаючу честь цісаря, що говорили про відорване Галичини від Австриї, а України від Росиї та про утворене окремої української держави і т. п. Рівночасно внесено другу денунциацию того самого змісту, але в язиці „рускім“ до ради шкільної. Денунциациї ті мали той наслїдок, що староство відступило донесене жандармериї, щоби справу розслїдила і розвідала імена „злочинних“ учеників, а рада шкільна прислала депеґата до переведеня слїдства в ґімназиї. Очивидно оба донесеня показали ся підлою клеветою, а їх автор ніяким доносчиком. Таким то орудем воюють против руских ґімназиї москвофіли. — *П. П.*

— **„Руский Селянин“.** Сей, Поляками видаваної часописи, вийшло вже 2-е число і так сподобало ся Dziennik'ови polsk'ому, що каже: „Рідко лучає ся стрінутись в рускій печати з таким голосом умірковання і розсудку“! Ну, певно що рідко! Та якось наші селяни не дуже дають ся довити на той „рідкий“ голос розсудку, бо до редакциї нашої „Свободи“ раз враз звертають числа „Рускої Селянина“ з усіляками дотепними і часто дуже розумними дописками, а Народна Канцелярия дістала оноді таке письмо: „Просимо повідомити редакцию Рускої Селянина, що ми маємо свої ґазети і не потребуємо того обрезного Селянина; ми, хоть селяни, розуміємо ся вже на таких хитрих і фарбованих писах. Нехай же посилають собі своїм патріотам, від котрих беруть ребухем, а нам нехай дадуть спокій. — З Читальні Просьвіти в Липяци долїшній“. [Ідуть підписи.]

— **Наша нужда.** З Надвірнянщини пишуть нам: Село Заріче, хоч числить до 3500 душ, має двох сьвящеників, трох учителїв і двох дияків, належить до найбільше занедбаних ґнізд в цілім повіті. Причинились до сего два чинники: передовсім крайна байдужність місцевої „інтеліґенциї“, котра о добро громади зовсім не дбає, а відтак тутешний дяк, писар, склепар, аґент „Дністра“, шинкар, різник сьвящий і член общества Качковского, все в одній особі. Отже ся людина, користаючи з байдужности „інтеліґенциї“, повалила заложену що йно перед роком читальню „Просьвіти“, а пре до заложеня читальні Качковского. Щоби скорше сего доказати, розпивая нарід, деморалізує его, вдираючись між подружя і викликує в селї вічні скандали. Яко писар урядує лише по польски, а як забудеть і напише часом по руски, то що друга буква твердий знак. І така то людина верховодить в нашім селї та й ще тїшить ся ласкою у своїх властий, котрим деморалізация народу дуже на руку, бо робить з него материял, податний до всього. Дійсно ганьба, що допускає до того місцева руска „інтеліґенция“, з котрої сьвященики, як були ще на відкритю читальні, то більше до неї не заглянули, а учителї боять ся власної тїни „ze względów służbowych“... Така то наша нужда! — *Гуцул.*

— **Огні.** Місточко Ланчин, надвірнянського повіту, згоріло майже в двох третинах. З загального числа 700 домів упало жертвою огню 450. Не обійшло ся також без жертв в людях; одна женщина погибла в огни а трое дітий тяжко попекло ся — На передмістю Заставе коло Городка знищив огонь дня 21 с. м. понад 60 будинків. — В Перемилївці коло Куликова згоріло 5 господарств. — В Одессї згоріла найбільша російска рафінерия цукру Бродских, обезпечена на 5 мілїонів рублїв.

— **Недуги учеників.** Перед кількома днями зібралась у Львові в сали магістрату анкета, зложена з девятьох лїкарів, на нараду, якими способами найуспішнійше зарадити-б страшному розповсюдненю венеричних недуг серед шкільної молодїжи. Наради були довірочні, тому лише дещо з обговорених справ могло дістати ся до загальної відомости. Цікаві були спостереженя д-ра Татарчуха, котрий яко директор безплатної лїчниці мав нагоду переконати ся, що число учеників, заражених венеричними недугами, зростає що року. Коли в 1898 р. лїчило ся в тій лїчниці 69 учеників, то в 1902 р. було їх вже 116, а в перших місяцях с. р. мав д-р Татарчух зміж учеників 85 пацієнтів. Подібний вислід замітив д-р Паппе, котрий

веде статистику учеників, що лічать ся у него. Коли в 1897 р. число недужих учеників виносило 2% загального числа его пеціентів, то вже в 1900 р. зросло воно до 5%, а в сім році зросло подвійно... Супроти сего анкета ухвалила цілий ряд способів, якими треба поборювати венеричні недуги серед учеників, а найголовнійшими являють ся: установленє шкільних лікарів і поучуванє молодежи завчасу про страшні наслідки тих недуг.

— **Мішані подружя в Росиї.** З Петербурга доносять, що невдовзі появить ся новий царский маніфест, котрий буде продовженем і консеквенцією звісного маніфесту з перед місяця. Знесе він дотеперішний релігійний примус в мішаних подружях. Від тепер діти мішаних подружий будуть могли вибирати собі віроісповіданє, міжтим коли доси діти, що походили з подружя католика з православною і на відворот, мусіли бути православними.

— **Дрібні вісти.** Цісар потвердив вибір Адама Онишкевича, властителя дібр в Лисятичах, на презеса, а д-ра Евгена Олесницкого на заступника презеса повітової ради в Стрию. — Місто Жовква буде обходити дня 24 мая с. р. 300 літний ювилей заснованя, з котрим то обходом жовківска Польща хоче устроїти вшехпольский „вец". — У Львові застрілила ся 20 літна Угорка, Сидонія Борозі, служниця підполковника тутешного полку гузарів; після полишеного листу причиною самоубийства було уведенє. — Засуджений недавно за картярство, славний шулер Мошко Позамент, утік зі Львова, мабуть до Америки, попродавши перед виїздом свої вірительности та понатягавши в додатку своїх знакомих на 8000 корон. — В Перемишли засуджено на 8 місяців тяжкої вязниці з лишенем шаржі фельдвебля 18 п. краевої оборони Фучека за співучасть в шпігунській справі Бурґгарта, Левковича і спілки. — В лазни Гісса у Львові хотів відобрати собі житє 64-літний челядник столярский Іван Мазайкевич, підрізавши собі жили в ногах, чому перешкодила однак служба, котра відставила нещасливця в безнадійнім станї до шпиталю. — В Кошицах на Угорщині викрито при ревізиї міської каси недостачу 530.000 К, наслідком чого арештовано касиера Говотка. — Театр „Альгамбра" в Марсилії згорів онодї до тла. — В Монастирисках придержала жандармерия кулявого жебрака, якогось Стефана Сокульского, при котрім в одежи найдено готівкою 884 К. — Для погорільців міста Товмача уділив цісар з приватних фондів запомогу в квотї 3000 К. — В Гливицях на Шлеску замерзли при онодішних снїжних метелицях чотири особи. — Краєвий виділ ухвалив позичку в квотї 80.000 К. для громади міста Станиславова на будову і уладженє касарні для двох компаній піхоти, уміщених тепер в приватних реальностях. — Намісництво усунуло з війтівства Михайла Покришку, начальника громади Слобода болехівска, і поручило долиняському старості зарядити против Покришки судово-карне слїдство за спроневіренє громадских гроший. — При шконтрі книг помершого онодї адвоката в Бернї моравскім, Ґлїнка викрито в депозитах его клїєнтів недостачу мілїона корон, котрі небіщик програв на біржи. — В бесарабскій ґуберніï вибухли в перших двох днях Великодних сьват значні противжидівскі заворушенія. — В справі афери кн. Люїзи розійшла ся вість, що в інтересованих двірских кругах піднято переговори, щоби зрезигновати княгини тосканьскій надати лише титул ґрафині. — У Відни відбуло ся в понеділок вінчанє кн. Альойзия Ліхтенштайна з архикняжною Елисаветою Амалією (донькою бл. п. Кароля Людвика), котра задля мезальіансу мусїла передше зречи ся всяких прав до австрийского престола.

— **Нові вибори до повітової ради** в львівскім повітї відбудуть ся 15 червня с. р. з ґрупи сїльских громад, 16. червня з ґрупи міских громад, 17. червня з ґрупи найвище оподаткованих, а 18. червня з ґрупи більших посілостий. — Нові вибори до повітової ради в добромильскім повітї відбудуть ся дня 14. мая з ґрупи сїльских громад, 18. мая з ґрупи міских громад, 19. мая з ґрупи найвище оподаткованих, а 25. мая з ґрупи більших посілостий.

— **В справі виборів до повіт. ради в Мостисках** прислав нам тамошний „Хлопский Комітет" відезву до виборців, в котрій оповіщує, що резиґнациї д-ра Корнера (пор. заяву д-ра Корнера у вчерашнім числї „Дїла") не приняв, і взиває виборців, щоби одноцумно голосували лише на кандидатів Хлопского Комітету, котрими суть: 1) Д-р Станислав Поляньский, лїкар в Мостисках, 2) д-р Ігнатий Корвер, адвокат в Мостисках, 3) о. Василь Кондрацкий, парох в Судовій Вишни, 4) Ілько Стеланяк, господар в Судовій Вишни, 5) о. Николай Кушнір, парох в Волчищовичах, 6) Антін Вальов, господар в Стоянцях, 7) о. Кирило Пасїчиньскій, парох в Макуневі, 8) Іван Гук Филипів, господар в Шешеровичах, 9) Іван Харатон, господар в Пакости, 10) Юрко Савчак, господар в Радиничах, 11) Онуфрій Митрополит, господар в Черневі, 12) Лесько Олехів, господар в Кальникові.

— **Концерт „Львівского Бояна"** відбуде ся в понеділок дня 27. н. ст. цьвітня 1903 в великій сали „Львівской Фільгармонії" при співучасти славної артистки сьпівачки Вп. п-ни Сальомеї Крушельницкої і орхестри „Фільгармонії" під дириґентурою п. Л. Челяньского на дохід будови народного театру. Програму і ціни місць подасть ся завтра. — Білети набувати можна кождого дня від години 10 рано до 2-ої пополудни в комнатах „Руской Бесіди", а в дни концерту при касі від год. 3-тої пополудни.

— **Виділ „Львівского Бояна"** звертає ся з просьбою до всіх членів, що перебувають з нагоди сьват на провінції, щоб прибули до Львова і взяли як найчисленнійшу участь в концерті. Проби відбувають ся постійно кождого дня аж до концерту о год. 7½ вечером в комнатах Товариства.

— **Письменні іспити під надзором** (клявзурові) для кандидатів учительского заводу в ґімназиях і реальних школах, а також учительских кандидаток в женьских лїцеях відбудуть ся у Львові 22 і 23 мая с. р. Інтересовані мають повідомити о наміреним приступленю до іспиту дирекцию екзамінацийной комісиї найдальше до 12 мая с. р.

— **Веселий вечір** устроює дня 26 с. м. в сали тов. „Gwiazd-a" у Львові (ул. Францішканьска ч. 7) забавовий кружок львівских друкарів. В програму входять декляматорскі і музичні продукциї та аматорске представленє.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові потребує і приймє урядника до ліквідациї шкід огневих. Кандидати мають предложити метрику на доказ неперестуленого 40 року житя, сьвідоцтва укінчених студий або відписи їх і сьвідоцтва дотеперішнього занятя на доказ фахового уздібненя до переводженя оцінок будинків, рухомостий, збіжа і паші. Платня сего урядника враз з додатком мешкальним виносить 1900 корон річно, кромі коштів подорожи і диет підчас виїзду на комісиї. Перший рік є часом проби і доперва по році може наступити стабілізация. Подания з залучниками належать вносити тілько на письмі до Дирекциї товариства (Львів, ринок 10) найдальше до 15 мая с. р.

— **З „Труда".** Сальон мод жіночої спілки промисловоі „Труд" отворений в льокалях товариства у Львові, Ринок 39 перший поверх, где виготовляє ся капелюхи дамскі після найновійшого паризского фасону в цїні умірковапій. Так гарних капелюхів, які виготовляють ся в сальоні „Труда" і по так низькій цїні, нїгде инде тілько в „Труді" видїта і купити можна. Вже нині по кількох днях істнованя сальону дістає дирекция товариства тілько признанє за так гарні і в цїні приступні вироби. Сальон „Труда" став від разу на певнім і его значінню відповіднім становиску, а Впп. Панї наші можуть ним з повною гордостию похвалати ся. Тут не жидівска тандата, тілько солїдна і гарна робота. (3—3)

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

Урядові вісти:

— **Вісти з ев. перемиской.** Відпустку для поратованя здоровя дістали: Теофіль Лятошиньский на 2 місяцї, Людвик Заградник, Стефан Кунчиньский на 8 неділь, Іван Кобрин на 4 неділї, Петро Гіссовский на власне прошенє увільнений від обовязків містодекана варяжского, Мих. Боднар іменований орд. шк. комісарем для народ. шкіл дек. мостиского. — Правительство продовжило платню з рел. фонду на дальший рік для сотрудника в Плажові, Куниї, Гійчи, Мижинци і Новім Місті.

— **Іменованя і перенесеня.** Ц. к. Намісник іменував ц. к. лїсничими в лїсах державних: М. Александровича для Суходолу, Е. Поніжіла для Гриневи, К. Стшетельского для Квашенини, С. Рота для Ілемні, І. Шольца для Лодини; дальше перенїс ц. к. лїсничих: А. Альбрехта з Старого Санча до Устрик; А. Гендавра з Церковної до Старого Санча; Р. Прохаску з Суходола до Церковної; Е. Левицкого з Княждвора до Львова; Ю. Тайерлього з Лїшни до Доиромиля, А. Медвецкого з Делятина до Княждвора; Ф. Штромана з Хренелева до Делятина; В. Мельника з Гриневи до Хренелова; Івана Мельника з Березова до Заріча, А. Крона з Заріча до Березова; І. Сеника з Голодница до Яремча; М. Шиґовского з Яремча до Голодница.

Міністер просьвіти іменував заступника учителя ґімназиї в Станиславові, Петра Кумановского провізоричним головним учителем в семинарії в Чернівцях.

— **Відзначеня.** Цісар надав директорови IV ґімназиї у Львові, Валентому Козлови титул правительственного радника, а професорови тоїж ґімназиї, Мечиславови Ямругевичови титул шкільного радника. Рівнож і директора V ґімназиї у Львові Франца Прухницкого наділив цісар титулом правительственного радника.

— **Нові почтові уряди** З днем 1. цьвітня 1903 війшов в житє ц. к. уряд почтовий в місцевости Соколівка бобрецкого повіта із звичайним обсягом ділання і назвою „Соколівка коло Бібрки". Місцевий округ доручень нового уряду почтового становити буде громада і обшар двірский Соколівка, та оселя і обшар двірский Сїнавка а замісце вий: громади і обшари двірски Ходерківці, Кологори, Мільбах і Пятничани і обшар двірский Сарники. Уряд почтовий в Соколівці к. Бібрки полученый буде з почтовою сїтию через щоденного післанця пішого до уряду почтового в Бібрці. З днем 1. цьвітня 1903 війшов також в житє ц. к. уряд почтовий в місцевости Яроцїн (повіт Ніско) із звичайним обсягом ділання.

Померли:

— **Ілярion Курбас,** парох в Тлустім, заліщицкого деканату, помер в 65-ім році житя і 41 ім сьвященьства. В. в. п.!

— **Павлина з Щавиньских Левицка,** жінка зелїзничого урядника в Сяноцї, померла по довшій і тяжкій водузї. В. ї. п.!

— **Іван Теслюк,** богослов III року упокоїв ся дня 21 с. м. в Камінцї струм. Була се чесна та характерна душа, що серед праці на утриманє в недостатках коротав свій вік. В нїм стратили товариші вірного та дружного приятеля, а Русь многонадійного сина-патріота! Похорон відбуває ся сегодня дня 23. с. р. В. в. п.!

— **Виказ жертв на прибори школи видїлової ім. Шевченка у Львові:** проф. Білецкий 12 кор.; Дпр. Кулачковский 20 кор.; проф. Громницкий 20 кор.; проф. Вахнянин жертвував новий, великий і гарний ґльобус для науки географії; Устиянович Володимир, стар. ветеринар войсковий в Решові прислав 2 гарні окази природничі (зьвізду морску і мушлю більшої величини). Товариство „Дністер" жертвувало 300 (триста) кор. — Разом зібрано доси готівкою 850 корон 51 сот. — З сеї готівки закуплено на разї прилади до науки фізики на квоту 484 кор. 16 сот. — Виділ Товариства і Заряд школи просять суспільність не забувати о нашій одинокій рускій школі видїловій і прислати численно ленти, щоб доповнили квоту 1000 корон. — *О. Алиськевич,* каспер, ул. Кльоновича 7.

— **Жертви на „Українъско руску Бурсу в Новім Санчи"** за місяць сїчень і лютий: Бобак, професор ґімназ. в Дембіци місячна жертва 2 К, о. Павло Стукач за карти переписні 2 К 60 сот., Теодор Маціпиньский емер. радник скарбовий зворот за стемплї, покрите Вп. послом Яворским 3 К, від себе 30 сот., Виділ Ради повітової в Збаражи, запомога 10 К, Лев Кишакевич, офіциял податковий в Величці за карти переписні 20 К, на виказ місячних жертв в Новім Санчи зложили: Олена Лїпиньска 1К, Оленка Лїпиньска 50 сот., посол Василь Яворский 10 К, сини Казимир і Володимир Яворскі по 1 К, Михайло Секунда 1 К, Михайло Кубіевич 1 К, разом 18 К 50 сот., Теофан Лукашевич офіциял податковий в Кальварії від себе, жени, п. Гриневича і Роґельжанґа по 1 К, О. Лицинак сотрудник в Ярославі за карти переписні 12 К, Іван Борис ад'юнкт дирекциї зелїзн. в Кракові місячна жертва за сїчень, лютий і март по 1 К і на представленє 2 К, о. Михайло Жарский парох в Стронятині коляда від себе і парохіян 15 К, д-р Осип Партицкий кандидат адвокатский в Ланцутї від себе 2 К і зі складки 8 К, Марія Мудракова 2 К, д-р Володимир Охримович адвокат в Залїщиках за карти переписні 2 К 40 сот. Стефан Гаврилів надлісборця податковий в Станиславові від себе і зі складки 5 К 40 сот., з пушки в бурсї винято 4 К 32 сот., Лукіян Сїчиньскай з Мшани 5 К, О. Ілярion Туна в Ляшках мурованих 4 К, Клюб Русинок у Львові запомога 10 К, Ф. Згорлакевич в Хревтї 2 К, Едвард Пацановский з Перемишля складка зібрана на весїлю п. М. Стецкевича канцелїсти намісництва у Львові 5 К 12 сот. Всїм жертводавцям складаємо щиро руске „Спасі-Біг" та поручаємо нашу молоденьку інституцию дальшій ласкавій памяти. За Виділ Товариства „Філія Просьвіти в Новім Санчи". *Лїпиньский* голова, *Секунда* скарбник.

— **Рахунок Товариства задаткового „Народний Дім" в Дрогобичи, Тов. зар. з обмеж. пор.** за чвертьрік від 1. сїчня до 31. марта 1903.

Стан довжний:

1. Удїли	2967·—	с.	
2. Фонд резервовий	284·—	„	3251·— с.
3. Вкладки: Стан з початком міс. сїчня	14586·—31		
вложено	6824·—82		
винято	1038·—98		
Стан з кінцем міс. марта			20372·—15
4. Сальдо відсоток			562·—29
5. На рахунку біжучім			150·—51
Сума			24335·—95

Стан чинний:

8. Позички удїлені: Стан з поч. міс. сїч.	16349·—66	с.	
сплачено	2535·—66	„	
удїлено	7805·—		
Стан з кінц. міс. марта			21619·— с.
9. Кошти спору			— —
10. Кошти адмінїстрациїні			— —
11. Готівка			1935·—99
12. Перше устройство			780·—96
Сума			24335·—95

Членів прибуло 30, убуло 2, остає з кінцем марта 137 з деклярованими удїлами в сумі 3626. Стопа процентова від вкладок 4½%—8%. Стопа процентова від позичок 7%—8%

Дрогобич дня 31 марта 1903. *Дирекция.*

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Австро-угорско-швайцарский рух звязковий. З днем 1. мая 1903 входить в житє додаток III. до тарифи часть IV. зшитка 4 дня 1. грудня 1898.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 23 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·60 до 7·80 а на термін 7·25 до 7·50, *Жито* старе 6.25 до 6·30 а на термін 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 6·20 до 6·50 а на термін 6·— до 6·25, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·— а броварний 6·25 до 6·75, *ріпак* 9·— до 9·25 *льнянка* ·— до —·—, *горох* пастівний 6·25 до 6·75 а до вареня 8·— до 11·— *вика* 6·— до 6·50, *насіне льняне* 10·65 до 10·90 *насіне конопляне* 7·25 до 7·65, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·90 до 6·25, *гречка* 6·25 до 6·75, *кукурудза* готова 6·— до 6·20 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 70·— до 90·—, біла 55·— до 95·—, шведска 60·— до 85.—, *Спірітус* loco за 50 нїтрів 35·65 до 36·05.

— **Відзначенє.** Властитель бюра перворядних копалень камінного вугля п. Г. Датнер у Львові одержав титул ц. к. надворного доставника.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenade" або „Margarethen-Insel". Від 29 літ доставляє Мавтнер ті насіня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 24—30

40.000 корон виносить головна виграна льотерії огрівалень. Робимо Вп. Читачів уважними, що тягненє відбуде ся певідлично дня 23 цьвітня 1903, а усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем.

— **Перша львівска пиварня Пільзеньска і Реставрация в готелю Брістоль** поручає ся П. Т. Публиці. 2—3

Надіслано.

Д-р Тадей Гриневич

котрий через довгий час працював на клїнїці др. Глюзїньского у Львові, осів в Судовій Вишні. 278 2—4

Убезпеченє льосів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цілий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лілієн

Поручення з провінциї полагоджують на відворотною почтою без дочисленя провізиї. 207 6—7 b

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладкы и выплачуе задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховяня цѣнні папиры и уфундя на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведене на взóръ загранычныхъ институцій такъ званій

Депозита схоронковий

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчно, депозитарь одержуе въ сталевóй панцирнóй касѣ схоронокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тóмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучі заряджена.

Приносы тóдносячі ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 (2)

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора зимінн у Львові.

Коперніканський і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Поземного на напротивнім пасмі Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґе, теодоліти мірничі, міскн. лїбелї нівометри і т. д.

Уведнено двайменів електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4130

Іспитований дяк

безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гоцуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 2 6

Півець церковний

що може управляти кором і умів грати на скрипиці, а також розумівсь на управі хмелю, глядає посади. Адреса: *Роман Заморский* в Сатиславчику, о. п. loco. 276 1—2

Фортепян короткий в добрім ставі, продам дешево. Спектуска ч. 2. Войнарович. 140 2—3

ТЕРНОПІЛЬ.

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

положений близько зелїзничого двірця і всїх властий та урядів, уладжений з великим комфортом, електрично осьвітлений, заосмотрений в водопроводи і купелї, огріваний кальориферами, з просторими стайнями і возівнями. — Поодинокі комнати з постелею і осьвітленем, починаючи від 80 кр. денно.

259 3—24 **РЕСТОРАН І КАВАРНЯ В ГОТЕЛИ.**

Подяка.

Подобало ся Всевишному діткнути нас тяжким горем і забрати нам найлїпшого Мужа і Вітця. В нещастю тим було для нас празднивок потїхою і відрадою щире співчутє, яке оказано нам в часї короткої болїзни, як і чи деннa участь многих в обрядї похоронїм Покійного. Для того почуваємо ся до сьвятого обовязку зложити всїм прилюдно сердечну подяку за ту щиру участь в нашім горю. Особливо дякуєм Его Високопре сьвященьству Архієпископу Веберови, що зволили відслужити в домі надгробне богослуженя, і Високопреподобному Отцю Пралатови Мартинови Пашїжу, що зволив прибути до Тернополя, щоби відпровадити тїло Покійного на місце вічного супокою. Дальше дякуєм Вп. оо. Глиньскому, Цурковскому, Мирославичови і Войковскому, що мимо непогоди і великопісного занятя зволили прибути з околиці, щоби віддати Покійному послїдну прислугу; дякуєм Всч. о. Д-ру Конрадови за трогаюче надгробне слово, всїм Всч. ОО. Катехитам і місцевому Духовеньству обох обрядїв, що причинили ся до підвесеня сумного обряду. Дальше дякуєм Високоповажному Пану Радникови Намісництва Западекому за теплі слова потїхи для опечаленої родини і підвесеня заслуг і праць Покійного на полї публичнім і около добра міста Тернополя, Вп. п. проф. Гедройцеви і Гецьову за підвесеня заслуг Покійного над розвоєм позашкольних інституцій, Сьвітлій Раді Громадскій, Раді Повітовій, Громаді Гр.-кат. Збору, ц. і к. Властям Військовим і Правительственнам, всїм низшим інституцiям просьвітним, гуманїтарним і фінансовим, як рівнож тим всїм горожанам міста, що взяли так численну участь в віддачю послїдної прислуги. Най Всевишний винагородить Вам Ваші труди. — *Амалїя Лучаковска*, вдова. — *Тадей Лучаковский*, син.

Тернополь, 16 цьвітня 1903 р. 274 1—1

Подяка.

Неумолима і страшна смерть забрала менї единого мого найдорожшого сина Осипа слухача техвїки III-го року в Градци.

В тім тяжкім горю найбільшу прислугу здїлали нам Високоповажані Панство Ганкевичі; именно Павї Ганкевичева, котра на тую сумну вість (мимо свого підупалого здоровля) сейчас прибула і всякі приготовленя до того тяжко пригноблюючого обряду зарядила, а в часї похорону не тілько своїх досьвідних рад во всїм удїляла, але і сама всїм занялась.

Рівнож складаю сердечну подяку і Всечесному Отцю Совітникови і Декану Ізидорови Ганкевичови, котрий оказуючи менї щире співчутє, старав ся той сумний обряд похоронний як найбільше возвеличити, зарядив соборну св. литургію і виголосив в церкві пращальну трогательну мову; також Всч. оо. Соневицкому з Івання, Капусиньскому з Грошови, В. Яворскому з Колодрібки і Юстиновичеви з Пилипча, що мимо непогоди зволили на сумний обряд похоронний прибути — надтож Всч. о. Яворскому за відправленє св. литургиї, а Всч. о. Капусиньскому за виголошенє трогательної мови пращальної над гробом. Далїй складаю подяку і Хвальному Товариству Політехники „Основа“, котре свого Делеґата на похорон прислати зволило. Також дякую сердечно і Високоп. Пп. Цурковскому, секретарови суду, Махновскому судиї з Мельниці, котрі своєю личностею той сумний обряд похоронний возвеличили і ПП. Товаришам: Москвїньскому, Соболевскому і Кулїньскому що мимо непогоди на похорон прибули.

Вкінци складаю ще сердечну подяку і тим всїм Знакомим і Приятелям що поспішили чи то письменно, чи телеґрафічно або лично заявити менї своє співчутє.

Всї повизші прислуги були для тяжко опечаленого вітця і цїлої родини великою розрадою в так тяжкім і неописанім горю, тож виражаю Всїм, від котрих они походили на сїм місци щиро-руске „Спасн Бiг“.

Устє епископске в цвітни 1903

270 1 *Симеон Гнїцкий* управит. школи.

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринькахъ вѣдъ 30 кільо по-часши по цѣнѣ фабричнѣй а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 корон за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Склади в опановані дарять. 123 12 —7

Ч. В. 24 380.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1903/1904 будуть надані чотири фундушеві галицкі в ц. і к. виховуючих закладах військових.

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в часописи „Gazeta Lwowska“, а також за посередництвом висших, середних і низших закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Виділу краєвого минає з днем 15 Мая 1903.

З Виділу краєвого.

У Львові 27. Марта 1903.

Пйотровский в. р.

244 2 3

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 14—100

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 клґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

139 87 —9 **П. КОРЕНЕВИЧ**, емерит. учитель Іванчани.

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Живімо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букєти до свіч	**1—6 к.**	**Коші з цьвітами**	**6—10 к.**
Букєти поставні	**2—10 „**	**Пальми**	**8—10 „**
Вінці-ґірлянди м.	**4—8 „**	**Беґонії**	**2—4 „**
Строїки народні до		**Вінці слюбні**	**4—5 „**

Чиночки весїльні з парижских „моделїв“ до 15 кор

За оказане менї дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважанєм

180 18—19 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего в господарстві дещо зьекономізувати або також і такі, котрих обовязок примушує до неустанного ходженя як и пр. військові лїкарскіе, реставратори і їх помічники, а найбільше дячуче їм ся в ногах і крижах. Незвідне через мене випробоване средство **„Айсон“** усуває совершенно через натираня біль і умученє в членах. **„Айсон“** служить вельми хосенно також і тим, котрих стербять тїло і бувають змушені вихрти ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часткі тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не порушуючи цїлованого тіла через чухане ся. Ви шлю за побранєм почтовим від 2 корон: **П. Еллїн аґроном, Львів-Підзамче,** або **Дрогуерия п. Юлїуша Попеля** маїстра фармації у Львові за жовківскою рогачкою. 280 1—10

Прошу спамятати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАНІНА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, ресорових пальтошів, готових ковнїрів, карт з видами, мап географичних і депутатских.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ! 168 156

Лиць тогдї правдивый, коли тригранна фляшина есть замкнена низше подано спаскою (червоный и черный дружок на головках пакунку).

Доси непереверзшеный!!

В. Маагера

правдивый очищеный

ТРАНЬ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законне обезпеченѣмъ опакованю)

жовтого фляшка К. 2.—„
бѣлого „ „ 3.—„

з фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своєи легкои страпости поручений такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ являє хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ пречищеня крови.

Достати можна въ найбольшій части Ашикъ и Дрогерій австро-угорскои Монархіи

W. MAAGER, WIEN

III./8., Neumarkt 3. 660 18—18

Противъ наслѣдуванъ зарядже ся судове слѣдство.

Півець церковний

що розуміесь добре на хоральнім сьпіві і грає на орґанах або фісгармонії, глядає відповідної посади. Адреса: *Е. Крицкий*, в Купчинцях, почта Денисів. 2 6 3—3

Геометр із всесторонною практикою приймає ґеометричні поміри у всїх напрямах, парцеляції і поділи маєтків. Зголошеня приймає Др. Паздзера, адвокат у Львові ул. Трибунальска ч. 6.

Реальність з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля враз з сїножатию 6 на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Всч. о. Иосифа Фоліса, пароха в Скнило.ві 7 3—7

Дяк іспитований, тверезий з добрим голосом, що умів прозадити хор найде добре місце в Соснові. Зголошуватись до Уряду парох. в Соснові. 242 2—3

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ҐАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

2-2 2—2

Важне для всїх, хто буде відбувати Майске Богослуженє.

При кінци цьвітня вийде книжечка п. з. **„СТЕЖЕЧКА В РАЙ“**. Містити-ме 31 коротеньких проповідий розважань з примірами, параклїс, супликацию, молитви, пісні до Пр. Дївы Марії. Одна примірник з гарним переплетом стоїть лишень **1 кор.** (почтове 10 сот.), хто замовляє 10 прим. одинадцятий дістане даром. Дохід на обнову порохницкої Церкви в західній Галичині. Замовляти тепер на сю адресу: *Сьвящ. Данило Бодревич в Порохнику* (почта в місци). 278 1—3

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 149—?

Тягнене нині о 8 годині вечером!

Головна виграна Корон **40.000** Корон

ЛЬОСИ НА ОГРІВАЛЬНІ по 1 короні

поручають банкові доми: **Кіц і Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Х. Файґенман, Самуелї і Ляндав, Шиц і Хаєс, Авґуст Шелєнберґ і сини, Соколь і Лїлїєн, Яків Штрог, — банкнїр у Львові.**

Усї виграні будуть виплачені з 10% обтягненем. 218 13—?

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

	ДО ЛЬВОВА		ЗІ ЛЬВОВА
		Почта 20-ти, і особ.	
		виїжджає о годині	
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор.
	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55 6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09 6·48	
	з Янова	6·25	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30 8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	„ „ на дв. головний	2·55	
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Рави руской	9·15	до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	з Рашова, Любачева	10·25 2·40	до Червівців, Іцкан
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]	11·55 10·30	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.	1·10 10·49	до „ „ „ дв. гол.
	з Янова	1·23 10·57	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	1·25	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ на дв. голов.	2·15	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]	3·05	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]	3·15	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.	3·26	до Рашева, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.	3·30	
	з Кракова		Н І Ч
	з Чернівців, Іцкан		
		6·19	до Станиславова, Жидачева
		12·45 6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
		6·30	до Янова від 1/5 до 15/9 в буені дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
		6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
		7·10	до Сокаля і Рави руской
		8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
		8·25	до Перемишля
		9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		9·20	„ „ дворець Підз.
		10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
		2·51 10·30	до Іцкан, Чорткова
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
		11·32	„ „ дворець Підз.
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.
	з Сокаля, Белзця і Любачева	6·00	
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	8·04	
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	9·12	
12·15	з Чернівців, Букарешту	9·20	
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	9·25	
8·40 2·31	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	9·50	
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	10·03	
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.	10·20	
	„ „ „ на дв. гол.	10·02	
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	10·50	
	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.	6·14	
	„ „ на дв. гол.	8·35	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано, бо середно европейский різнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красицких ч. 5) удїляє покомень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їздн.

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Ч. ряя ьоної. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Додаток до чч. 79 і 80. „Діла“ з 11 (24) IV. 1903.

Слово про Лемківщину.

(Стаття надіслана).

В послїдних часах виринула у нас важна справа наших братів із західної Галичини. Се потїшаючий обяв в розвою нашого народного житя, знак зростаючої сили та загального осьвідомленя, коли опінїя публїчна починає інтересувати ся не лиш осередком народнього орґанїзму а і подальшими его членами, що до тепер охлялі, знемощілі, приспані столїтним сном не проявляли знаку житя і немов уважали ся для загалу страченими.

Таким приспаним, знемощілим членом нашого народного орґанїзму — се один з найглухших кутів, се наша безталанна Лемківщина — з більшими та поменшими оселями, розсипаними скрізь по Мазурщинї. Ся глуха закутина, відтята майже зовсїм від осередків нашого народного житя, прожила цїлі віки власним житем, лишена волї судьби, майже забута руским загалом. І справдї треба чудувати ся відпорности сего руского населеня, що через тілько віків лишене всякого духового проводу, залите з усїх сторін мазурским морем, змогло заховати національну екзистенцию. Щеж само серце Лемківщини, карпацке підгірє, бодай остілько має лїпші условини житя, що там широкі простори заселені самими Русинами; але багато руских островів на долах, відтяті на десятки миль від материого пня, немов тонуть в мазурскім мори.

Наші „najserdeczniejsi“ пишуть та говорять богато за висший культурний урівень мазурского хлопа від нашого мужика, та ставлять его на кождім кроцї приміром для руского населеня.

Я сказав би цїлком що иншого. Звісна річ, доказана історию, що нарід стоячий культурно висше, винародовлює менше культурне населене. Мазурскі кольонїсти поселені у східній Галичинї скоро асимілюють ся з руским населеном, швидко присвоюють собі руску мову і задержують лише прадїдну віру. Славнозвісний „wszechpolski“ професор алярмує всю польску суспільність, що мілїонови „Поляків“ у східній Галичинї грозить винародовленє. Противно руске населене на Мазурщинї, хоч се вправдї не спроваджені кольонїсти, а автохтони з поконнїку, відтяті цїлковато від більше просторих руских осель через цїлі віки, не то що не винародовились а противно заховали не лиш прадїдну віру, але й сьвідомість національну і сорозмірно чисту рідну мову.

Після урядового спису населеня з 1900 р. живе в зах. Галичинї 152,850 гр. кат. обряду, з того призналось до руской народности 139,208, не беручи в рахубу мішаних повітів над Сяном на пограничу.

Махнути рукою на таку масу руского народу, лишити его дальше волї судьби позволити видїти без жадного осьвідомленя без духового проводу — се було би непростимим гріхом проти народної справи. Така сила народу при иншіх обставинах приносила би народній справі дуже великі користи, а так ледви удержусь при житю. А відносини на Лемківщинї справдї невідрадні. Відвічна тьма кромішна панує там як в жаднім иншім кутї Галичини. Провідників духових не мав Лемко ніколи і не має. Наше духовеньство на Лемківщинї, з виїмком кількох одиниць і то аж в найновійших часах, се елемент крайно зіскорузлий та ретроґрадний, що не почуваєсь до иншіх обовязків взглядом народа, як відправити церковні богослуженя та від часу до часу виголосити проповідь обскурним язичем, якого народ ні в зуб не розумїє, так що спокійнїсенько спить під час проповіди, киваючи головами. Про якісь читальні „Просьвіти“ а хоч би навіть і Качковского ту по селах не чувати. Та призвізду сказівши, немай що дивуватись байдужности тих сьвящеників о просьвіту народну, бож вони самі відтяті від осередків нашого культурного житя, не мають ясного розуміня народчих справ.

За те простий народ лемківский се знаменитий материял, коби лиш було кому ним совісно заняти ся. Лемківский мужик дуже рухливий, цїкавий та підприємчивий і далеко практичнїйший від свого брата-Русина зі східної Галичини, особливо Подоляка. Коби то Лемко мав таку подільску землицю, тож то розжив ся би мов у раю! Земля на Лемківщинї і скрізь на Мазурщинї, де живуть Русини, дуже лиха і неурожайна. Ґрунти так роздроблені, що люди попросту аж дусять ся на купі. Та проте не еміґрує Лемко до Бразилії чи до Канади, а і без провідників дає собі якось раду і материяльно стоїть з певностию далеко лїпше, віж подільский мужик. Одиноким жерелом его доходу се заробітки в Америцї, а відтак в Прусах і на Угорщинї. І як-раз в сім напрямі може наш Лемко ставити приміром для своїх братів із східної Галичини. Лемко вибирає ся до Америки лише на заробітки, а лише в рідких випадках поселяє ся там на стало. Там працює наших Лемків тисячі по фаґриках стали, в рудокопах і т. д., де добрий робітник заробляє пересїчно денно 2 до 3 доляри. Побуде там рік-два, вертає до рідного села, сплачує довги (бо і ту ссуть немилосердно наш нарід жидівскі пявки) докуповує землї, ставить нову хату, а сли не стане гроша, їде в друге або і в третє і знов по короткім побутї вертає з грішми.

Щоби дати бодай в мінїятурі образець сего лемківского руху в півн. Америцї, наведу за примір моє рідне село, що лежить на однім такім маленькім острові в мазурскім морі в повітї короснянськім. Се село числить 1400 душ, а було би вже давно в жидівских кишенях, бо земля дуже лиха, до того так роздроблена, що пересїчно на одного господаря випадає ледви 5 моргів гірской землї. Перед десяти лїтами була нужда страшна; мимо того до тепер не виеміґрувала ні одна родина, не продано ні одного ґаздівства. Від 90 тих років почали виходити люди на заробітки до Америки особливо до Пенсильванії, а тепер працює там рік річно до 300 людий з того села. Від того часу змінив ся стан материяльний села не до пізнаня. Цїле село відбудувалось, жиди зубожіли, - крамниці, трафіка в руках селянських.

В послїдних часах вибирають ся до Америки вже й дівчата, а молодих хлопців понад 16 лїт в селї не побачиш. Від початку сего року вийшло до Америки понад 50 осіб, а при сегорічній бранцї на 39, обовязаних ставитись до побору військового, не явилось 32 хлопців, бо всї в Америцї. Такий парубок, спізнивши бранку або вправи військові рік-два, таки вертає домів; відсидить кілька місяців в Івановій хатї, за те заробив собі спорий гріш. Такий робітник по однорічнім побутї в Америцї привозить по оплаченю коштів подорожи пересїчно 700 зр. а за кілька лїт заробить навіть кілька тисячів зр. Се правдива Каліфорнїя для нашого бідного народу. Місцевий сьвященик відбирає почту та показував мені записник, кілько що-року приходить гроша з Америки. Так в р. 1901 перейшло через его руки по над 22,000 корон, а в р. 1902 понад 24,00 корон, не вчисляючи, кілько гроша привозять повертаючі зі собою Так скрізь по нашій Лемківщинї. Вчаслїдок сего цїна землї дуже підскочила, всюди за нею великий попит, так що за морґ лихої землї платить ся тут 300, 400 зр. і вище. А сія земля до подільскої і не вмилась. На Лемківщинї справдїшне перелюдненє; тож дуже дивуюсь, чому дотепер ніхто не порушив сеї справи, щоби при парцельованю ґрунтів у східній Галичинї спроваджувати Лемків, що на Мазурах лиш з трудом і дорого купують землю, а про продаж землї у східній Галичинї нїчого не знають. Тодї земля руска переходила би не в мазурскі а в рускі руки. Про се конче треба подумати і то як найскорше.

Повтаряю ще раз, Лемки то золотий нарід, коби лиш єму добрих, тямущих провідників-просьвітителїв.

В послїдних часах почало справдї благословитись на сьвіт і на глухій Лемківщинї, а то завдяки невтомимим трудам звісних наших новосандецких патріотів. Велика їх заслуга, що бодай на просьвітнім полї почали будити зі сну дрімаючого довгі віки народного духа.

Та того всего за мало. Треба почати ширший рух на всїх полях по всїй Лемківщинї, та до того треба робучих рук. Обовязком нашої суспільности є не дати приспати так важної для нас справи, а подати помічну руку сим патріотам, що взялись щиро за відродженє Лемківщини. Бурсу новосандецку треба в трох розширити, щоби дала притулок не кільком десяткам, а бодай сотцї молодих Лемків, а по змозї старатись заложити таку бурсу і по иншіх містах, от пр. в Ясли і Кракові, щоби чим скорше виховати молоде, сьвідоме лемківске поколїнє. Кілько то до тепер дуже спосібних Лемків покінчило школи і деж вони є? Яка з них користь для народної справи? Повиходили з них або крайно ограничені, заскорузлі поклонники кнута, або здеморалїзовані вислужники польскій ґакатї. А шкода сих людий, бо ті спосібні люди, виховані в народнім дусї, осьвідомлені, привесли би народній справі превеликі користи. В польских ґімназиях не було кому нагріти їх сердець теплом рідної мови, защіпити у них в молодих серцях любов та охоту праці для всего що своє, що рідне.

Леонїд Андреєв.

Ангелочок.

(Конець)

III.

Мати спала, вибившись ся з сил від цїлого дня роботи і випитої горівки. В маленькій кімнатцї за перегородою горіла на столї кухонна лямпочка, а її слабе жовтаве сьвітло з трудом продиралось через закопчене скло, кидаючи дивні тїни на лице Сашки та його батька.

— Гарний? — питав шептом Сашка. Він держав ангелочка з далека і не позволяв батькови доторкатись.

— Так, в нїм есть щось особливе, — шептав батько, вдивляючи ся задумчиво в забавку. Його лице виражало ту саму сконцентровану увагу і радість, що й лице Сашки. — Ти гляди, — продовжав батько, — він сейчас полетить.

— Вже видїв! — з тріюмфом відповів Сашка. — Думаєш, що я сліпий? А ти не крильця поглянь. Гов, не рушай!

Батько взяв назад руку і темними очима розсїджував подробицї ангелочка, а Сашка тимчасом поучаючо шептав:

— Яка в тебе, небоже, погана привичка все руками хапати. Адже можеш зломити!

На стїнї повторили ся потворні і не порушні тїни двох схилених голов: одної великої і волохатої, а другої маленької і круглої. В великій голові творилась дивна, болюча, но рівночасно радістна думка. Очи, не моргаючи, дивились на ангелочка, а під їх пронизуючим поглядом він ставав більший і ясвійший, його крильця починали трепотїти безшумним тріпотанєм, а все довкола, — деревяна, копотом вкрита стїна, брудний стіл, Сашка, — все те зливало ся в одну рівну, сїру масу, без тїней, без сьвітла. І здавало ся пропащому чоловікови, що він почув жалїючий голос із того чудесного сьвіта, де він колись жив і відки його на віки прогнано. Там не знають про бруд і томлячу лапку, про тужливу, слїпо-жорстоку боротьбу еґоїзмів; там не знають про муки чоловіка, коли його зі сьміхом підвімають на вулици, коли його побивають грубі руки публічних сторожів. Там чисто, радістно і ясно, і все те чисте найшло захист в її души, в души тої, яку він любив більше житя і стратив, зберігши непотрібне життє. До запаху воску, що виходив з забавки, примішував ся невловимий аромат, і бачилось пропащому чоловікови, як доторкались до ангелочка її дорогі пальці, які він хотїв би цїлувати по одному так довго, доки смерть не замкне його уст на все. Тому то й така гарна була ся забавка, тому-то й було в нїй щось особливе, що притягало до себе, а чого не можна передати словами. Ангелочок спустив ся з неба, котрим була її душа, і вніс промінї сьвітла в вогку, пересякну чадом комнату і в чорну душу чоловіка, в котрого відобрано все: і любов і щастє і житє.

А поруч з очима чоловіка, що вже відживів своє, ясніли очи чоловіка, що лиш починав жити, і пестили ангелочка. І для них щезла теперішність і будучність: і вічно сумний, нужденний батько, і груба, не зносна мати, і чорна хмара обид, жорстокостий, понижень і гнівної туги. Безформні, мглисті були мрії Сашки, но тим глубше зворушували вони його занепокоєну душу. Все добро, що ясніє над сьвітом, все глубоке горе і надію душі, що тужить за богом, все всяк в себе ангелочок і тому він яснів таким мягким божественним сьвітлом, тому тріпотїли безшумним тріпотанєм його прозористі мотилькові крильця.

Батько і син не бачили один другого; з ріжних причин тужили, плакали і радувались їх хорі серця, но було щось в їх почуваню, що зливало в одно серця і усувало ту бездонну пропасть, яка відділяє чоловіка від чоловіка і робить його таким одиноким, вещаєвим і слабим. Батько несьвідомим рухом положив руку на шию сина, а голова сина так само мимовільно пригорнулась до сухітничої груди.

— Се вона дала тобі? — прошептав батько, не зводячи очий з ангелочка.

Иншим разом Сашка був би відповів грубим запереченєм, но тепер в його душі саме собою прозвучала відповідь, і уста спокійно сказали сьвідому неправду.

— А хто-ж? Певне, що вона.

Батько мовчав, замовк і Сашка. Щось захрапіло в сусїдній комнатї, затріщало, стихло на мить, і годинник вибив: раз два три.

— Сашка, ти бачиш коли-небудь сни? — запитав задумчиво батько.

— Нї, — признав ся Сашка. — А правда, раз бачив. Упав з даху. Лазили за голубами і я гримнув.

— А я все бачу. Чудові бувають сни. Видиш усе, що було, любиш і терпиш, як на яві...

Він знов замовк, а Сашка почув, як затрожала рука, що лежала на його шиї. Вона дрожала і сїпалась усе сильнїйше, аж чутку мовчанку ночи нарушив нагло хлипаючий, жалібний звук здержуваного плачу. Сашка суворо заморгав бровами і обережно, щоб не занепокоїти тяжкої, дрожачої руки, стряс з ока сльозинку. Так дивно було бачити, як плаче великий, старий чоловік.

— Ах, Саша, Саша! — хлипав батько. — Пощо все те?

— Ну, що ще? — суворо прошептав Сашка. — Зовсїм, ну зовсїм як маленький.

— Не буду... не буду, — з жалібною усьмішкою оправдав ся батько. — Що вже.. пащо?

Заметушилась на своїй постелї Феоктиста Петровна. Вона зітхнула, сплюнула і забормотїла голосно і дивно: „Держак держи... держи, держи, держи...“ Треба було йти спати, але ще перед тим примістити де на ніч ангелочка. На землї лишати його було неможливо; він висїв на ниточці, причепленій до печи, і ясно рисував ся на білім тлї кафлїв. Так могли його бачити оба, і Сашка і батько. Накидавши з поспіхом в кут всяких лахів, на яких спав, Саша так само швидко роздів ся і ляг горілиць, аби чим скорше зачати дивитись на ангелочка.

— Чому-ж ти не роздївавш ся? — запитав батька, завиваючи ся в подерте одїяло і поправляючи пальто, накинене на ноги.

— Нї на що. Швидко встану.

Сашка хотїв додати, що йому зовсїм не хочеть ся спати, але не вспів, заснувши так швидко, немов пішов на дно глубокої і бистрої ріки. Швидко заснув і батько. Лагідний супокій і безжурність вкрили змучене лице чоловіка, що вже відживів своє, і сьміле личко чоловіка, що допєрва зачинав жити.

А ангелочок, повішений коло горячої печи, почав тяти. Лямпа, незагашена на наставанє Сашки, наповняла комнату запахом нафти і через закопчене скло кидало сумне сьвітло на картину повільної руїни. Ангелочок немов рушав ся. По його рожевих ніжках скочували ся густі каплї і падали на піч. До запаху нафти прилучив ся тяжкий запах топленого воску. От ангелочок стрепенув ся, немов задля лету, і впав з мягким стуком на горячі плити. Цїкавий шваб пробігав, обнїкаючись, довкола безформної маси воску, виліз на мотилькове крильце і, замахавши вусиками, побіг дальше.

В закрите вікно продиралось синяве сьвітло надходячого дня, а на дворі заковтав уже зелїзним черпаком прозябший водовоз.

З росийского переклав

М. Л—ський.

Між Лемками є богато заможних, що можуть синів посилати до шкіл, лиш треба їх до сего заохотити. Є на Лемківщині народні школи з викладовою мовою руською і з учителями Русинами. Не одному Русинови зі східної Галичини видасть ся се може дивним, бо там в чисто руских селах насильно накидує ся польску викладову мову а Полькою-учителькою. Та в зах. Галичині відносини трошки відмінні. Ту і по містах урядники Поляки не такі гакатисти, бо таких панків висилають на „zagrożone kresy". Та що з того, коли учителї-Русини на Мазурщині самі, хочби і при найліпшій волї, не богато годні вдіяти.

Тож Лемківщина потребує як найскорше сьвідомих людий і то передовсїм тямущих, ідейних сьвящеників, щоби взяли ся ревно до народної роботи.

Про се повинна подбати перемиска консисторія, а передовсїм наш Преосьв. Епископ перемиский, щоби висилати сюди як найскорше і найбільше сьвідомих, молодих сьвящеників. А тим добровольцям сьвященникам, що рішать ся посьвятитись осьвідомленю Лемківщини, ручу, що так сердечного, доброго та привязаного слїпо до сьвященика народу як Лемки і так видатних плодів своєї праці як на Лемківщині, вони у східних околицях перемиской диецезиї не знайдуть, а народній справі зроблять тим незвичайно велику прислугу.

Помічну руку в роботї народній на Мазурщині повинні подати сьвященикам наші сьвіцкі інтелїґенти-заточники, котрих гаката насильно розкинула по цїлій Мазурщині. Вони і так не мають нїчого до страчення, бо гаката вже дальше не має де їх заслати. Повинні вони закладати бурси по містах слїдом новосандецких патріотів, читальнї, крамниці по селах; а працюючи так спільно зі сьвящениками над осьвідомленем руского населення на Мазурщині, зашахують в той спосіб гакату в самім ёї серци і покажуть, що киданє Русинів на Мазури може рускій справі принести лиш користь. Тогдї й гакатї відхоче ся переносити руских інтелїґентів на Мазури, а дотеперішних заточників буде старалась чим скорше перенести назад до східної Галичини. Лиш жваво з двоякими силами і енергією до роботи, а є надія, що незадовго і в лемківске віконце засьвітить сонце.

Лемко.

Робота гакати в дрогобицкім повітї.

(Допись.)

Д. 19 с. м., отже на наш Великдень, відбули ся в Дрогобичи загальні збори дрогобицкого „кола" „Товариства школи людової". Зо звіту виділу за р. 1902/3 подаємо отсе замітнїйші подробиці, хотячи звернути увагу земляків на кертичу дїяльність гакати.

Виділ поклав собі за мету: „ratować(!) ostatnie resztki naszego(!) chłopstwa w powiecie drohobyckim". Отже заложив читальнї в Стебнику, Мединичах, Рихтичах і Лешни, а закладає тепер в Липівци. Членами читалень, з виїмкою стебницкої, до котрої належать (лише?) урядники, підурадники (розуміє ся — їх не запроторять „польским адмінїстративним порядком" там, де козам роги виправляють(!) і салїнарні робітники, є „влосцяне" (отже не „хлопство"!), що уживають в Рихтичах польского язика, в Мединичах і Лешнї „дотихчас" языка рускаго, хоч уміють читати і писати по польски (звісно: під крилами польскої Ради шк. кр.!). По читальнях були врім виложичалень книжок також часописи, відбували ся в них „погадянки" і відчити. В Мединичах положив найбільші заслуги кс. вікари Шуфа, котрому виділ складає за сю працю „сердечне Буг-заплаць!" (Значить: не боритель?!) В самім Дрогобичи виділ уладив приготований курс для молодїжи (10 хлопців), що мала вступати до ґімназиї. Виділ висказує пересьвідченє, що в роцї свого урядованя „поклав перші основи усьвідомленя народового польского(!) власцяньства в повітї"; а сли кількох(!) або кількацатьох власцян, над котрими трудив ся, покористувались сею працею, видобуло ся з темноти і почулись Поляками, то виділ може з спокійною совістию відійти в глубокім пересьвідченю, що сего року не змарнував. Наконець виділ висказує надію, що згодом вороги польскої гакати „не будуть мали до дїла з горсткою осьвічених і по польски думаючих людий, але з цїлим, великим, осьвіченим і рівним (?) народом, з силою, якої навіть врата адові не одолїють"! Отже дрожіть мури Єрихова!... Про села, котрі дрогобицка гаката дотепер сбияла своєю аґітаторскою роботою, одержали ми з певного жерела отсї вісти: Населенє тих сїл є що-до обряду мішане (костел є в Мединичах і польскій части Рихтич), говорить однак по руски з виїмкою Рихтич, що дїлять ся на часть руску і польску (мазурску). Як Русини-латинники тих сїл зрозуміли плани гакати, можемо бачити з того, що коли вертали з „вецу" Козловского, говорили: „Пани і ксьондзи дуже гавкали (зіс!), щоби ми говорили по польски, однак ми говоримо з дїда-прадїда по руски, то й не покинемо сеї мови. Впрочім ми аж тепер зрозуміли, як то пани боять ся страйків і як то їм на тім залежить, щоби хлопи робили за півдармо на їх полях". В рускій части Рихтич, в Лешні і в Липівци, що є злучений з Вороблевичами, є школи з викладною мовою рускою; яка є викладна мова в школї Стебнику, сего не могли ми розвідати, то лише знаємо, що там обі сили учительскі польскої народности, бо звісно що учителї і учительки рускої народности мусять „все взґлєндуф службових" учити на заході Мацьків і Ґжеськів! Що в мазурскій части Рихтич є викладна мова польска, се річ зовсїм природна; але на якій підставі заведено польский виклад в школї в Мединичах, коли там, як признає навіть дрогобицка гаката, населенє „дотихчас" руске?... На се могли би відповісти сї чинники, що напосілись спольщити галицку Русь, чи там „ratować resztki naszego chłopstwa"!... Замічаємо при тім, що в Мединичах є і наша інтелїґенция розмірно досить численно заступлена, іменно при судї. Чи она слїпа і глуха, чи лиш закаменїла?... Коли гаката розвиває горячу дїяльність, то наша інтелїґенция в дрогобицкім повітї заховує ся пасивно. Она лиш умів бідкати: Нас мало, ми не в силї нїчого зробити і т. п. Сьвященики в сїм повітї майже самі кацапи, гнилі колоди, котрі не ворохнули-б ся, хочби мали спольщити ся усї їх парохіяни: а ті одиниці, що горячо порають ся коло дїла, за мало мають підмоги, бо й сьвітска інтелїґенция сего повіту не проявляє дїяльности. Не чути про вїяку роботу, не лиш полїтичну, але навіть просьвітну і економічну. Говорено, що мала повстати в Дрогобичи філія „Просьвіти" і „Рускаго Товариства Педаґоґічнаго". Однак на жаль ті поголоски дотепер остали поголосками. Чи діждемось їх здїйстненя аж тоді, коли цїлий повіт спольщить ся?.. Незадовго мають відбути ся вибори до повітової ради, однак про орґанїзацию Русинів нїчого не чувати, хоч навіть селяни домагають ся, щоби розпочати в сїй справі відповідну акцию. В сїм повітї є значне число осьвідомлених селян, тож охочі люде найшли би ту пригоже поле до хосенної праці для добра народу. Послїдня пора забратись до неї!

П—вич.

Справи заграничні.

(Росия а Фінляндия. — Швецко-норвежске по розуміне. — Драйфусияда rediviva. — Справа Картузів у Франциї.

Фінляндия, що доси була бодай в части конституцийним краєм, з днем 9-ого с. м. стратила цїлком свою автономію. Найвисшим рескриптом з сего дня фінляндскому ґенерал-ґубернаторови надав цар на протяг 3 років необмежену диктаторску власть і завісив фінляндску конституцию на той час. В царскім рескриптї сказано, що дїє ся се „для утихомиреня краю". Можна припускати, що по трех роках такого „утихомировання" Фінляндия стратить останки своїх автономічних уладжень і стане звичайною росийскою провінциєю. Щоби зрозуміти велику переміну, яка зайшла в положеню Фінляндиї до Росиї, так треба знати, що первісне відношене між обома краями було персональною унїєю так, що цар Росиї був рівночасно великим князем Фінляндиї. Після царского розпоряджения з 1812-ого року, виданого Александром I-им, фінляндский ґенерал ґубернатор не був репрезентантом і повновласником росийского правительства, але репрезентантом самого царя яко вел. князя фінляндского. Властиву власть в краю мав фінляндский сойм і фінляндский сенат, а ґенерал-ґубернатор був лише президентом сих інституций та проводив їх нарадам При царскім дворі в Петербургї заступав Фінляндию осібний фінляндский урядник, фінляндский секретар державний так, що Фінляндия цїлком не підлягала петербурскому правлячому сенатови, але прямо самому цареви. Через цїле XIX-е столїте Росия, маючи богато иншних справ на полудни і сходї до полагоди, топерувала фінляндску самоуправу, а взяла ся нищити ёї доперва в послїднім десятилїтю. До сего призначено на ґенерал-ґубернатора Бобрікова, що консеквентно відбирав Фінляндиї один привілей за другим, а вкінци став диктатором краю ніби-то на 3 роки, по правдї однак на все. Фінляндия протягом одного десятка лїт пережила подібну долю, як українске гетманьство в другій половинї XVII-ого та в першій XVIII-ого віку. Ще кілька років а велике князївство фінляндске подїлить ся на росийскі ґубернії так, як менше-більше перед 100 роками поділено Малоросию. Полїтика царату все однакова. Та так Фінляндиї, як і Українї, і всї инші поневолені народи Росиї можуть черпати надію на красшу будучність з того, що чим раз більше нових кусків пожирає царский кольос, тим більше накопичує ся в его нутрї ферменту, доки розсаджений ним кольос на глиняних ногах не розвалить ся, а на его місци дихнуть свобідним житем вольні народи східної Европи.

Між Швецию а Норвеґією, двома братними краями, злученими до того унїєю, котрі доси ворогували зі собою так, що мало не прийшло між ними до важної розправи, настає порозуміне. В персональній унії двох держав скандинавского півострова Швецция займала доси супремацийне становище, бо усю заграничну полїтику обох держав вело швецке міністерство заграничних справ. Консеквентно і репрезентували Норвеґию на чужині швецкі амбасадори і консулятя. Розуміє ся, що Норвежці почували ся тим обмеженими в своїх рівнорядних правах з Шведами і від кількацатьох років, від коли керму норвежского королївства взяли в свої руки радикали, вів ся між обома союзними державами острий спір о признане Норвеґиї права осібної репрезентациї на поли заграничних відносин. В послїдних часах доходило вжинци до сего, що з обох боків падали острі погрози і зачали ся навіть взаїмні узброєня, а парляменти одної і другої сторони ухвалили значні кредити на ту цїль. Нараз однак швецке правительство змінило своє становище і завязало з Норвеґією переговори. В тій цїли з обох боків виделеґовано комісию і доведено до того, що правительство шведке признало вже в принципі, що „теперішне становище міністра заграничних справ не відповідає оправданим жаданям Норвеґиї що до рівноправности в унії". Тепер остає ще лише практичне переведене признаного принципу в дїло. — Причиною, що так нагло вилинула на зміну становища Швецаї, було — побіч пішучої постави Норвежців — головно положене в Фінляндиї. Доси Фінляндия була валом охоронним для Скандинавиї. Від знесеня ёї самоуправи росийска границя посунула ся до самого швецко-норвежского кордону і Росия стала безпосередним а небезпечним сусїдом скандинавскої унії. Се й пхає обі злучені держави до згоди.

У Франциї знов віджила справа Драйфуса. Відновив ёї провідник французских социял-демократів і містопрезидент палати послів Жоре, виголосивши в парламентї промову, в котрій заявив, що має в руках доказ на неправдивість т. зв. „бордеро", на основі котрого засуджено Драйфуса Нотатка і підпис цїсаря Вільгельма II-ого на сїм „бордеро" були підроблені, а се після ревеляций Жореса — так мало обурити вїмецкого монарха, що була хвиля, коли він мав намір виповісти війну республицї. Лише для дальших полїтичних планів переніс цї сар сю обиду, змовчав і тим заслужив собі на вдяку Франциї. Жоре жадав, щоби справу, що о мало не наразила Францию на великі нещастя, ще раз розслїдити, очистити цїлком Драйфуса а виновників покарати. — Супротив сих заходів Жореса консерватисти витягають всїлякі арґументи, а між иншим один з французских аристократів, Ферле-де-Бурбон, оголосив в часописях, що „бордеро" з допискою цїсаря Вільгельма не було цїлком фальсифікатом, але справдїшним документом. Знаходило ся воно ще за президента Казіміра Перієра в руках вїмецкого амбасадора в Парижи, Міністера. Нараз „бордеро" з его шафи зникло. Міністер удав ся тоді до Казіміра Перієра і заявив, що як до 48 годин не буде мати документу назад, то наступить зірване міждержавних відносин. Бордеро ему справдї звернено, але він здогадав ся, що знято з него фотоґрафічну відбитку. Тодї Міністер вимір на Казимірі-Перієрі та деяких иншних тодїшних французских достойниках присягу, що вони будуть проістноване сего бордеро мовчати і тому-то мав Казимір-Перієр відмовити зізнань в процесї Драйфуса. Ревеляциї сї виглядають справдї дуже цїкаво, але дивно, що французский аристократ вийшов з ними аж нині на днєвне сьвітло. Будь-що-будь справа Драйфуса на ново віджавав.

Крім відроджуючої ся Драйфусияди займає Францию ще друга сензацийна справа, а іменно закид перекупности, зроблений одним консервативним дневникарем синови президента мінїстрів, Едґарови Комбови. Ото редактор виходячого в Ґреноблї провінціональної ґазети Petit Dauphinois, Осип Бессон, заявляє, що через него пертрактовано з орденом Картузів, аби сей орден окупив одномілїоновим хабаром право остати у Франциї. За сей мілїон син президента мінїстрів Едґар Комб приобіцював вистаратя ся авторизацию з ордену. Посередником між ним а Бессоном був якийсь Верворт. Бессонови обіцювано 100 тисяч франків за посередництво. Він однак не міг обіцяти мілїона і тодї Картузів прогнано. — Скілько на тій неправдоподібній історії правди, покаже найблизша будучність. Цїкаве при тім, що Верворт мав показувати Бессонови спис орденів, що хабарами оплатили вже свою авторизацию. Коли-б все те була правда, то справдї можна-би було сказати про обі воюючі сторони у Франциї, що „яке їхало, таке здибало".

ТЕЛЕҐРАМИ.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. Директор банку Гамерштайн і промисловець Вольф одержали наказ виїхати з Фінляндиї до 7 днїв.

Штокгольм. Вчера переведено богато домашних ревізий, між иншим у барона Борна і одного адвоката. Борна зафантовано, аби стягнути кару 30.000 рублїв, на котру его засуджено за се, що яко президент міских депутатів не скликав зборів з нагоди розписаня війскової бранки.

Баґдадска зелїзниця.

Лондон. Більша часть дневників є против участи Анґлиї в будові баґдадскої зелїзници так з полїтичних як і торговельних мотивів, бо з сеї зелїзници лише Німеччина має запевнені користи. Міністер Бальфур заявив в парламентї, що Анґлия не бере участи в будові сеї зелїзници.

Страйки.

Турка. При будові зелїзници Турка-Самбір-Ужок застрайкували робітники заняті між Яблінкою а Сянками. За причину страйку подають за довгий час працї і малу плату. На 1 мая заносить ся на загальний страйк на просторони Самбір-Сянки.

Розрухи на Угорщині.

Будапешт. В Клявзенбурзї знищено на війскових будинках всї двоголові орли а в містї не знайшов ся ні один ремісник, котрий хотїв би їх направити.

В Великім Вараждині з причини заборони народного віча населенє устроїло демонстрацию против бурмістра і наджупана. В їх мешканях вибито всї шиби. Против демонстрантів вислано полк уланів. Бурмістр і наджупан виїхали з міста.

Балкан.

Царгород. Тут говорять, що Альбанції увязнили вислану султаном комісию, котра мала їх намовити до приняти предложених Австриею і Росиею реформ. Членів сеї комісиї держать яко застав на случай, коли би султан мав остро против них виступити.

Софія. Перед кількома днями відійшов з вінска сильний віддїл повстанців прямо до македоньскої границї. Повстанці зібрались в монастирі Драґоляевдзе, о кілька миль від Софії. Суть узброєні в репетиерові карабіни а на шапках мають революцийні емблематя. Пішли через болгарску територию в напрямі гір Рільо і перейшли македоньску границю.

Антіпольский страйк.

Відень. В копальнях угля Горішнього Шлеска відносини між польскими а нїмецкими робітниками дуже, напружені. Одна велика фірма, у котрої працює до 4.000 польских робітників, одержала від нїмецких робітників візване, аби усунула польских робітників, бо в противнім случаю застрайкують.

Розрухи в Росиї.

Петербург. В Кишиневі відбули ся дня 19 і 20 с. м. робітничі розрухи звернені спеціяльно против жидів. В часї розрухів 25 осіб убито, 75 ранено тяжко а до 200 легко. Мінїстерство завело в Кишиневі і околици стан облоги.

Тлемцем (Альжир). В жидівскім кварталї прийшло до бійки між Турками а жидами, в котрій ранено 45 жидів. Заряджено слїдство.

Париж. Мінїстерство заперечує вісти о сих розрухах.

Народний Фонд.

На Народний Фонд зложили в нашій адмінїстрациї: І. Ружицкий — Сянік 1·80 К, А. Лукашевский Чорткив 2 К, С. Левицкий — Станиславів 20 К, І. Збудовский і Б. П. — Турка по 2 К, о. А. Рудницкий — Дитятин 4 К, о. С. Колодій, — Воля милова 2 К, о. І. Волосяньский — Краковець 2 К, о. П. Литиньский 1 К, о. І. Ляторовский 2·62 К, В. Щербатюк 2·06 К, М. Секунда — Новий Санч зібрані в Яслї 11·08 К, Ярославскі ученики 3 К, о. А. Кочиркевич — Віспок 2 К, о. М. Клюк — Дольна 5 К, о. М. Бровко — Копичинці 2 К, Ученики реальної школи — Львів 1·42 К, І. Цегельский складка 60 сот., Складка Русинів в Ramey, Pa 146 К 76 сот.

НОВИНКИ.

— **Зміна намісника.** Серед хаосу численних, часто суперечних вістий про намісництвску кризу в Галичині заслугує на увагу донесене „Słowa polskiego", одержане мнимо з поважного, віденьского жерела: Уступленє намісника постановленє. Наслїдником буде теперішний маршалок ґр. Андрей Потоцкий. Хвиля уступленя намісника ще не порішена. Кандидата на маршалка краю представить в своїм часї новий намісник.

— **Віцепрезидент дирекциї скарбу.** До Kurjera lwowskiego доносять з Відня, що віцепрезидент дирекциї скарбу, Коритовский в короткім часї уступає. Се становище предложено професорови Ґломбіньскому (?!), але сей мав заявити, що не хоче вицофати ся з полїтичного житя.

— **З Калуша** пишуть нам: Нині закінчилась розправа головна в справі п. Стефана Кушнїря, бувшого канцелярийного солїцитатора адвоката д-ра Коса, против Ярослава Коритовского о провину з §. §. 487 і 488 закона карного в калускім судї цїлковитим увільненем обжалованого і засудженем п. Кушнїря на заплату судових коштів в сумі 40 К. Для пояснення справи розкажу коротко річ від початку: В осени 1902 р. став п. Стефан Кушнїр канцелярийним солїцитатором у адвоката д-ра Коса в Калуши. Недосить було тому писарчукови пенсиї, яку побирав в сумі 100 К місячно, але ще кривдив канцелярию в той спосіб, що дїлив ся доходами, побираними від сторін, записуючи менше, ніж брав від сторони, або цїлком того не віддавав до канцелярії, а весь гонорар побираний від сторони ховав до своєї кишенї. Се на розправі в днях 4. і 23. цьвітня доказано численними заприсяженими сьвідками. На тій власне підставі судия п. Оттогаль увільнив Ярослава Коритовского від вини і кари. В цїлій справі се є найсумнїйше, що чоловік так підозрілої вартости потрафив вкрастись в довіре декотрих членів старої партиї, котрі в році 1902. вибрали его на секретаря філії товариства ім. М. Качковского. Яке се індивідуум, найлучшим доказом було зізнане одного заприсяженого сьвідка, котрий зізнав, що д-р Алексевич, адвокат в Станиславові, сказав, що дивує ся тому, що д-р Кос тримає такого Кушнїря у себе, бо він, д-р Алексевич, не держав би такого падлюку ані одної години в своїм бюрі. Лякуйте тепер, сторонники п. Кушнїря, що не вліз глубше у ваше довіре, бо така людина могла ще далеко більше шко-

ди тій партиї нанести, коли би не заслуга народовця, котрий в час потрафив здемаскувати таке ледащо. — *Я. Коритовский.*

— **Вибори до повітової ради в Мостисках** випали в користь компромісової кліки, зложеної з польских гакатистів і кацапів. На 172 голосуючих упало 115 голосів на листу сеї чесної компанії, наслїдком чого вибрані: латиньский парох в Мостисках кс. Бялоґурский, „поржондни“ о. Ольшаньский, руский парох в Старяві, лїкар д-р Лебедович, директор задаткової каси Леопольд Мазяк, ґр. Станислав Стадницкий з Крисович і сїмох селян. Так отже з виборів вийшло чле нами повітової ради 5 Поляків і 7 псевдо-Русинів, котрих похвалив сам „Dziennik polski“, називаючи їх „zaczynmi i nie szukającymi borb“, значить такими, що на коман ду польскої гакати підуть хочби в огонь.

— **З Борислава пишуть нам:** Про наше бо рославске пекло богато пише ся в ґазетах, хочби лише польских, але нїхто не згадае, якої то кривди зазнають тутешні Русини наслїдком крайного занедбаня із сторони своїх душпастирів. Маємо їх двох: пароха з крилошаньскими відзнаками о. Коростенького, котрий до справ своєї парохії задля недуги не мішае ся, і сотрудника, на котрого занадто богато спадае праці в парохії. Вийшло з того, що науку релїґії для численної руской молодїжи в тутешній 6-клясовій школї удїляе польский ксьондз з Волянки, член повітового комітету мужів довіря для відбудованя Польщі на Руси. І сей то польский ксьондз приїздить з другого села, катехизуе руских дїтий, а навіть їх сповідае. Сьвідомійші родичі-Русини мусять водити своїх дїтий аж до Дрогобича до наших оо. Василиян, коли не хотять, щоби польский ксьондз вщіпляв в молоді душі при сповіди ненависть до питомого руского обряду. Чи о. декан і сьвітла консистория знають о тім?..

— **Демонстрация проти проф. Ягіча.** Пишуть нам з Відня: До чого доводить манія славянофільска, доказом сего демонстрация, яку виправили у Відни Серби з нашими славянофілами вельми заслуженому професорови. Недавно помістив він в „Neue freie Presse“ статю про відносини македоньскі де про мешканцїв Старої Сербії сказав, що вони з Сербами лиш споріднені своїм діялектом. Ся статя, оперта на етноґрафічних досліди, наробила між Сербами великого крику, бо не іде під лад сербскій политиці на Балканї, тож закинули Ягічова политичну аґітацию в користь политики австрийскої на балканьскім півострові. Хорвати своєю дорогою не злюблюють Ягіча, — хоч він сам є Хорват. — за се, що не дае пірватись їх вузко-партийним мріям і не признае їм ні національної ні літературної окремішности, бо між мовою хорвацкою а сербскою нема найменшої ріжниці, а лиш обряд і азбука відріжняе Хорватів від Сербів. До того ненавидять его всї панславісти, бо він є противником їх ідеї, що особливо між полудневими Славянами глубоко запустила свое коріне. Ягіч, чоловік наскрізь либеральний, у своїх наукових поглядах строго обективний, не дае руководитись жадним зглядам ні впливам, а служить лиш науцї. Вже від перших початків своєї літературної дїяльности заявив ся рішучим противником безглуздого славянофільства, чого найкращим доказом его критична студия на Пипіна „Обзоръ исторіи славянскихъ литературъ“, яку помістив ще в р. 1865 в хорватскій періодичній часописи „Književnik“ (III. 1. стор. 153). Там він годить ся цїлковито з поглядами Пипіна, що виступае різко против ретроґрадного режиму российского правительства і є горячим приклонником ідеї широкої гуманности, самостійности, та свободи розвою кождої народности. Що погляди Ягіча до тепер не змінились, сьвідчить гарна его стаття, яку помістив дня 7 с. м. в „Neue freie Presse“ з нагоди ювилея 50 літньої наукової дїяльности Пипіна. Ся як раз наукова обективність Ягіча була солию в оці всяким панславістам, тож шукали лиш нагоди, щоб висказати ему свое обурение. І нагода лучилась по напечатаню вищезгаданої статї, що не подобала ся Сербам. В неділю дня 5 с. м. зібрало ся понад 20 серб ских студентів, до котрих прилучились і наші панславісти з „Буковіни“ з др. Верґуном та виправили під помешканем загально лю бленого і поважаного професора котячу музику, викрикуючи „Pereat Jagić“ і т. д. Та сего було їм за мало. На другий день, 6 с м., зібрали вони ще більшу шайку до 100 осіб і скажено ревіли під его помешканем „Pereat Jagić, Abzug Jagić, Nieder mit Jagić“! і т. д. Поліция розігнала товпу та богато Сербам повідбирала леґітимацій. Відтак виправили таку саму демоэстрацию під славяньским семинаром в университеті і під ре дакциею дневника Neue freie Presse. *А* так сьвітлий чоловік як Ягіч, що вже неодно витерпів за свої безсторонні погляди, що вірно служить правді і науці, а не партий ним мріям або политиці, певно не зразить ся тим штубацтвом молодих поклонників нагайки до дальшої наукової праці.

— **Цїсар в Галичині.** Сегорічні цїсарскі ма неври мають відбувати ся у східній Гали чині. *Після* донесень з Відня, цїсар замешкае або в селї Хлопах під Комарном в дворі ґр. Ланцкоронського, або у Львові в палаті намісника. Позаяк зелїзниця зі Львова до Самбора буде отворена від 1. липня, тому не виключена можливість, що цїсар, мешкаючи підчас маневрів у Львові, виїзджав би на поле маневрів.

— **Пожар і противжидівскі розрухи в Угнові.** В четвер по полудни розійшлась по Львові вість, що в Угнові вибухли страшні розрухи, що рускі „гайдамаки“ рабують та палять жидівскі домы і що зареквіроване війско да ло огня, кладучи пять трупів, словом, що „цїла околиця Равы руской є підмінована рускими гайдамаками“. Такі вісти пустив вчерашний „Przedświt“, котрий хорующи за ведно на недостачу передплатників, від якогось часу старась подібно як „Dziennik polski“ русиноїдством позискати собі читачів. Тимчасом після інформацій з віридостойно го жерела довідуемо ся ось що: В ночи з 22 на 23 см., около годины 4-ої годины над раном, вибух пожар в домі угнівского міща нина Кричука і при сильнім вихрі обняв в одній хвили кількадесять будинків. В несповна пів години стояло в огни 20 загород, між тим 40 самих стоділ. Около 5-ої годи ни пожар зупинив ся і тоді поверх 300 мі щан, підозріваючи, що огонь підложили жи ди, кинули ся на жидівскі домы, товкли шиби і нищили, що їм попало під руки. Підо зріне опиралось на фактах, що огонь повстав від Кричука, котрий придержував у себе 16 літного хлопця вихреста, дальше, що май же рівночасно вибух огонь в кількох иншихмісцях, самих християньских домах, і що навіть зловлено одного жида на горячім у чинку, именно Фішля Кляйна, як підпалював стодолу на прихідстві. Тому кидали ся тепер міщани гурмами на жидів, били безпощадно і нищили їх добро. Жандармерия не могла дати собі ради, отже покликано з Равы військо. Около 11-ої перед полуднем приїхав окремим поїздом баталіон стрільців, але вже по всьому. Розрухи втихли, згарища допалювались, хиба переполохані жиди могли відітхнути свобідніше. Що причиною пожару були жиди, не улягае сумнївови. Річ певна, що доси жандармерия увязнила трех жидів, стоячих в близших зносинах з тим 16 літним вихрестом, а між ними і згаданого Фішля Кляйна. При тій нагоді арештовано також чотирох міщан, котрі мали дати почин до заворушень.

— **Деґенерация теперішної молодїжи** виступае дуже наглядно на основі виспїду військової бранки в Кракові. Показало ся именно, що на 1304 пописових признано спосібними до військової служби лише 110. Отже майже 1200 молодців, очивидно відчисливши з сего числа одиниці із специяльними привілеями, явили ся з фізичними недостачами або слабо розвинені.

— **Женьска семинария в Бучачи.** Старавсь о се заведене тамошна рада міска і в тій справі вислала на днях депутацию до кр. ради шкільної та до міністерства просьвіти. Бучач заслугуе справді на власну женьску семи нарию, хочби длятого, що місцева видїлова школа числить поверх 1000 ученниць, з ко трих тепер около 50 учить ся до матура з предметів, входячих в обсяг учительской се минарії.

— **Огні.** У Вільхівци, борщівского повіта, знищив огонь дня 10 с. м. 9 господарских загород. Шкода виносить 18.000 К. — В Я ремкові, рудецкого повіта, знищив огонь дня 11 с. м. 25 господарских загород вартости 26.000 К, з чого обезпечене виносило лиш 4.300 К. — В Дроздовичах, городец кого повіта, згоріло 8 господарских загород. Шкода, лиш в половині обезпечена, виносить 10.000 К.

— **Іспити зрілости в учительских семинариях** відбудуть ся с. р. в отсїм порядку: А) В мужеских семинариях: в Кракові устний 2 червня, письменний в реченци, ко трий означить дирекция; в Тарнові пись менний 12 мая, устний 22 мая — для екс терністів письменний 2 червня, устний 15 червня; в Ряшеві письменний 18 мая, устний 4 червня; в Кросні письменний 2 червня, устний 18 червня — для екстерні стів 2 липня; у Львові письменний 2 червня, устний 18 червня — для екстерні стів 2 липня; в Сокалі письменний 15 червня, устний 2 липня; в Самборі пись менний 18 мая, устний 2 червня; в Стани славові письменний 18 мая, устний 2 липня; в Тернополи письменний 18 мая, устний для екстерністів 2 червня, для абі турієнтів заведеня 2 липня; в Залїщи ках для абітуриентів письменний 14 мая, устний 22 мая — для екстерністів письмен ний 2 червня, устний 15 червня. — Б) В женьских семинариях: в Кракові письменний в реченци, котрий означить ся пізнїйше, устний 15 червня; в Перемишли для обітуриенток заведеня письменний 22 мая, устний 2 червня — для екстерністов письменний 17 червня, устний 2 липня; у Львові: в ц. к. державній семинарії для екстерністок письменний 18 мая, устний 2 червня; для абітуриенток заведеня письмен ний 25 мая, устний 4 липня; в приватній семинарії З. Стшалковской, що має прав публичности, письменний 18 мая, устний 2 червня.

— **Злодїй в курнику.** Начальник громади в Шульганівці, чортківского повіта, ішов в ночи через село і почув голосне кудкудака не в курнику свого сусїда. Здогадуючи ся, що там мусить бути злодїй, замкнув кур ник, обставив его вартою і післав по жан дарма до Ягольниці. Над раном війт отвирае курник і що бачить? Коло порога мі шок повний курий а на мотузї висить злодїй. Бояв ся кари та сорому і повісив ся.

— **Академія наук в Петербурзї** скликуе з'їзд спеціалістів словяньской фільольоґії і істориї, щоби порішити важнїйші справи, дотикаючі славянщини. Перше засїдане при готовного комітету российских ученних відбуде ся 6 марта с. р.

— **Також университет!** В Сіерра Леоне, в західній Африці, находить ся университет, котрий хоч уладжений після всяких вимог найновійшої науки, виглядае дуже скромно. Числить всего-навсего 19 студентів і пять професорів. Отже один професор припадае на чотирох ученників!

— **З бельґійского двора.** Після донесень бельґійских ґазет мав ґр. Льоняй яко чоловік бувшої наслїдниці австрийского престола і довьки бельґійского короля зажадати іменем жінки судової ліквідациї спадщини по померлій бельґійскій королеві, а матери ґрафині Льоняй. Справою тою займае ся деп. Янсон, провідник радикалів в бельґій скій палаті депутованих.

— **Бійка літератів.** В польскій пресї велико гамору наробила полеміка двох кори феїв найновійшої польскої літератури, Сенкевича і Пшибишевского, що погнівались на себе о то, хто з них славнійший. Сенкевич закинув при тій нагоді провідникови поль ских модерністів, що ширить в літературі „rujęę“ і „porubstwo“. У відповідь на се вис тупив против автора „Quo vadis“ варшав ский поет-модерніст, Бжозовский з острою реплїкою в тижневнику „Głos-u“, де скинув Сенкевича безпардонно з вершин сьвітової слави, а відтак прилучив ся до него сам Пшибишевский, котрий відмовив Сенкевичеви прямо всякої моральної вартости. Така полеміка викликала в цїлій польскій пресї велике огірчене. На модерністів посипались громи, особливо-ж з боку варшавских дневников. *Вскорі борба зі шпальт перенесла ся* — до публичного льокалю. Ось перед кіль кома днями напав фейлетонїст Kurjer-a war szawsk-ого“ Рабский, в одній цукорнї у Вар шаві на редактора „Głos-u“, Давіда, і вибив его по лицю, причім і Давід спробував на противнику сили своєї руки. Серед бійки поломлено на собі держак від ґазети. Тепер Пшибишевский і его приклонники оголосили протест против напасти Рабского на Да віда.

— **Дрібні вісти.** Д-р медицини Микола Ардан, обнявши лїкарску посаду в Duffield, Va в північній Америці, одружив ся дня 2 с. м. з Американкою, Мариею Робертс з Richmond, Va. — Місто Бучач старае ся в військових кругах у Відни о спроваджене до Бучача військової залоги. — Для погорільців місточка Ланчина удїлило намісництво 1000 К запомоги. — Новий президент Бу ковини принц Гогенльоге прибув до Черновець 21 с. м. і обняв урядованє. — Буковинський президент краю надав опорожнені стипендиї в сумі по 210 К річно слухачеви фільософії, Осипови Проскурницкому і слухачам прав Александрови Ластовецкому та Дм. Коропатницкому.

— —

— **Вчерашне ч. „Дїла“** сконфіскувала ц. к. прокуратория, длятого нинїшне видане, чч. 79 і 80, виходить в подвійнім обемі.

— **Концерт Сальомеї Крушельницкої** відбуде ся в понеділок 27 н. ст. цьвітня 1903 р. в великій сали Львівскої Фільгармонії“ при співучасти тов. „Львівский Боян“ і орхестри Фільгармонії під дириґентурою п. Л. Че ляньского на дохід будови руско-украіньского театру. Програма: І. 1) Лисенко-Увертура з „Різдвяної Ночи“, 2) Бородін — Та нець Половців з „Князь Ігор“ відьспівае хор „Львів. Бояна“ в супроводї орхестри, 3) Ли сенко: „Як би менї мамо намисто“ відьспівае п-на С. Крушельницка, 4) Ріхард Штравс: Andante з квартету A-dur відограють п. п. О. Б., Н. Г., А. Ш. і К. М. — II. 1) Arigo Boito — „Арія з Мефіста“ відьспівае п-на С. Крушельницка, 2) Лисенко: „Бють пороги“ відьспівае хор „Львівского Бояна“ в супро водї орхестри, 3) Лисенко: а) „Ой одна я одна“, б) Народні пісні відьспівае п-на С. Крушельницка, 4) Чайковский: III. частина з Симфонії. Акомпаніямент обняла п-на Да рія Шухевичівна. — В часі виконаня поодиноких точок вступ до салї безусловно забо ронений. Початок точно о год. 8-мій вечером. — Ціни місць: Фотель партеровий в перших 6-ох рядах 4 К, в слїдуючих 6-ох рядах 3 К, в дальших 6-ох рядах 2 К, 40 с., в послїдних рядох 2 К. — На 1-ім бальконї 4 К. — На II ім, в 1-шім ряді 2 К, в дальших рядах 1 К, 60 сот. На III-тім бальконї, в 1-шім ряді 1 К, 20 с., в другім ряді 1 К, в дальших рядах 80 сот. Льожі: партерова, мезанінова і I. поверха, льожа на 5 осіб 16 К, льожа II. пов. на 5 осіб 10 К. За ґардеробу доплачуе ся при касі: До фотелїв партерових, I-ого і II-ого поверха 20 сот. до фотелїв III. пов. 10 сот. — Білетів набути можна кождого дня між 10—2-ої години в комнатах „Рускої Бесїди“ рынок ч. 10 а в дни концерту при касі від год. 3-тої по полудни.

— **Умильна просьба.** Дня 21 цьвітня с. р. навістив великий пожар село Ланчин повіта Надвірняньского. Понад 200 родин лишило ся без даху, одежини і кусника хлїба. Хо тяй пожежа вибухла серед дня і у сьвято, коли всї люди були дома, то ратунок був неможливий з причини великого вітру, так що в протягу $^3/_4$ години стануло в огни около 500 будинків. Не бракло страт в ху добі, а навіть в людях. Нужда страшна! Серце краe ся дивити ся на тих нуждарів, котрих цїле майно в одній годинї перемі нило ся в купу попелу. Зараз завязав ся місцевий ратунковий комітет, однак без по мочи загалу нїчого він не вдіе. Длятого звертае ся з умильною просьбою до цїлої суспільности о поміч для наших бідаків; наймешу лепту приймемо з вдячностию і будемо молити Господа, щоби всїх хоронив від подібних випадків. Жертви просить ся присилати на руки голови комітету п. Фе люсевича. — Ланчин 23 цьвітня 1003. Комі тет ратунковий.

— **Конкурс** розписав маґістрат міста Льво ва на дві посади ветеринарийних асистентів в X ранзї етату міської служби з річною платою 2200 К, активним додатком 480 К і правом до двох чотиролїтних додатків по 200 К річно. Реченець вношеня подань до 31 мая.

— **Др Евген Левицкий** просить нас оголоси ти: Всї письма призначені для м е н е про шу до 15 мая слати на адресу: Wien, VIII. B. Lerchengasse 6. Thür 11.

— **До відомости,** котрим на сїм залежить. Гр. Кульчицкий Цм. вже не в Ramey. Тепе рішна его адреса слїдуюча: North America Rev. Gr. K. Cmajło Mc. Keesport, Pa.

Урядові вісти:

— **Відзначеня.** Цїсар надав срібний хрест заслуги жандармам: Іванови Марцїнковскому за ура товане двох людий з горючого дому, Іванови Жабі за уратоване двох людий від утоплення, і вахмайстрови жандармерії Каролеви Гординьскому.

— **Іменованя.** Цїсар іменував професора релїґії в ґімназії ім. Франц Йосифа у Львові, приватного доцента д-ра *Альойзия Юґана*, надзвичайним професором пасторальної теольоґії на богословскім виділї львівского университету.

Краєвий видїл іменував директором загального шпиталю в Ярославі д-ра Тадея Фехтера, а директором шпиталю в Гусятинї д-ра Болеслава Ґержабка.

Біблїоґрафія:

— **Видавництво богословской библїотеки** у Львові оповіщуе, що намірае видати св. Письмо Нового Завіта і Псалтир враз з перекладом на „народний язык“. О самій пожиточности перекладу з церковного языка нема що й говорити, бо се справа уже порішена. Головна річ в сїм разї, чи видавництво, взглядно его редактор Впр. крил. Вачиньский дае поруку, що переклад з церковного буде відповідний для Русинів. Вже сам спосіб оголошеня „перевід на народний язык“ не дае сеї поруки; бо справді, що значить такий термін „народний язык“? Чи то буде народний язык „великорускій“ чи народний язык руский? Після всякої імовірности і дотеперішнього шлендрияну що-до языка в церковній области буде се *mixtum compositum*, щоби і вовк був ситий і коза цїла. Не буде се певно тарабарщина станиславівской консисториї, але не буде і чистий руский язык. Звертае ся тому увагу Всч. оо. собратів, *щоби* передплачуючи і розширяючи між народом се видавництво, домагали ся від видавця перекладу на чистий руский язык і правописню шкільною. Бо й правопись також річ не маловажна в книжці, так сказати настольній, якою повинно бути св. Письмо; а хоть доси ще теліпае ся т. зв. етимольоґічна правопись, то за кілька лїт і слух о ній загине, коли почнуть підростати ті, що лише шкільної правописи учили ся. Колиж, що більше як певне, Впр. о. видавець сего не узгляднить, то може взяти ся до такого видавництва хтось із львівских сьвященників-народовців. О непоплатність такого видавництва нема що бояти ся. Скоро можемо хоть яко-так піддержувати досить численні наші видавництва, то тим більше таку річ як св. Письмо. А раз уже треба і у сей бік зробити рішучий крок. Впрочім думаю, що справу сю компетентнїйші повинні основно обговорити прилюдно і вивести на чисту воду. — *Сотрудник.*

— **Гайдамаки ч. 28 містять:** Опирами нас страшать; — До теперішної хвилї; — Русин намісник; — Сон української ночи драма Вас. Пачовского; — В оборонї правди; — Громадський суд Михайла Ка сина; — Як виглядае карна реґістратура редактора „Руского селянина“; — Новинки.

Послїдні вісти.

— —

З Відня доносять, що іменованє ґр. К. Баденього стрітило ся з непоборимими перепонами.

Іменованє ґр. Андрея Потоцкого намістником уважають за доконане. Номінація мае бути оголошена в неділю.

Потоцкий, обнявши уряд намісника, предложить цїсарови внесенє о іменованє маршалка краєвого. Кандидатами на сю гідність мають бути ґр. Ст. Баденї і ґр. Здзіслав Тарновскій.

— **Рахунок Тов. Народний Дім в Мостисках,** Товариства зареєстрованого з обмеженою порукою за I. чверьрік р. 1903.

К. с.

Стан довжний:

Удїли . . .	3.647·—	К	
Фонд резервовий	561.34	„	4.208·34
Вкладки: Стан з по-			
чатком міс.	23.537·91	„	
вложено	1.819·—	„	
винято .	862·—	„	
Стан з кін- . . .			
цем місяця . . .			24.494·91
Сальдо відсотків . . .			848·65
Сума . .			29.551·90

Стан чинний:

Позички удїлені:			
Стан з поч. місяця	27.358.75	„	
сплачено . .	1.449·50	„	
удїлено . .	2.327·50	„	
Стан з кінц. місяця . . .			28.236·75
Движимости і кошта			
заснованя			379·83
Льокациї			50·—
Кошти адмінїстрацийні . .			199·49
Готівка			685·83
Сума . .			29.551·00
Прихід . . .	44.406·78	„	
Розхід . . .	43.720·95	„	
Загальний оборот	88.127·73	„	

Членів прибуло 31 убуло — остало з кінцем марта 1903 208 з деклярованими удїлами в сумі 4.940 К. — Стопа процентова від вкладок 5%. Стопа процентова від позичок 7% і 1% на кошти адмінїстрациї.

Мостиска дня 1 цвітня 1903.

Дирекция.

— **Замкнене рахунків і білянс каси позичкової „Поможъ“ в Теребовли**, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою за рік 1902.

Прихід.	*I. Рахунок оборотів.*	Розхід.
169·29	Готівка з днем 1 січня 1902	
689·65	Фонд резервовий . . .	889·65
3000·59	Уділи	637·68
17502·40	Вкладки щадничі . .	4622·20
46264·04	Позички на сплати . .	67987·06
7000·—	Кредит банковий . .	
5756·15	Відсотки	3187·76
474·02	Кошта адміністрації . .	1285·90
79·39	Кошта спору . . .	173·39
	Інвентар і кошта заснованя	156·—
2072·—	Льокації	350·—
	Зиск з року 1901 . .	1056·10
316·—	Спеціяльний фонд резервов.	316·—
	Готівка з днем 31 груд. 1902	2661·79
83323·53		83323·53
	До того приходи	83523·53
	Оборот касовий	166647·06

Зиски	*II. Рахунок зисків і страт.*	Страти
5756·15	Відсотки побрані в р. 1902	
1340·08	„ „ в 1901 на 1902	
365·14	„ залеглі за рік 1902	
	„ побрані на рік 1903	1454·75
	„ залеглі за рік 1901	193·03
	„ виплачені і дописані	3187·76
	15% за зужите інвентаря	73·—
18·11	з льокацій	
	Сальдо коштів адміністрації	811·83
	Сальдо коштів спору . .	94·—
	Зиск з року 1902 . . .	1665·06
7479·48		7479·48

Стан чинний	*III. Рахунок білянсу.*	Стан довжний
	Вкладки щадничі .	61134·02
	Уділи	11410·78
	Фонд резервовий . .	2642·16
	Спеціяльний фонд резервов.	438·10
	Відсотки побрані на р. 1903	1454·75
	Кредит банковий . .	7000·—
2642·16	Льокація фонду резервов.	
428·10	„ спец. фонду резер.	
416·56	Інвентар по відшкодненю 15%	
350·—	Льокація готівки	
78871·12	Сальдо позичок	
365·14	Відсотки залеглі за рік 1902	
2661·79	Готівка з днем 31 грудн. 1902	
	Зиск	1665·60
85734·87		85734·87

Теребовля дня 31 грудня 1902.

ДИРЕКЦИЯ:

Др Филип Евин в. р. *Евсиян Лещишак* в. р.
О. Іван Воляньский в. р.

КОМІСИЯ РЕВІЗИЙНА:

О. Іоан Залуцкий в. р. *О. Теодор Целевльский* в. р.
Теофіль Томашевский в. р. 67

Конкурс.

Виділ „Українсько-руского драматичного товариства ім. Івана Котляревского у Львові“ оголошує отсим конкурс на два твори сценічні з обсягу драми, траґедиї або комедиї в одній або в двох діях (актах).

1. Реченець конкурсу є піврічний, именно твори належить присилати до послїдного вересня 1903 р.

2. Перша премія виносить 100 К, друга 70 К.

3. Що-до теми — лишаєсь авторови повну свободу.

4. Задля оцїнки присланого на конкурс твору і для присуду премій товариство ім. Котляревского зложить конкурсову комісию, до якої війде крім голови товариства також двох членів виділу товариства і двох запрошених галицких письменників або критиків. Конкурсова комісия признасть дві вище згадані нагорода двом творам признаним за найлїпші споміж надісланих на конкурс без огляду на рід твору, щоби лиш сей твір належав до вище наведених родів творів сценічних. Комісия конкурсова може обі премії признати творам одного рода.

5. Твори оголошені вже друком, а також представлені на котрій небудь сцені, навіть аматорскій, є виключені від конкурсу. Також не можуть бути преміовані твори авторів вже не живучих, хотяйби твори доси не були оголошені друком.

6. Виключне право вистави преміованих творів застерігає собі товариство ім. Котляревского. Право друку лишаєсь автору, однак з тим застереженем, що якби автор до року не видрукував, то право першого накладу мати-ме товариство.

7. Твори членів конкурсової комісиї не будуть преміовані.

8. Конкурсові твори треба прислати в повисшім реченци на руки виділу товариства ім. Котляревского у Львові Ринок, ч. 10. заосмотрені знаком або моттом автора, котре треба помістити також на замкненій ковертї, містячій в середині імя, назвиско і адресу автора.

9. Мова дїячів твору повинна бути чиста українсько-руска.

10. Письмо творів присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора.

11. Оголошене висліду конкурсу за посередництвом публичних часописий і виплата премії наступить в протягу місяця жовтня 1903 р.

12. Твори, надіслані на конкурс, а не преміовані, будуть звернені авторам разом з замкненими ковертами, если вкажуть виділови товариства ім. Котляревского в инший спосіб свої адреси.

Від виділу драматичного товариства ім. Котляревского.

У Львові дня 21. марта 1903.

За виділ:

Г. Огоновский, голова. *Ольга Журалївска*, секретарка.

— **Звісний дентист Л. Віктор** отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові технїчно-дентистичне заведене. 267

Оголошене.

В Сушиї почта Витків новий (пов. Камінка) має ся сего року будувати помешкане для пароха, муроване, крите бляхою, коштом 14.082 кор. 77 сот. і поправити господарскі будинки коштом 1358 к. 64 с. Особи фахові з добрими рекомендациями, бажаючі перевести сї роботи а могучі дати кавцию, можуть зголосити ся дня 23 пьвітня с. р. (четвер по Воскресевю) перед полуднем у підписаного і оглянути пляни з кошторисом.

Запримічає ся, що комітет парохіяльний не буде взертати коштів за дорогу і т. п.

Михаїл Кордуба, парох і предсїдатель коміт. парох. в Сушиї. 261 3—3

Надіслане.

Володимир Лаврівский

аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожите, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, І. поверх ч. дверий 14. 239 5—10

ЛИПІЇ

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о годині 8-ій горячі снїдання.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою . .	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Флячки	12 „
Ніжка теляча з хріном . . .	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумірениїших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Курс Львівский

в дня 24 н. ст. Цьвітня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черков.-Ясси по 200 зр.	581 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылос. з 10% прем.	111 50	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. лосов. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 50	98 20
„ краєвого 4½% а. в. лосов. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. лосов. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) .	98 2[illegible]	— —
„ „ 4% лосов. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% лосов. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. в.	99 8	100 50
Буков. фонду пропинацийного 5% в. в.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. емс.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. емс.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 300 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	01 50	— —
Льоси:	к с	к с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	—	— —
Монети:		
Дукат цісарский .	11 24	11 40
20 франківка .	19 —	19 20
100 Рублїв срібних . . .	250 —	254 50
100 Рублїв паперових .	252 —	254 —
100 марок німецких . . .	116 70	117 40

Дяка чесного, тверезого, з добрим голосом, спосібного удїляти науку нотного співу, пошукує уряд парохіяльний в Чагрові почта і стация Букачівці. 4 4 251

Рутинована учителька Русинка з семінарияльною матурою приймє лекциї панночки з виділових кляс або з семінарів а Львові. Приготовляє рівнож до матури. Інформациї в адміністрациї „Дїла“.

Півець церковний іспитованый з хорошим теноровим голосом пошукує посади. Умїє також провадити добре церковний хор. Адреса Иосиф Цап, в Долинї коло Стрия почта в місци.

Купити шукаю пасїку. Хто має на продажь прошу о докладну оферту: Романчак в Білій чортківскій почта Білобожниця. 253 3—3

Ученик V кл. гім. глядне лекциї до удїлювання наук шкіль их. Адрес: І. М. почта Мединичі, poste restante. 271 2—3

Концес. бюро посередництва *у Львові, ул. Батория ч. 6.* поручає господині до самостійного заряду, ключниці, панночки і вдовиці так ж кухарки, покоївки, бони і служниці до в его. 281 1 1

Сим повідомляю Поважану Публику, що дня 23 цьвітня с. р. я отворив при улици Сикстускій ч. 29

КАВАРНЮ
І РЕСТАВРАЦИЮ
„POLONIA“.

Концерт військової музики. Пиво пільзненьске. Буфет знаменитий. Кухня добірна і здорова. — О ласкаві відвідини прошу.

З поважанем

Маркиль Ясиновский.

242 1—3

Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найниших цінах. 241 52 52

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значінє.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozynskyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3, II. Stiege, III. Stock, Thür 36.).

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкнена місячні	2	„ „ 5	„
Инвентар довжників	„	„ „ 5	„
„ складників	„	„ „ 5	„
„ удїзів	„	„ „ 5	„
Книга головна	„	„ „ 10	„
„ ліквідациїна	„	„ „ 10	„
„ вкладок щадн.	„	„ „ 10	„
„ удїлів членськ	„	„ „ 10	„
Реєстр членів	„	„ „ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ „ 10	„
Зголошенє о позичку	шт.	„ „ 2	„
Виказ уморения позички	„	„ 2	„
Асигнати касові штука	„	„ 1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11,

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, рукавичок, вейляних альбомів, карт в видании, снїжних кальошів, мал товалетових і перфюмерий

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ 169—156

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 кґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 89 —? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробований и самыми господарями захвалюваний, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовѣ съ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевѣ съ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевѣ 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій съ полѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 7—?

ЛЇСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

як також

РІЖНОРОДНІ ЛЇСОВІ НАСІННЯ

Гр. Тадея Лубєньского

в Засові

п. 1осо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 192 5—7

Цїнник оплатно і відворотно.

Ч. 24714.

Оповіщенє конкурсу.

З початком шкільного року 1903/1904 буде наданих одинайцять фундушевих місць в ц. і к. виховуючих закладах з фондациї під назвою „Цїсаря Франца Іосифа I, ювилейна фондация.“

Услівя принятя оголошує ся рівночасно в часописи „Gazeta Lwowska“, а також за посередництвом висших і середних закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Виділу краєвого минає з днем 15 Мая 1903.

У Львові дня 27 Марта 1903.

213 2—3 *Пйотровский* в. р.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР“

стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі“ від огню.
УДІЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер“ і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформациї	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперациїний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

269 **Цїнники даром.** 11 8

ОПОВІЩЕНЄ.

Спілка ощадности і позичок в Вербиці. *Замкнене рахунків за рік 1902.* Число членів 122. Стан уділів: К. 1224·50. Стан чинний: К. 11609·53. Стан довжний: К. 11436·61. Фонд резервовий: К. 324·22. Чистий зиск: К. 172·94. Оборот касовий: К. 14687·37.

О. Іоан Жук настоятель Р. надз. *І. Зрада* касиер. *Онуфрій Солодуха* настоятель заряду.

283 1—1

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднійше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

289 39—156

ЧАТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотыжденник педагогічно-науковый, выходить вдруге 1 червня 1882 у Львові ред. Кльоновича 7. Прнумерата рочна 3 зр., пів рочна 1 50 зр., чвертьрочна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір в фабр. Че[illegible]ской. З друкарні Інституту „Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 81. Львів, Субота 12 (25) Цьвітня 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кліїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, 1. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . 32 к.	— 44 к.
на пів року . . 16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія – Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. – Реклямациі неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну втричку інсератову або за ті місця, а в реклямовім дїсланю по 50 с. — Жадання і замітки приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Акция против страйків.

Ще в 67-ім числї „Дїла" з 4-ого с. м. подали ми на основі довірочних а певних інформацій до відома нашої суспільности потайні заходи польских шляхтичів для противдїлання сподіваним рільничим страйкам в сегорічнім літнім сезонї. Подано тодї нами зміст шляхоцких нарад з 5-ого марця с. р. та з 2–4-ого цьвітня с. р., відбутих під егідою п. к. господарского товариства, між иншим також про „податок" по пів корони від кождого моґа панъской землї, яким панове шляхта обложали себе на цїли поборювання страйків. Податок сей стягав к ждий округ п. к. товариства господарского через особних делеґатів в двох ратах, з котрих перша запала 1-ого цьвітня с. р., друга-ж западе 1-ого червня с. р.

Довесеня нашої бажала польско шляхоцка преса ослабити або мовчанкою або квалїфікуючи їх з натаганою іронїєю як „всезнайство редакторів від „Дїла", що чують навіть, як трава росте", однак ні один з орґанів сеї преси не посьмів заперечити правдивости наших інформацій.

А тепер саме приносить краківский Naprzód з 24-ого с. м. (ч. 112), в статї: „Przeciw strejkom rolnym", відпис оригінального документу, котрий находить ся в руках редакциї згаданої часописи, а котрий есть не оспоримим доказом — як то кажуть — „чорне на білім", що наші устні інформациї про антістрайкову акцию польскої шляхти в цїлости і до подробиць правдиві.

Документ сей звучить:

„Строго довірочне!

„Вп. Пане! На довірочнім зборі „ziemian" східної Галичини, що відбув ся дня 5-ого марця с. р., ухвалено зібрати дорогою добровільних грошевих жертв „ziemiaństwa" потрібні фонди на переведене енерґічної акциї самооборони перед загрожуючою небезпекою нового масового страйку рільничого в східній Галичині. Довірочний збір „ziemian" візвав підписаних заняти ся виконанем сеї ухвали.

„Було би лишним розводити ся над незмірною вагою порушеної справи. Бож без відповідних фондів, навіть при найбільшім напруженю, годі думати про противдїлане страйкови. Фонди і то обильні, зібрані в відповідній висотї і в як найскоршім часі, уможливлять старане о робітничі резерви, що могли би причинити ся до зменшеня шкід викликаних страйком, евентуально до забезпеченя „ziemian" перед хронїчним повторюванем страйків. Коли-ж енерґічне противдїлане страйкам також і тепер не повело би ся задля браку потрібних до сего фондів, то страйк певно вибух би з подвійною силою. А повторене страйків потягло би за собою не тілько хвилеві, дуже тїймаючі наслїдки для східно-галицкого „ziemiaństwa", але крім того викликало би безуслівне піднесене коштів рільничої продукциї на довший протяг часу. Того збільшеня коштів продукциї наші господарства **не могли би видержати нїяким чином** (żadną miarą przetrwać by nie mogły). Тому до повтореня страйків нїяк не треба допустити. Найвисша пора заосмотрити ся в средства, способні о скілько можна побороти страйк. Нині ще можна грошевими жертвами „ziemian" зібрати потрібний гріш для заради лихови до певного степеня, зглядно до его зменшеня. Завтра може бути за пізно! Бо се надійшла послїдна хвиля розумної і енерґічної самооборони. В тій рішучій хвили памятаймо, що наші вороги, зачинаючи против нас борбу, подбали ся передусїм заосмотрити ся в одиноко успішну збрую с. е. потрібні фонди, і зібрали їх чимало. Хоч пізно, йдїм їх слїдом! Лїпше уздроїти ся до борби, хоч пізно, ніж згинути безрадним і безоружним.

„Надіючи ся, що Ви признасьте раціональність нашим словам, удаємо ся до Вас і сподіємо ся, що Ви, ведені почутем „obywatelskiej" солїдарности і кермуючи ся зглядом на „народовий" інтерес, в східній Галичині тїсно злучений з інтересами „ziemian", зволите зложити до рук делеґата, установленого Вп. Презесом Віддїлу Товариства галиц. господарского, в котрого окрузї мешкаєте а іменно до рук (*слїдує імя і прізвище делеґата*) добровільний даток на цїли успішної оборонної акциї „ziemiaństwa" против небезпеки нового страйку.

„Згаданий вже нами довірочний збір з дня 5-ого марця с. р. ухвалив, що мірилом до обчисленя сего податку має служити квота пів корони від одного моґа землї. З суми що випаде з обчисленя після сеї стопи, зволите злożити половину до рук вище наведеного делеґата найдальше до 1-ого цьвітня с. р., а другу половину до 1-ого червня с. р.

„В тяжких і хмарних хвилях нашої минувшини польске „ziemiaństwo" все стояло на передї своєю жертволюбивостию на цїли добра „народового" і публичного. І нині так кож, коли грозять нам нові удари, вірмо, що ся жертволюбивість серед „ziemiaństwa" віджие з давною силою, тим більше, що боронячи нині інтересів нашої національности в східній Галичині, рівночасно будемо боронити родинну стріху над нашими головами від пожежі, несеної долевою наших ворогів.

„В імя затим любови до сеї стріхи, до рідних ланів землї, переказаних нам через минулі поколїня, ждемо з надією жертв, викликаних так національним почуваньем, як і добре зрозумілим власним інтересом.

„Д-р Володислав Країньский, Ян Вівіен, д-р Микола Кшиштофович, Лев Подлевский, Лев Пузина".

Так звучить сей документ, підписаний — що рівнож треба зазначити — членами головного заряду п. к. господарского галицкого товариства у Львові, а цїнний для нас тою щиростию, з якою польскі дїдичі признають ся до свого мало-що не панїчного страху перед повторенем рільничих страйків.

У своїх публичних виступах против страйків польскі дїдичі та їх ґазетні скоробрешенки з питомою їм перфідностию заховували свій брудний інтерес милосердем для „людку", що через страйки мав потратити зарібки. Найшли ся навіть деякі польскі ґазетники, що вже й обчислили сї страти на десятки мілїонів корон. Аж тут нараз в „строго довірочнім" письмі, що на перекір інтенциям его авторів стало нині власностию публичної опінії, панове дїдичі дрожать прямо наче осиковий лист на вітрі перед повторенем страйків, бють на алярм перед „загрожуючою небезпекою" і „грозою нових ударів", бо „завтра може бути за пізно", апелюють до найживійших почувань кождої людини: національного почутя і особистого привязаня до землї та вкінци признають з розпучливим натиском, що повторене страйків потягло би великі страти для великої посїлости, „піднесло би безуслівно кошти рільничої продукциї" дворів і що сего панъские господарства „żadną miarą przetrwać by nie mogły". Справдї цїнне признане явної впрочім правди, що рільничі страйки піднесли і на будуче ще більше піднесли би кошти рільничої продукциї великої посїлости через зріст видатків на робочу плату, котрий то зріст є — розуміє ся — чистим зиском рільничих робітників. Се-ж нїчо инше, як признане з найкомпетентнїйшої, бо власною кишенею і власною екзистенцию заавґажованої сторони, що рільничий страйк річ для селян дуже корисна і пожадана та що справдї се щедство може приборкати бутних польско-шляхоцких верховодів й приневолити їх до капітуляциї. Самі ж преціньвони пишуть, що хронїчного повторюваня страйків „нїяким чином не могли би видержати".

Крім того цїнне для нас признане польских шляхтичів ще й з другого мотиву, а іменно як осьвітлене і заразом відповідь для рабских елукубрацій москвофільских орґанів „Галичанина" і „Русского Слова" та польонофільского „Руслана", звернених против рільничого страйку. Наведений „строго довірочний" обіжник шляхотского комітету збивав найперше за одним махом всї їх балакання про економічну та політичну шкоду, що нїби-то має виплавати зі страйків для руского народу, бож природна річ, що хто „не міг би видержати", сей мусить уступати і у власнім інтересї шукати якогось способу для справедливого заспокоєня противної сторони. А побіч того явним тепер став, що всї згадані орґани дїлають по інтенциям шляхоцко-польских верховодів, котрі преціньсамі кажуть, що „до повтореня страйків нїяким чином не можна допустити" та що треба заздалегідь „energ czneg przeciwdziałania" страйкам — а затим і працюють в інтересї польских панів а на явну некористь і шкоду руского хлопа і загалом руского народу так само, як видаваний за польско шляхоцкі грошi „Рускій Селянин". Справдї непочесна служба, хоч і як прикриває ся ві позорами „поважної" і „розважної" політики. По наведенім обіжнику нема вже сумнїву, де шукати жерела сеї „розваги".

Та чи „поважна" і „розважна" дїяльність москво- і польонофільских орґанів враз з „енерґічною самооборонною" шляхоц-

необходиме для кождого! — в найліпшим средством до м... рез усї аптики, дрогеріі і лїпші торговлі в цїні 60 сот., а... торія „ДІЛО" у Львові. Пасаж Гавсмана.

„БОРАСОН"

Максим Ґорький.

БОЛЄСЬ.

Один знакомий якось раз от що розповів менї:

„Коли я був у Москві студентом, менї довелось жити разом з одною з „тих" знаєш?.. Вона була Полька, її звали Тересою. Висока така, сильна брунетка, з чорними зрослими бровами і з лицем великим, грубим, немов вирубаним сокирою, — вона наводила на мене жах звірячим блеском своїх темних очий, густим, басоватим голосом, фіякерскими руками, всею своєю великанскою, мускулистою фіґурою перекупки з ринку. Я жив на піддашу, і її двері були против моїх. Я, бувало, нїколи не отвирав своїх дверий, коли знав, що вона дома. Та се, розуміє ся, лучало ся рідко. Часами менї приходило ся стрічати ся з нею на сходах на дворі, і вона усьміхалась менї усьмішкою, яку я вважав дикою і цинічною. Нераз я бачив її пяною з посоловілими очима, розхрістаною, а тодї вона усьміхалась якось особливо погано і говорила:

— Здорові були, пане студент! — і глупо реготалась, збільшуючи мою відразу до неї. Я випровадив би ся з комнати, аби спасти ся від таких стріч і привитань, але в мене була така мила комнатка з далеким видом з вікна, і так тихо було на тій вулицї... Я терпів.

Одного ранка лежу я на постелї, стараюсь найти якінебудь причини на те, аби не йти на виклади; в тім отвирають ся двері і тота відражаюча Тереса кличе з порога басом:

— Здорові були, пане студент!

— Чого вам треба? — говорю. Виджу, лице в неї змішане, просяче... Незвичайне у неї лице.

— Бачите, я буду просити о одну річ. Вже ви зробіть її менї.

Я лежу, мовчу й думаю:

— Ага! Покуса на мою чистоту, ні більше, ні менше. Держи ся, Юрку!

— Треба-б менї, бачите, вислати лист до дому, — говорить вона, а так умоляюче, тихо, несьміло.

— Е, — думаю, — чорт з тобою, нехай буде! — Встав, сїв до стола, взяв папір і говорю:

— Ходїть близше, сїдайте і диктуйте...

Вона приходить, обережно сїдає на крісло і виноватим поглядом дивить ся на мене.

— Ну, до кого лист?

— Варшавскою дорогою, до міста Сьвенцян, до Болеслава Капшута.

— Що́ писати? Говоріть...

— Милий мій Болесь... серце моє... Мій вірний любчику... Нехай береже тебе мати божа! Золоте моє серце, чому ти так довго не писав своїй голубцї Тересї, що тужить за тобою...

Я туй-туй що не розреготав ся. „Голубка, що тужить" — на дванацать пядий ростом, з пудовим кулачищем і з такою чорною пикою, неначеб голубка все своє життя вимітала сажу і нїколи не вмивала ся! Якось переміг себе і питаю:

— Хто-ж він, той Болесть?

— Болесь, пане студент, — немов образилась на мене за те, що я перекрутив імя. — Він, Болесь, мій наречений...

— Наречений?!?

— А чого-ж ви так здивували ся? Чиж у мене, у дївчини, не може бути нареченого?

У неї, у дївчини?!.. Гарно!

— О, чому-ж ні! Все бувае... А давно він вашим нареченим?

— Шестий рік...

— Огого! — думаю я. Ну, написали ми лист. Такий, кажу вам, нїжний і любовний, що я сам поміняв би ся з тим Болесьом, колиб той лист писала не Тереса, а щонебудь инше, менше від неї.

— От від душі спасибі вам, пане, за услугу! — говорить менї Тереса, кланяючись. — Може й я можу вам чим послужити?

— Ні, красно дякую.

— А може у вас сорочка або штани в дірах?

Чую, що сей мастодонт у спідниці приневолив мене почервонїти, і досить остро заявляю, що не потребую її услуг.

Пішла.

Минуло зо два тижні... Вечір. Сиджу коло вікна і свищу, думаючи, чим би то відірвати себе від себе. Скучно, а погода погана, йти вїкуди не хоче ся, і від скуки — тямлю — я почав заниматись автоаналїзою. Се також досить таки скучно, але нїчого більше не хотїло ся робити. Отвирають ся двері: слава Богу, хтось прийшов...

— А що, пан студент не займають ся нїякою пильною роботою?

Тереса! Гм...

— Ні, а що?

— Хотїла би попросити пана, ще написати лист...

— Про мене.. До Болеся?...

— Ні, тепер від него...

— Що-о?

— О, дурна баба! Не так я, пане, сказала, простїть. Тепер уже, бачите, треба не менї, а одній товаришцї.. То есть не товаришцї, а... одному знакомому... Він сам не пише,.. а в него есть наречена, так, як і я, Тереса... Так може напишите лист до тої Тереси?

Дивлюсь я на неї: обличе в неї злишане, пальцї дрожать, путав ся чогось, — і... догадую ся!

— От-що, панї, — говорю, — нїяких Болесїв анї Терес у вас нема, і все те ви лиш брешете. А коло мене вам не вжити ся, і у знакомство з вами входити я не хочу... Зрозуміли?

Вона нагло якось дивно перепугалась, почала мняти ся на одним місци і стала сьмішно рушати губами, хотячи щось сказати і нїчого не говорячи. Я жду, що з усего того вийде, і виджу й чую, що мабуть трохи помилив ся, підозріваючи в неї охоту звести мене з правої дороги. Тут неначе щось инше.

— Пане студент, — почала вона і вагло, махнувши рукою, сбервулась до дверий і вийшла. Я лишив ся з дуже поганим чувством на душі. Чую, в неї тріснули двері; так сильно розсердилась. видно, бабище... Подумав і рішив: піду до неї, покличу сюди і напишу все, чого їй там треба.

— Послухайте, говорю...

... Все, коли я розповідаю ту історию і дійду до сего місця, почувaю себе страшно глупо... така дурниця! Аякже!...

— Послухайте, — говорю...

Вона зіскакує з місця, іде на мене, блискаючи очима, і починає, положивши менї руки на плечі, шептати... вірнїйше гудїти своїм басом..

— Ну що́-ж? Ну? Так! Нема нїякого Болеся, нема... І Терези також нема! А вам що? Вам трудно поводити пером по папері, га? Ох ви! А ще такий... біленький! Нїкого нема, ні Болеся, ні Терези, тілько я одна й есть! Ну, що́ ж, ну?

— Позвольте, — говорю я, змішаний таким принятем, — в чім дїло? Болеся нема?

— Так, нема! І що́-ж?

— А Терези також нема?

— І Терези нема. Я — Тереса!

Нїчого не розумію. Випулюю на неї очи і стараю ся розібрати, хто з нас збоже-

Обширнїйшу брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на жадане ЗАРЯД.

В першім і третім сезонї о 30 проц. дешевше

В ТРУСКАВЦИ лїчить ся з надзвичайним наслїдком

Початок сезону 15 Мая. — Конець 20 Вересня.

ревматизи, подаґра, отилість, хороби нирокові і міхура, астма, ісхіяс, хороби жіночі, серцеві і жолудкові.

237 4–0

кого комітету могли би спинити евентуальні страйки, можемо сумніватися. До успокоєння руского народу цілком куди-инша дорога і ані „енерґічна акция“ — читай: репресалії — ані гашення руского опозиційного руху при помочи москвофільских мамелюків певне сего не доконають.

Справи заграничні.

(*Австрия на Балканї. — Внутрішна ситуация в Німеччинї. — Неудачі Анґлії в краю Сомалїв*).

Мимо того, що управа австрийскої заграничної політики старає ся свої кроки і заміри пильно скривати перед зором публичної опінії, звісна загально річ, що найважнійшою своєю задачою вважає вона здобуте для Австро-Угорщини проходу до самого еґейского моря. Несупокої в Македонії та Старій Сербії подавали австрийській дипльоматиї добру нагоду вмішати ся до балканьских справ, евентуально і оружною рукою, та здійснити там при тім свої заборчі плани. В послїдний час стало публичною тайною, що Австро-Угорщина готовить ся до походу на Сальонїку. Головно-ж перли до сего військові круги. Та справа спізнила ся через кунктаторство і нерішучість ґр. Голуховского, котрому не стало відваги зробити рішучий крок. Се спізнене використала Туреччина для забезпечення старосербскої териториї від австрийскої інвазиї. Альбаньскі несупокої, що — як одні кажуть — були ділом Австриї, — як знов другі здогадують ся — зручним кроком з боку турецкої дипльоматиї, використало султаньске правительство для нагромадженя в північно західних вілаєтах европейскої Туреччини кількадесятьтисячної армії під командою способного ґенерала, Омера Руджі паши. Доки сеї военної сили там не було, Австрия могла легко кинути свою армію на полудне. Тепер коштувало би се її дуже дорого. А при тім годї Австриї зробити турецкому правительству який-небудь закид з сеї мобілїзациї, бо султан може заслонити ся потребою її для успокоєння Арнавтів і переведеня македоньских реформ. — Мимо того однак, що Австрия найкрасшу хвилю вже прогайнувала, чутки про мобілїзацию австрийскої армії не устають. В звязи з тим стоїть певне і мобілїзация львівского корпусу, про яку у нас говорить ся.

Посьвяточна сесия нїмецкого райхсрату зачала ся під цілком новими авспіциями. Нїмецке правительство опирало ся доси — як звісно — на юнкерскій фалянзї, в заміну за що мусїло окупити ся нїмецким земельним потентатам високою цловою тарифою на довіз чужих рільничих продуктів.

Вплив юнкрів ставав однак правительству недогідний, головно тому, що в виду високої тарифи тяжко було надіяти ся, аби котра небудь з чужих держав згодила ся на відновлене торговельних трактатів, що саме тепер має наступити. Юнкри обстоювали би певно при своїх максімальних цлах, коли правительсдво думає довести до заключеня трактатів на основі мінїмального вимиру тарифи. Отсе й розвело горячих доси приятелїв і юнкри стали косим оком поглядати на ґр. Більова. В заміну за се, як і щоби увільнити ся від юнкерскої переваги, ґр. Більов внїс проект незначної про око, в дійстности дуже далекосяглої реформи в виборчій ординациї, проект, що з юнкерского боку одержав глумливу назву „Klosetprojekt'y“. Ходить в нїм именно о забезпечене людий, зависимих від земельних потентатів, від їх натиску при голосованю в сей спосіб, що картки до голосованя буде можна виповняти тілько в виборчім льокали і то в замкненім та осібно до сего призначенім покоїку. Замкнувши ся там, виборець має виповнити свою карту, вложити до коперти, залїпити і доперва тоді виходить з сеї комірки та кидає свій запечатаний голос до урни. Розуміє ся, що сей спосіб голосованя задав би юнкрам тяжкий удар, а нагнав би голосів поступовим партиям, на яких ґр. Більов тоді опер би ся для переведеня торговельних трактатів. Рівно-ж потерпіло би чимало і католицке центрум. Тому-то й юнкри думають відвернути небезпечну реформу, витягаючи спільно з центрум на порядок дня справу Kulturkampf'y. Натомість лїберали, поступовці, людовці і соціялїсти — сї послїдні вперве — стоять за проектом правительства. В Нїмеччинї заносить ся отже на основний зворот у внутрішній політицї.

Анґлії знов не повело ся в підбою африканьских земель. Именно в північно-східнім кінци Африки, в краю всевинчих Сомалїв, побито сего року вже в друге анґлїйскі війска. Анґлїйске кольоніяльне правительство має там до діла з відважним ватажком і способним орґанізатором Мад-Мулягом, що граючи на музулманьскім фанатизмі, представляє ся за пророка та ставить сильний опір Анґлії. Помагає ему в тім своєю радою і досьвідом бувший австрийский офіцир, еміґрант і авантурник Кароль Інґер, що орґанізує сомалїйску армію. Ще в зимі, при кінци минулого року побили Сомалї анґлїйского оберста Свейна, що з порту Бербери, на північнім побережу краю Сомалїв (супротив Адену а недалеко італїйской Масави), запустив ся на 500 кільометрів в глуб маловодного і непрохідними хащами покритого краю. Кочуючі Сомалї заманивши его далеко від побережа і змучивши вічною шарпаниною, побили вкінци тяжко в нічнім нападі, положивши трупом 200 людий і забравши всї баґажі і амуніцию. Свейн ледви з великим трудом вратував решту свого віддїлу і вернув до Бербери. До другої виправи приготовили ся Анґлїйці розважнїйше. З півночи, з Бербери, мав заатакувати Сомалїв Свейн, від східно-полудневого побережа сомальского півострова ґенерал Меннінґ, а з заходу, втягнений до союза, абісиньский цар Менелїк. Особливо скоро поступав Меннінґ, женучи Сомалїв на північ, де вони мали зловити ся в пастку між Абісинцями і кольоною Свейна. Передом вислав Меннінґ кольонеля Коба з сильним віддїлом і двома пушками системи Максіма. Зразу побивав Коб Сомалїв, забирав стада овець і верблюдів та коли загнав ся далеко в середину краю, Сомалї вдарили в великій силї на его віддїл, 200 людий, з чого 10 офіцирів, забили, стада товару і баґажі а навіть обі пушки забрали. Коб з рештою віддїлу в силї 220 людий укріпив ся табором і жде на підмогу Меннінґа, котра задля недогідного терену тяжко, аби на час прибула.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Борба з конґреґациями.

Ґренобль. На вість, що військо має вигнати Картузів, зібралось під монастиром 2.000 хлопів. Ждали день, але військо не прийшло. Вечером розійшли ся, лишивши перед монастиром сторожу зложену з 300 хлопів.

Нансі. Епископови Шірінацови задержано платню за публичний виступ в оборонї конґреґацій. Він вислав до президента міністрів остре письмо з заявою, що буде дальше хоронити конґреґацеї.

Версаль. Судия, котрий мав замкнути монастир Капуцинів, мусїв утїкати перед товпою, котра сбісточила его і відгрожувалась.

Росия в Хінах.

Лондон. Бюро Райтера доносить з Пекіну: Росия повідомила Хіна, що з Манджурії не уступить так довго, як довго Хіни не підпишуть договор, в котрім буде узнане зверхництво Росії над Манджуриєю. Всї порти і міста Манджурії мають бути замкнені для заграничної торговлї; не можуть бути також допущені заграничні конзулї; одні тілько Росияне можуть бути в Манджурії анґажовані на урядників; ніякої манджурской териториї не вільно продавати иншій державі і т. д. Князь Чін відкинув сї услівя.

Демонстрациї в Угорщинї.

Вараждин. Демонстранти знищили зелїзничай тор між Вараждином а Чаратурном, аби в сей спосіб унеможливити стягненє оружної сили до Вараждину.

Будапешт. Під Вараждином хтось підложив огонь в лїсї латиньскої капітули. Жандармерия візвала населенє аби гасило огонь. Хлопи не послухали жадня а часть товпи заатакувала жандармів, і загнала їх до школи. Жандарми мусїли ужити оружия. Фінал не звісний.

Колошвар. Знищені двоголові орли на військових будинках мусїли направити самі вояки, бо жаден ремісник не хотїв сего зробити.

Балкан.

Цаґрород. В македоньских комітетах запану вав брак оружия, амуніциї і гроший.

Цетинїя. Два баталїони війска вайшли зі Скутарі до Пріштини. Чужі конзулї, боячись нападу на Скутарі, відвернись з просьбою до Цаґороду, аби військо там задержано.

Цаґрород. Македоньскі зелїзниці транспорту ють богато війска. Здогадують ся, що з намір ударити на альбаньских повстанців Іпека і Діякови.

Скопля. Гільмібаша уважає радовицку битву за найповажнїйшу і найкровавійшу подію в теперішній кампанії. Доси знайдено на боєвищи 52 трупів повстанців. Турецке військо мусїло виконати тяжкий атак на лїсисті гори, при чім стратило убитих 15 жовнїрів і 2 офіцирів.

Медиолян. Дневники пишуть, що Італія не може позволити на се, аби Австрия заняла Альбанію, бо ся окупация була би для Італиї погромом і на віки замкнула би для неї східну політику.

Лондон. „Таймс“ довідуєсь з Софії, що в Варнї украдено з військового арсеналу 700 000 набоїв і 40 карабінів. Вісїм офіцирів мало виїхати з Варни, аби вимордувати росийских конзулїв, котрих справоздана суть дуже ворожі для Македонців.

Австрийска маринарка.

Відень. N. W. Tagblatt довідуєсь, що в слїдуючім делеґацийнім буджетї оба правительства зажадають о 2 мілїони корон більшого кредиту на маринарку.

Погром Анґлїйців.

Лондон. В краю Сомалїв „дикий Моляг“ розбив анґлїйске військо. Погиб комендант, полковник Плюнет і 8 офіцирів.

Реакция в Сербії.

Білград. Завішено видавництво радикального „Odjek-a“, котрий вчера третий раз сконфісковано.

Против архиепископа.

Оломуц. Вчера вечером повторились в Кромержижи демонстрациї против архиепископа д-ра Кона. Товпа кричала: „Не дамо вязнити невинних. Проч з архиепископом. Нехай жиють увязнені, проч з Коном!

Прерів. Рада громадска ухвалила дуже остру резолюцию против Кона. Рада не буде від тепер брати участи в принятю архиепископа при ґенеральній візитациї.

Бійка в війску.

Петербург. В неділю прийшло в Кронштадї до кровавої бійки між жовнїрами курдийского полку а матрозами. Участь в бійцї брало до 2000 людий. Є богато убитих і ранених. Інтервенция військової сторожи а навіть офіцирів була безуспішна. Між убитими є два офіцири, а віцеадмірал, командант Кронштаду, Макаров тяжко ранений.

Фінляндия.

Штокгольм. З Фінляндиї вигнано богато осіб, між иншими б. сенатора Мехелїна, кількох редакторів, котрі вже поїхали до Штокгольму, б. анґлїйского консуля Вольфа і провідників молодофінляндского сторонництва. Вигнані мусять до 6 днїв виїхати з Фінляндиї, бо в противнім случаю будуть зіслані.

Від Адміністрациї.

При зближаючій ся зміні місяця просить Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць май, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

НОВИНКИ.

— **Дуже прикрі сьвята** мали складачі в друкарни Наук. Товариства ім. Шевченка: в самому велику суботу вимовила управа друкарнї роботу 12-тьом складачам, з котрих декотрі були там заняті по 10—14 лїт без перерви або навіть і в її вихованками; остало ся в друкарнї крім самої управи лише трех складачів. Відпоручники відправлених складачів явили ся в нашій редакциї з жалями на таке поведене управи друкарнї, і на жаль ми не можемо не признати їх жалобам повної слушности. Відправлено їх через те, що мовляв нема роботи; вимовлено їм на 14 днїв наперед. Гаразд! З правної і формальної сторони все в порядку. Але чи й людяно, чи й практично? Чи при добрій волї управи не можна було запобігчи сему? Отже инші питаня. Вимовлено на 14 днїв; але в се вийшли вже й три днї сьвят, коли складачі й так нїчого не могли собі заробити на відходне. До того відмовлено їм звичайного завдатку на сьвята, хоть перед лат. сьвятами складачі-Поляки такий завдаток подістають. Нема, кажуть, тепер роботи. Алеж бо, як ми розвідали, більше-менше у всїх друкарнях о сїй порі надходить час безробітя; то деж ті відправлені, довголїтні свої робітники або й вихованки мають найти тепер роботу? А як за два-три місяці назад буде робота, так що знов прийде принимати 12 складачів: чи управа друкарнї припускає, що ті так бе сердечно відправлені на посвист збігнуть ся назад, щоби може за два місяці знов дістати відправу перед самим Різдвом? Або може управі байдуже, яких тогдї дістане робітників, чи своїх, знаних і вправлених, чи яких-небудь чужих? Та ще й се замітити би, що всюди до обовязків технїчної управи належить також дбати о роботу для своїх робітників на всякий час; а в друкарни Наук. Товариства ім. Шевченка повинно се приходити тим лекше, що саме Товариство так богато дає друкарнї роботи, при котрій у великій части рівнодушно, чи вона буде виконана в тім чи в сім місяци. А управа друкарнї ім. Шевченка є не аби-яка, бо складає ся крім властивого управителя чи директора ще — без найменшої потреби — з двох заступників складачів, котрі мають постійну платню без уваги, чи є робота, чи нема. Кажемо, без потреби, бо є у Львові друкарнї з одним технїчним управителем, хоч працює в них по 40 складачів. Така громадна і так сказати би, нагла відправа довголїтних робітників в взагалї річ незвичайна, а в друкарнї ім. Шевченка лучає ся вона перший раз від заложеня друкарнї. Чи Хв. Видїл Наук. Товариства ім. Шевченка знав о сїй постанові технїчної управи своєї друкарнї? У всякім разї належало б ему сю справу розслїдити і добре над нею застановити ся, щоби не стягнути на себе слушного докору нелюдяности, а може й минути наслїдків зовсїм не бажаних.

— **Мобілїзация львівского корпусу.** „Dziennik poznański“ одержав таку допись зі Львова: „Орґан австро-угорского міністерства заграничних справ, „Pester Lloyd“ доноси, що султанови треба буде сильнїйше пригадати его обовязки і дятого Австро-Угорщина і Росия виступлять в найблизшім часї з новою маніфестацією супротив Туреччини, а вже нині офіцири львівскої залоги не тають ся з тим, що приказ мобілїзациї львівского (XI) корпусу армії від кільканайцятьох днїв лежить в команді готовий і що роблять ся остаточні приготовленя. Не криють ся також з тим, що львівский корпус виїде до Сальонїки, щоби виручити султана в усмирюваню его підданих. Львівский корпус може бути гордим, що йде в перший огонь! Звичайно віденьскі верховодячі круги ставлять Галичину на послїднім місци, але коли зайде военна потреба, тодї першу честь віддають нам.“

— **Про пожар в Угнові** одержуємо від очевидця таке письмо: Дня 23. с. м. о годинї 3½ в ночи повстав огонь, котрого жертвою упало 25 домів і 42 стодоли. Доми і стодоли були переважно асекуровані. Є се вже десятий з черги огонь від 1900 року, а повстав з вини жидів, котрі тут своїми сїтами опутали міщан і в ріжний спосіб показують свою месть. І сей огонь повстав правдоподібно через підпалене жидом, батьком 18-лїтного жидка, що перейшов на руский обряд. Жиди перед тим відгрожувались усїм, що спалять всїх католиків, а его неофіта убють. Коли отже тепер повстав огонь, роз'ярене міщан звернулось проти жидів. До кульмінацийної точки довів его жид, що прийшов дивитись на пожар і стояв коло парохіяльної стодоли. Один з міщан, що сидїли на церкві і ратували копулу, котра вже займалась, побачив, що жид підпалює парохіяльну стодолу. Тодї кільканайцять людий кинулись на жида і скалатали его так, що жандарми на пів живого видерли его з рук міщан. В сїй хвилї почав хтось дзвонити „на ґвалт“, стала збігатись що раз більша товпа і з криком: „ва жидів гура, жиди палять нас, биймо жидів!“ почала бити по порядку всї вікна в жидівских домах, то камінєм, то друками і палками, ломлячи рівночасно рами від вікон. Жандармерия була зразу безрадна, бо як розігнала в однім місци демонстрантів, товпа збиралась в другім і з криком йшла в перед, бючи вікна. Жидова побачивши, на що заносить ся, поховалась по пивницях волів. А вона знов пішла до стола, пошукала там, йде до мене і ображена говорить:

— Коли вам уже так трудно було написати до Болеся, то от воно, ваше писанє, візьміть! А менї і другі напишуть...

Виджу: у мене в руцї лист до Болеся. Ігі!

— Слухайте, Тереса. Що все те значить? Пощо вам треба, аби писали другі, коли от я написав, а ви не післали?

— Куди?

— А до того... до Болеся?

— Та-ж его нема!

Рішучо нїчого не розумію! Лишалось тілько плюнути і вийти. Але вона пояснила.

— Щó ж? — заговорила ображена: — Нема его, так і нема! — І розвела руками, немов не розуміючи, чому се его нема.

— А менї хоче ся, аби він був... Абож я не чоловік, як і всї? Очивидно, я... я знаю... Алеж від того нїкому нема шкоди, що я до него пишу...

— Позвольте, до кого?

— Та до Болеся!

— Алеж бо его нема!

— Ах, Єзус-Мария! Ну, щó-ж, що нема, ну? Нема, а неначе есть!... Я пишу до него, ну, і виходить, немов він есть... А Тереса — се я, і він менї відповідає, а я знов ему...

Я зрозумів... Менї стало болюче, так погано, так стидно чогось. Поруч зі мною, на три кроки від мене живе чоловік, у котрого нема на землї нїкого, хто міг би віднестись до него любовно, сердечно, і той чоловік видумує собі приятеля!

— От ви менї написали лист до Болеся, а я дала его другому прочитати; і коли менї читають, я слухаю і думаю, що Болесь есть! І прошу написати лист від Болеся до Тереси... до мене. Коли такий лист менї напишуть і читають, я вже зовсїм думаю, що Болесь есть. А від сего менї лекше живе ся...

Так... Чорт бери!... Ну, я з того часу почав правильно два рази на тиждень писати листи до Болеся і відповідь від Болеся до Тереси. Гарно писав я ті відповіди... Вона, бувало, слухає їх і реве... таким басом ревіла! І за те, що я викликав з неї сльози тими листами, писаним до неї уроженим Болесьом, вона менї поладила всї дїри в панчохах, сорочках і т. и. річах... Потім, в три місяці після тої істориї, її посадили за щось-там до тюрми... А тепер вона певне вмерла.

Мій знакомий здув попіл з папироски, задумчиво поглянув на небо і закінчив:

„Так то... Чим більше чоловік наїв ся гіркого, тим дикше жажде солодкого. А ми того не розуміємо, закутані в наші старезні чесноти, і дивлячись один на другого крізь туман гордости і пересьвідченя нашій безгрішности.

Виходить досить глупо і... дуже жорстоко. Мовляв — упавші люди... А щó таке упавші люди? Перше всего — люди, та сама кість і кров, те саме мясо і ті самі нерви, що і в нас. Говорять нам про те цілі віки, з дня на день. А ми слухаємо і... чорт візьми, як все те по дурному! Або чи ми вже зовсїм оглухли від голосної проповіди гуманїзму?... В дійсности самі ми також упавші і навіть дуже глубоко упавші... в пропасть всякої гордости і пересьвідченя о вищости наших нервів і мозків над мозками і нервами тих людий, що лиш, менше хитрі від нас, гірше вміють удавати, ніж ми удаємо... А в тім буде вже... Все те таке старе, що навіть совістно говорити... Дуже старе... аякже!“...

З российского переклав

М. Л—ський.

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, насаж Міколяша.

В неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — Лїцитациї відбувають ся що тиждня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — Вистава отворена що день від години 3-ої по полудни до 8 ої вечером, Бюро для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9 ої рано до 12½, в полудне, для дрібнійших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

стрихах, комарах, так що анї одного жида не було видко. Около години 8 рано все утихло, демонстранти порозходились, а лишень деякі жиди по одному виставляли свої голови глядячи крізь побиті вікна і по розбивані двері, що дїе ся. Жандармерия і жиди зажадали телеґрафічно помочи від староства. Прибула жандармерия і дві компанії стрільців з Рави рускої. Арештовано 15 міщан а трох жидів. Кількох жидів побито і покалїчено. Вікна вибито усїм жидам без виїмку. Донесеня польских нинїшних дневників, що кілька осіб убито неправдиві. Місточко представляе нинї сумний вид: з одного боку пожарище, з другого середна часть міста (жидівска) з поломаними віконницями і вибитими шибами, а в ринку військо при зложених в кізли „маеллїхерах“ і патролюючі по містї жандарми, що ведуть що хвиля до судових арештів якогось міщанина „деліквента“, а за ними жінки і дїти арештованих. Ходить по містї поговірка, що до бучі дали причину жиди також і тим, що кепкували собі з міщан, як хрест з церковної копули падав на землю, мовлячи: „Ось бачите, вже з вашої бочки хрест злетїв“. Карно-судове слїдство заряджене.

— **Спростованє.** Ѳ. Дудрович з Таврова прислав нам спростоване дописи з Бережанщини, поміщеної в 72. ч. „Дїла“ п. заг. „Москвофільско-польска спілка на провінциї“. Щоби не викликувати зайвшої на нашу гадку полеміки, котра лише заострити могла би й так невідрадний стан бережанськой Руси, винимаемо з того спростованя лише частину, що відносить ся до самої особи автора. О. Дудрович пише: „Неправдою е, що перед виборами часто можна було мене бачити в чиїмнебудь товариствї на бережанськім ринку, бо я майже цїлий марець перележав хорий і вїкуди не виїздив. Неправдою е, мовто я на два тижнї перед виборами був на довірочнім з'їздї між иншими панками у п. маршалка разом з о. Мащаком, бо я нїчого не чув о тім з'їздї. Так само не правда, що я по виборах брав участь в пирї у Гервого, бо я разом з оо. Мащаком і Бачиньским був на обідї у п. Кобриньскої, а у Гервого ми зовсїм не були. Не правда й се, що я перед виборами відвідував сьвященників Українців, з котрими уже від лїт жию в незгодї (о таких зовсїм нїчого не знаю) і старав ся їх всякими способами перетягнути на свою сторону. Вкінци неправда, що коли менї се не удало ся, я приватними листами хотїв викликати недовіре між провідниками партиї дописувателя. За те правда е, що я, довідавши від одного з участників довірочних зборів о запавших на зборах постановах не входити в нїякий компроміс з „твердими“ Русинами, вислав ем письмо до о. Концевича, голови „Селянськой Ради“, подаючи раду і услїве сполучити рускі сили і указував на наслїдки противної тактики, але моє „письмо не віднесло бажаючого успіху“.

— **Пани демократизують ся.** З Калуша пишуть нам, що в родинї наймилостивїйше пануючого там повітового маршалка п. Комарнїцкого прийде до — мезаліянсу. Именно найстарший син п. маршалка женить ся з рускою селянкою із Завадки, бувшою двірскою служницею а дочкою бл. п. Прокопа Музики. Дня 24 с. м. молодий Комарнїцкий одержав в калускім судї т. зв. консенс, бо наречена е ще малолїтна.

— **Огнї.** З Рогатинщини пишуть нам: Великий огонь навістив ваше село Путятинцї. В ночи з сего четверга на пятницю через неосторожність з папіросами займилась шопа одного господаря і при сильнім вітрі в одній хвили обняв огонь одну часть села. О якімсь ратунку не було бесїди, бо огонь перекидав ся о 10 хат відразу. Нїчо не можно було виратувати. Люди ледво вспіли самі з житем утечи і дещо з худоби вигнати. Знаряди господарскі, збіже, паша, бульба, дріб, кількадесять штук худоби, то, що в хатї знаходилось, всьо пійшло з димом. Богато господарів попарилось навіть тяжше один парубок смертельно а двоє дїтий удусилось в димі. 64 найлучших господарів осталось без хати і хлїба. — Більша часть з них не обезпечена. Поміч скора конче потрібна, бо чекає голод. Ласкаві датки просить ся посилати на адресу руского уряду парохіяльного в Путятинцях. — Великий пожар вибух дня 24 с. м. в Микуливцях, повіта тернопільского, і заподіяв шкоду на кількасот тисяч корон. Згоріли почта, бровар, млин і горальня. Близших вістий про сю катастрофу поки-що нема.

Померли:

— **Д-р Мелїтон Бучиньский**, краевий адвокат в Станиславові, упокоїв ся сегодня; похорон в сей понедїлок по полудни. Вічная ему память!

З літератури штуки:

— **Опера.** Помимо майже сїмдесяти лїт віку заховала опера Маербера „Гуґеноти“ ще ту саму силу притягаючу, з якою в першій половинї минувшого столїтя дїлала на слухачів. Опера сеся, побіч „Африканка“ найлїпший твір Маербера, мае всї прикмети і вади творів сего композитора. До прикмет належить богатство інвенциї, яке проявляе ся передовсїм в мельодиях сьвіжих, живих і при тім не банальних, в ритмах повних сили і характеристики, та інструментацея скрізь оригінальна і добре малююча настрій і ситуациї. Вадами музики тої можна би назвати стремлене композитора до роблення „великого“ але при тім лиш зовнїшнього ефекту масовими сценами, ансамблями, музикою балетовою, довжезними фіналами і т. п., так що справдї досить вірним есть назване Маербера деякими Нїмцями „ein Mukrotz“. Коли однак навіть відкине ся всї ті прикраси, цїлий ших бомбастичного ефекту, остане еще доволї велика скількість правдивої музики, такої музики, котра здорово думаючому музикови не позволить відсудити Маербера за взором заслїплених Ваґнериянів від всякого таланту.

Дирекция мийского театру не бояла ся великих коштів і трудів, яких вимагае виставa так великої спери, а користаючи з виступів п-ни Крушельницкої, знаної за границею знаменитої Валентини, думала, що співучасть одної визначної сили артистичної може опері запевнити успіх. Досьвід показав, що обчислене було хибне, опера не зовсїм дописала під зглядом артистичним, бо не було відповідного інтерпрета великої і тяжкої партиї Рауля. Партия ся вимагае тенора геройского, а що найменше тенора лїричного о голосї сильнім, зближенім до геройского (mezza characterе), а такого голосу п. Руссітано, котрий сьпівав партию Рауля, не мае. Поза тим також анї зовнїшний вигляд анї гра п. Руссітана не відповідають родови тої партиї, котру свого часу сьпівав славний колись Мержвіньскі. П. Руссітано так мало надав ся до тої партиї, що навіть славна, чисто лїрична арія в супроводї віолї (viola d'amour у нас заступлена звичайною альтівкою) не зробила в інтерпретациї сего сьпівака вражіня. Що-ж говорити про акт четвертий, де тілько сили треба видобути; в тім актї п. Р. не лише, що слабо сьпівав, але до того і зле грав, бо сьпівав майже все до публики, а не до Валентини, як се в акциї випадае. Тож не дивно, що при такім нездарнім Раулю вийшла Валентина в інтерпретациї п. Крушельницкої на першій плян, мов статуя виконана з мармору, а кінцева сцена четвертого акту удїлила, слухачам і видцям зворушень, які рідко зі сцени їм удїляють ся. Менші партиї виконали пп. Шиманьский (ґраф Невер) п. Ґромін (Марцель), а п-ні Марек (королева) і п. Ходаковский (Сен Брі). З названих артистів один п. Ходаковский дав креацию живу і правдиву, инші вокально були досить добрі, але поперестали лише на самім сьпіві. Одна п-ні Марек не могла вдоволити навіть дуже виробумілих слухачів: сьпівала не лише зимно і без тону, але навіть не дуже чисто. Вже лїпшою від неї була п-ні Ленцка, котра не зле відсьпівала каватіну в першім актї. Хори, особливо жіночі, були дуже добре вивчені і поконали трудности численних ансамблїв. Добре списала ся також орхестра ведена п-ном Спетріном. — *О. Б.*

— **Господарске Товариство краеве „Сїльский Господар“** в Олеську намірае скликати сего року у Львові загальне господарско-економічне віче. Щоби тоту справу можна наперед належито і основно обговорити, Видїл сего-ж Товариства скликуе довірочну нараду, котра відбуде ся дня 28. с. м. (в второк) о год. 11 перед полуднем в комнатах Товариства „Просьвіти“ у Львові (Ринок ч. 10.)

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаемо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляе Мавтнер ті насіня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 25—39

Мито на шовки

таке низьке, що ми висилаемо нашї шовкові матерії по найдешевших гуртових цїнах оплатно на метри і штуки. Новітні взірці чорні, білі, кольорові. Чудові фуляри почавши від К 1·2 . Прібки даром. Листове порто 25 сот.

Союзна фабрика шовків

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

32 (3. кор. надворні доставцї (Schweiz)

МАТТОНЬОГО

GIESSHÜBLER

природне алькалїчне щавове жерело.

4 7—16

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаемо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора виміни у Львові.

200 до 400 корон місячне

можуть заробити особи кождого стану по всїх місцевостях певно і чесно без капіталу і різака продаючи законно дозволені державні ефекти і льосы.

Оферти подавати до

Ludwig Osterreicher

VIII Deutschgasse 8 Buda pest. 138 7—10

РЕЗИДЕНЦЇЯ з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля вряз з сїножатию е на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Вел. о. Иосифа Фолїса, пароха в Скнилові. 27—4

ЛИПИ

з реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденне вже о г ині 8-ій горячі снїданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумірененших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Учениk V кл. гім. глядае лекциї до удїлюваня наук шкільних. Адрес: І. М. почта Медиличі, poste restante. 277 3—3

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймае ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляе **цимборії. Відновляе старі на сьвіжі** і виконуе всякі направки церкви. 481 45—52

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операциї. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Просимо дїй дирекцию дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19 143 12—12

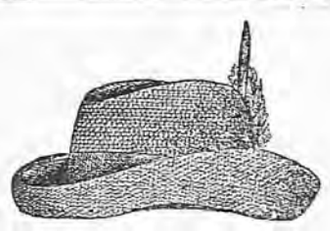

Фабрика Капелюхів

під фірмою

Антін Кафка

(давнїйше А. Кожелюжек

у Львові ул. Галицка ч. 4

(побіч катедри)

поручае **на теперішний сезон** капелюхи і цилїндри власного виробу **в наймоднїйших** фасонах і барвах по найдешевших цінах також капелюхи і цилїндри Р. С. Габіта, цїлком деякі цилїндра по 9 зр капелюхи в різних барвах по 5 зр, капелюхи льоденові з фабрики Аі Шіхлера в Граду і як найдешевш капелюхи для дітий.

Цінники на жадане даром і оплачено. 169 7—8

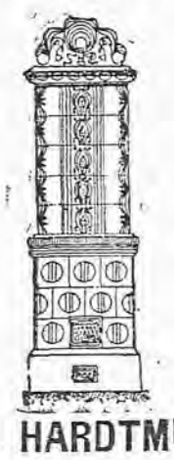

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премійоване.)

Від $\frac{26}{4}$ до $\frac{2}{5}$ до побаченя:

Природні знимки

Хіньскої війни.

Вступ 10 нб. 85

Мід натоку з власної пасїки висилае В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посїлатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя літра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 188 11—20

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадае брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 610 37—52

ЩАВНИЦЯ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ і ІНГАЛЯЦИЙНЕ

Лїченє водою і кефірово-жентичне. Перша гірска клїматична стация. Устроєнє поступове. Дезінфекция помешкань старанна. Сезон від 20 мая до 20 вересня. Води найсильнїйші, алькалїчно-солонові, із звісних своєю успішностию жерел **Йосифини, Магдалини і Стефана,** у всїх водомінеральних торговлях і аптиках. Замовленя на води і мешканя приймае

208 **ДИРЕКЦИЯ ГОРІШНОГО ЗАВЕДЕНЯ.**

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клґр. пущі за **6 н. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 90—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель Іваничани.

Весна 1903 **Літо**

ПРЕГАРНІ СЕРДАКИ

уборики і плащики діточі

в стилях гуцульскім і закопаньскім

поручае

БАЗАР КРАЄВИЙ

у Львові, ул. 3-ого Мая ч. 5.

Купуймо краеві вироби!

Промисл Краєвий

261 1—6

ЛЮБІНЬ.

Сїркові кунелї близь Львова.

Найсильнїші сіркові води на континенті. Кунелї бальнеольогічні. Для тих що потребують водного лїченя цілий устроєний віддїл гідропатичний під фаховою управою. Лїченє електричностию, массажем, інгаляцією. Кунелї рідні. Лічать ся не з незвичайним успіхом гостець, виниїня по анталгіях спухнення по звихненях і здомаганю зодзи сшїчену кулу, опасність, жіночі недуги металїчні затрівня, всякі недуги шкірні — Антака, почта і телеґраф в місци. Дойзд: Фіґлєвка Городка до Любіня 3 К. почтовий від зі Львова 1 К. 50 с. — На жаданя присилае дирекция проспекти дармо.

Отвор-не сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: Д-р **КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 3—10

Ново отворений **Спеціяльний** Ново отворений

СКЛАД ДИВАНІВ

під фірмою 161 8—10

МАҐАЗИН „AU PRIX FIXE“

Львів, Галицка 16

поручае Вповажаній П. Т. Публицї великаньский вибір преріжних родів **диванів, портиєр, фіранок, доптаків, лїнолєум, цирати, капи до столів і ліжок, ковдрів, покривала до подорожи, дерги на коні,** як також ріжнородних декорацийних предметів по незвичайно низьких цінах.

Пільги в сплатах після умови без підвишеня цін.

Цінники на жадане даром і оплачено.

Сензацийна новість! в пасажи **Миколяша,** в покою до снїдань **СТАНИСЛАВА ПОХМАРСКОГО** е Автомат Цитра, гарний мебель, спроваджена через комісову фірму І. **СВОБОДА** і І. **ПИСАРСКИЙ,** Львів, Свєнтуска 58 в. Цитра своїми мельодийними і милими звуками так упокоюче дїлае на слухача, що той анї не спостереже ся, коли „змахнув“ на снїданє з буфету приладженого апетитно знаменитими канапками і зимними перекусками безлїч тих канапок і перекусок та кілька чарок угро-вина, спіля зїсть зі смаком обід **знаменитий і здоровий,** по обідї випе кілька бомб чудового окоцїмера, а по **добрій вечері,** попращавши ся з численним товариством Панів і Пань, буде мав йдучи до домів в товариствї **мельодиї цитри.** Прошу тому Вповажану Публику самій пересьвідчити ся. — З поважанем: **Станислав Похмарский.**

ІВОНИЧ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО КУПІЛЕВЕ і КЛІМАТИЧНЕ в ГАЛИЧИНІ

(зелізнича стация „Івоничъ".)

Щ.ви солено йодов.-бромові і зелізисті, найсильнійші в Евр пі Положена гірс е. 6 0 м. над поверхностию моря. Заведене окружене з 0 морговим лісом чатинним. — **Средства лічничі:** Внутрішне ужите від із жерел Каролі і Амелії, купелі с лоно-йодові, солено газові (як в Наугаймі), боровинові і ігловоі, гідротерапія масаж, гімнастика лізнича, лічене електричностаю

Вказівки лічничі: Золи (scrophulosis) у всіх видах жіночі недуги, гостець, дна, кила, недуги костий і суставів, недуги шкіри і взагалі всякі недуги, котрі вимагають прилишення і побуджения віднова маєрні. Уладжене заведеня взірцево вигідні мешкання, осьвітлені електричні, водопровід, желізна вода до пятя. Служба Божа щоденно в місцевій каплиці. Знамінита музика Почта і телеграф в Заведеню.

Ліка і заведеня: Др Йосиф Верник і Др Юліян Станишевский, а окрім того 5 вільно практикуючих лік рів. Для вигоди гостий Заведеня удержує ся на зелізничій стації Івоничі експедитора Бюра Купілевий сезон від 20 мая до кінця вересня. В першім сезоні до 30 червня і в третім до 2 серпня мешкання дешевші. Увільнення від такси на основі свідоцтва убожества уділяє ся лише в першім і третім сезоні. Замовлення на мешкання, міжнародну в дусідньої і намул прийма і всяких пояснень уділяє: **Дирекция Заведеня жерельно-купілевого в Івоничи.** 564 1 6

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять літ отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що поправляючи своїх людий, поправите народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

564 24—32

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

АІДА

Вирів краєвий. **Вирів краєвий.**

554

100— 00 **суть найлучші узнані.**

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівні першої класи, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві ціни перевозу.

Информацій уділяють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, агент, ул. на Болові ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273 1—?

Отсим маю честь повідомити П. Т. Публику, що розширив я мою знану від 10 літ

Лїярню всяких металїв

і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже умірковаих цінах.

Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанєм 5 1 27 32

ТОМА МООС, Львів, ул. Сикстуска ч. 14.

ДО КАНАДИ

як також і до других заморских країв перевозить

найдешевше

загально звістна фірма

B. KARLSBERG

Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Заки хто купить шіфкарту, нехай перше порівнає мої ціни з цінами корабельних агентів. 212 10—10

АРТУР БАРТОШ

передше Кароль Хрістіянус

Львів, пл. Марійска ч. 7, біля Шковрона

Найбільший вибір новостий!

ПОРЦЕЛЯНИ, СКЛА ХІНЬСКОГО СРІБЛА і т. д.

Пору ає найдешевше на шлюбні виправи і пригагідні дарунка ювстовні і найпрактичнійші:

Сервіси порцелянові стодові від зр. 5 до зр 300.
Скло франц.ске, англійске і ческо в преріжних фасонах від найдешевших до найдорожшого.
Ґарнїтури до умивальні порцелянові, англійскі, май нікові.
Філїжанки до чаю і кави ко 15, 20 і вище.
Цукорниці кристалеві з лїгь кого срібла від 75 кр. д зр. 30.
Ґарнїтури на лїкер, пиво і вино від зр 1 до 25
Ґарнїтури на оцет і оливу від зр. 1, 1 20, 1 50 до 25.
Таци дерелляні бляшані, нікелеві, майолікові і з хіньского срібла від 35 кр. і вище
Кошички на булки і білети в великім виборі від 5 кр. до зр 15
Ґарнїтури на леди, компот і конфітури від зр. 1 20 до 25.
Жардинїєри і фляшки на цьвіти, венецкі і порцел. ні французскі, по ріжних цінах.
Ножі шведскі, англійскі і американьскі патентовані. НОЖИКИ десерові до тіст і овочів, ґарнірні, дешевші як у нежівників.
Етажерки і коші з хіньского срібла, кристалу і майоліки, пре ріжні від зр. 1 до 5.

Фабричний склад зелїзних меблів комнатних і огородових.

Взірці сервісів на бажанє до розпорядимости.

Велика виносичальня порцеляни, скла, хіньского срібла і т. в. без кавциї. 2. 5 7

ВПРОСТ ДО ДИРЕКЦИЇ

З ЗАМОВЛЕНЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ

ОБРАЗИ ЦЕРКОВНІ,

різьби і золоченє цїлих іконостасів, вівтарів, ківотів, проповідниць, тетраподів і пр. дальше внутрішне мальованє стін церковних, як також

ОБРАЗИ СЬВІТСКІ

до комнат, портрети олїйні і кредкові з натури і фотографії, пляни на церкви і каплиці і пр. виконує красно і артистично

ОДИНОКЕ РУСЬКЕ

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСЬКОЇ ШТУКИ

у Львові, Ринок ч. 34 II. п.

За виконані роботи товариство ґарантує.

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция Товариства у Львові і Товариство не послугує ся нїякими аґентами.

Товариство не послугує ся аґентами.

ТОВАРИСТВА — ЛЬВІВ РИНОК, Ч. 34. II. ПОВ.

37 8—20

5-літна письмена ґарантия.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий, американьский нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

ціком якість на рахунку, а 5 літною писемною гарантією. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий американьский нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв. Straparuhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелізничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за посилатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Достављик товариства ц. к. зелізничих урядників в Австрії. 260 2 2

ЦУКОРНЯ
ТЕОФИЛЯ ПІДГАЛИЧА

у Львові, ул. 3-го Мая ч. 17, *припоручає*

ПЕЧИВО

і всякі предмети відповідні до Великодних Сьвят

Торти або мазурки

Марципанові	від 2 зр. і вище
Нугатові, пуншеві і оріхові	
Макаронікові, дактилеві, мигдалеві каміяні і лїнові	
Хлібні, шоколядові, бишкоптові і Сахера	
Оріхові тверді і Шишінґер	
Рижові і пралїжкові	
Гато Провансе, Мокка, Довбуш Мікадо, Скирневацкий	

Пляцки з маку або сира . . . від 1 зр 50 кр. і вище
Пляцки з дріжджів перекладані всїляки ми конфігурами, цикатою і мігдалевою масою . . . від 2 зр. — кр. і вище
Баби з пареного тіста . . . „ 1 — „ „
Колачі з пареного тіста з розинками . . . „ — „ 50 „ „
Баранки і писанки з пукру . . . „ — „ 15 „ „

Як також значний вибір ріжних предметів приладжених до Великодних Сьвят по дуже низьких цінах.

Приполучаю також великий вибір десертових цукрів, компотів і горбатників та зі смаком вироблені цукелка і бомбоньєри по низьких цінах. Цукорня отворта від 7 рано до 12 і в ночи. Висилка на провінцію виконує ся з найбільшою старанностию

220 4—5

З поважанєм **ТЕОФІЛЬ ПІДГАЛИЧ.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 141—?

І. Свобода і І. Писарский

дім торговельно-комісовий і аґенційний у Львові, Сикстуска 58а

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, руми краєві і заграничні, коняки французски і угорскі, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria", каву солодову і Какао солодове „Maltosyna" (найновше, найдешевше і найлучше средство споживче для всїх, а іменно для малокровних і малолїтних), грибки краяні чески, до вареня як сьвіжі, есенції і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon", самограючі інструменти сальонові в ріжних цінах. 102 2 2

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛЇВ

Йосиф І. Ляйшкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново справаджені меблеві вози.

Дворове підприємство ц. к. австр. державних зелізниць. Спедиції всякого рода 219 6 14

Знане від 1868 року і розповсюднене

БЕРҐЕРА МЕДИЧНЕ

СМОЛЯНЕ МИЛО

узнане за найуспішнїйше средство против **недуг шкіри,** а особливо против **ріжнородних шкірних висипок** виробоване на хімічних богатьома практичними лікарями не лише в Австро-Угорщині, але також в Німеччині Росиї Франції, балканьских державах Швеции і т. Уживане Берґера смоляного Мила яко лїченичного средства щоби позбути ся луски з голови і бороди, до чищеня і дезінфекциї шкіри в загально принате. **Берґера смоляне мило** містить в собі 4 % деревної смоли і грубо відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях.

На упірні недуги шкіри

має уживати на місце тих смоляних мил з успіхом

Берґера медичного смоляно-сїркового мила

яко лагідне смоляне мило до усунена всякої нечистоти ляця, против висипок шкірних діточих, як також незрівнане косметичне мило до митя, купелів і до щоденного ужитку, служать

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить зверх, ґлїцерини і вищо ніжне парфумов ане.

На увагу заслугує теж:

Берґера панама-смоляне мило,

служа е до основного чищеня тіла з всякої шкірної нечистоти

Ціна штуки кождої сорти 35 кр. разом з поученєм як уживати. З богатьох наших **Берґера медично-косметичних мил** особливо заслугують на увагу: **бензинове мило** до виважаня ляця; **Бораксове мило** против сіметок, **Карбольове мило,** до вигладжування шкіри і яко дезінфекциине средство; **Берґера смерекове купелеве мило** і до митя; **Берґера діточе мило** з найменшою ілу (35 кр.)

Берґера Йодово потасове мило

против червоности ляця, міданости носа, висипок шкірних, свербячки шкіри; Мило на веснянки, Сірчано-молочне мило против всяких шкірних нечистот. Мило танінове против випадання волосся.

Берґера паста до зубів в рульонах,

найліпше средство до чищеня зубів, Nr. 1 для нормального стану зубів, Nr. 2 для курячих ціна 30 кр. Що дотичить прочих **Берґера мил,** то покликуємо ся на наш спосіб уживання.

Робимо уважними купуючих, що правдиві мила Берґера заміняють купці иншими дуже лихими. — Треба отже уважати, щоби не опаковано і на самім милї був охоронний знак, так як се в побіч. Підроблюваних не треба уживати.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Карлова Дїта, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Боратинського, Жигмонта Рукера, К. Склепіньского, К. Підевского, Едв. Брікнера І. Пінедеса, Симона Ган і Др. Зарицкого. В дрогеріях: Петра Миколяша і Сп., Г. Гріншпана, Ф. Травнфельднера, Ізидора Фруктмана, як також у всїх иншим аптиках Галичини. 184 8—12

The Beaver Line Rotterdam

Найдешевший, найзгрідніший і найскорший перевіз

!! до Канади !!

дають відпічні, скорі і почтові пароходи (кораблі) товариства „Бівер Лінія".

Ціни перевозу: до Квебек (Quebec) . . . зр. 76
„ „ „ Вінніпеґу (в Манітобі) . . . „ 94
„ „ „ Йорктону (в Ассинобої . . . „ 110
„ „ „ Едмонтону (в Альберті) . . . „ 131
„ „ „ Кальґарі (в Альберті) . . . „ 127
„ „ „ Прінц Альберт (в Саскачеван) і т. п. „ 121

Відізд з Ротердаму в кожду суботу. Інформациї у всяких дїлах уділяють контор: 119 10—10

„Beaver Line Rotterdam" 128 Wijnstraat.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Че ·· ьної. З друкарні Інституту „Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 82. Львів, Понеділок 14 (27) Цьвітня 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 н. за одну стрічку інсератову або за ої місце, а в „Дописах надіслане" по 50 с. — Подяки і тим подібні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

З країни башибожуків.

В цілій Македонії після найновійших вістий розгуляли ся башибожуки на добре і звідки нема їм стриму. Каймаками в по одиноких санджаках часто явно попирають їх насильства або навіть і самі поспілу з ними допускають ся в білий день насильств, до неба о пімсту вопіючих. Паша на те все глядить крізь пальці, бо й сам тим самим духом дише до християн, що каймаками і башибожуки. Часом про людске око видає якісь розпорядженя ніби то в оборонї справедливости, але їх виконування авї ему в голові пильнувати; часто навіть виїздить на довгий час зі свого вілаєту та дає повну волю каймакамам. Великий везир цілком безрадний. Нібито ладить ся скинути пашу, а то й не має его ким заступити, бо кождий инший буде не лїпший, і сам боїть ся башибожуків, котрі у Порти і в Дивані мають великі впливи та легко могуть довести его до упадку. А народ християньский тим часом гине-загибає, винятий зпід права Божого і людского, та в розпуцї рве ся до самооборони, бо, мовляв, на одно вийде загибати з заложеними руками чи гинути в борбі.

Факт без коментарів.

Стало ся в місточку Копичинцях в гусятиньскім повітї.

Дня 20 сїчня с. р., коли о. Михайло Струминьский, копичинецкий сотрудник, в епітрахили і з хрестом ходив по місточку з йорданьскою водою, приступив до него на улици мійский полїцияит, тикаючи ему в руки якесь візване гусятиньского староства. О. Стр. візваня, розуміє ся, не приняв, а полїцияит приніс его вечером до хати і лишив в кухни о. Стр—ого. Візване було таке.

N-r 40.468/902 Wezwanie. C. k. Starostwo wzywa ks. M. Struminski go z Kopyczyniec aby się dnia 23 Stycznia b. r. o godz. 10 przed południem w urzędzie tutejszym niezawodnie stawił i u podpisanego zgłosił względem przesłuchania w razie niejawienia się pod zagrożeniem grzywny 0 kor. Husiatyn dnia 11/1 1903. *Jagosiński.*

О. Стр. відослав візване почтою за реверсом (Ч. 103. д. 21 сїчня 1903) до гусятиньского ц. к, староства з жаданем, щоби ему, Русинови і рускому сьвященикови, виладжено візване по руски.

Дня 18 лютого с. р дістав він знов через полїцияита візване того-ж староства:

N-r 2568. Wezwanie. C. k. Starostwo wzywa po raz drugi ks. Michała Strumińskiego z Kopyczyniec, aby się dnia 28 lutego b. r. o godz. 10. przed południem w urzędzie tutejszym niezawodnie stawił i u podpisanego zgłosił względem przesłuchania, w razie niejawienia się pod zagrożeniem grzywny 10 kor. i odstawienia przez c. k żandarma Husiatyn dnia 16. lutego 1903 *Jagosiński.*

Се друге візване о. Стр. завернув гусятиньскому староству в рекомендованім листї (ч. 385. д. 19. лютого 1903) такого змісту:

Д. 18 лютого 1903 одержав підписаний карту з Сьвітлого ц. к. Староства під ч. 2568 по раз другий, однак на жаль на мові для підписаного незрозумілій — рівнож по раз другий. Звертає проте підписаний тов письмо з тим: Зволить ц. к. Староство виготовити его рускому сьвященикови і Русинови на его рідній мові, т. є. на рускій. Копичинцї д. 19. лютого 1903.

Відповідь наспіла д. 16 с. м., в сам страстний четвер, така: О год. 1-ій в полудне, коли о. Стр. вернув з церкви, прийшло до него двох жандармів; один станув в дверях сїний, а другий, Нїмець, війшов до хати і заявив, що має розказ доставити о. Стр—ого до Гусятина, виказуючи ся заразом дотичним письмом. На увагу о Стр—ого, що має тепер богато обовязків в церкві і від'їздити не може, жандарм — признати треба людяність Нїмця — радив сьвященикови поїхати добровільно без асистенциї, щоби минути сорому перед людьми. О. Стр. відповів, що може й поїде, тілько мусить поговорити з парохом, без котрого відомости і дозволу не може віддалити ся, ще до того в так горячий час. Показало ся, що таки не можна було поїхати до Гусятина, бо сотрудник в Копичинцях має окрему церков, в котрій его в таку хвилю нїхто не міг заступити.

В пятницю був спокій. Але вже у велику суботу довідав ся о. Стр. в церкві підчас богослуженя, що ждуть на него жандарми. По богослуженю сїв він зараз на фіру і поїхав сьвятити паски та вернув домів аж в ночи. Жандарми, не дочекавшись его, відійшли і через сьвята вже не приходили. Аж в середу д. 22 с. м. явив ся знов жандарм у о. Струминьского о 8-ій годині зрана та застав его в ліжку недужого, бо через надмірну працю і простуду наслїдком наглого зимна попав в інфлюенцу. Жандарм виказав ся наказом гусятиньского староства з дня 14 цьвітня 1903 ч. 6164 до команди постерунку жандармериї, підписаним комісарем Яґосїньским, щоби о. Стр—ого „sofort vorzuführen" до Гусятина. Хорий післав по лїкаря, а сей дав жандармови сьвідоцтво, що о. Стр. мусить лежати в лїжку.

Дня 23 с. м. вислав о. Струминьский таку телеґраму до президента міністрів д-ра Кербера:

Der Husiatyner k. k. Bezirkshauptmannschafts-Commissaer Jagosiński liess den Gefertigten während der Charwoche durch einen Gendarmen nach Husiatyn zum Verhöhr vorführen, da der Gefertigte auf die ihm in polnischer Sprache ausgestellte Voradung nicht erscheinen wollte, und an die Bezirkshauptmannschaft sich mit der Bitte gewendet hat, ihm die Vorladung in ruthenischer Sprache zustellen zu lassen. Statt einer Antwort befahl der Commissaer Jagosiński der Gendarmerie in Kopyczyńci mich sofort nach Husiatyn vorzuführen. Nur infolge meiner Krankheit hat die Gendarmerie den Befehl nicht vollziehen können. Bitte Euere Excellenz mich in Schutz zu nehmen und dem Commissaer Jagosiński wegen seines gesetzwidrigen Verfahrens einen Verweis zu geben. Michael Strumyńskyj, gr. kath. Pfarrcooperator in Kopyczyńci.

Наші посли також увідомлені о тій пригодї. Конець справи поки-що нам невідомий.

До відомости і ужитку наших послів у Відни.

Ц. к. староство в Старім Самборі розпорядженем своїм з дня 17 падолиста 1902 Ч. 18.978 повернуло руским урядам парохіяльним викази попысовых, виготовлені в язицї рускім, і зажадало нових в язицї латиньскім. В розпорядженю тім загрозило навіть, що сли би котрий сьвященик важив ся викази виготовити в иншім язицї як в латиньскім, то на підставі §. 11 патенту цїсарского з 20 цьвітня 1854 потягне его до строгої одвічальности, а за те, що викази первісно виготовлені були в язицї рускім, виткнуло сей поступок урядам парохіяльним яко чин кари достойний. В наслїдок сего богато сьвящеників, боячи ся кар, дійсно повідсилали за другим разом викази в язицї латиньскім. Ті знов сьвященики, що й за другим разом відослали викази рускі, отримали тепер наказ предложити сьвідоцтва уродженя і крещеня для всїх попысовых і то для кождого осібне в дословних відписах метрикальних. Такі накази дістали вже уряди парохіяльні в Старій Соли і Стрільбичах. Один з них наводимо в дословнім відписї.

L. 21.547 Stary Sambor 27/III 1903. Do Wielebnego gr. kat. Urzędu parafialnego w Strzelbicach. — Wzywam uprzejmie wiel. Urząd parafialny, aby w jak najkrótszym czasie a najdalej do dni 14 przedłożył mi do użytku urzędowego exoffo wierzytelne odpisy z ksiąg urodzonych t. j. metryki urodzenia i chrztu św. dla poniżej wymienionych osób urodzonych i ochrzczonych w tamtejszej parafii a to: Wasyla Brutki, Piotra Dusznego, Wasyla Haszczyszyna, Stefana Pirko, Wasyla Krochtiaka, Iwana Pirko, Michała Nacułycza, Wasyla Zabłockiego, Iwana Haszczyszyna, Iwana Chytia, Leontija Ralki, Michała Kostura, Mikołaja Janiowa, Iwana Serniwki, Hrycia Kunyka, Iwana Łużeckiego, Iwana Papłyka, Mikołaja Kapralyka, Petra Soroki, Hrycia Dziurmana, Hrycia Maleckiego, Mikołaja Szyszyka, Michała Krochtiaka, Iwana Stebelskiego, Michała Zabłockiego, Mikołaja Halkowa, Wasyla Chomika urodzonych w roku 1884.

Як розпорядженє ц. к. староства в Старім Самборі з дня 17 падолиста 1902 число 18 978, так і розпорядженє з дня 27 марця 1903 ч. 21.547 есть грубим нарушенем прав руского языка. Артикул XIX законів основних виразно орікає: „Держава узнає рівноправність всїх мов краєвих в школї, уряді і публичнім житю. Найвисша постанова Ц. В. Цїсаря Франца Йосифа І. з 10 цьвітня 1861 ясно приказує, що „всї ц. к. власти і уряди обовязані суть рускі письма приймати і залагоджувати так, як закон велить". Розпорядженє Міністерства з 20 грудня 1869 Ч. 12 466 постановляє, що урядам автономічним лишає ся вибір мови, якої належить уживати в переписках урядових. Уряди парохіяльні суть уряди автономічні, отже рускім урядам парохіяльним запоручена есть свобода уживати в своїм урядованю мови рускої. — Розпорядженє Міністерства справ внутрішних з 5 червня 1869 Ч. 2.354 в осібнім §. 5 виразно зазначує, що „всї істнуючі приписи що до кореспонденциї властий, урядів і судів з сторонами, з властями недержавними, корпорациями і громадами обовязують на дальше і їх отсе розпорядженє не нарушає."

В супереч всїм тим постановам ц. к. староство в Старім Самборі накидає рускім урядам парохіяльним мову латиньску на урядову, котра не має навіть права горожанства ані в державі нашій ані в краю.

Сконфісковано.

Про розумне вихованє дїтий.

[*Лист Льва Толстого до родички.*]

Люба С.! Я дуже був рад, що міг на розум поговорити з І. [з чоловіком адресатки — *Ред.*] про вихованє дїтий. Ми оба згоджуємо ся в тім, що дїтий треба як найменше учити. Коли би дїти росли без науки звісних річий, не було би ані в приближеню так погано, як те, що майже всїх дїтий стрічає, особливо тих, котрих вихованем правлять матери, не розуміючи ся на річах, яких учать ся їх дїти. Вони западають на нестравність і доходять до того, що їм наука обмерзає.

Дитина нехай учить ся, коли має охоту до того, що робить. Без сего є наука не щастем, страшним нещастем, котре веде до каліцтва душі. Змилуйтесь, люба С., коли не цілком згоджуєте ся зо мною; даю Вам слово, що я не писав би о тім до Вас, коли би се не була річ так величезної ваги. Передовсїм повірте свому чоловікови; він цїлком розумно глядить на справу.

Алеж бо звичайно на се так відповідають: Коли не вчити дїтий, то чим же їх занять? Чи мають з сїльскою дїтворою грати ся в кістки та переймати від неї всїлякі дурниці і мерзені слова? — При нашім „паньскім" способі житя має така бесїда почасти слушність. Але чи справдї треба привичаювати наші дїти до паньского способу житя і давати їм се почути, що всї їх потреби хтось якось заспокоює так, що вони самі нїяк не творять ся до працї?

На мою гадку до добрего вихованя доконечно потрібно, щоби дитина зрозуміла, що все, чого вона потребує, не спадає готове з неба, а робить ся працею других людий. Зрозуміти дитинї, що всьо, чим вона живе, походить з працї других людий, котрі її ані люблять ані знають, — се за богато для дитини (дав би Бог, щоби вона се зрозуміла, коли виросте); але зрозуміти, що той відомий горнець, на котрім воно сїдає, нянька чи покоївка виносить і чистить зовсїм не з смаком, що ті черевики і берлячі, котрі воно завсїгди взуває чисті, так само чистить хтось не з любови до него, тілько з якоїсь, ему цїлком незрозумілої причини, — се вже може й повинна дитина зрозуміти, ба й повинна стидати ся того. Коли вона не стидає ся того і дальше всього уживає без власної працї, то се найгірший початок вихованя, що на цїле житє лишає глубокі слїди. Але зарадити сему дуже легко; і ось я, що — висловлюючись поетичним виразом — стою на порозї смертя, прошу Вас: зробіть се для своїх дїтий! Нехай Ваші дїти роблять собі всьо, що могуть: нехай самі виносять за собою нечисть; нехай собі самі наливають свої дзбанки та миють їх; нехай спрятують у своїх комнатах, чистять свої черевики і одїж, накривають собі до обіду і т. п. Вірте менї: хоч як дрібними могуть видавати ся сї річи, але вони для щастя Ваших дїтий мають більшу вагу, ніж французский язик або істория і т. п.

Правда, що тут заходить одна дуже велика трудність: дїти лише те роблять охотно, що роблять батьки. Длятого прошу Вас: робіть і Ви те все! За тим підуть зараз дві дуже важні річи: дїти будуть могли менше вчити ся, коли будуть мали час занятий найпожиточнїйшою і найприроднїйшою роботою, і будуть виховувати ся до простоти, до працї і независимости. Прошу Вас, робіть так! Зараз від першого місяця будете вдоволені, а дїти ще більше. А коли до сего можете додати ще якусь роботу в полї, от хоч би тілько в огородї, то буде дуже добре, хоч се буде часто лише розривка.

Найлїпші школи признають конечність, щоби дїти самі дбали о свої потреби і виносили нечисть за собою; оттак в одній сам управитель дає приклад з себе. Вірте менї, без сего неможливе моральне вихованє анї сьвідомість, що всї люди є братьми і нам рівними. Дитина може ще зрозуміти, що дорослий чоловік, банкир чи токар, артист чи сторож, котрий своєю працею утримує цїлий дім, звільнює ся від робіт, котрі би ему перешкаджали весь свій час віддавати своїм зисковним занятям. Але як дитина, недосьвідчена і неспосібна ще щось путного вивести, як вона може собі пояснити, що другі роблять за ню те, що вона сама повинна зробити? Одиноке пояснене для неї буде те, що люди поділені на кляси, на панів і на слуг; і хоч би ми їй не знати кілько правили словами про рівність і братерство людий, весь лад її житя від ранка до ночи, від снїданя до вечері, показують їй противне. Дитина не лиш перестане вірити, що її старші правлять о моральности, вона в глубинї душі бачить, що всї ті науки — то лож; вона перестане вірити родичам і учителям, а вкінци цїлком не буде вірити в потребу якоїнебудь моральности.

Ще одна замітка: Коли не можна всего робити, що я указав, то треба дїтям бодай такі річи казати робити, з котрих занедбаня самі зараз таки почують шкоду. Нпр. коли одїж і черевики не вичищені перед виходом, то мусять дїти лишити ся дома; коли не принесуть собі води і не помили собі начиня, то й пити не буде що анї з чого.

Передовсїм не бійте ся, що будуть з Вас сьміяти ся! Девять частий всего злого на сьвітї роблять люди через те, що боять ся наразитись на сьмішність, коли би того не зробили.

„БОРАСОЛ" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогериї і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛАП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 197 16—20

Ещe більше обиджаючим є розпорядженє ц. к. староства старосамбірского з дня 27 марця 1903 Ч. 21.547, котрим жадає предложеня сьвідоцтв метрикальних для всїх попи сових. А що розпорядженє те вислано тілько до тих сьвящеників, котрі відослали рускі викази пописовних, то річ ясна, що ц. к. староство в Старім Самборі хоче в той спосіб обійти тілько права руского язика. Та жаданє те есть цїлком безосновне і противзаконне. Щоби уряди парохіяльні обовязані були предкладати поєдинчі сьвідоцтва метрикальні для всїх пописовних, на се нема ніякого закона анї розпорядженя, тай само ц. к. староство в письмі своїм з 27 марця 1903 Ч. 21.547 не покликує ся на жаден закон анї рескрипт власти висшої.

Ц. к. староство в Старім Самборі поступило тут собі на власну руку і против інтенцій навіть самого ц. к. правительства. Викази пописовних робить ся на відповідних до того друках, котрі видає само правительство. А що друки ті суть польско-рускі, а не латиньскі, то правительство само признає, що викази ті належить писати в однім з краєвих язиків, отже і в рускім а не в латиньскім. Еще яркійшу цїху самоволї носить на собі розпорядженє ц. к. староства в Старім Самборі з дня 27 марця 1903 Ч. 21.547, жадаюче від урядів парохіяльних предложеня сьвідоцтв метрикальних для всїх пописовних. Если дїйсно зайшла потреба того, то длячого ц. к. староство не зажадало таких сьвідоцтв від всїх урядів парохіяльних, а тілько від тих, що предложили викази пописовних рускі?

Сконфісковано.

Длятого Товариство політ. Народна Рада в Старім Самборі на підставі §. 2 е) свого статута відносить ся сею дорогою до наших послів і просить, щоби сповукали правительство вглянути в сю справу та ц. к. староство в Старім Самборі за безправне єго поступованє потягнути в одвітній дорозї до одвічальности.

Від видїлу Народної Ради *О. Іван Яворский*, голова. *Василь Волосяньский*, справник.

Справи австро-угорскі.

Вчера 26-ого с. м., зібрали ся в Празї мужі довіря молодоческого сторонництва, щоби порішити справу парляментарної тактики. З'їзд сей, як звісно, попередила жива публїцистична і вічева борба двох напрямків серед молодоческого табору: радикального і опортунїстичного. Обі сторони старали ся так дорогою преси як і вічевої аґітації прихилити ческу опінію на сторону своєї тактики, а в результаті скінчить ся мабуть на компромісї. Опортунїстучні політики молодоческого клюбу, що зразу цїлком заявляли ся за залишенем всякої справдїшної опозиції і за повним виключенем обструкції, побачили ся приневоленими через аґітацию радикалів до змінн свого становища і до вивішеня на своїм прапорі політики „свобідної руки". Проголосив се один з провідників опортунїстичного крила і голова молодоческого парляментарного клюбу д-р Пацак, стаючи перед своїми виборцями в Кутній Горі. При тім вияснив д-р Пацак, що під політикою „свобідної руки" треба розуміти таку політику, щоби парляментарний клюб міг уживати обструкції або залишити єї після потребн хвилї і ситуації та після свого узнаня. Розуміє ся, що се становище основно відмінне від того принципіяльного відкидуваня обструкції, яке перед місяцем проголосив другий проводир опортунїстичного крила, д-р Крамарж, а затим і належить вважати, що молодоческі опортунїсти, побоявши ся радикального успособленя виборців, таки скапітулювали вже з гори, ще перед рішенем з'їзду мужів довіря. Вправдї капітуляция їх не цїлковита, бо не прихилили ся вони ще в цїлости до крайного жаданя радикального крила так, що в дїйсности скінчить ся мабуть — як вже сказано — на компромісї і політика „свобідної руки" буде золотим мостом між крайними дорогами двох соперничаючих молодоческих крил. Що сю середну дорогу вибере вчера зібравшийся з'їзд молодоческих мужів довіря, се тим радше треба здогадувати ся, що сили обох таборів на з'їздї менше-більше рівні. Вправдї значна більшість мужів довіря з Чехії настроєна радикально, однак знов умірковний табор має за собою переважну часть послів, як і мужів довіря з Морави та Шлеска, де задля слабшого політичного осьвідомленя тамошних Чехів загалом панує острах перед усякою рішучою і ясною політикою. На всякий спосіб завтра буде квестия ческої політики рішена.

На Угорщинї ситуация рівнож проясняє ся. Міністер-президент Сейль окупив ся опозиційним партиям чималим окупом значних уступок і вспів успокоїти їх тим о стілько, що тепер в рядах обструкції остають ще лише партизанти Угрона. Обітниця перенесена всїх офіцирів мадярскої народности з Австрії до Угорщини і установленя в спільній армії на Угорщинї мадярских державних емблемів і відзнак, як і заповіджене скорочене військової служби до двох років видали ся мадярській опозициї вистарчаючими поки-що здобутками за ухвалене рекрута і буджетової провізорії. Президент палати послів ґр. Апонїй, враз з лївим крилом лїберального сторонництва залишили фрондувати, в заміну за що хтось з сего крила ввійде до зреконструованого кабінету, котрий через се лише зискає на силї і підпорі. Партия независимости також схиляє ся до залишеня обструкції, а з'ізольовані Угроністи певне не потрафлять перевести успішної обструкційної борби. Так Сейль сподїє ся мати незадовго державні конечности полагодженими.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Царгород. Порта одержала вість, що в битві з болгарскими ватагами дня 10 цьвітня під Смердешом ранено б. президента македоньского комітету Сарафова. Турки шукають за ним енергічно. Сарафов має укривати ся в касторийскім повітї монастирского вілаєту.

Скопля. Під Прадовицами прийшло до битви між турецкими військами а болгарскою ватагою. Борба була завзята. Болгари стратили 93 людий, Турки 14, а 16 турецких жовнїрів є ранених.

Софія. Говорять, що граничну сторожу скріплено і покликано резервістів 14 полків. Говорять також, що між болгарским а турецким військом прийшло до острого конфлїкту.

Манджурия.

Лондон. Дневники домагають ся, аби правительство рішучо виступило против нових жаданъ Росії в справі Манджурії. Standard пише, що анґлїйске правительство не може позволити, аби Росия забрала Манджурию. В наслїдок поступованя Росії можуть вибухнути поважні конфлїкти, а хіньска справа може знов статись актуальною.

Вашинґтон. Державний секретар Гай одержав від президента Рузвельта інструкції в справі Манджурії. Урядники державного департаменту говорять, що Америка безусловно не прилучить ся до спільного протесту.

Пекін. Заступники Анґлії і Япану радили кн. Чінови обставати при удержаню в Манджурії стану, який був перед війною. Радили ему також, аби відкинув жаданє Росії.

Побіда Словінців.

Терст. При вчерашних виборах до міскої ради (заразом сойму) з сїльских округів вибрано 6 словіньских кандидатів против Італійців. Вибрані одержали до 900 голосів більшости.

Зміни в Росії.

Варшава. Ґенерал-ґубернатор Варшави ґенерал Чертков видав до військ варшавского округа розказ, в котрім подає до відомости, що за дозволом царя виїздить до киівскої ґубернії, а команду по ним обійме ґенерал Пузиревский.

Едвард VII. в Римі.

Рим. Нині приїхав тут король Едвард VII. Сему побутови анґлїйского короля в Римі приписують велике політичне значенє, а сензацию викликує факт, що римска курия згодила ся на се, що король прямо з Квіринялу, де буде мешкати, приїде до Ватикану, аби відвідати папу.

Говорять о політичнім зближеню Італії, Анґлії і Франциї, подиктованім подіями на Балкані і помочию, яку Анґлія має дати Італії на Середземнім моря.

Виборчі розруси.

Мадрид. Вчера відбули ся в Іспанії вибори до парляменту. В многих місцевостях вибухли грізні розруси.

Від Адміністрациї.

При зближаючій ся змінї місяця просить Адміністрация о вчасне відновленє передплати за місяць май, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

НОВИНКИ.

— **Як се розуміти?** — З нагоди нинїшного концерту п. С. Крушельницкої і львівского „Бояна" в сали фільгармонії, крім руских афішів розлїплено по Львові і польскі. На превелике диво слова з руского афішу „на дохід будови українъско-рускоro театру" переложено в польскім афіши словами: „na dochód budowy ludowego teatru". Ноторично звісна у Львові річ, що „ludowy teatr" се істнуюча у Львові институция польска, з явною польско-національстичною тенденцією. Годї нам отже припустити, аби руска сьпівачка п. Крушельницка та руске товариство „Боян" могли давати концерт в дохід людового польского театру на Руси, як рівнож годї припустити і се, аби аранжери сего концерту могли посунути ся до невмісного підступу для збаламученя польской публики, як се вже закидає навіть нинїшний Kuryer Lwowski. На всякий спосіб компетентні круги з „Бояна" повинні постарати ся як найскорше вияснити сю неясну справу, щоби до рускої институції і загалом до рускої імени ніхто не міг навязувати закиду не чесного виманювання гроший з кишень чужої і з нами на военній стопі стоячої суспільности.

— **Кріза в намісництві.** До Kurjer-a Lwowsk-ого доносять з Відня, що намісником напевно буде ґр. Андрій Потоцкий, але єго номінация не скоро наступить. Що-до становища маршалка краєвого, то вигляди хитають ся між ґр. Станиславом Баденім а ґр. Здзіславом Тарновским. Противно орґан ґр. Пінїньского Gazeta Narodowa з суботи називає всї вісти о кріз в намісництві дневникарскими сплетнями. Намісник міг би уступити „або, коли би сам подав ся до димісиї, або димісіоновано єго против єго волї". Отже G. N. заповідає, що ґр. Пінїньскай „сам до димісиї не подасть ся", іменно в сій хвили, бо не хоче зробити сатисфакциї п. Дашиньскому. О другій евентуальности — пише G. N — нема навіть бесіди.

— **Обуряюче.** В селі Л. львівскої архієпархії помер сьвященик. Лишила ся вдова і мешкала, як звичайно бувае, попри адмінїстраторі на попівстві. Прийшов час, коли ерекціональні ґрунти віддає ся в аренду на час т. зв. intercalare. Вніс оферту адмінїстратор, внесла й вдова і вона утримала ся. Се адмінїстратора так розлютило, що дня 25. марця с. р. звелїв їй до вечера забрати ся з попівства під загрозою, що повикидає її річи на двір. І справді, коли безпомічна вдовиця пішла чи поїхала до своєї доньки, адмінїстратор, о. Б., казав повиносити її річи на двір, повипускати худобу зі стаєн — хоч до сего не мав найменшого права, бо господарскі будинки належать до вдови, скоро вона взяла ґрунт в аренду, — та позамикати стайні. Аж двір змилосердив ся над вдовою та забрав вигнану худобу до себе.

— **Місия оо. Домінїканів.** З під Львова доносять нам, що господарка оо. Домінїканів в своїй посілости у Бірках домінїканьских викликує велике огірченє серед місцевого і доколичного руского населеня. Щоби притягнути „той почцїви людей" до свого обряду і народности, старають ся вони на кождім кроці понизити руский обряд. В тій цїли устроюють на руске Різдво польованє уживаючи до нагінки слуг руского обряду, з тій цїли велять тим слугам на рускій Великдень орати на своїх ланах, скородити і сповняти инші подібні роботи. Вправдї на донесене ординариату одного руского сьвященика, котрий бачив на Спаса руских робітників на домінїканьских полях, ті практики на короткий час устали, але тепер знов оо. Домінїкани знасиловують бруталъно релїгійні обовязки руских слуг і в рускі сьвята заставляють їх до найтяжших робіт. Бідні Русини мусять зі слезами в очах обробляти у свое сьвято польских ксьондзів, котрі в додатку не хотять для громади анї відступити ґрунту під будову школи, анї продати на сю цїль будинку мурованої коршми, хоч Русини дають їм вже 2000 зр. Польскі ксьондзи волять той будинок завалити, а не допустять, щоби Русини трохи просьвітили ся. Річ певна, в темноті лекше оо. Домінїканам сповняти свою „цивілїзацийну" місию.

— **„Cegielki"** на польскі костели і капліцї починають кружити по всїх школах східної Галичини. До нашої редакциї надіслано на оказ такі „cegielki", видані парохіяльним урядом в „Górze św. Jana" і в Radziechowie, причім поінформовано нас, що все учительство прямо засипане тими квітками з порученем, щоби розданати їх поміж шкільну дїтвору по 4 сотики. Супроти сего, в многих руских школах поустановлювано учителями і учительками Поляків, в тій цїли, щоби на рускій земли заводили Польщу, проте звертаємо сею дорогою увагу родичів руских дїтий, щоби не запомагали своїм грошем польских костелів, коли ми не в силї нераз своєї рускої церковцї побудувати. Особливо рускі сьвященики повинні поучати о тім своїх прихожан, тямлячи, що певно ні один з них не поважив би ся висилати руских цеголок на Мазури.

— **Про страйк в Турції** дістали ми вчера таке письмо з дня 23. с. м. Від понеділка згладно середи страйкують робітники при будові зелїзниці Львів Самбір-угорска граница у фірми „Ziembicki-Redlich et Comp." Всї робітники сконцентрували ся в Турці (около 1000). Підприемство жадає праці від 5 годин рано до 7 вечером, робітники жадають від 6 годин рано до 6 вечером. Дня 23 с. м. тревали переговори цїлий день але не прийшло до згоди. Староство поводить ся дуже легально, зарядило навіть на свій рахунок видане робітникам 1200 бохонців хліба. Жандармерию сконсиґновано з цїлого майже повіту. Робітники заховують ся спокійно. По неудалих переговорах відійшли робітники д. 23. с. м. о год. 6 вечером до Старого Самбора, щоби забрати робітників з цїлої лінії зелїзничої також від фірми Weinera, і заповіли, що прийдуть на другий день около полудня в більшій силї на дальші переговори. Нині (24-ого) около годинн 10 перед полуднем наспіла телеґрама з Лопушанки, що в дорозї до Турки знаходить ся около 5000 робітників. Мешканцї занепокоєні, а особливо жиди збирають для робітників хліб і звозять до уряду громадского. Приходить 26 жандармів еще з одним офіцером. Після наспівших вчера телеґрамів приїде сегодня пополудни посол Дашиньский, підприемець Редліх (мілїонер), шеф будови тої зелїзниці Косїньский, проводирі социялістичні з Перемишля і кількох справоздавців з ріжних редакций. Як страйк скінчить ся не знати — здаєсь, що побідою робітників бо поступають дуже спокійно і добре тримають ся. О дальшім перебігу донесу.

— **Конець страйку.** Після донесень до львівских дневників страйк робітників при будові зелїзниці Самбір-Ужок скінчив ся вчера. Робітники осягнули то, чого домагали ся. Нині, в понеділок стануть всї до роботи.

— **Про Гекайла,** голосного тепер авдітора, писано, що він є Литвин, але виховував ся в Станиславові. Отже дістаємо з Станиславова таке письмо: „З якої Литви Гекайле походить, того не знаю; але знаю, що єго батько був в Станиславові комінярем, і для того він тут ходив до ґімназиї. Єго мати разом з зятем ще й тепер виконує комінярску професию. — *Р.*"

— **Пожар Микулинець.** Коротку вість зі суботи про страшну катастрофу, яка постигла містечко Микулинці, доповняємо отсими подробицями. Пожар розпочав ся в пятницю около 10-ої рано в ринку у столяра Маєра Полїсюка, а після иншого донесеня в жидівскій пекарни, де замість звичайного надівскій пекарни, де замість звичайного надівскій пекарни, де замість звичайного над

ся чотирнайцятий міжнародний конґрес медичний, в котрім взяло участь поверх 300 лїкарів з Нїмеччини і Австрії. — Липскі дневники доносять, що наслїдник саксонського престола, Фридрих Август, призначив своїй бувшій жінці, кн. Люїзі, ренту в квотї 30.000 марок з власних фондів. — Сестра анґлїйского міністра, Мері Екерс, упала з роверу і убила ся на місци. — Староста в Ярославі, Август Ящуровский перейшов в стан супочинку.

— **Концерт „Сокола“**, що відбуде ся в середу дня 6 мая с. р., відзначає ся красною і незвичайно богатою програмою. Вже сама саля Фільгармонії, в котрій сей концерт буде виконаний, становить поважну атракцию. Побіч приготовлених вправ ґімнастичних вільних, на американськім, вільностоячім дручку і на кони, виставить „Сокіл“ незвичайно сильний хор мужеский, зложений з поверх 60 сьпіваків. Коли ще до того додати, що виконані будуть найбільші рускі композиції хоральні, як „Косар“ і „Іван Гус“, і коли узглядпити, що в концертї возьмуть участь дві орхестри (Фільгармонії і військова), то не згадуючи о перворядних силах сольових, показуєсь, що наш „Сокіл“ виступає з концертом, якому належить ся щире поперте як найширших кругів рускої суспільности.

— **З драматичного Кружка в Станиславові.** В пятницю дня 1 мая н. с. відбуде ся в сали театральній ім. Монюшка в Станиславові заходом драматичного кружка аматорске представленя. Відограні будуть дві одноактівки: „Баркарола“, драматичний образець в одній відслонї, 2) „З розпуки“, комедия в одній відслонї. Між штуками відограє Вп-на Мандичевска фортепянове сольо, а панї Геттерова вісьпіває сольо меццо-сопранове. — З огляду на вдачну гру звісних вже нашій П. Т. публицї аматорів, просить ся о громадну участь публики так місцевої як і доокресної.

— **До Русинів дрогобицкого повіту!** По довгих заходах, по кількоразовім відкиненю, і то вже в остатних часах, статутів „Дрогобицкої Ради“, „Підкарпатскої Ради в Дрогобичи“ і т. п., можемо наконець приступити до основання політичного товариства в нашім повітї. На внесенї до ц. к. Намістництва у Львові дня 27 марта 1903 статута політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада“ до дня нинїшного не надїйшла до членів основателїв заборона, отже по мисли закона може товариство уконституовати ся. Тож запрашаємо по мисли §. 9. і постанови переходової статутів на перші загальні збори товариства „Дрогобицка Народна Рада,“ котрі відбудуть ся дня 4 лат. мая 1903, в понедїлок по неділї Мироносиць о годинї 12 в полудне в комнатах „Руского Касина“ в Дрогобичи. У кого руске серце, кому дорога доля рускаго народа в нашій Дрогобичинї, чи то хлоп чи інтелїґент чи сьвященик, просимо на загальні збори. Просимо дуже о найчисленнїйшу участь в перших зборах і в дальшій працї товариства, а тодї після „Христос Воскресе!“ котрою зачнемо загальні збори, а котра тепер лунає по всій рускій землицї, буде віщуном воскресеня політичних прав рускаго народа в дрогобицкім повітї О. *Іоан Мудрак* з Губич. О. *Михайло Бачиньский* з Рінчиць — в імени прочих членів основателїв.

— **Стоваришене функціонарів автономічних** в Галичинї розвивав ся дуже успішно. В протягу трох місяцїв свого істнованя позискало оно повну сотку членів з усїх урядів автономічно, як з виділу краєвого, магістратів, краєвих шпиталїв і повітових рад. На чолї спису членів находимо назвиско Вп. Посла до краєвого сойму, члена виділу краєвого, совітника п. Михаїла Ґлїджука, котрий молоді стоваришеня оточує як найбільшою опікою і всюди усильно попирає. В початках мая с. р. відбудуть ся надзвичайні загальні збори, в цїли остаточної орґанізациї і взаїмного пізнаня членів. Зголошеня приймає і всяких пояснень удїляє Виділ стоваришеня у Львові в льокалю власнім при ул. Скарбківский ч. 43. в партері. За Виділ: *Н. Савицкий*, заступник голови. *Лютошевский*, за секретаря.

— **До Хв. редакциї „Русского Слова“.** Надіслано нам оповістку з просьбою о поміщене: Сею дорогою звертаємось до редакциї „Русского Слова“ з уклінною просьбою, щоби нам своєї часописи не насилала, а то: 1) З причини своєї москвофільскої тенденциї, котра нас обурює. Ми тут мешкаємо на самім Збручи, зачуваємо дещо з царства кнута, знаємо, як москалї наш народ гноблять і нищать, знаємо також, яка пропасть ріжниць межи нашим народом по Дон а Москалями з глубокої Росиї і тому не хочемо нї політичного нї літературного „единства“. 2) З причини премудрости „Русского Слова“, що осьмілюєсь дзїбунїти о справах церковних і напастує „Місіонаря“, котрий у нас має 16 передплатників. 3) Осьмілюєсь бути безличним і ганьбить „Свободу“, що в нашим орґаном! Впрочім нехай нагадає собі, що ми в минувшім роцї завернули „Русское Слово“ з дописков: „Русского сьмітя не потребуємо“, а може собі уявити, як ми оцїнюємо дїяльність тої часописи. *Члени читальнї в Сидорові.*

— **Наші заточники з Нового Санча** пишуть нам: Днесь засилаєм з далекого заточеня всїм братям і сестрам нашим на Руси-Українї сердечне „Христос воскресе“. За память нашого народу для нас, за его поміч в тяжкій нашій борбі з здеґенерованими противниками, почуваємось до сьвятого обовязку дати і з нашої сторони докази, що сповнямо зглядом братії нашої на вигнаню всї обовязки і горнемо всїх теплим а сердечним словом і серцем в одну велику громаду, що дбаємо о всї їх народні і релиґійні потреби. А положене се дуже а дуже цїкаве. „Галичанин“ в компанії подібних ему приятелїв кинув нам прилюдно в очи закиди атеїзму, социяльізму, а „Русское Слово“ навіть в сліпій ненависти закинуло „биті за молитву“. А нїхто з них не прийшов подивитись, що наші „атцї“ власне спонукують нас до того, що, аби в Н. Санчи, де маємо пароха о кільканацять кільометрів, мати на Великдень богослуженє і осьвячену паску, мусимо аж з Перемишля просити сьвященика; а для пароха сандецкого заточенцї місцеві становлять не парохіян, але — як звольнили раз прилюдно відозвати ся — „заволоків“. Чиж так поступають атеїсти? Яку вагу належить нам на заточеню привязувати до обряду, з яким пієтизмом відноситись до всего, що наше пигоме, то зрозумїє кождий. Товариство мусить старатись о сьвященика, мусить уважати, щоби в кождій хатї були наші книжки, щоби дїти хрещено на наш обряд, щоби члени хотяй сьвяту Евхаристию приняли від свого сьвященика, а вкінци користати з кождої нагоди, щоби людий розсїяних по кутах хотяй раз або два рази на рік стягнути в свої комнати, щоби не дати їм між чужим населенем розплинутись. І так на наш поклик: „братя, перший раз устроюємо спільне сьвячене в комнатах Просьвіти в Новім Санчи!“ — явились наші люди з усїх закутїв западної Галичини, з Ясла, Горлиць, Грибова, Доброї, Старого Санча, Дембіци, Мельца, станули на наш зазив люди, котрі літами не чули пісні „Христос воскресе!“. Комнати Читальнї заповнились по береги, а до зібраних поплинули слова сьвященика о. д ра Уруского о значінню і поважанню свого обряду, п. п. Лїпиньского і Яворского, котрі витали вигнаньців сердечним, теплим словом, а сльози в очах зібраних сьвідчили, що розуміють добре, де для нас і для них шукати воскресеня. Так сьвяткують заточенцї, котрі спомином одного такого дня живуть знов довго а довго і в такій хвилї шукають сили до дальшого житя бутя між чужими. А наша суспільність нехай буде певна, що і тут не дамо ся, що не в силї будуть нас зломити нї згнобити нїякі ворожі сили, бо ми їдемо вперед за прапором, на котрім ясніють золоті букви: „Душу тїло ми положим за нашу свободу, за віру предків наших і за наш нещасливий, винятий з під права народ!“ А праця наша най сьвідчить, що ані разу девізи сій не спроневірилисьмо ся, що завсїгди памятаємо, чиї матери ми дїти безталанні. — Новий Санч дня 25 цьвітня 1903. — *О.*

— **Виділи філії і Читальнї Просьвіти в Новім Санчи** складають Всечестнїйшому Отцу Д-рови Іванови Урускому, префектови гр. кат. семинарії в Перемишли, сердечну подяку за ласкавий приїзд на Великодні сьвята до Нового Санча, де в заступстві о. Лехицкого неутомимо трудив ся і причинив ся до звеличаня торжества Воскресеня Христового на Заточеню. — *Петро Лїпиньский*, голова філії. *Василь Яворский*, голова читальнї. *Д-р Омелян Левицкий*, секретар філії. *Василь Михасевич*, секретар читальнї.

— **Просьба.** Надіслано нам до поміщена отсей відзив: „В руский Великодний второк сего року з допусту Божого зник без вісти п. Кароль Прокопович, трудолюбний громадский секретар в Буцневі, тернопільского повіта, многонадїйний голоса що лиш заснованого польского „Сокола“, син п. Миколая П., вельми заслуженого при виборах громадских, повітових, соймових і до ради державної і пр. і пр. Рівночасно надприродним способом щезло у господарів і в громадскій касї около 1200 корон. Опечалені компатріоти і товариші п. Кароля просять его, подати їм ласкаво звістку, чи він виїхав, де виїхав, а іменно: куди найбезпечнїйше їхати за ним в разї потреби? (Всї ґазета просить ся повторити сю просьбу).“

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові потребує і приймє урядника до лїквідациї шкід огневих. Кандидати мають предложити метрику на доказ непереступленого 40 року житя, сьвідоцтва укінчених студий або відписи їх і сьвідоцтва дотеперішного занятя на доказ фахового уздібнення до переводженя оцїнок будинків, движимостий, збіжа і паші. Платня сего урядника враз з додатком мешкальним виносить 1900 корон річно, кромі коштів подорожи і дият підчас виїзду на комісиї. Перший рік в часом проби і доперва по році може наступити стабілїзация. Поданя з залучниками належить вносити тілько на письмі до Дирекциї товариства (Львів, ринок 10) найдальше до 15 мая с. р.

— **З „Труда“.** Сальон мод жіночої спілки промислової „Труд“ отворений в льокалях товариства у Львові, Ринок 39 перший поверх, где виготовляє ся капелюхи дамскі після найновійшого париского фасону в цїні уміркованій. Так гарних капелюхів, які виготовляють ся в сальонї „Труда“ і по так низькій цїні, нїгде инде тілько в „Трудї“ видїти і купити можна. Вже нинї по кількох днях істнованя сальону дістає дирекция товариства тілько признане за так гарні і в цїні приступні вироби. Сальон „Труда“ станув від разу за певнім і его значінню відповідїм становиску, а Впв. Панї наші можуть ним з повною гордостию похвалити ся. Тут не жидівска тандита, тілько солїдна і гарна робота. (3—3)

— **Переписна Редакциї.** Передплатник **О. А**, Нездале.

Померли:

— **Дмитро Дубик**, господар в Угерску пов. стрийского, сьвідомий і горячий патріот, член виділу читальнї „Просьвіти“, член „Народної Ради“, помер 14-ого цьвітня с. р. в 28 році житя, полишивши своїм завіщанем щедрий дар 800 корон на украшене нової маючої ся будувати церкви в Угерску. В. в. п.!

З літератури:

— **Ruthenische Revue.** Під таким заголовком стане в перших днях мая с. р. виходити у Відни нїмецкий двотиждневник під редакциею д-ра Коса і п. Ром. Сембратовича. Занимативсь він буде лише українсько-рускими справами і містити-ме статї політичні, наукові і історичні, подавати-ме житєписи видатнїйших наших дїячів і т. п. До другого числа долучить ся мапу України-Руси і короткий огляд нашої істориї. Важнїйші статї будуть перекладати ся також на язык французкий і анґлїйский. Двотижневник сей повинен найти в нашій суспільности як найширшу і найбільшу материяльну поміч, а не повинно се прийти трудно, бо передплата до кінця сего року назначена на 4 К. Не треба додавати, що дальша доля его — значить в роках наступуючих — залежить едино від нас чи то від нашої передплати.

— **Ой не нам в кайданах ходити,** мішаний хор в супроводї фортепяна і мужеский хор „a capella“. Слова Підгірянки, музика Иосифа Кишакевича. Ціна 60 сот. — З се ч. 10. видавництва Станиславівского Бояна.

З Товариств.

— **Загальні збори українсько-рускої Видавничої Спілки** відбули ся дня 5 с. м. в комнатах Н. Тов. ім. Шевченка. Зібраних членів повитав голова товариства проф. Мих. Грушевский короткою промовою, в котрій представив розвій товариства в р. 1902 і зазначив трудности, які спілка мусїла поборювати. За мале заінтересоване зі сторони суспільности, як і брак більшого числа робітників, котрі би хотїли посьвятити свої сили для розвою спілки, не позволили їй розвинути свою дїяльність так, як бажалось. На предсїдателя зборів вибрано д-ра Л. Озаркевича, на секретаря Ю. Мудрака. По відчитаню протоколу послїдних загальних зборів приступлено до справозданя дирекциї, з котрого подаємо тут важнїйші дати. Склад дирекциї був в минувшім роцї майже той сам, що і попередних проф. М. Грушевский був головою, д-р Ів. Франко, Вол. Гнатюк, д-р Ів. Макух і Ю. Мудрак членами виділу, Ів. Петрушевич і Ст. Томашевский заступниками. Проф. М. Грушевский, д-р І. Франко і Вол. Гнатюк займались переважно редакційною роботою, а адміністрацию вели д-р Ів. Макух, Ю. Мудрак і в части Ів. Петрушевич. Дирекция старалась як і давнїйше о материяли літературні, передовсїм оригінальні, а в браку сего о переклади. Помимо сего не удалось придбати поважнїйших наукових праць оригінальних, тому дирекция мусїла постаратись о дальші переклади. Через піднесене зглядно унормоване гонорара в Ш-ій серії буде дирекция мати спроможність вести її систематичнїйше нїж дотепер. Старання о навязане зносин з книгарнями і кольпортерами остались і сего року в значній части без успіху; може новий закон прасовий, що має допустати вільну кольпортажу, зробить у сім напрямі у нас зворот до лїпшого. Рух книгарский був досить слабий, подібно як у всїх руских институциях, видаючих книжки; мабуть суспільність подіями послїдних часів занадто вичерпалась материяльно і хвилево інтересовала ся менше літературою. До важнїйших змін належить впроваджене чекового обороту, котре дало можність публицї дешевше і вигіднїйше вирівнувати свої залеглости. Вже в перших місяцях можна було помітити живійший рух під тим зглядом. Через піднесене процентової стопи на 5% здобула дирекция вистарчаюче число ощадностий. Також у внутрішнім дїловодстві завела дирекция важні зміни. Що до зверхної форми видавництв, то в минувшім роцї змінено папір у всїх трех серіях, оправу в першій, а формат і спосіб видавани в Ш-ій серії. Друковалось всїх видавництв в минувшім роцї по 1200 примірників, лиш щоби дати можність розширити ся повісти „Захар Беркут“ Ів. Франка в найширших кругах і тим вдоволити часті бажаня публики, видруковано її в 3000 примірниках, через що можна було поставити цїну у двоє низшу нїж першого виданя. Ухвалену давнїйше „Антольоґію укр.-руської поезиї від смерти Шевченка“ не удалось досі видати, але вже всї приготовленя покінчені і в найблизшім часї розпічне ся друк.

Протягом року видала спілка в І. с. 10 книжок, в II-ій 1. в III-ій 17 кн. в 26-ох нумерах, разом 28 кн. в 37-ох нум.; число в порівнаню з минувшим роком менше. Але коли зазначимо, що аж 5 книжок І. серії передпослїдного року вийшло на рахунок минувшого, що майже всї книжки (виймаючи Шекспіра і Подорож на Гарц) друкувало ся своїм коштом і що приготовлено значне число книжок, між иншими два переклади для Наукової Бібліотеки: то не можна сказати, щоби в тім напрямі був у спілцї застій.

Зі справозданя маґазинового довідуємо ся про рух книжкозий. І так в першій серії розходить ся в першім роцї 200—300 книжок, в слїдуючих 20—100; в II-ій сер. в першім роцї 221 (вийшла лиш одна книжка в другій половинї року), в дальших роках по 20—60; в III-ій серії 300—500 в першім, 40—180 в слїдуючих роках. Найслабше розходять книжки, видані фондом Шекспіра, переводи клясичних авторів (дотепер вийшло 10 томів Шекспіра в переводі Кулїша).

Замкненє рахунків укр.-рускої Видавничої Спілки у Львові за 1902 р.

Касовий оборот:

Приходи:

	Кор. с.	Кор. с.
1. Готівка 1. сїчня 1902		579·88
2. На резервовий фонд:		
а) вписове	14·00	
б) з чистого зиску	50·46	
в) дописані удїли	54·32	118·78
3. На удїли:		
а) готівкою	466·00	
б) дописана дивіденда	291·00	757·00
4. Вкладки ощадности:		
а) вплачені готівкою	12079·16	
б) скапіталїзовані відсотки	344·22	12423·38
5. За продані товари		6048·12
6. Затягнені позички		743·78
7. Зворот зачетів		194·00
8. На дивіденду з чистого зиску		345·00
9. Зворот льокацій		5·64
		21215·58

Розходи:

1. Виплачені удїли	58·00	
Відписані	54·32	112·32
2. Зворот вкладок		1025·29
3. Наклади:		
а) роботи друкарскі	11309·15	
б) коректи	1226·25	
в) ремунерациї	1674·25	14209·65
4. Адміністрация		2230·95
5. Виплачений зиск за 1901 р.		504·62
6. Виплачена дивіденда за 1901		345·00
7. Льокация в почтовій щадници		1673·07
8. Готівка з 31. грудня 1902		768·78
		21215·58
Загальний оборот		41662·38

Біляне:

Стан довжний:

1. а) Удїли	6551·12	
б) дописана дивіденда з р. 1901 до 31/12 1902 неподнята	291·00	6842·12
2. а) Резервовий фонд	666·71	
б) Специяльна резерва	85·57	752·28
3. Вкладки ощадности		13545·29
4. Вірителї за наклади		3220·96
5 Затягнені позички		1693·03
6. Фонд Шекспіра		58·75
7. Чистий зиск		506·22
		26618·65

Стан чинний:

1. Готівка 31/12 1902		768·78
2. Запас товарів в маґазинаї		19317·28
3. Довжники:		
а) за товари	3545·14	
б) за зачети (автори)	470·00	4015·14
4. Льокациї:		
а) власні	2431·88	
б) специяльної резерви	85·57	2517·45
		26618·65

Рахунок зисків і страт.

Зиски:

1. На товарах	2645·76
2. % нарослі від льокацій	31·61
3. З фонду Шекспіра	417·20
4. Опуст	21·20
	3115·77

Страти:

1. Адміністрация		2230·95
2. Відсотки:		
а) дописані до рез. фонду	28·82	
б) „ „ спец. резерви	3·88	
в) „ „ щадниці	344·22	
г) виплачені готівкою	1·68	378·60
Чистий зиск		506·22
		3115·77

За Дирекцию:

М. Грушевский голова, *Юлїян Мудрак* касиер *Іван Петрушевич* член Дирекциї, *Д-р Іван Макух* лїквідатор.

За контрольну комісию:

Д-р Ярослав Кулачковский, Микола Залївківский.

По дискусиї над справозданем, в котрій члени спілки висказували свої уваги і директиви для дирекциї, на внесене контрольної комисиї уділено дирекциї абсолюторию і висказано подяку голові за безінтересовну а щиру опіку над товариством. Чистий зиск 506 К, 22 сот. розділено так, що 353 К, призначено на 6-процентову дивіденду, 100 К, на фонд літератів, а 53·22 К, на фонд резервовий. До контрольної комісиї вибрано: д. Д-ра Ст. Федака, Спд. Бриттана і Мик. Заячківского. На тім закінчено збори.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. мая 1903 буде отворений на шляху Відень-Сольногород поміж стациями Бегаймкірхен і Поттенбрун перестанок „Шільдберґ“ для руху особового і обмеженого пакункового.

Білети їзди буде видавати будник, а належитість за пакунки буде побирати стация призначеня.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Р. Пе. в Ві. За цьвітень. — Е. Ме. в Хо. За бїжучий квартал прийде ще 4 К. — І. Га. в Ма. к. Га. До кінця цьвітня належить ся нам ще 2 К, 80 с. — Хв. Рус. Бес. в Те. Тепер вплачено за 1. а не 2. квартал. — І. Ші. в Бі. За 2. квартал прийде нам ще 3 К, 60 с. — Ф. Во. в Де. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Г. Гу. в Зо. Одержано тепер за март а не цьвітень. — В. Го. в Ме. За 2. квартал прийде нам ще 4 К. — В. Мо. в Дв. За 2. квартал належить ся нам ще 4 К. 54 с. — Г. Дя. в Ма. До кінця сего кварталу прийде ще 1 К, 20 с. — Т. Бі. в Са. До кінця цьвітня належить ся нам ще 7 К, 20 с. — Л. Яр. в Ко. За 2. квартал прийде нам ще 4 К, — С. Дн. в Чо. До кінця цьвітня прийде нам ще 24 с.

Надіслане.

Володимир Лаврівский

аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожитє, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, І. поверх ч. дверий 14. 2 6

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на наші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Всякий купонъ

и выльосований папиры вартостий 4 1

выплачує безъ потручена провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЪМЪНЫ

Ц. к. упов. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

Консерваторій і Стоян

Оптини і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плитницях нової Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, рейсфедери, таблиці міркачі, лібелї нівелятори і т. п.

Уряджене для цїлий електричних.

Всякі направи виконують ся як най скорше і найдешевше. 41 6

Важне для всїх, хто буде відбувати Майске Богослужене.

Вже вийшла книжечка п. з. **„СТЕЖЕЧКА В РАЙ".** Містить 31 коротеньких проповідий-розважань з примірами, параклїс, суплїкацию, молитви, писаї до Пр. Дїви Марії. Один примірник з гарним переплетом стоїть лишень **1 кор.** (почтове 10 сот.), хто замовлає 10 прим. одинадцятий дістане даром. Дохід на обнову порохницкої Церкви в західній Галичинї. Замовляти тепер на сю адресу: *Сьвящ. Данило Бодревич в Порохнику* (почта в місци). 273 2—3

ЛІПІК

в Словаччині, перворядні купелї.

Одиноке на континентї горяче (64° С.) йодово-алькалїчне жерело.

Стацыя желїзници надь-ъшайскої — via Дотосело (Дутосело) Крім того стацыя полудневої желїзници Шакрау Ліпік. (Тарифа повозова.)

Премівоване: в Будапешті, Відни, Льондонї, Римі, Брукселії Прегарний салон купелевий, кавариа і реставрация, великий парк, критий хідник, купелева каплиця, знамениті готелі, офіцирский дім, санаторня для дітий, вигадливі лазні електричне осьвітленє.

Незрівне в **ревматизмах, гістци, ісхіятиці, недугах костий, жолудка, кишок, міхура, в нежитах, в золотусї і всїх недугах крови.**

Підчас сезону орудує в місци **вісїм визначних лїкарів.**

Ліпіцка вода з термів просто з жереда, також через **L. EDESKUTY** в Будапешті і у **ГЕНРИКА МАТТОНІЯ (Heinrich Mattoni)** у Відни

Ліпіцку сїль з термів замовляє ся просто у дирекциї купелевої.

Всяких поясненъ удїля **купелева дирекция.**

Прошу оглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІНА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіта".

Препоручає великий вибір мужеского бїля, краватов, рукавичок, парасонів, паличок, шкіряних виробів, ремейових пальошів, всїляких вибірків, март з видами, мил тоалетових і перефумерий

ВЕЛИКИЙ ВИБІР БІЖУТЕРІЇ 170—158

МУЗИКАЛІЯ.

Катальоґи для

Фортепянів

Гармоній

Скрипок

Басів

Цитрів

Комнатних музик

Орхестрів

Гітар

Пісний

Гумористик

Хорів

Дуетів, терцетів

Твори до науки

ДАРОМ

і сплачено 142 8—10

OTTO MAASS

Musikverlag u Sortiment Wien, VI/2, Mariahilferstrasse 91.

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового" у Львові (ринок ч. 10, І. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

Курс Львівский

в дня 27 н. ст. Цьвітня 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Заліз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Заліз. Львів.-Черков.-Ясси по 200 зр.	581 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 71	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 25	102 35
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	98 2[illegible]	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	93 20	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 20	98 90
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 50	100 6
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	101 50	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Краєва по 20 зр. (40 м.)	74	79 —
Міста Сяніславова „ „ „	—	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок німецких	116 70	117 40

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градцю, всякі прибори для циклістів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 13 9

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовляти можна у бібльотекаря „Кружка прав." Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.

Д-ра Дністряньского: Право подружа . . . 1·96 К.

Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.

Д-ра Дністряньского: Опіки і курателї . . . 1·04 К.

Д-ра Дністряньского: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.

Устав цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади удїля ся довідних рат.

„В НАРОД"!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Цїна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

„ДЗВІНОК"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциею Константини Малїцкої.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

Дяк іспитований, тверезий з добрим голосом, що уміє провадити хор найде добре місце в Соснові. Зголошуватись до Уряду парох. в Соснові. 242 3—3

Іспитований дяк

безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гоцуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 2 6

Реальність з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля враз з сїножатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Всч. о. Иосифа Фолїса, пароха в Скнилові 257 —

Купити шукаю пасїку. Хто має на продажь прошу о докладну оферту: Романчак в Білій чортківскій почта Білобожница. 3[illegible] 3—3

Шівець церковний

що може управляти хором і уміє грати на скрипцї, а також розумівсь на управі хмелю, глядає посади. Адреса: *Роман Заморский* в Сатиславчику, о. п. loco. 2 2

Пошукує лекциї

ученица V кляси видїлової у учениць з низших кляс. Відомість в Адміністрациї „Дїла".

Фортепян Безендорфера короткий дешево продам. Ул. Кохановского, 8, партер.

Фортепян Шваґґофера концертовий, гарний і славний в тонах, дешево продам. Ул. Батория 30. 44 1—

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ**, перворядний, поручає ся Вп. Публицї і просить о ласкаву память. Строю часто, гармонійно і тривко по приступній цїні. На жадане виїжджаю на провінцию.

З високим поважанем

Михайло Войнарович

14[illegible] 1—1 **ул. Сикстуска ч. 2.**

Freisinnige Zeitung.

Unter di sem Tite' erscheint seit 28 Febr. in Wien ein jungösterr. Organ, welches dafür eintritt, das die Modernen aller Nationen auf den Boden wahren Freiheines und einer volkstümlichen Socialreform sich einigen. Die „Freisinnige Zeitung" dient keiner Fraction, wollt aber will sie alle Zeit eintreten für die Freiheit und Autonomie, allen *Individuum* und *Nationen Oesterreichs,* fondert aber gleichzeitig Unterordnung aller Sonderinteressen unter die gesammtstaatlichen.

Die „Freisinnige Zeitung" will das Sprachrohr aller daher bilden, die ein völkerversöhntes. politisch freies und wirtschaftlich regenerirtes Jungösterreich erstreben.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9.

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 596 142—7

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

в власної пасїки в 5 клїр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 91 **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

ТЕРНОПІЛЬ

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

Маю честь повідомити П. Т. Публику, що я винаймив згаданий готель, положений при ул. Міцкевича, біля залізничого двірця та всїх урядів, уладжений з великим комфортом, осьвітлений електрично, заосмотрений в волопроводи, кулелї і огрівання кольориферами, вкінци просторі стайні і возівню.

Поодинокі в омнати з постілю та електричним осьвітленем почавши від 80 кр денно.

Поручає ся реставрацию в готелю, що складає ся з двох просторих сал і окремої комнати для замежних товариств, заосмотрену у всїлякі потреби і знамениту кухню, а також Кавярню, уладжену з найбільшим комфортом так для панів як і для пань в окремою салю, заосмотрену в найновійші білярди, електричний фортепян і всї лею, заосмотрену в найновійші часописи. Так реставрация як і кавярня ведені енергічними фаховцями.

В надії, що при енергічнім і відповіднім веденю того готелю відповім численним ґажанам приїздячих до Тернополя гостий, прошу о ласкаве попираня мого підприємства

ІВАН СТРУСЬ

279 2—4 державець готелю.

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатім свій промисл! — Жиймо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букети до евич	**1 6 к.**	**Коші з цьвітами**	**6 10 к.**
Букети поставні	**2—10 „**	**Пальми**	**8—10 „**
Вінці-ґірлянди м.	**4 8 „**	**Беґонії**	**2—4 „**
Строїки народні до	**„**	**Вінці слюбні**	**4—5 „**

Чипочки весїльні з паризких „моделїв" до 15 кор.

За оказане менї дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю

З поважанем

180 1 — 9 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Перше галицке акцийне Товариство

РЇФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 15—100

Розклад поїздів залїзничних обовязуючий від 1-ого мая 1903.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

Поїзд	До Львова	Приїзд	До Львова
		Ранок.	
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор.
	з Чернівців (Ицкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30 до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.	2.09	6·43 „ „ „ дв. Підз.
	з Янова		6·55 до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	
	„ „ „ на дв. головний	2·55	8·40 до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00 до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Равы руской		9·15 до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50 до Белзца, Сокаля, Любачова
	з Ряшова, Любачева	2·40	10·30 до Чернівців, Ицкан
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40 до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57 до „ „ „ дв. гол.
	з Янова		1·25 до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Коничинців на дв. Підз.		2·15 до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ „ на дв. голов.		3·05 до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15 до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·26 до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.		3·33 до Ряшова, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.		
	з Кракова		**Ніч**
	з Чернівців, Ицкан	12·45	6·19 до Станиславова, Жидачева
Ніч			6·20 до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
			6·30 до Янова від 1/5 до 15/9 в буони дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	з Сокаля, Белзца і Любачева		6·35 до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		7·10 до Сокаля і Равы руской
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		8·16 до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
12·15	з Чернівців, Букарешту		8·25 до Перемишля
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		9·00 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
8·40			9·20 „ „ „ дворець Підз.
2·31	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		10·05 до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	2·51	10·30 до Ицкан, Чорткова
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підз.		11·00 до Кракова, Відня, Варшави, Праги
	„ „ „ на дв. гол.		11·10 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша		11·32 „ „ „ дворець Підз.
	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підз.		4·15 до Кракова, Відня, Праги, Самбора
	„ „ на дв. гол.		5·50 до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середньо-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць державних (ул. Кароліцких ч. 5) удїляє пояснень в справах залїзничних, продає білєти всякого рода і реасекурує їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Че[illegible]ської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 83. Львів, Второк 15 (28) Цьвітня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Вюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13; — В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неоплачені вільні від порта.

Звичайне [illegible] приймають ся по 30 с. за [illegible] стрічку інсерату або за її місце, а з [illegible] „Присланє" по 50 с. — [illegible] шеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

[*Дїяльність руских послів в раді державній.*]

Дня 21. цьвітня зачала ся третя часть третої каденциї теперішної ради державної. Перша часть тягнула ся від 16. жовтня до 13. грудня 1902 і обіймала 22 засїдань палати послів, друга часть від 15. сїчня до 3. цьвітня 1903 обіймала 21 засїдань. Думаю, що цїкаво буде для рускої суспільности розглянути, що за той час робили сї заступники в парляментї.

Робота в повній палатї, отже з поминенем роботи в комісиях, складає ся іменно (розуміє ся, окрім голосованя) 1) з виголошуваня бесїд, 2) зо ставленя ввесень, 3) з вношеня інтерпеляциї. Бесїд за весь той час виголосили рускі посли 11 (більших і 4 менші), а то Романчук 6 (і 2 менші), Василько 3, Кос 1 (і 1 меншу), Барвінський 1 (і 1 меншу). Внесень поставили 1 нагляче, 1 звичайне і 5 дрібнійших (в справах нещасть елементарних), а то Романчук 1 нагляче і 2 дрібні, Яворский 1 звичайне і 2 дрібні, Барвіньский 1 дрібне. Інтерпеляциї внесли 38 звичайних, більше або менше важних, і 35 в справі конфіскат, а то Романчук 10, Яворский 10 і 16 о конфіскатах, Король 8 і 2 о конфіскатах, Василько 4, Кос 2 і 17 о конфіскатах, Пігуляк 3, Барвіньский 1. (Думаю, що декотрі важнійші інтерпеляциї варто би подати в „Дїлї", іменно Романчука о рогачках на державних дорогах, Коса о поведеню урядників в Яворові і о рускім язицї в судах, Короля о протеґованю судами Краківскої асекурациї перед „Днїстром".)

Перегляньмо тепер докладнійше справи, якими займали ся поодинокі посли. Отже Романчук виголосив одну довшу а одну меншу бесїду в справі свого давнійше поставленого внесеня на заложене рускої університету, дві довші бесїди в дискусиї над своїм нагличим внесенем в справі торічного страйку, одну бесїду о управильненю справ язикових в дебатї над деклярациєю д-ра Кербера, одну бесїду в дискусиї над проектами зміни реґуляміну, одну в дебатї над буджетом і коротку бесїду для фактичного спростованя в тійже дискусиї. Нагляче внесене поставив в справі страйковій і дрібні внесеня о запомогу для погорільців в Угринові-середнім і в Долинї. Інтерпеляциї внїс в справах: поведеня політичних урядників при виборах, поведеня жандармів при виборах, переношеня руских урядників і учителїв на Мазури (?), тариф перевозу дерева на Північній зелїзници, відозв старостів в справі страйку, ґімназиї в Сераґві, рогачок на державних дорогах, спинюваня ставоствами заробкової еміґрациї (в тійже справі поставив і нагляче внесене, але опісля взав его назад і перемінив на інтерпеляцию, запевнивши ся о скорій відповіди правительства).

Яворский поставив внесене на знесене права патронату і дрібні внесеня на запомогу для погорільців Бабухова, Бурштина і Дїдушиць. Інтерпеляциї внїс в справах: поведеня одного ад'юнкта судового супротив одного зарібника, нарушеня прав рускої язика комісиею оцїнковою і староством в Коломиї, претенсий одного селянина супротив войскових властий, над'ужить старости Річчого, поведеня жандармів (3), поведеня урядника староства в Рудках, поведеня староства в Рогатинї з читальнею в Колоколинї, присвоюваня рускої цвинтаря латинниками в Криници (і 16 інтерпеляциї в справі конфіскат „Гайдамаків", „Дїла" і „Галичанина").

Д-р Кос виголосив довшу бесїду в справі страйку і коротку бесїду з запитанем до президента палати. Інтерпеляциї внїс в справах: поведеня з хлопами урядників по лїтичних і судових в Яворові, і нехтованя прав рускої язика в галицких судах (а крім того 17 інтерпеляциї в справі конфіскати брошурок „Хлопский страйк" і „Братя хлопи", „Свобода", „Громадського Голосу", „Дїла" і „Зорі").

Др. Король внїс інтерпеляциї в справах: вибору посла в Стрию, заборони рускої печатки громадскої, нарушеня громадскої автономії міста Жовкви, непошановання руских сьвят, поведеня жандармериї, протеґованя судами „Краківского Товариства асекурацийного" перед „Днїстром", неправного присвоюваня властями приватного маєтку для громади Криниці, виборів громадских в Мостах великих (і дві інтерпеляциї в справі конфіскат „Русского Слова". В дебатї над предложенем войсковим не приймов до слова з причини скорщого замкненя дебатя).

Василько виголосив бесїди: в справі дисциплїнарного доходженя против посла Лупу, в справі галицкого страйку і в справі угорскої угоди. Інтерпеляциї внїс в справах: нешанованя руских сьвят буковиньскими судами, промови президента Тхужнїцкого до президента краєвого суда в Чернівцях, платнї поліцаїв в Чернівцях і неуреґульованя платнї судових посланців.

Барвіньский виголосив бесїду в справі заложеня рускої університету і коротке заявлене в справі цукровій. Поставив (дрібне) внесене нагляче в справі запомоги для погорільців в Цїшках і внїс інтерпеляцию в справі господарки громадскої в Космачи.

Пігуляк внїс інтерпеляциї в справах: упослїджуваня рускої язика буковиньскими властями і насиланя румуньских сьвящеників до руских парохій (2).

Міністри відповіли за той час на 8 давнійших і новійших інтерпеляциї руских послів: 1) д-р Кербер Косови в справі виборів громадских в Хотинци: 2) Вельзерсгаймб Королеви в справі поведеня жандармів на похороні і в справі претенсий одного селянина до войскових властий: 3) д-р Іартель Романчукови в справі належитостий побираня від суплентів і в справі ґімназиї в Сераґві, Королеви в справі поведеня шкільного інспектора окружного в Яворові; 4) Джованельлї Яворскому в справі лїцитациї громадского польованя в Мечищові.

Се зіставленє показує, що рускі посли, особливо з Рускої Клюбу, старали ся свої обовязки посольскі по можности сповняти. Єзли-ж успіх їх дїяльности незначний, то не їх в тім вина. Він був би може більший, як би всї рускі посли держали ся разом*).

И.

Про заробкову еміґрацию.

(*Допись.*)

Живучи на корінній Музурщині, мав я нагоду близше пізнати, що се таке еміґрация заробкова. Виїхати на зарібки до Прус, Данії, Сполучених Держав, є тут чимсь уже так звичайним, як у нас виїхати на празник чи торг. Нема одного села, звідки би не виходили люди гуртом або поодиноко за границю. В справах таких посередничать приватні бюра посередництва працї, або селяни умовляють ся безпосередно. Таке бюро в західній Галичинї дуже легко дістати; лише у східній роблять такі трудности при надаваню концесий.

Сама поява заробкової еміґрациї піднесла в цїлій західній Галичинї висоту платнї робітничої. Без страйків, без баґнетів, без інтерпеляций і внесень в раді державній, без арештовань і процесів страйкових вийшло підвисшене платнї майже непомічено. Користь з сего для місцевого робітника подвійна: з одного боку має незлий заробок в своїх рідних сторонах, з другої сторони ще красші гроші привозить з заграници. Викупно задовжених ґрунтів, парцеляциї за зароблений гріш є тут у селян чимсь тепер природним. Мабуть ще нема тої появи у східній Галичинї, щоби мужики складали свої заощаджені капітали по банках або вкладали в який промисл. Є тут много таких кас, що в них більша половина селян членами, котрі не позичають як на сходї, але вкладають до кас гріш.

Справедливо сказано у нас, що гаката більше боїть ся заробкової еміґрациї, ніж страйків. З хвилею, коли з'орґанізуємо відповідно еміґрацию нашу, виграли ми половину битви. Питане лише, чи маємо ми натуральні условини на те? На се мусимо відповісти потакуючо.

Дві суть конечні причини уможливляючі таку еміґрацию: брак працї чи низка платня на місци і попит за робітником поза краєм. До тих двох условин мусить ся причинити трета, а то снага конкуренційна у шукаючого роботи. У нас є ті всї дані. Докажу се примірами.

Неодин у нас не може поняти, яким чином робітникови галицкому могуть так дорого платити в Америцї або Німеччинї, бо кождий знає, що коли робітник вибере собі більшу плату, мусить за те сам за все дорожше платити, н. пр. за хату, одяг, поживу або иншими словами: підвисшене платнї приносить підвисшене видатків. Коли я маю доходу на місяць 100 К, все менї одно, коли буду мав лиш 100 сотиків, коби лиш за них я міг те саме дістати, що давнійше за 100 К. Розумоване на перший погляд без закиду, а однак так не є. Підвисшене платнї приносить рівночасно більші вимоги щодо способу житя. Робітник уроженець американьский лучше жие, як західно-нїмецкий, той знов лучше, як східно-нїмецкий, а остатний лучше як західно-галицкий. Се є тїсно получене з висотою платнї і є натуральною підставою конкуренциї робітничої. Се не чиста теория, бо в практицї бачимо те наглядно. Надреньскі робітники випирають уроженців американьских, робітник з

*) Малий успіх працї наших послів пояснює ся між иншим тим, що враженє їх виступів ослабляє само вже істнованє руских послів, вибраних против волї рускої народу. Спосіб, в який їх вибрано, і ціль, для якої подоптано закони, аби їх вибрати, з гори засуджує „інкамерованих" послів руских на безчинність в тій хвили, коли руский нарід лиш пробоєм може щось зискати. Але не лиш їх бездїльність пояснює ся сею їх зависимостию від управителїв державної адміністрациї, від котрих они мають мандати Ся їх зависимість змушує їх до тактики, котра ослабляє враженє виступів опозиційних руских послів і нашим противникам дає аргумент, що домаганя опозиційних руских послів не суть бажанєм рускої народу, тілько жмінки вічних мальконтентів. Специяльно акцию наших послів о переведенє основної санациї державної адміністрациї в Галичинї паралїжують рускі члени „славяньского союза", бо, завдячуючи свої мандати не виборцям, але тим хибам в адміністрациї, против котрих виступають независимі рускі посли, „інкамеровані" мусять, як не явно, то позакулїсовими заходами відбирати постулятам руских послів характер постулятів народної маси. І 4 рускі посли могли би енерґічним виступом не одно узискати, коли би їх виступів не паралїжувала сама присутність в парляментї тих, котрі для особистої каріери відґривають політичну ролю з ласки наших гнобителїв.

Ред.

Александер Влягуца.

Сестра Евпраксія.

I.

Вона не мала ще десять лїт, як батько привів її до монастиря.

Довго глядїла на неї допитливо игумення та гладила її по ясно русявім, шовковім волосю, що буйно спадало на її рамена. Дївчина підносила инколи сині оченята і в милій, невинній соромливости водила очима по спокійнім лици игуменї, то по чотках, що безвинно пересували ся крізь її пальцї з монотонним шелестом, подібним до тикання годинника, відтак знов спочивав її зір на широкій рясї з брунатного сукна, котрої збірки спадали аж на землю.

Преподобна сестра не була певно мягкого серця, що легко попадає у зворушенє, але як побачила се личко, таке любе, гарне і розумне, прокинулось в нїм милосердє, і вона не могла здержатись від питаня:

— Але як ви, пане, можете розлучити ся з такою дитиною?

— Так, преподобна сестро, менї керавить ся серце, та що дїятя? Мати вмерла, маєтку не маємо, я сам, я двигаю лиш з трудом ще тягар моїх днїв і дожидаю кождої хвилї смерти.

II.

Всї любили то дївча з великими, ясними очима, з лагідним поведенєм, з його наївними питанями, з принадою тої сумної краси, про котру вона сама ще не знала.

Її днї минали спокійно та холодно як забуте, серед того сьвіта, де нема вже змін. Ті самі безнастанні молитви, ті самі понурі, сумні сьпіва, той сам шелест довгих, чорних ряс, що з початку цїлими ночами навіть у снї являли ся перед нею.

Вона привикла остаточно до всього. Коли звін кликав до молитви, вона була перша на місци.

І як гарно виглядала вона в лавцї, коли сьпівала з другими сестрами, похиляючи легко, спокійно голову, і сріблистим, звінким голосом лучила ся з ними у протяжних тонах „Господи помилуй".

Однак житє, яке вела, сьвіт, в котрім оберталась, все було для неї чуже. Ніколи ве пробувала пояснити собі те, що бачила і чула, що відчувала, здати собі справу хоч би в якім дитиннім видї, із своїх вчинків та цїли свого естьвованя. Не зазнавала скуки, анї не тужила за домом — нїчо з того всего. Здавалось, вона живе в монастири від того дня, коли узріла сьвіт.

Чинила все, що їй приказували; не жалувала ся нї на що, не бажала нїчого. Раз єдиний забажала лише, щоби їй також дали рясу та одягли її подібно як всї инші, а игуменя, усьміхаючись над її зворушливою невинністю, поцїлувала її і прирекла певно сповнити її чисте бажанє, але аж тодї, коли вона буде велика. Вправдї дївчина була в серцю переконана, що вона вже досить велика, але удала вдоволену з відповіди і не говорила більше нїчого.

III.

Настали довгі зимові ночи. Як матове скло простягає ся безбарвне небо. Сьвітло місяця сиплеть ся на широкі снїжні поля. Як на кладовищи панує глубока тишина, у снї спочиває все довкола в монастири. З одного лише вікна блестать сьвітло. В чорній рясї, недбало розтягнена на ліжку, лежать молода сестра Евпраксія, читає „Павла і Віргінїю". Важко спочивають її виски на руцї, її рамя врізуєсь глубоко в подушку. Мрака стелять ся перед її очима Але вскорі вже конець, ще кілька сторін. Чим раз більше сумнїє її личко... і як вона зворушуєсь, коли морска пропасть поглощує тілько любови і тілько снів, похоронює у своїх холодних филях...

Біль хоче її майже удушити, а слези печуть на її лицях...

Сумний конець оповіданя, в котрім вона жила як в дїйсности, в котрого руслї виступили з такою силою її дрімаючі почуваня, все те найшло сильний відгомін в глубинї того житя, якому пристрасти і сьвітові бурі були доси такі чужі.

Вона нїяк не могла заснути Замкнула книжку і опустила її на вигорілє сьвітло, щоби лишити ся самій в тихій темряві. Филя хаотичних думок наскочила на її мозок, і її голова немов приголомшена сильним ударом упала на подушку. Поволи її гадки відзискували давну ясність, і в її уяві стали виринати давні лїта несказано сумного дитиньства. Вона бачила свою матїр, немічну і знуждовану, зломану тягарем журливого житя.

Тепер зрозуміла вона у перве вічну колотнечу, котра своїм гамором будила її ночами, коли батько вернув лютий до дому, програвши усї гроші. Бідна мати — ще два днї перед смертию побив її нужденник, що перевів її житє та майно! Пропасть упокорень і мук!

Пригадала собі, як вона, осьмилїтна сирота, опущена всїми, мусїла цїлими днями терпіти голод, як батько випродав всьо з дому, щоби віддати ся налогови, що заволодїв ним із слїпою силою; як він опісля, зійшовши до послїдного степеня нужди, з розпуки приніс її сюди, щоби її позбути ся. Доперва тепер вона зрозуміла, кількo вона витерпіла, і які безмежні терпіня ждуть ще на неї.

Здавалось їй, що її почуваня пролежали у глубокім снї девятьнайцять лїт, які вона прожила доси серед смутку і пустині... Коли її богате, золоте волосє космик за космиком падало на землю, одна із сестер, що не втеряла ще зовсїм своєї живости, спитала її, глядячи милосерно в очи:

— І тобі не жаль?

— Чому? — відповіла вона з усьмішкою, — буде менї лекше на голову.

Від сеї пори вона носить рясу і зовесь Евпраксія.

(*Конець буде.*)

Сензаційна новість! в пасажи Миколяша, в покою до снїдань СТАНИСЛАВА ПОХМАРСКОГО є Автомат Цитра, гарний мебель, спроваджена через комісову фірму І. СВОБОДА і І. ПИСАРСКИЙ, Львів, Сикстуска 58 а. Цитра своїми мельодийними і милими звуками так упоюючо дїлає на слухача, що той анї не спостереже ся, коли „змахнув" на снїданє з буфету приладженого апетитно знаменитими канапками і зимними перекусками безлїч тих канапок і перекусок та кілька чарок угро-вина, опісля зїсть зі смаком обід **знаменитий і здоровий**, по обіді випє кілька бомб чудового окоцїмера, а по **добрій вечері**, попрощавши ся з численним товариством Панів і Пань, буде мав йдучи о домі в в товаристві **мельодиї цитри**. Прошу тому Вповажану Публику самій пересьвідчити ся. — З поважанєм: Станислав Похмарский. 227 (5—6)

Познаньщини видирає хліб робітникам надреньским, до Познаньщини знов Прус східних ба й Саксонії беруть робітника з західної Галичини або Конґресівки; а те все тому, що робітник з меншими вимогами випирає безусловно (в нормальних відносинах) того, котрий призвичаєний в красше жити.

А що робітник східно-галицкий живе без порівнання гіршою стравою, як західно галицкий, має наш мужик всї дані, щоби видержати конкуренцию чужих робітників. З хвилею, коли повстане бодай одно наше бюро посередництва працї, випре наш робітник мазурского з цїлої Нїмеччини безусловно.

По моїй гадцї належало би нам в справі орґанїзацій заробкових пустити цїлу силу пари.

Бербас Ясько.

З Мостиск.

[Допись про вибори до повіт. ради.)

Подаємо виказ тих громад і делеґатів, котрі при виборах до ради повітової в Мостисках дня 23 с. м. голосували не за народно-рускими але за паньскими кандидатами:

Арламівска Воля: всї а то: Кутник Іван, війт, Горон Дмитро, Лучечка Ілько і Ґузьо Олекса.

Баличі: Паславский Мих., війт, Хвалїбуґ Юлїян, писар, Дутка Іван — (Хома Петро не голосував!).

Бевличі: оба, війт і делеґат.

Боляновичі: Губик Сенько, війт.

Бортятин: Помірко Василь, війт.

Буховичі: Антошко Атанас, війт, і Возьняк Ілько.

Хлипаї: Писко Григорий, війт.

Хоросница: всї.

Чишки: Ходачек Сафат, війт і Заразка Петро.

Чижевичі: Шоробур Дмитро, війт і Мельник Юрко.

Дмитровичі: Хухра Гринько, війт.

Довгомостиска: Козак Никола, війт і Козак Антін.

Годиві: Звяць Іван, писар.

Голодівка: війт і Курницкий.

Гориславичі: Тирусь Іван, війт.

Ятвяги: війт.

Порданівка: оба.

Крисовичі: оба, с. в, Бржезїньский Йосиф, війт, і Йоб Ян.

Княжий Міст: оба.

Кульматичі: Кебуз Йосиф, війт.

Ляцка Воля: всї, с. в. Длуґош Ян, війт, Кендзьора Михайло, Косїньский Ян і Клебан Мацей.

Липники: всї, с. в. Нуцковский, війт, Кава.

Лютків: Ґорецкий Мацей, війт, і Врубель Франц.

Макунів: Колодїй Марко.

Малнів: Батицкий Іван, війт.

Містичі: Ключник Іван, писар;

Мислятичі: Кс. Квецїньскі, лат. парох, і Миськів Івав, війт (Русин);

Орховичі: всї;

Острожець: всї;

Пакість: о. Михайло Боднар, руский парох;

Підлїски: всї три, між ними Міхалюньо, війт;

Пинкут: всї, Лїхва Валентий, війт, Скрабка Якуб і Дорош Михайло;

Радоховиї: всї, Кунец Ян, війт, Шкулка Ян і Гамар Петро;

Рустечко: оба;

Рідковичі: Зьобер Блажей, війт;

Рудники: Ґавел Войцех, Рабей Стах і Козачкевич, війт;

Слабаш: оба;

Соломянка: всї;

Старява: Фус Ноель, жид-посесор:

Стоянцї: всї;

Судковичі: Путяк Петро, війт і Драгун Василь;

Сулковщина: Ондрух Каспер, війт і Лабуда.

Стрільчика: всї;

Шешеровичі: Антощак Стефан;

Тамановичі: оба;

Тростянець: всї, Хомік, війт, Щепанец Петро і ще двох;

Цьвіржа: Лещинський Никола, війт, Нидза Андрій;

Тулиголови: всї;

Вишенка: всї; лиш один п. Ш. голосував на д-ра Поляньского;

Войковичі: всї;

Волостків: війт і Стефан званий „дяк“:

Загороди: всї;

Закостеле: Козак Стах, війт;

Заріче: всї;

Золотковичі: всї а то: Шпеґ Михайло війт, Крушиньский Антін і Галавін Стефан:

Радиничі: Подолиньский, учитель (Русин, син пароха з Крукеничі), яко повновластник вірнїстки, прочих подамо пізнїйше.

Не голосували:

Хома Петро з Балич, Козиняк Кость, війт з Черневи, Антошко Михайло, війт з Ганкович; Калужний Андрій, війт з Годинь, Шток жид з Ятвяг, Ферлейко Антох, війт з Кальникова, Коритницкий Василь, війт з Ляшок гостинц., о. Пасїчиньский Кирило з Макунева (задля недуги), Замрій Дмитро. війт з Містич, Брицкий Іван, війт з Пакости (зробив лїпше як его парох о. Боднар), Ізьо Павло, війт з Підгати, Лутчин Андр., війти з Соколї, війт з Шешерович і Васьків Павло, війт з Волчишович, назвиск прочих 10 на разї не знаємо і подамо їх пізнїйше.

Двох з наших сьвящеників, котрих імен на разї не оголошуємо, вичеркнули з наших кандидатів о. Кондрацкого і д-ра Корнера, а один з них вичеркнув їх і на картцї свого парохіянина-делеґата.

З сьвящеників наших лиш слїдуючі надіслали нашому комітетови на час спис делеґатів із своїх парохій:

о. Бенцїн Андрій, парох в Баличах,

о. Левицкий Лев, з Мостиск (Липники, Рудники і Завада),

о. Савула Теодор в Дмитровичах,

о. Глушкевич Теофіль з Малнова і

о. Кмицикевич Стефан з Годинь.

Прочі не надіслали, що дуже пошкодило акциї виборчій.

Повисший виказ зволять всї рускі часописи оголосити.

З ненадіслання списку делеґатів оправдані суть ті, до котрих ми зовсїм о інформациї в справах народних не могли удавати ся, а то: о. Сїнкевич, гр. кат. парох в Радохондах, котрий не лиш народними справами зовсїм не занимає ся, але навіть одного крайцаря на церков не дасть (як се стало ся в присутности всїх сьвящеників цїлого мостиского деканату дня 11. червня 1902 на соборчику в Годинях при збираню складок на церков в Викові), кажучи, що дасть тогдї, як свої каменицї добре попродасть, хоч мимо того сам вже завчасу старає ся заневнити для своїх адоптів пенсиї з вдовичо-сиротиньских фондів і хоч свої власні гроші позичає селянам на високий процент, як о тім сьвідчать акта суду карного і сьвідки;

дальше оправданий в о. Петро Хомицкий з Гусакова, котрий своїм парохіянам, патріотичним міщанам, припоручає польского сотрудника кс. Нахайского на предсїдателя каси Райфайзена в Гусакові;

дальше о. Подолиньский з Крукеничі, котрий — коби здоров ще — в короткім вже часї всї рускі душі покидає кс. дзядзї дови, і вкінци вище названий о. Бодвар Михайло з Пакости, котрий патріотичного свого парохіянина, і трудячого ся над ширенем просьвіти і веденем селяньскої каси в Пакости знести не може, для котрого ласка п. ґрафа Стадиїцкого в сьвятою, і з котрим познакомимо ще читачів при помочи судових актів і сьвідків.

Зазначуємо ще, що в будучности будемо рішучо, безглядно і без найменшої пощади поіменно і публично оголошувати імена всїх тих наших сьвящеників, інтелїґентів і орґанїзаторів громадских, котрі на наші просьби не пришлють нам на час списку виборців і інформацій із своїх парохій зглядно громад. Вже послїдний час, щоби сьвідомі і інтелїґентні наші люди на серіо думали о своїх народних обовязках і для справи народної були дїйсно пожиточні. Годї, щоб одиниці серед тяжкої працї народної майже гинули з утоми і перетяженя, а другі щоби навіть при якійсь важнїйшій народній акциї кілька інформацийних слів не надіслали.

Вкінци звертаємось до о. Михайла Боднара на разї лиш з сими питанями;

1) При помочи якої то специяльної ласки панів повітовців в Мостисках змогли Ваша Всечестність, яко руский і „опозицийний“ сьвященик, дістати ся аж до середини самої салї виборчої між делеґатів і там так сьвобідно поводити ся, если не мали Ваша Всечестність з собою своєї карти леґітимацийної?

2) Чому Ваша Всечестність не мали в часї голосованя делеґатів вже готової картки з нашими кандидатами і доперва в часї голосованя, коли инші наші сьвященики свої картки переглядали, Ви будьто би собі пригадали, що суть і якісь наші кандидати (хоч повинні Ви їх були знати вже з напису часописий) і удаючи, що хочете о них не забути, казалисьте собі показати в сали виборчій спис наших кандидатів будьто би для відписаня, хоч Ви їх таки зовсїм собі не відписали?

3) Чому Ваша Всечестність віддали таку картку виборчу, що Кс. Квацїньскі яко предсїдатель комісиї виборчої, котрий часто заглядав до карток виборчих, узнав за відповідне зачеркнути Вас в лїстї виборчій синим а не червоним олївцем, як се робив з нашими виборцями?

Ми признаємось, Отче, що наші делеґати навіть сьвященики — після попередної умови — мали специяльно Вас на оцї, отже резервуючи собі евентуально ще дальші питапя і докази, просимо о тимчасову ласкаву відповідь лиш на повисші питаня. — Член бувшого комітету виборчого.

Справи австро-угорскі.

Кріза в Намісництві.

N. fr. Presse умістила статю про кризу в галицкім намісництві, в котрій зазначує, що димісия Пінїньского в доконаним фактом. Мимо великих спссібностий і знаня, Пінїньский, яко не фаховий не міг дати собі ради з аґендами.

Уступаючий намісник позволив посередно на се, що его сторонництво опанувало адмінїстрацию. Коли-ж мимо того не повелось їм перефорсувати виїмкового стану в часї страйків, розпочали против него нагінку.

З якоїсь „иншої“ сторони мали взяти Пінїньскому за зле, що він не виступив против підозрілих аґітацийних подорожий Козловского. Сї подорожи розбудили непотрібно руский нарід і здвоїли его чуйність, Окрім того толероване сих аґітаций намісником зрадило, що правительством в Галичинї в центральний комітет. Інтерпеляция Дашиньского не стоїть в нїякий звязи з димісиею намісника.

Presse запевняє, що хоч Піаїньскай зголосив димісию, ґр. Потоцкому не предложено проекту сбиття намісництва.

Молодочехи.

В неділю відбули ся збори молодоческих мужів довіря при участи 438 осіб з Чехії, Моравії і Шлезка. П. Герольд референував о політичній ситуациї і предложив справоздане о поступованю молодоческих послів в державній радї. На кінци о. Герольд мотивував резолюцию в справі орґанїзациї партиї і тактики на будуче. Сю резолюцию принято одноголосно.

На початку сеї резолюциї сказано, що обовязком молодоческого клюбу в стерегти свободу і независимість своїх постанов так супротив правительства як і супротив инших сторонництв і в своїм поступованю все мати на оцї політичну вагу і велике значіне ческого народу і ческої справи. Резолюция висказує надію, що ческий нарід в теперішній тяжкій борбі не відмовить попертя своїм послам.

Резолюция проектує також скликане національної радї при співучасти всїх сторонництв і ґруп інтересентів, але без нарушеня політичної самостійности поодиноких послїдних партий.

Супротив того, що теперішне правительство дїлає виключно в користь Нїмців а зі шкодою славяньских народів, специяльно на шкоду ческого народу, мужі довіря уважають за річ конечну, аби чеські посли вели дальше рішучу опозицию против теперішного правительства, ставили ему всякий можливий опір і робили трудности.

Ріжні явища з нагоди допущеня угодових предложень до першого читаня могли в ческім народї викликати підозріне, що управа ческих справ у Відни не остав в енерґічній опозициї против теперішного правительства і системи. Се могло захитати довіря виборців до послів. Мужі довіря надіють ся рішучо, що причини сих явищ будуть усунені. В переконаню, що ся надія сповнить ся, мужі довіря обстають при резолюциї ухваленій в справі тактики в Нїмбурзї в р. 1894 і полишають послам, аби узгляднивши засадничу програму партиї і дану їм директиву, в кождім случаю поступили собі відповідно до відносин, як того домагає ся користь народу. При тім не в виключена обструкция, котра в певних случаях в політичною конечностию

На сїм зборі відчитано також мемориял, підписаний 19 студентскими союзами товариств, з жаданем заснованя другого ческого университету.

Угорска обструкция.

В угорскім соймі промовив вчера серед загального напруженя президент кабінету Сейль і заявив, що правительство стануло перед альтернативою: або заострити реґулямін палати, аби унеможливити всяку обструкцию, або радити так безсторонно, аби всяка обструкция була не умотивована. Бесїдник вибрав сю другу дорогу. Бесїдник доказує всїм провідникам опозицийних сторонництв за признане, що 1868 року управа краю еще нїколи не була так безсторонна як тепер, а вибори нїколи не відбувались так без великої пресиї, як тепер. Панове не хочете тепер пошанувати волї більшости народу, хоч она проявлясь свобідно. Всї блуди дадуть ся направити, але нїколи не можна направити нарушеня конституциї або пониженя законів. Бесїдник скидає з себе всяку відвічальність коли дальше буде поступати по мисли засади: salus rei publicae suprema lex esto.

За сю промову посли лїберального клюбу устроїли Сейльови велику овацию.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Виборчі розрухи.

Мадрид. Ґрупа демонстрантів хотїла в часї скрутинії порозбивати виборчі урни. Кілька осіб, між иншими голову виборчої комісиї равено. Жандармерия з поліцийними аґентами патролюють по улицях. Республиканьский клюб устроїв бенькет, аби звеличати побіду республиканців в Мадридї.

Барцельона. Між республиканцями а Катальонїстами прийшло до бійок, при чім кілька осіб равено револьверовими стрілами. В Салямапці оббито по лиці голову виборчої комісиї. В Валенціаї віддано 14 револьверових стрілів. Одна особа ранена. В Ґранадї порозбивано виборчі урни.

Манджурска справа.

Йокогама. Послїдні жадання Росиї в Манджурскій справі суть предметом живої дискусиї в японьскій пресї. Навіть дневники, котрі доси в манджурскій справі були умірковані, висказують гадку, аби держави інтересовні в непарушимости Хін зробили якийсь рішучий крок.

Вашинґтон. Американьский амбасадор в Петербурзї одержав від свого правительства поручене передати российскому мінїстерству заграничних справ ноту в справі Манджурії. Нота, уложена в формі запитання, є властиво сильним протестом против поступованя Росиї. Американьскому послови в Пекінї вислано інструкциї, аби хіньскому правительству висказав невдоволене з причини российских поступлтів і аби висказав надію, що Хіни сих жадань не приймуть.

Лондон. Хіньске правительство вислало российскому правительству до Петербурга ноту з офіциявьним відкиненем жадань Росиї що до Манджурії.

Вірменьска справа.

Медиоляи. Вчера відбув ся в театрі метінґ в користь Вірмен і Мыкедонців. Прийшло кількох сенаторів і послів. Ухвалено резолюцию, в котрій висказано бажаня, аби держави знайшли средство до вкороченя недолї Македонців і Вірмен.

Борба з конґреґациями.

Париж. Вчера вигнано капуцинів з Ля Рош. Військо не інтервенїювало. Шість капуцинів увязнено.

Нансін. В часї богослуженя в катедрі социяльсти устроїли демонстрацию з окликами: „проч з монахами“. Перед катедрою повторили ся демонстрациї против духовеньства. Арештовано кілька осіб.

Бастия (на Корсиці). Кількасот мужчин і жінок вдерло ся до опорожненого Домінїканами монастиря в Карабо. Монастир зграбовано. Лишивших ся 8 монахів відставлено під охороною жандармериї до Бастиї.

Париж. До Ля-Рош, де товпа не позволяє вигнати Картузів, вислано баталїон піхоти і швадрон кінноти. Монахи мають бути нині вигнані.

Демонстрация в Варшаві.

Варшава. В неділю відбулась величезна демонстрация робітників, котрі устроїли похід улицями. Жертв було мало. Перед кількома даями відбулись численні арештованя в домбровских копальнях в Лодзї (до 300 осіб), в Жирардові і в Варшаві.

Болгарский князь утїк?

Відень. З Білграду доносять до We t.-Oest. Corresp., що болгарский князь Фердинанд не виїхав з Болгариї добровільно. Ему представили, що дальший его побут в Болгариї супротив розвиваючих ся на Балканї подій може привести шкоду не лиш інтересам болгарского народу, але також его особі і династиї. Князь послухав ради і виїхав до Ментони.

Революция в Хінах.

Відень. В провінциї Кзансу в полудневих Хінах вибухла поважна революция. Повстанцї опанували цїлу сю провінцию (50.000 анґлийских миль квадратових). Кантон також загрожений. Революция має на цїли повалене династиї і цїлком не звертає ся против Европейців.

Бійка в Кронштадї.

Берлин. В битві між жовнїрами піхоти а матрозами брала участь 12.000 людий, котрі зривали бруки і розпочали формальне бомбардоване. При одній улици знищено богато домів. Огнева сторожа пустила на жовнїрів з сикавок воду, але і вода не охолодила розїлах. Полїцмайстра, полковника Стоянова ранено тяжко каменем. Так само поранено богато офіцирів. Віцеадмірал Лавров явив ся з сильним віддїлом і казав стріляти слїпими набоями, що довело до зглядного спокою. Поле битви було застелене трупами.

Балкан.

Софія. Донесене „Таймса“ о крадежи патронів і карабінів з арсеналу в Варнї, і о відїзді болгарских офіцирів до Македонії в цїли вимордованя российских консулів, є безосновне.

Від Адмінїстрациї.

При зближаючій ся змінї місяця просить Адмінїстрация о вчасне відновлене передплати за місяць май, як також о вирівнане залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

НОВИНКИ.

— **Провокация!** Усунене ґр. Станислава Баденього з маршалківства а іменоване ґр. Андрея Потоцкого перефорсував намісник Пінїньский в тій цїли, аби Русинам показати, що над ними, навіть над „інкамерованими“ Русинами, перейшло ся до дневного порядку. Тепер вже має бути порішеною річию, що ґр. Андрей Потоцкий, завдяки тій своїй квалїфікациї, для котрої дістався на становище краєвого маршалка, виванзує на становище намісника, на котрім буде міг успішнїйше побарювати „безправства“ Русинів. Та мало того. Аби Русинам покавати, що они мають бути розтерті, одна польска клїка працювала за кулїсами так довго, аж довела до того, що краєвим маршалком має бути іменований — ґраф Стадницкий. Між всякими, при теперішних обставинах можливими кандидатами на начальні становища в Галичинї ми не робимо найменшої ріжниці. Всї, від „прихильного Русинам“ Ст. Баденього, до фанатичного і явного ворога всего, що руске, Стадницкого, будуть вести борбу з народом руским, а Русини будуть бороти ся з ними. Особа кандидата є лиш для нас знаком, який супротив нас вів вітер, як про нас думають „в горі“. Видвигнене сеї або тої кандидатури лише інформує нас, чи ми маємо нашу енерґію в борбі з нашим ворогом і его покровителями подвоїти, чи потроїти. Що видвигнене кандидатури Стадницкого є безличною, сьвідомою провокацию рускаго народу, — про се нема і не буде у нас двох гадок. А его номінация має бути вже порішена!

— **Знов о руску мову на университеті.** Коли по укінченю сецесиї наша молодіж вернула на львівский університет, університетскі власти сподівали ся, видко, дальшої рішучої борби з боку наших академиків і тому мають бути з початком осїнного курсу попустили дещо з своєї польскої бути та приймали

навіть по руски виповнені виписові бланкети. Та нефортунна тактика дипльоматизованя і „вичерпуваня всіх правних доріг“, заінавґурована сего року вашою молодіжию, осьміла — видко — знов польских „катедершовівістів“, бо з початком сего (літного) курсу увіверситетска канцелярия, що зразу приймала без перепон руске письмо, від двох днів відкидає знов, як перед сецесиєю, виготовлені по руски папери, а деякі деканы позволяють собі зчеркувати руский текст, виписаний побіч польского на родовідній карті т. зв. „індексів“. *Панове русиноїди а увіверситету думають може, що під конець* шкільного року можна вже дратувати нашу молодіж без небезпеки прикрих наслїдків для польского ладу на львівскім університеті. Для наших академиків з того наука, що уживана ними тепер тактика цїлком не відповідна там, де треба значно сильнїйших аґументів ad homines.

— **Епільоґ виборів.** Акт обжалованя за сфалшоване акту виборчого при доповняючім виборі посла до ради державної з округа Стрий-Дрогобич-Жидачів виготовлений ц. к. прокураторией в Самборі доручено на сьвята великодні Стефанови Шишцї і Онуфріеви Фещакови, господарям з Грушової. Як звісно при згаданім актї виборчім по великих надужитях і уневажнюваню голосів упавших на руского кандидата дістав ґр. Старжиньский після урядового численя два голоси більшости. Розправа судова в Самборі против аґітатора Йогана Тетіха з Кевіґсав, котра недавно відбула ся, а на котрій за неудане перекупленованя руских виборців засуджено его на 7 днїв строгого арешту, і розправа, котра небавом відбуде ся проти Шишки і Фещака, се будуть урядові ілюстрациї галицких виборів і тої більшости голосів, упавших на пана ґрафа. До словне донесене о тих фактах надужить виборчих до п. к. Прокураториї в Самборі було напечатане в Дїлї в Ч. Ч. 272 і 273 Здало би ся, щоби комітети виборчі наслїдували примір дрогобицкого комітету і все за всякі надужитя — доносили до суду; а як би покарано судово кілька гиен виборчих, число надужить і перекупств конечно мусїло би ся зменшити.

— **Чи се леґально?** З Бучача. „Ч. 14000. До Заряду Читальні на руке прельсдотеля Гриця Дмитрова в Жижномирн. (Документ сей подаю дослівно і з усїми „ошибками“) Донесене з дня нинїшного о відбути ся маючім дня 26 б. м. о годині першой в полудни доступним для всїх о відчиті „Істория знесеня панщизни“ не приймаю до відомости и заказую на підставі § 21 закону з дня 15/11 1867 Дн. п. п. ч. 134 відбути ся того відчиту, понеже після обовязуючих переписів не подано ані особи преліґенту и не передложено тексту відчиту. — Ц. к. Совѣтник Намісничества и Староста Bernaski“. Видно, що п. староста чув, як неоправданий его заказ, бо не каже, котрий властаво § портепів тут, але загально: обовязуючі приписи § 21, на котрий п. стар. покликує ся, каже: „власть можe заказати збори, як заходить якась нелеґальність“. П. стар. звернув увагу очивидно лише на підчеркнені слова і — заказав. § 15 (закона про товариства) з дня 15/11 1867. (Дн. д. з. ч. 134) каже дуже ясно: „Про кождї збори товариства повинен заряд повідомити власть бодай на 24 год. наперед, подавши місце і час, а як збори мають бути публичні, то й про сю обставину“. Все те ми виповнили а навіть подали більше, бо дневний порядок. Як би сей закон був для кого неясний, то є ще рішене державного трибуналу з 12/7 1882 і 4/7 1893 і рескрипт мін. внутр. справ з 4/4 1893 ч. 5540, а именно: „Товариство є обовязане повідомити лише про збори, але не має обовязку доносити, про що буде на них говорити ся“. А вже про особу преліґента і про зміст промов (евент. викладів чи відчитів) нїчогісенько не сказано. Навіть на поліцийні приписи годї тут покликатись, бо лише тоді преліґент обовязаний подати зміст відчиту, коли має відбути ся публична продукция за вступом. Все те тим дивнїйше, що доси поступав бучацкий староста дїйсно леґально. Найкращий доказ, що магістратска кліка сильно его не злюбила. Всї вже думали, що незадовзї (п. староству переносять — мабуть до Бережан) можна сказати: прецінь знайшов ся староста, що не кинуть собі з законів. Але не судилось... Можливо, що в цілій історії п. староста особисто не много винен, бо якось дивно було би, щоби той сам чоловік, що позволяв на політичні віча, мав щось против історичного відчиту в сїльскій читальні; але ми покищо подаємо рекурс до намісництва. — *О. Н.*

— **Мазури в Брідщині.** Коло Гаїв смоленьских, брідского повіта, находить ся фільварок п. Шнеля, котрий не платячи людям правильно за роботу, так зразив собі доскичне населене, що від кількох лїт нїхто не хоче в его дворі робити. Така господарка приневолила п. Шнеля винаймити фільварок п. Поляньскому. Сей легко собі порадив. Спровадив собі через „Towarzystwo dla ziemian“ около 50 Мазурів і платить їм місячно по 20 корон та дає цїле удержане. Між иншим дає на харч денно 2 кварти молока, а тижднево 5 фунтів мяса і 5 фунтів солонини. Змітити годить ся, що тамтого року страйку тут не було.

— **Пращає сьвященика.** Пишуть нам з Золочева: В неділю дня 26/IV попращав іменем парохіян о. шамбелян Чемериньский, парох Золочева, в церкві дотеперішного 23-лїтного сотрудника о. І. Гургаля перед его виїздом на парохію до Ворок великих. До народу промовив о. І. Гургаль, а сльози і голосний, пробибаючий плач зібраного в церкві народу — се найкращий доказ того, яку память лишив собі в Золочеві о. І. Гургаль. О. І. Гургаль був через час свого побуту катехитом семиклясової школи виділової мужеской і женьской (до недавна), душпастирем шпиталя і вязниці, сотрудником парохії, особливо знаменитим, простонародним проповідником; тому, як виразив ся місцевий парох, тратять Золочівці в о. І. Гургалю велику підпору в душпастирстві. Працюючи его з жалем і желаючи добрих успіхів на новій парохії, очікують Золочівці молодого, енергічного сьвященика на місце о. Гургаля, а заразом відчувають пекучу потребу збільшена дотеперішного персоналу парохіяльного, тим більше що, коли парохію в Терноволи, мала-що більшу від золочівской, обслугує дванадцять сьвящеників (крім трех Василиян), то вся праця при парохії в Золочеві, до котрої належить пять сїл, кругом на милю розкинених, спочиває на парохіяльнім сьвященстві числом трех душ.

— **Ческа опера у Львові.** Оперовий сезон в львівскім театрі продовжить ся імовірно до половини мая, бо по гостинних виступах п-ни Крушельницкої пописувати ся буде ческа народна опера, котра прибуває до Львова 4 мая в переїздї з Букарешту до Пешту. Персонал числить кількадесять осіб. Дня 5, 6, і 7 будуть виставлені опери: „Псоглавці“ Ковaржевича (директора ческой опери) і Дама пікова“ Чайковского.

— **Противжидівські розрухи.** Як вже коротко було згадано, в Кишеневі в Росії прийшло на сам Великдень до великих розрухів против жидів. Після доведеня „Czernowitzer Tagblatt'y“ убито при тій нагоді 120 жидів а по каліченo кількасот. Причина покищо невзвісна, хоч редаґована жидами повисша газета доносить, що до кровавих подій мала дати почин проповідь одного сьвященика в церкві, а посадто причинила ся до того і кишеневска ґазета „Бесарабець“, котра виступає ворожо против жидів. Поліция поводила ся здержливо, так що доперва військо завело лад

— **Пожар і обікраженa церкви.** В ночи 21 см. спостережено в церкві св. Николая в Сокалї огонь. Заалярмований дзвоном нарід збіг ся на ратунок, але до середини не можна було дістати ся, бо церковний слуга, що мав ключ від дверий, мешкав 1 км. від церкви. Почали вже рубати двері і мур, але тимчасом принесено ключ. По отворенню дверий побачено, що горять килими, сьвічники, степені і стовпи при царских вратах. Огонь, що повстав через недбальство церковної прислуги, згашено. Кілька днїв пізнїйше закрав ся до тої церкви злодій, виважив двері до захристиї, і забрав ріжні церковні річи вартости 2000 К. Гроший не знайшов. З огляду на дослїдам місцевої поліциї злодія викрито вскорі і арештовано. Украдені річи знайдено по части сховані в гною одного міщанина, а по части в цегельни Айзика Бика.

— **Про пок. Ігнатия Полотнюка** пишуть нам: Смерть покійного зробила велику шкоду не лиш Русинам Станиславова, серед котрих занимав визначне місце, але всїм, а вже найбільшу страту поносять дяки. Покійний Полотнюк перший погадав о реорґанїзациї стану дяківского так під зглядом моральним як і матеріяльним. Він заложив і видавав особну для дяків часопись під назвою: „Дяківский Глас“, а щоби постаратись о лїпшу дотацию для дяків, то робив віча, писав просьби до консисторий, до сойму, і більше разів їздив на власні кошти, пукаючи в кождї двері, з відки можна було чого надїятися. Справа та находить ся тепер на добрій дорозї, есть в руках особної комісиї в виділї краєвім, і дасть Бог, що то его дїло увінчає ся також добрим успіхом. Видачи, що середна клясa Русинів в Станиславові не має місця до науки і забави, заложила для них особне товариство під назвою „Руска Хата“, котра дуже красно розвиває ся. В статутах тоїж стоїть між иншими т чками: „наука сьпіву і музика“. І того підняв ся покійний і кілька разів в тиждни учив членів нотного сьпіву безплатно. Він був членом ріжних руских інституций, в многих з них виділовим, а всюди з его словом числили ся і всюди его любили. Тож не диво, що в похоронах его, котрі відбули ся дня 26 цьвітня 1903, взяло участь кілька тисячів народу, а то не з уряду, не з розказу, не для ока, як то при похоронах иншых великих людий бував, а з доброї волї, з щирого серця, з жалю за так чесним, сьвітлим і привязним чоловіком, хоть він був лиш дяком. Коби то нам В'язвший більше таких людий дав, то ми би инакше стояли. Тобі же, Покійнику, пером най буде та сьвята руска земля, котру Ти так дуже любив і для ей дїтей так щиро працював, і знай, що вдячні Русини Твою працю оцїняти і по вік Тебе спомінати будуть!..

— **Спростованє на спростованє о. Дудровича.** Пишуть нам з Бережан: 1) О Дудрович був правдї якийсь час хорий, але яко реконвалесцент показав ся на бережанскім рынку в товариствї пана Ляґого, ба навіть, що більше, п. Ляґе їздив до о. Дудровича до Товарова. 2) На другу точку спростованя ми відповідати не можемо, щоби не нарушувати осіб; але чудуємо ся над безличностию о. Дудровича, бо факт є фактом. Та коли о. Дудрович забув уже, до кого їздив, то най буде ласкав приїхати до Бережан, а тут ему пригадають, до кого їздив. Бути може, що о. Дудрович був на обідї у п. Кобриньской. Але обід мусїв бути скромний, коли о. Дудрович знайшов ся опісля на поправинах в склепї Гервого в товариствї старости, маршалка, архихрунїв та патиньских приклонників кацапско-польско-жидівской лїсти. Низше підписаний бачив їх, ба навіть солодко подивив ся о. Дудровичеви в очи, що — як можна було запримітити — о. Дудровичеви не конче було приємно. Коли отже о. Дудрович з о. Бачиньским стояли коло склепу Гервого на підсїню, тодї приступив до них п. комісар Ляґе, поклепав о. Дудровича протекціонально по рамени та промовив: „Kochany księże kanoniku, chodźmy się napić“. По сїм трійка ся пійшла до Гервого, де за пару хвиль прибув сьвіжий транспорт пільзнера. Се бачив підписаний на свої власні очи. Для лучшого схарактеризованя, яка там чесна була компанія, додаю що по якімсь часї вийшов з відтам звісний п. Лісевич, з Капшинець, та нарушував по дорозї усї придорожні каменюці. — *Володимир Бачиньский.*

— **Просьба.** Прошу дуже Впр. Отців і моїх Другів зі всїх Деканатів нашої церковної провінциї, щоби були ласкаві податя менї *по можности відворотною почтою темати* реколекциїних проповідий, держаних в постї великім сего року, як рівнож подати і імена оо. проповідників. — *О. Д. Танячкевич*, Закомаре п. Ожидів.

— **З Товариства ім. Івана Котляревского.** Засїданє виділу відбуде ся в четвер дня 30 с. м. о 7 годинї вечером в комнатах „Рускої Бесїди.“ — За Виділ: *О. Журакївска*, секретарка.

— **„Руска Бесїда“ в Бродах** уладжує дня 7 лат. мая (в четвер) в великій сали Товариства Музичного в Бродах вечер з танцями. Початок о год. 9 вечером. Стрій для пань візитовий; для мужчин балевий. Вступ від особи 3 корони; білет родинний 7 корон; ґалерия 1 корона. Хто би желав бути на вечерку, а ще не дістав запрошеня, зволить звернути ся до виділу „Бесїди“ в Бродах.

Померли:

— **Др. Владислав Ясїньский**, надворний радник і кавалєр ордеру Франц Йосифа, незвичайно чесний чоловік і совістний лїкар у Львові, умер вчера нагло на удар серцовий в 76. році житя. Покійний був спеціяльстом для грудних слабостий, котрі лїчив без многих лїкарств, способом природним. Многі безнадійно хорі завдячували ему здоровля і житя. Похорон відбуде ся завтра в (середу) о год. 5 з полудня. Честь его памятї!

— **Ігнатий Полотнюк**, церковний півець і управитель хора при катедральній церкві в Станиславові, основатель ґазетки „Дяківский Глас“, умер дня 24. с. м. в 47 році житя. В. в. п!

— **Петро Корчиньский**, емеритований комісар фінансової сторожі в Коломиї, член москвофільских товариств, помер 25 с. м. в 77 році житя. В. в. п.!

З літератури штуки:

— **Концерт п ї Крушельницкої.** Справдї тяжка задача писати справозданє з вчерашного руского концерту в сали Фільгармонії. Серед натовпу бистро ще в памяти живучих вражінь одно вирізує ся з незвичайною силою, міняючи ся ріжними варияциями, розростає ся понад другі і коштом других, закриває їх прямо своєю тїнию — се враженє сего незрівнаного, божественного артизму, з яким руска сьпівачка грала на струнах рускої народної душі. Супротив сего глибокого, порываючого враженя — все инше уступає на дальший плян — наче губить ся. По кільколїтній блуканинї в чужій чужинї — на жаль убога руска нация не може ще задержати своїх сьпівакiв у вітчинї — кілька років уже на наших концертах нечуваний руский соловейко чарував учера своїх земляків, сьпівав їм з сердешним вдохновенем, та наче таємною силою викликував дрощ несказаного запалу, одушевленя — майже обожаня. Сьвітова слава, п. Соломія Крушельницка, дізнала вже в своїй чужоземній Одиссеї чимало великих тріюмфів. Перед ей артизмом клонили голову перші столиці Европи, великі культурні центри могучих і високо стоячих націй — і певно, що сих тріюмфів має наша сьпівачка до нескочу. Та певне і се, що нїде на сьвітї, де п. Крушельницка на обох півкулях земного ґльобу не була, нїяка публика не витала і не пращала ей так сердечно і щиро, так з цїлої душі і з такими сльозами сьвятого одушевленя на очах, як вчера ей земляки. Русини дякували своїй сьпівачці за сю божу искру, що живе в ей грудях, дякували за незмирущу руску пісню, піднесену нею на недосягнений артизму, дякували за сю сьвітову славу, яку вона здобула собі і своєму рускому імени. Убога нация пролетарів, що рве ся з темного льоху до ясного сонця культури, обожала в своїй найбільшій артистцї свої найкращі культурні змаганя, свою власну душу і ей велику тугу за величним сяйвом божої краси, добра і щастя. Велика сьпівачка і артистка та вчерашня ей публика розуміли себе так, як лише можуть розуміти ся ті, що їх вилелїяла одна земля, одна доля, одна мова, одні радощі і терпіня та одна заколисна пісня. І коли по першій пісни ґураґани оплесків і окликів затряс основами салї та невмовкав близько чверть години, а в тисячах очей ясніли сльози захвату, то знайшли вони рівно сьвятих подруг на віях сьпівачки. Була се хвиля великого тріюмфу, коли земляки складали свою пошану своїй артистцї. На естраду посипав ся град цьвітів і китиць, піднесено розкішні китиці і цьвітні коші та великий лавровий вінець від „Бояна“, а п. Крушельницка, зворушена оказуваним ей признанем, з перлинами слїз на очах, серед оглушаючого грому аплявзів з своєю незрівнаною щирою природностию дякувала землякам за сей сердечний тріюмф. І сьпівала дальше: сьпівала і сьпівала, нестружена і все рада, наче би хотїла висьпівати краянам свою руску душу, наче би бажала насьпівати їм на довгий час, зяки знов коли доля не заверне ей до рідного краю. Сьпівала майже самі народні пісні, ті мужицкі пісні, що їх чула ще майже дитиною в рідним подільскім селї і вливала з питомим собі драматизмом всю безмежну глубінь заклятих в сих пісних почувань: болїв і радощів людскої душі, сьпівала так, як тілько може сьпівати найбільша інтерпретаторка нашої народної музики. Слів критики або похвали для сього сьпіву нема. Єсть одно і незатерте враженє наче в снї, десь в позаземских країнах, пережитого вечера, вечера великих душевних потрясень і високоестетичного нервозного напруженя. Так само могла сьпівати лише руска сьпівачка лише для рускої публики, а взаміну так витати, як витано п-ну Крушельницку, могла лише руска публика велику свою артистку. Тож вчорашний вечер остане на довго-довго в памяти тих, що заповнили вчера амфітеатр Фільгармонії, та певне і в памяти п-ни Крушельницкої. Для повноти справоздана з вчерашного виступу п. Крушельницкої вичислимо відсьпівані нею в трех відступах пісні. Так за першим разом сьпівала п-а Крушельницка з Шевченка-Лисенка „Як-би менї мамо намисто“, а далї дві народні пісні: „Ой ти, місяцю й зоре“ і „Дощик капав дрібненький; як другу свою точку сьпівала п. Крушельницка арію з „Мефіста“ Аріґа Боїто, а потім додала ще дві італійскі пісні. На конець відсьпівала 5 пісень, з чого одну Шевченка-Лисенка („Ой одна я, одна“), три народні руські пісні („Зажурила ся“, „Тихо Дунай воду несе“ „А хто їде?“) та Ґлїґа „Пісню весни“. Вкінци додамо, що від руских товариств вручено п-ї С. Крушельницкій крім величезного вінця від „Бояна“, розкішний кіш цьвітів від руского театру та три букети від „Клюбу Русинок“, від „Кружка укр. дївчат“ і від „Т-а ім. Котляревского“. Окрім того дістала п-а Крушельницка ще два великі букети від приватних осіб і безлїч менших китиць, якими обсипано естраду при першім ей виступі. — Фортепіановий акомпаньямент для п. Крушельницкої держала п. Дария Шухевичівна. Сказано, що в тїни лисевучого виступу п-ни Крушельницкої, проча часть вражінь з вчорашнього вечера наче уступає в глуб та затирає ся. Се природна і психольоґично оправдана річ і так воно в дїйсности було. Та тим ще цїлком не хочемо і не можемо сказати, щоби і прочі точки концерту, виконані хором „Бояна“ і орхестрою Фільгармонії, випали невдоволяюче. Противно! Що до хору „Бояна“, то треба признати, що від давна не виступив „Боян“ з так знаменито вишколеним хором, як вчера. Недописала тілько сила хору так, що супротив сильної орхестри — ми би сказали навіть за сильної — місцями (головно ж при „Хорі Половців“ Бородіна) хору майже не чуло слїдно. А шкода тим більше, що як нас поінформовано, наш „Сокіл“ жертвував „Боянови“ до спілки свій сильний мужеский хор, одчак задля певних непорозумінь — надто вже частих в руских товариствах — до сего не прийшло. З поменших хиб хору треба згадати кілька нефортунних початкових тактів з „Хору Половців“, сьпіваних самим сопраном. Мабуть задля треми сопранїсток, що й так розпоряджають в хорі найслабшими голосами, а до того йшли в перший огонь, вийшло сих кілька тактів цїлком невско. Направили ситуацию хоч нечисленні, та знамениті альти, впадаючи певно і сильно по сопранах в властивий тон і такт. Рівнож не повело ся перше барітонове соло „Правда море“ з Лисенкової кантати „Бють пороги“. Виконуючий его сьпівак, одно що дістав кольосальну трему, а друге таки задля браку штуки сьпівання, по кількох перших тонах підвисшив партию і розумів ся, зробив фіско. Натомість добре вивязали два другі басові соля. Виконавці їх — особливо барітон — посїдають знаменитий голосовий материял, котрому треба одначе дуже богато школи. Однак першенство між мужескими селями треба признати п. Волошиновi, що сьпівав чим раз лїпше і котрого гарний з природи голос на очах набирав певности, сили, широти і звучности. Женочі соля в квартетї з „Бють пороги“ виконали пп. Орися Шухевичівна (сопран) і Катруся Бубасівна (альт). Перша звісна добре нашій публицї. Друга розпоряджає пишним металїчним та сильним альтом, котрого прямо шкода, що марнує ся без науки. Хорами управляли: першим п. Ганїнчак, другим д-р Федак. — Орхестра Фільгармонії, що при хорі „Бють пороги“, позволяла собі непотрібно приспішувати темпо, вийшла дуже добре з Лисенькової „Увертури“ до „Різдвяної ночи“, а ще лїпше з Чайковского „Ш ої части Симфонії“. Розбір сих творів був вже недавно поміщений на наших стовпцях. П-у Челяньскому, диригентови орхестри, належать ся справдї спеціяльно щире признанє за знамените виведене Лисенкової „Увертури“. — Наконець згадати годить ся про смичковий квартет (Р. Шуберта: Andante з квартету A dur). З руских сил виступав в нїм звісний скрипак п. Бережанцкий і щиро скажемо, що квартет цїлком не зробив сего враженя, яке потрафила би зробити гра самого п. Бережанцкого. Кінчачи замітимо, що концертовий комітет за слабо постарав ся о повідомленє нашої провінціональної публики про концерт і через се її було менше, нїжби може було ждати. Впрочім сала була заповнена самою рускою публикою. Чистий дохід з концерту йде на будову руского театру, а годить ся піднести, що властиво вчерашнього дня мав відбути ся в Фільгармонії концерт „Сокола“ і „Сокіл“ навіть винаймив уже на сей день салю, однак супротив так високої цїли відступив салю на концерт п. Крушельницкої, сам-же — як звісно — дає концерт в наступний четвер. — *Л. Ц.*

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українско-руску бурсу в Нов'м Санчи!

— **Справозданє зі стану спілки ощадности і позичок в Наконечнім при Язорові** споважнена заставленою з необмеженою порукою, за час від 1/12 1902 дня 31 марта 1903:

Виписъ із касового Дневника	Приходи К, с.	Розходи К, с.
1. Уділи . . .	438 —	— —
2. Щадничі вкладки .	3672 —	415 —
3. Отвертий рахунок .	6800 —	3004 50
4. Позички . . .	246 —	7574 —
5. Відсотки . .	14 —	1 25
6. Инші . . .	527 72	443 48
Разом	11607 87	11438 23
Готівка	259 64	
Оборот	23136 10	

Членів есть 115. Надзираюча Рада перевела контролю 20/3 1903. Люстратори з Виділу краєвого 19/3 1903 р. всьо найдено в взірцевим порядку. *О. В. Венгринович*, наст. ряду, *Т. Кузич*, касиер.

З ц. к. дирекції зелїзниць у Львові.

Загальний рух на зелїзницях льокальних Тшебіна-Скавці і Пила-Яворжно привернено дня 22 цьвітня с. р.

З днем 1 мая 1903 зміняє ся назву стациї Сандгібель на шляху Гандсдорф-Цігенгальс в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних в Оломунци на „Сандгібель-Савбсдорф.

Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів для Галичини.

На основі розпорядженя ц. к. Міністерства торговлї з дня 31 марта 1903 ч. 6702 (в розп. почт тел. ч. 38 ех 1903) буде від 1. мая 1903 в службі почтовій, телеґрафічний і телефоничний стосований час середно-европейский (час зелїзничий). Від того часу будуть очивидно також урядові години для обслуги публики начинати і кінчити ся після часу середно-европейского.

Загальний показчик анонсової експедиції **М. Дукеса наслїдн.** Wien I Wollzeile 9, що надає ся особливо для сповіщень купця на продажи, глядає за спідками місцями та агенціями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи. Проспекти висилає ся даром.

— **Перша львівска пиварня Пільзненьска і Реставрация в готелю Брістоль** поручає ся П. Т. Публиці. 279 8—3

— **Звіский дентист Л. Віктор** отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові технічно-дентистичне заведенє. 267

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складі насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 26—31

Надіслане.

Др Андрій Кос
адвокат в Калуши
пошукує рутинованого солїцитатора.

Упрашає ся о письменні зголошеня з датами що до віку, стану, дотеперішного занятя і жаданої платнї. 285 1—3

Еще раз та сама просьба.

На моє запрошенє до предплати на „Практичнй проповѣди до руского народа“ зголосило ся так мале число Впр. і Всч. ОО. духовних, що годї менї було-б приступити до видавництва. Маючи однак надію, що загал сьвященників, мою працю і добру волю прислужатись Собратям, „не осудятъ злѣ“, не покидаю повзятого раз наміру і таки приступаю до видання І. випуску. Прошу прийти менї з помочию хотяйби на пробу — а коли проба випаде не найгірше, то в сей час сьміло приступлю до II випуску. Щоби дати яке-таке сьвідоцтво о вартости моїх проповідай, позволю собі навести слова заохоти декотрих ОО. духов. Ото один зі старших сьвященників, посилаючи предплату на І. випуск. „Помагай Біг видати хоть з 10 томів, таких як ті, що були друковані в Амвоні. Одна така проповідь більше принесе хісна для народа, як цїлий річник якої-небудь ґазети.“ Другий знов пише: „Посилаю ва І. випуск ваших проповідий, в котрих дуже любую ся...“ А така поважна часопись, як „Богосл. Вѣстникъ“. назвала свого часу мою патріотичну проповідь літературною новиною на поли проповідництва... Сих кілька наведених голосів нехай стануть заохотою Впр. і Всч. Отцям до підмоги в начатім дїлї. До двох тижднїв мушу рішити ся що-до числа примірників; тому еще в послїдне прошу зголошуватись або надсилати передплату, бо по 2 тиждях начну друкувати, хотяй би йно в 300 примірниках. Пізнїйше зголосившим ся буду мусїв відмовити, бо „sero venientibus ossa!“ — Предплата на І. в. — 2 корони. — Адресувати належить: о. М. Кінаш завід. в Хоросні п. Бродки. 295

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН
дім банковий і контора вимінн у Львові.

Копериницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, пінсери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таєьми мірничі, ніоки, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене дамінних електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Курс Львівский

в дня 28 н. ст. Цьвітня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Кредіт гал. Кар.-Люда. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Кредіт. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	581 —	588 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вьос. 50 л.	101 50	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 зор.	97 70	— —
„ краєвого 4½% а. в. вьос. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. вьос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 2	— —
„ „ 4% вьос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% вьос. в 56 л.	98 20	98 90
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 5	100 20
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Девички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Облиги краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 зорок	96 60	— —
„ „ „ 4½% 4-ок емісиї.	101 50	— —
Вьосн:	к с	к с.
Позн. Краєва по 80 зр. (40 м.)	74 —	79 —
„ Стрийсканова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
Наполєондор	19 —	19 20
5 рублїв срібних	250 —	254 —
100 рублїв паперових	252 —	254 —
100 зорок німецких	116 70	117 40

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“.** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 18 ?

РЕСТАВРАЦИЯ
И. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

40 156

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. Я дістав золотий медаль, а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під пристрецією дармо.

C. Carl Ticsel, спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19.

163 18 12

Важне для всїх, хто буде відбувати Майске Богослуженє.

Вже вийшла книжочка п. з. **„СТЕЖЕЧКА В РАЙ“.** Містить 31 коротеньких проповідай-розважань з примірами, паракліс, суплікацию, молитви, пісні до Пр. Дїви Марії. Один примірник з гарним переплетом стоїть лишень **1 кор.** (почтове 10 сот.), хто замовляє 10 прим. одинадцятий дістане даром. Дохід на обнову порохницкої Церкви в західній Галичинї. Замовлятн тепер на сю адресу: *Сьвящ. Данило Бодревич в Порохнику* (почта в місци). 278 3—3

Словарь Желеховского пошукуетъ купити Левицкій, Техничная ул. 13, III. поверхъ въ Грацу. 293 1—1

Сим повідомляю Поважану Публику, що дня 23 цьвітня с. р. я отворив при улици Сикстускій ч. 29

КАВАРНЮ
І
РЕСТАВРАЦИЮ
„POLONIA“.

Концерт військової музики. Пиво пільзненьске. Буфет знаменитий. Кухня добірна і здорова. — О ласкаві відвідини прошу.

З поважанєм

Маркиль Ясиновский.

282 2—3

Дяк 31 лїт, тверезий, аґент „Дністра“ з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян в Русові п. Снятин. 286 1—6

Новий дім о трох гарних комнатах з кухнею, стайня, убікациї і ½ морґа поля над самою росийскою границею дуже дешево до набутя. Близша відомість: Уряд парохіяльний гр. к. в Погориливці на Буковинї п. Окна. 2 2 1 2

Найлїпшого насїня
доставляє торговля насїнь
ЯКОВА КОФЛЄРА
в Залїщипах.

Спеціяльність: люцерна, пашні бураки.

Цінники дармо і оплачені.

11 1 3

Вілля в Микуличинї попередно Народна Гостинниця в найдогіднїйшім місци цїлковито або частково до винаймленя.

Близша відомість на приходстві. 87 1—6

Прошу читати!

Необходимі для кождого дому є 3 пари мужеской жіночої і хлопячої або дївчачої обуви. Підошва прибита добре кілочками, робота дуже тревала. Всї три пари обуви за 3 зр. з гори а за 3·50 зр. за посліплатою доставляє рукодїльня

A. Zweig, Краків.

При замовленях пожадана міра в центиметрах. Невідповідний товар вимінюєсь або звертаєсь за него гроші. 29 7—8

Маю до продажи покладки розплодові курай расових именно великанів: Браманутра перлові, ясні і білі; Langshan кручї; Plymouth Roks яструбині; Wyandottes білі, несуть ся і зимою; середасї міри а дуже нісні Minorka кручої масти; Курпатвяки волоскі; Creve, Ceour кручі чубаті і бородатї покладок від штуки 40 с., в тузинї 4 К.; Houdan срібносинні чубаті і бородаті (новість) штука 1 К, в тузинї 10 К. — Karku Peking великани білі тузин 6 К.

Іван Ярема в Глинянах.

290 1—2

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значінє.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozynskyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3, II. Stiege, III. Stock, Thür 36.).

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепияни і пяніна з першорядних фабрик. 596 143—?

Знаменитий
МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клґр. пушці за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цвєльского о ужитю і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 92—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виселїгрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого урядженя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, діскають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх вирост до себе без пересїданя в ваґі 3-ої класи зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревае довше як 24 годин если ся ю піднято після наших вказівок.

Кошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 180 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковала.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 294 1 ?

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
як також
РІЖНОРОДНІ ЛЇСОВІ НАСЇНЯ
Гр. Тадея Лубєньского
в Засові
п. 1осо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 192 6—7

Цїнник оплатно і відворотно.

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями
АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО
у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13
(телефон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цінах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. перворядних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1903,
[Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского].

	До Львова	Приїзд	Відїзд	З Львова
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор.
	з Чернівців (Ицкан, Галаду), Гусятина	1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/8 вкл.	2.09	6·43	
	з Янова		6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	„ „ „ на дв. головний	2·55	9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·15	до Янова
	з Сокаля, Рави руской		9·50	до Белеця, Сокаля, Любачова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	2·40	10·30	до Чернівців, Ицкан
	з Ряшова, Любачева		10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·57	до „ „ „ дв. гол.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Янова		2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	„ „ „ на дв. голов.		3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·23	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підз.			
	„ „ „ на дв. гол.			
	з Кракова			
	з Чернівців, Ицкан			

НІЧ

	з Сокаля, Белеця і Любачева	6·10	до Станиславова, Жидачева
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	12·45	6·20 до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		6·30 до Янова від 1/5 до 15/9 в буені дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
12·15	з Чернівців, Букарешту		6·35 до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		7·10 до Сокаля і Рави руской
8·40	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.		8·16 до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
2·31	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]		8·25 до Перемишля
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.		9·00 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	„ „ „ на дв. гол.		9·20 „ „ „ дворець Підз.
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	2·51	10·05 до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.		10·30 до Ицкан, Чорткова
	„ „ „ на дв. гол.		11·00 до Кракова, Відня, Варшави, Праги
			11·10 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
			11·32 „ „ „ дворець Підз.
			4·15 до Кракова, Відня, Праги, Самбора
			5·50 до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а именно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєвих ч. 5) удїлює поученень в справах зелїзничих, продає білєти всякого роду і розмінює їнші.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Чеховича в Кенсі. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 84. Львів, Середа 16 (29) Цьвітня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13; — В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Вклади і листи цінні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Тактика наших верховодів
в закладаню середних шкіл.

(Статя надіслана).

Указано вже в „Дїлї" на тактику наших верховодів при будованю косцюлків і каплїчок в Галичинї східній а західній: коли на Мазурщинї є богато навіть більшах сїл, що до свого парохіяльного костела мають по кілька миль, то у східній будує ся косцюлки в кождім рускім селї, де найде ся хоч би кільканайцять латинників. Цїль такої тактики є ясна мов на долони. Хочу указати на подібну, хоч просто противну, тактику в закладаню середних шкіл.

Мимо того, що східна Галичина є більше нїж два рази так велика як західна, маємо тепер ґімназий і реальних шкіл в західній части краю 17, а у східній лише 27 — вчисляючи вже й Ярослав та Сянік, котрі то два повіти Поляки навіть залюбки зачисляють до західної Галичини. Коли зважити, що в Мельци, Тарнобжеґу, Ланцутї, Новім Торзї, Горлицях, Живци, Лїмановій і в Ряшеві або й в Тарнові (друга ґімназия) нині-завтра наступить заложене середних шкіл, а східна Галичина в тім часї дістане що-найбільше 2 3 нові середні школи: то будемо мали 30 шкіл на сходї, а 25 в західній Галичинї, більше нїж два рази меншій.

Гляньмо-ж на віддаленя. істнуючих на заходї і проектованих середних шкіл:

З Кракова	до	Подґужа	є	5 км.
„ Подґужа	„	Бохнї	„	33 „
„ Бохнї	„	Тарнова	„	44 „
„ Тарнова	„	Дембицї	„	33 „
„ Дембицї	„	Ряшева	„	47 „
„ Ряшева	„	Ланцута	„	17 „
„ Ланцута	„	Ярослава	„	35 „
„ Дембицї	„	Мельця	„	32 „
„ Мельця	„	Тарнобжеґа	„	37 „
„ Сянока	„	Коросна	„	42 „
„ Коросна	„	Ясла	„	24 „
„ Ясла	„	Горлиць	„	26 „

А порівнаймо з тим схід:

зі Львова	до	Перемишля	97 км.
„ „	„	Стрия	75 „
„ „	„	Станиславова	140 „
„ „	„	Бродів	87 „
„ „	„	Золочева	69 „
„ „	„	Бережан	90 „
„ Стрия	„	Станиславова	123 „
„ Золочева	„	Тернополя	64 „
„ Бучача	„	Станиславова	86 „
„ „	„	Бережан около	60 „
„ „	„	Тернополя около	60 „

і т. д.

А величезні простори подільскі вокруг Чорткова, а цїлий кут вокруг Сокаля, а дошками забитий гірский кут вокруг Турки і т. и. нїякої не мають середної школи. Коли би нас міряно тою самою мірою, що західну Галичину, то повинні би бути середні школи в Хирові, Турцї, Старім Самборі, в Долинї, Калуши, Сколїм, в Миколаєві, в Рудках, Мостисках, в Городку, Яворові, в Любачеві, в Равї, Сокали, Жовкві, в Камінцї струм., Радехові, Буску, Зборові, Підволочисках, Скалатї, Теребовли, Копичинцах, Гусятинї і т. д. і т. д. Наші верховоди боять ся закладати на сходї середні школи, хоч би й польскі, щоби в них не вивело ся за богато гайдамак!

Скаже хто, що на заходї є густїйше населене; та й сей заміт не зміняє стану річи або не богато его змінить. Є на заходї місточка, що менше мають населеня, нїж богато східно-галицких сїл, а таки є в них середні школи. Требаж еще знати, що заробкова еміґрация є на заходї правилом, так що сила людий постійно проживає поза краєм, хоч вчисляє ся до краєвого населеня.

Коли додамо, що еще більше кривдить ся східну Галичину при роздїлї шкіл ремісничих і промислових на користь західної, що через те величезне число молодїжи не пхає ся там так, як на сходї, лише до середних шкіл, але й до фахових: то покривдженє східної Галичини покаже ся ще нагляднійше.

Я не гадав тут поки-що давати повного образу нашого шкільництва, а хотїв лише зазначити рами, котрі буду старати ся виповнити иншим разом; але й з сего бачимо, як то виглядає тая братерска рівність, котрою наші верховоди люблять при всякій нагоді величати ся перед сьвітом, і той рускій рай, на який вони раз-враз указують.

Мілин.

Центральне правительство в справі виселенчій і зарібкової еміґрациї зі східної Галичини.

Як звісно вже нашим читачам з „Дїла", пос. Романчук вніс був в парляментї ще перед великодними праздниками, дня 3-го см., інтерпеляцию до міністра внутрішних справ, д-ра Кербера, в справі звісних перепон, ставлених виселенчій і зарібковій еміґрациї з боку властий в східній Галичинї. Зразу поставив був пос. Романчук в сїй справі нагляче внесене, однак на приречене д-ра Кербера, що велить справу безпроволочно розслїдити і що в найскоршім часї зарядить, аби згадані перепони устали, та що дасть відповідь в парляментї, пос. Романчук взяв своє нагляче внесене назад, а поставив згадану в горі інтерпеляцию.

Вивязуючи ся з даного приреченя, сейчас на першім посьвяточнім засїданю з 21 с. м., д-р Кербер дав відповідь, котрої короткий зміст був поданий вже в „Дїлї" з нагоди справозданя з засїдань парляменту, але котру задля єї ваги і актуальности подаємо тут в цїлости. Звучить вона:

„В відповіди на інтерпеляцию пос. Романчука і т-ів, поставлену до мене на засіданю *високої палати з дня 3-ого цьвітня* 1903, в справі перепон, ставлених еміґрациї політичними властями в Галичинї, маю честь високій палатї заявити слїдуюче:

„Панове інтерпелянти мали головно на думцї сезонову еміґрацию рільничих робітників до Німеччини і вичислили, навязуючи до сего, 11 східно-галицкых староств, котрим закидають противзаконну відмову подорожних пасів.

На основі вислїдків заряджених і переведених з найбільшим поспіхом доходжень, можу по-перше сконстантувати, що число просьб о паси, внесених в місяцях лютім і мартї с. р. до згаданих в інтерпеляциї староств — винявши повіт Перемишль — в загалї було зглядно дуже незначне.

„Особливож до Німеччини жадано пасів лише в дуже малім числї. Походить се звідси, що сезонова еміґрация рільничих робітників до Німеччини зі східної Галичини була доси дуже незначна, на всякий спосіб значно слабша нїж в західній части краю.

„Видача жаданих пасів поступає, загалом беручи, без неоправданих проволок. Що до сего, то позволю собі навести як примір, що на 111 просьб о паси, внесених в згаданих двох місяцях до брідского староства, 72 полагоджено ще того самого дня, як їх внесено. О скількож що поодиноких случаїв я запримітив, що можливий був більший поспіх в полагодженю подань, то не залишу подбати о се, аби на будуче не було оправданих причин до яких небудь жалоб в сїм зглядї.

„У всїх впрочім мало числених случаях, в котрих просьби о паси полагоджено відмовно, поучено в кождім разї сторони, відповідно до удїлених мною поручень, про прислугуюче їм право відклику. Таких відкликів против сего роду відмов вплинуло в першім чверть роцї до намісництва у Львові всего тілько 3, з яких один увзгляднено, а два відкинено.

„Коли панове інтерпелянти наводять між иншим, мов-то бережаньский староста, як і секретар староства заявили громадским начальникам, що не вільно до Прус виїздити, то мушу припустити, що се тверджене основує ся на непорозуміню. Згаданий функціонар заперечує як найбільш рішучо, щоби коли небудь він або его секретар щось подібного заявив; натомість поручив він на віітівских зборах з 13. і 15. марта с. р. громадским начальникам, щоби вони остерігали населене перед покутними аґентами і щоби пильно радили всїм інтересованим, тілько тоді пускати ся в дорогу до Німеччини, коли вже дома заключили робочу умову з певним працьодавцем. Удїлене сеї ради можу тілько похвалити і було би дуже пожадане, щоби всї, що хочуть удати ся на рільничі роботи до Німеччини, взяли собі єї до серця і після неї поступали.

„Згаданий в інтерпеляциї обіжник старости дрогобицкого з 12. лютого 1903 ч. 5692 дотичить не еміґрациї до Німеччини, але еміґрациї до Америки, а причиною его видачі була замітна в повіті, а нелеґальна еміґрацийна аґітация. Поручена до громадских начальників, щоби не видавали нїяких робітничих книжок, в сїм обіжнику нема, а послїдний устуи его, котрий — після всякої *правдоподібности* — панове інтерпелянти мають на думцї, наказує лише громадским начальникам, не видавати нїяких „посьвідчень" замість пасів. Не ходить тут цїлком о робітничі книжки, але о потвердженя, що видачі пасу нїчо не стоїть на перепонї. Позаяк завважено, що декуди іменно по громадах, котрих війти неграмотні, роблено з сими потвердженями надужитя, староста бачив ся спонуканим зарядити, що просьба о паси має ся предкладати до заопінїованя не громадам, як доси було, але жандармериї.

Щоби усунути всякий сумнїв в тім зглядї, як політичні власти в Галичинї повинні поступати в справі полагоди просьб рільничих робітників о паси, позволю собі познакомити високу палату з моїм розпорядженем з 7. марця 1903 ч. 9.141, виданим до намісництва у Львові. Се розпорядженє звучить: „З нагоди зачинаючого ся сезону щорічної еміґрациї рільничих робітників з Галичини поручаю з цїлим натиском вважати на се, аби поступованє староств в справі видачі жаданих такими робітниками пасів і всяких иншых подорожних леґітимаций не дало їх бажаня і споневіряла їх з правдивою любовю. Нїколи ведужі не зазнавали лїпшої опіки та догляду, як вони обоє.

V'I.

При вікні, що виходило на город, стояли обоє мовчки і глядїли крізь пожовкле, осїнне листє дерев на заходяче сонце. Туга наповняла їх серця. Їх думки блукали по тій самій дорозї і проняті тим самим жахом, не сьміли обоє виректи слова. В паданю листя, в заході осїнного сонця добачують всї сухітники наближаня страшної годины. Пригорнули ся до себе, тремтячи як від морозу.

Лиця Евпраксії горіли. Немов полумінь перегискалась жара крізь цїле її тїло, від стіп до черепа вона тремтїла і обвивши раменами вялу стать хлопця, притискала его до своєї груди з такою силою, що бідолаєї нестановало віддиху, і коли силкував ся вирватись від неї, говорив жалісно:

— Не тисни мене так, мене болить!

Тодї всї пристрасти, так довго вязнені в глубинї грудий, вибухли на верх, і у всїх членах обхопила її дрож глубокої, пекучої, неповздержної та непонятної їй туги. І та незрозуміла пристрасть, що як розтоплена криця грала в її жилах, закривала їй очи і затемнювала думки. Вона не знала вже, що робить, як божевільна тиснула хлопця до груди і майже дусила его палкими, безконечними поцїлуями.

Коли его пустила, хлопець глянув їй в очи. Її змішаний, втомлений погляд впялився в порожнечу як після обімлїня.

Цїлий вечір сидїла задумана, не мовлячи слова.

Та коли лишилась сама в таємній тишині комнати, положила ся знесилена на ліжко, але сьвітла не згасила, бо бояла ся смерти і темноти.

Пробувала привести свої думки до ладу та сну, але перед закритими очима бачила филюючі ряди розколисаних явищ: раз хмари диму, як буйними кругами тягнули ся в безконечність, раз стовпи полумінй, що стріляли в безмежні простори і сяли всякими барвами, то знов *округлі мосяжні* шиби, що пересувались поволи по собі, або розтягались в таку далечінь, що погляд губив ся на безкраїй поверхні...

Чула, що їй приходить ся збожеволїти. Розкрила широко очи і глядїла жахливо довкола. Мирний спокій комнати, ясність, в котрій всьо виступало виразно, успокоїли її. Вона задивилась в полумінь сьвічки і немов слухала далекої, солодкої музики. Відтак підійшла до зеркала. Довго приглядала ся в нїм. Згорнула рукою волося з чола та висків; на лицях горів зівялий румянець сухітниці. Із сумною усьмішкою та з болем в серци глядїла в свої великі, чарівною меланхолією сповиті очи.

Сьвіт мовить правду, вона гарна, але що їй з того...

Вона така знесилена. Що-то наділив її Бог молодістю, принадою та красою, коли не позволяє ними тїшити ся?

Знов обхопила її жара солодкого, неясного бажаня. Вона згадала Павла і Вірґінію, як згадувсь приятелїв, з котрими дїйсно жило ся разом.

Вона думала, як вона була би любила, колиб ті очи, що тепер погасли, сховались в ямках, знайшли були також серце на сїм

Александер Влягуца.

Сестра Евпраксія.

(Конець.)

IV.

Руки зложені на грудех, голова як під тягаром гадок похилена на бік, так стоїть вона в лавцї і сьпівав. Жалісно і мягко роздаєсь її голос під склепінем церкви. Як гарно вона виглядає, коли з великих, блискучих очий зносить до неба страждальні погляди, що немов пробивають ся з глубини неулїчимого болю!

Її лице блїде як нїколи перед тим, і дві синяві обвідки окружають її очи, слїди душевних борб та безсонних ночий.

Якою нещасною почувала ся вона і прибитою, як тужила вона за словом потїхи та розради, вона, котрій нестановало мови, щоби жалувати ся на свої терпіня, нестановало душі, щоби її розуміла, ті нїмі муки, що так глубоко і немилосерно гризли її серце. Як оловяний плащ тяжіла на нїй монаша ряса, ноги хотїли їй відмовити — здавалось, що вона розпадесь під тягаром своєї недолї.

В таких хвилях бажалось їй горячо, щоби стовпи розсипались і погребали її під румовищем церкви. Инколи вирвав ся їй серед мягкої, жалібної молитви немов крик лютости, лице горіло полуміню неповздержної, могучої пристрасти. Її думки перемірювали бездушну пустку, що замикала її зі всїх усюдів. Цїле її єство почувалось увязненим на віки в тій рясї, що як важка змора давила її на смерть. Пригнетена чорною розпукою стогнала внутрішним, пекольним голосом, що мусить похоронити свою молодість за темними монастирскими мурами.

Від того часу нїхто не бачив в Евпраксії сьміху, вона завдно перебувала в кругї своїх думок. Горювала серед безустанної борби. На очах вянула. Чула, що її серце жариться огнем, а нїкому слова про се не сказала.

V.

В домі пані Пастії, в комнатї, де у вікнах горить заходяче сонце, лежить у крісї Евпраксія і жалуєсь на своє горе перед 15 лїтним хлопцем, що слухає її з покірною увагою. Очи обоїх заходять слезами. Він також сирота.

Від часу до часу приходить пані Пастія, сїдає з материньскою нїжностию при двох нещасливих дїтях, обіймає їх теплою любовю і милосерним поглядом.

— Нема більше надії, — сказав їй лїкар, а проте вона вірила, що їх уратує. Коли повдовіла і осталась бездїтною на сьвітї, взяла Юрка, як не мав ще девять лїт, на виховане. Серед вічної недуги, постійно мученій лїкарствами, проживав він так у неї, між тим коли вона нїколи не теряла надії, ані не жалувалась на тягар, який добровільно піднялась зносити.

Раз сказав їй лїкар, що в монастирі находить ся молода законниця, котру з'їдає та сама недуга і з кождим днем наглядно зближаєсь до смерти.

Кілька днїв опісля находила ся Евпраксія в домі сеї добродійної женщини, що задачу свого цїлого житя бачила лише в тім, аби обом сиротам злагіднити горе. Довгий час голубила їх своїм поглядом, питала про їх бажаня і споневіряла їх з правдивою любовю. Нїколи ведужі не зазнавали лїпшої опіки та догляду, як вони обоє.

VI.

При вікні, що виходило на город, стояли обоє мовчки і глядїли крізь пожовкле, осїнне листє дерев на заходяче сонце. Туга наповняла їх серця. Їх думки блукали по тій самій дорозї і проняті тим самим жахом, не сьміли обоє виректи слова. В паданю листя, в заході осїнного сонця добачують всї сухітники наближаня страшної годины. Пригорнули ся до себе, тремтячи як від морозу.

Лиця Евпраксії горіли. Немов полумінь перегискалась жара крізь цїле її тїло, від стіп до черепа вона тремтїла і обвивши раменами вялу стать хлопця, притискала его до своєї груди з такою силою, що бідолаєї нестановало віддиху, і коли силкував ся вирватись від неї, говорив жалісно:

— Не тисни мене так, мене болить!

Тодї всї пристрасти, так довго вязнені в глубинї грудий, вибухли на верх, і у всїх членах обхопила її дрож глубокої, пекучої, неповздержної та непонятної їй туги. І та незрозуміла пристрасть, що як розтоплена криця грала в її жилах, закривала їй очи і затемнювала думки. Вона не знала вже, що робить, як божевільна тиснула хлопця до груди і майже дусила его палкими, безконечними поцїлуями.

Коли его пустила, хлопець глянув їй в очи. Її змішаний, втомлений погляд впялився в порожнечу як після обімлїня.

Цїлий вечір сидїла задумана, не мовлячи слова.

Та коли лишилась сама в таємній тишині комнати, положила ся знесилена на ліжко, але сьвітла не згасила, бо бояла ся смерти і темноти.

Пробувала привести свої думки до ладу та сну, але перед закритими очима бачила филюючі ряди розколисаних явищ: раз хмари диму, як буйними кругами тягнули ся в безконечність, раз стовпи полумінй, що стріляли в безмежні простори і сяли всякими барвами, то знов *округлі мосяжні* шиби, що пересувались поволи по собі, або розтягались в таку далечінь, що погляд губив ся на безкраїй поверхні...

Чула, що їй приходить ся збожеволїти. Розкрила широко очи і глядїла жахливо довкола. Мирний спокій комнати, ясність, в котрій всьо виступало виразно, успокоїли її. Вона задивилась в полумінь сьвічки і немов слухала далекої, солодкої музики. Відтак підійшла до зеркала. Довго приглядала ся в нїм. Згорнула рукою волося з чола та висків; на лицях горів зівялий румянець сухітниці. Із сумною усьмішкою та з болем в серци глядїла в свої великі, чарівною меланхолією сповиті очи.

Сьвіт мовить правду, вона гарна, але що їй з того...

Вона така знесилена. Що-то наділив її Бог молодістю, принадою та красою, коли не позволяє ними тїшити ся?

Знов обхопила її жара солодкого, неясного бажаня. Вона згадала Павла і Вірґінію, як згадувсь приятелїв, з котрими дїйсно жило ся разом.

Вона думала, як вона була би любила, колиб ті очи, що тепер погасли, сховались в ямках, знайшли були також серце на сїм

ПУБЛИЧНА ГАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — Ліцитациї відбувають ся що тижня в четвер о годині 4 ій по полудни. — Вистава отворена що день від години 3-ої по полудни до 8-ої вечером, Бюро для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнійших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 8—?

причини до жадних, яких небудь жалоб. Прикладаю до сего вагу, щоби кождий староста кожду поодиноку відмову на просьбу о пас або о подорожну легітимацію міг основно оправдати на підставі існуючих приписів".

Що в тім розпорядженю пригадано політичним властям Галичини специяльно з огляду на сезонову еміґрацію до Німеччини, се — самозрозуміла річ — вложено їм за обовязок також на всї ті случаї, де розходить ся о виселенє до инших країв.

Позаяк основний державний закон, на яких покликують ся панове інтерпеляанти, проклямував принцип свобідного виселеня, позаяк дальше найсвобідніше переселюване поміж рїжними культурними державами стало так як самозрозумілою річию, то виселенє, виключаючи специяльні виїмки, стратило, що так скажу, свій політичний характер і треба глядїти на неї в сути річи як на чисто економічну появу. Давнїйше еміґрация а утрата горожанства оставали в найтїснїйшій звязи, а властиво були лише рїжним виразом для одної і тої самої річи. Тепер так не є. Богато еміґрантів опускає рік-річно австрийску вітчину, але лише зникаючо мала частина позбуває ся при виселеню австрийского горожанства. Правительство мусить числити ся з тим фактом, що виселенець тепер є звичайно горожанином, котрий за границею глядає утримання, бо на свою гадку не може его найти в краю, або бодай не може найти такого утримання як за границею. Коли такому горожанинови не обмежає его права до опущеня держави обовязок військової служби або судові чи поліційні запорядженя, то уважаю за річ так само несправедливу як і цїлком безуспішну відмавляти ему паспорт, щоби его здержати від его заміру. Занадто сильні є причини, що спонукують людий до еміґрації. Длятого уважаю також за свою задачу, все вливати на те, щоби політичні власти в паспортових справах поступали по мисли моїх інтенций, і я скористав з нагоди інтерпеляції пп. Романчука і тов., щоби поновно видати загальне розпорядженє в указанім дусї.

Порушена також пп. інтерпелянтами справа опіки над виселенцями в дорозї і на місци їх будучого пробуваня стоїть в найтїснїйшій звязи з законодатним управильненем еміґрацийної справи, котре нас еще жде. Тількож для держави переважно сухоземної з великою еміґрацию заморскою вдоволяюче полагодженє тої справи получене є з дуже великими трудностями. Всеж таки могу Високій Палатї заявити, що праця над виготовленем дотичного проекту закону є в міністерстві внутрішних справ на укінченю, а я буду старати ся її приспішити.

Що-до улекшеня зарібку прошу принятя упевненє, що правительство, оскілько се від него залежать, буде як доси після своїх сил старати ся, щоби в краю давати нагоду до зарібків.

З ради державної.

Перед приступленем до порядку дневного ухвалено внесенє п. Елєнбоґена, аби наради цілової комісиї були явні. П. Брайтер зголосив нагле внесенє о 600.000 К, запомоги для погорільців в Микулинцах, Ланчинї, Городку і Угнові. П. Странский зголосив нагле внесенє в справі конфлїкту з архиєпископом Коном.

З черги переведено дискусию над справою виповіджена торговельного договору з Сербією. По виборі ґенеральних бесїдників дискусию над сею справою перервано.

О дневний порядок.

Президент внїс, аби слїдуюче засїданє відбулось доперва дня 5 мая з порядком дневним: 1) вибір квотової депутациї; 2) справоздане буджетової комісиї в справі правительственного предложеня о внесеню службових кавций; 3) справоздане социяльно-політичної комісиї в справі недїльного відпочинку; 4) справоздане зелїзничої комісиї о предложеных в справі будови рїжних льокальних зелїзниць, між иншими зелїзниць Львів-Винники і Тернопіль-Збараж; 5) справоздане реґуламінової комісиї о змінї реґуляміну.

Дискусия над зміною сего реґуляміну виповнила більшу часть засїданя і викликала острий спір між социяльними демократами а представителями великої посілости. П. Ґрабмайр поставив внесенє, аби справу зміни реґуляміну поставити на третім місци порядку дневного найблизшого засїданя. П. Штайн зажадав, аби на третім місци до порядку дневного поставити внесенє комісиї о внесенє §. 14. П. Перверсторфер поставив знов внесенє, аби справу зміни реґуляміну цїлком усунути з дневного порядку. Всї ті внесеня відкинено. Ухвалено внесенє п. Кафтана, аби на пятім місци порядку дневного поставити справоздане зелїзничої комісиї о удержавненє північної зелїзниці. Ухвалено також внесенє п. Двожака, аби на 6 ім місци поставити внесенє о знесенє §. 14. В той спосіб справу зміни реґуляміну усунено на 7 місце дневного порядку.

Серед протестів ухвалено внесенє п. Штайна, аби найблизше засїданє відбулось в пятницю дня 1 мая.

Між інтерпеляциями внесено також інтерпеляцию (п. Пфафінґер) в справі розділу військових достав між австрийских а угорских продуцентів. Перед кількома днями при розділї достави 62.000 набоїв до гавбиць і 15.000 набоїв до гірских гармат австрийскі фабрики дістали меншу половину замовленя.

Рільнича комісия.

На засїданю рільничої комісиї принято внесенє в справі двигненя управи лену і внесенє в справі зниженя цїни столової соли (Speisesalz)

Справи заграничні.

На порядок дневний міжнародної політики знов вертає справа становища Росиї на далекім Сходї, а именно еї позициї в Манджурії. По т. зв. „боксерскім" бунтї і по пекінській міжнародній виправі заключено між европейскими державами а Китаєм мировий договор, на основі котрого між нашими Манджурия мала до весни сего року остати „для успокоєня" в руках Росиї. З гори однак можна було сподївати ся, що Росия не додержить з'обовязаня евакуациї і остане в Манджурії на все. На се й заносить ся. Сейчас по окупациї Манджурії Росия стала поводити ся в сїм гарнім та з природи богатім краю, як поводить ся сей, хто думає десь на все загосподарити ся. Побудовано зелїзницї, зелїзничі двірцї, касарнї, урядові будинки, і маґазини, церкви, річні порти і т. д. а побіч китайско-манджурских міст виросли цїлі російскі дїльницї. Крім того звернено до Манджурії рільничу еміґрацию з европейскої Росиї та роздано российским підданим безплїч гарної землї. Российскі підприємцї дістали вже концесиї на рудокопні підприємства і зачали їх на великі розмїри. Загалом Росия розпаношила ся в Манджурії на добре, так як в своїй власній провінциї. Міністер скарбу і ініціятор российскої орієнтальної політики Віте їздив недавно сам насчно переконати ся про российскі успіхи в Манджурії і про тамошну ситуацию та здав цареви рапорт, з котрого ясно було, що Росия вважає Манджурию за свою добичу. Тепер, коли надійшла пора евакуациї краю, Росия заявила китайскому богди-ханови, що готова „уступити", але в Манджурії мають остати российскі війска і российскі урядники, а тілько місто короля заіменує китайский богди-хан. Рівнож китайско-российска державна границя має бути не між Манджурию а Сибіром, але між Манджурию а Китаєм. Тим способом Манджурия стала би частию российскої держави, даною в плєно Китаєви і китайске пановане в сїм краю було би дуже проблематичного значіня, а властиво нїяке. Розуміє ся, що на се не можуть глядїти рівнодушно інтересовані держави, особливож Англія і Япан. Тому між сими обома державами ведуть ся живі переговори що до спільної акциї супротив забор чости Росиї і Япан зачинає навіть живо зброїти ся.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Підпольна Росия.

Петербург. Університет все еще замкнений і буде замкнений до осени. В послїдних часах розширено в Петербурзї масово революційні проклямациї, котрі розкидав клюб сполучених студентских комітетів. Проклямация дістались також до військових кругів.

Хіни.

Шангай. Тут відбулись масові збори Хінців з всїх провінцій. Виголошено пристрасті патріотичні промови. Застережено ся противсяких уступок правительства для Росиї в справі Манджурії.

Пекін. Американський посол передав кн. Чінови ноту, в котрій протестує против жадань Росиї і домагає ся, аби Хіни не відступили жадній инній державі жадного портового міста в Манджурії.

Хорватскі демонстрациї.

Загреб. В понеділок ґрупа молодїжи демонструвала перед залїзничим двірцем в Карльовацу і повибивала шиби. Поліция розігнала демонстрантів.

Борба з конґреґациями.

Марсилія. Численна товпа демонструвала вчера перед монастиром Капуцинів. В бійці з поліцию побито тяжко комісаря. В поліційнім комісариятї вибито всї шиби. Поліция стрілала три рази з револьверів в воздух. В монастира лишилось еще богато осіб.

Страх Італії.

Рим. Публична опінія в Італії занепокоєна бо підозріває, що між Австриєю а Росиєю є тайний союз, котрий позволяє Австрії на окупацию Македонії аж по Сольонїку. Італійска преса заявляє, що на таку окупацию Італія не позволить, бо се було би смертельним ударом для східної торговлї Італії.

Альзация.

Штрасбурґ. Видїл краєвий Альзациї і Льотаринґії ухвалив, державні закони в справі конституциї і адмінїстрациї Альзациї і Льотаринґії змінити в тім напрямі, аби нїмецкий парлямент перестав бути законодатним чинником для сих країв, а видїл краєвий аби одержав становище, привілеї і титул альзацко-льотаринґского сойму. В нарадах в союзній раді в альзацко-льотаринґских справах мають виступати три заступники сих країв, іменовані видїлом краєвим.

Балкан.

Кольонїя. Köln. Ztg. звертає увагу на небезпеченьство ситуациї в Альбанії. Держави суть готові дати відчути Альбанцам свою силу. Коли рука Туреччини покажесь за слабою, то в такім случаю покаже ся потреба чинного співдїланя двох других держав т. є. Росиї і Австриї, яко найбільше інтересованих, котрі уложили план реформ. Статию Köln. Ztg. уважають в політичних кругах яко заповіджене великої бурі.

Сербске правительство.

Білград. Дневники доносять, що до половини мая наступить реконструкция сербского правительства. До кабінету Марковича має увійти кількох лїбералів.

1 май.

Берлин. Більша часть фабрикантів рішила не звільнити своїх робітників від праці в день 1 мая.

Угорска обструкция.

Будапешт. Положене на Угорщинї і по промові Сейля не змінилось і є так само неясне, як перед тим. Не сумнївають ся, що дня 1 мая буде оголошений стан ex lex.

НОВИНКИ.

— **Русини в справі зміни намісника.** Клюб руских послів радив над справою кризи в галицкім намісництві і — як доносить „Zeit" — ухвалив слїдуючу резолюцию: Клюб опозиційних послів руских заявляє ся против всїх доси оголошених кандидатур, як ґр. Андрея Потоцкого, ґр. Казиміра Баденього і всїх инших, уважаючи їх номінацию за провокацию руского народу в Галичинї. Клюб домагає ся, аби корона прислала до Галичини на намісника якого архикнязя, або коли би се було неможливе, аби іменувала намісником в Галичинї ґенерала в чинній службі з цивільним адлятусом; коли би і се показалось неможливою річию, то за найменшу провокацию руского народу уважають номінацию бувшого маршалка краєвого, ґр. Станислава Баденього.

— **З історії родини Пінїньских.** З нагоди вісної інтерпеляциї пос. Дашиньского в справі спадщини по бл. п. Тучиньскім, которою ґрафи Пінїньскі почули ся обиджеными в своїй родинній чести, пише „Gos przemyski" ось що: Інтерпеляция пос. Дашиньского мала загальне значінє і була сповненем високо горожанського дїла. Плакав ґр. Мечислав Пінїньский для комедиї, може би тепер заплакав на правду, коли пригадаємо ему, що близькі его свояки живуть в перемишскім повіті в крайній нужді, ходять в хлопских кожухах, що его тїтки, сестри і кревняки знають, що то голодовий тиф. Нехай плаче Мечислав Пінїньский над запущеном гробу своєї бабки Марії Пінїньскої, похованої в Острові під Перемишлем. Гріб заорано, крест поневіряє ся в придорожнім рові, а безрогі сотворіня пасуть ся на могилї матери его батька. Добрий син, такий скорий до слїз, там де їх виливати не мав причини, повинен відшукати свої чувства в хвилях, де повинні вони відзивати ся в кождій людині. Длячого ж п. Мечислав Пінїньский не прибув до Острова, хотяй его про се повідомлено? На се питанє найде плачливий пан ґраф відповідь в монографії родини Пінїньских, котра незадовго покаже ся з друку з докладним списом убогих свояків пана ґрафа, котрих стидає ся „часно осьвічений пан ґраф". Сльози ґр. Мечислава Пінїньского мали то добре, що змили заслону з тайн родини Пінїньских, відграючих нині визначну ролю в нашім краю — тайн, котрі викажуть, якими дорогами добивають ся деякі людиї становища „добре уродженого імени" і „ґрафскої корони".

— **Сьвячене в Празї.** Пишуть нам з Праги: Богато бувае тут по ческих і нїмецких касарнях наших мужиків. Темні, неграмотні „Poláci z Haliče — як їх тут називають — стають вони звичайно пошґуркайлами серед ческих і нїмецких товаришів. Розділені по кількох по компаніях, не мають з собою нїяких зносин, а часто навіть і не знають один другого. Сего року в сих „Поляків з Галичини" в Празї около 250. Памятаючи о них, справила їм тутешна руска молодіж академічна сьвячене, на котре зложили ся наші родимці з Галичини. На наш заазив наслано нам всїлякого добра, а в четвер дня 23. с. м. о год. 7 вечером зібрало ся тут в одній великій салї около 60 осіб, жовнїрів, робітників і студентів. Була се гарна хвиля! Треба було бачити ті оживлені розрадувані лиця, треба було чути ті бесїди наших вояків! А який був настрій, сьвідчать слова одного жовнїра з Тернопільщини. „Дорогі братя академіки! — говорив він. — Не прийшли ми сюди їсти та пити, а щоби тут з вами хоч одну хвилинку щасливо перевести, бо дуже нам тут гірко живе ся". Дальше взивав бесїдник своїх товаришів, щоби завсїгди в касарнях між собою говорили по руски та щоби не цурали ся своєї народности. А подякувавши в імени всїх товаришів, всїм тим в Галичинї, що на них памятали, а з окрема руским студентам з Празї, закінчив свою бесїду словами: „Не пора москалеви служити"! І почались бесїди переплїтані сьпівами одна за другою, та аж о 11 год. в ночи серед звуків „Ще не вмерла" та „Не пора" розійшли ся зібрані домів. — Та й ми почуваємо ся до милого обовязку подякувати отсим всїм, що на наш заазив прислали нам дари то в грошах то в сьвященим. Сьвячене прислали: Вп. Юлія Абрисовска (Косів старий), Воєвідкова (Серники середні), М. Луцка (Лука), М. Соневицка (Гадинківці), Е. Строцка (Синевідско вижне), Вп. оо. Юл. Герасимович (Рибно), М. Голіматий, В. Левицкий (Прислоп). А датки в грошах прислали: Вп. оо. Фолис (Скнилів) 10 К, Туркевич (Бридківці) 10 К, Ольга Пачовска (Старі Богородчани) 2 К, оо. Балицкий (Іспас) 8 К, Т. Галайчук (Микулинчив) 5 К, Небиловец (Перегіньско) 3 К, Д. Ганущак 3 К. — За руску академ. молодіж в Празї: *Осип Петрашак* студ. прав, *Михайло Гешик* ст. прав, *Павло Фрадкин* студ. техн.

— **Жебранина на польскі костели** стає від чкоїсь пори постійною язвою руского народа в Галичинї, особливож нашого духовеньства. Вже онодї зазначено в нашій часописи, як то польскі ксьондзи уміють засипувати Русинів якимись „regielka-ми" на будову костелів і каплїчок, а нині надіслано нашій редакциї новий документ польскої вліязливости під покришкою нїби „старання о славу Божу". Є се відозва бернардина кс. Чеслава Богдальского з прошеном о жертви на відновленє костела в Дукли. Написана вона навіть рускою мовою — що правда, дуже кепскою, а до того старосьвітскою етимольоґією — і як довідуємось розіслано, її до всїх руских сьвящеників. Може бути, що деякий наш сьвященик дасть зловити ся на ту „русчину" і красні слова відозви, де кс. Богдальский заклинає ся, немов то „ніколи еще від порога нашого не відійшов дармо собиратель милостинї, котрий збирав жертви чи то на костел (польский) чи на церков (руску)", зватн, яку то рівночасно боротьбу мусять Русини зводити о права тої мови в урядах і які то переслїдуваня за руску мову (факти з послїдних днїв!) приходить ся нам терпінам і те забувати, що костели і каплички средств до винародовлюваня і нищеня Руси. уважає польска гаката одним з головних Тямлячи се, кождий сьвідомий Русин буде вже знати, як поводитись супротив дальшої

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї антики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 197 17—20

сьвітї. Ах, і як глубоко, як безмежно була-б вона любила того, що подарував би їй своє серце! Як палко були-б ті очи спочивали на нїм, як щасливо була-б вона до него усьміхала ся, коли-б він прийшов розігнати її тугу, її уста стопити в жарі, її віддих увязнити в горячих поцїлуях, як любо хотїла-б вона умерти в могутній, чарівній власти обіймів. Вона піддала-б ся йому цїлим своїм єством, усїми своїми думками, всею силою любови. Покірною наймичкою стала-б вона для него, в головах сторожила-б спокою його сну, кинула-б ся в пащу дикої звірюки, коби лише не діткнула його тїнь болю. Чому Бог не дав їй зазнати бодай хвилечку тої розкоші? Що вона вчинила, чим провинила ся, що так тяжко її карає? І будило ся в нїй почуваня, що для неї стала ся кривда.

Тодї закипіло її серце божевільною ненавистю, увесь її біль перемінив ся в дику, їдку лють. Увесь сьвіт вона рознесла би, а небо в горі розтерла би в порох, як би мала до сего силу. Глянула до зеркала і зжахнула ся перед скаженим обуренем, яке било з її очий, як перед напаючим поглядом ворога. Опять бачила краску смерти на своїм лиці, і їй здавалось, що ніж ширяє крізь її тїло від черена до стіп. Дрож дикої розпуки пробила всї її члени, вона жахливо подала ся назад і стискала руками голову, немов хотїла здавити биття молотів у висках.

І коли її мутний зір блукав по комнатї, упав і на її монаший чепець. Пірвала його зі стола і в дитинній люти хотїла подерти його на кусні, але не могла. Помяла його в руцї і кинула його під ліжко.

Думка про її молодість і що вона передчасно мусить йти в могилу, краяла її серце, наповняла її пекучим милосердем, що проймало її до глубини душі. Важке хлипаня заперло їй дух. Огненними словами буде промавляти, коли-б мала коґось, котрому могла-б виявити глубоке обурене свого знищеного житя. Понурі гадки обсїли її і замерочили в жахливій тревозї — їй здавалось, що її спустили в могилу, що чує стукіт грудок землї об віко домовини... Доперва пізно удалось їй прогнати смертні думки.

Вона могла подужати, могла жити і — любити!

І почула пільгу в чарівних, солодких снах, буря в її серци втихомирила ся. Її житє немов пронизує тепле сьвітло.

Як вона зможе любити!

Глубоко зітхнула, відтак положила ся і перекидалась цїлу ніч, не зажмуривши ока, мучена виображінями незазнаної розкоші, пожирана огнем всемогучої, незвісної туги...

— — — — — — — — — — —

Від тої ночи не опустила вже ліжка.

Перші платки снїгу вкривали сьвіжий нагробник на подвірю монастирскої церкви, де можна таке читати:

Тут спочивае раба Божа Евпраксія Топапя, уроджена 10 мая 1849, померла 3 падолиста 1871.

З румунского.

польскої жебранини на костели і каплички взагалї, а спеціяльно, що вчинити з хитрою відозвою кс. Богдальского в Дукли.

— **До Народної канцелярії** подають що раз більше случаїв надужить зі сторони урядів і властий. Не помагають описи тих надужить в часописях, не помагають інтерпеляції послів, бо все дальше і що раз ширше лунає звісний оклик „знїщеня Русї“. За кожде руске слово і за кожду руску букву приходить ся бороти на кождім кроцї а нераз перейти всї інстанцеї, заким виборемо те, що нам після закону належить ся. Але того всього ще мало, бо нині шле ся вже жандармів до руских сьвящеників, що не приймуть неруского візвання, або грозить ся иншими карами (vide „Дїло“ ч. 82 з 27/4 1903. Справа о. Струміньского з Коничинець і комунїкат Нар. Ради в Старім Самборі) Колиж по довгій боротьбі узискаємо від уряду руску резолюцию, то часто-густо дістаємо ей польскими буквами. Преславний магістрат львівский прислав Дністрови резолюцию з 2 цьвітня 1903 ч. 11.079 в наслїдок розпорядженя намісництва на відклик „Дністра“, аби магістрат всї письма стилїзував до „Дністра“ по руски рускими буквами — і в тій резолюції зладженій знов польскими буквами, заслонюючись магістрат розпорядженем намісництва з 23 вересня 1871 ч. 6427/пр. „котрим поручено послугуватись латиньскими буквами при видаваню резолюций в язицї рускім“. Передовсїм забував магістрат, що уживані ним букви не є латиньскі і жаден римский писатель не чув про такі букви, як ć, dz, ch, ł, ó, sz, cz, w, ż, k, і т. д. отже річ ясна, що магістрат не уживав латиньских букв лише польских. Цїкаве також, що магістрат не чув нїколи про оречене трибуналу державного у Відни з 25 цьвітня 1882 ч. 54, в котрім сказано, що ореченем галицкого намісництва з 5/9 1881 ч. 38.340, яким відкинено просьбу о виготовленє письма урядового буквами питомими рускій мові, з тою приміткою, що галицке намісництво у всїх своїх письмах руских для сторін завсїгди тілько латиньских букв уживає, — як і рескриптом міністерства справ внутрішних з 13/2 1882 ч. 17.683, котрим відкинено відклик против того оречення намісництва, — **нарушено право політичне**, заручене артикулом 19 закону основного. В узасадненю сего оречення трибуналу державного у Відни сказано також: „Не підлягає нїякому сумнївови, що поняте народности і мови містить в собі також і букви питомі тій мові, і що з осібна Русини уважають свої букви за питоменне знамя їх народности і мови“. Мимо такого ясного оречення трибуналу державного не можуть здержати ся польскі шовінїсти, аби бодай польске письмо всадити до рускої резолюції. І де тут яка льогіка? Чи прийшло коли кому на гадку писати по польски грецкими або турецкими буквами? Як би то Поляки обрушили ся, коли би їм в Прусах наказано польскі письма писати вїмецким ґотиком! І слушно, бо таке калїченє рідної мови обиджає найсьвятїйші чувства народні. Чим більший є против нас напір, тим сильнїйший няй буде опір. Не припустїм жадної кривди без відклику і жалоби. А там де вже нич не поможе, де приневолять нас писати по польски до урядів, **там пишім від нинї тілько рускими буквами**. Може бути рускій язик з польскими буквами, як сего приміри дають нам ріжні уряди, то може бути і польскій язик з рускими буквами. Тодї може схаменуть ся „браця“, що не туди дорога. Лиш витревало і консеквентно до дїла, хто змушений робити польскій виказ, той нехай тілько руским письмом его зладить. — *Осип К.*

— **Новий страйк зелїзничих робітників**. Із Старого Самбора доносять, що в понедїлок вибух там страйк зелїзничих робітників, занятих фірмою Берштайн і Центвер на лінії від Стрілок до Раневич. Тисячі робітників зібрало ся в Старім Самборі. Страйкарі вибрали зпоміж себе делеґатів, котрі поставили домагання робітників і остаточно згодили ся на заключенє умови, подібної як в Турції. Працьодавці пристали на ті услівя з виїмкою одної точки. В сей спосіб удало ся на разї страйк залагодити і часть робітників приступила до дальшої роботи. З обави перед розрухами власти покликали на поміч війско. В Спасї прийшло між робітниками до бійки. Вчера вели ся в Ст. Самборі дальші переговори між працьодавцями а робітниками.

— **Як звичайно.** З Бродів доносять нам, що при онодїшній розправі в тамошнім судї (процес Вайґер против Сафір) ставав яко сьвідок молодий селянин-Русин. Коли заповіджено присягу, сьвідок забажав складати її в мові рускій. Мимо то судия п. Нїкет супротивив ся его волї та приписам закона і відчитав роту присягу в польскій мові.

— **Сіоністи в Станиславові** задумують видавати в найблизшім часї жарґонову ґазету, посьвячену справам жидівского народу в Галичинї і на Буковинї. Ґазета буде називатись „Jüdisches Wochenblatt“.

— **Про пожежу в Угнові** пише нам ще один очивидець: До чого доходить глупота і заїлість вшехпольска супротив Русинів, сьвідчить між иншим факт, що польскі шовінїсти до неімовірних розмірів роздули розрух, який лучив ся в Угнові з нагоди пожежі. Хто прочитав в польских дневниках те, що там про сї розрухи було написано, а не бачив, як було дїйсно, певно уявив собі мало що не різьню і революцию. „Найлїпше“ написали про се Przedświt і Wiek Nowy, котрого „sprawozdawca і rysownik“ були навіть на місци (?). Sprawozdawca сей, давши волю своїй фантазиї, наплїв повно нїсенїтниць, а rysownik намалював вид, котрий так подібний до дїйсного виду Угнова, як пастук до носа. Між иншими „сензацийними“ річами каже той sprawozdawca, що товпа кількатисячна разом з хлопами з Карова, Піддубець і Корчева били разом жидів, а на кінци каже, що з великої ненависти до Ляхів хлопи „rozbestwione“, бючи жидів, кричали: „Niech was Lachy bronią“, висказує подяку п. Бартманьскому і Зволїньскому за „prawdziwe obywatelskie stanowisko“, що наражали своє житє (!?) та подають відтак імена 4 арештованих, каже, що самі ті назвища оправдують той okrzyk: „Nie h was Lachy bronią!“ До всего додає ще, що Русини на злість Ляхам наставляють „zwrotnice na mylne tory“ і кладуть каміне „między szyny iglicowe“. — Отже подія мала такий перебіг, як описано в ч. 81 „Дїла“ — без кінцевого додатку — значить, хлопів з Корчева, Карова ані з Піддубець не було жадних. „Кількатисячною товпою“ — було 70—80 людий; а були вікна перважно недоростки, котрим крик і бренкіт шиб справляв радість, тим більше що сего їм нїхто не боронив, бо жандарми були ззаду товпи і не знали що робити. Завдячити треба жандармериї, особливо командантови Домбровскому, що лагідно поступав з товпою і казав позамикати пропінацию і шинки, щоби люди не пили. Жиди усї поховались, отже не було кого бити; а найбільшою ложию є, мовто товпа кричала до жидів: „Niech was Lachy bronią!“ З чотирох арештованих придержано одного (Мазуркевичв) замість его молодшого брата; другий, шевць, біг між товпою з цїкавости, так як і полїцай і Онишкевич. Прочі вїбито факти суть або з пальця виссані, або може жиди надули „sprawozdawcę“.

— **Огнева шкода в Микулинцях** Обчислено, що 338 домів згоріло до тла і до 100 людий повекло ся тяжко, з котрих чотири особи треба було відставити до шпиталю, а прочих лїчить місцевий лїкар. Тисячі мешканців без дому і одежі, бо полишило ся їм ледви попалена і подерта одїж. Загальна страта виносить $1^1/_2$ мілїона корон і є лише в четвертинї обезпечена.

— **Завіщане лїкаря.** Померший в неділю вечером наглою смертию д-р Володислав Ясїньский записав цїлий свій маєток в квоті 262 000 К. в користь товариства лїкарів. З того леґату записав своїй сестріннци досмертну ренту по 200 К, місячно і місячну ренту 60 К, свому слузї В завіщаню виразив б. п. Ясїньский волю, щоби поховано его в звичайній трумї, на що призначує 10 К, без нїякої паради і без співучасти духовенства. Гроші замість на дорогий погріб радив роздати бідним. Замітити годить ся й те, що бл. Ясїньский одержав кілька ордерів, котрі за житя породжував листоносам як новорічний презент. Ордер Франц Йосифа, котрим був наділений, також подарував комусь.

— **Огнї** В Тернополи вибух недавно огонь при ул. Цвинтарній, зараз побіч шляху зелїзничого, і знищив до тла 16 будинків. Шкода виносить около 40.000 К. — В Клюсовичах побіч місточка Кристинополя, в сокальскім повітї, згоріло 36 загород селянських разом зі всїми запасами збіжа, бараболь і т. п. Цїле село має всего лиш 66 нумерів. Шкода виносить 45.000 кор; 28 загород було обезпечених. — В Угнові подібно як в ночи на 23 с. м. горіло також дня 16 с. м., а замітне то, що займило ся так само від стодоли. Того дня вибух огонь около чверть на 12 в стодолї Войтїха Топоровского і згоріла не лиш тота стодола, але й хата Дениса Жуковского, Михайла Яблоньского, стодола і дах на хатї Лупя Лисяка. Загальну шкоду обчисляють на 2900 К, а була обезпечена лиш на 1600 К. Причини сего огню нїхто не знає. — Під Подволочисками о 3 кл. за російскою границею згоріло село Мислова. Пожар знищив поверх 200 господарских загород.

— **Дефіцит Matic и Skolsk-ої** На загальних зборах ческого товариства „Matyc-и Skolsk-ої“ в Празї ствердженo дефіцит в квоті 24.000 К. Преліминар на сей рік виказує доходи в сумі 77.000 К, а розходи 870.000 К. Дефіцит 740 000 К буде покритий в дорозї складок.

— **Дрібні вісти.** Лєкторат рускої мови в львівскім університеті розпічне ся 5 мая с. р. о год. 5 вечером для низшого відділу, а о год. 7 для висшого. — Для погорільців в Микулинцях виасиґнувало намісництво 3 500 К запомоги. — Тернопільский „Podolanin“ доносить, що бурмістром на місце б. п. Лучакізского стане властитель готелю п. Людвик Пунчерт, а его заступником аптикар п. Мариян Крижановский. — Міністерство зелїзниць зарядило вже ревізию траси проектованої зелїзниці льокальної Львів-Камінка-Стоянів, а намісництво визначить реченець для комісий. — В каварни „Монополь“ у Львові заміняв хтось п. Германови Бакови загортку, в котрій був пулярес з квотою 490 К і забудькуватий „гість“ пропав очивидно без слїду. — На сьвіжо вибудованім шляху зелїзниці Львів Самбір усував ся коло Конюшків зелїзничий насип на просторі кількавайцять кільометрів, як раз на багнистім теренї, наслїдком чого отворене руху, заповіджене офіціяльно на 1. липня с. р., відложено на кілька місяців пізнїйше. — Коло Буффало в північній Америці ударив поспішний поїзд на стоячий там поїзд робітничий, наслїдком чого 11 осіб понесли смерть а 25 потерпіло тяжкі рани. — На прускім Шлеску в часі недавних снїжних заметїлий втратило житє 44 осіб, в Познаньщинї найшло смерть в свїгу 10 осіб. — Краєвий суд в Ґрацу розписав гончий лист за бувшим бурмістром і аптикарем в Зборові, Адольфом Рапапортом, котрий допустив ся злочину вимушеня на однім штабовім лїкари. — Краківска полїция розписала гончі листи за підпоручником Балїцким, що увів гарну панну Ядвіґу Зільбер, котрій родичі не позволили вийти за него. — В Перемишли зайшов 9-ий з ряду случай самоубийства в тамошнім корпусї; застрілив ся якийсь артилєрист з туги за домом. — В Криници відобрав собі житє тамошний секретар громадский, Болеслав Петришевский, вбивши собі долото в околицю серця. — В Кутах помер редактор „Gazet-y K[illegible]ої Богдан Мардиросевич. Цїсар Франц Йосиф удає ся 6 мая на 2-тижневий побут до Будапешту, дня 25. мая приїде до Карльсбаду на тритижневе лїченє. — Пятнистий тиф ширить ся в 25 галицких повітах, де в одним тижни було 222 случаїв. — В Шлятині коло Араду згоріла онодї фабрика деревного промислу Мунка вартости кілька мілїонів корон. — Звісний італїяньскый композитор Леонкавалльо приїде в суботу до Львова, щоби власними композициями дирігувати на концертї у Фільгармонії. — В Краковї вибух страйк кравецких робітників, в котрім бере участь поверх 500 осіб.

— —

— **Комітет виборчий в Дрогобичи** запрошує селян і Св. Духовенство дрогобицкого пов. на передвиборчу нараду, котра відбуде ся 4 мая с. р. о 1 годині з пол. в комнатах рускої касина в Дрогобичи. Вибори до ради повітової відбудуть ся леда день, а ті вибори мають для нас велику вагу, бо яка буде рада пов., така буде господарка повітова, — значить, як собі постелимо, так і спати будемо. Спішіть, братя, на перед виборчу нараду, тим більше що там має уложити ся лїста кандидатів. — За комітет: *Василь Коцко.*

— **Позір!** З гербом Руси пушка металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепесні листки з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Денниса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Кр. рада шкільна іменувала заступниками учителїв: Войтїха Словіка в ґімназиї в Тарнові і Арнольда Боллянда в реальній школї у Львові; Андрея Крохмалюка, учителя мужеской школи в Заліщиках, заступником учителя в мужескій учительскій семинарії в Тернополи.

Президент міністрів як управитель міністерства справедливости іменував нотарами кандидатів нотаряльних: Мариана Ґлязаревича з Грималова до Чесанова і Йонаса Горовіца, нотаряльного субститута в Жабю для Жабього; а також перенїс нотарів Івана Босаковского з Городенки до Снятина, Кароля Ванька з Комарна до Городенки, Івана Людкевича з Журавна до Косова і Станислава Длугошовского з Чесанова до Рогатина.

— **Перенесеня.** Намісник перенїс повітових ветеринарів: Ферд. Цернера з Домброви до Щакови, Андр. Лукашевского з Чорткова до Домброви, Йос. Вендриховского з Кольбушової до Грибова, а ветеринарийних асистентів: Івана Франкевич з Підволочиск до Бродів, Як. Петровича зі Щакової до Стрия, Стан. Мамика з Грибова до Чорткова, Волод. Гільского з Живця до Городенки.

— **Конкурс** розписала ц. к. Дирекция почт і телеґрафів на посаду експедиента при почтовім уряді: 1) в Іздебках з поборами 3 кл. 4 степеня і додатком на слугу; 2) в Прусах з поборами 3 кл. 6 степеня і додатком на слугу 504 К. річно. Подання виносити найпізнїйше до 9 мая.

З літератури штуки:

— **Артистична новість.** Наш артист-маляр Евген Турбацкий видав І. серию „Історії Руси-України в образах“ на перепесних листках в 6 картинах. Картки І-ої серії зображають такі події: „Князь Лев, побідитель Угрів під Пряшовом р. 1282“; „Княгиня Ольга палить голубами місто деревляньске Іскоростень року 955—958“; Татари на Руси р. 1224“; „Александер Чарторийский і Козак Скобейко убивають Князя Жигмонта р. 1443 20. марта“; „Проба сили перед Галицким Князем Осьмомислом року 1152—1187“; „Осліплене князя Василька Ростиславича“. Виконанє карток відзначає ся викінченєм і елеґанцією. Накладу підяв ся В. Ґрунд у Львові ул. Театральна ч. 16, а цїна серії (6 карток) дуже пристунна, бо лише 60 сот. Друга серия появить ся не бавом.

— **Гайдамаки** ч. 29 містять: Спосіб борби політичної зі сторони Русинів; — Вашибожуки; — Голоси заграници про галицькі відносини між Русинами і Лехами; — Здемаскованє фарисейство Лехів і їх кацапських сьвязників; — Інтерпеляция п. Дашиньского; — Відповідь Запорожців турецькому султанови Махмудови IV; — Парлямент; — Новинки.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу в Новім Санчи!

З Товариств.

Звичайні загальні збори товариства взаїмного кредиту „Бескид“ в Сяноцї, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбули ся в комнатах „Рускої Бесїди“ дня 25-ого н. ст. марця 1903 при численій участи членів під проводом предсїдателя надзираючої Ради о. Йосифа Москалика. Предсїдатель відкрив збори одвітною річию, а сконстатувавши, що збори скликані правильно по мисли статута, покликав на секретарів зборів п. Николая Корчиньского і п. Александра Мохнацкого. По відчитаню протоколу з попередних загальних зборів п. Николаєм Корчиньским і по принятю его загальними зборами управляючий директор о. Емилїян Константинович відчитав справоздане касове за перший рік адміністрацийний, обнимаючий 16 місяців від 1 вересня 1901 до 31 ого грудня 1902.

Після касового справоздання числило товариство з кінцем 1901 року 702 членів з 759 деклярованими удїлами в квоті 37.950 К, з чого виплачено 11.654 К, або 30·71% деклярованої квоти, а 16 К, 30 сот. пересічно на одного члена. Солїдарна відпічальність членів у 5 разовій вності деклярованих удїлів виносить 189.750 К. Фонд резервовий товариства виносив дня 31 грудня 1902 р. 1430 К Вкладки щадничі виносили в дни 31 грудня 1902 р. 164.289 К, 28 сот. і уложковані були на 19 книжочках у членів, а 162 книжочках у нечленів на 5%. З предиту банкового користало товариство в році 1902, а именно ресконтовано в банку Австро-угорскім всего 8 векслїв на суму 2.452 К, і в протягу 1902 всї ті векслї сплачено, так, що з кінцем 1902 р. товариство не має жадних довгів власних. Пожичок на скрипта удїлило товариство в 1901/2 р. 648 на квоту 182.804 К, з чого сплачено в цїлости 50 пожичок на квоту 7.470 К, і рат на квоту 28.338 К, 49 сот., разом 35.808 К, 49 сот., остав отже з кінцем 1902 р. 598 пожичок скриптових на суму 146.995 К, 51 сот. Пожичок на векслї удїлено 1901/2 227 на квоту 90.577 К, 98 сот., з чого сплачено 153 пожичок на квоту 59.282 К, 30 сот., остав отже з кінцем 1902 р. 74 пожички векслевих на суму 31.295 К, 68 сот. Разом отже остало з кінцем 1902 р. на рахунок слїдуючого року 672 пожичок на квоту 178.291 К, 19 сот. Загальний оборот касовий виносив в 1901/2 р. квоту 641.940 К. Справ спірних не було жадних. Чистий зиск за р. 1902 виносить 2.028 К, 65 сот.

Опісля відчитав предсїдатель комісиї ревизийної п. Айталь Вітошиньский справоздане комісиї ревизийної з переведених шконтр кас, книг, дїловодства і замкнення рахунків, а загальні Збори згідно з внесенем комісиї ревизийної приняли справоздане Дирекциї за р. 1901/2 і удїлили Дирекциї абсолюторию і ухвалили для Дирекциї уznaня і подяку за інтензивну і успішну працю. Загальні Збори розділили чистий зиск в квоті 2028 кор. 65 сот. так: 1) 10% до фонду резервового 202 кор. 86 сот. 2) на 6% давіденди від удїлів 421 кор. 92 сот. 3) на ремунерацию для членів Дирекциї 370 кор. 4) на резерву податкову 200 кор. 5) на резерву можливих страт 200 кор. 6) на марки для Надзираючої Ради 200 кор. 7) на марки для ревізийної комісиї 100 кор. 8) ремунерацию для слуги 50 кор. 9) на фонд малювання церкви в Сяноцї 100 кор. 10) на бідних руских учеників сяноцкої ґімназиї 100 кор. 11) на жертви на будову церков 50 кор. 12) до разунку зисків і страт на р. 1903 33 кор. 87 сот. — Разом 2028 кор. 65 сот.

Потому приступлено до вибору одного члена Дирекциї і одного а згляднo двох заступників. Вибрано третим директором дотеперішного заступника п. Францішка Кущака, а заступниками п. Маркіяна Чемеринського і п. Антонія Поляку. На місце вильосованих членів Надзираючої Ради вибрано: Дра Александра Іскрицкого і о. Олимпія Поляньского, а на заступників о. Василя Мисика. На тім закінчено Збори.

Біляне Товариства за р. 1902:

Пассива: кор.		Актива: кор.
11654·—	з рахунку удїлів	
164289·28	„ вкладок щадничих	
1761·13	„ відсотків наперед побранних	
1430·—	„ фонду резервового	
2028·65	„ зисків і страт	
	„ пожичок на скрипта	146995·51
	„ пожичок на векслї	31295·68
	„ інвентаря	1030·37
	„ відсотків залеглих	675·30
	„ запасу друків	241·18
	„ готівки	925·02
181163·06	разом	181163·06

Сянік, дня 31 грудня 1902.

Дирекция:
О. Емилїян Константинович, О. Йосиф Сокоржинський, Франціщок Кущак.

Комісия ревізийна:
Айталь Вітошиньский, Маркіян Чемеринський, Емилїян Матіяш.

За Раду Надзираючу:
О. Йосиф Москалик, предсїдатель. *Александер Мохнацкий*, секретар.

Переписка Адміністрації.

Ви. В. Пл. в Га. Тепер заплачено до кінця 3. кварталу. — С. Са. в Те. До кінця І. кварталу. — М. Лу. в Си. Досі зложено 9·70, тож до 30 червня прийде ще 4 К. 70 с. — В. Сп. в Кн. по. За 2 квартал 8 К. — О. М. Мос. в Пор. К. М-а є ще в Галичи.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 28 цьвітня. Валюта коронова. Ціни за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця стара* 7·75 до 7·90 а на термін 7·60 до 7·75, *жито* старе 6·25 до 6·30 а на термін 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термін 5·80 до 6·—, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 6·— до 6·50, *рівак* 8·50 до 9·—, *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до варення 7·50 до 10·—, *вика* 4·50 до 5·75, *насінє льняне* 10·65 до 10·90 *насінє конопляне* 7·25 до 7·65, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 5·75, *гречка* 6·25 до 6·50, *кукуруза* готова 6·— до 6·20 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 70·— до 85·—, біла 50·— до 90·—, шведска 60·— до 90·—, *Спірітус* loco за 50 пітрів 35·65 до 36·05.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведення лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт̀в ч. 1., II. пов.** (Народний Дім).

609 49—?

Володимир Лаврівский

аквізитор краківского товариства обезпечень посередничить в обезпеченях житевих, на случай смерти, на дожите, посагів і рент, мешкає в каменици наукового тов. ім. Шевченка улиця Чарнецкого ч. 26 сходи 3, I. поверх ч. дверий 14. 2[illegible] 7—10

Білєти візитові літоґрафовані, вінчальні листи, етикети, адресові карти і всілякі артистичао-літоґрафічні роботи виконує **Друкарня і літоґрафія Піллєра і Сп. у Львові.** 297 1—5

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

М. НАСС

у Львові при ул. Шпитальній ч. 28

поручає свій великий заміб всякого рода поіздів, а іменно: Ляндари, ляндолети, карити почв і візитові фаетони півкриті для пань до самого повоженя. Тарантаси півкриті і отверті, візки господарскі і вози промислові. Санки в великім виборі. Приймає ся в заміну і до переховання або в комісю до продажі. Також дрібну продаж повозових додатків — поручає по конкуренційних цінах.

М. Насс

1 1 2 3 **Львів, ул. Шпитальна ч. 28.**

Консриницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, лорнєти, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райскайґи, тальми мірничі, піони, лібелї манометри і т. п.

Уряджене давнинів електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4135

Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для руского народу

виданий товариством „Просьвіта".

В народній мові, правописею шкільною великій і догідного формату, обіймаючий **734** *сторін друку, а не як в календари „Просьвіти" на рік 4901 подано якбы 234 сторін друку.*

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресьвятої Дівы Марії:*

1) Молитвеник брошурований . . . 1 к. 20 с.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . 1 к. 80 с.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . 2 к. 40 с.

II. На великім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 1 к. 40 с.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 3 к. 20 с.
6) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів і гарної сковбки [клямри] . . . . . 3 к. 60 с.

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта" у Львові, ринок ч. 10.

На кошта треба прислати 45 сот.

Реальність з 3 новими будинками і 14 морґи орного поля враз з сіножатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Всч. о. Иосифа Фоліса, пароха в Скнилові 257 6—

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул. Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД і РОБІТНЮ ОБУВИ

дамской, мужескої і дитинячої

705 *по цінах уміренних.* 2[illegible] 2—

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мик, Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Учителька". оповіданє. переклав А Крушельницький. Ціна 6 сот.
3. І Семанюк, (Марко Черемшина) „Карбн" новелі із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теод т Галіп Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видання від 1 б можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всі книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул Кладовища ч. 1; у Львові у обох руских книгарнях.

Въ цѣляхъ аґітаційныхъ!

поручають ся до ширеня масами слѣдуючій брошурки „Парохіяльной Библіотеки:

1. Законы людскои суспольности где розправляє ся о суспольной нуждѣ, и о средствахъ якъ ѣй въ публичнымъ житю зарадити. За 100 штукъ 8 кор.
2. Фалшивый парляментаризмъ, где вытолковано ясно чому дотеперѣшній посны не зробили и не могуть зробити нычь доброго для масъ народу. За 100 штукъ 8 коронъ.
3. Наша збруя, або якъ бороти ся проти воруговъ нашого быту За 100 штукъ 6 коронъ.
4. Наша организація, або куды ити щобы було намъ лѣпше. За 100 штукъ 8 коронъ.
5. Здука Антихристовъ, брошурка дуже на часѣ повидичо: 100 штукъ 1 к. 20 с.; чотири статіи разомъ: 100 штукъ 4 короны.
6. Христосъ и Его народъ, брошурка дуже побуджаюча до патріотичной чынности. 0 штукъ 5 коронъ.
7. Не бойте ся пострахy! брошурка на часъ выборчій знамениты! За 100 штукъ 3 кор.
8. Религія а паньство. За 100 штукъ 2 кор.
9. Религія а бѣдаки. За 100 шт 2 кор.
10. Хлѣбъ безъ религіи не сытить. За 10 штукъ 2 короны.

Выѣмково, што на часъ выборчій, можна всѣ тій брошурки набути у Франка, єдино въ Редакціи Прапора, Перемышль, Побережє ч. 1. въ найменшій скольокоть 100 штукъ за кожди.

„На селї"

збірка народних пісень на цитру А. Кашубиньского появила ся в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигійсвій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 590 144—7

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасіки в 5 кґр. пущі за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбиратели дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успѣшности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 93 —? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНІСТЕР** дім „Просьвіти"

одиноке руске товариство асекураційне заснованє в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на рускі добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечатися тілько через „Днїстер".

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364** к. і всї уміщені в цінних пап. пупіларн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 34

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручає

свое переплетничє и ґалантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету **Служебниковъ, Евангелій, Молитвенниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

Дяк 26 лїт маючий, женатий неісповитований пошукує посади доброї, свої обовязки знає дуже добре, і устав церковний; розуміє ся також на господарці. Григорій Дмитрик в Ганхїп. в місци к. Львова. 298 1—3

Інтеліґентна женщина

в середних лїтах пошукує зараз місця до заряду дому у вдівця. Ласкаві зголошеня під М. Б. poste restante Станиславів. 296 1—3

Мід патоку з власної пасіки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя пітра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 198 12—20

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклістів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цінники даром.** 13 20

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего в господарстві дбяднута. або також і такі, котрих обовязок грамушує до неустанного ходженя як н пр. військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і крижах. Незавідне через мене випробоване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натиране біль і умученє в членах **„Айсон"** служить вельми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює іх і перебувають ніч спокійно не нарушаючи цілковито тіла через чіхране ся. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн** аґроном, **Львів-Підзамче,** або Дроґуерия **п. Юлїюша Попеля** магістра фармациі у Львові за жовківскою рогачкою. 280 2—10

Унтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unter-Themenau bei Lundenburg, *поручав:*

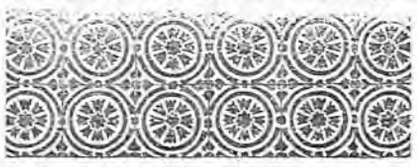

Делїкатні клінкерові і мозаікові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів плат річно; відтак: рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, глязурові і неглязуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цінники gratis i franco Число робітників 700. 1—?

І. Свобода і І. Писарский

дім торговельно-комісовий і аґенцийний у Львові, Сикстуска 58а

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, руми краєві і заграничні, коняки французки і угорскі, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria", каву солодову і Какао солодове „Maltosyna" (найновше, найдешевше і найлучше средство споживче для всїх, а іменно для малокровних і малолїтних), грибки краяні чески, до вареня як сьвіжі, есенциї і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon", самограючі інструменти сальонові в ріжних цінах. 101 2—24

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб краєвий. **Египетскі тутки і паперці** 554 **АЇДА** 100—100 суть найлучші узнані. Виріб краєвий.

Головний склад: „АЇДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправдених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов Замовлять можна у бібльотекаря Кружка прав. Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . 4·40 К.
Д-ра Дністряньского: Право подружа . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністряньского: Опіки і курателї . . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацака: Кодекс цивільний 10 К.
Устав цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом екзекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.
Правнича часопись.

Членам Академічної Громади удїляє ся догідних рат.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить 2 зр., на пів року 1 зр. Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·5[illegible], 4·5[illegible], 6, 7. 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорозше від повисшик цін

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатанові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 24, 25, 28 до 40 зр. Матераци чисто волосінні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матераци з морскої ростини по 6·50, 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки. простирада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** Парова машина відчищує пірані подушки цілковито по 80 кр за 1 кгр — Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв за 3 подушки, Дреліхи на матераци метр по 0, 60, 70, 80, 90 кр. 1 зр. до 2·80 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 8—10

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середне-европейского].

	До Львова	Приїзд	Зі Львова
			Ранні.
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	0·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потут.
	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	1·55	6·30 до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вия.	2·03	6·43
	з Янова		6·35 до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8·30	
	„ „ на дв. головний	2·55	8·40 до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова		9·00 до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Рави руской		9·15 до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9·50 до Белзця, Сокаля, Любачова
	з Ряшова, Любачева	2·40	10·30 до Чернівців, Іцкан
	з Станиславова [Кересмезе, Потутор]		10·40 до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Під.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.		10·57 до „ „ „ дв. гол.
	з Янова		1·25 до Янова від 1/5до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2·15 до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ на дв. голов.		3·05 до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]		3·15 до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]		3·23 до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Під.		3·39 до Ряшова, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.		
	з Кракова		**Ночні**
	з Чернівців, Іцкан		
	Ніч		
	з Сокаля, Белзця і Любачева	6·00	6·10 до Станиславова, Жидачева
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	8·04	6·20 до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]	9·12	6·30 до Янова від 1/5 до 15/9 в буоні дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	з Чернівців, Букарешту	9·20	6·35 до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	9·25	7·10 до Сокаля і Рави руской
	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.	9·50	8·16 до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]	10·03	8·25 до Перемишля
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Під.	10·20	9·00 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	„ „ „ на дв. гол.	10·02	9·20 „ „ дворець Підз.
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша	10·50	10·05 до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Копичинець на дв. Підз.	3·14	10·30 до Іцкан, Чорткова
	„ „ на дв. гол.	3·35	11·00 до Кракова, Відня, Варшави, Праги
			11·10 до Підволочиск, Бродів дворець голов.
			11·32 „ „ дворець Підз.
			4·15 до Кракова, Відня, Праги, Самбора
			5·50 до Брухович від 15 мая до 14 вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середноєвропейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєвских ч. 5) удїляє поясненя в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накл. в фабр. Чер[illegible] копої. З друкарні Інституту Ставропиґійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 85. Львів, Четвер 17 (30) Цьвітня 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, 1. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13; — В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати кажуть у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженєм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а з предпису „Дїло дїсьне" по 50 с. — Вкладки і виїмні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Не хоче уступати?

В справі намісниківскої кризи кружать найріжнїйші і найсуперечнїйші вісти, а всї они походять „з добре поінформованих жерел". Сегодня нїхто — навіть сам Пінїньский, навіть сам Кербер не знають, чи Пінїньский уступить, коли уступить і хто буде его наслїдником. Не дивно було-б, коли би непевність панувала лише що-до особи наслїдника Пінїньского, але тут неясною річию є се, чи Пінїньский взагалї уступить — хоч певною річию є, що его уступленє вже порішене. Заки вискажемо нашу гадку про сю справу, зареєструємо з дневникарского обовязку всї ті „певні" вісти, які кружать про уступленє теперішнього намісника:

W. Allg. Ztg. пише: Зміна в галицкім намісництві наступить в найкоротшім часї, а безусловно в маю. Głos Narodu доносить: Ґр. Пінїньский вже вислав на руки Кербера просьбу о димісию, але коло польске старає ся, аби президент міністрів передержав просьбу якийсь час без полагодженя. Nowa Reforma доносить: Певною річию є, що ґр. Пінїньский уступить, т. є. его димісия так добре як принята. З причини інтерпеляциї Дашиньского і браку наслїдника президент міністрів відрочив справу на довший час. Всї віденські дневники не сумнївають ся, що Пінїньский вніс подане о димісию і що ся димісия принята.

Заперечила сї вісти Gazeta Narodowa, інформована самим Пінїньским. В наведеній нами перед кількома днями статї Gazet-и Narod. заперечено взагалї всяку кризу в намісництві, а специяльне вість, що Пінїньский вніс, або намірав внести просьбу о димісию.

Нинїшне Słowo Polskie дістає з Відня таку телеґраму: „Після інформациї з найлїпшого жерела намісник ґр. Пінїньский лишає ся на становищи. Ґр. Пінїньский формальної резиґнациї не вносив. Еще перед інтерпеляциєю Дашиньского гадав уступити, гадаючи, що его наслїдником буде ґр. Андрій Потоцкий. Коли-ж сей не може рішити ся на зміну становища, то ґр. Пінїньский цофає свій намір. Більшість кола польского бажає собі, аби ґр. Пінїньский лишив ся на становищи.

З усїх сих вістий ясне, що Кербер рішив розпращатись з Пінїньским, але сей Пінїньский, котрому вже так довго сьпівають вічная память, коли дїйсно уступить, то не так скоро.

Не менше суперечні суть вісти о наслїднику Пінїньского, очивидно на случай, коли сей уступить. Під тим зглядом найзгіднїйші суть еще голоси, котрі задержане Пінїньского пояснюють браком кандидата, на котрого згодив би ся і Кербер і цїсар і коло польске. Не лиш всї ті три чинники суть з собою в незгоді що-до особи кандидата на намісника, але навіть в самім колї польскім потворились ґрупи, котрі з усею силою форсують своїх кандидатів.

Що-до особи евентуального наслїдника Пінїньского то півурядова W. Allg. Ztg. доносить: „В добре поінформованих кругах говорять, що ґр. А. Потоцкий є як би вже іменований наслїдником ґр. Пінїньского".

Głos Narodu доносить: Краківска ґрупа хоче мати намісником ґр. А. Потоцкого, а краєвим маршалком ґр. Здїслава Тарновского. Подільска ґрупа хоче мати намісником ґр. Казиміра Баденього, а маршалком Дудя Абрагамовича (чи не скандал?! *Ред.*). Супротив того, що обі ґрупи хочуть перефорсувати своїх кандидатів, проволїкають димісию Пінїньского".

Nowa Reforma так пише о наслїдниках Пінїньского: Іменованя ґр. А. Потоцкого абсолютно не можна уважати за доконаний факт, бо правительство доси навіть предложеня в тім напрямі Потоцкому не зробило. Що-до особи наслїдника Пінїньского навіть в станьчиківскій ґрупі панує роздїл. Одні (ґрупа Дудя Абрагамовича) стоять вірно при ґр. А. Потоцкім, другі (Яворский, Гаджейович і товариші) форсують кандидатуру ґр. К. Баденього, инші (ґрупа Водзїцкого) дїлають неґативно, заявляючи ся рішучо против кандидатури К. Баденього. Лише одна обставина заслугує в даних обставинах на увагу, а є нею кандидатура ґр. Антона Водзїцкого. Говорять, що сю кандидатуру форсують круги з двора архикняза Франца Фердинанда".

Що-до Кербера то рішучо певною річию, що він хотїв мати намісником зразу ґр. Ст. Баденього, а відтак, коли сей звернув увагу на свого брата, Кербер розпочав з усею форсою стелити дорогу Казимірови Баденьому. Знаємо, що тій кандидатурі оперла ся корона. Як доносить N. Reforma, Кербер хоче тепер перефорсувати урядника на становище намісника в Галичинї. Для свого пляну мав навіть позискати корону, бо ось яку вість кольпортують в кругах близьких до кабінету: Цїсар, говорячи о намісниківскій кризї, сказав: „Es muss endlich in Galizien mit den Cavalieren gebrochen werden!" Чи се правда, не знати, але сама ся поголоска доказує, що Кербер хотїв би мати намісником якогось енергічного урядника.

Дуже можлива річ, що правдиве є донесенє Głos-у Narod-y, котрий пише, що правительство використовує намісниківску кризу для себе і з іменованя намісника зробило предмет торгу. Д-р Кербер торгує ся з обома фракциями в колї польскім і за відповідну уступку що-до особи намісника хоче купити собі польскі голоси при угодї. Замість північної зелїзниці хоче їм дати за угоду особу намісника. Коли би вість G. N. була правдива, то доказувала би, що Кербер уміє ходити коло свого інтересу і використає для него найменшу нагоду, кождий клопіт, кожду потребу свого хвилевого противника. Але се доказувало-б також, що Керберови не в голові санация відносин в Галичинї, що цїлком ясні і нїким не заперечені хиби в галицкій адміністрациї суть лише дуже пожаданим для него оружем, аби ним тероризувати тих, котрі в даній хвили псують его плани.

Наш погляд і наші інформациї на намісниківску кризу такі: Кербер хоче усунути Пінїньского, але сей завзяв ся: рішив не уступати, хиба присилуваний короною. Се було цїлком виразно сказано в згадуваній вже нами статї G. Narodow-ої. G. N. взагалї заперечила істнованє якої-небудь намісниківскої кризи. Здивувала всїх відвага кореспондента G. Narodow-ої, котрий заперечує се, що є цїлком певним і неоспоримим фактом. Всї дивували ся, що дописуватель G. N-ої, хоч сидить у Відни, має такі фальшиві інформациї. Але треба було розуміти дальші виводи „кореспондента", то причина заперечення кризи була би кождому ясна.

G. N. писала, що Пінїньский уступив би: або против своєї волї, або коли би сам вніс просьбу о димісию. Перша можливість взагалї виключена — писала G. N., а о тім, аби Пінїньский (по інтерпеляциї Дашиньского) сам зажадав димісиї, навіть бесїди не може бути.

Яснїйше не мож говорити. Хоч Пінїньскому дали пізнати, аби подав ся до димісиї, то він того не зробить. Не припускав також, аби его усунено против его волї, бо се мало-б лише стати ся при помочи корони. Пінїньского мусїв би візвати цїсар і наказати ему внести димісию.

Що ми добре зрозуміли цїль статї в G. Narodow-ій, що устами „кореспондента" Пінїньский сказав Керберови рішуче слово „не уступаю!", доказують інформациї, які ми нині дістали з Відня.

В нїмецких кругах політичних говорять, що про димісию Пінїньского говорено серіозно вже в часах ексцесів розгітованої вшехпольскої молодїжи шкільної. Безвідкличне порішено єї, коли цїсар довідав ся, що шкільна польска молодіж в часі богослужень з нагоди цїсарских торжеств на нуту „Gott erhalte" сьпівав антиавстрийский польский гимн. Цїсар був так обурений, що сейчас задержав „persönliche Berichterstellung". Як найгірше вражінє у правительства і в нунциатурі зробив побут у Відни протеґованого Пінїньским архиепископа Більчевского. Пінїньский числить на се, що коли довше видержить в упорі, то правительство цофне ся і полишить его на становищи. Кербер покищо поступає в галицких справах так, як би Пінїньский не був намісником. Показав се в справі Alsena, котре Поляки перехрестили на Halenów. В небувалий доси спосіб, бо поминаючи галицке намісництво, Кербер наказав бяльскому старості кореспондувати з Альзеном по нїмецки.

Ружена Алєшова.

Новочасна женщина в народній суспільности.

Крайна пора, щоб женщини перестали думати, що вони є на сьвітї лише на параду.

Божена Нємцова.

Як односторонні, зовсїм не вияснені погляди в національних питанях впливали завсїгди дуже некористно на публичне житє, так і подібна односторонність впливала дуже пагубно на внутрішний розвій женщини. В житю публичнім виріс народний запал, шалений шовінїзм, ідолопоклонне почитанє всего, чому удалось дістати ся на престол народного ідола, а в душах женщин выросла велика безідейність та жажда за щоденними забавами. Виднокруг женщин звузив ся, задачу свою добачувала вона в тім, щоби суспільність очаровувати своєю приманчивостию, бути спритною, мати товариські манєри та думку про все те, що є модне, без огляду, чи воно добре чи зле. Перед женщиною утїкав зміст житя та критичне думанє, вона чує дуже часто свою нерівність, нездоволенє; єї запал заникає, біль нездоволеня розливає ся по єї істві, а наконець неодній остогидне і цїлий сьвіт. В наслїдок такого стану терпить природно і борба о права женщини. Женщина в народній суспільности занимає визначнїйше місце тілько в народних базарах, урочистих обходах, буфетах; але за те як незначне місце занимає вже в публичнім руху. Широкий вселюдский погляд нагороджує ся сентиментальною філянтропією, що звичайно не доходить дальше як до вареня страв для бідної молодїжи та до народних жертв. Той вузкий обсяг і самій женщинї не приносить хісна. Полоскоче приємно людску амбіцию (от як подяки численних товариств, що дякують публично по часописях за кожду даровану бараболю), але не є на хосен анї самим женщинам.

Женщина з лїпшої верстви звикла находитись у вигідних відносинах суспільного житя, звичаїв та забав, звикла вислухувати ті самі, по тисяч разів повторювані, банальні поклони, віддихати тою самою, лїмонадовою солодкою атмосферою з конечною приправою каванх обмов. Женщина тої лїпшої верстви анї не замічає, що перед нею утїкав зміст житя, заумирають в нїй лїпші почуваня. А коли терпить, то нема для неї способу виголосити свої великі терпіня; коли є нещасливою, то мусить защитькувати свою пригноблену душу. Є приміром членом жіночого товариства, складає датки на бібліотеку, на гуманні цїли, роздає річно певно богато; але коли би відхилила ся від поглядів суспільних, коли би хотїла знищити тілько одну з тих конвенціональних брїхонь, якими насичене народне і товариске житє, прийшла би до пізнаня, що була почитаним членом суспільности лиш остілько, оскілько була такою, як суспільність велїла, що та інтелїґентна, безпохибна суспільність має таки мало чутя для правдивої свободи, для горожаньскої рівноправности жінки, для свобідного розвою єї душевних способностий.

На жінці тяжить важке знамя шаблонности,— байдуже, чи народної чи суспільної. Але річ певна, що в такій суспільности женщина нївелїзує ся, не може або не сьміє піднати ся до великих вчинків. Нїчого не знає о сьвітї і его круговороті; їй визначена задача дуже вузка, єї вихованє зовсїм недостаточне.

Як часто справджує ся провансальска пословиця: „Радість на улици — смуток дома". Женщина уміє бути королевою торжественних обходів, але дома з переляком пізнає, що сили і способности єї не вистарчають на удержанє домашного огнища, на вихованє дїтий, на ті безчисленні обовязки, що вимагають великого панованя над собою і знаменито вихованих жіночих способностий. Так мало є щастя в домашних огнищах маючих людий, — правдивий констраст до сьвітляних красок та веселого сьміху на улици. Хиба є в тім, що наша народна суспільність навіть не жадає від женщини сповненя великих задач.

Злі прикмети мужчини не можуть бути для женщин товчком до великих дїл. Тому то початком і кінцем публичної дїяльности женщин є часто тілько участь в торжественних обходах з невідлучною масою подяк комітетам, що ті обходи уладжують. Але се рішучо не вистарчає. Задача женщини є тисяч разів більша, нїж жебраниною або бездушними забавами збирати гроші — хотяй би і на добру цїль.

Коли читаємо о польскій жінці, що учила дїтий польских робітників підчас страшенного переслїдуваня польскої мови Прусаками і за се була увязнена, треба дивувати ся народній праці, що доводить до пожертвованя для такого ідеалу. А як-раз потрібна є праця женщин на таких полях, де не чекає жадна слава, лиш небезпеченьство і посьміх філїстрів. То праця на поли соціяльнім. Вихованє у власній родинї, гармонійне співжитє, взірцево ведене домове господарство і праця над занедбаними і опущеними, така праця, щоб не знала лїва рука, що робить права. Женщина над усе призначена бути вихователькою; але передовсїм мусить мати сама потрібну міру енергії, щоби станути проти хибних суспільних поглядів, котрі аж занадто часто буяють в народнім житю.

Женщинї поступовій буде завсїгди дорогим рідний край, мова, звичаї і рідна хатина, барви, сьпів, вишивки, крої, — все, що є поезиєю народа; але вона заразом не дасть ся зіпхнути на вузке поле, домагає ся заразом права говорити свобідно не лиш в справах свого пола, але і в питанях публичних, що відносять ся до женщин. Женщина нехай говорить о нуждах дня, о борбах соціяльних, нехай веде борбу з противниками культури і неприятелями людских прав. Адже в руках женщини є вихованє будучих материй; єї чекає так широке поле праці культурної і соціяльної, котре мусить бути оброблене, коли й поняте народности має собі здобути повагу. Женщина поступова мусить ставити опір стремлїням клерикальним, а жадати розширеня сьвітогляду женщини на поли наукн і практичного господарства і мусить хотїти заведеня шкіл для женщин і уможливленя такого образованя для женщини, щоби могла занимати місце в публичній дїяльности. Инакше останесь серед жіноцтва різка, убиваюча духа ріжниця: неприступність, вимушеність, церемоніяльність женщини висших верств по одній сторонї, а знов по другій сторонї велике занедбанє і тисячі злих прикмет та наслїдки соціяльної бідн у женщин низших верств.

Народне житє, оскілько відносить ся до женщини, не іде доброю дорогою. Соціяльне почуванє, а головно піднесенє женщини бував в нїм низше критики; за те за много сил пожирає непотрібний внїшний блеск. Нема причини виступати против участи женщин на публичних торжествах; вони суть і будуть там окрашуючими цьвітами. Але треба уважати за пониженє женщини, аби всї инші великі способности, що в нїй є, лежали облогом і нїкому не приносили пожитку.

Женщина мусить вести борбу з деґенерациєю і убожінєм народу, мусить учити ся працювати і на дуже неприємних полях праці, перед якими мужчина усуває ся. Не вигідна філянтропія, але філянтропія дїйстно получена з пожертвованєм або, лїпше сказати, пізнанє соціяльних і господарских сторін жіночого питаня — се напрям, в якім годилось би уявити собі дїяльність новочасної женщини в народній суспільности.

[Авторизований переклад із ческого.]

Прага 25. IV. 1903.

Мих. Гениш.

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

Коли ся борба скінчить ся, не можна передвидіти, а то тим більше, що Кербер не має наслідника. Одно лиш певна річ, що Пінїньский не хоче уступити, до димісії не подав ся, і хто знає, чи не буде ждати на примусову димісію.

По з'їзді Молодочехів.

Перед двома тиждними ще, коли читало ся сотрі статї Narodn'ых List'ів та наших радикальних чеських часописей і слїдило ся за завзятою аґітацією радикального крила Молодочехів против опортунїстичних політиків з молодоческого парляментарного клюбу, виносило ся вражінє, що серед молодоческого сторонництва приходить ся до розлому та що скликаний на послїдну неділю з'їзд мужів довіря Молодоческого сторонництва буде гробом сеї партії в теперішнім її складї. Різниці, що зарисували ся між обома крилами молодоческого табору, виглядали справдї так великі і так основні, що тяжко було припустити, аби між напрямками, репрезентованими через оба крила, можливий був ще який компроміс, яка посередна дорога. Відбутий з'їзд завів однак надії тих, що вішували вже конець дотеперішному молодоческому таборови та що привускали, що на сім з'їзді неподїльно возьме верх одна зі спорячих сторін і приневолить тим робом другу сторону до секесії з партії. З'їзд молодоческих мужів довіря, як се виходить з резолюцій ним ухвалених — про дискусию, попередившу ухваленє резолюцій, дійшли до публичного відома лише дуже неповні і фраґментаричні вісти — завінчив ся компромісом між обома крилами молодочехів, хоч все таки і в тім компромісї замітна перевага радикальних елементів.

Коли за впливом опортунїстичних політиків з молодоческого парляментарного клюбу тактика сего клюбу-супротив правительства стратила всї признаки серїзної опозиції, зняв ся против сего звороту в ческій національній опозициї рішучий протест. І опортунїстичні політики побачили вараз себе надто ізольованими від цїлої майже ческой суспільности, побачили вараз, що політика їх остала би без ніякої підпори серед виборчих ческих мас, та затрубіли до відвороту з вибреної собою дороги, зглядно, йдучи за опінією ческого народу, вдарили знов в бойову сурму супротив правительства. Промова д-ра Пацака, голови молодоческого віденьского клюбу і набіч д-ра Крамаржа найвизначнїйшого репрезентанта опортунїстичного напрямку, виголошена перед его виборцями в Кутній Горі, була знаком сего звороту в тактиці молодоческих опортунїстів і уступки перед напором радикального напрямку. Те з другого боку і радикальне, під теперішну хвилю переважаюче силою, крило Молодочехів зрозуміло, що вже сам відворот опортунїстів есть явним обявом побіди радикалїзму та, осягнувши в суть річи свою ціль тим способом ще перед партийним з'їздом, вважало відповідним не роздмухувати вже більше внутрішно-партийної межиусобиці й не доводити до евентуального розвалу партії. Ось-так устелила ся дорога компромісовому полагодженю спору і перед самим з'їздом стало ясним, що справа з гори вже полагоджена та що рішуча борба вже відбула ся перед форум опінії ческой суспільности, а з'їзд має бути лише привечатаєм з гори заключеного компромісу.

Сказано однак, що навіть при компромісовім полагодженю молодоческой межиособиці, радикальний напрямок взяв безперечно перевагу, відповідно настроєви ческих виборчих мас. Ся перевага проявляє ся едно, що в самій основі сеї тактики, яку прияв з'їзд і яку поручив послам, а іменно тактики „свобідної руки" в загалї а рішучої опозиції спеціяльно против теперішного правительства з невиключенєм навіть обструкції, в противенстві до заінавґурованої недавно провідниками молодоческого клюбу опортунїстичної тактики, а друге, так навіть і в формальній, стилїстичній сторонї ухвалених молодоческим з'їздом резолюцій. Такий уступ, як: „численні прояви, що попередили допущенє до першого читаня угодового предложеня або що его супроводжали (говорить ся тут про молоческу тактику у Відни — *Ред.*) могли викликати в ческім народї побоювання, що провідництво ческой справи у Відни не витревало в найострійшій опозициї против теперішного правительства і против цілої теперішної системи і могли заколибати довіря виборців до своїх послів, наслідком чого з'їзд твердо надіє ся по парляментарних послах, що вони ухилять причини до таких проявів" — такий іменно уступ есть нїчим иншим, як цїлком явним і недвозначним осудженєм опертунїстичної тактики. О скільке можна внести з сего, що продерло ся з самої дискусії на з'їзді на стовпці часописей, то і в дискусії падали острі слова осуду для опортунїзму. Радикальне крило Молодочехів може бути вдоволене, що хоч не осягло повної побіди і пішло на компроміс з противною стороною, однак по правдї відносно або який моральний сукцес в опінії ческого народу, примушуючи опортунїстів піти значно за своїм голосом. З другого боку і опортунїстичні молодоческі політики показали ся справдї політиками і патріотами, що вміють оцінити та порозуміти голос народу і що вважають своїм обовязком числити ся з опінією загалу та підчинити ся їй, хочби й против особистих наклонів і против особистої думки. Так поступають правдиві репрезентанти народу, винесені на чоло національної політики справедливою волею виборчих мас, а не „самостійні" політики з чужої ласки.

Загалом послїдний молодоческий з'їзд, зглядно полагода внутрішнього спору серед молодоческого табору, є доказом високого політичного вироблення складаючих его людий. Політична виразумілість, солїдарність і карність, з якою погодились стираючі ся з собою так сильно молодоческі крила, можуть бути справдї достойним наслїдуваня приміром для инших менше розвинених політично суспільностий. Спеціяльно-ж можна сказати се про Русинів, серед яких на жаль досі не перевели ся ще рутеньскі наклони до фракціоманії, закулїсового інтриґованя, нездисциплїнованого ходженя самопас та ведення „самостійних" а властиво особистих і безконтрольних політик, що нїчого не мають спільного з настроєм і змаганями народної маси.

Справи австрийскі.

Альбанія і Австрия.

На всї поголоски о можливій, або порішеній вже оружній інтервенциї Австрії в Альбанії, на вісти о заряджений вже в тій ціли мобілізациї, N. W. Tagblatt котрий одержує безпосередні інформациї з міністерства внутрішних справ, відповідає рішучо, що Австрия абсолютно в альбаньску справу не вмішав ся. Хоч би на Балканї прийшло навіть до забурень, то о військовій інтервенциї нема бесїди.

P.ster Lloyd полємізує з виводами „Нового Времени", котре доказує, що хоч Австрия на підставі берлиньского договора має право занять турецку територию аж по Митровицю, то коли з сего права не скористала, а в році 1897 порішено удержати statu quo, Австрия вже не має права користати з признаної їй берлиньским договором концесиї.

P.ster Lloyd доказує, що Австрії вільно обсадити вобазоарский санджак своїми ґарнізонами і обсадити так торговельні як стратеґічні дороги. Навіть бесїди не може бути о передавленю, або о тім, аби Австрия зрезиґнувала з сего права. На кінци P. Ll. заявляє, що на виводи росийского дневника відповідає лише в тій цїли, аби мовчанки з австрийской стороны не інтерпретовано фальшиво.

Справи заграничні.

На далекім Орієнтї зачинає чим раз то сильнїйше хмарити ся. Нараз виринають там ріжні справи, що можуть знов викликати необчислимі наслїдки в міжнародних відносинах. Як вже було у нас зазначено, відразу остро стануда занехана досі справа Манджурії, з котрої Росия не хоче уступити ся. Розумїє ся, що в найбільше інтересованім Японії викликує се зрив загального обуреня. Японци дуже добре заключає, що усадовлене Росії в Манджурії на постійне, загрожує інтересам і будучности его на східно азийскім побережу. Натурельним терен для розвитку Япону, повного молодечех сил і животної та експанзивної енергії є сусїдні острови та насупротив Япону лежача Корея і Манджурия. Островні ґрупи аж по саму Формозу при полудневих берегах Китаю Японци вже загорнув. На Корею теж закинув свій вплив і розтягнув свій протекторат. Скріплене росийской сили саме під кореаньскою границею не тілько перечеркнуло би всї японьскі плани що до опановання північних китайских займищ, але й загрожало би навіть самому Японови. Тож обурене Японців зрозуміле. Японці сьвідомі того, що наближає ся хвиля зміреня їх сил на жовтім Орієнтї з північним соперником і готовлять ся до сего горячково.

В Японії, як згідно доносять телеґрама, панує справдїшний воєвничий настрій. Преса і суспільність пруть до війни, антіросийскі віча і демонстрациї стали щоденним явищем, в парляментї борючі ся партиї залишили свої спори й ухвалюють згідно правительству кредити на узброєне армії і маринарки. Японци готовить ся до війни. — Та з другого боку Японці сьвідомі, що порівнають ся на не аби-яку-ґру. Японьска преса зазначує, що евентуальна кампанія з Росиєю буде тяжка. В Маджурії і надамурскім краю нагромадила Росия 200.000 спровадженого з Европи війска, а крім того має ще около 100.000 неправильної армії з тамошних козаків, Тунґузів і Манджурів. Перекинути з них Японцям відповідну силу на манджурский беріг чи до Кореї і підержати ві та забезпечити евентуально безпечний відворот, річ не легка і ризикована. Тож Японци глядає союзника. Найшов би его в Анґлії, та вона надто віддалена від терену евентуальної війни, а до того розпоряджає лише морською силою і супротив сухопутної російскої армії на дуже заважить. Так само має ся річ з Заучими Державами північ. Америки. Та зато Німеччина і Америки з Англії запротестували против поступованя Росії і жадають від Китаю, аби настоював на виконанє через Росию трактату.

Рівночасно з тим конфліктом на північним окраю Китаю, в полудневім Китаю зачав ся рух, що може вразі з манджурскою справою затрясти Орієнтом. Полудневий Китай, країна значно відмінна від північного і етнїчно і культурно та свої традиціями. Се властиво китайска правітчина, коли північні краї се здобутки пізнїйших завойовань, кольонізацій і асиміляцій тамошних татарских племен. Згодом однак сей новий, північний Китай, котрий ще до того улаг підбовки воєнних Татаро-Манджурів, знищив перевагу над полудневим. Звідси нестанна ворожнеча між обома частями Китаю і полудневий Китай се огнище вічних бунтів і резольт против теперішної династії манджурского походженя та против перевази Пекину над Кантоном та Нанкіном, колишніми столицями старо китайской держави. В часї бокерского повстаня на північи, що звертало ся против „европейских чортів", на полудни рівночасно шарило ся повстаня против династії. Провід его сосчитував видко в руках образованих на европейских взірцях людий, бо в програмі повстаня містили ся поступові постуляти прав людини та парляментарного режіму. Тепер же доносять з полудневого Китаю, що там сей рух наново віджив. Повстаня обхопило цїлу країну Квай-Сі і перекидає ся до надморскої провінциї Квай-Туа, де лежить міліонове а горяче, муравлище — Кантон. — Повстанціа числить на 120 000 узброєних мавтнеріаскими карабінами війска. Правительственні армії розбиті і повстанці з'орґанізували в занятих провінциях свою управу. Досі не звертає ся повстаня цїлком против Европейців. Як однак дальше буде, не знати. Тож інтересовані держави слїдять пильно за его ходом і будуть мусїли виступити зі свого боку, коли море буту залив і пристань Кантон.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Балкан.

Берлин. Росийска амбасада в Царгородї повідомила телеґрафічно всї конзуляти в Македонії, що в революційних кругах в Софії ухвалено вимордувати всїх росийских конзулїв в Туреччині, Якийсь Маржевїєв, котрий замордував вже 2 людий, вже виїхав з 8 спільниками до Македонії, аби виконати сю ухвалу. Власти в Скопли довідали ся, що три Болгари приїхали замордувати сербского конзуля.

Борба з конґреґаціями.

Париж. Полковник 4 полку драґонів в Шамбері Кубертен, одержавши поручене висланя до ґранд Шартрез двох ескадронів (против Картузів), вніс телеґрафічно до міністра війни просьбу о димісию. Факт сей викликав велику сензацию.

Ст. Льоран. Приїхала тут судова комісия. Виломано 6 брам, заки дібрано ся до монахів зібраних в каплици. До 1000 осіб з околиці демонструвало в честь Картузів, але до забурень не прийшло. Картузи не хотїли добровільно покинути монастиря, отже жандарми виводили кождого поодиноко.

Марсилія. До 1000 осіб демонстровало перед монастиром Капуцинів. Поліция розігнала демонстрантів. Ранено 15 осіб, в тім кількох поліцаїв. Аби не допустити до розрухів Ігумен казав оборонцим монастиря відійти. В монастирі лишають ся тілько монахи так довго, аж усунуть їх силою.

Нанї. Суд ухвалив опечатати монастир Норбертанів. Монастир сильно забарикадований і обсаджений численними приклонниками. Судия і его заступник не послухали візвання, аби монастир опечатати.

НОВИНКИ.

— **З причини завтрішного сьвята робітничого**, котре обходять також і наші складачі, наступаюче число „Дїла" вийде в суботу.

— **Маловаженє прав руского язика.** Перед кількома днями явив ся в Товаристві „Просьвіта" у Львові возьвий з ц. к. адміністрациї податків і приніс вимір податку на польских друках. Розуміє ся само собою, що канцелярия „Просьвіти" не хотїла принять тих друків, а роззухвалений возьвий упевняв, що друків руских не буде ніколи, бо всї Русини приймають польскі друки, не виключаючи навіть Товариства „Народна Торговля". — Урядники на філії ц. к. почти при ул. Валовій у Львові не вміють по руски писати. Реценіси, які видають на надавані посилки так пакункові, листові як і грошеві, суть писані польско-рускою азбукою так, що годї їх відчитати.

— **Справа о. Струминьского** (гл. ч. 82. „Факт без комєнтарів)" — як нам телеґрафують з Відня — полагоджена вже корисно. Як? — сего поки-що не знаємо. У всякім разї треба надіятись, що не лише тим одним полагоджена, що о. Струминьского не посадять уже жандарми до Гуцултина; чейже не можуть ся і п. Яґоїньскому та п. старості якесь слово признати за їх „стриманістю".

— **Похорон пок. д-ра Ясїньского відбув** ся вчера о 5 тій год. попол. Народу зійшлося досить, всеж таки загадно мало в приріжню до тих тисячів, котрим покійник зі ся так багато свідчив доброго. За хресом поступав хор Ставропиґійской Бурси, сьпівочи по дорозї „Христос воскресе". Дальше йшли в критім повозї три сьвященики, один руский і два латиньскі. На скромнім парастасі почіплено кілька вінців, між ними один від сестрінниці покійного, инший від Ординариату Іпстатуту. За домовиною поступала сестрінниця покійного і довголітня старий его слуга з жінкою і дїтьми. Похід дійшов до кладовища, стала і так не дуже велика громада людий до половини. Над отвертою могилою відправив руский сьвященик панахиду при гарнім сьпіві стоячих руских бурсаків, а опісля лат. сьвященик коротенький обряд покропленя домовини. Наконець промовив д-р Опольский імєнем товариства галицких, а д-р Лукасевич імєнем товариства львівских лїкарів. Оба говорили цїлком одно й те само, указуючи на визначну діяльність покійного так на полю науковім як і в несеню, незвичайно часто безкорисної, помочи недужим; обі промови так були однаковісенькі, що лїпше було обійти ся о одній. Тих, що довгі літа зблизка знали пок. рідкого філянтропа і заразом виїмково способного лїкаря, мусїв прикро вражати досить холодний тон обох промов. А вже просто незрозуміла річ, для чого оба бесїдники — другий навіть з особливим притиском і по кілька разів — завважували, мовто покійний відмовляв собі за жита „всего", так що в кругах лїкарів вібито поясновано собі се незможностию. Отже річ загальне знана, що покійний нїчого собі нїколи не відмовляв з того, що потрібне було для его здоровля, вигоди і приємности; тілько-ж знане й се, що не здоровля, вигоди і приємности задивляв ся не тілько о ціле небо розумнїйше ніж загал — в сім не було би й нїчого дивного, — але й розумнїйше, ніж богато его товаришів. Але й се річ знана, що покійний не зблизшою симпатиєю тїшив ся у своїх товаришів, — мабуть як раз з причини ріжниці поглядів. Між иншим не любив він годувати недужих лїками, а головним у него лїкарством була сама природа, передовсїм чистий сьвіжий воздух, сонце і вода та гігієнічний спосіб житя. На краєві купелеві місця і т. зв. уздоровища задивляв ся взагалї дуже недовірчиво, а особливо ганив в них злу кухню, брак вигід і солоні цїни. Для того вселяких недужих волїв виправляти на сьвіжий воздух денебудь в гори до родини або до близших знакомих, ніж пр. до Криниці або до Закопаного. Коли одній недужий 4 лїкарів по спільній нараді веліли їхати до Криниці, він дав таку раду: „Лїпше сидїть дома, де маєте чудовий воздух, або їдьте до сестри в гори; а коли доконче схочете їхати до Криниці, то бодай не беріть там купелїв ані не пийте води, бо се вам зашкодить!" І справдї показало ся, що мав слушність. Недужа по шістьох неділях була би мусїла на добре злягти, коли би були не поставили її на ноги гидропатичні заходи — мабуть Еберса. Таких прикладів в его жатю тьма. А як то він переїщив делїкатно, але болюче своїх мудрих товаришів в популярних видавництвах, що часто мали заголовок: „Лїчене тої а тої недуги давнїйше, а тепер!" Тим то може й пояснити треба той холодний тон надгробних промов. Але при тім всїм тисячи людий з вдячностию згадувати будуть по вік его імя.

— **Зелїзниця Львів Стоянів.** Як звісно, консорция будови тої зелїзниці внесла до зелїзничого міністерства просьбу о переведенє ревізії траси. Довгота проектованої лїнії виносить 81 км. Зі Львова виходить траса з Підзамча в напрямі північно-західнім і переходить через отсї місцевости: Знесїнє, Ляшки муровані, Ярничів, Колодно, Печихвости, Новий Став, Горб, Дернів, Камінка Стр., Давкова, Старики, Терпиня, Кордонівка, Дуброва, Конань, Переволоки, Могила, Собинівка і Стоянів. Міністерство зелїзниць перед зарядженєм ревізії траси звернуло ся до громади міста Львова о видане опінії, чи і під яким оглядом проектована зелїзниця доторкаєсь інтересів столиці краю.

— **Цїсарскі маневри**, котрі відбудуть ся с. р. в окольици Комарна, будуть доволї інтересні. Возьмуть в них участь три дивізії кавалериї, ярославска, львівска і станиславівска з приналежними до них віддїлами піхоти. В кінцевих вправах, котрі головно будуть мати на ціли визвати видовні здібности кавалериї, возьме імовірно участь також часть VI корпусу (кошицкого). Вказує на се реченець закінченя тих вправ, а іменно 16 вересня, підчас коли вправи инших корпусів скінчать ся значно скорше.

— **Афера кн. Люїзи.** Показує ся, що донесене часописей, немов сексоньский престонаслїдник визначив своїй б. жінці з власности річну ренту 30.000 марок, є неправдиве. Тих 30.000 марок становлять лише процент від вина кн. Люїзи, котра мала в противнім случаю право домагати ся тих грошей в судовій дорозї. Неправдою є також, немов кн. Люїза мала намір вступити до монастиря, противно по розвязанку в Лїнщо належить до родини Тосканьских князїв.

— **Огнї.** В Збаражи вибух дня 29 с. м. в само полудне огонь в тамошній церкві, що находить ся в самій середині міста. Завдя-

ки помочи пожарної сторожи огонь угашено до двох годин, але церква, обезпечена в тов. „Дунай“, таки згоріла. — В Дубрівці під Самбором згоріла онодї вечером три селянські загороди. — В Верини, повіта кольбушівского, занявив огонь дня 23 с. м. 20 моргів лїса, що належать до ґр. Тишкевича. — В Нижневі над Дністром вибух вчера пожар, про котрий ще не знати, як скінчив ся. В хвили, коли надіслано звідтам вість, четвертий дім стояв в огни.

— **Зловлений палїй.** В Городку на черлянськім передмістю прихоплено онодї в ночи 15-лїтнього хлопця Возняка в хвили, коли підпалював хату селянина Когута. Огонь пригашено, згоріла лише половина даху. Возняка і его батька увязнено. Оба признали ся, що через підпал викликали вже кілька пожарів, які знищили кількадесять домів.

— **Против архиепископа Кона** в Оломунци, котрий, як звісно, увязнив священика Гофера за то, що той писав на него по ґазетах, виступав тепер сильно публична опінїя. Нарід устроює против него демонстрациї і не хоче его мати дальше архиепископом. В Нїмецкім Брідку коло Прерова рада громадска вислала до него письмо, щоби не приїзджав зовсїм до них на миропомазанє. Священик Досталь виїхав до Відня, щоби внести в нунциатурі жалобу на архиепископа Кона. З многих моравских громад вислано петициї, заосмотрені численними підписами, з домаганєм усуненя несимпатичного архиепископа. Також численні товариства і брацтва церковні висилають подібні інтерпеляциї.

— **Штучний лїд.** В міскій різні у Львові розпічне ся сими днями продукция штучного леду, котрий буде продавати ся на місци, або в двох складах в самім місті, іменно в торговій гали при пл. Галицкій і в базари на пл. Краківскій. Для вигоди інтересованих лїд буде розвозити ся по домах, а навіть буде продаватись на улицях. 100 клґ. такого леду на місті буде коштувати 1 кор. 60 сот.

— **Анґлїйский король в Римі.** Підчас дальшої свої гостини в Римі король Едвард VII відвідав вчера о 4 попол. Ватикан. На сходах, ведучих до папскої палати, повитав короля major domus і папські вищі урядники, котрі завели короля до салї „Clementia“. Король удав ся опісля сам до приватних комнат голови католицкої церкви. Папа був сам в своїй комнатї, де уставлено два рівні фотелї. Розмова з королем тревала 25 мінут, як здогадують ся римскі ґазети, про відносини католиків в Анґлії. Анґлїйский король просив папу о его портрет з власноручним підписом. Бажане гостя сповнив папа радо. Коли король опустив Ватикан, мав сказати до свого окруженя: „Я одушевленний Львом XIII; то не 94-лїтний старець, але чудне явище“. Вечером відбув ся в честь анґлїйского короля обід в анґлїйскій амбасаді, на котрий запрошено 630 осіб. Місто було ілюмінованє. Нині перед полуднем від'їхав Едвард VII. до Парижа.

— **Дрібні вісти.** Цїсар уділив з власних фондів запомогу для погорільців Макуличець 10.000 К, а для погорільців села Дїдушиці великі 3000 К. — Банк заличкови у Львові вислав для погорільців Макуличиць 150 К. — До Львова приїде вездовий цирк Трунці'го і буде давати представленя в нарочно до сего вибудованім будинку на приватній площі біля школи Конарского на Городецкім. — Підчас послїдних бурий на Нїмецкім і Балтицкім морі розбило ся 83 кораблїв, а 250 кораблїв потерпіли ушкодженя, при чім 322 осіб втратили житє в мори. — В Аш і в околиці, в Чехах, дало ся чути дня 27 с. м. в ночи, а відтак по полудни досить сильне трясенє землї. — З Севастополя доносять о великій бурі, котра лютила ся там онодї, зривала дахи і заподіяла великі шкоди. — В Жовкві павуз від кількох тижнїв шкарлятина, наслїдком чого замкнено місцеві школи по сьвяточних празниках ще на два тижні. Вість про устуменє старости в Ярославі, п. Щуровзкого, показала ся неправдивою. — В Керениці коло Городка засипала земля тамошного селянина при копаню глини. — В Скотниках, пов. городецкого, селянка Каська Мозола вертаючи пяна домів, замерзла по дорозі. — В Пуканові коло Немилова господар Франц Прокулевич дістав так сильно кінським копитом в живіт, що по двох годинах мука помер.

— **На концертї „Сокола“**, що відбуде ся в середу дня 6. мая 1903, відограє орхестра Фільгармонії ще до тепер нїгде не виконуваний, орхестральний твір Людкевича „Capricio“. Крім того рівнож по раз перший виконає орхестра 15. п. п. „Музику до вправ“ спеціяльно на ту цїль уложеву Я. Ярославевком.

— **Видїл Товариства ім. Івана Котляревского** складає щиру подяку Вп. д-р От. Федакови за зібране на комерсї по концертї п. Сальомеї Крушельницкої 330 корон на будову українсько руского театру. На сю квоту зложили: д-р Стефан Федак, адвокат краєвий, 100 К, д-р Никола Шухевич, адвокат краєвий, 100 К, і п. Дїдицкий, депеведент нотарияльний 100 К, а 30 К дрібними датками гостї комерсові. — Львів 30/IV 1903. За Видїл: *Ів. Огоновский* голова, *Ю. Ганкевич* касиер.

— **З „Кружка укр. дївчат“.** Перервані публичні виклади розпічнуть ся наново дня 8 мая с. р. (в пятницю на другий тиждень). Читати буде др. Колесса про українську літературу в 19. вікї в салї рускої ґімназиї на 3 поверсї. Початок о год. 6 вечером. Просить ся о численну участь.

— **„Руска Бесїда“ в Бродах.** В ч. 83 помістили ми оповіщенє про вечер з танцями, що має відбути ся заходом „Рускої Бесїди“ в Бродах дня 7. мая с. р. Оповіщенє те прислано вам „в імени Видїлу касинового Товариства“ брідского. Так лист о. Юл. Дзеровича з просьбою о поміщенє того оповіщеня, як і само оповіщенє написані були фонетикою. Опше в сій справі дістали ми сегодня таке письмо: „В Бродах нема товариства, котре звалось би Руска Бесїда, а є лише „общество Русская Бесѣда“. Народовці брідского повіту як доси так і дальше не мають нїчого спільного з доморослими ренеґатами-москалями. — Народне руске товариство на основі „Основа“, дасть в другій половині мая з нагоди посьвячена дому руско-української повітової Бурси вечерок з танцями на дохід Бурси. — За народні рускі товариства „Основа“, „Бурса“ і „Філія Просьвіти“ в Бродах: *Ґ-р. Василь Щурат. Іван Герасимович. Гр. Питляр. С. Левицкий*“.

— **До наших Вп. Патрiотів в Городенщинї** Незадовго відбуде ся отворене філії Товариства „Просьвіти“ в Городенці. Пожаданим і конечним є, щоби на сім торжестві явило ся кілька тисяч селян з цїлої Городенщини, котре то число буде поважною демонстрацією супротив русинофільских амагань наших гакатистів. Се залежить головно від наших Впр. о. Духовних, котрі вже наперед повинні об-яснити цїль зборів і заохочувати їх до численної участи в торжестві отворена філії. День зборів означить ся незадовго. Пригадуємо при тім, що формулярі на заложенє Читальень „Просьвіти“ висилає даром і оплачено Канцелярия Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

— **Іспити на учительки** ручних робіт, відбудуть ся в ц. к. женьскій учительскій семинарії у Львові дня 11 мая, а на управительки фребльових робіт дня 14 мая с. р. Подана належать вносити до дирекциї семинарії найпізнїйше до 5 мая с. р.

— **Дрібна але важна похибка.** В ч. 83. „Дїла“, в „Спростованю на спростоване о. Дудровича“ по словах „а тут ему пригадаєсь, до кого їздив“ а перед словами „Бути може“ пропущено букву *Г*, котра є підписом автора допису з Бережанщини про „Москвофільско польску спілку“, поміщеної в ч. 72. „Дїла“. Значить, що автором першої часть спростованя в ч. 83. є п. *Г.*; а підпис п. Вол. Вачиньского відносить ся лише до другої части.

— **Спаси Бг за память!** З Яворова: На сьвята прибув до нашого міста Вп. Василь Чума, управник „Двїстра“, а бувший учитель тутешнього округа. Складаючи желяня був шим товаришам, зложив на руки Вп. Пані Марії Кульчицкої, учительки школи ім. Шевченка, 20 К для убогої молодїжи рускої школи. Зарад школи ім. Шевченка, приймуючи сей дар, складає в імени крайно убогої молодїжи сердечну подяку так щедрому Добродїєви. Дай Боже, щоби наша молодїж мала як найбільше таких Добродїїв. — *Андрій Марейн*, управитель школи ім. Шевченка в Яворові.

Малий фейлетон.

Василь Пачовський.

В ПАМЯТЬ
Сальомеї Крушельницькій.

I.

Пращанє.

Ой за стїною за золотою
гречная панна сукнї вбирає —
гречная панна, сизая пава,
війшла до хати піснею сьпіває!
Від її пісні зорі яснїють,
сонце сьміють ся, рожі леліють!
Люди встають, шапки знімають,
їй ся кланяють — цьвіти складають,
Тай один каже: чи то царівна?
а другий каже: то королївна!
Вкраїна каже: то моя слава,
то моя дочка, райская пташка!
А за сим словом бувай здорова!
бувай здорова! — кличе дуброва,
бувай здорова! — луги сьпівають,
бувай здорова! — каже Вкраїна:
„Всї соловїї тебе пращають!
А як полинеш в дальшу чужину,
не відцурай ся буйного вітру,
буйного вітру, ясного сонця! —
бо буйний вітер — то моя доля,
то моя дума з чистого поля —
а моє сонце — радість печальна,
сльози зі сьміхом, роса хрустальна!“

II.

Царівна сьпіву.

(Фраґмент з поеми.)

Раз була собі царівна,
жайворонкам сьпівом рівна —
жайворонкам брата сьпів,
як устала до схід сонця
і сьпівала край віконця
серед цьвітів і гаїв!

Аж в теремі на помостї,
цар витає гарді гостї —
то древня молодий
пишну сватає царівну
по дружичу собі рівну,
вислав поїзд золотий!

А царівна рано встала,
жайворонків поскликала
з всїх садочків і гаїв —
заридала на перстінчик,
аж з головки злотий вінчик
барвінковий облетїв!

Жайворонки сїли, пали,
золотий вінчик їй підняли,
ясний вінчик як огень
знов поклали на головку,
а на тканку з перлошовку
розсипали рій пісень!

Пісні перли розсипали,
а пісні їм лихом стали:
та царівна, Боже мій,
заридала, засьпівала —
і з царівни пташка стала,
стала пташка-соловій!

А та пташка того ранку
жайворонків сьпів у тканку
у перлову узяла,
крилоньками злопотїла,
у віреї полетїла —
перли пісні унесла!

Стало сумно в царськім краю,
не сьпівали вже у гаю
жайворонки, ні вона —
а вона, куди лїтала,
пісні-перли розсипала,
як та гарфа голосна!

Всї канарки сторопіли,
всї колїбри заніміли,
всьо без видинку стає —
слуха, як вона сьпіває
і дивуєть ся, питає:
звідки тая пташка є?!

. . . . . .

III.

Ой котить ся з вітром листє —
чує голос серед поля,
голос соловїя:
„Скажи менї, мій листочку,
де є доля, моя доля
смуток мій розвій!“

Твоя доля — моя доля:
буйний вітер, сьвіт широкий,
пісня повна мрій!..
Хто високу душу має,
той все буде одинокий —
соловію мій!

У Львові, на розсьвіті мая 1903.

— **На льотерию „Сокола“** надіслано дальші фанти: Вин. Ц. Мілерова нащітник; Г. Бігальска теку на папір; Ом. Карабутяк з Космача пару деревл. виток; Марія Сеняткович з Шепіт „Народний декламатор“; Іванна Сеняткович „Кобзар“; В. Бадуляк, гупул з Прокурави різьблену хохлю; Марія Корибутяк з Космача образок в пацьоркових рамках; Л. Витковицка з Прокурави одну пару дерев. лижок, вилок і деревл. різьбл. ніж; А. Лукашевич зі Станиславова вишн. жіночу сорочку; М. Лужницка з Сороцка, гафт. настільник; Ст. Ганкевичівна з Деревяни вишн. настільник; М. Цурковска зі Станиславова, наравник на фотоґрафії; Окс. Цурковска вишн. настольник; Теод. Цурковска 12 видївок ручно мальованих; Оля Войтович вишн. ручник; М. Кушаїрева гафт. паріжник; М. Літинська касетка з нотесами; З. Літинська таблетку; Ґ. Волошинська ґердан до голичника; Т. Бородайкевич теку на ґазети; Н. Бородайкевич щітківницю; М. Котилівна мальов. касетку; М. Келебаївна гафт. ручник; Л. Бучиньска 4 балеві хустини; В. Грихтолик подушку на голки; Ольга Лигинович щітківницю; Ю. Гарасевич таблетку; Ос. Ковальска подушку на шпильки; Н. Кисілевска серветку на стіл; Теод. Якно подушка на шпильки; Оль. Якно касетку на хустини. — Гроші надіслали слїдуючі Добродії: Вп. Т. і С. Чорненько 2 К. Єз. Литвин 2 К. В. Шмериковска 2 К. Бальб. Кшепіньска 2 К Деси зібрано 417 фантів і 443 68 К. — *А. Будзиновский*, голова. *Денис Кучика*, справник.

Улучшене скроплюванє винниць.

Дотеперішні досьвіди потвердили, що **„Peronospora viticola“** і многі инші недуги ростин дають ся успішно знищити через раціональне скроплюванє мідяними і зелїзними розчинами, до чого користуваюсь звісними сикавками **„Peronospora“**. З всїляких конструкцій тих сикавок, котрі мають одну спільну недостачу, що теч на ростини треба помпувати і то у відповідний спосіб, показала ся найпрактичнїйшого дуже тепер розповсюднена і у всїх державах опатентована „Сифонїя“, позаяк вона без помповань, без движеня ручкою, автоматично розсїває дрібний як мрака дощ до посїдної каплї. Конструкция дуже проста, а уживанє незвичайно легке. Робітник має лише уважати на ростини, котрі хоче скроплювати, так що вертає з роботи незмучений, сухий і чистий. „Сифонїя“ надає ся не лише до вищеня „Peronospor-и“, але й губленя инших, ростинних і звиринних шкідників всяких ростин, як також до дезінфекциї при ратичній і писковій заразі у худоби, до скроплюванє грядок з нїжними цьвітами та билєм в теплярнях і т. п. Дістати можна у фабрицї машин **П. Мейфарта і Сп.**, Відень II/1 в величинї по 10, 15 до 100 лїтрів змістимости, до ношеня і воженя, по найдешевших цїнах. Ілюстровані катальоґи висилає ся gratis.

— **Звіский дентист Л. Віктор** отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові техвічно-дентистичне заведенє. 967

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для великих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 4 8 8

Ренти державні, призначені до конверсиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякій напоры цѣнный и купоны

по найдешевшимъ курсѣ денежнымъ по записи мѣлкихъ правізій. 674 (1)

Нові аркуші купонові
до угорскої ренти коронової.
ренти срібної.
6% облїґацій зелїзн. болгарскої.

справаджують

Сокаль і Лілієн

Поручена з провінції виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Ипотечного на нарожнику вулиці Галицкої

поручає в великім вибори і по цїнах вибраженим:

окуляри, пінкери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометры, мікроскопи, лупи, компасы, райсфедри, тасьми мірничі, вінці, ватерпасы і т. д.

Предметы дальшій виконуються механічно.

Великі накази подвоздушують за ни найдешевше.

4168

Улучшене скроплюванє винниць.

Дотеперішні досьвіди потвердили, що **„Peronospora viticola“** і многі инші недуги ростин дають ся успішно знищити через раціональне скроплюванє мідяними і зелїзними розчинами, до чого користуваюсь звісними сикавками **„Peronospora“**. З всїляких конструкцій тих сикавок, котрі мають одну спільну недостачу, що теч на ростини треба помпувати і то у відповідний спосіб, показала ся найпрактичнїйшого дуже тепер розповсюднена і у всїх державах опатентована „Сифонїя“, позаяк вона без помповань, без движеня ручкою, автоматично розсїває дрібний як мрака дощ до посїдної каплї. Конструкция дуже проста, а уживанє незвичайно легке. Робітник має лише уважати на ростини, котрі хоче скроплювати, так що вертає з роботи незмучений, сухий і чистий. „Сифонїя“ надає ся не лише до вищеня „Peronospor-и“, але й губленя инших, ростинних і звиринних шкідників всяких ростин, як також до дезінфекциї при ратичній і писковій заразі у худоби, до скроплюванє грядок з нїжними цьвітами та билєм в теплярнях і т. п. Дістати можна у фабрицї машин **П. Мейфарта і Сп.**, Відень II/1 в величинї по 10, 15 до 100 лїтрів змістимости, до ношеня і воженя, по найдешевших цїнах. Ілюстровані катальоґи висилає ся gratis.

— **Звіский дентист Л. Віктор** отворив при площи Галицкій ч. 7 у Львові техвічно-дентистичне заведенє. 967

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для великих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 4 8 8

Ренти державні, призначені до конверсиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякій напоры цѣнный и купоны

по найдешевшимъ курсѣ денежнымъ по записи мѣлкихъ правізій. 674 (1)

Нові аркуші купонові
до угорскої ренти коронової.
ренти срібної.
6% облїґацій зелїзн. болгарскої.

справаджують

Сокаль і Лілієн

Поручена з провінції виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Ипотечного на нарожнику вулиці Галицкої

поручає в великім вибори і по цїнах выбраженим:

окуляри, пінкери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометры, мікроскопи, лупи, компасы, райсфедри, тасьми мірничі, вінці, ватерпасы і т. д.

Предметы дальшій виконуються механічно.

Великі накази подвоздушують за ни найдешевше.

4168

Учень VI кл. ґімн. глядає сейчас лекциї на село. Ближша відомість в Редакциї „Дїла“. 1—3

Фортепіян Швайґгофера концертовий, гарний і славний в тонах, дешево продам. Ул. Батория 30. 1—2

Бюро праці Батория ч. 6, поручає господині, ключавці, кухарки, покоївки і всяку иншу доборову службу. 281 1—1

Пошукує лекциї ученица V. класи видїловой у ученицї з низших кляс Відомість в Адміністрациї „Дїла“. 1—3

Паузує рік шкільний, ученик VI. кл. ґімназ. проте обійме лекцию на провінциї навіть до кінця ферий: „К“ у Бучаки ч. 48 Львів.

Реальність з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля враз з сїножатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Ближша відомість у Всч. о. Иосифа Фоліса, пароха в Скнилові 987 6—3

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 14 н. ст. мая 1903 р. в четвер о год. 6 вечером відбули ся Загальні Збори Товариства взаїмн. кредиту „Поміч“ сговар. зар. з обмеж. порукою в Городку коло Львова в поміщеню того-ж товариства з слїдуючим порядком денним:

1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
2) Справоздане Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1902.
3) Справоздане комісиї ревізийної.
4) Розділ зиску з р. 1902.
5) Вибір 2 членів Ради Надзираючої.
6) Внесеня Дирекциї і членів. 290 1—1

ДИРЕКЦИЯ:

Д-р Л. Озаркевич. *о. Николай Романюк.*

Ч. 761.

КОНКУРС

Видїл повітовий в Збаражи оголошує конкурс на дві посади акушерок окружних з місцем замешкання в Розношинцях на 9 громад і в Чумалях на 9 громад.

Платня річна кождої акушерки виносить 200 корон.

Кандидатки мають внести свої подана до Видїлу повітового в Збаражи до 30 мая 1903 і виразити в подани о котру посаду просять.

До подання треба предложити сьвідоцтво квалїфікацийне, метрику уродженя, сьвідоцтво моральности і сьвідоцтво здоровля.

ВИДІЛ ПОВІТОВИЙ.

Збараж 27 цьвітня 1903.

101 1—1 *Залучківский.*

Ч. 24714.

Оповіщене конкурсу.

З початком шкільного року 1903/1904 буде наданих одинайцять фундушевих місць в ц. і к. виховуючих закладах з фондації під назвою „Цісаря Франца Іосифа I, ювилейна фондация.“

Условія принятя оголошує ся рівночасно в часописи „Gazeta Lwowska“, а також за посередництвом висших і середних закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Виділу краевого минає з днем 15 Мая 1903.

У Львові дня 27 Марта 1903.

2[illegible] 3—3 *Пйотровский* в. р.

Въ теперѣшнімъ сезонѣ, коли кождый господарь потребує сѣчкарню и плуга, звертаємо увагу Вел. Господарствъ, що найлѣпшій, трівалій, выпробуваній и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНЯ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКІ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножевій съ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН трьохножевій съ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотирьохножевій 2 колесами по кор. 59.00
Плуги ковальскій зъ колѣсами . . по кор. 3.00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ дістане ще 5% опусту. Плуги продають за готівку безъ опусту. 152 80 7

Ч. В. 24.380.

Оповіщене конкурсу.

З початком шкільного року 1903/1904 будуть надані чотири фундушеві галицкі в ц. і к. виховуючих закладах військових.

Условія принятя оголошує ся рівночасно в часописи „Gazeta Lwowska“, а також за посередництвом висших, середних і низших закладів наукових.

Реченець до вношеня подань до Виділу краевого минає з днем 15 Мая 1903.

З Виділу краевого.

У Львові 27. Марта 1903.

244 3—3 *Пйотровский* в. р.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовлять просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки в опаковань даромъ. 123)28—7

АРТУР БАРТОШ

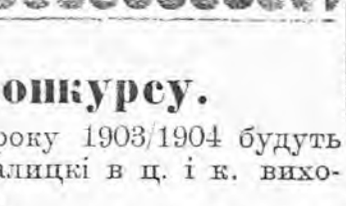

передше Кароль Хрістіянус

Львів, пл. Марійска ч. 7, біля Шковрона

Найбільший вибір новостий!

ПОРЦЕЛЯНІВ. СКЛА ХІНЬСКОГО СРІБЛА і т. д.

Поручає найдешевше на шлюбні вправи і пригідні дарунки густовні і найпрактичнійші:

Сервіси порцелянові столові від зр. 5 до зр. 360.
Скло франц. час, китайське і ческо в преріжних фасонах від найдешевшого до найдорожшого.
Ґарнітури до умивальні порцелянові, англійські, майолікові.
Філіжанки до чаю і кавя ао 15, 20 і вище.
Цукорниці кристалеві з хіньского срібла від 75 кр. до зр. 30.
Ґарнітури на лїкер, пиво і вино від зр. 1 до 25.
Ґарнітури на оцет і олію від зр. 1, 1·20, 1·50 до 25.
Тацн дерезлані блашані, нікелеві, майолікові і з хіньского срібла від 60 кр. і вище
Кошички на булки і бісквіти в великім выборі від 5 кр. до зр 15
Ґарнітури на меди, коньяк і ліккерки від зр. 1·20 до 25.
Жардиньєри і фалькова на цвіти, венецькі і порцелянові французькі, по різних цінах.
Ножі шведскі, англійскі і американські патентовані. НОЖИКИ десертові до лїст і овочів. преріжні, дешевші як у ножівників.
Етажерки і коші з хіньского срібла, кристалу і майолїки, преріжн. від зр. 1 до 30.

Фабричний склад зелїзних меблїв комнатних і огородових.

Взірці сервісів на бажане до розпорядимости.

Велика виполичальня порцеляни, скла, хіньского срібла і т. п. без кавциї. 22[illegible] 7—7

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбними медалями

выконує дзвоны рѣзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готові дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ нові дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ повагаюмъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего в господарстві догляднути або також і такі, котрих обовязок примушує до неустанного ходженя як и пр. військові, листоноші, реставратори і їх повічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і крижах. Незвідне через мене випробоване средство **„Айсон“** усуває совершенно через натираня біль і умучене в членах **„Айсон“** служить вельми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені части тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не нарушаючи цілковито тіла через чіхране ся. Вислаю за побранем почтовым від 2 коронок: **Л. Еллїн** аґроном, **Львів-Підзамче,** або **Дрогуерия п. Юлїюша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 290 3—10

МИЛО-ШИКТ.

„Олень“ Марка: „Ключ“

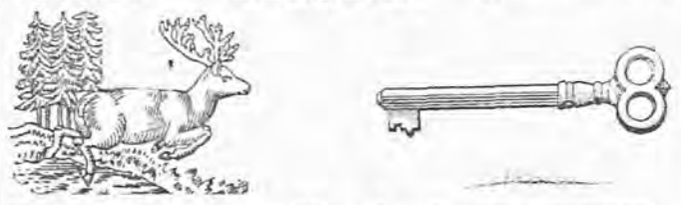

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.

Дістати можна всюди!

При закупні треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя „Schicht Seife“ і одну з повисших охоронних марок. 3 2

ТЕРНОПІЛЬ

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

Маю честь повідомити П. Т. Публіку, що я виняймив от даний готель, положений при ул. Міцкевича, біля зелїзничого двірця та всіх урядів, уладжений з великим комфортом, освітлений електрично, заосмотрений в водопровод, кулєзі і огрівний кольориферами, вікни просторі стайні і возівню.

Поодинокі в змнати з постілю та електричним осьвітленем почавши від 80 кр. денно.

Поручає ся реставрацію в готелю, що складає ся з двох просторих саль і окремої комнати для заменених товариств, заосмотрену у всідкі потреби і знаменитту кухню, а також Кавярню, уладжену з найбільшим комфортом так для панів як і для пань в окремою салею, заосмотрену в найновійші білярди, електричний фортепіян і всї сьвітові часописи. Так реставрация як і кавярня ведені енергічними фаховцями.

В надії, що при енергічнім і відповіднім веденю того готелю відповім численним бажаням приїздячих до Тернополя гостий, прошу о ласкаве попираня мого підприємства

ІВАН СТРУСЬ

2[illegible] 3—4 державець готелю

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

100—100

суть найлучші узнані.

Виріб краевий. **Виріб з вапна.**

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

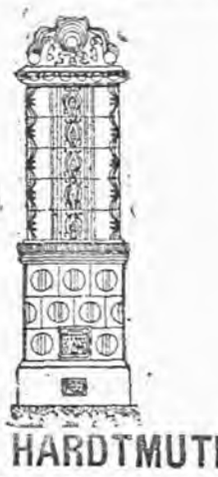

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

2[illegible] 2—2

Найлїпшого насїня

доставляє торговля насїнь

ЯКОВА КОФЛЄРА

в Залїщипах.

Спеціальність: люцерна, пашні бураки.

Цїнники дармо і оплачені.

11 2—3

Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 58—52

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

КОМАР

двотижденник гумористично-сатиричний.

Одиноки гумористичний ілюстрований орган на Руси. Видає і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.

Цілорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3*

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає Ант. Мазуркевичь, Львів, Скарбківска 7.

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 590 145—?

Знаменитий

МІД ДЕСЕРОВИЙ КУРАЦИЙНИЙ

з власної пасїки в 5 клгр. пушці за **6 К. 60 с.** оплачено.

Всї відбирателї дуже вдоволені.

Вельми займиву брошурку д-ра Цесельского о ужитю і успітности курацийного меду висилаю даром і оплачено.

159 94—? **П. КОРЕНЕВИЧ,** емерит. учитель **Іванчани.**

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Жиймо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букети до свіч	1—6 к.	Коші з цьвітами	6—10 к.
Букети поставні	2—10 „	Пальми	8—10 „
Вінці-гірлянди м.	4—8 „	Беґонії	2—4 „
Строїки народні до	„	Вінці слюбні	4—5 „

Чипочки весїльні з парискихъ „моделів“ до 15 кор.

За оказане менї дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважаненъ

180 [illegible]—9 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

як також

РІЖНОРОДНІ ЛІСОВІ НАСІННЯ

Ґр. Тадея Лубєньского

в Засові

п. Іосо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 122 7—7

Цїнник оплатно і відворотно.

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

специяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітулька ч. 3. 179 16—100

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-ого мая 1902.

[Приїзд і відїзд поданий після часу середньо-европейского].

	До Львова		Назад		Зі Львова
			поїзд	особ.	
			відходить о годині		
	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6·25	до Сучави, Жидачева, Ересмезе, Потутор.
	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина		1·55	6·30	до Підволочиск, [Київа] Бродів дв. гол.
	з Брухович, щод. від 15/5 до 15/9 вкл.		2.05	6·48	
	з Янова			6·35	до Лавочного, [Пешту] Борисл. Дрогоб.
	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8·30		
	„ „ „ на дв. головний		2·56	8·40	до Кракова [Відня, Праги], Берлина
	з Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова			9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
	з Сокаля, Рави руської			9·15	до Янова
	з Кракова, Відня, Праги, Берлина			9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
	з Ряшова, Любачова			10·30	до Чернівців, Іцкан
	з Станиславова [Ересмезе, Потутор]		2·40	10·40	до Підволочиск, Бродів, Гусят. дв. Підз.
	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борисл.			10·57	до „ „ „ дв. гол.
	з Янова			1·25	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Коничинців на дв. Підзамче			2·15	до Брухович від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.
	„ „ „ на дв. голов.			3·05	до Стрия, Сколього від 1 мая до 30/9
	з Брухович [від 15/5 до 17/9 в нед. і сьв.]			3·15	до Янова щоденно від 1 мая до 30/9
	з Самбора, Стрия, Сколього [1/5—30/9]			3·28	до Брухович щоденно від 1/5 до 15/9
	з Підволочиск [Київа], Бродів на дв. Підзамче			3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
	„ „ „ на дв. гол.				
	з Кракова				
	з Чернівців, Іцкан				
	Н І Ч				**Н І Ч**
	з Сокаля, Белзця і Любачева			3·10	до Станиславова, Жидачева
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]		12·45	6·20	до Кракова [Відня, Берлина, Варшави]
	з Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]			6·20	до Янова від 1/5 до 15/9 в буені дни а від 16/9 до 30/5 1903 р., щоденно
	з Чернівців, Букарешту			6·35	до Лавочного [Пешту], Калуша, Хирова
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			7·10	до Сокаля і Рави руської
	з Кракова, [Відня Берлина] Ясла, Розв.			8·16	до Брухович [від 15/5 до 14/9 в нед. і сьв.]
	з Янова [від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята]			8·25	до Перемишля
	з Підволочиск [Київа] Бродів на дв. Підзамче			9·00	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
	„ „ „ на дв. гол.			9·20	
	з Лавочного [Пешту] Хирова Калуша			10·05	до Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	з Підволочиск, Коничинець на дв. Підзамче		2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
	„ „ на дв. гол.			11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
				11·10	до Підволочиск, Бродів дворець голов.
				11·32	„ „ „ дворець Підзам.
				4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
				5·50	до Брухович від 15 мая до 14 вер. под.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 годиня 59 мінут рано. Час середньо европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а именно 12 год. 36 мін. часу европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. зелїзниць державних (ул. Краєвих ч. 5) удїлює покоснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розсилає їх ітп.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накл. и фабр. Чер[illegible] линой. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 87. Львів, Понеділок 21 Цьвітня (4 Мая) 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13; — В ФРАНКУРФТІ І ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає ся у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 м.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 35 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одноразову інсератову або за її місце, а з „Дописів з дідьне" по 50 с. — Монети і знаки почтові числять ся по 30 с. за корону.

Письма з Відня.

[Верифікация галицких виборів. — Погребане реформи реґуляміну. — Неґімецкі мови в парляменті. — Тиха обструкция Молодочехів в комісий угодовій? — Дїяльність руских послів].

На першім засїданю, яке відбуло ся по перерві великодній, палата послів зверифікувала вибір 4-ох польских послів з IV-ої курії східної Галичини: Марияна Блажовского, Ґіжовского, Мойси і Влазовского. Против важности вибору Блажовского д-р. Кос поставив в комісиї леґітімацийній внесене меншости, домагаюче ся переведеня слїдства і переслуханя сьвідків через урядника з поза Галичини; однакож більшість послів, як можна було з гори сподївати ся, се внесене відкинула. Д-р. Кос, розумів ся, промовляв також за своїм внесенем, але на дивне диво, галицкі дневники, а межи ними навіть і рускі, не уважали за потрібне о тій бесїдї хочби лиш згадати, хотя вона не була ані така коротка ані така маловажна і хотя віденьскі дневники зміст ей подали. Як в давнїйших роках рускі часописи нераз аж з надмірною докладностю подавали вісти о руских послах в радї державній і в соймі, поміщаючи в цїлости кожду навіть меньше важну бесїду, інтерпеляцию або иншу маловажну дрібничку, так знов тепер нераз занадто побіжно о них пишуть і не дають повного і вірного образу їх дїланя.

Я писав перед Великодними сьвятами, що соціяльні демократи і Всенїмцї мали згодити ся на те, щоби не робити обструкциї против зміни реґуляміну: таке бодай мали дати запевнене референтови реґуляміновому д-ру Ґрабмаєрови. Між-тим показує ся, що д-р. Ґрабмаєр робив собі лише ілюзиї, на основі котрих він старав ся і Руский клюб наклонити до уступчивости. З другої сторони сьмішною є перехвалка соціяльних демократів, що они самі одні грозьбою обструкциї не допустили до зміни реґуляміну. Бо окрім них станули: 21 Всенїмців обох відтїнків (15 Шенеріянців і 6 Вольфіянців), 6 членів Руского клюбу і 9 радик. Чехів, разом 46 послів. Хотя се число для довшої обструкциї було би за мале, але для перепиненя зміни реґуляміну в теперішній хвили оно може вистати, отже і можна припускати, що тота справа і сим разом не удасть ся, як вже пару разів не удала ся. Она впрочім в сїй хвили не є і актуальна, бо виразної обструкциї в парляменті нїхто не робить і не хоче робити, а переведене зміни реґуляміну забрало би богато часу, котрого парлямент не має, сли угорска уго да має на час полагодити ся. Длятого і буджет не буде тепер ухвалюватн ся, аж в осени комісия буджетова буде радити над буджетом разом сего і будучого року, а тимчасом ухвалить ся лише провізория буджетова на другий піврік.

Недавно вибраний радикальний посол ческий д-р. Бакса звернув ся до неиімецких клюбів з завізванем, щоб домагали ся, аби і всї неиїмецкі бесїди в парляменті втягані були до стеноґрафічного протоколу. Руский клюб рішив такого внесеня не піддержувати, бо заведене такої практики провадило би до вавилоньского помішаня язиків і вкінци до розбитя парляменту. Чехам се може бути догідно, коли-б на місци загального австрийского парляменту станули більші сойми, а межи ними ґенеральний сойм „країв ческої корони" (Чех, Морав і Шлезиї), але иншим народам, особливо-ж Русинам, мусить залежати на удержаню спільного для всїх австрийских країв і народів парляменту центрального.

Головні наради не ведуть ся тепер в повній палатї, іно в комісиях угодовій і митовій. Але темпо тих нарад есть дуже повільне. Поминувши, що наради в понеділки і в суботи не відбувають ся, они також в чотирох прочих днях не йдуть досить живо. Именно комісия угодова радить не більше як 5 до 6 годин на день, між-тим як н. пр. комісия буджетова радила нераз по 8 і по 9 годин. А не промовляв в ній майже нїхто, лише самі ческі посли, так що се виглядає на тиху та масковану обструкцию. Правда, що они говорять звичайно до річи, але ставлені ними поправки і резолюциї суть переважно того роду, що з одної сторони не заходить для них нїяка конечність ставленя їх, а однак широке розбиране і мотивоване забирає богато часу.

Польскі і нїмецкі дневники доносили, що сими днями була в парляментї депутация евіденцийних ґеометрів, під проводом старшого ґеометра Данкевича з Кракова, і удавала ся до польского Кола та до нїмецких клюбів о підпиране їх справи. Отже тая депутация була і у Руского клюбу, та й взагалї і всїлякі инші депутациї не оминають звичайно того клюбу. Н. пр. також не дуже давно була депутация вислужених урядників (під проводом одного старости і одного професора) і т. д. і т. д.

Окрім внесеня і бесїди д ра Коса в справі вибору Мар. Блажовского посли Руского клюбу в двох минувших тиждних поставили кілька внесень і інтерпеляций. Василько поставив внесене в справі устрою урядів податкових а Яворский нагляче внесене о запомогу для погорільців Путятинець (о Угнів, Микулинці, Городок і Яричів упімнув ся госпітант Руского клюбу Брайтер); інтерпеляциї внесли Яворский в справі поведеня старостів Бобжиньского і Річчого (взглядно концепіста Давкші) в дрогобицкім і старосамбірскім повітах і одного жандарма в богородчаньскім повіті а крім того в справі конфіскати „Гайдамаків", д-р Король в справі конфіскати „Русского Слова", Романчук в справі поведеня староства гусятиньского з о. Струміньским (ту справу він предложив і устно д-ру Керберови). З послів Славяньского Союза о. Мандичевский надіслав нагляче внесене в справі запомоги для погорільців Ланчина. Наконець Романчук, Василько, Яворский і Пігуляк переговорювали з президентом міністрів о декотрих актуальних тепер справах і о потребах та кривдах руского народу в Галичинї, та вручили д-ру Керберови пропамятне письмо, підписане еще д-ром Косом і Барвіньским (д-ра Короля, д-ра Гладишовского і о. Мандичевского від сьвят не було у Відни, а Барвіньский не був того дня, бо поїхав до лїчниці д-ра Лямана під Дрездном, куди удав ся і д-р Олесницкий з женою.) Д р Кербер старав ся успокоювати руских послів та впевняв о добрій волї правительства.

Пов. Редакция „Дїла" додала до остатнього мого письма примітку, що і чотири посли з Руского клюбу могли би енерґічним виступом не одно узискати, коли-б їх виступів не параліжувала сама присутність в парлямеатї послів-Русинів з Славяньского Союза. На се мушу замітити, що рускі посли мали би більшу вагу в парламентї тогди, як би всї десять злучили ся в один клюб, с. в. як би пп. Барвіньский і его товариші вступили до Руского клюбу а не віддїляли ся від него. Бо тогди і клюб був би в двоє більший і зазначувала би ся вже й формально солїдарність всїх руских послів, а одно і друге в парламентї значить богато.

П.

Балканьска завірюха.

Перший день мая принїс Европі вісти про такі події на балканьскім півострові, що зміняють радикально погляд на тамошну ситуацию під теперішну хвилю. Македоньскі розруси непокоїли вправдї політичну опінію Европи та приневолювали інтересовані держави пильно глядїти на всї фази партизантской борби бунтарских куп Сарафова і Михайловского з нагромадженою в Македонії турецкою армією, але про справдїшну поважну ситуацию в Македонії годї було говорити. Се, що називало ся в дневникарских донесенях македоньским повстанем, далеко ще було від тих розмірів, яких вимагає ся для названя якогось руху повстанем, загрожуючим на більшу скалю істнуючому політичному ладови. Більше вже увагу звертано на рух Арнавтів (Альбанців), що від разу прибрав більші розміри і більше міг викликати політичних компліkаций від тих замахів на зелїзничі поїзди, перепалок з турецкими жандармами і т. д., що їх управляли доси македоньскі повстанцї. Від солуньских динамітових замахів з 1-ого мая с. р. ситуация рішучо змінила ся. Македоньска справа ввійшла від разу у нову фазу, в фазу острої кризи.

Після наспівших вістий, доконано в Солуни одної днини 50 динамітових замахів у ріжних точках міста. Вже лише той факт вистарчає для викликаня великого занепокоєня та вибуху мести серед музулманьского населеня против Болгарів. Та на тім не конець. Банда, що кидала бомби, переїзджаючи на возах через місто, мусїла бути не-аби-як сильна, коли на улицах міста вела ся з нею борба майже до самої півночи і коли з обох боків впало кількадесять ранених і трупів. Рівночасно через болгарско-македоньску границю впали на турецку територию нові сильні віддїли повстанців та звели з турецким військом кровавї борби. Все те сьвідчило би, що революцийне движене в Македонії зростає та що революцийний комітет завзяв ся через подразнене музулманів викликати турецкі репресиї супротив християньского населеня Македонії, а дальше й интервенцию держав. Се звичайна тактика всїх революцийних комітетів під турецким режімом.

Що головно ходить повстанцям о сю европейску інтервенцию і загалом о заінтересоване Европи македоньскою справою, про се сьвідчить вибір місць для динамітових замахів. Бомби кинено там, де вони могли принести найбільше шкід на майні чи житю підданим европейских держав. Висаджено отже в воздух філію отоманьского банку, европейский клюб та два европейскі ресторани. Погибло при тім чимало Европейців, а між тяжко раненими находить ся й нїмецкий консуль. Виконуючи свої страшні замахи, революціонери з гори знали, що европейскі держави будуть мусїли виступити в охороні безпеченьства своїх горожан і коли турецкі власти покажуть ся неспосібними забезпечити їм певність жатя і майна, тоді з конечности наступить чужа інтервенция і загальний міжнародний заколот, при якім Болгари надіють ся упечи свою печеню: визволене Македонії і прилученє ей до Болгарії.

І справдї, коли б ходило лише о само викликане інтервенциї інтересованих держав, то в части осягнули македоньскі революціонери вже свою ціль: нині димлять ся вже в солуньскій пристани комини двох ескадр: австрийскої і італїйскої, що готові в кождій хвили висадити часть своєї обсади з пушками на берег солуньскої пристани. Другі ескадри є вже в дорозї.

Та друга річ, чи чужоземна інтервенция в Македонії піде так далеко, щоби викликати загальний політичний конфлїкт і евентуально здїйснити мрії Болгарів про Велику Болгарию, від Відина по Солунь, від Варни по Монастир. Вдало ся се вправдї Болгарам перед вибухом послїдної турецко-росийскої війни, коли то замордовано двох чужосторонних консулїв на улицах тогож самого Солуня. Події розвинули ся тодї так, що вибухла згадана вже турецко-росийска війна а за-тим слїдувало визволене Болгарії. Та тепер болгарскі ірредентисти готові дуже легко завести ся в своїх обчисленях. Ситуация значно тепер змінена.

Перш усего найважнїйша посторонна сила, на яку тодї Болгари оперли ся, — Росия — нині цїлком не думає брати ся до якої-небудь, для македоньско-болгарских аспірацій корисної інтервенциї. Против. З поступованя Росиї й відзивів півурядової росийскої преси можна вносити, що Росия нї трохи не рада роздмухуваню македоньскої справи тим більше, що далеко важнїйші для неї конфлїкти вирнають тепер на далекім Сході, в Манджурії.

Менше ще, нїж на Росию, можуть Болгари числити на другу з ряду, найблизше інтересовану силу — Австрию. З відзивів віденьских, близько коло правительственних кругів стоячих дневників ясно, що, коли Австрия рішила би ся на яку дальше йдучу інтервенцию, то Болгарам хиба би не було з неї нїякого пожитку, але противно, ще й втрата. Півурядова віденьска преса цїлком недвозначно дає зрозуміти „панам з македоньского комітету", що можуть вибити собі з голови мрії про прилученє Македонії до Болгарії та про се, аби Австро-Угорщина витягала для них бараболю з жару. Супротив австро-угорских аспірацій в напрямі здобутя вікна на еґейске море се річ самозрозуміла.

І австрийскі рішаючі круги певне не надумували би ся нині ні хвилини, що їм чинити, та „окуповані краї" простягли би ся нині на певно вже до самого Солуня, як би не огляд на двох соперників: Росию і Італію. Мимо поверховного росийско-австрийского порозуміня в балканьскій справі, в дїйности однак — мимо всего заабсорбованя Росиї на жовтім ориентї — північний царат не може допустити до зміни status quo на Балканї і до скріпленя австрийского панованя тамки. В тім згляді знаходить Росия щирого союзника в Італії, що заанґажована живо в балканьскій справі задля Альбанії. Італія все не зрікає ся аспірацій на цїле східно-адрийске побереже від Трієсту аж по Епір. Та коли про Трієст і Дальматию, як територию будучого забору Італії, говорять лише італїйскі неурядові ірредентисти, то Альбанія цїлком явно зачисляє ся до сфери неподїльного італїйского впливу. І тутки сходять ся інтереси Австрії з італїйскими, на всякий спосіб не в згіднявім акорді.

Коли отже навіть наслїдком послїдних македоньских подій наступить яка небудь рішуча інтервенция держав, то можна з гори надіяти ся, що інтервенюючі держави будуть старати ся оминати пильно усе, що могло би довести до взаїмного непорозуміня, а вже найменьше позволять на се, аби сповнили ся плани Болгарів. Держави не залишать певне рішучо наперти на Туреччину, щоби по правдї завела лад в Македонії і тим справа полагодить ся, хоч — на горячім банканьскім терені — можлива й инша, цїлком не так мирна та не сподївана розвязка справи.

Популярні вечерниці в честь Тараса Шевченка.

(Допись з Бережанщини.)

Факт се неоспоримий, що сьвятковане памяти нїякого поета не здобуло собі таких широких розмірів, такої постійности та характеру всенароднього сьвята — як се сталось із сьвятованем памяти Тараса Шевченка. Но і се лишаєсь поки-що фактом неоспоримим, що широкі маси народа ще нині не знають як слїд того, що кров від крови їх брат і оборонець, що они нині не розуміють еще великого значіня Шевченка, що його писаня не зайшли ще усюди під курну стріху. Одною із перших точок культурно-національного виховання і освідомленя мас є пособити популяризацій Шевченка, ширити його культ, що перестав бути культом одиниці, а радше став культом тих великих, усе живих ідей, що їх грімко проголосив Тарас т. є. політично-національної самостійности і соціяльної справедливости та рівности.

Нарід пізнавши Шевченка, буде цїнити і обожати не тільки його, як такого, але запалить ся і до його ідей, що мусять стати його дїйово-житевим кличом. Нарід мусить знати Шевченка, бо Він пірве нарід за собою, скріпить його завзяте, віру лучше, чим сотка брошур, часописий і т. д.

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до мита, вибілена і вигладжена тіла. — Справдїкувати можна через усї аптики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: Хемічно-косметичне бюро „ЕСКУЛАП" у Львові, Пасаж Гавсмана. — За надісланем 70 сот. франко також маркама. (11 3 -11)

Вагу популяризації Шевченка зрозуміла філія товариства „Просьвіта“ в Бережанах і устроїла дня 26. цьвітня о год. ½5 популуд. в сали Народного Дому великі популярні вечерниці в честь Шевченка при помочи хору тов. „Боян“ та хору „Міщанської читальні Просьвіти“. Вечерниці заповіли програмові афіші з заголовком „Робучий Народе“, що їх розіслано до усіх сел. Крім сего вийшли накладом п. В. Вачиньского окремі відозви з портретом Т. Шевченка, що подаючи житєпись та значінє Шевченка завзивали селян на вечерниці. — На такий то поклик з усіх закутків бережаньского повіта зібралось 700 селян, мущин і жінок. Крім селян явилась і місцева інтеліґенция, міщанство та молодіж. Тож вечерниці відбулись при небувалім здвизі народа, що його не могли помістити мури салї Нар. Дому.! Перший промовив д-р Андрій Чайковский на тему: Чому почитаємо память Шевченка? З властивою йому штукою заговорити до народу популярно — представив велику вагу та значінє мужицького поета та пророка для нашого народу взагалї, а для робучих зневолених, кривджених мас народних з окрема, вказав також, як змагавсь і ширшав культ Шевченка, та завізвав присутних, щоб скрізь по усіх селах устроювали сьвята в честь Сего, що серцем в Украіни.

Ширше сю тему порушив проф. Томашівський, що в своїм популярно обробленім відчиті говорив в коротці про мученицке житє поета, а далї про се, чим Він заслужив ся для нашого народу, що висьпівав у своїх творах, чого бажав, які думки проголосив, чого нас навчив, до чого нас завзивав і в що вірив, — в загалї подав усїпроявн Його творчости та дїяльности, що складають ся на великість Тараса як народного ґенія і пророка. — Дальші точки програми виповнили хори, деклямації і музика. І так: мішаний хор „Бояна“ сьпівав під проводом п. В. Падловского „Вулицю“ Колесси та „Засьпівай ми соловейку“ і „Осїнь“, мішаний хор міщаньскої читальні Просьвіти сьпівав три згармонїзовані народні пісні — а мужеский міщаньский хор сьпівав також три пісні, котрі на бажанє одушевлених ними селян повторювано. Орхестра зложена з 10, музикантів відограла „Марш Соколів“ та „Вечерниці“ Ніжанковского. Слїдували деклямації; сї точки виконали члени селянських читалень Просьвіти. І так міщанка М. Маршицка, член читальні в Бережанах деклямувала: „Учися дитино“ Масляка та „Мово рідна“ Воробкевича. Член Просьвіти з Лїсник Руданьского „Царі і Науку“ Дмитро Шагай з Шумлян малих віддав знаменито і з розумінем „Івана Підкову“. Пан Смик, читальник з Ценева, „Розвивай ся ой ти старий дубе“

П. Глїбовицка відіграла на фортепянї коломийки власного укладу, що їх також повторила, вволяючи прошеня селян.

Не вакінчене промовив ак. Гошовский, що палко взивав селян, щоб сповняючи завіт Шевченка, не тілько спомянули його „не злим, тихим словом„ а стремили усїми силами і завзято до сего, щоб могли Його сповнянути в „сїм і вольній, новій, у своїй хатї, вольній, самостій. ній Украіні робучих просьвічених мас.

Ціла програма була дотепно уложена та примінена вповнї до авдиторії, так що селяни з слезами одушевленя та напруженою увагою через 3 годинї усьому прислухувались, і по вичерпаню програми стояли не розходячись, — они були-б так ще довгі години слухали сего, що рвало їх за серце, вносило рай в душу, слезами очи заливало. Тих кілька годин перебули они далеко від тяжкої будеяьщини — справдї високо і щасливо. Розійшлись, скріплені, одушевлені, з новим посївом в серцях, з вірою, яку поет-мужик вилляв в словах: „Боріте ся — поборете“ — „Встане Україна“. Підчас вечерниць відчитано письмо, що насшло від тов. Просьвіти у Львові, в котрім підносячи факт устроєня перших популярних вечерниць Шевченка, завзивав Тов. Пр. селян до ширеня культу Тараса, вказуючи заразом на його конечність, вагу і наслїдки. Між поодинокими точками розпродано селянам портрети Шевченка, Кобзарі та инші брошури і т. п.

Взагалї Шевченкове сьвято вдалось сьвітло: не було в ньому нїякої шабльоновости — а був запал і любов, що буйною филею поривав, хапав за душу, підносить у сферн великих ідеалів, запалює вічний, сьвятий огонь...

Почин, який дали Бережани в тім напрямі, повинен найти відгомін в цілім краю і довести до сего, щоб вскорі не найшлась найменьша дитина, що не вимавляла-б імени Шевченка з глибоким розумінем та піетизмом.

П - р.

Справи заграничні.

Балкан.

Події в Сальонїці спонукали держави серіознїйше занятн ся справою успокоєня розруханих елементів на Балканї. В справі подій в Сальонїці всї амбасадори в Царгородї поробили у Порти кроки. Говорять, що Порта з кількох сторін одержала раду, аби поважно виступила против Болгарії, бо се що сталось в Сальонїці, було приготоване в Болгарії. Порта приказала увязнити альбаньских шефів і нотабліїв, яко начальників опозициї в скопельскім вілаєті. Росийский амбасадор був у султана на авдиенції; обговорював послїдні події в Сальонїці і радив, аби акцвї реформи в альбаньских округах не переривати. Султан прирік амбасадорови, що в Скопли переведе енергічну акцию против опозициї Альбанців. Нині відбудесь під проводом султана міні стерска рада.

В віденьских дипльоматичних кругах вісти з Сальонїки зробили велике враженє Нині не може нїхто заперечити, що стоїмо супротив добре з'орґанїзованої революциї. Дневники представляють ситуацию яко дуже поважну, а з усїх статей виходить, що остаточно не обійдесь без інтервенциї держав.

Подорожи монархів.

Хоч подорожі монархів і візити які собі один другому складають, нині вже не мають такого значіня, як в часах, коли вся полїтика концентрувалась в їх руках і була независима від фаль, які потрясають цїлими народами, то все таки они вказують напрям загранічної полїтики, якого в даній хвили репрезентована коронованим туристом держава буде придержуватись.

Анґлійский король розпочав свою подорож тим, що відвідав португальского короля. Се зрозуміле, коли пригадаємо собі, що португальскі посїлости в Африці грани чать з анґлійскими і що Анґлія має що до них певні плани. Відтак був анґлійский король в Римі і в Парижи. Се вказувало-б на плян Анґлії сконсолїдувати всї сили, опановуючі своїми фльотами Середземне море. Едвард виступив в сих подорожах яко король моря. Візита в Римі і виголошені з тої нагоди промови доказували б, що керманичі Італії зміняють напрям загранічної полїтики, котрий пер Італію в сторону француско-росийского союза.

Подорож Любета до Альжиру дала вираз скріпленю становища Франциї в Африці, а що се скріпляє також міжнародне становище Франциї, доказує висланє европейских і американьскої ескадр на привитанє начальника Франциї. Стріча Любета з Едвардом VII. в Парижи була демонстрациею певної спільности інтересів в кольовіяльній полїтиці обох держав і доказом, що Анґлія мусить числити ся з Францією, хоч би з огляду на Египет. Сьвідомість тої спільности інтересів і потреби порозуміня з Анґлією є також доказом, що союз Франциї в Росиею опертий на глиняних ногах і має значінє більше платонічне, як реальне.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Намісниківска кріза.

Відень. Приїхав тут маршалок ґр. Потоцкий. Ся подорож є в найблизшій звязи з намісниківскою крізою. Потоцкий має бути за кандидатурою ґр. К. Баденього. На случай, коли би сам Потоцкий „зробив з себе жертву“ маршалківство обняв би ґр. От. Баденї.

Доповненє кабінету.

Відень Zeit доносить з Праги, що намісник Куденове буде покликаний до Відня, де обійме портфель судівництва в міністерстві Кербера. Єго наслїдником мав би бути буковиньский президент кн. Гогенльоге.

Управа Босни.

Загреб. В начальній управі Босни мають зайти особисті зміни. Після Hrvatsko Pravстановище фельдцайґмайстра Аппя має занятн архикнязь Леополь Сальватор, що опозиційні круги магомеданьскі приймуть з вдоволенєм. Архиепископ в Сараєві Стадлер має уступити в наслїдок безпрерывних конфліктів з правительством. Єго наслїдником має бути умірковапий Хорват, епископ Морковї з Банялюки.

Підземна Росия.

Томск. Товпа робітників з червоними хоругвами і сьпіваючи революційні пісні устроїла демонстративний похід через місто. Поліция і жандармерия розігнала демонстрантів, арештуючи кількадесять осіб.

Зміна в сербскім правительстві.

Білград. Міністер просьвіти подав ся до дпмісиї. Єго місце занив сенатор Живан Живанович з либерального сторонництва.

Відворот архиепископа.

Оломуц. Архиепископ Кон дарував вину сьвященикови Гоферови, котрий вертає на свою парохію.

Фінляндия.

Петербург. Побут в Фінляндиї заборонено: директорови банку Манергаймови, властителеви вел. посїлости Борнови, конзулеви Вольфови, сенаторови Мехелїпови і дневникарям: Лїльому, Цілякусови, Люлюви і Кастренови.

Балкан.

Сальонїка. Донесеня конзулїв стверджують, що динамітові атентати, нагінка і борба з напастниками тревали до вчера рано. Військо мало поступити острійше, як се було потрібне. По обох сторонах мало згинути 100 осіб. Вість, що в Сальонїці оголошено стан облоги не потверджує ся. Говорять, що при розрухах погибло до 500 людий.

Софія. При атентаті на отоманьский банк в Сальонїці ужито 50 кґ. динаміту. Динаміт введено підкопом з дому по другім боці улиці. Над підкопом працьовано цілий рік. Динамітові бомби, які революционїсти кидали в місті, були кусками зелїза і міди. Круги революціонїстів признають ся до звязи з динамітовими атентатами. Се добре обдуманий плян, аби Европу приспівувати до інтервенциї.

Царгород. Правительство заперечує подане число убитих в Сальонїці осіб на 100 до 150 і подає, що убито лише 30 осіб. Арештовано 100, а не 300. Вість, що правительство запротестувало против того, що в Сальонїці появилась австрийска ескадра, є фальшива.

Скопля. Розійшлась поголоска, що динамітові атентати мають бути виконані також в Адріянополи і Скопли. В сих містах зарядженo надзвичайні средства осторожности.

Царгород З зізнань арештованих членів македоньского комітету і на підставі дозірочних вістий виходить, що є також плян виконаня атентатів в Царгородї. Супротив того обставлено сторожию правительственні будинки, посольства, конзуляти, банки, почти і инші доми з публичними інституциями. Болгарам з Болгарії і Македонії приїзд до Царгорода зборонений. Замешкалих тут Болгарів власти пильно стережуть. Підозрілі елементи арештовано.

Народний Фонд.

На Фонд Народний на книжочку вклад кову ч. 662 Крайового Союза кредитового з місяцю цьвітня 1903 вплинули дальші датки: урядники „Дністра“ двокрайцарова складка 7 К. — К. Б. з Грибова 5 К., Денис Герасимович, радник судовий в Рогатинї, за II квартал 6 К, С. Р. Львів 10 К, о. Василь Гойдиш в Боднарії 4 К, о. Гарух Віктор в Грабовій 2 К Ф. Н. з 4 К Вклд., о. Діонис Хромовский складки з гри видання гаразками 4 К. Стан з днем 30. цьвітня виносить 771 К меньше 300 К за потреби страйкуючих становить готівка 471 К.

ПОВИНКИ.

— **За орґанїзованє рільничого страйку** арештовано в Блищанцї коло Залїщик трех селян і відставлено до суду в Залїщиках. Арештованє має бути зовсїм безпідставне.

— **Польща йде.** Гакатистична робота тумфацкого Козловского в справі ратованя „ойчизни“ і будованя косцюлків на Руси находить правдивий відгомон і шкоду опіку в намісництві і львівскім старостві. Ого рішенем з дня 1/4 1903 ч. 37061 зарядило оно, щоби Русини обряду латиньского, замешкалі в Борщовичах, Пикуловичах і Миклашові, отже в корінно часто руских громадах, згодили ся на утворене латиньскої експозитури в Борщовичах, де гаката вже перед кількома роками поставила „косцюлок“. Віримо, що „опікунам нашим“ є дуже на руку винародовленє Русинів; однак можемо їх вневнити, що Русини-латинники, замешкалі в Пикуловичах і Миклашові, суть досить сьвідомі і не схочуть своєю кервавицею причиняти ся до вдоволеня паньских забаганок, бо при теперішнім станї є їм зовсїм вигідно. Також і в сусїднім, чисто рускім селї Підбірцях маємо нову „твердзу“. Є се читальня „Осьвяти“, котру перед кількома днями заложено заходами „законничок“, що перед роком сюди зайшли, а витуманивши від начальника і дібраної ему ради громадскої просторе місце, беруть ся до будови „косцюлка“. Справдї сумний се для нас гороскоп, однак є він зовсїм зрозумілий, коли зважимо, що в обох згаданих селах суть „ряні атцове“, а то в Борщовичах о. декан Пачовский, а в Підбірцях о. Бернацкий, котрі не лиш що зовсїм нїчого не роблять, але противно є ворогами всякого народного поступу. Тож не дивно, що „Польща йде“. — *Хлоп.*

— **Бута учительки-гакатистки.** В Солові, перемишлянського повіта, стала від недавного часу учителькою Мария Яворовска, котра взяла собі передовсїм за задачу польщити шкільну дїтвору. Так отже хоч викладовий язик в школї є руский, а між дїтворою лише кількоро є латиньского обряду, учителька викладає виключно по польски, а навіть перед наукою і по науці велить дїтям говорити лише польскі „цацерже“. Труди польскої гакатистки вінчають ся успіхом, бо вже нині всї дїти цвенькають „Oj ze nasz“, „Zdrowaś Maryo“ і ин. Як для справдїшної гакатистки яло ся, побивав та пані дїтий без милосердия і калїчить їх до крови за те, що не говорять „поправне по польску“, називаючи їх „хлопскими шматами“ і т. п. Тростинка або прут польскій гакатистцї не вистарчав, вона польщить рускі дїти при помочи зелїзного прута. Одного хлопця побила тим прутом до крови і зробила ему рану на голові. Коли мати хлопця прийшла до школи довідати ся, чим єї син так тяжко провинив ся і ледви вспіла учительку чемно привитати, тота кинулась до кухні, вхопила зелїзний гачок і почала бити ним безборонну жевщину, при чім помагаяа їй мати учительки, окладаючи селянку кулаками. Селянка боронилась, як могла, і витягнула аж перед школу шалені напасниці, що прямо не хотїли випустити її з рук. Видїли се многі люди. Остаточно селянцї удалось вирвати з рук учительки гачок, при чім задерла її легко в палець. З тим гачком пішла до Перемишлян до повітового інспектора, котрий гачок задержав у себе і приказ справу розслїдити. Понадто ходила з сином до Глинян до лїкаря і записала учительку до суду. Але учителька записала також побиту селянку — о зраненнй палець. І що стало ся? Для учительки визначено сейчас термін арешту та 20 К учительці за біль. Термін і засуджено селянку на 10 днів селянки припав, коли тота сидїла вже осьмий день в арештї, отже і не могла явити ся на розправу, наслїдком чого її справа упала. Чоловікови, що явив ся в заступстві жінки, сказали в судї лишень: „Іди, іди до дому!“ Всякі коментарі зайвні. — *А. К.*

— **Товариский рух в Озерянах.** З Чортківщини пишуть нам: В великодний понедїлок і второк, а опісля в провідну неділю пали озерянські міщани три аматорскі представленя. Відограно „Сатану в бочці“ і „Хто винен“. Хоч як драматива перша фарса, то все таки виспала дуже ефектовно завдяки удачній грі аматорів. Такого „мірошандака“, якого бачили ми в Озерянах, може ще красше Прецвзя в грі, гарні строї при чарующім сьпіві просто веліли забути, що ремета. Друга штука „Хто винен“ випала зіграти в рускім театрі хиба один п. Шерлений п. Сахарчуком, місцевим півцем церковним, хор сьпівав так на сцені, як і в антрактах знаменито. А все те завдячити треба невспиущим заходам п. Івана Жарского, котрий управляв представленями і завдав собі чимало гіркого труду, щоби довести дїло до ладу. — *О. М. Г.*

— **Руский драматичний кружок в Станиславові**, виставив — як нам доносять — дня 1 с. м. дві одноактівки Гавалевича: „Баркароля“ і „З розпуки“, переплївши їх фортепяновими і вокальними продукциями. Головну ролю першої штуки обняла п. Шмеряковска, котра граючи романтичну жінку Рожу, доказала, що вміє поконувати сценічні трудности з легкостию рутинованої артистки. В другій штуці відзначили ся поправною грою панни Чорненьківни і Цурковска. Менше здоволили слухачів панове-аматори, хоч і між ними зазначити годить ся гру п. Ластовецкого і п. Макогоньского. Фортепянова гра молоденької панни Мандичевскої і сольовий сьпів п. Ґетерової зробили як найкрасше враженє. Амфітеатр великої салї Монюшка був слабо заповненый, що вказує на недостачу заінтересованя руской публики „Аматорским кружком“. А чейже годило-б ся підпирати інституцию, котра в напрямі забавочнім вже тепер много зробила, а в дальшім розвою повинна стати осередком товариского житя. — *С.*

— **Свячене в „Труді“.** В провідну неділю сего року о 11 год. перед полуднем зібрали ся в сальові жіночої спілки промислової „Труд“ члени управляючої ради, члени дирекциї, настоятельки робітень, ученицї і робітницї, щоби поділити ся сьвяченим. Перший промовив Вдов. о. Александер Стефанович; указуючи на значінє сего торжества, на яке перший раз у Львові зібрали ся рускі робітницї, сконстатував гарний розвій товариства та в патріотичних словах пожелав ему ще красшого розвою, а труженицям в сій інституції щастя та здоровя. При скромно а гарно прибраних столах засїла робітнича наша дружина разом з членами управляючої ради, а на лицях видно було неукривану радість, що прийшлось їм відсьвяткувати великдень в рускім гуртї, в рускім товаристві, при рускім „Христос воскресе“. Услугу обняли панї, члени дирекциї товариства. Предсїдателька управляючої ради п. Герміна Шухевичева в гарній і щиро висказаній бесїдї з признанем зазначила пильність і трудолюбивість настоятельок віддїлів, робітниць і учениць, занятих в „Трудї“, а головно щирість, трудолюбивість і привязанє до сеї інституції найстаршої настоятельки віддїлу суконь п. Гренової, та в доказ сего признаня вручила їй перстенець в дарі від товариства. П. Гренова, дякуючи за се признанє її працї в товаристві, заявила, що она, будучи членом товариства, обовязана всецїло ему служити, та що доложить і в будуче всїх своїх сил до розвою сеї одинокої на Руси жіночої продуктивної інституції. Бесїди і сьпіви народних пісень виконані ученицями і робітницями продовжили сьвячене до другої години. О 2 год. по пол. розійшли ся всї одушевлені і заохочені до дальшої працї на народній ниві. — При сій нагоді уважаємо за відповідне додати, що в робітнях „Труда“ занятих є в віддїлах шитя суконь, шитя біля і в сальоні мод 43 ученицї і робітниць і 3 фахові настоятельки. Роботи виконують ся солїдно, уміло, гарно і по умірковапих цінах. Товариство се має при своїх добірних фахових силах розвій запевнений; лише здав би ся ему доконче власний дім, бо чинші за убікациї високі, а нема тої вигоди, яку мати можна у власнім домі. А що „Труд“ приймає також вкладки на книжочки ощадности і від вкладок тих платить 5 процент, то легко прийшлось би ему купити реальність, коли би суспільність наша схотїла свої ощадности льокувати на книжочки сего товариства. Розвій товариства надсподївано гарний і закупно реальности дають вкладчикам всяку можливу обезпеку, а при тім і гарні відсотки. А яка би се втїха була для нашого жіноцтва, що їх інституция жіноча вже у власній хатї! Порушуємо сю гадку і надіємо ся незабаром бути сьвідками посьвяченя власного дому сего многонадійного товариства. — *Учасник.*

— **Нова філія Руского Т-а педаґоґічного.** З Залїщак пишуть нам: Дня 1. мая 1903. відбули ся конституюючі загальні збори нової філії Руского Товариства педаґоґічного в Залїщиках. Явило ся і вписало ся в члени філії 38 членів. Головою філії вибраний одноголосно п. судия Мирон Кимакович, котрий

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

найбільше заслужив ся коло заснованя сеї філії, а також дав почин до отворенія селянської бурси в тут. повіті. В склад виділу вибрано дальше: п. Мартиника, управ. школи в Синкові, на заступника голови, о. В. Яворского з Колодрібки на касиера, п-ну Олену Дубівну на секретарку, п. Колопенюка, учителя з Блищанки, на контрольора і о. Баричка з Бедриковець і п. Кузняка (молодшого), господаря з Добровлян заступниками виділових. На конець рішено отворити безпроволочно „Бурсу філії Руского Товариства Педаґоґічного в Залїщиках“і поручено виділови ввести тую Бурсу в житя, а поки-що порішено принятп до тої Бурси 5 селянських синів, котрі вже від початку сего року шкільного учащають до тут. школи мійскої завдяки добровільним даткам руской суспільности тут. повіту. Годило-б ся, щоби всї сьвідомі Русини тут. повіту громадно виписали ся в члени того першого руского товариства в Залїщиках, а то тим більше, що утворене і удержане Бурси вимагає материяльної і моральної підмоги зі сторони всеї суспільности.

— **Довірочні збори в ціли уладженя господарского віча у Львові.** Дня 28-ого цьвітня с. р. зібрав ся гурток людий, запрошених тов-ом „Сїльский Господар“, в сали т-ва „Просьвіта“ і урадив: 1) Товариство „Сїльский Господар“ має змінити свій статут в тім напрямі, що осїдком товариства має бути Львів і що товариство для успішної дїяльности в цїлім краю має закладати свої віддїли і кружки по цїлій Галичинї. По переведеній змінї статутів тов. „Сїльский Господар“ має скликати загальні збори у Львові так для вибору виділу як і обговореня дальшої дїяльности. 2) Ухвалено резолюцию до виділу т-ва „Просьвіти“, щоби уладив секцию рільничу 3) При співучасти т-ва „Просьвіта“ і „Господарскої Спілки“ має тов-о „Сїльский Господар“ скликати до Львова ширші збори за запрошеннями на день 10 червня с. р. На зборах сих мають виголосити ся отсї реферати: а) Загальний образ малоземельного господарства в Галичинї; б) поправа рільної господарки; в) годівля рогатої худоби, коний, безрогів і дробу; г) молочарство і обірник; д) пасїчництво і садівництво; е) дрібний промисл; ж) асоциация; з) справа ґазети господарскої. Загального віча поки-що не ухвалено, а то з тої причини, що більша часть зібраних не видить в таких вічах правдивого хісна та що звичайно в таких разах кінчить ся на голословних резолюциях, котрих виконати нїхто не гадає. Отже є надія, що орґанїзация на полю господарства поступить бодай одним кроком наперед. — *З Виділу т ва „Сїльский Господар“.*

— **Польска господарка в товмацкій раді повітовій.** З Товмача пишуть нам: Після урядової статистики числить наш повіт 80.021 Русинів, 23.268 Поляків, 1.149 Німців а 57 осіб з иншої народностий. Та хоч руский елемент, що становить таку переважаючу більшість, не проявляє майже нїякої просьвітно-економічної дїяльности, звісний вшехпольский комівояжер д-р Козловский на памятнім „вецу“ в Товмачи признав, що товмацкий повіт є загрожений із сторони Русинів і що треба конче ратувати Польщу на еї „кресах“. Сего так наполохали ся наші менери з повітової ради, що сейчас ухвалили з повітових фондів 1000 К. на ратоване загроженої Польщі і з того 600 К. вже выслали до центрального комітету у Львові на видавництво„ дзелек людових“. Виправдї на інтерпеляцию одної перворядної личности в повіті, яким правом пп. Урбаньский, Щепаньский, Абґарович, Якубовский і прочі розкидують так щедро повітовими, отже в більшій половинї рускими грішми, скликано в тій справі надзвичайне засїданє, але хиба на те, щоби потвердити асиґнату 1000 К. Лиш оден голос на засїданю підніс ся з протестом против сеї ухвали і річ певна, був се голос вопіющого во пустини... Для Русинів нехай се буде научкою, як належить переводити вибори до повітової ради, хиба що хотять вічно бути нїмими сьвідками, як за їх гроші бутна ґаката будує Польщу на рускій, прадїдній земли. *М. В.*

— **Посмертні спомини.** Минувшого тижня постигла дві рускі родини і громаду Русинів в Станиславові невиджаловава втрата двох перших робітників, високоідейних патріотів. Гнат Полотнюк був спершу нар. учителем, а опісля дяком і на сих невдячних становищах звернув на себе увагу ревною працею над народом в богатьох місцевостях. Приписуючи рускій пісни велике значінє, позакладав по селах хори в кристинопільскім і станиславівскім повітї — загалом 15 — та дві читальні „Просьвіти“. В 90-тих роках віддав ся виключно дяківскій справі, хотячи стан сей двигнути і зорґанїзувати. Его заходом заложено 1890 р. „Товариство взаїмної помочи гр. кат. дяків для цїлої Галичини“. Небавком видав малий церковнонародний словар, а від 1895 р. став видавати місячник „Дяківскій Гласъ“, котрий мав на цїли головно боронити інтереси дяків, і видавництво се вів через 6 лїт. Побіч сего дуже працював над розбудженем патріотизму і піднесенем руского міщанства. В тій цїли заложив 1901 р. тов. „Руска Хата“, чим стягнув на себе ненависть і досмертні секатури москвофільскої конспиторії, що посудила его о ширенє атеїзму. В 1902 р. видав I ч. „Напівника церковного“ і серед сеї великої праці помер по 9-лїтній хоробі Брайта в 47 році житя. Покійник був членом всїх народних руских товариств і визначав ся ввічливою і дотепною вдачею. Похорон відбув ся при нечуваним здвизї народу.

Д-р Мелїтон Бучинский, звісний широкому загалови Русинів народний дїяч. За свою участь в народнім житю давнїйших років і за щиру працю заслугує на згадку і довголїтну память. Покійник родив ся в 1847. р. 24 лютого в селї Кривім під Скалатом, де его батько був сьвященником. Нормальні школи і ґімназию вінчив в язицї вїмецкім в Станиславові. Тогдї належав враз з Терлецким, Леонидом Заклинским, Щавинским і иншими до молодої „громади“ і помагав видавати рукописну часопись „Зірка“. По іспитї зрілости 1865 пішов на права до Львова, відки по роцї переїзжає ся до Відня, де брав дїяльну участь в заложеню і товариским житю „Січи“. У Відни ввійшов в дружні зносини з Драґомановим, з ним довший час листував ся і приймав его у себе підчас тритиждневого побуту Драгоманова в Станиславові. Его зносини з Федьковичем були цїнним материялом до споминів про буковинського поета, друкованих минувшого року в Л.-Н. Вістнику. Мелїтон Бучинский був трудолюбним етноґрафом. У вільних хвилях ходив пішки по Гуцульщинї і списував народні пісні і казки. Цїнний сей материял, зібраний в шістьох товстих томах, задумує родина покійника передати товариству ім. Шевченка. В часї нагінки за соцыялїстами забрала у него жандармерия деякі вартістні папери (головно листи российских революціонерів), а его самого арештовано та аж в три неділї випущено на волю. Покійник видав для селян брошурку „Лихва“ і лишив по собі богато поезий і прозових розвідок всїлякого змісту і вартости. В спадщинї лишив велику силу паперів найвизначнїйших писателїв. Хто колись завдасть собі труду, найде цїкаву переписку таких людий, як Конишского, Олени Пчілки, Драгоманова, Федьковича, Франка і и. В послїдних роках вів бл. п. Бучинский аґітацию межи селянами при виборах і передплачував всї рускі часописи для студентів. Грудна недуга відорвала его від всякої праці і задавила серед найкрасших надій. Память таких людий от рода в род! — *Т.*

— **„З Львівского Бояна“ пояснене.** Почуваємось до обовязку просити Хв. Редакцию о ласкаве поміщене нашого вияснення що-до напису „na budowę ludowego teatru“, яка появилась на польских афішах, оповіщуючих концерт п. С. Крушельницкої при співучасти „Львівского Бояна“. Нефортуна ся напись найшлась на афішах польских лише з причини недогляду одного з виділових, що занимав ся справою друкованя афішів і через поспіх та недбалість не перевів коректи афішів. Приписувана управі „Бояна“ хитрість, мов би то сею написю хотїла в блуд впровадити польску публику, була би дуже наївна, бож на руских афішах виразно надруковано „на будову руско-українского театру“, і чейже богато Поляків вміє по руски читати. — Львів, дня 2 мая 1903 Виділ Товариства *„Львівский Боян“.*

— **Спростованя.** П. Фр. Собольский, нар. учитель з Рімна з під Комарна, і п. Гриньо Хухра, війт з Дмитрович з під Судово-Вишнї, надіслали нам отсї спростованя:

В 72 числї „Дїла“ в новинцї п. заг. „Хто і за що переносить народного учителя“ не всї подробицї згоджують ся з правдою. Вірно розказано там поведенє п. Трояна зі мною при комісиї, котра дня 30 марця с. р. роботи при будові школи в Рімні, зле виконані підприємцем, мала віддати иншому підприємцеви. Але неправдою є, мов би то лише я один в окружній радї шкільний боронив інтересів учительства та громад і мов би то президия окружної ради шк. за моє радикальство і опозицию вже не одного стільця мені приставила в краєвій радї шк. Противно правдою є, що президия окружної ради шк. є як найлїпшим опікуном всего учительства і шкіл тутешнього повіта; а се є голос не лише мій, але всїх учителїв. Правдою є також, що як-раз предсїдатель окр. ради шк. подбав о те, що інжинєр заквестіонував роботи при будові школи в Рімні і їх викінченє віддав иншому підприємцеви, щоби гріш, виданий на сю будову з краєвого фонду, не був змарнований. Що-до перенесеня мого попередника п. Пеленьского з Рімна замічаю лише, що він не через окр. раду шк., а через подібні секатури із сторони п. Трояна, на які сей пан хоче пуститись і що до моєї ссоби, добровільно заміняв ся зі мною на посаду. — *Фр. Собольский,* управитель школи в Рімні.

Допись з Мостиск, поміщену в ч. 83 „Дїла“, простую що-до моєї ссоби о стілько, що неправдою є, мов би то я при виборах повітової ради віддав голос на лїсту шляхтско-урядничу, а правдою є, що я голосував на лїсту руского комітету. — *Гринько Хухра,* війт з Дмитрович.

— **Огнї.** В Борини коло Турки згорїла антика і склеп корінний, поміщені в однім домі. Причиною був огонь коминовий, котрий в день нїбито пригашено. Шкода в движимостях, забезпечених в Двїстрі, виносить около 10.000 К. Ратунку не було нїякого; щасте, що не було вітру.

— **Автентичні цифри в Шематизмі перемиской епархії на р. 1903.** Дальший причинок в сій справі надіслано нам з Перемишля: В нижанковскім деканатї замічено при парохії в Клюковичах, що там нема ані читальні ані шпихлїря ані пожичкової каси ані крамниці. Тимчасом в Клюковичах є від кількох лїт читальня „Просьвіти“ і дві крамниці, заложені заходом попереднього пароха о. Шеховича, проживаючого тепер уже на емеритурі.

— **Дрібні вісти.** П. Іван Максимович, громадский секретар в Камінцї струм., зложив в краєвім виділї кваліфікацийний іспит на секретеря і касового урядника для більших міст. — Краєва дирекция скарбу усунула від обовязків старшого податкового інспектора Юрия Яворского в Долинї задля урядових надужить. — Краєвий виділ ухвалив удїлити беззворотні запомоги погорільцям Микулинець в сумі 1000 К, Путятинець 650 К, Клусова 300 К. — В Варшавї помер польский писменник Людвик Ґейке в 85 році житя; звісний був головно як перекладчик. — В Олешичах стар. згоріли онодї три господарскі загороди. — У Львові відобрав собі житє почтовий листонос, Маркиль Духневич, кинувши ся з другого поверха дому ч. 9 при ул. св. Йосафата на брук подвіря. — В Варшавї помер куявско-колїский епископ Генрик Клосовский.

— **На віче!** Народна орґанїзация залїщицкого повіту скликала народне віче до села Садок на день 6 мая с. р. (на св. Юрия). Просить ся о численну участь.

— **Позір Русини!** — Під таким заголовком приславають нам з руского „Сокола“ до оголошеня поклик такого змісту: „В середу, дня 6 го мая с. р., рускій „Сокіл“ у Львові сьвяткує своє торжество — публичний виступ перед рускою публикою, з тїлесними вправами і музично-вокальними продукциями. Такі ґімнастично-музичні виступи стали постійним звичаєм у двох найбільш патріотичних, славяньских народів: Чехів і Поляків. Не бракує на них ні богатих, ні бідних. Кождий спішить зробити перегляд тих народних кадрів, що на своїм прапорі золотими буквами виписали: „все для Вітчини і за Вітчину!“ Українъско-рускі „Сокола“ сподїють ся, що і їх сьвяточні ігрища почтять Русини гідно, явивши ся дня 6-ого с. м. численно в сали фільгармонії, так Русини зі Львова як і зпоза Львова. А сподїють ся сего тим більше, що небавом польскі „Соколи“ мають відбути у Львові свій „Злет“, на котрий заповідають ся десятки тисяч народа. На сей „злет“, устроюваний Поляками на нашій, кровю наших прадїдів зрошеній земли, запрошено й иншіх славяньских „Соколів“ так, що він стає великою польскою народною маніфестациєю в нашій Вітчинї. Рускій „Сокіл“ участи розуміє ся в такій маніфестації не возьме, але й сподїє ся, що руска публика дасть сьвідоцтво животности руского сокільства на рускій земли і причинить ся своєю присутностию на сокільскім рускім городї князя Льва. Тож відзиваємо ся ще раз до Русинів Львова і зпоза Львова: Спішіть 6-го мая с. р. (в середу на продукциї „Сокола“ до салї фільгармонії там більше, що й вокальна та музикальна часть концерту заповідає ся гарно. Виступить звісний сьпівак- тенорист з праскої опери п. Ожельский, а діріґентуру, що числить 70 сьпіваків, обіймив наш молодий композитор п. Люлкевич. До того виконають ся сего вечера такі новости (нїколи ще у Львові на концертах не продуковані) як: „Українъске Саргісіо“ п. Людкевича, тенорове сольо „Не забудь юних днїв“ (Франка-Лисенка), тенорова арія з опери „Евґенїй Онеґін“ (Лєньского) та музика до вправ Ярославенка (автора сокільского имну). Вкінци і виконанє таких знаменитих композицій, як „Іван Гус“ і „Косар“, повинно теж бути чималою атракциєю для рускої публики. — Доложивши так всїх змагань, щоби сокільский вечер випав як найгарнїйше і щоби вдоволив слухачів та видців, „Сокіл“ ще раз кличе: „Позір Русини! В середу, на вечер „Сокола!“ — *Рускі Соколи.*

— **Послїдна проба хору „Сокола“** з орхестрою відбуде ся ві второк дня 5 мая о годинї 5 пополудни в сали фільгармонії. Просить ся всїх членів, щоби точно і в комплетї явили ся. — *Комітет.*

— **Звіти посольскі** з дотепершної дїяльности соймової складати буду: 1) у Велдїжи в будинку Василя Дороша ч. д. 90, дня 10. лат. мая с. р. в неділю о год. 5 пополудни, 2) в Белеві в будинку Антона Гаркота дня 16. лат. мая с. р. в суботу о годинї 12 в полудне. Всїх правиборців запрашаю до численної участи. *Теодор Богачевский* посол соймовий з курії сїльских громад повіту долиньского.

— **Засїданє Виділу Товариства ім. Ів. Котляревского** відбуде ся у вівторок дня 5 с. м. о 7 годинї вечером в комнатах „Руської Бесїди“. — *Ю. Гаєкевич.*

— **Загальні збори „Народного Дому в Белзї, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою“** відбудуть ся дня 16. с. м. на рускім приходстві в Белзї.

— **Виділ „Шкільної Помочи“ в Самборі** просить о надсиланє фантів на руки Вп. п. Евгенії Стахурової в Самборі. Дохід з льотерії призначений на місцеву буресу св. Володимира В.

— **З Товариства педаґоґічного:** Союз кредитовий жертвував на прибори Школи виділової ім. Шевченка квоту 100 корон, за що заряд сеї школи і Виділ товариства складає Єму сердечну подяку. На фонд запомоговий для учителїв зложено і прислано доси від лютого квоту 66 кор. 94 сот. Таким чином зріс сей фонд уміщений на книжочці Нар. Торговлї ч. 2051 з 408 кор. 15 сот. до квоти 475 кор 09 сот.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепвсні листки з українъскими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучика, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

— **Нові церкви** після планів п. Нагірного будуть будувати громади: Мохнате, Угерці вишівскі, Копичволя, Волківці коло Зборова, Сїлець-бенькув, Поворозник, Раковець, Карлів, Солотвина, Бахорець і Богородчани.

— **Запомоги для погорільців.** Виділ краєвий уділив беззворотні запомоги для погорільців: в Микулинцах 1000 К, в Путятинцах 650 К, в Клусові 300 К.

— **За надужитя при бранцї** відбуде ся дня 29. с. м. перед судом присяжних у Львові велика розправа против функціонара староства в Бібрцї, Вечорка. До тої розправи будуть покликані спеціяльно вильосовані судії присяжні, длятого, що на трету каденцию, котра розпочинає ся 18 с. м. вильосовані судії присяжні будуть мати богато справ до полагодженя. Розправа против Вечорка потревае більше як тиждень, а переслуханих буде поверх 100 сьвідків.

— **Подяка.** П. Я. Ярославенко жертвував на прапор Сокола 48 корон яко дохід з продажи „Маршу Соколів“ за рік 1902, за що складаємо отсим сердечне спасибіг. — Старшина Сокола.

— **Померли:** О. Іван Лопачиньский, парох Миколаєва, бобрецкого деканату, у Львові дня 30 цьвітня в 70 році житя, а 45 сьвященьства; — Ілярий Стефанюк, учитель в Хлївищу на Буковинї, в 18 році житя; — Людвик Александер Баранецкий, почтовий експедитор у Львові в 62 році житя.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Завідательства одержали оо. Николай Лепицкий з Сливок в Плаву і Йосиф Коменда, сотрудник при соборній церкві св. Юрия у Львові, в Пліснянах. — О. Антін Лучаковский з Плава іменований прих. сотрудником в Зборі. — Відпустку на 6 тиждїв одержав о. Григорий Косар з Ратищ. — На конкурс з реченцем до 30. червня розписана парохія Скнилів.

— **Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує: З днем 1. мая с. р. будуть отворені при ц. к. почтових урядах Львів 10 (Личаків) і Львів 14 (Яловець) стациї телеґрафу з обмеженою денною службою. — Стация телеґрафічна Львів 10 буде лише приймати телеґрами, а стация Львів 14 приймати і доручати.

З днем 1. мая 1903 відкривав ся на передмістю Нового Санча, „Залубиньче“ неерарияльний уряд почтовий з обмеженою службою денною (VIII—XII і 2—6) і назвою „Новий Санч 3.“

Новий уряд почтовий буде занимати ся тілько приманєм почтових пересилок і дїловодством почтової каси щадничої, а з почтовою сїтею буде получений через денно дворазового пішого посланця пішого до ц. к. почтового уряду Новий Санч 1.

Бібліоґрафія:

— **Максим Ґорький** „Міщани“, сцени в домі Бессемйонова. Драматичний нарис в чотирох дїях. Переклала Маруся Полтавка. З переднім словом і портретом автора. Видавництво тов. українських студентів „Січ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“) ч. VII. Накладом товариства. Цїна 1 К. По слові від вид. комітету слїдує передне слово, написане незвичайно тепло і з молодечим жаром; розказано в нїм коротко розвій роспийскої літератури, еї звязь із суспільною еволюциєю і житєпись та оцїнку таланту найзнаменитшого роспийского письменника, М. Горького. Книжка виглядає що-до зверхної форми дуже гарно і обіймає 129 стор. друку. В порівнаню зі змістом і зверхною формою книжка дуже дешева. Замовлятп можна у п. Омеляна Могильницкого в Рускій Касї (Петровича 2), і також в обох руских книгарнях у Львові.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. мая 1903 відкриває ся ц. к. уряд в місцевости Мощеницї (повіт Горлицї) із звичайним обсягом дїлания.

Округ доручень нового уряду почтового буде становити лише громада і дворский обшар Мощеницї.

Почтовий уряд в Мощеницї буде получений з почтовою сїтию через щоденного пішого посланця до ц. к. почтового уряду в Загірнях.

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 3·40***, 6·10, 8·35, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·21*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·41, 9·28*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Дашчого: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·35, 5·55.
З Яворова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюховичь: 6·55, (від 17/5, до 13/9), 3·54 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята).
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 16/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 3·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 30/10).
До Підволочиск: (з голови двірця) **1·50,** 6·30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·45, 9·21*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двору 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 1·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Дашчого 6·45, 9·05, 6·42*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Яворова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/6 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюховичь: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 8·3 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в Неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзда означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 8 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноєвропейский час скорший від львівского о 36 міщут (2-а год. пізнї середноєвр. 12·36 після львівского)). — Інформационне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Кропивницкого ч. 5.

Надіслане.

Білети візитові літографовані, вінчальні листи, етикети, адресові карти і всілякі артистично-літографічні роботи виконує **Друкарня і літографія Піллєра і Сп. у Львові.** 197 1—6

Ренти державні, призначені **до конверзії**

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Коперницький і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1 против Банку Ріпотечного на плянтациях площі Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, пінсери, льорнети, бінокулі, далекозиди, барометри, термометри, піраскопи, лупи, компас, рейсфедери, тасьми мірячі, лібелі манометра і т. д.

Уряджена заведінь електричних.

Всякі направи полагоджують ся як най скорше і найдешевше. 41 5

Подяка.

Подобало ся Всевишнему Богу діткнути нас тяжким горем і забрати нам потіху жену-матір і бабку Емілію. В тім нещастю було для нас потіхою і відрадою посіщенє хорої в єї тяжкій і довгій недузї Високоповажаною Панею Савиною Ганкевичевою, женою Высокопреподобного Отца Декана Совітника Ізидора Ганкевича, котра сама нездорова, посітила хору, і пінним способом, вляла єї слова потіхи; Высокопреподобному Отцу Мих. Барусевичу, котрий кількома разами навідував хору; рівнож дякуємо містцевій учительці панні Наталії Більвинівній. Дякуємо сердечно всім ВП. Отцам сусідам за участь взяту в похороні помимо такого тяжкого часу бо в середу пістну і еще до того поклонну: Высокопреподобному Отцу Деканови совітникови Ізидорови Ганкевичови з Устя епископского за благосклонний провід в часі цілого похорону і за пращальне слово над гробом; Всеч: Отцу Іоаннови Смольному пар. з Поповець за участь в похороні і за виголошенє пращального слова в церкві; ВПр. Отцам Іоанну Устияновичу, ассесорови Кон. і парохови з Пилипча; Всеч. От. П. Соневицкому, пар. з Івання; Всч. От. Н. Куриловичови, пар. з Волковець; Всч. От. Авксентому Глібовицкому, експозитови з Худиковець; Всеч. От. Ізидорови Ганкевичу. сотрудникови з Мільниці; заразом дякуємо Высокоповажним Паням, що зволили прибути на похорон: Установичевій, Смольній, Курилычевій — Ганкевичевій Марії і панні Наталії Більвинівній — як також: Всч. От. Іоанну Кушикови пар. з Сникова; Пану Едмундови Унольтови, управителеви школи враз з молодежею шкільною: Сердечну подяку складаємо Высокопреподобному Отцу Совітникови парохови з Рибна Юлїянови Герасимовичеви, котрий з великим трудом відбув далеку і утяжливу дорогу, аби віддати послідну прислугу покійній, полишаючи сам нездорову жену в дома. Дякуємо всім ВПр. Отцам, Панам і Панам, котрі прислали нам вирази співчутя будь телеграфічно будь листовно — так з Галичини як і по за Галичини. В кінци дякуємо щиро всім брацтвам церковним і всім парохіянам села Ольховець — нехай Вам всім Господь Бог надгородить. 310 1—1

Ольховець дня 31 цьвітня, 1903.

Емілїя Кушик, муж; — *Владимира Ілевичева*, дочка; *Петро Ілевич*, зять і *Роман Ілевич*, внук.

Інтеліґентна женщина

в середних літах пошукує зараз місця до заряду дому у вдівця. Ласкаві зголошеня під М. Б. poste restante Станиславів. 296 2—3

Як 26 літ маючий, жонатий неісписпований пошукує посади доброї, свої обовязки знає дуже добре, і устав церковний; розуміє ся також на господарці. Григорій Дмитрик в Гаях п. в місци к. Львова. 298 2—3

Найліпшого насіня

доставляє торговля насіня

ЯКОВА КОФЛЄРА

в Заліщипах.

Спеціяльність: люцерна, пашні бураки.

Цінники дармо і оплачені.

114 2—3

Ще ніколи не продавано так знаменитої якости по так неймовірно низьких цінах.

Біциклів

Первородні ноті біцикле модель 1903 р. з одноцільних сталевих рур, з новими подвійними дзвінковими осадами до розбірання, найліпші марки: К 180—200; запасти до свобідного біґу в комплеті К 35·— Користні принагідні купна уживаних уже знаменито заведених коліс о простих рамах по К. 80, 90, К. 9 —105, в комплеті в бездоганнім стані. Нові ззена по К 8 -9, вужі по К. 5—6. сідла по К 6, ацитиленові лямпки по К. 4—5, олиївні лямпки К. 3, Педали пара К. 6, звінки К. 1 трикутні торбянки К 1·30, можні помпи К 3 Телескопові помпи з чотирох частий К 2·2 Всякі додатки як найдешевше Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 80 сотиків франко **О половину дешевше, ніж ратальні купці продають за готівку**

Зінґера Машини.

вірні що до конструкції і виконання. Высокораменні **Зінґера машини до шитя,** сильної будови, можні зі скринкою **на всякими приладами і практичними новостями, найбільш улюблена машина до шитя до домашного ужитку** (склепова ціна К 60 **за К. 49.** Ручна К 36 40. **Оригінальний Рінґшіф з люксусовим уладженем** Додатки і скринка, **найбільша певність і скорість шитя,** отже й знаменита машина до індустрії і промислу (ціна склепова К. 1 0) лише за К 77. **Великі Рін шіфи для кравців 93 К Централь-Бобін К. 90.** Продає ся з 5-річною певною порукою за приславем 20 К. задатку. Решту за посліпатою

М. Рундбґкін, Відень, IX.

Берґґассе 3.

Цінник даром. 301 1—8

Мід патоку з власної пасіки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя літра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 193 18—0

Реальність з 3 новими будинками і 4 морґи орного поля враз з сіножатию є на продаж в Скнилові коло Львова. Близша відомість у Всч. о. Иосифа Фоліса, пароха в Скнило.ві 287 7—

Новий дім о трох гарних комнатах з кухнею, стайня, убікації і ½ морґа поля над самою росийскою границею дуже дешево до забутя. Близша відомість: Уряд парохіяльний гр. к. в Погорилівці на Буковині п. Окна. 292 2 2

На кредит виконує всякі роботи будівляні, як мурарскі, тесельскі і т. і. і всякі направки за сплатою в догідних ратах. — Адрес: Львів, фах 80. 305

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мик, Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот

2 Г. Яблочков: „Сільска Учительська". оповіданє. переклав А Крушельницький. Ціна 6 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина) „Карби" новелї із гуцульского житя. Ціна 80 сот.

4. Теодот Галіп: Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.

5 Ант. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 50 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всі книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 1; у Львові у обох руських книгарнях.

„В НАРОД"!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всіх провінціональних Народних Торговлях.

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов в Замовлятя можна у бібльотекаря „Кружка прав". Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.

Д-ра Дністряньского: Право подружа . . . 1·96 К.

Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.

Д-ра Дністряньского: Опіки і курателї . . 1·04 К.

Д-ра Дністряньского: Правне відношенє родичів до дітий 1·70К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.

Устав цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом екскуд (руське видане В. в д.) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся догідних рат.

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає ласкавий зір і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Жиймо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букєти до евіч	**1—6 к.**	**Коші з цьвітами**	**6—10 к.**
Букєти поставні	**2—10 „**	**Пальми**	**8—10 „**
Вінці-ґірлянди м.	**4 8 „**	**Беґонії**	**2—4 „**
Строїки народні	**до „**	**Вінці слюбні**	**4—5 „**

Чипочки весільні з паперових „моделів" до 15 кор.

За оказане мені дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважанєм

180 16—19 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 147—?

ТЕРНОПІЛЬ

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

Маю честь повідомити П. Т. Публику, що я винаймив згаданий готель, положений при ул. Міцкевича, біля зелізничого двірця та почтових урядів, уладжений з великим комфортом, освітлений електричним світлом, заосмотрений в водопроводи, купелї і огріваний кольориферами, вказує простори стайні і возівню.

Поодинокі в омнати з постілю та електричним освітленем починаючи від 80 кр. денно.

Поручає ся реставрацию в готелю, що складає ся з двох просторих сал і окремої комнати для заможних товариств, заосмотрену у всілякі потреби і знамениту кухню, а також Кавярню, уладжену з найбільшим комфортом так для панів як і для пань в окремою салею, заосмотрену в найновійші білярди, електричний фортепян і всілякі часописи. Так реставрация як і кавярня ведені енергічними фаховцями.

В надії, що при енергічнім і відповіднім веденю того готелю відповім численним бажанам праіздлючих до Тернополя гостий, прошу о ласкаве попираня мого підприємства

ІВАН СТРУСЬ

259 4—4 державець готелю

МУЗИКАЛІЯ.

Катальоги для

Фортепянів

Гармоній

Скрипок

Басів

Цитрів

Комнатних музик

Оркестрів

Гітар

Пісний

Гумористик

Хорів

Дуети, терцети

Твори до науки

ДАРОМ

і оплачено 142 9—10

OTTO MAASS

Musikverlag u Sortimeat Wien, VI/2, Mariahilferstrasse 91.

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 17—100

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двотиждневник. педагогічно-науковый. выходить відъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр, пів рочна 1·60 зр, чвертьрочна 80 кр

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівці першої кляси, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві ціни перевозу.

Информаций удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, агент, ул. на Болові ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273 2—?

Лишь тогдѣ правдивый если тягарина фляшечки есть выполнена нашею подакою опаской (червоный и черный друкъ на желтомъ паперѣ).

Доси неперевысшеный!!

В. Маагера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченомъ опаковани)

жовтого фляшка К. 2.—,

бѣлого „ „ 3— „

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни

Розсѣдженый першорядными новагами медичными и за-для своєи легкои стравности порученый также дѣтямъ, и занисуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ дѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанизму, именно грудей и легкихъ, збольшеня вага тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а также взагалѣ прочищеня крови.

Дѣстати можна въ найбольшой части Аптикъ и Дрогерій австро-угорскои Монархіи

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3. 660 18—18

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

як також

РІЖНОРОДНІ ЛЇСОВІ НАСІНЯ

Гр. Тадея Лубєньского

в Засові

п. Ісо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 162 7—7

Цїнник оплатно і відворотно.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Чорткова. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 88. Львів, Второк 22 Цьвітня (5 Мая) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ. M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає ся у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: на цїлий рік 32 к. — на границю: 44 к.
на пів року 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цїлий рік 28 к. на пів року 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а з [illegible] дїснане" по 50 с. — Надсилки і [illegible] ження числять ся по 20 с. за стрічку.

Ex lex на Угорщинї.

——

Другий раз від новочасного конституційного устрою Угорщини запанував тамкошстан ex lex, се есть такий конституційний стан, що правительству брак законної основи до стягання податків та инших державних поборів. Вперве було се за мінїстерства Банфія при кінци 1897-ого року і Банфі мусїв провалити ся. Вдруге приключило ся се его наслїдникови Сейлеви. З днем 30-ого цьвітня с. р. вигасла чотиромісячна буджетова провізория, а що мадярска опозиция ніяк не схотїла допустити до призволення на продовженє буджетової провізорії, так з днем 1-го мая с. р. угорске правительство опинило ся без буджетового закону. В Австрії правительство з такого положення не богато би собі робило. За послїднях кілька років австрийске правительство нераз і не два опинило ся без буджетового закону і порадило собі, хоч безправно та мимо того практично і успішно, славетним § ом 14 им основних законів. Ввійшло се остаточно в таку звичку австрийского правительства, що вкінци деякі парляментарні ґрупи стали на серіо думати над внесенем сего, так надуживаного параґрафу, і в палатї послів поставлено внесенє на знесенє § у 14-ого. Та на Угорщинї инша справа. Анальоґічної інституції до австрийского §-у 14-ого угорска конституция не знає, як загалом не знає жадного иншого способу видавання законів, як лише дорогою парляментарної ухвали. Тож і угорске правительство не може порадити собі ніяким позапарляментарним способом і остає без законної підстави так до робленя дальших видатків з державних кас, як і до стяганя податків.

Розумїє ся, що так довго потягнути не можна. Якийсь час правительство може держати державну машину касовими резервами та тими податками, котрі прихильники правительства добровільно заплатять до державних кас. Певна однак річ, що довше видержати, опираючи ся лише на добровільнім плаченю податків певною частию населеня, правительство не зможе і або мусить скоро подбати о ухваленя буджету або уступити. І так уже здержано в Угорщинї всї публичні будови, інвестиційні роботи, видаване субвенций, запомог і т. п.

В правдивім конституційнім ладї без перечно найважнїйше право народної репрезентациї — ухвалюване буджету і призвіл на побір податків та можність відмовити правительству одного і другого. Отже і став ex lex на Угорщинї можна було би вважати нормальним обявом з конституційного житя, як би не се, що споводувала сей стан не воля парляментарної більшости, але як раз воля меншости послів. Більшість угорского парляменту стоїть по сторонї Сейля і певне ухвалила би ему буджет, як би не обструкция з боку опозиційної меншости. Друга річ, чи ся опозиційна меншість, перепиняючи обструкциею ухваленю буджету, тим самим не поступає після волї більшости горожан. Воно, при несправедливій угорскій виборчій ординациї певно так і є, і звідси черпає свое моральне оправдане і свою моральну силу угорска опозиция. Та з другого боку, виходячи з конституційного status quo, Сейль почуває себе також в праві і опираючи ся на парляментарну більшість, не уступає.

Угорский мінїстер-президент та его трабанти з лїберальної більшости думають побороти угорску опозицию терпеливостию та сподїють ся, що остаточно не стане їй обструкційного материялу і завзятя, і що тодї буде можливим перевести буджетову ухвалу. На всякий спосіб не стало би ся се так скоро, бо опозиция заздалегідь подбала про обструкційну амуніцию і розпоряджає кількома тисячами предовгих петиций і протестів против військового закону від громад, віч, міст, комітатів і т. д. Сей материял вистарчає, щоби загатити парлямент на довший час без ніякого напруженя з боку опозициї. А коли би опозициї удало ся, розбуджений нею масовий рух дальше піддержати, тодї треба би було сумнївати ся, чи кунктаторство Сейля ему помогло би.

Що мінїстер-президент Сейль найшов ся ниньки в такій пастцї, сему він сам завинив своєю уступчивостию супротив мілїтарних віденьских кругів. Був час, ще перед великодними празниками, коли можна було заздалегідь зацитькати опозицию через вицофанє військового предложеня о побільше ню контінґенту рекрута. Опозиция, вдоволе на своєю побідою, була би тодї ухвалила буджетову провізорию і Сейль був би мав тепер спокійну голову та вільні руки. Опір віденьских кругів, а затим і Сейля та Февруария, довів до сего, що нинї анї нема що говорити о ухваленою військового предложеня в предложенім через правительство видї, анї нема буджету, анї закону угодового. Опозиция опанувала ситуация і держить Сейля в шаху.

Сам собі ворог.

——

Під таким заголовком поміщає наша „Свобода" в послїднім (16-ім) числї, з 30-го цьвітня с. р., статю про недбальство наших людий на повітах в справі зарібкової еміґрациї до Прус. Розказавши, що „Народний Комітет" постарав ся о се, аби Прусаки брали руских робітників на лїтні роботи, та що справдї Прусаки стали замовляти через „Нар. Комітет" робітника, пише „Свобода" дальше так:

Як лиш прийшло яке замовленє, то Народна Канцелярия висилала того самого дня до місцевостий, де люди найбільше ґвалтували за Прусами і де найсильнїйше нарікали на Народний Комітет, що они ждуть, а контрактів нема. Порозсилав Народний Комітет контракти по краю і жде, що з того буде. Аж тут приходить від Прусака одна телеґрама, відтак друга, за нею третя і четверта і питає, чому люде не приїздять. В Народнім Комітетї всї ледурїли. — Що стало ся? — питає один одного. — Чи може де по дорозї всїх по арештовано? Нї, не поарештовано, лише самі Русини, самі хлопи провинили. Бо ось слухайте, що сталось з сими контрактами: Кількинадцять контрактів забрав один орґанїзатор з Мостищини, бо до него зголосило ся на роботу до Прус богато хлопів і навіть лишили у него свої книжочки. Привіз він їм контракти, а они кажуть, що вже надумали ся і до Прус не поїдуть. Хтось мав їм наговорити, що в Прусах платять еще гірше як у нас. Народний Комітет хотїв сї контракти вислати до Збаражчини, але було вже запізно. В контрактах було сказано, що замовлені робітники мають до 8 днїв бути на граници. Тимчасом ті хлопи з Мостищини надумувались так довго, що Народний Комітет дістав контракти назад як раз доперва осьмого дня, коли они вже стратили вартість. Робітників не було до осьмого дня на граници, отже Прусак зателеґрафував до Народного Комітету, що вже на їх місце взяв мазурів.

Другий случай такий: До одної місцевости післалось контракти на 90 людий. В контрактах було сказано, що люди мають бути на граници до 6 днїв. По 8 днях приходить від Прусака телеґрама, чому люди не приїхали. Того самого дня приходить до Народного Комітету письмо від того, до котрого Народний Комітет вислав був контракти, в котрім він пише, що пару днїв не було его дома, а що реченець висланя робітників вже минув, він питає, чи вислати їх, чи нї. — Аж кров кипить, коли погадаєш, що в тій місцевости е т е л е ґ р а ф, а в такій п и л ь н і й і н а ґ л і й справі н е т е л е ґ р а ф у ю т ь, т і л ь к о п и ш у т ь л и с т. Через се, що в сій справі до Народного Комітету не телеґрафовано, лиш написано лист, справа якраз через один день пропала. Прусак на другий день зателеґрафував, що тих 90 людий вже не потребує. Ждав більше як тиждень, а довше не міг і приняв мазурів.

До иншої місцевости (в Перемишлянщинї) де найбільша нужда, Народний Комітет також післав контракти на тридцять людий. Люди мали бути на граници найдальше 23 цьвітня. Тимчасом люди не були готові до від'їзду. Замість сейчас зателеґрафувати, відсилають контракти Народному Комітетови почтою доперва 24 цьвітня і пишуть, „що ми до 23 не будемо могли виїхати". Коли би були зараз зателеґрафували, то Народний Комітет був би міг сам вислати замість них кількинадцять людий з Чортківщини, котрі були у Львові, але мусїли вернути до дому, бо того дня не прийшли до Народного Комітету нїякі нові замовленя. Як „пізні Івани" не були готові до подорожи, то треба було Народному Комітетови се сказати, але не письмом, т і л ь к о т е л е ґ р а ф і ч н о, а

Дурний Микольцьо.

(Сцена з улиць.)

——

Рядом, обома краями вузкої маломіскої улиці, так що попід доми ледви перетиснутись можна, уставились мужицкі фіри. Тут мішки зі збіжем, там пашня, деинде дрова в оберемках або солома, там сидить пузата ґаздиня на середині фіри, а коло неї набіл, прядиво, дріб, покладки і инший домашний дороб. А всюди, поміж пестрою, рїжнобарвною масою мужицкого народа вештаєсь наче в муравлиску брудна жидова.

Крамниці з полотнами, шкірою, зелїзом битком набиті, що і перед дверми ще тиснуть ся люди, раді дістатись до середини. А добєсь там ґазда або ґаздиня, як возьме вабирати, пробувати, а мірити, важити, а торгуватись, клясти, заклинатись — то купить чи не купить, жид все вилає, нерідко і видрулить за двері. Гаразд, нашому мужикови в тім невелика біда. Таки з порога кличе другий крамничник, що тільки-що видрулив его сусїду, а нї, то тягне за сїрак мале підставленє жидівя і наш мужик іде. Новий торг, нова лайка... Перекупнї, особливо підростаючі жидівята, безлично нападають баб і мужиків, та впихають їм за добрі гроші обарінки, медівники і всяку засолоджену отрую. Подальше відходить „вода содова" і „вино"... Шинки ажь кишать, знате — добрий торг.

Серединою улиці, що веде в „ринок", крик і глота не до вискаэу. Декому спішно, дехто з бідою перепихаєсь на другу сторону і розтручує сердяг, що непорадні над чимось радять, або добивають торгу, — що хвиля зупиняють ся фіри, а заїде кілька з відси і відти, стають і кленуть заки виминуть ся. Фірмани кричуть що сил, але народ безпечний, не чує і не уступить, аж дишель штовхне в потилицю. Тодї сварка і лайка до послїднього, а густо часто кінчать справу батіг та пястуки.

В містї клекотить і гуде, а з усього того гамору, шуму і крику, одно що вибиваєсь і пануе — се хоркава, незмовчима шварґітня жидови, наче в якім млинї.

Нараз вся та ярмарочна горячка стрічаєсь з перепоною, а увага бодай на хвилю звертаєсь в иншу сторону. З другого боку, зі свистом і криком надвигаєсь до ринку хмара малих жидівских обірванців, тих дїтий нужди, котрих образоване починаєсь і кінчить ся в хайдері і на улиці, а в середині між ними бачно старого чоловіка, середного росту, в дивацкім одязї. В чорних довгих панчохах, анґлїйских білих панталь онах по колїна, в темнім зеленім фраку, понашиваним паперовими ордерами і всякими скляними сьвітилками, через праве рамя червона шкіряна торба, в руцї парасоль. Іде він кроком повільним, задумчивий, начеб не добачав фалюючої кругом него метушнї. Загальну увагу звертає на себе своєю одїжю, а ще більш шалкою турецкого крою з рїжнородними стяжками і перами, та прикріпленими до ніг дзвінками. При кождім поступленю дзвінки брязкають в такт, і всякий мимохіть зглядаєсь.

Народ, узрівши таке диво, забуває о дїлах, стає і тріщить ся, втїшний, що буде якась „кумедия".

Однак се не кумедия — се дурний Микольцьо.

— Микольцю, ану гопака... Микольцю, засьпівай якої... — і таке инше горлають бахорі, потручують старим, сїпають его за поли, торгають дзвінками — словом дич, доскулює як котрий може.

Але він видно до сего навик, бо іде супокійно не чує і не бачить. А запитати: що се за Микольцьо?— цїла відповідь „дурний Микольцьо". Більше ледви чи хто знає.

А прецїнь житєпись сего чоловіка коротка і проста: Микольця, малого сироту, віддали на службу до двора, — а що хлопець був гарний і проворний, взяли его до панъской обслуги. Вибразував ся на льокая і служив довгі лїта. В службі здер свили і здоровле, постарів ся, посивів, але все був Микольцьом. Горів двір — і з переляку попав він в мелянхолію, правда тиху і нешкідливу, але все таки дальшої служби не міг повнити.

Істория отже досить нескладна і проста, та ще простїйший ей конець: „Микольцьо свое зробив — Микольцьо може іти" — бо службу втратив. Купив собі отже дзвінки, одяг, взяв кий в руки і вийшов — на дорогу. Тай ходить, бо дорогам на сьвітї не має кінця.

І все він Микольцьом. Ні его роду, ні его назвища нїхто не знав і не знає, і він сам не знає. Микольцьо, та Микольцьо. Тільки що давнїйше був він лишень Микольцьом, а на старість дослужив ся і став „дурним Микольцьом."

З его появою улиця ожила, крик і гамір змогліись, а товпа зросла. На розї ринку, коло одного з більших склепів Микольцьо задержав ся. Писк, свист і крики не то що не уставали, але більшали.

Оглянув ся кругом.

— Чого хочете? — заговорив тихим і лагідним голосом до свого окруженя.

— Vivat Микольцьо! Vivat!.. — залунало кругом.

Він мовчав і стояв спокійно; на поморщенім блїдім лици не ворухнулась нї одна жилка.

Кпини, насьмішки, колючі дотепи сипались зі всїх сторін. Улиця бавилась. Він з початку боронив ся, а відтак дав спокій. Опер ся о мур, впялив очи в землю, руки зложив на вхрест і стояв.

Вдарило полудне — зароїлись студенти. Старші переходили, і замічалось, що вид старця, виставленого на посьміховище черни, справляє їм прикрість. З молодших де-хто задержав ся, але і ті ішли дальше. У них були серця.

Один із студентів, в мундурку досить вже поношенім, пристанув. Якийсь час глядїв на старця, на товпу, відтак відійшов дальше — там при страганї продавались овочі — купив сливок, вернув і дав Микольцьови.

Сей взяв, зняв шапку і чотири разів повторив: „дякую — дякую — дякую — дякую" — а потім на якусь дивну арию затягнув:

Ой учитись добрі хлопці, учити-учити:
щоб на старість, як Микольцьо,
з торбов не ходити.

Улиця загудїла — студент тим часом зник.

Старий розгорнув паперову торбину, вийняв одну сливку і вїс еї до уст. В тій хвилї прискочив якийсь обідранець і вдарив его по руцї. Папір полетїв, а сливки посипались градом. Голодні вовки, колиб між них кинув кусень мяса, так не дерли би ся і не ревіли, як ревіла і дерлась та людска дич над милостинею хорого старця.

А він мовчав.

Кидали в него кістками з сливок, випхали їх до торби.

Він лиш викидав їх мовчки.

Якась селянка приглядалась весь час тій дикій забаві, не дуже видно заможна, бо боса і в полатаній свитинї. Та зболїле хлопске серце чутке на чужий біль, а вікові панъскі жарти навчили его спочутя і милосердя.

Розвязала стару червону хустину, в котрій було кілька мідяків, вийняла два з них і всунула старому в руку.

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 30 -

не акурат о день пізнїйше, як був остатний термін до приїзду на границю.

Дальше. До одної місцевости, з котрої люди зголосились до Народного Комітету еще перед двома місяцями і раз-у-раз ґвалтували: „коли поїдемо на роботу до Прусака“, післав Народний Комітет контракти на 35 робітників. Минув реченець, а від Прусака приходить телеґрама: „чому люди не приїхали?“ А люди не приїхали, бо хоч перед двома місяцями рішились виїхати, не ходили за службовими книжками. Доперва, коли дістали контракти, зачали бігати до староства за книжочками. Староство сказало, що книжок не має і доперва мусить спровадити зі Львова. Від остатного терміну минув тиждень, аж нарешті народ сїв на зелїзницю і поїхав. Але того самого дня прийшла до Народного Комітету така телеґрама від Прусака: „Я ждав, а далї не можу. Я вже принав мазурів, бо ваших Русинів відай не діжду ся“.

Дістав Народний Комітет два контракти на 200 робітників на роботи в лїсї. Окрім того прийшло запитане, чи до 14 днїв прийде два тисячі таких робітників. Народний Комітет вислав один контракт в околицю, де живуть Бойки, а другий в околицю, де живуть Гуцули. Народний Комітет зажадав рішучо, аби зателеґрафовано, чи будуть робітники. Один з тих, до котрого написано, дїйсно зателеґрафував, що в его околиці нема лїсових робітників. Що зробив з контрактом, про се вже не дав знати, ані нам его не відіслав. Другий, котрий домагав ся дуже остро, аби ему прислати замовленя, навіть не відписав, чи зробить що, чи люди від'їхали, або чи взагалї підуть.

З усего того виходить що: Комітет сповнив і сповняє свій обовязок, Німцї сповнили свою обіцянку, бо присилають контракти; люди хочуть їти на роботу до Німця, бо зголошують ся до Народної Канцелярії і вєсї, що еще не дістали контрактів, нарікають, що так довго мусять ждати на „обіцяний рай“. Але з усего того також виходить, що мимо присланих контрактів люди не йдуть через свое недбальство, через се, що Русин як був, так і в „пізним Іваном“, що Німцї перестануть посилати дальші контракти, як більшість цїлком не приїде а жаден не приїде на час, тілько що найменше о тиждень спізнить ся. Ті, що зголосили ся в Народній Канцелярії, а цїлком не їдуть, або спізняють ся, шкодять і відбирають хлїб тим, котрі готові до виїзду, бо контракти пропадають, а других Німцї вже не схочуть присилати. Народний Комітет не може знати, котрі зі зголосивших ся суть готові до виїзду, бо всї пишуть, що вони готові. Народний Комітет вислав контракти сим, котрі найбільше домагались того, не знаючи, що они еще не мають книжок, або що еще не поладнали своїх родинних чи маєткових справ.

Нехай отже нїхто не нарікає анї на Народний Комітет анї на Німців, коли Німці не пришлють більше контрактів, бо тут провинили ся ті, котрі через свое недбальство, лїнивство чи непорадність поступають так, як би латинський календар був пізнїйший від руского що найменше о 30 днїв Преціньо від членів Народного Комітету не можна жадати, аби они приїхали до кождого з тих, що зголосились до виїзду та аби питали, чи „сват“ вже має книжку, аби за кождого ходили за книжкою, аби спакували в дорогу та еще пильнували, аби він „колїї не заспав“. Хто сам на себе не дбає, хто сам собі ворог, тому не поможе і десять „Народних Комітетів.“ На закінченє відзиваємось до совісти всїх тих, котрі зголосились до Народного Комітету, а до від'їзду не готові, або й цїлком не гадають їхати: Просимо вас — відкличте свое зголошенє, аби вам не висилати контрактів, аби через вас не тратили нагоди до заробку ті, котрі хочуть і можуть сейчас виїхати. Всїх тих, до котрих контракти прийдуть, нехай або сейчас висилають людий, або того самого дня в тій хвили, коли дістали контракти, відповідають Народному Комітетови, що контракти звертають. — Але відповідати треба не почтою. На се є нинї телеґраф. Кождий, хто запропастить контракт на одного робітника, нехай знає, що він украв хлїб одному рускому нуждареви! — Сї уваги „Свободи“ повинні собі затямити добре сї, що будуть щонебудь мати до дїла з заробковою еміґрациєю до Прус. Головнож треба тямити се, що доставленє робітника на час се для Німців річ чистого „інтересу“ і що в таких справах не сьмів бути нїякої неточности анї нїякої повільности, загалом нїякого рутенства.

З Мазурщини.

[*Допись.*]

В остатних часах порушено в „Дїлї“ справу руских заточників на Мазурщинї енерґічнїйше, вїж колинебудь. Злучено з тим також справу руских автохтонів в західній Галичинї, — справу Богом забутої, Русинами занедбаної Лемківщани. Обі сї справи, признати треба, звязані з собою тїсно остілько, що в одній і другій ходить о охорону Русинів, далеко віддалених або й цїлком відорваних від свого пня. Всеж таки є й велика рїжниця, котра вимагає також і відмінної акциї так на місци як і з осередка нашої національної роботи. Рїжниця заходить раз в тім, що Лемківщина є споконвічний руский край, заселений збитою масою руского народу, а рускі заточники на Мазурщинї, хоч би і як велике було їх число, все таки є чужинцями в чужій собі країнї і серед чужого населеня та тим самим виставлені на певну затрату, коли не возьмуть ся чим скорійше до охорони своєї віри і народности, — а по друге ще й в тім, що на Лемківщинї таки починає ся вже на сьвіт благословити, а заточники що-йно зачали „раду радити“.

З дотеперішних голосів тої ради виходить сьс-що: 1) Передовсїм конечне є якесь руске товариство на Мазурщинї, котрого цїлию було би згуртувати всїх заточників без рїжницї стану, головно для збереженя рускаго обряду; 2) за тим пішло би згодом само собою національне осьвідомленє у о днях, скріпленє національної сьвідомости у других, а взагалї збереженє всїх заточників для руск го народу; 3) дальшим конечним наслїдком було би розбудженє дїяльности заточників для добра близької їм Лемківщини, як се вже почасти стало ся фактом в Новім Санчи.

Але після дотеперішних нарад, веденых в дневникарских дописах, пора би приступити вже до дїла, аби бодай одним кроком зблизити ся до него. Поляки для „ратованя мілїона Поляків на Руси“, а властиво для польщенія Русинів так лат. як рускаго обряду не вдоволяють ся тим, що віддавна мають у своїх руках цїлий польовїзацийний апарат в урядах, школах і в костелї; вони будують костюлки, де є 15 латинників, капличкі, де їх жаве 5,. та осаджують кулка рільничі і матечкі, де й одного нема ні Поляка ні латинника. А й сего їм мало, бо ось п. Козловский особисто відправляє місії по цїлій Руси і орґанїзує всюди „польскі“ сили. А ми? Ми поки-що радимо... по ґазетах та тим часом, розкапені по кілька або кількадцять родин по цїлій Мазурщинї, без сьвященика, без церкви, не знаючи навіть одні других, не маючи змоги обчислити докладно наших сил, потапаємо дальше в чужім мори і, що гірше, запропащуємо наше молоде поколїнє.

Отже крайна пора поступити від невиразної і майже безпрограмної дискусиї бодай до приготовленя дїла, коли не до самого дїла. Я раджу видати поклик до всїх заточників Русинів, щоби з усїх закутків Мазурщини з'їхались в одно місце та спільно обдумали і постановили, що нам дїяти. Коли і де? На мою гадку нема що довго ґаятись, а назначити з'їзд на лат. Зелені сьвята. Місце з'їзду уважаю за найвідповіднїйше в Новім Санчи, де є наші люди, що вже показали нам, що уміють взяти ся до дїла. Вони то, ті наші патріоти, нехай би й тепер взяли справу у свої руки. Від них ждемо поклику до з'їзду. Бажалось би, щоби і „Народний Комітет“, ся після Народного з'їзду найвисша наша народна інституція, взяв живу участь в акциї і прилучив ся до виданя згаданого поклику та вислав свого відпоручника на пропонований з'їзд.

Лише без ґаяня до дїла!

Марко.

Справи заграничні.

Балкан.

Відень. В неділю був турецкий амбасадор на довшій авдиенциї у міністра Голуховского в справі подій в Солуни. Амбасадор дав Голуховскому докладні пояснення средств заряджених турецким правительством. Амбасадор висказав свое переконанє, що найбільша осторожність і найенерґічнїйші зарядженя не унеможливлять дїланя македонських комітетів. Ґолуховский в енерґічний спосіб осудив атентати болгарских ватаг, але також висказав жаль, що заряджена турецких властий навіть супротив заповіджених вже атентатів показались цїлком недостаточними.

Polit. Corr. довідуєсь з „автентичного жерела“, що военні кораблї австрийскі вислано до Солуня виключно для охорони австрийских горожан, аби на случай потреби дати їм прибіжище. Зроблено се виключно з огляду на важність торговельних інтересів Австриї, а не з яких небудь політичних мотивів.

Сербский король приняв був онодги на приватній авдиенциї редактора „Бірж. Вед.“, Пропера. Король заперечив категорично вість о поставленю на военній стопі сербских вийск. На успокоєнє Альбанії вистало би 2—3 тиждні часу; відтак треба би зажадати зменшенія турецких вийск в Старій Сербії до 15—20 баталїонів. Туреччина переведенія реформ нїколи не трактувала серіозно. Король висказав радість, що Росия в послїдних лїтах узгляднила леґальні жаданя Сербії, а внаслїдок коректного поступованя Сербії надіясь, що всї держави будуть стеречи інтересів Сербії.

Австрийский конзулят доносить, що так військові як і поліцийні власти дуже енерґічно шукають за провідниками революцийних комітетів і в тій цїли арештовано богато осіб. В деяких случаях знайдено динамітові патрони при жінках.

З Білграду доносять, що вчерашний зелїзничий поїзд привіз з Солуня богато ранених. Положенє в Солуни дуже грізне, а то тим більше, що властиві виновники динамітових атентатів утїкли. За те увязнено кількасот Болгарів цїлком невинних і то тілько на тій підставі, що у них знайдено оружє. Двацять кілька увязнених мали турецкі жовнїри убити.

Справи австрийскі.

Намістниківска кріза.

Намісниківска кріза доходить здаєсь до кінця, хоч ґр. Пінїньский резиґнациї здаєсь доси не вніс і як кажуть, добровільно резиґнувати не гадає. Маршалок ґр. Потоцкий конферував вчера цїлий день з президентом міністрів. Dz pol ki доносить, що Потоцкий ставить дуже далекосяглі условія, під якими обняв би уряд намісника.

Słowo polskie донесло було вчера, що Пінїньский еще не вніс резиґнациї а з рїжних сторін вливають на него, аби не усував ся. Потоцкий все еще отягав ся. Ґрафиня Мірова давала вчера баль, на котрий запросила цїсаря і ґр. К. Баденього в тій цїли, аби Баденього зробити можливим кандидатом.

Głos Narodu доносить, що головною колодою у нїг Баденїх є Мархвіцкий, бо на случай, коли би одного з Баденїх іменовано намісником, то противна їм ґрупа сейчас відсьвіжила би справу Мархвіцкого, котрий зі страху перед карним судом утїк за границю, а котрого протекция Баденього зробила досмертним членом палати панів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Чехи.

Прага. Narodni Listy і Hlas Naroda домагають ся від ческих послів енерґічного дїланя, а Hlas Naroda навіть домагає ся, аби безпроволочно перейшли до обструкциї. На масових зборах ческих робітників Кльофач і Бакса дуже остро виступили против политики Молодочехів.

Відень. На нинїшнім засїданю палати послів відбуде ся дальша дискусия над наслів відбуде ся дальша дискусия над наглим внесенем п. Стравского в справі оломуцкого архиепископа Кона. Відтак прийде на денний порядок нагле внесенє Хоца о робітничих відносинах в полудневій Чехії.

Наглі суди в Хорватиї.

Будапешт. Угорске кореспонденциїне бюро доносить з Загребу, що з причини „некарности населена“ і безнастанних атаків на чужу свободу і майно, старшай жупан комітату Бельовар чув ся змушений завести в вільнім місті Крайц наглі суди. Потрібна військова асистенция і поміч для жандармериї відійшли.

Атентат на Едварда VII.

Лондон. Вчера кружили тут поголоски, що в Парижи пробовано виконати атентат на анґлїйского короля. Поголоски заперечено урядово. Нині король вертає до Лондона,

Вільгельм II в Римі.

Берлин. Принятє Вільгельма II в Ватиканї було дуже сердечне. Переговори з папою відносились до католиків в Хінах і до біблійних справ. Канцлер Вільов конферував довший час з італїйским канцлєром Моріном о договорах і положеню на Балканї.

Панїка в Києві.

Київ. З причини глухих поголосок, що тут мають вибухнути антіжидівскі розруси, між жидами запанувала панїка. Кілька тисячів родин виїхало з міста. Маєтнїйші ульоковують ся в готелях. В місті кружать військові патрулї. Урядові плякати забороняють збиратись громадно на улицях і площах.

Борба з конґреґациями.

Париж. Монахів, котрі не хотїли услухати наказу опорожненя монастиря Норбертанів, карний суд позасуджував на 50 фр. гривни. В дорозї до суду монахи були предметом так прихильних як і ворожих демонстрациї товпи. Поліция арештувала кілька осіб. Сенатори і посли департаменту, в котрім знаходить ся славна печера „Люрд“, випросили у Комба, що не замкне сеї печери, бо замкненє грозить населеню руїною.

Балкан.

Солунь. Прийшло тут чотири баталїони вийска. Вчера пробовано висадити в воздух динамітом телеґрафічний уряд.

Кольонїя. З Царгороду доносять, що в часї динамітового атентату в Солуни убито більше як 400 осіб. Богато є тяжко окалїчених, а деякі повідбирали собі житє з остраху перед арештованем. Великий везир мав султанови представити конечність висланя ультіматум до болгарского правительства.

Рим. Італійска фльота, зложена з 4 военних кораблїв, з 20 гарматами, 155 офіцирами і 2234 матрозами станула під Солунем.

Царгород. Німецкий корабель военний „Льорелей“ відплив до Солуня. Вчера поновились в Солуни атентати на турецкі власти. З причини сих подій запанував в дипльоматичних кругах великий неспокій.

Граничний конфлїкт.

Берлин. Два французскі офіцири в цивільнім убраню перейшли француско-нїмецку границю і фотоґрафували околицю на альзацкій території. Арештовано їх, а коли вилеґітимували ся, відіслано їх до полку.

НОВИНКИ.

— **Нашого молодого композитора п. Остапа Людкевича**, що управляє тепер хором „Сокола“, стрінула ниньки мила несподіванка. Ото на ґенеральній пробі сего хору вручено п. Людкевичеви від „Сокола“ гебанову батуту з срібним окутем та з написом: „О. Людкевичеви на память 6/5 1903 Руский Сокіл“. При тім голова „Сокола“, п. А. Будзинов-

---

— Спасибі, мамуню — сказав він. Але в тій хвили взяв бабу за руку і каже:

— Зробіть ласку Микольцьови, куліть за ті крейцарики дїтям гостинця і скажіть, що то від „дурного Микольця“.

— Возьміть, я куплю і без того — відпрошувалась баба, але Микольцьо всунув їй на силу милостиню в руку.

Баба відійшла збентежена, а тимчасом товпа то малїла, то більшала, в міру того, як люди одні відходили, набавившись до сита, а инші наспівали.

Перед склеп закотилась легка, запряжена в два булані, повозка. Високий, середного віку мужчина висїв з неї і направився до склепу. Побачив Микольця.

Сей видно ще скорше замітив приїзжого, бо витягнув ся в струну, зняв шапку, ударив обцасами, аж дзвінки бразнули і стояв неповорушно.

Були собі не чужі.

— А... Микольцьо тут, се що такого?

— До приказів ясного пана, тут.

— Щож Микольцьо тутки робить?

— Жию, прошу ласки ясного пана.

— А як жие?...

— Як Бог дасть... добрі люди нагодують, заночують... а Микольцьо їм за те засьпіває, потанцює... і дальше.

— Кудаж Микольцьо іде?...

— Моя дорога на всї шляхи, прошу ласки ясного пана.

— А може би Микольцьо подарував менї ті дзвінки?

— Микольцьо не може подарувати дзвінків — відказав старець — бо то цїлий его доробок. Микольцьо бідний, Микольцьо сам не має хати, не має жінки, ні брата, ні свата. Ті дзвіночки за всьо. Микольцьо собі ними задзвонить і ему веселїйше. Микольцьо не може їх дарувати...

— Шкода — тягнув панок. — А звідкиж Микольцьо прийшов до такої гарної торби?

— Микольцьо ночував раз у бідного шевця. Роботи нїякої, жінка і дїти замирають з голоду — послїдна нужда. А Микольцьо мав три риньскі і казав собі тую торбу вшити. Дав заробити, бо жаль було бідака. Микольцьо носить в нїй шмата, їдло — всьо що має...

— Микольцьо гарно виглядав, убрав ся так величаво.

— Микольцьо мусить так убиратись, бо служив по великих панах, то встидно було би ходити в лахманах...

— Ну, ну — щасливої дороги, Микольцю! — сказав панок і війшов до склепу.

Старий, все ще з відкритою головою та випрямлений, поглянув в двері, за котрими ясний пан пропав, і наче-б до себе прошептав:

— Ясний пан... ясний пан!.. Микольцьом богато вислугував ся — але Микольцьо руки витягати не буде...

Товпа, що замовкла перед маєстатом ясного пана, гудїла тепер дальше.

Приступив на те якийсь вихудїлий чоловічок в жовтій полинїлій капоті, міщанин або ремісник.

— Ви гже обідали нині, Микольцю — запитав старого.

— Нї.

— Но то ходїть — пообідаємо.

Взяв Микольця під руку і потягнув з собою.

Улиця, розуміеєь, за ними. Якийсь молодик, достойний ментор і речник тої чесної авдиториї, блиснув глубокою гадкою:

— Де він дурний, який він дурний. Удає, бо ему з тим добре. Він мудрійший від мене...

Микольцьо огланув ся, але не відповів вічого. На загибі улиці скрутив з незнакомим в бік.

Вдоволена товпа почала розходитись. А в місті гудїло завдно як в кітлї.

Голоси переливались, росли то малїли, а понад всьо виразно вибивалась хоркава шварґітня.

Добрий був торг. Улиця всьо мала, навіть — забаву.

Написав В.

ский, зазначив в короткій а теплій промові дїяльність п. Людкевича як композитора і як дириґента хору „Сокола“, котрий він не тілько двигнув з занепаду, наступившім по уступленю попереднього дириґента, але й поставив справдї на артистичній височинї. — При сій нагодї зазначимо, що на пробі з „Українського Саргісіо“, відбутій орхестрою фільгармонії, прислухував ся пробуваючий тепер у Львові італійский композитор, Леонкавало. Композиция п. Людкевича так подобала ся авторови звісних на весь сьвіт „Паяців“, що рад був его пізнати, а коли се стало ся, сам особисто заявив ему своє признане.

— **Четверті загальні збори Товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“** відбули ся дня 22. н. ст. цьвітня 1903 в комнатах Товариства „Зоря“. Збори відкрив голова Тов. п. Василь Нагірний, почім касиер Тов. п. Іван Бачиньский предложив справоздане за рік адмінїстрацийний 1902. Приходи по ля сего справоздання представляють ся так: Вкладки членьскі кор. 222·44 добровільні жертви кор. 658·71, субвенция Сойму і Рад. повіт. кор. 434·80, субвенция Товариств кор. 415, доплата питомців кор. 897·50, процента кор. 307 68, фонд бл. п. Кардинала Сембратовича кор. 2054·42, одноразова субвенция льотерії державної кор. 5000 готівка з попереднього року кор. 5843·41, разом отже з позісталостию виносили приходи кор. 15833 96 Розходи: Помешкане: кор. 528, харч кор. 3349·39, опал і сьвітло кор. 67 52, пране кор. 85 52, одіж корон. 151·24, інвентар кор. 94·26 музикалія кор. 214·58, учитель музики кор. 66, друкарня і літоґрафія корон 101 портория і стемплї кор. 47 71, податок чиншовий і за воду кор. 49·71, есконт кор. 13·89, разом отже розходи виносили кор. 4768 82 Позістала решта з днем 31 грудня 1902 в квоті 11065·14 ульокована зістала як слїдує: На книжку Народної Торговлї ч. 1924 кор. 2047·67, на книжочку Нар. Торговлї ч. 2175 кор. 216·12, на книжку Народної Торговлї ч. 1218 кор. 20, на книжку Тов. урядн. і сьвященників ч. 211 кор. 8167·53, на щадницю почтовій кор. 455·99, в підручній касї кор. 157·83. Коли з суми приходів кор. 15833·96 відобьемо готівку з попереднього року в квоті кор. 5843·41, фонд бл. п. Кардинала Сембратовича кор. 2054 42 і одноразову субвенцию льотерії державної в квоті 5000 кор. яко фондів, котрі повинни лежати в резервї то окаже ся, що звичайні приходи Бурси виносили 2936·13 кор. менше отже від звичайних розходів о 1832·69 кор. Питомців в роцї 1902 було в Бурсї 18 і то 11 з попереднього року а 7 нових. З того 3 відійшло в протягу року а іменно 2 укінчило промислову школу а 1 зістав визволений, так що в кінцем року позістало 15. З тих 15 на цїлім безплатнім удержаню Товариства було 5 а 10 мало удержане за малою доплатою. До промислової школи учащало 8 а 7 побирало науку в робітнях тутешних майстрів. В вільних хвилях учили ся питомцї музики. Помочи лїкарскої удїляв безінтересовно п. д-р Озаркевич а науку літератури рускої п. Рубинович. По річевім справозданю высказав референт жаль, що суспільність наша як з звичайних приходів видно, дуже мало інтересує ся тою так важною інституциєю і по удїленю на внесене комісиї контрольної абсолюторії зарядови приступлено до выбору членів Ради і вибрані зістали: п. Василь Нагірний, о. Теодор Лежогубский, Іван Бачиньский, д-р Кость Левицкий, проф. Ілия Кокоруда, Софрон Ференцевич, Петро Таблючиньский, Антін Оприск, Онуфрий Пащак, і д р Лев Павенцкий. Головою вибрано поновно п. Василя Нагірного. Подаючи се справоздане до відомости нашої суспільности, складаємо наїсїм місци сердечну подяку всїм тим п. Добродіям, Радам повітовим і институциям, котрі своїми жертвами причинили ся до удержаня нашого Товариства. — *Василь Нагірний*, голова. *Іван Бачиньский* секретар.

— **Приписи в справі докторату богословія** улягли деяким змінам. На днях оголосила Wiener Ztg. розпорядженє міністра просьвіти що-до нових условин, під якими можна одержати докторат богословія на університетах у Львові, Кракові, Відни, Празї, Інсбруку і Грацу, як немеш на теольоґічних виділах в Оломуцу і Сольногороді.

— **Урядове спростоване.** На підставі §. 19. закона прасового прошу о поміщенє в найблизшим числї часописи „Дїло“ в місци законом всказаним слїдуючого надісланого мені Начальством ц. к. Суду повітового в Бродах спростованя артикулу уміщеного в новинках часописи „Дїло“ з дня 29 цьвітня 1903 Ч. 84 під заголовком: „Як звичайно“: „Правдою є, що ц. к. адюнкт суд. Нїкіш в справі Сари Вайґер против Ханї Сафір при розправі дня 27 цьвітня відобрав від одинокого сьвідка гр. кат. обрядку Михайла Чорного, сторожа дому в Бродах, присягу в язиці польскім, в якім вела ся розправа. — Не є однак правдою, щоби сьвідок сей забажав складати присягу в мові рускій і щоби суддия ц. к. адюнкт судовий Нїкіш супротив его воли і приписам закона відобрав присягу в польскій мові“. — Львів дня 4 мая 1903. За державного прокуратора Niewiadomski.

— **Огнї.** В Любіни вел., городецкого повіта, вибух онодї в ночи грізний пожар, котрий в короткім часї знищив 200 будинків, вартости около 100.000 К. Шкода необезпечена 60.000 К. 53 родин остало без даху. В огни погибла одна дитина. — В Роздолї, повіта жидачівского, знищив огонь 100 домів. — В Фрассінцї коло Ґураґумори згорів паровий тартак вартости 600.000 К. — В Солянцї коло Тернополя знищив огонь 7 господарств і двірску корчму. — В Харкові згорів онодї варстат фабрики льокомотив, котрій вироблювано також набої для артилєрії. Шкода виносить поверх пів міліона рублїв. — В Горжіцї, в Чехах, вибух в суботу в ткальни Гірша і спілки пожар, котрий знищив галю машин і инші будинки, що належать до фабрики. Шкода виносить 600.000 К.

— **4.000 руских робітників** переїхало в послїднім місяци через Мисловицї до робіт в Прусах. Дальше запотребованє не устав.

— **Бойкот коршми** в Шилах. Пишуть нам: Заявляємо, що бойкот коршми не зломаний, як говорять сусїдні села. Селяни тримають ся солїдарно так, як з початку; а ратують, як можуть, нехрещеного тілько ті, що все і в кождій добрій гадцї селян звикли йти впоперек. Може й они коли прозріють; а поки-що нехай у своїм верозумі сїтку на своїх дїтий плетуть. — *Селянин.*

— **Нові читальні „Просьвіти“.** В Лошневі, повіта теребовельского, отворено в середу по Великодни читальню „Просьвіти“, на котре явились кромі місцевих селян 10 сьвящеників, кількох зі сьвітскої інтеліґенциї (між ними двох Поляків) і безлїч гостий-селян зі всїх майже доохресних сїл з виділами своїх читалень „Просьвіти“ на чолї. В члени приступило відразу 120 осіб. Незвичайно сердечне принятє зібраних через місцевих селян в садку, знаменитий селянський хор, промови інтеліґенциї та селян, деклямациї і пригарні імпровізациї селянина, що примандрував чотири милї пішки, викликали такий одушевлений і горячий настрій, що по вичерпаню усеї програми зворушаючам прощаням не було кінця. Кілька соток людий перемінилось в одну родину, з'єдинену високою ідеєю і охотою працювати невсипучо на просьвітно-економічній ниві і бажати-б лише, щоби виявлена енерґія увінчалась як найкрасшими успіхами.

Другу з ряду читальню „Просьвіти“ отворено дня 20 цьвітня с. р. в Шилах, повіта збаражского, в присутности місцевих основателїв та гостий, назіть з околичних сїл. Предсїдателем зборів вибрано п. Яцка Остапчука з Добромірки, котрий по відчитаню статуту ч. Йосифом Пастушенком пояснив в гарній промові значінє читальні і заохотив зібраних щоби вписувались як найчисленнїйше в еї члени. Зараз на початок зголосилось їх поважне число, бо 98 членів. По виборі виділу читальні забрав голос п. Андрій Шмиґельский з Залужа. Стверднивши відрадне явище, що в тім самім селї засновуєсь вже друга читальня „Просьвіти“, а іменно з причини, що перша находить ся на другім кінци села, отже людям з „Горба“ за далеко до неї ходити, привитав нову читальню теплим словом і высказав бажане, щоби в кождім селї громадяни постарались о дві-три читальні, що більше, аби хожда хата мала свою власну читальню, а тодї доперва руский нарід стане твердо на ногах і тодї забракне тих коршем, що нерідко лучають ся дві-три на одно село. Відтак пішли инші промови селян і деклямация Я. Остапчука „Смерть Гетьмана Павлюка“, що зробила на зібраних сильне вражінє. З піснями „Ще не вмерла Україна“ та „Не пора“ на устах розійшлись зібрані домів, вдоволені з заснованя другої читальні, котра містить ся тепер в домі господаря Миколи Чичоти. На перших сходинах рішили члени постарати ся як найскорше о вибудованє власного читальняного дому.

В Кавчім кутї, повіта стрийского, відбуло ся отворене читальні „Просьвіта“ дня 26 м. м. Народу явило ся около тисячки, завдяки сему, що в той день припадав як раз празник; між ними було богато гостий з околиці. Після промови місцевого душпастиря о. Ом. Кордуби, котрий пояснив популярно цїль і значінє читальні, вибрано президию зборів, а відтак наступили гарні бесїди о. Вергановского, о. Горалевича, судиї д-ра Гарасимовича, директора стрийскої „Торговлї“ п. Кисїлевского та двох селян. В члени читальні записалось поверх 160 осіб. Великі труди около заснованя читальні поніс о. Ом. Кордуба в Тейсарева, котрий за короткий час, бо 3 роки, богато причинив ся до осьвідомленя народу в Стрийщинї.

— **Просьвітне віче** відбуло ся дня 23 м. м. в читальни „Просьвіти“ в Тейсарові, стрийского повіта, заходом і стараньем місцевого душпастиря о. Омеляна Кордуби. На віче се прибули численно не тілько місцеві селяни, але також і з чужих сїл, разом понад 800 осіб. Вступне слово сказав о. Кордуба, а по зложеню звіту з діловодства читальняного виділу і по виборі президиї зборів наступили враснорічивi бесїди оо. Вергановского, Левицкого і Кордуби. Забрав також голос п. Верник, господар з Лисятич, котрий представив вірно причини селяньскої нужди, брак почутя патріотизму та сьвідомости своїх прав. Відтак вибрано новий виділ читальняний і поставлено слїдуючі резолюциї: Всї постановили 1) не ходити до коршми та занехати піяньство, 2) куповати товари тілько в своїй місцевій крамници церковний і 3) кріпко шырити між собою та чужими патріотичного духа. При звуках пісні „Ще не вмерла“ збори закінчили ся.

— **Новий будинок университетский.** Сенат львівского университету, як пишуть, зажадав від міністерства просьвіти, щоби замість намірено перебудови і розширеня теперішнього будинку университетского поставлено цїлком новий в теперішнім огородї ботанічнім. По розібраню старого будинку заложено би на его місци сквер, а на заложене ботанічного огороду радить сенат закупити ґрунт, що лежить на кінци ул. Пекарскої і належав давнїйше до ґр. Баворовского. Сенат виготовив вже й плани та кошторис нового будинку.

— **Дрібні вісти.** Професор ґімназиї Франца Йосифа у Львові, д-р Антін Даниш, іменований директором VI. ґімназиї у Львові. — О. Александер Улицкий, бувший прокуратор рускої колеґиї в Римі, обняв душпастирску посаду в Ансонії, Конн, в північній Америці. — В учительскій семинарії в Тернополи застрайкували всї слухачі IV. року за те, що один професор назвав кандидата тогож року „лайдаком“. — У вересни с. р. має бути у Львові утворений італійский конзулят; пишуть, що італійский король вже підписав дотичну постанову. — К. Людвіка тосканьска привела вчера на сьвіт доньку, котра має бути перевезена на сакосеньский двір. — Гр. Льоннева постановила посполу з двома сестрами позвати свого вітця, бельґійского короля, о спадщину по матери; спадщина виносить над 100 міліонів франків, а половина з неї належала би донькам.

— **Пригадуємо**, що завтра т. є, в середу дня 6 н. ст. мая концерт „Сокола“ в великій сали фільгармонії. Початок точно о год. 7½ вечером.

— **Народний руский театр** виставить в Тернополи: ві второк дня 5 с. м. „Загублений рай“ Тогобочного, в четвер д. 7 с. м. „Кара совісти“ Цеглиньского, в суботу „Скапаний сьвіт“ Оркана, в неділю „Ворожбит“ Цеглиньского і „Вулиця“ Колесси.

— **В краєвих низших школах рільничих** в Березницї, Городенцї, Ягольницї, Кобірницях і Суходолї розпочинає ся рік шкільний з днем 1. липня с. р. Курс тревае три роки. Всї ученики мешкають в заведеню. Оплата за удержане в заведеню виносить 150 К піврічно. Учеників біднїйших принимає ся на кошт краєвого фонду. Поданя о принятє до котрої-небудь з повисших шкіл треба вносити найпізнїйше до 1 червня с. р. до дирекциї школи.

— **Кваліфикацийний дяківский іспит** зложили перед комісиею львівскої консисторії: Ілярий Сембай з Городилова, Михайло Буга з Устя, Никола Зимбра з Шишковець, Іван Творидло з Зашкова, Василь Коцюбинский з Турівки, Йосиф Вовчок з Тернавки, Василь Кривенко з Чех і Пантелеймон Процик з Панасівки.

— **Подяка.** Виділ читальні „Просьвіта“ в Шилах на „Горбі“, повіта збараского, складає сим щиру подяку Виділови тов. „Просьвіти“ за ласкавий дар 80 книжочок.

— **Ошибка.** В поданій нами вчера, в рубриці „Новинки“, відозві під заголовком „Позір Русини!“ зайшла ошибка, котру отсе простуємо. Именно в реченю „присилають нам руского Сокола“ пропущено через недогляд слово „кругів“ так, що властиво речене повинно звучати: „присилають нам з кругів рускоґо Сокола“.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** О. Сидоній Левицкий з Лисятич одержав адмінїстрацию в Звенигородї. — Сотрудництва одержали оо.: Алексей Кваснюк з Ракова в Вербові, Петро Рудакевич з Вербова в Кобиловолоках і Володимир Левицкий з Звенигорода в Лисятичах. — Відпустку на три місяцї одержав о. Іван Джулиньский з Болотнї.

Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів для Галичини.

З днем 1. мая 1903 відкриває ся ц. к. почтовий уряд на двірци зелїзничім в Шманьківчиках (повіт Чортків) з звичайним обемом дїлання. Місцевий округ доручень нового уряду почтового становити буде громада і двірский обшар в Шманьківчиках, а замісцевий громади Струсівка і Шманьківцї а також двірскі обшари Шманьківцї і Угринь.

Закритий часово ц. к. почтовий уряд в Цїняві входить на ново в житє з днем 1. мая с. р. з незмїненим обсягом дїлання.

Громади Цїняву Мшальницю і Мистків а також двірский обшар Цїняву придїляє ся назад до округа доручень тогож уряду почтового.

З днем 1. мая 1903 відкриває ся ц. к. почтовий уряд на зелїзничім двірци в Підшумлянцях (повіт Рогатин) з звичайним обсягом дїлання. Місцевий округ доручень нового уряду почтового становити буде громада і двірский обшар Підшумляни, а замісцевий громади і двірскі обшари Скоромохи нові, Скоромохи старі, і Шумляни, двірскі обшари Серники долїшні і Серники середні, а також фільварок Красна. Почтовий уряд в Підшумлянах буде получений з почтовою сїтию через поїзди ч 3572, 3511, 3512, 3513, 3514 і 3581 на лїнії Галич-Підвисоке.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Подібно як тамтого року запроваджує ся і в сім роцї на шляхах східно і західно-галицких зелїзниць державних на час від 1. мая до 30. вересня карти абонаментові 1, 2, 3 кляси по цїні 55 38 і 22 корон за 15 дневний абонамент.

Сї карти, виставлені на імя управляють властителя до довільної частої їзди а також до перериваня подорожи без всякого оповіданя ся. — Такі самі карти абонаментові буде видавати ся також для перевозу пакунку подорожного до максимальної ваги 30 кл. а то по 6 корон з 15 дневною а по 9 корон з 30 дневною важностию.

Близших пояснень удїляють всї стациї і бюра інформацийні ц к зелїзниць державних.

Австро-угорско-румунський рух звязковий. З днем 1. мая 1903 входить в житє додаток IV до тарифи часть II зшитка 1.

Бібліоґрафія:

— Вже появив ся **X-ий випуск видавництва музичного „Станиславівского Бояна“** за місяц сїчень 1903 „Ой не нам в кайданах ходити“, слова Підгірянки, музика о. Йосифа Кишакевича на хор мішаний в супроводї фортепяну і на хор мужескій „a capella“. Випуск сей дізнав спізненя задля причин від редакциї незалежних, а іменно через те, що друкарня, в котрій наші видання печатаємо, перейшла на власність чию иншу і мусїла бути перенесена на инше місце, наслїдком чого всяку роботу в нїй на якийсь час здержано. — Щоби вдоволити наших Вп. передплатників, видамо в короткім часї твір о. Ост. Нижанковского „Нова Сїч“, слова Ю. Федьковича, на хор мужескій, сольо теноровe і баритоновe в супроводї фортепяну. Се річ більша і вистарчить за два наші випуски. При сій нагодї звертаємось до нашої П. Т. публики і просимо, щоби зволила наше одиноке музичне видавництво через замовленя підперти, також просимо по всїх книгарнях его жадати. В комісову розпродаж даємо радо. Всї письма і замовленя просимо на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові слати. — За видавництво музичне „Станиславівского Бояна“: *Денис Січинський. Евген Якубович.*

— **Стежечка в рай** або майске богослуженє Зладив сьвящ. Данило Бодревич. Дохід призначений на обнову порохницкої церкви в західній Галичинї. Львів. Накладом церковного комітету і С—ки. З друкарнї В. А. Шийковского 1903. Стор. 144, 16-ка. Цїна переплетеного примірника 1 К.

— **На українско-руску Бурсу в Новім Санчи** в місяци лютім 1903 дальше від 11 до 20 жертвували: О. Володимир Гойдиш адмінїстратор парохії в Боднарівцї 4 К, Омелян Кучкудон машиніст зелїзничний в Загірянах 4 К, о. Іван Яворский з Горинця 4 К, Стефан Сорока учитель народний в Фльоринцї зібрані на виказ жертв за лютий від Анни Витошиньской жени інспектора шкільного в Грабові 4 К, Кароль Бандрівский надінспектор податковий в Грабові 2 К, учителї народні Кузмич, Мороз, Сорока і Гренюк по 50 сот., разом 8 К, Довгін Рипецкий радник скарбовий в Бялій за карти переписні 8 К, д-р Теофіль Кормош адвокат в Перемишли з выграного процесу 8 К, д-р Михайло Кочеркевич надрадник скарбовий і директор повітової дирекциї скарбової в Ярославі місячна жертва з 10 кор. — за сїчень, лютий і март б. р. 30 К, д-р Володимир Яновичза 10 карт переписних 2 К, Стефанія Копровска жена ц. к. секретаря судового в Солотвині зібрані на ей весїлю а именно від п. Лонка 4 К, Кивелюка 10 К, Копровского 10 К 33 сот., о. Левицкого 3 К, Пп. Ліпоборців 12 К 47 сот., Генїя 20 сот., — разом 40 К, о. Павло Сгукач парох в Тісній місячна жертва 4 К, о. Кипріян Ясеницкий парох в Валигородї місячна жертва 2 К, Г. Бобак професор ґімназиальний в Дембици місячна жертва 2 К, і даток 2 К, Філемон Левицкий будівничий з Кракова за карти переписні 30 К, місячна жертва за сїчень лютий і март по 1 К, — разом 33 К, Антін Копровский секретар судовий в Солотвині з весїля від себе 40 К, Михайло Турин з Снятина за карти переписні 6 К, Володимир Левицкий нотар в Винниках на бурсу 5 кор., за карти переписні 2 К, Андрій Павлиш нотар в Рожнятові за карти переписні 20 К, Банк християньский в Кракові запомога 53 К 60 сот,. о. Іван Герасимович парох в Турю 5 К, на місячний виказ жертв в Новім Санчи зложили: Олена Лінииська 1 К, Оленка Лінииська 50 сот., посол Василь Яворский 10 К, сини Казимір і Володимир по 1 К, Петро Лінииський 1 К, Петро Витошиньский 1 К, д-р Левицкий 1 К, Михайло Секунда 1 К, — разом 17 К 50 сот“.

Всїм жертводавцям складаємо щиро-руске „Спаси Біг“ та поручаємо дальшій ласкавій памяти нашу молоденьку інституцию. — *Видїл.*

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові** Рахунок за місяць цьвітень 1903.

Стан довжний:

1.	Удїли членів . . .	41.143·60 кор.
2.	Фонд резервовий . .	2.387·87 „
3.	Вкладки: Стан з початком місяця цьвітня 609.691·21 кор.	
	вложено . 13.298·85 „	
	вийнято . 16·788·19 „	
	Стан з кін. місяця цьвітня	605.201·87 „
4.	Позички затягнені: Стан з почат. міс. цьвітня 24.600·00 кор.	
	затягнено . . — — „	
	сплачено . . 2 000·00 „	
	Стан з кінцем м. цьвітня.	22.600·00 „
5.	Сальдо відсотків . .	14.966·10 „
6.	Резерва податкова	24214 „
7.	Неподнята девід. з р. 1902.	1.588·54 „
	Сума	688.130·12 кор.

II. Стан чинний:

1.	Позички удїлені. Стан з початком місяця цьвітня . 655.043·60 кор.	
	сплачено . 100.219·74 „	
	удїлено . 93.474.00 „	
	Стан з кінцем м. цьвітня	648.297·86 кор.
2.	Движимости . . .	782·56 „
3.	Льокациї	26.935·73 „
4.	Кошти спору . . .	90·51 „
5.	Кошти адмінїстрациї . .	1,724·24 „
6.	Готівка	7.044·14 „
7.	Друки для товариств . .	969·97 „
8.	Папери фонду резервового	2.285·11 „
	Сума:	688.130·12 кор.

кредит тов. 278.795·00 кор.
„ скрипт. 92.665·80 „
„ парцел. 223.432·00 „
„ приват. 53.405·06 „

Разом 648.297·86 кор.

Членів прибуло 2, убуло 1, остало з кінцем цьвіт. 1903 — 404 з 1065 здекларованими удїлами в сумі 53.250 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—7%. Затягнено позички в банку краєвім у Львові 22.600 кор. на 4½ процент.

— Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць цьвітень 1903.

		Кор. сот.
I. Стан довжний:		
1) Уділи членів		10,727·96
2) Фонд резервовий		651·22
3) Вкладки щадничі:		
а) стан на почат. місяця	61 594·33	
б) вложено в цьвітни	11.640·81	
разом	73.235·14	
в) вийнято в цьвітни	4 640·—	
Позістав з кінцем місяця		68 595·14
4) Сальдо побраних процентів		1.834·04
5) З рахунку ріжних сторін		·86
6) З рахунку провізії від посередництва в обезпеч. жит.		131·83
7) Непідвята дивіденда		110·25
Сума		82 051·30
II. Стан чинний:		
1) Пожички уділені на скрипта і векслї:		
а) стан на почат. місяця	58.375·53	
б) уділено в цьвітни	17·897·—	
разом	76.272·53	
в) сплачено в цьвітни	6.638·81	
Стан з кінцем місяця		69.633·72
2) В Щадниці почтовій (оборот чековий)		435·85
3) Льокації в товариствах і банках		8.349·91
4) Движимости		451·80
5) Кошти заснованя		386·30
6) Готівка в касї з днем 30 цьвітня		2·548·54
7) Кошта адміністрації		245·18
Сума		82·051·30

Членів прибуло 13, убуло 0, остає з кінцем цьвітня 1903 всїх членів 250 з 286 деклярованими удїлами в сумі кор. 14.300·— Удїл членьский 50 Корон платний також ратами; вписове 2 Корон. — Товариство принимає вкладки щадничі в кождій висотї і опроцентовує їх по 4½% пожички удїляє на 7%. Також посередничить Товариство в заключуваню обезпечень житевих всякого рода. Адреса: Львів, Ринок ч. 10.

Львів дня 30 цьвітня 1903.

Дирекция.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden" або „Margarethen-Insel". Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 54 29 39

Саксоньско-ческа Швайцария, ся так бога та в красу природи закутина землї, доступна нині в дуже вигідний і дешевий спосіб, бо задля промислової вистави в Авсіґ курсують ріжні осібні поїзди по зниженых цїнах. Авсіґ, положений в розкішній з огляду економічного долинї Лаби, звісний загально з великого промислу, особливо задля найбільшої на европейскій суші фабрики мила і сьвічок фірми Юрия Шіхта, бо хто не знає мила Шіхта! Хто є в Авсіґ, тому до найбільше відвідуваних і найкрасших місць саксоньско-ческої Швайцариї дістати ся дуже легко.

Ещe раз та сама просьба.

На моє запрошене до предплати на „Практичні проповїди до руского народа" зголосило ся так мале число Вир. і Вєч. ОО. духовних, що годі менї було-б приступити до видавництва. Маючи однак надію, що загал сьвящеників, мою працю і добру волю прислужитись Собратям, „не осудить злѣ", не покидаю повзятого раз наміру і таки приступаю до видання І. випуску. Прошу прийти менї з помочию хотяйби на пробу — а коли проба випаде не найгірше, то в сей час сьміло приступлю до ІІ випуску. Щоби дати яке-таке сьвідоцтво о вартости моїх проповідий, позволю собі навести слова заохоти декотрих ОО. духов. Ото один зі старших сьвящеників, посилаючи передплату на І. випуск, „Помагай Біг видати хоть з 10 томів, таких як ті, що були друковані в Амвоні. Одна така проповідь більше принесе хісна для народа, як цїлий річник якої-небудь ґазети." Другий знов пише: „Посилаю ва І. випуск ваших проповідий, в котрих дуже любую ся..." А така поважна часопись, як „Богосл. Вѣстникъ", назвала свого часу мою патріотичну проповідь літературною новиною на поли проповідництва... Сих кілька наведених голосів нехай стануть заохотою Вир. і Вєч. Отцям до підмоги в начатім дїлї. До двох тижднів мушу рішити ся що-до числа примірників; тому ще в послїдне прошу зголошуватись або надсилати передплату, бо по 2 тижднях начну друкувати, хотяй би йно в 300 примірниках. Пізнїйше зголосившим ся буду мусїв відмовити, бо „sero venientibus ossa!" Предплата на І. в. — 2 корони. — Адресувати належить: о. М. Кінаш завід. в Хоросні п. Бродки. 2 ··

Склепар реставратор при касинї або платничий, глядає посади зараз. — *Слотюк* в Солотвинї (повіт Богородчани.) 311 1—3

Надіслане.

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Конерницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших:

окуляри, цвікери, льорнєти, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таєльни пірначі, віоли, лібелї манометри і т. п.

Уриджене давінніх електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рящева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·2 1*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·— 6, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·49, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·65
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·5), (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35 10·55*.
До Рящева: 8·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/6 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·3 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в Неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим духом, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 5 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·60 до 7·75, *Жито* старе 6.25 до 6·30 а на термін 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термін 5·80 до 6·—, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 6·— до 6·50, *рінак* 8·50 до 9·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 10·— *вика* 4·50 до 5·75, *насїне льняне* 10·65 до 10·90 *насїне конопляне* 7·25 до 7·65, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 5·75, *гречка* 6·25 до 6·50, *кукуруза* готова 6·— до 6·20 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 70·— до 85·—, біла 50·— до 90·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 35·65 до 36·05.

Курс Львівский

в дня 5 н. ст. Мая 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	581 —	583 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% в. в. виьос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% в. в. виьос. 50 л.	101 50	102 —
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	97 70	— —
» краєвого 4½% а. в. виьос. в 51	102 25	102 95
» » 4% а. в. виьос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (І. емісія)	98 20	— —
» » 4% виьос. в 41½ л.	93 40	— —
» » 4% виьос. в 56 л.	98 20	98 90
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. в.	99 50	100 2
Буков. фонду пропинаційного 5% в. в.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
» » » 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
» » 4½% 4-ом емісїи.	101 50	— —
Льосы:	к. с	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова » »	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 —
100 марок нїмецких	116 70	117 40

Дяк іспитований безженний пошукує відповідної посади Л. Волоский в Лядзкім п. Комарівка. 1—2

Екстерніст ІІІ року семинарії, учительской мужеской пошукує лекції в місти або на провінції. Близші відомости С. Шульган улиця Личаківска ч. 16 у п. Незнаньского. 1—3

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві.* 312 1—6

Фортепян Безендорфера короткий дешево продам. Ул. Кохановского, 8, партер. 77 1—1

Іспитований півець церковний, лїт 19, котрий може вучити хор, і умє грати на фісгармонії та на скрипках, Львів, площа св. Юра ч. 5. 1—1

Іспитований дяк безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гопуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 246

Павзує рік шкільний, ученик VI. кл. ґімназ. проте обійме лекцію на провінції навіть до кінця ферий: „К" у Бучаки ч. 48 Львів.

Ученик VI кл. ґімн. глядає сейчас лекції на село. Близша відомість в Редакції „Дїла". 1—3

Бідний сирота селянин знаючий початки кравецтва пошукує поміщеня у котрогось з наших п. кравців. Хлопець укінчив народну школу, числить лїт 17 є дуже статочний, та веде ся взірцево. Зголошеня приймає п. Андрій Яворский упр. шк. в Миклашові п. Винники. 252 5—5

Пошукує лекції ученица V. кляси видїлової у учениць з низших кляс Відомість в Адміністрації „Дїла". 1—3

Учитель котрого язик англїйский есть материнским, уряджує курс методично-практичний того язика. Лекції письменні, старанно опрацьовані враз з належитим виговором висилає в тижневих лекциях за винагородженем місячним 2 к. Всї інформації листовно. — *Янковский* в Голини ad Калуш, via Стрий.

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр
Ручні » 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 83 зр (для грубої роботи)

Вєч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жданє даром 313 1—7

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гуґенбергером. Проспекти під заперченєм дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 18—12

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, вартштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ
Львів, Академична 26.
209 **Цїнники даром.** 14—30

Вілля в Микуличині попередно Народна Гостинниця в найдогідніїшім місци цїлковито або частково до винаймленя.

Близша відомість на приходстві. 287 3—6

На кредит виконує всякі роботи будівлані, як мурарскі, тесельскі і т. і. і всякі направки за сплатою в догідних ратах. — Адрес: Львів, фах 80. 305

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча товариства „Народний Дім" в Тернополи, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, повідомляє отсим по мисли §. 37. статута, що

II. Звичайні Загальні Збори

того Товариства відбудуть ся дня 21 мая 1903 р. о годинї 4 по полудни, а в разї браку комплету вимаганого в §. 31. статута, без згляду на число членів — о годинї 5 по полудни, в комнатах „Рускої Бесїди" зі слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів;
2. Справоздане Ради надзираючої і Дирекциї з дїяльности за р. 1902;
3. Принятє до відомости білянсу за р. 1902;
4. Рішене що-до поділу зисків за р. 1902;
5. Вибір 3 членів Ради надзираючої в місце уступивших;
6. Внески Ради надзираючої, Дирекциї і членів.

Тернопіль, дня 5. Мая 1903 р. 315 1—1

Др Омелян Калитовский, директор рускої ґімназиї, яко предсїдатель; *Др Северин Данилович* адвокат, яко секретар.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 14°—7

СЕНЗАЦИЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ!

НОВІСТЬ!

ТРОМБІНО.

Грає без науки і знання нот сейчас найкрасші пісні, танці, марші, як: „Trompeter von Säkkingen", „Sei nicht bös", „Verlassen, verlassen", „Donauwellen-Walzer", „Beim Souper", „Die Post im Walde", „Radetzky-Marsch", „Jagdsignale", „Du mein Gire", „Landstreicher", і ще понад 200 инших добірних музичних кусників на нашій новозинайденій, о 18 тонах, знаменито і елеґантно нікльованій трубі:

„ТРОМБІНО".

Тромбіно є сензацийним винаходом теперішности і викликує всюди великий подив, тим більше тоді, як хтось в товаристві виступає за першим разом як віртуоз на тромбіні, підчас коли передше о такій справности не мав понятя. Сотки мельодий грають сейчас без науки, без труду і натуги, за самим лише вложенем дотичного нотного паска. Чудова музика з гарним сильним тоном! Найкраща розривка для дому, товариств і забав На прогульках, поїзках, на возї і колесах і човнах дуже веселий товарищ. Грає до танцю і супроводить сьпів. Тромбіно коштує разом з богатим списом пісень і приступним поясненем: І сорта, гарно нікльоване, з 9 тонами зр 5·50, ІІ сорта дуже гарно нікльована з 18 тонами зр 6·50. Нотні паски до першої сорти по 30 кр., до другої по 50 кр.

Висилає лише за посліплатою:

Heinrich Kertész, Wien, I. Fleischmarkt Nr. 18—137.

МИЛО-ШИХТ.

„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.

Дістати можна всюди!

При закупні треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя „Schicht Seife" і одну з новішних охоронних марок. 38 6 30

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виміґрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слїдуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого ґраджедя велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбурґ, мають тогу велику користь, що вже в Мисловицях, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересїдання в в'зді 3-ої класи зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трезає довше як 24 годин вкл. ошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 18 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковала.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 294 3—7

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Черновської. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Даниловича.

Ч. 89. Львів, Середа 23 Цьвітня (6 Мая) 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ. М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає ся у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з пересилкою:
в Австрії: *до Америки:*
на цілий рік 30 к. — 2½ з.
на пів року 15 „ — 1½ „
У Львові (без пересилки приносити)
на цілий рік
на чверть року
Поодинокі числа по 5 сот.
Редакция, контора і експедиция
сорок і друкарня
застережені. — Телефон
норця.
Оголошити такого
петитову літеру (петитовий ряд
дісьмо" по 50 с. —
вимір тяжкий

Перед форум Европи.

Дуже мусів би зявести ся в своїх надіях і планах нарід, що способу і підмоги для здійсненя своїх аспіраций шукав би не в власній силї і в доробку своєї власної енергії та розуму, але в посторонних чинниках, ще до того таких, як симпатия чи антипатия других, більше могучих народів. Вжеж нїкому більше мабуть не спочував цїлий цевілїзований сьвіт з початком XIX-го віку, як польским революціонерам, а знов на переломі XIX-ого і XX-ого віку бурским героям. Однак загальне та хоч і як горяче спочуте Европи не вратувало нї Польского королївства нї бурских республик. Народи Европи подивляли героїзм борців за свободу, одушевляли ся їх патріотичним пожертвованем, спочували їм так, як спочуває ся симпатичному героєви драми, що відгриває ся на театральній сцені, але реальних наслїдків се спочуване не мало. Реальна політика, що кермує ся не сентиментами але конкретним інтересом, пішла своєю дорогою і Европа дала спокійно упасти в борбі своїм улюбленим героям. Поляки і Бури відкликували ся до Европи, до ей симпатиї і почутя справедливости, однак крім щирих може, але безплодних заяв спочутя не найшли більше нїчого. Надії на чужу підмогу показали ся марними ілюзиями.

Коли снованє політичних планів на підставі сентиментів неевної реальної вартости треба вважати будованє палат на леду і коли затим кожда нация, що хоче вести справдї розумну та тверду політику, може числити лише на себе і тілько на свою силу та енергію, а всякі надії на посторонну симпатию та підмогу зложити до архіву дитинячої наївности минулих лїт, то однак тим самим ще не можна сказати, аби так звана „опінія Европи" чи і так звane „форум культурного сьвіта" були цїлком безвартним чинником в політичнім житю народів. Противно! Як до обставин, то ся „опінія Европи", сей погляд, який верховодачі народи в Европі виробили собі в давній хвили на дану справу, може навіть бути рішаючим моментом у розвязці квестиї для інтересованих націй. Новочасна грецка держава, коли чому завдячує в найбільшій мірі свою екзистенцию, то мабуть сій прихильности, котра стрінула справу грецкої свободи в великих европейских націй. Подібно менше-більше мав ся річ і з другими балканьскими державами та народами. Їх успіхи в значній части зависять від сего заінтересованя їхними справами, яке вони з'уміли викликати в Европі.

Та тілько не треба спускати з очий сего моменту, що грає найважнїйшу ролю за кождим разом, коли Европа стає дїйсно, з реальним політичним наслїдком, інтересувати ся справами вибиваючих ся на міжнародне форум націй. А сим моментом є справдїшна вага нації як чинника в міжнароднїй політиці европейских держав чи народностий, ей сила, вже в сучасности існуюча чи щой-но в найблизшій будуччині добачувана, ей політична роля в міжнародних борбах, яку вона вже відгривала або — як по всїх симптомах належить сподївати ся — в недалекій будучности відіграти може. І тілько тоді може народ, котрий з'умів викинути европейскій опінії заінтересованє своєю долею, числити на реальні для себе наслїдки сего заінтересованя, коли він представляє для других народів вже розвинену, чи в стадиї недвозначного розвитку находячу ся, політичну силу, котра — як союзник чи атут — могла би в рішаючій хвили зважити на важках міжнародних борб.

Форум Европи затим, як з одного боку річ безвартна для тих, що вправдї вміють заінтересувати своєю долею европейску опінію, але не представляють нїякої реальної сили в політиці — під вивїшву хвилю ярким преміром на се в Фінляндиї — так з другого боку безперечно може віддати чималі услуги тим, хто не тілько потрафить заінтересувати собою цїкавість чи сентімент других народів, але ще й виявить за собою певну силу.

В тім послїднім случаю може нарід навіть чимало втратити, коли — з яких небудь причин більше формального характеру — не подбає звернути на себе віддалегідь увагу чужесторовнеї опінії. І мимо спочиваючої в нїм сили, й мимо того, що він міг би зважити чимало в політичній грі, коли би его до неї втягнено, такий нарід відповідної своїй силї і можности ролї не відгриває й остає в політичних комбінациях нераз позад других, значно слабших народностий. Розуміє ся, що наслїдки того можуть бути для інтересованого народу, коли ще до того се нарід молодий, дуже некорисні.

Зачинаючи говорити нині про значінє чужесторонної опінії для політики вибиваючих ся з занепаду народів, мали ми — розуміє ся — головно на увазї нарід руский. Перейдемо отже до него і его становища в сій опінії.

Не будемо, розуміє ся, сягати тих давних княжих времен, коли могуча київска держава займала побіч візантийского цїсарства, арабского калїфату і нїмецкого королївства, одно з перворядних місць у політичних відносинах тодїшного культурного сьвіта, ані тих, також вже давних часів, коли Данилове королївство та Витовдове велике князївство грало визначну ролю в політичних подіях середної і східної Европи. Згадаємо тілько коротко, що в змінених значно обставинах европейска опінія інтересує ся знов живо движенем серед українъско-руского народу, коли козаччина під проводом Богдана Хмельницкого сотворила з Україні знов політичну силу. Тодїшні українські дипльоматичні зносини сягали від Високої Порти до пуританьского кабінету Кромвеля. Ще за Мазепи та его наслїдника і ідейного спадкоємця, „гетьмана на еміґрациї" — Орлика, опінія Европи досить живо інтересує ся борбою України за независимість. Батуриньский дворець Мазепи гостив послів мало що не всїх европейских монархів, а Орлик вмів користати з підмоги французкої та шведскої, тодї найвпливовійших дипльоматий. Навіть по занепадї остатних заборол українъскої політичної независимости, коли вже „бомба серед Сїчи впала", і тодї ще українъско-руске питанє не цїлком погребане, а акти пруских дипльоматичних архівів містять документи зносин лївобережного українъского дворянства з часів Котляревского з пруским кабінетом в цїли спільної акциї против Росиї.

Та від коли руский нарід в XIX віцї знов входить в політичне житє, замітний брак з одного боку усякого заінтересованя Русинами зі сторони чужесторонних народів, з другого й брак старания у Русинів, аби видвигнути своє національне питанє перед ширше, міжнародне форум. По части причиною сего була політична слабкість Русинів, слабкість і неясність політичного руху серед руского народу так, що Русини, мимо свого поважного числа, не могли звернути на себе уваги других народів, особливо ж рішаючих серед тих народів чинників. По части однак, о скілько руский нарід зачав дїйсно двигати ся й політично вироблювати ся, завинили тутки ті невідрадні матеріальні і персональні обставини, серед яких доводить ся розвивати ся руский політицї і публіцистиці. Бракло прямо гроша, людий і часу, щоби мож було їх посьвятити для навязаня перерваної нитки політичного заінтересованя Европи, чи бодай на разї деяких ей націй, Русинами і їх ролею на сході Европи — специально-ж в Росиї і в Австриї, в відношеню до Москви і Польщі.

Послїдними часами однак і політичний рух серед руского народу так скріпив ся, і проявив живо прозабаючого народного житя серед українъско-руского народу по обох боках Збруча так стали яркі та сильні, що і відгомони сего руху стали відбивати ся чим раз густїйше в відзивах чужої, нераз дуже далекої преси, і самі Русини відчули потребу оглянути ся за союзниками та за чужою опінією і виступити на ширше політичне поле.

Так і з' зростом політичної сили Русинів, з розпалом по сїм боцї Збруча їх борби з Поляками, з першими грізними проявами українъского революцийного руху по тім боцї австрийско-росийского кордону, руским народом і его відношенем заінтересовує ся опінія тих народів, що досі мало-що й знали про наше істнованє. Університетска секциа дає нагоду до заінтересованя українъско-руским питанєм Чехів і инших Славян. Виборчі борби і великий руский страйк в Галичині та українъский революцийний рух в Росиї відбивають ся відгомоном по часописях англїйских, французких та італїйских а нїмецка преса, як найблизша нам з всїх европейских великих прес, скоро орієнтує ся, що на сході Австриї і Европи вирінати зачинає новий політичний речник, що може колись кинути свою рукавицю міжнародних борб, та посьвячує рускому народови доволї пильну увагу. Рівночасно з тим заінтересованем з боку чужих людий, викликаним самим зростом руского питавя, і у Русинів находять ся люди, що розуміють вагу позискания чужої опінії і зачинають в тім напрямі працювати. Один з них, п. Сембратович, прямо взяв собі се за цїль своєї публичної роботи, крім того годить ся ще згадати заслужене в тім згляді імя д-ра Франка та наймолодшого з них Мих. Лозиньского з Цїріху. Се, що бажав тому 20 років доконати пок. Драгоманов, чоловік, випередивший тодїшний розвиток своїх земляків так, що аж повстала прірва між ним а загалом укр.-руской інтеліґенциї, се доконане тепер наче само з себе — чужесторовнай сьвіт зачав вже інтересувати ся Русинами.

Ходить тепер — розуміє ся — о се, щоби піддержати се заінтересованє чужинців нами, щоби надати ему певний напрям і щоби его скріпити. А до сего докопче потрібний орґан, видаваний в широкоуживаній, европейскій мові. Мають такі орґани в французкій і англїйскій мові Македонці, Вірмени і т. д., так найвисша пора мати его і Русинам, тим більше, що наші вороги не занедбують, маючи в руках адміністративну силу і публіцистичний апарат, представляти наше відношенє до них як раз в противних дійсности красках.

З тих то мотивів виходячи, кружок віденьских Русинів враз з нашим парламентарним клюбом і з „Народним Комітетом" закладають руску часопись в нїмецкій мові, — Ruthenis he Revue.

Перше число часописи появить ся за тиждень і треба надіяти ся, що руска суспільність, розуміючи вагу сего видавництва, підопре его сильно матеріально і морально, щоби Ruthenis he Revue дїйсно стала публіцистичною трибуною українъско-руского народу перед форум Европи.

Рада державна.

По відчитаню інтерпеляцій і внесень д-р Кербер відповів на інтерпеляцию Шенерера в справі стану ех lex на Угорщині. Президент заявив, що оцінювати, чи теперішні відносини на Угорщині суть конституційні чи ні, не належить до [illegible] парляменту, тілько [illegible] чинників. Що до перер[illegible] угодою, то президент кабінету не добачує нїякої причини до такої перерви; як Угорщині так само не перер[illegible] в 1899 році мимо т[illegible] лямент не міг розвязати.

На інтерпеляцию К[illegible] послїдних демонстрацій в [illegible] бер відповів, що ся інтерпеляция [illegible] демонстрациями в краю угорскої корони. Ані австрийский парлямент ані австрийска правительство не суть компетентні в сій справі а бесїдник не уважав за відповідне витягати сю справу перед компетентним тїлом.

Іро і Банківї внесли о творене дискусії над обома відповідьми Кербера. Внесене відкинено.

Палата приступила до [illegible] дискусії над нагими внесеми. [illegible] в справі архієпископа К[illegible] бесїдник „за" п. Райхенштайн боронив нагліть внесени доказуючи, що з причини послїдних подій на Моравї панує страшне огірчене і в наслідок того шириться сильний реформацийний рух. Нагліть внесеня ухвалено 70 голосами против 65, т. є. рівно двома третинами більшости. Приступлено до дискусії над мотивуючими внесеми.

П. Айзенкольб заявив, що одиноким способом усунени подібних відносин і подій є здїйсненє гасла Los von Rom! Мабуть застерігає ся против занедбаня компетенциї в сій справі. П. Груби, серед грімкого перебиваня зі сторони Вендийщин, протестує против вмішуваня [illegible] против непристутного князя церкви. На его думку, парлямент міг би сю справу [illegible] допереда тогда, коли би в сій справі [illegible] щось насамперед компетентні церковні власти.

По спростованю п. Хоїн приступлено до голосованя, але позване на брак комплету. З тої причини засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє в найблизший второк.

На вчерашнім засїданю міністер рільництва предложив проєктівну мелїорацийних видатків на рік 1903.

Від краєвого суду у Львові надійшло письмо о видане Брайтера [illegible] злочини публичного [illegible]

Австрийска каситова [illegible] конституовала ся, вибираючи гр Ф. Шенборна головою, а Л. Яворского заступником.

Цлова комісия полагодила кілька дальших точок, іменно в справі [illegible] шкіри і шкіряних виробів, від нуждових товарів, шкла і шкляних виробів. Що до поодиноких точок, над котрими переведено дискусию, ухвалу відроченo.

Промислова комісия радила над § 18 закона против пянствy, котрий уповажнює кари на особи, находячі ся в публичних місцях в пянім станї. Сей параграф відіслано ще раз до підкомітету.

Від Борщева.

(Дописъ.)

В попередній статї з [illegible] кута виказано деморалізую[illegible] щі з підмогою власти [illegible] ських. Та ся їх робота [illegible] страшною, коли би з [illegible] зрадники народу руского [illegible] знає, чи нація не рівно [illegible] язва як Ляхи, бо до Ляхів [illegible] нарід природний антагонізм, якого [illegible] відбудована Польща на Руси [illegible] їм розходить ся о знищене [illegible] Ба і легше борють ся з явним [illegible] і легше зносить ся кривди [illegible] кривда і зрада таки своїх.

Ролю зрадників [illegible] нарoду грають у нас на [illegible] священики, вироднї сини одної з вимерлих [illegible] Руси. А баламучень народу уложив [illegible] становище в суспільности. [illegible] і учителї темного бідного народу, [illegible] нокі опікуни. І ним [illegible] становище. Нї один попик, [illegible] же бував й більше [illegible] в лїпшім положеню, що [illegible] інтеліґентів, котрі [illegible] проводу темних мас народу. [illegible] недбаний у нас глухий кут Куд[illegible] ниця, Устє вижнє, Кравче. [illegible] сьвідомого Русина-народовця, що взяв би в руки орґанізацию, підучував [illegible] кроці.

ПУБЛИЧНА ГАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Бюро для принимання річий на продаж отворене що день від годины 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнійших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки [illegible] множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, [illegible] і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево де [illegible] відбувають ся що тижня в четвер о годині 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від годины 8-ої рано до 8-ої годины вечером,

12 6—7

Помишувши шовінїстичну, ворожу нам акцию Поляків, що всюди з гідною подиву консеквенцією нищать всякі слїди руского жития, — як ось, що забирають із сїл руских учителїв а обсаджують їх „матечками“ (н. пр. в Звинячцї, в Михайлівцї), як будова косцюлків і кревання нових парохій (як в Королївцї, Звинячцї, Озопах, Волківцях), в чім помагають навіть самі інтелїґентні але без характеру Русини, що належать до комітетів будови косцюлків (як н. пр. один пан в Мільниці і другі), дальше всякі маніфестациї та шопки Поляків, а навіть балї по лїсах ґр. Борковского, з чого дохід тягнуть Поляки на косцюлки, — все те в лиш помочию польским властям. Не згадую вже цїлком про громадских ogląda cz-ів bydła та писарів, якими в нас завдяки гакатї в всяка збиранина, вихрести або зрадники своєї народности. До чого доходить визиваюче Русинів поступованє, навіть по судах, видно хочби з того, що в празник Благовіщеня Пресьв. Дївы мусїло много селян, замість до церкви, ставити ся до розправи в судї в Мільниці. А що ж на те наші сьвященики в місци, що такі виливові, старі твердики, як в Кудринцях, в Панівцях, в Волківцях, або і Русини в самім судї? Они і пальцем в чоботї не кивнуть.. Або духовний о. Курилович, котрого парохіяни саме в пору, як парох сьпівав „Изрядную“, витирали стїни суду в Мільниці, або й такий виливовий о. Литвинович — чи они хоть обізвали ся? Та на що їм задирати ся з панами? Ще би котрий довїс ґр. Козебродскому і сей не запросив би на пользованє, а о. Курилович так радо полюють з н. „грабйом“!

Та не лиш неґативно причиняють ся деякі тутешні „отцове“ до нищеня жития руского, не боронячи его перед Ляхами бодай слабим протестом, они й позитивно самі его деморалїзують.

Пригадаймо собі послїдні виборы до ради державної. Кандидатом на Борщів був добрий сьвященик і щирий народовець о. Альойзий Олесницкий. Він мав уже тут запевнені голосы і був би вийшов на заступника руского народу, якби не сьвященики кацапи. Всї они на вічу у свого одномишленника о. Смольного в Панівцях заявили перед народом прилюдно, що віддадуть голосы на о. Олесницкого: та по вічу, коли нарід розійшов ся, заявили сьвященикам-народовцям, що они не можуть дати голосу на о. Олесницкого, бо его не затвердив кацапский штаб, а при виборах віддавали таки голосы на ґр. Борковского. А де-ж слово дане народови? де честь народна? де солїдарність? Коли ви не бажали мати послом свого брата по чину, було бодаї не давати голосу на противника народу і зовсїм не йти на выбори: Та видно така вже мораль сих отців і їх партиї, що готові лучити ся з Поляками і Жидами, аби лиш повалити Русина-народовця! Та сама мораль каже їм инакше говорити перед народом а инакше робити — йти против народу з его ворогами! І се учителї моральности! І они хотять, щоби нарід їх шанував!

Любов до своєї народности — то чувство влите в наші серця самим Богом. А преціньо один тутешний „твердорусский патріот“ сказав, що волить бачити свою дитину умершою, як щоби виховалась на щирого члена малоруской народности, і вже малою призначив ёї для Москви. Щоби его дїти, борони Боже, не навчили ся правди і любови до свого народу і церкви рускої, помістив їх в польскій бурсї. Той „патріот“ ненависть свою до кождого народовця посував так далеко, що н. пр. оо. Василіяни, котрі не солїдаризують ся з „общерускою“ ідеєю (sic!) і отворюють народови очи, оклеветує перед селянами, говорить, що се неправдиві сьвященики, але жиди з Росиї, що у них служба Божа „не важна“... Зовсїм як польскі ксьондзи! Правда, низким мотивом, але бодаї зрозумілим, було би, як би ему ходило о користи матеріяльні; але ему йде о що иншого, о те, щоби наші селяне не почули від Василіян розумного слова остороги перед зрадницким баламученем народу на стовпцях „Руского Слова“ та взагалї у видавництвах кацапских, як ось сегорічний календар „Русского Слова“.

Дальше — в у нас один „твердорусс“, що своїх парохіян, котрі ходять до Василіян, за кару омиває, коли ходить зі сьвяченою водою, а его жена, як жалують ся люди, мішає ся до наук і собі вчить, що „фонетика то польске“ і т. д. Та нарід в дотичній громадї вже мудрійший, чим гадає собі его „атец“ духовний, бо пізнав, що коли его парох управляє свій „спорт“ в товаристві польских панів, то вже оно не добром пахне. Сей „атец“ старає ся тепер о парохію в Бучачи... Бідні ті Бучацкі міщани! Доси мали пароха Поляка що жив лиш з панами, і тепер наставляє ся їм подібний другий...

Замітна річ, що саме там, де парохами „твердорусси“, повстають і косцюлки і „матечки“ і все польске...

До чого довело рабство і лизунъство Полякам тутешних кацапів, нехай послужить за доказ отсей факт: На одну опорожнену парохію вибрав ґраф Н. Н. на припоручене „твердорусса“ о. Х. [котрий одинокий має у ґрафа вплив і довіре, длятого, що з ним полює] на пароха свого села о. Ц., тому що то вже чоловік старший віком, а передовсїм що „твердяк“, отже не буде ходити до читальні ані підтримувати в ній житя, а се чейже лежить в інтересї польских панів і дворів. В кілька днїв по приїздї нового пароха о. Ц до парохії приспав „пан граба“ до пароха лькая з листом, де каже ему відобрати поле ерекціональне визнаяте тим людям, що належать до читальні, а дати иншим, именно тим, яких вкаже один селянин, панъский лизун. Бо треба знати, що завідатель тої парохії винаяв був парохіяльні поля чесним парохіянам членам читальні. Мимоходом сказавши, за се той панъский лизун напав на дім приходский і о. завідатель ледви вийшов з житом, замкнувши ся в одній комнатї. Отже такому індівідуумови пан ґраф казав передати до роздачі поле ерекціональне! І послушний о. парох відповів льокаєви, що зробить все, чого бажають собі „пан граба“... Ба ґраф подиктував ще о. Целевичови, щоби тепереїшного дяка п. Стратуляка відправити, бо занимає ся трохи читальнею та й в аґентом „Дністра“. І дяк дїйсно виїздже вже до Канади, продавши своє поле. На другий день о. парох скликав людий і заявив, що п. граба бажав собі, щоби відобрати поле парохіяльне від тих людий, що належали до страйку а дати иншим, спокійним. Є се перший крок того о. пароха на новій парохії. Так з'єднує він собі людий... В селї крайне огірчене на таку спілку сьвященика з паном на нищене бідних людий — і грозить страйк не лиш против двора, але і против самого о. пароха, з чого готові скористати радикальні елементи... Тогдї — можна вже наперед догадуватись — посиплють ся громи на народовців, спеціально-ж на бувшого о. завідателя, що мовто він ширив радикалїзм... встане „Галичанин“ з денунціяциями на нас, мовто ми причиною всего лиха... Та хто сїє вітер, той збирає бурю!

Observator.

Справи заграничні.

Балкан.

З Царгороду доносять, що положенє в послїдних часах дуже заострило ся. В турецких кругах політичних гадають, що в наслїдок подій в Солуни о переведеню реформи не може бути вавіть бесїди. Ждуть на спільну акцию всїх держав.

Будапештеньскі дневники доносять, що дирекциї угорских зелїзниць держ. в Клявзенбургї і Кронштадї мають наказ приготованя 400 ваґонів до транспорту війска на Балкан. Вчерашним поспішним поїздом приїхали до Клявзенбурґа два висші штабові офіцири, убрані по цивільному. Один з них поїхав до Предеалю на румуньский граници, другий конферував в дирекциї зелїзниць в Клявзенбургї. Се донесенє треба принятя з резервою, а то тим більше, що нїякої дирекциї зелїзниць в Кронштадї нема.

З Білграду доносять, що в послїдних днях в Македонії відбули ся численні бійки між македоньскими ватагами а турецким війском. В многих битвах ватаги цїлком розбито. Коло місцевости Малеш Болгари кидали на турецке війско динамітові бомби.

В тій битвї погибло 50 Болгарів і 40 Турків. Ватага складала ся з 200 людий, між котримн було 30 випущених з вязниць злочинців. В Кондині, повіту Кратово, битва тревала цїлу добу. Болгари стратили 50 убитих. Коло Скольораза погибло 16 Болгарів. Коло Смілїяни скопельского санджаку битва була дуже завзята і кровава. По болгарскій сторонї погибло 57 людий, а по турецкій 180. Коло Рілниць погибло 10 Болгар а між ними один капітан; коло Неврокону погибло 29 Болгар. В повіті Кратово Болгари спалили кілька турецких громад. Болгарскі комітети стягають примусово податок від населеня, а до опираючих ся висилають письма, в котрих грозять смертию на случай, коли би не заплатили жадного податку.

В Ґевґелї коло Солуня якийсь Болгарин хотїв виконати динамітовий атентат на почтовий будинок. Атентат ударемнено, а Болгарина арештовано.

В Царгородї полїция хотїла арештувати на улици недалеко отоманьского банку прилично одїтого Болгарина. Коли его полїцай задержав, арештований витягнув револьвер, стрілив і зачав утїкати. Полїцай зачав гнати і стріляти за ним з револьвера, але поткнувсь ся і упав, а Болгарин утїк.

Австрийский амбасадор в Царгородї одержав з Софії вість, що перебрані Болгари виїхали з Софії до Царгороду і забрали з собою велику скількість динаміту.

Болгарска телеґрафічна аґенция заперечує вість, що в монастирі Рільо фабрикують динамітові бомби і що болгарске війско підпирає македоньских повстанців.

Справи австрийскі.

Намісниківска кріза.

Glos Narodu доносить з Відня, що ґр. Андрей Потоцкий вже так, як би згодив ся принятя гідність намісника. Потоцкий мав лиш вимовити собі право выбору урядників, котрі мають з ним безпосередно зносити ся і в праці ему помагати. Будучий намісник застеріг собі також право подання до емеритури тих старостів, котримн старі лїта не позволяють енерґічно сповнятя уряду. — Така поголоска кружила в парляментарних кругах.

Słowo Polskie доносить, що до підкопаня становища Пінїньского у Відни сильно причинив ся ґенерал Гальґочи. Командант перемиского корпусу „інтриґував“ против Пінїньского, заявляючи, що тепер не може ручити за удачу мобілїзациї в Галичинї. „Інтриґа“ Гальґочого — коли донесенє Słow-а правдиве — доказує, що Гальґочи добре пізнав галицку адміністрацию.

Польща на Буковинї.

П. Николай Василько і тов. внесли інтерпеляцию до міністра зелїзниць в справі безправного уживаня польскої мови як урядової в буковиньскій части станиславівскої дирекциї зелїзниць — Як відомо, Буковина домагаєть ся вже від довшого часу відлученя від станиславівскої дирекциї зелїзниць, яка веде управу буковиньских зелїзниць в польскім духу і тільки в галицких інтересах. До сего, що вже знає міністерство зелїзниць із добре умотивованих скарг буковиньского сойму і послів в парляментї, як також із ухвал зелїзничої ради, додають інтерпеляції ще ось що: на Буковинї є краєвими мовами: мови руска, румуньска і нїмецка. Мимо сего імпоруєть ся до Буковини велике число польских зелїзничих урядників, так що на поли зелїзничої управи польска мова стала майже урядовою. Станиславівска зелїзнича дирекция хоче однак, як здаєть ся, зробити польску мову урядовою на Буковинї і каже навіть карти їзди для буковиньских лїній друковати в польскій мові. Так одному подорожному видано дня 15 цьвітня с. р. карти їзди на лїнії Чернівці-Ічкани друковану в двох бесїдах. Інтерпеляциї є в спромозї доручити сей білет міністрови в оригіналї. — Підписані ставлять до міністра зелїзниць запитаня: 1. що задумує зробити его екселенция, щоби державний розпорядок станиславівскої дирекциї зміняти і зганяти? 2. коли задумує Ваша екселенция сповнити умотивоване домаганє Буковини що-до устроєня особної зелїзничої дирекциї?

ТЕЛЄҐРАМИ.

Погром Сомалїв.

Аден. Муляг, котрий в цьвітни занищив був один анґлїйский віддїл, ударив коло Гуляді на анґлїйске війско, але его побито. Страти по обох сторонах великі.

Хорватскі розруси.

Загреб. В повіті Коруз поновили ся хлопскі розруси. Арештовано маршалка повіту і пароха в Ґльобові під закидом підбурюваня до бунту.

Вільгельм II. в Римі.

Берлин. Візита Більова у кардинала Рамполї не мала успіху, якого надіяв ся нїмецкий кандлер. Більов старав ся уискати протекторат Нїмеччини над христіянами на Сходї спеціяльно в Єрусалимі. Кардинал Рамполя не згодив ся на се жаданє.

Австрийский цукор.

Відень. Австрийске правительство вислало до Лондона спеціяльних делеґатів, котрі мають вияснити Анґлії, що континґентова система нїчим не нарушує засад бруксельскої конвенциї.

Драйфус.

Париж. Вчерашна рада міністрів заявила, що не має причини займатись дальше справою Драйфуса. Ся справа спочиває в руках міністра війни.

Манджурия.

Пекін. Заступник Росиї зложив заяву з запереченєм поголосок, що Росия кує плани атентату на Манджурию. Росийский посол заперечив поголоски розсївані анґлїйскими дневниками, що Росия має плани нарушеня інтеґральности Манджурії і що ставить условія суперечні з вимогами евакуациї сего краю. Представлені Росиею условія суть конечні для оборони росийских інтересів.

Балкан.

Солунь. Увязнено всїх учителїв в болгарских ґімназиях, котрі кермують цїлим рухом Урядники старають ся привернути спокій.

Відень. На постанову инших держав, аби до Солуня не висилати кораблїв, вилинув фактъ, що поява австро-угорскої ескадри мала намірений успіх і успокоїла чужинців по послїдних динамітових атентатах.

Царгород. Вісти о нових мобілїзациях з причини подій в Солуни суть неправдиві. В першій хвили по одержаню вісти о атентатах взяли під розвагу евентуальність мобілїзациї 2 і 3 корпусу в Солуни і Адріянополи, але не ухвалено того. Вісти о різні між Болгарами суть неправдиві.

Скандали в церкві.

Відень. Кружок сьвящеників вніс до кардинала Рамполї скаргу против архиепископа Кона за се, що він старав ся сьвященика Стерналя намовити до нарушеня тайни сповіди через видане імени автора, укриваючого ся під псевдонїмом „Ректус“. Позовники наводять докази на свій закид.

Намісниківска кріза.

Відень. N. fr. Presse доносить, що д-р Кербер вчера знов конферував з ґр. А. Потоцким. Розвязаня намісниківскої кризи треба надіятись в найблизших днях. У цїсаря Потоцкий еще не був. Потоцкий має ся годити на обняте уряду намісника, але ставить рїжні условія що спиняє переговори.

Борба з конґреґациями.

Париж. Домінїкани, Францішкани і Капуцини внесли подане о авторизацию яко нові конґреґациї з обмеженєм своєї дїяльности яко заграничні місиї. Сеї просьби о авторизацию їх заграничних місий еще не взято під розвагу, бо они не одержали еще жаданого законом епископского потвердженя.

Нансі. З поручення правительства виконано домашну ревізию у монахів. З тої причини прийшли до забурень. Кількох жандармів і одну жінку ранено. Жандарми усунули збудовані товпою барикади.

НОВИНКИ.

— **Львівска повітова орґанїзация** взиває всїх громадских мужів довіря на довірочну нараду 15-ого мая с. р. (в пятницю) о год. ½ 1-ої, у Львові.

— **Нельоґічне розпорядженє** оповіщено недавно у всїх зелїзничих дирекциях, отже і галицких, підписане не міністром Віттеком, але секцийним шефом Гардтом. Поставлене оно, що при іменованю зелїзничих функціонарів, від котрих вимагає ся укінченя реальної школи, відкидати належить з гори таких кандидатів, котрі складали матуру як екстерністи. Згадане розпорядженє представляє цїлий ряд суперечностий і неконсеквенций. Передовсїм суперечить оно видавній зелїзничим міністерством „праґматицї службовій“, котра вимагає від кандидата лише сьвідоцтва з укінченої ґімназиї або реальної школи, отже зовсїм не зазначує, чи се має бути сьвідоцтво звичайного ученика, чи екстерніста. Дальше суперечить тото розпорядженє виданому перед трема роками спеціяльному розпорядженю, де зазначено, що іспит зрілости сам для себе, без доказу учащаня до школи, являєсь достаточним сьвідоцтвом укінченя середної школи. Замітити годить ся, що сама „праґматика службова“ містить в собі суперечность, бо коли в §. 6, точка (в) сказано, що відбирає ся правосильність матурі, отже іспитови державному, то рівночасно точка (в) того самого параґрафу зрікає, що до зелїзничої служби можуть бути припущені кандидати, котрі мають лише т. зв. Intelligenzprüfung! Сходить отже на те, що без кандидат укінченої середної школи, але зі зложеним іспитом уздібненя до однорічної служби військової, має перщенство перед кандидатом, що хоч не ходив до школи але зложив іспит зрілости!

— **Народні учителї а державна служба.** Міністерство просьвіти звернуло ся до всїх инших міністерств з просьбою о виданє своїм підчиненим урядам поручена, щоби на будуче не принимали нїякого постійного учителя, старшого або молодшого, постійно до державної служби, заким той не викаже ся, що від шкільної служби увільнено его належито, зглядно, щоби такому учителеви лише під таким услівем прирікано принятє до державної служби, скоро в відповіднім реченци сей доказ предложить. Від провізоричних учителїв треба в такім случаю вимагати лише доказу, що шкільна власть окружна є о виступленю кандидата з учительской служби вже повідомлена. Дальше звернуло міністерство просьвіти особлившу увагу на се, що особи учительского стану, котрі в часї науки в семинарії побирали державні стипендиї, мають перед принятем до иншої служби виказатись, що вже не є більше обовязані оставати в учительскій службі або що побрані стипендиї звернули.

— **Гакатистична дурійка.** З Ґзуполя доносять, що між тамошними міщанами виступили досить підозрілі симптоми польскої гакатистичної дурійки. Наслухавшись проповідий польских шовінїстів, голошених тепер зі всїх усюдів на тему ратованя загрожених „кресуф“, деякі міщани урадили, уживати між собою лише польскої мови, а якби котрий заговорив слово по руски, на того установили 1 крайцар кари. Цїкава річ, що до тої умови приступили не лише латинники, але й кількох руских хрунів. Можна собі уявити, що то за польска мова виходить тепер з уст людий, котрі говорили доси лише по руски, а по польски, так латинники як і Русини, не второпають нї в зуб. Каса тих бідних ґзупольских „вшехполяків“ зросте мабуть дуже скоро в капітали. Та хаба навіть д-р Козловский не брав би таких добровільних охотників будованя Польщі на серіо, і ми певні, що самі ґзупільскі міщани пізнають, що роблять дурницю, та остануть тим, чим були доси, т. є. Русинами. — *Г. К.*

— **Огнї.** Пишуть нам з Роздолу: В недїлю 3 с. м. около 5. годины по полудни вибух при легкім полуднево-східнім вітрі пожар в місточку, в домі жида кравця, як кажуть з зелїзка до прасованя, і знищив до вечера цїлу часть міста, т. є. до 60 домів жидівских і 8 христіяньских; з сих були два обезпечені на малу суму. З жидівских не знати докладно, кілько було обезпечених. Згоріла достарынна біжниця (600 лїт) деревляна до тла і пазня жидівска. Загрожений був кляштор Кармелїтів і костел, але здемольовано перед кляштором три доми і тим способом огонь в тій части спинено. В другім напрямі огонь дійшов аж до поля. Ратунку не було майже нїякого, бо в цїлім містї нема нї одної студні, і жиди розвозять по цїлім містї воду зі ставу, продаючи 2 коновки по 2 сотики. Такою водою миємо ся, перемо в ній, варимо страву і пємо ії. Є то другий пожар в короткім часї, — (в вересни м. року.) Може би при тій нагодї староство чи рада повітова вглянула в нашу біду і зарядила викопати кілька керниць! — В Кукизові, львівского повіта, вибух в стрісї одного господарских загород, між ними 50 мешкальних. Близько 400 осіб остало без даху і хлїба.

— **Загальні збори галицкої щадниці у Львові** відбудуть ся в суботу, дня 9. с. м. о год. 10. перед полуднем. На порядку дневнім: звіт із замкненя рахунків за р. 1902 (референт — п. Евген Пирожиньский).

— **Через ґрунт.** Страшного злочину допустила ся в Гусятинї Явдоха Качор, котра зі своїми обома синами, 23-лїтним Гриньком і 18-лїтним Йосифом убила найстаршого 25-лїтного Стефана. Той послїдний сварив ся з матїрю та братами заєдно о ґрунт, на-

слїдком чого она постановила его позбути ся, зробивши ему смерть. Убійників арештовано.

— **З Бережан.** В неділю дня 17 мая о год. 6½ вечером в великій сали „Надії“ говорити буде проф. Томашівский про „Панщинуівї скасованє“. Виклад сей призначений є для міщан бережаньских і для селян поблизькии сїл, як Посухів, Баранівка, Лїсники, Рай, Лапшин, Гиновичі і инші. Вступ 20 с., для селян і міщан даром.

— **З Яворова:** У нас в Яворові, при дорозї на греблю є хата, дах єї підпертий стовпами, вхід до хати з надвору неприємний. В тій хатї мешкає жид кравець, а такий кравець, що сторони відрікають ся своєї працї. Тому жидкови повіряючь Вч. отцї роботи коштовні. Відбирають з направи гірший як дали, бо він партачить, брудить, а таку роботу я бачив недавно. Фелони, епитрахилї і инші річи дають Всч. отцї до поправи або обнови. А суть в Яворові пані, що таньше, совіснійше виконали би ті роботи. І так о. Максимович з Прильбиць і о. Лев з Бортятич дають тому жидови роботи. — *Люди Мисліте.*

— **З Чорткова** пишуть нам: Дня 10 мая 1903 о годинї 4 по обідї відбуде ся съвяточне отворене торговлї читальняної і трох філій той-ж в Чорткові, а о годинї 7½ вечером представлене при ласкавій співучасти Вп. Пані К. Рубчакової, артистки львівского народного руского театру. Відограним буде: „Наталка Полтавка“ комедіо-оперета в 3-ох відслонах Івана Котляревского. Цїни місць: Крісло перворядне 2 К, другорядне 1 К, вступ на салю 40 сот., для селян читальників 20 сот. Чистай дохід призначений на торговлю читальняну. З попереднього представленя, котре відбуло ся 5 цьвітня с. р., припало на торговлю чит. 80 К, за котрі видїл чит. шле бувшим учасникам руске Спасибіг, як також упрашає всїх Русинок і Русинів місцевих і замісцевих о численну участь. — *Видїл.*

— **Відзначеня в шкільництві.** Міністер віроісповідань і просьвіти надав: Іванови Адамчикови, управителеви 5-клясової школи мужеской в Раві, Юриеви Михаловскому, управителеви 4-клясової школи в Мізуни і Івановi Роґальскому, управителеви 4 клясової школи в Настасові, за їх довголїтну і успішну працю титул директора.

— **За уведенє жидівки.** Краківский суд увільнив Йосифа Тайєрлього, котрий дня 10. мая 1901 увів 19 лїтну доньку шинкаря Розалію Фростіґ і умістив її в однім з краківских монастирів, де мала вихрестити ся і відтак вийти за Тайєрлього замуж. Против того вироку вніс прокуратор відклик, наслїдком чого онодї відбула ся розправа перед трибуналом касацийним. Трибунал узгляднив відклик і засудив Тайєрлього на місяць вязниці.

— **Випадок на зелїзници.** Дирекция держ. зелїзниць в Станиславові доносить, що на шляху Чортків-Залїщики межи стацийми Торским а Ворволинцями усунув ся насип і через те здержано на тій части товаровий рух д. 4. с. м. імовірно на 10 днїв. Рух особовий і пакунковий буде відбувати ся при поїздах ч. 3656. і 3657. так що подорожні мусять пересїдати ся а пакунки буде перевозити ся. Поїзди ч. 3654. і 3660. аж до направи насипу будуть ходити лише межи Чортковом а Тлустим.

— **Дитина кн. Люїзи.** В домовій каплици віллї Тоскана в Лїндав відбули ся вчера вечером хрестини новонародженої доньки кн. Люїзи. Одержала она імена: Анна, Моніка, Зофія. Кумою була вел. кн. Тосканьска, мати кн. Люїзи. Новоавроджену доньку узнав вже королївский двір в Дрездні своїм потомком. В тій цїли приїхав до Лїндав спецыяльний комісар саксоньского двора. Виправу для дитини прислав саксоньский двір з Дрездна. Куплена свого часу кн. Люїзою та Жіроном в Ментонї дорога колиска з богатим білем находить ся доси в готели в Женеві і нїхто не хоче відобрати, мимо кількоразових візвань властителя готелю. На основі приватного порозуміня між кн. Люїзою а королем Юриєм новонароджену дитину відвезе ся вже по 6 тиждних на королївский двір до Дрездна.

— **Український мілїонер,** Н. Терещенко, прокотрого смерть була недавно звістка, полишив поверх 30 мілїонів рублїв майна. Спадковий податок від того майна виносить 500.000 рублїв. Небіщик записав его своєму старшому синови І. Терещенкови з порученем, щоби він яко головний наслїдник дав звісні суми другим дїтям покійного і притім роздав рїжні суми на добродїйні і культурні цїли. Та скоро по смерти Н. Терещенка помер також головний его наслїдник І. Терещенко і тепер прийдесь платити від спадщини новий податок, позаяк перейде воно на внуків мілїонера.

— **Військова музика** буде грати в місяци маю: дня 7. перед намісництвом, 12. в стрийскім парку, 14 в язуіцкім городі, 19 перед будинком корпусної команди, 22 перед намісництвом, 28 на Замковій горі.

— **Дрібні вісти.** Намісництво удїлило для погорільців села Любіня вел. 3000 К а місточка Роздола 1000 К запомоги. — Президент міста Львова д-р Малаховский і Казімір ґр. Баденї виїхали до Карльсбаду на кількатижневе лїченє. — У Львові ходить поголоска, що о. д-ра Тита Мишковского іменовано *професором* на богословскім виділї львівского університету. — Головну сторожницю військову (Hauptwache) у Львові перенесено з площі св. Духа до т. зв. „файєрпікети“ при ул. Чернецкого на два місяці, в котрім то часї будинок при площи св. Духа буде основно відновлений. — В Золочеві повісила ся 20 лїтна Мария Броніцка з причини нещасливої любови. — В Кобіжниї під Краковом молодий парубок Михайло Виц пробив ножем свого суперника в любови Яна Салямона, так що сей погиб на місци. — Бурмістром міста Тернополя вибрано одноголосно п. Людвика Пунчерта, дотеперішного віцебурмістра. — Бурмістром міста Заліщик вибрано окружного лїкаря д ра Ізидора Блютрайха. — В Станиславові відобрала собі житє кинувши ся в приступі божевільности до керниці, Антонина Литинська, донька емер. ґеометра евіденцийвого.

Померли:

— **Альбин Лев Долиньский,** інжинер, старший комісар будови ц. к. державних зелїзниць, упокоїв ся в Кракові дня 4 мая с. р. проживши 64 лїт. Похорони відбули ся в середу. Вічная ему память!

Послїдні вісти.

Відень. Намісником іменований ґр. Андрей Потоцкий.

Шекспірів фонд.

В одній з найсьвіжійших книжок У. Р. Видавничої Спілки у Львові, іменно при перекладї Шекспірової драми „Міра за міру“ находимо цїкаву статю д-ра Франка про плян видання всїх творів ґенїяльного драматурґа та про „Шекспірів фонд“, який заснував ся в тій цїли у Видавничій спілцї. З огляду на се, що видання тої ж Спілки не розходять ся між нашою публикою в числї, *якого можна-б від неї надїяти ся*, з другої знов сторони на інтересні дані, які виявляє згадана статя в справі так важній для розвою нашого письменьства, було-б не від річи, щоби і ширший загал дізнав ся дещо про заходи присвоєня тому-ж письменьству архитворів великого анґлїйского поета, і тому перепечатуємо ту статю в нашій часописи. Др Франко пише ось-що:

З виданєм драми „Міра за міру“ кінчамо ряд перекладів із Шекспіра, доконаних Куліґом. Тих 10 драм, які ми отсе опублїкували, та ще ті три (Отелльо, Троїль і Кресида і Комедія помилок), які опублїкував сам Куліґ за свойого житя в однім томі, отсе і все, що маємо поки що перекладене на нашу мову з творів безсмертного Британца — не числячи декількох сонетів. На жаль, ті переклади явили ся у нас якось не в пору. Перший том, виданий самим Куліґом у Львові в р. 1881, зробив якесь неприємне вражінє, по части задля деяких екстравaґанцій перекладу, по части загалом задля непочесної ролї, яку тодї взяв ся був грати Куліґ у нашому полїтичному жатю. При тім Куліґ знеохочений полїтикою незабаром по надрукованю того тому виїхав із Австриї, лишивши всї свої наклады, в тім числї й Шекспіра, „у схованцї“ в якогось нїкому з Русинів незнайомого Поляка, де ті книжки перележали в паках 10 лїт, поки по його смерти не продано їх на лїцітациї книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка, в якій вони й доси лежать неразпродані. Скільки знаємо, Куліґ у 1881 роцї приїхав був до Львова спецыяльно з тою метою, щоб видати повний переклад Шекспіра; на се якийсь український патріот дав був йому гроші — чутка йшла, що 6000 рублїв. Та по дорозї до тої мети Куліґови трапилась оказия — його підійшли *польські пани робити руcько-польску* згоду (без Русинів!). На сю пробу, на „Хуторну поезию“, „Крашанку“ (два видання які на що не потрібні) та на два так само безцїльні видання брошури „Die Vergewaltigung des Basilianerordens“ Куліґ видав усї гроші і вернув ся без нїчого на Україну. Мабуть невдача з виданєм першого тому Шекспіра знеохотила його перекладати далї Шекспіра по за ті 10 драм, які у нього були готові. І треба було ще несповна 20 лїт, поки ті його переклади побачили сьвіт божий. Завдяки щедрости одного добродія У країнця зложено лїтом 1899 р. на руки підписаного 1000 ґульденів на видане Куліґових перекладів із Шекспіра, а швидко по тім я одержав із Київа копії з Куліґового автоґрафу всїх 10 драм. Київські земляки поручили мені допильнувати видання і на мою пропозицию згодили ся поручити економічний і грошевий бік як також розпродажу книжок заснованій недавно перед тим „Українсько-руській Видавничій Спілцї“ з тим, щоб рахунок доходів і видатків *сього* видання був ведений окремо, а по надрукованю всїх драм та по покритю коштів друку чистий дохід мав утворити Шекспірів фонд, що в завідуваню Видавничої Спілки мав вживати ся на публїкованє українських перекладів дальших творів Шекспіра, а також иньших класичних творів чужих літератур. Чистий дохід, який виливати ме до Шекспірового фонду, творить ся з доходу розпродажі книжок по відшибненю 40% на користь У. Р. Видавничої Спілки на покритє коштів адмінїстрациї та маґазину.

Протягом друкованя сих перекладів прислано було на засновок сього фонду ще 2000 зр. Про стан доходів і видатків Шекспірового фонду на конець 1902 р. дає понятє рахунок, долучений на кінцї отсеї предмови. Що до редакцийного боку я поклав умову — перед друком порівнати Куліґів переклад з оріґіналом, пододавати де треба пояснена, а до кождої драми додати оріентацийну студийку, в якій би було популярним способом сказано все потрібне для її зрозуміня й оцїнки на основі найновійших критичних та літературно-історичних дослїдів. Київські земляки згодились на се, та що в Київі не знайшось нїкого хтоб мав час і охоту занятн ся сею не легкою працею, то *прийшлось мені взяти її на свої плечі*, хоча я й признав ся землякам, що спецыяльної підготови для такої роботи в мене нема, часу зайвого ще менше, тай ученого апарату під руками дуже обмаль. Та дарма, arme Leute kochen mit Wasser, як каже Німець; я згадав при тім слова проф. В. В. Антоновича, який колись простою, загальнозвісною приповідкою „Не сьвяті горшки лїплять“ більше заохотив мене до наукової працї, нїж иньші вчені своїми осторогами або сердитими пророкованями: „понаписуєте дурниць“. І тепер скінчивши вложену на мене *земляками працю я з чистим сумлїнєм* можу сказати, що хоч і які-б були в деталях хиби моєї редакцийної роботи, все таки воно лїпше, що Куліґові переклади Шекспірових драм вийшли в такім одязї, нїж коли б були вийшли зовсїм голі, так як перші три, що їх опублїкував сам Куліґ.*)

Правда, пора, в якій вийшли отсї переклади нашою мовою, знов показала ся мало відповідною для популярности Шекспіра. Переклад друкований у Галичинї був eo ipso заборонений для Росиї і не міг піти туди. А в Галичинї старші ґенерациї малочисленної інтеліґенциї заняті переважно полїтичною боротьбою за істнованє; для простого народа, для читалень Шекспір — за тяжка страва, а серед молодїжи, особливо університетскої, панувала в 1900 році горячка декадентизму. Пшибишевщина доведжена вераз до карикатури. „Охота комусь друкувати такого старого дурня, як Шекспір — тепер, коли маємо в руках твори Пшибишевского!“ Такими словами один із тодїшних провідників руської молодїжи повитав *прилюдно* появу „Гамлета“. Не дивно, що адмінїстрация Видавн. Спілки жалує ся, що „Шекспір не йде“.

Та я надїюсь, що він таки піде. Його творя, обчислені не на однодневу моду, будуть і в українській мові робити свій вплив — повільно, але певно. Чи швидко наш „Шекспірів фонд“ дійде до того, що буде міг розвинути інтензивнїйшу дїяльність — не знаю. На разї його коштом жде видання ще один Куліґів переклад — Байронового Чайльд Гарольда, якого повний автоґраф за посередництвом проф. Пулюя прислала нам ласкаво вдова покійного письменника, Вповн. Пані Ганна Барвінок. Сей твір буде видавний ще протягом отсього року.

Було-б пожадано, щоб земляки ваші з усїх частин України звернули увагу на істнованє Шекспірового фонду в зарядї львівскої Р. У. Вид. Спілки і старали ся по змозї підпирати його. Добрі переклади великих творів чужих літератур мають велику вагу для розвою кождої національної літератури. З принагідних звісток довідуємо ся, що тут і там сей або той письменник богато працював над такими перекладами, вкладав у них немало працї і полишив їх у рукописах задля недостачі громадскої принуки тай відповідного місця й засобу для їх опублїкованя. „Кіевская Старина“ з кінцем 1902 р. подала звістку про цїлу купу перекладів пок. А. Навроцького, одного з членів Кирило-Методиевого Братства; там між иньшими мають ся повні переклади Іліяди, Одиссеї, майже всього „Оссіяна“, богато дечого з Байрона, Міцкевича, Шіллера і т. н. Подібних праць знайшлось би не мало й де инде (що робить ся з письменьскою спадщиною Василя Мови?). „Шекспірів фонд“ повинен бути центром таких публїкацій. І хоча тепер, вложивши весь призначений для нього капітал у видане Шекспірових драм, він увязнений весь у книжках, яких продажа поки що йде дуже туго, то все таки і з доходів продажі і при невеличкій постороннїй *запомозї він може далї сповняти* свою функцию публїкованя нових перекладів.

Подрібний рахунок „Шекспірового фонду“ пропускаємо. Зазначуємо лише, що з порівнаня доходів з видатками показує ся, що У. Р. Вид. Спілки мусїла до видання остатньої драми доложити 348·10 К, які зрештою по троха вирівнюють ся приходом із книжок розпроданих від половини 1901 р., котрих спецыяльні рахунки доси ще не викінчені. Таким робом у даній хвилї весь фонд увязнений у книжках, яких рахунок показує його дїйсний стан.

Ч.	Титул	Друковано прим.	31 груд. 1902 В маґаз.	Продано	Ціна прод.
1.	Гамлет . . .	1000	558	442	1·80
2.	Приборкана строптуха	1000	661	339	1·40
3.	Макбет . . .	1000	693	307	1·60
4.	Коріолян . . .	1000	716	284	1·80
5.	Юлій Цезар . .	1200	970	230	1·60
6.	Антоній і Клеопатра	1200	937	263	1·80
7.	Богато галасу з нечевля . . .	1000	783	217	1·60
8.	Ромео і Джульєта .	1000	869	171	1·80
9.	Король Лїр . .	1000	834	166	1·80
10.	Міра за міру . .	1000	1000	—	1·50

Із сього рахунка виходить, що коштом „Шекспірового фонду“ опублїковано доси 10.400 екземплярів драм, із яких розійшло ся 2379, а в маґазинї Спілки лежить 8.021 примірників. З огляду, що книжки йдуть слабо, маґазин і адмінїстрация вимагають деякого кошту, хоча в Спілцї сей кошт і мінїмальний, а головно при продажі книгарям приходить ся робити значні рабати (20—25 і вище від ста), реальна продажна вартість екземпляра являєть ся значно низшою від номінальної. Числячи пересічно по 1 К, за екземпляр ми мали би можність надїяти ся, що з розпродажі всього надрукованого запасу вийшло би, по відшибненю 40% чистої виручки для Спілки, для Шекспірового фонду 6.240 К, отже чисто сума вложена в наклад. Залежить тілько від того, аби сей наклад як найшвидше розійшов ся, бож розуміть ся, що чим довше книжка лежить, тим більші кошти її маґазинованя й адмінїстрациї, і значить, тим менша її реальна вартість.

*) Завважу, що й Куліш почував потребу якихось пояснюючих студій до Шекспірових драм, але не обзнайомлений зовсїм із відповідною літературою взяв був до рук застарілу тепер книжку Гервінуса і переклав із неї одну частину, на оказ, „Як великою цїнують Німці Шекспіра“. Руконис Куліґового перекладу сього уступу з його увагами мають ся в моїх руках.

Переписка Адміністрації.

Ви. І. Ми. в Бі. За II. квартал *прийде* ще 2 К, бо в 1 кварталї зложено лиш 6 К. — К. Ма. в Гр. Тепер зістало на 3 квартал 4 К. — В. Ле. в Зв. До кінця червня ще 7 К. — Я. Ма. в Га. До кінця цьвітня прийде нам ще 11 К. 40 с. — А. Шм. в По. За 2 кварт. ще 4 К. — Ж. Ле. в Ка. стр. Одержано по конец мая. — С. Ду. в Ду. До кінця червня прийде нам ще 2 К. 40 с. — В. Кі. в Жа. Тепер *вплачено* за март. — І. Ви. в Ше. Тепер заплачено до кінця вересня. — С. Ли. в Ко. Тепер заплачено до кінця червня. — А. Св. в Ко. Тепер За цьвітень а не май. — О. На. в Ів. Тепер заплавено лиш по конец цьвітня. — Р. Пр. в Пе. Тепер *заплачено лиш до кінця марта.* — Ан. Ма. в Пе. Тепер вплачено лиш до кінця цьвітня. — В. Ча. в Са. ст. Тепер вплачено лиш до кінця листопада. — Ф. Ог. в Си. Одержано за II. кв. — Ю. Гі. в Пл. Заплачено до кінця червня. — Ск. в За. До кінця червня прийде нам ще 2 К. 80 с. —

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголїтний лїкар клінічний і заведення лїчничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт'в ч. І., II. пов.** (Народний Дім).

609 5—7

Нотар в Рожнітові

пошукує кандидата рутинованого в спірнім біглого зараз. 502 2—3

Др Андрій Кос

адвокат в Калушим

пошукує рутинованого соліцитатора.

Упрашає ся о письменні зголошеня з датами що до віку, стану, дотеперішнього занятя і жаданої платні. 385 2—3

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінна у Львові.

Оптичний інститут

Оптика і Механіка у Львові площа Галицка ч. 2 против Банку Гіпотечного (в кам'яницях давнїй Галицкої)

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших:

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсфедери, кошики міркі, лїнії мікрометри і т. п.

Управителем дотеперішнім.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·51, 9·50*.
З Рашева 10·25
З Підволочиськ (на головний двірець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·40* (на гол. двір 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·41, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17·5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17·5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 13/9 в буднї), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомыт: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 3·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з голов. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·33, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзца, Рави рус., Сокаля: 9·45, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·31*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в буднї дні а від 1/5 до 30/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·04* (від 17·5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомыт: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечором до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середно-европейский час скорший від львівского о 36 мінут (2-ге год. пізня середно-евр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Краєцкого ч. 5.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деінде, *а іменно:*

КОВДРИ на новіяній ваті по 3·5, 4·5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повищих цін.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, новіяні і сатином по 16, 18, 22, 24; шовково-оксамітні по 24, 25, 28 до 30 зр. **Матераци** часто подосінні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матераци з морської ростини по 6·50, 7, 8 до 10 зр. — Матераци пружинові сінники, подушки підшенки, простирала і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відчищує піряні подушки цілковито по 80 кр. за 1 кгр. — Лише 2 зр. коштує переробление матераців з 8 подушок. Дреліхи на матераци метр по 50, 60, 70, 80 кр. 90 кр. до 1·20. — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 9 10

ЛІСНІ і СОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

як також

РІЗНОРОДНІ ЛІСОВІ НАСІННЯ

Гр. Тадея Лубєньского

в Засові

п. Ісоо зелїзнича стация Чорна

поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджування алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цїнах. 192 7–7

Цїнник оплатно і відворотно.

І. Свобода і І. Писарский

дім торговельно-комісовий і аґенцийний у Львові, Сикстуска 58а

Поручають П. Т. Духовеньству, торговлям і купцям свої першорядні вина всяких ґатунків, руми краєві і заграничні, коняки французки і угорські, гербату фірми Трау, смалець, угорску солонину, корки, капсулки до фляшок, папір до пакованя „Patria“, каву солодову і Какао солодове „Maltosyna“ (найновше, найдешевше і найлучше средство споживче для всїх, а іменно для малокровних і малолїтних), грибки краяні чеські, до вареня як сьвіжі, есенциї і соки до лїкерів і горівок і т. д. і цитри автоматичні „Chordophon“, самограючі інструменти сальонові в рїжних цїнах. 161 24–2.

Клименти Федунь

переплетникъ бібліотека ц. к. львівск. університету

поручає

свої художественні і галантерийні заведенє

у Львові ул. Валова ч. 23. 366

Виконує ся всякі роботи, належачі переплету. Служебникові, Требникові, Халитовникові, ноутовичних книгъ Акафистникові, Канонникові, Апостольскихъ книгъ по уміренних цінахъ.

Історія Руси-України в образах.

Композиції Е. Турбацкого.

СЕРПЯ І. 1) Княгиня Ольга палить голубами місто деревляньске Іскоростень 2) Проба сили передъ Галицкимъ княземъ Ярославомъ Осмомыслом. 3) Осліплена князя Василька Ростиславича. 4) Татари на Русь 1 24 р. 5. Князь Лев по ідитель У рів під Дряшевом 6) Александер Чертория ський і козак Скобейко убивае князя Жигмонта

Ціна І. серії 60 сот. franco.

Купцям при більших закупнах чималий рабат.

Поручає

АНТИКВАРНЯ ҐРУНДА

Львів, Театральна ч. 16. 41 2—3

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНІСТЕР** дім „Просьвіти“

одиноке руске товариство асекурацийке засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товариствї відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечатися тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить 838.364 к. і всї уміщені в цїнних пап. пупіляри.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 31

ОГОЛОШЕНЄ.

II. Загальні Збори членів

„Повітового товариства кредитового“,

стов. зареєстрованого з обм. порукою в Немирові відбудуть ся дня 21 мая 1903 о 2 ій год. по полудни в льокали читальнї „Просьвіти“ в Немирові з програмою:

I. Відчитане протоколу з І-их загальних зборів;

II. Звіт за II-ий адмінїстрацийний (1902) рік з заключеним рахунків і з маєтковим білянсом за 1902 р.;

III. Вибір двох членів до Надзираючої Ради;

IV. Внесенє Надзираючої Ради що до розділу зиску за 1902 р.;

V. Інтерпеляциї і внесенн членів.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

О. Ем. Гриневецкий голова — *Николай Голїян* секретар.

217 1—1

Андрій Паращак (Андрій Верховинець) зволить подати мені свою адресу. *Сенько Шпіцер*, богослов, ул. Коперника 36, у Львові. 311 1—1

Дяк 31 лїт, тверезий, аґент „Дністра“ з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян п. в Русові. Снятин. 286 —6

Дяк іспитований, але з дуже добрим голосом, маючий вправу в заложеню хорального співу з нот, найде зараз незлу посаду в Звенигородї коло Бучача. Єслиб кандидат умів при тім провадити господарку, получивби за се отвітне винадгородженє від місцевого пароха о. К. Любовича. 219 2 3

СЬВІЖІ ШПАРАҐИ

знаної породи

кільо почавши від 70 сот., як до грубости, висилає „*Торгов. огород. і фабрика консервів в Любачи королївскій*“ при шляху зелїзн. Львів-Белзець. 316 1 1

КАРОЛЬ ЯВОРСКИЙ

Львів, ул Батория ч. 20

поручає свій

СКЛАД і РОБІТНЮ ОБУВИ

дамскої, мужескої і дитинячої

705 *по цінах уміренних.* 25 2

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручав

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohn'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

59 41 15

Прошу читати!

Необходимі для кождого дому є 3 пари мужескої жіночої і хлопячої або дівчачої обуви. Підошва прибита добре кілочками, робота дуже тревала. Всї три пари обуви за 3 зр. з гори а за 3·50 зр. за пересїпатою достьвляє рукодїльня

A. Zweig, Краків.

При замовленях пожадана міра в центиметрах. Невідповідний товар вимінюєсь або звертаєсь за него гроші.

9 2—8

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Черновцях вийшли досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.

2. Г. Яблочков: Сільска Умеледька“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Ціна 6 сот.

3. І. Семанюк, (Марка Черемшина) „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 50 сот.

4. Теод. т. Галіп: „Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницький: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Деся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки неоправдені

Набувати можна всї книжки в Черновцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кадовища ч. 1; у Львові у обох руських книгарнях.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 143—7

Рільники і ґаздині! котрі хотять всього в господарстві дарести д глянути або тежкож і такі, котрих обовязок грамотне до неустанного ходженя на пр війсковї, листоноші, реставратора і їх помічників, а найбільше докучає їм біль в ногах і кожаї. Незвідне через меже випробоване средство **„Айсон“** неуване совершенно через натираня біль і умученє в членах **„Айсон“** служить ведлуг хоснно також і тим, которих свербять тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені части тіла через чіханя ребувають ніг сповідно не нарушаючи цілковито тіла через чіханя. Виселаю за побранем почтовим від 2 порцій: **Л. Еллїн аґропом**, ся Виселаю за побранем почтовим від 2 порцій: **Л. Еллїн аґропом**, **Львів-Підзамче**, або **Дрогуерия п. Юлїюша Попеля** маїстра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 4—10

НАШІ ДЕШЕВІ ЦІНИ викликують СЕНЗАЦИЮ!

Тревалі **дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякировані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Ґетьманьска число

8

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренциї в наймоднїйших фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з складками пара **зр. 2·80,**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 6—20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Александер Борковский. Друк в фабр. Чернівецкої. З друкарні Інституту Стауропигійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 90. Львів, Четвер 24 Цьвітня (7 Мая) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кміньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухгтаб ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ. M. Dukes, 1. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямаций неопечатані вільні від оплати.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одного стовпця інсертову або за її місце, а з уступкою „За дослане" по 50 с. — Вказки і закладні оголошення числять ся по 30 с. від стовпця.

Інтерпеляция

пп. Романчука і тов. до президента міністрів, заразом управителя міністерства внутрішних справ, в справі самоволі повітового комісаря Яґосїньского з Гусятина в Галичині.

Галицкі адміністрацийні власти і їх орґани є невтомні в доскулюваню рускому населенію і в переслїдуваню его. При тім позволяють собі найбільшої самоволї, не зважаючи на законні постанови і розпорядження, особливо коли раз-пораз бачать, що найяркійша самоволя уходить їх товаришам безкарно. Отже недавно лучило ся в гусятиньскім повіті таке: [Тут розказано в інтерпеляциї пригоду о. Струминьского з Кончинець так, як її подано в „Дїлї", ч. 82 „Факт без коментарів"; дальше говорить ся в інтерпеляциї:]

Се поведенє гусятиньского староства чи то повітового комісаря Яґосїньского остає передовсїм в різкій суперечности з розпорядженями міністерства внутрішних справ з д. 20 грудня 1859 ч. 12466 (3) і з 4 липня 1860 ч. 2166 в), з розпорядженем цїлого міністерства з д. 5 червня 1869 ч. 2354 (§ 5) і з розпорядженем президиї галицкого намісництва з д. 11 червня 1869 ч. 3085 (2), після котрих то розпоряджень власти є обовязані, в урядових письмах до сторін, отже в полагодженях подань, у візваних і т. и. уживати рідної мови сторін, чи то тої мови, котрої сторони уживають в щоденнім житю. Після тих розпоряджень вже перше візване до руского сьвященика повинно було бути написане по руски, бож річ загально знана, що рідною мовою руского сьвященика є мова руска. Але староству мало було того одного нарушеня обовязуючих приписів і прав руского населеня; коли звернено его увагу на се нарушенє, оно повторило его ще яркійше. Ба вкінци допустило ся староство тої зухвалости, що руского сьвященика за те, що домагав ся лише свого безперечного права, велїв не тілько протизаконно але й осоромляюче доставити через жандарма. Розуміє ся само собою, що таке поведенє мусїло викликати велике заворушенє і обуренє межи цїлим руским населенем, а особливо межи руским духовеньством, бож таким чином виглядає, мов би руский народ був винятий з під права і виставлений на всяку самоволю зухвалого чи загорілого польского урядника. Длятого запитуємо:

1. Чи Ваша Екоц. схочете повітового комісаря Яґосїньского з Гусятина за те его поведенє потягнути до строгої одвічальности та раз уже дати приклад, щоби і инші галицкі адміністрацийні урядники погамували свою самоволю і противзаконне поведенє?

2 Чи Ваша Ексц. схочете пригадати галицким властям розпорядженя і приписи забезпечуючі Русинам їх язикові права, а особливо розпорядженя повисше наведені, та припоручити точно їх виконуване під загрозою кар?

3. Чи В. Ексц. готові видати острий приказ до галицких властий і правительственних орґанів, щоби раз уже перестали доскулювати рускому населеню самоволею і переслїдованем?

У Відни 28 цьвітня 1903. — *Романчук. Василь Яворский. Николай Василько. Д р Кос роль. Д р Кос. Августин Сегналь. Хоц. Фресль. Гибеш. Цінґер. Шумавр. Йосиф Ганіх. Ріґер. Кльофач. Брайтер*

Сю інтерпеляцию внесено д. 28 цьвітня а відчитано в палаті послів 1 мая с. р.

До істориї урядових переслїдувань за справу виходу руских селян на роботу до Прус.

[Письмо з Бережанщини.]

Як звісно читателям „Дїла" — була свого часу справа еміґрациї до Прус пору шена на сесиї війтів в старостві бережаньскім і тодї війт зі Стриганець замельдував в старостві, що я „записую" до Прус. Та справа (не знаю, яким чином) опинилась о суд і я дістав завізване до ц. к. суду бережаньского на 20. марта в цїли переслуханя і укараня мене за переступство §. 1. закона з 27. сїчня 1897 ч. 27. В. з. д. Позаяк я того дня не міг ставити ся до суду з ріжних причин, тому просив я відроченя реченця.

Нове завізване дістав я на 29. цьвітня. Замітне при сїм те, що коли на перший термін не покликувано нїяких сьвідків, то на другий термін дістало вже 10 сьвідків завізване. Були се переважно парубки, що зголошувались у мене до еміґрациї. Я на термін не поїхав, лише попросив д-ра Чайковского заступити мене і він се вчинив; за се складаю ему на сїм місци прилюдну подяку. Сьвідки зізнали, що я не занимав ся вербованем до еміґрациї, они самі знали про еміґрацию зі „Свободи", а що годї їм було кождому з-осібна відносити ся з сею справою до „Народного Комітету", тому они передали сю річ мені, бо я був до сего запрошений „Нар. Комітетом". При тім подали сьвідки перед судию всї дотичні числа „Свободи", де писано про еміґрацию, і лист з „Народного Комітету" до мене.

Судия Нївіньский не добачив в моїм поступку переступленя закона, тож і увільнив мене від вини й кари! І мої сьвідки вийшли добре на тім „інтересї", бо стали ся допоминати о „подорожне", і хотяй зразу судия не похочував сего їм признати, они не уступали і суд був приневоленний виплатити їм по 1 К, 34 с.

Д-р Кербер відповідаючи на інтерпеляцию п. Романчука в сїй справі заявив, що функціонар староства на сесиї війтівскій остерігав перед покутними аґентами. В такий спосіб в очах старости я був таким аґентом, коли так розлютив ся на мого війта а моя справа закінчилась аж в судї. Дальше (після слів д-ра Кербера) мав функціонар староства давати приятельскі вказівки війтам і еміґрантам (гл. 81 ч „Дїла"). Які се були приятельскі вказівки, можна пізнати бодай із сего, що мій війт (як і сусїдні) боїть ся тепер видати навіть книжку службову, хотяй би хто її і тут в краю потребував та й старає ся мати такі книжки у себе на складі.

Хотяй редакция „Свободи" в 16 числї в статї „Сам собі ворог" нарікає на байдужність наших селян, що не були готові до еміґрациї, хоч вже контракти прийшли, то я причину сего факту добачую якраз в тих урядових перепонах до еміґрациї. До мене зголосило ся було 30 охотників, однак по тій сесиї війтівскій і по обжалованю мене в судї всї махнули рукою і нїхто вже нї о книжки нї о пашпорти не старав ся. Характеристичне при сїм те, що пани усьміхали ся, коли почули о еміґрациї наших селян до Прус, а навіть були випадки, що не бороняли своїм „парубкам" покидати службу і нїбито вибиратись до Прус. Видко план був з гори добре укартований і хитро переведений: наші селяни до Прус не поїхали і будуть дальше у тих самих панів просити о заробок...

Додати ще мушу, що сим разом завізвання до суду доручувано на тиждень перед терміном, а не на пару годин, як се було підчас розправ страйкових. Але рускі завізвання дістав лиш я, а всї сьвідки дістали польскі.

о. Мих. Мосора.

Справи заграничні.

Балкан.

Софійскі дневники доносять, що на вчерашній кабінетовій нараді в Царгородї порішено вїйну. В урядових кругах не привязують ваги до сеї поголоски.

В македоньских вілаєтах кружать поголоски о мобілїзациї трех австро-угорских корпусів їх марши на Н. Базар, о тім, що Австрия висадила війска в Солуни і що скликано конференцию в цїли порішеня македонскої справи. Всї ті поголоски розширюють аґенти, котрі старають ся підбурити маси темного населеня.

Окрім двох італійских кораблїв военних, приїхали до Солуня ще 4 дальші. Панує цїлковитий спокій. Англійскі кораблї стоять в недалекім порті, аби евентуально дати охорону своїм підданим. Англійці заховують ся зі спеціяльною резервою, здаєсь в наслїдок одержаня від давна жаданих концесий і пільг в справі зелїзниці Смирна-Аїдін.

„Новое Время" заявляє, що поява фльот в Солуни цїлком не має демонстративного значеня. Також поява італійскої фльоти не означає нїякого нового уґрупованя держав, бо як доси, так і на дальше Росия і Австрия задержують в сїй справі провідне становище і будуть перти на переведенє реформ. Висланем своєї фльоти Італія хотїла лише показати, що в сїй справі не лишаєсь позаду инших держав.

Болгарске правительство доси не відповіло на турецку ноту в справі динамітового атентату в Солуни тому, бо нота є стилїзована дуже остро. Президент болгарского кабінету конферував з дипльоматичним аґентом Туреччини в Софії і просив его, аби Туреччина взяла назад сю ноту, бо коли би Болгария мусїла її принати, то мусїла би відповісти так само в острім тонї, що заколотило би добрі (?) відносини, істнуючі доси між обома державами.

Говорять, що македоньскі комітети мають бути невдоволені з причини, що при послїдних подіях стратило житє богато чужих підданих, як приміром також при експльозиї динаміту на французкім кораблї

Антін Чехов.

Лихе дїло.

— Хто там?

Нема відповіди. Вартівник нїчого не видить, всеж таки чує виразно мимо свисту вітру і шуму дерев, що йде хтось перед ним здовж алеї. Марцева віч сповила землю хмарами та мраками, а вартівникови здаєсь, немов земля, небо і він сам із своїми думками злучились в щось незвичайно велике, в щось незмірно темне. Лиш напотемки може йти.

— Хто там? — знова питає вартівник, і йому здаєсь, немов почув шепіт та здержаний сьміх.

— Хто ту такий?

— Я, дядечку... — відповідає старечий голос.

— Так, але хто ти такий?

— Я... подорожний.

— Що за подорожний? — кликнув злісно вартівник, укриваючи в сей спосіб свій страх. — Лихий відай каже тобі туди волочити ся. Лазиш, сатана, ночами по цвинтари.

— Або тут цвинтар?

— А що-ж инше? Розуміє ся, що цвинтар! Ти сего не видиш?

— Ах, ах, ах... Маріє, Царице небесна! — притім чути стогін старої людини.— Нїчого не виджу, дядечку, нїчого... Глянь лиш, яка темнота, яка темнота! Темнїсенько, та темрява, дядечку! Ах, ах, ах...

— Так, але хто ти є?

— Я — паломник, дядечку, подорожний чоловік.

— Правдиві чорти, такі нічні угодники божі... Так, то паломники! Пяниці... — пробормотів словами і зітхненем подорожного успокоєний вартівник. — З вами лише грішить ся. Цїлісїньку днину жльопають такі скоти а в ночи водить їх дїдько. Однак менї здаєсь, що ти тут не сам, що вас тут двох, трох.

— Я сам, дядечку, сам. Самісїнький... Ах, ах, ах... О, наші гріхи...

Вартівник вдарив ся о чоловіка і приставув. — Але як ти сюди залїз?— питав.

— Я заблудив, любий чоловіче. Йшов до Митрієвского млина і заблудив.

— Ов, або то туди дорога до Митрієвского млина? Ти тумане! Щоби зайти до Митрієвского млина, треба добре скрутити на лїво, тим шляхом, що веде з міста. Підкмелив ся та уйшов три верстви дальше. Видко, за глубоко заглянув в містї до склянки.

— Згрішив, дядечку, згрішив. Справдї, було так, не хочу таїти гріхів. Однак, куди менї тепер дальша дорога?

— Все йди просто, просто в тім напрямі, аж дійдеш до міста обведеного плотом, але звідтам звернеш сейчас на лїво і йди через цїлий цвинтар, аж до фіртки. Роztвори її і йди з Богом. Уважай лиш, щоби не впасти до гробу. Там за цвинтаром йди все попри поле, попри поле, попри поле, аж дійдеш до того великого гостинця.

— Господь най дасть тобі здоровля, дядечку! Нехай хоровить тебе Марія, Царица небесна, та буде для тебе милостива! Але ти міг би менї товаришити, любий чоловіче! Будь так добрий, проведи мене аж до фіртки!

— Так, де в мене на се час! йди сам!

— Змилосердись, я все тебе споминяв в молитві. Нїчого не виджу, темно, хоч око вибери, руки не виджу перед очима! Та темрява, та темрява! Проведи мене, друже!

— Так, менї нїколи людий проводити. Якби схотїв так кождого, то скоро надоїла би менї така робота.

— Христа ради, проведи мене! Я нїчого не виджу, і боюсь сам один іти здовж цвинтара. Страшно. Дядечку, страшно, я страшно боюсь, любий чоловіче!

— З тебе настирливий чоловік — стогне вартівник. — Отже добре, ходи!

Вартівник і подорожний починають йти. Йдуть один поруч другого, рамя об рамя і мовчать. Вогкий, діймаючий вітер віє їм просто в лице а темні дерева з шумом та скрипом сиплють на них великі краплї... Майже цїла алея вкрита калюжами.

— Одного лише не могу понятї, — каже вартівник по довшій мовчанцї, — як ти сюди прийшов? Преціньбрама замкнена. Перескочив через пліт, що? Коли ти через пліт перескочив, то се вже для старого чоловіка — нечуване!

— Не знаю сего дядечку, не знаю. Як я сюди прийшов, сам не знаю. Певно чорт зробив собі з мене іграшку. Се божа кара Правдиво чортівска гра, сатана лишив мене розуму. Однак ти, дядечку, тут певно вартівником?

— Вартівником.

— Ти одинокий вартівник цвинтара?

Напір вітру був так сильний, що оба хвилину стояли. Коли буря втихомирила ся, відповідає вартівник.

— Нас тут трех, один лежить тепер в пропасници, а другий спить. Оба змінямо ся.

— Так, так, братїку, так. Але що за вітер, що за вітер! Певно чують его в гробі мерцї! Вив як дикий звір... Ах, ах, ах...

— А звідки ти йдеш?

— Здалека. Я здалека, з Вологди. Йду до сьвятого місця і молю ся за добрих людий. Господи, спаси нас і змилосерди ся над нами!

Вартівник пристанув на короткий час, щоб закурити люльку. Він садовить ся за плечима подорожного і пусє кілька сїрничок. Полумінь першої сїрнички осьвітлює на хвильку кусень алеї на право, білий памятник з ангелом, темний хрест; сьвітло другої сїрнички, що ясно спалахкотїло і згасло на вітрі, блискавкою пирхнуло на лїво і з темряви виринають якісь штахети; третя сїрничка осьвітлює на право і на лїво білий памятник, темний хрест та штахети, що стоять на гробі якоїсь дитини.

— Сплять любі мерцї, сердечні! — бурмоче подорожний, голосно стогнучи. — Сплять богаті і бідні, мудрі і дурні, добрі і злі. Тепер всї рівні. І будуть спати аж до голосу труб страшного суду. Боже, прийми їх до свого царства і даруй їм вічний супокій.

— Тепер йдемо ми тут, але прийде час, коли ми самі будемо спочивати, — мовить вартівник.

— Так, так. Всї, будемо всї спочивати. Нема такого чоловіка, котрий би не вмер. Ах, ах, ах! Наші дїла злі, наші думки хитрі! О ті гріхи, ті гріхи! О моя проклонами обложена, ненаситна душе, мов жадне вигод тїло! Загнївив я Господа і анї в сім анї в тім сьвітї не знайду прощеня. Втопив ся я в гріхах як кроб в земли.

— Так, але вмерти треба.

— То-ж то й є, що треба.

— Відай паломникови приходить ся лекше умирати, як кому небудь з нас, — мовить вартівник.

— І паломники є всїлякі. Є правдиві паломники, що Богу подобають ся і на свої душі уважають, а є й такі, що лиш волочать ся ночами по цвинтарах, щоби сатанї радість справляти. Так! Инший паломник так заїде тобі сокирою в голову, що й духа спустиш...

— По що таке говорити?

— Лишень так... Глянь лиш, тут, здаєсь, фіртка. Так. Отвори її, друже!

Вартівник мацаючи отвирає фіртку, виводить подорожного за рамя і каже:

— Тут кінчить ся цвинтар. Тепер іди все попри поле, попри поле, аж зайдеш на великий шлях. Лиш тут зараз граничний рів, не впадь... А як вийдеш на велику дорогу, звернись на право і йди так аж до млина...

— Ах, ах, ах... — стогнав подорожний, промовчавши кілька хвиль. — Однак я ду-

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 30)

Гвадальквівір. Через се македонський рух тратить симпатію французької преси і публичної опінії. З тої причини заряд комітету гадає акцію на якийсь час обмежити і доперва в серпни назад розпочати.

Die Zeit доносить на підставі інформацій з військових кругів, що австро-угорської мобілізації ще не заряджено, але пороблено до неї всї приготовання. Число ваґонів потрібне до перевезення військ і матеріялів вже обчислене і приготоване. Начальником окупаційної армії має бути ґенерал Ґальґочи.

Reichswehr подає комунікат міністерства маринарки, котрий доносить, що ще один великий воєнний панцирник „Арпад“ одержав наказ відійти з Полї до Солуня. Праці коло воєнного вивіпосування сего панцирника відбувають ся днем і ночию. Се безперервне збільшуване австрийської ескадри воєнної в Солуни є доказом, що Австрия хоче заімпонувати державам сильним виступленем і хоче дати пізнати, що на Балканах суть загрожені передовсїм її інтереси. Ся демонстрация звернена передовсїм против Італії.

З Скоплї доносять до віденьских дневників, що Турки арештували всїх Болгарів, що належать до інтеліґентних кругів. Місто окружено військом, аби перервати комунікацию інтернованих Болгарів з внїшним сьвітом. Причиною сих заряджень є страх перед динамітовими атентатами.

З Солуня доносять, що Турки устроїли різню між Болгарами. В два дни по динамітовім атентаті турецке військо вимордувало цїлі маси трупів і без асистенциї сьвященьства засипувало їх в спільних ямах. У всїх альбанських містах страх перед динамітовими атентатами є так великий, що банки і почти окружено турецким військом і кождого, властям незвісного інтересента ревідують, чи не приніс динаміту.

Справи австро-угорскі.

Намісництвска криза.

Подану нами вчера вість, що намісником Галичини іменований ґр. Андрей Потоцкий потверджує N. fr. Presse, котра доносить, що галицкий маршалок вже прийняв ґідність намісника Галичини. Остаточно порішено сю річ дня 5 с. м. на конференциї ґр. Потоцкого з Кербером. Дамісня ґр. Пінїньского і іменоване ґр. Потоцкого будуть оголошені ще в сім тиждни. Ґр. Пінїньский одержить великий хрест ордеру зелїзної корони І. кляси. Kurjer Lwowski пише, що всї вісти о полагодженю намісництвської кризи треба приймати з застереженем.

Криза на Угорщинї.

У Відни викликав загальне здивоване факт, що цїсар знов відложив подорож до Будапешту. Замість 8 мая, як се було зразу проектоване, цїсар відїде дня 11 мая. Подорож відложено з причини невдоволеня монарха з угорских парляментарних відносин. Дуже можлива є кабінетова криза на Угорщинї, бо цїсар стратив довіре до Кольомана Сейли.

Против пяньства.

Промислова комісия палати послів ухвалила вчера §. 18 закона против пяньства, котрий звучить: „Коли хтось в часї 4 тижднів кілька разів в публичнім місци знайдесь в очивидно пянім стани і тим може викликати обурене публики, має бути за се перекрочене покараний арештом від 1 до 2 тижднів, або гривною від 10 до 200 К. Внаслїдок лагодячих обставин може одержати лише упімненє.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Скопля. Увязнено 20 найвизначнїйших альбаньских аґітаторів.

Білград. Дневники доносять, що майже кождий член болгарских ватаг носить з собою одну або дві динамітові бомби, а люди Сарафова мають навіть по 3 або 4 бомби. Головним фабрикантом бомб і найголовнїйшим орґанізатором повстаня має бути муж довіря Сарафова, Юрий Делька.

Берлин. Альбанцї мали цїлком відрізати комунікацию з містами Драковею, Н. Базаром і иншими. В урядових кругах переконані, що в сих містах громадять ся великі маси Альбанців, котрі ладять ся до воєнної виправи.

Царгород. В наслїдок подій в Скопли і Монастирі арештовано богато Болгарів, а між ними Тончева, секретаря болгарского епископа. В Царгородї арештовано богатих купців і Болгария домагаєсь їх увільненя. В цїли більшого безпеченьства поділено місто на чотири військові округи, а для кождого з них визначено окремого комісаря. В мешканю секретаря болгарскої аґенциї дипльоматичної переведено ревізию. Забрано ріжні папери, однак пізнїйше звернено їх секретареви.

Солунь. В вілаєтї чотири Болгари хотїли кинути динамітові набої на турецку почту, але перед виконанем наміру арештовано їх. Один з арештованих відобрав собі житє. Вчера розійшла ся поголоска, що на передмістю Пера арештовано Болгарина, котрий фабрикував бомби.

Поля. Воєнний корабель „Арпад“ одержав наказ відійти до Солуня.

Побіда антісемітів.

Відень. [illegible] громадскої з 2 тила вп[illegible] кругах самі антісеміти. „Дост в 1 і 19 [illegible]ї вибирали лїберальних кандидатів.

Вільгельм II в Римі.

Рим. В присутности Вільгельма II положено угольний камінь під памятник Ґетого, дарованого цїсаром Римови. Дневники добачують в сім памятнику символ духової і культурної звязи Італії і Нїмеччини. Цїсар з синами від'їхав вчера до Берлина.

Против дорожнї.

Градец. Социяльісти устроїли вчера збори против дорожнї мяса і цлової тарифи. На зборах устроїли в місті демонстрацию. Поліция розігнала їх.

Ситуация в Хорватиї.

Будапешт. Дневники доносять, що положене в Хорватиї дуже грізне. Pesti Naplo доносить, що Мадари в Хорватиї не суть певні житя і майна.

НОВИНКИ.

— **За гроші на wiec!** В Равскім повітї величезний рух польско-паньскої гакати. Панки зі своїми „ксенжами“ розбігли ся по повітї вербувати хлопів на „wiec narodowy“, котрий має ся відбути в Равї-рускій дня 9 мая с. р. Зміст вербунку такий: хто буде на тім „wiecu“, суто буде нагороджений. Хто прийде, дістане заплату за фіру, а хто пішки прийде, сей дістане подвійну заплату. По „wiecu“ буде баль-хапатня, якого Польща не бачила за „круля Саса“. Але нарід щось недовірчиво глядить на сей вербунок, а навіть оден другому на ушко говорить: „не йди, бра, бо пяхи вишпутьтебе у повстане!“ — *Той сам.*

— **До польского „Риму“.** Свого часу було в нашій часописи замічено, що польска гаката в Бучаччинї орґанїзує прогульку до Кракова і старає ся звербувати для неї учасників головно з поміж селян. Цїлию прогульки є показати селянам „польский Рим“ і в сей спосіб збудити у них польскі патріотичні почуваня. Як довідуємось, доси удалось польскій гакатї звербувати до сего паломництва около 500 учасників, річ певна переважно Русинів, а виїзд з Бучача наступить 28 с. м. Явище будь-що-будь доволї сумне і кидає на Бучаччину не дуже корисне сьвітло, коли виказує між собою таку масу одиниць ласих на всякі паньскі „оказії“, тих самих, що при ріжних виборах нюхають за ковбасою, а котрих порядні люди зовуть — хрунями.

— **Quousque tandem?...** Беззаконня п. Паславского, начальника міста Будзанова, доходять вже до крайности. П. Паславский має зложити до 15-ого с. м. рахунки, а в касї лишило ся тільки місце на гроші, бо гроший дасть Біг, „Pan burmistrz w oparach“ — отже стягає тепер з людий шарварки і иньше навіть за кілька лїт взад, хоч люди поплатили і мають квіти. Та квіти нїчого не помагають; проворний „burmistrz“ відсилає людий до вдови по бувшім секретарю в Будзанові, звалюючи при тім вину на покійного. Люди цїлком безрадні, в крайній розпуцї; — нїкуди їм удати ся за порадою, а платити мусять, хочби і за кілька лїт, бо пан Паславский заразїсько таки посилає фантувати. На се є незбиті факти! П. Паславский поступає начеб у своїм завойованім містї... При тім приговорює, що „z chłopa, Rusina, będzie dzieć skórę“... А рада громадська? Пожаль ся Боже! ось недавно ухвалила „burmistrzowi“ на подорож 100 зр., на курацию знов 100, а один радний навіть сказав: „Ратуйте ся, пане бурмістшу, а ми вам допоможемо...“ А як чути — десь тепер будуть ліцитувати громадский ліс до зрубу — щось около морґа (на весну!) — Отже питаємо: чи ц. к. намісництво або ц. к. староства, що то так бистро видить кождого Русина, гадає вже раз положити конець загонистому панкови, тим більше, що таке беззаконне творить ся більше вже як два роки, а було порушуване навіть в соймі?! П. Баворовский має широчезні плечі, се річ звісна; але чейже і власти мають якусь власть... А ви люди, знайте на другий раз! — *О. Д—ка.*

— **Бють і плакати не дають.** [З глухого кута Борщівщини.] В Звинячці, повіта борщівского, в часї польских сьвят Великодних приїшов двірский льокай Ясько Курвїцкий до дозорця доріг Корнила Ганущака і глумливо та й з кпинами відозвав ся до него: „Може би ви нинька кликали мене на шарварок?“ На те каже Ганущак: „Нинї ні, бо знаю, що у вас сьвято.“ Та в тій хвили Курвїцкий кинув ся на Ганущака і побив его боксером так, що аж мусїли его відливати. Було се з мести за те, що Ганущак яко надзорець доріг упоминав Курвїцкого, котрий має ґрунт і хату в Звиняччї, щоби він яко властитель реальности, відробив свое так само, як кождий селянин. Та паньскому слузї не хоче ся робити або нанати когось на свое місце... тягарі громадскі лише для селян! Справа пішла на дорогу судову. Але в судї в Мільниці побитий паньским льокаєм хлоп Ганущак пригравсправу, а льокай ґрафа Козєбродского виграв!... Програвши справу в судї, Ганущак вискакав ся з жалем до двора, що хочби бачив, що двір горить, не дав би нїкому знати. Се донесено сейчас дворови. В мить вислав ґраф свого огороднина по жандармів. За хвилю приїхало аж дгох з Кудринець і „зробили справу“. Як пішла справа, годї знати, а що дальше буде, донесемо. — *Observator.*

— **Земля на продаж.** В повіті тернопільскім в селї Купчинцях парцелює о. В. Микитка обшар двірский 500 моргів поля з лїсом. Земля дуже хороша, плодоносна, рівна, близко села, на поли можна будувати ся. Морґ поля коштує з засївами по 230, 250 і 270 зр. Хто би хотїв купити, нехай приїде і огляне; стация зелїзницї в місци, називаєсь Денисів-Купчинцї.

— **До товаришів заточників!** Пишуть нам з Мазурщини: Менше говорім, а більше робім! У відповідь на допьси д. Марка і инших заточенців маю честь повідомити, що ґєсяїйший кружок заточників узнав по розвазї, що всяка передвчасна дискусия публична в справі заточників може бути навіть шкідлива. Скликане пропонованого зїва заробить коштів, а хоч буде богато краснорічивих бесїд, скінчить ся все на великих слів великій купі. Для нетерпеливих скажу, що над статутами працюють люди, добре звані нашому загалови зі своєї працї на народнім полї і добре обізнані зі справами заточників. Коли буде статут готов, скличе ся довірочні або й явні збори і подасть ся до властий о затвердженє. На разї нехай кождий подбає в найблизшім окруженю, щоби з'єднувати для справи як найбільше одиниць. На нїкого не спускаймо ся, лиш на себе. В нас самих сила і будучність! — *К. Бурихатий.*

— **Страйк будівляних робітників у Львові.** Вчера відбули будівляні робітники нараду, на котрій ухвалили від понедїлка загальний страйк, скоро до сего дня справа робітників підприємця Жиховича не буде полагоджена корисно.

— **До Канади!** З Монастирисок доносять, що онодї переїзджали тамтуда около 30 селаньских родин до Канади. Емігранти походять з Шевйкова, Добровід пов. Підгайцї, з Слобідки гор. і Ковалївки пов. Бучач.

— Великі розміри принимає висилочний рух з Буковини. Після доносеня черновецких часописий, тамошнього понеділка виїхало до Канади около 200 руских родин з буковиньских сїл Коровія, Молодія, Юрківці, Сатульмаре і Волока. Емігранти виглядали на черновецкім двірци як послїдні жена черновецким двірци як послїдні жена браки.

— **Еміграция до Трансвалю і Оранїї.** Після новіх приписів, виданих анґлїйским правительством, мають ті, що вибирають ся до полуднево-африканьских кольоній, именно до Трансвалю і Оранїї постарати ся о дозвіл власний („permit“) за посередництвом конзулату своєї держави в Преториї, котрий треба враз з паспортом предложити особисто в уряді „Secretary for permits“ в котрім небудь порті кольоній. Таких „пермітів“ буде видавати ся для кождої держави лише обмежене число. Вступ до Капляндиї і Наталю дозволений і без „пермітів“. Не пустять ся на поселенє до африканьских кольоній з засади тих, що не зумїють написати власноручно подань до секретарияту в однім з европейских языків, дальше тим, що були карані за звичайний злочин, ідіотам, умово недужим і всїм, кому кольоніяльне правительство заборонить поселювати ся. Кождий емігрант мусить мати паспорт. Впрочім виглядя на працю і зарібки в полудневій Африцї тепер наслїдком недавної бурскої війни дуже малі.

— **Крадїж в церкві.** Підчас вчерашного відпусту в архикатедральній церкві св. Юра вкрадено там з вівтаря Матери Божої т. зв. обітниці, именно один золотий сиґнет ваги чотирох дукатів і один золотий перстень. Та не менше обновили ся львівскі злодії серед народу, що прибув зі сел на відпуст. Уряд парохіяльний доносить, що в церкві украдено 5 богомильникам разом около 220 К.

— **Огні.** Дня 4 с. м. коло 10 години зрана вибух огонь на Брідку повіту Кіцманьского на Буковині і згоріли там 4 хати селяньскі. При сильнім полудневім вітрі перекинуло огонь через широку ріку Дністер на галицку сторону і тут згоріло в Синькові пов. заліщицкого 17 селяньских хат з усїми господарскими запасами. Шкода виносить до 12.000 кор. Убезпеченого не було нїчого.

— **Афера архиепископа Кона** не втихає. Сими днями мав архиепископ вернути із свого лїтного помешкання до Оломуця. Довідавши ся однак по дорозї, що в Оломуци нарід приготовляє против него демонстрацию, вернув ся назад. Пароховн Ґоферови архиепископ ще доси не простив. Вправдї поставив ему численні услівя, під якими готов ему простити, але о. Ґофер тих условій не прияв. Найважнїйшим услівам є се, що архиепископ домагав ся, щоби о. Ґофер видав ему всї записки, дальше, щоби виявив ему співвинників, а вкінци, щоби з'обовязав ся не писати нїколи до оломуцкого дневника „Pozor“.

— **Смерть за межу.** В Колодіївці повіта скалатского дня 28 цьвітня с. р. вечером побили в коршмі господарі Іван Стецик, Стах Кубаковский і Денис Шестюк господаря Івана Кравчука так сильно, що той в годину пізнїйше умер. Причиною побитя був процес о межу.

— **Афера кн. Люїзи.** Як доносять з Відня, кн. Люїза не замешкає в Австриї, позаяк спротивив ся тому австрийский двір. Постійне місце побуту вибере собі за границею. Новонароджена дитина є дуже слабої будови тїла, так що лїкарі сумнївають ся, чи буде довго жити. Як дожне шість тижнїв, буде перевезена на саксоньский двір до Дрезна. Австрийский цїсар від часу, коли гостив у себе саксоньского короля Юрия, відносить ся до афери кн. Люїзи холоднїйше, як досі. Говорять, що одна з австрийских архикнягинь заходить ся дуже, щоби вплинути на залагіднене тону, який прибирають супротив нещаславої женщини двори австрийский і саксоньский.

— **Самоубийство.** Нинї в полудне відобрав собі житє вистрілом з револьвера кавярник Манк, посесор Центральної кавярнї у Львові при пл. Галицкій. Причиною самоубийства були нихі фінансові відносини.

— **Дрібні вісти.** Презенту на опорожнену гр. кат. парохію в Доброгостові надало намісництво о. Іванови Ільницкому з Заліття. — Для погорільців села Кукизова висилає намісництво 1000 К. запомоги. — В Колодіївці, пов. станиславівского, убив онодї в коршмі селянина Кравчука его сусїд за те, що переорав ему межу. — В Філїпополи замордував якийсь пекар тамошного мілїонера і надворного доставника, Попадатї'го, до котрого програв судовий процес. — Росийске міністерство справ внутрішних заборонило продажу поодиноких чисел дневника „Новое Время“. — Сербского короля Александра вичеркнуло нїдерляндске товариство обезпечень із своїх членів, тому що мимо кількаразових упімнень не платив всекурацийної премії. — Місто Київ числить після остатньої переписи 319.000 мешканців. — Звісному орґанїзаторови артелїв на Україні, Н. В. Левитскому, удїлило росийске правительство 5.000 рублїв підмоги на дальшу орґанїзацию артельних спілок хліборобских. — З Нового Йорку доносять, що американьского мілїонера Мартина Ерікзона увели в лїси Індияну, котрого Ерікзон не хоче заплатити.

— **Для Львовян.** Завтра, в пятницю, виклад проф. д-ра Колесси „Українська література XIX в.“ Виклад відбудесь в сали рускої гімназиї (III поверх). Початок точно о год. 6 вечером. Вступ як звичайно. Просить ся о численну участь.

маю, що тепер вже не потрібую йти до Митрївского млина... По якого чорта мав би я там йти? Останусь радше тут, братїку, коло тебе...

— Чому тут?

— Так собі... Веселїще в твоїм товаристві.

— Ну, та й знайшов ти собі гарного весельчака! Ти богомолець, але я бачу, що ти любиш пожартувати...

— Певно, що люблю! — каже подорожний, сьміючись охрипло.

— Ах ти мій любий, мій любий! Будеш ти мене богомольця дуже памятати!

— Чому мав би я дуже довго памятати тебе?

— Так, так. Таки зручно обманув я тебе. Абож я богомолець? Я не богомолець...

— Хто ж ти такий?

— Мерлець... Я що йно вилїз з трумни. Не памятаєш шлюсаря Ґубарева, що повісив ся в мясниці? Отакеж и той сам Ґубарев...

— Бреши дальше!

Вартівник не вірить ему, одначе цїле его тїло прошибає така зимна дрож, що він опускає свое місце і починає мацати за фірткою...

— Стрівай но, ти куди? — мовить подорожний і ловить його за руку. — Ах, ах... дивно, що ти за одеж! Як то, ти хочеш мене самого лишати?

— Пусти мене! — кричить вартівник, намагаючись увільнити свою руку.

— Тихо! Як велю тобі стояти, то стій! Не вирівай ся, проклята собако! Хочеш лишитись при житю, то стій тихо і мовчи, як довго я сего бажаю. Та я не маю зовсім охоти, розливати кров, инакше було-б вже давно по тобі, простаку... Тихо!

Вартівникови вгинають ся ноги. В страху замикає він очи і тремтячи на цїлім тїлї, притискаєсь до плота. Рад би закричати, але знає, що його крик до дому не долетить... Біля него стоїть подорожний і держить його за руку... Три мінути майже сходять в мовчанцї.

— Один лежить в дрожи, другий спить, а третий провожає подорожного, — мимрить богомолець. Гарні вартівники, заслугують на свою заплату! Нї, брате, злодії все скорійші як вартівники! Стій, стій, не ворушись...

В мовчанцї упливає пятнайцять хвиль. Нечайно доносить ся з вітром далекий свист.

— Так, тепер йди — мовить подорожний, пускаючи вартівникову руку. — Йди і дякуй Богу, що остав при житю...

Подорожний скакнув також, відбіг від фіртки, і чути було, як пересадив рів. Прочуваючи щось лихого і все ще дрожачи зі страху, отвирає вартівник нерішучо фірткуі біжить назад, прижмурюючи очи. На скрутї дороги при великій алеї чує чиїсь скорі кроки, і хтось питає его шепетом:

— То ти Тимофію? А де Мітька?

Коли перебіг цїлу алею, замічає в темноті якийсь малий, слабий огонь. Чим ближше підходить до огня, тим страшнїйше робить ся йому, тим більше огортає його прочуття чогось лихого.

— Огонь імовірно в церкві — думає він. — Як він там може бути? Спасе, змилосерди ся, Царице небесна! Таки так!

Хвилю стоїть вартівник перед розбитим вікном і глядить з перестрахом в захрестию... Мала воскова сьвічка, яку забули злодії загасити, шалахкотить від вітру, що прибавь через вікно й кидає млаві, червоні плями на порізнадані літургічні ризи, на перевернену малу шафку і на слїди стіп біля вівтаря та стола. Минає ще кілька хвиль, і в [illegible] несе через цвинтар [illegible] великого дзвона.

Переклав З. *С...ко.*

— **В память XLII. роковин смерти Тараса Шевченка** відбудуть ся в неділю 10 ого мая 1903 р. заходом тов. „Клюб Руснюк“ у Львові в салї „Ґвязда“ Ґ ї т о ч і в е ч е р н и ц ї. Дохід призначений на Руску Захоронку у Львові. Початок точно о год. 3½. Ціна місць (для старших і дїтий однакові): фотель 1 К, перворядне крісло 70 сот., другорядне 50 сот. Партер 30 сот. Білетів дістати можна на Бесїдї, а в день вечерниць при касї. — Добровільні датки приймає ся з подякою. — Зі взгляду на ціль просить ся о як найчисленнїйшу участь. — П р о ґ р а м а (виконають самі дїти): 1) Лисенко — Молитва хор. 2) Т. Шевченко: Менї тринайцятий минав, деклямация. 3) Реве та стогне Дніпр широкий, хор. 4) Чайченко. Могила Шевченка, деклямация. 5) Вірність вічну присягаю, хор. 6) Наша мати, деклямация. 7) Мово Рідна, хор. 8) Вінок на могилу Шевченка. Образок сценічний Віри Лебедової.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепесні листки з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

— Надзвичайні загальні збори тов. **„Рускій жіночій Кружок“ в Коломиї**, відбудуть ся дня 8 с. м. (пятниця) о годинї 5 пополудни. На порядку дневнім: 1) Зміна взглядно доповнене статута; 2) Внесеня членів. — За Виділ: *Мар. Лукіянів*, секретарка.

— **З самбірскої „Ризниці“.** Запомоги для вдів і сиріт по сьвященниках всїх трех епархій галицких буде розділяти Дирекция Товариства „Ризница“ із зисків за минувший рік адміністрацийний 1901/2, і то 21 запомог для вдів по 40 корон і 21 запомог для сиріт по 30 корон. Прошеня належить вносити до 25 мая, через дотичний уряд деканальний. Першенство мають ті вдови і сироти, котрих мужі а взглядно батьки причиняли ся до розвою Товариства. — Дирекция Товариства „Ризница“.

— **Рускій „Сокіл“** у *Викторові* заложено на статутах філіяльних „Сокола“ у Львові. Статут є вже затверджений.

— **Самбірска „Ризница“** оповіщує в нинїшних інсератах конкурс, на що звертаємо увагу інтересованих.

— **З державних зелїзниць.** Асистента Антона Черницкого з Делятина іменовано начальником стациї Озеряни-Бариш. — Перенесені: асистент Маврикій Бінцер з Нижнева до Баринич, асистент Володимир Брик з Відинова до Бібрки, асистент Генрик Ферус з Боринич до Відинова і асистенг Теофіль Гоцкий з Бібрки до Делятина.

Бібліоґрафія:

— **„Гайдамаки“** Ч. 30 містять: Ультіматум або послїдне слово руського народу; — Конкурс на намісника. — Духовна жандармерия. — Скритовбийцї для рабунку. — Башибожуки II. — Ляцька карамха з Чортківщини. — Лист з Бразилиї. — З Підгаєччини. — З Сокальщини. — Парлямент. — Розкоші ляцкої тиранії. — Інтерпеляция п. Яворского. — Павлови Грабовскому — на память. — Новинки.

Вечерок „Сокола“.

Було се в часї галицкої краєвої виставн, отже перед девятьма роками. Прибули тодї до Львова чеські „Соколи“ відвідати виставу своїх братів-Славян та польских „Соколів“. При тій нагодї не помінули вонн й Русинів. Заходом українсько-руских львівских товариств устроєно в честь ческих гостий вечерок, витано їх з запалом. Русини ще не досьвідчили тодї правдивої вартости високопарних фраз про славяньску дружбу, бо було се ще перед великими руско-польскими парляментарними кампаніями задля галицких виборів, в котрих то кампаніях всеславяньські симпатиї Чехів не видержали пробного огню й показали ся нїчим більше, як лише поверховним блїхтром. Тож витано Чехів, що з далеку присьпівували рускій суспільности як взорець правдивого демократизму, патріотичного пожертвованя і емансипацийного движеня, щиро і горячо — можна сказати — ватуазіястично. Саля „Народного Дому“ аж тряслa ся від грому оплесків, від бурі окликів, від завзятого „Nej Slovane“, величного „Kde domuv“ та одушевленого „Ще не вмерла“. І тодї то, в хвилях сего запалу та під его впливом, кружок львівских Русинів дав ческим гостям слово, що до року й Русини будуть мати свого „Сокола“. Так справдї й стало ся. До року заснували львівскі Русини „Сокола“.

Скромненькі се були початки. Правду сказавши, мало хто — крім деяких одиниць з поміж старших людий та гуртка академічної молодїжи — вірив в животність молодого товариства. І справдї кілька років воно ледви двигало ся. До того точив его від самого початку сей рак, що підтинав всю нашу національну роботу — москвофільска підпольна робота. Товариство мало цїлком не загибло і тілько завдяки невтомимій витревалости тодїшного голови дир. В. Нагірного треба завдячати, що перетрівало тяжку негоду та, позбувши ся москвофільских деструкторів й ставши на ясній, українсько-рускім, національнім становищи, зачало знов відживати. Та на дорогу сего рого і справдї дуже сьвітлого — як на короткий час — розвитку вступив „Сокіл“, від коли, зразу провід ґімнастичних вправ, а салї й провід цїлого товариства зложено в руки досьвідного знатока ґімнастики і всїх з нею злучених тїлесних спортів та горячого речника сокільскої ідеї, п. Альфреда Будзиновского. Довкола него згуртував ся кружок молодих, але повних запалу і витревалости в стремлїню до визначеної цїли людий, і спільними їх зходами „Сокіл“ не тілько прокинув ся з дрімоти, в яку пхнула его була москвофільска керниця, але й розвинув ся так, що не тілько сам ставув на сильні ноги, але й дав почин основаню цїлого ряду сокільских кошів в рїжних сторонах нашого краю. Лави „Соколів“ зросли в кількадесятеро, сокільство перестало бути накиненим за чужим примїром насильним спинаном на пальцї і найшло живе зрозуміне серед суспільности, а поле дїяльности самого львівского „Сокола“ розширило ся. Крім ґімнастики і борбництва в власнім кружку обняв „Сокіл“ своєю роботою інструованє новозаложених сокільских кошів, курс пожарництва та з'орґанізував гарний хор.

Сьвідомий зросту своїх сил рішив ся вкінци „Сокіл“ на публичний виступ перед рускою публикою, так як се в звичаю всїх „Соколів“ у инших Славян, та дав перед двома роками перший свій вокально-ґімнастичний вечер в салї польского „Сокола“. Виступ випав лискучо. Ради руских „Соколів“, вимаршровуючі під звуки *ґрімкого сокільского* маршу композиції п. Ярославенка-Вінцковского, витано одушевлено. „Соколи“ здобули собі від разу симпатиї рускої публики, а їх марш став одною з найпопулярнїйших пісень. Від того часу дальший певний розвиток „Сокола“ й скоре защіплене сокільскої ідеї в рускій суспільности, були вже забезпечені.

Вчера-ж львівскій наш „Сокіл“ виступив перед рускою публикою в другє, даючи знов в салї фільгармонії музично-ґімнастичний вечер.

І вечер сей випав з кождого боку, о скілько ходить о виступ продукуючих ся сил, знаменито; слабше, о скілько ходить о публику і касу З поза Львова, крім кількох одиниць з під самого Львова, не було нїкого, а шкода, бо чейже се для нашої провінціональної публики дуже була би цїкава річ, побачити раз, як то виглядають ті „Соколи“ з лавах, в однакових костюмах, виравні, карні, порушувані наче спружиною одною командою, машируючі при звуках руского маршу. А й з львівских Русинів не бачили ми чимало таких, що цїлком певно могли би явити ся, не почувши навіть сего на своїй кишени. Тож, хоч не можемо сказати, аби саля разила пусткою, бо первопрядні крісла, льожі і балькони були навіть густо обсаджені, то також годі бути вдоволеним вчорашною фреквенцию рускої публики і — о скільки знаємо — вечерокова каса замкнена дефіцитом для „Сокола“.

Та хто лїнував ся йти на вчерашний вечер, повинен жалувати, бо — як сказано — всї продукциї випали славно. Оцїнку музичної їх части лишаємо нашому рецензентови-знатокови, поміщаючи его рецензию пониже. Від себе-ж скажемо лише кілька слів про прочу часть програми.

Зачав ся вечер вступним словом п. А. Будзиновского. Говорив він коротко і вдячно, але в сї недовгі речення, що звучали наче сокільска команда, вложив чимало змісту. Сила тїла і духа — головно-ж духа — карність, солїдарність, братня дружба, високе почутє обовязку, точність его сповнення, пожертвованє, терпеливість і витреваліть на всї противности, одним словом сильний характер, незломна воля і високо-патріотична ідейність се суть сокільскої ідеї, фізичне здисциплїнованє, се лише дорога і спосіб до дисциплїнованя духового, се девіза „Сокола“. Промову голови „Сокола“ нагороджено оплесками.

Деклямацию обняв п. Лев Лопатинський. Деклямував Франковпч „Каменярів“, а далї Шевченкову „Катерину“ (меншу: У цїєї Катерини хата на помості...“) та ще дедав алеґоричну повезию „Я видів сї“. Деклямациї п. Лопатинського можна би хіба зробити той закид, що его мягкий голос не надає ся до того роду творів, як „Каменярі“, де треба справдї камінної сили і експресиї. Найефектовнїйше віддав п. Лопатинський Шевченкову романцу про сю зрадливу Катерину, котра трем залюбленим в неї запорождям веліла визволити „з лютої неволї із Бахчісараю“ нїби свого брата, а по правдї свого милого, за що й пожила смерти з рук наймолодшого „славного вдовиченка.“

Остає ще сказати про ґімнастичні продукциї, що на виступах „Сокола“ треба вважати безперечно головною точкою. Ґімнастичних продукций було три: вільні вправи, вправи на американськім дручку і вправи на коні. Перші полягають на вільних рухах рук, виступах ногами і зворотах тїла, другі доконують ся на нерухомім дручку, умїщенім якого 1½ метра поверх голови. При кождих вправах виступали вчера з малими вийнками наші сили та збирали ґучні оплески. Дуже гарно і ґрациозно виглядали вправи вільні, коли уставлені в ряди три десятки „Соколів“, в такт музики симетрично і одноцїльно мінили ся в зручних рухах. На дручку знов друга ґрупа „Соколіз“ виконала між иншим кілька дуже тяжких і вичерпуючих продукций, вимагаючих великого напруженя сил і зручности. При вправах на коні мали вкінци нагоду попасати ся сокільскі скакуни, начеби легка кавалерия „Сокола“. Тож, коли по продукциях сходили „Соколи“ з естради, прадано їх ґучними оплесками.

Одним словом, вчерашний вечер „Сокола“ лишив дуже добре вражінє, а коли подана пониже музична рецензия п-а О. Б. довгі строга, то наслїдок се не самого концерту, як більше музичної суровости і артистичної вибагливости нашого рецензента, котрого чуткє ухо дослухає ся найменшої недостачі там, де звичайний слухач еї й не помітив би.

—

Наш музичний рецензент пише: Хор мужескій, котрий виконав більшу часть точок програма вчерашного концерту „Сокола“, предетавляє ся під взглядом числа дуже поважно і містить в собі богато визначних голосом і музикальним образованем членів тов. „Львівскій Боян“. Що-до сьпіваня, то замітні в тім хорі значні хиби, які вказують на се, що хор сей ще дуже недавно зложений; відчувають се і самі сьпіваки і сьпівають трохи несьміло і непевно, що разить найбільше в переходах від „piano“ до „forte“ і на відворот. Несьмілість тота а по части брак рутини в сьпіві в супроводї орхестри є причиною, що á capella сьпівані твори випадають лїпше, чим творн з орхестрою.

З творів на вчерашнім концертї виконаних вичали найлїпше „Три шляхи“ Тополницкого, лиш сольо теноровс — мабуть задля недиспозициї сьпівака — не зовсім вдоволяло. Найслабше сьпівано „Косаря“ Людкевича, трохи лїпше „Думу“ (Іван Гус) Лисенка, хоч і ту повинен був дириґент видобути з хору більше сили і експресиї.

Дириґент хору „Сокола“, п. Людкевич, крім значного вже з давнїйших часів „Косаря“ виступив вперве з своїм новим твором „Capriccio“ на велику орхестру. Помимо довгої недбалого підготовленя „Capriccio“ п. Челяньским — дириґентом дуже дбалим, коли розходить ся о твір ческих композиторів — зробив той твір дуже добре вражінє і дав доказ про широке знане п. Людкевича на полї техніки композиторскої, котрій недостає хіба лиш конечної рутини в уживаню деякотрих інструментів. Відносить ся те найбільше до інструментів смичкових, переповсім скрипок, на котрі пише п. Людкевич фраза і пасажі можливі до вигранн, але не все відповідні природі інструменту. Можливо навіть, що у сім лежала в части причина не дуже вдалого виконаня „Capriccio“.

Що-до інвенциї, то в найновійшім творі п. Людкевича так само, як і в творах давнїйших нема еще виразних черт індівідуальних; річ се зрозуміла, коли зважимо, що творчість п. Людкевича находить ся еще в стані кристалїзациї, на будучність однак є виглядн дуже добрі, бо банальних думок музичних у п. Людкевича нема, противно богато у него нових і орнґінальних модуляций і зворотів ритмічних.

Прочі точки програми музичної виконав п. Оржельский, знаний від давна львівскій публиці тенорист, відсьпівавши голосом звучним і сильним дві пісні Лисенка і арию оперову Чайковского, і орхестра Фільгармонії, котра знаменито відограла „Велтаву“ Сметани. — *О. Б.*

Економічний Відділ.

Межинародна австрийска пасїчнича вистава у Відни в цьвітни 1903.

Анї сміло ся рускій пасїчничій книжці і рускому улію опинити ся на пасїчничій виставі у Відни, та склало ся так, що п. К. Артман емеритований австрийскій, заможний Німець з Weidlingau, 40 минут їзди від Відня, на початку сего року навязав купно меду з рускої репомованої пасїки Впр. о. Боднара з над Лпни, а як з меду був дуже задоволений, так знов дуже цїкавий зажадав еще причинку до меду, т. є. опису стану галицкого пасїчництва. Впр. о. Боднар відступив сю справу о. П. Бажаньскому, а сей вислав проводирови виставового комітету Артманови свою 1902 р. у Львові видане ілюстроване пасїчнпче дїло під заголовком: „Нова метода господарки въ медовій пасѣцѣ Галичины“, а до сего долучив ширший нїмецкий витяг з того дїла всїх тих точок, на котрі его нова метода опирає ся, особливо найголовнїйшої точки его засади, де він каже: „Все, що робимо против натури, є рішучо шкідливе, є знищене; тому замикане до клїтки на час медобору, або цїлковите убиване маток є против натури. Натура призначила матку цїлий рік без перерви все яйця нести, червити, инакше звідки возьме ся сила в пни; а замикане, убите матки, хотьби лише на час медобору, є знищене, упадок найкращої пасїки“. На сім полягає нова метода п. Баженьского, котра рішучо забороняє замикати, убивати матки. А до сеї методи збудував він иншої форми з кручених перевесел соломані рамкові близнпки на поверху. Вкінци замітив, що науку теорії завдячуємо Нїмцям, але на практику конечно треба Нїмцям приходити до вас. Скоро п. Артман прочитав сей витяг, заінтересував ся так, що просив о дозвіл умістити тото дїлце у віддїлї „лїтератури“ на виставі, а до того просив, щоби виспати ще зараз приналежний до тої методи улий. І так вислав о. П. Важ. свій улий на виставу. І ось який лист дістав с. Баженьский від голови виставового комітету п. Артмана:

„Weidlingau 24 цьвітня 1903. Високоповажаний отче! З великою приємностию доношу Вам, межинародне Jury пасїчничої виставп у Відни за Вашу виставлену пасїчничу книжку з приналежним до неї улином призвано Вам срібний державний медаль. Є се з черги IV. нагорода в ґрупі сьвітової лїтератури“.

Дивне диво, що руске пасїчниче дїло мусїло аж до Відня їздити, щоби его чужі люди узнали та ще й нагородили, бо свої дома печатаного весною 1902 р. дїльця доси ще недоглянули анї слівцем о нїм не писнули. А вжеж мусить се пасїчниче дїльце сильні ноги мати, коли Нїмцї, хоть всї европейскі, а навіть деякі американьскі і африканьскі краї заступлені були на виставі, а самих Нїмців найбільше, таки признали Русинови з Bärenland'y медаль. Так то все бувае у нас! О. П. Баж., автор пасїчничої медалем нагородженої книжки, сто раз більше зробив на полї музики, а доси ще словом нігде не згадано о тім. Треба буде знов на нїмецку виставу їхати, щоби его творп о рускій народній музиці признали та нагородили.

О самій віденьскій пасїчничій виставі пише Артман до О. П. Баж. так:

„Дня 31 марця у виставових салях була ще вистава автомобілїв, а 4. цьвітня була вже пасїчнича вистава отворена. Така штука удалась менї лише тим способом, що я в моїм домі у Weidlingau наперед уже все доладно приладив, а 1. цьвітня на возовій каравані 18 возів заїхав відразу з усїми декорацийними предметами перед огородниче товариство в Пратері у Відни. Я зажадав, щоби через 48 годин нїхто з комітетових менї не перешкаджав, лиш таким чином могла вистава 3 цьвітня вечером станути готова. Шість великих саль було заповнених, а в огороді Пратеру уставлено над 500 пнїв. Старий д-р Дзержон сказав, що се вже 53 пасїчнича вистава, котру він звидів, а жадна навіть приближаючо не була так гарна, як ся. Сам монарх похвалив устрій виставп, а я Вам сегодня пересилаю богато образців. Всї члени цїсарского дому відвідали виставу; а людий бувало деколи так богато, що в декотрих днях сторожа безпеченьства мусїла виступати для удержаня порядку. Було загальне бажане виставу ще продовжити; та сего ми тому зробити не могли, бо салї ще вперед були вже винаймлені до иншого ужитку.

„Село Immen є місцевість в нижшій Австрії, а его кольосальний мальований образ на 80□ метрах був в моїм домі в 3 місяцях вилагоджений. На двох залучених тут образках я стою, на містку перед селом, а побіч мене заступник угорского правительства секцийний радник п. Капелер; за нами з заду в перспективі село Immen. Передні хати сего села, зроблені в природній величині з дерева і полотна, виставлено на виставі, а около 300 смерек з Альп по 10 метрів високі творять лїс з пречудним запахом, якого Ringstrasse недоживала. Був виставлений в оригіналї до 5000 лїт старий папір о хові пчіл у Ґгиптян; також були на виставі всякі породи пчіл майже цїлого сьвіта, невпинмаючи меліпони (дуже дрібонькі) з Бразилиї з їх оригінальними гніздочками.

„Цїлий передний обшар перед селом Immen залягали всякі медодайні рослини з цїсарского городу в Шенбрунї в цвитучім стані. Всїлякі пчільні вороги, то штучно зроблені то живі, виставило товариство гандлярів звірят у Відни; богато з тих птиць (жовточеревцї, ластівки і др.) гинули майже що-дня, та зараз заступувано їх сьвіжими.

„Пчільні продукти виставлено що-дня сьвіжі.

„Богато притягаючого в салї образів: тут показувано від 10. г. зрана до 7. вечер образи пчіл 1000 раз побільшені. Гумористичні образки з житя пасїчників, приміром вибубнюване пчіл з соломяного кругляка, а инші роботи в пасїці дуже живо були зображені. Угри виставили найбільше, бо всї кошти виставників крило правительство.

„Перед очима публики цїлий день роблено рїжні роботи: плетено соломяні круглі улї, виливано штучні кружки, пластри, печено на електричнім моторі рїжні медові печива, медівники, нераз денно вироблювано по 1.500 штук, і богато иньших апетитних річий можна було бачити. Найкращий предмет виставило місто Відень а то фальшоване меду і воску в практиці. Що на виставі були всякі подумані новости і системи пасїчних знарядів, се розуміє ся само собою.

Офіціяльними заступництвами обіслали виставу: Росия, Болгария, Греция, Італія, Бельґія, Швеция. Скоро повиставові роботи покінчу, намірюю старатись утворити братерский союз усїх австрийских пасїчників товариств на рівній основі.

„А тепер до трошки сумного. З моїх живих пнїв упало до тепер 37, а се в наслїдок ляксациї від нашого торічного злого меду. Та на се відписав ему П. Важеньский, що не мід є причиною ляксациї у его пчіл, але тепле зимованє; а що каже Артман таке і другим тут стало ся, то не можу нїяких нових пнїв дістати. Замовив я в Країні 20 живих пнїв, щоби знов прийти до пасїки, та одержав-ем від вандруючого учителя відповідь, що він замовлених пнїв не може приставити, бо через сегорічну Великодну плюту они так ослабли, що перевозу не видержать; а позаяк я пасїчництва не можу занехати, бо оно менї через двацять лїт робило неодні приятности, то написав-ем вчера до о. Боднара чи би там по христиньскій цїні не дістав живих пчіл, а якби ціна була не велика, то резикувавбим кошти перевозу. Чи нема де у Вас пнїв? а булоби менї все одно, чи то рухомі рамкові чи слїпаки, аби лиш трохи черви мали. — З глубоким поважанем *Артман*.“

Ось тут дуже прошу: Хто би мав пчоли на продаж і по якій цїні в сім місяци, зволить ласкаво довести на адресу о. П. Баженьского, Сороки п. Підзамче.

Б. П. П.

— З Товариства ім. Ів Котляревского. З нагоди концерту п. С. Крушельницкої зложили дальше на будову руско-народного театру на руки Товариства ім. Ів. Котляревского: д-р Дорундяк адвокат з Борщева 50 К, д-р Лагодинський адвокат з Делятина 50 К, О. Бережницкий 4 К, о. Мохнацкий 1 К, п. Гануцяк з Осмолоди зібрав 94 К 50 с, а то: від Мелиної Гавчаковскої 1 К, П-ос. Зальцер 1 К, граф Шептицкого з Осмолоди 20 К, П. с. Іцковича 5 К, Д. Гануцяка 10 К, Е. Фіша 2 К, С. Литовера 2 К, від фірми Шпіцер 50 К, Я. Романчукевича 1 К, О. Романчукевича 50 с., М. Фішера 2 К. — Видїл складає тим всїм жертводавцям прилюдну подяку, а щоби жертволюбність нашої суспільности не устала, тим більше що актуальнїйшої справи нема, взиває загал Русинів, щоби при кождій нагоді не забував про наші животні стремлїня і нїс як найбільші жертви на вівтар народної съвятині. — За Видїл: *Лл. Огоновский*, голова, *О. Жураківски*, секретарка.

— На бурсу товариства педагогічного в Коломиї жертвували: Хв. видїл повіт. в Коломиї 600 К, Хв. тов. взаїм. кред. Дністер 100 К, Вп. д-р Теофіль Дембіцкий 10 К, Рафінерия нафти в Печенїжині 100 клґ. нафти, Вп. П. Винницка 27 К, Хв. тов. Жіночий Кружок в Коломиї 20 К, (на одїж бідним ученикам), Вп. М. Губчак директор театру 10 К, і 5 вільних білетів на всї представленя, Вп. о. Ан. Русин із складки 12 К, (на сю складку зложили: Вп. о. П. Глїбовицкий 1 К, Вп. П. Герасимович 1 К, Вп. Ст. Крушельницкий 1 К, Евг. Кисїлевский 1 К, В. Зелуцкий 1 К, Н. Волянський 2 К, В. Калитовский 2 К, Н. Гелюх 2 К, А. Русин 1 К) Вп. О. Макарушка 5 К, Вп. дир. С. Недїльский 4 К, Вп. о. Бурачиньский 4 К Вп. В. Коропевич 3 К. з пушки Народної Торговлї 2 К, 22 с., Вп.: д-р В. Кобринський 2 К, 20 с., о. Стуганицкий 2 К, о. Вас. Глїбовицкий 2 К, Вол. Ничай 1 К, 40 с., о. Калитовский 1 К, о. Кисїлевский 1 К, Гнатюк 1 К, Бодруб 60 с. Всїм тим Вп. Добродіям складає видїл товариства найсердечнїйшу подяку, а кромі сего з осібна дякує сердечно Вп. Чубатому судї з Заболотові за цїлковите удержане від вересня м. р. двох бідних учеників. За видїл коломийскої филії тов. педагогічного *Іван Ракоческий*, голова, *Омелян Колодницкий*, секретарь.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 30—3

Надіслане.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦІЇ!

400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-моргґовим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. о. ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків. На відповідь прислати марку за 20 сот. 342 —1

„МЕЧИСЛАВА“

Львів. Хорунжина 16.

Нова робітня дамских суконь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір первопорядних новочасних заведень, виконує всїлякі замовленя, почавши від скромних аж до найвибагливійших і богатих строїв.

Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.

Цїни приступні. 2 (=6

Убезпеченє лїсів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цїлий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лїлїєн

Поручення з провінції полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізії. 207 7—?5

Фортепяно Безендорфера короткий дешево продам. Ул. Кохановского, 8, партер. 82 1—

РУБЕРІЇ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Гралци, всякі прибори для циклістів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

2.9 **Цїнники даром.** 15—3

Екстерніст III року семинарії, учительской мужеской пошукує лекції в місци або на провінції. Близші відомости С. Шульган улиця Личаківска ч. 16 у п. Незнаньского. 2 3

СВЇЖІ ШПАРАҐИ

знаної породи

кільо почавши від 70 сот., як до грубости, висилає *„Торгов. огород. і фабрика консервів в Любичи королївскій“* при шляху зелїзн. Львів-Белзець. 316 8—12

Іспитований дяк безженний, глядає посади півця церковного. Адреса: *Іван Гоцуляк* в Сапогові, п. п. Кривче над Збручем. 2:6

Павзує рік шкільний, ученик VI. кл. ґімназ. проте обіймє лекцію на провінції навіть до кінця ферій: „К“ у Бучаки ч. 48 Львів.

Учениць VI кл. ґімн. глядає сейчас лекції на село. Близша відомість в Редакциї „Дїла“. 2—3

Біллєта візитові літоґрафовані, вінчальні листи, етикеси, адресові карти і всїлякі артистично-літоґрафічні роботи виконує Друкарня і літоґрафія Піллєра і Сп. у Львові. 59? 2—5

ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Коддѣлъ депозитовый

принимаѣ вкладки и выплачуѣ задатки на бѣжучій рахунокъ, принимаѣ до переховання цѣнній папиры и удѣляѣ на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на вздръ загранычныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковѣ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. р. в. рѣчи, депозитарь одержуѣ въ сталевѣй панцирвѣй касѣ еховницъ до выключного ужитку и пѣдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна перехозуватя свое майно або важній документы.

Въ тѣмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше идучій заряджена.

Принесы здвносячій ся до того рода депозитовъ можна одержать безплатно въ депозитовомъ воддѣлѣ. 374 (2)

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на наші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Ґіпотечного на нижнихъ валахъ Галицкой

поручае в великім выборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таєльни мірничі, міски, лїбелї манометры і т. п.

Уряджене дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найкорше і найдешевше. 41аб

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·27*; (на Підзамче) **2·15,** 7·55, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·50* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20 5·40, 9·2 *
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лав чного 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Равы і Сокаля: 8·15, 5·55
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 11·07* (від 17/5), в неділю і съвята) до 13/9.
З Брюховыч: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і съвята) 8·04* (від 17/5 до 15/9 в неділю і съвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в буди), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділю і съвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 3 /9).
З Пустомыт: 4·55, (від 1/6 до 13/9 в неділї і съвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35 10·55*.
До Ряшева: 8·45
До Перемышля: 7·20* (від 1/5 до 30/9).
До Підволочиськ: (з головн. двірця) **1·50,** 6·30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·2*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 1·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лав чного 6·45, 9·05, 6·4 *.
До Бережан, Равы рус., Сокаля: 9·40, 7·10*
До Янова: 9·15, 1·4 (від 17/ до 13/9 в неділї і съвята), 3·15, 6·3 *, 9·5 (від 17/5 до 13/9 в буди дня від 7/5 до 1/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюховыч: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 1/5 до 13/9 в неділї і съвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·4* (від 17/5 до 14/9 в неділї і съвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомыт: 1·55 (від 1/6 до 3/9 в неділї і съвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим** друком, а нічні поїзди (від 8 вечором до 5·59 рано) звіздкою. — Середноєвропейский час скорший від львівского о 36 мінут (2-ге год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красіцкая ч. 5.

Ученик VII класи ґімназияльної Володимир Фіґоль глядає зараз на селї лекциї. Перемишль, Третого Мая, 17. 324 1—2

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві*. 314 3—6

Інтеліґентна женщина в середних лїтах пошукує зараз місця до заряду дому у вдівця. Ласкаві зголошеня під М. Б. poste restante Станиславів. 296 2—3

Дяк 26 лїт маючий, женатий неісповідований пошукує посади доброї, свої обовязки знає дуже добре, і устав церковний; розумїє ся також на господарці. Григорій Дмитрик в Гаях п. в місци к. Львова. 293 2—3

Іконостас в зовсїм добрім стані дуже дешево продасть руськ. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. ст. мая в Церкві. 332 1—5

Пошукує ся польоване на серни у східній Галичинї. За кожду трафлену і на місци поставлену штуку плачу 20 корон. Зголошеня: Х. Галїчер. Тернопіль. 318 1—3

Пошукує лекцій ученика V. класи видїлової у учениць з низших клас Відомість в Адміністрациї „Дїла“. 2 3

Віллю в Микуличинї попередно Народна Гостинниця в найдогіднїйшім місци цїлковито або частково до винаймленя.

Близша відомість на приходстві. 287 4—6

Авлрій Паращак (Андрій Верховинець) зволить подати мені свою адресу. *Сенько Шпіцер*, богослов, ул. Коперника 36, у Львові. 317 2—?

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 198 13—20

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 68 зр
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 88 зр (для грубої роботи)

Вел. Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цїнники на ждане даром 313 2—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

На часі! Так висказують ся многі Вел. ОО. про книжочку на майске Богослуженє: „**СТЕЖЕЧКА В РАЙ**“. Хто з Вар. Отців хоче своїм парохіянам подати духовну лектуру на май і на яку небудь пору року а помочи бідній церкві в західній Галичинї, зволить численно продати їм книжочку п. з.: „Стежечка в Рай“. Набути можна по цїнї 1 кор. (10 сот. почтове) у книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка, в Ставропигійскій, а в більшім чи слї лише під адресою: *Съвящ. Дан. Бодревич в Порожику* (почта в місци.) 27 1—5

КОНКУРС.

I. На посаду кореспондента в Товариствї „Ризница“ в Самборі з платнею 100 а взглядно 120 корон місячно. Условія: 1) Виказати біглість в кореспонденциях торговельних і звичайних в язицї руским і нїмецким, а також пожеланим є знане язика французского 2) предложити съвідоцтво моральности 3) виказати дотеперішне занятє.

II На посаду настоятельки рукодїльні Товариства в Самборі з платнею 80 к. місячно. Условія: 1) виказаня уздібненє в шитю раз церковних і біля 2) моральне поведенє.

Першенство мають вдови по съвященниках.

III На посаду помічника і касиєра (помічниці і касиерки) при филії Товариства у Львові з платнею 80 корон місячно. Условія: 1) виказатя відомости в купецтві і книговодстві 2) моральне поведенє 3) зложити кавцию в висотї 1200 корон.

Реченець до внесеня подань до 25 мая включно. Принятє буде на разї провізоричне.

Самбір дня 5 мая 1903. 341 1—3

Дирекция Товариства „Ризница“ в Самборі.

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Живімо своїм житєм! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букєти до свіч	1—6 к.	Коші з цьвітами	6—10 к.
Букєти поставні	2—10 „	Кальми	8—10 „
Вінці-ґірлянди м.	4—8 „	Беґонії	2—4 „
Строїки на родині до	„	Вінці слюбні	4—5 „

Чипочки весільні з паперових „моделів“ до 15 кор.

За оказане менї дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважанєм

180 1?—9 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 150—?

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЄ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричнѣй а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ у ЛЬВОВѢ

Скринки и спаковання даромъ. 123 12?—?

ТЕРНОПІЛЬ

ГОТЕЛЬ ПОДІЛЬСКИЙ

Маю честь повідомити П. Т. Публику, що я винаймив згаданий готель, положений поч. ул. Міцкевича, біля зелїзничого двірця та всїх урядів, уладжений з великим комфортом, освітлений електрично, ма просторі стайні і возівню.

Подинокі комнати з постілю та електричним освітленем почавши від 80 кр. денно.

Поручає ся реставрацию в готелю, що складає ся з двох просторих сал і окремої комнати для замкнених товариств, заосмотрену у всїлякі потреби і знамениту кухню, а також Кавярню, уладжену з найбільшим комфортом так для панів як і для пань в окремою сальвітові часописи. Так реставрация як і кавярня ведені енергічними фаховцями.

В надії, що при енергічнім і відповіднім веденю того готелю відповім численним бажанням приїздячих до Тернополя гостий, прошу о ласкаве попираня мого підприемства

2?9 4—4 **ІВАН СТРУСЬ**

держовець готелю

Повість! Знана цукорня **ТЕОФІЛЯ ПОДГАЛІЧА** *при ул. Третого Мая, 17. Львів,* припоручає з нинїшним днем **МЕДЯНИКИ ЧИСТО МЕДОВІ,** вирабляні способом торуньским під управою знаного в цїлім краю спеціалїста Йосифа Ціммера. Для вигоди П. Т. Публики буде продавати ся медяники в кіосках парку Кілїньского, в огородї мийскім і у всїх заведених жерельних. Цукорня уладила літну веранду і комнати для товариских кружків, де крім ріжних лїкерів можна дістати знаменну горівку власного викавяр і пільзненьске пиво. Цукорня отворена від год. 6 зрана до 1-ої в ночи. 318 2 5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накїр в фабр. Чорнодзкой. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Данилюна.

По конфіскаті — 2 аркуші.

Ч. 91 і 92. Львів, Субота 26 Цьвітня (9 Мая) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Walfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає ся у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 н.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 6 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Вставлені звичайні оголошення ся по 20 с. за одну стрічку інсертову або за її місце, а в „Дрібних дісланє" по 50 с. — Кожда і кожда наступна оголошення чекають ся по 20 с. за стрічку.

Під крилами кр. ради шк.

Пишуть нам від Дрогобича:

Декретом ц. к. окружної ради шкільної в Дрогобичи з дня 3 грудня 1902 ч. 1619 перенесено народного учителя п. Дмитра Бориславского з Орового на посаду до Довгого. Тут він совісно і ревно сповняв свої обовязки, так що з'єднав собі загальне признанє так у місцевої ради шк. як і у родичів дітий. Але склало ся, що 22 лютого с. р. отворено в Довгім читальню „Просьвіти", а п. Бориславский, як Русин і учитель, почував ся до обовязку бути на отворелю читальні і засхочувати людий до просьвіти та кромі сего у вільних хвилях заходити до читальні і читати неписьменним селянам неконфісковані ґазети. Ся річ, зовсім природна а навіть похвальна, була в очах ц. к. старости Бобжиньскоко злочином. Бо ось на его припоручене з'їзджає до Довгого два рази в однім тижни окружний інспектор п. Гампель і стягає протокол з селян і учителя. Учителеви дає ц. к. інспектор науку, що він не повинен читати хлопам ґазет, хоч би і неконфіскованих, та вкінци наклоняє его, що той рад-нерад вносить подане на опорожнену посаду в Ріпчицях. На те окружна ц. к. рада шкільна декретом з дня 27 цьвітня 1903 ч. 482 переносить п. Бориславского на посаду молодшого учителя двоклясової школи в Стебнику, — без ніякої провини учителя, без поданя причин і без дисциплінарного слідства, — наражаючи учителя в однім році шкільнім на треті вже переносини і на страту матеріяльну, бо він в Довгім поорав і обсіяв шкільний ґрунт.

Замітне при тім, що в згаданім декреті окр. рада шк. наказує місцевій раді шк. в Довгім відобрати від учителя акти і школу та покликує ся на розпорядженє президиї ц. к. кр. ради шк. з дня 9 цьвітня 1903 ч. 259, хоч орґанізацийний статут кр. ради шк. не дає президиї власти переносити учителів, так що ся власть полишена компетенциї повної ради шк. З другої-ж сторони замітне й се, що й ц. к. окр. рада шкільна в Дрогобичи не ухвалила перенесеня учителя, бо се не було еще до нині предметом нарад тої ради, а зробила се також сама президия ц. к. окр. ради шк. чи то сам ц. к. староста Бобжиньский, знаний з ворогованя проти читальні „Просьвіти" в повіті.

Покривджений учитель вніс рекурс до ради краєвої; то само зробила й місцева рада шкільна в Довгім, котра не відобрала актів і школи і не звільнила учителя від обовязку та має повну надію, що вищі власти не дозволять збиткувати ся над рускими школами і учителями.

Для доповненя сего образу шкільних відношень в нашім повіті додати треба, що п. предсідатель окружної ради шк. в Дрогобичи мстить ся на громаді Ріпчицях за вибори тим, що хоч на опорожнену посаду учительску в Ріпчи ях вийшло до ц. к. окр. ради шк. в Дрогобичи кілька подань, не дає сеї посади жадному петентови, а школа більше року є замкнена.

В тих справах внесено до міністерства просьвіти жалобу з 2 сотками підписів громадян з Довгого і Ріпчиць, а може би і наші посли порушили в парляментї сю прихильність ц. к. старости для рускої шкільництва.

П. О.

Ц. к. староста фактором шляхти.

(Письмо з Калуша.)

Мимо запевнень д-ра Кербера, що дав поручене заміснництву, щоби поучило підвласних собі урядників що-до заробкової еміґрациї, кацики повітові, байдужні на такі поученя, роблять своє.

Так калуский староста п. Буковчик заборонив урядам громадским видавати книжки службові селянам, котрі хотять глядіти поліпшеня своєї долї через заробки в Німеччинї, хотяй се належить до атрибуції урядів громадских, і не хоче видавати згаданих книжок кажучи: „На що вам іти до Німеччини, коли в Товмаччинї потрібно 300 робітників, а і ґраф Баденї потребує много робучих людий... З тими панами я знаю ся лично, отже туда звертайтесь по роботу!" — І хоть селяни молили, благали о книжки, серце старостиньске, тверде як камінь супротив нужди бідного руского селянина, не змягчило ся і інтересовані відійшли з нїчим.

Дня 5 мая була сесия вийтівска і майже о нїчім більше не було бесіди, як лиш о еміґрациї робітничій до Німеччини. Начальник громади Новиці Кучерак набрав на тій сесиї від ц. к. старости як слїпий в торби за те, що Новичани найбільше добивають ся о книжки службові — і вже перестрашений загрозив селянинови Михайлови Бойчукови великими карами від староства, коли буде інформуоати селян про робітничу еміґрацию.

Варто би повідомити о сім д-ра Кербера — най знає, як ц. к. урядники респектують его розпорядженя!

Еміґрант.

Польске москвофільство.

Одним з головних арґументів, яким Поляки вспіли позискати для себе прихильність рішаючих віденьских кругів а затим й здобути собі carte blanche на поступоване з Русинами в Галичинї, се закид ґравітациї Русинів до Росиї — москвофільства Русинів. Виставлена здовж довженної а відкритої лїнії своєї північно-східної границї на атак північного царату, підкопувана до того его впливами серед славяньских народів у власнім своїм нутрі, та соперничаюча з Росиєю на Балканї Австрия, зглядно кермуючі нею чинники мусїли бути приготованими, що як не зараз, так в найблизшій будуччинї, прийде до рішучого зміреня ої сил з силами Росиї. І Австрия мусїла шукати опори так поза границями, як і в своїм нутрі. Тридержавний союз мав дати таку опору на вні. З внутрішних чинників стали нею Поляки, тим більше, що зараз за кордоном сидїла збита маса їх одноплеменників, крайно невдоволених з росийского панованя і готова в рішаючій хвили повитати з ентузиязмом чорно-жовті прапори.

Сконфісковано.

І Поляки — розуміє ся — вміли використати корисну для них ситуацию. Галичинї накинено польский характер, Русинів придавлено а всї жалоби Русинів у Відни були голосом „вопіющого во пустыни". Аж до рабства льояльних Русинів давлено як руссофільский і цареславний елемент, що ґравітує в сторону Петербурга і Москви, а затим як елемент антідержавний і антіцинастичний.

Послїдними роками множать ся однак, а далї стають систематичними симптоми, котрі сьвідчать, що австрийскі політики на своїх обчисленях тяжко завели ся. Ся „підпора держави і престола", польска стїна, що мала хоронити Австрию від північного сходу, показує ся тепер дуже хиткою та неневною. Серед тих самих Поляків, що в Австриї вийшли на верх на коники рускоro москвофільства, закорінили ся і чим раз то ширші круги зачеркують москвофільскі тенденциї, симпатиї до росийского царату, надиї на північну славяньску імперию. Симптомів сеї течиї аж надто богато і то у Поляків, усїх трех „заборів".

Ноторично-ж звісна річ, що росийскі Поляки не мають вже цїлком і наймешої охоти зривати ся против Росиї.

Злука з великими, непромисловими просторами росийской імпериї дала товчок до квитучого розвитку польских міст і фабричних осередків, польске рільництво теж двигнуло ся завдяки підпорі з боку правительства. Польска духова культура теж зацвила в Варшаві так, що далеко до неї польскій культурі з остаючого в руках Поляків Кракова або Львова. Тож росийскі Поляки вирекли ся вже своїх реставрацийних астраций і так в польскій пресї чим раз то горячійше промовляє ся за можностию і потребою польско-росийского порозуміня і дружби.

Ще в більш яскравих формах виступає москвофільство серед Поляків в Познаньщинї. Загрожені напором вище культурних, сильнїйших і материяльно і духово Нїмців, познаньскі Поляки з тугою поглядають на схід, за росийско-пруску границю, де о кількаиайцять миль від Познаня й нема слїду тяжкої нїмецкої ноги, але де противно, захожий низшекультурний Москаль сам навіть підпадає впливови вищекультурного Поляка. Не даром один з визначних росийских публїцистів, що об'їхав Познанщину і конферував з численними польскими дїячами тамошної Польщі, міг опісля написати в своїм дневнику, що „коли би так росийскі барабани загреміли на улицях Познаня, тамошні Поляки привитали би їх одушевлено як віщунів свободи і спасителїв".

Не брак вкінци чим раз то яркійших проявів польского москвофільства і в Галичинї. Найскорше мав відвагу признати ся до него славетний хлополан кс. Стояловский. Та далї обяви москвофільских симпатий се-

---

Хозе Ехеґерай.

Досьвід.

[Майже фільософічна істория.]

Дон Тома Барієнтос була людина неаби-як второпна та розумна. Де-би він рішив ся на яке дїло, не обміркувавши його наперед як слїд і не обчисливши зріло всїх користий та втрат.

Нї, сквапливости нїхто не міг йому закинути. „В минувшинї", говорив він звичайно „глядїти нам будуччини", і всякий чоловік мусить з того, що стало ся, висновувати правила, як має поводити ся дальше. Судити а ргіогі є все обманчива річ і належить хиба до поверховних ідеалїстів та давних часів метафізики".

Тому все, навіть в случаях маловажних, коли мав на щось рішати ся, глядів в памяти або в записках свого дневника аналоґічного случаю, з котрого витягав науку і після него кермував своїми дїлами.

Та на жаль сатана хитра, злобна штука і любить з особлившим вдоволенем робити мудрим людям пакости; звідси то й пішло, що досьвід нашому дон Томі Барієнтосови вилазив часто боком.

Тут кілька примірів.

Під днем 15. жовтня минулого року стояла в його дневнику замітка, що тодї було дуже студено і Барієнтос, лїнуючись убрати теплий, зимовий плащ, набавив ся страшного катару, котрий грозив йому переходом в сухоти.

На другого 15. жовтня термометер показував 18 степенів в тїни а о кілька більше на сонци, але дон Тома, тямлячи о досьвід з тамтого року, витягнув все таки зимове убране, в котрім мало не розтопив ся остаточно обірвав порядний катар.

Та се не захитало зовсїм його довіря до своєї системи. Поважна застанова і пильні досліди довели його до відкритя, що тамтой рік був переступний і тим поясняла ся спершу непонятна суперечність. Умі щена в дневнику досьвідна замітка вимагала поправки, котру дон Тома перевів на місци, дописуючи: „в переступних роках треба на 15. жовтня убиратись в зимову одїж, зате в роках звичайних треба радитись термометра".

І в иншім напрямі зазнав Тома чимало гірького розчарованя. Позичив одному приятелеви 6 000 реалів, а приятель відтак заперечив йому зовсїм гроші. Науку з того убрав дон Тома коротко в кілька слів: „Приятелям не треба позичати нїчого без поквітованя".

Кілька тижнїв пізнїйше відвідав дон Тому один з його найлїпших приятелїв і коли збирав ся відходити, став падати дощ. Приятель попросив о парасоль, котрий Тома дав радо, але тямлячи на свою досьвідну замітку, зажадав письменного потвердженя. В на сьвітї дивні люди, з якоюсь неповятною вразливостию, котрих всяка дрібниця еспіє зараз і обидити. До тих людий належав без сумїву також сей приятель, бо попав в таку лють, що вибив дон Тому парасолем поза уха, назвав його дурнем і пішов, щоб більше не вернути.

Коли дон Тома очуняв з першого перестраху і хвильку над тим поміркував, вписав до дневника: „Хотяй дїло сполучене з деякою небезпекою, можна добрим приятелям позичати парасолї без потвердженя".

Літом одного гарного вечера вибрав ся наш дон Тома на прохід алеєю Сан Геронїмо, причім заходяче сонце сьвітило йому в лице і прямо сліпило його очи. З противної сторони йшла хороша дама, що впрочім дон Тома спостеріг доперва пізнїйше, бо в сій хвили він не бачив нїчого і ударив на даму собою. „Простїть, сеннора, я був осліплений промінями сонця", звинив ся чемно, причім рукою вказав ґалянтно, що тим сонцем уважав її саму. Дама не лише простила великодушно, але сьміючись, подала йому руку і вони стали добрими приятелями.

Дон Тома збогатив свій дневник замітков: „В лїтні вечері треба прохаджатись алеєю Сан Геронїмо і потручувати собою всї гарні женщини".

Вже на другий рік в тій самій порі примінив се правило практично. Ударив на одну даму, звинив ся так само ґалянтно і вже готовив ся зловити сим разом неподану йому руку, коли инша страшна рука упала так важко на його лице, що він рівночасно з заходячим сонцем узрів на вечірнім небі також безлїч зьвізд.

З того вявилась потреба доповнити висновок з давнїйшого досьвіду таким додатком: „Передовсїм треба запевнити ся, чи дама, котру наміряє ся потрутити, також є сама".

Так складалось жите нашого дон Томи дальше, отїнене чи одною хмарою; рівночасно із старанним уладженем свого поведеня після наук з досьвіду, спадала дощем на пана де Барієнтос така повінь неприемностий, розчарованьь, инколи навіть побоїв, що йому прямо в голові крутило ся.

— Звідки се воно, — питав часом себе самого — що досьвід строїть зі мною такі жарти? Стара, віками в устах народу живуча і доказана пословиця: „Досьвід матїрю всякої мудрости" не може полягати на неправдї. Не вжеж дорога мати для мене одного перекинула ся в жостоку мачоху?

Як передше виходив дон Тома Барієнтос з того заложеня, що принцип позитивізму є мірилом для всего і як передше висліди його теорий становили моральні пощочини, заміновані нерідко фізичними. Щось було причиною його постійних неудач... але що?

Одна книжка, яку він случайно розгортав зі скуки, дала йому вкінци ключ до розвязки проблему. Се була казка такого змісту:

Одного серпневого вечера йшов осел обточений кількома мішками соли. Околиця була непривітна, камениста, а сонце пекло жаркими промінями. Тягар давив бідне зьвіря немилосерно, так що кудаючись в потї, ледви волїкло ся дальше.

Мішки були старі, полатані, з малими дирками, через котрі перетискала ся сіль на хребет та шию нещасного зьвіряти; змішана з потом творила юшку, що вонкала в його шкіру. Сонце, сіль і важкий тягар, а до того нерівна дорога так доскулювали ослови, що він з утоми, болю і розпуки мало не сказив ся. Годї думати, що осел може бути не дурнам, бо були такі случаї, тому треба припустити, що вони можуть повторити ся і на будуче.

Коли осел не міг вже іти дальше і мало-що не валив ся з ніг, дістались він та наймит, що його вів і заохочував буками, до потока, котрий богатством води не уступав ріці.

Осел вліз в потік, чи властиво наймит загнав його туди буками, в середині спотикнулось зьвіря і впало разом з мішками у воду, що впрочім вчинило для него велику приемність. Простягнувши карк та ніс до гори, щоби не утонути, оставав довго серед скріпляючих і таких цїлющих филь. Колиж вкінци підвів ся і прийшов на другий беріг, вся сіль розпустила ся у водї і мішки стали зовсїм порожні.

Що за радісна несподіванка і розкіш для бідного зьвіряти! Тягар щез, гризуча юшка сполокана, і воно серед проклонів та буків наймита почвалало весело і жваво в дальшу дорогу.

Колиб так дон Тома був ослом, або осел дон Томою — обі річи, які з огляду на

ред верховодячих польских кругів і серед преси стали чим раз частїйші. Польско-шляхоцкі дневники в Галичинї живо підпирають думку польско-роспйского порозуміня в Польскім Королївстві, а рівночасно приходить навіть до польско-москвофільского союза на східно галицкім теренї, де головним опікуном наших москвофілів являють ся ґр. Лев Пінїньский, бувший намісник і ґр. Андр. Потоцкий, бувший маршалок сойму Разом з тим польска преса вдаряє в тон „славяньскої“ політики, добираючи собі союзників серед найбільш москвофільских славяньских кругів — іменно Молодочехів.

Що се москвофільство галицких Поляків стало течією, котра захоплює чим раз ширші круги польскої суспільности в Австрії і зачинає мати рішучий вплив на дальшу польску політику, про се свідчить і статя кс. Стояловского, першого а щасливого піонїра польского москвофільства на галицкім ґрунтї, котру поміщено в 63-ім числї панмосковского орґану „Славяньск'ого Вѣк'а“, видаваного в Відни звісним з ріжних скандалів Вєрґуном, під заголовком „Росия і Польща“. Кс. Стояловский доказує там, що галицкі Поляки є москвофілами і що чим далї, тим більше ними стають. „Я тверджу — пише кс. Стояловский — що селяньство в Галичинї цїле, дрібне ремісницке міщаньство цїле, значна часть дїдичів і більша часть інтелїґенциї, вині вже цїлком славяньскі і звертають свої серця і надії на Росию“. Що-до селян, то покликує ся кс. Стояловский на свідоцтво свое власне і... п. Вітика; дрібне міщаньство жде з Росії спасеня від жидів і упадку свого стану. „Більш усего неймовірним — пише дальше кс. Стояловский — видасть ся думка, що і часть дїдичів с. е шляхти змінила свої переконаня і ґравітує до Росії... Та ся поява не здивує нїкого, хто над нею призадумає ся. Що не казати про шляхту, то годї відмовити їй одного, а іменно що вона перейшла політичну школу, розпоряджає дипльоматичною традициєю і вробленем, вкінци почутем класової солїдарности... Сї прикмети нашої шляхти помагають сему, що вона скорше від других вміє найти ся в політичних ситуациях і сейчас хоче використати їх для своєї кляси. Задля того іменно, що політичні переміни і славяньский рух не могли уйти єї уваги і по многих лїтах виповнювання програми „при Тобі стоїмо і стояти хочемо“, шляхта переконала ся, що „нїчого не вистоїть“ але противно, що радикальні змагання все більше і більше підкопують єї вплив і значінє. Коли додати до сего економічний упадок шляхти, в порівнаню до єї добробуту в Росії, то все те дїлало отвережуюче і направило очи шляхти туда, де все таки шляхоцкі привілеї мають більше значінє, нїж тут, і звідки можна надїятися певнїйшого подавленя течій, йдучих в долу. Тому, хто вміє і хоче слїдити, хто стежить за тоном шляхоцких орґанів, хто має крім того нагоду послухати того, що говорить ся по польских шляхоцких гнїздах, той переконає ся, що зворот шляхти в сторону славяньства і Росії стає з кождим днем більше загальним і рішучим“.

Тут розказує кс. Стояловский свою розмову з одним своїм товаришем з теольогії, ксьондзом-шляхтичем, „модним по шляхоцких сальонах“, котрий розказував ему про загальне розширене москвофільства серед польскої шляхти. Про москвофільскі виступи кс. Стояловского говорено ему: „Нам годї відкрито виступити, а він за скоро вививає ся з тим“. Дальше виводить кс. Стояловский, що зноміж Поляків є против Росії лише часть польских ксьондзів, соціял демократи і трохи вшехпольских публїцистів. „Треба тілько — кінчить кс. Стояловский — деяких малих уступок з боку Росії а всї верстви (галицких Поляків) звернуть ся до Славяньства і згоди з Росиєю“.

Кс. Стояловский, правдиве enfant terrible Поляків, висьпівав затим всї задушевні думки польских політиків, котрі бажали би до часу заховати їх перед очима Відня. Та кс. Стояловский надто добрий знаток своєї суспільности, аби можна було сумнївати ся про вірність его спостережень тим більше, коли всякі, — як сказано — чим раз густїйші симптоми в польскій публїцистиці і верховодячих польских сферах вказують те саме, про що говорить кс. Стояловский. Справдї отже, Поляки взагалї, а галицкі в особенности, стають москвофілами. Росия і Польща шукають політичного контакту, між Москвою а Польщею виробляє ся, що ми вже в послїдних часах нераз мали нагоду зазначити — союз.

І сей союз мусїв виробити ся, як з одного боку застрила ся борба нїмецкого свїта з Польщею: борба Прусаків з Поляками в Познани та напружена колїзия між автономістичними домаганями галицких Поляків до розбитя єдности Австрії а державним і династичним інтересом віденьских кругів, яким мусять залежати на удержаню австрийского централїзму, — а з другого боку на сходї зачинає з чим раз більшою животностию прокидати ся українско-руска квестия. Русь-Україна була колись основою могучости польско-шляхоцкої „річпосполитої“, нинї є підставою сили Росії в Европі. Так само галицка Польща — Мазурщина — без галицкої Руси не мала би нїякого значіня. Тож і в Польщи і в Москви інтереси лежить, удержати трийдятьмілїонового українско-руского велитня в дрімотї і зависимости від себе. Як в андрусівскім договорі Польща і Москва змагали ся, аби спільними силами здавити Україну, так і нинї зближають ся вони до себе для придавленя зриваючого ся до жития маро-руского народу по обох боках Збруча.

Та коли в часах андрусівского договору Русь-Україна, взята між два огнї, мусїла погибнути, лишена сама своїй силї а до того сама роздерта внутрішними невзгодинами, то ситуация тепер повинна уложити ся цїлком инакше. Русини — маємо тут на думцї специяльно австрийских Русинів — мали би натурального союзника в тих кругах, яким залежить так на задержаню австрийскої бд ности як і на заховано сильної постави против Росії. І скорше, чи пізнїйше ті круги — коли справдї розуміють інтерес свій і Ав — трії — будуть мусїли прозріти і змінить рішучо свое становище до руского народу в Галичинї.

Всьо для Польщі за ґрош — русин!

Позавчера радила в сойновім будинку під проводом члена видїлу д ра Верещинского скликана видїлом краєвим анкета в справі утворення позичкового фонду для громад на закупно сикавок. В анкеті взяли участь три представителї „Звйонзку“ охотничих сторожий пожарних, представитель „кулок рольнїчих“ звісний Артур Заремба-Цїлецкий, радник видїлу краєвого Евг. Пірожиньский, представитель Краківского товариства обезпечень Геар. Шептковский і посол Вінк. Країньский яко представитель повіту сокальского. [Чому лиш один повіт мав свого представителя в тій анкетї, се загадка?]

По переведенїй дискусиї ухвалили члени анкети — серед котрої не було анї одного Русина — ось-яку „опінію“: Належить утворити окремий фонд позичковий для громад на закупно сикавок в той спосіб, щоби сойм призначував на той фонд по 10.000 К річно аж до суми 100.000 К. Тим фондом заряджував би банк краєвий в такий самий спосіб, як заряджує дїї подібним фондом, на цїли промислові і рільничі. Позички має ся давати громадам на 4% за порукою громад, а до тої акциї треба втягнути „кулок рольнїче“ і видїли повітов, і тогдї можна би давати позички кулкам рольнїчим“ за порукою членів тих „кулок“. Сю „опінію“ має вити видїл краєвий підрозвагу, а коли згодить ся з нею, внесе від себе в соймі.

Як видно зі складу знятої і з ухваленої нею „опінії, нашим гегемонам іде і ним разом о те, щоби ґроші краєві, отже і руські служили лише Польщі. Як ґроші з фонду на цїли промислові і рільничі йдуть майже всецїло в користь Поляків, і то — розуміє ся само собою — в західній Галичинї, так ґроші з фонду на закупно сикавок повандрують через польскі „кулка рольнїче“ в мазурскі села, очивидно найбільше в західну Галичину. Часто польска анкета не хотїла знати, що у східній Галичинї є орґанізация руска такого самого характеру, що польскі „кулка рольнїче“. А щоби нїхто не нарушив гармонії „нарад і опінії“, то для благородних „браці“ наших був простий способ: не допустити, щоби бодай одна мізерна точка руска запахла в тій славетній анкетї... Отже побіч представителя „кулок рольнїчих“ не було там представителя „Просьвіти“, анї представителя „Дністра“ побіч представителя Краківского товариства обезпечень. Товариства рускі в очах Поляків — „не крайове“, бо цїла Русь галицка і навіть буковинська — то преціїв „кресы польске“.

Панове Поляки, горячково використовуючи безголову політику Кербера, очивидячки намагають ся у відношенню до Русинів перевищити в гакатизмі Нїмців пруських. І при нинїшній давій їм волї, чим гуй-туй дорівнає колишній самоволї шляхотскій за часів речипосполитої польскої приходить їм се не трудно. Те опановує їх і осліплює так, що дальше свого носа не бачуть тай не спосібні до холодної застанови до чого той їх шал доведе? До добра певно нї! Як Поляки в Прусах, так і Русини в Австрії не дадуть ся вжерти, а коли хто хоче конче ненавидити і стремить до того свідомо, немов до ідеалу, то може й мати...

Цїкавий образок з галицкої автономії.

(*Письмо з Мостиск.*)

Радні міста Мостиск — подразнені нетактовним і підступним поступованем п. Ігнатия Яблоньского, посадника Мостиск а заразом — в одній особі! і секретаря ради повітової в Мостиских, а радше її маршалка ґрафа Стадніцкого, котрого „самодержавне“ панованє в повіті п. Яблоньский так разячо підпирав при послїдних виборах то ради повітової, що поважив ся навіть ігнорувати раду міску і єї найінтелїґентнїйших депутатів, — радні міста Мостиск, висказавши на зборі дня 5 мая с. р. свое негодованє п. посадникови за визискуванє свого становища посадника тай новаги і інтересів міста для інтересу п. ґрафа-маршалка, заснували клюб міщаньский, котрого цїлию є берегти добра міста в безусловній солїдарности, до якої членів клюбу зобовязали ся через подане собі рук, через підписанє протоколу і ухвал зборів, котрі мають бути заразом статутом клюбу, і через ухваленє строгого ригору против членів, котрі би нарушили солїдарність клюбу.

Точка XVI статута клюбу постановляє, що клюб визначає референтів для кождої важнїйшої справи і є обовязаним старати ся познакомлювати ширший загал міщан з господаркою міста, що найменше чотири рази до року.

На 30 всїх радних міских приступило до клюбу 17; отже клюб має відразу більшість цїлої ради міскої. Предсїдателем клюбу вибраний адвокат д-р Ігнатий Корнер, а секретарем о. Лев Левицкий, руский парох і совітник консисторский.

Як зачуваємо, п. посадник так налякав ся клюбу, що думає зрезиґнувати із свого почетного становища посадника Мостиск і лишитись вже лиш секретарем пана ґрафа маршалка чи там рада повітової. Не хоч один дать відразу за виграну, бо страшить міщан і радних правительственним комісаром. З того видно, що п. посадник і секретар за мало респектує раду міску і добро міста, а з другої сторони за богато — здає ся — покладає на виборцїв п. ґрафа, коли так зовсїм явно говорить, що не добро міста зовсїм явно говорить, що не добро міста і не більшість радних, але его одна особа і не більшість радних, але его одна особа бо рішати буде о комісаву правительственім. Но, але хто правичний терорізувати виборців і посадів, той думати може, що і інтелїґентних міщан можна-б стероризувати. Пробачимо!

Справи австрийскі.

Намісницкі вріза.

„Дїло“ було першим дневником в Австрії, котрий довіз, що намісником Галичини іменований „приятель“ Русинів, ґр. Андрей Потоцкий. Вчерашні дневники потверджують вість подану „Дїлом“, з тою приміткою, що голошенє номінациї відложено на пару тиждїв. Причиною проволоки має бути се, що Потоцкий, заки обійме урядованє, мусить перебути кілька тиждневу курацию в Карльсбадї, котра „не терпить проволоки“. Після наших информацій причиною проволоки не курация, а непорозуміня, яке вже по підписаню номінациї — вибухло між Кербером а новим намісником.

Кербер предложив був Потоцкому уряд намісника на вирозє бажане цїсаря. Торг з Кербером заличив ся вї второк в полудне, по полудни номінация вже була підписана з тим, що буде оголошена сего тиждня. Повідомлений о тім ґр. Пінїньский, котрий, знаючи, яким духом Потоцкий дише против Русинів, згодив ся згодитись дїмісию, але під услівєм, що Потоцкий дістане абсолютну власть, специяльно в руских справах. Маючи в руцї такі два сильні атути: протекция у Відни і опір Пінїньского, Потоцкий розвинув перед Кербером таку програму своєї дїяльности, що той на ее, хоч би про око подеко, нїяк не міг згодити ся. Переговори розпочались на ново, а їх наслїдком є „курация в Карльсбадї“ і відложенє оголошенія номінациї.

Супротив неґативности, чи цїсар схоче покликати на маршалківство Ст. Баденього, котрого усунув Пінїньский для Потоцкого, чи вагаєї Ст. Бадені схоче бути маршалком під намісником Потоцким, висувають на маршалківство окрім Баденього инші кандидатури — а самі „добрі:“ ґр. Ст. Стадніцкий, ґр. Адам Годуховский і Давид Абрагамович. Самі милозвучні імена, самі сердечні приятелї Русинів! Між сими іменами бракувало еще імена Дільца, Строки, Осінецкого і Ґломбінського.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Провалі вибори.

Будапешт. Коли в громадї Шепрес вибрано немилого населенню війта, народ ударив на жандармів. Жандарми дали сальву. Погибло 5 людий, 15 є раненых. В Араду вислано 3 компанії піхоти.

Балкани.

Царгород. В наслїдок подій в Солуни султан мав особисто апелювати до кн. Фердинанда, аби болгарске правительство енергічнїйше як досї виступило против македонських комітатів, котрих аґітационим огнищем здавсь бути безумовно Болгария.

Париж. Міністерство маринарки потвердило вість дневників, що три взяні кораблї французькі в Тульоні одержали наказ відійти до Солуня.

Скопля. Операциї против Альбанців вже розпочали ся. Фехір-баша вирушив дня 5 с. м. з Призренду і вчера ставив в Якові. Альбанці заховують ся супротив походу пасивно. Друга бригада під командою Насіра-баши є в дорозї до Митровиці.

Монастир. Болгарові повстанці старались видати в воздух магазини пороху, але турецке військо унеможливило се. Вивязалась стрічна бійка, в котрій прийшло до проливу крови. Суть убиті і ранені.

Борба з конґреґациями.

Париж. Перед поліційним судом відбулась вчера розправа против 17 капуцинів, обжалуваних о нарушенє закона о конґреґациях. З винятком одного всїх засуджено на гривну по 25 фр. По оголошеню вироку часть публики демонстровала в користь засуджених, друга часть в користь республики.

Фінляндия.

Петербург. В Выборіков має бути перенесений до Сиїва на місце ґенерала Драґомірова. Ґенеральним ґубернатором Фінляндиї буде харківский ґубернатор кн. Оболенський.

Мароко.

Мадрид. Коло Фезу прийшло між війсками султана а повстанцями до кровавої битви, котра тревала 10 годин. Повстанцї взяли поголоси султанських війск. По обох сторонах богато трупів і раненых.

Білград. В Крестянї арештовано двох Болгарів, котрі намірили замордувати російского конзула в Митровици, Машкова. В сербских кругах дипльоматичних гадають, що болгарске правительство відкине турецку ноту, прислану з причини атентатів в Солуни, яко не можливу до принятя.

Солунь. Тут пробувано виконати атентат на австро-угорского конзула, але на щасте атентат ударемнено.

Царгород. Обуреня на султанськім дворі з причини послїдних подій в Македонії страшне. На послїдній раді міністрів порушено гадку

виповідженя війни Болгарії, котру султанське правительство уважає за головну буптівницю. Правительство робить приготоване до сеї війни, бо замовило 200.000 кг. сухарів, котрі мають бути доставлені до місяця, громадить амуніцію, військовим командам казало закупити потрібні коні, а зелізницям наказало приготовити ся до транспорту війск. Положене дуже поважне.

Народний Фонд.

— **На народний фонд зложили** через нашу адмівістрацию: Др. Нчвроцкий 4 К., В. Малишевский 1 К, І. Козак — Гусаків 3 К, Іванів — Дрогобич, зібраних на съвяченім 5 К, читальники на Задвірнім 5 К, о. В. Ґоцкий — Колоденце 3 К, о. О. Боярский 4 К, о. Онишкевич — Хишевичі 2 К. о. І. Косоноцкий — Залїска Воля 2 К, о. І. Шуховский — Братківці 4 К, о. А. Кадайский — Грушка 10 К, зібрані на съвятах у о. Олексина в Старяві 2 К, І. Василїв — Угринів серед. 2 К. На будову церквей в захід. Галичині зібрані в Бережави, Лиці і Маляві від слїдуючих: Мих. Цьвян, Ів. Цьвян і Данько Барняк по 1 К, Сенько Духняк 80 с, Ів. Поточняк 80 с., Иосиф і Анна Лешко 40 с., Мих. Блащак 40 с., Ів. Гарлач 40 с., Ґва Панько 40 с., Ів. Тиравський 40 с., Н. Тиравский 40 с., Вп. Йосифа Лявчак 20 с., Ів. Копчак 20 с., К. Панько 20 с, Ґва Цьвян 20 с., Д. Боднар 20 с., Марія Панькевич 20 с., Мих. Варденець 20 с., В. Поточняк 20 с., Ів. Клебан 20 с., Ів. Малик 20 с., Марія Панькевич 20 с., А. Кость 20 с., Ґва Марко 10 с., А. Панько 10 с., Ів. Мільчановский 10 с., Пеляґія Качмарска 10 с., Марія Панько 10 с., Анна Цьвян 10 с, К. Боднар 10 с., Анаст. Бараник 10 с., Д. Пліс 10 с., Д. Кость 10 с., Анна Гатала 10 с., Ів. Поточняк 10 с., А. Фурман 10 с., В. Поточняк 10 с., Гр. Кузняк 20 с., Ів. Цьвян 8 с., Ант. Копчак 8 с., П. Сташко 8 с., Марія Бартко 6 с., Марія Голїят 4 с., Марія Боднар 4 с., Катарина Копчак 9 с., Гр. Панькевич 4 с., Ант. Галелуйко 3 с., Ф. Владичак 2 с., від себе і жени по 1 К., В Лиці Евст. Дяк 20 с., з тацї підчас вечерні 2 к. 5 с., в Маляві філії з тацї підчас Сл. Б 3 к. 32 с., з сего післано на церков будови в Бахірци 3 К. зібгав 17 к 32 с. М. Стоцкий — Львів 1 к. 10 с., о. Збудовский — Зубрець 1 К, К. Рошкевичева 10 Кі І. Савчиньский — Ермаківка 4 К, о. П. Лишиньский — Теляче 1 К. — Разом 81·42 Корон. *(Дальше буде.)*

НОВИНКИ.

— **З Рави рускої** доносять нам: Звісний „орґавізатор“ Козловский приїзджає і до Рави рускої дня 9 с. м. на „зґромадзене повітове“, котре відбуде ся о 3-ій год. пополудни. За комітет підписали: Здзіслав Обертиньскі, дїдич з Гійча, вибраний тепер капланами повітовим маршалком, дальше кс. Вінценти Чайковскі з Рави рускої, Станіслав Балоскурскі, Владислав Ґурка, Зиґмунд Стасїневіч, кс. Антонї Дворніцкі з Угнова, кс. Ян Руцїньскі з Потелича, Тадеуш Ярош нотар з Рави рускої і д-р Юліян Дадлец, лїкар в Раві рускій. Хрунї аж не тямлять ся з радости, бо зачувають „хапатню“.

— **Александер Мишуга.** Гостинні виступи нашого славно звісного земляка в київскій опері тїшились так незвичайним поводженем, що дирекция „Городского театру“ запросила нашого артиста на дальшу чергу виступів, котрі зачались у Томину неділю. Та друга серия виступів обнимає опери: „Фавст“, „Галька“, „Паяци“, „Травіята“, і „Лючія“. Нам попалось у руки число „Київскої Газети“ з рецензією о виступі нашого артиста в опері „Паяци“. Рецензия написана професором В. Чечоттом, найпершим знатоком музичним і естетиком не лише в Києві, але взагалї в Росії. Він пише: „А. Мишуга класично уміє володїти голосом, і се дає ему право на одно з перших місць в тих партиях, в котрих ми мали нагоду чути сего съпівака. По Ленскім, Йонтку і Фавстї він виступив в ролї „Каня“ і викликав правдиве одушевлене в цїлій авдиторії так своїм съпівом як і грою. Сила драматичного і вокального відданя того ультра-патетичного типу була задивляюча у артиста, уважаного доси за чисто лїричного тенора. Артист розвинув тут цїлу ґаму ріжних настроїв і ефектів, зачинаючи від потїшного паяца в сценї прибутя вандрівної трупи, а кінчачи потрясаючим епізоґам драми, коли нещасний Канйо, доконавши подвійного убийства, міняючись на лици, виголошує те знамените, „la commedia e finita“ повним психічного знеможеня голосом, в котрім дрожать здавлені слези і риданя. Найшлись між публикою видцї, що відповіли на той страшний сценічний момент криками „біс“; їм хотїлось знову видїти падаючих під кінджалом Кольомбіну і Сильвія і знов учути послїдні слова Каня.“ — Тілько „Київска Газета“. Ми з своєї сторони сердечно тїшимось тріюмфами наших земляків на чужині в надії що слава їх то слава нашої спільної ненькі Руси-Украіни, певні, що они, хоч примушені жити далеко від нас, то духом суть з нами і до спільної з нами простують мети.

— **Руский съпівак за границею.** Як звісно, до найвизначнїйших сучасних тенористів в Німеччині належить безперечно наш земляк п. Модест Менцїньский, що здобув собі признане первороднього съпівака ваґнерівского в Франкфуртї над Меном, а тепер є членом опери в Ельберфельдї. Сими днями, як довідуємо ся, заанґажувала п. Менцїньского дирекция надворного театру т. зв. Grossherzogliches Hoftheater в Карльсруге, в провінції Баден, на час від р. 1904 до 1907. Для нашого артиста має се тим більше значіне, що першим капельмайстром в там ґенеральний музичний директор Фелїкс Мотль, найзнаменитший оперовий капельмайстер на цїлу Німеччину, аранжер і душа ваґнерівских вистав в Льондонї, Парижи і Байрутї.

— **Буча в політехніці.** В авли віденьскої політехніки прийшло в середу в полудне до нової перепалки межи студентами народовцями а католицкими. Тих послїдних виперли народовці зі салї. Ректор загрозив демонстрантам загальною забороною ношеня відзнак і заповів острі зарядженя.

— **Еміґрация нїмецких кольонїстів.** З Немирова доносять, що 15 родин нїмецких кольонїстів в Смолинї продало свої ґрунти місцевим селянам і виеміґрувало до Познаньщини, де осядуть на ґрунтах нїмецкої кольонїзацийної комісиї.

— **Розвязане товариства „Ропа“.** В роцї 1898 завязало ся в кругах продуцентів нафтової роли в Бориславі та в инших галицких місцевостях товариство з обмеженою порукою „Ропа“. Цїлию его було продукований материял вивозити на заграничний торг, о скілько не переробить ся его у власних рафінериях. Тамтого року наступив в Бориславі несподіваний зріст продукциї роли і заскочив товариство „Ропу“ неприготованим до такого заливу, наслїдком чого воно не було в силї підприняти відповідні средства, щоби зужиткувати цїлу продукцию. В рафінериях товариства назбиралось роли понад міру, цїна продукту упала нечувано низко і товариство стануло перед своєю руйною. Серед таких некорисних обставин члени товариства „Ропи“ виповіли свої зобовязаня, а на онодїшних загальних зборах предсїдатель заповів, що на нових зборах для 14 с. м. поставить ся внесене о розвязаню сего товариства. На місци „Ропи“ має повстати акцийна спілка з тою самою задачию.

— **Ґр. Льоняй процесуєсь.** В справі процесу ґр. Льоняй против свого батька, бельґійского короля, доносять: Ґр. Льоняй твердить, що маєткова спільність по смерти її матери, королевої Генрики, вигасла, а то длятого, що при заключуваню подружя в 1853 р. не було правительственного нотаря. А після бельґійского і французского права, коли при подружім договорі не було правительственного нотаря, по смерти одного з подругів устає маєткова спільність і майно переходить в половині на спадковмців живучого подруга, в половині же на спадковмців подруга помершого. Ґр. Льоняй покликала на нараду найзнаменитших французских і бельґійских адвокатів і за їх порадою ваточує тепер свому батькови процес о майно, котре припадає для неї після закона.

— **Самоубийство.** Посесор Центральної каварнї у Львові, Филип Манґ, що наложив вчера в полудне на себе руку, числив 38 лїт і був родом з Дорнфельд під Щирцем. Будучи вісїм лїт платничим в віденьскій каварни, зложив собі спору сумку, що позволила ему минувшої осени взяти в посесию новоуладжену каварню Центральну, котра тїшила ся навіть досить добрим поводженем. На 1 мая заплатив властителеви каменицї цїлий квартальний чинш. Та вже від кількох днїв попав в якусь задуму, викликану нервовою недугою, з якоїсь лїчив ся вже раз в ґідропатичнім заведеню. Були се наслїдки вічної безсонницї та нервового напружена, з якими було сполучене его ремесло. Родина хотїла піддати его опять ґідропатичному лїченю, чого Манґ дуже бояв ся. Ті причини мабуть і вложили ему вчера до руки револьвер. Застрілив ся в ліжку. Коли дізнала ся о тім его жінка, з розпуки хотїла кинути ся з другого поверха на брук подвіря, до чого однак недопустили инші домівники. Небіщик полишив лише карточку з словами: „Lebt wohl, kann nicht anders helfen“. Осиротив трое дїтий.

— **Смерть ученого.** В Любляні погиб трагічною смертию звісний словіньский історик, проф. Семен Рутар. Дня 4 с. м. вечером приїшов до дому і з запаленою съвічкою пішов до аборту, де поставив съвічку на підлозї. Від полумічи съвічки заняла ся вовняна сорочка. Проф. Рутор вбіг до комнати і там упавши на землю, сконав наслїдком ран від попареня.

— **Огні** В Кулаківцах, пов. залїщицкого згоріло дня 7 с. м. 17 господарских загород вартости 24 000 К, з чого обезпечених було лише на 3 000 К. — На фільварку в Щирцю, під Немировом, вибух онодї огонь, котрий знищив мешкальні доми двірскої служки і стайні. Спалило ся при тім 13 коний, 24 тучених безрог і кількадесять поросят.

— **Злочин в понятю — військовім.** В Берлинї дуже прикре вражіне викликала серед широких кругів вість, що цїсар Вільгельм уласкавив князя Просперо Аренберґа, котрого воєнний суд в 1900 р. засудив був на кару смерти. Винною кн. Аренберґа було се, що яко офіцир кольонїяльного війска в нїмецкій Африцї західній застрілив з нечасної причини свого слугу, земляка, а відтак ще знущав ся над замордованим, виколюючи ему карабіновим стемплем очи. Цїсар Вільгельм замінив тоді дорогою ласки ту кару на 15-лїтну вязницю, а тепер по відсидженю трех лїт зовсїм его уласкавив.

— **Лихвар сербским мінїстром.** Король Александер жертвував, як звісно, теку мінїстра скарбу в кабінетї Цінцар-Марковича Драгомірови Радуловичови, котрий є звичайним собі купцем, а до того лихварем. Покликане се зробило в Білгородї очивидно велику сензацию, бо Радулович є властителем оставленого заведеня заставничого, де офіцири від позички в квоті 10 франків платять 1 франка місячно процентy.

— **Американьский жарт.** В Mahoney в Пенсильванії лучив ся випадок, котрий для легкодушного збитточника скінчив ся дуже фатально. Йосиф Полиньский, Поляк, хотїв настрашити свого приятеля. Завинувшись в простирало, кинув ся з диким криком на сплячого, але сей вискочивши з ліжка, зловив страха і викинув его через вікно з другого поверха. Збиточник справдї не убив ся на місци, але потовк ся так тяжко, що до смерти відхочесь ему строїти подібні жарти, хочби навіть з приятелями.

— **Кости з перед 200 лїт.** В горішній части ул. Личаківскої у Львові добули онодї робітники при копаню каналових ровів множество людских костий. Начислено 32 великих людских черепів. Д-р Електерович орік, що ті кости могли лежати в земли около 200 лїт, а черепи належать до людий татарского походженя. На однім черепі було видно з передної сторони велику шпару, зроблену імовірно шаблею. Кождий череп має ще здорові, великі і всї зуби. Без сумніву є се кістяки Татарів, що облягали перед більше як двіста лїтами місто Львів.

— **Поясненє новинки,** поданої в ч. 82. „Дїла“ п. заг. „Обуряюче“, надіслав нам о. Володимир Барановский, від мин. осени завідатель парохії Литвинова. Вдова по пок. пароху — пише о. Б. — мешкала пів року на попівстві і діставала весь той час від завідателя половину доходів так в готівці як в натуралїях. Але за те відплачувала ся всїлякими пльотками і інтриґами по селу та накостила на кождім кроці так, що навіть не давала розвісити біля на поді. Те всє зносив о. Б. терпеливо. Алеж бо дальше почала безпомічна вдовиця вирубувати ерекціональні сади, дуби, витягати бруси з хлївів, вивозити обірник на неерекціональні поля і т. п. О. Б. доніс о тім ц. к. староству, а се відповіло ему, що за всякі убутки в ерекціональнім майні є він відвічальний, та приказало ему не терпіти довше вдови зі шкодою ерекциї. Тогдї повідомив він вдову, щоби до двох неділь забрала ся з попівства (она ж має в місци і свою власну реальність), а аж по тих двох неділях загрозив їй, що на її кошт звелить перенести її річи. Вдова забрала ся але при тім позабирала двері від вмурованої в стїну шафи, пороги і т. п. Таке то було те „обуряюче“ викинене „безпомічної“ вдовиці!

— **Дрібні вісти.** Маршалок краєвий ґр. Потоцкий повернув нинї до Львова. — Професор природничих наук в львівскім університетї, д-р Дабовскій, обходив онодї 45 лїтний ювилей наукової праці. — В угорскім народнім каснні в Будапештї виграв в бакарата якийсь Юст квоту 2,400.000 К, з котрої то суми дві третинн програв до него ґр. Михайло Каролїй. — Российский наслїдник престола, вел. кн. Михайло, як доносять з Парижа, має в найблизшім часї заручити ся з донькою кн. Коннат. — Звісний на львівскім бруцї „дурний Ясьо“, що вже від довшого часу щез був з очий Львовян, находять ся, як доносять польскі часописи, в заведеню для невилїчимих. — В Празї помер поет і драматичний артист Иосиф Бітнер, що в 1863 р. брав участь в польскім повстаню. — В Варшаві арештовано дня 3. мая 400 Поляків і відставлено до тамошної цитаделї.

— **Посвячене церкви** відбуде ся дня 24 с. м. в Копичинцях, пов. гусятиньского, під проводом о. митрата Фацієвича із Станиславова. З огляду на се, що межи дооколичними латинниками розвела місцева польска гаката сильну аґітацию, котрою вливають також і на руске населене, уряд парохіальний в Копичинцях запрошує сим всїх дооколичних християн на згадане церковне торжество.

— **З Братского Союза.** Неумолима смерть знов вирвала з межи нас одного члена, б. п. о. Івана Лопачиньского з Підсоснова. Зволять отже Вч. оо. братя відправити за его душу заупокійну Службу Божу, а на дальші случаї смерти (XII. і др.) прислати по корони. Позаяк смерть б. п. о. Івана випала в кілька день по смерти о. Івана Маркевича, а так многі члени не мали ще часу прислати на сей XI. сл. см. і тому доси зложено лиш 25 К, то здержую висилку гроший П. Т. вдові до дня 8 (21) мая, в надії, що ще многі Вч. оо. схотять прислати на сей XI сл. і на дальші XII. і XIII. В часописях оголошено, хто доси зложив на XI., XII. і XIII. сл. см. Дальше зложили: на XI. сл. см. Вчч. оо. 22 Бородайкевич Тома з Тернополя 23. Цегельский Теод. із Струсова, 24. Маркевич Зиновій з Дарахова, 25. Горалевич Лев з Угерска; — на XII. сл. см. Вчч. 7. Копитчак Василь з Тернополя, S. Его Преосв. еп. Константин, 9) Цегельский Теодор, 10. Маркевич Зиновій, на XIII. сл. Вч. оо. 3. Копитчак Василь, 4 Преосв. Константин, 5. Цегельский Теодор, 6. Гмитрик Ілар. з Самбора, на XIV. сл. Вч. оо. 1. Шмериковский Іван з Печеніжина, 2. Гмитрик Ілярий з Самбора, 3) Гіль Петро з Олекснинець, на XV. сл. Вч. о. 1. Шмериковский Іван. — Впр. оо. декани і Вч. оо. братя зволять на соборчиках заняти ся справою Вр. С., щоби як найбільше членів до него зібрати. — *Вас. Копитчак.*

— **Новий шпиталь загальний** отворено для публичного ужитку в Ярославі дня 1 с. м. На акт отвореня сего шпиталя виїздили зі Львова член виділу краєвого Онишкевич і краєвий інспектор шпиталїв д-р Савіцкий.

— **Вакацийні курси для учительок без кваліфікації** намірає устроїти краєва рада шкільна сего року в Бучачи, Коломиї, Ялї і Величці. Курси в Бучачи і Коломиї будуть тревати шість тиждиів, від 16. липня до 27. серпня. На курс покличе краєва рада шкільна по 25 учительок, а кожда учителька дістане 50 корон на кошти подорожі і побуту в місци призначеня. Докладнїйше о тих курсах подамо в завтрішнім числї „Дїла“.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Міністер скарбу іменував старшого технічного контрольора в технічний фінансовій контролї, Емілія Лясотиньского, інспектором в 7 кл. рангу, а контрольорів: Фердинанда Ґержабка і Станислава Бартановского старшими контрольорами в 8 кл. рангу в окрузї краєвої дирекциї львівскої.

Бібліоґрафія:

— *Іван Ем. Левицкий.* **Погляд на розвій низшого і висшого шкільництва в Галичині** в рр. 1772—1800 і **розвій руско-народного шкільництва** в рр. 1801—1820. Передрук з „Збірника історично-фільософічної секциї, том V Наук. Тов. ім. Шевченка. Львів 1903. Стор. 71 великої вісїмки.

— **Галицько-руська бібліоґрафія** за роки 1772—1800, зладив Ів. Ем. Левицкий. Відбитка з „Записок Наук. Тов. ім. Шевченка том III“. У Львові 1903. Стор. 44, великої вісїмки.

Економічний Віддїл.

Торговля покладками

починає вже у нас кристалїзуватись, переходячи з поля проектів на поле практичне. Товчок до торговлї сим продуктом дав я моїма статями, поміщеними недавно тому в наших часописях, а обговорений мною предмет не перегомонїв безслїдно, але викликав ширший інтерес межи нашою суспільностию. Один з енерґічнїйших наших съвящеників задумав з'орґанїзувати в своїй околици торговлю покладками на вивіз за границю, а не знаючи заграничних фірм, котрі занимають ся торговлию покладків, звернув ся передовсїм до нашої „Народної Торговлї“ о адреси згаданих фірм. Маючи за границею знакомих, постарав ся я о адреси тих фірм, а припускаючи, що і в наших околицях нашого краю найдуть ся охочі люди, котрі радо занялись би орґанїзациею сеї ґалузи торговлї, подаю до прилюдної відомости адреси тих фірм. В Гамбурзї є 32 судово-протоколовані фірми, що занимають ся торговлею покладків, а з них найбільші і найсолїднїйші отсї: 1) Gustaw Becker, Merkurstrasse, 18, 2) Gummel Richter & C°, Schopensteht, 13. 3) Gebrüder Rieck, Amsinkstrasse, 33. 4) Peter Luders, Brauerstrasse, 35. 5) Thos Robinson, Sons & C°, Hopfensack, 9. 6) F. Rever, Kraienkamp, 28/29. 7) Brüder Seyferth, Amsinkstrasse, 4. 8) E. Tannenbaum, Stuckenstrasse, 14. 9) Braun, Niederstrasse, 123.

В Льондонї находять ся ось такі фірми: 1) G. Henry Fleut, 6. Railway aproach, London, Bridge S. E. 2) Charles Foncared & Son 13. Southwark Street London S. E. 3) Frank & C° 13. A. Eastcheabs, London E. C. 4) Gustave Lesiem 13/17 Park Street, Borongh Market, London Bridge S. E. 6) London et Continental Egg C°, 28 King-land Road, London N. E. 7) London Egg Market Inn 8/9 The Exchange Southwark Street, London S. E.

З сего видно, що в Льондонї занимають ся торговлею покладків товариства акцийні, і після моєї інформациї найлїпше увійти в ближші зносини з товариством, поданим під 6) або 7).

Не від річи буде, коли тут додам, що цїна покладків з Лондонї до половини липня в продажи en detail, значить до домашного ужитку, є така: за 8 штук покладків великих, добре консервованих, платить ся 1 К 20 сот. і за таку саму квоту дістає ся також 45 штук дрібненьких покладків, не більшої величини як голубячі і доставлене сих послїдних великими масами майже одна лише Португалія.

Іван Бачиньский, касиер „Дністра“.

— **На Бурсу руского Тов. педаґоґічного у Львові** зложили в місяци цьвітни Добродії: Громада Камінка волоска 3 К; Д-р Грицикевич з Тронави 5 К; Д-р К. Студиньский зі Львова 20 К; о. Патрило з Кобиловолок 2 К; В. Устеньский зі Львова 20 К; Союз кредитовий у Львові 100 К; Андрій Шеліґа, учит. з Вербівки 2 К. — Всім сим Добродіям, складає як найсердечнїйшу подяку і просить о дальшу поміч Комітет, ул. Вірменьска ч. 2.

Відозва.

Отсим звертаємо ся наново до Вас, Братя Русини, з давною просьбою. Находимо ся в дуже прикрім положеню матеріяльнім, так що годї добитись до кінця сего року шкільного. Для того просимо о запомогу для нашої Бурси, а просимо цїлком съмало о як найбільші датки, бо го таки для Вас самих, для Ваших синів, для нашої спільної будучности. Ми всї бідні грішми, але ми богаті чутем і запалом. Коли Ви, Братя Русини, маєте ту сто своїх синів, а всї взірцево учать ся і декотрі роблять незвичайно навіть великі надії, чи може що бути для Вас красшого, як о них памятати? Они ще молоді і незнані, а вже розуміють се і знають, що не отець і мати удержують їх тут а Ваші спільні сили. Нехай теж ся съвідомість їх скріпить ся і розвине ся в новий цьвіт життя для нашої спільної ідеї. І в імени тих молоденьких просимо Вас; они самі того не съміють, а ми до того зобовязані. — Комітет Бурси „руского Товариства педаґоґічного у Львові“. ул. Вірменьска ч. 2.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

В цїли оживлення руху прогулькового до східного Бескиду буде видавати ся в часї від 15. мая до 30. нересня в кожду суботу і неділю, як також в сьвята і дни попереджаючі сьвята обох обрядів католицких, в 50% знижені білети подорожні II. і III. кляси з тридневною важностию зі Львова до Сколього, Гребенова, Тухлї, Славска і Лавочного.

Ближших пояснень удїляють всї ц. к. уряди станцій зелїзничих і бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Красїцких ч. 5.

Дотичні оповіщення афішовано в містї і у всїх станциях зелїзничих.

Рух товаровий поміж Ілельово (transit) а Галичиною і Буковиною через Границю-Варшаву.

З днем 19. мая ст. ст. 1. червня н. ст. 1903 увійде в житє додаток I. до тарифи для перевозу збіжа, овочів стручкових, олїйних сїмен, виробів млинарских, грису і макухів в дня 18 падолиста ст. ст. 1. грудня н. ст. 1901.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Но. в Но. До кінця *червня прийде* нам ще 7 К. — *А. Яц. в Щу.* Тепер вплачено за I. кв. — *Л. Пи. в Зв.* До кінця червня прийде нам ще 9 К. 60 с. — *В. Са. в Пе.* До кінця 1903 прийде нам ще 14 К. 70 с. — *К. Бо. в Лі.* Тепер вплачено за март а не май. — *Н. Яв. в Са* Тепер вплачено за цьвітень а не май. — *М. Кл. в Са.* До кінця мая належить ся нам ще 4 К. 80 с. — *В. Ле. в От.* Тепер вплачено за цьвітень а не май.

Надіслане.

Склепар реставратор при касинї або платничий, глядає посади зараз. — *Слотюк* в Солотвинї (повіт Богородчани.)
311 3—3

М. НАСС
у Львові, при ул. Шпитальній ч. 28
поручає свій ве ликий засіб всякого рода поїздів, а іменно: Ляндари, ляндолети, карити почв і візитові фаетони півкриті для пань до самого позволення. Тарантаси півкриті і отверті, візки господарскі і вози промислові. Санки в великім выборі. Приймає ся в заміну і до перехованя або в комісію до продажі. Також дрібну продаж повозових додатків — поручає по конкуренційних цінах.
М. Насс
181 3—3 Львів, ул. Шпитальна ч. 28.

Ренти державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора виміни у Львові.

ЛИПП
в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г. ині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сїкані легкі	12	„
Флячки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумиренійших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра
По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.
З високим поважанем
79 НАФТУЛА ТЕПФЕР.

Коперницкий і Сини
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої
поручає в великім выборі і по цінах найдешевших
окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таблиц мірничі, шоми, лібелї манометри і т. п.
Уряджене дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Нотар в Рожнітові
пошукує кандидата рутинованого в спірним біглого зараз. 302 3—3

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·23*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6·30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 1·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·3·*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 68

Курс Львівский

в дня 8 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жед.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	140 —	159 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люди. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черноп.-Ясси по 200 зр.	574	577 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. львівс. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. львс. 50 л.	101 50	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краевого 4½% а. в. львс. в 51	102 25	102 95
„ „ „ 4% а. в. львс. в 57 л.	99 —	99 75
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	98 25	— —
„ „ 4% львс. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% львс. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	99 7	100 25
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ох емісій.	101 50	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
„ Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок німецких	116 70	117 40

Женщина моральна, що розуміє ся добре на господарцї, глядає посади в домі сьвященика вдівця. — Ласкаві зголошеня: *Зуля* Львів, ул. Шпитальна ч. 32 у возьного, партер двері ч. 5.
324 1—2

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві.* 312 3—6

Інтеліґентна женщина
в середних літах пошукує зараз місця до заряду дому у вдівця. Ласкаві зголошеня під М. Б. poste restante Станиславів. 266 3—3

Пошукує ся польованє на серни у східній Галичині. За кожду трафлену і на місци позіставлену штуку плачу 20 корон. Зголошенє: Х. Галїчер. Тернопіль. 318 3—3

СЬВІЖІ ШПАРАҐИ
знаної породи
кільо почавши від 70 сот., як до грубости, висилає *„Торгов. огород. і фабрика консервів в Любичи королївскій"* при шляху зелїзн. Львів-Белзець. 316 8—12

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей
Т. Чарнецкого
Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.
Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборіґ. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 47—52

Учитель котрого язик анґлїйский есть материм, уряджує курс методично-практичний того язика. Лекциї письменні, старанно опрацьовані враз з належитим виговором висилає в тиждневих лекциях за винагородженем місячним 2 к. Всї інформациї листовно. — *Янковский* в Голини ad Калуш, via Стрий.

„В НАРОД"!
руський марш на фортепян
уложив *Р. Зарицкий.*
Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.
Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.
Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

„ДЗВІНОК"
Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциею Константини Маліцкої.
Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

З кружка правників у Львові.
Новий наклад поправленых скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовляти можна у бібльотекаря „Кружка прав." Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:
Скрипта:
Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д-ра Дністрянського: Право подружа . . . 1·96 К.
Д-ра Дністрянського: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністрянського: Опіки і курателї . . . 1·04 К.
Д-ра Дністрянського: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.
Книжки:
Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.
Устав цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.
Правнича часопись.
☛ Членам Академічної Громади удїляє ся догідних рат.

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!
Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА".** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.
При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 19—?

ЛІСНІ і ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
як також
РІЗНОРОДНІ ЛІСОВІ НАСІННЯ
Гр. Тадея Лубєньского
в Засові
п. loco зелїзнича стация Чорна
поручають на весну і осінь усї відміни дерев, корчів до лїсових культур, висаджуваня алеї, закладаня парків, рожі і окрасові корчі на солїтери, деревця овочеві усїх відмін і родів по дуже низьких цінах. 192 7—7
Цїнник оплатно і відворотно.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"
видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот
Замінена місячні	2 „	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ удїлів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідацийна	„	„ 10	„
„ вкладок щади.	„	„ 10	„
„ удїлів членьск.	„	„ 10	„
Реестр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
З оголенія о позичлу шт.	„	2	„
Виказ уморення позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПІЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 151—?

Історія Руси-Украіни в образах.
Композициї Е. Турбацкого
СЕРИЯ I. 1) Княгиня Ольга палить голубами місто деревлянське Іскоростень 2) Проба сили перед Галицким князем Ярославом Осмомислом. 3) Осліпленє князя Василька Ростиславича 4) Татари на Руси 1·24 р. 5. Князь Лев побідитель Ураів під Пряшевом. 6) Александер Чарторийський і козак Скобейко убивае князя Жигмонта
Ціна I. серії 60 сот. franco.
Купцям при більших закупнах чималий рабат.
Поручає
АНТИКВАРНЯ ҐРУНДА
Львів, Театральна ч. 16. 41 3—3

Отсиж маю честь повідомити П. Т. Публику, що розширив я мою знану від 10 лїт
Лїярню всяких металїв
і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А іменно виливаю: *таблиці нагробні, шильди,* дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже умірковании цінах.
Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанем 511 54—52
ТОМА МООС, Львів, ул. Сикстуска ч. 14.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількинадцять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руский ч. 3.**
Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.
Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь
З поважанем
СТЕФАН ДІДУХ.
569 36—52

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР"
стовариженя зареестр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі" від огню.
УДІЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер" і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформаций	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжневникъ педагогічно-науковый. выходитъ відъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., пів-рочна 1·50 зр., чвертьрочна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір в фабр. Черняньской. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Додаток до чч. 91 і 92. „Діла“ з 26 IV. (9 V.) 1903.

Про еміґрацию.

В краківскім Czas'ї появила ся розвідка д-ра Бенїса про галицку і буковиньску еміґрацию. Автор дїлить еміґрантів на три ґруни: на рільних робітників, що виходять лише на зарібки до господарских робіт, на зарібників, що йдуть за море — звичайно до копалень вугля, і на заморских висе девців.

Рільних робітників— каже д р Бенїс — що удають ся до Нїмеччини і Данії, та ро бітників з будівляних промислів (мулярі, теслї і др.), що також виходять до Нїмеччини, можна числити річно на 80—100.000 го лов. (Се майже самі Мазури. — Ред). Покидають вони Галичину завсїгди лише на один сезон, котрий тревае звичайно від цьвітня до жовтня, а часом сягае аж до половини грудня. Ощаджені зарібки виносять 100 до 150 марок на голову. Служать вони в зимі головно до покритя видатків на житє, так що сї періодичні вандрівки становлять для переважаючої части робітників, виходячих на „Саси“, нормальний спосіб удержаня від осени аж до слїдуючої весни, на котру знов покидають край за зарібком. На закупно землї, худоби і т. д., взагалї на капіталїза цию іде лише дуже скупа часть ощаджених в Нїмеччинї гроший. Сезонові вандрівки рільних робітників поза границї краю носять на собі цїху визначно заводову. Се не є якісь надзвичайні заходи одиниць, щоби енерґічною працею в тяжких услівях здобути якийсь маєток, але нормальний спосіб заробкованя для близько сто тисячів людий. Про сей факт треба памятати при всїх пробах реформи, мимо що в сих вандрівках такі численні жертви марнїють фізично і мо рально.

Робітники, що ідуть за море, гірняки, лїсові робітники і рільні а також жіноча служба з північної Америки, остає поза краєм нераз на кілька наворотів, по 2—4 пїт. Ощаджені зарібки, що виходять з ріжниці межи американьскою платнею а житєвими вимогами галицкого і буковиньского хлопа, досягають у сеї ґрупи дуже значної суми. Грошевий дохід, який з сего впливає до краю, числять на 16—20 мілїонів корон річно (між Лемками та Мазурами). Майже всї ощадности американьскі обертають на закупно землї; а се знов стоїть в найтїснїйшій звязи з розпаданем і парцеляциею середної посїлости, бо й взагалї жадоба набуваня землї є провідною тенденциею цїлого руху і зарібкової вандрівки до Америки. Тим то зарібкова еміґрация з Галичини до Америки виказує зовсїм инший тип, як нїмецка.

Вкінци говорить д-р Бенїс про поселенчий рух. Істория сего руху, що звернув ся був в давнїйших роках до Бразилії і Аргентини, є надто знана, щоби над нею довше розводити ся. Вистане згадати, що від двох лїт ся струя змінила своє русло. Тепер є Канада цїлию подорожі для мас, коли еміґрация до полудневої Америки прибирає чим-раз менші розміри. Річно виходить з Галичини 7—9 тисяч поселенцїв; з того три чверти до Канади. Фармери в полудневій Америцї творять там, заховуючи народну звязь, як Поляки з Австриї (про Русинів д-р Бенїс не згадує! — Ред.), формальні кольонії. Приміром може тут послужити Парана, де помимаючи кілька нїмецких енкляв, цїлий край заселений близько 100 ма тисячами галицких хлопів з'орґанїзованих в самоправні громади. Є се впрочім одинока ав стрийска заморска кольонїя.

Динамітові замахи в Солуни.

Західноевропейска преса містить тепер чимало описів страшних днїв, в котрих ма кедоньскі динамітарди виконали свої очай душни атентати в Солуни. Описи сї, пода вані наочними свідками, можуть дати деяке понятє про сю шалену та розпучливу сьмілївість і завзятє, з яким виступають македоньскі революціонери, як і про ту панїку, що ві викликав їх напад на Солунь серед тамошної, переважно космополїтичної та ку пецкої людности.

Між иншим один кореспондент розка зує так:

„Дня 29 ого цьвітня, точно о годинї 8-ій вечером, революціонери висадили в воздух головний ґазовий провід за містом і в містї запанувала темнота. Сейчас, як на умовлений знак, в десятьох ріжних точках міста вибухло десять динамітових бомб, пе реважно в каварнях, що розумієся — вик ликало панїчний перестрах. В кілька хвиль по тім вибухло кілька великих бомб в палатї філії отоманьского банку. Передна стїна палати завалила ся, а в нутрі будинку за няв ся пожар та обхопив небавом цїлу палату. Тутки три динамітарди впали на мі сци трупом, четвертий дістав ся живцем в руки полїциї. В иншій части міста один бувший болгарский офіцер кинув на ріжі будинки 15 бомб. Турецкі жовнїри положи ли его трупом враз з чотирма его товари шами.

„Тим часом перелякане населенє ховало ся по домах, замикаючи двері і брами. До півночи чути було вибухи бомб, хоч військові відділи, полїция і жандармерия перебігали місто. Через цїлу нїч грохіт карабіновий сьвідчив, що на улицях веде ся зявзята борба.

„Другого дня, с. є. 30-ого цьвітня, о годинї 1-ій в полудне, знов вибухли бомби, на ново викликуючи панїку. Вкінци удало ся полїциї відкрити дім, де находила ся фабрика динамітових бомб. Полїция застала там 5-ох Болгарів, з котрих три забили ся самі а двох впало в борбі“.

Про се відкритє фабрики бомб розказує другий кореспондент так:

„Як раз відвідав я дім, де відкрито фабрику бомб. Лежить він недалеко отоманьского банку. Партер займає якась Італїйка, що віднаймає покої. Один з тих покоїв наняв Юрий Йордан, що подавав ся за Серба і говорив по французки та по турецки.

Розказував, що був торговельним аґентом. По правдї однак був болгарским офіцером і вирабляв бомби. Виходив що дня рано і вертав пізно ночию, замикав ся в хатї і працював. Та про се довідано ся за пізно. Разом з ним працювало завсїгди кількох его товаришів. Динаміт приносили вони певно малими пачками, бо нїколи не завважано жадного з них з більшим пакетом.

„Вечером, в день замахів, в квадранс по висадженю в воздух отаманьского банку, вернув Йордан дуже змучений. Другого дня рано вийшов в иншім одягу і в соломяним капелюсї, кажучи, що небавом вер че та просячи господиню, щоби задержала его знакомих, коли би прийшли. В комнатї ли шив велику подорожну валїзку. Господиня щось стала підозрівати і повідомила полї цию. Коли в полудне Йордан повернув, сейчас за ним прийшло ще 3 людий з велики ми пакунками. За ними явив ся офіцир з 30 жовнїрами і окружив дім. Офіцир за жадав, щоби ему відчинено двері. Тодї ви скочило 3 людий з револьверами в руках і з повним поясом набоїв. Сам Йордан кинув з тераси дому динамітну бомбу на жовнїрів, що відповіли сальвою з карабінів. Йордан кинув другу бомбу, а коли хотїв кинути і трету, одержав постріл в руку. Тодї виняв револьвер і сам застрілив ся. Другий его товариш втїк перед жовнїрами до саду і рівнож сам застрілив ся з окликом: „Так вмирають Болгари!“

„Два другі заговірники втїкли на дах і звідтам клали трупом Турків, доки не по цїлено їх і вони впали на брук улицї. Тодї військо ввійшло до дому, де панувала вже тишина. Перетрясено домівку Йордана, але найдено лише попіл зі спалених листів, тро хи калькового паперу і пустий куфер. Дім, де мешкав Йордан, від вибухів бомб ле жить на пів в руїнї.“

Так описують солуньскі кореспонденти солуньскі події з 29—30-ого цьвітня с. р. Та з дальших донесень виходить, що се, що стало ся в Солуни, було лише дрібною ча стию того, що стати ся мало і що було ре волюціонерами уплановане. Именно Neue fr. Presse містить телеґрафічну кореспонденцию з Солуня, котра сьвідчить, що наміром ре волюціонерів було висадити цїлком в воздух отоманьский банк, мітіленьский банк, турец ку почту і т. д. та цїлу сумежну торговель ну часть міста і що в тій цїли зробили вони підкоп, через який заложили динамітові мі ни, до котрих вели електро-проводні дроти. При вибуху бомб перед отоманьским бан ком, наслїдком завалення муру і потрясеня землї, дроти перервали ся і тілько тому не прийшло до пекольної експльозиї, що була би поробила страшні спустошеня. Сей підкоп описує дописуватель віденьского дневника так:

„Недалеко отоманьского банку, при тій самій улици, тілько по другій сторонї улиці та трохи з боку, був різницкий склеп. Різник, Болгарин, продавав мало, але ніхто не мішав ся до сего, звідки він бере гроші на оплату чиншу і челяди. Склеп був поділений на дві части. З переду продавано свинину. З заду був вхід до льоху, з якого починав ся хідник підкопу, високий на 1·85 мтр. а широкий на 90 смтр. Хідник підпирали сильні стовпи а стїни і стеля були ошальовані досками, щоби земля не обривала ся. В тім хіднику знайдено мішки, електричні прилади, акомулятори, електричні батериї і т. п. Заговірники працювали отже при помочи електрики і мабуть в день, аби стук при роботї не звертав уваги йдучих у ночи улицею людий. При підкопі міг працювати лише один, другий мусів за ним усувати землю і румовище; прочі приготов ляли стовпи і дошки до ошальованя підкопу. По думцї інженїрів до викінченя підкопу треба було бодай 7 до 8 місяцїв.

„Всї ломлять собі над тим голову, де поділа ся земля з підкопу. Мабуть виносили ві революціонери до великих а неуживаних льохів під сусїдними домами. Нїколи однак не замічено, аби що небудь надзвичайного виношено зі склепу різника.

„Викопавши цїлий підкоп аж під отоманьский банк, при чім часть підземного хідника становив великий канал, біжучий під улицею здовж отоманьского банку, ре волюціонери зачали заводити електричний провід а далї спровадили незамітно значну скількість динаміту та заложено его в двох місцях: під отоманьскій банк і під турецку почту.

„Коли прийшло вже до виконаня замаху, кількананйцять молодих Болгар для від вернення загальної уваги і викликаня панїки та замішаня, кинуло бомби під отоманьский банк. Від їх експлозий завалила ся фронтова стїна банку наслїдком чого електричний провід до динамітових мін прорвав ся, і вони не вибухли“.

Справи заграничні.

Балкан.

Льондоньскі дневники доносять з Цар городу, що российский амбасадор мав довшу конференцию з великим везиром, в котрій порушив можливість австрийской окупациї певної части Македонії. Великий везир від повів, що султан рішив ся против евентуальних нових атентатів болгарских виступити зачінно. Амбасадор відраджував се.

В ноті до держав Туреччина каже, що держави повинні старати ся вплинути на Болгарию, аби раз вже виступила енерґічно против македоньских конспіраций, бо коли не зроблять сего держави, то Туреччина сама зайде собі сатисфакцию.

Д-р. Андрій Чайковський.

На Олимпі*).

Не треба й казати, що того дня була на Олимпі погода, бо там завсїдно лиш пого да. Боги, хоча давно пішли у відставку, уладнали свій барометр так, що на їх терито риї не покаже ся ні одна хмарка, що ве ма там ні граду ні тучі ні дощу, а сама ідеальна погода, якої Галичина від часу, як пани повирубували лїси, не бачила. Термо метр показує завсїдно + 20 R., значить, ні горячо ні зимно, а саме добре.

Того дня боги випивши свій ранїшний чай та закусивши шматком амброзиї, похо джали по гарних Олимпійських палатах і покурювали в люльках правдивий турецький тютюнець; богині курили папіроски „dames“ першого сорта. Усї були ситі, вдоволені, ве селі. Афродита, усе цїкава до іграшок, хотї ла зааранжувати „пташка“. Один Зевес був чогось не свій. Його батьківське серце віщу вало щось недоброго. Вижидав політичних новинок з Відня, за якими послав свою до неечку Атену, богиню мудрости.

Нно-що проковтнув чарочку нектару і обтер рукавом халата свої сиві вуси, як від чинились двері і війшла до покоїв Атена. Вона станула смирненько біля порога і залепор тувала:

— Закон військовий ухвалений.

Старий Зевес аж підскочив з остраху і ледве зміг вимовити траґічним голо сом: „aus“.

— Чого-ж зараз: „aus“? — питав Афро дита, що саме надбігла. — Є закон військо вий, значить, що буде порядна війна. Ми вже так давно не бачили нїчого путнього, будьгуємо на тім Олимпі, аж зївати хочеть ся. Я хотїла зааранжувати аматорське пред ставленє якої штуки Пшибишевського, за котрим пропадаю; та Атена завдно кирини ть і не хоче до того допустити. Страх, як во на не любить Пшибишевського і цїлої модер нїстичної драматурґії! Вкінци згодилась, щоби виставити яку траґедию Софокля. Алеж се не модне, застаріле; з нас би сьмі яв ся цивілїзований сьвіт! Я заповіла, що до такого скандалу не допущу, аби-м мала і представленє зірвати. Шкода, що Атена є богинею мудрости, а така зацофана.

— Те-те-те! Розтиркотїлась як терлиця! — сказав Зевес. — Тут розходить ся о наше істнованє, а тобі в голові драматурґія! — Атена хотїла щось сказати, та Зевес махнув рукою, щоби мовчала, і казав при кликати Гермеса.

Гермес не рад був, що йому перебили якусь „зделку“ з одним директором банковим, що нарошно приїхав під Олимп. Але на приказ Зевеса прибіг мерщій.

— Скликати усїх богів на сесию! — гукнув Зевес. Гермес счудував ся. Засїданя олимпийского парляменту не було ще від війни троянської. То щасте, що тодї Зевес не замкнув парляменту, а лише відрочив, задля чого боги не втратили своєї посольс кої нетикальности і могли робити, що їм подобало ся.

Зевес показував незвичайну енерґію. Гермес метнув ся до телефона, задзвонив і велїв получити себе з Тартаром і з морем. Та йому відповіли з стациї центральної, що получене з Тартаром прорване при копаню тунелю.

— Що воно базїкає? — питав Зевес Гермеса.

Гермес повторив, що як вертїли ту нель, то прорвали лїнію телефонічну до пекла.

— А чорт би їх побрав! — гримнув старий. — Колиб я так був тепер при влас ти, я би їм ті всї тунелї громом порозбивав!

— Позволю собі закинути некомпетен цию Вашої Вельможности — каже Гермес — Усе підземле належить до Гадеса.

— Тільки не мудруй, небоже; видно, що практикував в якійсь канцелярії адво катській. Ти радше гляди, аби на першого потрутити за невживане телефона до пекла. То дуже важна лїнія для мене... До Гадеса пішли зараз експреса; а ти лиши ся, будеш секретарювати...

Поволи стали сходити ся боги і богинї. Найпізнїйше надтьопав Гадес в товаристві кривого Гефайста.

Він став оправдувати себе за опізненє злою комунїкациею, указував на vis major. Та Зевес знав, що Гадес бреше, що лише женихаючись з Прозерпіною, опізнив ся.

Зевес задзвонив, боги і богинї засїли докола довгого сесийного стола.

— Мої богове*) і богинї! — зачав Зевес.— Усе так водило ся в нашім божескім царстві, що у важних дуже хвилях ми нараджувались поспільно, що і як робити. Вправдї я нераз робив ужиток з § 14. і най Австрийцї не чванять ся, що то їх винахід, бо я його вживав ще, коли про Австрию не було й чутки. — Отже міг би я й тепер, не питаючи вас, так само зробити; однак я не хочу на старі мої лїта ломити нашої кон ституциї, бо і так недовго вже нашого па новання на Олимпі, як то там опісля по ясню...

Усї боги і богинї охнули, а Зевес гово рив дальше:

У Відни ухвалив парлямент закон вій ськовий. Росия зброїть ся, Сербія і Болгария гороїжать ся і кивають пальцями в чоботах. В Македонії, ось під нашими ногами, кипить; Туреччина не заведе по доброму вдо воляючих реформ. Значить: буде війна і то дуже близько нашої резиденциї, Олимпу. Нам треба заздалегідь з відси ударити... Обговорене тої важної справи ставлю на порядок дневний нинїшнього засїданя, а дякуючи вам за так численні збори, прошу вибрати предсїдателя ad hoc в особі... (він розглядає ся по салї).

— Ти вам, батьку, будь предводителем! — гукнули боги. — Вношу голосованє через аклямацию — гукнув хтось з гурту.

— Годимо ся, годимо!

Зевес розклонив ся, подякував за честь і удїлив голосу старому Позейдонови.

— Сьвітлі збори! — зачав Позейдон: — Дорогі браття боги і дорогі сестри богинї! Від часу паданя нам нашої конституциї, т. є. від року...

Зевес: Перепрашаю, що перебию висо коповажаному бесїдникови, але прошу нашої конституциї не тикати, — раз для того, що то не є галицке віче, щоби конче треба від того пункту історичного виходити, а по друге, що та конституция не мала нїколи великої вартости, бо я її нарошно так ском понував. Взагалї я прошу поважаних бесїд ників говорити коротко і до річи...

Позейдон збентежений говорив дальше:

— Я читав в „газетах“, що буде війна. Австриянцька *„шкадрона“* має підплисти під Солунь і *домайструвати* те, що другі з суші робити-муть. Отож я кажу, що коли наша громада не схоче, то війни не буде. Я мо їми вітрами таку їм вчиню віонлен-

*) Для зрозуміня обіч грецьких імен богів, кот рих тут вживаю, подаю в скобках імена римські, більше знакомі і вживаю: Зевес (Юпітер) по батьку Кроненко; Гера (Юно), його жінка; Афродита (Ве нера), жінка кривого Гефайста (Вулькана); Паляс-Атена (Мінерва), Арес (Марс), Гермес (Меркур), Га дес (Плютон), Позейдон (Нептун), Геракль (Гер кулес).

*) Слово утворене на взір: господиновє.

Обширнїйшу брошуру **о ТРУСКАВЦИ** висилає на жадане **ЗАРЯД.**

В першім і третім сезонї **о 30 проц. дешевше**

В ТРУСКАВЦИ

лїчить ся з надзвичайним наслїдком

Початок сезону 15 Мая. — Конець 20 Вересня.

ревматизи, подаґра, отилість, хороби нирнові і міхура, астма, ісхіяс, хороби жіночі, серцеві і жолудкові.

257 5—0

ПОВІЛЬНО!

Відповідальний редактор.

Вп. П. Т. Публику, що я з днем 1 мая отворив ГОСТИНИЙ ОГОРОД **„Hotel de Laus“**, найгарнїйший у Львові. Що-день свіжі каминні раки, страви з масла, пиво лише окоцімське.

Дальшись ласці Вп. Публики, припоручаю кругольню для замкнених товариств і кружків. — З повагом **Д. БАЄР**, ресторатор.

825 1—1

ВІКТОРА СЕНДЯКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Цінники безплатно. 300
ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дітворн, дамське і мужеське, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінги і полотна Шролі по фабричній цінї поручає і виконує поволі заснована торговля

В Болгарії невдоволене з князя Фердинанда проявляєсь в що раз острійшій формі. Виїзд Фердинанда за границю пояснили страхом перед ворожими демонстрациями розгневаної против него маси. В Варні розкинено тепер підбурюючі против него друки. Сї письма розкидають революційні комітети також між македоньске населенє. Півурядові дневники болгарскі доносять, що кн. „занедужав“ за границею дуже небезпечно на запалене горла і що терпить на астму.

В турецкім міністерстві війни панує надзвичайно оживлений рух. Стягають великі засоби провіянтів, а міністерство марінарки одержало наказ мати в кождій хвили кораблї военні готові до транспорту великих контингентів військ. Положенє уважають за дуже грізне.

Турецке правительство надієсь кождої хвилї одержати відповідь Болгарії на турецку ноту. В дипльоматичних кругах думають, що в болгарскій політиці буде уступ, в котрім Болгария заявлят, що не принимає на себе ніякої відвічальности за події в Македонії. Болгария сповнила свій обовязок, замкнула свої границі і розвязала македоньскі комітети, а що-до динаміту, то в Болгарії нема ні одної фабрики сего артькулу. Динаміт походить з Македонії і з Грецї, а підкуплені граничні урядники турецкі упекшують транспорт динаміту до Македонії.

Кореспондент Vossische Ztg. характеризує найвизначнійших провідників македоньского повстаня. На чолї цїлого руху стоїть Борис Сарафов, бувший офіцир болгарскої армії. В Македонії називають его загально кралем Борисом. Правою рукою Бориса Сарафова є Юрий Дельков, котрий тепер оперує в околици Солуня. Він головно фабрикує динамітові бомби і заосмотрює ними повстанців. Третим найвизначнійшим на тажком є Джермоґенов, котрий повнить функції шефа ґенерального штабу повстаня, бо укладає плян всїх атаків.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Солунь. Болгари ударили неожидано в білий день на Монастир. Близших вістий нема.

Білград. В сусїдстві маґазину пороху в Монастирі експльодував динаміт. Улиці міста дають образ страшного знищеня. Окрім того прийшло до крівавої уличної борби, в котрій Турки мали замордувати кількох християн. Деякі дневники доносять, що число християн вимордованих башибожуками дуже велике. Турки мали також вирізати одно село коло Монастиря.

Скопля. В битві під Сересон, котра тревала 32 годин, погибло 11 Болгарів, а між ними один з визначнійших провідників повстаня, Тончев. Погибло також 5 жовнірів, а 8 є раненних.

Солунь. Власти дуже енергічно переводять домашні ревізії і в многих домах знайшли схований динаміт. В місті заведено стан облоги, а вчера уконституував ся военний суд.

Царгород. Турецкі війска концентрують ся коло Д'якови під командою Шакіра-баші. Вісїм турецких торпедовців одержало наказ пильнувати болгарскі береги над Чорним морем між Бургасом а Анґіольом, аби обсервувати болгарскі рухи.

Париж. Вчера відійшли до Солуня два французскі панцирники.

Будапешт. З Реки доносять, що 79 полк піхоти одержав наказ в як найкоротшім часї виїхати до Босни. З того здогадують ся, що босанський ґарнізон буде значно скріплений.

Берлин. В Солуни відкрито в домі Passage oriental, в котрім уміщений австрийский уряд почтовий, всї приготовленя, аби в ночи дім висадити в воздух динамітом. В Македонії має тепер бути 50 до 60 ватаг повстанців.

Білград. В місцевости Радониці в Македонії знайдено бомби в церкві. В цїлій Греції заряджено строгий надзір над Македонцями. Кількох арештовано.

Скопля. Таків-баша станув з 5 баталїонами в Д'якові і машируе дальше против Альбанців до Іпеку. По дорозї прийшло коло Джівану до битви з Альбанцями. Таків-баша машируе тепер на Митровицю.

Військова революция.

Будапешт. З Нового Саду доносять, що в Сербії приготовлясь військова революция. В армії кипить з дня на день що раз сильнійше. Сербскі офіцири вже кілька разів демонстрували антідинастично.

Манджурия.

Пекін. Росия наново обсадила Нюван сильним ґарнізоном, порт при горлї ріки Ліао і взагалї робить великі военні приготовленя. До Нюванву надійшли великі гармати. Між Артуром а рікою Ліао стоїть 14.000 Росиян. На горбі збудовано сильні фортифікації, пануючі над рікою Яль. В Нюванї громадять великі маси провіянту. Урядові депеші доносять, що ті приготовленя пороблено против ворожому Росії рухови в Манджурії.

Вашинґтон. Державний департамент одержав вість потверджаючу приготовленя Росії в Нюванї. Супротив того, що президент Рузвельт пробуває тепер в Каліфорнії, секретар Гай зажадав повновласти до спільної акциї Америки, Анґлії і Япану против аґресивного поступованя Росії в Нюванї.

Кровавi вибори.

Арад. При кровавих виборах війта в Шапресї убито 7 осіб, а 14 тяжко ранено. На місце вислано 25 жандармів, компанію війска і комісаря.

Хорватскі розрухи.

Градец. В часї успокоюваня хорватских демонстраций в Загребі ранено в четвер шаблями і кіньскими копитами також 14 дївчат.

Ірляндия.

Льондон. Палата послів ухвалила 443 голосами против 26 ірляндске предложене аґрарне.

НОВИНКИ.

— **Зміни в намісництві.** Рівночасно із зміною намісника кружать також поголоски о близькій зміні віцепрезидента намісництва, котре то становище занимає тепер п. Лідль. Отже незадовго п. Лідль має пійти в стан супочинку, а его наслїдником має стати теперішний міністеріяльний радник Клєберґ. Новий кандидат для Львова зовсім не чужий. Свого часу був він радником намісництва і яко правительственний комісар при галицкій касї щадничій був може одиноки, що хотїв зробити конець господарцї звісного Зіма та Щедановского, добачуючи в ній великі надужитя. В тій справі виготовив був навіть до намісництва відповідний мемориял. Але кліка дефравдантів мала тодї ще вплив, тому у відповідь на сей мемориял намісництво перенесло радника Клєберґа до Відня, а само письмо виявило ся доперва тодї, коли міліонові дефравдациї в щадничій касї стали загально звісними і против дефравдантів виточено процес. Вичисляють також і инших кандидатів на місце Лідля, як пр. секцийного шефа Рожу або радника намісництва Ґермана.

— **Новий документ москвофільско-польскої спілки** подав передвчерашний „Галїчанин“ в формі вступної статї (під заголовком „Непослатическая политика“), вимірена против політики парляментарного клюбу независимих руских послів. По кількох штубацких, а рівночасно перфідних „дотепах“ на тему „ненамолотности“ політики віденьского руского клюбу та „спряганя“ послів сего клюбу з п. п. Пігуляком і Барвіньским для деяких політичних кроків більшої ваги — перфідних тому, бо „Галїчанин“ добре знає, що дїяльність руского клюбу мусить бути вязана з его малочисельностию, тим більше, коли ще один з послів сего клюбу, а іменно прихильник сего-ж „Галїчанина“, д р Король, вважає відповідним абсентувати ся з парламенту як раз в хвилях найважнійших для Русинів дискусий (як се було послїдний раз хоч би в часї страйковой дебати) — „Галїчанин“ ударяє на независимих руских послів у Відни за звісну ухвалу руского независимого клюбу в справі обсади становища галицкого намісника. Заяву руского клюбу, що Русини найрадше бажали би бачити намісником одного з архикнязїв або висших ґенералів-Німців, критикує „Галїчанин“, кажучи, що „мудрость ся не особенно великая“ і що вони „осьмішила“ руский клюб так, що редакція московского орґану „difficile est satyram non scribere“. — Справді, можемо вірити, що вґентам Петербурга і Москви заява руского клюбу може не подобати ся. Віримо й в се, що найрадше певне бачив би „Галїчанин“ паном Галичини князя Оболеньского або князя Бобрікова. Колиж то річ неможлива і коли москвофільскі редактори мусять покинути вдоволяти ся лише российским конзулем у Львові, так і в се віримо, що остаточно найміліїйший ще їм... польский ґраф. Хто став явно на службу московщини і підняв ся поборювати розвиток рідного, народного руского житя, сей — будучи консеквентним — і не може инакше поступати і сему мусить бути миліїйшим польский ґраф-русофіл, ще до того прихильник московско-польскої спілки, що спинював би всїми силами розвій Руси, ніж посторонний чоловік, Австрияк, котрий міг би бути обективним в стрінцї, котрий міг би бути обективним в трактованю обох народів в Галичинї та трактовано би в імя інтересів не польско московскої але справдї австрийскої політики.

— **„Твердорусскі“ шпіони.** Наші москвофіли довгі часи денунціювали молодіж руских ґімназий. Та переконали ся, що такою роботою не перекинають розвою руских шкіл, не здержать зросту національно сьвідомої інтелїґенциї, отже тепер взялись денунціювати руску молодіж по польских ґімназиях, в котрих Русини професорія не признають „обединительных идей“. — „Русское Слово“ напечатало в послїднім (17.) числї донос на руску молодіж бережаньскої ґімназиї. Редакция тої ґазети висловила „безвірє серед бережаньскої молодїжи“, а на доказ того наводить таку байку: „В семій клясї ґімназиї в Бережанах зачав один ученик такий розговор: „Каждый правдивый украинецъ не молится и не признае вѣры Христовои, и въ нашой клясѣ могу до правдивихъ украинцев зачислити того, сего и иного“. Тут ставив він поіменно вичисляти таких правдивих українців. Ученик X, не чуючи свого імени, обидився і сказав: Як ти можеш мене вичислити, коли я вже дві неділї перестав молитися? Сей послїдний ученик — син сьвященика... — Прочитавши таку мазанину, відчуває ся мерзу до людий, що доносами того рода, обчисленими на придбанє собі ласки у польскої ґакати, роблять таку тяжку кривду нашій бідній молодїжи, що серед прикрих обставин, нераз о голоді, мусить перебивати ся через ґімназию. Але ми знаємо і ціль, до якої добивають ся москвофіли такими крутими стежками. Їм солию в оці заслужений і молодіжию люблений катехит о. шамбелян Соневицкий. Майже сорок літ є він в бережаньскій ґімназиї, а від 1868 р. себто 35 літ служить яко сталий катехит, много причинив ся до розвою рускої бурси, з Бережан вийшло много сьвідомих Русинів, а то й болить москвофілів. Ми розуміємо, що кацапи волїли би мати в Бережанах такого катехита, що йшов би слїдом коломийского адміністратора о. Семйонова та підняв би нагінку на руску молодіж; але се остане лише pium desiderium москвофільским. — *X.*

— **Мазурский бунт на Волянцї під Бориславом.** Пишуть нам зпід Бориславa: Польскі ґазети дуже люблять трубити про рускі „бунти“, хочби то була якась така дрібна пригода, що й згадувати не варто; — натомість мовчать, мовби води в рот вибрали, про свої бунти, нераз справдї цїкаві, як не розміром, то обставинами, які такий польский бунт викликують. От хочби отся пригода, стала ся одної суботи минулого мїсяця на Волянцї: Як відомо, будівничі Польщі на Руси збудували там мурований пишний костел за 50.000 злр. А могли таку велику суму вложити в той простий спосіб, що нафтовим робітникам, без огляду на се, чи то латинник чи Русин грецкого обряду, сильоміць відшибали каси фабричні якусь частку заслуженини, навіть не питаючи робітників-Русинів о їх волю. Коли той костел вже посьвящено і почало ся відправляти в з ним богослуженє, кс. Громада, експозит волявецкий, продав давнійший деревляний костел за 790 злр. бориславским Соколам, і то продав без відома загалу, на власну руку. Отже в згадану вище суботу Соколи зачали виконувати своє набуте право до того костела. Зняли копулку де була уміщена сиґнатурка, почали вносити, до костела брусви і тертиці на лавки до сидженя — а ціль того пораня пояснили розліплені афіші, заповідаючі „шедставне Соколув“ у давнім костелї. Волянецкі робітники польскої народности, побачивши се диво, і самі збігли ся великою громадою, і дали знати робітникам бориславским. Товпа окружила костел, прибігали з цїкавости й жиди та давай ще праговорювати огірченому мирови хрещеному, що мовляв жидівский рабін не продав би біжниці на „тіятер“. Мазури і мазурки кинулись в середину і гейже з нескольким криком вимітувати лавки на костельне подвірє а потім на дорогу. Забарикадували публичний гостинець — вози і фіякри згуділи. Заколот, крик, свари, проклони... По насильнім очищеню звідтам нових властителїв робітник Кліновский замкнув костел і взяв ключ до себе. Надлїтає кс. Громада і кличе до своїх мазурів: „Поляци! чи вас чарт опенгал?!“ На те у відповідь посипало ся: „То хиба ксьондза, кеди ксьондз пшедал косцюл! Дзісь в косцелє пшедставенє, ютро карчма, а поютше позакладайон фіранкі...“ Кс. Громада пустився до Кліновского, щоби віддав ключ; та той ані вусом не моргнув! Кс. Громада почав толкувати, що в давнім костелї „нема юж Пана Єзуса“. Він уже в новім костелї — та мазури приняли се за єресь і оглушили сесю мову сьміхом. Розумієся, заповіджене представленє Соколів не відбуло ся. На другий день в неділю робітники товпами снували ся по Волянцї, та вкінци депутация від кс. пароха з Дрогобича принесла вість, що парох нїчого не знає о продажи костела на представленя сокільскі..

— Крайова рада шкільна — як ми вже вчера коротко подали — устроює сего року **вакацийні курси для учительок без кваліфікациї**, а то: в Бучачи, Коломиї, Ясли і Віличці. З тих курсів один, іменно у Віличці буде мати окрему орґанізацию, обчислену на те, щоби приняті на той курс учительки поміч-

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ

для немовлят, дітворн, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінги і полотна Шролі по фабричній цінї поручає і виконує поволі заснована торговля

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА
Львів, пасаж Міколяша.
в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від години 8-ої рано до 8-ої години вечером, **Бюро** для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнійших річий також і по полудни від 3-ої до 6-ої.
72 6—7

Цию, я їх так *домайструю*, що цїла щедрова порозлїтає ся там, де раки зимують... я се потрафлю — він вдарив себе кулаком у груди: — Одисей не то був парубіка, а пищав в моїх лабетах... а Евей — тут вдарив кулаком по столу і сказав: — Я скінчив.

— До голосу записав ся кровожадний Арес, удїляю йому голосу — каже Зевес.

Арес: Боги! коли мій дядечко Позейдон бересь змайструвати Марину*), то я ницяти-му армію сухопутню і до війни не допущу.

Гермес: Дай випхати ся!

Зевес: Прошу не чіпати личностий! Удїляю голосу Гермесови.

Гермес: Забираю голос лише що-до формального. Мій поважаний передбесїдник Арес в собі дурний як чобіт..

Зевес: Взиваю бесїдника до порядку за ужите непарляментарних висловів... Говори нащець дальше.

Гермес (іронічно): Наш господин предсїдатель не був нїколи в парламентї віденьскім, коли таке невинне моє порівнане назвав непарляментарним. Я хотїв лише образово виказати, що Арес забув сарака, який тепер инший спосіб войсвания, — не те, що за його часів. Тепер з манлїхером нема жартів і каменюкою нїчого не вдїєш... Та прошу сьвітлу президию пояснити менї, чого нам властиво війни бояти ся. Що-до мене, то я в інтересї моїх клїєнтів, усяких лїверантів, мушу обставати за війною. Таж в р. 1877 вони поробили знаменити інтереси на гнилих консервах і патронах набиваних трачиною...

Геракль: Усїм побю пику, хто нам тут носа ткне...

Зевес: Говориш, як броварняний фірман, і колиб тебе не знав з роду, мусїв би сумнївати ся о твоїм божеськім походженю...

Геракль: Що-ж я злого сказав?

Зевес: По перше ти, заки отворив хавку, повинен був попросити о голос... Але

*) Маринарка по нїмецки звесь „die Maine“.

я відповідаючи на інтерпеляцию Гермеса, хочу пояснити нашу небезпеку. Нашу сьвяту гору можуть заняти вороги. Чи се буде Австрия чи Росия, усе однака нам біда...

Гера підносить руку в гору.

Зевес: Удїляю голосу моїй *малжонцї* Гері.

Гера: Мій достойний мужу і ви всї славетні громадани олимпійськи! В тім усїм, що тут говорить ся, я бачу лише інтриґу мого старого. Йому скучно за молодицями, і тому хоче ся йому еміґрациї... Заявляю, що я готова на процес сепарацийний, бо менї вже остогидло таке пожите. Здавало ся якийсь час, що старий устаткував ся, бо вже й час старі гріхи відмолювати; а йому ось чого забагав ся! Сидїв бись, дїду, за печию та галушки жував... Во що-ж нам тут за біда? Виправдї минули вже для нас часи славних відпустів, нїхто нам не піднесе мізерного бараниця; але моя доненька Дмитруня*) надбала такий запас амброзиї і нектару, що вистане нам до кінця сьвіта. Може неправда? Прошу вибрати шконтруючу комісию, нехай переконає ся, що шпіхлїр повний, а в пивницях нектар аж пїнїсє в бочках. Куди-ж се все подїветь ся? Куди подамо ся? До Бразилії чи до Канади? Возити се з собою? а кошти перевозу, а цло на граници? Таж вийде на те, що коза козу з'їсть. А коли вимеґґруємо і все те тут лишимо, то що будеш їсти одно з другим? Кулешу?

Зевес: Перепрашаю сьвітлі збори, що віддам на часок предводительство мому братови Гадесови, бо хочу забрати голос в тій справі.

Гадес обнимає провід. Зевес говорить: — Гей! гей! Я бачу, що баба дурна до сивої коси.

Гадес дзвонить і хоче відобрати йому голос, та Гермес уговорює його.

— Так є! Чи бачив хто на сьвітї, щоби така стара баба була ще заздрісна о свого старого чоловіка? Сказила ся! Боги! Клянусь на мого батенька Кронося, хай йому легенько гикне ся, що менї старому вже давно пішло з петрового дня, що менї молодиці вже й не в голові, та коби я міг щоби у тих хоромах олимпийських віку дожив. А однак годї! І я, бог богів, маю обовязок нашу долю заздалегідь забезпечити. До тепер ми були безпечні, хоча нам наші невірні Греки давно вимовили послух, та хоча під нашими ногами відбувались за нашим призволом крівави війни. Нашим бідеським носам навіть приємний був запах людської крови. Та тодї ми були безпечні, бо тодї не такої гармати, щоби аж люди стрїляти. А тепер? Можуть нас шрапнелями як галушками закинути, а нам цїлий фільварок спалити ґранатами. Мій грім, від часу як люди відкрили електрику і винайшли громозводи, що-раз менше дописує. Та ще би! Хоч би ми й перебули тую тучу, хоч би посекурувати ся від огню, від припадків і на пережите, то й то нам мало поможе. Боги! До тепер панують тут Турки. Народ спокійний, консервативний; амбрози, нашої не покушає, бо трефна, нектару не позволив Магомет пити, то наша комора і пивниця безпечна. Податку від нас не беруть жадного. Туристів між Турками нема, бо то народ лїнивий; тож нїкому сюди драпатись і наше житє підглядати, а що буде коли рука Падишаха випустить нас з своєї опіки?

Старий сопів тяжко і обтирав рясний піт з чола. Його бесїда зробила вражіне і зацїкавила богів на те, що воно буде, коли Падишаха чорти возьмуть...

— Я скінчив каже Зевес — обнимаю назад провід, хай другі говорять на тему тих всїх злощасних евентуальностий, що наступлять.

(Конець буде.)

*) Деметера, богиня земельних плодів.

ичі, не маючі ще условій до одержаня диспензи від іспиту зрілости, могли побирати, систематичну науку підчас ферий через два слідуючі по собі роки. Натомість курси вакаційні в Бучачи, Коломиї і Яслї призначено для таких учительок помічничих без кваліфікациї, котрі вже відбули вимагану практику в званю учительскім і або вже одержали диспензу від іспиту зрілости, або мають потрібні условія і вислали приписану дорогою просьбу о признане їм такої диспензи. Наука на курсах в Бучачи, Коломиї і Яслї тревати-ме повних шість тиждиів і розпічне ся в Бучачи й Коломиї дня 16 липня а скінчить ся 27 серпня; знов же в Яслї розпічнесь 9 липня а скінчить ся 20 серпня. Обіймати буде ова предмети, які входять в круг кваліфікаційного іспиту для звичайних шкіл народних. На кождий із тих трех курсів краєва рада шкільна покличе по 25 учительок, а іменно: а) на курс в Бучачи з округів лежачих на схід від Сяну і від Дністра, отже з области обнятої округом чешанівским і яворівским на північнім заході а борщівским і заліщицким на полудневім сході; — б) на курс в Коломиї з округів лежачих на захід від Дністра, межи повітами святиньским і городеньским на полудневім сході а ліським і добромильским на полудневім заході і — в) на курс в Яслї з округів лежачих на захід від Сяну. Кожда з участниць курсу одержить запомогу в квоті 50 К, на кошти подорожи і побуту в місци призначеня.

— Доповняючи хроніку славних успіхів руских сил оперових на різних сценах, доносимо, що звісний тенор німецкої руской опери п. **Евген Гушалевич** враз із женою (п-ею Аліцією Гушалевичевою, оперовою сьпівачкою з нової королівскої опери в Берлині) виступив минувшого місяця в німецкім театрі в Абацї чотири рази в опері Масканього Cavalleria rusticana в Турідду (а его жена в роли Сантуцци). Театр на усіх чотирох представленях був повніський а зібрана публика не могла налюбувати ся силою і мельодийностию голосу та артистичною грою нашого земляка.

— Як відомо, рада державна ухвалила закон о орґанізациї **служби контролї над товариствами заробковими і господарскими**. Міністерство виготовило вже проєкт екзекутивного розпоряджена для того закона, але перед виданьем тих розпоряджень поставило міністерство судівництва спитати о думку ті круги, які при виконуваню контролї над тими товариствами мають якийсь досьвід і осягнули вже добрі наслідки. В тій цїли рішило се міністерство скликати на 13 с. м. до Відня анкету. До неї запрошено: краєві видїли всіх країв о вислане по одному відпоручникови, а також ті інституциї, які ведуть контролю над товариствами заробковими і господарскими або мають в тім дїлї фахові досьвіди. Галицкий видїл краєвий ухвалив виправити на анкету за свого відпоручника члена видїлу Тадея Романовича.

— **Нове кредитове товариство руске** під назвою „Самопоміч“ основало ся в місточку Солотвинї, головно завдяки п. Копровскому, секретареви судовому. Недавно в день ярмарочний з'їхало ся там много селян і значне число сьвящеників і завязали се товариство на удїлах з трикратною порукою; удїл постановлено на 20 корон. Коли интелїґенция наша дасть примір селянам щирою підпорою добрих намірів сего селяньского банку, то можна мати певність, що се нове руске товариство кредитове буде розвивати ся і сповняти свою важну задачу так само, як многі уже істнуючі того рода товариства наші. Щасть ему Боже!

— **Огнї.** В Конюшкові під Бродами вибух дня 5 с. м. пожар і знищив 70 господарств. Згорів також один небіщик, котрий лежав на марах. — В Любянках вижних, пов. збараского, знищив пожар того самого дня 26 господарств. Шкода, лише в незначній частинї обезпечена, виносить 26.000 К. — В Бродах згорів онодї один дім, причім жертвою огня упало кілька безрог.—З Рівного, в ґуберніи волинскій, доносять, що недалеко від сего міста в селї Крипі вибух онодї пожар, котрий знищив кількадесять господарств. В огни погибло 11 осіб. — В Плавчу, пов. теребовельского, знищив огонь пять господарств вартости 7.600 К, з чого обезпечено було лиш на 3000 К. — Під Богородчанами в лїсах ґр. Стадіона згоріло около 200 морґів смеречаного молодняку. Пожар повстав від огню, який розложили пастухи.

— **Нова Читальня „Просьвіти“ в Збаражчинї.** Пишуть нам: Дня 26 цьвітня відбуло ся отворене Читальнї „Просьвіти“ в Лубянках низших. Загальні збори відкрив о. Іван Бачиньский, місцевий сотрудник, короткою передмовою, в котрій пояснив зібраним цїль і користи читальнї та заохотив до найчисленнїйшого впису в члени читальнї. І вписало ся понад 60 осіб. По виборі видїлу та ухваленю рїжних внесень розходили ся зібрані з щирим вдоволеньем. В слїдуючу неділю (с. в. 3 мая) знов зібрали ся члени, щоби торжественнїйше відсьвяткувати отворене своєї читальнї. В сей день явилось уже кільканайцять господарів із сусїдних сїл, щоби взяти участь в сім сьвятї. Зібраних повитав голова читальнї о. Іван Бачиньский заохотою до ревної і щирої праці коло розвою читальнї. Відтак дївчата відсьпівали кілька пісень народних і одна з них відклямувала Шевченкову „Тополю“. Була ще й друга деклямация „Розритої могили“, котру виголосив один з хлопців. Зібрані забавлялись до пізна то розмовами то сьпівом народних пісень, а вкінци розпрощавшись, розійшли ся домів з сильним постановленем трудити ся щиро для розвою читальнї, щоби станути на-рівні з другими, більше просьвіченими селами. Щасть Боже!

— **Зелїзниця Львів Самбір** вже готова. Донесене деяких часописий, немов в околици Конюшків розсунув ся насип зелїзничого шляху, так що треба его через кілька місяців направляти, показало ся неправдиве. Вчера пущено на новій зелїзничій лїнії зі Самбора перший поїзд робітничий, котрий задержавшись на короткий час в Рудках, прибув до Львова. В поїзді їхали управитель будови радник будівництва Косиньский, шеф підприємства Зембицкий, урядники будови та функціонарі підприємства.

— **Самоубийство на повиставовій площи.** В патинцю в помудне недалеко павільону давної окоцімской пивварнї підрізав собі Едмунд Райф, судовий канцелїст, жили в обох руках і наслідком упливу крови закінчив жите. Числив 33 лїт і був жонатий. При небіщику найдено удїлову книжочку тов. урядників на 610 К. і готівку 30 К 98 сот. Причина самоубийства поки що незвісна.

— **Торговля безрогами.** Львівске намістництво видало розпорядженє в цїли охорони безрог від помору, який лютує ся в краю. Імено вказує намістництво, що забороняєсь т. зв. движиму торговлю безрогами т. є. кружене з товаром від села до села і від дому до дому. Хто-ж купує безроги для власного ужитку або на продаж, має нейчас і просто перевезти набутий товар до дому, згладно до різні або до найблизшої зелїзничої стациї, щоби его вкладувати. Однак передше має купуючий зголосити ся у начальника громади взглядно дворского уряду по посьвідку на відворотній стороні паспорту для худоби. В тій посьвідці має бути докладна адреса продавця, дата купна і місце призначеня товару. До перевозу зелїзницею будуть принимати ся лише лише такі транспорта, котрі мають тоту посьвідку, а коли товар був купленний на горзї, на відворотній сторонї паспорту для худоби має находити ся печатка торговлї комісиї і підпис орґану, що наглядає над торгом. Дальше забороняє ся пускати безроги самопас, без нагляду. Гандлярам безрог, а також тим, що задля свого занятя мають до діла з чужим товаром, не вільно входити до чужих стаєн і взагалї до місць, де передержуєсь безроги. — Як показуєсь, повисші приписи, хотяй видані властями лише в цїли охорони безрог від помору, в практицї мають лише то значіне, що роблять великі перепони в торговли сею худобою, обмежають її значно, а підчиняючи торговлї під нагляд всяких орґанів, наражають їх на евентуальні секатури. Щоби запобічи перепонам в торговли так важного у нас товару, відбула ся перед кількома днями у Львові нарада, на котру з'їхали ся найбільше інтересовані гуртівні торговцї безрогами з цїлого краю. На тій нараді ствердили всі присутні, що оповіщена недавно урядове заборона похапцництва в практицї являє ся зовсім нераціональна. Против сих обмежень свобідної торговлї інтересовані заходились в міродайних кругах та при рівночасній недостачі підмоги і при апатиї дотичних кругів суспільности сї заходи не мали успіху. В зелїзничім міністерстві прямо заявлено делеґатам, що не можуть числити на узгладнене навіть так оправданого домагання як оплата після дійсної ваги. Краєвий видїл не хоче попирати старань о примусові торги в Кракові і Бялій, хотяй лише такі торги, сполучені з ветеринарийною суперревізиєю могли би уздільнити край від язви вічного замикання вивозу з причини недуг, явних часто зовсім нема. Вкінци зазначено на тій нараді, що частина галицких послів в парляментї легковажить ту справу, так як би не знала, що тут ходить о один з найважнїйших артикулів краєвого господарства, а декотрі з тих послів навіть поборюють стараня о заведене краєвих торговиць.

— **Упертий сьвідок.** Перед карним трибуналом у Львові відбувала ся сими днями розправа против селянина з Дорошева вел., Дмитра Висоцкого, обжалованого о крадіж збіжа на шкоду одного з тамошних господарів. Висоцкий признав ся, що збіже украв, але не в такій скількости, як ему закинено, і на шкоду зовсім иншого селянина, іменно Стефана Мартина. Переслухуваний в кулїківскім суді Мартин зізнав на Висоцкого обтяжаючо, але повликуваний на сьогодїшну розправу у Львові яко сьвідок заявив, що „присягати не буде“. Вправдї трибунал пояснив ему, що після закона сьвідок не може відтягаутись від присяги, Мартин затяв ся і все своє: „я на него присягати не буду“. Дармо представляли сьвідкови всї члени трибуналу, прокуратор, а навіть присутні дневникарі, що за те же его кара, що через него і на его кошт відложить ся розправу на 6 тижнїв, Мартинів станув як мур і заявив: „Я тілько раз цїсареви присягав, а більше не буду, абим цїлий рік мав в криміналї сидїти“. При тім вказав рукою на одного зі сьвідків, говорячи, що той вже раз так присягнув, а відтак померли ему жінка, дїти, зять утїк, худоба згинула і т. д. Трибунал наражував ся кілька разів, що зробити з упертим сьвідком і велїв Мартинови добре надумати ся. Колиж по хвили надуми Мартин пошкробав ся в голову і відповів рішучо: „присягати не буду“, засуджено его на 24 годин арешту і відставлено сейчас до вязниці. Переслухуване иншних сьвідків після тої приключки веде ся дальше.

— **Дрібні вісти.** Погорільцям Любіня вел. уділів цїсар запомогу в квоті 4000 К. — Слухачі медицини львівского університету скликують нині віче в справі заснованя власного товариства. — Намісник ґр. Пінїньский набув при улици Матейка у Львові від ґр. Вісневского віллю, куди перенесе збір своїх образів і иншних артистичних творів. — Митрополит Шептицкий виїхавши з Італії, замешкав в Істриї, в Люврано, звідки з початком червня виїде до Відня, щоби заложити в руки цїсаря присягу яко таємний радник, а відтак в половині червня поверне до Львова. — Рух поїздів на шляхах Чортків-Залїщики по кількодневній перерві розпочав ся наново. — Віденьский карний суд розписав гончі листи за якимсь Станиславом Чайковским, котрий представляючись за поручника від кавалериї, допустив ся кількох обманьств. — В Бернї, в Моравії, засуджено на смерть через повішене 37-лїтну Вашічнову та її сестру, 42-лїтну вдову Блажкову за те, що задусили спільно чоловіка першої, фабричного робітника Франца Вашіча, а відтак кинули до каналу. — В Купчинцях, пов. тернопільского, при направі хати селянина Бобрецкого привалила стїна сусїда Ваврика Клосовского, так що той наслідком потовчена помер. — В Мшанци, пов. гусятиньского, в часї бурі убив зірваний дах дворскої шопи стельмаха Потулицкого. — Селянка з Пітрич, пов. станиславівского, Мария Воробчак, кинула ся з причини невилїчимої недуги до Дністра і утонула. — В Потоцї, пов. рогатиньского, утопив ся з браку нагляду 4-лїтний хлопець Михайло Борна в керници одного з тамошних господарів. — В Турі, пов. кольбушівского, повісив ся у власній стодолї тамошний господар Броніслав Кушай в приступі помішаня ума. — Товариство польских дневникарів у Львові обходить 10 с. м. ювилей 10-лїтнього істнованя. — Перемиский епископ кс. Пельчар одержав від папи титул асистента папского престола і римского ґрафа.

— **Вчерашне ч. „Дїла“** упало жертвою конфіскати, наслідком чого нинїшне число видане в подвійнім обемі.

— **З Калуша** пишуть нам: Руснни Калущини сьвяткувати будуть дня 14 п. ст. мая с. р. (в четвер) подвійне народне сьвято, бо о 2 годині з полудня відбудуть ся перші загальні збори філії „Просьвіти“, а о 7-ій вечером Шевченківскі вечерниці при ласкавій участи славнозвісного соловейка — панни Проскурницкої, при сьпівучасти калуского міщаньского хору, сопранового соля одного хлопчини з Бережниці шляхотскої, відчиту, деклямації одної селяньскої дївчини і пр. і пр. Тож прибувайте, дорогі Земляки, на те наше сьвято подвійне, — великою поважною громадою зве личаємо чистим сердем Того, що тяжкі перетерпів муки за руский робучий нарід! Прибувайте як найгромаднійше, щоби показати сьвіту, що ми не дамось, нас більше тут!“ — За Комітет: *Др Куровець, Цецилія Куровцева, Д-р Бачиньский, Ярослав Коритовский, Василь Іваницкий, О. Тисовский.*

— **З Бродів** пишуть нам: Руско укр. каснове Товариство „Основа“ в Бродах устроює в четвер 21. н. ст. мая 1903 в сали музичного Товариства **вечер з танцями**. Дохід призначений на руско-укр. повітову Бурсу в Бродах. Вступ від особи 3 К. Одяг вітповий або народний. Запрошеня розсилають ся. Хто би не одержав запрошеня а хотїв бути на вечерку, зволить зголоситись до судиї Гераймовича в Бродах. З огляду на добродійну цїль можна сподїватись, що Врідщина і сусїдна околиця явить ся в комплетї. — *Видїл.*

— **З Сянока.** Зваживши важність дїл, занимаючих в теперішні часи руские круги сяніцкого повіта, маємо честь сим запросити П. Т. членів політичного товариства „Сяніцка Народна Рада“ на загальні зборы, котрі відбудуть ся в четвер дня 14-ого н. ст. мая 1903 о 4 ого годині по полудни в комнатах „Рускої Бесіди“. — Від „Видїлу товариства „Сяніцка Народна Рада“. Сянік дня 5-го мая 1903. — *Антоній Кокуревич*, предсїдатель. *О. Йосиф Свкержинський*, секретар.

— **Товариство „Рускій Народный Домъ въ Сяноцѣ“** уладжує в четвер дня 14-го н. ст. мая 1903 на дохід маючої відкрити ся Бурси для учеників сяніцкої ґімназиї в салї „Сокола“ концерт з слїдучою програмою: Часть I: 1) Дольницкий-Цьорох: „O bella speranza“. 2) Сольо сопран. П. М. Е. 3) Bellini: „Puritani“ сольо фортепіянове п. Л. 4) Бортнянський: „Возведох“ хор мужеский. 5) Bethoven: „Adelaide“ сольо тенорове о. К. Д. — Часть II: 6) Лавровский: „Осїнь“ хор мішаний. 7) Сольо скрипкове п. М. Б. 8) „Місяцю ясний мій“ хор мужеский. 9) Павфлер: „Сон“ сольо басове п. Т. П. 10) Цьорох: Марш руских студентів хор мужеский. — Початок концерту точно о 7½ год. веч. Вступ від особи 2 кор., партер 1 кор., для учеників і ґарнізону 50 сот. — По концертї наступать танці, на котрі вступ від особи 2 кор., фамілійний білет від 3 осіб 5 кор. Осібних запрошень розсилати ся не буде. — *Комітет.*

— **В справі тов. „Любов“.** На численні запитаня поясняю, що підписи пересланих заяв не обовязують до нїчого; они суть лише на те потрібні, аби доказати потребу такого товариства. Не можу на разї переслати тариф премійних, бо они мусять бути передше затверджені міністерством, поки зачнуть обовязувати тих, що опісля приступлять до товариства. — *Волод. Шухевич*, Львів ул. Собіщина 7.

— **Видїл читальнї „Просьвіти“ в Лубянках низших** (повіта збаражского) складає сим щиру подяку Видїлови тов. „Просьвіта“ за ласкавий дар 97 книжочок.

— **До Вп. Патріотів калуского повіту!** Дня 14 н. ст. мая 1903 о год. 2 по полудни відбуде ся в сали „Народного Дому“ торжественне отворене філії „Просьвіти“ в Калуши. Отже патріоти з Калущини, а особливо Отцї Духовні повинні розвинути широку агітацию між селянами, щоби як найчисленнїйше явили ся на зборах!

Померли:

— **О. Емілїян Чиняньский**, парох в Томашівцях, помер 8 ого с. м. Покійний трудив ся щиро коло поліпшеня економічного положеня нашого народу; за его стараєм і руководством заложено між місцевими селянами загороду розплодову расової худоби, що в значній мірі причинило ся до поліпшеня їх бату матеріяльного; на просьвітні цїли видавав покійний рік-річно також значні суми і в кождій хвили служить парохіянам з порадою. Смерть заскочила его нагло в силї віку (в 56 р. житя), поки був занятий будовою величавої мурованої церкви. Похорон в понеділок 11-ого с. м. В. в. п.!

— **Василь Тиховский**, ц. к. совітник орекциї скарбу в Тарнові, упокоїв ся дня 5. мая 1903., переживши 56 лїт. Був то тихий, але ревний патріот. В. в. п.!

Цїни збіжа і других продуктів.

Львів 6 мая. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·95 до 8·15 а на термія 7·60 до 7·75, *Жито* стаpе 6·20 до 6·40 а на термія 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термія 5·80 до 6·—, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·50 до 5·90, *рипак* 9·— до 9·30 *тьмянка* —·—до —·—, *горох* пастівний 5·90 до 6·25 а до варена 7·75 до 9·25 *вика* 4·80 до 5·50, *насінє льняне* 10·25 до 10·50 *насінє конопляне* 7·25 до 7·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·15 до 5·40, *гречка* 6·75 до 7·25, *кукуруза* готова 6·— до 6·20 а нова 5·50 до 6·60, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 82·50, біла 60·— до 80·—, шведска 60·— до 90.—, *Спіритус* loco за 50 лїтрів 35·65 до 36·05.

Nonpareil-Silk

на сукні і блюзки є найновійша шовкова материя що не лопає ся, не дреє і не шелестить! Незрівняний вибір всіляких шовкових матерій і фулярів по найдешевших гуртових цінах, на метри і на цілі сукні для приватних осіб, вже з оплатою перевізним і мита. Цінїки франко. Оплата за лист 25 сот.

Seidenstoff-Fabrik-Union

Adolf Grieder et C-ie Zürich M 43

32 (8) **Kgl. Hoflieferanten. Schweiz.**

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenade.“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті часїни трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 4 31—37

Медицина.

Спеціяліст недуг **горла і грудий**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

доволїтний лікар клїнічне і заведеня бічного

в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт ч. 1., II. пов.** (Народний Дім).

609 51—?

Знак виналений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

Великий кунош

з вильосованнй наперы вартостий 3-4 [3]

висилаче безь потручена провізиї або коштівъ

КОНТОРА ЛОТЕРІЇ

Ц. к. уприв. Головного заведеня

Банку гіпотечного.

ВИВІСКИ, ТА БЛИЦІ, ЩИБИ ТРАВЛЕНІ.

таблиці всілякого виконани для пп. лїкарів, адвокатів, урядів, також надгробника, травлені шиби до бібліотек, склепових дверей і кас. Роботи лякерничі і т. и. Цінники безплатно.

виконує артистичне Заведене

Л. АППЛЯ

у Львові, Пасаж Гавсмана: 9-4 1—10

Рільники і ґаздині! котрі хотять всього в господарстві дорібнути або також і такі, котрих обовязок примушує до неустанного ходженя як н пр військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і кержах. Незвідне через мене випробоване средство **„Айсон“** усуває совершенно через натиранє біль і умученє в членах **„Айсон“** служить ведьми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені части тіла спокойне їх і перебувають ніч спокійно не порушаючи цілковито тіла через чіхранє ся. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн аґроном, Львів-Підзамче,** або **Дрогуерия п. Юлїюша Попеля** магістра фармації у Львові за жовківською рогачкою 280 5—10

Весна **Літо**

1903

Полотна білі

на біле;

БІЛЄ

настольне; ручники, платки до носа, стерки паньчохи, шкарпитки ручного виробу

поручає

БАЗАР КРАЄВИЙ

у Львові, ул. 3-ого Мая Ч. 5.

Піддержуймо промисл краєвий!

Промисл **Краєвий**

26 1 6

ЛІПІК

в Славоніі, перворядні купелї.

Одиноке на континентї горяче (64° С.) йодово-алькалїчне жерело.

Станція желїзниці надьсоняйскої — via Довгоселo (Дуґоселo) Крім того станція полудневої желїзниці Пакрац-Ліпік. (Тарифа подосова.)

Преміоване: в Будапешті Відни, Льондонї, Римі, Брукселлї Прегарний сальон купелевий, кавярня і реставрация, великий парк, критий хідник, купелева каплиця, знаменаті готелї, офіцирский дім, санатория для дітий, вигадливі лязні, електричне осьвітленє.

Незрівне в **ревматизмах, гістци, ісхіятиці, недугах костий, жолудка, кишок, міхура, в нежитах, в золотусї і всїх недугах крови.**

Підчас сезону ординує в місци **вістм визначних лїкарів.**

Ліпіцка вода з термів просто з жерела, також через **L EDESKUTY** в Будапешті і у **C. UNGAR junior** у Відни.

Ліпіцку сїль з термів замовляє ся просто у дирекциї купелевої.

Всяких пояснень уділяє **купелева дирекция.**

Повість! Знана цукорня **ТЕОФІЛЯ ПОДГАЛЇЧА** *при ул. Третого Мая, 17. Львів,* припоручає з нинїшним днем **МЕДЯНИКИ ЧИСТО МЕДОВІ,** вироблянї способом торуньским під управою знаного в цїлім краю спеціяліста Йосифа Ціммера. Для вигоди П. Т. Публики буде продавати ся медяники в кіосках парку Кілїньского, в огородї мійскім і у всїх заведеннях жерельних. Цукорня уладила лїтну веранду і комнати для товариских кружків, де крім рїжних лїкерів можна дістати знамениту горівку власного виробу, т. зв. „Подгалїчанку“ і „Харум Баша“, також шинку, кавяр і пільзеньске пиво. Цукорня отворена від год. 6 зрана до 1-ої в ночи. 308 3 5

FAIK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів

Всї ті, котрі мають замір виємігрувати до Америка а вже мають пашпорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства освідчили під взглядом якости досконалого уряджедя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту в ліку користь, що вже в Мисловицах, на границі пруській, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересїдання в вазі 3-ої класи желїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревае довше як 24 годин коли ся ю піднято числа наших вказівок.

Коштa дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 18 пароходів в найбільших размірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована

Докладні описа Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 4 7

Дяк 31 лїт, тверезий, аґент „Дністра“ з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян п в Русові. Снятин. 286 4—6

Дяк іспитований безженний пошукує відповідної посади Л. Волоский в Лядзкім п. Комарівка. 2 2

Іспитований півець церковний, лїт 19, котрий може вивчити хор, і уміє грати на фісгармонії та на скрипках, Львів, площа св. Юра ч. 5.

Вілля в Микуличинї попередно Народна Гостинниця в найдогіднїйшім місци цілковито або частково до винаймленя.

Близша відомість на приходстві. 287 3—6

ПАСАЖ ГАВСМАНА

I. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміюване.)

Від $^{10}/_{5}$ до $^{10}/_{5}$ до побаченя:

Торжества в Парижи

підчас побуту царя.

Вступ 10 кр.

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ

ЗЛОЧИНЦІВ

против власного здоровля, як не спробують мого виналоду. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 18 12

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цінники даром.** 6—30

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 85 зр. (для грубої роботи)

Всї Сьвященникам і пп. Урядникам продаю **на рати,** як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане да ом 313 3—7

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най жаждає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 39—52

РЕСТАВРАЦИЯ М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзеньске і окоцимске.

439 4 4—15

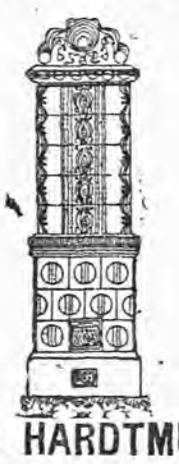

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Ціни умірковані.

2-2 2—2

Ще ніколи не продавано так **Біциклів** знаменитої якости по так нїчимовірно низьких цінах.

Перворядні нові біцикли модель 1903 р. з одноцільних сталевих рур, з новими подвійними дзвінковими осадами до розбірання, найліпші марки: К 180—200; запасти до свобідного бігу в комплеті К. 35·— Користні принагідні купна уживаних уже знаменито зашанованих колїс о простих рамах по К. 80, 90, К. 9 —105, в комплеті в бездоганнім стані. Нові ззена по К 8·9 вужі по К. 5—6. сїдла по К 5, ацитиленові лямпки по К. 4—8, олївні лямпки К. 3, Педали пара К. 6, звінки К. 1 трикутні торбинки К 1·30, ножні помпи К. 3 Телескопові помпи з чотирох частий К 2·20 Всякі додатки як найдешевше Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 80 сотиків франко. **О половину дешевше, ніж ратальні купці продаю за готівку**

Зінґера Машини.

взірцеві що до конструкциї і виконання. Високораменні **Зінґера машини до шитя,** сильної будови, ножні зі скринкою та всякими приладами і практичними новостями, найбільш улюблена машина до шитя до домашного ужитку (склепова ціна К 150) за К. 49. Ручна К 26·40. **Оригінальний Рінґсшіф** з люксусовим уладженем Додатки і скринка, найбільша певність і скорість шитя, отже й знаменита машина до індустрії і промислу (ціна склепова К. 150) лише за К 77. Великі Рінґсшіфи для кравців 98 К **Централь-Бобін К. 90.** Продає ся з 5-річною певною порукою за приславем 20 К. задатку. Решту за посліплатою

М. Рундбакін, Відень, IX. Берґґассе 3.

Цінник даром. 304 2—8

ЩАВНИЦЯ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ І ІНГАЛЯЦИЙНЕ

Лїченє водою і кефірово-женичне. Перша гірска клїматична стация. Устроєня поступове. Дезінфекция помешкань старанна. Сезон від 20 мая до 20 вересня. Води найсильнїйші, алькалїчно-солонові, із звісних своєю успішностию жерел **Йосифини, Магдалини і Стефана,** у всїх водомінеральних торговлях і аптиках. Замовленя на води і мешканя приймає

ДИРЕКЦИЯ ГОРІШНОГО ЗАВЕДЕНЯ.

280 3—8

ЛЮБІНЬ.

Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїйші сіркові води на континенті. Купелї боровинові. Для тих, що потребують водного лїченя, ново-устроєний відділ гідропатичний під фаховою управою. Лїченє електричностию, масажом, імгаляцією. Купелї річні. Лїчить ся не з незвичайним успіхом гостець, випрітя по западенях, спухненя по звихненях і зломаних, болїзни спіяжену килу, опасліcть, жїночі недуги, металїчні затроєня. всякі недуги шкірні — Аптика, почта і телеґраф в місци. Доїзд: Фіякер д Городка до Любіня 3 К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — На замагане присилає дирекция проспекти франко

Отворене сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: Др **КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 5—10

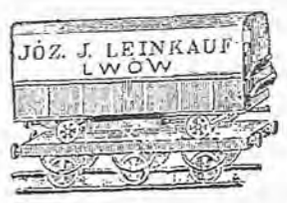

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ І ОПАКОВАНЯ МЕБЛІВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смолькн ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедициї всякого рода. 219 8 13

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-ґіґієнічні мила

з Фабрики Ґ. Гелля і Сп. в Опаві.
Золота медаль, Париж 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило } на шкірні висипки
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } і недуги.
Берґера ґлїцерин. мило дьогтеве } на нечистоту шкіри
Берґера дьогтеве мило панама } при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слїдуючі відзначаючі ся мила: *Бензоесове, Бораксове, Карболеве, Нафтолеве,* а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на веснянки, Сїрчано піскове, Сторакссве* против червоности лиця і свербячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байвера, Карла Діта, Петра Миколяша, Яцова Піпеса-Потратиньского, Жиґмонта Рукера, К Склепіньского, К. Пилявского, Едв. Брікнера, І. Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т. Зарицкого В дрогериях: Петра Миколяша et Cie, Ґ. Ґрінштана, Ф Травнфедьнера, Ізидора Фрухтмана як також в усїх инших аптиках Галичини. 184 7—24

ВПРОСТ ДО ДИРЕКЦИЇ

ОБРАЗИ ЦЕРКОВНІ,

різьби і золоченє цїлих іконостасів, вівтарів, ківотів, проповідниць, тетраподів і пр. дальше внутрішне малюваня стїн церковних, як також

ОБРАЗИ СЬВІТСКІ

до комнат, портрети олїйні і кредкові з натури і фотоґрафії, пляни на церкви і каплиці і пр. виконує красно і артистично

ОДИНОКЕ РУСЬКЕ

ТОВАРИСТВО

для розвою руськоі штуки у Львові, Ринок ч. 34 II. п.

За виконані роботи товариство ґарантує.

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция Товариства у Львові і Товариство не послугує ся нїякими аґентами.

Товариство не послугує ся аґентами.

37 4—20

З ЗАМОВЛЕНЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ — ТОВАРИСТВА — ЛЬВІВ — РИНОК, Ч. 34. II. ПОВ.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американьский нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як сесь на рисунку, з 5 лїтною писемною гарантією З огляду на свою доброть і точність в ході є правдивий американьский нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв Straps-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничних урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже мілний годинник. Заміна дозволеня кому не до вподоби, гроші звертає ся Висилка за посліплатою через Фабричний склад Годинників

5-лїтна писемна ґарантия.

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариств ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 201 2—2

Нововідчинена

РЕСТАВРАЦИЯ і КОМНАТА до СНІДАНЬ

під фірмою

МАКСИМІЛЇЯН ВЕНДЛІНҐЕР

у ЛЬВОВІ, РИНОК ч. 14.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що з днем 1-го мая відчинив я уладжену з комфортом реставрацию і комнату до снідань, звосмотрену у всякі добірні і смачні перекуски, так зимні як і горячі. Поручаючи ся ласкавій памяти Поч. П Т. Публики, мушу додати, що в моїй реставрациї запроваджую я точене пива хемічним способом (вуглевим квасом), через що нешкодить здоровлю ВП. Консументів. — Кухня знаменита. — Пиво марцеве львівске або оломунецке на міру. Пиво пільзеньске на фляшки. — Обслуга метка і ретельна.

Для вигоди П. Т. Публики осібний покій для товариских зібрань. Надіючи ся, що Вп Гості зволять навідати мій льокаль остаю з глубоким поважанем

306 2—2 **М. Вендлінґер.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накір в фабр. Чер ської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 93. Львів, Понеділок 28 Цьвітня (11 Мая) 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13; — В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедыция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсертову або за ей місце, а за „присл[illegible] дісланє" по 50 с. — Вдовам і [illegible] оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

[Слаба дїяльність парляменту.—Руский клюб.—Новий намісник. — Депутация з Галичини. — Ruthenische Revue.]

Нечинність ради державної в теперішній хвили, де роботи є аж надто богато, виглядає щораз дивнїйше. Ще все суботи і понеділки суть зовсїм вільні від засїдань не лише повної палати, але і комісий, а в инші дні радять тілько комісиї угодова і митова, та й то не дуже довго. Особливо комісия угодова опізнює ся через масковану обструкцию Молодочехів. З 6-х справ, їй придїлених, она радить ще лише над першою справою, правда, що вимагаючою найбільше часу, угодою митовою і торговельною; але і в сїй справі з 25-х артикулів предложеня залагоджено йно 7! Коли-ж упорають ся комісиї а коли повна палата, а коли відтак ще і палата панів? — Инші комисиї тепер зовсїм дармують; радив лише підкомітет комісиї прасової та деколи скликувано комісию шкільну і комісию для нетикальности посольскої; але сеся послїдна найчастїйше не могла зібрати ся в комплетї, хотя скликувано її мало коли і то перед самим засїданем палати а наради в нїй не тревають довше як годину або півтора години. Але що палата збирає ся лише раз на тиждень, то далеко більша часть послів роз'їхала ся домів, а для одного засїдання не хоче ся їм приїзджати до Відня. Та від сего тиждня мають засїдання палати послів вже два рази відбувати ся.

Декотрі галицко-рускі часописи, именно „Гайдамаки", а відтак і „Галичанинъ" помістили донесенє віденьскої die Zeit о нарадї Руского клюбу в справі зміни галицкого намісника яко урядовий комунїкат клюбу. Отже констатую, що се не був нїякий комунїкат, лише приватне донесенє репортера Die Zeit як і репертерів инших віденьских дневників, хотя, що правда, взагалї відповідаюче дїйстности. В устних переговорах руских послів з д-ром Кербером була очивидно бесїда і о будучім намісництву Галичини, але трактовано ту справу не так з особистого становища як з огляду на прикмети, які галицкий намісник посїдати повинен. Речник руских послів, Романчук, вказував притім на трудність управи Галичиною також з причини величини краю, котрий есть найбільшою адмінїстративною областию в цїлій Европі, отже вже й сеся обставина буде мусїла довести до подїлу краю. — З польских послів значна часть незадоволена зі способу розвязаня намісничої кризи в Галичинї; они арґументують, що прикмет, конечних для намісника, яких не мав Пінїньский, именно адмінїстративної вправи і досьвіду, не мав також Потоцкий, а крім того Потоцкий не має і декотрих таких прикмет, які Пінїньский посїдав.

В минувшім тиждни була у Відни депутация ради міскої Любачева, зложена з бурмістра нотаря Капка, з пароха о. Гошовского і ще третого члена; она добивала ся перенесеня староства з Цїшанова до Любачева. Посол Романчук попровадив її до президента міністрів Кербера, котрий прийняв вручену ему петицию і обіцяв скоро заняти ся тою справою. Депутация була також у презеса кола польского Яворского.

О видавництві півмісячника Ruthenische Revue, котрий від 15. мая виходить у Відни, „Галичанинъ" подав деякі хибні вісти. Именно накладцем его не есть Бруннер, лише книгар віденьский Вендрінер, а межи співробітниками его не буде д-ра Коцовского.

Н.

Поклик до братів сьвящеників.

Старосамбірске староство звернуло сьвященикам виказ поисовых, написані в рускій мові, а зажадало під загрозою грошевої кари тих виказів в латиньскій мові. Дивна річ! Противно поступають декотрі инші староства, котрих не хочу назвати, аби не „перехвалити", бо впрочім не роблять нам ласки, тілько придержують ся законів і розпоряджень: они не тілько, що без нїяких замітів приймають всякі виказы. [illegible] казы військових, по руски писані, але і самі всякі відозви пишуть до руско-кат. урядів парохіяльних тілько або переважно по руски.

Є приповідка „в Польсце як кто хце"; алеж ми, Богу дякувати, ще доси не під Польщею, а в Австриї. Яка-ж рада на те, щоби в будучности оминути всякі можливі неприятности, як карні післанцї, кари грошеві і такі подібні благодати?

Одинокий спосіб: писати і говорити все і всюда тілько по руски, а рівночасно і метрики писати по руски. Иншої мови як тілько рускої ми сьвященики не обовязані уміти, а тим більше в мові і письмі уживати! В однім деканатї один молодий сьвященик, обнявши сотрудництво парохії з правом управленя, почав писати метрики в язицї рускім. Один „о. канонїк" зробив сотрудникови за те вимівку. Се мало той добрий наслїдок, що цїлий деканат від 1 цьвітня пише всї метрики по руски. Отже не ждати на ухвалу соборчиків, але зараз зачати писати метрики по руски. Так зробило вже богато деканатів, та не все подає ся до відомости в часописях, бо се нїякий подвиг ані жертва з нашої сторони, лише простим розумом вказаний обовязок.

Яке значенє має для нас латиньскій язик в метриках? Чи він наш лїтурґічний? Чи ним можна правильно написати рускі назвиска, коли в нїм бракує так богато наших звуків? Длятого, братя сьвященики, не гайте дорогого часу, але хто доси ще не пише метрик по руски, зачинайте від 15. мая с. р.!

Сьвященик львівскої дієцезиї.

T. S. L. в Городку.

Письмо до „Дїла".

Перед кількома днями появили ся в Городку порозлїплювані на найвиднїйших місцях афіші, взиваючі червоними та синїми буквами всїх Поляків, щоби численно приступали до „Товариства людової школи" для оборони польских дїтий перед рускими школами. Коли-б афіши того рода появили ся рускі, їх би безперечно сконфісковано: адже се аґітация супроти краєвих і державних інституцій! Афіші ті знаходила ся також майже по всїх публичних льокалях городецких. Словом: кожда людина, хоч троха письменна, мала нагоду довідати ся про великий польский хрестоносний похід проти Русинів.

Та не в тім дїло.

[illegible] скаже рішуче слово — хоч про людске око — ц. к. інспектор, яко охоронитель істнуючих народних шкіл. Аж ось прийшов день збиранья складок і той сам інспектор лазив по бюрах від урядника до урядника, домагаючи ся досить енерґічно вкладки, що виносить на рік 2 К, і вписуючи державних, краєвих і повітових урядників в члени товариства. З якою енерґією ц. к. інспектор п. Новаковский збирав ті вкладки, се доказує нам факт, що одна учителька прислала вкладку з дописком: „Na wezwanie p. inspektora posyłam 2 K.".

Де не міг ц. к. інспектор своєю енерґією нїчого порадити, там вислав дві учительки п-ну По і Зелїньску. Вони мусїли мати острий наказ не вертати з порожними руками, бо домагали ся складок із правдивою циганьскою влїзливостю. Именно богато з Поляків, особливо на провінциї не дихає тою скаженою їдию проти Русинів що проводирі і борителї польскі. Сї отже Поляки, котрі надто з Русинами зістають у добрих зносинах і признають їх жаданя, мали щирий намір відтягнути ся від так гакатистичного товариства. Одні з них прямо відмовляли, а другі, менче сьміливі, ховали ся. Та все те на нїчо не здало ся. Сї учительки на віяку відмову не зважали та доти не вступали ся, поки індаґований не дав відчінного. А на того, хто ховав ся, дожидали панни з витревалостю, гідного подиву.

Здавало ся, що бодай нїхто з Русинів не пристане до гакатистичного польского товариства. Сего тим більше можна було надїятись, що на Русинів при збиранью не налягали та як тілько котрий дав пізнати, що до такого товариства належати не хоче чи не може, полишали его в супокою. Однакож найшли ся Русини, котрі забажали вступити явно в ряди польскої гакати. Ось їх чесні імена (о скілько нам дотепер удало ся довідатись): п. Козуб із жінкою, начальник почти; п. Петрович, ц. к. офіциял почти; о. Черепашиньский, гр.-кат. парох із Керниці; п. Венгриновичз жінкою, ц. к. офіциял податковий; п. Качмарский із жінкою, народний учитель; п. Муринець Григорий, заступник лїквідатора тов. „Дністер", котрого два сини в рускій бурсї в Перемишли, а дочка в товаристві „Труд"...

Висше названі пани на гріш дуже тугі; від них, як то кажуть, не так легко ани від них зажадати якого датку на руску цїль, відказують, бо — мовляв — мн урядники, нам нїяк у політику мішатись. Другі знов при таких нагодах заслонюють ся своїм страшним убожеством; а трети відзначають ся незвичайною скупостю, про котру говорить народна пословиця, що за крейцар козу дві милї жене. Але всьо має свої границї: де ходить о манїфестацию, там скупість, убожество, політика ні при чім. Належати до польского „Сокола" сим панам не хотїло ся, бо се товариство за мало гакатистичне. Але ось як-раз завязало ся товариство, котре хоче під самим коренем підтяти руску суспільність, хоче відобрати нам і тую окрушину шкіл, яку маємо — і се промовило висше названим панам до переконаня тай вони пристали в ряди гакати, щоби своїм грошем причинитись до польщеня рускої дитини...

Др. Андрій Чайковський.

На Олимпі*).

(*Конець.*)

— Прошу о голос! — запищала Афродита.

— Афродита має голос.

Афродита: Я дуже рада з того, що покинемо той поганий зацофавий турецький край. Тут женщина не має нїякої свободи. Її замикають під ключ, як невольницю, а що найменшого, хочби який невинний фліpт, то камінь до шиї і до Босфору. У цивілїзованих народів цїлком инакше. Там свобода безмежна, там вільна любов хочби в найвисших сферах. Прошу поглянути на саксоньский двір: для правдивої любови вирікає ся жінка мужа, лишає пятеро дїтий і йде на край сьвіта за милим... Най живе цивілїзация і любов!

Гера: Ти вітренице, паплюго безсоромна! То твоє дїло. Ти вже раз вистроїла таку штуку з прекрасною Еленою; тепер я пізнаю тебе по овочах. От яке вигадала! Знайшла фалшиву Елену, знайшла Париса-Жирона. Те лише тобі не дописало, що тепер нема таких дурних народів, щоби за одну бабу війну зачинали і мордували ся, як колись у Трої. Слухай, коли ще з такою похвалою відізвеш ся, то тобі патинком пику побю!

— О! стара ключниця, як розкудкудакалась! Не бійсь, на тебе, старе опудало нїхто не погляне! — пищала Афродита. Зевес дзвонив з цїлої сили: — Прошу успокоїти ся, бо буду мусїв замкнути засїданє.

Боги успокоюють погнівані богині; гамір устає.

Зевес до Гермеса: — Знаєш, що в европейских конституциях є найрозумнїйшого, а чого я не передвидїв?... Що баби не мають права вибору... ая! (голосно) Чи може ще хто забере в сїй справі голос?...

— Деметера має голос, лише прошу говорити коротко, а нї, то Гадес поставить внесок на замкненє дискусиї і вибір ґенеральних бесїдників pro і contra.

Деметера: Батеньку наш Кроненку! Менї, олимпійській газдинї, найбільше на тім залежить, аби те, що я моєю довголїтною працею призбирала, не пішло на марне, тілько щоб ми посполу спожили ось тут. Я би гадала так своїм розумом, аби ми перестояли тую бурю, яка над нашими головами збирає ся. Против шрапнелїв і куль можна уфортифікувати ся. Атена зробить плян, а такий парубіка як Геракль наносить камінчиків, поустоявє, покопає рови... Коли б стали штурмувати нас на баґнети, що після теперішної тактики є виключене, то твій грім стане нам в пригоді...

Забрав слово Гермес: О богове! Деметера говорить щиро, але по дурному арґументує, звичайно ключниця. Хоч би ми наш Олимп уфортифікували, як Перемишль, то й в такім разї „вторая горша первих". Що нас жде по війні, над тим нїхто не думає. Розберім гаразд, як би нам жилось під Росиєю, а як під Австрийцями. Я бував в обох тих державах, коли учив ся подвійної бухгальтериї і практикував по рїжних банках; отже знаю устрій одної і другої держави. Отже насамперед Росия. Душею її адмінїстрациї то паспорт. Хто без паспорту, той винятий зпід права. Без паспорту не можна зробити кроку. Там сам цар з паспортом ходить. І нам безсмертним богам не можна би з Олимпу носа без паспорту показати. А чи для нас так легко виробити паспорт? Таж там людина описана так докладно, що найменше десяток осіб так само виглядає. Хиба хто має особливші прикмети, як пр. бородавку на носї. Колиж ми боги можемо нашу стать довільно змінята, коли у нас особливих прикмет нема, то уряд не схоче нам паспорту видати. Одному Гефайстови можна би записати особливу прикмету, що кривий; та він паспорту найменше потребує, бо не вилазить з кузнї. Відтак другою не вигодою є там цензура. На тім найгірше вийшов би наш Аполь. За свої пісоньки пішов би непремінно на Сибір.

Аполь: Не хочу! Я того бою ся.

Гермес: А трете, що московскі салдати розпили би вам нашу пивницю за одну добу. Наш божеський нектар жльопали би, як ачіщену. А тепер Австрия. Там знову володїє штемпель, фіскалїзм, монополь. Ручу вам, безсмертні, що зараз по війні мали би ми тут цїлий шкадрон обергавзерів з рессіцієнтами і комісарями. Опечатали би нам пивницю, оподаткували би амброзию і заложили би тут на Олимпі штаврамт. Тютюн не сьміли би ми инший курити, як з винницької фабрики, т. є. правдивий турецький тютюн, що його садили снятиньскі мужики.

Аполь: А я таки волю під Австриєю жити. Там тепер вийде дуже лїберальний закон прасовий, що хоронити-ме мою музу від конфіскати.

Гермес: Заки той закон вийде, то захрипнеш і сьпівати тобі відхоче ся, а властиво нїхто тебе не схоче слухати.

Зевес: З того видно, що нїде нам гаразду сподївати ся. Отже замикаю дискусию і піддаю під голосоване найдальше йдучий внесок: чи нам тут лишити ся. Хто є за тим, прошу руку піднести (числить:) раз два, три, Атена, Геракль і Гефайст... Констатую меншість... упало. Тепер другий внесок, котрий заразом є контрапробою першого: Хто є за еміґрациею?... (числить)... Більшість! Як то? Геракль і Гефайст також за тим голосують?

— Ми ж самі не лишимо ся!

Зевес: Добре. Тепер піддаю під голосоване внесок, щоби ми вимігрували всї разом, хочби до Аргентинии. Хто є за тим?

Нїхто? Га, пропало! А тепер я, досьвідний бог, піддам кождому з вас після його вдачі, яке має собі зване вибрати, коли вже маємо жити окремо. Та коли хто не схоче мене слухати, то я його силувати не буду. І так сьогодня кінчить ся моє панованє над вами... Ти, Аресе, підеш на ад'ютанта до Атилї II.

— Слушаю є ваше велїчество!

— Ти, Ескуляпе, підеш на протомедика до Львова.

— Не хочу, я нерозумію ся на теперішних недугах; тепер кожда хороба має свою батерию. Я рішив ся піти до бонїфратрів...

— Добре, йди до бонїфратрів.

— Ти, Афродито, вступиш до милосерних сестер...

— Не дурна йти до монастиря! Я ще не така стара; я рішила заложити в якому великому містї пансіон для шляхотських дївчат.

— Проз мене, закладай пансіон, лише вважай на деякі §§. закона карного!

— Ти, Гефайсте, заложи собі кузню на селї...

— Я маю цїлком инший плян, бо я варта ще чогось лїпшого. Я розводжу ся з тою вітреницею Афродитою, беру вдову по Крупі і обнимаю заряд фабрики армат.

Завес! То добрий інтерес! Ти, Геро, заложи молочарню.

Деякі з сих Русинів виправдувались, що їх п. Новаковскій піддурив, представляючи товариство людової школи яко товариство не маюче з національними спорами нїякого дїла. Припускаємо, що п. Новаковскій способівний навіть до сего, однакож се не може нїяким чином виправдати тих панів. Нема часописи ні польскої ні рускої, котра би майже в кождім числї не писала про се гакатистичне товариство (польскі часописи називають се товариство: T. S. L., очевидно на способ Н. К. Т.), а впрочім афіші, порозлїплювані на найвидніїйших місцях і публичних локалях, дуже докладно поучували про цїль і завдане сего товариства. Та вкінци найважнїйше отсе: коли справдї хто з тих панів не знав, що то за товариство, повинен, довідавшись, сейчас і безусловно виступити з членів і вкладку відобрати. Коли-ж вони на дальше остануть членами того товариства, то се лишить на них незатерте пятно хрупївства.

Наконець дві замітки, на котрі повинна звернути увагу не тілько цїла руска суспільність, але передовсїм рускі посли.

Понимаємо вже той крайно обурюючий факт, що ц. к. інспектор шкіл наложить до товариства, котре поставило собі за задачу поборювати теперішні утраквістичні школи народні, — що ц. к. інспектор явно агітує за тим товариством, — що силою свого уряду примушує учительский стан приступати в члени того товариства і до збирання вкладок. Все те вже помінаємо. Однакож занепокоїти нас мусить той факт, що ц. к. інспектор п. Новаковскій занимав ся так ревно і публично справою T. S. L. длятого, аби удержати ся при своїм становищи, котре з причини деяких „промахів“ в захитане, що отже рішаючі сфери готові простити п. Новаковскому его промахи, коли він тілько викаже ся успішною агітацією за гакастичним товариством.

Занепокоїти нас мусить і той факт, що така явно урядова агітация прямує до того, аби втягнути в ряди гакатистів з Поляків і жидів тих людий, котрі по своїх переконанях є далекі від національної ненависти, що отже ті чинники, котрі покликані до лагодженя національних антагонізмів, штучно і сьвідомо ті антагонїзми викликують і підтримують.

І. Б.

Справи балканські.

Балкан.

Болгарске правительство вислало спільну ноту до кабінетів: віденьского, париского і петербурского, в котрій протестує против закидів, що на нїм тяжить вина забурень в Солуни і в цїлій Македонії. Те обжалуване не має нїякої підстави. Забурення викликала Туреччина, звірствами доконуваними на христіянах і занедбанем переведена відповідних реформ.

Як лиш запанує певність, що атентати і розрухи в Солуни не повторять ся і що чужинцям не грозить нїяке небезпеченьство, австрийска ескадра уступить ся, лишаючи лише один панцирник. Так само мають поступити нїмецка і італійска ескадра.

Порта одержала з дипльоматичних кругів раду, аби енергічних заряджень против македонських комітетів і виновників атентатів не розширювала на невинних, аби вимінала непотрібні острі заряджена і не допускала до надужить поліції, що тілько розярює товпу і збільшає число обжалувань против Порти.

В македонськім місті Кютркюль якийсь Болгарин підложив динамітову міну під мечет, висадив его в воздух і погребав під завалищами 200 Турків. По виконаню атентату Болгарин застрілив ся. При нїм знайдено лист слїдуючого змісту: „Я є одним з членів македонського ордену рицарів смерти. Ми звязані присягою, що по виконаню атентату кождий сам собі відбере житє“.

З Білграду доносять, що в середу о годинї 4 пополудни в Монастирі виконано цїлыканадять динамітових атентатів. На улицях прийшло до битви між христіянами а турецким війском. Ґубернатор вислав против христіян не правильне війско, але башибожуків Альбанців, котрі допускались страшних жестокостий не лиш в місті, але і в околици. Два христіянські села вирізано до ноги.

З иншого жерела доносять, що в Монастирі не кидано динамітових бомб. До борби прийшло через суперечку якогось Турка з болгарским купцем. Турки напали на Болгар, котрих погибло 20, а богато є раненых; Турків погибло 6. Війско обсадило місто. На просьбу сербского конзуля окружено війском сербські школи.

Маиджурия.

З Пекіну доносять, що поступоване Росиї викликало велике здивоване, бо з усего видко, що Росия, замість зменшати свої ґарнізони в Манджурії, скріпляє їх. Після послїдних донесень Росия заложила великий склад провантів і военних материялів. Знають також, що закупила богато коний. Російске війско обсадило територию над рікою Ляо, в напрямі до Ючвану. Сей простір панує над зелїзницею Шангайкоран і є в під стратеґічним зглядом дуже важною точкою. Урядово доносять, що цїсареву вдову поступоване Росиї дуже затревожило, бо боїть ся більшого напливу чужих війск в наслїдок російскої акциї. Князь Чін взяв 5-дневу відпустку, аби викрутити ся від запитань і протестів заступників заграничних держав.

Затревожені поступованем Росиї анґлійські політики під'юджують при помочи преси Япан до виповіджения війни Росиї. Morning Post так пише в манджурскій справі: „Япан має тепер найлїпшу нагоду до виповіджения Росиї війни. Хто знає, чи пізнїйше трафить ся така добра нагода. Пізнїйший стріл з Япану зобовяже Анґлію до дїлання, як лиш яка инша держава стане по сторонї Росиї.

Справи австрийскі.

Поступи польскої гакати.

Як не стане ся щось непредвидженого, то найдальше від половини червня зачне в Галичинї урядувати новий намісник — ґр. Андрей Потоцкий. На сій змінї скористає центральне правительство і скористають Русини. Д-р Кербер скористає тим, що до Відня буде приходити менше зажалень на пізне полагоджуване рїжних „кавалків“ староствами. Русини скористають, бо будуть мати один доказ більше, що Відень як не брав нїколи в рахубу потреб, домагань і жалоб руского народу, так і тепер не гадає ними журити ся. Іменоване намісником Потоцкого доказує, що між причинами невдоволеня центрального правительства з ґр. Пінїньского, коли були між ними неправильности в державній адміністрації краю, то на всякий случай не ті, на котрі нарікали Русини. Виходить се також з условій, під якими ґр. Потоцкий заняв готовість обняти намісництво. Між иншим зажадав він уряд намісника. Між иншим зажадав він скріпленя урядничого персоналу — особливо в часї передвиборчої акциї!

В наших староствах „казалки“ лежать лише тому не полагоджені, бо урядники староства, заняті через цїлих 6 дїт передвиборчою акцією, заняті „підготовлюванем комітету“ для кандидатури центрального комітету, абсолютно не мають часу займати ся справами, котрих не може використати для виборчих цїлий. Замість збільшати урядничий персонал староств, вистало би передвиборче „уладоване“ урядників староств обмежити на дїйсно передвиборчий час і то лише в границях приписаних законом, а час до скорого полагодженя невиборчих кавалків знайдесь і у теперішних урядників. Коли ґр. Потоцкий домагавсь збільшеня урядничого персоналу староств, і то ще спеціально з огляду на передвиборчий час, коли в Галичинї треває від закінченя одних виборів до закінченя других виборів, то се доказує, що в поступованю супротив Русинів зі зміною особи намісника не зайде нїяка зміна на лїпше. В додатку ґр. Потоцкий є кандидатом устугуючого намісника і то так сильно форсованим, що ґр. Пінїньский лише під тим услівом згодив ся добровільно устугнути, коли его наслїдником буде теперішний маршалок краєвий. Сю претенцию завдячує Потоцкий лише переконаню Пінїньского, що в становищи супротив Русинів не зайде нїяка зміна в напрямі домагань руского народу. Противно, навіть Пінїньский немав відваги пригадувати польскій шляхті Берестечка, а зробив се Потоцкий, сей Потоцкий, котрому чейже не треба пригадувати прикрої пригоди его пращіда під Корсунем і Жовтими Водами.

Польска гаката урадована що по Пінїньским прихідшім Потоцкий, хотїла би нові виливові місця обсадити людьми однеї масти, між котрими не було би непорозуміня в поглядах на руску справу. На становище маршалка краєвого форсують Стадницкого, евентуально Абрагамовича, аби між автономічною і політичною управою краю була гармонїя.

Але і того мало польскій гакаті. Хочуть сотворити цїлковиту гармонію між автономічним і державним шефом краю, а управою кола польского у Відни. Орґан крайної гакати, Słowo Pol-kie ударяє в тій цїли дуже остро на теперішного „презеса“ кола польского п. Яворского, кажучи, що сей „хитрець“ дуже часто піддає ся Керберови і в той спосіб шкодить краєви. Słowo домагає ся усуненя Яворского зі становища шефа польскої делеґациї у Відни, котрим по вийсти не хто инший, як уступаючий намісник ґр. Пінїньский.

З сеї статї Słowa виходить, що в колї польскім дїйстно є ґрупа, котра хоче [illegible] політика кола в рускихъ справах раз вже була консеквентна і безоглядна. З сею тенденцию в колї польскім буде числити ся і правительство; а Русини, поучені послїдними змінами в адміністрації, повинні знати, що їм як-раз тепер не вільно „попускати“, не вільно закладати рук, але треба працювати з подвоєною енергією. Ми не можемо допустити до того, аби руска справа полагоджувалась між четирма стінами сойму; не можемо допустити до того, аби она полагоджувалась корешпонденциею між намісництвом а колом польским. Ми мусимо поставити ся так, аби руске питаве сталось питанем державним; а як і се не поможе, то мусимо довести до того, щоби оно прийшло перед форум Европи, аби сталось питанем міжнародної політики, — так, як се нині стоїть ся зі справою Македонців. А річ певна, що 30 міліонів Русинів, а хоч би лише три міліони галицких Русинів потрафлять стати ся в Европі голоснїйшими, як міліон південних македонських пастухів.

Телеґрами.

Хорватскі демонстрациї.

Заґреб. Надіють ся нових демонстрацій против Угорщини і бана. Не лиш в місті, але і по селах розкидають місцями відозви, котрі взивають не уставати в демонстрациях так довго, аж бан уступить.

Відень. Дня 8 с. м. бан поїхав до Відня, був у цїсаря на довшій авдиенциї, а відтак поїхав до Будапешту, де відбув конференцию з президентом міністрів і вчера вернув до Загребу.

Балкан.

Цаґрод. Вість „Таймса“, що надзвичайна турецка місия поїде до Петербурга, аби перебласкати царя, перепросити его за замордоване конзуля Щербини і подякувати за дотеперішні диспозициї, є неправдива.

Відень. Депутациї австрийского товариства експортового міністер Голуховскій заявив, що акция Австриї і Росиї доведе до заведеня потрібних реформ, так що поважних комплікацій македонська справа не викличе і австрийскі експортери не мають причини боятя ся о судьбу експорту.

Підпольска Росия.

Петербург. В Ростові над Доном кождого дня розкидають революцийні проклямації. Потерпають, що прийде до таких розрухів, як в Кишиневі, а то тим більше, що богато робітників не має занятя. На зборах, які відбули ся без дозволу власти, президували особи з інтеліґенциї. В цїли розігнаня зборів вислано козаків і піхоту. Коли війско надійшло, на місци вже не було нїкого.

Зелїзничий страйк.

Мельбури. В цїлій Австралії розпочав ся зелїзничий страйк. Покликано до служби неправлених людий і се доволі до численних нещасть.

Новинки.

— **Як повстають польскі школи на Руси.** В городецкім повіті село Ямельна. Шематизм львівскої архіепархії на р. 1902 виказує в тім селї число душ руского обряду 336, нат. обр. 180 і 24 жидів. Дїдичем і заразом членом громадской ради в п. Ґрациян Радомскі. Отже на его жадане скликано на д. 4. цьвітня с. р. громадску раду, щоби ухвалити заложене народної школи, бо досі в селї нема. П. дїдич обіцяв на раї, що дасть плян під школу і що через один рік буде учителя чи учительку у себе харчувати; за те жадав, що в школї викладовим язиком має бути і рускій і польскій. Рада на те пристала. Тимчасом в книзї ухвал громадской ради записано під днем 4. цьвітня 1903, що громадска рада, постановляючи заложити в селї народну школу, жадає для неї польского викладового язика. Радні, не уміючи писати, підписали ухвалу хрестиком. Є в тім очевидне піддурене неписьменних темних радних. Хоч усї школи рускі в Галичинї є властиво не рускі, а утраквістичні всеж таки закон утраквістичних шкіл не знає, тілько або рускі або польскі, в котрих наука другого краєвого язика може (але не мусить) бути обовязкова. П. дїдич певно розумів, що громадска рада не приступе на польску школу хочби і з обовязковою наукою язика руского; длятого витолкував на радї, що викладовим язиком буде і рускій і польскій. Опісляж записано в книзї ухвал так, як хотїв п. дїдич. Сумно лише, що між радними не найшов ся нїхто, хто би завдалегідь порадив ся когось розумнїйшого. Тепер не лишає ся нїчого иншого, як за порадою сьвідущих людий внести рекурс против підступно записаної ухвали.

— **Заборонене віче.** Пишуть нам від Залїщик: Заповіджене на день 6 с. м. народне віче в Садках повіта заліщицкого не відбуло ся, бо староство заліщицке заказало з такої причини: „понеже устроене того віча зе взгляду на існуючі в тутейшім повіті стосунки загрожує публичному добру“. До села наряжував цїлий віддїл жандармів так, як би в Садках мала починатись революция. Люди повідомлені д-ром Охримовичем, розійшли ся спокійно домів.

— **Професор д-р Ягіч в неласці у москвофілів.** — — Славний віденьский славіст — як ми вже мали раз нагоду занотувати — попав в неласку наших москвофілів та всяких иншых неясних елементів зпід славянофільского стягу тому, що не думає своїх научных поглядів на славяньску фільольоґию нагинати до інтересів та забаганок російскої політики. Тепер знов напав ся на проф. Ягіча вергунівскій орґан „Славянскій Вѣкъ“ за статю під заголовком „Das macedonische Problem“, поміщену ним на стовпах „Neue freie Presse“. В сій статї д-р Ягіч з научно-фільольоґічного становища освітлює етнічні відносини в Старій Сербії і Македонії. Між иншим, на основі язикозно-ґраматичних, історичних, етноґрафічних і статистичних даних виказує д-р Ягіч, що Стара Сербія (вілает Косове Поле) в переважній части заселена Арнавтами (Альбанцями) та що тамошної славяньскої меншости не можна причисляти до Сербів, але треба вважати осібним, хоч близьким до Сербів, славяньским племенем. — Такий результат научних дослїдів д-ра Ягіча цїлком не йде в парі з інтересами анґлоавстрийскої політики Росиї на Балканї, тож московскі аґенти з „Славянск'ого Век'у“ напинули ся на ученого професора мокрим рядном і виливають на его голову весь запас своєї „общерусской“ культурности. Після „Славянск'ого Век'а“ д-р Ягіч „оказывается —какъ ученый дискредитованымъ...какъ человѣкъ слабохарактернымъ, а какъ славянинъ — плохимъ сыномъ своего племени“, бо „забылъ интересы науки и истины“ і „политическую ложь и заблуждение защищаетъ научной мистификацiей“ і т. д. — Ну! Щасте, що сотворіня, маючі навичку рити морквy, не мають рогів і розпоряжають лише тупими рилами, а то-б готова справдї д-ра Ягіча стрінути „деґрадация“ по „дискредитованю“ его в так поважних, научних орґанах, як .. „Славянский Вѣкъ“ і наш „Галічанін“, що з тілячим одушевленем поспішив перепечатати елюкубрациї дружного орґану знад синого Дунаю.

— **Під розвагу Дирекциї Товариства „Труд“.** Пишуть нам від Дрогобича: Від заложеня „Труду“ слїджу его розвій і бачу надзвичайно скорий поступ. Великої ваги для нас було заснованя робітні суконь і біля, а вжеж найбільшу стійність має для нас сальон мод. Прийде ся купити капелюх, ідемо до хрину, бачиш, що не на наші кишені, і несьміло йдеш дальше. По дорозї роздумуєш, що як би ми хотїли носити такі дорогі капелюхи, то наші мужі мусїли би допуститись „nieprawidłowości“, а нам соромно булоб дочекати до сего. Рішаємось отже йти до жидів, хоч дуже нерадо. Там як обскочать жидівочки, як стануть прибалакувати, притім тілько часу мине, що вже якось нїяково вічого не купити, і беремо перший лїпший, кажучи собі в душі: „та най там! чи то капелюх така важна справа?“ Оглянеш в дома (бо жиди не дадуть капелюха задержати в руках, щоби приглянутись ему) і бачиш, що то страшна тандита, та хоч не много заплачено, все-таки грубо переплачено. Кіль-

---

— Не хочу, волю піти за ключницю. Впрочім я собі тілько ушпарувала з курий та гусий, що можу собі доживати віку з ренти.

— Гермес: Поки дотичного банку не розкрадуть...

Гера: Буду вибирати такий банок, де тебе не буде.

— Ти, Гермесе, піди на конциниента адвокатского...

— Нема дурних! Нині адвокати не мають з чого жити, а що-ж доперва конциниенти! Я вкручу ся до львівскої каси ощадности, а ні, то закладаю у Львові новий банк...

Зевес: Кажеш, що нема дурних? А ти перший, хоча я тебе вважав все за найпрактичнїйшого з богів. Хочеш піти до каси чи банк заложити, то добре; але не у Львові. Там вже всьо порозкрадали, що було, і для тебе нїчого не лишило ся... Та я бачу, що один Арес мене послухав; тож радьте собі самі, лише коби я мав на всякий случай адресу кождого. Геракію! Ти куди?

— Я піду на обермілера до якого парового млина.

Гермес: А маєш іспит?

Геракль: Коли і до того треба іспиту, то я волю бути пакером на двірци, а учити ся не буду.

Аполь: Я закладаю фільгармонію...

Гермес: Будеш тонко свистати. Лїпше заложи цирк, менажерию, а притім штуки внешної магії. Ти й так умів свого часу ворожити. На таке підприємство я готовий виробити тобі кредит в першім лїпшім банку, а на фільгармонію не дам одної драхми.

Деметера: Я беру пєсеєню в Галичинї.

Зевес: Чи ти, доню, здуріла? Таж в Галичинї страйк! Там вже давно мінули ті часи, як хлоп робив за 20 кр. Збанкротуєш!

— А деж я дїнусь?

— То йди лїпше до Просьвіти на мандрівну учительку сїльского господарства. Там саме опорожнена посада по Королю.

Немеза: Я йду на безплатного аскультанта...

Зевес: То не мудро! З твоїм розпещеним почутем справедливости дальше як до ад'юнкта не дійдеш.

Гелїос: Я закладаю фабрику сьвічок.

Зевес: Я йду до електричного трамваю. Цїле житє мав дїло з електрикою, то свій фах розумію добре. А ти, Атено, куди?

Атена: Я, богиня розуму, в нинїшних часах банкротую на кождім кроцї; тому рішила ся на самоубийство!

Гадес: А тепер по скінченій сесії прошу всїх до себе на чорну каву; там жде нас моя люба Прозерпінка. Моєго панованя в пекаї нїхто не посьміє нарушати. Там я вас усїх радо почитаю.

Бережани, 28 лютого 1903

В першій части сего фейлетону позаходило богато помилок; отсе простуємо бодай що важнїйші: В 1 стовпци в 6-тій стрічці з долу по словах „більше знакомі“ треба очевидно слова „і вживаю“; в 4-тім стовпци в 12 стр. з гори замість „ударити“ має бути „ударити“; в тім самім стовпци в 1 стр. з долу замість „віоленциюо“ має бути „віолєнциюо“; на 2-гій сторонї в 2 стовпци в 21 стр. з гори „баранца“ зам. „баранцица“; в 3 тім стовпци в 5 стр. „тебѣ“ зам. „щоби“; в 6 стр. „доживав“ зам. „дожив“; в 14 стр. має бути „тодї не було такої армати, щоби аж сюди стрілятп“; в 25 стр. має бути „амброзиї“ зам. „амбрози“.

ко разів убереш такий капелюх, хилиш голову, бо здасть ся, що кожний оглядає всї признаки жидівского „ґусту“. Товариство „Труд“ має велику заслугу тим, що отворило сальон мод, бо перестануть наші панї носити тандитні капелюхи. Так само як на капелюхах, обдурюють нас жиди і на загортках, плащах і т. п. Булоб дуже пожадане, щоби „Труд“ заснував ще сальон конфекциї дамскої. Нетерпеливо вижидаємо також філій Товариства по більших містах Галичини. Піддаю під розвагу Дирекциї, чи дало-б ся заложити філію в Дрогобичи. Може би наші дрогобицкі і околичні панї допомогли Дирекциї в так важнім дїлї...

— Онодги відбули ся у Львові **загальні збори Галицкої Каси щадничої** під проводом презеса надзирающої ради Стан. Незабітовского. Хід зборів був такий: По предложенью референтом Пережиньским звіту із заключеня рахунків за рік 1902 враз із внесенем, щоби сойм уділив зарядови каси абсолюторию, купець Рідль запитав: чому Каса утрудняє вексльовий кредит, і предложив внесенє, щоби збори припоручили виділови і дирекциї застановити ся, чи і о скільке інтереси Каси (по Щепановскім, Одживольскім і Вольскім) дали би ся перемінити на гроші. На се відповідали два директори каси. Дир. Никорович сказав, що портфель вексльовий зменшив ся длятого, бо зменшили ся вкладки щадничі а гроші були минулого року надзвичайно дешеві; до того ще деякі фірми (як Банк для торговлї і промислу), котрі користали з вексльового кредиту в касї, перестали користатя з него. Потім дир. Стечковский, звернувшись до внесена Рідля, сказав, що се внесенє є „безпредметове“, бо дирекция сама наглядає за тим, щоби згадані інтереси не перемінити на гроші. Сума всїх претенсий Каси до небіщика Щепановского, небіщика Одживольского і Вольского [тепер видавця русиноїдного Słowa a polskiego] виносила **корон 20,210.000**. З того покрито недавно 3,668.000 кор., отже претенсия Каси виносила 16,575.480 кор. З тої суми **відписала вже 7,000.000 кор** [яко раз на все пропавші!], отже длятого позицеї тих інтересів означено в сегорічнім білянсї 9,575.480 кор. [Розуміє ся, в дальших рокох Каса буде мусїла відписувати дальше...] — По кількох промовах внесенє референта Пережиньского ухвалено а Рідль узнав назад своє внесенє.

— Онодги відбулись у Львові **довірочні збори правительств. помічників канцелярийних** для обговореня справ дорожняного додатку і підвисшеня платнї. По ширших обговорах збори ухвалили, щоби: 1) через дневникарство і послів візвати правительство, щоб воно виправдало ся з виданя розпорядку, зносячого надїлюване помічників канцелярийних дорожняним додатком; 2) жадати від правительства поновленя того додатку і внесеня, на яку ціль обернуло сво той фонд; 3) длячого не введено досі в житє § 10. розпорядку з 19 липня 1902 ч. 145. В. п. д.? Правительство по мачошиному підвисшило платню помічникам канцелярийним, хотяй на те підвисшене дістало значний фонд через ухваленє податку від білетів зелїзничих.

— **Жертва краху** В празкій касї св. Вацлава нині скрахований, умістив був один вакмайстер цїле своє майно в квотї 40.000 корон. В суботу мало бути вінчане его дочки, а що через той крах не був в силї дати своїй дитинї відповідного посагу, повісив ся в розпуки в самий день весїля.

— **Осібна жидівска социяльно демократична орґанїзация для Галичини** була предметом нарад конференциї Жидів-социяльїстів, що радила у Львові в суботу і неділю. Остаточно, завдяки вплинам п. Дашиньского і д-ра Дяманда, внесенє на утвореня осібної социяльно демократичної орґанізациї для жидівского пролетариату упало, а рішено оставати і на дальше в орґанізациї польскій. Тим способом ще раз цеатралїстична, в тім випадку польско централїстична тенденция социяльної демократиї взяла верх. Та чи надовго удало ся проводирям польскої социял-демократиї приспати жидівский сепаратизм — можна сумнївати ся. Жиди в Галичинї творять надто поважну часть населеня взагалї, а по містах спеціяльно, а до того жидівскі маси відділені від християньских майже великими ріжницями традиційними, религійно-звичаєвими, язиковими — загадом культурними, аби дали ся так пасивно вбгати в чужу цїлком і культурвльною сферою і язиком орґанізацию — тим більше, коли деякім молодшим жидівским социяльїстам присьвічує заохочуючим приміром могуча орґанїзация жидівского пролетарияту в Росиї, именно на Литві і Білій Руси, — звана „Bund“, і коли серед захоплюваних сіонїстичними ідеями Жидів мусить зроджувати ся реакция против недвозначного польского національзму галицкопольскої социял-демократиї. Арґументи польских социял-демократів против жидівского сепаратизму, виписжені в „Naprzódї“, не доказують нїчого більше як тілько се, що польскі социял-демократи не раді зречи ся неподїльного монополю на репрезентоване міских робучих мас в Галичинї і що вони не позбули ся традиций ягайльонскої їдеї. Тому-то і руску социял-демократию випихає ся на село.

— **Пятьдесять днїв під землею.** З Харкова доносять о такій рідкій пригодї: В кінци лютого в одній копальни зелїзної руди в Харківщинї пропав один робітник. Дня 30 цьвітня знайшли его робітники в глубинї копальнї, почувши зздітам звуки стогнаня. Перебув він під землею пятьдесять днїв і ночий. Змарнїв так, що виглядав мов кістяк, але був цїло при памяти. Витягненний на сьвіт Божий почав поправлятись й набирати сил і лїкарі надїють ся, що вповнї верне до здоровля. Що він тих пятьдесять днїв пережив, лїкарі пояснюють згодом, що він мусїв був запасти в сон летаргічний.

— **Упертий сьвідок.** Стефан Мартин, котрого за упір при складаню присяги в львівскім карнім судї укарано, як звісно, гривною 20 К. і 24 годинним арештом, заявив на другий день по відсидженю кари рішучо, що присягати не буде. Толкував ся тим, що як постигне его яке нещесте, в селї будуть вказувати на него пальцем і скажуть, що Бог укарав его за присягу. Трибунал відложив знов розправу, а упертого селянина засудив на три дни арешту і зворот коштів ударемненої розправи. Мартин прийняв вирок, а коли відводили его до тюрми, закликав: „Повісьте мене і похоронайте зараз тут, а я присягати не буду!“ Коли забобонний селянин витревае в своїм упрямстві, грозить ему після закона кара 6-тижневого арешту.

— **Нові ґубернії на Волини.** З Варшави доносять, що заходо рішав, щоби волинську ґубернію, котра складає ся з 12 повітів, поділити на дві ґубернії: одна з ґубернїяльним містом Житомиром, друга з Луцком. При новій ґубернії жатомірскій лишить ся вісїм полудньово-східних повітів дотеперішної ґубернії волиньскої, именно; Житомір, Овруч, Староконстантів, Звягель, Острог, Заслав, Кременець і Дубно. До нової, луцкої ґубернії будуть придїлені повіти з дотеперішної ґубернії волиньскої: Луцк, Рівно, Ковель і Володимир волиньский, а понадто будуть до неї придїлені части Королївства польского з повітами: Грубішів, Томашів, Янів, Холм, Білграй з люблинськоі ґубернії і повіт Влодава з ґубернії седлецкої. В Луцку бавить вже будівельна комісия і ставить палату для ґубернатора та нових фабрик.

— **Дрібні вісти.** На погорільців місточка Розолну, пов. жидачівского, дав цісар 8.000 К. — Будова зелїзниці Перемишль Дубецко і Бахір на Сянок розпічне ся незадовго. — Цісар санкціонував ухвалений галицким сеймом закон про увільненє промислових заведень товариств для маґазинованя і виготовленє сирівця та промислових споварищень вкладових від додатків до податків. — В Австралії розпочав ся загальний зелїзничий страйк; до служби покликано людий недосьвідчених, наслідком чого приключило ся кілька нещаслявих випадків. — Анґлийского президента міністрів Бальфура засуджено на гривну 100 фр. за те, що їхав через село автомобілем з швидкостию 50 кільометрів на годину. — З Орана доносять, що на французку каравану, зложену з 500 верблюдів, обученних провіянтом і товарами напали берберийскі племена і ограбили, причім 30 людий убили а 18 тяжко покалічили. — Бурмістром Бережан вибрано д-ра Альберта Цавдерера, директора загального шпиталю, а заступником промисловця Радецкого. — В Ярославі відобраз собі житя капрель кої посної артилярії Фетька Цісовскій. — В Павшівці, пов. чортківского, польскі гайдамаки розпочинають будову каплиці і захоронки. — До кадетских шкіл у Відни і в Трайскірхен коло Відню буде принятих з початком найблизшого року шкільного 150 учеників на перший курс.

— **Аматорске представленє** комедиї Карпенка-Карого „Мартин Боруля“ дає завтра, **12-ого с. м.** (в второк), в сали т—а Gwiazda, при ул. Францїшканьскій, кружок аматорів з т—а „Січ“ у Львові. — Цїни місць: 1-рядне крісло 1 К 80 сот.; 2-рядне крісло 1 К. Вступ на салю 60 сот., для учеників і низших військових 30 сот. — Білети можна купити в т—і „Акад. Громада“ (Ринок ч. 10) від год. 1—2-ої в полудне і 6—8-ої вечером; перед представленєм при касї від год. 6 ої вечером. Початок о год. 7-ій вечером.

— **Людовий концерт в память Т. Шевченка.** В неділю дня 17 мая 1903 р. о годинї 6-ій вечером відбуде ся заходом філії Товариства „Просьвіта“ у Львові при співучасти міщаньского мішаного хору з Винник, орхестри руской бурси промислово-ремісничої, концерт людовий в сали Товариства „Gwiazda“ улиця Францїшканьска ч. 7. Будуть промови, деклямациї, красні сьпіви і музика, ґра на цитрі і ґра на дїрі. Цїни місць: фотелї в перших рядах по 60 кр., в дальших рядах по 40 кр.; крісла по 30 кр., в дальших рядах по 25 кр. Місце стояче 15 кр. Чистий дохід на „Руску Бурсу промислово-ремісничу“ у Львові. Білетів вчаснійше можна купити в Товаристві „Просьвіта“ у Львові ринок ч. 10 І. поверх, а в день концерту при касї.

— **З'їзд товаришів абітуриентів з 1878 року в Бережанах.** Товариші! Сего року минає в місяци липни 25 лїт від нашу, як ми, зложивши іспит зрілости, розійшлись по широкім та далекім сьвітї. Від сеї першої торжественної в нашім житю хвилї много й змінило ся. Ми від давна вже на становищах а декотрі з наших, покинувши вже сей сьвіт, перенеслись в житє позагробове. Ті, що й лишились, бажали би почтити спільно 25-ті роковини проломової хвилї та з відсьвіженєм споминів минувшости навязати наново узли товарискої дружби і приязни. Ось і причини, задля яких випадало би нам сего року відбути товариский з'їзд в Бережанах. Підписані вволюючи волю многих товаришів, завязали провізоричний комітет в цїли уряджена з'їзду. Кождий з товаришів, що бажав би взяти участь в з'їздї, зволить ласкаво відвести ся до одного з підписаних по близші інформациї. Датків не приймає ся наразї нїяких. Порядок дневний установляємо такий: 1) З'їзд і спільна вечеря в понеділок 20. липня, 2) ві второк 21. липня рано торжество в ґімназиї, поминальне богослуженє за померших товаришів в греко кат. приходскій церкві і в римокат. фарі, відтак розгляд міста, евентуально прогулька в найблизші околиці, спільний обід і пр. — За тимчасовий Комітет: *Климентий Розлуцкий*, ц. к. нотар в Буківску; *Михаіл Лїпницкий*, управитель філії ц. к. вищої школи реальної у Львові; *Д-р Самуіл Поль*, адвокат краєвий у Львові; *Северин Зарицкий*, ц. к. професор II. ґімназиї в Перемишли.

— **Гриць Щипавка**, звісний автор „Хрунїяди“, написав нову обширну поему сатирично-алеґоричну під загол. „**Історія дурної корови.**“ Поема та яко ч. 5 коломийскої „Зорі“ уже печатає ся. Хто хоче її дістати, най пришле 1 корону річної передплати на „Зорю“, а опрїм „корови“ дістане еще історию „осла“, „кота Мурлики“, „Кожуха“ та 8 инших гарних а популярно написаних книжочок.

— **З Станиславова** просять нас оповістити, що Тов. Руска Бесїда, Боян, Сокіл, Руска Хата і Руска міщаньска Каса перевесли ся з 1 мая до дому п. Блюменфельда пл. Франц Іосифа ч. 3. І. поверх, де занимають 6 величавих комнат.

— **Руский народний театр** оголошує в Тернополи еще отсї вистави: В вівторок, дня 12 с. м. „Власть тьми“ драма в 5 дїях а 6 відслонах Л. ґр. Толстого; в четвер, дня 14 с. м. „Будка ч. 27“, драма в 1-дїї д ра Франка і „Як ковбаса та чарка то і минеть ся сверка“, комедия в 1 дії М. Старицкого; субота, дня 16 с. м. „Урия Акоста“, драма в 5 дїях Ґуцкого; неділя, дня 17 с. м., послїдне представленє, „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 дїях Артемовскоґо.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К їосо Львів. Перепискові листки з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Померли:

— **О. Петро Ґіль**, парох Олексинець деконата скальского, упокоїв ся дня 8 с. м. по довгій слабости в 74 р. житя. В. в. п.!

З штуки і літератури:

— **Дїтвора Шевченкови.** Заходом т—а „Клюб Русинок“ відбуло ся вчера пополудни, в сали т—а „Gwiazda“, оригінальне сьвято. Наша дїтвора сьвяткувала Шевченкові поминки гарним концертом. Сцену, на якій виконувано точки програми, умаєно зеленню і цьвітями а на заднїй стїні ей висїв убраний рушниками портрет Шевченка. Зачала сьвятоший обхід его ініціяторка п-ї Білецка коротку промовою. Слїдували потім продукциї хору, деклямациї і сценічний образок „Вінок на могилу Шевченка“, укладу п-ї К. Малицкої, редак. „Дзвінка“. Все те виконали дїточі сили, а именно ученици видїлової школи ім. Шевченка. Хор дївчаток в гарних народних одягах, вивчений учительками пп. Косакївною і Д. Шухевичівною, відсьпівав слїдуючі композициї: „Молитва“ і „Реве та стогне Днїпр широкий“ (Лисенка) та „Вірність вічну присягаю“ і „Мово рідна“. Три ученици, одна з VI кл. друга з II-ої а третя з I-ої кл. віддеклямували три стихи („Мені тринадцятий минав“, „Шевченкова Могила“ і „Наша мати“). Сценічний образок, в котрім представлено апотеозу Кобзаря дїтьми, виконали ученици згаданої школи і кількох учеників з низших ґімн. клас дуже удачно. На конець хор дївчаток засьпівав „Ще не вмерла Україна“ а зібрана численне на сали публика відсьпівала имн „Не пора“. — Каса концерту дала гарний прихід для руской „Захоронки“ у Львові. — Паням з „Клюбу Русинок“ належить ся щире признанє за уладженє сего гарного сьвята.

— **Поступ**, ч. 17, містить: Більше сьвітла! — Що таке поступ? (д ра Франка). — Пятнистий тиф. — Про характер, після С. Смайльса. — Всячина. У фейлетонї: Дим, М. Конопницкої. — Ілюстрация: Тарас Бульба.

— **Поступ**, ч. 16, містить: Більше сьвітла! — Що таке поступ? (продовженє статї д-ра Франка). — Пасїчнича вистава у Відни. — Про характер, після Самуіла Смайльса. — Всячина. — Добрі ради. — Смішне. У фейлетонї: Дим, М. Конопницкої.

— **Виказ жертв на дім філії „Просьвіти“ і Селяньску Бурсу в Комарні.** Д-р Гнатишак, Тишівці 50 К. п. Пос. Кульчицкий, Самбір 20 К, д-р пос. Кос, Ряшів, 10 К. д-р Мих. Кос, Перемишль 10 К, д-р Ф. Езоп Теребовля 10 К, о. Ан. Пеленьский Книгиничі 10 К, п. Черник, Львів 10 К, Волод. Гнатишак, Львів 10 К, д-р Полиньский, Мостиска 5 К, д-р Кормош, Перемишль 5 К, о. Мих. Калимон, Кельників 5 К, о. Малїцкий Ч. С. В. В. Крехів 5 К, о. Ан. Савицкий, Коропуж 5 К, о. Гнатишак, Полкині 6 К, Сим. Кульчицкий, Львів 4 К, Вендзїлович Грибів 4 К, Н. Н. 4 К, д-р Отахура, Самбір 3 К, о. Ф. Ортиньский, Топільниця 4 К, о. О. Менцїньский, Ходновичі 3 К, о. Патрило П., Тернопіль 3 К, о. О. Кішакевич, Сокаль 2 К, о. А Левицкий, Мостиска 2 К, п. Сороковский, Ланцут (місячно) 2 К, о Е. Менцїньский Перемишль 2 К, о. А. Борисевич, Дрогоїв 2 К, о. В. Барановский, Литвинів 2 К, о. Н. Іванусів, Лопянка 2 К, о. Збудовский, Зубрець 2 К, о. І. Королюк, Виписки 2 К, о. В. Балицкий, Іспас 2 К, о. Борис, Хлипні 2 К, Н. Н. 2 К, о. Раковский, Сокаль 1 К, о. Глодзїньский, Руда 1 К. Разом 212 К. Власних грошей 1100 К, 92 с., позичених 1800 К. Всего приходу 3112 К 92 с., розходу на закупно реальности і контракта 2896 К 27 с., остає 216 К 65 с., котрі вложено до щадниці. Бракує нам еще около 3000 К, щоби приступити до будови власного дому. Тим, що зволили сповчи наше добре дїло, складаємо сердечне Спасибі! Просимо о дальші жертви, вад. позички 5% загіпотековані на реальности. Ст. Онишкевич, голова філ. „Просьвіти“ в Комарні, Волод. Петрик, секретар.

— **Виділ т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно виписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і прислала всякі гроші і датки на адресу: А. Аниськевича, ул. Кльоновича число 7.

Надісланє.

Білети візитові літоґрафовані, вінчальні листи, етикеґа, адресові карти і всїлякі артистично-літоґрафічні роботи виконує **Друкарня і літоґрафія Піллера і Сп. у Львові.** 297 3—5

Ренти державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора виміни у Львові.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!
400 морґів землї, з чого 300 морґів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 морґів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-морґовим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **о. ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків.** На відповідь прислати марку за 20 сот.
2 2—10

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10 02*.
З Тернополя: 3·10* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9 20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4 35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7 40, 1 25, 9 25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з голови. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10 57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6 05*.
До Сколього 3 05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком. а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Краєцькых ч. 5. 65

Курс Львівский

в дня 11 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 кр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 кр.	— —	360 —
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 кр. м. м.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 кр.	572 —	577 —
Листи заставні по 100 кр.		
Банку гипот. тал. 5% а. в. выпов. в 100% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. выпов. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 90 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. выпов. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. выпов. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 20	— —
„ „ 4% выпов. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% выпов. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 кр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 70	100 20
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	102 —	— —
Позичка краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісїя.	101 50	— —
Льоси:	к о	к с
Міста Кракова по 20 кр. (40 м.) . .	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „ . .	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів паперових	252 —	254 50
100 марок німецких	116 70	117 40

Др мед. І. Мошкович

мешкає тепер при улиці Академічній ч. 14, ординує від 3—5 год. 326 1—3

„МЄЧИСЛАВА"

Львів. Хорущина 16.

Нова робітня дамских суконь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір перворядних новочасних заведень, виконує всїлякі замовленя, почавши від скромних аж до найвибагливійших і богатих строїв.

Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.

Ціни приступні. 2 2 6

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райцайґи, таблы мірячі ніпы, лїбелі маномэтры і т. д.

Уряджене домівкіе електричне.

Всякі направы полагоджують ся як най скорше і найдешевше. 41а5

ЖЕГЕСТІВ ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровскій, асистент клїнїки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жаданє відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

Матеріяли будівляні, артикули техничні, ґазове осьвітленє, інсталяция водопроводів, каналїзация домів, асфальтованє фундаментів, укладанє помостів, клинкованє, покриванє дахів деглою, лупком або папою. Цемент, ґіпс, кафлеві печі; штайнґутові, бетонові і желїзні рури; шамотові цегли і плити — найдешевше на будівлянім складї

ДІСТЛЄРА і С-КИ

Львів, Сикстуска ч. 4. 9 1—5

На часї! Так висказують ся многі Вч. ОО. про книжочку на майске Богослуженє: „СТЕЖЕЧКА В РАЙ". Хто з Впр. Отців хоче своїм парохіянам подати духовну лектуру на май і на яку небудь пору року а помочи бідній церкві в західній Галичині, зволить численно продати їм книжочку п. з.: „Стежечка в Рай". Набути можна по цїні 1 кор. (10 сот. почтове) у книгарні Наук. Товариства ім. Шевченка, в Ставропигійскій, а в більшім числї лише під адресою: *Сьвящ. Дан. Бодревич в Порохнику* (почта в місци.) 275 2—3

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає нарід і підносить духа! — Богатїм свій промисл! — Живмо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букєти до свіч	1—6 к.	Коші з цьвітами	6—10 к.
Букєти поставні	2—10 „	Пальми	8—10 „
Вінці-ґірлянди м.	4 8 „	Беґонії	2—4 „
Строїки народні до	„	Вінці слюбні	4—5 „

Чипочки весїльні з парижских „моделїв" до 15 кор.

За оказане менї дотепер довіре і попертє дякую щиро і остаю З поважанєм

180 18—19 **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

КОНКУРС.

I. На посаду кореспондента в Товаристві „Ризница" в Самборі з платнею 100 а взглядно 120 корон місячно. Услівя: 1) Виказати біглість в кореспонденциях торговельних і звичайних в язицї рускім і нїмецкім, а також пожеланим є знанє языка французского 2) предложити сьвідоцтво моральности 3) виказати дотеперішнє занятє.

II. На посаду настоятельки рукодїльні Товариства в Самборі з платнею 80 к. місячно. Услівя: 1) виказаній уздібненє в шитю ризс церковних і біля 2) моральне поведенє.

Першенство мають вдови по сьвященикаx.

III. На посаду помічника і касиера (помічницї і касиерки) при філії Товариства у Львові з платнею 80 корон місячно. Услівя: 1) виказати відомости в купецтві і книговодстві 2) моральне поведенє 3) зложити кавцию в висотї 1200 корон.

Реченець до внесеня подань до 25 мая включно. Принятє буде на разї провізоричне.

Самбір дня 5 мая 1903. 321 2—3

Дирекция Товариства „Ризница" в Самборі.

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівцї першої кляси, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информаций удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болоні ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 278 8 7

Пошукує ся польованє на серни у східній Галичинї. За кожду зафлену і на місци позіставлену штуку плачу 20 корон. Зголошенє: Х. Галїчер. Тернопіль. 318 3—5

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посьлїплатою 6 кор. 40 с. оплаченно — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с, 193 14

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві.* 312 5—6

МУЖЕСКУ 344 **Безсильнôсть**

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ній поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазимомъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 152

ГАЙДАМАКИ

орган руского товариства педагогічного дво тиждневник педагогічно-науковый, выходить від 1 червня 1880 у Львові ул. Кльонович ч. 7. Преднумерата рочна 3 зр., пів рочна 1 зр., чвертьрочна 80 кр.

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значінє.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozynskyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3 II. Stiege, III. Stock, Thür 36.),

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улица Батория ч. 24. II. поверх.

Іконостас в зовсїм добрім станї дуже дешево продасть руськ. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. ст. мая в Церкві. 322 2—5

СЬВІЖІ ШПАРАҐИ

знаної породи

кільо почавши від 70 сот., як до грубости, висилає *„Торгов. огород. і фабрика консервів в Любичи королївскій"* при шляху зелїзн. Львів-Белзець. 316 4—12

Ученик VII. кляси ґімназияльної Володимир Фіґоль глядає зараз на селї лекциї. Перемишль, Третого Мая, 17. 324 2—2

Ученик VI кл. ґімн. глядає сейчас лекциї на село. Близша відомість в Редакциї „Дїла". 3—3

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осїв я тамже постійно і отворив при ул. Собіского ч. 5.

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і укоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим захованєм знамен і черт історично археольоґічних.

На жаданє могу служити плянами, взорами і кошторисами. Цїни як найприступнїйші.

При сім позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле препорученє моєї фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75). *З високим поважанєм*

Теодозій Комісарук

3 8 1—10 артист різбяр ул. Собіского ч. 5.

НАШІ ДЕШЕВІ ЦІНИ викликують **СЕНЗАЦИЮ!**

Тревалі **дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякировані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Гетьманьска число **8** Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренциї в наймоднїйших фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80,**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантзі кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 7—20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Чер... Друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 94. Львів, Второк 29 Цьвітня (12 Мая) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати висилає ся у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границю:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число кошт. у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одної стрічки інсератову або за її місце, а в „Дрібних дісланє" по 50 с. — Надслане і вступні оголошення обчисляють ся по 30 с. від стрічки.

Американьский біль о імміґрациї.

В Злучених Державах північної Америки з днем 1. червня с. р. стане обовязувати недавно ухвалений палатою послів і принятай сенатом біль про імміґрацию в границї Злучених Держав. Цїлию сего закону есть, обмежити зростаючу чим раз то більшу імміґрацию европейского пролетариату, головно-ж крайно убогого пролетариату з полуднево-романьских і північно-славяньских країв. Первісно в проектї сего закону між перешкодами до вступленя на американьску землю вставлено і анальфабетизм, через що імміґрацийний біль, зглядно его проект, звертав ся найбільше против еміґрантів Русинів, Словаків і Поляків. Та позаяк тим способом виключено би від імміґрациї і Японців, дуже пожаданих як робітників на плянтациях американьских плянтаторів з островів гавайских, тож в сенатї сю точку з проекту усунено. Все-ж таки й в теперішній формі біль дасть ся нераз в знаки нашим еміґрантам, тим більше, що еміґрация з Галичини до північної Америки чим раз то зростає.

Кілька дат про галицку еміґрацию до півн. Америки покаже се нам найлїпше:

рік	імміґрация Галичан	загальна
1885	3,085	395.346
1890	11,073	455.302
1891	27,497	560.319
1892	40,536	579.663
1900	46,938	448.572
1902	69,620	648.743

Сего року імміґрация до Злучених Держав так сильно зросла, що — числячи після дотеперішної пропорциї на галицку еміґрацию 11% всего числа еміґрантів — до кінця року виїде з Галичини до Америки около 100.000 людий. Тимто й американьский біль про імміґрацию для нашого руского народу, що доставлає значно більшу часть галицких еміґрантів, не без чималого значіня.

Після постанов білю від 1-ого червня с. р. не вільно буде переселяти ся в межі Злучених Держав: дурноватим, божевільним, епілептикам і всїм тим, що були умово хорі в протязї послїдних 5 років; жебракам і людям, що можуть стати ся публичним тягаром; хорим на відражаючу, небезпечну або заразливу слабість; караним за понижаючі проступки; многоженцям; анархістам та особам, що бажають насильного знесеня всяких правительств і замордованя публичних урядників, або що похваляють такі вчинки і думки; неморальним женщинам і тим, що спроваджують таких женщин; особам, котрі прибувають до Америки не на свій кошт, але при чужій підмозї; законтрактованим робітникам, з виїмкою слуг і умово працюючих. Особи карані за політичні проступки можуть поселювати ся в Америцї і на дальше. Вкінци постановляє біль, що виконаня закону мають пильнувати осібні еміґрацийні уряди і що вони будуть могли назад завернути до Европи кождого, кому біль заказує вступу на землю Вашінґтова.

Біль, як бачимо, може бути дуже прикрим для двох катеґорий переселенців: для дуже убогих людий та для людий, котрих погляди противлять ся істнуючим формам суспільного і політичного ладу. Против першої катеґорії, именно против найбіднїйших, може дуже легко звернути ся та постанова білю, що говорить про „особи, що можуть стати ся публичним тягаром". Хто саме в ті особи і що треба вважати за крітерию „ставаня публичним тягаром", сего біль не постановляє і се лишене інтерпретациї виконуючих властий зглядно самоволї урядників. Особливо-ж в практичнім пристосованю може стати ся постанова тим прикрійшою, що біль дозволює завернути до Европи не тілько що йно висїдаючого на американьску землю переселенця, але кождого новопробувшого імміґранта через час 2 років. Тим способом кождий імміґрант через 2 перші роки свого побуту в Америцї буде властиво на ласцї і неласцї еміґрацийних урядів, котрі кождої хвилї будуть могли — під покришкою, що він стає „публичним тягаром" — всадити его на корабель і депортувати до Европи.

Так само поглядови урядників, виконуючих біль, буде лишене, хто задля своїх політичних поглядів і поступків має замкнену американьску територию. При зростаючім революцийнім рухови серед Українців за кордоном і при заостреню політичної борби нашого народу в Галичинї зі своїми гнобителями, і се може колись відбити ся некорисно на членах укр.-руской народности.

Загалом імміґрацийний американьский біль в того рода, що при строгім виконуваню міг би дати ся дуже в знаки нашим виселенцям.

До чого вже у нас дійшло!

Послухайте, ласкаво, всї рускі люди і ще зокрема Ви, чесні наші посли!

В селї Богатківцях, повіта підгаєцкого, отворила селянка Марія Жмуд у власнім домі торговлю мішаних товарів і — як закон приписує — донесла о тім ц. к. староству в Підгайцях, просячи о видане їй карти промислової. Та староство не лиш не видало їй такої карти, але ще й заборснило їй вести той промисл. А з якої причини, се висказало в отсих мотивах своєї заборони: 1) хата крита соломою; 2) в хатї нема підлоги; 3) комната торговельна за мала (она має 4 метри довжини, 3 метри ширини а 2 метри висока]; 4) властителька торговлї мешкає через сїни в другій комнатї, отже се буде дуже лихо вливати на товари в тій комнатї, де містить ся торговля. Ц. к. староство, горде на свою заборону і ті бистроумні мотиви, строгою карою загрозило властительці торговлї, колиб она поважила ся не послухати заборони і, опираючись на ясних як сонце приписах закона, хотїла таки вести торговельний промисл.

Як відомо, на ведене такої торговлї мішаних товарів не потрібно анї концесиї анї віякого дозволу властий; закон вимагає тілько, щоби з днем отворення такої торговлї донести о тім власти. А тут бідну селянку одним почерком пера ц. к. староство руйнує материяльно! Она надїялась скорше смерти, як такої заборони, тож по приписанім донесеню до староства она, стягнувши ся з остатного, накупила товарів до своєї торговлї — а тепер, по забороні продавати, не лишаєсь їй нїчо иншого, як продати ті товари гуртом за півдармо жидам, бо інакше попсують ся. А щоби, хорони Боже, не продала чого людям, енерґічне ц. к. староство, дбале о „сцїсле" виконанє своїх указів того рода, „сурово" приказало урядови громадскому і навіть жандармериї припоручило окружити властительку торговлї найстрожшим надзором... Таке то лихо стрітило бідну селянку-Русинку, що позухвалила ся завести в своїм селї крамницю!

Коли-б закон вимагав, що хата, де містить ся склеп, мусить бути крита ґонтами, чи цеглами, чи може навіть бляхою, та що в такій хатї мусить бути підлога, деревляна чи може навіть камінна, то ц. к. староста підгаєцкий мусїв би вимагати того самого не лиш від рускої селянки, але й від жидів-крамарів по селах а навіть по місточках. Тимчасом жиди-склепарі ведуть свій промисл торговельний в хатах соломою критих, в тїсних комнатах без підлоги, мешкають через сїни — а ц. к. староство нїчо їм не каже! Навіть в самих Богатківцях є кілька таких торговель жидівских! Чому-ж то інакше право має бути для жидів, а інакше для селянки-Русинки? Длячого жиди і в сім випадку — „що іншого"?!

Бідна наша селянка! Вести крамницю строго заборонило їй ц. к. староство — наразило її на руїну материяльну. З трех морґів ґрунту, які она посїдає враз із мужем, не була-б она в силї обдерти соломяну кришу з хати а покрити ґонтами чи бляхою; так само не була-б в силї розширити комнату склепову і дати в нїй підлогу. Але якби навіть се вчинила, то ще було би ц. к. старостї підгаєцкому за мало; она не сьміє мешкати з родиною через сїни від своєї крамницї, отже мусїла би будувати окремий дім на мешканє!... Господи милосердний!

Нашій купчисї-некупчисї не остаєть ся тепер нїчо иншого, як іти на заробок до двора за 15 або 20 кр. денно (така такса!,) як ходила доси, щоби прокормити своїх четверо дрібних дїточок, — а селяни богатковецкі обійдуть ся без христиньскої торговлї, бо в селї є жидівскі крамницї — соломою криті, без підлоги і т. д.

Сей клясичний випадок заслугує на те, щоби наші посли в радї державній піднесли его там прилюдно!

Слобода золота 6 мая 1903.

Тимотей Старух.

Розруси в Кішиневі.

Обіжник міністра внутрішних справ до ґубернаторів, комендантів міст і оберполїцмайстрів так описує антіжидівскі розруси в Кішиневі. В часї розрухів, котрих виновниками були передовсїм люди низшого стану, убитих, або померших в наслїдок ран було 45 осіб; 74 ранено тяжко, а 350 легко. Демонстранти зрабували до 700 жидівских домів і 600 склепів. Слїдство виказало, що розруси викликали напружені відносини між християнами, а жидами в Бесарабії. В таким

Джон Кендрік Бенґс.

Роман з щасливим кінцем.

I.

Ідеал жінки у п. Авґуста Річардса.

Пан Авґуст Річардс переступив вже трийцятку і не був ще жонатий. А проте він не лише позволив би собі дуже радо на женячку, але вже й подивляв кілька знакомих жіночок. Однак до ідеалу, який він виробив собі про жінку, не піднесла ся нї одна.

Панна Фоддерінґе на пр. відповідала його вимогам з боку фізичного. Під зглядом умовим осталась на жаль поза його смаком дуже далеко. Гарна і струнка— обі прикмети в такім степени, що не лише той, хто не знав нїчого про мітольоґію і тому не розумів значіня слова, міг назвати її Юноною. Натомість в забаві являлась прямо обмеженою. Танець з недоросленим молодиком, що паленіє за кождим третим словом, був для неї милїйший, як розмова з поважним мужчиною знаня та досьвіду, який не дрігнув би навіть при землетрясеню на подвірю сусїда. Вона гидила ся селом та житєм у ньому, а понятє спокою та відпочинку розуміла головно як безнастанну зміну місця. Тим пояснялось, чому вона лїтом зараз по відкритю сезону спішила до Ньюпорту, щоби кинутись у вир тамошного товариства, заким вспіла ще як слїд отрясти ся з Ню Йорку.

Зате панна Петтерзон представляла умову міру сего, про що мрів п. Авґуст Річардс, коли уявляв собі, для якої жінки жертвував би свободу свого парубкованя. Любила поезию та музику. Притім уміла плавко та цїкаво балакати про всї красні штуки і науки, що становили улюблену тему для п. Авґуста Річардса. Та ах... в її зверхній подобі ледви чи далось що подивляти! Була собою невеличка, очи сїрі, а волосє до скупости мале.

Та ще многі инші стрічав він в житєвій мандрівцї, котрі надили його в якімсь степени сим або тим, але нїколи, щоби рівночасно в ще більшій мірі не підпихали його чим иншим. Те, що він вимагав від будучої пані Авґустової Річардсової, було сполукою найкрасших прикмет гарної панни Фоддерінґе, умово та артистично уталантованої панни Петтерзон, богатої, але за голосної панни Беровс, з примішкою чеснот та принад всїх инших.

II.

Мрія про чоловіка у панни Фльори Гендерзон.

Пан Авґуст Річардс уродив ся в Ню Йорку. Панна Фльора Гендерзон в Бостонї. Але подібно як він опиралась вона аж до трийцятої весни житя всяким приманам женячки. І не сталось воно з недостачі нагоди до сего! В товариство вступила вона з сїмнайцятим роком і від сеї пори находилась в більше підхлїбнім чим приємнім положеню дати пересічно чотири гарбузи на рік, що помножене через тринайцять може всякому, хто як-так розумієсь на тім рахунковім дїланю, дати приближене понятє про цвитучий стан гарбузячого промислу у панни Фльори Гендерзон.

Говорили, що вона вельми досьвідчена і без серця. Та не була се анї гордість, нї недостача чутя, що супротив тих спрагнених любови дурнїв клало їй на уста таке невідмінне „нї". Дїялось воно просто тому, що між кандидатами на її житєвого оборонця не находила по своему смаку і вимогам нї одного, котрому радо дала-б себе цїле житє боронити.

От хоч би такий Майльс Давзон — мужчина, котрого пересїчна дївчина в хвили осьвідчин не лише приняла б, але прямо пірвала отвертими раменами. В однім з перворядних банків мав він блискучий депозит, а в касї, безпечній від огню та злодіїв три зелїзні шуфляди, що без сумнїву не служили до зберіганя циґар. Був правильним гостем та учасником всїх великих, товарискіх забав, і чим вони були веселїйші, тим красше він бавив ся. Менше за те бачили його на умових та артистичних розривках. Підчас одного, зовсїм короткого відчиту про Шеллея панна Гендерзон бачила, як він зївав тричи в долоню, а раз зовсїм отверто на салю. Словом, він був сьвітовою дитиною, а именно найсьвітовійшого і до того найдитиннїйшого рода. Розумів ся на конях до того степеня, що розум коня у него перейшов у всьо инше. Чисто умові розривки були зате для него нїчим иншим як чистим жерелом скуки. Коби в него були умові прикмети Генрика Вебстера, що в такім, розмірно молодім віці здобув собі загальну славу університетского ученого! Або коби знов сей попри осьвітї та проворности посїдав рівночасно клясичну стать Майсльса Давзона! Бо й Вебстер складав, і то при ріжних нагодах, у її стіп своє серце повне найгорячійших почувань.

— Думаю, що можу вчинити вас щасливою — говорив раз Вебстер смирним, але принадним голосом. — Маємо тілько спільного. Обоє любимо лектуру та книжки лїпшого і вищого рода. Своїм смаком до поваги житя та всїх його задач станете для мене неоцїненою підпорою та підмогою. Я люблю музику, і се чинити ви. Ми обоє находимо розкіш в артистичних студиях, і рівночасно горить у нас та глубоко вкорінена любов до природи, що перемінить сю богату і красну землю для мене в правдивий рай, коли схочете дїлатись зі мною житєм!

Панна Гендерзон вислухала тих слів зі спущеними очима, з уважними, ба спрагненими ушима. Відтак глянула в неправильне, аж до суворости поважне лице бесїдника. І коли опісля повела оком по его малій нехорошій стати, почула, що слова „так" не вимовить нї за що в сьвітї. Тут стояв перед нею мужчина, котрий що-до ума та характеру в її очах мусїв бути тим чоловіком, але позаяк з його зверхним виглядом природа обійшлась як найгірша мачоха, тому слово, яке мало вчинити Генрика Вебстера найщаслившою людиною на сьвітї, лишилось невимовлене.

Нї один з тих всїх, що старались о ласку панни Фльори, не сполучав божескої, фізичної принади Майльса Давзона з незвичайним богацтвом ума та характеру Генрика Вебстера. Часто здавало ся самій панні Гендерзон, як се впрочім було при такій самій нагоді у п. Авґуста Річардса, що її

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїнї поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

стані найменша недорічна поголоска могла викликати вибух страстий товпи. Всім случаю вибух викликали поголоски о ритуальних мордах в Дубосарі, Кіеві і Кишиневі. В наслідок того при кінци марта зачали між робітниками і селянами голосно говорити, що треба ударити на жидів. До того взивали також письменні відозви розширені між темними масамь.

Настрій населеня в великодну неділю ще не виказував нічого надзвичайного. На площи народній панував цілковитий супокій. Доперва о год. пополудни властитель каруселю, жид, так трутив і побив хрестянку, що дитина випала їй з рук. Се було безпосередною причиною ексцесів і в тій хвили посипалось каміне в вікна суседних домів жидівских. Товпа народу росла з кождою хвилею і кинулась на жидівскі склепи і доми. Вже вечером було богато жидів убитих. На другий день ватага жидів напала з палками на слабшу від них групу хрестиян. З поміж жидівских нападників упав стріл, котрий зранив одного хрестиянина. Тогди розрухи вибухли наново. Нищено мешканя жидів, а їх самих било і убивано. Склика ним в першій хвили військовим відділам не повелось здавити розрухів, з причини непорадности поліції. Доперва, коли військо постепенно обсадило всї квартали м'ста, розрухи вечером в понеділок утихли.

На підставі доходжень цар поручив міністрови внутрішних справ, аби остро наказав губернаторам і начальникам міст під їх особистою відвічальностию, поробити заряджена, котрі унеможливили би подібні ексцеси і населеня успокоїли. Обіжник звертав увагу губернаторів, що творенє союзів самооборони (які зорганізували жидо) не є дозволене, і коли надійде військова поміч то цивільні власти не мають права віддавати властям свого обовязку привернена супокою. Противно, цивільні власти мають бути на місци ексцесів і кермувати кроками війска в цїли енергічного здавленя розрухів. Заступник цивільної власти доперва тогди має залишити особисте видавання заряджень, коли візвав коменданта війска до зроблення ужитку з оружия а також в часї атаку війска.

Фонетика і етимольоґія а... віра!

Наші москвофільскі письмаки, що є розлюбованими майстрами в денунціованю нашої молодїжи і професорів (а навіть нашого духовеньства) як „безвірних атеїстів", в дійности уживають віри та релїґійних поглядів для цїлий не маючих цїлком нїчого спільного з церквою і релїґійностию. Так наших сьвященників-патріотів в Америці окричали москвофільскі органи „атеїстами" і „соціалїстами" а орган православного „Гаспадіна" Мончаловского денунціював їх як „вретиків" і „відступників" від Риму лише за се, що вони хотїли через скріпленє руської церкви в Америці поставити запору ширеню московско-цареславної пропаґанди серед американьских Русинів. Кардинала Сембратовича зробили москвофіли в своїх органах „опікуном і батьком" сих „попиків-атеїстів" тому, що він стояв недвозначно на малорускім ґрунті і не допускав московщини в церковно-народне житє. Подібно що найвизначнїйших наших сьвящеників патріотів зове ся по „Галїчавінах" і „Русских Словах" злобно „попиками-радикалами", противставляючи їм як взір до наслїдуваня.. Наумовича, а все тому, що вони не хочуть слїдами сего москвофільского „протоєрея" йти на службу Москві і цареславію.

Позавчера знов помістив „Галїчанїн" вступну статю під заг. „Епископскій ординаріатъ и фонетика", де жадає від наших церковних властий, щоби вони виступили против уживаня фонетичної правописи в нашим духовеньством в урядових зносинах.

Не думаємо застановлятъ ся ні хвили ни над тим арроґантским жаданем, котре — як мусимо сподївати ся — наші церковні власти, що чейже ще не є експозитурами московскої аґентури зпід Волоскої церкви, вийдуть до конця. Та за се годї поминути без уваги тої нїчемної аргументациї, якої московскій орґан уживає на підпору своєї дикої претенсиї. Вся та аргументация — се одна голословна денунциация значної більшости духовеньства, що не хоче йти під команду московских аґентів. „Многіи кандидаты на священство, окончившіи третій годъ богословскихъ наукъ — пише „Галїчанїн" — весьма часто не знаютъ порядочно и безъ ошибокъ прочитати „Апостола", бо „даже по духовныхъ семинаріяхъ никто не обращаетъ вниманія.. щобы тѣ будущіи русскіи священники знали порядочно церковныя книги читати". Навіть „нѣкоторіи молодшіи священники — денунціює дальше „Галїчанїн", стрїляючи за плота очивиднимі брехнями — ставши приходскими сотрудниками, съ большимъ трудомъ читаютъ Евангеліе" і „самъ читающій едва ли понимаетъ то, що читалъ народу". Всему тому виною... фонетика і через фонетику упадає віра, конкльодує „Галїчанїн" та взиває церковні власти стафути „на стражѣ религіи, церкви и богослуженя" і викорінати зпоміж духовеньства... фонетику. А сю антіфонетичну крупницу готова підвести та „русская інтелігенція, у которой есть еще вѣра и религія въ серцѣ", яких тепочувань нема — виходить — в „попиковъ-украинцевъ", що не хочуть вживати москвофільскої „какоґрафії", але пишуть „атеістичною" фонетикою.

Ми навели ті взїмки з денунциаторских перфідних виводів „Галїчанїна", аби наше духовеньство знало, як трактує его московскій орґан, та вміло витягнути з сего відповідні консеквенциї..

ТЕЛЄҐРАМИ.

Нордбанка.

Відень Справа удержавленя північної зелїзниці стоїть зле. Кербер старавсь перед тою справою поставити на денним порядку нагалати послів справу цукрових бураків. За такою зміною денного порядку підуть здавсь Чехи і в той спосіб Кербер розібє коаліцию, що стоїть за скорим удержавленем північної зелїзниці.

Клопоти кола польского.

Відень. Заініціована Пінїньским в Slowi Polsk ім аґітация против голови кола польского ведесь дальше. До опозиції против Яворского прилучив ся Абрагамович. Говорять, що в наслїдок сеї аґітациї коло в осени змінить свого презеса, коли правительство не вратує его якою уступкою для Поляків.

Хорватскі розрухи.

Загреб. В Сисаку прийшло до ексцесів, котрі відтак скінчили ся атаком на жидів Здемольовано один готель і каварню. Вибито шиби в вікнах мешканя бурмістра і в ратовім уряді. Відтак товпа хотїла ударити на зелїзничний дворець, але довідавшись, що дворець обсаджений військом, завернула. Також в околици прийшло до розрухів Всюди вислано військо. Між народом величезна панїка, бо розійшлись поголоски о намірених динамітових атентатах.

Осек. У співробітників часописи Narodna Obrana, Левковича і Вільстера переведено ревізию з причини одної статї в їх часописи і обох арештовано.

Любляна. Перший баталїон 27 полку піхоти вислано до Крайцу в Хорватії, де вибухли нові розрухи. Решта полку одержала наказ, аби також була готова до вимаршу до Хорватії.

Републиканьскі розрухи.

Мадрид. В Торасї прийшло вчера до кровавої бійки між републиканцями а поліцию.

Обструкция в Греції.

Атени. Положенє кабінету є тяжке, бо опозиция веде обструкцию в той спосіб, що цїлком не приходить на засїданя парляменту.

Резиґнация Кона.

Відень. З Риму доносять, що Ватикан буде в дуже делїкатний спосіб старати ся спонукати одиозного архиепископа, аби вніс „добровільну" резиґнацию.

Рим. Резиґнация архиепископа Кона вже має бути порішена. Іменованє Кова кардиналом наступить о много пізнїйше, як се первісно було намірене.

Анархісти.

Ню Йорк. Після поліційних справозданя мафія намірялa знищити кождий пароход виходячий з Ню-Йорку під англїйскою фляґою.

Лос Анґельос. Окрім Чолґоша, брата убийці Мек Кінлїя, арештовано тут ще 30 иншихъ анархістів, котрі належали до мафії.

Ню Йорк. Поліциї знайшла величезну скрипцю, котру вкинено до води і отворено. В скрипци було 200 динамітових набоїв, котрі в короткім часї були би експлодували. Лист, який дістала поліциї доносив, що анархісти намірялися тим динамітом висадити в воздух один англїйскій кораблъ.

Балкан.

Царгород. Болгария старавсь безпосередно і за посередництвом держав спонукати Порту до перерваня мировых переговорів. Болгарія в Македонії, бо се збільшає опірчене населеня. Порта зависловила надїєсь, що як раз ся арештованя причинять ся до успокоєня населеня.

Софія. Турки страшно звірюють ся на християнах; мордують жінки і дїти, палять села. Поколоних мужчин поливають нафтою і підпалюють. Турецке військо окружає всї села і не позволяє населеню виходити поза кордон. З тої причини многим місцевостям грозить голод.

Белград. О спаленю села в окрузї Сеньов турецким військом, надійшли такі вісти: Туецкі власти довідались, що в Люпова сховані суть великі засоби оружия і динаміту. Вислане там військо підпалило село при помочи нафти, переломивши слабий опір населеня. Згоріло 75 домів і богато людий. Лишилась тільки церков і кілька подальших домів.

Петербург. На послїдну остру ноту Туреччини до Болгариї „Новое Время" пише, що коли Туреччина стараєсь звалити на Болгарию відвічальність за події в Македонії, то також повинна передати Болгарії переведенє реформ в Македонії.

Манджурска справа.

Пекін. Поступованє Росії уважають тут за відповідь на протест держав, що Росия готова до борби для удержаня в Манджурії свого стану посїданя. Росия обсадила стратеґічно важні точки як раз в хвили, коли з Европи прийшло скріпленє фльоти в Печілї Росия має величезні засоби оружия, провянтів і ковей. О тім, аби Хіни намірялися силою опертись Росії, нїчого не чути.

ПОВИНКИ.

— **„Сама себе раба бєть".** Як звісно, при виборах до ради повітової в Коломиї з сільской курії, народна руска лїста перепала а перейшла союзна, хрунївско кацапско-польска лїста д-ра Дудикевича і ки. Пузини. Між иншими „мужественими патріотами" ввійшов тоді в склад повітової ради і „атец" Мих. Левицкий з Вербіжа. Якого однак авторамент суть отсей муж довіря москвофілів, можна собі уявити з того, що коли з польской сторони запропоновано его вибір яко „porządnego" на віцемаршалка повітової ради, то навіть самі москвофіли сидали сами голосувати на него і „атец" Л-вицкій став віцемаршалком против голосів власних своїх партизанів. Отгак „сама себе раба бєть", кажучи „общерусскимъ литературнымъ языкомъ"; самі тепер москвофіли покутують за свої хрунївскі гріхи. Цікаве тільки, що буде тепер з о. Мацяком в Бережанах та о. Карпяком в Сокалю? Вони ж з о. Левицким тесані з одного каміня! Чи й їх випруть ся тепер власні кацапскі одномудрі так як свого віцемаршалка в Коломиї?..

— **Польска гаката в Рогатинщинї.** І до Рогатина Козловский заїхав, аби там розпалити огонь братоубийчої борби. Дня 7. с. м. відбулось там орґанізацийне віче при участи — як доносять польскі дневники — 700 (?) „польских влосцян". По стравленю всїх Русинів — вибрано „ширший" комітет, до котрого увійшли: М. Торосевич, А. Головінский, Ф. Басядецкий, д-р Павлїковский, о. Малачинський, о. Пшеджимірский, І. Ковалевский, д-р Цеґавер, А. Вайдман, Ф. Мілїньский, А. Кшечуновіч, о. Стасїцкий, Фр Чарнецкий, Л. Голашевский, І. Чешковский, С. Гавнер, Е Дільц, о. Е. Сератин, ґр. Мицельский, М Цячьский, о. Долек, С. Манастирский, о. М. Катшикевич, о. Ст. Круль, о. Сьвйонткевич і 11 хлопів (чи більше „Поляків" в повіті вже не було? *Ред.*) Головою комітету вибрали Фр. Басядецкого з Фирлїєва, крикнули „нех жие!" і розійшлись, полишаючи роботу в повіті... ц. к. староству.

— **Польский „вєц народови".** Вже майже рік приготовляють ся Поляки до великого „вєцу народовеґо", який хотять скликати до Львова. Свого часу не сходив той „вєц" зі шпальт польской преси, котра хотїла вчинити з него зворотну точку в польскім суспільнім житю. Відтак гамір втих, а приготовленем віча занявся екзекутивний комітет, котрий по численних засіданях уложив кінци сими днями програму віча. Відбуде ся воно невідклично в польскі Зелені сьвята т. є. 31 мая і 1 червня с. р. Розпічне ся рано богослуженем в катедральнім костелї, почім по год. пів до 9 ої наступить відкрите віча в салї фільгармонії. Програму віча виповнять референт і дискусия над поодинокими резолюциями в дотичних секциях. Всї резолюциї, котрі прийдуть під наради віча, будуть розсмотрювати по черзї секциїні комісиї і екзекутивний ґрудїл. Скликане віча відбуде ся при помочи відозви, а уложенем лїсти бажаючих забрати ся активно до ухвалених на вічу займе ся спеціально вибрана в тій цїли комісия.

— **До Канади!** З Тернополя доносять, що цїлий минувший тиждень облягали тамошний ґворець селяни з повітів Борщева, Чорткова і сусїдних, покидаючи родинні села, щоби удати ся в далекий сьвіт, до Канади за хлїбом. Рівночасно наплинають з західних країв жандарми, щоби устерегти від страйку тих їв жандармів, котрим так добре на сьвітї і такі нуждарів, котрим так добре на сьвітї і такі нуждарів, котрим так добре на польских дворах, добрі лучають ся зарібки у польских дворах, де лїпшого гаразду.

— **Студенти медичного видїлу львівского університету,** зібравши ся позавчера на нараду, ухвалили проект статута свого товариства, якого цїль має бути: улекшувати студентам-медикам фаховому науку і піддержувати товариське житє через основанє бібліотеки фахових творів та часописий і уладжуванє відчитів.

— **Відбудова спалених місточок.** Великі пожежі з послїднього часу звернули увагу урядових кругів на одну галицку специяльність, а то на будову наших місточок, з котрих одно за другим майже в цїлости переміняють ся в ґараще. Та специяльність опираєсь головно на жидах, що становлять найвисший процент мешканців наших місточок і витискають на них пятно ославлених галицких „дїр". В послїдних лїтах, що друга або трета хата „дїра" упала жертвою страшної пожежі, і при відбудові мало де клопочуть ся якимись средствами ґаради, котрі б унеможливили або бодай обмежили на будуче подібні елементарні нещастя. Такий Угнів горить правильно майже що кварталу, бо по пождїм огни не хоче нїяк виречи ся квалїфікациї на галицку „дїру" і при відбудові не примінює у себе приписів будовельного закона. Щоби тому нещастю положити раз конець, рішено установити для Угнова правительственого комісаря, котрий має дописнувати реґуляциї спаленої части міста, як се свого часу зроблено в Олешичах, пов. Бережанівского. Не улягає сумнївови, що те саме стане ся в Микулинцах і Роздолї.

— **Крадїж коний з возом.** Рільник з Грибовича, Стефан Лївушиньский, лишив онодї на ул. Городецкій перед касарнею Фердинанда віз, запряженний в пару коний і відійшов на короткий час. Коли вернув, не застав вже свої власности. Хтось тимчасом усїв на віз і поїхав не знати куди. Лївушиньский понїс шкоду на 300 К.

— **Мантії.** В послїдних часах крутить ся по краю, по селах і місточках богато неробів, котрі продають проспекти банкових фірм, туманячи несьвідомий нарід, що то льоси на виплату. За ті безвартісні образки видурюють дурисьвіти значнїйші квоти і щезають відтак як камінь у водї. В той спосіб вже богато селян упало жертвою дурисьвітів. Обовязком жандармериї, що так ревно вміє хоронити нарід перед „аґітациями" в читальнях, є висліджити вже раз ту злодїйску шайку і охоронити нарід від дальших обманьств.

— **Тиф пятнистий в Галичинї.** За послїдний тиждень, т. є. від 29 цьвітня до 5 мая, виказує урядовий звіт 28 повітів з усеї Галичини, навіщених тифом пятнистим. Випадків тої епідемії було в тім тиждни ще більше, ніж в двох передущих, бо аж **235.** В західній Галичинї було всего **5** в двох повітах, ланьцутскім і вадовицкім, а решта т. є. **230** припало на східну Галичину в двацять і шість повітах, а головно в яворівскім і снятинскім. Ширше о тім цїкавім прояві подамо завтра.

— **Продаж угроватого мяса в Галичинї** є дозволена, як показує ся з розпорядженя намісництва, виданого до громадскої зверхности в Раві руской, а то під ось якими услівами: 1) Мясо і товщ з угроватих безрогих можна продавати лише в стані зваренім зглядно перетопленім, очивидно під наглядом міского ветеринаря, 2) Призначене до зварена мясо треба покраяти на дрібні кусники, що найменше в промірі 6 сантиметрів і кілька разів зварити в кітлї, а товщ при топленю треба огрїти аж до кипіня. 3) Такого мяса і товщі не вільно вивозити на продаж в иншій місцевости. 4) Громадска зверхність має вести окремий протокол угроватих свиней, битих в різни, з котрих мясо допущено до продажи.

— **Процес Вольфа.** Посол Вольф обжалував посла Шнайдра о обиду чести за то, що Шнайдер кинув на него підозріня о зносини з Росиєю. Вирок запав в суботу. Суд засудив Шнайдра на 500 К гривни, евентуально 8 днїв арешту. Обі сторони зголосили відклик.

— **Повени в Росиї.** Російска аґенция телеґрафічна доносить о великих виливах в краю Закаспійскім. Шкоди заподіяні водами необчислимі. Рух поїздів на закаспійскій облости помежи Асхабадом а Мервом перерваний. Стацию Теджен унесла з собою вода, котрої висота сягає до 18 стіп.

— **Пригода на зелїзницях.** З Монстреалю доносять до Льондону, що під Децер ви

ідеал просто за високий і що в нашіших часах всевідуче Провидїнє занехало зовсїм здійснять людскі ідеали, припустивши очивидно, що колись було инакше. І так зітхали обоє, герой і геройка сеї правдивої істориї, зітхали і тужили за недосяжностию. Та як вони не зітхали і як не тужили — він в Ню-Йорку, а вона в Бостонї — обоє постановили рішучо зі своїми ідеалами не вступати в подруже.

III.

Погляд на саму панну Гендерзон.

— Але що за жіноче єство була сама панна Фльора Гендерзон? — спитає мимохіть читач. — Певно треба самому бути майже совершенним, щоби від других людий домагати ся так богато. Майже совершенним, а се принайменше мусїло бути у Фльори Гендерзон!

Ось яка вона була. Передовсїм висока як тополя і гарна — обі прикмети в такій мірі, що навіть сьвідомі мітольоґії а тим самим ті, що розуміли слово як слїд назвали-б її без надуми Юноною. В забаві вона не була ніколи обмеженою або поверховною, і коли інтересувалась незначними дрібницями житя, так рівночасно поглубляла всї великі питаня в як найширшім обсязї. Уміла навіть танцювати, а се з поезиею та елеґанциею. Але чинила се не для самого танцю з першим лїпшим молодиком, що по кождім третїм слові румянить ся, лиш волїла над такий тавець розмову з поважним мужчинною знаня та досьвіду, який не дрігне навіть підчас землетрясеня на подвірю сусїда. Любила літературу і була музикальна. Одним словом, вона була всїм, чого такий критичний ідеалїст як п. Авґуст Річардс міг лише бажати, а була вона тим всїм в одній мірі, так що навіть його бистре око не доглянуло-б найменшого пятна на її ясній, жіночій совершенности.

IV.

Як виглядав сам п. Авґуст Річардс.

І як панна Фльора Гендерзон з кождого огляду олицетворювала ідеал п. Авґуста Річардса про женщину, так здійснив він на кождій точці її мрію про мужчину. У него була фізична краса Майльса Давзона і рівнявся з ним також що-до банкового конта і безпечних від огню та злодіїв шуфляд. Навіть коні та повозки були до його розпорядимости. Та проте його знавство коний не йшло так далеко, щоби його розум на тих коньох кінчав ся. А так само не зівнув би він ні разу навіть на тригодинним відчиті про Шеллея. Противно. Інтерес до літературних і естетичних справ та розкіш задля них були у него розвинені як у Генрика Вербстера, так що він у всїм був тим мужчиною, про якого наша бостонська геройка так довго і так усильно мріла, і вона, колиб обоє зійшли ся, безперечно наділила-б його своїм серцем та рукою.

Колиб обоє зійшли ся!

V.

Конець.

Та вони не зійшли ся ніколи.
І вони жили відтак все щасливо.

З англійского.

скочив і шин поїзд і упав в пропасть, причім повстав пожар. Дванайцять подорожних згоріло, а вісьмох потерпіло страшні рани. — Поспішний поїзд, що їхав в пятницю в ночи з Петербурга до Верболози, вискочив з шин і розбив ся. Причиною катастрофи було то, що незвісні злочинці уложили на шляху грубі колоди. Машиніст, его помічник і два подорожні відвесли тяжкі рани. — На зелїзници Орлеан-Етам у Франції уладнували якісь злочинці замах на поїзд, зваливши на шини кілька великих камінних брил, наслідком чого льокомотива і кілька ваґонів вискочили із шин. Богато подорожних відвесло тяжкі рани.

— **Страйк будівельних робітників у Львові** розпочав ся в понеділок. В музичній сали на повиставовій площи відбули ся в неділю збори будівельних робітників в справі бойкоту на будовах підприемця Жяховича та загального страйку. Часть бесідників була за удержанем бойкоту на будовах Жяховича а против загального страйку, однак більшість бесідників промовляла за загальним страйком. Муларского робітника, котрий хотів говорити против дальшого бойкотования і против страйку, випхано за двері а инш го, що говорив в тім самім дусї, скинули з трибуни. Остаточно ухвалено від понеділка розпочати загальний страйк будівельних робітників, котрий має тревати так довго доки підприемець Жяхович не згодить ся на всї домагання бойкотуючих робітників. Управу страйкової акциї обняв вибраний на зборах страйковий комітет, котрий вчера відбув першу нараду. Ухвалено між иншим змінити услівя з тамторічної червневої уговоди. Час працї має тепер бути коротший, а іменно замість 9½ має тревати лише 9 годин. Найнижша плата муларского і земляного челядника має виносити 4 К, причім майстрів має обовязувати 14-дневне виповіджене.

— **Огнї**. Дня 4 мая около 10 год. перед полуднем вибух в місцевости Брідок на Буковинї на правім боцї Днїстра з невісної причини огонь. Як раз напр ти Брідка на лївім боцї Днїстра лежить галицке село Синьків. Вітер перекинув іскру поза ріку до Синькова і тут згоріло в нас їдк то го 17 домів разом зі всїма знарядами і запасами пожива. Шкода виносить 17.100 корон і не була обезпечена. — Того самого дня о 10 год. перед полуднем вибух в У ричи, повіта стрийск го, огонь в хатї селянина Стефана Прокоповича і згоріла цїла хата, комора і стайня та всї движимости. Шкода необезпечена виносить 600 корон. Огонь підложили малі дїти підчас неприсутности родителїв. — Дня 5 с. м. около 10 год. в ночи вибух огонь в Речичанах, городецкого повіта, і знищив майно трех тамошних господарів. Шкода в части обезпечена виносить около 13.000 корон. — Дня 7 с. м. в полудне вибух огонь у Верхнї, повіта калуского, і обернув у попіл 40 селянських загород зі всїма будинками і запасами збіжа й паші, касарню жандармериї і двірский млин. Навіщені сею пожежою селяни не встигли ще виплатити ся з довгів, в які попали внаслїдок давнїйших двох огнїв, а тут нове нещасте! На поміч прибуло сім сикавок, навіть з подальшого Калуша, та посуха і вітер були дужші. — В Зїболках під Жовквою згоріло оводї 63 господарств вартости 140.000 К, з чого обезпечене виносять лише 38 700 К. — В Ваневичах під Самбором згоріли три мешкальні домп і дві стодоли. В огни погибла 4 лїтна дитина селянки Волощаковой. В Токах, пов. збараского, згоріло 6 господарских загород. — В Новосїлках дидиньских, пов. добромильского, згоріло 9 селянських хат зі всїми господарскими будинками. — В Старім Селї Стриловцях, пов. грибівского згорів фільварок Романа Калузиньского. В огни погибло 33 штук рогатої худоби, два коні і три безроги.

— **Дрібні вісти.** Міністер скарбу іменував секретаря скарбу д ра Ярослава В ляньского комісарем в Червівцях. — Цїсар удїлив погорільцям Звинича 3000 К запомоги. — Нові вибори до повітової ради в повіті лїськім відбудуть ся дня 1 липня з ґрупи сельских громад, 2 липня з міских громад, 6 липня з ґрупи найвисше оподатованих я 8 липня з ґрупи більших посїлостий. — В Коломиї окрадено один з тамошних ювелерских склепів на 2500 К. — В Ярославі лютить ся серед тамошної військової залоги очна недуга, наслідком чого около сто вояків лежить недужих в шпитали. — В Самборі і в околичних селах вибухла скажевина псів. — В Коломиї завалив ся в неділю при одній каменици балькон з 6 особами, котрі на щасте, поспадавши на землю, лише легко потовкли ся. — В одній з віденьских ресторацій застрілив ся барон Юрий Петрі но з причини легкодушно затягнених довгів.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Нов м Санчи!

— **З кинїшним числом** „Дїла“ розсилаємо 16-ий аршуш повісти д-ра Чайковского п. з. Своїми силами.

— **В справі дирекциї руско народного театру** дістаємо слїдуюче письмо: Наслїдком внесеної дня 1 цьвітня с. р. резиґнациї п. Мих. Губчака з директора руско-народного театру постановив видїл „Рускої Бесїди“ у Львові розписати конкурс на се становиско з реченцем до 20 цьвітня с. р. На підставі надісланих оферт розпочав видїл переговори про обняте дирекциї з п. Осипом Стадником, звісним артистом і режісером нашої сцени. По переведених устних условинах з п. Стадником відступив п. Мих. Губчак дня 28. цьвітня від своєї резиґнациї а в слїд за тим зрезиґнував п. Осип Стадник дня 29 цьвітня в дорозї телеґрафічній з дирекциї повіреної ему дорогою конкурсу, що опісля ще і у власноручнім письмі до видїлу повновив, заявляючи при тім, що „супротив цофнена резиґнациї п. М. Губчаком уважає свою кандидатуру за безпредметозу“. Наслїдком того увійшов видїл в переговори з п. Мих. Губчаком що-до повновасного обняти дирекциї руско нар. театру, а користаючи з сеї нагоди, постановив зміяти деякі точки попередно обовязуючої умови п. М. Губчаком, через що остаточне рішенє видїлу протягнесь до 7. с. м., а умова поміж обома сторонами, т. є. „Рускою Бесїдою“ у Львові, яко власником театру, а п. Мих. Губчаком, яко его директором, доконана зістала в присутности свідків на дни 9 с. м. — Подаючи се до прилюдної відомости, завдячує видїл, що досї не оповіщував сего длятого, бо, як з протоколів засїдань ствердити можна, остаточне полагодженє доконане зістало до вечера дня 7 мая взглядно 9 мая і то однако з повисших причин, а не під виливом якоїсь пресиї зі сторони дружини руского народного театру, про яку доносить одна з львівских часописей, а тим менше під вплавом личних напастий тої часописи. — Від Видїлу „Рускої Бесїди“ у Львові дня 11. мая 1903 *Волод. Шухевич* голова товариства. *Олекс. Темницкий* член видїлу.

— **Від видїлу львівскої „Сїчи“.** Пригадуємо членам Товариства „Сїч“ у Львові, що загальні збори відбудуть ся дня 13 с. м. то є в середу о год. 6-тій вечером в комнатах Академічної Громади. — *Видїл.*

— **Дальший тяг надзвичайних загальних** зборів тов Львівский Боян“ відбуде ся в пятницю дня 15 н. ст. мая 1903 р. о годинї 7½ вечером в комнатах Товариства. На порядку двезнім вибір Видїлу. Просить ся всїх Вп. членів явитись на сих зборах як найчисленнїйше точно в означенїй годинї. *Львівский Боян.*

— **Видїл „Клюбу Русинок“** складає сердечну подяку за ласкаву поміч в устроенню дїточих вечерниць в память Тараса Шевченка: п. Лопатиньскому за режісерию, п. Ірені Шухевичівній і п. Ользї Козаківній, п. Ганичакови за композицию до сценїчного образка, а п. Чайківскому за участь в представленю. — На загальне жадане представленє повторить ся в четвер дня 14 с. м. о год. 3½ в салї тов. „Gwiazda“. Просить ся о ласкаве заохочуване молодїжи до найчисленнїйшої участи. Нехай і дїтвора, що ходить до чужих шкіл, почує руску пісню. Цїни будуть значно знижені. Фотель 40 сот, крісло 30 с, вступ на салю 20 с.

— **Читальня „Просьвіти“ в Волоскім селї**, пов. болехівского, устроює торжество 55 лїтних роковин знесеня панщини, котре відбуде ся по слїдуючій програмі: в суботу дня 16 мая с. р. торжественне богослуженє в церкві в Волоскім селї з походом до памятного креста; в неділю дня 17 с. м. вечером в сали ім. Монюшка в Болехові деклямационно-хоральний вечерок з аматорским представленем, на котре будуть виставлені „Мужики арістократи“, народний образець в двох актах.

— **Загальні збори повітового Товариства кредитового в Старім Самборі** відбудуть ся дня 16. н. ст. мая с. р. о 5 год. з полудня в сали магістратскій в Старім Самборі. За карту вступу служить книжочка удїлова. — *Від Дирекциї.*

— **Оповіщенє з Чорткова.** Дня 18 н. ст. мая с. р. відбудуть ся о годинї 5 по полудни конститууючі загальні збори Товариства касиновго Руска Бесїда в Чорткові в льокалї товариства. Именем членів-основателїв запрошуємо всїх зголосивших своє приступленє до найчисленнїйшої участи — Чортків, дня 4 мая 1903. *Д р А. Горбачевский, К. Младий, О. Робак.*

— **Із Братского Союза.** Лише кілька днїв минуло як недавно звістку о XI случаю смерти а вже треба звіщати о XII случаю смерти с. Петра Ґиля з Олексинець, за кого трого прошу відправити службу Б. і прислати датки на XI, XII, XIII, случай смерти. Повеже і на сей случай доси зложено лише 11 корон то вишлю зложенє аж дня 10 (23) мая. При тій нагоди зроблю дві уваги. Не могу відповідати тому, хто не прише на офірковане відповіди. Датки виплатить ся по смерти члена не належавшого Б. С. повних шість місяців до Б. С., лише тогда, коли управнені до побраня їх покажуть, що померший при вступленю до Б. С. не був хорий на хоробу, звалившу его до гробу. *Конатчак.*

— **Надіслане.** Вп. П. Т. Передплатники Богословского Вістника зволять звинити, що в своїм часї не отримали Вістника, а то з причини, що теперішна Редакция перевяла Вістник доперва з днем 14 цьвітня с. р. і в так короткім часї не вспіли его на означений час виготовити. За се вийде Богословский Вістник в червни в подвійнім об'ємі. Притім упрашаєсь Вер Отців, що хотять замовляти дїло св. І. Златоустого „О священьствї“, звертатись з замовленями до В. О. Дороживьского а не до Редакциї Богословского Вістника.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продав Сокіл по 2 К loco Львів. Перепесні листки з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Презенту на нар. Винники дістав о. Іван Королюк. — О. Петр. Кордуба одержав канон. інституцию на Волю великую. — Завідательство в Дарахові дістав о. Зиновій Маркевич. — Сотрудниками іменовані оо.: Іван Каратницкий із Пєар в Довгім, Арт. Авдикович з Новиці в Рипянці і Кор. Йойко (новопост. пресвитер) в Лїщинї. — Відпустку для покріпленя здоровля одержали оо.: Мих. Чайковский з Колтова на три місяці, Ант. Сосенко із Зарудя на два місяці, Петр Минько з Гребенова на чотири тиждні і Мих. Гвоздецкий з Глібович великих на пять тижднїв.

— **Вісти з епархії перемискої.** Канон. інституцию дістали: Теофиль Хомицкий на Биличі, Льонг. Тустановский на Вульки мазовецкі. — До канон. інституциї завізвані: Іоан Ільницкий на Доброгостів і Павло Ступницкий на Клоковичі. — Завідательство в Зворі дістав Мих. Юльвяк. — Відпустку для поратованя здоровля дістали: Ігнатій Вахнянин і Алексій Маляркевич на 2 місяці, Едвард Хлопецкий на 3 місяці, Ем. Константинович на 5 неділь. — Правительство продовжило дотацию з фонду релїґійного на дальший один рік для сотрудників в Бутинах і в Дальовій, а призволило на один рік таку дотацию для надатись маючого сотрудника пароховi в Цетулї.

— **Іменованя** Намісник іменував канцелїстів намісництва: П. Ведрову, М. Волькевича і М. Ворону повітовими секретарями, а канцелїста прокураторії скарбу І. Штуку і канцелїстів судових І. Поплавского і Г. Іванишкого канцелїстами намісництва, призначуючи Павловского до служби в старостві в Золочеві.

Померли:

— **Мария з Хержевских Ласїйчукова**, жінка пароха у Петрові, упокоїла ся тамже дня 10 с. м. по довгій а тяжкій недузї в 27. році житя, полишаючи мужа і четверолїтну доченьку. Похорони відбудуть ся в середу 13 с. м. — Покійниця була щирою та сьвідомою Русинкою Українкою. Ще яко ученица коломийскої видїлової школи брала живу участь в рускім житю своїх товаришок, а роботу осьвідомлюваня своїх посестер вела дальше в своїм рідним селї Сопові. З відси їздила вона до Коломиї на всї проби співу, без огляду на погоду, щоби тільки після своїх сил причинити ся до звеличання народних обходів. А вже яко замужна немало причинилась до заложеня читальні „Просьвіти“ у Березові, самім гнїзді москвофильских виплывів. У покійній тратимо горячу та трудолюбиву робітницю, що велику частину свого так короткого житя посьвятила тихій працї над своїм народом. Се було серце, що било і жили для України. Земля най буде її пером!

— **О. Іван Каратницкий**, парох в Довгій войняплївскій, калуского деканата, вислужений декан і наділений крилошаньскими відзнаками, упокоїв ся дня 6 н. ст. мая в 60 році житя а 36 сьвященослуженя. В. в. п.!

Бібліоґрафія:

— **Салдатики!** Малюнок з селяньских розрухів. Написав В. Деде, Стор. 16, шіснай цятки. — Є се 5-ий випуск „Науки и Розваги“, народної бібліотеки, видаваної *украінъского молодїжию* в Червівцях.

З Товариств.

Справозданє з дїяльности Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові за місяць цьвітень 1903 р.

Головний Видїл відбув в цьвітни с. р. два засїданя і порішив отсї справи:

1. Принято до відомости, що за цьвітень і май вийшла книжочка членьска під заг. „Перша поміч в наглих випадках“ Д ра Ламберґа — переклад Ф. Королевского.

2. Принято до відомости, що отпирає ся філія „Просьвіти“ в Калуши.

3. Принято до відомости справозданє з дїяльности читалень „Просьвіти“ в Заліщах нових пов. Броди, в Мариямполи пов. Станиславів, в Гільчу пов. Сокаль і в Борщеві, — як також з отворена читальнь „Просьвіти“ в Глещаві пов. Теребовля і в Шилах на горбі пов. Збараж.

4. Рішено уділити правних інформацій читальням „Просьвіти“ в Риснятім пов. Долина в справі трафіки при читальни; в Жереборах пов. Рогатин в справі карного цїслания і в Присівцях пов. Золочів в справі обезпеченя худоби.

5. Рішено виплатити рату стипендийну з фонду ім. Франца Фронца в квоті 90 К Семенови Іванусикови, уч III. кл. ґімн. в Перемишли.

6. Делеґатами в справі будови руского театру до порозумїня з Товариством ім. Котляревского вибрано Вп. секр. Червяковского і проф. Петра Огоновского.

7. Принято до відомости письмо від Видїлу краевого з просьбою до Головного Видїлу Тов. „Просьвіта“ о відповідне поучене членів про користи з законів комасацийних, котрий входить тепер в жите.

8 Принято 101 нових членів, від початку року 666.

Дальші фанти на льотерию „Сокола“ надіслали отсї Вп. Добродії: Вп. Ев. Хромовска касету з 6 хустинами; Галя Хромовска ручник під полумиски; Ан. Хромовска „Відгуки“; о. Сот. Ортиньский тоалетову касетку; Ганкевичева з Устя ел. два ґердани; Д. Вруковичева настільник; Нат. Алеґранд мошонку і футерал на візитівки; Алеґранд, аптикар, пушку бомбонів; М. Ганкевичева з Мельниці ґердан і серветку; Езг. Домбровска з Борщева дві плюшеві рамки і ролетку на фотоґрафії; Кекіш з Борщева „Відгуки“; М. Лоєвска з Устя ел. підставку під лямпу, вишиваву запаску, ґердан і попельничку; М Гарухова з Сушна „Альманах“; Ул. Кордубівна з Сушна шараґи на ручники; Мар. Кордубівна подушку на шпильки; М. Лисїкевичева палету, касетку і теку; Ев. Кордуба IV. часть „Кобзаря“; Галя Височаньска з Перегиньова серветку на столик; Бог. Рогозиньска з Бучача плюшову ґаф. подушку; Ст. Рогозиньска машинку до ґафту; Ел. Ґавран касетку з приборами до шитя; М. Дашкевич підставку під годинник і серию вин. карток. Надто прислали ґрошї о. С. Ортиньский 2 К, о. Пл. Січиньский 5 К, о. І. Ганкевич з Устя 5 К, Кат. Січиньска 5 К, о. Лоз. Фільончук 2 К, Ганкевичева з Устя 2 К, Алеґранд 0·50 К, М. Лоєвска з Устя 2 К, Отв. Виханьска 4 К, А. Боцюрків з Тлустого 4 К, Е. Дзерович 6 К, о. Чужак 2 К, о. Б Етіяшевский з Гуменця 5 К, Р. Диданьский 2 К. Досї зібрано 512 фантів і 490·18 К. *А. Будзиновский*, голова. *Денис Кучика*, секретар.

— **Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові:**

Стан за час від 1 сїчня 1903 до 30. цьвітня 1903

I. Вкладки щадничі:		
Стан на початку року		1.103.333·40
від 1/1 до 30/4 1903		
вложило 592 сторін	299 330·74	
виняло 330 „	116 095 98	
остав 30. цьвітня		
1903 р. 1383 вкладок на суму		1,286.568·16
II. Позички на скрипти і векслї:		
Стан на початку року		
2163 позичок в сумі		1,239.243·46
від 1/1 до 30/4 1903		
удїлено 238 позичок на	138 310 00	
сплач 141 рат	158,639 99	
остав 30 цьвітня с. р.		
2260 позичок на суму		1.218 913·47
а т :2049 п. на скрипти	1,087,775 13	
і 211 п. „ векслї	131,138 34	
III Членів прибуло 182, виступило 80, остав 2194 членів.		
IV. Сума удїлів деклярованих 130 500 00 К, виплачених		97,345 19
V. Фонд резервовий, специяльна резерва і фонд на ріжницю курсів		15,053·64
Фонд власний разом (IV+V) .		112,398 83
Сума всїх актівів Товариства виносить		1,465.901·49
а т : на позичках як вище		1,218 913·47
в цїнних паперах	85 982·00	
в руских Тов. вкладки	65,677 23	
ґотівка (в касї, в щадниц. почт. і на рах. біжуч.)	95.328·79	

Просимо звертати ся дальше о більші позички гіпотечні потрібні при купнї землї. — Від позичок числить ся 5½% і додаток 1% на кошта адміністрациї (при сплатї в 20 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна 6·72%).

Вкладки приймає ся на 4%.

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“** було в місяци цьвітни с. р. 13 900 важних поліс на суму 13,999 605 К, обезпеченої вартости з премією 132 859 К, 71 сот., разом від початку року по конець цьвітня видано 33.022 важних поліс на суму 85,865,208 К, з премією 320 427 К, 86 сот. Попереднього року за сам час було 27.942 поліс на суму 30,826.289 К, з премією 268 468 К, 48 сот., т. є. сего року о 5.080 поліс і 51.959 К, 38 сот. премії більше. З весною с. р. настав незвичайний сезон пожарів: в Клюсові, в Лапчинї в Городку, в Путятинцах, в Микулинцах д. т. і. пала жертвою пожарів велика часть будинків кождої місцевости. В нашім Товаристві зголосили в цьвітни свої шкоди 197 властителїв, (з того в Клюсові 22 господ. в Лапчинї 19 в Городку 13 в Путятинцях 38, і в Микулинцах 26 господарів,) разом проте від 1 сїчня по конець цьвітня було 480 шкід. Товариство поспішило сей час з помочею всїм пошкодованим: 461 шкід вже виплачено 10 шкід менших находить ся в ліквідациї через місцевих делеґатів, а виплату 9 відшкодовань (в квоті 5261 К,) на раз з причин правних задержано. Сума всїх шкід разом з коштами ліквідациї виносить brutto 276.947 К, 33 сот., з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 127.878 К, 36 сот. Сума премій до кінця цьвітня виносить 320 427 К, фонд резервовий і прочі фонди товариства 1,043.159 К.

Переписка Адміністрациї.

Вп. М. Ту. в Зо. Тепер вилачено за лютий а не цьвітень. — Е. Ок. в Кі. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — С. Му. в Лю. До кінця червня. — Тепер вилачено за цьвітень а не май.

А. За. в Пе. Тепер вилачено за март а не май. О. Ів. в Тр. До кінця червня прийде нам ще 9 К. — С. Ку. в Во. До кінця червця все. — П. Ку. в Ро. На 3 квартал зістало 1 К. 80 с. — С. Бу. в Ко. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — О. Ва. в Ст. За май прийде ще 40 с. — З. Ст. в За. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — З. Ма. В. Да. Заплачено до кінця марта.

Заявьний показчик анонсової експедициї **М. Дукеса наслїдн.** Wien 1 Wollzeile 9, що надає ся особливо для сіл і цель купця на проїзжки, глядає за свідсамя місцями та агенціями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи. Проспекти висилає ся даром.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складі насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 32–3

Надіслане.

Склепар реставратор при касинї або платничий, глядає посади зараз. — *Слотюк* в Солотвинї (повіт Богородчани.)
311 3–3

Ренти державні, призначені до конверзії
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора виміни у Львові.

Копериницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицина ч. 1
против Банку Гіпотечного на плянтацїях площі Галицкой

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших
окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таблыни мірничі шіоны, лїбелї манометры і т. п.
Уряджене давнїйше електричнык.
Всякі направи полагоджують ся як найкорше і найдешевше. 41a5

Рух зелїзничих поїздів.

ий від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

:кова **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
нева 10·25.
волочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
рнополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
сан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
аниславова: 11·15, **8·10.**
вочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
гия: 4·35.
ви і Сокаля: 8·15, 5·55,
кова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равы рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 14/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята,) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друхом, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 65

Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для руского народу
виданий товариством „Просьвіта“.

В народній мові, правописею шкільною великий і догідного формату, обіймаючий **734** *сторін друку, а не як в календари „Просьвіти“ на рік 1901 подано хибно 234 сторін друку.*

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресв. Дївы Марії:*

1) Молитвенник брошурований . . 1 к. 20 с.
2) оправлений цїло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . 1 к. 80 с.
3) оправлений цїло в шкіру з золоченами і відтисками з шабатуркою . 2 к. 40 с.

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . 1 к. 40 с.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . 3 к. 20 с.
6) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів і гарної сковбки (клямри) . . . . 3 к. 60 с.

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

На кошта треба прислати 45 сот.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 морґів землї, з чого 300 морґів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 морґів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-морґовим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **о. ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків.** На відповідь прислати марку за 20 сот.
42 8–10

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового“ у Львові (ринок ч. 10, I. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стовариша.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стовариша в урядових годинах, або на жаданє письменно.

Дирекция.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 12 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·95 до 8·15 а на термін 7·60 до 7·75, *Жито* старе 6.20 до 6·40 а на термін 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термін 5·80 до 6·— , *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 5·50 до 5·90, *ріпак* 9·— до 9·30 *льняна* ·—до —·—, *горох* пастівний 5·90 до 6·25 а до вареня 7·75 до 9·25 *вика* 4·80 до 5·50, *насїне льняне* 10 25 до 10·50 *насїне конопляне* 7·25 до 7·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·15 до 5·40, *гречка* 6 75 до 7·25, *кукуруза* готова 6·— до 6·20 а нова 5·50 до 6·60, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 82·50, біла 60·— до 80·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 пітрів 35·65 до 36·05.

Куре Львівский

в дня 12 н. ст. Мая 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	573 —	577 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 2	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 70	100 2
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 8% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	93 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	91 50	— —
Льоси:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (46 м.) . .	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „ . .	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок цімецких	116 70	117 40

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 20–7

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10
видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	лібра по 25 кр.
2.	Контракт купна і продажи I. лїб.	по 40 „
3.	„ „ „ II. „	по 40 „
4.	„ „ „ III. „	по 40 „
5.	Повномочя	по 40 „
6.	Подання о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) лібра	по 40 „
7.	Пашсы до подань о интабуляцию лїб.	по 20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	лібра по 40 „
9.	Книга довжників	„ „ 40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·— „
11.	Скрипт довжний	„ „ 1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	лібра по 40 „
14.	Книжка касова	„ „ 40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	лібра по 40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник	по 2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся належитість осібно.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 20–7

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10
видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	лібра по 25 кр.
2.	Контракт купна і продажи I. лїб.	по 40 „
3.	„ „ „ II. „	по 40 „
4.	„ „ „ III. „	по 40 „
5.	Повномочя	по 40 „
6.	Подання о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) лібра	по 40 „
7.	Пашсы до подань о интабуляцию лїб.	по 20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	лібра по 40 „
9.	Книга довжників	„ „ 40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·— „
11.	Скрипт довжний	„ „ 1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	лібра по 40 „
14.	Книжка касова	„ „ 40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	лібра по 40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник	по 2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся належитість осібно.

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ**, первородний, поручає ся Вп. Публицї і просить о ласкаву память. Строю чисто, гармонїйно і тривко по приступній цїні. На жадане виїзджаю на провінцию. З високим поважанем **Михайло Войнарович**, ул. Сикстуска ч. 2. 82

Дяк іспитований безженний пошукує відповідної посади Л. Волоский в Лядзкім п. Комарівка.

Ученик з укїнченою II кл. гім взияльною в віці до 14 лїт знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 98 –6

Дяк іспитований, безженний, 25 лїт, котрий умїє вучити хор і грати на скрипцї пошукує зараз посади. — Зголошеня до Уряду парохіяльного в Варяжи. 83 1–3

Андрій Паращак (Андрій Верховинець) зволить подати мені свою адресу. *Сенько Шпіцер*, богослов, ул. Коперника 36, у Львові. 317 3–2

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві.* 314 6–6

Ученик VII. кляси гімназияльної Володимир Фіґоль глядає зараз на селї лекциї. Перемишль, Третого Мая, 17. 324 2–2

Ученик VI кл. гімн. глядає сейчас лекциї на село. Близша відомість в Редакциї „Дїла“. 3–3

Вілля в Микуличинї попередно Народна Гостинниця в найдогіднїйшім місци цїлковито або частково до винаймленя.

Близша відомість на приходстві. 287 6–6

Женщина моральна, що розуміє ся добре на господарцї, глядає посади в домі сьвященика вдівця. — Ласкаві зголошеня: *Зуля* Львів, ул. Шпитальна ч. 32 у возьного, партер двері ч. 5. 314 2–2

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против взаємного здоровля, які не спробують мого винаходу. Без операциї. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 14 12

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ
Львів, Академична 26.
209 **Цїнники даром.** 17–30

СЬВІЖІ ШПАРАҐИ
знаної породи
кільо почавши від 70 сот., як до грубости, висилає *„Торгов. огород. і фабрика консервів в Любичи королївскій“* при шляху зелїзн. Львів-Белзець. 316 5–12

Хто хоче знати про житє і провідні думки в творах нашого Кобзаря, нехай спровадить собі брошуру Михайла Лозинського п. з.

Тарас Шевченко. Його житє і значіне.

Коштує 40 сотиків з пересилкою. Дістати можна у дра Ів. Макуха (Львів, Чарнецкого 26) або у автора (M. Łozynskyj Wien, XVI. Payergasse Nr. 3 II. Stiege, III. Stock, Thür 36.)

Подяка.

Сподобав Всевишний в Своїх непонятних судьбах призвати до Себе а взяти жінцї найдорожшого мужа, а родинї найлучшого батька. Дня 24 марта с. р. упокоїв ся в Бозї по 78 лїтах побожного житя а 49 лїтах ревної працї душпастирскої бл. п. отець Атаназий Чемериньский парох Скнилова. В так великім смутку одинокою відрадою для опечаленої вдовиці і родини є се сердечне співчутє, яке заявили всї беручі участь в сумнім дїйствію похороннім. Передовсїм чуємо обовязок зложити найсердечнїйшу подяку Впреп. о. Совітнику і Декану Юлїяну Левицкому, пароху Словити, і Впреп. о. Совітнику Павлу Бачиньскому, парохови Глинян-Заставя, за провід в похоронах, як також Всеч. О. Климови Василевичу за виголошене трогаючого і до сліз побуджаючого слова пращального. Складаємо також сердечну подяку Всеч. О. Сленго, сотрудникови завідателеви в Глинянах, за відслужене похорону після лат. обряду. Рівнож зволять приняти найсердечнїйшу подяку Всеч. Отцї: Стефан Височаньский з Перегноєва, Ілярій Гучковский з Красного, Тесфіль Деницкий з Борткова, Терентий Доманїк з Вільшаниці великої, Іосиф Курманович з Ногосїлок загальних, Яков Краснопера з Підгайчик, Северин Левицкий з Фирлеївки, Никола Макух з Балучина, Евген Монцібович з Куткора, Григорий Паньчишин з Гологір, Филимон Решетилович з Глинян, Володимир Рожевский з Новосїлок лїских і Преп. О. Капеланів із Словити ч. Св. В. В. за то, що через ласкаву участь причинили ся до возвеличеня обряду поховронного, а ще більше за відслужене служб Божих за упокій душі бл. п. Атаназия. Рівнож зволять приняти від нас найгорячїйшу подяку Вповажаний Пан Колятор і Маршалок Пан Оскар Швель і его Достойнїйша Жена Панї Каролїна, що були ласкаві прибути на сей обхід похоронний. Дякуємо також всїм кревним, своякам і знакомим, котрі відпровадили останки бл. п. Атаназия на місце вічного спочинку. Чуючи, що найсердечнїйша подяка не буде відповідною нагородою, приносити будемо найгорячїйші мольби, щоби Господь Бог сподобив стократно винагородити всїх, що в який-небудь спосіб причинили ся до віддання бл. п. Атаназию послїдної прислуги і складаємо сердечне Бог най заплатить!

Софія Чемериньска вдова. *Лев і Юлїян* сини, *Анна Хомяк* і *Ольга Савіцка* доньки, *Юлїя і Розалїя Чемериньскі* невістки, *Фелїкс Хомяк* і *Казимір Савіцкий* зяті. 320

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 158–?

FA[illegible]K et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів

Всї ті, котрі мають замір виємігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересіданя в ввді 8-ої кляси зелїзниці поспішно.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трвває довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Цїна дороги від пруской границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товарыство посідає 150 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковала.

Докладні описа Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 5–

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вôдзначена двома срéбными медалями

виконує дзвоны рôзной ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожь маѣ на складѣ готовѣ дзвоны рôзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся приручати

Вп. П. Т. Публицѣ.

Съ глубокимъ поважанемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями
АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО
у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13
(телєфон 2432)
приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цїнах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. первородних артистів. Уділюване автентичних адресів.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір в фабр. Черлянськ. З друкарні Інституту Ставропігийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 95. Львів, Середа 30 Цьвітня (13 Мая) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годинї по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаєсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтовой пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Реклямациї неопечатані оплати ся порта.

Оголошеня звичайні приймаються по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Угорске безладє.

До послїдного року могла Угорщина почванити ся перед тяжко хорою на хронїчне безладє Австриєю своїм внутрішним ладом і супокоєм. Ся перевага Угорщини не мала лише чисто моральної вартости. Завдяки опорі в сильнім і здоровім угорскім парляментї угорске правительство розпоряджало супротив Австриї в справі кождоразового уладнаня австро-угорских відносин сильнєю позициєю й могло переправити свої постуляти тим успішнїйше, що — коли воно в торгах з австрийским кабінетом покликувало ся на волю і натиск угорского населеня, згляднo угорского парляменту, то правлячий при помочи § у 14 ого австрийский кабінет сего поважного арґумента за собою не міг напровадити. Та від кількох місяців завело ся і по тім боцї Литави безладє, що в нїчім не уступає австрийскому.

Як звісно, зачало ся від опозициї партиї независимости — против військового предложеня. Опонуючим против підвисшеня континґенту рекрута Кошутівцям ходило о се, щоби за цїну привилю на підвисшене континґенту рекрута здобути значне розширеня угорскої самостійности і в области армії. Коли би кабінет Сейля поробив був опонуючій меншости відразу деякі уступки, на які він годив ся вже пізнїйше, то мабуть аґітация опозициї була би зломана а бодай значно ослаблена. Сейль зробив однак сю тактичну похибку, що затяв ся. Затяла ся тодї і опозиция, розрухала широкі круги населеня, роздмухала мадярский шовінїзм, викликала острий анті-австрийский рух серед Мадярів, і так скріплена та маючи опору в демонструючих і протестуючих масах, відкинула потім і ті уступки, які вже й готов був зробити Сейль. Навіть приречене скороченя часу військової служби до 2 років не затихомирило вже опозициї, що тим часом вискала нового атута через вичерпане з днем 1-ого мая с. р. буджетної провізориї і настане стану ex lex.

Вправдї опозиция не посунула ся ще доси так далеко, щоби, покликуючи ся на стан ex lex с. в. на недостачу буджетового закону, візвати населене до неплаченя податків, до чого — після угорскої конституциї — мала би повне право. Однак за се використала опозиция сей факт, що правительство править без буджету, щоби розпочати правильну обструкцию в парляментї. Обструкцийний рак, що був доси лише спеціяльностию Австриї, точить тепер і Угорщину.

Обструкцийна борба, котра поки що обмежає ся лише на накопичуване формальностий і виголошуване довженних промов, приходить опозициї тим лекше, що президент палати і противник Сейльового кабінету ґр. Апонїй, захорів... певне не без політичних мотивів. Провід в парляментї обняв тепер містопрезидент, котрим — як на те — есть... Кошутовець Ґабріель Данїель. Маючи свого чоловіка на президияльнім кріслї парляменту, опозиция користає з того поквапно і часто навіть з поминененм постанов реґуляміну проволїкає дискусию або доводить до відложеня засїдань. Наслїдком того приходило вже навіть в парляментї до острих сцисий між президиєю і Кошутівцями а ліберальною більшостию.

Позиция, в яку наслїдком того попав Сейль, справдї незавидна, тим більше, що ему ходить о скоре переведене вибору квотової депутациї для австро угорскої угоди. Тим часом опозиция як раз хопила са тепер сеї справи й не хоче допустити до вибору депутациї. Самих лише бесїдників записало ся до дебати тілько, що їх бесїд вистане для обструкціованя на 4 тижні. Прикру і безвихідну ситуацию кабінету Сейля іллюструє в виду того дуже добре анекдот, що кружить по парляментарних кульоарах, а в котрім розказує ся, будь-то Сейль, не знаючи, що вже далї ему почати, зателеґрафував до Кербора таке: „Lieber Körber Leihe mir den §. 14". — Kann nicht, lieber Szell! Brauche ihn selber" — відтелеґрафував Кербер, після оповіданя анекдоту, що будь-що-будь есть характеристичним для теперішного парляментарного положеня в Угорщинї.

В звязи з сим станом річий стоїть прибуте цїсаря до Будапешту. До сего приїзду привязують в політичних кругах велику вагу, сподіючи ся, що від корони вийде ініциятива до якогось виходу з угорского безладя. В якій формі се наступить і чи Сейль впаде жертвенним козлищем та дістане дімісию, чи може утихомирить ся обструкцию якими уступками — поки-що не знати.

Та угорске безладє не вичерпує ся ще самою лише обструкциєю в Будапештї. З поступами аґітациї партиї независимости серед мадярского населеня Угорщини мусїла рівнобіжно з'явити ся реакция в кругах, котрих інтереси лежать якраз на суперечнім бігунї — в першім ряді серед Хорватів. Користаючи з антиавстрийской кампанії в Угорщинї і з борби серед Мадярів, Хорвати виступили енерґічно з протестом против мадярскої переваги в Хорватиї і з жаданєм повної автономії для хорватско-славоньского королївства.

Антімадярский рух в Хорватиї, що з студентских демонстраций скоро розвинув ся в масове і загально-народне движене, прибирав так різкі форми, що будапештеньскі круги занепокоїли ся ним по правдї. В угорскім парляментї поставив пос. Барабаш рішучу інтерпеляцию до міністра-президента, жадаючи, щоби правительство взяло в оборону житє і майно Мадярів в Хорватиї і щоби воно хопило ся енерґічних способів для утихомиреня Хорватиї, що стоїть в навечерю революциї. Сю інтерпеляцию використав Сейль, щоби погрозити Хорватам оружним здавленєм руху. Між иншим признав Сейль, що движене прибирає грізні розміри і звертає ся против злуки з Угорщиною, а підсичують рух проклямациї, друковані в Швайцариї і перепачковувані до Хорватиї через Любляну. Дальше заперечував Сейль, наче би рух мав підпору в прихильности віденьских кругів і наче би Хорвати числили на цїсаря. В краях угорскої корони — говорив він — нема цїсаря, а є лише король, що має перед очима тілько угорску державну ідею. Правительство — кінчив Сейль — потрафить удержати лад в Хорватиї, а як би на се не вистали тамошні полки, то ужие ся корпусів: будапештеньского і любляньского. — Коли з трибуни міністра президента уживає ся аж так рішучих погроз, то належить вносити, що рух, против яких вони звертають ся, мусить вже перевисшати розміри звичайних демонстрацій.

Ось-так і Угорщину захоплює кріза анальоґічна до сеї, яку переживає вже від ряду років Австрия. З одного боку зачинає там бушувати мадярский шовінїзм і сепаратизм, з другого боку виринає опозиция немадярских народів, бо треба знати, що рівнобіжно з хорватским рухом зачала ся жива антімадярска аґітация і серед семигородских Сасів та Румунів.

Рада державна.

На початку вчорашнього засїданя палати послів п. В. Яворский вніс інтерпеляцию до президента міністрів, яко управителя міністерства судівництва в справі надужитя урядової власти і злочину вимушеня доконаного секретарем староства в Борщеві, Антоном Смєшком.

Атак на президию палати.

Ухвалений колом польским атак на президента палати виконав вчера п. Абрагамович. В довшій промові, перерваній всенїмцями, бесїдник висказав жаль з причини послїдного браку комплету в палатї і дуже слабої працї так в палатї як і в комісиях. Всевїмцї перебивали бесїдникови і закидали президентови палати сторонничість в тім, що позволяє Абрагамовичеви в формальнім запитаню так довго промовляти.

Ґр. Фетер заявив, що палата тому так мало відбуває засїдань, бо дві дуже важні комісиї: цлова і угодова мають як найскорше полагодити дуже великі комплекси законів. Впрочім і він невдоволений з того, що посли тепер так мало ходять на засїданя палати, звертає увагу послів на § 11 реґуляміну палати і заявляє готовість скликана конференциї президий клюбів в цїли уладженя щось на усуненє браку фреквенциї послів. Мимо довгої промови Абрагамовича президент не переривав ему, бо Абрагамович порушив дуже важну справу.

Інтерпеляция Василька.

Д-р Кербер відповів на інтерпеляцию посла Н. Василька в справі промови президента висшого суду краєвого у Львові д-ра Тхуржніцкого, виголошеної в Чернівцях до судових урядників. Д-р Тхуржніцкий висказав ся лише цїлком загально, указуючи на немилі події в черновецкім суді краєвім. Жаден президент висшого суду краєвого не критикував би ухвал палати ані не висказував би о них свого особистого погляду. Поступованя Тхуржніцкого Кербер не уважає за невідповідне і з нагоди інтерпеляциї Василька не може поробити ніяких урядових кроків.

Намісництвска кріза.

П. Брайтер вніс інтерпеляцию в справі зміни намісника в Галичинї. Галичина від довшого часу не має щастя до намісників. Одні не мали спосібностий, другим хибувало доброї волї і не знали відносин. Тілько урядник, котрий перейшов всї ступені урядничої ієрархії, може дати поруку, що закони буде виконувати справедливо. Аби се осягнути, треба зірвати з дотеперішною практикою в Галичинї. Панованє фамілій високо роджених панів мусить скінчити ся.

Іменованє намісником ґр. Андрея Потоцкого доказувало би, що міродатні круги

АНТІН ЧЕХОВ.

Письменник.

В комнатї, прилягаючій до чайного маґазину купця Єршакова, за високим бюрком сидїв сам Єршаков, чоловік молодий, по модї одїтий, але помятий і видко, з бурливою минувшиною. Судячи по його розкішній статї і нїжнім, циґарнім запаху, він не був чужий европейскій цивілїзациї. Та ось від него ще більше повіяло культурок, коли з маґазину війшов хлопець і сказав:

— Письменник прийшов!

— А!... Заклич його сюди. Тай скажи йому, щоби свої кальоші в маґазині лишив.

За хвилю в комнатку війшов тихо сивий, лисавий старик в рудім, витертім плащи, з червоним, відмороженим лицем і з виразом слабости та непевности, який буває звичайно у людий, що пють хочби мало але постійно.

— А, моє поважанє! — сказав Єршаков, не дивлячись на него. — Що чувати доброго, пане Ґейнїм?

Єршаков мішав слова „ґеній" і „Гейне", і вони зливались у него в одно — „Ґейнїм", як він і називав все старика.

— Та от замовленє привіс — відповів Ґейнїм. — Вже готове..

— Так скоро?

— За три дни, Захаре Семеничу, не то що реклямy, роман написати можна. Для реклями і година досить.

— Лиш тілько? А торгуєш ся все, можність держати ся кріпко почви і не спроневірятись раз на все заведеній системі як в наших зносинах з властителями чайних плянтацій, так і в совіснім сповнюваню замовлень. Наша девіза достаточно звісна. Виражаєсь вона в немногих, але многозначних словах: совісність, дешевість і скорість!!"

— Красно! Дуже красно! — перебив Єршаков, ворушачись на кріслї. — Навіть не сподївав ся, що так напишете. Нїчого казати — зручно! Лиш от що, милий друже!.. Треба тут якось піддурити, затуманити, якось так, знаєш, заблахманити... Оповіщуємо ми тут, що фірма лише що одержала партию свїжих, первозбірних, весняних чаїв сезону з 1885 року... Так? А треба кромі сего указати, що ті що-йно одержані чаї лежать у нас на складї вже три роки, та тим не менше будьто ми одержали їх з Хін лиш минувшого тижня.

— Розумію... Публика не замітить суперечности. На початку оповістки ми напишемо, що чаї що-йно одержали, а при кінци так скажемо:

„Маючи більший запас чаїв з оплатою давного мита, ми без шкоди для власних інтересів можемо продавати їх по цінах попередних літ... і т. д.

Ну, на другій сторонї будуть цїни. Тут опять підуть герби і прикраси.. Низше грубим друком:

„Цїни знаменитих, ароматичних, фучаньских, кіяхтиньских і байхових чаїв першого весняного збору, одержаних з наново позисканих плянтацій"...

Дальше:

„Звертаємо увагу правдивих любителїв лян-синьских чаїв з котрих особлившою і заслуженою любовю тішить ся „Хіньска емблєма або завись конкурентів" 3 рублї 50 коп. З рожевих чаїв ми рекомендуємо особливо „Багдиханьску рожу" 2 рублї і „Очи Хіньки" 1 рубель 80 коп."

За цінами піде петітом про вагу та пересилку чаю. Тут же про скидку та премії:

„Більша частина наших конкурентів, бажаючи придбати собі гостий, закидує удочку в видї премій. Ми з своєї сторони протестуємо против такого обурюючого підступу і предкладаємо нашим гостям не в видї премії, а безплатно всї примани, якими угощують конкуренти свої жертви. Кождий, хто купить у нас не менше як на 50 рублїв, вибирає і одержує безплатно одну з отсих пятьох річий: чайник з бретаньского металю, сто візитових карт, плян міста Москви, чайницю в видї нагої Хінки і книжку „Здивований жених або наречена під коритом", оповіданє Жартобливого Весельчака".

Скінчивши читати і поробивши деякі поправки, Ґейнїм швидко переписав реклямy на чисто і передав її Єршаковови. Після того наступила мовчанка... Оба почувались ніяково, нещаче вчинили яку пакість.

— Гроші за реклямy сейчас прикажете одержати, чи пізнїйше? — спитав Ґейнїм нерішучо.

— Коли хочете, хочби сейчас...— недба

не хочуть зробити ужитку з сумного досьвіду. Іменоване сего чоловіка деведе до нещастя; населеня ненавидить его, а не любить навіть найблизше окруженє. Належить до найбільше зненавидженої в краю ґрупи станьчиків. Анї не має конечної практики до адміністрациї краю, анї взагалї не відзначавсь нїчим, чим міг би звернути на себе увагу.

Потоцкий має жадати, аби ему позволено пообсаджувати намісництво і староства людьми, яких він сам схоче, але нема поруки, чи змінь, які він поробить, будуть для краю корисні.

Півурядові дневники доносять, що ґр. Потоцкий хотїв би мати маршалком ґр. Здзіслава Потоцкого. Се нуля в политичнім житю, без нїяких спосібностей.

Місця вправних урядників мають занята високо уроджені дандиси, молодики в елеґантних фраках і пикерках, наперфумовані і гарно вилизані синки краківских станьчиків, котрих одиноким бажанєм є як найскорше добити ся становища старости або радника намісництва. Народ будуть они трактувати як худобу.

Інтерпеляції запитують, чи донесеня півурядових дневників опирають ся на правдї і чи міністер схоче звернути увагу корони, що Галичина потребує на становищи намісника енерґічного, досьвідченого і фахового урядника адміністративного. Такого чоловіка треба знайти між урядниками. Під жадним услівєм краю не вільно кинути на поталу пануючій в Галичинї клїцї через іменоване зпосеред неї намісника.

Окрім сеї інтерпеляції п. Брайтер вніс інтерпеляцию в справі арештованя австрийского горожанина Зиґфрида Нахта в Ґібральтарі. Анґлїйскі власти арештували Нахта, підозріваючи его о намірений атентат на короля Едварда VII. Мимо того, що слїдство виказало брак найменших підстав до такого закиду, Нахта держать доси в ґібральтарскій кріпости. Інтерпеляция домагає ся, аби правительство поробило кроки в цїли увільненя Нахта. (Нахт вже увільнений. — *Ред.*).

Архиепископ Кон.

Нагле внесене п. Стрянского в справі надужитя власти еломуцким епископом Кон ним ухвалено

Службові кавциї.

Палата закінчила дискусию над правительственним предложенєм в справі знесеня службових кавцій державних урядників. Міністер фінансів рішучо виступив против внесеня Гайлїнґера, аби сим законом обняти також нотарів. Правительственне предложене ухвалено у всїх трех читаннях.

Недїльний відпочинок.

Палата перейшла до дискусії над законом о недїльнім відпочинку в промислї. По кількох промовах дискусию перервано.

Студентскі авантури.

На внесене Пернерсторфера ухвалено на першім місци порядку дневного слїдуючого засїданя поставити дискусию над відповідию міністра Гартля на інтерпеляцию в справі розрухів на віденьскій политехнїці.

Слїдуюче засїдане в пятницю.

Вісти з Канади.

Емігрант галицкий Русин Яків Полевий прислав до краю лист з Ethelbert в Канадї, котрий напечатала львівска „Свобода". Є там цїкаві річи.

„Сего року — пише Полевий — правительство установило осібного інспектора — якогось Поляка — Бадерского, аби їздив по кольоніях і розказував будувати школи. Розуміє ся, найбільше для Галичан, бо инші народи самі дбають про свої річи, тілько Галичани звикли, аби їх підганяти. Згаданий інспектор був у мене на обідї і просив, аби я з ним пішов на розговір межи люди. З того вийшло таке, що школа муснть бути. Сїмох Анґлїйців урадили будувати школу, а Галичани, котрих тут належить до 30, навіть на раду не посходили ся. Ось і нарід!

„Тепер знов инший клопіт з французкими місіонарами. Їздять всюди по кольоніях і залагоджують потреби людскі, як віншованє, хрест, сповідь і т. д. Се добрий спосіб до сполячення, тож французкий епископ удав ся в тій справі перед парлямент, аби ему затвердити для Галичан таке право, як має для Французів. Наш нарід дуже тупий на всьо, тож і тепер не дуже рухав ся. Котрі мудрійші, добивають ся свого: ходять сюда туда, збирають підписи, щоби запротестувати против того. Хоч вже кілька раз протестували, то все таки епископ старає ся о своє. Чи вийде з того що, не знати. Брак руских проводирів, рускої інтелїґенції, котрі могли би боронити темний нарід. Трудно се приходить ставати до борби поодиноким людям і то ще мало ученим.

„Епископ Шептицкий змилував ся тай вислав свого секретаря, яко вірного слугу і апостола. Він відправляє богослуженє в французкім косцьолї, а до рускої церкви не хоче іти доти, докп церков не запишуть на французского епископа... Вінніпеґскі Русини подали ся за православним батюшкою. Коли так дальше піде, то певно всї Русини перейдуть на православіе. От і потїха Русинам!"

Попри сї вістки тикаючі нашої еміґрациї Яків Полевий подає також одну цїкаву вістку про російских сектантів духоборців, що, як відомо, перед кількома лїтами осїли в Канадї, утїкаючи перед „гоненими", яких зазнавали від правительства в Росиї. Він пише:

„Минувшого року в листопадї зібрало ся около 500 духоборів шукати Христа. Покинули свої мешканя, повиганяли худобу, порозкидали одежу і пустили ся в дорогу з Порктону до Віннїпеґу; а треба знати, що дорога з Йорктону до Віннїпеґу більше, як 300 миль анґлїйских, а що то було під зиму, то хто знає, що було би стало ся, як би правительство не було вислало поліцию і війско. Позбирали їх і силоміць всадили на колію, — що имисне була вислана на тое і завезла назад на місце, з котрого вийшли. Здає ся, вже тепер будуть господарити, бо закупили два ваґони коний до роботи. Правительство має з ними чимало клопоту. Чудний то нарід! Був я з ними і випитував дещо о їх житю. Тримають ся купи, живуть згідно."

В справі тих духоборців принесло також послїдне число американьскої „Свободи" цїкаву допись якогось М. С., замітну для нас тим, що він при тій нагодї потягнув паралелю між духоборцями а нашими селянами. Читаємо там:

„Голова духоборців Петро Веригин вернув ся з Сибірії і відвідав всї слободи свого народа. Він введив між усїми духоборцями общину. Зібрав коло 3900 долярів для помочи їх йорктоньским братям, що збіднїли внаслїдок того, що покинули свої хати, скотину й одежу і пішли в фанатичнім дусї шукати правди і людий навертати. Веригину духоборы кланялись неначе цареви. Він має великий вплив на них. Як я два роки прожив коло сих людий (духоборів), я вижу, що Галичане скорійше тримають просьвіту і науку, як сї люди. Правда, Українцї і Русини завсїгди не мали такої великої корпоративности як Великоруси, до котрих належать духоборцї, але Русини-Українцї все мали сильнїйшу слободу і характер індівідуальний, а Великоруси мені все здавались неначе величезне стадо череди. Від того Великорос побідив Українця. Но він нїколи так не любив слободи і састійности індівідуа, як Українець. Мені здаєть ся, що Русини лїпше приймуть цивілїзацию Америки, як духоборы, і що їх народний дух ближче до духа Анґльо Саксів. Як дивлюсь на Русина, він мені здаєть ся на вищій степени розвитку, як духобор. Правда у духоборів проявляє ся сильний протест против цареславія, але той протест не єсть плід індівідуальної мисли, а тілько протест стада против насиля.

„Я вірю, що цїли вищої і лїпшої, як евангелиє, нема, і що для спасеня народа нема лучшої теорії як образ воскресшого Христа. Сьвята церков по всїм сьвітї ісповідує его. І всюда, де церков шукала другого ідеалу промі Христа, вона грішила, а де вона шукала слави імена Его, вона перебувала сьвята і непорочна. Я вірю в непогрішимість тілько Христа.

„Всїм серцем бажаю вам від Бога словесних желань і добра рускому народу, над котрим Бог поручив нам місию просьвіти і реформи. Я дуже бажаю просьвіти рускому народу і радую, що тепер зачалась еміґрация Українців з Києва і Харківщини в Америку. Тут я стрічав і православних і протестантів з грекого народу українського. Як я був проводом у Львові 1874 р. (мені було тоді 18 років), не думав я, що по 28 лїтах буде тоже сильна еміґрация Русинів в Америку..."

Дурійка „вшехпольска".

[Письмо з Журова в Рогатинщинї].

Дурійка „вшехпольска" ширить ся в рогатинськім повітї неначе свинська зараза. Нема місточка рускаго, нема села такого, деби „вшехполяки" не закладали своїх „тверда". До таких навіджених епідемією „вшехпольскою" належить і місточко Журів.

В Журові есть костел, в ес. Домініканки, є польскій ксьондз і троха латинян, мовляв „полякуф", хоч они і в зуб по польски не вміють. А що Русини, хотяй їх есть 400 душ, рахуючи на стару валюту, доробили ся троха через свою працю і нині мають дім читальняний власний (вартости 1 200 корон), склеп, шинклір, все у власнім домі, тому „вшехполяки" дурюють, бо — як самі кажуть — „Русини у нас горою, а то „биць не повинно!" Повітові патріотинаки, як секретар ради повітової Ямруґевич, люстратор повітовий Кіслїнґер, ба навіть лїсничий з Вишнева Яворовскій, а дальше учитель журівскій Коґут, ну і ксьондз пробощ Сьвйонтковскій — кинулись мов бішені на чисто руске місточко і нуже „будовать Польскен"! Та коби бодай поступали при тім як люди культурні, а то ось яка їх культурність, через котру мають терпіти не лиш Русини, але й ціла громада:

П. люстратор Кіслїнґер, приїхавши до Журова перевести шконтр каси громадскої і злюструвати громадску господарку, бігав по хатах, мов який ґанделес, і вмовляв в людий, що они „Поляци", отже щоби по руски не говорили, до церкви не ходили, бо ніби тим роблять ганьбу „короне польскей"... Не провірених рахунків рада громадска не підписала, але п. Кіслїнґер зробив аґітацию і ущасливлений поїхав до Рогатина.

П. секретар Ямруґевич бував в Журові що неділї, хотяй повіт гримав его до цїлком чого иншого; але видно, що в раді повітовій рогатиньскій члени Русини не знають, що п. Ямруґевич обняв посаду политичного аґента, то лиш мабуть длятого не витягнули доси тої квестиї, а годилось би з тим паном щось зробити.

П. Ямруґевич має в Журові до своєї диспозициї учителя Коґута, котрому дав припоручена стремлячі до польонїзациї, титулуючи его в листах: „Вельможни Пане!" І дїйстно п. Коґут вивязує ся з порученої ему задачі на некористь школи журівскої як найточнїйше, бо п. пр. 7-ого мая с. р. казав замкнути школу, а сам зібравши три фіри хлопів „полякуф", повіз їх до Рогатина на „вшехпольскі вец". Щоби то було, якби так поступив який учитель-Русин в інтересї справи рускої, хочби навіть не политичної натури?! Члени окружної ради шкільної в Рогатинї повинні би поставити на засїданю на порядок дневний сесию квестию Коґута.

Домінїканки, чи як їх ту звуть „добродзєйки" рівнож покинули своє звання: сидїти і молити ся, а ходять по хатах і аґітують. Дня 4 с. м. зайшли до господаря Івася Фернеґи і зачали наклонювати его до переходу на обряд латиньский..

Підчас відпусту польского і рускаго дня 8 с. м. католицкий ксьондз із Лукївця гримотів на своїх мазурів во всеуслишанне згромадженого народу, щоб, хорони Боже, не зайшли коли до рускої церкви... То бачите, „по католїцку"!... А польский парох з Журова Сьвйонтковскій, того самого дня побачивши руску процесию йдучу на посьвящене будинку читальняного і склепу рускаго, крикнув до народу: „Kiejby nas tu było sto albo tysiąc, to-gdy by tu nie był"! Шкода, що ксьондз пробощ не поясних ближше, що він з своєю соткою чи тисячкою зробив би Русинам?...

Як бачите, казять ся наші „вшехполяци"; та се хиба є знаком нашого житя а їх морального упадання, бо коли Бог хоче укарати, тому розум відбирає... Чи не справджує ся на наших „вшехполяках" тая пословиця?!

Олекса Пристай, парох.

Відправа клеветникам кацапским.

Medice, cura te ipsum

Многоуважаєма спілка: свящ. К(ачмарчик)- Н(ванишів) екс-свящ. М(арков) піднть ся зі злости за те, що за вильосовану акцию позичкову треба по закону виплатити від штуки по 10 корон готівкою. Любезна компанія К. И. М. не узнає засади: „хто винен, віддати повинен"... трійця тая хоче кормитись дальше чужим, незвістних „українцоф" добром, тай на розплодок виховувати янічарів-ренеґатів, щоби було кому розпинати маму Русь-Україну. Ще їм за мало 60,000 кор. маєтку, через „українцоф" добутого...

А вже компанія К. И. М. не лишила ані одної нитки цїлої на поважанім і трудолюбивім послї Василю Яворскім за те, що він посьмів удатись письменно до деяких Родимців, щоби зволили згадані акциї на будову „Рускої (а тепер Русской) Бурси в Новім Санчи" закуплені, відступити на власність „Україньско-рускої Бурси в Новім Санчи". Преціль просити о даток на цїли народні є мусить бути злочинном, скоро так високо релїґійна трійця К. И. М. від одинадцяти місяців в кождім числї „Галїчанина" в новинках на першім зараз місци пише: „памнім о русской бурсе в Нов. Сончѣ!"... або знов у журналї „Живая Мысль" Нр. 5 з р. 1903 читаємо на стор. 151. „Русская ученическая бурса въ Новомъ Санчѣ, содержывающая в настоящее выше 50 (?) учениковъ-лемковъ, нуждается въ матеріальной поддержкѣ русскаго общества. Земляки! не забывайте давать и собирать жертви въ пользу единственной крѣпости Западной Червонноруссіи-Лемковщины. Деньги просять посилать: управителю „Русской Бурси И. Д. Иваниневу въ Новомъ Санчѣ". — Після засад етики компанії К. И. М. вільно чуже добро загарбати на цїли ренеґатскі, позички не віддавати, чесних людий болотом обкидати... а Василя Яворского за те, що посьмів старатись о приспорене фондів для „українськорускої Бурси в Новім Санчи" дорогою легальною, без нїчиєї кривди, називає кацапня з парафії „Ґалїчанїна" „узкопартийним" — „онъ желалъ бы за всякую цѣну подкопати, розбати или розрушити русскую бурсу въ Новомъ Санчѣ... у него личная зависть и личная ненависть взяла верхъ надъ общенародними интересами" (глядь „Галичанинъ" ч. 30 з р. 1903). — Родимці! придивіть ся на ті охлапи, отрутою заправлені, якими корнать „Ґалїчанїна" своїх прихильників за їх добрі гроші!

А тепер погляньмо, як то справджуєсь пословиця: „носив вовк, понесли і вовка". Наш любий Василь Яворский на лайки кацапскі махнув руксю, призбирав купу акциї позичковых тай предкладає Видїлови „Русской Бурси в Новім Санчи", на разї 35 штук вильосованих акциї до зреалїзованя, до виплати 350 К готівкою для українъско-рускої Бурси. На таке dictum acerbum застогвала любезная трійця К. И. М; по хвилї однак мудра головка екс-свящ. М. вуж писати тай розсилати тьму-тьменну кореспонд. карток на одно копито. Для характеристики поміщаємо дословно одну з тих карток (очивидно за ласкавим позволенем Достойного адресата): „Его Впреподобію о. А. Сѣнкевичу, Куннвъ, Креховъ. П. Т. Вамъ извѣстно, що наше общество не бавится (?) въ политику и що оно воспитуетъ свою молодежъ въ религійномъ и толерантномъ („наси українські") духѣ. Яко общество чисто гуманитарное оно тѣмъ больше нуждаетъ ся въ средствахъ такъ какъ его второю цѣлею есть постройка гр. к. (?) церкви въ Нов. Санчѣ. Соображаясь зъ тѣмъ, смѣемъ просити П. Т., якъ намъ поступити съ должнымъ листомъ 407 въ квотѣ 10 К. Тотъ записный листъ уже вылосованый и гласитъ объ на имя: о. А. Сѣнкевичъ, Куннвъ. Чи може отослати гроши. — Выдѣлъ общ. „Руска (?!) бурса в Нов. Санчѣ".

Не удалась штучка: „на село людий дурити!" Вч. о. А. Сінкевич пізнав ся на фарбованих лисах тай відписав Іх Високородію трійці К. И. М. дословно осьак: „Сумнѣваюсь, чи подшиваючись въ побожность, честно есть выдерти подступомъ передовымъ патріотамъ вѣнець ихъ працѣ выелиминовавши ихъ, отберати имъ ще честь чваничись гуманностію, религійностію, толерантностію. Больше я зложивъ якъ 100 зр. даже на руки о. Качмарчика, перешло 30 зр. на руки проф. Черкавского и других. Напротивъ такого нечестного поведеня мушу замаркуватись и заявляю, що передовымъ нашимъ людямъ я далъ повномочіе гроши побрати на цѣли народай, а не цареславія. — Съ поважанымъ Куннн 4/5 1903. *О. А. Сѣнкевичъ* в. р."

Ось артистичний образ чудної спілки К. И. М. Досадніїшої відправи „котюзї по заслузї" чейже не можна дати тим, котрих народ наш викормив своїм здоровим хлїбом, а они копають яму тому народови-мученикови і перед часом сьпівають ему „вічная память"... а на его (після них „пастухоф") могилї посадити хотять храм царе- і православія.

Почуваємось до милого обовязку зложити Вам, Вч. о. А. Сінкевичу, сердечну подяку за тепле слово засхоти і узнаня для нас тай за оказане нам довіре! Високопатріотичний Ваш поступок додасть нам нових сил до дальшої працї; цїль житя нашого ясна: служити вірно Господеви, нашій св. Церкви і народови свому, тай усувати колоди, котрі тамують поступ сего вікамн неволеного народу,

Від Видїлу Філії „Просьвіта" в Новім Санчи, дня 12 н. ст. мая 1903.

Лїпиньский голова.
Д-р О. Левицкий секретар.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Маршалок краєвий.

Відень Галицке маршалківство предложено Станиславови Баденьому. Сей зразу опирав ся, але по довших торгах в понеділок згодив ся вернути на становище маршалка. Против него рнють ґрупи: Водзіцкого і Стадницкого.

Намісниківска кріза.

Відень. Ґр. Андрей Потоцкий обійме урядованє в намісництві доперва по „вєду народовем" і „зльотї соколів" бо не хоче наражуватись польским революціонерам здержуванем евентуальных всепольских маніфестацій анї зразити собі правительства толерованем їх. Пінїньскому ласка правительства вже не потрібна отже „вец" відбудесь під протекторатом теперішного намісника, а вічевики соколи і уличні демонстранти будуть мати повну волю (здаєсь лише до одного памятника Голуховского приступ буде замкнений. *Ред.*)

Виданє посла.

Відень. Комісия посольскої ненарушимости ухвалила в справі жаланя виданя Дашиньского для відсидженя правосильної вже кари, мимо внесеня референта д-ра Короля, відкинути жаданє суду.

Хорватскі розрухи.

Загреб. Розрухи в Хорватиї що раз грізнїйші. Вибухли они в кількох місцевостях з непредвидженою силою. Боять ся динамітових атентатів на зелїзничі двірці. Всюди стягають війско і скріпляють ґарнізони.

Мадярска обструкция.

Будапешт. Дневники доносять, що цїсар видав наказ до всїх військових властий, аби капелї за кождим разом, коли відограють

Gott erhalte, грали також угорский національний гимн. (Було би се абдикацією перед обструкцією.)

Балкан.

Відень. Порта повідомила своїх амбасадорів і царгородских амбасадорів, що розрухи в Монастирі викликала суперечки між жандармом а болгарским гандлярем молока, котрому на поміч прийшов другий Болгарин. Жандарм мусїв ужити оружя і одного Болгарина убив, а другого ранив. Тимчасом надбігли члени комітету і зачали стріляти в сторону турецкої дїльниці. Турецке військо убило 9 членів комітету, а 6 ранило. Башибожуків в тій бійці не було.

Берлин. Після приватних вістий з Скоплї і Монастира прийшло там до нових атентатів, що викликало турецку різню між болгарским населенем. Македовський комітет оголосив грозьбу, що дня 14 мая будуть виконані великі атентати.

Царгород. Султаньске іраде наказує вигнане з Царгорода всїх Болгарів, походячих так з Болгарії як і з Македонії. Македовські Болгари мають безпроволочно вернути до Македонії. Альбаньскі шефа, котрих в Призренді не увязнено, утїкли в гори. Порта засудила їх на вигнане до Малої Азії. Говорять, що турецкі війска блькують альбаньскі крїпости.

Скопля. Приватні вісти доносять о битві між турецким військом а сильним віддїлом болгарских повстанців коло Кратова. Турки окружили повстанців. Коло Даякови Турки острілювали болгарске село Делїв і знищили 7 домів.

Манджурия.

Пекін. Росийский посол зложив успокоюючу заяву. По одержаню депеші, що Анґлія, Япан і Америка наміряють спільно виступити в справі Манджурії, росийскай посол оголосив офіціяльну ноту, що ціла Манджурия є вільна для торговлї других держав і що до неї вже не суть потрібні пашпорти.

НОВИНКИ.

— **„Вшехпольска" дурійка** навіть в кругах урядничих. Пишуть нам: Дня 12 мая с. р. відїзджав я зелїзницею із Синевідска вижного і зажадав рускою мовою карти їзди до Болехова. На тое відповів мені офіциял п. Мечислав Щербіньский, що він по руски не розумів. Коли я звернув ему увагу, що всяду без білету, він відповів: „*Dobrze*", отже зрозумів! Вже перед самим відїздом, коли після припису каса повинна бути зачинена і коли сей пан побачив, що я нотую назвиска свідків сего факту, закликав мене п. Ґрін, завідатель місцевого тартаку, і просив, щоби брати карту. — А що се не перший факт того рода, тому подаю его до прилюдної відомости та сьмію поспитати: чи вільно то так нехтувати руску мову? Яко свідків сего факту можу навести: Михайла Вергуна, селянина з Городка із Заславского передмістя. Примітки тут чейже глишні. — *Подорожний.*

— **Доповняюча команда військова Н-р 15 в Тернополи** (Ergänzungs-Bezirks-Commando N-o 15) розсилав візвання до справ військових друковані нїмецко-польскі також до руских вояків. Просимо і жадаємо, бо нам то належить ся, щоби візвання були нїмецко-рускі! Відносимо ся з тим жаданем до команд корпусних, доповняючих округів і доповняючих кадр. Рівнож просимо наших послів у Відни упімнутись о тое у міністра оборони краєвої взглядно у міністра війни. Нам тое справедливо належить ся. Власти військові не повинні помагати „вшехполякам" будувати Польщу на Руси!

— **Новий клопіт** мають деякі великі міста в Галичинї, як Сухостав, Грималів, Козова, Скалат і Козлів. Ото не знають, чи і коли мають дати „гонорове обивательство" будучому намісникови і маршалкови... Біда!

— **Від Сокаля.** Дня 7. мая була сесия в Сокалї в раді повітовій. При кінци сесії виступив „ясне великий" пан Борґулевский, люстратор повітовий і „добродзей", і зачав бесїду дуже гарну, от як звичайно великий чоловік на малі річи — ну і не злий майстер від виборів. Отже той пан Борґулевский давай учити наших війтів на сесії, в присутности пана старости, як они мають стерегти читалень по своїх селах, а вкінци каже, що він сам займе ся дозорованем читальні і если котра не буде така, як повинна бути, то каже: „я з нею собі дам раду!" От видите, дорогі родимці, що ви далеко сьвідомійші люди, як такі люстратори повітові, особливо в Сокальщинї. Однакож зважте і то, чи може й не слушно панки з видзялу звуть нашого селянина простим хлопом, коли дїйстно так часто буває, що наші селяни, терпеливі, позволяють леда кому диктувати собі права, котрих він і не розуміє. Я буваю по зборах, пізнаю людий по наших читальнях і бачу, що они далеко більше знають свої обовязки яко члени читальні від таких Борґулевских. Читальня є оперта на статутах; статути затверджує ц. к. намісництво, читальня має свій видїл, котрий має право застановлити ся, які ґазети і книжки читальня має передплачувати. Поза видїлом читальні жадні панки з „повяту" яко члени голосу не мають. Отже зась усїм Борґулевским від наших руских читалень! А ви, мужики, знайте, що таким панкам сказати, якби котрий мішав ся до справ читальні! — *Лука Ковальчук.*

— **Латиньский архієпископ Більчевский** відбуде около рускаго Вознесенія візитацию канонічну костелів в Грималові, Останю, Краснім і Товстім; кромі того має заінсталювати лат. пароха в Тернополи і відбути канонічну візитацию решти теребовельского лат. деканата.

— **Моральність жидівских купців.** В Кракові веде ся від тиждня процес против купця Остерюнґа і спільників о злочин обманьства і при тій нагоді заступник віденьского Creditorenverein п. Кавфлєр, переслухуваний яко сьвідок, подав цїкаву характеристику жидівского купецтва в Галичинї. Кавфлєр заявив, що подорожуючи в інтересах товариства, займає ся також дослїдами банкроцтв та заключуванем умов між віряцелями а довжниками, правильно жидами, і переконав ся, що на сто таких банкроцтв 99 є фальшивих! Се нечуване обманьство, управлюване галицкими жидами на таку широку скалю, являєсь віденьским та иншим західним фірмам прямо неімовірним і завдяки своїй лише крайній безличности, з якою ошукують заграничні фірми, знаходять жиди все таки у них дальший кредит. У Відни, Грацу, Любляні лучають ся також банкроцтва, але не є нїяким ударом для віряцеля, лиш звичайним економічним явищем. Там довжник, чуючи, що не може платити, зголошує ся до Creditorenverein, віддає товари, маєток, торговельні книги, кореспонденцию. Товариство віряцелїв висилає урядників, котрі на основі достарченого материялу означують процентозу висоту оплат пр. 60, 65%. Там цїла справа ясна та чиста. В Галичинї инакше. Тут жидівский купець затягає довги, з гори наміряючи обрабувати віряцеля. По кількох тиждних змінює фірму, книги нищить, товари і гроші ховає і не дав би віряцелям нїчого, як би не погроза: прокуратор, суд. Під тою грозьбою годить ся: дає 20%, 30%, а віряцель, коли не хоче стратити всього, бере то, що дає жид. Мало котрий віряцель є так богатий, щоби зрік ся тих 20—30% і сказав собі: не дам себе в білій день обкрадати! Прошу вас — кінчив сьвідок — тут в сали бачу трийцять моїх клїентів, бувших і будучих, з котрими я вже згодив ся або буду годити ся в імени Creditorenverein у. Слухають і учать ся!

— **Страшна буря** перетягнула дня 9. см. понад бріденкий повіт, лишаючи по собі велике спустошене. В Почаковицях знищила буря около 40 хат, в Сидовівці, Голосковичах, Висоцку та в иншихъ селах збурила також богато будинків. З Кадлубиск привезено до бріденского шпиталю страшно покаліченого селянина, котрого вихор пірвав з фірі і кинув далеко. В лїсах поширивала буря богато дерев з корінем. Того самого дня перетягнула буря понад Угнів. Серед громів лив дощ як з ведра, причім сипнув град величини лїскових оріхів. Хуртовина тревала 15 мінут і наробила в полї та городах великої шкоди. На пасовиску убив град кількадесять молодих гусок.

— **Наслїдки угнівских розрухів.** З Угнова доносять, що наслїдком ухвали радної палати львівского суду краєвого вито чено против підозрілих осіб слїдство з задержанем в слїдчій вязници чотирох осіб, а то Григория Онишкевича, міського радного і аґента „Дністра", Никодема Маґури міського радного, Луки Скрипчука міського поліциянта і Петра Мазуркевича судового післанця. Доходженє веде прибувший зі Львова судовий секретар Біліньский, котрий має ще переслухати около 500 сьвідків.

— **Справа архиепископа Кона.** До Відня прибув онодї крилошанин оломуцкої капітули бар. Ґріменштайн і конферував з парляментарними послами кс. ґр. Коморовским та Словінцем о. Грубаром в справі звісної інтерпеляції против архиеп. Кона. Ходить головно о вияснене справи що-до зради тайни сповіди, заким противники церкви зможуть використати її до своїх цїлий. В тій справі будуть переслухані сьвідки, а їх протокольрні зізнаня оголосять ся пізнїйше до публичної відомости.

— **Анґлїйский король бавить ся.** Повертаючи з подорожи по Европі, анґлїйский король Едвард VII завадив, як звісно, о Париж. В місті сьвітових розривок та забав скортїло анґлїйского короля використати нагоду, на яку не сьмів рішити ся в своїм краю, і по забаві в анґлїйскій амбасаді, висмикнув ся до одного веселого клюбу... Тут під іменем князя Валії провів нїчку до рана і не стямив ся, як з его мошонки щезло 90.000 франків. Програв неборак в карти. Вернувши в свояси, прикрі спомини буде міг осолодити бодай тим, що польскі маґнати, як граф Потоцкі, уміють провустити в карти за одну нїч не 90.000 франків, але півтретя мілїона корон!

— **Нещаслива пригода.** Дня 6 мая с. р. убило дерево (в лїсї Станіслава Вибрановского, властителя маєтности в Камирї, повіта перемишляньского) Сруля Лайнванда зі Свиржа. В тім лїсї рубав дуби підприємець з Бібрки Мошко Енґельберґ. В хвили, коли робітники Енґельберґа зрубали дуб і він мав повалити ся на землю, переходив туди случайно Лайнванд. Енґельберґ і его робітники остерегли Лайнванда і той пустив ся втїкати, але замотав ся в ростинах, що росли близько дуба і упав, а заким ще був в силї піднати ся, спадаюче дерево убило его на смерть.

— **Дрібні вісти.** Орхестра львівскої фільгармонії виїхала вчера до Кракова, де з кінцем сего тиждня розпочинає в тамошнім театрі оперовий сезон під дирекцию п. Людвика Геллера. — Редактор Gazet-и lwowsk oї", ц. к. радник намісництва Адам Креховецкий має одержати титул радника двору. — Францови Джаздзї, муларови зі Львова, котрого за убите жінки віденьский трибунал присяжних засудив на шість лїт тяжкої вязници, наслїдком відклику прокуратора підвищено кару на 10 лїт тяжкої вязници. — Перед карним трибуналом в Самборі розпічне ся 25 с. м. процес о катастрофу в Бориславі, в котрій погибло 18 батьків родин. — В Баранові, пов. тарнобжеского, в гамошній божници ударив оден жид случайно другого жида так нещасливо, що той помер. Напаканий жид вийшов з божници і повісив ся.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

— **Повітова орґанїзация нашого сторонництва в дрогобицкім повіті** запрошує на довірочні збори, котрі відбудуть ся в Дрогобичи в слїдуючий понеділок т. в. 18 мая с. р. о годині 2 пополудни в комнатах Рускаго Касина. Хто не дістав запрошеня, дістане его на місци.

— **Політичне Товариство „Дрогобицка Народна Рада"**, котре має на цїли стояти на сторожі прав рускаго народа в повіті, потверджувати руских кандидатів при всяких виборах, виливати на всякі вибори і з'єднати всї рускі сили в дрогобицкім повіті до борби з ворогами рускаго народа, повідомляє сим, що оно дня 4 мая 1903 р. уконституювало ся і просить всїх Русинів записувати ся в члена. Вкладка для селян 50 сот., для інтелїґенції по можности більше. Кождому Русинови в повіті вкладає товариство засьвятий обовязок при всяких виборах громадских, повітових, соймових і державних доносити о всяких надужитях і о тім, кого вибрано в его громаді і то поіменно написати всїх виборців, подаючи при тім, котрі з них наш, хто непевний, а хто противник. Першим важнїйшим дїлом „Дрогобицкої Народної Ради" буде переведене виборів до ради повітової, длятого видїл товариства упрашає сим сьвященників і селян патріотів з кождого села Дрогобиччини подати поіменно вибраних делеґатів і начальників громад, подаючи при кождім, чи він при виборах буде наш, чи непевний, чи противник, а тое написати на адресу: о. Михайло Бачиньский, парох в Річицях, почта Медничі. Просим о тое конечно, пригадуючи Русинам доброї волї, що лише карність і послух ведуть до побіди! — *о. Іван Мудрак*, голова, *о. Михайло Бачиньский*, секретар.

— **Руско-народні Товариства в Самборі** устроюють в четвер 26 н. ст. мая в сали готелю народного о год. 8 вечером торжественний вечер в память XLII роковин смерти Тараса Шевченка з програмою, котру подасть ся пізнїйше. Сподїваємось, що в дни тім не бракне в Самборі із окресности ані одної руской душі, котра би не одушевлялась високою ідею нашого народного ґенія.

— **Відчит д-ра Ів. Франка** відбуде ся в неділю дня 17 с. м. в Перемишли в товаристві „Руска Бесїда". Початок о год. 8-ій вечером. Вступ 40 сот.

— **Конкурс** розписала краєва рада шкільна на посаду головного учителя до удїлювання науки руской мови в учительскій семинарії женьскій у Львові з реченцем вношеня подань до кінця мая с. р. Маґістрат міста Львова розписав конкурс на посаду инжинїра адюнкта міского заведеня водопроводного з реченцем вношеня подань до 22 мая с. р.

— **Звертаємо увагу** на оголошене, поміщене межи інсератами о Сьвятім Письмі нового завіта і Псалтирї в язици церковнім, з переводом на язик народно-руский.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепрошає листки з українскими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Бібліоґрафія:

— **Вчерашне аматорске представленє „Мартина Борулї"**, комедиї в 5 дїях Карпенка-Карого, зааранжоване товариством „Сїч" у Львові, згромадило в сали „Гвязди" досить много нашої публики, так що салю можна було назвати заповненою. Штука з життя української правобережної шляхти чиншової (щось нїби „ходачкової") сама собою трудна до вистави і вимагає справних акторских сил до ефектовного виконаня, длятого люди знаючі ту штуку, йдучи на се представленє, побоювались, чи аматори потрафлять взагалї викликати нею який такий ефект. Однак з приятностию можемо сконстатувати, що наші аматори „штуки не поняли" і публика, загалом взявши, уважно слїдила за акциею і оплескувала удачнїйші місця. Головна річ, що виконавець титулової, найважнїйшої і найтяжшої ролї — самого Борулї, що „хорує на дворянство", грав, як на аматора, зовїм вдоволяюче. Справдї артистичною грою визначив ся і найбільше оплесків збирав Омелько, наймит Борулї; грав, якби фаховий комік якоїсь артистичної сцени. Жіночі головні ролї Палажки і Марусї (жінки і дочки Борулї) вийшли також удачно; де-ке першеньство що-до виконаня треба признати Палажцї, але за се роля Марусї значно більша і труднїйша. З прочих роль найлїпше віддав свою ролю шляхтач Гервасий Гуляницкий, що побіч Омелька і Борулї виказав найбільше акторского таланту. Решта сил аматорских в помеиших ролях старалась достроюватись до цїлости і се їм більше або менше удавало ся. Загалом публика виходила з представленя вдоволена.

— **Дальший виказ жертводавців на будову церкви в Бикові п. Медика:** П. Т. В. Кишаковичъ з Обертина 4 К; Гр. Коваль ц. к. канцелїст суду в Підгайцях 1 К 40 с.; І. Петришак з Коломиї від себе 1 К, від Катарини Воляньскої 1 К, від В. Хотимского 1 К, разом 3 К; о. І. Мащак парох в Бахорі 2 К; І. Брошкевич з Бялої 2 К; Розина Витвицка з Гаврилівки 2 К; Б. Колцневич учитель в Рудї 3 К; Д-р Бачиньский в Стрию 3 К; о. І. Каратницкий парох в Долгім 1 К; гр.-кат. уряд парохіяльний в Краківци 3 К; Н. Филипчак в Долинї складку 2 К 40 с.; А. Баранецкий в Бережанах перший раз 2 К, другий раз 2 К, третий раз 1 К, разом 5 К; І. Махновский учитель в Сїняві коло Романова 2 К; Н Качмар в Кентах 1 К; М. Константинович ц. к. професор в Станиславові 3 К; Л С. в Коломиї 2 К; о. А. Сабат парох в Рачці від себе і кружка церковного 3 К; о. І. Воляньский в Братишеві 2 К; І. Іваськевич ц. к. респіциент сторожи фінансової в Дрогобичи 10 К 50 с; о. Т. Левицкий парох в Топільници 2 К. — Всїм П. Т. Добродїям жертводавцям заявляю іменем своїм і своїх парохіян сердечне „Спаси Біг"!

При сїй нагоді дїлимо ся публично з усїми нашими Вп. Жертводателями Добродїями, як і всїми добромислячими, котрим на тім залежить, що ми до будови церкви нашої за помочею Божою і добрих людий вже приступили. Дня 15 (28) цьвітня с. р. відбув ся урочисто рідкий у нас „Чин благословенія основанія" нозої нашої церкви Впр. о. М. Ольшаньским, деканом мостиским і парохом в Старяві, в сослуженю Впр. о. о. В. Ясеницкого, місто декана і пароха в Новосїльцях, П. Хомицкого пароха в Гуссакові, В. Кондрацкого, пароха в Судовій-Вишни, І. Сенета пароха в Розборі-округлім і Т. Яремн вїцеректора дух. Семинарії у Львові. На сїм місци заявляю всїм Впр. Отцям за їх ласкаві труди мою щиру подяку. Окремо дякую Впр. о. о. В. Кондрацкому і В. Ясеницкому за їх глубоко обдумані і з повним чувством виголошені промови, котрими мої парохіяни, як о тім самі вправляли ся, були до живого тронуті. Но не лише проповіди припали до смаку моїм парохіянам; їм сподобало ся і цїле з новагою відправлене соборне богослуженє, котрого мої парохіяни, як місцеві так і з дочерної церкви выслухали з піднесенним і побожним настроєм духа. Всїх одушевляла одна гадка: Щоби як найскорше побудувати Дім Божий — Богу на славу, Матери Руси на честь, а їм і їх наслїдникам на пожиток душевний і тїлесний! В часї торжественного богослуженя „Чина основанія", роздавали ся помежи вірних печатані грамота „Основанія" і образки з написом: „Памятка благословенія заснованя церкви мурованої в Бикові 15 (28) цьвітня 1903".

Найже Бог Всемогучий допоможе нам в нашім богоугоднім дїлї! Най Бог милосердний благословить всїх наших П. Т. Жертводателїв, що прийшли нам на поміч своїми щедрими датками! Най Бог добротливий натхне і дальше жичливих людий до того, щоби ласкаво не забули на моїх крайно убогих парохіян, та по можности і дальше допомагали їм в їх критичнім положеню тепер при будові церкви. — *Свящ. Николай Сенета*, гр.-кат. парох в Бикові п. п. Медика.

ЗАЯВА.

Въ ч. 17 сегорѣчного „Русского Слова" подана новинка: „Украинска робота" потребує обясненя.

а) неправдою є, що до мене приходили жителѣ Волошины поралити ся взглядомъ открытя читальнѣ им. М. Качковского.

б) Неправдою є, що на приватнѣй нарадѣ въ Ѳомину Недѣлю бувъ мудрагель ученикъ зъ 7-ои гімн. клясы зъ Бережанъ, а правдою, що Всч. о. Король зъ Саранчукъ заохочувавъ жителѣвъ Волошины до заложеня Читальнѣ Просвѣты и що 11 членовъ основателѣвъ на се згодили ся и своимъ пѣдписомъ ствердили.

Не годжу ся также зъ Ч. дописователемъ що до любови, бо порядочна любовь християньска зачинає ся вѣдъ Бога, а не, якъ дописователь зазначує, вѣдъ ближнього.

Рѣшучо протестую, щобы я або мои парохіяне не почитали своихъ просвѣтителѣвъ, бо они выбрали мене ужу другій разъ предсѣдателемъ Читальнѣ им. М. Качковского, а наконець застерѣгаю, щобы Ч. дописователь до „Русского Слова" въ будуще не прозивавъ мого сосѣду и кондеканального Всч. О. Короля „попикомъ", бо: „яже Богъ очисти, человѣкъ да не сквернитъ".

Божиковъ 11 Мая 1903.

О. Іоанъ Дурбака, парохъ.

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового" у Львові (ринок ч. 10, 1. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Від 1. мая с. р. видає мійске бюро ц. к. зелїзниць держ. в Карльсбадї (Alte Wiese dim Savoyen) білєти и зшитки. За дотягнене поодиноких зшиткїв оплачує ся 2% від припадаючої цїни, найбільше 2 марки за один зшиток.

Сим довесть ся, що дня 8 с. м. привернено вже рух поїздів товарових і особових без пересїдання поміж стацїями Торске і Ворволинцї на шляху Чортків-Залїщики.

Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів для Галичини.

З днем 16. мая 1903 запроваджує ся при ц. к. уряді почтовім в Тїснї денно дворазову службу листового сїльского для місцевости Тїсна.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголїтний лїкар клїнічний і заведення лїчничого в Щавницї, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякїв ч. І., II. пов.** (Народний Дім).

609 51—?

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-морговим гарним садом, рибним ставом і турбіновим вальцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **О. ФОЛИС** — Скнилїв коло Львова п. Кульпарків. На відповідь прислати марку за 20 сот.

382 4—10

„МЄЧИСЛАВА"

Львів, Хорущина 16.

Нова робітня дамских суконь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір перворядних новочасних заведень, виконує всїлякі замовлення, почавши від скромних аж до найвибагливїйших і богатих строїв.

Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.

Цїни приступні. 2 8—6

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

Конерницкий і Сини

Оптики і Механіки Львів площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтациях против Галицкой

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таєбки мірничі, піоки, лїбелї манометры і т. п.

Уряджене давинніх елєктричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4168

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·40* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·16, **8·10.**
З Давчного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04* (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35 10·55*.
До Ряшева: 3·25
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята). 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 14/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друхом, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 6?

Куро Львівский

в дня 13 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	573 —	577 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. видпос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. пос. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. пос. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. пос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (І. емісї) .	98 2[illegible]	
„ „ 4% пос. в 41½ л.	98 [illegible]0	— —
„ „ 4% пос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 70	100 2[illegible]
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. сем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. сем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	93 90	100 60
Позичка м. Львова 4% по 300 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісія.	01 50	— —
Льоси:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 70	117 40

Дяк 31 лїт, тверезий, аґент „Дністра" з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян п в Русові. Снятин. 286 5-6

Фортепян Безендорфера короткий дешево продам. Ул. Кохановского, 8, партер. 83 1 1

Іконостас в зовсїм добрім ставї дуже дешево продасть руськ. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. ст. мая в Церкві. 322 3—5

Ученик потрібний до торговлї корінних товарів *Николая Козориса в Любачеві.* 312 6-6

РЕСТАВРАЦИЯ М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вєч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frobsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

439 4-5 15?

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправленых скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов Замовлятн можна у бібльотекаря „Кружка прав." Ринок ч. 1? (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . 4·40 К.
Д-ра Дністряньского: Право подружє . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністряньского: Опіки і курателї . . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне в доменє одинців до дїтий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.
Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикцийною і ставом ексекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.
Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся догідних рат.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта" збірник народних пісень під нотами на чотири голоси уладжений проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 25 ріжних пісень; В першій части суть помішені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тільно** по надісланю належитости 2 кор. 80 сот. і на оплату почта 25 сот., раз м 2 кор. 5 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по 10	сот
Замавленя місячні	2 „ „ 5	„
Инвентар довжників	„ „ 5	„
„ вкладників	„ „ 5	„
„ удїлів	„ „ 5	„
Книга головна	„ „ 10	„
„ ліквідацийна	„ „ 10	„
„ вкладок щадн.	„ „ 10	„
„ удїлів членьок	„ „ 10	„
Реєстр членів	„ „ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „ 10	„
Зголошеня о позичлу шт.	„ 2	„
Виказ умореня позички	„ 2	„
Асигнати касові штука	„ 1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.**

КОНКУРС.

I. На посаду кореспондента в Товаристві „Ризница" в Самборі з платнею 100 а взглядно 120 корон місячно. Услівя: 1) Виказати біглість в кореспонденциях торсячно. Услівя: 1) Виказати біглість в кореспонденциях торговельних і звичайних в язиці рускім і вїмецкім, а також пожеланим є знане языка французского 2) предложити сьвідоцтво моральности 3) виказати дотеперішне занятє.

II. На посаду настоятельки рукодїльні Товариства в Самборі з платнею 80 к. місячно. Услівя: 1) виказаніи уздібненє в шитю риз церковних і біля 2) моральне поведенє.

Перщеньство мають вдови по сьвященниках.

III. На посаду помічника і касиєра (помічниці і касиєрки) при філії Товариства у Львові з платнею 80 корон місячно. Услівя: 1) виказати відомости в купецтві і книговодстві 2) моральне поведенє 3) зложити кавцию в висотї 1200 корон.

Реченець до внесеня подань до 25 мая включно. Приняте буде на разї провізоричне.

Самбір дня 5 мая 1903. 321 3—3

Дирекция Товариства „Ризница" в Самборі.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 520 154—?

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручає

свое переплетниче і ґалантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебныхъ книгъ Альбуковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Маѣ, Данильонов и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

Львів, ринок 10, дім „Просьвіти"

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на русні добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер".

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364** к. і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 54

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·5, 4·5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повищших цїн

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовковооксамітні по 24, 25, 28 до 30 зр. **Матераци чисто водосінні** по 6·50, 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** Парова машина відчищує піряні подушки цїлковито по 30 кр за 1 кгр. — Лише 4 зр. коштує метер по 50, 65, 70, 80, 90 кр. 1 зр. до 1·30 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 10 10

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотижневик педаґоґічно-науковый, выходить від 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Кльосовича 7. Пренумерата рочна 3 зр, пів рочна 1 50 зр, чвертьрочна 80 кр.

За 6 корон

дістане

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВѢТА и ПСАЛТИРЬ

2 книжки оправнї въ полотно въ языцѣ церковномъ съ переводомъ на языкъ народно-рускій,

такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буле мѣгъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червця сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 коровы, а до кінця сего року решту 4 коровы, або, якъ хто не має теперь и 2 коровы, запише ся у свого отця духовного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кінця сего року зложити 6 коровъ. До кождыхъ 10 примѣрниковъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одной громадѣ, будуть доданій по одному примѣрникови даромъ. Можна так жь зголосити ся въ „Администрациї Библіотеки богословскои" Львовъ пл. св. Юра ч. 5. 333 1—5

Рільники і ґаздині!

котрі хотять всего в господарстві дотягнути або також і такі, котрих обовязок гонить до неустанного ходженя як н. пр військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає їм біль в ногах і крижах. Незавідне через меже випробуване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натиране біль і умученє в членах **„Айсон"** служать ведами хосенно також і тим, котрих скорбить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не зарушаючи цілковито тіла через чіхране ся. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн** аґроном, **Львів-Підзамче,** або **Дроґуерия п. Юліюша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 5—10

На часї!

Так висказують ся многі Вєч. ОО. про книжочку на майске Богослуженє: **„СТЕЖЕЧКА В РАЙ".** Хто з Вир. Отців хоче своїм парохіянам подати духовну лектуру на май і на яку небудь пору року а помочи бідній церкві в західній Галичинї, зволить численно продати їм книжочку п. з.: „Стежечка в Рай". Набути можна по цїні 1 кор. (10 сот. почтове) у книгарнї Наук. Товариства ім. Шевченка, в Ставропигійскій, а в більшім числї лише під адресою: *Сьвящ. Дан. Бобревич в Порохнику* (почта в місци.) 278 8—8

КОМАР

двотижневик гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орґан на Руси. Видає і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

Парохія

Вербовець, деканата городеньского, до заміни за відповідну в горах. Зголошеня прийме Уряд парохіяльний в Вербівци почта Городенка. 332 1—3

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досї ось які книжки:

1. Мик, Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях. перекладъ В. Сімович Ціна 60 сот

2 Г Яблочков: Сїльска Учителька оповіданє переклав А Крушельницький Ціна 6 сот.

3 І Семанюк, (Марко Черемшина) „Каруби" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.

4. Теод т Галіп Думки та пісні", поезиї Ціна 30 сот.

5 Ант. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 20 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 50 сот.

Видания від 1 5 можна дістати тільки неоправдені

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул Кладовища ч. 1; у Львові у обох руських книгарнях.

Товариство взаємних обезпечень „ДНІСТЕР"

Львів, ринок 10, дім „Просьвіти"

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на русні добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер".

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364** к. і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 54

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзница в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманєм, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жаданє відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При вакупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накл. і друк. Ставропигійского. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 96. Львів, Четвер 1 (14) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТЇ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция від ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім заложенєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і якісі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Крокодилячі сльози.

Перед кількома днями Gazeta Narodowa принесла з Варшави вість, що в росийских правительственних кругах порішено вилучити з дотеперішної люблинськой ґубернії полуднево-східний ей кут, де разом живе около 900.000 українсько-руского населеня, і утворити з тих вилучених територий та з кількох західних повітів теперішної ґубернії волинської нову осібну ґубернію з осередком в Луцку або в Холмі. Решта ґубернії волинської, а именно ей східна часть, творила би ґубернію житомірску. — Галицко-польска преса всяких відтінків повторила в одну мить сю вість і наробила кольосального ґвалту, представляючи справу сих територияльно адміністративних змін як нечуваний акт насиля з боку росийского правительства на тамошнім населеню, як „nowy zamach na unitów" і т. п.

Щоби зрозуміти ліпше се обурене польскої преси, треба знати, що ґубернії, так люблинська як і сїдлецка, в доси частинами т. зв. „привисляньского краю" чи там „польского королївства". Доси ще територия, обнята сею назвою, а стояча під верховною управою варшавского ґенерал-ґубернаторства, відріжняє ся значно від прочих росийских ґубернїй своїми правними институциями. Досить згадати, що коли в цілій Росиї обовязує в области цивільного права „Сводъ законовъ", то в польскім королївстві має вагу наполеоньский кодекс. Крім сего є значні ріжниці в управі громад, бо коли в прочій Росиї сїльска громада є цілком віддїлена від двора, то в ґубернїях т. зв. польского королївства дїдичі можуть бути членами громадскої управи, війтами і т. п.

Вилучене згаданих в горі територий з ґубернії: люблинськоі і сїдлецкої означає найперше знесене дотеперішної правно-політичної приналежности сих, споконвіку українсько-руских земель до польского королївства, а прилученє їх до ґенерал-ґубернаторства в Київі. Отсе й перша причина, для якого Поляки так обрушили ся на сю адміністративно територияльну зміну. В ній бачать вони — і се цілком ясне — обкроєне сеї териториї, яка виїмково з давної Польщі заховала ще деякі признаки відрубности від прочої Росиї і котра самими міродайними росийскими кругами вважає ся таки за Польщу.

Побіч того пересунене границь польского королївства дальше на захід, на лїнію ріки Вепра, котру то ріку треба вважати природною етноґрафічною межею між польским а українсько-руским елементом, осадить значно сильний доси, польский вплив на сім пограничу Руси-України. З пересуненем адміністративних границь спинить ся доплив польскої інтелїґенциї з Варшави і загалом з польского Королївства в сї українсько руські сильно запольщені околиці. Крім того стануть тамки обовязувати і постанови, спиняючі всяке скріплюване польского елементу на Руси, особливо ж що-до закупування Поляками нерухомих дібр. Вкінци через розділ громади і двора перерве ся чимало вплив польского дворского елементу на тамошних укр.-руских селян. Все то розуміють Поляки, котрим чейже мусить бути жаль, що знов усував ся їм з рук один кусень укр.-рускої землї, котрий вони вважали вже майже цілком своїм.

Тож і сльози, які галицко-польска преса так страшно взяла проливати над підляшскими „унїятами" і над тим „новим замахом", що має готовити ся на „унїю", є в сути річи фарисейскими сльозами крокодиля. Польска преса дужо добре знає, що з унії на Підлясю вже давно й слїду нема та що тамошне українсько-руске населене цілком не сьвідоме сого релїґійного мучеництва, яке в него, для польско-шовінїстичних цілий, хотїла би вмовити польска преса. Навіть в часах офіцияльного перероблюваня підляшских унїятів на православних случаї справдішного і сьвідомого опору против сеї реформи були дуже рідкі. Загалом же селяньска маса відносить ся до таких перемін доволї рівнодушно. Так було з підляшскими „унїятами", а нині навіть деякі, незасліплені польско-шовінїстичною дурійкою, польскі ґани признають, що на Підлясю не слідно вже нїяких унїятских традиций.

Єремійні плачі галицко-польскої преси над сим „новим замахом на унїю" тим більше фарисейскі, що ті самі Поляки, що ломлять копія за унїю в Холмщинї, в Галичинї супротив істнуючої унїятскої церкви цілком не оказують сеї великої любови, якою палають для неістнуючих унїятів на Підлясю. Ясно з того, що жерела усего ґвалту і тих плачів, що їх польска преса знала задля переводжених Росиею на Підлясю адміністративних реформ, треба глядати лише в польско-шовінїстичних аспірациях на дальше польонїзоване пограничних укр.-руских земель на Забужу і Поверпю, а ні трохи у висуваних облудно сею пресою мотивах релїґійного і гуманїтарного характеру.

Безперечна річ, що адміністративна реформа на Підлясю не рішнодушна нам, Русинам-Українцям. Та в погляді на неї мусимо ми виходити з становища, яке нам диктує факт, що Русинн є автохтонами земель, будучих предметом сего — що так скажемо — спору між Польщею і Росиею і що Русинн, а не хто иншій, є правними властителями того краю. Коли Росия відриває укр.-руські частини польского Королївства від корінно польских земель, то дуже добре се розуміємо, і ні на хвилю не можемо забути, що робить се вона для себе, а не для нас.

Все „визволюване" Росиею українсько-руских земель з під Польщи є в сути річи лише переміною пана, а ні на волос не є визволенем поневолених. Міняють ся тільки кайдани, але не опадають ані не лекшають. Так і тепер в „визволюваних" по термінольогії „Галїчанїн'а" — з під польского впливу землях польонїзацию заступить московщене.

Здаючи собі однак дуже добре справу з того, що польско-росийскі змаганя о вплив на Підлясє є дракою о нашу шкіру, а именно осе, хто має ей гарбувати: Поляк чи Москаль, і не думаючи для того сьпівати Росиї за ві реформу раболїпних пезнів, як се робять в телячім одушевленю „Галїчанїн", — ми з другого боку мусимо піднести, що вилученє люблинських і сїдлецких Русинів з польского Королївства та влученє їх в адміністративні, малорускі округи, остаточно — хоч певно се не було наміром Плевого і Победоносцева — принесе для нас певну користь. Здержить по перше напір польскої стїни на Русь, що доконував ся доси на цілій польско-руській пограничній лїнії, почавши від варваньско-бужаньскої сутечи на півночи, аж до Нового Санча на полудни, і обмежить его вже лише на саму тільки галицку територию, а по друге — сї, відорвані доси протягом сто-кількадесяти років наші окраїни, звяже на ново з прочими українсько-руськими землями в Росиї й від тепер будуть вони дїлити під кождим зглядом спільну долю, що річ великої ваги в відродженю народу.

Письмо з Борщівщини.

[*Інтелїґентна хрунїяда. — Справа нападу на о. Ортинського.*]

В так горячий час, яким є время теперішне, коли всї пружини натягнені на наше знищене, все ще не бракне людий, що всупереч всяким упімненям пишуть до властий „визиком уржендовим", хоч мають право писати по руски.

Сими днями прийшло ся мені спіткати в бюрі намісництва у віддїлї церковнім богато рефератів і письм, походячих від сторін руских, але на жаль писаних по польски. На разї згадаю лиш про реферати в справах монастирів. Бачу тут акти монастиря жовківского, крехівского, а всї по польски і з польскими підписами. Ба навіть видаїе печатка польска „Obszar dworski w Michałówce". Що се? Таж в Михайлівцї є руский монастрр ОО. Василиян і двір руский; чому-ж писати по польски і прибивати латиньскі або польскі печатки?

В Улашківцях є також руский монастир; та его ігумен о. Мурій, хоч має руску печатку, пише по польски до податкового уряду в Чорткові. Отче ігумен о. Мурій, чи може Вам опустять податок, як напишете по польски? Ганьба, що Русинн за свої гроші будують Польщу на Руси, а тим са-

---

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Сон української ночи.*)

Дія третя.

Підземна хрустальна печера. Червоний блеск. Ватра у правій стїнї палає щораз яркійшим сьвітлом. На середині пень, на нім ковало, а побіч розкинені молоти. Віля нього сплять студенти. В тїни позаду в печері клубить ся дим з границї зачеркненої Демоном (чорним Дивом). Дим той осьвітлений ззаду на середині золотою смугою від входу золотого. (Золотий вхід веде до терему, де є незвязаний еще, золотий вінець України). В тій смузї видніють у димі постати Бояна, Шевченка, Гоголя і Драгоманова. А побіч них на право і на ліво стоять невидні бюсти понурених гетманів. (Вони усї стоять у сїрковім димі, вїмі — бо дим зачинає їм уста, не дає промовити до свого народу). Під лівою стїною у темряві виринає повалена постать женщини у білому одїнню з кровавими плямами — се Вона, Україна. (В перед попередній яві видерли Її українські інтелїґенти з цензором на чолї під напором Цареслава, за радою Демона цілющу воду на очи слїпого „найменчого брата"). Над нею похиляєть ся Сьміхунчик, син України і сонця, і Палїй, орґанїзатор люду, що вернув саме з сїл, висланий Мазепою.

Ява V.

Сьміхунчик: (*похиляєть ся над Нею і відмовляє таємничо*).

Україно, моя мамо,
най твій біль, і твій жаль
вийде з тебе в темну даль,
звідки він прийшов,
там аби пішов —
жовтої кости не ломив,
білого тїла не сушив!
Ой ти болю, ой ти жалю,
звідки ти прийшов?
Чи ти з гір, чи ти з діл,
чи з ясного сонця?...
звідки ти прийшов —
виходи з неї легенько,
вилїтай собі тихенько
маковим зерном,
гусячим пірем
на темнїї води,
на гнилі колоди!...
(хухає) Хух! хух! ще раз хух!
не мій дух, Божий дух,
не моя сила, Божая сила —
Україна воскресне, буде жила!...
(бере Її за руку) Ти упала, і я впав,
ну вставай, я вже встав!
тре вставати, рачкувати,
як ходити нема сил;
тре учити ся ходити,
як літати нема крил!

Вона: (*підносить ся*).
Де веселка? чи то снилось?
там веселка блиснула —
кругла, ясна, як вінець,
сріблом-златом присняла,
по дощи тай розповилось
сонце ясне з чорних хмар —
сонце правди в небесах
ту веселку, той вінець
показало і казало,
що се є до неба шлях!...

Сьміхунчик:
Мамо, збудь ся сонних мрій,
ясне сонце тато мій,
та мій тато не без плям,
а веселка злота там, —
то не є до неба шлях!...
Щойно я летїв ко нїй
та втїкала взад і взад,
мов фатаморґани тїнь!
Тато мій кричав нерад
вслїд за мною: „Сину стій,
не пускай ся в-далечінь!"
Та летїв до неба я
і згубив ся в небесах —
а як я на землю впав,
ясне сонце, тато мій,
засьміяв ся, засьміяв:
„Сину земний, збудь ся мрій,
та веселка відблеск мій,
що в твоїх очах сия!"
З того розвязка така:
знай, людино, що твоя
совїтна сльоза — гірка!...

Вона: Де я є? то трупи там,
то студентів вбили нам?

Палїй: Та де, вони сплять і вінця не кінчать!
трава зашуміла, земля дудонить,
дрожить і гуде — дух Богдана летить!
Народ ожидає, шле очи на шлях,
аж блисне вінець золотий в туманах,
аж блисне вінець твій, народу зоря,
на шлях поведе, на Ляхів і царя!...
Вставайте, вставайте зорю показать!

Вона: (встає) Мій Боже, я іду до них,
тримай мене, валю ся з ніг,
веди мене до трупів тих,
я збуджу їх, я збуджу їх!
(*іде до них, опираючись рамям на Сьміхунчику*),

Сьміхунчик: Мати, ходить ще як слїд,
ще зварить усїм обід —
не загинуть наші!
де є плуг і чересло,
там пите є і їдло —
дорогії чаші!

Вона: (до студентів) Мої сини, мої орлята,
вставайте, гей летить Богдан!
Він вирве з пут малого брата,
звалить кумира гураґан!
Вставайте і вінець несїте —
нехай заблисне крізь бляхман,
як блискавиця крізь блакити
понурені в глухий туман!
Завиє вітер громом тучі,
заграє сплячий океан,
заблисне сонце, впадуть кручі,
застогне здавлений тиран!
Вставайте, дїти, вже зорів,
кінчіть вінець мій з моїх ран —
народ чекає, шлях чорнїє,
земля гуде, летить Богдан!...

Шевченко: (з глубини) Прокиньте ся і встаньте,
кайдани порвіте!...

Вона: (звертаєть ся до гетманів) Ох, сини мої, соколи,
де ви, де ви? що вам є?!
дим вас темний окружає,
а з лиця розпука б'є!
що вам є?!
Вийдїть з диму, мої дїти,
сплячих трупів побудїть,
наді-мною хмара грає,
громозводи піднесїть
і ведїть!...
Вилїтайте, мої орли,
двигнїть мою хоругов! —
степ червоний, кров палає,
кров з під торґаних оков,
моя кров!!...
(*біжить до них*) Ох, сини мої великі,
мовчите, та що вам є?!
я не можу, — відтручає —
сїрка з диму того б'є!
що вам є?!!

Сьміхунчик: (*сьміючим голосом*)
Го го го, від чого
Кулїша перо?!
Чорний Див*) захопив,
тьмою всїх перетьмив —
хоч той Див уступив,
дикий сьміх нам лишив!
Ха-ха-ха, ніч глуха,
Кулїша душа!...

Вона: Та не чуєте мене?
та не бачите мене?
ви осліпли, ви оглухли??
Мовчите, а трупи сплять,
рани матерні горять —
ви не видите прокляті!!
Мої дїти, скаменїть ся,
виходїте, подивіть ся,
промовляйте, побудїть,
серця громом запалїть!..

*) Отсе подаємо виїмок з довшої драми, якої темою є викуте золотого вінця — ідеалу України і конфлїкт між масами а провідниками українського народу.

*) Див = Демон (дух звіриї і огірчення).

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 01

мим причиняють ся до нищеня себе! Про о. Мурія варто написати трохи більше.

Є в Улашківцях дві рускі парохії: на долині пароха в о. Чмоля, на горі ОО. Василіяни мають частину села по той бік Серету. Парохіяни василіянські люди бідні, по більшій части слуги ґр. Лянцкороньского; тож не мають навіть свого цвинтаря. Але ОО. Василіяни приймали деся ребіщиків на свій цвинтар монастирский. Осенню минувшого року мусїв ігумен причинити поля на цвинтар; а що управитель дібр ґрафа Лянцкороньского Круковский не хотїв дати ані на один метер землї під цвинтар, то Василіяни заявили йому, що нїкого зі слуг двірских не приймуть на свій цвинтар. Незадовго вмерла якась жінка з двірских слуг і ще до того латиничка. Лучила ся добра нагода; Круковский був змушений або сейчас відступити поле під цвинтар або заложити 300 зр. за ґріб на монастирскім цвинтарі. Та пан не хотїв ані одного ані другого і післав економа Волянського до долїшних Улашковец — отже до чужої парохії, і о. Чмола позволив жінку поховати на своїм цвинтарі. Ґріб викопано, і мали вже ховати, бо й так перележало вже тїло 3 дні; але люди, знаючи, що Василіяни не хочуть принять на свій цвинтар, оперли ся і ґріб закидали. І здавало ся, що Василіяни будуть рішучими до кінця; та вже четвертого дня змякло серце о. Мурія, і він позволив поховати чужу жінку зі служби ґр. Лянцкороньского на своїм цвинтарі. Ціла околиця, навіть Полякы, були сбурені на ґрафа, що не поступив на один метр землї на місце спочинку своїх бідних слуг; він а зглядно Круковский знає їх лише до шіздармої роботи. Чи се не людскі? В добрах Лянцкороньского вибух вже страйк, та нема кому его вести. Дивує нас, яким правом міг о. Мурій відступити монастирского поля під цвинтар для слуг Лянцкороньского; чи був на те консенс Риму? Бож alienatio bonorum ecclesiasticorum, venditio чи donatio мусить мати консенс церковних властий. На другий раз донесу о хрунїядах сьвітских парохів.

Читателї будуть цїкаві дізнати ся про виспїд процесу о. Ортиньского, ігумена з Михайлївки, з тими людьми (латинниками), що д. 26 сїчня с. р. зробили на него напад на дорозї і хотїли его побити (пор. допись в ч. 64 і 65 „Дїла“).

Вп. Читателї будуть менї вибачні за довшу проволоку; але вона не з моєї причину. Я довго не мав про се нїякої чутки, аж сими днями мусїв сам потрудити ся до Мільниці і розїдати ся про конець справи. Отже судова розправа відбула ся д. 8 цьвітня с. р. в Мільниці, а не в Тернополи, бо ц. к. прокураторія відступила розправу судови мільницкому, не видавши причин, щоби розправа відбувала ся аж в окружнім судї. Засуджено двох напастників на 3 доби арешту. Пригадую тут, що о. Ортиньский майже лише чудом вийшов з пригоди цїлий та що напад на него був обдуманий і з засїдки виконаний. Для порівнання пригадую також, що по торічнім страйку богато людий сидїло по кілька місяців і по пів року в слїдчій вязници — не казати вже о пізнийших засудах на 2—4 і більше місяців тяжкої вязниці — за саму лише необдуману і нераз лише жартобливу погрозу. Василянам випадало внести рекурс против виміру кари; чи се учинили, не знаю.

Observator.

Письмо із Збаражчини.

[Вороги поступу нашого народу]

З болем серця мушу зачати від читальнї, намірившись написати про наше село Кошлаки.

Рік тому минув, як нас кількох молодих людий засновало читальню „Просьвіти“ і здавало ся, що луч просьвітний поконає темноту в нашім селї тай станемо нарівні з другими просьвітними громадами. Але ще! на загальних зборах читальнї вибрано такий славетний видїл, що пожаль ся Боже! Ще торічного року можна було сподївати ся, що читальня буде розвиватись примірно; членів виписалось около сотки, сходини відбували ся що неділї й кождого сьвята, мали письмо наші рускі ґазети і досить книжок. Так помалу, але очивидячки почали наші читальники приходити до самопізнання. Правда, не однаково тай не всї, а все таки більшало число членів, що покидали старосьвітску не тверезість, пізнали себе шанувати та красшої долї для себе і дїтий своїх доходити. Сї люди сильно відріжнили ся від иньших наших громадян. Бож справдї читальня у великій мірі є жерелом поступу лїпшої долї нашого народу. Читальня — матїр просьвіти; она може нас двигнути в гору. Отже повинність наша дбати про ню. Тимчасом дуже часто приходило ся стрічати сумні, загадочні якісь появи неохоти і упадку духа. А причиною того є не що иньшого, як лиш ті черваки нашого народного орґанїзму, що точать серце цїлої рускої суспільности.

Як звісно кождому, польска гаката об хопила цїлий наш край, тож і не залишила також нашого надкордоньского кута, а немов за головну кватиру вибрала собі нашу громаду Кошляки. На командата тої залоги іменував ґенерал Козловский кошляцкого лат. ксьондза каноніка Закшевского з підофіциром Сочиньским (громадским писарем) На здавлене „гайдамакуф“ видав ксьондз Закшевский приказ: безпроволочно заложити в нашій громадї ляхоманьску читальню — і завдяки зручному писареви Сочиньскому той розказ всейдух сповнив ся. А в околици: в Голошинцях, Гнилицях, Токах (також і в Новім-селї на се заносить ся) побудовано „твердзи“, в котрих що тиждня переконує ся „почцїви людек“, мовби той нарід, що замешкує східну Галичину себто „входне креси“, то „oderwana gałąź od starożytnego konaru polskiego“, а вповюе ся в него таке переконане, на те, щоби „назад (si!) вернув ся“ на лоно польского Абрагама.. І та їх робота крутарска вчасти удає ся, бо Русини-латинники зачинають вже цвенькати якоюсь незрозумілою польщиною. Здибаю одного вже заспїченого Русина, а він відзизав ся до мене: „Нех бендзї похвальон Ісус Христос!“ Я дивлю ся тай питаю: „А то що вам, приятелю, стало ся? Певно маєте прищі на язицї, бо чогось не вимовляєте добре“... А він мені відповідає, що „ми сон вже полякофе, бо так нам кажуть ґандэлїць наші ксьондз-ґломосьць“. Знов переходив я коло подвіря одного подібного тай слухаю, а він кричить до своєї жінки: „Марино! „привязалась краву до плоцї а самась пойшла до хацї...“ Ну, думаю собі, в нашім селї вже так, як при будові вавилоньскої вежі!...

Та не досить нам одного ляха з польщиною, а вже маємо друге, бо прийшло вже „zręczne działanie pomocy moskalofilskiej“.. Довгий час у нас не було пароха. Рїжні сьвященики убігались о нашу парохію (як Кульчицкий, Гарматій і инші), але жаден не був до вподоби нашому пробощеви і дїдичеви Малецкому, аж навинув ся добрий їм під руку москвофіл о. Луцик і зачав свою політяку. Не бракне тої політики майже жадної неділї в церкві. В брутальний спосіб кидає ся новий о. парох на читальнї і на тих людий, що піддержують в селї просьвіту. Від коли у нас в селї не було сьвященика москвофіла, доти нїхто не чув таких соблазняючих слів і лайок в сьвятій церкві, як тепер. То, бачите, має бути „внешність“ перед „украинским заблудженем“...

Громадяне! „Громада великий чоловік“ каже наша руска приповідка, а наша громада, хоч велика, бо числить 600 ссад, через свою темноту зістає мала тай бідна і кождий сам про себе коротає свое нужденне житє, так що через те кромі Ляхів та кацапів, намножило ся в нас иньшої погани досить: визискувачів-жидів, хрунїв, ляцких прихвостнїв. А ви лиш тілько маєте зиску, що жиди за винаймлювання 200 морґового еженціональ ного а 90 морґового громадского ґрунту дадуть вам чвертївку пива напити, і то лиш першого сорта хрунї пяють, а коли дістане ся від жидів щось більшого, то не вам, тілько тому, що цїлу громаду за ві водить, а з вас всїх в кулак сьміє ся..

Браття громадяне! коли хочемо ратувати ся від того ляха, що нас приголомшило, то передовсїм піддержуймо читальню, бо она нам дає просьвіту. Не переставаймо ширити просьвіту. вчімся і вчім других, ширім ґазети і книжки, розмовляймо про наші справи, сходїм ся, ґуртуймо ся і ґуртуймо ся, виробляймо в собі українську взаїмність себто спільність усїх робучих людий наших на родности!

Ґромадянин.

Письмо з Надвірнянщини,

[Польско гакатистичні затїї в повіті].

Глухий наш кут засїла Польща в родї поменьших обшарників, економів, учителюк, писарів громадских і т. п. Парцеляция ґрунтів між мазурів чим раз частїйша, чого доказом мазурскі оази: Цуцелїв, Ломаджин, Кайдорф, Майдан горішний та иньші. Майже ні слїду тут рускоґо житя, поори незначні годвиги патріотичних одиниць; загал же рускої інтелїґенції нидїє в апатиї, полишивши нарід на поталу Польщі. Не чувати тут про просьвітний рух по селах, про частійші якісь збори, віча, патріотичні вечерки. Ще й нїкчемні реченати „москвофіли“ спинюють народного духа, йдучи під лад та на руку польскій гакатї. А Польща йде! та горячково, запопадно „вшехпольску“ ідею через будованє косцюлків та закладане польских читалень, викликує між хлопами роздор, протеґуючи Русинів-латинників, котрі мають ся цвенькати по лацки, а упослїджуючи Русинів греко-католицкого обряду. Польскі ксьондзи, Биїньскі та Борчак, силоміць приневолюють Русинів-латинників говорити по польски, лаючи їх по костелях за руску мову. Старші людий, не розуміючи бесїди польскої, пізнають, що косцюлки мають ціль будувати Польщу на Руси, тому висказують ся, що повернуть до свого давного, таки милїйшого їм обряду, повернуть до рускоґо сьвященика, сли ксьондзи не перестануть їх напастувати. За те дзи молодїж, на жаль, іде як сліпа за поклик ксьондзів, навіть без ріжниці обряду несьвідомо ляпить ся.

В Майдані середаїм есть на почті експедиторка Масловска. У спілці з нею ксьондзи заложили польску читальню в тім селї та ведуть її на власну руку (без приселї та ведуть її на власну руку (без приволу властий). На зазив сих ксьондзів Бізволу властий). На зазив сих ксьондзів Бізяньского та Борчака, спішать туди що-неділї усї старші хлопці Русини, а ревна Маловска значить їм польскі книжки таки зі станиславівскою печаткою „Towarzystwo rastanisławiwskою печаткою „Towarzystwo rastanisławiwskою печаткою „Towarzystwo rakobiet“. Книжки ті, які може було приносу kobiet“. Книжки ті, які може було приносу у деяких парубків, всї історичного пити у деяких парубків, всї історичного змісту, гакатистичні, бо голосять — з кривдою для Руси — подвиги польских героїв, які в дїйсности або нїчого путнього не зробили або навіть і не істнували, а ще певно в тих книжках коментарів з „вшехпольскою“ тенденцию та голошеном, що лише польске высоке та „шляхетне“. Тая пані Маловска також щоденною конверзациею зі сторонами (хлопами) накидує темним Підгістороннами польску бесїду, а перед рускими сьвящениками грає ролю великої демократки, прихильної рускому робучому людови...

А Русини терпять усе те, навіть не думаючи реаґувати, неначеб ждали приходу блаженної Польщі. Сумно! Час, крайна пора прокинути ся і засукати рукави до роботи!

А.

Справи австро-угорскі.

Хорватия.

Загребский кореспондент Neues Pester-Journal-у одержав від хорватского бана уповажненє до оголошеня заяви, що демонстрациї в Загребі стоять в безпосередній звази з будапештеньскою ситуациею. Се виходить вже з того, що розруси розпочались як раз в часї, коли Мадяри в парламентї розпочали обструкцию і тілько з часом ситуация розрослась до розмірів еще більших. Супротив сего можна майже певно судити, що розруси скінчать ся, як лиш ситуация в парламентї прояснить ся. Що до самих демонстрацій, то треба ствердити, що їх по части інсценїзовано. Треба також зазначити, що в Хорватиї нема ґрунту податного для революцийних аґітацій. Впрочім для удержаня супокою видано як найдальше ідучі розпорядженя.

Зі Сплїта доносять, що розруси в Хорватиї відбились сильним гомоном в Дальматиї. Між хорватскою молодїжию замітний сильний рух. Молодїж в Сплїтї устроїла помивальне богослуженє за душу погибшого в розрухах Масіча, а коли в містї розійшлась поголоска, що замордовано Бана, збралась на улици величезна товпа народу і зачала сьпівати Te Deum laudamus З піснею на устах пішла товпа до церкви і там дякувала за замордованє Бана. Доперва військо і жандармерия опорожнила церков, причім арештовано 20 осіб.

В тій хвили в самі Загребі не можуть виробити собі докладного образу о положе-

---

Сьміхунчик (*співучим голосом*):
Орле, орле, — вилїтай!
„я у клїтці в!!“
соловію, — засьпівай!
„дим о горло бе!!“
Палїй: Хто вирве ті духи великі з темниці —
і мертвих словами побудить живих?!
чи приказами криці, чи порохом водиці
гасить ту границю, той дим і той дих?!
Сьміхунчик: Є керничка, в —
де водичка бє
в злотоцьвітному руслї,
де русалка, віби галка,
мив личко в жерелї
для краси
на всї часи!
Вона: Та вода хиба спасе?!
Сьміхунчик: Тілько хто принесе?
Вона: Ти лети і принеси!
Сьміхунчик: Я тепер не я,
я вже ходжу по земли —
а вода єся
тільки тому дасть ся взяти,
розсипати, розливати, —
кого крила принесли!...
проти неї я без сил —
слимачок без крил!
Вона: Ну, а деж ти крила дїв?
Сьміхунчик: За веселкою летїв
в злото-синій небосклон —
Перун бабе тай у крик,
аж почув Громовик
тай оба на моїх: грим!
з крил моїх тільки дим —
я на землю геп!!
Вона: Ой ти сину, орле мій!
(Голубить його рамя пригортаючи його за плече до своїх грудий.)
Сьміхунчик: Тихо, плачко, степик твій,
тепер буде конек мій!
(Йому шестрілюють нові срібласті крила на плечах.)
Вона. Нї, літай в небесах!
весь безкрай се твій шлях,
все до неба ти лети,
над людством огнї сьвіти!
Серед хмар у імлї
зорі сїй, вихром вій,
сонце зближ до земли —
ти надчоловік!..
Сьміхунчик: В один бік —
в другий бік підчоловік!..
(стрибнувши крилами)
Ну, лечу тепер по лїк,
бо надчоловік ся спік,
а замерз підчоловік —
чей з них вийде чоловік!.. (*вибігає.*)
(Червоне сьвітло з ватри опромінює всїх геть від Мазепинців, аж до „кармазинів“.)
Вона: Чому той дим, гетьмани, вас отьмив —
нас сїркою від вас відгородив?!
Та нашу душу сїрка не болить,
а кров, пролита кров з-під шарпаних оков!!
Той дим кровавий, кров у нїм горить —
та кров — Полтавська кров, Полтавська [наша кров!!
(Гетьмани заворушують ся)
Палїй: О, мати ти чуєш?
Вона: Та що?
Палїй: Дудонить.
Вона (*З острахом*) Та де?
Палїй: Та гуде! — дух Богдана летить!
Вона: О вї!..
Палїй: Та послухай, земля дудонить!
Вона: Не вжеж?!
Палїй: Та направду то гонить Богдан!
Вона: Мовчи!
Палїй: Не дурись, ти не чуєш, летить!!
Дївчина: Та чути!..
Палїй: Як буря гуде, попотить!..
(Чути коніт кінських копит)
Вона: Мій Боже!
Палїй: А в нас не зоря, а туман!
(*до студентів рос їх.*)
Вставайте, вставайте, зорю засьвітїть —
Богдан на вас трубить, вінець докінчить?
Вона: Мій Боже!
Палїй: Та сплять, як камінї, як скали —
Прокляття на вас, та вставайте, мій Боже!
Вставайте, бо вже нам нїчо не поможе,
тепер як упадем, на все ми упали!..
Вояни: (*могучо з глубини*) Вставайте!
Вона: Вставайте!
Дївчина: Вставайте!
Палїй: Лежать —
не чують, заснули тим сном вавілонним,
заснули на віки — всьо щезне як дим!...
Дївчина: Вставай, Василько ти бодай!...
Палїй: Гетьмани, ратуйте, ратуйте, кричіть!
Вона: Гетьмани!!
Палїй: Гетьмани, не чують, мовчать!
мовчать, а прокляті на все вже мовчіть!!
Голос з лїв. вх. Гей, вінець золотай ви несїть вже на шлях,
винесїть, бо вже час, дух Богдана в степах.
Палїй: То Богун!
Вона: То Богун!!
Палїй: Еще не Богдан!!
Богун (*з за стіни*): Вже затрубить туй-туй,
буде пізно, ходїть!..
гей озвіть ся там гей! вже готові, кажіть!!
(входить спішно)
А се що? вони сплять, а гетьмани? туман?!
Палїй: А сплять, недолюдки, вінця не кінчать!
Богун: Ще вінця не скінчили?! Ох Боже, а щож?!
Палїй: Упали, заснули як скали і сплять!
Богун: Ой а щож буде гей! то не правда, то лож!!
Палїй: Не лож, не скінчили, збудить їх не мож!
Богдан: Гей вставайте, вставайте, прокляття на вас!
Дух Богдана дасть гасло, затрубить сей час!
Палїй: Та ми їх будили сто раз, так щож!..
Богун: А; гетьмани? гетьмани, кричіть, та Богдан!..
Палїй: Гетьмани у димі, тут був чорний Див
між нами, а ними границю зробив!..
Богун (*віймає свій меч і гонить*): Де границю, яку? а хиба-ж той туман?..
що за сопух гаспідський, що з ніг повалив!
(*вілтає в дим і паде на землю мов ураженний — встає.*)
Палїй: Та прийде поет наш і дим той згасить!
Богун: Ну, а деж він? а деж він?! то пізно, горить!!
Та вставайте, прокляті, Богдан налетить,
і затрубить на гасло, а люд в туманах — чорний шлях без зорі, чорна тьма без кінця!
А в степах аж гуде, наче буря реве,
зашуміла трава, задудїла земля,
Дух Богдана летить від кордону на шлях,
кінь огнистий жене, аж копитами рве...
А народ очи вдаль на той шлях видивля,
де зорі ще нема, золотого вінця!
Та вставайте, вставайте — народу зоря
як не блисне — пропало! народ в туманах
не уцїлить на шлях, не роздавить царя,
Гей, вставайте, бо вас розпезу гуг на прах!
Вбігає Сьміхунчик з правого боку з великою лискучою мушлею в руках.
Сьміхунчик: Не кричи, бо твій крик
в ясний день не поміг—
ти кричав, аж поник,
в ясний день, що йде ніч —
не кричи-ж до усїх
в чорну ніч, що йде день! —
там був пень, тут є пень,
що заснув слїповіч!..*)
біжить просто до диму, стає проти Шевченка, мушлю висунувши наперед, як чашу на Службі Божій.

(*Конець буде.*)

*) Натяк на Переяславску угоду. Один Богун стояв проти сполуки України з Роспею проти Богдана і маси.

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів. насаж Міколяша.

в неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, роверя, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тиждня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від годинн 8-ої рано до 8-ої годинн вечером, **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від годинн 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

7а 6 –?

ню в Хорватії, бо конфіскують всї дневники з якими небудь донесеннями о демонстраціях. Мимо дуже сильних средств осторожности, завелених супротив запов'даних демонстрацій в ночи з 9 на 10 мая, прийшло майже у всїх місцевостях Хорватії до великих антімадярских демонстрацій.

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" в X. роцї адміністрацийнім (1902).

[Виїмки із Справоздання Дирекциї „Дністра"].

З днем 31 грудня 1902 уплинув десятий рік від заснованя товариства. З чувством вдоволеня, а заразом чувством вдячности за благословенє Боже споглядути можемо на осягнені успіхи і постепенний розвій товариства в протягу тих 10 лїт: від 14.337 поліс і 154.519 К, премії в першім роцї піднесло ся товариство до 113.389 поліс і 1,042.253 К, річної премії в десятім роцї; колись найменше поміж 31 асекураційними Товариствами австрийскими, перевисшає днесь наше товариство 11 иншех що-до суми річної премії, огорнуло 3.461 громад в руских повітах Галичини й Буковини, виплатило 3,187.258 К, відшкодовань, сплатило фонд основний, кошти заснованя і орґанїзациї, звернуло членам 219.332 К, титулом зворотів і відложило 861.750 К, власних фондів. В Господї покладаємо надїю, що товариство наше в будучности еще лїпше розвивати ся буде; о скільки се завись від ревности, працї і совістности осіб покликаних довірем Вашим (Загального абору) до управи товариством, заневнити Вас можемо, що не перестанемо трудити ся після наших найлїпших сил, знання і досьвіду, але рівночасно просимо всїх Членів і всїх щирих патріотів працювати для розвою товариства разом з нами. Єдля всї сьвідомі одиниці при кождій случайности дїлом і словом будуть поширати наші заходи, если всї з прихильностию відносити ся будуть завсїгди до сеї народної інституції, тогди стане товариство на висотї, відповідній силам і численности нашого народу.

Переходячи до огляду дїяльности і розвою товариства в послїднім адміністраційнім роцї, зауважаємо, що під зглядом числа позисканих обезпечень був успіх вдоволяючий, а під зглядом шкід і узискапої чистої надвижки був сей рік користнїйший від попередних.

В X. роцї адміністрацийнім: прибуло нових обезпечень 26.624 поліс на 21,249 557 К, обезпеч. вартости і 185.717 97 К, премії, відновлено з попереднього року 97.631 поліс на 105,666.150 К, обезп. варт. і 940,628 32 К, премії, разом видано 124 255 поліс на 126 915.707 К, обезп. варт. і 1,126 346 29 К, премії. Відчисливши від того: сторновані поліси: 10.866 поліс на 10,845 830 К, обезп. варт. і 84 092 97 К, премії, було в р. 1902 *важних* **113 389** поліс на **116,069 877** К, обезп. варт. і **1,042.253 32** К, премії. В р. 1901 було тілько 101.751 поліс на 104,142.099 К обезп. варт. і 927.700 88 К, премії, отже в X. роцї **більше о: 11 638** поліс на **11,927 778** К, обезп. варт. і **114.552 44** К, премії.

Сума *поліс сторнованих обнимає окрім* поліс уневажнених за для неплаченя премії або виповіджена також такі, котрі задля зміни обезпечених предметів, зміни премій, реченця, і т. п. уневажнено і заступлено иншими полісами. Не принято до обезпеченя в протягу року 278 внесків на суму 263.501 К обезпеченої вартости. Виповіджено членам 163 обезпечень на 132.645 К, обезпеченої вартости з премією 1.421 К.; члени виповіли 190 обезпечень на 160.879 К, обезп. вартости з премією 1.191 К.

Побільшило ся число обезпечень всїх родів — зарівно будинків, як і движимостий і збіжа: будинків було 102 369 поліс на 105,314.119 К, (=91%) обезп. вартости; збіжа і паші 8.207 поліс на 6,292.643 К, (=5%) обезп. вартости; инших движимостий 2.813 поліс на 4,463.115 К, (=4%) обезп. вартости.

Всїх будинків есть обезпечених 262.029, між тими 99.334 будинків мешкальних, 2.269 церквей (на 12,808.579 К, обезпеченої вартости і 52.720 К, премії) і 1.368 приходств (на 7,504.549 К, обезп. вартости і 49.841 К, премії). Необезпечено еще в „Дністрі": **1.057 церквей** (в Архіепархії Львівскій 342, в Еп. Перемискій 537, в Еп. Станиславівскій 178 церквей) і **496 приходств** (в Архіеп. Львівскій 162, в Еп. Перем. 224, Еп. Станисл. 110).

Пересїчна вартість одного обезпеченя виносить 1.023 К, (*попереднього* року 1.033 К,), пересїчна премія за одно обезпеченє виносить 9 К, 19 сот. (попереднього року 9 К, 11 сот.), а пересїчна премія за 100 К, обезпеченої вартости 89 сот.

По відчисленю тих обезпечень, що скінчили ся в протягу року і не зістали дальше продовжені, остало з кінцем року 109.205 обезпечень на суму 113 801.812 К, обезпеченої вартости в **3.461 громадах**, а в 62 повітах Галичини і 8 повітах Буковини, а то: в 216 містах і місточках 16,512.874 К, обезп. вартости з премією 142,095·73 К, і в 3.245 сельских громадах 97,288.938 К, обезп. варт. з премією 900.157·60 К. З того було: під твердим покритем на 8,520.644 К, обезп. вартости (= 7·5%) під деревляним на 21,514 836 К, (= 19·—%) а під соломяним на 83,755.262 К, (= 73·5%).

Для зменшеня власного ризика реасекуровано (в Союзї реасекураційнім у Відни) суму 56.430.027 К, обезп. вартости, т. є. 48½% цїлої суми обезпеченої і заплачено за се 501.963 К, премії, т. є. 48% з цїлої суми премії. Єсть се оправдане з огляду, що 73½% всїх обезпечень становить ризика під покритем соломяним. Мимо достаточної реасекурацаї заховує ся належиту осторожність при приняю предметів до обезпеченя, а результатом того есть, що товариство реасекурацийне, хотяй покрило 54% суми всїх шкід в роцї 1902, звертає назад 166,777 К, (=33%) з суми заплаченої на реасекурацию.

(*Дальше буде*).

ТЕЛЄҐРАМИ.

Мадярска обструкция.

Будапешт. В політичних і парляментарних кругах надіють ся, що при помочи компромісового проекту буде можна побороти обструкцию. Іменно деякі посли подають компромісовий проект, аби мадярским гонведам додати артилєрию, через що обструкция зала-б ся перековати і зявшить дальшу обструкцию в соймі.

Македонїя.

Царгод Масові арештованя Болгар в Македонії, котрими турецке правительство старалось здезорґанїзувати македонські комітети, осягли здавсь свою цїль, бо від 5 мая не чути о вїякій битві. В правительственних кругах говорять, що вимарш вийск до Іпеку опізнено о пару днїв тому, бо ждуть на скріпленя. Однак правдивою причиною проволоки має бути се, що ведуть ся переговори в цїли мирового подагодженя справи.

Монастир. Монастирскому Вальому султан вислав поздоровленє і іменував его військовим комендантом монастирского вілаєту; се має бути яко признане за заслуги.

Відень. В наслїдок наказу секциї маринарки австрийска ескадра відійшла з Солуня до Смирни. В Солуни лишаєть тілько панцирник Wien.

Царгород. По иншихдержавах також Австриа і Росия надіслали відповідь на турецку ноту. Обі сї держави апробують средства заряджені Туреччиною в цїли привернення спокою і мира. Дають їй також ради, аби з найбільшою енергією і рішучостию виступила так против болгарских ватаг як і против Альбанців, аби в той спосіб як найскорше могли бути переведені намірені в Македонії реформи.

Відень. Князь Фердинанд вертав вчера через Відень до Софії. Сей поворот є доказом, що політичне положенє в Болгарії що раз більше заострюєсь і що присутність князя є конечна.

Царгород Султан наказав увязнити всю болгарску інтелїґенцию в европейскій Туреччині, не лиш учителїв, але також лїкарів і адвокатів. Учителї вже увязнені, а власти поступають з ними як найгірше. Репрезентанти держав в Скопли запротестували против звірств на болгарских арештантах. Ґенеральний інспектор Гільмі Паша прирік, що арештанти будуть лїпше трактовані.

Революция в Америцї.

Вальпараїсо Повстанцї підпалили будинки вздовж бульвару, при чім 10 осіб стратило житє, а 200 окалїчіло. Правительство відкидає всякі переговори. До ріжних загрожених точок вислано 3000 правительственного війска.

Підпольна Росия.

Ростов. Розлїплено плякати з урядовими зарядженями в цїли ратованя публичного спокою. Причиною мали бути відозви комітету довьской социальної демократиї, взиваючі до розрухів в день 1 мая (14 мая). Після погоголосок социялїсти мали приготовити богато оружия і динаміту.

Борба з конґреґаціями.

Каркасон Поліцийний суд засудив пріора капуцинів, Льорента за перекроченє конґреґаций сего закона на 500 фр. гривни. Иншихмонахів засуджено на кари до 60 франків. Видано острі зарядженя, аби не допустити до уличних демонстрацай.

Хорватскі розрухи.

Загреб В мадярскій школі коло зелїзничого двірця вибито в ночи всї шиби. Дім дирекциї зелїзниці також обкинено камінем. З Піску доносять, що демонстрациї в неділю розчеслись до таких розмірів, що товпа була через 3 години цїлковито паном міста. Поспішний поїзд з Реки обкинено на хорватскім передмістю Реки, Сушаку, камінем. **Река.** На передмістю Сушаку повторилисьвечером демонстрациї. Повибивано шиби в ґазових лїхтарнях і в більших будинках. На зелїзничних стациях Меи і Фусіче були також демонстрациї.

Любляна. Хорватска прокуратория в Загребі звернулась до суду краєвого в Любляні з просьбою о заряджене ревізиї в любляньских друкарнях. Любляньский суд відповів се жаданє. За те любляньский суд шукає разом з загребскими детективами за кількома визначнїйшими демонстрантами, що утїкли з Загребу. З тої причини словінські посли намірюють в австрийскій раді державній внести інтерпеляцию.

Мароко.

Мадрид. З Танжеру доносять, що війска султана коло Фезу побили революцийні племена гірскі. Сї племена мали величезні страти. В Терянї положенє має бути дуже грізне, відійшли туди два анґлїйскі кораблї военні. **Цевта.** Коло Тетрану кипить завзята борба між повстанцями а війсками султана. Перервано ей лиш для погребаня погибших. На мурах міста виставлено богато голов убитих ворогів. По обох сторонах є коло 300 убитих.

НОВИНКИ.

— **Міністерство просьвіти** надіслало нам ось така повідомленє: Міністер просьвіти, як відомо, системізував для учеників композициї зі всїх консерваторий і шкіл музичних конкурсову нагороду з фондів державних у висотї 1000 кор. і сего року она мала бути виплаченою. Яко реченець для вношеня творів убігателїв був первісно визначений день 31 марта с. р. Тепереже міністер побачив ся спонуканим продовжити той реченець (за рік 1903) до 1-ого вересня с. р.

— **Урядова статистика рільних страйків.** В осени тамтого року постановив краєвий видїл розслїдити рільні страйки і розіслав в тій цїли квестіонарі, одні до двірских обшарів, другі до громадских зверхностий. Понадто в десятьох повітах, в котрих страйки мали характер масовий, розіслано квестіонар також до двірских обшарів, котрі не були захоплені страйком. В результаті надіслано виповненихквестіонарів першого типу 323 штук, другого 366 (обнимаючих дані для 380 громад), третого типу 212 штук. Зібраний материял обробляє статистичне бюро при краєвім видїлї, а вислїд сеї працї буде оголошений друком в „Wiadomościa-x statystyczn-ix".

— **Мобілїзують ся.** В Равї руській відбув ся дня 10 с. м. дальший „з'їзд повітови" при участи кількасот осіб. Героем „з'їзду" був очивидно д-р Козловскій, котрий вказав в своїй промові на способи, якими найлекше можна на рускій земли збудувати Польщу. Говорили також кс. Вайс, бурмістр Кунович, б. посол Ґурка, селяни Цїха та Когут, а скінчив ся „з'їзд" вибором комітету мужів довіря.

— **Залїснене пустарів.** На кошти залїсненя в сім роцї піскуватих пустарів власнїчував краєвий видїл з субвенциї признаної на ту цїль отсї кредити: повітовому видїлови в Чесанові 800 К, Ярославі 400 К, Яворові 700 К, Мільци 500 К, Мостиских 600 К, Сокали 1500 К, і в Тарнобжеґу 500 К. Залїснене відбував ся під наглядом комісарів лїсної інспекциї установлених міністерством рільництва.

— **Де Німцеви лїпше?** Часопись „Волинь" доносить, що проба звабленя німецких колоністів з Росиї до Познаньщини зовсїм не повела ся. Декотрі з них, заманені шумною рекламою кольонїзацийної комісиї, удали ся до Познаня, але розглянувшись в відносинах на місци, пришли до переконаня, що не все золото, що сьвітить ся, і повернули до своїх давнїйших осель.

— Як ми вже онодги коротко згадали **тиф пятнистий в Галичинї** в тиждни від 29 цьвітня до 5 мая ще більше лютував, як в тижнях попередних. Захопив він 28 повітів, а що незвичайно замітне — случаїв сего тифу було в західній Галичинї усего 5 в двох повітах, а у східній Галичинї аж 230 випадків у двацять і шістьох повітах. Найбільше случаїв припало на повіти: снятиньскій (27 випадків в 4 селах) і яворівскай (54 вип. в 7 селах). Відтак ідуть повіти: бережанський і городенецкий по 24 вип., стрийский і золочівский по 12 вип., равский і теребовеньский по 10, львівский 8, жовківский 7, печеніжиньский 6, добромильский, надвірнянський і підгаєцкий по 5, скалатский 3, богородчанський 2, а бучацкий, чортківский, долиньский, камінецкий і перемишляньский, самбірский і старосамбірский по 1 випадкови.

— **Варварство у війску.** Львівскі дневники доносять про таку подію: В суботу о годинї 7-ій рано вийшла 13. компанія з 30 п. п. на вправи під Винниками. Підчас вправ в лїсї рядовий Гавунка стрінув на своїй дорозї молодого заяця, котрого зловив і сховав до торнїстри. Побачив се капітан Ч. і приказав сейчас примінити до вояка кару „anbinden", привязуючи его до найблизшого дерева, а з недостачі шнура і кайданків, потрібних до тої операциї, велїв знати з торнїстри т. зв. Kochriemen і від трубача шнур, на котрім носить трубу, та на нїм повісити бідака. Виконаню тої кари приглядало ся богато сїльских жінок, котрі йшли з міста, і ломили руки, що на то виховували своїх синів, щоби при війску за яку-не-будь марницю відбирали їх синам здоровлє.

— **Огнї.** В Стрию згоріла 10 с. м. в ночи стайня Василя Дашка, причім в огни погибли два наймити, що спали на подї, і 12 штук худоби. — В Теребовли на передмістю „Сади велики" згоріли дня 10 с. м. три господарскі загороди. — В Рожнїтові, пов. долинськ., згоріло в ночи з 12 на 13 с. м. около 100 домів. Поверх 500 людий лишилось без власного даху. — В Устю енпеск. над Дністром вибух 13 с. м. великий огонь, що знищив більшу половину всїх домів. — В Бечу, пов. горлицкого, згоріло 12 с. м. около 70 домів. Жертвою пожежі упав між иншим ратуш із старинною вежою, суд, податковий уряд, аптика, касано і божниця. Один чоловік удусив ся димом в пивниці. Огонь був імовірно підложений. — Коло Драґоші, на Буковині, вибух огонь в лїсах, що належать до гр.-орієнт. фонду религійного, і наробив значної шкоди.

— **Чотири степені інтересу.** Давид Шнайпер, різник в Угнові, так розповідає про тамошні розрухи против жидів: Коли огонь вже зачав пригасати, пішов я до хати, щоби трохи переспати ся. Ледви я положив ся, чую, бють у дзвони на трівогу, і я собі зараз подумав, що тут буде якийсь і н т е р е с. Вийшовши на улицю перед хату, побачив я, як люди бігли з буками і змірковав, що то є з л и й і н т е р е с. Колиж я побачив, що бють шиби у вікнах, то я подумав собі, що то д у ж е з л и й і н т е р е с, і тоді пішов до себе, замкнув дверї за собою і випїз на під. Коли я почув, що бють шиби в моїх вікнах, то я собі подумав, що то н а й г і р ш и й і н т е р е с. А коли стали кричати „гурра!" я напудив ся, щоби не прийшли до мене на під, длятого то я сховав ся до пивниці і сидів там дотя аж прийшло військо з Равп.

— **Ґр. Льоняй процесуесь.** З Брукселї доносять, що процес ґр. Льоняй проти еї батька, бельґийского короля, о спадщину по матери, рішать ся з кінцем мая с. р. Адвокати ґр. Льоняй, Янзов і Нїпов внесли оногдї іменем ґрафиї позов против короля, домагаючись видачі спадщини по померлій королевії Генриці в висотї 17 мілїонів франків.

— **Ческа преса в 1902 р.** Як розросла ся в минувшім роцї ческа преса, показує кілька огених чисел. В Празї виходило 1902 р. 323 ґазет і журналів, в иншихмістах Чехії 211; в Брнї моравскім виходило їх 44, в иншихмістах Моравії 84; в австрийскім Шлеску 4, в прускім 1, у Відни 9, в Прусах 1, у Франциї 1, у Сполучених Державах 67. Разом 736. Не дивно, що Чехи належать до найсильнїйших сепаньских народів в Австриї, коли розпоряджають такою великою пресою, котра не дуже богато вступає від российскої, хоч простір Росиї і Чехії ся немов велитень і карлик, поставлені побіч себе.

— **Буча в церкві.** В місцевости Обервілїєр під Парижем відбувало ся онодї торжество патрона місцевої церкви. Парох запросив на се торжество яко проповідника Єзуїта Кубе. Коли довідав ся про се редактор социялїстичної часописи „Action". Шарбовель, бувший католицкий сьвященик, покликав зараз своїх прихильників, щоби перешкодили проповіди Єзуїти. В тій цїли удав ся разом з ними до церкви і занав лавки напротив проповідниці. В хвили, коли Кубе розпочав проповідь, один із социялїстів закликав: „Проч з Єзуїтами! Най жие Комб! Мовчіть, бо не маєте права тут промовляти!" Коли-ж Єзуїт хотїв говорити дальше, зірвав ся страшний галас. Кількох социялістів старалось вийти на проповідницю і скинути з неї проповідника, а инші кидали на проповідницю кріслами. Тодї католицка публика станула в оборонї Єзуїти, особливо женщини ударили на социялїстів з великим завзятем. З того вивязала ся загальна бійка, котрій положив конець дозерва комісар поліциї з аґентами. Социялїсти мусїли опустити церкву. Щоби запобічи дальшому неспокоєви, комісар візвав також проповідника, щоби опустив церкву, що Кубе й учинив, запротестувавши наперед против такого заряджена.

— **На Народний фонд** прислали дальше: П. Ол. Серойчковский, Львів 20 К, о. Ф. Огоновский, Снятин, о. М. Проскурницкий, Бабинцї і о. Ал. Олесницкий, Торговиця, по 10 К, Гал. Гарухівна, Грабова, 2 К. Мик. Мороз, директор школи вправ у Львові 8 К.

— **Для Львовян.** Завтра в пятницю відчит проф. д р Колесси: „Українська літературa XIX в. Виклад відбуде ся в рускій ґімназиї, де звичайно. Початок точно о год. 6½ вечером. Просить ся о численну участь.

— **З „Львівского Бояна".** Пригадуємо, що завтра в пятницю дня 15 н. ст. мая с. р. відбуде ся дальший тяг надзвичайних загальних зборів для вибору видїлу — точно о 7-мій годинї, а на 7½, бо по зборах мусить відбути ся еще проба приготовляюча до концерту Ґалля, в якім то наше товариство возьме участь. Просимо всїх Вп. членів зійтись в означенній годинї як найчисленнїйше. — *Видїл.*

— **Програма людового концерту** в 42 роковини смерти Тараса Шевченка в неділю дня 17 мая 1903, о годинї 6-ій вечером.

1. Промова.
2. Бортнянъский а) Воспваю імя Бога моєго конц. XXIX. хор міш.
   б) Яко Ти еси утвержденіе, конц. XII. хор міш.
   в) Тебі пожру жертву, конц. XII. хор мішан.
3. „Вязанка народних пісень" — цитра.
4. а) Ніжанковский: „Засьпівай ми соловію" хор мішаний.
   б) Вербицкий: „Раз мотилька", хор міш.
5. Шевченко: „До Основяненка" — деклямац.
6. Тополъницкий: „Думи мої", хор мішаний.
7. а) Комзак: „Боснацка леґенда", квартет смичковий.
   б) Лиґер: „Польонес", квартет смичковий.
8. Матюк: „Перший акорд душі", хор мішан.
9. Маслик: „Ще не вмерла" — деклямация.
10. „Замовкла бандура" — сольо українського лїрника при акомпаньяменті лїри.
11. Січинський: „Пісне моя", хор мішаний.
12. Давидович: Марш (Ой поїхав ревуха), відграв орхестра „Руской ремісничо-промисловой бурси".

Звертає ся увагу руских родин, щоби прибули численно на сей концерт.

Концерт відбуде ся в сали „Зьвізди".

— **Конкурси** розписали: Надсти нотаріяльна в Перемишлї на посади писарів в Комарні і Журавні, евентуально їх субститутів з реченцем вношеня подань до кінця мая; — Уряд громадский м. Вібрки на посаду секретара і контрольора з реченцем до 25 с. м; — Уряд громадский місточка Наварії на посаду місцевого лїкаря, до котрого належать також обовязки ветеринаря, з реченцем до кінця червня с. р.; — Дирекция почт і телеґрафів на посади експедиентів при почтових урядах в Засові, Жегестові, Стратиній, Поликві і Райтаровицях.

— **Поправка.** Пишуть нам: В ч. 88 і 89 „Дїла" хтось подав, що на відкрите читальнї в Кавчім-куті прибув був судя Гарасимович; тимчасом се був Гарасимів кандид. адвок. зі Стрия.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Міністер скарбу іменував в службі удержуваня евіденції катастру ґрунтового податку евіденційних землемірів II. кл. Т. Шумеского і Т. Закайку евіденційними землемірами I. кл. в X. рангї. — Цїсар іменував почтового радника, Йосифа Холодецкого, рахунковим директором і начальником рахункового департаменту дирекциї почт і телеґрафів у Львові. — Намісник переніс старшого комісаря Стан. Лозиньского з Тарнова до Львова і Франца Голомба зі Львова до Тарнова; інжиніїрів: Леопольда Гольдмана з Білої до Тернополя і Адама Моздалевича з Тарнобжега до Львова; аґюнктів будівництва: Максиміяна Маткевича зі Львова до Тарнобжега і Еміля Братру зі Львова до Білої; вкінци практиканта будівництва Павла Криворучку з Тернополя до Львова.

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіросн продав Сокіл по 2 К 1оео Львів. Переписні листки з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 24 33-3

Надіслане.

З правдивою приятностию виражаю тут публично повне моє признане Торговлї річний церковних „Свг. Спожарскому і Волод. Устеньскому“ у Львові за їх незвичайно чесне і солїдне вивінчене річний до моєї церкви в Сугрові. Ті Панове заслугують собі своєю запобігливостию і незрівняною пильностию на перше увзглядненє їх Торговлї при закупнї всїх річний церковних.

Так приміром замовив я у них на сьвята Великодні того року паук на 60 сьвічок і то: 3 метри широкий в промінь, цїлий з порядного бронзу, масивний, з всею можливою декорациею і повішенєм его в церкві на їх кошт і відвічальність, що і стало ся, а парохіяни і гості чужосторонні не могли начудуватись его величавостию і артизмом, а також не сподївали ся, що так дешевий, за котрий зажадали ті Панове лиш 500 зр. і то на сплату в двох роках. Купив я також у них шовкову плащаницю за 50 зр., рівнож щось незвичайно красного і дешевого. Фелони мають ті Панове рівнож дуже красні і в порівнаню до цїн инших того рода торговель значно дешевші як деинде, а крій тих фелонів есть знаменитий, через що лежить на сьвященику дуже добре і вигідно як і по важно репрезентують ся.

Протов, хто має добру волю свою церков добре і дешево окрасити, нехай за закупном річний церковних удає ся з певним довірєм до торговлї „Євг. Спожарского і Волод. Устеньского у Львові“ а певно не пожалує моєї доброї і щирої ради.

Сугрів 14/V 1903.

Андрей Ольш, руский сьвященик з відзн. крилошаньскими. 385 1—1

Др мед. І. Мошкович

мешкає тепер при улици Академічній ч. 14, ординує від 3—5 год. 328 2—5

Білети візитові літоґрафовані, вінчальні листи, етикети, адресові карти і всїлякі артистично-літоґрафічні роботи виконує Друкарня і літоґрафія Піллера і Сп. у Львові. 297 4—5

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемильованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Нові аркуші купонові

до угорскої ренти коронової.
ренти срібної.
6% обліґацій зелїзн. болгарскої.

справоджують

Сокаль і Лілїєн

Поручена з провінциї виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

207 3

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі паперы цѣнныя и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деннômъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицина ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, таєьми мірничі, віоли, лївелї макометри і т. д.

Уриднене давнїкїв елементичних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на год. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*. (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в буднї), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 5·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з год. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40. 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·3·*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в буднї дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 18/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друхом, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 63

Курс Львівский

в дня 14 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	572 —	577 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виньос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2·	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	93 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	99 70	100 2·
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	93 90	100 60
Позички м. Львова 4% по 300 кор.	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ок емісиї.	01 50	— —
Льосы:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	— —	— —
Монеты:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	264 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок німецких	116 70	117 40

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10

видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	либра по	25 кр.
2.	Контракт купна і продажи	І. лїб. по	40 „
3.	„ „ „	II. „ по	40 „
4.	„ „ „	III. „ по	40 „
5.	Повноможа	по	40 „
6.	Подана о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) либра	по	40 „
7.	Написы до подань о интабуляцию либ.	по	20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	либра по	40 „
9.	Книга довжників	„ „	40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·— „
11.	Скрипт довжний	„ „	„ 1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „	„ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	либра по	40 „
14.	Книжка касова	„ „	40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	либра по	40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник	по	2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся належитість осібно.

Ученик з укінченою II кл. гім. взиальною в відї до 14 лїт знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 98 2—6

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посїлатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до пятя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с. 198 13 0

Вілля в Микуличині попередно Народна Гостинниця в найдогідїйшім місци цїлковито або частково до вивайменя.

Близша відомість на приходстві. 187 6—6

Парохія Вербовець, декавата городенского, до заміни за відповідну в горах. Зголошеня прийме Уряд парохіяльний в Вербівци почта Городенка. 384 2—3

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для цикліствів, варштат репераційний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

2 9 **Цїнником даром.** 8 1

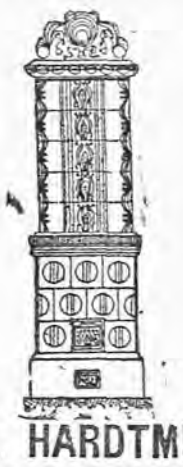

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 8 зр (для грубої роботи)

Всїм Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для седян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цїнники на жадане да ом 313 4—?

Іван Ляврук

механїк

Львів, ул. Галицка ч. 6.

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права“ накладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовлятн можна у бібльотекаря „Кружка прав“ Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок“ має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д-ра Дністраньского: Право подружа . . 1·96 К.
Д-ра Дністраньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністраньского: Опіки і кураделї . . 1·04 К.
Д-ра Дністраньского: Правне в дносинах родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 1о К.
Устав цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.
Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся догідних рат.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 506 155 —?

ЦЬВІТИ ДЛЯ ЦЕРКВЕЙ

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА І НА МАЙ

закупуймо лише в Стрию

В ОДИНОКІЙ ФАБРИЦІ ШТУЧНИХ ЦЬВІТІВ

СТЕФАНІЇ ПОГОРЕЦКОЇ

Не жалуймо гроша на окрасу Церквей, бо то привлекає напрід і підносить духа! — Богатім свій промисл! — Жиймо своїм житем! — Цьвіти красні а дешеві. Обслуга ретельна.

Букети до свіч	1·6 к.	Коні з цьвітами	6·10 к.
Букети поставні	2—10 „	Пальми	8—10 „
Вінці-гірлянди м.	4 8 „	Беґонії	2—4 „
Строїки народні до		Вінці слюбні	4—5 „

Чипочки весїльні з паперових „моделїв“ до 15 кор.

За оказане менї дотепер довіре і поперте дякую щиро і остаю З поважанєм

180 19—? **СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА в Стрию.**

Повість! Знана цукорня **ТЕОФІЛЯ ПОДГАЛЇЧА** *при ул. Третого Мая, 17. Львів*, припоручає з нинїшним днем **МЕДЯНИКИ ЧИСТО МЕДОВІ**, вирабляні способом торуньским під управою знаного в цїлім краю спеціяліста Йосифа Ціммера. Для вигоди П. Т. Публики буде продавати си медяники в кіосках парку Кілїньского, в огороді міськім і у всїх заведених жерельних. *Цукорня* уладила лїтну веранду і комнати для товариских кружків, де крім ріжних лїкерів можна дістати знамениту горівку власного виробу, т. зв. „Подгалїчанку“ і „Харум Баша“, також шинку, кавяр і пільзиньске пиво. Цукорня отворена від год. 6 зрана до 1-ої в ночи. 378 4—5

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 78—100

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ водъ 30 кіло почавши по цѣнѣ фабричной а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кіло
II-а по 156 кор. за 100 кіло

промѣ трансporту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ у ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 130—?

5-лїтна писемна ґаранция.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американьский пїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цїлком як есь на рисунку, з 5 лїтною писемною ґаранциєю З огляду на свою доброту і точність в ходї є правдивий америк. пїклевий Anker - Roskopf-Годинник найбільше улюбленим і славно-звісним незнищимим т. зв Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів. фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усїм тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена Кому не до вподоби, гроші звертає ся Висилка за посїлатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 260 2 2

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями

АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(телефон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цїнах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. первородних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

При закупні товарів просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Накїр в фабр. Чарка. ланої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 97. Львів, Пятниця 2 (15) Мая 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТЇ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цїлий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цїлий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Інстальованє нового курсу.

Політика дотеперішних шляхотско-польских проводирів супротив руского народу здобула вже собі широку а сумну славу Вона то ставила і ставить безнастанні перепони просьвітному піддвигненю руского народу; вона обдерла руский нарід з усїх его горожаньских прав; вона держить его в крайній материяльній нуждї і економічнім визиску его робочої сили; вона обагрила кровю Стасюків виборчі побоевища; вона вистелила кістьми руских нуждарів крізь широкий океан далекий шлях аж до степів Канади і прапісів Парани; вона стотисячними гарпіями в'їла ся в орґанїзм нашого народу, зробила его парієм, на плечах котрого здвигає ся крок за кроком wyodrębniona Galicya — будучий Піємонт для відреставрованя колишньої шляхоцко польскої річипосполитої. Одним словом ся політика Голуховских, Земялковских і Савчиньских та їх наслїдників: Яворских, Дзедушицких, Абрагамовичів і Баденїх, граючи з одного боку зручно на струнах австрийского льояльїзму, з другого боку на „москвофільстві" Русинів, довела руский нарід в Галичинї до того гіркого положеня, в якім він тепер находить ся і мусїла викликати серед него голос чим-раз сильнїйшого протесту, чим-раз остріншої самооборони.

Та тій антірускій політиці дотеперішних польских провідників треба признати одно: що вона, з їх становища виходячи, безперечно не була лишена політичного розуму та прозорливости. Польскі провідники, що держали керму польскої національної політики за послїдні три десятиліття, тямили будь що будь на сю важну політичну максиму, що струни не можна надто напружати, бо инакше мусить вона тріснути. Сї політики розуміли именно се, що три мілїони галицких Русинів — майже половина цїлого галицкого населеня — всеж то таки запора, об яку можуть легко розбити ся їх пляни, що руский лев, хоч він і закований в важкі пута, все-ж він грізна для них, дрімуча сила, якої не треба надто дразнити, аби вона не збудила ся справдї часом з дрімоти й не порвала наложених на неї кайданів. І давлячи нас, беручи нас чим раз більше в свої руки, польонїзуючи крок за кроком Русь, польскі політики робили се з великим накладом фарисейскої осторожности та хитрости, держачи ся старої засади: festina lente. Треба справдї признати, що зле на тім не вийшли. Приспали сторожкість Русинів, і тим часом — заки тяжкий Русин оглянув ся, що з ним доконує ся — стали панами ситуациї в повнім значінню сего слова.

Та як сказано, і Русин оглянув ся остаточно, що з ним робить ся, зрозумів хитру політику противника, відчув её вкінци на своїй скірі — а наслїдком сего та рішуча борба, яку руский нарід зачав зі своїми гнобителями і гробарями о свое істнованє та о належні ему права на своїй земли. Мусїло се стати ся тим більше, що серед галицких Поляків зачав вибивати ся на політичну арену новий напрям в антірускій політиці, напрям, що зразу нескристалїзований, остаточно сформулював ся ярко в русиноїдногакатистичній програмі „всеполяків"

Вийшов він з двох жерел: шовінїстичної бути і засїпленя легкою побідою над руским елементом в Галичинї та з наслїдованя руской політики супротив Поляків в Познани. Характеристична в тім новім рухови визначна участь познаньских і варшавских зайдів, людий, незвязаних з Галичиною і её обставинами нїякими традициями ні практикою житя. І всеполький напрямок потрафив собі здобути серед східногалицких Поляків послух скорше, ніж се недавно можна було думати. Нинька захоплює він вже і ті круги, з яких рекрутує ся польский політичний штаб, зачинає вливати не аби-як на польску політику в Галичинї та витискає на нїй маркантне своє пятно. Досить лише згадати на русиноїдну акцию Козловского, на розширене русиноїдного „Товариства школи людової", на попираве шляхтою мазурскої кольонїзациї, на виступи Ґломбіньского, оплескувані цїлим польским колом, і т. д. і т. д., щоби бачити ясно, як цїла польска політика, від долу до гори, насякла всеполяким духом. Що більше: всеполький напрямок, що в противеньстві до старших і досьвідних польских провідників голосить нинї рускому народови явну безпощадну і безоглядну екстермінацийну круцияту, сей напрямок готовить ся вже навіть захопити в свої руки керму польскої політики.

Саме тепер в польскій пресї, а ще більше поза кулїсами польского кола, відгрива ся один з яркійших моментів сего змаганя між згаданими двома напрямками: осторожних і досьвідних старих дипльоматів і загорілих русиноїдів. Бо що лише квестия тактики супротив руского народу в костюм незгоди в сїй борбі, се не підлягає нїякому сумнївови; крайно русиноїдні орґани Słowo Polskie і Gazeta Narodowa, атакуючи провідників польского кола, особливож „реґімен таржа" Яворского, як найважнїйший арґумент против него висунули, що д-р Кербер сьміє „входити в конщахти з Русинами поза плечима кола."

Товчок до сеї знаменної борби серед польского табору дало уступленє ґр. Пінїньского з намісництвского становища, споводоване головно через „реґіментаржа" Яворского і его уміркованїйшу фракцию в польскім колї. Головний орґан Всеполяків „Słowo Polskie" та прибічний орґан ґр. Пінїньского Gazeta Narodowa вдарили за се на Яворского і его ґрупу, та на цїлу „умірковану" політику польского кола з таким імпетом, з яким не легко стрінути ся і в найрадикальнїйшім польскім дневнику. Всеполький орґан, розводячи жалї за Пінїньским і вихвалюючи его під небеса за толероване всеполяких демонстаций, акциї Козловского і т. п., зраджує тим робом цїлком недвозначно, ким був властиво уступаючий ц. к .намісник Галичини та ким є его наслїдник, котрого на свое місце висунув — як Słowo Polskie зазначує — сам ґр. Пінїньский.

Русиноїдні Всеполяки ликують, що намісництвске місце для них таки уратоване. Та кампанїя веде ся тепер о два другі найвизначнїйші становища в польскім політичнім сьвітї: краєвого маршалка і презеса кола польского у Відни. Кандидатом „умірковання" на перше місце є ґр. Ст. Баденї, друге займає Яворский. Всї сили противної фракциї напружені тепер, щоби не тілько звалити кандидатуру Баденього, але й Яворского скинути з „реґіментарства". Słowo Polskie і Gazeta Narodowa жадають категорично его уступленя, а на его місце висувають ся з боку крайних русиноїдів кандидатури: уступаючого намісника, Козловского та — в дальшій перспективі — Ґломбіньского. Заінсталювавши ся вже „під кавками", новий курс польскої тактики супротив Русинів хоче захопити всї рішаючі становища в польскій політиці. І коли б навіть се поки-що ему не вдало ся, то мабуть вдасть се незабаром, бо — як показують всї признаки — всеполькі вливи в польских кермуючих кругах зростають з дня на день.

Розуміє ся, що зо зростом і побідою всеполького гакатистичного напрямку і серед рішаючих польских кругів, польска політика супротив Русинів піде з розгоном, нїчим вже не спиняваним, по дорозї, витиченій через Słowo Polskie, Dzienńik Polski і д-ра Козловского. Природна річ, що супротив зросту польскої аґресивности зросте тим більше руска відпорність, бо раз прокинувши ся, руский нарід не спочне, доки не добє ся свого права. Новий курс антірускої політики лише розпалить до небувалих доси розмірів національну боротьбу в Галичинї і викличе очайдушне завзятє серед руского народу, бо Русини живцем поховати ся не дадуть. І що та борба добром не скінчить ся, се можна наперед бачити. Та тільки тим, хто заплатить рахунок борби, не буде анї тримілїоновий руский нарід, що нїчого вже не має до втраченя, бо ні всего его обберто, анї всеполькі редактори, що теж нїчого не втратять, бо не вони стоять на терени борби, але будуть ті, теперішні beati possidentes, що під їх крилами вигріла ся всеполька дурійка, бо історична немезіс мстить тажко...

Справи заграничні.

Балкан.

Daily News оголосив розмову свого софійского кореспондента з президентом болгарского кабінету д-ром Даневом. Д р Данев сказав, що обовязком кн. Фердинанда є виступити з відозвою до держав. Реформи розпочаті в Македонії не мають нїякої реальної підстави. Ґенеральний ґубернатор християнський є для Македонії конечний. Болгария мусить стреміти до сего, аби положенє Болгар в Македонії хоч трохи поправити. Тимчасом Туреччина лишає македоньским Болгарам три дороги: оружне повстанє, вязницю, або утечу до Болгарії.

Розмову свого кореспондента з Даневом містить також віденьский Fremdenblatt. Данев заявив, що Болгария цїлком не має воєнних намірів; однак коли би єї зачеплено, буде боронити ся, сама провокувати не гадає. Признав, що Болгария має аспираций до Македонії, з котрою єї богато вяже, але шануючи турецке панованє, домагаєсь тілько можливих услівій до житя для Болгар в Македонії, по мисли берлиньского договора. Розрухи викликало се, що не переведено реформ предложених Австриєю і Росиєю. Динамітові атентати в Солуни викликали в цїлій Болгарії загальне обуренє. Болгария не може брати за них відвічальности на себе; они суть певно дїлом независимого крила македоньского комітету, котре вже нїчого не має до страченя. Динаміт в Туреччинї дуже легко впровадити супротив корупциї пануючої між цловими урядниками.

Збір болгарских учителїв в Софії видав до всїх учительских тїл за границею відозву, в котрій протестує против переслїдуваня Болгар і їх культури в Македонії. Учителї домагають ся, аби болгарске правительство інтервенїювало в сїм напрямі, аби при розправах турецких судів функціонував також драґоман чужих держав, бо супротив того, що нїхто не розуміє языка, в часї розправ дїють ся цїлком безкарно найстрашнїйші надужитя.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Сон української ночи.

Дія третя.

(Конець.)

Сьміхунчик (таємничо):
Не я лїкар, весняний чар —
на серце жар; не я лїкар,
русалка вам лїкарка,
як весняна хмарка —
по сьвітї лїтала,
серця запаляла!...
(до диму) Ну, а пчих! димний дих,
звідки ти прийшов
на ясні зорі,
на сині води,
на край веселий?
звідки ти прийшов?!
чи з яруг, чи з баген,
чи з самого пекла?
звідки ти прийшов,
там абись пішов!
Відходи собі від нас
на чорні дебри,
на темні води,
на гнилі колоди!!!
Най русалка нам ясніє,
край веселий знов овіє
рожовим дихом,
фялковим пахом,
самим тройзїллем!!!
(бризкає водою на дим)
Бриск! бриск! ще раз бриск!
не мій блиск, русалковий блиск!
не моя врода, русалкова врода,
на ясні зорі — ясная погода!

(до гетьманів бодро) Ну, сьпівай, соловій,
а ти, орле, хмару звій!
а ти Музо Украіни
ізійди на нас —
застуни нас від руїни,
у великий час!

З диму вилїтає, сплеснувши крилами золотими чудова Русалка ясних зір з великими чорними очима, з ясними золотими кучерами. Біле як снїг тїло окрите спиньою тканею, на якій розсїяні ясні зорі. А сьвітло червоне з ватри опромінює ті зорі, розсипані на ткани, червоним блеском. Іде з диму до студентів, а за нею вилїтають з диму усї від Шевченка до Бояна. Дим щезає.

Русалка яс. зір (сьпівом): Вставайте!
Шевченко: Вставайте!
Боян (*підіймаючи меч в гору*): Вставайте!
Усї гетьмани (з Богуном на передї *підіймаючи мечі в гору*): Вставайте!
Боян (*меч в гору держучи*): Уставайте!
Іржуть конї над Припетю,
мають стяги у Полтаві,
дзвенить слава у Києві,
труби трублять в Перемишлї,
дзвони дзвонять у Сучаві:
Уставайте!...
Шевченко: Прокиньте ся і вставайте
кайдани порвіте!
Встає пожар і диму хмара
сьвятеє сонце покрива!
І стала тьма і од Уралу
аж до Карпат та до Аралу
скипіла в озерах вода,
палають села, города́
повстали люди, вють звірі —
ба й за Тоболом, у Сибірі
в снїгах зривають ся вже люди,
на ката ва́лами ідуть,
розпнуть, розірвуть, рознесуть!..
Настане суд, а вітер поля
дихне, погне і полама
пропаде царська своєволя
сама скупаєть ся, сама
у своїй крови!... Плач великий,
на місце львиного рика
почують люди — і той плач
вікчемний, довгий і поганий
межи людьми во притчу стане —
самодержавний, царський плач!..
Уставайте, Всеросія,
дряхла домовина
розвалить ся, а з-під неї
встане Україна —
Встане вольна і до серця
сьвіт весь приголубить!
Уставайте сизі орли —
дух Богдана трубить!
боріте ся, поборете,
вам Бог помагає, —
за вас сила, за вас воля
і правда сьвятая!
Богун. Уставайте, не будять вас віщі [кличі?!
рознесем вас на прах, як порвем на мечі!
Гордієнко: Мечами задзвонїм над голо- [вами їм
удармо враз, почують грім! най бють [мечі як грім!
Боян: Ударте об щит, черленний мій щит;
най тьма задрожить, сьвіт-зоря заблищить.
(кладе свій великий щит на ковало над головами студентів.)

Гетьмани стають навколо. В гору підносять мечі і бють по щитї Бояновім. А червоне сьвітло з ватри палає на них. Вони що сили бють, а гремлять, а валять, аж стїни печери дрожать, а Днїпро реве за теремом, як скажений. З меча Богуна і Бояна сиплять ся іскри. Шевченко, Гоголь, Драгоманів, Вернигора і два монахи стоять*) за ними бліді як трупи. Вона, русалка ясних зір і палянна дївчина по правій сторонї побліднї і остовіли. Сьміхунчик по лївій сторонї бліднї як смерть.

Боян підносить свій меч у гору, гетьмани бють далї. Червоне сьвітло опромінило великанську поставу Бояна закуту в кришьову зброю ясну і золотими крилами.

(*грімко*) Кровавії зорі сьвіт повідають!
Що ми шумить, що ми дзвенить,
зорі потрясає?!
То кінь біжить, земля дрожить,
Дух Богдана вітром летить
іскри розсипає!
Уставайте! (*мечем ударяє раз по щиті.*)
Ой бо сонце йому заступа чорна тьма,
і грозою вже ніч застогнала нїма —
хижі птиці збудились, рев звірин устав,
вовчий рик по ярах — чорний Днв за- [свистав
пав на землю і кличе і свище в ночі
дикий відгомін будить звірі і сичі
каже слухати Волзі і Вислї і всїм...
і тобі петрогородський бо́лване!
(*ударяє мечем по щиті.*) Грім
на Москву, на Варшаву метнув наш Бог- [дан! —
Задрожав, застогнав петрогродський [болва́н!!
Хто встає, хто іде, хто з півночи гуде
шляхами небитими до Днїпра великого?!

*) Юрий Хмельницький і митрополит Тукальський.

В наслідок інтервенції держав султан другий раз наказав, аби при переведеню строгих заряжень против македонських комітетів не позволено на перекроченя, а відвічальними за се зробив правительственні органи. Після інформації Порти в Монастирі і в околиці панує цілковитий спокій.

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" в X. році адміністрациї (1902).

(Виїмки із Справоздання Дирекциї „Дністра").

(*Дальше*).

Шкід заголошено в протягу року 983 по 492 пожарах з 397 місцевостий в 52 повітах Галичини і 3 повітах Буковини; шкоди ті діткнули 886 властителів на будинках, 29 на движимостях, а 50 на збіжу і паши. В місточках було 162 шкід в сумі 78,924 81 кор.)=52½% премій), в сельских громадах 432 676 09 кор. (=48% премій).

Сума всіх 983 шкід без коштів ліквідациїних і ратункових виносить 511.600 кор. 90 с, т. в. 49% премії [8 шкід в сумі 3 600 кор. 69 с. не можна було виплатити перед кінцем року тому, в замкненю рахунковім сю квоту відложено яко резерву на рік 1903]. Виплачено 975 шкід в сумі 507.991 кор. 21 сот. і 14 шкід з р.1901 в сумі 6.442 к. 77 с.; дочислити кошти ліквідації 12.393 к. 89 с. і нагороди за ратунок при пожарах 3.644 к., виплачено в році 1902 разем суму 530,471 кор. 87 сот. = 51% суми премії; з того асекурация звернула 287,950 кор. 91 сот. = 54 32% суми всіх шкід, остало на власний наш рахунок 242.520 кор. 96 сот. т. в. 45% премій на власний рахунок.

Попереднього року було 1.021 шкід, котрі з коштами ліквідації і ратунковими виносили 57,75% суми премії, реасекурация звертала 51 5% всіх шкід, оставало на власний рахунок 54% суми власної премії, отже в році 1902 був стан корстнійший.

Именно приключили ся в р. 1902 шкоди: на церквах 14 шкід в сумі 28565 кор., на приходствах, школах і будинках громадских 23 шкід в сумі 26.098 к., на иньших будинках 866 шкід в сумі 431.846 кор. 30 сот., взагалі на будинках 903 шкід в сумі 486.509 кор 30 сот.; на річах домашних, знарядах господарских, товарах 29 шкід в сумі 5.350 кор. 27 сот., на збіжу і паши 41 шкід в сумі 19.741 кор. 33 сот., разом сума 983 шкід в сумі 511.600 кор. 90 сот.

Відмовлено 7 відшкодовань в сумі 3.225 кор. а то в 1 случаю з причини засуду за підпал, в 1 случаю з причини недонесеня о випаймі будинку на шинк, а в 5 случаях з причини не заплаченя премії. Натомість в 16 случаях иньших, де Рада надзираюча бачила причини виправдуючі заведбаня члена, хотяй після статута член утратив право жадати відшкодованя, признано в дорозі ласки в цілости або частию 16 відшкодовань в сумі 11.396 кор. — В протягу 10 літ уділило Товариство в дорозі ласки суму 53.382 кор. 119 пошкодованим, котрим могло відшкодоване відмовити, чим доказало людяне і гуманне поступованя з членами. Взагалі руководить ся Товариство завсігди, коли член невинно впав жертвою пожару, найдальше йдучими злядами і заслужило загальне признане за скору і точну виплату шкід; натомість в случаях провини або заведбаня ниждає ся вислїду доходження властий. До суду мирового не відкликали ся жадна сторона. — Всіх шкід від основаня виплатило Товариство 6.064 в сумі 3,187.258 кор., а тілько в 5 случаях на 6.064 шкід відбув ся суд мировий.

Приходи Товариства без дочисленя фондів перенесених з року попереднього виносили 1,161.016 К 30 с.

Видатки на заряд. разом з провізією аґентів, виносили без потрученя звороту з Товариства реасекураційного 246.312 К 79 с. т. в. 23·7% суми премій.

Фонд резервовий побільшив ся в тім році о 70.526 К 62 с і виносив з кінцем X року адміністр. 456.929 К 45 с.

До **резерви премій** придїлено 64.918 К; через то піднесла ся резерва премій на 270.145 К і виносить 50% власної премії; попереднього року виносила 43% премій. Рівночасно з розвоєм Товариства уважаємо по жаданим доповнити щорічно і побільшати резерву премій, щоби Товариство було приготоване і забезпечене достаточно на гірші літа.

Фонд емеритальний побільшив ся з суми 47.753 К 76 с. на 70.756 К 54 с, т.в. о 23 002 К 78 с. = 44% від суми платні сталих урядників в р. 1902; — тут вплинули: вкладки урядників 3.738 К 59 с, доплати від Товариства 14.393 К 73 с, відсотки власні 2 766 К 61 с, зиск на курсї цїни паперів фонду емерит. 2.103 К 85 с.

Резерву специяльну побільшили письмо о 7.000 кор. і виносить з кінцем року 13.000 кор.

Всї ті фонди і резерви уміщені в **пупілярних цїнних паперах.** Сума цїнних паперів виносить номінально 814.800 кор. а після вартости курсу 803.186 кор. — Заскаку на курсі паперів суму 22.705 кор. приділили письмо цїлу до фонду на ріжницї курсу, котрий виносить тепер 24.089 кор. 70 сот.

Залеглости у аґентів в сумі 113.120 кор. 37 сот. представляють вартість не стягнених до кінця року премій за вислані аґентам поліси і сума та розділяє ся на 973 аґенциї (пересічно по 116 кор. на 1 аґенцию) і находить покрите в невикуплених полісах. Заплата премій через аґентів поступала правильно і в протягу сего року прислали аґенти 968.192 кор. 08 сот. (о 87.704 кор. 10 сот. більше як в році попереднім). Дирекция контролює аґентів через висилaних урядників і делеґатів і пильно слїдить щоби від силка премій відбувала ся правильно. Через те не заходила потреба відписувати більше, як суму 766 кор. яко непевні претенсії.

Надвишка білянсова виносить **116.927** кор. (попереднього року 100.776 кор.) з котрої Дирекция вносить по мисли обовязуючого статута призначити: до фонду резервового 20% надвишки т. в. 23.386 кор., на звороти для членів 8% від премії т. в. 83.381 кор., на публичні добродійні цїли до розпорядимости Ради 2.000 кор., до специяльного фонду для зворотів решту 8.160 кор.

Наконець Дирекция висказує подяку Вир. Ординаріятам за зичливу опіку, Делеґатам з поміж Веч. Духовенства і свїтскої інтелїґенції за численні прислуги для Товариства, Пов. Редакциям часописий за поперане справ Товариства, і ПП. Аґентам за їх щирі труди для розширеня обезпечень.

Перегляд обезпечень і фондів Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" за літа адміністрацийні I—X.

В році адмін.	було пол. важних	з громад	обезп. вартости корон	премія корон
1893	14 337	1.532	20,261.456	154.517
1894	21.942	2.087	26,270.276	218.616
1895	31.889	2.410	36,836.516	306.888
1896	39.303	2.574	44,699.796	370.466
1897	50.916	2.745	56,382.980	475.290
1898	63.314	2.974	68,076.168	579.042
1899	75.373	3.116	79,598.976	680.504
1900	84.765	3.247	89,159.867	771.687
1901	101.751	3.393	104,142.009	927.700
1902	113.389	3.461	116,069.877	1,042.253

В році адмін.	число шкід	сума шкід корон	надвишка білянсова корон	резерва премій корон	фонд резерв. корон
1893	89	54.819	15.045	16.977	15.543
1894	209	107.617	6.978	45.628	42.437
1895	440	221.467	5.031	63.340	76.525
1896	433	249.942	5.385	69.474	109.462
1897	496	226.356	21.158	104.538	147 748
1898	753	395.380	28.575	128.526	193.550
1899	779	413.984	77.530	148.480	245.814
1900	862	451.268	96.995	171.942	311.540
1901	1021	535.952	100.776	205.227	386.402
1902	983	530.472	116.927	270.145	456.929

Шкоди виплачені в протягу 10 літ (числом 6.064) виносили **31.87.258 кор.**

Фонди уміщені в цїнних паперах пупілярних **ном. варт. 814.800 кор.**

Всї активи Товариства з кінцем 1901 р. виносять **1,064.850 кор. 20 сот.**

З надвишок річних в р. 1893—1896 уморено кошти заснованя і орґанїзациї; в рр. 1897 до 1900 сплачено фонд основний зложений при заснованю в сумі 100.000 кор.; а в рр. 1900, 1901 і 1902 уділено звороти обезпеченим членам по 8% від премій.

Звороти членам виносили за 1900 рік 61.735 кор.; за 1901 рік 74.216 кор.; за 1902 рік 83.381 кор., разом 219.332 корон.

Аґенти дістали **провізиї** в протягу 10 літ **432.435 кор.**

На публичні добродійні цїли уділено частию з Товариства обезпечень, частию з провізиї від обезпечень житевих, частию з фондів Товариства кредитового **16.610 кор.**, а то: Церквам і Ординаріятам 5.967 кор., Товариствам взаїмн. помочи дяків 1.530 кор., СС. Служебницям 350 кор., руским Бурсам і Шкільним Помочам для молодежи шкільної і ремісничої 6.920 кор., иншим Товариствам (св. Павла, ім. Котляревского, Зорі. Соколови, Захоронці, Комітетам академічному і параньскому, 2 Народним Домам) 1.500 кор., принагідні складки 343 кор.

Для сторожий огневих і громад на прибори пожарні уділено запомог і нагород за ратунок **11 756 кор.**

Будинків усїх есть обезпечених в „Дністрі" до 1902 р. **262 029**; межи ними 99.334 будинків мешкальних, 2.269 церквей (на 7,504 549 кор. обезп. вартости в 49 841 кор. премій).

„Дністер" есть одиноким руским Товариством асекураційним. Обезпечає будинки, уряджене домашне, знаряди господарскі, збіже в зерні і паши против шкід огневих, — оплати премій умірковані, — ліквідациї шкід безпроволочні.

Полїси „Дністра" принимає Банк краєвий, Гал. Каса ощадности і другі більші Каси ощадности в краю при пожичках іпотечних.

(*Дальше буде.*)

Дудонить земля започена,
кістьми живими засіяна,
а кровю сполочена —
дудонить під копитами кінськими —
ріки течуть сколамучені,
кураєю поля покривають ся,
мають стягя розпущені!..
Іде, гуде, наступає навалою
військо петрогородського бовдана
до Київа, до Полтави, до Дніпра вели-
[кого!!
Українська земле, а деж ти вси?!
(*трачі ударя по щиті*)
Устаявайте, сини внуків Дажбогових!
чорні тучі ідуть навалою,
хотять прикрити сонце України,
аж блискавиці сині блискають!
Вставайте!
Бити грому великому!!!
іти дождю стрілами від Дніпра великого!!
Тут ся хотїем поламати,
тут ся себами потручати
об шеломи польско-московські
на ріці, на Припеті у Дніпра великого!!!
Українська земле, а деж ти вси?!
Вставайте, вставайте, боріте ся, гей!!
(*ударяє разораз по щиті червоному.*)
Богун: Га, не чують, прокляті, не чують
ще!
аж ударю мечем, то на прах розтовче,
то черінне падло, най їх доньче тиран!!
Ох мій Боже, мій Боже, дасть гасло Богдан!
Драгоманів (*до Семїдушника*): Іди, жени,
лети, кажи Богданови,
най гасла не дає ще, бо наші силять
ще не час, на гасло в нас! Тиранови
піде під лед народ, пок тії не скінчать,
йому вінця і не засьвітять в туманах!
Лети, лети, як вітер, на кордонний шлях!!

Кінець семої явн.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Димісия Пентака?

Відень. В парляментарних кругах говорять, що міністер Пентак наміряє подати ся до димісиї з причини опору міністра Вітека в справі удержавненя північної зелїзниці. На дотичне жадане Кола польского д р Кербер мав дати відповідь. Бути може, що ся відповідь випала невдоволяючо і дала причину до поголосок о димісиї Пентака.

Сьвято Дунаю.

Будапешт. Вчерашне „сьвято Дунаю" відбуло ся в присутности цїсаря імпонуючо. Була величава ілюмінация а одна датина впала до Дунаю і утопила ся.

Хорватскі розрухи.

Рєка. В хорватскім кварталї Сусакпляс від були ся демонстрациї. Вислано компанію війска. До більших забурень не прийшло.

Балкан.

Скопля. Турецка артилерия бомбардує тепер коло Д'якови місцевости Крчен'є і Дамяни. В окрузї Д'якови силу повстанців вже зломано. Віддїл повстанців окруженний дня 11 с. м. турецким військом під Кратовом, по тиждневій борбі вихопив ся яром і утїк в горн. В борбі з сим віддїлом турецке військо мало стратити 8 вояків. Турецке військо маширує до Д'якови. Альбанці опирають ся. Артилерия дала до міста вілька стрілів.

Брукселя. Дневники доносять, що Борис Сарафов був в зимі 1902 р. в Лєдниом, де оглядав фабрики вибухових виробів і закупив маси динаміту.

Берлин. Мимо заперечень турецкого правительства, а опісля згідних конзулярних доносень, є річию певною, що в многих місцевостях в околици Монастира магомеданьскі фанатики справили різню християньскому населеню.

Софія. Росийский амбасадор в Царгородї зажадав увільненя увязненого болгарского митрополита Герасімова. В Солуни відкрито 400 кільоґрамів динаміту. Французский і росийский конзулята були підмінованї.

Букарешт. Турецкий посол доніс довірочно румуньским властям, що в Румунії знаходить ся богато Болгарів, що стоять в порозуміню з македонським комітетом. На підставі сего донесеня переведено резізию у многих Болгар в Букарештї і на провінції, причім знайдено компромітуючі письма і кілька Болгар арештовано.

Царгород. Конзулї в Солуни порадили ґубернаторови, аби засуджених на смерть наглим судом Македонців, не мордовано на публичнім місци, бо се могло би викликати нові розрухи.

Мадяризация.

Будапешт. В семигородскім Кронштадї міска рада ухвалила, аби протоколи засїдань, доси ведені виключно в нїмецкім язицї, були ведені також в язицї мадярскім. За внесенем голосували також саскі і нїмецкі члени ради, так що внесене перейшло одноголосно.

Шпіґунъство.

Нансі. Суд увязнив усуненого почтового урядника Баліжета і его жінку, за се, що сподавали Нїмцям важні документи.

Італїйский університет.

Інсбрук. Міністерство просьвіти прислало університетскому сенатови обіжник з запевненем, що перенесене італїйских викладів наступить за рік, а найдальше до 3 семестрів.

Новий намісник.

Буск. Був тут ґр. А. Потоцкий і цїлий день конферував з ґр. Казимїром Баденїм. (Немаючи найменшої адмінїстративної практики, поїхав здавсь на науку. *Ред.*).

Підпольна Росия.

Тифлїс. „Кавказ" в урядовій части доносить: Дня 10 с. м. о 10 годині рано зачали на головних улицях міста збирати ся ґрупи робітників, котрих число зросло до 1000. В полудне 100 робітників хотїло зробити похід через проспект Головиньского. Поліция розігнала їх; арештовано 63 осіб, з котрих 30 увільнено, а решту задержано в вязници. В борбі з поліциею нїкого не ранено тяжко.

Стрийк в Австралїї.

Мельбурн. Парлямент Вікторії радив на надзвичайнім засїданю над правительственним проектом для здавленя стрийку зелїзничих робітників. Премієр в своїй промові заявив, що край стоїть супротив від давна приготованої револьти против властий. Проект визначав 100 фунтів штерлінґів гривни або рік вязниці за співучасть в стрийку.

Мадярска обструкция.

Будапешт. На вчерашнім двірскім балю цїсар мав сказати одному членови либерально-правительственної партиї: „Тепер вже сам не знаю, що маю зробити".

НОВИНКИ.

— Чи ми ще в Австриї, чи вже в „**wyodrębnionej Galicyi**"? Таке питане мусимо собі завдати з огляду на ось-який факт: П. Вол. Матушевский з Топорова не приняв письма польского ц. к. податкового уряду, а жаждав руского. На се ц. к. староство в Бродах видало отсей документ: C. k. Starostwo w Brodach. Wnies. 1. kwietnia 1903 L. 12.110. Brody 14. kwietnia 1903. Zwierzchności gminnej w Toporowie udzielam z poleceniem przymusowego doręczenia przyległego pisma c. k. Urzędu podatkowego w Łopatynie Włodzimierzowi Matuszewskiemu za zwrotem aktu. Mianowicie ma naczelnikiem gminy osobiście w towarzystwie jednego wiarygodnego świadka udać się do mieszkania adresata i wręczyć mu to pismo. Jeżeliby adresat przyjęcia odmówił, lub gdyby go niezastano w domu, ma być to pismo pozostawione w jego mieszkaniu w miejscu widocznem, gdyby zaś drzwi mieszkania zastano zamknięte, należy pismo na drzwiach wchodowych umocować. Co do wykonania niniejszego zarządzenia ma być spisany szczególny protokół, fakt przymusowego doręczenia uwidoczniony podpisami naczelnika gminy i świadka. C. k. radca Namiestnictwa *Russocki* m. p. На той факт ми замітимо, що супротив такого систематичного поступованя галицких властий, одиноким средством остає відноситись сейчас з жалобою до самого міністра, висилаючи ему дотичний документ з просьбою о доручене его в зрозумілій рускій мові. А можна сподївати ся, що як кождий з міністрів буде засипаний такими просьбами, то пригадає галицким властям їх обовязки. Рівночасно треба відносити ся до наших послів, подаючи їм докладні інформациї.

— **Властиве чи не властиве поведенє старости?** Свого часу доносив в „Ділі" наш дописуватель з Товмаччини, що тамошний виділ ради повітової господарить повітовими грішми так, якби Товмаччина була повітом чисто польским, а не, як є в дїйсности, в двох третинах руским. Замічено тоді, що повітова рада в Товмачи ухвалила 1000 К. субвенциї для „товаржиства школи людовей", з чого 500 К мала виплатити на польскі читальні в тамошнім повіті, а вкінци зазначено, що против такої самовільної господарки рускими грішми підніс ся на засїданю ради лише один голос протесту. Отже вчерашна „Gazeta Narodowa" доносить з обуренем, що з послїднім часї товмацкий староста ґр. Маврикий Дїдушицкий заступав згадану ухвалу повітової ради а навіть мав розвязати дві читальні в повіті. Орґан ґр. Пінїньского називає заряджене старости „невластивим" і потїшавсь, що рекурс повітового виділу, внесений до краєвого виділу та депутация, вислана в тій справі до маршалка ґр. Потоцкого, причинять ся до знесеня заряджея старости. Не входячи в се, які наслїдки осягне той рекурс та депутация повітових менерів, треба признати, що товмацкий виділ мабуть вже занадто перебрав мірку в шафованю чужими грішми, коли аж староста, польский ґраф, узнав за потрібне зробити з ним якийсь лад. Коби лиш инші старости здобули ся на таку незначну дозу критицизму!

— **Еміґрация.** До Канади виїхало — як доносить „Буковина" — через Чернівці дня 13 с. м. поверх 30 людий з Грушівців, кіцманецкого повіту. Після запевнень еміґрантів маєтки, головно земля, не перейшли в чужі руки. Та сама часопись доносить, що дня 12 с. м. повіз тамтуди якийсь аґент-жидок около 300 людий з Ярославщини і Радомщини до Росиї на роботу. Одному робітникови обіцяв 14 К на місяць. Близші условя незвісні. Загальну увагу звертало его терористичне, нелюдске поведене з робітниками.

— **До Канади!** Через Львів переїздило онодї до 20 родин з Онута на Буковині, змагаючи через Амстердам до Канади, в околиці Вініпеґу. Звабили їх туди свояки, котрі вже давнїйше там стало осїли.

— **Новий вимір міста Львова.** На основі ухвал магістрату розпочала громада міста Львова переговори з правительством о переведене нового виміру міста. Послїдний вимір, зроблений ще з 1848 р., являєсь нині без вартости. Правительство признає такий вимір за публичний документ, котрий споряджали правительственні орґани або авторизований землемір. Нове переведене виміру міста коштувало би около пів міліона корон; тому місто в тій справі менше інтересоване, стараєсь, щоби кошти виміру взяло також правительство на себе.

— **Будова водних каналів в Галичині** розпічає ся вже сего року, але очивидно на заході, коло Кракова... Польске коло мало вимочи се від правительства, о скілько вірити реляциї посла д-ра Рапапорта, котрий брав участь в засїданю комісиї для будови водних доріг. Передвступні роботи вже підготовлені, а проф. Сїкорский представив навіть плян пристани, яка має служити для Кракова і Підгіря.

— **Зелїзниця Львів-Стоянів.** На будову сеї зелїзниці внесено дві оферти, одна д-ра Гольдфарба, друга інжиніра Зембицкого,

Перший проект пропонує яко початкову стацію Підзамче, дальше має йти лїнія через Лашки, Яричів, Колодно, Камінка струм., Холоїв, Радехів до Стоянова. Другий проект пропонує лїнію також через Лашки, однак не дотикає Яричева, лиш держить ся гостинця ведучого на Жидатичі і Підлїски до Камінки струм. по правій сторонї. Ціла лїнія, довга на 80 кільометрів, буде мати один більший міст на Бузї під Камінкою і буде становити головну зелїзницю другого ряду. Мінїстерство зелїзниць при оцїнцї сих обох проектів взяло на увагу сильну опозицию Львова против дальшого скріплювання руху через жовківску рампу, тому поручило проектантам, щоби взяли під розвагу сполуку нової лїнії з зелїзницею Кароля Людвика не на Підзамчи але в иншій точцї, поміж головним двірцем а ул. Жовківскою.

— **Зелїзниця Львів-Самбір**, як нам доносять, ще зовсїм не є готова. Шутер насипано що-йно зі Львова до Любіня і з Самбора до Хлопчиць, а бракує еще на близко 30 кілм. На тій просторони ще навіть не положено всюда порогів і шин. Отже як міг їхати зелїзничий поїзд з Самбора аж до Львова? [Вість про „робітничий“ поїзд, що мав переїхати з Самбора до Львова, повторили ми за польскими дневниками. — *Ред.*]

— **Сензацийне викритє виновників крадежий на галицких зелїзницях.** Від довшого часу лучали ся крадежи на галицких зелїзницях, головно на просторі межи Львовом а Краковом, сповнювані в той спосіб, що з куфрів і пакунків, уміщених у ваґонах пакункових, гинули дорогоцїнности, хотяй не бувало вїякого слїду нарушеня замків при куфрах. На часті жалоби подорожних зелїзничі власти зарядили слїдженє за виновниками, однакож не вспіли нїчого вислїдити! Раз навіть були виточили слїдство кондукторови Скшишовскому, однакож він вийшов з того цїло. Тимчасом крадежи дїялись дальше. Аж ось недавно увязнено у Відни кравчиху з Кракова Настоборску при продажи дорогоцїнностий, а власти поліцийні, по нитцї до клубка, дійшли, що Настоборска есть спільничкою спілки обкрадаючої на галицких зелїзницях куфри пасажирів. Вслїд за тим увязнено двох кондукторів зелїзничих: згаданого вище Станислава Скшишовского і старшого кондуктора Юлїяна Шиманьского з Нового-Санча. Ревізия, заряджена в мешканю Скшишовского виказала его вину, бо знайдено у него цїлий маґазин дорогоцїнностий: *обломки золота* і срібла, вилупані з оправи брилянти, перли й туркуси, золоті годинники з дорогими камінцями, цїнну касету з слоневої кости і т. и. До того знайдено у него чотири таблиці з написию „Schlafcoupée“, котрі він імовірно уміщував на вікні ваґона на те, щоби свобідно міг ревідувати куфри і пакунки поренесені до такого ваґона якимсь спільником его з посеред зелїзничої служби із ваґона пакункового. Яко такого спільника увязнено кондуктора Шиманьского, хоч на его вину непохитних доказів доси нема. Щодо Настоборскої — то она вже в лютім продала у Відни дорогоцїнностий за кілька тисяч корон, а тепер знайдено у неї богато бранзолет золотих, дорогого каміня, золотий годинник і т. п. Є здогад, що знайдені у Настоборскої річи походять з крадежи у ґр. Борковскої і купця Фішера у Львові, котрому в падолистї мин. року украдено богато дорогоцїнностий вартости 4000 корон.

— **Троє осіб згоріло.** В присїлку Заліс під Старим Селом коло Любачева вибух в ночи з 7 на 8 с. м. пожар, котрий при сильнім вітрі обхопив в одній хвили сїм будинків. Огонь повстав в будинку коршмаря Озиї Кернера і заскочив его родину так несподївано, що его жінка, 31-лїтна Рожа і 14-лїтна донька Шпринця згоріли на смерть. Понадто спалила ся ему готівка около 1000 К, мішані товари вартости 300 К і корова. Дальше обняв пожар мешкальний дім і господарскі будинки Якова Фуґля, котрі згоріли до тла. В хатї Фуґля згоріла готівка 1200 К, а в стайни втратив житє его 14-лїтний син Іван. Згоріли також господарскі загороди Мартина Возука, Михайла Сабиняка, Йосифа Кордаша і Йосифа Шуби. Загальна шкода виносить 13.000 К. При ратованю попекли ся тяжко Яков Фуґель і его донька Анна. Відвезено їх в грізнім станї до загального шпиталю в Любачеві. Причина пожару незвісна.

— **Відбудова спалених місточок.** З Угнова пишуть нам: В ч. 94 „Дїла“ було сказано, що „Угнів по кождім огни не хоче нїяк виречи ся кваліфікациї на галицку дїру і при відбудові не примінює у себе приписів будовельного закона. Щоби тому нещастю положити раз конець, рішено установити для Угнова правительственного комісаря, котрий має допильнувати реґуляциї спаленої части міста“. Можу запевнити Хвальну Редакцию, що в Угнові дуже точно заховує ся закон будівляний, а комісаря правительственного до Угнова бажає собі тілько польска гаката. В Угнові вже був раз правительственний комісар, п. Геллер, по бурмістрі Поляку. Коли давнїйше вибирано бурмістрами тілько Русинів міщан, то і місто процвитало, бо се були переважно що найперші господарі, котрі як уміли ходити коло свого господарства, так знали пильнувати і мійского добра. Перед кількома роками вибрано на бурмістра в Угнові, стараном кс. Дворнїцкого, міщинина Поляка, котрий як всї угнівскі міщани Поляки (а їх всего жмінка) сидїв коло костела та утримував ся ласкою польского ксьондза. Той бурмістр знав такий давати лад у спаленім містї, що треба було прислати правительственного комісаря. Сей вправдї поробив порядки, перевів відбудованє міста після закону будівляного все під бляхою, але і місто і міщан знищив, бо на ріжні інвестициї спродав за кількадесять тисяч зр. лїс, що тепер бідота мусить платити за збиранину, котру на плечах до дому несе; а знов через коштовність будинків погорівші міщани позаліжали в довги переважно лихварскі, жидівскі. Від трох лїт есть бурмістром п. Дорожиньский, Русин, мельник, чоловік назвичайно інтелїґентний, працьовитий, справедливий, котрий через бурмістрованє стратив грубо на своїм млинарстві. Він і дальше строго перестерігає закон будівляний, не дозволяє будувати ся як-будь; длятого доперва трета часть міста відбудована і з сего поводу богато міщан з него невдоволені. Але польскій гакатї солию в очах, що місто Угнів має Русина бурмістром, і рада би его усунути. До того ще перед роком украв польскій брат, громадский писар, польскою ієрархією рекомендований, звиш 1000 зр. з ріжних громадских фондів. От і приключка чіпати ся п. Дорожиньского, щоби зрезиґнував. В такім разї прийшов би на его місце п. Мірковский, бувший управитель школи в Угнові, тепер на пенсиї, котрий походить з Угнова, з Поляків, (батько его був відай закристияном, чи косцельным). Той пан все ішов на руку польскій гакатї і жидові; він тепер є заступником бурмістра. Єсли би п. Дорожиньский не схотїв резиґнувати, то страхають місто правительственним комісарем. До чого довела польска господарка по наших руских місточках, того найлїпшим доказом Угнів. Колись богатий, промисловий, з християньскою управою, — тепер до крайности з'убожілий, від жидів і польских верховодів зависимий, дає з себе образ знищеня і спустошеня. Крайна пора міщанам Русинам взяти ся до орґанїзациї просьвітної і економічної. Тепер парохом в Угнові о. В. Романовский, міщаньска дитина. На него покладають велику надію так міщани як і інтелїґенция, що вийшла з Угнова. Він заложив вже задат. товариство „Руска каса“, а забирає ся до заложеня християньскої спілкової торговлї шкірами і шевскими потребами, як і торговлї мішаних товарів. Коби тілько не дав ся збаламутити москвофільским політикам а la оо. Дуткевич, Решитило, бо ціла акция могла би розбити ся о недовіре міщан, вже сьвідомих народовців. В такій порі уступати п. Дорожиньскому з бурмістрівства було би непростимим ґріхом. — *Угнівець* з села.

— **Реорґанїзация мінїстерства краєвої оборони** є вже покінчена. Замість двох секциї з 10 департаментів будуть утворені чотири секциї з 22 департаментами.

— **Посади для правників.** Як свого часу була в нашій часописи звістка, мінїстерство війни розписало з причини наміреного заведеня нової процедури карної при війску, конкурс на богато посад при авдиториятї, котрі будуть надавані вже від 1. падолиста с. р. О ті посади можуть старати са правники, що належать до чинної або нечинної військової служби, коли предложать сьвідоцтво з правничого іспиту судового. Практиканти авдиторияту одержать адютум 1200 корон річно, а окрім того 100 корон річного додатку на удержанє.

— **Студентскі розруси** на університетї та політехніцї у Відни принимають чимраз більші розміри і доведуть вскорі до закритя обох шкіл. Хотяй ректори видали відозви з пересторогою, демонстрациї повторяють ся що день.

— **Страшна смерть.** Господар в Верхомли вел. під Мушиною Матвій Грусть вертав з церкви до дому і переходив через міст над малим потоком. Посовгнувши ся, упав коміть головою у воду, а зачепивши ремінцем від кирпцїв о корень дерева, повис під мостом. На тім ремінци від ходака висїв так головою на діл у водї в потоцї через три дни і нїхто з прохожих не спостеріг нещасливого, як висїв під мостом, ані кирпца, зачепленого о дерево. Доперва коли в домі Матвія Грустя стали за ним глядати, син Микола найшов батька неживого, повішеного на ремінци від ходака. Нещасливий числив 62 роки.

— **Ґрім в костелї.** З Рави доносять, що дня 10 с. м. около 4 год. пополудни підчас вечірні ударив ґрім у вежу костела в Маґерові а звідтам влетїв до середини і пошиб легко 5 осіб. Внаслїдок потрясеня повилїтали майже всї шиби у вікнах і потовкли ся а лїхтарі на престолах попереверталисъ і декотрі річи понищили ся. Загальна шкода виносить 150 корон. Костел не згорів лиш для того, що люди в костелї пригасили огонь в хвили, коли займив ся.

— **Варварства Турків.** Солунський кореспондент „Ustavnej Srbii“ пише про страшне переслїдуваня та мордованє Болгарів із сторони Турків в ріжних містах Македонії. Ось его слова: „Переходячи улицею в Вардар-Кепія, я узрів таку сцену: Трох Болгарів, зачинивши свої склепи, спішило домів. Нагло роздали ся крики: „Болгари, Болгари!“ В тій хвили надбігли турецкі вояки і закололи Болгарів кинджалами, хотяй ті в розпуці кликали по турецки: аман, аман! (змилуйте ся). Потім до трупів стріляли... Спостерегла се шайка Альбанців і з диким криком кинула ся також до жертв. В одній хвили відтяті голови найшли ся на альбанських ятаґанах (мечах) і капаючи кровю уносились понад головами численної товпи народа“.

— **Бійка адвокатів в судї.** В Румунії, в місцевости Крайова відбув ся онодї спадковий процес, в котрім яко адвокати спорячих сторін виступали звісні загально з публичної дїяльности посол, Міляску, професор університету в Букарештї і член академії Тановіяну. Коли трибунал відійшов на нараду, правні оборонці розпочали між собою дуже оживлений спір, котрий постепенно переміняв ся в бійку, причім оруже борців ставновили визки актів. Завзятих „меценасів“ ледви розброїла служба.

— **Сербский король розводить ся.** З радикальних кругів в Сербії доносять, що король Александер приготовляє свій розвід з жінкою Драґою. Мав він прийти до переконаня, що его популярність, якою тїшилась колись династия, пропала наслїдком сего подружя. Впрочім одержав він листи з погрозами, де заповідають ему невдоволені піддані, що силоміць скинуть его з престола. Наслїдком ферменту між офіцирами та досить частих антідинастичних маніфестацій сторожу коло королївскої палати скріплено значно.

— **Читальня „Просьвіти“ в селї Волощинї.** Пишуть нам з Підгаєччини: У нас на Волощинї закладають читальню „Просьвіти“. В сьому дїлї помагає нам наш парох о. Дурбак та о. Король з Саранчук, люди щирі, о котрих можна сказати, що жиють для народу. Та як о тім довідались наші сусїдні „русскіе“, то зараз підняв крик „Ґалічанїн“, а за ним і „Русское Слово“, мов-то у нас хотїли заложити читальню Качковского, а о. Дурбак і о. Король нїбито не допустили до того. Отже треба сказати, що „русскіе“ черство уміють брехати; про читальню качества о. Дурбакови нїхто й не згадував, бо ми самі її не хочемо. В нашім селї є всего два тупоголові фільозофики, Володимир Гайдукевич та Микола Ковбасник, зо своїми шваґрами, що тягнуть до „русских“ твердолобів; за те, що правда, повно їх є зараз за рікою в Божикові. Та ми не будемо на них зважати, бо не хочемо йти в наймити ані Лихам ані Москалям, а хочемо жити власним житєм та просьвіщати ся у нашій рідній мові. А о. Дурбакови, що й на старі свої лїта хоче трудити ся для нас, та о. Королеви, що з пожертвованєм веде нас до сьвітла правди і науки, будемо завсїгди вдячні. — *Читальник.*

— **Ґрім убив** д. 10. с. м. около год. 6. по пол. господаря Гриня Халуса в селї Липівци пов. ґїшанівского і его корову. Стало ся се на полї, коли чоловік вертав до дому. Его тїло зраненє в трех місцях, а одїж на нїм подерло на дрібні кусні.

— **Посередна часопись.** (З послїдного н-ра „Комара“).

Був сьвященик — кацап і учитель — козак:
І мали гарну прикмету,
Що любили до спілки читати ґазету.
Ба яку? — На се не могли згодитись нїяк.
Сей не любив „Дїла“ а той „Гавканина“,
Отже, щоби щезла до сварки причина,
Взяли тому справу під зрілу дебату,
І — на „Słowo polskie“ післали предплату.
Л. С.

— **Дрібні вісти.** Склад пороху в Вишенцї, як доносять з Янова, вилетїв ві второк у воздух, причім трех людий втратило житє. — В женьскій школї видїловій „Духачок“ в Кракові застрайкували всї учительки з причини усуненя одної з учительок-черниць та засудженя її на реколекциї. — Гр. Пінїньского по уступленю з намісництва має сенат львівского університету іменувати почесним професором. — Бурмістром міста Стрия вибрано п. Александра Стояловского, а его заступником нотаря Станислава Машковского. — Краєвий видїл удїлив для погорільців громади Городище, пов. рогатинського, 100 К, а для погорільців місточка Розділ 800 К запомоги. — Намісництво виплатило для погорільців місточка Бєча 600 К запомоги. — В Празї засуджено на 6 місяців вязниці 20-лїтного торговельника Покорного за те, що розкидав алярмуючі письма про ческу щадницю з фальшивим підписом президента намісництва і фальшивою печаткою. — В Чернівцях підрізав собі бритвою горло торговельний помічник Кароль Русняк, і зараз кинув ся під над'їздаючий поїзд, котрий відтяв ему обі ноги, так що нещасливець по трех днях муки помер. — Цїсар надав пенсіонованому директорови мужеской школи видїлової в Тернополи, Мартинови Гливі золотий хрест заслуги. — Віче в справі матеріяльного положеня академиків мундантів, занятих в адвокитских канцеляриях, відбуде ся дня 16 с. м. в III сали львівского університету. — З віденьской політехніки виключено пятьох слухачів, котрі брали участь в недавних розрухах, а именно одного на все, одного на три курси а трох на біжучий піврік. — В Празї помер б. мінїстер рільництва ґр. Іван Лєдебур. — Мійска рада в Бучачи ухвалила надати намісникови ґр. Пінїньскому почестне горожаньство за заслуги около відкритя вищої ґімназиї та признанє містови субвенциї на будову двох видїлови шкіл. — Товариство нафтових продуцентів „Рона“ розвязалось на онодїшних зборах членів.

— **З Тов. Педаґоґічного.** VIII. засїданє видїлу тов. педаґоґічного відбуло ся дня 9 мая 1903. По прочитаню і принятю протоколу з попереднього засїдания відчитано і принято до відомости:

1) Справоздане місячне з бурси тов. педаґоґічного.

2) Справоздане з Інститута св. о. Николая.

Зі справоздань сих виходить, що бурси розвивають ся успішно і ціль свою сповняють вповнї вдоволяючо, як видно з добрих поступів в науках питомців.

3) Справоздане касиера по конець місяця цьвітня.

4) Дальше ухвалено принати помічника для касиера, котрий за відповідною нагородою вів би при тім адмінїстрацию і експедицию видаваних товариством часописий.

5) Звернувши увагу на великий і сильно даючай ся відчути брак руских сил учительских по наших селах, рішив ся видїл приступити до отворена приватного курсу для кандидаток учительского стану і занятя ся скорим переведенєм сего рішеня.

5) Ухвалено вислати „Учителя“ філіям товариства безплатно, а від слїдуючого року також і „Дзвінок“ і так бурсам як і інститутам.

6) Принято 2 нових членів, від початку року 41 членів. — *Гавацький*, секретар.

— **Надзвичайні загальні збори Товариства „Січ“ в Перемишли** відбудуть ся в суботу д. 16. мая с. р. о пів до 8-ої год. вечером в комнатї Товариства, площа Чацкого ч. 8. — *Видїл.*

— **Пригадка. Загальні збори Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“** відбудуть ся дня 21 н. ст. мая с. р. о годинї 10 перед полуднем в великій сали „Народного Дому“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу X. Загальних зборів з 8 мая 1902.

2. Справоздане Дирекциї і Ради надзираючої за X. рік адмінїстрацийний (1902) і замкненє рахунків за рік 1902.

3. Справоздане Комісиї ревізийної і уділенє абсолюторії Дирекциї за X. рік адмінїстрацийний.

4. Внесеня Ради надзираючої:

а) в справі розділу надвижки з р. 1902 в сумі 116.297 корон;

б) в справі ужитя 4000 кор. з резерви спеціяльної на фонд запомоговий аґентів Товариства.

5. Виборы:

а) 6 членів Ради надзираючої на 6 лїт по мисли §. 32 стат. на місце уступаючих: о. д-ра Івана Гробельского, пп. Іосифа Гурика, Григория Кузьми, д ра Евгена Олесницкого, Теодора Стахевича і д-ра Стефана Федака;

б) 5 заступників членів Ради надзираючої на один рік (§. 32 стат.)

в) 3 членів Комісиї ревізийної і 1 заступника на один рік (§. 45 стат.)

6. Інтерпеляциї членів.

До участи в зборах управнені є всї члени; право голосу і вибору мають члени, що обезпечали в минувшім роцї тревало на 2000 кор., дальше відпоручники вибрані з громад, в котрих члени разом обезпечають над 30.000 кор.

Того самого дня пополудни о год. 4 відбудуть ся Загальні збори Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу VI. Загальних зборів з 8 мая 1902.

2. Справоздане Дирекциї і Ради надзираючої за VII. рік адмінїстр. і замкненє рахунків за рік 1902.

3. Справоздане Комісиї ревізийної і уділенє абсолюторії Дирекциї за VII рік адмінїстрацийний.

4. Внесеня Ради надзираючої в справі розділу зиску за р. 1902 в квоті 12.707 кор. 53 сот.

5. Інтерпеляциї членів. Право голосованя мають ті члени, що зложили повний удїл.

Перед зборами о год. 8 рано відбуде ся богослуженє в церкві Успенія Пресьв. Богородицї. Просить ся о численну участь. — *Дирекция.*

— **Заходом тов. ім. І. Котляревского** буде мати відчит проф. Людкевич в суботу дня 16 с. м. в комнатах „Академічної Громади“ точно о 6-тій годинї вечером. Вступ вільний. Добровільні датки приймаєсь з подякою. — *Видїл.*

— **Справоздане Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ за X. рік адмінїстр. і Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ за VII рік адмін. 1902**, вже випечатані і будуть предложені на Загальних зборах обох Товариств, що відбудуть ся дня 21. мая с. р. в великій сали Народного Дому, а то: рано о год. 10 збори Товариства обезпечень а пополудни о год. 4 збори кредитового Товариства. — Справоздання ті розсилає вже канцелярия Товариства вибраним відпоручникам громад, а також на жаданє висилають ся кождому членови; хто бажає, просимо зажадати карткою. — До участи в загальних зборах управнені є по мисли статута всї члени Товариства; до голосованя і вибору управнені є (§ 21 стат.): 1) ті власновільні члени, що в попереднім роцї належали до Товариства з тревалими обезпеченями вартости що найменше 2000 К; 2) вибрані повновластники громад, в котрих члени обезпечають разом найменше на суму 30.000 К. — Член управнений до голосованя може заступити ся другим таким самим членом, даючи ему повновласть; один член може на основі овновласти заступати тілько одного члена (§. 22 стат.) — Вибори відпоручників громад зараджено в 881 управнених громадах через делеґатів і аґентів Товариства в протягу цьвітня, і вибраним відпоручникам вже вислано леґітимациї і справоздання. Де еще делеґати не перевели вибору, просимо П. Т. делеґатів поспішити з доконанєм сего вибору. На конець запрашає ся всїх членів і повновластників до численної участи на зборах дня 21 мая с. р.— *Дирекция.*

— **Остереженє.** Сконстатовано, що майстер муларскій Міхал Жеребецкій копіює мої пляни на будову церков і предкладає їх яко власну свою роботу. Поминувши вже поганий поступок сего п. майстра, заходить еще і та обставина, що яко чоловік нефаховий може вписати і вписує хибні розміри, котрі в случаю будови церкви після тих его копій могуть довести до поважних колїзий. Прошу отже, щоби Хвальні Комітети церковні звернули на се мое остереженє свою увагу. — *Василь Нагірний.*

Померли:

— **Йосиф Товарницкий**, ц. к. радник краєвого суду, почесний громадянин міста Снятина, упокоїв ся нагло раженний апоплексією дня 11. с. м. о 5. год. з рана, прожившн 57 літ. Покійний знанний був в своїй службі зі справедливости для селян і через те богато навіть перетерпів від можних сего сьвіта. В. в. п.

Бібліоґрафія:

— **Літературно-науковий Вістник** за май 1903 Із поезій Сергія Павленка: I. Не судилось, II. З поеми „На батьківщину", III. Епіґраф. — Із поезій Уляни Кравченко: Спогад. — Із поезій О. Дафненка: Вродини хліборобського сина. — Із поезій О. Д—ка.— Артем Рушенко: Сестра, оповідання (конець). Андрій Веретельник: По черзі, оповідання. — Г. Коваленко Коломацький: фотоґрафії з життя комбрання: I. На словесности, II. На ґімнастиці, III. По обіді й до ночи. — А. М. Варшавський: Божевільні, фантазия. — Анатоль Франс: Під новий рік, нарис: I. Новорічна казка, II. Кренкебіль. — Із поезий Ґетана В. Ґете пер. П. О. Кулїша: III. Рибалка. — Олександра Ефименко: Національне роздвоєнє в творчости Гоголя, нарис. — Стефан Пятка: Продукция нафти (скального олїю) в Борславі. — И. Ван т' Гоф: Розвій природних наук у XIX віці. — В. Ягіч: Александер Николаевич Пипін.—Дискусії: IV. До питання про єство і ціну штуки, д-ра Івана Копача. V. А може ще не все пропало? — В. Доманицького. — Хроніка і бібліоґрафія.

— **Послїдний** [II. том **Записок Наукового Товариства** імени Шевченка під редакцією проф. Михайла Грушевского містить: 1) Прешбурський з'їзд в справі спадщини по Бабенберґах (причинок до історії великого австрийского безкоролївя)" написав Богдан Барвінський. — 2) „До справи хронольоґічної звязи в Галицько-волинській літописи, кілька заміток до статї Б. Барвінського, написав Михайло Грушевський. — 3) Галицько-руська бібліоґрафія за роки 1772—1800, подав Іван Ем. Левицький. 4) „Пісенні новотвори в українсько-руській народній словесности" подав Володимир Гнатюк (конець).— 5) Miscellanea: а) Новий варіянт леґенди про пяницьке чудо в Корсуві, подав І. Франко; б) З дневника гр.-кат. пароха 1848—1850 рр. подав А. Крушельницкий; в) Як складають ся леґенди, II., подав Ол. Маркевич. — 6) Наукова хроніка: Нові праці над історією початків Славянства, подав Зенон Кузеля (конець буде). — Бібліоґрафія (рецензії й справоздання).

Економічний Відділ.

— **Спілка для господарства і торговлї в Перемишли**, розвиваючись дуже красно, в природнім своїм розвою вступає під девізою „Двигаймо ся економічно" в ширший круг дїлання і може дати многим селянам значний зарібок. Спілка потребує іменно вандруючих агентів, щоби переходили нашу Русь галицку, як широка і довга, усували з хат нашого селянина жидівских аґентів, що продають господарскі знаряди, штучні навози і инші твори, а заохочували би селян до набування товарів у свого руского товариства. Як-раз тепер, коли надходить час замавляти вчасно штучні навози на осінь, закупувати потрібні насіня і знаряди господарскі, прийме Дирекция Спілки відповідне число аґентів, котрі з'обовязують ся ходити від села до села і щиро трудитись. Тисячі родин жидівских живе лишень з таких аґенций, накидуючи нашим селянам товар переважно найгіршого сорта; чому-ж не має наш селянин на тій самій дорозї шукати честного зарібку, занимаючись посередництвом межи селянами а руским Товариством, котре, працюючи щиро для свого народа, старає ся о товар можливо найлїпший. Письменні, честні, а живучі переважно з зарібку селян найдуть в Спілцї ако вандруючі аґенти значний зарібок, котрий залежати буде від їх енергії. Условія приняти суть отсї: Честність, тверезість, охота і енергія до праці. В сій справі відносимо ся передовсїм до нашого патріотичного Духовенства з просьбою, щоби зволило ласкаво вказати нам зпомїж парохіян людий спосібних на вандруючих аґентів, а зголошуючого ся зволило ласкаво нам припоручити.

При сій нагоді повідомляємо Достохв. комітети парохіяльні, будуючі нові церкви, що можемо безпроволочно доставити цинкованої тешинської бляхи на крите дахів і дамо безпроволочно всякі інформациї що-до бляхи, котрої є кілька родів, а на котрих несовістні гандлярі ошукують. — *Дирекция.*

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепишні листки з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серію з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового" у Львові (ринок ч. 10, I. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

Надіслане.

Водолїчиче Заведенє д-ра Храмца
в Закопанім
стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Первориднє лїчиче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Цїни дуже приступні. 887 —7

Др мед. І. Мошкович
мешкає тепер при улици Академічній ч. 14, ординує від 3—5 год. 326 2—5

ЗЕМЛЯ ДО НАРЦЕЛЯЦИЇ!
400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-моргівним гарним садом, рибним ставом і турбіновим вальцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. о. **ФОЛИС** — Скнилів коло Львова п. Кульпарків. На відповідь прислати марку за 20 сот.
3 5—1

„МЄЧИСЛАВА"
Львів. Хорущина 16.
Нова робітня дамских суковь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір первориднх новочасних заведень, виковує всїлякі замовленя, почавши від скромних аж до найвибагливійших і богатих строїв.
Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.
Цїни приступні. 2 4 6

Ренти державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора виміни у Львові.

ЛИПП
в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі сніданя.
ЦЇННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумиренійших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра
По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків взосмотрена кухня.
З високим поважанем
79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперніцкий і Сини
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої
поручає в великім виборі і по цінах найдешевших
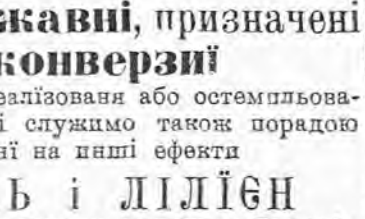
окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, таємні мірничі, нівели, лїбелї манометри і т. к.
Уряджене дашників електричних.
Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9 20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10 57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6 22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6 05*.
До Сколього 3 05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5 50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 61

Дяк 31 літ, тверезий, аґент „Дністра" з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян п в Русові. Снятин. 286 6—6

Іконостас в зовсім добрім стані дуже дешево продасть русък. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. 328 ст. мая в Церкві. 4—

Парохія Вербовець, декана городеньского, до заміни за відповідну в горах. Зголошеня приймє Уряд парохіяльний в Вербівци почта Городенка. 3 3

Дяк іспитований, безженний, 25 літ, котрий уміє вчучити хор і грати на скрипцї пошукує зараз посади. — Зголошеня до Уряду парохіяльного в Варяжи. 2—3

Іспитований півець церковний, літ 19, котрий може вичучити хор, і уміє грати на фісгармонії та на скрипках, Львів, площа св. Юра ч. 5.

Розсадки

Карафіолів коня	25 кр.
Селерів, катареля і капусти	10 „
Левконій і помідорів	30 „
Инших цьвітів	15 „

Китиці і вінці припоручає
ШМІДТ
Станиславів, ул. Галицка.
338 1—3

„ДЗВІНОК"
Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцією Константини Малїцкої.
Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

ГАЙДАМАКИ
ТИЖНЕВНИК
виходить що вівторка.
Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*
Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улица Батория ч. 24. II. поверх.

„В НАРОД"!
руський марш на фортепян
уложив *Р. Зарицкий.*
Цїна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.
Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.
Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

Въ цѣляхъ аґітацийныхъ!
поручають ся до ширеня масами слѣдуючй брошурки „Парохіяльной Бібліотеки:

1. **Законы людской суспольности** где розправляє ся о суспольной нуждѣ, и о средствахъ якъ ѣй въ публичномъ житю зарадити. За 100 штукъ 8 кор.
2. **Фалшивый парляментаризмъ**, где вытолковано ясно чому дотеперѣшній послы не зробили и не могуть зробити ничь доброго для масъ народу. За 100 штукъ 8 коронъ.
3. **Наша зброя, або якъ бороти ся проти вороговъ нашого быту.** За 100 штукъ 6 коронъ.
4. **Наша організація, або кудиити щобы було намъ лѣпше.** За 100 штукъ 8 коронъ.
5. **Злука Антихристовъ**, брошурка дуже на часѣ повднчо; 10 штукъ 1 к. 20 с.; чотири статїи разомъ: 100 штукъ 4 корены.
6. **Христосъ и Его народъ**, брошурка дуже побуджаюча до патріотичной чинности. 00 штукъ 5 коронъ.
7. **Не бойте ся пострахy!** брошурка на часъ выборчій знаменита! За 100 штукъ 3 кор.
8. **Религія а паньство.** За 100 штукъ 2 кор.
9. **Религія а бѣдаки.** За 100 шт 2 кор.
10. **Хлѣбъ безъ религіи не сытить.** За 100 штукъ 2 короны.

Выѣмково, кно на часъ выборчій, можна всѣ тй брошурки набута франко, одно въ Редакцїи Прапора, Перемышль, Побереже ч. 1. въ найменшой скольокости 100 штукъ зъ кождой.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ
„ДНІСТЕР"
стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі" від огню.
УДЇЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Дністер" і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформаций	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 156—?

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего в господарстві догнянути, або також кож і такі, котрих обовязок примушує до неустанного ходженя як н. пр. війскові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і кряжах. Незавідне через мене випробоване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натираня біль і умучене в членах **„Айсон"** служить ведьми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не нарушаючи цїлковито тіла через чіхране. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн аґроном,** Львів-Підзамче, або **Дрогуерия п. Юлїюша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 6—10

Важне для
РЕСТАВРАТОРІВ і ШИНКАРІВ!
Повідомляємо, що обняли сьмо заступство
„Консерватора пива Клїмка"
Проспекти і всякі поясненя дає
ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО
The Klimek Beer-Conserver Co.
у Львові, ул. Сикстуска, 33. 366 1—3

ТИЖДЕНЬ орґан руского товариства педаґоґічного дистиждневник педаґоґічно-науковый, выходить відъ 1 червня 1882 у Львові ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., піврочна 1 50 кр., чвертьрочна 80 кр.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вч. Господаровъ, що найлѣпшй, трѣвалй, выпробованй и самыми господарями захвалюванй, а до того дуже дешевй

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ
продає
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36
а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ	двоножовй зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН	триножевй зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН	чотироножевй 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскй зъ колѣсницею	по кор. 32·00

УВАГА: Платячй сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452 82—?

МИЛО-ШИХТ.
„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.
Дістати можна всюди!
При закупнї треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя **„Schicht Seife"** і одну з повисших охоронних марок. 3 7—29

ЖЕГЕСТІВ
ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ
в Галичинї над Попрадом.
почта, телеґраф, желїзниця в місци.
Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровскій, асистент клїнїки акуш., б. секунда при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одинокый редактор: Александер Борковскій. Накір в фабр. Черлянскій. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 98. Львів, Субота 3 (16) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 32 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Ruthenische Revue.

Можемо поділити ся з рускою суспільностию відрадною вістию. Нинїшного дня появило ся в книгарскім збігу у Відни перше число вже заповідженого нами многоважного видавництва „Ruthenische Revue".

На початку сего першого числа находить ся Передне Слово від видавців, котре подаємо тут в повній основі, щоб наша публика знала, яка є ціль і становище названого видавництва.

Передне Слово звучить так:

Русини (Ruthenen oder Kleinrussen) щодо числа душ шестий з черги великий нарід в Европі, бож, як доказано, они числять богато понад 25 мілїонів, отже чисельно стоять позаду лише: 65 мілїонів Нїмців, 54 мілїонів Москалїв, по 40 мілїонів Французів та Анґличан і 30 мілїонів Італїянців. А однак они не лиш не займають відповідно визначного місця в европейскій сїм'ї народів, але що більше — відносини їх, ба навіть їх істнованє лише мало відомі або й зовсїм незнані інтелїґентним людям і політикам европейским. Причина сего в тім, що история Русинів, їх історичний розвиток в значній части важе ся з историю і з историчним розвитком Москалїв або Поляків, а дальше, що они є племенем спорідненим з тими обома народами, — отже внаслїдок сего бере ся Русинів, як з огляду політичного так і етноґрафічного, за складову часть Москалїв або Поляків, — тим більше, що московскі і польскі політики та поодинокі учені незвичайно запобігають руску націю зовсїм іґнорувати або промовчати. А преціньс Русин має свою окремішну мову, свій саморідний характер племінний, свою історию, в переважній части також свою сьвідомість національну тай свої власні ідеали. І коли сей нарід за час послїдних 600 лїт, мимо найсупротивнїйших ему відносин, які лиш дають ся подумати, потрафив зберечи свою національну самостійність, — коли він в найновійших часах, знов на перекір найбільшим противностям і перепонам, ревно трудить ся над своїм культурним розвитком, — коли він виявляє всілякі значні спосібности і деякі красні прикмети характеру,— то се сьвідчить з одного боку о его кріпкій силї відпорній, а з другого о его немалім значіню для решти Европи, бож він для неї може бути, або на всякий спосіб стати на будуще важним чинником в її культурнім, економічнім і політичнім розвою.

Отже є й цїкаво і корисно для Европи близше пізнати руский народ; а з другої сторони також для Русинів корисно, що европейский сьвіт зазнакомить ся з ними, займе ся і зацїкавить ся ними. Щоби промостити якусь связь між Русинами а иншими европейскими народами, заложили ми часопись „Ruthenische Revue". Задачею її буде: зблизити руский народ до Европи і толкувати їй, чим той народ є, в якім живе станї, який его розвиток, які потреби і — розуміє ся — які болї. Будемо звертати увагу так на австрийских Русинів в Галичинї і Буковинї, як і на Русинів в Росиї і Угорщинї, а вкінци не будемо також спускати з ока й руских поселенців в північній та полудневій Америці.

Та все робити будемо цїлком предметово, а не з якого окремого партийного становища. Ми далекі від всякого національного шовінїзму і гадаємо, що щиростию та предметовостию найлїпше прислужимось так самому рускому народови як і заграници. Прилюдна гадка Европи буде мати нагоду порівнати нашу річ з тими інформациями, які від часу до часу пускає ся в сьвіт про руский народ. Хочемо давати як найвірнїйший образ руского народу з кождого огляду, отже що-до політики, народного господарства, науки, літератури і штуки. Річ певна, що з уваги на наші скупі фонди і на невеличкий обем нашої часописи те все буде могло стати ся лише згодом і в обмежених розмірах.

Отак просимо сим о прихильний прийнятє для нашої „Ruthenische Revue", — сеї першої проби, увійти в тривку связь з прилюдною гадкою Европи.

Василь Яворский, посол до держ. ради.
Д р Андрій Кос, посол до держ. ради.
Юлїян Романчук, посол до держ. ради.
Теодор Богачевский, посол до сойму.
Д р Андроник Могильницкий, посол до сойму
Роман Сембратович.

Рада державна.

Між внесеними на вчерашнім засіданю палати послів інтерпеляциями знаходить ся інтерпеляция п. Вас. Яворского в справі відносин в рускій школї в Криницї і в справі уміщеної в буджетї конкуренційної суми для сеї школи; п. Ник. Василька в справі обниженя тарифи для галицкої нафти в цїлях осьвітленя.

Новий намісник.

Д р Кербер відповідаючи на інтерпеляцию п. Брайтера в справі іменованя ґр. А. Потоцкого намісником Галичини, заявив, що еще нїколи не був так сьвідомий своєї відвічальности як в хвили іменованя нового намісника. Знаю відносини в Галичинї дуже добре — мовив президент мінїстрів. Хоч, що правда, вискази подані в інтерпеляції суть дуже переборщені, то я мимо того можу сьміло запевнити, що найповажнїйшим моїм старанем є все доведене до полїпшеня відносин, а до сего личність ґр. А. Потоцкого видаєсь менї дуже відповідною, бо по зискав собі симпатиї всїх сторонництв в соймі не лиш інтервенїюючи щиро, але також тим, що є вільний від духа кастовости. Яко високо образований чоловік є також вільний від тих хиб, котрі, як інтерпелянт каже, мали „до того довести, що нема року, аби події в Галичинї не заалярмували цїлої Европи". Коли навіть мушу признати, що о такім занепокоєню нашої части сьвіта галицкими відносинами вічого не знаю, то уважаю за конечну річ, аби спровадити успокоєне і аби була запевнена строго і доскладно функціонуюча адмінїстрация. Визначна личність десиґнованого намісника дає на се цїлковиту поруку.

В сїй відповіди, д-р Кербер, о скілько на се позволяє висша етикета, безпощадно скритикував галицку адмінїстрацию за панованя Пінїньского.

Буршеншафти.

З черги наступила дискусия над справою авантур між буршеншафтами а клерикальними товариствами студентскими у Відни. Причиною вічних спорів і бійок між між студентами у Відни є се, що національні буршеншафти не хочуть толерувати уживаня буршівских відзнак і форм клерикальними товариствами. Над відповідию мінїстра Гартля, зредаґованою в примирительнім дусї, вивязалась сварка між нїмецкими клерикальними і національними послами, на чім вичерпано дискусию і засіданє замкнено. Слїдуюче засіданє ві второк.

Перепудять чи нї?

Відень Коло польске дає представленя. Грають комедию, аби перепудити Кербера, котрий не дає кому відповіди на цїлу літанїю постулятів. В першім актї комедиї головну ролю відіграв Абрагамович інтерпелянцією в справі безчинности парлямеату; в другім актї Пентак загрозив димісиєю, котрої не гадає вносити, хиба змушений Кербером; третий акт має відограти нині, а его змістом буде „резиґнация" звільненого від всїх податків Яворского „з причини атаків за его податливість Керберови". З великої хмари буде здаєсь малий дощ. Кербер здаєсь не перепудить ся тих, котрим сам дав мандати.

Хорватскі розрухи.

Від тиждня треваючі розрухи в Хорватиї приняли вже такі розміри, що приневолили всю австро-угорску пресу звернути на них пильнїйшу увагу, та — що важнїйше — глядїти на них не як на перемінаючі і хвилеві демонстрациї, викликані яким конкретним а свіжим фактом, але як на ширше движенє, з дальше сягаючими цїлями і глибоко в суспільних та політичних відносинах лежачими причинами.

Хорватске королївство бурить ся нинїки, як нї разу ще від 1848 ого року. Столиця краю Загреб безнастанно демонструє, в крижевацкім окрузї заведено воєнні суди, в Сісеку зревольтована товпа виперла оружну силу й через три дни держала місто в своїй власти. Так само в иншіх містах і по селах: товпи нападають на державні будинки і уряди, борють ся з жандармериєю і війском, інсультують мадярских урядників. Що більше! Послїдні телеґрами приносять вісти, з котрих виходить, що хорватскі розрухи зачинають прибирати прямо революційний характер та перемінити ся в фізичну борбу з мадярским правительством. По хорватских містах розкинено революційні проклямациї, а в Загребі появила ся відозва, взиваюча до замордованя бана Куен-Гедервария. За покликом проклямаций перервано всї телеґрафічні лїнії, ведучі до Загребу і до Будапешту, та збурено в численних місцях зелїзничі шляхи. Тим способом відобрано банови і его правительству можність слїдити за поступами руху та вчас ему успішно запобігати. Урядові сфери в Загребі стратили прямо евіденцию, що в краю дїє ся. О скілько однак можуть, давлять рух оружною силою. З Угорщини і з Країни спроваджено вийско, в многих місцевостях вийско ужило стрільного оружия, в цїлім краю доконано арештованє многих людий, замішаних в движенє, над листовою і посилковою почтою заведено строгий нагляд, щоби перервати довіз підбурюючих проклямаций з-за границї. Все те однак не помагає і рух, веденый тайним „комітетом народної охрани", росте, зачеркує чим раз ширші круги та захоплює всю масу хорватского населеня.

Дуже замітна при тім річ, що антімадярске движенє обняло не тілько саму власну Хорватию, але й Славонїю, заселену Сербами. Хорвати і Серби, два народи, нїчим не ріжнячі ся від себе під етнічним та язиковим зглядом, за се культурно та по історичній традициї творять дві, не тілько наскрізь відмінні від себе, але й ворожі собі суспільности. Серби, православні і вихованї в культурі візантийско славяньскій, а почасти і під вилівом турецким, відколи сягає історична память полудньово-славяньских народів, творили відрубну політичну цїлість від мешкаючих на захід від них Хорватів, котрі є римо-католиками, оставали довгі віки під вилівом культури західної, іменно-ж італийскої і нїмецкої та політично жили також своїм осібним житем. Сї культурні і політичні виливи викопали між обома сими народами, що вживають однако віської мови, таку пропасть ненависти, яку рідко стрінути у иншіх, цїлком собі не зближених народів. Може бути, що як раз ся етнічно-язикова єдність обох народів тілько підсичує їх взаїмний антаґонїзм, бо дає Хорватам притоку звати Сербів „сподленими потурнаками хорватского походженя", а на відворот Сербів спонукує вважати Хорватів „римскими та нїмецкими рабами" сербского роду.

Історична доля злучила одну часть обох народів в хорватско-славоньскім королївстві, де вони, зручно під'юджувані на себе мадярским правительством, вели безпримірно завзяту борбу між собою. Тепер же нараз довідуємо ся, що оба ворожі собі народи спільно демонструють против Мадярів, разом борять ся, разом атакують мадярских жандармів і мадярскі уряди.

Причини послїдного явища треба шукати в двох ріжних жерелах: одно, — в загальнім побудженю між полудньово славяньскими народами, котре то побудженє стоїть безперечно в психічній звязи з революційним рухом Славян під турецким пановапем, а друге, в спільнім лиху, яке приносить так сербскому, як і хорватскому населеню правно-політичне відношенє їх королївства до Угорщини. Лихо се лежить іменно в економічнім визиску Хорватиї Угорщиною і в слїдуючім за тим просьвітнім занепаді краю. Після хорватско-угорского угодового пакту платить Хорватия на т. зв. спільні видатки цїлого угорского королївства 54% всїх своїх доходів. Єсть се руйнуючий тягар, тим більше, що Мадяри ще й підступом обдирають хорватский скарб, зачисляючи до спільних видатків розходи на чисто-мадярскі цїли та не вилачуючи до хорватского скарбу много доходів, належних властиво Хорватиї. Так приміром філії угорских банків в Загребі оплачують грубі податки не в Загребі, як належало би, але в Будапешті. Подібно дальші сплати за перевіз товарів через Хорватию йдуть неоправдано до скарбу будапештеньского і т. д. Наслїдком того природна річ, що ті 45% доходів, що лишають ся хорватскому скарбови, дають дуже скупу суму й не вистарчають на покритє навіть шкільного буджету. Конечним результатом того загальний занепад Хорватиї, культурний і економічний. Се відчувають так добре Хорвати, як і Серби, і тому так завзято виступили против Угорщини.

Барон Куен-Гедерварий, мадярска „зелїзна рука" в Хорватиї, в своїм справоздани про положенє в Хорватиї витолкував тамошне положенє розладом в самій Угорщинї і в ей парламентї. Правди в сім стілько, що Хорватия зручно визискує теперішну догідну хвилю для підненсеня голосу свого протесту. Але сама причина руху, як се виходить з наведеного повисше, лежать значно глибше, бо у безвідраднім положеню Хорватиї під угорским правлїнем. Коли Куен-Гедерварий запевнює, що з успокоєнєм парляменту в Будапештї наступить спокій і в Хорватиї, то се утихомиренє невдоволеного королївства буде лише хвилевим дїлом мадярскої насили, але певне не спинить дальшого розвитку хорватского сепаратизму.

Справи заграничні.

Балкан.

З Царгороду доносять, що султан два рази кликав до себе бувшого великого везира Сайд-башу, аби довідатись, що він думає о положеню. Сайд-баша без нїяких застережень радив султанови, аби видав Болгариї війну, уважаючи се за одинокий спосіб полагодженя македоньскої справи.

Про дислокацию турецких вийск доносять: В Гіяковици стоїть під Омер-Руджі башою 28 баталїонів. В Матровици стоїть під Насіром і Ріфатом башами 11 баталїонів азиятских вийск. З Кепрілї прийшли три баталїони пілявів, сїм батерий артилерії і шваброн кінноти. Гіяковицкі і митровицкі вийска вимаширували дня 14 с. м. вечером до Іпеку, головного гнізда опору Альбанців. В Гіяковици полишено десять, в Призренді шість, в Митровици два баталїони. В Феріовичу стоять Шефік і Тефік баши з азиятскими резервами.

В Гіяковици відбулось вже перед 12 днями велике віче Альбанців против реформ. В четвер доставлено з Митровиці пять заковаиних начальників альбаньских і відескортовано дальше до Царгороду.

Справи австрийскі.

Натягнені струни.

На двірскім бали в Будапештї цїсар демонстративно зїґнорував президента угорского сойму Апонїого. Опозиційні посли устроїли за се Апонїому овацию; зібрали ся при буфетї і пючи шампан, кричали: „Мимо того нехай жие Апоні!" Наслїдник престола також демонстративно іґнорував угорских політиків, бо окрім 2 членів клерикального сторонництва, не говорив з жадним мадяром. Деякі посли звернулись до президента кабінету з просьбою о вияснене і домагають ся рішучо сатисфакциї для Апонїого. Апоні намірявся зрезиґнувати з гідности президента, аби бути демонстративно вибраним наново. Сей плян залишено, бо фракция Тіси заявила, що не може демонструвати против волї корони. Справа з Апонїм має бути полагоджена в той спосіб, що цїсар прийме его на окремій авдиенциї. Коли се не наступить, опозиция порушить сю справу на нинїшнім засіданю сойму. Апоні аж до полагодженя справи не буде президувати в соймі.

Причиною цїлої афери є се, що головним махером против військового предложеня, є не хто инший, як сам президент сойму — ґр. Апоні. Цїсар звернув в той спосіб увагу на его нельояльність. Апоні випрацював був сам перед двома роками плян реорґанізациї армії на національних підставах і тому, заохочуючи своїм поступованєм опозицию, старавсь недопустити до ухваленя правительственних предложень.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Хорватска революция.

Будапешт. Бан Хорватиї, ґр. Куен Гедерварі в розмові з одним дневникарем сказав, що рух в Хорватиї має революційні знамена і

ПОВІДОМЛЯЮ Вп. П. Т. Публику, що я з днем 1 Мая отворив гостинний огород „Hotel de Laus", найгарнїйший у Львові, Що-день свіжі каминні раки, справи лише на свіжім маслї, пиво лише окоцїмске. Відкаючись ласки Вп. Публики, приручаю кругольню для замкнених товариств і кружків. — З повагою Ф. БАБЕР, ресторатор. 325 2—3

Обширнїйшу брошуру о ТРУСКАВЦИ висилає на жадане ЗАРЯД.

В першім і третім сезонї о 30 проц. дешевше

В ТРУСКАВЦИ лїчить ся з надзвичайним наслїдком
Початок сезону 15 Мая. — Конець 20 Вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, хороби нирокові і міхура, астма, ісхіяс, хороби жіночі, серцеві і жолудкові.

257 6—0

що розкидуване між населене проклямації приготовляли его до революції на день 10. мая. Однак правительство в саму пору о тім довідалось і зарядило средства осторожности.

Загреб. Нині суди засудили дві особи на смерть. Вирок на них має бути виконаний. Инші жерела дементують сю вість.

Река. Розруки, які в суботу вибухли на передмістю Сусак, розрослись до величезних розмірів. В околиці прийшло також до острих конфліктів з властями. В Букарі зайшло 500 осіб ударило на зелізничий двірець і знищило его. Прийшло до бійки з військом. Арештовано богато осіб. Між арештованими є також одна панночка. За погибшого в бійці з військом Пасуріча відбулось панахидальне богослуженє, котре скінчилось демонстрацією против бана.

Загреб. В Букарі повторились вчера розруки. До 600 людей ударило на громадский будинок. Вибомано двері і вікна, супротив чого начальник громади мусів випустити 25 увязнених. Коли надійшло військо, демонстранти розбігли ся. Між Букарі а Рекою мало прийти до бійки. Там зібралась велика товпа, аби не дати перетранспортувати арештантів до Реки.

Будапешт. Демонстранти знищили богато зелізничих сигналів, а на деяких лініях попереривали телеграфічну і телефонічну комунікацію.

Відень. На найближшім засіданю палати послів п. Вянкіні має зголосити нагле внесене в справі хорватских забурень і репресалій заряджених в Любляні.

Балкан.

Берлин. З многих місцевостий в околиці Монастира і Скоплї надходять вісти о мордованю християн. В послідок поважних представлень амбасадорів Порта видала до всіх губернаторів і комендантів провінції строгий наказ, всіми средствами до грозячих жидів не допустити і специяльно чужинців охоронити.

Солунь. Тут відкрито другий підземний хідник, в котрім знайдено підложені Болгарами динамітові міни.

Царгород. Нині приїдуть тут два шведські офіцири, котрі займуть ся реорганізацією армії.

Кольонія. З Атен доносять, що грецкі власти увязнили в Тесалії 40 Болгарів, при котрих знайдено компромітуючі папери. В Атенах також арештовано богато Болгарів.

Софія. Кабінет подав ся до димісиї.

Відень. З Солуня телеграфують до N. fr. Presse, що Альбанців Старій Сербії бють ся з турецким військом. В середу Турки хотіли обсадити місто Закова. Альбанці замкнули ся в місті і боронили ся цілий день. Доперва турецка артилерия приспівувала їх до капітуляції.

Шеф штабу в дорозї.

Відень. Вчера виїхав з Відня до Галичини шеф генерального штабу Бек з 50 офіцирами. Генерал має об'їхати околиці Осьвенціма, Кент і Вади.

НОВИНКИ.

— Від Бп. видавців **„Ruthenische Revue“** одержали ми разом з оповісткою про появу першого числа сего видавництва дорогий лист, з котрого позволяємо собі подати нашій читаючій публиці отсей виймок: „Тілько з великим трудом — пишуть нам пп. видавці — вдалось ми ввести в діло задумане нами видавництво. Головна трудність лежала в винайденю накладця, бо „Ruthenische Revue“, призначена в першій мірі для заграниці, буде іти туди — до редакцій і публицистів — безплатно, а серед таких обставин не легко найти підприємця, що зважив би ся принати на себе так ризиковне видавництво. Вкінци накладець найшов ся, однак на таких условиях; за одні кошти адміністрациї, котрі він сам понесе (друк, папір і експедиция) ми зобовязали ся постаратись о відповідне число пренумерантів з краю, віддаючи накладцеви, розуміє ся, увесь дохід з пренумерати. Що однак найважнійше то те, що наш накладець зобовязав ся оплачувати кошти адміністрациї видавництва тілько до кінця сего року, і хоч видавництво до кінця року супротив того забезпечене, то однак накладець відступить від умови на слідуючий рік, коли покаже ся, що пренумерата з краю в відповідній скількости не напливає та що видавництво приносить йому матеріяльну втрату. Тому обовязком нашої патріотичної публики є покрити видавництво як найчисленнійшою пренумератою, а тоді „Ruthenische Revue“ стане на певних ногах і его основане буде не тілько обезпечене також на слідуючий рік, але можна буде его рівнож розширити, так щоб стануло на висоті свого важного призначення.“

Ми зі свого боку можемо тілько підперти з усего сердця слова пп. видавців, а не сумніваємо ся, що вся патріотична публика — наші публицисти і учені напливом статий а тим вкінци принайменше пренумератою — оплатить згадом „Ruthenische Revue“ свій національний обовязок.

— **Селянські розруки** мали вибухнути в Сзуполї, як доносять słowo polskie. Селяни відрожували ся побитем гр. Войтіха Дідушицкого, так що жандарм інтервенції староства зі Станиславова. Близших подробиць тих „розрухів“ орган вшехполяків не подав. Оскільки нам звісно, то в Сзуполи та в околиці польска гаката поводить ся з руским населенем прямо визиваючо, почавши від двірских посіпак та жандармів а скінчивши на польскій інтеліґенції. Настрій мав бути дуже напружений, так що руским селянам могло легко забракнути терпцю. Але що до повисшого случаю не беремось пересуджувати і дожидаємо річевого донесеня від нашого кореспондента.

— **Поміч для погорільців.** Міністерство рільництва згодило ся, щоби громадам, навіщеним пожаром, удїлити на домагане по зниженых цінах будівельного материялу на ратальну сплату. Скоро проте яке село потягне подібне нещасте, повинна громада зголосити ся о дерево з камеральних лїсів або просто до міністерства рільництва або за посередництвом наших послів.

— **Правительство а просьвіта в Галичині.** Після урядової статистики припадає в Чехії одна середня школа на 70.000 мешканців, на Моравії на 48.000, на Шлеску на 70 000, в Австрії низшій на 67.000, а в нашій пресловутій Галичині ... на 206.000 мешканців. Повисші цифри повинні переконати і найльояльнійших горожан, що наше швільництво трактуєсь по мачошиному. Специяльно-ж сею благодать маємо завдячити нашим сердечним опікунам в контушах та при карабелях, польским верховодам, що так чванять ся своєю культурою а піддержують темноту, серед котрої їм найвигіднійше панувати.

— **Від Тернополя** пишуть нам: Дня 12 л. мая відбув ся в Скалатї powiatowy wiec narodowy за білетами. А що в ті сторони (Грималів і т. д.) має перед лат. Зеленими сьвятами прибути лат. архиепископ Більчевский, то польска народова орґанізация рушила ся і взивають та записують людий на поїздку народову до Кракова. Записало ся богато Русинів лат. обр. а навіть кількох рускообр., котрі надіють ся якоїсь дурнички або халатні. Вец в лютім був досить таємничий, а теперішний ще більше таємничий; тож варід дуже дивно собі толкує таємниче зібране і поїзд до поїздки дуже перекручує. От один, вертаючи з вецу казав, що тому треба їхати до Кракова, бо там буде тогди папа римский.

— **Атец Семйонов**, звісний наш „приятель“ з Коломиї, стане незабаром героєм інтересного процесу. Як звісно, сей „маститий“ поборник всього, що українське, народне, в своїй запеклости перевисшачий о цілі небо найзагорільших польских русиноїдів, дуже угнївив ся, що руска преса, яка не черпає натхнїня з півночи, познакомила руский загал з деякими епізодами з его минувшини. Наша часопись, займаючись о много важнійшими справами, не могла взагалї посьвячати дороге місце на своїх шпальтах для атца Семйонова, хоч материялу про него надіслано нам чимало, натомість „Руслан“ принял ся дуже ревно прати его брудни. За се виточив атец Семйонов редакциї „Руслана“ процес о клевету та обиду чести і як довідуємось, редакторови п. Лопатинському доручено вже в тій справі акт обжалования. Головна розправа перед трибуналом присяжних судиів у Львові відбуде ся імовірно в другій половині червня с. р. По звинника буде заступати адвокат д р Дверницкий, Поляк. Буде се безперечно вельми цїкавий процес тим більше, що обжалована сторона розпоряджає важними доказовими документами, як не менш на правдивість своїх доведень покличе численних свідків. між иншими бувших товаришів атца Семйонова та его зверханників.

— **Музей штуки** хоче заснувати у Львові уступаючий намісник ґр. Пінїньский, подібний до того, який заложено перед кількома роками в Празї. Міністер просьвіти, д-р Гартель, має відносити ся до сего проекту навіть прихильно, тому можна надіятись, що здійсненє плану ґр. Пінїньского наступить в найблизшій будучинї.

— **Ческий дівочий лїцей в Бернї.** Як Чехи вміють ходити коло свого шкільництва, на те вказують їх численні школи, почавши від найнизших до найвисших. На тім полї ведуть вони перед між всїми австрийскими Славянами. На передї стоять вони також з дівочими школами. Ще перед кількома лїтами заснували вони в Празї приватну жіночу ґімназию, котра опісля дістала право публичности і нині виходять вже з неї дівчата, що по матурі переходять на университет. В 1900 р. заснували вони знов дівочий лїцей в Бернї, котрому тепер надало власне міністерство право публичности. Абсольвентки того лїцея мають також право вступу на университет, а перша матура в нім буде сего року. Подібних шкіл є доси в Австрії 13, а то 10 нїмецких, дві чеські і одна італійска. Ми не маємо нїчого подібного і хто знає, коли будемо мати, бо в нас нема кому походити коло таких справ.

— **Релїґійна манїя.** В Кризї, пов. горлицкого, у тамошнього господаря Круля служить 14 лїтний хлопець родом з Тухова під Тарновом, котрий безнастанно віддає ся молитві, відмовляє коронку і чотки, навіть підчас роботи, так що цілий день не носить накрытя на голові. Дня 12 цьвітня с. р. тамошні селяни побачили случайно, як він вилїз на вертинчу вежу копальні роли і з висоти около 20 метрів, з піднесеними до гори руками розмовляв з Материю Божою, котра поручила ему, щоби нарід вибудував на вказанім місци каплицю. Місце визначив сам хлопець і заповів, що 12 мая покаже ся знов Матїр Божа. Згаданого дня зібрав ся великий здвиг народа, так селян як і інтеліґенції, навіть з окольчних місцевостий, а в домі господаря Круля відправляли ся горячі молитви. Говорять, що нараз серед великого блеску мала дїйсно явити ся дожидана Матїр Божа. Наслїдком сего тепер товпи народа сходять ся до Круля зі сьвічками та молитвословами як на який відпуст. Всї молять ся на „чудеснім“ місци. Не улягає сумнївови, що хлопець терпить на релїґійну манїю і що мусить бути при тім лунатиком. Справою займуть ся вскорі власти, бо жандармерия списала вже з тим хлопцем протокол. Сьвященик з околиці візвав тимчасом людий, щоби розійшли ся принайменше до часу, аж комісия розслїдить цїлу справу.

— **Різня жидів в Кишиневі.** Після донесеня, яке одержали петербурскі „Новості“, розірвана товпа народу в Кишиневі знущала ся по звірски над жертвами жидівского погрому. Між иншим жидівці Сарі Фонарші вбили до отворів носа великі цьвяхи, котрі пробили наскрізь черен. Жидови Лісови вирвали зі суставів руки та ноги. Херіфонови обрізали губи і вирвали язик. Жид Сельцер, котрому відзівали ухо, збожеволїв з перестраху і находить ся в шпитали. Вагітну жидівку не звісного імени посадили на кріслї і били киями. Як доносять „Петербурґскія Ведомості“, одному жидівскому столяреви відпиливали руки его власною пилою, а одній женщинї розпороли черево, викинули тенеса, а на їх місце всадили пір'е. Після вістий, як надійшли з Одеси, убито 46 жидів на місци 80 померло наслїдком ран, 300 є тяжко раненних, а дезятеро дїтий замучено в страшний спосіб на смерть.

— **Огнї.** В Пустомитах, пов. львівского знищив огонь три господарскі загороди вартости 4000 К З погорільців лише один був обезпечений на 1000 К. — В Гродовичах пов. старосамбірского знищив огонь 12 господарских загород з мертвим інвентарем та запасами збіжа. Шкода виносить около 18 000 К — В Росоховатци, пов. рогатинського, згоріла горальня, власність Володислава Янковского а від неї зайнялись та упали жертвою огня сусїдні господарскі будинки з великими запасами збіжа, сїна і соломи, всьо загальної вартости 80.000 К. — В Станьковій, пов. калуского, згоріло 24 господарств вартости 30 000 К. — В Сусїдовичах, пов. самбірского, знищив огонь 13 селяньских загород вартости 13.500 К, з чого обезпечене виносило 6000 К. Пожар викликав налоговий піяк Франц Кволик, підпаливши власну стріху сїрничкою. — В Княгинині під Станиславовом згоріли онодї два доми.

— **Пяньство у Львові.** Після виказу міських комісаріятів було у Львові в 1902 р 80 случаїв пяньства, що викликували публичне згіршене, з того 51 мужчин а 29 женщин. Найбільше число налогових піяків є в віці від 20 до 40 лїт і то із стану подружого, а від 40 лїт знов же волоцюгів. Після тої самої статистики виходить, що пяньство зменшило ся у Львові за минувший рік.

— **Значна крадіж у Львові.** До мешкання Симона Шісельбурґа, пекаря при ул. Шпитальній ч. 12, добули ся онодї вечером злодії і забрали 2400 корон готівкою, золотий годинник з ланцушком вартости 340 корон, срібний годинник зі золотим ланцушком вартости 280 корон і книжочку каси ощадности на 2000 корон.

— **Часописи в Росиї.** Після оповіщеної недавно статистики виходило в 1902 р. в российскій державі 872 дневників і періодичних часописий в российскій мові, 131 в фінляндскій і швед кій, 101 в польскій, 56 в нїмецкій, 16 в лотишскій, 13 в естоньскій і по 7 в мові французскій та вірменьскій. В Фінляндиї припадає один дневник на 13.000 мешканців, в надбалтийских провінціях на 27.000, в польскім королївстві на 73.000, в европейскій Росиї на 115.000, в Сибіри на 165.000, в середно-азийских провінціях Росиї на 888 000 мешканців. Лише на поверх 25 мілїонів Українців не виходить ні одна питома, українська часопись! Славний указ з 1876 р. замкнув уста великанському народови, між тим коли такі марні Лотиниці та Естонці користують ся повною свободою під тим взглядом...

— **Антістрайкова охорона.** Коло польске поставило в парламентї такі внески:

а) Кождий хлоп, що не хоче йти „за бездурно“ на жидівско-панський лан робити, має бути караний вязницею від 1 до 3 лїт.

б) Без дозволу двора і коршмаря не вільно хлопови видалити ся поза власне обійсте під загрозою 1-річної вязниці.

в) Що має хлоп їсти, як вбирати ся, кілько годин спати і т. п. — се ухвалить на місци „хлопска опікунча рада“ зложена з компетентних чинників: з обшарників, посіпаків двірских, пахтярів і арендаторів.

Коло має повну надію, що такий все людский внесок знайде загальне одобрене. (З „Комара“.)

— **Дрібні вісти.** Цїсар надав рим. кат. епископови в Перемишли, д-рови Йосифови Пельчарови ордер зелїзної корони II. кл. — При онодїшнім тягненю угорских льосів премієвих головна виграна в квоті 200.000 К упала на льос: серия 2113 ч. 22. — З касарнї 95 пп. у Львові здезертирував рядовий Кость Комарівский. — В Княгинині коло Станиславова утопила ся тамошна селянка Паранька Василїв, перучи в млинівці біля. — В часї перевозу через Дунавець під Ростокою березиньскою утонив ся онодї вечером, упавши з порому до води, селянин з Вітрович, Йосиф Герод. — Під Киевом, на лївім березї Дїпра, як доносять київскі часописи, появили ся бобри, котрі імовірно зайшли там на ледових кригах з Полїся. Селяни нищать немилосерно ту рідку звірину. — Португальска королева Амалія, з дому орлеанська княгиня, перебуваючи в Парижи, не приняла візити президента республики Любета.

— З нинїшним ч. **„Дїла“** розсилаємо в приложї 17-ий аркуш повісти д-ра Чайковского **„Своїми силами“.**

— **Пригадка для Львовян.** Як вже раз було оповіщено, завтра вечером відбуде ся у Львові в сали „Гвязди“ при ул. Францішканській людовий концерт в честь Тараса Шевченка з вельми цїкавою програмою. Для Русинів Львовян се красна нагода відпочати душею по будених трудах та сполучаючи utile cum dulci, численною приявою причинити ся до тим більшого звеличаня памяти нашого поета. Початок концерту о 8 ій годинї вечером.

— **З Бродів.** Пригадуємо, що вечерок з танцями т-ва „Основа“ в Бродах на дохід руской повіт. Бурси в Бродах відбуде ся вже слїдуючого четверга (21 мая). Комітет докладає заходів, щоби забава випала як найгарнїйше. В тій цїли постарано ся о знаменитого аранжера і охочих танцюристів. — *Комітет.*

— **З Чорткова** пишуть нам, що завтра дня 17. с. м. о год. 2 попол. уладжують тамошні колїяники прогульку до лїса, з котрої дохід призначений на будову церкви у Вигнанцї (в присілку Чорткова). Того-ж дня о год. 8 вечер. вигнанецка читальня „Просьвіти“ дає в сали громадского уряду в Чорткові заходом видїлового читальні п. Алекс. Маньовского аматорску виставу „Украденого щастя“, з котрої дохід призначений на будову хати читальні.

— **Пригадка для Городенщини.** Пригадуємо, що реченець загальних зборів філії Товариства „Просьвіти“ назначений на день 1. лат. червня (другий день латиньских Зелених сьвят). Звертаємось ще раз до наших Вир. Отців духовних, щоби подбали о як найбільшу участь селян в сих зборах. — *Основателї філії „Просьвіти“ в Городенци.*

— **Руский народний театр Товариства „Руска Бесїда“ під дирекциєю Михайла Губчака** переїжджає з Тернополя до Підволочиськ, де в салї сторожи пожарної дасть слїдуючі вистави: Ві второк дня 19/5 „Дон Цезар“, оперета в 3 дїях Делїнґера; четвер дня 21/5 „Украдене щастє“, драма в 5 дїях д-ра Франка; субота дня 23/5 „Цыганьский барон“, оперета в 3 дїях Острава; неділя дня 24/5 „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 дїях Артемовского і „Вечерниці“, дїло музичне в 1 дії Ніщиньского; ві второк дня 26/5 „Хазяїн“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; четвер дня 28/5 „Ямарі“, опера в 3 дїях Целєра; субота дня 30/5 „Жидівка викрестка“, драма в 5 дїях Тогобочного; неділя дня 31/5 „Невольник“, образ на історичнім тлї М. Кропивницкого.

— **Товариство „Народна лїчниця“ у Львові** лебавом пічне свою дїяльність та стане подавати безплатно лїкарску поміч убогим хорим, а по змозї буде оплачувати їм і лїки. До заложеня того товариства допоміг дуже богато Екс. митрополит, відступаючи на лїчницю свою реальність при ул. Петра Скарги ч. 4. На кошт Екс. митрополита зреставрував і відновив ту реальність інжінєр проф. п. Левиньский так, що она виглядає гарно з вні і в середині та відповідає санїтарно-поліційним приписам. Тепер працюють робітники коло города, що лежить довкола лїчниці, а відтак має ще виставити ся деревяний павільоник, щоби зголошуючі ся хорі в тепле веремя могли ждати на свіжім воздусї та не потребували тиснути ся в амбулятории. Технїчним директором лїчниці є д-р Ев. Озаркевич, спеціяліст недуг горла і грудий; ординуючим лїкарем є д-р Я. Грушкевич, окуліст, що відбув довші студиї на клїніках за границею і у д-ра Балабана у Львові; а кромі того кілька годин кождого тиждня буде удїляти поради і помочи лїкарскої д-р Щ. Сельский і другі Русини. Лїчниця має сповнити дуже важну задачу та стане дуже хосенною для бідних селян. Задля недостачі лїкарскої помочи рїкречно гине богато народу, а не один остає калїкою на цїле житє, хотяй в початках хороби не вимагала дорогого і довгого лїченя. Загал Русинів відчув вагу товариства і відзивається до него прихильно. Доси приступило до 100 дїйсних членів, та все зголошують ся і дїйсні члени і члени добродії. Послїдним членом добродієм товариства став Впр. о. декан Йоан Залуцкий з Теребовлї, зложивши для товариства 100 К. Все-ж таки готівка, яка вплинула доси до каси товариства, не вистане на закупно конечного інвентаря та на цїле внутрішне уладженє амбулятории. Тому порішено на послїднім засїданю надзираючої рады товариства віднести ся до всїх руских товариств, а передовсїм до товариств економічних, та до деяких заможнїйших наших людий, аби вступали до товариства яко членя добродії, а загал наших патріотів просити, аби зголошували ся в дїйсні члени. Також порішено просити всіх

ЛЬВІВСЬКІ ВІДОМОСТІ

Контора замовлень, Львів, насип Трамваєм, ч. 2, вул. Гавсмана, ч. 2, вул. Гавсмана.

У власній друкарні виконує артистичне заведене

ЛЕВ АНДЕЛЬ

Друкує: книжки до бібліотек, з портретами руских письменників, листи на пакєї, на подобу мармору, таблиці на патробники, листи на всякі цїни, карти посїщень, карти вступу, карти на танці, карти на весїлля, карти на похорони, карти на хрестини, карти на іменини, карти на весїлля, карти на похорони, карти на хрестини, карти на іменини.

НОВІСТЬ!

ПУБЛИЧНА ГАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, насип Міколяша.

неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Вистава** отворена що день від години 8-ої рано до 8 ої години вечером, відбувають ся що тижня в четвер о годині 4-ій по полудни. — **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 6—7

Родимців, аби членьскі вкладки і всякі датки для лїчниці посилали до Краєвого Союза, Львів, Ринок ч. 10, на книжочку вкладкову ч. 752. Як не зайдуть які несподївані перепони, отворена лїчниці наступить в другій половинї червня по поворотї Екс. Митрополита, покровителя товариства. — *І.*

— **Заборонені віча.** Заповіджені віча в станиславівскім повітї на 24 с. м. в Станиславові, а на 22 с. м. в Галичи не відбудуть ся, бо староство заборонило. Рекурс вносимо. — *Орґанізация.*

— **З „Труда“.** Вив. Панї зволять принять до відомости, що сальон наш заосмотрили ми знов найновійшими фасонами і прегарними готовими капелюхами у великім виборі. — *Дирекция.*

— **Пожарний „Сокіл“ в Мшанї** заложено на статутах філіяльних „Сокола“ у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— **Іспити на секретарів в громадах міских** зложили кромі п. Івана Максимовича з Кзміники струмилової (о чім у нас вже була згадка), ще: Петро Мац з Каньчуги і Якинт Вітек з Криниці; а на контрольорів, зглядно на касиєрів зложили іспити всї три повисше названі і ще Юлїян Вербах з Гусятина.

— **Стипендиї.** Намісництво надало опорожнені стипендиї з галицкого фонду наукового, призначені для медиків, в квотї 420 К. Йосифови Кляфтенови, слухачеви IV. року, Генрикови Ітлеви, слухачеви II року і Олександрови Бараньскому, слухачеви I року лїкарского виділу на львівскім университеті.

— **Подяка.** Погорільці з Дїдушиць вел. пов. стрийского складають отсим сердечну подяку Вп. д-рови Е. Олесницкому, послови на сойм краєвий, за щедрий дар 100 кор. надісланий на першу вість о нещастю. Так само дякують за усильні старання в цїли видбиванья запомог в стрийскій Касї задатковій, стрийскій радї повітовій, намісництві, видїлї краєвім і через наших послів у Відни у центрального правительства, відки надійшли щедрі датки в загальній сумі 4600 кор. — Погорільці в Дїдушицях вел.

— **Замість вінців** на домовину бл. п. Гната Полотнюка і д-ра Мелїтона Бучиньского зложили Вп. члени „Рускої Бесїди“ в Станиславові 36 К 90 сот. на обі рускі Бурси фінії Тов. Педаґоґічного і на Селяньску Бурсу. Отсим складаємо за се сердечне „Спасибіг“! — Станиславів 13 мая 1903. *о К Кульчицкий. П. Рибчук.*

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue ч. 1** появило ся днинї і містить ось такі статї: 1) Передне Слово — від видавців; 2) Eine vergessene Nation — Романа Сембратовича; 3) Taras Sewčenko und sein Vermächtnis—д-ра Івана Франка (з переводом Шевченкового „Заповіту); 4) Russi (Russland-Ruthenien) — Сергія Подолинська (з України); 5) Die gegenwärtige politische Lage der Ruthenen in Galizien—пос. д-ра А. Коса; 6) „Nationale“ Wissenschaft — Мих. Лозиньского; 7) Gleichberechtigung der ruthenischen Sprache in Galizien — М. Л—ого; 8) Terrorismus der galizischen Verwaltungsbehörden — P. C—a; 9) 10) Demuth і Bettlerin — дві новелї (в переводї з українськоруского) — Ольги Кобилянськоі. — Передплата на Revue виносить до кінця сего року 4 К а платити єї треба на адресу: *Verlag der „Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien, I Bez. Dominikanerbastei, 19.* — „Ruthenische Revue“ виходить два рази в місяць в 1½ аркуша друку кождого 15. і 30. н. с., формату 8-ки. Перше число вийшло виїмково в збільшенім обемі (32 ст.)

З Товариств.

Справоздане Дирекциї Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ стов. зареєстр. з обмеженою порукою у Львові за VII. рік адміністрацийний (1902).

Стан і дїяльність Товариства в р. 1902 доказують, що Товариство зарівно що-до числа членів, як і що-до фондів і сили фінансової значно розвинуло ся і з посеред 730 товариств кредитових в краю висунуло ся на одно з чільних місць.

Оборот касовий збільшив ся в VII. роцї о 850.882 К 75 с. і виносив 4,110.035 К 72 с.

Капітал оборотовий збільшив ся в тім роцї о 362.558 К 77 с. і виносив 1,379.820 К 77 с.

На початку року числило Товариство 2006 членів з 2091 удїлами. В р. 1902 вступило 526 членів з 550 удїлами, виступило 140 з 141 удїлами, прибуло отже більше о 386 членів з 409 удїлами, то з кінцем VII. року есть 2392 членів з 2500 удїлами в сумі 125.000 К. З повисшого числа було: а) господарів селян 2.187 або 91·4%, б) купців, ремісників і промисловців 28 або 1·2%, в) духовенників 77 або 3·3%, г) урядників і учителїв 85 або 3·5%, д) церковних братств 1 або 0·2%, е) інституцій 10 або 0·4%, ж) властителїв більшої посілости 1, разем 2 392 або 100%.

Удїли членьскі дозволяє ся складати рамами; при виплатї позичок побирає ся на удїли 2% від позиченої квоти (місто 5% як давнійше), а потім при ратах по 2 до 5 К; мимо того прибуло на удїли більше, як в роцї попереднім (в 1902 р. 21.066 К, попер. року 14.611 К). З деклярованої суми удїлів 125.000 К зложено 96.312 К 80 с = 77% деклярованої суми або пересічно 40 К 26 с. на 1 члена. Спекулятивних удїлів великих не приймає Товариство.

Фонд резервний, в сумі 11.299 К 32 с. (о 2629 К 10 с. більше, як попер. року) і **специяльна резерва** на покрите евентуальних страт, в сумі 1.111 К 59 с, уложковані в цїнних паперах номін. вартости 12 000 К.

Фонд власний Товариства в удїлах виплачених, в фонді резервовім і в специяльній резерві з фондом на ріжницю курсів виносить разом 110.657 К 56 с. (о 10.706 К 38 с. більше як в попер. роцї). Відношене капіталу власного до чужого як 1 : 10. Цїлий фонд власний, і крім того часть капіталу оборотового уміщено в цїнних паперах і вкладках банкових, щоби мати все достаточну скількість капіталів плинних. Ті льокациї виносять 121.059 К 23 с; именно в цїнних паперах: 75,200 К номінальної вартости, а після вартости курсової 74 282 К, вкладки в Товариствах (всї в руских) 46.777 К 23 с.

На вкладках до обороту, котрі виносять на 1257 книжочках суму 1,103.333 К 40 с. (= 80% цїлого капіталу оборотового Товариства), був значний рух, бо вложено 684.636 К, винято 478.516 К, з чого в результатї оказує ся збільшене стану вкладок о 203 120 К (попер. року о 93.409 К) В протягу 7 лїт вложено вкладок 2,804.147 К 64 с, звернено 1,700.814 К 24 с, остає 1,103.333 К 40 с. Зважившн, що приписи формальні що-до пупілярних льокацій стоять на перешкодї уміщеню ріжних фондів в Товариствах задаткових, хотяйби ті Товариства, так як наше, представляли материяльно цїлковиту ґарантию пупілярного безпеченьства, то повисші цифри суть свідоцтвом довіря, якого зазнає Товариство. Се довіре стараємось вповнї оправдати, заховуючи як найбільшу осторожність при роздаваню позичок.

Зарівно **позички на скрипти,** як і **позички на векслї,** удїляє ся тілько членам довжникам певним, що-до котрих ретельности і господарности переконує ся передтим через мужів довіря, і жадає ся все (навіть при позичках векслевих) виказаня документами, що гіпотека пожичаючого члена і его ручителїв есть достаточна й чиста і що пожичка не вичерпує половини вартости маєтку довжника, при чім вартість землї таксуєсь не після цїни купна, але після доходу катастрального в аркуши ґрунтовім виказаного. Уважаєсь також на се, щоби пожичка була обернена на цїли користні, продуктивні, н. пр. на купно землї, до котрого найохотнїйше (чи то на купно менших кусків землї, чи на купно більших обшарів) членам допомагає ся. До тепер удїлило Товариство в протягу 7 лїт 3.872 пожичок на суму 2,306.927 К, 40 с., з котрих сплачено вже 1 709 в сумі 1,067 683 К, 94 с., **остає з кінцем року до сплати 2 163 пожичок на суму 1 239 243 К, 46 с.** (на 1935 скриптах і 228 векслях).

(Конець буде.)

— **Позір!** З гербом Руси пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепискі листки з українськими поетами писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

— **Абсольвент технольоґічного музея** віденьского Лев Новосад, знаний ортопедист, відзначений золотими медалями на виставах в Льондонї і в Парижи, має тепер сзій склад обувя в пасажи Міколяша. 429 1–2

— **Звертаємо увагу** на оголошеня, поміщене межи інсератами о Сьвятім Письмі нового зівіта і Псалтирі в язицї церковзім, з переводом на язик народно-руский.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насіня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 33 3

Дешеві шовки

найтоньші, в невичерпанім виборі до тоалет проходових, візитових і слюбних Знамениті Фулярди почавши від кор 1·20 за метр Висилка штуками і на метри приватним вільні від оплати цловой. Прібки даром. Листове порто 25 сот.

Seidenstoff-Fabrik-Union

Adolf Grieder et C-ie Zürich,

32 6 корол. доставники. (Schweiz)

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавници, ординує постійно **у Львові, ул. Коринятів ч. і., II. пов.** (Народний Дім).

609 52—?

Др мед. І. Мошкович

мешкає тепер при улици Академічній ч. 14, ординує від 3—5 год. 326 4—5

Знак виналений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

40 4—10

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечнї,
4% Листы гіпотечнї коронові,
5% Листы гіпотечнї премійованї,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Обліґацій Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Обліґацій пропінаційнї в всякі ренты державнї.

Паперы тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї деннім. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най заждане брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 40—52

Робітня різьб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства. як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фігур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборий. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 48—5

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 63 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 83 зр. (для грубої роботи.)

Вся Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шиня і гафту безплатно Цінники на жаданє да. ом 313 5—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Ученик з укінченою II кл. ґім взиальною в віці до 14 лїт знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 198 3—6

БОГУМИЛ ПІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

приручає Вп. Публиці свій богатий християньский

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулїстів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанєм

Богумил Піркель

3·4 1—10 **оптик.**

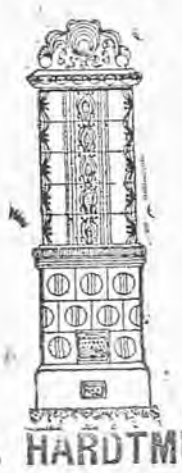

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

569 37—52

Повість! Знана цукорня **ТЕОФІЛЯ ПОДГАЛЇЧА** *при ул. Третього Мая, 17. Львів,* приручає з нинїшним днем **МЕДЯНИКИ ЧИСТО МЕДОВІ,** виробляні способом торуньским під управою знаного в цїлім краю спеціяліста Йосифа Ціммера. Для вигоди П. Т. Публики буде продавати ся медяники в кіосках парку Кілїньского, в огороді мійскім і у всїх заведених жерельних. Цукорня уладила лїтну веранду і комнати для товариских кружків, де крім ріжних лїкерів можна дістати знамениту горівку власного виробу, т. зв. „Подгалїчанку“ і „Харум Баша“, також шинку, кавяр і пільзиньске пиво. Цукорня отворена від год. 6 зрана до 1-ої в ночи. 368 5—5

ЛИПІЇ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снїдання.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сїкані легкі	12	„
Фляки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумірканійших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Конторовщиков і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компасы, райсфедри, гаслик, ніжки, лїнії, лїбуд зарисовки і т. п.

Уладжено ремонтовий склад окулярників.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4755

Терплячі на пропуклину

поповнюють злочин

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операциї. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Tiesel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 14—12

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВ

Photo-Plasticon

(46 разів премійоване.)

Від 14/5 до 24/5 до побаченя:

Америка і Каліфорнія

Країна золота.

Вступ 10 кр. 35

Ще ніколи не продавано так знаменитої якости **Біциклів** по так неймовірно низьких цінах.

Перворядні нові біцикли модель 1903 р. з одноцільних сталевих рур, з новими подвійними дзвінкевими обводами до розбиранья, найліпші марки: К 180—200; запасти до свобідного бігу в комплеті К 35·— Користні приватні купна уживаних уже знаменито заплянованих в дві о простих рамах по К. 80, 90, К. 90—105, в комплеті в бездоганнім стані. Нові звена по К 8·—9 вужі по К. 5—6, сїдла по К. 5, ацитиленові лямпки по К. 4—5, олиєні лямпки К. 3, Педали пара К. 6, звінки К 1 трикутні торбинки К 1·30, ножні помпи К. 3·— Телескопові помпи з чотирох частий К 2·20 Всякі додатки як найдешевше. Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 80 сотиків франко. **О половину дешевше,** ніж ратальні купці продаю за готівку

Зінґера Машини.

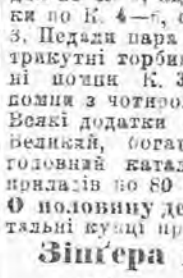

взірцеві що до конструкциї і виконаня. Високорамениі **Зінґера машини до шитя,** сильної будови, ножні зі скринкою та **великими приладами і практичними новостями,** найбільш улюблена машина до шитя до домашного ужитку (складова ціна К 70) за **К. 49.** Ручна К 36 40. **Оригінальний Рінґшіф** з люксусовим уладженєм Додатки і цвінка, найбільша певність і скорість шитя, отже й знаменита машина до індустриї і промислу (ціна складова К. 150) дише за К 77. Великі Рін сцінки для кравців 68 К **Централь-Бобін К. 90.** Продає ся з **письмовою** певною порукою за приманем 20 К. задатку. Решту на пославшого.

М. Рундбакін, Відень, IX. Бергґассе 3.

Цїнник дарм. 39 3—8

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ

для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА

Львів, площа Капітульна число 3.

Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

241 3–8

Набути можна всюда де висять плякати.

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів. ул. Собіского ч. 3
поручає
для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзненьске і окоцимске.
459 4 15

СРЕДСТВА ПОЖИВИ
MAGGI
найліпші в своїм роді.

найбільшої вартости для кождої родини.

Maggi до закришки надає росолам, бульонам, сосам, яринам і ин. незвичайно сильний присмак.
Вистатчить кілька капель. — Фляшочка почавши від 50 сот.

КАПСУЛКИ Consommé на зміцненє зупи.
1 капс. на 1 порцию 12 с.
1 „ „ 2 порції 20 с.
Дає ся сейчас зробити заливаючи самим кипятком без дальших додатків.

ЗУПИ
в табличках на 2 порції 15 сот.
Сильні, легко стравні, здорові зупи, лише за доданєм води дають ся в кількох мінутах зробити.
19 різних сорт.

Проба переконує ліпше ніж всяка реклама.
Купити можна у всїх торговлях кольоніяльних товарів, делїкатесів і дроґериях. 85

СЕНЗАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ!
НОВІСТЬ!

ТРОМБІНО.

Граєте без науки і знання нот сейчас найкращі пісні, танці, марші, як: „Trompeter von Säkkingen", „Sei nicht bös", „Verlassen, verlasse ", „Donauwellen-Walzer", „Beim Souper , „Die Post im Walde", „Radetzky-Marsch", „Jagdsignale , „Du mein Gire , „Landstreicher", і ще понад 200 инших добірних музичних кусників на нашій новонайденій о 18 тонах, знаменито і елегантно нікльованій трубі:

„ТРОМБІНО".

Тромбіно є сензаційним винаходом теперішности і викликує всюди великий подив, тим більше тоді, як хто сь в товаристві виступає за першим разом як віртуоз на тромбіні, підчас коли передше о такій справности не мав понятя. **Сотки мельодий** граєсь сейчас **без науки, без труду і натуги,** за самим лише вложеним дотичного нотного паска. Чудова музика з гарним сильним тоном! **Найкраща розривка для дому, товариств і забав.** На прогульках, поїзках, на всі і колесах і човнах **дуже веселий товарищ.** Грає до танцю і супроводить сьпів. Тромбіно коштує разом з богатим списом пісень і приступним поясненєм: I сорта, гарно нікльов не, з 9 тонами зр. 5·50. II сорта дуже гарно нікльована з 18 тонами зр. 6·50. Нотні паски до першої сорта по 30 кр., до другої по 50 кр. 259

Висилає лише за посліплатою:
Heinrich Kertész, Wien, I. Fleischmarkt Nr. 18—137.

Знане від 1868 року і розповсюднене

БЕРҐЕРА МЕДИЧНЕ
СМОЛЯНЕ МИЛО

узнане за найуспішнійше средство против недуг шкіри, а особливо против ріжнородних шкірних висипок випробоване на клініках богатьома практичними лікарями не лише в Австро-Угорщині, але також в Німеччині Росиї Франції, балканьских державах. Швеции і ин. Уживане Берґера смоляного Мила яко гігієнічного средства щоби позбути ся лусок з голови і бороди, до чищеня і десінфекції шкіри в загально принате. Берґера смоляне мило містить в собі 40% деревної смоли і грубо відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях.

На упірні недуги шкіри
почати уживати на місце тих смоляних мил з успіхом

Берґера медичного смоляно-сїркового мила
яко найліпше смоляне мило до усунення всякої нечастоти лиця, против висипок шкірних дїточих, як також незрівнане косметичне мило до митя, купелів і до щоденного ужитку, служать

Берґера ґлїцериново-смоляне мило
котре містить 60% ґлїцерина і міцно и парфумоване.

На увагу заслугує теж:

Берґера панама-смоляне мило,
служа е до основного чищеня тіла з всякої шкірної нечистоти

Ціна штуки кождої сорти 35 кр. разом з поученєм як уживати. З богатьох инших **Берґера медично-косметичних мил** особливо заслугують на увагу: **бензинове мило** до виведеня лиця; **Бораксове мило** против сімеюк; **Карбольове мило,** до вигладжування шкіри і яко десінфекційне средство; **Борґера смерекове купелеве мило** і до митя; **Берґера дїточе мило** з наймолодшого віку (25 кр.)

Берґера Йодово-потасове мило
против червоности лиця, міцности носа, висипок шкірних, свербячки шкіри; Мило на веснянки, Сірчано-молочне мило против всяких шкірних нечистостий Мило таніновe против прітя і випадання волоса.

Берґера паста до зубів в рульонах,
найліпше средство до чищеня зубів, Nr. 1 для нормального стану зубів, Nr. 2 для курячих ціна 30 кр. Що дотичить прочих **Берґера мил,** то покликуємо ся на наш спосіб уживання.

Робимо уважними купуючих, що правдиві мила Берґера замінюють купці иншими дуже лихими. — Треба отже уважати, щоби не опаковано і на самім милї був охоронний знак, так як се є побіч. Підроблюваних не треба купувати.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Карола Дітя, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепіньского, К. Пілевского, Едв. Брікнера І. Пінелеса, Симона Гая і Др. Зарицкого. В дроґериях: Петра Миколяша і Сп., Г. Гріншпана, Ф. Травнфольнера, Ізидора Фрухтмана, як також у всїх иншихаптиках Галичини. 184 4—12

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 530 157—?

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ І ОПАКОВАНЯ МЕБЛІВ
Йосиф І. Ляйнкауф
Львів, пл. Смольки ч. 8
припоручає
свої ново спроваджені меблеві вози.
Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедиції всякого рода. 219 9–13

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересідання в в-ді 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трева довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Цїна дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 180 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні списи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безпл тно 294 6 ?

За 6 коронъ
дістане
СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВѢТА и ПСАЛТИРЬ
2 книжки оправнй въ полотно въ языцѣ церковномъ съ переводомъ на языкъ народно-рускій,
такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буле мôгъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червця сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 корони, а до кôнця сего року решту 4 коруны, або, якъ хто не мае теперь и 2 коруны, запише ся у свого ôтця духовного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кôнця сего року зложити 6 коронъ. До кождыхъ 10 примѣрникôвъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одвôй громадѣ, будуть доданй по одному примѣрникови даромъ. Можна такожь зголосити ся въ „Администраціи Библіотеки богословскои" Львôвъ пл. св. Юра ч. 5. 333 2—5

Отсиж маю честь повідомити П. Т. Публику, що розширив я мою знану від 10 лїт
Лїярню всяких металїв
і принимаю всякого рода роботи і направи, входячі в круг мосяжництва. А именно виливаю: таблиці нагробні, шильди, дзвінки, лїхтарі, таблиці для Вп. лїкарів, адвокатів і купців і пр. Направи виконує ся в найкоротшім часї по дуже уміркованих цінах.
Поручаюсь ласкавим взглядам П. Т. Публики і остаю з поважанєм 5 1 40 52
ТОМА МООС, Львів, ул. Сикстуска ч. 14.

ЛЮБІНЬ.
Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїйші сіркові води на континенті. Купелї боровинові. Для тих, що потребують водного лїченя, ново-устроєний віддїл гідропатичний під фаховою управою. Лїчене електричностию, масажом, інгаляцією. Купелї річні. Лічить ся не з незвичайним успіхом гостець, випрітя по ранах, зрости по звихненях і зломаних, волзи спіззену кишу, опасленість, жіночі недуги, металічні затроєня, всякі недуги шкірні — Аптика, почта і телеґраф в місци. Доїзд: Фіякер д Городка до Любіня З К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — На замовленє присилає дирекция проспекти франко

Отвор: на сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 6 10

Весна **Лїто**
1903
МЕБЛІ
гнуті і плетеві, **КОШІ,** майоліка, різьби, **ДИТЯЧІ ЗАБАВКИ** з дерева і бляхи **КАПЕЛЮХИ СОЛОМЯНІ** від 25 кр. за штуку. **Мужескі** краватки Паски краківскі і закопаньскі.
поручає
БАЗАР КРАЄВИЙ
у Львові, ул. 3-ого Мая Ч. 5.
Купуймо, що продукує сам край!
Промисл **Краєвий**
263 1 6

5-лїтна писемна гарантия.

ЛИШЕ 6 корон
коштує правдивий американьский нїклевий
Anker-Roskopf-годинник,
цїлком як ось на рисунку, з 5 лїтною писемною ґарантією. З огляду на свою доброту і точність в ходї є правдивий американ. нїклевий Anker - Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за посліплатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*
Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 200 2–2

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Александер Борковский. Папір з фабр. Чарн. леної. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 99. Львів, Понеділок 5 (18) Мая 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і свят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория – Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Фарисейство.

Польским дїдичам треба дешевого, по галицки дешевого, робітника. Хто сам не господарить, а нераз не має і понятя про господарку, але у всїм здає ся на своїх завідателїв і економів, сам же робить „народову“ політику, програє за одну ніч десятки тисяч або й мілїони корон по „кіньских касинах“ та „Jockey Club'ах“, „репрезентує“ край по паріских турфах, бульварах і кафешантанах та по Моваках, вільні-ж від тих усїх занять хвилї проводить на вишім флїрті в Абациї або Остендї — сей не міг би вийти „на своє“, коливб не ославлений галицкий робітник по 25 кр., 18 кр. або й 12 кр денно. Та щоби такого робітника мати, про се треба подбати. Тож і журбу про се відано, деяким адмінїстративним „політичним“ властям, що зрозумівши свою політичну службу, завзято запобігали всякому убуткови робочих рук в краю й ревно дбали, щоби галицкий хлоп не гнав „непотрібно“ поза межі краю, де вже не мав би нагоди своїм кріваним трудом піддержувати і удержувати так потрібну і пожиточну верству людий, як галицка шляхта. Спеціально-ж дотикала ся опіка властий наше, руске селяньство. Мазур міг остаточно еміґрувати чи за море, на все або на кілька років, чи на лїтні роботи до Прус — се ще толеровано. Але руским-хлопом заопікувано ся таки дуже щиро. Заманулo ся рускому хлопови шукати щастя в Росиї, так границю обставлено жандармами; звернув ся наш хлоп на захід, зриваючи ся масами до виходу за море, староства не хотїли видавати паспортів; в східній Галичинї не удїлено ні одної концесиї на відчинене зарібково-еміґрацийної аґентури і відкинено навіть просьбу т-ва „Просьвіта“ в сїй справі; а тепер знов — коли „Народний Комітет“, бажаючи подати нашим селянам можність людского заробку, кинув думку зарібкової еміґрациї до Німеччини — многі староства взяли ся незвичайно пильно спиняти селян в пошукуваню лїпших зарібків поза краєм — инакше кажучи: поза ланами польских дїдичів.

Ся послїдна акция галицких адміністративних властий однак не повела ся. По перше викликала вона звісну інтерпеляцию п. Романчука і т-ів, що спонукала д-ра Кербера до довшої відповіди, в котрій міністер-президент цїлком недвозначно осудив всяке спиняване еміґрацийної свободи, та до видання ним розпорядженя для галицких адміністративних властий з категоричним порученем, перестерігати законні постанови та не робити ніяких перепон зарібковій еміґрациї східно галицких селян. По друге ж еміґрацийний рух показав ся надто сильним і непоборимим, аби мож було его заказати та невидаванем легітимаций спинити, тим більше, що наслїдком того богато селян пускало ся до Німеччини без ніяких легітимаций, де —як вам се звісно — мусїли занимати ся ними австрийскі конзулї, котрі — природна річ — не розуміють ся на галицкій політиці, тож і поробили зараз відповідні представленя до віденьских властий. Все те чимало перебило опікувчі заходи східно-галицких староств над зарібковою еміґрациею наших селян до Прус і о скілько з послїдних днїв нам звісно-еміґрацийній свободї не ставить ся вже так разячих перепон, як се було ще щойно перед двома тиждними.

Такий оборот справи цїлком — розуміє ся — не може бути пожаданим східно галицким плянтаторам. Сего року вправдї ще дурниця; зарібкова еміґрация руских селян за границю не мала ще часу вповнї розвинути ся. Але що буде, як руский хлоп, засмакувавши на без прирівнаня лїпших пруских зарібках, кине ся на будучі лїта сотками тисяч шукати тамки роботи? Що буде, як руский хлоп навчить ся там по людски віджавляти ся, як він привикне до людского поведеня наставників, як загалом привикне до лїпших условин працї і піднесе стопу зарібної платы в краю? Звідки тодї взяти панам-дїдичам такого дешевого робітника, щоби легким коштом, без великих вкладів знаня і інтелїґенциї та власної працї, по давному приспорювати собі повні кишенї? — Сї питаня не могли польскі верховоди лишити без розвязки і розвязали їх по звісній рецептї: хлопа треба взяти лїпше в руки! Треба зробити его кріпаком, привязаним насильно до краю і села, — треба, щоби він був glebae adscriptus...

В тій як раз цїли Czas, а далї й урядова Gazeta Lwowska, відігріли звісний вже проект офіциальних краєвих і повітових бюр посередництва працї. Та коли первісно потребу таких краєвих інституций синьокровні проектовичі мотивували „nierównem zapotrzebowaniem i nierówną podażą roboczych rąk w różnych stronach kraju“, то тепер арґументом на се має послужити „небезпека і визиск, на які виставлені наші робітники, головно (?!) виходячи на зарібки до Німеччини“.

Підвавельский, головний орґан польско-шляхоцких верховодів, виходячи з сего, констатує вправдї, що істнуючі до тепер законні постанови нормують еміґрацийні справи через нагляд концесіонованих, приватних аґенций та строге переслїдуване нелеґальних аґентів, але сего ему за мало. Czas, прямо без женади признає, що галицке намісництво для того не видає від кількох років концесий на приватні аґентури, бо „przyświeca jemu racyonalna myśl, że tak doniosła funkcya społeczno-gospodarcza, jak handel pracą ludzką, winna znajdować się, ile możności w rękach związków publicznych“. „Жде ся отже на заповіджені від давна, а доси не могучі уискати законної орґанїзациї публичні бюра посередництв працї... Тому з покликанем до житя сих нових институций не пора зволїкати. Найблизша сесия сойму повинна принести відповідний закон, а потім з річию краєвого виділу безпроволочно взяти ся до орґанїзацийної працї, котру впрочім вже тепер може собі приготовити“. Доки се не стане ся, радить Czas, щоби намісництво взяло ся рішучо до концесіонованя приватних аґентур і наложило на них ріжні обовязки, за яких невиконане можна би було аґентуру — розуміє ся — цїлком правно відібрати, бо, як каже Czas, приватні аґентури були би цїлком неожаданими конкурентами краєвих бюр посередництва працї.

В основі те саме становище заняла і урядова Gazeta Lwowska, що в виду недвозначного наказу центральних властий та в виду фактичної неможности спиненя елементарного руху робить — як то кажуть — eine gute Miene zum bösen Spiel і містить довшу статю про селяньску еміґрацию з Галичини, де між иншим пише так: „Чим раз сильнїйше добуває ся на верх думка, що сама (ага!) репресия не вистарчає, що еміґрация з елементарним проявом, котрого самою (sic!) репресиею не здержить ся...“ В виду того Gazeta lwowska виводить, що найлїпшою розвязкою справи буде, коли остаточно повстануть з давна пожадані (розуміє ся: польскій шляхтї!) публичні краєві і повітові, бюра працї“.

Польско-шляхоцкі верховоди — як виходить з голосів двох так міродайних орґанів — наважили ся отже за всяку цїну перевести закріпощене робочої сили нашого селяньства, або — як се евфонічно каже ся — закон о краєвих і повітових бюрах посередництвах працї. Не могучи здержати еміґрацийного руху репресиями, польскі шляхтичі удають тепер по фарисейски великих опікунів і приятелїв еміґруючого хлопа й воюючи арґументом про потребу опіки над еміґрантами, головно-ж — як се сам Czas признав— над прускими заробітчанами, форсують закон про зарібкові бюра, — аби, перевівши его, скрутити опісля карк всякій еміґрациї, а хлопа зробити закріпощеним рабом на паньских ланах.

Ясна річ, що в першім ряді вістре такого закону звернуло би ся против народу рускоґо й економічне житє значної більшости нашого селяньства віддало би в повну розпорядимість жмінки польских плянтаторів. Закон о краєвих бюрах посередництва працї довершив би суспільного і національного закріпощеня рускоґо народу, тож фарисейство панів нїкого не задурить і можемо запевнити, що против замислу перепертн сей закон в сеймі, з боку рускоґо народу підійме ся буря найбезоглядиїйшого протесту.

Справи австро-угорскі.

(*Афера Апоні. — Боротьба польского „Кола“ о удержавлене північної зелїзниці. — Радикально-ческа коалїция*).

Послїдний тиждень на Угорщинї виповнила в цїлости афера Апоні'ого, про котру ми вже згадували онодги в телеґрамах. Річ в тім, що на двірскім балї цїсар при серклю поминув зовсїм президента угорского сойму ґр. Апоні'ого і не заговорив до него ні слова, хоч переходив коло него кілька разів. Знехтоване ґр. Апоні'ого цїсарем було так очивидне, що ґр. Апоні загрозив зложенем достоїньства президента палати на случай, коли не одержить відповідної сатисфакциї. По сторонї Апоні'ого станула очивидно і вся опозицийна преса та публична опінія на Угорщинї, висновуючи, що в лици Апоні'ого обиджено цїлий угорский сойм і всю Угорщину, а скандал грозив поважними політичними наслїдками, бо вся одвічальність звернула ся на Селя, котрий для залагоди конфлїкту мусїв би рішучо уступити. Як доносять послїдні депеші, конфлїкт вже залагоджено а залагоджено в той спосіб, що цїсар приняв Апоні'ого окремо на приватній авдиенциї. Розуміє ся, що авдиенцию Апоні'ому виробив Сейль а з того можна вносити, що Сейля позиция є дуже сильна у цїсаря, коли цїсар уступив під напором угорского премієра. Апоні є автором проєкту націоналїзациї угорскої армії і піддержує теперішну опозицию.

В „Колї польскім“ відбуло ся в суботу по-полудни важне засїданє на котрім полагоджено конфлїкт де-яких послів і преси з президиєю „кола“. Показало ся, що на-

---

Леонид Андреев.

Мовчанка.

I.

Одної місячної, маєвої ночи, коли сьпівали соловії, до комнати о. Ігнатия віиїшла його жінка. Її лице виявляло журбу, і мала лампка тремтїла в її руках. Підійшла до чоловіка, доторкнула його рамени і сказала хлипаючи:

— Отче, ходїм до Вірочки!

Не відвертаючи голови, о. Ігнатий споглянув поверх очиці спід лоба на жінку і дивив ся довго та пильно, поки вона не махнула свобідною рукою і не опустила ся на диван.

— Які ви обоє... без серця! — сказала вона поволи з сильним наголосом на послїднім складї і її добряче, пухнасте лице споганилось виразом болю та запеклости, неначеб хотїла на лици показати, які то жорстокі люди, її чоловік та донька.

О. Ігнатий усьміхнув ся і встав. Закривши книжку, зняв очиці, вложив їх у футерал і задумав ся. Велика чорна борода, переткана срібними нитками, розкинулась гарно на його груди і підносилась поволи при глубокім диханю.

— Ну, ходїм! — сказав він.

Ольга Степанівна встала швидко і попросила облесним, несьмілим голосом:

— Лишень не лай її, отче! Ти знаєш, яка вона...

Комната Віри находилась в мезанїні, і вузкі, деревляні сходи гнули ся та стогнали під важкими кроками о. Ігнатия. Високий та потяжкий, він нахилив голову, щоби не ударити ся о повалу верхного поверха і морщив ся сердито, коли біла жінчина юпка легко доторкалась його лиця. Він знав, що нїчого не вийде з їх розмови з Вірою.

— Чого сего ви — спитала Віра, повівши обнажену руку до очий. Друга рука лежала на білім лїтнім рядні і майже не піднималась, така була біла, прозора і холодна.

— Вірочко... — почала мати, та схлипнувши і замовкла.

— Віро! — сказав отець, стараючись змягчити свій сухий та твердий голос. — Віро, скажи нам, що з тобою?

Віра мовчала.

— Віро, не вжеж ми, твоя мати і я, не заслугуємо на твоє довіре? Не вжеж ми не любимо тебе? І чи є хто в тебе близший від нас? Скажи нам про твоє горе і повір менї, чоловіковя старому та досьвідченому, тобі стане лекше... та й нам. Глянь на стареньку матїр, як вона терпить...

— Вірочко!..

— І менї...— сухий голос дрігнув, немов у ньому що переломилось, — і менї, думаєш, легко? Не вжеж я не бачу, що тебе гризе якесь горе... а яке? І я, твій батько, не знаю його. Чи мусить так бути?

Віра мовчала. О. Ігнатий повів вельми обережно по своїй бородї, немов бояв ся, що пальцї против волї впялять ся у волосє, і продовжав:

— Против мого бажаня поїхала ти до Петербурга, не вжеж я прокляв тебе, нелюбимий, не вжеж я не давав тобі грошей на науку? Не вжеж я не старав ся, щоби ти була щаслива? Не вжеж я не любив тебе, не люблю тебе? Не вжеж я не старий, не слухняну? Або грошай тобі не давав? Або, скажеш, не ласкавий був я? Ну, чогож мовчиш? От і твій Петербург!

О. Ігнатий замовк і йому уявило ся щось велике, камінне, страшне, повне незнаних небезпек і чужих, рівнодушних людий. І там одинока, слаба була його Віра, і там погубили її. Злобна ненависть до страшного і незрозумілого міста піднялась в душі о. Ігнатия, і гнїв против доньки, котра мовчить, упрямо мовчить.

— Петербург не має тут нїчого спільного — понуро сказала Віра і закрила очи. — А зі мною нїчого... Йдїть лїпше спати, пізно.

— Вірочко! — простогнала мати. — Донечко, та звір ся передо мною!

— Ах, мамо! — нетерпеливо перервала їй Віра.

О. Ігнатий сїв на стільчик і засьміяв ся.

— Ну, так, значить, нїчого? — спитав іронічно.

— Отче, — сказала Віра різко, піднимаючись на постели — ти знаєш, що я люблю тебе і мамочку. Лїпше йдїть спати, я також спати хочу. А завтра або коли там поговоримо.

О. Ігнатий встав порывисто, так що стільчик ударив ся об стїну, і взяв жінку за руку.

— Ходїм!

— Вірочко...

— Ходїм, говорю тобі! — крикнув о. Ігнатий. — Коли вона Бога вже забула, так що ми?! Що вже ми?...

Майже силоміць вивів Ольгу Степанівну і коли вони спускались по сходах, Ольга Степанівна звільнила ходу і сказала злючим шептом:

— У-у! Се ти, попе, зробив її такою. Від тебе вона переняла таку звичку! І ти мусиш за неї відповісти. Ах, я нещасна!...

І вона заридала. Кліпала очима, а що сходів не могла бачити, ставила ноги так непевно, немов долом була пропасть, в котру вона могла упасти.

Від того дня о. Ігнатий перестав говорити з донькою, та вона так як і не замічала сего. Як передше лежала у себе в комнатї, то ходила і частенько витирала долонями очи, неначеб були запорошені. І придавлена сими двома мовчаливими людьми, попадя, котра любила сьміх та жарти, почувалась жахливою і бентежилась, не знаючи, що говорити та що чинити.

Инодї Віра виходила на прохід. Тиждень після тої розмови вона вийшла вечером, як звичайно, і більше не видїли її живою. Того самого вечера кинулась перед зелїзницю і поїзд перерізав її на дві половини.

Ховав її сам о. Ігнатий. Жінки в церкві не було, бо на вість про смерть Віри її поразило. Відняло їй ноги, руки і язик, і вона лежала неповорушно в півтемній комнатї, коли в її сусїдстві дзвонили у всї дзвони. Вона чула, як люди виходили з церкви, як сьпівали перед домом дяки, і старалась підняти руку, щоби перехрестити ся, та рука відмовила; хотїла сказати: прощай, Віро, — та язик лежав у ротї величенний і тяжкий. І лежала вона так спокійно,

КАПЕЛЮХИ дамскі і дитячі велъони і капуси поручає ЛЮДМИЛА СНОЖАРСКА у Львові ул. Академічна 2, (коло гот. Жоржа) ФАСОНИ паріскі, віденьскі, анґлїйскі, боа. 3 9 1—6

пасти польскої преси на „регіментаржа“ були чистою інтриґою, так само як інтриґою і брехнею була вість пущена про уступленє Пентака. Передовсїм Пентак на засїданю сам заявив, що він ані не думав уступати та що ніколи не говорив про яке-небудь непорозуміня з презесом „кола“. Також і напасти на Яворского показали ся неправдивi, бо Яворский увевнив, що ані разу не конферував в справі удержавненя північної зелїзниці з Кербером без свідків з прочих членів парляментарної комісиї а переговори з правительством що-до реченця удержавнення трепають досї. Коли взяти на увагу обі повищені заяви, то можна сказати, що опозиция проти Яворского і Кербера зааранжована Козловским і Пінїньским, рішучо зблямувала ся. Оба інтриґанти думали, що прийшла догідна хвиля для їх намірів і розпочали „акцию“, користаючи з того, що переговори Яворского з Кербером о удержавнене північної зелїзниці ідуть тупо і не довели досї до вїлкого результату. Козловский поїхав тому до Відня і там зорґанїзував кампанїю для повалення Яворского а перефорсованя на презеса „кола“ всеполяка Ґломбінського, а ґр. Пінїньский розпочав знов акцию зі Львова, хотячи піметити ся на Яворскім і Кербері за те, що спричинили его димісию. Та інтриґи, як бачимо, не удали ся і скомпромітували лише польску пресу і польске „коло“. З Відня прийшов вже в пятницю „Wink“ до польских дневників, щоб здержали ся з кампанїєю а всї противники „кола“ тріюмфують, бо показало ся, що „коло“ не є в собі солїдарне, та що в тім „колї“ засїдають люди, готові для особистих справ до найпоганїйших клевет і інтриґ.

Що-до самого удержавнення північної зелїзниці, о котре „колу“ вельми розходить ся, то справа стоїть так. Коло напирав, щоби правительство удержавнило північну зелїзницю вже з роком 1904, а правительство его сповнити не хоче, раз тому, що еще за Дунаєвского прийшло дотично часу неудержавненя зобовязаня супротив Ротшільдів, а друге тому, що против удержавненя заявляють ся моравскі і шлезкі Німцї, побоючись, що Поляки при своїх впливах визискають удержавнене для ведення польской пропаґанди на Шлезку і Моравії. І нема сумнїву, що Поляки в напорі на правительство мають і тоту послїдну політичну „ціль на оцї“, бо так само управу зелїзниць визискали вони в цїлях польских також на Буковинї і в Галичинї. Свого часу до дирекциї в Станиславові вербовано урядничий персонал тихцем аж в Кракові і принимано на службу Поляків з західної Галичини „на ґвавт“ навіть без кваліфікацій а тепер дійшло до того, що Русинів попереношено на Мазури а на шляхах східної Галичини і Буковини годї найти урядників і службу, що говорила би по руски. Що отже анальоґічно може стати ти ся на Шлезку і Моравії, о тім — судячи з практик в Галичинї і на Буковинї — годї і сумнївати ся.

В чеськім таборі нерішуча політика Молодочехів починає викликувати щораз більше невдоволенє а ґрупи радикальні орґанїзують ся, щоб бути заздалегідь готовими до атаку. Так доносять нинїшні депеші з Праги, що там відбули ся вчера збори мужів довіря партиї правно-державної (státo-pravni), на котрих ухвалено поступати солїдарно з партиєю чеських радикалів і національних социяльїстів в усїх справах, де розходить ся о боротьбу за державне ческе право проти центрального правительства і парляменту. Зразу був проект доконати загалом фузиї названих сторонництв, а хоч до фузиї не прийшло, то однак солїдарна акция хочби в одній принципіяльній справі скріпить значно силу національної опозициї проти молодочеської політики. На зборах референтував пос. Бакса а резолюцию принято одноголосно.

Справи заграничні.

Балкан.

Головна акция турецких вийск звернена була в остатних днях на місто Іпек в горішній Альбанії недалеко чорногорской границї, де альбаньский рух против турецких реформ мав свій осередок. Дня 13 с. м. вирушив Насір паша з своєю дивізиєю з Митровиці на Іпек, а і Шемсі паша мав пустити ся туди з одною бриґадою з Дякової Але сего здержали Альбанці в околиці Дякової, а навіть удалось їм один відділ з 30 тих турецких їздців майже цїлком знищити. Через те Шемсі паша взяв ся до здавленя альбаньских повстанців коло Дякової, артилерийским огнем повивертав укріплені хати альбаньских ватажків, т. зв. по турецки „кулї“, і змусив населене Дякової піддати ся властям і телеґрафічно просити султана о помилуваня. Тим часом дійшов Насір паша д. 15. с. м. пізним вечером до Іпеку і занял місто. Здавалось би, що таким чином опір Альбанців в Старій Сербії вже зломаний; тількож з Іпеку богато альбаньских ватажків повтїкало в лїси Руґови на саму границю чорногорску, так що рух альбаньский може незадовго проявити ся наново. Дипльоматичні круги в Царгородї дуже вдоволені тим нїбито енергічним поведенем Порти та надіють ся, що вона й до кінця переведе здавленє опірних.

Арештованя Болгарів в трех македоньских вілаєтах і в адриянопільскім тревають дальше, та що всї вязниці переповнені та уладжують тимчасово нові.

З Царгороду доносять, що заступники кількох держав знов звернули увагу Порти на можливість напастий магомеданьского населення на християн та зажадали, щоби турецким властям приказано запобігати такому небезпеченьству. Порта послухала того зазиву і видала до всїх властий дотичні прикази.

Із Скоплї доносять, що по солуньских випадках, за котрими пішли без числа увязненя Болгарів, настав в Македонії потроха спокій; рух ватаг уняв ся, лише денеде приходить до стички межи ватагами а турецким військом. Динамітові замахи були, як пишуть, вже давно задумані. Головний македоньский ватажок Борис Сарафов мав уже перед двома роками висказати ся, що Европа рівнодушно придивляє ся насильствам, яких Туреччина допускає ся в Македонії; отже — сказав треба йти слїдом хінських боксерів, — може бодай тогдї рушить ся Европа, коли по македоньских містах покаже ся небезпеченьство для европейских капіталів і для житя деяких Европейців.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Сего тижня відбудуть ся два засїдання палати послів: завтра і в пятницю. На дневнім порядку стоїть дальша дискусия над справою недїльного відпочинку в промислї. В пятницю зачнесь також дискусия над наглим внесенем Биккінього в справі хорватских розрухів. Надіють ся, що угодова комісия закінчить свої праці до 15 червня.

Антіжидівскі розрухи.

Краків. Вчера відбуло ся тут жидівске віче, на котрім ухвалено резолюцию з обуренем і погордою всїм чинникам, котрі викликали різню в Кишиневі і брали в нїй участь. На вічу прийшло до острої перепалки між сіоністами а социяльними демократами.

Підпольна Росия.

Ростів. Мимо великого числа розкинених проклямацій, більшість зелїзничих робітників працювала вчера в фабрицї. Вечером стояли готові баталїон піхоти і відділ козаків. Провідники социяльних демократів пробували скористати з нагоди, що вибух огню викликав збіговище і старались устроїти демонстрацию, але безуспішно.

Кріза в Болгарії.

Софія. Князь Фердинанд приняв димісию кабінету Данева і передав утворенє нового кабінету офіцирови в резерві Петрову.

Хорватскі розрухи.

Загреб. Виновників демонстрациї вже висліджено. Арештовано 18 осіб.

Борба з конґреґациями.

Париж. Коли в церкві Вельвіль священик розпочав проповідь, ґруна вільнодумних зачала кричати: „досить“. Клерикальна молодіж кинула ся на них і прийшло до загальної бійки на пястуки і палиці. Поліция випровадила з церкви 50 осіб а 5 арештувала. Найбільше ранених є між вільнодумними. До бійки між вільнодумними а клерикалами прийшло еще на одній з більших улиць.

Марсилія. До 5000 осіб устоїло демонстрацию перед префектурою, передаючи адресу з жаданем розділу церкви від держави.

Краків. Вигнані з Франциї Бенедиктини мають осісти в Тиньци під Красковом, де є руїни давного великого монастиря Бенедиктинів. Картузи мають осісти в Вісничу коло Бохні, де є руїни великого замку Кмітів.

Мароко.

Ґіґральтар. З причини неспокійного положеня в Мароку іспаньске правительство зарядило средства оборони в Цеуті, і вивезло там шість тяжких гармат.

Нїмецко-італїйский конфлїкт.

Інсбрук. На інавґураційний виклад італійского професора зійшлись всї італійскі студенти — узброєні в палки і боксери. Нїмецкі студенти, так само в комплєті і так само узброєні обсадили коритарі. Почувши в викладовій сали окрики: Evivva, взяли се за провокацию і виломавши двері вдерлись до салї. Ректор і деканы станули перед ними з розпростертими руками і успокоїли на хвилю. По викладі прийшло до загальної бійки на палки і боксери. Скінчилось на тім, що чотирох італійских студентів ранено, а одного арештовано. (Як знаємо, італійскі виклади до року, а найдальше до 3 семестрів мають бути перенесені з Інсбрука до нашої місцевости і із дотичних катедр отворений самостійний італійский університет. *Ред.*)

ПОВИНКИ.

— **Ruthenische Revue.** В попереднім числї подали ми вже, на яких условинах має видавати ся „Ruthenische Revue“—та дотичну новинку мусимо тут еще в дечім доповнити. Дуже добре стало ся, що пп. видавці найшли собі накладця-книгаря, бо якби так прийшло ся видавати часопись за власні готові гроші, то треба б еще роки ждати, покиби ми спромоглись на подібне видавництво. Так впрочім водить ся, о скільо знаємо, і з великими дрібними журналами; накладцови-книгареви легко пускати в сьвіт такі видавництва, бо маючи богато інтересів, має друк і папір дешевше і може сам мати все на кредит, а за те побирає певну часть доходу з пренумерати і анонсів, що приносить деколи зовсїм гарний зиск. Та тут, з „*Ruthenische Revue*“, заходить тота трудність, що „Ruthenische Revue“ мусить іти за границю безплатно, а впрочім наші видавництва взагалї не стоять сьвітло що-до числа пренумерантів, заходить тому небезпеченьство, що наша публика не поспре як належить видавництва і видавництво вже в другім роцї може упасти. Тому ми еще раз звертаємо увагу нашої патріотичної публики, щоби надсилала пренумерату і обезпечила видавництво, аби оно не занидїло а кріпшало і, перетворюючи ся поволи в тижневник і т. д., ставало ся зродом що-раз сильнїйшим оборонцем нашої народної справи перед *широким сьвітом*. Заразом подаємо, що уміщені на передніх слові не становлять круга постійних видавців; в се лише комітет наших чільних людий для надання тим більшого авторитету видавництву і поруку, що зміст Ruthenische Revue буде солїдний і опертий на правдї. Натомість постійними видавцями суть лише: пос. д р Кос, пос. В. Яворский і п. Р. Сембратович. — Вкінци звертаємо увагу наших Вп. читачів, що в новинцї послїдного числа про тоту саму справу зайшли похибки, котрі просимо справити. Так зам. „*вспїли*“ напечатано „*велїли*“ а зам. обезпечено „*істнованє*“ напечатано: обезпечено „основане“. Похибки сї вийшли через недогляд коректора.

— **Гарного відзначеня** діждав ся ґр. Пінїньский, уступаючи із становища галицкого намісника. Як звісно, місто Бучач, бажаючи осолодити ему прикрі хвилї розлуки з намісниківским престолом, вирвалось з гостинчиком у видї почестного горожаньства, буцїм то за великі ласки зазнані від него. Щоби дехто не сьотів злегковажити собі сего незвичайного відзначеня, виступає краківский „Naprzód“ з цїкавими даними що-до того міста та его верховодів. Отже як пертого міста та его верховодів. Отже як пертого міста та его верховодів. Отже як пертого

— **Сьвято калуской Руси.** При участи півора сотки селян і міщан, духовної і сьвітської інтеліґенції, жінок і мужчин, відбули ся дня 14. с. м. перші конституюючі збори філії товариства „Просьвіти“. Збори отворив . Коритовский, по чім забрав слово відпоучник Головного Виділу Товариства „Просьвіти“ п. Вол. Загайкевич. В довшій прозові указував бесїдник на конечність ширея національної сьвідомости у найширших ерств нашого народа. Бесїду п. Загайкевича переривав ц. к. комісар, котрому не одобались картини з нашої минувшини, а собливо згадки про борбу Руси-Украіни за олю і самостійність. Аж по рішучій заяві резидиї зборів і бесїдника, що не дадуть обі вкорочувати свої права, відбули ся альші збори без перепон. Велике заінтесоване селян і міщан та щира охота місевих людий дають надію, що філія „Просьвіти“ в Калуши стане важним чинником розвою калуской Руси. Вечером того дня ібралось знов повисше три сотки селян, іщан, місцевої і замісцевої інтеліґенції у еликій салї мійского готелю, де на закрий килимами естраді умавний зеленю та ьвітами пишав ся бюст Тараса Шевченка. понеслись горячі кличі Тарасових ідей, а уші усїх з'єднались в одушевленім поклоні країньскому кобзареви. Вступне слово мав . Л. Бачиньский, панна Коритовска виголосила з порываючим жаром прегарний відит, а на закінченє промовляв п. Загайкевич. Дивувала всїх незвичайна память молодої селяньскої дївчини з Бережниці, що іддеклямувала „Гамалію“, а п. Бариш по истецки виголосив „Кавказ“. Знаменито вшколений мужеский міщаньский калуский ор, як і мішаний хор з Бережниці, збирали грімкі оплески за свої пісні. Памятний ой день закінчив ся комерсом. По чудовій еклямації п. Корн. Устияновича, по горячих промовах пп. Бачиньского і Загайкевича, протягнув ся комерс аж до рана. — Дня 8. мая дав калуска Русь концерт в користь огорільців калуского повіту.

— **На злодію шапка горить.** Ту народну прировідку нагадує мимохіть оводїшна вість Słow-a polsk-ого“ про якісь розруси в Єзуполи на підкладі польско-руских відносин. имчасом показує ся, що до сеї, поки-що еправдивої чутки причинив ся син звісного р. Войтка Дїдушицкого, Володимир. Той то анок, переняшись ідеями, проповідуваними акатистичним місіонарем д-ром Козловким, заснував в Єзуполи, заселенім 500 Русинами, 1.000 Поляками (о скільо інформациям „Słow-a polsk-ого“ можна вірити) і 500 жидами в лютім с. р. ольску читальню. При чвертках пива пересиджував він там з міщанами до пізної очи і довів до того, що многі з них, навіть Русини, наложили на себе добровільно грошеву кару за уживане руской мови, про що прочім в „Ділї“ свого часу вже згадувано. Супротив того Русини заснували для себе итальню „Просьвіти“, а коли молодий ґрок виключив з місцевої сторожі огневої ількох Русинів, то заложили дальше руске овариство пожарне „Січ“. Відносини між Русинами а Поляками напружились, тим більше, що Поляки провокували Русивів на рождім кроці, що підчас звичайних сходин рускій читальни під домом сторожили жандарми і коли нарід розходив ся домів, напастували цїлком спокійних людий, а був факт, що одного міщанина-Русина кольбою робили та ще й до арешту всадили. Серед таких обставин сам ґр. Дїдушицкий надїявсь більного страйку, знаючи добре, що задля свого напасливого поведеня між Русинами, а навіть і Поляками, не зажива соблившої симпатиї. А вже правдива панїка огорнула его та его посїпаків, коли оно ї відбували ся перші збори „Січи“, на які прибув звісний орґанізатор тих товариств, д-р Трильовский з Коломиї. Польска ката дала сейчас знати до староства в Станиславові, що в Єзуполи вибухли розруси і зажадала військової асистенциї. Прибув тже станиславівский староста Прокопчиц, в слїд за тим скріплено жандармерию і пошено на місци одного комісаря. І так по оли молодого ґр. Дїдушицкого Єзуполь має сьо: і жандармерию (він волїв військо!) і комісаря і батіг на „гайдамацких“ Русивів, але розрухів — поки-що нема. Та коли так дальше піде, дуже можливо, що будуть. На разї можна сконстатувати, що на злодію шапка горить...

— **Памятник Гуса** хотять поставити Чехи в Празї. В тій цїли заснував ся окремий комітет і видав відозву, підписану всїми ческими послами до сойму та парлямеванту праским бурмістром, де пригадує ся на виголошену перед 13 лїтами в ческім соймі ви. Шварценберґом бесїду, котра перша дала почин до будови памятника. Февдальний князь при дебатї над проектом вмурования памятної таблицї в будинку ческого музею назвав був тодї Гуситів шайкою палїїв. Відозва домагає ся, щоби день 6. липня яко річницю спаленя Гуса на кострі уважано найбільшим сьвятом, та щоби при тім обходї були заступлені всї славяньскі народи.

— **Запитанє.** Просять нас о поміщенє отого запитаня: В ч. 217 „Słowa polsk'ого“ з 11 с. м. вичитав я на жаль, що в склад комітету обходу в Жовкві дня 24 мая с. р. 300-лїтної річницї заложеня того-ж міста „wraz z odsłonięciem pomników hetmana Stanisława Zółkiewskiego i króla Jana III., a nadto polski wiec ludowy“ входить яко член і Юлїян Жолтанецкий. На всякий случай, пригадуючи тому-ж пану Юлїянови Жолтанецкому, совітникови і інспекторови податковому у Жовкві, що батько его, дїд, пра-пра-прадїд і взагалї цїла его родина Жолтанецких, були і суть Русинам, що уроджений і вихований в рускій хатї, на рускім хлїбі і т. д., звертаю ся до него, яко кревний, з запитанем: Чи справдї затягнув ся він в „szeregi“ наших гакатистів? а евентуально: Чи постарав ся яко чесний Русин подати до відомости, що без его відома і дозволу втягнено его „w szeregi“ польскої гакати, аби не уважати его за хруня? — Буск, в маю 1903. — *Жолтанецкий.*

— **Бориславска катастрофа перед судом.** Перед карним трибуналом в Самборі відбуде ся в днях 4, 5 і 6 червня — а не 28 см., як свого часу доносило ся — головна розправа против трех виновників звісної катастрофи копальняної в Бориславі, а то інжинїра Балабаша, наглядача Ґрозмана і Шумского, обжалованих о прозину з § 325 з. к. Комісар Косткевич дивним дивом не належить до компанії. Треба признати, що слїдство в тій справі перевів радник Добрянскій дуже основно як немовле відклик обжалованого до вищого суду краєвого в Львові був предметом точних дослїдів. Потерпівших 16 вдовиць заступати буде д-р. Стахура, оборони обжалованих підняли ся д-р. Віц зі Самбора і др. Ашкенази зі Львова. Обжалувати буде сам прокуратор Черни, а розправу буде вести радник Гайдер.

— **Огні.** В Ляшках кор., пов. перемишляньского, згоріла в ночи на 17. с. м. кошма, власність місцевого обшарника. Жиди виратувались разом з річами, лише в стайни, до котрої не мож було дістати ся, згоріло 2 корови, телятко і кінь. — В Нижківи цях, пов. брідского, згоріло дня 8 см. 12 селяньских загород вартости 40 000 корон., з чого лише незначна частина була обезпечена. — В Побужї, пов. стрийского, вибух дня 9 см. огонь і знищив сїм господарских загород.

— **Дрібні вісти.** Для погорільців місточка Віча уділив цїсар 3000 К запомоги. — В Кракові відкрито дня 16 с. м на т. зв. плянтах памятник звісного маляря Артура Ґротґера дїлота Вячеслава Шимановского. — Виклади на віденьскій політехниці, закриті наслїдком недавних розрухів, розпочались на ново. — Понад село Бужок, пов. золочівского, перелетїла дня 9. с. м. воздушна труба, котра попереверталa 17 господарских будинків і наробила шкоди на 4.600 К. — У Відни відкрито вчера рільничий з'їзд. т. зв. „Landwirtschaftliche Woche“ в присутности представителїв уряду та кількох рільничих товариств. — Звісний віденьский композитор Лев Гельд застрілив ся онодї наслїдком нервової недуги.

— **Др Евген Левицкий** повернув і обняв з нинїшним днем редакцию „Дїла“.

— **Вечер в честь Тараса Шевченка** в Самборі відбуде ся (не 26, але) **21 мая** з такою програмою: 1) Вступне слово. 2) Лисенко: „Молитва“ хор жіночий. 3) Лисенко: „Мені однаково“ сольо теноровe. 4) Mercadante: Увертура з опери Constanza, орхестра: 5) Тополницкий: Quod libet з народних пісень, квартет на мішаний хор. 6) Шевченко: „Кавказ“, деклямация. 7) Єнко: Nek Dusman vidi. 8) Лермонтов-Павфнер: „Сон“ сольо теноровe. 9) Вербицкий-Шевченко: „Завіщанє“ барітонове сольо в супроводї двох хорів і орхестри. — Початок о год. 8 вечером. Вступ на салю 2 К, для пп. студентів, міщан і селян 40 с.

— **Віче лїкарів** відбуде ся дня 21 с. м. у Львові в ратушевій сали. На дневнім порядку стоять отсї справи: економічне положенє лїкарів, справи лїкарского конґресу у Відни; справа орґанізациї лїкарів; евентуальні внески.

— **Товариство задаткове в Тарнаві вижній,** з необмеженою порукою, скликує загальні збори на 25 мая с. р. — *Дирекция.*

— **Для наймолодших письменників!** З віденьскої „Січи“ просять нас оповістити отсе: Місяць тому як під повисшим кличем ми оголосили відозву в справі задуманого нами видання альманаха „Січи“. З часового матеріялу, який догепер насшів переконуємо ся, що справа нами піднята є справдї живуча і така, що домагає ся, щоби як найусильнїйше і найскорше взити ся до неї. Тому позволяємо собі пригадати її ширшим кругам нашої суспільности і просити, аби своєю помочию допомогла скорше зреалїзувати сю згадку. Звертаємо ся отже до наших письменників, щоби спішили ся з надсиланем своїх творів, тим паче що між надісланими не бачимо творів тих, на котрих ми передовсїм покладали свої надії, себ то товаришів, що їх імена зізнані вже нашій читаючій публицї. Звертаємо ся до загалу нашої суспільности, котрій не байдуже розвій і розріст нашої лїтератури, аби спішила ся з надсиланем пренумерати. Реченець, який ми приневолені були вибрати, наближає ся скорим темпом; тому просимо всїх, що раді помогти нам, аби з помочию не гаяли ся. Рукописи просимо присилати на адресу: Iwan Bryk, Wien XVIII Staudgasse 54, а гроші на адресу: Iwan Borusowskyj VII. Lerchenfelderstrasse 58. — За комітет: *В. Темницкий*, голова. *С. Кінура*, писар.

— **Конкурс** розписали: Магістрат міста Львова на посаду при міськім заведеню ґазовім з річною платою 2800 К, активальним додатком 600 К, і правом до двох чотиролїть по 200 К. — Виділ повітової ради в Вібрцї на посаду окружного лїкаря з осїдком в Стрілиских з річною платою 1000 К, і додатком на їзду 700 К.

— **Відповідь.** На запитанє сс. передплатників моїх проповідий, коли наступить експедиция, маю честь заявити, що я усильно стараюсь о як найскорше покінченє запові-дженого видавництва, а не з моєї вини вийшла проволока. Прошу бути певним, що скоро тілько вийдуть з друку, сейчас наступить висилка. Рукопись II. випуска приготовляє ся вже тепер до апробати, а з кінцем серпня маю надію покінчити печатанє его. З огляду на се, що вже тепер число замовляючих мої проповіди есть надсподївано поважне, тому I випуск печатаю в 1000 примірниках в надії, що Впр. Отці підопруть мої щирі змаганя прислужитись загалови. — З поважанем *о. М. Кінаш*, завід. в Хоросні п. Бродки.

— **Прегарні образці на премії для дїтий** з рускими написами можна получити в Товаристві „Рижница“ в Самборі і в філії у Львові — в ріжних родах і ріжних цінах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо колекцию всїляких образців, на котрих олівцем є подане число фабричне і цїна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образців того самого роду з ріжними з'ображенями (наводячи число фабричне), одне і тесаме з'ображенє може бути доставленe найвисше в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образців і просимо о вчасні замовленя. — Дирекция Товариства „Рижница“.

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** На конкурс виставлені парохії: Миколаїв, дек. бобрецкого, і Дарахів, дек. теребовельского, з реченцем до 9. липня, а також посада катехита народної школи в Збаражи з реченцем до 15 червня с. р.

— **Вісти з еп. перемискої.** — Канонїчну інституцию дістали оо. Пав. Ступницкий на Клокочвичі і Ів. Ільницкий на Доброгостів. — Презенти одержали оо.: Мих. Демцьо на Крамарівку і Евст. Кушнїр на Горицї. — Відзнаки прилошаньскі дістали оо.: Мих. Вербицкий парох з Цекциньскої Волї і Кароль Федорович парох з Войславич. — Завідательство в Залїсти дістав о. Мих. Татомир а сотрудництво в Ходновичах о. Мив. Дацко. — Увільнено від конкурсового іспиту о. Мих. Сапруна. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо.: Ромуальд Коростеньский на чотири місяці, Ем. Калинич на шість тиждиїв, Ів. Пастернак з Пилява на вісїм тиждиїв, Йосиф Баницкий на чотири Тиждні, Лев Щавинский на вісїм тиждиїв, Мих. Шведзицкий на два місяці, Вол. Хомицкий на вісїм тиждиїв, Адам Гординьский, Теодор Карпяк, Пет. Гисовский і Алексей Іваєвка по чотири тиждні, Стеф. Хиляк на два місяці і Ант. Конштяньский на шість неділь. — Правительство продовжило платню з релїг. фонда на дальший один рік для сотрудників: в Корманичах, Літині, Ходновичах, Зіболках і Бориславі.

Послїдні вісти.

Відень. Нинїшна „Montags-Revue“ зазначує, що наколи парлямент скоро не залагодить справи угоди і торговельних трактатів, то правительсто відкличе ся до суспільности, щоби вибрала пильнїйших і енерґічнїйших заступників. Є се грозьба розвязаня парляменту. „Montags-Revue“ стоїть на услугах д-ра Кербера.

Копенгаґа. Норвеский письменник Ібзен лежить смертельно хорий.

З Товариств.

Справоздане Дирекциї Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ стов. зареєстр. з обмеженою порукою у Львові за VII. рік адміністрациїний (1902).

(*Конець.*)

З 1935 позичок на скрипти в сумі 1,030.210 кор. 81 сот. есть **1662** скриптів в сумі **975 601 к. 46 с. інтабульованих на першім місци в спосіб пупілярний** на реальностях довжників, а лише 273 скриптів в сумі 54.609 к. 34 с. неінтабульованих, за те відповідною доброю порукою скріплених; всї скрипти зізнані однак в такій формі, що і ті позички в случаю потребы можуть кождої хвилї бути заінтабульовані на реальностях довжників і ручителїв. Найменша позичка удїлена в протягу р. на скрипт довжний виносила 100 кор. а найвисша 16.000 кор. — Позичок на векслї есть з р. 1902 більше як попередних лїт, бо удїлено 68 господарам з Пукова (пов. Рогатин) готівку до купна більшого обшару 145.000 кор.; векслї ті мають бути сплачені з позичок затягненних на гіпотеку. З кінцем року остало 228 векслїв на суму 209.032 кор 65 с. Найменша позичка векслева в роцї виносила 40 к. 36 с.

Зголошень о позички було до полагодженя 1077 (поперед. роту 742); відступило від зголошеня 70 сторін (6%), лишило ся до порішеня 1007 зголошень; з того признано 720 позичок (67%), відмовлено 273 (26%) зголошеням а 14 зголошень (1%) є полагоджено для недостарченя всїх вимаганих документів.

Понеже кожда позичка була удїлена з захованем відповідної осторожности, то сплата позичок відбувавсь правильно. Залеглости в сплатї виносили з кінцем року у 230 довжників (294 рат) 17.427 к. 03 с., т. є. 1·4% суми позичок. З того найбільша часть, бо 218 рат в сумі 13 675 к. 29 с. (4/5 всїх залеглостей) припадає на 6 послїдних місяців 1902 року; 80 рат в сумі 4285 к. 07 с. вже заплачено в сїчни і лютім с. р.

На дорогу судову віддано в 1902 р. 26 справ, з попереднього року остало запізваних 31, отже разом було запізваних 57 справ о довжну суму 20.542 кор. 32 сот.; з того сплачено протягом року 6.427 к. 83 с., отже остало 39 справ о довжну суму 14.114 к. 49 с., з котрих в 10 справах вижидає ся правосильности вироку, в 15 веде ся екзекуция, а в 14 дозволено дальшу сплату довжної суми 4.407 к. 44 с. в ратах в наслїдок часткового заспокоєня довгу.

Процент від позичок побирано 5½% або 5% і 1% додатку на кошти адмінїстрациї. Від вкладок плачено 4% без винятку. До рахунку зисків числено лише проценти, котрі дїйстно в 1902 р. вплинули.

Сума всїх **коштів адмінїстрациї** виносить 25.471 к. В тім містить ся вже сума 2000 к. розділена для істнуючих інституцій добродїйних (на публичні добродїйні цїли, з котрої Рада Надзираюча уділила: Бурсам Товариства педаґоґічного у Львові 150 кор., в Станиславові 200 кор., в Коломиї 100 кор., в Тернополи 100 К, дальше рускім Бурсам св. Онуфія в Ярославі 150 К, в Бродах 100 К, рускій Бурсї в Новім Санчи 75 К, рускоукраїньскій Бурсї в Новім Санчи 75 К, рускій Бурсї в Золочеві 100 К, Бурсї селяньскій в Станиславові 100 К, Шкільним Помочам: в Перемишли 100 К, Коломиї 100 К, Станиславові 100 К, Тернополи 100 К, у Львові 100 К, і в Самборі 50 К, Тов. „Руслан“ для бідних учеників рускої ґімназиї у Львові 100 К, Тов. св. Кирила для бідних учеників рускої ґімн. в Перемишли 50 К, рускій Бурсї ремісничій у Львові 100 К, і рускій Захоронцї у Львові 50 К.

З **кредиту банкового** користано сего року в Банку краєвім через реесконт векслїв на суму 141.000 К.

В рахунку дивіденди була решта неподнятих до р. 1902 дивіденд за лїта 1897, 1898, 1899 і 1900 разом в сумі 3.447 К, 02 с., з того відобрали члени готівкою 988 К, 03 с., а решту 2.458 К, 99 с., дописано до їх удїлів.

Чистий зиск за рік 1902 виносить 11.653 К, 10 с., а дочисляючи позісталість з 1901 року 1.144 К, 43 с., разом 11.797 К, 53 с., з того виносить Надзираюча Рада призначити: 1) до фонду резервового 3.000 К, 2) на дивіденду від удїлів по 6% 4.942 К, 16 с., 3) на добродїйні цїли до розпорядимости Надзираючої Ради 2.000 К, 4) решту до переносу на рік слїдуючий 2.855 К, 37 с.

Перегляд фондів і обороту Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ за лїта адміністрациїні 1—VII.

В році	Вкладки: зложені	Вкладки: виняті	Вкладки: Стан на кінци року	Позички на скрипти й векслї: удїлені	Позички на скрипти й векслї: звернені	Позички на скрипти й векслї: Стан на кінци року	Число членів	Удїли членські	Фундаз і спец. резерва страт	Валюта корон. Чистий зиск
1896	155.405	31·212	124.193	169.405	37.569	131.836	489	18.998	978	989
1897	236.934	81.372	279.755	230.360	78.276	283.920	941	36.832	2.210	4.649
1898	266.875	132.979	413.951	304.626	127.509	461.037	1369	55.139	3.851	5.681
1899	544.064	277.886	680.129	361.150	170.629	651.558	1727	66.416	5.692	5.988
1900	405.157	278.483	806 803	302.774	190.595	763.737	1857	73.087	7.678	6 782
1901	514.074	420.664	900.213	340.221	234.613	869.345	2006	81.169	9.781	8.699
1902	681.636	478.516	1,103.333	598.390	228.492	1,239.234	2392	96.312	12.410	12.797

В їх вкладок в протягу 7 лїт вложено 2,804.147 кор.; вийнято 1,700.814 кор.

Стопа процентова від вкладок в р. 1896 і 1897: 5%; в р. 1898 і 1899 до 30 6: 4½%, від 1/7 1899 до тепер 4%.

Позичок всїх в протягу 7 лїт удїлено 3872 сторонам в сумі 2,306.927 корон і звернено 1709 позичок в сумі 1,067.684 кор., — остав 2163 позичок на суму 1,239.243 корон.

Процент від позичок: в р. 1896 і 1897: 6% і додаток 1% на кошти адмінїстрациї; в р. 1898—1902: все 5½% і додаток 1% на кошти адмінїстрациї.

Дивіденда від удїлів членьских: в р. 1896—1902 все 6%, разом 20.501 кор.

На добродїйні цїли удїлено з Товариства кредитового 10.840 кор.

Число членів 2392, з того 2187 господарів селян. Сума деклярованих удїлів 125.000 корон.

Загальний оборот в протягу 7 лїт виносив 15,937.042 корон.

Надіслане.

Др мед. І. Мошкович

мешкає тепер при улиці Академічній ч. 14, ординує від 3—5 год. 328 5—5

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

„МЕЧИСЛАВА"

Львів. Хорущина 16.

Нова робітня дамских суконь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір перворядних новочасних заведень, виконує всїлякі замовленя, почавши від скромних аж до найвибагливійших і богатих строїв.

Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.

Цїни приступні. 82 5—6

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 морґів землї, з чого 300 морґів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 морґів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-морґовим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **о. ФОЛИС** — Скнилів коло Львова п. Кульпарків. На відповідь прислати марку за 20 сот.

3.3 6—10

Кенсгрицький і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, нежинаєн, райсшинґи, таєбли пірничі, ніпи, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене давнїйше електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 41 5

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 42- 2 3

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*. (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·—4 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 16/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 9 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (2-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білєтів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5.

Курс Львівский

в дня 18 н. ст. Мая 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черков.-Ясск по 200 зр.	574 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 50	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 56	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	98 2[illegible]	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 70	100 40
Вужов. фонду пропінацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% а. в.	93 60	100 30
Позичка м. Львова 4% по 300 кор.	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісїи.	101 50	— —
	к с	к с
Льоси:		
Міста Кракова по 20 зр. (46 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 4[illegible]
20 франківка	19 —	19 2[illegible]
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв папєрових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 70	117 40

Пошукує ся ученика щонайменше 7-лїтнього хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд прихдеский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина.

341 1 6

Глядаю на оден місяць для реконвалєсцентки помішеня разом з віктом в гірскій лїсистій околиці на селї деби можна дістати жентицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Пацановский. Перемишль ул. Огородова 18. 1—5

Ученик VIII. кляси глядає лекциї на село. Адреса: Микола Солтаньский у Маланки Шлюз Великі фільварки о. п. Броди.

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посилїплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с.

198 16 0

Невеликий вже запас!

Повне, видане всїх творів Шевченка в прехорошій оправі — 10 кор.
Твори Степана Руданьского; шість томиків в роскішній оправі.
Нове, комплетне видане творів Федьковича в чудовім переплетї на дарунки і прикрасу бібліотек та столів — поручає книгарня наукового товариства ім. Шевченка.
Запас історичної бібліотеки новоли вичерпуєсь. Катальог даром і оплатно. 31[illegible] 1—[illegible]

Іконостас в зовсїм добрім станї дуже дешево продасть руськ. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. ст. мая в Церкві. 8—5

Ученик з укінченою II кл. ґімназияльною в віці до 14 лїт знайде місце в коріннїй торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли.

98 4—6

Дяк 31 лїт, тверезий, аґент „Дністра" з пятилїтною практикою самостійною пошукує зараз посади. Адреса: Онуфрій Слободян п в Русові. Снятин. 286 6 6

Оповістка.

Заходом акад. товариства **„Молода Україна"** в Чернівцях вийшли досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Учителька". оповіданє, переклав А Крушельницький. Ціна 6 сот.
3. І Семанюк, (Марко Черемшина) „Карбя" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: Думки та пісні". поезиї. Ціна 30 сот.
5. Анг. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул Кладовища ч. 7d у Львові у обох руських книгарнях.

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦИЇ БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО в СТАНИСЛАВОВІ з обмеженою порукою від 1 стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою від 1 сїчня до 30 цьвітня 1903.

А) Стан чинний.

	Стан з кінцем грудня 1902		З протягу від 1 сїчня до 30 цьвітня 1903. побрано		видано		Стан з кінцем цьвітня 1902	
	к.	с.	к.	с.	к.	с.	к.	с.
Позички на скрипта	256929	40	27227	82	54930	—	284631	58
„ „ векслї	15678	—	16308	—	16674	—	16044	—
Кошта адмінїстрациї	216	60	567	87	1629	65	1278	38
„ спору	827	35	418	47	666	86	1075	74
„ заснованя	199	80	—	—	—	—	199	80
Відсотки належ.	11332	32	—	—	591	69	1049	32
Рахунок полїс	1014	42	556	79	—	—	113	32
Цїнні папери	2610	—	—	—	—	—	2610	—
Готівка	11826	39	—	—	—	—	7805	58
Сума стану чинного	289415	28	45078	95	74492	20	314807	72

Б) Стан довжний.

Удїли членів	62372	36	4750	—	1399	56	65722	80
Фонд резервовий	19327	34	3747	82	—		23075	16
Специяльна резерва	100	—	300	—	—		400	—
Вкладки щадничі	167675	69	21620	24	19726	04	169569	89
Відсотки	—	—	7707	37	797	99	6909	38
Кредит банковий	30900	—	14000		—	—	44900	—
Обезпечене членів	399	73	1397	65	1496	99	300	39
Зиск з лїт минув.	8640	16		—	4710	06	3930	10
Сума стану довжн.	289415	28	53523	08	28130	64	314807	72
До того стан чинний	289415	28	45078	95	74492	20	314807	72
Разом (Капітал обор.	578830	56	98602	03	102629	84	629615	44
(Оборот касов.			—		—	—		

201224 к. 87 с.

Загальний річний оборот від 1/1 до 30/4 1903 р. виносить . . . . . 201.224 К, 87 сот.

Після білянсу за р. 1902 виносять з кінцем року:

Позички на скрипта	256.929 К, 40 сот.
„ „ векслї	15.678 К, — сот.
Вкладки щадничі	167.675 К, 69 сот.
Відсотків сальдо	—.— К, — сот.

Загальний річний оборот касовий за р. 1902 572243·30 К. Від 1 сїчня до 30 цьвітня прибуло 113 членів з деклярованими удїлами на 5040 Кор. Виступило 30 членів з деклярованими удїлами 1360 Кор., остало отже з кінцем цьвітни 1598 членів з деклярованими удїлами на 72526 Кор.

Стопа процентова від вкладок щадничих 4½%

„ ¼ або „ ½ „ удїлених позичок 7½% платних річно з гори.

Станиславів дня 10 мая 1903.

Стефан Гаврилів. *Савин Левицкій.*

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 157—?

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і загранічних преміовані вироби, як:

специяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 19—100

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 30 мая 1903 о годинї 3-ій з полудня в сали Товариства задаткового в Комарнї відбудуть ся

XXXIV. Загальні Збори

членів Товариства задаткового в Комарнї

на судовий Комарнянський, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, на котрі всїх до голосованя управнених членів запрашаємо.

Порядок денний:

1) Відчитанє протоколу з XXXIII Загальних Зборів.
2) Звіт Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1902.
3) Звіт Комісиї ревізийної за рік 1902 з внесенем на удїленє Дирекциї абсолюториї з дїяльности і рахунків за час від 1. сїчня 1902 до 31 грудня 1902.
4) Розділ чистого зиску за рік 1902.
5) Вибір 9 членів Ради надзираючої і уконституованє Ради надзираючої.
6) Вибір 3 членів Дирекциї.
7) Внесенє членів.

В Комарнї дня 7 мая 1903. 3 4 1—1

З Ради надзираючої Товариства задаткового в Комарнї на повіт судовий Комарнянський.

стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою.

Михайло Кос, предсїдатель. *З. Айдукевич* секретар.

Матеріяли будівляні, артикули технїчні, ґазове осьвітленє, інсталяция водопроводів, каналїзация домів, асфальтованє фундаментів, укладанє помостів, клінкованє, покриванє дахів цеглою, лупком або папою. Цемент, ґіпс, кафлеві печі; штайнґутові, бетонові і желїзні рури; шамотові цегли і плити — найдешевше на будівлянім складї

ДІСТЛЄРА і С-КИ

Львів, Сикстуска ч. 4. 319 2—6

„На селї"

збірка народних пісень на цитру А. Кашубиньского появила ся в тих днях в Перемишли.

Набути можна в книгарни Ставропигійскій. Ціна 66 сот. з почтовою пересилкою.

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осів я тамже постійно і отворив при ул. **Собіского ч. 5.**

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим захованем знамен і черт історично археольоґічних.

На жадане могу служити плянами, взорами і кошторисами. Цїни як найприступнїйші.

При сім позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле припоручене мої фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75). *З високим поважанем*

Теодозій Комісарук

артист різбяр ул. Собіского ч. 5.

388 2—0

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улиця Батория ч. 24. II. поверх.

ЖЕГЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзниця в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секунся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівцї першої кляси, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Інформацій уділяють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болонї ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273 4 7

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґичного двотыжденникъ педаґоґично-науковый, выходитъ водъ 1 червня 188[illegible] у Львовѣ ул Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр, півочна 1·60 зр чвертьрочна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Викладець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Черлянського. З друкарні Інституту Ставропигійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 100. Львів, Второк 6 (19) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженьм. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Італійский університет.

Н'мецко-італійскі відносини в Тиролі цікаві безперечно для нас більш усяких инших національних спорів по других краях Австриї. Жерело сего в чималій анальогії у відношеню поміж обома тирольскими народами а Русинами і Поляками в Галичинї. Именно як Галичина, так і Тироль складає ся в дійсности з двох — етноґрафічно, культурно, історично і економічно відмінних територий: нїмецкого Тиролю і італійского Тревтіна. Загалом однак характер цілої управи краю і центральних краєвих інституций в Тиролі є вїмецкий, тож з італійского боку веде ся безнастанна борба о поділ краю чи там о автономію Тревтіна. Рівночасно з тим, в области культурних постулятів австрийских Італїянців, перше місце займає жадане утвореня осібного італійского університету в Австриї.

Дотепер студиюють австрийскі Італїянці по університетах нїмецких: у Відни, в Градци, а головно в Інсбруку. До Відня і Градця стягає ся італійска молодіж з Побережа і Дальматиї. В Інсбруку студиюють Італїянці з Трентіна, що становлять ядро італїяньского населеня в Австриї. Всїх італійских студентів на австрийских університетах есть лише до півпята сотки, з чого около 300 на університеті інсбруцкім. Мимо того однак ситуация сих трех соток італійских студентів в Інсбруці найсприятливіша від положеня 750 Русинів у Львові, бо на нїмецкім університеті, в нїмецкім місті, Інсбруку, мають вони вже тепер 8 італійских катедр на сьвіцких факультетах, коли між тим Русини, на утраквістичнім de iure університеті львівскім, на рускій земли, мають всего 3 катедри на факультеті фільозофічнім, а 2 на факультеті правничім.

Треба однак признати сій кольонїйці трех соток молодих Італїянців серед нїмецкого моря в Інсбруку, як і їх італійским професорам та італійским послам, що вміють боронити своїх прав та ні на хвилю не кидають з ока справи власного італійского університету й не дають їй затихнути. Інсбруцкий університет став від довшого часу видовищем завзятої борби за сей постулят, і нема майже одного семестру, що минув би спокійно без великих італійско-нїмецких буч, котрі відбивають ся гомоном далеко поза межами Тиролю. Італїянці зрозуміли, що найліпшим способом для зневоленя правительства до сповненя їх жадань і для злома ня опору Нїмців є зробити дальше спільне пожите на інсбруцкім університеті немислимим, довести до такого заострея взаїмної борби, щоби відносини на тамошнім університеті зробити неможливими. І се переводять вони, сї три сотки молодих Італїянців, з таким завзятем, з такою консеквенциею і витревалостию — а певно і з гідним наслїдуваня пожертвованем, — що від довшого часу інсбруцкий університет перемінив ся в постійне побоевище молодіжи обох спорячих народів і в жерело безнастанних клопотів віденьского правительства.

Вибрана Італїянцями тактика показала ся в загальнім результаті справді корисною. Хоч не один десяток італійских студентів потратив семестри, стипендиї і т. п., і хоч не один італійский батько мусїв з власної кишені заплатити за сина рахунок національної кампанії о університет, однак Італїянці добили ся того, що на інсбруцкім університеті кроєвано послїдними роками одну італійску катедру за другою, тоді саме, коли спокійним Русинам за цілого чверть столїтя капнуло ледви 2 катедри в додатку до давних 3 ох. Тепер-же Італїянці стоять вже близько до здійсненя свого жаданя.

Переломовою хвилею в квестиї кроєваня осібного італійского університету треба вважати початок падолиста 1902-ого року, коли то з нагоди відчиненя 7-ої (тодї) з ряду італійскої катедри вибухли на інсбруцкім університеті студентскі бучі, що відбивши ся гомоном в австрийскій пресї і дискусиею в австрийскім парляментї, спонукали анальогічні внесеня з боку Словінців що-до університету в Любянї, Чехів що-до ческого університету на Мораві і Русинів що-до руского університету у Львові, за чим при незвичайно напружених відносинах на львівскім університетї й пішли дальше бурливі університетскі події у Львові і велика сецесия нашої молодіжи. Тодї то ще д-р Кербер, відповідаючи при буджетній дебаті на промову італійского посла Мальфатія, заявив, що „правительство думає над скорим сповненем оправданих жадань італїйского населеня" в університетскій справі. Наслїдком того й кроєвано до року ще одну італійску катедру й недавно обсаджено єї доцентом, д-ром Льоренцонїем.

Саме перед кількома днями перший виклад сего професора дав почин до нового вибуху італійско-нїмецких буч на інсбруцкім університеті, а затим і до нової інтеренциї правительства в сій справі та до приспішеня єї розвязки.

Коли именно заповіджено перший виклад нового італійского професора, студенти-Італїянці зібрали ся на него демонстративно в комплєті й заповнивши салю по береги, привитали свого професора грімким „evviva!" Зібрані на коридорі Нїмці відповіли на се криком „pereat!" і свистом та зачали добувати ся до салї, котрої двері Італїйці затарасували. Ректорови і деканам повело ся якось Нїмців успокоїти і вони ждали на коридорі, доки виклад не скінчить ся. Коли по скінченю викладу Італїйці знов закричали „evviva!" і зачали бити оплески, Нїмці повторили свою контрдемонстрацию і — як тілько проф. Льоренцонї вийшов зі салї — зачала ся між обома сторонами завзята бійка. Одні і другі були узброєні в грубі киї і боксери, тож з обох боків чимало ранених. Вкінци удало ся університетским властям і службі замкнути головну браму, за яку вперто Нїмців. Італїянці остали в середині. Та Нїмці дістали ся тамки другим входом. Зачала ся знов завзята біятика, доки обі сторони не вичерпали ся і професорам удало ся їх розборонити. Тодї Італїйці опустили університет і, окружені віддїлом поліциї, удали ся до свого товариства. За ними потягли сотки Нїмців та дальше демонстрували перед італійским товариством, доки поліция їх не усунула. В результаті цілої біятики чотирох студентів є тяжше ранених, а одного Італїянця арештовано.

Сї бурливі події в Інсбруку спонукали знов віденьске правительство забрати голос в справі домаганя Італїянців тим більше, що Нїмці рішучо протестують против дальшого розширюваня італійских викладів на інсбруцкім університеті як против утраквізациї нїмецкої институциї. Тож міністер Гартель, що так бував скупим в своїх заявах супротив постулятів Русинів, поспішив успокоїти бурливих Італїянців і в письмі до тирольского намісництва заявив, що правительство, для привернея спокою на інсбруцкім університеті, постарає ся вдоволити бажаню Італїянців, і то „протягом двох до трех семестрів". Поки що на початок відчинено би один італійский факультет, именно правничий, однак ще не рішено, в котрім містї.

Ось-так Італїянці одержали від міністра просьвіти формальне приреченя, що до двох-трех семестрів будуть вже мати бодай свій осібний факультет — певну основу осібного університету. Принципіяльно затим як і що-до часу здійсненя, квестия італійского університету вже порішена; розходить ся тепер ще лише о его осїдок. Нїмці протестують, щоби місцем осїдку італійского факультету був Інсбрук або загалом яке инше місто в Тиролі; Словінці знов рішучо супротивляють ся осадженю італійского університету в Терстї, чого знов домагають ся Італїянці, бажаючі скріпити свою позицию на Побережу і забезпечити італійский характер Терсту. Та се вже квестия другорядної ваги і після всякої правдоподібности буде розвязаною через приміщене італійского факультету в Трієнтї, більшім містї Трентіна.

З сеї цілої успішної борби Італїянців за свій університет для нас, Русинів, най-

---

Леонид Андреєв.

Мовчанка.

(*Дальше*).

II.

З днем похорону в малім домику настала мовчанка. Се не була тишина, бо тишина є лиш недостачею звуків, се була мовчанка, коли ті, що мовчать, здавалось, могли би говорити, та не хотять.

Так думав о. Ігнатий, коли входив в комнату жінки і стрічав упрямий погляд, такий важкий, неначеб весь воздух перемінив ся в олово і давив на голову та плечі. Так думав він, розглядаючи ноти своєї доньки, в котрих відбивав ся її голос, так думав, коли бачив її книжки та портрет, великий, мальований красками портрет, котрий вона привезла з собою з Петербуга.

При розгляданю образу держав ся о. Ігнатий означеного порядку: наперед глядїв на щоку, осьвітлену на портретї, і представляв собі на ній задраску, яка була на щоцї Віри, а походженя котрої він не міг зрозуміти. І кождий раз він задумував ся над зрозуміти. І кождий раз він задумував ся над причинами: якби се походило від поїзду, він поторощив би голову, а голова мертвої Віри була зовсїм неушкоджена. Може хто ногою потрутив, коли підносили трупа, або задрапав нєсторожно гвоздем?

Та довго думати про подробиці Віриної смерти було страшно, і о. Ігнатий перейшов до очий портрету. Були чорні, гарві, з довгими віями, від котрих долом лежала густа тїнь, і через те білка виступали незвичайно ярко, так що обоє очи були немов уняті в жалібні рамки. Дивний вираз надав їм незвісний, але талановитий мистець: неначе межи очима а тим, на що вони глядїли, лежала ніжна, прозора плівка. Подобало се трохи на чорну фортепянову накриву, котру припав тонкою, незамітною верствою літний порох, злагіднюючи блеск полїрованого дерева. І як не ставив о. Ігнатий портрет, очи невідступно слїдили за ним. Але не говорили нїчого, мовчали; а ся мовчанка була така виразна, що їй, здавалось, можна було почути. І згодом о. Ігнатий став думати, що він чує мовчанку.

Кождого рана по відправі приходив до витальної комнати, окинув одним поглядом пусту клїтку та всю знакому обстанову, сїдав на крісло, закривав очи і слухав, як дім мовчить. Було щось дивного. Клїтка мовчала тихо і ніжно, а в тій мовчанцї чулось горе і сльози, і далекий, завмерлий сьміх. Мовчанка жінки, ослаблена стїнами, була уперта, важка, як олово, і страшна, така страшна, що в найбільшу спеку о. Ігнатиєви робилось студено. Довга, холодна як могила і загадочна як смерть була мовчанка доньки. Немов для себе самої була та мовчанка болїсна і пристрасно хотїла перейти в слово. але щось кріпке та тупе, як машина, держало її неповорушною і витягало як дріт. І десь на далекім кінци дріт починав колихати ся і звенїти тихо, несьміло і жалісно. О. Ігнатий з радостию та страхом ловив сей прозябаючий звук; руками спер ся об ручки крісла і витягнувши голову наперед, ждав, коли звук підійде до него. Але звук уривав ся і замовкав.

— Дурниці! — сказав о. Ігнатий сердито і підвів ся з крісла, все ще прямий і високий. Крізь вікно бачив залиту сонцем площу, вимощену, круглими, рівними камінями, а напротив камінну стїну довгої стайні без вікон. На розї стояла дорожка, похожа на глиняну фіґуру, і не знати було, чого вона тут стоїть, коли годинами не показував ся нї один прохожий.

III.

Поза домом о. Ігнатиєви приходилось говорити богато: з духовеньством і з парохіянами, при богослуженях, а инодї із знакомими, де грав в преферанса. Та коли вертав домів, здавалось йому, що він цілий день мовчав. Походило се звідси, що з нїким із тих людий о. Ігнатий не міг говорити про се, що для него було найважнїйше, а про що він міркував кождої ночи: чому умерла Віра?

О. Ігнатий не хотїв понять, що тепер не можна про се довідатись, і думав, що довідатись таки можна. Кождої ночи — а всї тепер стали у него безсонними — представляв собі ту хвилю, коли він і попадя в глуху північ стояли при постели Віри і він просив її: „Скажи!" І коли в споминах він доходив до того слова, дальше бачилось йому не так, як воно було. Його закриті очи зберегли в своїй темряві живий, виразний образ тої ночи: бачили, як Віра піднимаєсь на своїй постели, усьміхаєсь і говорить... Та що вона говорить? І то нєви сказане слово Віри, котре повинно розвязати всьо, являлось так близьким, що коли наставити ухо і здержати биття серця, то ось і почуєш його, а рівночасно було так безконечно, так безвиздїйно далеко... О Ігнатий вставав з постелї, простягав наперед зложені руки і потрясаючи нами, благав:

— Віро!..

І відповідию для него була мовчанка.

Раз вечером о. Ігнатий вийшов до комнати Ольги Степанівни, у котрої не був вже з тиждень, станув в її головах і відвернувшись від упертого, важкого погляду, сказав:

— Мамо! Я хочу поговорити з тобою о Вірі. Ту чуєш?

Она мовчала. І о. Ігнатий почав строгим та приказуючим, піднесеним голосом, неначе говорив до своїх парохіян:

— Я знаю, ти думаєш, що я був причиною Віриної смерти. Але подумай, чи любив я може її менше, як ти? Дивно гадаєш... Я був строгий, та чи се спиняло її робити, що хоче? Я злегковажив достоїньство батька і смирно зігнув свою шию, коли вона не злякалась мого проклону і поїхала... туди. А ти... ти не просила її остатись і не плакала, стара, поки я не велїв замовчати? Не вжеж я зродив її такою жорстокою? Не навчав я її про Бога, покору та любов?

О. Ігнатий глянув бистро жінцї в очи і — відвернув ся.

— Що я міг з нею вчинити, коли вона не хотїла відкрити свого горя? Приказувати? — я приказував. Просити? — я просив. Не вжеж по твому я мав упасти на колїна перед дївчуком, і плакати, як старі баба! В голові... звідки я знаю, що у не в голові! Жорстока, немилосерна донька!

О. Ігнатий ударив кулаком по колїнї.

— Любови вона не мала, ось що! Що там про мене говорити, нехай я буду і тираном... Але ти, чи тебе вона любила? Тебе, що плакала... і понижалась?

О. Ігнатий розсьміяв ся беззвучно.

— Лю...била! То-то, на потїху тобі й смерть таку вибрала. Жорстоку, соромітну смерть. Умерла на піску, в грязи... як собака, котру ногами штовхають в зуби.

Голос о. Ігнатия звучав тихо і хрипко:

— Стидно мені! На улицю вийти стидно! Зперед вівтаря вийти стидно! Жорстока, недостойна дочко! В гробі проклятї тебе!

Коли о. Ігнатий глянув на жінку, вона лежала без памяти і прийшла до себе доперва по кількох хвилях. І коли очуняла, її очи мовчали і годї було понять, чи тямить вона, що говорив їй о. Ігнатий, або нї.

Тої ночи — се була місячна ніч в липни, тиха, тепла і беззвучна — о. Ігнатий на пальцях, щоби не почула жінка і сидїлка, підняв ся по сходах і вийшов до комнати Віри. Вікно в мезанінї не відчинялось від смерти доньки, і воздух був сухий та жаркий, з легким запахом гари від розпеченого за день бляшаного даху. Чимсь незамешканим і занедбаним віяло з комнати, де так давно не було чоловіка і де дерево стїн, меблї і другі предмети видавали легкий запах безнастанного розкладу. Місячне сьвітло падало яркою смугою на вікно і на долївку комнати, відблеск від білих, старанно вимитих дощок осьвітлював померклим півсьвітлом кути, і снїжно біла постїль з двома подушками, більшою і малою, являлась фантастичною і воздушною.

О. Ігнатий відчинив вікно і до комнати влив ся широкою струєю сьвіжий воздух, що заносив порохом, близькою рікою і цвитучою линою, а серед того ледви прочувала ся пісня: імовірно на ріцї хтось їздив лодкою і сьпівав.

(*Конець буде.*)

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

більш важний спосіб, яким 800.000 австрийских Італіянців потрафило зневолити правительство до виповненя їх жадання, коли півчетверта мілїона австрийских Русинів на дармо домагають ся того самого. Італійці, нарід високо культурний і полїтично виробленний, розуміли се дуже добре, що тактика, яку формулує стара рутеньска пословиця: „покірне теля дві корові ссе", в дійсности добра хиба лише для телят, в суспільно-національних-же борбах показує ся струсячою тактикою. Бо де дїє ся безправе, до тоне ся природне і законом запоручене право, де має ся до дїла з сильним і певним сеї своїї сили противником, там одинокою дорогою до здобутя належного права є рішучий протест, крїпкий відпір, різка і безоглядна борба, що змучить остаточно противника та викличе такі відносини, які преневолять рішаючі круги взяти ся раз справдї до поладнання справи. І Італіянці вели консеквентно і витревало безоглядну борбу, коламутили своїми бучами раз-в-раз спокій в інсбруцкім університеті, штурмували в Відни, поки їх не вислухано і, як сам міністер пише, „для привернення спокою в інсбруцкім університеті", не сповнено їх жадань.

Італіянці і їх тактика не повинні лишити ся без науки і для нас. По правдї кажучи, до бурливого віка нашої молодїжи з падолиста 1901 року, справдїшної борби за руский університет у нас не було. Висилани меморанд і депутацій чейже не можна назвати борбою і всї ті мирні акції лишали ся без успіху. Доперва бурливі події з кінця 1901-ого року зробили справу рускому університету актуальною її приневолили віденьске правительство пригадати собі, що в Галичині і Буковині есть проці $3^1/_2$ мілїонова нация з 1000 університетскими слухачами, що домагає ся власного університету. Правда — з рїжних причин наша акция за університетом не дала таких результатів, як дехто міг від неї жадати. Сила наших противників і їх впливи показали ся ще надто міцними, а наша власна суспільність проявила, побіч гарних прикмет пожертвованя і почутя солїдарности, ще й чимало проявів полїтичної невироблености, шкаралупницко-карпатовичівской трусости, а навіть явного хрунївства. Все-ж таки міністер Гартель бачив ся спонуканим пробіцяти кресованє нових руских катедр та в тій цїли удїлено кільком Русинам сякі-такі стипендії на вищі студії за границею. А можна бути певним, що й сего не було би, як би не позаторічні університетскі події.

Тепер справдї справа руского університету затихла. Наша молодїж одно, що роздерта в нутрі мілкими партийними сварками і тим способом ослаблена, а також, в значній части потягнена радами тих, котрі вважають наших противників так лагідними, що хотїли би що небудь відступити мирною дорогою, — веде тепер нещасливу, по нашій думцї, акцию меморанд, депутацій і рекурсів, на яку нїхто не звертає жадної уваги, а яка лише служить всяким слабохарактерним одиницям як викрут від ясного і рішучого ставленя справи. Та, думаємо, що й сама молодїж скоро буде могла зміркувати — до сього вже й тепер є досить даних — що ей паперова борба не доведе до жадного результату та що всякий beatus possidens уступає тілько перед силою і доконечностию.

Реформа шкільництва.

Поклавши отсей заголовок, мусимо чим скорше успокоїти наших читачів, що не гадаємо писати про реформу шкіл австрийских або зокрема галицких.

Школи є річ несказано важна, а всяка дрібку важнїйша і съмілїйша реформа може пагубно відбити ся на всїй суспільности і на судьбі цїлих поколїнь; тим то всяка реформа шкільництва вимагає несхаханої „осторожности". Нехай там будуть ссбі школи і не цїлком досконалі, нехай собі будуть навіть злі; але ж бодай знав ся, яке виходить з них лихо. А зреформувати-б їх і то хто-ж може вгадати, яке тогдї вийде з них лихо з тої реформи — чи не більше ще від теперішнього? Виходять з теперішних шкіл покоління дурні, ледачі; а хто-ж вгадає, щоби то стало ся, коли би зачали виходити мудрійші і лїпші?...

Длятого в Австрії беруть ся до реформ шкільництва дуже оглядно, дуже осторожно. Внести в середних школах ні в чім не шкідливі т. зв. льокації, завести нїкому непотрібні клясові катальоґи, під позором улекшеня науки класичних языків в ґімназиях видавати розпорядженя, утрудняючі ту науку, — отсе реформи, на котрі в Австрії можна ще зважити ся. Окрім того від часу до часу реформує ся всїлякі строгі іспити, що мають на цїли узискане академічних степенів; заводить ся титул докторский на технїці; розбирає ся на „шультаґах" і инших зборах та в часописях питанє, чи потрібні іспити зрілости або вступні іспити до середних шкіл чи ні, — але все з тим апріорним заложенем, що вони доконечно потрібні; а впрочім лишає ся ініціятиву иншим державам та вичікує ся досьвідів, які принесе та чи ся реформа шкільництва.

Зокрема в Галичині неможлива є нїяка реформа шкіл, котра би виходила поза рамп устрою шкільництва австрийского. Впрочім крім заведеня мундурів в середних школах Галичина не має важнїйшого і горячїйшого бажаня, як хиба лише „ународовленє" шкільництва, — значить, таке его уладженє, щоби руска молодїж як найскорійше і як найпевнїйше переймала ся в школах ягайлоньскою ідеєю та відчужувалась від свого народу.

Отже гадаючи писати про реформу шкільництва, не австрийскі ні галицкі школи маємо на мисли, а хочемо указати на реформу, яку переводить у себе майже рівночасно Швеция і Данїя.

Майже у всїх европейских державах, де або вже переведено реформу шкіл або ї приготовлює ся, головним товчком до сего були сумнїви, чи в теперішних часах оплатить ся наука старинних языків в середних школах, — значить, чи приносить вона ті користи, яких треба би надїяти ся і вимагати в заміну за ложену на ню працю, та чи не більшу користь приносила би наука языків новочасних. В тїснїй звязи з тими сумнївами остає також питанє, чи зі шкодою для розумних цїлий вихованя, через трудну і богато часу вимагаючу науку старинних языків не занедбує ся конечности наук природничих, котрі особливо в остатнім столїтю незвичайно поступили і розвинули ся. І всюди, де ті питаня поважно розбирано, прийшло, коли не до цїлковитого усуненя, то у всякім разї до значного обмеженя науки старинних языків і до заведеня науки языків новочасних. Навіть в Росиї має давних класичних ґімназий лишити ся небогато; з прочих наука грецкого языка має бути усунена, а наука латиньского языка має бути обкровна. За реформою середних шкіл іде звичайно слїдом також і більша або менша реформа так народних шкіл як і університетів.

Так і в Швеції ще перед 30-ти лїтами вирнула справа реформи середних шкіл, особливо серед кругів, заступлених низшою палатою парляменту; але висша палата противилась реформі. Замітна при тім річ, що через сю незгоду — обіч самої справи — найбільше потерпїли Богу душу винні учителї середних шкіл. Бо в тім самім часї ходило також о підвисшенє платнї учителям, за котрим стояла висша палата, а низша спротивилась длятого, що висша противна була реформі шкіл. Таким чином учителї цїлих 20 лїт не могли добити ся вищої платнї! Вкінци перед чотирма роками прийшло що-до реформи до порозуміня між обома палатами, і тепер уже готов проект закону, котрий на найблизшій сесиї парляменту буде імовірно обома палатами принятий.

Новий проект визначає ся головно тим, що вага науки в середних школах має спочивати не на языках старинних, а на науці нїмецкого языка. Друга річ незвичайно замітна, що новий закон уводить до середних шкіл засаду спільної науки хлопців і дївчат. Однако поки-що припоручає закон спільну науку лише в таких містах, де фреквенция в середній школї є занадто мала, щоби закладати окрему школу для хлопців а окрему для дївчат або щоби класи дїлити на окремі відділи.

Дальше поступила справа реформи шкільництва в Данії. Там минувшого вже місяця принял парлямент закон, внесений міністром просьвіти, бувшим недавно народним учителем, Хрістіянзеном. Ухвалена реформа обіймає всї школи, від найнижших до найвищих, і уводить радикальні зміни в цїлім шкільництві. Виходить вона з засади, що помежи всїми школами повинна бути орґанічна звязь; длятого заводить ся замість всїляких шкіл давнїйших лише одну загальну народну школу з рїжними степенями. Річ певна, що не кождий, хто вступить до тої школи, перейде всї степені аж до найвищого; залежати буде очивидно так від спосібностий ученика, як від инших ще обставин. Але у всякім разї новий закон має на увазї, щоби становище родичів і їх материяльне положенє ні в чім не могло спиняти дїтий в науці, бо лише тим способом держава може користуватись усїми душевними силами народу і лише тим способом може всякий дійти до зрозуміня, як треба уживати свобід з пожитком власним і суспільним.

Всї дїти від 7 року життя обовязані ходити що-найменше 4 роки до школи. Ті що хотять учити ся дальше, переходять на вищий степень науки, відповідаючий середній школї. Тут наука тревае 4 роки і обіймає вже в теперішнім році новітні языки нїмецкий і анґлїйский, а також надобовязкову науку языка латиньского. Опісля наступає третий степень, т. зв „школа молодїжи", що тревае три роки і відповідає найвищим класам наших середних шкіл. „Школа молодїжи" є заразом приготовленем до наук університетских і длятого має три відділи: класичний з наукою языків грецкого, латиньского, нїмецкого і французского; відділ новітньої фільософії з наукою языків латиньского, нїмецкого, французского і анґлїйского; і відділ природничо-математичний з наукою языків нїмецкого і французского. Розуміє ся, що в кождім з тих відділів мають учити і инших предметів. Наука в всїх відділах безплатно.

Найнижший курс школи є інституцією лише державною; вищі курси можуть бути державні або й приватні. На всїх степенях школи наука релїґії є надобовязкова, а хлопці і дївчата могуть на всїх степенях побирати науку посполу.

Признати треба, що реформа дуже сьміла і радикальна.

Урядові секатури рускої селяньскої торговлї.

Від Видїлу Читальні „Просьвіта" із Старої-Ропи коло Старої-Соли одержуємо до уміщеня в „Дїлї" ось так сказати-б — голос роспуки:

Знов, не знати вже котрий з черги, новий спосіб кривдженя нас, Русинів! Ми вже так з усїх боків маємо терпіти, що навіть тую нужденну сіль, і так вже солену, мусять нам у видазаню присолювати секатурами!

Управитель салїни в Ляцкім секує торговлї читальень „Просьвіти" до немożливости. Завернути фіру впорожнї, без соли, хочби і кілька миль до дому, се для того пана найбільша утїха.

Нашій читальни лучає ся се що хвиля. Посилає она фіру за сілю у визначенім реченци, фіра являєсь на пляцу вже ді дня, але щож? — жидовій сіль понабирає, а для тебе, руский христяннне, соли нема! вертай з Ляцкого впорожнї до дому, до Старої Роли ad Стара Сіль, обложені три милї! Писали ми до видїлу краєвого, жалувались, просили — та що з того? Люди повідають: крук крукови ока не видовбає... Але таки трохи стало було лекше, хоч усе було повно гніву пана салїньского. Та найби собі гнївав ся (коли ему се може потрібне до здоровля), аби тілько сіль видавав! Ба, колиж він винаходить собі що-раз нову притоку...

Дня 15 мая с. р. взяв він чек почтовий і письмо нашої читальні до рук, глянув на чек і давай репетувати: „Стампіль почтова неясно вибита!" забирай ся впорожнї до дому!... І так ві суди Боже витримати. Около трицять люда бідує без соли, бо панови неясно видїла ся вибита почтова стампіля...

Так то гандлювати нашому христянинови! Хто не хоче, то штовхне, аби лиш відхотїло ся ему гандлю...

Подаємо се до прилюдної відомости — чей знайде ся яка душа щира та поратує нас і охоронить нашу Торговлю від секатур!

Видїл Читальні „Просьвіти" в Старій-Роні ad Стара-Сіль, д. 16 мая 1903

О. Конст. Грицикевич, голова Читальні.

Повисше письмо есть pendant'ом до уміщеного недавно в „Дїлї" (гл. ч. 94) письма п. Тимотея Старуха про старостиньску заборону селянцї Марії Жмудовій в Богатківцях, повіта підгаєцкого, отворити в своїм домі торговлю мішаних товарів. Тут, у Богатківцях, ц. к. староство, — видумуючи мотиви, о яких вїкому й не приснилось би, тай, розумієсь, яких не знайдете в нїякім законї, — попросту не дає навіть оснуватись селяньскій торговли в рускім селї, немов щоби не робила конкуренції жидам, — там знов, у Ляцкім, управитель салїни в немożливий спосіб секує істнуючу вже торговлю при рускій читальни. Тяжко кривджені люди наші, в зрозумілій кождому роспуцї, відкликують ся до публичної опінії і через наші часописи кличуть і просять о поміч. Зруйнована старостиньскою забороною ведення торговлї селянка з Богатковець припоручає свою справу послам ради державної, а Видїл читальні „Просьвіти" зі Старої-Роні накликує яку душу щиру, що чей знайшлась би до поратована і охорони їх торговлї, бо письма до видїлу краєвого, як показало ся, не помогли...

Наша редакция дуже вдячна кождому, хто подасть їй якийнебудь факт якогонебудь рода кривди заподіяної нашим людям, чи товариствам, чи громадам і т. д. О се ми навіть просили вераз нашу суспільність і при сій нагоді ще раз сю просьбу повтаряємо. Подаване фактів того рода есть не лиш цїнним материялом для будущого історика нашої многострадальної Руси, але також має велику актуальну вагу та вплив, і то в многих і найрізнороднїйших напрямах — чого впрочім нїхто не стане перечити.

Однакож, щоби оголошенє в часописи навіть неодного „клясичного випадку" кривди нашої не перейшло без реального успіху, як то перешумить вітер або як вода спливе по гусцї (бо так дуже часто спливають і найбільші надужитя по неоднім галицкім манґарині), — до того потрібно ще чогось більше, як самого оголошеня в часописи. Після предмети і взги випадку добрає ся средства відповідного, тому і годї на всї случаї подактувати якесь средство універсальне.

Між иньшим відзиваються ся наші люди в своїх кривдах дуже часто — і зовсїм справедливо — до заступників рускої природу, до послів. Тай справдї, посол, з принятого на себе обовязку, повинен такими справами займати ся; він і має поважне форум для виточеня справи, а яко посідаючий право нетикальности посольскої мови — безпощадно і називаючи річ по імени виступити против кривдника, хочби се був і найвищий достойник в краєвій урядничій єрархії, коли тимчасом при конфіскациїній практиці в краю конфіскує ся „Дїло", „Свободу" чи яку-небудь нашу часопись навіть за найлекше слово правди висказане на адресу хочби найдрібнїйшого кацика з дрібних кациків. Отже наші посли в таких справах — адреса добра. Тількож посол, щоби міг якоюсь справою заняти ся, потребує докладного материялу, потребує так сказати б документів, а того дуже часто в дописях до дневника нема. Коли отже про неодну порушену в дневниках справу, яка годилась би до порушеня в радї державній, наші посли там не заговорили, то виною тому бувае звичайно брак докладного информацийного материялу, — на що впрочім наші посли через із жалем звертали увагу не лише в приватних розмовах, але і на публичних зборах і в дневниках. Длятого суспільність руска свою звязь із послами повинна удержувати не лише посередно, через свої орґани преси, але також і безпосередно, информуючи їх скоро і докладно про все, що скрізь по краю дїє ся. Вийде се на вдоволенє обох сторін — і послів і суспільности.

Справи заграничні.

Балкан.

Після урядового справозданя турецкого правительства, з жертв послїдних подій в Монастирі еще 13 тяжко ранених лежить в шпиталї, а 11 легко ранених в вязници. По більшій части суть се Греки. Хоч розруки не повторили ся, торговля і рух в цїлім віляєті станули.

Під Дебабатом дня 13 с. м. Альбанці з далека острілювали турецкий табор. Турецке військо знищило також 7 сел опозиційних Альбанців. Епископа Струмиці, Герасїмова візвано аби виїхав з міста, бо власти не будуть его більше узнавати. Епископ заявив, що без наказу церковної власти свого становища не покине. Від сеї пори стоїть під строгим надзором, а так само болгарский ексарх.

Лямбсдорф мав одному дипльоматови в Петербурзї сказати, що теперішне положенє на Балканї цїлком не є грізне і балканьска буря не викличе нїякого европейского конфлїкту. Росия буде дальше провадити свою дотеперішну полїтику. Однак, колиби прийшло до інтервенції Росиї на Балканї, чого Росия не бажає собі, то Росия певно не буде інтервенїювати в користь балканьских Славян, тілько буде думати о своїм власнім інтересї і о користях для себе.

Справи австро-угорскі.

Угорска криза.

Як було заповіджено, цїсар приняв на приватній авдиенції президента угорскої палати ґр. Апонього. Авдиенция тревала цїлу годину, а Апоні на жадане цїсаря інформував его о положеню в парлямеитї. Апоні висказав гадку, що одиноким способом усуненя кризи є внесенє військових предложень.

Мимо сеї авдиенції, положенє на Угорщині мало еще більше заострити ся. Між послами вружать рїжні комбінациї і поголоски. Характеристичне се, що коли перед кількома днями о димісиї Сейля еще нїчого не говорено, тепер загально говорять о змінї кабінету. О абдикациї перед обструкцією нема бесїди.

Деякі члени сторонництва независимости, головно посли Кошут і Гальо хотїли доконче витягнути в соймі справу Апонього. Від того наміру старалось відвести їх окруженє Апонього. Кошут уступив, але Гальо заявив, що сю справу порушить нині в парламентї.

Цїле вчерашне засїданє сойму виповнила обструкцийна промова одного посла.

Хорватскі демонстрациї.

З місцевостий Драґа і Портоне доносять о демонстрациях против угорских гербів, уміщених на публичних палатах. Демонстранти кричали pereat під адресою хорватского бана і в многих місцевостях знищили телеґрафічні і телефонічні полученя. Між стациями Плясе і Мея зелїзничий тор забарикадовано камінем так, що товаровий поїзд мусїв станути, а коли зачало ся бомбардованє поїзду камінем, поїзд мусїв вернути. З инших місцевостий також доносять о розрухах. В Осєку арештовано одного священника під закидом підбурованя против мадярскої нациї.

До Відня вибираєсь депутация визначних Хорватів з цїлої Хорватиї, котра буде

просити цїсаря о авдиенцию, аби ему представити правдиве положене в Хорватиї. Коли би депутация не дістала авдиенциї, звернe ся до полуднево-славяньских послів з просьбою, аби они на специяльній авдиенциї представили правдиве предложене в Хорватиї.

В місцевостях Букарі і Чепулез завішено дїяльність окружних судів за надужите урядової власти. Вісти о заведеню наглих судів в кількох округах суть не правдиві.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кербер грозить.

Відень. Півурядовий тиждневник Montagsrevue грозить евентуальним відкликом до виборців т. є. розвязанем палати послів на случай, коли би парлямент і дальше не показував охоти до жвавійшої праці. В парляментарних кругах живо коментують сю статю, а тим більше, що задекретована на підставі §. 14. буджетова провізория кінчить ся з днем 30. червня. Говорять також, що палата послів буде в половині червня відрочена аж до вересня.

Італїйский університет.

Терст. Студентске віче і міска рада ухвалили протест против подій в інсбруцкім університеті, застерегли собі право до власного в Терстї і домагають ся, аби до хвилї его отворена італїйскі студенти мали на університетах такі самі права, як студенти инших наций. Міска рада поручила своїй президиї робити дальші кроки о заснованє італїйского університету. Словінець Рибар прилучив ся до сих ухвал.

Недїльний відпочинок.

Лїзбона. Португальске правительство завело цїлковитий недїльний відпочинок для всїх галузий промислу, з винятком реставраций і театрів. Се розпорядженє знайшло у публики дуже добре принятє.

Борба з конґреґациями.

Париж. Міністер просьвіти здержав платню парохам в двох церквах за се, що впустили на проповідницю членів конґреґаций не авторизованих.

Марсиїля. Суд засудив на гривну 6 капуцинів, котрі не хотїли підчинити ся декретови розвязуючому конґреґацию. Клерикальна товпа устроїла їм під судом овацию. Кілька осіб арештовано і по стягненю протоколу випущено.

Японьска фльота.

Лондон. Дневники доносять, що японьске правительство предложило парламентови закон в справі збільшеня фльоти коштом 10 міліонів фунтів штерлінґів.

Заговор против Анґлії.

Ню-Йорк. Поліция попала на слїди широкого заговора, котрого цїлию є нищене кораблїв. Осїдком орґанїзациї є Чікаґо. На чолї стоїть Росов. Відкрито льокаль, в котрім Росов мав пекольні машини. Его підозрівають, що він вже давнїйше знищив кілька кораблїв.

Австральский страйк.

Мельбурн. Загальний страйк зелїзничої служби скінчив ся. Ухвалено більшостию голосів розпочати працю наново під условями поставленими правительством.

Балкан.

Царгород. Слїдство виказало, що велику скількість динаміту привезено до Туреччини не з Болгариї, але з Бельґії через Грецию. Немагомеданцям заборонено вступати до мечетів без дозволу міністра.

Солунь. Арештовано Болгарина, котрий підложив міну під отоманьский банк. Наглий суд засудив на смерть Павла Печкова, котрий виконав атентат на французский корабель „Ґвадалквівір“. Арештовано властителя склепу, з котрого ішов підземний коритар до динамітової міни. При нїм знайдено рїжні документи. Він мав бути одним з провідників динамітардів і є інжинїром.

Відень. В Монастирі башибожук ранив Австрийця, римаря Ламрехта. Австрийский конзуль вніс до Порти ремонстрацию.

Франкфурт. З Софії доносять, що палату кн. Фердинанда окружає в ночи кордон. Боять ся атентату Македонців на князя.

Народний Фонд.

На Народний фонд зложили в нашій адміністрациї: о. В. Герасимович — Терпилівка 10 К, М. Секунда — Н. Санч стягнені з жидка при тароку 2·40 К, І. Мирон — Станиславів від: Антоновича, Трача, Мішкевича, Рибчука, Павельчака, Богдалека, Івановича, Нагіряньского по 1 К, Жуковский, Жмуркевич по 50 с. Мирон, Лукашевич і Т. Д. по 2 К. — разом 15 К, Н. Піджарко-Дїдилів 2 К, О. Петришак — Прага з нагоди зложеня іспиту 10 К, о. М. Пирїжок — Ульгівок 2 К, С. Ручка — Львів 8 К, З. Матковский — Делятин 60 с., о. Чубатий — Заболотів 2 К, Роґовска — Косів 2 К, В. Чопановский — Кольбушова 1 К, М. Чапран — Спас 1 К, І. Савран — Радлів 1·82 К, І. Збудовский — Турка коло Коломиї 7·70 К, Н. Перейма — Фриштак 6 К, Г. Лебедович — Нїметин 1 К, В. Алексевич — Львів 2 К, Ів. Герасимович — Дрогобич, крайцарову складку за цьвітень 9·06 К. — Разом 83·08 К.

НОВИНКИ.

— **Росийско-православна аґітация і душохватство в Канадї.** З Олїфанту в Пенсільвенії, одержуємо в послїдній хвили вість, яка мусить викликати скрізь між Русинами велику сензацию Именно пише нам один з видній-ших галицких еміґрантів, п. Сава Чернецкий з Олїфанту:

„Політика Риму і наших старокраєвих властий духовних довела до того, що в мі сяци цьвітни с. р. більша половина канадийских Русинів-переселенців, в числї около 26 тисяч душ, перейшла на православіе. Перед Великоднїми сьвятами поїхав з міста Нюйорку до Канади православний российский епископ Серафим і висьвятив там вісьмох сьвященників, між тими двох учителїв (Бодруґа і Неґрича з Березова в повіті коломийскім) і шістьох дяків та піддячих, так що тепер кожда більша оселя Русинів має своґо сьвященика. Опісля донесу більше. — *Сава Чернецкий*“.

Просто не хочесь вірити, щоби аж так далеко дійшло в тій нещасній Канадї, а однак, судячи після писем надісланих нашими переселенцями до американьскої „Свободи“ і до Галичини, вість подана нам п. Чернецкам не есть чимсь неімовірним. Не давно еміґрант Русин Яків Полевий з Ethelberg в Канадї писав до свого бувшого пароха в старім краю (і се письмо було напечатане в львівскій „Свободі“ і в „Дїлї“ в ч. 95): „Клопіт Русинам з французскими місіонарями. Їздять по кольоніях, сповідають, хрестять і вінчають наших людий — вода на млин польонїзациї; французский епископ удав ся перед парлямент, аби ему затвердити для Галичан таке право, яке має для Французів... Епископ (sic!) Шептицкий змилував ся тай выслав свого секретаря як вірного слугу і апостола. Він відправляє богослуженє в французькім косцьолї а до рускої церкви не хоче йти доти, доки церков не запишуть на французского епископа... Віннїпеґскі Русини подали ся за православним батюшкою. Коли так дальше пійде, то певно всї Русини перейдуть на православіе. От і потїха Русинам!“ — Чаж диво, що при такім сказати-б анархічнім станї „сьвятїйший синод“ з Петербурга руками своїх епископів клепле зелїзо-доки тепле... Торік, коли представителї завязаного у Львові комітету для підпомоги руских осель в Бразилиї удались були до Вирооєв. митроп. Шептицкого порозуміти ся з ним в справах бразилїйскої Руси, він сказав: „Більша небезпечність ґрозить Русинам у Канадї, ніж в Бразилиї..“ Отже сьвідомість небезпечности була навіть у нашого митрополита. А мимо того, як показує ся, нїчого влучного не зроблено для усунена тої небезпеки...

— **З пашалика збаражского** одержуємо з прошенем о уміщенє отсе цїкаве письмо: На доказ сього, яка то незавидна доля і роля наших старостів в нинїшних часах, ось вам відпис урядового письма за рецепісом, яке я відобрав з почти тамтої суботи с. є. 8. с. м.:

Ч. 27/пр. Збараж дня 6. мая 1903. — До Всечестного Отця Герасимовича гр. кат. пароха в Терпилівці. — Донесено менї, що Всечестній Отець займає ся посередництвом для висилана робітників за границю. Се поводує мене звернути Вашу увагу, що виконуванє таких агенд посередництва дозволене есть лишь особом маючим правне дозволенє (концесю) а то під особистою карною вітвічальностею. — Ц. к. Староста. — *Телїховский* (в. р.).

Діставши таке письмо, я насамперед розсьміяв ся сердечно, що наші пан староста дали ся так ґрунтовно надути якомусь лацкому гакатистови і не провірившись, чи в доносї бодай який-такий слїд позірної бодай правди, зараз таки, щоби вволити волю свого достойного інформатора, виписали менї повисший „декрет“, який я розумів ся сховав собі на вічну памятку. Може на будуче після сього пан староста будуть уважнїйше і скупійше уживати подібних упімнень. Менї се тим сьмішнїйше, що — о скільо догадую ся — чесний доносчик походить з кругів зовсїм minorum gentium, а мимо того наймов сейчас послух і готовість поїздити собі трохи по „рускім попі“. — Сьвящ. *Володимир Герасимович*, парох з Терпилівки.

— **Шевченковий обхід.** Заходом львівскої фінії „Просьвіти“, а головно члена філїяльного видїлу, п. Скородиньского відбув ся в неділю 17. с. м. в сали тов. „Ґвязда“ у Львові людовий концерт, на котрім Львовяни мали нагоду подивляти незвичайно вишколений хор винницкої читальні „Просьвіти“. Хор розпоряджає дуже добрими голосами, передовсїм сопранами і своєю силою — на концертї сьпівало 28 осіб — прямо імпонує. Дириґент п. Василь Сохор може бути гордим з успіхів своєї працї, бо виконані під его управою продукциї вдоволяли і найвибагливійше ухо. Не диво, що по кождій програмовій точці хор був приневолений гучними оплесками додати ще по одній, дві пісні Гарний і невтомний хор! Не менше добре списали ся обі дївчата-декляматорки: Катерина Банахівна, що знаменито віддеклямувала Шевченкове „До Основяненка“, та її подруґа Тетяна Ординець віддаючи пречудно Масляка „Ще не вмерла“. Замітити треба, що обі дївчата відзначили ся також в хорі яко солїстки, з котрими щасливо суперничав хлопячий сопран, Олекса Кубай. Другою „сензациєю“ концерту була орхестра рускої ремісничо-промислової бурси. Марш Давидовича „Ой поїхав Ревуха“ вийшов зовсїм поправно, натомість смичковий концерт не дописав трохи... задля розстроєня струн при скрипках. Сольо українського лїрника, відсьпіване п. Чайковским в супроводї лїри, становило третю „сензацию“ концерту. П. Чайковский хиба окремих похвал не потребує, а тим менше п. Загайкевич, що виголосив з питомим ему жаром краснорічиве вступне слово. Саля була переповнена.

— **Право публичности** надало міністерство просьвіти рескриптом з дня 4 с. м. приватній 5-клясовій женьскій школї видїловій ім. Шевченка у Львові від р. шк. 1903/4, котру, як звісно, удержує руске тов. педаґоґічне.

— **В оборонї дївчат.** В Парижи відбули ся онодї перші публичні збори, народної ради женщин, на котрих обговорювано дуже горячо утечу з гарему в Фезї молодої дївчини з Севілї. Іспаньске правительство має на домаганє мароканьского султана видати дївчину в руки тамошних властий, де за утечу дожидає її строга кара. Отже на зборах пані Северін поставила між иншим внесенє, щоби вислати до іспаньскої королевої адресу з протестом против видачі тої дївчини. Внесенє очивидно принято, як неменш привитано живими оплесками поправку до того внесеня, що має се бути збірна адреса всїх французских женщин.

— **В справі противжидівских розрухів** в Кишиневі скликала львівска соціяльна демократия вчера вечером в сали тов. „Огнїво“ довірочні збори, на котрі зібрало ся поверх 300 осіб. Промовляв п. Ганкевич. На основі описів очевидних сьвідків бесїдник виразив переконанє, що різню жидів в Кишиневі викликав антісемітский комітет, з'орґанїзований при помочи российского правительства. Рух інсценований в Кишиневі був демаґоґічний, щоби висунути его против революційного руху. Де лише проявив ся рух соціалїстичний, там все росийске правительство старало ся викликати противжидівскі розруки. В Могилеві приміром, де має бути сильна соціалїстична орґанїзация, до котрої належить богато жидівского пролетариату, ґубернатор зі страху перед демонстрациями в дни 1 мая, скликав до себе „буржуазників“ і представляючи їм, що жиди хотять скинути православного царя а вибрати царя жидівского, намовляв до розрухів против жидів. В такий і подібний спосіб намагав ся бесїдник виказати, що всяке лихо в Росиї робить правительство лише задля соціялїстів, в чім не рїжнить ся нїчим і прочая Европа, а вкінци поставив резолюцию, якою збори висказують: обурене российскому правительству, співчутє его жертвам, погорду реакційній Европі, що позволяє на такі варварства, а врешті переконанє, що лише робітничий рух соціялїстичний зарадить лихови і повалить ґаньбу новочасної цивілїзациї, российский царат.

— **Нова реальна школа.** Вже від кількох лїт стараєсь місто Снятин о середну школу. Первісно ухвалила була тамошня рада міска ґімназию і то з викладовим язиком — нїмецким, відтак під напором польскої преси змінила сю ухвалу о стілько, що пристала на язик польский, а вкінци відложила цїлу справу ad calendas graecas. В послїдних часах проект заснованя середної школи в Снятинї вирнув опять на дневний порядок, та сим разом рада міска стараєсь вже о реальну школу. Як чи так, середна школа в Снятинї конче потрібна, і то передовсїм з руским язиком викладовим, бо Снятинщина становить область корінно руску, в котрій процент населеня наших народностий прямо зникає. Впрочім се покаже ся найлїпше, коли проектована середна школа буде відкрита і коли очивидно руске населенє схоче як слїд з неї користати. Та се вже буде річ тамошної рускої інтелїґенциї заохотити Снятинщину до сповненя свого обовязку.

— **Крадежі на зелїзницях**, про котрі була у нас онодї звістка, відбували ся, як тепер показуєсь на дуже велику скалю. Краківска дирекция зелїзниць є прямо перераженa розмірами, які прибирає поліційне слїдство в тій справі. Крадіж відбувала ся під оком властий, котрі нїчого не здогадувались, наділяючи необмеженим довірем тих людий, що так безпечно з'орґанїзувались в шайку злодіїв. З дирекциї „Нордбанки“ у Відни прибув специяльний урядник і привіз краківскій дирекциї поліциї цїлу пачку рекламаций, котрі в рїжних часах, з рїжних сторін, рїжні подорожні надіслали віденьскій дирекциї, повідомляючи, що їм попропадали по дорозї дорогоцінности. Виявило ся також, що Скшинковский та спілка подібних ему кондукторів не задавали собі навіть труду переносити куфри та валїзи до т. зв. „Schlaf Coupe“, але окрадали їх в пакункових ваґонах. Була се спілка дуже розгалужена, а коли всї виновники не находять ся ще під ключем, то диятого, що на якийсь час треба би зовсїм здержати рух поїздів!

— **Огнї.** В Новосїлках ґрималівских вибух онодї в горальни Давида Ґоґера огонь, котрий знищивши її, обернув в попіл також пять селяньских загород. З горальні уратовано лише запаси спіритусу. — В Болехові вибух дня 16 с. м. вечером пожар, котрого жертвою упали три мешкальні доми і шопа. Огонь був підложений. — В Селиских, пов. яворівского, ударив ґрім в загороду селянки Катарини Паньківской і спалив хату разом з господарскими будинками. Жертвою огню упала в стайни пара коний, дві корови і собака. Шкода виносить поверх 2000 К. — На фільварку Альбінівка коло Озерян повстав дня 15 с. м. над раном страшний огонь, котрий знищив всї господарскі будинки разом з великим запасом збіжа. Жертвою огню упало між иншим 22 коний, лошак, 6 телят, бугай, молотїльня, сїчкарня і майже всї господарскі знаряди. Шкода виносить 16 000 К. Уратувались лише дім мешкальний і карник.

— **Добра горівка!** В нїмецкій кольонії недалеко Городка коло Львова находить ся жидівска горальня, в котрій від довшого часу дїють ся обридливі історії. Властителї тої горальні як і всякі знакомі жиди уладжують собі купелї в кипаті, де находять ся всякі складові частини, з котрих робить ся горівку. Відтак ту саму горівку розсилають жиди з найчистїйшою совістю по сїльских коршмах на продаж! Забобонні нехристи вірять, що такі купелї є для їх тїла дуже цїлющі, будучи рівночасно спокійними, що змішана з їх брудом горівка для „ґоїв“ є також коли не спасенна то принайменше— нешкідлива...

— **Щасливий жебрак.** В Ольшин під Краковом арештувала жандармерия перед кількома днями Словака Франца Цьвікду за жебранину. Цьвікла находив ся в крайній нуждї. Для стверджена его приналежности віднесено ся до місця его походженя. Угорскі власти відповіли, що якраз глядають за Цьвіклою, бо помер его брат, котрий лишив Францови яко одинокому спадковмцеви спадщину 200.000 К. Цьвікла удав ся сейчас до Угорщини.

— **Дневникарство в університеті.** Ректор університету в Цїриху підчас академичного торжества згадав в своїй промові, що в тамошнім університеті будуть заведені виклади про дневникарство. В біжучім курсї викладав вже професор Бец історию дневникарства в Німеччинї. Практичні виклади про дневникарство має обняти на тім університеті редактор тамошного дневника „Züricher Post“, Ветштайн.

— **Спростованє.** П. Ем. Якубовский, народний учитель в Корсові, заявляє нам в дошім письмі дотично новинки в чч. 69—70 „Дїла“, що не є правдою, щоби він не умів говорити по руски, бо учить вже в школї з рускою мовою викладовою 14 лїт, — дальше, що не є правдою, щоби бив дїти, бо инакше его „були би вже певно скаржили селяни“, і що вкінци не є правдою, щоби він опускав науку або щоби навіть сказав, що „хруням наука не треба“. Містимо повисші заперечена п. Якубовского з принципу: „audiatur et altera pars“ — помимо невідповідаючої законови стилїзациї его спростованя, лишаючи заразом право відповіди тамому допісувателеви.

— **Дрібні вісти.** Вислужений судовий радник о. Кипріян Коцовский отворив адвокатску канцелярию в Сгрию. — Львівске товариство ратункове за десять лїт свого істнованя удїлило помочи в 30.000 случаях. — Місячник для україньскої молодежи „Іскра“, що почав виходити сего року у Львові, переїс ся до Черновець, де буде виходити під редакциею п. Льва Когута. — У Львові арештовано жидка Лїпу Кока за те, що вивозив молоді дївчата до заграничних домів розпусти. — В Швайцарії упали в послїдних днях великі снїги, наслїдком чого всї Альпи білїють ся як серед зими. — Крїґер, б. президент Трансвалю, лежить безнадійно хорий на запалене легких в Трансваю. — В Вашківцях на Буковинї буде засноване з днем 8 вересня с. р. нове староство.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

— Професор львівского університету, п. **Михайло Грушівский**, повернув вчера з Парижа, куди, як звісно, виїхав був перед місяцем на серию відчитів з української історії в тамошнім т. зв. вільнім российскім університеті.

— **З Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок** при Видїлї краєвім у Львові одержали ми з прошенем о уміщенє в „Дїлї“ ось таке Оповіщенє: У Львові дня 10 мая 1903. Ч. 2316. В часї від 15. до 27. червня 1903 урядить Бюро Патронату з припорученя Видїлу краєвого з дня 5. мая 1903 р. ч. 37401. *Ґтп. Практичний курс науки для касиерів і членів Зарядів Спілок ощадности і позичок в Кракові.* На курс сей можуть бути приняті кандидати представлені Зарядови істнуючих Спілок або основательскими Комітетами Спілок протоколованих і зголошених до Бюра Патронату. З одної Спілки можуть бути представлені два кандидати, однак треба притім зазначити, котрому з двох, після бажаня Спілки, має віддати ся перше-ньство. Зазначує ся притім, що число учетників на курсї обмежене до 30. До кождого прошеня о принятє на курс треба долучити: 1) Метрику хрещеня або метрикальний витяг для кождого кандидата і 2) пробу звичайного письма кождого кандидата разом з его заявою, що сей буде принятий зобовязує ся прибути на науку і придержувати ся обовязуючої в часї науки інструкциї. Кандидати незасібні можуть взискати запомоги від Видїлу краєвого по 50 К, а прошенє о сю запомогу треба в поданю о принятє висказати. Крім того Бюро Патронату готово покерти заходи принятих на курс кандидатів з місцевостий дальше від Кракова віддалених о зниженє цїни зелїзницею. Врешті починить Бюро Патронату також заходи, щоби улекшити відповідне помішенє і удержанє принятих на курс кандидатів. Поданя без стемпля треба вносити до „Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові“ найпізнїйше до дня 27. мая 1903 р. — Бюро Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові.

Померли:

— **Теодор Ґоянюк**, емеритований народний учитель, помер в Коломиї в суботу 16. с. м. по короткій тяжкій недузї. Покійний належав до ряду переслїдуваних учителїв Русинів, В. є. п.!

Для літників новий мурований дім недокінчений о 8 комнатах разом з 2 моргами города урожайного в Бруховичах в селі спродам зараз дешево. Ближші відомости в школі в Білогорщи. 341 1 3

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складі насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насіня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 34—39

Пересторога! В власнім інтересї Поважаних господинь звертаємо увагу поновно на се, що Катрайнера Кнайпа солодова кава від десяток лїт все і всюди за дуже добру узнаною зістала, правдивою есть лише в оріґінальних пакетах, з маркою охоронною подобієм о. Кнайпа — Виключно тота кава солодова Катрайнера Кнайпа посїдає запах і смак кави зернистої як рівнож яко додаток до тої кави, причиняє ся до ей дуже приятного смаку. Навіть і без кави зернистої Катрайнера Кнайпа солодова кава з огляду на се що має надзвичайно приятний смак дасть ся яко за дуже добру ужити. Се що продають на вагу есть лише палений ячмінь або солод а ніколи правдивий Катрайнер.

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і заголошувала преюмерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алиськевича, ул. Кльоновича число 7.

Надіслане.

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца в Закопаним

стация зелїзницї в Татрах.

Откритий цїлий рік. Первородне лїчниче уладжене. Освітлене електричне. Центральне огрівание. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 337 2—?

ПОДЯКА.

В тяжкім горю полишені, по стратї нашого найдорожшого мужа і батька Іосифа Товарницкого ц. к. совітника Суду в Стрию, — сею дорогою спішимо зложити сердечне спаси-Біг всїм тим, котрі оказали нам тілько вспівчутя у тім горю, а передовсїм духовеньству обох обрядів, товариствам співацким „Боян“ і „Moniuszko“ П. п. товаришам умершого, войсковим і приятелям.

Стрий 17/5 1903.

345 *Юлія Товарницка з дїтьми.*

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзована або остемпльована безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Яслова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равя рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Яслова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні днї а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-моргівим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. о. **ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків.** На відповідь прислати марку за 20 сот.

343 7—1

Конерницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтацких плацу Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсцайґи, таблик пірничі міски, лївелї манометра і т. д.

Уряджена денними електричним.

Всякі направи полагоджують ся як найкорше і найдешевше. 41а5

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового“ у Львові (ринок ч. 10, І. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінця мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жаданє письменно.

Дирекция.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 19 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·95 до 8·15 а на термін 7·60 до 7·75, *Жито* старе 6.20 до 6·40 а на термін 6·— до 6·25, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термін 5·80 до 6·—, *ячмінь* пастївний 5·25 до 5·75 а броварний 5·50 до 5·90, *ріпак* 9·— до 9·30 *льнянка* —·—до —·—, *горох* пастївний 5·90 до 6·25 а до вареня 7·75 до 9·25 *вика* 4·80 до 5·50, *насїнє льняне* 10 25 до 10·50 *насїнє конопляне* 7·25 до 7·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·15 до 5·40, *гречка* 6 75 до 7·25, *кукуруза* готова 6·— до 6·20 а нова 5·50 до 6·60, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 67·50 до 82·50, біла 60·— до 80·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 35·65 до 36·05.

Курс Львівский

в дня 19 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. м.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	574 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 40	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 зор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товарства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	93 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 7.	100 4?
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% в. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1883 по 4% а. в.	93 60	100 80
Позичка м. Львова 4% по 200 зорок	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	101 50	— —
Льосы:	к с	к с
Міста Кракова по 30 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 70	117 40

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10

видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	лібра	по 25 кр.
2.	Контракт купна і продажи	І. либ.	по 40 „
3.	„ „ „	II. „	по 40 „
4.	„ „ „	III. „	по 40 „
5.	Повномоча		по 40 „
6.	Подання о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) лібра		по 40 „
7.	Написы до подань о интабуляцию либ.		по 20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	лібра	по 40 „
9.	Книга довжників	„	„ 40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·— „
11.	Скрипт довжний	„	„ 1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„	„ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка *товарова*	лібра	по 40 „
14.	Книжка касова	„	„ 40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	лібра	по 40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник		по 2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся наде житість осібно.

УчениК з укінченою II кл. гім. взиальною в віці до 14 лїт знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 98 5—6

Пошукує ся ученика щоби учив 7-лїтного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина. 341 2 6

Глядаю на один місяць для реконвалєсцентки помішеня разом з віктом в гірскій лїсистій околиці на селї деби можна дістати женщицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Пацановский. Перемишль ул. Огородова 18. 340 2—6

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ**, первородний, поручає ся Вп. Публицї і просить о ласкаву память. Строю чисто, гармонійно і тривко по приступній цїні. На жаданє виїжджаю на провінцию. З високим поважанєм **Михайло Войнарович**, ул. Сикстуска ч. 2. 82

Фортепян Швайґофера концертовий, гарний і славний в тонах, дешево продам. Ул. Батория 30. 44 1—1

Дяк іспитований, безженний, 25 лїт, котрий умів вучити хор і грати на скрипцї пошукує зараз посади. — Зголошеня до Уряду парохіяльного в Варяжи. 331 3—3

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 19—30

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операциї. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 168 15—12

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот
Замкненя місячні	2 „	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ уділів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідацийна	„	„ 10	„
„ вкладок щадн.	„	„ 10	„
„ уділів членьск	„	„ 10	„
Реестр членів	„	„ 10	„
Справозданє і замкнене рахунків	„	„ 10	„
Заголошеня о позичлу	шт.	„ 2	„
Виказ умореня позички		2	
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях. переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Учителька“. оповіданє. переклав А. Крушельницький. Ціна 6 сот.
3. І. *Семанюк*, (*Марко Черемшина*) „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницький: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 7d у Львові у обох руских книгарнях.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

Подяка.

Отсим складаю сердечну подяку в першій мірі Пп. Волошин і В. П. Стеткевичеви, котрі щиро занялися похоронами мого покійного батька; дальше щиро дякую всїм ПП. Гостям та тим селянам з Іспаса, що не жалували труду та прийшли зложити послїдну прислугу своему родимцеви. Рівнож на сїм місци складаю подяку Вч. о. совітникови Войтїховскому, що, повідомлений мною депеша в послїдній хвили, не відмовив участи в похороні і своєю прегарною проповідию надгробною причинив ся чимало до звеличеня сеї сумної хвилї. Вкінци складаю сердечне Спаси-Біг товаришови *Ю. Кисїлевскому*, що в сій пресумній хвилї був для мого зараженого серця вітцївскою підпорою, і *его Родичам*, що зовсїм безінтересовно опікують ся тепер моєю недужою материною.

Коломия дня 18 мая 1903.

347 *Николай Голянюк* богослов I. року.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 158—?

Прегарні образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товаристві „Ризница“ в Самборі і в філії у Львові — в рїжних родах і рїжних цїнах. Сотка образцїв сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо колленцию всїляких образцїв, на котрих олївцем є подане число фабричне і ціна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образцїв того самого роду з рїжними з'ображеняими (наводячи число фабричне), одне і те саме з'ображенє може бути доставлене найвисше в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образцїв і просимо о вчасні замовленя. 18 1—6

Дирекция Товариства „Ризница“.

FA[illegible]K et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слїдуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого уряджения велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх вирост до себе без пересідания в ваґі 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трезає довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Повна дорога від прускої границі до Гамбурґа виносить **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 18 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 7 ?

Центральне бюро оголошень дневників і універз. реклями

АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(телефон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цінах; замовленя на виконання: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. первородних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотыждневник, педаґоґічно-науковый, выходить вёдь 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Прснумерата рочна 3 зр, пів рочна 1·60 зр, чвертьрочна 80 кр.

МУЗИКАЛІЯ.

Катальоги для

Фортепянів

Гармоній

Скрипок

Басів

Цитрів

Комнатних музик

Оркестрів

Гітар

Пісний

Гумористик

Хорів

Дуети, терцети

Твори до науки

ДАРОМ

і оплачено

OTTO MAASS

Musikverlag u Sortiment Wien, VI/2, Mariahilferstrasse 91. 1?210—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Цїнїр в фабр. Чер[illegible] вимої. З друкарні Інституту Стауропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 101. Львів, Середа 7 (20) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісті приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Польскі інтереси в заграничній політиці Австриї.

Революция на Балканї переживає послїдні судороги і нема сумніву, що під опікуньчими криламя австро росийского порозуміня і під ударами брутальної турецкої руки буде цілком здавлена. Тим самим і питаня македоньске стратить свою остроту а так грізне зразу, вийде назад в довшу стадию мирної полагоди і повільного переводженя — lucus a non lucendo — турецких „реформ".

Тому вже тепер можна зробити рахунок з цілої події на Балканах і означити, яка була роля в тій події інтересованих держав і як на хвилевій залагодї македоньскої справи вийдуть їх міжнародні інтереси.

Що-до Австриї то можна вже тепер рішучо сконстатувати, що на здавленю балканьскої революциї і удержаню status quo на Балканї вона вийде фатально, а се стане ся з причини хибного веденя ей заграничної політики. Австрия має свою головну історичну ролю на Сході, если має удержати своє великодержавне становиско, а в обсяг сего ей історичного завдання входить також в першій лїнії скріпленє впливу на Балканї і захопленє териториї в напрямі до Сальонїки. Коли отже в Македонії почала ся драча і літали бомби в самій Сальонїці, то можна було надіяти ся, що Австрия скористає з сеї нагоди і приступить до военних заходів і окупациї. Та Австрия сего не зробила і не могла зробити, й мусїла приглядати ся бездїльно пожежі революциї, бо стояла спутана оковами, які наложив їй австрийский міністер для заграничних справ гр. Голуховский своїм австро-росийским порозумінем.

Свого часу помістили ми статю віденьскої „Reichswehr", в котрій скритиковано немилосерно заграничну політику гр. Голуховского а котру варто тепер пригадати. В тій статї п. з. „Politik der Andeutungen" — так названа дотепно Reichswehr політику теперішного керманича міністерства для заграничних справ — писав віденьский дневник між иншими так: „Що на Балканї грозить Австриї пекана блямажа, виходить поволи сромітна певність. Клятва нерішучости спочиває на всїх ділах гр. Голуховского. Він вїби хоче чогось, вїби не хоче; він не веде політики, а лише зазначує, маркує її. І се не першина у него. Коли держави змушені були блокувати Крету, замаркував він блокаду одним баталїоном; воно не мало змислу, але за те коштувало богато. Під час хінськоі війни також лише зазначено чинну політику. Держави европейскі північно-американьскі повисилали великі війска, а побіч них маширував маленький австрийско-угорский віддїл, наче щоби умисно задемонструвати нездарність. І тепер повтаряє ся се по раз третий. Австрия маркує на Балканї політику. Росия кидає громи, завдає балканьским державам страху, а заразом енергічно ставить ся против Порти. Франция, для котрої нема чого глядати на Балканї, підсуває ся і видумує тисячні причини, щоби лише також мати там свою руку. Анґлія кріпко усадовила ся при Порті і порає ся сильно против відвічного свого противника, против Россиї. Італія видвигає своє право на альбаньске побереже. А всї ті три держави не мають иншого оправдана для своїх заходів, як хиба свій добрий апетит. Ми-ж з державою балканьскою, маємо право виступити, і вїхто не може нам взяти за зле, коли би ми зробили ужиток з тих припоручень, які нам дав берлиньский договір. Але ми завсїгди з сторожами мира, о котрім властиво вїхто нїчого не хоче знати". Так писала „Reichswehr" і писала велику правду. Адже і тим разом була політика маркованя, і тим разом плили австрийскі кораблї для оборони „інтересів Австриї", говорено навіть о окупациї Нового Базару і роблено грізні міни мобілїзациею військ. Та на тім маркованю і грізних позах все скінчило ся як і другим разом. Вистарчила одна погроза росийскої преси на тему управнень з берлиньского трактату і важке слово „не вільно", а все притихло і Австрия вийшла знов з порожнїми руками.

Нині виступає ще-раз яснійше на верх, чим було ославлене австро-росийске порозуміне і в чиїм інтересї робив его гр. Голуховский. Ого Росия забезпечує для себе права на Балканї і хоче безусловно удержаня status quo на балканьскім півострові, бо тепер рішучі поступи еї на Балкан ще не на часї. Росия занята поки-що на сході, в Азиї, і там до перва мусить она забезпечити ся, поки приступить до чинної балканьскої політики. І характеристичне, що як раз в пору, коли Австрия стерегла мира і старала ся о здавленє революциї в Македонії, депеші принесли вістку про новий поступ Росиї далеко над Великим Океаном в Манджурії. Росия мала перевести остаточну евакуацию сего краю, та їй не хотїло ся позбутись так важної позициї і рішучим напором здобула собі там такі концесиї (право удержуваня телеґрафічної сїти, удержуваня в своїх руках зелїзниці, побору мит, нагляду над адміністрациею і т. п.), що той край остає ся фактично в еї руках. А се все Росия могла зробити, бо хоч Анґлія, як викликала так і піддержувала бунт в Македонії, то Росия мала помимо того вільну руку, маючи в Австриї жандарма, що пильнував удержаня для неї status quo на Балканї. Коли-ж нині в „Новом Времени" — як реляціонують депеші — по доконаних вже фактах появила ся статя, котра хвалить поведене „середно европейских" держав — розумій Австрию — в справі балканьскій яко зовсїм поправне, то се виглядає на формальну насьмішку над австрийским міністерством для заграничних справ.

І однак метода в політиці гр. Голуховского, тій політиці „маркованя" і „помилок", а хибно думають ті, що кажуть, немовто блямажі, які випливають для Австриї на поли міжнародної політики, виходили виключно з недотепности еї теперішного австрийского керманича. Хто пильнійше слїдить за ходом справ сеї міжнародної політики, той мусїв дійти до одного висновку: гр. Голуховский дїлав постійно в інтересї Россиї і старав ся перемінити поволи напрям австрийскої політики в користь союза з Росиею а против Нїмеччини. Щож так, на се вказують ріжні факти. Передовсїм справу балканьску реферує гр. Голуховский так, що нібито тілько в порозуміню з Росиею може Австрия забезпечити свої економічні інтереси на Балканї, і удає, що здобуваня самих територий в для Австриї зайве, а вистарчить узисканє концесий економічних (як пр. на зелїзницю з Мітровиці), хоч з сего всего, доси принайменше, нїчого не вийшло. Про вишукуваня спірних справ з Нїмеччиною, як пр. в справі торговых трактатів, нема що й згадувати, бо се річи звісні. Вкінци дуже зручно, а все під покривкою якихсь внешних австрийских інтересів, старає ся Голуховскій настроїти опінію публичну проти Італиї, третого союзника дотерішної австро-нїмецко-італїйскої констелляциї. До поділу Тиролю не допустив гр. Голуховский нібито з огляду на італїйску irredenta, хоч автономія полудневого Тиролю є одиноким средством для убитя італїйского питаня в Австриї. Але гр. Голуховский говорив одно, а знав, що з вехтованя домагань австрийских Італїянців вийде напружене віднесин між Італією а Австриею. В послїднім знов часї відрадив Голуховский цїсареви їзду з ревізитою італїйского короля нібито з огляду на папу і католицкі чувства цїс. Франц. Йосифа, а вийшло таке — чого й бажав Голуховский — що Італія обурилась на Австрию і що в часї візити цїс. Вільгельма II в Римі при взаїмних тоастах невгадано навіть про третого, австрийского „союзника".

Розходить ся еще о питане, які суть причини, що гр. Голуховский веде таку самоубийчу для Австриї політику і чому старає ся він о ослабленє навязаних з давна ниток з Берлїном а робить все для здобутя симпатий Росиї. Віденьскі дневники, перші покликані до розясненя справ, нїчого о тім не пишуть; там зрештою, у Відни, виробив ся той „патріотичний" австрийский звичай, що що деннна преса піддержує постійно політику міністерства для заграничних справ і пише лише те, що їй шепнуть на ухо на „Ballplatz'у". А ондак причини нового курсу політики Голуховского — принайменше для нас — зовсїм ясні. Гр. Голуховский старає ся

Леонид Андреев.

Мовчанка.

(*Конець.*)

Тихо ступаючи босими ногами, о. Ігнатий, подібний до білої мари, підійшов до порожної постелї, зігнув колїна і упав лицем на подушки, обнявши їх там, де повинно було находити ся Вірине лице. Довго лежав він так; пісня стала голоснійшою і потім замовкла, а він все лежав і довге чорне волосе розсипалось по плечах та постелї.

Місяць змінив своє місце і в комнатї стало темнїйше, коли о. Ігнатий підняв голову і почав шептати. Вкладав у свій голос всю силу довго здержуваної та довго не виявлюваної любови і слухав своїх слів, не начеб їх слухав не він, а Віра.

— Доне моя, Віро! Ти розумієш, що се значить: донька? Дозечко!.. моє серце, моя кров і житє моє... Твій старий... старенький отець вже сивий, вже слабий...

Плечі о. Ігнатия задрожали і вся його потяжка стать заколихалась. Він придавлював дрож і шептав нїжно, як до малої дитини:

— Старенький отець... просить тебе, ві, Вірочко, благає тебе... він плаче. Він нїколи не плакав. Твоє горе, дитино, твої болї — вони й мої. Більше, як мої.

О. Ігнатий похитав головою.

— Більше, Вірочко. Ну, що менї старому смерть? А ти... Коби ти знала, яка ти нїжна і слаба і боязлива! Тямиш, як ти вколола ся в пальчик, і кров капнула, і ти заплакала? Моя дитинко! І ти мене любиш, сильно любиш, я знаю. Кождого рана цїлуєш мою руку. Скажи, скажи, над чим сумує твоя головка? І я — ось тими руками — я удушу твоє горе. Вони ще сильні, Віро, ті руки.

Волосе о. Ігнатия затруслось.

— Скажи!

О. Ігнатий впялив очи в стїну і простягнув руку:

— Скажи!

В комнатї було тихо, і з глубокої далини проніс ся протяжний і уривчастий свист льокомотиви.

О. Ігнатий водив кругом розширеними очима, неначеб перед ними стояла мара обезображеного трупа. Поволи підвів ся з колїн, повів непевно до голови руку з розчепіреними та судорожно випрямленими пальцями і приступивши до дверий, шепнув уривчасто:

— Скажи!

І відповідию для него була — мовчанка.

IV.

На другий день, після вчасного та самітного обіду, о. Ігнатий пішов на кладовище — вперве від смерти доньки. Було горячо, безлюдно і тихо, неначе-б сей теплий день був лише ясною ночию. Та з привички о. Ігнатий випрямлював хребет і строго глядїв на обі сторони. Думав, що він все ще той сам, як і передше, і не замічав ні нової, страшної немочи в ногах, ні сего, що його довга борода стала зовсїм біла, як би лютий мороз її обсїв.

Дорога до кладовища вела довгою, простою улицею, що піднимала ся злегка в гору, а на її кінци білів ся лук кладовищних воріт, похожий на чорну, вічно роззявлену пащу, зарублену блискучими зубами.

Могила Віри находилась в глубині кладовища, де кінчились усипані піском доріжки, і о. Ігнатиеви довго прийшлось блукати по вузеньких стежках, що вили ся крутою лїнією серед зелени горбків всїми забутих і всїми покинених. Місцями стояли покривлені, від старости зелені памятники, поломані штахети і великі, важкі камені, що вросли в землю і давили її з якоюсь похмурою, старечою злобою. До одного з таких каменїв притикала могила Віри. Була покрита новою, пожовклою деревиною, хоч кругом неї всьо зеленїло. Рябина обнялась з кленом, а широко розгалужений оріх простягав над могилою своє гнучке гіле з пушистим, кошлатим листем.

О. Ігнатий сїв на сусїдну могилу, відотхнув глубоко і глянув довкола. Відтак кинув зором на безхмаре, пусте небо, де неповорушно висїв розжарений сонїшний кружок. І тут лише відчув ту глубоку, незрівнану тишину, яка панує на кладовищах, коли нема вітру і не шумить завмерле листє. І знов о. Ігнатиеви прийшла думка, що се не тишина, а мовчанка. Вона розливалась аж до цегляних стїн кладовища, важко переповзла крізь них і затоплювала місто І конець їй лиш там — в сірих, завзято та уперто мовчаливих очах.

О. Ігнатий здвигнув холодними плечима і спустив очи на могилу Віри. Довго глядїв на пожовклі, коротенькі стебла трави, вирваної з землею з якогось широкого, вітром обдуваного поля, і тепер вона не всїла погодити ся з чужою почвою. Він не міг уявити собі, що там, під сею травою, на два аршини від него, лежить Віра. І та близькість являлась йому непонятною і вносила в душу сум та дивну трівогу. Та, про вотру о. Ігнатий привик думати, як про когось, що пропав в темних глубинах безконечности, була тут, близько... і годї було зрозуміти, що її все таки нема і нїколи не буде І о. Ігнатиеви здавалось, що коли він скаже яке слово, котре недви почує на своїх устах, або поверне ся якнебудь, Віра вийде із могили і встане така стрункa, гарна, якою була. І не лише вона одна встане, але встануть всї мерці, що так страшно дають ся відчути своєю торжественно-холодною мовчанкою.

О. Ігнатий зняв широкий чорний капелюх, поправив розхрістане волосе і сказав шептом:

— Віра!

Йому зробилось нїяково що хтось чужий міг би його почути, і ставувши на могилї, о. Ігнатий глянув понад хрести. Не було нїкого і він повторив уже грімко:

— Віро!

То був старий голос о. Ігнатия, сухий і домагаючий ся, і дивно було, що з такою силою висказане домаганє осталось без відповіди.

— Віро!

Грімко і настійчиво кликав голос і коли він втихав, на хвильку здавалось, що десь в долї гомонїла неясна відповідь. І о. Ігнатий оглянув ся ще раз навкруги, відсунув волосе від уха і приляг ним до твердої, колючої дернини.

— Віро, скажи!

З жахом почув, що в його ухо вливаєть ся щось гробово-студене і холодить мозок, і що Віра говорить, але говорить заєдно тою довгою мовчанкою. Все трівожнїйшою і страшнїйшою стає вона, і коли о. Ігнатий з трудом віддирає від землї голову, бліду, як у мерця, йому здаєсь, що весь воздух дрожить і тремтить від гучної мовчанки, неначеб на тім страшнім морі лютилась дика буря. Мовчанка душить його; вона ледовими филями котить ся через його голову і бурить волосе; вона розбиваєть ся об його грудь, що стогне під ударами. Тремтячи всїм тїлом, з острим, нагальним поглядом, о. Ігнатий поволи піднимаєсь і довго та болїсно намагаєсь випрямити спину і надати горду поставу тремтячому тїлови. І се удаєть ся йому. Нарочно повели стрінув колїна, наряджає капелюх, тричи хрестить могилу і йде рівно, твердою ходою. Але він не пізнає знакомого кладовища і теряє дорогу.

— Заблудив! — усьміхаєть ся о. Ігнатий і пристає на розпутю.

Та лише одну хвилю він стоїть і не думаючи довше, завертає на лїво, бо стояти і ждати тут не сьмів. Мовчанка гонить! Вона піднимаєсь від зелених могил; нею дихають непривітні, сірі хрести; тонкими, душливими струями вона виходить зі всїх

КАПЕЛЮХИ дамскі і дитинні вельони і капуза поручає ЛЮДМІЛЯ СНОЖАРСКА у Львові ул. Академічна 2, (коло гот. Жоржа) ФАСОНИ парискі, віденьскі, анґлїйскі, боа. 3 9 2—6

наклонити заграничну політику Австрії до заграничної політики Поляків. Поляки ворогують против Берлїна за пруску політику в Познанщинї, тратять що-раз більше надію на відбудованє польского Пїємонту в Галичинї і що-раз більше звертають свої симпатії до Росії, котрої потребують між иншим також для здавленя Русинів, ведучи в Австрії, нїбито для оборони ей перед „Los von Rom“ і ґерманською irredent-ою, велику славяньску політику — то і ґр. Голуховский старав ся хитро перевести відповідний курс в австрийскій заграничній політиці і направляє що-раз виразнїйше австрийский державний корабель на російскі, антиґерманьскі вода. А що при тім оперує ся інтересами самої австрийскої держави, се не дивниця; як польскі мужі стану, покликані до внутрїшної управи Австрії, вміють все винайти якогось конїка в роді оборони династії, католїцизму або суспільного порядку, а в дїйсности роблять те, що служить їх національним інтересам, — так і ґр. Голуховский вмів зручно уживати австрийскої фірми, для переведеня в дїйсности — лише польских цїлий...

Против страйків.

Чим більше зближаємо ся до лїта, тим живїйше полохає польских шляхтичів і верховодів опир хлопско-руского страйку і тим завзятїйшою стає контраґітация тих, що їдять польский хлїб або запобігають собі панськой ласки. До таких-же належить „Рускій Селянин“, недавно основана ґазетка за польскі гроші для баламученя руских селян, і коломийска „Русская Рада“. Еще до жнив далеко а вже обі тоті часописи в дружбі і „согласію“ замістили статї против страйку і уживають всїх полемічних способів і аргументів, щоб в сім році до страйку недопустити.

Наші читачі не потребують блисших пояснень, що таке „Рускій Селянин“ і москвофільска „Русская Рада“ та чому обі тоті ґазетки ведуть антістрайкову аґітацию — тож обмежимо ся на саме переказанє їх статей.

„Рускій Селянин“ (ч. 3 з 1 мая с. р.) пише:

„Причина нашої селяньскої нужди лежить в тім, що наш хлїбороб, як ему раз щось влїзе в голову, то держить ся того уперто, хоч видить, що робить зле. Так було з торїшними страйками.

„За страйками була лише одна „Свобода“, натомість справедливість каже признати, що „Русское Слово“ перестерїгало перед масовими страйками (Гарна похвала для „Русского Слова“ і москвофілів!) і тії, що послухали его зазиву, лїпше вийшли від страйкуючих, бо не втратили зарібку, виборoли собі в добрий спосіб по-

---

отворів землї, насиченої трупами. Все швидшими стають кроки о. Ігнатия. Приголомшений він крутить ся по одних і тих самих доріжках, перескакує могили, натикаєсь на штахети чіпляєсь руками колючих, бляшаних вінків і рве на шматки мягку материю своєї одежи. Лиш одна думка про вихід лишилась в його голові. З боку на бік кидаєсь він і вкінци біжить тихо, високий і незвичайний в розвіяній рясі та з розхрістаним волосем. Більше як самого мерця, що вийшов з гробу, налякав би ся всякий, стрінувши ту дику стать людина, як біжить, підскакує і розмахує руками, побачивши його скривлене, бездушне лице, почувши глухий хрип, який виходив з його роззявленого рота.

З розгоном *вискочив* о. Ігнатий на невелику площу, де на кінци білїла мала кладовищна церковця. Під притвором на низенькій лавцї дрімав старик, на погляд далекий богомолець, а біля него сварили ся і сїпали дві жебрачки, скачучи одна до другої.

Коли о. Ігнатий підходив домів, вже темніло і в комнатї Ольги Степанівни горів огонь. Не роздягаючись і не скидаючи капелюха, о. Ігнатий, запорошений і обдертий, приступив скоро до жінки і упав на колїна

— Мамо... Олю... Змилуй ся наді мною! — рыдав він — я божевольо...

І він бив ся головою об край стола і рыдав гірко, болїсно, як чоловік, котрий вїколи не плаче. І підняв голову, певний, що сейчас стане ся чудо і жінка заговорить і пожалує его.

— Єдина!...

Усїм тїлом подав ся до жінки и і стрінув погляд сїрих очий. В них не було ні жалю, ні гнїву. Бути може, жінка прощала і жалувала його, та в очах у неї не було ні жалю, ні прощеня. Вони були нїмі і мовчали.

. . . . . .

І мовчав весь темний пустий дім.

більшене платнї і не волочили ся по судах та криміналах.

„Гірше вийшли тії, що послухали голосу „Свободи“ і на злість „Русскому Слову“ страйкували. (Польский, pardon, „Рускій Селянин“ видимо аґітує в користь „Русского Слова“!)

Страйк рідко де вдав ся, а коли в котрім селї виграли, то порахувавши втрати, які понесли через той час як не робили, порахувавши страх, невигоди і тяганини по судах та криміналах, то кількакрейцарова надвижка, яку декуди виторгували, не оплатила ся їм зовсїм.

„Порахуйте дни, в котрих не робили, порахуйте дни, котрі стратили обжалувані, їх родини і свідки при судових розправах, порахуйте час, який стратили сидячи в слїдстві а опісля за вироком, порахуйте видатки в грошах через час слїдства, заплату адвокатів і зворот судових коштів, додайте до того втрати через занедбанє власної господарки — а переконаєте ся — виводить дальше „Рускій Селянин“ — що страйк був для наших селян (Для панів!) великим нещастєм.

„Пізнали се добре всї здорово мислячі люди (То є ті, що пишуть за польскі гроші!) пізнали і тії що торік були за страйками, пізнали се й ґазети, що аґітували за страйками.

„У Львові відбули ся в зимі три рускі з'їзди: Українців, Москвофілів і Соціялістів і на всїх трох з'їздах (О то бреше!) по докладній розвазї, по вислуханю рад так селян як і духовенства та інтелїґенциї, запала ухвала, що торїшний страйк випав дуже зле і що страйки не повинні більше повторити ся (!!).

„Пізнала свій блуд „Свобода“ (!) і оголосила вже пересторогу, щоби селяни залишили страйки, а недавно щиро-руска „Руска Рада“ представляючи селянам шкідливість страйків пише: „Заклинаємо Вас, не страйкуйте, *бо зле на тім вийдете*“.

„Кождий розумний чоловік скаже, що по сумних торїшних досьвідах, по ухвалах розважних і милуючих свій нарід мужів, по пересторогах „Свободи“(!!), „Рускої Слова“, „Рускої Ради“ і иньших ґазет — возьмуть собі наші люди тую пересторогу до серця і покинуть гадку о страйках. Більша часть селян опамятала ся, але суть еще такі села, в котрих підхоплений торік клич „страйкуйте“ не вивітрів з голови хлїборобів і лагодять ся вони до нових страйків.

„Хто пхає пальцї в огонь, той най буде певний що попече ся, но Ви Братя Селяне послухайте нашої ради і покиньте гадку о страйках.“

Так поучує о страйках хлопів „Рускій Селянин“ а зовсїм в тім самім змислї, тілько з більшим ще вістрем против нашого сторонництва, пише також москвофільска „Русская Рада“ в статї п. з. „О хлопскихъ Страйкахъ“

„Українські революційні ґазети, що виходять у Львові а бувають розкидувані поміж селяньством на Поділю, особливо в Гусатиньскім, Заліщицкім і наших повітах нашого краю, хотїли би спровадити сего року на наш бідний і легковірний нарід ще більшу біду, як була торік з причини хлопских страйків в часї жнив. І ми припускаємо, що їм се удасть ся де-куди намовити глупих і дурноватих людий до страйку, хоч не в тій силї, як було торік, бо досить людий натерпіло ся і терпить еще тепер по криміналах за свою дурну роботу.

„В часї тамторічного страйку наша ґазета — хвалить ся дальше перед панами „Русская Рада“ — дорадживала людям, аби не страйкували в жнива, бо як се виглядає, як се годить ся з тим, що кождий християнин, чи Русин чи Мазур що-день відмовляє два до три рази: „Хлїба насущного даждь нам днесь“, а як Бог дав хлїб, то ти Іване чи Петре чи Мацьку не хочеш его збирати (О то льогіка!) — Якого-ж ти хочеш хлїба? Можеби ти хотїв лежати черевом до гори, з роззявленим ротом, а Господь Бог щоб був так добрий та кидав тобі у рот манну з неба? Ее, нема вже тепер манни, а коли так є — научає „Русская Рада“ — то викинь з „Отче-нашу“ ту молитву за хлїб насущний а встав в се місце: „Дай нам Боже страйків“, абисьмо валяли ся по криміналах. Чи так панове ґазди? — питає ся „Русская Рада“, видимо сама зворушена своєю льогікою і ельоквенциєю, — і відповідає: Ми думаємо, панове ґазди, що ви так не вчините при сьогорічних жнивах!“

Опісля „Русская Рада“ подав ще тоту саму брехню, що і „Рускій Селянин“, що нїбито страйк, замість помочи селянам, приніс їм лише матеріяльну шкоду, та що нї бито за страйком є лише всяка драпь, що сама нїчого не робить і схоче проводити подібним собі сїльским неробам, і так кінчить: „Чи будуть сего року у нас підчас жнив страйки, чи нї, того ми не звамо, але було нашим обовязком, роз'яснити народови цїлу справу, аби не був нараженний на втрати, арешти і криміналы.“

Оттак виписали ся против страйків „Рускій Селянин“ і „Русская Рада“ і дали ще раз доказ, до яких найдацтв і брехень спосібна є в боротьбі з нашим національним і хлопским рухом польско-москвофільска компанія. Розумієся, що обі статї поперепечатували „Gazeta Narodowa“ і иньші орґани польскої гакати і москвофіли одержали нову похвалу за „усьвядомленє збаламученого людку“. Та дуже помиляють ся польскі верховоди, коли думають, що писанина таких „Рускихъ Селянинів“ і „Русскихъ Радъ“ щось поможе. Наш Іван не такий дурний, як вам здає ся, і коли „Рускій Селянин“ і „Русская Рада“ щось відраджують яко некорисне *для хлопів, то він розуміє*, що се некорисне, але для панів, а як-раз добре для хлопів. Бо той Іван вже знає, чиїм духом пахнуть всїлякі „Селянини“, „Слова“, і „Ради“.

Рада державна.

Після принятого розпорядку праць парламентарних припадає що тижня два дни, іменно второк і пятниця на засїданя палати *прочі-ж дни заняті засіданями комісій*. Вчерашний день затим виповнило засїдане палати і то засїдане дуже бурливе, бо два рази прийшло до буч: раз против міністропрезидента Кайзера при голосованю над наглячим внесенем п. Банкінїя в справі хорватских подій, а другий раз між соціял демократами і всенїмцями при дискусії над справою недїльного відпочинку. — Замітна рівнож річ, що коло польске голосувало за наглячим внесенем Банкінїя, отже против інтенций правительства. Має се бути першим явним кроком Поляків в цїли повалена д-ра Кербера, котрого централїстичний режім дуже не в смак усяким „wyodrębniacz'ам“ зпоза кола і з кола.

Зачало ся вчерашне засїданє

— як звичайно — о год. 11½ перед полуднем, полагодженем деяких формальностий, зголошенем внесень, між котрими замітне згадане вже, наглячє внесене п. Банкінїя, та інтерпеляций і т. п. — По тім приступлено до дебати над внесенем п. Банкінїя в справі

подій в Хорватиї.

По просторій промові внескодателя, що зразу говорив по хорватски, а дальше по нїмецки, і докладно представив положенє в Хорватиї, відповідав д-р Кербер, застерігаючи ся рішучо против закидів звернених до угорских урядників, котрі не можуть боронити ся, і відпираючи закиди Банкінїя що до австрийских властий в Країні. Дальше промовляли: Молодочех Дикческий радикал Хоц і Словінець Житнїк, заявляючи співчутє своїх народностий хорватскій борбі против Мадярів. (Про се, щоби хто з Русинів забрав голос в так важній справі, телеґрами не згадують нїчого. Мабуть отже з Русинів нїхто не промовляв. А шкода, бо була се нагода зазначити наше становище в важній справі національної автономії, а до того піднести положенє угорских Русинів. — *Прим. Ред.*). По промовах Хорватів: Ферія, Вуковича і самого внескодавця приступлено до голосованя над наглячістю.

Коли перша часть внесеня п. Банкінїя (телеґрами не подають ві змісту) перепала, приступлено до голосованя над другою частию, в котрій взиває ся правительство, аби подало причини, задля яких заряджено в Люблянї чимало ревізий, арештовань, конфіскат і процесів, стоячих в звязи з хорватскими подіями. Містопрезидент Кайзер знов сконстатував, що наглість перепала, бо не одержала т. зв. кваліфікованої більшости ⅔ всїх голосів. На се

счинила ся буча.

Хорвати, Словінці і радикальні Чехи підняли крик, що оголошений президиєю результат є незгідний з правдою і що наглячість внесеня в дїйсности перейшла. Кайзер заявляє, що так є, як він оголосив. Тодї згадані ґрупи послів зачинають бити пястуками в пульти а делькі зривають ся і біжуть до президиї. П. Фресль хопив каламар і замахнув ся на містопрезидента, але Хоц здержав его руку. Трибуну президиї окружили полудньово-славяньскі посли, вимахуючи пястуками і роблячи страшний крик. Вкінци Кайзер подав ся перед напором і заряджує нове голосованє. Показує ся, що не мав рациї, бо справдї за другою частиною внесеня п. Банкінїя заявило ся понад ⅔ *голосуючих і*

наглячість єї ухвалено.

Стало ся се через те, що — як вже згадано — польске коло голосувало за внесенем, аби довіря д-ру Керберови. Тепер з денного порядку приступлено до дальшої дискусії над справою

недїльного відпочинку.

Промовляє соц.-демократ Елєнбоґен. Правительственне предложенє зове недостаточним і каже, що воно не є жаднім кроком вперед. В законї повинна бути постанова, що призвіл на працю в неділю може бути виданий тілько за згодою робітничих відпоручників. Безїдник є за повним недїльним відпочинком і в торговлї. Вдаряє дальше на християньских соціялів, котрих любо лишив своїм членам свободу в голосованю. Таке поступованє зове клерикальним фарисейством. Коли Елєнбоґен зачіпив дальше і нїмецких людовців та всенїмців за те саме, счинила ся перепанка а далї і

нова буча.

П. Вільгельм кличе: Всї галицкі жиди внесли петициї против недїльного відпочинку. Чому не згадаєте про се? (Пос. Елєнбоґен є з роду жид. — *Прим. Ред.*).

П. Елєнбоґен: Ми, розуміє ся, є против тих петицій.

П. Вільгельм: Чому-ж сего не кажете?

П. Елєнбоґен: Ми є загалом против таких петицій. Се-ж всї знають.

П. Франко-Штайн: Чи й против петицій галицких жидів?

П. Елєнбоґен: Так є, і против галицких жидів. — Посли викрикують.

Президент дзвонить і взиває до спокою, але на дармо.

Соц. Ельдерш до Штайна: Чому не згодите ся на видачу Вас судови? Не говорили-сьте перед судом правди, ви ошуканче!

П. Штайн: Я з такою худобою не маю нїчого до дїла! — Крик.

П. Президент дзвонить і взиває до порядку.

Елєнбоґен: Пане президенте! Позвольте Штайнови викричати ся. Чим більше говорить, тим більше вилазить з него улїпок.

Вкінци поволи робить ся спокій і Елєнбоґен кінчить свою промову, жадаючи безоглядного і повного недїльного відпочинку. (Соціялісти бють оплески).

На сім засїданє **замкнено** до пятниці. Рамцасом будуть радити комісії.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Хорватскі розруxи.

Загреб. В крижовацкім окрузї прийшло в однім селї до бійки хлопів з жандармами; один з селян застрілений, а один проколений баґнетом; кількох арештовано і віддано під наглий суд. Двох селян засудив суд на смерть і зараз їх повішено; вдова по однім з засуджених збожеволїла.

Загреб. В однім опозиційнім дневнику хорватскім почвила ся вчера така статя: на першій сторонї дневника випечатано імена 40 хорватских послів, що засїдають в угорскім соймі, а велика рука указує на ті імена. Має се означати, що тілько хорватских послів сидить в Пештї, а не стануть в оборонї своєї вітчини, де настав тепер такий виїмковій стан.

Цїсар невдоволений Угорщиною.

Відень. Wien. Allg. *Ztg.* довідує ся з Пешту, що цїсар по вінчаню архикн. Марії Анни, котре відбуде ся 25 с. м. у Відни, не верне вже до Пешту.

Проти угорскої обструкциї.

Будапешт. Торговельна палата ухвалила вчера резолюцию против обструкциї соймової і візвала всї угорскі торговельні палати, щоби в тім дусї вносили петициї до сойму.

З темного царства.

Петербург. Царским указом усунено кишенївского ґубернатора (очевидно за недавні розруxи в Кишеневі).

„Новостям“ заборонено дрібну продаж часоп., а „Волынь“ застановлено.

Ґубернатора Богдановича в Уфі (в ґуберніяльнім місті під полудневим Уралем) застрілило двох людий в мійскім парку.

В саратівскій ґубернії вибухли хлопскі розруxи.

НОВИНКИ.

— **Русь галицка — „танцюристий рай“ для ц. к. старостів і жандармів.** Оногди (в 99 ч. „Діла“) було розказано, як ц. к. староство бережанське заборонило читальни „Просьвіти“ в Плотичи обійти дня 16. с. м. памятку внесеня панщини відчитом і аматорским представленем театральним. Хтось би думав, що на тім справа скінчить ся — так нї! Одержуємо звідтам таку допись: „По заборонї староством відчиту і представленя штуки „З нами Бог“ плотицка громада обходила памятковий день скасованя панщини, як усе доси, съвяточно. Відбула ся в церкві служба Божа а відтак похід до памяткового хреста. Зновже під вечір молодіж за дозволом пароха і війта урядила собі забаву в приватнім домі. [Коли прошено війта, Андруха Кушнїра, о дозвіл на сю забаву, він відповів: „Я хрунь, я нїчого не маю до українців; ви мене за війта не узнаєте, я не ваш війт“ — бодай раз правду сказав...)

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

неділї і съвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від години 8-ої рано до 8-ої години вечером, **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 6—7

Нараз, вечером, мов несподівана туча, впадав до Плотич цілий постерунок жандармерії з Кізлова під проводом свого вахмайстра Лазорского — і давай випитуватись: чи і коли буде відчит і представленє театральне? чи були того дня які співи і хто співав? А що нарід при повороті від хреста памяткового, не в процесії і кількадесять метрів подальше від церкви справді співав національні пісні, між иньшими „Ще не вмерла“ і „Не пора“, то жандарми давай слідити, чи не було в тім „перешкоджуванія сьвященникови в єго духовній чинности“... Через увесь час до пізної ночи постерунок жандармерії відбував патрулї по улицях, але, розуміє ся, не мав нагоди ані разу інтервеніювати. Забава молодіжи йшла в найбільшім спокою й порядку, так що самі жандарми чудувались, що не могли помітити ані одного парібка, котрий би курив цїґаро... Около 10. год. в ночи прийшов висланий жандарм і полїцай з вартівниками громадскими до дому, де була забава, з приказом, щоби молодіж розійшла ся, а відтак, щоби три парібка, найрухливійші членн читальнї, сейчас явили ся в громадскій канцелярії, бо вахмайстер Лазорский буде тягнути з них якийсь протокол. (Розходилось о висше згадане „перешкоджуваніе парохови в богослуженю“.) Однак парібки відповіли, що в ночи не пійдуть нїгде, і вже дано їм спокій — лише оподалїк все ще ходили жандарми“...

Подавши висше опис подвигу жандармів, яких староство вислало „спасати порядок“ в тихомирнім селї, де нїкому ані снило ся робити якісь непорядки, мусимо сказати кілька слів що-до „перешкоджуванія сьвященникови в богослуженю“, яке мали жандарми добачити в відспіваню національних пісень руских подальше від процесиї і церкви. Се мало би бути заборонене Русинам, але Полякам нї! Таж ми всї здорові знаємо, тай не може бути, щоб не знали того й галицкі жандарми, що Поляки, не то оподалїк від процесиї і церкви, але навіть в процесиї і в самім костелї виспівують свої національні, патріотичні пісні — і нїхто нїчого не каже. Що більше, нераз від патріотичних пісень лунає костел польский навіть в такім разї, коли в костелї находять ся люди на високих становищах урядових... Чомуж Русинам має бути невільно робити те, що Полякам вільно?...

— **Під крилами краєвого видїлу.** Від шістьох лїт вствує в Суходолї близь Коросна низша школа рільнича, до котрої від самого заснованя учащає молодіж так польска як і руска. В сїм роцї руска молодіж числом навіть переважає. Після обовязуючих приписів шкільного закона повинно в тій школї, як взагалї в кождій мішаній, удїляти ся науки рускої мови. Тимчасом від самого початку до нинї предмет науки рускої мови в тій школї є незвісний, а тим самим руска молодіж є виставлена на польонїзацию. Се новий доказ, що наші автономічні інституції уважають ся не краєвими, але польскими і тому раді би краєві, отже й рускі гроші закувати на заспокоєнє лише польских потреб, сьвідомо легковажачи потреби руского загалу. От і в рільничій школї в Суходолї руска молодіж через пять лїт обходилась без науки рускої релїгиї і донерва тамтого року завдяки о. Мереї, рускому деканови і катехитови при учит. семинарії в Коросні, установив краєвий видїл для тої школи руского катехита. Та й се вчинив як на відчинє, бо катехитом установив гр. кат. пароха з Чорнорік, о. Поляньского, котрий задля великого віддаленя та лихої дороги не в силї сповняти як слїд своїх обовязків. Науки-ж рускої мови „краєвий“ видїл завести таки не хоче! Домагання інтересованих кругів остають в тій польскій магістратурі без успіху, коби лише „польскість“ краю на нїчім не утерпіла. Супротив сего поручаємо сю справу нашим послам, щоби піднесли ї, де годить ся і положили раз конець цинїчному допанію принесів основних законів там, звідки повинно дождатись як раз примірного їх виконуваня.

— **Москвофільске фіяско на Буковинї.** Дня 22 цьвітня с. р. скликали буковиньскі москвофіли до Кіцманя віче. Склекали его потайки, до стодоли одного селянина в закутку міста, щоби мати лише самих своїх прихильників, котрі годили-б ся на всьо, що задумають аранжери віча. І коли зібрало ся кількадесять селян, між ними 8 православних сьвящеників і кількох дяків, привитав їх проводир віча о. Велигорский, але в такій незрозумілій мові, що зараз дали ся почути голоси „не розумімо, не розумімо“. Се не остало без наслїдків, бо від тепер господинове намагались говорити більше по людски. Між иньшим поставлено резолюцию, що руский нарід будьто домагає ся, щоби учителї в руских школах не займали ся політикою та щоби отворено в Кіцманї руску ґімназию, в котрій, як і в иньших школах, не вільно писати фонетикою, лише етимольоґією. Над тими мудрими резолюціями вивязалась жива дискусия. Один селянин сказав між иньшим таке: Дякуємо тим панам, що завели фонетику, бо перше я читав книжки та нїчого не розумів, а тепер коли мої дїти прочитають менї що-будь, то аж серце радує ся. По нїм забрав слово „Сїчовик“ з Чернівців п. Ярошиньский і назвавши поставлені резолюції недорічними, заявив, що буковиньский нарід завдячує лише народним учителям свою осьвіту, підчас коли православні пан-отцї не дбають про добро народа і відвертають его від читалень, де страхають ся лише політики. Коли за таке атец Велигорский хотїв відобрати бесїдникови голос, нарід закричав: „говорить правду, сьвяту правду“. І дальше бесїдник згадав про борбу рускої молодіжи о власний університет у Львові, про сецесию і зазначив, що лише кацапскі ренеґати кидали тій молодіжи колоди під ноги, лише ті людиска кручали весь час в борбі за народні права, доказуючи, що розвиток свого народа їм байдужний, бо самі того народа відцурали ся. Кацапских аранжерів якби змив хто холодною водою. Вправдї вирвав ся з бесїдою „редактор“ Козаркевич і зачав аж від віри, але селяни не хотїли его слухати, мовлячи, що на проповіди місце в церкві. Мимо просьб Козаркевича, щоби були ласкаві его вислухати, селяни закричали его, плюнули і розійшли ся домів. І так віче закінчило ся на нїчім, а буковиньскі кацапики пізнали, що нинї і на селї вже годї людий дурити.

— **З Сянока** одержали ми від управляючого Совіта тамошнього Рус. Народного Дому повідомленє, що на заг. зборах того Народ. Дому з дня 25 марта с. р. поручено Совітови заложити від слїдуючого року шкільного в Сяноцї під патронатом Совіта „якусь інстатуцию в роді Бурси для учеників середних а евентуально і низших шкіл“ — отже Совіт на засїданю з 23 цьвітня 1903 ухвалив сповнити припоручене зборів і вже з найблизшим шкільним курсом отворити в Сяноцї „руский пенсіонат“, де ученик мав би мешкане і харч. Однак Совіт „потребує поперед знати: 1) чи хто рішив би ся свої дїти (сина) в пенсіонаті уміститн, а 2) на випадок згодженя ся які деклярації до того предложити схоче“. Доперва по одержаню тих відповідий до 10 н. ст. червня на руки о. Іосифа Москалика, катих. ґімн. в Сяноцї) Совіт поставить условя кождій сторонї письменно. — Наша редакция від себе мусить до сего оповіщеня Совіта додати для інформациї наших людий, що ведене того „пенсіонату“ буде спочивати в руках москвофілів..

— **З Товариства „Сїльский Господар“.** Виконуючи ухвалу зборів з дня 28 цьвітня у Львові, устроює т-во Сїльский Господар при співучасти т ва Просьвіти і Перемиской господарскої Спілки **ши шї господарскі збори у Львові дня 11 н. ст. червня 1903.** Річ зрозуміла, що ави ті збори принесли хосен для справи господарскої, щоби предмети трактували ся всесторонно а порушені гадки а може й деяка наука розійшли ся в як найширші круги, вимагає ся як найбільшого числа учасників А що сї збори будуть лиш довірочві а видїл товариства як і комітет в своїх запрошеняхмїг би (з причини незнакомости) поминути когось з видніїших поступових господарів і орґанїзаторів, то упрашає ся всїх Р. Т. хотячих взати участь в зборах, о подане не лиш своєї адреси, але і тих людий, котрих присутність на зборах уважають за пожадану. Адреси просимо присилати до видїлу т-ва Сїлскій Господар в Олеську, а кому се на руку, то до п. п. професора д ра Михайла Коцюби у Львові або до Господарскої Спілки в Перемишлян. — *З Видїлу т ва „Сїльский Господар“.* [Просить ся о поміщене сего оголошеня також всї инші рускі часописи.]

— **Страйк столярів** вибух — як доносять — вчера в Трієстї в 72 столярских варстатах. Страйкує 620 робітників, котрі домагають ся підвисшеня платы і скороченя дня працї. В иншихварстатах працюють. За погрози против страйкуючих робітників арештовано двох страйкарів.

— **Огнї.** В Отинії занищив огонь дня 3 с. м. в ночи 10 мешкальних і 12 господарских будинків. Шкода виносить 50 000 К. — В Глиняних згоріли онодї в полудне 4 господарскі загороди і будинок, де находив ся уряд громадскнй. Шкода виносить 26.000 К. — В Мужилові, пов. підгаецкого, згоріли до тла 3 господарскі загороди, огонь підложила селянка Мария Мохун. — В Дубрівцї, пов. самбірского, згоріли дві селянські загороди вартости 6.000 К. — В Дитківцях коло Бродів згоріло вчера девять будинків господарских майже всї обезпечені чи то в „Дністрї“ чи в Краківскім товариствї. — В Торскім, пов. заліщицкого, вибух на фільварку п. Володимира Семигиновского дня 13 с. м. по полудни в горальняній стайни огонь і занищив її разом з запасами паші, а відтак обернув в попіл сусїдний млин з запасами збіжа. Шкода виносить 10.090 К. — В Стонах, пов. низького, згоріли три господарскі загороди вартости 2.700 К. — В Радлові згоріли дня 18 с. м. одна хата і дві стодоли.

— **Експльозиї в Трієстї.** Перед будинком триестеньской школи реальної експльодувала ві второк бомба, однак не заподіяла нїякої шкоди. Хто підложив сю бомбу і в якій цїли, поки що не знати. Того самого дня експльодував на трамваєвих шинах сигналовий набій зелїзничий.

— **Собаче мясо.** В Монахові відкрито не давно першу різницю, в котрій убивають на мясо собаки. Попит за тим мясом має бути великий, однак полїция дозволила продавати его лише тим різникам, котрі не мають у себе мяса волового, лише кінське.

— **Дрібні вісти.** Президия ц. к. намісництва признала Іванови Бічаєви, професорови женьской семинарії учительской у Львові почестний медаль установлений з нагоди 50 лїтного ювилею цїсаря. — В Празї помер чеський композитор Кароль Шебор, автор кількох опер. — Віцепрезидент кр. ради шкільної виїзджає нинї на люстрацию шкіл, а відтак удасть в урядових справах до Відня. — Віденьский адвокат Фердинанд Ціпер утїк до Америки, спроневіривши на шкоду своїх клієнтів 50.000 К. — В Росиї з'ужито тамтого року около 8 мілїонів талїй карт до гри.

— **Пригадуємо,** що завтра, в четвер, відбудуть ся загальні збори Товариства „Дністер“ о год. 10 рано в великій сали „Народного Дому“. Просимо всїх членів до численної участи, особливо місцевих і з близької околицї як також заступників громад, комітетів парохіяльних і товариств, котрі асекурують в Дністрі“. — *З Дирекциї.*

— **Засїданє Видїлу Тов. ім. Ів. Котляревского** відбуде ся в четвер дня 21. с. м. о год. 7 вечером в комнатах „Рускої Бесїди“. Тому, що дуже важна справа на порядку дневнім, просить ся всїх пп. видїлових і заступників конче явити ся.

— **З Научкого Кружка „Академичної Громади“.** В четвер, с. в. 21 мая, відбуде ся в комнатах Тов. Академічна громада відчит п. Володимира Старосольского „Розмови про соціольогію ч. II. — Поняте суспільности“ о годинї 5 по полудни.

— **Видїл Тов. „Академична Громада“** у Львові взиває отсим всїх довжників, що позатягали позички з „Фонду запомогового“ тогож Товариства, а до тепер не сплатили, щоби в найкоротшім часї вирівнали залеглости бодай в части. Сли те ненастушить, то: а) в червни 1903 оголосить ся імена їх публично в часописях; б) коли-б і то оказалось без успіху, віддасть на дорогу судову. — За Видїл: *Йосиф Чайківский* голова, *Никифор Данша* каспер фонду запомогового.

— **Надзвичайі загальні збори Товариства „Львівский Боян“** відбули ся дня 15. мая с. р. на котрих принято резиґнацию членів Видїлу, — почім приступлено до выбору нового Видїлу. На голову вибрано через акламацию професора п. Ярослава Вітошиньского; на заступника голови через голосованє картками п. д-ра Стефана Федака, — а опісля через аклямацию — на діріґента: акад. п. Михайла Волошина; на діріґентку: п-ну Марию Арданівну; на видїлових: пп: Павла Чайківского, Іосифа Доманика і Володимира Котовича; на заступників видїлових: п-ну Олену Смольницку і професора п. Остапа Людкевича. — Членам „Львівского Бояна“ пригадую і запрошую на пробу мішаного хору що відбуде ся в пятницю 22 мая с. с. о год. ½ до 8 вечером в комнатах „Рускої Бесїди“. — З огляду на близький ювилейний концерт в честь нашого Українського лїрника Лисенка — прошу всїх членів точно прибути на пробу. — *Вітошиньский*, голова.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиепархії.** Завідательства парохій одержали оо.: Максим Панасюк з Ушиї в Станимирі, Лука Побожерский з Настасова и Лукавиці нижи. і Теодор Василик з Лукавиці в Гозїеві. — Сотрудництво в Ушиї коло Сасова одержав о. Филип Свергун. О. Корнило Лотоцкий одержав презенту на парохію Литвинів. — О. Ан. Білиньский одержав 6-тижневу відпустку. — О. Евг. Бартош установлений завідателем в Білій коло Тернополя. — На конкурс реченцем до 6 липня розписан парохів Болехів і посада шестого сотрудника і настоятеля ризниці при львівский соборній церкві св. Юра.

— **Вісти із станиславівскої епархії.** Промотором дисциплїнарного епархияльного суду іменований о. д-р. Григ. Литвинович, нотарем о. Евг. Колтович і совітником о. Феоф. Петрушевич з Бучача. — Завідателем сучавского декапату (на місце інституованого на віденьску паухохію крил. Іван Шаха з Сучави) іменований: о. Іван Гайовицкий з Качики. О. Евг. Филипович настоятель парохії при карнім заведеню, іменований дійсн. совітником ен. конс. —Вікт.Рейкович зЖежави одержав кан. інстит. на пар. Сидорів, заліщицкого деканату.— О. М.Левицкому з Обертина позволено відложити канон. інституцию на Ланчин до вересня с. р. — Введені яко завідателї: оо. І. Палагицкий в Скоморохах, Евг. Дудкевич в Худиївцях, Дм. Курдидик в Циганах, Волод. Куниньский в Погорілівці, Волод. Білинкевич в Бабулинцях, Софр. Юркевич в Цуцилові, Йосиф Біланьский в Залучи над Черемошем, Ом. Весоловский в Бучачи, Теод. Куриак в Тнустїм, Ізид. Бобикевич в Сучаві і Іван Калитчук в Іванівці. — Сотрудниками назначені і введені: Павл. Чужак в Коропци, Андр. Стрільчик в Косові старім, Мих. Стрипко в Побережи, Ілия Чорнодоля в Городенці, Ал. Шарковский в Пинківцях, І. Лупиниьский в Пиляві, Мих. Николин (з правом управи) в Космачи, Вен. Салевич першим і Евг. Савчиньский другим сотр. Тисьменці. — Власть служити по дві літургії одержали: оо. Теод. Куриак з Тлустого і Волод. Стефанович з Кут міста. — „О. І. Гайовицкий з Качики увільнений від конкурсового іспиту. — Правительство признало на один рік дотацию для прив. сотрудників: в Космачи, Озерянах, Слобідці лїсній, Пинківцях, в Станиславові (для четвертого катедр. сотрудника), в Гвіздци для упр. сотрудника в Тисьме, ничанах. — Відпуску одержали оо. Конст. Куниньский на 4 тижні і Йос. Бурачиньский на шість тижнїв. — Розписаний конкурс на першого церк. півця при соборній з річною платою 600 кор. з безплатним мешканем і дохтдами з церк. треб. Реченець для внесеня просьб до 1. липня.

— **Звертаємо увагу** на оголошенє, поміщене межи інсератами о Сьвятім Письмі нового завіта і Псалтирі в язиці церковнім, з переводом на язик народно-руский.

Гребенів в Карпатах

заведенє кліматичне отворене. Почта і зелїзница в місци. Шлях зелїзничий: Львів-Стрий-Лавочне. Ціни мешкана з удержанем почавши від 5 корон. Відомість у властительки

Яґїни Глиньскої в Гребенові.

348 1—3

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-моргівым гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформуе місцевий парох. **о. ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків.** На відповідь прислати марку за 20 сот.

6—10

„МЄЧИСЛАВА“

Львів. Хорущина 16.

Нова робітня дамских суконь, отворена дня 15 цьвітня с. р., на взір первородних новочасних заведень, виконує всїлякі замовленя, почавши від скромних аж до найвибагливійших і богатих строїв.

Крій ідеальний, викінченє скінчено досконале.

Ціни приступні. 321 6—6

Бонч-Грановецкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Ґіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, збоже, компаси, райценайґи, тасьми мірничі, цїпки, лїбелї каменярскі і т. п.

Уладжуване давнїйше окулярничих.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*. (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6·30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·04 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·3*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 9·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 минут (2-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Красіцких ч. 5. 63

За 6 корон

дістане

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВЄТА **и ПСАЛТИРЬ**

2 книжки оправнй въ полотно въ языцѣ церковномъ съ переводомъ на языкъ народно-рускій,

такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буде могъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червня сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 корны, а до кінця сего року решту 4 корны, або, якъ хто не маѣ теперь и 2 корны, запише ся у свого отця духовного, що хоче мати тѣ двѣ книжки и зъобовяже ся до кінца сего року зложити 6 коронъ. До кождыхъ 10 примѣрниковъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одной громадѣ, будуть доданй по одному примѣрникови даромъ. Можна такожъ зголосити ся въ „Администрациі Библіотеки богословскои“ Львовъ пл. св. Юра ч. 5. 333 3—3

Учевик VIII. кляси глядає лекциї на село. Адреса: Микола Солтаньский у Маланки Шлюз Велики фільварки о. п. Броди.

Капіталістів

для предприемств, гіпотек і т. д. найлекше найде ся анонсуючи ся в

Колективнім указчику

експедициї анонсів М. Дукеса наслїд. Відень, Wollzeile 9 — принимає анонси для всїх ґазет на сьвіті. Цїнники даром.

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего в господарстві доглянути або такожі такі, котрих обовязок гранічує до неустанного ходженя як н пр. військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає їм біль в ногах і пряжах. Незвідне через мене випробоване средство **„Айсон“** уздоровляє совершенно через натиранє біль і умученє в членах. **„Айсон“** одужать вельми хосенно також і тим, котрих сверблять тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не нарушаючи цілковито тіла через чіханє ся. Висилаю за побранєм почтовим від 2 кор. **Л. Еллін аґроном, Львів-Підзамче,** або **Дроґуерия п. Юлїюша Попеля** магістра фармації у Львові за жовківською рогачкою. 280 7—10

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Ж. МАЄРИК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 580 159—7

Важне для

РЕСТАВРАТОРІВ і ШИНКАРІВ!

Повідомляємо, що обняли сьмо заступство

„Консерватора пива Клїмка“

Проспекти і всякі поясненя дає

ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО

The Klimek Beer-Conserver Co.

у Львові, ул. Сикстуска, 33. 364 2—3

5-літня письмена ґаранція.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як ось на рисунку, з 5 літною писемною ґарантією. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий америк. нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше люблєним і славно-звісним незнищимим т. зв. Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцярів, залізничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за попередньою післятою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. залізничих урядників в Австрії. 361 2 2

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНІСТЕР** дім „Просьвіти“

одиноке руске товариство асекураційне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товаристві відступає часть провізії з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечатися тільки через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить 838.364 К. і всї уміщені в цінних пап. пупіларн.

ДНІСТЕР уділяє аґенциї селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізії. 34

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вдзначена двома срѣбными медалями

выкоую **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджены дзвоны до переливня въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ маѣ на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонобъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Съ глубокимъ повазаненемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетниче і ґалантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебныхъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Нотъ, Ґравюровъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Учень з укінченою II кл. гімназияльною в віці до 14 літ знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 98 6-6

Конюстас в всякім добрім ставї дуже дешево продасть руськ. кат. Уряд парохіяльний у Винниках. Оглядати можна до 20 н. ст. мая в Церкві. 331 —

РЕСТАВРАЦИЯ

І. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

4 15

Виріб краєвий.

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права“ викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовлятн можна у бібльотекаря „Кружка прав.“ Ринок ч. 10 (льокаль Акад. Громади.) „Кружок“ має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д-ра Дністряньского: Право подружжя . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністряньского: Опіки і курателі . . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Бацика: Кодекс цивільний 1·— К.
Устава цивіл. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і ставом екзекуц (руське видане В. в. д) 2·90 К.
Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся дотічних рат.

МУЖЕСКУ 344

Безсильность

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней пояснена своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Ляпцигу. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

ЖЕҐЕСТІВ почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кін. вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цілим утриманєм, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секундарь при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

НАШІ ДЇШЕВІ ЦІНИ викликують **СЕНЗАЦИЮ!**

Тревалі **Дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **Дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр 2·80.**

Знаменити **Дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і бруватні пара **зр. 2·—.**

Знаменити шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лакировані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Ґетьманьска число

8

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренциї в наймоднїйших фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80,**

Знаменити шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **Дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **Дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **Дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 8—20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накладом і фабр. Часописи наукової. З друкарні Інституту Стеврополітійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 102. Львів, Четвер 8 (21) Мая 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chilawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і иншi приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Сучасне політичне положене галицких Русинів.

Статя посла д-ра Андрія Коса.)*

Галицкі Русини є політично безсильні. Се був би мабуть найвлучнїйший і короткий термін, щоби схарактеризувати їх сучасне політичне положене в Галичинї і в Австрії. Вправдї тим ще не сказано, щоби істноване галицких Русинів в політичнім житю Галичини і Австрії лишало ся без знаку. Се прямо неможливе. Русини на 7 міліонів галицкого населеня творять поверх 3-міліонову масу, коли на Поляків припадає около 3,200.000 голів (крім сего живуть ще в Галичинї нїмецкі кольонїсти і поверх 800.000 жидів). В Австрії є Русини по числу голов четвертий з ряду, по Нїмцях, Чехах і Поляках нарід. Вже то саме, в прирівнаню до иньших народів, значне число Русинів в Австрії, абстрагуючи навіть від їхних політичних течій, мусить зазначувати ся певним вплывом на політичнім житю Австрії і Галичини.

Сей вплив є однак по більшій части лише пасивної натури, се значить, що не се дїє ся, що Русини собі бажають і чого хочуть, але противно всї політичні кроки зглядом галицких Русинів доконують ся лише в такий спосіб і в тій цїли, аби не допустити до розвитку політичної сили Русинів. Так політично, як і національно їм заткано уста і виключено від усякої участи в управі заселюваного ними краю. Докладає ся всїх заходів, щоби вони в жадній автономічній репрезентації не одержали відповідного заступництва, а коли опісля правительство відсилає Русинів — як се недавно зробив д-р Кербер — з їх жалобами і найуміркованїйшими домаганями до галицкого сойму, то є се рішучим доказом на се, що маємо тутки до дїла не з якимсь случайним або необдуманим безправством... Верховоди Галичини і Австрії числять ся отже в своїх поступках з Русинами, але — як сказано — лише в від'ємний спосіб. Можна затим обстоювати з повним правом за висказом, що галицкі Русини, так в Галичинї, як і в Австрії є політично безсильні, бо згаданий вже пасивний, зглядно неґативний вплив Русинів на політику не можна чейже вважати доказом їх політичної сили.

Дуже добрим приміром для ілюстрациї сего мого погляду на політичне положене галицких Русинів дає як-раз тепер живо обговорювана справа уступленя галицкого намісника, ґрафа Пінїньского та іменованя его наслїдника. В сїй, так для Галичини, як і для Австрії, незвичайно важній справі Русинів, зглядно їх заступників нїхто з компетентних чинників ані не думав питати. З галицко-польскої преси натомість можна цїлком ясно вичитати, що найважнїйшою прикметою нового намісника має бути сильна рука супротив Русинів. І вже справдї мав дістати номінацию ґр. Андрій Потоцкий, як чоловік посїдаючий таку сильну руку супротив Русинів.

Таке понимане політичної ролї галицких Русинів, особливож у дїйсних можновладців Галичини, у Поляків вважає ся загально цїлком природним. Руский клюб віденьского парляменту вважав своїм обовязком висказати свою думку про намісниківску кризу сим способом, що намісником треба именувати архикняза або якого високого ґенерала. На се визначний польский публїцист Каз. Бартошевич в фейлетонї львівского „Słow'a polsk'ego" з 3 ого мая с. р. ч 204 обкидав руский клюб глумом і лайкою, і то не лише за сам зміст заяви руского клюбу, але — і то головно — тому, що руский клюб „хоч его о се нїхто не питав, і певне нїхто не спитає", загалом поважив ся висказати свою гадку в сїй справі. По думцї пана Бартошевича безличність Русинів полягає вже навіть в тім, що вони сьміють занятн якесь становище в так важній для них справі. На жаль, пан Бартошевич не стоїть зі своїм поглядом осібняком, але загалом всї польскі верховоди є тої самої думки.

Політична безсильність Русинів дасть ся дуже легко висказати цифрами. З 78 послів, яких Галичина вибирає до парляменту, галицкі Русини мають лише 8 послів, супротив 70 польских. Між 161 членів галицкого сойму, є лиш 16 Русинів, именно 13 вибраних послів з трема епископами, котрі входять до сойму без вибору — супротив 145 польских членів сойму. В додатку треба зазначити се, що в великій части і се щезаюче мале число руских послів соймових і парляментарних, належить до Русинів від паради вибраних польскими верховодами Галичини против кандидатів поставленых Русинами. Так виглядає репрезентация галицких Русинів в законодатних тїлах.

Державна адміністрация політична Галичини знаходить ся цїлковито в руках Поляків. Начальні становиска львівского намісництва, як також 76 староств, і в рускій части Галичини обсаджено Поляками.

Найвисша автономічна власть Галичини, т. є. вибираний соймом видїл краєвий, складаєсь з 5 Поляків і 1 Русина, під проводом іменованого цїсарем маршалка, очивидно все Поляка.

Автономічні, вибирані повітові репрезентациї складають ся з 26 членів, між котрих в найлїпшім случаю може увійти лише 12 Русинів. Вибираний повітовою репрезентациєю орґан до постійного урядованя і адміністрациї, видїл повітовий, складаєсь з 7 членів, між котрими є лиш 1 Русин. Виб р другого Русина, що тут і там лучає ся, зависить виключно від волї польскої більшости. Лише до громадскої адміністрациї можуть Русини в руских громадах вибрати Русинів, именно раду громадску і війта. Але і сю громадску автономію, котра не має великого політичного значеня, так державні як і автономічні власти адміністративні звичайно обкроюють при помочи права контролї. На доказ наведу чуже, именно польске жерело. Орґан польских людовців, Kurjer Lwowski в ч. 94 з дня 4 цьвітня 1903 пише: „Громадску автономію, котра для Поляків є головною основою національної ре ґенерациї, а для Русинів доси одинокою порукою національної независимости, звужають і постепенно, але постійно підтягають під власть властителїв великих посїлостий (т. є польскої шляхти. *Автор*), котрі не платять ані сотяка додатків на громадскі потреби". Чому се дїє ся, пише Kurjer Lwowski в ч. 111 з 22 цьвітня 1903 так: „Повітові потентати укривають разячі надужитя громадского начальника або секретаря, коли він належить до банди їх політичних аґітаторів; але вишукують гачок, коли війт або писар не іде їм на руку. На се маємо докази. Пануюча в краю система протекційної господарки і репресиї відає ся також в громадскі відносини і найбільше шкодить нинїшній автономії місцевій, бо до адміністрациї не допускають чесних і розумних людий, лише особи, що у кождого етичне чуючого горожанина викликують обриджене.

Отже так виглядає політичне значене галицких Русинів в законодавстві і адміністрациї. Що се рівнаєсь цїлковитій безсильности, не можна заперечити.

Се безперечно цїкаве політичне явище: галицким Полякам чисельно майже рівний народ не має нїякої політичної сили і над ним панують Поляки. Виплатить ся труд, аби знайти пояснене сего дивного явища і то не лиш для беручих в сїм участь руских, польских і австрийских політиків, але і для тих, котрих справа практично не обходить, для котрих се вияснене може мати лише теоретичну вартість.

Хоч се явище так дивне, то его вияснене є дуже просте.

Галичина, а з нею галицкі Русини прийшли при подїлї польскої республики в 1772 роцї під панованє Австрії. До 1848 року они не могли розвинути нїякої політичної сили, бо тогдї всї австрийскі народи стогнали під абсолютизмом.

(Конець буде.)

*) З Ruthenische Revue, ч. 1.

Справи австрийскі.

До ситуациї в Австрії.

Політичне положене в Австрії починає знов путати ся через хитке відносини в парляментї. Як справедливо замічає „Montags-Revue", парлямент австрийский складає ся, поминаючи одних соціяльних демократів, з самих партий і ґруп національних, а при такім станї річий і найдрібнїйша причина може викликати незвичайні наслїдки. Правительство радить собі поки-що в той спосіб, що грозить розвязанем парляменту, хоч має надію, що добрий настрій палати дасть ся удержати дорогою дрібних концесий для всїляких партий і ґруп.

На непевність положеня впливає головна тактика Чехів і фронда Поляків, яку розпочало против Кербера „коло польске". Два тоті „славянські братя" дуже ненавидять — як кажуть — нїмецкий централїстичний кабінет Кербера і не скривають ся з тим, що будуть ему робити всїлякі трудности. Чехи відкладають головний атак на час другого читаня предложень в справі австро-угорской угоди і торгово цловой тарифи, а Поляки йдуть проти Кербера вже тепер, уживаючи своїм звичаєм утаєних шпильок і позакулїсових інтриґ. Такою скритою шпилькою і інтриґою була звісна інтерпеляция Абрагамовича за бездїльність і неспосібність парляменту, такою була також закулїсова ґазетирска інтриґа проти президиї „кола" за зміну намісника і пертрактациї з Русинами, а і вчерашне голосоване за резолюцию Вянкінього (з зазивом до Кербера яко міністра судівництва, щоб подав причини, задля яких заряджено карне слїдство друкарни в Любляні з приводу випечатаня тамже аґітацийної брошури проти бана Хорватії, Гедерварого) уважають за явний виступ проти Кербера. На разї фронда Чехів і Поляків не становить однак небезпеченьства для правительства. Полякам розходить ся головно о північну зелїзницю і о недопущене до яких небудь концесий для Русинів, а така опозиция не є небезпечна, бо коло польске полишене само не може нїчого вдїяти, коли там гроза нових виборів все викликувала бажані для правительства наслїдки. Що-до Чехів, то тим також розходить ся лише о хвилеве вимушене концесий. Именно правительство мусить предложити нову буджетову провізорию на другий піврік сего року, отже Чехам розходить ся о те, щоби згідно з їх тактикою тзв. „Erpressungspolitik" вимусити деякі уступки за голосованє за провізорию. Торг вже навіть розпочав ся а як доносять телеґрами, довів до усмиреня Чехів, бо за провізорию буджетову Кербер признав Чехам місце секційного шефа в зелїзничім міністерстві а таким шефом заіменувано его голод змусить до того, а скоро наситить ся, знов перестає працювати. Но чоловік культурний стараєсь ту природну лїнивість перемочь. В першім ряді перемагає ві цивілїзований чоловік тому, щоби придбати собі средства до істнованя; иншим разом бував се жадоба слави, туга за богацтвом, вигодами та розкошами; часом непобідиме внутрішне бажане артистичної творчости, — а у женщин бував то найчастїйше любов, особливо материньска любов, котра женщину зворушає і напружає, обявляючи в ній несподївану силу й енерґию і роблячи з неї часто героїню в найвластивїйшім того слова значіню. Коли маю на питане в горі поставлене: „Чи може женщина-матїр побіч власних матїрних обовязків сповняти ще обовязки иншого покликаня?" докладно відповісти, мушу застановити ся нам тим, чи стан матери — а під тим розумію властиву вагітність — є станом грозячим здоровлю женщини і ослаблючим ей духові сили, чи ні.

Лїкарскими авторітетами є доказано яснійше від сонця, що стан матери є станом природним а за нормальних відносин для здоровля женщини користним. Як яблінка не терпить нїякої шкоди, сли рік-річно покриває ся цьвітом і румяними овочами, так і женщині не може вийти на шкоду, сли полишить сьвітови кількоро потомків. Тільки тогди, як яблінка занадто вродить, ломить ся ей галузе а овочі бувають карловаті, червиві і гниють. Так само велика плідність у женщини мстить ся по перше на ей здоровлю а по друге на здоровлю ей дїтий, котрі бувають малокровними, хоровитими а в нерідких случаях підпадають чахотцї. Після мого скромного погляду і досьвіду може женщина-матїр бути духово дїяльною без нїякого покривдженя себе або свого потомства. Вкінци суспільність людска не має на увазї всїх женщин без розділу, не стараєсь однаково о все людске потомство.

Річ доказана, що тяжка фізична праця, недостаточна пожива, недостаточний відпочинок є для женщини-матери особливо в часї вагітности, дуже шкідні а також шкідні для ей дїтий; а преціньі законодавство і публична опінія глядять зовсїм рівнодушно на те, як жінка пролетаря в часї критичного стану мусить виконувати найтяжші фізичні праці, часто в день і в ночи, і то навіть не поживившись достаточно. Так само жінці хїбороба нїхто не забороняє виконувати найтрудніїші і найтяжші праці, хотяй би навіть дїйсно шкодила собі на здоровлю. Женщина-купчиха перебуває цїлими днями в склепі передаючи старане о свої дїти чужим особам, а нїхто не підносить остерігаючого голосу, що ей дїти не будуть добре вихованї. А що вже маю сказати о великім числї женщин материй, що живуть у висшій верстві суспільности? Вони віддають ся забавам, віддають ся шпортови, а на дїти свої ледви раз на день поглянуть; а нїхто не відважуєсь візвати ті женщини — також матери — щоби сповняли свої матїрні обовязки. А чому то так дїє ся? Лишень, і то єдино тому, що є вже принятим звичаєм, щоби жінка пролетаря працювала аж до упаду, а жінка богача щоб догоджувала собі; на тім преціньі нїчо не дасть ся змінити, нїчо не сьміє ся змінити!

Публична опінія старає ся лишень і то виключно о женщину середного стану, отже о жінку, а властиво о дочку наших інтелїґентів, котрі тій дочцї, крім образованя, не є в силї і при найбільшім намаганю дати якесь віно. А що ті женщини образують ся для ріжного званя, щоби гідно і своєму станови відповідно набути средств до істнованя, стають ся артистками, лїкарками, учителькими, урядницями і т. д., і то часто студіюючи з дуже великим напруженем і жертвуючи весь свій час молодечий вичерпуючій сили духовій праци, щоби лиш досягнути визначеної собі цїли, то як-раз ті спосібні і трудящі женщини, женщини що навчили ся гідно працювати, що звикли вирікати ся всїх користий і всяких вигід — ті женщини є публичній опінії терниною в оцї, карикатурами, що належать до „третього пола!"

Кожда иньша женщина, після публичної опінії, є в силї стати лїпшою матирию, лїпшою жінкою, як женщина образована, як женщина, котрої інтелектуалїзм є розвитий. Женщина, після публичної опінії, може бути або лишень доброю материю а лихою лїкаркою, лихою учителькою чи урядницею чи артисткою, або навпаки. Однак публична опінія забуває, що матїрна любов, те основне услівє всего висшого житя, в злуцї з розвитим інтелектуалїзмом має о много більше значіня, як та матїрна любов, що ей основою є сам інстинкт; публична опінія забуває, що духовна відвічальність матери росте з висотою ей культурности. Не від великого числа якогось народа зависить его істноване та культурний розвій, але від придбаня спосібного людского материялу. Потомство має ся видосконалювати і має бути покликане до нових задач!

Істория женщин учить нас, що були

Кріста Невшімальова.

Женщина яко мати а ей духова праця.

[Авторізований переклад з ческого.]

Питане, чи може спосібна, інтелїґентна женщина, побіч своїх природних обовязків, що досягають найвисшої точки в захованю потомства, сповняти ще иньші обовязки, а именно такі, що їх вкладало би їй якесь покликане чи то в уряді чи в школї, на сценї або в артистичнім заведеню, виступає межи соціяльними, часовими проблемами все острійше на перший плян.

Много мущин а також і много женщин відповіло і відповідає на се питане неґативно, кажучи, що нїяк не можна обовязки матери сполучати з виконуваним якогось уряду або штуки. Головним арґументом тих журливих людий є погляд, що не можливо двом панам нараз добре служити. Нїкому може й на гадку не приходить жадати від кождої замужної женщини, від кождої женщини-матери, щоб она побіч свого домашного господарства мала який уряд, або щоби мусїла заниматись якоюсь штукою. Таж би мусїла заниматись якоюсь штукою. Таж би мусїла заниматись якоюсь штукою. Таж преціньі не всї женщини є однако інтелїґентні, не всї однако уздібнені фізично до резистенциї, не всї однако енерґічні, однако практичні, а головно не всї женщини хотять заміняти своє вигідне положене, свою духовну лїнивість, так сказати-б, за тяжку духову працю.

Преціньі знана річ, що чоловік з природи є лїнюхом і що лиш тогди працює,

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля

ВІКТОР & СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 800

вало вже навіть правительство чеського патріота Альоїзія Стаього. Длятого-то фронда Поляків представляв тим менше небезпеченьство, боне піддержана вже чеським клюбом польські пани будуть мусїли попустити

Головна кампанія о істнованя теперішнього кабінету відбуде ся доперва в осени при голосованю над угодою і тарифою, хоч тота кампанія виглядає і тепер вже дуже дивно. Чехи кажуть, що дадуть свої голоси на тоті державні конечности але инъшому правительству — отже таке п ставленя справи не може мати успіху, бо уквалена таких конечностий в уступкою для держави а не правительства і вести подібну нельогічну „Ergebungspolitik“ не має змислу. Тота політика не може також мати успіху вгорі, бо корона, від котрої залежить іменованє ґабінету, не схоче усунути правительства, котрому довіря і проти котрого опоненти не подають рїжкої причини і вини, кромі свого уподобаня.

Неділький супочинок.

Предложене о недількім супочинку, котре стоїть тепер на дневнім порядку палати, становить частину того, що називаємо соціяльним законодавством. В Австрії се законодавство ще слабо розвите а має тоту хибу, що в половичне і опізняє ся, йдучи доперва за приміром заграниці. На сім полї, на полї законної охорони робучої праці, перший почин в Австрії зроблено доперва в р. 1883, установляючи в законї промисловім (§ 87) найдовший час праці нелїтних робітників. Другий ступінь в розвою сего законодавства становить закон з р. 1885, в котрім (§. 96) упормовано час праці в фабричних заведенях на 11 годин денно. Послїдний ступінь того охоронного законовавства праці представляє закон о супочинку недількім з дня 16 сїчня 1895 ч. 21 Вад., в котрім заведено обовязковий спочинок неділький, а котрий-то закон як-раз тепер має бути частинно зміненний.

Які-ж мають бути тоті зміни? Закон з р. 1895 розпадає ся на 3 части: в арт. VI. установляє теоретично супочинок неділький для підприємств, котрі з технічних причин мусять постійно працювати, застерігаючи дозвіл праці в неділю міністерству — в арт. VII. установляє супочинок праці для заводів промислових щоденної потреби, застерігаючи право на дозвіл праці намісництвам, і трету часть становить арт. IX, в котрім нормує ся супочинок неділький в т о р г о в л и.

Новий закон не дотикає двох перших родів заводів (з арт. VI. і VII.), а вводить зміни лише що-до супочинку неділького в торговли. Тоті зміни суть такі: 1) Дотеперішний закон нормував час найдовшої праці в неділї на 6 годин, лишаючи право намісництвам завести коротший час праці в поодиноких заведеняхі до найнижшої границї — а новий закон установляє сталу норму неділької праці, означуючи ей максимально на 4 години; 2) Доси право понизити час неділької праці належало виключно до намісництва, а від тепер ставити в тім напрямі домаганя вільно буде також товариствам робітників занятих в торговли.

До сих змін закона о недількім супочинку треба додати, що ідеалом теперішнього соціяльного законодавства на тім полї є — повний і абсолютний неділький супочинок (36 год.)

Справи заграничні.

Балкан.

Помилявби ся той, хто би велику стратегічну акцию сполучених турецких армій з під Дякової і Митровиці на Іпек розумів так, що в тих сторонах альбанська ворохобня мусїла певно прибрати якісь великі розміри. Так зовсїм не є. Ворохобні чи то якогось насильного опору против турецких властий там не було й нема. Але є то сторони дуже гористі і недоступні, так що само ґеоґрафічне положене улекшує населеню ухиляти ся від послуху турецким властям, а з другої сторони властям приходить від давна дуже тяжко досягати неслухняних. Тим то здавен давна Альбанції тої країни ухиляли ся і від податків і від войскової служби та й тепер, річ ясна, мало собі роблять з реформ, які Туреччина приневолена там заводити. В инших сторонах, де войско має лекший приступ, Альбанції майже зовсїм не противлять ся реформам. Отже, щоби і в околицях Призрена, Дякової, Митровиці, Іпеку, можливим стало переведене реформ, оказала ся конечна потреба сильно обсадити країну войском і всякий опір зробити неможливим та неслухняних змусити до послуху. Тим, що дня 15 с. м. турецке войско заняло Іпек, де й так постійно стояли три баталїони, акция ще не покінчена; прийде ще обсаджувати, так сказати би, ступінь за ступінем в околиці. Инакше Альбанці, свобідні птиці гірскі, вїчого собі не будуть робити з войска, що стоїть по містах.

Про болгарского епископа Герасима зо Струмиці доносять з Царгороду, що вість про его увязнене є хибна. Підозрілого о зносини з македоньскими комітетами повідомив каймакам, що власть не узнає его вже за епископа, та заразом візвав, щоби забрав ся зо Струмиці. На те о. Герасим відповів, що не може сего зробити без приказу своєї духовної власти. Тогдї его хату обставлено сторожию, так що він стикати ся може лише з своїм слугою. Болгарского екзарха в Царгородї від часу солуньских випадків також стережуть два поліційні аґенти днем і ночию; пояснюють се тим, що так само стереже поліция і дипльоматів та всїляких заведень.

З Петербурга пишуть до Köln. Ztg., що росийске правительство пильно слїдить події на Балканї та має надію, що Туреччина поведе ся завести там лад. Длятого Росия старає ся підперати повагу султана, маючи повне довіре до его щирої волї, щоби християнам і чужинцям запевнити безпеченьство та перевести реформи. А коли й Болгария увіряє, що нїчим не хоче дражнити Туреччини, то можна спокійно глядїти на найблизшу будучність.

Зміну болгарского кабінету пояснюють поворотом кн. Фердинанда до мирної політики Стамбулова, котра у згоді з Туреччиною старалась і надїяла ся скріпити в Македонії болгарский елемент. Кн. Фердинанд мав іменно з своєї подорожи до Парижа привезти таку постанову.

До нового кабінету війшли: ґенерал від резерви Петров обняв президию і теку заграничних справ, Петков справи внутрішні, др. Генадієв судівництво, проф. Шишманов теку просьвіти, Манушев скарб, Савов війну, Попов роботи і торговлю. Таким чином з попереднього кабінету остав ся лише Савов. Петров уходить більше за сторонника Стамбуловців ніж Цанковців, ані занадто прихильного до Росиї ані ворожого до Туреччини; Петков був за Стамбулова офіциром і уважає ся за політика, що завсїгди промовляв за дружбою з Туреччиною. Ґенадієв учив ся в німецких школах і буде імовірно також попирати зміну болгарскої політики в справі македоньскій в дусї росийских і австро угорских бажань. Длятого дивно виглядають нинїшні телеґрами, мовто росийске дневникарство добачує в новім болгарскім кабінетї нове небезпеченьство для балканьских справ.

Урядовий дневник софійский оповіщує заяву нового правительства, що воно для добра краю буде до чужих держав відносити ся як найлїпше і з Росиєю утримувати як найсердечнїйші зносини, а в краю будє пильнувати конституциї і законів.

З Петербурга доносять, що кн. Фердинанд вибирає ся до султана. Є се імовірно бажане ґр. Ламздорфа, але й не суперечить давнїйшій вісти, що султан по солуньских випадках телеґрафічно звернув ся до князя, щоби его склонити до мирної політики.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Краєвий маршалок.

Відень. Дневники потверджують вість, подану „Ділом“ перед тиждем, що Станислав Баденї згодив ся приняти маршалківску булаву. Іменованє буде оголошене в половинї червня, або по оголошеню номінациї нового намістника.

Сойм.

Відень. Дневники доносять, що галицкий сойм буде скликаний в половинї вересня, та що взагалї вересень зарезервовано для соймів краєвих.

Підпольна Росия.

Уфа. Атентат на ґубернатора Богдановича виконано в парку, коли там було дуже богато осіб. Коли ґубернатор скрутив в одну з бічних алей, якийсь чоловік приступив до него і поклонивши ся низько передав запечатаний пакет; рівночасно хтось другий стрілив до него два рази з револьверу. Поцїлений в груди Богданович помер на місци. Один зі сторожів бачив убийцю, але сей, відгрожуючись револьвером, утїк.

Берлин. В хвили, коли Богдановичеви передавано пакет, з другої сторони кільна осіб рівночасно стрілило. Девять куль пробило ґубернатора, котрий, упав на місци трупом Сей атентат має стояти в звязи з розрухами в Златоустї.

Балкан.

Атени. Кількох грецких офіцирів в імени 150 товаришів і 1000 жовнїрів звернуло ся до турецкого посольства, жертвуючи свої услуги на здавленє болгарских ватаг. Посол подякував, але заявив, що турецкі сили виступлять на се. В часї бенькету з нагоди имянин короля грецкі студенти устроїли овацию в честь султана і вислали до него телеґраму з бажанем успіху.

Відень. Австрийский і росийский амбасадор звернули увагу Порти на положенє в Альбанії, з уміненем, що обовязком турецкого правительства є привернути там лад і спокій.

Царгород. Два племена, Рика і Гасі, піддали ся і згодились на переведенє реформ. Се так великий поступ, що тепер надіють ся скорого закінченя цїлої акциї.

Порта і дипльоматичне тїло одержали з Болгариї успокоюючі вісти. Страх перед вибухом опінії против князя був пересадний. І народні маси і кермуючі круги цїлком не суть войовничо настроєні.

Зміни в Болгарії.

Кельонія. Köln. Ztg. довідуєсь з Петербурга, що димісия кабінету Данева і утворене кабінету Петрова викликали в Росиї великий неспокій.

Петербург. „Новое Время“ пише, що тепер направду появились хмари на Балканї, бо Петров належать до сих болгарских політиків, котрі вже за часів Стамбулова були ворогами Росиї.

Кишиневскі розруси.

Петербург. Царским указом з дня 17 с. м. ґубернатора Кишенева, ґенерала Рабена усунено з его становища.

Лондон. Льорд майор Лондона відкинув запрошенє міської ради в Петербурзї до участи в юбилею Петербурга, головно з причини різні жидів в Кишиневі і з причини росийскої політики в Финляндиї.

Манджурия.

Вашинґтон. З півурядових жерел доносять, що Уаїя буде домагати ся признаня в Манджурії таких самих торговельних прав, які має Росия. Торговельний департамент дістав від Росиї поруку, що навіть в случаю, коли би Манджурия дісталась під Росию, то американьска торговля на сім ні троха не потерпить.

НОВИНКИ.

— **Іменованє намісника.** З Відня доносять, що іменованє Андрея ґр. Потоцкого намісником Галичини появить ся в урядовій Wiener Ztg. дня 7 або 9 червня, почім ґр. Потоцкий зложить цїсареви присягу а 10 або 14 червня обійме урядованє.

— **Намісник женить ся.** Перед кількома днями намісник ґр. Лев Пінїньский заручив ся з Марією з ґр. Мнїшків барановою Горроховою, внучкою Лешка ґр. Дунїн Борковского, автора годосної в своїм часї „Рагабіі z zyzny“. Вінчанє відбуде ся в половинї червня.

— **Вечерок в Болехові.** Пишуть нам: Сего року обходили болехівскі Русини 55 лїтні роковини взяня панщини дуже торжественно. В суботу дня 3-го мая відбуло ся торжественне богослуженє в церкві в Волоскім селї, відправлене о. Гурсулою і похід до памятного хреста, в неділю же вечерок в Болехові устроєний читальнею „Просьвіти“ в Волоскім селї Програма вечерка була дуже богата, тому перетягнув ся майже до півночи. По вступнім слові, виголошенім п. Р., наступив відчит, виголошений академиком п. Соболем про знесенє панщини, дуже старанно і річево оброблений. По тім наступили продукциї читальняного хору під управою молодого, але талановитого діриґента п. Штеня; відспівано пісні: Колесси: „Гей ти тату, тату наш!“, Кумановского: „Ой вербо, вербо!“, Конка: „До Руси!“, котрі — передовсїм послїдна — випали зовсїм поправно. По деклямациї [уступі з „Паньских жартів“ Ів. Франка], виголошеній п. Соболївною, наступило аматорске представленє. Відограно штуку: „Мужики аристократи“, і треба признати, з великим успіхом. Сала помимо абстиненциї польскої інтеліґенциї була так переповнена руською інтеліґенциєю і міщанством, як також селянами, що кількадесять осіб треба було впустити понад білети. *Ю. Р.*

— **Передновок в Галичинї.** Епідемія пятницького тифу, про котру була згадка в однім

женщини, котрі зуміли дуже добре сполучити становище матери з духовою працею, і то не на шкоду, але на найбільшу користь свого народа. Є і були женщини образовані а заразом наділені і практичним змислом, що легко вивязувались з найтяжших задач і обовязків на них вложених, женщини резні до обовязків матїрних і визначні певинною енергією духа до духової праці.

На першім місци згадаю тут про Італїянку, що досї жие, Аделяйду Ристоріову, найбільшу, сьвітову акторку в траґедиях Сеся славна женщина, що ей божеский артизм цїлий сьвіт подивляв, була замужною і материю кількоро дїтий. Та не була материю найнїжнїйшою, материю найсовісній шою, материю найлїпшою! Она, заробивши своїм артизмом міліони, могла повірити свої дїти найлїпшій опіці чужих людий, та она того не зробила, але утихомиряла свого маленького синка підчас павз між поодинокими актами, в котрих виступала в своїх зворушаючих ролях.

Побіч тої великої матери наведу тут ще иньшу женщину, яку рівно цїлий сьвіт величав театральною зьвіздою, а она мимо того в шістьох роках повила четверо дїтий, в тих шістьох лїтах, коли стояла на зенїті своєї слави. То Вільгельміна Шредер-Деврієнтова. Так само співачка Каталяніова, стоячи на верху свого артизму, віддавалась із зворушаючою нїжностию вихованю своїх троїх дїтий.

Наведені приміри доказують, що становище матери дає ся добре злучити з акторскою штукою, хотяй тота акторска штука кладе найбільшу вагу як на фізичну, так і на духову спосібність женщини.

Ляїки звичайно думають, що єдине званє писательки дало-би ся сполучити зі становищем матери. Та воно так не є. Поетка і писателька мусить свої думки інтензивно сконцентрувати і тому треба для неї беззглядного супокою. Як кождо зовнїшне явище може принести найвисші інспірациї, так знов найменше збоченє з душевної рівноваги може жерело інспірациї зовсїм висушити. Тому то більше, як всї иньші артисти, є поет засуджений на самоту, коли хоче щось вартістного утворити. А преціньяк много материй стало ся знаменитими писательками! Сильна воля і душевна дресура можуть много і розганяють журби й страх, щоби здисциплїнувати жадобу твореня.

Подивім ся лишень на Ж. Сандову, матїр троїх дїтий, що їх сама кормила, сама виховувала і з доходу за свої літературні праці живила! Як-раз своєму становищу матери завдячує сеся велика писателька романів найкращі сторони своїх численних книжок. „Ставши материю“ каже Сандова „була я цїла наповнена радісним і солодким дожиданем і цїлком розпливала ся в матїрних снах.“

Иньша писателька, Німка, Бетіна фон Арнїм була материю семеро дїтий, а ще у високім віці стояла з дївочим запалом посеред життя літературного і суспільного.

Мария Вольстонекрафтова, Анґличанка, одна із найстарших провідниць жіночого руху — (написала она перед сто роками: „A vindication of the rights of woman“ [оборона жіночих прав], книжку, що доперва тепер достаточно цїнить ся) — з'уміла свою обширну літературну дїяльність в найдосконалїйшій мірі злучити з обовязками матери.

Не говорячи о наших писательках-матерях, що ще жиють, виховуючи добре свої дїти, пригадую лишень на незабутну Божену Немцову, Софію Подлїпску, Францішку Странецку, що рівнож при обширній літературній праци зуміли взірцево виховувати свої дїти.

Коли жадає ся від женщини артистки, лїкарки і учительки, щоби зрекла ся найприроднїйшого людского права: стати жінкою і материю, то шкодить ся не лиш їй самій, але також штуці і науці, тому, що чоловік творячий, виховуючий, лїчучий, сли хоче в цїлости стати артистом, учителем, лїкарем, мусить бути також безуслівно *цїлим* чоловіком. Женщина, що переводить своє житє в аскетизмі, не стане майже нїколи совершенною артисткою, ані учителькою, ані лїкаркою, бо в ей творчости і дїяльности буде завсїгди являтись якась недосконалість, грубість і неприродність.

Найбільшим ідеалом людскости є і буде вірна, горяча, взаїмна відданість мущини женщині і навпаки яко основа матїрного стану. А найвисша, пристрастна матїрна любов облагороднює ся сьвідомостию, що в лици дитини споглядає на матїр отець, що матїрний стан осьвячує. Тому новочасну женщину треба виховувати природно, без ложної стидливости, без облуди і без прудерї, щоби могла бути любленою мужем і любячою материю, бо як-раз стан матїрний є тим, що чувство женщини облагороднює, робить ей доброю і заразом підносить ей.

А сли закон позволяє женщині розвинути інтелект, сли позволяє їй стати образованою і свобідною, то сповняє супроти неї незаконність, сли позбавляє ей найприроднїйшого людского права: стати жінкою і материю, а именно через те, що позбавляє ей уряду, скоро лиш она віддасть ся, і то єдино з ложної обави, щоби не з'уміла бути рівночасно доброю материю і добре сповняти свої фахові обовязки. Най нїхто не боїть ся! Матїрна любов робить з женщини героїню, що працюючи для добра і хісна своїх дїтий обявляє в собі стілько енерґії, що легко перемагає всї трудности, які-б на ню вкладало становище матери і обовязки фахового занятя. Розумієсь, она мусїла би зречи ся виконуваня тих численних, дрібних, домашних праць, що забирають женщині весь час, а котрі може виконувати хто иньший, що жадних иньших відомостий не має.

Славні педаґоґи є того переконаня, що душевні свійства матери переходять яко спадщина на ей дїти; буде отже найбільша користь для потомства, сли его матери будуть просьвічені і науково або артистично образовані. Грецкі фільозофки і славні жіночі феномени в часї ренесансу є очевидними доказами на се. Звісно, що особливо Італїянки від X. аж до XVIII. столїтя засїдали на університетских катедрах яко люди науки, котрих величали задля їх краси і жіночої ґрациї а почитали яко жінок і материй. Мария Перардова, доценткa анатомії в Ферарі, мала дочку, що також прославилась на полї хірурґії. Христина Екслебен-Лєпоріонова дістала наукове образованє від вітця. Студиювала, будучи рівночасно материю четверо дїтий і притім доглядала ще свого хорого мужа. Докторизувала ся в Ґалє в 37 ім роцї життя. Два з ей синів прославились на полї науки: один яко правник а другий яко знаток природи. Регіну Сібольдову іменовано за ей многосторонну дїяльність почесною докторкою акушерії, а ей донька, що прославилась яко писателька, дістала також відзначенє.

Тому-то над новочасною женщиною, якої чувство знїжнїло під вплином клясичних студий, а ей душевні свійства розвинулись до найвисшого степеня, не сьміє суспільність цинїчно усьміхати ся, не сьміє споглядати на ню як на карикатуру, але мусить добачувати в нїй правдиву носительку просьвіти, що стане в ряди тих материй, котрі хотять розвій людскости довести до найвисшого степеня совершенности.

Кінчу словами соціольоґа д-ра Довбліта: „Найлїпшою жінкою і найлїпшою материю дванайцятого столїтя станесь женщина образована“.

Прага 16. V. 1903.

Михайло Ґеник.

з попередних чисел, ширить ся дальше, захоплюючи все нові повіти. За час від 6 до 12 ширив ся пятнистий тиф в 23 повітах: з того 3 з 4 случаями тифу належить до західної Галичини, а 20 повітів з 185 случаями епідемії до Галичини східної. В страшний спосіб ширить ся тиф в повіті переворскім, де в послїдних 4 тижнях зайшло 63 случаїв. Зросла також епідемія в повіті надвірняньскім, де в послїднім тижни занедужало 17 осіб. Дальше змагає ся або удержусь пятнистий тиф в повітах: бережанскім, чортківскім, добромильскім, городеньскім, скалатскім і снятиньскім.

— **Міністер просьвіти засуспендував шкільного інспектора** за те, що підчас виборів по сольских робив пресию на учителїв народних шкіл і силував їх голосувати на кандидата правительственного. Тілько не треба думати, що се стало ся в нашій богоспасаємій Австрії, взглядно в нашій Галилеї, — ні, не у нас, не у нас! Се стало ся в Угорщині в чонградскій „вармедії".

— **Композиторский ювилей** обходив вчера у Львові звісний польский музик Ян Галь. З тої нагоди відбув ся в сали фільгармонії концерт, зложений виключно з творів ювилята, та співучасти всїх польских сьпівацких товариств а також руского „Бояна". По концертї відбув ся банкет, де промовляли в честь Галя представителї польскої преси і штуки, з Русинів голова „Бояна" п. Вітошиньский та личний приятель ювилята п. Вахнянин, а вкінци відчитано богато привітних писем та телеґрамів. Замітити годить ся, що Ян Галь увів до сьвоїх композицій богато руских народних мотивів, а навіть згармонізував богато руских пісень.

— **Огні.** В лїсах ґрафині Деля Скала в Майданї коло Жадова вибух оногди грізний пожар, котрий при сильнім вітрі знищив в короткім часї 20 моргів лїса, дерево в сягах, будівельний материял і ґонти. Коло Бріязи на буковиньскій верховинї згоріла оногди в ночи колиба Василя Шута, котрий в огни найшов смерть.

— **Заклад причиною смерти.** В Лабові, місточку новосанчівского повіта, прийшли три господарі Ілия Дубра, Сидір Пелярчук і Ваньо Вислоцкий до шинку Якова Фрея та казали дати собі вина. При тім Дурба заложив ся зі своїми товаришами о 20 К, що сам один випе 2 літри вина і піде домів сам один без провідника. Товариші згодили ся на то і заплатили Дурбі два літри вина. Дубра випив, але й на місци згинув. Пелярчука, Вислоцкого, шинкаря Фрея і его жінку Рухлю потягнено до судової одвічальности. — Подібно стало ся в Печенїї, пов. перемишляньского. До сельскої крамниці посходили ся парубки і рада в раду, хто з'їсть нараз три бохонці хліба по 7 кр. До закладу станув 23-літний Іван Мелешко, котрий підняв ся з'їсти хліб, а заплатити мав Федько Гупало. Мелешко взяв ся до хліба, але вже другого бохонця не міг доїсти. З болем в животї пішов до дому і потім через кілька днїв жалував ся, що слабий. Не поміг ані лїкар, що его кілька разів привозили, ані ріжні баби. Івана Мелешка мусїли відвезти до шпиталю у Львові, де в короткім часї через свій нерозум і помер.

— **Смерть з причини конфіскати.** Зі Штрасбурґа доносять: Видавану тут кружком молодих письменників часопись „Merkur" сконфісковано з причини обиди цїсаря. Студент, котрий підписував ту часопись, Ганс Пагель, зі страху перед судовим процесом відобрав собі житє в Бреґенцаї разом з нареченою.

— **Крадежі на зелїзницях.** Послїдні арештування 5 старших зелїзничих кондукторів, з причини численних крадежий, становлять в зелїзничих кругах предмет живої дискусиї. Знакомі арештованих оповідають, що вже давно загальну увагу звертало їх розгульне житє, на яке не позволяла-б скромна пенсия. Зачувати, що крадежі не обмежали ся лише до брилянтів або золотих та срібних предметів. Крадено всьо, що дало ся: біле, одіж, взагалї предмети, що представляли яку-небудь вартість. Був се на велику скалю з'орґанізований рабунок публики. Досліди спинювало або прямо унеможливлювало поведенє публики, котра до надавних буфрів і пакунків всупереч зелїзничим причинам вкладала ріжні дорогоцінности, не повідомляючи про се зелїзничий уряд. Кондуктори викрадали такі річи найспокійнїйше, тим більше, що пошкодований не міг домагатя ся за них від зелїзничої дирекциї відшкодованя. Вкрадені дорогоцінности продавали злодії в білий день ріжним ювілерским фірмам в краю. Тому й заряджено слїдство в тім напрямі, чи і о скілько згадані фірми можна потягати тепер до відвічальности.

— **Конець розгуляного панка.** В Щуровій, пов. бжеского, був почтмайстром Ф. Лещиньский, панок, що пропутав на розгуляне житє великі добра та каменицю в Тарнові. Опинившись без гроша, одержав яко бувший офіцир в Щуровій почту, де рівночасно удержував склеп і трафіку. Кілька тисяч річного доходу не вистарчало панкови на веселе житє і стало ся то, що дїесь звичайно в таких случаях. Лещиньский спроневірив за два роки на почті 11.900 К, в той спосіб, що не виплачував людям почтових переказів, переважно походячих з Америки. Зарязів, переважно походячих з Америки. Заряджено слїдство і коли оногди мали его арештувати, Лещиньский хотїв відобрати собі штувати, Лещиньский хотїв відобрати собі в поблизькім лїску житє, підрізуючи собі бритвою горло. Замах однак не удав ся і дефравданта відвезено до судового шпиталя в Кракові.

— **Виграв справу:** дістав двацять і пять бунів — так само „з'їв грошї" один зух у Веспреймі на Угорщині. В коршмі сиділи ремісники попиваючи. Один з них платив 10 короновим банкнотом а жид дав ему то в коронах, то в 20, 10 і 2 сотиках около 8 корон. Ремісник положив ті грошї на стіл закричав: „Чи найшов би ся такий чоловік, що поважив би ся з'їсти сесї грошї?" — „Я з'їм" обізвав ся другий ремісник і почав їсти. Проковтнув насамперед корони, потому 20, 10 і 2 сотикові штуки. „Леґінь!" — залунало в коршмі — „варто таку оказию порядно запити!" Тай запили й розійшлись. Але зух, що з'їв стілько срібної, ніклькової і мідяної монети не діждавши рана, помер.

— **Як убирає ся офіцир?** На се питанє відповів вже „Dziennik polski", подаючи в оногдішнім числї таку новинку: *„Окраденый під поручник"*. Підпоручникови трену п Себастіяні'ому вкрадено тамтої ночи з помешкання під ч. 1 а) при ул. Паньскій пружинове ліжко з матерацами, 16 метрів цяткованої і зеленої матерії на сукню, парасольку з чорною аплїкацию, біло-жовту балеву сукню, капелюх убраний оксамитом і коронками, золоту брошку і богато иншних строїв, так що бідний офіцир завдяки львівским злодіям лишив ся лише в тім, що мав на собі". — Справдї, дуже бідний тепер офіцир!

— **Самоубийство на приказ.** В Кронштадї застрілив ся один молодий офіцир каспійского полку з незвичайної причини. Поліция арештувала недавно его брата і сестру, а також богато иншних осіб, при котрих найдено велику скількість паперів та листів, що сьвідчила про розгалужену революційну пропаґанду в каспійскім полку. Позаяк частина листів „компромітувала" молодого офіцира, командант полку приказав ему відобрати собі житє. Арештовано також кількох офіцирів.

— **„Там, де Чорногора** сумно Угрів край вигас, там, де біла Тиса крута чорну здоганає, верхами де Бескид стремить у прямо гень-гень в небеса; де полонини... простерлись без кінця", — туда запрошує львівский „Сокіл" цїлу свою рідню, своїх братів з Коломиї, Перемишля і Станиславова і всїх Русинів, як нані так і мущин. В Зелені сьвята, в днях 7 і 8 н. ст. червня с. р. вирушає до Яремча і Микуличина устроювана „Соколом" прогулька, в якій повинні взяти участь всї, кому не рівнодушне в пізнанє свого краю і тої краси, якою природа свою доню, нашу Галичину, ту частку Руси-Украіни, де ми живемо, так щедро вивінувала. Прогульку поведе лично предсїдатель Сокільского комітету прогулькового проф. д-р Михайло Коцюба, звісний знаток наших гір і природи. Участники виїдуть зі Львова в неділю досьвіта і загостять в Яремчи в полудне. З відси удасть ся цїле товариство піхотою до Микуличина. Хто знає прекрасні водопади Прута, камінь і печери Добоша, які по дорозї можна звидїти, сей знає, що та дорога нїкому вже з памяти не вимаже ся. Колиб однак хтось не міг сеї дороги відбути піхотою, то може ї переїхати кошом майже жадним — зелїзницею. В Микуличині буде вечера, а відтак удадуть ся всї на приготовлений вигідний нічліг. — Другого дня (в понедїлок) вирушить прогулька раненько на верх Хомяка, звідки, напоївши свої очи незрівнаним видом на цїлий Бескид, Чорногору і на срібну ленту Тиси на закарпатскій — так званій угорскій Руси, зійде назад долів до Микуличина, щоби від'їхати домів. Перед сходом на діл Соколи і їх товариші ще посилять ся на горбї принесеним з собою харчем; се з причини своєї незвичайности, становити буде немалий чар. Прогулька повинна удатись знаменито, тим більше, що кошт ї не перевисшить 16 до 20 К. Звертає ся притім увагу, що для запевненя собі з гори нічлїгу, а головно харчу, належить зложити до рук комісиї прогулькової „Сокола" у Львові при ул. Підвале 7 квоту 4 К. Присилати можна також почтою. Подробиці, як час від'їзду і инше, оголосить ся пізнїйше.

— **Дрібні вісти.** Для погорільців Рожнїтова уділив цїсар з власних фондів 4000 К запомоги. — Молодїж академічна у Львові скликала на день 22 с. м. загально-академічне віче в справі противпоєдинкової акциї, яку має розвести та молодїж. — В Гусятині утопила ся 13-літна Анна Семчишин, перучи біле на Збручі. — В Калущині покусав скажений борсук пастуха Михайла Парція з Медині і одного господаря з Селиск.

— **Бережаньска філія „Просьвіти"** устроює дня 1 червня в понедїлок латиньских зелених сьвят в домі „Надії" велике віче економічно-просьвітне. Початок віча о год. 11 рано. Обовязком патріотичної інтелїґенциї так сьвітскої як духовної заохотити міщан і селян обох полів до численної участи на віču і самій не лишитись позаду. Того самого дня пополудни о год. 3 відбудуть ся загальні збори „Селяньскої Ради".

— **Дирекция руского народного театру Товариства „Руска Бесїда"** складає на сім місци Високоповажаній тернопільскій громадї сердечну подяку за симпатию заявлену в часї гостини театру в Тернополи і за великий вінець лавровий, який вручено на мої руки для цїлої дружини. — Підволочиска дня 19 мая 1903. *Михайло Губчак*, директор театру.

— **Загальні збори „Дністра"** відбувають ся нині у Львові. Справоздане подамо завтра.

— **З Львівского Бояна.** Завтра в пятницю проба хору, як звичайно. З огляду на близький реченець концерту прошу членів хору явити ся точно і в комплеті. — *Вітошиньский.*

— **Іспит з ручних робіт жіночих** відбуде ся перед комісиєю іспитовою в Сокали дня 29 мая с. р. Кандидатки занятї при школах публичних мають внести подання через ц. к. окружні Ради шкільні, а не занятї в школах публичних просто до дирекциї ц. к. Семинарии учит. в Сокали найпізнїйше до 25 мая с. р.

— **Загальні збори „Народного Дому"**, Тов. зареєстрованого з обмеженою порукою в Станиславові, відбудуть ся дня 4 в. ст. червня с. р. в комнатах Тов. „Руска Бесїда", площа Франц-Йосифа ч. 3, о годині 4 пополудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів. 2) Звіт заряду з дїяльности за 1902 рік. 3) Звіт провірочної комісиї. 4) Вибір Народної Ради. 5) Вибір Заряду. 6) Внесеня. — *Дирекция.*

— **Буковиньский Боян** устроює дня 3. н. ст. червня в Чернівцях у великій сали товариства музичного концерт в память XLII роковин смерти Тараса Шевченка.

— **Стипендиї.** Намісництво надало опорожнені стипендиї з наукового фонду, призначені для рускої молодїжи в річних квотах по 210 К, почавши від року шкільного 1902/3 Мик. Гутенкевичеви, слухачеви III р. прав, Яр. Кржановскому, слух. I р. прав, Йосифови Чайковскому, слух. IV р. фільософії та Мик. Стадникови і Ізид. Глюкови, слухачам I р. фільософії на університеті у Львові.

— **З Бережан.** Статут Товариства „Жіноча Громада" в Бережанах зістав остаточно рескриптом ц. к. намісництва у Львові з дня 4. цьвітня с. р. ч. 35130. принятий до відомости. Перші загальні збори відбудуть ся дня 8. червня о годині пів до третої попол. в сали Народного Дому в Бережанах. Новоприступаючі члени зволять вписати ся до Товариства від години 2. попол. в місци зборів. З огляду на важність того Товариства просимо о численну участь, аби можна зараз пізнати, на кого можемо числити. Зтимчасовий комітет: *Павлина Дутκевичева. Наталя Чайківска.*

Бібліоґрафія:

— **Ч. 31 „Гайдамаків"** містить: Інтерпеляция п. Романчука в справі самоволї повітового комісаря Яґоїньского з Гусятина. — Руська література з теки д-ра Кербера. — Ляхи самі о собі. — Росия в Манджурії. — Марево війни. — Еміґрация до Америки. — Противжидівські розрухи в Росиї. — Парлямент. — З Сокальщини. — Приятелї (фейлетон). — В память мученика. — Торговля безрогами. — Новинки.

— **Ч. 32** містить: До теперішної хвилї. — Ляхи гуляють. — Гей, що то панщина. — Руський народе розсуди нас. — Облава. — Русини а кандидати на намісників. — Година математики в ляцькій семінарії політичній. — Інтерпеляцна п. Яворского в справі надужитя власти секретаря староства в Борщові. — З Теребовельщини. — Відозва до селян і міщан городеньского повіту. — Зі споминів (фейлетон). — Новинки.

— **О. Люнатик:** Без Маски. Істория новійшої літератури. Причинки — проблеми — дезідерати. Том I. Коломия 1903. Стр. 24, 16 кн. — Се збірка сатиричних віршів незвісного автора з насьмішкою над літературною манерою і літературними поглядами деяких наших поетів і критиків.

Послїдні вісти.

Загреб. Вчера в роковини смерти бана Єлачича відбули ся величезні демонстрациї, в котрих взяли участь тисячі осіб. На памятку зложено вінець з написею: „Встань бане, Хорватія тебе кличе". В наслїдок тих демонстрацій прийшло до бійки з поліциєю. Арештовано 35 осіб, богато раненых.

Загреб. Доси арештовано загалом поверх 2000 Хорватів. До Загребу відкомендеровано новий відділ війска.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українско-руску бурсу в Новім Санчи!

Економічний Відділ.

Союз руских хліборобских Спілок на Буковинї „Селяньска Каса".

Дня 10 мая с. р. відбули ся в Чернівцях в Народнім Домі перші загальні збори новоосновапого Союза руских хліборобских спілок, т. є. кас райфайзеньских, скликані проф. д-ром Стоцким. Він і отворив збори, а відтак зібрані вибрали его і провідником нарад.

В слові при отвореню нарад д-р Стоцкий подав насамперед історию кас райфайзеньских на Буковинї взагалї і з окрема руских, а опісля пояснив статут Союза.

Якраз перед десятю літами (10 мая 1893.) д-р Стоцкий перший поставив в буковиньскім соймі внесенє на заснованє кас райфайзеньских, щоби ратувати нарід від лихвы. Сойм ухвалив се внесенє, але (з причини, що треба було дати кождій касї запомогу 600 корон) „студиював" справу так довго, що перша райфайзенка отворила ся аж по пяти роках (1898 р.) в селї Красні, де дїдич і сьвященик Бендевский заснували волоску касу. Хто знає, чи сойм був би рішив ею справу і по пяти роках, якби перша райфайзенка була руска, а не волоска! Зараз по тім заложив д-р Стоцкий першу руску касу в Раранчи. Від 1898. до сего року (отже за других пять літ) засновано в Буковинї вже понад 140 кас, але з того лише 54 руских, хоч руских сил на Буковинї є в трое тілько; решта кас волоскі й нїмецкі. Однак то добре, що рускі каси стоять на трівких основах і мають будучність, бо в них засїдають рускі народні учителї. Волоскі і нїмецкі каса в руских селах не можуть мати такої будучности, що рускі, бо каса лиш тоді може розвивати ся, як члени можуть книжки переглядати, а се можливе лише, коли каса веде ся в мові народу.

З початку засновували ся райфайзенки по руских селах дуже помалу, аж коли они почали показувати свою велику користь, то сусїдні села видались заводити й у себе такі каси, і вже (особливо в 1902 р.) введено їх в житє так богато, що сойм видав на запомоги для них майже два рази стілько, вілько мав призначено. Лихо в тім, що райфайзенки мають за мало грошай. Фонд убогих розберуть зараз, як тілько каса дістане, а потім стоїть она порожна. Отже щоби мати більший кредит і більше гроша в тих касах, засновує ся „Союз руских хліборобских Спілок на Буковинї Селяньска Каса". Такі Союзи вже заложили буковиньскі Нїмці й Волохи, отже й Русинам не оставатись без него. Доси приступило вже до руского Союза 48 руских хліборобских спілок (т. є. таких, що руских хліборобів приймають в члени і свої дїла ведуть в рускій мові), а всї ті спілки мають разом 3.418 членів.

Цїлию Союза є помагати належним до него спілкам і товариствам при їх заснованю і дїловодстві; приймати заощаджені грошї тих спілок на опроцентованє, давати позички спілкам, а гіпотекарні позички членам тих спілок і товариств; закупповувати потрібні хліборобам товари, переробляти, вихіснювати а також продавати хліборобскі продукти для належних до Союза членів; заводити инші заведеня потрібні для піднесеня і підмоги хліборобскої господарки.

Членами Союза можуть бути хліборобскі спілки й стовариша і такі особи повнолїтні й власновільні, котрі посїдають на Буковинї власне або вчарендоване господарство, або як їх виберуть до управи Союза. Члени приступаючі до Союза мають вплатити 10 К вписового (що йде до резервового фонду) і установлені паї (удїли). Висота одного паю для спілок і товариств установлена на 100 К за кождих 25 членів. Дальше платять члени річні додатки (установлені загальним збором Союза) на покрите адміністрацийних видатків Союза. Союз буде позичати грошї в „Банку земскім" (Boden-Credit-Anstalt) на 4½%, касам буде позичати на 5½% а каси зможуть зничити членам на 6½% як се дїе ся й доси. (Кожда каса мусить побирати 1% на видатки і зиск.) Вже тепер, коли до Союза приступило 48 кас, мають они (при 30-кратній поруці) понад 400.000 корон кредиту. Члени Союза мають право: брати участь в голосованю на загальних зборах; користати із заведень Союза; жадати від Союза періодичних ревізий цїлого свого дїловодства. Зновже обовязками членів є: ручити за всї зобовязаня Союза так до трицятькратної суми своїх паїв; платити вписове, річний додаток, передавати зайшну для них готівку Союзови на опроцентованє, брати потрібні позички від Союза і піддавати ся ревізиям, які зарядить Союз.

Управу Союза ведуть: Старшина, Надзорча Рада, і Загальний збір членів. Старшина складає ся з начальника, двох заступників его і 20 членів, а Надзорча Рада: з предсїдателя, его заступника і 8 членів.

Потім збори приступили до вибору Старшини і Надзирачої Ради і обі вибрали тайним голосованем. Лише головою Старшини вибрано аклямациєю д-ра Стоцкого, бо він найбільше заслужив ся, як при закладаню сїльских кас, так і при основаню Союза.

Збори закінчились відспіваним народних гимнів „Ще не вмерла Україна" і „Не пора".

Подаємо в „Дїлї" ширше про буковиньско-руский Союз „Селяньска Каса", бо основанє его уважаємо річию немалої ваги для буковиньскої Руси. Сьвідчить оно також о жизненій силї і енергії Русинів-народовців на Буковинї.

— **Видїл т ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно виписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя" і „Дзвінок" і присилала всякі грошї і датки на адресу: А. Алиськевича, ул. Кльоновича число 7.

— **На покрите видатків Сокільского концерту** з д. 6 с. м. зложили Вп. Добродії: інжинер Вол. Дидиньский 50 К, проф. Вол. Шухевич 20 К, д-р Яр. Кулачковский директор „Дністра" 20 К, Кость Паньковский директор „Союза 20 кор, директор Борковский 2 К. — Всїм тим Добродіям складаємо щиру подяку! Кромі того зложили члени Старшини Сокола: А. Будзиновский 5 К і Д. Кучика 5 К. — *Старшина Сокола.*

— **З Перегиньска.** Замкненє рахунків Спілки ощадности і позичок в Перегиньску за рік 1902: 1) число членів 436; 2) стан початний 23·309 К 12 с.; 3) стан довжний 22·807 К 59 с.; 4) чистий зиск 501 К 53 с.; 5) стан удїлів 3·302 К 65 с.; 6) фонд резервовий 937 К 53 с.; 7) оборот 62·340 К 05 с. — *Лев Коцан*, настоятель заряду; *Юрко Максимець*, касиер спілки.

— **На будову церкви в Березовици малій**, а властиво на сплату табулярного довгу, затягненого патріотами селянами на її докінчене зволили зложити Вп. жертводавці від 21 сїчня с. р.: Церков в Лисовици 1 К 88 с., Ів. Пастернак з Тиляви 10 К, о. Ів. Ілевич парох Балич шагірних 2 К, о. Корн. Монцїбович парох Калагарівки 2 К, о. Рудакевич сотр. Вербова 2 К, о. Мих. Куневич військовий протоєрей (в другє) 6 К, Уряд парох. в Середопільцях 2 К, Уряд парох. в Межиричу 3 К, о. Атан. Лотоцкий парох Тростянця 1 К, о. Юзичиньский прих. Острова 4 К, о. Вербицкий пар. в Хмелиськах 1 К, о. Лукіян Сїчиньский пар. Мшани 2 К, о. Евст. Скоморовский завідатель Івачева 25 К на се зложили ся: з акафисту 11 К, скарбона в Івачеві дол. 8 К, скарбона в Івачеві горішнім 6 К, Уряд пар. в Осталовичах 2 К, Уряд пар. в Острові 4 К, о. Дим. Гузар пар. Завалова 6 К, о. Конст. Глібовицкий і п. Климентина Вілиньска з Врязи 2 К, о. Цяревич пар. Кобиловолок 4 К, Уряд парох. в Борщовичах 2 К, п. Андр. Балинкевич з Байкої в Румунії 5 левів, проф. Черкавский зі Львова 8 К 55 с, Ал. Горянцкий под. ад'юнкт з Кольбушової 2 К, Уряд пар. в Свистільниках 8 К 66 с, що їх зложили пп. Т. Малик 60 с., Методий Герусь 1 К 20 с., Іван Нечесний 40 с., Яцко Стельмах 20 с., Вас. Стельмах 40 с., Явдоха Малик 20 с., Х. 20 с., Анна М. 40 с., Т. Гаєвий 60 с., Вас. Брилецкий 60 с., Х 40 с. — В імени Комітету будови церкви складаю всїм Вп. жертводавцям щиру подяку і прошу: Не забувайте за нас, а будемо Всевишнього молити, най надгородить стократно! — За Комітет: *о. Дим. Ходоровский* парох.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові оповіщує, що з днем 1. червня с. р. запроваджує на пробу поміж стациями Львів-Стрий пяту пару поїздів особових ч. 1721 і 1722, з котрих перший буде відходити з. Стрия о год. 8·03 рано а приїздити до Львова о год 9.37 перед полуднем, другий буде виходити зі Львова о год. 11·05 в ночи а приходити до Стрия о год. 12·55 в ночи. — В наслїдок сего зміниться незначно в посередних стациях дотеперїшний розклад їзди поїздів ч. 1711 і 1717. Розклад їзди котрий буде обовязувати на шляху Львів-Лавочне від 1. червня с. р., подано в дотичних оповіщених і в додатках до стїнних і кишенеих розкладів.

Тарифа для Галичини і Буковини з переладованєм на Лабу. З днем 1. мая 1903 увійшов в житє додаток II. до II. части сеї тарифи.

Рух товаровий поміж полудневою Францією і Австрією. — З днем 31. линия 1903 зносить ся спеціяльну спільну тарифу ч. 414 з 1. сїчня 1901 (передше ч. 449 з 15. падолиста 1883 і ч. 450 з 15. марця 1881) для перевозу зелїзних товарів і матеріялїв будівляних для зелїзниць зі стациї в полудневій Франциї до Лїндав transito, Лїнцу, Відня I, Підволочиск transito і Бродів transito.

Переписка Адміністрациї.

Ви. А. Ст. в Ям. Тепер заплачено до кінця червня а не линия. — *Др. С. Чп. в Те.* До кінця року ще 10 К. — *М. Яц. в Кр.* До кінця мая прийде нам ще 10 К. — *М. Ре. в Го.* До кінця червня прийде нам 6 К. 20 с. — *М. Га. в Др.* До кінця червня прийде нам ще 4 К. 40 с. — *І. Не. в Жо.* До кінця мая прийде нам ще 6 К. 10 с. — *І. Ха. в Со.* Тепер вплачено за 1 а не 2 кварталь. — *Др. Л. Ву. в Кі.* До кінця червня прийде ще 2 К. — *І. Ве. в Но.* За май прийде ще 2 К. — *Е. Ма. в Те.* До кінця червня прийде нам ще 7 К 50 с.

Для лїтників новий мурований дім недокінчений о 8 комнатах разом з 2 моргами города урожайного в Бруховичах в селї спродам зараз дешево. Близші відомости в школї в Білогорщи. 41 2 3

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 35–39

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіросы продає Сокіл по 2 К 1оco Львів. *Перспективні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки* видане Сокола під редакциею д. Вінцковского, збірка, а то: Марш Сокола, імн Сокола, Поклик до Соколів і инші пісні на хор по 40 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланєм готівки або посліплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Руснна тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. P. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корняктів ч. I., II. пов.** (Народний Дім).

609 58—?

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

Убезпеченє льосів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цїлий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лїлїєн

Порученя з провінциї полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізиї. 207 4–5

Коперницкий і Сини

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на напротивъ площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далєковиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компасы, райсцайґи, таблиці жіночі, піоми, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене давнїйше електричне.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Відділъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні паперы и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на взборъ загравичныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковї

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рочно, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ сховокъ до выключного ужитку в підъ власнымъ ключемъ, де *безпечно* и *дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тѣмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучі заряджена.

Приписы здносячі ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовомъ вѣддѣлѣ. 374 [2]

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·2*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9 —*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні днї а від 1/5 до 14/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноєвропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 64

Курс Львівский

в дня 21 н. ст. Мая 1903.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	571 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 50 л. а. в. вильос. з 10% прем.	1 1 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 40 л. по 200 зр.	7 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. з	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	88 2	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	94 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	8 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 5% в. в.	99 7	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% в. в.	03 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	02 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	02 —	— —
Позичка краєвої з 1873 по 5% в. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% в. в.	97 60	100 30
Облигації м. Львова 4% по 200 зр.	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ох емісій.	01 50	— —
Льосы:	к с	к с
Міста Краков по 100 зр. (40 м.)	74 —	79
Міста Сатаниславова	—	—
Монети:		
Дукат цісарскій	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв орі-ничх	250 —	254 —
100 Рублїв цесарових	252 —	254 50
10 марок нїмецких	116 70	117 40

Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для рускаго народу

виданий товариством „Просьвіта“.

В народній мові, правописею шкільною великий і догідного формату, обіймаючий **734** сторін друку, а не як в календари „Просьвіти“ на рік 4901 подано хибно 234 сторін друку.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресв. Діви Марії:*

1) Молитвеник брошурованый . . . 1 к. 20 с.
2) оправленый ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . 1 к. 80 с.
3) оправленый ціло в шкіру з золоченими і відтисками з шабатуркою . 2 к. 40 с.

II. На веліповім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурованый . . . . . 1 к. 40 с.
5) оправленый як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 3 к. 20 с.
6) оправленый як під 3) з додатком золочених берегів і гарної сковбки [клямри] . . . . . 3 к. 60 с.

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

На посліплату треба прислати 45 сот.

Портрет Тараса Шевченка

Ціна 50 кр.

Дістати можна в тов. „Просвіта“, Ринок 10

Потрібна ученика щобы учив 7-лїтного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина. 341 3 6

Розсадки

Каравіолів копа	25 кр
Седерів, капарепа і капусти	10 „
Левконій і помідорів	30 „
Инших цьвітів	15 „

Китвиці і вінці цьвіткоручає

ШМІДТ

Станиславів, ул. Галицка. 383 2–8

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градцу, всякі прибори для циклїстів, варштат репераційний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 2)–3)

Учитель котрого язик англїйский есть материнским, уряджує курс методично-практичний того язика. Лекциї письменні, старанно опрацьовані враз з належитим виговором висилає в тижневих лекциях за винагородженєм місячним 2 к. Всї інформациї листовно. — *Янковский* в Голини ad Калуш, via Стрий.

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 88 зр. (для грубої роботи.)

Всї Священникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Условія сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цїнники на жадане да ом 313 6–7

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциею Константини Малїцкої.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр поручає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбківска 7.

Poszukuje się biegłego korespondenta w pierwszej linii ruskiego a więc ru-ko-polskiego znającego możliwie język niemiecki, kawalera z pięknym czytelnym pismem w dobrym stanie zdrowotnym, wolnego od wojska i z dobremi poleceniami. Wynagrodzenie według umowy. Ofertę proszę kierować do Administracyi „Dila“. 347 1 2

Невеликий вже запас!

Повне, виданє всїх творів Шевченка в прехорошій оправі — 10 кор. Твори Степана Руданьского; шість томиків в роскішній оправі.

Нове, комплетне виданє творів Федьковича в чудовім переплетї на дарунки і прикрасу бібліотек та столів — поручає книгарня наукового товариства ім. Шевченка.

Запас історичної бібліотеки поволи вичерпуєсь. Катальоґ даром і оплатно. 343 3—

Глядаю на одєн місяць для реконвалесцентки помішеня разом з віктом в гірскій лїсистій околицї на селї деби можна дістати жентицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Пацановский. Перемишль ул. Огородова 18. 3 0 3–6

Мід патоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с. 198 17–70

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїпорічна передплата виносить **2 зр., на пів року 1 зр.** Редакция і адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 160—?

СВЇТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

заказовляти просимо черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 131—?

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями

АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(толєфон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цїнах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. первоядних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

Перше галицке акційне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первоядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 20—100

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Черлянської. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 103. Львів, Пятниця 9 (22) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія.—Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Поджки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Сучасне політичне положенє галицких Русинів.

Статя посла д ра Андрія Коса.)

(*Конець.*)

В 1848 році абсолютизм в части зломано. Русинам також отворило ся поле до розвиненя політичної сили. Очивидна річ, що і під сим зглядом они не могли доконати того, що потрафили инші, материяльно і культурно стоячі висше народи австрийскі, але після своїх сил і Русини замаркували і розвинули свою приспану політичну самостійність. У Львові засновано політичне товариство, зачали виходити рускі часописи, письма і брошури, заступники руского народу звертались дуже часто до австрийского правительства в своїх животних інтересах і записали неодин успіх. Тодішне абсолютне правительство австрийске вже в наслідок его натури, лякала всяка за-велика перевага кождої нациї. З тої причини марковано тоді зі специяльним натиском Хорватів, Словаків, а навіть угорских Русинів — супротив Мадяр. Те саме діялось в Галичині; правительство не хотіло жадної з обох націй допустити до за-великої сили. Хоч оно Русинів без порівнаня тоді менше підпирало як нині Поляків, то все таки оно маркувало їх рівноправність супротив Полявів.

Зрозуміла річ, що Русини, так довго гноблені Поляками, уважали се поступоване правительства за велику поміч, а Поляки за брутальний атак на їх історичні привілеї. Се підпиране діялось по більшій части в адміністративній дорозї.

Так було до битви під Кенїґрецом, до нової австрийскої конституциї в 1867 році.

По битві під Кевїґрецом австрийске правительство і корона знаходились в дуже прикрім положеню. У всїх австрийских народів вирнули центріфуґальні змаганя. Правительственним кругам розходилось о позискане приятелїв і підпори.

Сих приятелїв знайдено в галицких Поляках. За міродатний політичний чинник у галицких Поляків уважано тоді польску шляхту і она дїйсно була ним. Шляхта була найлїпше зорґанїзованою і наймаєтнїйшою партиєю в краю, коли тимчасом друга польска партия, демократична, що-до значеня і політичного впливу стояла далеко за шляхотскою партиєю. Австрийске правительство звернулось отже до польскої шляхти в Галичині о поміч.

Політичних пактів не доконує ся з платонїчної любови. Так само і в тім случаю заключено цїлком точно з обох боків обчислений політичний „ґешефт“. За підпиране австрийского правительства польскою шляхтою, віддано їй в Галичині всю політичну власть. За сю цїну польска шляхта з'обовязала ся безуслівно стояти при австрийскім правительстві і при коровї. І ся заплата була для польскої шляхти цїлком вистарчаючою. Польска шляхта переконала ся, що революциї, роблені Поляками с власних сил для відбудованя Польщі, не ведуть до цїли, і бачила, що в найблизшій будучности ледви, чи було-б се можливим. Вона отже приняла пропозицию австрийского правительства з замїром, зробити з Галичини через нестримну політичну роботу польский Пїємонт і так підготовити здїйсненє свого великодержавного ідеалу на будуче. Сей політичний „ґешефт“, мимо котрого польска шляхта лишила ся вірною своїм повстаньским мріям, в одну мить перемінив вічних революціонерів в партию, вірно віддану австрийскому правительству і габсбурскій коронї.

В який спосіб заключено формально сей політичний пакт, сего не знаємо, бо про се вїчо не продерло ся до публичного відома. Але істноване такого політичного договору доказує фактично цїле політичне жите Галичини від 1867-ого року до ниньки. Заключеного договору додержує так польска шляхта, як і австрийске правительство дуже точно. Польска шляхта посїдає всю законодатну і адмінїстративну власть в Галичині, бо галицкий сойм має подавляючу шляхоцку більшість, і керма так державної, як і автономічної управи повірена шляхтї. Крім того голос польскої шляхти є рішаючим так кож в віденьскій репрезентациї Галичини, де ва 78 галицких послів, розпоряджає шляхта 64 послами з польского кола, коли міжтим на Русинів припадає тілько 8 послів, а на опозиційних Поляків 6 (з чого 4 людовці, 1 социял-демократ і 1 независимий социялїст). Сей результат осягає ся тим способом, що при виборах лишає ся польскій шляхтї цїлком свобідну руку, причім вона не остановляє ся й перед найяркійшими виборчими надужитями (ославлені галицкі вибори). Се все дістає ся польскій шляхтї від австрийского правительства, в заміну знов чого австр. правительство все і то напевно має голоси польскої шляхти для так званих державних доконечностий.

Цїлком зрозуміла річ, що при описаній політичній системі Русини не могли прийти до відповідної політичної сили.

Так стоять справи тепер. І нема признаки, аби ся система в найблизшій будучности змінила ся, а се висказав також австрийский президент міністрів в публичній промові парляментарній.

Чи ся система закаменїла на вічні часа? Не віримо. Хоч би ся система була для теперішного правительства певного рода конечностию, бо супротив прикрих національних відносин в Австрії, специяльно супротив великого національного бою між двома великими народами, Нїмцями і Чехами, правительству потрібне велике і безусловно певне число польскої шляхти з Галичини, але ледви чи можна уважати за певне, чи система викаже спосібність до житя. Именно в інтересї Австрії, ей істнованя і ей розвою мусить бути, аби широкі маси народу під політичним зглядом чули ся вдоволеними. Однак при клясовім пановану польскої шляхти в Галичині се є виключене. Так руский як і польский народ в Галичині не позволить, аби вічно панувала над ним польска шляхта, до котрої він нїколи не мав симпатиї. У Русинів грає тут в додатку велику ролю національний елемент. Гадаємо, що далекозорі австрийскі політики будуть мусїли прийти до переконаня, що Русини не можуть бути дальше гноблені лише мусять бути заспокоєні, аби в Австрії чули ся як дома, і аби Австрії не зненавидїли. Але се означає залишене теперішної політичної системи супротив Русинів, і ми надїємо ся, що до сего мусить прийти так в інтересї Русинів, як також в інтересї Австрії.

(Так я кінчу мої виводи. Мушу признати, що не одно тут сказане потребує близшого пояснення. Моєю задачою не є вже тут дати сї пояснення, бо я маю лише вирозвадити в материю читачів, котрим Русини суть незнані, аби виробили собі загальний погляд на справу. Поодинокі, тут порушені питаня будемо старатись пояснити близше в дальших числах „Ruth. Revue.“).

Хорватскі розруси.

Цїкава, а для нас також поучаюча є істория теперішних розрухів хорватских.

В Загребі поставлено новий будинок для дирекциї руху державних зелїзниць. Дня 15 марця с. р. цїлком несподївано появила ся на тім будинку сама тілько угорска напись. В два днї опісля почали ся демонстрациї і тревали без перерви два місяцї. Повторило ся те саме, що лучило ся в р. 1883, коли одної днини без попередної відомости найвисшої власти краєвої появили ся на уряди угорскі написи. Тогдї прийшло до того, що ай конституцию застановлено на довший час. Як тогдї, цїлком так само й тепер з Загребу пішов рух по краю. З нагоди обходу санкціонованя угорских законів з 1848 р. вивішено в Сісеку і в другім місті мадярскі хоругви. Се викликало розрух, при котрім застрілено одного селянина. Заворушенє пішло дальше на села. Коло Крижевацу через безголове одного урядника прийшло до зорохобнї, котру здавлено силою і увязненями; між иншим увязнено повітового начальника і трех сьвящеників. Про дальші розрухи в крижевацкій околици доносили вчерашні телеґрами.

Отже дивним може видати ся, що з таких нїбито дрібниць, як мадярскі написи і хоругви, могло прийти до так поважних заколотів; і се ж то вимагає пояснення.

Від давна жалують ся скрізь по Хорватщинї, що Мадяри не додержують угоди. В р. 1884 реґнїколярна депутация мала задачу полагодити ті жалоби. З хорватскої сторони належали до депутациї що найпевнїйші прихильники угорского правительства; а й ті в своїм справозданю, котре зложили в два роки пізнїйше, мусїли сказати, що не можна було дійти до згоди з угорскою депутациєю. З того часу починає ся вже насильне уводженє мадярщини; чого не удало ся реґнїколярній депутациї в угодовім законї змінити або бодай накрутити на мадярску користь, те почато з Будапешту уводити при помочи „практики“.

Передовсїм державні зелїзниці стали розсадником мадярщини (як у нас польщини). Хоч після §. 57 угодового закону в хорватскім краю хорватский язик має бути урядовий навіть в справах т. зв. спільних (для Хорватщини і Угорщини), управа угорских зелїзниць державних цїлком на те не зважала. Угодовий закон постановляє також, що в Хорватщинї і Славонії навіть в т. зв. спільних урядах лише Хорвати могуть бути наставлювані; але згодом виперто Хорватів з усїх урядів так, що не тілько між урядниками але навіть між слугами, будниками і т. и. є тепер лише дуже незначна частина Хорватів. У всїм урядованю, так внутрішнім як внїшнім, запанувала мадярщина; навіть хорватскі назви стациї замінено на нїким не уживані мадярскі.

Поведенє мадярских зайдів зо сторонами бував часто неімовірно зухвале і визиваюче. Кажуть, що недавно оден секциїний шеф краєвого хорватского правительства зажадав при касї на стациї хорватского білєту, та урядник збув его зневажливо. Що-ж казати о селянах, котрі иншої мови крім хорватскої зовсїм не розуміють.

Мимо того всего нїхто мадярских урядників не напастує, і не було випадку, щоби хто з краєвого населеня заподіяв що злого такому зухвалому зайдї або его родинї. А таки ті люди по всїх мадярских часописях виписують несотворені річи про ненависть Хорватів до Мадярів і навіть послів скрайної угорскої лївиці взивають о поміч против Хорватів. Розуміє ся само собою, що се мусить справдї роздувати взаїмну ненависть національну.

Але не лише на зелїзницях упосліджує ся всупереч законів хорватску мову. На банкнотах нема на мадярскій сторонї хорватскої написи, лише на сторонї австрийскій. Почтові друки мають лише мадярский текст, хоч навіть богато інтелїґентних Хорватів не знає, що тим текстом починати. Подібно, хоч в меншій мірі, дїє ся і в инших урядах. О скілько се суперечить обовязуючим законам, іменно угодовому закони з р. 1868, виказував сам президент міністрів Сейль в своїх промовах, виголошених д. 26 і 27 лютого с. р. так в палаті маґнатів як і в угорскім соймі. Він виразно указував на те, що хорватско-славоньска границя є заразом границею мадярскої мови, що в Хорватщинї і Славонії єдино лише хорватска мова є управлена, що навіть в державно-спільних справах є там урядовим язиком єдино язик хорватский, що в хорватскім краю всї уряди і урядники, скарбові, зелїзничі і и., навіть краєва оборона, обовязані є уживати лише хорватскої мови, а жадної иншої. Президент міністрів додав до сего слова: „Задачию сеї палати є, пригадати прилюдній опінії потребу пошановання закону, дотримуваня даного слова чести і писаних договорів.“ Однако гарні слова йдуть у сьвіт (цїлком як і у нас), а роботу робить ся „иншим путем“. Хто-ж є передовсїм обовязаний пильнувати, щоби уряди і урядники тримали ся законів, як не правительство з своїм президентом міністрів на чолї?.. А однако — в дві неділї по тих гарних словах п. Сейля на будинку дирекциї зелїзниць в Загребі появила ся напись, не сама хорватска, як бути повинно, навіть не хорватска і мадярска, а сама тілько... мадярска!

Шовінїзмови Мадярів і угорского правительства помагає щиро хорватский бан бар. Гедерварі, Хорват-мадярон. От що пише до віденьского Vaterland'у хорватский професор д-р Верус:

„Причиною всего руху є бан і він не тілько не боронить хорватских інтересів, а ще додає противникам заохоти і помочи. Тепер, коли ходить о відновленє фінансової угоди угорско-хорватскої, єму байдуже про поправу фінансового стану краю. Доходи Хорватщини є так малі, що вичерпують ся вже в першій половині року. Податкові залеглости величезні; в однім році 1902 виміґрувало з краю над 20.000 людий. Всї наші зелїзниці будовані в інтересї Угорщини, так що навіть між обома головними містами, між Загребом і Осеком, нема безпосереднього полученя. Товарові фрахти з кривдою для краю великі; пр. з Пешту до Рєки така сама оплата, як з Загребу до Рєки. Не маємо жадної пристани (пристань в Рєці загарбала незаконно Угорщина. — *Ред.)*, а торговля з кождим роком упадає; промисл підупав так, що в цїлім краю ледво є 20 фабрик, та й то заложені бельґійскими і нїмецкими грішми.

„Так само кривдять нас і в огляду національного. Після закону з р. 1868 урядовим язиком в нашім краю має бути лише язик хорватский, а в урядах спільних для Угорщини і Хорватщини лише Хорвати мають бути урядниками. Тимчасом на зелїзницях і в урядах спільних, з виїмком податкових, заведено лише язик мадярский, незрозумілий для нашого населеня; а урядників-Хорватів є ледво 2% і то лише на низших посадах, так що начальник стациї Хорват є річ небувала.

„Настала хвиля відновленя угоди, коли можна би направити національну і економічну недолю народу; тимчасом той, що має обовязок боронити наших інтересів, віддав нас Мадярам на поталу. На весну с. р. хотїли ми в Загребі, в Осеку і инших містах дозволеними конституцию способами зазначити становище нашого народу. Видано в тій цїли брошури, писано в часописях статї, заповідано збори, скликувано наради довірених; але наші власти конфіскували брошури і часописи, заборонювали збори під загрозою кар та розганяли насильно, коли які збори таки зійшли ся. Через такі насильства не стало вкінци народови терпеливости і почали ся в цїлім краю розруси, не тілько по містах але і по селах. Не помагають насильства, якими правительство здавлює рух; рух тревав дальше мимо заперечуваня правительства і росте, бо й не може бути инакше. Що-день конфіскує ся опозиційні часописи, увязнено редакторів, раз-враз відбувають ся ревізиї навіть по

КАПЕЛЮХИ дамскі і дитинні велюхи і капуци поручає ЛЮДМІЛЯ СПОЖАРСКА у Львові ул. Академічна 2, (коло гот. Жоржа) ФАСОНИ парискі, віденьскі, анґлійскі, боа. 3—9 3—6

приватних домах, всякі посилки і навіть приватні листи отвирає ся на почті; в най спокійніших сторонах и день і ніч крутать ся жандарми з настороженими баґнетами. Не дивота, що на все те відповідає ся відозвами до народу против „турецкого“ бана. Даремно заперечують урядово заколотови; заколот є, а викликав его бан, бож дике насильство і тиранство не успокоює.

„Замітна річ, що бан всю вину розрухів складає на духовенство, то на соціялїстичну аґітацию, то навіть на антисемітизм, щоби лише очистити себе і свою систему. Той чоловік, що 20 лїт уже править Хорватщиною, оказав велику спосібність до насильств і деморалїзації; але ми не бачили у него ні дрібки управи розумної, конституційної, згідної з законами“.

Як же-ж то богато в тім усїм такого, що капля в каплю нагадує східну Галичину! Читаєш, і забуваєш хвилями, що се річ про Хорватщину!

Вісти із заморскої Руси.

Подавши онодди в „Дїлї“ письмо п. Сави Чернецкого з Олїфанта в Пенсільвенії про успіх пропаґанди православного епископа чи „митрополита“ Серафима серед Русинів у Канадї, ми з петерпеливостию дожидали нового числа американьскої „Свободи“, надїючись знайти в ній дещо ширше про тую „саламаху“, закн п. Чернецкий, після обіцинки, не описе нам тої справи ширше й докладнїйше. І ми не помилили ся. Послїдне число олїфантскої „Свободи“ приносить уже дещо більше, і то дуже цїкавого.

Поперед всего потверджує она вість, що еп. Серафим висьвятив там дїяконів і попів для руских осад, і подає навіть імена висьвячених. Ось они: Петро Гаклан, Амврос Яцура і Михайло Гаврилюк, всї три фармери (властителї господаретв); Федор Стефаник, машиніст з Вінніпеґ; Ґрнгор. Пригроцкий з Stuartburn, Дамян Лещишин з Pleasant Home і Дмитро Ярема з Venlaw, всї три дяки; Іван Бодруґ, учитель і сторнік (склепар) і Іван Неґрич учитель з Sifton; Олекса Кандиян з Brokenhead — всїх около 13. [Всї місцевости вище наведені лежать в Манїтобі.]

Дальше стрічаємо в тійже „Свободі“ допись з Overstone (в Манїтобі), де є описано, як то еп. Сераєим [дописуватель називає его „митрополитом“, висьвятив в тій осадї дяка Гаврила на попа і як той пін служить Богу. В Overstone живе около 80 родин Русинів. Они побудували собі досить гарну церков, але в тій церкві, як і загалом по руских церквах канадийских, нема кому відправляти. Отже другого дня сегорічних Великодних сьвят приїхав до тої осади еп. Серафим і сказав: „Людоньки! виберіть з межи себе наймудрійшого і найпорядніїшого чоловіка, а я посьвячу его на сьвященика“. Громада рада в раду — і Саранчук, що давнійше був дяком, порадив висьвятати теперішного дяка Гаврила, бо той найлїпше поведе нарід, добре знаючи „устав богослужена“. Ну і висьвячено дяка Гаврила. Еп. Герасим переночував а другого дня поїхав дальше. По его від'їздї — пише дописуватель — люди поспішили громадно до церкви на відправу свого попа. Він, облечений в епітрахиль, але замість фелона... сердак на нїм. Служби Божої не було, лиш утреня, але по утрени — проповідь! Люди, відвикли від проповідий, якось нерадо слухали, многі й повиходили; відвикли тай годі! З тої проповіди наводить дописуватель кілька точок. На темат „віри“ проповідник говорив: „Пристали на ту віру (себто православну), та всеж не знати, котра віра лїпша. Колибим знали, що баптистів віра лїпша, або турецка лїпша, або котра, то на ту присталибим, але не знаєм. А може і тая добра, хто знає?“ [Люди, мов вівці збаламучені, кажуть: „Коли єгомость не знають, котра віра лїпша, то щож ми, прості мужики?“] Дальше проповідав о „службі Божій“ ось-як: „Служба Божа не повинна звати ся служба Божа, бо се з польского чи з латинського, але лїтургія“. [Сарака не знає, що й „лїтургія“ слово чуже грецке.] Відтак на темат Риму глаголав: „Папа називає себе „сьвятим“, а то і Бог не каже ся „сьвятый“, от Бог тай уже!“ [Забув сарака, що співав: „Яко сьвят єси Боже наш...“] На темат „мови“ сказав: „Митрополит Серафим говорять по росийски, бо они так вчили ся; от кажуть „как“ замість „як“, то є „тверде руске“. [Мудрощі, позичені від платних аґентів московских в старім краю!] Слово за словом зійшов велебний проповідник і на тему, який повинен бути сьвященик, вчений чи невчений, і розумів ся, порішив, що не вчений, бо: „Вчений вчив ся, як вас дерти, а більше нїчого; там иншого не вчать; о Божї мало що вчать. Таки невчений лїпший...“ [Як називає ся тота книжка, з якої сьвящеників єдино вчать дерти нарід, а більш нїчого, проповідник не сказав] „А що? не проповідь?“ питає дописуватель.

Послїдне число америк. „Свободи“ пояснило нам також: що за личність є той епископ Серафим? З того пояснена виходить ось-що:

Епископ Серафим сам каже о собі, що він є епископом „незавісимим“ від якогонебудь з патріярхів та що на епископа посьвятив его патріярх антіохійский. До акції переведеня Русинів у Канадї на православіе росийский сьвятїйший синод уповновластив свого епископа Тихона, даючи ему на се доволі розпорядимости грубі тисячі рублїв. Він то, епископ Тихон, має в Канадї місію вести боротьбу з французскими ксьондзами о душехватство серед Русинів. Тимчасом Тихонови і Французам влїзає в дорогу Герасим і побиває одних і других. Канадийскі орґани цареславні [„Свѣтъ“ і „Правда“] скажено кинулись на еп. Серафима за его акцию межи Русинами на власну руку. Однак — як догадуєсь „Свобода“ (судячи після вістий, які дістає з Канади) — Серафим і его попи „удержать ся в Канадї і імовірно утворять якусь нову орґанїзацию церковну, відмінну від католиків, цареславних і протестантів, котра з часом може мати вплив і на Русинів в Сполучених Державах“..

З Бразилії дістала америк. „Свобода“ від п. Петрицкого таке письмо:

„Не раджу тепер нїкому їхати сюда до Бразилії, а то з тої причини, що тут ще довго потревае застій торговельний і що нема ринків на продукти рільничі, тай до того тут нїхто не є певний ні свого житя ні майна...“

Також про свого рода рай наших вселенців в Арґентинї довідуємось дещо з тоїж „Свободи“. Мартин Самуляк родом з галицкої Тисьменицї, перебувши рік в Арґентинї і заробивши собі на дорогу, приїхав сими днями до Сполучених Держав і наділав до „Свободи“ такий лист:

„Не раджу їхати нашим людям до Арґентинии, бо там клїмат убиває, і то не лиш людий, але й ростинність. Коли що посїяти в поли, то закім дозрів, муравлї зїдають та сонце спалить. Там таке горячо, що лиш до 9-ої годины рано можливо робити в поли. З 5000 еміґрантів різної народности умерло до року 1.000. До Арґентинии звабив нас аґент Ляліґура. Остерігаю родимців, щоби до Арґентинии не еміґрували під нїякими условями!“

Справи австро-угорскі.

Ситуация в Угорщинї.

Положене в Угорщинї принимає що-раз грізнїйші форми. Напруженє є таке а відносини суть так замотані, що цїсар уважав за найвідповідніше Мадярів лишити поки-що їх власній судьбі і неожидано виїхав з Пешту. Дневники додають від себе інформацию, що цїсар в тім роді там вже не верне.

Головний напір мадярской опозициї скуплює ся тепер в угорскім парляментї а правительство занимає вижидаюче становиско, орґанїзуючи по комітатах звісними своїми способами заяви против обструкциї. Се однак не спиняє послів, що в напрямі остроти тону ідуть що-раз дальше і дійшли вже до того, що публично і рішучо заатакували саму корону і династию.

Стало ся се на засїданю сойму передвчера. Перший вирушив до кампанії бар. Іван Каас, загрозивши революцию. По нїм забрав слово Уґрон в справі уділених короні порад. Військо — казав — служить не короні а народови і державі і се треба вже раз зрозуміти. Але тої правди не хочуть признати. На цїсарскім дворі нема доброї волї слухати бажань і опінії народу. Думають, що з угорским соймом можуть зробити так, як з австрийским парляментом, котрого монарха установляє з ласки, розвязує і посилає до дому. Угорский сойм полягає на своїй питомій повноті власти від часу, як істнує і сам угорский народ. Угорщина має безсумнївно право, щоби ї вояки стояли під угорскою командою і під угорским стягом. Се право випливає навіть з умови, котрою заведено дуалїзм з р. 1867, а коли того права в названій умові нема, то треба угоду звалити. Династиї — казав дальше Уґрон — були все тоті найдужші, що вели політику своїх народів а не політику фамілійну, чисто династичну. Але у нас так нема. Ми маємо пануючий двір, котрий ніколи не славив ся розумом. (Крик по правици). Уґрон кінчить тим, що все, що відносить ся до угорскої нациї, підлягає критиці.

Промова Уґрона є добрим взірцем про те, який дух віє тепер в Угорщинї.

Справи заграничні.

Балкан.

Турецка амбасада у Відни оголошує слїдуючий комунїкат: Перед шести тижнями болгарскай митрополит в Дібрі виїхав був, нїби до Солуня. По дорозї задержав ся в Кречові і там казав прислати собі бочку з вином. Турецкі власти зревідували бочки, але замість вина знайшли спроваджені з заграниї набої до карабінів Мартінього. При особах, котрі транспортували сї бочки, знайдено лист компромітуючий митрополита і инші підозрілі письма. В мешканю митрополита в Дібрі переведено ревізию і знайдено великий склад карабінів і набоїв.

Наглий суд в Солуни держить результат слїдства в строгій тайнї. Суд складає ся з 6 офіцирів і трех цивілїстів під проводом баши. З загальних справоздань знають лиш тілько, що слїдство поступає дуже поволи, бо суд має до переслуханя 350 арештованих Болгар, котрі — як слїдство виказує, — не брали участи в заговорі. Постепенно випускають їх на волю. До заговора, котрого результатом були атентати з дня 21 цьвітня, належало найбільше 8 до 10 осіб. Керманичем заговора був Діме Мічев з Македонії.

Отверті зізнаня зложив тілько Юрий Богданов з Македонії, котрий кинув бомбу до одної каварні. Коли слїдство скінчить ся, не можна предвидїти. Трибунал мав зразу право карати смертию; тепер змінено се о стілько, що вирок мусить бути затверджений Портою.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парлямент.

Відень. „Slav. Corr.“ заперечує вість, що між Кербером а молодочехами ведуть ся переговори о полагодженє буджетової провізорії в червни в парламентарній дорозї (?). N. fr. Pr. запевняє, що коліби полагодженє сеї провізорії в палатї до певного реченця показалось не можливе (провізория кінчить ся з днем 30. червня), та парлямент в послїдних днях червня буде відрочений і наново скликаний в перших днях липня. В часї павзи Кербер полагодив би провізорию § 14 ним.

Італїйский університет.

Інсбрук Вчера відбулись тут збори італїйских студентів, на котрих ухвалено протест против послїдних університетских подій і резолюцию з жаданєм заснованя італїйского університету в Тересті. По зборах одна ґрупа хотїла демонстувати перед італїйским конзулятом, але поліция розігнала їх.

Хорватска справа.

Відень. Посли з Істриї і Дальматиї будуть мати авдиенцию у цїсаря, аби йому представити грізну ситуацию в Хорватиї.

Сплїт. З причини подій в Хорватиї панує тут велике обурене. На улицях вивішено чорні хоругви. Міска рада на знак жалоби не відбула засїданя, тілько ухвалено 1000 корон для жертв в Загребі; радні додали від себе других 1000 корон.

Любляна. В Хорватиї правдива революция. Доси убито 4 особи, 21 повішено, 2000 сидить в вязницях. Військо окружає церкви і баґнетом розганяє виходячу з них публику. В часї торжества в честь Ґлячіца військо ударило на нарід. Баронівна Ошековичівна наставила груди на баґнети і се зрефлектовало жовнїрів, в противнім случаю було би прийшло до проливу крови.

Задар. В неділю відбудесь в Дальматиї над 20 віч, на котрих будуть обговорені події в Хорватиї.

Загреб. Арештованих в Хорватиї є вже більше як 2000 осіб, так що правительство в клопотї що до уміщеня арештантів.

Македонія.

Відень В Солуни виловили нові пакети з динамітом, котрі надійшли в бочці під адресою Петра Боґдана, декларовані яко повила. В бочці лежали пакети по $1^1/_2$ кґ. динаміту. „Повила“ відобрав кельчер в реставрациї в сусїдстві цлового уряду.

Солунь. Турецка полїция мало що не дістала в свої руки Бориса Сарафова, котрий в часї динамітових атентатів був в Солуни. В послїдній хвили перед увязненєм Сарафов утїк.

Монастир. В послїдних днях арештовано тут богато болгарских нотаблїв. В місті панує спокій.

НОВИНКИ.

— **Хто ятрить?** В Фельштинї відбулось дня 3 с. м. відкрите читальні „Просьвіти“. на котре прибули поміж посторонними гостями також сьпівацы читальні „Просьвіта“ з Хирова. Вечером около 9-ої годины підчас продукций сего хору явила ся під будинком читальні з'орґанїзована шкільна дїтвора і почала викрикати „Еще польска не зґінела“, „Бартошу, гей вшостшим коси наше“ і т. п. Патріотичний запал смаркатих „косинерів“ перемінив ся вскорі в дикі вибрики (вшехпольскі ґазети написали-б „гайдамацкі розрухи“), бо почали з вереском бомбардувати камінєм дім, де відбувалось читальняне торжество! Зухвалість шкільної дїтвори, що шпурляла камінєм на кілька соток осіб, переходила справді найбуйнїйші польскі видображіня про історичне „гайдамацтво“ а все те, як здогадують ся, завдяки катехитови кс. Ватулевичеви і звісній учительці, котрі ще рано того дня роздавали тій дїтворі цукорка і удїляли поученя... Може бути, що та чесна педаґоґічна двійця надіє ся за се від своїх властий заслуженої похвали, але ми тим часом звертаємо ся до п. к. шк. ради краєвої з запитом, чи вона також похваляє такий нечуваний вандалїзм, а коли ні, то в який спосіб думає вона вкоротити можливі лише під крилами галицкої нікільної магістратури надужитя і безправства шовінїстичних аґітаторів. Бо преціньдїти самі не впали на думку зорґанїзувати узброєну ватагу против Русинів...

— **Більше знане руского календаря** здало-б ся п. к. староству в Мостисках, котре, як нам доносять, назначило громадї Кальників доставити коні в цїли класифікациї до села Малнова на день 8 червня, отже якраз на рускі Зелені сьвята. Чи се стало ся на глум релїґійним почуваням руского народа, чи з крайної невіжи такої кардинальної річи як календар, що висить на стїні у кождім порядним бюри, — дотична зверхна власть повинна трохи опамятати мостиского староству, бо і его обовязують якісь закони.

— **„Zjednoczona prasa pedagogiczna“** — як себе назвав комітет, зложений з редакторів пяти польских часописий педаґоґічних именно: Gazety nauczycielskiej, Rodziny i Szkoły, Szkolnictwa, Szkoły, Gazety szkolnej, — видала відозву, розуміє ся, лише польску, „Do P. T. Nauczycieli (Nauczycielek), c. k. Inspektorów szkolnych, Dyrektorów i Dyrektorek, щоби поперли видавництво портрету віцепрезидента п. к. кр. ради шкільної д-ра Едвіна Плажка, надсилаючи передплату по 6 К, за більший або по 3 К, за менший портрет. Відозва указує на „wielkie zalety charakteru“ п. віцепрезидента і на его заслуги для учительского стану та додає, що такий муж заслугує на те, щоби учительство віддячилось ему за его прихильність, пошираючи гарну гадку zjednoczonej prasy. Нас запитують з учительских кругів, що мають учителї з тим фантом дїяти. Отже відповідаємо: Против „гарної гадки“ zjednoczonej prasy не маємо нїчого — так само, як не можемо нїчого закинути „гарній гадцї“ тих, що на більших і менших портретах цїсарів, князїв, намісників, акторів, сьпівакїв, або й кн. Люїзи, кн. Шімаваої, Адамовичівної і т. п. робили і роблять добрі інтереси. Хто любує ся в альбомах і портретах, а має гроші, той нехай купує. Але як нїхто не є обовязаний мати портрет цїсаря або папи, так і нїхто не може вкладати обовязку на учителя, щоби купував портрет п. Плажка — без огляду, чи его стати на видаток шістьох або й трех корон чи ні. Обовязку того не мають так само й школи або місцеві ради шкільні. А вже попросту сьмішна, хоч ані слова „гарна“, є гадка, що учительство, помагаючи своїм грошем zjednoczonej prasie зробити добрий інтерес, нїбито окаже тим п. віцепрезидентови свою вдячність, котрої він — особливо при przy wielkich zaletach swego charakteru — ані потребує ані бажає собі. — Ся відповідь наша могла би бути достаточна. Але скоро відозва zjednoczonej prasy покликує ся не тілько на характер але й на заслуги п. віцепрезидента, то ми не тикаючи ні троха гарних прикмет его характеру, мусимо зазначити, що між тими прикметами не добачили ми доси тої енерґії, котра би ему позволяла власними очима глядїти на рускі школи і на руских учителїв в краю. Досить пригадати, що за его управи широко розпаношила ся нагінка на рускі ґімназиї, що на дневнім порядку стали переносити учителїв-Русинів ze względów służbowych, що за те учителї-Поляки без перешкоди стають аґентами всепольскої аґітациї політичного комівояжера д-ра Козловского. Чи за се заслугує п. Плажек на вдячність руского учительства, а „гарна гадка чи то добрий інтерес“ zjednoczonej prasy на попертє з рускої кишеня?...

— **З під Коломиї** пишуть нам:

Перечитавши в 94 ч. „Дїла“ статю: „Фонетика і етимольоґія а віра“, здивував ся я непомалу, коли Сьвітла Редакция від себе додає, що „сподївається, що наші церковні власти чейже не є експозитурами московскої аґентури з під Волоскої церкви, та що вони нїчемні аргументациї „Галїчанїна“ про пагубність фонетики для віри — кинуть до коша“. — Не знаю, як дїється по других епархіях, але богоспасаєма консистория в Станиславові є такою аґентурою від давна. Ще за пок. еп. Куїловского був у пістиньскім деканатї ось такий факт: Один із грішних фонетиків в тім деканатї уживав тої аґеїстичної проклятущої правописи також в своїх письмах до консисториї. Не знаю, чи довго те ему уходило, але знаю, що консистория приказала о. деканови Тимнякови: пригадати тому безбожному сьвященикови, що свого часу всї три владики запротестували були проти фонетики, і заявити ему, що всякі письма фонетикою писані будуть уже урядом деканальним a limine відкидатись! А щож о. декан? Чи може — як належало — удїлив те розпорядженє до відомости лише провинившому грішникови? Де там! Таж то, по его думцї, справа первостепенної ваги, таж то зрада, а може й — дорога до вічної погибелї, перед котрою належало всїх і вся захоронити! От і заповів о. декан соборчик ad hoc, приладив кількааркушевий трактат про послух власти, в тім своїм трактаті запротестував проти фонетики, відтак зійшов на те, що фонетику заведено махінаціями Поляків, підступом власти шкільної, і т. д.. „Собрані атци прислушивались нескольконодинному отчетови с найбольшим вниманіем, удовлетвіем, і злорадною улибкою сожаленія над заблуждшими овцами-українцами“ — ну, і соборчик скінчив ся... Пізнїйше зачував я ще, що та сама консистория грозила деяким сьвященикам „найнепріятнїйшими послїдствіями“ — мабуть, суспензією — за печатки урядові виготовлені фонетикою; а коли додати перенесеня par force деяких сотрудників-народовців із їх посад — се також „взґлянди службове“! — то насуваєсь мимохіть питанє: чи треба „Галїчанїнови“ ще ревнїйшої аґентури? — *Поінформований.*

— **Зять Драгоманова болгарским міністром.** Як вже у вчерашнім числї нашої часописи було замічено, до нового міністерияльного кабінету в Болгарнї, утвореного під проводом ґенерала Петкова, увійшов яко міністер просьвіти проф. д-р. Іван Шишманов. Для Русинів се іменованє тим інтересне, що новий міністер просьвіти є зятем б. п. Михайла Драгоманова, котрий, як звісно, під конець житя був професором болгарского університету в Софії. Незвичайна чесність характеру нашого земляка, як неменш велика повага, якою він тїшив ся в наукових кругах широкого сьвіта, придбали Драгоманову в Софії загальну пошану і вчинили его особу вельми радо витану навіть на дворі князя Фердинанда, де належав до щоденних гостий. Про сердечні-ж его взаємини з висшими кругами болгарского товариства і не згадувати. Не диво, що найстарша дочка українського ученого вийшла замуж за професо-

ра університету д-ра Шишманова. Новий міністер просьвіти числить тепер 42 роки, належить до найбільших наукових поваг в Болгарії, а спеціяльно звісний яко глубокий знавець тамошнього шкільництва. Чоловік европейскої осьвіти — студиював фільольогію між иншими на університетах в Ґнї і в Женеві. Під зглядом політичним зачислявсь до уміркованих лібералів.

— **Доки тих провокаций на почті?!** Парох із Скоморох старих, о. Гвоздецкий, вислав перед кількома днями служницю до почтового уряду в Підшумлянцах, щоби надала рекомандований лист до Товариства „Просьвіти“ у Львові. Урядник почтовий не хотів на сей лист видати руского рецепісу, грошї на рекомандоване листу звернув служниці а сам кинув лист до поїзду без почтової марки, через що Товариство „Просьвіта“ у Львові мусїло заплатити подвійну почтову належитість. Додати треба, що в листї були важні документи! Супротив сего, що подібні вибрики почтових урядників зглядом руских сторін діють ся майже всюди і що завдяки потураню зверхних властий роззухваленим почтовим функціонарам і функціонаркам рускі сторони бувають наражені не лише на вкорочене своїх прав але й на діймаючі страти, взиваємо ц. к. дирекцию почт і телеґрафів у Львові, щоби положила вже раз конець тим безличним провокациям рускої населеня і припильнувала строго виконування виданих для підчинених фунвкціонарів приписів. Чейже Польща ще — Богу дякувати — не воскресла!

— **Взяв ся на спосіб.** Під зелїзничою стацивю Вайкерсдорф коло Трутнова в Чехії мало не прийшло перед кількома днями до нещастя. Хтось відшрубував шину на самім скруті шляху, що однак замітив завчасу зелїзничий сторож і здержав над'їжджаючий поїзд. Жандармерия зараз і викрила, що замаху допустив ся помічник того сторожа, Антін Тума. Арештований признав ся, що потребував гроший на недалекі військові вправи, тому впав на хитру гадку приготовити для поїзду небезпеку, перестерігши однак перед нею завчасу поїзд, дістати за се від властий грошеву нагороду. Та хитрий і такий небезпечний спосіб удав ся ему лише в части, бо подорожні, котрі їхали в загроженім поїздї, зібрали сейчас для него в дорозї складки 80 К, за те власти взяли его в свої руки, щоби его примірно укарати.

— **Любовні осьвідчини** у ріжних станів представляє нїмецкий тижневник „Welt und Haus“ в такий спосіб. Дипльомат каже: „О, позвольте заключити з собою вічний аліянс!“ Вояк: „Ти завдала мому серцю невелїчиму рану, або ти прийшла, я побачив, ти побідила.“ Городник: „Лиш одно слово з твоїх уст, а наша дорога крізь житє устелена цьвітами“. Мурар: „Позволь збудувати нам спільну хату“. Моряк: „Красна дївчино, при тобі я знайду пристань на всї бурі житя“. Візник: „Вислухай мене, а все будеш держати за поводи.“ Золотник: „Ся одинока звязь буде становити золотий ланцух.“ Учений: „Ах, позволь менї розслїдити твоє серце і мое щасте бачити в твоїх очах“. Реставратор: „Ти виповниш мою чарку житя до краю“. Різьбар: „Коли твоє серце не з мармору, то нехай замешкає в нїм мій образ. Пекар: „Чи хочеш дїлитись моїм хлїбом в щастю та горю?“ Миляр: „Станеш сьвічкою мого житя“.

— **Дрібні вісти.** Видїл Читальні у Варяжи устроює дня 26 мая с. р. поминальне богослуженє за упокій бл. п. Антона Бончевского, бувшого сотрудника варяжскої парохії; селяни уладжують се богослуженє своїм коштом з вдячности за заслуги, які бл. п. о. Антін Бончевскій положив коло тої парохії і рускої народности і запрошують всїх Русинів Сокальщини.

— **Адміністрация „Дїла“** просить Вп. передплатників, які не складають „Дїла“, о ласкаве надісланє чисел: 67, 86 і 89.

— **Заява.** Від Вп. проф. Шухевича одержали ми таке письмо до оголошеня: Супротив невірних вістий, які подали деякі дневники з нагоди надзвичайних загальних зборів товариства „Львівский Боян“, взглядно доконаного на тих зборах вибору нового видїлу, заявляю, що виключною і одинокою причиною зложеня обовязків голови того товариства був брак часу і нековче відрадний стан мого здоровля. — *Володимир Шухевич.*

— **Рада надзираюча товариства „Дністер“** відбула своє засїданє безпосередно по загальних зборах під проводом президента сов. Кузьми і в присутности 16 членів та комісаря правит. радника двору Гута. Президентом Ради вибрано по мисли §. 34 стат. на 6 лїт поновно сов. Григория Кузьму, а директором по мисли §. 37. 2) стат. на 6 лїт поновно д-ра Стефана Федака.

— **Зі Стрия.** Дня 11 н. ст. червня о год. 2 по полудни відбудуть ся в сали „Народного Дому“ в Стрию звичайні загальні збори стрийскої філії тов. „Просьвіти“ після програми, яка оповістить ся сими днями. Щоби мож подати докладний образ просьвітного руху в Стрийщинї, упрашаємо всї читальні „Просьвіти“ Стрийщини, щоби безпроволочно скликали засїданє видїлу — перевели на нїм вибір делеґатів на заг. збори та виготовили докладне справоздане з стану читальні а іменно: 1) рік заснованя читальні, 2) число членів (господарів, женщин, молодіжи), 3) високість вкладки річної, 4) стан майна, 5) число книжок в бібліотеці, 6) які часописи предплачує а які дістає даром? 7) чи читальня містить ся в власній хатї чи нанятій? 8) чи при читальні істнує склепик, каса пожичкова або шпихлїр? 9) Коли були послїдні заг. збори і який есть склад видїлу? — Справоздання сї просимо переславти найпізнїйше до дня 7 червня на руки підписаного. — *Іван Вахнянин*, заст. голови.

— **Заходом Тов. ім. Ів. Котляревского** буде мати відчит проф. Боберский в суботу дня 23 с. м. в комнатах „Академічної Громади“. Початок о 6 год. вечером. Вступ вільний, добровільні датки приймає ся з подякою. — *Видїл.*

— **Видїл новоотвореної читальні Просьвіти в Бірках малих** складає сею дорогою Головному Видїлови Тов. Просьвіта у Львові сердечну подяку за щедрий дар в книжочках просьвітних числом 80 примірників. — За Видїл Читальні *о. Ст. Ващишин*, голова, *Матвій Процик*, секретар.

З штуки і літератури:

— **Накладом Редакциї „Комара“** вийшла сими днями книжочка п. заг. „Декани з гір“ (Істория фербльова — посьвячена ферблїстам) написав Трохим Дріт. Ціна 30 сотиків. (Передрук з фейлетона „Комара“).

— **Ювилейний концерт Яна Ґаля.** В середу відбув ся — як ми вже згадували — в салї Фільгармонії ювилейний концерт польского композитора, Яна Ґаля при співучасти всїх львівских товариств сьпівацких отже і „Львівского Бояна“. Про сей концерт пише нам один з наших музиків: Концерт зложений з самих творів ювилята був справдї турнїйом артистичним хорів „Лютнї“, „Еха“, „Бояна“, „товариства музичного“ і хору „академічного“ і дав мабуть по перший раз нагоду порівнати всї вичислені хори поміж собою. Перше місце займає без сумнїву „Лютня“ хор зложений зі старших рутинованих сьпівакїв, що техніку сьпіву і зісьпіване довели вже до послїдних границь викінченя. Одного не має сей хор, іменно висьвіжих і молодих голосів, особливо між тенорами і сопранами. Антитезою до хору „Лютнї“ є хор „Львівского Бояна“; мало в него рутини — котрої і тяжко набути, бо майже що року склад хору зминяє ся — за те голоси сьвіжі і повні, а до того богато чувства і темпераменту. Темпераментом і зісьпіванем відзначає ся також „хор академічний“, не має однак подібно як вирочим дуже добрий хор „Еха“ визначнїйших голосів. Найслабше представив ся „хор товариства музичного“, котрий сим разом сьпівав виїмково сам без помочи членів хору „Лютнї“. Хори тоті виконали на переміну з солями п-нї Новаковской, п. Малявского і трія в супроводї скрипки і фортепяна зложеного з пп. Новаковской, Каспровичевої і Равх цїлий ряд творів Ґаля і дали у тім виконанню неначе біоґрафію музичну сего талановитого композитора, бо сьпівано его твори походячі від першої аж до послїдною доби композиторской дїяльности. По виконаню хором Еха „Чарів“ під батутою ювилята зготовлено ему велику овацию, естраду засипано цьвітами, а депутациї товариств вручили ему вінці, між иншими вручила вінець також депутация „Львівского Бояна“. По концертї відбув ся комерс в салях реставрациї Фільгармонії і „кола літерацкого“, на котрім в імени „Львівского Бояна“ промовив проф. Вітошиньский і в промові своїй підніс, що „Львів. Боян“ радо поспішив взяти участь в ювилейнім сьвятї, щоби через се віддати почесть ювилятови, котрий зрозумів і з'умів відчути красу рускої пісні та прибрати її в справдї артистичну форму. При тій нагоді вручено ювилятови від „Бояна“ гарно оправлену збірку пісень.

Послїдні вісти.

Відень. Прибув тут ґр. Андрей Потоцкий і конферував д-ром Кербером. В порозумінню з Потоцким назначено дефінітивно маршалком Галичини ґр. **Станислава Баденього**

Відень. З парляменту. Правительство предложило на нинїшнім засїданю будже тову провізорию на другий піврік с. р. Опісля відповідав д-р Кербер на інтерпеляцию Біянкінього в справі карного слїдства друкарни в Любляні, твердячи, що там вїякого слїдства ні ревізиї не було і що представлене справи Бянкінїм є сильно пересаджене. Внесенє Бянкінього, щоб отворити над сею відповідию Кербера дискусию, перепало. Опісля відповідав на інтерпеляциї мін. Гартель. Год. 1½ засїданє тревае дальше.

Економічний Відділ.

Загальні збори „Днїстра“

відбули ся вчера рано в великій сали „Народного Дому“ у Львові при участи 159 членів і відпоручників. Межи зібраними було звиш 80 селян зі всїх сторін краю. Збори отворив о 10½ год. президент надзираючої ради п. радник Григорий Кузьма, витаючи зібраних короткою промовою і поставив внесенє, аби збори вислали привітну телеґраму почетному президентови ВПреосьв. Митрополитї о. Шептицкому, перебуваючому під сю пору в полудневих краях для покріпленя здоровля. Зібрані приняли се внесенє грімкими оплесками. Опісля представив зборам правительственного комісаря п. Гута і покликав на секретаря зборів п. Костя Паньківского а на верифікаторів протоколу пп. Ів. Чернявского і Ів. Вертипороха. По відчитаню д-ром Федаком протоколу з попередних загальних зборів, збори приняли протокол до відомости. Після дневного порядку мало ся відчитати звіти дирекциї і надзираючої ради, але на внесенє о. Д. Танячкевича ухвалено не відчитувати обох звітів, з огляду, що всїм управненим до голосованя членам і відпоручникам вибраним з громад розіслано вчас печатане справоздане і замкнене рахунків і що кождий з присутних має друкований звіт в руках. Опісля п. Мик. Мельник, член ревізийної комісиї, відчитав звіт сеї комісиї та іменем ревіз. комісиї поставив внесенє, аби удїлити дирекциї абсолюторию за X рік адміністрацийний, що збори одноголосно ухвалили. З черги приступлено до 4 точки дневного порядку що-до розділу надвижки білянсової в квоті 116.927 К. Згідно з внесками Ради надзираючої ухвалили збори призначити: до фонду резервового по мисли §. 9 б) стат. 20% надвижки 23.386 К, на зворот для членів по мисли § 52 стат. (в висотї 8% від премії) 83.381 К, на публичні добродійні цїли по мисли § 29 стат. до розпорядимости Ради 2.000 К, а решту 8.160 К по мисли § 17 стат. до спеціяльного фонду для зворотів. До одної позициї іменно що-до призначеня 2.000 К на добродійні цїли заінтерпелював один з присутних членів, чому не оголошує ся подрібно тих квот, які призначено на добродійні цїли. На се відповів д-р Федак іменем дирекциї, що попередних лїт удїлювано датки на публичні добродійні цїли лише з зисків кредитового „Днїстра“. Сего року наслїдком значно корисшїйшого замкненя білянсу в огневім віддїлї надзираюча рада пропонує, призначити також з надвишки товариства обезпечень 2.000 К на добродійні цїли. Розділене сеї квоти викаже ся подрібно в звітї дирекциї в слїдуючім році. В тій самій справі забрав ще голос дир. д-р Кулачковский і відчитав всї дотепер „Днїстром“ роздані запомоги від початку заснованя Товариства, та згадав, що сего року з зиску товариства кредитового поставить Рада надзираюча на загальних зборах внесок призначити також квоту 2.000 К на публичні цїли а Рада призначить ї на удержанє вандрівного інспектора селяньского крамарства або на курси селяньских крамарів. При голосованю над розділом білянсової надвижки ухвалено внесенє надзираючої ради.

Опісля представив д-р Ст. Федак внесенє Ради надзираючої що-до призначеня 4.000 К з резерви спеціяльної на фонд запомоговий аґентів Товариства. В тій справі забрав голос п. Фещишин і внїс, аби з тих 4.000 К призначувано запомоги тим аґентам, що у їх членів не лучили ся більші шкоди, о. Борачок з Яйковець аби тим аґентам, що кромі аґенций трудять ся на полї просьвітнім і взагалї помічні є в національнім руху, о. Танячкевич аби фонд той ужити яко фонд запомоговий для вдів і сиріт по аґентах, о. Городецкий, д-р Федак і инші, почім до пояснена промовив д-р Кулачковский, признаючи, що між аґентами „Днїстра“ находять ся люди заслужені для нашого народа і котрі з патріотизму служать ревно Товариству. Тяжка праця аґентів переважно заслугує на нагороду, а розуміє ся, що будуть з неї користати лише ті, що довше є аґентами, найбільше позискали корисних обезпечень і не є богаті; що порішена справи розділу самого належить до Ради надзираючої а збори ухвалюють тілько чи взагалї таку квоту призначити на ту цїль — почім збори одноголосно приняли внесок Ради.

З черги приступлено до вибору 6 членів надзираючої ради на місце уступивших по мисли § 32 стат. і вибрано поновно на 6 лїт о. д-ра крилошанина Івана Гробельского, пос. Йосифа Гурика, радника Григория Кузьму, адв. д-ра Евгена Олесницкого, торговельника Теодора Стахевича і адв. д-ра Стефана Федака. Заступниками членів надз. ради вибрано поновно на 1 рік о. совітника Евгена Гузара, директора ґімназиї д-ра Омеляна Калитовского, директора „Союза“ Костя Паньківского, радника Кароля Підляшецкого і надкомісаря дир. скарбу Рафаїла Стеблецкого. До ревізийної комісиї вибрано поновно на 1 рік: радника дир. скарбу Юліяна Сїчиньского, ревідента дир. скарбу Емиліяна Куницкого і асистента рахункового Миколу Мельника, а заступником: п. Григория Щирбу, директора Задатк. Тов. в Яворові. По послїдній точцї зборів — інтерпеляциях членів, на котрі дав вдоволяючу і основну відповідь д-р Кулачковский, збори о 2-гій год. закінчено.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

Відозва.

Користайте, Русини, із шкіл рільничих!

В краєвих низших школах рільничих східної Галичини: в Ворежницї почта Стрий, в Городенцї і в Ягольницї зачинає ся новий рік шкільний (1903/4) з днем 1 липня. Цїлий час науки тревае три роки а всї ученики мешкають разом в заведеню. Удержанє одного ученика коштує 300 К річно; однак сини незаможних родичів можуть бути приняті на кошт фонду краєвого, т. є. дістають безплатно мешканє, харч і одїж. **Подане о приняте** до котроїне будь із згаданих шкіл **треба вносити найдальше до 1 н. ст. червня с. р.** до Дирекциї дотичної школи. До подання (вільного від стемпля) треба долучити: 1) метрику, на доказ скінченого 16. року житя; 2) сьвідоцтво здоровля, виставлене яким лїкарем; 3) сьвідоцтво шкільне з укінченої школи народної; 4) сьвідоцтво убожества, коли ученик старає ся о приняте на кошт фонду краєвого.

Тепер скажемо дещо про цїль і пожиток тих шкіл.

Краєві низші школи рільничі мають на цїли передовсїм образувати синів селяньских за практичних господарів, котрі, осївши на своїм ґрунтї, могли би розумно господарити. Побіч практики, якої набувають ученики на полї належачім до кождої школи рільничої, учать там також наук загальних так званих підставових, іменно рахунків, рисунків, красного писаня, а найбільше наук природописних, так що хлопець скінчивши школу знає дещо з хемії, конечно потрібної для рільництва, знає, яких складників потребує ростина для свого розвою, в якій формі побирає ті складники (чи з землї, чи з воздуха). Учать там ботанїки рільничої: пізнавати всї ростини рільничі, їх роди і на яких землях котра найлучше удає ся. Кромі загальних наук учать наук фахових, що відносять ся вже до самого способу господарованя: про управу ростин, їх плодозмін, годівлю худоби і иньших звірят господарских, про молочарство, дещо з ветеринарнї і т. д., так що по скінченю такої школи молодець прибирає собі много відомостий, котрими опісля яко господар може цїле житє користувати ся.

На жаль, у нас селяни-господарі майже зовсїм не звертають уваги на ті школи; тяжко навіть наклонити господаря, що має не то кілька, але навіть кількандцять або й кількадесять морґів землї, щоби дав сина до школи рільничої. Він скорше дасть его до ґімназиї, а як ні, то нехай сидить на ґрунтї і нїчого не вміє. Загалом наші селяни не відчувають потреби шкіл фахових, а понайбільше навіть не знають, що в краю є такі школи, де можна внучити сина на розумного господаря або ремісника, а не лиш на сьвященника чи урядника. Через те в нашім народї так ярко відрізняють ся від себе ті дві верстви суспільні: інтелїґенция а прочий загал по селах, місточках а навіть містах, що, виняшши одиниці, представляєсь яко темна маса, неосьвідомлена, безрадна і чимраз убожіюча. Се наші хлїбороби а в части ремісники. Причиною сего есть в значній мірі і те, що не звертаєсь уваги на школи фахові, котрі подавали би відповідні відомости для хлїборобів і ремісників, дуже потрібні серед нинїшних що-раз тяжших відносин, щоб можна остоятись в борбі о бутє. А без того особливо рільництво наше нїчо не поступає наперед. Господарка все старосьвітска, на спосіб батьків і дїдів, а поля усе меншає і оно яловіє, меньше родить, а потреби й драчі усе більші — то і як не убожіти темному хлїборобови, що не маючи відповідних відомостий, не знає, як виссаній земли прийти в поміч, щоби родила бодай по давному, коли не лїпше, а вслїд за тим щоби він міг і виживити й одягнути себе й сїмю і заплатити услужні драчі, не потребуючи продавати збіжа ще на пнї тай лїзти, мов муха в мазь, у чужі банки...

У иньших народів, особливо на захід від нас, дїєсь інакше. Там рільництво через фахову просьвіту поступає все наперед, земля все більше родить, а тим дає й більше доходу. Н. пр. у Чехів (після обчисленя ческих товариств господарских) давнїйше від 1878—1887 р. гектар землї (1¾ морґа) родив пересїчно 17¼ сотнарів ячменю а 18½ вівса, а в роках 1894, 1895 і 1896 родив гектар землї пересїчно вже 20½ сотнарів ячменю а по 22½ вівса, отже о 3½ сотнаря ячменю а 4 сотнарі вівса більше! До такого красного розвою рільництва в Чехії причинили ся школи рільничі, котрих там є много і ріжного рода (чисто рільничі, молочарскі, садівничі) і не лиш для хлопців але й для дївчат, а ческі господарі радо посилають туда своїх синів і дочок на науку. Тому там не подибати у господаря такої корови сухорибриці, як у нас, анї шкапи, що ледви ногами волочить, але все красне, росле, добре утримане, так що корова пересїчно має вартість — 150 злр. а дає в роцї 2.800—3.200 лїтрів молока, господарі не продають збіжа за низьку цїну жидови, але завязують по селах товариства господарскі, де громадять своє збіже і ваґонами продають купцям, коли настане найвисша цїна, а коли котрий господар тимчасом потребує гроша, то дістає яко завдаток за збіже в тім сїльскім товариствї.

Тож беручи на увагу, як великої ваги є школи рільничі і як велику користь приносять они рільництву, посилайте і ви, рускі селяни хлїбороби своїх синів до таких шкіл. Хто може, нехай за оплатою, чи за цїлою чи за половину, бодай на один рік, або два, а хто не заможний нехай виносить подане, щоб его сина приняли на кошт фонду краєвого, а побачите, як много сини ваші набудуть там відомостий для лучшого, поступового господарства.

А. Г.

— **Позір!** З гербом Руси *пучки металеві* на папіросы продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші леґки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Денпса Кучаки, Ринок 10 за попереднім надісланєм готівки або посліплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Руснна тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 19 мая. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·60 до 7·75, *Жито* старе 6.25 до 6·30 а на термін 6·— до 6·20, *овес* оброчний старий 5·90 до 6·25 а на термін 5·80 до 6·—, *ячмінь* пастівний 5·25 до 5·75 а броварний 6·— до 6·50, *ріпак* 8·50 до 9·—, *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 10·—, *вика* 4·50 до 5·75, *насінє льняне* —·— до —·—, *насінє конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·50 до 5·75, *гречка* 6·25 до 6·50, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова 5·50 до 6·—, *жмільь* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 70·— до 85·—, біла 50·— до 90·—, шведска 60·— до 90.—, *Спіртус* loco за 50 літрів 35·65 до 36·05.

Курс Львівский

в дня 22 н. ст. Мая 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	574 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вилюс. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. люс. 50 л.	101 80	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 мор.	97 80	— —
„ краєвого 4½% а. в. люс. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. люс. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2[illegible]	— —
„ „ 4% люс. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% люс. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. союзу пропінаційного 4% в. а.	99 7	100 4
Буков. союзу пропінаційного 5% в. а.	103 50	—
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1898 по 4% а. в.	99 60	100 80
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 50	— —
Люси:	к. с	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківок	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів папєрових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 80	117 80

Надіслане.

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦІЇ!

400 моргів землї, з чого 300 моргів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 моргів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-моргівним гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **О. ФОЛИС** — Скнилів коло Львова п. Кульпарків. На відповідь прислати марку за 20 сот.

858 3—1

Водолїчничне Заведенє д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 837 2—?

Рільники і ґаздині!

котрі хотять всего в господарстві дїлянути або також і такі, котрих обовязок примушує до неустанного уходженя як н пр військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і кражах. Незавідне через мене випробоване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натираня біль і умученє в членах **„Айсон"** служить вельми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не порушаючи цілковито тіла через чіхране ся. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн** аґроном, Львів-Підзамче, або **Дрогуерия п. Юлїуша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 8—10

Водолїчничне Заведенє д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 837 2—?

Рільники і ґаздині!

котрі хотять всего в господарстві дїлянути або також і такі, котрих обовязок примушує до неустанного уходженя як н пр військові, листоноші, реставратори і їх помічники, а найбільше докучає ім біль в ногах і кражах. Незавідне через мене випробоване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натираня біль і умученє в членах **„Айсон"** служить вельми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені часта тіла успокоює їх і перебувають ніч спокійно не порушаючи цілковито тіла через чіхране ся. Висилаю за побранем почтовим від 2 корон: **Л. Еллїн** аґроном, Львів-Підзамче, або **Дрогуерия п. Юлїуша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 8—10

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

ЛИПСЬ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г вині 8-ій горячі снїданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумиренїйших цінах; для певности, що походять з моєї реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свїжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Сын

Оптики і Механіки у Львові площа Галиция ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкой

поручає в великім вибор! і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, таєньки мірничі, піоми, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене девінніх електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята). 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні днї а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (2-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформационне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Краєцкая ч. 5. 6

ЖЕГЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзница в місци-

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровсвий, асистент клївіки акуш.; б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста шава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 827

Прошу прочитати.

Із тисячки книжочок п. заг.: „Стежечка в Рай" маю ще лиш до 250. Замовленя усе вливають, проте незадовго вичерпає ся се виданє. Із огляду на се, що не знати, чи буде друге виданє, зволять Впр. оо. поспішити з замовленем, подадуть хосенну лектуру своїм парохіянам на яку небудь пору, а собі поможуть у душпастирскій праци. Ціна одного примірника 1 кор. (10 почтове). На десять — одинацята даром. В більшім числї замовляти лиш на сю адресу: Сьвящ. *Данило Бодревич* в Порохнику (почта в місци).

378 1 3

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії.** Відновляє **старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 49—52

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжві від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 43 по 80 зр (для грубої роботи)

Всїм Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане даром 313 7—7

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

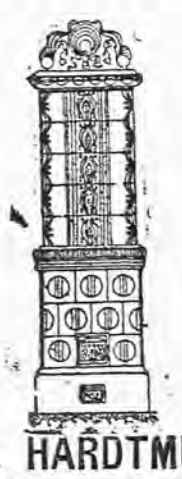

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Ціни умірковані.

272 2—

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 161—?

ІВОНИЧ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПІЛЕВЕ і КЛІМАТИЧНЕ в ГАЛИЧИНІ

(зелїзнича стация „Івонич".)

Щавий содово-йодово-бромові і зелїзисті, найсильнїйші в Европі. Положене гірське. 610 м. над поверхностию моря. Заведене окружене 800-морґовим лісом чатиняним — **Средства лїчничі:** Внутрішне ужите від із жерел Кароля і Амелії, купелі с лово-йодові, сірчані ґазові (як в Навгаймі), боровинові і ігловві, гідротерапія, масаж, гімнастика лїчнича, лїченє електричностию

Вказівки лїчничі: Золза (scrophulosis) у всїх видах жіночі недуги, гостець, дна, кила, недуги костий і суставів, недуги шкіри і взагалї всякі недуги, котрі вимагають приспішеня і побудженя віднови материї Уладженє заведеня взірцеве, вигідні мешканя, осьвітлене електрично, водопроводи, жерельна вода до питя. Служба Божа щоденно в місцевій каплици. Знаменита музика Почта і телеґраф в Заведенію

Лікарі заведеня: Др. Й сиф Верницкий і Др Юліян Станишевский, а окрім того 5 вільно практикуючих лїкарів і в головнім сезонї Доцент Дрї Ґабришевский Для вигоди гостий Заведеня удержує на зелїзничій стациї Івонич сьпедитора Бока. Купілевий сезон від 20 мая до кінця вересня. В першім сезонї до 10 червня і в третім до 20 серпня мешканя дешевші Увільненя від такси на основі сьвідоцтва убожества уділяє ся лиш в першім і третім сезонї Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і намул приймає і всяких пояснень уділяє: **Дирекция Заведеня жерельно-купілевого в Івоничи.** 284 2—6

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американьский нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

5-лїтна письмена Гарантия.

цїлком як ся на рисунку, з 5 літною письменною гарантією. З огляду на свою доброту і точність в ходї є правдивий американьский нїклевий Anker - Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усїм тим, що хотять мати добрий і дуже мїцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за посплатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 200 2—2

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР"

стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	уділяє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі" від огню.
УДЇЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Дністер" і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформациї	в справах позичок уділяє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшй, трѣвалй, выпробованй и самыми господарями захвалюванй, а до того дуже дешевй

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовй въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН троножевй въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевй 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскй въ колбсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячй сейчасъ готовою за сѣчкарнѣ дѣстають ще 5% опусту. Плуги продають са лишь за готовку безъ опусту. 452 83 ?

Глядаю

на оден місяць для реконвалєсцентки поміщеня разом з вікто м в гірскій лїсистій околиці на селї деби можна дістати жентицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Пацановский. Перемишль ул. Огородова 18. 40 4—6

Прегарні образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товаристві „Ризница" в Самборі і в філії у Львові — в ріжних родах і ріжних цінах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образців, на котрих олівцем є подане число фабричне і ціна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образців того самого роду з ріжними з'ображеняими (наводячи число фабричне), одне і те саме з'ображене може бути доставлене найвисше в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образців і просимо о вчасні замовленя. 3 3—6

Дирекция Товариства „Ризница".

Важне для

РЕСТАВРАТОРІВ і ШИНКАРІВ!

Повідомляємо, що обняли-сьмо заступство

„Конзерватора пива Клїмка"

Проспекти і всякі пояснення дає

ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО

The Klimek Beer-Conserver Co.

у Львові, ул. Сикстуска, 33. 366 3—3

При закупні товарів просимо поклікуватись на нашу часопись.

Виданець і одпічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чер ни вської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 104. Львів, Субота 10 (23) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Карола Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Нодики і менші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Голодовий дур.

Весна! зелена, цьвітниста, соняшна весна! пора бючого бистрим ключем в цілій природі житя, пора соловейкових сьпівів і поетичних мрій, пора утіхи, гагілкових хороводів та скочних веснянок, ся весна, про котру так гучно, так радісно, виспівує народна пісня: „А вже весна, а вже красна..." — сей „чудовий май" любовних поетів! Так! вона кругом нас; розстелила ся мережаними нивами, зеленими лугами, шумить-гуде темними лїсами, розливає ся — грає водяними стяжками і плесами, дзвонить жайворонком серед синього блакиту, ходить похожає по сьвятій землици ясним промінем сонця, поїть ѣї пасмугами дощу, вливає ся в людскі душі, будить житеві пориви, родить мрії і надії, снуе веселі сни.. Ось така наша весна!

Чи тілько така?! — Послухаймо статистики львівского намістництва:

Ото в тижни від 29 цьвітня до 5. мая с. р. приключило ся в Галичині **235 випадків пятнистого дуру** (тифу), а в часї від 6. мая до 12. мая с. р. число випадків сеї страшної слабости виносило **189.** Серед тої розкішної весни ґрасуе затим грізна пошесть. Офіциально зове ся вона „пятнистим тифом" — загально ж носить назву голодового дуру, бо вибухає тілько там, де підготовив їй дорогу голод.

Та пригляньмо ся тим числам близше. Перегляньмо ѣї по повітах.

Так на 235 випадків пошести в часї від 29. цьвітня до 5. мая с. р., що прокинула ся в 28 повітах, на західну Галичину припадає всего 5 випадків в 2 ох повітах, коли решта всї **230** случаїв трафили ся в **26 повітах східної** Галичини, а іменно: в яворівскім 54, в снятиньскім 27, в бережаньскім і городеньскім по 24, в стрийскім і золочівскім по 12, в равскім і теребовельскім по 10, у львівскім 8, в жовківскім 7, печеніжиньскім 6, добромильскім, надвірняньскім і підгаєцкім по 5, в скалатскім 3, в богородчаньскім 2, в бучацкім, чортківскім, долиньскім, камінецкім, перемишляньскім, самбірскім і старосамбірскім по 1-ому випадкови. — А знов на 189 случаїв голодового дуру за час від 6/V—12/V с. р. на західну Галичину припадає всего 4 випадки а **на східну 185**, а іменно: на Яворів 26, Бережани 23, Городенку 18, Надвірну 17, Львів, Товмач і Чортків по 10, на Скалат і Снятин по 9, Добромиль і Теребовлю по 8, на Підгайці 6 і т. д.

Голодовий дур ґрасуе затим епідемічно лише по східній, рускій части Галичини. Коли ж так, коли в двох частях одного краю, під однаковим підсонем і в однакових природничо ґеоґрафічних обставинах, виступає так велика ріжница в санітарних відносинах, що одна з тих частин, а іменно руска, виказуе застрашаюче число випадків грізної пошести, а рівночасно друга, іменно польска, майже цілком вільна від тої-ж пошести, то ясна річ, що причина епідемії лежить не в природничих, независимих від людскої волї обставинах, але в відносинах суспільного характеру, іменно в суспільнім положеню східно-галицкого руского населеня, в тім безвихіднім положеню, в яке загнала его славетна господарка польских верховодів. І нїчим иншим, як без прирівняня лїпшими відносинами мазурского населеня, треба толкувати так незвичайно корисний, в порівнаню до галицкої Руси, санітарний стан Мазурщини. Руский нарід мре на голодовий тиф, сей клясичний витвір передвівковоі нужди і голоду, рускої хлопа косять — розуміе ся — десятки й пяних хороб, коли Мазур забезпечений супротив голодових пошестий своїм лїпшим суспільним положеням і то в значній части на кошт рускої хлопа.

А се, що говоримо, не байка, не фантазия, не виплід якогось „шовінїзму" чи „польонофобії", але се тверджене, оперте на тисячних фактах і доказах.

В західну Галичину, в Мазурщину, вкладае ся що року кольосальні суму з державних і краєвих фондів на зелїзницї і гостинці, на реґуляцию рік і осушуване мочарів, на мелїорацию ґрунтів і залїсненє піскових голотечий та на всякі инші культурно-економічні цїли, коли рускій части ледви від часу до часу щось „капне". Продуктивність мазурскої землї завдяки сему піднесла ся, а до того Мазур збогатив ся при безпаставних публичних роботах з публичного, отже і рускої гроша.

Завдяки улекшеній комунїкациї, закладаню густо розкинених ґімназий і т. п. зросли західно-галицкі місточка і мазурский хлоп зискав близкий ринок для корисного збуту витворів своєї господарки та міг змінити ѣї в многих околицях на продуктивнїйшу господарку молочну чи яринну.

З публичних, отже й руских гроший, засипано мазурскі села школами, а місточка ґімназиями, коли на Руси що 3 е а часом і що 5-е село не мае школи, а в без середної школи такі полоси краю, що мало що менші від цїлої Мазурщини.

Вкінци Мазурови нїхто не ставить перепон в гляданю зарібку за границею — противно — зарібкова мазурска еміґрация тїшить ся опікою і польских верховодів і властий. І Мазур привозить з чужини заробленый капітал, а рівночасно дома підіґнав високо зарібну плату. Коли-ж руский хлоп жадае й собі вищої плати понад 25 кр. або 18 кр. деннoго зарібку, так він „гайдамака" і для него в всї ті средства, яких уживано поспільних жнив. Так само не для рускоґо хлопа зарібкова еміґрация, і вживае ся всяких способів, аби его до неї не допустити.

І ось так, за чверть столїтя такої „польскої господарки" рускай хлоп збіднів, зпролетаризував ся, зжебрачів, став робучою товариною на просторих ланах своїх „добродіїв" та ще мусїв платити податок, аби було з чого збогачувати Мазура через публичні роботи на заходї. Коли Мазур, завдяки свободї і опіцї над его осьвітою та економічній підмозї — ще й з рускоґо гроша — поростав у піра, богатів і крїпшав, — рускоґо хлопа, наче навмисно, зводжено на жебрака, поволи заголоджувано его, кінець-кінцем в то безпросьвітне положеня, з якого ратує его або розпучна еміґрация, або... голодовий тиф. Przegląd Wszechpolski, найщиріший речник польского ґакатизму, писав з цинїчною радостию, що нїчо не шкодить, коли Русин з голоду мреі втїкае за море, бо его місце заступить Мазур.!

Де отже шукати причин голодових пошестий на галицкій Руси, річ чейже ясна! Та, хоч і се ясно, що причини сї зможуть устати аж з кардинальною зміною суспільно політичних відносин в краю, се есть з поваленем польско шляхецкого панованя над Руснею, і з розторощеням сеї кліки, що держить тепер долю рускоґо народа в своїх руках, то однак маємо право і мусимо жадати від компетентних властий відповідних заряджень для заради лихови і тепер, і то зараджень так санітарних для здавленя тифусової пошести в ѣї центрах, як і ширших, для підкошеня епідемії в корени через удїленє голодуючому населеню відповідної підмоги.

Доси якось не чути, аби адміністративні власти для подушеня дуру і перепиненя его розширеню розвинули систематичну і енерґічнїйшу дїяльність, хоч би в одній тисячній так енерґічну, як люблять ѣї розвивати в часї виборів або страйків. Не сьміємо припускати, аби се легковажене здоровля і житя руских хлопів санітарними властями дїяло ся по думцї наведених в горі інтенций Przegląd'y Wszechpolsk'ого. Але думаємо, що найвища пора, аби наші власти звернули свою енерґію звісну з инших, менше для суспільности пожаданих акций, також там, де розходить ся о людске житє, і де, між иншим, і через брак відповідних санітарно-ґіґієнічних заряджень падуть сотки людий.

Ще важнїйша річ від тих конечних і незносячих жадної проволоки заряджень — підкошеня епідемії в корени через поміч населеню загрожених околиць. Правительство обовязане поспішити тим околицям з підмогою так через надзвичайні грошеві запомоги для голодуючих, як і зачинаючи тамки відповідні публичні роботи, а вживаючи до них тілько місцеве населеня, а не чужих зайдів, як се до тепер звичайно бувало.

Се обовязок правительства, від якого воно не сьміє ухилити ся, а який повинні пригадати ему і рускі посли в парляментї, розкриваючи безпощадно, де в жерело східно-галицкого тифу. Сповненя сего обовязку жадаємо отже від правительства на сїм місци з усею рішучостию, бо чейже рускій хлоп в Галичинї не зійшов ще у нас до того, щоб его трактовано як чорного невільника...

Рада державна.

На вчерашнім засіданю палати послів (пор. „Послїдні вісти" у вчерашнім числї „Діла") відповідав міністер просьвіти на інтерпеляцию в справі подій в інсбруцкім університеті, а опісля міністер краєвої оборони на інтерпеляцию п. Дашиньскоґо в справі арештованя Ізака Фельдмана з Лежайска. Потім прийшла на чергу справа

видачі послів судам.

Голова комісиї для неварушимости послів п. Евг. Абрагамович подав письмені внесеня комісиї що до видачі декотрих послів судам. Ухвалено видати судам між иншими пп. Даневляка, Штайнера, Вольфа, Голяньского, Шустерпіца, а відказано видачі пп. Брайтера, Габеша, Тавчаря, Странского. Над справою

видачі п. Брайтера

вивязала ся довга і палка дискусия. П. Брайтер, промовляючи в державній радї свого часу в справі галицких страйків, розповів про поведене війска в селї Убиню в каменецкім повітї, а іменно про поведене офіцира Мольнара, котрого назвав Laushub'ом. В сій справі написав також до міністра краєвої оборони; сей передав лист п. Брайтера Мольнарови до оправданя, а Мольнар запізнав посла перед віденьский суд. Отже у вчерашній дискусиї забрав голос п. Пернерсторфер і, застерігаючи ся, що не гадае похваляти поведеня п. Брайтера, спротивив ся его видачі судови, бо не на те-ж посол писав до міністра, щоби сей передав лист обжалованому офіцирови, тілько на те, щоби

ПОВІДОМЛЯЮЧИЙ

Вп. П. Т. Публику, що я з днем 1 мая отворив гостинний огород „Hotel de Laus", найгарнїйший у Львові. Що-день свіжі каминні раки, стравм лише на свіжім маслі, пиво лише окоцїмске.

Відданочись ласці Вп. Публики, пригоручаю кругольню для замкненых товариств і кружків. — 3 повагою Д. БАЕР, рестаратор.

325 3—3

Александер Л. Кілянд.

ОБІД.

У гуртового купця відбував ся великий обід. Найстарший з гостий виголосив бесїду в честь студента, що повернув домів — найстарший син хазяїна, купець, відповів здоровлем гостя. Доси було всьо гарно і до ладу. А проте бачилось, що хазяїна щось непокоїть. Відповідав не до речі, доливав реньского вина до портового і зраджував на кождім кроці розсїянність.

В н міркував над бесїдою, що зовсїм не належала до звичайненьких. В тім і не лякe диво, бо купець не був бесїдником, і... що ще дивнїйше, він сам то знав.

Тому коли майже під конець обіду вдарив об склянку і заявив охоту висказати щось, що лежить ёму на серци, всї пожмілили сейчас, що коїть ся щось незвичайне. При столї втихомирилось нечайно, аж було чути живу розмову жінок, котрим по норвескому звичаю заставлено в сусїдній комнатї.

Вкінци тишина дісталась і до них і вони стовпили ся в дверех, щоби слухати. Лиш хазяйка держалась осторонь і журливо споглядала на чоловіка. „Ах, Боже!" зітхнула півголосом, тепер певно піде кепско. Він вже всьо своє сказав; чого йому ще забагав ся!"

І почалось справдї не добре. Бесїдник звїкував ся, відкашлював і збивав ся з толку серед звичайних зворотів: „Хочу зазначити, що... гм... не можу не висказати своґо... своєї... значить ся, хочу просити вас, милі гостї, вчинити менї приємність і..."

Милі гостї сидїли і похнюпились над склянками, готові при найменшій спонуцї їх випити. Але та спонука не приходила.

Та бесїдник прийшов до себе.

Бо й справдї було в него щось на серци. Втїха і гордість зі сина, що повернув саме після щасливого іспиту, облесна бесїда найстаршого гостя, їда, вино, сьвяточний настрій — передовсїм же несказана втїха із свого первака — те все вкладало йому слова до уст. І коли він вилабудав ся з фатальних вступних зворотів, дальше пішло як по маслї.

Се був привіт для молодїжи. Бесїдник зазначив відвічальність, яка тяжить на нас зглядом дїтий і вказав на многі клопоти та не менше многі втїхи, які вони справляють родичам. Він мусїв хвилями говорити дуже швидко, щоби не попасти у зворушене; бо відчував те, що говорив.

І коли дійшов до старших дїтий, коли уявив собі власного, дорогого сина спільником в інтересї та погадав про внуків, тоді набрали його слова краснорічивого полету, який здивував усїх слухачів. І рісні оплески повитали закінчене:

— Бо — милі гостї! В тих дїтях продовжаємо наше істнованє. Їм полишаємо не лише наше імя, але й нашу працю А полишаємо не на се, щоби в лїнощах споживали її овочі, але щоби могли її продовжати, розвивати, так — щоби повели її лїпше чим їх батьки. Бо ми надіємо ся, що молоде покоління з'умів присвоїти собі овочі праці нашого часу, що з'умів отрясти ся з многих пересудів, які затемнюють минувшину а по части й теперішність, бажаємо лише — пючи за здоровле молодежи — щоби вона безвинним змаганем наперед стала достойною своїх батьків, так — скажім отверто — з'уміла вирости їм понад голови.. А тепер, коли знаємо, що передамо нашу працю в крїпші руки, можемо спокійно дожидати часу, коли будемо мусїли з нею розстати ся, а тодї можемо сьміло числити на сьвітлу будучину для нашої вітчизни! Най живе молодіж!!

Хазяйка, що приступила була близше, коли зміркувала діло як слїд, була горда і зворушена своїм чоловіком. Цїле товариство було одушевлене, а найбільше зі всїх радував ся студент.

Він бояв ся трохи батька, знаючи його строгі патриярхальні погляди. Тепер же він почув, що старий відносить ся до молодежи вельми лїберально, і він тїшив ся, що буде міг балакати з ним про поважні річи.

А тимчасом товариство перейшло до жартів, бо з внесеного „здоровля" вивязала ся цїкава гутірка про се, хто властиво є молодий а хто старий. Стануло на дотепнім висновку, що найстарші з в дїйсности найменшими, і відтак всї перейшли до десерового стола, який заставлено в жіночій комнатї.

Та як не наскакували мужчини — особливо ті зі старої школи — коло красного пола, та анї жіноча ввічливість анї найдобріїйший десер не вспіли здержати їх на дорозї в комнату до куреня. І небавом перший запах циґара оповістив, що для курців почалась та велика розкіш.

Студент і кілька иншних молодих панів крутили ся ще якийсь час коло молодих женщин — під строгим наглядом старших. Але згодом стали і вони щезати в сірій хмарі, що вказувала дорогу, куди задїли ся їх батьки.

Тут в комнатї до куреня велась дуже горяча розмова над деякими політично-соціяльними питанями. Хазяїн мав слово і попирав свої погляди кількома історичними фактами, що являлись тимчасом зовсїм невірними.

Його противник — прокуратор вищого суду — сидїв спокійно і вже тїшив ся, що буде міг ті фактичні невірности збити, коли вийшов студент.

Прийшов як-раз в пору, щоби почути грубий промах батька, і серед сьвяточного настрою та втїхи з нових батькових поглядів, виявлених у тютюні, сказав жваво та просто:

— Ні, тату, даруйте! Ви помиляєтесь Воно зовсїм не так — противно.

Дальше говорити не міг, бо батько поклепав його сьміючись по плечах:

— Хе, хе! Ти хочеш навіть з ґазетами жартувати? А впрочім не мішай нам, ведемо поважну розмову.

Син чув глумливі посьмішки з сірої хмари. Понадто дратувала його злобність замітка, що він лише мішав в поважній розмові.

Тому відповів доволї остро.

Батько сейчас відчув тон спина і нечайно почав з иншого боку:

— Чи ти приходиш поважно і доказуєш, що твій батько тут стоїть і плете нїсенїтниці?

— Сего я не сказав; я думав лише, що ви помиляєте ся...

— Хотяй ти сего і не сказав отверто, то думаєш так, — говорив купець, починаючи вже сердити ся. Бо чув, як один з гостий сказав до свого сусїда: „Я не позволив би собі щось подібного".

Тепер докинув другий, і положене стало вельми прикре.

Хазяйка, що все лиш одним ухом слухала розмови мужчин, коли почула сердитий голос чоловіка, явилась скоро в дверех:

— Що стало ся? — Пане Ганзен!

— О, ваш син перебрав трохи мірку — відповів той.

— Против свого батька! Господи, мусїв за богато випити. Пане Ганзен! Прошу його вивести!

Ганзен, що був не так дипломатичний як ввічливий і тїшив ся у свого давного ученика незвичайним довіром — рідкий слу-

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дроґерії і лїпші торговлї в цїнї 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 197 1—20

ЛЕВ АППЕЛЬ у Львові, Плац Гавсмана, ч. 2, 814
Контор. замовлень, Львів плац Гавсмана, ч. 2.
Травлені щиби до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на патробшки, лящі на шкл. і також всякі иншої роботи, що виходять в сей обсяг, виконує артистичне заведене
НОВОСТЬ!

міністер провірив факти. В тім самім дусї промовляв також молодоческий посол Сляма, дикий п. Офнер і всеиїмецкий п. Герпоґ. Опісля п. Романчук дивував ся, що подібні справи залягають з комісиї нераз по кілька літ, а в сім разї комісия так поквапила ся, хоч жадане суду о видачу п. Брайтера вийшло до палати що-йно д. 5. с. м. Отже, щоби не наразити ся на докір сторонничости, повинна палата голосувати за внесенем п. Перверсторфера против видачі. — П. Евг. Абрагамович промовляв за внесенем комісиї і боронив її перед докором сторонничости та відчитав письмо п. Брайтера до міністра, де поведене офіцира Мольнара названо „варварским“; за таку обиду повинен офіцир дістати сатисфакцию. — Промовляло ще кількох послів, по чім принято внесене п. Перверсторфера 68 голосами против 38. Стало ся се тим способом, що з польского кола голосувало лише 8 послів за внесенем комісиї, а инші вийшли зі салї. Опісля приступлено до дальшої дискусиї над

недільним відпочинком.

Міністер торговлї Каль заявив, що досьвід з недільним відпочинком поучив, що в сім напрямі можна посунути ся дальше. Теперішна новеля може бути введена без небезпеченьства для купецкого сьвіта, уможливить реформи, які правительство наміряє ввести і полагодити їх в законодатній дорозі. Поліпшене условій праці торговельних помічників і многих инших категорий, буде пожиточним результатом реформи. Що до канцелярийних і бюрових відносин зроблено крок наперед і наступить їх значне поліпшене.

Міністер противить ся жаданю комісиї, аби недільну працю зредуковано з 6 годин на 4 і перенесено її на передполудне. Насуваючі ся трудности буде мож здав ся усунути без шкоди для промислу і торговлї. Трудности недільного відпочунку в пекарскім промислї походять головно з браку резервових робітників. Міністер рішучо противить ся внесенню меншости, аби число населеня місцевости рішало о підставі управильненя недільного відпочинку. Міністер не противить ся внесенню, аби до відпочинку втягнути також надграничні місцевости. На кінци міністер супротивив ся внесенню меншости, аби недільний відпочинок розширити на 36, зглядно на 48 годин, бо се поки що передвчасне. По кількох промовах послів, дискусию перервано.

Ще про виданє Брайтера.

Результат голосованя над внесенем о виданє Брайтера судови з причини обиди чести сповненої листом Брайтера до міністра краевої оборони в справі офіцира гусарів Мольнара, був цїлком неожиданий. Навіть велика часть кола польского здержалась від голосованя, бо була тої гадки, що справа має політичний підклад. Супротив того, що на внесенє Абрагамовича в комісиї, члени коло польского голосували за виданем, Абрагамович назвав се нельояльностию і нетактом, та зложив гідність голови комісиї для посольскої ненарушимости а навіть гідність члена сеї комісиї.

Інтерпеляциї руских послів.

В послїдних часах руські посли в раді державній поставили значне число інтерпеляций в справах ріжнородних над'южить і безправностий з наших відносин в Галичині. Позаяк годі нам задля браку місця репечатати всї ті інтерпеляциї in extenso, а все таки так для познакомленя з ними наших читачів, як і для сего, щоби кождий факт з дїяльности наших послів не остав без зазначеня в нашій пресї — подаємо тут спис і зміст інтерпеляций наших послів за всї засїданя державної ради від 221-ого засїдання з дня 21-ого цьвітня с. р. аж до послїдного, з 15-ого мая с. р., виписуючи рівночасно з сих інтерпеляций що замітнїйше.

Реєстр сей подаємо після засїдань:

I. 221 е засїданє держ. ради з 21-ого цьвітня 1903 р.

1) Інтерпеляция п. Яворского В. і тів в справі конфіскати „Гайдамаків“ ч. 18.

2) Інтерпеляция п. Яворского В і т-ів в справі поступованя дрогобицкого старости Бобжиньского супротив еміґрациї до Прус і супротив читальнї „Просьвіти“ в Річицях.

В інтерпеляциї розказано, що староста приїхав дня 24-ого марця с. р. з секретарем Крисою до громадскої канцелярії в Річицах та тягнув протоколи (безуспішні!) против о. Мих. Бачиньского задля еміґрациї до Прус, при чім мав до людий таку промову: „О. Бачиньского не слухайте! Для вас нема нїякого інтересу їхати до Прус без пасів, бо вас пристануть назад шупасом і зійдете на жебраків. Маєте роботу в місци. Слухайте мене, а я дам вам податковий опуст задля повени. Не правда, пане секретар?“. Опісля казав староста при людях війта за відступленє льокалю в громадскій канцелярії для читальнї „Просьвіти“ і наказав читальню звідтам викинути.

Інтерпеляти запитують між иншим, чи міністер думає старосту „примірно покарати“?

3) Інтерпеляция п. Яворского В. і т-ів в справі напасти жандарма на Дмитра Климовича в Яблінки за руску мову.

В інтерпеляциї розказано факт, що жанд. Орґаль з Порогів, в богородчаньскім повітї, прийшов о півночи до коршми в Яблинці і казав жидови прикликати Дм. Климовича, оглядача мерців і видїлового читальнї „Просьвіти“. Коли — розуміє ся — сей на таке „візване“ не явив ся, жандарм вдав до его хати і зажадав з лайкою дневника оглядин мерців. Сплячa родина з переляком побудила ся. Жандарм метнув книжку в кут і, лаючи найгрубшими словами, кричав: „Як то пишеш? Чи не знаєш, що маєш писати по польски, ти...“

Інтерпеляти взивають правительство зробити раз конець жандармским надужитям в Галичині.

4) Інтерпеляция п. Яворского В. і т—ів в справі конфіскати „Гайдамаків“ (ч. 22).

5) Інтерпеляция п. Яворского. В. і т—ів в справі поневіряня руской мови і надужитя власти старостою Річім і комісарем староства Давкшою в Старім Самборі.

В інтерпеляциї розказано таке: Старосамбірске староство наказало письмом з 5 го IX 1902 ч. 19.629 громадскому урядови в Ляшках мурованих доручити примусово польске візване платниче скарбової дирекциї з Самбора о. Іляр. Туї. Коли війт сего не виконав, прислано ему карного післанця з поновним наказом і з тим, що післанцеви має заплатити 6 К. Дня 11-ого лютого с. р. явило ся кількох членів громадскої старшини, щоби в заступстві хорого війта виконати наказ. О. Туна і тепер не приняв польского візвання, жадаючи руского. Громадскі старші віддалили ся, не доконавши доручена. Дня 21-ого лютого с. р. явив ся сам війт Антін Піх для виконаня наказу і показавши підписане комісаром Давкшою письмо староства з 14-ого лютого с. р. ч. 2675/764/1903, в котрім наказано війтови доручати польске візване о. Туї насильно до 8 днїв під загрозою нового карного післанця, лишив візване мимо протесту о. Туни на столї.

Інтерпеляти виказують безправне поступанє прав руской мови і надужитє власти через накладанє на громадскі уряди нової функциї та насильство поповненє на о. Туї, та пригадуючи міністрови, що се вже не перша інтерпеляция про сего Річіого, котрий далї безкарно броїть, питають, чи думає міністер Річіого і Давкшу строго покарати.

II. 223 е засїданє держ. ради з 1-ого мая 1903 р.

6) Інтерпеляция п. Яворского В. і т—ів в справі надужитя власти жандармом Колїшічом в Попівцях, тернопільского повіту.

Інтерпеляти подають факт, що жандарм Мих. Колїшіч з Попівець, прийшовши до громадск. уряду в Климківцях, тягнув протоколи з людий, чи парох з Терпилівки, о. Герасимович, не голосив на проповіди, аби йти до Прус і жадають потягненя жандарма до одвічальности.

7) Інтерпеляция п. Романчука і т—ів в звісній справі насильств комісаря Ягосїньского з Гусятина супротив о. Струміньского з Копичинець задля руской мови.

(Сам факт описаний був в 82 ім числі „Дїла“, а інтерпеляцию подано в 90 ім числі).

III. 223 засїданє держ. ради з 5 мая 1903 р.

8) Інтерпеляция п. Василька і тів в справі польонїзациї зелїзничих урядів на Буковині станиславівскої дирекциї.

В інтерпеляциї підчесено, що Буковина від давна домагає ся утворена самостійної зелїзничої дирекциї в Чернівцях і в тім напрямі всякі репрезентацийні тїла і інстатуциї на Буковині відносила ся з представленями і просьбами до правительства. На доказ потреби видїленя Буковини зпід дирекциї в Станиславові, наводять інтерпеляти дальше таке:

„В Буковині уживає ся тілько сих трех краєвих мов: руской, румуньской і нїмецкої. Мимо того, через насиланє безлїчи зелїзничих урядників Поляків станиславівскою дирекциєю на Буковину, дійшло до того, що на тамошних шляхах польска мова стала майже службовою. Однак, як показує ся, станиславівска дирекция хоче польску мову завести взагалї яко краєву на Буковині і навіть карти їзди для буковиньских шляхів каже друкувати лише в мовах: нїмецкій і... польскій! Так, дня 15-ого цьвітня с. р. єдному пасажирови на дворци в Чернівцях продано карту їзди на просторонь: Чернівці-Іцкани з написом лише в згаданих двох мовах. Перший з підписаних на інтерпеляциї може Вашій Ексцеленциї сей білет в оригіналї показати“. Вкінци інтерпеляти жадають скаргана станиславівскої дирекциї і вилученя зпід неї буковиньских шляхів.

Сю інтерпеляциєю, хоч вона дотикає негалицких відносин а буковиньских, помістили ми з двох причин. Ого по перше есть вона знаменитою ілюстрациєю для сего, чому то Поляки так живо заходять ся коло удержавленя т. зв. північної зелїзницї, сподїючи ся, що тодї потрафлять обсадити своїми людьми і спольонїзувати всї північно-східні шляхи сеї зелїзницї аж по Чехи і Моравy. А по друге, і се важнїйше для нас есть се примір для нас, галицких Русинів, аби й ми раз стали домагати ся зелїзничих білетів і з рускими написами. Против виразної постанови закону, що признає в Галичині руску мову краєвою, на білетах їзди зелїзницею в Галичині нема руских написів. Тож наша публика повинна жадати білетів і з руским написом, та в кождім випадку несповненя сего жадання слати жалобу до міністерства зелїзниць.

(Конець буде.)

Гаката „вшехпольска“...

З Рогатинщини пишуть нам:

Гаката вшехпольска намагає ся вбивати щораз то глубше клин в наш орґанїзм народний! Після рецепти панка Козловского силувсь она розлучити наш нарід від его духовеньства яко найблизшого его провідника, бо тогди лекша була би їй робота з стадом без пастирів... На відбутім дня 7 мая с. р. „вецу“ Козловского в Рогатині вибрано шляхоцко-польский комітет, котрий не дармує! Користаючи з надходячих виборів до ради повітової в Рогатині, вислано зі Львова сими днями в листах опечатаних до всїх видніїйших селян в повіті відозву підписану якимсь „руским-селяньским комітетом“ такого змісту:

„Хлїбороби, не забувайте на хлїборобів!

„Не спускайте ся добрі люди ані на панів (а диви, які хитрі? — *Ред.*), ані на попів, ані на жидів, але вірте лиш собі! Памятайте добре, що богато есть нещирих приятелїв, але найгірші суть тії, що то ніби показують дуже справедливих, щоби свою хитрість покрити. Всегда голосно бесїдують богато за народолюбство, але вони мають величезні і широкі та лакомі горла. Памятайте, що паньщини уже нема і що ніколи уже більше не буде, — але також не забувайте за те, що теперь маємо попівщину гіршу від давнїйшої паньщини і що она лишить ся всегда, если попам дамо ся за ніс водити. Гей да, если попам дамо ся за ніс водити. Гей хлопи! таж ми не дїти, але повнолїтні господарі, а попи не допускають нас до жадної власти і тримають нас на мотузку мов дїтий! Подивіть ся, хто ґаздує в Радї громадскій, як не піп! А чи есть такий війт, щоби відважив ся не послухати, що він розкаже? А ти, хлопе, давай попівщину і ще за те цїлуй попа в руку! Теперь маємо спосібність показати сьвітови, що можемо обійти ся без попскої опіки! Надходять вибори до Ради повітової [ага! вилїзло шило з міха! — *Ред.*], вибираймо лишень честних, мудрих наших руских хлопів-господарів! Преціньдосить таких межи нами, як на примір: (тут вичисляє ся около 40 селян з ріжних сїл). Підписано: „*Руский селяньский Комітет*“.

Що се письмо вийшло з „повяту“ рогатиньского, се певна річ, бож ніхто у Львові не знав би вичислити до 40 селян з ріжних сїл Панове з „повяту“ хотять певно піместити ся на сьвященниках з старої Ради повітової за те, що не допустили до ухваленя емеритури для п. „секретаржа“, люстратора і других! Ми се добре розуміємо, тілько ви, панове шляхта, поступаєте цїлком не по лицарски, бо криєте ваші честні „рицарскі“ імена під скромну загальну назву „Селяньский Комітет“, ба що більше, ви є груси, боягузи, бо не маєте відваги вислати тую відозву почтою в Рогатині, а повезєте ті ваші мудрощі аж до Львова на почту. А теперь осудїть самі, панове, — коли маєте ще здоровий суд, не заслїплений шовінїзмом, — як назвати се ваше поступованє? Чи не есть то поступованє підлої посполитої розбійничої шайки?

Та за пізно вибрались ви, благородні панове, щоби нарід руский збаламутити, бо він уже прозрів настілько, що вміє пізнати ся на ваших нїкчемних підступах. Нарід руский, отже і Русини в Рогатинщині — то вже не „bydło“, котре ви могли би завертати підлими відозвами! Всї селяни чують ся крайно обиженими через се, що їх імена ви помістили під відозвою, і они зараз зрозуміли, з якого брудного жерела походить ся огида.

На остатку скажем вам, панове, так: Вбивайте кілько хочете такі клини в наше, здорове ще, хвала Богу, тїло народне, — але ви не маєте такої сили, щоб ви сего твердого дуба розбили і розділили, а скорше стане ся так, що по таких ваших ударах клин може вискочити і вас поцїлити...

Справи австро-угорскі.

Мадярский терор в Хорватиї.

Демонстрациї гноблених Хорватів з одного, а урядовий мадярский терор з другого боку тревають дальше. Передовсїм чинною є поліция. В висшій школї торговельній вирвала читальню учеників, до котрої належало 70 членів. Читальню сейчас розвязано а директор школи зарядив дисциплїнарне слїдство. Побіч поліциї дїяльні суть дуже війско і суди. Як доносять згідно словеньска „Ediuost“, що виходить в Терстї і „Chrvatska Zloga“, що виходить в Полї — повішено онодї в Загребі 38 осіб, а стаціонований в Загребі 53 полк піхоти одержав наказ стріляня до демонстрантів. Наказ був так безоглядний і безосновний, що вояки відмовили послуху команді.

Про поведенє самої хорватскої публики доносять нинїшні телеґрами таке: В Сплїтї (Spalato) зібрали ся вчера великі товпи народа в часї приїзду корабля і домагали ся усуненя з него угорского стягу. Один з подорожних сам зірвав хоругов і кинув еї на беріг демонстрантам, котрі еї сейчас знищили. Вечер того ж самого дня демонстранти хотїли спалити публично портрет бана Куен-Гедерварого, але поліция перешкодила. Зібрані товпи посунули тодї улицями і урядили демонстрациї перед угорским банком і иншими угорскими інституциями. Дальші розрухи вибухли коло місцевости Плазе і Карльопаґо. Коло Плазе і Злобня зібрало ся вчера тисячі народа і кинули ся вирвати шини з зелїзничого шляху; товпу розігнало війско, причім 9 осіб арештовано. В Карльопаґо вибухли такі грізні демонстрациї, що треба було зареквірувати війско. Також в Зенк вибухли розрухи; арештовано поверх триста осіб.

Против мадярского террору задумують Хорвати боронити ся протестами і депутациями. З самої Дальматиї і Славонії вислано поверх 500 телеґрам з протестом проти поведеня мадярских властий і з просьбою до цїсаря, щоб поклав кінець нещастям Хорватиї. В багатьох дальматиньских містах вивішено чорні хоругви на знак жалоби. Має також удати ся депутация до цїсаря з усїх послів хорватскої народности в Австриї з просьбою о поміч. Тоті посли вже і з'їхали ся в Відни і старають ся о авдиенцию у цїсаря. Вчера власне під проводом Бяккінього конферували в тій справі з Кербером. Всї вони убрані в жалобні убори і удекоровані трибарвними відзнаками. Чи хорватскі посли (з дальматиньского сой-

Обширнїйшу брошуру о **ТРУСКАВЦИ** висилає на жадане ЗАРЯД.
В першім і третім сезонї о 30 проц. дешевше
В ТРУСКАВЦИ
лїчить ся з надзвичайним наслїдком
Початок сезону 15 Мая. — Конець 20 Вересня.

ревматизм, подаґра, ститість, хороби нирнові і міхура, астма, ісхіяс, хороби жіночі, серцеві і жолудкові.
237 6—0

му і з державної ради) будуть допущені до цїсаря, доси не знати.

В кождім случаю Хорвати уміють боронити своїх прав.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Обструкция на Угорщинї.

Будапешт. В угорскім соймі промовляв вчера президент міністрів Сейль. Правительство его не піддасть ся теророви опозиції і видержить так довго, поки буде мати за собою довіре лїберального сторонництва і корони. Опісля рішено перевести вибір квотової депутації поіменним голосованєм.

Будапешт. В наслїдок обструкції против військового предложеня військову бранку відложено вдруге на час від 1 липня до кінця серпня.

Будапешт. Звернуло тут на себе загальну увагу, що архикнязь Йосиф конферував з президентом палати Апонїм.

Політичні убийства в Росиї.

Відень. До „Neue freie Presse“ доносять подрібнїйші дати що-до причин убийства ґубернатора Уфи, Богдановіча. В казьонних (державних) копальнях в Златоустї жалували ся робітники на низькі платнї і домагали ся видання робітничих книжок — а коли се не наступило, вибухли там робітничі демонстрациї. Тодї Богдановіч удав ся до Златоуста з віддїлом війска і казав стрілати на робітників, в наслїдок чого 75 робітників упало трупом а ранених було поверх 300. За се і замордовано Богдановіча.

З Балкану.

Софія. Нове правительство оголосило заяву, що буде стояти виключно на ставовиску національнім і не піддаючи ся постороннім впливам поодиноких великих держав, буде старати ся жити зі всїма в дружбі і змагати до порозуміня з Портою. В тій цїли назначено вже умірковапого дипльомата Начовича дипльоматичним аґентом в Царгородї а князь Фердинанд удасть ся там незабаром сам в цїли особистого порозуміня з султаном.

Царгород. Рознеслась тут чутка, що Альбанцї вирізали на самій сербскій граници богато чужинців. Амбасадори Австро-Угорщини і Росиї поробили в наслїдок сего нові представленя у Порти.

Заграничпа політика Італії.

Париж. Італія старає ся навязати дружні нитки з Францією. „Echo de Paris“ довідує ся, що король Віктор Емануіл вибирає ся з візитою до Любета і прибуде до Парижа дня 14 липня.

НОВИНКИ.

— **Бойкот проти польонїзації.** З равского повіту доносять нам: **В школї в Вороблячинї** коло Немирова **дїти бойкотують польску мову.** Батьки руских дїточок піддержують его.

— **Зміни на начальних становисках в краю.** Як ми вчера донесли в депеші з Відня (див. Послїдні вісти) фактична номінация ґр. Станислава Баденього маршалком краю наступила вже вчера, хоч розумів ся оголошене цїсарской номінати наступить пізнїйше. Вість про рішене справи маршалківства подали ми одні і нема ще потвердженя сеї вісти в инших дневниках, хоч — як можемо уневинити — полягає она на точній інформациї. Натомість подають инїшні львівскі дневники депеші з Відня, в котрих потверджують дальшу часть нашого вчерашного донесеня, про конференциї ґр. Потоцкого з Кербером. З номінациєю Потоцкого намісником а Баденього маршалком була-б квестия зміни на начальних становисках в краю полагоджена а остало-б ся еще тілько назначене відповідної особи на місце віцепрезидента намісництва. Таке назначене доси — о скілько знаємо — ще не наступило. По всїй імовірности стане віцепрезидентом намісництва рад. Кляберґ.

— **„Зе взґлєндуф службових“ без кінця?!** — Із Львова дістаємо отсе письмо: І знов упав жертвою гакати польскої оден з взірцевих народних учителїв Руснів. „Зе взґльєндуф службових“ перенесено остатними днями Івана Яськова, учителя в Лавочнім, до Полян суровецких у глухім кутї Савїччини. Іван Яськів служить яко учитель 22 лїт, вів і веде свою школу все взірцево, повнив свої обовязки як найдокладнїйше, а помимо того перенесять его силоміць, против его волї, і кидають в такі далекі сторони! Є се тим більша кривда, що учитель Яськів має семеро дїтий, з котрих найстарший учить ся в ґімназвї, а решта шестеро такий дріб (двоє наймолодших близнят при груди матери), що розпука бере ся бідних родичів, як то так далеко на нову голодівку позавозити... Є се тим більша кривда, що учитель Яськів є дуже солїдний, пильний і незвичайно о бразований чоловік (має красну свою власну бібліотечку) і що тое перевесене яко нїчим незаслужену кару, а з другої сторони яко матеріяльну руїну тим більше відчуе. Старшина шкільна була з него зовсїм вдоволена, так само і громада лавочаньска. Коли був (за дозволом старшини шкільної) писарем громадским, провадив всї справи того уряду як найдокладнїйше і на загальне вдоволене. Лише стрийский ц. к. староста п. Невадомский марикував собі на него, закидуючи ему, що через него всї вибори в Лавочнім не йдуть по мисли „круля Цьвйочка“, але по мисли руско-украйньскої автохтонної громади лавочаньскої Але чи мав фактя на то? Ні? А хоть барон Бруніцкий (маршалок) має приїхати до Лавочного на якесь доходженє против учителя Яськова, то певно ві за маковe зерно нїчого незаконного не найде. Отже за що руйнувати чоловіка? Чи добро шкільництва сего вимагає? Чейже ні! — Знаємо о сім, що з Відня прислано п. Плажка до Галичини на се, щоби пильнував, аби урядоване в однім уряді галицкім йшли так справедливо, щоби рускій нарід не мав причини вічні жалї підносити, як то дїе ся над чверть столїтя. Та надїї рускаго народу не сповнили ся. Такі перенесеня „ex offo“, як п. Цурковского з Клебанівки, п. Малицкої з Галича, а тепер найновїйше п. Яськова з Лавочного і пр. і пр., тяжко огірчують рускій нарід і родять жаль, незказаний а зовсїм оправданий жаль до... А вкінци, чи се має бути в інтересї „правної держави“ австрийскої? — *Василь Калинин.*

— **Справозданя посольскі посла о. Богачевского.** Віча всенародні получені із справоздаднем посла о. Богачевского відбули ся, як було заповіджено, дня 10 мая в Велдїжи а дня 16 мая в Белевві повіту долиньского дуже численно і удачно. Кромі о. посла промовляли слїдуючі селяни: У Велдїжи: Чміль, Малиновіч, Ільчій і Сухарник, а в Белевві: Федь Павлишин, Прокіп Матійців, Антон Стефанишин, Василь Кухта і Стефан Матійців. Весїдники порушили справи, які їм найбільше на серци лежать, а іменно: реґуляция рік і занедбане під тим взглядом рускої части Галичини; самоволя в господарцї барона Попера на ріці Сьвічи, сервітути, опустошене від дикої звіри, брак опіки й права від ц. к. урядів, зневеге рад повітових і домаганє, щоби правительство віденьске надало для Галичини намісника і маршалка, котрі би шанували якесь право а людности рускої не провокували, як то було доси. Вкінци заявили оба віча послови о. Богачевскому свое повне довіре, подяку і желанє, щоби о. посол дорогою рішучої опозиції поступав і дальше...

— **Інтелїґентну хрунїяду висшого сорта** — пише нам один Русин — мав я нагоду недавно бачити. Суд повітовий в Перемишли розсилає рускім сьвященникам друкі рускі на виказы померших. Один з наших панотців „твердїйшого закала“ виновнив такий друк ось-як: „До ц. к. Суду повітового в“: Przemyśl. — „Виказ случаїв смерти, які в місяцю“: kwietniu — „дійшло до відомости уряду парохіяльного в“ Małkowicach. — „Імя, прозвище і званє“: Jurko Jaremczak syn pierr. ława Kseni Jaremczak wieśniaczki. — „Місце замешканя“: Małkowice. — І т. д. Вкінци дата: Małkowice dnia 18 maja 1903. *Aleksander Humiecki* proboszcz w Małkowicach. — І не сором вам, твердий отче, proboszcz? — *Цїкавий.*

— **Віче лїкарів** відбуло ся в четвер у Львові при участи близько 200 осіб. Проводив др. Сельскій. По рефератї слухача медицини п. Строки вибрано делеґатами на медичнвй конґресс у Відни д-рів: Сельского, Озаркевича, Скалковского і Уму. В дискусиї над рефератом др. Буржиньский домагав ся утворення міністерства здоровля, щоби в лїкарских справах не рішали правники. Треба утворити посади лїкарів державних, а коли се не дало би ся осягнути, домагати ся значної субвенциї на вдови і сироти по лїкарях. Др. Фестенбург вказував на гіперпродукцию і на зле розміщене лїкарів як на причину лихого положеня і жалував ся на недостачу солїдарности. Др. Кробіцкий домагав ся знесеня примусу їти до хорого на кождий поклик без огляду на заплату. Др. Дубанович домагав ся обезпечени долї лїкарів державою, подібно як дїють зі сьвященниками і учителями. Др. Павлїковскій з'образив невідрадне положене лїкарів при шпиталях, де при надмірнім перетяженю працею платить ся їм дуже лихо. Урядникам краєвого виділу підвисшено платню і призвано дорожняні додатки, але про лїкарів забули. Тому лїкарі повинні рішучо домагати ся поліпшеня і помноженя посад при шпиталях. Вкінци др. Миколайский виложив такі постулати, щоби делеґати предложили їх віденьскому конґресови: 1) Винагорода для лїкарів за донесене про заразливі недуги. 2) Знесене обовязку доношеня в карних справах. 3) Відшкодоване на случай зараженя лїкаря, або якого випадку. 4) увільненє лїкарів від зарібкового податку. 5) Зниженє для лїкарів тарифи їзди зелїзницею і дозволене їзди крім особових, також тягаровими поїздами в часї практики. 6) Підвисшене тарифи за охоронне щіпленє, висші диети за комісиї і вкінци: 8) Утворене виконної комісиї конґресу для переведеня в дїло сих постулятів. Постуляти орґанїзацийні приріг басїдник предложити на найблизшім засїданю віча, котра відбуде ся завтра, в неділю. На порядку дневнім будуть реферати: 1) Положенє лїкарів на провінциї, д-ра Мошковича. 2) Положенє лїкарів вільно-практикуючих, д-ра Пасе. 3) Положенє лїкарів в публичній службі, д-ра Уми. Відтак наступить дискусия в справі орґанїзациї лїкарів.

— **Зелїзничі вправи військові.** Під Судовою Вишнею вправляють ся сими днями віддїли зелїзничого полку з Перемишля і Корнайбурґа в поспішнім будованю вузкошлякових зелїзниць. Зараз під місцевою стациєю вибудовано таку зелїзницю, на котрій ходять відповідні поїзди, ведені двома паровими машинами. Ві второк прибуде на ті вправи шеф ґенерального штабу Бек.

— **Огнї.** В Самборі на передмістю „Поводова“ згоріло дня 19 с. м. рано дві стодоли і стайня, а з ними також необережний виновник пожару, 19 лїтний парубок. Огонь викликав він в сей спосіб, що курячи папіроску, положив ся в стодолї на соломі. Імовірно заснув і пустив з руки папіроску, а від неї заняла ся солома. Полумінь обняла сплячого парубка так скоро, що не вспів вже утечи. — На Волянцї коло Борщова згоріли дня 19 с. м. рано 4 мешкальні доми.

— **Почтові емеритури.** Міністерство торговлї видало розпорядок в справі побору емеритур для установлених за декретом почтмайстрів, помічних урядників і почтових манїпулянток та телеґрафістов. Той розпорядок відносить ся також до вдовичих пенсий, додатків на вихованє сиротиньских пенсий, відправи і квартальної пенсії на случай смерти.

— **Серцева епідемія** навістила місто Стрий, як нам звідтам доносять. В чотирох днях померло нагло на серцевий удар осмеро осіб, а іменно: судовий урадник Товарницкий, писар податкового уряду Німчацкий, жінка шевця Войтовичева (при кормленю дитини), робітник Кулечка, одна бідна зарібниця, властитель головної антики Айхмілер і примар стрийского шпиталю д р Чернецкий. Сей послїдний умер на серце, взорушений смертию Німчацкого, з котрим день перед тим грав в касинї в карти.

— **Криниця европейщить ся.** Перед кількома днями прибув до Львова посол міста Парижа, міністерияльний інжинїр, Франц Льор і разом з тутешним французским консулем, Еразмом Сьвірчевским удав ся до Криниці, щоби розслїдити на місци відносини водолїчного заведеня і здати про се справу одному французскому товариству, которе хоче винаймити від правительства криницке заведене на довший час. Правительство не буде мабуть ставити високих условій, тому є надія, що ще сего року контракт найму буде довершений. Французке товариство хоче в данім случаю починити значні вклади і поставити криницке водолїчне заведене на европейскій стопі.

— **Против поєдинків.** Вчера відбуло ся у Львові академичне віче в справі поєдинків і ухвалило по довгій дискусиї виступати як найенерґічнїйше против полагоджування особистих непорозумінь при помочи поєдинків, а надто приступити до вступної вже „лїґи для оборони честя“ яко академичний кружок.

— **Перша промоция женщини в львівскім університеті** відбула ся нині перед полудием. Кандидаткою була укінчена слухачка фільософії п. Аделя Кальмусівна, родом з Дрогобича, що студиювала в львівскім університеті ґермавістику. Незвичайний сей случай зазначив ректор д-р Охенковскій, виявляючи в торжественній промові надію, що примір д-р Кальмусівної не буде одиноким світлим проявом жіночого руху у Львові.

— **Війна в часї мира.** Підчас військових вправ в Брук над Литавою стріляно слїпими набоями. Нагло один з вояків 6 п. п. поцїлений кулею, упав на землю і по кількох хвилях помер. Хто его застрілив, покищо не знати. Подібно стало ся під Наґі Уґреч, де також стріляно слїпими набоями. Одного з вояків Франца Каврана, ранила куля смертельно, якраз в хвили, коли стояв біля него полковник. Розведено строге слїдство, бо заходить підозрїне, що куля була призначена для полковника.

— **Бійка студентів з селянами.** В Брук під Відднем пробували онодї слухачі віденьскої політехніки, числом 160, на ґеодетичних вправах. При тій нагоді виявили зглядом чужої власности дуже мало пошанівку, бо наробили рільникам такої шкоди, що викликали против себе загальне обурене, а вкінци прийшло межи селянами а студентами до завзятої бійки. Як вона скінчила ся, не знати, але побоюють ся ще грізнїйших наслїдків.

— **Дрібні вісти** Станиславівскій суд видав стежий лист за утїкшим з Тоймача Кальварийским, що належав до спілки обманців в тамошних добрах. — В Кракові ширить ся нова, заразлива хороба, що проявляє ся спухненем лиця та болями в суставах і в мязах. — Знаменитий сьпівак віденьскої опери, басїст Теодор Райхман, спеціяліст до опер Ваґнера, помер над озером Боденьским в приступі божевільности. — Між стациєю Шментово а Скурц в західних Прусах перевернув ся онодї зелїзничий поїзд, зложений з 30 ваґонів, наслїдком чого погибло 3 особи, 22 покалїчились тяжко, а 13 ваґонів поторощилось на тріски. — В Массї в Італії помер нагло, вибраний перед двома тижнями до італїйского парляменту республиканьский посол Філїппо Корсі в хвили, коли виголошував перед виборцями бесїду. — В Базилеї відбуде ся дня 23. серпня с. р. шестий конґрес сіонїстів. — Новими кардиналами будуть вибрані на найблизшім консистори в Римі архиепископи кельньеньский та сольногородский і папскій нунций Таліяні у Відни. — В Перемишлянах дістав ся 19 лїтний робітник Франц Теодорович так необережно в американьскім воднім млинї під колесо, що то вирвало ему лїву ногу і нещасний помер по кількох годинах наслїдком упливу крови. — В Палушицях, пов. домбровского, стинав онодї Фелїкс Сьвйон-тек на городї грушу, котра падаючи, ударила его так тяжко в плечі, що убила на місци.

— **Русини! Жадайте по всїх кавярнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих дворцах і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

— **П. Петро Рондяк,** судовий авскультант у Львові, осягнув нині в львівскім університеті степень доктора прав.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Руснна тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зозуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

— **Звертаємо увагу** на оголошене, поміщене межи інсератами о Сьвятім Письмі нового завіта і Псалтирі в язиці церковнім, з переводом на язик народно-руский.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складі насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 36—3

— **Абсольвент технольоґічного музея** віденьского Лев Новосад, знаний ортопедист, відзначений золотими медалями на виставах в Льондонї і в Парижи, має тепер свій склад обуя в пасажи Міколяша. 923 2—2

Ціріхскі шовки

мають сьвітову славу. Найновїйші десені на біло, чорно, кольорово всякого рода Невичерпаний вибір по найдешевших ґуртових цінах, на метри і штуки до поодиноких відбирателів без численя порта і цла. Оплата листова 25 сот.

Союзна фабрика шовків

Adolf Grieder et C-ie Zürich,

32 (1) Ц. к. надворні доставці (Schweiz.)

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВІЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт'в ч. І., II. пов.** (Народний Дім).

609 54—?

Гребенів в Карпатах

заведене кліматичне отворене. Почта і зелїзниця в місци. Шлях зелїзниці: Львів-Стрий-Лавочне. Цїни мешканя з удержанем почавши від 5 корон. Відомість у властительки

Янини Глиньскої в Гребенові.

176 2—?

Ренти державні, призначені **до конверзії**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЄЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

МАТТОНЄВОГО

GIESSHÜBLER

прородне алькалїчне щавове жерело.

4 5—26

Всякі купоны

и выльосованй паперы вартостнй 874 [1]

высылаче безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. управ. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

неділї і свята зі (9-ої р ано до 12-ої. — **Бюро** для приниманя річий на продаж отворене що день від годинн 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — Лїцитациї відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4 ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від годинн 8-ої рано до 8 ої годинн вечером,

72 5—?

ВСЯКА ВСЯЧИНА

для новолиця, дїтвори, дамско і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля ново заснована торговля по фабричній цїні поручає новоликим виборі. Прібки висилаєть Хусточки до носа у великім виборі.

ЛИПІЦ

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трабунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снідання.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сікані легкі	12	„
Фдячки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумірених цінах; для певности, що походять з мові реставрації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Конеринцкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтадах площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсцайґи, таблиці міряні вікна, лябелі манометри і т. п.

Уряджене дешевше електричне.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 413

До більшого дому торговельного

потрібні суть два здібні аґенти на округ ярославский. З продажею получене інкасо. Кавция 300 кор Руский язык потрібний також. — Оферти до Адмівїстрациї „Дїла". 84 1—3

Поручає ся

Заклад фотоґрафічний

„КОРДИЯН"

улиця Академічна ч. 14.

6 візитових . . . . . 2 зр.
6 сецесийних . . . . . 2 зр.

349 1—3

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовенства яко найвідповіднійше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

9 46 154

Пошукує ся

вправного кореспондента, в першій лїнії руского — отже польско-руского з можливим знанем також нїмецкої мови, нежонатого з гарним чатким письмом, в добрім станї що до здоровля, вільного від війска і з добрими приписами. Винагорода після умови. Оферту просить ся слати в Адмівїстрацию „Дїла". 317 1 2

Ученик з укінченою II кл. гімназияльного в віпї до 14 лїт знайде місце в корінній торговли ИВАНА БОРИСА в Перемишли. 196 5—6

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 41—52

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 2

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 168 15—12

З кружка правників у Львові.

Новий накладом поправлених скриптів „Карного права" викладу проф. Д ра Стебельского вже вийшов Замовляти можна у бібльотекара „Кружка прав". Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д ра Дністряньского: Право подружя . . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д ра Дністряньского: Опіки і курателї . . . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне відношенє одичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацака: Кодекс цивільний 1·6 К.

Устава цивіл. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом ев'ід кує (руське видане В. в. д) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся догіднєйших рат.

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премійоване.)

Від $^{24}/_{5}$ до $^{30}/_{5}$ до побаченя:

Мароко

край теперішного повстаня.

Вступ 10 кр. 5

БОГУМИЛ ПІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публиці свій богатий християнський

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулїстів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанем

Богумил Пїркель

884 2—10 **оптик.**

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів премійоване.)

Від $^{24}/_{5}$ до $^{30}/_{5}$ до побаченя:

Мароко

край теперішного повстаня.

Вступ 10 кр. 5

Ще нїколи не продавано так знаменитої якости **Біциклів** по так и вимовірно низьких цінах.

Первородні нові біциклі модельзі 03 р. з однощільних сталевих руд, з новими подвійними дзвінкевими осадами до розбрання, найліпші марки: К 190—200; запасти до свобідного бігу в комплєті К. 35·— Коректні пригадні купна уживаних уже знаменого заплянованих кліс о простих рамах по К. 80, 90, К. 95—105, в комплєті в бездоганнім стані. Нові взена по К 8·-9, вужі по К. 5—6. сідла по К 5, яцитиленові лямки по К. 4—5, олиєні лямпки К 3. Педали пара К. 6, звінки К 1 трикутні торбинки К 1·30, ножні помпи К. 3 — Телєскопові помпи з чотирох частий К 2·50 Всякі додатки як найдешевше Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 60 сотиків франко. **О половину дешевше,** ніж ратальні купці продаю за готівку

Зінґера Машини.

взірцеві що до конструкциї і виконаня. Високорамєні **Зінґера машини до шиття,** сильної будови ножні зі скринкою за всякими приладами і практичними новостями, найбільш улюблена машина до шиття до домашного ужитку (склепова піна К. 150) за **К. 49.** Ручна К 56 40. **Оригінальний Рінґсшіф** з люксусовим уладженем Додатки і скринка, найбільша певність і скорість шиття, отже й знаменита машина до індустрії і промислу (ціна склепова К. 150) лише за К 75. Великі Рінґсшіфи для кравців 93 К **Централь-Bobbin К. 90.** Продаю ся з 5-річною певною порукою за присланем 2 К задатку. Решту за посліпатою 30. 4—8

М. Рундбакін, Відень, IX.

Берґґасse 3.

Ally. Preisliste gratis.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр поручає А. Мазуркевич, Львів, Снарбківська 7

За 6 коронь

дістане

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВѢТА и ПСАЛТИРЬ

2 книжки оправнй въ полотно въ языцѣ церковномъ съ переводомъ на языкъ народно-рускій,

такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буде мôгъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червця сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 корони, а до кôнця сего року решту 4 корони, або, якъ хто не має теперь и 2 коровы, запише ся у свого отця духовного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кôнного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кôнця сего року зложити 6 коронъ. До кождыхъ 10 примѣрниковъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одной громадѣ, будуть додавй по одному примѣрникови даромъ. Можна тадуть додавй по одному примѣрникови даромъ. Можна тадуть додавй по одному примѣрникови даромъ. Можна тад

Ч. 105. Львів, Понеділок 12 (25) Мая 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Оньшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вписі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Письма з Відня.

[*Дальша бездільність парляменту. — Неудалий маневр. — Рускі посли.*]

Парляментарна робота іде й дальше так, як коли-би ходило о те, щоби парляментаризм в Австрії зовсім скомпромітувати і виказати его неможливість. Надходить вже червень, до кінця его повинен бути полагоджений буджет і угода угорска, не рахуючи множества иньших дрібнійших справ, а тут угода угорска навіть в комісії ще й в половині не готова, а буджету й не тикано! А палата послів лише раз або два рази на тиждень відбуває свої засіданя, обі комісії угодові сходять ся по два або три рази, а решта часу, три дні на тиждень — то ферії парляментарні. Чи не мусить собі отже кождий австрийский горожанин погадати, що парлямент— се лише непотрібна а коштовна забавка, коли іменно найважнійші справи залагоджує §. 14? А тепер навіть нема обструкції!

Від великодних сьвят мала палата послів лише 8 засідань, в сей тиждень відбудуть ся ще два, отже до кінця мая, с. е. заблизько півтора місяца, буде всего 10 засідань. Але на всіх тих засіданях нічогісінько не зроблено, хиба що зверифіковано кілька менше важних виборів та призволено вести судове слідство против кількох послів в таких справах, котрі вже давно задавнені. Решта часу зійшла на ухваленю двох чи трійох резолюцій, не маючих ніякої ваги, та на широкім трактованю наглачих внесень дрібної або академичної вартости. Одинока справа, яку полагоджено, се скасованє службових кавций у урядників, а друга справа актуальна, хотя також меншого значіня, яка тепер трактує ся, с. е. зміна деяких постанов що до недільного супочинку, тягне ся вже третій тиждень, а ще не скінчева навіть ґенеральна дебата. Та коби за той час бодай комісиї, особливо митова і угодова, багато поступили в своїх роботах, а то в обох велика застоя.

Цікаве було остатнє засіданє палати послів з причини кількох справ о нетикальности посольскій. Дотична комісия дуже рідко сходить ся в комплетї, а як зійде ся, го на яку півгодинки, в котрій сяк-так переремеле справи. Звичайно она полагоджує справи аж тогди, коли вже задавнили ся. Отже впало в око, що на остатнїм засіданю палати послів предсїдатель тої комісиї, Евген Абрагамович, поставив нагляче внесенє, щоби справозданя комісиї, що іно роздані, взяти зараз під нараду. Показало ся, що тут мусїло ходити о виданє судови Брайтера, котрого справу комісия з небувалим поспіхом, бо до двох тижнїв, полагодила, і то в виемково неприхильний спосіб, бо лист Брайтера до міністра краєвої оборони в справі поведеня поручника Мольнара з яхторівскими селянами представила яко справу неполітичну, хотя той лист дотикав подій страйкових і стояв в звязи з дебатою страйковою, яка відбула ся в осени минувшого року. Однак палата в сім однім-единім случаю відкинула внесенє комісиї. Щоб се стало ся лише через те, що члени польского кола, аби супростив противника показати ся безсторонними, вийшли з салї, як твердять польскі дневники, се не есть правда: польских послів вийшло, наслїдком візваня Вольфа, яких 15, а більшість голосів виносила 20 Абрагамович наслїдком того виступив з комісиї, а се здав ся доказувати, що тут заходив маневр, котрий не удав ся.

Рускі посли, так само як многі иньші, користаючи з бездільности парляменту, в більшій части порозїзджали ся, так що нераз замість 10 х видно лише одного або двох в палатї. Розуміє ся, що се не есть добре, як Русинів не значно в парляментї. Впрочім не можна сказати, щоби рускі посли за той час дармували. Іменно від 1. мая они поставили: 1) пять наглачих внесень о запомогу для потерпівших від елементарних нещасть (Король для Зїболок, Барвіньскій для Конюшкова, Василько для Звинича, Кос для Рожнїтова, Романчук для Верхні і Рожнїтова); 2) одно звичайне внесенє (Василько о реформу урядів податковых); 3) нїсім інтерпеляций (Романчук в справі поведеня старосты гусятиньского против о. Струміньского, Яворскій в справах над'ужитя власти жандарма в Просівцях, поведеня секретаря староства в Борщеві Снежка, рускої школи в Кринци і над'ужитя власти старостою в Підгайцях, Василько в справах неправного вимірена податку, польскої мови на буковиньских зелїзницях і зниженя фрахту за нафту до огріваня), а сім інтерпеляций в справі конфіскат (Яворскій о конфіскатї „Гайдамаків"); 4) одно запитанє до президента палати (Василько в справі махінаций деяких польских послів против вільного від мита ввоженя кукурудзи); 5) наконець вигалосили дві бесїди (Романчук в справі негативности посольскої Брайтера). Правительство за той час відповіло на чотири інтерпеляції руских послів: Кербер д-ру Королеви в справі неполагоджуваня намісництвом рекурсу против громадских виборів в Мостах-вел., а Василькови в справі промови през. Тхуржвіцкого в Чернівцях; Вельзерсгаймб Яворскому в справі поведеня жандармів в Рудках (против о. Онишкевича) і в Порогах.

П.

Сконфісковано.

Кровавий „вєц народови" в Жовкві.

Сконфісковано.

Сконфісковано.

„... Польща заляла Жовкву. Контушовці, народові соколи, цехи, панки і панї, ксьондзи, товпи стягненого „людку", процесиї, хоругви, „штандари", вінці о „народових" барвах, „народові" капелї — все те позлїтало ся будувати Польщу на Руси. „Людек", звезений фірами або пригнаний пішки під командою економів і побережників, фасував квітки на хапатню. (Два такі квітки, оден синий, другий червоний находять ся в наших руках. На обох вибитий польский орел і напись: „Komitet obchodu 300-lecia Zółkwi"; крім того випечатано на синім „Obiad", на червонім „Piwo" — *прим. Ред.*) Декуди видко було ґрупки наших руских селян, що прийшли на власні очи побачити, „як Ляхи інтабулюють ся на руску землю". Рано була „мша" для панів в костелї, а для „людку" правило ся на цвинтарі коло костела. Панам правив архіеп. Більчевский, а „патріотичне казанє" виголосив архіеп. Теодорович; для хлопів відправляв пшеор Домініканів, а русиноїдну проповідь з пристосованем питомих ему, акторско-езуїцких ефектів, пальнув прелат Громніцкий. Для тим сильнійшого припечатаня его антируских напастий і покликів заговорив ще до „людку" арх. Більчевский і удїлив всїм русиноїдам та їх армії свого благословенства. По відправах і „казанях" наступив похід до памятників Жолкевского і Собеского, а взяло в нїм участь до 5.000 народу (з чого половина несьвідомих руских селян). Коло памятників говорили: презес комітету нотар Постемпский, звісний русиноїд і дїдич з Сулимова Обертиньский, літерат В. Белза, містопосадник Львова Цюхцїньский, учитель з Рожнїтова Лїґенза і т. д. Само полудне присьвячено на хапатню і видавано за квітки пиво та ковбасу з хлїбом (такі арґументи для переробляваня руских хлопів на польских патріотників зложено рівнож в нашій редакциї — *прим. Ред.*)

Заки ще хапатня кінчила ся і коли ще значна часть хлопів запивала ся, зачав ся вже „вєц" в подвірю „на замку", де містить ся староство (sic!). Зібрало ся на него около 3.000 людий. Та ледви заїхала паньска коляса а два звісні в Жовківщинї русиноїди, братя Обертиньскі, на підвисшене, що було збудоване при задній стїнї муру, становлячого огорожу подвіря, вивели з помпою під руки д-ра Козловского, та ледви сей відчинив уста, коли счинив ся крик. Присутні на вічу Русини, головно молодіж

Маріца Бартоль.

З власти тьми.

В тих днях, коли розправа вела ся против Франца Павлича, цїле місто занималось процесом. Франц Павлич, загально поважаний промисловець, вів житє бездоганне і з карними параґрафами навіть не війшов в суперечність. Тепер стояв перед судиями, бо ударив власну матїр зелїзком в голову, так що до кількох годин померла.

На вість, що того дня Павлич має боронити ся перед судом, тиснула ся на ґалерию публика юрбою.

Коли судия промовив до обжалуваного: „Тепер скажіть, що маєте на свою оборону" — настала в судовій комнатї майже смертельна тишина.

А Павлич говорив, неначе з книжки вивчив ся. То, що мав сказати, гнобило його від пятого року житя, прибивало цїлих двайцять чотири роки, а ві одній душі з тим не звірив ся.

* * *

Було то в червни літ тому двайцять чотири. Менї було тодї ледви пятий рік. Мешкали ми в похилій хатї за містом, в помешканю, що складало ся із сьвітлицї та кухнї. Коло нас мешкали ще инші люди, як ми бідні, в другій половинї дому також в комнатцї та кухни. Більше комнат там не було.

Того вечера прийшов батько, як звичайно, о девятій домів. Я бавив ся з двома молодшими братами на порозї від кухні, куди входило ся з досить просторого подвіря..

— Тата, тата! — почав я кричати і чіпляти ся його одежі, заваляної при роботї в складї.

Тамтих двох братів батько не любив; хлопці відчували се добре і тому не вибігали ніколи йому на зустріч.

Що вечера, коли я так вибігав до него, саджав мене на своїм широкім рамени і підскакував зі мною: гі, гоп, гі гоп!

То були одинокі красні хвилї мого дитинства, бо мати не любила нас і била всїх трьох однаково, як лише котрий навинув ся їй під руку.

Того вечера батько не посадив мене на рамени, анї не підскочив зі мною, але поставив досить скоро на підлозї.

В кухни дожидала нас на столї салата і великий кусень сухої кулеші. Нам хлопцям не дістало ся нїчого зі салати, кождий взяв лиш свій кусник сухої кулеші в руку і відійшов на поріг. На поли було ясно, як в день, бо місяць майже в повни виплив ізза горба. Ми починали вже бавити ся на кухні. Коло нас мешкали ще инші люди, як ми бідні, в другій половинї дому також в комнатцї та кухни. Більше комнат там не було.

Того вечера прийшов батько, як звичайно, о девятій домів. Я бавив ся з двома молодшими братами на порозї від кухні, куди входило ся з досить просторого подвіря..

— Тата, тата! — почав я кричати і чіпляти ся його одежі, заваляної при роботї в складї.

Тамтих двох братів батько не любив; хлопці відчували се добре і тому не вибігали ніколи йому на зустріч.

Що вечера, коли я так вибігав до него, саджав мене на своїм широкім рамени і підскакував зі мною: гі, гоп, гі гоп!

То були одинокі красні хвилї мого дитинства, бо мати не любила нас і била всїх трьох однаково, як лише котрий навинув ся їй під руку.

Того вечера батько не посадив мене на рамени, анї не підскочив зі мною, але поставив досить скоро на підлозї.

В кухни дожидала нас на столї салата і великий кусень сухої кулеші. Нам хлопцям не дістало ся нїчого зі салати, кождий взяв лиш свій кусник сухої кулеші в руку і відійшов на поріг. На поли було ясно, як в день, бо місяць майже в повни виплив ізза горба. Ми починали вже бавити ся на поволи, коли чую голос батька. Мене се зовсїм не дивувало, преціньодин на другого що вечера кликав і кричав, як батько вертав з робити і я вже так думав, що инакше не може бути.

— Фравусю! — чую голос батька — ходимо до мене: Чи стрийко Антін був тут инї вечером також?

— Був — відповів я і налякав ся, побачивши, як мати страшно глядить на мене.

— А чи їли ви що тодї? — почав батько дальше.

— Ми нї, але стрийко Антін і ма...

Послїдного слова я не договорив, бо мати ударила мене так сильно в лице, що я захитав ся і упав. Серед мого крику та плачу родичі кричали тепер ще голоснїйше одно на другого. Потім я бачив, як батько зловив маму і держав її якийсь час за шию, відтак пустив її і трунув від себе. Вкінци виняв зі скринки, де ховав свої знаряди, довгий гвіздь, станув на низькій лаві і вбив скоро гвіздь під стелею. Рикнув страшно на маму, щоби забрала ся геть, нас вигнав з порога і сам запер ся в кухни. Ми три розплакали ся, але що мама загрозила нам остро і велїла нам мовчати, скоро втихомирили ся і пішли за на нею через подвіре на дорогу.

Люди ще ходили, в великій хатї сусїда, ще сьвітило ся і ми чули, як там люди розмовляли.

А тимчасом наша мама стояла нїма на дорозї, сам не знаю, як довго, аж стрілн ся з нами два сторожі, що переходили кождої ночи о тій самій годинї. До них приступила мама, стала хлипати і оповідати, що батько вигнав нас на дорогу, а сам замкнув ся в хатї...

Сторожі виломили двері і при блимаючій лямпцї ми узріли батька, як висїв на тім довгім гвозди під стелею, вже холодний і мертвий...

— Геть, геть винесїть менї його, там до трупарнї, щоби не бачила тут його таким! — закричала мама і її бажанє сповнило ся. На похорон нас не повела і сама також не ходила.

Я був тодї ще малий, бо, як кажу, мав пять років. Всего того, що дїяло ся коло мене, я, очивидно, не розумів, але вид батька-висїльника врізав ся менї в тямку на віки. Підрісши, я зрозумів, що заставило батька наложити на себе руку.

Раз, коли взяв мене на руку, а спитав його, чому нїколи не підносить моїх братів, і він відповів: „Не люблю їх, бо ті два не мої, ти один мій лише".

Пригадую ще собі, як я тодї викликав весело до братів: „Ви не є татові, ви не є татові!"

(*Конець буде.*)

КАПЕЛЮХИ дамскі і дитинні вельони і капуци поручає ЛЮДМИЛЯ СПОЖАРСКА у Львові ул. Академічна 2, (коло гот. Жоржа)
ФАСОНИ парискі, віденьскі, анґлїйскі, боа.
3—6 3—6

і селяни та прибувші зі Львова соціялісти, запротестували против того, щоби сей провокатор русинойід сьмів забирати голос. Козловский почервонів як бурак, а далї став сам кричати, намагаючи ся перекричати протестуючих. Се тілько ще більше подратувало опонуючих і крик зчинив ся ще більший. Протестуючих було з 500 або й більше людий. З товпи посипали ся на адресу Козловского непідхлібні епітети, чути було крики: „проч з Козловским! проч шляхта! не дамо вам, Ляхи, інтабулювати ся на руску землю!“ і т. д., а коли Козловский з упором дер ся дальше, посипали ся на него градом ті самі кобасп, що їх видавано за квітки.

Комітетові побачили, що скандал, річе розбивае ся і зачали успокоювати, кажучи, що кождому дадуть голос, „навіть п. Вітикови“. В тій хвили п. Вітик найшов ся на трибуні, зробило ся тихше і п. Вітик зачав говорити—„Проч з Козловским! проч з польским колом! проч шляхта! проч комітет для виборчих розбоїв!“ — були перші его слова. Панки скочили з пястуками до него і зачали кричати, що відбирають ему слово. „Свобода слова! мовчати! Вітик мае слово!“ загреміла знов опозиция. Счинив ся новий крик. Комітетові потратили голови. Опозиция, бачучи, що п. Вітик в небезпеченьстві — бо обскочили его заіскрені панки — зачала штурмувати трибуну. Козловского досягли наші селяни палками по ногах, так само і других панків, так що вони мусїли збити ся в купку на самій середині трибуни. Хтось запропонував до президії п. Бойка. Сей зрікав ся. Тодї комітет заявляв, що сам обіймае президию. Тепер зачинав ся справдїшне пекло. Русини і соціялїсти протестують: „Віче є публичне! Вільний вибір президії!“ Другі кричать: „Де комісар? Розвязати віче!“ В тій хвили „чительняки“ зі Львова, „соколи“ (що „соколи“ були, признае навіть Kurjer Lwowski— *прим. Ред.)* та „стражаки“ вдарили з кулаками і палками на опонентів. Зачала ся метушня і драка. Комісар староства, замість розвязати віче і візвати всїх, щоби розійшли ся, покинув в сій грізній хвили віче, здаючи публичне безпеченьство на ласку судьби і метнув ся по жандармів і уланів. Тепер доперва зачала ся страшна бійтика. Польскі соколи, стражаки, міскі поліцаї, підпанки і підпосні хрущі кинули ся лавою на „гайдамакуф“. Польскі ксьондзи, що що перед кількома годинами правили о „bratniej miłości“, звивали ся як команданти, бючи самі і під'юджуючи свої „овечки“ до битя. (Знаемо факт, що один польский ксьондз публично хвалив ся опісля, що bił parasolem i kułakiem, co się wlazło — *прим. Ред.)* Та „гайдамаки“ і „соціяли“ теж твердий нарід та боронили ся завзято. Тож бійка перемінила ся в справдїшну масакру. Богато осіб поранено до крови, кілька осіб потратовано, одному чоловікови, Андрієви Жукови, розчерепили польскі „соколи“ чи „стражаки“ голову. Панї зачали млїти, хлопи, кулаковані і окладані вже без розбору палками через „польске войско“, стали тисячною товпою втїкати до міста. (Сам Kurjer Lwowski пише, що „włościanie opuścili tłumnie podwórze zamkowe, a jakiś ekonom w towarzystwie fornali rzucił się niby na soc. demokratów, w rzeczywistości jednak rozdzielając na prawo i lewo razy każdemu, kto się pod rękę nawinął“. — *Прим. Ред.)* В місті зробив ся переполох, зачали замикати ся склепи і брами домів.

Тимчасом комісар сформував жандармів та знов не розвязуючи віча, розказав виперти опозицию за браму подвіря. „Соколи“ і „стражаки“, вважаючи, що їм, яко гвардиї польскої гакати, все вільно, наче-би в самій шляхоцкій Польщі, арештували (sic!) на власну руку опонентів і били їх при тім по звірски. Так тяжко раненого і заливаючого ся кровю, Андрія Жука, волїкли стражаки і міскі поліцайники до арешту, бючи і копаючи нелюдско, аж деякі члени „народовей качелї“ спамятали сих звірюк в людскім тілї. Стражаки чи поліцайники мали між иншим арештувати і п. Бойка, взявши его за „гайдамаку“. Вкінци жандармерия виперла всїх Русинів і соціялістів з замку, а на „вецу“ зістало всего около 80—словами: вісїдесять людий. Тепер вже могли польскі аґітатори пописати ся своєю русинойдною красноречивостию, та тілько не було кому ей слухати, бо — хоч як збирано хлопів з міста — селянам було вже досить польскої шопки і на конець віча не стягнено їх більше над одну сотку“.

Ось-так закінчило ся в Жовкві будоване Польщи на Руси польскими гакатистами. Посїв ненависти і гакатизму, нехтованя Руси на Руси і безличної провокациї довготерпеливого народу видае свої плоди. Плоди сї значать ся вже кровавими слїдами...

Вшехпольска гаката — без кінця!

Nula dies sine linea! — Вшехпольский гакатизм на галицкій Руси в своїх лицарских подвигах такий плїдний, що — як бачуть наші читателї — нема дня, щоби ми не мусїли містити надсилані нам з усїх сторін, ба можна сказати, з усїх закутків Руси, яркі факти, нераз просто скаженої ненависти, що проявляе ся в грубих, нелюдских, нераз аж варварских учинках.

А що при тім замітне, то се, що від такого вшехпольского гакатизму не є чисте навіть шкільництво на рускій земли, ба що більше, на тім полї тої гакатизм починае проявлятп ся так буйно, що справдї треба дуже чудуватись, як власти шкільні можуть з флєгмою глядїти на той застрашаючий і грізний в своїх наслїдках прояв!

А до чого у нас — при такім станї річий — уже доходить, нехай усї здоровомислячі люди, — і то навіть зпосеред Поляків, коли ще між ними є такі люди, незаражені вшехпольско-гакатистичною чумою, — судять з отсеї дописи надісланої нам з Рогатинщани:

„В селї Підшумлянцях — пише нам дописуватель — був так довго спокій, згода, поки ц. к. рада шкільна окружна не надала нам на учителя п. Франца Кордуса. Сей пан, замість пильнувати школи, волить аґітувати тай будувати Польщу на Руси!

О годинї 10-ій рано можна его часто бачити, замість у школї, на зелїзничім дворци. Що він там робить, не знати; то тілько певне, що школи там нема!

„Chudobo! bydlęta! nie mogę was nauczyć po polsku: викрикав сей пан учитель до дїтий руских, а до Левка, сина Семка Клюби, за те, що хлопчина не міг вимовити „czterdzieści“ [рахунки провадить учитель по польски, мимо того, що школа з языком викладовим руским!] дав ему чотири пацки на руку, з додатком: „Każę ci język wyciąć, jeżeli nie będziesz dobrze wymawiać po polsku!“

Що до урльопів — сей пан ігнорує предсїдателїв рад місцевих. На першого мая дістав урльоп від предсїдателя місцевої ради шкільної. На 7-ого мая Козловский [звісний шеф вшехпольского гакатизму] скликує віче до Рогатина. „Na 6-ego i 7-ego maja muszę mieć urlop! — каже пан Кордас — pojadę na wiec; a jeśli mi ksiądz nie da urlopu, to pojadę tak; a gdy mnie Pan inspektor zobaczy, to powiem, że mnie zęby bolą, wezmę od lekarza świadectwo i nikt mi nic nie zrobi!“

Дня 5 мая прислав сей пан сторожа шкільного до предсїдателя місцевої ради шк. з письмом ось-якого змісту:

Zarząd szkoły miejscowej w Podszumlańcach do Rady szkolnej miejscowej!

Ponieważ nauczyciel tutejszej szkoły Franciszek Kordas jest chory na zęby przeto uprasza o udzielenie mu urlopu na poradę lekarską na dzień 6 i 7 maja.

Fran. Kordas.

Предсїдатель, у відповіди написаній по руски, удїлив Кордасови урльопу на день 6 мая [а не на 6 ого і 7-ого] мотивуючи, що на пораду лїкарску задля болю зубів досить одного дня. На се предсїдатель удостоїв ся — на тім самім піваркуши, де був удїлений урльоп, такої відповіди:

Zarząd szkoły w Podszumlańcach do Przewodniczącego Rady szkolnej miejscowej.

Zwracam niniejsze pismo jako dla mnie niezrozumiałe i nieczytelne z tym zawiadomieniem, że urlopu dwudniowego z przyczyny bolu zębów udzielił zastępca przewodniczącego, gdyż przewodniczącego nie zastałem w domu.

Franciszek Kordas.

Дїйсно, не знати, що вже казати й думати про такого учителя з рускої школи, котрий сьмів писати такі письма до предсїдателя місцевої ради шкільної!

Потім п. Кордас — хорий на зуби — ужив перший день 6-ого мая на те, що ходив за „хлопами“ в Підшумлянцях, Скоморохах старих і нових, роздаючи їм запрошеня на „wiec“ в Рогатинї, а 7-ого мая поїхав з иншими, на „wiec“ до Рогатина. Відтак ще й 8-ого і 9 ого мая не вчив дїтий.

Пан інспектор Банашевский знае а тім добре, ц. к. окружна рада шкільна рівнож повідомлена, бо внесено в тім зглядї жалобу на п. Кордаса, долучуючи оба вище наведені славетні его письма. Справа дотепер ще не рішена. Коли однак сему пановi окружна рада шкільна нїчого не зробить, будемо мусїли, щоб знайти справедливість, удатись вище.

На другий раз донесу о иншихъ подвигах сего польского гакатиста.

Інтересований.

Справи австро-угорскі.

Хорватскі розрухи.

Найважнїйшою подією в справі розрухів в Хорватиї є в послїдну хвилю — відмова хорватским послам авдиенциї у цїсаря. Як звісно, хорватскі посли звернули ся о припущене їх депетациї до президента міністрів д-ра Кербера — Кербер скликав в тій справі на суботу по полудни міністерску раду, а тота рада рішила що ґабінет не може мішати ся в справи другої половини Монархії і що авдиенция хорватских послів через австрийского премєра є супротив того немислима. Таку відповідь дав також Кербер репрезентантам депутациї, а що така відповідь викликала у хорватских послів незвичайне обурене, не треба й згадувати.

Д-р Кербер хотїв задобрити Хорватів в той спосіб, що дальматинських послів запрошував до себе на понедїлок до наради в справі економічних відносин в Дальматиї, та хорватскі посли відбули сейчас нараду і і заявили п. Керберови, що вони его запросин одноголосно відкидають, бо дальші пертрактациї з австрийским правительством уважають за пониженє своєї національної чести.

Як поступлять хорватскі посли супротив відмови авдиенциї досі напевно не знати. Деякі дневники доносять, що хорватскі посли рішили звернути ся прямо до начальника цїсарской канцелярії о допущене їх до цїсаря з поминенем посередництва Кербера, другі знов кажуть, що хорватскі посли зложать сей плян та обмежуть ся на зложене в кабінетовій канцелярії обширного меморияллу до цїсаря з представленем відносин в Хорватиї.

Відмова авдиенциї хорватских послів у цїсаря з причин правительственних не видержує нїякої критики. Передовсїм о авдиенцию у цїсаря просили посли з Дальматиї а не Хорватиї, а ті преціньне будуть звертати ся до п. Сейля. Коли мадярофільскі ґазети через своїх платних віденьских Schreibjünge лесів розтрубили, що хорватским послам розходить ся лише о політичну демонстрацию, то ся тенденційна ложь не має змислу там, де морду ють і вішають людий і де інстанціоноване до корени з самих людских мотивів є виновї справдане. Рівнож неузасадненє є твердженє, що п. Кербер не мае права промовляти за допущенем депутациї в справі відносин другої половини Монархії, бо улегчити всяке припущене репрезентантів населенія — без огляду на meritum справи — до цїсаря є обовязком кождого міністра а п. Кербер є як-раз до того уповажненим, коли цїсар хвилево пробуває не в Пештї а Відни. Та на.... чудним поведенею верховодячих кругів в Австриї пересьвідчать ся Хорвати не вперве, що значить бути „Тирольцями“ та відгравати ролю головного заборола австрийских інтересів в полудневій Славянщинї. ..

Замість сподїваних полекшений дістануть однак Хорвати ще острійші репресиї для здавленя руху. Рівночасно з їх заходами в Відни, президент мін. Сейль відкликав свій приїзд до Відня на обхід ренунциациї архикняжни Марії, для зробленя пресиї на австрийский кабінет, щоб не допустив хорватскої депутациї — а бан Куен Гедерварі приглав до Відня і одержав від цїсаря як найдальші уповновласненя для здавленя силою хорватскої революциї.

Про події в самій Хорватиї доносять нинїшні депеші: В Каліновац убили жандарми одного хлопа на місци, другого зранили. В Загребі запознено вже всї арешти завязями, тепер умішують — дальших арештованих в військових магазинах. Терен обхопленний революциию замкнено військовим кордоном, так що доступ там є прямо неможливий. Урядовий дневник оголошує дальше заведене наглих судів в повітах Дельниця, Сусак і в містї Буккарі. В Крижовацкім повітї суд наглий видав оповістку, що неправдою є, немов би заведене сего суду не мало цїсарскої апробати, та що він буде поступати з цїлою строгостию.

Розрухи грозить перекинути ся також до Дальматиї. Заведено всюди строгу контролю на граници, а навіть депеші підпадають цензурі. Помимо того відбувають ся демонстрациї в користь земляків з Хорватиї а характеристичне є те, що в сих демонстрациях беруть участь також Серби.

Справи заграничні.

(Росия в Манджурий. — Демонстрациї італїяньскі против Австрий.

Поступи Росиї в Манджурії починають викликувати що-раз більше занепокоєне в інтересованих державах. На першім місци стоїть тут Анґлія, для котрої загарбане Манджурії і дальше скріпленє тим самим Росиї на азийскім Сході становить позважне небезпеченьство. Вість, що Росия заняла вдруге порт Ню-Чванґ і змобілїзувала 14,000 війска між рікою Ляо а Порт-Артуром, викликала в Льондонї загальне заворушенє. Всї дневники запротестували а на улицях Льондону роздавано надзвичайні видания з написею: „Неминуча війна з Росиею“. Другою державою побіч Анґлії, що горячо протестуе проти нахальної політики Росиї, є Японія. В Токіо, столици Японії, вся преса бє на тревогу а опінія публична в Японії починае що-раз сильнїйше промовляти за заключенем антиросийского союза з Китаєм. Характеристичне при тім, що і Північно-американьска Унія звертае ся також проти Росиї а стае рішучо по боці Японії і Анґлії. Той зворот публичної опінії — особливо північно американьских держав — занепокоїв Росию. Вона боїть ся, щодо солїдарних досі Японців і Анґлїйців може пристати також Північна Америка а се значно змінило би ей ситуацию. Був би се тридержавний азийско-американьский союз, а до такого союза Росия не хотїла би допустити, бо се рішучо здержало-б ей експанзивність в Азиї.

Обурене Італїянців против Австриї, завдяки політиці мін. Голуховского, зростае з кождим днем. Дуже добре малює настрій італїяньскої публики в тім напрямі паризкий Figaro, котрий в кореспонденциї з Риму подае ось який характеристичний факт:

Дня 15 мая грано в театрі Nazionale в Римі премієру „L'aiglon“ голосного тепер французского писателя Едмонда Ростанда. (L'aiglon — по нашому „Орля“ — то единий син цїсаря Наполеона І. з его супружя з австрийскою архикняжною Марією Люізою, уроджений 20 марта 1811 р. в Парижи, по упадку Наполеона перевезений до Австриї на цїсарский двір дїда, цїсаря Франца, умер на чахотку 22 червня 1832 р.) Отже перше представленє тої штуки в театрі в Римі дало дуже добру нагоду пізнати настрій опінії Італїйців супротив Австриї в нинїшній хвили. Настрій сей показав ся для неї дуже некористним, хотяй дирекция театру навіть усунула акт „на поли битви під Ваґрамом“. Кожде слово, бодай легко вимірене против Австриї, заглушували гучні оплески, а тираду против „чорного орла„ прийнята зібрана публика такою одушевленою овациею, що дотичний актор мусїв аж пять мінут стояти на сценї безгласно, не могучи прийти до слова. А треба при тім ще замітити, що то „манїфестували“ а властиво демонстрували не ґалериї, а сметанка римскої публики в льожах і на фотелях. Дійшло до того, що одна визначна личність з висшого сьвіта римского, доси уважана за людину політично спокійну, підчас одної сцени, де грав ролю Метерніх, піднесла ся з фотелю і на весь голос промовила: „Як би не Метерніх, Італія була би такою державою, якою є нинї, о пятьдесять лїт скорше!“

Дописуватель Figaro подае і мотиви такого настрою, виявленого того дня в Римі, та ми тих мотивів не потребуємо наводити, бо всї они, анї більше анї менше, є ті самі, як ми подали в ч. 101 „Дїла“ в нашій статї „Польскі інтереси в заграничній політиці Австриї“ сбговорючи політику австрийского „канцлера“ Голуховского супротив Італії...

ТЕЛЄҐРАМИ.

Північна зелїзниця.

Відень. В справі часу удержавненя північної зелїзниці прийшло вже між польским колом а правительством до компромісу.

Військовий процес карний.

Відень. В Будапештї укінчено вже в суботу пертрактациї в справі нової карної військової процедури. Основи проектованого закона полягають на словности (рішають устні зізнаня, не акти і письменні зізнаня) і явности (процес буде публичний). Обжалуваний мае право брати собі оборонця; становиско адвоката в оборонї є таке, як в карнім процесї звичайнім, тілько з деякими застереженями з огляду на велику одвічальність. Справу языка при розправах застережено рішенію парляментів.

З Балкану.

Монастир. В поблизькій місцевости Муґля прийшло до борби між турецким військом а одною з повстаньчих ватаг. Шіснайцятьох Болгарів пало трупом, решта пробила ся через турецке військо і втїкла в гори. Вислано два нові баталїони з Сальонїки до Монастира а залогу в самій Сальонїці скріплено.

Ускюб Турецкі війска переловили двох болгарских директорів шкільних і секретаря епископа з Кеприлї.

Льондон. Яко добрий знак для остаточного здавленя революційного руху в Македонії подають, що Сарафов мав покинути Македонію і находить ся тепер на території болгарскій.

Цар у Відни.

Берлин. Доносять тут з Петербурга, що цар мае намір удати ся з візитою до Риму а при тій нагоді ревізитувати цїс. Франц-Иосифа у Відни. (Візита цїс. Франц Иосифа в Петербурзї відбула ся в цьвітни 1897 р. *Ред.)*

Італія проти Австриї.

Рим. Опінія публична в Італії починае скрізь що-раз яркійше звертати ся проти Австриї. Новою причиною до загального заворушеня подае справа італїяньского увіверситету в Інсбруку і переслїдуваня там італїяньскої молодїжи. В Падуї і Павії відбули ся студентскі віча, на котрих доконано навіть спаленє на публичнім місци емблемів Австриї. Те саме мае повторити ся в Медіоланї. Всюди потворили ся комітети для піддержаня італїяньскої irredent-и в Австриї. Адвокат Дорїго, президент Верони і оден з менерів консервативного сторонництва, звернув Австриї всї відзначеня, які одержав свого часу за свої заходи для скріпленя добрих зносин обох держав.

Остаточна залагода кубаньскої справи.

Гавана. Підписано тут трактат Куби зі Сполученими державами північної Америки. Після того трактату Куба не буде мати права заключувати договорів з чужими державами, які нарушували-б ей независимість, анї затягати публичних довгів, що не відповідали-б ей фінансовій силї. Північно-американьска Спілка дістае право на власну руку боронити всякого нарушеня независимости Куби і удержуваня угольної стациї на Ісля де Пінос. (Значить те саме, що „смерековий остров“ — малий островчик, що лежить на південь від Кубп. *Ред.)*

НОВИНКИ.

— **Впреосьв. митрополит Шептицкий** — як довідуемо ся — вертае з Льоврана (в Істриї) до Львова в половині червня. Як кажуть, невдовзї по поворотї буде митрополит рукополагати пресвитерів.

— **Польский „сендзя“.** П. Мариян Швед, судия карний в Мостисках, дивно мусить трактувати сторони в часї судових розправ, коли трактоване се докучило вже навіть самим селянам. Як довідуемо ся, вніс Іван Гошта, селянин з Липник против п. Шведови жалобу о обиду чести. Культурному п. Шведови видало ся іменно в часї розправи судовой, що Гошта є „świnią“, тай так его назвав в присутности авдиторії. На свідків заподав Гошта пп. Германа Фляма і Марка Андермана, кандидатів адвокатури в Мостисках. П. судия не любить взагалї адвокатів на своїх розправах, а знов селяни резонують, що п. судия занадто легковажить собі їх честь, тай підкопує повагу суду тим, що вместо судово хоронити їх честь, сам яко судия карний честь їх прилюдно пони

жає і підкопує. — Ще і нині селяни жалують ся на п. судию за обиджуване їх словами: „hołoto, szlak was trafi“ і т. п. Суд карний в Мостиских а головно п. судия Швед за дуже легковажить собі права рускої язика. На всї досегочасні рускі доненя карні ще анї разу не одержали рускі сторони рускых візвань або вироків, і мимо рускых донесень, рускых зізнань сторін і сьвідків всї протоколи розправи ведуть ся в польскій мові. П. Швед заслоняє ся по простому тим, що не знає рускої язика і аргумент сей уважає за сильнїйший від постанов закона і за рішаючий без огляду на закони. Впрочім судиї в Мостиских суть з правила рівночасно і перекладчиками зізнань рускых на польскі, а чи переклади таких людий як п. Швед — котрий сам признає ся, що рускої язика не знає, — суть вірні, і для вимiру справедливости достаточні, о тім нехай Теміда рішає. Толкованє рускых зізнань на польскі і списуванє з рускими сторонами польскых протоколів оправдують пп. судиї звичайно тим, що сторони виразно не жадають списуваня протоколів по руски. Не треба запримічати, що таке оправдуванє в прямо що найменше сьмішне і стоїть в суперечности з ідеєю і вимiром справедливости. Сьмішне, бо жадному судиї і через голову не перейде списувати з польскими сторонами протоколи по руски, і оправдувати се тим, що сторони ті не жадають виразно списуваня з ними протоколів по польски. Само собою розуміє ся, що **протокол має бути вірно списаним так, як сторона зізнає і має бути оригінальним а не перекладом.** А чи на підставі перекладів може суд — особливо висші інстанциї, котрі звичайно другий раз сторін і сьвідків не переслухають а спирають ся майже виключно на протоколах першої інстанциї — чи отже на підставі перекладів могуть они витворити собі вірний образ справи, о котрій мають рішати і на котрім то протоколї має ся оперти вимір справедливости — се також нехай рішає Теміда. Однак і посли наші і наша суспільність могли-б над справою тою призадуматись і порадитись також і п. Кербера яко міністра справедливости. Як випаде карна розправа о обиду чести проти п. Шведа довнесу пізнїйше. — *Г. В.*

— **Осторога для Русинів.** Пишуть нам з Бучаччини: „На реставрацию костела Бернардинів і їх будинків в Бережанах позволило ц. к. намісництво Бернардинам збирати до кінця сего року складки у східній Галичині „z wyjątkiem miasta Lwowa i z wykluczeniem kwestowania od domu do domu“. Щож дїють „бідні“ Бернардини? Дня 22 с. м. появив ся квестар Бернардин в Бучаччині і ходить по селах тай домагає ся від війтів, щоби давали ему міхоноса в цїли квестованя від хати до хати!“ — Шкода, що наш пов. дописуватель, не доповів, чи війти слухають того квестаря і доставляють ему міхоноса, чи поступають з ним так, як повинні поступити, коли хтось жадає від другого недозволеної услуги. Впрочім Бернардини — то не убогий орден, противно, звісний із заможности, а коли мимо того захотїли квестувати на свій костел а навіть на будинки, то нехай би удавали ся до Поляків, а не в рускі села. Богато могли-б они зібрати у спольщеним нашім Львові, та намісництво виключило місто Львів, а вказало їм рускі села, де, як знаємо, з крайного убожества, попросту з безхлїба варід гине, мов мухи, на тиф голодовий... Чи тота біднота має ще своєю мізерією ставити будинки ксьондзам Бернардинам?!

— **Від видавництва „Ruthenische Revue“** одержали ми таке письмо: Пренумерату і зголошеня до пренумерати просимо висилати під адресою: „Verlag der „Ruthenischen Revue“ Wien I Dominikanerbastei 19. Рівночасно просимо всїх дорогих земляків, котрі одержали подвійний примірник першого числа „Ruthenische Revue“, щоби були ласкаві в своїх кругах з'єднати передплатників. Під адресою: Roman Sembratowycz Wien XVIII Lazzaristengasse 36 належить висилати **лише рукописи** і всякі річи, що належать виключно до круга дїла редакциї. При тім констатуємо щиро патріотичного духа наших дорогих земляків, котрі поняли вагу заснованого нами орґану і в так короткім часї не лише зголосили ся численно до передплати, але своїми дописками дали доказ, що справа лежить їм щиро на серци. Один з наших передплатників Всч. отець Глиньский, парох з Острова коло Тернополя, отримавши два примірники першого числа, а маючи на серци розвій нашого орґану, выслав превумерату за оба числа аж до кінця року. Повідомляємо також, що всї передплатники „Дїла“ дістали вже перше число „Ruthenische Revue“ а если до кого не дійшло, то просимо ласкаво нас о тім повідомити. Також при висиланю передплати просимо на відтинку зазначити, чи перше число вже дійшло, чи маємо его выслати, наколи хто ще не одержав. При тій нагоді годї не зазначити, як сьмішно виглядає скаженина всепольских патріотів, котрі ужи вають брехнї, клевет, щоб видавництво знищити. Так пр. „Czas“ з Кракова не видїв ще першого числа „Ruthenische Revue“ а вже бухнув вулканом скаженини кажучи, що „Ruthenische Revue“ в першім числї заповнене „tylko bredniami przeciwko Polakom“ а нїчого не говорить в справі Русинів під захватом российским авї против Москалїв. Видно з того, що „Czas“ krakowski або не умїє читати по нїмецки, або як все о справі рускій говорить лише сплетнями виплеканими в своїй злобній уяві. Окрім того найшов ся ще якийсь „патріота“ з Золочева, що втяв ще лїпшу подлість. Він выслав лист до друкаря, в котрім перестерігає его перед Русинами, обкидаючи всїх Русинів болотом найпоганїйших клевет. Патріот, очивидно, не підписав ся. Та коли тільки земляки сповнять будуть точно свій обовязок супротив „Ruthenische Revue“, так як вже тепер зробили сьвітлий початок, то ми скоро станемо на тривкі ноги і будемо сьміяти ся з поганих а безсильних помислів польскої гакати.

— **Руский театр.** Дїлимо ся нині з загалом Русинів вістию, яка певно кождого щирого Русина, бажаючого поступу і слави свого народу, дуже врадує і високо одушевить Одна національно-культурна справа Русинів, і то не лиш галицких, але, сьміло можна сказати, Русинів на цїлій териториї Руси Украйни, — справа, якій уже не від нині посьвячуєсь у нас велику увагу, доволї труду й материяльних жертв, наближаєсь до свого осущества.

За почином посла д-ра Евг. Олесницкого **утворив ся у Львові Комітет, що має занятись введенєм в дїло справи збудованя україньско рускаго театру у Львові.** В склад того комітету зістали запрошені: внескодавець д-р Евг. Олесницкий, дальше редактор Ів. Белей, член видїлу краєвого М. Гнидюк, проф. увїв. М. Грушевский, проф. д-р М. Коцюба, дир. „Дністра“ д-р Яр. Кулачковский, проф. політехнїки архітект Ів. Левинський, адвокат д-р Кость Левицкий, дир. „Нар. Торговлї“ архітект В Нагірний, професори Іларій і Петро Огоновскі, совіт. Юл. Сїчинський, о. Ол. Темницкий, авск. суд. Осип. Шухевич, адвокат д-р Микола Шухевич, проф. Волод. Шухевич, крилош. о. Іван Чапельский і адвокат д-р Стефан Федак. Комітет сей відбув доси в присутности 16 з повисших членів (2 не було під той час у Львові) два засїданя, именно 16 і 23 с. м., на яких приняв до відомости: 1) заходи, які в повисшім напрямі поробив д-р Евг. Олесницкий; 2) одобрив проект его що-до покритя коштів виготовленя плянів, призбираня потрібних фондів; 3) уконституував ся в той спосіб, що вибрав: предсїдателем Комітету члена видїлу краєвого Мих. Гнидюка, а его заступниками д-ра Евг. Олесницкого і проф. Волод. Шухевича, референтами правними адвокатів д-ра К. Левицкого і д-ра Мик. Шухевича, касиерами проф. П. Огоновского і о. Темницкого, а секретарями проф. д-ра Мих. Коцюбу і Ос. Шухевича, 4) поручив референтам правним предложити найдальше до двох неділь проект заснованя відповідної фундациї, а вкінци 5) постановив кооптувати на слїдуючім засїданю до сего Комітету ще значнїйше число людий, яких вибір і предложенє поручено двом членам Комітету; надто зобовязали ся всї присутні зложити що-найменше по 100 К, на повисшу цїль, і то найдальше до кінця червня с. р. — Добровільні датки на будову театру, як вкладки, які зараз по тій ухвалї були зложені, порішено вложити до „Союза кредитового у Львові“ на книжочку ч. 800, на яку, почавши від тої хвилї, мають вкладати ся всї датки, що якоюнебудь дорогою вплинуть на будову руско-народного театру.

— **Від о. Володимира Левицкого** адміністратора в Звенигородї в повітї бобрецкім, а тепер у Лисятичах в стрийскім повітї, одержуємо ось-таке письмо:

„Хвальна Редакциє! Зі взгляду, що москвофільскі провідники з Бобреччини затирають руки в радости, що мене перенесено з уряду із Звенигорода до Лисятич, і при тім пускають в сьвіт сплетнї, мовби я був покараний „за підбурюванє хлопів“ і т. п., прошу помістити в „Дїлї“ отсих кілька слів: Заявляю всїм моїм знакомим сьвященникам, що всї сплетнї з причини перенесеня мене до Лисятич, як н. пр. підбурюванє хлопів, видерте печатки громадскої, суть безличною напастию на мою особу тих, котрим моя праця в Звенигородї була солию в очех; натомість сьвятою правдою є, що мене перенесено на москвофільскі інтриги. — Лисятичі 21 мая 1903. Сьвящ. *Володимир Левицкий.*“

Правду повисшої заяви о. Вол. Левицкого потверджує надіслане онодги нашій Редакциї ширше письмо із Звенигорода, котре і пояснює ближше справу самого перенесеня о. Левицкого і малює вражінє та настрій звенигородских громадян з причини того факту. Річ представлена так: О. Вол. Левицкий, примірний сьвященик, чоловік золотого серця і горячий народолюбець, своєю працею в громадї, працею понад свої обовязки й сили, за короткий час свого душпастированя, бо ледви за один рік, з'єднав собі серця всїх, так що в громадї чути було лиш один голос: „Такого сьвященика Звенигород ще не мав!“ Та се не подобало ся тим людям, у котрих цїль житя — „чередо власне“, ідея — „кацапство“, а найбільший ворог — осьвідомленє народу. (Людців тих в Бобреччині кождий тамошний пальцем покаже.) Ті вовки, надягаючи на себе овечу шкіру, підкрадались і до звенигородского стада, та Звенигородцї скоро спізнали вовчий їх хвіст... З того і лють вовків і жадоба мести, посунена аж до того, що они не завагались хочби й цїле пекло взяти собі в поміч, щоби „поразити пастиря“ Звенигородців... І пішли доноси: „Бунтує нарід! Пречестнїйшая Консисторіє, рассии его!“ І на швидку руку зорудували в консисториї, що тота, не обізнавши ся зі станом річи, а повіривши „на слово“, перенесла о. Вол. Левицкого із Звенигорода до Лисятич [як то кажесь по польски „ze względów służbowych“], і то перенесла в порі найневідповіднїйшій, коли завідатель з тяжким трудом обробив весняну господарку. Між вовками в повітї настало „пиковання“, в надії, що тепер они будуть із звенигородскої печи бульби печені вигортати. „Однак дарма надія! того ви, супостати, не діждете!“ — кличуть Звенигородцї в своїм письмі. День виїзду о. Вол. Левицкого із Звенигорода був найкрасшим і найголоснїйшим протестом правди против неправди і лукавства кацапского. Цїла громада — старі, молодіж і дїти — вже від досьвіта зібралисъ перед мешканєм улюбленого душпастиря на прощанє. Коли наспіла хвиля від'їзду, всї розплакались, заридали. Хор, заложений о. Левицким, уставив ся перед возом і відспівав трогаючу пісню прощальну. Потім уся громада рушила пішки за возом на дворець до Старого-Села. У Водників, куда переходив всїх тисяча людий, прилучились до Звенигородців сотки щирих Водничан зі своїм добрим душпастирем. Оба сьвященники приятелї прослезили ся і поїхали разом в дальшу дорогу. На станції виступив зпосеред народу п. Николай Мох і коротко а сердечно попрощав о. Левицкого в імени всеї громади. О. Лев ний відповів також коротко, бо з обосторонного жалю слова завмирали на устах. Втім надлетїв поїзд, а з тисячних грудий залунало на прощанє „многая лїта“...

— **Хитро ставлена лапка на ловлю Русинів до ляцкої клїтки.** Як читаємо в польских дневниках, онодги відбулись в польскім товаристві „католицкої молодзежи“ під назвою „Скала“ загальні збори членів. На тім зборі именовано почесними членами „Скали“: лат. архіеп. Більчевского, ґр. Андр. Потоцкого, д-ра Тар. Пілята і... нашого митрополита Андрея Шептицкого, а відтак, при точці виборів, вибрано головою товариства кн. Адама Сапіґу, а нашого митрополита Шептицкого — куратором, побіч зен. Більчевского, Годзїміра Малаховского, Платова Костецкого і иних. А що се за товариство тая „Скала“, то для скарактеризованя его досить сказати, що на внесенє директора „Скали“ Іосифа Шеремети (з руского роду) загальні збори высказали „симпатию і благожеланє „щасть Боже“ народовому вецови“, який невдовзї має відбутись у Львові а котрого головною цїлию, як відомо, має бути зорґанїзованє тої „народової праці“ на нашій Руси, яку вже й почали Ґломбінські, Козловскі et tuti quanti. І такого то товариства митрополит галицкої Руси мав би бути „куратором“ поруч славетних Годзїмірів, Платовів!... Що той вибір нашого митрополита має таку саму цїль, як вибір рускых крилошан капітульних до заряду польских „кулок рольничих“, се ясне як на долони. Та ми хочемо вірити, що наш архіерей Андрей красненько подякує за зроблену ему честь того „кураторства“...

— **Нову читальню „Просьвіти“** отворено в селї Климківцях збаражского повіту дня 17. с. м. заходом тамошних патріотів-селян і місцевого пароха о. Герасимовича. В тім торжестві — як нам пишуть — взяли участь місцеві селяни і богато гостий з поміж інтелїґенциї і селян з Нового Села і побліских громад. До читальнї вписало ся сейчас кількадесять членів а до видїлу вибрано: о. Герасимовича (голова), Андр. Мориквася (заст. гол.), Павла Савича, Миколу Гуцайлюка с. Миколи і Теодора Іващука (видїлові) та Прокопа Іващука і Тимка Буцайлюка (заст. вид.). Торжество закінчено відспіванєм вмнів: „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“, почім відбуло ся сердечне принятє гостий у п. Стефана Трача, місцевого господаря. Читальня має між иньшим „Дїло“ і „Свободу“. Новооснованій читальни в місци, де почала вже кирпю нахальна польска гаката, бажаємо від себе як найкрасшого розвитку.

— **Новий скандал в однім галицкім ц. к. старостві.** З Нового Торгу (на Мазурщинї) доносять польским дневникам, що там в старостві викрила ся погана істория обманьства селян при видаваню пашпортів до Америки. Именно возний староства Ян Паєрский, при помочи судового возного Будзїка (котрий, хоч він анальфабет, дістав посаду возного яко „віно“, бо оженив ся з кухаркою якогось достойника судового з Кракова), в обманчивий спосіб обдирав селян за пашпорти. Паєрский, знаючи усе наперед, хто з селян дістане пашторт а хто нї, взивав дотичних петентів по кілька раз до міста і предкладав їм свою поміч, за яку селяни не лише платили ему ковики і снїданя по шинках, але ще й давали гроші. Обчисляють, що Паєрский міг мати з того „інтересу“ пересічно по 20 К денно, а може й більше, бо також посередничив в продажи карт кораблевых. Тож і не дивно, що той ц. к. возний купував собі ґрунти і носив гроники до шадниці... Знов же судовий возний Будзїк „урядував“ на долинї під староством після тих самих інтенциї і тої самої методи, що Паєрский в будинку староства...

— **Буковиньский президент в рускій бурсї.** Дня 22 с. м. явив ся президент Буковини, кн. Гогенльоге, в черновецкім „Народнім Домї“, щоби оглянути тамошну руску бурсу. При входї повитали незвичайного гостя члени видїлу „Народного Дому“ а при вступї в салю бурси промовив іменем заряду і вихованців бурси д-р. Филипович. Президент подякував за щирі слова привитаня, высказав свое признанє для заряду бурси і видїлу „Народного Дому“ за їх дбалість о молодіж та будучність краю, а звертаючись до молодежи, заохотив її горячими словами до витревалої праці. Відтак розмовляв президент ввічливо з вихованцями, бурси, розпитував їх про поступи в науці, відки вони, хто їх родичі, оглянув всї одинайцять комнат і высказуючи заедно свое признанє для заряду бурси, обіцював свою поміч. На знак своєї зичливости дарував для бурси зараз таки 50 К. Опустивши помищенє бурси, загостив ще на просьбу видїлу „Народного Дому“ до великої салї „Народного Дому“ і до всїх товариских льокалїв. Розвідував ся як найдокладнїйше про маєткові відносини товариства, про членів, про заходи товариства і обіцяв ему всяку свою підпору.

— **З Калуша.** В першій половинї сего місяця навістив Станькову і Верхню, громади калуского повіта, о г о н ь і знищив 70 селяньских загород вразі з цїлим майном і наніс шкоди около 80.000 корон. Се нещасте дїткнуло самих бідних селян, переважно необезпечених, а нужда їх тим більша, що стало ся се на передновку по голоднім році, тож нащасні позбавлені кусника хлїба, через що їх житє буде виставлене на цїлковиту загладу. Відзиваємо ся проте до милосердия Всїх, щоби поспішили хочби з найменшим датком та причинили ся до полекшеня крайної нужди. Гроші і датки просимо, приспилати на руки Всеч. о. Ант. Гойдана або д-ра Куровця в Калуши. — *Ст.* Комітет повітовий рускій *о. Антін Гойдан, о. В. Петрушевич, д-р Куровець, д-р Д. Кос, д-р Вачийский, Ир. Коритовский [P. S. концерт на дохід погорільців, запосїдженій на 28. мая, не відбуде ся з причини не зависимых від Комітету].*

— **Російска цензура а доходи царя.** З Петербурга доносять, що російска цензура сконфіскувала виданий в Парижи „Almanach Hachette“. Пізнїйше однак цензора надумали ся инакше і увільнили книжку зпід конфіскати, звеліли замазати, зглядно вирвати з неї лише одну картку, именно стор. 147 і 148. Подано там доходи всїх пануючих володарів в Европі і між иншим виказано, що найбільші доходи серед монархів має російский цар, бо 405 франків на одну мінуту. Оголошеня того факту видалось російській цензурі дуже небезпечним для царства кнута.

— **Клопіт з Драґою** має сербский король Александер. Хоче він навідатись до свого сусїда австрийского цїсаря і повідомив про свій намір віденьский двір. Звідси відповіли сербскому королеви, що дуже раде повитають его в своїх комнатах, але — без... Драги. Та королеви залежить дуже богато на принятю своєї жінки і тому між дворами білгородским а віденьским ведуть ся тепер переговори в тій справі.

— **Дрібні вісти.** Рада адміністрацийна фондациї ґр. Скарбка ухвалила з посеред 14 кандидатів іменувати директором фондацийних дібр п. Іосифа Трояна — Деякі польскі дневники подали вість, що ґр. Станислав Баденї зажадав судового розводу з жінкою Цецилиєю, уродж. ґр. Міровою. — У віденьскім університеті відбула ся ободї рівночасно промоция трох слухачок на докторки фільософії. — У Львові в склепі Шуліма Карля при ул. Жовківскій повісив ся 18-лїтний субект Сімхе Шенбах. — В Юречковій пов. добромильского ударив грім в хату селянина Фадя Цицака і убив на місци его 9-лїтного сина Миколу і вдову Марчиньску, причім наслїдком пожару згоріла хата до тла.

— **Русини! Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

— **Прогулька „Сокола“ до Яремча, Микуличина і на Хомяк** виїде зі Львова в неділю дня 7 червня н. ст. с. р. о годинї 6 хв. 22 рано з головного двірця. Білет їзди зелїзницею там і назад коштувати буде 6 К. Крім того кошт харчу і нічлїгу не перенесе суми 8 до 10 К. Поворот наступить о годинї 5 по полудни в поведїлок 8 червня 1903, а до Львова прийдуть всї о годинї 12 хв. 20 в ночи на второк. Участники повинні заосмотритись в теплу одїж, бо можливе, що в горах буде холод. З Яремча на Хомяк і звідтам до Микуличина будуть одїж і харч нести спеціяльно на то винаймлені коні. Зголошуватись належить в „Соколї“ у Львові, Коломиї, Перемишли і Станиславові і при зголошеню зложити 4 К на забезпечене харчу і нічлїгу.

— **Прогульку з танцями** до Лїсинич (бровар Ґрунда) уряджує в четвер 28. мая 1903 товариство ґімнаст. „Сокіл“ у Львові. Початок о год. 5½ пополудни. Вступ від особи 60 сот. Вступ родинний для 4-ох осіб 2 К. Штучні огні, конфетті, коріяндолї і инші несподіванки. Музика військова 15 п. п. Просить ся о численну участь. — *Комітет.*

— **З Дністра.** „З квоти 2000 корон, призначеної через загальні збори „Дністра“ з надвишки Товариства обезпечень за р. 1902 на публичні добродійні цїли, ухвалила Рада надзираюча розділити: до розпорядимости Митр. Ординариту 400 кор., і Еписк. Ординарятів в Перемишли і Станиславові по 300 кор., на добродійні церковні цїли, трем Товариствам дяківским всїх трех Епархий по 100 кор., а решту 700 кор., розділити на будову рускых церквей: в Ялї 200 кор. в Дорна Варта на Буковинї 100 кор., і в Заставній на Буковинї 50 кор., церкві оо. Василіян у Львові на обнову престола 100 кор., церкві в Ваковичах дрогобицкого повіту 50 кор., в Бикові мостиского пов. 50 кор., в Арламівскій Волї мостиского повіту 50 кор., і в Вобулинцях бучайского повіту 50 кор. Квоту 200 кор., призначену зборами Товариства кредитового „Дністер“ з зиску з р. 1902 на публичні добродійні цїли, ухвалила Рада удїлити на удержанє вандрівного учителя крамарства по селах або курси крамарскі і квоту сю з призначенем на ту цїль передати Дирекциї „Народній Торговлї.“ — *Дирекция.*

— Основанє нового товариства **„Союз сьпівацких і музичних товариств“** приняло ц. к. намістництво до відомости рескриптом з дня 2 мая с. р. до ч. 53080. Близші дані подасть небавом Комітет основателїв до публичної відомости.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker. Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя" і „Дзвінок" і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алиськвича, ул. Кльоновича число 7.

Надіслане.

Для лїтників новий мурований дім недокінчений о 8 комнатах разом з 2 моргами города урожайного в Бруховичах в селї спродам зараз дешево. Близші відомости в школї в Білогорщи. 84 3

ЗЕМЛЯ ДО ПАРЦЕЛЯЦИЇ!

400 морґів землї, з чого 300 морґів, доброї рілї з знаменитими сїножатями і 100 морґів лїса, з двором, господарскими будинками, 5-морґовим гарним садом, рибним ставом і турбіновим валцевим млином, 2-а мурованими коршмами, 4 кільометри від Львова. Господарка молочарска і яринна, дуже рентовна. — Інформує місцевий парох. **О. ФОЛИС — Скнилів коло Львова п. Кульпарків.** На відповідь прислати марку за 20 сот.
823 10 —10

ПІЩАНИ

найзнаменитше водолїчниче місце сїрчано-мулове для **ревматиків**, в терпінях суставів і костий по **зломанях** і звихненях, в подаґрі, нервовних болях, особливо при ісхіяс.

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар

355 1—5 **Др. Ал. Тайхман.**

Ренти державні, призначені до конверсії

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з голови. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Средноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Краєвцких ч. 5.

Куре Львівский

з дня 25 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. кал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черков.-Ясом по 200 зр.	574 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виплов. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. плов. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 300 зор.	97 80	— —
„ краєвого 5½% п. в. плов. в 55	102 25	102 95
„ „ 4% з. г. плов. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	98 20	— —
„ „ 4% плов. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% плов. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% з. а.	99 70	100 40
Буков. фонду пропинацийного 5% з. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (із вот.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (без вот.)	102 —	— —
Позички краєвої в 1873 по 5% з. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1888 по 4% з. в.	89 60	100 30
Почтова м. Львова 4% по 200 зорот.	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ти серіи.	101 50	— —
Десят:	к. с.	к. с.
Цїсарска Краєвая по 10 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Цїсарска Краєвая „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франкївок	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв імперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	176 80	177 50

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА".** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Виплає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 429 2—?

Шукує ся ученика щобы учив 7-лїтного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина.
341 4 6

Глядаю на один місяць для реконвалесценти помїщеня разом з віктом в гірскій лїсистій околицї на селї деби можна дістати жентицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Панановскій. Перемишль ул. Городова 18.
340 5—6

Як з добрим голосом, женатий, лїт 25, готов до всякої послуги своєму службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Барткїв* в Іванкові, п. п. Скала н. Збручем.
352 7—8

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинцї п. п. Денисів. 351 1—10

Мід натоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя лїтра по (70 кр.) 1 кор. 40 с.
193 17—20

Поручає ся

Заклад фотоґрафічний „КОРДИЯН"

улиця Академічна ч. 14.

6 візитових . . . . . 2 зр.
6 сецесийних . . . . . 2 зр.
Виконує старанно.
349 2—3

Невеликий вже запас!

Повне, видане всїх творів Шевченка в прехорошій оправі — 10 кор. Твори Степана Руданьского; шість томиків в роскішній оправі.

Нове, комплетне видане творів Федьковича в чудовім переплетї на дарунки і прикрасу бібліотек та столів — поручає книгарня наукового товариства ім. Шевченка.

Запас історичної бібліотеки поволи вичерпуєсь. Катальоґ даром і оплатно. 343 3—3

Прошу прочитати.

Із тисячки книжочок п. заг.: „Стежечка в Рай" маю ще лиш до 250. Замовленя усе випливають, проте незадовго вичерпає ся се видане. Із зглядy на се, що не знати, чи буде друге видане, зволять Впр. оо. поспішити з замовленем, подадуть хосенну лектуру своїм парохіянам на яку небудь пору, а собі поможуть у душпастирскій праци. Цїна одного примірника 1 кор. (10 почтове). На десять — одинацята даром. В більшім числї замовляти лиш на сю адресу: Сьвящ. *Данило Водрович* в Порохнику (почта в місци).
378 2 3

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

І регуляй годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична Laterna Magica з 6 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллїнгом. 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з дат. замком, 1 хороший скірляний пулярес і елеганцка цигарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуи, 10 предметів до умитку листового і 200 штук різних домашнїх потрібних предметів Ті прецинні 325 штук з годинником, що сам ті гроші вагу, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОГАНЕ,
Краків, Pf/882
За недогідне гроші звертають ся 353 1—2

Прегарні образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товаристві „Ризница" в Самборі і в філії у Львові — в ріжних родах і ріжних цїнах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образдісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образців, на котрих олївцем є подане число фабричне і цїна цїв, на котрих олївцем є подане число фабричне і цїна цїв, на котрих олївцем є подане число фабричне і цїна цїв

Ч. 106. Львів, Второк 13 (26) Мая 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзначнійших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ві місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числать ся по 20 с. за стрічку.

Акция Козловскі-Пішїньскі- Більчевскі.

Кровавий епільог „народового вецу" в Жовкві, аранжованого славетними пропаґаторами гакатистичного походу против Руси, звісний вже нашим читачам з вчерашного числа нашої часописи. Що принесене нами справозданє з бурливих сцен і з поступованя розїдженого против рускої та социялїстичної опозициї „польского войска", именно „соколів" і „стражаків", вірне і точне та лишене навіть тїни всякої тенденцийности, се потверджує й нинїшний Kuryer Lwowski, котрого голос подаємо на иншім місци. Тутки місце, дати належне осьвітленє тому, що стало ся в Жовкві, обяснити сю знаменну подію, як одно з послїдних звен того причинового ланцюха, котрого провідна думка — екстермінация Руси, та звернути ся з послїдним словом остороги до тих, що в дикім заспїпленю гакатистичною дурійкою грають ся огнем, танцюють на мінї, котрої льонт самі вони запалюють.

Вчерашні наші уваги, хоч як ми старали ся не дати нїякої підстави до сего, впали в цїлости жертвою прокураторского олівця. Приступаючи нині до обговореня причин і значіня жовківского симптому, будемо старати ся заховати як найдальше йдучу обєктивність й виминати все, що могло-б дати привід до нового закнебльованя нам уст. Тож, хоч не одно не договоримо, наші читачі мусять собі решту додумати. Цензура є лише на друк...

В Жовкві, на „народовім вецу", аранжованім Козловским і компанїєю, прийшло до вибуху здавлюваних доси пристрастий — полила ся кров... Се факт, якого жадна сила, нїяке кнебльованє уст не затре, так само, як не затре сеї очивидної і ясної як сонце правди, що кровава драка на жовківскім замку се консеквентний наслїдок усеї роботи галицких гакатистів. Перший раз отсе в цїлій наготї показало ся, до чого веде вся отта екстермінацийна акция Козловского і спілки. Та за сим першим разом треба сподївати ся ще сумнїйшого. Сїйба ненависти і нехтованя Руси на Руси доперва зачинає видавати плоди. Що принесе незвісна нам, смертним, будуччина, можна лише здогадувати ся...

Коли ми в численних статях виказували, до чого веде аґресивна робота польскої гакати на Руси, коли з рускої боку загалом підношено хоч спокійний але рішучий протест против антирускої походу, орґанїзованого польскими гакатистами спід стягу Słow'a Polsk'ого, Gazet'y Narodow'ої, Dziennik'a Polsk'ого і т. д., тодї з противного боку голошено з махїявельскою облудою, що всї ті підбурюючі „веци" Козловского, все те закладане польских читалень по руских селах, вся акция Більчевского для засїяня руских сїл польскими „каплїчками", се лише „усьвядамяне польскєґо людку" в границях рівноправности і леґальности — що більше! — що се лише охоронна акция перед зрущенєм, перед аґресивностию прибитого до землї Русина!

Безмежна перфідність наших ворогів, що містить ся в тім цинїчнім твердженю, не потребує однак доказів. Руский нарід, від верху до самого споду, бачить добре, що значить се „усьвядамяне польскєґо людку"; руский інтелїґент і руский мужик цїлою душею зрозуміли — бож бачать що дня на власні очи і чують на власні уха — до чого веде ся „охоронна акция в границях рівноправности і леґальности". Русин ясно бачить, що ему проголошено війну на житє і смерть, та що всї викрути русиноїдної польскої преси се лише перфідна маска для затуманеня розважнїйшої части суспільности та відверненя уваги стоячих оподалїк, а інтересованих чинників. І акцию Козловского та Більчевского, всї ті „веци", „каплїчки", „чительне" і т. д. мусїв руский нарід приняти як провокацию, як рішучий визов до остаточної розправи.

А провокациєю первісних володарів і автохтонів сеї землї, визовом рускаго народу на рускій таки земли, есть акция польскої гакати на кождім кроцї, в кождім своїм слові, в кождім виступі:

Комівояжер національної вражди, архисївач русиноїдства, д-р Козловский, на 40 „вецах" по всїх кутах галицкої Руси проголосив, що ся галицка Русь се Польща, се польска земля. Наче би який повновласник будучої польскої держави переводить він формальну анексию прарускої землї на річ Польщи і то при співучасти деяких автономічних та державних чинників.

В заборчу польску акцию втягає ся і Русинів, именно неосьвідомлених руских селян і то не тілько руских селян-латинників, але й греко-католиків, отже тих, що навіть по теориї Ґломбіньского та прочих польских гакатистів є таки безсумнївними Русинами. І перед сими, несьвідомими річи людьми анектує ся руску землю на річ будучої Польщи, а ролю наганячів обняли „імїючі власть", що „в характері приватнім" видають мобілїзацийні прикази і стягають силоміць темних селян сотками на польско-гакатистичні манїфестациї.

Рускому населенню грозить ся явно справдїшною війною. Голова польскої автономії, сам маршалок краю, в промові до зібраних в Бучачи з цїлого повіту Поляків, грозить Русинам новим Берестечком, а на „народових вецах" падуть з уст менше хитрих загорілців недвозначні погрози против безпеченьства особи і житя Русинів. На такім „вецу народовім", аранжованім д-ром Козловским в Старім Самборі, якийсь польский шарак викрикував против Русинів: „Оренжа мами досить... з орєнжем в ренку на врога!"...

В супереч всїм перфідним запевненям, що вся горячкова робота польских гакатистів не вимірена на здавленє Русинів, розтягає ся по цїлім краю густу сїтку антирускої орґанїзациї, наче би підготовленє для будучого „народовеґо ржонду": завязують ся комітети і кулка, а все те разом стає під команду центрального комітету у Львові. А про характер сеї орґанїзациї сьвідчить наглядно „Instrukcya dla mężów zaufania", видана центральним комітетом около Нового Року. Мужам довіря і повітовим комітетам наказано там шпіонувати Русинів і слїдити: які хто читає ґазети, хто з противного боку веде яку акцию, хто як успособлений до гакатистичних замірів і т. д. та про все те доносити центральному комітетови у Львові. Польску суспільність затим взиває ся явно до шпіонованя і денунціованя своїх сівгорожан — Русинів. Рускі читальні, відчити, і загалом всї рускі орґанїзациї наказує ся там з усеї сили поборювати.

Антируска пропаґанда захопила і втягнула в свій круговорот навіть ц. к. урядників, учителїв, а вплив еї прокидає ся в урядових та шкільних льокалях. Не ґенералїзуємо сего твердженя, але очивидною правдою есть, що факти зневажуваня рускости і переслїдуваня за руску мову та приналежанє до рускої народности ц. к. урядниками і учителями зглядно учительками рівнобіжно з акциєю Козловского разячо множать ся. Там комісар староства бє рускаго війта в лице за руске слово, там знов судиї-Поляки не хочуть писати протоколів по руски, инший судия не хоче для малолїтного латинника приняти опікуна-Русина, учителькы-Польки катують дїти за руску мову, звуть „śmierdzącymi Rusinami", учитель-Поляк в школї з рускою мовою (!) викладовою грозить, що „повириває дїтям язики", як не навчать ся відповідати по польски і т. д. і т. д. Таких ярких фактів приносить наша преса щоденно по кілька і по кільканацять, а лише за послїдних кілька місяців намножило ся їх цїлі тисячі.

Супротив того всего, супротив сеї повени польского шовінїзму, що давно перебрав всю міру леґальности, і в дїйсности має на меті знищити Русинів, в рускім народі мусить зростати огірченє і взяте, мусить накопичувати ся почутє наношеної кривди і угнїту, мусить викликувати відпір гроза чужого наїзду.

Аж надто терпеливо зносив руский нарід доси орґії польского гакатизму. Русини мирно протестували, жадали свого права на своїй земли, жалїли ся перед тими, що покликані зробити лад і здержати раз загони русиноїдів, слали рекурси і меморанди, промовляли до отверезїня і здорового розуму своїх противників. Все те, супротив самоволї розпаношених верховодів і їх помічників, котрі поводять ся в краю так, наче-би — над ними не було вже жадної власти — було киданєм гороху об стїну...

Жовківский інцідент, де вперве прорвала ся гать рускої довготерпеливости, повинен однак бути поважним memento для компенентних чинників, що часи пасивного зношеня гакатистичної бути і нахальства скінчили ся і що руский нарід з'уміє перейти до активної оборони своїх прав.

Кровавї події жовківского „вецу"

старавсь польска преса представити дуже блїдими красками, а цїлковите скомпромітоване гакатистичного комівояжерства, звісї цїованого пресловутим вшехполяком Козловским, вредукувати до незамітного епізоду який зовсїм не обнизив загального настрою „вецу". Очивидно таке представлюване фактів виходить на дитинне самодурство, на кпини зі своїх читачів та на цинїчну брехливість супротив самих учасників „вецу", котрі чейже не улягли ще такому комплетному запомороченю ума, що серед гакатистичної дурійки чорне уважають білим і на відворот. Оден лише „Kurjer lwowski" серед польскої преси задержав дрібку тверезого погляду і знаменні події недїльного „вецу" в Жовкві бачив менше більше такими, якими вони були в дійсности. Тому его опис жовківскої „геци народової", хоч як ослаблений тихим спочуванєм зблямованим орґанїзаторам Польщі на Руси, являє ся все таки діймаючою пощочиною русиноїдним політикам в врзю та при зелених столиках.

Ось що читаємо між инпим в статї п. з Echa żółkiewskie: „Ипа того, що бурливі подїї приняли такі величезні розміри і скінчили ся простою бійкою при помочи помперів, жандармів, шляхоцких економів і т. п., лежить передовсїм по сторонї вічевих аранжерів". Виводячи дальше, що саме витягненє такого полїтично скомпромітованого елєменту як др Козловский, мусїло серед вічевиків викликати опозицию, хиба що аранжери мали про осьвідомленє народних мас не дуже підхлїбне поняте, — твердить орґан людовців: „Остаточно „вец" зробив фіяско. Відбув ся під бачнетами жандармскими в неприсутности тисячів народу, котрий ще перед тим опустив віче товпою. Опозицию змасакровано, найневинпїйші вічевика вийшли з ґузами від помперів, що товкли, хто їм лише навинув ся — отсе вислід „вецу" котрий яко патріотична манїфестация заповідав ся так сьвітло. Тим більше жалїти треба, що торжество загально народне вибрано собі за місце пропаґанди в користь ославленого комітету центрального. Відповідию на се було кинене в лице із сторони одного вічевика д-рови Козловскому кусника ковбаси, що мало пригадати звісні галицкі виборчі перекупства". Відтак подає „Kuryer lwowski" опис бучі якогось очивидця: „Видячи що котрийсь з жовківских Соколів привів фалянґу хлопів, які на знак якогось панка мабуть економа, кинули ся з палками на опозиціонїстів і наслїдком сего повстав величезний переполох та безладна утеча, я подав ся до выходу. Вже при самій брамі я спостеріг, як на якогось утїкаючого робітника напала хмара розяренних людий, під ударами їх палок упав сей чоловік на землю, цїлий в крови, а над ним знущала ся дич, толочучи ногами по голові. Не могучи сам его боронити, я вернув сейчас до трибуни і захопивши якогось польского сьвященника, що верховодив на вічу, зажадав від него, щоби звернув увагу „чесне осьвецоних", що не вільно нїкому знущати ся над безборонною людиною, а тим менше пятьнайцятьом розбишакам на одного. Сьвященик буркнув щось, а в тій хвили найшов ся коло мене слухач фільософії Б, котрий заявив, що ще мало дістало ся тому робітникови. Наслїдком его піднесеного голосу повстало зараз коло нас збіговиско, п. Б. не вдоволив ся тим, але прямо звертав ся до мене з замітками на инших, що „перепинили віче", наслїдком чого повстав некольний галас, від мене почали домагати ся легітимаци, а навіть піднесли палки на „специялїсту" (котрим я не є) і лише присутности кількох знакомих завдячую, що я вийшов цїлий, але мусїв в тій хвили під ескортою помпера опустити місце віча". Инший очивидець доносить „Kurjer ови" таке: „Не можу здержати ся від напятнованя ролї, яку відограли в подїях на жовківскім вічу декотрі члени „Сокола". Помнивши вже сам факт, що до арештовань, битя і викидувань з віча ужив охотничих сторожів огневих найневідповідпїйше і прямо всупереч їх званю, помнивши, що до битя невдоволених з кандидатури п. Козловского візвано двірских форналїв і звелено їм поотвирати ножики, не можемо зрозуміти, длячого то на вислугу центрального комітету пішли тамошні „Соколи", з котрих один привів тих форналїв а инші арештували „підозрілих", відставляли їх до брами і віддавали в руки поліцийних аґентів". Так гарно після „Kurjera" списало ся „польске вийско"! Справдї взірці лицарства, достойні пера хочби самого Сенкевича! Европа повинна наперед довідатись, хто відбудує давну Польщу, а особливо деякі держави повинні знати, з ким мають до дїла. — Вкінци інтересний ще один епізод кровавої бучі, про який оповідав инший інформатор „Kurjera": „Якесь индивідуум з т. зв. „інтелїґенциї" так розлютило ся, що велїло помперам викинути з подвіря за браму одного дневникаря, котрий розмовляв з послом Бойком. Мусїла се бути якась визначнїйша жовківска парсуна, коли на її приказ аж трох помперів почало винихати сего дневникаря за браму. Не помогла нїчого легітимация нападеного в так брутальний спосіб, доперва енергічна інтервенция посла Бойка не допустила до виконаня приказу і то в сей спосіб, що кількох инших комітетових, бачучи Бойка загроженим, бо сї его почали винихати, здержало „запал помперів". Так виглядає жовківский „вец народови" в представленю польскої ґазети, яке лиш потверджує наше вчерашне справозданє.

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїнї поручає ново заснована торговля

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 300

Орґії польскої гакати.

З Перемишлянщини пишуть нам:

Велике обурене в цїлій околици викликує крайно брутальне і нестерпно шовіністичне поведене учительки в Солов'ї, Марії Яворовскої. Як вже було раз в „Дїлї“ згадано, та пані уважає себе не учителькою темного народа, але аґенткою польскої гакати і своїм головним обовязком уважає насильне польщене рускої дїтвори. Отже в супереч шкільним приписам та загоріла шовіністка в школї, де від давна викладовий язык руский, викладає не инакше лише по польски, велить руским дїтям відмовляти польскі „пацярже“, а навіть *розмовляти приказує лише* по польски. А що руска дїтвора не може выражатись по польски „поправне“, учителька обсипує її грубими лайками і дуже часто послугує зелїзним прутом, котрим побиває і каліцить невинних дїтий до крови. Перед кількома тижнями зайшов факт, який в нїчім не уступає розтрубленим на весь сьвіт катованям польских дїтий у Вжесни в Познаньщинї а п. Яворовска доказала при тій нагоді, що в своїй запеклости уміє перевисшити славнозних прусских гакатистів. Коли мати одної побитої до крови дитини, Танька Гармаш прийшла до школи довідати ся про причину такої нечуваної кари, п. Яворовска вхопила зелїзничний гачок від печи і при помочи своєї матери змасакрувала безборонну селянку по цїлім тїлї та витрутила на дорогу. Тепер доперва виступає в учительцї в цїлї наготї жорстока злоба і запекла мстивість польскої гакатистки. Бачучи, що покривджена селянка поскаржилась на неї перед інспектором, предложивши ему в доказ зелїзний гачок, який удалось їй вирвати з рук шаленої, п. Яворовска запізвала сейчас Таньку Гармаш до суду о якесь мнимe побите чи задрасненє її пальчика. Виправдї те саме вчинила селянка — бо не лише дитина була покалїчена, але й вона сама воспла спинки з рук учительки, котрі то фактн ствердив лїкар, — однак повітовий суд в Глинянах визначивши термін для учительки скорше, засудив Таньку Гармаш на 10 днїв арешту і 20 К, учительцї за біль! Там суднею був ад'юнкт Кароль Мона. Термін Таньки Гармаш припав якраз тодї, коли позовниця сидїла вже осьмий день в арештї, отже той сам судня, замість покликати її до розправи, користаючи з її неприсутности, дав терминови упасти, а в додатку відеслав учительку на дорогу цивільну домагати ся від засудженої селянки о зворот коштів процесу. Наслїдком того Танька Гармаш дістала невдовзї візване на новий термін, обжалувана учителькою о заплату 70 К. Таке нечуване кровопийство вивело вже й чоловіка згаданої селянки, Михайла Гармаша, з рівноваги. І не дожидаючи терміну, пішов він до Глинян спитатись судиї, за що властиво хоче учителька знищити его та жінку. Та цїкавість згнобленого селянина не подобалась п. Моні, бо крикнув до него: „марш за дїжі!“, а коли селянин натякнув щось про своє людске достоїньство і горожаньство, оплачене гірко крівавими податками, домагаючись більше людского принятя, п. Мона засудив его в дорезї дисциплїнарній на два днї арешту і велїв жандармови відставити его сейчас до вязниці. Так отже за побите дитини воєвничою польскою шовіністкою потерпіла руска селянка побої, відсидїла 10 днїв арешту, заплатила 20 К, за „скалїчене“ пальчика, понадто чоловік відсидїв 2 дни арешту, а вкінци грозить їм ще евентуальність заплатити для учительки грубі як на них гроші! Зачувати, що судня, котрий визначив термін в справі грошевої претенсиї учительки, заняв ся цїлою справою досить критично і задивлявсь на воєвничі геройства авантурничої польскої гакатистки трохи инакше... Про дальший вислід цїлої справи *не понехаю* донести, на разї лише констатую перед цїлим сьвітом, яких то благодатий заживає руский нарід під крилами славетної краєвої ради шкільної та инших польских урядів.

А. К.

Малі й не рівні мірки.

Сегорічна весна мабуть аж надто богата в більші пожари. Майже в кождім повітї східної Галичини знищив огонь в поодиноких місцевостях по кілька, кільканайцять або й по кількадесять рїжних загород. Звичайно побіч першої помочи, яку дає погорільцям місцеве і замісцеве населене, домагають ся й наші посли запомоги від центрального правительства та его орґанів. Однак ставлені ними в подібних справах внесеня і просьби не вінчають ся таким успіхом, якого ждуть бездомні, в одній хвили зубожілі погорільці. Грошеву підмогу, дуже часто в мінїмальній сумі, дістають они иноді досить скоро від правительства, але запомогу в дереві, о котре їм найбільше розходить ся і о яке майже завсїгди просять міністерство рільництва, дістають деколи так „щедру“ і „скору“, що годить ся її на тім місци прилюдно піднести. Наведу ось такий факт:

В Угринові середнім, пов. калуского, згоріло *дня 4. цьвітня 1902* р. кільканайцять селянських загород зі всїми запасами збіжа й паші. Загальна шкода, обезпечена трема селянами на звиж 2000 кор., виносила около 45.000 корон. Крайна нужда погорільців зневолила їх удати ся з просьбою о поміч аж до наших независимих послів. І правительство спонукане наглим внесенем п. Романчука і тов. в справі удїлення запомоги, визначує для кільканайцяти погорільців округлу „суму“ 200 корон. Не так однак склалось з просьбою Видїлу повітового в Калуши о запомогу в дереві будівельнім для погорільців згаданого села, внесеною дня 13/11 1902 до ц. к. міністерства рільництва. Оно, через ц. к. дирекцию лїсів і дібр скарбових у Львові, повідомляє видїл повітовий, а сей знов *повідомляє уряд громадский* Угринова середнього, що рескриптом з дня 27/3 с. р. Ч. 7438. зізволило на видачу найбіднїйшим погорільцям 100 м³ збудівляного дерева з камеральних дібр в Петранцї з 25% опусту від цїни тарифової. Иншим погорільцям (себ-то нїби богатшим!..) позволило на видачу 380 м.³ дерева зі зрубів спроданих Товариству акційному „Львопольд Пепер“ призначених ще до зрубання в будучім році 1904. під тим услівєм, що Товариство акційне звільнить ц. к. скарб від контрактової продажи тих 380 м³.

Розібравши наведений зміст першої части дотичного рескрипту міністерства що-до 380 м³, яко „щедрої“ а тим самим і „скорої“ запомоги, можна сказати, що він в трохи чудний. Коли ж однак приглянемо ся другій части сего рескрипту, то вона покаже ся ще чудніїшою. А сказано в нїй ось так: „з 380 м³ призначених для наших погорільців має бути спродана часть тим погорільцям, котрі були асекуровані, т. є. Іванови Васютякови, Микитї Дволіччукови і Даниїлї Дволіччукови по цїні 5 кор. 70 с. [се буде мабуть зниженє цїни тарифової] за 1 м³.“ Отже зібравши се коротко вийде таке: Найбіднїйші дістануть 100 м дерева з дуже малим бо з 25% опустом; другі рівнож зовсїм бідні, по цїні тарифовій, а третї, хоч бідні, но бодай асекуровані, по цїні 5 кор. 70 с. за — 1 м³.

І отсе має бути ласка й поміч правительства і его орґанів для бідних погорільців та „справедливий“ між них розділ запомоги в дереві, на котре ждали, ждуть доси і муть ждати — від минувшої осени! Такою помочию і розділом повинні найбільше інтересовані хиба „гордитись“ та дякувати Богови, що не живуть в Хінах або Гонолюлю, лише в Галичинї, про котрої населенє, дїткненє лихом, вмів чейже правительство і его орґани подбати як слїд...

Наші пп. посли повинні, в наслїдок теперішних частих пожарів, звернути увагу міністра рільництва, щоби просьби погорільців о запомогу деревом полагоджувано скоро, а заразом віднести ся з просьбою в якій небудь формі, щоби погорільці діставали материял на будову, коли вже не даром то — бодай за половину цїни тарифової.

а. β.

Справи австро-угорскі.

Хорватскі розруси.

З Загребу наспіли такі дальші вісти: В Прібрімі кинула ся товпа на ратуш, щоби его розвалити, але її відперто; потім спалено перед ратушем портрет бана. В кількох місцевостях поздирано всї мадярскі написи; в кількох инших позривано шини зелїзниці. В Новій Градиці знищено студню, що названа була іменем бана; опісля товпа кинула ся на дворець зелїзниці, але баталїон войска розігнав її. В Градинї і в околици селяни дуже збурені, кілька разів прийшло до бійки з жандармами, кілька осіб тяжко ранених. — В Загребі ректор університету зложив свій уряд і заявив, що не обійме его, поки університет не дістане сатисфакциї за те, що поліция безправно вдерла ся до університету.

Коло Реки в Ґробнїку в неділю кинула ся товпа на громадский дім і збурила его; при тім спалено всї урядові книги. Потому ушкоджено також сильно школу. Компанія войска привернула спокій. В Оріховицї поперетинано телеґрафічні і телефонічні дроти. З причини оголошеня наглих судів повивішано чорні хоруги.

Хорватский рух переносить ся також до Країни і до Дальматиї. В суботу і в неділю прийшло в Любляні до поважних розрухів. В ночи з'явили ся на улицях міста великі товпи, викрикуючи: „На погибель!“ хорватскому банови; нїмецке касино обкинено камінєм; в одній кавярні повибивано вікна. Жандармерия і войско привернули спокій. В неділю відбули ся збори при участи яких 8000 народу. Промавляно дуже остро і ухвалено резолюцию против хорватского бана. Пос. д-р Форі вислав іменем зборів телеґраму до цїсаря з просьбою о інтервенцию. Вчера мала рада мійска надзвичайне засїданє, на котрім бурмістр виразив симпатиї словінського народу для Хорватів. Президент краю велїв перозглядувати оголошенє, в котрім заявляє, що оказуване симпатий братному народови не є заборонене, але заразом остерігає перед вибриками і насильствами.

В Дальматиї рух хорватский прибирає майже такий самий характер, як в Хорватщинї. Запорядженo цензуру телеґрамів, так що вільно висилати тілько ті депеші, котрі перепустить власть. Між Сербами а Хорватами панує згода. В більших містах, як в Дубровнику, Сплїтї і и. повивішано чорні хоруги на знак жалоби по погибших в Хорватщинї братях. В Сплїтї, коли пароход „Загреб“ приплив і на знак, що привіз почту, вивісив бандеру з мадярским написом „кор. мад. почта“, молодіж стягнула бандеру і спалила. Так само вправила товпа з яких 2000 осіб демонстрацию пароходови „Hungaria“. Інтервенїюючого комісаря зранено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Національна акция на Буковинї.

Відень. Відбули ся тут конференциї пос. Н. Василька, пос. д-ра Штраухера і провідника румуньской демократичної партиї д-ра Онцюля в справі поладнаня національного питаня на Буковинї. По довгій дискусії рішено, що першим заходом до направи сумних національних і економічних відносин на Буковинї є виборча реформа до сойму на основі демократичній, супротив чого належить домагать ся заведеня безпосереднього і тайного права голосованя, щоби втягнути безправні доси маси до чинного політичного житя. Акцию в повищім напрямі має занати ся названа міжпартийна коалїция. В нарадах брав участь також редактор часописи „Bukowinaer Post“ М. Стекель.

Компроміс в справі північної зелїзниці.

Відень. Компроміс заключений правительством з „польским колом“ (инші вчер. тел. „Дїла“) полягав на тім, що правительство признало внесене *тарифової знижки* для вивозу з Галичини. Натомість не признало на себе правительство яких зобовязань що-до часу самого удержавленя зелїзниці, як домагало ся сего „польске коло“.

Угорска обструкция.

Будапешт. Пос. Барабаш візвав на вчерашнім засїданю сойму президента міністрів, щоби поінформував корону про дїйсне положенє в Угорщинї. В клюбі лїберальнім заявив Сейль, що видержить зі стороннництвом на становиску оборони конституциї і внутрішнього супокою. В палаті панів гр. Естергази допоминав ся від Сейля ужитя насильних средств проти обструкциї, але Сейль заявив, що при істнуючім регуляміві сойму насильні средства суть немислимі. Палата приняла сю відповідь майже одноголосно до відомости.

О італїйский університет.

Трієст. Мійска рада в Каподістрії прилучила ся до протесту, ухваленого в трієстинській радї мійскій в справі подій в інсбруцкім університетї і жадала заложеня італїйского університету в Трастї.

Рим. В палаті послів на інтерпеляцию в справі подій в інсбруцкім університетї державний секретар заграничних справ відповів, що ті події зайшли на чужій териториї, а участь в них взяли чужі піддані; длятого правительство не може мішати ся у внутрішні справи другої держави.

З Македонії.

Царгород. В пятницю в одній місцевости в монастирскім вілаєті прийшло до значної битви з болгарскими повстанцями і побито їх.

Скопля. В санджаку Кантарні військо турецке розбило відділ Бориса Сарафова і другого ватажка Каракалорова. Альбаньска ватага напала на сербске село Таймісте в ґостіварскім окрузї і вирізала населене. Привезено сюди 17 альбаньских ватажків і відослано до Царгорода.

НОВИНКИ.

— **Перемиский епископ Константин Чехович** виїхав на канонічну візитацию лїського деканата.

— **Зазулині яйця** або польскі „чительні“ в руских селах множать ся як гриби по дощи завдяки також товариству „Осьвяти людовей“, котре, належить до тих польских інституций, що взяли собі за задачу при грошевій підмозї цїлого краю, отже й рускої его частини, будувати Польщу на Руси. *Після урядового звіту* засвувало тов. „Осьвяти людовей“ за час від 1 сїчня с. р. по нинїшний день безплатні чительні в отсих руских місцевостях: Поморяни, пов. золочівского; Струсів, пов. тернопільского; Москалївка, пов. косівского; Рачкова, пов. сяніцкого; Галич, Вижниця над Черемошом на Буковинї, Гадинківці, пов. гусятинського; Острів, пов. сокальского; Новосїлки язловецкі, пов. бучацкого; Хоконїв, пов. рогатинського; Семаківці пов. чортківского; Сокаль; Язловець, пов. бучацкого; Бронари, пов. бучацкого; Сосів, пов. бережанського; Горохолин, пов. богородчанського; Білоголови, пов. золочівского; Грабовець, пов. богородчанського; Лятач, пов. заліщицкого; Жниборди, пов. бучацкого; Текліка, пов. Гусятин; Вигнанка, пов. чортківского; Куткір, пов. золочівского; Бурштин; Цвилова, Слобідка, пов. заліщицкого; Кицмань на Буковинї. Поприти 28 читальних в руских місцевостях заложило тов. „Осьвяти людовей“ за той сам час лише *чотири* читальні в місцевостях польских, а то: в Бартківці, пов. бжозівского, в Рибанівці, пов. бельского, в Розолинї,

---

Маріца Бартоль.

З власти тьми.

(Конець.)

Тямлю добре, як що вечера около семої години приходив до нас „стрийко Антін“ (так ми його виталї), молодець, котрому доперва що вуси засїяли ся. Коли приходив, мати все щось пражила, аж нам, принаймен ше менї, слинка виступала. Припікала або якісь дрібні рибки або печінку або ковбасу і приправляла ще чимсь иншим „стрийкови Антонови“, а нас гонила до забави. А як коло девятої вертав домів батько, находив на столї миску салати або фасолї і суху вуглешу, хотяй я сам бачив, як що суботи віддавав матери весь свій заробок. Та „стрийкови Антонови“ треба було приправити щось доброго, бо як раз щось було йому не до вподоби, кричав страшно на маму і розбив кілька мисок та лямпу. Успокоїв ся доперва тодї, як мама перепросила його красно і пообіцяла, що від тепер буде приготовляти для него лїпшу їду Часом „стрийко Антін“ попоївши смачно, виходив з мамою з дому і йшли хутяй до господи. Батько заставав тодї дома нас самих і свою салату мусїв сам приправляти. Коли повернула мама, підымались знов до пізної ночи крики та лайки.

Лучило ся раз, що батько скалїчив ся при роботї і мусїв остатись дома. Як довго не ходив до працї, не знаю, бо де там дїти розуміють ся на часї. „Стрийко Антін“ за той час не заглядав до нас, а пригадую собі, що я чув нераз, як батько гнївав ся на маму, що дав „стрийкови Антонови“ грошї. Ми і схорований батько їли як доси найгіршу страву.

З лїтами доперва я зрозумів всьо; не могло менї помістити ся в голові, чому мій отець *не покинув* мами і тамтих двох синів та не лишив їх, забравши мене з собою, або чому її не удушив... Був видко добрий, за добрий і стидав ся людий...

Коли того вечера зачинив ся в хатї, написав на карточцї папору, що умирає, бо жінка так затроїла йому житя, що довше вінак не може жити.

І тепер став менї в памяти місячна ніч, лєсов, червінця, став менї в памяти вона, наша мама, як глядить рівнодушно на гвіздь, котрий батько забив під стелею, став менї в памяти дорога і люди, що йшли нею з гори і з долу; ще бачу перед собою той великий судівский дім, весь сьвітлений і повний людий. Все те бачила тодї і вона, а хотяй добре знала, що задумує вчинити мій батько, не отворила рота, щоби прикликати кого на поміч, аж доперва тодї, як вже була певна, що за пізно.

Родичів ми повинні любити, так учили нас в школї, повинні спочувати їх турботам, які їм доскулюють; дїти вїколи не повинні судити своїх родичів, особливо матери, нї! Матп — ах, солодке імя! читав я нераз. Але прошу вас, панове, як можна поважати матір, котра убила такого доброго батька, і як ли ше могла, відпихала мене від себе. Як її любити! Але привітливо споглянути, подивитя ся просто в її очи вїяк було від хвилї, коли я став більше розуміти, аж до того дня, коли в менї закипіло і довше не міг здержати ся. І все частїйше насувалось менї питанє: Чому батько не убив радше — її? І звісїдки при тім питаню я мусїв усьміхнутя ся. Хотяй завинила вона, після параґрафів його були би засудили на довголїтну вязницю, він уходив би за злочинця, убийника, котрого обминала би кожда чесна людина. Скажіть менї, чи вона не замордувала його? Чи він сам не посьвідчив сего в послїдній хвили свого житя, коли прецї нїхто не бреше. Але після ваших параґрафів вона була невинна як ягня, а карали би були того, що кинув би їй в лице слово: убийниця!

Даруйте, панове судиї! Ви в правї, що призиваєте мене до річи та упоминаєте; виступати против законів менї не вільно і Бог знав, що до нинї я против нїкого не виступав, про се я розмовляв лише з самим собою. Однак я син свого батька...

Так, напираєте, щоби я скорійш перейшов до кінця. Як вам звісно, від осьмого року *я був у свого стрия, брата мого* батька. Та вона — мама — завдно втискала ся в наше окружене; атже нераз дістала від сестри свого чоловіка, а нашої тітки, таріль поливки або кусник хлїба, бо всякий гріш, який заробила, мусїла дати йому, Антонови. Дратувала і мучила мене своєю присутностию, бо як лише подивив ся на неї, вирінали в моїй тямцї найяркрійші спомнини.

Того нещасного дня прийшла до нас до кухні. Ми були по вечері. Стрий і я читали свої листи, тітка прасувала біле тяжким зелїзком.

Ми всї відповідали їй коротко, бо нїхто не турбував ся нею. По хвили мовчанки звернула ся до мене і говорить глобно:

— Франку, кажуть, женишся...

Коли я глянув понад лист не на її лице, але на мальовані щоки, засьміяла ся так страшно, що мене по всїх костях заморозило.

— Га, га, жени ся! Будеш розумним чоловіком, як був твій бать...

Я глянув дико, як на нїкого ще в житю, глянув просто, в то гадке, набряскле, відразливе її лице, а гнїв, який я дусив цїлих двайцять чотири років, закипів в менї з неповздержаною силою.

Налякала ся мабуть мене, коли не договорила слово „батько“, Боже менї прости... і здавало ся менї, що душа мого нещасного батька доперва тепер найшла спокій.

Тепер судїть мене — після ваших параґрафів...

Із словінського.

пов. кольбушівского і в Рацлавицях, пов. низького. Справді безмежна печаливість польскої ґакати о „просьвіту“ руского народу! Обовязком рускої сьвідомої інтеліґенції подбати, щоби з тих зазулиних яєць, знесених так нахально в рускі ґнізда, не виколювались на шкоду руского народу польскі — галапеси!

— **Гонять біду з хати, а она не вступає ся!** Такого зазнають наші селяни і міщани з „Руским Селянином“, ґазеткою видаваною за польско-паньскі ґроші. Нема ради спекати ся вліплівого баламута, тож наші люди, котрих умерзіне збирає на сам вид того потирчати, пишуть до нашої Редакції письма з просьбою, щоби ми взяли їх в оборону перед напастию. На взорець таких писем містимо одно, з Підґаєць: „Хвальна Редакцие! Підписаний просить дуже Хв. Редакцию „Дїла“ оголосити, щоби ему редакция „Рускаго Селянина“ не накидувала своїх нумерів, бо підписаний розуміесь добре на правдї і не хоче читати таких ґазет, котрі мають за ціль баламутити й дурити наш угнетений руский нарід, не допускаючи до него сьвітла правди, а така ґазета є власне „Руский Селянин“. — *Андрій Василенко* міщанин підґаєций.“ — У відповідь на се письмо, як і на всї иньші, які до нас дійшли, ми скажемо: Тут нема иньшої ради, як лиш така: Принесе Тобі, честний Русине, почта якусь баламутну ґазетку [чи то ляцко-паньского „Рускаго Селянина“, чи москвофільске „Русское Слово“, загалом ґазетку, якої не хочеш], тогди Ти за кождий раз хотьби десятий і сотий, пиши на опасці: „Не приймаю“ і віддавай назад тій почті, яка тобі прислала. Інакше біди не збудеш ся!

— **Перед суд!** Одержуємо ось таке письмо: Хвальна Редакцие! На підставі §. 19. прошу о принятє отсеї дописи: Д. Ем. Якубовский, управитель школи в Корсові, надіслав Вам спростоване написаної мною допису, а Хв. Редакция, як сама зазначує, приняла его з принципу „audiatur et altera pars“ застеріґаючи заразом право відповіди своему кореспондентови. В виду сего заявляю слїдуюче: Всї закиди, які я зробив Д. Якубовскому яко учителеви та управителеви народної школи в Корсові, я й тепер піддержую, ба навіть тепер ще щось нового скажу. Д. Якубовский каже, що якби побив селяньскі дїти то „селяни були би певно его скаржили.“ Отже чи не інтервенював раз в тій справі війт? а раз чи не перепросив Д. Якубовский одного господаря? А як виражає ся Д. Якубовский про селяньскі дїти? Коли який Русин в школї не вмів, Д. Якубовский говорить: „хлоп хлопом буде“! або „що з хлопа буде?“ і зараз питає якого Поляка й каже: „A бачиш, Adaś umie, a ty to nie!“. Ще одно піднесу: Яким правом Д. Якубовский, замість учити, провадить дїти на хрущі (через чотири днї), а коли яка дитина втїкла, то замикає еї аж до вечера без їди? Я за то всьо, що против Д. Якубовского навів, хочу відповідати перед судом, де правдоподібно Д. Якубовский свою невинність докаже. — В Бродах дня 20. V. 1903 *Марко Бардах*, студ. прав, Wien XVIII. Lazaristengasse, 36

— **„Ц. к. Економат нїби-краєвий“** — так властиво повинен називати ся „Ц. к. Економат краєвий у Львові, а то ось з якої причини: Один Русин з провінциї хотїв спровадити собі з Економату краєвого закони в рускій мові однак на велике зачудуваня, дістав осьтаку відповідь: „На запитане з дня 16. V. 1903, повідомляє ся, що ц. к. **Економат краєвий на складї у себе не має жадних устав в рускій мові** анї не має також цїнника сих устав. Однак можна сї устави набути у Відни в друкарни надвірній (K. k. Hof und Staatsdruckerei) і т. д. — Ц. к. Економат краєвий, Львів дня 18. V. 1903. (Підпис нечеткий). — Чомуж Хвальний Економат не держить на складї р у с к и х друків, а тілько польскі і певно нїмецкі. Чому? — бо він к р а є в и й! Чи оно можливо, щоби ц. к. Економат краєвий в Чехах, в Моравї, в Країні або в якімнебудь иншім краю короннім не держав на складї законів у всїх мовах краю?!

— **Цїкаве для учительок і учителїв** буде прочитати ось-таку новинку: Шкільна секция пештеньского магістрату займалась недавно кількома дрібними на око справами, а іменно: справою титулованя учительок в тамошних міских школах і питанем: як мають учительки і учителї одягатись на години шкільні. Що-до титулованя — то „каменем претикновения“ було те, що дївчата в розмові з учительками величали їх виразом „Nagysaga“, котре значить те саме, що в нїмеччинї „Gnädige“ (по нашому „Ласкава“). Отже секция шкільна узнала, що уживане тої титуляри є шкідне, бо вироджує в дїтях сервілїзм, коли тимчасом відношене між учителькою а ученицями повинно нагадувати відношене між матїрю а дитиною, т. є. щирість і довірчивість. А що-до одягу на години шкільних секция осудила: Учителька повинна вистерігати ся якогонебудь роскішного строю, щоб не розбуджувати у дївчат-учениць наклону до марного блиску туалетового; учителька мусить являти ся в клясї одягнена простенько а чистенько. Зновже що-до учителїв — комісия порадила і припоручила їм убиратись стараннійше, бо они, зовсїм противно як учительки, являли ся в школї в одягу занедбанім, а се впливало некорисно на хлопців-учеників. По мисли тих ухвал секциї вийшла й інструкция для учительок і учителїв. Нам здаєть ся, що інструкция не зла і мабуть притакнуть їй і наші читательки й читателї з кругів учительских.

— **Ґр. Пінїньский женить ся.** Вінчане ґр. Льва Пінїньского з Марією з Мнїшків бар. Гороховою назначене, як доносять, на по-

слїдний день его намісникованя в Галичинї. Зараз по вінчаню, котрого мав довершити польский архиєп. Більчевский, „молода“ пара вибере ся в подорож на схід. Після повороту замешкають у Львові в недавно купленій віллї.

— **В справі відкритих крадежий** на галицких зелїзницях арештовано досї в Кракові 27 людий зі служби зелїзничої. Один з арештованих признав ся до крадежи золотого ланцушка з хрестиком, котрий реклямувала якась пані з Одесн. При ревізії у Мочульского знайдено також пачку угорских льосів, котрих властитель поки-що судови ще не знаний. Головний проводир банди злодіїв Скржишковский мав вже раз процес о крадїж і тодї дирекция усунула его була від служби при поїздах особових; але суд з браку доказів увільнив тодї его а Скржишковский апелював до міністерства зелїзниць у Відни, котре призначило его знову до служби при поїздах особових. Тепер власти роздумують над способом, в якій можна би пакунки надавані на фрахт забезпечити від крадежі і здавсь заведуть пльомби, котрими будуть пакунки заамотрені при надаваню на фрахт.

— **Віче лїкарів.** В неділю відбувало ся у Львові віче лїкарів дальше, при чім ухвалено резолюцаї яко директиву для виконного комітету, а в додатку отсю резолюцию д-ра Буржиньского: Віче узнає потребу орґанїзациї лїкарского стану всїх країв австро-угорскої монархії. Орґанїзациї тій поручає ся: Змагати до утворена найвисшої репрезентациї для санїтарних справ т. є. міністерства здоровля. Змагати до удержавлена лїкарского стану утвореием як найбільшого числа посад правительственних лїкарів, а передовсїм лїкарів шкільних. Вистарати ся у правительства о преліміноване постійної позициї на фонди для вдів та сиріт по лїкарях. Заради визискови, який управляють на лїкарях каси хорих, евентуально байкотуваня їх. Вкінци ухвалено вибрати орґанїзацийну і редакцийну комісию, а вибір тих комісий наступить на продовженю віча в четвер.

— **Помноженє учительских посад.** Львівска рада міска ухвалила на сподїшнім засїданю помножити число учительских посад в мужеских і женьских народних та видїловних школах разом о 59 постійних посад. Конти того помноженя посад винесуть в сїм роцї 20.000 К, а на другий рік 35.507 К.

— **Ревізия траси.** Львівске намісництво подає до відомости, що ревізия траси проектованої льокальної зелїзницї Львів-Підґайцї відбуде ся дня 3. червня в Миколаєві, пов. бобрецкого, 4 червня в Перемишлянах, 5. червня в Бережанах, а 6 в Підґайцях, всюди під проводом старости д-ра Устияновского. Інтересовані можуть при комісиї внести устно або письменно свої домагання або заміти против проекту, котрий находить ся виложений до публичного переглїду в староствах в Бібрцї, Перемишлянах, Бережанах і Підґайцях.

— **Виселенє з Норвеґії** скрізнило ся в послїдних роках так значно, що починає тревожити правительственні круги. Люди молоді, охочі до працї, опускають край громадами, а в многих селах нема вже майже зовсїм молодїжи. Доми опустїли, а поля лежать відлогом, бо мешканцї вимандрували до Америки і то не лише бідаки та лишені за рібку, але й зажиточнїйші, що мають ґрунти. Військові власти стверджують значне зменшене числа молодїжи, здібної до служби, а техиїчні школи перемінились мимохіть в „експортові бюра“, котрі образують робітників до американьского промислу. Тамтого року вимігрувало з Норвеґії не менше як 40 000 осіб, а в сїм роцї заносить ся на то, що ся цифра буде о 10.000 вища.

— **Еміграция Бурів.** Ґенерал Бурів, Бек Вілїоен, закупив в Мексику 80.000 гектарів ґрунту для кольонїзациї і удає ся до полудневої Африки, щоби вербувати охотників до еміґрациї. З се доперва почїток акциї, яку ґенерал задумує розвинути на широку скалю. Се вже третий раз хоробрий той народ є приневолений змінять країну замешкання.

— **Дрібні вісти.** Цїсар уділив для погорільців села Мокриска 1500 К. запомоги. — Марії Шевкївній у Львові позволила кр. рада шкільна отворити приготовний курс до кваліфікацийних іспитів для учительок народних шкіл. — Почтовий уряд в Крушельници перенесений до Підгородець коло Східниці. — В Фразї, пов. рогатиньского, два робітники Іван Максимишин і Михайло Братах розбирали старий дім і при тім через власну їх необережність румовище їх засипало так нещасливо, що Максимишин згинув на місци, а Братаха дуже тяжко потовкло. — В лїсї „Переїзд“, належачім до Вороблячина пов. равского, рубав дня 19 с. м. робітник лїсовий Андрух Якиминьский, з Великих очий, пов. яворівского, дерево для торговельника Боруха Клїнґера і спадаюче дерево убило его на місци. — В ночи з дня 22 на 23 с. м. наїхав поїзд зелїзничий при стациї Гаї нижні, повіта дрогобицкого, на віз, на котрім поганяв кіньми Гринько Хомяк з Михайлович, при чім машина покалїчила тяжко самого Хомяка, одного коня убила, другого покалїчила а віз зовсїм поломила.

— **Русини!** Жадайте по всїх кавярнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „**Ruthenische Revue**“. (Адреса в анонсї!)

— **В память 42. роковин смерти Тараса Шевченка** відбуде ся в неділю 31. н. ст. мая с. р. **Вечерок заходом членів Тов. „Просьвіта“ Жовківского передмістя у Львові** в сали при улици Обїзд ч. 6 (коло „Рампи“). Цїни місць: Крісла першорядні 1 кор., другорядні 70 сот., третьорядні 40 сот., вступ на салю 20 сот. Білети вчаснійше можна дістати в склепі Вп. Івана Чорвія при улици Жовківскій ч. 59, а вечером при касї. Чистий дохід призначений на Товариство „Просьвіта“ у Львові. Початок о 7 годинї вечером. — Програма вечерка: 1) „Вязанка народних пісень“, відограє орхестра рускої ремісничо-промисловой Бурси. 2) Вступне слово. 3) Лисенко: „Народні пісні“, відспіває міш. хор. Тов. „Зоря“. 4) Шевченко: „Гамалїя“, деклямация. 5) Вінявский: „Легенда“ і Курпіньский: „Польонез“, сольо скрипкове. 6) Вахнянин: „Живем! живем!“, відспіває муж. хор „Зорі“. 7) Лисенко: „Гетьмани“, сольо барітонове. 8) Лепкий Б.: „В сьвіт за очи“, деклямация. 9) Ніщиньский: „Вичерниці“, відспіває мішаний хор „Зорі“. 10) Промова. 11) Давидович: „Марш“, відограє орхестра рускої ремісничо-промисловой Бурси.

— **В память 42 роковин смерти** незабутнього ґенія України-Руси **Тараса Шевченка** устроюють **станиславівські українсько руські Товариства** дня 4 червня с. р. (в четвер) в сали товариства Монюшка торжественний концерт при ласкавій участи Вп. панї: Слободівни, Крушельницкої, Шухевичівної й Левицкої і панів: Бережницкого, Волошина і Гузара. На се наше велике сьвято народне просимо усїх тих, що схотять причинитись до звеличаня памяти великого Кобзаря, а через те також і ділом доказати, що в них не вигасає огонь любови рідного рускаго слова, рідної пісні. Програма буде оголошена. По концертї комерс.

— Дня 1 н. ст. червня с. р. відбудуть ся **загальні збори філії руского Товариства педаґоґічного в Самборі** в будинку ц. к. Семинарії учит. о годинї ½3 сполудня, на котрі запрошує ся Р. Т. членів. На порядку дневнім будуть слїдуючі справи: 1) Справоздане секретаря і касиера. 2) Вибір нового видїлу. 3) Відчит проф. Колесси на тему: Про автобіоґрафічний характер Федьковича. 4) Внесеня членів. 5) Справа премій і запомогового фонду. — *Від Видїлу філії.*

— **Читальня „Просьвіти“ в Балинцях** (пов. коломийского) устроює в неділю 31. мая у власнім домі **вечерок** присьвячений памяти **Тараса Шевченка**. Початок о годинї 6. перед вечером. Сподїваємось, що Вп. Родимцї, не тілько місцеві, але й з охрестности прибудуть в тім дни численно, щоби звеличати память нашого безсмертного Кобзаря і одушевитись високою ідеєю нашого народного ґенія. Програму подасть ся на місци в день вечерка.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засїдане історично-фільософічної секциї відбуде ся в четвер 15 (28) мая о год. 5; на порядку дневнім: 1) Уконституованє секциї; 2) реф. Ол. Сушка: Предтеча унії; 3) в справі орґанїзациї антропольоґічних помірів, реф. М. Грушевского; 4) біжучі справи.

— **Філія руского Товариства педаґ. в Буську** запрошує всїх членів на **конференцию**, котра відбуде ся 31 мая 1903 в Гумениках, о годинї 4 по полудни в домі Вел. о. Озерского. Порядок дневний: 1) Відчитане протоколу з послїдної конференциї. 2) „Вплив учителя на дальше збраєованє молодїжи поза шкільними годинами“, відчит т. О. Мулькевича. 3) Про „Теми на сеторічну конференцию окружну“ т. І. Косар і О. Лада. 4) Справа вибору делеґата до ц. к. ради шкільної окружної. 5) Внесеня членів. — З Видїлу філії, Буськ 20 мая 1903 *О. Гр. Словицкий* голова, *О. Мулькевич* секретар.

— **П. Маркилеви Пилецкому**, судовому радникови, надала рада міста Коничинець з нагоди его переселеня до Бережан почетне горожанство в признаню за его заслуги, положені для того міста.

— **Заряд Стоваришеня функціонарів автономічних в Галичині** просить нас оповістити, що дня 30 н. ст. мая (в суботу) о 4 год. пополудни відбудуть ся в соймовім будинку надзвичайні загальні збори того стоваришеня. На порядку дневнім стоять між иньшим: звіт з дїяльности і розвою стоваришеня; вибір презеса, віцепрезесів, видїлу, комісиї контрольної і суду мирового; затвержене реґуляміну для орґанів стоваришеня (видїлу, каси, комісиї контрольної і комісиї для справ поодиноких) і реґуляміну для фонду позичкового і беззворотних запомог; внесеня уступаючого видїлу і членів.

— **В справі руснї Захоронки.** Вигнаний бідою із села наш мужик шукає прожитку в містї і опинює ся тут у заулках, пивницях та сутеренах, визискуваний та поневіряний усїма. Хто не бачив сих великоміських гробів, не віддихав ні хвильки їх сопухом — бо воздуху там ні слїд, — хто не бачив сеї нужди, серед якої жиє сей сторож або зарібник, той і не в силї буде виробити собі про се яке таке понятє. В таких обставинах животїє і виростає наша „будучність“, наше „молоде поколїнє“, котре вже від уродженя годує ся всїм, що забезпечує затрату сьвідомости его походженя, забезпечує витворене податливого матеріалу проти наших національних змагань. Вже з малку привикає дитина учити ся за приміром батьків своїх по польски, польскі захоронки і школа научать їх краковяків і всяких історий „z jczystego kraju“, решту зробить ґаката, і так марнують ся та гинуть рускі сили, збільшуючи в додатку і без того численні ряди ворогів. — З такими невеселими гадками вступав я до льокалю Захоронки, хотячи пересьвідчити ся, о скільки она годна сему лиху запобігти. Льокаль Захоронки обіймає досить простору комнату, кухню (де лагодить ся обід для дїтий) і велике подвірє, окружене садами. Помішене отже вельми корисне, бо і воздух здоровий і простору досить. В комнатї, удержаній взірцево, лавочки і столи для дїтий, та під достатком забавок для їх занятя. Тут збирають ся дїти і перебувають цїлий день (бо від 8 год. рано до 4 пополудни) чи то в комнатї, чи на подвірю, а цїлий час під доглядом управительки, котра сю не легку працю сповняє з повним розумінем і пожертвованем. Приходять бо тут дїти, що словечка по руски не вміють (хоть з роду Русини!) найріжнороднїйшого виду і веденя, і тут доперва починає ся їх виховане, таке, яким оно повинно бути. Тут доперва учать ся рускої молитви, рускої пісні, рускої мови, а по-при них дізнають ся про рускій нарід та его змагана також їх родичі! Дїтий бував пересічно 30 щоденно (я застав 26) а число се вказує, що ся інституция потрібна, коли зуміла згорнути тілько дїтвори, котрої все прибуває, і пожиточна, бо підготовляє їх і нашу будучність. І оскільки, споглядаючи на сю дїяльність Товариства, дізнавав я як найкрасшого вражіня, о стілько болючо дійшла мене відомість, що се, безусловно конечне товариство, раз-у-раз боре ся з недостатком! 126 членів складає річно 126 зр.! І щож із сим робити? Сам льокаль Захоронки коштує річно 132 зр., а чимже покрити решту, найбільшу пайку видатків, як платню управительки, служниці, та з чого зварити конечний, хотьби і як скромний обід для дїтий? І справді дивував ся я і подивляв запобігливість Видїлу Товариства, котрий серед таких, як найгірших відносин зумів сю Захоронку вже через два роки в повнім розвою удержати. Але що дальше буде, коли загал не підопре сеї справи, як слїд?... Така інституция, як Захоронка, повинна і мусить мати забезпечений розвій — не припадковими, але правильними доходами, чи то в грошех чи в натуралїях, а Видїл повинен би, по моїй гадцї, систематично про се в наших часописях пригадувати. Ся інституция повинна числити не 126, але сотки тисяч членів, а тогди її будучність була-б забезпечена, і нам не можна надумуватись, лишень скоро і численно вступати в члени Товариства. Річну вкладку лиш 2 корони [записового не платить ся] і запомоги грошеві приймає касиерка товариства К. Панькевичева (ул. Чарнецкого ч. 26), а кому наручнїйше, нехай запоможе Товариство натуралїями, котрі найлучше доставити просто до льокалю Захоронки при ул. св. Тереси ч. 10. Лиш не відкладаймо! — *Гість.*

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

Послїдні вісти.

Відень. З парляменту. Засїданє отворено о год. 11 перед пол. Вянкіні вніс запитанє до президента міністрів в справі недопущеня депутациї до цїсаря. Відповідав Кербер, зазначуючи, що донесеня о мадярским терорі в Хирватиї суть „пересадні“, що не похваляє демонстраций в Любляні, що правительство знайде силу, щоб все здавити, та що недопустив депутациї до цїсаря з причин правно державних. Посли полудньово-словяньскі приняли сї заяви Кербера криком і внесли на отворене дискусії над сею відповіддю. Год. 1 зас. тревае дальше.

Відень. Хорватскі посли залишили думку якого-небудь петиціонованя до цїсаря і рішили видати замість того маніфест до народу.

З штуки і літератури:

— **Товариство ґімнастичне Сокіл у Львові** видало: „**Нові звуки**“, збірник творів хоральних, зладив *Ярослав Вінцковський*. 1. Вип у с к. Я. Ярославенко: Поклик Соколів. 1. Я. Ярославенко: Марш Соколів. 2 М. Копко: Мій край — мій рай. 3. М. Вербицкий: Згадка. 4. С. Людкевич: Закувала Зазуленька. — Всякі права застережені. — Львів. Печатня нот Ф. М. Гайдля.“ [Сторін 9 великого формату лєксиконового.] — Збірник „Наші звуки“ представляє ся цїнним набутком Русинів з огляду на свій зміст, а також гідним похвали задля внїшного свого вигляду. Що-до змісту годить ся піднести, що — кромі „Згадки“ М. Вербицкого („Де Дніпро наш котить хвилї“) всї прочі квартети, уміщені в сім збірнику, появили ся друком п е р ш и й раз, а зміж них дві композиції, іменно „Мій край — мій рай“ Копка [слова Г. Григоровичка] і „Закувала зазуленька“ С. Людкевича [слова Шевченка], обі вже досї сьпівані рускими хорами, вийшли тут в поправній редакції самих авторів. Зновже що-до внїшного вигляду — то „Наші звуки“ заслугують на назву одного з найкрасших видань того рода, які у нас колинебудь появили ся. Формат гарний і догідний, друк нот і черенок під нотами дуже чистий і виразистий, папір тривкий веліновий. Загалом взявши, наш Сокіл подбав о те, щоби гостинець, який він загадав принести своїм сьпіволюбивим землякам, був з кождого огляду красним, милим душі і оку. Тож не сумнїваємо ся, що збірник „Нові звуки“ знайде в сьпівочих кругах рускихяк найщирійше принятє. Купити его можна в льокали Сокола тай замовляти почтою адресуючи „Руске Товариство Сокіл у Львові“ приспилаючи за один примірник 40 сотиків [20 кр.] з долученем 10 сотиків на кошт пересилки почтової.

— Накладом фірми Якова Оренштайна в Коломиї вийшла нова серия дванадцяти руских переписних карт, сим разом під назвою **„Рідне слово в образах його представителїв і представительок“**. Карти визначають ся дуже гарним виглядом: на адресній сторонї находить ся лише руска напись: „Переписний листок“, а на відворотній портрети наших писателїв і писательок, по два або три на одній картї; на всїх 12 картах містить ся 31 портретів, уложених побіч себе дуже артистично; під кождим портретом в підпис (де потрібно, з додатком псевдоніму) і рік уродженя зглядно і смерти дотичного писателя чи писательки (хиба що рік був незвісний). На тих дванадцять картках бачимо отсих писателїв і писательок: І. Данило Мордовців (род. 1830), Іван Левицкий псевд Нечуй (род. 1838) і Борис Грінченко псевд Василь Чайченко (род. 1863); — II. Олександер Потебня, Михайло Максимович (род. 1804, умер 1873) і д-р Омелян Огоновский (род. 1833, ум. 1894); — III. Михайло Старицкий (род. 1840), Іван Тобилевич псевд Карпенко Карий (род. 1845) і Марко Кропивницкий (род. 1841); — IV. Володимир Александрів (род. 1825, ум. 1893), Яків Кухаренко (умер 1862) і Трохим Зіньківский (род. 1861, ум. 1891); — V. Корнило Устиянович (род. 1839), Богдан Лепкий (род. 1872) і Сильвестер Яричевский (род. 1871); — VI. Д-р Осип Маковей (род. 1867) і д-р Василь Щурат (род. 1872); — VII. Олександра Кулїшева псевд Ганна Барвінок (род. 1828) і Мария Марковичка псевд. Марко Вовчок (род. 1830); — VIII. Ольга Косач псевд. Олена Пчілка (род. 1852) і Наталія Кобринська (род. 1855); — IX. Уляна Немеятовска псевд. Кравченко (род. 1863) і Климентия (Попович) Боярска (род. 1863). — X. Ольга Кобилянська і Ляріса Косач псевд. Леся Українка; — XI. Мария Загірня, Єлена Ярошинська і Михайлина з Рошкевичів Іванець; — XII. Олеся з Бажальских Озаркевич, Ольга з Рошкевичів Озаркевич і Анна Павлик. — Ціна цїлої сеї серії „Переписних карток“: одна корона.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер тї насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 4 37—3

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папироси продає Сокіл по 2 К їосо Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посїпалатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Загальний показчик анонсової експедиції **М. Дукеса наслїдн.** Wien I. Wollzeile 9, що надає ся особливо для сповіщень купця на продажи, глядає за сиідками місцими та агенцями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи. Проспекти висилає ся даром.

Надіслане.

„Щавниця пенсионат Брнярка“

поручає ВП. Духовенству хороші ясні комнати, на жадане здоровий, домашний харч по умірених цінах. — Зголошеня приймає 3 4 1 1) **Володимир Лаврівекий.**

Водолїчниче Заведенє д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворяднє лїчниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 83 3 7

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Конеченяцкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на вланітанних площі Галицкої

поручає в великім вибори і по цінах найдешевших окуляри, шкіцери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, мікрометри, райсфедери, тасьми кірничі міцні, лїбелї маркшейдерскі і т. д.

Уладженє дзвінків електричних.

Всякі капарати подагоджують ся як най скорше і найдешевше. 41 5

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·20, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·05, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·24 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в буднї), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в буднї днї а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 8 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскый час скорший від львівского о 36 минут (2-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5.

Півець церковний

що може управляти хором і уміє грати на скрипцї, а також розуміесь на управі хмелю, глядає посади. Адреса: *Роман Замрский* в Станиславчику, о. п. 1о·о. 2 6 1—2

Глядаю на один місяць для реконвалєсцентки поміщеня разом з віктом в гірскій лїсистій околиці на селї деби можна дістати женщицю. Ласкаві зголошеня прошу адресувати Е. Пацановский. Перемишль ул. Городова 18. 8 0 6 5

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 22 8

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під заперечею дармо. **C. Carl Tiesel,** спеціаліст. Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 16—12

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциєю Константини Малїцкої.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

„В НАРОД“!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

Курс Львівский

в дня 26 н. ст. Мая 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 300 зр.	671 —	680 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выйсов. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. выйсов. 50 л.	101 30	02 —
„ „ „ 4% 80 л. по 200 зор.	97 80	— —
„ краевого 4½% а. в. выйсов. в 51	102 25	102 95
„ „ 4% а. в. выйсов. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 2	— —
„ „ 4% выйсов. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% выйсов. в 56 л.	98 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	99 7	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% а. в.	3 5[illegible]	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	102 —	— —
Позички краевої з 1873 по 6% а. в.	—	— —
Позички краевої з 1893 по 4% а. в.	99 60	100 30
Позичка м. Львова 4% по 300 зорим	96 60	— —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	91 50	— —
Льосы:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монеты:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	246 80	247 50

Учитель

котрого язик анґлїйский есть материним, уряджує курс методично-практичний того язика. Лекциї письменні, старанно опрацьовані враз з належитим виговором висилає в тижневих лекциях за винагородженем місячним 2 к. Всї інформациї листовно. — *Янковский* в Голини ad Калуш, via Стрий.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ уділів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідациїна	„	„ 10	„
„ вкладок щадн.	„	„ 10	„
„ уділів членьск	„	„ 10	„
Реестр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
З оголошеня о позичлу	шт. „	2	„
Виказ умореня позички	„	2	„
Асигнати касові	штука „	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

Подяка.

Сподобалось Всевишньому покликати д. 10 мая с. р. до Своєї Хвали мою Найдорожшу жінку Мусю, а маму малїй 4-лїтній сиротї.

Хто мав нагоду близше пізнати бл. п. Мусю, Її побожність, чистий характер, наскрізь благородне серце, Її любов до всего, що красне і добре, а передвсїм до бідної нашої Руси-Украіни, той лише зможе зрозуміти, що я з Її смертию утратив не лиш дорогу, любячу жінку, але і найбільшу підпору в тужитевій борбі.

Я ніколи не гадав, що зможу знести такий тяжкий удар, а що нині можу еще думати і отсих кілька слів склеїти, се уважаю за надзвичайну ласку Божу, тож в першій мірі складаю подяку Всевишньому за кріпость.

Великою відрадсю в моїм нещастю і цїлющим бальсамом на зболїле серце було співчутє всїх моїх і моєї Мусї приятелїв і знакомих, дякуючись зобовязаним зложити Їм всїм прилюдну подяку.

Передвсїм складаю подяку Вп. пп. Мінасевичам, властителям дібр Петрова, що з правдивим посьвяченем, мов яка рідня, поділяли всї мої терпіня, так в часї довгої слабости бл. п. Мусї, як і в часї похоронів сї довгої слабости бл. п. Мусї, як і в часї похоронів старались своїми добрими серцями усмирити мій біль, кілька разів посилали безкористово свої кони по лїкарів, а на д мовинї зложили в дозвіз приязни для Покійниці гарний вінець.

Дякую Впр. оо.: Сов. Митр. і Еп. Конс. І. Коцюбі з Олешї, І. Дзвонинови з Підвербець, І. Ляторовскому з Долини. И. Котовому з Хогимира, І. Однороговi з Живачева, І. Шлемкевичеви з Сновидова, К. Ткачкевичеви з Жабокрук, А. Гевричеви з Обертина і П. Чужакови за Їх щирі слова в церкві і над гробом. Ч. Хоровi селяньскому з Печеніжина дякую за ласкаве прибутє в день похоронів з Печеніжина до Петрова, щоби своїм співом, який бл. п. Муся так дуже любила, звеличити той сумний обряд похоронний. Дякую ЧЧ. Брацтвам церковним з Петрова і Сокирчина, як і всїм своїм парохіянам за численну участь при віданню послїдної прислуги Покійниці.

Рівнож складаю подяку всїм моїм і бл. п. Мусї приятелям і знакомим, а іменно Вп. пп. Ізидорам Торосевичам, властителям дібр Киданча, Д-ру А. Рошкови мому коляторови і лїкареви в Городенці, Хв. Товариству „Просьвіта“ у Львові, Е. Торосевичеви з Слободи р., Д-рам Кобриньским і п. Герасимовичевій з Коломиї, Н. Войтїховскому, професорови з Чернїхова, А. Чубатому сов. суд. з Коломиї, Д-ру Дудикевичеви, Д-ру Кульчицкому, І. Чубатому суд. ад'юнктови, А. Лепкому з Коломиї, Сов. Еп. Конс. і Дек. о. І. Тиховичеви з Хлїбичина, Сов. Еп. Конс. о. А. Слюсарчукови з Рунгур, паньству Даниловичам з Тернополя, М. Бабюкови з Городенки, моїм щирим приятелям товаришам оо. Н. Кейванови з женою з Ключева, А. Арсеничеви з Ясенева, А. Дмитрашеви з Олешкова, І. Ісаєвому з Ворони і В. Луговому з женою з Березова, Вп. О. Кобляньскій з Ростік, М. Геникам з Березова і Всїм прочим, що поспішили з виразами співчутя для мене; а се, що Покійниця полишила по собі загальний жаль, додав менї відваги до борби житевої.

Нехай Всевишний всїх Вас Добродії сторицею винадгородить за Ваші добрі серця, а я молю Єго безглубиме Милосердє, щоби Вас всїх хоронив від такого нещастя, яке мене і мою сирітку Евстахію постигло.

Вам, Дорогі Татку Добродію, І. Харжевский не складаю подяки за Ваше добре серце, бож се була Ваша дитина; однак признаю прилюдно, що Ваша любов до бл. п. Мусї була геройскою, коли Ви, не зважаючи анї на свій вік анї на 7-милеву дорогу, з запедбанем власних обовязків, могли і по два рази тижднево до нас приїзжати і цїлими ночами при ложи хорої пересиджувати. Тож вехай Бог кріпить Ваші сили і дасть Вам дочекатись лучшої потїхи з позісталих Вам дїтий!

Петрів дня 21 мая 1903.

О. Константин Ласїйчук, парох в Петрові. 3 5

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слідуюче оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого уряджея велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі пруській, дістають ся під нашу опіку а від того місця випрявляємо їх вирост до себе без пересіданя в ваді 3-ої класи зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревае довше як 24 годин коли ся ю підписо після наших вказівок.

Коштa дороги від пруской границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 30 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована

Докладні списи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 9 12

Унтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unter-Themenau bei Lundenburg, *поручає:*

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів плит річно; відгак: рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, глязурові і неглязуровані плити стінні і цегли для закриванія й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis і franco Число робітників 700. 41 2—7

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 1 4—7

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету **Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ** и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

☞ При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накл. и фабр. Чайкина. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 107. Львів, Середа 14 (27) Мая 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Насаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к.
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория.—Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрикї „Надіслане" по 50 с. — Нодяки і вшші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

На наших кістках і з нашої крови.

Юзилеї не тілько в Галичинї модні! За два дни столиця Росиї, Петербург, обходити-ме гучно-буньчучно 200-лїтний ювилей свого основання. Вправдї закаламутило ся в дечім столичне торжество деякими немилими інцидентами на внї і внутрї царской столицї і царской імпериї: голова найбільшої на земскій кули, шість мілїонової столицї — льорд-майор Лондону — звернув комітетови запросини на се торжество задля варварских подій в Кишеневі, а в самім Петербургї арештовано та осаджено по казаматах поверх 200 інтелїґентних людий, що підготовляли серед робучих мас революцийну контрдемонстрацию на сам день ювилею. Все таки однак офіцияльне торжество буде чимале. Державні власти, духовеньство, армія, депутациї городских дум з усїх кінців великого царства, репрезентациї чужини, богослуженя, походи, войскові паради, ілюмінациї і пушочні сальви — все там буде; нїчого не забракне, що потрібне до таких торжеств.

В ночи з 16-ого на 17-ого мая мине як-раз 200 років, як основатель сучасної российской імпериї, цар Петро І-ий — урядові Москалї назвали его „Великим" — поклав на чухоньскім багнї основи Петербурга.

Старе московске царство нагинане зелїзною рукою півкультурного деспота, переміняло ся в сучасну, бюрократичну-імператорску Росию. Дика, нестримна енергія молодого царя валила без'оглядно старе, а на его місце здвигала „по нїмецькому показу" нові форми державного устрою, вправляла в рух нову махіну. Рівнобіжно з тим виливала ся та енергія на внї, поза межі московских займищ, перла здобути „вікно в Европу" для Московщини. І ту стрінув ся Петро І-ий зі Шведами. Воював з ними. Побіджений, тїкав в нетри і бори глибокої Московщини і вертав з новими силами зачинати нову боротьбу. В тих борбах над болотнистими, мрачними берегами Неви, в ночи з 16-ого на 17-ого мая 1703-ого р., заложив Петро І-ий укріплений табор серед невского мочару і назвав его знов „по нїмецькому показу", Петербургом. Шведи не виперли вже его звідтам. Він випер їх з їхних становищ. Пан житя і майна мілїонів підданих-рабів нежалїв ні одного ні другого і викинув Шведів з чухоньского та лївоньского побережа, а Петербург постановив зробити своєю столицею. Тут був він далеко від усеї старо-московскої традициї, що казала шанувати старину; звідси міг свобідно і не оглядаючи ся на негодоване поважних бояр заводити з диким розмахом і самоволею нові „порядки", обтинати поли халатів старим князям, обстригати бороди і кучері сивим воєводам і думним дякам та — даючи упуст своїй незагнузданій природї і валяючи ся в змислових орґіях або власноручно вправляючи ся в зрубуваню боярских голов — міг себе звідси іменувати головою росийской церкви, заступником Христа для Росиї; звідси вкінци близько ему було до Европи, з якої привіз перуку нїмецку, файку, карабін, салдатску муштру і швайцарского пройдисьвіта Лефорта.

Та петербургский фортик серед бездонних багон треба було доперва зробити людскою оселею; столицю треба було доперва здвигнути, багна загатити, болота засипати, перерити каналами, перетяти гатями, осушити людским трудом. Цар ужив до сего українських козакїв...

Привичний до слїпого послуху та работи своїх „вірних холопів" деспот не міг стерпіти „буйства" і „мятежности" гетьманьской України. Его централїзаторскі пляни мусїли наткнути на автономічну Украіну з її так відмінним від Московщини ладом, з її свободою і демократизмом, з її пошанованем індивідуальної волї і добра. Тож взяв ся її знищити і здавати її політичну волю, придушити її культуру, підкосити її добробит, зломати козацку оружну силу. Перш усего се послїдне!

І пігнано козаків осушувати чухоньскі багна, рити в болоті канали, сипати з болота бурти. Вільних синів соняшної, степової України пігнано сотки миль на північ, в мрачну, зимну, непривітну країну трясавищ та мочарів, своїми тїлами сушити мокляк, своїми кістками гатити багно. Козацкі полки, сам цьвіт народу, йшли десятками тисяч не на славну оружну розправу за рідну землю, але на нужденну смерть в зимнім багні — йшли один полк за другим, аби нїколи не вертати. Старі Богданові лицарі зпід Жовтих Вод, Корсуня і Пилявців, Збаража і Зборова, Берестечка і Батога тай молоді орли України, находили смерть не в оборонї вітчини, але в каторжній роботї купленого раба. Але на козацких трупах і кістках виросло нове місто вимостились улиці, двигнули ся палати, простягли ся корабельні канали — вирїс Петербург.

Петербург двигнений українськими руками і на українських кістках! — страшний символ двісталїтної минувшини Руси-України під российским ярмом. Сьміло і без пересади можна сказати, що те, чим тепер в Петербург, — те, чим тепер в Россия, завдячують вони в головній мірі Україні. Той централїстичний молох, що зве ся российским царством, він зріс українським добробитом, українським розумом, українською культурою, українською наукою і українською силою. Наче вампір ссав він і ссе вже два столїтя свої животні соки з українського народу. Україна дала петровскій Росиї учителїв і адмінїстраторів, так професорів першої российскої академиї як і ґубернаторів, так Прокоповичів як і Многогрішних та Войнаровских, Україна доставила екатерининській Росиї Бантиш-Каменьских, Бортнянських і Безбородків; Україна дала їй опісля Гоголя, Срезневского, Костомарова і цїлу плеяду писателїв, поетів і ученых; Україна дала Росиї свої козацкі полки для здавлена Криму і зломаня турецкої сили; Україна дала їй армії для балканьских походів; Україна вкінци до нині в збіжевим шпіклїрем і головним доставником інтелїґенциї для Росиї. А в заміну за то все, сей Петербург, ся централїстична Росия знищили українську автономію; в заміну за се здавили демократичну українську самоуправу, в заміну за се задушили українську культуру, ще в 1720 р. видаючи закази на український друк — в заміну за всю силу, яку Україна дала Росиї, нині українські землї не мають більше народних шкіл, ніж мали ще за власних гетьманів, українська мова на Україні проскрібована з всякого публичного ужитку, а казамати петропавловскої кріпости, збудованої на козацких кістках, тої самої, де попращав сей сьвіт гетьман Павло Полуботок, тої самої, де покутували свої патріотичні пориви кирило-методиевскі братчики і нині начинають ся синами України.

В хвили, коли молода столиця бюрократично-централїстичної Росиї сьвяткує свої родини, треба було нам тут, — в тій частинї України-Руси, котрої уста ще не закнебльовані рукою північного деспота, пригадати, що в великім царстві тьми живе тридцять-мілїоновий народ, на котрого кістках і з котрого крови зросла рабівницким способом теперішна велич царской столиці.

Єзуіцко-польска господарка в Василияньскім Чині.

(Статя надіслана).

Прочитавши в Дїлї ч. 96 статю о реформованих Василиянах, забираю і я слово, щоби поінформувати ширшу руску публику о правдивім стані нашого, одаїсїнького найцілій галицкій Руси, монашого чину. А щоби мене не посуджувано о тенденційність, покличу ся на самі лиш незбиті факти. ОО. Єзуіти, приняв шись зреформувати Василияньский Чин, помимо своїх інтенций і задушевних бажань, спольщити переважну сю духовну руску інституцию, хибнули цїли і не то що ОО. Василиян для Польщі не придбали, а навпаки зробили з них несьвідомо горячих синів руско-кат. Церкви і рускаго народа. Речевець реформи давно минув, але ОО. Єзуіти мимо того реформують ОО. Василиян дальше. Що за причина?! Не удав ся перший спосіб реформи (спольонїзувати Чин), взяли ся другого, о много небезпечнїйшого для самих ОО. Василиян, як і для нас Русинів.

В конституциї Василияньскій, себ-то в їх постановах, сказано на стор. 58: „Монахи учать ся літератури польскої..." о рускій літературі й згадки нема. Говорить ся там вправдї о якійсь „patria lingua", але не ruthenica, що Єзуіти до осягнена своїх цїлий гарненько потрафлять використати, бо єзуіцка „patria lingua" не може у нас бути инша як лиш полеска. Старі конституциї редаґовані були ОО. Василиянами, але патри реформатори зреформували і конституциї на свій лад, в чім не мало був їм помічним знаний приятель рускої Церкви, кардинал Лядоховскі.

Система правленя у всїх Чинах є, в стислім слова сего значеню, республиканьска, значить — всї монахи висилають своїх делеґатів на так звану ґенеральну капітулу, котра вибирає ґенерала і его конзульторів і має всяку найвисшу власть. ОО. Єзуіти постановили ось-що: „До капітули належать без вибору самі настоятелї і екс-провінцияли, ба що більше — право вибору має лиш той монастир, в котрім мешкає 12 монахів-сьвященників! А що таких монастирів є ледво два, то на ґенеральній капітулї будуть після єзуіцкої конституциї самі настоятелї, то є кліка, що буде рядити законом і переходити від рода в рід. Маючи такі конституциї, ОО. Єзуіти старають ся всїми силами виробити кліку „porządnych", котра захопивши раз в свої руки власть в монастирях, нїколи вже її певно не випустить. ОО. Єзуітам кліка порожднних дуже потрібна, а посьвідчать се слїдуючі докази. За Василияннна-холмчака Франковского перейшло на лат. обряд в Жовквї 80 руских родин. Але зреформовані Василияни зробили своїми проповідями і працею те, що відпавші від обряду вернули до своєї Церкви. За се постигла ОО. Василиян сейчас кара, бо до місяця розігнали їх Єзуіти „ze względów służbowych" (з жовківского монастира) так, що з давнїйших монахів не лишив ся тут ні один. Най дїдич або перший-лїпший ляшок писне Єзуітам лиш слово, що сей або той Василиянин зачав яку-небудь працю над народом, а може бути певний, що Василиянин не загрів довго місця в тім монастири, але зажепуть его в такий кут, що й сьвіт про него не довідає ся. О. Філяс був професором в Лаврові, а що своїми науками, тактом і любовю до рідного з'єднав собі серця вихованків, ОО. Єзуіти налякали ся его християнських наук і заслали его до Михайлівки, де монастир щойно основував ся. Серед яких мук і незгод окончив ся о. Філяс на заслану, пізнаємо хочби з того, що невтомимий сей чоловік, сидячи на пачці з дощок, на другій такій пачці писав свої наукові праці. Таке саме роблять Єзуіти з кождим иншим Василиянином, що розвине яку-небудь працю над народом а переношування такі можуть повторити ся й чотири рази до року. Не з иншої причини, як зі страху перед невсипущою працею ОО. Василиян і для увінчаня свого „вшехпольского" посланництва відобрали Єзуіти ОО. Василиянам і бучацку ґімназию, підступом, негідним католицких сьвящеників. Стративши так ґімназию, просили ОО. Василияни, щоби їм вільно було заложити конвікт, в роді бурси, та і сего їм Єзуіти не позволили. Фактом есть, що Єзуіти не стикають ся ні з духовними ні сьвітскими Русинами, тому то раді би й Василиян відорвати від Руси. Хоч Єзуіти суть або редакторами або інспіраторами многих письм польских, як прим. Grzmot-y, Głos-y narodu, Przegląd-y powszechn-ого, і належать то явно то тайно до всїх майже польских товариств, Василиянам не вільно нїчого видавати ані належати до рускнх товариств. А в „Przegląd"-і читаємо приміром: „Leon XIII przemówił po polsku"?... — се також щось значить. Єзуіти задовжили Василияньскі монастирі на кількасот тисяч, і то не без розмислу, але в добре понятій цїли. Висоцко продали шляхтичеви польскому Осоховцкому за безцїн, бо fama fert, що Осоховцкий заплатив цїле Висоцко одним лїсом, приналежним до Висоцка. Отже не злі інтереси роблять шляхтичі на Василияньских добрах за помочию ОО. Єзуітів. Те саме зробили з трема братскими фільварками в Бучачи, на котрих тепер доробляють ся Ляхи. Щоби однак робота пішла успішнїйше, підготовляють собі споміж Василиян самих монахів мамелюків, котрим невдовзї великодушно віддадуть всяку власть, а тоді nec locus, ubi Troia..., хиба що істория згадає колись Русинам про Василиян і їх реформу через ОО. Єзуітів, а оо. реформатори на перекір істориї видадуть книгу „Czy Jezuici zgubili zakon Bazyliaнów?"...

Свідомий.

Хорватскі розруси.

Вже в попередних статях указували ми на те, що причиною хорватских розрухів, проявляючих ся тепер не вперве, є кривди, яких Хорвати зазнають від Угорщини не тілько в справах національних але й економічних. Вачимо там майже ті самі прояви, які і у нас є причиною застарілого і чимраз більше зростаючого невдоволеня рускаго народу. Пригадувсь нам, як то одного часу в польских дневниках можна було стрічати ся з дефінїциею рускої справи в Галичинї, — ніби дотепною, ніби глумливою — що се мовляв „справа хлїба". Та в сій дефінїциї нема ні дотепу ні глуму, бож „справа хлїба" є справдї так у поодинокого чоловіка як і у цїлих народів першою справою житя. Що-ж иншого жене Анґлію до Африки, Нїмеччину а навіть Австрию до Хін, Росию до Манджурії, як не „справа хлїба"?

Сконфісковано.

В парі з національним і язиковим утиском іде гнет економічний. Після угодового закону з усїх доходів краю призначено 44% для Хорватщини, а 56% на спільні потреби Хорватщини і Угорщини. Вже й сей розділ доходів є для Хорватщини некорисний; але в 1868 р. не було між Хорватами спосібних і сьвідомих економістів, котрі би були розуміли ся на фінансових справах і постояли за корисніїшою угодою. Та згодом Мадяри уміли ще більше використати сю угоду. Ото побір деяких податків, особливо посередних, переложено з Хорватщини до Угорщини. Так пр. податки консумційні побирано давнїйше в місци консумциї, опісля-ж перенесено побір тих податків на місце продукциї. Через те відпало Хорватщинї богато доходів з податку від цукру, нафти, пива, горівки, а краєві фінанси попали у великі недобори.

Промисл і фабрики зазнають в Угорщинї великої підпори у державі; вони повстають і стоять майже єдино завдяки державній помочи. Але коли навіть заграничний капіталїст хоче в Хорватщинї заложити фабрику та просить о державну підмогу, то ему дають до пізнаня, щоби з своїм під-

Великий вибір капелюхів **готових і Фасонів дамских і дитячих** в Товаристві „Труд", Львів, Ринок ч. 39, І. поверх. Замовленя почтою полагоджує ся відворотною почтою. ДИРЕКЦИЯ.

3?7 1—3

приемством удав ся на угорску територию або до Рєки, а тогдї може й надіяти ся як найбільшої державної підмоги. На реґуляцию рік видає Угорщина величезні суми; але в Хорватщинї не робить ся нїчого, так що Сава рік-річно робить величезні шкоди. Так само запобуває ся також і будову зелїзниць в Хорватщинї. Цїла одна четвертина краю не має нїякого полученя з зелїзницями, а хорватскі приморскі міста в цїлком відтяті від краю і через те клонять ся до упадку. Колись цвила там прибережна морска плавба; тепер нема з неї і слїду. Хорватскі торговельні палати від давна допоминають ся о полученє Земуни з Рєкою поспішним поїздом, але управа угорских державних зелїзниць анї в гадцї має вдоволити сїй просьбі. Є сторони, де коза є головним утриманєм народу; мясо і молоко дає поживу, шерсть і шкіра одїж. Через залїсенє Карсту заборонено годувати кози, а населенє засуджене попросту на голодну смерть.

Кілька вже разів призначив угорский сойм по кількасот мілїонів на інвестиції, але для Хорватщини не дістало ся з того анї фенika, хоч і вона платить на те.

Наслїдком такої спіки мадярскої занедбали у Хорватів торговля, ремесла і промисл, еміґрация прибрала небувалі розміри; культурні дорібки маряїють (пр. опору треба було залишити), штука занепала, всїлякі артисти покидають край, бо краєві фонди не годні їх спомагати; навіть професори середних шкіл глядають хлїба поза границями краю, бо на підвищенє платнї не стає для них фонду в краєвім буджетї.

Серед такого стану річний виросло поколїнє, що звернуло ся до наук скарбових і до розслїдженя фінансових відносин Хорватщини до Угорщини та прийшло до пізнаня, що Угорщина несовісно висискує Хорватів. В сїй мисли вїпла, розумїє ся, і аґітация по краю. Але на те найшли ся способи у мадярских верховодів, на котрих чолї стоїть хорватскій бан. Конфіскує ся ґазети і брошури, допче ся право зборів і товариств, винаходить ся всїлякі патенти з часів Баха, а виборча система, при котрій не народ має голос, а вишколені урядники, довершує дїла. Поки-що „зелїзна рука“ бана привертає спокій.

Але всего того мадярскій бутї за мало. Чому-ж би часом не показати, що Мадяри є господарями на хорватскій земли, та не виправити від часу до часу „народової“ шопки, котра би Хорватам ще лїпше дала учути їх упокорене! День санкціонованя законів з 1848 р. є у Мадярів „народовим“ сьвятом. Але ті закони нїколи не були в Хорватщинї оголошені і нїколи не були там правосильні; против тих законів, котрі мали знести політичне значінє Хорватщини, Хорвати боролн ся оружно. Обходити ся мадярске „народове“ сьвято на хорватскій земли — се так зухвала провокация, на яку здобути ся могуть тілько „братанки“... тут і там.

Отсе були причини, задля яких вибухли хорватскі розрухи. Подаємо їх для повноти образу відносин і подій.

—

Статю доповнимо ще вістями що відносять ся до самих розрухів і акциї хорватских послів. Зібрані у Відни дальматскі і словіньскі посли оголосити такий комунїкат:

„Мандат хорватских послів соймових і парляментарних служить лише гуманїтарним цїлям в користь їх братів з Хорватщини і Славонії. Намірена авдиенция у цїсаря мала лише задачу, просити монарха, щоби в цїсарскій своїй ласцї помилував тих, котрих би засуджено на смерть, і щоби застановив пролив крови в Хорватщинї. В тім дусї вислано до цїсаря, коли пробував в Пештї, несчисленні телеґрами від соток громад, товариств, корпорацій і поодиноких людий з Дальматиї; а й посли хотїли удати ся до Пешту, щоби там просити о авдиенцию. З сего виходить ясно, що дальматскі і словіньскі посли зовсїм не мали на гадцї лучити з тим якунебудь політичну демонстрацию перед цїсарем або зокрема австрийске правительство втягати в ті сумні річи, що дїють ся в Хорватщинї і Славонії“.

Хорватскі посли у Відни жалують ся, що вісти, подавані угорским бюром кореспонденцийним, є незгідні з правдою і дишуть ненавистю до хорватского руху.

Про розрухи доносять нинїшні телеґрами ось-що:

В Загребі демонстрациї тревожать дальше. Всюди заведено жалобу, навіть дзвоники виходять з жалобними обзідками. В Лєбле прийшло до демонстрацій підчас похорону селянина Крайнца, застрілєного в Каліновац жандармом з причини розрухів. В демонстрациї взяли участь тисячі народа. Також в Дальматиї демонстрациї тревожать дальше — напр. мість з Любляни доносять, що там вчерашний день і нїч пройшли спокійно.

По боцї Хорватів стають також земляки зза Океану. В самій Хорватиї розходить ся чутка, що хорватскі робітничі Trade-Unioni-ся в Пітсбургу (в Пенсильванії під. Америки) жертвували мілїони доларів на жертви розрухів і для родин по застрілених і повішених. Назване товариство згляднo Союз має складати ся з 120.000 членів.

З побуту бана Куен Гедерварого в Відни доносять, що мав домагати ся від цїсаря дозволу на внесенє конституциї і іменованя его надзвичайним повновласним комісаром, але цїсар на те не згодив ся. В розмові з одним кореспондентом бан признав мадяризацию Хорватиї; до репресий взяв ся тому, що мало бути з горя уложене повстанє в цїлій Хорватиї, а він о тим довідав ся.

Між хорватскими послами з причини відповіди Кербера і недопущеня депутациї панує велике огірченє. Відбуло ся засїданє полудньово-славяньского клюбу, на котрім сконстатовано, що правительство не звяє фактичних відносин і відносить ся прямо ворожо до полудневих Славян і рішено, що посли полудньово-славяньскі мають витягнути з сего консеквенциї що до дальшого єго поведеня в парлямєнтї.

Рада державна.

На вчерашнім засїданю, як ми вже вчера коротко донесли в послїдних вістях, виступив хорватскій посол о. Біянкінї з дуже острими докорами против президента мінїстрів д-ра Кербера, що на его внесенє депутациї хорватских послів відмовлено авдиенциї у цїсаря. Ся відмова була тим більше неоправдана, що депутация далека була від всякої політичної демонстрациї, а мала єдино задачу гуманїтарну. Бесїдник зазначив, що таке поведенє президента мінїстрів є доказом браку всякого пошанованя для заступників хорватского народу, а з другої сторони сервілїзму супроти Угорщини. Д-р Кербер заявив у відповіди, що мимо підбурюючих бесїд хорватских послів не зійде з дороги права. Донесеня дневників і виводи хорватских послів є дуже пересадні, бо в цїлій Хорватщинї за час усїх розрухів убили жандарми лише двоє людий (?!), хоч після обчисленя хорватских дневників і послів число убитих виносило би вже кількадесять. Відмова авдиенциї наступила з правно-державних причин. Вкінци говорив д-р Кербер про сумні події любляньскі і зазначив, що закони і власти будуть мати досить сили, щоби не допустити до дальших розрухів. — Бесїду президента мінїстрів перервали грімкими протестами і окликами обурення посли полудневих Славян і чешскі радикали.

Дальше по короткій дискусії принято наглячість внесеня п. Вольфа в справі реґуляциї Лабн.

Поміч державна.

П. Штайнер іменем комісиї для наглої помочи державної подав внесенє, щоби всї полагоджені вже комісиєю справи віддати правительству до чим скоршого полагодженя. З уваги, що більша часть полагоджених комісиєю внесень дотикає помочи з причин пожеж, комісия ухвалила резолюцию, щоби правительство чим скорше виладило проект о примусовій обезпеці від огню. Внесеня комісиї принято і приступлено до дальшої дискусії над

недільним відпочинком

в промислї. П. Брайтер жадає міжнародного управильненя відпочинку і візвав правительство, щоби подбало о спільну конференцию всїх держав. Вкінци зажадав, щоби проект закону відеслати назад до комісиї і ще раз его розслїдити та постановити 36 або бодай 24 годин відпочинку. На тім закінчено дискусию і вибрано бесїдників ґенеральних. П. Бегайм, промовляючи против *проекту, обговорював свої внесеня* щодо недільного відпочинку в пекарскім промислї; він жадав, щоби пекарі були в день відпочинку вільні від працї від год. 6 зрана до 8 або й 10 веч. Домагав ся також, щоби трафіки і державні уряди в сьвята були зачинені. Ґенеральний бесїдник за проєктом п. Аксман сказав, що палата, поки заведенє повного відпочинку недільного не є можливе, повинна в інтересї торговельних помічників принятн бодай те, чого жадає комісия. Згодом привикне публика так, що буде можна подумати й о заведеню повного відпочинку недільного.

По фактичних спростованях ухвалено приступити до специяльної дискусії. На тім перервано наради над тою справою.

Відповідь на інтерпеляцию.

Д-р Кербер відповів на внесену попереднього дня інтерпеляцию п. Вуковича в справі поведеня віденьскої поліциї підчас недільних демонстрацій хорватских студентів против бана. Президент мінїстрів відповів на підставі урядового рапорту, що поліция не добувала шабель, а витягнув її лиш інспектор, щоби надати більшої поваги своїм приказам. Поліция ні в чім не переступила своїх обовязків.

Запитанє п. Брайтера.

П. Брайтер, навязуючи свою річ до дискусії, що вела ся в пятницю над внесеньми комісиї для посольскої непарушимости, приказує, що міністер краєвої оборони ґр. Вальзерсайм є нераз говорив в палаті, що належало би, щоби посли, замість виводити жалоба на вінсковість у внесених і інтерпеляциях, удавали ся просто до него. На тій підставі і бесїдник звернув ся в справі офіцера Мольнара листовно до міністра, уважаючи за свій обовязок домагати ся слїдства. Бесїдник висказує свій жаль, що міністер краєвої оборони не мав нїчого пильнїйшого до роботи, як зробити такий штубацкий ужиток з сего листу. Палата вже осудила поведенє міністра, відмовивши видачі посла судови. Тепер запитує бесїдник міністра краєвої оборони, як він справдає те своє поведенє, а президента палати запитує, чи се запитанє подасть до відомости міністра. — Президент палати візвав бесїдника до порядку за слова обиджаючі міністра.

Наступаюче засїданє

відбуде ся д. 5 червня с. р.

Інтерпеляциї.

Між нинїшими вніс п. Брайтер інтерпеляцию до президента мінїстрів в справі поведеня заступника прокуратора у Львові Мошиньского, котрий через своє поведенє мав поєдинок з одним техніком. — Пос. Ставртня вніс інтерпеляцию до міністра зелїзниць в справі невідповідного полученя Законаного з Кракевом, Віднем і Варшавою. — П. Дершата вніс інтерпеляцию в справі любляньских демонстрацій против Нїмців.

—

До ситуациї.

Молодочехи починають грозити Кербе рови. В неділю відбули ся збори „політичного клюбу“ в Новім Биджові (Novy Bydzov), на котрім промовляли посли Пантучек і Масталька. Пос. Пантучек казав, що правительство Кербера стануло по сторонї Нїмців а Нїмці не допускають до жадної концесії на річ Чехів. Не допущено вже до університету на Моравії і до удержавленя зелїзниць. Чехи мусять хопити ся назад обструкциї — треба тілько виждати відповідної хвилї. Така хвиля настане, коли появить ся угода з Угорщиною і цлова тарифа в повній палатї. Чехи домагають ся реституциї язикових розпоряджень, внесених 14 жовтня 1899. Інакше не буде парляменту і не буде австро-угорскої угоди. Те саме говорив також пос. Масталька і заповів упадок Кербера. Кербер „зломить карк“ на австро-угорскій угодї.

Як можна з того бачити, Молодочехи ладять ся до рішучого бою в осени при розправі над угодою і тарифою а яко цїну ставлять ческий університет на Моравії і язикові розпоряджєня. Тимчасом переустрій буджетову провізорию за які наші дрібниці або позволять Керберови залагодити ся з буджетом при помочи § 14. Своєю дорогою, що дивно виглядає атак на урядниче правительство, коли в очах Чехів зробить ся оно таки можливим за ріжні концесії. Також не знати, як погодять Молодочехи нову обструкцию зі своєю дотепе рішною тактикою, бо доси розбивали ся як раз найбільше Чехи за заострением реґуляміну а п. Ограньски назвав обструкцию злочинном і хотів ей раз на все зробити неможливою в парлямєнтї. Се все однак річ самих Чехів, та в кождім случаю з ческою обструкциєю заповідає ся новий „мертвий знак“ для відживленого на час австрийского парлямєнту.

Народний рух в Рудеччинї і его перепони.

(Допись.)

Рух читальняний в Рудецкім повітї заповідає ся сего року як найкраще. До філії „Просьвіти“ в Комарні вливають просьби о отворенє нових читалень, а давні читальні просять о делеґатів на свої збори. На жаль, філія має так мало людий, які могли би поїхати на збори, що робота поступає не в такім темпі, якби сего бажати. На цїлий рудецкий повіт есть всего сїмох сьвященників сьвідомих народовців (сьвіт. інтеліґента ні одного до роботи) а з тих сїмох лише чотири, найбільше пять може поза свої сьвященичі і другі обовязки поїхати до читалень. Се може стати ся з огляду на селян тілько в неділю і руске сьвято, а в ті дні сьвященникови тажко із своєї парохії нераз 2—3 милї до чужої читальнї поїхати. Зогляду на значну чисельну силу москвофілів і Поляків в повітї, ми народовці навіть репрезентативно в повітї рудецкім (70 громад) мусимо поборювати великі трудности. А тут нам все вітер в очи. Послїдними роками стратили ми кількох сьвященників, котрі бодай були пасивними народовцями, індиферентними людьми; тепер з ласки перемиской консисторії засїли на тих парохіях „ряві“ москвофіли, котрі намагають ся нищити нашу роботу. На нотаря до Рудок мав прийти п. Павлиш з Рожвїтова; він був першим в терзї, та Ляхи зломили карк терну у Відни і замість Русина прийде Поляк. Наші кандидати адвокатскі, нотарияльні і инші независимі люди волять осїдати на окраїнах — і т. д. анїж в Комарні і Рудках, (тепер 4—5 миль зелїзницею до Львова) а тут адвокати-жиди роблять золотий інтерес. Тож треба подивляти геройство тих кількох наших сьвященників (з пятьох аж два сотрудників!), котрі можуть найти час і відвагу їхати по селах, де всемогучий парох або декан есть кацап, і там отвирати читальнї „Просьвіти“. Нераз із сеї причини треба зірвати сусїдскі і товарискі зносини, наразити себе і родину на великі неприятности, щоби послужити ідеї... Відрадою хиба се, що наше селянство щораз більше горне ся до сьвітла, енерґічно й докучливо просить філію о делеґатів на заложенє нової читальнї, зглядно на свої річні загальні збори, рве на собі пута мороки, що вложили на него силою або підступом москвофіли через читальнї общества Качковского і жаждє в своїй хатї своєї волї й правди.

Сьвідками сего були ми недавно при заложеню нових читалень „Просьвіти“ в Лівчицах і Підзьвіринци. Тамошні селяни вже від двох лїт бажали мати у себе читальню „Просьвіти“; в тих селах є члени „Просьвіти“ й предплатники „Свободи“. На жаль, наша філія „Просьвіта“ задля недостачі сил не могла наразї отворити там своїх читалень. З сего скористали москвофіли (в особах таких „ряних“, як пп. П. Гумецкий і М. Раставецкий, зятї місцевого пароха) і підступом заснували там читальнї общества Качковского. Виразді тії читальні мали всего по кількинадцять членів, та й то на папери, ну але вже в шематизмі можна було похвалити ся „роботою“ перед сьвітом і перед перемиской консисторією, котра, як відомо, на кождім кроці фаворизує москвофілів. Конїк по сегорічним великим вічу в Комарні, де референував пос. Могильницкий, кількадесять селян з обох громад забажали категорично заложеня у себе читалень „Просьвіти“ і гроші на перші видатки зложили, то вже читальні мусїли там бути заложені. Кождий зрозумїє, з яким ентузиязмом взяв справу занепалий нарід в Лівчицях 10 мая с. р. делеґата філії „Просьвіти“ в особі о. Онишкевича і наших гостий з Комарна, як пп. Ол. Пеленьского, Дм. Ольхового, Гр. Тершакївця, студента прав Мих. Калимона, М. Петрика і др. Народу зібрало ся в просторій хатї коваля Ів Кіяка понад 200 осіб з Лівчиць, Підзьвіринця, Адріянова, Татаринова і других окольчних громад. Збори тревали понад три години. Вписано ся наразї 47 членів. Крім гостий промовляли ще й селяни Стах Сельмах, Василь Проць і Павло Заварииьскій. — А вже правдивою маніфестациєю народною було отворенє читальні „Просьвіта“ в Підзьвіринцях дня 16 мая с. р. Збори відбули ся в просторій стодолї Олекси Корніяка. Народу зібралось около 500 люда. Були гості з Комарна, Адріянова, Лівчиць, Тершакова, Манастирия, Якимчиць, Клїцка, Татаринова, Конюшок королївских і тулиголовских, з Нового села і др. Яко делеґати філії „Просьвіти“ явили ся пп. Ст. Онишкевич, голова, і Волод. Петрик, секретар філії. Збори отворив селянин Вас. Заварииьскый. О. Вол. Петрик вияснив статут і говорив о любови й пожертвованю для вітчини. О порядках в давній Руси, о панщинї і її знесеню (того дня обходжено память даної свободи) розказував о. Ст. Онишкевич. Популярного сего викладу слухав нарід з напруженою увагою, перебиваючи бесїдникови трафними увагами. По рефератї відспівав весь нарід „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“. Треба знати, що філія постаралась о значну скількість карток з сими народними гимнами і роздає та учить співати по всїх зборах. (Кожда філія повинна мати у себе на складї по кільна тисяч сего гимну народного, розширяти его по всїх читальних і всїх вічах, щоби нарід кожді збори кінчив тим гимном. Оба гимни видав Нар. Комітет і можна їх дістати таким коштом в Нар. Канцелярії). Промовляло також кількох селян: Іван Кіяк з Лівчиць (віддеклямував гумористичні стихи), Михайло Волод. Мудин з Конюшок корол., Іван Бай з Клїцка і инші. До читальнї вписало ся 80 членів і ухвалено передплатити Свободу, Гайдамаки, Поступ, Комара, Зорю, Мисюпари. Коли докінчить ся будова громадского дому, читальня буде там умїщена, а крім того заложать свою крамницю і шинкїр.

В рудецкім повітї Поляки не дармують. Крім польских ксьондзів увиває ся п. к. інспектор податковий о. Сурувка; закладають свої читальні. Они йдуть рука-в-руку з нашими москвофілами, щоби нарід деморалїзувати, дїлити на партиї і для своїх цїлий з'єднати. В тій роботї зовсїм не перебирають в средствах. Так пр. в Беньковій Вишни заложене против читальнї „Просьвіти“ читальню общества Качковского, а тепер ще польску читальню! Місцевий парох о. Л. Стецез казав себе вибрати головою в читальнях і „Просьвіти“ і Качковского, і тепер самовільно взертає книжочки „Просьвіти“. Єму миліїша читальня Szkoły ludowej, аніж „Просьвіти“, длятого старає ся сею знищити і її майно (крамницю) загарбати. Але відома річ, хто сїє вітер, збирати-ме бурю..

Тутешні москвофіли не то, що не спомагають „Селянськоі Бурси“ при філії „Просьвіти“, але ще й тероризують батьків, щоби свої дїти з Бурси відобрали (пр. о. Раставецкий з Рїмна). Сьвященики-москвофіли навіть сповіди надуживають, щоби селян відтягнути від читалень „Просьвіти“, а вже такі вислови, як „іди до Онишкевича до Хишевич, нехай тобі дитину охрестить або поховає“, то на порядку дневнім. Та нас не зведе з дороги жадея терор москвофілів, бо нарід розумїє, до чого ми стремимо, а куда йдуть москвофіли і куда хочуть его завести...

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів. пасаж Миколяша.

Виставa річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Виставa** отворена що день від годинн 8-ої рано до 8-ої годинн вечером, неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — **Бюро** для принимання річий на продаж отворене що день від годинн 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібніїших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

7з 9—7

ТЕЛЄҐРАМИ.

Хорватські розрухи.

Будапешт. Заряджено висилку нових віддїлів війска для здавлення Хорватів а се: реґімент 48 пп. (арх. Фердинанд), доповняючий полк: Велика Каніжа, реґ. 76 пп. і доповняючий полк Еденбурґ.

Обструкция на Угорщинї.

Будапешт. На вчерашнім засїданю Соймy вибрано квотову комісию. Конституції здержали ся від голосования. Опісля ведено дальшу дебату над справозданем Сейми о станї „ex lex".

Архиеп. Кон в Римі.

Відень. Архиеп. Кона звісного з афери „Rectus" і з дебат в парляментї покликано до Риму ad limina apostolorum.

Відзначенє Бїльова.

Берлин. Канцлера Бїльова іменував цїсар Вільгельм канцлером капітули в Бранденбурґії.

Дволїтна служба військова у Франциї.

Париж. Сенат приняв закон о заведеню дволїтної військової служби в Франциї вже в другім читаню.

Справа балканьска.

Царгород. Коло Радовища в вілаєті Скопійскім прийшло до боротьби між турецким військом а болгарскими повстанцями. Повстанцї мусїли уступити, стративши 17 людий.

Царгород. Вся теперішна кампанія в Македонії і Альбанії представляє ся яко звичайна нагінка за поодинокими ватагами. Турецке правительство зробило о сім реляцию австро-угорскому і росийскому посольству. Ватаги повстанців концентрують тепер свою дїяльність головно в округах Фльорінa і Кастория і на границя турецко-болгарскій.

Сальонїка. В окрузї Кастория явив ся значний віддїл болгарских повстанців і в селї Смердес поховав значні запаси динаміту і оружия. Турки напали на сю місцевість і по 30-годиннім бомбардованю спалили. Погибло около 150 людий.

Уескіб Турки натрафили на ватагу в лїсї коло Радовіста і убили 17 Болгарів. Нагінка відбуває ся дальше.

Рим. Відбуло ся тут велике народне віче в справі Македонців і Вірмен. Принято зазив до держав, щоб станули по боцї угнетених против Туреччини.

НОВИНКИ.

— **Польща в судї.** Про поведенє судиї п. М. Шведа в Мостиских, про котрого вже була згадка в „Дїлї", пише нам дальше наш дописуватель: „Если п. судия не уміє перечитати і зрозуміти руских писем і доперва в часї розправ удає ся до когось з присутних з просьбою о перечитанє і пояснене, (хоч від часу внесеня н. пр. жалобы до дня розправи мав час дати собі перечитати і пояснити), то як може п. Швед розуміти точно і вірно на польске в протоколї перевести скорі устні зізнаня сторін і свідків і то при такім поспіху, який витворяє переводженє около 80 розправ денно? П. судия скотів би може опраздувати ся тим, що сторони виразно не жадають руских візвань, протоколів і вироків. В такім разї зволить п. судия подати докази, що і кого о жаданя такі питав. А впрочім чиж сама руска скарга і руські зізнаня сторін і свідків не містять вже в собі виразного жаданя руских візвань, протоколів і вироків? Чиж не є се легковаженем законних прав руского народа, чи не ознакою шовінїзму і шовінїстичного терорізму, если судия переказує комусь через треті особи, щоби не вносив руских скарг, бо п. судия не знає по руски читати, — если пан судия дає пізнати своє невдоволенє з руского письма, если руским сторонам навиразні їх руські скарги висилає польські візвання, если відтак без спеціяльного жадання або уповажненя сторін їх руські зізнаня толкує і протоколує в польскім язиці і т. п.? Чиж сторона вносячи письмо до суду по руски а відтак одержуючи на те письмо зовсім без законної причини візваня польске, або видячи чи чуючи невдоволенє п. судиї з руского письма, (свідки: Осиян Раст, Захар Скварко, Герман Фляш, Марко Андерман, Іван Харатон, Яцко Куняк і т. д) не буде відчувати і лякати ся шовінїстичного терорізму п. судиї і чи супротив того буде могла жаданя свої що до руских візвань, протоколів і вироків свобідно і виразно, без всяких підозрінь і страху, ставити? І чи в такім разї може она бути певна, що не дістануть ся єї від п. судиї такі епітети, як: „sw... hołota" і т. п. Після нашого погляду і після ідеї повної безсторонности і справедливости жаден судия одної народности не повинен навіть віддважитись вигати ся—ще до того в своїм родимім язиці — сторія иншої народности о те, в якім язиці має ся для них виготовляти візвання, протоколи і вироки, бо річ природна, що в язиці скарги, зглядно їх зізнань перед судом, хиба що сторони самі виразно і з власної ініціятиви иншого язика зажадають. При тім запитуємо, чому п. судия Швед оказує своє невдоволенє, коли сторони удають ся до адвокатів за помочию правною, або через адвокатів вносять свої скарги? (свідки: Іван Харагон, Яцко Куняк, Антін Голейко, Іван Гошпта, Томко, Галяк, Герман Флям, Марко Андерман і т. д). Отсї питання дуже цїкаві і на них повинні дати відповідь внеші власти, котрі дуже добре пильнують руских гайдамаків, але не інтерують в час з успіхом там, де розходить ся о покривдженє прав Русинів."

— **Москвофільске башибожуцтво.** Під таким заголовком дістаємо з Підгаєччини ось таку допись: Москвофільский штаб з Бережниць устроїв собі в неділю 17 ого мая пополудни справдїшний башибожуцкий напад на село Волощину (в повіті підгаєцкім), де то, як відомо нашим читателям, громадяне мають невдовзї приступити до отворена читальнї „Просьвіти". Невподївано впало до села (мов за давних часів Татарове) голосний Кульматицкий і якийсь Баландюк з Городища з господином Заспірцом з Рибник, дібравши до помочи здеморалїзованих індивідуа з Потутор, Рибник, Коткова і зааранжували собі там правдиве кацанске віче. Тай дали собі духа! Як з дїравого міха посипались промови т на Заспірца (возвеличителя доконичних хрунів), Кульматицького і Баландюка, а кождий з них: гудки на Українців! Верещали на Українців, як пізнялись, так що люди глядїли на них, як на варятів. Не гадаючи довго перебирати в способах, якими би найуспішнійше виступити ся в своїй місиї, порученій їм „центральним штабом" під командою о. Мацька, відразу ударили на о. Короля, „українца" із Саранчук, сусїда Волощини, тай набрехали-набрехали, кілько ся влізло! Шкода було би місця в поважнім дневнику на подавaне всїх підлих клевет, якими славетний Кульматицкий з якимсь Баландюком обкинули о. Короля; нам іде лиш о схінгатованє, до яких нечестних средств спосібні наші москвофіли супротив свого чесного противника, яким взяв зненавиджена ними просьвіта народу. Та надаремна вся їх судорожна праця! Волощанські люди, сусїди Саранчук знають, кілько було правди в заєдних галабурдних промовах; бо ніхто, яким башибожуцкий москвофільства обтяжували чесного народовця-українця, не дав ся їх самих і з него они вікули не очистять ся в очех народу. Таким своїм героїзмом они лише що-раз глубше ко кають собі яму, в яку скорше повалять ся. — *Той сам*

— **Вечерниці в память внесеня пам'ятники.** З Яворова пишуть нам: Дня 17 мая (в неділю) відбули ся заходом тут. читальнї „Просьвіти" в комнатах читальнї вечерниці в память внесеня пам'ятники. Зачались они від відправи о. Кміта. Президент, змалювавши важність пам'ятки у всяких народів, ширше представив пам'ятку, яку дванав наш нарід з чести пів-тисячних польских за Польщі і ще довго в Австрії. О. Кміт не обмежав ся на пам'ятку у тїснійшім змислї (задаремну роботу і всякі дрочі для двора), але згадав і про заливане народу горівкою з панських горілень, про удержуване мас народних в темноті і т. п., дальше пригадав також наслідки внесеня у нас пам'ятки в 1848 р. в виді славетної іздемнїзації, викупна пропінації, полагодженя сервітутів і т. п. Не міг помінути також иньших справ, що вяжуть ся з колишною пам'ятною а ще й нині не скасованої, як прим. право патронату. Всї справи виложив дуже приступно і по чистій правді, то й не дивно, що всї слухачі з дуже напруженою цїкавістю і в поважнім настрою вислухали того відчиту. По відчиті була сьпівка й деклямації, а опісля товарискі забави до пізної години. Нарід був незвичайно вдоволений. Прикро лишень, що нашої інтелїґенції не видаємо на відчитах і забавах читальні; они збувають ся лише вкладками, а сего чейже замало! Також визначнїйші міщани показують ся в читальни зрідка (їх придержує у себе Тух своїм добрим медом...) Читальня має тепер обширний льокаль, тож відпадає навіть давнїйша вимівка: „там тїсно". Тепер уже не тїсно, панове! Коби лиш у вас добра воля! — *Л.*

— **З Товариства „Руский жіночий Кружок в Коломиї".** Дня 8 мая с. р. відбули ся надзвичайні загальні збори Руского жіночого Кружка в Коломиї. На зборах тих іменовано почестними членами: Вп. п. Наталію Кобринську, талановиту писательку і піонерку жіночого руху в Галичинї й Буковинї, і Вп. п. Константину Малицку, знану нашу патріотку і писательку. — Дальша узнана зміну статута, котра б позволяла на ширшу дїяльність. Товариство наше поставило собі за найблизшу ціль отворене з новим роком шкільним Бурси дівочої в Коломиї, а що оно не розполагає відповідними фондами, то має надію, що всї, кому лежить на серци добро нашого народу і хто розумїє важність такої інституциї, поможуть йому до здїйсненя тої цїли. — На дохід Бурси відбуде ся дня 28 мая (в четвер) о 8 год. вечером в сали Народного Дому в Коломиї відчит п. проф. Сильвестра Ярічевского на тему: Сецесия в штуцї. Вступ 20 сот. На туж саму ціль буде відограна „Галька", мелодрама зі сьпівами й танцями перероблена з опери Монюшка для руского народного театру. День представленя подасть ся пізнїйше.

— **Огнї.** В Миколаєві над Дністром вибух в неділю 24 с. м. по полудни на передмістю огонь і за пять минут при сильнім вітрі обхопив чотири мешкальні доми, котрі згоріли до тла. В огни згинули дві жінки, а при гашеню визначив ся особливо мїщанин Михайло Лесик, котрий з нараженем власного житя вратував з горючої хати одну жилівку.

— **Полєкша при матурі.** Міністер просьвіти видав розпорядок, після котрого іспит зрілости в осінним реченци при репробованю з одного предмету вільно буде повторити вже по одним курсї, через що ученики записують один курс на університетї.

— **Увязненє еміґрацийного аґента.** З Будапешту доносять, що увязнено там еміґрацийного аґента Мошка Штайнлявфа і двох его спільників. Штайнлявф зорґанізував в послїдних двох роках цїлу сїть аґентів в північній Угорщинї і викликав в той спосіб масову еміґрацию. Позаяк одинoко імена тих двох аґентів незвісні, тому жандармерия глядає пильно ще за ними.

— **Курс пчільничо огородничий** устроєно у Львові заходом пчільничо-огородничого товариства в часї від 22 до 30 с. м. для народних учителїв. Виклади відбувають ся в університетї, на котрих покликала ц. к. рада краєва 20 фрекventантів з рїжних сторін східної Галичини, забезпечуючи їм проживок у Львові дієтами по 4 К. денно.

— **Дрібні вісти.** Цїсар надав презесови сейдно-гольцкої капали лїкарскої у Львові, д-рови Едвардови Фестенбурґови орден зелїзної корони III. класи, а лїкареви д-рови Щенсному Сельскому у Львові лицарский хрест ордену Франца-Йосифа. — В женьскім інституті руского тов. педаґоґічного при ул. Сави у Львові вкрадено вчері із замкненої шафи кільком вихованцям ґардеробу і біле загальної вартости 200 К. — Властителї друкарень у Львові і східній части краю засновують товариство для береженя своїх інтересів. — Іспит зрілости в приватній ґімназиї в Хирові зложило 21 абітурієнтів, 4 одержало поправку, а одного репробованого на рік. — Ученики третього року рільничої школи в Дублянах виїхали під проводом двох професорів на десять днїв в наукових цїлях до Данії. — На польскім „вецу" в Ковлї украв якийсь „патріотичний" академикови п. Езгенови Глушкевичови годинник з ланцушком. — Видїл краєвий признав містови Новий Сонч безпроцентову позичку з позичкового фонду на військові касарні в квоті 200.000 К. — В перегонах автомобілістів у Франциї згинуло 11 осіб а 10 є тяжко ранених, наслїдком чого французке правительство заборонило ті перегони. Між иншим кн. Альберт Монако випав з автомобіля і потовк ся тяжко. — В Монакові замордував з незвісної причини студент університету зі Штрасбурґа, Ганс Пагель свою наречену Герміну Шелер, доньку богатого місцевого рентиера. — В Коломиї хотїв відобрати собі житє столярский челядник Йосиф Фелер, розпоровши собі ножем черево, на злість нереченій, котра его покинула. Лїкарі мають надію вратувати его від смерти.

— **Русини! Жадайте по всїх кавярнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих дворцах і т. д. „Kijowskie Rewue".** (Адреса в анонсї!)

— **З нинїшним ч. „Дїла"** розсилаємо в приложї 18 тий зшиток повісти д-ра Чайковского „Своїми силами".

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл" у Львові** устроює прогульку з танцями до Лисинич (Брозар Ґрунвальд) в четвер 28. мая. Много нових несподіванок! Початок танцїв точно о год. 5½. Стрій звичайний, вступ 60 сот. а родинний (4 особи) 2 кор. Музика військова 15 пп.

— **З „Народної Ради" в Турцї:** В середу по Сошествію св. Духа, т. є. 10 нов. ст. червня с. р. о 11 год. рано відбуде ся в Турцї, в великій сали Ради повітової річний збір членів політичного товариства „Народна Рада", на котре підписаний видїл запрошує всїх членів до найчисленнїйшої участи. — *Яків Ворковский* містопредсїдатель, *Антін Іо. Скобельский* секретар.

— **Подяка.** Як звісно, дня 23 цьвітня с. р. навістив наше село великий огонь: 68 господарів згоріло цїлковито. В тім нещастю зазнали ми великого поратунку від людий доброї волї. Тож дякуємо насамперед Хв. Тов. „Дністер" за скоре виплаченя поліс асекураційних, хотяй було обезпечених 36 членів, коли тимчасом Краківске товариство, маючи всего 9 членів, виплатило по довгих писаннях майже місяць пізнїйше. До того виплатив „Дністер" одному погорільцеви, котрий стратив був право до відшкодованя, 300 кор яко дар з ласки. — Дальше дякуємо за датки в грошах і натуралїях Вп. священикам і громадам в Залужу, Вербилівцях, Лучинцях, Пукові, Дібреві, Потоцї, Заланові, Дячках, Бабинцях, Княгиничах, Чесниках, Руді, Шумлянах, Підгородю, Фразї, Линиці, Настащинї, Рогатинї, Бабухові, Бовшові, Фирлїєві і Юзвишкові, як також Вп. о. совітникови Дим. Гузареви із Завалова за дворазову запомогу. Всїм жертводавцям сердечне спасі Біг! — Путятинцї коло Рогатина дня 23 мая 1903. За Комітет: *о. Маркян Клодзінський* парох, *Микита Варан* війт.

— **Конкурси** розписали: Краєвий видїл на посаду екзекутора в загальнім шпиталї в Снятинї з реченцем до 15 червня; — ц. к. намістництво на посаду скриптора евентуально еманuента, а також практиканта при бібліотецї університету в Кракові; — повітовий видїл в Золочеві на посаду кондуктора для громадских доріг з реченцем до 10 червня; — ц. к. нотариальна палата у Львові на посаду нотаря в Коничинцях, Тернополи і Вишнївчику з реченцем до 15 червня

— **Звертаємо увагу** на оголошенє, поміщене межи інсератами о Сьвятім Письмі нового завіта і Псалтирі в язицї церковнім, з переводом на язик народно-руский.

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки Ч. 33.** містять: ґрафи Потоцкі ті самі нині що за Хмельницкого; — Несьвідомість чи зрада? (Интерпеляция); — Не дали заінтабулювати; — Хруніада в Мостиских; — Титани і їх Промегей; — З борби Титанів Василя Пачовского; — Різня Жидів; — Новинки.

Кілька слів до редакциї „Літературно-Наукового Вістника".

В листї писанім до ВП. п. професора Дністраньского, який він за мовою відомостию відчитав в части на Зборах Наукового Товариства ім. Шевченка, підпис я з одної сторони спосіб, в який критикує ся в Вістнику річи та видання, що не вийшли з під пера близьких редакциї людий, а з другої сторони змінu, які редакция впроваджує своєвільно в надісланих їй рукописях. Між иншими підпис я, що редакция Вістника, як звісно найповажнїйшого і майже одинокого нашого літературно наукового орґану, допускає критики того рода, що „мова є галицька", „що мова могла би теж бути лїпша", що „в поезиях автора ритм шванкує, а мова не є чиста" (пор. пр. рецензию на „Олїнь" В. Лепкого), при чім не наводить ся найчастїйше ані одного приміру, ані не каже ся, як властиво треба писати, щоби було добре. За се з другого боку та-ж сама редакция, зол. єї члени, пускають до Вістника і до видань Видавничої Спілки (де они є також редакторами) або річи незвелико наукової вартости, або річи, де і мова і термінольоґія є не можлива (чи то вже у самого автора, чи пізнїйше „ad libitum" змінені самою редакциєю). Не говорю тут про річи белетристичні, бо се не мій фах (впрочім може є люди, що їм „Буруч" та психопатольоґічні романи à la „Вирід" і ін. є ясні, зрозумілі і приємні), але виключно про статї і видання наукові, і то з области мені досить добре звісної т. є. наук математичних фізичних. — Ті уваги, що я їх листовно підпис, піддержую і на дальше і то ще більше рішучо, бо маю як-раз сьвіжий та маркантний доказ на моїх власних статях в Вістнику, що поступованє его редакциї не лиш не змінило ся, але є прямо нельояльне. Спосіб, в який статї ті надруковані, дає мені притоку до тих уваг, що я їх виключно для добра нашої науки і нашої взаємної сьвятині наукової ту підношу. Іде ту о мій переві статї проф. Ферстера про сумнїви що-до теориї Ляпляса (друкований в однім з давнїйших випусків Вістника) і мій переві статї проф. von 't. Hoffa, друкований в випуску за май б. р. В обох сих переводах поробила редакция своєвільно змінu, на які я нїяк згодити ся не можу. Я подав переві статий і за них відповідаю моїм іменем, але змінu редакциї, особливо в послїднім переводї є того рода, що хтось не знаючи близше справи міг би набрати не дуже корисної гадки про мої відомости, так що лишенє тих статий так, як редакция зволила надрукувати, було би компромітацию моєї особи. Що так є, наведу цїлий ряд змін, які редакция без моєї відомости завела в моїм переводї і опру ся лиш на послїднім переводї, що власне є у мене під рукою.

Вперед однак поволю собі зробити одну замітку. Наша мова літературна, а ще більше наукова, є „in statu nascendi", она доперва вирабляє ся; тож думаю, що счеркуванє цїлих зворотів і висказів редакциєю, а впроваджуванє на їх місце висказів иншим нераз гірших і иновї неприродних є зовсім хибне. Чому, питаю, „візьмім", яке редакция впроваджує в моїй статії на місце „возьмім", має бути лїпше, або чому редакция скрупулятно „щоби" заміняє на „аби"? Чи справді кромі кількох членів редакциї вже нїхто нинїй не вміє писати по руски? Чи справді „вуґіль" є лїпше, як до тепер уживаний „вуголь"? Чи мій висказ (в статії проф. Ферстера), що планета „порушає ся рухом вспятним" (отже противно, як инші тїла небесні) є такий недобрий, що треба его заступати через незрозумілий зворот „планета бігає у противний бік"?

По тих загальних увагах перейду до моєго переводу статї проф. ван 't Гоффа, надрукований в випуску Вістника за май с. р. і наведу змінu, які редакция без моєї відомости поробила. (Очивидно поминаю змінu і в висловах і правописи, бо їх майже тільки, що слів в статї). 1) автор називає ся van 't Hoff (по руски ван 't Гофф); редакция се змінила на ван t' Гоф (не знаю, на якій підставі). 2) заголовок звучав: розвій стислих наук природописних в 19. столїтю; редакция счеркнула „стислих", а на се місце не написала нїчого (відай редактори самі не знали, що зробити з нїмецким „exact"). І з того виходить баламуцтво, бо з заголовку міг би хтось думати, що в статї є бесіда про зоольоґію, біольоґію і ботанїку, т. є. науки, які як-раз термін „стислий" виключає.

(*Конець буде.*)

Д-р Володимир Левицкий.

КАПЕЛЮХИ
дамскі і дитинні
велюони і капуци поручає
ЮДИНЯ СПОЖАРСЬКА
у Львові ул. Академічна 2, (коло гот. Жоржа)
ФАСОНИ
паріскі, віденьскі, анґлійскі, боа.
5—9 3—6

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker. Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Русі *пушки металеві* на папіросы продав Сокіл по 2 К Ісус Львів. *Церковні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужеські. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або післяплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт'в ч. I., II. пов.** (Народний Дім).

609 55—7

Гребенів в Карпатах

заведене кліматичне отворене. Почта і зелїзниця в місци. Шлях зелїзниці: Львів-Стрий-Лавочне. Цїни мешкання з удержанем почавши від 5 корон. Відомість у властительки

Янїни Глиньскої в Гребенові.

346 4—3

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

За 6 корон

дістанє

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВѢТА **и ПСАЛТИРЬ**

2 книжки оправ'й въ полотне въ языцѣ церковнôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій,

такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буде мôгъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червця сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 корóны, а до кôнца сего року решту 4 корóны, або, якъ хто не має теперь и 2 корóны, запише ся у свого ôтця духовного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кôнця сего року зложити 6 коронъ. До кождыхъ 10 примѣрниковъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одной громадѣ, будуть доданй не одному примѣрникови даромъ. Такъ пр. село Бельковцѣ декан. ходоровского, що числить лише 110 хатъ а запренумерувало 108 прим. дôстане 10 прим. даромъ. Можна такожъ зголосити ся въ „Администрации Библіотеки богословскои" Львôвъ пл. св. Юра ч. 5. 333 4—4

Климентій Федунь'о

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвск. университету

поручае

свое переплетничє и галантерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 586

Підоймає ся всякыхъ роботъ, особливо переплету **Служебникôвъ, Евангелій, Молитовникôвъ, Библіотечныхъ книгъ Альбумôвъ, Мап, Дипломôвъ и т. пп. по умѣренныхъ цѣнахъ.**

Рільники і ґаздині! котрі хотять всего з господарстві д ґаинути або також і такі, котрих обовязок тримушує до неустанного ходженя як и пр військові, лїсничої, реставратора і їх помічника, а найбільше докучає їм біль в ногах і крижах. Незвичне через мене випробоване средство **„Айсон"** усуває совершенно через натираня біль і умученє в членах **„Айсон"** служить всїми хосенно також і тим, котрих свербить тіло і бувають змушені чіхрати ся в ночи аж до крови, натираючи тим средством подражнені части тіла у спокою їх і перебувають ніч спокійно не порушаючи цїлковито тіла через чіхране ся. Висилаю за побранем почтовым від 2 корон: **Л. Еллїи аґропом, Львів-Підзамче,** або **Дрогуерия п. Юлїуша Попеля** магістра фармациї у Львові за жовківскою рогачкою. 280 9—10

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб красний. **Египетскі тутки і паперці** **АЇДА** 100—100 **суть найлучші узнані.** Виріб красний.

554

Головний склад: „АЇДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

Копериницкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

проти Банку Гіпотечного на нових площі Галицкої

поручає в великім выборі і по цїнах найдешевшихъ

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далекозиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, вечинки, рубецайґи, таблиці мірячі, вінки, лїнійки, ареометри і т. д.

Уконченє рецептів скрупулятно.

Вельмі цінний подарунок ся як найкращий і найдешевший. 4135

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в буднї), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні днї а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — *Средноевропейский час скорший* від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красіцких ч. 5. 68

Як з добрим голосом, жонатий, літ 25, готов до всякої послуги свому службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Іванкові, п. п. Скала н. Збручем.

372 2—2

Розсадки

Каравіолів коли	25	кр.
Селярів, капусти і капусти	10	„
Левконій і помідорів	30	„
Инших цьвітів	15	„

Китиці і вінці приймує

ТИМІНТ

Станиславів, ул. Галицка.

333 4—3

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, уліця Баторія ч. 24.

КОМАР

двотижденник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований *орган на Русь. Виходе* і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., квартярічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

Пошукує ся ученика щоби учив 7-літного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина.

341 5 6

Пошукує ся вправного кореспондента, в першій лїнії руского — отже польско-руского з можливим знанем також нїмецкої мови, нежонатого з гарним чатким письмом, в добрім стані що-до здоровля, вільного від війска і з добрими припорученями. Винагорода після умови. Оферту просить ся слати в Адміністрацию „Дїла". 347 2 2

До більшого дому торговельного потрібні суть два здібні аґенти на округ ярославский. З продажею получене інкасо. Кавция 300 кор. Руский язык потрібний також. — Оферти до Адміністрациї „Дїла". 84 2—3

Під десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за післяплатою, оплатно 5 кіло 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинцї п. п. Денисів. 351 0

Прошу прочитати.

Із тисячки книжочок п. заг.: „Стежечка в Рай" маю ще лиш до 250. Замовленя усе вливають, проте незадовго вичерпає ся се видане. Із зглядy на се, що не знати, чи буде друге видане, зволять Впр. оо. поспішити з замовленем, подадуть хосенну лектуру своїм парохіянам на яку небудь пору, а собі поможуть у душпастирскій праци. Цїна одного примірника 1 кор. (10 почтове). На десять — одинацята даром. В більшім числї замовляти лиш на сю адресу: Сьвящ. *Данило Бодревич* в Порохівку (почта в місци).

378 3—3

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вск. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко ввісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

389 47—156

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов Замовляти можна у бібльотекаря „Кружка прав". Ринок ч. 10 (льокаль Акад. Громади) „Кружок" має також ще слідуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . 4·40 К.
Д-ра Дністраньского: Право подружа . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністряньского: Опіки і курателі . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне в дносинах родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 16 К.
Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц (руське видане В. в. д.) 2·90 К.

Правнича часопись

Членам Академічної Громади уділяє ся дотогідних рат.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 500 165—7

Linimet. Capsici comp.

въ аптиці Ріхтера въ Правѣ.

При купнѣ сего загально знаменитого, боль усмиряючого втирання, котрый в до набутя у всѣхъ аптикахъ, треба все уважати на марку: „Якоръ".

Подяка.

Непонятні, незглублені, невблагані суди Бога принесли нашій рідні великий, тяжкий, страшний удар, нїчим незаступлену втрату! Ото люта, безпощадна, немилосерна смерть сиромiць, наперекір нашим щирим, найщирійшим бажаням несеня ратунку на підсоню італійскім в Сан-Ремо через довший час слабости і в дома, видерли наконець нещасній Родинї, 80-літній матери дорогого сина, а любячій подрузї найдорожшого мужа, дрібним дїтям найлюбійшого отця, Д-ра Мелїтона Бучиньского, адвоката краєвого в Ставиславові, по довгій і тяжкій недузї на вічний відпочинок!

І хоча заздалегідь передвиджувала ся нам та страшна і сумна катастрофа і хоча прочували ми той страшний, смертельний біль, то всетаки в першій хвилї здавалось, що під ударом сего превеликого горя і втрати і ми обі слабі женщини ляжемо разом з ним в оден гріб! Але премудрість Сьвятого змилосердила ся над нещасними, дрібними сиротами та подала нам кріпость ту чашу горести, терпіня і болїзни випити до дна та се прикре ярмо житя тягнути ще дальше!

В тих незавидних хвилях терпіня-муки, які ми переживали, знайшлись добрі люди, жичливі та щирі сусїди, близша і подальша рідня, що на першу вість о смерти поспішили з всякою помочию і розрадою в нашім преболеснім, чорнім смутку і гризотї! Їх слова потїхи-розради плили мов те многоцїнне миро на наші тяжко пошарпані серця! Се були докази правдивої, ретельної, благородної, глибокої пошани так для покійного нашого Мелїтона, як також для тяжко опечаленої родини. Була се охолода, була се та оливна галузка, що зменшала біль, що усмиряла-лагодила біль текучих ран!

Протямившись з тяжкого горя і нещастя, почуваємось до обовязку вдячности бодай сею дорогою зложити нашу щирійшу подяку Вп. Публиці, що поспішила так численно з своєю участию на сї сумні похорони.

На першім місци складаємо щиру подяку Впр. і Всч. Отцю Архидияконови і пралатови Іванови Литвиновичеви, крилошанинови катедральному, що зволив ласкаво обняти провід в похоронах з дому аж до гробу. За сим дякуємо сердечно всїм иньшим сьвященикам, а именно: Впр. о. К. Куницкому, радникови епіскопскої капітули і капелянови військовому, що св. передсмертними Тайнами заосмотрив покійного свого товариша до вічности. Дякуємо дальше о. деканови Ант. Сгрутиньскому, о. деканови Косевичеви, о. професорови Порайкови, о. Паукови, о. К. Кульчицькому о. Кисілевському, о. Навроцькому, о. Комариньському, о. Сїчиньскому, о. Сїменовичеви, о. Шенаровичеви, о. Шмериковському, о. Баришеви, о. Филиповичеви, о. Кумановському, о. Куницькому, о. Григоровичеви за ласкаву участь в похоронах, що всї мимо непогоди і острого воздуха не щадили свого цїнного труду.

Вінцем і найбільшою розрадою та успокоєнем терпіня так для родини, як і для всеї Руси станиславівської була трогаюча і з глубини серця пливуча, патріотична бесіда нагрібна Пр. о. Гр. Бариша, що в імени Русинів-народовців достойно почтив память великого патріота і щирого дїяча на ниві народній Дра Мелїтона Бучиньского. Се були слова золоті, слова заохоти і поклику до невтомимої праці для народа. За сю Вашу щиру бесїду пращальну складає Вам, Всч. о. Проповіднику, вся родина найщирійшу подяку.

Дальше дякуємо сердечно за поміч і розраду в тяжкім горю Вп. п. Цурковській, Вп. радникам Айзельтам, Вп. Сїраковським, Вп. Гавриловим.

Вкінци дякуємо всїм Вп. Добродіям знакомим і незнакомим, а також всїм Вп. Товаришам покійного, що з усїх усюдів Галичини чи письмом чи телеґрамами заявили нам своє співчуте в нашім великім горю. За се складаємо щире „Спасибіг"!

В Станиславові дня 24 н. ст. мая 1903.

Мінодора Бучинська, мати-вдовиця. *Софія Бучинська*, жена-вдовиця; *Богдан*, студент фільозофії, *Ярослав*, *Ліля*, *Роман Бучинські*, дїти. 286 1—1

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, ДНІСТЕР дім „Просьвіти"

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечатися тілько через „Дністер".

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить 838.364 к. і всї уміщені в цінних пап. пупіляр.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 34

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чонжинского. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 108. Львів, Пятниця 16 (29) Мая 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория – Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і внесені приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Заява.

Рускі парляментарні і соймові посли прислали нам отсе письмо до оголошеня:

Комітет, зложений з членів кількох польских сторонництв, між ними також з одинацяти соймових і парляментарних послів, скликав до Львова на день 31 мая і 1 червня с. р. польский „вец народови“, а в дотичній відозві сказано, що „чимраз більші змаганя, щоби зрусчити польский народ в середних і східних повітах Галичини“ вимагають енергічної оборони.

Сї слова відозви виходять на гіркий глум з дійсного стану річий у східній Галичині. Русини є в тій своїй від віків рідній части краю, хоч їх там є три рази більше ніж Поляків (64% Русинів, а 21·8% Поляків), політично так безсильні, що мусять, добуваючи всїх своїх сил, бороти ся о своє національне житє, а до русченя Поляків, навіть коли би мали охоту, не мають найменшої спроможности. Всьо, що має власть і вплив, остає в руках Поляків (або тримаючих з ними жидів): велика посілість, заможнійший середний стан, більшість інтелїгенциї, капітал, торговля, промисл, вся не тілько автономічна але й державна управа, котрої вплив в Галичині є незвичайно великий, всї висші школи, майже всї середні (29 польских, а лише 4 рускі), всї видїлові і майже всї народні школи по містах — все скрізь є польске; навіть сїльскі школи в чисто руских громадах не є чисто рускі, а утраквістичні. А вже в остатних часах і того за мало, чим правительственні власти і соймова більшість причиняють ся до польонїзациї краю або що таки попросту роблять в польонїзацийних цїлях; за мало упосліджуваня рускої мови в урядах і судах і т. д. і т. д.; против Русинів взиває ся вже всю польску суспільність. До руских селян і міщан, що перед роками через римско-католицку пропаґанду приняли латиньский обряд, але зберегли рідну мову, промавляють тепер польскі ксьондзи, спонукувані до сего своєю старшиною, замість по руски, лише по польски та приневолюють їх також лише по польски говорити. Де лише в якім селї східної Галичини живе, хочби найменше число римокатоликів, будує ся костели і спроваджує ся польских ксьондзів та монахинь для дальшої пропаґанди, хоч в західній Галичині дуже часто по кілька тисяч польских латинників не мають в селї костела ані сьвященика. Польске товариство школи людовей закладає польскі народні школи для цїлком малих польских меншостий в руских селах. Позакладано велике число польских народних товариств, нїбито для економічного піддвигнення народу, навіть по таких руских селах, де крім двора майже нема Поляків. З західної Галичини спроваджує ся чим-раз більше польских кольонїстів, що поселяють ся на парцельованих двірских обшарах. Польский посол, заступник голови центрального виборчого комітету і кандидат на голову польского кола, д-р Козловский, об'їздить всї рускі повіти і орґанізує всїх Поляків і руских перекинчиків против Русинів. І при тім усім говорить ся у відозві польского „народового комітету“ о чим-раз більших змаганях до „русченя польского народу“!

Так перекручувати правду значить — правдї в лице плювати. Се-ж і змушує нас указати на правдивий стан річи. При сім покликуємо ся на всїх тих, що бодай троха знають обставини у східній Галичині, а тих всїх, що їх не знають, просимо переконати ся наочно о правдї.

Колиж польский комітет хотїв може тими словами сказати, що уважає східну Галичину за польский край а оборону против дальшого її польщеня за небезпеченьство для Польщі, та длятого взиває весь польский народ і всї польскі сторонництва до здавленя тої оборони: то заявляємо іменем всїх Русинів краю, що **східна Галичина була руска, є руска і мусить рускою остати!**

У Відни 25 мая 1903.

Юлїян Романчук, посол до державної ради. Василь Яворский, пос. до держ. ради. Д-р Андрій Кос, пос. до держ. ради. Д-р Михайло Король, пос. до держ. ради і до сойму. Д-р Емиль Гладишовский, пос. до держ. ради. Олександер Барвіньский, пос. до держ. ради і сойму. Д-р Евген Олесницкий, пос. до сойму. Д-р Андронїк Могильницкий, пос. до сойму. О. Теодор Богачевский, пос. до сойму. Йосиф Гурик, пос. до сойму.

Пародия земскої самоуправи в „західнім краю“.

В епоці вільнодумних „вѣяній“, коли правительство царя Александра II-го, уступаючи перед напором публичної опінії, переводило в ріжних напрямах суспільно-державного ладу менше або більше поступові реформи, заведено між иншим й „земску самоуправу“ царским указом з 21. сїчня 1864 року. До сего часу всї адміністративні задачі в Росії спочивали виключно в руках державної бюрократиї. Наведеним указом покликано до співучасти в деяких галузях суспільно-державної управи і саме населенє поодиноких адміністративних округів, або т. зв. „земствъ“. Побіч чиновницко-централїстичних державних властий стали „земства“ самоуправними інституціями місцевого населенія, щось в роді наших „рад повітових“, тілько з дещо ширшим обсягом дїланя. „Земствам“ віддано журбу о дороги, мости, рільництво, шпиталї та инші гуманітарні інституції, в значній части елементарну просьвіту і т. п. „Земскі“ ради ґуберніяльні і повітові мали виходити з вибору і то з трех курій: дворяньскої, міскої і сїльскої так, що звичайно половину членів дав дворяньство, а другу половину два другі стани.

Та тільки сю „самоуправу“, хоч як вона далека від того, що становить властиву суть selfgovernementy, а іменно, хоч вона лишена вилиру на леґіслативу та на державну екзекутиву, — мимо того обмежено її лише на провінції середної і східно-полудневої Росії. Так званому „західному краєви“, се есть: литовским, білорускім і українсько-руским землям по сїм боцї Дніпра, забраним від колишньої Польщі, земской самоуправи не надано, головно тому, що найважнїйший чинник, на котрого жадане властиво заводжено земску самоуправу в глубині і на сході Росії, а іменно шляхта — в наведених землях був польским і не вирік ся ще тоді загайлоньских реставрацийних мрій. Коли-ж і з боку міщанства та селянства засїдали би в земских радах сих земель репрезентанти місцевого, нерос'йского населенія, а іменно: Литовцї, Білорусь та Русини-Українцї, тож легко можна зрозумїти, длячого „лїберальне“ правительство Льоріс-Меликова не спішило ся з розтягненем самоуправи земств і на правобережну Україну, Поділє, Волинь, Білу Русь і Литву. А що воно, зі свого становиска, мало рацію, доказом лївобережні українські земства, де безпастанно стрічаємо ся з проявами української національної свідомости: зі змаганями до введеня української мови в народну школу, в народні бібліотеки і т. п.

Та з часом самому правительству дала ся почути недостача анальоґічних земствам інституцій і в „західнім краю“. В ґуберніях середної і східної Росії переймали земства на себе значну часть журби о економічні, просьвітні, гігієнічні і гуманітарні потреби населенія, обтяжуючи видатки на заспокоєнє сих потреб власними доходами з земских додатків, накладаних на населенє даного кругу добровільно виборними репрезентантами сего ж населенія. В ґуберніях „західного краю“, лишених земской самоуправи, журба о мости і дороги, о піднесенє рільництва, о елементарні школи, о шпиталї і т. п. спадала на саме чиновництво, котре до совісної полагоди сих справ ані не почувало ся, ані не доросло, ані вкінци не мало відповідних средств, бо правительство, при слабій податковій силї населенія, не думало брати на себе нового одіюм за збільшенє і так вже високих державних податків, за котре не давало би вїякої рекомпенсати в формі впливу самого населенія на накладанє і уживанє нових тягарів. Тож на поли комунїкациї, народної осьвіти, публичної гігієни і т. п. ґуберніі „західного краю“ видимо оставали позаду прочих земель імперії, посїдаючих земску самоуправу. Головно-ж розходило ся правительству о злий стан комунїкацийних средств, що не могло бути рівнодушним для него головно з міліторних причин.

Бажаючи отже з одного боку заповнити якось ті, чим раз більше діймаючі недостачі, а з другого боку не хотячи давати місцевому населенію „західного краю“ голосу в самоуправних тїлах, правительство ще за міністра внутрішних справ, Горемикіна, обдумало проект, після котрого побіч ґуберніяльних і повітових властий для справ, полагоджуваних в середущій і східній Росії земствами, завело би ся особі орґани з покликаних через правительство репрезентантів місцевих властий. Проект сей довго однак оставав лише проектом, бо з боку шляхотких маршалків, поров[illegible] з боку суспільности піддано его рішучій критвці, виказуючи, що заведенє з'орґанізованих нових інституцій спричинить великий зріст податкових тягарів, не даючи в заміну населенію ніже тїни самоуправи та впливу на ужитковане нових податкових додатків.

Вкінци однак правительство не могло довше зволїкати, тим більше, що недавний царский маніфест заповідав шумно ряд реформ, і теперішний міністер внутрішних справ, Плеве, рішив ся перевести безконечну реформу, змінюючи в дечім проект Горемикіна. Проект Плевого, принятий т. зв. „державним саветом“, одержав вже царску апробату і „Правітельственной Вестнїк“ з 16-ого с. м. оголошує вже в цілости „закон о управі земской господарки в ґуберніях західного краю“. Поки-що, іменно до року, має перевести ся наказана сим указом реформа в трех ґуберніях білоруских: витебскій, минькій і могилівскій. Пізнїйші розпорядженя рішать, коли заведе ся їх в дальших шестьох ґуберніях: зальнеиьскій, ковненьскій, гродненьскій, волиньскій, київскій і подільскій.

Закон о „управі земской господарки“ представляє ся так:

В кождій ґуберніі і в кождім повітї водить ся ради, звані „комітетами“, зложені однак з членів не виборчих, але іменованих правительством. Половину сих членів іменує правительство з начальників місцевих державних властий, другу половину з поміж місцевих горожан, представлених правітелству ґубернатором. І так до „ґуберніяльного комітету“ ввійдуть з урядових осіб: містоґубернатор, директор домен, директор податкових властий, дев'яти комісий: для селяньских справ, для справ міских і для царских дібр, іменовані правительством маршалка шляхти, та голова ґуберніяльного города, а з горожан покличе ся по двох з кождого повіту. Повітовий „комітет“ складатиметь ся в половині з земских начальників (справників (начальників поліції), податкових інспекторів, а в другій половині з міських і власних старшин, покликаних ґубернатором.

Повітові „комітети“ будуть збирати ся на наради раз в рік, 1-ого серпня по юл. численію і під проводом іменованого правительством „дворяньского предводителя“ (маршалка) вискажуть свої внесеня що-до потреб повіту в порученім „комітетам“ крузї дїланя та що-до покритя сих потреб. Опінія повітових „комітетів“ має затим тілько дорадну вагу.

На основі тих опінїй рішає доперва ґуберніяльний комітет, що буде збирати ся на засїданє раз в рік, 1-ого вересня, про будже для „земской господарки“, при чім ґубернатор може заложити своє velo, в котрім то послїднім случаю рішає міністер. Рішеня комітету має виконувати заряд, зложений з голови і 3 ех членів комітету.

Як видко з сего начерку, „комітети“ для „управи земскою господаркою“ на Литві, Білій Руси і правобережній Україні будуть лише пародією тої земской самоуправи, якої вживає середуща і східна Росия. Введенє нових інституцій, котрих склад виходити-ме з правительственного іменованя, в дійсности цїлком не дає місцевому населенію голосу в повітових і ґуберніяльних справах, бо певна річ, що правительство подбає, щоби і та половина „комітетів“, котра буде походити з горожанських кругів, складала ся з вірних мамелюків автократиї чиновництва, та об'єдинительних заходів. Натомість обтяжить нова інституция населенє дотичних ґуберній новими тягарами, котрі — як се можна вносити по ґуберніях, посїдаючих „земства“ — на кожду ґубернію винесуть по 4—6 міліонів рублїв річно. Не даючи затим населенію нїяких справдїшних користий, закон о „управі земской господарки“ в ґуберніях „західного краю“ приносить лише нові тягарі і збільшить тілько бюрократично-чиновницку махіну о ряд нових обєдинительних колїсят.

„Towarzystwo Nauczycieli Szkół wyższych.“

В латиньскі Зелені сьвята відбудуть ся у Львові довірочні збори „Towarzystwa Nauczycieli Szkół wyższych“. Товариство се інтересує й нас, бо вважаєсь оно в міродатних кругах репрезентациею загалу учительского шкіл середних, отже і наших ґімназий, до того богато учителїв-Русинів є его членами. Та се товариство на ма[illegible] дуже прибирає чимраз більше характеру виключно польского. Доказів на се богато. Ось пічїм від послїдних загальних зборів в Кракові 18. і 19. мая 1902. (Опираємось на справозданю, поміщенім в орґані товариства „Muzeum“ [жовтень 1902).

Зараз промови перших бесїдників — голови товариства проф. Калїни і секретаря проф. Ляховского — були настроєні на високо-патріотичну польску ноту. Проф. Калїна з великим натиском говорив про конечність „narodowego wychowania“ молодїжи, а що під тим розумів, виходить ясно з цїлої промови і такого закінчення: „Taka niech będzie młodzież nasza, jaką poznaliśmy o miedzę w dzielnicach naszych [розумів Вжесьню] a to są nasi bohaterowie, to przyszłość nar du“. (Стор. 4—5). А его товарищ, проф Ляховский вже зовсїм виразно говорив про Вжесню: „A jaką doniosłość ma język ojczysty dla narodu, który jak nasz pozbawiony jest bytu politycznego, wie z nas i czuje każdy, jak czują dzielni ziomkowie D ra Małeckiego, owi niestrwożeni, bohaterscy obrońcy języka ojczystego we Wrzesni. [Стор. 7: Промова при вагесеню, щоби іменувати Д-ра Малецкого почестним членом товариства за его слуги для польской науки.] Подібно й референт видїлу і инші бесїдники знають все і всюди тільки „język polski i historyę literatury narodowej“, хотяй прим. в рефератї „W sprawie nauki historyi literatury powszechnej“, де жадалось узглядненя тої літератури через учителя польской мови, мож було додати слово „і рускої“, а через се референт мав би вже бодай позір утраквістичного — своєю дорогою — доволї дивно, що не звернули на се уваги присутні учителї-Русини, між якими були навіть учителї рускої мови, як прим. проф. М. з Коломиї, котрий навіть промовляв в тій справі, підтримуючи притім внесене о побільшене годин науки польской мови. [Стор. 35.]

Далї в резолюції поставленій проф. Войцеховским в справі бібліотек шкільних читаємо: „W. zgromadzenie oświadcza, że czytelnie p o l s k i e dla młodzieży nie są w przeważnej ilości zakładów na ezycie zaopatrzone w książki“ [стор. 41]. Мож би думати, що р у с к і мають їх за богато. І знов запитаємо: де були учителї-Русини? Преціль они могли при тій нагоді підвести просто скандальні відносини що до книжок руских. З тіско, що молодїж наша по польских ґімназиях не має в бібліотеках шкільних книжок навіть на приписану лектуру домашну, а навіть в утраквістичних заведеннях — як прим. в семинари жіночім в Перемишли — нема більше як 20 (двайцять!) книжочок руских!!!

Тою самою ексклюзивностию руководить ся видїл товариства і дальше в своїй діяльно-

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дітвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля

ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА
Львів, площа Капітульна число 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 900

сти. Доказом сего хотяйби S-ма резолюция, приготовлена на теперішні загальні збори: „Wniosek wydziału w sprawie założenia polskiego muzeum szkolnego. Ref. radca D-r German. Walne Zgromadzenie poleca Wydziałowi, aby przystąpił do założenia polskiego muzeum szkolnego i w tym celu wezwał do współdziałania władzę, instalucye i szkoły."

Подібно поступав і редакция орґану товариства „Muzeum". Оно заповнене переважно розвідками о комісії едукациїній, давній каліґрафії польскій і т. п. статями з минувщини шкільництва польского, а дуже мало в нім статий педаґоґічних загального характеру, які би всіх могли інтересувати. Відділ бібліоґрафічний зовсім нехтує руску літературу; хотяй в послідних роках вийшло доволі нових, оригінально написаних підручників руских, ось прим. Барвіньского Вправи, д-ра Калитовского Ґеоґрафія і п., з якими належало запізнати читачів орґану педаґоґічного. Виходять крім того руські педаґоґічні часописи і книжки для молодіжи, та про них також нема в „Muzeum" згадки. Так якби руска література педаґоґічна не існувала! Се вже провина не лише проти нас, але взагалї проти читачів, яких належало докладніїше інформувати. Знають они, що дїесь у Франциї, Німеччині, Данії, могли-б довідатись і про сусїдну, подекуди „pod jednym dachem" школу руску. Може би учителї-Поляки бодаї довідались, що Русини не лише „święcą hajdamackie noże", а і якоюсь позитивною працею займають ся... І ми знов вискажемо жаль, що на се не звернуть уваги виділу членів-Русинів, котрих один репрезентант директор рускої ґімназиї п. Х. засїдав таки в самім виділї.

З усего сказаного виходить ясно, що „Towarzystwo Nauczycieli Szkół wyższych" інтересувсь Русинами хиба о стілько, що приймав від них вкладки членські. Та як его становище для нас зрозуміле так знов не можемо понять, чого в тім товаристві шукають учителї-Русини. Утраквізациї его, при нинїшнім гакатизмі польскої суспільности, годї надіятись. Жадне таке окликано би яко замах на польску інституцию, а в найлїпшім разї скінчилось би на кількох фразах на тему „bratniej miłości", а в результаті все осталось би по давньому.

Тому лишаєсь Русинам одна дорога: до того Towarzystwa зовсїм не належати. У нас преціньв своє руске товариство педаґоґічне! Лише на жаль, ним інтересує ся мало учителїв львівских і ще менше на провінциї... Стидно сказати: оно не має всюди філій, навіть там, де в рускі ґімназиї, а лише від учителїв ґімназиї можемо жадати его оживлення, бо учителї народні, душені польскою гакатою, не сьміють відтхнути сьміліїше. Тож до учительства шкіл середних звертаємо ся платять до „Towarzystwa Nauczycieli Szkół wyższych", дадуть бодаї одну свому Товариству педаґоґічному, най основують его філії, а тим сповнять свій патріотичний обовязок супроти свого товариства і народу.

б.

Московска кирииа на Лемківщині.

[Допись.]

Кожде майже число „Галичанина" несе своїм читачам несотворені річи про українців на Лемківщині. І не дивниця, що загал, котрий своїх відомостий з инших жерел не доповняє, вірить, що сї українці дїйсно руйнують а не будують, що завязали спілку зі спільним ворогом, що вкінци відрекались вже дїйсно навіть віри батьків. На чолї сих правдолюбивих людий, котрі такими безличними брехнями кормлять своїх приклонників стоїть знана трійця кацапска Качмарчик, Іванишов і Марков. Після засади „nie honorowo — ale zdrowo" веде она свою політику, а сумно дуже, що за нею стоїть поважне число людий, котрі під ві терором в страху перед клеветами і обдертем з чести, мовчки схиливши голови, як стадо овець біжуть за тріумвірами і нехотячи помагають їх підземній а так шкідливій роботі!

Один з тих тріумвірів — „primus inter pares" о. Качмарчик, автор численних дописий до Галичанина, котрий вельми чванив ся, що вигнав Українців з сандецкої твердині (бурси), котрий всїми силами допомагав до відкритя „атеізму" в українсько-рускій бурсі в Н. Санчи і не захлинувшись голосив сьвіту, що українці — се нігілїсти, соціалїсти, атеїсти, гайдамаки і пр., дістав тепер науку, що брехати і клеветати безкарно не можна.

І так при виборах до виділу повітової ради в Грибові, коли по скрутінії показало ся, що „атеіст" Качмарчик соромно провалив ся (бо задля его нетактовного поведеня нїхто на него голосувати не хотїв), викрикнув озлоблений „to mam do zawdzięczenia intrygom jednego podłego Rusina i jednego Polaka". Слова сї відносились до заслуженого інспектора шкільного п. Володимира Вітошинського, котрий випав з ласки о. Качмарчика длятого, що не належить до его приклонників і що есть „найдократом" та що звернув увагу свою на се, що наука релїгії в школах не іде як повинна, що власне ті, котрі так чванять ся релїгійностию, самі о релїгійність у народу не дбають, що взагалї їх поступки словам не відповідають

Розправа — яка відбула ся в наслїдок клевет о. Качмарчика, доказала, що о. Качмарчик беззасадно клеветав порядних людий і скінчилась его засудженем.

Важна се дуже справа. Вона має не лишень значіне льокальне але і загальне, бо з одної сторони есть доказом, в який спосіб ведесь на Лемках борба против Українців, що ведесь лиш клеветами і наругами — а з другої сторони доказує ясно, який есть моральний, етичний і культурний ровень людий, котрі пишуть о своїй толерантности і релїгійности.

Нехай раз побачать люди в сьвітлї правди лемківских верховодів, най самі осудять, чи поступок о. Качмарчика був чесний і чи відповідав его становиску яко сьвященика і чоловіка!

Пригадуємо, що се не поодинокий фактъ, бо рік тому так само о. Генсьорский оклеветав заслуженого провідника Українців п. Лїщиньского (за що стратив посаду катихита і мусїв Санч опустити) і що всї слїдства о атеїзм, о читане заказаних книжок і пр. ведуть ся лиш на підставі ширеня неправдивих доносів і клевет з боку москвофілів.

Думаємо, що засуд о. Качмарчика спинить троха хвальну трійцю К. І. М. перед дальшим обкидуванем болотом „українофф" і буде наукою на будуче, що часом може бути... „і niehonorowo i nie zdrowo".

О.

Справи австро-угорскі.

Хорватскі розруси.

Про розруси в Хорватиї надходять дальші тревожні вісти. Вибухли нові розруси в Гробнику і Зенк. Коло Івоцлявня селяни узброєні в дручки кинулися на жандармерию; жандарми стали стріляти і зранили кількавайцятьох селян. Один жандарм тяжко ранений. Подібний конфлїкт між селянами а жандармерию случив ся також коло Злятар. Селяни були узброєні в сокири і буки. Один селянин і один жандарм від удару сокирою тяжко ранені. В самім Задарі демонстрациї відбувають ся майже що днини. Передвчера велику демонстрацию урядили студенти. В великім числї переходили улицями викрикуючи з причини арештовань і входу поліциї до університету. Демонстрантів розбила полїция.

Про архиепископа з Задару о. Поссіловіча, котрий виїхав оноді до Риму, доносять, що був принятий у папи. Архиепископ просив папу о інтервенцию в користь Хорватів.

Бунт хорватского народу і енерґія, з якою его заступники допоминають ся своїх прав, видають вже пожадані проди. Доносять, що мадяризация має уступити а на зелїзницях і урядах мають завести в цїлім краю хорватску урядову мову.

Рівнобіжно з акциєю в самій Хорватиї розвивав ся також акция хорватских і словінських послів. Передвчера відбули ся у Відни наради хорватских послів з Дальматиї і Істриї, в котрих взяв участь також посол до хорватского сойму др. Мазура. Др. Мазура дав пояснення що-до фактичних відносин в Хорватиї, казав, що виконане засудів смерти здержано в наслїдок численних телеґрамів до цїсаря — а вкінци радженo над виданем маніфесту до заграници в справі розрухів, в Хорватиї. Маніфест той вже появив ся а підписали его в ї словінські і хорватскі посли з Істриї, Дальматиї і Трієсту. В маніфестї зазначує ся, що розруси тревають вже три тижні, а що помимо заведеня надзвичайних судів розруси тревають дальше, то посли з Дальматиї, Істриї і Трієсту вважають за відповідне виступити в оборонї своїх земляків. Посли звертали ся і до цїсаря і просили о авдиенцию, котру відмовлено — та хорватскі посли мають те почуте, що сповнили свій обовязок. Дальше розказує ся в маніфестї про факти розрухів і вказує ся, що стан в Хорватиї є справді грізний. Признають се також урядові донесеня, а до здавленя розрухів не вистарчають вже війска місцеві, коли спроваджують там нові віддїли з цїлої Угорщини. Головну часть маніфесту становлять жалоби хорватского населеня. Тілько 3% людности має право голосованя, але навіть тих не допускає ся до свобідного вибору. Виборы фабрикують ся терором і обманьством. В жаднім краю преса не є так здавлена репресиями, як в Хорватиї. Нарід хорватскій визискуваний також що до прав хорватского языка і на поли фінансовім та економічнім. Мадяри господарять так як в краю завойованім силою. Маніфест кінчить ся тим, що станули в оборонї покривджених. В першій мірі подяка тота належить ся пресї, заграничній німецкій і італїянській і деяким славянським народам, а передовсїм Словінцям і Сербам. Маніфест хорватских і словіньских послів має вийти також в мові німецкій, французкій і анґлїйскій.

Вже в попереднім числї „Дїла" подали ми в депеші з Пешту, що до Хорватиї за реквіровано нові віддїли війска.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Молодоческий клюб веде пертрактації в Будапешті в справі будучности держави. Молодоческі посли заявили Хорватам і Словінцям, що підпруть їх акцию в парляментї проти теперішного правительства.

Італїяньска irredenta в Австриї.

Градець. Поліция впала на слїд ірредентистичного тайного товариства і перевела ревізию в помешканю чотирох Італїянців-студентів. Двох з них: Юрия Пітакко і Умберта Дуєафіого арештовано.

Трієст. В часї представленя опери „Ernani" (Вердіого) при словах „Siamo sutti una sola familia" (Сьмо всї Італїянці одною родиною) демонструвала вся публика за злукою з Італією.

Димісия Драґомірова.

Київ. Драґоміров, ґенерал-ґубернатор Києва, має уступити а на его місце прийде ґенерал Кавльбах. Димісию Драґомірова приняв вже цар на его власне прошеня. Причина уступленя Драґомірова лежить в тім, що Драґоміров був „за лїберальний" для теперішного правительства.

Підпольна Росия.

Берлин. Наспіла тут вістка, що в воронежскій ґуберніï вибухли робітничі розруси. Коло Воронежа має бути зібраних 10.000 робітників. Вислано проти них віддїл війска.

Петербург. Арештовано офіцарів артилериї Ґріґорієва і Молостова за участь в революційнім руху. Обох офіцарів виявили компромітуючі листи, які переловила полїция. Ґріґорієв зізнав перед судию слїдчим, що мав намір в часї похорону Сіпіяґіна застрілити оберпрокурора Побєдоносцева, але сего не виконав. Подібний намір що-до иншого достойника мав також Молостов. Слїдство веде ся вельми строго звичайними в Росиї способами, бо думають, що дасть ся викрити всї нитки заговору.

Соціяльні демократи в Німеччині.

Берлин. Соціяльна демократия ставить при теперішних виборах до німецкого райхстаґу 322 кандидатів на 394 округів цїлої Німеччини.

Поб да Комба.

Париж. Парлямент приняв на послїднім засіданю 333 гол. проти 18 порядок дневний з висказом обуреня на сплетнї націоналїстів, вимірені проти Комба і членів его кабінету.

НОВИНКИ.

— **Руский клюб** буковинських послів соймових скликує на 9. червня с. р. до Чернівців довірочні збори. На дневнім порядку стоїть обговорене політичного і економічного положеня Русинів на Буковині, їх становище в питаних церковних, а вкінци приготовленe до народного віча, яке має відбути ся 7. липня с. р.

— **Про сумні для Русинів відносини в тернопільскій семинарии учительскій**, яких частинним відгомоном був відомий страйк нашої молодежи в тій школі, одержали таку допись:

Вже другий рік минає, як краєва рада шкільна прислала до тернопільскої семинарії учительскої п. Станислава Сроковского. Той пан (хоч він греко-кат. обряду) зараз зазначив ся ненавистию до всего, що руске, а фанатичним обожанем польщини. Завів він позашкільну польску лектуру і так богато завдає, що ученики упадають з переутоми польщиною. Кождий з кандидатів не лише мусить перечитати цїлу хмару книжок, але ще з перечитаного написати зміст і се окремо здавати в неділї. До того ще каже вичувати на память великих поематів польских. Ученик, хотьби з приписаного обему польщини умів навіть на відлично, дістане двійку, коли не здасть окремої лектури польскої, не приписаної пляном науки. При іспиті зрілости палить він Русинів із польщини безпощадно... Дальше сей пан на годині свого предмету веде ось-які розмови: „Ty, Herman, twoje nazwisko jest czysto polskie; ty nie jesteś Rusinem, ale czystym Polakiem!" — або: „Mówcie ze sobą po polsku, bo kto przemówi po rusku, straci stypendyum!" — На третїм роді п. Сроковский казав кандидатови Паньковому писати на таблици так, щоби до таблиці обернув ся плечима а до него (Сроковского) лицем; коли ж Паньків заявив чемно, що „пан професор робить із мене блазна", то за се вигнано его з семинарії з початком року. На тім-же роді п. Сроковский злаяв кандидата Поліщука: „Ty hajdamako! chamie! na ośm kroków odemnie!" Поліщук змовчав і ходить дальше до школи. Але п. Сроковский видячи, що все ему уходить безкарно, воює по своєму дальше. На четвертім роді зганьбив кандидата Прелїза словами: „Ty durniu! łajdaku!" і т. д. Роз'яревний тим Прелїза сказав п. Сроковскому: „Ти підлий хрунк!" — і за се вигнано его зі всїх семинарий учительских. От з таких то річий вийшов і відомий страйк... Своїм поведенем п. Сроковскій завів тут небувале роз'ярене національне між семинарскою молодіжю... Не вжеж п. к. краєва рада шкільна нічого об тім не знав, що діє ся в семи-

---

Зіґмун Райн.

До Кльондайк!

Одна виправа в дорозї до золотодайної країни Кльондайк найшла тамтого року трупа около 30-літного мужчини. Біля него найдено записник, що оповідав дуже докладно про подорож тої людини та його трьох товаришів, як не менш про те, що вони підчас сеї подорожи зазнали й витерпіли.

Ось що було там записано:

Не довго вже менї житя. Ледви з трудом можу держати оловець. А проте щось велить менї списати страшні пригоди з тих тижнїв. До того: Коли гадки занятї, не терплю так дуже і навіть забуваю, що дожидає мене смерть...

Може яка виправа найде сю книжку і наші свояки та знакомі зможуть тодї дізнати ся про нашу судьбу. Хочу оповісти всьо докладно, як воно стало ся. В годинї смерти не таїть ся нїчого.

Наша виправа складалась з трьох людий: анґлїйского купця Альберта Гарта, даньского столяря Еріка Свендзена і мене самого, інжинїра Адольфа Аса, родом з Норвеґії. Ми всї три мешкали в Америцї, в Такомі, в провінциї Вашинґтон, а вирушили з Дайер в Аляскї дня 25 лютого 1899. Наш харч був обчислений на три тижнї: по нашій думцї досить, щоби дістати ся до Давзон в Кльондайк.

Страшний до переправи просмик Чількут був вже за нами, ми находили ся майже в самім Кльондайк. Та під вечір заскочила нас свїжна завирюха так нечайно, що ми вже не мали коли глядїти за безпечним захистом, де-би можна було розпняти шатро. Линву, якою ми користувались переходячи крізь просмик, чули ми ще на собі і тому не розлучили ся. Инакше були-б ми заблудили, один до лїса — другий до біса.

Як горячо бажаю тепер, щоби було так стало ся! Тодї незазнали-б ми були пізнїйше тих страшних пригод.

Вихор дув і дув, в тім самім напрямі, з однаковою силою цїлих сїм днїв. Клав одну заспу снїгу на другу, затирав всякі слїди. Нам доскулювала стужа та вогкість, без теплої їди, без порядного сну. Вкінци буря втихла. Ми мусїли рушати в дальшу дорогу. Але в якім напрямі? Певно ось туди, думаємо. День в день ми ішли, день в день. А тут, хоч гинь, не видати ні стежки, ні найменшого слїду... Харч нам кінчив ся... Ми пускались в нових напрямах, все нових. Та все бачили лиш білі, дикі пустарі.

— Завтра не стане нам харчу — сказав Свендзен.

Цїлий довгий день ми ішли з пустими жолудками. Западав вечір, а нам все ще не звісно як нинї рано, де ми. Голод додає нових, великих терпінь. Від снїгу, який їмо, робить ся нам ще гірше...

Ще один день... Ми йдемо, ми йдемо вперед. Ще один вечір; не знаємо нїчого...

Тепер посуваємось лиш поволи. Нема сил, нема енерґії...

Знов вечір. Знесилені падемо на землю. Уникаємо своїх поглядів. Нїкотрий не хоче вичитати в очах другого судьбу, яку кождий з нас знав.

— Товариші! — мовить нечайно Свендзен — щось треба зробити... А що, знаєте добре як я. Отже я кажу: як хочемо осягнути цїль, мусимо конче мати пожиру... Без поживи довше не видержимо. Не дістанемо її, здохнемо всї три. А що лиш в один спосіб можна прийти до поживи та що лїпше, щоби один з нас погиб, як всї три, тому раджу: тягаїм завтра жереб, хто з нас має умерти.

Я не був в силї вимовити слова. Гарт сидїв також нїмий.

— Добре, Свендзен — сказав він вкінци.

— А ти, Ас?

Я притакнув головою.

Утома змогла мене. А сон не приходив. Мої думки не могли відорвати ся від того, що буде завтра. Страх перед смертию? Не знаю. Сиджу тепер зовсїм спокійно... Сиджу і пишу... І за кілька годин я маю умерти...

Я не боявся... А таки не міг спати. Лежав і міркував, на кого упаде жереб. Часом бажав, щоби упав на мене. Тодї я уявляв собі, яку несподіванку вчиню рано товаришам: Не потрібуємо тягнути жеребів, я хочу умерти! Як вони оба здивують ся! Вони сего не зрозуміють...

Та коли я погадав, як будуть мене різати і печи на рожни, мене прошибла дрож. Нї, жереб нехай рішає, він упаде певно на кого иншого!

Вкінци настав день, сїрий, холодний ранок. Ми простягнули свої члени, озирнулись довкола.

— Де ми тепер менше-більше? — спитав Свендзен.

— Ба, коби знати! — сказав Гарт.

— Як думаєте? — спитав я. — Підемо ще один день?...

— Анї пів дня не можемо — відповів Свендзен. — Менї здаєсь, що маємо тепер тягнути жереб. То послїдний ратунок.

Він глянув на Гарта.

— Про мене... нинї або завтра — відповів вкінци.

Свендзен розтяв три однакові картки паперу, відійшов від нас і позначив їх.

— Ти, Ас, держи, потім тягне Гарт.

Подав менї картки. Мої пальці тремтїли.

Гарт завагав ся.

— Скінчім раз дїло — сказав Свендзен.

Гарт наставив руку. Тремтїла так, що ледви міг підняти картку. Мало що всїх трех нараз не витягнув.

— Читайте — сказав Свендзен.

Гарт розвинув картку і побілїв як крейда.

Я глянув на карту. „Альберт Гарт" було на нїй. Менї вирвав ся оклик радости, який годї було здержати. Гарт подивив ся на мене з такою ненавистию, що я подав ся взад.

— Заждїм трохи — сказав Свендзен і віддалив ся. Пішов поза горбок. Я думав: глядає певно дров, щоби розложити огонь; міг відложити се на пізнїйше, Гарт вже досить натерпів ся...

Нараз роздав ся вистріл звідтам, куди пішов Свендзен. Гарт і я споглянули на себе.

— Що він там може стрілять? — питаю.

— Може дичину! — кликнув Гарт різко і почервонївши від зворушеня, побіг.

(Конець буде.)

нарії під управою п. Міхаловского, тепер уже директора і заступника краєвого інспектора в одній особі.. П. Міхаловский виїхав візитувати Збаражчину а відтак Підгаєчину, бо, як дехто каже, старий Барановский ему в певнім напрямі не доріс; тай справді, п. Міхаловский ще яко окружний інспектор дав докази великої енергії і спеціяльного таланту до польщення руских шкіл. В тім згляді наші люди в дотичних округах шкільних, які п. Міхаловский навістять, нехай добре дають позір!..

— **„Зе взґлєндуф службових“** кинув львівский пан Мора Коритовскай Русина п. Володимира Йордана Валявского, урядника податкового X. кляси ранґи, в році 1898 з Болехова до Йорданова в повіті мисленицкім на Мазурщині. П. Валявский з женою і дітьми перебув у тім заточеню пять літ. Та туга за рідним краєм і церквою не давала ему і его жені хвилини супокою, а вже журба, що доростаючі їх три сини, не видячи свого народу ні своєї церкви, не будуть в силі набрати руского духа, загнала їх просто в роспуку. П. Валявский в наслідок того запав у недугу і в дванацятім році служби мусів покидати урядову посаду і, на власне прошеня спенсіонований, осів на постійно у Львові.

— **Д-р Ів. Франко** перебув в остатнім місяци тяжку хоробу очий, яка зробила конечною досить небезпечну операцію на правім оці. Операції довершив щасливо звісний львівский окуліст, д-р Теодор Балабан, бувший асистент пок. д-ра Борисікевича. Д-р Франко вже майже вернув до здоровля.

— **Галицкі еміґранти потопили ся.** З Антверпії прийшла вість, що анґлійский пароход „Huderveld“, плинучи з Grimby, серед мраки ударив на шведский корабель, причім з анґлійского корабля поспадало в море і потопило ся 22 подорожних. Були се переважно італіяньскі і галицкі еміґранти. З посеред наших найшли смерть в моря: Дмитро Басюк, Василь Ковалюк, Василь Зенема, Анастазия Марця, Катарина Данищук, Іван Богосевич, Іван і Антонина Каплики, Станислав і Мария Сґрілецкі, Павло Попович і Людвик Сьвірский. Як показуесь, майже всі Русини..

— **Голодовий дур**, що лютив ся доси переважно в східній Галичині, починав розширяти ся на і західну, котра яко заможнійша від східної може довше оперти ся голодови на переднівку. Урядовий звіт за тиждень від 13. до 19. мая виказуе, що в 26. заражених повітах занедужало в тім тижни 147 осіб. О скілько з тих цифр можна заключати, епідемія голодового дуру зменшав ся. На Буковині вибух пятнистий тиф в кіцманьскім повіті, в селі Южинци, де стверджено 29 случаїв і в Берегометї над Прутом 8 случаїв.

— **Для абітуриентів.** Після дотеперішних приписів обітуриенти, котрі в ґімназиї або реальній школі при іспиті зрілости в осіннім реченци не відповіли вимогам з одного предмету, не могли приступати до т. зв. „поправки“, яку може одержати абітуриент при літнім реченци. Таке отже репробованє з одного предмету коштувало втрату одного року. Подібна судьба постигае тих абітуриентів, котрі в літнім реченци одержують з отого предмету степень недостаточний, а в осени перепадають при „поправці“. Міністерство в виїмковых случаях позволяло часто складати доповняючий іспит вже з кінцем першого курсу слідуючого року, а позаяк ті іспити давали переважно вислід вдоволяючий, тому міністер Гартель видав розпорядок, що репробовані в повисший спосіб абітуриенти можуть під деякими условями вже по шести місяцах засідати опять до іспиту зрілости. Наслідком того абітуриенти, котрі зложать доповняючий іспит добре, можуть записати ся на літний курс в університеті або політехніці, втративши в сей спосіб лише пів року наукового.

— **Вибух ропи** наступив сими днями в Свиревій коло Ясла. Ропа бухнула з закону, який власне копано, з глубини 470 метрів, а утворена в сей спосіб фонтанна досягла 30 метрів висоти.

— **„Petrolea“**. Так називав ся нове промислове товариство, яке завязало шість нафтових фірм в Галичині, що мають в своїх руках одну шесту часть всеї продукциї галицкої нафти. Основний капітал товариства буде виносити на початок 1 міліон корон в акциях по 500 кор. З се засновок австро-угорского картелю, який нафтярі задумують утворити супроти великого упадку ціни нафти. Головний осїдок товариства „Petrolea“ буде Львів з філіями у Відни і Будапешті.

— **Дефравдант перед судом.** Йосиф Тшціньский, молодий урядник на зелїзничім двірци Підзамче у Львові, мав паньскі норови і смакував в ріжних втїхах житя. Наслідком сего в повіреній ему касі показували ся часто більші та менші недостачі, котрі пізнійше мусів покривати з власної кишені. Як кождий веселий панок так і Тшціньский опинив ся вскорі серед пропасти довгів, пенсию обложено ему кондиктом і не то гуляти але й по людски жити не було защо. Але панок не дармо мав голову на карку. Взяв ніби відпустку і щез почім в его касі викрито дефіцит 6.410 К. Відтак ходили про него ріжні чутки, котрі по якімсь часі виявив сам дефравдант, вернувши до Львова в крайно біднім стані, щоби віддати ся в руки справедливости. Онодї ставув він перед трибуналом судиів присяжних. З давного здорового, свіжого панича остала лиш тїнь. Зломаний, згорблений, з пожовкним лицем відповідав тихо, безсильно. Признав ся, що забрав з каси раз 2000 К а другий раз 4000 К, понадто „вкрав“ ему „хтось“ з каси 960 К. З краденим добром чмихнувв Тшціньский, як правдивому панкови яло ся — до Монте Карльо і вступив просто до звісного дому грп. Хотїв хитро-мудро нажити собі ще більше гроша, а то, мовляв, віддасть тоді вкрадені грошї і стане опять „порядним“ чоловіком. Тимчасом щасте не дописало, Тшціньский програв всьо, що мав, кромі 960 К, котрі — як оповідае — вкрав ему „хтось“ в Монте-Карльо. Одержавши від дирекциї касина 500 франків на виїзд, поїхав глядати щастя до Альжиру. Але тут знов панок не міг знайти собі „посади“, а в додатку виступав втрете той „хтось“ і краде ему послїдних 300 франків. Не бачучи иншої ради, зголосив ся до тамошнього австрийского консулату, представив ся австрийским горожанином, що приїхав до Альжеру „лїчити ся“ та упав жертвою крадежи, так що не має за що вертати домів. Консулят повірив і відставив „нещасливця“ до Трієсту. Тут Тшціньский позичив собі ще кількадесять корон і вернув до Львова, щоби зголосити ся до суду. Від тої хвилї судьба его стала злагіднявати ся. Спекуляциїні неудачі з краденими грішми, той злобний „хтось“, що его всюди окрадав, вкінци поворот до Львова зворушили не лише численних сьвідків, котрі признали Тшціньского взірцем „порядного“ чоловіка, лише переслїдуваного немилосерною судьбою, але й видко самих судиів присяжних, бо просто і коротко признали его „звихненим на умі“ і трибунал увільнив его від вини та кари. Польскі ґазети назвали Тшціньского лиш „нещенсливим ґрачем“ і тепер він ходить свобідно по сьвітї та глядае лїпшого щастя.

— **Взорець москвофільского „патріота“** становить пресловутий о. Александер Гумецкий, руский парох в Малковичах, перемиского повіта. Читачам „Дїла“ сей „патріот“ твердого закала звісний між нашими з того, що урядові рускі друки, як от виказ померших, виповняе в мові „уржендовій“ т. в. польскій. А щоби хто мимо того не схотїв ще сумївати ся о „порождности“ атца Гумецкого, подаємо ще оден причинок до характеристики сего взірцевого „патріота“. Минувшого року по фериях прийшов оден господар до атца Гумецкого порадитись зглядом свого сина, котрого хотїв дати до ґімназиї. Атец Гумецкий радив селянинови рішучо дати сина до польскої ґімназиї, ба що більше, навіть загрозив селянинови, що его не допустить до себе, скоро дасть сина до рускої ґімназиї, обкидуючи рівночасно руску ґімназию епітетами, на які лиш кацапска безличність може здобути ся. Селянин подякував о. Гумецкому за „щирі ради“, але сина дав до рускої ґімназиї. Видко у чесного селянина більше інтелїґенциї в хлопскім розумі, як хлопского розуму в панськім мозківници о. Гумецкого. Та сказано, для деяких кругів се лише новий доказ „порождности“ а навіть найвищої „культури“ москволюбного патріота. У нас поки-що служить на се инша назва . — *Знакомий.*

— **Жидівскі банки.** Вельми характеристичні відносини в наших місточках виказала судова розправа против директорів банковых в Глинянах, яка відбула ся в Золочеві в днях від 20 до 24 с. м. Розправа показала, що в Глинянах, де ледви кілька тисячів жителїв, було не менше лиш 9 банків, в котрих було певно всїляких директорів, контрольорів і т. п. достойників, а нераз і ціла родина була урядниками в банку, як ось н. пр. в так званій касї позичковій, де були директорами Ісер Пінелес, его син Гілель Пінелес і зять Шмуль Дуб. Членами тих банків були селяни і бідні жиди, що змушені нуждою часто запозичати ся в банки користали з того і дерли з них шкіру, бо хоч ніби то казали платити собі за позичку 8 до 10 процент, то жадані від довжників кошти на адмінїстрацию були так великі, що доходили до 30 а навіть і до 40 процент. Членом ради надзираючої деяких з тих банків був також і Сруль Рубін, котрого в послїдних часах вибрано предсїдателем кагалу в Глинянах. Той Рубін не міг погодити ся зі своїми попередниками і зажадав від них зложеня рахунків аж за час 14 літ, ну та й наробив собі тим богато ворогів. Рубін знав о надужитях директорів, але сам був поправдї таки трохи милосерднїйший і домагав ся знижена стопи процентової і скасованя несправедливо оплачуваних датків на кошти адмінїстрациї. Директори видїли, що зле і очивидно своїм звичаем старали заткати рот невигідному для них радникови грішми а Рубін здаеть знав ся на річи і мовчав. Тим лиш дасть ся пояснити, що Рубін діставав в послїдних касах від тих банків і їх директорів платню. Колиж тепер настала колотнеча в кагалї, вороги Рубіна стали доказувати, що він вимусив від них 4430 К, грозячи їм инакше, що в противнім случаю зробить донесене до суду о лихву. Отже о тім вимушеню зробили вороги Рубіна донос до суду і він мусїв відповідати за вимушене в 11 случаях. Разом з ним засїли на лавї обжалованих також его жінка Неся Рубін і три его прихильники Сруль Діяманд, Мендель Діяманд і Лейзор Браттер. По переведеній розправі трибунал увільнив Сруля Рубіна і Сруля Діямандa від 9 закинених їм случаїв вимушеня, а засудив лиш за 2: Рубіна на 5 місяцїв, а Діямандa на 3 місяцї. Прочих обжалованих увільнив суд від вини і кари.

— **Дрібні вісти.** В Кракові арештовано торговця живим товаром, Саламона Мінца, котрий що йно відсидїв два роки вязниці за ведене сего поганого ремесла. — Хорунжого від маринарки Кіссенера, котрий на Великдень с. р. зарубав на смерть шаблею однорічного охотника Гартмана за те, що не салютував ему на улици, засудив військовий суд на 4 роки вязниці і деґрадацию. — В поїздї зелїзничім між Хировом а Перемишлем строїла ся онодї карболевим квасом 18-літна експедиторка почтова з Хирова, Антонина Баконїй, наслїдком нервового розтрою і подразненої амбіциї. — В Люторини під Ряшевом застрілив ся фельдвебель 90 п. п. Юрко Худий, літ 30, з причини манїпуляциїних непорядків. — Заступником бурмістра м. Тернополя вибрала міська рада д-ра Станислава Мандля. — На ріці Вартї коло Гембова, в Познаньщинї, виверзув ся човен з людьми, наслїдком чого 11 осіб утопило ся. — Намісник ґр. Лев Пінїньский заведужав в Грималові на ісхіяс. — Рада міста Львова на онодїшнім тайнім засїданю ухвалила на запросини „думи“ міста Петербурга на 200-літний ювилей заснованя перейти над сим дїлом мовчки до порядку дневного. — „Вістник законів державних“ подав оповіщене міністерства скарбу в справі утворена осібного вимірового округа для загального податку зарібкового III і IV кл. п. з. „Стрий місто“ і „політичний повіт з виключенем міста Стрия“.

— **Передвчерашне „Дїло“** сконфіскувала цїлком несжидано ц. к. державна прокуратория і забрала весь наклад разом з літературним додатком. В наслїдок того зарядили ми сейчас другий наклад без додатку, а літературний додаток розішлемо завтра.

— **Пригадуе ся патріотам Бережанщини**, що вже дня 1 н. ст. червня відбуде ся **велике віче просьвітно-економічне** о год. 11 рано в „Надії“, а о 3 год. пополудни **загальні збори „Селяньскої Ради“**. Референти будуть зі Львова. На тім вічу не повинно хибнути ні одного сьвященика-народовця зі своїми парохіянами, бо пора для нас важка! — *Від Видїлу Селяньскої Ради.* [На просьвітно-економічнім вічу будуть виголошені реферати: 1) Як підняти доходи селяньского господарства? — Бувальщина українсько-рускої народу і задачі Тов-а „Просьвіти“.]

Вечером тогож дня (1-ого н. ст. червня) уряджуе „Міщаньска Читальня Просьвіти в Бережанах“ **аматорске представленє драматичне** в сали Народного Дому. Відограні будуть: „Пан Бенет“ комедия в 1 актї Фредра(!), „Приятельки“ комедия в 1 актї Корженьовского(!) і „Consilium facultatis“ комедия в 1 актї Фредра(!). На се представленє запрошуе — *Видїл Читальні.*

— **Вп. проф. М. Грушевский** звертав нашу увагу на те, що з ненсної сталїзациї новинки в ч. 105 „Дїла“ виходило-б, ніби він війшов в склад комітету для будови рускої театру, коли в дїйсности він до того комітету не належав і не належить.

— **З Чернівців** доносять нам: **Українська молодіж** мужескої і женьскої учительскої семинарії в Чернівцях устроюе в роковини смерти **Т. Шевченка** ві второк, 2-ого с. м., у великій сали Музичного товариства **концерт**. В програму концерту входять: вступне слово проф. д-ра Ос. Маковея, відчит канд. сем. В. Пігуляка, декламация канд. сем. Ганни Тарновецкої, мужескі й мішані хори, два барітонові соля і акомпанимент фортепіяновий. Управляти хором буде канд. сем. К. Томорут. — Ціни місць: ложа 10 К, перворядне крісло 2 К, другорядне 1 К 20 с., партер 60 с., для учеників, міщан і військових 30 с. Чистий дохід призначений на шкільний фонд для бідних учеників. Початок концерту о год. 7½ вечером.

— **Видїл Філії Руского Товариства педаґоґічного в Теребовли** пригадуе своїм членам, що в понедїлок т. в. 1. н. ст. червня о годинї 7 вечером в льокали товариства відбуде ся **відчит для членів**. Видїл упрашав всїх членів прибути громадно. — За видїл *Витомт Целевич* заст. голови.

— **За упокій бл. п. д ра Олександра Огоновского**, бувшого професора університету львівского і члена руско-народних товариств, мужа многозаслуженого для рускої правничої науки і національної справи, відбуде ся завтра, в суботу 30 н. ст. мая, о 8 годинї рано поминальне богослуженє в Успеньскій церкві, на котре запрошуе Родина покійника.

Померли:

— **О. Ігнатий Галька**, сьвященик ювілат, парох в Дубківцях, скалатского деканата, вислужений декан скалатский, почестний совітник митроп. консисторії з крилошаньскими відзнаками, упокоїв ся дня 26 с. м. в 79 році житя а в 53-ім сьвященьства, з чого перебув 49 літ у Дубківцях. Імя пок. о. Игнатия Гальки знане з давнїйших часів яко писателя (з областий етноґрафічної, популярно-наукової та церковно-обрядової) і яко посла до сойму й до ради державної. Покійний належав до колишньої партиї „сьвятоюрскої“, „старої“ або „твердої“, з якої з ходом часу витворили ся нинїшні так звані кацапи. До сеї компанії покійник — так сказати-б — не пасував уже, але все-таки, як богато инших его ровесників-однодумців, ослабших тїлом і духом, безвладно давав ся нести новій філї... В. в. п.!

— **О. Юлїян Стеткевич**, парох в Бірках малих, скалатского деканата, упокоїв ся дня 25. с. м. в 69 році житя а в 43-ім сьвященослуженя. В. в. п.!

Кілька слів до редакциї „Літературно-Наукового Вістника“.

(*Конець.*)

При тій нагоді піднесу одно, що редакция постійно счеркуе по числівниках точки, чому я яко математик спротивити ся мушу; повинно ся писати XIX. вік, бо XIX вік не має сенсу. Впрочім таке счеркуване точок по датах виступае зовсїм безпідставно у всїх виданях товариства. 3) редакция всюди трансскрибувала імена, що я їх писав латиньскими буквами, на рускі; із сего вийшли такі пїсевїтниці, що я просто стидаю ся, що мій підпис поміщений під сим переводом. І так вийшов з під пера редакциї:

славний анґлійский фізик Joule (чит. Джавль)	Яуль
нідерляндский фізик Huyghens (ч. Гейґенс)	Юґенс
нїмецкий фізик Clausius	Клаузевіц
нїмецкий хемік Berzelius (чит. Берцеліюс)	Берзеліюс
нїмецкий математик Weierstrass (чит. Вейерштрасс)	Вавршрас
французский фізик Duhem (чит. Дюгем)	Дуем

і т. п.

4) В двох місцях ужите мною слово „рівнанє“ заступила редакция через „зрівнанє“, хотяй се не є то само. Термін „електромаґнітний“ заступила редакция усюди через „електромаґнїтний“, „лучі“ через „промінє“, „тягар“ поправила на „вагу“, хотяй в фізиці тягар а вага не є само; впровадила термін „тривок дрогань“ і т. д.; а на ст. 124. (3. вірш з долини) зволила редакция ввести своєвільно якийсь термін „закони тяги“, якого я — перекладчик сеї статії — зовсїм не розумію (а що доперва читачі!). На ст. 123. поправила редакция мою нотку так, що в ній фігуруе неясний для мене зворот: „елементи... для яких у періодичнім системі мають ся місце“. Таких змін в термінольоґії є більше, але думаю, що досить тих, що я навів. Чи ПП. редактори уважають себе за вищий авторитет в науках природописних і їх термінольоґії, як секция математично-природописна, що під проводом такого знаменитого знатока нашої мови, як проф. Верхратский, ухвалила і надрукувала термінольоґию фізичну, а якої я усюди придержував ся? А може пригадати редакциї слова найзнаменитшого нині фільольоґа нїмецкого, проф. Віламовіца, котрий в рецензії про книжку д-ра Брецля (Bretzl): „Botanische Forschungen des Alexanderzuges, Leipzig 1903. пише між иншими так: Er (т. є. автор книжки) ist selbst der berufene Herausgeber Theophrasts. Es ist schon wahr (im Gegensatz zu einer gewissen Philologie): nur wer die Sache versteht, versteht auch die Sprache erst richtig und kann den Text wirklich emendiren“ (Deutsche Literaturzeitung 1903. ст. 1182. віддїлу: Matematik u. Naturwissenschaften). 5) Ще одно хочу піднести. На мій погляд, кождий чоловік найлїпше знае сам, як називае ся; отже если я підписую ся Левицкий, то тому, що так, а не инакше називаю ся. І тому-то ніхто не має права і не сьмів без моєї відомости і дозволу робити з сего Левицкий, як се ПП. редактори постійно з моїм іменем роблять. Але правда, у нас на Руси є деякі люди так універсальні, що мають право змінати не лиш вискази математично-фізичні (отже там, де є некомпетентні), але і імена.

Такі істотні зміни поробила редакция в моїм переводї; про зміни язикові і правописні шкода й згадувати, бо се забрало би за много місця.

Щоби однако хто не думав, що я підвів ті заміти „pro domo mea“, то згадаю, що зовсїм такі пїсевїтниці слїдні в виданях наукових, що як пр. в Видавничій Спілці вийшли з під рук тої самої редакциї. Що так є, пригадаю виданий Спілкою перевід Фламмаріона: Небо. Ріжні річи друкувались вже у нас на Руси, але так шкандального видання наукового я ще в житю не видїв — пригадаю рецензию сеї книжки, що я її помістив свого часу в „Учителю“ (цїлу сторону заняло вичисленє самих безглуздих висказів). Як ті панове, що так дбають про чистоту мови і усюди добачують і мову лиху і брак ритму, могли пустити таку книжку, се для мене тайна.

Так само пригадаю ч. 5 літер. наукової бібліотеки, що обнимае друге видане „Непропащої сили“ проф. Пулюя. Очивидно редакция видаючи сю прегарну книжочку в друге, змінила мову в спосіб що найменше дивний. В тій книжочці виступають такі вирази, як „углерід“ місто вуголь, „ключовий дріт“, „шпулька“, „електрика“, „електрикомаґнетний“, „роздавати гук“, а на означене слова „еквівалент“ слово „рівнобіжник“ (хоть се значить по нїмецки Parallelogramm); що редакция, так дбала о чистоту нашої мови, поперекручувала в сей спосіб роботу проф. Пулюя, се що найменше дивне.

Думаю, що тих примірів вповні досить на поперте моїх закидів. Може мені редакция закине, як се вже раз зробила, некомпетенцию, но я думаю, що в моїм фаху я є компетентнїйший, як пп. редактори, а в другім, хотяйби і так не було, то я не можу дозволити, щоби моє імя підписувано під статею, яку без моєї відомости змінено. Можна було бодай коректу прислати і всей спосіб ухоронити моє імя від здискредитованя. Против сего я рішучо протестую і думаю, що наколи вже не добро науки, то бодай льояльність зглядом нас самих, членів тої самої громади, вимагае, не накидувати свого авторитету всїм і всюди, а найменше там, де ся не є компетентним.

Берлїн, 14 мая 1903.

Д р Володимир Левицкий.

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі грошї і датки на адресу: А. Алиськевича, ул. Кльоновича число 7.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в п. к. надворнім складі насінь Едмунда Мавтнера в Будапешті мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насіння трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 38—39

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker. Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші пісні*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попередним надісланем готівки або посліплатою. На порто долучити треба 50 тот. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

„Щавниця пенсіонат Бриярка“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жадане здоровий, домашний харч по уміренних цїнах. — Зголошеня приймає 354 2—10 **Володимир Лаврівский.**

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінни у Львові.

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСЯКІЙ ПАПЕРЫ ЦѢННЫЙ И МОНЕТЫ

по найдешевшомъ курсѣ денномъ не чи сячи нѣякои провізіи. 3.4 [illegible]

Нові аркуші купонові

до угорскої ренти коронової, ренти срібної, 6% обліґацій зелїзн. болгарскої,

спроваджують

Сокаль і Лілїєн

Поручена з провінції виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізії.

207 2

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 166—?

ЛІЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдпачена двома срѣбными медалями

виконує дзвоны рѣзнои ваги и приймає ушкоджені *дзвоны до переливания въ найкоротшомъ часѣ*, а також має на складѣ готові дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣдотеперѣшні замовлена, прошу о ласкавѣ замовлена такъ на поодинокі нові дзвоны якъ и на цѣлі групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моіхъ дзвонбвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ЛИПП

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ини 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

В инші напитки в найліпших родах по найуміреніших цінах; для певности, що походять з моєї реставрації даю відбираючим марка. — Найліпше вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа. в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Конерницький і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на нинїшнім площі Галицкій

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

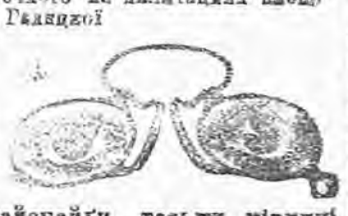

окуляри, цікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компасы, райсцайґи, тасьми мірничі, міски, лїбелї манометри і т. д.

Уряджене двійників електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4155

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9 —*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*
До Якова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5 6—

Конкурс.

Дирекция „Краєвого Союза кредитового“ у Львові (ринок ч. 10, I. пов.) розписує отсим конкурс на посаду бухгальтера стоваришеня.

Реченець вношеня власноручно писаних подань назначує ся до кінца мая 1903 р.

Условини подасть Дирекция устно в льокали стоваришеня в урядових годинах, або на жадане письменно.

Дирекция.

Мід пятоку з власної пасїки висилає В. Микитка, парох в Купчинцях почта Денисів — за посліплатою 6 кор. 40 с. оплачено — також мід до питя літра по (70 кр.) 1 кор. 40 с. 198 8 (

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі *прибори для циклїстів*, варштат репераційний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 23—8?

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, уляца Баторія ч. 24.

Півець церковний

що може управляти хором і уміє грати на скрипцї, а також розумівсь на управі хмелю, глядає посади. Адреса: *Роман Замерский* в Станиславчику, о. п. loco. 276 3—2

Фортепян Швайґофера, гарний в добрім стані, продам дешево. Батория ч. 30.

Пошукує ся ученика щоби учив 7-лїтного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянцї п. Лопушанка Хомина. 6 6

Поручає ся

Заклад фотоґрафічний „КОРДИЯН“

улиця Академічна ч. 14.

6 візитових . . . . . 2 зр.
6 сецесийних . . . . . 2 зр.

Виконує старанно.

3 8—?

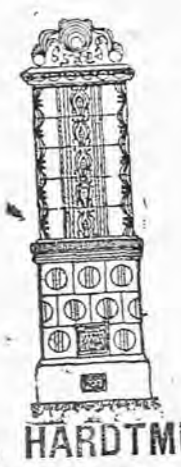

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 84 зр (для грубої роботи.)

Всч Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане да ом 813 8—7

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Прегарні образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товаристві „Ризница“ в Самборі і в філії у Львові — в ріжних родах і ріжних цінах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образців, на котрих олівцем є подане число фабричне і цїна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образців того самого роду з ріжними з'ображенями (наводячи число фабричне), одне і те саме з'ображене може бути доставлене найвисше в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образців і просимо о вчасні замовленя. 13 4—6

Дирекция Товариства „Ризница“.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вч. Господаровъ, що найлѣпшѣ, трѣвалѣ, выпробованѣ и самыми господарями захвалюванѣ, а до того дуже дешевѣ

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовѣ въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН троножевѣ въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН четвероножевѣ 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячѣ сейчасъ готбвкою за сѣчкарнѣ дбстаютъ еще 5% опусту. Плуги продаютъ ся лишь за готбвку безъ опусту. 452 84 —?

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто въ фабрики въ скринькахъ вбдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричнбвъ а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносового около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 152 —?

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 21—?

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вбдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул Кльоновича 7. Пренумерата рбчна 3 зр, пбвбрбчна 1·50 зр, чвертьрбчна 80 кр.

КРИНИЦЯ

ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Стация зелїзници Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 11 годин з Будапешту 12 годин.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі: Жерело головне і „Солотвинка“, жерело „Іосифа“ дуже сильної щавї вапенно магнезїово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца огрівані. Дуже скуточні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбовий Заклад водолїчничий під управою спеціялїсти *Д-ра Г. Еберса*, заклад дієтетичний, заклад ґімнастичний. Купелї річні, сонічні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат взміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, антика. Лїкар закладовий Д-р Л. Конфф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того в сезонї 1902 року ординували: Др І. Аранлан. Др З. Ашкенази, Др М. Церха, Др К. Дембіцкий, Др Л. Ґлїксман, Др А. Льоренцкий, Др Т. Тишецкий, Др. З. Вонсович, Др Е Зарицкий, Др С. Пьотровский Др Б. Скурчевский. Помешканя: більше як 1500 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїнї від 1 К. 20 с. денно і вище — Заведене з готельом. Читальня і виповичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А. Вровьский). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до ґри в лявн-теннїса, прогульки в чарівні околиці Карпат. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1.902 роцї 6343 осіб. Сезон від 15 мая до 30 вересня. В маю, червни і вересни цїни купелей, помешкань в домах скарбових і потрав в гостинниці дому здорового о 25% низші. В місяцях липни і серпни не дістають убогі улекшень як увільненя від лїчничої таксі і т. п. Висилка мінеральної криницкої води від цьвітня до падолиста. Складн у всїх більших містах в краю і за ґранїцею.

Подрібних інформацій удїляє — брошури і цїнники розсилає на жадане

359 1 **Ц. к. Заряд лїчничий в Криници.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Че-ег львові. З друкарні Інституту Ставропіґийского під зарядом Іосифа Данилина.

Ч. 109. Львів, Субота 17 (30) Мая 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

ВІКТОРА СЕДЛЯКА
Львів, площа Капітульна ч. 3.
Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 800
для немовлят, дітвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінги і полотна. Шроля основаня торговля
ВІКТОРА СЕДЛЯКА

Нова фаза.

В Хорватиї ллє ся кров. Бан хорватский Куен-Гедерварі пігнав з Відня, щоб приборкати бунтівників. Спроваджують с нов відділи війска, при роботї маиїхер і наглі суди. Та не тілько в Хорватиї підним ся пожежа революциї — на австрийскім полудни серед Італїянців кипить також розширює ся як полумінь італїянська irredenta Дневники доносять о демонстрацеях; по театрах пр клямує ся голосно клич з'єдиненя з Італією і „Abasso l' Austria" а поліция мала вже попасти на слїд широко розгалуженого антидержавного товариства.

Як бачимо, серед населеня починають холїтати ся давні основи а серед деяких народів — одних, других третіх — знимає ся рішучий протест проти тих шорів, в яких їх убрав теперішний правно-державний порядок.

До недавна думали, що в Австриї істнує лише одна справдї небезпечна квестия — ческо нїмецка. І той погляд довгий час видавав ся зовсїм оправданим. Чехи перші з усїх „пригнїчених" народів прийшли до національної сьвідомости, они найскорше розвивали ся, найсильнїйше станули на своїх ногах — тож не дивниця, що око правлячих кругів їх перших побачило в рядах опозициї. Але той погляд — як показує ся — був вже таки неточний. В тій монархії, котра одержала дуалїстичне імя і дуалїстичну форму є більше народів виключених від самоуправи, піддавих такій чи иншій гегемонії і тому побіч квестиї ческо-нїмецкої були і є ще инші квестиї — руска, італїянська, словінська, хорватска, а в Трансліавиї є їх тілько кілько лише народів має те щастє входити в склад корони св. Стефана. Тілько що ті квестиї не вміли ся не могли досидіти ся актуальними; дотичним народам бракло відповідної енергії, сьвідомости, организациї і сили, щоб сказати: „і ми есьм а наші права не задавнені" та пистуком промостити собі дорогу на арену політичної боротьби.

Хвиля тота, хвиля їх малосильности скінчила ся. Внутрішна боротьба о своє національне право в Австриї і на Угорщинї починає входити в нову фазу. Вистарчає тілько взяти на увагу ряд фактів з трьох послїдних років: в Галичинї сецесия молодіжи і страйк, на полудни розруси в Трисстї сильно закрашені національним змаганем і теперішна irredenta — а в другій половинї Монархії послїдні розруси в Хорватиї. Є се безсумнївно нова фаза — чинної і рішучої оборони своїх прав. І тота фаза буде згодом не уставати а прибирати що-раз острійші форми, бо народи не стоять, бо культура підносить поволи упосліджених до одного рівня з пануючими, бо упосліджені народи мусять що-раз більше бачити і відчувати ріжницю між своїми бажанями і правами а істнуючою правно-державною структурою.

Яке ж становиско занимають супротив того безсумнїву історичного повороту інтересовані верховодячі круги? Можна сьміло сказати: вони того повороту не розуміють ані не предвиджують навіть дальшого розвою подій. Там, в горі, все еще дивлять ся через окуляри 67 року. Було колись в Австриї змаганє до витвореня одної австрийскої державної нациї, одної сконцентрованої держави по традициям Марії Терези і Иосифа II-ого — було змагане в короткім інтервалї бахівского абсолютизму оперти о основи держави на одностайній державній ідеї — та се змагане в р. 1867 упало. Держава побита двічи втратила свою внутрішну силу і здала всю державну власть Мадярам, Полякам і Нїмцям. Замість австрийского „unum" зроблено „trio", замість австрийскої ідеї угрунтовано аж три і віддало всю власть тим, котрі стояли тоді що-до своєї культурної і політичної сили на передї, але котрі могли і можуть удержати тоту свою перевагу тілько при безсильности або малосильности віданих їм слабших народів. Тай через призму тих, угрунтованих в 67 році відносин, верховодячі круги дивлять ся і до тепер. Вони не бачать, що диспозиция сил у долї змінила ся, не видять, що народні маси допоминають ся прав, вони не здогадують ся навіть, що удержане виробленого колись стану мусить вести до що раз острійших та масових конфліктів. Як угрунтували державу на трох народах, так і боронять того стану доси, хочби се було получене з потоптанем права і справедливости.

До якого-ж результату у внутрі і на ині веде отся політика? У внутрі виходить она на консервоване і санкціоноване завзятої боротьби, на яку підрихає она всяку атракцийну силу держави і єї політичний вилив. Подумаймо лише, якою силою розполяджала би на внї держава, колиб на сході мала заспокоєних Русинів, — як добре держали б ся звязи з Італією, колиб на межах не жарів огонь ірредентизму і нездоволеня, як взгляди сильнїйчі відносили б с до сеї держ ви балканські народи, колиб т ту державу не репрезентували мадирский резбій, капіталістичний в зиск і єзуицко-ка голицка пропаґанда!

Але верховодячі круги дивлять ся все еще через давні окуляри і шлють хочби маиїхери, щоб удержати давно уґрунтований стан. Зрозуміють колись — може за пізно — що маиїхерам и можна перевести порядок але „сидїти на них не можна"...

До з'їзду славяньских дневникарів.

Завтра зачинає ся в Пільзнї (ческім) II-ий з'їзд славяньских дневникарів, скликаний основаним наслїдком ухвал минувшорічного (I-ого) з'їзду „Союзом славяньских дневникарів". Головою з'їзду має бути редактор найбільшого хорватского орґану „Obzor'a" Маццура, містоголовами Серб Фабріс і „Москаль" зі Львова „Марковъ". Отже на руки згаданого пресумптивного голови з'їзду вислала редакция „Дїла" таке письмо:

Високоповажана Президие!

Ще минувшого року, по I-ім з'їздї славяньских дневникарів, одержали ми, як редакция головного українсько-руского орґану, від п. Теофіля Меруновича, дневникаря і посла до ради державної та секретаря „Союза славяньских дневникарів", письмо з проненем приступити до сего товариства та в тій цїли увійти з ним в переговори.

Понеже теперішна хвиля, коли саме засїдає II-ий з'їзд славяньских дневникарів, найвідповіднїйша, щоби дати відповідь на згадані запросини п. Теофіля Меруновича згляднo „Союза славяньских дневникарів", тож в імени редакциї „Дїла" маю честь заявити, що слїдує:

Редакция „Дїла", як редакция українсько-руского орґану, не може вдоволити запросинам „Союза славяньских дневникарів" і не може приступити до него, анї не може брати участи в т. зв. „з'їздах славяньских дневникарів", а то з слїдуючих причин:

По перше редакция „Дїла" в принциші не признає нїякого славяньского, отже расового становища, але натомість стоїть виключно на становищи національнім, а іменно українсько-рускім. Що тілько таке, а не инше становище є належно оправдане найлїпшим доказом на се є положене самого українсько-руского народу, над котрий старшують безправно як-раз два най-близші „славяньскі братя" в Галичинї й на Україні.

Крім того ми, Русини-Українці, не можемо взяти участи в „Союзї" славяньских дневникарів" згляднo в в „з'їздї славяньских дневникарів" ще й задля тої причини, що засїдають там між иншим і ті люди, котрі, як члени верховодячої шляхоцко-польскої партиї, гнетуть безпощадно і нелюдско українсько-руский нарід в Галичинї, а до того й ті індівідуа з поміж українсько-руского народу в Галчинї, котрі, відрікши ся власної національности, стоять на службі об'єнительного і обрусительного российского правительства, яке по варварски давить 25 милїонів Русинів-Українців на Україні, та котрі і в Галичинї лучать ся явно з нашими гнобителями, і ведуть з власним народом боротьбу — дуже часто — прямо нечесними сцособами.

Щоби однак наша відмова не дала нїкому підстави толкувати єї хибно і в нашу некористь, мов-то ми є ворогами славяньских народів, так заявляємо з натиском що ми в загалї стоїмо на становищи повної рівноправности всїх, отже й славяньских народів та, самі борючи ся за самостійність і самоуправу власного народу, щиро і горячо спочуваємо автономістичним змаганям кождого иншого славяньского народу.

В особенности коли під теперішну хвилю оден зі славяньских народів, се есть Хорвати, борють ся з пожертвованем против самоволї пануючого народу, ми Русини-Українці, що перебуваємо також у себе подібну борбу, всїм сердцем симпатизуємо патріотичним змаганям хорватского народу й бажаємо єму успіхів в змаганях до національного з'єдиненя і повноправности.

Отсю нашу заяву прошу подати до відома Сьвітлого З'їзду.

Львів, 28-ого мая 1993.

Від редакциї „Дїла".
Д-р Евген Левицкий.

З публїцистичного обовязку вислали ми на з'їзд до Пільзна нашого специяльного кореспондента. На се одержали ми від него ось-яку депешу:

„Брати Славяни по довшій нарадї не допустили справоздавця „Дїла" на з'їзд.

„Eine Ruthenische Revue."

Під тим заголовком появила ся в ч. 145 (з 28. с. м.) в віденьский „Osldeutsche Rundschau" статя Ганса Вебера-Люткова, написана з приводу нашого нового видавництва „Rutheni che Revue". Автор видимо добре обзнакомлендй з нашими відносинами і літературою — а що статя сама собою цїкава, тож подаємо статю п. Г. Вебера-Люткого в дословнім переводї.

Статя звучить так:

Зовсїм справедливо називає ся Русинів забутим народом. Їх є 30 милїонів і заселяють 680.000 квадратових кільометрів, то є поверхню, що є два рази так великою як Австрия, мають стару історию і стару культуру і Київ, не Москва, є найстаршою столицею рускої держави. А однак Европа майже не знає того народа; се походить звідси, що Русини мешкають в трох державах: в Австриї (Галичина і Буковина), в Угорщинї і в Росиї, і що у всїх тих трох державах загрожено їх національному істнованю і розвоєви. Найлютїйшими гнобителями Русинів суть Росияни, їх найблизші „славяньскі братя". В Росиї прямо засуджено на смерть руску літературу. Від р. 1876 заказано спроваджувати сюда всякі рускі друки, видавані за границею, друкувати і видавати рускі твори з малими виїмками, всякі театральні представленя в рускій мові і печатане руских текстів під ноти. Отже там де всїла головна часть руского народа (25 милїонів), в єго старій батьківщинї, яку цїлі столїтя боронено в завзятих борбах, відмовлено єму всякого духового житя, здержано єго духовий розвій. В славяньскім кольосї, кличе Роман Сембратович з оправданим гнївом, де виходять часописи на всїх можливих мовах — в русийскій, нїмецкій, французкій, польскій, литовскій, фінській, американьскій, ґеорґійскій, гебрайскій і т. д. — не може виходати нині в XX. ст. нїяка руска часопись! Тому то послїдним захистом для національного житя руского народа є Галичина і Буковина. Але також і тут стрічає всїлякі перешкоди і трудности, бо всемогуча в краю кліка не лише ворожо виступає против їх національного розвою, але також визискує їх разом з Поляками „mojżeszowego wyznania" на поли економічнім. Здаєть ся зовсїм не потреба на сїм місци говорити про се докладнїйше. Національні і економічні відносини у східній Галичинї, замешкалій переважно Русинами, викликали в минувшім роцї страйк руских хліборобів, докладно представлений в радї державній рускими послами, а крім того д. Р. Сембратович познакомив своїм знаменитим в тім дневнику вже згадуваним дїлї: „Polonia Irredenta" (Frankfurt am Main, Neuer Ver'ag), також західно европейских читачів з всякими прикметами польскої шляхти. Дожидати помочи в тім напрямі від австрийского правительства було би що найменче передвчасною надїєю. „Вплив Русинів на політичне житє Галичини і Австриї каже зовсїм справедливо посол до ради державної д-р Кос," в понайбільшій части зовсїм пасивним, т. з. не дїє ся то, що Русини бажають і чого хотять, але противно всї політичні кроки зглядом галицких Русинів доконують ся в той спосіб, в тій цїли, щоби політична сила Русинів не дійшла до значіня. Так політично як і національно заткано їм уста і виключено від всякого впливу на управу заселюваного ними краю. Докладає ся всїх сил, щоби не дістали відповідного заступництва в нїякій автономічній репрезентациї, а коли опісля правительство відсилає їх з найумірковаиїйшими домаганями до галицкого сойму, то є се наглядним доказом, що маємо тут до дїла не з якимсь случайним а то не обдуманим безправством".

Тому знаходять ся Русини, що-до числа душ шестий народ в Европі, всюда в невідраднім положеню. Так отже они суть майже зовсїм незвісними в Европі завдяки стремлїням росийских і польских політиків, які радо бажали би собі полученя Русинів зі своїм народом. А однак сей народ, що має свою власну мову, свої питомі черти характеру, свою історию і свої власні ідеали, може мати велике значіне для культурного, економічного і політичного розвою Европи. Тому мусить бути користним так для Европи як і для Русинів, щоби себе взаїмно пізнали.

До посередниченя між Русинами а иншими европейскими народами має служити „Ruthenische Revue" основана у Відни найзнаменитшими рускими письменниками.

Вже перший зошит, що-ліно появив ся, будить у нас пересьвідченє, що видавці перепровадять в дїло в щасливий і гарний спосіб свої головні гадки. Ряд знаменитих статий познакомлює нас з політичним гнетом, під яким Русини мусять терпіти, з їх історию і національним житєм. Однак найбільш похвальним є се, що „Ruthenische Revue" присвячує також місце своєрідній, єдино гарній рускій штуцї. Вже перший зошит познакомлює нїмецкого читача з Тарасом Шевченком, одним з первородних поетів сьвіта. Справдї чув я недавно перед тим висказ одного Поляка, що Шевченко є лиш скучним, хлопским поетом, але сей висказ лише доказом безмірної гордині і нерозуму, які суть підставою у деяких Поляків при полагоджуваню всїх руских квестий. Міцкевич, Словацкі і Красїньскі, перші польскі поети, були — що само собою розуміє ся не зменшає їх слави — поетами польскої шляхти, але не польского люду. Однак вище мусимо поставити поета, що говорить з душі не одної — а до того ще управляючої касти, але з душі цїлого народа. І се власне має велике значіне, се є безсмертною заслугою Шевченка, що є найгарнїйшим і найшляхотнїйшим виразом рускої народної душі. Та він представляє не лише душу, але також цїле безпотїшне терпіне цїлого нещасного народа. Єго поезиї суть під зглядом простоти, вислову і чутя здають ся одинокими в сьвітовій літературі. Сумна доля єго народу і єго вітчини, яким він віддав ся цїлою душею, наповняє кожду стрічку, яку пише, тихою задумою, а співчуте з убогими і гнобленими є зерном всїх єго поезий. Убога сїльска дївчина, що в нуждї і неславі родить дитя, а однак єго не може віддурати ся, повтаряє ся в єго поезиях дуже часто, а єї постать окружив правдивою авреолею мучеництва. Поема „Наймичка" („служниця") є під зглядом вигладженя і артистичного викінченя одним найбільш притягаючим і найгарнїйшим твором сьвітової літератури. Але співчуте степенує ся до пристрастної ненависти до гнобителїв. Поема „Гайдамаки" є місцями переповнена ненавистию такого рода, що моглибисьмо Шевченкови не признати нїжного чутя. А однак тота вся ненависть не є нїчим иншим як великою любовю і добротою. Стать Гонти, атамана Гайдамаків, відзначає ся під тим зглядом. Задля безмірної ненависти до польской шляхти убиває Гонта в кровавій купели в Умані свої власні дїти тому, що їх породила польска матїр і їх виховано

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогериї і лїпші торговлї в цїнї 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також маркама. 197 2 -20

ЛЕВ АПЕЛЬ у Львові, Пасаж Гавсмана, ч. 2. Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2. 314
Робить також всі инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує або орнаментальні, таблиці на нагробники, лиш на шкло, на дерево артистичне заведене

після польских обичаїв. Але *опісля шукає* їх трупів під розвалинами міста і закопує їх, ридаючи, *власними руками.**) Се місце має *велике* значіне для справедливого оцїненя поета тому, що оно не є історичним але свобідно видуманим.

Найлїпше пізнає ся народ тодї, коли заглубить ся в дїла і ество его найбільших і найщирших синів. Тому одною з найгарнїйших і найповажнїйших задач „Ruthenische Revue“ буде познакомити нїмецкий народ з Тарасом Шевченком.

Але ще більше, о много більше має она нам сказати. Прецінь Русинів суть майже одиноким народом славяньским, свобідним від заслїпленої і шалїючої ненависти до Нїмців. Его цїла істория, гнет, якого дізнають від своїх найблизших славяньских братів, в наглядним запереченем панславізму, що під прапором ненависти до Нїмців мав би сполучити всї славяньскі народи під одним кнутом.

Також всї причини промовляють за тим, щоби австрийскі народи причинили ся до полагодженя судьби рускаго народа. Сей народ є призначений на се, щоби всемогучому і так шкідливому впливови польскої шляхти надати потрібної противваги. Тота шляхта, що свою власну державу запропастила, заложила в Галичинї так сказати би нове польске королївство, якого одиноким призначенем являєсь попиране своїх власних інтересів. Ей тяжка рука спочивав на цїлій Галичинї. Не лише Русини, але також польский народ стогне під ей пановапем, яке потягнуло за собою в наслїдках правдиве розлюзнене обичаїв при всїх публичних галицких справах. В віденьскій державній думі заступники шляхти суть готові на кождім кроцї знищити права народів — навіть свого власного народа —, а оден з них — ґраф Баденї — запровадив Австрию на берег пропасти. Було би великою користию для цїлої Австриї, коли би панованє тої самолюбної кліки скінчило ся принайменше у східній Галичинї і заряд сего рускаго краю, як сего вимагають закони і справедливість, повірено в руки Русинам. Не лише Русини, але всї народи Австриї мають право домагати ся, щоби руский народ в радї державній був заступлений власними силами, а не понасильними володарями.

Нехай „Ruthenische Revue“ причинить ся ще від себе до осягненя сеї спільної мети! Нехай она причинить ся до того, щоби нїмецкий і руский нарід пізнали ся докладно і щоби спільно ішли наперед на дорозї економічного, свобідного і духового розвою!

Переклав: 29/4 1903 *Бк.*

Справи заграничні.

(Демонстрациї в Італії проти Австриї. — Побіда республиканьского правительства в Франциї. — Вибори до скупштини в Болгарии.)

Демонстрациї антиавстрийскі в Італії розливають ся що раз ширше по цїлім краю. Нема майже виднїйшого міста в Італії, котре-б не взяло участи в отсих демонстраціях. Причина демонстрацій лежить в политицї Австриї, неприхильній італїяньскій справі а такі події, як прим. конфлїкт на университетї в Інсбруцї, котрий висувають між иншим демонстранти, дають лише привід до вибухів загального невдоволеня. Як далеко сягав обурене Італїянців вказують факти. В Ґенуї відбули ся демонстрациї перед австрийским конзулятом; зібрана товпа кидала камінями і кричала „Abasso l' Austria“ (Проч з Австриєю). В Медіоланї відбули ся величезні збори, на котрих бесїдники дуже остро виступали проти Австриї; по зборах відбув ся похід під памятник Ґарібальдого і тут спалено на публичнім місци австрийску хоругов. Протестуючі збори відбули ся також в Турині; в Павії відбув ся демонстрацийний похід, підчас котрого викрикувано: „Нехай жие Трієст, нехай жие Трентіно!“ Найчастїйші демонстрациї відбувають ся проти конзулятів. Так кромі Ґенуї відбули ся ще такі демонстрациї в Анконі, Больонії і Барі а всюди беруть участь найвизначнїйші люди, професори университету, посадники міст і сенатори. В Барі промовляв сенатор Йозуа Кардучі а по его промові прийшло навіть до кровавої бійки. При спаленю австрийскої фани в Падуї були присутні професори университету і посли. Демонстрациї проти Австриї викликує преса і італїяньскі политики а закидують Австриї те, що цїсар не був в Римі, що Австрия взагалї неприхильно відносить ся в заграничній политицї до Італії та що она в самій Італії через орґани своєї дипльоматиї стає по сторонї ворогів держави, а се по сторонї — клерикально-консервативного напряму.

Правительство французке віднесло сьвітну побіду над „національстичними“ интриґантами. „Національстами“ називають ся у Франциї прихильники монархізму, що рекрутують ся головно з аристократиї і частини висшого духовенства та монахів. Богато націоналїстів було також в армії але повалив їх там процес Драйфуса і заходи попереднього правительства Вальдека Руссо.

Теперішне правительство Комба старає ся спинити рух націоналїстичний підрізуючи его вплив в школах і забравши ся енерґічно до шкіл, удержуваних конґреґаціями. З тої причини націоналїсти суть вельми ворожо успособлені проти правительства Комба і стараються ся его звалити. Остатним часом хоплено ся послїдного але і найнебезпечнїйшого оружия — сплетень і интриґ. В „Figaro“ оголошено лист секретаря славної мілїонової дефравдантки п. Умберт, Парера, з р. 1899, в котрім тойже секретар дякує нїбито теперішному мінїстрови Пелетанови за промову, яку виголосив в парляментї підчас розправи над вибором контркандидата Умберта, і подає до відомости Пелетана, що з вдячности пересилає ему поважну суму грошей в дарунку. Подібну сплетню, як проти Пелетана, пущено також проти сина теперішного президента мінїстрів Комба і проти него самого за затверджене якогось неморального товариства, котре за сю прислугу мало заплатити 25,000 франків. Отже як-раз передвчера відбуло ся засїданє парляменту, на котрім порушено повисші справи, а котре скінчило ся — як ми вже замітили вчера в телеґрамах—компромітациєю интриґантів. По вияснених мінїстрів і висьвітленю поведеня противників палата приняла 333 голосами проти 18 порядок дневний з резолюциєю висказуючою обурене „за сплетнї, які ведуть ся проти поодиноких членів правительства в цїли відведеня їх від рішучої оборони республики“. Побіду 333 голосами проти 18 уважати треба за дуже сьвітлу.

В Болгариї приладжує нове правительство конституцийну основу для свого естованя. Именно фабрикують ся там як-раз вибори до „Скупштини“, які невдовзї відбудуть ся. Як доносять дневники, правительству вже удало ся приладити собі терен — на 130 послів до парляменту 106 має бути чисто правительственних без контркандидатів; опозицийних кандидатів буде всього на всього 24. Супротив такого стану становиско правительства є безсумнївно обезпечене.

*) Гляди мое свобідне оброблене сего місця „Гайдамаків“: „Гонта“ в „Neuen Bahnen“ Відень з 15 червня с. р. — *Автор.*

ТЕЛЕҐРАМИ.

З угорского сойму.

Будапешт. Мінїстер скарбу зложив вчера в соймі проект закону для затягненя пожички в квоті трех мил. кор. на санаторию для сухітників. Опісля вела ся дальше дискусия над станом ex lex. Наконець п. Месі мотивував інтерпеляцию в справі спенсіонованя ґенерала-майора Такси, котрий підчас ресурекциї умисно уставив музику так далеко, щоби по вистрілах войска не могла грати цїсарского имну.

Хорватскі розрухи.

Загреб. В Кралицї селяни стерли ся з жандармами. Увязнено 40 осіб. — Селяни напали на дворець в Черику, повибивали вікна і поломили двері; войско зробило лад.

Рєка. Вчера приїхали сюди з Відня хорватскі посли з поворотом до Дальматиї; не було з сеї нагоди жадного заколоту.

Метковичі (в Дальматиї). Від шести днїв місто в жалобі. Мійска рада на надзвичайнім засїданю ухвалила уладити поминальне богослуженє; по богослуженю виправлено демонстрацию против хорватского бана, але спокою не нарушено.

Будапешт. Вчера зібрала ся конференция депутацій для угоди з Хорватщиною. Кошут промовляв за тим, щоби з уваги на остатні події не починати переговорів. Ухвалено переговори розпочати, а реченець для наступаючого засїдання обох депутацій визначить презес.

Прага. Все дневникарство ческе видало протест на користь хорватского дневникарства, давленого баном.

З Балкану.

Царгород. Порта повідомила австро угорского і росийского амбасадора, що в трех вілаєтах переведено реформи. Доси заіменовано 722 немузулманьских жандармів і 121 поліциянтів: 25 функціонарів усунено задля неспособности або потягнено до одвічальности.

Солунь. Сими днями випущено з вязниці богато Болгарів.

Софія. Заперечують тут донесенє анґлійских ґазет, мов би 100 болгарских офіцирів на чолї 2.600 людий перейшло границю.

Ювилей Петербурга.

Петербург. Вчера почали ся ювилейні торжества. В сьвяточнім походї привезено судно Петра Вел. в супроводї военних кораблїв. Царска пара була на отворенє нового мосту Троїцкого, опісля удала ся до собору на богослуженє. В думі відбуло ся урочисте засїданя, на котре прибули депутациї армій, университетів, наукових товариств, росийских і заграничних міст, бурмістри з Берлїна і Парижа.

Франция.

Париж. На вчерашній радї мінїстрів мінїстер заграничних справ подав внесенє, щоби установити постійні трибунали мирові. Мінїстер скарбу заповів, що д. 15 червня внесе в парламентї буджет на р. 1904 і проект доходового податку.

НОВИНКИ.

— **Пощо пхати ся?** Як звісно, на всякі польскі „вецї“ на рускій земли старають ся вшехполяки стягнути як найбільше руских селян, а потім величають ся, які то вони сильні у східній части Галичини та доказують, що мають право над Русинами верховодити. Так і на недавний „вец“ до Жовкви понастягали всякі економи і двірскі посїпаки кілька тисяч рускаго народа а именно з отсих місцевостий: Рава, Сокаль, Вязова, Туринка, Реклинець, Візенберґ, Глиньско, Мервиця, Стремінь, Артасів, Передриміхи, Мости великі, Волиця, Нагірцї, Блищиводи, Оплитна, Камінка Стр., Батятичі, Замочок, Збанів, Любеля, Пристань, Бутини, Вербяни, Добросин, Крехів, Руда крехівска, Зашків, Костїїв, Зубів, Печихвости, Колодно, Жовтанцї, Мокротин, Удиїв, Нове село, Сулимів, Воля висоцка, Зїбулки, Зарудцї, Кунин, Скварява і Перемилівка. Отже така тьма народу поспішила на „параду“ до Жовкви, лакома на хапатню в видї ковбаси, гальби пива і циґара! Та після того, що стало ся на згаданім „вецу“, після тих штовханців у груди, синяків попід очи, буків через плечі, які обірвали лакомі селяни від „польского війска“, що називає ся „соколами“, та від иных роззьвірених патріотників, на другий раз мабуть нїкого не скортать пхати ся на польский „вец“, хоч би облесні а хитрі панки не знати як їх запрошували. Доси говорила народна приповідка, що „де кого не просять, костуром виносять“, але тепер показує ся, що Поляки навіть хотяй запросять, то таки костуром виносять, особливо коли за їх ковбасу та дреслї не хоче ся їм притакувати.

— **До чого не доходить гакатистична дурійна** у польских патріотників, особливож тих, що находять ся під благодатними крилами ц. к. краєвої радиі шкільної, сьвідчить поведене шкільного інспектора п. Гартлєба зі Збаража підчас его візитациї школи в Климківцах дня 25 с. м. На вікнах сеї школи жінка місцевого учителя уставила скринькн з цьвітами і ще при сіянню цьвітів, щоби пізнїйше лекше їх розпізнати, позначила ті скриньки зверха рускими написями. Та хотяй тепер цьвіти так розросли ся, що закрили ті написи майже зовсїм, бистре око п. інспектора таки їх дослїдило, і тому зараз по візитациї почула учителька від п. Гартлєба довір, для чого цьвіти мають написи руські. Коли учитель пояснив, що написав би по латиньски, але не знає, чи жінка зрозуміла би їх, ц. к. інспектор в присутности господарів дому поздирав картки з рускими написями зі скринок і кинув їх зі злостию під ноги, кажучи: „To jest szkoła czysto polska i napisów ruskich nie trzeba!“ Дальші коментарі зайві, додати хиба треба, що завдяки тим рускім написям загальний поступ в школї в опінії п. інспектора „підвїс ся“ о 2 степенї — minus!

— **Малий страйк робітників** був дня 26. с. м. в Вибранівцї. Звідтам дістаємо о нїм таку вість: На тутешній стациї зелїзничій в теперь занятих чимало робітників копанем і накладанем землї на вози зелїзничі під новий тор. Наставник над робітниками, якийсь мазур, з професиї різник, лаяв людий послїдними словами і загалом трактував робітників як „бидло“. Робітникам стало того вже за богато, тож кинулись на него з рискалями — і лише швидким своїм ногам має подякувати, що не дістав доброї научки. Відтак робітники удали ся громадно на стацию з домаганем, щоби усунено того неподяного наставника, взглядно щоби їм виплачено гроші, бо они довше не можуть зносити знущаня над собою. На стациї полагоджено жадане робітників корисно, тож они вернули до роботи. Заробок не злий: по 1·40, 1·60 і 1·80 кор. денно (як до робітника).

— **З Коломиї.** Дня 23 с. м. відбулись загальні збори „Коломийского Бояна“. В склад нового Видїлу входять: Мих. Рабачек яко голова; Олекса Печерский, заступник голови: Лев Дольницкий, дириґент, Ст. Кульчицка, дириґентка, Іван Михалевский, секретар, Зенон Винницкий, касиер, Ольга Глушкевичівна, заступница видїлового. Почестним членом іменовали заг. збори одноголосно о. Теодозия Курпяка, довголїтного і невтомимого дириґента „Бояна“, з нагоди перенесеня его з Коломиї до Товстого.

— **Нова Читальня „Просьвіти“ в Бобреччинї.** Дня 11 мая с. р. — як нам пишуть з Бобреччини — відбули ся перші загальні збори, згідно отворене Читальнї „Просьвіти“ в Гриневі при помочи начальника громади Д. Шарабури, що від кількох лїт есть прихильником Просьвіти і має поміч в кількох людях з молодшої верстви. Він то постарав ся своїм коштом о основане читальнї і опісля оголосивши коло церкви, що читальня отворює ся, запрошував і наклоняв усїх, щоби були їй прихильні. (З місцевої інтелїґенциї не було кому вчинити сего!) На торжество отворення прибули Вп. гостї: о. Сїнгалевич в Романова (голова филиї „Просьвіта“, з тамошним начальником громади Іваном Прибилою, начальник громади Коновальскай з Підгородища, Ник. Мох і Гнат Стецїв із Звеньгорода. По їх приїзді почали люди з молодої верстви приходити на заг. збори і заповнили дім громадский; без того були би може й не зійшли ся, бо розпущено на начальника громади і на читальню всякі брехнї. Брехливий дописуватель „Русского Слова“ (одинокий кацап), ворог читальнї, відмовляв людий іти на отворене читальнї, бо то „лихва, треба давати богато грошей“... Та покпив ся! отворена Читальнї удалось дуже красно. Перше слово мав основатель Шарабура, вказавши на цїль просьвіти і візвавши зібраних словами Шевченка: „Розкуюйте ся! братайте ся! В своїй хатї своя правда і сила і воля!“ Потім промовляли красно гостї: Вп. о. Сїнгалевич, Ник. Мох та Ів. Прибила і заслушили у людий підсунені їм злі гадки. Вписало ся в члени 50 осіб. [Замітна річ, що зі старої ради громадскої був лиш один радний а з теперішної анї одного.] На голову читальнї вибрано спершу місцевого священика Теофїля Залорецкого, але він не хотїв приняти вибору (через що — доміркуйте ся!), тому на его місце вибрано головою Вас. Олексового, его заступником Якима Крису, а видїловими: Гната Орача, Сенька Іськового і Ів. Литвина. Збори закінчили ся піснями: „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“ і „Коли Україна борбу розпочала“.

— **В честь Тараса Шевченка** відбув ся вечерок в читальни „Просьвіти“ в Глубічку пов. борщівского. Устроєнем заняв ся місцевий парох, о. Ом. Ґлібовицкий. Цїле сьвято було овіяне сердечним настроєм і хотяй в сьпівах на борзї підготовленого малого хору як і в декламациях знавець знайшов би може хиби, то щира любов і висока пошана для найбільшого пісця народного щастя та горя, слїдні на лици всїх почитателїв, велїли про ті недостачі забувати. На закінченє відчитав про житє Тараса п. Іван Уличний дуже добре оброблений відчит. З деклямаций піднести годить ся „Невольника“, виданого дуже добре п. Богданною Ґлібовицкою, що сама була найщирішою робітницею в устроєню вечерка. Разом з селянскими дївчатами брала участь і в хорі, обходячи ся з ними як сестра. Днями і вечерами пересиджувала з дївчатами в себе дома то в читальни, та учила їх при доглядї батька. [Ся сама п. Богданна, хоть дївча молоде, ледво лїт 16, приготовила вже тамтого року під оком батька селяньских хлопців (в Циганах) до ґімназиї, де оба учать ся тепер добре. Коли переїхали з родичами з Циган до Глубочка, привезли з собою двох нових хлопців, котрих удержують родичі, а панна учить до вступного іспиту. Гарний се примір для наших панночок, особливо попадянок. Много то марнує ся у нас часу на пустих бесїдах та журбах про те, хто в якій сукни виступив та котрого соколика зловив. Чиж не лїпше зужиткувати час так чесно?] Вечерок почтила своєю присутностию княгиня С. Сапежина з Більча разом з дочками. За то о. Ґлібовицкий дякуючи їй, зазначив слушно, що в теперішні часи для бідного народу се велика відрада, бачити у княжого роду почитане для народного ґенія, бо хто поважає того, кого ми любимо і величаємо, той видно і нас любить. Народу було повна читальня і подвіре. Всї наші читальні повинні щорічно почтити память Тараса; не ходить, як слушно виразив ся о. Ґлібовицкий, о попис понад сили, але щоб насказати ті чувства і ідеї, які зисїяв в нас Шевченко і яким хочемо бути вірні. — *Учасник.*

— **Нова руска сторожа пожарна Сокіл в Мшанї.** Дня 24. мая с. р. відбули ся в Мшанї перші заг. збори сторожі пожарної Сокіл. Зборам проводив парох о. Січиньский. Відпоручників Сокола прибуло чотирох. Відпоручник Д. Кучака в довшій бесїдї виказав потребу орґанїзациї взагалї, вказав на їх хосенність, покликуючись на культурні народи, вичислив материяльні як і національні користи з наших товариств і представив в специяльности користь зі сторожий огневих. Другий відпоручник д. Сняк пояснив статут і реґуламін сторожі, поучив, як належить вести таку сторожу і подав вказівки що-до дальшого поступованя. Обом бесїдникам нарід сильно прислухував ся. Відтак наступив вибір старшини, почім начальник громади виїс, щоби Вп. д-ра Стеф. Федака задар 80 К, які жертвував на цїли сторожі, іменовано членом-основателем; збори з одушевленем се приняли. На тім збори покінчились. По зборах промовив до зібраних ще п. Цегельский зі Львова, такими словами, заохочуючи селян до орґанізації і до ревної працї для добра Неньки України. Завдяки сильним заходам і ревній працї о. Січиньского над добром і просьвітою народу Мшана належить до перших місцевостий в Галичинї, де в всї можливі сїльскі орґанїзациї і дуже красно розвивають ся. Честь о. пароху, честь селянам з Мшани! — *Сьвідок.*

— **Огнї.** В Вибранівцї, пов. рогатинського, згоріли дня 26 с. м. дві селяньскі загороди. — В Городисках, пов. рогатинського, згоріло 12 господарств, обезпечених лише в части. Огонь викликали дїти, бавлячись сїрничками. — В Лютчи, пов. стрижівского, ударив грім в стайню на фільварку „Вердехів“, наслїдком чого стайня згоріла разом з 10 кіньми. Крім того згоріли челядня, гумно, шопхлїр повен збіжа і 3 вепри. — В Боринї, пов. турчаньского, згорів в ночи на 23 с. м. оден дім. — В Бориславі знищив огонь закопові будинки в копальни земного воску гал. банку кредитового, вартости 5.000 К.

— **Реформа умундурованя при австрийскім війску.** Мінїстерство війни ухвалило такі зміни в умундурованю: В пільній артилериї ті віддїли, котрі не сповняють служби на коні, одержують довгі сподні і черевики замість дотеперішних високих чобіт. Всяки техничної артилериї (Zeugsartillerie) одержують замість дотеперішних чорних шапки

ПУБЛИЧНА ГАЛЯ АВКЦИЙНА
Львів, пасаж Міколяша.
неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепияна, повозки, машини до шитя, ровери, машияни до писаня, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, одаги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4 ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від години 8-ої рано до 8 ої години вечером, **Бюро** для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.
72 10—?

сині. Офіцири піхоти одержать поза службою чорні сподні з випустками, такі самі, які носять доси офіцири від артилерії та кінниці. Дальше позволено офіцирам від піхоти і стрільців уживати в часі маршів камаші і шауровану обув. Вкінци військові інтенденти і урядники військової ветеринарії одержать шпади в металевих піхвах, замість дотеперішних шкіряних.

— **Дрібні вісти** Крилошанин о. Пюрко вернув до Львова по двомісячнім побуті в Ієї коло Абації. — Посесора вирубу державних лісів в Микуличині, Соболя, котрий недавно тому позаривавши богато людий на загальну суму около 150.000 К, утік, як говорено, до Америки, арештовано в Ст. Галлен в Швайцарії. — Намісництво усунуло з військова Севастияна Іванчука в Копитові, сокальского повіта, і Адама Козловского в Чехові, бжеского повіта, за занедбуване своїх обовязків на шкоду громад. — В Товмачи арештовано двох братів Найфельдів, шваґрів звісного павка Кальварийского, під замітом спільництва в его обманьствах. — В Чернівцях застрілив ся з причини фінансового неповодженя властитель тамошної кавярні, Шнайдер, котрий удержував недавно ще кавярню в Перемишли та мусів її продати наслїдком бойкоту із сторони офіцирів. — Редакциї „Slow-a pol-k-ого“ витовкла вікна сеї ночи польска академічна молодіж, переважно соціяльні демократи, вертаючи з академічного віча. — З Петербурга видалило росийске правительство кореспондента анґлїйского дневника „Times“.

— **З нинїшним ч. „Дїла“** розсилаємо в приложї 18-тий аркуш новісти д-ра Чайковского „Своїми силами“.

— **Руский народний театр** заповідає в Підволочисках еще отсї вистави: Понеділок, дня 1 червня с. р. представлене пополудневе (початок о годинї 3½) „Поворот батька“, оп. в 3 д. Ярецкого, і „Як ковбаса та чарка то минеть ся сварка“, ком. в 1 д. Старицкого; второк, дня 2/VI. „Пісьні в лицях“, водевіль в 3 д. Кропивницкого; четвер. 4/VI. „Кара совісти“, конкурсова драма в 5 д. Цеглинськогo; субота, 6/VI. „Пташник з Тироля“, оперетка в 3 д. Целера; неділя, 7/VI. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ др. зі сьпівами в 5 д. Старицкого—Олександрова; второк 9/VI. „Власть тьми“ др. в 5 д. 6 відслонах Л гр. Толстого; середа, 10/VI. на дохід місцевої сторожи огневої „Перехитрили“ ком. зі сьпівами в 3 д. Кропивницкого; субота 13/VI передполудне представлене „Дзвони з Корневіль“, оперета в 4 діях Плянкета; неділя, 14/VI. послїдне представлене „Відьма“, фейрія в 5 д. Яновскої—Лисенка.

— **З Народної лїчниці.** В наслїдок страйку мулярів доси ще не викінчено реставрациї дому, призначеного Ексц. митрополитом на поміщене лїчниці. Всеж таки за той час заложено город коло дому, сведено парканом і штахетами, вибруковано подвірє, та приготовано постїй для фір тих пацієнтів, що приїдуть фірою по лїкарску пораду до лїчниці. Тепер викінчують робітники бетонований канал відпливовий. Кошти реставрациї будуть виносити над 4000 кор., котрі заплатив Ексц. митрополит покровитель лїчниці. На внутрішне уладженя буде треба значайшого вкладу і тому в се обовязком всїх патріотів-Русинів як найчисленнїйше вступати в члени того гуманітарного товариства, та своїми датками помочи, аби як найскорше отворено ту дуже хосенну інституцию. Всякі датки і членьскі вкладки просить ся посилати до Краєвого Союза Львів, Ринок ч. 10

— **Популярно наукові виклади в Коломиї.** В неділю 31 мая буде в сали Народного Дому виклад п. Ярослава Весоловского на тему „Основане Петербурга“. Початок о год ½7. Вступ безплатний.

— Заходом **учениць V-клясової Руской школи** (з правом публичности) **у Львові** відбувають ся нині сполудня в сали Народного Дому **вечерниці в память Тараса Шевченка** — при вступі вільнім, згляднo при датках добровільних Програма вечерниць (10 точок) обіймає: вступне слово, три хори, три деклямациї, сольо спів, сольо фортепянове і фортепяна на чотири руки.

— **Подяка.** Богослови руской духовної семинарії у Львові складають сим як найсердечнїйшу подяку о. Глодзіньскому, професорови аґрономії, за те, що причинив ся до розширеня бібліотеки рільничого кружка-жертвуючи на ту ціль 400 і кількадесять корон.

— **Оповістка.** Моє вінчане з панною Стефанією Бабякізною, дочкою о. пароха в Тумирі, відбуде ся д. 2 н. ст. червня с. р., на котре запрошую Вп. Товаришів. — *Гнатів Григ. Яр.*, окінчений богослов.

— **Виділ тов. ім. Котляревского** видав — як довідуємось — відозву, в котрій взиває руску суспільність до складання жертв на будову руского театру у Львові в сей спосіб, щоби кождий Русин без виїмки в протягу року зложив на сю ціль 2 сотики. Грожі належить слати на адресу „Українськоруского тов. ім. Котляревского“ у Львові, або на книжочку ч. 800 „Краєвого Союза“ у Львові, Ринок ч. 10.

— **Відозва Шкільної Помочи в Коломиї.** Зближає ся час ферий вакацийних і відпочинку для молодежи по тяжкій і мозольчій праци. Однакож більша часть її не є в тім щасливім положеню, щоби по цїлорічних трудах відповідно відпочати, дихнути сьвіжим воздухом та підратувати своє хлопске здоровле. Підписаний Виділ, дякуючи за ласкаву поміч в сім згляді в часі минувших ферий, звертає ся й тепер з укліновою просьбою до щедрих руских родин, щоби приняли на час ферий до свого дому бідних а пильних наших учеників, щоби ті могли не лише скріпити свої сили фізичні, але також мати нагоду доповнювати шкільне вихованє побутом в кругу образованім та поважнім. Ласкаві зголошеня просить ся прислати до кінца червня с. р. на руки підписаного голови. — В Коломиї д. 29. мая 1903. За Виділ Тов. „Шкільна Поміч“ *С. Недїлский* голова, *Іван Білик* писар.

— **Відозва Товариства „Труд“.** Вп. Панї звертають ся до нас з жаданем, щоби Тов-о „Труд“ отворило салькон конфекциї дамскої. Робітві Товариства помїщені в пістьох просторих комнатах, а працює в них 46 осіб. При великім напливі роботи у всїх трох робітнях, т. є. суконь, біля і капелюхів, не в силї ми так вдоволити нашим Вп. Паням, якби се було нашим бажанем. Скорий і певний розвій Товариства вимагав безусловно, щоби збільшити льокаль і здвоїти персонал роб тничий. Приміняти льокаль до потреб торговельних і промислових можна лиш у власній хатї. Тому звертаємось до наших Земляків з просьбою, щоби допомогли нашому Товариству до закупна хатя. Як-раз **тепер лучаєсь нагода купити каменицю** дуже відповідну для Товариства. Справа продажи і купна має рішитись в короткім часї. В шадници нашого Товариства зложено вже значну суму, але она ще за мала на купно каменицї в середмістю. Тому просимо показлати гроші на щадницю Товариства „Труд“ на 5%. Льокация певна, тож просимо поспішити з надсиланем гроший, а сим причинить ся наша суспільність до успішнїйшого розвитку інституції так важної для нас. — *Від Дирекциї Товариства „Труд“*, Ринок ч. 39.

З штуки і літератури:

— **Накладом** українсько-руської Видавничої Спілки у Львові (ул. Чарнецкого ч. 26) вийшли в серії літературно-наукової Бібліотеки:

Ч. 54. Текстя і пояснена вибраних тво української й инших літератур.

Адам Міцкевич: До галицких приятелїв. Переклав і поясниа д р Іван Франко. 16° стр. 65. Ціна 45 сот.

Ч. 55—56. Л. Н. Толстой: Смерть Івана Ілїча. Переклав з руської мови Володимир Гнатюк 16° стр. 101. Ціна 55 с.

Ч. 57. Вільгельм Брайтенбах: Біольогія в XIX віці. З нїмецка по переклав Ст. Д. 16° стр. 44. Ціна 25 сот.

Ч. 58—59. **М. Ґорький:** На дні житя. Сцени. Чотири акти. З роснйської мови переклав В. Темницкий 16° стр. 123. Ціна 70 сот.

— **XI ий випуск музичного видавництва „Станиславівского Бояна“** вже появив ся і містить хор мужеский з солями тенором і баритоном в супроводї фортепяна, до слів Ю Федьковича: „Нова Січ“, музика Остапа Нижанковского. — Твір сей, хоть не новий, бо сьпіваний уже на концертах так у Львові як і на провінції, відзначуєсь — як все твори О. Нижанковского — мельодийностию і дуже зручною структурою так в гармонізациї як і в супроводї фортепяну, а коли в додатку звважимо, що текст до сего твору вельми патріотичний, і пїсня легка до виконаня а при поправнім виконаню дуже ефектовна, то надїятись випадає, що припаде він скоро до вподоби всїм правдиво сьпіволюбивим людям. Супротя сего підписачі видавці, відчуваючи у нас брак новійших добрих хоральних творів, особливо на хор мужеский, постановили вище згаданий твір опублїкувати, і пускаючи его тепер в сьвіт, звертають ся до сьпіволюбивого загалу з просьбою, щоби зволив змаганя їх не тілько морально, але і материяльно поперти. Наше одиноке до тепер у нас видавництво музичне істнує вже рік, пустило в сьвіт вже одинайцять ріжних переважно незнаних ширшій публиці творів, так вокальних як і інструментальних, і має, як з числа появивших ся випусків заключити можна, всяку рацию істнованя, а однак на жаль сказати мусимо, що боресь воно вічно з деф цитом лишень завдяки бракови належитого поперти зі сторони загалу. Тому апелюємо на сїм місци ще раз до всїх, кому рідна пісня милою та дорогою, щоби зволили видавництво наше як найбільше ширити, при чім надміюємо, що радо даємо видання наші в комісову розпродаж. Рівнож не від річи буде сказати, що „Бояни“ видання наші дуже слабо підтримують, мимо того, що кождий з них жалуєсь на брак новійших музикалій. В звонсї подаємо всї дотепер появивші ся твори музичні як також їх ціну. Просимо наше видавництво по всїх книгарнях жадати. Всї письма, замовлена і гроші просимо надсилати на адресу Евгена Якубовича в Станиславові. За видавництво: *Денис Січинський. Евген Якубович.*

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в п. е. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Маргарети. 44 8—3

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тому часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучика, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або післяплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Шовки Ґрідера

Незвичайні новости Louisine chinée, Rayé Peckion Louisine, Moirés a jour, чудові фуляри від 1 К 20 сот., вільні від оплати і цла. Найдешевші ціни незвичерпаний вибір у

Seiden-Grieder

ZURICH (Schweiz.) Прібки franco.

3 (9)

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякгів ч. I., II. пов.** (Народний Дім).

669 53—2

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворяднє лїчнича уладженє. Освітленє електричне. Центральне огрінанє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 85 3

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Попукує ся ученика щобы учив 7-лїтного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянці п. Лопушанка Хомина. 42 6 6

Як з добрим голосом, женатий, лїт 25, готов до всякої послуги своєму службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Іванкові, п. п. Сквира н. Збручем. 3 2 3—

Від десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за післяплатою, оплатно 5 кіло 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинцї п. п. Денисів. 851 3—0

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против власного здоровля, як не вживають мого винаходу. Без операції **Я дістав золотий медаль.** Демонстрував перед професорами Гуеновзерок. Проспекта під закрецією дармо. **C. Carl Tiesel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 143 17 12

„Щавниця пенсионат Брияркa“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жадане здоровий, домашний харч по уміренних цінах. — Зголошеня приймає 874 3 1) **Володимир Лаврівский.**

Знак виналений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

40 5—10

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні преміовані,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облігациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облігациї пропінаційні и всякі ренты державні.

Папиры ті продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї деннім. 874 [3]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. вищ. Банку галиц. гіпотечного.

ЛИПИ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снїданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Флички	12 „
Ніжна телича з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

В ялі начитки в найлїпших родах по найуміреніших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відкраючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і начитків взосмотрена кухня.

З высоким поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Кафе-реставращиний і Сьвяз

Бітнии і Механіни у Львові вулиця Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на найлїпшім місци Галицкой

В ручье в великім вибори по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнєти, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, ножик, ножиці, райєцайги, тасьми мірячі, пінки, лїбелї манометра і т. п.

Уряджене двійників електричних.

Всякі направи подагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4166

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величина Laterna Magica в 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом. 1 прегарна кольо з срібн. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка цигарівчка з буритином, 1 гарні тур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцяворик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуи, 50 предметів до уживку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів Ті предмети 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або поштовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОГАНЕ,

Кранів, Pf/582

За недогідне гроші звертають ся. 853 3—2

За 6 корон

дістане

СВЯТЕ ПИСЬМО НОВОГО ЗАВѢТА и **ПСАЛТИРЬ**

2 книжки оправнї въ полотно въ языцѣ церковнѣмъ зъ переводомъ на языкъ народно-руснй,

такъ, що кождый, навѣть такій, що неходивъ до школы, буде мѣгъ зрозумѣти, хто зголосить ся до 1 червця сего року у свого отця духовного, и зложить на передъ 2 корены, а до кінця сего року решту 4 корены, або, якъ хто не має теперь и 2 корены, запише ся у свого отця духовного, що хоче мати тй двѣ книжки и зъобовяже ся до кінця сего року зложити 6 коронъ. До кождыхъ 10 примѣрниковъ тыхъ книжокъ, замовленыхъ въ одній громадѣ, будуть доданї по одному примѣрникови даромъ. Такъ пр село Беньківцѣ декан. ходорівского, що числить лише 110 хатъ а запренумерувало 108 прим. дістане 10 прим. даромъ. Можна також зголосити ся въ „Администрациї Библіотеки богословскої“ Львовъ пл. св. Юра ч. 5. 833 5 5

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

ЖЕҐЕСТІВ почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї киселинодні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секундар при шпиталю ц. з. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах в інер. від. — Проспекти і вияснена пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 827

L. GEARDTMUTH

СКЛАД І ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПЛЯЦ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

КАПЕЛЮХИ дамскі і дитинні **велюони і капуци** поручає **Люшия Сперлинґ у Львові ул. Академічна 2,** (коло тот. Жоржа)

ФАСОНИ паріскі, віденьскі, анґлїйскі, боа. 3 9 4—6

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

241 4—8

Набути можна всюда де висять плякати.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 187—?

ЛЮБІНЬ.

Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїйші сїркові води на континенті. Купелї боровинові. Для тих, що потребують водного лїчення, ново-устроєний відділ гідропатичний під фаховою управою. Лїчене електричностию, масажом, інгаляцією. Купелї річні. Лїчить ся не з незвичайним успіхом гостець, вицірїта по запаленях, спухненя по звихненях і зломанях, подзи спізвену килу, опасленість, жіночі недуги, металічні затроєня. всякі недуги шкірні. — Аптека, почта і телеграф в місци. Доїзд: Фіякер д Городка до Любіня 3 К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — На замагане присилає дирекция проспекти франко

Отворене сезону 20 мая.

В першім сезоні о 30% дешевше. Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 10 10

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з РІХТЕРА аптики в Празі

узнане яко відличне і біль успокоюючe натираннє; по 80 с, 1 К 40 сот. і 2 К по всіх аптиках.

При закупні сего улюбленого домового средства, треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою **„Котвиця"**, тоді буде ся певним, що они походять з аптики

РІХТЕРА

„від золотим львом" в Празі, І. улиця Єлисавети 5.

689 18—17

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-ґіґієнічні мила

з фабрики І. Гелля і Сн. в Опаві.
Золота медаль. Парияк 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило } на шкірні висипки
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } і недуги.

Берґера Ґлїцерин. мило дьогтеве } на нечистоту шкіри
Берґера дьогтеве мило панама } при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слїдуючі відзначаючі ся мила: *Бензоєсове, Бораксове, Карболєве, Нафтолєве*, а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на весняники, Сїрчано піскове, Стораксове* против червоности лиця і ековерлички шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики І. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Бейера, Карла Дітя, Петра Міколяша, Яцька Пінеса-Потратинського, Жигмонта Рукера, К. Складінь кого К. Шлязького, Едв. Брікнера, І. Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т. Зарицкого. В дротеріях Петра Міколяша et Cie, Г. Гріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана як також в усїх инших аптиках Галичини. 184 9—24

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики процесийні сьв. фіґур, ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 431 50—52

БОГУМИЛ

ШІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публиці свій богатий християньский

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулістів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанєм

Богумил Шікель

4 3—10 **оптик.**

ПАСАЖ ГАВСМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміованє.)

Від 16 до 76 до побаченя:

АЛЬПИ

північної Італії.

Вступ 10 кр.

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недосїдности, най заждане брошура о тім, котру може дістати даром і оплачено: **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 42—52

Ще ніколи не продавано так знаменитої якости **Біциклів** но так и вмовірно низьких цінах.

Перворядні нові біцикли моделю 98 р. з одноцільних талевих рур, з новими подвійними дзвінкавими осадами до розбираня, найлїпші мірки: К 160—200; запасти до свобідного бігу в комплєті К. 35·— Користні приналїжні купна уживаних уже знаменито зашанованих в лїсі о простих рамах по К. 80, 90, К. 95—105, в комплєті з бездоганнім стані. Нові звена по К 8·9 кужі по К. 5—6. сїдла по К 5, ацитиленові лямпки по К. 4—5, олиєні лямпки К 3. Педали пара К. 6, звінки К 1 трикутні торбинки К 1·30, ножні помпи К. 3 Телескопові помпи з чотирох частий К 2·50 Всякі додатки як найдешевше. Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 60 сотиків франко **О половину дешевше**, ніж ратальні купці продаю за готівку

Зінґера Машини.

взірцеві що до конструкції і вик наня Високорам ні **Зінґера машини до шитя**, сильної будови ножні зі скринкою за **всякими приладами і практичними новостями**, найбільш улюблена машина до шитя до домашнього ужитку (склепова ціна К. 150) за **К. 49.** Ручна К 36 40. **Оригінальний Рінґєшіф** з люксусовим уладженєм Додатки і скринка, найбільша певність і скорість шитя, отже й знаменита машина до індустрії і промислу (ціна склепова К. 150) лише за К. 75. Великі Рінґєшіфи для кравців 98 К **Централь-Bobbin К. 90.** Продає ся з 5-річною певною порукою за п ислачем 20 К задатку Решту за поспілатою 30 т—8

М. Рундбакін, Відень, IX.

Берґґассе 3.

Allg. Preisliste gratis.

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

554

АЇДА

100—100 суть **найлучші узнані.**

Виріб красний. Виріб красний.

Головний склад: „АЇДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадцять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Рускій ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимцї, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

569 37—52

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виємігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слїдуюче оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого урядженя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицях, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця направляємо їх впрост до себе без пересїданя в відї 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревав довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Фошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковала

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 10 r

МИЛО-ШИХТ.

„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.

Дістати можна всюди!

При закупні треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя **„Schicht Seife"** і одну з повисших охоронних марок. 3 8 2

СЕНЗАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ!

НОВІСТЬ!

ТРОМБІНО.

Граєте без науки і знаня нот сейчас найкращі пісні, танці, марші, як: „Trompeter von Säkkingen", „Sei nicht bös", „Verlassen, verlassen", „Donauwellen-Walzer", „Beim Souper", „Die Post im Walde", „Radetzky-Marsch", „Jagdsignale", „Du mein Gire", „Landstreicher", і ще понад 200 инших добірних музичних кусників на нашій нововинайденій о 18 голосах знаменито і елегантно нікльованій трубі:

„ТРОМБІНО".

Тромбіно є сензаційним винаходом теперішности і виклякує всюди великий подив, тим більше тоді, як хтось в товаристві виступає за першим разом як віртуоз на тромбіні, підчас коли передше о такій спосібности не мав понятя. **Сотки мельодий** грають сейчас **без науки, без труду і натуги,** за самим лише вложеним дотичного котного пасма. Чудова музика з гарним сильним тоном! **Найкраща розривка для дому, товариств і забав. На прогульках, поїзках, на возї і колесах і човнах дуже веселий товариш.** Грає до танцю і супроводить сьпів. Тромбіно коштує разом з богатим спи ом пісень і пристушим поясненєм: І сорта, гарно нікльов не, з 9 тонами зр 5·50 II сорта дуже гарно нікльована з 18 тонами зр 6·50. Нотні паски до першої сорта по 30 кр., до другої по 50 кр. 263

Висилає лише за поспілатою:

Heinrich Kertész, Wien, I. Fleischmarkt Nr. 18—137.

5-лїтна писемна гаранция.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий, американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як ось на рисунку, з 5 лїтною писемною гарантією. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий американський нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв. Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за поспілатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 260 2 2

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛІВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедиції всякого рода. 2 9 11—12

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накїп в фабр. Чайки. мисті. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 110. Львів, Понеділок 19 Мая (1 Червня) 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік . . 32 к.	— 44 к.
на пів року . . 16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісти приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Нова політична акция на Буковинї.

Ми вже донесли онодї в телеґрамах, що у Відни відбули ся дня 25 м. ст. мая наради пос. Николая Василька, пос. д-ра Штравхера і д-ра Овчюля в справі політичних відносин на Буковинї та що на тих нарадах рішено розпочати нову солїдарну акцию в напрямі розширеня виборчого права до буковиньского сойму. Посли Н. Василько, д-р Штравхер і д-р Овчюль суть репрезентантами — перший Русинів, другий і третий лїберально-демократичної течії серед Румунів і Нїмців, а супротив того результат наради з 25 мая представляв би ся яко нова позасоймова коалїция Румунів і Русинів з придатком нїмецких лїбералів на основах демократичних.

Вже на перший погляд впадає в очи, що між скоалїзованими нема Поляків і тому не диво, що Поляки на саму вістку про нову коалїцию ударили на тревогу. Львівский „Dziennik polski", котрий в прибіжащем для політичних ельокубрацій всїх польских шовінїстів із сего „заboру", напав перший на скоалїзованих а донюхуючи ся всюди гайдамацкої руки, вилляв всю свою злобу на посла Василька, та приписав ему ініциятиву і назвав его політичним інтриґантом. Зрозуміли польскі гакатисти, що новою акциею задумано важне дїло: перенести теперішну політичну силу на Буковинї від верховодячої шляхотско-боярскої кліки до мас, надати через те рішаючий вплив на розвій політичних відносин і прав автохтонному, рускому і румуньскому населеню і усунути з під ніг ґрунт і неоправданий політичний вплив теперішним шляхотско-польским та боярским інтриґантам.

Розуміє ся, що оттакою акциею мусять чути себе загроженими найбільше Поляки. Хоч на Буковинї в поражаючій меншости — становлять они там неповних 4% населеня — вміли польскі верховоди всїлякими інтриґами і штучками повести дїло так, що прийшли майже до рівнорядного голосу з Румунами і Нїмцями а в соймовій рішаючій кооперациї висадили з сїдла репрезентантів Русинів. Яких средств при тім ужили польскі верховоди, се дуже поучаюче для їх тактики в загалї. Розуміючи, що з огляду на свої дїйсні сили вони не мають нїякого права до рішаючого голосу, хопили ся вони перестарілої конзервативної конституциї, щоб визискуючи надавані нею привілеї, видрапати ся штучно до гори. Перший атак припустили отже польскі гакатисти до більшої посїлости. Богато польских шляхтичів к Галичини покупувало маєтки на Буковинї а коли вже в той спосіб приладжене терен, тодї польскі патріоти припустили штурм до безнаціональних шляхтичів-Вірмен. Особливо визначив ся в тій польскій роботї проф. університету д-р Гальбан; він і его патріотична когорта так довго заходили ся коло вірменьскої шляхти, так довго вели там свою польску пропаґанду, поки не вирік як спід землї вірменьско-польский клюб і поки вірменькі шляхтичі не проголосили сьвітови: „Ми Поляки". Час намісникованя неоглядного бар. Бурґінїона був вже лише пригідною ситуациею для уґрунтованя тої польскої роботи. Польскі верховоди на Буковинї так довго під'юджували уступившого намісника проти Русинів і так довго грали на шляхотских інстинктах его і румуньских боярів проти руских гайдамаків, поки за їх підмогою не засїли самі в румуньско-нїмецко-польскій більшости з виключенем Русинів — они, котрих для їх малочисельности можна на Буковинї почислити на пальцях!

Ми зі свого боку можемо тільки тїшити ся з найновійшої політичної акциї буксвиньских Русинів та бажати їй успіху — і то з двох причин. Раз що акция, змагаюча до розширеня політичних прав на маси, мусить поставити наших буковиньских земляків на ноги, а опісля: що наша політика в Галичинї і Буковинї почне поволи достроювати ся до одного камертону і попливе згодом в одній орґанїзациї і одним руслом. Доси політика наших братів на Буковинї обмежувала ся по найбільшій части на антишамброваню в намісниківских ґабінетах і в виєднуваню всїлякых концесий, а хоч правительство на Буковинї відносить ся деколи симпатично до Русинів і наші земляки можуть при своїй зручности і пожертвованю повеличати ся деякими успіхами, то однак і они зрозуміли тепер, що опортунїстичною закулїсовою політикою дійти можуть і при найбільшій прихильности правительства лише до певної границї та що їх заходи мусять розбити ся о ту штучну загату, яку рускому демократичному народови ставить існуюча система кастових і національних привілеїв. І у нас в Галичинї Польщу на Русь уґрунтували польскі шляхтичі а через наше опізненє в демократизациї руских політиків довели ми до того, що нині треба незвичайних висилень з нашого боку, щоб здержати екстерминаторийний напір окрїпшої польскої навали...

Нехай передовсїм упаде система кастових привілеїв, в котрої штучнім сонци ви грівають ся jure caduco всїлякі ворховеде, що з поза тих загат видасть ся нам на руский нарід, то тодї прийдемо до рішаючого голосу в політицї, а те, що уважаємо за дуже важне для національного розвою і що приходить нам супроти штучної сили противників як з каменя — „приложить ся нам" само собою...

Інтерпеляциї руских послів.

(*Докінченє.*)

IV. 225 е засїданє держ. ради з 12-ого мая 1903.

9—15). Шість інтерпеляциї п. Вас. Яворского і т-ів в справі конфіскати „Гайдамаків":

16) Інтерпеляция п. В. Яворского і т-ів в справі злочинів надужитя власти і вимушеня зі стороны Ант. Снежка, секретаря староства в Борщевї.

Інтерпеляция є цїкавим причинком до наших еміґрацийних відносин, тож подаємо єї в цїлости: Інтерпеляция розказує:

„Від кількох літ ведуть ся в ц. к. старостві в Борщевї при видаваню паспортів такі шахрайскі і огидні маніпуляциї, получені з непошанованем еміґрацийних законів і вимушуваним лапівок, що обурюють до живого усякого чесного горожанина і надають ся перед форум парляменту, яко ще один із тисячних доказів поганої, на услугах польскої гакатистоячої адміністрациї.

„Видаваньем паспортів занимає ся секретар Антонї Снежек, котрий **увійшовши у спілку із латиньским пробощом кс. Францом Волошиньским**, допускає ся під його впливом нечуваних надужить. Нїякій сторонї не видасть паспорту, коли ся не була перше у кс. Волошиньского і не заплатила **лапівного в квоті, що найменше 5 корон.** Кс. Волошиньский видає попоквітованє, за оказанем котрого А. Снежек видає доперва паспорт. В случаї, що і по оплаченю сеї рабівницької лапівки і за показанем квітка від кс. Волошиньского п. Снежек мимо всего таки не хоче видати паспорту.

Ми не знаємо, що ся спілка робить із зарабованим, керваво запрацьованим руским грошем. Се певно вияснить нам судове доходженє; досить, що мужикам має кс. Волошиньский говорити, що гроші йдуть на украшенє і будованє „косцюлків". Отже до польонїзаторской, внехнольско-шовінїстичної роботи уживає ся грошей, які в розбійничий спосіб вимушують на руских мужиках спілка: „кс. Фр. Волошиньский і слуга державний, ц. к. секретар від староства в Борщевї, пан Снежек". А заряд староства мимо подаваних жалоб дивить ся на се зовсїм обоятно і толеруе злодійску роботу п. Снежека, яка провокує і дразнить рускій нарід.

Борщів є уже пару літ сьвідком сего, як цїлі маси людий сбігають помешкане кс. Волошиньского. На запити, „чого ту ждуть", відповідають: „на паспорти до Канади". Анна Качковска з Івания пустого прийшла до старостваа по паспорт. П. Снежек виправив її по квіток до кс. Волошиньского, а коли тота його не застала, мусїла вертати без паспорту до дому.

Дня 2 цьвітня 1903, коли староста і концептові урядники повиходили з бюр. ко. Волошиньский о 6 годинї вечером з якими 15 людьми пішов до староства видавати паспорти, розуміє ся в спілцї і бюрі п. Снежека.

Із богатого матеріялу, який маємо під рукою, наведемо лише дані з одного транспорту людий до Канади в маю 1902. Еміґруючі мужики мусїли усї заплатити за паспорти, що представляє ся слїдуючо:

1. Максим Олешюк 5 К. 2. Петро Цебрій 6 К. 3. Іван Жмуд 6 К. 4. Микола Жмуд 4 К. 5. Віктор Подольский 4 К. 6 Василь Білорозюк 4 К. 7. Микола Меркун 4 К. 8 Франко Писанюк 4 К. 9. Павло Жмуд 4 К. 10. Микола Сельский 6 К. 11. Григір Васильців 2 К. 12. Михайло Олександрович 3 К. 13. Олекса Уриїв 3 К. 14. Петро Скоропадик 6 К. 15. Михайло Буга 6 К. 16. Михайло Саковский 6 К. 17. Панько Глухий 6 К. 18. Іван Волощук 6 К. 19. Михайло Наконечний 3 К. 20. Михайло Федорчук 4 К. 21. Петро Дубик 4 К. 22. Агафат Ткач 4 К. 23. Роман Федорчук 4 К. 24. Олекса Стасюк 4 К. 25. Нїкефор Січнар 4 К. 26. Панько Матвійчук 4 К. К. 27. Мирон Бурдинюк 4 К. 28. Панько Джос 4 К. Разом 123 К.

Коли представимо собі, що число еміґрантів з того повіту доходить річно 1000 до 1500 голів, та що таке лайдацтво трівае в старостві уже довший час, то **сума лапівок досягне десяток тисячів.**

П. Снежек не видав паспортів і тодї, коли мужики заплатили, і навіть дістали квіт від кс. Волошиньского. Так зробив він із Іваном Баранюком з Вільхівця, Митром Яковеєю з Худиковець, котрі заплатили по 5 К, і паспортів не дістали.

Отсе самі факти.

Щоби з Снежком і ксьондзом Волошиньским зроблено який лад, доси не чути"

IV. 223 засїданє держ. ради з 15 мая 1903 р.

17) Інтерпеляция п. Яворского В. і т-ій в справі польонїзациї і занедбань руской школи в Криници в справі неплаченя шкільної конкуренциї ц. к. купелевим заведенем в Криници.

В інтерпеляциї розказано, як рада шкільна окружна в Новім Санчи польонїзує руску дїтвору в Криници, даючи там з правила учительки, що ні в зуб не знають по руски, а навіть рускої азбуки не читають. Коли-ж яка трохи підовчить ся від дїтий рущини, то сейчас забирають єї в мазурску територию. — Від 1882-ого року установлено при школї другу учительску силу, але мимо того досї не системізовано другої класи. До того звоїкав ся з розмислом будову нового шкільного будинку, мимо того, що громада свою пайку на будову вже зложила. Через се 250 руских дїтий мусять містити ся в трох темних, низьких кімнатках. Заряд ц. к. купелевого заведеня в Криници, що обовязаний теж причинати ся до удержаня школи, не платить від років своєї пайки, тому, що в місци є і польска приватна школа. Ц. к. заряд купелевий вимручує ся тим, що и нїчого платить і на польску школу в пропорциї числа учеників. (!!) Окружна рада шкільна стоїть в тій справі по сторонї заряду купелевого.

IV. 227-е засїданє держ. ради з 19-го мая 1903

18) Інтерпеляция п. Яворского В. і т-ів в справі конфіскати „Гайдамаків".

Народ собі!

Родимцї!

Рідне наше слово, наша рідна пісня не знають приюту!

Дорога рідна мова, наша звучна, сердечна пісня не має пристановища на галицкій Руси! Живий звук солодких слів, що від колиски до гробової дошки пестять наше ухо, леліють чуття наших сердець, посередничать в зносинах з родиною, приятелями, суспільностию, — сей живий звук не має арени, де розлягав би ся в цїлім богацтві, не має резонансу, де громів би в цїлій своїй красі, не має місця, де тисячі що вечера вслухували би ся в него.

Величні картини нашої трогаючої минувшини, нашої пятьсотлїтної мартирольоґії не мають рам ві шати, у які колиб їх прибрати, они-б воскрешали давну славу та побуджували до нових дїл.

Цїнні архитвори музики з невичерпаною скарбницею нашої народної думи-пісні не мають спроможности виступити в цїлім своїм блеску перед сьвітом.

Занедбав творчість руского духа на поли найпластичнїйшої поезиї і найбільше програмової музики: на поли драми і опери з тих внїшних причин, які до тепер руский нарід не зміг усунути, не був в силї змінити корисийше.

* * *

Не маємо театру, не маємо постійної опери.

Тримілїоновий руский нарід в Галичинї за більше чим пів вікový час свого народного пробудженя не успів здвигнути сьвятинї для народної Музи.

Тримілїоновий руский нарід від трийцяти літ як основано руский театр, дав скитати ся ему в комірнім без захисту, без пристановища, без точки опертя.

Тримілїоновий руский нарід не забажав еще побачити свое слово-пісню у сьвяточній одежі, у достойній обстанові, у своїй власній хаті, як пристоїть культурній мові культурного народа!

А сей тримілїоновий нарід міг би так легко, без висиленя сповнити сю мрію, перевести в дїло всякі дотичні проекти.

Колиб тримілїоновий нарід лише схотїв, щиро забажав — сама его воля-бажане, мов в чародійній казцї, здвигнула би через ніч величавий храм для рідної штуки.

Нехай тримілїоновий нарід скине ся лишень на один рік по два сотики, а сейчас нині можна приступати до будови театру.

Три мілїони по два сотики чинить 60.000 К річно, а за три роки дало би суму около 200.000 К, за яку театр при помочи до тепер узбираних гроший і належних субвенциї міг би станути в монументальнім видї.

Не байдужий наш нарід для культурних справ, не рівнодушний він на судьбу свого народного театру.

Але занятий політичною тяжкою боротьбою, приборканий невсипущою працею на хліб насущний, без достаточної принуки та екзекутиви своєї жертволюбности — призабув послїдними часами про сю важну культурну справу.

Здавало ся, немов справа будови театру засніпила ся, немов уступила перед иншими, немов то найвійшими кличами, немов стратила популярність між широким загалом нашої суспільности.

Але люди високого ума і зелїзної енерґії працювали дальше над здїйсненем дорогої кождому з нас мрії. Шукали доріг, пробували способів.

І ось, як вже звісно, за ініциятивою др. Олесницкого основав ся окремий комітет з відпоручників трех товариств: „Просьвіти", „Рускої Бесїди" і „Тов. ім. Котляревского" для переведеня предложеного др. Олесницким пляну будови театру.

Згаданий комітет постарає ся о основане фондациї народного театру, щоби она була вічною і на завсїгди власностию цїлого народа.

Устрій театру узгляднить переміну театральної салї на віча і забави. Пляни замовлені вже у одної з найславнїйших европейских фірм, що спеціяльно займає ся будовою театрів на цїлім континентї. Будову повірять одній первороднїй краєвій фірмі, котра переведе єї по можности краєвими силами.

В столицї князя Льва, де все таки живе 20.000 руского населеня, де находить ся найчисленнїйша громада руской інтеліґенциї, де сходять ся усї нитки найріжнороднїйших інтересів населеня цїлого краю — ми не маємо не лише театральної салї для шляхотної розривки і духового образованя, але не посїдаємо жадної салї на збори та віча, на концерти та забави і взагалї на більші, за-

гальнійші збори широкої рускої родини, де плекало би ся почуте солїдарности, скріпляло би ся почуте своєї сили, радило би ся над жизненними квестіями.

Нині львівскі Русини мусять дорого оплачувати ся чужим господарям, або тиснуть ся в невідповідних льокалях, або вкінци наражують ся на відмову або соромні условія Совіта Народного... ренеґатства!"

Тож подвійно, потрійно пильною і дорогою повинна нам бути потреба здвигнення в столици краю монументальної будови, яка сьвідчила би про жизненність і силу рускої народа та заспокоїла би наші пекучі потреби.

Не час тепер дискутувати про можливість та відкладати на грядучих. Берім ся самі до діла і то не відкладаючи. Кождий, хто прочитав сї слова, нехай сейчас зложить сам і збере від своїх знакомих сей мінїмальний річний податок: двох сотиків. Не журіть ся братя, що се за мало, що не кождий зложить. Преціньж кождий з тих трех міліонів нашого народа сповідає ся бодай раз до року, тож певно і кождий зможе через рік зложити два сотики на театр!

Стараймо ся, не щоби богато давали, лише, щоби як найбільше людий дало, а певно, що сотка зібрана по сотикови буде мати більшу моральну вартість, чим жертвована одним, або кількома. Подаймо кождому нагоду причинити ся до величного діла нашої народної культури. Нехай весь нарід буде міг з гордостию виписати на новім храмі правдиву девізу: Народ собі!

За Видїл „Українсько-рускаго Товариства ім. Івана Котляревскаго" у Львові:

Ілярій Огоновский голова. *Марія Жураківска* секретарка.

Гроші належить приспілати на адресу Тов-а ім. Котляревскаго, або на книжочку ч. 800 Краєвого Союза кредитового у Львові, ринок 10.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Італїйский університет.

Відень. Трієстиньскій Piccolo приносить з Відня вість, нїбито цїлком певну, що міністер Гартель з нагоди річних зборів академії наук мав сказати проф. д рви Мусафії, що рівнорядні італїйскі правничі катедри незадовго будуть перенесені з Інсбруку до Трієсту і будуть там получені з торговельною академією. Тимчасом Graz-r Tagespost доносить, що тая вість не має жадної підстави.

Ґр. Ніґра.

Відень. Wiener Allg. Ztg. пише, що справа, чи італїйский посол ґр. Ніґра остане дальше на своїм становищи у Відни, порішена вже; на разї нїщо не вказує на те, щоби мав уступати.

Римскі демонстрациї против Австриї.

Рим. Університет замкнений. Ректор з висшого приказу заборонив заповіджені збори студентів; полїция і войско обсадили входи до університету. В домі австрийского консуляту стануди дві компанії войска, а два баталїони розміщено в палатах. В народнім театрі підчас вистави Ростанда Aiglon (Вірля) публика остентацийно приплескувала вихідкам против Австриї.

Хорватскі розрухи.

Загреб. Спроваджено знов два баталїони войска. — В селї Еленїцї, що лежить в окрузї наглих судів, зібрало ся около 500 узброєних селян і рушили на недалекий дворець зелїзницї; коли їх відтам відперто, поперевертали телеґрафічні і телефонічні стовпи Войско арештувало 12 селян. — Вчера відправлено в загребскій катедрі богослуженє за погибших. Войско сконсиґновано в касарнях на час Зелених сьвят.

Новий нунций у Відни.

Рим На місце іменованого кардиналом архиепископа Талїанїя має бути призначений на нунция до Відня монсін. Merry del Val.

Чи папа прийме Любета?

Париж. Се питанє дуже живо тут розбирають. Надіють ся, що задля особистих зносин, в яких Любе остав з папою, котрий недавно навіть прислав панї Любетовій цінний рожанець, французкій президент напевно дістане авдиенцию у папи.

З Балкану.

Царгород. Пробуває тут бувший болгарскій міністер Начевич, котрий, як відомо, має довіре в правительственних кругах в Царгородї. Хоч з болгарской сторони запевнюють, що подорож Начевича не має жадного урядового значіня, то таки здає ся, що він приїхав сюди, щоби переконати о мирних намірах нового болгарского кабінету і навязати з Портою переговори що-до улекшеня і оживленя торговельних зносин між Туреччиною і Болгариєю. — Була тут гадка кількасот підозрілих Македонців заслати до Тріполїди і Малої Азиї, та покинено її на раду Австриї і Росиї; тепер рада міністрів розбирає инший проект, щоби лише по 35 осіб з вілаєтів скоплїйского і монастирского та 33 з солуньского видалити з краю, але до постанови ще не прийшло. В сій справі зроблено з болгарской сторони предстаєленє у Порти.

НОВИНКИ.

— **Рускі посли у Кербера.** Польскі дневники подали в суботу звістку, що рускі посли до ради державної: Романчук, Василько, Барвіньскій і Пігуляк разом з соймовими послами д-ром Олесницким відбули в пятницю конференцию з президентом міністрів д-ром Кербером в справах економічних рускаго населеня в Галичині і на Буковині. Як ми розвідали в кругах рускихъ послів, се донесене є правдиве. При нагоді замічаємо, що д-р Олесницкий по щасливо відбутім лїченю в заводеню д-ра Лимана під Дрездном вертає в сих днях до краю.

— **„Ruthenische Revue"** — як можна було згори сподївати ся — викликала зараз першим числом велике заінтересованє не лиш у Русинів, але й у чужих, і то не тілько в Австриї, але й за границами. Особливо нїмецка загранична преса звернула на ню увагу і посьвячує їй доволї місця. З нїмецкой праси в Австриї досї писали про ню „Die Zeit", „Ostdeutsche Rundschau", „Freisinnige Ztg." і майже всї провінціяльні часописи. З віденьских дневників найширше заговорила о нїй „Ostdeutsche Rund-chau", присьвятивши їй фейлетон п. заг, „Eine ruthenische Revue" з пера звазного нїмецкого літерата Ганса Вебера-Люткова. (Сю статю подало „Дїло" в перекладї в попереднім числї.) Писали про ню і славяньскі часописи — польскі, росийскі і ин. Польскі, розумієсь, по своєму звичаю набрехали, кілько ся лиш дало. Річ певна, що Редакция „Ruthenische Revue" не залишить показати сьвітови той „шляхотний" спосіб войованя наших „браций". Взагалї поява вже першого числа рускаго орґану в нїмецкій мові виказала, що таке видавництво дуже було потрібне. Як довідуємось, до Редакциї щодня приходять замовленя від різних бюр дневникарских, листи з просьбою о рецензийні примірники від заграничних редакций і т. п.

— **Вечерниці в честь Т. Шевченка** відбули ся вчера у Львові заходом міщан жовківского передмістя. Вечерниці зачала орхестра ремісничої бурси „Вязанкою народних пісень", потім по вступнім слові п. Панаса наступили Лисенкові „Народні пісні", котрі надзвичайно удачно відспівав міш. хор тов-а „Зоря" під умілою діриґентурою п. Чуми, урядника „Дністра". По тих „народних піснях" можна признати тов. „Зорі", що її хор досягає вершин артизму. Так само вивязав ся сей хор із „Вечерниць" Ніщинского та „Живем, живем!" Вахнянина. На другім місци годить ся піднести дві, артистично відограні, соля скрипкові нашого артиста-скрипака п. Панькова Дуже гарні були деклямациї. На перше признанє заслугує деклямация „В сьвіт за очи" (Б. Лепкова) маленької дївчинки О. Лежигубсвої. Серце раділо слухаючи її деклямациї, виголошеної зрозуміло так, що публика заглушила цїлу салю своїм „ще раз" та „слава". І ся декляматорка була принаволена віддеклямувати надпрограмово Шевченкову: „Розрита могила". Добре вигала також деклямация „Гамалія" Тар. Шевченка, виголошена п. Чорнївою. Додати треба, що декляматорка зроду Нїмчина. Сольо барітонове держав п. Ігнат. Відспівав він „Гетьмани" досить удачно. По тім відограла та сама орхестра Давидовича „Марш", а вечерниці закінчив о. Лежигубский промовою, в котрій заохочував міщан до уживанья рускої мови та вказав, що на жовківскім передмістю повстав перший Львів і тому з жовківского передмістя повинно понестись почин до житя між Русинами заснованєм своєї рускої читальнї. Промову о. Лежигубского перервала публика горячими оплесками.

— **Річниця кровавих розрухів у Львові**, що приходає дня 2. червня, буде обходити львівска партия социяльно-демократична торжественно. О 3 ій годинї по полудни будуть на жидівскім кладовищи зложені вінки на могилах робітників-жидів, що погибли тамтого року підчас усмирюваня розрухів військом При тій нагоді виголосить ся відповідні бесіди. З жидівского кладовища вирушить демонстрациний похід на Личаківске кладовище, де також будуть зложені вінки на могилах погибших підчас розрухів робітників і виголосить ся відповідні промови.

— **Панщина в XX віці.** Що сей шляхотский привілей ще в нинїшних часах не перевів ся, подавано в нашій часописи в доказ чи мало фактів. Після них показує ся, що хотяй польска шляхта доперва заходить ся около відбудови давної, історичної Польщі, що вже тепер поводить ся, як за найславнїйших польских часів. Всякі двірскі посїпаки збиткують ся над бідним народом гірше як за панщини. Ось що доносять з Жовківщини: Селяни Семен Бас і Стефан Чуж з Вишенки пішли на своє і сусїдске поле з стрільбами на плечах за лисом, що забрав в селї всї кури. Ґзрінув їх двірский лїсничий Цїхановский і завів їх до одної хати, щоби мати сьвідків, що приходив їх з оружєм. Тимчасом Цїхановскому не ходило о сьвідків, бо післав сейчас за двірскими посїпаками. Коли вони прибігли, завели Баса і Чужа до дїдича Станка, а сей приказав запроторити одного спійманого в одну, а другого в другу пивницю. Потім ходив лїсничий Цїхановский від одного селянина до другого і бив, кілько влїзло ся, а за его примїром знущали ся відтак над увязненими двірскі посїпаки. Вони розібрали обох селян до сорочки і били та копали їх до пізного вечера. Скатували їх так страшно, що треба було відвезти нещасних людий до Жовкви до шпиталю. Не сумнїваємось, що покривджені селяни пригадають своєвільному дїдичови та его розбишацкій ватазї, що в Галичинї попри закон ловецкий, ухваленій польскими верховодами в користь „зельможних" панів, є ще й якісь суди, установлені державою для всїх горожан без виїмку.

— **Байдужність руска.** „Pożar w Mikulińcach. Korrespondez-Karte. Karta korespondencyjna". Отакі картки з видами згарищ микулинецких, видані тамошним комітетом ратунковим на помноженє фонду для погорільців, розходять ся по краю. Та комітет „позабув" на рускі написи на тих картках, хотяй в его склад входять і Русини а мабуть навіть за предсїдателя має він Русина!...

— **Не лакоми ся Грицю на дурницю!** З Угнівщини пишуть нам: Дві жінки в станї вагітнім: одна замужна за латинником, Русинка з Угнова, а друга з Карова (в потребі подадуть ся їх імена) поїхали на хапатяю чи то на „вєц" до Жовкви, а там їх так гостинно принято, що в дорозї до дому обі поронили. „Якийсь полїцай", каже одна, „в рогатій шапочцї з пером і в червоній сорочцї коснув мене в живіт так, аж ем упала... ой ой-ой! мир би їх Божий не знав! Ще кілька таких „вєців", а вже й „найзрадлївшого" хруня не заблять наші браця на такі паради. — *Той сам.*

— **Корабельча катастрофа**, при котрій погибло 19 еміґрантів з Галичини і Буковини, лучила ся не на морі, як первісно доношено, але на ріці Скальді коло Антверпії. Як звісно, Антверпія лежить в глубинї суші на яких 60 кільометрів від уйстя Скальди до моря так, що кораблї, виїзджаючи з міської пристани, мусять плисти около 10 миль рікою. В ночи з 26 на 27 с. м. опустив Антверпію корабель „Huddersfield", везучи між иншими 38 еміґрантів з Галичини і Буковини, котрі удавали ся до Канади Корабель мав відставити еміґрантів до Ліверпулю в Анґлії, звідки иншим кораблем мали виїхати до Америки. Кілька миль від Антверпії коло Сефтінґен, около 10 години вечером побачила сторожа на палубі нагло перед собою пароход, що гнав з цїлою силою просто на корабель „Huddersfield". Відозвались алярмові знаки, та заким оба кораблї здержали ся, наступила страшна катастрофа... Перед шведского парохода „Уто" вбив ся в пароход, на котрім їхали наші еміґранти, наслїдком чого сей до кільканайцятьох мінут затонув. Нещасте постигло наших людий в хвили, коли вже спали в каютах, тому на 38 осіб 19 т. в. половина уратувалась перед страшною смертию. Всї жертви катастрофи походять перезважно з Буковини а лиш кілька з Галичини. Ось спис погибших еміґрантів, який подало бельґийске товариство перезозове: 1) З Заставної на Буковинї Василь Ковалюк, лїт 18; Василь Денищук, лїт

Зіґмун Райн.

До Кльондайк!

(*Конець.*)

Я побіг за ним, але поволи. За горбком стояв Гарт над чимсь, що лежало на земли. То був Свендзен... Лежав мертвий... Ліве око було розстрілене... На його місци чорнїлась велика дїра, з котрої сплївала кров...

— Добре зробив — сказав я. Гарт не відповів нїчого. Я став придивляти ся трупови. Давнїйше я не замічав, що Свендзен такий гарний мужчина. Тепер я се бачив...

— Га... — сказав Гарт — але треба використати нагоду як слїд, гаятись нам нїколи.

Він розібрав трупа з одежі і добув ножа. Мені зробилось недобре, але рівночасно страшний вид притягав мене якось дивно.

Гарт постояв кілька хвиль з ножем в руцї, пробуючи як різник, що вибирає печеню. Потім схилив ся, укляк і приложив ніж до стегна.

— Але чи ти певний, що він не жив? — питаю з трудом.

— Певно не жив, бо цїлком холодний.

— А преціньж для більшої певности чи не здало-б ся... так проколоти йому серце?

Гарт послухав моєї ради. Струя темної крови сплинула з лївої груди трупа.

— Тепер не жив — сказав я.

Гарт взяв ся опять до стегна, щоби віддїлити його від каловба. Я мало не зімлїв, але не був в силї відійти. Гарт пилував і різав; його руки стїкали кровю. Прорізав аж до суставу, але відрубати ноги ножем не міг. Тому різнув здовж стегна раз і вдруге, відтак вповперек, вирізав чотирокутний кусень мяса і окровавленими пальцами підвіс його до горп. Нага стегнова кість заснїла синяво-білим сьвітлом серед кервистої рани. Я не видержав довше, поплїв ся геть і повалив ся на снїг. Лежав так довго.

Відтак підвів ся, обійшов трупа і потяг до нашого леговища. Гарт сидїв при огни. Я усїв також.

— Прошу — сказав Гарт і подав менї кусник чогось темно брунатного: було тепле...

— То з него...? — спитав я.

— А вжеж! Їдж, ти голодний.

Але я не міг; я відложив на бік.

Тепер я почув солодкий запах печеного мяса. Ніздря розширили ся менї жадно і упивались приємним пахном. Я простягнув руку по кусень мяса, понюхав його. Пахло добре. Довго обертав я і крутив його і нюхав все на ново. Вкінци покушав, спершу язиком, опісля взяв кусничок. Смакувало добре. Я проковтнув кусник. Перехованув ся як тепле вино крізь горло до жолудка і розплив ся приємно по всїх членах. Я їв лакомо, пролигував великі кусні мягкого мяса.

Ми відпочивали того дня, спали по не звичайнім бенкетї. З поживою прибули назад сили. Ми пробудили ся здорові і веселі. Гарт нарізав довгих куснїв мяса і напік над огнем. Ми взяли з собою також кусні сирого мяса, обложивши його снїгом. Я помагав носити. Вкінци стануди готові в дальшу дорогу.

— Ти закопав трупа? — спитав я.

— Сего не треба — відповів Гарт.

— Алеж зробім се!

Ми пішли. Та коби знати, як труп виглядав, я був би не йшов! Нїколи я не бачив чогось так страшного! З обох стегон мясо щезло, остались тільки білі кости. Наге черево запало ся... Груди становили одну кроваву рану. Я глянув на Гарта і подумав: Що за звірюка!

Ми викопали в снїгу гріб, зложили до него останки Свендзена і закопали. На снїгу лишились великі, червоні плтна.

Того дня ми зробили добрий марш, в полудне пристанули і попоїли. Наші сили змагали ся з кождою годиною. Ми не робили собі найменшої надії побачити вже того дня дожидані знаки. Тому переспали ся спокійно і без перешкоди.

Ідемо дальше в тім самім напрямі. Прийшов вечір і день не привіс нїчого.

— Тепер ходім в отсім напрямі — сказав Гарт. — Держім ся півночи. Туди мусимо на когось або на щось наткнути ся.

— Тамта дорога таки лїпша, — говорив я — іде більше на захід і мусить скорше чи пізнїйше зійти ся з властивою дорогою.

— Хто заручить, що ми вийшли на властиву дорогу? Нї, тепер йдемо на північ, туди лише добємось до цїли.

Він почав йти, я за ним. Кождому йти своєю дорогою було-б божевільством.

Нїмо йшли ми поруч себе. Ми чули, що лише спільна недоля вязала нас разом.

Прийшла ніч, відтак день і знов день. Безнадїйність стала нас гнобити. Ми ще не знали, де ми. Оба терпіли страшні болї в жолудку, в грудех і в голові. То був імовірно скорбут.

Нїмо тягнулись ми дальше; але товариш був для мене тягарем. З його смертию я став би вільним. До того з мяса лишилось вже не богато. Один міг би з того жити; двох мусить голодувати. Я проклинав Гарта і винував його, що тут ще блукаємо. Якби ми були пішли в тім напрямі, куди я радив, то певно були-б вийшли на властиву дорогу і знайшли знаки.

Ми відпочивали в ночи.

— Ходїм на захід — кажу.

— Тепер вже за пізно, навіть якби й тамтуди була дорога.

Що він через се розумів, що вже за пізно?

Я не міг спати. Ми не мали майже що їсти. І я погадав, як по звірски він обійшов ся зі Свендзеном. Засну, він мене замордує, ось що я передчував.

Години минали поволи. Иноді морив мене сон, але я намагав ся не спати. Гарт віддихав рівномірно і важко.

А проте він не спить, грає комедию, думаю.

Але тепер він хропів, аж гудїло. Я підвів ся на лікти і глянув в його лице. Спав лїниво, тяжко... Я положив ся опять, не спускаючи його з очий.

Тодї засьпівало щось в менї: Тепер можеш його позбути ся, тепер можеш пійти на захід! І третя приповзла гадка: Тодї буде й що їсти!

Я вхопив револьвер і випалив в отворений рот товарища. Кілька судорогів... потім всьо тихо... Я відійшов на бік і заснув знесилений утомою.

В шатрі сьвітило ясно сонце. Я усьміхнув ся до його промінїв; приносять надію, майнула в моїй голові думка. Відтак я побачив трупа Гарта і холодна трівога прошибла мене... Я покинув хутїй шатро і відійшов далеко. Думки тиснулись приступом. Я усїв. З порожним жолудком і без харчу пускати ся в дорогу годї; коли не тут, то деиньде поживи не знайду. Не було вибору... Однак я здрігав ся жахливо... Кілька разів підходив близше і дивив ся на трупа. Я сказав собі: ти мусиш так зробити! Але я не міг... Я не вірив, що до сего треба тілько самовідреченя.

Сонце піднесло ся високо; зближалось полудне. А я все ще не міг йти дальше. Сонце клонилось до заходу і западав сумерк. Я віймов до шатра, труп не лякав мене. Взяв його запід руки і витягнув на верх. І знов довго стояв бездїльно. Відтак порозтинав одїж ножем. Я не міг вічого бачити. І шкіра не була як у чоловіка. Тверда, цїпка..

Я різав холоднокровно... В тім скробнув ніж об кість, і я мало не упав зімлїлий... Відійшов далеко, кинув ся на землю...

— Але ти мусиш се зробити, — почалось на ново, — ти мусиш се зробити, то одинокий вихід!

По хвили я підійшов опять до трупа, затиснув зуби і не слухав нїчого. Вспів навіть вирхати свої кишені кількома більшими кусняни.

Голод мучив мене. Але я не був в силї розложити огонь. Не мав відваги. Я не міг спати, хоч як був утомлений; та вкінци завмерли змисли в хоробливо сонній намороцї.

Коли рано пробудив ся — — — —

Тут скінчились тремтячі стрічки записника.

З норвескаго.

50; Олена Данищук, лїт 33; Настя Данищук, лїт 18; Мария Данищук, лїт 5½; Катарина Данищук, лїт 3; Дмитро Базюк, лїт 18, 2) З Товтрів коло Заставної на Буковинї: Теодор Барабас, лїт 34; Захар Барабас, лїт 30; Іван Барабас, лїт 5; Анна Барабас, лїт 2. 3) З Гутиска, пов. Броди в Галичинї: Іван Богомович, лїт 24; Людвик Свирский, лїт 26. 4) З Голубицї, пов. Броди: Іван Карплюк, лїт 39; Альфонсина Карплюк, лїт 29; Антонина Карплюк, лїт 3. 5) З Ватох, пов. Броди: Станислав Стрілецкий, лїт 30; Зофія Стрілецка, лїт 30; Мария Стрілецка, лїт 29 і Павло Попович, лїт 40. З численної родини Данищуків остали при житю лише дві особи, 15-лїтний Петро і 23 лїтна его сестра. Уратованим еміґрантам Товариство перевізове запевнює переїзд до Канади, очивидно з гори заплачений. Та чи супротив такого нещастя, при котрім цїле їх майно пішло разом з кораблем на дно ріки, зможуть і схочуть всї користати з того гірького переїзду?

— **Обманьства при бранцї.** Перед трибуналом судиїв присяжних у Львові розпочала ся онодї розправа в справі голосних обманьств при бранцї в Бібрцї. Прокуратория обжалувує: 1) Франца Вечорка, б. секретаря староства в Бібрцї; 2) Йосля Ґотлїба, жидка з Бібрки; 3) Йосифа Мілєра, канцелярийного помічника староства в Бібрцї; 4) Салямона Ґотлїба, співвластителя шинку в Ходорові; 5) Вольфа Мілєта; 6) Яцка Бойка, селянина і 7) Герша Вольмана, жидка, що пересиджував при шурині в Болехові. Як стверджує акт обжалованя, надужитя при бобрецкім старостві підчас бранки не були зовсім публичною тайною. В цїлім повітї говорено явно, що як хто хоче увільнити ся від войска, потребує удати ся лише о поміч до Мошка Ґотлїба, голови жидівского кагалу в Бібрцї. Дійшло до того, що до Бібрки з'їзджали ся новобранцї навіть з инших повітів, щоби глядати протекциї Ґотлїба. На слїди обманьств попала дїловодяча команда військова в Бережанах, викривши в надісланих книжках військових з Бібрки всїлякі фальші. Після осуду знавців письма тих обманьств допустили ся Арон Ґотлїб, син Мошка, Йосиф Мілєр, Йосиф Ґотлїб а найбільше Франц Вечорек. Коли розпочало ся судове слїдство, Мошко і Арон Ґотлїби утекли. Показало ся, що за увільненє від войска поодиноких рекрутів брав від них Мошко Ґотлїб по 500 до 800 К. Кромі сего витуманив обжалуваний Вечорек в кількасот случаях від хлопів по 4 К, вїби яко зворот коштів комісиї і брав безправно гроші за доставу рекрутів до бережаньского староства. Та найбільше визискував Вечорек людий, побираючи від них гроші під найріжнороднїйшими покришками в реклямациїних справах. Загальна сума витуманених в сей спосіб гроший перевисшає 2.000 К. Розправа потревае зо два тижнї.

— **Просьба до Є. Е. п. віцепрезидета Коритовского.** Перед кількома роками викрили ся в урядї податковім в Перемишлянах неправильности, від котрих потерпіло кількайнайцять громад. Між иншим викрило ся, що від громади Унїв побрав неправно уряд податковий в Перемишлянах близько 900 злр. з громадских додатків. О взорот сеї квоти допоминала ся громада через видїл повітовий і сама безпосередно, а навіть в остатнім часї їздила з тої громади депутация до Є. Е. п. Коритовского та розповіла, що вже близько рік тому, як наказано урядови податковому, щоби виплатив громадї Унїв ті неправно побрані гроші, але й доси громада нїчого не одержала. П. віцепрезидент сказав тій депутациї, що до тижня громада дістане гроші, тимчасом тижнї минають, а хоч наказ президиї скарбової Дирекциї надійшов до уряду податкового (о чім громада случайно довідалась), то п. інспектор податковий Маначиньский каже до війта і до членів ради громадскої: „Chodziliście mnie skarżyć, będziecie długo czekać, było powiedzieć p. prezydentowi, ażeby dał mi jeszcze cztery rąk do roboty“ і т. д., а до того поведенє п. Маначиньского з війтом з членами громади Унева було цїлком відмінне від дуже чемного трактованя тих самих членів громади п. віцепрезидентом... Другим разом, коли війт Андрух Нудик приїшов знов в тій справі до п. інспектора Маначиньского, мусїв чекати від 4. години до 6. перед дверми бюра п. інспектора, заким удостоїв ся відповіди, що „niema czasu“... Громада Унїв зателеґрафувала в сій справі до п. віцепрезидента, а сею дорогою просимо Его Ексценленцию, щоби був ласкав надати п. Маначиньскому ще чотири руки до роботи, бо перемишлянські громади бідні, податки треба платити, а через той вічний „брак часу“ усї ми терпимо. Заразом просимо п. віцепрезидента, щоби був ласкав посьвідчити, що депутация з Унева не їздила „скаржити“ п. інспектора Маначиньского, але упоминатись о свій маєток. А сего чейже не повинен брати людям за зле та показувати свій лихий гумор п. інспектор Маначиньский, котрий є таким прихильником люду, що і сам і его під власні так горячково працюють по чительнях тай аґітують за ними, занимають ся обходами народовими, вечерками, комедиями...

— **Вшехпольска культура.** З одної ґазети польскої, котра служить ідеї „вшехпольскості“ і тїшить ся незвичайною симпатиєю „вшехполяцуф“ галицких, наводимо на взорець „дзельнего бойовництва за справен польскон на Русї“ конець стиха п. заг. „Hajdamakom“, а звернену на адресу п. Петрицкого. Чесна редакция так відзивае ся до него:

„I tobi ředaszczo do Lachiw sia braty,
namistnykom Kosa choczesz wybyraty?
nyni widaj znajut świta usi czasty,
szczo **Kos chyba hoden ludzki swyni pasty.**
Durneńkyj twij rozum i pyšmo i mowa,
dmesz sia pan Petryckij **jak swynia popowa.**
a chłop toje ba'zyt' i każe aż myło:
skazywsia Petryckyj, **swyniaczoje rylo!“**

Такого рода „дзярскіх верши“ повно у „вшехпольскій“ пресї і ними любують ся „вшехполяци“, уважаючи, що се новочасний вираз ідеї „месенявїзму“ колишної великої трійцї з Міцкевичем на чолї.. Аж тепер — „бендзе Польска“!

— **Огнї.** В Деревнї, пов. жовківского, зничив пожар 49 господарских будинків, що належать до 24 тамошних селян. — В Гамарни, пов. чесанівского, згоріли три господарскі загороди.

— **Крадежі на галицких зелїзницях.** В голосній на цїлу Австрию справі звісних крадежий на галицких зелїзницях заряджене слїдство викрисав все нові подробицї, при чім рівночасно все нові кондуктори прибувають до слїдчої вязанцї. Віденьский суд згодив ся на відставленє Настаборской до Кракова, де і відбуде ся цїла розправа. Краківска поліция уложила подрібний спис дорогоцїнних предметів, сконфіскованих у арештованих зелїзничних кондукторів. Спис має аж 144 рубрик, а під деякими виказано по кількананйцять предметів. — Віденьскі дневники доносять цїкавий случай такої крадежі на шкоду ґр. Старженьской. Украдено їй з куфра, наданого за рецепісом, дорогоцїнности за 60.000 К. Щоби зловити злодія, сховав ся за слїдуючою службовою турою тих самих кондуктрів в куфрі, наданім „на вагу“ аґент поліцийний. Підчас їзди отворив той куфер підробленим ключем старший кондуктор Шостак. Очивидно аґент арештував сейчас злодія і его 14 спільників. Дорогоцїнности ґр. Старженьской знайшли ся у Львові.

— **Убите вояка.** З Будапешту доносять, що шеф ґенерального штабу в 5 корпусї полковник Кальрайх, пробив на смерть шаблею свого послугача Івана Демїґеля. Полковник видав був ему якийсь приказ, а коли послугач не хотїв его сповнити, шпортнув послугача шаблею так сильно в груди, що той по кількох хвилях погиб. Військові власти зарядили против полковника слїдство.

— **Міжнародне бюро всесьвітного Союза почтового,** маюче свій осїдок в Берні швайцарскім, оголосило недавно перегляд устрою почт в поодиноких державах в сьвітї. Дотичні цифри кидають сьвітло на степень культурности держав. Замітні отсї рубрики згаданого перегляду: число заведень почтових, число скринок почтових і число персоналу почтового. Що-до числа заведень почтових, то перше місце займають Сполучені держави півн. Америки, бо мають їх 78 000, відтак: Нїмеччина 45.623, Велика Британія 22,400, Британьскі Індиї 13.600, Франция 11.000, Італія 8.000, Австрия 7.600, Россия 6.200, Угорщина 5000, Япан 4.500, Швайцария 3.700, Швеция 3.300, Іспанія 3.000, Болгарія 2000 і т. д. Скринок почтових найбільше має Нїмеччина, бо 123,008, за нею йдуть: Сполучені Держави 118 000, Франция 67.000, Вел. Британія 57.000, Япан 48 000, Брит. Індиї 47.000, Австрия 28 000, Італія 22 000, Росия 20.000, Іспанія 12.000 і т. д. Рівнож що-до числа персоналу почтового перше місце займає Нїмеччина, бо має его 233.176, дальше йдуть Сполучені Держави 226.825, Вел. Британія 179.000, Франция 77.000, Брит, Індиї і Россия по 57.000 Япан 56.000, Австрия, 46.000, Італія 38.000 і т. д. Перезираючи сей перегляд, кождому мусить впасти в око: попередусего страшна пропасть Росиї, а величезний поступ Нїмеччини і Япана.

— **Каналовий спуст.** На каналї Дунай-Одра коло Прерова на Моравії мають зійти ся два канали, з котрих один буде лежати о 35·9 метрів вище чим другий. Щоби корабельна плавба могла без перепони відбувати ся на тім місци, треба там побудувати гать і спуст та специяльні прилади, котрі би підносили корабель з нижшого до вищого каналу і спускали з гори в долину. На проект уладженя сего спусту оголошує міністерство торговлї сьвітовий конкурс з трема нагородами: 100.000 К, 75.000 К і 50.000 К. Коли найлїпший проект мало би ся передати кому иншому до виконаня, то автор проекту одержить ще в додатку 200.000 К винагороди.

— **Видїл полїт. товариства „Руска Рада“ в Золочеві“** запрашає всїх Русинів пов. золочівского на віче на день 11 н. ст. червня (в день лат. Божого Тїла) **до Золочева.** Порядок віча слїдуючий: О год. 9 відправить ся служба Божа з одвітною проповідию в церкві св. О. Николая. О год. 12 зачне ся віче з такою програмою: 1) Вступне слово. 2) Відчит: О економічнім положеню. 3) Відчит: О наших шкільних справах. 4): О політичнім положеню Русинів. 5) Внесеня у частників віча. — По скінченім вічу о год. 4 сполудня відбудуть ся загальні збори членів полїт. Товариства „Руска Рада в Золочеві“. Порядок заг. зборів слїдуючий: 1) Відкритє зборів предсїдателем. 2) Справоздане уступаючого видїлу. 3) Вибір нового видїлу. 4) Внесеня членів. — За Видїл *Рожанковский* предсїдатель, сьвящ. *Малий* секретар.

— **В недїлю дня 24 мая 1903,** відбуло ся в тов. „Кружок українських дївчат“ у Львові тягнене льотериї урядженої заходом тов. Марийки Крушельницкої. Виграна „килим“ припала адв. д-р С. Чикалюкови в Тернополи, число льосу 144. Дохід з льотериї в квоті 100 К, призначено на українско-руску бурсу в Новім Санчи. За комісию: *М. Б. С. Т Д. Ш.*

— **З драматичного тов. ім. Ів. Котляревского.** Артистична лекция товариства приготовляє знов цїкаве і оригїнальне представленє, яке відбуде ся в половинї сего місяця. Аматори відограють: „Іспит на мужа“, комедию в 1 дії Володимира Лучаківского і „Настоящі“ комедию в 1 дії Олекси Бобикевича. Бливше подамо за кілька день. *Заряд.*

— **Поясненє можливого непорозуміня.** Ми подали в оводїшнім числї „Дїла“ вірно хід справ, які зложились з нагоди утвореня комітету для будови театру. В тім справозданю подали ми, що і проф. Грушевского запрошено до комітету. Опісля вволили ми волї п. Грушевского і подали на его жаданє, що він „не належав і не належить до комітету“, хоч, признаємось, ми не бачили найменчої рациї, задля якої треба би аж публично відрікатись від участи в справі так високо патріотичній. Опісля засягнули ми відомости про те, чи і як п. Грушевский був запрошений. Отже тепер, на підставі того, бо просто з жерела, від проф. В. Шухевича, котрий тут дїлав по мисли одержаних поручень, зазначуємо, що проф. Шухевич личне запросив п. Грушевского до комітету та що п. Грушевский не відказав своєї участи, навпаки, з его запитаня, де і коли той комітет буде мати засїданя, набрав проф. Шухевич повного переконаня, що п. Грушевский принав ті запросини, проте мав проф. Шухевич повне право здати справу на комітетї в тім дусї, що п. Грушевский запрошений і прийде на засїданє; а коли він по майже ¾-годиннім дожиданю не явив ся, мали ми право в нашім справозданю подати, що із запрошених осіб зібралось 16, а 2 не явили ся. Назвиск неприсутних ми не подали, бо сего нїколи й нїгде не робить ся, так як оно, після нашої гадки, не лежить в інтересї анї неприсутних анї справи, задля якої відбувають ся наради. *З.*

— **Пригадуємо,** що **вже 4-ого червня** (сего четверга) відбуде ся заходом українско-руских Товариств **в Станиславові торжественний концерт в память Тараса Шевченка** з такою програмою: I. часть: 1) Вербицкий: VI Сімфонїя (g-moll) відограє повна орхестра 24 п. пік. 2) Промова. 3) Лисенко-Шевченко: а) Кобзарь мені черевички і б) Садок вишневий, соля сопранові в супроводї фортепияна, відьспівае п-на Шухевичівна. 4) Шевченко: „Татар“ виголосить п-нї Крушельницка. 5) Нижанковский-Федькович: „Нова Січ“ хор муж. в супров. фортепияна, відьспівае Станиславівскій Боян. — Часть II. 6) Богдан Лепкий: „На Тарасовій могилї“ твір сценїчний, виголосять пп. С. В. і А. 7) Bizet: „Фантазия на мотивах опери „Carmen“ відограє повна орхестра 24 п. пік. 8. Vieuxtemps: „Air varie“ сольо скрипкове в супроводї фортепияна відограє п. О. Бережницкий. 9) Г. Тополницкий-Шевченко: „Хустина“, поема музична на хори мішані, мужескі, сольо сопранове (п-на З. Левицка) сольо теноровe (п. Волошин) в супроводї орхестри, відьспівають хори Станиславівского Бояна. — По концертї відбудесь **комерс.** — Початок концерту точно о 8 годинї вечером. — *Комітет.*

Рівночасно пригадує ся, що тогож самого дня (4-ого червня) о 6 год. вечером відбуде ся в комнатах „Рускої Бесїди“ **загальний збір членів** „Народного Дому“. Усїх членів і тих, що схотять стати членами тої вельми хосенної інституциї, просить на сей роковий загальний збір *Дирекция „Народного Дому“.*

— **Конкурс** оповістила ц. к. краєва рада шкільна на новосистемізовані посади при учительскій семинарії мужескій в Новім Санчи, а именно: директора з учительскою кваліфікациєю до середних шкіл,— головного учителя і учителя школи вправ. Реченець вношеня подань до 20. червня.

Померли:

— **Ігнатий Гошовский,** професор ґімназиї в Стрию, упокоїв ся дня 30. мая с. р. у Львові, прожившн 57 лїт. Похорон відбував ся нині сполудня на кладовищи Личаківскім. В. з. п.!

Бібліоґрафія:

— **Ruthenische Revue.** В послїдній хвили дійшло нас 2 го число віденьского півмісячника Ruthenische Revue (zweites Maiheft). Зміст сего числа: Die kulturellen Bestrebungen der Ruthenen in Galizien. Von R.-Abg. I. Romanczuk. Ruthenisch-rumänischer Besitzstreit. Von Dr. I. Nemyrycz. — Zur galizischen Statthalterkrise. Von R. Sembratowycz. — Erklärung der ruthenischen Abgeordneten aus Galizien. — Patriotische Wahrheitsliebe. Von R. S. — Glossen. — „Ganz allein“, Novelle. Von Wassyl Stefanyk.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Оголошенем заміщенім у Wiener Zeitung і в газетї Львівскій розписує ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Львові оферту на доставу і умотивованє ваги помостової для вагонів враз з зелїзною будовою для стациї Борислав.

Оферти буде принимати ц. к. Дирекция найпізнїйше до 12 червня 12 година в полудне.

Условя достави можна переглядати в ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. віддїл для будови і конзервациї III. поверх.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. P. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* за папіросн продав Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепишні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки,* збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі, Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Денниса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланєм готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надісłане.

ПОДЯКА.

Отсим складаю щиру подяку

Др ТЕОДОРУ БАЛЛАБАНОВИ

окулїстї у Львові за старанну лїкарську поміч у моїй докучливій очнїй недузї і за щасливе переведенє операції, що уможливило менї поворот до цїлковитого здоровля.

Др Іван Франко.

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Конторинський і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

получає в великім выборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнєти, бінокли, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсфедри, тасьми мірячі, вісы, лїбелї канометри і т. п.

Уладженє дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Язова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в недїлю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в недїлю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в недїлю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в недїлї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в недїлї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з голови дворця) **1·50,** 6.30, 9·—* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Язова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в недїлї і сьвята), 3·15, 6·3*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 17/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в недїлї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в недїлї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в недїлї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **зіздкою.** — Середноєвропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (.2-а год. пізня середноевр. 12·36 пізня львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне і продажи білетів та розкладів їзди) ул Краєцких ч. 5. 68

Парцеляция!

В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґи. В тім над 100 морґ. лїса 20-лїтнього — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 1—6

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковапих цїнах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 86 1—10

Капіталістів

для предприємств, гіпотек і т. д. найлекше найде ся анонсуючи ся в

Колективнім указчику

експедициї анонсів М. Дукеса наслїд. Відень, Wollzeile 9 — принимає анонси для всїх ґазет на сьвіті. Цїнники даром.

Фортеняя Fritz, короткий майже новий добрий, красивий, случайно дешево продам. Ул. Кохановского 8. 77 1—1

Пошукує ся ученика щоби учив 7-літного хлопчика до другої кляси. Адреса: Уряд приходский в Волосянці п. Лопушанка Хомина.

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 552 168—7

Матеріяли будівляні, артикули технічні, ґазове осьвітлене, інсталяция водопроводів, каналїзация домів, асфальтоване фундаментів, укладане помостів, клинкірами, покриване дахів цеглою, лупком або папою. Цемент, ґіпс, кафлеві печі; штайнґутові, бетонові і желїзні рури; шамотові цегли і плити — найдешевше на будівляним складі

ДІСТЛЄРА і С-КИ

Львів, Сикстуска ч. 4. 619 9—8

Технічний управитель Людвик Масловский.

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осїв я тамже постійно і отворив при ул. Собіского ч. 5.

Різбярско-позолотничу вукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, киоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим захованем знамен і черт історично археольоґічних.

На жадане могу служити плянами, взорами і кошторисами. Ціни як найприступнїйші.

При сім позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле припоручене мої фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75).

З високим поважанем

Теодозій Комісарук

артист різбяр ул. Собіского ч. 5.

318 4—10

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтациїної	„	90 „
Кави перлової, найп.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Первородного чаю китайско-российского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і оден кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 560 1—10

РОЗВЕРЇ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат репераційний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

209 **Цїнники даром.** 24—30

УЖЕСКУ 844

Безсильность

викликану именно страшними наслїдками тайных грѣхів молодости к розпусты, усуне наглено и на довго однокомъ, розширена въ многихъ изданихъ илюстрована книга

Самоисцѣрона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили своихъ мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ куверті маґазиновъ выдавцѣвъ R. F. Bieger's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.

ТУТЕЙ [illegible] цементові 1000 штук [illegible]. порученє Ант. Мазур[illegible] Скарбківска 7.

До більшого дому торговельного потрібні суть два здібні аґенти на округ ярославский. З продажею получене інкасо. Кавция 300 кор. Руский язык потрібний також. — Оферти до Адмінїстрациї „Дїла". 84 3 3

РЕСТАВРАЦИЯ

П. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohein'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзнекьске і окоцимске.

48—154

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польські горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 21—100

ТИДЕНЬ орґан рускаго товариства педаґоґічного двотыжневник педаґоґічно-науковый, выходить вїдь 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., пів рочна 1·30 зр., чверть рочна 80 кр.

НАШІ ДЕШЕВІ ЦІНИ викликують **СЕНЗАЦИЮ!**

Тревалі **Дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **Дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **Дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **Дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякировані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Ґетьманьска число

8

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренції в наймоднїйших фасонах!

Фабричні ціни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80.**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **Дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **Дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **Дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші ціни викликують полив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 9—20

Склад в аптицї Зиґмунта Рукера у Львові.

Лїчничі мила Берґера поручені першими лїкарскими повагами.

Перетвори солодові Гоффа екстракт, пиво, пиво з зелїзом, цукерки і чеколяда солодова.

На поріст волося (*дуже славні успішні препарати*) **ПОМАДА і Bay Lotion** д-ра Вілїяма Якзон.

Крем ґлїцериновий. пудри і мила Г. Кільгавзера.

БАЛЬЗАМ Д-ра Рози і МАСТЬ ЧУДОВНА з аптики Фраґнера.

Д-ра Шнеберґера **мхові цукорки** против хрипки і кашлю.

Petrol Egger плин, що зміцняє цибульки волося.

Мальцонові вина фірми Svatek і Спілка.

Львовянка одиноке ґиґієнічне мило тоалетове.

АПТИКА під срібним орлом **ЗИҐМУНТА РУКЕРА** у Львові *поручає*

ЛЇЧНИЧІ ВИНА

особливо відзначені і поручені комісиєю краківского Тов. лїкарского:

Зелїзисті, хінові, хіново-зелїзисті, Rhebarbarum, Kondurango, Kondurango pept. Pepton, Pepsin, Kaskara, Sagrada, Papayotin, Kola, Somatoza і Miekofosforan вапна.

Сиропи і зіля против кашлю і хрипцї д-ра Зебурґера, пастильки грудні, ментальова табака против катару, кавказка масть на відморожене, капсулки і інекциї з Matico і т. д.

Склад виробів тоалетових і перфум J. Simon, Roger et Gallet, Pinaud, Fay etc.

Приряди і прибори хирурґічні. ґумові і кавчукові.

Средства універсальні і специфічні вироби фабрик краєвих і заграничних.

Для реконвалесцентів **КОНЯК Planet et Co. МАЛЯҐА Morgan Brothers.**

ВОДА КОЛЬОНЬСКА Ч. 4711 з фабрики Ферд. Мільґенса.

Таніна ґена дуже успішне средство до фарбованя волося Черного.

Сарґа славний до плеканя зубів **Kalodont.**

Creme Iris випробований препарат до плеканя лиця.

Рибячий тран з печінки мятуса **Lebertran Bergen.**

Жерельні соли до купелїв чатинні, з вуґлиним квасом, зелїзисті, соляникові і т. д. *д-ра В. Седлїцкого.*

Цукорки Кайзера одиноке средство против кашлю, хрипки, катару і заслїзлення.

Santal Egger певне средство в недомаганях міхура.

Склад в аптицї Зиґмунта Рукера у Львові.

Склад в аптицї Зиґмунта Рукера у Львові.

Вид. і одповѣдальный редактор: Д-р Евген Левицкий. Друк. з фабр. Ч[illegible] В друкарні Ставропігійского під зарядом Іосифа [illegible]ника.

Ч. 111. Львів, Второк 20 Мая (2 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Насаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ѣ місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числать ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

При змінї місяця просить Адміністрация о відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

Польска мобілїзация.

І. Латиньскі зелені Сьвята призначила вшехпольска гаката на ґенеральну мобілїзацию. В тих двох сьвяточних днях відбув ся ославлений вже „zjazd narodowy" а рівночасно з ним радило найважнїйше гакатистичне товариство, призначене головно до „здобиваня кресуф" т. зв. Towarzystvo szkoły ludowej.

Поки викажемо наш погляд про характер і результат отсих мобілїзацийних зборів, вважаємо за відповідне подати справоздане зі зборів, а опираємо его виключно на реляциях самих польских дневників — отже жерелах не підлягаючих сумнївови.

На заповіджений „вєц народови" зібрало ся в неділю около 800, як пише Słowo polskie, а після Dziennik'a polsk'ogo около 700 осіб у великій салї Фільгармонії (в театрі Скарбка) у Львові. Заступлені були всї стани і всї сторонництва польскі, як пишуть, рівномірно. Було також богато пань. Поприїздили гості з Познанщини, з польского царства і з Литви. Прибуло на віче богато (около 30) послів так соймових як і парламентарних.

По богослуженю, відправленім в катедрі, отворив віче около 11 години, як уже сказано, п. Тад. Романович. В своїй промові указав на склад віча, котрий дає сьвідоцтво народової солїдарности, і закінчив резолюцию такого змісту: Віче зазначує нерозривну єдність розібраних польских земель, висказує родакам пруского і росийского забору честь і подяку за їх вірність для народової ідеї та заявляє готовість помагати їм у всякій потребі.

Опісля повитав віче бурмістр міста Львова д-р Малаховский висказавши бажане, щоби проявляюча ся на вічу сполука сторонництв і станів та „осьвідомленє польского люду" як найскорше видали бажані плоди.

По виборі президиї поділило ся віче на три секциї: орґанїзацийну, секцию оборони народової і секцию для справи внутрішнього розвитку. На тім скінчило ся перше загальне засіданє віча. В неділю по полудни і в понеділок перед полуднем радили секциї.

В І. секциї обговорено реферати: „Засада і начерк народної орґанїзациї", „В справі польского бюра кореспонденцийного" і „Товариство народової праці". В ІІ. секциї раджено: „О руху народовім в Тїшиньскім", „О Поляках на Буковинї", про „Опіку над заморскими виселенцями" і о „Польскім населеню в середних і сходних повітах Галичини". В ІІІ. секциї розбирано реферати: „Стан і потреби просьвіти люду", „О реформі кр. ради шкільної", „Орґанїзация шкіл для національних меншостий", „Середна школа у відношеню до потреб суспільности", „О науцї польского языка в середних і висших школах", „Геоґрафія польских земель в середних школах", „О народовім вихованю", „О упромисловленю краю", „Польске Сокільництво а праця народова" і вкінци „О відносинах польскої молодїжи у висших заведеняк наукових в Галичинї".

Довга і мабуть найважнїйша дискусия вела ся над справою „народовей" орґанїзациї, котра вкінци довела до результату. Прийнято резолюцию, щоби президиї віча припоручити утворене „комітету працї народової", котрий би занявся виконанєм постанов віча, скликуванєм конференциї, анкет і зборів та приготовленєм і скликанєм слїдуючого „вєца народового". Тим утверджено народовий всепольский „вєц" яко сталий всепольский сойм а через комітет постійну всенародову екзекутиву.

Справу заложеня „Товариства працї народової" переказано також повисше ухваленому комітетови.

В справі польского бюра кореспонденцийного, котре би заграничну печать інформувало „о польских справах", принято — як кажуть польскі дневники — внесеня референта, (значить, щоби засновати) а окрім того переказано названому вже комітетови справу заложеня нїмецкої часописи слїдом двотижневника Ruth. Revue, витворюване серед молодїжи будучих дописникарів і т. п.

Для оборони Поляків на Шлеску ухвалено домагати ся для них рівноправности з Чехами і Нїмцями. Подібно також і в справі Поляків на Буковинї ухвалено домагати ся розширеня прав польского языка в буковиньских школах, заложеня польскої бурси в Чернівцях, підтриманя польскої більшої посїлости на Буковинї і т. п.

Реферат п. Ґломбіньского про „ратоване" польского населеня на Руси одушевив — як кажуть дневники — вічників. Резолюциї его домагають ся удержаня єдности краю і польского характеру львівского університету та польских заведень наукових у східній Галичинї, дальше усильної працї для удержаня польскости і піднесеня добробуту серед польского населеня східної Галичини — розуміє ся через бойкот Русинів і спроваджуване Мазурів. Польскі дневники убрали дотичну резолюцию в дуже дипльоматичну форму, але нема сумнїву, що те іменно значить „піднесене материяльне польского елементу."

Ухвалено також домагати ся заведеня польского языка в тих урядах, в котрих доси урядує ся по нїмецки, а суспільність польску, особливо куріїв, візвати, щоби запобігали ширеню нїмеччини.

Для кр. ради шк. домагано ся реформи в дусї більше автономічнім. Само собою розуміє ся, що богато говорено і ухвалено в справі „народового виховання". Треба докладнїйше учити в школах польского языка, польскої істориї, польскої геоґрафії і т. д.

Отсе в коротцї що-важнїйші ухвали секциї, котрі становлять позитивний добуток „народового вєцу". Розуміє ся, що повного і дїйсного змісту і вислову резолюциї та — що найважнїйше — тенденциї самих рішень польскі дневники не подають, скриваючи все за дипльоматичні фрази і стилїстичні недосказанности. Та і те, що дасть ся виловити з поданого в польских дневниках, а що ми тут витягнули, дає доволї ясний образ про характер збору і его цїли та результати — а про все те вискажемо ся коротко, поперті справоздањем, в слїдуючій статї.

Хорватский манїфест.

В остатних днях минувшого тижня появив ся манїфест зібраних у Відни хорватских послів з Дальматиї і Істриї, заповіданий дневниками вже кілька днїв наперед, скоро стало річию певною, що д р Кербер заступників хорватского народу з австрийской половини монархиї не допустив до цїсаря. І се документ вже тим самим важний, що підписана на нїм велика більшість дальматского сойму, а для нас ще й тим замітний, що обговорює недолю хорватского народу в угорскій державі, так дуже подібну до нашої у східній Галичинї. Длятого подаємо его почасти в незначнім скороченю почасти в дословнім перекладї.

„Від кількох неділь — починає ся манїфест — дїють ся в хорватскім і славоньскім королївстві важні річи. Демонстрациї по цїлім краю, увязненя, інтервенция оружної силы, заведене наглих судів звернули на себе як найширшу увагу і, річ проста, найшли живий відгомон у дальматских та істрийских Хорватів і Словінців. Коли ще і з автентичної сторони потверджено, що мимо наглих судіз заворушене не меншає, взяли собі хорватскі посли з Дальматиї, Істриї і Трієсту за свій патріотичний обовязок обізвати ся за своїми братьми, а то тим більше що, як відомо, посли з Хорватиї і Славонії через тамошні відносини его зробити не могуть. Перша гадка була удати ся до цїсаря і короля з просьбою о інтервенцию, і на те з'їхали ся до трех днїв у Відни майже всї хорватскі посли, так соймові як парламентарні. Але австрийский президент міністрів не допустив їх до цїсаря з державно-правних причин. Всеж таки хорватскі посли вертають спокійні домів в переєьвідченю, що сповнили свій обовязок і що їх захід не буде даремний. Рішучий крок заступників народу з трех країн, особливо спільна поїздка великої більшости одного сойму до пануючого, не могуть остати без впливу на оцїнку причин і значіня руху.

„Мимо ріжниці у надходячих вістях така одна річ певна, що в Хорватщинї і Славонії панує сильне невдоволенє, котре в богатьох місцях проявило ся такими розрухами, що для їх придавленя треба було спроваджувати війско аж з Австриї і Угорщини. Навіть урядові вісти потверджують, що вивертано телеґрафічні стовпи, перетинано дроти, зривано шини на залїзницях, задержувано урядників, обезоружувано жандармів, ушкоджувано урядові будинки, що по селах і на улицях Загребу приходило до справдїшних битв з оружною силою. Так само в річ урядово отверджена, що в кількох повітах приходило до розливу крови, що були на місці трупи, що в трех повітах і двох містах проголошено наглі суди. При такім стані річи годі маловажити той рух або говорити, що то лише дрібні місцеві вибрики. Коли би так було, то не здержувано би телеґрамів, не нарушувано би тайни листів, щоби лише сьвіт не довідав ся правди.

„Так поважні події мусять бути наслїдком важних причин. Сама штучна аґітация не була би в силї роздути такий огонь, і то ще між селянами, що всюди суть найконсервативнїйшим елементом. Але сьвіт на жаль за мало знає про стан річий в Хорватщинї і Славонії.

„В тім безталаннім краю під позором конституциї панує крайна самоволя. Навіть 3% населеня не має виборчого права, а й те припадає в значній части на урядників, котрі не сьміють голосувати против правительственного кандидата. Більшість голосів при виборах здобуває ся насильством. Опозиційну печать переслїдує ся грошевими карами, вязницею і конфіскатами. Під управою теперішного бана було 3702 конфіскат у 102 часописий. Один загребский дневник дожив від 1. падолиста 1883. р. до 27. мая с. р 958 конфіскат. Громадскої автономії нема, бо й все автономічне житє придавлене. Політичні провини — з виїмкою прасових — не підлягають судам присяжних.

„Не лїпше дїє ся і на економічнім полю. Після угоди з Угорщиною дістає Хорватщина на власні потреби 48% власних доходів, але фактично виходить ще менше. Сего не стає навіть на покрите автономічної управи; а що спільні потреби (на вийско, на угорский державний довг, на угорскі інвестициї) вимагають великих видатків, то податковий гнет змушує нарід до еміґрациї, так, що майже десята часть всїх Хорватів живе тепер за морем. Через те упадає економічна сила краю; прийшло вже до того, чого нема нїгде в конституційній державі, що автономічна управа не має буджету і не годна его уложити.

„До того всего нарушує ся права Хорватщини, запоручені угодою. Мадярский язик заведено при зелїзницях і в инших спільних урядах в супереч постановам §§. 56 і 57. угорско хорватской угоди, після которих урядовим языком в Хорватщинї і Славонії має бути лише хорватский. Так само ручали ся вивішування угорскої хоругви на урядах в супереч постановам §§. 61. і 62. того самого основного закону, в котрім говорить ся лише о одній хоругви для Хорватщини, о хорватскій, а для спільних справ законним знаком має бути не угорска хоругов, тілько сполучений герб Угорщини і Хорватщини. Коли в остатних часах з уваги на відновну фінансової угоди з Угорщиною проявив ся живійший рух зборів для обговорюваня недостаточного фінансового положеня краю, то мимо законно запорученої свободи зборів заборонено не тілько прилюдні але й довірочні збори.

„З усего виходить, що теперішний рух в Хорватщинї і Славонії не має на цїли якогось перевороту анї не походить з національної ненависти. Хорватщина домагає ся через своїх заступників і у своїх часописях лише пошановання прав, запоручених в обовязковій угоді, та горожаньских свобід, які всюди на сьвітї мають вагу.

„Тяжке є теперішне положенє хорватского народу, але при тих симпатиях, які недоля наших братів викликала в цїлім сьвітї, не тратимо надїї. Хорвати нїколи не забудуть тих доказів прихильности, які їм оказали не тілько славяньскі, але й нїмецкі та італійскі дневники. Дав би Бог, щоби й на будуче кожда важна справа народна застала нас так сполучених і до взаїмної помочи готових, як се тепер бачимо у наших братів Словінців і Сербів".

Під манїфестом підписаді 43 хорватскі посли.

З Праги.

(*Молодочеши. — Сметанів тиждень. — Афера Кон-Ректус. — Хорватскі розрухи. — Славяньскі університети. — Чехи і Ruthenische Revue*).

В молодоческой партиї відбуває ся в послїдній добі цїкавий процес. Управа партиї звинула вже майже цїлковито прапор державноправної політики а розвинула новий прапор т. з. політики австрийской. Австрия мусить бути инша а „лїпша", щоби в нїй найскорше досягнути своїх цїлий — отсе нинї клич т. зв. Крамарско-Пацаковский. Добути собі симпатию у двора і обсадити всї висші становиска своїми людьми — отсе средство, після їх думки, до поступу хотяй о крок наперед. А першим кроком до того було пропущене предложень до комісиї цловой.

Не диво, що з незвичайним напруженєм очікували всї на з'їзд 26 цьвітня, в Празї, на котрім були заступники не лише з Чехії але і Моравії, а на котрім — як звісно — нинїшний зворот в політицї партиї був апробований. Цїкавий був сей з'їзд з двох причин. Перше, що радикальнїйший напрям під проводом д-ра Форшта, котрий устроював перед тим кілька вїч по краю і на них остро критикував сучасну молодоческу політику, був цїлковито побідженый — а друге, що партия демонстративно усунула ся від політики демократичної. Жадане загального рівного права голосованя був з програми партиї счеркнений, а де говорить ся о виборчій реформі, то згадує ся вже лиш о розширенім праві голосованя.

Цїкаві були з сій власне справі статї Ю. Ґреґра в „Народн. Лист." Від р. 1874 присягала партия, що буде старати ся о демократичний устрій, буде боронити свободи совісти і конституційних основ, працювати в справі поправи законів печати, віч, товариств, законів шкільних, виборчих до сойму на основі загального права голосованя, буде боротись против клерикалїзму і т. д. Місто всього того — каже Ґреґр — треба отверто сказати, що від ери Баденього партия цїлковито о се не старала ся, так що нинї лишила ся лише боротьба о моравский університет та о заведене ческої мови як урядової.

Девятнайцяту річницю смерти творця народної ческої опери Ф. Сметани сьвятковано сього року в Празї в той спосіб, що в „Narodni-m divadli" виставлено цїлий цикль його творів під назвою „Smetanuv týden. Крім того видано все те, що лишило ся по тім славнім ческім музику в рукописях.

Голосна афера Кон-Ректус, переживає нову фазу. — Показало ся іменно, що сей сам чоловік, котрий так остро та безпощадно виступав в часописї „Pozor" против Кона, під псевдонімом „Ректус", рівночасно в другій часописї (Кона) „Moravan" виступив під псевдонімом „Poselda" проти модерної школи поступового учительства. В сих статях захвалював автор конфесийну школу а безоглядно нищив учительство, котре з правдивим пожертвованєм працює над дуже запофаним людом на Моравії. Се відкрите розуміє ся скинуло Ректуса-Ґоффа-Посельду з пєдесталю, на якім ставила его доси публична опінія — а сього вираз ом було великанське віче, яке відбуло ся в Берні в „Робітничім домі". Референт тої справи на вічу вказав найперше на ріжницю, яка є між релїґією а клерикалїзмом а потім представив положенє люду на Моравії. Описавши фанатичний клерикалїзм люду, котрий в своїм архиепископі видить півбога, критикував бесїдник послїдні події і докорив моравским поступовцям, що місто вести боротьбу проти обридливої системи небезпечного для Чехів ультрамонтанства ведуть боротьбу з особою Кона.

Послїдні події в Хорватиї відбились голосним відгомоном і тут в Празї. Перші скликали довірочні збори хорватскі академіки, котрих референти, представивши послїдні події в Хорватиї, предложили резолюциї, в котрих жадає ся фінансової самостійности хорватского королївства, свободи печати, загального тайного права голосованя і зборів. Дальше осуджує ся поступованє гр. Куен-Гедерварого та хорватских послів (Мадаронів) висказує ся симпатиї борцям о права людскі та народні. Резолюциї ті були ухвалені. На вічу були заступники всїх славянских студентів в Празї.

В суботу знова дня 23 скликали народні социялісти віче, де говорив посол Кльофач о справах балканьских та хорватских. (Пос. Кльофач їздив недавно на Балкан. *Ред.*) Вражінє його майже двогодинної мови зі-

Великий вибір капелюхів **готових і Фасонів дамских і дитячих** в Товаристві „Труд", Львів, Ринок ч. 39, І. поверх. Замовленя почтою полагоджує ся відворотною почтою. ДИРЕКЦИЯ.

357 1—3

пєувала „панславяньска взаїмність“, про котру без кінця та міри говорив бесідник а котра після нього, одна лише принесе щасте і спасенє для всїх Славян без ріжницї віри та стану. Взагалї Кльофач се тип демаґоґа, котрий приворожлює ся після потреби і грає на інструментах маси. По вічу вічевики мали намір устроїти демонстрацию, але поліция перешкодила. Рівночасно відбуло ся віче радикалів, на якім референтував посол д-р Вакса в тій самій справі.

В неділю устроїло словінске товариство „Illyria“ за приміром віденьскої „Slovenij i“ віче на університеті в справі словінского університету в Любляні. На вічу були присутні ректор д-р Горбачевский та 3 деканів Президував декан д-р Ходонскі. По двох рефератах Словінців ухвалено резолюцию, в котрій жадає ся безпроволочно заложеня словінского університету в Любляні, укаїньского у Львові та ческого в Берні. Рівночасно запротестовано проти заложеня італійского університету в Горициї, „яко осередку землї словінскої“.

Молодіж академічна словіньска котра так як і у нас, перша видвигнула квестию університету та зробила його актуальним, по річній майже мовчанцї кинулась, як бачимо, знова до роботи. Є між сею словіньскою молодіжю дві партиї. Одні се ті, котрих всї надії опирають ся на „vzajemnosti slavansk-iї“ і котрі сліпо вірять, що лише „брати“ збудують їм університет, — другі знова вірять лише самі в свої сили та працюють в тім напрямі, щоби цїлий народ як один муж зажадав його... І тої, на щасте, мають тепер більшість.

Про появленє ся „Ruthenische Revue“ написав доси один „Cas“.

а—ч.

В послїдній хвили одержуємо від того-ж нашого Вп. дописувателя ще ось-яку звістку в справі з'їзду славяньских дневникарів: „Кромі мене не допущено до з'їзду також І. Розводу (ред. Slavansko-go Obzor-y *Ред.*) за его вороже становиско до Росиї. Між поступовійшими чеськими елементами проявило ся велике обуреє на заряд „Союза“ і на цїлий славяфобільский напрямок і як знаю, ладить ся тут отверта боротьба проти славяфобільства. Про се напишу пізнїйше.

Наше неробство і байдужність.

(Письмо з Підгаєччини)

Дня 25 мая з. р. відбули ся у нас вибори до ради повітової з курії сїльских громад. Русини упали соромно: з руской лїсти не увійшов нїхто до ради. Вибрано 6 Русинів, з того 4 війтів, одного господаря і о. Н. пароха Підгаєць. Всї они удостоїлись фїґурувати з ріжних взглядів на паньско-шляхоцкій лїсті і вибір, на жаль, приняли. Про війтів нема що й говорити; всї они „porządni i stateczni“. Сьвященика Н., велику нулю політичну, вибрано нїби для показаня Русинам прихильности а в самій річи для туманеня публичної опінії, що ось то маєте прецїнь і Русина в раді. Чиж се не болесна іронїя і холодний цинїзм панів-шляхти, а до зрозумїня сего не треба великої і високої політики, яку власне грав о. Н. Прецїнь о. С. із Золотник, коли ему повітовий люстратор Жубр предкладав кандидатуру на паньскій лїсті, заявив ся рїшучо против того, а війт з Вербова, селянин Василь Будний на таку саму пропозицию відповів: „Пане, я не був хрунем і не буду, а стояти на вашій листі мені нечесть і сором“. Ще лучшу відповідь дав ему селянин Прокіп Сабат з Ш., що приїздив коршму: „Не буду пане хрунем, хоть маю коршму“.

Спитає хто: яка причина так соромного нашого пораженя? — Легко і нелегко на се відповісти. Пятнуючи з одної сторони знані при виборах шахрайства і корупцию, треба зробити і строгий докір нашій інтелїґенциї, яка кермує політичним рухом в повітї.

Цїлі вибори відбували ся під знаменем: „чия кварта на столї, того правда на селї“. Люстратор повіт. ради Жубр, збанкротований обшарник, їздив уже від марта по селах тай всякими, мовляв „законними“ средствами переводив вибори, натискаючи головно на війтів, між котрими в нашім повітї безлїч хрунів; пущено в рух всяких економів, громадских писарів, одним словом: цїла услужлива голота жидівско-паньска взяла ся до дїла. Коли день перед виборами виборцї з подальших сїл з'їхали ся до Підгаєць, панове з комітету давай їх частувать ковбасою й пивом; на сей бенкет приїхали хрунї навіть з поблизших сїл (Старого міста, Загаєць, Галича, Мозолівки, Новосїлок, Голгоч, Яблоновки.) Нашими виборцями не було кому займити ся. На другий день повітовцї побачивши, що руські виборцї мають зелені карти, в мить они передрукували свою лїсту також на зелені карти і втискали селянам в руки свою лїсту. До комісиї вибрано війта Голгіч, що під словом чести зобовязав ся був голосувати на руску лїсту а тимчасом в послїдній хвили схрунив. Ми не дивуємось, бо і він день перед тим був на хапатни з хрунами, але нехай би він взяв собі гарний примір із свого товариша і сусїда Василя Будного, війта з Вербова. Не обійшлось і без славної корупциї — говорять голосно, що плачено голоси до висоти 20 К Крім инших „льгальностий“ піднести належать се, що до голосованя допущено знано го пяницю бувшого війта з Мозолівки О. Г., що фактично і правно перестав повнити свій уряд, бо новий начальник громади ще перед виборами обняв урядованє і зложив присягу. А щож на се староство? Оно віби не знає о тім, хоч внесено протест. Серед описаної вище хрунїяди руска лїста заздалегідь не мала виглядів; вийшли тілько „rozgniewani“ і мовчаливі Русини. Але годить ся застановити: чому як-раз з'явило ся тілько хрунїв? Відповідь проста і ясна: Вину поносять в першім ряді наші орґанїзатори повітові, в другім ряді весь загал інтелїґенциї, як духовної так сьвітскої. Правду сказавши, нїхто в повітї не журив ся про вибори. Орґанїзация повітова обмежила ся на скликаню комітету руских виборців вісїм днїв перед виборами і уложеню руской лїсти. На засїданє явило ся ледви 3 чи 4 сьвящеників з о. Навроцким на чолї і кількох селян. Гадка була добра, та що з того, коли не було руских виборців; треба було з початку стараться о правбори, а не полишити їх під командою Жубра та з заложенними руками ждати на їх результат. Тимчасом по селах не було нїякої поважнїйшої роботи; противно патріотів наших огорнула знана апатия і, мовляв, висока політика, котрої ще в силї нїхто зрозуміти.

Отже брак орґанїзациї відповідної та безмежна байдужність і крайне лїнивство загалу нашої інтелїґенциї. В цїлім полудневсхіднім кутї повіта (в селах: Мужилові, Волощинї, Божикові, Латинові, Рудниках, Носові, Яблонівці, Завалові, Середнім, Затурині, Гнильчу, Бокові, Славутинї, Дрищові, Бишові і Горожанці) цїле житє спить глубоким сном а живучі по тих селах патріоти, солодко дрімаючи сьпівають стару а вигідну пісоньку: „най буде як бувало“. А прецїнь нарід в тих селах сьвідомий, з природи інтелїґентний, тож для ревного дїлча й народолюбци отвирає ся красне і вдячне поле до роботи. На жаль, не користають із сего дрімаючі патріоти... Не лучше дїє ся і в селах: Старе місто, Галич, Голгочі, Швейків, Загайці, Новосїлки, Вівсе, Вишнівчик, Теляче, Мозолівка і Гниловоди. І тут, коли слїдний який рух і прояви сьвідомої роботи, то завдяки тілько просьвіченим селянам.

Серед таких обставин не диво, що рух заінавґурований польским комівояжером Козловским має в нашім повітї добру почву. Повстають мов гриби по дощі „косцюлки“ (в Бокові, Гниловодах, Білокерницї), засновують ся „чительне“. (Швейків, Білокерниця, Пановичі, Гниловоди) а на доклад того з'їжджає ще дня 4. червня с. р. до Підгаєць архіепископ Більчевский...

А щож робить славетна філія „Просьвіти“ з о. Навроцким, о. Новосадом, д-ром Гвоздецким і нашими на чолї? Гірко казати, але також она спить праведним супокійним сном, глуха на все. Прецїнь два роки минає, як не було зборів, а основуване читалень остаєсь відай в сферї доброї охоти й волї. Прецїнь на послїдних зборах 1901 р. нарід домагав ся основаня Народного Дому. Третий рік іде, а про основане і нечувати. Статут вправдї вже від року готовий і підписаний, але застряг десь в руках патріотів з Підгаєць, що відай добре его сховали та про введене товариства в житє анї гадають... „Що то з того всього?“ повторяють собі хором інтелїґентні одиниці з Підгаєць, межи котрими є чейже кількох судиїв а навіть і нотар, що веде цїлу канцелярию по польски, письма хлопскі ладить в польскім язицї, забуваючи сарака, що з руского хлопа і гроша жив.. Всякий клич до працї над народом для піддвигненя его приймають з недовірем. Міщани в Підгайцях також цїлковито занедбані і без інтелїґентного проводу; ледво жизотїють зі своїм товариством „Поміч“.

Чи тепер стане кому дивно, чому так мало по селах живої сьвідомости? чому гаката накривае опікунчими крилами наш нарід? чому врешті при виборах сїлько хрунїв? Чи може згаданий нотар має привичаювати приміром патріотизму, чи може такий примір не творить шкаралупства і загалом проявів хрунїяди? Нарід все те видить і понимає безмежний провал, який дїлить его від інтелїґенциї, котра не старається зближити ся до него, а прибитий бідою, без точки опертя, горне ся там, де его вешкі лжепророки тагнуть.

А прецїнь пора вже послїдна станути нам всїм в ряди борців за права нашої нехтованої мови й загалом за права нашого народу, пора зірватись до успішної працї над селянином, пора покинути всякі виглядини і „високу політику“ та шкаралупство, бо від нас, інтелїґенциї, має нарід право жадати оборони его і працї над ним, а ренеґатів, ляхоманів і шкаралупників буде в силї випатарувати так, як на се заслугують, даючи „котюзї по заслузї“...

Приглядач.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З'їзд польских верховод'в.

Карльсбад. З'їхали ся тут ґр. А. Потоцкий, ґр. Каз. Бадені і ґр. Ст. Бадені. Сей послїдний приїхав для конференций в справі свого маршалківства.

З'їзд славяньских дневникарів.

Пільзно. З'їзд закінчив ся в понеділок. Президував д-р Мацура, віцепрезидентом був Марков зі Львова і Фабріс з Дубровника — секретарював Мількі був. співредактор Dziennika polsk'ого. Почесним прдзидентом був пільзненьский посол Шварц. Рішено заснувати по можности славяньске кореспондецийне бюро і ухвалено кілька резолюций в справі реформи пресового закона. Місце слїдуючого з'їзду означить видїл. З галицких „москалїв“ були Марков, Авдиковский, Щавіньский і Верґун. Поляк, презес „Со за сл. днев.“ Міхал Хелїньскі говорив, що „чим слабший словяньский нарід, тим більшу одержує поміч від славяньских братів“.

Хорватскі розруси.

Загреб. Сойм Хорватиї зійде ся 9 червня. Бан Куен-Гедервари має уступити як тілько реґніколярна комісия уложить точки хорватско-угорскої торгово-цловой угоди.

Загреб. Тревають дальші демонстрациї. Хорватскі студенти видали відозву до слухачів всїх університетів, щоб прилучили ся до їх протесту з причини входу поліциї до загребского університету. Великі і постійні демонстрациї відбувають ся на Побережу, де заведено наглі суди. В дальматских портах демонстровано проти парохода мадярского товариства „Хорватия“, що плив до Ріки. В Трогано демонстровано також проти Мадярів і бана.

Загреб. Арештовано досї після „Obzor'a“ в Загребі 450 осіб а в цїлій Хорватиї 2000. Всього убило 5 демонстрантів, ранило тяжко 40.

Антиклерикальні демонстрациї.

Париж. В неділю мали тут відбути ся на Place de la Republique масові клерикальні демонстрациї але поліция недопустила. Тілько анархісти впали до робітничої біржи і старали ся розбити збори социяльстів. Кілька осіб арештовано.

Зближенє Італиї до Франциї.

Париж. Приїде тут король Віктор Емануіл з візитою до през Любета; візита назначена на першу половину липня. Любо буде ревізитувати італіяньского короля в Римі і замешкає у него яко гість в Квірпиналї.

Непокої в Альжири.

Париж. На граници Альжиру вибухли непокої. Губернатор Альжиру Жуар (Jouart) удав ся там з військом і перестрілював ся з мешканцями міста Фіґіґ. Близших відомостий брак.

НОВИНКИ.

— **З'їзд славяньских дневникарів а Русини.** Наша заява, вислана З'їздови славяньских дневникарів в Пільзні, визвала вже відгуки в „рускій“ пресі. Перший обурив ся „Галичанинъ“, котрому очивидно дуже не до вподоби, що так немилосерно здемасковано его людців перед славяньским сьвітом. Господинове Маркови, Авдиковскі, Верґуни і Щавинскі парадували там яко заступники Русинів і ухвалювали навіть чолобитну телеґраму до цїсаря, а тут показує ся, що вийшов „скандал“ та що господинове „русскіе“, коли кого репрезентують, то хіба тих, котрих сам нарід вважає за відступників і котрі служать в дїйности російскому правительству і обединенію. Отже наша заява, „безтактность“ і поступок против всего Славянства і здорового „смисла“, і він так обурив редакторів „Галичанина“, що для більшого „скандалу“ помістили нашу заяву до слова навіть з „фонетичним кривописанєм“. На нашу заяву кине ся також польска преса, але не мала еще часу через Зелені сьвята. Що тота напасть буде „делїкатна“, узнаєбровна у всї лексикальні специальности „dziennika polsko go“ et tutti quanti, о тім годї сумнївати ся, бо польским комедиянтам відгриваючим тепер ролю оборонців Славянства мусить бути дуже не в смак, що так ненадійно представлено в правдивім сьвітлї їх славянолюбне серце. Непотрібно досїм, бо хіба для вдоволеня польскої преси і „Галичанина“ вирвав ся з своїми замітками барвінчуківский „Руслан“ і своїм звичаєм „помішав — як то кажуть — „сакрамента“. Передовсїм нехай то прийме до свого відома „Руславець“, що ми вислали нашу заяву з'їздови доперва тоді, коли заряджуючий комітет в Празї під напором Поляків і москвофілів та голосами відданих їм все молодоческих „політиків“ рішив недопустити навіть нашого кореспондента, о чім повідомив він нас телеґрафічно. Нема також в тім нїчого дивного — хіба для редакторів „Руслана“ — що ми вислали кореспондента не належачи до „Союза“, бо се в принятий всюди звичай, що на збори всяких товариств, особливо політичних, висилають дневники своїх справоздавців а перший разчуємо, що справоздавець має бути конче членом дотичного товариства. Ментор з „Руслана“ бачить також незконсеквенцию в тім, що ми не стоїмо на становиску расової славяньскої політики а зарівно симпатизуємо з автономістичним змаганями поодиноких славяньских народів. Те що „Руславци“ видає ся незконсеквентним є як раз дуже консеквентне, бо наші всї поступові і здоровомислячі люди, навіть серед самих Славян, знають, що „славяньска“ політика і взаїмність се тілько „бляґа“, обчислена на туманеня „менчих славяньских братів“ Москалї говорять о славяньскій взаїмности тілько на те, щоб віллати „усї славяньскі ріки в русское море“, Чехи торочать про Славяньство, щоб мати союзників і грозити „славяньскою силою“ Нїмцим, Поляки цвенкають про славяньство, щоб грозити Нїмцям і приподобатись російскому правительству — а всї другі славяньскі народи Австриї відгривають в тій славяньскій комедиї рілю козачків, за те, щоб великі славяньскі народи могли з їх відмогою парадувати на аренї високої політики. Нині кождий знає, що з славяньскої раси постворили ся самостийні національности, котрі декуда мусять вести з собою боротьбу а поворот до славяньства і дурмазування суперечностий і ослаблювання гнобленых другими Славянами славяньских народів. Для него становиско: кожному народови зиіце без огляду на расове походженє в одно розумне, а тим нече відповідне для нас, що не потрібуємо погроз ґерманьскому сьвітови, котрий нам нїчого не винен і з котрим ми не маємо причини вести всеславяньску боротьбу. Наше становиско в Австриї є становиско національної автономії а те становиско відповідає також структурі держави, котра складає ся з ріжних народів і для котрої боротьба на тлї Славянщини з Германщиною рівнає ся самобийству. Але „Руслановци“ розходило ся мабуть не о тоті політичні аксіоми, загально звісні і загально признані, але о те, що ми не взяли его до спілки в нашій заяві. В такім случаю нехай нам простять панове від „Руслана“, що о тім будемо рішати ми, яке нам товариство до лица, а „Руслановци“ радимо в подібних ситуациях, щоби пригадав собі все „co zacz i kto go rodzi“ і здержував ся від своїх висококритичних замітток що до поведеня народного сторонництва, котрі — як недавно в справі нової ери, сецесиї української, молодіжи страйків і тепер славяньского з'їзду — орґан п. Барвіньского містить хіба на те, щоби з того мав оружє і радість... москвофільский „Галичанинъ...“

— Пізня вістий, які ми одержали, Впреосьв. митрополит Андрей Шептицкий виїздить з Львова сего тижня і їде до Відня, де забавить пару день і полагодить деякі важні справи, що вимагають личної его інтервенциї. Відтак задержить ся в Кракові, щоби відпочати а слїдуючого тижня по наших Зелених сьвятах приїде до Львова.

— **Towarzystwo szkoły ludowej,** о котрім згадуємо також у вступній статї, а котре в послїдних часах наслїдком реорґанізациї принялось з великою ревностию сповняти свою задачу, т. є під патріотичною покришкою „бронєня кресуф всходніх“ полонізувати Русь і на її прадїднім ґрунтї лагодити вигідний захист для „скручоней ойчизни“ відбуло у Львові в обох днях латиньских Зелених сьвят з'їзд делеґатів з провінціональних кружків, т. зв. „кул“ цїлого краю. Участи в з'їздї взяло около 200 осіб, з того 50 лише самих делеґатів. Про хід і результат нарад польска преса подає поки-що дуже скупі вісти, натомість з великим одушевленем хвалить ся успіхами, які T. S. L. починило в краю за послїдний рік. Коли ще тамтого року товариство числило лиш 82 кружки, так тепер має їх 137! Є се наглядний результат скріпленої аґресивности серед польского елєменту зглядом руского, тим більше, що ті кружки позасновувано майже виключно у східній Галичинї. Рівночасно з повстанем кружків закинено на руский нарід цїлу сїть хитрого „осьвядамяня“ при помочи польских читалень, шкіл, випозичалень книжок, відчитів та всяких патріотичних шопок, міжтим коли инші чинники попирають ту роботу будованем „косцюлків“, капличек“, ставленем „помнїкуф“, садженем „дембуф“ і т. д. Всьо дїє ся після запевнень орґанів польскої опінії лише для „самооброни“, бо мовляв, польскай „бит есть заґрожони“! Отже заснувало T. S. L. на власний кошт 15 народних шкіл, в тих в послїднім часї будує ся: в Волосові, пов. надвірнянського, в Копанках, пов. калуского, в Рядовичах, пов. перемишляньского, в Ямелній, пов. городецкого і в Красносїлцях, пов. золочівского. В школах товариства учить ся загалом 2.028 дїтей, а учителїв було 29. Для старших аналфабетів уладжено 20 курсів, в котрих взяло участь 543 мужчин і 183 женщин. Особливо акция в напрямі засновуваня читалень скріпилась незвичайно. Нових читалень повстало 78, отже разом з давнїйшими 155 числять тепер товариство 213 читалень, котрим вислано поверх 50 000 книжок. З бібліотек тих читалень видано 231.953 книжок для 104.287 читачів. Часописий було в читальняк поверх 600. Та всьо то для оборони „кресуф“ за мало! Один з львівских кружків виступав з новим проектом: орґанізувати на велику скалю початкові шкілки для старшої молодежи. Цїлию сеї орґанізациї має бути — „валька“ з анальфабетизмом, очивидно лиш перед сьвітом, бо в дїйности є се лиш новий спосіб дібрати ся ще до старшої дїтвори, яка вже вийшла зі школи, та загасивши в нїй ту дрібку руского духа, тої незначної самосьвідомости — коли якої взагалї можна набрати ся в нинїшних народних школах під крилами славної ц. к. краевої ради шкільної — вщипити натомість в підростаючім поколїню „милость до ойчизни“. Така то невичерпана, незглубима печатливість наших сердечних опікунів о добро „почцївего людку“, а рівночасно такий вовчий апетит розхвалених польскої гакати на споконвічну руску батьківщину.

— **Д р Ганс Вебер Лютков.**

З кількох сторін просять нас подати дещо близше про д-ра Ганса Вебера-Лютков, автора поданої перекладом в „Дїлї“ статї „Eine ruthenische Revue“. Вволяючи їх волю, подаємо, що нам самим удалось довідати

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шролля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОР 2. СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 800

ся: що Dr. Hans Weber-Lutkow — чоловік дуже образований, старший віком, загально звісний літерат, фейлетоніст найбільших німецких часописей, передовсім віденської Die Zeit. Як на Німця, він дуже добрий знавець української літератури. В деяких своїх творах белетристичних занимав ся спеціально нашим народом. Сюди належать збірки его повесть: „Schlummernde Seelen (Geschichten aus Kleinrussland) і „Die schwarze Madonna (Geschichten aus Kleinrussland)“, котрі то збірки німецька критика оцінила незвичайне прихильно а зі славяньских часописей помістив дуже прихильну оцінку хорватський „Zivot“. Як вам говорено, д-р Вебер-Лютков пише тепер довшу повість з життя галицько-руского народу п. заг. „Podolsche Saaten“, в котрій, навязуючи до послідних страйків, характеризує польску шляхту на основі книжки Романа Сембратовича „Polonia Irredenta“, про котру він написав і напечатав дуже прихильну оцінку.

— **„Вицечкі влосьцян зе всходніх кресуф до Кракова“** то в новійших часах, після рецепту „вшехполякуф“, також одно помічне средство до польщення галицкої Руси. О послїдній такій „вицечці“ одержуємо з Кракова ось-таку допись:

Заповіджена польскими часописями прогулька „польскіх влосьцян“ (Русинів лат обряду) прибула в суботу і в неділю до Кракова. Кромі того приїхала в суботу також школа промислова зі Львова, около 50 учеників із учителями. О тій шкільній прогульці, котра нїчим не могла звернути на себе увагу Краковян, скажемо лиш тілько, що она, приїхавши, таки ще у вагонах засьпівала коломийку польскими словами: Już nam więcej nie zadzwonią dzwony kołomyi, już nas więcej nie powiodą ze stryczkiem na szyi“. а запитаний один з учеників, чи між ними є й Русини, відповів, що є, але в меншім числї. Більше зацїкавила прогулька селян, показаняна польскими ксьондзами головно з Бучаччини а в части і з Чортківщини до числа 450 душ. Як розказували самі прогульковці, ксьондзи не лише з амвона агітували за „вицечкою до *Вабелю*“ (Вавелю), але ще і їздили по селах, нераз і по три рази до одного села, тай ходили по хатах, аби як найбільше людей звербувати; так само робили і по містах. Тут у Кракові міщани (головно з Бучача, Монастирисок, Язлівця, Потока золотого і Ягольницї), що дома і в своїх фаховых зносинах ужавають своєї матїрної руской мови, на руські запитання відповідали по польски сирїч „по панъски“. За те сердеги селяни не вирікають ся своєї рідної мови, говорили по руски, кажучи: „так говорили мої тато, дїд і прадїд, так я й мої дїти говоримо й будемо говорити..“ На запитаня: що бачили та як подобало ся їм бачене в Кракові? — ті селяни шкробали ся в голову, а потім казали: „Та що? Ніби бачили, ніби й не бачили. Костел Кальварийский на горі, костел на Вабели тай другі — такі самі з вівтарами й органами, якби й у нас в Бучачи або Язлівци; тото лиш инакше, що у нас в костелї чи в церкві люди моляться ся, а ту спацирують по костелах та призирають ся всьому, якби на якій куме дії, а на Вабелю тяжко навіть побачити ксьондза перед престолом, бо пів костела зараз за вівтарем відгороджено для самих панів.. Домп, які нам тут показували, такі як і другі, а що десь якийсь Косцюшко мешкав, то що нам з того? Казали нам іти до тріятру (театру), то ми пішли, а потому поліцаї вивели нас звідтам та зробили нам такий встид, що най їм...! От шкода наших гроший, як в болото кинув..... кождий стратив зо 20 рейьских (вводен зазначив ся на лихву!). Певно, що лїпше би було ті гроші обернути на щось хосенне, н. пр. на касу позичкову, аби бідний мав де заратувати ся в бідї, а не мусїв значити в жида або в панъскім дворі, аби потому шкіру з него дерли. Але що то? Оно правда, що наші ксьондзи тримають з дворами, а рука руку миє..“ На нашу увагу, чомуж они (селяни) не читають тих часописей. що їм добре радять; чому не лучать ся до гурту, аби в магати собі, боронитись та сгавати один за всїх, всї за одного, як то в у жидів, відповів один: „Щож? ми хлопи темні, не знаємо, що дїється в сьвітї. В школї нас не вчать того, чого би треба; людий таких, що нарозумлювали би нарід, дуже мало. Ми щось чули о руских газетах „Свобода“ тай „Гайдамахах“, що они тягнуть на добре для народу, але нам нїхто їх не покаже, а з „пробства“ тай з двора дають нам за дурно польскі, паньскі, а тоті, сама річ, пишуть за панами тай ксьондзами.., гей той казав: кожда рука собі крива..“ — Серце боліло, слухаючи таких бесїд. Гей, наша інтеліґенція, сьвітска і духовна, в Бучаччині і всюди, де мало або й майже зовсїм не занимаєш ся народом (селяньством і міщаньством) так, як би треба, бери отті бесїди руских селян-латинників на розум! Бери на розум, поки час, щоби відтак не було за пізно! *Симань.*

— **Страйк будівельних робітників** у Львові скінчив ся. Розпочав ся він, як звісно 11 мая с. р. і при солїдарности страйкарів приневолив опять працьодавців до деяких, хоч малих уступок в користь робітників. В суботу відбули ся послїдні переговори відпоручників обох противних сторін і остаточно заключено угоду під ось якими услівями: Угода заключена в днях 3 і 4 червня 1902 обовязує дальше в цїлій основі з виїмком, що спільне виповіджене праці для мурарів і теслїв, о скілько є заняті у будівничих, мае наступити сїм днїв наперед. Дальше признана страйкарям підвишку платн о 40 с. для мураря, занятого при будові фасад, так що найнижша плата буде виносити від тепер 3 К 40 с. В неділю відбули ся на виставовій площи зборя страйкарів, де прийнято угоду. Відтак відбув ся похід до міста з таблицею, на котрій був напис: „Побіда“.

— **Річницю кровавого страйку** обходила в понеділок 1 с. м. соц.-демократична партия у Львові. Рік тому улиці міста Львова були видовищем грізних подій. Довготревожний страйк будівельних робітників перемінив ся тоді в уличні розруси, котрі зберігачі публичного ладу та спокою, узброєні в шаблї та моліхери, усмиряли як ревно, що убили пять осіб людий а кількадесять тяжко поранили. Память тих жертв почтила вчера робітнича партия торжественно. О 3-ій годинї по полудни зібрало ся около 2000 народа на жидівськім кладовищи, де спочивають дві жертви тогічних кровавих подій, і по виголошеню чотирох промов, рушив похід через місто на Личаківське кладовище. На передї несено символ працї — лопату, вкриту калїбою глини і два вінки, терновий та дубовий. При цвинтарних воротах похід числив поверх 10.000 осіб. На могилї трох наших жертв християньского віроісповідання виголошено знов чотири промови, з того дві по руски (п. Вітик іменем партийних робітників і п. Мелень іменем академічної молодїжи тої-ж партиї). З кладовища розійшли ся учасники обходу при съпівї „марсельїзки“ та инших соціяльістичних пісень.

— **„Хлопский розум“ в математиці.**

Учитель: Відповідж мені, Іваню, на отсе питаня: Горить 7 свічок, та 5 загасили, сїлько лишить ся?

Івась: Лишить ся 5.

Учитель: Та яких 5? Таж від 7 відтягнувши 5, лишить ся 2. Та навіть того не знаєш?

Івась: На таблици лишить ся 2, але свічок лишить ся 5, бо я їх загашу..

— **Дрібні вісти** Краєвий видїл вислав аву яворівскому повітови на будову дороги Яворів-Немирів субвенцию в квоті 20.000 К. — В львівскім університеті відбуде ся дня 4 с. м. промоция д-ра Освальда Бальцера на доктора фільософії honoris causa. — Пр уя. Третого мая у Львові кинув ся в приступі меланхолії в одній каменици з II по верха на камінне подвірє 57 лїтний льокай Михайло Романчук, наслідком чого відвезений з розбитим черепом до шпиталю, по мер.

— **Програма звичайних загальних зборів філії „Просьвіти“ в Стрию**, які відбудуть ся дня 11 н. ст. червня в сали Нар. Дому: 1) Звіт із дїяльности видїлу; 2) звіт з руху читальняного; 3) реферат вкономічно-просьвітний делеґата центр. видїлу; 4) реферат д-ра Олесницкого про закон комасаційний і 5) вибір видїлу; 6) внесеня членів. Видїл предкладує читальням, щоби докончє як найскорше надіслали звіти і має нову неділю, що день заг. зборів збере в Стрию сам цвіт нашої патріотичної суспільности як и кругів інтелигенції так і з кругів міщанства і селяньства.

— **Прогулька „Сокола“ до Яремча, Микуличина і на Хомяк** виїде зі Львова в перший день Зелених Сьвят (неділя 7. червня с. р.) о годині 6 хвиль 22 рано. В Станиславові стане о годині 9·42, звідки відїде о г. 9·55 рано. До Яремча наспіють прогульковцї о год. 11·49 в полудне, де наступить спочинок і обід. Екзекутивні участники з Тернополи мають виїхати о год. 4·50 рано через Підвисоке і в Галичи стрітять ся з Львовянами о год 9·02. Гості з Коломиї виїдуть о год 9·37 рано і в Делятинї получать ся з прочими о год. 11·20 в полудне Зі Стрия виїзд о год. 5·53 зїдня, а слїдука в Станиславові о год. 9·10.— По обідї і відпочинку в Яремчу впрушить цїле товариство пішки під проводом проф. д-ра Мих. Коцюби до Микуличина. Ся дорога подасть всїм нагоду видїти завішений камінний міст з найбільшим розпятєм луковим в Европі, дальше прекрасний водопад Прута, камінь Довбуша, тунель зелїзници, камінь Кратера Кайлявець і инші чудові види. В Микуличині всї повечеряють а відтак удадуть ся на приготовленій нічліг. — Другого дня (в понеділок) впрушать всї пішки на Хомяк, на верху котрого буде полудень. До обіду приправити буде з сусїдного горба спеціяльно в тій цїли спровадженый зі Львова вальтернїст. Хто схоче, буде міг перейти на другий бік, щоб оглянути долину Тиси і той край, де живуть наші ще гірше від нас пробліні родимці. Поворот з Микуличина наступить о год. 8·58 у вечер, а приїзд до Станиславова о год. 10·55, до Коломиї о 11·59 в ночи, до Стрия о 5·05 а до Львова 6·20 рано. Прогульковцям з Тернополя лишає ся до полороту довільний час і довільну туру по причині трудніїших сполучень. З собою належить взяти теплу одіж, котру несли будуть наймлені до того ковї.— Білет їзди зі Львова до Мекуличина і назад (ретур-карта) коштує по зниженій цїні 6 К; прожите виносе 8 до 10 К від особи. Зголошуватися належить в „Соколї“ до четверга включно і складати на заповнене харчу і нічліґу по 4 К. В цїли обізнаня учасників з природою гір вагонесть д-р М. Коцюба в „Соколї“ в пятницю (5/6) о годині 8 вечером поясняючий виклад, по котрім допущена є дискусия. На відчит можуть прийти і гості. Вступ вільний.

— **Видїл Товариства „Руска Захоронка“** у Львові складає сим як найсердечайшу подяку Вир. о. крил. шаннови Чапельскому за щедрий дар 50 К 65 с, зібраний яко складка в церкві св. Юра і Товариству „Клюб Русинок“ у Львові за 43 К 51 сот., з доходу вечерниць дїточих. Рівнож почуває ся до милого обовязку подякувати Вел. с. Мудрикови за щиру опіку, якою окружав дрібноньку дїтвору, не жалуючи труду. Від нового року до тепер вплинули ось такі датки: Складка в „Зорі“ 4 К 20, паньство Данилевичі з Жовкви 6 К, д-р Ярослав Кулачковский 10 К, Йосиф Онишкевич 4 К 50, Вп. о. крилошанин Пюрко 4 К, Вп. Лучаківский 3 К, Н. Н. Львів 3 К, Зарицкий Львів 1 К, Семішко Юлїян Львів 10 К, Бачиньский, касиер „Дністра“ 2 К, Складка руской гімназиї 12 К, о. Бурачок з Яйковець 1 К, о. Фолїс 2 К, Кульчицкий Семен, поборець, Львів 6 К. Всїм тим Добродіям велике Спасибі! — Дальші датки і членські вкладки просимо присилати на руки касиpки Товариства, п. *Кл. Шашкевичевой*, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **З Комарна.** Дня 9. червня с. р. т. в. вівторок відбуде ся в лїсї п. Івана Пеленьского на Розлуці в Комарні маївка. Чистий дохід призначений на Читальню „Просьвіти“ в Комарні. Похід з Читальні о годині 2-ій пополудни. — На случай непогоди відбуде ся маївка пізнїйше, о чім довесуть часописи. Того самого дня відбудуть ся в сали „Товариства задаткового“ в Комарні при співучасти „Академічного хору“ Товариства Академічна Громада у Львові Вечерниці в память XLII роковин смерти Тараса Шевченка. Чистий дохід призначений на будову дому для помішеня „Селянської Бурси“ в Комарні. Початок о год. 8-ій вечером. По концерті відбудуть ся танцї. — Сердечно прогульковий. — Комітет.

— **З Товариства св. Петра.** В членів-основателїв вступили і по 51 К зложили: Сьвітлий Сенїор Інокентуть Ставропігійского з заявленем готовости печатати даром всї письма Товариства; дальше Вир. сов. і декан Бродский о. Турківня і Товариство Народне Торговлі у Львові, ся послїдня з датком 101 К. Надто вплинуло з деканату зборівского 90 К, заложецкого 89 К, бродского 114 К і сокальского 178 К. Дня 2. червня відбуло ся в Перемишли під проводом о. крилош. Болеславського загальні збори філії Товариства св. Петра. „Благослови Боже любящих бигрогїнїв Дому Твоего“! — *Видїл.*

— **Із Снятина:** Дня 8. н. ст. червня (в понеділок Зелених сьвят) відбуде ся в Снятині о год. 11½ перед полуднем посьвячене власного новозбудованого **дому Руской міщаньскої Читальні.** Пополудни того самого дня о 5 год. концерт в огороді в честь памяти пок. Трофіла Кобринського основателя тої Читальні і міщаньского хору. По концерті відбуде ся забава. Сею дорогою запрошує — *Видїл Читальні.*

— **Від Шкільної Помочи в Сокали.** Дня 11. н. ст. червня с. р. (в четвер) о 3 год. попол. відбудуть ся в комнатах Руско-народного банку в Сокали надзвич. загальні збори Товариства Шкільна Поміч, на котрі запрошує всїх членів-Русинів сокальского повіту — *Видїл.*

— **Відповідь пасїчникам.** На запитаня в „Ш.“ з 7 мая с. р. ч. 90 заявило 22 пасїчників ототу продати від 1 до 100 пнів пасїки. Позаяк всїм з окрема відповідь неможлива, то, дякуючи за готовість, повідомляю що тота пасїка, котра дала найкористнїйші услівя і поруку живого приставу пчіл и місцю за Відень, тота продана. Другим словом: ник заявляю, що нове пасїчниче дїло П. Важанського можна дістати в Книгарни Ставропігії. — З поважанем *П. Важанський.*

Урядові вісти:

— **Вісти з еп. перемиской.** Відзнаки крилошанські дістали оо. Володиел. Головацкий парох в Медицї і Ем. Менциньский парох в Ходовичах. — Міродеканом парафиальним іменований о. Кароль. Федорович парох у Войславичах. — Увільнене від іспиту конкурсового одержали оо. Ант. Менциньский, Ів. Радецкий і Петро Кияницкий. — Відпустку до Епархії станиславівской дістали о. Амвр. Полянський, новопоставл. пресвитер. — Відпустку для покріплення здоровля одержали оо.: Димитрий Ортиньский на два місяці, Север. Метеля на три місяці, Іван Яворский на шість неділь, Мих. Копшевич на пять неділь, Дан. Лонкий на два місяці, В. Петрик на шість неділь, Димитр. Табла на чотири неділї. — Правительство продовжило дотацию з релїг. фонду на дальший рік для сотрудників в Чарній, Зубкові і Топільници.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. мая с. р. зникне додаткову пасс, котість за укуте місця з спальним возї 1. кл. на шляху Краків-Чернівці з кор. 12.50 на кор. 10.50 а на шляхах Львів-Чернівці і Краків-Львів з кор. 10 на кор. 9.

Належитість за місця в спальних возах II. кл. на тих самих шляхах 10 злотих 8 корон позістала незмінна.

З днем 1. червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публики телеграми о денного завісня метеорольоґічного, заповідаючи ожидуючий стан воздуха на найближчу добу, в слідуючих станциях зелїзничих: у Львові, Перемишли, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколїм і Новім Загірю.

Допущені до сих телеграмів мають метеорольоґічні завід повязі на загальний стан воздуха в Европі.

Дня 15. мая с. р. отворено в округї ц. к. Дирекциї зелїзниць верх. в Кракові на шляху Орлів-Тарнів нові станциї Струже і Бобова місто для руху особового і покупкового.

Білети їзди буде ся видавати на перестанку, а належитість за покупки буде побирати стация призначена.

Біблїоґрафія:

— **Зоря ч. 5** коломийского видавництва для селян, на май с. р. вже появило ся і містить дещицу сатиричну і вельми удатну поему Гр. Шпилька (О. Шпитка). Істория дурної сторони (ст. 21) і інтернеляцию пос. д-ра Кися: „Штрайкуйте!“ Ціна 20 с.

— **Земля на продаж!** В Батятичах, пов. каменецкого, продаєсь двірский обшар „на Товмачах“ в дорозї парцеляциї, по 520 К за морґ. Всеї землї на продаж є около 500 морґів. Земля дуже урожайна, звернена до полуднн, вільна від всяких довгів. Близші вісти о продажи можна одержати у адвоката д-ра Самуіла Вітлїна у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

На будову церкви в Новім Санчи зволили зложити на руки Видїлу **„філії Просьвіти“ в Новім Санчи** Вп. Родимцї жертви, а именно Вп.: Ц. Курівцева в Калуши 2 К, о. В. Гойдиш в Бонарці 10 К, о. Яків Яхно від громади Ванева 4 К, о. Іван Титар в Ганчовій 8 К, о. Андрій Сумик в Волосові 3 К 20 сот., о. Тома Березовский з Дубравки 4 К, о. Р. Фицалович в Швейкові від парохіян 4 К, о. Олекса Гоцкий в Опарівці 5 К, Алейзия Мудракова з Губич 18 К, Осип Недзвецкий в Золотниках 6 К 87 сот., а другий раз 13 К, Захарко Височан з Чертежа 10 К 5 сот; на руки Вп. Теофіля Коника офіцияла податк. в Бжеску зложили: Чайковский 1 К, Димит. Пигут 60 с., Григ. Гожка 60 с., вкінци о. Гарасевич з Черневи від парохіян при нагоді парастаса за імпер. Фердинанда I. квоту 2 К. — Додавши до того жертви, в жовтни 1902 виказані в квоті 52 кор., а також відсотки по конець 1902 обчислені, виносить досї фонд на будову церкви в Новім Санчи адмінїстрований „філією Просьвіти“ суму **145 кор. 14 сот.**, уміщену в Касї задатковій на книжочку ч. 1697. — Як би не кирпня звісної спілки кацапской К. П. М., котра памятного дня 3 н. ст. липня 1902 загарбала неважну суму 14.916 кор. 54 сот., народовцями на церков придбану, була би досї церковця наша стояла безпечно вже під блякою. А так компания кацапска К. П. М., гая правдива „manus mortua“, станула нам, народовцям, колодою на дорозї до зреалїзованя нашої улюбленої гадки. Поки-що складаємо сердечну подяку Вп. жертводавцям за повищі дари а заразом просимо о ласкаве незабудь на богоугодне дїло, на церковцю крівоть нашу, котрої брак так тяжкенько відчувають заточенцї і Лемківщина. — Від Видїлу „філії Просьвіти“ в Новім Санчи дня 26 н. ст. мая 1903 *Тимінський* голова, *Д-р О. Левицкий* секретар.

— **Виказ складок на погорільців громади Ланчин** Видїл Ради повітової в Надвірні 300 К, Повздия Намісництва 1000 К о. Решетилович в Зеленій (складку) 12 К, Радник двору Кароль Каменьский зі Львова 2 К, каса задаткова в Маріямполи 8 К, д-р Иосиф Мельницкий зі Львова 2 К, о. Колодницкий Ягольница 4 К, о. Хомин з Шульганівки 3 К, радник Вітгемберский з Делятина (складка) 383 К 94 с, о. Ванчицкий в Плаучи 7 К, Уряд парох. в Печеніжині 20 К, о. Гірняк з Тязова 5 К 80 с, о. Левицкий з Лосяча 9 К 10 с, п. к. [illegible] (через газету Львівску) 10 К, Видїл ради повітової в Надвірні 500 К, Володислав Домбровский і Иосиф Студенецкий з Ланчина по 1 К, о. Василевич з Саджівки (складку) 4 К, Александер Мізевич з Коломиї 100 К, Видїл повітий в Надвірні 200 К, Евгеній Войнаровский з Ланчина 5 К і Александер Фолюсевич з Ланчина 5 корон.

— **Краєвий Союз кредитовий у Львові** Рахунок за місяць май 1903.

Стан довжний:

1.	Удїли членів . . .		41.686·10 кор.
2.	Фонд резервовий . .		2.407·87 „
3.	Вкладки: Стан з початком місяця мая	605.201·87 кор.	
	вложено .	42.832·33 „	
	вийнято .	37·696·55 „	
	Стан з кін. місяця мая	610 337·68 „	
4.	Позички затягнені: Стан з почат. міс. мая	22.600·00 кор.	
	затягнено . .	10.000·00 „	
	сплачено . .	2.100·00 „	
	Стан з кінцем м. мая .	30.500·00 „	
5.	Сальдо відсотків . .	19.810·46 „	
6.	Неподіята девід. з р. 1902.	1,451·07 „	
	Сума	706.193·15 кор.	

II. Стан чинний:

1.	Позички удїлені. Стан з початком місяця мая .	648.297·86 кор.	
	сплачено .	12.362·20 „	
	удїлено .	62.275.00 „	
	Стан з кінцем м. мая .		698.210·66 кор.
2.	Движимости . . .		782·56 „
3.	Льокациї		935 73 „
4.	Кошти спору . . .		51·58 „
5.	Кошти адміністрациї . .		2.675·07 „
6.	Готівка		329·47 „
7.	Друки для товариств . .		924 97 „
8.	Папери фонду резервового		2.285·11 „
	Сума:		706.619·15 кор.
	кредит тов.	284.330·00 кор.	
	„ скрипт.	92.343·00 „	
	„ парцел.	271.612·00 „	
	„ приват.	49.925·66 „	
	Разом	698.210·66 кор.	

Членів прибуло 10, убуло 2, остало з кінцем мая 1903 — 412 з 1077 з деклярованими удїлами в сумі 53.850 К. Стопа процентова від вкладок 4½%. Стопа процентова від позичок 5½%—7%. Затягнено позички в банку краєвім у Львові 30.500 кор. на 4½ процент.

Переписка Адміністрациї.

Ви. Г. Гу. в Зо. Тепер виплачено за цьвітень а не май. — Хв. Тов. „Родина“ в Ко. До кінца року прийде нам ще 12 К. — Ви. Л. Ле. в Ск. До кінца червня прийде нам ще 6 К.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складі насінь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 44 39—39

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Руснна тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Грошї слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Коперницький і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на пизнатидних площі Галицкой

поручає в великім вибері і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райцайґи, таблиці мірничі, міски, лївелї манометри і т. п.

Уриджене давінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найдокладнїйше і найдешевше. 41а5

Цїна худоби. (Відень 2 Червня).

На вчерашний торг зігнано рогатої худоби, призначеної на заріз, 4893 штук. В тім було з Галичини 508 штук а — штук з Буковини. — Торг був оживлений; — цїни вищі о 50 с. — Непроданих штук зістало 28. Волів з Галичини і Буковини продано: 29 шт. по 60—63 К. 204 штук по 64—69 К, 230 штук по 70—76 К., 6 штук по 77—78 К. Бугаї опасені куповано по 62—74 К; корови підтучені по 58—70 К, худобу худу по 46—60 К. Все числить ся за сотнар метричний живої ваги.

Куре Львівский

в дня 2 н. ст. Червня 1903.

Акції за штуку без купона.	Шпат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	573 —	579 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вилос. в 100% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вилос. 50 л.	101 —	101 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 70	— —
„ краєвого 4½% а. в. вилос. в 51	101 20	101 90
„ „ 4% а. в. вилос. в 57 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 2[illegible]	— —
„ „ „ 4% вилос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ „ 4% вилос. в 56 л.	98 10	98 80
Облиґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 70	100 40
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 300 кор.	96 50	97 20
„ „ 4½% 4-ок емісїя.	101 50	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв папирових	252 —	254 50
100 карок нїмецких	116 90	117 50

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31***, **1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 8·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45. 9·05. 6·40*
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **двіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 68

Парохія до заміни!

Місто повітове, ґімназия, 4 стациї желїзн. в місци, підгірска рівнина, для старшого сьвященика дуже вигідна. З каси зі школами 2100 К і 600 К на помешкане. Близша відомість у о. Свг. Даниловича, Радівці (Radautz) на Буковині. 866 1—6

Як з добрим голосом, женатий, лїт 25, готов до всякої послуги своєму службодавцевн, глядає посади. — *Стефан Барткїв* в Іванкові, п п. Скала н. Збручем. 352 4—

Під десеровий, природний, чистий, красный, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилає *Юлій Шоржан*, Купчинцї п. п. Денисів. 351 4—0

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операцкі. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 183 18—12

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцию Константини Малїцкої.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адмінїстрация: Львів, улиця Батория ч. 24. II. поверх.

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРНЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає ґортепіяни і піяніна в першорядних фабрик. 590 169—?

Зміна назви.

Звісні і загально пінені виробя до чищеня зубів під назвою **„Dentolin“** будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**

і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекцийне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочки з 60 пастильками 1 кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псутя. Цуделко шклянне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубн 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Складн в Львові: Аптики П Миколяша і Сп. — К. Пидевский І. Вевюрский. Торговлї і дрогуерії: Народна Торговля (ві Львові і в всіх своїх філіях), І. Бромильский, А Безков, Лянґ і Підарский. 364 1—30

В видавництві музичнім „Станиславівскго Бояна“

появились дотепер слїдуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не пора“ хор мішаний з ґортепіяном і хор муж „a capella“	Ціна 30 сот.
2. „ „	„Даремне пієте!“ хор муж.	„ 20 „
3. „ „	„На филях Дністра“ Вальс на Ф.	„ 1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ:	а) „О не забудь!“ б) „Вернїть ся сни мої!“ на один голос з ґортеп.	„ 40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Пісне моя!“ хор міш „a capella“	„ 40 „
6. „ „	„Коби!“ хор мужес. „a capella“	„ 40 „
7. „ „	„Як почуєш в ночи...“ на тен. з Ф.	„ 60 „
8. АНҐ. КУЖЕЛЯ:	„IV Коломийка“ (присьвячена „Станиславівскому Бояновн“) на ґортепян	„ 60 „
9. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не сьпівайте мені сеї пісьні..! сольо сопранове в супроводі ґортепяну	„ 60 „
10. Й. КИШАКЕВИЧ:	„Ой не нам в кайданах ходити“ хор мішаний в ґортепяном і хор муж. „a capella“	„ 60 „
11. О. НИЖАНКОВСКИЙ:	„Нова Січ“ хор муж і сольо барітонове і дует в супроводі ґортепяна	„ 1 кор.

На складі маємо: „Три коломийки“ Ант. Кужеля ціна 1·50 сот.
„Молитва“ М Лисенка „ —·20 сот
„В народ“ Р Зарицкого „ 1·— кор.
„Катерина“ в супроводі ґортепяну И. Кишакевич „ 2·— кор.
і „Пісні підчас Служби Божої“ Й Кишакевич „ 1·— кор.

Просимо наше видавництво по всіх книгарнях жадати! Радо даємо в комісову розпродаж!

Всї письма і грошї тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 361 1—0

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слїдуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі пруській, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх вирост до себе без пересїданя в ваґі 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревае довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Ошта дороги від пруской границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідае 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 11 ?

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї газово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секундар ґри шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всіх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жадане відворотною почтою **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

Прегарші образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товариствї „Ризница“ в Самборі і в філії у Львові — в ріжних родах і ріжних цїнах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образців, на котрих олївцем є подане число фабричне і цїна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образців того самого роду з ріжними з'ображенями (наводячи число фабричне), одне і те саме з'ображене може бути доставлене найвище в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образців і просимо о вчасні замовленя. 13 5—6

Дирекция Товариства „Ризница“.

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями

АДЬЛЬФ ХУЛЯВСЬКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(телефон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цїнах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. перворядних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

Въ цѣляхъ аґітацийныхъ!

поручають ся до ширення масами слѣдуючѣ брошурки „Парохіяльной Бібліотеки“:

1. Законы людской сусповьности где розправляе ся о сусповьной нуждѣ, и о средствахъ якъ ѣй въ публичномъ житю зарадити. За 100 штукъ 8 кор.

2. Фалшивый парляментаризмъ, где вытолковано ясно чому дотеперѣшнй послы не зробили и не могуть зробити нычь доброго для масъ народу. За 100 штукъ 8 коронъ.

3. Наша збруя, або якъ бороти ся проти вороговъ нашого быту. За 100 штукъ 6 коронъ.

4. Наша организація, або куди ази щобы було намъ лѣпше. За 100 штукъ 8 коронъ.

5. Злука Антихристовъ, брошурка дуже на часѣ повдинчо: 100 штукъ 1 к. 20 с.; чотири статїи разомъ: 100 штукъ 4 кроны.

6. Христосъ и Єго народъ, брошурка дуже побуджаюча до патрїотичнои чинности. 0[illegible] штукъ 5 коронъ.

7. Не бойте ся пострашку! брошурка на часъ выборчій знаменита! За 100 штукъ 3 кор.

8. Религія а паньство. За 100 штукъ 2 кор.

9. Религія а бѣдаки. За 100 шт 2 кор.

10. Хлѣбъ безъ религіи не сытить. За 100 штукъ 2 кроны.

Выѣмково, што на часъ выборчій, можна всѣ тї брошурки набути франко, одно въ Редакцїи Пранора, Перемышль, Побереже ч. 1. въ найменшой скольокости 100 штукъ зъ кождои.

Найзнаменитші сталеві, плуги, бороны, вилки,

сїячки „Аґріколя“

американьскі КОСЯРКИ

до трави, конюшини і збіжа,

розкидачі сїна, машини до громадженя і вязаня, праси до сїна і соломи, винограду і овочів, праси гідравлїчні

млинки до винограду

млинки до овочів, сикавки до винограду і ростин,

прилади до сушеня овочів і ростин

МОЛОТЇЛЬНІ

з патентованим оборотовим механїзмом з ручним, линовим або моторовим розгоном

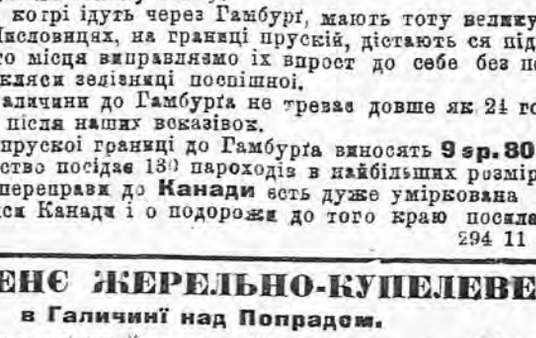

кирати для ючних звірят, млинки до віяня збіжа, трієри, лускачі кукурузи, сїчкарнї з патентованим оборотовим механїзмом, сїкачки до бураків, жорна, машинки до пареня паші, щадничі печи нітлові, движимі помпи

і всякі инші господарскі машини виконують і доставляють після найновійшої відзначеної нагородою системи 365 1—6

PH. MAYFARTH & CO.

фабрики рільн. машин, відливарня зеліза і варстат до виробу плугів

Заснована в 1872 р. **У ВІДНИ, II/1. Taborstrasse Nr. 71.** *900 робітників.*

Відзначена 500 золотими, срібними і бронзовими медалями на всїх більших виставах.

Докладні ілюстровані катальоги даром і оплатно. Заступники і відпродавцї пожадані.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одповідальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накїр в фабр. Чи-ке[illegible]ской. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Ганкевича.

Ч. 112. Львів, Середа 21 Мая (3 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухгтаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТЇ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженьем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вищі приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

При зміні місяця просить Адміністрация о відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

Польска мобілїзация.

II. Вже з поданого нами вчера загального начерку з переходу й ухвал польского „zjazd'y narodow'ого" могли собі наші читачі виробити осуд про характер і цїли сего з'їзду. Приступаючи нині з нашого боку до осудженя єго, мусимо в тім „народовім з'їздї" розріжнити дві основні черти: перше, се всепольский єго підклад, а друге, то зведенє усего, що з цїлого „zjazd'y" конкретне і практичне, на борбу против Руси в східній Галичинї і Буковинї.

Що загальний характер „народового з'їзду" носив на собі пятно всепольскости, не підпадає жадному сумнївови. Вправдї зразу, коли в головах польских гакатистів щойно зродила ся думка „народового з'їзду", всепольский єго характер акцентовано значно сильнїйше нїж се вкінци мало місце на самім з'їздї. Мали іменно як проєктовано зразу, взяти в з'їздї явну участь делеґати всїх трех „заборів", отже й делеґати Поляків росийских та прусских. Коли однак віденьске правительство звернуло увагу намісника, що така маніфестация непожадана єму і непожадана для самих Поляків, бо могла би попсувати відносини Австриї до Прус і до Росиї — особливож до сеї послїдної, до котрої, як ми вже мали нагоду се зазначити, міністер справ заграничних, Поляк ґраф Ґолуховский в інтересї польско-шляхоцкої політики всїма силами залицяє ся — тоді явні виступи делеґатів з росиской і пруской Польщи з програми усунено, а натомість зразу постановлено заступити їх рефератами про положенє Поляків в Росиї і Прусах, дальше однак зрезиґновано і з сего. Всепольский характер з'їзду, найшов однак свій вислів в декларациї з'їзду, зложеній зараз з самого початку нарад, а зазначуючій „нерозривну єдність всїх (sic!) розібраних польских земель і висказуючій симпатию і ідейну лучність галицких Поляків з прускими і росийскими, — як також в нарадах секций і в присутности на з'їздї делеґатів з двох других „заборів", котрі однак на plenum з'їзду не виступали.

Сей всепольский характер „народового з'їзду" цїлком був би нам рівнодушним і ми не підносили би єго з таким натиском, коли би не обставина, що обговорюваний з'їзд відбув ся у Львовї, в старім рускім городї і на споконвіку рускій земли. Против подібних всепольских маніфестаций на нашій земли, ще до того в столици давних руских князїв, ми Русини мусимо рішучо запротестувати, як против безправного втяганя сеї частини рускої країни в ягайльоньско-реставрацийні пляни Поляків, отже як против будованя Польщи на Руси.

Коли однак се річ більше теоретичного значіня, то за се значно важнїйший для нас в практицї другий бік „з'язду", а іменно конкретні єго наради і постанови. Фактом єсть, що після нарад і ухвал з'їзду вся форса польскої солїдарности і всепольскої акциї маєзвернути ся против Руси. Коли в Познани і в Росиї всеполякам годї розвинути свої способности, бо дуже легко можна опинити ся за решіткою, так мають вони собі то відбити на Галицкій Руси.

Вже сама особа референта про справу відносин Поляків до галицкої Руси, звісного русиноїда д-ра Ґломбіньского, дає нам сьвідоцтво, якого характеру і змісту могли бути наради і ухвали в сій справі. Поставлена ним на самім чолї резолюция про „єдність і неподільність Галичини" має затим в першім ряді на цїли створити польский характер цїлого краю, отже й східної, рускої Галичини і такий характер на дальше заховати. В тій цїли всї публичні институциї мають і дальше оставати польскими: львівский університет має остати виключно польским, всї уряди мають і дальше вживати лише польскої мови, шкільництво має і дальше бути орудєм польонїзациї.

Та з'їзд на тім не задержав ся, але пішов і дальше. Не досить удержаня status quo польонїзациї; треба єї ще дальше, треба єї ще поширити і поглубити. В тій цїли ухвалено домагати ся розширеня польщини і на ті уряди та институциї, в котрих доси вона ще не є пануючою та [illegible] через розширенє науки польскої мови і істориї, ґеоґрафії і т. п. Щобиж ся польонїзация шкільництва на Руси могла тим успішнїйше переводитись і щоби Поляки могли в тім зглядї мати вже цїлком свобідну руку, — ухвалив „з'язд народови" жадати розширеня компетенциї польскої ради шкільної краєвої з обмеженєм впливу міністерства просьвіти.

Дуже сильний акцент в доборі способів борби з галицкою Русию положив з'їзд на борбу економічну. Руский нарід має бути знищений економічно. Резолюция д-ра Ґломбіньского в тім зглядї стилїзована вправдї дуже хитро. Що однак треба розуміти під покликом, що взиває попирати економічно на Руси лише польский елємент, ми се дуже добре розуміємо. Бойкотованєм Русинів, материяльним визискуванєм руского хлопа, нищенєм завязків рускої економічної орґанїзациї (на що в послїдних часах маємо чимало примірів), видиранєм рускому хлопови землї, спроваджуванєм Мазурів при помочи краєвого, отже й руского гроша, всїми тими способами має ся стреміти до економічного знищеня Руси і економічного опановання Руси Польщею, зачим ніде неподільне пановане польского елємету на Руси.

„Народови З'язд" не позабув і на Буковину. І там має ширити ся польщина дорогою шкіл і костела та дорогою орґанїзациї тамошних польских зайдів і підпомаганя їх польонїзаторских заходів з боку галицких Поляків так морально як і материяльно — одним словом: Польща має зробити інвазию на Буковину. Головну вагу положено при тім на позисканє вірменьскої шляхти, щоби при помочи сего, економічно і політично сильного чинника надати польщинї на Буковинї штучну опору в тій верстві, на якій опираєся Польща на галицкій Руси — плян, на який ми саме вказували в нашій онодїшній статї про буковиньскі відносини.

Наведені отсе резолюциї що-до заборчої акциї Поляків супротив галицких і буковиньских Русинів вичерпують в дійсности весь властивий зміст нарад і постанов „з'їзду народового". Ряд дрібнїйших резолюций, ухвалених поза тим в справах нераз дуже дрібних і не стоячих в нїякій пропорциї з значінєм такого збору, як „народовий з'їзд" по правдї не має жадного значіня і служить тільки до замаскованя властивої цїли з'їзду, котрого — як сказано є звернене всїх польских сил і всего польского напору против Руси і на єї знищенє.

Тим махіявельским маскованєм треба також пояснити здержливі і осторожні справозданя польскої преси зі з'їзду, в котрім — що годить ся зазначити — взяло участь около 800 що найзавзятїйших польских проводирів і то переважно самих русиноїдів зі східної Галичини, бо західна Галичина і загранична Польща доставила на з'їзд лише представителїв. Польска преса старає ся тим способом незручно ослабити в очах Русинів значінє з'їзду, аби не звертати їх уваги і не побуджувати Русинів до проявів скріпляючим ся знов заходам польскої гакати.

Та супротив тої хитрости Русинам тим більше треба мати ся на осторозї. „Народовий з'язд" треба нам вважати знов одним великим кроком з боку Поляків для з'орґанїзованя одноцїльного походу на Русь.

Доси польска гаката, підсичувана пресою, піддержувана народовими „вецами" і иншими шопками, хоч як сильна і заїла, ішла однак ще не одною лавою і не цїлком одноцїльно. Акция Козловского надала їй певну конкретну орґанїзацию по повітах — бракло однак ще загального порозуміня і орґанїзациї в центрі. „Народови з'язд" дав польским гакатистам ту централїзацию сил в видї ухваленої програми, постійного ексекутивного комітету і щорічних „народових з'їздів" на будучі міста. Вся польска гаката злучила сяв же і формально в один антируский табор, дістала постійну орґанїзацию і одноцїльність акциї, а з тим і збільшила ся тілько польска небезпека тим більше, що в з'язді та комітеті введено орґанїзацию, мо має вести до відбудованя Польщі.

Слівце на часї.

(Статя надіслана з краю.)

Перегомоніла афера вжесїньска, переколосовані нїмецкими шульмайстрами за свій „język" дїти польскі перестали ревіти, батьки їх та мами відендїли свої незаслужені пенї, sejm polski (себто галицкий) накивав Прусакам — тай „по тім слові будьте здорові" сказав би Русин тай став би по нїмецки базїкати по прускому указу. Не так у Поляків. Їхня музурска „рогата душа" прокололась і в другій „дзелвїци", під Москалем. Школярі ґімназияльні в Сїдлцях, Білій підляскій і Замостю зробили бойкот против правительственного языка, не хотїли слухати викладів релїґії католицкої в российскій мові тай по довгих короводах стало на тім, що викладн релїґії в висших клясах для католиків зовсїм устали. Старання уряду, щоби винайти сьвященика Полака, котрий би хотїв викладати релїґію по российски, лишились без успіху. Тогди покликано люблиньского біскупа Ячевского до Петербурґа ad audiendum verbum. Мінїстер Плеве брутально, по московски налягав не него себто на епископа, щоби в сім ділї поробив пожадані урядови уступки — та бездїла! Кс. Ячевский, хоч немічний старець тїлом, але бодрий патріот духом, не лиш не піддав ся повазї абсолютної власти, але насупак, заявив рішучо, що кождого сьвященика своєї епархії, котрий би підняв ся подібної ролї, stante pede засуспендує. І сгало на тім, що науку релїґії католицкої в підляских ґімназиях счеркнено з плану наук, так що абітурієнти мусять удавагись до далекої Вильни, там піддавшись іспитови з релїґії, предкладати сьвідоцтва з даного іспиту, бо лиш під такою условиною буде їм видане сьвідоцтво зрілости.

Гай-гай! Тілько крику ізза одного бідолашного „języka"! Яка шкода, що ані Прусакови ані Москалеви не впало на гадку тих упорствующих ребелянтів Ляшеньків прислати до Русинів на науку! Тут були-б вони дістали таку лекцию телячого смиренномудрія, що відпала-б їм охота упорствувати задля языка. У нас Москаль лиш крикне: „Смірно! по сьому бить!" — і вся Україна, широка й без края, белендить по московски, аж любо; і чи то в цареславній церкві, чи в школї муштрований „унтером", прютьсердешні потомки Запорожцїв „по ученым казьонаво языка", не роблять ізза того ребелії...

Тож відтак нема чого дивувати ся, що неграмотному Буковинцеви байдуже, чи єму в церкві зрумунщений піп сьпівав „Господи помилуй", чи „Domine miluješte", або коли гуннолюбний Угрорусс кричить на все горло: „Давай менї і до церкви і до школи тай до мовї хати мадярску, культурну мову", а свою „карпато-русску" гонить патиком із хижи.

А наша Галилея? Тут уже не треба було інтервенциї дипльоматичної ані війта з Відня, ані навіть піввійта зі Львова. З під кавок лиш гукнули: „Єсть руска катахитура, добре платна, з пенсиями й емеритурою — лиш малесенька дрібничка привязана до єї хвостика: urzędowy język wykładowy" — а сейчас відгукнув ся самий твердїйший столп і утвержденіе Народного Дома та всїх коренно-русских гончеств, крикнувши громко: „hier!" І щож великого стало ся? Митрополича консистория, хоч на те ані вусом не моргнула, лишилась собі й дальше консисторією, мастятий отчик, переложивши в ноти чола „Господи помилуй" на „Zmiłuj się nad nami panie", підпас собі на посадї живочик кругленький — а руску молодїж лихо не возьме, як з неї підросте худий нарибець для слави Польонії...

Ой били наших батьків Татари-Монґоли і над рікою Калкою і над иншими ріками та водами, аж наші Козаки Запорожцї підглянули їхну тактику воєнну та відтак стали їх побивати тою самою тактикою. Отак і нам би йти на науку до побиваючих нас на кождім кроцї ворогів — а перенявши їх спосіб войованя, твердо постояти за свої права національні; бо пора се великая есть: стати нам в оборонї за народну честь!

Адріян.

Справи австро-угорскі.

До ситуациї.

Положенє в Австриї стає ся що-раз більше непевним. На перше місце висуваються Молодочехи, котрі користають з того, що

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

Виставa річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости дешево до набутя. — Лїцитациї відбувають ся що тижня в четвер о годині 4-ій по полудни. — Виставa отворена що день від години 8-ої рано до 8 ої години вечером, неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — Бюро для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9 ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 11—7

...ближав ся реченець до ухваленя буджетової провізорії і угоди з Угорщиною та що д-р Кербер своїм становиском в справі хорватских розрухів наразив собі полудневих Славян. В будапештеньскім „Pester-Lloyd-ї“ появив ся навіть допись з Праги, походяча без сумніву з ческих кругів, в котрій витягають ся вже відповідні консеквенції. Каже ся отже там, що положене є вельми грізне та що парляментарний стан є через борбу всего Остерреїха з Німцями. Чехи суть вже незадоволені з незадоволене Чехів поведе за собою обструкцію, котра унеможливить заключеня угоди з Угорщиною і цлової тарифи в парляментарній дорозї. Подібно як інформатор „Pester Lloyd-a“ виказують ся голоси праскі „Narodni Listy“. Чехи домагають ся університету на Моравії і ческої уряднї мови а обструкцію поведуть не лише против угоди, але вже навіть против буджетової провізорії.

Як з певних донесень можна вимірковати, Чехи ждуть мобілізацію всіх Славян для борби з Німцями і правительством. А що тоті заходи в части удають ся, доказує факт, що в Цаслі відбули ся збори всіх словінських послів, на котрих рожено обструкцію. Становиско словінських послів требе брати в связку зі звіснею вже конференцією хорватских делеґатів з клюбом молодочеським. Тоді заключено аліянс, а аліянс той толкують Чехи в той спосіб, що або правительство зробить їм уступки що-до їх обсяґ поступів, або Чехи враз зі славянською коаліцією введуть обструкцію і зажадають нову цлову-за зміну становиска- уступня д-ра Кербера і его урядничого міністерства.

Поруч Чехів не можна брати надто трагічно, — коли возьме ся на увагу дійсне положене в парляментї. Передовсїм не дойде ніяка коаліція, бо перші Поляки не пустять ся на газард обструкційної тактики; а сильно можна змірковати між польским кланом а д-ром Кербером прийшло вже до порозуміня а за концесії признані що-до цівільної залізниці, обмусової асекурації під огнем, котрої допоминають ся Поляки і варівні особисті уступки, польскі посли зоболокли ся вже уступити конечність державні урядництву Кербера. Коли-б отже вибухла обструкція, то треба сумівати ся, чи вона польську борду зі хохби своєю пасивностию і можність ся що-найбільше своїм звичаєм на попередні інтриґи, котрі не все помагають. Також і що-до полудневе-славянського клюбу, то ситуация не є так грізна, як ся виказують „славянські“ дневники — тоже сам склад словінського парляментарного клюбу є такий, що годі там числити на солідарну антиправительственну акцию після бажань молодочеського клюбу. Значить Чехи зі своєю обструкцією були би доволї ізольовані, а така обструкция хоч могла б спинити парламент, за могла-б мати тих політичних наслїдків, які-б мала безумівну пропагеванда Чехів, але фактично полагшила-б справу д-ру Керберови его становиско в справі хорватскій, але тут треба взяти на увагу, що на боцї Кербера в данім случаю стануть Мадяри і міністерство для заграничних справ а тих голос в міродатних кругах все був і з рішаючий.

Німецкі дневники грозять Чехам, що д-р Кербер в порозумінню обох кабінетів що-до австро-угорскої угоди і цлової тарифи одержав право залагодити дотичні предложеня позапарляментарно а така-ж залагода буджетової провізорії не первина і мала-б хиба той один лихий вплив, що не наступило-б (вставлене в буджет) підвисшене лїсти цівільної, котре то підвисшене §-ом 14 перевести все таки не дасть ся.

С вкінци також погрози розвязаня парлямєнту — сей страшак однак притих, мабуть в огляду на польске коло, котре дуже дразнять того рода несподіванки.

Хорватскі розрухи.

Великі демонстрациї відбули ся в Загребі в часї Зелених сьвят. В неділю демонстрациї розпочали студенти, посуваючи ся улицями міста і висьпівуючи народний гимн. Вечер прибули участники збору словінських учителїв, котрих принимала дуже ентузиастично зібрана на двірци публика. Опісля удали ся всї перед університет і тут демонстрациї тревали дальше. Доперва коло 10-ої демонстрациї скінчили ся; зареквірировано військо і ся розігнало демонстрантів.

В понеділок настали демонстрациї нові, тим разом грізнійші як першого дня. Повибивано шиби в дирекциї поліциї, в дирекциї зелїзниці, мадярскім касині і т. п. Головні демонстрациї відбували ся на площи університетскій. Доперва дві компанії війска і вся поліция всіли опорожнити площу. Розуміє ся, що місто виглядає як в часї облоги; по улицях стоять патролї війска, вся міліция постійно сконсиґнована. Лучає ся також обкидуваня війска каміньом, хоч не було досі ужитку з пального оружя.

Про грізні демонстрациї доносять перед редакциюю урядової „Agramer Ztg.“ В льокали редакциїйім повибивано вікна а редакцию обкидано каміньом. Демонстранти хотіли вдерти ся до середини будинку, але не допустила поліция.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Чесько-німецка борба.

Липник. При відїзді німецких ґімнастиків стерли ся на двірци Німцї з Чехами, так само і в Прерові. Скликані на неділю ческі збори заборонила власть, длятого відбули ся збори довірочні; промавляно дуже остро і критиковано політику Молодочехів та відмавляно їм спосібности до проводу в народї. В понеділок з приказу власти усунено німецкі хоругви; по полудни відбув ся похід Соколів при участи понад тисяч членів.

Замах на італїйского короля.

Париж. В Марсилії відкрито заговор на італїйского короля; з нагоди его подорожи до Франциї мали его анархісти убити. Увязнено 8 анархістів; увязнені не хотять нїчого

Кн. Мірко наступником престолу.

Цетиця. Кн. Микола, як зачувати, хоче кн. Мірка назначити наступником престолу, бо кн. Данило є слабого здоровля і сам зрече ся престолу.

Любе в Римі.

Рим. Уповажняють, що Любета папа не буде уважати в Римі за гостодаря католицкої держави і не прийме его на авдиенциї.

З Балкану.

Софія. Правительство, як чути, повідомило держави про подорож бувшого міністра Начевича до Царгороду. Російске правительство мало своєму заступникови Зиновіеву приручити, щоби поправ болгарскі заходи. — Що-день прибувають македонські утїкачі, переважно жінки, бо чоловіки повтїкали в гори.

Царгород. В адріянопільскім віляєті були в кількох місцях битви з повстанцями. В однім селї спрашки зловили одного Грека і розірвали его, коли окупу не дістали на час; Грека найдено неживого.

Скопля. На болгарскій граници придибано богато амуніциї і оружя; в одним селї найдено богато бомб. Увязнено значне число людий і перевезено до Солуня.

Італія против Австриї.

Рим. В часї сьват тревали дальші демонстрациї против Австриї. На Пяцца Кольонна в Римі студенти хотіли привеволити музику, щоб грала гимн Ґарібальдіого; доперва поліциї удало ся розігнати демонстрантів. Ректор університету видав маніфест до академичної молодіжи, щоб заховувала ся супокійно, та молодіж сей маніфест здерла. В наслїдок тих що-дня повтаряючих ся демонстрацій університет замкнено. Так само замкнено з наказу міністра просьвіти театр з причини демонстрацій, яких допускала ся публика на виставах штуки Ростанда „L'aiglon“.

Рим. В Мезенції прийшло також до демонстрацій против Австриї. Зібрана публика не хотїла уступити, так що прийшло до жервавої бійки з поліциюю. Один робітник смертельно раненний. Подібні демонстрациї відбули ся також в наших містах на провінциї.

Відень. Після „Allgem. Correspondenz“ амбасадор Італії ґр. Нїґра був у Голуховского, щоб виправдати італїяньске правительство з причини анти-австрийских демонстрацій. Ґр. Нїґрі удало ся успокоїти Голуховского.

Народний Фонд.

На Фонд Народний на книжочку ч. 662 Краєвого Союза кредитового у Львові прислали в місяцю маю 1903 слїдуючі Добродії: Софрон Ференцевич зі Львова 2 К, Урядники „Дністра“ двокрайцарова складка за май 7 К, о. Лев Горалевич з Угерска 1 К, о. Григорий Дякон з Махновець 2 К а від парохіян з акафісту соборного 9·06 К, о. Михайло Ревакевич з Волосянки 2 К Вклд. а 40 сот. Н. Ф., А. С. радник судовий з Золочева 10 К, о. Кароль Бардин з Ланів складка на соборчику в Сокалї 17 К, о. Володимир Озаркевич з Сільця 2 К Вклд. а 8 К Н. Ф., В. М. ревідент зелїзниць державних [illegible] крайцарова складка громадян з Миловання і Юрківки 30 К, Іван Мирон прислав складки з Станиславова 2 К, від себе Іванович 1 К, Трач 1 К, Мишкович 1 К, Жуковский 1 К, Павельчак 1 К, Лукашевич 2 К, Жмуркович 50 сот., Гричук 50 сот., Жуковский 60 сот., Н. Н. з Залїщик 2·50 К. Разом 108 К і 56 сот. Додавши сю суму до послїдного виказу з дня 30. цьвітня 771 К. Стан касовий по день 31 н. ст. мая виносить 879 К 56 сот. — Потрутивши 300 К на потреби страйкові отже стан активний виносить 579 К 56 сот.

ПОВНИКЛ.

†

О. Іван Гушалевич,

вислуженний довголїтний професор релїґії в академічній ґімназиї у Львові, сьвященник-академічній ґімназиї у Львові, сьвященник-архімандрит, член москвофільских обществ, упокоїв ся вчера у Львові в 80 році житя а в 55 ім сьвященьства. Повійник знаний на галицкій Руси головно яко писатель, менше як політичний дїяч, бо в політиці, хоч бував свого часу (в 1860-их і 70-их роках) послом не лиш до сойму, але й до ради державної, вічим не визначав ся. Яко питомець духовної семинарії в памятним 1848 р. був він один з горячійших тодішних патріотів а почуваючи в собі поетичний талант, почав писати поезиї. Его перші поезиї, писані народною мовою, були витані Русинами дуже прихильно. Его „Мир вам братя“, уложене під ноти, стало народним сьпівом в Галичинї. Та на жаль, покійник скоренько зійшов з правої дороги, на манівці, давши ся збаламутити Денисови Зубрицкому і ставши членом т. зв. Погодінської кольонії. Опісля писав уже мішаниною язикового т. зв. „язичієм“... „мишам на снїдане“. По основаню руского театру в Галичинї написав покійник пару творів драматичних, з котрих один, „Підгіряни“, (з гарною музикою Вербицкого), довший час удержував ся на рускій сцені.— Яко довголїтний катехит рускої ґімназиї покійний мав множество бувших своїх учеників серед нинїшної рускої інтелїґенциї, котрі его згадують не злим словом, бо він був для молодіжи приятелем. Від кількох лїт покійник під тягаром віку сильно під'упав був на силах а від якогось часу вже й не видати було на улицях Львова типової стати знемощілого старця, колишнього автора пісні „Мир вам брати“. В. в. п.!

— **Митрополит Андрей Шептицкий** прибув нинї до Відня. Завтра удасть ся на авдиенцию до цїсаря, щоби подякувати за наділене его достоїньством тайного радника.

— **Галицкий сойм**, як доносять, буде скликаний на час від половини вересня до половини жовтня.

— **Хто буде маршалком?** В тій справі подає цїкаву вість Nowa Reforma. Віденьский кореспондент сего дневника довідує ся іменно з добре поінформованих кругів, що кандидатура ґр. Станислава Баденього на красного маршалка взяла в послїднім часї неприємний оборот. Ґр. Ст. Баденї вже від самого початку не дуже похочував обняти вдруге маршалківску булаву, а в послїдній хвили поставив условія, котрих правительство не хоче принята. Запевнюють навіть, що правительство не бере вже кандидатури ґр. Ст. Баденього в рахунок. Супротив сего внесуває ся опять на перший плян і набирає чимраз більше шанс кандидатура Давида Абрагамовича.

Про борбу і відпорність орґанїзму против туберкульози.

В 104 ч. „Дїла“ читав я передову статю про дур голодовий (або пятничний) і про еревільні причини, котрі его викликують. В отій-же розвідці я хочу звернути увагу нашої еревільности на ще більшого і пошпарїйшого ворога — туберкульози, котра від 20 лїт о много сильнїйше лютить ся між нашим населенем.

Що-до смертности — то туберкульоза есть найгрізнїйшою із всїх недуг заразливих, а ся долгого, що она не показувсь епідемічно, т. є. від часу до часу, як примірком дур, холера, чума, але есть ендемічною, панує стало між населенем.

На віденьскім з'їздї лїкарів в Мадриді читав проф. Маралїяно з Ґенуї відчит про борбу і відпорність орґанїзму против туберкульози. З его відчиту подаю короткий зарис, а щоби й нефаховець міг з него скористати, додаю пояснення ужитих тамо висловів техніцизм.

Туберкульоза есть то недуга викликана проникненєм в орґанїзм бацила (зрутая) Коха. Се недуга незвичайне заразлива, а тим страшнїйша, що зараженє не есть нагле, але повільне, і часом нїхто не може запевнити, чи вже заразив ся. Вацилїв туберкулїтних есть велика множество і в малій кількости человік вганяє всякому та виплює в потї, слинї із кашлюхом. Ще не досить есть, усякі собственої по картинах. Тут недуга напоминає у себе порядки орґанїзму, а не такий лотрик, так що есть туберкульоза шкіри, зуставів, костий, нїбаки черевної, кишок і т. д.

Скоро бацилї дістануть ся до орґанїзму і знайдуть там відповідну почву, то починають виділювати їдь (а проще назвати токсину), котра тілам ся тканинам, наступає перелїня їх і тканинь ся в той спосіб туберкулїтною гнилизною. Орґанїзм від себе веде борбу з бацилями і витворює продукт неутралїзуючий тоту їдь, а названо его антітоксинами (против-їдь). Токсини можна виділити рїжними методами з бацилїв і міряти їх силу після убийчого дїланя.

Одиниця токсична есть то така скількість токсини в однім кубічнім центиметрі, котра вбиває один ґрам морскої свинки. Значить: коли свинцї морскій, котра важить 200 ґрамів, встрикнемо 1 кубічний центиметр токсини і свинка згине, то в тім кубічнім центиметрі находить ся 200 одиниць токсичних.

Одиниця антитоксична — есть то така скількість антитоксини в кубічнім центиметрі, котра рівноважить (неутралїзує) одиницю токсичну. Одна давка противдифтеричної сукровиці має звичайно 500 одиниць антитоксичних, т. є. рівноважить дїланє такоїж скількости токсини дифтеричних.

Відпорність (immunitas) — есть то свійство орґанїзму: опирати ся дїланю токсини, котрі, задані в сей сам спосіб иншому орґанїзмови, викликують его смерть. Витворенє відпорности (імунїзация) есть то витворенє в орґанїзмі відпорности через виділюванє средств охоронних против дїланя токсини.

Відпорний (immunis) есть той орґанїзм, котрий сам в собі має стільно средств охоронних, що не допускає до розвою бацилїв і їх токсин, а імунїзований (зроблений відпорним) есть той, котрий доперва дїланєм бацилїв або їх токсинами став ся відпорним.

* * *

Проявив, що мимо значного розповсюдженя бацилів туберкулїчного великє число людий і звірят, хотяй стикають ся з хорим на туберкульозу, не підпадають сїй недузї, вказує, що они відпорні на сю недугу. Наука вказала, що абсолютної відпорности нема, бо при впровадженю великого числа їдових бацилїв туберкулїчних кождий орґанїзм можна заразити сею недугою, але в житю дїєть ся инакше, ніж при дослїдах лабораторийних, бо при зараженю звичайнім заходять инші обставини. При зараженях звичайних відграють велику ролю: скількість бацилїв і дорога, якою они дістають ся до орґанїзму. А есть се несумнївна річ, що дуже много осіб, котрі вдихають з воздуком множество бацилїв туберкулїчних, не заражують ся сею недугою, так що з сего приняти мусимо, що істнує якась ґрупа людий відпорних на зараженє туберкулїчне. В тім власне містить ся дуже важне питанє: від чого се залежить, що одні особи мають сю відпорність, а другі не мають ёї, або будучи давнїйше відпорними, втратили се свійство.

Як звісно, ві всїх заразливих недугах бацилї, дістявши ся до орґанїзму, виділюють їдь (токсину) і та власне їдь (токсина) витворює хоробливі зміни тканин і соків орґанїзму. Туберкулїчна їдь есть двояка: одну виділяють бацилї на вні в часї свого житя, а друга находить ся в їх тїлї, і та друга власне есть дуже важна, бо навіть мертві бацилї туберкулїчні через ню можуть викликати ті самі зміни, як живі. Тую їдь можна одержати яко екстракт бацилїв туберкулїчних в той спосіб, що ті бацилї варить ся довший час у водї, а в тканинах, з котрими она зіткне ся, викликує запаленє і зміни туберкулїчні. Бадано (Badano), асистент Маралїяна, виказав, що скоро тая їдь дістане ся до доріг віддухових, викликує огнища запальні в легких звірят ужитих до дослїдів. Щоби отже орґанїзм міг відповідно охоронити ся перед туберкульозою, треба докінче, щоби мав спроможність невтралїзувати туберкулїчну їдь, перешкодити розмножуваню бацилїв і самі бацилї нищити. Найважнїйшим есть невтралїзованє їди, бо через неї зміняють ся тканини і так змінені творять підклад відповідний для дальшого розвою бацилїв. Доказом сего може бути слїдуючий дослїд: Коли встрикне ся в ногу морскої свинки 0·1 cm³ їди туберкулїчної, а потім якусь малу скількість їдовитої культури бацилїв туберкулїчних, то побачимо, що в неї туберкульоза розвине ся о много скорше, як у другої свинки морскої, котрій встрикнено таку саму скількість бацилїв, але без додатку їди туберкулїчної.

Тепер заходить питанє: чи в звичайних обставинах орґанїзм має які средства, щоби ту їдь побороти! Щоби се роз'яснити, подав Маралїяно цїлий ряд дослїдів, в який спосіб зховує ся сукровиця*) рїжних звірят против туберкулїчної їди. Через довші студії удалось ему одержати продукт з бацилїв, котрий міг докладно означити що до дїланя і після сего докладно вимірити в нїм силу їди. Один кубічний центиметр сего продукту вбивав на певно 100 gr. морскої свинки, значить: в однім центиметрі кубічнім находить ся 100 одиниць токсичних. В той спосіб одержавши продукт о певнім і сталім дїланю, повів свої дослїди дальше: як заховує ся сукровиця чоловіка і звірят проти повисше описаної токсини туберкулїчної. Дослїди ті виказали, що в сукровици здорового і сильного чоловіка находять ся средства охоронні перед токсинами туберкулїчними. Коли встрикнемо морскій свинцї смертельну давку їди туберкулїчної, змішану з відповідною скількостию сукровиці здорового і сильного чоловіка, то їдь не буде дїлати і свинка не набавить ся сеї педуги.

(*Дальше буде.*)

*) Коли кров звірят заховає ся якийсь час в посудинї, то з неї виділить ся теч мутнава, легко опалїзуюча — се сукровиця або осоч=сукровать після термінольогії Верхратского.

— **Як ц. к. намісництво поступає неправно супротив Русинів**, свідчать отсей новий факт, про котрий пишуть нам з Перемишлянщини: „Ц. к. намісництво розіслало консисторіям літографовані викази поборів і видатків парохіяльних, уложені в язиці польскім, а руска консисторія перемиска розіслала ті польскі викази через уряди декапальні духовенъству парохіяльному до виповнення. Ц. к. намісництво, котре повинно давати приклад підвластным собі староствам, само поступило неправно, бож викази „поборів і доходів“ — то чейже не „справи метрикальні“, котрі, після голошеної ним засади, вільно вимагають польской себто „уржендової“ переписки его з рускими властями і урядами духовними (хоч по вних краях коронних Австрії теорії урядового язика в того рода зносинах нема). Сей факт доказує правду пословиці: від голови рибу чути... Коли-б ц. к. намісництво поступало все легально, тогді і староства не допускали ся так часто беззаконностий на точці язиковій. Але тут виринає другий, ще важнійший бік справи. Именно: длячого руска консисторія, бачучи неправний поступок ц. к. намісництва, не запротестувала против того? Длячого а limine не звернула ті польскі викази намісництву і не зажадала рускихъ? Цікава також річ: як поступили собі уряди декапальні, котрі можуть ті польскі викази відослати назад до консисторії з жаданем рускихъ, так само, як сьвященики-пароки мають повне право відсилати ті викази назад до урядів декапальних а домагатись рускихъ. Сказано: qui tacet, consetire videtur — а на похиле дерево кози скачуть...“

— **Польща на головній почті у Львові.** Коли Поляки побивають ся на кождім кроці за свої права, то ми на много важних річей байдужні і позволяємо вкорочувати свої права. Н. пр. в головній почті у Львові — чи не виглядає там так, якби то було в Польщі а не в галицькій Руси! Поминувши вже те, що на самім вступі видьїв скарбонка з написню „Składka na Wawel“ — цікава річ, чи п. директор Сеферович позволив би нам умістити побіч тої скарбонки, скарбонку з написню „Складка на будову рускаго театру“, — але тепер не в тім діло. Нам ходить о рускі написи, котрі там в білим кругом. В касї на першім поверсї всї написи виключно польскі, так само, з дрібними виїмками, в партері. А чейже рускі написи нам правно належать ся і длятого ми в праві жадати рішучо уміщеня всюди побіч польской руску напись. Або печатки почтові! Для всїх більших народностий в Австрії в печатки в їх язиці, лишень Русини ставовлять тут виїмок! Краєвими мовами у нас в мова руска і польска, тому і печатки почтові повинні бути у нас в обох тих мовах, як то в в Чехії, де на кождій печатці почтовій містить ся те саме в двох краєвих язиках, ческім і вїмецкім. Відома річ, що для Русинів права в значній части в лиш на папері; але з того именно випливає обовязок Русинів старатись о зміну беззаконностий, енергічно, безупинно і на кождім кроці боротись о свої права. Що-до неуважаня наших прав на почтах — то повинні ми з нашими жалобами і жаданями удавати ся до міністерства і рішучо домагатись від него справедливости і пошанованя наших прав, топтаних в „kraju“... — *Львовянин.*

— **Ще про T. S. L.** В доповненю вчерашного звіту про Towarzystwo szkoły ludowej годить ся подати дещо замітнійшого з онодішного з'їзду делеґатів сего товариства. Отже попри многих справах що до внутрішної орґанізациї ухвалив з'їзд, щоби заряд поправ горячо „вицечки влассця“ до Кракова і заохочував „кружки“ до буджена „духа народового“ серед народу при помочи відчатів, дискусий та всяких „народових“ обходів. Дальше візвано заряд товариства, щоби в „загрожених“ місцевостях у східній Галичині засновував початкові шкілки з польскою мовою викладовою, старав ся до них о учителїв і достарчав їм „відповідних“ бібліотек. Для лїпшого орієнтованя в ситуациї, особливо у східній Галичині, де треба нести поміч та „оборону“ загроженим „пресам“ і як найвідповіднійше до них забирати ся, має заряд товариства використати квестіонар, уложений ще в 1892 р. Адамом Асником. Польске духовенъство треба візвати, щоби попирало „патріотичну“ дїяльність товариства, і в тій справі звернути ся передовсїм з просьбою до архиепископа кс. Вільчевского. Понадто має заряд товариства видати агітаційну брошуру для широких верств населеня східної Галичини і скликати до року конґрес всїх товариств і институций, котрих ціллю є „усьвядомяне“ народу, щоби обдумати систематичний плян дїлання на „всходїх краєсах“. Показує ся, що товариство попри всїх задуманих реформах та планах забуло про найважнїйшу річ: змінити свою назву „Towarzystwo szkoły ludowej“ на „Towarzystwo walki narodowej z Rusinami“. Ся отвертість була б лише простою консеквенциею тої отвертости, з якою забирався польска гакатистична саранча до вигризаня Руси на її питомій земли, як неменш консеквенциею тої безличности, з якою домагались делеґати з'їзду від кр. ради шкільної оніки та підмоги для своєї явно політичної дїяльности в часах, коли та сама кр. рада шкільна переслїдує на кождім кроці руске учительство ославленими „взглядами службовими“, скоро лише хто-небудь зпоміж него проявить хочби дрібку просьвітної дїяльности для добра сего народу, чинячи се виключно з чисто гуманітарних мотивів.

— **Славяньскі дневникарі**, що з'їхали ся сими днями до Пільзна, виголосивши великих слів велику силу на тему славяньского „братолюбія“, замітного хиба тим, що дозволяє сильнійшим братям-Славянам давити братів слабших. — звідували вчера великі вертати фабриканта Скоди, а відтак удали ся окремим поїздом до чеської Кубіци, де на печі „Красногорска“ відбуло ся величаве принятє. По полудни вибрали ся учасники зїзду до Домажлиць, де знов урядово їх в ратуши. Вечером відбув ся на сьвіжім костюмований бель. Звісні репеґами зі Ставропіґії, що глядять на сьвиньство (?) Петербурґа, а свое вітхненє черпають з „дзвінкого“ жерела, возять ся зі славяньскими дневникарями, як реклях з кожухом, і всюди уливають представників українсько-руского руского народа в Галичині. Безличности всего укоронить.

— **З Різдвян коло Буркатина:** Дня 27. мая (на Вознесенє Госп.) відбули ся в Різдвянах заходами місцевої Читальні „Просьвіта“ вечір музикальне-декламаторский. Удав ся він над сподїване добре. Хори, виконані деклямациями, робили мило, незабуте вражінє. Тож Видїл Читальні складає всїм, що брали чинну участь в тім вечорку, сердечну подяку, особливо сьпівакам болшівским, котрі, по гарно відсьпіваній службі Божій, зістались на вечір і дали присутним нагоду налюбуватись красою наших народних пісень. — За Видїл *П. Кумановский.*

— **Петербург ликує**, очевидно лише офіциальний, бо тій частині суспільности, котра царского самодержавія не ідентифікує з найвищим щастем поневолених народів российской держави, зовсїм байдуже, що як раз тепер минає 200 літ від заснованя головного центра кнутової всемогучости. Не дивниця також і се, що всї российскі часописи, навіть ліберальнійші, мимохіть мусять посьвячати львину часть своїх шпальт на офіциальні описи петербурґских торжеств, а вже зовсїм природна річ, що цареславне пресе розпинавсь в пеанах для „серця“ российского велитня. Для повного щастя тим кругам мабуть вже вічого не хибує. К би лиш здоров був „батюшка“ в Петербурґі. З усїх тих ювилейних торжеств замітна годить ся от хиба шир, який видали репрезентациї міста Петербурґа в силу давної память Мещанкова. Взяли в ній участь передовсїм такі „столпи“ царского самодержавія, як міністер внутрішних справ Плеве, ґрод начальник Петербурґа, всї репрезентанти загранічних міст, российскі депутациї цивільні і військові, загалом около 1200 осіб. По офіциальних товстих промовах пробивав між ними серед грімких оплесків Девіль з Парижа, а відтак Кіршнер з Берлина. По бенкеті кругчено від міської репрезентациї дорогі дарунки заступникам полеїв, які утворив по сам Петро Великий, та иншим вібіжним депутациям. Взагалї ювилейні торжества не дуже цікаві, але Петербурґ ликує. При тій нагоді покажуе ся вже не вперше, що всякі офіциальні торжества, о скільки правительство хоче вчинити їх популярними, кінчать ся звичайно для народа фатально. Страшні події з нагоди царской коронациї перед 7 літами, коли то під Москвою на всенародній забаві коштом правительства погибло наслїдком паніки поверх тисяч людий, нагадують мимохіть сумні епізоди в толерішнім петербурґскім торжестві. І так в „Народнім Домі“, де уладжено розривки для найбідніших верств населеня, повстала така метушня, що трох осіб удушено, а богато покалїчено. Також в иншім місци удушено одного мужчину. Таких епізодів мусїло лучити ся богато, але российска преса про них мовчать, бо Петербурґ тепер ликує...

— **Збори тов. учителїв висших шкіл** відбули ся в обох днях латиньских Зеленим сьвят у Львові, в сали університетской аулї. Були се з черги 19-ті збори сего товариства. Участників явило ся около сотни, а як гостї при були між иншими віцепрезидент кр. ради шкільної, Пляжек і кільканайцитьох професорів університету. Після полагодженя деяких формальностий принято проект проф. Прухницкого, щоби з'орґанізувати: 1) секцию для старшинних і новочасних язиків; 2) секцию математично природописну; 3) секцию для предметів, що входять виключно в обсяг реальних шкіл. Відтак по довгій дискусії ухвалено внесенє радника д-ра Германа, щоби видїл товариства старав ся о заснованє польского музея шкільного у Львові і в тій цїли візвав до помочи власти, відповідні институциї і школи. Цікава була дискусия над справою іспитів зрілости. Референт д-р Каз. Твардовский зазначив переконанє видїлу т—ства, що іспит зрілости не в найлїпшим средством, аби переконати ся о умовій зрілости ученика, часто вимученого і подразненого наукою в послїдніх часї. Про се може рішати лише професор, котрий стикав ся з учеником довший час. Однак знести зовсїм іспит зрілости не можна, доки не переведе ся деяких змін в системі ґімназияльних наук. Поки що усунути треба з письменного іспиту перевід з материнской мови на мову латиньску а в реальних школах на мову вїмецку. Дальше треба увільнити учеників від устного іспиту зрілости зі всїх тих предумтів, в котрих вони мали за послїдні четыри курси, а також при письменнім іспиті зрілости вищого поступу як „добрий“, як не менш порядно було-б, щоби ученики семої класи могли при слухуватись іспитови зрілости в своїй ґімназиї. Свідоцтва зрілости треба змінити остїнько, що зносить ся класифікацию з поодиноких предметів, а натомість установляє ся лише два осуди умовної зрілости ученика: а) узнано зрілим з висліду іспиту відзначаючим, добрим або достаточним і б) не узнано зрілим. Поправка по іспитах належить рішучо знести, а поки се не наступить, мусять відбувати ся перед тою самою комісиею. По сказленій дискусиї, в котрій виявили ся найсуперечнійші погляди, почавши від проектів цїлковитого знесеня матури до домаганя розширеня її навіть на науку реалїй, історії природи і пропедевтики філософії, ухвалено остаточно резолюцию референта з маленькими лише змінами. Прийнято також додаткове внесенє п. Лукомича, щоби учителї учительской семинарії повідомити кождий час наперед, з яких предметів будуть при своїй матурі питані, бо діє ся нераз так, що семинаристи учаться всїх предметів. Зимітне внесенє принято внесенє проф. Франчкевича, щоби знести промоциї шкіл під конець курсів. — Збори повічнили ся выбором нового заряду товариства, до котрого війшли проф. д-р Антін Калїш яко голова, директор Емануіл Вольф як заступник, а членами видїлу сказ: Ізидор Харкевич, Іосиф Чорненцкий Атена. Онишкевич, Келест. Лапшенюй, Арт. Пессендорфер, кс. Пехній, д-р Евг. Пазонный, Франц Прухницкий, Едв. Шірмер, Ст. Шнайдер, д-р Твардовский і д-р Конст. Войтїховский.

— **Будова водних каналів в Чехії.** В Празї повстав з початком сего місяця екзекутивний комітет, котрий веде сейчас сейчас свою дїяльність. Дає ся запримітити, що приготовні роботи будуть довершені на час, а на другий рік розпічне ся вже сама будова.

— **Справа кн. Люїзи.** Відвторок виїхала вел. кн. тосканська зі Сольногороду до Лїндав, щоби відвідати доньку, кн. Люїзу. Дня 12. с. м. вибере ся туди також батько нещасливої княгині, вел. князь тосканський. По відвідинах родичів кн. Люїза виїде разом з донечкою до Франції, до замку Рон і там замешкає постійно.

— **Відозва з Дрогобича.** Дня 5 липня, а в случаю негоди 12 липня с. р. відбуде ся величаве, маніфестацийне **посьвячене прапора товариства руских ремісників „Зоря“ в Дрогобичи** рано, а по полудни сего дня великий фестин в огороді міським. Родимці! В 1897 р. почало наше товариство перший рік свого істнованя. І хто слїдив за розвоєм сего товариства від початку его істнованя аж до нинїшнїх днїй, мусить признати, на якій пекучій почві і серед яких трудних відносин і обставин прийшлось сему товариству розпинати ся. А преціж в Дрогобичи такий значний процент руского ремісництва! Але оно, прибите твердым своєм, спало, повяне в казні, як і досї спить дрогобицке руске передмістянство. І розбудити его, повідомити его, роздути в нему сьвятий любовь до рідного краю — се було і ціллю нашого товариства. Та чи виявлялось оно їх сих завдань як слїд, нехай судять ті, що мали честь бути его членами. Родимці! На полотнї прапора товариства явлїють золотыми буквами вишиті слова нашого великого, мужицкого поета: „Вставайте, кайдани порвіте!“ І в хвилю вишитя сих слів на нашим прапорі товариство „Зоря“ входить в нову фазу сего розвою. День посьвячена прапора буде рівночасно днем зложеня присяги дрогобицкого рускаго ремісництва на Кобзаревий покиик. І сьвято сесе хочемо празнувати як найкраще, як найвеличавійше. А щоб воно прибрало характер не льокальний, але більше загальний, тому відзиваємо ся до Вп. Родимців з просьбою: Приїбувайте як найчисленнійше із усїх закутків нашого краю на день 5 липня до Дрогобича. Датий на прапор просимо приспівати на руки скарбника товариства Александра Неговича в Дрогобичи. — В Дрогобичи 1 червня 1903 *Макс. Кашмар* предсїд., *Ал. Неговин* скарбник.

— **Від Перемишля:** Сим заявляю іменем моїх парохіян щиру подяку Сьвітлій Дирекциї Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові за ласкаво удїлену запомогу в квоті 50 К на будову мурованої церкви в Викові. В моїм критичнім положеню став ся сей щедрий дар заохотою до дальшої роботи. В сам добрий час прийшла згадана запомога для церкви. Скупі фонди мої на будову церкви вичерпують ся, парохіяни мої нужденні не в в стані складати тепер свої датки грошеві, а тут годі посеред роботи при будові стануть! Дорогі Земляки! Якже не підпирати наші гуманні институциї? Так від доброго розвою наших институций залежить наш поратунок в прикрім нашім положеню! „Свій, як не заплаче, то бодай скривить ся“ каже народна пословиця. Я не мав би сьмілости удавати ся в моїй потребі до чужої институциї о поміч, щоби не виставати себе на сьміх; але до своєї институциї удаю ся з повним довірем і не зазнав заводу. Дякуючи нехай буде честь за то Сьвітлій Дирекциї а заразом і Раді Надзірачій Товариства за їх благородний чин, а заохочую д-в Дорогих наших Земляків, щоби своїй в щирій потрудити ся в користь нашого Товариства „Дністер“! — За Комітет будови церкви в Викові сьвящ. *Николай Сенета*, ... ієрей, п. Медика.

— **З Явора:** Кружок аматорский Міщанской Читальні в Яворові відограє в неділю дня 8 ... в сали „Сокола“ драму Ісаака Франка „Украдене щастє“ (в пяти дїях). Ціна місця: крісла неумерковані 2 К, другі ... 1 К 40 с., третьорядні 1 К, вступ на ... 30 сот. Початок о год. 7½ веч. Просимо ... численну участь!

— **Заходом драматичного товариства ім. Ів. Котляревского** відбуде ся відчит д-ра Щурата в суботу, дня 6 червня на тему: Горький „На дні нужи“. Відчит відбуде ся в комнатї товар. „Акад. Громада“, Ринок ч. 10., о год. 6 веч. Вступ вільний; добровільні датки приймають з подякою. О численну участь просить *Видїл.*

— **В Мостах великих** відбудуть ся дни 14. с. м. о год. 7 вечером вечерниці в память Т. Шевченка, з котрих чистий дохід призначений на будову ... ви в Сокалї. (Запрошеня на ї вечерн ... ниці в імени Комітету: д-р Оп ... нюк і о. Лев Набак.) Програм ... представляє ся многообіцюючо ... в ней дві деклямациї, хори, хори в супроводї орхестри (композициї Бортнянського, Лавровского, Лисенка, Тобольницкого, Колесси, Роздольского), терцет мужеский в супроводї фортепяна, соло сопранове в супроводї фортепяна і скрипок (композиция Остапа Нижанковского) і т. п. Цїни місць: крісло першорядне 1 К 20 с., другорядне 1 К, третьорядне 50 с., четверторядне 40 с.

— **Видїл товариства „Кружок українських дївчат“ у Львові** складає отсим щиру подяку Вп. П. П. д-рови Франкови, проф. д-р. Колессї, д-рови Студиньскому і проф. Боберскому за ... уд, якого підпялись через держане викладів в користь товаришок з „Кружка“ і взагалї в користь львівскої молодїжи. За се добро для товариства складаємо щиро-руске „Спасибіг“.

— **Видїл новоосноваиої читальні „Просьвіти“ з Хиплях** складая сею дорогою Головному Видїлови Тов. Просьвіта у Львові щиру подяку за ласкавий дар в книжочках просьвітних числом 80 примірників.

В справі Л. Н. Вістника.

(Відповідь д-ру В. Левицькому).

В ч. 107—108 „Діла“ надрукована була стаття д-ра В. Левицького, в якій він нападає не тільки редакцию Л. Н. Вістника, але й товариство „Українсько-руска Видавнича Спілка“, яке при дуже невідрадних відносинах узялось за видаване творів рідних наших і чужих письменників у тім намірі, щоби нашій публиці доставити як найбільше і як найріжнородиїйшої лектури та вивести з її рук чужі книжки, якими досї вона кормила ся. Тому що я належу і до редакциї Л. Н. Вістника і до дирекциї укр.-руської Вид. Спілки, позволю собі тут сказати кілька слів в їх оборонї, надіючись, що Хв. Редакция „Діла“ кермуючись давною і гарною засадою: Audiatur et altera pars — удїлить мені на се місця. Застерігаю ся при тім, що говорю тільки від себе і що моєї відповіди не можна ідентифікувати ні з редакциею Л. Н. Вістника, ні з дирекциею Вид. Спілки.

Наперед позволю собі тут подати невеличке пояснене, як се стало ся, що др. В. Левицький загнівав ся на сї дві корпорациї.

Свого часу одержала редакция Л. Н. В-а від д-ра В. Л-ого переклад статї, яку він просив надрукувати в Л. Н. В-у. В редакциї нашій — і мабуть в иньших — водить ся так, що перед відданем працї до друку зважають ся крім її вартости ще на инші річи: 1) Коли вона прислана і чи вона така, що може постояти, чи з певних причин мусить бути зараз надрукована, бо инакше може стати непридатною (прим. статї про ювилеї, некрольоги і пр., що дотикають сучасного житя), як прислана скорше, то очивидно й повинна бути надрукована швидше. 2) Якої материї дотикає праця; чи як вона піде до числа, не стане через те книжка занадто монотонна? 3) Чи може піти до сеї або тої книжки з огляду на свій обем? Чи не стоять на перешкоді її помішеню вже позачинані статї і т. д. Таких обставин, на які редакция мусить оглядати ся при друкованю працї, може бути дуже богато. Розуміють ся, що люди з поза редакциї не знають сього, а хоч знають, не зважають на се дуже часто і зовсїм безпідставно обв ... чують редакцию, що ось то вона пост ... бі так і так, не думаючи ціллковите ... ня то вони поступали на місця ... редакциї. Так само поступив с ... Л-ий. Не побачивши свойого перекладу в тім числї, в якім надіяв ся побачити, зараз же написав до редакциї урґенс із запитом, чому переклад не друкують ся, а коли йому відповіджено, він не вдоволив ся відповідию. Пізнійше переклад надруковано, і справдї з деякими змінами в мові. Чи сї зміни були потрібні, про се далї, досить що через се загнівав ся др. В. Л-ий на редакцию Л. Н. В-а і вираз свойому гнївови дав уже публично раз на загальних зборах Наук. Тов. ім. Шевченка, другий раз тепер ... „Дні“, а може охоче ще й де инде.

Подібна істория була і з Видавничою Спілкою. Одного дня відніс ся др. В. Л-ий до дирекциї Вид. Спілки, щоби надрукувала йому переклад із Ді-Вол-Раймонда окремою книжечкою. Дирекция по нарадї постановила не друкувати раз, що пару тижнїв перед тим др. В. Л-ий надрукував сей переклад у фейлетонах „Руслана“, отже зробив його доступним публиці і така книжечка не мала би вигляду на збут, друге, що материя сама книжечки була би неприступна широкому загалови, хиба одиницям, а через те й ціль її видавня була би схиблена. Про сю постанову повідомлено перекладчика, а він у відповідь на те — загнівав ся на Видавничу Спілку.

Отсе дійсні відомі мені причини гнїву д-ра В. Л-ого. На скільки вони узасаднені і достаточні для гнїву, най осудять читачі. Я зі свойого боку додам тільки, що як би всї письменники пробували гнївати ся задля таких причин, тоді досить лихо було із нашою літературою і мабуть не було-б письменника, що не дивив би ся на другого вовком та не обходив його з далеку.

(*Дальше буде*).

Володимир Гнатюк.

— Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць май 1903.

I. Стан довжний:	Кор. сот.
1) Удїли членів	11.358·46
2) Фонд резервовий	673·22
3) Вкладки щадничі:	
а) стан на почат. місяця 68.595·14	
б) вложено в маю 7.735·58	
разом 76.330·72	
в) випито в маю 5·312·54	
Позістає з кінцем місяця	71.018·18
4) Сальдо побраних процентів	2·338·51
5) З рахунку ріжних сторін	36·39
6) З рахунку провізії від посередництва в обезпеч. жит.	236·56
7) Неподнята дивіденда	107·25
Сума	85·768·57

II. Стан чинний:	
1) Пожички удїлені на скрипта і векслї:	
а) стан на почат. місяця 69.633·72	
б) удїлено в маю 13·550·—	
разом 83.183·72	
в) сплачено в маю 6.914·41	
Стан з кінцем місяця	76.269·31
2) В Щадниці почтовій (оборот чековий)	424·09
3) Льокації в товариствах і банках	6.748·71
4) Движимости	451·80
5) Кошти заснованя	386·30
6) Готівка в касі з днем 30 мая	1·153·38
7) Кошта адмінїстрациї	334·98
Сума	85·768·57

Членів прибуло 11, убуло 0, остає з кінцем мая 1903 всїх членів 261 з 300 деклярованими удїлами в сумі кор. 15.000·— Удїл членьский 50 Корон платний також ратами; виписове 2 Корон. — Товариство принимає вкладки щадничі в кождій висотї і опроцентовує їх по 4½% пожички удїляє на 7%. Також посередничить Товариство в заключуваню обезпечень житевих всякого рода. Адреса: Львів, Ринок ч. 10.

Львів дня 31 мая 1903.

Дирекция.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. С обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіросп продає Сокіл по 2 К їосо Львів. *Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічне і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякгів ч. I., II. пов.** (Народний Дім).

609 57—?

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзниці в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Освітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 55 5—?

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Оптичний і Механічний Склад

Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтадних валах Галицкої

покупна в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, пінсери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, пещпаси, рейсфедери, тисячні мірничі цїпки, аспірації манометри і т. п.

Уладженє дашників електричних.

Всякі накази полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 41о5

„Щавнийи пенсионат Бриярка“

поручає ВП. Духовенству хороші ясні комнати, на жаданє здоровий, домашний харч по уміренних цінах. — Зголошеня приймає

354 5 10 **Володимир Лаврівский.**

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по уміркованих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 26 2—10

Парцеляция!

В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґи. В тім над 100 морґ. лїса 20 лїтного — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 863 2—6

РОЯЛІ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

279 **Цїнники даром.** 2—3

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ГАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—3

Оповістка.

Заходом акад. товариства „Молода Україна“ в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях. переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.

2. Г. Ябдочков: Сільска Учителька“. оповіданє переклав А. Крушельницький. Ціна 6 сот.

3. І. Семанюк, (Марко Черемшина) „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 50 сот.

4. Тєод т Галіи Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.

5. Ант. Крушельницький: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Украінка: „Відгуки“. поезиї. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 75 сот.

Видання від 1 до 5 можна дістати сїлки неоправлені

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 6 у Львові у обох руських книгарнях

„В НАРОД“!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси укладжений проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся в двох частий по 25 ріжних пісень; В першій части суть поміщені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тілько** по надісланю належитости 2 кор. 50 сот. і на оплату почти 25 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові

Linimet. Capsici comp.

въ аптиках Ріхтера въ Правѣ.

При купнѣ сего загально знаменитого, боль усмиряючого втиранє, котрый є до набутя у всѣхъ аптикахъ, треба все уважати на марку: „Якоръ“.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 3 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. їосо Львів. *Пшениця* стара 7·80 до 8·— а на термін 6·— до 6·10, *Жито* старе 6.— до 6·10 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 5·60 до 5·80 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 4·50 до 5·— а броварний 6·— до 6·50, *рїпак* 8·75 до 9·—, *льнянка* 9·50 до 9·75, *горох* пастівний 6·— до 6·25 а до вареня 7·50 до 7·75 *вика* 4·75 до 5·—, *насїнє льняне* 9·50 до 9·75 *насїнє конопляне* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 4·50 до 4·60, *гречка* 6·25 до 6·50, *кукуруда* готова 6·50 до 6·75 а нова 5·50 до 6·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 55·— до 60·—, біла 50·— до 55·—, шведска 60·— до 90.—, *Спірітус* їосо за 50 лїтрів 35·50 до 36·—.

Курс Львівский

з дня 3 н. ст. Червня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 300 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людз. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	573 —	579 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. видьос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 —	101 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 70	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 20	101 90
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	89 —	89 70
Товарыства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	8 10	98 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. комун. пропинацийного 4% а. в.	99 7	100 40
Буков. комун. пропинацийного 5% а. в.	3 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 40	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позичка краєвої з 1873 по 5% а. в.	—	—
Позичка краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 300 корон	96 50	97 20
„ „ 4½% 4-ом емісія.	01 50	— —
Льосы:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „	—	—
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв папєрових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 90	117 50

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 6·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9 —* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 1·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·—4 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзда) ул Красіцких ч. 5. 6

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. „**ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА**“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 426 20—?

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 170—?

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняний ваті по 3·5, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 25, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 30 зр. **Матераци** чисто водосівні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр Матераца з морської роспини по 6·50, 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сіннники, подушки, підшевки. простирала і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відчищує пірині подушки цілковито по 30 кр за 1 фун — Лише 3 зр. коштує переробленє матерацїв за 3 подушки, Дрелїхи на матераци метр по 50, 60, 70, 80, 90 кр. 1 зр. до 1·20 — Найбільший вибір лише в специальній робітни ковдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 1—10

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручає

свое переплетниче і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 866

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Нотъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНІСТЕР** дім „Просьвіти“

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. в. надвижку з оплат розділяє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товаристві відступає часть провізії з таких обезпечень на **руські** добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечати ся тілько через „Днїстер“.

ДНІСТРА **фонди** з кінцем 1902 р. виносить **838.364 к.** і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР **удїляє аґенциї селянам** особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 34

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

554

„АІДА“

100—100 суть найлучші узнані.

Виріб крайовий. Виріб крайовий.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

ДНІСТЕР орган руского товариства педагоґічного двотыждневник педагоґічно-науковый, выходить вдруге і четвик 1887 у Львовѣ ул. Кльосовича 7. Пренумерата рочна 3 зр, пів рочна 1·50 зр, чвертьрочна 80 кр.

Центральне бюро оголошень дневників і унїверз. реклями

АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(толєфон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цінах; замовленя на виконанє: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. перворядних артистів. Удїлюванє автентичних адресів.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Папір з фабр. Чеховского. З друкарні Інституту Ставропігийского під зарядом Іосифа Панкевича.

Ч. 113. Львів, Четвер 22 Мая (4 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский. Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter. Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чвертьрок . . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісті приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрації.

При зміні місяця просить Адміністрация о відновленє передплати за місяць червень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не зайшла потреба здержаня висилки часописи.

Кілька слів до нашої молодежи особливо академічної.

Знаю, що для нашої молодежи, так в середних, як і в високих школах, тепер горячей час, — що вона, небога, мусить добре пильнувати тепер книжки, щоби один рік шкільний, чи то дорогий час для неї не пропав. Я переконаний, що вона заходить ся коло сеї справи не лишень з цілим віддаванем, но і з цілим жаром, розуміючи, що такий труд має служити не тільки до обезпеки її власної долї, но заразом до сповненя призначеня серед свого пригнетеного народу: здобуваня йому долї наукою і працею в колишній своїй службі. Бо якжеж можна що иншого допускати о молодежи, котра памятним актом сецесії задокументувала перед цілим цивілїзованим сьвітом таке розуміне свого призначеня народного: добиватись питомої науки і йому нею служити.

Но як і занята наша молодіж тепер довершенем найближшого свого обовязку: пильнованя науки, — не можу я понехати, щоб не пригадати їй і на її инші народні обовязки. Думаю, що не роблю се запізно. А знову, яко найстарший її орґанїзатор і певно щирий її прихильник через цілий мій вік, думаю, що не зроблю се надаремно. Звертаю ся найперше до молодежи академічної. Першою справою є: справа самостійного руско-українського університету у Львові. Яко справа так актуальна, справа так фундаментальна для питомої нашої народної культури, не сьміє вона сходити з порядку дневного. Ми нїчим не маємо бути гірші від Італїянців в Австрії не можемо позаду оставляти ся Словінців. Перші вже близько мети хоч їх так маленько. А нас тілько. Та способом доходженя цїли не є лишень віча, резолюції та пропаматні письма, хоч і ті не сьміють втихати ні на часочок. До сего є таки найвластивійша дорога сама наука. Нею мусимо добити ся до свого університету. Радби я, і се був би певно аргумент найдосадніїший, якби кождий наш академик опускав університет з дипльомом докторским. Та знаю, що не у всїх однака зможність хоч би вже материальна. Але товаришї академики в братній і народній любві повинні контролювати, щоби ніякий визначнійший талант межи ними не занедбував ся, щоби такого товариша талановитого конечно попихати на карєру наукову, на адепта рідної науки, на катедру університетску. Дорога тверда але певна до осягненя нашої мети.

Не можу тут поминути одного факту дуже відрадного. Відносить ся він до наших техніків.

Ніяка справа не лежить певне в так далекім до зреалїзованя поли як справа утвореня самостійної нашої технічної академиї, — коли ми ще не маєм ні одної клясы реальної. А преціньь наших техніків — а їх так ще не богато — озарила така мисль, коли вони задумали укладати технічну термінольоґію. Не знаю, чи коли я чим так дуже утїшив ся, як сею проявою. Таке патріотичне почуване свого обовязку наших техніків приносить їм честь.

Відповідне випожитковане своїх сил, розставленє по всїх постерунках, се належить до обовязків нашої молодежи.

Наша спосібнїйша і рухливійша молодіж добиваєсь независимих становищ як адвоката, лїкаря. Добре, се було виправдане нашим дотеперішним положенєм народним. Але се не сьміє стати безглядним сталим правилом. Ми мусимо пробивати собі дорогу до всїх становищ і там виборювати собі незалежність. Не сьміємо позволяти експатріювати ся від ніяких позицій публичного життя, від ніяких урядів.

Я уважаю, що настав вже той час, що наші молоді люди мають іти і в політичну службу, но се можуть бути люди незломного, твердого, як скала характеру — не наші. Ми мусимо вдерати ся і в такі окопи, звідки нас найгірше атакують і побивають. Ми маємо вдерати ся скрізь. Певне нашими народними фортами будуть ті позиції, котрі займуть наші люди в економічних, промислових інституциях і підприемствах. А на такі треба людей рухливих, людей ініціятивних, а до того добрих народних стратеґіків. Се все значить, що у нас жадна сила немає марнити ся на невідповідним для неї становищу, но має там бути апльікована і так ужита, щоби принесла користь правдиву народови. Для нас має бути кожде становище добре, на котрім наш чоловік сповняє свою народну службу. Ми мусимо старати ся мати своїх людей на всїх становищах. Нам нинька потреба богато, нам всего потреба. А передвсїм потреба нам скрізь сьвітла, руху, праці, правильного функціонованя сил, бо се знаменує житє народне. А головним комулятором, котрий ту електрику народного життя зберегати має, се молодіж. Для нашої молодежи се завданє може ще більше і краще, як в иншім народї але і, зі згляду на тяжке положенє народу нашого, відвічальнїйше. Наша молодіж мусить бути навскрізь перейнята одним народним ідеалом і разом з цілим сьвідомим гуртом народним його доходити. В тім мусить бути межи нею безглядна єдність і карність і вилому не сьміє бути ніякого. А єднати ся є коло чого. „Українське слово се нове слово межи народами", сказав Куліш. Наша душа народна подає стілько материялу до зглублюваня і розбиранє: у ній стілько жадоби правди, стілько проникливого, здорового розуму, стілько широкої, тверезої думки, стілько глубоких вселюдских спочувань, стілько індивидуалїзуючої, підносячої гідність людску сили, стілько доброго громадяньского підкладку, стілько людяности, (ми може тим нинькы бодай і понижені, що в нашій історії були занадто людьми, а замало собою), що є і буде в чім черпати і дальшим що раз більше розвиненим генерациям, що найвисші проблеми життя людского і народного знайдуть у ній свій рефлекс. А вже духа молодого є тут чим заповнити. Певно що той дорогий материял криє ся роздроблений, скритий, під грубою поволокою крусти, котру довге лихоліте навесло, як зерно золота в великій масї руди. Треба його добувати, очищувати, зберати до купи. Треба до того вмілого проводу і охочих молодих рук і доброго знаряда. А сим послїдним є: самосьвідомість, любов, жар, щира воля, гарт, спільний подвиг. А деж сего сьвятого добра шукати, як не в молодежи? Маємо, дякувати Богу, досить молодежи нашої, сьвітлої, так молодечої як дївочої. Нехай вона завчасу здіймає ся на свій вакацийний подвиг Труду є для всїх скрізь і повно при соколах, в хорах, при читальнях, при товариствах, при захоронках. Тим вона заповнить ті прогалини в нашій народній роботї, котрі зготовили чи готовлять несьвідомість, нездарність, слабодушність, апатия, або — що страшнїйше — ренеґатство. Нехай наша молодіж іде повперед, но нехай не перебігає. Нехай і лежить, но нехай не розлїтує ся на боки, ловячи за теоріями, котрі нам не властиві, котрі нас обезсиляють і шкоду наносять найгірше тим, що нашого самостійного духа, нашу самостійну вдачу загрожують. Ми носим в своїх грудях добрий завдаток своєї свободи і правди, позичати не потребуємо. Секрет: Кличі для нашої свободи: 1) Праця, 2) Разом. Той прокляв нашої історії: розлад, мусимо змазати. Нехай же наша молодіж робить, щоби ті слова нашої нинїшної бойвої пісні:

Не пора, не пора, не пора
В рідну хату внести роздор
Ней щезає незгоди проклята мара
Під Україну єднаймось напор

стали цїлою, живою непоконаною правдою.

о. Д. Танячкевич.

Єще про з'їзд славяньских дневникарів в Пільзні.

Про з'їзд славяньских дневникарів, який відбув ся в часї лат. Зелених Сьвят в Пільзні, розписують ся широко славянофільскі дневники. З галицких найбільше пише про з'їзд „Галичанинъ", котрому очевидно дуже подобає ся, що „славянское дело" в Австрії йде на перед — а певно і те, що господин Марков удостоїв ся на тім з'їзді уряду віцепрезидента.

Про сам з'їзд, наради і їх результат нема що богато розписувати ся. З дневникарских реляцій довідуємо ся, що учасників було около 100, що їх дуже щиро і радо всюди принимано та що головний предмет нарад на самім вічу становила справа заснованя славяньского кореспонденцийного бюра і реформи пресового закона. Що-до бюра кореспонденцийного, то довідали ся ми від референта Прокопа Ґрегра, що бюро таке буде заснованє, що на него зібрано вже 12,000 К, та що вже в короткім часї прийде до его отворенія. Дивогляднями прямо впали резолюції що до реформи пресового закона зняти з'їздом. Рішено м. ж. иншим, що унормованє закона преси в подробицях має бути зарезервоване соймам краєвим — очевидно на те, щоби славяньскі верховоди в роді Поляків могли собі прикроїти „свободу" преси до своїх потреб. Безглуздність подібного рішеня кидає ся в очі сама собою — свобода слова се-ж прецї не річ, котра повинна бути наша в Галичині ніж приміром в Чехах або на Шлезку а фактичні відносини не можуть тут і не повинні мати впливу на кодифікацию. Та се також тілько образок того, як славяньскі братя розуміють своє „славянолюбіе".

Головна форса конґресу лежала однак не в технічно-пресових і станових квестиях журналїстів а в політичних промовах і заявах. Таких промов виголошено богато а всї они обертали ся — очевидно — коло славяньскої взаїмности і були проголошені на всїляких привитаних і бенькетах. Не браклo при тім і епізодів гумористичних. Так приміром учасники старали ся фіґурально уявити собі славяньску ідею і солїдарність та се не удавало ся. Ось серіозний вимок з реляций кореспондента „Gazety Narodowo-ї": „Між бесідниками був і кореспондент „Нового Времена" (такого то допускає ся на з'їзд славяньских журналїстів в Австрії, але Русинів то ні. — *Ред. Діла!*)) п. Свядковский. Говорив він, що Славія, ідея славяньска, се поняте женьске. Потреба Славії-дївиці мужеского авторитету, а за такий він вважає практичний розум.. Иншої думки був ред. Смульскі (Поляк) котрий говорив, що великий ідеал Славянщини не потребує дефініції. Славія не є дївицею, але „маткою"; бесідник бажав, щоби ся мама була для всїх дїтий рівно добрею материю а не мачухою — Не треба додавати, що тота фіґурально-символічна дискусия мала свій підклад. Під Славією треба розуміти Росию, котра після кореспондента „Нового Времени" представляє розум, а для п. Смульского „мачоху"...

З'їзд називав ся офіціяльно всеславяньским але не треба думати що він такий був в дійсности. Чехи переминили сей з'їзд в орґії ческо-польского союза, а прочі браття Славяни грали на нім лише незавидну ролю козачків і декорацийних статистів. Ось-що пише на сю тему той самий кореспондент „Narodówk-и". „Загалом в Пільзні як і перед пятьма роками в Празї Чехи всюди нас виріжняли — всюди віддавали нам первеньство перед иншими Славянами". Кореспондент „Narodówk-и" однак помиляє ся; були там також такі, для котрих передовсїм пекла ся славяньска печеня: се репрезентанти офіціяльної Росії — наші домородні „русскіе" а на їх чолї Вертун з придатком кореспондента „Нового Времени"...

Розуміє ся, що польскі дневники дуже лякують з такого з'їзду, бо і до Росії — pardon, Славянщини зблизили ся і скріпили парляментарний союз з Чехами й Австрії не наразили ся, вислявши чолобитну депешу до цїсаря. Та не брак і тут делького отверезїня. Вчерашне „Słowo Polskie" перше дістало „Katzenjammer" по славяньскім з'їздї і у вступній статї виступило дуже рішучо проти славянофільско руссофільских орґій. „Ті самі панове — каже — що не вважали за відповідне явити ся на народовім вічу, умівя рівночасно парадувати під многопочестним проводом московского агента з Галичини. Вагато думок викликує в душі отсе парадоване, рівночасно з непривугностию у Львові, під булавою Маркова в Пільзні". Справді богато думок, тілько на жаль се у „Słowa" лише lucidum intervallum, а за те сипнювати розвій рускої справи в Галичині і піддержувати навіть москвофілів, то о тім польскі політики якось ніколи не забувають...

Віденські німецкі дневники не забрали ще слова про з'їзд, хоч нема сумніву, що се зроблять зорієнтувавши ся, що з'їзд славяньских журналїстів має не лиш — як у Німців — станове значіне, але передовсїм політичне. Зорієнтувало ся тілько вмить одно „die Zeit" котре дуже різко виступило проти славянофільскої демонстрациї в Пільзні. „Zeit" констатує, що рівно Поляки як і Чехи заховували ся там проти Німців прямо в провокацийний спосіб, маркуючи свою антинїмецку коалїцию. Натомість з признанем треба зазначити, що віденьска преса зрозуміла тактовне поведенє в данім случаю нас Русинів; майже всї віденські дневники подали нашу заяву, вислану з'їздови і огошену в „Дїлї". А що наше становиско — становиско не расової вражди, але признаня кождому народови без огляду на его расове походженє національних прав і самоуправи — єдино розумне, се викаже певно дальша публїцистична дискусия.

— —

Отакими є політичні результати і характеристика послїдного з'їзду славяньских дневникарів.

При тій нагоді не можемо ще не відповісти на дальші замітки „Руслана", які він помістив у вчерашнім числї. „Руслан" по нашій першій відповіди спустив потроха з тону та, щоб доказати свою рацию, взяв ся за видумки і крутїйства. Понеже ми вислали заяву по одержаню депеші нашого кореспондента, то „Руслан" заключає, що ми вислали свою заяву тілько тому, що не допущено на з'їзд нашого справоздавця. А де з такім случаю вступувало б Славяньство — питає ся з емфазою, — коли-б кореспондента „Дїла" були допустили? Наївність — скажім делікатно — „Руслана" не потребує аж специяльного доказу. Ми не потребували висилати скорше заяви, коли таку заяву був би зложив і мав зложити наш справоздавець, а мусїли вислати заяву на письмі, коли наш кореспондент не одержав доступу. І що се був би за розум вислати перше заяву нїм рішено квестию допущеня справоздавця? Хиба на те, щоб наші противники мали оружє в руках і, не допускаючи навіть справоздавця на з'їзд, могли скрити ся за нашу заяву. Справді було б се дуже розумне; — менче-більше так розумно, як політика „Руслана". Впрочім наше становиско до славяньского з'їзду замаркували ми вже в 268 ч. „Дїла" з 12 грудня 1902 р., де ми писали цїлком те саме, що є в нашій теперішній заяві, — що не можемо взяти участи там, „де перші скрипки вхопили Поляки і рїжні руссофільскі агенти", та що „Союз слав. журналїстів" опирає ся „на якійсь расовій славяньскій основі, котра не відповідає нашому політичному сьвітоглядови ні політиці українско-руского народу". Чейже тоді, коли ми се писали, не було ще квестії допущеня нашого кореспондента на з'їзд, що відбув ся аж в маю сего року, отже кілька місяців пізнїйше, хиба що був би нас овіяв якийсь пророчий дух, котрий на жаль тепер в реалїстичнім XX столїтю відказує своєї інтервенциї. Додати при тім треба, що видумки „Руслана" суть по просту сьмішні і нельоґічні. Бо що се за льоґіка, що основує ся на принципії: „post hoc ergo propter hoc", і звідки має право „Руслан" твердити, що ми зложили нашу заяву тому або лише тому: що наш кореспондент не одержав на з'їздї місця? Таке інсинуованє є хиба зразком чисто рутеньских способів полеміки, а є злочинне тим, що старає ся ослабити нашу демонстрацию. Та у нас Русинів мусить вже бути так, що кождий поступок находить своїх критиків, хочби се дїяло ся тільки

НОВІ КНИЖКИ:

М. Коцюбинський: Поєдинок в оправі 2 кор.
С. Ковалів: Риболови в оправі 2 кор.
І. Франко: Захар Беркут в оправі 1·60 кор.
Стороженко: Марко Проклятий в оправі 1.40 кор.
Горькій: На днї життя 70 сот.
Л. Толстой: Смерть Івана Ілїча, 55 сот.
Міцкевич: Лист до братів Галичан, 45 сот.
Брайненбах: Біольоґія в XIX вицї, 25 сот.

Продає Українско-руска видавнича спілка у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26. 370 1—?

ко при помочи адвокатских крутійств і з потоптанем всякої льоґіки — і навіть тоди, коли оборону оттакими штучками можна-б сьміло лишити нашим противникам...

Се ми додали до осуду самого з'їзду тілько intra parentesin, бо впрочім розуміємо, що голос „Руслана“ — органу, що ніякого в суспільности не репрезентує а платний е тілько на те, щоб всюди кидяти і псувати — не може тут мати якого-небудь значіня. Але для поученя нашого загалу варто було і се замаркувати.

Просьвітний рух в Збаражчині.

Збаражчина чисельностию руского населеня та сьвідомостию селян одна з найлїпших руских повітів — та на жаль не було там доси тої орґанізациї, котра дала тривку силу кождому народови, а іменно на полї економічнім і просьвітнім. Доперва з початком сего року підняв ся там чималий просьвітний рух. Осередками его стали читальні, до котрих народ почав пильнїйше горнутись як передше. Де читальні були по підупадали, там їх попривертали знов до житя, — де ще читалень цїлком не було, там їх з поспіхом почали закладати. І е надія, що той запал не потихне, поки в кождім селї, де е хоть трохи Русинів, не повстане читальня, де скупляло би ся їх духове житє. Те, що наш народ почув таку велику потребу осьвіти і пізнав вагу читалень, — спричинила аґітация за польскою мовою, за косцюлками і иншими польскими патріотичними сьвятощами — а добре стало ся, що і між руською інтеліґенциею прокинула ся подекуди приспана енергія і найшли ся одиниці, котрі дуже щиро заняли ся роботою серед народу.

Щоби дати хоч дрібний образ тої просьвітної орґанізацийної дїяльности, подаємо перегляд читалень, які засновано протягом кількох послїдних тижнїв.

Дня 27. цьвітня отворено читальню „Просьвіти“ в Лубянках низших. Мешканцї сего села майже самі Русини, з поміж котрих богато брали участь в живійшим народнім житю, і вони то зрозуміли конечну потребу сего, аби й ширший загал їх громадян міг осьвідомлювати ся, тай взялись за заложенє читальні. Помогли їм в тім посторонні люди, тай новоприбувший сотрудник Н. Бачинський.

На отворене читальні зібралось поважне число місцевої людности, і записалось до читальні понад 60 членів. З позамісцевих прибув А. Шміґельский і при ріжних точках давав вказівки та пояснєня. Дня 3. мая устроїли читальники перші сходини, і при піснях та деклямациях запанував гарний настрій між зібраними членами. Та сей гарний настрій попсували рутеньскі славословія, підняті між иншими таким людям, що їм народна просьвіта так в серцю мила, як сліз у їх пятї. Не було за що поганити до кана Райтаровского з Лубянок висших, бо в його парафії хоть була читальня, та вже їй доїхано кінця.

Перед пару роками гурток молодих людий власними заходами засновали читальню „Просьвіти“, та старшинї громадскій і церковній стало досадно, що без їх волї і не для їх похвали сьміє хтось робити. Вони наперекір тим людям засновали другу читальню, числячи на свою повагу, і гадали, що тим відтягнуть всїх людий від першої читальні. Та перечислились — їх читальня від разу заснула, а перша, таки хоть серед неприязних обставин — істнувала і розвивались несогірше. Аж сего року при кінцї марта прийшло письмо з намісництва, наказуюче розвязатись читальні, бо члени читальні поступили поза законний обсяг дїланя. Именно торічного року на зборах читальняних обговорювали внутрішні справи своєї громади, особливож поведенє війта, котрого громадскі а ще більше корчемні справки не заслугують на похвалу. І читальня мусїла ся розвязати — тепер в Лубянках висших з двох читалень жадної нема. Тож не дармо сьвідомі того люди з Лубянок низших сим славословієм обурились і устами одного з членів запротестували против него.

Дня 3 мая відкрито читальню „Просьвіти“ в Синяві. Маленьке число Русинів — бо може лише третина, супротив двох третин латинників, — постановили сотворити між собою осередок духовий, яким мав бути для них заснована читальня. Живучи оточені навкруги твердинями польскости як двір, косцюлек, школа і читальня „tow. szkoły ludowej“, зміркували, що їм не можна вїяк жити несьвідущим того, що на вкруги їх дїє ся. Аби, коли слабі чисельно, могли хоть духово, як небудьдорівнювати сильнїйшим в громадї, гурток молодих, більше сьвідущих людий доложив старань, аби внести хоть маленький промінчик сьвітла між своїх собратів. І отже дня 3 мая відбулись перші загальні збори — в члени читальні приступило 50 людий, так мужчин як і жінок.

Тогож самого дня отворено читальню „Просьвіти“ в Збаражи старім. На зверх двіста осад латиньского обряду майже губить ся маленьке число Русинів, бо яких двайцять до трийцять родин, тай аби тих не стратити, сьвідомі люди доложили труду і основано для них читальню. А справдї коли де, то у тім колись історичнім місточку, а тепер з'убожілім селї, польонізация осягнула найбільші результати. Майже всї мешканцї чисто-руского походженя з часом повереходили на латин. обряд і нинї становлять головну підпору польщини. Через недбальство колись тамошних руских сьвященників, а особливо одного недавно помершого, котрий явно захвалював латиньский обряд, як красший від руского, котрий мало коли заговорив по руски, а все лише по польски, а навіть не вагав ся говорити, „że tych śmierdzących rusinków z duszy nienawidzę“ — дійшло до того, що цїле майже село за него сполячилось, а прискорював сполячене щей непомірними драчками за треби, і нинїшки ледво лишились малі остатки Русинів, котрі аби не потонули до решти в польщинї, треба було якось конче ратувати, тим більше, що Поляки заложили польску „czytelniu“ і згуртували усїх латинників у нїй. Заходами отже теперішного сьвященника о. Наконечного і кількох господарів Русинів засновано руску читальню, аби і Русини могли хоть крихту осьвідомляти ся та не дати по собі слїду затерти.

В члени читальні приступило до 30 людий, а видїл становлять ті, що найбільше заходились коло заложеня читальні.

Дня 17 мая отворено вкінци нову читальню „Просьвіта“ в Климківцях заходом тамошних патріотів-селян і місцевого пароха о. Герасимовича. В торжестві взяли участь місцеві селяни і богато гостий з поміж інтеліґенциї і селян з Нового Села і поблизьких громад. До читальні вписало ся сейчас кількадесять членів. Торжество закінчено відспіванем гимнів: „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“, почім відбуло ся сердечне принятє гостий у п. Стефана Трача, місцевого господаря. Читальня має між иншим „Дїло“ і „Свободу“. Новооснований читальни в місци, де почала вже кирияю нахальна польска гаката, належить побажати рівнож як найкрасшого розвитку.

Рівночасно з новозаснованими читальнями, відновлено пару давнїйших читалень, що були під'упали через байдужість наших людий. Між такими читальнями пробудженими до житя, занимає перше місце читальня в Токах, в однім з найбільших сїл нашого повіту. Треба жалувати, що так сьвідомі селяни, як в Токах дали згаснути сьвіточеви народному. Та мабудь польска патріотична горячка, котру там розповсюднює ксендз Цісло, член гакатистично-козловского комітету, отямила їх і вирвала із задубілої байдужости. Тай неменче небезпечним для нашого народного житя є там і руский сьвященик Копитчак. Завзятий „какствующий атец“ колисав в сні духове житя токівских громадян, аби як найбільше зґанґренувати хоробою ренеґатства може найінтеліґентнїйших в повітї руских селян. І те йому навіть в части удало ся при послїдних двох виборчих акциях. Токівляни колись перші, тепер стали були по слїдними для народної справи. Та молоде покоління, аби вирвати співгромадян із калюжи народної нечести знов запалили сьвітло осьвіти, і коли щиро попрацює, верне рідному селови, а народови принесе велику поміч.

В повітї є вже 34 читалень народних, опріч московских, котрих правдоподібно є дві — та польских, котрих мабуть панки заложили вже аж двайцять.

Зворот руского селянства і части руской інтеліґенциї, именно тої, що щиро співчуває народній і хлопскій справі в Збаражчинї до просьвітної орґанізациї є проявою дуже відрадною і треба-б тілько побажати, щоб той сьвітлий рух не став та щоб таке саме бажане самосьвіти і орґанізациї від долу проявило ся і в инших повітах. А тоді і „врата адова“ нас не одолїють.

Панове господарі!

Просимо на збори до Львова!

Тисячами утїкає нарід за границю й за море. Одні там марно гинуть, другі відчужують ся від всего, що своє. Голодовий дур забирає свої жертви, плякн тягнуть послїдний сотик з кишенї хлїбороба! Хлоп в розпуцї, а ми — стоїмо склавши руки, не виглядаємо апостола правди і науки — стоїмо безрадні!

Інституция, основана для піднесеня рільництва, удержувана кровавим грошем і руского хлїбороба, переміняє ся на арену для поппису кльовнів політичних! Досить вказати, хто став презесом ц. к. Галицкого товариства господарского...

Рускі господарі патріоти! Бачність! **Зійдїм ся на раду**, на ради поважну, довірочву, яка відбуде ся при співучасти наших просьвітних і економічних Товариств **дня 11. н. ст. червня** о год. 10. перед полуднем в комнатах Руской Бесїди **у Львові.**

Запрошеня на сю раду маєте в руках, а єли через несьвідомість ми кого поминули, зволить в день зборів зголосити ся в канцелярії Просьвіти.

Кожда гадка нам дорога! Згуртуймо всї сили на сїм полю, а наслїдки вийдуть далекосяглі. Лиш нарід стоячий на сильній підставі економічній може бути політично сильний.

Прибувайте господарі! прибувайте орґанізатори патріоти! Просимо, дуже просимо!

Видїл Товариства Сїльскій Господар в імени Товариства „Просьвіта“ як і Спілки для господарства в Перемишли.

В розісланім запрошеню на сю нараду читаємо:

„Від якогось часу підносили ся голоси за сим, щоби скликати господарско економічне віче. Ідучи за тим Товариство „Сїльскій Господар“ в порозуменю з Тов-ом „Просьвіта“ спросило в тій справі деяких видатнїйших людий на довірочну нараду, яка відбула ся дня 28. цьвітня с. р. у Львові. Результатом сеї наради було, що порішено урядити не віче, але ширші довірочні господарскі збори і то при сьпівучасти Товариств „Сїльского Господаря“ в Олеську, „Просьвіти“ у Львові і „Спілки для господарства і торговлї“ в Перемишли. Задачию сих зборів має бути: Порушити всї пекучі справи нашого сїльского руского народу, всесторонно і основно їх обговорити а роботу на полї господарско-економічнім двигнути наперед.“

До запрошеня долучений також виказ „справ, які мають ся на зборах обговорити“. Між справами — побіч властивих дотикаючих господарства (рільної господарки, годівлї звірят домашних, обірника, молочарства, садівництва, пасїчництва) — находять ся точки: Загальний образ селянского господарства, дрібний промисл, асоциация економічно-господарска, справа господарскої часописи.

Треба сподївати ся, що наші господарі зрозумівши вагу справ, які мають бути предметом наради дня 11. с. м., послухають відозви Товариств скликуючих довірочні збори господарско економічні і численно на них являть ся, щоби послужити загальній справі народній своїм знанем та своїм досьвідом. А справедливо сказано у відозві: „Лиш нарід стоячий на сильній підставі економічній може бути політично сильний!“

Справи заграничні.

Противавстрийскі демонстрациї в Італії.

Антіавстрийскі демонстрациї в Італії, що тревають уже від кількох днїв, переміняли ся в справдїшну бурю антіавстрийского движеня, що захопило всї більші місцевости Італії. Всюди відбувають ся бурливі збори і демонстрациї, приходить до кровавих нераз бійок з поліциею, в кількох містах замкнено театри і університети, а преса переважно підпирає антіавстрийский рух.

Так відбули ся передвчера великі збори і демонстрациї в Пізї, Генуї, Неаполю, Мессінї, Палермі, Вероні, Туринї, Катанії, Бажі і т. д. В метінґу в Пізї взяло участь кілька тисяч люда: студентів, інтеліґенциї, робітників і т. д. Антіавстрийскі промови, виголошені на тих зборах двома адвокатами і одним студентом, стрінули ся з грімким аплавзом. В Генуї пробував соціялїстичний посол, проф. Феррі, промовляти против підвисшеня видатків на армію, однак его заглушено — знак, що антіавстрийский рух зачинає вироджувати навіть бажане війни з Австриею. В Мессінї і Неаполю, де в часї демонстрацийінтервеніювала поліция і виступило військо, порубано дуже богато осіб, а одного робітника застрілено. Наслїдком того відбули ся нові демонстрациї против поліциї і австрийского консулату. Товпи, що хотїла продерти ся під австрийский консулят в Неаполю, берсалїєри не допустили, при чім знов ранено кількох людий. В Мессінї арештовано чимало демонстрантів. Товпи під проводом студентів рушили перед поліцию, домагаючи ся рішучо увільненя арештованих. Прийшло до бійки з поліциею. Богато людий з обох боків ранено. Се роздратувало демонстрантів тим більше, тож потягли під австрийский консулят. Військо заступило їм дорогу і відперло демонстрантів назад. Театр в Мессінї замкнено. — В Катанії демонстрували тисячі перед австрийским консулятом. Військо розігнало товпу, але небавом вона зібрала ся наново. Прийшло до кровавої борби з оружною силою. Богато осіб ранено. Студентам видерто трибарвний стяг ірредентів. Але вони відбили его назад і серед оглушаючих криків: „abasso Austria!“ (долї з Австриею!) заткнули єї на магістратї. Театри „Сан Джіорджі“ і „Прінчіпе ді Наполї“ замкнено. — В Туринї прийшло до бурливих манїфестацийв міскім театрі в часї представленя штуки „Romanticismo“, котрої тема взята з часів італїйскої борби за свободу. Всякі алюзиї против Австриї оплескувано демонстративно а в перервах відспівано національний гимн і роздавали ся окліки „abasso Austria!“

В Вероні відбули ся знов великі манїфестациї задля приїзду товариства італїйских циклїстів з австрийского Трентіна. На Ґарібальдовім мості ждали на циклїстів товпи народу з депутациями паніталїйского товариства „Данте Аліґієрі“. Над'їзджаючих повитано окликами „evviva Trentino“ а голова згаданої депутациї виголосив горячу промову. Прикрашеними улицями поведено приїжших до міста. Товпи стрічали їх окликами „evviva Trentino! abasso Austria!“ В ратуши відбув ся для Трентинців бенькет. В часї дальших демонстрацийприйшло до борби з поліциею і берсалїєрами. Богато осіб поранено і арештовано, між ними трех Трентинців.

В самім Римі демонстрациї також не утихомиряють ся. Університет замкнено, так само й національний театр. Виставу штуки „Вірля“ (L' Aiglon), при якій повторяли ся демонстрациї, заборонено в цїлій Італії.

З поступованя правительства супротив демонстрацийможна завважати, що воно і в раде демонстрациям та не бажало би їх перепинати, але з другого боку, чуючи неприготованість Італії на випадок поважного конфлїкту з Австриею, старає ся вдержати антіавстрийский рух в певних межах. Сей настрій рішаючих кругів в Італії знаменито ілюструє дневник „Capitale“, стоячий близько правительственних сфер. Він і хвалить патріотичне обуреня молодїжи та суспільности, а при тім і дає певні остороги. „Патріотичні демонстрациї молодїжи — пише Capitale — сьвідчать, що в разї національної війни молодїж ликуючи поспішила би під воєнні прапори. Однак така війна вимагає приготовлень. Молодїж повинна тямити, які небезпеченьства грозять народови, що без приготовленя пускає ся на війну“. В такім менше-більше тонї пише Capitale і дальше, а кінчає статю рішучою заявою італійских прав на Трентіно.

Задля всїх тих подій готовить ся дискусия і в італійскім парляментї, бо одна часть послів думає поставити до правительства запит, задля чого поліция виступає против демонстраций.

Вкінци годить ся додати, що донесене віденьских дневників наче-би італійский амбасадор у Відни, ґр. Ніґра, був у ґр. Голуховского з виправдуваньем свого правительства задля антіавстрийских манїфестаций — показує ся видумкою услужної преси міністра справ заграничних, що хотїв би тепер полатати якось свою роботу. Італія не спішить ся перепрошувати австрийского „союзника“.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Північна зелїзниця.

Відень. Держава не затвердила підвисшеня товарової тарифи, наміреної північною зелїзницею; а з сего пішов спір між зелїзницею а державою, котрий буде полагоджений мировим судом.

На вчерашних загальних зборах акціонарів північної зелїзниці відповів презес Палявічіні на запитане одного з акціонарів, що справи удержаваня зелїзниці правительство ще не порушило. Тимчасом пражска Politik доносить про поголоску з парляментарних кругів, мов то між правительством а польским колом станула угода, що північна зелїзниця буде удержавнена, коли не в р. 1905, то у всякім разї найдальше від 1 сїчня 1906.

Краєві сойми.

Відень. N. fr. Presse пише, що вість Gazet'и Nar. про реченець скликаня галицкого сойму в передчасна. — Що-до скликаня моравского сойму на два днї перед кінцем сего місяця ведуть ся переговори з правительством, а то з уваги, що на Моравї з кінцем сего місяця кінчить ся буджетова провізория.

Ґр. Ніґра.

Відень. Allg. Corresp. доносить, що ґр. Ніґра уступить з свого становиска в жовтни с. р. разом з нунциєм Таліяніем, котрий, як відомо, став кардиналом.

Цїсар Вільгельм.

Відень. N. W. Tagblatt пише, що цїс. Вільгельм на запросини архика. Фридриха приїде на полованє до Угорщини, а по дорозї зложить австр. цїсареви візиту у Відни.

Хорватскі розрухи.

Будапешт. Австро-угорский амбасадор передав кардиналови Рамполїю ноту угорского правительства, в котрій причину хорватских розрухів приписує ся аґітациї хорватского духовеньства і просить ся папу о здержанє его від тої аґітациї. З тої причини папа візвав до себе загребского архиепископа Почиловича, а сей на авдиенциї рішучо відпер зроблений духовеньству докір.

Загреб. Вчера сконфісковано Obzor, військо окружило редакцию, нїкого з неї не випускаючи, увязнено двох редакторів. — В Сїсеку побито на улици ґімназияльного учителя, котрий помагав властям висліджувати учеників, що брали участь в демонстрациях.

Рєка. В Гробнику увязнено пароха і сотрудника нїбито за підбурюванє людий.

З Угорского сойму.

Будапешт. При дискусиї над інтерпеляциями, внесеними сторонництвом Кошута, п. Бенедек говорив про справу професора правничої академиї у Великім Вараждинї. Проф. Шомльо мав виклад про Спенсера еволюційну теорию; пятьох професорів академиї донесло о тім міністрови просьвіти, закидаючи викладови Шомля підбурюючу тенденцию. П. Бенедек запитує міністра, чи схоче відперти сю напасть на свободу науки. Міністер зазначив у відповіди, що донесене наступило за відомостию Шомля, отже не було денунциациею; але міністер не бачив причини вдавати ся в справу.

О італїйский університет.

Рим. Правительство заборонило заповіджені студентами збори. В краю повторили ся по

Не подорожіли овочеві наливки

Пиво і окоцімский портер на міри в Ресторациї власного виробу. — Для соломяних вдівців, холостяків і приїжих поручає ся кухню під власною управою. Обіди в абонаментї по 8 9, 10 і 12 зр. 567 1—5

РАИХА
РИНОК, ч. 5.

містах демонстрації против Австрії. В Неаполи професори університету оголосили протест против поведеня поліції з студентами. В Ферарі підчас театральної вистави знищено австрийску хоругов. До Верони прибуло 90 студентів з Монахві. Зразу місцеві студенти гадали, що то гості з Австрії, та почали демонструвати; але справа вияснила ся, а потім настала взаїмна дружба. Всіх австрийско-угорских консулятів в Італії стереже войско.

В Римі за містом відбули ся збори, на котрих вибрано комісию, вкладаючи на ню обовязок, щоби скликувала віча всіх політичних сторонництв для протестів против подій в інсбруцкім університеті та против поведеня власного правительства.

З Балкану.

Царгород. Бувший міністер Начевич заходить ся тут не лише в справах біжучих, але має також на ціли близше порозуміне політичне між Болгариєю і Туреччиною. На его інтервенцию пущено вже на волю увязнених Болгарів. Завтра султан прийме его на авдиенциї.

Мароко.

Париж. Мароканьскі повстанці напали на ґубернатора Альжиру Жунарта, коли він з ґенераламя і шеїком удавав ся на границю краю. Стріли повстанців зранили кілька осіб з окруженя ґубернатора; він сам вийшов цїло. Наспіла вість з Марока, що племена берберийскі ладять ся до війни з Французами.

НОВИНКИ.

— **Демонстрация селян в театрі.** Недавно тому стягнули польскі патріотники до Кракова кількасот селян із східної Галичини і щоби викликати у них польского духа, завели їх також і до міского театру на представлене „Костюшка під Рацлавицами“. Комітет, що угощав селян в тім „польскім Римі“, закупив около 400 білетів на ріжні місця в авдиторії, та вже не міг заплатити вступу для 30 селян, котрі війшли за другими до театру і поставали в переходах попід льожі і під задною стїною ґалерії. По першім актї селяни виявили свое вдоволене грімкими оплесками, а відтак стали голосно розмовляти про штуку та гру поодиноких акторів. Таке поведене гостий не подобалось видко театральній управі, бо по хвили явила ся театральна служба і давай викидати непрошених гостий з театру. Коли се побачили селяни, що мали вступ заплачений, почали підозрівати, що їх те саме чекає, і не дожидаючи ганьби, вийшли всї демонстрацийно зі салї, так що дальше представлене скінчилось перед пустими лавками... Така несподівана сецесия дуже збентежила комітет, що занимав ся цілою прогулькою, а краківскі ґазети сильно докоряють управі театру за таку нечемність зглядом селян. Та для селян се нова наука, як то небезпечно пхати ся на всякі польскі патріотичні шопки. На „вецу“ в Жовкві їх побили, в Кракові зробили їм ганьбу перед цілим сьвітом — бо звісно, де польскі пани хлопа запросять, не богато треба, що его — патиком виносять.

— **З деканата бучацкого** пишуть нам: На соборчику деканальнім у Велеснові ухвалило зібране духовеньство дня 25 мая с. р. **писати всї метрики по руски** почавши від 1-го червня с. р. Ухвала обовязує цілий деканат, отже і тих сьвящеників, котрі на соборчику не були.

— **Здемаскованє москвофільского фарисейства.** З Равщини *одержуємо з прошенем о уміщене в „Дїлї“* отсе письмо: В ч. 101. з д. 20 мая с. р. своїм звичаєм дзявкнув „Галічанїн“ на свою нуту, і то разом зі своєю посестрою „Народуфкою“, поінформований своїм брехливим дописувателем з Маґерова, виписавши в новинках ось-що: „Деканальний сепаратизм. На днях отбил ся соборчик клира потелицкого деканата (перемишльской епархії). На соборчику не явился ни оден из „українських“ священников, за то обратились они ко епископу К. Чеховичу с заявленем, що не будуть дальше признавати власти декана, ибо он — „москаль“. Слїдует примітити, що потелицким деканом состоіт о. Іоанн Гавришкевич, священник-ювилят, почетний крилошанин, папскій шамбелян, отличений орденом Франц Іосифа, человік пользующійся заслуженим уважанєм не лиш у своих но і у чужих... а не предполагаєм, щоби епископ схотїл „скинути“ з декана крил. Гавришкевича за то, що он не „українець“. — Ціла ся допись від початку до кінця лож. Для вияснена справи, для здемаскованя фарисеїв, для виказаня, в який спосіб воюють наші патрісти-ренеґати, подаю отсе: В році 1900 підчас виборів до ради державної, коли вибрано в злодійский спосіб в V. курії Павла Сапігу, видерли посїпаки старостиньскі картку до голосованя разом з легітимациєю між иншими також о. Івану Гавришкевичеви, деканови потелицкому і тогдішному віцемаршалкови. Всї були тим фактом дуже обурені, а о. Гавришкевич потім зрезиґнував з уряду віцемаршалка. Мимо того при послїдних виборах до ради повітової кумпанія кацапска, зложена з високопреподобних отців деканату потелицкого, получила ся з тими самими індівідуами в 1900 р., котрі видерли картку о. Гавришкевичеви, і пішла до вибору против волї цілою народа разом з посїпаками старостиньскими, ревізорами від худоби і пр. На те, чейже справедливо, заявили ми, сьвященники-народовці, що нога наша не стане в домі жадного ренеґата-кацапа, хотяй він носить реверенду на собі. Длятого то цілком консеквентно не явили ся сьвященики-народовці на соборчику, скликаним на день 7. мая до Маґерова до о. Решетила, головного виновника тої кацапскої хрії. Не для демонстрованя против о. Гавришкевича, бо то найпримірнїйший декан і сьвященик, але противно, для оборони зневаженого колись декана посїпаками старостиньскими, ми усунулись від соборчика, тим більше, що о. Гавришкевич, хорий на ноги, урядує яко декан тілько письменно, на соборчик не їде, а его місце заступає оден з честної компанії о. Стецяк. Усунулись ми від соборчика, бо президував на нїм о. Стецяк і ще в домі о Решетила. Не маєте чого плакати, о. Решетило, в Галичанині і Народуфці, що не явили ся „українські сьвященики“! Вам жаль змарнованих дарів Божих, з котрими ви приладились, а запрошені гості не прийшли Не видумуйте неправди, що „сьвященики українські обратились ко епископу, що не будуть признавати власти декана, ибо он москаль“. В такий спосіб зовсїм не змиєте з себе пятна, яке вас і вашу компанію назначило при послїдних виборах до ради повітової, а нас не обризкаєте болотом, бо наша совість і наші руки чисті. Ми перепали в борбі з противником нашого народу через вашу зраду, ми перепали, не уронивши ні дрібки своєї чести народної. — *Оден із сьвящеників-народовців потелицкого деканата.*

— **Огнї.** В Яструбиці, пов. соканьского, вибух дня 28 м. м. по полудни пожар, котрий при сильнім вітрі знищив 60 господарских загород. Загальна шкода виносить 40.000 К, а чого обезпечена була в „Днїстрі“ на 22.000 К а в краківскім Товаристві на 9.000 К. — В Малиниских, пов. брідского, згоріло 7 селяньских загород. Пожар мав повстати з іскор, які сипались з росийского зелїзничого поїзду. Погорільці понесли шкоду около 9000 К. — В Винятичах, пов. залїщицкого, займило ся оноді в ночи на обійстю господаря Стефана Короля, наслїдком чого згоріла хата разом з господарскими будинками. Батько Стефана Короля, 70-лїтний Иосиф, котрий спав в стайни, знайшов смерть в огни. Шкода виносить 4800 К і не була обезпечена. — На фільварку в Віцини, пов. золочівского, згоріла дня 29 м. м. в полудни горальня властителя дібр, Мирослава Едера. Шкода виносить поверх 30.000 К. — В Гутї старій, пов. жовківского, згоріли 4 господарскі загороди, вартости поверх 12.000 К. Огонь був підложений. — В Деревнї, пов. жовківского, знищив пожар 49 господарских будинків належачих до 24 тамошних селян. Шкода, переважно обезпечена, виносить 13.000 К. — В Гамарни, пов. сесанівского, згоріли три господарства. Огонь підложив Михайло Дрозд, котрий обезпечив будинки вартости лише 200 К на суму 464 К.— В Борщеві згоріла господарска загорода Каєтана Смаґловского разом зі всїми засобами і знарядами. Шкода виносить 8000 К, а обезпечена була лише на 2700 К. — В Під'яркові, пов. бобрецкого, підпалили дїти серед забави одну хату, та завдяки скорому і успішному ратункови згорів лише верх. Шкода виносить 300 К. і не була обезпечена. — В Косові згоріло дня 24 м. м. в ночи 13 домів, загальної вартости 20.528 К. Погоріли самі жиди.

— **Крадежі на зелїзницях.** В Кракові арештовано оноді знов трех зелїзничих надкондукторів за участь в крадежах. Рівночасно повісив ся на тамошнім кладовищи старий кондуктор Камінський. Кажуть, що его підозрівали також о участь в крадежах.

— **Самоубийство.** На коридорі гірничого уряду в Станиславові при ул. Романовского відобрав собі житє 40-лїтний Петро Мольтер. Давнїйше був він дозорцем в копальни, але ту посаду відтак стратив. Тими днями ходив двічи до начальника гірничого уряду, Швабовича, з просьбою о посаду, а коли задля недостачі вимаганих кваліфікацай ему рішучо відмовлено, двома вистрілами з револьвера, одним в серце а другим під бороду, відобрав собі житє.

— **Страйк робітників** повстав при будові будинку грек. кат. духовної семинарії в Станиславові і школи промислової при ул. Кілїньского. Около 100 робітників домагає ся підвисшена платнї. Управа будови згодила ся — як нам доносять — підвисшити робітникам плату о 20 сотиків. Страйкарі поки-що не приступили назад до роботи.

— **Пригоди на провінциї.** Селянка Олена Пазюк з Хоросткова, повіта гусятиньского, копала дня 27 мая в заказанім місци глину; нараз підкопана земля урвала ся і забила нещасливу на місци. — Михайлови Козакови, робітникови при ручній молотїльни на обшарі двірскім в Млинах, повіта яворівского, урвала машина часть лївої руки. — На двірци в Підволочиских підчас пересуваня возів згинув дозорець возів Фелікс Гніда, родом з Вілчки, лїт 45, жонатий, батько 4 дїтий. Він хотїв счепити два вози і дістав ся при тім межи два пуфери, котрі вхопили его з лївого боку і роздушили так, що серце в нїм пукло. — В Озерянці пов. борщівского, відобрав собі житє селянин з Будяковець, Василь Осарчук, повісивши ся в цегольни. — В Глібівці, пов. богородчаньского, утопила ся в калюжи 3-лїтна донечка господаря Гоголя. — В Иосифівці коло Годова, пов. золочівского, тамошна селянка Олена Павлович заманила $3^1/_2$ лїтну донечку сусїда до своєї стодоли і повісила її на потом нарад будуть дві точки: 1) Становище польскої молодїжи супротив ухвал послїднього віча і 2) Справа репрезентациї загалу польскої академічної молодежи.

— **Матура.** *До іспиту зрілости в реальній школї в Тернополи приступило 25 абітуриентів і 4 екстерністів. Зрілими узнано:* А. Бернґардта, М. Врояковского, У. Фрайлїха, К. Фукса, А. Гіршберґа, Б. Гіршгорна, Г. Гуменюка (екст.) І. Яремка (з відзн.), В. Калїцуна (екст.), Е. Кліщука, К. Когоровского, К. Кучинського, Н. Нусбаума, М. Поцінуйка, Д. Пікутя (екст.) Н. Росмаріна, Н. Сафіра, І. Шмаюча, В. Словиковского, п. Стахевича, Х. Штайнпайдра, І. Тучапского, В. Унтерберґа. До поправного іспиту по вакациях призначено 4 абітуриентів, репробовано 1 абітуриента і 1 екстерніста без означеного реченця. — Іспит зрілости в ґімназиї в Ярославі здали: Фр. Долецкий, Берль Дізендорф, Лїпе Фрай, Едв. Фрідвальд, Хаїм Фукс, Михайло Фуґлевич, Франц Ґродзїцкий, Лавр. Канецкий, Ян Контек, Мойсей Ландесман (з відзначенем), Тома Левицкий (з відзн.) Дмитро Лїськевич (з відзн.) К. Ланцуцкий, Стан. Маковский, Брон. Назимек, Мих. Пивницький, Йос. Полїт, Адам Пучка, Авр. Лев Скобельский, Стан. Тарчиньский, Антін Змора (з відзн.) — В новосандецкій ґімназиї відбув ся іспит зрілости в днях від 25 до 28 мая. З 26 абітуриентів і 3 екстерністів зложили іспит: 4 абітуриенти з відзначенем, 19 абітуриентів і оден екстерніст добре. Одного репробовано на рік, а 4 одержало поправку.

Послїдні вісти.

Відень. Вир. Митрополит ґр. Шептицкий зложив нині присягу яко тайний радник до рук цїсаря. Інтервенїював при тім акті ґр. Полуховский.

Прага. Нарада мужів довіря молодоческой партиї лишила ческим послам вільну руку в парляментї що-до буджетової провізорії. (Значить, все залежить від концесий, котрих доси не одержано. *Ред.*)

— **Русини! Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

В справі Л. Н. Вістника.

(*Відповідь д-ру В. Левицькому*).

(*Дальше*).

Перейду тепер до Л. Н. Вістника і Вид. Спілки. Як відомо, Л. Н. Вістник засновано 1898 р., істнує вже шестий рік. Як він сповняв свою задачу як літературно-науковий журнал, про те не буду говорити, се належало-б зробити людям „далеким“ від редакциї. Завважу лише, що річевої критики на нього менї не доводилось читати у галицко-руській пресї і написаній галицким Русином, за те персональні статейки або й прості напасти бували деколи... Та розуміть ся, що вони не могли мати нїякого впливу на зміни в редаґованю хочби й тому, що їх ціль була звернена на що иньше. Зазначу одначе, що й найбільший ворог редакциї, що знає наші літературні відносини і не схоче бути односторонним в осудї, видасть його прихильно. Прошу переглянути лише пять перших річників Л. Н. В-а: нема майже ні одного письменника в нас, щоб у нього не взяв участи, — а кілько молодших письменників ставляло в ньому перші кроки на полї нашого письменства! Усї галузи красного письменства були в ньому заступлені, усе важнїйше і цїкавійше, що появляло ся в чужих літературах і що редакциї було доступне, було подаване перекладом, а коли се було неможливе з яких причин, то бодай окремими статями повідомлювано публику, що ось такі-то річи звертають на себе увагу в літературнім сьвітї. Науковий відділ був ведений також так, щоби публика мала як найріжнороднїйшу лектуру: подавано там критичні статї, літературні ескізи, розвідки з ріжних галузий наук, оригінальні й перекладні і т. п.

Нераз доводилось менї чути, що Л. Н. Вістник не видержує порівнаня з подібними чужими видавництвами; цитовано при тім звичайно на взір польскі та роспійскі журнали. Але чи дїйсно воно так? Хто має нагоду переглядати такі виданя, як: Вѣстникъ Европы, Русская Мысль, Русское Богатство, Жизнь (льондонська), Нива, Biblioteka Warszawska, Ateneum, Krytyka, Chimera, Tygodnik ilustrowany, Hlidka, Vlast', Slovanský Obzor, Slovanský Přehled, Nada, Prosvjeta, Българска Сбирка, Мисъль, Нашъ Животъ, Dom in Svet, і богато иньших подібних видань, славяньских і неславяньских, той мусить признати, що наш журнал не тільки витримує порівнаня, але багато з тих журналів перевисшує у всяких напрямах. Правда, неодно можна в ньому змінити на лїпше, а в першій мірі бодай розширити в двоє, бо лише тоді можна-б було дати в кождій книжцї по пару статий, що могли-б кождого вдоволити. Але... так, але до того треба: 1) людий не стілько, як тепер у редакциї, але бодай у пятеро більше; 2) щоби ті люди займали ся виключно журналом, а не мусїли кидати ся й сюди й туди, аби заробити який ґріш на житє, яке не знає „ідеалів“; 3) треба капіталів, щоби потрафили удержати виданя на поставленій висотї; 4) треба, і то конечно, читачів, бо нїякий журнал, що не може добити ся тисячки передплатників, не може стояти дуже високо.

ВСІЛЯКЕ БІЛЄ для немовлят, дїтвори, дамске і мужеске, полотна чисто льняні, столове біле, шифони, ширтінґи і полотна Шроля по фабричній цїні поручає ново заснована торговля ВІКТОРА СЕДЛЯЧКА Львів, площа Капітульна число 3. Хусточки до носа у великім виборі. Прібки висилаєсь безплатно. 800

Нераз доводилось чути мені також, що редакція вміщує в журналї слабі річи; сей закид дотикав завсїди майже виключно наших письменників, а в незначній лише мірї чужих, із яких подавано переклади. На се відповідав я також, але майже нїкого не міг переконати. А тимчасом річ проста: Що редакция має зробити, як не має коли не ґеніяльних, то бодай дуже добрих творів, із першорядною літературною вартістю? Чи вона має присилувати наших письменників, щоби писали лїпше? Чи значить може кому факт, що редакция відкинула лїпший твір, а надрукувала вмісно гірший? А в такім разї дак ті твори, що викликали одушевлене і були надруковані поза нашим журналом, відкинені редакцією? І далї: Невже другорядні або й третьорядні твори не мають нїякого значіння в літературі і лїпше може-б було, щоби вони не були друковані? Позволю собі сумнївати ся сильно тим більше, що усунене їх із редакції Л. Н. В—а не значить ще стільки, що усунене зовсїм із друку, бо коли автор захоче, то найде собі спосіб надрукованя своєї річи.

Взагалї сказавши, редакция відчуває дуже добре рїжні недостачі журнала, далеко лїпше як неодин читач, але при теперішних обставинах вона не в силї їм запобігти. Буде до того відповідний ґрунт, зміна на лїпше прийде сама собою.

(*Дальше буде*).

Володимир Гнатюк.

ДОБРА РАДА. Хто хоче заложити красний травник, тому поручаємо замовити в ц. к. надворнім складї насїнь Едмунда Мавтнера в Будапештї мішанку трав „Promenaden“ або „Margarethen-Insel“. Від 29 лїт доставляє Мавтнер ті насїня трав для величавих будапештеньских огородів та острова Марґарети. 84 38—39

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тому часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґулювання і забезпеченя видавництва. Грошї слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перописані ласки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Денниса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Ц. к. упр. галицкій акційный

Банкъ Гіпотечный

Отдѣлъ депозитовый

приймає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні папіры и удѣляє на нихъ задатко.

Окрім того заведено на вабъ загранічныхъ реституцій такъ званѣ

Депозиты сейфовый

(Safe Deposits.)

За сталою 25 до 35 зр. р. в. рік, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ схованє до вимѣнного ужитку и подъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тімъ напрямѣ Гіпотечный Банкъ поробивъ лиъ найдальше ідучі заряджения.

Приписы обносячі ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовомъ отдѣлѣ. 474 (5)

Убезпеченє льосів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цїлий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лїлієн

Порученя з провінції полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізиї. 207 9—? b

Конерсинецкій і Сини

Оптики і Механіки в Львові площа Галицка ч. 4 проти Банку Ощадности на главнім вході Галицкої

поручає в великім **виборі** і по цїнах найдешевших **окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, кампасы, райсфедери, таблиці міряні, міски, лїкарські маґнетизери і т. п.**

Уряджене дрантів електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 41 26

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на голозний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 8·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40. 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 6

Курс Львівскій

в дня 4 н. ст. Червня 1903.

Акції за штуку без купона		
Банку гіпот. галиц. по 200 кр. а. в.	40	50
Банку для торговлї і промислу 200 кр.	—	36
Банку кредит. гал. по 200 кр. а. в.	—	—
Банку гал. Кар.-Людв. по 200 кр. в. в.	—	—
Банку Львів.-Чернов.-Ясси по 200 кр.	71	179
Листи заставні по 100 кр.		
4% гал. зем. кред. 6% в. в. задатк 10% брак.	110	112
4½% гал. зем. кред. 4½% в. в. Льв. Заст.	101	01 0
4% 50 в. ст. 200 кр.	7 70	— —
4% Львів. 4½% в. в. Льв. Заст.	101 20	101 0
4½% в. в. Льв. Заст.	—	99 70
4% Заставний кредит 4% ві злотих	98 2	— —
4% Львів. з 4½% в.	99 40	— —
4% Львів. в 4½% в.	97 40	98 60
Облігації по 100 кр.		
4% конв. фонду пропінаційного 4% в. в.	96 7	100 40
4% фонду пропінаційного 5% в. в.	3 50	— —
4% комунальні Банку краєв. 6% від ск.	102 50	— —
4½% 4% від ск.	101 70	— —
Позичка краєва з 1873 по 6% в. в.	—	— —
Позичка краєва з 1888 по 4% в. в.	99 30	100 —
4% Львова з 4½% по 50% вносок 4½% 4-ох міськ.	96 50	97 20
	101 50	— —
Льоси:	к с	к с
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Відня	— —	— —
Жеґестів:		
Дукат цісарский	11 34	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів срібних	260 —	264 —
100 Рублів в Львові	252	254 50
100 Рублів в Відни	246 90	7 50

Парохія до заміни!

Місто повітове, ґімназия, 4 стациї зелїзн. в місци, підгірска рівнина, для старшого сьвященника дуже вигідна. З каси зі школами 2100 К і 600 К на помешкане. Ближша відомість у о. Євг. Данилевича, Радівці (Radautz) на Буковині. 266 2—1

Дяк з добрим голосом, женатий, лїт 25, готов до всякої послуги своєму служебодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Івашкові, п. п. Скала н. Збручем. 352 —

Під десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилав *Юлій Шорман*, Купчинці п. п. Денисів. 351 5—10

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вел. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohlin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзкенське і окоцимске. 4 — 49—15

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 83 зр. (для грубої роботи.)

Вел Сьвященикам і пп. Урядникам продаю **на рати**, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане да ом 313 9—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	ар.	по 10	сот.
Замінник місячні	2	„ „ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 8	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ уділів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідаційна	„	„ 10	„
„ вкладок щадн.	„	„ 10	„
„ уділів членськ	„	„ 10	„
Реєстр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
З оголошенє о позичцу	шт.	„ 2	„
Виказ умореня позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

МОРШИН

(близь Стрия)

ВОДОЛЇЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ.

власність Товариства галицких лїкарів. — Зелїзнича стация, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 12 червня до 30 вересня.

Всяких інформаций удїляє **др. Тадей Чаплинський**, управитель заведеня; до 11 червня у Львові, клїніка жіночих недуг, від 12 червня в Моршині. 319 1—6

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЄ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вадъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки в спановано даромъ. 123 133—?

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „Dentolin“ будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**, і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Левковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне подокане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочки з 60 пастильками 80 кр.

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псуття. Будеднє шкляне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна туби 60 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Складає бі Львові: Аптекарі П. Миколяша і Сп. — К. Пшевский. І. Вевюрскиа. Торговлї і дрогуерії: Народна Торговля (ві Львові і ві всіх своіх філіях), І. Бромильский, А. Бекков, Лявт і Підярский. 264 2—30

Прегарні образцї на премії для дітий

з рускими написами можна получити в Товаристві „Ризница“ в Самборі і в філії у Львові — в рїжних родах і рїжних цінах. Сотка образців сортованих гладких стоїть по 0·92, 2·12, 2·30, 2·40, 2·90 2·96, 3·20, 3·60, 4·08 К; сотка образків з коронкою по 3·20, 4·20, 5·00, 6·00, 6·20, 6·40, 7·20, 7·40, 9·80 К. — За попереднім надісланем 1·40 К. висилаємо коллекцию всїляких образців, на котрих олівцем є подане число фабричне і цїна за сотку; після тих взорів можна робити загальні замовленя на сотки сортованих образців того самого роду з рїжними з'ображеняими (наводячи число фабричне), одне і те саме з'ображене може бути доставлене найвисше в числї 25 штук. При надходячих іспитах шкільних поручаємо великий вибір наших образців і просимо о вчасні замовленя. 13 6—6

Дирекция Товариства „Ризница“.

Перше галицке акційне Товариство

РАФІНЕРИИ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 2—10

ЖЕҐЕСТІВ **ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ**

в Галичині над Попрадем.

почта, телеґраф, зелїзниця в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша зелїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 347

ТИМЧАСОВЕ ДОНЕСЕНЄ!

У перве прибуде до Львова

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

Цирк братів Труцці

200 ссіб! 100 коний!

Будинок цирку находить ся при **площи Солярнї** (біля ул. Льва Сапіги.)

Близші подробиці донесуть афіші.

З глубоким поважанем **Браття Труцці.**

868 1—1

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 550 170—?

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр., на пів року 1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улица Батория ч. 24.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накл. и фабр. Час.-пис. наукові. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Панкевича.

По конфіскаті — 2 аркуші.

Ч. 114 і 115. Львів, Субота 24 Мая (6 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік . . 32 к.	— 44 к.
на пів року . . 16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неоплачені вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Нодатки і вищі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Abasso Austria!

Отсе оклик, від якого гремить тепер по всій Італії, як вона довга — від Турину і Верони по Катанію і Мессіну. Ціла Італія демонструє против Австрії, а в пресї розбирає ся навіть питане готовости Італії до оружної розправи з недавним союзником. Тимчасом італійске правительство, що впрочім звичайно, як кожде правительство, посп'шало би з публичними заявами для успокоєня взаткованої демонстрациями держави, — мовчить уперто й старає ся лише поліційними заходами регулювати, пожаданий для него рух, щоби він за скоро і в невідповідну ще для него хвилю не перелив ся поза межі, за якими зачинає ся вже отверта борба. А все те, весь той вибух ненависти до Австрії, тим стає яркійший по двайцятьох роках мирного, ба!, навіть приязного, дружного і союзного відношеня обох держав до себе.

Прислужні офіціозні орґани, для котрих дороговказом до оцінюваня заграничної політики нашої держави є воля кождоразового господаря палати при Ballplatz-у, намагають ся прибрати здивовані лиця на вид італійских подій, вдають недотепних не можучи дошукати ся справдішних причин італійских демонстрацій, та наслідуючи китайских богдиханів, що в своїх маніфестах наївним жителям „царства осередка землї" витолковували інвазию Европейців до Катаю як „чолобитний" приїзд европейской депутації до богдихана, вмавляють неменше наївну австрийску публику, будьто Італія поспішила через свого амбасадора з „перепросинами" і „оправданями" перед австрийским міністром заграничних справ — що показує ся в цілости, скажім делікатно, їхньою видумкою. Причину італійского обуреня добачують вони, що найбільше ще, в побитю італійских студентів німецкими в Інсбруку й тим більше опісля „дивують ся", як задля такої дрібниці могла зірвати ся така буря ненависти против Австрії, якої видовищем є тепер улиці італійских міст.

Стоячі на услугах теперішного міністра справ заграничних орґани бавлять ся в „сліпої бабки": не хочуть бачити всіх тих, так численних, прецедентів що попередили і спричинили антиавстрийский рух в Італії. Що більше: зразу не хотіли вони навіть бачити чим раз то більше зростаючих обявів невдоволеня Італії з поведеня Австрії супротив неї, намагали ся збути і закрити їх перед оком публичної опінії мовчанкою, доки справа не розросла ся так, що не дала ся вже більше затушовувати. Тепер вони — як сказано — „дивують ся" й надармо „шукають" причин італійских демонстраций, а рівночасно кажуть ґр. Ніґрі „перепрошувати" Австрию.

А однак причини, і то властиві та дальше сягаючі причини теперішного настрою Італії і її населеня супротив Австрії істнують і італійска державна преса поспішила навіть цілком ясно і недвозначно їх виложити. Є ть же то як раз те саме, що ми мали вже нагоду ще перед двома тижнями виложити між иншим у вступній статї з 101-ого числа нашої часописи затитулованій: „Польскі інтереси в заграничній політиці Австрії". Римска Tribuna, орґан стоячий близько правлячих італійских кругів, цілком виразно каже, що причиною ворожого настрою італійскої суспільности против Австрії є від довшого часу систематично для Італії неприхильна політика австрийских правлячих кругів — се есть міністра заграничних справ ґр. Ґолуховского. А найбільш розширений в Італії дневник, міланьский „Secolo", вичисляє навіть цілком подрібно конкретні факти, в яких проявила ся та, ворожа супротив Італії політика австрийского міністерства заграничних справ.

В першім ряді отже витикає Secolo Австрії її анти-італійску політику на Балканї. Італія пропонувала навіть Австрії порозуміне що-до спільної акциї в Македонії і Альбанії. Але ґр. Ґолуховский, не тілько що відкинув сю пропозицию довголітного союзника, але ще й наче для спровокованя Італії відзначив високим орденом епископа зі Скутарі, котрий є ноторичним і заїлим ворогом Італії і її впливу в Альбанії. — Дальше виповіла Австрия Італії торговельний трактат і загалом в области торговельної політики, подібно як в політиці балканьскій, відносить ся до Італії ворожо. — Як оден з ярких доказів ворожої політики австрийскої дипльоматиї супротив Італії зазначує Secolo се, що цісар Франц-Иосиф, йдучи за радами ґр. Ґолуховского, досі не зложив своєї візити в Квіриналї, а натомість правительственні та навіть двірскі віденьскі круги явно кокетують з клерикальною опозицією в Італії — хиба тілько на се, аби тим робом наче навмисно провокувати італійске правительство і італійску суспільність.

Квестия льокальних, італійско-німецких відносин в Тиролю, що виравдї дала послідний і безпосередний товчок до перших антиавстрийских демонстраций в Вероні і инших містах Льомбардиї, за чим вже розлив ся широкою струєю антиавстрийский рух по цілій Італії, — як бачимо — відгравав в цілій справі другорядну ролю, хоч без сумніву, й неприхильна полагода італійско німецкої угодової акциї в Тироли, теж не могла причинити ся до мирного і дружного настроєня Італії супротив Австрії. А виновником того, що італійско німецка угодова акция в Тироли розбила ся, знов був ґр. Ґолуховский, що в признаню тревіґіянам національних прав добачив небезпеку скріпленя італійского ірредентизму, в супереч всякій розумній льоґіці і в супереч таким очивидним фактам, як сей, що серед швайцарских Італіянців, користуючих ся найширшою самоуправою, нема й слїду ірредентистичних змагань.

Що ніхто инший, як теперішний австрийский міністер заграничних справ носить всю вину напруженя відносин між недавними ще союзниками Австриєю і Італією, зорієнтувала ся в тім уже й часть віденьскої, независимої від ґр. Голуховского, преси. Ми мали вже нагоду в наведеній в горі нашій статї навести голос цілком нерадикального, але навіть феодального віденьского дневника Die Reichswehr, що під дав безпощадній критиці політику „помилок" і „натяків", ведену міністерством заграничних справ. Тепер годить ся ще подати голос другого, неменше поважного дневника, Die Zeit, котрий розбираючи італійскі події і виказуючи їх звязь з шкідливою для Австрії політикою ґр. Ґолуховского, пише так: „Треба раз глянути справі в очи як вона є, а тоді покаже ся, що ми є на найлїпшій дорозї, щоби стати в Европі ізольованими. Через візиту короля Віктора Емануїла в Парижи і готовлячу ся ревізиту президента Любета в Римі, між Італією і Францией виробив ся союз, що може цілком змінити політичну фізіоґномію Европи. ...Король Едвард анґлійский також певне не задля римских старинностий відвідав надтибряньску столицю, а й король Португалії теж думає їхати до Риму." Так пише Die Zeit й вичисляє дальше звісні вже гріхи ґр. Ґолуховского против Італії.

Та коли фактом есть, що й в Австрії — мимо штучок купленої преси — зачинають вже орієнтувати ся, що вина за зірване дружби з Італією і за ізольоване Австрії в міжнародній політиці (бо й Німеччина зближає ся до Італії, а Россия пильно визискує всї блуди австрийскої політики) спадає на ґр. Ґолуховского, то не цілком ще ясно всїм, для чого саме ґр. Ґолуховский веде таку, очивидно шкідну і самовбийчу для нашої монархії політику, тим більше, що ґр. Ґолуховский вмів зближене Австрії до Россії а відчуженє її від двох дотеперішних і природних союзників представити як річ корисну для нашої держави. Та послідні події на Балканї, де Австрия, спутана союзом з Росиєю, мусїла працювати не для себе але de fa to для Россії, удержуючи там потрібний для царату status quo, виказали повну неправдивість тверджень, котрими ґр. Ґолуховский постарав ся суґґестіонувати рішаючим кругам в Австрії користність австро-российского порозумінн.

Для нас властиві причини політичної тактики ґр. Ґолуховского не є тайною: ґр. Ґолуховский яко Поляк працює для приєднаня симпатиї Росії в інтересї польско-шляхоцкої політики, що в послідних часах шукає — як звісно — стичних питок з офіціяльною Росиєю.

Пашпортові надужитя в Борщівщині.

(Письмо з Борщівщини.)

З поміщеної в 110. ч „Дїла" (з 1 н. ст. червня с. р.) інтерпеляциї внесеної послом Яворским в радї державній, знають уже читателї „Дїла" тото — як назвав пос. Яворский в свій інтерпеляциї — лайдацтво, яке вже довший час трівае в ц. к. старостві в Борщеві.

Пос. Яворский відкрив, що вже від кількох літ дїють ся в ц. к. старостві в Борщеві при видаваню пашпортів шахрайскі і огидні маніпуляциї: **вимушуване від бідних селян лапівок за пашпорти.** Именно секретар ц. к. староства Антонї Снежек, котрий з рамени ц. к. старостеа орудує видаваньем пашпортів, увійшов у спілку з польским кєьондзом-пробощом Волошиньским і нїкому не видасть пашпорту, доки не викаже ся квітом від кс. Волошиньского, що на его руки зложив кілька ґульденів лапового. Пос. Яворский навів навіть імена й назвища руских еміґрантів з одного транспорту тай квоти лапового, заплаченого нимп кс. Волошиньскому, а обрахувавши річне число еміґрантів з Борщівщини в тім часї, коли се пашпортове лайдайтво практикує ся, дійшов до заключеня, що **сума лапівок** побраних від руских еміґрантів, **досягне десяток тисяч.** Заряд ц. к. староства в Борщеві — каже дальше інтерпелянт—терпить серабівництво, мимо вношених жалоб на такі шахрайскі і огидні маніпуляциї, що до живого обурюють кождого чесного горожанина, тай хоч ціле місто видить, як від кількох літ наші еміґранти громадою облягають мешкане кс. Волошиньского, ждучи „на пашпорти до Канади". Що спілка Снежек Волошиньский робить із зрабованим, кервво запрацьованим руским грошем, ми не знаємо — сказано в інтерпеляциї — се **певно вияснить нам судове слїдство.** Кс. Волошиньский має говорити селянам, що гроші йдуть на украшене й будоване **польских „косцюлків".** Коли то правда, то в такім разї есть се „ще один із тисячних доказів **поганої, на услугах польскої гакати стоячої адміністрациї** — толеруючої, щоби спілка кс. Волошиньский і слуга державний ц. к. секретар староства пан Снежек в розбійничий спосіб вимушували від руских мужиків гроші на польнїзаторску вшехпольско-шовиністичну роботу, що очивидно мусить провокувати і дразнити руский нарід". Представивши і зілюструвавши сам факт, інтерпелянти звернули увагу міністра справ внутрішних, що тут іде о **злочин надужитя власти урядової і злочин вимушеня.**

Отсе зміст інтерпеляциї, переказаний точ-в-точ словами інтерпелянта.

Як сказано, в інтерпеляциї подано лиш для приміру дрібну частину фактів — назвища еміґрантів і квоти лапового з одного лише транспорту, але вже й то есть таке драстичне, що надає ся тілько до поступованя в дорозї судовій. Крім того є много иншпх фактів, які знає інтерпелянт, публика, а певно буде знати і ц. к. жандармерия в Борщеві.

А однак, на жаль, вислідком інтерпеляциї п. Яворского — як довідуємо ся — есть лише дисциплїнарне доходженє в старостві против співвинного ц. к. секретаря Снежка. Розуміє ся, кс. Волошиньский і его помічники тїшать ся повним спокоєм, а вшехпольска гаката просто обожає їх за „сприт", яким з бідних руских хлопів еміґрантів надерто „фундуше на упоминене і будовен тверда польскості, косцюлкуф на всходніх кресах"...

В інтерпеляциї виразно було сказано: „Що спілка Волошиньский-Снежек робить із зрабованим, кровавo-запрацьованим руским грошем, се певно вияснить нам судове доходженє" — то значить: посли. підписавші інтерпеляцию, виразно зажадали всесторонного доходженя справи — не лиш через адміністративні власти, але й через судові. Отже інтерпеляция повинна бути удїлена до доходженя як ц. к. староству в Борщеві, так і ц.к. прокураторії державній в Тернополи.

Чи тую інтерпеляцию післано з Відня також ц. к. прокураторії тернопільскій того ми не знаємо. Знаємо тілько, що — хотяй від часу внесеня інтерпеляциї уплине невдовзї вже місяць [она внесена ще на 225. засїданю палати послів дня 12 н. ст. мая с. р.] — ц. к. прокуратор п. Півоцкий сидить тихо в сім — так сказати-б—кляснічнім випадку, хотяй п. Півоцкий дуже ревний в робленю процесів. Відомо преціпь, як пильно робив він процеси виборчі руским селянам, як запопадний був у виготовлюваню актів обжалованя руских селян за торічні страйки, як чуткий він на леда яку руску брошуру. Може бути, що п. прокуратор Півоцкий ще зробить щось і „з сим фантом" — може... Ми пождемо ще трошки. Колиж би нї, то треба знов пробовати інтерпелювати в горі, чи то — не кажемо вже: по справедливости, але чи то було би по людски, щоби такі злочини власти урядової і вимушеня уходили безкарно?

Г.

Допись з Буковини.

(Нове жите на Буковині і упадок руштацтва. — Семинарийна руска молодіж — Вечерок в честь Т. Шевченка в учительскій семинарії в Чернівцях. — Заборона відчиту).

Буковина, отой справдї „зеленый край", що довгі роки спав сном блаженних, прокидає ся із сну, отвиряє очи, встає і спішить слабим ще, але певним кроком до нового житя. Завдяки деяким мужам, повстають майже в кождім селї читальнї і каси, с вяткують по селах память Шевченка, одним словом, буковиньский мужик прокидає ся. Між інтеліґенциею також починає ся инше житє. Тут видко також борбу між „новим" а „старим", видко, як „рутеньство" ослабає, тратить силу і підлягає в борбі новим думкам, новому напрямови. Нові думки зачинає голосити академічна молодіж в своїх виданництвах, а розносить їх молодша ґенерация по селах, що находять міцну підпору в молодих учителях народних. Народні учителї, се справдішні апостоли правди і науки і ми мусимо з притиском підвести, що буковиньскі учителї працюють з пожертвованем для народу і сповняють свою задачу дуже добре. Особливо молодші учителї беруть ся до працї над долею „меншого" брата.

Та загляньмо ми в ту сьвятиню наук, де виховують ся народні учителї, загляньмо до учительского семинара. І тут видимо велику ріжницю між давнійшим а теперішним вихованем. Правда і тут панує та славна „шкільна система", але вже повіяло між молодіжию новим духом. Коли давнійше у нас виходили учителї, що не знали добре і читати по руски, не розуміли самого себе і своєї задачі, — то тепер опускаюсь школу молоді люди з горячими ідеалами і думками для працї, з надією в щасливу будуччину нашого народу. Тай не дивниця. Не було тут добрих професорів, щоб навчили молодіж любити свій народ, щоб вказували їй дорогу, працювати для народу. Рускої літератури вчив заскоруплий „кацап" проф. Бінїнкевич, а йому помагав славнозвісний обскурант уч. Шкурган. Оба сї панове називали нашу мову нездібною для книжки, а Шевченка понижували перед молодіжию, називаючи його „дурним мужиком, та піяком"! Розуміє ся, що при таких обставинах, не могли виховати ся добрі учителї.

Та час — як кажу — змінив ся. Прийшов до семинара проф. Осип Маковей. Щирим словом, симпатичною появою, здобув він у учеників велике довіре і став їм батьком-порадником. Він заговорив до молодих сердець горячо і перший кинув в ті серця промінь любови до України, до поневоленого брата, до всего людства! І наука його не пійшла даремно, плід із неї видко вже тепер, хто знає добре молодіж учительского семинара. Під його впливом молодіж поступила вже на скілько на перед, що постановила відсьвяткувати память ґенія України, Тараса Шевченка. Для сеї справи причинив ся також о. катехит Е. Воробкевич, а вже найбільше труду повіс управитель хору ученик Кость Томуруґ.

Концерт був заповіджений на 2 червня с. р. Крім деяких перепон підчас відбутя проб, гадало ся, що всьо пійде добре. Друкують ся запрошеня і тут починає ся перешкода. Директор противить ся, що на запрошенях стоїть „українська молодіж" і каже всї запрошеня знищити і друкувати „руска". (Мусимо сказати, що директор сам, не є злий чоловік. Але тут видко було роботу старого обскуранта Шкургана. Шкода лише, що директор за дуже підлягав тим старим...) Молодіж мусїла покорити ся приказови.

Наближив ся день концерту. Сьвяточна хвиля. Велику салю музичного товариства заповняє по береги публика, а перед нею у цьвітах красує ся бюст ґенія України. Над головою Шевченка зложені із електричних лямпок дві великі букви „Т" „Ш", що чарують публику. На естраду виходить проф. Маковей, повитаний грімкими оплесками. Повитав публику, розповів щирими словами про значіне Шевченка для молодіжи і заповнив гостий, що молодіж учительской семинарії, вже на скілько сьвідома, що сьвяткує память своїх ґеніїв, пійде по селах і сповнить заповіт великого кобзаря, то є понести сьвітло правди і науки між народ — і — заохочує молодіж, щоб борола ся, а поборе! Відтак йде точка за точкою, як стояло в програмі, а всї сьпіви під вправною управою діреґента випадають дуже добре. Ве-

Великий вибір капелюхів готових і Фасонів дамских і дитячих в Товаристві „Труд", Львів, Ринок ч. 39,

I. поверх. Замовленя почтою полагоджує ся відворотною почтою. ДИРЕКЦИЯ.

347 2—3

лику втіху справили публиці дівчата сьпівачки, що всї виступили в народних строях. Найлїпше із всїх сьпівів випало „Завіщане“, „Пливе човен“ і „Даремне пісне“. Приходив відчит абітурієнта Пігуляка... та не відбув ся.

Сконфісковано.

Та хоч відчит заказано, сьвято відбуло ся величаво, бо прочі точки випали знаменито. На концерт прибуло кілька телеґрам з Галичини, котрі були відчитані і привитані голосними оплесками. Думаємо, що на другий рік відчиту більше не закажуть.

Із піснею „Ще не вмерла“ і „Не пора“ опустили всї салю і закінчили сьвято в честь ґенія України, яке по перший раз відсьвяткувала українська молодїж учительского семинара в Чернівцях. Честь їй за се!

Тілько на тепер вісток шлю Вам із зеленої Буковини.

П—ий.

ТЕЛЄҐРАМИ.

З комісий державної ради.

Відень. На вчерашнім засїданю австрийскої депутациї квотовоє референт п. Шведґедь радить розклад квоти на спільні потреби держави означити в дотеперішнім відношеню (34·6% на угорску, а 65·4% на австрийску половину монархії) на час від 1903—1909 р., але заразом візвати оба правительства, щоби чим-скорше почали переговори що-до установленя тривкої підстави до осягненя квоти, пр. після числа населеня. По довшій дискусиї принято внесенє п. Зедвіца, щоби дотеперішну квоту приняти на оден рік, від 1. липня с. р. до 30. червня 1904. Принято також резолюцию, домагаючу ся удержаня спільних институций, передовсїм спільної армії (на Угорщинї, як відомо, переважає жаданє відокремленя угорскої армії). Постановлено повідомити угорску депутацию о тих ухвалах.

Угодова комісия радила над 21. артикулом (про перевіз худоби). Президент міністрів увиднював, що правительство при переговорах з Угорщиною енергічно боронило інтересів сеї половини монархії, особливо що-до справи безрог. Правительство має піддати ревізиї дотеперішний закон ветеринарийний і виготовляє закон що-до поборюваня туберкульози у худоби. Переходячи на галицкі справи, заявив президент міністрів, що з уваги на корыстний стан здоровля серед худоби в Галичинї буде дозволений вільний перевіз худоби, призначеної на заріз з 1-ої галицкої стрефи. Також має ся продовжити реченець різаня худоби для 2-ої і 3-ої стрефи. Правительство стоїть на тім, що на будуче перевіз худоби в краю не може підлягати більшим обмеженям, ніж перевіз за границю.

Угорска депутация квотова.

Будапешт. На вчерашнім засїданю квотової депутациї принято внесенє референта п. Фалька, щоби задержано теперішний розділ квоти (34·4 і 65·6), але з тим, що буде він установлений на 10 літ.

Угорскі Румуни.

Будапешт. Румуни, що давнійше ухиляли ся від виборів, ставлять тепер у виборчім окрузї в Добрі кандидатуру адвоката д-ра Влада, котрий має виглядн на побіду. Був би то перший румуньский посол у угорскім соймі.

Хорватскі розруxи.

Відень. Хорватский бан був вчера знов у Відни на авдиенциї у цїсаря і опісля нараджував ся з міністрами Каляєм і Сеченіем.

Загреб. В бельоварскім комітатї лучили ся в кількох місцях напади на зелїзничі двірцї, при чім товпи вибивали вікна і двері, перевертали телеґрафічні стовпи в поперек шляху і перетинали дроти. Стовпи еще в час поусувано з шляхів.

З Франциї.

Париж. На вчерашім засїданю палати депутованих відповідав президент міністрів на інтерпеляцию в справі нападу Мароканців на ґубернатора Альжиру. Скоро лише — сказав міністер — сконцентроване буде війско, дістануть напасники порядку науку. Сему не спротивить ся анї Мароко анї жадна наша держава, бо французске правительство не гадає о жадних добичах, а хоче лише запобігчи, щоби подібні напади не повторяли ся.

Сенат радив дальше над законом о дволїтній військовій службі і приняв арт. 31-ий без змінн.

Президент Любе вибирає ся д. 6. липня до Анґлиї і забавить там три днї.

НОВИНКИ.

— **Зїзд славяньских дневникарів а Русини.** Ми вже згадували, що нашу заяву, вислану з'їздови славяньских дневникарів, подали головні віденьскі дневники в есенціональних виписках. Натомість в чеських дневниках нема ще про неї звістки — а нема ії у всякім случаю в „Narodnich Lista-x“, „Hlas-i Naroda“ і „Politik“, які маємо під рукою. Тілько орґан реалїстів „Cas“ подав ії в повній основі, маркуючи есенціональні місця розстріленими буквами. Певна річ, що „Cas“, коли забере слово, стане на нашім становиску, бо він так як і ми не годить ся на славянофільску прозґраму. Погане а *для польского* дневника прямо скандальне становиско заняв наш любенький приятель „Dziennik polski“, котрий після давно вже введеної тактики попереперчатував всї нїсенїтниці „Галичанина“, а ще й его референт від руских справ подав таку-ж допись до краківскої „Nowo ï Reform-ы“. З недостачі місця мусимо нашу відповідь на нїсенїтниці польско-кацапскої спілки відложити до завтра. О скілько можна догадувати ся і ждати, наша заява буде мати деякий *прочищуючий* вплив на славянофільскі круги, виплываюча по части з індолєнциї людскої природи: вимивати дискусию на заміти і теми неприємні а правдиві.

— **Зміна намісника.** Як доносять з Відня, іменоване нового намісника ґр. Андрея Потоцкого появить ся в урядовій „Wiener Ztg.“ ві второк або середу т. в. дня 9 або 10 червня. Дня 15. червня зложить намісник присягу в руки цїсаря, почім обійме урядованє.

— **Хто буде маршалком?** Вість, подана краківскою N. Reform-ою, немов переговори правительства з ґр. Ст. Баденїм в справі обнятя булавн краєвого маршалка розбили ся і що рівночасно набирає шанс кандидатура ославленого Давида Абрагамовича, після заперечення віденьского кореспондента „Slow-a polsk-ого“ має бути лишена всякої основи. Справа та находить ся в тій самій стадиї, що й доси, значить, ґр. Ст. Баденї остає все ще одиноким кандидатом на галицкого маршалка.

— **Знов заборона руского віча!** З Камінки струмилової доносять нам, що заповіджене на день 9. н. ст. червня просьвітно-економічне віче під голим небом в Камінцї струмиловій заборонило тамошнє ц. к. староство. Роблять ся заходи, щоби відбуло ся таке саме віче дня 16. н. ст. червня.

— **Арештованє еміґрацийного аґента.** На зелїзничім двірци в Кракові арештувала онодї тамошня поліция 40-лїтного Івана Дуя з Пархви. Дуй їхав в товаристві 6 селян, котрих віз до Америки, витумаливши від них грошї.

— **Елєментарні нещастя.** З Тироля і Угорщини доносять про великі гради, які там упали. Град вибив в многих місцевостях виноградники та понищив сади. В торонталь скім комітатї на Угорщині падав град лиш 10 мінут але в місцевости Ітебе встелив землю грубою верствою леду і на полях треба було лїд згортати лопатами. В Лява барского комітату падав град величини курячого яйця і витовк всї виноградники. — В Старім селї (Альтдорф) на Мораві вдарив грім минувшої неділї пополудни в церкву як раз в хвили, коли там була молодїж шкільна, і забив на місци 10 літню дівчину а 6 хлопців приголомшив. — Про страшні повени доносять з Америки. В Арканзас, Міссурі, Небраска, Джова і Оклягамі стоїть богато квадратових миль під водою а яких 45.000 людий осталось без стріхи. Вода забрала в многих сторонах цїлі доми і всї мости. Ріка Канзас есть тепер на цїлу милю широка і залила цїле промислове місто Топека. З міста втекло ще завчасу 7000 людий а около 250, що лишились були в місті, всї потопили ся. Шкоду обчисляють на 4 мілїони долярів. В Казассіті вода підмулила місто зелїзничий на ріцї і він завалив ся та вбив двайцят сїм людий. Крім того утопило ся тут около 200 людий. — В Гінсніль, в Ґеорґії, розиїс страшний вихор званий в Америцї „торнадо“ кільканайцять домів, а кілька захопив таки цїлі та понїс їх досить далеко. Кого з людий вихор захопив, того також понїс воздухами. В наслїдок того згинуло там 60 людий, а 30 есть тяжко покалїчених. — З Угорщини доносять про страшну градову тучу, получену з хмароломом, в сирмскім комітатї. Величезні простори піль вкрила вода на оден метр високо і наробила великої шкоди.

— **В Києві** дає від якогось часу „товариство малоруских артистів“ під управою А. Л. Суходольского драматичні представленя в літнім театрі „Купеческого собранія“. Минувшого четверга грало се товариство по раз перший в Києві нову, неграну досї драму в 5 дїях Л. Р. Сабинина „Скошена квітка (За карі очи та чорні брови)“.

— **Про виплату конґруи для духовеньства.** В Correspondenzblatt-і für d. kath. Clerus Oesterreich ч. 4. находить ся слїдуюча статя, замітна для нашого духовеньства з огляду на спосіб виплати конґруи: „Міністерство для віроісповідань приказало в порозуменю з міністерством фінансів намісництвам розпорядженем з 14. XI. 1902, ч. 32882, щоби заслугли заявлень еп. консисторий в дїлї управильненя виплати конґруи. В сім розпорядженю стоїть: „1) Міністерство для віроісповідань не противило би ся розважити ближше справу виплати конґруи з гори, якби еп. ординарияти висказали готовість предприняти засадничо обсаду церковних посад і іменованя до церковних урядів з правною важностию від початку місяця. 2) З огляду на сьвященників дійствуючих ex currendo і на винагороду за побільшені чинности в душпастирстві задля необсади вікарівок, то плата з гори не мала би місця, бо в сім напрямі *не виявлено жадних бажань з інтересованих кругів* (т. є. сьвященників самих), з чого дасть ся заключати, що практичної потреби виплати конґруи з сего титулу з гори нема. 3) Вкінци не може тут поминути замітки, що сущне упрощенє урядованя лежало би в тім, коли би переношенє сотрудників було предприняте в сей спосіб, щоби дни виступленя і вступленя в уряд слїдували по собі безпосередно. Зверхній власти церковній було би при тім свобідно дотичному сотрудникови удїлити відповідну відпуску задля переносин“. — До сего розпорядженя додає редакция Corresp.-Blatt'у від себе, що (як видно з уступу 2) ц. к. міністерство реаґує виразно лиш на те, за чим духовеньство петиціонує. З того й виходить ясно, як конечні є петиції.

— **Новий театр у Львові** повстає при ул. Кохановского ч. 23. Поставлено там на взір літних театрів варшавских будинок, в котрім буде давати представленя що вівторка, четверга, суботи і двічи в неділю теперішний т. зв. театр людовий. Як зачувати, театральна дружина буде складати

Про борбу і відпорність орґанїзму проти туберкульози.

(*Дальше.*)

Досліди з сукровицею ріжних звірят виказали, що та має також антітоксичні свійства (невтралїзуючі токсини), коть не так визначні. Найсильнїйші антітоксичні свійства має сукровиця чоловіка, потому корови, телятн, пса, кота, кози, коня і т. д. Сукровиця морскої свинки і кролика есть против дїланя їди туберкулїчної цїлком безсильна.

Що-до самих бацилів туберкулїчних — то досліди виказали, що деякотрі роди сукровиці не допускають бацилів до розвою. Найсильнїйше дїлає сукровиця чоловіка, свині і телятн. Сукровиця свинки морскої не має тої сили, а навіть в нїй бацилї туберкулїчні дуже добре розвивають ся. Дальші досліди виказали, що сукровиці ті мають навіть спромогу вбивати й нищити бацилї.

Коли до орґанїзму дістануть ся бацилї туберкулїчні, то побачимо, що орґанїзм починає тим сильнїйше творити продукти антітоксичні і вбиваючі бактериї. Се виказує докладно своїми дослїдами Мараїяно. Означивши докладно антітоксичну силу сукровиці, встрикує він звірятам методично малі давки їди, а по якімсь часї мірить силу антітоксичну сукровиці, встрикуючи ей змішану з їдию туберкулїчною під шкіру морским свинкам. Се робить ся в сей спосіб: Пускавсь кров псови, видїлює ся з неї сукровицю, якусь скількість ей мішає ся з бацилями туберкулїчними і так змішану встрикує ся свинцї та слїдить ся розвій бацилів. По методичнім встрикуваню малих давок їди через місяць пускає ся сему псови кров, видїлює ся сукровицю та мірить ся антітоксичну силу сукровиці. В сей спосіб ведені досліди виказали, що вже в першім місяци сила та значно підносить ся і щораз більше зростає. У сильного і здорового чоловіка она через методичне встрикуване зростає так скоро, що по місяци подвоює ся.

Також через впровадженє бацилів до орґанїзму показує ся, що свійства вбиваючі бацилї зростають. Свійства ті ростуть через встрикненє водного екстракту з бацилів, а ще скорше збільшають ся через впровадженє до орґанїзму засушених або живих бацилів. Доказом сего суть слїдуючі досліди: Пускає ся звірятам кров, видїляє ся з неї сукровицю, додавсь культури бацилів та слїдить ся, чи і о скілько тратять живі і їдовиті бацилї на своїй силї животній, то значить, чи сукровиця та зупиняє розвій і зріст бацилів, і чи бацилї ті перенесені на иньшу відповідну для них почву, можуть дальше рости й розвиватись, і вкінци, чи на бацилях, котрі якийсь час були змішані з сею сукровицею, нема змін, доказуючих їх знищеня. Всї ті проби виказують, що кров звірят закажених туберкульозою, більше або менше сильно нищить бацилї туберкулїчні.

Другі досліди роблено над тим, чи сукровиця має спромогу нищити заразливі прикмети бацилів. В тій цїли встрикувано морским свинкам їдовиті бацилї, котрі через ріжно-довгий час стикали ся з висше описаною сукровицею, і слїджено розвій туберкульози. Показало ся, що у тих свинок туберкульоза не розвинула ся, підчас коли така сама скількість бацилів туберкулїчних незмішувана з сукровицею викликувала у наших здорових свинок скорий і сильний розвій недуги. Тїла засушених бацилів, а ще більше живих, застрикнені в орґанїзм, витворюють в дуже великій *скількости продукти*, котрі *не лишень* вбивають, але цїлковито нищать бацилї.

Всї ті досліди доказують, що в орґанїзмах звірят токсини витворюють антітоксини, а бацилї витворюють знов продукти, котрі їх нищать. Орґанїзм звірячий має отже два роди средств охоронних против туберкульози: один рід витворює ся сам через себе в здоровім орґанїзмі, другий рід повстає в нїм доперва тогди, коли до него дістануть ся бацилї і їх токсини.

Так отже оба ті средства охоронні творять оружє в побідоносній борбі орґанїзму з туберкульозою. Коли они находять ся у відповідній скількости в орґанїзмі, то сейчас нищать бацилї, котрі дістали ся до него, і невтралїзують їх токсини. Колиж їх замало, то повстає місцеве огнище туберкулїчне. Мимо розмножуваня бацилів і мимо повстаючих токсин, розвивають ся в орґанїзмі властиві средства охоронні, котрі нищать бацилї, невтралїзують їх токсини, і в сей спосіб наступає вилїченє без штучних лїків. Ті средства охоронні находять ся в кождім сильнім і здоровім орґанїзмі, а зникають, скоро орґанїзм сей буде в якийсь спосіб ослаблений. Многі досліди на *людях* ослаблених ріжними недугами, змучених тяжкою працею, від малку зле відживлених, виказали, що в сукровиці їх нема власне тих средств охоронних. З другої сторони у людий, котрих орґанїзм сам без помочи лїків дав собі раду з туберкульозою, може виказати, як сила охоронна зростає в міру поступу уздоровленя. — В орґанїзмі кожда тканина має ріжну силу відпорну против туберкольози; і так у пса пр. легкі поборюють бацилї о много скорше від иньших тканин. Коли встрикне ся псови в жили оден ґрам їдовитих бацилів туберкулїчних, то они осідають в *легких*, творять там туберкулїчні гнїзда, котрі самі гоять ся так що вже по місяци нема в них бацилів. Однак коли встрикнемо таку саму скількість тих самих бацилів в черево пса, то по тім самім часї туберкульоза плївки черевної дуже сильно розвине ся, а в гнїздах туберкулїчних може виказати значну скількість бацилів. Встрикнувши псови рівночасно до жили і в черево таку саму скількість бацилів, побачимо, що бацилї в легких погинуть і зникнуть а в череві розвинуть ся і розмножать. Та спромога самохорони орґанїзму стоїть безперечно в тїсній звязи з гіґієнічними відносинами, в яких орґанїзм жие і розвиваєсь, а відживленє і внїшне окруженє орґанїзму має найважнїйше значінє.

На підставі сих дослідів легко зрозуміти і пізнати дорогу, по якій ступаючи зможемо побідити туберкульозу і стримати ей розширенє. Сама природа показує нам, що побіда буде певна, коли зможемо відповідно зміцнити природні средства охоронні, і в тім напрямі повинні йти дальші змаганя науки. Наука і досліди виказали, що найлїпшими средствами стримати ту заразу, есть витворенє *добрих відносин гіґієнічних*, через що заразки сеї страшної недуги не будуть могли розвивати ся. Туберкульозу поборе ся тогди, коли нам удасть ся дати орґанїзмови такі условини житя, в котрих набере він на стілько самоохоронної силы, що з бацилями туберкулїчними сам дасть собі раду.

(*Конець буде.*)

ПУБЛИЧНА ҐАЛЯ АВКЦИЙНА

Львів, пасаж Міколяша.

Вистава річий призначених на продаж, заслугує щоби її звідати з причини значної скількости творів штуки і старинностий. Рівнож множество річий до практичного ужитку, як меблї, дивани, фортепяни, повозки, машини до шитя, ровери, машини до писаня, золоті і срібні предмети, хіньске срібло, годинники, одяги і т. д. одним словом всякого рода движимости *дешево до набутя*. — **Лїцитациї** відбувають ся що тижня в четвер о годинї 4-ій по полудни. — **Вистава** отворена що день від години 8-ої рано до 8 ої години вечером, неділї і сьвята від 9-ої рано до 12-ої. — **Бюро** для приниманя річий на продаж отворене що день від години 9-ої рано до 12½ в полудне, для дрібнїйших річий також і по полудни від 3-ої до 6-о.

72 11—7

ся з незлих сил, причім гостинні виступи першорядних польских акторів є також запевнені. Торжественне отворене і посьвячене сего театру відбуде ся в неділю 7 с. м. рано, а вечером сего дня наступить перше представленє.

— **Статистику хорватских розрухів** подав загребский „Obzor“. Після того обчисленя до Зелених сьвят убито пятьох селян, пятьох ранено тяжко, а трийцятьох легко. Дневник вичисляє притім всї імена. Арештовано поверх 2000 осіб, в самім Загребі 450, між ними 12 женщин. Лиш малу частину арештованих випущено на волю. За становище заняте супротив розрухів засуспендовано осьмох урядників. Демонстровано в 58 місцевостях, в двох повітах заведено наглі суди, в чотирох місцевостях инших повітів стан облоги. З 70 заповіджених зборів в справі фінансової самостійности Хорватиї позволено лише на два. Опозиційні часописи в послїдних двох місяцях конфісковано 201 разів, в самім маю 114. Вкінци 16 студентам відобрано стипендиї, кількох релеґовано.

— **Наймодернїйший стиль.** Один з послїдних випусків липского двотижневника „Das Magazin für Literatur“ помістив між иншими коротку новельку Й. Геґнера (співредактора сеї часописи) п. з. „Вість про женихаве Ервіна Вендта“, де находить ся таке місце:

„Проте любили ся обоє сего дня страх. І були дуже щасливі. І таке то воно було. І не було воно инакше. А прецї трошки инакше стало...

Тодї Вендт сказав: „Ах ти, ти!“ і тулив її до себе...

І его серце кидало ся, наче-б в его груди було звіря з окремим для себе житем...

А проте не було звіряти в его груди, яке мало би окреме для себе житє...

І клїтини его мозку були як дрегнисте жаборине, що починає здрігати ся...

І для неї являло ся всьо таким, яким ще нїколи не було“...

Справдї модерність і модерзість така, що переходить прямо в гумористику.

— **Дрібні вісти.** Цїсар потвердив вибір Болеслава Розвадовского, емерит. староству і властителя дібр в Монастирску, на презеса і Теодора Лїсевича, грек. кат. пароха в Кутах старих, на заступника презеса повітової ради в Косові. — П. Модеста Куницка зі Станиславова зложила 4.000 К на стипендийний фонд, з котрого головний видїл тов. „Просьвіта“ буде щорічно удїлювати стипендиї убогим ученицям, що образують ся в українько-руских інституциях. — Звісний наш земляк Александер Носалевич, артист двірской опери в Саксен-Альтенбурзї, виступив онодї яко гість в двірскім театрі у Відни в опері Ваґнера „der Fliegende Holländer“ і здобув собі велике признанє віденьской критики. — В Почаївскій Лаврі на Волини помер архимандрит Софроній Прачук, родом з Білокриниці в Галичинї, в 67-ім роцї житя. Покійний студиював богословіє в львівскім університеті, якийсь час був грек. кат. катехитом в Золочеві, а в 1870 р. перенїс ся до Росиї, де принав православіє. — В Самборі розпочала ся вчера карна розправа против звісних виновників страшної катастрофи в копальни земного воску в Бориславі дня 2 червня 1902, коли то наслїдком експльозиї ґазів в закопі „Борислав“ погибло 18 робітників, а двох потерпіло тяжкі попарення. Вдовиці по нещасних жертвах катастрофи заступав при розправі адв. д-р Стахура. — Нїмецкий цїсар удав ся 6 липня на корабли „Гогенцолерн“ в 6-тижневу подорож на Північне море. — В Новім Брунтвіку і в Новій Шкоциї горять величезні простори лїсів. Те саме дїє ся в окрузї Кебек, наслїдком чого цїле місто Монтреаль закрите дымом. — Підчас кінських перегонів у Відни упав з коня поручник Гайнчель і зломивши собі хребет, помер. — Трибунал суданів присяжних у Львові засудив вчера б. громадского писара з Угнова, Віктора Пивницького за рїжні надужитя і злодїйства на 3 місяцї строгого арешту, заостреного постом.

— **Руский „Сокіл“ у Львові** повідомляє отсим учасників прогульки Яремче-Хомяк, що комітет туристичний обнимає опіку лиш над особами, що до нинї надіслали задаток (4 К) Именно з'обовязує ся постарати ся о конї до річий і провідників на Хомяк, вечеру в Ворохтї, нічлїг і по можности сьніданє, коли на се зложений задаток вистарчить. Всї инші видатки на дорогу, харч і т. д. мусять кождий учасник сам оплатити. Звертає ся при тім увагу, щоби кождий з учасників заосмотрив ся в харч вже в дома, а особливо а уваги на другий день прогульки, який проведе цїле товариство від досьвіта до вечера в дорозї по верх Хомяка і назад на долину. Всї купують собі самі білети до Ворохти (туристичні ретуркарти (зі Львова 6 К 56 с.), хоч одну стацию з Яремча до Микуличина перейде ся пішки а дальше до Ворохти зелїзницею. Нічлїг для тих, що зголосились, замовлений в Ворохтї. Раніщим поїздом дістануть ся прогульковцї до Тартарова і звідси пішки на Хомяк а відтак другим боком в долину до Микуличина і домів. Вкінци радить комітет кождому взяти на прогульку теплу одїж з огляду на несталу температуру в горах і вигідну обув. Виїзд зі Львова 6·25 рано в неділю (7 червня).

— **Заходом товариства Кружок українських дївчат у Львові** відбудуть ся дня 14 червня с. р. вокально-декляматорскі вечериці з виставкою в честь Тараса Шевченка для слуг і виключно їх силами. Програму подасть ся пізнїйше. Білети купувати можно що два почавши від неділї (7. VI.) від год. 6—7 вечером в комнатї товариства, Ринок ч. 10. Цїна білетів: фотель першорядний 1 К, другорядний 60 с., крісло 40 с, вступ на салю 20 с. — За видїл *Дарія Шухевич* голова, *Ольга Жураківска* секретарка.

— **Для Львовян.** Завтра, в суботу відчит др. Щурата. Початок точно о год. 6. веч. Комната тов. „Акад. Громада“.

— **Від проф. М. Грушевского** З поводу новинки, уміщеної в ч. 110 „Дїла“, мушу заявити, що підчас зборів „Дністра“ я дійсно був запрошений проф. Шухевичом, але на нараду в справі будови руського театру: на висловлені мною сумнївн що-до довільно уложеного складу тої наради заявив мнї проф. Шухевич виразно, що утвореннє орґанїзациї для завідуваня тою театральною справою буде доперва предметом тої наради. Трудно було догадати ся, що само се запрошенне проф. Шухевичом мене, в характері приватнім, могло бути ео ipso іменованнем на члена комітета. Тимчасом новинку в ч. 105 „Дїла“ кождий, як бачу, розумів так, що я увійшов в склад комітету для будови руського театру. Стоячи принципіяльно на тім становищі, що наради в громадських справах повинні виходити від громадських уже орґанїзаций, а не з чийогось власновільного іменованя (се підносив я торік підчас спорів в справі компетенциї комітета сецесийного фонду), я, пригадавши собі свої досьвіди на сім полї, а до того не маючи й часу, не явив ся на згаданих проф. Шухевичом сходинах. А й тепер, коли ті сходини перетворились в комітет, я не сумнїваючись, що справа будови руського театру — справа високо патріотична, зістаюсь при переконаню, що маючи поважні товариства, інтересовані справою будови театру, не було пильної потреби комусь з свого довільного вибору творити новий комітет. *М. Грушевський.*

— **Буковиньский Боян устроює в Чернівцях концерт в честь Т. Шевченка** ві второк 9. н. ст. червня с. р. в великій сали Товариства музичного при співучасти панни Д. Шухевичівної зі Львова, п. Альфреда Адлера та проф. Колара і Паляша з Чернівців. В програму концерту входять: промова, деклямация п-и Н. Костецкої („До Основяненка“), мішані хори (три композициї Січиньского, три Колесси і одна Кишакевича), два сопранові соля п-и Шухевичівної (композициї Лисенка „Ой одна я, одна“ і „Садок вишневий“), теноровe сольо п. Модеста Левицкого (Лисенка „Минають лїта молодії“) і сольо фортепіянове п. Адлера. По концертї відбуде ся в тій самій сали Товариства музичного сьвяточний комерс.

— **Поправка ошибки.** У вступній статї о. Данила Танячкевича, поміщеній у вчерашнім числї „Дїла“, в другій шпальтї на долї місто „нехай і лежить“ (молодїж) — треба читати „нехай і летить“, а в третїй шпальтї з гори місто „під Украіни єднаймось напор“ треба читати „під.... прапор“.

— **Ординация укінчених богословів** архиепархії львівскої і епархії Станиславівскої розписана митрополичим ординариятом на день 9 червня с. р., в котрім то дни інтересовані мають явити ся у дотичної власти.

Померли:

— **Модеста Куницка**, фундаторка стипендиї, упокоїла ся в станиславові дня 4. червня с. р. в 50. році житя. Похорон в суботу о 4. год. сполудня. В. її п.!

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українько-руску бурсу в Новім Санчи!

Відозва.

Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові

поклала тревалу підвалину економічної орґанїзациї нашого жіноцтва, а скорий розвій сего Товариства сьвідчить, що оно має сьвітлу будучність. Наше Товариство дасть в недалекій будучности заробок соткам рук, буде осередком руху торговельного і промислового для всїх Русинів і зможе подати поміч не одній институциї просьвітній та філянтропійній, як се чинять инші наші фінансові институциї.

Товариство мусить розширити свої робітнї, бо оно не в силї дати раду роботї, хоч занятих є 46 робітниць. Стало ся наглячою потребою розширити зачате дїло, і то в тім самім місци, де оно веде ся (Ринок ч. 39), бо зі взглядів торговельних відповідає оно найлїпше своїй цїли.

Тимчасом заскочило нашу Спілку небезпеченьство таке, що каменицю, в котрій Спілка находить ся, виставив властитель на продаж, а нашій Спілцї грозило виповіджене льокалю. Наколиб каменицю купили люди нам ворожі, було-б се шкідливе розвиткови Товариства. Всї повисші обставина спонукали нашу Спілку: купити ту каменицю (Ринок ч. 39) за 120.000 К. Пунктациї контракту підписала Спілка дня 30 мая с. р.

До 31 червня т. є. в однім місяци треба конче заплатити 30.000 К при підписаню контракту. Длятого звертаємо ся сим до наших Вп. Земляків і Землячок з просьбою:

Приспілайте хочби найменшу суму на цїнницю нашого Товариства на 5% і вступайте в члени Товариства! Вписове 2 К, удїл 20 К.

Інтерес зовсїм певний; каменица 4½ року вільна від податку, в Ринку, не тілько не буде тратити на вартости, противно, піднесе ся, а інтереси робітень стоять так сьвітло, що надіємо ся роздати з кінцем сего року за удїли значну дивіденду. [Просимо всї часописи о повторенє сеї відозви.]

Іванна Кокорудзова, Марія Білецка, Василь Нагірний.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Грошi слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папироси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

ЛИПИ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно ижо о г ині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	.	15 кр.
Сікані легкі	.	12 „
Фляки	.	12 „
Ніжка теляча з хріном	.	10 „
Ковбаска з хріном	.	5 „
Кавяр	.	15 „
Обід в абонаменті	.	40 „

Всякі напитки в найлїпших родах по найумиренїйших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї здаю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

---

22 ТОМИ **Літературного-Наукового-Вістника,** виданий у Львові Грушевским і Франком маю на продаж, 4 томи початкові обрарлені; решта ні. Цілий Вістник від початку видавня від р. 18.. вартости 26 К по значно зниженій цїні. Відомість: В. З. poste restante, Бучачівці 1—3

Парцеляция!

В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґи. В тім над 100 морґ. лїса 20 лїтного — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 26: 3—6

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклістів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів, Академична 26.

279 **Цїнники даром.** 26—30

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 481 51—52

Водолїчниче Заведенє д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Цїни дуже приступні. 337 6—7

Оптика і Механіка ... Львів ... Ринок ...
... протока Банку ...
... поручає в ... вибори і за цїнами ...
окуляри, пінсне, **льорнети,** бінокли, **далекозиди,** барометри, термометра, мікроскопи, **компасы,** ... мірки ... Управленє ... Всякі ... і найдешевше. 332

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 3·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·25, 5·05, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 8·9* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5, в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·55, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 5·35, 10·35*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6·30, 9 —*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·08, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дві а від 1/5 до 1/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·30* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 8 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Краєщанка ч. 5. 87

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилав *Юлїй Шорман*, Купчинцї п. п. Денисів. 351 5—10

Піяк з добрим голосом, женатий, лїт 25, готов до всякої послуги своєму службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Іванкові, п. н. Скала н. Збручем. 352 1—2

СКЛАД ФОРТЕПІЯНІВ І ПІЯНІВ

Львів, ринок ч. 3.

поручає фортепияни і пияніна з першорядних фабрик. 339 172—

В видавництві музичнім „Станиславівскго Бояна“

появились дотепер слїдуючі твори:

1. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не пора“ хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „a capella“	Ціна	30 сот.
2 „ „	„Дитяче пісне!“ хор муж.	„	2 „
3 „ „	„На фалях Дністра“ Вальс на ф.	„	1 кор.
4. О. НИЖАНКОВСКИЙ:	а) „О не забудь!“		
	б) „Вераїть ся сни мої!“ на один голос з фортеп.	„	40 сот.
5. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Пісне моя!“ хор мішан. „a capella“	„	40 „
6 „ „	„Кобза!“ хор мужеск. „a capella“	„	20 „
7. „ „	„Як почуєш в ночи...“ на тен. з	„	60 „
8. АНГ. КУЖЕЛЯ:	„IV Коломийка“ (присьвячена Станиславівскому Бояну) на фортепіян	„	60 „
9. Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не сьпівайте мені сеї пісні...!“ сольо сопранове з супроводі фортепіяну	„	60 „
10. Й. КИШАКЕВИЧ:	„Ой не нам в найданих ходити“ хор мішаний з фортепіяном і хор муж. „a capella“	„	60 „
11. О. НИЖАНКОВСКИЙ:	„Нова Січ“ хор муж. і сольо баритонове і дует в супроводі фортепіяна	„	1 кор.

На складі маємо: „Три коломийки“ Анг. Кужеля ціна 1·50 сот.
„Молитва“ М. Лисенка „ —·30 сот.
„В народ“ Р. Зарицкого „ 1·— кор.
„Катерина“ в супроводі фортепіяну Й. Кишакевич „ 2·— кор.
і „Пісні відчас Служби Божої“ Й. Кишакевич „ 1·— кор.

Просимо наше видавництво по всїх книгарнях жадати! Радо даємо в комісову розпродажу!

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 361 2—3

НОВІСТЬ! **Травлені шиби до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на нагробники, ляні на шкіл. на подобу мармору, також всї инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує артистичне заведенє**

Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2. 314

ЛЕВ АППЕЛЬ,
у Львові, Пасаж Гавсмана.

Подяка.

В тяжкім горю, що нас з волї Божої навістило по втратї нашої дорогої незабутої Матери бл. п. Павлїни з Гнїдковских Одїжиньскої, що всї невсипущі труди свого тяжкого житя для нас посьвятила, уважаємо своїм сьвятим обовязком П. Т. Всїм, що нас в нашім смутку розрадили і поспішили звеличити память бл. п. нашої Матери зложити прилюдно щиро-сердечну подяку. — Передовсїм дякуємо нашому Всечестному Рускому Духовеньству з Тисьменицї, Всеч. о. Завідателю Діон. Билиньскому і Всеч. ОО. Сотрудникам Салевичеви і Савчиньскому за Їх ласкаві безвинагородні труди, за ласкаве відправлене св. обрядів похоронних а Всч. О. Діон. Билиньскому за сердечне надгробне слово. — Дякуємо також Всеч. О. парохови вірменскому за ласкаву участь в похоронах. Чесн. Брадтву церковному і Всїм, що були ласкаві потрудитись при відданю послїдної прислуги нашій Дорогій Покійниці.

Ключів великій. 372 1—1

Іван Одїжиньскій, іменем родини.

ЛЮБІНЬ.

Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїйші сіркові води на континенті. Купелї боровинові. Для тих, що потребують водного лїченя, ново-устроєний відділ гідропатичний під фаховою управою. Лїчене електричностию, масажом, інгаляциєю. Купелї річні. Лічить ся не з незвичайним успіхом гостець, випрітя по запаленях, спухненя по звихненях і здоманях, зопси спізжену килу, опасність, жїночі недуги, металічні затроєня, всякі недуги шкірні — Аптика, почта і телеграф в місци. Доїзд: Фіякер д Городка до Любіня 3 К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — На замаганя присилає дирекцию проспекти франко

Отворене сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: **Д-р КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 10-10

Ученик VIII. гімн. кл. гляда лекциї на село, котру міг би зараз обняти; близші порозуміня на адресу: *Микола Левків* уч. VIII. г. кл. Волиця барилова п. п. Синьків (коло Радехова). 1-4 378

Въ теперѣшнїмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Всч. Господарювъ, що найлѣпшї, трѣвалї, выпробованї и самыми господарями захвалюванї, а до того дуже дешевї

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Рынокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовї зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевї зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевї 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскї зъ колбеницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячї сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ дістають ще 5% опусту. Плуги продають за лишь за готівку безъ опусту. 452 85—?

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛЇВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедициї всякого рода. 269 12-18

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадцять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Рускій ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимцї, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

569 3?—52

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворядного чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кілько.

Два кілько кави і один кілько чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 360 2—10

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого управжденя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицях, на границі пруській, дістають ся під нашу опіку а від того місця випрявляємо їх впрост до себе без пересіданя в ваді 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трвае довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Кошта дороги від пруской границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 180 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні списи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 284 12 Y

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР“

стоваришеня зареестр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі“ від огню.
УДЇЛ	членьскій виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер“ і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.
Інформациї	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

Перший рускый склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 83 зр. (для грубої роботи.)

Всч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане дарем 313 10—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

БОГУМИЛ ШІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публицї свій богатий християньский

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулїстів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанєм

Богумил Ширкель

384 4—10 **оптик.**

НАШІ ДЕШЕВІ ЦІНИ викликують СЕНЗАЦИЮ!

Тревалі **дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякировані пара **3·75 кр.**

Одинока Філія у **Львові** лише ул. Гетьманьска число

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренциї в наймодніїйших Фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80,**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 10-20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чернявської. З друкарні Інституту Стауропігійского під зарядом Іосифа Панкевича.

Ч. 116. Львів, Второк 27 Мая (9 Червня) 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к.
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория – Рукописи дописів, яких не вживає ся, вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Нодинки і книжні приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Економічний з'їзд.

На позавтра, се есть на четвер, 11-ого с. м., товариство „Сільский Господар" в Олеську, в порозумінню з товариствами: „Просьвіта" у Львові і „Сілка для господарства" в Перемишли, скликало до Львова з'їзд наших економістів, з цілого краю, так теоретиків, як і людий практики, для обдумання способів економічного двигненя рускої народу дорогою орґанічною. Економічні наради бували вже у нас від ряду років. Та коли вони були всекраєвими, то рівночасно носили й політичний характер і мали на цілі обдуманє політично-економічних проґрам, коли-ж знов цілию їх була економічна орґанізация, то обчислені були лише на певну обмежену територию або на певну конкретну справу. Позавтрішний з'їзд буде отже першим сего роду з'їздом у нас: всекраєвим і загально-економічним, і тому мусимо звернути на него, як на почин ширшої економічної акциї у нас та як на перший рішучий крок в сім напрямі нашу увагу та з нагоди так важного діла висказати пару своїх думок.

З гори хочемо застеречи ся, що наші уваги не мають на цілі ледви що зачату акцию звихнути або людий, що дали до неї ініціятиву, як небудь до розпочатого ними діла знеохотити. Противно, ми з найщирішим признанем мусимо піднести заслугу о. Данила Танячкевича, що перший піддав думку загально краєвої економічної орґанізациї, як і товариства „Сільский Господар", зглядно его голови о. Дуткевича, що думку сю витревало в діло перевести взяв ся. Наші-ж уваги мати-муть лише на цілі звернути увагу збираючого ся позавтра з'їзду на се, що — думаємо — повинно бути головною задачию его обрад.

В проґраму з'їзду вставив скликуючий комітет 9 точок, з яких 8 обіймають спеціяльно галузи господарства як: молочарство, садівництво, пчільництво і т. д., а тілько одна, іменно про ассоциянию, дотикає справи загально-економічної орґанізациї. Отже думаємо, що буде в інтересї справи, що до поставлених на порядку точок вискажемо деякі заміти.

Загально-краєві економічні з'їзди не є відповідним форум для обговорювання спеціально-господарских, більше технічних справ. Щоби завести лїпшу управу рілї, штучні вавози, машини, щоби навчити загал лїпшого молочарства, піднести пчільництво і т. п. до сего не треба загально економічних з'їздів, і се загалом в справи, що на такі з'їзди не надають ся, анї через них не посувають ся вперед. Студіоване і научуване про спеціяльні галузи господарства і техніку се більше річ господарских ґазет, шкілок, спеціяльних відчитів — загалом спеціяльно-господарскої педаґоґіки.

Але навіть при найбільших з'усилях на полї технічно-господарскої педаґоґіки і при найбільшім популяризованю новочасних господарских відомостий пристосоване їх осталo би немежливим без ширшої економічної орґанізациї так продукциї як і збуту дорогою ассоцияциї.

Для того перша річ, як се ми вже мали нагоду піднести в наших статях під заголовком „Народна орґанізация", обдумати витичні дороги, якими у нас загалом повинна піти економічна орґанізация, вишукати для неї відповідні форми, — прямо найти загальні, а основні, рамцї, в котрих і на основі котрих доперва могли би успішно процвитати спеціяльні галузи господарки. Головним предметом нарад позавтрішного економічного з'їзду повинна бути отже як-раз справа загальної економічної орґанізациї чи ассоциациї і годї тому трактувати еї як справу рівнорядну квестиям піднесеня молочарства, рільництва, видатности рілї і т. д. — як се робить проґрама з'їзду а радше поставити яко головну коли не одиноку точку нарад

Коли отже позавтрішний з'їзд має справдї увінчати ся ширшими успіхами і коли з нею має піти товчок до інтензивної економічної орґанізациї руского народу в Галичинї, як се й лежало в інтенциях ініціяторів з'їзду, то — думаємо — повинен порядок его обрад підлягти кардинальній змінї так, щоби наради з'їзду кинули сьвітлом на загальний наш, економічний стан в краю, на нашу економічну орґанізацию чи радше на еї слабкі почини, та щоби з'їзд придумав загальні форми і спссоби орґанізациї нашої продукциї дешевого кредиту, збуту, торговлї і т. д. дорогою ассоциациї. Коли се стане ся, з'їзд буде мати справдї загально-народне значінє й положить основний камінь в кріпку будову нашого економічного піддвигненя.

Попереджаючи сими увагами позавтрішний економічний з'їзд, мусимо пригану ти також нашій суспільности еї обовязок супротив него а іменно обовязок численної участи наших економістів в з'їздї, тим радше, що буде він першим кроком до здійсненя важних і далекосягаючих ухвал послїдного „Народного з'їзду. Слодївати ся отже треба, що наші патріотичні дїячі поспішать численно на економічні наради, що там робом дамо доказ, що не тілько вміємо узнати потребу орґанізациї і не тілько вміємо до неї накликувати, але й потрафимо приступити консеквентно до еї зреалізованя.

З'їздови бажаємо як-найкращого успіху.

З Праги.

(Недопущене справоздавця „Діла" на з'їзд в Пільзні. — Борба з славянофільством. — Жіноча ґімназия на Моравії).

Справа неприпущеня справоздавця „Дїла" на з'їзд славяньских журналїстів в Пільзні живо заінтересувала часть праскої журналїстики. Именно „Cas" і „Právo Lidu" напятнували поступок „Союза сл. дневникарів" сейчас в своїх орґанах — а перший надрукував також цілий лист ред. „Дїла" висланий до славяньских журналїстів. Також — о скілько знаю від журналїстів участників з'їзду — справа тота була також і там на місци се є в Пільзні живо обговорювана. Про сю справу — як звісно — заговорила також преса польска і любенький „Галичанин" та написала неправди. Особливо сей послїдний в кількох стрічках так фальшиво і невірно представив цілу справу, що справдї, дописуватель „Галичанина" написав се хиба під впливом того шамаяньского, про яке з таким „восторґом" писали „Narodn Listy".

Щоби тим польско кацапским сплетням положить конець, представлю сю справу так як она справдї мала ся.

Сейчас по одержаню легітимациї від ред. „Дїла" удав ся я до комітету чеських журналїстів, де принято мене на першій погляд з великою зичливостию і записано мене між справоздавців. Вечером мав я прийти по легітимацию. Тимчасом вечером ситуация змінила ся, мабуть під впливом кацапско польских дневникарів, як про се написав ческий „Cas" — що вже були з'їхали ся до Праги. Вечером відбуло ся засїданє центрального комітету журналїстів, на котрім обговорювано власне справу „Дїла" — і щось по годинній нарадї осьвідчили мені, що не припускають мене на з'їзд. Зазначую се виразно, як врештї і ческий „Cas" се акцентував, що се стало ся тогдї, як в Празї були вже наші мастисті і найсердечнїйші з Галичини.

Як вже звісно Вп. читачам, забурення в Хорватиї відбили ся голосним відгомоном в Празї. Що день майже скликують тут віча. По вічу скликанім Кльофачем відбули ся тут знова 2 віча. Одно скликане „omladino-ю" національно соціялїстичної молодїжи, друге поступовою молодїжию в Празї. Віча сї суть інтересні тому, що тут виступила молодїж поступова проти сього „славяньского" осуджуваня всїх справ, на якім доси завсїгди майже стояла.

На першім вічу прийшло до дуже живого спору між послом Кльофачем і його сторонниками, славянофільскою молодїжию а поступовими елементами. По 3-годинній горячій полеміці молодїж поступова ґремі ялно опустила салю, лишаючи посла Кльофача з його приклонниками, і рішила сейчас скликати друге віче поступової молодїжи. Віче було довірочне, що дало причину полїциї аж два рази до находу та ревідованя запротестень. Велику салю „Конвікту" заповнила молодїж ческа, хорватска, сербска, болгарска, польска, словінська та українська. По рефератї одного товариша Хорвата, рефератї дуже цїкавім, обробленім не з шовінїстичного славяньского становиска, почалась кількогодинна дуже оживлена дискусия. Бесїдники ярко та безпощадно протестували против сучасній австрийскій системі, котра допроваджує до таких проявів як послїдні розруху в Хорватиї. А далї запротестували зібрані рішучо проти сего славянофільства, котре тепер обхопило передовсїм Чехів, а яке в теперішній своїй стадиї є лише символом соціяльної ретроґрадности та шкаралупництва. Резолюций на письмі зібрані не ухвалили вїяких, уважаючи се за річ зайвшу, бо зрештою думка виривалась була і майже у всїх одна. Можливо, що той рух обхопить ширшим руслом верстви молодого ческого поколїня та вилїчить його з того справдї аж неразсьмішного славянофільства, котре стоїть їм на перешкоді в справедливім та не одностороннім оцїнюваню політичних, культурних і других подій.

Дня 1 червня відбуло ся в Бернї на Моравії велике віче в справі заложеня жіночої ґімназиї в Бернї. На вічу говорив посол д-р Стравьский, котрий висказав, як важну ролю відґрива жіноцтво в житю кождого народа, а потім говорили п. Зденка Відерманова предсїдателька „Jednoty ucitelek moravskych". В своїм рефератї жадала ораторка спільного вихованя хлопців і дівчат по ґімназиях, та осьвідомлюваня молодїжи вже в ґімназиях о справах полових, бо незнане особливо наслїдків при розвою в певнім віцї викликує утавні порока і неморальність, котрі дуже прикро мстять ся нераз на цілім житю. Характеризуючи сучасний рух жіночий говорила п. Відерманова: „Наш рух в характеру чисто етичного отже поступового, тому промощує дорогу розумному поглядови на соціяльні та етичні завдання нинїшної женщини і хоче еї научити до самостійного мисленя та душевного її освободженя". Товариство в цїли заложеня дївочої ґімназиї на Моравії має бути першим ступенем до осягненя повисших цїлий. Так працює моравске жіноцтво на досить ще темній Моравії.

в—ч.

Дурійка вшехпольска.

На мою допись із Журова в Рогатин щині п. заг. „Дурійка вшехпольска", помі щечу в 95 ч. „Дїла" з 30 цьвітня с. р. намагав ся якийсь сьвіжоспечений фільольог польский буцїмто з Рогатина, знаючи ся на руській літературі як я на санскритї (бо тое індівідуум каже, що вираз „дурійка" есть „еден з виразуф сьвежо укутих для взбоґачення словніка українъско рускего") відповісти у „Wieku now'ім" (ч. 571 з 27 мая с. р.) та наговоривши цілу копицю вїсенїтниць закінчив свою балаканку з емфазою: „Даремне поцьпа сеи о. Пристай, же нам Буґ розум одебрал, але *нам то нїц не шкодзї*"! Теж і без розуму якось люди жиють, не правда?!

Уважаючи за понижене моєї особи заводити в поважнім дневнику „Дїло" диспуту з індівідуум, котре не спромоглося на відвагу підписати ся під своїми мудрощами у „Wieku now'ім", жадаю від него, коли має хоть крихітку етичного чутя в собі, щоби замість подібних теревенїв, збив наведені в моїй дописи факти, котрі тут ще раз коротко повтараю:

1) що Домініканки („добродзїйки") зайшли до хати Івася Ферверґи в Журові та намовляли его до переходу на лат. обряд; — 2) що „ойцец казнодзея" з Луківця заборонив у проповіди на св. Станіслава вірним лат. обряду ходити до церкви, а люди говорять, мовби той ксьондз католицкий мав сказати: „Волїш бжухем до ґури лежець, нїж маш ісьць до церкві"; — 3) що кс. Свйонтковский, пробощ журівский при нагоді посьвяченя читальняного дому, купленого від жидів, сказав: „ґдиби нас ту било сто люб тисьонц, теґо би ту не било"; — 4) що лїсничий з Вишнева Яворовский викрикував перед костелом по службі Божій до виходячих вірних: „Не слухайце руских попуф, бо онї хцон вас порущиць так як зрущилї меґо фурмана Івана"! — 5) що секретар ради повітової п. Ямруґевич в урядових письмах, вільних від оплати почтової кладе на серце журівскому учителеви-мазурови (що того рускої мови учить ся від сторожа шкільного) п. Коґутови „розвуй" — не шкільництва, але „Польскей чительнї і польскосьцї" в Журові; — 6) що кождої неділї й кождого сьвята польского приїзджав з ради повітової з Рогатина по двох або трох польских культуртреґерів до Журова, в чім верх веде офіциял ради повітової, а дня 22 мая в саму неділю, католїцкі пани з повяту на загальну соблазнь везли цїлу фіру щеп до польской чительнї, хоть повят і рускій ґріш стягав! — 7) учитель Коґут замкнув дня 7 мая с. р. школу, а сам повіз „хлопуф" на вшехпольский вец до Рогатина; — 8) що люстратор ради пов. Кіслінґер, замість злюструвати в Журові господарку громадеку, бігав по хатах та аґітував за „польскон коронов" і від'їхав до Рогатина не діставши від радних потвердженя переведеня шконтра каси; — вкінци 9) підлою клеветою есть висказ безіменного, кореспондента Wieku now'ого, буцїм то наганячі з дручками відвертали від костела, спішачих до Журова на відпуст в день св. Марка людий та наганяли до церкви.

Чей буде тепер ясно славному безіменному лівґістови з Рогатина, що я міг назвати дурійкою наведені факти, а нинї не збиті дають вимовну відповідь. Для близшого поясненя ужитого мною виразу наводжу сьвіжі факти: 1) Учитель журівский Коґут сказав до Іосифа Озарка: „Протести против вибору до ради громадскої „не устанон так длуґо, як длуґо бендзеце вибераць до ради рускеґо ксендза", а треба знати, що справа виборів громадских тягне ся від 1898 року, а в Рогатинї сказано: „Аж сен Поляци зорґанізуйон, втенчас бендон пшепровадзоне нове выбори". — 2) Учитель Коґут грозив Маринї Ферверґа побитем за те, що не хотїла сьпівати „Patrz Kościuszko na nas z nieba", а до еї вітця Івася говорив: „Ви в дому політикуєце, а дзецї ваше в школе нехцон слухаць моїх розказуф!" (сьпівати „Patrz Kościuszko"...) — 3) Кс. Свйонтковский при важній духовній функциї кричав на свого парохіянина: „Чеґось сен оженїл з рускім дяблем?" — з Русинкою).

Таке поступоване ваше, панове, есть чейже гірше як некультурне, а які видасть для вас жнива — доживете, побачите!

О. Пристай парох Журава.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Завішенє конституциї?

Відень. Вчерашна „Montags-Revue", орґан інспірований д-ром Кербером, доносить, що на случай, коли б Чехи унеможливили ухваленє буджетової провізорії і цлової тарифи та угоди, конституция в Австриї буде завішена і настане режім абсолютистичний. Донесенє „Montags-Revue" є або страшаком на Молодочехів або — як другі догадують ся — вийшло з порозумінія з самими Чехами. Посли ческі боять ся именно, що не будуть мати чим виправдати ухваленя державних конечностий перед своїми виборцями. Пертрактациї з молодоческими послами веде др. Резек з рамени д ра Кербера.

Ціна за голосованє.

Відень. Ческі посли домагають ся за ухвалу державних конечностий вставленя в буджет позициї на ческий університет на Моравії і реституцаї хочби лише в практицї баденївских язикових розпоряжень. Німці домагають ся іменованя свого „Landsmann-міністра".

Кербер у міністра.

Відень. Передвчера був Кербер на півторогодинній авдиенциї у цїсаря. Др. Кербер здавав справу з дуже поважного положеня в рижних частинах монархії.

Реконструкция австр. кабінету?

Відень. Zeit доносить поголоску, що міністер торговлї бар. Каль має в найблизшім часї уступити і вернути до дипльоматичної служби та обняти місце австрийско-угорского амбасадора в Царгородї по бар. Калїсї (Calice); теку торговлї обняв би тогдї др. Кербер, в теку судівництва віддав би кому иншому, — кажуть, що пос. др. Пантучкови (Молодочех). Удержує ся також поголоска,

Не подорожіли овочеві наливки

Пиво і окоцімский портер на міри в Ресторациї власного виробу. — Для соломяних вдівців, холостяків і приїзжих поручає ся кухню під власною управою. Обіди в абонаментї по 8 9, 10 і 12 зр.

567 1—5

РАЙХА
РИНОК, ч. 5.

що при тій нагоді віймов би до кабінету оден Німець без теки.

Димісия Селя і бана?

Будепешт. Ходять поголоски в політичних кругах, що в найблизшім часі мають уступити президент міністрів Сейль і хорватский бан. Місце Сейля займе імовірно теперішний міністер скарбу Люкач.

Демонстрациї в Люблянї.

Любляна. В неділю підчас з'їзду німецкого ґімнастичного товариства німецке касіно вивісило дві прускі хоругви. З того прийшло до демонстраций, так що бурмістр др. Грібар казав ті хоругви уснути. Вечером повторили ся демонстрациї ще з більшою силою, так що поліция і жандармерия не могли утримати спокою і завізвано три компанії войска. Аж пізним вечером трохи успокоїло ся, а з півночи настав повний спокій. Німецкі ґімнастики роз'їхали ся без пригоди, бо подбано о їх безпеченьство.

Демонстрациї в Італії.

Рим. В Турині і в Падуї повторили ся демонстрациї против Австрії. Університет в Падуї замкнено.

З Балкану.

Царгород. Два італійскі кораблї опустили Солунь. — Порта повідомила амбасадорів австрийско-угорского і росийского, що з увязнених після солуньских подій Болгарів випущено 406 на волю, 270 відослано шупасом до вітчини, 60 остає ще в слїдстві, а 20 стане перед судом. — Прийшла вість, що на північ від Солуня турецке войско побило ватагу повстанців; на побоевищи лишили повстанцї 15 трупів і 20 карабінів. З Филипополя доносять, що відтам вибрала ся ватага узброених Македонців і скрила ся на граници віляету. — Порта зброїть ся з поспіхом мимо всїх толків про мирні заходи Начевича.

Софія. Міністерство війни поробило значні замовлення войскові з короткими реченцями достав.

Нові гармати.

Відень. N. W. Tagblatt доносить, що войскова управа з уваги на заходячі вже трудности з войсковими предложеняими цїлком напевно не буде від делеґацій жадати кредиту на нові скорострільні гармати.

З угорского сойму.

Будапешт. На вчерашнім засїданю сойму жалував ся п. Угрон, що в протоколї, як стверджено на вчерашнім примірнику, поналїплювано поправки. Бесїдник пригадує, що хорватский примірник угорско-хорватскої угоди мав найважнїйший уступ залїплений друкованою поправкою і так був поданий до санкциї; запримічено се в остатній хвили, але не звернено на се уваги цїсаря.

Румун в угорскім соймі.

Будапешт. В окрузї Добрі таки перейшов румуньский кандидат, адвокат д-р Влад. Буде се перший Румун в угорскім соймі.

Подорож Любета до Риму.

Берлїн. Berl. Tagbl. доносить, що папа рішучо не прийме у себе Любета; повідомлено о тім президента, щоби деремно й не просив о авдиенцию.

Подорож італійского короля.

Рим. Італійский король вибирає ся, як доносять, 16 с. м. до Парижа, а 16 падолиста до Льондону. В Парижи має король забавити три днї. Не знати ще напевно, чи поїде й королева.

Подорож царя до Риму.

Петербург. Цар поїде до Риму через Відень і Трієст.

Рим. На засїданю палати послів посол Моґрарі запитав, чи се правда, що цар має загостити до Риму. Дістаючи потверджаючу відповідь, зложив іменем соціалістів заяву, що соціалісти спокійно заховували ся підчас гостин инших, конституційних монархів, але не могуть так само заховати ся, коли прийде цар. Бесїдник закінчив, указуючи на факт, що від часу, як заповіджено приїзд царя, зайшло вже богато арештовань в Італиї. — Президент палати відповів, що італійский народ буде чути ся щасливим, коли буде міг повитати у себе росийского монарха; а заступник правительства додав, що можна належати до якогобудь політичного сторонництва, але не вільно забувати на обовязки гостинности.

З Марока.

Альжир. Французке войско через дві годинї бомбардувало місцевість, де уладжено напад на ґубернатора Альжиру. Войско не мало жадних страт. У Мароканців наслїдки були страшні; бомби висаджали у воздух цїлі будинки.

НОВИНКИ.

— **Наслїдки московско-польского флїрту.** Повільний нахил наших Поляків до Росиї і прислуги їх в заграничній політицї Австриї на користь Росиї видають уже плоди. Именно росийске міністерство просьвіти оголосило сими днями царский указ, котрим з початком нового шкільного року у всїх середних школах т. зв. Польского Царства наука релїґії має відбувати ся по польски а не по росийски, як було до тепер. Через те одержують Поляки в Росиї велику уступку, котра бе в очі тим більше, що рівночасно на півночи, в Финляндиї, відбував ся насильне душене всяких проявів національного житя. Ми розумїємо ся не завидуємо Полякам а дуже тїшимо ся, що польскому народови облегчено хоч в части его сумну долю. Та не можемо при тім не прирівнати положеня Русинів і в Росиї і в Австриї; в Росиї на Украиї панує всюди насильна росийщина, а в Австриї, де істнує арт. XIX. законів основних, навіть в такім Львові, отже столици Руси, учать Русинів в ґімназиї Франц-Иосифа релїґії по польски. Але се мабуть „cał kiem co innego“!...

— **Зміна намісника.** Дотеперішний намісник ґр. Пінїньский буде урядувати лише до завтра, т. є. до середи. В пятницю відбуде ся урядове пращане а відтак по вінчаню з Марией Гороховою виїде екс-намісник дня 16 с. м. на кілька тижнїв до Швайцариї. Зі своїм наслїдником ґр. Потоцким стрінеться у Відни. Новий намісник не прибуде до Львова, як первісно заповідано, дня 12 с. м., щоби попращати ся з краевим виділом. У Відни зложить яко намісник присягу 15 с. м. а до Львова прибуде вже в новім характері 18 с. м. і зараз обійме урядоване в намісництві.

— **У нас все так..** Кожда зміна намісника викликує звичайно в деяких кругах галицкої суспільности все однакові прояви, котрі будучий психольоґ чи історіософ нашого богоспасаемого краю означить може спеціальним терміном, а котрі поки-що тепер клясифікують ся під назву галицкого... льокайства. З нагоди кождої зміни намісника прокидусь именно по громадских радах провінціональних міст і місточок якийсь сентиментальний настрій, а вслїд за тим на уступаючого намісника сиплять ся як з рога обильности — дисльоми, якими „в признаню за величезні заслуги для міста, для повіту, для краю, ба для всїх краевих народів“ надїляють его почетним горожаньством... Першою радою міською, що так уміла оцїнити „дїяльність“ уступаючого намісника, була, як звісно, бучацка під проводом бурмістра, який має наклін своєю дїяльности попадати в суперечність з деякими §-ми закона карного. Відтак наступив цїлий ряд инших міст, як ось лише в послїдних днях Збаража, Городенки, Подґуржа, Н. Торгу, що наперегонки розпливають ся в пеанах в честь... уступаючого намісника. Рівночасно з міськими радами заворушились ради повітові і також поспішають пролити свою слезу за уступаючим „добродїем“ краю. За почином трех маршалків повітових рад а то: коломийскої, снятинскої і городеньскої з'їхало ся оноді до Львова кількадесять тих повітових „земледержців“, котрі й ухвалили ґреміяльно зігнути карк перед уступаючим намісником і прославити его „заслуги“ в адресї, яку передасть ся ґр. Пінїньскому підчас найблизшої соймової сесиї. Чи населене тих міст, котрих бурмістри так щиро розкидають дипльомами почетних горожаньств, знають про якісь фактичні заслуги уступаючого намісника, чи населене краю справдї так „благоденствувало“ під его управою, се річ инша. Галицкі бурмістри, маршалки і подібні даґнїтарі мусять з нагоди кождої зміни намісника проявити свою... (будучий психольоґ чи історіософ означить термін) вдачу, бо звичайне, у нас все так...

— **Польскі віча.** В Поморянах відбув ся дня 6 с. м. заходом місцевого комітету „парафіяльни вец“. Позаяк наперед заповіджено, що буде „капатна“, а до того фестин, льотерия і аматорске представлене, то народу понастягало ся з околиці, як запевнюють польскі часописи, до півтретя тисячки. Отже по богослуженю в костелї відбула ся на замковім подвірю „пшеконека“, а відтак розпочав ся сам „вец“. Промовляв спровадженый зі Львова вшехполяк д-р Казимир Врублевский про короля Собіского, що мав замок в Поморянах, инший бесїдник для відміни взяв ся толкувати про рільництво, аж учителька з Жабеня З. Ковальска, виявила властиву ціль віча і стала наказувати селянам, щоби говорили зі своїми дїтьми лише по польски, заким пішлють їх до школи, бо „в обецних варунках, встид то поведзець, научене польского (?) дзецка его родзїнней (отже рускої? — *Ред.*) мови пшедставя значне трудносці“. Для запезнена спитала бесїдниця селян, чи прирікають говорити з дїтьми лише по польски і у відповідь почула, „як ґжмот моцни окшик: пширжеками!“ З дальших промов замітний голос якогось „влосцявїна“, котрий напоминав родичів, щоби не давали хрестити дїтий руским сьвященикам, бо такі дїти дістають ся до руских метрик і для народовосці польскей ґінов“. Дехто заохочував ще селян, щоби відвідували польскі історичні міста, ходили на польскі відпусти, почім відбула ся фантова льотерия, де вигравало ся господарскі знаряди. Вечером при сьвітлї лямпіонів відограно двоактову патріотичну штуку „Кроже“ і представлена живі образи, між ними „Воскресаючу Польщу“. Навпослїд перенесло ся цїле товариство до місцевої польскої читальнї, де „гасано“ до рання. — Подібний „вец“ відбув ся дня 7 с. м. в Бережанах при співучасти, як доносять польскі дневники, чотирох тисячок народа. Подрібнїйших вістий про се віче поки-що нема, звісно лише, що польска гаката успіхами своєї мобілїзациї прямо одушевлена. До головного команданта цїлої польскої мобілїзациї, д-ра Козловского віче вислало привітну телеґраму. Так заходять ся наші верховоди около будови Польщі на чужій, не своїй земли, а ми — придивляємо ся їм з заложеними руками.

— **Ще до „obchod'y narodow'ого“ в Жовкві.** З нагоди жовківского „ob hod'y narod w'ого“ тамошні москвофіли відіграли загалом дуже мізерну ролю, бо хоч повіт жовківский се перша і одинока їх в Галичині кріпость, і хоч майже вся тамошна інтелїґенция признаєсь до москвофільства а селяньство розчитує ся в „Русскім Слов'і“ так, як нїгде в Галичині — москвофіли анї не думали підносити якого небудь чинного протесту против маніфестациї польскої гакати. Та на тім ще не конець, бо ото довідуємо ся з жерела цїлком певного про такий факт дуже сумного „раболїпія“: Оден з видніїших в Галичині „твердих“, член ріжних „обществ“, а тепер оден з проводирів жовківских „Качковян“, д-р Дрималик, — чоловік независимий і загалом добре ситуований — вечером, в день „narodow'oго obchod'y“, осьвітив „rzęsiście“ свої вікна, мабуть на те, щоби в той спосіб піднести сьвітлість польско-гакатистичної маніфестациї. Поступок д-ра Дрималика тим менше зрозумілий, що відозва комітету, взиваюча до іллюмінациї, звертала ся лише до Поляків, — на еї чолї стояло-ж тілько „Polacy!“ — і що нїхто з Русинів, ось хочби реформовані Василияни, котрих москвофіли на недавнім своїм вічу в Жовкві напастували за зраду „исторического правописанія“ і Руси, своїх домів не ілюмінували. Але звісно, москво філа в раболїпію не перебіжиш!

— **В справі писаня метрик по руски.** В 118. числї „Діла“ подали ми письмо із бучацкого деканата з відрадною вісткою, що на соборчину деканальним у Велесневі дня 25. мая с. р. ухвалило духовеньство тогож деканата писати всї метрики по руски. Отже тепер сповнямо рівнож милий обовязок поділити ся з нашими читателями вісткою, що духовеньство деканата городеньского, численно зібране на деканальним соборчику в Тишківцях дня 21. мая с. р., заявило ся солїдарно за писанем метрик по руски, і то сейчас. — *Vivant sequentes!*

— **Дїти Шевченкови.** — В Білій, коло Тернополя, відбули ся в неділю 7. с. м. дїточі вечерниці в память XLII. роковин смерти Тараса Шевченка. Участь взяла дїтвора з Тернополя і Білої. Головною точкою програми була вистава образків Віри Лебедової „Вінок на могилу Тараса Шевченка“. Дїти грали образок з зрозумінем. По виставі пішли сьпівом з зрозумінем. По виставі пішли сьпівом народних пісень і три деклямациї. Вечерниці закінчив п. Д. промовою, дякуючи дїтам за сьвятковане сего сьвята, а гостям за прихід. Материально випали вечерниці також добре, а зібрані гроші призначено на добродійні цїли. — *Гість.*

— **Міністер просьвіти** як довідуємо ся, — в наслїдок нового цїсарского розпорядженя, многим учителям середних шкіл і семинарий учительских почислив до квінквенїй давнїйші лїта служби (т. є. лїта перед стабілізацією). Дотичне повідомлене, як нам доносять з Відня, вислано вже з міністерства до всїх краевих рад шкільних.

— **Конґрес австрийских лїкарів,** що відбуває ся у Відни в днях 7, 8 і 9 сего місяця, будить в сьвітї лїкарскім велике заінтересоване, бо має рішати в найжизненїйших справах лїкарского стану. Многолюдне, бо понад 200 участників численьше віче галицких лїкарів радило у великій сали магістратскій через чотири засїдання і ухвалило цїлий ряд постулятів лїкарского стану. А споміж шістьох представлених кандидатів, що мають взяти участь у віденьскім конґресї, вибрав орґанізациїний комітет остаточно двох, именно д-ра Евгена Озаркевича і д-ра Чеслава Уму, котрі і виїхали в суботу до Відня.

— **Здоровле папи.** Парискій Temps в дописи з Риму приносить такі вісти про здоровле папи: Папа все таки принимає у себе людий; але ті, що его бачать, замічають у него упадок сил, котрий, хоч і не дає причини до обави, але й не дуже може успокоювати. Остатні авдіенциї дуже папу утомили; по кождій мусїв папа зо два або й зо три днї відпочивати. Живить ся він лише молоком, булїоном і яйцями; цїлий день пробуває в спальни, а провітрюють її лише на кілька хвиль зрана і вечером, так що й брак сьвіжого воздуха мусить шкідливо вплівати на здоровле. Від якогось часу встає папа пізно, а службу Божу читає лише в неділю; на службі Божій буває лише его камердинер. Стояти приходить ся ему трудно, руки вже дуже дрожать. Д-р Ляпоні дав папі пити мінеральну воду Monte Catini, але охолоджену в ледї, бо через запалене ясен не може папа пити теплої води. Допысуватель кінчить словами, що теперішний стан здоровля папи є зовсїм незадоволяючий. — Gazeta di Venetia довідує ся нїбито з доброго жерела, що папа занедужав на запалене кишок. Противно д-р Ляпоні упевнював одного редактора, що папа не є недужий і що в суботу принимав єрузалимского патриярха і одного епископа.

— **Корабельна катастрофа.** На Середземнім морі, недалеко островця Мак, ударили на себе оноді в полудне два парівці: „Інсілїє“ і „Лїбан“, котрий затонув. На поміч поспішили паровець „Блешам“, і човен австрийского парівця „Ракочі“. Лїбань пішов під воду по 17 минутах. „Блешам“ виратував 30 осіб і видобув 8 трупів: 5 женщин, 2 мужчин і 1 дитину. „Ракочі“ виратував 21 трупів. На палубі парівця „Лїбан“ находило ся около 200 подорожних, з котрих половина

Про борбу і відпорність орґанїзму проти туберкульози.

(Конець.)

Через методичне щеплене звірятам туберкульози довів Мараліяно до сего, що має в своїм інституті корови, коні, кози так відпорні проти туберкульози, що великі скількости їдовитих бацилів туберкулїчних не приносять їм нїякої шкоди, підчас коли звірята нещеплені, від тої самої скількости таких самих бацилів, гинуть в 20 до 30 днїв. З крови так защеплених звірят виділює сукровицю (осоч), котра має свійства охоронні проти туберкульози. Тою сукровицею можна так побільшити відпорність звіряти, що оно поборе таку скількість бацилів, яка нїколи в звичайних условинах не дістає ся в орґанїзм чоловіка.

Дальші досліди Мараліяна виказують, що оно поборе таку скількість бацилів, яка нїколи в звичайних условинах не дістає ся в орґанїзм чоловіка.

Дальші досліди Мараліяна виказують, що сукровиця іммунїзованих звірят набирає свійств, котрі нищать і зупиняють розвій бацилів. Слїдуючий примір лїпше се поясснить: У чоловіка хорого на туберкульозу находять ся бацилї так само як у звіряти. Коли такому хорому встрикне ся сукровицю іммунїзованих звірят, то по якімсь часї туберкульоза починає уступати, а в міру сего зростають средства охоронні. Коли сукровиця вилїчила хорий орґанїзм, то она витворила в нїм рівночасно відпорність, бо орґанїзм, котрий стратив свійства охоронні і спромогу витворювати средства охоронні, міг би легко наново заразити ся. В сей лише спосіб можемо собі витолкувати, длячого орґанїзм вилїчений з туберкульози не заразить ся нею, бо орґанїчні свійства его зминили ся так, що друге зараженє не може наступити.

Дуже поучаючою в тім взглядї есть істория одної родини туберкулїчної, котру Мараліяно лїчив в своїй поліклїнїці. Батько і мати були здорові, а 11 синів усї були хорі на туберкульозу; 4 померли, а сїмох, котрі мали ріжні степені туберкульози легких, приняв Мараліяно на свою клїнїку і лїчив їх встрикуваним сукровиці. Від двох лїт они вже здорові, не оказують жадної недуги нарядів віддихових, хотяй находять ся в злих гігієничних відносинах і тяжко працюють.

Відпорність можна викликати не лише через встрикуване підскірне, але також через годоване звірят чи людий іммунїзованою сукровицею звірят. Та квестия справдї не есть ще достаточно висьвітлена, але праці Sclav'a над дифтерією і Маркофелїого над чумою виказують можливість сего і при туберкульозї.

Свійства охоронні переходять також і в молоко, длятого есть можливий проект Берінґа: через кормлене молоком іммунїзованих коров викликати у немовлят відпорність проти туберкульози.

Еще одно питане полишаєсь до порішеня: чи можливе есть охоронне щеплене туберкульози, подібне до щепленя віспи. Щеплене таке есть о много сильнїйше, орґанїзм має в нїм живійшу й сильнїйшу участь і витворює о много більшу скількість і трезалїйших средств охоронних. Коли у чоловіка витворить ся якесь ґнїздо туберкулїчне, з котрою він цїлковито й на певно вилїчить ся, то орґанїзм его буде на будучність відпорний проти туберкульози.

Люди, котрі хорували на хірургічну туберкульозу (туберкульоза, котру усунено через операцию) і вилїчили ся з неї, незвичайно рідко підпадають другий раз сїй недузї. В туберкулїчних родинах дало ся уратувати ті дїти, котрі були власне хорі на хірургічну туберкульозу і з неї вилїчили ся. Люди, котрі вилїчили ся з туберкульози скіри, рівнож на будуче стали ся відпорними проти сеї недуги.

Так само люди, що хорували на внутрішну туберкульозу, — як легких, пливки черевної, — коли на певно і стало вилїчили ся з сеї недуги, не підпадають їй другий раз. Але до сего потреба доконче певного і сталого вилїченя, а не лиш полїпшеня загального стану хорого на якийсь час.

Ті власне прояви суть вихідною точкою в дальших дослїдах Мараліяна. До дослїдів тих не уживав він бацилів, щоби припадково не зашкодити орґанїзмови, але удало ся ему витворити продукт, котрий витворює у звіряти свійства відпорні. Досліди над тим продуктом виказали, що він, встрикнений до орґанїзму, витворює средства антітоксичні і вбиваючі бацилї.

На тім кінчать ся досліди Мараліяна Хотяй признати мусимо, що до тепер ще лїку против туберкульози нема, однак есть вже вичена дорога, по котрій наука ступаючи дальше за якийсь час безусловно винайде певний лїк проти сеї страшної недуги, так як вже тепер маємо певний лїк проти дифтерії.

Але праця Мараліяна есть еще з того взгляду інтересна і важна, бо виказує експеріментально, як здоровий орґанїзм повинен заховувати ся, щоби охоронитись проти туберкульози. Пояснює она нам також, длячого в послїдних роках та недуга робить такі страшні спустошеня між сельским населенєм.

Она показує нам, що ті самі причини, котрі приневоляють мужика переселювати ся до Канади і Бразилії, причиняють ся також до переселеня его на тамтой сьвіт при помочи туберкульози. Не зростаюче число бацилів, не більша можливість зараженя ними, але поступаюче зубожіне і нужда народа, котрі йдуть в парі з надмірною працею, непропорціональною до фізичних сил, а через се втрата свійств охоронних, суть причиною розширеня сеї недуги.

Не допустимо до розширюваня туберкульози тогди, коли орґанїзмови дамо такі внїшні условини житя, щоби він міг сам в собі витворити свійства охоронні, а се містить ся в однім слові: **добробит.**

Др. Володимир Вітошинський.

загинула. Після инших вістий з Марсилії число подорожних на кораблі „Лібан“ виносило 240 Підчас катастрофи мали діятись на кораблі страшні річи. Виновником нещастя, як доси ствердженo, є капітан корабля „Інсіліє“.

— **Дрібні вісти.** Ректором краківского університету вибрано д-ра Михайла Бобжинського, котрий однак вибору не приняв. — Намісництво зложило з уряду начальника громади Кривого, пов. камінецкого, Михайла Лехвяка задля піяньства і начальника громади Билини малої, пов. самбірского, з причини сироневіреня громадских гроший, причім рівночасно заряджено против него карне-судове слїдство. — З II. поверха львівского шпиталя кинув ся онодї недужий Федько Матрона і розбивши собі голову, в короткім часї помер.

— **Впр. Митрополит А. Шептицкий** повернув вже вчера до Львова.

— **Пригадуємо, що загальні збори полїт. Товариства „Селяньска Рада у Львові“** відбудуть ся в пятницю 12 н. ст. червня о 12 год. в сали „Зорі“ (ул. Краківска ч. 17.) В нинїшних часах, коли ляцка гаката нашу праруску землю зове польскою, коли намагає ся мазурами витискати руского тубильця, коли кинула клич: розділити руского інтеліґента від руского хлопа, — великим обовязком кождого сьвідомого Русина: селянина, міщанина, сьвященика, урядника, професора і загалом кождого інтеліґента гуртувати ся в політичних товариствах для оборони прав народних. Тому кличемо до всїх сьвідомих Русинів львівского повіту: Прибувайте на збори „Селяньскої Ради“ і вступайте в члени, щоби вороги видїли, що тут не Польща, але сьвята Русь! — *Від Видїлу.*

— **„Дївочий інстятут Товариства руских женщин в Станиславові“** оповіщує, що в середу 10 н. ст. с. м. устроюють рускі інститутки в сали інститута (ул. Казимирівска ч. 54) торжественний вечер в честь Т. Шевченка. Початок о год. 7½ веч. В програму входять: вступне слово (п. Мацуской), твір сценічний „Наше відроджене“ В. Щурата, дві декламації, хори жіночі з фортепяном, сольо сопранове, дві точки гри на фортепяні і живий образ. (В поміщеній в додатку до чч. 114 і 115 „Діла“ в згадці о сім вечері між новинками хибно дано в титулику „З дївочого інститута в Перемишли“. **Не в Перемишли а Станиславові** відбуде ся вечер руских інституток дня 10 н. ст. с. м.).

— На численні запитаня з провінції просить нас **Д-р Евген Озаркевич** повідомити інтересованих, що з причини фахових занять, котрі зневоляють его постійно бути у Львові, не виїзджає в сім році і на будуче на сезон купелевий до Щавниці, готов одначе кождому, бажаючому там їхати, удїлити як найдокладнїйших інформацій.

— **Видїл Кружка жіночого філії Руского Товариства педаґоґічного в Тернополи** уряджує в четвер 11 а в разї вепогоди в неділю 14 с. м. прогульку до міского парку в Гаях великих. В програму прогульки входять: гри обручами і в пилки, хори мужеского Бояна тернопільского, танці (в павільоні) при музиці п. Вольфталїв. Всякі перекуски можна буде дістати в парковій реставрації. Початок о год. 4 попол. Вступ від особи 70 с., від дїтий 30 с. О численну участь в прогульці просить ся отсим нашу місцеву і замісцеву інтеліґенцію. — За Видїл: *Ю. Лопатиньска, М. Солтисова.*

— **Видавництво Бібліотеки богословской** просить Всечестних отців духовних, котрі ще не вислали замовленя на „Новый завѣтъ“ і „Псалтырь“ в язиці церковнім з переводом на язик народно-руский, щоби ласкаво зволили найдальше до 15. червня с. р. хоть картою кореспонденційною повідомити, кілько примірників для їх парохії належить напечатати, понеже з днем 15. червня с. р. заміряє видавництво приступити вже до печатаня згаданих книжок.

— **З стирийского Градця** доносять нам: П. Стефан Турин зложив II ий іспит державний з виділу інженерії в політехнічній школї в Градци і рівночасно одержав премію 150 корон за найлучші роботи з мостів.

— **Загальний збір членів товариства „Бурса св. Йоана Крестителя в Дрогобичи“** відбуде ся в середу 1 н. ст. липня с. р. о год. 5 попол. в комнатах Руского касина після § 4 устава Бурси з слїдуючим порядком дневним: О год. 7 рано служба Божа за пок. членів Бурси в церкві св. Тройцї; о год. 5 попол. отворене заг. зборів, справоздане виділу з его діяльности, справдженe рахунків, удїленe виділови абсолюторії, вибір предсїдателя, шести членів виділових, трех заступників, рішеня внесеня виділу і поодиноких членів, рішеня відкликів, іменованe членів спомагаючих. Просить ся о численну участь! — Заразом розписує ся конкурс на обсадженe 24 місць в Бурсї з реченцем до 15 серпня с. р. — За виділ Бурси *П. Кмить* предсїдатель, *А. М. Рудницкий* секретар.

— **Вступні іспити до I-ої кляси і до кляси приготовляючої в рускій (II-ій) ґімназиї в Перемишли** відбудуть ся сего року в четвер 16. липня о год. 8 рано. Вп. родичі або опікуни дїтий мають зголосити дитину бодай о один день наперед і при зголошеню предложити: 1) метрику ученика; 2) шкільне сьвідоцтво, як він ходив до школи; 3) посьвідченe, що ученик має рік перед тим защіпленy або відновлену віспу.

— **Фанти в користь „Шкільної Помочи“ в Самборі** принимає Вп. п. Евгенія Стахурова лише до 1. н. ст. липня с. р. Фестин з томболею відбуде ся в перших днях липня. День буде оголошений. — *Комітет.*

— **З Товариства св. Петра.** В члени основателї Товариства св. Петра вступили і по 50 Кор. жертвували Товариства: „Руска Бесїда“ і „Просьвіта“ у Львові. Дальше вступили в члени звичайні і титулом членьских вкладок зложили: Директор і професори рускої ґімназиї 31 кор., проф. Вол Шухевич 2 кор., о. Із. Копертиньский від парохіян в Перемишлянах і Коросні 22 кор., декан Бобрецкий від церкви і парохіян в Звенигородї і від церкви і пароха в Борусові о. А. Яворского 3444 кор., монастир С. Св. В. В. Словіта 6 кор., о. Юл. Барановский від себе і церкви в Куропатниках 8 кор., о. Цегельский з Струсова від себе, своєї церкви і директора каси в Теребовли, п. Лещишака 9 к., а від пароха Зарваниці о. Білиньского 1 доляр. Просимо і других наших родимців особливо зі сьвітской інтеліґенциї о чим скорше вступленe в члени того в нинїшну пору так важного Товариства. *Видїл.*

— **Подяка.** Отсим складаємо прилюдну подяку Хвальному Товариству „Зоря“ і Вп. питомцям рускої бурси ремісничо-промислової, першому за прегарний сьпів під батутою п. Чуми, другим за знаменито вишколену орхестру, котрими чимало причинили ся до звеличаня Тарасового Сьвята на жовківскім передмістю у Львові. Рівнож складаємо сердечну подяку Вп. пані Чорнїєвій за прегарну деклямацию, а Вп. п. Панькови за артистичну гру на скрипках. Вп. панам, що приняли на себе трудний і невдячний обовязок акомпаніяменту, а іменно п. Людкевичеви, Вівцковскому і Пашкевичеви не менше сердечна подяка. — *Комітет.*

Урядові вісти:

— **Вісти з львівской архиєпархії.** На конкурс розписані парохії: Снас, дек. перегінского, з реченцем до 27. липня, Кропивник дек. калуского, Сновіч, дек. золочівского і Якимів дек. буського, з реченцем до 1. серпня. — Канон. інституцию на парохію Лїсники одержав запрезентований на сю парохію о. Вас. Кушнїр. — Відпуску для покріпленя здоровля одержали оо. Евг. Гераимович з Присовець на один місяць, Март. Барвінський з Покропивної на 6 тижнїв, Ол. Гвоздецкий з Скороморохів на 4 тижні, Филимон Авдиковский з Цуцилівець на три місяці і М. Авдикович з Княжолуки на пять тижнїв.

Намісник переніс секретарів намісництва Жигм. Ретінґера із Стрия до Станиславова — повітових комісарів. Болесл. Несьвітовского з Бохні до Золочева, Меч. Калиневича з Кольбушови до Рашева, Йосифа Збишевского зі Збаража до Кольбушови, — концепістів намісництва: Кар. Мариньского зі Львова до Горлиць, Стан. Ілясевича зі Львова до Станиславова, і концептових практикантів намісництва: Мар. Дидушиньского зі Львова до Рудок, Вит. Островского зі Станиславова до Товмача, Мич. Зелиньского зі Львова до Стар. Самбора і Ант. Концевича зі Стар. Самбора до Косова.

Намісник іменував конциністів намісництва Ст. Токара, Людв. Виковского, Лук. Борк-Прека, д ра Каз. Федоровича, Володисл. Ґродзїцкого, Ст. Холоневского і д-ра Теоф. Штубенфоля, д-ра Петра Бараньского, д-ра Волод. Врублевского і д-ра Юрия з Гранова Водзицкого повітовими комісарями, а дальше концептових практикантів намісництва Ст. Гавла, Фр. Лещиньского, Ст. Ружецкого, Ігн. Біаїньского Ст. Ілясевича, Юл. Струсиньского, д-ра Генр. Русоцкого, Йос. Шабенбек-Сроковского, Ігн. Капчиньского і д-ра Каз. Хлаковского конциністами намісництва.

Намісник іменував офіціялами намісництва Ст. Залеского адюнктом помічних урядів намісництва.

Цїсар надав старостї з Городенки, Корнельови Штрассерови, з нагоди перенесеня в стан відпочинку титул радника намісництва.

Президент міністрів іменував: старшого комісаря повітового Ал. Сакса і секретарів намісництва Ант. Мравінчица та Ст. Боднара, а також віцесекретаря в міністерстві справ внутрішних д ра Жигм. ґр. Лясоцкого старостами, а повітових комісарів: д-ра Здислава Вавравша і Михайла Равского секретарями намісництва.

Президент міністрів призначив старосту Ал. Стаха до служби в намісництві, поручив старостї д-рови Жигм. ґр. Лясоцкому управу старос ва в Тарнобережї і секретареви нааісництва, Вич. Сеньковскому управу староства в Городенцї.

Президент міністрів іменував повітових комісарів: Адама Лещиньского, Тадая Мічку, Конст. de Льожа і Адольфа Гайлькран-Страньского старшими комісарями повітовими.

Президент міністрів покликав повітового комісаря д-ра Тадея Мощиньского до служби в міністерстві внутрішних справ.

— **Іспит зрілости** в ґімназиї в Бродах відбував ся під проводом краєвого інспектора п. Дворского в часї від 2. до 6. червня. Зголосило ся 27 звичайних учеників і 2 екстерністів. З відзначеном зложив: Франц Кльоцек, а з добрим поступом: С. Авербах, В. Дайчак, Г. Френкель, Г. Ґаховский, А. Ґаландюк, М. Гайльпер, С. Герцман, Е. Гольцман, Д, Кляйнкопф, О. Олексюк, М. Парнес, І. Шотленлер, П. Соколовский, І. Сподарик, М. Вольман, С Вуйцїк, С. Цайзель, Пирїжок (екстерністка, почтовий практикант) і ґр. Вурмбранд (екстерністка). До поправки призначено 2 а на один рік репробовано 4 учеників.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. червня с. р. запроваджує ся новий виказ зіставлюваних білетів їзди на шляхах зелїзниць австрийских, угорских, босаньско-герцоґовинських, нїмецких, бельґийских, французских, швайцарских, голяндских, швецких, норвеґских, даньских і фінляндских, румуньских, сербских, больгарских і оріентальних.

Зшитки зіставлюваних білетів їзди видає ся: у Відни на двірци зелїзниці полудневої, в бюрі мийскім ц. к. австрийских зелїзниць державних I. Bezirk, Wallfischgasse Nr. 15. і в канторах I. Bezirk Stephansplatz 2, і Schottenring 3.; в Лїнцу в мийскім бюрі ц. к. австрийских зелїзниць державних площа Франц Йосифа ч. 34; в Карльсбаді в мийскім бюрі ц. к. австрийских зелїзниць державних Alte Wiese дім Savoyen; в Празї бюра продажи білетів ул. Гавлїчка ч. 1. і ул. Гібернів ч. 12; в Градци зелїзниця полудневa; в Трієстї зелїзниця полудневa; в Целовачи зелїзниця полудневa; в Інсбруку зел. полудневa, в бюрі краєвого звязку для руху межинародного (музей промисловий); в Брегенциї ц. к. зелїзниця державна; в Сольногороді в мийскім бюрі ц. к. австрийских зелїзниць державних, Elektritätshotel, Makartplatz 3; в Будапештї зелїзниця полудневa; в Чернівцях; в Підволочиских; у Львові в бюрі інформацийнім ц к. австрийских зелїзниць державних при улици Красїцких 5.

Замовленя на зшитки зіставлюваних білетів їзди приймають також і всї инші стациї ц. к. австрийских зелїзниць держ. і ц. к. управ. зелїзниці полудневої і посередничать при набутю тихже. При замовленю належить зложити від кождої зшитки задаток в сумі 3 марок, котрі зістануть вчислені в ціну білету. Зложений задаток пропадає, наколи зшитки не відбере ся в реченци 14. дневним, числячи від дня єї важности.

Зшитки зіставлюваних білетів їзди видає ся так для їзд окружних, як і для їзди на тих самих шляхах там і наповорот, если довжина цїлої в картах до їзди поданої дороги виносить найменьше 600 кільометрів.

При заплатї належитости за вище згадане мінімальне віддалене, можна принимати шляхи сполучаючі, для котрих білетів до зшиток не вставляє ся, тілько під тою вимінкою, що скількість кільометрів тих шляхів сполучаючих не есть більшою, ніж половина всїх кільометрів, припадаючих на заплачені шляхи білетів зіставлюваних. Зшитки такі мають стійність, вчисляючи в той день остемильовання 45 днїв, наколи обняті ними шляхи виносять 600 до 2000 км., 60 днїв наколи обняті ними шляхи виносять 2001 до 3000 км. а 90 днїв понад 3000 км.

Білети зіставлювані управняють в загалї до уживаня всїх поїздів після розкладу їзди, наколи ті поїзди мають вози відповідної кляси. За ужите поїздів експресових і люксусових треба доплатити додаткову належитість, упормовану дотичними тарифами. На шляхах ц. к. австрийских і корол. угорских зелїзниць державних мають стійність білети зіставлювані III. кляси виключно для поїздів особових а управляють до уживаня поїздів поспішних тілько за доплатою установленого додатку, о скілько на поодиноких білетах безпосередних не подано инші постанови.

Тарифа для зшиток зіставлюваних білетів їзди есть уложена в нїмецкій державній валюті, вільно однак подорожним платити належитість також і в валюті австрийскій обчисленій по деннім курсї.

Сине зіставлюваних білетів їзди враз з маною можна дістати по цїні 1 корони в місцях видавання тихже, можна то однак набути також за посередництвом кождої стациї ц. к. зелїзниць державних і ц. к. управ. зелїзниці полудневої.

У Відни, дня 15. мая 1903. Ц. к. австрийскі зелїзниці державні. Ґенеральна Дирекция ц. к. управ. Товариства зелїзниці полудневої.

„Лежачий на шляху Ґаїбока-Межиброди, в окрузї ц. к. Управи руху в Чернівцях, переставок особовий „Панка“ уряджений доси тілько для руху особового і для надаваня худоби, буде отворений з днем 1. червня с. р. для загального руху.“

Померли:

— **Ірина Макарушкова,** чесна і трудолюбива женщина, вдовиця по бл. п. Василю, мати професора рускої ґімназиї в Коломиї, померла дня 8. червня в Яворові в 74. роцї житя. В. їй п.!

Бібліоґрафія:

— **Гостинець чемним дїточкам ч. 4.** Видане черновецкої філії тов. „Руска Школа“. Ціна 6 сот. Замовляти в Ілярия Карбулицкого, учителя в Мамаївцях на Буковинї. Зміст: 1. До дїточок. 2. Портрет Ом. Поповича. 3. Ом. Попович (житепись). 4. Рідна хата. 5. Як циган виратував ся від смерти. 6. Не дрочи ся! 7. Баба Хороцованиха. 8. У школї. 9. Як Безглуздівці млин ставили. 10. Боже з неба високого. 11. Господар і злодій 12. Умираючий тато до своїх дїточок. 13. Дурний Іванко. 14. Сьмішне. 15. Рускі пословиці і приказки. 16. Загадки. Книжочка дуже гарна має 32 сторонї 16-ки, кождий 11. прим. даром, порто оплачує ся. Галицкі Вп. Товаришки і Товариші не повинні байдужно відноситись до сего видавництва.

В справі Л. Н. Вістника.

(Відповідь д-ру В. Левицькому).

(Дальше).

На один факт мушу іще звернути увагу: Критиків, що звертали свій ляпцет на Л. Н. В—к, чи то друком, чи устно, чи листовно, було як на наші відносини значне число, а дивна річ: Усї вони підносили тілько недостачі його, але додатнїх сторін не підносив нїхто. Не вже їх нема зовсім? Не вже Л. Н. В—к справдї якийсь літературний сьмітник, на який годить ся лише плювати? А коли ві, чо чим такий спосіб критики пояснити і чи можна се назвати справдїшною критикою?

Читачам „Діла“ відома певно гумореска д-ра О. Маковея „Як я видавав ґазету“, основана на дїйсних фактах, узятих із його редакторскої дїяльности. Таких гумореск, драм і т. п. міг би понаписувати кождий наш редактор силу силенну, коли-б був белетристом. А коли б йому забракло при тім фактів із власної практики — що не хоче ть ся вірити — то сама „Казка про невдоволеного Русина“ піддала-б йому тут неодну тему. Бо справдї, можна пересічного Русина вдоволити? Ніколи. Прошу послухати.

Річ дїеть ся в більшій громадї людий. Мова їде як раз про Л. Н. В-к. Зачинав говорити перший бесїдник: На якого чорта друкуєте всї ті поезиї? Таже їх нїхто не читає і на них тратить ся лише пусто папір. Не лїпше на се місце дати якийсь нарис, образок, новельку, яку кождий прочитав би залюбки. Я голосую за тим, щоб сю рубрику викинути з журнала!— Тихо. — Встає другий бесїдник: Які-б не були ті поезиї, що все вони потрібні. Поезия ушляхотнює духа. — (і т. д. відоме з подібних дискусий). Зрештою в журналї є богато зовсїм незлих віршиків і нераз ще любо взяти книжку до руки та прочитати одну-другу поезийку. Я голосую за тим, щоби поезий не викидати.— Встає третий: Поясніть менї, панове, нащо ви друкуєте в журналї повісти, що тягнуть ся пів або й цїлий рік? Чи ви думаєте, що то кождий любить читати від книжки до книжки? Та я що прочитаю в першій книжцї, забуду поки вийде друга і що тодї робити, назад читати прочитане? Зрештою урядник не має богато вільного часу, тому навіть не може довших річий читати, хоч короткі, прийшовши з уряду, прочитав залюбки. Я голосую за тим, аби довших повістий не друковано! — Встає четвертий: А я зовсїм иншої думки. Ви, панове, сплете в журналї тілько тих дрібних оповідань, що я не то що не затямлю їх змісту. але навіть їх авторів: хто вигадав тілько дрібниць спинати, таж від них аж у голові крутить ся. Я голосую за тим, щоби більше дрібних оповідань не друкувати, але давати як найбільше довгих повістий і романів. Далї говорять пятий, шестий і т. д., а кождий домагаєть ся чого иншого: один домагаєть ся як найбільше історичних повістий, бо вони розбуджують патріотизм; другий домагаєть ся як найбільше драм, бо лише вони образують правдиво человіка; третий промовляє за тим, щоби давати більше перекладів, меньше оригінальних творів; четвертий противить ся сьому і говорить як раз навпаки і так in dulce infinitum. А редактори сидять із оловцями, нотують бажання читачів, а врешті... ну, що їм нарешті робити? Чи найдеть ся де такий редактор, що потрафить задоволити всїх тих читачів?

Читачам „Діла“ відомо, що редакційний комітет Л. Н. В-а складаєть ся з трьох людий та що начальним редактором є д-р І. Франко. Саме се імя вистане за всї мої слова, бо чи є в Галичині хоч один человік, що був би відповіднїйший на редактора літературно-наукового журнала? А преціньо, коли тепер журнал нараженний на ріжні напади, що було би тодї, як би на його чолї став человік меньше фаховий, меньше досьвідний, меньше інтеліґентний тай а меньшим знанем? Очевидно, що тепер не здав собі з того нїхто справи, але по довершенім фактї відразу змінили би ся погляди...

* * *

Про Видавничу Спілку сказав я вже пару слів на початку і зазначив ціль, із якою вона заснована. Очевидно, що виконанe такої цїли, і то ще в нас, не може йти скорим темпом і мусить бути розложене на цїлі десятки лїт. Правдивих лїтератів і письменників, що живуть лише з літературної працї, в нас дуже мало, через те й літературна продукция не може бути більша, як на се вистають сили письменників. У всякім разї вона зросла-б і ще далеко сильнїйше, коли-б було більше капіталів призначених спеціяльно на збільшене сеї продукциї. Та в порівнаню з літературною продукцию з перед десяти лїт вона становить усе таки такий крок, що поступаючи ним у тій самій пропорциї й далї, можемо вже в не дуже далекім часї дігнати наших сусїдів. Що так є, в тім має значну дозу заслуги й Видавничa Спілка.

(Дальше буде).

Володимир Гнатюк.

Переписка Адміністрациї.

Вп. К. Ла. в Пе. З одержаних гроший вписано; За подяку 12; за передплату „Діла“ 8, а на цїли добродійні 20 К. — О. Чу. в Па. Так. — І. Ш. в Ве. Тепер виплачено до кінца мая а не червня. — І. Ко. в Ма. До кінца червня прийде ще 60 с. — Ю. Ін. в До. Тепер заплачено до кінца липня а не серпня. — О. На. в Ів. Тепер виплачено за май а не червень. — А. Ко. в Со. До кінца вересня:

— **Час замовляти книжки на премії!** Канцелярия Товариства Педаґоґічного пригадує в тій справі всїм Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половинї червня і то на адресу: Ольга Барвінська ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогдї годї все на час опакувати і виспати. Книжки виспилаєть лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Цїнник книжок розсилаєть з часописми. Крім поданих в нїм книжок вийшли: ч. 104. Повісти Ярошинської, ціна 24 с. оправл. 40 с; ч. 105. Мами, нарис Віри Лебедової ціна 20 с.; ч. 106. Іван Франко: Абуказемові капці, 60 с. оправл. 90 с.; ч. 107. Др Пачовский: Народні думи II часть, 55 с. оправл. 85 с.; О. Глодзїньский: Огород шкільний, 50 с. — З канцелярії Тов. Педаґоґічного. *Ольга Барвінська.*

Добре средство домове. Між средствами які уживають ся до натирання в простудах і ин., займає перше місце в лабораторії аптики Ріхтера в Празі витворюване Liniment capsici comp. з „Котвицею“. Ціна по 80 сот., 1 К 40 сот., і 2 К.

Надіслане.

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалізовання або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора вимінна у Львові.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого свідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепічні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціпї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Окуляри, цвікери, льорнети, бінокулі, дальновиди, барометри, термометри, мікроскопи, компаси, рейсфедери, тесьми шкільні, лінії, мікрометер і т. п.

Уладжене окремішнє склепиченьке.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4145

— **Виділ т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя" і „Дзвінок" і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алискевича, ул. Кльоновича число 7.

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рясева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10 02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9 20*.
З Станиславова: 11·15. **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7 40, 1 25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Рясева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9 —* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6 05*.
До Сколього 3 05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 68

Ученик VIII кл. шукає, на на фарії лекції на селї. *Володимир Зінківський* в Перемишли, ул. 3 ого Мая ч. 10. 377

Ученик VIII. ґімн. кл. глядає лекції на село, котру міг би зараз обняти; близші порозуміня на адресу: *Микола Левків* уч. VIII. ґ. кл. Волиця барилова п. п. Синьків (коло Радехова). 2 3

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковапих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 342 4 1

Дяк з добрим голосом, женатий, літ 25, готов до всякої послуги свому службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Іванкові, п. п. Сзала н. Збручем. 3 2 6—

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

проти вла ного здоровля як не спробують мого винаходу. Без операції **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Ґрозенбергом. Проспекта пішлю кресцією дармо **C. Carl Ticsel,** спеціяліст. Відень VI., Amerlingstrasse 19 143 19—12

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ГЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднійше місце, яке тільки бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.
4 9 10 15

МОРШИНА
(близь Стрия)
ВОДОЛІЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ.

власність Товариства галицких лїкарів. — Зелїзнича стация, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 12 червня до 30 вересня.

Всяких інформаций удїляє др. Тадей Чаплинський, управитель заведеня; до 11 червня у Львові, клїніка жіночих недуг, від 12 червня в Моршині. 3 5 —5

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинці п. п. Денисів. 351 6 - 0

Парохія до заміни!

Місто повітове, ґімназия, 4 стациї желїзн. в місци, підгірска рівнина, для старшого сьвященика дуже вигідна. З каси зі школами 2100 К і 600 К на помешкане. Близша відомість у о. Свг. Даниловича, Радівці (Radautz) на Буковині. 866 3—3

Парцеляция!

В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґи. В тім над 100 морґ. лїса 20 лїтного — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 6 4—6

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ
Львів, Академична 26.
2 9 **Цїнники даром.** 2—3

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворядного чаю китайско-роспийского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і один кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 361 3—10

Винаєм готелю „Імперияль" у Львові.

Галицка Каса ощадности у Львові яко властителька реальности ч. кон. 135 24 у Львові при ул. Третого мая ч. ориент. 3 розписує сим офертову лїцитацию на винаєм цїлої сеї реальности разом з веденєм у нїй готелевим підприємством під фірмою „Готель Імперияль."

Писемні оферти разом з вадиум в висотї половини оферованого чиншу винайму вносити належить найпізнїйше до год. 12-ої в полудне дня 20-го червня с. р.

Пп. оференти мають заявити, який річний чинш жертвують за той винаєм без нїяких вкладів із сторони винаймаючої каси а який на случай починеня Касою конечних адаптаций. Рівнож мають оференти разом з внесенєм оферти підписати проект контракту найму.

Наєм може тревати найкоротше три роки а найдовше девять лїт.

Конторис на роботи адаптацийні і реконструкцийні можна переглядати межи год. 11 перед полудрем и 1 по пол. кождого для з виїмкою неділь і сьвят в будинку Каси в бюрі гіпотечного віддїлу, котре й буде удїляти близших пояснень та інформаций на бажане, скоро хто до него зголосить ся.

У Львові, дня 2 червня 1903. 3 3 1—2

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 172—?

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотыжневник педаґоґічно-науковый, выходить водъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр, пів рочна 1·60 зр чвертьрочна 80 кр.

Матеріяли будівляні, артикули технічні, ґазове осьвітлене, ізоляция водопроводів, каналїзация домів, асфальтоване фундаментів, укладане помостів, клинкирами, покриване дахів цеглою, лупком або папою. Цемент, ґіпс, кафлеві печі; штайнґутові, бетонові і желїзні рури; шамотові цегли і плити — найдешевше на будівлянім складї

ДІСТЛЄРА і С-КИ
Львів, Сикстуска ч. 4. 9
Технічний управитель Людвик Масловский. 1—6

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішного украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осів я тамже постійно і отворив при ул. **Собіского ч. 5.**

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконана всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, і декорациї на стїнах і всякі церковні украрами і декорациї на стїнах і всякі церковні украрами. Також відновляю старі і ушеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим захованєм знамен і черт історично археольоґічних.

На жадане могу служити планами, взорами і конторисами. Ціни як найприступнїйші.

При сім позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле приручене моєї фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторією в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75). *З високим поважанєм*

Теодозій Комісарук
артист різбяр ул. Собіского ч, 5.
3 8 5—0

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заки я не читано нашого проспекту і розкладу їзда наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносять своїм краянам **Ідьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця направляємо їх вирост до себе без пересїдяня в воді 3-ої класи зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревав довше як 24 годин коли ся ю піднято після наших вказівок.

Ошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 нр.**

Наше товариство посідає 150 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковапа.

Докладні описа Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 1—?

Перше галицке акцийне Товариство
РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ
У ЛЬВОВІ
передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 178 28—100

L. C. HARDTMUTH
СКЛАД і ВИСТАВА
ЛЬВІВ
ГАСАЖ ГАВСМАНА 8.
Цїни умірковані.
2 2 2—2

Стация зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди. зі Львова 11 годин з Будапешту 12 годин.

КРИНИЦЯ

ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі: Жерело головне і „Солотвинка", жерело „Іосифа" дуже сильної щави вапенно маґнезїово-содово-зелїзастої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца огрівані. Дуже скуточні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вуглявої. Скарбовий Заклад водолїчничий під управою спеціяльїсти *Д-ра Р. Еберса*, заклад дієтетичний, заклад ґімнастичний. Купелї річні, сонічні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат взміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, аптика. Лїкар закладовий Д-р Л. Конфф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того в сезонї 1902 року ординували: Др І. Арандан. Др З. Ашкенази, Др М. Церха, Др К. Дембіцкий, Др Л. Ґлїзсман, Др А. Льоренцкий, Др Т. Тишецкий, Др. З. Вонсович, Др Е Зарицкий, Др С. Пьотровский, Др Б. Скурчевский. Помешканя: більше як 1500 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїлї від 1 К. 20 с. денно і висше — Заведене з готельом. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Готелї. Цукорня. Костел. Капличя. Церков. Постійна музика (директор А. Вровьский). Постійний театр, концерти, відчити, баль, прогульки товарискі, місце до гри в ляви-тенїса, прогульки в чарівні околиці Карпат. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 морґів. Фреквенция 1.902 роцї 6343 осіб. Сезон від 15 мая до 30 вересня. В маю, червни і вересни цїни купелей, помешкань в домах скарбових і потрав в гостинниці дому здрового о 25% низші. В місяцях липни і серпни не дістають убогі улекшень як увільненя від лїчничої таксн і т. п. Висилка мінеральної криницкої води від цьвітня до падолиста. Склади у всїх більших містах в краю і за границею.

Подрібних информаций удїляє — брошури і цїнники розсилає на жадане 358 1—6

Ц. к. Заряд лїчничий в Криници.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чернявської. З друкарні Іоанникія Снятропілїйского під зарядом Іосифа Даниляка.

37-ма конфіската! — Другий наклад.

Ч. 117 і 118. Львів, Четвер 29 Мая (11 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 29. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Поднеси і взиві приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Зміна в намісництві.

З Відня наспіла нині ось-така телеґрама:

Вчерашна „Wiener Zeitung" оголошує:

Єго цїс. і кор. Ап. Величество зволив найвисшою постановою з дня 8 червня с. р. на просьбу тайного радника д-ґа Льва ґр. Пінїньского звільнити Єго зі становиска намісника Кор. Галичини і Володимирії з Вел. кн. Краківским, з повним признанем єго прислуг відданих на тім становиску державі і перенести єго в стан трівалого супочинку. *Кербер. тр.*

Єго цїс. і кор. Величество покликав найвисшим декретом з дня 8 червня с. р. на підставі основного закона о державній репрезентациї з дня 21 грудня 1867 р. тайного радника і намісника Льва ґр. Пінїньского до палати панів яко дожизненного члена. *Кербер. тр.*

Єго цїс. і кор. Величество найвисшою постановою з дня 8 червня с. р. покликав маршалка краєвого тайного радника д ра Андрея ґр. Потоцкого на становиско намісника королївства Галичини і Володимирії з Вел. кн. Краківским. *Кербер. тр.*

Окремо від повисших постанов оголошено ще отсе письмо цїсаря:

Любий ґр. Потоцкий! Ваша номінация на намісника Галичини і Володимирії потягає з собою уступленє Ваше зі становиска маршалка того-ж мого королївства. Хвилї Вашого уступленя з терену Вашої дотогочасної дїяльности не можу поминути, щоб не висказати Вам Мою подяку за Ваші прислуги віддані Менї і Вашому краєви, а звернені на добро усеї людности. *Франц Йосиф. I.* mp. *Д-р Кербер.* mp.

Подібного окремого признання як для ґр. Потоцкого дімісия Пінїньского не заключає. Звертають на себе увагу також слова: „прислуги, звернені на добро усеї людности".

Про повисші зміни в намісництві висловимо наш погляд в завтрішнім числї.

Осторога!

Сконф!сковано.

Отею статю сконфіскувала вчера ц. к. держава Прокураторія. В статї, на основі одержаних певних інформацій, було сказано, як полєкі агітатори підбурюють руский нарід у східній Галичинї до різні Жидів і взивано до сурового — та ми й досї не розуміємо, чому стаття з отакою тенденцією підпала конфіскатї. Мусїло бути в нїй щось иншого, що видало ся Прокураторії яко незгідне з законом. І то вже 37-ма конфіската „Діла" в сім році!

Видаємо другий наклад.

Сконфісковано.

Наука Русинам від лат. арцибіскупа.

(*Допись з Підгаєччини.*)

Нового доказу „милосьцї братньої" зазнали Русини і руска церков підчас візити львівского лат. арцибіскупа в Підгайцях. В своїй вандрівці по „заґрожоних кресах" завитав сей достойник д. 4 с. м. до Підгаєць. Вже заздалегідь повідомлено і рускоґо пароха, щоби прилучив ся до повитання „католіцкеґо" арцибіскупа. Сотки Русинів станули перед брамою тріюмфальною зладженою коло церкви, довгим шпуром розтягнули ся десятки хоругов зі всїх церков підгаєцкої парохії, руске духовеньство нетерпеливо дожидало приїзду гостя. Арцибіскуп над'їзджав до Підгаєць гостинцем з гори, звідки вже на добрих три кільометри видно було як на долони руску церков і руску „параду", готову до торжественного повитаня. Тількож зависна руска доля станула і тут впоперек горячому бажаню Русинів, жадних усяких парад і многолїтствій! Четверня „арцибіскупа" перегнала ґальопом попід тріюмфальну браму, вздовж розставленних хоругов, попід ніс сконфужених „попуф", і опинилась аж перед костелом, де оподалїк стояли жиди з тойрою. Доперва тут злїз католіцкий арцибіскуп, щоби привитати ся з „брацьмі мойжешовеґо"...

В першій хвили по такій несподіваній пригодї запанувала між збентеженими Русинами прикра консернация, а по малій хвили змінилась она в оправдане обурене. Якби на команду кинулись міщани на браму тріюмфальну і вмить пірвали єї в кусні, мало що таки не в очах католицкого достойника, що так злегковажив „унїяцку" церков. Мовляв: недостойний услужний Рутенець хвильки повитання, тож най не заваджає сьвідок рутеньского раболіпія, що пхаєсь, і там, де єго не потребують. Подав хтось був і проект, щоби вивісити чорну хоругов на церкві на знак великого смутку, що Русинів минуло велике сподіване щасте, однак проект сей не устояв ся.

По кількох годинах нагадав собі кс. арцибіскуп, що в тім „польскім" місті, крім жидівскої синаґоґи, есть імовірно і руска „унїцка церков", тож поробивши візити — старості, кільком панкам, бурмістрови (до котрого, мимоходом сказавши, мусїв їхати і вертати попри церков), вправив жаль, що так склало ся, що „церкві не зобачив". І заповіджено візиту на 6 годину вечером.

Тепер вже тілько надзвичайним усилям руского пароха удало ся довести до того, що „поправка" не вийшла що фатальнїйше, як сама перша „помилка". З кількох десятків народу, що лишив ся ще коло церкви, коментуючи в досадний спосіб досить дивну помилку, не хотїв ніхто брати ані хреста, ані хоругви, щоб удостоїти ся бути при асистї арцибіскупа. Лише намовам і просьбам о. пароха, котрий буквально втикав у руки хоругви то одному то другому, таки в очах арцибіскупа, удало ся склонити кількох відважнїйших, щоби вийшли з двома-трема хоругвами і з хрестом на стрічу.

Ми і не дивуємо ся сій „помилцї" в Підгайцях, бо впрочім того лїпшого варті Русини, що протестують проти жовківских обходів; але вже таки трохи дивно нам, чому то Русини все ще пхають свої „тши ґроше" там, де їх не радо видять. Рускі „попі" може аж тепер зрозуміють, що втикане свого носа з всїлякими парадами — брамами, процесиями, многолїтствіями там, де сего не вимагає обовязок а тілько проста куртуазия супротив чужого достойника, не в на місци особливо тогді, коли той хтось не радо се видить. Дістали они вже раз патик в Теребовли 1902 р. Там склало ся таке саме і так само при таких самих обставинах — і аж як піколи й нїчим не вдоволені рускі „попі" зачали там голосно обявляти свое негодоване, дістали від арцибіскупа „слово гонору", що вступить на кінци й до рускої церкви. Но що отже даремно фатиґувати польских достойників косцьола до рускої церкви?

Се короткий опис „помилки" на пониженє Русинів, котре однак, після нашої немірodатної впрочім гадки, не упало на адресу, на яку було вимірене. „Уніці" навіть скористали тут о стілько, що чей вже раз позбудуть ся понижаючого раболїпія...

И. Н.

Справи австрийскі.

З державної ради.

Між інтерпеляциями, внесеними на вчерашнім засїданю палати послів, одна з замітнїйших була інтерпеляция пп. Офнера, Штравхера і тов. в справі кишенївских розрухів. Інтерпеланти описують події на підставі донесень дневників, описань научних сьвідків і доконаних на місци оглядин висланника „Товариства для спомаганя жидів". Два тисячі родин остало без хліба і даху, а шкода виносить около 10 міл. кор. Інтерпеланти указують, що вина спадає на росийскі власти; між напастниками було богато урядників. Замітна річ, що богатим жидам дано спокій, а мордовано лише найбіднїйших. Інтерпеланти домагають ся, щоби президент міністрів разом з міністром заграничних справ поробив у росийского правительства кроки, щоби подібні нелюдскі випадки, котрі заразом небезпечні є для загального спокою, не повторили ся.

Опісля п. Банкині звертав увагу, що в Хорватщині не успокоїло ся і не успокоїть ся, поки не уступить бан Гедерварі. Бесїдник просить президента палати, вплинути на міністра краєвої оборони, щоби для придавленя хорватских розрухів не уживано війска.

По кількох відповідях міністрів Гартля і Бем-Баверка на інтерпеляциї мотивував п. Кльофач своє нагло внесене в справі

австрийской політики на Балканї.

Бесїдник взиває правительство, щоби пояснило, длячого не додержує ся берлїньского трактату в македонській справі і длячого також Австрия не виконує постанов того трактату. Бесїдник іменем свого сто-

роннництва домагав ся ще перед скликанем деле ґацій пояснення австрийскої політики на Балканї. Обговорюючи австрийску дипльоматию, каже, що вона під'юджує Сербію і Болгарию одну на другу, що так само погубна в політика Австрії що-до Чорногори. Політику Австро-Угорщини в Македонії називає бесїдник нечесною, бо потайки виступає вона против тих самих реформ, котрі сама дорадила; непокої в Альбанії приписує також австрийській політиці, а Македонців упоминає, щоби не вірили Австрії. Австрия, маючи на Балканї економічні інтереси, повинна так поступати, щоби з'єднувати собі прихильність балканьских народів; тимчасом з'єднує собі вона лише ворогів, і то не лише на Балканї, але в окупованих краях.

П. Вукович додав ще внесене, щоби президент кабінету мав більший, ніж доси, вплив на заграничну політику монархії.

Відповідь д-ра Кербера.

Президент міністрів зазначив у своїй відповіди, що всї держави що-до балканьской політики звязані в берлїньским трактатом. Туреччина льояльно забрала ся до переведеня реформ, а участь Австро-Угорщини в запорукою мира. За те належить ся ґр. Ґолуховскому повне признане. Виводи п. Кльофача уважає президент міністрів за фантастичні і рішучо відпирає его докори, роблені династиї.

Наглість внесеня п. Кльофача відкинено, а по відчитаню деяких внесень і інтерпеляций замкнено засїданє. Наступуюче засїданє буде в пятницю.

Справи заграничні.

(Польско-російска згода і уступки Полякам. — Інтриги Pester Lloyda.)

Ми вже зазначили вчера в „Новинках", що цар Николай видав указ, котрим впровадив **польску мову в науцї релїгії** ві **всїх середних школах т. зв. польского Царства.** Тота уступка царату в користь Поляків звертає на себе загальну увагу а деякі дневники застановляють ся над причинами тої наглої концесиї. Знаменитий в з того боку голос віденьского дневника „N. Wiener Tagblatt", котрий присьвятив указови царя Николая окрему вступну статю. Отже „Neues Wiener Tagblatt" зазначує високе політичне значінє царского розпорядженя і то не для самих Поляків — воно в також дуже характеристичним симптомом. Показує ся, що в рішаючих петербурских кругах починають менче строго дивити ся на справу польску а концесия Полякам буде також радо принята в Ватиканї. Та само заведене польскої мови в середних школах польского Царства не становить еще всїх доказів царскої ласки і зміненого курсу супротив Поляків. В р. 1897 позволив цар на виставленє памятника Мицкевичови, опісля призволено на такий самий памятник для Шопена. Тай загалом цар Николай змінив цїлковиту систему, яка істнувала за царя Александра III. Злагоджено заряджена властий центральних; позволено польским дневникам оголошувати статї про польскі повстаня, а тілько одним звеном — каже N. W. Tagblatt — в рядку сих концесий в послїдний указ в справі польскої мови в середних школах. Додати при тім треба, що цар має намір при своїй подорожи за границю відвідати знова Варшаву і вже тепер роблять ся заходи, щоб царя зблизити до польскої суспільности і приготовити ему там заяви довіря і симпатиї. Тому концесия на річ польскої мови в також зручним поступком, котрий не остане ся без впливу на настрій польскої суспільности. **Шляхта польска** — каже дальше N. W. Tagblatt — **в вже тепер приєднана для Росиї а інтелїґенция польска по містах не може остати ся холодною.** Доси була вона непримирима, та указ царский змінить мабуть і ії погляд на відносини Поляків до Росиї. Се-ж повинно стати ся тим більше, що і вість про вилученє давно-унїятских повітів з польского Царства не полягав на правдї а верховодячі російскі круги мабуть відступлять від наміру, влучити давно-унїятскі повіти до коренно руских ґуберній.

Ельокубрациї „Neues Wiener Tagblatt-у", его „здогади", що стане ся з давно-унїятскими повітами суть дуже інтересні і знаменні. „Neues Wiener Tagblatt" **стоїть на услугах австрийского міністра для заграничних справ ґр. Голуховского а впадає в очі вже само зіставленє фактів.** В р. 1897 наступило звісне австро-російске порозуміне і як-раз від того часу вичисляє статя рядок концесий для Поляків і зміну в настрою польскої шляхти. Колиж тайний орґан ґр. Голуховского вискажув еще свою надію щодо невилученя колись-унїятских повітів від польского царства, то мимохіть насуває ся питанє, чи ґр. Голуховский не оплачує польско-російского порозуміня інтересами Австрії на Балканї і тридержавним союзом.

Антиавстрийскі **демонстрациї в Італії** дали привід будапештеньскому „Pester Lloydo-ви" виступити з інтриґою против керманичів австрийскої внутрішної політики. Ось-що написав високоофіціозний орґан австрийского міністерства для заграничних справ. „З нагоди антиавстрийских демонстрацій належить зложити наш подив (се — розуміє ся — сказано іронічно!) для далековорости австрийских мужів державних — атже то они приладили території для італїяньскої „irredent-и". Двайцять років взад був Трієст нїмецким містом, нині він цїлком італїяньский. Тоді можна було приладити собі з него охоронну загату против італїяньского движеня а нині заливає его повінь італїянїзму. Коли там нині почуте національне сильнїйше прокидає ся ніж почуте австрийске, то Відень дістає добру заплату за свою національну політику: „divide et impera!" **Політика тота доконала подїлу, але панованя не здїйснила.**"

„Pester Lloyd" в також одним з орґанів, на котрого шпальти виливає ся політичний розум теперішнього австро-угорского міністра для заграничних справ, та з его слів можна здогадати ся, в якій то спосіб, поза кулїсами, говорить ся також про східну Ґаличину. Елюкубрациї „Pester Lloyda" в прямо вимірені проти Кербера, котрому польскі політики закидають між иншим також, що „кокетує" з Русинами.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Військові предложеня.

Відень. Ходять слухи, що цїсар позволив відложити військові предложеня в угорскім соймі аж до наступуючого року. Надіють ся тим способом угорску опозицию склонити до залишеня обструкциї так, щоби угодові справи могли бути в угорскім соймі полагоджені. Коли би й се не помогло, тогдї Сейль буде мусїв уступити.

Цїсар Вільгельм у Відни.

Відень. Нїмецкий цїсар приїде до Відня д. 18. вересня з канцлером Більовом.

Наслїдник Помянова.

Відень. Wien. Allg. Ztg. доносить, що болгарским аґентом дипльоматичним у Відни на місце відкликаного Македонца Помякова буде Начевич.

З Загребу.

Загреб. Хорватский сойм скликаний на день 17. с. м.

На засїданю мийскої ради опозиция виступила з кількома наглими внесеними, домагаючи ся, щоби місто признало 10.000 К родинам по жертвах розрухів Пасарічу і Краютічу, щоби в реґїонярній депутациї подбано о фінансову самостійність Хорватщини та щоби дальматским і істрийским Хорватам і Словінцям висказати подяку за оказану прихильність Наглість внесень відкинено; поступить ся з ними після реґуляміну.

Демонстрациї в Італії.

Трієст. В Удінї виправлено велику демонстрацию против Австрії. Приїхало богато гостий з Горицї, Трієсту і иних міст. На чолї великого походу несено італїйску хоругов; лунали крики „Evviva Italia irredenta!" і „Ироч з Австрийцями!"

Рим. В Неаполю і кількох иних містах італїйских були знов демонстрациї против Австрії. — В палаті послів відповів заступник правительства на кілька інтерпеляций в справі демонстрацій против Австрії і сказав, що правительство було приневолене для утриманя спокою та з уваги на союзну державу видати розпорядженя против тих демонстрацій.

З Балкану.

Білград. Кількох турецких жандармів хотїло переступити сербску границю, але завели ся, коли з'явила ся сербска гранична сторожа.

Берлїн. Berl. Tagbl. доносить з Царгороду, що в турецкій школї войсковій, де находять ся сини найвизначнїйших Турків, зворохобили ся ученики, напали на офіцирів і чотирох зранили. Поліция і войско зробили лад і 50 учеників в тяжко покаліченних, а 150 увязнено.

Борба з конґреґациями.

Париж. Бувший міністер Ґобле написав статю про теперішний стан у Франциї і каже, що республика ніколи ще не була в так крутім положеню, як тепер через релїґійну борбу. Треба сему чим-скорше положити конець, бо Франция тратить повагу і не може за границею мати значіня, коли нема спокою у нутрі.

З Росиї.

Петербург. Міністер війни Куропаткин виїхав до Япону. — „Восточний Вестнїк" доносить про напади Тунґузів на східну часть східно-хінської зелїзницї. Тунґуси нападають також на мешканців і граблять їх. Власти в безрадні. Можна бояти ся поважних розрухів, коли скоро не зарадить ся сему.

НОВИНКИ.

— **Екс. Митрополит** до Львова ще не приїхав. Як довідуємо ся з кругів львівского духовенства, Митрополит має вернути до Львова доперва 12 червня, себто в пятницю, бо по дорозї задержав ся у родини, аби відпочати, утомлений далекою подорожию. Перед неділею певно буде Експеленция у Львові.

— **Засуд польского ґанатиста.** В наші руки дістав ся карний вирок повітового суду в Заліщиках з дня 10. мая 1903 ч. спр. *U. 189/3*, в котрім між иншим читаємо такий засуд: „Обжалуваного Станислава Ваґнера, ц. к. ветеринара повітового в Заліщиках, узнав ся винним, що дня 11. лютого 1903 в присутности більшого числа людий в канцелярії уряду зелїзничої стациї в Заліщиках грозив сидячому в тій канцелярії укінч. богословови о. Григориви Гнатову чинною зневагою словами: **„gdyby tak na mnie, dałbym mu, jak tu siedzi, raz w mordę i wyrzucił za drzwi"**, а відтак висказом: **„to dziwne, że każdy ruski pop z chłopa jest taki murga"** нарушив честь о. Гнатова і цїлого (руского) духовенства, приписуючи ему недостаток духовенства, приписуючи ему недостаток лїпшого поведеня і виховани та обзиваючи о. Гнатова і цїле (руске) духовенство о такі хиби, які містять ся в слові „мурґа" — чим допустив ся обжалуваний (п. Ст. Ваґнер) переступлень з §§. 491 і 496 з. к., за котрі по мисли §. 493 з. к. засуджує ся его при узглядненю лагодячих обставин з §. 264 з. к. на кару арешту через 5 день, котру сидою §. 266 з. к. заміняє ся на кару грошеву в квоті 25 К і по мисли §§ 389 і 391 п. к. на зворот коштів поступ. карного — котрі узнає ся можливими до стягненя." — Подія, що дала підставу до сего вироку, була в своїм часї списана в новинках „Дїла". Тепер лише пригадаємо, що п. Ваґнер допустив ся описаної вище зневаги против о. Гнатова і духовенства в часї, коли о. Гнатів в канцелярії уряду зелїзничої стациї в Заліщиках виносував до книги жалоб свою жалобу по причині зневаги, якої зазнав на тій стациї через те, що при закупні білетів **говорив по руски.** При тій нагоді мусимо зазначити кілька характеристичних моментів. — Передовсїм замітне се, що описаної зневаги руского духовенства допустив ся ц. к. урядник в ц. к. урядовій канцелярії. Дальше характеристичним є, що наведений вище засуд видано на **приватну** жалобу о. Гнатова і кількох священників заліщицкого повіту, внесену в їх імени адвокатом д-ром Охримовичем, котрий заступав їх також при розправі; характеристичний именно в сей момент, що ані ц. к. державна прокуратория, ані гр. к епископска консисторія в Станиславові зовсїм не почували ся до обовязку виступити в оборонї покривдженої чести руского духовенства. Противно, як довідуємо ся, „ксьондз канонік" о. Фацієвич уважав своїм обовязком зливати на о. Гнатова, щоби відступив від скарги, а функціонар ц. к. прокуратории державної, комісар п. Потоцкий уважав своїм обовязком прийти в поміч гакатистам, котрі, ратуючи ситуацию, оклеветали о. Гнатова по польских часописях, що він сам викликав цїлу авантуру, бо приїшов на зелїзничий дворець в станї нетверезім, отже з тої причини п. Потоцкий обжалував о. Гнатова о переступленє закона о піянстві. Однак суд ствердив цїлу брехливість тої клевети. Именно в наведенім вже вироку читаємо дальше також таке рішене: „Обжалуваного о. Григория Гнатова увільняє ся від обжалованя о перест. з §. 1 зак. о піянстві, неменов-би то він дня 11. лютого 1903 на двірци зелїзниці знаходив ся в станї пяним, викликуючім публичне згіршенє", а в мотивах вироку сконстатовано виразно, що о. Гнатів був того дня в станї зовсїм тверезім. Вкінци характеристичним є низький вимір кари, присудженої п. Ст. Ваґнерови за **брутальну зневагу цїлого руского духовенства всего 25 К кари!** — Справа ся буде ще раз предметом розправи в ц. к. окружнім судї в Тернополи, бо обі сторони внесли відклик від вироку першого суду.

— **Польский бойкот против Русинів в Яворові.** Під таким заголовком дістала наша редакция отсю цїкаву допись з Яворова: В нашім містї пани з виділу повітового, а головно „вшехвладни" пан секретар Домбровский і правительств. комісар Теодорович зі своїм байратом почали бойкотувати тутешних мїщан. Будують тут школу забавок і краєвих вробів, однак підприемство будови ії відано, без всяких правних формальностий, замісцевому чоловікови (Ланцуцкому), а той окружни ся **замісцевими робітниками** (Поляками), а свої, яких керовницею будує ся школа, лишають ся без зарібку, без хлїба. Великий позір дали ті панове на столяря Миколу Масюка бувшого заступника бурмістра, стараючись его зруйнувати через те, щоби не дістав ніякої роботи. Чи се месть за то, що Масюк брав живу участь в справі заснованя рускої ґімназиї і рускої школи народної в Яворові та що не йшов за вказівками виборчого махера Домбровского (котрий, мимоходом сказавши, без всякої кваліфікациї, з возного вийшов на секретаря повіту)? Панове, Масюка, ви не зруйнуєте, але поруйнуєте иншим, яким він давав прожиток. Ба, але ще не конець на тім, що місцевим робітникам видирають роботу; кромі того ще не хотять віддавати заслуженої заслуженини. Комісар Теодорович не хоче заплатити за роботу при будові рускої школи народної близько 3000 кор. (В тій справі внесли покривджені позов до перемиского суду.) Столяря Иосифа Тучапского засеквестровано за податок; він у критичній хвили біжить до комісаря (ходив і кілька разів поперед), щоби дав ему его належитість, але комісар відганяє его без нїчого. Іде Тучапский до інспектора податкового, просить, щоби стримав екзекуцию; інспектор відсилає его по гроші до громади. Тучапский іде до старости; той, так само як інспектор, каже: „Ідїть до п. комісаря, най вам громада заплатить за роботу!" А комісар заявляє без сорома: „Ja nie dam, bo mi się nie chce: wtedy dam, kiedy mi się podoba: za dwa lata, za trzy... Skarżcie mnie! chociaż wygracie nic z tego. Tak będzie, jak ja zechcę..." І роби що хоч! Спитає хто: а щож то? чи в байратї пана комісаря нема нїкого з Русинів, хто би став в оборонї своїх людий, хоронив їх перед кривдами? На те скажемо, що до байрату, ба і до виділу повітового належать наш канонік парох о. Петро Левицкий. Але що? Они вже знані з того, що аж дрожать, щоби не наразити ся якомунебудь панкови, они без паньских очий не пережили би й одного дня. Они з кривдниками своїх парохіян вигощують ся та вицїловують ся, они-ж у своїм домі справляють пращальні комашні панам комісарям, завалтям русиноїдам... Тож самоволи у байратї нема ні-звідки стриму й тами. Але ми скажемо тут слово на розум п. Теодоровичеви і начам з виділу повітового: Не добирайте ся, панове, нам до печінок, не жартуйте з нашим жолудком. Живете ви з нас, дайте і нам жити. Ма-ж не в комірнім а в своїм питомім, рідним містї. Поки-що відзиваємось до нас сею дорогою, а коли наша просьба останесь без успіху, ми пійдемо з нашими жаданями трохи далї... Знайте, що будемо боронитись до останку! — *Міщанин.*

— **„Нашествіе" москвофільских опричників.** В Хаританах, присілку, що належить до парохії Лашки, пов. ярославского, засновано тамтого року читальню „Просьвіта". Осьвідомляючий вплив на наріг сеї читальні мабуть дуже не по нутру деяким москвофілам, особливе адміністраторови з Ляшок, о. Поляньскому, тому й задумано против неї хитру штуку. В понеділок, на Зелені сьвята приїхав до Харитан поплечник о. Поляньского, Василь Сич, що в управителем крамниці в Ляшках, і поручив голові читальні Дмитрови Павликови, щоби на неділю 14. с. м. будинок був вибілений, а також щоби постарав ся о столи та пиво, бо того дня прибудуть до читальні з Перемишля якісь „пани" і 6 сьвящеників на велику „параду". Без сумніву буде се „нашествіе" перемиских кацапів, котрі хотять хитро-мудро готову читальню „Просьвіти" перемінити на читальню „общества" Качковского, як се зробили вже не в одній місцевости. Супротив сего обовязком околичних патріотів-Українців не допустити до безличного розбою добре початого дїла і дати порядну научку кацапским опричникам, що позбувшись національної амбіциї як звичайні аґенти народної зради торгують темними масами свого народу після вподоби. Особливо обовязком головних основателїв тої читальні: сс. Борисевича, Калимона і Косоноцкого поучити нарід в Хаританах заздалегідь про задумане „нашествіе" кацапских опричників та приготовити нарід, як слїд до оборони. Коли їм так милий московский кнут, так „ступайте в свой Суздаль" і там між „русскім" народом нехай спробують свого фарисейского народолюбства. *О. П.*

— **Жертви грому.** Сими днями навістила місточко Пістинь страшна туча, підчас котрої грім вдарив перед хату Іти Ляріша і забив там на місци паробка Івана Якимишина, кинувши ним на 8 метрів далеко. Якимишин стояв на дворі і розмовляв зі своїм товаришем, котрому на щасте не стало ся нїчого. Потім вдав грім до хати крізь сїни і двері стоячі отвором та забив доньку Ляріша 17-лїтну Лею. Звідтам перекинув ся грім по дротах телеґрафічних до уряду почтового і поперерівавши дроти від дзвінка електричного, вдав до землї. Люди звертають увагу на той дивний случай, що перед двома роками грім забив в Микитинцях стрийного брата Леї і що вихор перед двома роками перекинув через фіру з сїном з моста до Пістинки паробка, котрий називав ся також Якимишин і був его близьким свояком; той паробок тодї погиб.

— **Загальні збори товариства св. Ап. Петра** в Перемишли відбули ся дня 2 н. ст. червня при участи 26 членів. Яко делеґат львівской філії явив ся о. Д. Танячкевич. Вибрано виділ з 8 членів і контрольну комісию а предсїдателем виділу ректора семинарії, о. Михайла Мрица. Товариство, як звісно, має на цїли уділювати запомоги, подавати поміч на будову нових церквей і відновленє старих. Цїль красна і дивувати ся треба сему малому заінтересованю товариством у нашого духовенства, бо з околиць приїхало тілько щось 5. Замітна була бесїда о. Гоцкого з Острова, котрий покликуючись на урядовий Skorowidz powiatu jarosławskiego, виказав застрашаючі поступи латинїзациї в Ярославщинї. За 30 лїт стратила руска церков філії в Добковичах, Янковичах, Розвеници, Челятичах, Частковичах, Волї розвеницкій, Рудоловичах, Рожнїтові і в Юдлївцї. У всїх тих селах були філіяльні церкви, але власне через брак фондів а з другої сторони через шалену аґітацию латиньских священників не допущено до конкуренциї і нині тілько хрести значать місця, де стояли церкви. В богато місцях, де стояли польскі каплиці, нині стоять великі костели. В таких Ляшках була польска експозитура, а нині є парох із сотрудником. З горя можна сказати, що ще не одна філія пропаде через брак фондів. Время люте, помочи треба скорої, а помочи сеї надіяти ся від товариства св. Петра ніяк не можна, коли полишить ся в такім станї як доси. Бо припустивши, що всї священики і всї церкви були би членами сего товариства, то річне зібрало би ся над 7000 К, з чого після статуту можна 4 запомоги уділити. А потребуючих помочи і то скорої, є кількадесять. Проте о. Гоцкий поставив внесок, аби виділ товариства відаїс ся до епископского ординариту в справі творення парохіяльних зелїзних фондів. Значить, ординарият видає строгий наказ, аби вождий парох присилав щорічно із скарбони часть грошей до консистора на зелїзний фонд парохії, а товариство св. Петра видає книжочку вінкульовану консистором. Тою дорогою осягає ся рівночасно дві великі цїли. Раз, дає ся кождій парохії можність прийти до зелїзного капіталу, котрого процентами буде міг парох з старшими братьми свобідно диспоновати, не потребуючи розписувати частих конкуренций, що обтяжують наш нарід. Н. пр. парохія узбирає за якийсь час 10.000 зр., що дає річний процент 400 зр. Кілько то річий річно можна ними зробити і то скоро! А друга користь така, що товариство св. Петра рік річно розпоряджало би

значними капіталами, котрими запозичало би бідні церкви на довгі літа, бо маючи капітал, котрого парохіям не вільно витягати, тим самим могло би давати позички як паньскі банки на 20, 30 або 40 літ. Тоді кождa філія була би уратована, бо за два або три тисячі можна гарну церковцю виставити, а сьвященик потребує раз або два рази перейти ся по селї, аби зібрати на рату гроші. Конеб ординаріят заняв ся дійсно сею справою і парохії зачали складати зелізні фонди і коли би кождий парох тілько відложив 10 зр., робить ся з того поважна сума 8000 зр. а треба припустити, що ревний парох відложить не 10 зр. але 20 зр. Се було би тим більше пожаданим, що латинський епископ в Перемишли кс. Пельчар наложив такий податок на своїх сьвящеників і дисонує річно дуже гарними грішми. — Загальні збори одобрили одноголосно внески о. Гоцкого а именно, щоби новий виділ відніс ся до ординаріяту в справі зелізних фондів а відтак, щоби змінено статут в тім напрямі, що товариство буде могло принимати вкладки. Є надія, що виділ товариства під проводом такого ревного народолюбця о. Мрица займе ся справою щиро і поставить латинізаторским загонам наших najserdeczniejszych рішучу запору. — *Учасник.*

— **Станиславівска консистория** заборонила в сих днях всім сьвященикам уживати при службі Божій женьску прислугу, хотяй би ту прислугу сповняли навіть ученицї сьвященика катехита. Лише монахинї можуть служити сьвященикови при литургії і то лише в крайній потребі.

— **Прогулька „Сокола“** до Яремча, Микуличина, Ворохти і т. д., що відбула ся в часї Зелених Сьват, хоч не осягнула витичної собі первісно цїли, бо задля непевного времени не можна було пускати ся на гору Хомяк, однак мимо того випала гарно і на вдоволене учасників. Перший ранок прогульки заняла їзда до Яремча, звідки по обідї рушило цїле товариство — понад 50 люда — під проводом д-ра Коцюби, пішки до Микуличина, оглядаючи чудові краєвиди, водопади Прута, великий міст на Прутї і т. п. З Микуличина вечірним поїздом прибула прогулька до Ворохти, звідки другого дня ранком мала вирушити на Хомяк. В ночи однак упав дощ, а ранком гори так курили ся, що годї було пускати ся на верх. Щоби-ж винагородити собі втрачену туру, рішено відвідати Угорщину, а именно пограничне місточко Ясїнь (Керешмезе). Около 6-ої вибрало ся товариство пішки дорогою з Ворохти до Вороненки, а в Вороненцї сїло на поїзд. Одна часть прогульчан, під проводом д-ра Колесси, висїла вже на першім угорскім перестанку, Земірі і пустила ся пішки до Ясїня роблячи пречудову туру. Більша-ж часть прогульки поїхала прямо до Ясеня (Керешмезе). В Ясени оглядали галицкі прогульчани цїкаво тамошних типових Гуцулів, що саме вийшли з церкви і громадами стояли по улицях та танцювали при грі циганьскої музики. Угорскі Гуцули теж цїкаво оглядали „панів“, що говорять „по руськи“ та заходили з деким із прогульчан в розмову, при чім показало ся, що і в них дрімає іскра руского національного почутя в грудях, бо деякі з них просили о присилку „руских“ книжок, а оден є навіть членом „Просьвіти“ у Львові: Особливож подобали ся Гуцулам рускі пісні, коли цїле товариство, засївши в найбільшій місцевій гостинници до угорского винного „борщаку“, затягло „Не пора“, „Имн Соколів“ і т. д. По кількох годинах побуту в Ясени, при чім мимо захмарення було сухо, прогулька вернула пополудневим поїздом в Галичину, а учасники ей роз'їхали ся в свояси: до Станиславова, Коломиї, Львова, Тернополя, Мостиск і т. д. сказавши собі „до побачення“ в липни, на прогульцї „Сокола“ на Чорногору.

— **Обікраджа почтового воза.** З Лїска доносять, що перед кількома днями щез з почтового воза, котрий їхав від поїзду з Лукавицї до Лїска, мішок з квотою 1414 К 31 с. По кількагоденних гляданях найдено на полях межи Лукавицею а Посадою лїскою мішок, але зовсім пустий. В першій хвили підозрінє о крадіж грошей упало на почтового кондуктура, Антона Бренкевича з Лїска, котрого зараз придержано і відставлено до арештів повітового суду.

— **Дрібні вісти.** Ректором краківского увіверситету вибрано вчера професора карного права, д-ра Едмунда Кшимуского.—У Відни помер в 82 р. житя Франц бар. Филипович, ем. фельдцайґмайстер і намісник Дальматиї, котрий переводив окупацию Боснії і Герцеґовини. — Редактора „Monitora“, В. Матковского засудив вчера львівский трибунал судиїв присяжних на 100 К евентуально 10 днїв арешту та заплачене коштів процесу за обиду чести пароха з Давидова кс. Фіялковского. — Судова розправа в Самборі в справі звісної бориславскої катастрофи скінчила ся в суботу засудженем управителя Ґросмана на 5 місяців строгого арешту, причім обжалуваних Балабана і Шумского увільнено. — На шляху Підшумлянці-Любича нижна переїхав онодї зелїзничий поїзд переходячу тамтуди селянку Теодору Соловій зі Славутина, пов. рогатинського, відтявши їй лїву руку.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

— **Народні имни.** „Ще не вмерла“ і „Не пора“ вийшли накладом „Народного фонду“ на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия“ у Львові ринок ч. 10. I.

— **Концерт для слуг.** В неділю дня 14 червня 1903 устроює в сали тов. „Gwiazda“ (ул. Францїшканьска ч. 7.) *школа слуг* заходом тов. „Кружка українських дівчат у Львові“, при співучасти орхестри тов. „Ремісничa Бурса“ **людовий концерт** в честь Тараса Шевченка. Програма: I. 1) Орхестра. 2) Вступне слово. 3) Конїський-Лисенко: „Молитва“ — хор. 4) Чайченко: „Шевченкова могила“ — деклямация. 5) Орхестра. II. 6) а) „Туга за родиною“ б) „Журба“ — хор. 7) Шевченко: „Хустина“ — деклямация. 8) Масляк-Вербицкий: „Де Дніпро наш“ — хор. 9) Шевченко: „Сирітский великдень“ — деклямация. III. *Запалорочена*, комедия в 1 дії К. Алексович. Закінчать промова. Початок о год. 5 точно пополудни. Цїни місць: Фотелї першорядні 1 К, другорядні 60 с., крісла 40 с., вступ на салю 20 с — Виділ товариства звертаєсь отсим з просьбою до усїх родимців, щоби заохотили свої слуги, аби як найчисленнійше зібрались на сім концертї. — Білетів можна дістати в т ві „Руска Бесїда“ (ринок ч. 10) о год. 6—7 вечером. — *Видїл.*

— **З тов. св. Ольги.** Комітет, вложений з оо. Евг. Гузара, Ал. Стефановича і з п. Марії Білецкої, управляючий в імени руского товариства педаґоґічного женьским інститутом св. Ольги у Львові, розписує отсим конкурс на посаду настоятельки сего інститута. Задачею настоятельки буде: надзір над наукою, наглядане на порядок і виховавче ведене молодіжи (Для части господарскої призначаєсь инша особа). Від компетенток жадає ся учительского образованя і прикмет відповідних до ведена дівчат. Рефлектуючі кандидатки зволять зголоситись до 1. лат. липня с. р. особисто або письменно до п. Марії Білецкої у Львові (ул. св. Софії, ч. 9, а), виказати свої сьвідоцтва і дотеперішне заняте, евентуально своє уздібене до музики або співу, а конеб були членам комітету незвісні, вказати на сьвідоцтво якої компетентної особи. — Від комітету інститута св. Ольги у Львові.

— **Виділ Читальні „Просьвіти“ в Косові** складає подяку Хв. Головному Виділови „Просьвіти“ у Львові за щедрий дар 80 книжочок в цїні 25 корон.

— **З Товариства св. Петра** приспілають нам до оповіщеня: Дня 30. цьвітня відбуло ся отворене філії Товариства в Станиславові а дня 2. червня с. р. в Перемишли. До виділу філіяльного в Станиславові вибрані: о. пр. І. Литвинович предсїдателем; виділовими: о. Стеф. Левкавский, о. І. Барнш, о. Т. Петрушевич, о. Т. Ксевич, о. д-р Гр. Латвинович, о. П. Ступницкий, о. Евген Филипович і о. Конст. Куниньский; заступниками: о. Ал. Навроцкий, о. Зен. Шепарович, о. Кл. Кульчицкий і о. П. Білоус; а до комітету надзираючого о. Кир. Пачовский, о. Касиян Куницкий і о. Ів. Мардерович. — До виділу філіяльного в Перемишли вибрані: о. крил. Мих. Мриц предсїдателем; виділовими: о. крил. Ал. Зубрицкий, о. З. Кравич, о. Юр. Падох, о. Н. Чабан, о. Іос. Преторіюс, о. Н. Несторович, о. А. Борисевич і о. Калужняцкий; заступниками о. Максимович, о. Паславский, о. Залеский і о. Уруский; а до комітету надзираючого о. Головацкий, о. Захарявевич і о. Гоцкий. По мисли §. 28. статута і по образу виділу центрального виберуть оба згадані виділи еще відпоручників деканальних, найлїпше деканів, а по містах еще і парохів тихже міст і оголосять їх імена в Вістнику Епархіяльнім, а відпоручники доложать по приміру відпоручників в епархії всяких заходів, щоби в дотичній епархії не було душі, котра би не належала до так спасительного в нинїшні часи Товариства св. Петра. Вкладки, датки і жертви мають посилати ся виділови через дот. ординаріят, взглядно Консисторию. — Всї три Виділи суть автономні і кождий з них має старати ся о церкви своєї епархії, згляднo о приведане як найбільше членів з своєї епархії. В одним лише обі філії здають ся бути зависимі від виділу центрального а то, що мають що року посилати якийсь % з своїх доходів на фонд корінний згляднo на фонд будови церквей. Но і та минма зависимість упаде вже незадовго. Многі суть именно за тим, щоби фонд корінний зовсім знести; другі хотять знов, щоби кожда епархія мала свій осібний фонд будови церквей під зарядом дот. Ординаріяту, на котрий загальне зібраня призначало би що-річно якийсь % з своїх доходів; а треті хотять погодити оба ті погляди і проектують змінити §. 27, 2. d), як слїдує: а) чи і що має ся дати з річних доходів до фонду корінного (будови церквей) рішає що року загальний збір. Котрий з тих 3 проектів удержать ся, рішать найблизші загальні збори. Порадно було би обговорити сей предмет в дорозї публичної дискусиї. Тимчасом кличемо до наших родимців з всїх 3 епархий особливо з сьвітскої інтелїґенциї: Памятаймо на будову церквей, тих справдїшних твердинь народности рускої а в тій цїли вступаймо громадно в члени Товариства св. Петра, кождий в своїй епархії. — *Видїл.*

— **В Коломиї** відбуде ся в суботу дня 13. с. м. в сали Каси Ощадности представленє на дохід рускої дівочої бурси, що має заснувати ся заходом Руского жіночого кружка. Відограна буде Галька, мельодрама, перев. Левицкого, музика Монюшки. З огляду на згадану цїль просить ся о численну участь.

— **Тов. Руска хата в Станиславові** устроює в неділю 14 с. м. прогульку до лїска в Пасїчнім з вельми ріжнородною програмою. Вступ 40 с. від особи. Початок о 4 год. пополудни.

— **Вінчане.** Дня 7 червня відбуло ся в Ходорові вінчане п. Северини Колпачкевичівної, доньки ходорівского почтмайстра з п. Александром Рибіцким, управителем дібр в Острові.

Урядові вісти:

Намісник переніс повітового комісаря П. Гамулиньского з Золочева до Перемишля і повітових секретарів: О. Пирожиньского зі Скалата до Львова, М. Балькевича з Кросна до Скалата і канцелїста намісництва К. Длуґошеского зі Львова до Кросна. — Цїсар іменував титулярного старшого радника в уряді зелїзничого будівництва у Львові Ст. Равич Косциньского старшим радником і надав ему титул радника двору.

— **До ц. і к. кадетскої школи для піхоти у Львові** будуть приняті з початком слїдуючого року шкільного 21. вересня 1903 і то на перший рік аспіранти в числї около 50; приняте до вищих клас послїдує лиш виїмково.

Услівя приняти на перший рік слїдуючі,

а) австрийске або угорске горожанство;

б) фізичне уздібнене до військового виховання;

в) вік що найменше 14 літ і не переступаючий літ 17 (1. вересня в році приняти);

г) укінчене що найменше з достаточним поступом чотирох низших клас школи реальної або ґімназиї, при чім не зважає ся на недостаточний поступ в языках латиньскім і грецкім.

Крім того мусять аспіранти вложити в кадетскій школї вступний іспит.

д) Зложене оплати шкільної а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і на пенсиї, військових душпастирів евангелицкого, греко-кат. і греко-всхідного віроісповідання, вкінци військових урядників; 160 корон річно за синів галістів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. Двора, відтак державних слуг і слуг ц. і к. Двора, 300 корон річно за синів всїх инших горожан.

Оплату шкільну належить зложити в 2-ох ратах з горп; та оплата обіймає всї кошти за харч, одежу, науку і шкільні підручники.

е) вдоволяюче обичайне поведене.

Просьби о приняте до кадетскої школи після взірця поміщеного в „Aufnahms-Bedingungen“ (услівя приняти) мають свояки аспірантів вислати просто до команди кадетскої школи найпізнійше до 15. серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в середних школах).

Друковані потрібні услівя приняти („Aufnahms-Bedingungen“) нїмецкім або в рускім або в польскім языцї можна дістати в команді кадетскої школи за цїну 40 сотиків під штуки.

Кадетска школа для піхоти має 4 класи; еленi 4 го року, що мають відповідну кваліфікацию, виходять заступниками офіцирів. Супротив теперішного авансу в піхотї і при стрілцах осягають потому більше-менше до року степень підпоручника.

З. ц. і к. команди школи.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Після оголошеня заміщеного у „Wiener Zeitung“ розласть ся в дорозї офертовій роботи підторові, надторові, шутрованє, огороженє і поставленє будинків на зелїзници Пильон.

Оферти буде ся приймати найпізнійше до 18-го червня с. р. до години 12 в полудне в ц. к. Дирекциї будови зелїзниць державних у Відни VI. Gumpendorferstrasse 10.

Услівя і плани можна переглянути в згаданій ц. к. Дирекциї, або в ц. к. управі будови в Відньгарттен.

Послїдні вісти.

Київ. На шефа жандармів Новіцкого (лютого ворога Русинів. *Ред.*) виконано атентат. Новіцкий переслухував політичну проступницю Фрункін, жидівку, з заводу акушерку, і тота кинулась підчас переслуханя на Новіцкого з ножем та завдала ему рану в шию. Рана не є небезпечна.

Петербург. Генерал ґубернатором київским вістане на місце Драґомірова ґен. Пузиревскай з Варшави.

— **Русини! Жадайте по всїх кавярнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцах і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

В справі Л. Н. Вістника.

(Відповідь д-ру В. Левицкому).

(Дальше).

Постороннїй читач знаючи про се, думав би, що Видавнича Спілка тїшить ся великими симпатиями серед публики, горячою моральною підпорою цілої преси і значною матеріяльною піддержкою суспільности. Та скоро розчарував би ся він, почувши, що симпатиї і матеріяльну піддержку має Вид. Спілка з невеликими виїмками в ґімназистів та студентів, а моральної піддержки преси не лише не має ніякої, але навпаки, та преса відносить ся до своєї товаришки або ворожо, або мовчить про неї і її дїяльність як заклята, бо навіть не хоче в себе в бібліоґрафічних замітках повідомляти своїх читачів про вихід книжок Вид. Спілки, хоч дирекция розсилає їх точно! І все се не дїєть ся для яких принціпіяльних причин, ні, воно дїєть ся по просту тому, бо редактори Л. Н. Вістника є редакторами книжок Вид. Спілки! Отже в нас не глядить ся на саму річ, не критикуєть ся видань на підставі загально принятих норм, але засуджуєть ся цїлу дїяльність товариства на підставі того, що припадково, якийсь час, редактори Л. Н. Вістника є редакторами книжок Видавничої Спілки. Здаєть ся, що деликатнійшого мотиву до засуду не може бути. А як назвати факт, коли хтось бере дві книжочки товариства на 122 опубліковання досї, вибере з них кілька слів, які йому не подобають ся і на тій підставі видає засуд? Я волю не називати сього факту по імени, бо кождий найде собі сам назву для нього.

Очевидно, усе людське мусить мати недостачі, чомуж би не мало їх бути в виданях Видав. Спілки тай у редакторів тих видань? Та я все стою на тім становищи, що для вироблення собі правдивого осуду про якусь річ треба конечно знати і видїти не лише її недостачі. А тимчасом на се не важать ся. І коли хто придивив би ся докладнійше дїяльности Видавничої Спілки, пізнав відносини, серед яких у неї іде праця, той здивував би ся певно, що є така праця, як є. Я не хочу сьпівати похвальних гимнів Видавничій Спілцї, бо я в ній директор, але думаю, що факти можу навести, а вони говорять за себе! Між творами, виданими досї Видавничою Спілкою, находимо такі імена: Воробкевич, Драгоманів, Квітка, Кобилянська, Кобринська, Ковалїв, Конїський, Коцюбинський, Кримський, Кулїш, Мирний, Пулюй, Стефаник, Стороженко, Українка Л., Франко і ин. Се на оригінальних творах, а на перекладних читаємо: Гавлїчек, Гайне, Гамсун, Гауптман, Гюго, Гоголь, Гомер, Горкий, Данте, Енґельс, Золя, Кавцкі, Короленко, Масарик, Міцкевич, Мопасан, Сеньобо, Степняк, Толстой, Турґенев, Уайт, Фльобер, Чехов, Шекспір і ин. Розуміють ся, чим довше буде продовжати ся дїяльність Видавничої Спілки, тим буде збільшати ся ряд імен визначних письменників і їх творів. Чиж супроти сього факту можна гадити взагалї дїяльність Видавн. Спілки — головно не читавши більшости її видань — і вважати редакторів її книжок мало не за півголовків, що на нїчім не розуміють ся, нїчого не знають і що Х. У. Z. провадив би її далеко лїпше?

* * *

Я задержав ся умисно довше над Л. Н. В—ом і Видавничою Спілкою, щоби вказати на їх значінє та помогти читачам виробити собі безсторонний погляд на статю д-ра Л-го, до якої тепер і перейду.

Закидів у статї д-ра В. Л-ого, звернених на адресу редакциї стільки, що можна ще подивуватись, як він успів їх зібрати в такій малій статї. Мушу одначе заявити з гори, що вони всї або безпідставні, або по просту продиктовані злою волею. До останніх, приміром, належить вислов, мов то редакция прикладає умисно иньшу мірку в критичних статях на „річи та видання, що не вийшли з під пера близьких редакциї людий“. На доказ того покликуєть ся він на рецензию на „Освїту“ Б. Лепкого (отже на 22 томи Л. Н. Вістника—аж один приклад!) і вийнає зі статї два чи три речення, в яких добачує сей незвичайний „спосіб“ трактованя праць людий не „близьких“ редакциї. Хто не читав сеї рецензиї, подумає певно: От дивіть ся, до чого вже доходить! Коли ж я йому скажу, що рецензия написана цїлком прихильно до автора, тоді певно здивоване його ще збільшить ся, бо коли прихильно написані рецензиї гнївають когось, то щож думати про неприхильні? Очевидно, похвала залежить також від точки погляду, з якої на неї дивимо ся, але щож тут редакция винна, що хтось сяк або так розуміє похвалу? І чим д. Б. Лепкий дальший редакциї, а близші прим. Марко Черемшина, Н. Кобринська, В. Пачовський і ин., про яких твори були теж прихильні оцінки, написані членами редакциї. Та ся „близькість“ людий редакциї покажеть ся нагляднійше, коли ми з Л. Н. Вістника перенесемо ся до „Записок“, яких редактором є оден член редакциї Л. Н. Вістника, а другі два постійними співробітниками, отже й рецензентами і де з конечности поміщуєть ся рецензиї із усяких видань, що дотикають нашого житя. Я не буду вичисляти тут сотки рецензий, прихильних і неприхильних, написаних ріжними людьми на ріжних авторів ріжних націй, я зацитую для приладу кілька своїх рецензий. Прихильні рецензиї помістив я на працї Ю. Яворского, але неприхильну на одну працю І. Свінцїцкого, чи як він тепер зве себе, Святитского. Чим мені близший оден від другого? Так само містив я прихильні рецензиї на працї Федоровского, Бернекера, Кайндля, Ястребова і ин., а неприхильні на працї Равіти Гавроньского, Франценва, Ґумпльовича і ин. Чим одні близші мені від других? Може др. В. Л—ий буде такий добрий і вияснить се питанє. А так само поступав і цїла редакция Л. Н. Вістника, бо держить ся засади, що праця оцінюєть ся з погляду на її вартість, а не з погляду на особу, що її написала. Хто говорить инакше, то або тих рецензий не читав зовсім і слухає того, що йому хтось надує до уха, або говорить зі злої волї; иньшого не може тут бути. Зазважу ще, що закид зроблений д. Лепкому (одиноким справді позаживний закид), що його мова „галицька“, зовсім оправданий, бо такі вирази, як: ю (зам. її), ню (зам. неї), най (зам. най, нехай, хай), уживане прикметників -ский, -цкий без ь і ин. Вони були вичисльовані в Л. Н. В—у при иньшій нагоді і д-р Л—ий може їх собі вишукати; через те й закид його, що поріканість ся мову, але „не наводить ся найчастійше ані одного приміру“, безосновний, а другий: „ані не каже ся, як властиво треба писати, щоби було добре“ не лиш незправданий, але по просту дикий, бо ніяка редакция не вчить письменників писати; вони або повинні знати, як писати, або зовсім не писати.

(Дальше буде).

Володимир Гнатюк.

Загальний показчик книжкової експедициї **М. Дукеса наслїдн.** Wien I. Wollzeile 9, що надає ся особливо для оповіщень купцїв на продажи, гляднє за спідками місцями та агенциями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи Проспекти висилає ся даром.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **Позір!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіросы продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі, Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучаки, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліпатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корняктів ч. I., II. пов.** (Народний Дім).

609 59—?

ПОДЯКА.

Не будучи в стані всім нично подякувати за участь в похороні Отця нашого бл. п. Івана, складаємо сею дорогою сердечну подяку всім участникам похорону, а іменно: О. мітратови Білецкому, ОО. крилошанам: Петрушевичови, Дельквичови, Чапельскому, Крижановскому, Пакижови, Василевскому, Пюркови, Стефановичови, — О. професорам: Мишковскому, Мільницкому, Юрикови, Застирцеви, Гузарови, О. О. Біляківичови, Танячкевичови, Яримовичови, Красицкому, Давидовичови, Левицкому, Ульваньскому, Туписеви, Лужницкому, Лежогубскому, ОО. Василиянам, О ректорови Хомишинови і корови питомців гр. кат. семинарії, ц. к. Дирекції рускої ґімназиї і професорам тоїж: Вп. Громницкому і Свистунови, Інститутови Ставропіґійскому і его сенїорови Вп. Герасимовичови, брацтву церк. Усп. Пр. Богородиці, товариству акад. „Другъ“ і пр. і кличемо їм сердечне „Спаси Біг“. *Родина Гушалевичів.*

Водолічниче Заведенє д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цілий рік. Перворядне лічниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 33 7

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Коперницкий і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтадиях улиці Галицкої

першучае в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, помпаси, райсцайґи, тесьмы мірничі шкіли, лібелї манометри і т. п.

Уряджене дешевими електричними.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 8·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4. 1904. щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 6

Курс Львівский

з дня 10 н. ст. Червня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черков.-Ясск по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильов. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вьос. 50 л.	101 —	101 50
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 70	—
„ краєвого 4½% а. в. вьос. в 51	101 20	101 50
„ „ 4% а. в. вьос. в 57 л.	98 70	99 80
Товарыства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2[illegible]	— —
„ „ 4% вьос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% вьос. в 56 л.	8 —	98 70
Обліґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 7	100 4[illegible]
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 50	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 20	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позичка краєвої в 1873 по 5% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	95 30	97 —
„ „ 4½% 4-ох емісія.	91 50	— —
Льосы:	к. с	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківок	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів паперових	252 —	254 50
100 марок німецких	116 90	117 60

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 423 2[illegible]

Експорт до всіх держав европейских!!!

Египетські тутки і паперці

554

АІДА

Виріб крайний. Виріб крайний.

100—100

суть найлучші узнані.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 173—?

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНОСТЬ 844

викликану именно страшными наслїдками тайных грїхів молодости и розпусты, успѣшно излѣчивает на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ иллюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней поученя своихъ недугъ и направили свои мужеский силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержанью функо належитости, высылає ся функо книга въ куверть магазиномъ выдавцѣмъ R. F. Bieter'a Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТУТКИ [illegible] 1000 штук [illegible] зр. поручає Ант. Мазурківичъ, Львів, Скарбківска 7.

Дяк з добрим голосом, умїючий вести громадску писарку і ґвездовю „Дністра“, потрібний зараз. Приймає Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 383 1—2

Крамниця пять літ тому заснована, з місячним торгом понад 2000 К, зараз до продажи або до винаймленя на час будови зелїзниці по конець 1904 р. Незугляднені зголошеня лишать ся без відповіди. Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 3[illegible] 1—3

Фербляжка з увиченою школою виділовою, глядає посади, також яко учителька. Ласкаві зголошеня: Львів посте-рест. Й. В. 378 1—2

Ученик VIII. ґімн. кл. глядає лекциї на село, котру міг би зараз обняти; близші порозуміня на адресу: *Микола Левків* уч. VIII. ґ. кл. Волиця барилова ч. п. Синьків (коло Радехова). 373 —4

Ученик VIII кл. шукає, на фарії лекциї на селї. *Володимир Зїнківский* в Перемишли, ул. 3 ого Мая ч. 10. 377 1—

Фортепян короткай, салёновий штуц, концертовий, майже новий продам дешево за готівку або в заміну за старий. Львів, ул. Сикстуска ч. 2. 9[illegible] 1—1

Куплю Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковаиих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 3[illegible] 6—10

22 ТОМИ Літературного-Наукового-Вістника, виданий у Львові Грушевским і Франком маю на продаж, 4 томи початкові оправлені; решта ні. Цілий Вістник від початку виданя від р. 189[illegible] вартости 96 К по значно зниженій ціні. Відомість: B. 3. poste restante, Бучачівці 371 2—3

НАРОДНІ ИМНИ

„Ще не вмерла“ і „Не пора“

вийшли накладом „Народного фонду“ на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия“ у Львові ринок ч. 10, I пов.

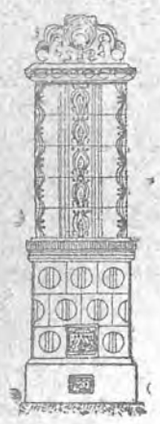

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.

Ціни умірковані. 372 2—

Капталіствів

для предприемств, гіпотек і т. д. найлекше найде ся анонсуючи ся в

Колективнім указчику

експедициї анонсів М. Дукеса наслїд. Відень, Wollzeile 9 — принимає анонси для всїх ґазет на сьвіті. Ціники даром.

В видавництві музичнім „Станиславівского Бояна“

появились дотепер слїдуючі твори:

1.	Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не пора“ хор мішаний з фортепяном і хор мужс. „a capella“	Ціна 30 сот.
2.	„ „	„Даремне піснє!“ хор муж.	„ 20 „
3.	„ „	„На вилах Дністра“ Вальс на ф	„ 1 кор.
4.	О. НИЖАНКОВСКИЙ:	а) „О не забудь!“ б) „Вернїть ся сни мої!“ на один голос з фортеп.	„ 40 сот.
5.	Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Пісне моя!“ хор міш. „a capella“	„ 40 „
6.	„ „	„Кобза!“ хор мужеск. „a capella“	„ 40 „
7.	„ „	„Як почуєш в ночи..“ на тен. а ф	„ 60 „
8.	АНТ. КУЖЕЛЯ:	„IV Коломийка“ (присьвячена „Станиславівскому Бояну“) на фортепян	„ 60 „
9.	Д. СІЧИНЬСКИЙ:	„Не сьпівайте мені сеї пісьні..!“ сольо сопранове в супроводі фортепяну	„ 60 „
10.	Й. КИШАКЕВИЧ:	„Ой не нам в найданих ходити“ хор мішаний з фортепяном і хор муж. „a capella“	„ 60 „
11.	О. НИЖАНКОВСКИЙ:	„Нова Січ“ хор муж і сольо баритонове і дует в супроводі фортепяна	„ 1 кор.

На складі маємо: „Три коломийки“ Ант. Кужеля ціна 1 50 сот.
„Молитва“ М. Лисенка „ —·20 сот.
„В народ“ Р. Зарицкого „ 1·— кор.
„Катерина“ в супроводі фортепяну И. Кишакевич „ 2·— кор.
„Сїчні підчас Служби Божої“ Й. Кишакевич „ 1·— кор.

Просимо наше видавництво по в їх книгарнях жадати! Рахо дямо в комісову розпродаж!

Всї письма і гроші тичачі ся видавництва „Станиславівского Бояна“ просить ся на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові висилати. 361 3—5

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою **„Dentolin“** будуть дальше виробляні під назвою **WAWELIN“**, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лещковского.

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зубы, і охороняє від псутя. Пуделко цїлянне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мала, дуже приємна в смаку Ціна туби 60 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склади в Львові: Аптики П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский. І. Вевюрскиа. Торговлї і дрогуериї: Народна Торговля (в Львові і в всїх своїх філіях), І. Бромильский, А. Бекаок, Ляхт і Пілярский. 364 4—30

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручає

свое переплетниче і галянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подѣйшє ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Нотъ, Дипломѣвъ и. т. пр. по умѣренныхъ цѣнахъ.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде, *а іменно:*

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·5[illegible], 4·5[illegible], 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 1[illegible] зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·60, 1[illegible], 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 1[illegible], 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 40 зр. **Матераци** чисто волосяні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матераци з морскої ростини по 6·50, 7, 8 до 10 зр. — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простарада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відчищує пірякі подушки цілковито по 30 кр. за 1 кгр. — Лише 3 зр. коштує перероблене матерацїв за 3 подушки. Дреліхи на матераци метер по 50, 60, 70, 8[illegible], 80 кр. 1[illegible] зр. до 1·80 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни ковдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 2—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує дзвоны рѣзнои ваги и приймає упоѣджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а також має на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнїй замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За трвалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанєм

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзниця в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровсвий, асистент клїнїки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснена пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накїр в фабр. Чернявскої. З друкарні Інституту Ставропіґійского під зарядом Іосиф[illegible] Пашкевича.

Додаток до чч. 117 і 118. „Діла“ з 29 V. (11 VI.) 1903.

Зміна намісника.

Оголошені нами вчера цісарські розпорядженя залагоджують остаточно справу намісництва в Галичині — намісником Галичини стає ґр. Андрей Потоцкий а ґр. Пінїньский іде на постійний стан супочинку в палаті панів.

Уступаючий намісник лишає по собі дуже лихий спомин — по крайній мірі у нас Русинів а також у тих, що не заслїплені ні кастовою ні національною нетерпимостию бачать дїйсне положенє в краю. Супротив нас Русинів Пінїньский заховував ся як найлютїйший ворог а в значній части як-раз єго „заслуга“, що нарід руский мусїв перейти до найостріймої боротьби. Ґр. Пінїньский їґнорував на кожлім кроцї Русинів і руску справу а на своїм високо одвічальнім становиску робив все, щоб запевнити перевагу Полякам. Сам подільский шляхтич і приналежний до кліки т. зв. Подоляків мав він всї прикмети котерії, до котрої належав: кастову ретроґрадність і парафіяньску заскарузлість в поглядах на справи культурні і суспільні та національну нетерпимість до Русинів. З тими своїми кваліфікациями Пінїньский намагав ся зломити руский рух в двоякім напрямі: яко демократичний і національний і робив все, щоб осягнути свою цїль. При тім Пінїньский всюди уживав підступу і викрутів, як і взагалї крутїйство та до неґациї всякого встиду посунений макіявелїзм були головною прикметою єго полїтичної вдачі. В дрібних штучках і помислах Пінїньский був справдїшним майстром. Коли треба було звалити права руської мови Пінїньский видумав дивовижне Matrikelführer-ство і від него почала ся нагінка на руских сьвящеників за руске письмо. Коли по виборах до сойму важила ся між рускими послами квестия понеханя сецесиї, ґр. Пінїньский виїхав умисне на польованє до Грималова в тій цїли, щоб — як потайки хвалив ся — не треба було Русинам за поворот до сойму давати які-небудь концесиї. Рускі посли, знаючи добре Пінїньского, вже давно перейшли були над ним до дневного порядку і були би до него зовсїм не- удавали ся, як і їґнорували єго до самісїнького кінця, — але поведенє Пінїньского все таки характеризує єго психічне розположенє до Русинів і єго легкодушність, з якою понимав свій уряд і обовязок.

Коли рускі студенти зробили сецесию з львівского унїверситету, з намісництва і дирекциї полїциї ішли доноси до Відня, які виявив опісля міністер Гартель, а над цїлою сею, менче відповідною кампанїєю вів особистий закулїсовий провід ґр. Пінїньский, котрий в тій цїли і конферував безнастанно то з директором полїциї то з членами унїверситетского сенату. Пінїньский видумав також новий спосіб переводженя виборів „без крику і галасу“ — чи слить ся з гори голоси і покладає ся всю форсу у правибори, поки з рахунку не виходить перевага по сторонї шляхти і Поляків. Тодї вже як і при правиборах в „пропавших“ громадах веде ся з пересадною леґальностию вибір а виходить побіда „центрального комітету“. На всї жалоби Русинів Пінїньский мав стереотипну відповідь: „я не можу впливати на соймову більшість, бо се неконституційне“ — а на всї жалоби в справі надужить: що се тілько спорадичні случаї а він старав ся, щоби адміністрация все ставала лїпшою і не допускала ся нелеґальностий. Помимо того за єго часу доконано евідентних надужить урядової власти а такі Дільци і Слонецкі, котрих вину доказано документами, бушують і доси по Галичинї...

В своїй нагінцї на Русинів Пінїньский уживав всїляких средств, а уживав і таких, що очивидно нарушують навіть інтереси держави. Він розпочав перший зі своєю „Gazeto-ю Narodowo-ю“ кокетоване з москвофілами і він був ініциятором того союза, який довершує ся і доспіває мїж польскою шляхтою а аґентами росийского правительства в Галичинї. До міністерства висилано реляциї, що москвофіли се тілько консервативні Русини і мають перевагу в краю — очивидні неправди, кольпортовані на те, щоб оправдати новий аліянс против Русинів.

Послїдною інтриґою Пінїньского була акция Кословскі-Вільчевскі, яка істнує і до нинї, й нагінка на рускі ґімназиї. Пінїньский зрозумів, що в центральнім правительстві може повіяти иншим духом і загадав раз на все зломити полїтично руский нарід. Щоб сю цїль осягнути, пущено на східну Галичину филї безпримірного шовінїзму і гакатизму а провокаторску акцию проти автохтонного елемунту і нахальний похід на Русь — з разу з чинною помочию деяких польских урядників і учителїв — охрещеною підступною назвою „орґанїзациї для охорони польского елемунту від рутенїзациї“. Пінїньский вів також послїдну акцию проти руских ґімназий і руских учителїв застерігши собі супротив віцепрезидента д-ра Плажка виключну власть і децизию в справі тих ґімназий та уживаючи до того доносів „Галичанина“ і „Dziennika polsko'го“ — як і взагалї нинї річ певна і може бути доказана, що Пінїньский нераз інспірував польску гакатистичну пресу, під'юджуючи найдикші інстинкти і так вже шовінїстичних польских дїячів та польский загал проти Русинів.

Ґр. Пінїньский уступаючи замовив собі панеґірик в „Gazet-ї Narodow-ій“ і хоче впоїти переконанє в польску суспільність, що він був найлїпшим намісником для Поляків та що паде яко жертва в борбі з центральною бюрократиєю о независимість польского кола і автономію краю. Можемо упевнити ґр. Пінїньского, що він і тут помиляє ся а єго панеґірик в „G. N.“ є тілько новою, хоч послїдною інтриґою. Не задля своїх патріотично-польских змагань і не з причини ослабленя кола упав Пінїньский, а як-раз тому, що показав ся неспосібним до відданої єму управи. Пінїньский переціню є свої заслуги, коли дрібні заряджения підносить до висоти історичних подій, в дїйсности за Пінїньского робили польскі шовінїсти і всїлякі бушуючі в краю кліки що хотїли а Пінїньский тілько покривав сю господарку, котра мусїла довести до анархії і до того, що навіть підвласний єму орґанїзм перестав майже функціонувати.

Про нового намісника не можемо висказати нїчого аподиктичного, бо ґр. Потоцкий ще за мало дав пізнати, як він дивить ся на руску справу і як він думає уладити відносини в краю. Д-р Кербер на запитане галицкої опозициї зложив запевнене, що ґр. Потоцкий є вільний від шовінїстичного і кастового духу — а се є найлїпшою рекомендациєю, яку міг дати новому намісникови супротив пануючих у нас відносин шеф центральної управи. Ми зі свого боку запримітимо лише, що Поляк а в додатку шляхтич не є вже відповідним на намісника Галичини, — намісника в тім краю, де національний антаґонїзм і польский шовінїзм дійшли вже до крайних границь і де теперішний, усталений вже „порядок“ спочивав виключно на національних та кастових привілеґіях. Заспокоїти Русинів, заспокоїти маси працюючого люду, завести тут справдїшний порядок та довести до рівноваги сил можна-б лише цїлковитою зміною адміністрацийної системи, а як може зробити се Поляк і шляхтич, коли цїле панованє шляхотско-польских верховодів у східній части краю спочиває виключно на ломаню закона і надужитях, на надуживаню державних і автономічних органів до запевненя їх штучної переваги? Щоб се зробити, треба би з ґрунту перевести санацию — і то безпощадною зелїзною рукою — а се значило-б для ґр. Потоцкого підривати як-раз підвалини, на яких основує ся штучне панованє тих, з котрих круга він сам вийшов і з котрими все таки лучать єго і партийні і особисті звязи. Правда, індівідуальність сильна, незвичайна, може вибити ся цїлком понад те, що вникає пересїчному чоловікови традиция і окруженє, а і шляхтич покликаний на високе одвічальне становиско, коли є виїмковою одиницею а особливо коли є справдї мужем державним, що вміє дивити ся наперед без упереджень і терденциїйних намірів, може собі сказати: „тепер я вже перестав бути яко публичний дїяч членом якоїсь одної партиї чи народу а маю обовязок працювати для цїлої суспільности і краю, відданих менї в управі, та берегчи права і справедливости яко найсильнїйшої обезпеки інтересів краю і держави“ — та чи таким мужем є як-раз ґр. Потоцкий о тім ми нїчого не знаємо а навіть і сумнїваємо ся. Ґр. Потоцкий вийшов власне з протекциї краківских потентатів яко бич кровавий і зелїзна рука на людову опозицию і руских гайдамаків, ґр. Потоцкого до принятя уряду спонукав нїхто другий лише Пінїньский, ґр. Потоцкий грозив вже раз Русинам Берестечком — а се такі антецедеси, котрі не конче промовляють за правдивостию інформаций д-ра Кербера, хиба що д-р Кербер має до свого осуду якісь инші а нам незвісні підстави.

В кождім случаю судьба ґр. Потоцкого яко намісника спочиває в єго власних руках. Ми не хочемо нїколи і супротив нїкого принимати на себе заміт, що кинули без підстави і з гори каменем. Та коли ґр. Потоцкий загадає іти слїдом своїх попередників, то ми того не убоїмо ся та пережиємо намісникованє ґр. Потоцкого так само, як пережили і перетривали орґії К. Баденїого і макіявелїзми Пінїньского. Против Русинів правити вже не можна а там де панованє удає ся лише штучками і насильством, там мусить наступити соромний упадок — так, як в дійсности лише через систему насильств над Русинами попадали ті, котрі попередили ґр. Потоцкого на намісництвскім уряді.

Два віча в Бережанах.

(Допись.)

Дня 1-ого с. м. в великій сали „Народного Дому“ відбуло ся за почином філії „Просьвіти“ в Бережанах величаве віче просьвітно-економічне при участи майже сїм соток селян. Виправдї се, як на народню маніфестацию, богато за мале число тих сїм соток, однак ми з гордощами про сих, що прибули, можемо сказати, що се був сам цьвіт нашого сьвідомого селянства.

Перед вічем, о годинї 9 їй рано, відправив о. Цар, сотрудник бережанський, Службу Божу, при чім сьпівав грімкий хор учеників тут. ґімназиї, а по Сл. Божій звернув ся о. Цар до присутних селян з патріотичною проповідию.

В дві годинї пізнїйше, се є о год. 11-ій розпочало ся віче, яке відчинив о. Король зі Саранчуків, котрого й вибрано на голову зборів. Заступниками були д-р Чайківский та Комаряньский, а секретарював акад. Гошовский.

По залагодженю формальностий забрав голос д-р Коцюба, делеґат центрального виділу зі Львова і виголосив основний реферат про причини упадку сїльского ґаздівства та способи, якби можна піднести доходи нашого селянства. Бо чи зможе ся наша сьвята землиця вижывити нашого простолюдина? Ні! Розпайована та роздроблена на дрібні шматочки, при вечуваних вїгде податках, додатках до податків, та додатках до додатків і т. д. і т. д. — а при тім усїм ще не оброблена належито, вона не в силї заспокоїти навіть і так нужденних вимогів, які має наш селянин. Нинїки пересїчно припадає по 3—4 морґів на одну сїльску родину — але кілько то родин є у нас, що навіть і тої дрібки не має? А тягарі що раз то більші і більші... Тут порівнав референт наше ґаздівство з ґаздівством рільним у Чехів. І у них є мало землї, чи не менче як у нас, але они вміють ѣї далеко лучше обробляти. У них є і промисл високо розвинений. А у нас не можі мріти про розвите сякого-такого промислу без просьвіти, без науки. Не мавш стоїть ту на перешкоді і слабість наша у парляментї та сила у нїмому західних країв нашої держави, котра спричинює, що всякі субвенциї та підмоги ідуть тамтуди.

І у нас знайшла-б ся на се рада. Приміром еміґрация за заробітками до Прус або і де инде. Приміром можуть нам послужити тут Мазури, та їм там дуже добре платять та знїменито відживляють. В осени вертають, жнуть цїлу зиму з зарібку та й ще складають зайвий ґрош на чорну годину. — Другим способом є так звана коммасация ґрунтів. Але се у нас ще майже немислима річ, коли у так просьвічених краях як Німеччина стрічає на великі перепони.

Але найголовнїйшим способом є сама поправа ґаздівства. Дальше говорив референт про лїпше ґлеюване і оброблюване рілї, про добір насїня, про плеканє рогатої худоби, що має далеко більший відбут на торґах сьвітових та для нашого селянства могло-б статися жерелом великих доходів. Також немеш важним є хованє безрогів. Дуже попла тною є торговля покладками. Сама Галичина бере річно за покладки 10—12 мілїонів К — однак сї ґроші на жаль лишають ся у чужих кишенях.

Зазивом до просьвіти закінчив прелеґент свій реферат, по котрім вивязала ся живлена дискусия, в якій забирали голос о. Гарматій, о. Івасюк та п. Старух, котрий вказав на користи, які може принести пчільництво і поставив внесенє, щоби Головний Виділ „Просьвіти“ постарав ся о курси пчільництва.

По першім рефератї милою несподіванкою для присутних були дві деклямациї, які виголосили селяньскі дївчата Стефанїя Дидик та Катерина Дидик з Шибалина.

Другий реферат виголосив п. Львонїв Цегельский теж делеґат тов. „Просьвіта“ зі Львова. За тему собрав собі з'образити значінє і ідею т—а „Просьвіта“, і в тій цїли сягнув перше в минувшину Руси-України та дав короткий начерк нашої історії від часів найдавнїйших аж до теперішних. Зачинаючи від устрою давних староруских громад, вказав їх вплив у орґанїзми та вказав повстанє великого князївства руского. Вказав на розвиток тодїшньої нашої культури, витвореної під впливом Візантиї, та на цвітучий стан тодїшньої Руси. Однак не довго сього було. Ринула на Русь зі всходу фалею Татарва, зруйнувала, знищила усе — полишились лиш попелища-згарища та руїни На обезсилену Русь прожогом кинулись хижацкі сусїда рвучи кусень за кусенем для себе Руске боярство спольщило ся, а польскі зайди-пани поділили між себе не-свое добро та почали руского хлопа просьвічати, так що він ще й до нинї з тої науки не годен прочумати ся. Але в недовгій часах страшний суд. Гнобленій Україні ще стало терпцю. Хлопи зірвали ся на поклик Хмельницкого як один муж і страшний пожар обхопив усї землї де лиш гомонїла руска мова. Се Жовті Води, Пилявці, Зборів, Корсунь, Жванець, Батіг!... Се ті поля, що бачили, як польска шляхта мусїла перед нашою силою йти в ростїч. Але Хмельницкий поповнив великий блуд — злучив ся з Москвою, котра виправдї заручила Україні цїлковиту свободу та самоуправу, та небавом заважила ѣї рука проклятем над Україною. Поволи касовано одну свободу за другою, зруйновано Сїч, ба навіть варварским указом заказано Бога молити рідним словом. Далї переїшов бесїдник коротко наше відродженє, підніс ідеали Шевченка, єго вплив на народний рух 70-их років в Галичинї та розказав про заснованє „Просьвіти“, ѣї задачі, ідеали, ѣї цїль і ѣї розвій. Національне і горожаньске освідомленє, моральне і інтелектуальне образованє і економічне піддвигненє руского народу — отсе цїли „Просьвіти“. До сего служать ѣї видавництва, віча і ѣї орґанїзациї просьвітні і економічні.

Референт закінчив свою промову покликом до орґанїзациї в т—і „Просьвіта“, бо хвиля для нашого народу тепер важна.

Грімкі оплески нагородили горячу промову бесїдника, почім наступила одногодинна перерва.

О годинї 4-ій зачали ся знова Загальні збори „Селяньскої Ради“ які відчинив о. Кончевич. Справозданє здав о. Ротко і виложив зібраним, якою є задача „С. Р.“, вказав на вагу пізнаня прав, приналежних кождому свобідному горожанинови, дальше зазначив, що головною справою, яка займала „С. Раду“ минулого року, се були вибори до ради повітової. Що они не випали як слїд, сьому винні наші ренеґатикацани, що обаламутили деякі села, сїючи у них деморалїзацию. В справі сих виборів відбуло ся за почином „С. Ради“ кілька віч та довірочних зборів: як в Бережанах, в Козовій, в Плаучи, та в Плотичи.

По сїм справозданю забрав голос п. Янчиньский з Поручина, порушивши справу великої байдужности переважної части бережаньскої (місцевої і повітової) інтелїґенциї, та брак цїлковитий сьвідомих у нас народних учителїв. У сїй справі розвинула ся оживлена дискусия, в якій забирали голос п. Смик, селянин з Ценева, о. Кончевич, о. Іванчук та п. Старух.

По сїм наступив вибір виділу, до котрого ввійшли: 1) Іван Рудницкий нотар з Бережан, 2) о. Григорий Кончевич парох з Ценеви, 3) д-р Андрій Чайковский адвокат з Бережан, 4) Тимотей Старух господар зі Слободи золотої, 5) Григорий Комаряньский госп. з Курян, 6) Миколай Яґоцкий господар з Нараєва (міста), 7) Дмитро Походжай госп. з Вербова, а на заступників: о. Михайло Мосора парох з Поручина, о. Олекса Ротко парох з Плотичи, Василь Кривокульский госп. з Городища.

По виборі виділу виголосив п. Цегельский реферат про наше теперішне політичне положенє. Привитавши зібраних яко делеґат Народного Комітету зі Львова, вияснив на вступі вагу і значінє орґанїзациї народної. Розтолкував відтак значінє партий в політичнім житю народу, а потім, почавши від 1848 року з'образив наше тодїшне житє суспільно-політичне та відносини до Поляків. В році 1866 з другим наданєм конституциї (гіршої від конституциї з 48 р.), Поляки беруть верх в краю завдяки безмозґій політиці верховодячої тоді в краю партиї твердих „сьвятоюрців“. Тодїто заведено в краю нашім „polski język urzędowy“ в урядах та школї, і т. д. Дальше перейшов референт на головні політичні напрями в політиці австр. народів, вияснив, що то суть централїсти, автономісти краєві (як у нас Поляки, що то хочуть, wyodrębnienia Galicyi), та партиї національно-автономістичні як пр. ми Русини, Італїйцї та Словинцї, що то хочуть, щоб кожда народність, (а не край) з окрема була для себе суцїльним політичним орґанїзмом. Представив далї теперішну політичну безсильність Русинів і єї причини, вказав на дороги, якими повинна вести ся борба а вкінци поставив резолюцию з жаданєм безпосереднього, загального, тайного голосованя без поділу на курії. Поділу Галичини на дві части. Узнананя рускої мови урядовою в судах східної Галичини. Поділу краєвої ради шкільної на польску і руску.

Грімкі оплески слухачів були доказом, що нарід глубоко відчув та зрозумів вагу сих постулятів, які референт поставив.

На закінченє промовив нововибраний голова п. Рудницкий, взиваючи усїх без ріжниці стану до праці над піднесенєм сьвідомости у нашого селяньства повіту бережаньского, та зазначуючи від себе, що він яко зовсїм независима людина готов жертвувати усе своє здоровле, час та сили для добра народної працї. Вимагає лишень від кождого безусловного сповнюваня принятих на себе з'обовязань, запалу та охоти, а тодї дїйсно буде надія, що не словами, а дїлами оживе наша Україна.

Збори закінчились відспіваним наших народних имнів „Ще не вмерла“ і „Не пора“.

Честь селянам, що потрафили уважно і пильно прислухуватись виводам референтів без умученя від години 11-ої рано до 8-ої вечером з малою лише перервою в полудни. Се сьвідчить, як наш нарід живо інтересує ся народними справами.

Москвофільскі збори в Комарні.

З Комарна пишуть нам:

Загальні збори філії общества Качковского на рудецкий повіт відбули ся дня 9. с. м. в Комарні. Того-ж дня мала відбути ся заходом читальні і філії „Просьвіти“ маївка і концерт в 42. роковини смерти Тараса Шевченка. Се вже третий раз наші москвофіли старають ся відтягнути нарід від наших зборів, маніфестаций і т. д. в той спосіб, що на той день, коли ми уряджаємо збори, маївки і т. д., они скликують свої збори. Тілько коли давнїйше скликали они збори до иншого місця, як ми, то тепер поважили ся скликати до Комарна. На що они скликують збори, може було вже пізнати в церкви, де о. Т. Сапрун виступив на проповіди против страйків, а в оборонї „бідних“ панів (як гр. К. Лянцкороньский). Москвофіли звозили селян своїми фірами, та й зібрали їх близько сотки; але проповідь о. Сапруна визвала меже ними таку консернацию, що по проповіди вийшло їх много з церкви і почали висказувати своє обуренє на проповідника, що пожалував панів, знав лаяти фонетику і фонетиків, а не знав бодай покріпити і ввілляти слова потїхи нашому поневоленому народови. О $11^1/_2$ год. саля товариства задаткового заповнила ся битком міщанами і селянами, так членами як і тими що прибули на маївку і концерт і хотїли почути про дїяльність філії общества Качковского в рудецкім повітї. Хотяй наші люди переважали числом членів общ. Качковского (їх в рудецким повітї буде около 60), то зовсїм льояльно усунули ся від голосованя при виборі президиї і виділу філії. Колиж мала зачати ся дискусия над дїяльносию виділу, записав ся до голосу перший студент прав Мих. Калимон. Предсїдатель зборів о. дек. Матковский казав, що допустить навіть гостий до голосу, коли сему неспротивить ся правительственний комісар в особі п. Макаревича. Сей не мав нїчо против того, отже п. Калимон був певний, що перший буде промовляти. Якеж було его здивованє, коли о. предсїдатель не позволив ему промовити першому як то обіцав, а удїлив голосу п. Мончаловскому, делеґатови голов. виділу. В одній хвили счинила ся буча: весь нарід і члени общ. Качковского і гостї (з винятком може десятьох) домагали ся голосу для п. Калимона, а президия не хотїла сего допустити. П. Калимон був би пристав, щоби міг був промовляти і пізнїйше, але о. дек. Матковский і на се не пристав. І почав ся крик, що тревав пів години: нарід домагав ся, щоби промовляв п. Калимон, президия і зібрані сьвященики числом 10) горлають за п. Мончаловским. Колиж спір словний грозив перейти в чинний, на жаданє президиї комісар розвязав збори. З имном „Ще не вмерла Україна“, „Мир вам братя“, „Не пора“ нарід розійшов ся. Ще пробували о. Заяць і п. Мончаловский промовляти до народа, то на улици, то з вікна з шинку, але почули тілько кпини. „Аж тепер пізналисьмо“, казали парохіяне о. Матковского, Гумецкого і др. „що наші отцї духовні відзажні лишень межи своїми сторонниками, а коли хтось другий хоче їх скритикувати, то они боять ся сьвітла божого. То они для того не приїздять на жадні віча! Вже ми будемо знати хто нам брат, хто прихильний бідному рускому народови!“ Найкраснорічивійші промови наших бесїдників не були-б нам, нашій справі приспорили межи сторонниками „Русского Слова“ і общ. Качковского тілько приятелїв, що проповідь о. Т. Сапруна і поведенє о. дек. Матковского. Тілько так дальше отцове!

Г. В.

Бойкот на хрунїв.

В селї Садках, залїщицкого повіту, відбули ся дня 1. червня 1903. довірочні збори при участи звиж 200 селян; з того була половина місцевих, а друга половина замісцевих з ріжних громад залїщицкого повіту. З інтелїґенциї явили ся між иншими оо. Велигорскай і Ковч, адвокат др. Охримович і п. Осип Шпитко. Кромі справ загальної натури, як поділ Галичини, реформа виборча, реформа шкільна, реформа податкова і т. д. обговорено також одну пекучу справу льокальну.

Именно парохом в селї Садках є славетний декан залїщицкий, о. Францїшок Скульский, головна підпора польскої гакати в залїщицкім повітї.

Він, хоч руский сьвященик і навіть декан, виступає з цїлою заїлостию против всего, що руске. Мимо того перед кількома лїтами удало ся сьвітлїйшим селянам завязати в тім селї читальню „Просьвіта“. Ся читальня є ему солею в оцї, а членів єї переслїдує вже від довгого часу в спосіб такий шкандальний і брутальний, що трудно увірити, як такі річи можуть дїяти ся: „Ксьондз дзекан“ виганяє читальників з церкви, поминає при причастию, в церкви бє і ганьбить послїдними словами; коли куми принесуть крижму куплену в крамници „Просьвіти“ — то не хоче хрестити, а кумів виганяє з церкви і каже крижму у Жидів купувати.

З причини тих надужить внесли були читальники еще минувшого року жалобу до Станиславівскої Консисториї на о. Скульского. Він — розуміє ся — заперечив всему і з приказу Консисториї вніс на читальників скаргу до суду. Однак в суді читальники перевели доказ правди, а именно кількапайлять сьвідків під присягою потвердили всї закиди, які читальники піднесли против о. Скульского. „Кзьондз дзекан“ вийшов з розправи посрамлений і мусїв заплатити читальникам кошти судові в квоті стокількадесять К. Мимо того „ксьондз дзекан“ зістав дальше „дзеканом“ і дальше переслїдує читальників, тілько ще брутальнїйше і шкандальнїйше. В тім переслїдованю помагає ему місцевий війт — а також син „ксьондза дзекана“, славетний Куба Скульский, „обиватель“ в Лисівцях і найбільше впливовий „махер повітовий“.

В виду того стану річи Русини залїщицкого повіту, зібрані на довірочних зборах дня 1. червня с. р. в Садках, ухвалили одноголосно заявити свою симпатию переслїдуваним читальникам, а крім того ухвалено також одноголосно, розпочати против о. Францїшка Скульского і против місцевого начальника громади загальний бойкот, коли-би оба ті ворогы рускої читальні і рускої справи найдальше до трех місяцїв не поправили ся і не занехали переслїдувати читальників.

—$$—

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментариа ситуация.

Відень. Є познаки, що д р Кербер для переведеня буджетової провізориї і угорскої угоди заходать ся утворити парляментарну більшість при помочи ческо-нїмецкої злуки. В тій цїли мав би вийти до кабінету голова нїмецкого народного сторонництва д-р Дершата на становиско міністра судівництва, а Молодочех інжинер Кафтан обняв би теку міністерства зелїзниць; теку торговлї обняв би по бар. Калю секциїний шеф д р Стмібаль. Чехи і Нїмцї мають згодити ся на утворене мішаного ческо-нїмецкого університету на Мораві. Таку поголоску потверджує почасти розмова, яку онодї мав цїсар в Лїнцу з пос. Баерлем. На запитане цїсаря про парляментарне положенє сказав п. Баерле, що уважає зміну реґуляміну за конечну. Цїсар відповів, що також сего бажає, але оно неможливе, поки не прийде до ческо-нїмецкої згоди, котру належить уважати за найважнїйшу політичну задачу. Отже виходило би, що д-р Кербер поступав по бажаню і припорученю цїсаря. Коли би прийшло справдї до ческо-нїмецкої коалїциї, тогдї польске коло готово опинити ся без союзників.

Димісия Сейля.

Відень. Тутешні як і пештеньскі дневники уважають за річ певну, що Сейль уступить леда-день. Причиною димісиї має бути переконанє цїсаря, що Сейль є моральною причиною крутої політичної ситуациї на Угорщинї; пояснити се мав цїсареви ґр. Голуховский.

Північна зелїзниця.

Відень Дирекция північної зелїзниці оповіщує в тутешних дневниках, що в національних справах є цїлком безсторонна; тим відпирає вона докори Мододочехів.

Хорватскі справи.

Загреб. Редактора Obzor'a обжаловано о зраду державну.

Про демонстрацию яка онодї лучила ся в Вараждинї, пише Obzor: Такого величавого богослуженя, як за душі погибших Пасаріча і Краньчіча, Вараждин ще не бачив. Величавий костел Францїшканів і коритарі монастира були битком набиті. Около сто дївчат в білій одежі з національними кокардами і чорними лентами стояли півколом перед катафальком, покритим вінцями. Вся публика була в чорній одїжи. Підчас богослуженя позамикано всї склепи, реставрациї, кавярнї, щадничі каси і т. п. По богослуженю около три тисячі народу зібрало ся поміж костелом а будинком комітатским; сьпівано хорватский имн і видавано грімкі демонстрацийні окліки. Опісля рушив похід до зелїзничого двірця, щоби зірвати мадярску напись; але наспіла шкадрона уланів і не допустила до того. Товпа зневажила комісаря поліциї, за те уланів привитано окликом „Нехай жие хорватске вийско!“ Похід тревав з годину.

Осек. Сконфісковано брошуру п. заг. „Длячого домагаємо ся власної управи скарбової?“ Хорватске видане брошури скоро розхоплено, сконфісковано лише кількасот примірників нїмецкого видання.

Націоналїзм і шовінїзм.*)

Хто хоче розібрати серіозно, обективно національні рухи нашого часу і крізь грубу хмару партольства, підюджуваня та пустомельства пізнати дїйсне і вічне, зробить добре, коли найперше обмежить виправдане теоретично національне змаганє від невиправданого.

Ми не можемо зайняти ся тут вишуканем абсолютно правдивої дефініциї націоналїзму. Така дефініция може взагалї не можлива. Національність понятє зі змістом змінним, де виступає сильнїйше то оден то другий елемент: цїкавий примір змінного понятя. Але в усякім разї треба піднести се одно, що суть національности не містить ся в допущенях зверхних, що лежать поза національною ґрупою (як думає звісна дефініция державної ідеї або приспособлена фелетоністично про спільного ворога), але на внутрішних, і тут знов не так на фізіольоґічних („раса“) як на псіхічних. Нация як і всяка инша ґрупа мусить бути здефінїована социально-псіхольоґічно. Питоменність її лежить у ґруповій душі, себ то в тих душевних проявах, які виходять зі спільного житя богатьох індівідів і яких представителем можна вважати подекуди ґрупу, звісний факт, що громада се не по-просту збір належних до неї індівідів і функциий, але новий образ особливої структури, особливої феноменальности та особливих наслїдків. Так стоїть дїло і з нациєю. Лише що тут приходить еще особливий часовий момент: удержанє специяльної ґрупової структури в змінї ґенераций. Індівідуальні представителї народної душі міняють ся, ґрупа яко представитель лишає ся.

*) Містимо сю статю, виготовлену в переводї для „Дїла“, хоч не годимо ся на єї вихідне становиско і дефініцию націоналїзму. В статї однак богато цїнних думок, котрі варто затямити і подати для нашого загалу. *Ред.*

Коли тепер запитаємо ся, що се за прояви, які ми зводимо до купи під именем народної душі яко відрізняючу прикмету націй, то бачимо найперше, що йде не так дуже про ріжне змістом, як радше, так сказати про ріжницї закраски. Душевна особливість народу, який є більше-менше суцїльним продуктом таких численних і ріжнородних елементів, як мішанє рас, спільне житє та взаимне впливанє членів народу, околу, умов житя, історичної долї і т. д, ріжнить ся від особливости иншого народу властиво не иншим змістом спільних уяв і почувань, але иншою формою тих уяв і почувань; тон міг лишити ся той самий, краска голосу змінила ся.

В народній душі є поле, яке нас тут інтересує особливо, се тоті душевні прояви, що мають змістом саму народність. Тут проявляє ся, природно, національна взаємність найсильнїйше. Відносні прояви можна подїлити на три головні ґрупи. Першу можна назвати національною сьвідомостию в тїснїйшім розуміню. Сеся загальна самосьвідомість і звязане з нею загальне почутє, любов народу до себе самого, се найсильнїйший доказ істнованя ґрупи яко такої: се, що виносить її найбезпосереднїйше над просте спільне істнованє індівідів і робить її фактом sui generis. Друга ґрупа душевних процесів має змістом минувшину народу; се історичні спомини, духове відбите часової єдности нациї. Вони, що правда, змінні, часто дуже каламутні, лише в великих моментах зовсїм ясні та живі; а про те нїколи не тратять свого значіня і свого круга впливу. Події минають, але душа нациї лишає ся і формує душу народа. Нарештї третя ґрупа належить до будущини і се народна воля; воля до житя, до вдержаня, до дїяльности, до розвою.

Національні рухи се вираз тої волї. По роду й мірі його встановляє ся їх обективне право. Коли воля народу має на цїли свою вільну та гармонїйну самодїяльність, коли змагає до розвою сил і спосібностий ґрупи, до розцвиту народної душі, то вона виправдана так само як воля окремого чоловіка, розвивати свою особу. Коли-ж цїль схибляє ся до того, аби задля власного вдержаня розширити круг національної сили коштом кругів сили иншых народів і коли національність хоче доказати свого не дорогою самостійної продуктивности, але дорогою насильного ворогованя та витручуваня иншых, то попадає в найглибшу та найосновнїйшу з усїх социяльних помилок, де пропав і не один окремий чоловік: у помилку, що можна зрости самому тим, коли давить ся иншых. Правда, що найблизша, найтїснїйша цїль може бути досягнена, силу витручує ся силою; але зарабована сила не є нїколи дорогою до видосконаленя себе самого і в найглибших основах зросту стрим не може нїколи помагати розвоєви. Се зрештою лише що-до субективного права; об'ективне треба розбирати з иншого становища, зі становища культури.

Культурно називаємо цїлість дїл і вартостий, що доводять до підвисшеня та виблагороднєня людского житя, до вироблення чистїйших і красших форм істнованя, в супереч до цивілїзациї, котра служить до вдержаня та влекшеня житя. Цивілїзация ставляє цїли, культура ідеали. І сама вона є нашим найправдивійшим, найделїкатнїйшим і найміцнїйшим ідеалом, що вічно розвиває ся, вічно сповняє ся, підносячи ся в гору понад усї наші суспільні мрії яко їх намір і корона, а про те просьвічуючи на скрізь наше власне житє, впливаючи все і скрізь. Сама цивілїзация питома всїй людскости і представляє річ найспільнїйшу, тимчасом як культура все виходить із окремішностий; індівідуальність отсе єї думка тай туга. Кожде єї дїло має на собі неминучо знак, що було сотворено сим чоловіком, сего часу, в сїм околї. Таким чином поступ культури не йде, так як поступ цивілїзациї немов би то поза межами питоменного житя народів, але як-раз виходить із розвою національних питоменностий. Розвій загальної культури іде так, що кождий нарід робить із себе те, що лише може, що доводить усї свої сили до родючости, всї свої спосібности до цьвіту, що висьпівує свою душу в дїла та вартости: людска культура се нїщо инше як синтеза національних культур, котра повстає з їх обопільного впливаня. Лише тодї, коли кождий нарід говорить зі своєї сути, лише тодї він помножує спільний скарб. І роблючи се, віддаючи всю свою енерґію на власний зріст, він причиняє ся до того, що замість дикого та руйнуючого шовінїзму, підносить ся благородний і обективно виправданий націоналїзм до рішаючої сили в житю народів. Націоналїзм має ся до шовінїзму, так як індівідуалїзм до еґоїзму. Еґоїзм признає власне істнованє за абсолютно цїнне і власний розвій за абсолютно пожаданий; для індівідуалїзму всї окремі індівідуалїзми, всї особи рівно вартні, рівно варті розвою; его принцип се принцип самого розвою облагородженого і веденого сутию людскої природи. Таким чином шовінїзм любить лише власну вартість, власну волю, власну будущину; націоналїзм хоче, аби всї народи жили, аби всї народи творили, аби всї народи росли, кождий сам із себе, хоть і в безперестанні, сьвіжій звязи з усїми иншими, працюючий кождий для себе, а про те і для щастя цїлого роду. Такий індівідуалїзм се пан-індівідуалїзм, такий націоналїзм се пан-націоналїзм. Ідеалом індівідуалїзму не є індівід, але особисте, інтензивне і гармонїйне істнованє; ідеалом націоналїзму не є сама нация, але культура. Найлїпшим розумом нашого часу присьвічує людске житє, пройняте красотою та добродїйною силою, де кождий працює та вживає разом, кождий по своєму і по своїй вартости.

Епіметей.

(„Freisinnige Zeitung. Jungösterreichisches Organ“, 1903, ч. 6. Переклав М. П.)

Рѣка. Мійську раду в Сеню розвязав правительственний комісар за те, що хотїла ухвалити якийсь даток для ранених і увязнених з нагоди розрухів. З уваги, що на Побережу вже успокоїло ся, відійшли відтам три компанії війска до Бельовару.

Будапешт. Дирекция державних зелїзниць видала, як кажуть, довірочне розпорядженє, щоби всї урядники на хорватских зелїзницях у внїшнім урядованю уживали мадярскої. хорватскої або нїмецкої мови. [Як відомо, Хорвати між иншим жалують ся на те, що урядники зелїзниць уживають лише мадярскої мови, а хорватскої або не умїють або не хотять уживати. *Ред*]

„Уітляндери" в Трансвалю.

Претория. В законодатнім зборі ухвалено не признати чорним і чужинцям (т. зв. „уітляндерам") права виборчого. [Безпосередною зачінкою до війни Анґлії з Бурами, було як-раз то, що Анґлія станула нїби то в оборонї уітляндерів, котрим Бури не хотїли признати виборчого права; тепер коли Анґлія опанувала Трансваль, анґлїйске правительство так само не допускає уітляндерів до виборчого права. — *Ред*].

НОВИНКИ.

— **Страйки йдуть.** З Будзанова доносять що тамошне населенє приготовляєсь до рільничого страйку. Причиною є незвичайно низька плата і нелюдяне поведенє двірских посїпаків з робітниками.

— **Наради руских мужів довіря** відбули ся 10 с. м. в Чернівцях. Як довідуємо ся, поки що загально, на зборах референував пос. Мик. Василько про політичні сторонництва, пос. Пігуляк про положенє буковиньских Русинів на церковнім полї, пос. Смаль Стоцкий про політичні відносини і конечність зміни виборчої соймової ординациї. Зібрані виразили послам за їх дотеперішну дїяльність довіря, почім ухвалено численні резолюциї. Між иншим постановлено домагати ся зміни виборчої ординациї до сойму, внесенє двірских обшарів, заведенє у внутрішній службі адмінїстрацийних і судових властий рускої язика урядового.

— **Безконфесийний (!) член комітету церковного (!).** Таким членом є п. Куба Скульский, дїдич в селї Лисівцях заліщицкого повіту, славно звісний махер повітовий. Він в звісний галицкий спосіб „вибрав себе" до комітету церковного в Лисівцях. Против того вибору внесли інтересовані протест до ц. к. староства в Заліщиках. В протестї закинено кромі неважности самого акту виборчого так кож еще і сю обставину, що п. Куба Скульский зовсїм не є членом рускої церкви. Староство відкинуло той протест, мотивуючи, що п. Куба Скульский є прецінь сином рускої сьвященика і навіть декана (!) (знаного вже нашим читачам о. Скульского з Садок) — отже тим самим мусить належати до гр.-кат. (рускої) віроісповіданя. — Против тої резолюциї внесли інтересовані рекурс обставючи при тім, що п. Куба Скульский таки не є членом рускої Церкви а на доказ долучили документ, котрий звучить дословно, як слїдує:

„Odpis rozporządzenia c. k. Starostwa w Zaleszczykach z dnia 18. października 1894. l. 6573 do pana Jakóba Skulskiego. Deklaracye Jego z dnia 18. kwietnia 1894, którą zgłosiłeś Pan przejście z obrządku gr. kat. na obrządek rzymsko kat. wraz z żoną Józefą i córką Maryą Stefanią, przyjmuję do tutejszej wiadomości jednakowoż tylko co-do Jego osoby z nadmienieniem, że równocześnie zawiadamiam o tem stosownie do postanowienia art. 6. ustawy z dnia 25. maja 1868 N. 49. Dz. u. p. duszpasterza opuszczonego kościoła. Co się zaś tyczy Jego żony Józefy zauważam, że Jej rzeczą jest wnieść odnośną deklaracyę do tut. Starostwa, poczem dopiero mogłoby nastąpić dalsze w tej mierze zarządzenie. Co się dalej tyczy zmiany obrządku Jego córki Maryi Stefanii odsyła się Go do postanowienia art. 2 powołanej ustawy. Wreszcie nadmieniam, że wstąpienie Jego do nowego kościoła winno być przez Niego osobiście, zakomunikowane odnośnemu duszpasterzowi, tudzież, że według rozp. min. z dnia 7. lutego 1870. l. 184 będziesz pan w obec rządu tak długo uważany jako nienależący do żadnego kościoła, dopokąd nieuzyskasz przyjęcia do nowo obranego kościoła. *Prokopczyc m. p.*"

О скілько нам відомо, п. Куба Скульский не приступив еще досї до римо-кат. віроісповіданя і в таким чином безконфесийним членом комітету церковного! — Цїкаво знати, як на сю справу задивляє ся п. к. намісництво.

— **Передновок в Галичинї.** Звіт за час від 27 мая до 6 червня викузує, що пятнистий тиф в краю ширить ся дальше, хотяй в попереднім тижни здавало ся, що вже пригасає. Именно кромі повітів, в котрих епідемія тревае постійно, виступив тиф в жидачівскім повітї і то досить сильно, бо в одній лише місцевости зайшло десять случаїв. В львівскім повітї виступило в послїднім тижни 13 нових случаїв. Разом захопила епідемія 25 повітів. Нових случаїв зайшло 160. На західну Галичину припадають 3 нові случаї, зате на східну 157. Причина полягає в тім, що рускій нарід винищила польска краєва господарка більше, як західний, мазурский, котрий з природи річи серед загального, економічного і політичного гнету заживав все таки деякої пощади і через те на розмірно гіршій земли материяльно стоїть лїпше а тим самим опираєсь всяким епідеміям успішнїйше.

— **„В Польсце як кто хце".** Президент міністрів д-р Кербер запевнював руских послів при сьвідках, бо в присутности всїх парляментарних послів, зовсїм поважно, що під его управою закони в Галичинї мусять виконувати ся що-до йоти, а специяльно за поручені законом свободи заробковання рускому населенню польскі ц. к. урядники не сьміють в нїякий спосіб обмежати. Яку вартість мають запевненя президента міністрів дотично Галичини, о тім мали ми нагоду вже нераз переконати ся. Галичину обовязують не закони, не воля якогось там д-ра Кербера, але передовсїм своєвільні примхи всяких вищих і низших башибожуків. Ось новий доказ на традиційну засаду в „Польсце як кто хце". В Печеніжинї інформував б. поліциян Ткачук робітників про заробкові відносини в Нїмеччинї а специяльно поясняв услівя лїсових робіт, про що впрочім було писано в усїх рускихъ часописях Та печеніжиньский староста добачив в роботї Ткачука щось дуже злочинного і карідостойного, бо велїв вчера замкнути его до арешту. Справдї, президент міністрів д р Кербер повинен піти до галицких старостів ще на науку, як належить розуміти принціп заробкового закона.

— **„Людовий вец"** відбув ся — як ми вже раз доносили — в Бережанах дня 7. с. м. при участи кількох тисячок народа. По богослуженю під голим небом отворив віче пов. маршалок Трачевскай, заявляючи, що ціллю віча є праця для „очищени" і заохота до „вальки" в оборонї народности(!), а відтак відчитано і виголошено більше або менше патріотичні письма та реферати, котрих головна ідея проявила ся в отсій резолюциї, поставленій народним учителем з Бережан: Протестуємо против того, щоби нас називали Русинами латиньского обряду, бо ми є Поляки, уроджені на тій польскій (?!) земли і за неї ми готові віддати майно та кров. Протестуємо против того, щоби рускі посли брали нас в оборону, бо вже боронять нас польскі посли, до котрих маємо довіре. Воєвничий запал закоуріченого учителя, що готов проливати кров в борбі з Русинами (очивидно під криламн краєвої ради шкільної), заохотив прочих бесїдників, що торочили про „народову осьвіту", польску конституцию 3-го мая і т. д., до неменших патріотичних вискоків. Хлоп Замойский протестував ще раз против називання латинників Русинами, жінка секретаря пов. ради, Павльова, домагала ся, щоби в кождім селї, де є руска школа, засновувати для „польскої меншости" (отже для кількорох дїтваків, що не второпають слова по польски?) школи з викладовим язиком польским, а вкінци, щоби й Бога приєднати до своїх воєвничих плянів, стали всї сьпівати „Boże coś Polskę". Запевнивши собі поміч неба (горе тепер Русинам!), вічевики придавлялись ще вечером аматорскому представленю, а відтак розійшли ся з окликом: „до відзеня на другі рок!"

— **Тарасове сьвято в Городенці.** Дня 26 мая с. р. обходили городеньскі Русини 42 роковини смерти Тараса Шевченка концертом в „Народнім Домі". Концерт розпочав ся вступним словом в сполученю з відчитом, виголошеним о. А. Олесницким з Торговиці. Дальші точки програми виповнили хори, 2 деклямациї, сольо скрипкове і фортепянове. Хори, з тих два мішані а два мужескі під умілою управою о. Нестайка з Чернелиці і академика п. Корнеля Стрийского, випали зовсїм поправно, особливож хорошо віддав хор мішаний в супроводї фортепияну пісню „Хор Циганів" Шумана. З артизмом відограв п. Максимович зі Львова „Легенду" Вєнявского — сольо скрипкове в супроводї фортепияну, а приневолений оплесками чудове „Träumerei" Шумана. Без закиду і з управою рутинованої пяністки відограла п. Гаморякова з Стрільча Витвіцкого „У сусїда хата біла" сольо фортепянове. Зовсїм поправно і з щирим завзятем віддеклямував академик п. К. Карачевский „Кавказ" а вже кульмінацийною точкою концерту була на причуд гарна деклямация Е. Стефанівної, учительки з Топоровець. Концерт закінчив ся торжественним відспіванем мішаним хором при співучасти всеї публики „Ще не вмерла" і „Не пора". По концертї відбув ся комерс, що при одушевленім настрою гостий протягнув ся далеко поза північ. Піднести належить, що душею сего концерту був п. Корнель Стрийский і его головно заходам та неутомимій працї над вишколенем хорів приписати треба заслугу устроєня і удачі концерту. — *З. Л.*

— **Збори філії тов. педагогічного в Самборі** відбули ся дня 1 червня при участи 23 членів. Голова, відкриваючи збори, зазначив вагу товариства, его задана, та о скілько сповняє се при нинїшних обставинах. Товариство педагогічне повинно бути перше що-до ваги і хосенности для ширшого загалу, бо-ж оно підготовляє материял до дальшої будови. По відчитаню звіту з дїяльности товариства і его стану материяльного наступив відчит професора Ф. Колесси на тему: „Про автобіографічний характер повістий Федьковича". Прелєгент подав загальні прикмети повістий Федьковича, а відтак на основі повістий, поезий і листів, писаних Федьковичем до приятелїв, виказував, за кого держав ся сам поет, серед яких обставин, та під якими вплывами ріс він. На закінчене подав прелєгент кілька характеристичних начерків головних осіб з повістий Федьковича. Відчит занав присутних так з огляду на спосіб представленя, як і живих образів, які змалював прелєгент, тож вповні заслужена була подяка, яку єму заявили збори. З порядку дневного обговорювано справу премій в народних школах. Поміж иншим вказав голова на видавництва Товариства педагогічного. Довша дискусия вивязала ся над запомоговим фондом, збори застановляли ся над способом, як можна би збирати вкладки з огляду, що учителї в Самбірщинї порозкидувані по ріжних точках повіту. Збори в засадї заявились за потребою запомогового товариства, котре би обняло всї круги учительства і з'обовязались до складана датків. Вкінци збори приняли внесенє видїлу: Визначаєсь три нагороди для членів філії Товариства педагогічного в Самборі, головно для народних учителїв за відчити з обсягу народного шкільництва, котрі мають бути предложені до розсліду Видїлови до кінця вересня с. р. Комісию оціночну скріплено вибором проф. Ф. Колесси. Перша нагорода виносить 12 К, друга 8 а трета 5 К.

— **Российска брошура о Росиї.** В Штутґартї вийшла з друку брошура Гр. Волконьского, що кидає цїкаве сьвітло на теперішне положенє Росиї. — Автор обговорює российскі відносини і називає їх страшними. Росия стоїть тепер перед альтернативною: або конституция, або революция. Вправдї міліонами вояків може Росия навіть довший час здавлювати свободолюбні змаганя в державі, однак така держава, що стоїть при помочи баґнетів, є властиво скандалем столїтя і цивілїзациї. Одиноким средством виходу з нинїшного положеня є надане конституциї.

— **Ревізия шляху** проектованої зелїзниці льокальної Львів-Камінка-Стоянів відбуде ся в днях 24 і 25 с. м. під проводом старости д-ра Устияновского в салї засїдань ради міської у Львові що-до переведеня шляху в окрузї міста Львова і повітів львівского та жовківского. Дня 26 евентуально і 27 червня відбуде ся ревізия сего шляху в старостві каменецкім що-до траси в окрузї того повіта.

— **Ґрунт на продаж.** В Іспасї коло Вижниці на Буковинї продав Іван Четифлюк 14 морґів доброго поля, 3 хати, 4 городи з садами. В тім же селї ще й инші ґазди продають ґрунти.

— **Нещасливі пригоди.** Коло Рясни польскої під Львовом переїздив онодї попри зелїзничний шлях гандляр молоком Вайнбах. Шлях, як звісно веде тим самим гостинцем, котрим їздять фіри. В хвили, коли надїхав зелїзничний поїзд, сполошив ся кінь молочарника і став бічи шинами. Здержати поїзд було неможливо, отже льокомотива перевернула візок, причім Вайнбах упав на землю так фатально, що колеса зелїзниці відтяли єму обі ноги. Нещасливого жида відвезено в безнадїйнім стані до львівского шпиталю. — З Мельця в західній Галичинї доносять про таку пригоду: Дня 4 с. м. вступив Иосиф Цукля з Оцеки в переході через Білий Бор до коршми жида Рафаіла Йогановича, щоби там покріпити ся. Випивши чарку горівки, зажадав на закуску 4 малі сухі сири (звані на Мазурах „ґомулками"). Цукля так борзо їв і поликав той сир, що він аж станув єму в горлї та запер віддих. Мимо всякої помочи не можна було нещасливого удержати при житю і він задушив ся. — В Будзанові ударив дня 28 мая с. р. грім в хату заробника Івана Слободиньского і спалив її. При тій нагоди поразив 18-лїтну доньку господаря, котра другого дня померла.

— **З „Львівского Бояна".** Пригадує ся всїм членам „Львівского Бояна", що в пятницю дня 12 н. ст. червня с. р. о год. ½ до 8 вечер відбуде ся проба мішаного хору в комнатах Товариства, на котру просимо точно прибути. — *Вітошиньский*, голова.

— **Прогулька.** Товариство руских ремісників „Зоря" у Львові в злуці з членами „Просьвіти" жовківского передмістя устроює в неділю дня 14 с. м. прогульку з танцями і товариськими забавами до села Скнилова, 4 кільометри за городецкою рогачкою Збірне місце: Городецка рогачка точно о 3 год. з полудня. Вступ вільний. На случай непогоди відбуде ся така сама прогулька в слїдуючу неділю 21 червня с. р. — *Комітет.*

— **З Гвіздця.** Перші загальні збори і отворене читальні „Просьвіти" в Гвіздци містї, пов. коломийского відбудуть ся дня 14. с. м. о годинї 4-ій пополудни в домі п. Юди Маркшайда. Вечером о годинї 7-ій того дня буде концерт в память XLII роковин смерти Тараса Шевченка при співучасти балинецкого хору. На оба торжества запрошуємо щиро всїх. — *Комітет.*

Заговір в Сербії.

(Телеґрама.)

БІЛГОРОД 11 червня 1903. В містї оповіщено афішами таку проклямацию: „Нинї в ночи замордовано короля Александра і королеву Драґу. Утворено нове правительство. Конституцию з 6 цьвітня 1901 привернено назад. Скупштину скликано на день 15 с. м." (Тут слїдують підписи нового кабінету). — Дїла сего довершило війско. Застрілено також президента міністрів, ґенерал-адютанта Петровича і б. міністра війни Павловича. Вість про замах стану населенє приняло спокійно. Тїло королївской пари виставлено на публичний вид в королївскій палатї. Замах довершено нинї в ночи в часї межи 10½ а 2 ою год. Королем проклямовано князя Петра Караджорджевича.

(Заговір звараижовала Росия для видвиженя відданої собі династиї Караджорджевичів. Убитий бл. п. король Александер хотїв перевести скріпленє династиї і централїзму та в тій цїли переводив реформу конституциї, і се як-раз спонукало Росию прискорити атентат).

З Товариств.

Справоздане з дїяльности Головного Видїлу Тов. „Просьвіта" у Львові за місяць май 1903.

Головний Видїл відбув в місяци маю с. р. чотири засїдання, на котрих полагоджено отсї справи:

1. Рішено видати за місяцї червень і липень повість „Спартак" з ілюстрациями.

2. Рішено спільно з Тов-ом Сїльскій Господар скликати до Львова віче в цїли наради над справою піднесеня економічного стану в краю.

3. Признано надзвичайну запомогу за рік 1903 філії „Просьвіти" в Сокали в сумі 100 К.

4. Упрошено на делеґатів Головного Видїлу на отворене філії в Калуши 14/5 с. р. Вп. д-ра Загайкевича та на економічно-просьвітне віче філії в Бережанах 2/6 с. р. Вп. д-ра Мих. Коцюбу і Л. Цегельского, на загальні Збори читалень „Просьвіти" в Болехівцях Вп. п. судию Вол. Пойка; в Журові Вп. Л. Цегельского, на віче в Камінцї струмиловій 9/6 с. р. Вп. д-р Загайкевича і Л. Цегельского.

5. Принято до відомости справоздане з дїяльности філії „Просьвіти" в Коломиї з признанем для Видїлу.

6. Удїлено правної інформациї читальни „Просьвіти" в Городовичах пов. Старий Самбір.

7. Принято до відомости: а) справоздане з дїяльности читалень „Просьвіти" в Данильчу, пов. Рогатин, в Старяві пов. Мостиска, в Ременові, в Зашкові і в Хоросні старім пов. Львів, в Бірках малих пов. Скалат, і в Кобилї пов. Збараж.

б) справоздане з отворена чит. „Просьвіти":

в Бущу пов. Бережани, і в Лошневі з признанем для членів основателїв.

в) що отвирають ся читальні „Просьвіти":

в Прусю пов. Рава руска,
в Мариянцї і Середниках пов. Тернопіль,
в Ляшках кор. пов. Перемишляни,
в Козинї і Залуквї пов. Станиславів,
в Кривім, Олесинї і в Лїсниках пов. Бережани,
в Лавах пов. Львів,
в Ремезівцях, в Митудинї і в Бонишинї пов. Золочів,
в Гвіздци пов. Коломия,
в Волї баранецкій і в Викотах пов. Самбір,
в Криворівнї пов. Коссів,
в Огиневичах пов. Бібрка,
в Волощинї пов. Підгайцї,
в Конюшках Тулиглівских пов. Рудки,
в Гиличках пов. Збараж,
в Підшумлянцях і в Деговій пов. Рогатин,
в Полянї і в Посадї хирівскій пов. Старий Самбір,
в Зеленій пов. Надвірна,
в Зеленій пов. Бучач,
в Богородчанах,
в Заздрости пов. Теребовля.

8. Вибрано делеґатами до комітету будови руско-украіньского театру Вп. п. д-ра Костя Левицкого і Вп. проф. Петра Огоновского.

9. Признано Тов-у „Кружок украіньских дївчат" у Львові дарові книжочки.

10. Принято з подякою до відомости, що Вп. п. секр. Ів. Чернявский дарував до бібліотеки „Просьвіти" річник „Дїла" 1902 р.

11. Принято фонд запомоговий ім. Модести Куницкої під заряд Тов-а.

12. Принято 91 нових членів, від початку сего року 757.

— **Дальші фанти на льотерию „Сокола"** надіслали отсї Вп. Добродії: пос. Даниловівна гека на часописи, д-р Олекс. Кулачковский з Відня книжка „Викъ", В. Пачовский зі Львова, Розспинані перли, Ів. Труш краєвид, Т. Кучиньска 2 гердани до годинника і крайка, о. Д. Бодрович 2 книж. „Стежка в рай", Зофія Зеньска, ліхтарик, попельничку, луделко з приборами до папіросів, каламар, витискач бібуловий, ручка, олувець, підставник на ручки. Людоміра Будзиновска різьблений наігольник, Миця Лазаровичівна гаманець на гроші, Модест Гриневецкий гребень, папіросниця, щітка до зубів, Галя Барвінська мальована шовкова подушка і касетка, Ольга Барвінська вишит. подушка і 2 вишит. торбинки, Галя Федаківна вишит. серветка, Оля Федаківна вишит. серветка, Геня Скокун вишит. серветка, Гандзя Франко вишит. серветка, Олімпія Лазоришакова з Чашина 2 вишит. пошевки до яська і гаф. підставка, Ольга Навроцка з Кривенького щітник, Олена Озаркевич з Сільця подушина на голки і касетка, Геня Адамківна ґердановий ланцушок, Стефанія Скоморовска з Кут гафт і „Розсипані перли", Стефанія Жуківна з Вербовця 2 вишит. рушники і фартушок, N. N. зі Станиславова 2 хустинки, вишит. торбка жіноча і бомбонєрка, Ів. Строкон з Перемишля дзвінок; Н. Н. ноти, вишит. серветку і пацьорк. образок., Н. Сіяк сморовило на чоботи. Дальші грошеві датки надіслали отсї Вп. Добродії: П. Ляндер від Мойсовича 6 К, Шульовского 1 К, д-ра М. Ляндесберґа 1 К, М. Пакушевскої 2 К, І. Жуковецкої 0·80 К, Борисевича 2 К, Ф. Мраза 1 К, Ст. Ходоровского 2 К, А. Роздольского 1 К, І. Баєвскої 1 К, О. Сенишівної 1 К, П. Косевича 1·40 К, О. Косевича 1 К, Із. Садовского 1 К, Л. Стефановича 2 К, Е. В. Брайтра 1 К, Герерорта 1 К, Івановича 1 К, Г. Швадрона 1 К, П. Питлєра 1 К, А. Чеховича 1 К, п. Левкова 2 К, М. Сїркова 1 К, Ґустав Дроздовский з Кийданців 5 К, О. Пащак 6 К. Доси зібрано 599 фантів і 565·68 К, *Альфред Будзиновский*, голова, *Денис Кучика*, справник.

— **Загальні збори тов. „Шкільна Поміч“ в Сняти**нї відбули ся дня 15 ого мая с. р. і вибрали видїл, котрий уконституував ся як слїдує: Голова видїлу Впр. о. совітник Филемон Огоновский, заступник Семен Стефаник з Русова, касиер Стефан Янович, секретар Ілия Федорчук, бібліотекар Микола Турин. Яко члени видїлу: Лука Давїв і Грицько Сандуляк. Заступники видїлові: Янцьо Дутчак Василя і Михась Крикливець. — В члени з одноразовою вкладкою вписали ся Вп. о. Калитовский Василь з Трійці 10 К, Стефаник Василь з Русова 10 К, о. Григорий Федюк з Ганьковець 2 К 40 сот., о. Юліян Проскурницкий з Устя 4 К, Ілия Федорчук 10 К, Віра Шпитківна з Відинова 5 К, Турин Микола 5 К, Турин Мария 5 К, Дутчак Янцьо Василя 2 К, О. Вакулиньский Діоніз з Русова 20 К, Равлюк Василь з Волчковець 10 К, Сандуляк Петро з Стецеви 2 К, Сандуляк Григорий з Стецеви 20 К, Гоїв Іван 2 К. Стефаник Семен з Русова 20 К, Др Петровский Лев з Вашковець 5 К, Чеховский Андрій 1 К, о. Білинкевич Александер з Волчковець 7 К, Зїнкевич Семен 1 К, Теофан Іван 2 К, Жуковский Петро 10 К, Лучик Тодор 50 сот, Данкевич Олило 4 К 80 сот, о. Сїмович Апольон 2 К, Сїмович Володимира 2 К, Карпюк Василь 5 К, Лучик Грицько 40 сот, Филипчук Іван Томи 40 сот, Лучик Михайло 40 сот, Гавушляк Іван Василя 40 сот, Грицак Данило з Стецеви 20 сот., о. Огоновский Филемон 5 К, Макушиньский Іван з Зебранівки 40 сот., Близнюк Стефан з Зебранівки 40 сот., Маєвский Іван 2 К, Янович Стефан 25 К, Яновичева Іванна 25 К, Курилюк Іван Тодора з Стецеви 1 К, Матеек Іван 2 К, о. Гаморак Кирило з Стецеви 10 К. — Почтою надіслали на руки касиера Впп. Чубатий Осип з Заболотова 20 К, о. Гелюх Никола з Заболотова 2 К, о. Лисинецкий з Космача 10 К, о. Гаморак Кирило від брацтва церковного з Стецеви 5 К, о. Новицкий Василь з Новоселиці 2 К, Брацтво церковне з Тулукова 5 К, о. Крушиньский Евгений з Тулукова 5 К, Проданюк Василь з Красноставець 1 К 20 сот., Гаваньска Іванна з Торговиці 10 К, посол Василько Николай 10 К, посол Яворский Василь 5 К, Др Андрей Кос 5 К, Др Яків Турин з Манк коло Відня 10 К, Дїдух Тимофій з Русова 4 К 80 сот., Туряньский Іван з Тешина 10 К, Хвальне товариство „Дністер“ у Львові 50 К, Др Шмігельский Василь з Франциї 19 К 6 сот. — Всїм тим Вп. Добродіям складає видїл сердечну подяку за ласкаві жертви і просить Родимців не забувати на пожиточну інституцию та присилати датки на руки касиера п. Стефана Яновича. За Видїл — *Филемон Огоновский* голова. *Ілия Федорчук* секретар.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. А. Св. в Ко. За червень прийде ще 40 с — І. Шт. в Ша. За червень прийде ще 70 с — І. Аб. в Ко. ст. До кінця червня прийде ще 11 К 20 с —. М. Кл. в Пу. До кінця червня прийде ще 4 К 80 с — Л. Бо в Пе. До кінця червня прийде ще 4 К 80 с — Е. Юр. в Чо. До кінця червня прийде ще 40 с — З. Ґж. в До. До кінця червня прийде ще 4 К 80 с — В. Пе. в Ва. До кінця червня прийде ще 1 К 40 с — Т. Бі. в Са. До кінця червня прийде ще 5 К 20 с — Ф. Пр. в По. До кінця червня прийде ще 7 К 20 с — В. Ва. в Пл. ма. До кінця червня. — Д. Ру. в За. Тепер заплачено за май а не червень. — В. Ле. в От. Тепер вплачено за май а не червень. — П. Го в Му. До кінця сего кварталу належить ся нам ще 6 К. — Н. Ма. в Ст. До кінця червня прийде нам ще 3 К 20 с.

Відозва.

Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові

поклала тривалу підвалину економічної орґанїзациї нашого жіноцтва, а скорий розвій сего Товариства свідчить, що оно має сьвітлу будучність. Наше Товариство дасть в недалекій будучности заробок соткам рук, буде осередком руху торговельного і промислового для всїх Русинів і зможе подати поміч не одній інституциї просьвітній та філянтропійній, як се чинять наші наші фінансові інституциї.

Товариство мусить розширити свої робітні, бо оно не в силї дати раду роботї, хоч занятих є 46 робітниць. Стало ся наглячою потребою розширити зачате дїло, і то в тім самім місци, де оно веде ся (Ринок ч. 39), бо зі взглядів торговельних відповідає оно найлїпше своїй цїли.

Тимчасом заскочило нашу Спілку небезпеченьство таке, що каменицю, в котрій Спілка находить ся, виставив властитель на продаж, а нашій Спілцї грозило виповіджене льокалю. Наколиб каменицю купили люди нам ворожі, було-б се шкідливе розвиткови Товариства. Всї повисші обставини спонукали нашу Спілку: купити ту каменицю (Ринок ч. 39) за 120.000 К. Пунктациї контракту підписала Спілка дня 30 мая с. р.

До 31 червня т. є. в однім місяци треба конче заплатити 30.000 К при підписаню контракту. Длятого звертаємо ся сим до наших Вп. Земляків і Землячок з просьбою: *Приспілайте хочби найменшу суму на щадницю нашого Товариства на 5% і вступайте в члени Товариства! Вписове 2 К, удїл 20 К.*

Інтерес зовсїм певний; каменица 4½ року вільна від податку, в Ринку, не тілько не буде тратити на вартости, противно, піднесе ся, а інтереси робітень стоять так сьвітло, що надіємо ся роздати з кінцем сего року за удїли значну дивіденду. [Просимо всї часописи о повторене сеї відозви.]

Іванна Кокорудзова, Марія Білецка, Василь Нагірний.

Конкурс.

Видїл руского товариства педаґоґічного у Львові розписує отсим конкурс на принятє питомців до бурси товариства на рік шкільний 1903/4. Приймати ся будуть ученики ґімназияльні, сини членів руского товариства педаґоґічного. Условія принятя суть: 1) Батько (опікун) петента мусить бути членом руского товариства педаґоґічного. 2) Кождий питомець мусить бути зовсїм здоровий, ще потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 3) Комітет бурси приймє лише добрих і пильних учеників, котрі дають повну запоруку, що скінчать ґімназию. 4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори (найменше 15 К, місячно.) — 5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар в сумі 2 К. До подання о принятє долучити отже треба: 1. свідоцтво шкільне петента з послїдного півроку. 2. Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика з'обовязує ся виразно умовлену суму за поміщене сина в бурсї кождого місяця точно з гори платити. 3 Свідоцтво убожества. Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар біля, 4 простирала, 2 пішевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток і 4 ручники, подушку і коцик або ковдру до накривання, порядне одїне, плащ і дві пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед зарядом, що все потрібне має, а если би не було все в порядку, може наразити ся на непринятє в послїдній хвили. Всї питомцї суть обовязані користати з науки сьпіву, а старші також з науки язика французского і стеноґрафії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя.

Поданя адресовані до: Комітету Бурси руского товариства педаґоґічного у Львові ул. Вірменьска ч. 2. треба подати найдальше до 1 липня 1903.

Всї бувші питомцї мають також внести поданя.

У Львові дня 4 червня 1903.

Для терплячих ла жолудок! Зладжене виключно з природних субстанций средство **„ДІҐЕСТОР“** д-ра мед. Ґіршля дїлає навіть при передавнених і хронїчних недугах жолудка, як немнш при всяких недугах кишок, печінки, сележінки і нирок незвичайно успішно і тому яко нешкідливе домове средство повинно здобути собі загальне розповсюдненє. Ціна коробки 2 К. Дістати можна в „Кардинальско-архиепископскій аптиці“ в Аґрамі (Хорватия).

Надіслане.

Убезпеченє льосів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цїлий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лїлїєн

Порученя з провінциї полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

207 10—? b

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. управн. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякї паперы цѣнныї и монеты

по найдешевшомъ курсѣ денномъ не чи слячи нѣякои провізіи. 8.4 [4]

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

у Львові ринок ч. 10

видало новий наклад друків

І. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	лібра	по	25 кр.
2.	Контракт купна і продажи	І. ліб.	по	40 „
3.	„ „ „	II. „	по	40 „
4.	„ „ „	III. „	по	40 „
5.	Повномочя		по	40 „
6.	Поданя о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) лібра		по	40 „
7.	Написы до подань о интабуляцию	ліб.	по	20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	лібра	по	40 „
9.	Книга довжників	„	„	40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.		„	2·— „
11.	Скрипт довжний	„	„	1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„	„	3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	лібра	по	40 „
14.	Книжка касова	„	„	40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	лібра	по	40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти“ примірник		по	2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся належитість осібно.

L. C. HARDTMUTH

СКЛАД і ВИСТАВА

ЛЬВІВ

ҐАСАЖ ҐАВСМАНА 8.

Цїни умірковані.

272 2—2

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і ґафту Зінґера.

Ніжві від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 83 зр (для грубої роботи.)

Всч Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Условія сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і ґафту безплатно Цінники на жадане да ом 313 11—

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

НАРОДНІ ИМНИ

„Ще не вмерла“ і „Не пора“

вийшли накладом „Народного фонду“ на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия“ у Львові ринок ч. 10, I пов.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кіло почавши по цѣнѣ фабичнѣй а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кіло
II-а по 156 кор. за 100 кіло

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 134—?

5-лїтна писемна ґаранция.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий, американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цїлком як ось на рисунку, з 5 лїтною писемною ґарантиєю. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий американ. нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незницимим т. зв. Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усїм тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за посилатою через Фабричний склад Годинників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 200 2—2

Заступає вповнї карльсбадске лїченє!

Многі подяки потверджують вартість і незвичайну успішність **„дїґестора“** д-ра мед Ґршля.

Против всяких **недомагань жолудка і травленя,** особливо против недостачі апетиту надміру жолудкових соків, болїв в жолудку, ослабленя і розширеня жолудка дїлає зладжений виключно з природних субстанций **дїґестор** скоро і певно.

Ужитє легке та вигідне. Не перериняє занять.

Дістати можена є головнім складї:

Кардинальско-архиепископска аптика в Аґрамі (Хорватия.)

За надісланем готівки з гори або за посилатою. — Ціна коробки **2 корони.**

При замовленю 3 коробок висилка франко. 375 1—2

Центральне бюро оголошень дневників і универз. реклями

АДОЛЬФА ХУЛЯВСКОГО

у Відни, VI. Getreidemarkt ч. 13

(толєфон 2432)

приймає передплату на оголошеня на усї часописи сьвіта по найдешевших цїнах; замовленя на виконаня: афішів, вивісок, ілюстраций і т. п. перворядних артистів. Удїлюване автентичних адресів.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходитъ вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул Кльоновича 7. Пренумерата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·50 зр., чвертьрѣчна 80 кр.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: **уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші**

В Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Дієта після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджженя ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle; **Ems'ka:** Krönchen;
Selters: Ober і Nieder; **Karlsbad:** Mühlbrunn і Sprudel;
Щавниця: Josefina і Magdalena; **Vichy:** Grande Grille і Celestines;
Salzbrunn: Oberbrunnen; **Kissingen:** Rakoczy.

Води літові: Salvator і Natalienquelle.
Води дієтетичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольонїяльними.

Почта и телеграф в місци. Зі Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 879 1—6

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі близші информациї удїляють:

В справах адмінїстрацийних:
ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ,
Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских:
Д-р ЕВҐЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ,
Львів, ул. Корнякгів ч. 1.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накїр в фабр. Черкаленсі. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Панникова.

Ч. 119. Львів, Пятниця 30 Мая (12 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Опшенского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 28. — У ВІДНІ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter. Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 н.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 н. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Гуртівний запродаж ся лише за попереднім заперлатним. — Рукописи неоплачені вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Вдяки і виші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Революция в Сербії.

Лискавкою розійшлась вчера по цілім сьвітї вість, що в ночи з 10-ого на 11-ого с. м. в сербській столици Білгородї, доконано державного замаху. Збунтовані полки під проводом своїх офіцирів обсадили королівский конак і забили короля Александра Обреновича, королеву Драгу, кілька осіб з її рідні та кількох визначних сторонників королівского двора, а в годину потім уконституовало ся нове радикальне правительство, привернуло давну радикальну конституцию, скликало попередну скупштину з подавляючою радикальною більшостию і проклямовало новим королем Петра Караджорджевича, зятя чорногорского князя Миколи і дотеперішнього претендента до сербского престола. Рано, вчерашного дня, народ на улицях Білгороду витав з ентузиязмом нове правительство, а вечером ціле місто заясніло ілюмінациєю на знак радости, що збуло ся ненависної династиї. За одну ніч в Сербії доконав ся кардинальний переворот: замкув ся один період життя новочасної Сербії, злученний з історию родини Обреновичів, а сербске державне судно з розгоном пустило ся на незнані а бурні хвилї темних будучих подій.

Якоїсь переміни, навіть в виді наглого перевороту можна вже було сподівати ся в Сербії від давна. Династия Обреновичів, іменно два послїдні її репрезентанти, Мілан і Александер, за богато лиха накоїли, щоби сербский нарід міг его їм простити. Бож оба ті Обреновичі здорово заробили собі на ті некорисні почування населення Сербії. Батько, ноторичний розпусник і марнотравець, більше обізнаний з паризькими кафешантанами та будапештеньскими джокей-клюбами, ніж з справами власного королівства, валяв добру славу сербского королівства в калужі родинних скандалів і шаленых орґій, доки силою не вивів з краю своєї правної жінки, королевої Наталії, аби потім, рівнож силою, забрати від неї сина, а вкінци переторгувати свою корону за звенячу монету податкової кервавиці сербского народу. Син, невідродний одинак свого батька, ступав гідно его слідами, почавши від диких орґій в білгородскім конаку, серед яких сáме пізнав Драгу та від подружа з нею ж, а свінчивши на кольосальнім скандалї з невдалим підкиненем престолонаслїдника через Драгу та на щорічних конституційних а самовільних переворотах, яких король доконував з такою легкостию, наче-би зміняв сурдут, а рівночасно з азийскими видумками неровьской мстивости супротив своїх політичних противників.

Серби отже мали чого з цілого серця зненавидїти свою династию і, коли чому треба дивувати ся, то хиба тому, що так пізно стало ся те, що вчера сгало ся, а чого давно можна було сподівати ся. Тому й палатна револьта, доконана білгородским ґарнізоном, так легко повела ся а нарід рано лише з радостию і з почутем полекші приняв до відомости викорінене своєї династиї.

Та побіч сеї внутрішно-державної причини, що спричинила білгородский переворот, треба однак здогадувати ся, а навіть наівно треба приняти і другу: закулїсову роботу росийских впливів. Обреновичів звалили сербскі радикали, радикальні впрочім лише в доборі способів політичної борби і в руссофільстві, — партия, що ще ніякого кроку не зробила без попередної апробати надневской дипльоматиї, а певно й тепер чує за собою сильні плечі тим біл ше, що новим королем проклямує любимця Росиї, і затя „першого царского приятеля" на Балкавї. Що над Невою мусїли знати, які події коять ся в Білгородї, доказом хоч-би то, що чорногорский князь змобілїзував в послїдних днях всю свою оружну силу, на се розумів ся, аби по перевороті в Сербії перешкодити евентуальній австрийскій інтервенциї.

Росия віддавна вже працювала над тим, щоби Обреновичів, шукаючих опори в Австриї, повалити, й висувала на їх місце то чорногорского княжича Мірка то Петра Караджорджевича. Маючи за собою Чорногору, сю природну кріность по одним боцї австрийского шляху через Сараєво Новий Базар-Мітровицю до Солуня і берегів еґейского моря, докладала Росия всїх дипльоматичних хитрощів і закулїсових впливів, щоби здобути подібну позицию й по другім боцї сего шляху, та раз на все загородити Австриї дорогу на Балкан. І се — як бачимо — їй вдав ся тим радше, що в балканьскій політицї австрийска дипльоматия — специальнож в послїдних часах — виявляє крайну нездарність і індолєнцию.

Як цілком неспосібною до серіозного ведення діла показала ся австрийска дипльоматия в македоньскій справі, пускаючи мимоходом для якогось там росийско австрийского „порозуміна" пригідну хвилю для австрийскої інтервенциї в Македонії і посуненя сфери австрийских впливів до Солуня, так знов тепер виказила дипльоматия ґрафа Ґолуховского безмірну і прямо нечувану та безпримірну нездарність, коли сербский переворот, приготовлюваний — як тепер показує ся — від довшого часу, заскочив віденьскі круги так само несподівано, як першого лїпшого „політика" від вістової партиї під Куликовом. Показує ся, як на долони, що навіть в Сербії, котра преціз лежить в найближшій сфері австрийских інтересів на Балканї, австрийска дипльоматия так ні трохи не орієнтує ся і так не мала там ніякої дипльоматичної обслуги, що підготовлюваний місяцями замах стану заскакує її нечайно як довершене діло. А однак на несподівані випадки в Сербії треба було бути приготованим в хвили, коли з одного боку все в стадії заострення трівала македоньска справа, а рівночасно Александер Обренович, перевівши вибори до нової скупштини так, що не впустив до неї ні одного свого противника-руссофіла, задумав скріпити позицию своєї династиї через вибір скупштиною престолонаслїдника з родини Драги і через реформи, централїзуючі власть в руках династиї, — против чого Росия з гори рішучо протестувала.

Та не тілько в тім конкретнім випадку, але й загалом в сербскій і в балканьскій політицї австрийска дипломатия показує ся прямо нещасливою. Коли Росия шукає в балканьских краях симпатиї мас, Австрия будує свої впливи на людях такої вартости, як приміром Обреновичі, — на найбільше зненавиджених серед населення одиницях, які хиба тому шукають підмоги Австриї, що сподіють ся найти в ній поміч для особистих інтересів і для оборони від заслуженої ненависти власних земляків. Конець того такий, що Австрия підпираючи подібні одиниці, компромітує ся на кождім кроці і тратить остатки впливу на Балканї.

Невдача в Македоньскій справі і білгородский переворот повинні стати достаточною наукою для австрийскої дипльоматиї і побудити її до енерґічнїйшої дїяльности на Балканї. Та мабуть і ся наука не поможе, бо орґан міністерства заграничних справ, Fremdenblatt, вже тепер заповідає, що Австрия вважає білгородску револьту за чисто внутрішну справу та не думає мішати ся до сербских подій, занимаючи поки що становиско вижидаючого обсерватора. Є се вїщо инше як „eine gute Miene zum bösen Spiel".

——

Про самі події насипли доси ось-які телеґрами:

Телеґрами кореспонд. бюра.

Білград. 11 червня. Оголошене плякатами оповіщене доносить: „Сегодня в ночи застрілено короля Александра і королеву Драґу. Утворено нове правительство. Конституция з д. 6 цьвітня 1901 приперверно назад. Скупштину скликано на д. 15 с. м." (Тут ідуть підписи нового кабінету.)

Повнїйшний текст оповіщення подають так: Сегодня в ночи застрілено корона і королеву. В сїй поважній і тяжкій хвили приятелї нашої вітчини і нашого народу порозуміли ся і утворили нове правительство. Повідомляючи о сім сербскій народ, маємо переконанє, що народ буде нас поперати і новому правительству помагати, щоби в краю всюди панував спокій і повага закону [Підпись.]

Замаху доконало військо. Застрілено також президента міністрів ґенерал-ад'ютанта Петровича і бувшого міністра війни Павловича. Вість о замаху принято в місті спокійно. Тіла королівскої пари виставлено в королівскій палаті. Замаху доковано між год. 11-ою а 2-ою в ночи.

Відозва нового кабінету до народу звучить: Всїлякі невзгодини на королівскім дворі довели до військової інтервенциї і до конфлїкту, що закінчив ся смертию короля і королевої. Для удержаня спокою і ладу в сїй тяжкій і сумній хвили заступники всїх політичних ґруп порозуміли ся з собою і утворили тимчасове правительство, щоби привернути конституційний лад вперед дня 23 марця с. р. Скупштина, вибрана на підставі конституциї з д. 6 цьвітня 1901 р., скликана на д. 15 с. м., має задачу вибрати монарха і постановити, що треба в теперішнім положеню. Після вістий з усїх сторін краю всюди панує спокій. Правительство буде старати ся спокій утримати і в переконане, що так поступаючи, з'єднає собі прихильність всїх заграничних держав.

В склад нового кабінету входять: Іован Авакумович, президент кабінету; Любомир Калевич, міністер загран. справ; Стоян Ротіч, мін. внутр. спр.; Юрий Генчіч, мін. торговлї; ґен. Йован Атанаркович, мін. війни; дер Машін (брат першого чоловіка королевої), мін. публ. робіт; проф Стоянович, мін. просьвіти; Любомир Шінкович, мін. судівництва.

О скілько доси урядово стверджено, убито крім короля і королевої ще: б. президента міністрів Марковича, ґенерального адютанта Петровича, б. міністра війни Павловича, адютанта Наумовича, офіцира ординансового Міліковича, поручника Ґаґовича і двох братів королевої Николая і Никодима Люневичів. Тяжко ранені є б. міністер внутр. справ Тодорович і комендант дивізиї Николїч.

Всї дневники висказують надію, що починає ся нова доба, котра принесе краєви благословеньство. Короля оберуть обі палати скликаної на д. 15 с. м. скупштини.

Радикальні дневники зневажливо пишуть о убитій королівскій парі. Головною причиною замаху мали бути остатні вибори до скупштини. Декотрі дневники натикують о республиці, більшість домагає ся повороту Караджорджевичів. Вчера (11 с. м.) до вечера було в місті спокійно.

Угорске кореспонденційне бюро доносить з Будапешту: В Земуни зібрали ся в середу вечером заговорщики на нараду, на котрій були також офіцири з Нішу. В ніч вночи переправили ся вони до Білграду і пішли до королівскої палати. Тіла королівскої пари викинено з балькону на двір, так що король розтріскав собі голову; король умер о 4 год. рана.

Військо обставило королівску палату і нікого до неї не впускає.

Приватні вісти дневників.

„Zeit" довідує ся з Білграду: Революция була вже від довшого часу приготовлена. Від трех місяців були по краю тайні комітети, що зносили ся з військовостию. Постанову, щоби убити королівску пару, повзяв висший офіцирский корпус в Білградї. До виконаня плану призначено 6. полк піхоти. Замах був уложений на пізнїйше, але приспішено его з обави, що нова скупштина може полагодити справу наслїдства престолу і назначити наслїдником брата королевої Люневича. Виконаня плану підняв ся ад'ютант короля Наумович. Коло 11 год. в ночи розбив він бомбою двері до королівскої спальні і вдер ся там разом з комендантом 6. полку піхоти Масічем (чи Машіном?) і кількома офіцирами. Тимчасом відділ 6. полку обезоружив сторожу палати; коменданта сторожі застрілено. Ад'ютант Наумович перший станув у спальни і подав королеви до підпису грамоту, в котрій король заявляє, що одружившись з невістою, сероміз Сербію і зруйнував край та з сей причини змушений в зречи ся престолу. Король, прочитавши письмо, пірвав за револьвер і положив Наумовича трупом. Тогдї вбили инші офіцири з Масічем (?), а сей наново подав королеви ту грамоту до підпису. Король, пізнавши небезпечность, утїк з королевою на під; там їх дігнали офіцири і обоїх положили трупом. Коло 2. години в ночи застрілено обох братів королевої Николая і Никодима Люневичів.

Берлїнська National-Ztg. дістала троха инший опис пригоди. Коли король застрілив Наумовича, післали офіцири по міністрів війни і внутрішних справ, потому убили короля, королеву, ад'ютанта Петровича і кількох офіцирів присяжних королеви. Доводив Масіч, комендант 6 полку; він то убив королеву. Короля застрілено; королеву і її братів порубано сокирами. Королева погибла зараз, король жив ще кілька хвиль. Причиною приспішеня революциї був поворот до Білграду брата королевої, кандидата до престолу. Міністрів давного кабінету, що остали при житю, замкнено до вязниці. Похорон королівскої пари відбуде ся в суботу.

Köln. Ztg. доносить з Білграду: Дневники пишуть, що замаху доконано о год. 2. в ночи. Насамперед вдерли ся до палати офіцири ґенерального штабу, потому наспіло військо і окружило палату. Після одних королівску пару заскочено у спальни, після других король з женою утїкли на під. Всї міністерства обсаджено військом. Зрана офіцири ходили по місті і повідомляювали населення о смерти королівскої пари. Драґа має мати богато ран. Тіла найдено зрана в огороді; зложено їх зараз в простих домовинах на віз. Зять ґен. Маркович, капітан Мілкович, також застрілений. Міністер Тодорович тяжко раненний, але ще жиє. Король буде імовірно похоронений в монастири в Раваницї.

Товпи народу ходять по місті і демонструють на користь Петра Караджорджевича та нового правительства. Військо не носить уже кокард з буквами короля Александра, лиш цьвіти і листє. Молодіж ходить по улицях з окликами на честь Караджорджевича. Чорних хоругов нїгде не видно. Хоругву з королівскої палати знято.

Враженє у Відни.

Сербский посол у Відни дістав вість о білградских подіях о 9 год. зрана; поїхав до міністерства заграничних справ, але не застав ґр. Ґолуховского, бо сей був на торжестві Божого Тіла. Урядник міністерства поспішив повідомити ґр. Ґолуховского, а сей подав вість цїсареви. На цїсаря зробила вість потрисаюче враженє. Торжество Божого Тіла скорочено. По процесиї около 10½ год. удав ся ґр. Ґолуховский до цїсаря з докладнїйшими вістами.

Проявляє ся гадка, що Австрия не повинна стерпіти убийства доконаного на людях невинних, а до того і подружених з цїсарем. Крім того Австрия має в Сербії значні економічні інтереси, котрі через зміну правительства могуть богато потерпіти. В кругах військових і дипльоматичних навіть говорять в першій горячці, що Австрия повинна безпроволочно вкрочити до Сербії, занити край, укарати злочинців, не обмежаючи при тім права народу до вибору нового короля; тілько не може ним бути Караджорджевич, справник злочину. Австрия повинна, кажуть, з помінением дипльоматичної дороги, коротко лише повідомити Нїмеччину і чим-скорше змобілїзувати два корпуси та вислати з ними до Сербії ґен. Ґальґоція.

Тимчасом Fremdenblatt зовсім не так трагічно задивляє ся на справу. Династия Караджорджевичів — каже — буде мусїла передовсім дбати о моральне піднесенє краю. Аж до приїзду Петра Караджорджевича спочивав управа в руках Авакумовича, чоловіка рішучого і сносібного, щоби в так бурливих часах удержати спокій і лад. В теперішнім положеню можна спокійно глядїти на випадки. Є бодай вадія, що нова династия заведе вкінци лад. Не маємо найменшої причини ставати против природного розвитку подій. Се противилось би і нашій політицї балканьскій і нашим давнїйшим відносинам до дому Караджорджевичів.

НОВІ КНИЖКИ:

М. Коцюбинський: Поєдинок в оправі 2 кор.
С. Ковалів: Риболови в оправі 2 кор.
І. Франко: Захар Беркут в оправі 1·60 кор.
Стороженко: Марко Проклятий в оправі 1,40 кор.
Горький: На дні життя 70 сот.
Л. Толстой: Смерть Івана Ілїча, 55 сот.
Міцкевич: Лист до братів Галичан, 45 сот.
Брайненбах: Біольоґія в XIX віці, 25 сот.

Продає Українсько-руська видавнича спілка у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26. 370 2—?

Зльот польских „Соколуф“ на Руси.

В ціли доказаня сьвітови, що східна Галичина є край польский і що вона становить лишень частину „Польскі од моржа до моржа“, уряджують собі правдиві і неправдиві Поляки в нашім біднім краю цілий ряд ріжних гец народових, як: „вєце повітове, вєце народове, сбходи народове, ріжні набоженьства, місне, юбілеуше, посьвенценя штандаруф, капличек, косьцюлкуф одслоненця помнїкуф“ і пр. і пр., підчас котрих наймає ся цілими тисячами непросьвічених і неосьвідомлених руских мужиків, щоби удавали „люд польскі“ і щоби били „браво“ за ріжну безсенсову балаканину людохапів. Лучає ся і таке, що як якийсь розумнїйший хлоп зміркує, що хотять его — як то кажуть — пошити в дурні і не хоче відгривати ролю „польскєґо влосцянїна“, то замість ковбаси, пива і горівки дадуть ему его непрошені опікуни буки, як то приміром стало ся недавно в Жовкві.

Коли вже всї средства і способи випробувано на наших бідних мужиках і коли на погляд „Центральнєго комітету“, котрий намагає ся доконче відгравати ролю „Ржонду народовєґо“, досить вже сильно задокументовано, що у нас є сама чистїсінька як бурштин, кріпка маса „люду чисто польскєґо“, порішили доказати, що і інтеліґенция руска є того самого погляду, що вони, то є, що уважають Україну за провінцию „крулєства польскєґо“ і в тій ціли розказали зробити польским „Соколам“ зльот, однак не в краю польскім пр. в Тарнові, Бохні або Кракові, але тут у нас на Руси, у Львові, бажаючи задокументувати тим, що Львів уважають за столицю сеї „польскої“ дзельнїци, де они є ґаздами і де можуть навіть автохтонних Русинів запрошувати до себе яко гостий на свій „обхуд народови“.

До тої нової геци народової, що мала бути нїбито короною всїх дотеперішних шопок, закликали польскі „Соколи“ також наших руских „Соколів“, тих самих, яких ще в осени минувшого року не хотїли впустити до своєї салї, навіть за добрі рускі гроші.

В запрошеню повиписувано таку масу [illegible] розплачуть ся з радости над тим запрошенем і стрімголов полетять документувати свою приналежність до „крулєства польскєґо“. В тій солодкій надії запросили собі польскі „Соколи“ на ту параду навіть масу сьвідків і покликуючи ся на якісь близше неозначені побратимчі ідеї, порозписували запрошеня до „Соколів“ чеських, хорватских, болгарских, сербских, словінських і Бог зна' ще яких, просячи їх, щоби приїхали на зльот „Соколів“ польских на... Русь.

З помежи запрошених „Соколів“ деякі приїдуть придивитись тій рускій Польщи, декотрі знова не приїдуть, бо не схотять, щоби з них потому сьміяли ся, що не знають жадної ґеоґрафії. Мимо того цілий „зльот“ відбуде ся, однак головна ціль его не буде осягнена, бо рускі „Соколи“ — чого ёсьмо певні — не возьмуть в нїм своєї участи, хаба би „Соколи“ польскі перенесли свій „зльот“ до себе, до Кракова. Справді — як довідуємо ся — наші „Соколи“ до тепер ще в тій справі свого слова не высказали, але знаючи їх непохитний патріотизм і спокійну безпристрастну витревалість в народній роботї, ёсьмо певні, що вони від будованя Польщі на Руси повздержать ся.

Зміркували то вже і польскі „Соколи“, а то з коротенькой нотатки, поміщеної в нашій часописи в ч. 87/1903, і видячи, що їх тайні надії зачинають щось заводити, впали в злість, а не могучи після своєї жовківскої рецепти побити непослушних бунтівників, взяли ся на спосіб і в своїм орґані, що зве ся „Пршеводнїк ґімнастични“, насипали і нашому „Соколови“ і „Дїлови“ цілу фіру епітетів, яких не повстидав би ся анї „Галичанинъ“, анї навіть его сердешний брат „Дзенник польскі“.

В відповідь на епітети „Пршеводнїка“ вислав голова нашого „Сокола“ — як довідуємо ся — до предсїдателя комітету „зльотового“ слїдуюче письмо:

„В числї 6/1903 помістив „Пршеводнїк ґімнастични“ полємїку з оголошеною „Дїлом“ в ч. 87/1903 відозвою в справі вечеру ґімнастичного руского „Сокола“, в котрій то полємїці зроблено так „Дїлови“ як і руским „Соколам“ ріжні закиди в той спосіб, що годі є відріжнити, що дотичить „Дїла“ а що руских „Соколів“ і длятого принята треба, що всї закиди відносять ся до них обох.

По перечитаню згаданої нотатки „Пршеводнїка“, розважав я пильно, чи і о скільки тоті „Рускі Соколи“ заслугують на тон, якого зглядом них ужила высказана вище часопись яко орґан „Звйонзку польских ґімнастичних Товаржистев Соколїх“.

Тїсно з тим питанем лучить ся також і питане друге, а іменно: чи рускі „Соколи“ дали коли-небудь яку причину, а навіть хотяй-би тїнь якоїсь причини, до такого їх трактованя, якому они підпали зразу зі сторони „Польск'ого Товариств'а ґімнастичн'ого Сокул“ у Львові, а тепер також львівского „Звйонзку польских Товариств ґімнастичних Соколїх“ в цїсарстві австрийс[illegible] Чи совістным і строгим осудженю нашого поведеня зглядом польского „Сокольства“ на Руси мушу з вдоволеньем а навіть з деякою гордостию ствердити, що з боку руских „Соколів“, яко господарів на тій земли, не зайшла жадна подія, яка могла би оправдати поступованє польского „Сокольства“ з нами. Ми іменно „рускі Соколи“ все і на кождий зазив „Соколуф польских“ висилали на всї їх торжества і обходи своїх відпоручників, які в своїх промовах зазначували все прихильне становище для „польского Сокольства“ не тілько на Руси і в західній Галичинї, але також і на цілій земли, деби они лишень жили. Також коли Видїл львівского польского „Сокола“ не подаючи навіть жадної причини (бо жадна не істнувала) двократною своєю ухвалою в осени р. 1902. замкнув перед рускими „Соколами“ свою хату і коли в наслїдок сего наступило з боку польского „Сокола“ зірване всїх зносин з рускими „Соколами“, то і тогди руский „Сокіл“ умів відріжнити львівского Сокола від решти Сокольства і вічливого свого поведеня зглядом него не змінив, як то сьвідчить хочби запрошеня польского „Сокола“ в Золочеві на руский совільский вечер, що відбув ся дня 19. лютого.

В слїд за львівским Соколом, який принайменше не робив рускому Соколови жадних закидів, выступив против руского Сокола також „Пршеводнїк ґімнастични“ в поклканій на вступі статї, в котрій мимо того, що анї рускій Сокіл, анї инкримінована, відозва „Дїла“ не дали до того жадної підстави закинено рускому Соколови до спілки з „Дїлом“ пайдократизм, нетерпимість до всего що польске, іронїзоване великих кличів, денунциацию, а врешті брак достиглости политичної і культурної.

Що при тім всїм є найхарактеристичнїйше то то, що „Пршеводнїк“ выступаючи против „Дїла“ і руских Соколів в цілій своїй нотатцї анї одним словом не згадує о тім, що „Дїло“ в числї 88/03 виразно зазначило, що відозва в справі сокільского вечеру не походить анї від редакциї „Дїла“ анї від „Руского Сокола“, але що „Дїло“ одержало єї від свого приватного дописувателя.

Чи отже „Пршеводнїк“ мав підставу выступити против руского Сокола з так тяжкими закидами, які з легким серцем подано польскій, а за нею і дальшій цивілїзованій суспільности полишаю оцінцї В. П. і маю надію, що за вплывом В. П. в інтересї достойности самого „Пршеводнїка“ [бо рускому Соколи неоправдані докори пошкодити не можуть] справа та в відповідний спосіб полагоджена буде.

Врешті для точнїйшого пояснена безсадности докорів „Пршеводнїка“, маю честь додати, що до тепер Сокільство руске жадної ухвали що-до участи в злетї польских Соколів не предприняло, знаючи однак наших Соколів можу бути певний, що одинокою підставою до ухвал в тім зглядї буде для них не нетерпимість до польских Соколів, але любов до власних стремлїнь і ідей.

Телеґрами.

Розруси в Хорватиї.

Відень Телеґрафують до „Zeit“, що в Сусак населене здирав оголошеня про заведене наглих судів. Одного студента арештовано в хвили, коли хотів здерти оголошене, а се его так перепудило, що втратив мову.

Загреб. Відбував ся нагінка на опозицийну хорватску пресу. Арештовано редактора часописи „Hrvatsko Pravo“ Зозека і одного з головних співробітників Персіча а часопись „Hrvatski Radnik“ (Хорватский робітник) застановлено.

Ґолуховский contra Сейль.

Будапешт. Часопись „Magyar Sz.“ помістила інтервю з видним мужем державним, котрий высказав ся некористно про політику Сейля. Тим мужем державним має бути міністер заграничних справ ґр. Голуховский. Угорскі дневники, що стоять близько либерального сторонництва, застерігають ся проти інтриґ Голуховского і грозять ему судьбою Кального, котрий упав через те, що мішав ся в угорскі внутрішні справи.

З Балкану.

Софія. Турецке правительство роздає потайки поміж магомеганьске населенє адрианопольского околу оружє. В Софії викликало се занепокоенє.

Відень Доносять тут, що коло Іпеку, Дякови і Призренду арештовано сто альбаньских проводирів, між тими чотирех майорів, трох офіцирів і богато сьвященників і учителїв. Арештованих відвезено на заслане до Азиї.

Уескіб. Під Ґрадобор на дві милї від Сальонїки відбула ся боротьба між турецким війском а одною з болгарских ватаг. Повстанцї втратили в боротьбі 17 людий а одного з них полонено. По сторонї турецкій не було ніяких втрат.

Антижидівскі розруси.

Петербург. Урядове бюро кореспонденцийне заперечує, щоби в Берестечку проявили ся якінебудь антижидівскі розруси. Вість про мнимі розруси пішла звідси, що один мужик в перший день Зелених сьвят хотів підмовити людий до розрухів але се ему не удало ся. Поліция зарядила всякі средства охоронні і сьвято проминуло спокійно. (Про розруси в Берестечку донесло перше „Słowo polskie *Red*).

Бунт в Альжирі скінчив ся.

Париж. Французскому ґенералови О' Соннег-ови удало ся цілком покорити Фіґуіґійців. Мешканці піддали ся а условини мира мають бути підписані нині.

ПОВИНКИ.

— **Не пора!** З нагоди з'їзду руских мужів довіря, який відбув ся дня 9 с. м. в Чернівцях прибуває Русинам новий доказ, що наші ренеґати, звісні під назвою „москвофілів“ або „кацапів“, се безхарактерна чернь, котрій на успіваню народної справи в австрийскій державі так залежить, як першому-лїпшому опявідому хруневи пр. на виборі руского кандидата, як не менш поучаюча вказівка, що з такою компанією входити нині в якісь політичні взаємини абсолютно — не пора! На сей аксіом призабули мабуть ті одиниці, що склнкували до Чернівців з'їзд руских мужів довіря для обговореня теперішного положеня руского народу на Буковинї і хотячи згуртувати усїх Русинів задумали подати руку також москвофілам. Та показалось, що всї заходи були даремні: москвофіли, коли їх виключає ся від спільної народної акції, кричать, що українці — „розединители“ і горлають за консолїдациею, а коли їм — як се зробили буковиньскі народовці — подає ся рука, то вони уживають всїх підступів, щоб до солїдарної акциї не допустити. Буковиньскі твердяки нїчим не ріжнять ся від наших галицких відступників а в кириненю в народній роботї мають також практику. На зазив буковиньских дїячів перше наставила ся кирнити дрімуча від довшого часу „Православна Буковина“. Ся ґазетка виходить взагалї дуже рідко, а сим разом появила ся вона на те, щоби обкидати болотом посла Ник. Василька. По тім вступі выступила вже „Народная Рада“, котра склнкала на день 5 с. м. з'їзд своїх мужів довіря, котрі і показали, що вміють. Знаючи самі, якої слави заживають між буковиньским народом, особливож між учителями, що по кольонїях признають ся політичні права женщин по більшій части цілковито, пр. в новій Зеляндиї від р. 1893. в полудневій Австралиї від р. 1894.

1)

Женщина а політика.

(Виймок з відчиту проф. д ра Т. Масарика.)

I.

Коли говорить ся о політицї женщин, то розуміє ся тим звичайно політику парляментарну. В найпоступовійших державах женщина стоїть на рівні з мущиною також під зглядом політичним. А іменно у аристократиї (пр. в Австриї) має більше право політичне, як женщина неаристократка. У пануючих родів женщина може вступити на престол майже так само, як і мущина, в Анґлиї, Іспанії, Голяндиї, Португалії, Австриї, Росиї і Греции має женщина право володіня в случаю потреби.

Право виборче було дано женщинам вже в р. 1776 в Сполучених державах північної Америки а іменно в державі N. Jersey, що їм однак віднято назад р. 1807. По вибуху війни о освобожденє Муринів змагалось чим раз більше стремлїнє, щоб женщини осягнули права політичні, щоб вони мали право не лиш вибирати, але також і бути вибраними, що по більшій части таки й здїйснилось, іменно в державах Woming 1869, Waschington 1882, Colorado 1893, Idaho 1896, Utah 1895. Підчас виборів в р. 1900 були вибрані в Colorado і Utah женщини. В кількох державах є вже рух так сильний, що парляменти ухвалили відповідні внесеня законів о політичній рівности женщин з мущиною, але нарід їх не ухвалив (Oregon, Nebraska, Indiana, полуднева Dakota і Oklahoma).

В Анґлиї приняла низша палата р. 1897 внесенє, щоби женщини могли вибирати і бути вибираними, але сенат відкинув то внесенє. За те по кольоніях признають ся політичні права женщин по більшій части цілковито, пр. в новій Зеляндиї від р. 1893. в полудневій Австралиї від р. 1894.

Першу петицию о виборче право женщин підписувано в Анґлиї в р. 1832 т. є. в часї сильної аґітациї за розширеньем виборчого права взагалї. Нова завзята, загальна аґітация почалась знов від р. 1866 (Mill, Cobden.) Першу петицию підписало 1500 женщин, в році 1866 і 1867 підписало вже 12.000 женщин.

В Швециї можуть бути женщини вибрані до вищої палати; тепер є там сильна аґітация за розширеньем жіночого права парляментарного.

За революциї французскої, коли проголошено права людскі і індивідуальні, розширено також політичні права женщин; закладано в тій ціли жіночі клюби, котрі однак понищили терористи вже в р. 1793.

Видимо із того короткого перегляду, що в кождій борбі за розширене політичних прав, політичної і соціяльної свободи взагалї, пр. в революциї французскій, американьскій (N. Jersey) підносить ся і борба на користь рівности женщин з мущиною. В Анґлиї реформацийний рік 1832 памятав також на женщини, по борбі о свободу муринів в Америциї росте борба женщин а нині соціяльна демократия і соціялїзм взагалї рівнож ведуть завзяту борбу за права жіноцтва.

Політична борба за рівне право женщин не є нїчим иншим, як частиною борби о політичну рівноправність взагалї. То є річ зовсїм зрозуміла. Жіноче питане є пре-ціїь все частию цілої політичної і культурної борби взагалї. Коли над сею справою застановимо ся, то переконаємо ся, що як раз жіноче питане не є питанем женщин. Таж і всї мущини не мають господарских, соціяльних і політичних прав! Женщина а мущина становлять таку інтимну звязь, що о жіночім питаню нема що й говорити, як також не можна говорити лишень о питаню мущин, бож всї і мущини і женщини хотять висвободити ся. Коли домагаємось прав національних, язикових, соціяльних, господарских, то домагаємось рівночасно і політичних прав жіночих. Чоловік хоче бути свобідним, стремить за тим, щоби невільництво було скасоване — має бути отже освободжена також невільниця невільника.

II.

Коли говорить ся о політичній свободї женщини, не розуміємо під тим лиш політична єї карієра, щоб стала послом. Не сьміємо понятє політики понимати так вузко.

Побіч парляментарної дїяльности паде на вагу також самоуправна дїяльність. В тім напрямі вже приноровлена спосібність женщини в Анґлиї, де вона має активне і пасивне право виборче в самоуправних громадах, низших і вищих. В шкільних радах бере чинну участь вже чимало женщин.

Так само дїесь в анґлиїйских кольоніях (Австралія, Канада).

В Сполучених державах ті держави, що впустили женщину до парляменту, дають женщині право також в самоуправі а іменно знов в управі шкільництва; рівнож зроблено великий поступ в тій галузи дїяльности в деяких полудневих державах (Kansas 1887, Michigan 1893, Jova 1894, Montana 1894). В Швайцариї, Ісляндиї, Норвеґиї, Швециї, Фінляндиї, Россиї (сільский мир) женщина бере участь в самоуправі; в Німеччинї має активне виборче право в громадах в деяких державах, в Австриї подібно (громади з власним статутом — пр. Прага — виключають женщини від виборів).

Дальше належить памятати на законодатну і адміністрацийну дїяльність соціяльну. Під тим зглядом є в поодиноких державах великі ріжниці. Асекурацийні уряди в Німеччинї мають урядників мущин і женщин. В Італиї признаєсь рівне право женщини при судах промислових, в Німеччинї ней. У Франциї є женщини і в мировых судах в тих віддїлах, де женщини працюють, а навіть занимають становища фабричних інспекторок. Перша фабрична інспекторка була в Сполучених державах північної Америки 1890, відтак р. 1893 в Анґлиї, Франциї і в деяких німецких краях.

Вкінци не сьміє ся забувати на право о зборах та товариствах, а тут є правилом, що всюди там, де є більша свобода, там признано ті права і женщинам, іменно в Анґлиї. В Франциї досї не можуть женщини брати участи у виборчих зборах. В Австриї та Німеччинї женщини є так само не свобідні, як і мущини; іменно женщина не може бути членом політичного товариства. Доперва в послїдній добі позволено в Баварії і Саксонії женщинам вступати до фахових орґанізаций.

(Дальше буде.)

Не подорожіли овочеві наливки

Пиво і окоцїмский портер на міри в Ресторациї власного виробу. — Для соломяних вдівців, холостяків і приїзжих поручає ся кухню під власною управою. Обіди в абонаментї по 8 9, 10 і 12 зр.

367 1—5

РАЙХА
РИНОК, ч. 5.

лями, що становлять там переважну частину руської інтеліґенції, кацапські мужі довіря відказались від участи в з'їзді, заповіженім на 9 с. м. Причини подали „знамениті.“ Ось Русини-Українці запросили на з'їзд всіх народних учителів, а твердяки волїли би були мати на з'їзді церковних півців! Ось куди стежка в горох... Коли при твердяках не буде дяків, ніхто не може заручити, що з'їзд не стане „поприщем некультурних, партийних, сепаратистическихъ оргій“, і тому московські інтриґанти не лише не являть ся на з'їзд але й заявляють, що на тім з'їзді „ніхто не має права говорити в імени русского народу“. Резолюцию подібного змісту помістила кацапска „Народная Рада“ в русиноїдній часописи Buk. Journal. Річ певна, над такою відповідню, на яку може здобути ся лише звісна ренеґатска імпертиненция, з'їзд руских мужів довіря перейшов до дневного порядку, виносячи на будуччину ту одну науку, що національна робота нині вже завадто скристалїзована і станула на завадто кріпких національних основах, й тому глядати до неї союзників з посеред лукавих відступників народу вже рішучо — не пора!

— **Зложене мандату.** Посол до буковинського сойму д-р Зубрицкий, Русин, зложив посольский мандат. Як зачувати, на опорожнене місце кандидує директор загального шпиталю в Чернівцях д-р Филипович.

— **Вуйцьо маршалком повітовим в Косівщині.** При помочи „поржондних ксенжи, учців вуйтуф і послушних пісаржи ґміанних“ ц. к. староство косівске перевело дня 30 цьвітня с. р вибори до ради повітової після свого пляну, бо в склад тої ради ввійшли самі „поржондні ксенжа, учціві вуйтове“ і урядники тутешнього староства, — ц. к. фізик повітовий і ц. к. інспектор шкільний окружний, а між ними емеритований ц. к. староста Бронїслав Розвадовский, рідний вуйцьо пані Заградникової, жени косівского ц. к старости П. Розвадовский вибрав собі в гірській околиці місце на відпочинок, коли власти відправили его із служби яко незідбного вже до обовязків адмівїстрацийних. Але енерґічний п. Заградник, яко свояк не згодив ся з рішенем властий і покликав старенького та знемощілого вуйця до чинної служби, з ласки тілько до служби автомочної — на фотель маршалка ради повітової. При своїй безвзглядности п. Заградник був троха й ласкавим, бо вкладаючи на слабі плечі тягар маршалківскої палиці косівской, з найбільшою охотою принав уже з гори на себе обовязок двигати самому тої тягар. Та не буде й се понад его сили, бо звісна річ, що оба ті уряди, т. є. ц. к. староство і рада повітова, хотяй назвами ріжнять ся від себе, спільний мають „характер“ а яко такі дадуть ся й спільно вести, та ще й з яким успіхом? Від тепер най буде певним посольского мандату кождий кандидат, хотяй би навіть д-р Козловский. – *Гуцул.*

— **Щó Ви на те, пане віцепрезиденте Плажек?** Перед wiec'ом narodow'ym в Скалатї (дня 14. лютого с. р.) розісланий був до учителїв Поляків в руских селах ось-такий літоґрафований окружник(маємо его в редакцийній теці):

„Wielmożny Panie Kolego! *Przesyłając w załączeniu ł. zaproszenie p. marszałka Zagórskiego,* mam zaszczyt wyrazić przekonanie, że ze względu na niezwykłą ważność i doniosłość sprawy *powinien każdy nauczyciel-rodak wziąść udział w „Wiecu narodowym“.* Pomimo nauki szkolnej, w tym dniu (14 b. m.) się odbywającej, *urlop jest dopuszczalnym* — a więc każdy z zaproszonych Panów może na ten wiec przyjechać, *nie narażając się na żadne nieprzyjemności ze strony władz,* o czem mam zaszczyt *najsolenniej zapewnić.* — Z koleżańskim pozdrowieniem *Stanisław Bieńkowski* nauczyciel. Skałat 8/II 1903. — P. S. W tym dniu należy zarządzić stosowne zastępstwo. N. p. w szkole 1 kl. przez religię, *nie mówiąc księdzu o celu podróży.*“

З повисшого окружника виходить: 1) що учителїв польскої народности на Руси втягнено в русиноїдну „вшехпольску“ політику, пропаґовану wiec'ами narodow'ими; 2) що за покинене обовязків у школї в день wiec'у учитель-Поляк „не наражує ся на нїякі неприятности від властий шкільних“, о чім в окружнику „najsolenniej“ запевняє ся; 3) що ad majorem gloriam польского гакатизму, пропаґованого wiec'ами narodow'ими, поучає ся учителїв-Поляків обдурювати руских сьвящеників-катехитів („nie mówiąc księdzu o cely podróży“.) Ну, і як же Вам се подобає ся, пане віцепрезиденте Плажек?! Скажіть свою думку в тій справі, аби сьвіт уже раз знав: що думати о вашій управі галицкого шкільництва?

— **Між польскою академічною молодїжю у Львові** запанували досить напружені відносини, особливо від коли частина молодїжи, що гуртує ся в „Чительни академіцкій“, перенявши ся вшехпольскою ідеєю, проявила крайну нетерпимість супротив всяких поступовійших течій і стараєсь удавати зглядом иншим товаришів „аристократів“. По многих пересправах в нутрі товариств, то на вічах (послїдне відбуло ся онодї в ночи) дійшло до того, що члени „Братьної помощи“ зірвали всякі товариські зносини з членами „Чительні академіцкої“, до чого придучила ся однодушно також „Братня помоч“ техніків. Подібно поступило академічне товариство „Оґнїско“, що визначає ся соціалїстичною закраскою.

— **Голі пасажири.** На зелїзничім шляху Курск-Москва украли злодії сплячим подорожним цїле одїне, так що курерский поїзд, прибувши до Москви, привіз майже всїх пасажирів першої і другої класи лише в нічнім білю. По злодіях пропав слїд.

— **Ренумерацию** за взірцеве ведене шкільних огородів одержали в квоті 100 К від кр. ради шкільної отсї учителї: Тома Косьмїндер в Дворах (Бяла); Іван Зеленкевич в Клаю (Бохня); Іосиф Плавецкий в Ленжинах (Ясло); Симеон Ференс в Оглядові (Кзмінка стр.); Іос. Фровчек в Кольбушові; Антін Янеллї в Красній (Надвірна); Михайло Книжик в Горлицах (Тарнобжеґ).

— **Лїси горять.** З Ню-Йорку і Оттави (в Канадї) насшла вість, що в Канадї горять лїси на просторі займаючім 3000 анґлїйских миль. Многі міста горять, а многим грозить велика небезпечність від страшного диму і духоти. Нїмецкий пароход Deutschland, що плив недалеко Сванді Гук, виїхав в наслїдок густого диму на підводну лаву і аж другий корабель мусїв его витягати. В самім Ню-Йорку мала від того огню настати страшенна спека, а воздух так переповненний димом, що люди майже віддихати не можуть. Кажуть, що з моря видко той огонь на 600 морских миль. Як далеко той огонь по правдї тягне ся і якої наробив шкоди, досї ще не знати докладно; знає ся лиш то, що горять лїси в державах Масачюсете, Мен, Ню-Гемшір на північ від Канади і на полудне від Ню Джерзі. Міліярдери, Рокфелер і Пруйн, котрі в тих сторонах мають величезні посїлости, вислали на місце катастрофи окремими поїздами цїлі армії робітників. Сотки фермерів погоріли, але на щасте з людий мало хто згорів. В державі Мен вигоріли до тла місцевости Шермель і Крістать Лякс. На 25 кільометрів від Бостона горять лїси, а вітер заносить до міста дим і попіл. З Оттави знов доносять: Де лиш в Канадї лїси, там і горять, від Лябрадору на полудневім всходї аж до Рокі Маунтн і поза тими горами на просторі більшім як на 3.000 анґлїйских миль від всходу на захід. Найстрашнїйший і найбільший огонь лютить ся над північним берегом ріки Ст. Льоренцо межи містами Квебеком і Монтреаль та на полосї віддаленій на 1000 миль від Оттави. В провінції Квебек треба було застановити рух на канадийскій зелїзници Пасіфік. Огонь зничив богато мостів на зелїзници і хат будинків. Люди в хуторах (фермах) і в будинках при зелїзницях ратують ся в той спосіб, що переорюють поля і копають рови довкола хуторів. Огонь зничив зовсім Новий Брансвайґ; туди не їде тепер ані нїяка зелїзница ані телеґраф Войско, вислане до Новой Шкотиї і до Дакоти, вже 10 днїв боре ся з огнем і не може ему дати ради. Від огню настала така спека, що поїзди зелїзниці не можуть до загрожених місцевостий під'їхати близше як на пять кільометрів.

— **Нові зелїзниці в Галичині.** Тими днями має зібрати ся у Львові на нараду краєва рада зелїзанча, де краєвий видїл предложить звіт з достережіної акциї на поли поперання будови льокальних зелїзниць. Ось деякі подробиці з того звіту. Зелїзанця Пїла Яворжно буде укінчена в липни с. р. Дальше будують ся зелїзничі лїнії Пшеворск-Бахір-Дунів і Н. Торг-Сухагора, з котрих послїдна становить семе получене Галичини з Угорщиною і буде покінчена в 1904 р. До ухвалених соймом належать зелїзничі лїнії: 1) Тернопіль Збараж, на котру правительство згодило ся дати 1,635 000 К, а решту 855 000 К має покрити край і інтересенти. 2) Борислав-Трускавець-Стебник. Правительство покриває половину коштів. 3) Янів-Яворів. Будова сеї лїнії відбуває ся і має покінчити ся ще сего року. 4) Тарнів-Щуцїн. Після пропозиції краєвого видїлу правительство на ту лїнїю мало би дати 1,200.000 К, край 1,700 000 К а інтересенти 500.000 К. 5) Львів-Підгайцї. Правительство згодилось дати на будову сеї лінії 12.000 000 К а прочу часть коштів 3,500.000 К мають покрити край та інтересенти, именно в тій пропорції, що край заплатить 1,500.000 К а інтересенти 2,000.000 К. Будова розпічнесь вже в осени с. р. Поки-що ведуть ся переговори що до місця у Львові, звідки ся лїнія має виходити. Дальше проектовані в зелїзничі лїнії: Львів-Камінка Стр.-Стоянів. Довгота лїнії виносить 82 кільометрів, а загальні коштн будови виносять 7,940 000 К. 2) Золочів-Сасів Довгота лїнії винесе 147 км. а кошти, поки-що докладно неозначені, обчислені менше більше на 1,400 000 К. 3) Станиславів-Богородчани-Пороги. Довгота 53 км. а кошти будови 2,500 000 К. Окрім повисших зелїзничих проектів заголошено в краєвім видїлї також проект зуб частої зелїзниці Закопане-Свинниця.

— **Від д ра Дрималика з Жовкви** одержуємо слїдуюче письмо [правопись зміняємо на уживану „Дїлом“]: На замітку, поміщену в Новинках ч. 116 „Дїла“ а касаючу ся моєї особи, прошу помістити слїдуюче пояснене: З причини, що обхід Жовківский був в першій лїнії ювілеєм 300-лїтного істнованя Жовкви, заповів я вже наперед так Русинам, як і Полякам, що яко довголїтний горожанин того міста возму удїл в заповіддженій іллюмінації; щоби однак замаркувати, що з прочими вшехпольскими маніфестациями не солїдаризуюсь, поставлю у вікні транспарент, на котрім великими цифрами уміщу два числа: 1603—1903. Так і зробив ем. Чи і о скілько той мій поступок можна назвати „раболїпством“, оставляю до волї судити кождому після вподоби. — З поважанем *Д-р Дрималик.* — Прим. Ред. Подавши повисше письмо д-ра Дрималика, ми — рівнож „оставляючи до волї судити кождому після вподоби“ — мусимо обстати при своїм погляді, бо аргументация д-ра Дрималика не може нас пересьвідчити.

— **Дрібні вісти.** Повіт Новий Торг одержав з краєвих фондів субвенцию в квоті 3000 К на направу громадских доріг, ушкоджених сегорічними повенями. — В Тернополи відобрав собі житє вистрілом з револьвера 25 літний мурар Іван Брикович наслїдком грошевих клопотів — В філії Лєндербанку в Празї викрито дефравдацию на поверх 40.000 К. — Заступником бурмістра в Новім Санчи вибрано Мартина Твардовского, властителя столярскої фабрики. — В місяци цьвітни с. р. знищено в дирекциї почт у Львові 10.945 звичайних листів, не доручених адресатам наслїдком хибних, невиразних або фальшивих адрес.

— **Хлопске віче в Мостах великих.** Одержуємо до оповіщеня отсю відозву: Братя Селяни! В понедїлок 29 н. ст. червня (т. є. в день св. Петра і Павла) відбуде ся о годинї 3-ій пополудни в Мостах великих (в заїздї Шльомка Мавра) хлопске віче з слїдуючою програмою: 1) Отворене віча і вибір президий. 2) Реферат про ситуацию полїтичну на Руси галицкій. 3) Економічне положене нашого простонарода. 4) Внесеня і інтерпеляциї. — За Комітет: *д р Олїйник, д-р Невестюк, Іван Герман.*

— **Загальні збори конститууючі новозаснованої Спілки ощадности і пожичок в Сколїм** відбудуть ся в неділю 14 н. ст. червня с. р. в салї магістратскій в Сколїм о год. 2 пополудни.

— **Подяка.** Видїл товариства „Рускій жіночий Кружок“ в Коломиї складає сердечну подяку п. Конст. Малицкій і молоденьким патріотам передплатникам „Дзвінка“ за щедрий дар 20 К на Бурсу дівочу в Коломиї.

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости** в реальній школї у Львові зложили з кл. VII-а: В. Адель, В. Айдукевич, Ві Барановский, С. Домбровский, Р. Фелїньский, Н. Феттер, І. Форет, В. Ядовский, Ф. Ґерман, Р. Кашпицкий, С. Клус, В. Козловский, З. Куштелли, Н. Легежиньский, С. Лодзиньский, Н. Явевский, С. Нолицкий. Н. Павликевич, І. Познаньский, Л. Саніґа, З. Скшешевский, І. Відт. Р. Журовский — Іспит зрілости в гімназиї Франц Йосифа у Львові зложили: Т. Арґасиньский, А. Бергер, М. Білоскурский, Л. Бубер (з відзн.), М Цетвиньский, Т. Хрущевский, А. Деркач (з відзн.), І. Луїв, В. Махальский, Е. Новицкий, М. Пальчишин (з відзн.), І. Пйонтковский, І. Пентак, І. Рибарский, Г. Шнайд, К. Шот, Р. Слушкевич, В. Смолька, К. Соханевский, С. Солтис, С. Шнайдман (з відзн.), А. Тарнавский, Р. Тавшиньский, К. Туліс, Л. Вальдман, Ф. Вітвщак. Г. Дольницка (прив.) Ґ. Яблоньска (прив.), М. Погоновска (прив. з відзн.), М. Калївна (прив. з відзн.), А. Прухницка (прив.). К. Скурска (прив.), І. Клецан (екст.), І. Гольдберґ (екст.), Марія Красуска (екст.), Х. Шрецель (екст.), і Зофія Зільберштайн (екст.)

Намісник в порозумінню з краєвим видїлом і предсїдателем висшого суду краєвого у Львові іменував заступника краєвого маршалка д-ра Т. Пілата першим члена краєвого видїлу, Меч. Опшкевича, другим заступником кр. комісиї аґрарної. Дальше іменував намісник Ант. Ґермана референтом, старосту Ґуст. Брікнера заступником референта тоїж комісиї, вкінци секретаря намісництва Леон. Попеля місцевим комісарем аґрарним з урядовим осїдком у Львові. — Президент висшого суду краєвого визначив до краєвої комісиї аґрарної членів із судейского стану: радників Альф. Посуховского, Б. Жарского, Вол. Вількего і Вл. Півоцкого, а на їх заступників радників Мик. Герасимовича і д-ра М. Місїньского. — Вкінци краєвий видїл іменував своїм делеґатом до краєвої комісиї аґрарної члена кр. видїлу д-ра Ст. Домбского, а его заступником Фр. Розвадовского.

Міністерство просьвіти затвердило одвітно до ухвал дотичних професорских колеґій д-ра Франца Левковича яко приватного доцента дїточих недуг на медичнім виділї краківского університету і д-ра Теодора Богосевича яко приватного доцента соматольоґії і дентистики на медичнім виділї львівского університету.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Після оголошеня заміщеного в газетї львівскій роздасть ся в дорозї офертовій достану і доставленя трох оборотниць для льокомотив в стациях Стрілки і Сянки на шляху Самбір Угорска границя.

Оферти буде принимати до 3 липня с. р. Дирекция будови зелїзниць державних у Відни VI. Gumpendorferstrasse 10.

Услівя і плани можна переглянути в згаданій ц. к. Дирекциї або в ц. к. управі будови у Львові ул. Багатия ч. 12 14.

Померли:

— **Марія 1 сл. Дияковска 2 сл. Фіялкова,** женщина рідких чеснот душі й серця, упокоїла ся в 60 році житя в Сколїм в домі свого сина Тадея Дияковского, секретаря судового. В. ї. п.!

Послїдні вісти.

Білгород. Замордованого короля і королеву похоронено вже вчера між 2 а 3-ою рано в асистенції 7 сьвящеників в мавзолею Обреновичів. — Заговір на королївску пару ухвалено на засіданю клюбу вищих офіцирів в Білгородї, людих за те, що король не хотїв розвести ся з Драґою, що Драґа і її братя заховували ся імпертинентно супротив них і всяких пань місцевого вищого товариства, що король зарядив віддаване військових почестий королевій і її братям та що хотїв зробити своїм наслїдником брата королевої офіцира Люневича. Головними інспіраторами заговору були однак радикали і один з їх енерґічних проводирів Любомир Жикович Самого атентату доконав 6 полк піхоти, котрого командантом є полковник Машин, брат першого мужа королевої.

Білгород. Гарнізон в Нїші відмовив новому правительству послуху. Натомість в самім Білгородї всї вдоволені з удачі заговору. Місто удекороване народними фанами.

Женева. Перебуваючому тут Петрови Караджорджевичеви зложили всї Серби ґратуляциї. Караджорджевич виїжджав в полудневім часї до Відня, Пешту і Петербурга а в его окруженю слїдний був живійший рух.

Петербург. Син Петра Караджорджевича Олекса учить ся в тутешній академії военній. Коли насшла вість про результат заговору в Сербії, директор академії офіціяльно зложив Олексї ґратуляциї а опісля сам Олекса був у царя і царицї і принив ґратуляциї від них. Князь в товаристві 100 офіцирів удасть ся в недовзї до Білгороду а в Одессї прилучить ся до него сербска депутация.

В день. Нині в парляментї внесено інтерпеляцию в справі подій в Сербії.

В справі Л. Н. Вістника.*)

(Відповідь д-ру В. Левицькому).

(Дальше).

Завважу ще, що закид зроблений д. Левицкому (одинокий справдї поважний закид), що його мова „галицька“, зовсїм оправданий, бо такі вирази, як: ю (зам. її), ню (зам. ней), ний (зам. най, нехай, хай), уживане прикметників -ский, -цкий без ь і ин. чисті галицизми, незнані на Україні і не вживані українськими, а крім того і значним числом галицьких письменників. Вони були вичислювані в Л. Н. В у при иншій нагоді і д-р Л—ий може їх собі вишукати; через те й закид його, що порікають ся мову, але „не наводить ся найчастійше ані одного примїру“, безосновний, а другий: „ані не каже ся, як властиво треба писати, щоби було добре“ не лиш неоправданий, але по просту дикий, бо нїяка редакция не вчить письменників писати; вони або повинні знати, як писати, або зовсїм не писати. Уживане „галицизмів“ не мусить одначе ще конечно зменшувати вартість твору, чого ярким доказом є Федькович та Стефаник.

Дальший закид д-ра В. Л—ого такий, що редакция „запроваджує своєвільно зміни в надісланих їй рукописях“. Під тими змінами розумів др. В. Л—ий очивидно язикові зміни, бо про иньші не говорить. Тут одначе я його не розумію. Чи він думає, що редакції приємно брати скрипт, — часто написаний так, що поки його прочитаєш, го аж розпука бере чоловіка — і намість якоїсь пожиточної роботи, сїдати та поправляти комусь мову? Чи не лїпше редакції готовий і чистий скрипт віддати складачеви і навіть при коректі не заглядати до нього? Можу заручити д-ру В. Л—ому, що се найнепріятнїйша редакційна робота. Редакції беруть ся тілько з мусу і тілько з прихильности, а не ненависти до автора. Через те й запит його: „Чи справдї кромі кількох членів редакції вже нїхто инший не вміє писати по руски“? — або наївний, або теж злобний; коли-б він написав мовою Шевченка, Вовчка, Кулїша, Стороженка і т. д., певно, що йому нїхто не змінив би й одної букви, але коли він напише так, що його мова бодай в $^1/_3$ виглядає на жарґон, то редакції полишають ся лише дві евентуальности: або статї не друкувати, або мову поправити; вибираючи між двома крайностями, редакция рішають ся звичайно на лїпшу і поправляє мову. Коли одначе др. В. Л—ий думає, що редакция поправляє скрипти всїм авторам, то помиляють ся сильно і може проте переконати ся наглядно зайшовши коли-небудь до редакції; там він побачив би, що скрипти Коцюбинського, Грінченка, Старицького, Мирного, Лесї Українки, Єфремова, Стефаника і богатьох иньших не поправляють ся зовсїм, бо до сього нема найменьшої потреби. Про се може також довідати ся у складачів. Колиж він думає, що його мова така чудовоклясична, що викинення кождого слова, кождої букви, се не що иньше, як національна страта (як викинене ы, ѣ, ъ з правописи), то най піддасть її експертизі знатоків, а редакция з найбільшою приємністю оголосить у Л. Н. В—ку киненний на неї засуд, що поступила собі нельояльно і некоректно.

(Дальше буде).

Володимир Гнатюк.

*) При кінци сеї статї у передчерванню ч. „Дїла“ наслїдком переставлення кількох речень при ломаню складу в друкарни виникли текст. непорозуми, тому в нинїшнім продовженю потребувсь кінцевий уступ кінцевої статї в справленім видї. *Ред.*

Надіслане.

ПОДЯКА.

Глубоким смутком сповиті з причини страти найдорожшого сина бл. п. Йосифа складаємо сим щиру подяку: Всечесніїшим ОО. Ректорови і Віцеректорови гр. кат. семинарії духовної, Всечесним ОО. Мишковскому, Редкевичови, Кришкевичови, Поважаному духовенству обох обрядів за участь в похороні, вкінци всїм приятелям і знакомим покійного за відведене бл. п. Йосифа на місце вічного відпочинку. *Іван і Марія Марущаки.* 891 1—1

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимін у Львові.

ЛИПП

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальська ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снідання

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Січані легкі	12	„
Фляки	12	„
Пішка теляча з хріном	10	„
Ковбаса з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумірених цінах; для певности, що походять з мові реставрації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, а великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

[illegible]

окуляри, пінкери, льорнети, біноклі, дальновиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, пенсне, рабенайки, тасьми міркові, ріжки, лінійки, мікрометри і т. п.

Управління денікою електричних.

Всякі направи полагоджують са як найскорше і найдешевше. 81—5

Дяк з добрим голосом, женатий, літ 25, готов до всякої послуги свому службодавцеви, глядає посади. — *Стефан Бартків* в Іванкові, п. п. Скала н. Збручем. 352 7—

Ферблянка з укінченою школою виділовою, глядає посади, також яко учителька. Ласкаві зголошення: Львів посте-рест. И. Б. 378 2—2

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*; (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9 —* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 1·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформационне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 6

Дяк з добрим голосом, умічучий вести громадску писарку і аґенцию „Дністра", потрібний зараз. Приймає Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 383 2—3

Крамниця пять літ тому заснована, з місячним торгом понад 2000 К, зараз до продажи або до винаймленя на час будови зелїзниці по конець 1904 р. Неузгляднені зголошення лишать ся без відповіди. Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 3 1 2—3

Парохія до заміни!

Місто повітове, ґімназия, 4 стациї желїзн. в місци, підгірска рівнина, для старшого сьвященика дуже вигідна. З каси зі школами 2100 К і 600 К на помешкане. Близша відомість у о. Євг. Даниловича, Радівці (Radautz) на Буковині. 366 —5

Парцеляция!

В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґя. В тім над 100 морґ. лїса 20 літного — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 6 5—6

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.
389 51—156

Подяка.

Тяжким горем діткнув нас Всевишний, забираючи нам найлїпшого і найдорожшого: сина, мужа, батька і дїда бл. п. Івана Маркевича пароха в Дарохові. Сего горя, та невтишимого жалю і болю, бальзамом лагодячим були для нас жичливість та розрада вших приятелїв і знакомих. Як небудь недуга покійника, була того рода, що велїла в кождій хвили сподїватись смерти его, то однак смерть прийшла так несподївано і громом болючим пороздирала наші серця. Ми з болю, з жалю за невиджалованою втратою не могли в першій хвили прочунати, та доперва наші щирі приятелї добувались нас позавмираних і їх то головно заходами випав так величаво похорон покійника. Тож годить ся нам висказати прилюдну подяку за їх труди, за їх сердечну поміч і розраду. Не для порожної форми складаємо їм отсю подяку, але так сердцю нашому хотїло б ся виповісти перед сьвітом, найглубшу подяку, щоб еще і той довг не давив его своїм тягаром.

Нехай сьвіт знає, що живуть ще на ньому шляхотні сердечні люди, що цілою душею віддають ся другим в нещастю на услуги.

Ще в слабости покійника відвідували его густо часто Високопреподобні ОО. Теодор Цегельский, Іван Воляньский, Андрей Тимус і Платон Карпіньский. На першу вість о смерти прийхали они та ще й Впр. о. о. Михайло Сьвітеньский відправити парастас. На похорон зволили прибути крім них ще Високопр. о. Крилошанин Іван Чапельский зі Львова, Впр. о. Стефан Городецкий з Вербиловець, Впр. о. Іосиф Яворский з Лучинець, Впр. о. Шлевзак сотрудник зі Струсова обр. лат. дальше ОО. деканату теребовельского, Високопреподобні: декан Іван Залуцкий, Іосиф Реваковин, Петро Біліньский, Іван Сендецкий, Елфаній Роздольский, Ярослав Мандичевский і Іван Кліщ. З далеких сторін прибули на похорон ще Впв. Петро Корольчук учитель з Юнашкова та юнашківский селянин (бувший парохіянин покійника) Гриць Кліщ, з Підгаєц депутация від товариства ремісників „Поміч" з вінцем а то: Впв. Теодор Залуцкий, Іван Мостовий і Іван Щерба. В похороні взяли ще ласкаву участь Впв. Управитель школи в Дарохові з женою, Впв. Клементина Гриніщаківна і Впв. Никола Мороз учителї дарохівскі разом з дітьми шкільними. Всїм тим Високопреподобним Отцям і Високоповажаним Панам і Панам, Мїщанам, Селянам як не менше парохіянам дарохівским складаємо щиру подяку. Най Бог милосердний Ваші християнські добрі вчинки і поступки почислить Вам! Особливож годї нам вздержатись від щирої подяки найлїпшим приятелям покійника Високопреподобним Отцям Івану Чапельскому, Стефану Городецкому і Іосифу Яворскому. Они з далеких сторін прибули, щоб влити в наші серця слова потїхи і відради а Впр. ОО. Іван Чапельский і Стефан Городецкий прекрасними промовами пращали покійника над гробом.

Рівнож щиро дякуємо Високоповажаним Паньству Цегельским і Карпіньским, що заявили нам богато жичливости, богато понесли трудів та великою помочею, стали в пригоді в нашім нещастю.

Годить ся нам піднести ще особлившу подяку Високопреподобним Отцям Теодору Цегельскому і Івану Сендецкому, що в прекрасних прощах перед домом і в церкві розпращали в імени покійника, та влили в нас слова розради християнської. Всїм, що брали участь в похороні, та що надіслали нам вискази сьпівчутя, що раз сердечно дякуємо. В великім горю найбільше чоловік учить ся пізнавати і цінити людий жичливих в щирих. Ми їм не годні віддячитись інакше, як лишень так, що зі зболїлих сердець кличемо „Спаси-Біг".

Дарахів в маю 1903 р.

Татіяна Маркевич мати, *Марія Маркевич* вдова, *Юлія Маркевич* і *Евгенія Сосновска* дочки, *Зиновій Маркевич* син, *Ірена Маркевич* невістки, *Емілиян Сосновский* і *Мирон Маркевич* внуки. 376 1—1

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРНЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепияни і пияніна з першорядних фабрик. 590 178—?

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цілях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинці п. п. Денисів. 351 7— 0

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Трисету спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сыкстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворядного чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і оден кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 363 4—10

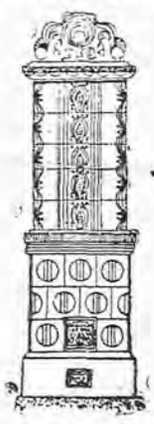

L. C. HARDTMUTH
СКЛАД і ВИСТАВА
ЛЬВІВ
ПАСАЖ ГАВСМАНА 8.
Ціни умірковані.
272 2—2

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „Dentolin" будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN"**, [illegible] управою Л. та В. Дерковского.

Пастильки вавелінові, знаменито действительно в [illegible] уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна флякончика з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псуття. Пудерко шкляне 1 кор.

Паста вавелінова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубе 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склади в Львові: Аптики П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрский. Торговлї і дроґуерії: Народна Торговля (в Львові і в всіх своїх Філіях), І. Бромильский, А. Бекок, Лянґ і Шілярский. 164 5—31

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуги, звертаемо увагу Вч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Рынокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовѣ въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН троножовѣ въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножовѣ 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готовою за сѣчкарнѣ достануть еще 5% опусту. Плуги продаютъ за лишь за готовну безъ опусту. 452 86 ?

Винаєм готелю „Імпериял" у Львові.

Галицка Каса ощадности у Львові яко властителька реальности ч. кон. 135 2/4 у Львові при ул. Третого мая ч. оризнт. 3 розписує сим офертову лїцитацию на винаєм цілої сеї реальности разом з веденєм у нїй готелевим підприємством під фірмою „Готель Імпериял."

Писемні оферти разом з вадиюм в висотї половини оферованого чиншу винайму вносити належить найпізнїйше до год. 12-ої в полудне дня 20-го червня с. р.

Пп. оференти мають заявити, який річний чинш жертвують за той винаєм без нїяких вкладів із сторони винаймаючої каси а який на случай починеня Касою конечних адаптаций. Рівнож мають оференти разом з внесенєм оферти підписати проєкт контракту найму.

Наєм може тревати найкоротше три роки а найдовше девять літ.

Комторис на роботи адаптацийні і реконструкцийні можна переглядати межи год. 11 перед полудрем и 1 по пол. кождого для з виїмкою неділь і сьвят в будинку Каси в бюрі гіпотечного відділу, котре й буде удїляти близших пояснень та інформаций на бажанє, скоро хто до него зголосить ся.

У Львові, дня 2 червня 1903. 373 2—3

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґичного [illegible] тыжневникъ педаґоґично-шкільный, выходить водъ 1 червня 1868 р. у Львовѣ ул. Кльонова ч. 7. Пренумерата рочна 3 зр., пів-рочна 1·60 кр., чвертьрочна 80 кр.

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівці першої кляси, — просто без пересїдання до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві ціни перевозу.

Інформаций удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болові ч. 8, І. п. біля головного двірця, Львів. 273 6—?

22 ТОМИ **Літературного-Наукового-Вістника,** видаваний у Львові Грушевскам і Франком маю на продаж, 4 томи початкові оправленої; решта ні. Цілий Вістник від початку видавания від р. 1894. вартости 96 К по значно зниженій ціні. Відомість: В. З. poste restante, Букачівці 371 3—3

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичині над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзниця в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цілим утриманєм, як до покою, від 8 К день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекта і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чайківської. З друкарні Інституту Стеврополітанського під зарядом Іосифа Панкевича.

Ч. 120. Львів, Субота 31 Мая (13 Червня) 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к.
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Політичні збори буковиньских Русинів.

З Черновець пишуть нам:

Збори буковиньских Русинів, про котрі Ви вже згадували в Вашім поважнім дневнику, мають особливе з ачінє для дальшої політики і орґанізациї Русинів на Буковині, тож варто, щоб познайомити з ними ширший руский загал.

Як звісно, на збори були запрошені всі видатнійші руські дїячі і патріоти з цїлої руської части краю з усїх верстов і кругів суспільности а явило ся поверх 400 участників, отже майже всї запрошені з виїмкою москвофілів, котрі відказали ся. Абстиненция москвофілів не має однак якого небудь політичного значіня, бо москвофілів тут всього жменька, без жадної опори в суспільности. (Тим менше розумімо, чому їх запрошувано. *Ред. Дїла.*) а їх кликано на зїзд тілько тому, щоб спинити карнну, бо і тих кількох московских агентів може вести інтригу на користь тих, що суть противні національному розвиткови Русинів.

Збори відкрив проф. Стоцкий, вказуючи на ціль зборів і на становиско руских послів в соймі. *Руські посли* виступили свого часу зі сойму і перестали бути союзниками Німців, але се стало ся не з їх вини. Понад головами Русинів выросла инша коаліция, котра звернула ся проти Русинів, хоч Русини нікого не провокують. Бесїдник взиває всїх Русанів до єдности і спільної праці, бо тілько тим шляхом можна дійти до національних прав.

Вкінци заповів пос. Стоцкий, що в результаті тих зборів, котрі суть зборами лише мужів довіря, буде загальне всенародне віче, котре вже назначене на 7. н. ст. липня.

Опісля наступили реферати. Перший виголосив реферат пос. Мик. Василько, здаючи справу з дїяльности руских послів в соймі і парляменті. Теперішне положене в парляменті — казав бесїдник — є дуже невигідне для Русинів, бо там веде ся кампанія Німців зі Славянством а і між Славянами нема згоди. Навіть коли правительство узнасть, що для Русинів треба щось зробити, то зараз найдуть ся „славянскі брата" Поляки, котрі старають ся до ніяких концесий для Русинів недопустити. Тому то Русини суть в дійсности засуджені на борбу власними силами а дорогою, щоб здобути свої національні права є робота в дома, піддвигнене Русинів на полї економічнім і культурнім. Тілько в той спосіб Русини можуть стати політичним чинником, з котрим мусить числити ся кождe правительство. Дальшу часть своєї промови присьвятив бесїдник свому відношеню до руских послів з Галичини, справі страйків і ворожої коаліциї в соймі. Практика показала — говорив бесїдник — що посли не можуть ґрупувати ся поза краї а руські посли з Буковини не можуть відокремлювати ся від послів з Галичини. Заходять ситуациї, де брат мусить іти на поміч братови а заступство інтересів того самого однонїльного народу помимо територіальних границь не дасть ся поділити. Елементом, котрий причинив ся до політичного зєдиненя в акциї руских репрезентантів є Поляки. Коаліция в буковиньскім соймі против Русинів показала, що вороги руского руху на Буковині готові получити ся навіть зі своїми відвічними противниками Поляками, — а така ситуация вказує, що поміч буковиньских послів галицким Русинам є тим більше пожадана. Таку поміч дав посол особисто, коли розходило ся о здемаскованє неправд пос. Ґломбіньского в часї страйковой дебати. Розуміє ся, що були заходи противників, щоб руских послів поділити (заходи польского „кола" в парляменті? *Ред.*) але сї заходи не довели до цїли. Русини мусять вести *солїдарно* свою оборонну акцию в Галичині і на Буковині а при невідрадних відносинах у внутрі держави мусять старати ся о звернене на себе уваги заграници і всеї цивілїзованої Европи.

В послїдній части своєї знаменитої промови пос. Василько вказував, як тяжко здобути Русинам заспокоєне своїх найконечнїйших потреб (о руску ґімназию на Буковині ведено боротьбу цїлісїньких 34 лїт!), але тим не треба зражати ся. Ось і в послїднім часї удало ся буковиньским Русинам повалити свого найтяжшого ворога (Бурґінїона?). Тілько треба витривалої праці і єдности.

Другий референт пос. Пігуляк про справи церковні на Буковині а сї виводи поминаю, яко для Галичан менше інтересні. З реферату виходило, що відносини за митрополита Репти в дечім поправили ся та що головне домаганє Русинів є установленє ґенерального вікарія Русина. Кромі того поставив бесїдник резолюциї приняті зборем, щоб в руских громадах проповідано і уряджено по руски (в мішаних мішано), щоб на университеті отворено богословскі паралельні катедри з руською мовою викладовою та щоб установлено 10 стипендий для руских питомців.

Третий референт пос. Стоцкий про політичні домагання буковиньских Русинів, зазначуючи, що головним домаганєм Русинів мусить бути на теперь реформа виборчої ординациї до сойму. В тій цїли мають бути вислані петициї з усїх громад а если дасть ся що в теперішнім соймі осягнути, то хоч заведене четвертої курії для селян III. кляси. Вкінци узнали збори яко найнагліїмі отсї домагання: 1) реформи виборчої ординациї; 2) знесеня рогачок; 3) знесеня обшарів дворских; 4) поправу платнї учителїв; 5) отворене дешевого селяньского кредиту; 6) заведеня рускої мови урядовой.

Потих референтах і рішеннях залагоджено ще конфлїкт з москвофільскою „Народною Радою". Позаяк деякі члени того общества таки явили ся на зборах, то привитано їх з симпатиєю, узнано самі збори за представительство цїлого руского народа на Буковині, а менерів „Народной Ради" узнано за Москалїв, отже членів иншої народности, котрі яко такі мають бути виключені від всякої дальшої акциї і котрі не мають права говорити іменем яким-небудь Русинів. Явивші ся на зборах суть т. зв. „старорусини".

Отсе є хід зборів буковиньско-руских мужів довіря, котрих рішеня мають бути ще апробовані на всенароднім руским вічу. Вони цїкаві як і цїкаві з окрема виводи пос. Василька та заслугують, щоб звернули на себе увагу усего руского загалу.

Сербія і єї династиї.

Очі цїлого культурного сьвіта звернені тепер на Сербію, там де відограла ся страшна, бо азийскою жорстокостию і кровожадностию потрясаюча драма. Мала балканьска держава, недавно, бо доперва в минулім столїтю визволена з під власти азийско турецкого сьвіта стала предметом заінтересованя цїлої публичної опінії Европі, пригадавши ся їй вибухом східного варварства, від якого Европа давно-давно вже відвикла. А рівночасно інтерес загалу звертає ся до істориї та взаємин тих двох княжих родів, котрих імена стрінули ся в атмосфері кровавих білгородских подій і котрі від сотки майже лїт вели смертну борбу о панованє над нещасним краєм, борбу, що закінчила ся передвчера цїлковитим викорїненем одного з тих родів. Тож і нашим читачам не буде без інтересу пригадати собі кілька дат про Сербію і обі єї династиї.

Теперішне сербске королївство край невеличкий, бо значно менший від нашої Галичини. Коли наш край обіймає 78.501 квадр. клм. простору, Сербія має всего 48.591 квадр. клм. Населенє Сербії рідке, бо виносить тілько 2,200.000 голов. Від півночи відмежовує Сербію від Славонії і угорского Банату Сава і Дунай, з заходу від Босни віддїлює єї Дріна — допливь Сави, східну границю становить від Румунії: Дунай коло славної зелїзної Брами, від Болгарії допливь Дунаю Тімок та т. зв. Балкан. Від полудня, де Сербія притикає до Новобазарского дистрикту і до турецкої Старої Сербії нема постійної природної границї. Становлять єї звичайно розірвані гірскі хребти.

Ось в тих межах лежить сучасна Сербія, країна, що властиво обіймає лише цїле Поріче Морави, яка повставши з двох гірских рік: західної, сербскої Морави, що виливає на босаньскім погранічу і східної, болгарскої Морави, що має свої жерелка в болгарскім Балканї,— перепливає з полудня на північ цїлу Сербію і під Білгородом впадає до Дунаю. Тож і цїла Сербія, край гористий і окруженний з полудня, сходу і заходу хребтами гір, спадає чим раз низшими хребтами до русла Морави і рівночасно на північ до Дунаю і Сави так, що над долїшною Моравою, *Савою і Дунаєм простягає ся* навіть простора і урожайна низина.

Кліматъ Сербії острий та здоровий. Дощі перепадають там часто, посуха є рідкостию. Більше як третина краю, бо 35% всеї териториї, покривають лїси букові і дубові. Там-то в тих лїсах вигодовуєсь богацтво Сербії — мілїони безрог.

Впрочім Сербія рільничий край: 90% населеня се хлібороби, що сіють на долах пшеницю і кукурудзу, в гористих сторонах ячмінь і жито, садять сливи, вино і тютюн... Рогатого товару і коний в Сербії мало. Головні предмети вивозу є: безроги, пшениця, кукурудза і сливки. Мінеральні засоби краю малі.

Населенє краю, православні Серби, люди сильної будови, палкого темпераменту, ьмілівві, веселі та розлюбовані в музиці, танци і розгульній свободі гірняки. Невеликі кольонії Румунів, Албанців, Болгарів і Турків сербщать ся і знають Рїжницї станів в західноевропейскім понятю Серби не знають. Шляхти в них нема, а найбільші богачі се властителї свиньских стад. Сільске населенє особливо в горах, живе патріярхально великими комунїстичними радами, або „задругами". На чолї задруги стоїть вибираний „старешіна". Але під впливом новочасної культури задруга розпадає ся чим раз більше. На чолї сербскої національної православної церкви стоїть білгородский митрополит-ексарх. Церквою править народний синод, зложений з 5-ох сербских епископів і инших церковних достойників.

Зелїзниць в Сербії мало. Головна лїнія з Білгороду на Ніш до Македонії в напрямі Солуня. Від неї іде кілька коротших шляхів в рїжних сторонах краю. Дороги також лихі — гірскі.

Просьвіта поступає дуже поволи. Народні школи удержують самі громади в такім ще майже виді, як були вони під турецким панованєм. Середні школи (11 висших ґімназий, 13 низших ґімназий, 2 реальні школи і жіночі лїцеї) та білгородский університет о трех видїлах, теольоґічний інститут, військову академію, учительский семінар і торговельну школу удержує правительство. Народних шкіл є всего 1.000 на 3.500 громад.

Найбільшим містом Сербії є Білгород, по сербски *Беоґрад*, з 60.000 населенем. Місто европейщить ся скоро, має водопроводи, електричне осьвітленє і т. д. Т[illegible] школи реальні, університет, академія наук і всї инші найвисші культурні інституциї. Білгород є заразом центром торговельним. Другим з ряду містом є Ніш з полудневій гористій Сербії, колишня столиця.

Сербія була доси конституційним королївством. Однак конституция Сербії змінялa ся дуже часто, законодатну власть має скупштина (сойм) з королем. Адміністрацию веде міністерияльний кабінет з 8-ох міністерств. Сербія розпадає ся на 21 адміністративних округів, котрі розпадають ся на менші повіти (звичайно по 4 на округ). В кождім окрузї є власть адміністративна, що веде політийний лад і стягає податки. Крім того є в кождім окрузї суд 1-ої інстанциї. В Білгородї урядує суд апеляційний. Білгородом править префект.

Так мешане-більше представляє ся сербске королївство, о яке соперничали роди Обреновичів і Караджорджевичів. А розказуючи історию їх суперництва, рівночасно тим самим розкажемо і історию сербского відродженя.

Саме за рік мине 100 років, як Серби під проводом воєводи Юрия Петровича званого Чорним (по турецки Кара Джордій — Чорний Юрко) зірвали ся до борби за волю против своїх кількасотлїтних гнобителїв Турків. Дня 23 ого лютого 1807, по трех роках кривавих борб, вступив Юрий Чорний до Білгороду і став першим сербским князем. Та від тепер зачинають ся против него інтриги власних воєводів і головно завдяки їм Турки 1813-ого року побили Караджорджія і вигнали его з краю. Один тілько воєвода Милош Обренович держав ся ще против Турків в своїх горах і 1815 в місті Такові проголосив нове повстанє та знов визволив Сербію, за що й Серби зробили его своїм князем.

Від тепер зачинає ся борба між обома князями, бо Кара-Джордій вернув знов до краю й домагав ся престолу. Колиж 1817 скритовбійці вислані Милошом замордували Чорного Юрия, між обома родами починає ся кривавe суперництво, тривaюче майже 90 років, а нїчим не уступаюче подібним борбам колишної середновічної Европи, або азийского сходу. Смерть Юрия Чорного повисла зловіщим проклятем над Обреновичами а месть его потомків переслїдувала їх доси, доки з них нестало й послїдної душі — Александра, замордованого позавчера.

Милош Обренович не довго тїшив ся плодами свого морду. Его самовільне і жорстоке панованє довело до повстаня з 1835-ого року і князь мусїв приснягнути на конституцию, уложену Томою Вучічом. Коли князь при помочи Туреччини думав зломати конституцию, Вучіч змушує его до зложеня власти а князем 1839-ого року став Мілан І. Обренович. По місяци правлїня Мілан умирає, а князем стає его брат, і молодший син Милоша, Михайло Обренович. За адирства і тиранськво нарід під проводом Вучіча прогнав его по 3 роках панованя і покликав на престол Александра Караджорджевича 1842-ого року.

Панованє сего князя записало ся гарними спомінами в істориї Сербії. Александер дбав о осьвіту краю і его економічне підчесенє, зорґанізував управу і армію. Однак задля прихильности для Австриї 1858-ого року мусїв абдикувати, в его місце покликано знов старого, 78-лїтнього, Милоша Обреновича, 1860 ого року, по его смерти, обнимає престол его син, (бувший вже раз князем) Михайло Обренович, але наслані Караджорджевичами убійці замордували его в Топчидері. Однак престолу не захопив Караджорджевич, бо впливовий Ристіч висуває на князя Михайлового сина, Мілана II-ого Обреновича, котрий з рук Австриї одержує титул короля 1882 ого року. 1879-ого Мілан мусить абдикувати, а его наслїдником став его син Александер Обренович, що по невдалім замаху висланого Караджорджевичами Алянтича впереп двох років, гине 11-ого червня с. р. — а на его місце армія покликує сина Александра Караджорджевича — Петра, внука Юрия Чорного.

Злочини Обреновичів пімстили ся на них тяжко. Певне і Караджевичам історичне немезіс не простить. Іх-же соперниками є князї Чорногорскі.

Справи австрийскі.

Інтерпеляция в сербскій справі.

На вчерашнім засіданю палати послів внесено між иншим інтерпеляцию від послів нїмецкого поступового і народного сторонництва в справі сербских подій. Інтерпелянти запитують: 1) чи президент міністрів може подати палаті близші вісти про білградскі події і їх наслїдки; 2) чи він схоче ужити свого впливу, щоби для охорони австрийских і угорских горожан в Сербії та політичних і економічних інтересів монархії пороблено потрібні запорядженя. Опісля перейшла палата до дискусії над

недільним відпочинком.

П. Штравхер промовляв за заведенем *одного дня відпочинку в тижни*, але так, щоби се відповідало цїли і не докучало широким кругам. Особливо відносить ся се до Галичини і Буковини, де 80 % купців є жидн; годіж приневолювати їх, щоби обходили сьвята иншої релїгії. Бесїдник є за тим, щоби купцям, котрі сьватькують суботу, вільно було в неділю торгувати 6 годин перед полуднем. В тім самім дусї промовляв п. Бик.

Вкінци артикули 6 і 7 принято після внесень референта. В дискусії над 9 артикулом п. ґр. Шептицкий заявив, що за тим артикулом буде лиш в такім разї голосувати, коли дозволені 4 години свобідної торговлї в неділю не будуть назначені на час передполудневий. Потім п. Ельдерт мотивував внесенє меншости. На тім дискусию перервано, а д-р Кербер дав

відповідь в сербскій справі.

Правительство — сказав президент міністрів — не має инших вістий крім оголошених уже; воно всю свою увагу звертає на потрясаючі пригоди білградскі. Мимо всеї грози, яку викликала вість, що з початком 20 століття таким способом полагоджено політичну справу, уважати треба ті події за внутрішну справу Сербії, поки не окажуть ся наслїдки для нашої монархії і для европейскої ситуациї. Надію ся, що нове правительство остане в приязних зносинах з нашою монархією і правити буде в дусї спокою. Взагалї кожде правительство сербске може числити на загальну прихильність, коли у своїй заграничній політицї тримати ся буде мирного напряму европейских держав.

На тім засіданю закінчено; наступуюче ві второк.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Пригода цїсаря.

Відень. Вчера около 5 год. по полудни, коли цїсар вертав з похорону ґен. Фалнповича, на улици Маріягільфскій якійсь чоловік з піднесеною палицею біг за цїсарским поїздом і кричав: „Імайте его, імайте!" Потому чінив ся взаду резорів і палицею бив в по-

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дроґериї і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Лябораторія „ЕСКУЛАП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 197 4—20

їзд. Ад'ютант вихопив ему палицю, а він ник затяв коні і поїхав дальше. Цісареви нічого не стало ся. Чоловіка відставлено до комісаріяту, і там показало ся, що називає ся він Яков Райх, божевільний, без занять, 27-літний. Дальше стверджено, що він уже 8 сїчня с. р. був в цісарськім замку і сказав урядникови, що мусить бачити ся з цісарем в дуже важній справі; говорив, що з сином Бога і має цісареви сказати важну річ в справі кн. Людвіки (тосканьскої — чи саскої).

Яков Райх походить з Дуклї, був уже в кульпарківскім заведенію, а перед двома неділями утік з віденьского дому божевільних і жив в готелю під назвиском Бернштайна. Позавчера напастував на улиці президента палати послів, щоби видав ему паспорт до Хін, а вчера знов прийшов до парляменту і послав президентови письмо, в котрім теж просить о паспорт і підписав ся „Яков, син Бога". Президент казав ему переказати, щоби за паспортом пішов на поліцію. Райх таки не уступав ся, аж по якімсь часї вийшов і тогдї то здибав поїзд цісаря, хопив ся ззаду ресорів, усїв собі на них і вимахував палицею.

Райха приміщено тепер в домі для убогих.

Сейль о білградских подіях.

Будапешт. В угорскім соймі відповідав президент міністрів на інтерпеляцию кількох послів в справі білградских подій. На-разі — сказав він — не можна з ними вязати жадних політичних комбінацій. Треба ждати, який оборот дальше справа возьме і які вийдуть наслїдки для Угорщини і монархії. Так само нїчого не можна сказати, який вплив будуть ті пригоди мати на відносини монархії до Сербії і Росиї; бажати лише і надіяти ся треба, що в тих відносинах не настане нїяка зміна. Пока не знає ся, як уложать ся справи в Сербії, годі виробити собі якусь гадку о тім. Бесідник надіє ся, що не зайде нїщо, що приневоляло би Австро-Угорщину до зміни политики на Балканї. Тепер можна лиш се одно сказати, що задачею монархії в передовсїм пильнувати своїх інтересів в Сербії.

Смерть Дурнова.

Берлїн. Российский президент міністрів Петро Николаевич Дурново помер нагло в ваґонї в дорозї з Петербурга до Вісбадену зараз по переїздї через пруску границю. Тїло буде перевезене до Росиї.

Білградскі події.

Білград. Про послїдні хвилї убитої королївской пари розказують еще всїлякі подробиці. Коло тїла короля найдено великий камінь, якби кинений знадвору через вікно, дуже богато ран від поколеня. Тїло королеві було попросту подїравлене кулями і шаблями. Король мав напасникам заявити готовість розвести ся з Драґою, але не хотїв підписати абдикациї, грозячи зрадникам вязницею. На те сказано ему, що до того не прийде. На Драґу перший ударив Машін, брат її першого чоловіка; він ненавидїв її за те, що зле обходила ся з братом, а вкінци мала его навіть отруїти.

Вчера по полудни відбув ся похорон Наумовича. Віддано ему військові почести. На могилї покладено напись: „Помер на поли слави для добра вітчини".

Офіцири порозкидали по улицах ордери, що подістали від Александра.

Новий президент міністрів Авакумович в розмові з одним дневникарем сказав, що підчас замаху его не було в Білградї і аж на телеґрафічне візване вернув з Алексіначу. Говорив він, що надіє ся, що скупштина затвердить вибір Караджорджевича, хоч декотрі члени скупштини воліли би бачити королем чорногорского кн. Мірка, а інтелїґенция бажає республики. Про причини замаху говорив Авакумович, що найбільше причинила ся ненависть війска до короля. Через Драґу діставали офіцири за дрібні провини тяжкі кари, не діставали правильно платнї, ходили обдерто; за те Драґа що хвиля спроваджувала з Відня дорогі сукнї.

Мати короля Наталія, проживаюча тепер в Парижи, на вість о смерти сина дістала спазмів і не була в силї вислухати вісти до кінця. Доносять, що вона зажадає видачі тїла.

Петра Караджорджевича надіють ся в Білградї в сей понедїлок. Кажуть, що Росия бажає, щоби він зрік ся престолу на користь свого малолїтного сина, котрий є в Петербурзї в школах. Живуть також в Парижи два сини старшого брата Петра, Алексей і Божидар, котрі також могли би мати право до трону. А приятелї пок. Александра пригадують, що в Царгородї живе неправильний син Мілана, так що рід Обреновичів не цїлком еще вимер.

Берлїн. Tagblatt доносить, що король і королева в остатних часах були все в страху о свое житє і постановили розвести ся. Королева вибирала ся до Франценсбаду, а ся подорож мала бути початком розводу. Король мав опісля старати ся о руку чорногорскої кн. Ксенї. Король і королева мали по кілька мілїонів, зложених в льондоньских банках.

ПОВИНКИ.

— **Ексц. Митрополит** вернув до Львова д. 12 червня вечером. Нині рано полагоджував з о. офіцялом Білецким деякі справи епархіяльні, а в неділю буде рукополагати 7 пресвитерів з львівскої архиепархиї.

— **Осторога.** Нашу статю під сим заголовком, сконфісковану в цїлости ц. к. прокураторию, подало львівске ц. к. кореспонденційне бюро до польских дневників з тенденційною закраскою. В реляциї того бюра представлено, немов то ми хочемо „взалити" одвічальність за антижидівску аґітацию в нашім краю на Поляків, а промовчано зовсїм, що ми віззвали всїх сьвідомих руских дїячів до параліжования хитро задуманої антижидівскої акциї. До самої справи повернемо в найблизших днях при догіднїйших цензуральних обставинах. При тій нагоді замічаємо, що в коломийскім повітї, як нам доносять, деякі сьвященики-патріоти з власної ініціятиви виступили вже в відповідний спосіб, перестерігаючи [illegible] рівнодостойною а против нас обчисленою аґітациею.

— **Страйки йдуть.** Звісна господарка в руській части Галичини трюмфує, видаючи щораз то сьвіжі овочі в виді рільних страйків. Зі Снятина пишуть нам, що в селї **Залучу** над Черемошем в добрах д-ра Миколи Криштофовича, віцемаршалка повітової ради, застрайкували всї форналї в числї 37 людя. Причина: дуже низька платня і лихе поведене з людьми. Рівночасно т. є. одня день пізнїйше застрайкували робітники коло сапания бураків в **Відинові**, пов. снятиньского, коло Залуча, так само через низьку платню. Се перші случаї страйків в снятиньскім повітї.

— Як відомо нашим читателям **ц. к. міністерство зелїзниць державних ще торік розпорядженем з дня 29/9 ч. 40338/9 приказало всїм підчиненим дирекциям зелїзниць, щоби з днем 1 н. ст. марта 1903 зелїзничі білєти були виготовлені в трех мовах,** а то в обох краєвих, **рускій** та польскій, і в нїмецкій. Наша редакция, знаючи з щоденної практики, як то розпорядженя усяких міністерств в користь руской мови не все виконують ся підчиненими властями в Галичинї і остають мертвою буквою на папері, умістила в 25 числї „Дїла" з сего року, отже що в половинї лютого: „Пригадку для ц. к. міністерства зелїзниць державних", щоби доповнювало виконанє свого розпорядженя з дня 29/9 ч. 40338/9, бо, після наших певних информацій, галицкі ц. к. дирекциї зелїзниць державних нїчого в тім напрямі не предприймали. Однак **від 1 н. ст марта минає вже півчетверта м'сяца а згадане міністерске розпорядженє все ще остає лиш на папері.** Коли при касї (навіть на самім львівскім двірци зелїзничім) зажадає Русин білєту в трох мовах, дістає стереотипну відповідь: „**таких білєтів нема!**" і хочне-хоч мусить брати білєт нїмецко-польский. З тої відповіди при касах можна догадувати ся, що урядник або не знає, що є міністерске розпорядженє з 29/9 1902 ч. 40338/9, або удає, що не знає, а часом ще й викличе авантуру, коли Русин таки рішучо упре ся, щоби ему дано білєт в трех мовах. Говорено, що дирекциї невдовзї зарядять тому лиху; та коли доси не зарадили, то видко годї мати на них яку-небудь надїю! Остаєсь отже **один** [illegible] **спосіб заради: самі Русини нехай, через міністерство, змусять галицкі дирекциї зелїзниць поддбати о введенє в житє згаданого міністерского розпорядженя.** Отже кождий Русин нехай при касї жадає білєту в трех мовах. Коли урядник скаже: „нема таких", тогдї **нехай скривджений на своїм правї Русин вносить жалобу просто до ц. к. м ністерства державних зелїзниць у Відни** покликуючись на розпорядженє того міністерства з дня 29/9 1902 ч. 40338/9 Така **жалоба не вимагає стемпля** (тільке марку почтову). Коли так засипаємо міністерство жалобами, тодї певно не буде мусїли слухата: „niema żadnych ruskich biletów" або ще й наражуватись на авантури. Vigilantibus iura! — іначше, не здобудемо наших прав.

— **Польско-паньске лицемірство.** З Городенщини пишуть нам: У Вінї, повіта городеньского, істнує вже три роки читальня „Просьвіти". Тепер, під вплином гакатистичної аґітациї будучого „крула" Козловского, польскі пани заложили у Вінї польску „читальню" для „Полякуф", яких там зовсїм нема. Правда, є всего лиш кількох латинників, але то чисті Русини. Отже для кого тота „читальня"?... Панам очивидно йде о бляґу, що ось-то они страх як дбають о добро „людку"! А щоби о тім переконати „коханих [illegible]", то рівночасно з заложенем „читальні „спроваджує до Вінна нав-обмарник Ценьский сорок Хорватів до робіт на двірских ланах. Добрий пан Лях! нема що казати. Заробок для зайдів Хорватів, а для місцевих голодних хлопів руских — польска „чительня"! В такій ситуациї хіба пес заблудить до „чительні"... Подібні історії дїють ся скрізь по галицкій Руси. Для „коханих вложян" закладає ся з „гуманїзму (ая!) польскі „чительні", будує ся „косцюлкі", а паралельно з тим спроваджує ся до руского села Мазурів на осїдок, Хорватів на заробок, польскі „матечки" і т. п. Вже по сім наші селяни мусять зміркувати, о що йде польским „добродзеям"! А щоби руский хлоп, нехайби і латинник, мав охоту будувати взуицко-шляхоцку Польщу, о тім і бесіди буги не може. Тогу історичну Польщу має він записану нагайкою на своїх плечах. Коли ж де, при дявольских способах, уживаних польскою гакатою, грозить небезпечність обаламучена наших селян в запущених селах чи містах, то треба нашій інтелїґенциї звертати свою увагу на такі загрожені позиції і туда спішити з осторогою і наукою. Тогдї і врата адові не одолїють нас! — *Нота.*

— **З подвигів „вшехпольскої" гакати в Збаражчинї.** Пишуть нам звідтам: В нашім повітї польска гаката розїюшилась на-добре, а до яких уже границь се доходить, нехай сьвідчить отсей факт: При двох пятиклясових школах у Збаражи є опорожнені дві посади директорів. На ті посади подались — на нещасте польскої гакати — два взірцеві учителї Русини. Отже вся сила вража кинулась мов ті шершені „ратованъ справен народовон на кресах". Впрочім знана се річ з „народового катехізму вшехполякуф", що „справа народова" вимагає, щоби на всякі „керуйонце" становища у східній Галичинї не допускати Русина, хочби він і не знать яке мав до сего право. Помимо вже всї заходи тої темної сили в радах шкільних, де ходило о опінію; скажемо лиш тілько, що она (завдяки сьвітлому виступови о. Заячківского) там „посрамила ся". Тогдї она хопила ся средства, до якого аж раз надає ся звісне „хоць негонорово але здрово". В своїм часї ввесли були оба згадані учителї, теперішні провізоричні директори, зажалене до ради громадскої, що в новозбудованій школї мешкання для них не є відповідні. Рада громадска зложила була се зажалене до актів. Отже тепер маршалок Нементовский іде до секретаря магістрату збаражского і попросту ескамотує ті акти, щоби їх перед п. Плажком використати против учителїв-Русинів. Тамчасом погана тая справа вилазить якось на яву. Бурмістр (жид) зачувши, що пропали ті акти з магістрату, обурив ся і ваточе слїдство секретареви, а той, припертий до стїни, висьпівав цїлу справу... Отак виджчусь п. Нементовский Русинам за те, що став маршалком лише при помочи Русинів, бо шляхта вся була виборови его на маршалка противна. Заким став маршалком, голосив себе везиким — „пшияцелем" Русинів, висказував ся в справах селянских мовби який радикал, присягав ся, що таким усе зістане... А чи додержав? Хлопи вже пізнали ся на его „пшияцельстві" і вже заздалегідь сьпівають его маршалківству „вічная память". Коли о тім достойнику бесіда, варто ще лучше дати его пізнати от хочби з таких фактів: Люстратор тутешної ради повітової сповнив нетакт, купивши собі за гроші чвертку ячменю із шпихліра громадского. На донос одного наганяча п. маршалок зараз засуспендував люстратора і тримав его так через пів року, аж тепер, за вставом, мусїв его реституувати. Сеся справа стане зараз кождому ясною, коли скажемо, що той люстратор є Русином. Бо коли двом иншим функціонарям лучили ся ее маршалковання п. Нементовского „неправідловосьцї", і то на велику суму грошей, то се затушовано, бо тут ішло о Поляків. — *Г-а.*

— **Селяньскі жертводательки.** Поміж добродіїв і опікунів убогої молодіжи, котрі жертвами своїми підпирають еї і хоронять від голоду й холоду, а імена котрих Дирекция перемиской руской ґімназиї з вдячностию записує в своїх щорічних справозданях, вступили сего року нові добродійки: 1) Явдоха Олійникова, ґаздиня в Ляшках ґірних (п. Боринячі), прислала зі складки на весїлю у себе 5 К 10 с, 2) Маруня Водна з того самого

---

2)

Женщина а політика.

(Вийнок з відчиту проф. д-ра Т. Масарика.)

——

III.

Добре буде, коли приглянемо ся средствам, якими женщини домогли ся своїх політичних прав в поступових державах.

Передовсїм політичною аґітациею. В Сполучених державах північної Америки закладано від р. 1869 товариства для розширювання виборчого права женщин, що в р. 1890 злучились в одно народне товариство (National American Suffrage Association). За сим приміром пішло много иншых держав як Норвеґія і инші. Однак помагаєсь політичному освобожденю женщин ріжнородною орґанїзациею неполітичною — взагалї кожда жіноча орґанїзация може мати політичні плоди.

В Сполучених державах приміром є християньска унія женщин для повздержливости, що має понад 200.000 членів. Такі гуманітарні институції приготовляють женщину для політичної дїяльности а на то не сьмівсь забувати, що женщина мусить приготовитись до політичної дїяльности. До того дуже надаєсь дїяльність в товаристві з практичною, розумною цїлию.

Де женщина здобула собі політичне право, там розвивалась завсїди перед тим центральна орґанїзация женщин. Таку центральну орґанїзацию, що занимаєсь всесторонно жіночим питанєм, бачимо приміром в Сполучених державах вже р. 1891 (National Council of Women), в Анґлії, також в Нїмеччинї і в инших державах є поодинокі орґанїзациї женщин. Орґаном такої орґанїзациї в Нїмеччинї є „Die Frauenbewegung".

Від орґанїзациї центральної переходить ся в Америци до орґанїзациї межинародної: International Council of Women. Перший межинародний конґрес женщин відбув ся р. 1893 в Сполучених державах північної Америки (Чікаґо), слїдуючий відбудесь р. 1904 в Берлїні. На конґресї в Льондонї 1899 р. порішено заложити журналїстичну, межинародну канцелярию. Отже й женщини беруть ся до межинародної сполуки, що є дуже многовартною спілкою.

Важним є дальше піднесене жіночого образования і шкільництва. Де женщинї удїляєсь більше образования шкільного, більшу свободу в самообразованю, там політична карієра прийде сама собою. Видимо то на Сполучених державах, де женщини допущено до висших шкіл в 1837 р., по сих наступав Швайцария 1867, відтак паріский університет 1868, Анґлія 1870 і Австрия 1896.

Характеристичним є то, що женщини записувались передовсїм на медичні факультети, отже на факультета практичні так як й цїла жіноча борба взагалї є виразом практичних стремлїнь і потреб. Однак женщини у своїм власнім інтересї повинні віддаватись також правничим студиям, щоби могли стати урядницями і адвокатками. Політика є нині по більшій части в руках правників. В Америци, де правник має право закон, що его не уважає конституційним, відкинути, там женщина будучи припущеною до стану судового, користуєсь найобсягліїшим правом політичним.

Перша женщина адвокатка була в Сполучених державах (Jowa 1869), в слїд за ними пішли Індия, Канада, Н. Зеландия, Мексик, Чіле, Гавай, в Европі: Швеция, Фінляндия, Румунія і деякі кантони в Швайцарії (Neufchatel, Appensel, R Curych).

Нині женщина в порівнаню до мущини не стоїть з ним на рівні що до приватного права а іменно що до права власности і родинного. Лишень незамужні женщини, невіддані або повдовілі, і то до певної міри мають більше право, але якраз в супружестві не стоїть жінка з мужом на рівні. І в тім случаю відзначують ся держави поступовійші під зглядом політичним; в Америці і в Анґлії (від р. 1870) є жіноче право власности найбільше поступово сконфіковане. До певної границї також і в Росиї. Меньше лїберальним є дотепер признаване права родичів. В сїм зглядї задержалось римске правило, що головою а властиво паном родини був і є отець. Місто сего має наступити право родичів — право родичів обох. В Нїмеччинї новим горожаньским законом 1896 р. було воно вже признано в більшій мірі, як в наших державах. При тій нагоді належить згадати, що держави, котрі все уходять за взір політичної свободи, романьскі а передовсїм Франция, мають в тім зглядї законодавство консервативне. У Франциї, де жіноче питанє відіграє так велику ролю в літературі, там є в тім зглядї законодавство найконсервативнїйше, іменно там признаєсь лиш вітцївске право, бай право власности жінок є дуже застаріле. В Італії є право власности жінок є дуже застаріле. В Італії є право власности поступовійше!

Розумієсь само *собою*, що вкінци і господарске становище женщини має прямі і неприямі вплини на розвій політичних прав женщин. В широких розмірах панує еще домашнє невільництво, жінка служить мужови; особливо робота службова припадає на женщину (в Нїмеччинї приміром 4·99%). В поступовійших державах цїнить ся праця женщин також в промисли і в публичних службах, іменно в Америци. В Франциї є сорозмірно більше самостійних женщин в торговли і промислї, як в Нїмеччинї. В Нїмеччинї і у нас сорозмірно більше женщин занимаєсь хліборобством. В Нїмеччинї є значний % женщин занятих в реставрациях.

З розвоєм модерного господарства приходить женщина що раз більше і більше до фабрик, до промислової і торговельної працї Новочасна свобода ремісничa провадить женщину до всїх галузий працї; приміром знесене цехів освободило женщину також від зглядом господарским. В тій мірі, в якій женщина буде від зглядом господарским независимою і продуктивною, розширить свої права власности а тим самим і політичні права. Вже в старших добах вибирали властительки земель до старих парляментів французских. Но найочивиднїйше є воно у нас в Австрії. Женщина в курії властителїв великих посїлостий можуть вибирати до державної думи хоч посередно через повновласників; подібно в деяких краях мають властительки великих посїлостий виборче активне право до соймів і громад. Видно, що у нас не чоловік але й женщина зачинаєсь від баронки. В Італії від р. 1882 може женщина причислити свої податки на конто мужеского виборця.

Хочу сказати: самостійність, практичність здобуває женщинї політичні права; але навпаки тоті політичні права улекшають женщинї набуте прав господарских і соціяльних. Та в цїлим жіночим руху не йде лишень о набуте нових прав признаних законом — но йде тут о поконане старих звичаїв, пересудів і моральне відродженє цїлої суспільности. А при тім всїм йде тут вкінци також о моральну поправку цїлої суспільности, в котрій мусить ся викидати сконцентрованою працею пересуди.

(*Конець буде.*)

НОВИНКИ!

Травлені шиби до бібліотек. з портретами руских поетів або орнаментальні. таблиці на нагробники, ляні на шклї, на подобу мармору, також всї инші роботи, що входять в сей обсяг. виконує артистичне заведене

ЛЕВ АППЕЛЬ,

Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2. 3.4

у Львові, Пасаж Гавсмана.

села рівнож складку весїльну 13 К 10 с, (на котру зложились: Маруня Водна 4 К 4 с., Каська Сорока 1 К 60 с., Йосифа Сташкова 2 К 4., Параньця Винникова 1 К 64 с., Анна Томашівска 3 К 78 с.). Честним жертводателькам складає іменем убогої молодїжи сердечну подяку — *Г. Цеглиньский.* Перемишль 12 червня 1903.

— **Видїл філії „Просьвіти“ в Бережанах** запитуємо сею дорогою, чи йому звісно, що сими днями має наступити торжественна переміна читальні „Просьвіти“ на читальню Качковского в селї Дібщу. Сей сумний факт не міг би стати ся вїкопи, коли би видїл філії як слїд сповняв свою задачу та совісно віклував ся нашими сїльскими читальнями. *Сусїд.*

— **Галицкі намісники.** Від часів прилученя Галичини до Австриї управляло доси тим краєм 29 намісників. Першим намісником Галичини був Антін ґр. Перґен (1772—1774). Уряд сей займали між иншими також два члени цїсарскої родини, именно архикнязь Франц (в 1809 р.) і Фердинанд д' Есте (1832—1846) Від часів, коли Галичину віддано на поталу польским верховодам намісникували по черзї: Вячеслав Залеский, Аґенор ґр. Голуховский, Альфред ґр. Потоцкий, Филип Залеский, Казимир ґр. Баденї, Евстахій кн. Санґушко і вкінци від 1898 р. Лев ґр. Пінїньский. Єго наслїдник Андрій ґр. Потоцкий в отже 30-им намісником Галичини.

— **Смерть сербского короля** була наперед виворожена, як доносять тепер льондоньскі часописи. Тамошний сербский посол оповідав з нагоди кровавих подій в Білградї одному льондоньскому дневникареви, що перед кількanайцятьма днями на спіритистичнім сеансї т. зв. медиюм віщувало наглу смерть короля. Сеанс відбував ся у звісного дневникаря Стіда. Сербский посол дав тому медиюм запечатаний лист короля Александра. Медиюм взяло лист до руки і сказало, що автор сего листу згине незадовго наглою смертию. Показуєсь, що спіритистична віщба сповнила ся, коли очивидно донесене льондоньских часописий не в звичаю — качкою.

— **Наслїдки перестраху.** З Ріки (Фіюме) доносять про таку подію: В Щуцяку добачено від кількох днїв, що хтось зривав з мурів афіші, оповіщуючі заведене вагліх судів. Оводїшної ночи прихопила полїция ученика Сушича, сина нотаря, в хвили коли він здирав афіш. Полїциян зловив его а хлопець так перепудив ся, що зі страху оніміл. Лїкарі орекли, що стан хлопця є дуже грізний.

— **Найбільші богачі на сьвітї.** Після обчислень одного льондоньского дневника цар заробляє 324 К на мінуту, 19,440 К на годину, 466,560 К денно або 170.294,400 К річно. Здавало би ся, що не можна більше заробляти. Тимчасом копальняний король в полудневій Африцї Альфред Вайт і нафтовий король Рокфелер заробляють ще більше, бо 400 К на мінуту або 210.200,000 К річно. Майно Рокфелера обчисляють на 1.200 мілїонів Инші богачі в Сполучених Державах північної Америки мають також не згірші маєтности. І так Ріселя обчисляють на 400 мілїонів, Гульда на 320, Кернеджія на 100, Клерка (короля олова) на 32, а Морґана на 20 мілїонів долярів. Супротив тих цифер доходи европейских монархів представляють ся досить умірковано, а іменно: доходи царя виносять 170,204 000 К, султана 40 мілїонів, цїсаря Вільгельма 14.256,000 К, італїяньского короля 11,143 000 К, анґлїйского короля 9,040.00 К, а іспаньского 5,720.000 К.

— **Клопоти з коронованими головами.** В часах, коли замахи на коронованї голови стають майже повседнєвними випадками, подорожі тих монархів по своїй державі не належать до великих приємностий, так що їх положеня ледви чи схотїв би нинї статочний горожанин позавидувати. Навіть нїмецкий цїсар Вільгельм II, що не може зовсїм нарікати на брак довіря у своїх горожан, не дуже почуває ся безпечним підчас вічих своїх поїздок по Нїмеччинї. Коли перед кількома днями гостив був у Франкфуртї над Меном та Вісбаденї, полїция применила так далекосяглі средства сегорожености, що звичайна комунїкация в містї була прямо неможлива. В Вісбаденї пр. полїция заопікувалась всїми роботниками, особливо італїяньскими, а якусь пану за вкиненє до цїсарскої карети китиці цьвітів сейчас арештовано. Сходить на те, що гостина цїсаря являєсь нинї важким тягарем для міста і горожани волїли-б его не бачити, чим бути нараженими на непотрібні клопоти.

— **Дрібні вісти.** П. Ол. Мишугу заанґажовано на гостинні виступи в опері, що дає тепер представленя під дирекциєю Людвика Гелера в Кракові. — В Городенцї застрілив ся з причини невилїчимої недуги староста Корнило Штрасер, що перед кількома днями з нагоди переходу в стан відпочинку одержав титул радника намісництва. — До Львова приїхав передвчера ґенеральний інспектор кавалериї. Альойзий ґр. Пар і замешкав в готелю Жоржа. — Нинї о 10-ій год. рано кинула ся до ставу Пелчиньского у Львові вдова по рускім пароху зі Ставимира, пов. перемишляньского, Вікторія Винявска, разом з двома санками, одним 8-а другим 6-лїтним, та на щасте кояки з військової пливальнї виратували нещасних. Причиною розпучливого вчинку була крайна нужда.

— **З нинїшним ч. „Дїла“** розсилаємо в прилозї 20-тий аркуш повісти д-ра Чайковского „Своїми силами“.

— **Товариство Труд у Львові** купує каменицю в Ринку ч. 39. Дирекция товариства звертаєсь з просьбою до Вп. земляків, щоби приступали в члени товариства, виписове 2 К, удїл 20 К. і щоб приспілали вкладки до щадниці Товариства „Труд“ на 5%. Льокация капіталів певна, а справа важна, тож просимо поспішити з приспілкою, бо до 1 липня сего року припадає виплата першої рати в сумі 30 000 К. — *Від Дирекциї Товариства „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39.*

— **Загальні збори товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові** відбудуть ся в вторник дня 16. н. ст. червня в льокалї Товариства при ул. Краківскій ч. 17 з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитаня протоколу з послїдних загальних зборів; 2) Справоздане уступаючого видїлу; 3) Справоздане касиера; 4) Справоздане контрольної комісиї і удїленє абсолюторії; 5) Внесеня. — Початок точно о год. 7 вечером. О численну участь просить — *Видїл.*

— **Забавовий кружок** львівских друкарів просить нас оповістити, що в недїлю, дня 14 с. м. відбуде ся на дохід будови власного дому в огородї тов. „Скала“ товариска забава, сполучена з аматорским представленєм. Початок о год. 3½ по полудни.

— **Загальні збори політичного товариства „Равска Руска Рада“** відбудуть ся в Равї руській на рускім приходстві дня 22 н. ст. червня с. р. о 2 ій годинї з полудня з таким (по §. 10 а) б) в) г) стат.) порядком: І) звіт видїлу з дотеперішньої дїяльности; ІІ) вибори голови товариства і прочих членів видїлу та їх заступників; ІІІ) оговірка справ політичних, соціяльних, культурних і економічних з відповідними внесеними; ІV) директива для нововибраного видїлу.

— **Господарскі збори** сполучені з популярними викладами і відчитами для наших селян устроює Тов-о господарске „Сїльскій Господар“ з Олеська дня 18 с. м. (в четвер) о 2 год. пополудни в Висоцку повіта брідского в огородї й салї місцевого пароха. Теті виклади о управі сїножатий і пасовиск, о годівли худоби і о пасїчництві мають на цїли познакомити наших селян з нинїшним розумним ведением селяньского господарства. — *Від Видїлу „Сїльского Господаря“.*

— **З'їзд галицких лїкарів** відбуде ся у Львові в часї „зльоту“ польских „соколів“. На дневнім порядку буде: 1) Справа орґанїзациї лїкарів. 2) Заснованє фахової часописи, посьвяченої оборонї інтересів лїкарского звання. 3) Звіт делеґатів з медичного конґресу у Відни.

— **Видїл Тов. „Академічна Ґромада“** у Львові взиває ще раз всіх довжників, що позатягали позички із запомогового фонду товариства, а до тепер мимо взвання, чи то урґенсами чи то публично в часописях, навіть не ласкаві були віднестись письменно до видїлу, щоби до чотирох днїв вирівнали бодай в части свої залеглости. В противнім случаю видїл буде приневолений подати до публичної відомости імена, назвища, становище та місцевість дотичних довжників. Коли б і то не помогло, то безуслівно відасть ся справу на судову дорогу. Бож не конечно милою есть річию, що товариство не може помагати бідшйшим членам і то лише з тої причини, що много Добродіїв перед пару роками взяли позичку з фонду запомогового і будучи вже на становищах, забувають, як то круто доводить ся нераз жити незаможним академикам. Проте й не диво, що до тепер знаходить ся на довжниках 3 500 К, а видїл товариства мусить відмовно полагоджувати всякі подани о позичку. Надїємось, що клич сей не буде голосом вопіющого, але що вскорі бодай половина довгу вилине назад до фонду. *Никифор Данше*, касиер запомогового фонду.

— **Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка** пригадує своїм гостям, що приготовила книжочки і образки на премії з тим самим рабатом, що кождого року.

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости** в рускій ґімназиї коломийскій відбув ся в днях 4—6 червня під проводом н. к. інспектора краєвого шкіл сер. І. Левицкого. Іспит здали: Гринюк Олекса і Срібний Теодор з відзначенєм, дальше: Бурачиньский Денис, Вахняк Дмитро, Воробець Михайло, Кисілевский Стефан, Курпяк Володимир, Оробець Василь, Павлюк Методий, Рубінґер Володимир, Стрийский Іван, Филипович Олександер, Чесник Емануіл, Яцків Микола, Яцан Василь і Манастирский Евстахій (екстерністи), 1 має поправити іспит по ферiях а 1 (екстерністка) відступив від іспиту.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Ц. к. Дирекция зелїзниць державних в Кракові розписує оферту на винаймленє права продажи книжок і часописий на більших двірцях в єї окрузї від 1. липня с. р.

Ближші услівя подані в „Ґазетї львівскій.“

Всяких пояснень в тій справі удїлює згадана ц. к. Дирекция (віддїл для справ правничих і адміністрацийних).

Убігати ся могуть тілько особи управлені до веденя торговлї книгарскої.

Ґномерли:

— **О Володимир Нижанковский** помер в 38 році житя в Ramey, Pa. в Сполучених Державах північної Америки. Покійний, перед виїздом на душпастирство до Америки, знаний був яко оден з найліпших наших ліриґентів хору і положив на тім полї значні заслуги. Він був основателем Стрийского Бояна і вів его через кілька лїт в початках его істновання серед тяжких обставин. Покійний був також аранжером артистичних прогулок по Галичинї й Угорщинї. Знаний він був і яко знаменитий монольоґіст й гуморист. Загалом був се справдїшний талант артистичний. В. в. п.!

— **Юрий Весоловский**, син бл. п. Івана Весоловского, пароха в Молодятинї, упокоїв ся по короткій а тяжкій недузї дня 11. с. м., прожившн 32 лїт. Покійний, не могучи — серед пануючого у східній Галичинї гакатизму — дістати посади на Руси, осїв як ветеринар в мазурскім Живци. Та остре підсоне скосило там его в самім розцьвітї житя. Похорон відбуває ся сегодня в Живци. В. в. п.!

— **Осип Марусин**, богослов І. року, помер по довгій а тяжкій грудній недузї 7. червня с. р. в домі своїх родичів у Львові. Похорон відбув ся 9. червня при співучасти всїх питомців і настоятелїв рус.-кат. духовної семинариї. В. в. п.!

— **Елисавета з Винницких Збудовска**, вдова по бл. п. о. Івані Збудов кім, пароху в Хрипливій, упокоїлась дня 4. н. ст. с. м. в 66. році житя в домі свого сина о. В. Збудовского, пароха в Зубрици. Похорони відбулись 6. с. м. В. ї. п.!

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки ч. 34** містять: Заява руских послів; — Інтерпеляция п. Яворского; — Ганґстїзм-вампирам на увагу; — Забурення в Хорватиї; — В оборонї чести; — Дивіть який мудрий; — Редактор „Руского Селянина“ простує; — Мозаїтурі; Фейлєтон; Новинки.

— **Гайдамаки ч. 35** містять: Най документа говорять; — Скритоубийці для грабунку (інтерпеляция); — Конкурс на намісника; — Духовна жандармерия; — Ганатїї вампирі; — Земленована, комедия славнофільска; — Нїмці про нас; — Як бучацьких Русинів обох обрядів возили до Кракова; — Новинки.

— **Бібліотека для руской молодежи** під редакциєю Юлїяна Нігальского в Коломиї: LXIV. Істория кола в плотї, оповідане з маломіщаньского житя, написав С. І. Я. LXV. О вадах сили, написав о. Кирило Селецкий. Стор. 70—31.

Послїдні вісти.

Відень „Fremdenblatt“ подав точний опис кровавої події в Білградї, який одержав від свого спеціяльного кореспондента. Після того опису напад не конав наступив о 1 год. в ночи. Заговірщики удали ся найперше до городу, де їх перепустив через фіртку ад'ютант Танайдович, а опісля розброївши сторожу і загасивши електричне світло в цїлій конаку, пійшли на перший поверх до приватних апартаментів короля. По дорозї на сходах застрілили ще ад'ютанта Петровича, котрий їх хотїв спинити. В апартаментах короля не найшли нїкого, бо вже видно перед тим пара королївска з прислугою перенесла ся до старої палати. Чотири рази перетрясено покої але безуспіху. Тодї заговірщики удали ся на ґанок сполучуючий нову палату зі старою і тут в малїй комнатцї найшли намердинера королевої, котрого змушено до виявленя місця побуту королївскої пари і опісля застрілено. В старій палатї годї було добути ся до середини, але двері висаджено динамітом. Наумович і Машин відкрили в стїнї малий тайний ґузик і вхід до апартаменту короля став ся вільний... З королем не роблено богато церемоній. Коли хотїв іти лише за заслоненем слова чести, що йому нїчого не стане ся, витягнено его силою на середину палати і застрілено. Тесаме зроблено і з королевою Драґою, котра погибла при самім тайнім отворі від куль револьверових.

Станиславів. Помер тут професор реальної школи **Остап Левицкий**, звісний автор сатирично-політичних поем. **Похорон завтра пополудни.**

— **Абсольвент технольоґічного музея** віденского Лев Новесад, знаний ортопедист, відзначений золотими медалями на виставах в Льондонї і в Парижи, має тепер свій склад обуви в пасажи Мїколяша. 3.9 1—2

Заручинові і весїльні

тканє матерії з великанським вибором. Найкращі роди білі, чорні і ріжнобарвні по найдешевших цінах, на мотки і гурт з доставою оцїненою. Чудові фуларди по 1·20 сот. Прібики даремно. Листове порто 25 сот.

Фабрична уліа шовкових материй

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

Ц. к. дворскій доставник корон. дворів (Schweiz

Робітни ріжб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чернецкого

Львів пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбарства, як: Олтарі, олтарики процесийні сьв. фігур, ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи, на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє цимборії. Відновляє старі на сьвіжі і виконує всякі направки церкви. 481 52—6

ЯЦКО ҐАРДА селянин з Журавник пов. львівского, погорівши торік, просить о помічь. Ласкаві жертви просить слати на его адресу. Почта: Куровичі.

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковапих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 382 6—10

РОВЕРИ

з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, вариітат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше

В. ЛУКАШЕВИЧ

Львів. Академична 26.

2 9 **Цїнники даром.** 28—30

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно виписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і присилала всякі гроші і датки на адресу: А. Аліськевича, ул. Кльоновича число 7.

Надісланє.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лїкар клїнічний і заведеня лїчничого в Щавници, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякітів ч. І., II. пов.** (Народний Дім).

609 60—?

Кандидат адвокатский,

Руснн з однорічною судовою практикою, шукає місця на провінциї від вересня. Зголошеня під Р. С. в адміністрациї „Дїла.“

10 1—3

Водолїчниче Заведенє д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Цїни дуже приступні. 857 8—?

„Щавниця пенсионат Брнярка“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жаданє здоровий, домашний харч по умірених цінах. — Зголошеня приймає 374 6 1 **Володимир Лаврівский.**

ПІЩАНИ

найзнаменитше водолїчниче місце сїрчано-мулове для **ревматиків**, в терпінях суставів і костий по **зломанях** і звихненях, в подаґрі, первових болях, особливо при ісхіяс.

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар 355 3—5 **Др. Ал. Тайхман.**

Знак виналений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

0 16—40

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

ЛИПП

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о ґ. вні 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сїкані легкі	12	„
Флячки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найліпших родах по найумірепіших цінах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбиральним марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків гзосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Електротехнічний Заклад І. Сіпи

Сиґнал і Механіки в Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на нижнїдших площі Ґалицкої

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших окуляри, пінсери, тьорнети, бінокли, телескопи, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсцайґи, тонкім мірячі, міски, зґвелї манометри і т. п.

Уладжене дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, вадзина Laterna Magica з 6 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом. 1 прегарна колїя з ріжнт. перел, неодна женьска окраса з дат. замком, 1 хороший скіряний пудярес і елеґантна цигарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манжетів, 1 сцикорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 30 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів Ті прецінні 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОҐАНЕ,

Краків, Pf/382

За недогідне гроші звертають ся. 853 2—

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

241 5—8

Набути можна всюда де висять плякати.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна з першорядних фабрик. 690 174—?

ЛІПІК

в Словеніі, перворядні купелі.

Одинокі на континенті горяче (64° С.) йодово-алькалїчне жерело.

Стація желїзниці надьсоняйскої — via Довгосело (Дуґосело) Крім того стація волудчевої желїзниці Шакрац-Ліпік. (Тарифа полосова.)

Преміоване: в Будапешті Відни, Льондоні, Римі, Брукселіі Урегарний сальон купелевий, кавярня і реставрация, великий парк, критий хідник, купелева каплиця, знамениті готелі, офіцирский дім, санатория для дітий, вигадливі лазні електричне осьвітлене.

Незрівне в **ревматизмах, гістци, ісхіятиці, недугах костий, жолудка, кишок, міхура, в нежитах, в золотусї і всїх недугах крови.**

Підчас сезону ординує в місци **вісїм визначних лїкарів.**

Ліпіцка вода з термів просто з жерела, також через **L. EDESKUTY** в Будапешті і у **C. UNGAR junior** у Відни

Ліпіцку сїль з термів замовляє ся просто у дирекциї купелевої.

Всяких пояснень уділяє **купелева дирекция.** 188

ЕПІЛЕПСИЯ.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати да ом і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 41—52

МОРШИН

(близь Стрия)

ВОДОЛЇЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ.

власність Товариства галицких лїкарів. — Зелїзнича стация, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 12 червня до 30 вересня.

Всяких інформаций уділяє др. Тадей Чаплиньский, управитель заведеня; до 11 червня у Львові, кліника жіночих недуг, від 12 червня в Моршині. 3 9

СЕНЗАЦИЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ!

НОВІСТЬ!

ТРОМБІНО.

Грає без науки і зілля нот є тепер найкрасші пісні, танці, марші, як: „Trompeter von Säkkingen", „Sei nicht bös", „Verlassen, verlassen", „Donauwellen-Walzer", „Beim Souper", „Die Post im Walde", „Radetzky Marsch", „Jagdsignale", „Du mein Gire", „Landstreicher", і ще понад 200 наших добірних музичних кусників на нашій новинайденій, о 18 тонах, знаменито і елеґантно нікльованій трубі:

„ТРОМБІНО".

Тромбіно є сензацийним винаходом теперішности і виклякує всюди великий подив, тим більше тоді, як хтось в товаристві виступає за першим разом як віртуоз на тромбіні, підчас коли передше о такій спосібности не мав понятя. **Сотки мельодий** грасць сейчас **без науки, без труду і натуги,** за самим лише вложенем дотичного нотного васеґ. Чудова музика з гарним сильним тоном! Найкрасша розривка для дому, товариств і забав. На прогульках, поїздках, на возї і в лесах і човнах **дуже веселий товариш.** Грає до танцю і супров дить сьпів. Тромбіно коштує разом з богатим спи ом пісень і приступним поясненем: I сорта, гарно нікльов. не, з 9 тонами зр 5·50. II сорта дуже гарно нікльована з 18 тонами зр 6·50. Ноти паски до першої сорти по 30 кр., до другої по 50 кр. 269

Висилає лише за посліпатою:

Heinrich Kertész, Wien, I. Fleischmarkt Nr. 18—137.

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

100—100 суть найлучші узнані.

Виріб красний. Виріб красний.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

FA K et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошена, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицях, на границі пруській, достають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересідання в ваґі 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не рівна довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Кошта дороги від пруської границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковина.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 194 14—?

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против вадного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19 163 20 12

ПАСАЖ ГАВСМАНА

I. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 14/6 до 21/6 до побаченя:

ЄГИПЕТ

КРАЙ ФАРАОНІВ.

Вступ 10 кр 25

ЛЮБІНЬ.

Сїркові купелї близь Львова.

Найсильнїші сїркові води на континенті. Купелї боровинові. Для тих що потребують водного ліченя, ново-устроєний віддїл гідропатичний під фаховою управою. Ліченє електричностию, масажом, інгаляцією. Купелї річні. Лічить ся не з незвичайним успіхом ґостіґаляцією. Купелї річні. Лічить ся не з незвичайним успіхом гостінець, випрітя по ранах, опухченя по звихненях і зломанях, болїзни спізнену кілу, опасність, жіночі недуги, металічні затроєня, всякі недуги шкірні — Аптика, почта і телеґраф в місци Доїзд: Фіґлева Городка до Любіня 3 К, почтовий віз зі Львова 1 К. 50 с. — Наломатаня присил є дирекция проспекту франко

Отвор на сезону 20 мая.

В першім сезонї о 30% дешевше. Лїкар заведеня: Д-р **КАЗИМИР ВЕРНИЦКИЙ** син. 255 10—10

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛЇВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедициї всякого рода. 219 12—13

Ще нїколи Біциклів не продавано так знаменитої якости по так нечувано низьких цінах.

Первородні нові біциклі модельз 3 р. з одноцільних сталевих рур, з новими подвійними дзвінковими осадами до розбрання, найлїпші марки: К 180—200; запасти до свобідного бігу в комплет К 35·— Користні принагідні купна уживаних уже знаменито запанованих коліс о простих рамах по К. 80, 90, К. 95—105, в комплеті з бе доганьким стані. Нові засна по К 8·—9 вужі по К. 5—6. сідла по К. 5, ацитиленові лямпки по К. 4—8, одинві лямпки К 3, Педали пара К. 6, звінки К 1 трибутні торбинки К 1·30, ножні помпи К. 3 — Телескопові помпи з чотирох частий К 2·80 Всякі додатки як найдешевше. Великий, богато ілюстрований головний катальоґ біцикльових приладів по 60 сотиків франко. **О половину дешевше,** ніж ратальні купці продаю за ґотівку

Зінґера Машини.

взірцеві що до конструкциї і виконаня. Високорам. ні **Зінґера** машини до шитя, сильної будови ножні зі скринкою за всякими приладами і практичними новостями, найбільш улюблена машина до шитя до домашного ужитку (склепова ціна К. 150) за **К. 49.** Ручна К 36 40. **Оригінальний Рінґшіф** з люксусовим уладженем Додатки і скринка, найбільша певність і скорість шитя, отже й знаменита машина до індустрії і промислу (ціна склепова К. 150 лише за К. 77. Великі Рінґшіфи для кравців 98 К **Централь-Bobbin К. 90.** Продає ся з 5-річною певною порукою за приславем 20 К. задатку Решту за посліпатою. 30 7—8

M. Рундбакін, Відень, IX.

Берґґассе 3.

Allg. Preisliste gratis.

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-ґіґієнічні мила

з фабрики Ґ. Гелля і Сп. в Онаві.

Золота медаль, Парнж 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } на шкірні висипки і недуги.

Берґера ґлїцерин. мило дьогтеве
Берґера дьогтеве мило панама } на нечистоту шкіри при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слідуючі відзначаючі ся мила: *Бензоєсове, Бораксове, Карболеве, Нафтолеве,* а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на веснянки, Сїрчано піскове, Стораксове* против червоности лиця і сверблячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байера, Карла Діта, Петра Миколяша, Якова Пінеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склєнїньского, К. Пілявского, Едв. Боїнера, І Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т Зьвицкого В дроґериях Петра Миколяша et Cie, Ґ. Ґрішпана, Ф Трявнфельднера. Ізидора **Фрухтманя, Лешка** Спадовского, як також в усїх наших аптиках Галичини. 184 10—24

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накїр в фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Стауропиґійского під зарядом Іосифа Панякина.

Ч. 121. Львів, Понеділок 2 (15) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації необчислені вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і инші крайтні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Сербский переворот і Австрия.

Всї обставини кровавої трагедиї в білгородскім конаку достаточно ясно вказують, в чиїм властиво інтересї доконано династичного перевороту в Сербії. Мимо того віденьска преса, стоячи на услугах ґрафа Голуховского і іспірована ним, намагає ся затерти дійсне значінє загади Обреновичів для Австрії й старає ся вмовити в читаючий загал, що кровава подія з 11-ого с. м. не потягає за собою ніяких дальших політичних наслїдків, крім тїсно внутрішної переміни династиї.

Та голоси заграничної преси, що мимо хіть відбивають ся бодай слабим відгомоном в австрийскій печати, вказують, що в Білгородї покінчено кріваво не тілько з династиєю Обреновичів, але і з Австриєю, а то в інтересї Росиї. Голосн ті цїлком не скривають сего, що вистрїли і удари сокир білгородских заговірників були по правдї вимірені далеко поза конак та, що властива їх цїль лежить у Відни.

І так паризький дневник „Eclair", обговорюючи білгородский морд і его політичні наслїдки, пригадує між иншим на тїсні зносини, що лучать Петра Караджорджевича з Росиєю — він же виховував ся сам в Росиї і его сини пробувають тепер на вихованю в Петербургї — та каже, що вступленє на сербский престол Караджорджевичів вплине дуже на зміну сербскої заграничної політики. Именно зрозте там сильно **росийский вплив**, бо ж і партия, що доконала перевороту, явно операв ся на Росию. Так само „Gaulouis" прямо заявляє, що революция в Білгородї викличе дуже **некорисні наслїдки для Австриї**. Подібно і лондоньска преса цїлком виразно зазначує, що зміна династиї в Сербії **рівнає ся пересуненю точки ваги на користь Росиї а в некористь Австриї**.

Се загальне переконанє про погром австрийских вплинів в Сербії так сильне, що навіть вірно вислугуюча ся ґр. Голуховского „Neue fr. Presse" не могла вже затушувати в живі очі власних читатів явної правди і в телеґрамі свого корреспондента з Парижа, подаючи інформациї про Петра Караджорджевича, пише таке: „Петро Караджорджевич ніколи не таїв своєї **антипатиї до Австриї**. Він був душею босняйско герцоґовиньского повстаня в часї австрийской окупациї. Его політичною мрією є реституованє Великої Сербії. **Росия буде мати в короли Петрі вірного відданого слугу**..." А пражска „Politik" подав в телеґрамах з Відня розмову свого корреспондента з одною визначною личностию, стоячою близько до міністерства заграничних справ, котра між иншим сказала таке: „Так, в Білгородї **рішучо покінчено з Обреновичами, але так само і з Австриєю!**..."

Мимо того однак Австрия покірно годить ся з доконаним фактом й міністер заграничних справ поспішив сейчас по доконанім замаху заявити сьвітови в своїм офіциальнім орґанї „Fremdenblatt-i", що Австрия **вважає** білгородский переворот виключно внутрішною справою Сербії й не думає інтервеніювати. Австрия — як вже раз було сказане у нас — macht eine gute Miene zum bösen Spiel...

Яка-ж причина спонукує австрийску дипльоматию до такої мізерної політики в сербскій справі? Єсть нею то саме, що загалом важе Австрию в цїлій заграничній її політиції, що спутало свободу рухів ей на Балканї, що вже принесло їй в короткім часї стільки невдач — а именно „**порозуміня**" чи **угода з Росиєю**. Тою угодою держить Росия Австрию в своїх руках і Австрия, зріка ючи ся своїх власних інтересів, поражаючи своє власне добро, мусить робити de facto то, що лежить в інтересї Росиї. Справдї треба подивляти не так зручність российской дипльоматиї, що умів так визискувати нашу державу для своїх цїлий, як нездарність австрийских кермованчів заграничної політики, що давши ся спутати, цїлою силою парн працюють „pour le tsár de Russie"..

Та, видко, управі австрийской заграничної політики залежить дуже на дружбі з Росиєю, мимо всеї шкоди з тої дружби для правдиво-австрийских інтересів, коли вона по стілько ударах на Балканї і по послїднім своїм погромі в Білгородї не думає змінити своєї тактики, але противно продовжає ей дальше. Всяке більше рішуче виступленє Австриї против болгородских різунів розбило би на прах сердечне entente ґр. Голуховского з ґр. Ламсдерфом та було би рівночасно безпощадною фактичною критикою дотеперішної австрийской політики.

Тож і ґр. Голуховский найшов вже формулу дальшої австрийской політики супротив Сербії, формулу, що не наразить ему Росиї, але рівночасно сьвідчить, що Австрия нїчого не навчила ся на своїх неудачах та що ей політика в Сербії і дальше буде лише політичним партацтвом. Граф Голуховский поспішив именно позискати соби прихильність Караджорджевичів і на сім сентіментї думає знайти опору для австрийского вплину в Сербії. І отсей систем неполітичної політики цїлком справедливо стрінув ся з рішучою критикою віденьской „die Zeit", котра пише: „Досп вели ми на Балканї лише політику осіб. Для нас не було Сербії, ані сербского народу, але тілько династия Обреновичів, а доки жив Мілан, то тілько він. Тому то ми остаємо без опору і без ваги з хвилею, як за одну ніч тота династия пропала. Боязко шукає наша дипльоматия за новим божком, до якого могла би привязати знов всї свої надії і всї оправдані жадання монархії що до будучого становища Сербії. В кровавих опарах білгородской різні вирвине імя Караджорджевича, а ми вже спішимо ему на зустріч з своєю дружбою. А однак, що так приміняємо слова Гамлета, не є добре і нїколи не буде добре, так скоро авґажувати ся з правлїнем, що зродило ся з крови. Наша система мусить зміпити ся. Не одній династиї або одній особі, але цїлому народови і державі Сербів мусить Австрия вести прихильну поміч, коли в добре зрозумілім власнім інтересї бажає, щоби Сербія і Сербія стали елементом ладу і мира на Балканї Нам треба бути не надто поспішним приятелем королїв, але певним приятелем народів"...

Словам тим треба признати повну рацию.

Польска мобілїзация в Бережанах.

(Допись).

В перший день наших Зелених Сьвят заходом „T. S. L. w Brzeżanach" відбув ся „wiec". Заки приступлю до справозданя з сего „wiecu" думаю, що не відступлю від річи, наколи подам начерк дїяльности T. S. L. в Бережанщинї, тим більше, що у нас майже зовсїм нїчого не знає ся про поступи польской гакати в нашім повіті.

В дїяльности T. S. L. за послїдний рік слїдний величезний поступ на кождім полі Прим. возьмім справи фінансові. Коли загальний дохід касовий T. S. L. в роцї заложеня т. є. 1900 виносив 444 К, то уже 1901 р. сей дохід зріс до суми 1708 К, а в послїднім роцї 4.401 К. Отже 10 разів більший поступ за 3 роки! О скілько відомі мені наші відносини, то у нас на цїли аґітаційні в цїлій Галичинї не видано такої суми...

А тепер перейдїм до „oświecenia poczciwego ludku". T. S. L. як і всюди на Руси, так і у нас в Бережанщинї головний свій розмах звернуло на села, закладаючи читальнї, уладжуючи по них відчити та „pogadanki". До істнуючих давнїйше читалень: 1) в Козовій, 2) Нараївї, 3) Підвисокім, 4) Рогачинї (місто), 5) Рогачинї (гута), 6) Городищу, 7) Куропатниках, 8) Баранівці, 9) Бережанах (хатки), 10) Бережанах (Четвертайцїтка) прибули нові, заложені в 1902 р., а именно: 11) в Библї, 12) Літатинї, 13) Мочищові, 14) Шибалинї, 15) Олешкові, 16) Козлові 17) Слободї (ad Козлів). 18) Гутиских, 19) Зеленеві, 20) Липиця горішній, 21) Підшумлянцях, 22) Бережанах (місточко), 23) Бережанах (сїльце) 24) Плаучи малій. Отже по конець 1902 р. T. S. L. в чисто-рускім повітї, як Бережани, розпоряджало 24 читальнями. Здаєть — досить...

По читальнях з відчитами їздили, такі панове: Павльо (5 разів) — Пельчарский ц. к. проф ґімназ. (13 р.) — „menczennik" учитель народний Грушецкий (26 р.) — д-р Ковенїцкий (5 р.) — Карповский проф. ґімн. (2 р.) — Гаґен ц. к. офіциял судовий (3 р.) — Августинович п. к. авскультант суд. (2 р.) — Пащинский ц. к. проф. ґімназ. (1 р.) — Галїнский ц. к. урядник скарбової дирекциї (12 р.) — Баржиковска (4 р.) — Задорецкий (6 р.) — Дроздович ц. к. авск. суду (4 р.) Сокульский ц. к. авск. суду (3 р.) і т. п Цїкаво-б було знати, що на се сказала б славетна наша рада шкільна або ексцеленция президент висшого суду, коли б який Русин чи то професор чи урядник судовий відважив ся поїхати з відчитом на село? Але се инша річ... Отже ті панови начинияли хлопскі головп такими культурними і льояльними річами як: Істория польска (20 відчитів) — О сьвятих польских (2 в.) — О року 1863 (5 в.) О „навістах польках" (5 в.) — О „крульових польских" (3 в.) — О Ягеллонах (5 в.) — О теперішнім положеню Поляків (1 в.) — Ґрунвальд (2 в.) — Польска за Пястів (1 в.) — Мітольоґія Польска (2 в.) і т. п.

Для доповненя образу подам еще декілька чисел більше цїкавих. По перше, з доходів: Субвенция Ради повітової: 60 кор., субвенция ради міської: 50 кор., ks. dziekan Teodor Korduba gr. kat. proboszcz i dziekan 3 kor. — Зібрані гроші в цїли „przyjęcia włościan" 25/1 1903 132 кор. 44 с Ще більш цїкаві суть розходи: видано на віче для привитя селян 8/6 1902 507 кор. 39 ст. на фестин 4/8 1902 285 кор. 07 с., на базу „dla ludku" 1/2 1903 — 445 кор. — на фіякрі час поїздок до читалень 193 кор. 90 ст.

Так працює польска гаката в руснім повітї і по руских селах!

А тепер перейду до послїднього віча

Вже рано перед 9-ою годиною повиходили делеґати комітету вічевого на усї стежки та дороги ведучі до Бережан, щоб зустрічати „Поляків". Що передовсїм тут впадало в очи, то факт, що головну ролю відіграли при тім професори та ученики ґімназияльні і деперва під їх опікуньчими криламп почали вічевики сходити ся на місто. Були тут ученики ґімн. під проводом тих професорів, що мають пильне око на Русинів та жидів — як пр. проф. Кухарскі, котрий одному жидкови з нашої ґімназиї, що не хотів запода ти ся на родоводї „jako Polak mojżeszowego", за політику докучав цїлий рік на кождій годинї та шкодив йому на кождім кроцї.

Перед вічем уладжено демонстраційний похід через місто, в якім брало участь до 4.000 селян, самих майже Русинів, котрі позганювані всякими економами, дорожинками та посїпаками, мов телята ішли улицями за „jenerałem Gruszeckim", а що відобрано від них присягу не говорити іваките як по польски, то сараки мовчки волочили ся по улицях, не відважившп ся навіть пари з уст випустити — бо звісна річ, по польски жаден не вміє а по руски не сьмів, отже мовчали наче води набрали. Похід замикала młodzież polskiego gimnazyum w Brzeżanach z sztandarem, не боячи ся зовсїм, щоб ей потягали як нераз руску за участь в політиції. Не обійшло ся при тім без визиваючої демонстрациї проти Русинів. Похід поведено зі сьпівами та музикою по при саміську церков, коли там правило ся богослуженє, хоч проста дорога не вела там туди. Ся провокация тим яркійше впадає в очи, що в походї брало удїл кількавайцятьох „ксенжи", що то в разї потреби суть „mehr päpstlich als der Papst selbst." Ба, але се їх не деражувало, бо розходило ся о руску церков і Русинів!

Про сам „вец" нема що богато писати. Вец відбув ся лишень для вибраних, за зарошевями, на боїску сокола, окруженім ровами, мурами, частоколами, палїсадами, строколамп — отже в місци обороннім. Відчинив віче п. маршалок Трачевский, взиваючи до працї для „ойчизни" та до „вальки" перед заливом „гайдамаччизни" Потім слїдувало безконечне число ельокубрацій давіяних безприкладним шовінїзмом, гакатизмом. Вирочім о гакатизмі і шовінїзмі сьвідчать отсї резолюції „вецу" які тикають ся нас Русинів: 1) (Gruszecki) Lecz niemy się polakami, na polskiej ziemi, a nie rusinami ta inskiego obrządku i należy napluć w oczy każdemu kto mówi inaczej (дослівно) — 2(Gruszecki) Nie potrzebujemy opieki ruskich posłów — a wyrazimy zaufanie polskim posłom. 3) (Павльова) Zgodnie z uchwałą lwowskiego wiecu żądamy, ażeby przy szkołach ruskich zakładać szkoły polskie nawet dla znacznych mniejszości.

Отсе в посїв польскої гакати в Бережанщинї — які будуть жнива, побачимо в недовзї.

А ми, наша інтелїґенция міска і повітова? Ми „живем, живем своїм житем" байдужним, дряхлим, рутеньским, що „втихне, воркне", без енергії і охоти до працї. Сумно, дуже сумно.

Русин.

Один зі східно галицких судових вироків.

Дня 1 мая с. р. відбула ся в карнім судї в Городенцї слїдуюча розправа:

На лаві обжалованих засїв о. Домінїк Хвойка лат. вікарий в Городенцї і Янко Крижановский господар в Серафинцях. Оба обжаловані суть разом взаїмними приватними жалобниками. П. Крижановский обжалував вперед о. Хвойку за те, що відчас похорону его батька, за котрий о. Хвойка дістав буи після добровільної угоди 5 зр., назвав его о. Хвойна при великім здвизї народа: „Цїхо", „лазьнику", „мурґо", за те, що п. Крижановский не хотячи більше доплатити як 3 зр., отже разом 8 зр, відозвав ся, що коли так, „то мене буде ховати не польский, але руский ксьондз".

О. Хвойка обжалував п. Крижановского за те, що сей послїдний мав підчас похорону сказати: „Коли ксьондз і всї польскі ксьондзи так здирають людий, то мене буде ховати руский ксьондз". О. Хвойка наводить в жалобі, що він чує ся обиджеиим після § 491 з. к. Протокол після стенографічних записок звучить:

Обжалований I зізнав, що 10/III 1903 пішов на похорон Ґеорґія Крижановского до Серафинець. Тому, що за похорон заплачено лише 10 К, то з порученя пароха зажадав від Антонія Сливки, котрий займав ся тим похороном, аби доплатив 10 К. Було се на подвірю хати де лежав вмерлець. В хаті відправляли руские сьвященники. Обжалований, до котрого він зовсїм в сій справі не звертав ся, сказав тогдї голосно до ксьондза: Ксьондз і всї польскі ксьондзи здирають людий і що длятого перейде на гр. кат. обряд. На се відозвав ся о. Хв. з обуренем: „milez, durniu, błaźnie". — Слів в жалобі Янка Крпж. наведених: „Цїхо, лазнику, мурґо", не сказав, а спеціяльно слова „лазьнику" зовсїм не знає, позняк то есть чисто городеньске слово, „gminne" і не знає зовсїм, що воно означає.

Обжалований II (Крижановский) заперечує, мовби сказав до о. Хв. „ксьондза як всї польскі ксьовдзи здирають людий". Коли ксьондза домагав ся доплати, він відозвав ся, що вже заплачено, на що кс. Хв. відповів ему: „цїхо, лазьнику, мурґо". На се він відповів, що его не буде польский ксьондз ховати, лиш руский, коли умре. Се дїяло ся на подвірю, де стояло до 500 людий.

Сьвідок Едвард Баґіньский, літ 42, орґанїст, зізнав, що приїхав з о. Хв. до Серафинець на похорон до Кр. О. парох Блядовский казав упімнутись о доплачене 10 К, наколи покаже ся, що померший був маетним чоловіком. З огляду на се, що так показало ся, кс. упімнув ся о 10 К у А. Сливки, котрий уряджував похорон. Сливка давав лише 4 К, о. Хв. однак не хотів їх приняти, мовлячи, що се за мало, на що відозвав ся Іван Крижановский: „Ксьондз, як всї польскі ксьондзи здирають людий, а як я умру, то буде мене ховати ксьондз руский, а не польский". На се відповів ему кс. Хв. „milez, durniu, błaźnie". Слів „лазьнику, мурґо" кс. не ужив. Було се на подвірю при дуже богато людях. (Nb. тут занитав на жадане оборонця Криж. судия сего сьвідка, чи може на се присягнути, що Ів. Криж. ужив слова „здирають" або взагалї говорив що про здирство. На се заявив сьвідок Баґіньский рішучо: „На се не можу присягнути". Сего не запротоколовано однак в протоколї).

Сьвідок Янко Бачинский зізнав, що кс. Хв. упоминав ся у А. Сливки і Янка Крижановского о доплату, бо 10 К. на такий похорон за мало. Сливка сказав, що заплатив тілько, кілько ксьондз жадав, а кс. Хв. обставав при своїм, відозвав ся на се Крижановский: „Коли так польскі ксьондзи роблять, то мене буде ховати руский ксьондз. На се відповів кс. Хв.: „Цїхо", „лазьнику", „дурню"! Слів „як всї польскі ксьондзи" Криж. не ужив.

На питане, чи кс. ужив слова „блазьне, чи лазьнику", котрі то слова подібно звучать, відповів сьвідок, що кс. сказав: „лазьнику".

Сьвідок Василь Білоголовка зізнав як попередний сьвідок з тим, що не чув, аби Криж. говорив про здирство польских ксьондзів, тай не чув добре, чи кс. сказав „лазнику", чи „блазне".

Янко Крижановскій подав, що на потвердженє обставини, що кс. сказав до него лазьнику, мурґо, покликує сьвідків: Семена Рогозїньского, Кубу Шлемкевича і ин. пп.

Оголошено відмовну ухвалу.

Оголошено вирок, котрим кс. Хвойку увільнено а Явка Крижановского засуджено на *місяць арешту* за §. 491 і §. 492.

Додати треба, що за §. 492 ніхто не обжаловував.

Не подорожіли овочеві наливки

Пиво і окоцімский портер на міри в Ресторациї власного виробу. — Для соломяних вдівців, холостяків і приїжих поручає ся кухню під власною управою. Обіди в абонаментї по 8 9, 10 і 12 зр. 867 3—5

РАЙХА
РИНОК, ч. 5.

Білградскі події.

Про доконаний в Сербії переворот приносять дневники що днини таку силу нових вістий і подробиць, почасти доповняючих ся, почасти суперечних, що не тілько неможлива річ повторяти всї, але й визнати ся в них не легко. З тої повени вибираємо бодай те, що видає ся найімовірнїйшим, найцїкавїйшим і найважнїйшим.

Еще подробиці о замаху.

Король Александер діставав в остатних часах часто листи з погрозами і пересторогами, так що замах не міг для него бути несподіванкою. Межи его паперами найдено, як пишуть, спис около 200 людий, котрі мали бути в найблизшім часї увязнені. В середу вечером призвав король до себе президента міністрів Марковича і приказав ему увязнити провідників усїх сторонництв, бо заходить небезпека заговору. Маркович сказав, що не може сего зробити; але коли й королева почала наставати, заявив міністер, що еще собі річ роздумає. Вернувши домів, вніс він телефонічно димісию. Тим то король уважав его за голову заговору і в остатнїй хвили мав промовити слова: „Маркович, чому ти се зробив!“ Тимчасом Маркович також погиб підчас замаху.

Подробиці нападу на королївску палату і смерти королївскої пари та братів Драги всїляко розказують. Між иншим ад'ютант Наумович мав згинути від динамітового набою, котрим висаджено двері до комнат, де скрив ся король з женою; після первісного опису погиб він з рук короля. Обох Люневичів, пишуть тепер, не застано в палатї, а спроваджено їх там силою, велено їм розпращати ся з собою й з житем та застрілено в хвили, коли оба обняли ся. Заперечують також вістям, мовби тїла убитих викинено за вікно на двір.

Сестри Драги після одних вістий видалено з краю до Панчової, після иншых увязнено їх.

Нове правительство.

Президент кабінету пован Авакумович має лїт 62, засїдав уже кілька разів в міністерстві, уходить за найлїпшого адвоката в Сербії і збогатив сербску літературу поважними працями правничими.

Міністер заграничних справ Люба Калевич має також над 60 лїт, був дневникарем, потому сербским послом на заграничних дворах; перед замахом був віцепрезидентом розвязаного в остатних часах королем сенату.

Міністер внутрішних справ Стоян Протіч має лїт 47, був ґімназияльним професором, але в р. 1880 уступлений за написане одної дуже вольнодумної брошури, став редактором „Самоуправи“. В р. 1883 утік до Білграду і був префектом поліції. Після повороту Милана до Сербії покинув уряд і обняв редакцию „Одека“. В р. 1898, вмішаний в справу замаху на Милана, засуджений був на 20 лїт вязниці, але з нагоди вінчання Александра з Драгою помилуваний; опісля був директором монополевої управи.

Міністер торговлї Юрий Генчіч засїдав за Милана в лїберальнім кабінеті.

Міністер судівництва Люба Живкович має 36 лїт, є адвокатом і уходить за найлїпшого бесїдника в скупштині; бесїдами своїми головно приготовив він упадок короля.

Міністер скарбу Войслав Велїкович має 32 лїт, учив ся в Парижи; був секретарем короля Александра, але покинув сей уряд, коли король оженив ся з Драгою, та віддав ся адвокатурі.

Міністер просьвіти Любомир Стоянович був професором фільольогії в більградскім університеті.

Міністер публичних робіт, полковник Александер Машін, брат першого чоловіка Драги, досі нїчим не зазначив ся на політичнім полї.

Вкінци міністер війни ґен. Атаназкович був уже давнїйше міністром скарбу.

Нове правительство, як сказав президент міністрів Авакумович в розмові з одним дневникарем, уважає себе за тимчасове і уступить, скоро скупштина вибере короля. Длятого і в урядах лишає ся все без зміни; лише президента касацийного трибуналу Антоновича спенсіоновано на власну просьбу, а на его місце іменовано попереднього президент того трибуналу Радовича. Остатні вісти доносять еще, що спенсіоновано також команданта білградскої жандармерії, а на его місце іменовано майора Наумовича. Від 11. с. м. нїкого доси не увязнено. Всїх засуджених за політичні провини помилувано і випущено вчера на волю.

Почта видала нові значки листові з гербом Сербії, усунувши давні з погрудем Александра. По виборі короля видані будуть нові значки.

Вибір короля.

Сегодня збирав ся скупштина для вибору короля. Президентом сенату заіменувало тимчасове правительство колишного президента міністрів Петра Велїмировича. О 10. год. зрана мав сенат і скупштина зібрати ся окремо для полагодження формальностий; опісля (нині або завтра) зберуть ся обі палати під президиєю Велїмировича і оберуть короля. Є також гадка, щоби перед вибором короля привернути лїберальну конституцию з р. 1888., так що вибраний опісля король мав би на сю конституцию зложити присягу.

Вчера мали вже заступники всїх сторонництв довірочну нараду і постановили одноголосно обрати королем Петра Караджорджевича, так що сей вибір видає ся певним. Теперішне міністерство не хоче нїяк впливати на вибір. В разї, коли би вибору доконано сегодня, ухвалила рада міністрів вислати по него депутацию до Будапешту; в'їзд короля наступив би в середу. Король заіменує нове міністерство і розвяже скупштину.

Хоч вибір кн. Петра Караджорджевича видає ся певним, згадують дневники про агітацию за чорногорским кн. Мірком, зазначуючи, що не має вона нїяких виглядів. Так само пишуть, що між сербскою інтелїґенциєю проявляє ся також бажане републики. Особливо молодїж, передовсїм ті, що були на науках у Франциї і Швайцарії, потягають за републикою. Пишуть навіть, що з'їхало ся богато молодїжи до Білграду, щоби виправити демонстрацию в сїм дусї.

Якась частина Сербів, вірна Обреновичам, мала видати відозву, в котрій указує на права неправесного сина Міланового до сербского престолу. Перед 16 лїтами пізнав Милан в Царгородї доньку султанського архітекта Йоавїдіса Артемізию і мав з нею сина. Артемізия вийшла опісля за Серба Хрістіча, що був пізнїйше послом в Петербурзї. Кажуть, що Милан хотїв зразу спровадити сина до Білграду і легітимувати его, але покинув ту гадку. Хрістічева проживає тепер з тим сином в Царгородї у батька і виховує хлопця, що має тепер 14 лїт, все у сьвідомости свого королївского походженя і звязаних з ним прав.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Парляментарна ситуация в Австриї.

Відень. В сім тижни має прийти під наради предложене о буджетовій провізориї на другий піврік 1903. Д-р Кербер відступив на разї від залагоди предложеня §-ом 14. Трудність положеня лежить в опозициї Молодочехів, з котрими пертрактував тамтого тижня д-р Резек і референував о тім на раді кабінетовій. В тих днях будуть пертрактациї відбувати ся дальше. Д-р Крамарж хотїв сконструувати славяньску коалїцию проти правительства, але се ему не удало ся. Натомість з боку правительства грозить коалїциєю проти обструкциї в цїли ізольованя Чехів. Засїданє державної ради буде в тім тижни чри: ві второк, середу і пятницю.

Димісия італїйского кабінету.

Рим. В палатї послів заявив Цанарделї, що цїлий кабінет подав ся до димісиї, але король вимовив собі час до намислу; тим часом кабінет рішив ся дальше урядувати. Міністер просив палату, щоби відрочила ся аж до полагодженя справи.

З Балкану.

Атени. Доносять сюди з Монастиру, що в однім селї сьвященик отруїв молоком чотирох членів македоньского комітету, між ними провідника Бориса Сарафова.

Сейль у цїсаря.

Відень. Вчера був угорский президент міністрів на довгій авдиенциї у цїсаря, почім вдоволений відїхав до Будапешту, так що в сїй хвили нема бесїди о его димісиї.

Дволїтна служба войскова у Франциї.

Париж. Сенат приняв в другім читаню закон о дволїтній службі войсковій.

Релїґійна борба у Франциї.

Париж. Процесия в Парижи в день Божого Тїла перейшла спокійно, але в Дункерці прийшло до бійки між соціалїстами а участниками процесиї; богато осіб було ранених, богато арештованих. В Нантах префект заборонив процесию, за те вибито ему шибки. В Парижи заборонило правительство пароxам ходити в неділю з процесиєю поза костелом, опираючи ся на законі з р. 1901, котрий забороняє відправляти церковні обряди поза храмом в тих містах, де є храм ріжних ісповідань.

Президента Любета прийме папа на авдиенциї, але лише як особу приватну.

НОВИНКИ.

— **Еще з'їзд славяньских журналїстів а Руси.** Наші москвофільскі дїячі вміють бути дотепні. З нагоди недопущеня нашого кореспондента на з'їзд славяньских журналїстів п. Марков, редактор „Галичанина“, іменем своїм і своїх „одномишленниковъ“ помістив в праскім „Cas-i“ заяву — але так потайки, щоби нїхто его не зловив, не замаркувавши навіть свого подвигу в „Галичанинї“, — що він і его одномишленники не впливали на рішеня комітету, але „з н а л и“, що редакция „Дїла“ відмовила участи, ставши на виключно національнім, українськім становиску, та що нїбито ми самі винні, коли нас на з'їзд не допущено. П. Марков et Cmp. належать до тих, котрі „в адін час научіліс па рускі“, та видко не добре, бо не знають московскої пословиці: „ври да мѣру знай!“ Редакция „Дїла“ вислала саме спростоване до редакциї „Cas'y“ де доказує долученим почтовим рецепісом, що свою заяву вислала до Пільзна доперва 30 мая, отже в день по відмовнім рішеню комітету, супротив чого неможлива є річ, щоби гг. Марков et Cmp. вже тодї знали, що редакция „Дїла“ відмовила участи і стануда на виключно національнім, українськім становиску. Навіть телєскопом з Праги не можна було дослянути нашої заяви у Львові, тим більше, що як г. Марков був в Празї і рішалась справа допущеня нашого кореспондента на з'їзд, она ще не була написана. Принагідно варто також замітити, що нашу заяву подали не лиш віденьскі дневники, але і провінціональні та заграничні. І так помістили єї: „Grazer Tagblatt“ „Salzburger Tagblatt“, „Tagesbote“, берлиньска „Vos-ische Zeitung“ а „Silesia“ подала навіть від себе дуже симпатичні і розумні замітки. Стояловского „Wieniec і Pszczółka“ доносять, що на з'їздї кромі Святковского, члена редакциї „Нового Времени“ була також одна літератка росийска, котрої імени редакція з незвісних близше причин не подав...

— **Зльот „Соколуф“ польских на Руси.** Погляди наші висказані в одним з попередних числ нашої часописи сповнили ся. „Сокіл“ наш на засіданю Старшини, — що відбуло ся вчера в присутности великого числа членів Товариства — рішив одноголосно повідомити „Звязок польских ґімнаст. Товариств Соколіх“, що позаяк проектований „Зльот“ відбути ся має у Львові, а проте руські „Соколи“ зі зглядів принципіяльних участи взяти не можуть. Рішенем тим зазначив „Сокіл“ свое становище як інституция руска, що не може рівнодушно придивлятя ся, як польскі оселенці на Руси орґанізують будучу польску державу серед автохтонного руского народу і до столиці Руси як ґазди запрошують славяньских братів а навіть яко гостий і автохтонних Русинів. Як Чехи не взяліби участи в сьвятї, коли-б їх запросили Поляки прим. до Моравскої Острави, або Хорвати, коли-б їх Серби запрошували до Задару, так і Русини не можуть взяти участи в „Зльотї“ польских „Соколів“, коли їх Поляки запрошують на се сьвято до Львова. Се ж тим більше, що цїла польска робота разом з Сокольством має тепер на метї будувати Польщу на Руси і дише против Русинів ненавистию і гакатизмом.

— **Наука польскої мови в руских ґімназиях** стала від якогось часу предметом особливої опіки із сторони кр. ради шкільної. Як звісно, в руских ґімназиях поустановлювано учителями польскої мови корінних Поляків, котрі нерідко проявляють зглядом руских учеників спеціяльну педаґоґічну методу (сумний примір проф. Гавліковского у Львові) при рівночасній пресії дирекций на учеників, щоби вписували ся на предмет науки польскої мови, а ось в послїдних днях виявляєть ся новий доказ незвичайної печалівости шкільних властий о образованє руских учеників, що завдяки ренеґатскій роботі москвофілів та їх союзникам між польскою пресою попала у велику неласку публичної польскої опініи. Отже печалива кр. рада шкільна в рецепті на підчесене „культурного“ рівня рускої молодїжи записала ще одну пігулку. Успішність універсального средства на знищене „гайдамацкого“ духа серед рускої молодїжи та на засїяне зерен „правдивої“ культурности, себ то науку польскої мови постановлено скріпити в сей спосіб, що визначено з краєвих фондів підмоги на закупно польских підручників для руских ґімназий, бо, мовляють, наука польскої мови в тих школах стрічаєсь з великими перепонами між иншим і через те, що убога руска молодїж не має за що купувати собі польских книжок. Таку підмогу удїлено на початок рускій ґімназиї в Тернополи. Дїло було б вельми похвальне, наколи-б воно виходило із справдї культуральних мотивів, та нажаль о таку великодушність підозрівати кр. раду шкільну годї. Дотеперішна її дїяльність, якої примірів достарчає нам трохи не кождий день, вказує на що инше і велить нам все тямити на клясичну пословицю: timeo Danaos et dona ferentes...

— **Третий з черги дека нат, именно гусятинь-ский,** вище вже метрики по русни. Як нас повідомляють, зібрані дня 13. с. м. на соборчику в Гусятинї сьвященика деканата гусятиньского під проводом декана о. Бахталовского ухвалили солїдарно писати метрики по руски, і то безпроволочно. Ми знов повторяємо: Vivant sequentes! — і то скорим темпом!

— **Шевченкове сьвято руских служниць.** Велике спасибіг належить ся „Кружкови українських дївчат“ за Шевченкове сьвято слуг, що відбуло ся вчера пополудни в салї „Гвязди“, як і загалом за цїлу роботу сего дївочого товариства, зглядно кермуючих ним одиниць, над найменшою верствою руского населеня у Львові — служницями. Хто був на вчерашнім Шевченківскім сьвятї, не міг не схилити голови перед просьвітною та осьвідомляючою працею тихих трудівниць з „Кружка“, що без розголосу і реклями, а певнопущо і з горячим патріотичним посьвяченем в найниший слій ваш свою половицю, а тим певно подвоїмо свої сили.

А треба нам того тим більше, що наше господарске положене есть особливе. Так як всюди аристократия і плютократия а на другій сторонї знов найбіднїйші верстви (робітники, комірники і біднїйші рільники), рішили так зване жіноче питане в змислї рівности. За те стан середний, богатші рільники, учителї, меньші ремісники, урядники і т. п. найбільше відчувають невільність женщини. Той стан відчував господарску нужду дуже сильно, сильнїйше, як міг би хто думати а женщина середного стану найбільше відчував кайдани старих пересудів, хотїла би працювати, хотїла би образуватись, але філїстерскі, застарілі звичаї на се не позволяють, но позволяють, щоби „в родинї“ змарнувалась часто навіть примусовим дармованем. Прецінь трохи того бренькання на фортепянї та трохи французкого щебетання і т. д. не можна уважати за образоване та працю.

Наш нарід не має много аристократиї та плютократиї, але маємо численний стан середний. Тому як-раз потрібно нам, щоби наші женщини станули на рівнї з мущинами. Ми були першими Австриї, що малисьмо свою середну школу дївочу, думаю, що у нас буде також і перша женщина, котра буде працювати на політичнім полї в правдивім того слова значіню.

Переклав з ческого

Михайло Ґенік.

---

3)

Женщина а політика.

(Вийнок з відчиту проф. д-ра Т. Масарика.)

(Конець.)

IV.

Чуємо досить закидів против розширюваної політики женщин а то именно у Франциї. Далеко позаду є там правники і політики в порівнаню до американьских і англїйских правників. Кажу — ті Французи є дивні люди, не мають якогось певного понятя о жіночій свободї. Вони, що мають так сумні відносини родинні, найзавзятїйше придержують ся засади, що женщина призначена до домашного огнища і виховання дїтий. Женщинам можуть ся улекшити і забезпечити супружества, женщини також можуть позбутись неволї ручної працї поза домом — но прав політичних не повинно ся їм давати. Женщину призначують до домашного господарства тому, що вона має виховувати дїти. А чи мущина не належить до домашного господарства? Чи не розривають тим родину, що муж є відлучений від родини? А чому жінки міліонів робітників працюють по фабриках, де мучать ся від рана до вечера? То вже застарілі пересуди! Родина є нині господарским союзом консумцийним а не виробним — після того можна і треба буде урядити цїле житє родинне, — бо лиш нелюдский та малїхерний материялїзм хоче мати женщину за всяку цїну кухаркою. Кухаркою — не материю! А коли будуть женщини вибирати і будуть вибираними — кілько тих женщин (материй) буде вибрано?!

В Америцї, де женщини мають вибор че право, вибирають ся після політичної програми і не буде отже вибирати анї мущина женщину, анї женщина мужа, котрі не відповідали би їх політичній програмі. Хтож то взагалї каже, що кожда женщина мусить бути послом?

Говорять: женщина поставлена під зглядом політичним на рівнї з мущиною ріжнила би ся від свого мужа своїм політичним переконанем — знов „розділена“ родини. Но чи нині в тій родинї мають однакове, політичне переконанє? Чи мають взагалї всї члени родини однакі переконаня релїґійні, літературні і т. д.?

Практичні політики наводять той доказ, що женщина є консервативною і що тому не може бути (бодай нині) поставлена на рівнї з мущиною. То твердив також Gladstone. Тяжко то рішити. Але можливо, що той жіночий консерватизм вийшов би часом на користь для політики.

Рівнож слабким закидом є й те, що женщина обтяжує своєю конкуренциєю становище мущини, мимо того, що сей закид все повторюють. По перше конкуренцию ті самі люди дуже часто похваляють. Но коли конкуренция є небезпечною, то вона є небезпечна і мущинам, а нащо є законодавство? Хай оно сю конкуренцию урегулює. Но надармо. Всї женщини, рівно як і мущини, мусять жити, а коли нинїшна система не позволяє, щоб мали якесь занятє і щоби удержались зі своєї власної працї, то річ зовсїм природна, що мусять удержуватись з працї иншого: вітця, мужа, брата. Мусить ся преціньь поставити питанє, звідки муж бере то удержанє? Річ зовсїм зрозуміла, що, коли зробить ся женщинам працю приступною і полишить ся їм свобідна дорога житя, зробить ся полекшу для мущин. Ся буде конкуренция, то вже є нині подвійна, бо мущина мусить живити також женщину.

Проти тих закидів—пересудів вже маємо нові досьвіди. Послухаймо, що в сїй справі говорить практик. Губернатор держави Ідаго в Америцї видав недавно сьвідоцтво, що в его державі рівноправність женщин показалась дуже користною. Виборчі збори, що відбувались в присутности і при співдїланю женщин, мали о много пристойнїйший і поважнїйший перебіг, як давнїйше, именно на публичних зборах являлось меньше пяних. Вибиралось зовсїм поважно і без ріжниці пола. Думаю, що можемо з найлїпшим пересьвідченем рішитись за рівним правом політичним, правом обох полів. Рівність не значить, щоби женщини сьміли і мали робити все то, що до тепер мущини робили (часом то, що мущини роблять, також не має великої вартости), лишень робити то, що є добре взагалї, усунути перешкоди а дати женщинам свобідну дорогу житя.

V.

А тепер ще кілька слів о наших відносинах ческих. Ми є народом малим і треба, щоб ми старались свої сили розмножити, припускаючи до працї і освободжуючи більшу

шої суспільности несуть зерна осьвіти і національної сьвідомости. Вчерашний людовий концерт школи аналфабетів-слуг, веденої згаданим товариством, був першим публичним проявом сеї корисної праці, а хто з інтеліґенції був на нім, виходив з піднесеним горі серцем, із скріпленою наліёю та з твердою вірою, що, коли поклін Шевченковим ідеалам приносить ся вже й найпростими з низьких, так - „ще не вмерла!"... На вчерашний людовий концерт зложили ся дві промови, дві продукції орхестри руської „Ремісничої Бурси", три деклямації, кілька дівочих хорів „школи слуг", і одноактова комедия Кл. Алексович „Запоморочена". — Вступну промову виголосила учителька п-а Ташиньска. Була се незвичайно оригінальна, бо ціла віршована, а щира, горяча, сердечна промова — бо вовійна апотеоза Шевченкового мучеництва і его творчости. Власну віршовану промову переплітала бесідниця зручно Шевченковими цитатами і коли скінчила, буря фрезегичних оплесків затрясла салею. Так оригінальної а при тім так з серця і до серця промовляючої промови — сьміло скажемо — нам ще не доводилось чувати. Кінцеву промову виголосив знов п. Зайгайкевич, а его слово було покликом до послїдування Шевченковим заповітам, до любови рідного народу і мови, до руского патріотизму. — Орхестра ремісничої бурси відограла під проводом п. Шрайвера гарно кілька композиций (переважно руских) а деклямації виконали зі зрозумінем служниці: Катарина Дїдух (Чайченка „Шевченкова Могила"), Парвня Півень (Шевченкова „Хустина") і мала Гасюня Милкуш (Шевченка „Свірітский Великдень".) Послїдну малу декляматорку викликано двічи, бо публика не могла налюбуватись природною простотою, з якою русявеньке дівчатко, як дзвоник дзвінким голосочком видзвонювало: „а я в попа обідала — сирітка сказала"... Вдали ся також і хори дівчат-служниць, що всї виступили в народних руских строях. Особливож гарно пішла патріотична пісня Масляка-Вербицкого „Де Дніпро наш" з рефреном „Україна, Україна, славний край козачий!" — Кінцеву часть вечера становила комедийка „Запоморочена", основана на звісній у нас поведенції, що сїльска дівчина, пішовши на службу до міста, покидає рідну мову і вернувши домів, стидає ся ёї. Та родичі ёї, щирі руські селяни, не хочуть ёї за се знати і вона тодї кає ся та кидає „пан скі язик" а вертає до свого Сю комедийку відограли: Савко Квасниця, возьний т—а ім. Шевченка, Стефанівский, складач, і слуги: Анна Геців, Іванна Роман, Маланя Цїмецко, Володимир Цїмецко і Марина Данилків. Хоч штука сама собою дуже слабка — ціла ёї вартість в патріотичній тенденції — то без пересади мусимо сказати, що майже всї особи, грали дуже добре. Тож і збирали гучні оплески та викликували сальви щирого сьміху. — Сьвято закінчило ся відсьпіваном имнів „Ще не вмерла" і „Не пора".

— **Про Руский дівочий Інститут в Яворові** одержуємо від одного з наших сьвящеників перемиської епархії таке письмо: *О Рускім* дівочім Інститутї в Яворові під управою СС. Василіянок рідко читаємо в дневниках вісти (бодай значно рідше як н. пр. о Інститутї в Перемишли), а з того міг би хто заключати, що ніби нема що о вім і згадувати. Тимчасом оно так не є. Мавши нагоду роздивити ся в тім Інститутї, подаю дещо про него до прилюдної відомости. Ігуменею і настоятелькою Інститута есть Мати Іосафата Теодорович, молода женщина, дочка руского пароха і декана з Гусятина. Она есть душею інститута і ёї бажанем є: поставити его на рівнї з другими того рода заведеннями, виховуючи повірені ёй дівчата після вимогів нинїшного часу, і справдї сповдно там уже на кождім кроцї поступ. Між иншим нова настоятелька старає ся в веденю молодіжи сполучити utile cum dulci, отже попри науку в школї, якої удїляють учительки сьвітські і уквалїфіковані інокинї, уряджує она для інституток поспи, забави і прогулки. Н. пр. дня 31. мая давали інститутки концерт в честь Преосьв. Еп. Константина перед численно зібраною публикою. (Між гостями бачили ми яворівского старосту п. Шута, інспектора шкільного п. Фрайденберґа з родиною, руских сьвящеників яворівских, дир. Дикова і иньших, місцевих і замісцевих гостий.) Концерт випав з кождого огляду дуже добре: хори переплїтані деклямациями, грою на цитрі, на скрипцї і фортепянї, робили миле вражінє. По концертї було угощене гостий, серед котрого прокуратор монастиря о. Телеш виїс тоаст в честь Еп. Константина а п. Шут (по руски) в честь нової настоятельки Інститута. Відтак удались гості до салї рекреацийної, де інститутки забавлялись і танцювали при фортепянї. Другого дня настоятелька урядила для інституток маївку в лїсї (з грами, сьпівами й танцями), на яку мали звволити також інститутки з Перемишля і зі Львова, але з причини пануючого в Яворові кору відступлено від тої гадки. Як зачуваємо, нова настоятелька наміряє розширити сего року інститут прибудованем ще одного крила; на поверсї мають бути спальні а на долинї відповідна саля рекреацийна зі сценою (саля на концерти, представленя драматичні і забави); з давної салї має ся поробити салї шкільні. Кромі того сеся енергічна настоятелька запроваджує водопроводи (роботу коло того вже розпочато). В огородї коло Інститута бачили ми ґімнастичні уладженя для дівчат, чого перше не було. Можна надіяти ся, що сему Інститутови прийде в пошвидку, як морально так і матеріяльно, Преосьв. Еп. Константин (як давнїйше робив пок. Еп. Ступницкий), від часу до часу відвідає сей Інститут і стане протектором его (так само як перемиского). Розвиток яворівского Інститута може і повинен іти в парі з розвитком перемиского так иньших того рода, бож, як показує практика, руских інститутів для дівчат у нас ще зовсім замало, тому-то всюда по більших містах бачимо заходи заводити бодай інтернати. Руські родичі з повним довірем повинні давати свої дочки до яворівского Інститута, де они дістануть науку й виховане відповідно духови часу і будуть добрими патріотками. А Прем. настоятельці Посафатї за ёй щирі заходи честь і признане! — *Участник.*

— **Атец Семйонов на судовім позорищи.** Перед трибуналом судиїв присяжних у Львові відбулась нині розправа против редактора „Руслана", п. Льва Лопатиньского, обжалованого звісним „атцем" Семйоновом, адміністратором руской парохії в Коломиї о обиду чести, сповнену цїлим рядом статий, в котрих висказано деякі его вечисті „сделки" з часів ґімназияльних та теольоґічних студий. Розправі проводив радник Харак, вотантами були рад. Савчак і секретар Кубе. Обжалованого боронив д-р Кость Левицкий, а заступництва обжаловуючого підняв ся д-р Бравнер. Відкладаючи докладнїйший звіт з розправи до завтрішнього числа, замічаємо, що зізнаня сьвідків випали для обжаловуючого некорсно. Один лише крилошанин о. Бачиньский, б. ректор о. Семйонова, заявив, що закидувані обжаловуючому надужитя в семинарії „не можливі". Заскочений однак таким важким доказом, як автентична квалїфікацийна табеля, де тодїшний ректорат видав укінченому в р. 1891 богословови, Николї Семенову, конкомітацию, що тойже „чоко надзирателї больницї злоупотребил положене в нїм довіря в спосіб нечесний", признав, що не пригадує собі добре так давних часів та поясняючи діловодство з семинарескою антикою, мимохіть виявив, що надужитя були — дуже можливі. Инші сьвідки представили обжалованого в як найгіршім сьвітлї. Д-р Невестюк, бувший його шкільний товариш, признав, що Семенова уважали товариші людиною безхарактерною, денунциянтом, що Семенов любив ся фактично в звісній тодї в цїлій Коломиї панні, т. зв. „ґімназияльній бльондинці" і був прозиваний своїми товаришами „хампець". Сьвідок п. Ол. Печерский з Коломиї чував про то все, але не дробиць собі вже не пригадує. Зате сьвідок д-р Тома Печерский, також шкільний товариш обжаловуючого, признав рішучо, що Семенов не заживав симпатиї у товаришів яко людина скрита, безхарактерна, з наклоном до денунциянций і славив ся тим, що ходив на „пікніки" до „ґімназияльної бльондинки". — З огляду на се, що чотири инші сьвідки, покликані обжалованим, на розправу не явили ся, трибунал удав ся на пів години на нараду, предкладаючи тымчасом обом сторонам добровільне помиренє. По перерві трибунал оголосив, що на домагане оборони обжалованого приущено всїх покликаних ще обороною сьвідків і відложив розправу до дальшого реченя.

— **Приїзд цїсаря до Галичини.** З Відня доносять, що цїсар Франц Іосиф прибуде між 10 а 15 вересня до Галичини на маневри. Головна кватира буде в околици Комарна. Приїзд монарха буде мати характер чисто військовий, з тим одним вийнком, що цїсар прийме при тій нагоди депутацию цивільних горожан.

— **Удар грому в церков у Богородчанах старих.** Пишуть нам звідтам: Дня 13. с. м. вечером ударив грім в церков у Старих Богородчанах. На щасть церков не згоріла. Грім влетїв вікном причілковим, надемалив іконостас, влетїв до закристиї, там надтопив сховану в футералї чашу і скинув ёї на землю над хорами, вкінци вилетїв притвором, при чім повибивав вікна і потрощив малюнки притвора.

Бібліоґрафія:

Літературно науковий Вістник, книжка з червень с. р. містять: Із поезий П. Карманьского. — Із поезий Ол. Коваленка. — Із поезий Юл. Панкевича. — Грицько Коваленко: Ніяк не вмре, оповіданя. — Два нариси Марійки К: I. Без щастя. II. Отсе життє — Із оповідань Надії Кобальчич: I. На канїкули. II. Безсонна ніч. — Л Яновска: Метелик, фантазия. — Др'бні малюнки: X Plebs mobilis, M. Дерлиці. XI. Перша вільгота, М. Левицкого. — Олїва Шрайнер: Мрії і сни. III. Серед райских садів. IV. В далекому сьвітї. V. Три сни в пустинї під мімозою. — Шарль Фолес: Вандейці, нариси, переклад Марії Грушевскої: III. Горожанка Карів. IV. Сковок. V. Криниця любови. VI Молитва — „Остап Терлецкий: Галицко руске письменьство 1848—1865. — С. Є—св: Науки нам — М. В. Картки з історії польско-литовско-українських відносин — Г. Кайзер: Теория електронів, пер. д-ра В. Левицкого. — П. Перекидоко: По малярских виставах у Москві, Дискусиї: VI. Нерозумінє яко доказ, Катрі Гриневичевої. VII Лист д. Хоткевича. Хроніка і бібліоґрафія.

Відозва.

В виконаню ухвали і порученя першого з'їзду „Боянів" уложили ми устав товариства „Союз сьпівацких і музичних Товариств", який затвердило ц. к. амісництво розпорядженем своїм з 2/5 с. р. д. ч. 53080.

З огляду на наші культурні потреби, які були предметом нарад повисшого з'їзду, оказуєсь як найскорше введене в житє „Союза" особливо під теперішню хвилю, в рік ювилея Миколи Лисенка, справою некучою, бо з нею вяже ся обовязок звеличати імя і заслуги его не тільки спільним великим концертом в спомин, але і по усїх закутках нашого краю, аби тим піднести вагу сего обходу до значіня великого всенародного сьвята.

Щоби однак дїйняти того, треба нам зібратись чим скорше так для уконституованя товариства, як і того, аби порадитись над способом сьвяткованя ювілею. В тій цїли відзиваємо ся передовсїм до наших сьпівацких товариств, відтак до усїх сьпівольобних Русинів і до загалу нашої суспільности, щоби зволили приступити в члени нового товариства, та тим морально і матеріяльно підперли цїль его: „Сполученє руских як сьпівацких так і музичних товариств, поверх того плеканє вокальної, як сьвіцкої так церковної музики".

Средствами до осягненя повисшої цїли суть:

1) моральне і матеріяльне підпомаганє вже істнуючих а поверх того закладане нових сьпівацких і музичних товариств і кружків;

2) основане і веденє музичної школи;

3) уряджуванє сьпівацких і музичних з'їздів, спільних прилюдних продукций і відчитів;

4) удержуванє музичної бібліотеки;

5) розписуванє конкурсів на найлїпші як вокальні так інструментальні творы і преміюванє їх;

6) виданє часописи, посьвяченої сьпівови, музиці і справам товариств сьпівацких і музичних, як також справам „Союза" тих товариств;

Членами „Союза" можуть бути ті, що зложать 5 К вступного і річні вкладки, котрих високість означать загальні зборы. За те мають члени слїдуючі права:

1) брати участь в загальних зборах з голосом рішаючим;

2) активного і пасивного выбору;

3) безплатного вступу на всї продукциї товариства;

4) отримувати безплатно часопись видавану товариством;

5) отримувати по цїні коштів видавництва „Союза", яких скількість означує особливий регуляминів;

6) вглядати в рахунки товариства;

7) предкладати на письмі свої внески, які видїл мусить порішити.

В пересьвідченю, що нїяке з наших сьпівацких і музичних товариств, нїхто із сьпіволюбних Русинів не відкаже своєї участи в праці над добром товариства, запрошуємо їх отсим на перші загальні збори „Союза", що відбудуть ся дня 28 с. м. (н. ст.) о год. 4-ій поп. в комнатї „Руской Бесїди" у Львові, Ринок, ч. 10 I. поверх з слїдуючим порядком нарад:

1. Отвореное зборів.
2. Справоздане з дотеперішної дїяльности „Союза".
3. Вибір видїлу.
4. Внески основателїв в справі ювілейного обходу.
5. Внески членів.

У Львові дня 10 червня 1903.

Основателї:

Проф. Волод. Шухевич.
Д-р Стефан Федак.
Ярослав Ватчишньский.
Олександер Бережницкий.
Роман Гинїчак.
Стан. Людкевич.

Послїдні вісти.

Відень. Ґр. Андрій Потоцкий зложив нині присягу в руки цїсаря в присутности д-ра Кербера і підкомория Абенсперґ-Травна. Опісля ґр. Потоцкий і ґр. Пінїньский були на загальних авдиенциях у цїсаря.

Будапешт. За порадою Сейма цїсар визнав до себе Аконїого, Лабрассого, Чакого і Шапарого в цїли обговореня з ними условин угоди з опозицию.

Білгород. Петро Караджорджевич дав телеґрафічну відповідь правительству, що на случай вибору сербску корону прийме.

— **Родимці!** Знаємо з досьвіду, що наші Вповажані Родимці — особливо з провінциї — лиш через те, що не знають до кого з роботами відносити ся, у кого в тім згляді поінформувати ся, кого порадитись, часто віддають замовленя на роботи будьто в руки не фахових, будьто недоуків-ремісників, ба навіть в руки несовістних аґентів. Щоб сему недостаткови запобічи, подає отсим Товариство руских ремісників „Зоря" у Львові до відома всїх Вповажаних Родимців, що з днем 1 червня н. ст. с. р., опираючи ся на §. 4 букв. д) сего статута, уконституювала ся в Товаристві „Зоря" окрема, чисто інформацийна, робітничо-промислова комісия, котра буде зовсїм безінтересно посередничити між нашою П. Т Публикою а фаховими ремісниками-членами сего Товариства, і так всякі информациї в кождій галузи промислу, як рівнож всякі відповіди на різні запитаня сейчас і то зовсїм безкористно буде удїлювати.

Просить ся отже всїх інтересованих в своїм власнім інтересї удавати ся у всяких справах ремісничо-промислових по информациї і по ради просто до Тов. „Зоря" у Львові, ул. Краківска ч 17. — *За видїл тов. руских ремісників „Зоря" у Львові: Петро Тибличиньскай*, заступник голови.

Цирк Труцці на площи Солярї у Львові вже готовий і під зглядом всемности осіб перевисшає всї цирки, які гостили доси у Львові. Будинок одержить електричне осьвітленє а перше представленє відбуде ся ві второк дня 16 с. м.

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Яко добру и певну льокацию

поручаємо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні преміованні,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облігациі Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облігациі пропінаційні и всякі ренты державні.

Цінери тї продаємо и купуємо по найвищій можливій курсї деннім. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Кенерштайн і Сини

Оптика і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на плянтациях улиці Галицкої

получає з великим вибором і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лязи, пенцлеи, райсцайґи, тасьми шкіряні, шнури, лїбелї манометри і т. п.

Удаджене дзвінків електричних.

Всякі направи подагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станіславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 8·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомыт: 7·55, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9 —*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станіславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40. 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·4 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомыт: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Краєцких ч. 5. 68

Учень VIII. ґімн. кл. гляда лекциї на село, котру міг би зараз обняти, близші порозуміня на адресу; *Микола Левків* уч. VIII. ґ. кл: Волиця Горилова п. п. Синьків (коло Радехова). 4—4

Ученик VIII кл. шукає, на яке ферії лекциї на селї. *Володимир Зінківский* в Перемишли, ул. 3-ого Мая ч. 10. 377

Фортепян короткий, полїсандровий, в дуже добрім стані, продам дешево ул. Кохановского ч. 8. 77 1—1

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за посліплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилав *Юлій Шорман*, Купчинці п. п. Денисів. 351 0

Куплю Яйці, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковапих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 869 7—10

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

І. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 530 175—9

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількa нацять літ отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

562 59—52

Матеріяли будівляні, артикули технічні, ґазове осьвітленє, інсталяция водопроводів, каналїзация домів, асфальтованє фундаментів, укладанє помостів, клинкарами, покриванє дахів цеглою, лупком або папою. Цемент, ґіпс, кафлеві печі; штайнґутові, бетонові і желїзні рури; шамотові цегли і плити — найдешевше на будівлянім складї

ДІСТЛЄРА і С-КИ

Львів, Сикстуска ч. 4. 6 9 5—3

Технічний управитель Людвик Масловский.

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 24—100

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Саніги).

Нинї ві второк 16 червня

ҐАЛЕВЕ ІНАВҐУРАЦИЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

ВЕЛИЧАВА ПРОГРАМА. Виступ першорядних артистів і артисток.

Gigetto Truzzi зі своїми цїлком ново-тресованими кіньми. | **Enrico Truzzi** першорядний жонґлер на коні.

Потпурі з 40 кіньми (без конкуренциї).

Військова музика 30 пп. ✦ **Початок о год. 8-ій вечером.**

Цїни місць: Льожа 16 К, крісло в льожи 4 К, місце нумероване в перших трех рядах 3 К, І. місце 2 К, ІІ місце 1·20 К. Ґалєрия 60 сот.

Білєти наперед можна набувати у п. Сладовского, дрогерия, п. Капітульна ч. 1 і п. Ґабрієля, торговля паперу, ул. Кароля Людвика ч. 1. 568 1—?

Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: **уживанє на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Ґідротерапія, електрика, масаж, кунелї ставові і тушї**

в Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Диета після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджженя ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle; | **Ems'ka:** Krönchen;
Seiters: Ober і Nieder; | **Karlsbad:** Mühlbrunn і Sprudel;
Щавниця: Josefina і Magdalena; | **Vichy:** Grande Grille і Celestines;
Salzbrunn: Oberbrunnen; | **Kissingen:** Rakoczy.

Води літові: Salvator і Natalienquelle.

Води диететичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телеграф в місци. З Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 378 2 8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі ближші информациї удїляють:

В справах адміністрацийних: ВАСИЛЬ НАҐІРНИЙ, Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских: Д-р ЕВҐЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ, Львів, ул. Корняктів ч. 1.

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівцї першої кляси, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Информациї удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болові ч. 8, І. п. біля головного двірця, Львів. 273 7 ?

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осїв я тамже постійно і отворив при **ул. Собіского ч. 5.**

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим заховованєм знамен і черт історично археольогічних.

На жадане могу служити плянами, взорами і кошторисами. Цїни як найприступнїйші.

При сїм позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле припоручене мої фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75).

З високим поважанєм

Теодозій Комісарук

артист різбяр ул. Собіского ч. 5.

388 6—10

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи.)

Вєч. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю **на рати,** як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шиня і гафту безплатно. Цїнники на жадане дарем. 313 12 —?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

НАШІ ДЕШЕВІ ЦІНИ викликують СЕНЗАЦИЮ!

Тревалі **дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і бруватні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякіровані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Гетьманьска число

8

Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** сьвітові по дешевих цінах без конкуренциї в наймоднїйших фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80,**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантзі кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують полив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 1 -20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Чернельскої. З друкарні Інституту Стауропиґійского під зарядом Іосифа Панкевича.

Ч. 122. Львів, Второк 3 (16) Червня 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Ганемана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. Рукописи вертають ся лише за попереднім заверенєм. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надісане" по 50 с. — Нодівки і взагалі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

В чім лежить народна сила?

Незавидна доля і судьба такого народа, котрий не спроміг ся витворити у себе свого питомого промислу ані не розвинув внутренної торговлї та не дав тій торговли своєї національної марки. Такий нарід хоч би числив мілїони, засуджений тілько на вегітацию та на визиск через инші, на вищім степени культури стоячі племена; з таким народом ніхто не числить ся; такий нарід, хотяй видасть з себе інтелїґентну верству, то однак часть тої інтелїґенциї ради хліба тоне і скріпляє лише собою інтелїґентну верству чужого племени.

Вагу економічної сили в розвою культурности зрозуміли народи, почавши від старинних Вавилонців, Фенікіян, Єгиптян, Греків та Римлян аж до нинїшних Англичан, Німців та инших культурних народів Европи, а в послїдних часах зрозумів вагу культури на далекім сході також Японці.

Істория всїх народів научає, що кристалїзувались лишень там сильні політично-державні орґанїзми, де процвитав добробит, а в парі з добробитом розвивались науки і штуки. Бо не так легко приходить понево лити сусїдам якусь просьвічену, богату і трудолюбиву націю, як підбити темне, бідне і на партиї розбите племя.

Історичне житє нашого народа сягає по-над 1000 літ, і як пок. архикнязь Рудольф підчас свого побуту у Львові сам признав, що ми „ein altes Kulturvolk". Однак минуло десять соток літ нашого історичного житя, але ми не успіли культурно розвинутись. Ми днесь без промислу, торговлї, без кріпких фінансових інституцій, а ограничені майже виключно на дрібних загонах на одно рільництво, на котрім рівнож не зробилисьмо поступу. Прадїдна наша земля убуває нам щоденно з під віг, переходячи в чужі руки, наш національний і так слабий орґанїзм ослабляєсь еще більше через масову еміґрацию за Океян, а ми, заломлюючи руки, стоїмо безрадно та спихаємо всю вину наших злиднїв на лихі обставини або чужих нам неприхильних людий. Чи се запобіжить нашій національній нуждї? Ми боїмось подумати над тим, що нинїшне наше незавидне положенє є в значній части лиш наслїдком нашої байдужности давнїйших і теперішних часів. Нині без рівнобіжної позитивної працї на всїх полях нашого культурного житя не поможуть нам нїчого ремісла і розумна, не поверне до нас назад даром те, що видерли нам сусїди, збогативши ся нашим коштом.

В істориї нема слїдів, щоби культурно більше розвинений і засібнїйший нарід допоміг двигнути ся біднїйший від себе, хотяби навіть і спорідненій з собою нациї з одної лише сентиментальности. За тов істория нас поучає, що народи, котрі нині культурно так високо стоять, прийшли до тої культури власною своєю силою, силою своєї неутомимої ощадности і рухливости, силою сполученя, силою торговлї і промислу, без котрих в нинїшних часах жадна нация не буде богата, не буде сильна, і кожда хотяби найлучша воля і найпатріотичнїйший порив, розбити ся мусять безуспішно, если їм забракне сила матеріяльна. Powró ą. gdy będą głodni — так говорено в часї сецесиї руской молодїжи, а сей вислав привагідний мав і своє глибше значінє.

Я мав нагоду говорити раз з одним видним чеським дїячем патріотом на тему відносин в Чехах і у нас (сей Чех пробував довший час в Галичинї), а его погляди суть так влучні, що варто буде їх і тут повторити.

Чехи і Русини — казав мій інтерльокутор — пішли цїлком відмінними дорогами для достиженя і скристалїзованя своїх національно-культурних ідеалів. Маленький свого часу кружок Чехів, не більший від кружка сучасних дїячів на галицкій Руси, опер свою культурну роботу на широких верствах сельского народа, стараючись однак рівнобіжно здобути для своєї культурної працї місточка і міста, в котрих з цїлою силою процвитала тоді ґермавїзация. Натомість Русини посьвятили свою дїяльність майже для одної верстви суспільної т. є. для сельского народу, полишивши міщанство без найменшої опіки. Русини допустились непростимого народного гріха, що через свою байдужність випустили з своїх рук місточка і міста, а не старались здобути їх для себе подвоєною силою. Се тим більший гріх народний, що днесь ще суть в руській части Галичини міста і місточка, в котрих руский елемент міщаньский і рукодїльничий не завмер ще цїлком, але потребує для себе иншої національно-культурної поживи, як сельский люд. Міста і місточка — казав дальше інтересний Чех — в розвою кождої нациї відграють дуже важну ролю національних фортів, суть національними розсадниками народної культури. Ми, Чехи, завдячуємо цїлий наш народний прогрес в переважній части лиш містам. Ческа поезия і повість, ческа штука, котра нині двигнулась до европейского значіня, розвивалась в міру того, як здобували ми позицию по містах і кріпшала народна сьвідомість у всїх верствах ческой нациї. З мійского дрібного ческого промислу і рукодїльництва витворилась згодом ческа фабрична індустрия, з дрібних ческих крамниць повстала велика торговля з ческо народною маркою, з дрібних ческих кас повстали великі інституциї фінансові, котрі обертають нині великими мілїонами. При помочи отже здобутих нами для національного орґанїзму міст і знаціоналїзованя торговлї і промислу відзискали ми назад нашу більшу посілість, повернули до нас назад наші історичні аристократичні роди, котрих імена тісно звязані з ческою історією давнїйших часів. Днесь дивить ся кождий Чех з гордостию на Градшин, ческу Академію наук, ческий університет, Narodne Divadlo, — днесь підносить голос ческий лев о ческе державне право, а той голос его чути по цїлім сьвіті

Над розумними поглядами брата-Чеха годї більше не застановатись. Таж Чехи і Русини майже рівночасно забрались до національно-культурної роботи, але там реве днесь гордо ческий лев о державне право, а у нас? Сумна руска пісонька як колись, так і тепер колише ся з леготом вітру по тих наших прадїдних землях, о котрих в старину говорилось, що то країна, в якій плине мід і молоко; голос недолї і розпуки відносить ся чим раз грізнїйше, до котрого прилучає ся проклятє на лиху долю, проклятє десяток тисяч вецаславців, що приневолені з нужди покидати свою слезами і кровію прадїдів скроплену землю, та шукати свого щастя за — океаном! Чи то результат нашої культурної роботи? Чи нема на те ради, щоби ми могли жити, як живуть инші культурні народи? Є на се рада а вона звучить: Солїдарність і карність народна — при провідній гадцї, старатись витворити спільними силами як найбільше засібних одиниць, бо чим більше буде сьвідомих засібних одиниць, тим скорше піднесе ся загальний добробит межи нами, а в парі з ними процвите руске письменьство і руска наука та штука.

Чи сих кілька слів моїх будуть мати яке практичне значінє? Сего не знаю, а знаю лишень те, що нам через много літ набаскали тілько о тім, що ми старий культурний нарід, а се вистарчить многим для жолудка і ума. Наш ремісник Русин, нехай буде ремісником, але я піду до чужого, бо на що він має збогачуватись моїм коштом? Наша Народна Торговля чи там сельска крамниця нехай буде собі торговлею, але я і дальше піду до Іцка; наші адвокати і нотарі нехай собі здорові будуть і пишуть реплїки та дуплїки кому иншому, а мені напише Гельдгамер і Польонскі. Наш „Дністер" нехай плине собі щасливо в Чорне море, а я піду асекуруватись до „Дунаю". Наші фінансові інституції хочби виказали в своїх справозданях як найкращі результати своєї дїяльности і щедро жертвували зі своїх зисків на руські публичні цїли, то я таки занесу свої ощадности там, де навіть окрухи зі стола не спадають Русинам. Ми Русини в Галичинї старий культурний нарід — о 3½ мілїона душ, а перевести се число на родину о 5 голов дає нам 700.000 родин. Если кожда родина дасть річно в чужих торговлях і на торгах пересічно лиш в 20 К заробити— то се робить 700.000 раз по 20 — 14.000.000 мілїонів К, словно чотирнайцять мілїонів К річно, котрі тобі, бідний Русине, ніколи не повернуть до твоєї кишені.

Та нас мабуть не навчить скоро солїдарности і карности хочби які докази і цифри.

Іван Вачиньский, каснер „Дністра".

Білградскі події.

Найважнїйшою новиною від вчерашного дня є, що Сербія має вже нового короля: скупштина, як заповідали вже вчерашні вісти, одноголосно вибрала кн. Петра Караджорджевича. Ще перед вибором згоджено ся увести в житє з деякими змінами конституцию з р. 1888, уложену цїлком на взір бельґійскої. Змін мав доконати скупштина і сенат по виборі короля, так щоби король міг зложити присягу на нову конституцию. В тій цїли вибрано комітет.

Вибір короля.

Засіданя скупштини і сенату відбуло ся в новій королївскій палатї, в тій самій сали, де Мілан в р. 1889 зрік ся престолу, де Александра проголошено королем, де Александер оголосив конституцию дня 6 цьвітня 1901. Велика саля була вже о 10 год. зрана переповнена. Дипломатична ложа, обчислена на 45 осіб, мусїла сим разом помістити около 100 дипломатів, бо самих заграничних з'їхало ся над 80. По год. 12. прибули міністри. Президент сенату Велїмирович отворив засіданє короткою промовою і радив голосувати поіменно; внесенє се принято. Насамперед голосувала скупштина, потому сенат. Перший з голосуючих віддав голос словами: „Вибираю Серба Петра Караджорджевича". На те в сали залунав окрик: „Живіо!" Те саме повторило ся при дальшім відданю голосів. Президент просив, щоби не проволїкати голосованя і проголошувати лише імя і назвиско. За пів години ствердив президент, що Петро Караджорджевич одноголосно вибраний королем.

Міністри Генчіч і Авакумович в коротких промовах висказали почесть новому королеви. Збори відповіли окликами, котрі повторив зібраний на дворі народ. Опісля ухвалено повідомити зараз телеґрафічно нового короля о виборі і вислати депутацию, котра акт вибору доручить вибраному. Для вибору депутациї ухвалено зібрати ся о год. 5 пополудни. На тім засіданє скінчено.

З замку дано 101 вистрілів з гармат. По улицях міста пішли військові музики. Зараз відправлено молебен при участи войска і скупштини. Потім військо зложило присягу вірности новому королеви. Старшина міста видала відозву до населеня, щоби на знак радости позамикано склепи і вечером щоби осьвітлено місто.

Пополудни вибрано депутацию, котра має зараз поїхати до Женеви; вибрано 20 членів скупштини і 4 сенаторів.

О 7 год. вечером прийшла відповідь від кн. Петра Караджорджевича, в котрій новий король приймає і дякує за вибір.

Заява правительства.

Правительство зложило перед скупштиною таку заяву (не пишуть лише, коли, — чи на окремих засіданях скупштини і сенату, котрі відбули ся перед вибором короля, чи безпосередно перед тим вибором на засіданю спільним):

„По звісних подіях ночи з 28. на 29 (ст. ст.) мая, коли стратив житє бувший король Александер, остала Сербія без монарха і без наслїдника престолу. Коля о тім довідали ся 29. мая зрана приятелї народу і патріота, зібрали ся на нараду, що серед такого стану річий дїяти в інтересї краю і народу. З наради тої вийшло теперішне правительство. Воно, обнявши керму судьби вітчини, уважало за перший і найважнїйший свій обовязок дбати о утриманє спокою та ладу й законности в краю і скликати народну скупштину для вибору короля. Розуміючи, що сей вибір мусить бути конституційний, поклікано до житя конституцию з дня 6. цьвітня 1902, котра стратила була обовязуючу силу через державний замах з дня 24. цьвітня 1903. Опісля скликало правительство народну скупштину, вибрану і -ібрану по мисли конституції. Правительство з вдоволенєм завважує, що приперте законним становищем народу і патріотичною вояцкою армією, удержує в краю спокій і лад. Сповняючи в так поважній хвили свій обовязок, лишає правительство скупштині суд так подій з дня 29. мая як і своєї дїяльности від часу тих подій. Заразом отвирає правительство конститууюче засіданє народних зборів і лиш в їм сповненє обовязку вибору короля та постанову що до конституції з бажанєм, щоби ся дїяльність принесла вітчині житє і поступ. Нехай жие сербский народ!

На сю заяву збори відповіли такою резолюцию:

„Оцінюючи події з дня 29. мая, народні збори з одушевленєм приймають до відомости новий стан річий, який витворив ся з тих подій, і виражають повну солїдарність сербского народу з усею сербскою армією. Народні збори висказують війску признанє за его поведенє. Сербска армія була і буде обороною вітчини, охороною ладу і справедливости та запорукою будуччини Сербії. Заразом висказують збори правительству признанє за патріотизм в сій тяжкій хвили, похвалюють усї его постановы і запорядженя та взивають, щоби справи державні вело до приїзду короля".

Петро Караджорджевич.

Депутация до нового короля вже виїхала. В Білградї надіють ся его за два днї. Сенат і скупштина будуть ждати его приїзду.

Пишуть про вступні услівя, які має собі вимовити то новий король то Серби, котрі его вибрали. І так мав Караджорджевич сказати якомусь дневникареви, що рішучо мусить ждати укарани убийців королївскої пари, бо приймаючи престол з їх рук, ставбя ся співвинним. Також має ждати підвисшеня цивільної листи. З другої-ж сторони теперішний кабінет сербский має постановити для спокою в краю зажадати від короля, щоби видав амнестию для справників замаху. В радикальних кругах сербских домагають ся, щоби не тілько король, але й урядники та військо зложили присягу на конституцию; конституция з р. 1888 має бути ще розширена через заведенє загального права голосованя.

Петро Караджорджевич, пишуть, дістане назад посілости в Сербії, сконфісковані Караджорджевичам по убийстві князя Михайла Обреновича в р. 1868.

Повітовий суд у східній Галичинї.

(З Борщева.)

Місце, де поміщений ц. к. повітовий суд в Борщеві, який має обслужити 46 громад, есть не тілько невідповідне але і неможливе. Цїлий суд має вісїм сил концептових, тілько ж канцелістів, додаймо до того, що суд поділений на пять віддїлів і що до того усего належать також помічники канцелярийні та писарі і возьні с посланцами судовими, — значить, занятих в разом поверх 40 осіб. Увесь той персонал первісно в двох корчемних, тепер в трех малих хатах поміщений есть на спосіб голяндских оселедців. По двох урядників містять ся в одній кімнатці, оба они звичайно обступлені сторонами, глядаючими справедливости, переводять термини а сторони ані себе ані суді, а ті знов сторони в загальнім говорено не розуміють. То само відносить ся до канцелістів, котрі обступлені сторонами мусять удїляти вияснень. Додаймо до того, що ті маленькі, низкі, душні і тісні убікациї мають найгірше сусїдство, бо при однім будинку есть обора сусїдна і стікає гній та входить сопух навозу скрізь вікна, а другий поставлений при торговици; — дивуватися належить, як урядники могуть в таких будах урядувати. Темні комнати суть навіть поперестроювані з ритуальних кучок жидівских а сьвітла тілько, що спадає з гори на спосіб комнати арештанцкої Драйфуса на острові. Один урядник-канцелїст, стративши зір спенсіонував ся, другий канцелїст пішов задля хороби на шістьмісячну відпустку, два концептові хорують і один, що повернув з відпустки і дальше мусить о відпустку просити, а другий з причини хороби грудної виїхав на відпустку — два помічники канцелярийні і один диктар згинули через бюра з браку сьвітла і воздуху. І заходить питанє, на якій основі в протягу около двох літ ряд взив здоровє і житє тим людям; всякий фабрикант наразив би ся на незвичайні кари, если би важив ся так обходитись з своїми робітниками, як власть судова приміщує своїх урядників.

Та ба, але сего ще не досить. Розправи відбувають ся в трех будинках, від себе досить віддалених а один з них (відділ карний) навіть віддїлений есть рінком. Сторони мусять шукати годинами і допитувати ся, в „котрім то суді" мають справу. А відома річ, що при тепер існуючій процедурі судовій терпить на тім не тілько юдикатура, але також сторони, що в контумацию попадають а сьвідки наражують ся на судові кари. Реґістратура цивільна зложена на стриху, карна над арештами. Коли сторона, а особливо в зимі, хоче переглянути який акт, то прийшовши пішки з села до суду відлеглого нераз і три милї може зголосити ся очивидно аж по полудни а тогди нїхто не дасть актів, бо на стриху без сьвітла годі шукати, а сьвітлом вступ заборонений і сторона мусить вертати ся до дому з нїчим, аби дня слїдуючого знов „бити ноги" на довгій а неповній дорозї.

Ті самі поблажливі і довготерпеливі сторони не мають нї починальні нї захисту перед сьнїгом і тучию, а мусять кулити ся попід жидівські стріхи, наражаючи свое здоровле на вплини атмосферичні і телюричні, бо годі щоби урядники в своїх „цюпках" могли помістити або були обовязані поміщати безліч народу. Сторонам не лишає ся отже нїщо друге, як або плюнути на виконуване „юстациї" під такими обставинами або наразити ся на хоробу! І знов заходить питанє: на якій основі рад може від давна мучити той нарід, що так его як і суди удержує своєю кервавицею і платить тяжко великі податки?

На пять віддїлів есть одна однїська саля розправ (на 46 громад! з 70.000 мешканцами) — саля з одним вікном, темна,

без всякої вентиляції — без місця для сторін і дорадників правних, не кажучи вже о вигіднім приступі для других осіб, хочби прим. свідків.

Уряд іпотечний, в котрім містять ся книги грунтові, ціла реґістратура і трех урядників ефектуючих (бо писарі з документами не мають місця), де сотки сторін денно приходить, уміщені якби на збитки в двох малих комнатках. Книги грунтові стоять в отвертих фахах, бо нема місця примістити шафи — обпорошені рівно як документи, до котрих доперва дорогою ґімнастики на високі полиці дістати ся можна. Серед гамору, стиску, рипаня дверми, протягів, каже ся урядникам в тих криміналах урядовати а сторонам інформувати ся.

І знов діє ся незаконне, не допускаємо — а єдино можливе. В тих комнатах має судия переводити розправи спростовуючі, зі сторонами і ґеометром. Як же він се може зробити совісно і добре в таких криміналах? Діє ся так: або ц. к. судия не уважає на сторони, що мають ся інформувати і переводить розправи, бо розправи перевести мусить, або мусить мати з документами забирати з уряду іпотечного і сторони не мають книг грунтових. Ґеометер знов забирає мапи до свого бюра о 400 метрів відаленого і там їх простує а сторони знов не могуть хіснувати ся з табулі. Потому злі язики говорять, що наш чоловік мусить з кождою справою по десять разів бігати до суду — а він мусить при такій системі.

Тимчасом у Борщеві веде ся справа будови суду від лиих звиж десять літ і до нинїшного дня не рішено, де той суд має станути. „Вельможні сего сьвіта“, котрі з судом дуже мало або і вічо не мають до діла, хотіли би суд мати в улиці слїпій, на спадистій площи, без приступу, без приставища, на підземних льохах, на місци, котре би великим коштом треба перше спляндувати — другі, мужики, менші пани, громади і саме місто яко таке хотіли би в інтересї повіту мати суд о яких сто метрів дальше від ринку як перші, на місци найвисшім, з усїх сторін видним, приступнім, спокійнім і рівнім. Перше місце коштує 7 (сїм) тисяч корон, друге жертвує властитель п. Фельдшуг даром. І з того усего зроблено в горі дві „політичні“ партиї, кореспондують, петиціонують, доходять — просто пересипають з пустого в порожне, наражаючи урядників і сторони на страту здоровя, сторони на страти матеріяльні а усїх на секатуру.

Тут не розходить ся і не може розходити ся о вїлку політику і розходить ся о збудоване будинку на суд в найвідповіднїшім місци — а відай вїкого не буде, хто тілько має усї здорові клепки. Хто знаючи обі площі, казав би будувати монументальний будинок в платнім місци против волї повіту, замість збудувати его на рівній площи, через п. Фельдшуга жертвований без платно? Ми горожани цілого борщівского повіту звертаємо ся до Ц. К. Президиї апеляційної і до Ц. К. міністра судівництва, може в сій дорозї схотять сю так наглячу справу уже раз наконечно залагодити.

Оден за більшість.

Загреб. Коло Дерінки прийшло до кровавої борби селян з військом. Чотирох селян ранено.

Криза на Угорщині.

Будапешт. Сейль зложив нині в соймі декларацию про політичне положене. Стоїть він на становиску насильного побиваня обструкциї, але перестерігав і буде перестерігати при тім форм парляментарних. Опісля опозиция при голосованю над сею декларациею Сейля і внесенем на відложене дискусиї до слїдуючого засїданя розпочала техничну обструкцию.

Будапешт. На нинїшній раді міністрів рішено димісию цілого кабінету. Димісию завезе до Відня міністер Фаєрвари і вона буде — як думають — принята. Місию утворення нового кабінету одержить мабуть Стефан Тіша, крайний противник обструкциї.

Начович у султана.

Царгород. Начович був у султана на авдиенциї інстанціонувати в справі Болгарів в Македонії. Султан заявив, що як тілько здавить бунт, видасть ріжні концесиї в користь македонських Болгарів.

НОВИНКИ.

— **Руский парох на услугах польской гакати.** З Тернополя пишуть нам: Тутешні Поляки нехотять в гакатистичнім польскім руху остати по заду, противно рвуть ся наперед, бажаючи показати сьвітови, що хоч живуть на „кресах“, польский дух (читай: ненависть до Русинів) у них не пригас. Военного того духа став наперед, як і годить ся, вияв лявши „Сокул“, за ним пішло „Товариство школи людовей“, далї повний кс. пробощ, а вкінци і міска рада. Ся послїдна старавсь зробити з Тернополя польске „място“ і мати у польскім гакатистичнім хорі також грімкий голос. Та здавало би ся, що у тій роботї, наносячій тяжку кривду та зневагу Русинам, котрих тут в містї є більше нїж Поляків, не найде она зі сторони Русинів нїякої підмоги. На жаль однак все ще находять ся між нами одиниці, що не мають нїякої народної чести та готові кождої хвилї їти з найбільшим ворогом разом, коби лише їх приватні справи та пляни через те пішли в гору та коби вони уходили все за „порядних“. Такою то людиною є наш парох і „канонїк“ о. Громницкий. Рада міска загадала іменувати почетним горожанином Тернополя уступаючого намісника ґр. Пінїньского і то не задля заслуг около розвою міста, але за его прихильність до вшехпольского руху. Се внесене поставлено на тайнім засїданю, та однак не було воно симпатичне для радних жидів. Вони здекомплетували засїдане і здавало ся, що справа піде до кошa. Та вшехполяки не дали за виграну. Двайцять радних, між ними і о. Громницкий, візвали бурмістра до скликаня засїдання ради. На те засїдане о. Громницкий стягнув міщанина Руснна Сатурского (радника Лисяка не міг позискатя для своїх планів.) Вшехполяки рівнож зійшли ся в комплетї і 19 голосами (всїх радних 36) ухвалили почетне горожанство для ґр. Пінїньского в сам день его уступленя. Як видимо, ґр. Пінїньский рускими голосами зістав почетним горожанином. Сумне воно, але правдиве. Русь тернопільска протестує лише отсим против того, щоби о. Громницкий виступав в міскій радї яко її представитель. Він до сего не має нїякого права і до сего его нїхто не уповажнив. О. Громницкому радимо, щоби він місто бавитись у таку „високу“ політику, взяв ся до будови церкви та більше займав ся справами своєї „парохії“ а не звалював їх в цілости на новоспровадженних оо. Василіян. Се просто скандал: о. Громницкий вже кількanайцять літ парохом в Тернополи, а про будову нової церкви анї чувати, хоч средства до будови найти легко, бо тутешна церков має більш сотки морґів поля та кілька найцять склепів, що несуть їй значні доходи. Такі подвиги о. пароха викликують навіть у поважаїйших Поляків погорду, а що-ж казати про нас, руску інтеліґенцию в Тернополи. Нам просто встид, що о. парох є її членом. — *Свій.*

— **Польскі відпусти а руске духовеньство.** Від одного Русина з провінциї одержала наша редакция ось-таке письмо: На польскі і рускі Зелені сьвята відбули ся в Милятинї новім (буського деканата а повіта каменецкого) відпусти в латиньскім костелї. Не обходили би нас анї крихти ті відпусти, якби не оден факт, а се той, що в тих відпустах взяло участь значне число руских духовних. На ті відпусти прибули „z pomocą duchowną“ до костела милятиньского, одні в латиньскі а другі в рускі Зелені сьвята, отсї рускі сьвященики: 1) о. містодекан Теодор Білевич парох з Вирова, 2) о. Евгеній Купчиньский парох з Рінпева, 3) о. Іван Захариясевич парох з Желехова великого, 4) о. Евгеній Чубатий парох з Деревлян, 5) о. Леонид Молчковский парох зі Стінки (дек. золочівского), 6) о. Йосиф Мельницкий парох з Полонич, (дек. унївского). 7) о. Василь Терлецкий парох з Побужан, 8) о. Езгеній Лопатиньский парох з Бишок (дек. бережаньского), 9. о. Теофіль Захариясевич парох з Хренева, 10) о. Ловицкий з Козлова, 11) о. Іван Курчаба сотрудник з Неслухова, 12) о. Кирил Левицкий парох з Вербова (дек. підгаєцкого, замешкалий у Львові), 13) о. Евстахій Хомин катихит з Камінки струмилової (держав проповідь в костелї на рускі Зелені сьвята), 14) о. Леонид Лужницкий заступник учителя і помічник катихита в рускій ґімназиї у Львові (він целебрував у костелї на рускі Зелені, сьвята) 15) о. Спиридіон Кархут заступник учителя і екзортатор в рускій ґімназиї у Львові і 16) о. Богдан Копитчак катихит при школї ім. Мартина у Львові“.

Отже шістнацять руских сьвящеників, чи то целеброю, чи проповідию, чи сповідию взяли участь в тих двох днях відпусту в латиньскім костелї. Між тими сьвященниками були декани, парохи, катихити; були сьвященики не лише з ближшої околиці Милятина, але і з дальших деканатів; між сими стрічаємо й такого о. Кирила Левицкого з Вербова, дописувателя „Галичанина“ з Підгаєччини... Щож се за проява, що рускі сьвященики так „злїтають ся“ на польскі відпусти — душпастирі покидаючи свої парохії а катихити зрікаючись відпочинку по цілотиждневім трудї? Що се за проява, така характеристична именно в нинїшній добі шаліючої гакати вшехпольскої, в якій польске духовеньство під командою Козловского таку визначну бере участь? — в нинїшній добі, коли руске духовеньство само видить, як польскі ксьондзи запопадно будують „твердзе католїцизму“ побіч церквей навіть по таких чисто-руских селах, де латинників почислив би на пальцях одної руки — в нинїшній добі, коли вся клерикальна польска преса, на перегони з таким „Дзєннїком“ або „Словом польским“, болотом обкидає, окленетує та денунціює руских духовних? — в нинїшній добі, коли архієпископ кс. Більчевский таку виразну дав науку рускому духовеньству і народови в Теребовли торік а в Підгайцях сего року?

Наш допысуватель, подавши сам факт, о якім мова, апострофує поіменованих висше сьвящеників словами: „Чи не сором вам, за марний гріш витирати кути польских костелів, відкидаючи набік достоїньство народне, честь народну? То ви такий примір даєте своїм парохіянам та (катихити) своїй молодіжи?“ — Що деякі сьвященики наші беруть участь в польских відпустих задля „марного гроша“, то річ певна і о тім голосно тай з огірченем говорить тая переважна часть рускаго духовеньства, котра є противною, щоби рускі сьвященики „волочили ся“ по польских відпустах. І справді, коли бачить ся, як неоден наш сьвященик-душпастир з далекого деканату їде на польский відпуст, і то ще на неділю, опускаючи своїх парохіян, то задля чого він може се чинити? Хиба лиш задля того, що капне єму якийсь гріш, впрочім заслужений, бо за роботу, нераз і тяжку (сидїти цілий день в конфесионалї, належить ся винагорода) Дехто із сьвященників так званих „відпустовичів“ по польских костелах виправдує ся тим, що нарід рускій, ідучи на відпусти до костелів, потребує обслуги від руских сьвящеників. Оно правда, що потребує обслуги; але з другої сторони і то правда, якої годї заперечити, що якби рускі сьвященики не „злїтали ся“ скі відпусти, то і руский нарід, як не зовсїм, то певно в значній мірі був би занехав так були від давних часів і до нині на польсвое волокитство по тих відпустах. Таж то знана річ, що коли спитати нашого селянина чи міщанина, чого він волочить ся до сего чи того далекого польского костела на відпуст, він відповідає: „Та там наїздить богато наших єґомосців: там наш християнин і висповідає ся і вислухає співаної служби Божої і казанє є по нашому, якби й у Зарваници або Гошеві...“ Отже сьвященики виправдують ся, що йдуть на польскі відпусти задля рускаго народу, а нарід знов, що йде туда задля руских сьвящеників... Ми не такі оптимісти, щоб вірити, що наші селяни й міщани, навикші за довгі літа до волокитства по польских відпустах, відразу закинуть свою навичку, скоро тілько наші сьвященики „відпустовичі“ перестануть вислуговатись польским ксьондзам по місцях відпустових; якась частина таки буде ходити, хотяй з поступом часу, усе меншаючи, може й зовсїм зникнути Отже і на те є рада, практикована польскими ксьондзами супротив церков руских: в місцевости відпустовій польскій, де є церков руска, обслужити вірних рускаго обряду в церкві, або иншими словами: того самого дня, що в польскім костелї, нехай Русин грецкого обряду знайде відпуст і в рускій церкві. Розуміє ся, щоби цілу справу направи нинїшного лиха повести з успіхом і довести до бажаного кінця, мусить понеред всего руске духовеньство зробити в тім дїлї над між собою а потім і відповідно вливати на нарід. Бож як нині є? Сьвященик їде з села на відпуст, то й люди йдуть за ним — куда ігла, туди й нитка. А чи можна навіть подумати о тім, щоби той рускій сьвященик, що їздить на польскі відпусти, поучив своїх парохіян, що для них є рускі відпустові місцевости? Отже на польскі відпусти в деяких місцевостях на Руси громадять ся тисячі-тисячі народу майже виключно рускаго. Нарід освоює ся з гадкою, що то „всьо одно“, чи руска церков чи польский костел, („оден Пан-Біґ“), а се вже місток з рускої церкви до наставленого самотріска — до „твердзи католїцизму на Русї“. Поминаючи Милятин, о якім тут мова, глянїмо на примір на таку Кохавину в жидачівскім повіті. Тисячами рускій нарід суне до Кохавини, рускі сьвященики вислуговуючи ся кс. Тшопіньскому, ваблять туди все більше й більше народу, а кс. Тшопіньский, тягнучи з рускаго хлопа й міщанина грубі доходи (з чого ледви може сота частина впаде, мов окрушина з богачевого стола, для руских оо. „відпустовців“) парцелює і кольонїзує Мазурами одну більшу посілість за другою на стрийскім Підгірю! Чи настане вже раз опамятане? „Время люте“! ненависна аґітация вшехпольских гакатистів намагаєсь приложити ніж до горла галицкорускому народови, а тут є ще такі патріоти духовного стану, що сушачи собі мозок, якби ратувати загрожену Русь, знаходять чародійне средство і кличуть з одушевленем: „Гєврейка! їду в неділю Зелених сьвят на відпуст до Милятина!“ І їде декан, їде парох, їде сотрудник, їдуть катихити, їде екзортатор, їдуть зблизька, їдуть здалека, їдуть із сїлької глушї, їдуть зі Львова, їдуть з рускої ґімназиї... На таке сказати-б словами нашого Тараса: „Сьміх тай сльози!“

— **Бережанцям під розвагу.** Пишуть нам з Бережанщини: Уже від давна дає ся відчувати в Бережанах велика недостача бурси для селяньских синів, що ходять до народ.

---

1)

З памятника немовляти.

(Відписав рідний батько Евген Шміґ т.)

Переконую ся чимраз то більше, що мій батько є в правї, називаючи землю поганою дїрою. Як бачу, люди теряють час на те, щоби морочити та докучувати своїм сусїдам. А хто малий та слабий, от як непричком я, той мусить всьо терпіти, що лише старшим подобаєсь з ним витворати.

Явсь прийшов до нас чоловічок в чорнім платю. Я не клопотав ся ним, бо зачислив його до т. зв. вуйків, — пудкі сотворіня, котрі не звають чогось путнїйшого, як лиш насьміхати ся з мене та відкривати, що я похожай на всяких можливих людців. Не люблю їх також тому, бо пускають мені дим в лице, так що я мушу кашлати. Мама могла-б безпечно випросити собі курево, та по моїй думцї найгірший сам батько, і коли він курить, другі уявляють собі очивидячки, що й їм се вільно. Отже я гадав, що той смагляй також з таких вуйків і не займав ся ним. А прото се не був вуйко. Взали його доктором, а то мабуть щось страшного. Він добув з кишеї щось чорне плоске та чорне, розложив його і поставив на столї. Се мене зацїкавило, бо були там нові та блискучі забавки, що мінили ся до сонця. Гарні річи і я гойкнув з радости на цїле горло, як сего навчив ся від батька.

Потім взяли мене Ярина, баба, що має мене та убирав — добра душа, лиш трохи за сильна — на колїна і здерла з мене сорочку. Се бавило мене ще більше як блискучі річи в чорнїй коробцї, бо нїчого так не можу знести, як тих пеленок і вборів, котрі лиш давлять мене і драпають та спиняють всякий свобідний рух. Як лишень розбирають мене до митя, я тішу ся і кричу і сьмію ся з радости, коли ж встромляють мене опять в погане лушпиня, я кричу і плачу з гнїву та обурення. Є надія, що невдовзї стане лїпше, бо мій батько, спостерігши, як немилі для мене всякі вбори, приобіцяв менї, що як лишень потеплїє, позволить менї цілий день голому качати ся по вилимі. Також вчуле мене з мамою до нїса, бо каже, що воздух в містї є страшний, і ми віддихаємо лишень тим, що тисячі людий вже вдихнуло і видихнуло. Я не знаю, що се таке „нїс“, але вже довідаю ся і потім нарисую, як взагалї відпросую всї свої вражіня і пригоди. На всякий случай буду зовсїм вдоволений зміною місця, бо тут менї вже опротивіло.

Але мушу описвісти історию з доктором. Коли я вимахував радісно ногами і тішив ся пагими раменами, нараз підійшов до мене сей чоловічок: в одній руцї держав одну річ з чорної коробки, другою вхопив мене за руку. Я сьміяв ся весело, бо думав, що він хоче річ, котра так мінила ся до сонця, показати менї лїпше з близька. Та вір кому на сьвітї нині! Нагло я почув щось страшного в рамени, щось жорстокого, нестерпного! Сьміх щез, я став вити як пес на ланцуху. Що було дїяти? Смагляй вколов мене ясною річию в рама! Та сего було йому ще мало, бо не зважаючи на мої протести, вколов мене ще раз в те саме а двічи в друге рама. Безличні розбишаки!

І лежу я, малий та слабий, як-раз три місяцї на сьвітї, не можу рушити ся з місця — а тут являєсь їх четверо: два великі сильні мужчини і дві дорослі женщини, з котрих одна що найменше в двоє така сильна як т. зв. доктор. Він впрочім малий собі, кощавий чоловічок, а коли я назвав його великим та сильним, то лише з огляду на те, що посїдане блискучої річи до коленя заступав велич та силу. Отже ті чотири великани кидають ся на мене бідолашного карлика, ловлять мене, придержують кріпко і колять раз по раз, щоби лише розкошувати ся моїми муками.

Вправдї з лютости та болю я заплющив очи, щоби лїпше і голоснїйше можна кричати, але я чув зовсїм виразно, як та бругальна компанія голосно реготала ся, а мій батько, котрому я ще відвдячу ся, кричав немов одушевлений, коли я почув перший біль і тому скрипав болїсно уста: „Дивіть на хлопчиска, що за міна! Нї, та задерта губа, вмирати зі сьміху!“

Ну стрівайно, старий хлопче, побачимо, чи моя міна сьмішнїйша від твоєї цапячої борідки. Та мусїв вже замітити, що я, хоч як маленький, порядно вмію вхопити і сїпнути, як лиш раз вчулю ся пальцями. За ту міну відплатим волосем, а вже не богацько його в тебе, старий друже!

Та на тім ще не конець. Вправдї смагляй, довершивши свого нїкчемного дїла зложив гидкі блискучі знаряди до поганої чорної коробки, і сховавши її до мерзенної чорної кишені, вийшов ся з хати, однак дірки, які впрубав менї в раменах, лишили ся і не переставали печи та кусати. Опісля спухло цїле лїве рама і цїлими днями болїло страшенно. Смагляй прийшов, оглянув своє дїло і вдоволений похитав головою. Чи можна подумати собі таке пайдацтво! На щастє не забагало ся вже йому, щоби й праве рамя менї напухло і болїло, та й ліходії увірили ся мабуть, що на другий день я не позволю, бо не пробували вже зовсїм колоти мене в праве рамя, лише вдоволили ся тим, що занапастили менї лїве.

Пізнїйше я довідав ся, до чого веде цїле знущане над безборонними істествами. Раз якось прийшов оден з многих вуйків, що відвідує мене що другої або третьої днини і мешкає зараз в сусїдстві. У него вельми дивовижне лише, самі горбочки та ямки, і подібне до губки якою мене миють. Тому вуйкови показав батько моє рамя і спитав його відтак:

— Чи ти щеплений?

Тамтой відповів:

— Ой певно, але коли вісна виступає епідемічно, тодї щеплене нї при чім, а найлїпшим доказом на се моє лице

І як я відтак з дальшої їх розмови довідав ся, т. зв. доктори видумали, що треба колоти малі дїти в рамена, аби пізнїйше не дістали таких губчастих лиць як вуйко. З того розсудне немовля має бути мудре! І при таких людцях я маю оставати Бог знає доки! У людий, що колять ся в рамена, щоби лїчити лиця! Лиця, що зовсїм не хорі, а лиш пізнїйше можуть захорувати!

Нї, мушу перервати; бо як міркую над такою нїсенїтницею довше, удушу ся з люстости або трісну. Капустяні голови! Поганці!

(Конець буде.)

них шкіл. Чи сею справою не могла би заняти ся бережаньска філія „Просьвіти“? Є се справа великої ваги, а до її здійснення не треба нїчого незвичайного. Послїдна пора подумати серіозно о тім, щоби з початком слїдуючого року шкільного приступити до отворення „Селяньскої Бурси“. — *Селянин.*

— **Вшехпольский авантурник на зелїзници.** З Ягольниці пишуть нам: На зелїзничій стациї в Ягольници перебуває цїлими днями студент прав Рудиїцкий. Панок сей хоче бути великим польским патріотом. Але коли патріотизм всїх Поляків доходить до крайного шовінїзму, так Рудиїцкий в слїдуючім фактї показав вже свою безличність, простацтво і брак виховання. В понеділок руских Зелених сьвят при приїздї поїзду на тутешну стацію, кондуктор закликав по руски: „Ягольница“. Рудиїцкий, стоячи на перонї в товаристві „cywilizowanego narodu“, озлобив ся руским словом так дуже, що на цїле горло крикнув до кондуктора: „Po jakiemu pan wołasz?“ Відтак приступив ще до кондуктора і торочив дальше свої моралї: Pan nie śmiesz wołać po rusku; pan wystąpiłeś przeciw prawu і т. р. Запитуємо отже дирекцию зелїзниць, що мав учинити начальник стациї з Рудиїцким яко таким, котрий викликав галабурду в часї урядованя, і звідки Рудиїцкий приходить мішати ся до зелїзничої служби і робити їй цїлком не слушні замітки, а тим самим її перед пасажирами компромітувати? *Подорожний.*

— **Реформа цензури сценїчних творів.** На основі рескрипту міністра справ внутрішних, яким запорядженo реформу в теперішній цензурі сценїчних творів, намісник іменував п. Адама Креховецкого, радника намісництва і редактора офіцияльної „Gazet-и lwowsk-ої“, референтом для виконування цензури сценїчних творів, котрі мають бути виставлені в однім з краєвих театрів крім краківского вальтру. До утвореної рівночасно ради прибочної для висказування погляду в случаях, в котрих настала би квестия евентуального видання заказу виставленя дотичного твору, покликані пп. Станислав Пшилуский, віцепрезидент суду краєвого у Львові, Ігнатий Дембовский, радник намісництва, Станаслав Росовский, літерат і Ярослав Ільницкий, радник суду краєвого у Львові. Першій з них буде оцїнять лиш польскі твори; два другі твори польскі і рускі, а послїдний лиш рускі твори.

— **Король Александер і Драґа при секциї.** На тїлах убитої королївскої пари довершили лїкарі др. Евген Міхль і др. Демостен Николаевич секцию вечером дня 11 с. м. О повіщений протокол з обдукциї короля Александра звучить між иншим: „Покрива черепа груба 11 мілїметрів, підчас коли у нормального чоловіка грубість покриви черепа виносить 6 мм. Стверджено перерість мозочку, а на мозковій опонї численні нарости і зрости з костию. Печінка незвичайно легка, чорна і здеґенерована. Нерви місцями згрубілі.“ Протокол обдукциї тїла королевої Драґи подав м'ж иншим: „Шрами наслїдком операциї зелез, застаріла „meritis“ і наслїдком сего ропної рани; в легких заблизнені каверни.“

— **Страшного убийства** допустили ся сеї ночи у Львові невисліджені доси злочинці в домі при ул. Костюшка ч 5 а на розі Третого Мая. В каменици тій переводить ся тепер реставрация і всюди страшний нелад; в сїнех стоять дошки, на подвірю есть великий перекоп, а під стїнами руштоване, на котрім працюють мулярі. В партері тої каменици мешкала від кількох місяців стара жидівка, вдовиця Амалія Оранж зі служницею Рифкою Шпінер. Рифка була далекою своячкою Оранжевої і мала нареченого, Натана Шренцля, помічника купецкого, котрий мав женити ся з нею і в неділю мало відбути ся їх вінчанє. Отже той Шренцель приїшов ниї рано около 5½ год. до каменици і наробив перший крику. Двері від кухнї були отворені, а на постели лежав труп убитої Рифки. Ноги були відкриті аж по колїна і звисали на землю, а убита мала на собі лиш сорочку і спідницю як би на борзї убрану. На шиї видніє ся страшенний проріз якби від ножа чи радше від бритви, а голова ледви ще держала ся карку. В другій комнатї на постели лежав другий труп, убитої Оранжевої і голова ей була так само майже відрізана від кадовба. Напротив постелї видко було отворену зелїзну касу, але в нїй вже не було нїчого, а так само і великий куфер, що там стояв, був отворений, а все в нїм поперевертано. Оранжева була богачкою і мала значну готівку дома, отже убийства допустив ся хтось в цїли рабунку. Доси арештовано внука убитої Якова Шенфельда, котрий недавно служив при війску, немав нїякого занятя а гуляв весело. В полудне арештовано ще дозорця дому Людвика Радзевича.

— **Пояснене непорозуміня.** Читачі „Дїла“ пригадають собі письмо Виділу філії „Просьвіти“ з Нового Санча п. заг. „Відправа клеветникам кацапским“ (в 95 ч. „Дїла“), де був поміщений лист Вп. о. Анатоля Сїнкевича з Кунина до Виділу общества кацапскої бурси в Новім Санчи. В письмі Виділу філії „Просьвіти“ було виказано, як москвофільска трійда в Новім Санчи (Качмарчик-Іваништин-Марков), не задоволивши ся захопленєм 60.000 кор. майна зібранего ся захопленєм народовцями, намагає ся ще загарбати і всї гроші за видані давнїйше акциї позичкові, котрі льосують ся. Коли пос. Вас. Яворский предложив виділови кацапскої бурси до виплати 35 штук вильосованих акций (з чого було би 350 кор. на українско-руску бурсу), то виділ кацапскої бурси кинув ся розписувати кореспонденткы до властителїв вильосованих акций, вихвалюючи себе і свою кацапску бурсу, що вїби-то лиш у них: гуманність, релїґійність, толерантність. Таку кореспонденткy дістав і о. Ал. Сїнкевич, а обурившись на се лицемірство, відповів виділови кацапскої бурси ось-таким листом: „Сумнїваюсь, чи подписавшись въ побожности честно есть выдерти подступомъ передочымъ патріотамъ вѣнець съ працѣ, вымѣнивавшя имъ отберати имъ ще честь, чванячись гуманностію, релїґійностию, толерантностию. *Больше я зложила якъ 100 зр.; даже на руки о. Качмарчика, на руки проф. Черкавского и другихъ перешло 30 зр.* Напротивъ такого нечестного поведеня мушу замаркувати ся и заявляю, що передочымъ нашимъ людямъ я далъ повномочіе гроши побрати на цѣли народнй, а не цареславія. Съ поважанемъ, Куninъ 4/5 1903. О. А. Сѣнкевичъ“ — Сей лист перепечатуємо з 95. числа „Дїла“ на просьбу о. Сїнкевича ще раз, бо одно речене в нїм, означене похиленими черенками, вийшло було невірно (в 95. ч. „Дїла“ було напечатано: „Больше я зложилъ як 100 зр. даже на руки о. Качмарчика, перешло 30 зр. на руки проф. Черкавского и другихъ.“)

— **Дрібні вісти.** Новий намісник ґр. Потоцкий прибуде до Львова в четвер 18 с. м.; обійме урядованє. — Новий краєвий маршалок ґр. Станисл. Баденї обійме урядованє дня 20 с. м. — Пос. Ян Станіньский переселяє ся з днем 21 с. м. зі Львова на постійний побут до Кракова куди переносить також редакцию часописи Przyjaciel ludu, орґан польских людовців. — На час будови зелїзници Львів Самбір-Ужок заснована експозитури жандармериї в отсих місцевостях: в Туречках вижн. 3 жандарми, в Турцї 6 жандармів, в Язорі 3 жандарми, в Лужках горішн. 4 жандарми, і в Сивої 4 жандарми. — В голосній справі товмацких над'ужать увязнено радника Соколовского і арендаря молока товмацких дібр Мехля Тітмана. — В Станиславові увязнено властителїв ґальантерийної торговлї, Самуіла і Озию Гальперинів котрі збанкротували в обманчивий спосіб на 40 000 К. — Славний норвеский композитор, Едвард Ґріґ, обходить 60-лїтний юбилей уродин. — В Варшаві при площи Александра завалила ся ново збудована каменица, причім погибло 10 осіб. — Паровець „Ярра“ видобув на Середземнім морю коло Болїфчіо з води двох аеронавтів з бальоном, котрі перед кількома днями взнесли ся були в Марселлії і впали до моря. Оба жають. — Кандидат нотариальний, Антін Бар, іменований нотарем в Заторі.

— **Послїдні вісти.** Петро Караджорджевич звотіфікував вже державам свій вибір на короля. — Нині в радї державній дискусия над недільним відпочинком. — До повітової Ради у Львові вибрані дефінітивно з курії сїльскої: Балтарович Іван, нач. ґром. Ярчів старий, о. Айталь Білїнкевич зі Снесїна, Гринько Чишкевич з Хоросна стар., Яків Губер з Фалькенштайн, Дмитро Кирпога з Підберезець, Іван Королюк з Черкас, Федько Кречковский з Пісків, Малачиньский Фр. з Зимновідки, Мих. Склепівський з Замарстинова, Іван Смольницкий з Зубря, Мих. Шеремета з Містків і В. Трачевский.

— **З тов. ім. Котляревского.** В суботу дня 20 с. м. відбуде ся в салї тов. „Gwiazda“ *аматорске представленє.* Драматичний кружок відограє: „*Іспит на мужа*“, комедию в 1 дії Володимира Лучаківского і „*Настоящі*“, комедию в 1 дії о. Олекси Бобикевича. В антрактах концерт орхестри військової. Початок точно о год. 7½ вечером. Білетів можна буде дістати від четверга в тов. „Руска Бесїда“ у Львові, ринок ч. 10 І. пов. — *Виділ.*

— **Від о. Юрия Кміта в Яворові** одержуємо отсе письмо з просьбою о поміщенє: Коли появить ся яка довись, неприємна для декого з міста Яворова або з повіта, зараз найдуть ся добрі люди й кажуть: се нїхто иншій не написав, тілько Кміт. Супротив того заявляю публично, що не подаю до часописий нїяких звісток без повного свойого підпису, значить, не закриваю себе жадними криптонїмами. Постояти за правдивість якогось факта я не страхаю ся, тим то кладу все виразно своє ім'я, неоглядаючи ся на нїякі особисті шкоди й неприємности. Зволять отже ласкаво прийняти до відомости отсю заяву всї ті, що дуже інтересують ся моєю особою. — *Юрий Кміт.*

— **Загальні дяківскі збори** відбудуть ся в Грушові дня 5 (18) червня с. р., на котрі запрошує ся Вп. Отців духовних на Богослуженє, котре відбуде ся о 10 годинї в місцевій церкві. Півці церковні повинні явити ся як найчисленнїйше. *Михайло Якимович,* півець церковний.

— **УВАГА!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепечені листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки,* збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Денниса Кучики, Ринок 10 за попередним надісланєм готівки або післяплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Померли:

— **О. Йосиф Макогоньский,** поч. крилошанин і совітник митр. консисторії, рицар ордена Франц Йосифа І., декан рогатиньский, парох Липниці, голова філії Товариства „Просьвіта“, Народного Дому, Філії Товариства педаґоґічного в Рогатинї, член Рускої Матиці і Народного Дому у Львові, член рогатиньскої ради повітової і окружної ради шкільної, упокоїв ся дня 13. с. м. прожитих 74 лїт, з чого 49 лїт сьвященником. Смерть покійного мусїла викликати глубокий жаль серед сьвящеників і народа в повітї рогатиньскім, де покійний довгі лїта трудив ся на полї церковнім і народної дїяльности, а викличе такий-же жаль і у Русинів цїлого краю, коли з нинїшної нашої оповістки довідають ся о смерти сего поважного, чесного (навіть противниками шанованого) мужа та щирого і аж до пізної старости дїяльного патріота, бож імя бл. п. Иосифа Макогоньского часто згадувало ся в „Дїлї“, а кожда згадка сьвідчила, що покійний був щирий Русин-народовець, совісний заступавк і оборонець справи руской на всяких полях его дїяльности. Честь памяти такого Русина! Земля ему пером!

— **Володимир Єссип,** катехат видїловой школи в Дрогобичи, помер 10. с. м. в 33 ім рокї житя і 9 ім сьвященьства. В. в. п.!

В справі Л. Н. Вістника.

(Відп відь д-ру В. Левицькому).

(Дальше).

Щоби одначе не говорити на вітер і не наразити ся на закид, що я також порікаю мову, а не подаю прикладів, наведу тут ряд цитатів із тої самої статї, що наводив у „Дїлї“ й др. В. Л-ий на показ, що вони зовсїм не класичні і завважую заразом, що кождий кинувши збільшу їх число в разї потреби. При тім подам рівночасно, як на мою думку повинно бути написано, щоби всї ті вислови можна було назвати не класичними, але бодай поправними. Отже др. Л-ий написав у своїм перекладї так: опісля нїхто меньший як Pasteur — зам. опісля такий ученый як Пастер; еще — іще, ще; знаєм — знаємо: они в власне спеціяльними знарядами жите — а се власне спеціяльні знаряди жита; витворюсь — витворюсь ся; після зростаючого тягару — відповідно до зростаючого тягару; після него — по його думцї (радцї), на його думку [1]); головним виелїдом = головним здобутком (виелїд або дослїд значать Erfolg, Erforschung, але не Ergebniss), через принятє незмінних прав = принятєм незм. законів (д-р Л-ий систематично на взір Поляків уживає слова в значінню нїм. Gesetz, тимчасом у нас право значить das Recht, а Gesetz закон); предсказані через Менделеева — передсказані Менделєєвим; права тягарові — закони тяги (д-р Л-ий не розумів сього виелову, як каже в „Дїлї“); злучена є також — злучена також; справа не є пояснена — справа не пояснена [2]); робити розділ через дефініцию — робити розділ при помочи дефініциї; витягнені через Карнота — витягнені Карнотом, або: які витягнув К.; стягає на себе увагу — звертає на себе увагу; помічного средства ваги — способу ваги; рівновага почиває в тім — рівновага полягає в тім; були вдоволяючі — вдоволяли; слїдуючу тему отсю — ось яку тему; в головних чертах в головних точках; в істоті — в дійсности, в самій річи; находить примінене має (находить — се найчистїйший германїзм); прояви природи дадуть ся переминити — можна переминити; відбити ся в сей спосіб — сим способом, так; в такий спосіб — так, таким способом; вподаженя — погляди; навідворот — навпаки; совершенно — досконало; насуваєсь — насуває ся [4]); притягаючих ся — що себе притягають [4]); но — та; но що — але що; мамо многократних замагань — те вважаючи на ц. зм.; свойство — прикмета; в тім случаю — в тім випадку. Додам до того, що д-р Л-ий уживав (як у загалї в галицких школах) такого неторичного польонїзму, як теч (ciekawy), хоч відповідає до правил нашої звучаї треба би сказати гіч, коли б було таке слово, а не теч. — Так само чистими польонїзмами є такі форми їні, як: буду пік, буде їшов — буду пекти, буде їти (będę piec говорять лише східногалицькі Поляки, очевидно під виливом нашої мови, а літературна форма зручить: będę piekł); дальше, дієсловні форми зложені з вели, прим. дістали би письмо, я бим подав; хотїв бим і т. д. нам. ми дістали би, я подав би (би повинно все стояти по дієсловї), я хотїв би. Ба що більше, д-р Л-ий кінчить свою статю в „Дїлї“ таким клясичним висловом: „де ся не є компетентним [5]); я помиляю будову свого виелову, але щоби д-р Л-ий не знав навіть того, що в нашій літературній мові не можна уживати в нїякім разї ся перед дієсловом, се по просту скандал і я дивую ся, як він зважив ся з таким знанєм мови не лише критикувати її в инших, але вважати себе зовсїм непогрішимим її знавцем і протестувати проти того, про що найлїпше було мовчати.

[1]) Уживане після в такім значінню, як у д-ра В. Л-ого розширило ся зовсїм неправильно майже по цїлій Галичині; тимчасом поправно належало-б його уживати тілько для означеня часу, пр. після десятого року = по уплині десятого року; після одинайцятої = по одинайцятій і пп.

[2]) Д-р Л-ий вважає добрими сї висловини, бо вони звучать добре по нїмецки.

[3]) В нїякого лїпшого письменника не знайде д-р Л-ий такої форми, бо в 3 ос. sing. praes. нїколи ся не скорочують ся.

[4]) Partisipia з ся в укр.-рускій мові такий польонїзм, що як по ухах ріже (= przyciągających się) так само, як і іменники, утворені від дієслів із ся, прим. хвалене ся, боронена ся і т. д.

[5]) У нас є дієслово бути, але нема бутися, через що форма є ся (згадне ся в) по просту дика.

Др. Л—ий нарікає, що йому змінено слово „вспятий“, але не натикає анї слівцем, звідки його взяв і що се за таке чудовище. Є російське слово „вспять“ = назад (але прикметника від нього нема); д-р Л-ий доробив собі до нього українське закінчене і — готовий термін. Але якби ми зачали творити так термінольогію у всїх напрямах знаня, то що з того вийшло би і для кого вона була би? Чому д-р Л-ий не поступив природнїйше і не утворив терміну „назадний рух“? Се бодай було би зрозуміле і не лихе. Так само, з чого стисли ті „стислі науки“? Чи вони тому стислі, що в польскім називають ся „ścisłe“? Чи не лїпший тут термін „точні науки“ (може зрештою подасть хто лїпший, але „стислі“ у всякім разї невідповідний термін)? А що редакция пропустила сей термін, то невже він конечний і хто прочитав статю, подумав справдї, що там говорить ся і про „нестислі“ науки? Невже всї автори, у всїх працях, що пишуть про сї науки, подають і мусять подавати сей термін? Д-р Л-ий милосердить ся також над „щоби“ і каже, що редакция поперемінювала його всюди на „аби“. Отже що до сього, то він сильно помиляєть ся. „Щоби“ можна найти в Л. Н. В. дуже багато і воно зовсїм рівноправне з „аби“. Д-р Л-ий не знав одначе, чого то намість „щоби“ уживаєть ся декуди „аби“. Я відкрию йому сю тайну: Коли слово кінчить ся на пару співзвуків (прим. свят), тоді для евфонії кладеть ся по нїмому „аби“, щоби не нагромаджувати за багато співзвуків разом; коли ж кінчить ся на самозвук або лише на один співзвук, тоді уживаєть ся й „щоби“. Щоби одначе такі „тайни“ знати, треба: 1) перейти спеціяльні фільольоґічні студиї; 2) мати вроджене чуте до розріжнюваня, що красше і поправнїйше в мові, а що ні. До того треба одначе вже з малку навикати. Д-р Л-ий, як видно, не мав обох тих умов, тому й не дивниця, що редактори примушені „направляти“ його мову.

Д-р Л-ий диктує також правописні правила. З них довідуємо ся, що чужі імена належить писати латинськими буквами, бо, очевидно, ми мусимо знати латинські букви. Він пише проте Hoff, Newton і т. д. і сварить ся, що редакция подавала намість латинських букв рускі та Hoff написала не Гофф — як по його думцї повинно бути — але Геф. Отже що до того, то д-р Л-ий повинен знати, що в нашій мові передають ся імена так як звучать у чужій мові. Я не знаю напевне, чи Нїмцї вимовляють у прізвищи „Hoff“ два ф; що українець одначе не вимовить їх, про се нема сумнїву; а коли так, то й у слові „Гофф“ не можна писати два ф, тільки одно. Нас не обходять нїчого етимольоґічні капризи чужих народів, тому й не узглядняємо їх. Через те пишемо ми: Шекспір, Гете, Ньютон, Сеньобо, Тен, Уайт і т. д. а не Сгакеспеаре (як Гофф!), Ґоетге, Невтон і т. д. Щож до латинської транскрипциї, то тут сам д-р Л-ий неконсеквентний, бо пише, приміром: „Newlandsa, Mayer'a та Менделеева“. Чи Менделєєв не чужинець? А може д-р Л-ий думає, що при передачі імен треба тримати ся правописи і азбуки, тих націй, з яких наводимо імена. Рация в, лише тоді кождий чоловік мусїв би на науку азбуки потратити масу часу, бо мусїв би знати азбуку турецку, вірменьску, арабску, китайску і т. д. Далеко-б ми тоді зайшли!

(Дальше буде).

Володимир Гнатюк.

— **В Товаристві взаімних обезпечень „Дністер“** було в місяци маю с. р. 13 890 важних поліс на суму 13, 468 098 К обезпеченої вартости з премією **131 313 К 53 с;** разом від початку року по конець м а я видано **46 912** важних поліс на суму **49 333.306 К** обезпеченої вартости з премією **451.741 К 39 с.** Попереднього року в тих 5 місяцях було 38.431 важних посіс на суму 41,373 088 К з премією 367.202 К 15 с, т. в. сего року о **8 481** поліс і **84 539 К 24 с** премії більше. — В маю так само як в цьвітни були в многих сторонах більші пожари; в нашім Товаристві зголосили в маю свої шкоди 192 властителїв, з того більші шкоди в Кукизові 11, Конюшкові 13, Дзібулках 8, Верхни 10, Устю епископскім 6 і церков в Гарасимові повіту городеньского. Всїх разом від 1. сїчня по конець мая зголошено **672** шкід. Товариство поспішило сейчас з помочею всїм пошкодованим: 661 шкід вже виплачено, 4 шкоди менші находять ся в лїквідациї місцевих Делеґатів а 7 відшкодовань (в квоті 3.111 К) на разї з причин правних здержано. Сума всїх шкід разом з коштами лїквідациї по відтрученю квоти зверненої з реазекурациї виносить на власний рахунок 185.103 К і 17 с. — Фонди Товариства обезпечень (резервовий, резерва премій і проч.) виносять з кінцем мая **1,057.010 К.**

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Австро-угорско-російский звязок зелїзничий.

З днем 1. червня 1903 входить в житє нова тарифна часть II. з поправкою і часть III. з поправкою і з додатком I до части III.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Надіслане.

Др Окуневский,
адвокат в Городенці
шукує конципієнта. 885 1—3

Вже друкує ся
І. випуск „ПРАКТИЧНЫХЪ ПРОПОВѢДЕЙ".
Цїле видавництво розложене на 4 випуски і буде містити всї проповіди, кромі недільних. А іменно: патріотичні, відпустові, случайні, літургічні, місійні і 10 заповідий божих в 10 проповідях. Хто з оо. духов. желає собі мати комплет, нехай спішить з замовленем, бо, судячи по числї оо. предплатників, можна сподіватись, що цїлий наклад (1000 прим.) зістане вкоротцї вичерпаний. Передплату прошу посилати лише на І. випуск, котра виносить 2 кор. з оправою і почтою. — *О. М. Кінаш*, завід. Хорсена, почта Бродки. 3 6 1—3

Ренти державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора вимінн у Львові.

Катерынецкий і Сынъ
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на кліпатьских плошї Галицкой

получає в великім висорі і по цїнах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компасы, райсцайґи, тесьли мірничі, ніоми, лївелї манометри і т. п.
Уряджене девізників електричних.
Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 41a6

Ціни збіжа і других продуктів.
Львів 15 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·— до 7·25, *Жито* старе 6.10 до 6·20 а на термін 5·— до 5·25, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·10 а на термін 4·50 до 4·75, *ячмінь* пастівний 4·50 до 4·75 а броварний 5·— до 5·50, *рїпак* 9·50 до 10·— *льнянка* 9 50 до 9·75, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 9·— *вика* 4·50 до 4·75, *насїне льняне* 9·50 до 9·75 *насїне конопляне* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·— до 5·25, *гречка* 6 50 до 6·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 75· —, шведска 55·— до 70.—, *Спірітус* loco за 50 пітрів 35·50 до 36·20.

Торг на безроги.
Відень 15 червня. Зігнано 10.287 штук, межи тими 5.197 галицких. Плачено: prima 116 до 118 а вприкново —, середнії старі — до —, легкі — до —; поросята 68 до 86 сотиків за кільоґрам живої ваги.

Курс Львівский
в дня 16 н. ст. Червня 1903.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вилос. в 10% прем.	171 2.	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вилос. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 мор.	97 50	— —
„ краєвого 4½% а. в. вилос. в 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. вилос. в 57 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. 4% (І. емісиї) . .	98 2.	— —
„ „ 4% вилос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% вилос. в 56 л.	8 —	98 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. в.	99 7.	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% в. в.	103 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
„ „ 4½% (III. ем.)	101 70	— —
Позичка краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 300 корон	96 30	97 —
„ „ 4½% 4-ом емісія.	101 50	— —
Льосы:	к. с	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.) . .	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „ . .	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	264 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 90	117 6.

Рух зелїзничих поїздів.
важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:
З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рясева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7·40, 1 25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.
До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Рясева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10 57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 8 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 62

Парохія до заміни!
Місто повітове, ґімназия, 4 стациї желїзн. в місци, підгірска рівнина, для старшого сьвященика дуже вигідна. З каси зі школами 2100 К і 600 К на помешкане. Близша відомість у о. Євг. Данилович, Радівці (Radautz) на Буковинї. 866 1—5

Кредит уділяю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на фільварки і земельні посілости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 60 868 1—6

Кредит осибистий і будівляний
уділяю під користним замогами Кореспонденция польска. Адреса Львів, фах 80 887 1- 6

Досмертне удержане
можна мати за вложенем від відного малого капітару — Адреса: Львів, R. R 100 poste restante. 389 1—3

Дяк з добрим голосом, умілючий вести громадску писарку і агенцию „Дністра", потрібний зараз. Приймає Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 883 3—3

Крамниця пять лїт тому заснована, з місячним торгом повад 2000 К, зараз до продажи або до винаймленя на час будови зелїзниці по конець 1904 р. Неузгляднені зголошеня лишать ся без відповіди. Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 3 3 3—3

Фортепян короткий або довгий сейчас куплю. Кохановского 8 партер. *Козловска.* 71 1—

Парцеляция!
В Лагодові в над 300 м. землї на продаж вже розпарцельованої на морґи. В тім над 100 морґ. лїса 20 лїтного — грабина, бук і береза. — Орне від 140—250 зр. під будівлю другк. Лїс — від 200—350. Зголошеня листові або устні приймає управитель школи. в Лагодові пов. Перемишляни. 863 6—6

РОВЕРИ
з фабрик Cless Plessing і Dürkopp et C-ie в Градци, всякі прибори для циклїстів, варштат реперацийний і Lawn Tennis поручає найдешевше
В. ЛУКАШЕВИЧ
Львів, Академична 26.
2 9 **Цїнники даром.** 29—3

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ
поповнюють ЗЛОЧИН
против власного здоровля, як не спробують мого виходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти від дискрецею дарма.
C. Carl Ticsel, спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19.
163 21 12

НАРОДНІ ИМНИ
„Ще не вмерла" і „Не пора"
вийшли накладом „Народного фонду" на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия" у Львові ринок ч. 10, І пов.

Linimet. Capsici comp.
аъ антикя Ріхтера въ Правѣ.
При купнѣ сего загально знаменитого, бо́ль усмиряючого втирання, который є до набутя у всѣхъ антикахъ, треба все уважати на марку: „Якоръ".

Подяка.

Нагло і грізно виступивша недуга, перетяла по 7 тижнях тяжкої муки, передвчасно пасмо житя невідтяжної сестри нашої Модести Стефаниди — нанежалованої сестри нашої Модести Стефаниди — нанесла серцям нашим тяжкий удар і погрузила нас в глубокий сум і горе

В нещастю тім знайшлисьмо у осіб жичливих і знакомих для зболїлого серця нашого тепле співчутє, потїху, за котру поспішаєм сим прилюдно нашу глубоку і сердечну подяку зложити: передовсїм пані Бронїславі Місьолковій за єї щоденні відвідуваня і потїшеня хорої, за чинну поміч, за раду, за теплу співучасть і бодрене нас в часї хороби і в саму годину смерти, тоже В. Паням М. Слезаковій, Рейнаровичовій, Баришевій, Йосифї Словевскій, Кельноскій, Яцкевичевій за часті відвідини, потїху і співучасть в часї слабости.

Високопреподобному і Всесвітлїйшому Отцу Мітрату Архипресвитерови Василию Фацієвичови за торжественну відправу похорону і за спровід тїла на місце вічного спочинку. Дальше дякуємо Високопреважаним Отцям Совітникам: Струтиньскому і катехитї Порайкови, Всч. оо. парохам о. Левицкому Софронови, о. Зел. Шепаровичеви, о. Клим. Кульчицкому, о. Ієр. Баришевї, Всч. о. Вікариям катедральним: Евст. Шмериковскому, о. Дикому і Григоровичови, Всч. о. Пресвитерам Думі і Поляньскому за спровід тїла на кладовище.

Сердечно дякуємо рідні нашій, поспішившій з дальших сторін, передовсїм Впанї Емилії Чачковскій, вдові по директорі реальної школи, аби взяти участь в похоронї покійної Сестри — дякуємо щиро всїм прочим місцевим учасникам численно зібравшим ся для віддання послїдної почести і прислуги.

Тоже дякуємо всїм, котрі будь лично, будь телеґрафічно або листовно своє співчутє в нашім горю і жаль по втратї невіджалованої нашої Сестри Модести нам заявити зволили.

Станиславів, 12 червня 1903.

о. Кассиян Куницкий, Йосиф Куницкий братя. *Теофя Куницка* сестра покійної. 384 1—1

МИЛО-ШИХТ.
„Олень" Марка: „Ключ"

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.
Дістати можна всюди!
При закупнї треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя „Schicht-Seife" і одну з повисших охоронних марок. 3 9 3

Зміна назви.
Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „**Dentolin**" будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**, і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Лепковского.
Пастильки вавелинові, знамените дезинфекцийне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочки з 60 пастильками 1 кор.
Порошок вавелин, знамените чистить зубы, і охороняє від псутя. Пуделко шкляне 1 кор.
Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна туби 80 сот.
АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"
Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.
в КРАКОВІ.
Склади в Львові: Аптики П. Миколяша і Сп. — К. Пилявский, І. Вевюрский. Торговлі і дрогуерні: Народна Торговля (в Львові і в всіх своїх філіях), І. Бромильский, А. Бекок, Ляні і Пілярский. 864 6—30

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ
ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ
при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).
Нині в середу 17 червня 1903
II. ҐАЛЕВЕ ІНАВҐУРАЦИЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ
ВЕЛИЧАВА ПРОГРАМА.
Gigetto Truzzi
зі своїми цїлком ново-тресованими кіньми.
Виступ першорядних артистів і артисток.
Enrico Truzzi
першоряд. жонґлер на кони.
Потпурі з 40 кіньми (без конкуренциї).
Військова музика 30 тт — Початок о год. 8 їй вечером.
Білети наперед можна набувати у п. Сладовского, дрогерия, п. Капітульна ч. 1 і п. Ґабриєля, торговля паперу, ул. Кароля Людвика ч. 1.
Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. 68 1—
Завтра, в четвер 18 червня, велике представленє.

РЕСТАВРАЦИЯ
І. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручав
для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний ресторатор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзненьске і окоцимске.
49 52 15

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a
Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.
Всї ті, котрі мають замір виміґрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.
З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**
Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.
Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицях, на границі пруській, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересїданя в ваґі 3-ої класи зелїзниці поспішної.
Подорож з Галичини до Гамбурґа не треває довше як 24 годин коли ся то підпяло після наших вказівок.
І сама дорога від пруської границі до Гамбурґа виносить **9 зр. 80 кр.**
Наше товариство посїдає 180 пароходів в найбільших розмірах.
Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.
Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 224 15 ?

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІНА
І. МАРЕРС
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пянїна з перших фабрик.

Унтертеменавска фабрика глиняних виробів
Йоана Князя von Ліхтенштайна
Unter-Themenau bei Lundenburg, *поручав:*
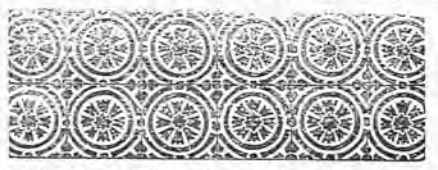
Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів цлят річно; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дрепажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані **плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis і franco Число робітників 700.** 41 3—7

УЧИТЕЛЬ
орґан руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вдъ 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., піврочна 1·60 зр., чвертьрочна 80 кр.

ЖЕҐЕСТІВ
ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ
в Галичинї над Попрадом.
почта, телеґраф, зелїзниця в місци.
Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровскій, асистент клївіки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша зелїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одпічальний редактор: Д-р Евген Левицкий. Накір в фабр. Черемхівської. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Панкевича.

Ч. 123. Львів, Середа 4 (17) Червня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Насаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтовоі пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Поздоми і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Завішенє конституциї в Равщині.

Хто з Галичан думав ще, що есть межа самоволї деяких адміністративних властий нашого краю і що бодай одно лежить поза границями їх сьміливости в нарушуваню австрийских законів, а іменно само істнованє основних законів горожаньских, того оден зі старостів — а есть ним староста Тірман з Рави рускої, — переконав, що так думати, значить бути наївним австрийским горожанином, котрий гадає, що Рава руска лежить ще в Австриї а не в анархічній Польщи. Староста Тірман доказав, що він висший понад закон, висший понад свого першого шефа, галицкого намісника, висший навіть понад свого найвисшого шефа, міністра-президента д-ра Кербера, і показав їм, що він має власть, якої навіть вони не мають, бо власть завішуваня конституциї.

Ось документ:

„Rawa, dnia 22 maja 1903. L. 46|pr. — Do Wszystkich Zwierzchności gminnych w powiecie rawskim.

„Do trzegłem, że w ostatnich czasach urządzane bywają w powiecie zgromadzenia ograniczone na zaproszonych gości w takich rozmiarach i wśród takich warunków, że podobne urządzanie zgromadzeń jest w rzeczywistości obejściem ustawy.

Wskutek tego **zakazuję aż do dalszego zarządzenia urządzania w powiecie tutejszem podobnych zgromadzeń** i wzywam Naczelników gmin, względnie ich zastępców, ażeby zgromadzenia takie **bezwłocznie rozwiązał** donosząc mi o tem, za co Naczelników gmin czynię osobiście odpowiedzialnymi.

C. k. starosta *Thürman*“.

Документ говорить сам за себе і за свого автора. Старостї з Рави не подобав ся австрийский закон о зборах, а іменно постанова 2-ого его параґрафу. Та від чогож Рава руска є руским повітом і від чогож п. Тірман є польским старостою на Руси. Тож справив ся з невигідним для шляхоцкої Польщи законом коротко: зніс его!

Наші посли запитають однак з парляментарної трибуни д-ра Кербера:

1) Чи Рава руска лежить ще в Австриї, чи вже може в Польщи?

2) Чи староста Тірман з Рави рускої се австрийский староста чи може польский каштелян?

3) Чи з завішеном австрийскої конституциї в повіті равскім завішує ся і плаченє податків австрийским державним касам та даваніе рекрута австрийскій армії?

4) І вкінци, чи довго ще люди надуживаючі урядової власти в роді Тірмана будуть з Галичині носити почесне імя австрийских старостів і репрезентантів цїсарскої власти і особи?

Відповідь д-ра Кербера на сї питаня могла-б бути для рускаго народу знаком, чи правительство ще думає вважати нас за австрийских горожан, чи може зрезиґнувало вже з того. Бо в тім другім випадку повинно-б зрезиґнувати хиба і з нашого податку і з нашого рекрута.

Додаємо, що то вже другий староста, що загальним розпорядженем зносить закон о зборах: перший був п. Дільц з гусятиньского повіту.

Зневага нашої церкви і народности.

(З кругів духовеньства.)

Дня 8 цьвітня 1903 видало ц. к. міві стерство віроісп. і просьвіти розпорядок, яким упормовує а по части й заводить нову практику дотично осягненя доктората на католицких богословских факультетах університетів в Відни, Празї, Ґрацу, Інсбруку, Кракові і Львові і теольоґічних факультетах в Оломуци і Сольногородї.

На вступі сего розпорядку заявляє Ц. Експ. міністер Гартель, що видає сей розпорядок на підставі Найвисшого рішеня з 1 цьвітня — і ото відносить ся до католицко-теольоґічних факультетів. В 17 точці сего розпорядку обговорює ся сама промоция на докторат і там каже ся, що: „Die Promotion erfolgt unter dem Vorsitze des Rektors und in Beisein des Dekans des Professorenkolegiums“. Дальше каже сей устуи, що „wenn der Rektor nicht der römisch-katholischen Kirche angehört, so hat die Promotion unter dem Vorsitze des Prorektors, beziehungsweise des Dekans der Fakultät, aus welcher der Rektor hervorgegangen ist, oder des gesetzliches Vertreters dieses Dekans zu geschehen und diese Functionäre haben dann auch das Diplom zu unterschreiben“. Зі слів наведеного розпорядженя виходило би, що в случаю, коли Русин буде ректором і проректором, то він не може бути предсїдателем комісиї еґзамінацийної, лиш буде заступлений правним заступником. Так каже розпорядженє а що після принципу стисло правничого „ius est strictae interpretationis“, то коли би зайшов случай з Русином, котрий з ісповіданя руско-кат. — чи як дехто хоче — греко кат., то передовсїм ві Львові зажадав би сенат строгого примінення сего розпорядку і Русина не допущено би на предсїдателя комісиї іспитової. Проти сего уступу мусимо тому рішучо запротестувати, бо ним загороджує ся Русинам право, яке прислугує всїм католикам — чи то обряду латиньского чи грецкого чи мельхітского чи сирійского чи якогобудь — аби лиш католицкого.

А вжеж міністерство віроісповідань повинно знати, що наш обряд руско-кат. в що до числености своїх приклонників першим по латиньскім в католицкій церкві.

Міністерство віроісповідань в наведенім уступі повинно було виразити ся: wenn der Rektor nicht der katholischen Kirche angehört“ а тодї не мали би анї ми Русини анї Вірмени католики нїякої причини протестувати против сего заряджена, бо тодї наша церква стояла би на рівні з латиньскою.

Правда, беручи ті слова „der römisch-katholischen Kirche“ в значіню і понятю чисто богословскім, — ми не мали би причини протестувати против уживаня сего виразу, бо узнаючи верховну власть Апостольского римского престола і видимої голови церковної в особі Папи римского, ми належимо до римско-кат. церкви в противставленю до царгородскої (католицкої), як себе неправно називають патріярхи царгородскі, та що узнаємо „єдину, сьвятую соборную (католицку) апостольскую церков“, але в такі субтельні дістинкциї певно не заглубляв ся міністер віроісповідань Гартель (сам є ісповіданя евангелицкого).

В такі чисто-теольоґічні понятя не вглубляють ся навіть професори університету „католицкого“ у Львові — они тримати ся будуть строго звичайного поняти нефаховців, що Русини не суть „römisch-katholisch“ — то й не могуть бути предсїдателями комісиї іспитової на промоцию до одержаня докторату теольоґиї.

Наші фахові богослови повинні порушити сю справу публично а Ординариати упімнути ся у міністерства о задану нашій церкві і обрядови зневагу! Ми-ж є прецїнь католиками так само, як і латинники, і вам прислугують ті самі права і привілеґії, що і їм. Ми навіть повинні протестувати против немилого для нас виразу „унїяти“, бо ми не є нїякі унїяти анї унїти — ми є Русини католики (навіть не греко-католики, бо які ми греки?)

Унїятами — чи унїтами не називають себе Німцї, коли з протестантизму переходять на католїцизм але звуть ся по просту „katholisch“ чому ми мали би себе називати унїятами?*)

*) З сим ми не зовсїм згаджуємо ся з Вп. Автором. Слово унїти чи греко-католики се є different o specifica, зазначуюча різницю в обрядї, а хоч правда є, що ми є всї однакові католики що до віри, то однак зазначуване ріжниці що-до обряду є для нас корисне і зле було би колиб ми затрачували в терміні те, чим по обряду ми відріжняємо ся від Поляків. *Ред.*

*) В тій справі задля недостачі місця помістили ми вже вчера коротку новинку, инші подаємо цілу допись для її справедливих заміток і інтересних подробиць. *Ред.*

Як Німцї є лиш католики або протестанти, так Русини є лиш католики або православні (некатолики) а унїятів нїяких нема.

Нехай наші поваги теольоґічні заберуть рішаючий голос в тій справі.

М. Каровець.

Політична деморалїзация.

Допись з Тернополя).*

Суспільність, котра витворила в собі таку плюгаву рану, як москвофільство, мимохіть стає ся менче вражливою на всякого рода безхарактерність її поодиноких членів і длятого не дивниця, що у нас Русинів толерує ся, а часто навіть почестями наділяє ся такі індівіда, які в здоровій суспільности і серед нормальних відносин не мали би попросту вступу в товариство порядних людий. Тая власне поблажливість в осуджуваню всякого хрунівства доводить в дальшій консеквенциї до того, що безхарактерність, зрада, підлота, цїлком безсоромно загнїждують ся і розвивають ся навіть там, деби їх найменше можна сподївати ся. Люди на визначних суспільних становиськах, часто соціально і політично независимі, предсїдателї і виділові всяких товариств, репрезентанти населеня в ріжних автономічних інституциях сповняють безкарно такі вчинки, які плюгавять не лише їх самих, але які приносять сором рускому народови, що такі безхарактерні індивідуа виховав і в своїм нутрі дальше терпить.

Такі гадки насувають ся нам мимохіть, при згадці факту, який на днях зайшов в Тернополи, і котрий своєю політичною безхарактерностию потряс до глубини всїми честнїйшими елементами серед тутешнього населеня. Еще в минувшім тижни скликав новий бурмістр Тернополя, очевидно на розказ старости Завадского, громадску раду на т а й н е засїданє, на якім поставив іменем магістрату внесок надїленя уступаючого намісника гр. Пінїньского почетним горожаньством. Внесеню тому спротивили ся д-р Бляйштайн і сов. Лисяк, виказуючи, що ґр. Пінїньский для міста Тернополя не принїс жадних заслуг, а для краю память его записала ся нарушуваном законів, ґвалтами і подібними цїлком далеко від заслуг проявами, а вкінци, що було би всигдом для міста, котре має претенсию бути містом о характері високо інтеліґентнім, малувала маленькі місточка того рода, як Скалат, Бучач, Печеніжин і т. д. При голосованю внесене магістрату упало, а горожаньска честь Тернополя зістала уратована — а тим самим здавало ся, що справа покінчена.

Тимчасом в кілька день пізнїйше вилинуло до магістрату подане підписане між иншим також руским пароxом о. Володимиром Громницким з жаданем, щоби еще раз скликати раду громадску, анулювати попередну ухвалу і надати почетне горожаньство уступаючому намісникови ґр. Пінїньскому. Магістратскі менери скликали сейчас надзвичайне засїданє ради на день 12. червня в полудне, на жаль явило ся лишень 18 радних: всї Поляки, кількох Жидів і о. Громницкий, — до комплету забракло одного члена! Але від чогож рускій пароx, — післали по свого пароxіянина, радного Стефана Сатурского, котрого поліцианти бічними дверми на засїданє з поля спровадили і при такім комплетї розпочала ся комедия, в котрій очевидно ролю сьмішованців грали два явивші ся Русини. Остаточно одноголосно ухвалено, „za zasługi około rozwoju miasta położone, za narodowo patryotyczny kierunek, jaki nadał usuwający namiestnik życiu publicznemu i celem zniżenia protestu przeciw polityce Koerbera“ — надати Пінїньскому почетне горожаньство.

Ми не дивуємо ся, що польскі та жидівскі махери ухвалили надати почетне горожаньство тому намісникови, котрий перевів недавно в Тернополи вибори з курії міської до ради державної під охороною баґнетів, бо люди тії заслїплені польскою шовінїстичною дурійкою, ухвалили би і чортови почетне горожаньство, еслиби лишень той піднирав польонїзацийні заходи Козловского та кс. Більчевского, теперішних любимців „вибраного“ народу. Але питаємо, що спонукало руского пароxа о. Громницкого до такого перед цїлим народом понижена, питаємо, що дало ему право компромітувати Русинів перед всїми чесними людьми? Бож нині найменшої нема квестиї, чим був для нас уступаючий намісник; нейже під его батутою наповнено рускими страйкарями криміпали, переведено польскі леґальні вибори, систематично нарушувано против Русинів закони, з'орґанізовано крестоносний похід на Русь, щоби її працею і віковими здобутками скріпити Польщу.

В приватних справах — вільно кождому не мати сорому, але хто став раз репрезентантом певної громади людий, той чейже повинен числити ся з тим, чиї він інтереси заступав і в чиїм імени промавляв. І длятого висказ о. Громницкого, — „немовби его нич не обходило те, що о нїм будуть часописи писати, — бо він має чисту совість“, — сьвідчить лишень о цїлковитім у него занику почувань громадських і о браку відповідного характеру до занимана через него публичних становиськ Чуємо ся в праві заявити о. Громницкому, що руска громада крім часописий має еще й инші репрессалії на людий тої міри, що й він, а між ними найстрашнїйше товариский бойкот.

Правда, о. Вол. Громницкий жалує ся, що руске тов. кредитове відмовило ему пожички на будову „Міщаньского Братотва“. Отже в інтересї правди заявляємо, що се є сьвідома неправда і вводженє в блуд людий не знаючих стану справи. Товариство кредитове удїлило еще дня 8. червня с. р. — отже на 4. дни перед засїданем ради громадскої — „Міщаньскому Брацтву“ пожичку в висотї 20.000 К і то на засїданю, на якім були присутні два члени комітету будови того-ж Брацтва, супротив чого викрут о. Г—ого не має нїякого оправдання. Впрочім не хочемо навіть думати, аби о. Г. мав на метї де инде одержати гроші, бо тілько дехто дає свій голос за..... ковбасу.

Поступок о. Громницкого викликав не лишень серед рускої громади — обуреня, але навіть польский, поступовий, місячний „Tygodnik“ напитнував в ч. 24. з дня 15. червня с. р. в артикулї „Najdroższy klejnot“ спосіб поступованя руских радних, яко безпримірне лизунъство. Дотичне місце звучить як слїдує:

„Najsmutniejszą rolę odegrali reprezentanci rusccy w naszej Radzie, w tym razie ks Gromnicki i r. Saturski. W zamian za tę krew ruskich robotników, co się zeszłego roku tak obficie polała, za tych ludzi, których w kajdanach pędzono milami do więzień, za to krwawe tłumienie ruchu społecznego i narodowego ludu ruskiego, radni rusccy uchwalają hr. Pinińskiego zamianować honorowym swym obywatelem. Radni rusccy uważali za stosowne iść na rękę klubowi polskiemu, któremu zależało na tem, by uchwała zapadła jednogłośnie. A przecież nie tak dawno tensam klub zignorował zupełnie Rusinów przy wyborze do wydziału kasy oszczędności. Tak postępować, to znaczy lizać stopę, co depce, całować rękę, co wymierza policz k.“

На закінченє питаємо тепер тернопільску громаду, питаємо інтеліґенцию і міщан, чи відчувають они ту цїлу ганьбу і тої цїлий встид, який наніс рускому імени руский пароx з Тернополя. Питаємо також руске кондеканальне духовенство, чи оно схоче зрозуміти, як в данім случаю поступити? В кождім однак раазї, если суспільність в виду такого безпримірно політично-нехарактерного поступку не займе відповідного становиска — то виставить собі сьвідоцтво, що она сама есть здеморалїзована і „сама лиже стопу, що її допче, сама цїлує руку, що їй вимірує пощочину.“

* * *

Справи заграничні.

Переворот в Сербії.

Першим а може і послїдним з монархів, котрий зложив ґратуляциї нововибраному королеви, є цар Микола II. Сейчас по виборі выслав він таку телеґраму до Петра Караджорджевича: „Довідую ся, що сенат і скупщтина оголосили Вас одноголосно королем і вважаю се за вельми важне, щоб зложити Вашому Величеству бажаня, які маю для Вас і краю. Нехай Господь Бог у

Не подорожіли овочеві наливки

Пиво і окоцїмский портер на міри в Ресторациї власного виробу. — Для соломяних вдівців, холостяків і приїжих поручає ся кухню під власною управою. Обіди в абонаментї по 8 9, 10 і 12 зр. 267 4—5

РАЙХА
РИНОК, ч. 5.

всїм хоронить Вас, що задумаєте зробити для добра свого паводу."

Короля спровадить до краю депутация. Депутация тота складає ся з 25 осіб, в тім числї трох офіцирів, і еще вчера мала виїхати з Білграду. В пятницю стане вона мабуть в Білградї і того-ж дня або в суботу забере нововибраного короля з собою.

З нагоди переміни династиї не зайдуть в краю нїякі поважнїйші зміни. Ревізия конституциї, якої доконала скупштина, полягає на тім, що установовлено в нїй нову династию і порішено, що наслїдниками на престолї можуть бути тілько прямі потомки мужеского пола. Кромі того розширено ще деякі политичні права, але незначно.

Нововибраний король телеґрафічно згодив ся на привернене конституциї з 1888 р. найлїберальнїйшої в усїх, які доси були заведені в Сербії — і заявив заразом скупштинї і сенатови, що буде по всї часи вдячний за вибір та що буде все старати ся о як-найуспішнїйший розвій сербского народу. Також зложив Петро — котрий засяде на престолї яко Петро I. — декларацию, що буде все рішучим оборонцем свобід конституційних.

В настрою сербскої суспільности починає поволи наступати отверезїне. Як зразу войско стеморизувало цїле майже населенє, змушуючи его до участи в радісних манїфестациях, так тепер суть люди, котрі не конче вдоволені з трагічного закінченя конфлїкту. Особливо замічують, що незаслуженою була смерть Александра, котрий провинив ся хиба тим одним, що дав ся цїлком опутати своїй жінцї Дразї. Натомість офіцири, котрі доконали замаху, хвалять ся публично своїм убийством, що рівнож викликує несмак у розважнїйшої части населення. Великі надії покладають Серби на нового короля; вчера з оказиї его вибору відбуло ся навіть благодарне богослуженє, котре відправив сам митрополит в асистї численного духовенства а в тім богослуженю взяло участь цїле войско, вся висша бюрократия і університетска молодіж

Характеристичне є поведенє российскої преси супротив білградского замаху. Преса тота дуже остро осуджує масове варварске убийство короля і міністрів і домагає ся строгого покаранія винновників. Нема сумніву, що российска преса дїлає в тім на наказ з гори; — раз Росия хоче скинути з себе всяке підозрінє, немовби солїдаризувала ся з убийниками, а опісля розходить ся еще о інтерес власної династиї і абсолютизму. Атже се недобрий примір для Росиї заговір войска проти свого автократа. Тимчасом Серби роблять все, щоб убийники не були покарані; навіть скупштина ухвалила безкарність заговірників, висказуючи заразом признанє і подяку армії. Кажуть, що нововибраний король є иншої думки що-до убийників і поведеня армії, домагає ся він, щоби всїх, що брали участь в нападі на конак, з армії усунено, щоби нїхто з них не був королеви колинебудь представлюваний та щоби армію відсунено назад від всякої участи в политицї. Армія для оборони краю а не для политичного житя.

Про способ убийства королївскої пари подає преса ще дальші цїкаві подробиці. Коли з тих подробиць зробити собі образ загальний, то треба сказати, що убийства доконано з незвичайною жестокостию. За королем і королевою відбувала ся нагінка по всїх покоях а коли вкінци королївску пару зловлено, наступив сейчас атак револьверовий. Та на тім не скінчало ся; Драґу кинено до землї, копано еї ногами, різано штилетами і шаблями. Одну грудь цїлком відрізано, так само розрізано живіт, поколено решту тїла а коли вірити одній реляциї участника, то все дїяло ся еще при еї сьвідомости, бо навіть на долї під конаком чути було страшний, уха роздираючий крик жертви офіцирскої брутальности. Тим сумнїйше сьвідоцтво для некультурности сербского населеня, що по таких диких оргіях відбували ся еще демонстрациїні походи і ілюмінація...

Перед першим вистрілом убийників Александер обняв і поцїлував Драґу — був він еї вірний до кінця.

Справи австро-угорскі.

З державної ради.

Між інтерпеляциями, внесеними на вчерашнім засіданю палати послів, заслугує на увагу інтерпеляция п. Дворжака, взиваюча правительство до реформи закону о божевільних і опіці над ними. В дальшій дискусії над

недїльним спочинком

виїс п. Морзей поправку до 9 ого артикулу, жадаючи, щоби в містах з населенєм понад 20.000 душ працю в недїлї установити най вище на 4 години перед полуднем, а в менших містах найвище на 6 годин. По замкненю дискусиї над тим артикулєм відкинено при голосованю всї внесеня і поправки, а принято внесеня комісиї, „щоби праця в недїлю тревала 4 години" — з пропущенєм (на внесене п Шептицкого) дальших слів „лише перед полуднем". При арт. 10 тім п. Офнер домагав ся іменем адвокатів, щоби заведено недїльний відпочинок для адвокатских, нотариальних і судових урядників. П. Малїк, осуджуючи проект, казав, що найлїпше відослати его назад до комісиї.

На сім закінчено засіданє; наступуюче назначено на нинї.

Димісия Сейля.

Ще в понеділок доносили телеґрами з Відня, що Сейль був в недїлю на авдиенциї у цїсаря і від'їхав до Відня так вдоволений, що в сю хвилю нема й бесїди о его димісиї. Тимчасом вже вчера заявив Сейль в угорскім соймі, що іменем цїлого кабінету вніс в недїлю димісию і цїсар приняв її.

Коли на вчерашнім засіданю явив ся Сейль, правиця повитала его грімкими оплесками; за те на лївици відозвали ся іронічні окліки: „Гарний похорон!" Президент міністрів зложив таку заяву: „Я вже нераз зазначував тут моє становище до опозициї в справі войскового предложеня. Тепер додаю, що политикою доти можна правити, доки між усїми сторонами є згода що-до засад і інтенций. З уваги, що тепер нема такої згоди, якої треба до переведеня цїлий политики, подав ся я до димісиї, а цїсар зволив її принати. Прошу високу палату, щоби скотїла відрочити свої засіданя до часу, коли утворить ся новий кабінет".

Серед оплесків правиці і гомону лївици заявили пп. Кошут і ґр. Зічі іменем своїх сторонництв, що нове правительство стрінє ся з найбільшою опозицию, коли піде слїдом попереднього. П. Іванка (лїберал, очивидно Мадяр чистої крови) назвав сю хвилю днем смутку, бо уступає правительство, котре завсїгди поступало конституційно. П. Уґрон бачить причину кризи в тім, що корона жадає переваги особистого панованя, так щоби сойм лише принимав постанови корони.

Против сих слів протестує Сейль уневиняючи палату, що від 35 лїт, відколи бере участь в политичнім житю, мав досить нагоди переконати ся, що король є зпоміж усїх монархів, які панували в Угорщинї, найгорячійшим оборонцем угорскої конституциї і держави. Не було нїколи анї одної хвилї, щоби корона робила на мене — говорив бесїдник — якийсь напір; а остатна розмова, яку я мав з королем в недїлю в хвили мого уступленя, відповідала з кождого огляду засадам конституциї. Єдиною причиною мого уступленя є се, що я сказав в моїй заяві. Якнебудь є ваша гадка і якнебудь уложать ся річи, на всякий випадок остерігаю перед одним: нїколи не повинно прийти до непорозуміня між короною і народом.

П. Кошут назвав вчерашний день сьвятом, бо має уступити з начального становища чоловік визначний а для всїх несимпатичний. Що-до взаємин між народом а короною заявив бесїдник, що між здїйсненєм народних ідеалів а вірностию для короля нема суперечности.

П. Раткай хвалив заслуги Сейля, а потім президент палати Аповій оголосив ухвалу, що палата відрочує свої засіданя до часу, коли утворить ся нове міністерство. Засіданє замкнено серед окликів лївиці: „Нехай жие угорска армія"!

Новий кабінет має з припорученя цїсаря утворити ґр. Стефан Тіса. Він, як пишуть, постановив усїми способами поборювати опозицию, регулямін палати послів застрити хочби при помочи звичайної більшости голосів, а войсковий закон перевести хочби розпорядженєм. В крайнім разї готов навіть розвязати сойм. При такім стані річи президент палати ґр. Аповій і его прихильники покидають т. зв. лїберальне сторонництво. Опозиция заповідає як найострійшу борбу з кабінетом Тіси.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Димісия Плєвого?

Льондон. Доносять з Москви, що российский міністер внутрішних справ Плєве має незадовго уступити.

Револ. пропаґанда в рос. войску.

Берлїн. Voss. Ztg. доносить, що российский міністер війни видав обіжник до командантів, взиваючи їх до бачности на революцийну пропаґанду між войском. Обіжник приказує: 1) уважати, щоби революцийні письма, найдені у войскових, не затаювано перед командою армії; 2) о кождім прихопленю революцийних писем зараз доносити жандармерії; 3) жовнірам остро приказати, щоби такі письма зараз віддавали начальству; 4) при входах до касарень поставити варту, щоби уважала на кождого, що входить, і записувала їх імена до окремої книги, зазначуючи час і цїль приходу; 5) особливо мати око на жидів-жовнірів і на їх річи, бо вони є найбільше небезпечні для войска.

Хорватскі справи.

Загреб. Сегодня збирає ся сойм. Посли сполученої опозициї мали нараду що-до поведеня в соймі. Відзивали ся голоси, щоби взагалї не допустити до жадних нарад соймових; але висказувано також і спокійнїйші гадки. Передовсїм намірає опозиция виступити з внесенєм на помилуване всїх увязнених і засуджених підчас розрухів; від нарад над сим внесенєм залежати буде становиско, яке опозиция займе в справі буджетової провізориї. Соймова канцелярия оголосила, що білєти вступу на соймову ґалерию буде видавати лише в день перед засіданєм і то лише через одну годину.

Увязнено редактора „Србобрана" Баняніна, а редакторів „Хорватского Права" Церфіча і Затека пущено на волю. Пущено також на волю сьвященика Томленовича, що від трех недїль сидїв у слїдчій вязници.

Кабінетова криза в Італиї.

Рим. Дневники запевнюють, що Канарделї приняв ся утворити кабінет.

Релїґійна борба у Франциї.

Парижь. 17 капуцинів, засуджених д. 7 цьвітня, ставлено вчера перед апеляцийним судом; вирок буде оголошений за тиждень. Коли капуцини виходили з суду, виправлено їм овацию.

Конґреґацийна комісия парляментарна в порозуменю з правительством ухвалила внесенє обмежаюче розвязанним конґреґациям право секуляризациї. Кількох республиканских і міністерияльних членів комісиї заложило протест против того внесеня, длятого й комісия відступила від него.

В Нантах войсковий суд одноголосно увільнив офіцира, котрого обжаловано за те, що не хотїв брати участи при видалюваню монахів.

НОВИНКИ.

— **Противжидівскі розрухи в Галичинї.** До „Słow-a polsk-ого" доносять зі Окольного, що в Зиневідску вижнім, пов. стрийского, вибухли розрухи против жидів. Близші подробиці незвісні, кромі сего, що на місце розрухів вислано пятьох жандармів.

— **Славна побіда Русинів при виборах до ради повітової в Рогатинї.** Одержуємо з відтам сеь-таку радістну вість: „При виборах з курії сїльскої до рогатиньскої ради повітової перейшла руска лїста 195 голосами против 30." Славно! Побіда се тим славнїйша, що — як відомо — ворог уживав найогиднїйших способів, щоби Русинів поконати. Голосоване честних виборців селян з Рогатинщини есть справді громогласним протестом против відомої польско-панськоі затії: роз'єдинити руске селяньство з его проповідниками — через видане пізлого памфлету, друкованого по руски. Єсть оно рівночасно й таким самим протестом против затії загалом вшешпольскої гакати. З другої-ж сторони сеся побіда над ворожою силою буде сьвітлим приміром для тих повітів руских, де остатними часами відбули ся такі-ж вибори а де Русини улягли — або через здраду, бо сьвященики-москвофіли, злучивши ся з Поляками, не тілько самі голосували на польску лїсту, але й виборців-селян із своїх парохій до того присилували, — або через брак орґанізациї рускої, бо чито патріоти-провідники апатичні або нездарні, чито нарід зовсім ще темний, несьвідомий, а праці для піднесеня его нема. Вибори в Рогатинї учать, що при добрій волї і енергічній реввій праци нашій ворог, щоби не знать кілько казав ся, такі не годен взяти нас під ноги!

— **Цьвітки з гакатистичної ниви.** Недавно відбув ся в Бережанах польскій „вец", де его аранжери і бесїдники старали ся всякими способами вмовити в скликаних руских селян латиньского обряду, що вони Поляки з дїда-прадїда, та взивали їх, щоби все і всюди говорили лишь по польски. Деякі зерна гакатистичної аґітациї, засїяні вшехполяками на рускім ґрунтї, скінчились дуже швидко і видають вже оригінальні цьвітки, як сьвідчить хочби отся подія. Одна селянка, що наслухалась була польских бесїд на „вецу", прийшла недовго потім до лїсничого і заговорила по „польски": „Проше мі дать квятек на ґемби". Лїсничий спершу здивував ся, не розуміючи, чого „польска" патріотка від него бажає, а відтак міркуючи над змістом її слів, став значучо усміхати ся. І хто знає, який „квятек" на „ґемби" була-б селянка від него одержала, якби скоро не була поправила ся, та не сказала, як Бог приказав, по руски, що хоче не чого иншого лише — квітка на губи (гриби). Таких штучних цьвіток видає гакатистична нива богато, але чи годні вони сліпих гакатистів переконати, що на чужім ґрунтї для Польщі місця нема?

— **Кириня в роботї Русинів дрогобицких і дрімота околичної інтеліґенциї руской.** Пишуть нам: Дня 18 н. ст. с. м. відбудесь тут ювілейний концерт в честь папи Льва XIII. На тім концертї буде перемиский суфраґан обр. лат. кс. Пельчар, котрий приїзджає сюда д. 17 с. м. на візитацию. Ґенеза сего концерту така: Поляки спершу пустили туманa, що нїбито щиро хотять устроїти концерт в честь папи спільно з Русинами; та вскорі виявило ся, що они, як всюди, так і тут хотїли спритно показати, що в Дрогобичи „всьо Polacy, хотяй дехто ще говорить по руски"... До комітету концертового запросили лише кількох Русинів, а Поляків велике число і зміж усїх станів. Отже коли наші пронюхали, що їх лише 1% в числї комітетових та що безуспішні будуть змагання їх, аби на ювилейнім концертї і русчина в рівній мірі була запрезентована, усунулись

---

2)

З памятника немовляти.

(Відписав рідний батько Евген Шмідт.)

(*Конець.*)

Чорного чоловіка з острим знарядом, як не меш завдану менї пакість я забув, коли нове нещасте звалило ся на мене. В ротї мене пекло і сїпало, мало не пукала шкіра. Вода стала менї набігати, але не дуже, бо то менї смакувало, і батько показав ся знова нерозумним, лаючи, що та вода сливала часом на його одїж, коли брав мене на руки. Сего чоловіка вдовлити також штука.

Ярина вложила менї до рота палець. Спершу я гадав, що се щось инше і почав ссати, та сейчас пізнав по смаку, що мене знов пошили в дурнї. Вона потерла своїм, як сказано, не дуже апетитним пальцем по краю мого піднебіня сюди й туди, крикнула немов з радости і кинула ся до моєї матери:

— Пані, він має два зуби!

Очивидно тепер вскочив ся материн палець до мого рота, а відтак з черги прийшов палець батька. Сей смакував найбільше гірко: здавсь, було на нїм чорнило. Родичі похитали головами і батько заявив без обиняків, що то неправда, бо він не замічав одного зуба, а що-ж допервa двох. Мати не сказала нїчого, але була мабуть тої самої гадки. Зате Ярина лишилась при своїм переконаню. Вона показала місце в долїшній щоцї, на самім передї, і сказала, що справдї зубів ще не видати, але відчуваєсь їх дуже виразно.

Опять влазили пальцї родичів до мого рота, і потім батько віддалив ся, похитуючи головою, підчас коли мати почала з Яриною розмову.

Річ певна, я прислухував ся уважно, бо зацїкавив ся дїлом. Тодї й довідав ся, що згодом-перегодом вирасте менї повний рот костий, подібно як се мають усї вуйки та тїтки, окрім вуйка з білою бородою, котрому в ротї так гладко як менї. Дальше пізнав ся я, що тепер маючи зуби, мушу жити ся твердшим кормом...

Великий страх обняв мене, бо зі всього, що я досї на сьвітї пізнав, нїчо не подобаєть ся менї так дуже як прилад, яким мене кормить. Родичі знають се добре, бо своєї смакоти я не крию, навряд вибухаю радісним криком, коли приходить мати і забирають ся мене кормити. На мою думку се дуже практична та приємна річ. Встромляють менї щось мягке та тепле до рота, а відтак я потрібую лиш ссати, як довго менї подобаєть ся, і пишний солодкий, покріпляючий, теплий та поживний напій сливає менї крізь рот і горло до жолудка, розширяючи всюди блаженну розкіш. Красний і лїпший систем годї собі уявити.

І тепер заносить ся на те, що всьо має змінити ся, а винуваті сему зуби. Менї здаєть ся, що лїпше нехай буде, як бувало. Бо й нїгде правди дїти, пощо менї зубів?

Та Ярина сказала правду: тепер оба сторцуни пнуть ся так в гору, що я сам страхаю ся вложити до рота пальцї, щоби нахабні влїзливці не вхопили члена та до біди не відкусили. Та не лише що непрошені гості справляли менї страшенний біль, доки не видобули ся на верх, так що я чимало ночий не міг порядно спати: тепер справдї почала мати від часу до часу місто згаданого пишного напою вливати в мене якусь юшку, в котрій я знаходив дуже мало доброго. По перше воно неприємно мати в ротї тверду металеву ложку, коли привикло ся до чогось далеко мякшого, по друге та юшка зовсїм так менї не смакує як моя властива страва, а по третє я не можу тут ссати, як довго або коротко хочу, лиш залежу цїлком від матери, і по кождісїнькій ложочцї наступає довша або коротша перерва, котра менї рішучо не подобаєть ся. Так отже поки-що я не добачую найменшого хісна із зубів. Що-до мене, то я дуже радо обійшов би ся без них, і менї здаєть ся, що є люди, котрим се удалось. Якби я вмів говорити мовою великих людий, то спитав би зараз вуйка з білою бородою, що він робив, аби позбути ся немилої річи. Коли йому се удало ся, то чому я мушу мати зуби?

На кождім кроцї, яким вступаю в сьвіт, виступають нові знаки питаня менї на зустріч. Боюсь, справдї боюсь що еї відносини незвичайно прикрі та замотані. Коли подумаю, що на тих двох зубах ще не конець, та що біля них має рости їх ще тілько, поки весь рот не заповнить ся, то аж робить ся недобре.

Трийцять дві штуки дістає чоловік, сказав раз батько, а що при тім найгірше, скоро зуби вже на місци, болять ще страшнїйше як при ростї, і тому є осібні доктори, товариші смаглїя, що колов мене в рамя, котрі нїщо иншого не роблять, лиш вривають назад дорослим людям зуби. Коли се не розпука, так мара мене бери! Наперед чоловік мордує ся, щоби біду дістати, а відтак терпить ще більше, бо мусить її назад спекувати ся. Вже то, їй Богу, куди не кажіть: дивовижний той сьвіт, в який я попав ся!

З нїмецкого.

і подякували за запрошення. Та не всі; остались деякі, мовляв... „твердійші“ і за волею диригента польської „Лютні“, проф. Луцика, Поляки відсьпівають одно Бортнянського „Всемогущому“. Ми, Русини дрогобицькі, питаємось проф. Луцика: як довго думає він кривити Русинам в нашім місті, компромітувати їх на кождім кроці, ломлячи солідарність та репрезентуючи зовсім неуправнено руський нарід при всяких обходах устроюваних Поляками? Вільно проф. Луцикови належати до польского „Sokoła“, до „Ogniwa“, до „Lutni“, вільно єму вести дім по польски, двенькати з жінкою (Русинкою) все і всюди по польски, жити лише з Поляками, але не вільно єму ихати ся і репрезентувати рушність там, де її понижають, трактують на другім плані, лиш для параду в маленькій дозі припускають перед лице сьвіта. Вільно проф. Луцикови висьпівувати по всіх концертах „листопадових“, „косцюшковских“, „ґрунвальдских“, „вжесінських“, але не вільно єму встромлятя в програму таких обходів одну чи дві руські пісні. Тоґік Русини, котрі належали до „Лютні“, не сьпівали на концерті ґрунвальдскім, а коли Поляки за се висьміяли їх публично, они виступили з „Лютні“, лишив ся сам один проф. Луцик тай досі всіми силами віддержує „Лютню“, котра без него давно була б уже розпала ся. Але коли прошено проф. Луцика, щоби заявив ся введенем в житя руского „Бояна“, він сказав, що „нема кому сьпівати“... Пане професоре! Коби Ви в польскій „Лютни“ мали лише сотну частину тих голосів, які мають Русини, Ви би з „Лютнею“ і до Варшави могли поїхати... Не голосів тутешним Русинам хибує, але хибує доброї волї тим людям, що талантом музикальним могли би піддержати „Бояна“, як піддержують ним „Лютню“. Що в Дрогобичи нема „Бояна“, в тім вина лише проф. Луцика, талановитого музика; єго вина, бо він пійшов до Поляків, а опустив Русинів. Прикро нам приходить ся виводити сю справу публично, але з огляду на справу народну годі довше мовчати. Отже протестуючи против того, щоби він в справах народних кривив загалови Русинів, взиваємо єго в імени чести народної, щоби зірвав з Полящею а вернув ся до Русинів і їхов з нами рука-об-руку. — При сій нагоді звернемо ся зі словом також до охрестної інтелїґенції руской і спитаємо: Чому наші отці духовні, так мало займають ся роботою народною? Чому ще досі не всї зложили уділи в тутешнім русім товаристві задля повім „Народний Дім“? Чому їх не видати на зборах і концертах руских? Чому они глухі на поклики місцевої інтелїґенції до сьпівділання в якійсь роботі народній? Час проборкати ся з дрімоти! Ворог — треба єму се признати — з великою енергією працює для своєї ідеї — для загладу Руси, а Русини мають дрімати? А Ви, отці духовні, провідники селянства по своїх файнах парохіях, маєте дивитись байдужно на „забєґи“ Козловского — видерти Руси її селянство, тоту основу, на якій Русь стоїть? Прокиньтесь вже раз! — *Т. П. Я.*

— **Бл. п. Остап Левицкий**, померший перед кількома днями професор реальної школи в Станиславові, звісний був в 60-их і 70-их роках минулого століття як один з визначнійших народних дїячів. Два его сатиричні твори з тих часів придбали єму тоді чималу популярність, що китрепала назвіть до нинїшних часів. Є се вірш п. з. „Niema Rusi“, написаний у відповідь звісному русинофілови Лешкови ґр. Бурковскому, котрий в соймі проголосив був клич під таким самим заголовком, — а відтак сатирична поема „Uci-kiidery“, в котрій було описане польске повстанє з 1863 р. Крім сего зладив покійний для руского театру кілька перекладів драматичних творів, а повадто був автором численних гумористично-сатиричних віршів та статейок, друкованих між иншими в „Зеркалі“ і „Комарі“. І політичні часописи поміщали радо его дописи про біжучі справи, якими покійний до послїдних хвиль не переставав займати ся. Помер в 62-ім році житя. Земля єму пером!

— **Страшне убийство у Львові**, про котре донесли ми вже у вчерашнім числі, викликало в цілім місті велику сенсацию, тим більше, що мимо ревних заходів поліції ще досі не удалось попасти на властиві сліди виновників. Подробиці сеї страшної події представляють ся ось як. В каменици під ч. 5 при ул. Костюшка заменшувала дві партерові комнати, під фронту, заможна вдова, 76-літня Амалія (властиво Малка Лая) Оранж разом з 27-літнею служницею Рифкою Шпінер. Ві второк по 6-ій год. рано прийшов до помешкання Оранжової наречений Шпінерової, Натан Шренцель, 26 літний ґандляр збіжем, хотячи бачити ся з Рифкою, з котрою мав за два тижні побрати ся. Двері застав відчинені. Війшовши до середини, завадив зараз в кухни о людскі ноги, що звисали з ліжка. Була се Рифка — як показалось — нежива. Тіло було по пояс відкрите, голова, залита кровю, закрита розпущеним волосем. На шиї страшна, глубока рана, задана ножем. Горло зовсім перерізане. Налякний Шренцель вибіг на подвірє і наробив крику, до кухні впало зараз за ним двох мулярів, що робили на подвірю, а також каменичний сторож, Людвик Радзевич. Передовсім замітили в помешканю великий нелад, куфри поотвирані, річи порозкидувані. Коли в другій комнаті під несли віконну занавісу, очам їх представив ся ще страшнійший вид. На ліжку лежав труп Оранжової, звернений лицем до подушки. Голова була майже зовсім відрізана від кадовба, так що держала ся лише на кусинку шкіри. Кров залила струями ціле ліжко і скапувала на підлогу. На нічній шафці лежали два кухонні ножі, з тих один закровавлений. Каса вертгаймівска, що стояла в кутї, була отворена і порожна, а біля неї в калюжи крови лежало столове срібло, срібні лїхтарі і кілька щадничих книжочок та вартісних паперів. Повідомлено сейчас поліцию і на місце злочину прибула поліційно-судова комісія. З її дослідів виходить, що злочин довершено около години 1-ої в ночи. В тій то порі два слухачі політехніки, що мешкають в тій самій каменици, вертаючи домів, чули протяжний, острий крик женщини, котрий вскорі замовк. Думаючи, що крик походить з улицї, техніки не привязували до него великої ваги. Подібний крик чула о тій самій порі служниця з другого поверха. З оповідання каменичного сторожа показує ся дальше, що убийників було двох. Прибули до каменици около півночи, задзвонили, а коли сторож отворив їм браму, сказали, що йдуть до знакомих на другий поверх. І справді пішли зараз сходами на другий поверх, а сторож удав ся до свого помешкання на другім кінци подвіря. Дві години пізнїйше ті самі люди збудили сторожа, дали єму 4 К і просили з чемности, щоби до отвирання брами не псував собі сьвітла. Сторож сповнив радо бажане щедрих панів і випустив їх на улицю. Після всякої імовірности злочинці війшли до помешкання через кухню, котру отворила мабуть сама Шпіннерівна, бо ключ стремів в дверех із середини. Спрятавши зі сьвіта Шпіннерівну, замордували відтак Оранжову, почім зрабували касу і спустошили помешкане, глядаючи всюди за готівкою. З дорогоцінних річий забрали лише срібний годинник, котрого недостачу ствердила родина Оранжової. Убита жидівка мала іменно у Львові три замужні доньки і сина, властителя новопоставленого пасажу „Оранж“ при ул. Короля Людвика. Ціла родина належить до жидівскої т. зв. аристократії чи плютократії. Ствердженo дальше, що в касі могло находити ся всего-навсего около сто корон, для котрих втратило житє двоє людий! Здогадують ся однак, що ціллю убийства не був рабунок і що нелад в комнатній обстанові полишили злочинці для замаскованя иншої цілі свого страшного дїла. В першій хвили упало підозріне на 25 літнього внука Оранжової, Якова Шенфельда, неробу і марнотравника, котрого сейчас арештовано. Шенфельд виказав виправдї сьвідками своє alibi, отже підозріне явило ся безосновним, та проте задержано єго в арешті з огляду на дальший хід слїдства. Рівночасно арештовано каменичного сторожа Людвика Радзевича, котрий починив досить суперечні зізнаня. Оповідав він, що критичної ночи впускав до каменици одного старця, буцім то батька одної льокаторки, котра, як показало ся, батька зовсім не мав. Дальше оповідав, що о 11-ій годині випускав з каменици нареченого убитої Рифки, Шренцля, котрий однак, признавшись, що дійсно був до сеї години у нареченої, виказав сьвідками, що вийшов з каменици разом з двома панями, мешканками каменици, котрим отворила браму служниця. Супротив сего, що й инші обставини промовляють против Радзевича, задержано єго в арешті. Попри тім всім уважає поліция як найенергічних способів, щоби попасти на певний слїд убийників, хоч мимо то здаєсь, що не так скоро удасть ся їй викрити виновників страшного злочину.

— **Видїл „Руска Бурса“ в Бережанах** ухвалив дня 14. с. м., щоби замісць вінця на похорон звісного патріота і добродія Бурси о. Йосифа Макогоньского з Липиці призначити одно безплатне місце для ученика з того села протягом року шкільного 1903/4.

— **Любй — згуба.** Столярский робітник в Долинї, Фелькер, загорів від давна пристрасною любовю до доньки б. міского поліцията Павловича. Недавно довідав ся на своє нещасте, що Павловичівна має вскорі вийти за другого і приймов до переконання, що на то нема иншої ради лише умерти. А що в товаристві смерть мила, так постановив убити ще й певірну любку. Страшну постанову виконав в ночи 13 с. м. Любку пробив острим пильником, не убивши її, сам же підрізав собі горло і кинув ся до керниці, звідки добуля єго неживого. Павловичівну лїкарі мають надію удержати при житю.

— **Експльозия під час маневрів.** На Атлянтийскім океанї, недалеко пролиру Ґібральтарского, підчас маневрів анґлїйского военного корабля „Генерал Гоп“ експльодувала з незвісної причини гармата до викидування торпедових куль. Чотирох моряків погибло, а 20 потерпіло рани. По спрятаню трупів і ранених маневри відбували ся дальше.

— **Видїл Товариства „Академічна Громада“** взиває всіх товаришів, що мають книжки з бібліотеки товариства, віддати їх найдальше до 1. VII, бо в противнім разї задержить ся їм „vidi“ декана на університеті. — За Видїл: *Й. Чайківский* голова, *Гл. Брикович* бібліотекар.

— **З Тернополя пишуть нам:** Підписаний кружок членів товариства запомогового для учеників просить отсею дорогою президию скликати збори в найблизшій будучности. — *Кружок членів.*

— **Засїданє секциї природописно-лїкарскої тов. ім. Шевченка** відбуде ся завтра в четвер о год. 6 по пол. в сали як звичайно.

— **Сїчове Сьвято** відбуде ся в Коломиї дня 28 червня. Розпічнесь воно о год. 1-ій в полудне в салї міскої Каси щадничої концертом, в склад котрого увійдуть сьпіви хорові і сольові деклямациї і промови; по концерті відбуде ся похід при звуках музики, а возьмуть в нім участь всї „Сїчи“ і прочі гості та делеґати. Похід удасть ся на відповідне місце, де відбудуть ся вправи Сїчовиків і товарискі забави. Вступ на цїле „Сьвято Сїчове“ виносить лише 10 кр. (20 сот.) а для інтелїґенциї 1 корона. „Сїчи“ се товариства не лише ґімнастичні але і пожарні, лежать отже в інтересї кождої громади. Надто повинні всї уряди громадскі оголосити про се сьвято в своїх громадах і заохотити особливо молодїж до участи в нім. Тому просимо всіх і взиваємо: Прибувайте тисячами на „Сїчове Сьвято!“ Чи дощ чи погода, чи громи і блискавиці, чи теплий вітрець і ясне сонце — ми всї спішім на „Сїчове сьвято“. — Ми народ твердий і не з цукру! Від дощу не розмокнемо ся. — Ставаймо в ряди — і до Коломиї! Коломия в маю 1903 р. За Комітет II. Сїчового сьвята: *Федїр Гринюк*, кошовий „Сїчи“ трофанівскої, *Іван Кудла*, осавула „Сїчи“ езуїльскої, *Дмитро Лукащук*, кошовий „Сїчи“ заболотівскої. *Д-р Михайло Бабюк*. *Василь Варчук*, писар „Сїчи“ печеніжинскої. *Іван Свидуляк*, кошовий „Сїчи“ карпівскої. *Гавриле Ткачук*, четар „Сїчи“ іспаскої. *Д-р К. Трильовский*. *Осип Білоскурский*.

— **Звіт з дїяльности „Народного Дому в Станиславові“** за рік 1903. Членів було 87 з 248 деклярованими удїлами на суму 6 200 К. Загальний прихід виносив 2056·85 К, а розхід виносив 46·70 К. Чистий зиск виносить 113·14 К. Дивіденда від повно упалачених удїлів виносить 4%. — *Дирекция.*

— **Від о. П. Свистуна з Козови** одержуємо отсе письмо: В додатку до чч. 114 і 115 „Дїла“ в новинцї п. заг. „Гаката при роботї“ вмішав дописуватель мою особу. В Козові почалась була від 7-ого с. м. в костелї осьмиденна місия. Лат. парох. кс. Конарский запросив мене до участи в сповіданю вірних гр. обр. а я, не лише з куртуазиї але і з инших важних (кому се треба знати) конечних причин не міг-єм відмовити. Як-раз 7-ого с. м. припадав „вец“ в Бережанах, а кс. Конарский, взиваючи всіх своїх парохіян на „вец“ до Бережан і вибираючи ся сам туда, оголосив своїм парохіянам сам між иншим також: „zaprosilem księdza ruskiego do pomocy w czasie misyi“. А ч. дописуватель з сих слів вивів консеквенцию, що я маю взяти участь у „вецу“! — А що до горіха з дїркою, який мені мав дістатись при послїдних виборах до ради повітової, то скажу: Ще кілька тижнїв перед виборами, коли з рамени ради повітової загадали укладати лїсту кандидатів і мене на нїй мали уміститя, я (в присутности самого маршалка п. Трачевского і ще кількох членів ради повіт.) виразно заявив-єм, що я би евентуального вибору не міг принята з огляду на мій вік, моє здоровле і занятє. А що в часї самих виборів на налягане моїх виборців вписано мене на лїсті кандидатів, і то лиш на картках виборців з Козови, то тілько для того, щоби вилїмінувати з лїсти одного з кандидатів, котрого вибору нїхто собі не бажав. З уваги на мою попередну заяву, що евентуального вибору не приняв-бим, як і з уваги, що в день самих виборів наступило було вже повне порозуміне що до кандидатів межи партиями „твердих“ і Поляків, а моє імя на жадній лїсті не фіґурувало і ані я сам, ані нїхто инший на мій вибір не міг рефлектовати, тож і не було причини мені горіха з дїркою показувати. Раджу ч. дописувателеви, щоби пишучи дописи з докорами другим особам, лучше інформував ся. *П. Свистун.*

В справі Л. Н. Вістника.

(*Відп. відь д-ру В. Левицькому*).

(*Дальше*).

Д-ру Л—ому видаєть ся нонсенсом се, коли по числівнику (порядковім) не дасть ся кропки і він протестує против сього як математик. Може в математиці справдї відграє яку ролю кропка по числівнику — сього не знаю й не беру ся рішати — але що в звичайній мові вона не потрібна, про се не може бути сумніву. Кропка взагалї означає — коли стоїть по слові, а не по реченю — що слово скорочене; коли я пишу *прим.* наміть *примїром*, то кропкою зазначую, що слово не подане в цілости. По числї сього не треба, бо число мусить бути завсїди написане цїле, а чи його належить читати, як головне, чи як порядкове, про се рішав контекст, не кропка. Що Поляки та ще де хто инший дає кропку, се нас не обовязує до нїчого, а коли кому конечно треба авторитету, традициї і т. п., то ми можемо покликати ся на те, що в російській мові не дають нїде кропки по числівниках і нонсенси не виходять із того.

Правопис дотикав також протест д-ра В. Л—ого проти того, щоби його імя писано Левицький нам. Левицкий, бо „кождий чоловік найлїпше знає сам, як називає ся“. Я постараю ся доказати, що д-р Л—ий не знає, як він називає ся. Він підписуєть ся сам: д-р Володимир Левицкий в нашій мові, dr. Włodzimierz Lewicki в польській мові, dr. Wladimir Lewicki в нїмецькій мові (всї сі написи беру з його праць, яких не поправляла редакция Л. Н. В а), а галицькі Русини кличуть його Левицкий. Як видно з попереднього, д-р Л—ий обстоює за дуже докладною транскрипциєю власних імен, бо навіть Гофф пише через два ф, а тепер протестує, що редакция додала йому *ь* по *к*. Консеквентно повинен би він називати ся і по польски і по нїмецьки: dr. Wołodymyr Łewyckyj, а не інакше, а коли допустимо, що імена можна перекладати, то dr. W. Lewyckyj. Та як бачимо, в польській транскрипциї змінено йому т р и букви, а о д н у відкинено зовсім — але він проти того не протестував нїде. Значить, він уважає, що його підписано добре. Колиж так, то він не знає, як називає ся, бо в нашій мові підписують ся инакше і теперішний протест дає йому не дуже почесне сьвідоцтво тим більше, що „Левицький“ писала редакция вже нераз, а він а ж т е п е р уважав потрібним і конечним протестувати.

Скажу ще, чого редакция так уперла ся писати Левицкий, а не Левицкий, та чи є в тім яка рация і на скільки. Мушу відповісти, що є. Коли переглянемо наші літературні памятки від найдавнїйших часів по конець XVIII ст., побачимо, що майже всюди там пишуть ся прикметники закінчені на -цький і -ський мягко, з ь, а не твердо. Усї письменники XIX ст. на Україні пишуть так само, бо зразу пишуть так і в Галичині (Русалка Дністрова), а в 60-их та 70-их роках майже виключно уживають ся ї форми (крім москвофільських видань; пор. приміром давну „Правду“). Значна частина галицьких письменників пише й тепер мягко, лише щоденна преса під москвофільським та польським впливом не робить сього. Коли возьмемо народні говори, то побачимо, що на цілій Україні говорять селяни мягко (крім невеликих пограничних полос із Білорусами та Поляками), в Угорщині всюди говорять мягко, в Галичині в горах говорять переважно мягко, а лише на рівнинах, і то не всюди, говорять твердо. Коли беремо якусь форму до літератури, повинні ми дивити ся на те, аби вона не була непотрібним провінціоналїзмом [1]). За уживанем мягких закінчень -ський, -цький промовляє стара й нова література і істнованє їх на цілій майже території, заселеній нашим народом; за твердим промовляє невеличка територия і галицькі „школьники“. Коли приходить ся отже тут вибирати, то вибір мусить упасти на другу форму, а не приймуть її лише ті, що як др. Л—ий не признають української літератури, українських письменників, української культури (лист д-ра Л—ого на збори Наук. Тов. ім. Ш-вченка), лише „галицьку.“ Наводити їх одначе на инші гадки зовсім непотрібно.

[1]) Може бути й потрібний провінціоналїзм; коли в літературі нема на щось виразу, а сей вираз є в якомусь дивлекті, то його належить зараз брати, бо він заступає брак, отже й непотрібний.

(*Конець буде.*)

Володимир Гнатюк.

Послїдні вісти.

Відень. З парляменту. На нинїшнім засіданю принято в II і III читаню закон о недільнім відпочинку. Опісля розпочала ся дискусия о льокальних зелїзницях. З інтерпеляциї відчитано між иншими інтерпеляцию пос. В. Яворского в справі незаконного поведеня податкового інспектора Манячинського в Перемишлянах.

Краків. Намісник Потоцкий приїде до Львова завтра рано.

Будапешт. Кабінет Тіси має зломити обструкцию силою. Цїсар покликав до себе бувшого президента міністрів Векерле.

Білград. Депутация до нового короля виїде завтра і стріне єго в Будапештї.

„Для вигоди хорих їдучих з Галичини через Прагу до Карльсбаду удало ся н. к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові за взаїмним порозумінем з зелїзницею північною цїс. Фердинанда, з управ. Товариством зелїзниць держ. і з зелїзницею бунтеградскою полагодити дуже догідне полученє з Підволочиск через Львів, Краків і Прагу до Карльсбаду і з поворотом а то в одним напрямі при поїзді поспішним ч. 4, котрий виїздить з Підволочиск о год. 10 мін. 36 перед. пол. зі Львова о год. 2 мін. 50 по полудни, з Кракова о год. 10 вечером і котрий лучить ся у Львові з поїздом поспішним ч. 304 з Чернівців.

В противнім же напрямі при поїзді поспішним ч. 3 котрий приходить з Відня до Кракова о годинї 6 мін. 19 рано до Львова о год. 1 мін. 30 пополудни, до Підволочиск о год. 6 мін. 38 вечером і котрий має у Львові получене з поїздом ч. 303 до Чернівців — прийзд до Станиславова о год. 5 мін. 16 пополудни а до Чернівців о год. 7 мін. 58 вечером.

Згадані поїзди ч. 3 і 4 мають вози I. і II. класи переходячі прямо а то в часї від 1/6—31/8 на шляху Підволочиска-Карльсбад, а від 1/5 до 31/6 і від 1/9 до 30/9 з Підволочиск до Праги і з поворотом.

Рівночасно, вдоволяючи бажаню широкої публики, запровадила ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Львові, в цїли уникненя пересїдання ся в Равї руській особенно в нічній порі, вози переходячі прямо з Ярослава до Сокаля при всїх в тій релациї курсуючих поїздах особових.

В залученю переслає ся два розклади їзди, з котрих перший містить в собі полученя щоденних поїздів з важнїйшими місцевостями в краю і за границею, а другий полученя з більше посїщуваними місцями купелевими.

— **УВАГА!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продав Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Деписа Кучинки, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або послїплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Конкурс.

Видїл руского товариства педагогічного у Львові розписує отсим конкурс на принятє питомців до бурси товариства на рік шкільний 1903/4. Приймати ся будуть ученики гімназиальні, сини членів руского товариства педагогічного. Услівя принятя суть: 1) Батько (опікун) петента мусить бути членом руского товариства педагогічного. 2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердить оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 3) Комітет бурси приїме лише добрих і пильних учеників, котрі дають позву запоруку, що скінчать гімназию. 4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату з гори (найменше 15 К, місячно.) — 5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий датек на інвентар в сумі 2 К. До подання о принятє долучити отже треба: 1. свідоцтво шкільне петента з послїдного півроку. 2. Декларацию, в котрій батько (опікун) ученика з'обовязує ся виразно умовлену суму за поміщене сина в бурсі кождого місяця точно з гори платити. 3 Свідоцтво убожества. Кождий принятий питомець має привезти з собою: 6 пар біля, 4 простирала, 2 пішевки, 12 хустинок, 6 пар шкарпеток і 4 ручники, подушку і коцик або ковдру до накривани, порядне одїня, плащ і дві пари обуви. Кожда штука біля має бути виразно назначена. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед заридом, що все потрібне має, а коли би не було все в порядку, може назвати ся на непринятє в послїдній хвили. Всї питомцї суть обовязані користати з науки сьпіву, а старші також з науки языка французского і стенографії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою нїякого занятя.

Подания адресовані до: Комітету Бурси руского товариства педагогічного у Львові ул. Вірменьска ч. 2. треба подати найдальше до 1 липня 1903.

Всї бувші питомцї мають також внести подания.

У Львові дня 4 червня 1903.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведення вічначого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякгів ч. І., II. пов.** (Народний Дім).

609 61—7

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца

в Жекопанім

стация зелїзниці в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворяднє лїчниче уладженє. Освітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 55 1

Вже друкує ся

І. випуск „ПРАКТИЧНЫХЪ ПРОПОВѢДЕЙ".

Цїле видавництво розложене на 4 випуски і буде містити всї проповіди, крім недільних. А именно: патріотичні, відпустові, случайні, літургічні, місийні і 10 заповідий божих в 10 проповідях. Хто з оо. духов. желає собі мати комплет, нехай спішить з замовленем, бо, судячи по числї оо. предплатників, можна сподівати ся, що цїлий наклад (1000 прим.) зістане вкоротцї вичерпаний. Передплату прошу посилати лише на І. випуск, котра виносить 2 кор. з оправою і почтою. — *О. М. Кінаш*, завід. Хоросна, почта Бродки. 862—3

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банкový і контора вимінни у Львові.

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Соларні (біля ул. Льва Сапіги).

Нині в четвер 18 червня 1903

II. ҐАЛЕВЕ ІНАВҐУРАЦИЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

ВЕЛИЧАВА ПРОГРАМА.

Gigetto Truzzi

зі своїм цїлим ново-тресированим кінем.

Виступ першорядних артистів і артисток.

Enrico Truzzi

першоряд. жонґлер на коні.

Потурі з 40 кіньми (без конкуренції).

Бійскова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед можна набувати у п. Сладовского, дротярия, п. Капітульна ч. 1 і п. Ґабриеля, торговля паперу, ул. Кароля Людовика ч. 1.

Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. 68 1—

Завтра, в пятницю 19 червня, IV. велике представленє.

Кенигсвальдский і Сини

Оптики і Механіки в Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на кам'яницях пані Галицкої

получає в галонїи окуляри, пінсери, льорнєти, бінокли, далекозиди, барометри, термометри, мікроскопи, компаси, райсфедри, таксы мірячі, лінії, лінійні циркомери і т. п.

Уряджена дашнїх спостережень.

Всякі поправи виконують ся як найскорше і найдокладнїше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 3·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·36*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Кравїцких ч. 5. 65

Куре Львівский

в дня 17 н. ст. Червня 1903.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Земл. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Земл. Львів.-Черкас.-Ясск по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. виньос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. выос. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 мор.	97 50	— —
„ краевого 4½% а. в. выос. в 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. выос. в 57 л.	98 70	99 40
Галицкого кредит. 4% (I. емісиї) . .	98 2	— —
„ „ 4% выос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% выос. в 55 л.	8 —	98 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. союзу пропинацийного 4% з. а.	99 7	100 40
Буков. союзу пропинацийного 5% з. а.	103 —	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позичка краєвої в 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої в 1893 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 30	97 —
„ „ 4½% 4-ом емісиї.	101 50	— —
Выосы:	к. с	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 90	117 60

Оповістка.

Заходом кнад товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досї осьо ві книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Умєлецька" оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина) „Карбиї" новелї із гуцульского жытя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: „Думи та віскі" поезиї. Ціна 30 сот.
5. Ант. Крушельницький „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки". поезиї. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 50 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки в поодинокі.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 16 у Львові у обох руських книгарнях.

Оповістка.

Заходом кнад товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досї осьо ві книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Умєлецька" оповідане, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина) „Карбиї" новелї із гуцульского жытя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галіп: „Думи та віскі" поезиї. Ціна 30 сот.
5. Ант. Крушельницький „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки". поезиї. Ціна 1 кор. — В чудовій оправі 1 кор. 50 сот.

Видання від 1—5 можна дістати тільки в поодинокі.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 16 у Львові у обох руських книгарнях.

Дві хати гуцульскі

з 4-ма кімнатами над Прутом в Зарічу коло Делятина до винаймленя на час вакацийний, під адресою Павло Вацик господар. 390 1—8

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковапих цінах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 382 8—10

Кредит уділю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на вілєварки і земельні посілости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 60. 388 2—6

Кредит осибистий і будівляний

уділяю під користни ві вимогами Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80. 387 2—6

Досмертне удержане

можна мати за зложенем відповідного малого капіталу Адреса: Львів, R. R 170 poste restante. 389 2—3

Мід десеровий, природний, чистий, красний, на десер і в лїчничих цїлях, разом з пушкою за послїплатою, оплатно 5 кільо 6 Корон, висилає *Юлій Шорман*, Купчинці п. п. Денисів. 391 6—10

„ДЗВІНОК"

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педагогічним під редакцию Константини Малїцкої.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

„В НАРОД"!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цїлорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправдених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов. Замовлятн можна у бібльотекаря „Кружка прав". Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади.) „Кружок" має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:
Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д-ра Дністрянського: Право подружа . . 1·96 К.
Д-ра Дністрянського: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністрянського: Опіки і вуйателї . . 1·04 К.
Д-ра Дністрянського: Цивільне в номенє родичів до дітий 1 70 с.

Книжки:
Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.
Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц (руське видане В. з. д.) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади уділяє ся дотїдних рат.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улиця Батория ч. 24. II. поверх.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає Анг. Мазургевичь, Львів, Скарбківска 7.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 177—7

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. университету

поручає

свое переплетничне і галантерійне заведенє у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету **Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Нотъ, Дипльомбвъ** и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·5, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 15 зр. Ковдри **шовково-оксамітні** по 12·50, 14, 15, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 40 зр. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни кодер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 1—10

Найлїпший навіз осїнний!

Мучка Томаса із зьвіздою

з найлїпшим і найдешевшим навозом, що містить в собі фосфоревий квас для кождого рода збіжа, конюшини, картофель, рїпи, на сіножатя і пасовиска.

Мучка Томаса із зьвіздою

дїлає також скоро і певно як суперфосфат, а перевасшає его довшим дїланєм, як немаш вис кою вмістимостию вапнику і магнезиї, при далеко низшій ціні.

Мучка Томаса із зьвіздою

продає ся з гарантією вмістимости фосфорового квасу, розпускальности в цитриновім квасї і мідку, а відпродавці достають її по оригинальній ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

пакує ся в пять-шестерних мішках, на котрих є означена повність і повисша охоронна марка (зьвізда).

Остерігає ся перед закупном послїдпїйшого товару.

ФАБРИКИ ФОСФАТІВ ТОМАСА

Ст. Варшавска зареєстр. з обм. порукою

ЙОСИФ КАРРАХ

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22. 681 1—18

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб крашений.

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

100—100 суть найлучшї узнані.

Виріб крашений.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Панська, ч. 10.

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНІСТЕР** дім „Просьвіти"

одиноке руске товариство асекураційне заснованє в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат роздїляє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер".

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364** к. і всї уміщені в цїнних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 34

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньской. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 124. Львів, Четвер 5 (18) Червня 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надісляне" по 50 с. — Подяки і вписі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Перелім на Угорщинї.

Чотиромісячна борба угорского міністра президента Сейля з обструкцією партиї не зависимости вже покінчила ся уступленем першого. Коломан Сейль подав ся в неділю до димісиї; цісар — для Угорщини король — се подане приняв. Поручене, зложити новий кабінет, одержав гр. Степан Тіса, син найбільшого міністра новочасної Угорщини, Коломана Тіси, президента угорского кабінету в літах 1875—1890.

Коломан Сейль, обіймаючи з початком 1899 ого року керму угорского правительства по упадку свого приятеля Банфія, впровадив нову систему правліня: систему компромісу і вичікування. Замість йти на пробій, волів заходити манівцями; замість наломлювати, волів приклонювати; замість ставити все на одну карту, волів вижидати і бути кунктатором. І Коломан Сейль з'умів — здавало ся — угорске державне судно, що за міністерства его попередників впало на бурні хвилї національних, політичних і релігійних антаґонїзмів, знов вивести на певну та ясну воду. Католицких клерикалів, роз'ярених розділом церкви від держави, заспокоїв законом о автономії церкви, семигородских Сасів і Румунів значно утихомирив здержанем яркої мадяризацийної системи супротив них а партиї независимости і національну позискав законами про виборчий трибунал, звернений против виборчих надужить і прот. зв. incompabilitas, — заборону кумульованя кількох публичних мандатів чи становищ. Партию національну з красноречивим і сьмілливим політиком, гр. Аппонїем, на чолї потрафив навіть Сейль перетягнути в лави ліберальної більшости, видвигаючи Аппонїя на президента палати послів і обіцюючи ему постепенне переведене головного постулату его програми: націоналїзациї армії.

Як-раз недодержане сего послїдного стало приводом до упадку Сейля. Чотири місяцї взад Сейль, на жадане віденьских двірских кругів, предложив соймови проект підвисшеня континґенту рекрута, зачим оставали ще до полагоди закони: угодовий, тарифовий і буджетовий. Кошутівска опозиция — партия независимости — зміркувала, що се, найдогіднїйша хвиля, щоби за цїну нового військового закону здобути націоналїзацию армії. За Кошутівцями мусїли піти й націонали. Зачала ся борба: обструкция Кошутівців в соймі, уличні демонстациї, бурливі протести в цілім краю, сотки масових депутацій, приниманих остентацийно Аппонїем і т. д. і т. д.

Сейль однак ждав і сим вичікуваном, терпеливим кунктаторством, думав знемогти опозицию. Хто зна, чи не повело би ся ему се і чи енергія опозициї не була би вичерпала ся супротив его вижиданя, якби не внїшні обставини. На полудни від австро-угорских границь громадили ся чим раз то нові хмари, а вкінци зайшли події, з котрих хто зна, які розвинуть ся ще наслїдки. Супротив розвитку тих подій Австро-Угорщина не може оставати без рекрута і корона зажадала від Сейля переведеня військового закону в найкоротшім часї. Сейль не міг дати приречення сего, не хотїв уживати против конституцийних способів і подав ся до димісиї. „Уступаю тілько тому — говорив він — пращаючи ся з парламентом що загальні обставини не позволяють менї уживати дальше моєї тактики".

Сейля повалила безперечно опозицийна обструкция і, коли брати справу лише з того боку, то упадок Сейля можна би назвати побідою обструкциї. Та годї не взяти під увагу і того, що наслїдником Сейля стає чоловік „зелїзної руки", визнавець ультраліберального принципу механічної більшости в парляментї, котрий вже нераз знайшов собі нагоду проголосити свою думку, що обструкцию треба зломити, хочби силою. Ґраф Степан Тіса піде на пробій. Він — як заповідав — так і не буде пактувати з опозицією, але буде пробувати зломити єї. Коли ж так, то побіда опозициї являє ся доволї невигідною побідою, і певне Кошутівці не мали би з чого радувати ся, як-би не надія та майже певність, що ґраф Тіса піде небавом слїдом Сейля.

Що покликане на місце премієра такої личности, як Степан Тіса, незгідне з принципами конституцийно-парляментарного правліня именно тим, що на місце поваленого опозицию кабінету вступає кабінет ще більше ворожий тій опозициї, се знайшло свій вислів і в угорскім парламентї. Посол Іванка і посол Уґрон ударили за се остро на корону, виказуючи, що корона хоче правити особисто, що вона нехтує парлямент і волю народу, що вона зміняє кабінети наче свою службу та накидає народови міністрів, що мають правити ним в супереч его волї. За накинене кабінету Тіси робить опозиция вже тепер одвічальною корону.

Чи в виду того на добро для корони і єї значіня на Угорщині видже правлінє Тіси можна дуже а дуже сумнівати ся. Мадяри певно не дадуть собі стругати кілків на голові і в Угорщині треба в найблизшім часї сподівати ся завзятої та бурливої борби тим більше, що націонали переходять вже в явну опозицию. Чи рішить ся та борба зараз на перших засїданях в парляментї, чи може — по розвязаню палати — перенесе ся перед форум виборчих мас, годї наперед напевно сказати. На всякий спосіб угорска опозиция приняла іменованє Тіси як кинену їй рукавицю. Обосторонні небезпеченьства, що випливають з сего заострення так для корони як і для Угорщини, предвиджують вже угорскі політика і предвидів їх уступаючий премієр, що сходячи з своєї трибуни в останне запевняв парлямент про конституцийний настрій корони та остерігав перед розладом між короною а народом.

Та угорский перелім, що рівнає ся для Угорщини зміні дотеперішної системи правліня новою, згладно вілзовленою системою без'огладного давленя опозициї і що може за тим потягнути для Угорщини далекосягаючі наслїдки, не без великої ваги і для Австриї. Угорска кріза захитує знов справу угодову, бо нове угорске правительство не з'обовязане безусловно додержати умов між Сейльом а Кербером, на основі котрих мали перевести ся угодові закони в обох частях монархії. Тому то і поставлено вже в нашім парляментї внесене — а зробив се іменем молодоческого клюбу д р Кафтан, — аби угодова комісия австрийского парламенту на так довго застановила свої засїданя, доки новий угорский кабінет не зложить письменної декларациї, що в справі угоди приймає на себе всї з'обовязаня попереднього кабінету.

Австро-угорска угода зависима отже тим способом від доброї волї і ласки нового угорского кабінету. Від Тіси залежить чи принятн дотеперішні пертрактациї за свої чи може відкинути їх і зачинати справу ab ovo. Се знов оден доказ більше на всю безглуздність і монструальність дуалїзму, що при кождім потрясеню в нутрі одної половини держави, викликує сейчас трудности і в другій і абсорбує тим способом енергію правительств і народів на латане розриваючих ся угорско-австрийских швів замість на поладнане внутрішних справ власної держави. Та так мусить діяти ся, коли панучим принципом в політиці нашої монархії є принцип двірской камарилї.

Просьвітний рух в Збаражчині.

(Допись).

В нашім повіті в послїдних часах знов прибуло пару нових читалень. Наші рускі селяне мов в відповідь польскій гакатї засновують читальні і тим дають ворогови до зрозуміня, що знищити і затлумити житє нашого народу не так легко йому прийде ся. Тяжка хвиля, яку наш нарід тепер переживає і яка мабуть чи в нетяжших ще наслїдках в недалекій будучности упаде на него, — спонукує його до оборони свого істнованя, а сю оборону він бачить в осьвітї як найширших мас. В лиху годину і се добре.

Дня 16. мая громадяни села Красноселець отворили читальню „Просьвіти". Хоть правда, що мало в котрім селї нашого повіту, в рускі громади так твердого характеру і честь народну вміють берегчи як Красноселяни, то однак до сего часу немов ніхто не хотїв вказати їм на потребу осьвіти ширшого загалу громадян, а особливо молодого поколїня. Аж під напором загального просьвітного руху в повіті, рушились сьвідомійші з громадян, і своїми заходами довели до заложеня читальні. А заходились при сім чеснім ділї і молодші і старші, і нийт громади і старий сьвященик. І читальня нині вже числить по над 50 членів, що сходять ся до читальні та читають і осьвідомляють ся спільно. Та коли лише в згоді і ладї буде йти й дальше нанеред осьвітне змаганє громадян, то в короткім часї Красноселяни випередять богато з тих сіл, що то вже по кілька і кільканайцять літ мають читальні. Село се впрочім часто руске, нарід заможний, і розумний з природи, — а ворог поки що не має там ніякого приступу. Пильнуйте-ж чесні громадяни сего огнива просьвітного, некай ніхто не потахне, а при його сьвітлї впізнаєте і відпрете всяку мару підступу, чи напрасної зради, яка з часом й до вас може підкрадатись.

Дня 17. мая с. р. отворили читальню „Просьвіти" громадяни Кобилиї. Село закинуте в куток під російский кордон, здавалось, що жие лиш своїм хатнім життем. А однак в тім несподіваним селї є десятки одиниць з вродженою інтелїґенцию, способних до гарної народної роботи. Вони то хоть серед неприязних обставин, власними силами засьвітили в селї сьвіточ осьвіти серед своїх громадян. Хоть сьвященик москвофіл ганив їх роботу, а війт Русин, що колись не раз брав участь в народнім житю, тепер не був рад їх змаганям, через посторонні впливи, — однак ті люди не дались збити з пуття і довершили гарно зачатого діла. Показалось се на перших загальних зборах читальняних. Народу, своїх громадян і то як старих так молодих, мужчин і жіноцтва зібралось на зборах понад чотири сотки і вписались в члени читальні по над 100 людий. На збори прибув яко відпоручник тов. „Просьвіти" А. Шмітельский і в довшій промові з'ясував потребу осьвіти, показуючи в історичних образах, як вже за давна наш нарід розумів вартість науки і як горнув ся до неї. Тяжкі лихолїтя, історична судьба кинула його на поталу чужинцям — та нині він знов став і насамперед звертає свій зір до сонця науки. Вказував дорогу, як економічних і инших средств самопомочі і ратівні через осьвіту зможе наш нарід дійти — і при кінци остеріг, як ворог, бачучи, що наш нарід оживає власним житем, буде хижо підступав, аби затлумити його в зародку.

Настрій зібраних був торжественний і з піднесеним духом зібрані розходились домів. Але темна сила розлютилась, що житє в нашім народї не може затлумити, і вимірила свою пімсту на сих людий, що те житє розбудили. Вже нам звісно, що сих громадян не давно спіткала напасть в особі гакатиста кс. Касперского. Мало того, що сам провинив, але ще людий завдав до суду, та аж там показалась їх невинність і він з сорому побіджений. Люта сила пінить ся. Ні з того, ні з сього знов наскочила вона на невинних людий. Именно заскаржено Миколу

Ф. Дерлиця.

З ДИЯЛЄКТИЧНОГО ПОЛЯ.

Учитель приїхав на нову посаду в цілком чуже село. Шкільного будинку там ще не було, а мешкане для учителя винаймлено в одного ґазди, що лишив для себе маленьку сьвітличку через сїни.

Учитель був ще „кавалєром". Не привіз зі собою ніякої поживи крім хлїба і кільограма мяса, що купив в переїздї через місто. Він велїв хазяйцї зварити обід, а на видатки, як масло, сир, яйця, мука, дав їй гриньского. Обіду сього одначе учитель не їв, бо місцевий сьвященик запросив його до себе на обід.

На другий день хазяйка знов зварила обід, а при обідї спитала учителя, чи не з'їв би бобу, бо вона має сьвіжо зварений, такий смачний, що аж просить ся до губи.

Учитель відповів, що не їсть бобу ніколи.

На сю відповідь хазяйка зробила дивну міну. Видивилась на нього, бажаючи вислїдити, чи він не жартує. Коли пізнала по дити, чи він не жартує. Коли пізнала по його очах, що говорить зовсїм поважно, розплющила широко очи і повела ними по кімнатї. Обстава була вельми проста: столик, одно крісло і ліжко. На стїнї висїли портрети Тараса і гетьмана Богдана.

З лиця хазяйки можна було вичитати, що хатна обстава не дозволила їй увірити, щоби такий великий пан не їв бобу, проте поновила свою просьбу.

— Паноньку! Мій біб дуже добрий, сипкий. Ніхто в селї не має так вчасного бобу, як я. Принесу вам, щобисьте бодай покуштували.

— Не приносїть! Шкода вашого труду. Якби ви мали зелений біб, то може їв би, але хиба з борщем.

Тепер вже по жнивах, то зеленого бобу нема.

— То не приносити?

— Ні

Хазяйка відійшла. Учитель чув через стїну, як вона розказувала з зачудованем своїй старій матери, що їх пан не їсть ніколи бобу.

На другий день увійшла до кімнати учителя мати хазяйки і почала провірювати, чи то правда, що її донька говорила, ніби він не їв ніколи бобу.

Учитель пояснив, що може з'їв коли зо два боби, але як був ще хлопцем.

Старушка розказала при сій нагоді, що служила за молоду у ріжних панів, навіть у пана старости і не стрічала ще чоловіка на своїм віку, ні межи панами ні межи хлопами, щоби не любив бобу. Вона закінчила запитом, чи він таки не любить бобу, чи може заборонив йому лїкар через яку недугу.

Учитель притиснений, як то кажуть, до стїни мусїв запевнювати хазяйку, що не має ніякого приказу від лїкаря, а при тім не так з цїкавости або ввічливости як для глузованя запитав її, чи вона любить біб і чи часто варить його.

Хазяйці видало ся таке питане дивним і вона пояснила, що майже що божий день їсть біб і так само всї люди в селї. Деж люди вижили би без бобу?!

Смачного апетиту — пожелав їм учитель в душі і подумав собі, що мати-ме неабиякий воздух в школї, як дїти понаїдають ся тих ласощів.

Обставина, що на місцевім обшарі двірскім була німецка кольонія, впевняла учителя в пересьвідченю, що Німцї відай поучили людий о поживности бобу, яко струковой ростини, а люди розсмакували ся в бобі і тепер загально уживають його.

Минуло кілька днїв. Учитель уладнав свої справи, згодив за куховарку ту саму хазяйку і увійшов в звичайний хід житя. Науку з дїтьми відбував в однім садку під голим небом, подібно — як старинні фільософи класичного сьвіта, бо научної кімнати не було де винаймити.

Проходжуючись для пізнаня місцевости, стрінув учитель війта, котрий поздоровив його по християньски і поспитав, чи не потребує бобу, бо він має найліпший в цілім селї і вельми вчасний, то може відступити з-чвертку.

Учитель усьміхнув ся і відповів, що не потребує.

Незабаром стрінув ся з сьвященником, котрий для ввічливости поспитав його, як йому живе ся, чи має вже куховарку і обіцяв прислати пів кірця бобу, замічаючи, що в селї доброго бобу нігде не дістане. Учитель подумав собі. Що за напасть з бобом?! Чи його мають за коня чи за що, що хотять годувати бобом. Притім нагадав собі народний вислав „всипати комусь бобу", що значить: дати ся комусь добре в знаки. Він пояснив собі такі часті оферти бобу селян а навіть духовника в сей спосіб, що його не хотять в своїм селї і що навіть „всипляють йому бобу", себто почислять йому ребра, коли добровільно не уступить ся. Всїй гадцї вгвинило його ще й те, що громада ані думала старати ся о приміщене для школи, хоч він учив дїтий в тїни дерев.

Була неділя. Куховарка пораїла учителеви на обід яко другу страву пироги. Муку мав вже, а на купно сира дав гроші. При обідї питала ся його, чи пироги добрі а учитель поучив її, щоби на другий раз тоньше розтачувала тїсто. Куховарка оправдувала ся і просила о прощене, що дала до сира два боби.

Учитель мусїв розсьміяти ся і впевнив її, що навіть не пізнав, що до сира біб був примішаний. Куховарка приобіцяла на другий раз накладати тїста тоньше і запримітила, що пан полюбить біб і велить опісля часто собі його варити. Вона спитала, з котрих він сторін і чи там садять біб, а вельми дивувала ся, коли вчула, що в його родимих сторонах лише дехто садить біб в городї, а на поли зовсїм нїхто.

Знов минуло кілька днїв. Учитель дав шкільному слузї гроші і велїв купити чвертку бульби-андерзонки.

Слуга сповнив припорученє.

Куховарка чогось вельми негодувала і без упину воркотїла з невдоволенем, коли побачила, що слуга приніс до кухні бульбу. Дожидала нетерпеливо учителя зі школи і пару разів вибігала за ним аж на дорогу.

рещука, голову читальні, до суду пов. за е, що він скликав противзаконно збори на відтворене читальні. І як се має бути? —майже два місяці доходило до дня відтворення читальні як внесено статути до намісництва, перед отворенем зі староства получили рішене рескрипту намісництва на заложене читальні, а дня 12 мая внесли члени основателї до староства письменне повідомлене на збори для отворення читальні. Дня 17. мая відбулись збори — і зараз повідомлено староство о відбутих зборах і вибраним видїлї читальні. Та 12. червня на росправі в Збаражи в судї, п. „sędzia“ Маєвский, — що також яко польский патріот їздить на відтворюване польских „читалень“ по селах — засудив Миколу Грещука на чотирнайцять діб арешту. При росправі комісар Копчиньский яко функціонар прокураторії допитував ся, чи то той сам Грещук, що з ксендзом Касперским мав „zatarg“. Грещук, зголосив відклик. Одначе не впадайте на духу громадяни і читальники кобиленьскі, нехай вас не трівожить ся противна сила. Ми-ж на те Русини, аби вміли боротись і терпіти за долю народу. За се ганьби вам не буде. Нехай те одушевлене і дальше держить ся серед вас, а честь серед народу вас жде. Тай і напасть не одну ще перебути треба.

Дня 14. червня громадяни Добровод отворили читальню „Просьвіта“. В селї сїм є може лише четвертина латинників, котрих також в сїй хвилї овіяла шовінїстична горячка — решта всї гр. католики. На відтворене читальні прибув о. Патрило і промовляв про потребу просьвіти тай про инші справи. Селяни доброводскі хотїли запросити когось із сьвідомійших селян повіту, та о. Терещук сотруд. Добровод був противний — особливо перестерігав, аби не був на зборах Я. Остапчук або А. Шмігельский. Та ті люди на карк нїкому не лїзуть, тож не натручивались і о. Терещукови. Тількож такі „патріоти“ нехай не гнївають ся, як і хлопи за ними не роспадають ся. В члени читальні вписалось понад сїмдесять людий.

Як не є, а рух осьвітний в повіті є дуже відрадним явищем — тим більше, що знов пару громад роблять заходи над заложенем читалень. На днях має вітворити ся читальня „Просьвіти“ в Збаражи. А ви дїячі народні приложіть слова евангельскі: „що зробиш найменчому, менї зробиш“ до себе в народній роботї і тямтє, що те, що зробите одній рускій громадї, зробите се цїлому народови свому. Бо лише праця над народом й для народу — вратує его!

Народний дїяч.

З Сербії.

Петро І. до сербского народу.

Journal de Génève оповіщує отсю проклямацию короля Петра до сербского народу:

„Ласка Божа і воля народу покликали мене на престол моїх предків. Заявляю, що піддаю ся волї народу і сегодня вступаю на престол Сербії. За перший мій обовязок уважаю подякувати Богу за Его ласку. Заразом маю надію, що держави згодять ся на моє вступлене на престол, котре вийшло законним способом; надіюсь сего тим більше, що хочу почати в Сербії добу спокою, ладу і гаразду.

„Даю королївске слово, що шанувати буду права всїх і зроблю все можливе, щоби бути королем конституційним і сторожем законів та щастя мого дорогого народу. Длятого в сїй першій відозві взиваю всїх зверхників церкви, урядників і начальників війска, щоби надальше остали на своїх урядах, і припоручаю їм, щоби совісно сповняли свої обовязки. Заявляю, що пускаю в непамять усї особисті справи, які за остатних 40 лїт зайшли серед надзвичайних обставин.

„Кождий щирий Серб найде під мою управою правдиву опіку для свого морального і материяльного житя. Кличем мого роду було завсїгди: „За св. хрест і за нашу дорогу волю!“ З тим кличем, що мене лучить з одної сторони з армією, а з другої з православною церквою, входжу на престол Сербії, Петро І., сербский король. Молю Бога, щоби мав у своїй ласцї мій нарід, і шлю всїм королївский привіт.“

Петро І. до білгр. ради мійской.

З Білграду доносять, що король телеґрафічно заявив білградскій радї мійскій свою радість, що по 45 лїтах буде міг знов побачити Білград. Місто постановило вислати на стрічу короля депутацию до Відня.

Новий король а австр. цїсар.

Король Петро доніс австрийскому цїсареви телеґрафічно о своїм виборі; притім запевнює, що піде слїдом свого батька, щоби вітчині привернути свободу і щасте, та просить цїсаря, щоби прихильність, яку оказував его вітцю, перенїс тепер на него; се улекшить ему его обовязки.

Цїсар у відповіди висказав радість з того донесеня і упевнив короля о своїй прихильности та висказав ему желаня щасливого панованя, щоби повелось ему сповнити високу задачу, яку на него вложено, привернути Сербії спокій і лад та повагу, захитану так страшним злочином, осудженим в цїлім цивілізованім сьвітї. Вкінци, упевнюючи короля о своїй приязни, висказує надію, що й ему буде залежало на удержаню дружних взаємин, які від довгих лїт були між обома сусїдними державами.

Зміна конституциї з р. 1888.

Скупштина ухвалила 113 голосами против 3 змінену конституцию з р. 1888., опісля сенат ухвалив те саме одноголосно.

Депутация від'їде до короля до Женеви завтра зрана і завезе ему відпис конституциї. Приїхавши до Білграду, підпише король оригінал конституциї на урочистім засїданю скупштини і сенату.

Становище держав.

Австрийско-угорска амбасада повідомила Порту, що становище Петра Караджорджевича є безпечне і нема обави якогось заколоту; запорукою сего є згода Австриї і Росиї. Подібне повідомлене дістала Порта також від Росиї. Запевнюють, що Порта і инші держави признають вибір Караджорджевича королем.

Анґлїйский президент кабінету Бальфур заявив, що з хвилею смерти короля Александра дипльоматичні зносини з Сербією перервали ся. Правительство застановляло ся, чи не відкликати би свого заступника з Білграду; але постановлено вкінци не робити сего, щоби анґлїйский посол міг на місци слїдити розвій випадків та пильнувати інтересів Анґлії.

Неправесний син Мілана.

Пишуть, що неправесний син Мілана поїде до Берлїна для дальшої науки. Его мати, вдова по послї Хрістічу, мала около 150 листів Мілана, в котрих є докази *королївского походженя хлопця*. Мілан нїколи не жадав звороту тих листів. Аж король Александер зажадав їх, а за інтервенциею турецкої поліциї відобрано Хрістічевій сто листів; однако вона успіла ще відфотоґрафувати їх, а около 50 листів лишило ся ще у неї.

В Царгородї ходять слухи, що розпорядженем султана заборонено синови Хрістічевої виходити з дому. Мало се стати ся наслїдком вісти з Білграду, мовто на Міланового сина задумано замах.

Справи австро-угорскі.

Державна рада.

На вчерашнім засїданю парляменту принято передовсїм закон о недїльнім відпочинку, а опісля приступлено до дискусиї над предложенем о льокальних зелїзницях.

Перший промовляв референт пос. Сильвестер доказуючи, що форма товариств акційних, які засновують ся при будові нових зелїзничих шляхів, вимагає реформи. З галицких справ порушив справу зелїзниць Львів-Підгайцї і Тернопіль-Збараж; зелїзниця Львів-Підгайцї не є стратеґічна і відповідає потребам суспільности; зелїзниця Тернопіль-Збараж є конечна.

Промавляли ще в тій справі посли Ферянчиц (Словінець), Ерб (нїм. лїб.), Гофман (нїм. люд.) і міністер Вітек; сей послїдний обіцював сповнити поставлені бажаня. На тім дальшу дискусию перервано.

При кінци засїданя поставив молодоческий посол Кафтан нагле внесене, щоб комісия для угоди з Угорщиною застановила свою дїяльність аж дочасу, поки нове угорске правительство не зложить заяви, що принимає в цїлости і без змін всї з'обовязаня що-до угоди і тарифи попереднього кабінету.

На тім засїданє замкнено; — слїдуюче в пятницю.

З комісий.

В комісиї для угоди з Угорщиною дебатовано вчера над цлом від дерева і збіжа. Що-до збіжа, то посли Ґарапіх, Зайц і Томбозі заявили ся за тим, щоби докладнїйше означити і забезпечити право правительства до внесеня цла на збіже в часї неврожаю. Пос. Зайц домагав ся, щоб уповажнене правительства в тім зглядї зробити независимим від згоди Угорщини, котра в своїм інтересї яко край переважно рільничий ставить перешкоди всякому обниженю цла навіть в часї неврожаю і конечности ввозу збіжа з заграници. Що до цла на дерево то пос. Пахер домагав ся уповновласнення правительства до підвисшеня цла на дерево оброблене, бо деревлянному промислови шкодить при низькім цлї заграничне конкуренция.

В комісиї податковій принято внесене пос. Бика, після котрого одна категория домів буде в цїлях асанацийних звільнена від податків в дорозї прольонґати закона з р. 1893. (Сей закон давав привілеґію лише на 10 лїт отже до р. 1903).

Хорватский сойм.

Вчера зібрав ся хорватский сойм. Засїдане було дуже бурливе. Коли бан появив ся на сали, опозиция почала кричати, свистати, тупати; кликано: „На шибеницю з тим лайдаком!“ і т. и. Крик і гомін був так великий, що не мож було зрозуміти всїх окликів. Бан вийшов із салї. Коли отворено засїдане і бан знов увійшов, крики почали ся на ново, але приглушили їх оплески правительственного сторонництва і оклики „живіо!“

Президент палати зачав говорити: „Сумні події остатних часів, котрі...“ В тім перебив ему п. Гарамбасіч: „котрі ви заподіяли!“ Президент говорить дальше: „котрі лучили ся в Сербії...“ Гарамбасіч: „А, то що нашого!“ П. Тускан: „Нехай жие сербский народ!“

Президент висказав дальше жаль з причини білградских подій і надію, що незадовго настане в Сербії назад спокій і лад. [Оклики: „живіо!“] Поміж иншими відчитано нагле внесене, щоби вибрати комісию з 5 членів, котра би висліджила виновників остатних розрухів в Хорватщинї. [Оклики з лївиці: „Се-ж ви!“] Потім заявив президент, що два внесеня, зложені опозициею, не будуть відчитані, бо не подані по приписам реґуляміну. [Заперечуваня опозиції.] Але президент каже, що радо поспитає палату о гадку. [Опозиция перебиває, що не хоче ласки, а домагає ся лише свого права.

П. Франк остро виступає против спроваженя жандармериї до соймового будинку і против способу видаваня білетів на ґалерию. Президент відповідає, що зроблено се для удержаня спокою. [Оплески на правици, протести на лївици і оклики: „Се терориям!]

П. Гарамбасіч говорить против правительственного сторонництва і кінчить словами: „Нехай жие Хорватщина!“ Коли хотїв промовляти п. Ковацевич з правительственного сторонництва, заявив п. Гарамбасіч, що не допустить нїкого до слова, поки не будуть відчитані оба вже згадані внесеня опозициї, і се мусить зараз стати ся. Ми готові житє наше віддати вітчині! Підняв ся такий крик, що президент мусїв засїданє перервати; а коли опісля отворив его наново, заявив, що замикає засїданє Наступуюче назначено на нинї.

Справи заграничні.

Вибори до нїм. парляменту.

В Нїмеччинї відбувають ся тепер вибори до парляменту, котрі звертають на себе загальну увагу. Цїкаві вони именно тим, що дали незвичайний зріст социяльно-декратичної репрезентациї.

В Нїмеччинї нїколи не відбувають ся вибори так, щоб зараз дали остаточний результат при першім голосованю. Є там тілько партий і партийок, тілько всїляких дуже часто маловартних але завзятих внутрішних антаґонїзмів, що в переважаючій части округів мусять відбувати ся стисліїшї вибори. Доси звісний результат з 347 округів. Між тими вибрано 82 з центра, 53 социяльних демократів, 29 консерватистів, 14 Поляків, 6 Альзатцїв, 5 національ-лїбералів, 4 дикых, 1 з партиї реформи, 2 з хлопского союза. В 172 округах треба буде еще перевести вибір стисліїший а стануть до него: 117 социяльних демократів, 36 консерватистів, 22 вольнодумних людовців, 62 нац. лїбералів, 11 з вільнодумного союза, 4 Альзатцїв, 8 Поляків, 12 з партиї державників (Staatspartei), 4 антісемітів, 31 з центра, 8 дикых, 5 з хлопского союза, 8 людовців, 8 вельфістів і 6 з партиї реформи. З дотеперішного вибору представляє ся для поодиноких партий такий результат: соц. дем. здобули нових 12 мандатів а втратили 2. консерватисти здобули 3 нові а втратили 3, нац. лїберали зискали 2 нові а втратили 5, вольнодумні втратили 7, вольнодумний союз 7 а кілька дрібнїйших партий по 3.

Коли ставити гороскоп політичний з дотеперішних виборів, то треба сказати таке: найчисленнїйшою опозициїною партиею в парляментї будуть социяльні демократи, бо будуть мати около 100 голосів і стануть на рівні що-до числа з партиею центра та консерватистів. Той зріст социяльних демократів не є однак обявом зросту сьвідомости социялїзму в широких масах, але формою, в котрій обявило ся загальне невдоволене з політики правительства і цїсаря. Між голосами, що впали на соц. демократичних кандидатів, є богато голосів від т. зв. порядних інтеліґентів, таких, котрі голосували, аби лише доїхати правительству і цїсареви. Що-до т. зв. правлячих сторонництв, то до них будуть належати консерватисти і центровці, котрі будуть правити в парляментї і від них буде залежати правительственна політика. Натомість характеристичний є упадок дрібних партий лїберальних, з котрих такі пр. вільнодумці, реформісти, вільнодумні людовці навіть цїлком попереступали при першім голосованю. Походить се звідси, що в Нїмеччинї тепер взагалї сильно розбита на чія лїберальна взагалї сильно розбита на ріжні партиї і ґрупи — а дальше також звідси, що з під лїберального стягу, рівночасно як старіє ся т. зв. міщанство, відбуває ся постійна дезерция: одних до консерватистів а других (менчих числом з круга т. зв. інтеліґенциї) до социяльних демократів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Кріза тут і там.

Відень. Чехи починають обструкцию так в повній палатї як і в угодовій комісиї, щоби перешкодити буджетовій провізоріі і не допустити на нинїшнім засїданю угодової комісиї до мериторичних нарад.

В парляментарних кругах ходять вісти, що державна рада буде д. 26 с. м. відрочена, а д. 10 липня наново скликана, щоб правительство мало можність залагодити буджет § ом 14.

Будапешт. Зложене нового кабінету йде пиняво; імовірно удасть ся воно аж на другий тиждень. Вгадують такий склад нового кабінету: Тіса, президент і міністер внутр. справ; Ґіврониї, мін. горговлї; Векерле, мін. скарбу; Берзевічі, мін. просьвіти; Фезварі, мін. гонведів. Таким способом з давнїйших міністрів лишив би ся лише Фезварі.

Підпольна Росия.

Київ. Увязнено тут уважаного за провідника революціонїстів Юрия Ґерсуня, котрий вїбито задумав замах на царя підчас наміреної царскої подорожи в глубину Росиї.

Берлїн. Berl. Tagbl. доносить з Лоди, що підчас остатних демонстрацій робітничих полїция убила там 10 Жидів-робітників.

Хлопский страйк в Ішманії.

Мадрид. В окрузї Херес вибухнув страйк хлїборобских робітників. Побоюють ся, що страйк буде з'орґанїзований в цїлім краю.

Вибори в Данії.

Копенгаґа. При виборах до парляменту (folketing-y) вийшли: 74 лїбералів, 11 умірковання лїбералів, 16 социяльних демократів і 12 консерватистів.

Македонія.

Сальонїка. Коло Червоного Каменя під болгарскою границею попали турецкі сторожі на склад амуніциї македоньских повстанців. Сконфісковано між иншим сїм пак і два міхи динаміту і 107 ґверів росийскої конструкциї.

НОВИНКИ.

— **Про вибори із сїл до ради повітової в Рогатинї**, о котрих ми вже вчера подали коротку звістку, одержуємо нинї звідтам деякі близші вісти. „Наша лїста побідила величезною більшостию голосів. На нашу лїсту впало **198** голосів а на противну **31.** [Вислїд ще користнїйший, ніж після першої звістки, бо там було подано 195 на 30. — *Ред.*] Наші виборці-селяни держали ся знаменито; на 31 голосів, які дістала польско-паньска лїста, зложили ся мазури і вірилїсти. Польскій гакатї не помогла знана відозва в рускім язицї підбурююча наших селян против сьвящеників; не помогло й се, що на свою лїсту она умістила самих селян, між ними (для збаламученя) кількох порядних, а прочих свої креатури; не помогла й ві запопадність, з якою она свою лїсту, напечатану на різнобарвних картках, розіслала в кувертах via Львів усїм нашим виборцям. Аґітациею при виборах займали ся урядники ради повітової (они мають великий „встрент до попуф рускіх“) і два ананаси „вшехпольскості“ в Рогатинщинї: ґраф Мицельский і его шурин Ґловіньский. Пан ґраф — то недогризок бісмарківский, що о палици зайшов до нас із Познаньщини, а его шурин через женитьбу випрапав ся з підґеометра на „обивателя“. Ґраф Мицельский дістав за свою безсоромну влїзливість добру научку від о. Пеленьского з Книгинич і від наших селян-виборців і хоч се не перший раз лучилось таке пану ґрафови, він таки не покидає свого ремісла, немов допрошуючи ся „хлопского параґрафу“. Мимо шаленої аґітациї, не перебираючої в способах, вийшли з вибору всї кандидати нашої лїсти, а именно: д-р Андроник Могильницкий, оо. Стефан Городецкий, Андрій Пеленьский, Антін Білинкевич і Володимимир Филиповский, вислужений радник судовий Денис Герасимович і селяни: Теодор Свирида, Євстах Коцюк, Андрій Баран, Антін Ворбець і Іван Фенин.

— **В справі філії Просьвіти в Бережанах** одержуємо отсе письмо: Вичитавши в новинках 120 ч. „Дїла“ зроблений „Сусїдом“ докір філії Просьвіти в Бережанах, будьтоби виділ тої філії не сповняв як слїд своєї задачі та не піклував ся совісно сїльскими читальнями, бо ось читальня Просьвіти в Дібщу переміняєсь на читальню Качковского, осьміляюсь яко виділовий тої філії а limine опрокинути той неправдивий закид. Виділ філії власне сповняє як слїд, на скільо лиш може, свою задачу, чого доказом суть: устроєні два величаві віча просьвітно-економічні вже сего року, отворені нові читальні: в Саранчуках, Конюхах, Віщу, Баранівці, Поточанах і Волощині, устроюванї

Коли ж він увійшов до кімнати, вона мерщій до него з докором, на що він посилав в село за бобом, коли вона казала йому, що має найлїпший біб в цїлім селї.

Учитель не мав нїчого на свое оправдане. Він розсердив ся на слугу за те, що мабуть змовив ся з яшими селянами і замість бульби — на глум — приніс йому бобу. Не дивлячи ся до мішка, закликав він слугу і спитав його, що мав купити, а що купив.

Слуга признав ся, що купив біб.

Учитель велїв сейчас відвести біб, звідки взяв. Слуга лиш пошкробав ся і відійшов до кухні. Неабияку хвилю радив ся о чімсь з куховаркою та із старою хазяйкою. Опісля знов повернув до учителя і просив до кухні подивити ся на куплений крам. Учитель пішов мовчки. Слуга розвязав міх, показав учителеви і пояснив, що то андерзоньский біб.

Учитель бачив, що в мішку була бульба, а не біб, та до куховарки з доганою: Чи ти бабо зсунула ся з глуздів чи що, що не подивившись до міха, кажеш, що слуга купив бобу замість бульби?!

Настала хвиля мовчанки. Як було їх в кухні четверо, так одно на друге позирало. Вкінци куховарка, слуга, стара хазяйка і учитель розсьміяли ся, бо показало ся, що то було лише діялектичне непорозуміне. В сїм селї знали бульбу лише під назвою „бобу“, з чого вийшли згадані комічні сцени.

Шкільний слуга мало що даром не „дістав бобу“ від учителя.

сего року в кількох читальнях вечерниці при співучасти виділу, величавий концерт людовий в Бережанах і представленя аматорскі. Підготовляють ся дальші роботи а засіданя тогож виділу для орґанізациї читалень в повіті відбувають ся що-місячно в середу по 1-ім. Що в Дібщу мае наступити переміна читальні, се не з вини виділу, зваживши, що там, так як і всюда, де сьвященником є москвофіл, намагае ся всїлякими способами, хотяй би й на силу, утворити свою партию для заложена читальні Качковского. Таке діялось і в Дібщу, де читальники Просьвіти довго опирались і опирають ся перемінї їх читальні, а всеж мимо того кацапи допинають свого. Що виділ може вдїяти в такім Дібщу, де що неділї сиплють ся в церкві проповіди на українців і на Шевченка? Чи „Сусїд" сего не розуміе? А впрочім, возьмім таке село як Криве, де сьвященником є ревний українець а в селї заслїплене, здеморалїзоване кацанство. Коли місцевий сьвященик не може там діпняти заложена читальні Просьвіти, то як може доконати сего виділ філії? Берім ще й се на увагу, що кацапи ведуть против нас безпощадну борбу, не перебираючи в способах. А виділ Просьвіти чи може богато доконати, коли між нами так мало солїдарности і зрозуміня наших інтересів; коли більшість наших людий в повіті ховае ся і зза плота приглядаесь нашій праци. Перше давно були українцями а тепер ні українцями ні кацапами ні „porządnymi", а Бог вість, що вони є, бо ніби з кождим вони добрі тай знають деколи порадити або й покритикувати, але до путньої роботи нема їх мимо просьби, мимо грозьби. Тому: „Medice, sana te ipsum"! — *о. Ом. Король.*

— **Кацапска деморалїзация.** З нагоди „посрамленія", якого дізнали москвофіли, скликуючи до Комарна збори філії общества Качковского, одержуемо звідтам від поважних людий дописи, котрих задля передавненя справи не містимо. Всеж таки згадати годить ся про деякі поміченя наших дописувателїв, именно що-до способів, як збирали кацапи селян на віче. Загальна їх практика полягае на тім, що прямо наймають собі людий на збори, як робітників. Платять за день і обіцяють хапатню. Деякі заохочували селян на проповіди, як о. Р., щоби їхали на віче, а там дістануть їсти і пити. Відтак саджають на фіру і везуть як робітників на лан. В той спосіб ширять крайну деморалїзацию. Коли комаряньский округ достарчае так велику скількість хрунів, то лиш завдяки тій практицї кацапів. Вони приготовляють в першій мірі сей материял панам до виборів, а звичайно самі дають перший приклад

— **О кацапскім нашествію на читальню „Просьвіти" в Харитонах** (в повітї рудецкім) пишуть нам звідтам: Дня 14 с. м. впала на Харитонців напасть. О 5 годинї під вечір прибули до Харитонів твердяка оо. Поляньский (адмінїстратор з Ляшок, з котрими Харитони творять одну громаду й парохію), Годованьский з Сурохова тай Станьчак з Висоцка, і зо 30 селян з Ляшок (збаламучених адмінїстратором о. Поляньским) — приїхали переміняти харитоньску читальню „Просьвіти" на читальню Качковского. Догадуючи ся, що справа не буде така легка, привезли з собою бочку пива, міркуючи, що трунком удасть ся зломити патріотизм чесних членів читальні „Просьвіти". Однако, — зазначуемо вже наперед — і пиво не помогло. Збори відбули ся в домі церковнім. По виборі президиї почато величати статут читальні Качковского, та Харитонцї перебивали: „Ми-ж уже маемо читальню „Просьвіти"! она для нас дуже добра! иншої не хочемо!" Потім забрав слово перебуваючий в Ришковій-Волї укінчений студент прав п. Михайло Калимон. Спочатку президия сидїла тихо, але скоро тілько бесїдник згадав про окремішність Русинів від Поляків і Москалїв, президия кинулась якби опарена і давай грозити відобранем голосу. Колиж опісля бесїдник виступив загальними словами против „баламученя і туманення народу", то президия взяла се до себе (приповідка каже: „на злодію шапка горить") і відобрала п. Калимонови слово. Він відкликав ся до зборів. Счинив ся великий крик. Харитонцї домагають ся, щоби п. Калимон говорив дальше, а президия і деякі Ляшківцї против того. Президия дае слово одному селянинови, москвофілови з Ляшок; Харатонцї, обурені, не дають ему говорити, кажучи: „Не дасте одному говорити, то й сей не буде!" Селянин-москвофіл уступае, а встае о. Поляньский і каже: „Та най буде й читальня „Просьвіти" а ми попри ню заложимо другу Качковского". На те Харитонцї: „Хто вас о те просить? Ми не потребуемо! Для кого-ж ві закладаете?" Крик, перепалки з одного й другого боку, кацапска президия взиває: „Хто противний, най опустить збори!", заносить ся вже туй-туй на чинну розправу... Щоби се оминути, Харитонцї, на поклик п. Калимона, остентацийно вийшли всї зі зборів додаючи, що нїоден Харитонець не впише ся до читальні Качковского. На зборах осталась президия з Ляшківцями; лишилось і двох Харитонців, цїкавих кінця справи. Як они оповідають, президия вписала до своєї читальні деяких Ляшківців; з Харитонців не вписав ся нїхто. Потім президия, навіть не вибравши виділу, забрала файно спис членів, статут тай бочку пива і вернула до дому. У воротах ще раз отцове звернулись до зібраних там Харитонців, жалуючи їх, що „зійшли на бездорожє, не послушають свого отца духовного, але якогось чужого чоловіка", та Харитонцї перехристили ся, що спекались напасти. Махнули рукою вже й на те, що якийсь „маститий", зайшовши до читальні „Просьвіти" здер зі стїни статут читальні і членьску грамоту „Просьвіти". — *Г—ка.*

— **Страшна пімста.** В лїсї коло Радимна, недалеко коршми в Горвйску, замордовано тамошного лїсового сторожа Юрка Колачка. Убийства довершено около 9-ої год. вечером в хвили, коли Колачко повертав до дому. Кількох людий, на котрих упало підозріне, відставила жандармерия до слїдчого арешту в Радимнї Причиною злочину була особиста пімста.

— **В справі страшного убийства** двох женщин у Львові не удалось поліції викрити поки-що нїчого певного. Стверджено лише то, що злочину не міг допустити ся внук Оранжової, Шенфельд і тому випущено его з вязниці, а зате весь тягар підозріня спадае на каменичного сторожа Радзевича. Всякі познаки, баламутні зізнаня і поміченя ріжних людий з его окруженя промовляють сильно за тим, що злочину довершив він сам або хтось за его порозумінем. В одній з польских ґазет появила ся вість, що в Перемишли арештовано вчера бувшого послугача убитої Оранжевої, Иосифа Вершхолка, котрий підчас ескортованя кинув до Сяну золотий годинник. До сего замітити треба, що, як виказало слїдство, злочинець окрім готівки з каси зрабував також служници Рифцї золотий годинник, перстень і ланцушок. Понадто арештувала полїция у Львові богато иншых підозрілих індивідів. Похорон обох жертв страшного злочину відбув ся вчера при великім здвизї народа. — Иосифа Вершхолка привезено нині до Львова і відставлено сейчас на полїцию, де цїлий ранок відбувало ся з ним переслуханя в присутности слїдчого судиї.

— **Нещасливі пригоди.** В Бродах при одній з найголовнїйших улиць завалило ся в ночи з 15 на 16 с. м. склепіне і убило три особи, котрі після оречення лїкарів лежали около шість годин під румовищем. — В Товстобабах, пов. підгаецкого, убив грім 16 лїтного Филипа Ляшту, сина тамошного селянина, коли сей підчас зливного дощу схоронив ся під дубом, що стояв на громадскім пасовиску.

— **Огні.** В Бурштинї згоріло онодї 5 мешкальних домів і громадский шпихлїр. Шкода виносить 7000 К. — В Гарасимові, пов. городеньского, згоріла з незвісної причини деревляна церков з цїлим уладженем. Шкода виносить 8000 К. — В Бориславі ударив грім в вертничу вежу копальняного закопу „Сирій", наслїдком чого згоріли приналежні до него будинки і два збірники нафти. — На фільварку Антоневі, пов. тарнобереского, згоріла одна хата, причім жертвою огню упало двоє дїтий. — В Загірянах, пов. горлицкого, згоріли три господарскі загороди, при чім згоріла також на вуголь одна жінка. Вбігла до горіючого дому, щоби уратувати свою готівку зі скринї, але вже більше не вийшла.

— **Засуд бобрецких обманців.** Вирок в справі звісних надужить та обманьств в бобрецкім старостві запав вже онодї по 13-дневній, дуже трудній розправі. Що-до секретаря Вечорка судиї присяжні заперечили 98 питань, а потвердили 24, именно фальшоване спису військової бранки, побиране хабарів за полагоджуване реклямаций військових і ин. Трибунал засудив Вечорка на 15 місяців тяжкої вязниці, заостреної постом що 14 днїв за злочин надужитя урядової власти і обманьство, а також на частинне покрите коштів розправи і зворот хабарів деяким селянам. — Після Ґотлїба, сина Мошка, славного махера бобрецкого староства, і писаря староства Иосифа Мілера засуджено, за злочин обманьства через фалшоване кількох бранкових лист, кождого на три місяці звичайної вязниці з постом що тижня і частинне поношене коштів процесу. — Прочих чотирох обжалованих Саломона Готлїба з Ходорова, Вольфа Мілета з Ланів, Яцка Бойка з Підїздова і Герша Вольмана з Белецгона увільнено. Вечорек зажадав трех днїв до надуми, а Ґотлїб і Мілер внесли жалоби неважности.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з власних фондів громадї Опака на внутрішне уладжене новопоставленої філіяльної церкви запомогу в квотї 200 К. — З Ліндав доносять, що кн. Люїза, погодивши ся з родичами, виїхала з дитиною на постійний побут до полудневої Франциї. — В французскім парляментї предложило правительство на слїдуючий рік буджет, де рубрика доходів дійшла до поважної суми 3½ мілїярда. — В Боршовицах, пов. перемиского, арештовано на донесене польского кс. Людкевича кількох селян під замітом обиди релїгії і мавстату.

— **Ексц. Митрополит** — як нам доносять з кругів *сьвященьства* — приймав сего втірка у себе львівских сьвящеників, як і що дня перед полуднем і по полудни приймае зголошуючих ся гостий. В неділю о год. 7. рано буде рукополагати презвитерів в церкві св. Юра а відтак возьме участь в процесиї з нагоди сьвята Божого Тїла.

— **Загальні збори Товариства взаїмного кредиту „Надія" в Бережанах** відбудуть ся дня 27. н. ст. червня с. р. о 2 год. сполудня в сали власного дому. На заг. зборах мають право явити ся члени з голосом рішаючим лише ті, що вплатили найменьше оден цїлий удїл. — За управл. Раду *М. Соневацкий*, голова, *О. Лукіянович*, секретар.

— **На дохід народного театру у Львові** устроює тов. ім. Котляревского в суботу 20 с. м. в сали тов. „Gwiazda" аматорске представленє: „*Іспит на мужа*", комедия в 1 дії В. Лучаківского і „*Настоящі*" комедия в 1 дії Олекси Бобикевича. Білетів можна дістати в тов. „Руска Бесїда" у Львові. Початок о год. 7½ вечером.

— **На загальних зборах тов. руских ремісників „Зоря" у Львові,** котрі відбулись передвчера під проводом голови товариства п. В. Нагірного вибрано новий виділ, котрий заразом уконституував ся ось-як: головою вибрано поновно п. Василя Нагірного, членами почетними пп. д-ра Костя Левицкого і д-ра Петра Сушкевича; заступником голови Антона Оприска, секретарем Онуфрия Пащака, каснером Івана Криловского, поборцею Юрия Сидорака, бібліотекарем Михайла Стефанівского; контрольором Василя Ґресяка; заступниками виділових: Дмитра Кулиньского, Иосифа Кляпковского і Петра Ярему; комісия шконтруюча: Володимір Парандовский і Іван Скульский.

— **„Ризница" в Самборі,** на вість про нещасливу вдову по сьвященику Вікторию Винявску (котра з двоїми дїтьми кинулась була з нужди до львівского ставу Пелчиньского, однак удало ся всїх трое вратувати), жертвувала для неї і ві сиріт 60 К. одноразової запомоги, кромі того надіслав на адресу нашої Адміністрациї *о. Фр. Рабій* із Самбора 2 К на полекшу нужди сеї вдови.

— **Перші загальні збори Руского Товариства педаґоґічного в Бережанах** відбудуть ся дня 29. н. ст. червня с. р. в великій сали „Надії"; початок о год. 10½ перед полуднем. Виділ Філії надіе ся, що сьвященики а передовсїм народні учителї з'їдуть ся численно. Хто доси не є членом Товариства, буде мати дуже добру нагоду вписати ся на зборах.

— **З'їзд матуристів ґімназиї станиславівскої з р. 1883** відбуде ся в Станиславові ві второк 30 червня 1903. — За Комітет: *Александер Мардарович*, парох в Радчи п. Лисець.

Біблїоґрафія:

— **Ruthenische Revue,** випуск 3-ий, з дня 15. с. м. містить: пос. д-ра Коса—der polnische Nationaltag; В. Будзиновского — Polonisierung Ostgaliziens auf Staatskosten, пос. Романчука — die kulturellen Bestrebungen der Ruthenen in Galizien; Ольги Кобилянської — Marko Wowczok und seine Erzählungen; оповіданє М. Вовчка — Zwei Söhne; замітки — Allslavisches.

— **Гайдамаки ч. 36** містять: Руським патріотам під розвагу; — Радуй ся Русе новим намісником; — Ляхи і кацапи на одній важцї; — Розвяжім віче, щоби Українець не говорив; — Німцї про нас; — Руский селянин і Русское Слово всюда разом сходять ся; — Парлямент; — Революция в Сербії; — Дністер в маю.

В справі Л. Н. Вістника.

(Відповідь д ру В. Левицькому).

(Конець.)

Щоби оправдати свою „компетенцию" говорити про мову, др. Л—ий висловляе сю глубоку думку, що наша мова все ще in statu nascendi. Коли-б се написав „Галичанинъ" або „Русское Слово" або „Polskie Słowo" я не відповів би на се ні пів слова; коли одначе так пише член Наук. Тов. ім. Шевченка і ще дїйсний до того, то сього не можна пустити мовчки. Наша мова давно вже „виросла", а лише не выросли деякі письменники в нїй і стоять in statu nascendi. Найкрасшим доказом „дозрілости" нашої мови є твори Шевченка, Вовчка, Кулїша, Франка і т. д. та устна народня словесність. Чи др. Л—ий представляе собі, що письменники не пишуть тою мовою, якої навчили ся від народа, але самі ї творять? Гарно вона виглядала би, коли-б так було. Иньша річ наукова термінольоґія, але термінольоґії (з висших наук) нема в жадного народа, доки в нього не розвинені науки; і термінольоґія справдї невироблена в нас, особливо в деяких напрямах, та вона не мае такого впливу на мову, щоби через се можна було сказати, що мова взагалї невироблена. Таке відкликуване до невироблена мови, до ріжних авторитетів, намісь до арґументів, якими можна би переконати противника, вказуе, що в автора бракуе тих арґументів, тому й уживае чужої підмоги. Можна розуміти річ, розуміти мову, а проте не вміти поправно писати та перекладати.

Над закидом д-ра Л-ого, що редакция заповнае Л. Н. В-ик і видання Вид. Спілки половою, переходжу мовчки до порядку, бо виказане, що редакция в його перекладї позмінювала слова (Л. Н. В-ик) та що поробила язикові помилки в двох книжках Вид. Спілки (на 122), не є доказом наукової стійности або нестійности надрукованих річий. Крім того подаю до відомости д-ра Л-ого, що книжка „Про небо", на яку він написав аж окрему рецензию (про що довідую ся з „Дїла"), вийшла під доглядом особи, що не належить ні трошки до „близьких" редакциї людий, тому й вини за її вигляд не може приймати на себе теперішня редакция.

Закид „универсальности" зробленний редакциї (коли се можна звати закидом) безпідставний; нїхто не читав іще ні одної статї членів редакциї про астрономію, тригонометрию та хемію, натомість статї математика про фільольоґию доводилось і недавно читати в „Дїлї". Я не роблю з сього нїкому закиду, лише констатую тут фактим більше, що дехто не лише говорить, але й пише „я в своїм фаху компетентнїйший", а говорить про иньший фах. Так само неоправданий закид якоїсь „авторитетности" членів редакциї; вони не накидують нїкому свойого авторитету і своїх поглядів, не змушують нїкого писати так, як вони, а коли боронять своїх поглядів, то з засади, і так повинен мабуть робити кождий чоловік.

На закінчене ще одна рада для д-ра Л-ого, коли взагалї я можу йому давати яку раду. Кождий автор, котрий не хоче мати таких непорозумінь із редакторами, як він, пересилаючи редакциї працю повинен написати: Надрукуйте без узяких змін або зверніть. Редактор прочитавши статю, відповів би: Згода! — або: Без змін неможливо, тому звертаемо! Д-р Л-ий не зробив одначе такої примітивної річи, ба що більше, він прислав нову статю вже по прочитаню попереднього перекладу і знов не зробив нїякого застереженя, і редакция знов надрукувала йому переклад зі змінами, бо не читала ще тоді статий в „Дїлї". Очивидно він зробив се тому, щоби мати ще одну причину до протесту.

Кожда редакция, отже не лише Л. Н. В-а, мусить тримати ся певних поглядів на мову і правопись і не відступати від них. Через те автор, висилаючи рукопись редакциї без застережень, піддаеть ся мовчки під ті правила. І се справедливе. Прошу собі представити, як би виглядав Л. Н. В-ик, коли-б він зачав друкувати всїми правописями, які є в скриптах, присиланих йому з цїлої України і Галичини, та всїми діялектами, якими послугують ся часто наші письменники! І до чого він тоді служив би? До вправи в правописи та в говорах? Отже на те його засновувано і до тепер видавано, а не для поважнїйших цїлий?

Не зашкодить д-ру Л-ому знати вкінци, що його мову поправляв д-р. І. Франко. Хто бере трийцять лїт живу участь у лїтературї і ще таку, як д-р Франко, хто був редактором тілько журналів і видань, що він, хто знае всї славяньскі мови, крім кількох неславяньских і нашу мову так, як він, той мабуть далеко компетентнїйший говорити про чистоту мови і рішити про се, що поправне і непоправне, як математик, навіть ґенїяльний.

Отсе мусїв я сказати для того, щоби статя д-ра В. Л-ого була належито зрозуміла. Надїюсь, що більше не треба буде вертати до сеї теми.

Львів, 31. мая 1903.

Володимир Гнатюк.

— **Виказ жертв на селяньску Бурсу в Комарні** [на будову власного дому]. П. Р. Алексевич судия з Угнова 10 К, о. П. Стукач з Тісної 10 К, Д-р С. Федак зі Львова 50 К, п. Коцюпиньский секр. суду в Комарні 8 К, о. Федусевич зі Стрия 5 К, о. Н. Чабан з Перемишля 3 К, о. Несторович з Перемишля 2 К, п. Сороковский з Ланьцута (за май) 2 К, п. Венгриновичъ почтмайстер з Ярослава 2 К, Ю. Рудавский з Тарнобжеґа 2 К, о. М. Посїкіра з Камінки 2 К, о. М. Кимакович із Залїщик 2 К, о. Л. Січиньский з Мшани 2 К, о. Пос. Шуховский з Братковець 2 К, о. Качмарский зі Славска 2 К, о. Коропась з Рабого 2 К, о. К. Пасїчиньский з Макунева 2 К, о. Шуст в Городенцї 2 К, о. Т. Савойка з Селиск 2 К, о. М. Тесля з Верхрати 1 К, о. Н. Сенета з Бикова 1 К, п. К. Кульчицкий з Любачева 1 К, п. О. Сумик з Волосова 1 К, о. І. Чировский з Корсова 1 К, о. А. Рудницкий з Яблінки 1 К, о. Дроздовский з Кійданців 1 К, церков в Махнівцях 1 К, — разом 120 К. Попередно виказали ми 212 К, отже всїх датків досц вилинуло на суму **332 корон.** — Усїм жертводавцям складае Виділ Філії „Просьвіти" в Комарні сердечне спасибіг, долучаючи при тій нагодї уклінну просьбу: „Просимо й на дальше не забувати на Селяньску Бурсу в Комарні! — За Виділ *С. Онишкевич* голова, *В. Петрик* секретар.

— **Товариство взаїмного кредиту „Днїстер" у Львові.** Справоздане за час від 1/1 1903 до 31/5 1903. I. Вкладки щадничі: Стан на початку року 1.257 вкладок в сумі 1,103.333·40 К, від 1/1 до 31/5 1903 вложило 739 сторін 377,676·74 К, виняло 97 сторін 191,054·44 К, остае 31 мая 1903 р. 1404 вкладок на суму 1,289,955·70 К. II. Позички на скрипти і векслї: Стан на початку року 2.163 позичок в сумі 1,239.243·46 К, від 1/1 до 31/5 1903 удїлилисьмо 341 позичок на 203.050 К, сплачено 177 і рати 185,757·15 К, остае 31 мая 1903 2.527 позичок на суму 1,256 536·31 К, а то: 2,102 позичок на скрипки в сумі 1,116.943·65 К, і 225 позичок на векслї в сумі 139.592·66. III. Членів прибуло 253 виступило при сплаті позичок 97 остае 2.548 членів. IV. Сума удїлів деклярованих 133.250 К, вплачених 98.515·39 К. V. Фонд резервовий, спеціяльна резерва і фонд на ріжницю курсів 18,195·64 К, Фонд власний разом (IV+V) 116.711·03 К. Сума всїх актів товариства виносить 1,476·543·48 К, а то: на позичках як вище 1,256·31 К, в цїнних паперах 85,972 К, в руских товариствах вкладки 58,672·23 К, готівка в касї Щадниця почтов. і на рахунку біжучім 75,352·94 К. Просимо звертати ся дальше о більші позички гіпотечні потрібні при купнї землї. Від позичок чистить ся 5½% і додаток 1% на кошта адмінїстрациї (при сплатї в 20 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна 6·72%). Вкладки приймае ся на 4%.

— **УВАГА!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продае Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепискі листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліпатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Вже друкує ся

І. випуск „ПРАКТИЧНЫХЪ ПРОПОВѢДЕЙ".

Ціле видавництво розложене на 4 випуски і буде містити всї проповіди, кромі неділь-них. А іменно: патріотичні, відпустові, случайні, літурґічні, міссійні і 10 заповідий божих в 10 проповідях. Хто з оо. духов. желає собі мати комплет, нехай спішить з замовленем, бо, судячи по числї оо. предплатників, можна сподіватись, що цїлий наклад (1000 прим.) зістане вкоротцї вичерпаний. Передплату прошу посилати лише на І. випуск, котра виносить 2 кор. з оправою і почтою. — *О. М. Кінаш*, завід. Хоросна, почта Бродки. 363 3

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЕН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Воддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні паперы и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на взоръ загранічныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковій

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рік, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ сховокъ до выключного ужитку и підъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тімъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій заряджения.

Приносы здобносячій ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовімъ воддѣлѣ. 374 (2)

Нові аркуші купонові

до угорскої ренти коронової, ренти срібної, 6% облїґацій зелїзн. болгарскої,

спроваджують 20 а

Сокаль і Лілїен

Порученя з провінції виконує ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Копернициий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

проти Банку Гіпотечного на пляцовій площі Галицкої

поручає в великім выборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековидни, барометри, термометри, мікроскопи, лупки, пенсне, рейсцайґи, весьми міркові річи, лїбелї маґнетери і т. д.

Уряджене давнїйше спеціяльне спостережене.

Великі накази посилаючим ся на найкоротші і найдешевша. 41a6

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Якова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 4·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноєвропейский час скорший від львівского о 36 минут (1-2-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 6

Загальний показчик анонсової експедиції **М. Дукеса наслїдн.** Wien I. Wollzeile 9, що надає ся особливо для спорядженя купна на продажи, глядає за спідками місцями та агенціями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи Проспекти висилає ся даром

Кредит

удїляю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на фінвари і земельні посїлости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80. 388 3—3

Кредит осибистий і будівляний

удїляю під користними вимогами Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80 387 3—6

Досмертне удержане

можна мати за зложеним від повідного малого капіталу Адреса: Львів, R. R 100 poste restante 389 3—3

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Пїжні від 27 по 67 зр
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 88 зр (для грубої роботи.)

Всї Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане дарам 313 13—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданїй

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук тов. ім. Шевченка, Львів. ул Чарнецкого ч. 26.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видає для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ удїлів	„	„ 5	„
Книга годовна	„	„ 10	„
„ ліквідацийна	„	„ 10	„
„ вкладок щадн.	„	„ 10	„
„ удїлів членьск	„	„ 10	„
Реєстр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
З оголошеня о позичлу	шт.	„ 2	„
Виказ умореня позички		2	
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім" у Львові. Ринок ч. 10. І. поверх.**

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В Пятницю 19 червня 1903

І. HIGH-LIFE ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

ВЕЛИЧАВА ПРОГРАМА.

Gigetto Truzzi

зі своїми цїлком ново-тресованими кіньми.

Виступ першорядних артистів і артисток.

Enrico Truzzi

першоряд. жонґлер на коні.

Потпурі з 40 кіньми (без конкуренциї).

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в дроґеріï п. Лєшка Сладовского пл. Капітульна 1 і в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 368 1—?

Завтра, в суботу II. велике представленє.

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „Dentolin" будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лещковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочки з 60 пастильками 1 кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і ох роняє від псутя. Пуделко шклянне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубки 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склади в Львові: Аптика П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский. І. Невюрский Торговлї і дроґуериї; Народна Торговля (в Львові і в всїх своїх філіях), І. Бромильскай, А. Бекком, Дзвг і Підярский 164 7—3

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і піяніна з першорядних фабрик. 590 178—?

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЇ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних премійовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: **ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3.** 179 2—100

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 135—?

НАРОДНІ ИМНИ

„Ще не вмерла" і „Не пора"

вийшли накладом „Народного фонду" на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия" у Львові ринок ч. 10, І пов.

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

ЖЕҐЕСТІВ

почта, телеґраф, зелїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровсвий, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша зелїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

Стация зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 11 годин з Будапешту 12 годин.

КРИНИЦЯ

Ц. К. Заклад жерельний в Галичині.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорог ю. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі: Жерело головне і „Солотвинка", жерело „Иосифа" дуже сильної щави вапенно маґнезїово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца огрівані. Дуже скуточні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбовий Заклад водолїчничий під управою спеціялїсти *Д-ра Г. Еберса*, заклад диететичний, заклад ґімнастичний. Купелї річні, сонічні, електричні, масаж, лїчене теренове. Кліmат взміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилізоване молоко, антика. Лїкар закладовий Д-р Л. Конфф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того в сезонї 1902 року ординували: Др І. Аранґан. Др З. Аткевази, Др М. Церха, Др К. Дембіцкий, Др Л. Ґлїксман, Др А. Льоренцкий, Др Т. Тишецкий, Др. З. Вонсович, Др Е Зарицкий, Др С. Пьотровский Др Б. Скурчевский. Помешкання: більше як 1500 комнат з цїлим комфортом уладжених в пїні від 1 К. 20 с. денно і висше — Заведене з готелем. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А. Врвньский). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до гри в лявн-тенніса, прогульки в чарівні околиці Карпат. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1.902 роцї 6343 осіб. Сезон від 15 мая до 30 вересня. В маю, червни і вересни цїни купелей, помешкань в домах скарбових і потрав в гостинниці дому здоровго о 25% низші. В місяцях липни і серпни не дістають убогі улекшень як увільненя від лїчничої такси і т. п. Висилка мінеральної криницкої води від цьвітня до падолиста. Склади у всїх більших містах в краю і за границею.

Подрібних інформацій удїляє — брошури і цїнники розсилає на жадане

358 3—6

Ц. к. Заряд лїчничий в Криници.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛІМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: **уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші**

в Зимноводї-Рудно

14 минут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Диета після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджења ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle; | **Ems'ka:** Krönchen;
Selters: Ober і Nieder; | **Karlsbad:** Mühlbrunn і Sprudel;
Щавниця: Josefina і Magdalena; | **Vichy:** Grande Grille і Celestines;
Salzbrunn: Oberbrunnen; | **Kissingen:** Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.
Води диететичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телеґраф в місци. З Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 379 3—8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі близші информації удїляють:

В справах адміністрацийних:
ВАСИЛЬ НАҐІРНИЙ,
Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских:
Д-р ЕВҐЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ,
Львів, ул. Корнякт ч. 1.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропіґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 125. Львів, Пятниця 6 (19) Червня 1903. Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людовика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і виключно приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Польский „з'їзд народовий".

(Написав д р Андрій Кос).*

В часі Зелених Сьвят (пятницьких), в днях 31-ого мая і 1 ого червня с. р., відбув ся у Львові польский „народовий з'їзд." З'їзд був обмежений на запрошені особи, тож і перебіг его знаємо, на жаль, лише зі справоздань польских часописий. Заступлені на тім з'їзді були Поляки з Галичини, Шлеска і Буковини — сказати-б так — офіціяльно, а крім того були ще й присутні яко гості Поляки з пруської Польщі і з російской. На тисячі запрошень явило ся около 700—800 осіб. Що до територіяльного заступництва то найбільше учасників дала східна се есть руска Галичина.

Всї польскі партиї і партийні відтінки — з виїмкою польских социал-демократів, котрих навіть не запрошено — мали там своїх заступників. Отже партиї: консервативна, демократична (звичайно тепер називана „вселюдською"), людова, та хлополанска ґрупа Стояловского — всї вони зібрали ся там в купі. Не бракло при тім ніякої суспільної верстви, починаючи від мізерного хлопа аж до шляхтича і тих трех історично і тепер найзначнїйших родів: князів Чарторийских (репрезентованих князями Юрием і Володиславом), князів Сапігів (заступлених головою родини, князем Володиславом) і ґрафів Потоцких (репрезентованих Яном ґр. Потоцким.)

При такім складі народового з'їзду, котрим зазначено єдність усїх Поляків, мусимо ми одноголосні ухвали сего з'їзду вважати постановами всїх Поляків. Тому й мусимо звернути на них пильну увагу.

По вступним пленарнім засїданю подїлив ся народовий з'їзд на секциї. Тутки виголошено реферати, передискутовано їх і сформуловано резолюциї. На кінцевім пленарнім засїданю предложено ухвалені по секциях резолюциї і принято та проголошено як пленарні постанови народового з'їзду. На жаль, лише пленарні ухвали можемо взяти з польских часописий, бо виголошених в поодиноких секция рефератів, їх мотивованя і дебати над ними (отже саме найцїкавійшого) не оголошено. Знаємо отже з народового з'їзду не все, але навіть та дрібка, яку знаємо, незвичайно інтересна, особливо-ж для нас, Русинів.

Загальне вражінє, яке ми мусїли віднести з народового з'їзду, дасть ся схарактеризувати самими словами: Сї люди збожеволїли!

Стремлїнє якого-небудь народу до національної і політичної, а в значній мірі і до економічної независимости се-ж дїло сьвяте, котре кождий вільнодумний чоловік мусить не тілько поважати але й високо цїнити. Нарушити сю сьвятість значить поповнити сьвятотатство. І Поляк, що не носив би сеї сьвятости в своїм серци, не був би достойним імени Поляка. Отже й ми признаємо Полякам повне право до сего змаганя і для їх борби супротив їхних гнобителїв маємо лише повну симпатию. Коли однак нарід в стремлїню до осягненя сеї сьвятости хоче робити те саме, против чого він боре ся, іменно, коли він при тім хоче угнїтати і поневолювати инші народи, ба, що більше, коли сеї високої сьвятости надуживає ся як покривки, щоби другі народи поправляти та порабощувати, а навіть по лихварски та безвстидно їх економічно визискувати, то треба конче сказати, що то не жадна сьвята борба, але як-раз противенство сї — профанация високої сьвятости!

А такої профанациї сеї сьвятости допустили ся як-раз Поляки на своїм народовім з'їзді у Львові.

Поляки хочуть стати національно і політично независимими, хочуть мати власну державу. Сего не можна нїяк осуджувати, скорше треба похвалити. Тимчасом однак вони бачать, що польска держава, утворена лише з самої Польщі, нїяк не могла би займати великодержавного становища. Се була би держава з 15-ма, що найбільше, мілїонами населеня; то держава сухопутна, відрізана від моря та з такими сусїдами як Нїмцї, Литовцї, Москалї і Русини. (З такої обрізаної Польщі можемо зрезиґнувати" — сказав недавно оден польский політик). При великій силї Нїмеччани і Россії така чисто етноґрафічна Польща грала би що найвисше другорядну або може ще й менше значну ролю. Однак в своїй зарозумілости хотять Поляки зі збудованем своєї держави відіграти відразу перворядну ролю, бажають сейчас бути великою державою. Тому то й не жадають вони національно-польскої держави, але їх змаганя звертають ся до відбудованя колишної польскої річпосполитої з королем або без его. Чисто-польска етноґрафічна держава і відреставрована польска річпосполита — се чейже кольосальна ріжниця. Послїдна іменно обіймала би не лише Поляків, але крім того і головну масу Русинів та инших народів, і числила би около 70 мілїонів населеня, між ними понад 25 мілїонів Русинів, та сягала би „від моря до моря". Се була би велика держава так, як се колись була польска річпосполита.

Всї Поляки без виїмки стремлять до відбудованя колишної річпосполитої, не признають так званої національної автономії, відхрещують ся від чисто-польскої національної держави, а Поляк, що поважив би ся станути на сім звуженим становищи та признати і другим народам, що входили в склад колишної польскої річпосполитої, рівне право, се есть, що поважив би ся зрезиґнувати з сих народів при будучім утвореню польскої держави, — сейчас зістав би напятнованим і виклятим як зрадник сьвятої національної польскої справи. Ми сказали: „всї Поляки без виїмка", бо доси не відізвав ся з польского боку ні оден голос, що обстоював би за принципом національної автономії. Навіть польскі социялїсти не зробили сего, і так виглядає, начеби вони навмисне оминали виявити свою думку просю болючу точку польского народного почутя.

Польский з'їзд народовий проклямував затим цїлком явно відбудованє колишної польскої річпосполитої. Сейчас на вступнім пленарнім засїданю на внесенє предсїдателя Тадея Романовича, соймового посла і члена краєвого виділу, ухвалено слїдуючі резолюциї, наведені тутка в дословнім переводї. Вони звучать: „Зібрані на народовім з'їздї у Львові зазначують твердо нерозривну національну єдність з иншими польскими „заборами", запевнюють, що вони в тутешнім „заборі" (се есть в австрийскій Польщі — *прим. автора*), працюючи для народного відродженя все будуть кермувати ся думкою про національну єдність і висказують тверде переконанє, що праця Поляків в тім „заборі" має справдї приноровити ся до спеціяльних обставин, однак все таки мусить стреміти до одної і всїм Полякам спільної цїли". — Звертаємо увагу на се, що в першій части резолюциї проклямує ся „національна єдність" не „Поляків усїх заборів", що означало би охоту народового з'їзду з'єднити лише Поляків усїх заборів, — але проголошує ся „національна єдність всїх польских заборів", що має цїлком инше значінє, а іменно таке, що до „національної єдности" втягає ся і краї з непольским населенєм, отже й цїлком чужі народности. А рішаючою при тім має бути тілько та обставина, чи та непольска народність не мешкає часом в „заборі" з колишної Польщі. Ясно затим як сонце на небі, що не ходить тутки цїлком о чисто „національну єдність" але о політичну єдність „забраних країв", отже й о політичне відреставроване історичної (а не етноґрафічної!) Польщи. Сю саму думку явно висказують також слова: „думка про національну спільність" в другій части, і „спільна усїм Полякам цїль" в третій части резолюциї.

Поверх того особлива торжественність, з якою проголошено на „народовім з'їздї" відбудованє Польщі, (наведені резолюциї принято одноголосно торжественним повставанем з місць), підносять ще значно вагу тої енунциациї.

Можна би мати оправданий сумнів, чи таке торжественне проклямованє перед цїлим сьвітом ідеї відбудованя історичної Польщі було політично розумне. Ми принайменше в тої думки, що сей поступок був неполітичний, бо для самих Поляків, котрі тоту ідею вже з-давна носять в своїм серци, була така проклямация цїлком зайвна, а для кого другого поза Поляками ледви чи могла вона бути призначена. Через тото остерігає лише „народовий з'їзд" три „заборчі" держави і народи, котрі через відбудованє „національної єдности" були б поглочені — або що найменче, щоб вони супротив планів „народового з'їзду" мали ся на осторозї. Колиж вже „Народовий з'їзд" вважав за потрібне, тоту ідею торжественно проклямувати, то було-б по мужески, колиб він се був вчинив ясно і виразно. Мрака неясности, в котру окутав „народовий з'їзд" свою ідею, робить лише сумне вражінє. До того ж було дїтвацтвом думати, що через тото хто небудь дасть ся звести і забахманити.

Що-до Русинів, то вони очивидно не хочуть нїчого знати про якесь відбудованє Польщі; вони досить натерпіли ся від колишною польскою републикою, щоби бажати собі на-ново такої Польщі. Але може мають з Русинами інакше поводити ся в новій Польщі, так що їх опір проти відбудованя Польщі є неоправданий?

„Народовий з'їзд" дає в тім напрямі ясну відповідь, а хоч тота відповідь розливає ся в неясних словах, то однак вона є аж надто ясна для тих, котрі її вміють читати.

Тота відповідь містить ся в резолюциях, які зайшли в наслїдок реферату посла до державної ради і професора університету д-ра Ґломбіньского. Названий реферат мав за предмет „відносини Поляків в середних і східних повітах Галичини", отже на тій території, яку означеновує ся звичайно іменем східної Галичини, і котра, заселена руским автохтонним населенєм в переважаючім числї, є рускою. Тут мають на разї Поляки всю політичну власть в руках — вони в тім є тілько незначно обмежувані Австриєю. Ухвалені резолюциї кажуть нам отже якого поведеня Поляк в бажає собі „народовий з'їзд" у східній Галичинї. Програма польскої „народової" роботи для східної Галичини, хоч назначена лише на тепер і на найблизшу будучність, дає нам ясну вказівку, як уявляє собі „народовий з'їзд" поведенє нової польскої держави супротив Русинів в частинах тої держави, заселених Русинами. Ба, та в новій Польщи будуть Поляки наділені ще більшою властию ніж тепер ві мають у східній Галичинї, на те, щоби ухвалене тепер на з'їздї поведенє супротив Русинів перевести з полвовою силою.

(Конець буде.)

*) Переклад з „Ruthenische Revue" ч. 3.

Єзуітска робота проти Руси.

(Стаття надіслана).

Від кільканацять літ ведуть наші вороги систематичну борбу зі всїм, що руске. За один з більше вплывових чинників до борби вважають в ни церк в, тож під покривкою релїґійних потреб, а в дійсности лише для збудованя одної ойчизни пруть ся з всякими можливими чинниками на схід, щоби загарбати все в свої рука, осісти ся всюди по нашій частинї краю в кождім місточку а навіть селї. Коли осядуть 4 5 душ латиньских, кричать зараз „tu już Polska". Не згадую вже про школи, нові парохії, косцьолки, каплїчки, читальні; они міряють на нас арматами найбільшого калїбру а се закладанем нових монастирів і як лиш де осядуть польскі монахи, а они нїколи не йдуть сїбняком, але цїлою фалянґою, там все кланять ся їм як трава під косою косаря. Супротив їх акциї суть наші сьвященики просто безрадні, бо оден, щоби був як найбільшим працьовником, не в силї видержати конкуренциї з 4 5 і більше силами. Ми доси за мало звертали увагу на тоту їх роботу. До недавна не було по руских містах нїяких польских місіонаржи; тепер вони є в Виткові коло Камінки струм., в Озерянах і других містах і ширять Польщу. По місіонарях є ще більші вороги нашої народности і церкви — Єзуіти. Ті в послїдних лїтах заложили нові монастирі в Станиславові — в осїдку самого руского епископа — в Коломиї, Тернополи а найновійша твердиня їх є в Чернівцях. Який вплив на нарід може мати монастир, вистарчить почути голоси сьвящеників а навіть простих людий в обемі яких 4—5 миль або більше коло монастиря. Тай не одні лиш Єзуіти і місіонарі працюють в користь Польщі; є ще Бернардини, Францїшкани, Домінікани, Реформати і другі мужескі закони, а вже в четверо більше число є всяких матечок Фелїцияпек, Францїшканек, Серцанек, Сакракерек, Дзвцї Марії, Служебнїчек без лїку, а все те суне на Русь, бо дуже всї хвалять собі рускі сторони. Ту мають школи, захоронки, шпиталї і все-все, де лиш пахне руска душа. В новійших часах дуже засмакували собі в школах; здають кваліфікациї — а легко їм здати, бо комісиї іспитові все для них ласкаві. Розглянїмо ся по західній Галичинї. Там цїлі десятки миль обходять ся без помочи Єзуітів-місіонарів, тих найревнїйших піонерів Польщі, бо вона там і без них певна; їх потрібує лиш східна Галичина і Буковина, бо ту є Русини. Який вплив мають місіонарі, - Єзуіти у найбіднїйших і найбогатших клясах, досить вступити до Єзуітів у Львові. Там ракком роїть ся від рускых служниць, що вже перероблені Єзуітами на польске, а патри Єзуіти, ті вірні сини Польщі, з подвоєною енергією і серцем беруть ся до наших дїячат та перетягають до свого косцьола. При своїй добрій охотї до польонїзациї дізнають они ревної опіки від панів і цїлої суспільности, котрі розуміють, яку велику прислугу роблять їм Єзуіти на поли національнім. Ба, ті самі Єзуіти здержують також розріст конкуруючих Василиян, бо хочби Василияни й хотїли більше розвинути ся, то не позволять їм на се Єзуіти. Они радше позволять їм безчинно в монастирях сидїти, де нема нїякої праці, як пустити їх в ширший сьвіт. В послїдних роках основано нові єзуіцкі монастирі в Станиславові, Коломиї і других містах на Руси, а спитаймо чи треба їх було там? Хиба для ширеня Польщи. Чому не пішли они до Тарнова, Ряшева, Пшеворска, Вохні, Вадовіц — а до Станиславова, Коломиї? На те лишна відповідь. Скажуть они, що для ширеня житя католицкого на сході — а ми спитаємо, чи не більше оно загражене на заході від протестантів-кальвінів? — Чомуби не йти їм на Шлеск, або в північно-західну Галичину? Знана річ, що Єзуіти не позволяють основувати нових руских монастирів в руских сторонах. На доказ нехай буде се: Перед кількома роками мали деякі перемискі Русини піднести гадку основаня василияньского монастири в Перемишли. Тій гадцї був прихильний передовсїм Преосв. епископ, і каноніки і вже зачали навіть збирати фонд, але справа упала, бо Єзуіти самі хотять там осісти. Другий примір в Сокальщинї. Там хотїли Василияни в селї Волсвинї, близько Виткова, основати монастир, щоби відтягнути людий з під Виткова, Стоянова, Радехова від польских місіонарів. Але Єзуіти не допустили до сего і мимо того, що в Волсвинї, де недавно був назість монастир ще в р. 1826 і доси мали там Василияни поле і фільварок, та до тогої громада старала ся о се, щоби там осїли Василияни і відступала їм навіть більше як 30 морґів громадского поля а і перемискій Ординарият згодив ся віддати їм Волсвин в душпастирскій заряд — та Єзуіти скрутили сій справі карк і Волсвин спродали Зробив се Єзуіт Папст за порадою котрогось консультора-хруня з Василиян, котрого за льояльність для власти зроблено навіть ігуменом і то в більшім монастири. Єзуіти знайдуть сейчас на всьо викрут, толкуючи ся тим, що в монастири мусить бути найменше 4 сьвящеників і 2 братчиків — а знаю монастирі, де є лиш 3 або 2 сьвящеників, а в Підгорцах є лиш один, або навіть в єзуіцких монастирях є по 2—3 патрів — і по одному! — та се не є, „вброф конституциям". Але від чого єзуіцка політика? Чулисьмо, що на Буковинї хотїв основати монастир Василияньский ґр. Рей і жертвував досить щедрий запис, бо розумів видно їх цїль і потребу праці на Буковинї серед православних, але і сему скрутили лоб Єзуіти — і волїли самі впакувати ся на зелену Буковину та ширити там польский обряд і Польщу, як допустити там Василиян.

Вкінци ще одна важна річ. В рускій колеґії в Римі є настоятелями Єзуіти, тож не диво, що питомці тамошні ледви вегетують, не видно межи ними праці, любови до свого народу і церкви, навіть о науку не дуже дбають, бо до того всього потреба заохоти, треба взяти духа, треба на чужинї підтримувати звязь зі своїми братьми, а того всего не дадуть їм Єзуіти. І не диво, що в самім центрі католицкого житя виховують ся ренеґати своєї народности (кацапи). А чи нема між нашими Василиянами — коли вже настоятелем має бути монах, спосібних людий на настоятелїв такої інституциї? Чи нема охочих до праці на чужинї? Певно, щоби знайшли ся відповідні люди, але чи на те згодять ся Єзуіти, або чи уймнуть ся о се Василияни консультори?

А есть се в інтересї нашої церкви і цїлого народу, щоби вихованє нашої молодежи було під доглядом своїх таки людий, тим більше, наколи знаходимо у них так

НОВІ КНИЖКИ:

М. Вовчок: Нар. оповіданя Т. І. 160 К, в опр. 2 К.
С. Ковалїв: Риболови в оправі 2 кор.
М. Коцюбинський: Поєдинок в оправі 2 кор.
Д. Лукіянович: За Кадильну в опр. 3 Кор.
М. Горький: На днї житя 70 сот.
Л. Толстой: Смерть Івана Ілїча, 55 сот.
Г. Тен: Фільозофія штуки, 1 Кор.
А. Уайт: Розвій астроном. поглядів 45 с.

Продає Українсько-руська видавнича спілка у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26. 370 1—?

самі (що найменше) кваліфікації наукові а навіть реліґійно-моральні, яких вимагає навіть церков.

Наші Ординарияти повинані хоч одні поперти сю справу — і зарекомандовати в Римі Василіян на провідників нашої молодежи. Досить нам вже того єзуїтизму на нашій безталанній Руси! Наколи о се не подбають наші консисторії, будемо мати нові докази їх нездарности і браку почуття єдности з цїлим народом.

Рускій сьвященик.

Рада державна.

В комісиї для угоди з Угорщиною вчера другий вже раз раджено над 9 артикулом митово-торговельного союза між Австриєю а Угорщиною. Перше засїданє в сїй справі відбуло ся ві второк. Для зрозуміня річи треба бодай коротко зазначити зміст згаданого артикулу. Ото постановляє він, що угорскі товари при перевозї через Австрию за границю мають користати на державних желїзницях з низших тариф навіть в разї, коли би на австрийскі товари наложено висші тарифи. До того ще й се неясна річ, чи розуміти треба лише ті державні желїзниці, які тепер є, чи й ті, що будуть пізнїйше удержавнені. На домаганє послів, висказане вже передше, правительство війшло в переговори з угорским правительством, щоби сю неясність усунути. Отже на вівтірковім засїданю комісиї зажадав п. Лехер, щоби правительство удїлило комісиї тую довірочну кореспонденцию обох правительств. Др Кербер ухилив те жаданє, вимавляючи ся, що нема звичаю оголошувати кореспонденцию з другим правительством. Всеж таки комісия при голосованю приняла внесенє п. Лехера 22 голосами против 7. З польских членів комісиї голосували за внесенєм, отже против правительства, пп. Біндер, Гломбіньский і Колїшер Против внесеня віддали свої голоси пп. Дав. Абрагамович, Войт. Дїдушицкий і Водзїцкий.

По тій невдачі правительства запросив др. Кербер до себе парляментарну комісию польского кола і обітницею 5-ти міліонів корон на рільні мелїорациї прихилив її на свою сторону.

Отже на вчерашнім засїданю комісиї п. Странский спитав предсїдателя, чи правительство по мисли попередної ухвали комісиї передало їй вже жадану кореспонденцию або чи бодай обіцяло її передати, бо в противнім разї бесїдник мусить жадати відроченя нарад комісиї, аж поки вона тої кореспонденциї не дістане.

На те заявив дрі Кербер, що правительство властиво не має сумнїву, як треба розуміти згаданий 9 артикул, але воно таки уважало за свій обовязок порозуміти ся в сїй справі з угорским правительством; однако не уважає за відповідне анї подавати до відомости комісиї подробиць того порозуміня анї складати до протоколу комісиї дотичну кореспонденцию, тим більше що нема звичаю оголошувати кореспонденцию з чужим правительством.

Міністер желїзниць др. Вітек подав точки, в котрих оба правительства дійшли після переговорів до згоди.

Тогдї п. Лехер заявив, що не жадає вже кореспонденциї, але хоче, щоби пояснення дра Вітека списано до протоколу і над ними радила. Внесенє се комісия приняла.

В дальшій дискусиї п. Кафтан зажадав, щоби 9 артикул зчеркнути і заступити докладними постановами, котрі би лїпше хоронили інтересів Австриї. — П. Лехнер указує на те, що з купецкого і торговельного становиска є річ нечувана вязати ся тарифою на 10 лїт, і жадає, щоби в законї вимовити собі, що тарифу можна виповісти на пів року. — П. Колїшер сказав, що по поясненях міністра желїзниць нема вже сумнїву, що постанови 9 артикулу відносять ся також до тих желїзниць державних, котрі тепер є ще приватні. Є се річ нечувана, щоби в якійсь державі чужа держава (в сїм випадку в Австриї Угорщина) діставала найбільші уступки. Особливо небезпечна річ в тім, що уступки ті розширено також на желїзниці, котрі аж колись мають бути удержавлені. Однако бесїдник готов приняти 9 артикул в надії, що колись таки угодова борба з Угорщиною мусить покінчити ся.

На сїм перервано наради.

В податковій комісиї референтував п. Шікер справу ад'ютів для судових авскультантів і практикантів, ухвалену вже в палаті панів. Референт жадає, щоби ті, котрі викажуть ся висшим образованєм, діставали ад'ютум по 1000—1200 К, инші по 400—800 К. Авскультанти повинні від хвилї іменованя побирати по 1400 К, а по двох роках служби по 1800 К. В инших точках згоджує ся референт з ухвалами палати панів, але жадає, щоби найвисше ад'ютум виносило 2000 К (палата панів установляє 1600 К).

Міністер скарбу противить ся внесеню референта, бо годї таких, що мають правничі студиї, а служать в инших урядах, гірше трактувати, ніж судових авскультантів.

Комісия ухвалила внесеня референта.

Справи австро-угорскі.

Кріза на Угорщинї.

Новому премієрови поки-що не удає ся Урядове бюро кореспонденційне з Будапешту доносить нині в телеґрамах, що акция уложеня нового кабінету радше пішла взад та що починають ся відказувати навіть деякі такі, що вже згодили ся обняти теки в новім кабінетї. Так відказали принятя тек Векерле і Гіеронїмі, перший з особистих причин, другий з політичних. Також ґр. Апоні відповів, що не видить причини, задля котрої мав би зложити уряд президента палати. Неудача Тіси була впрочім до предвидженя; Тіса не має жадного сторонництва рішучо за собою, а его програма поборюваня обструкциї стріла ся з осудом у всїх сторонництв.

Нинї Тіса виїхав до Відня і як доносять до „Wiener allg. Ztg“, зложить назад в руки цїсаря місию утвореня кабінету. З тим стоїть в звязи, що до цїсаря покликано ще Векерлього, Андрашого і Фавверіого. Догадують ся, що місию утвореня кабінету одержить Векерле, а если той не схоче, то ґр. Андраші.

Хорватска обструкция.

В хорватскім соймі тревав дальше обструкция. На вчерашнім засїданю перші стріли упали при верифікациї протоколу з попереднього засїданя. Пос. Вербанич заявив, що протокол є сфальшований, посли Брешеньский і Дренчин поставили свої наглі внесеня перед засїданєм. Серед криків і свисту веде ся коротка дебата над тим сфальшованим протоколом. Вкінци принято его до відома 54 голосами проти 13. При тім не обійшло ся без острих слів на адресу правительства і его соймової більшости. Пос. Гарамбасич кричав: „Отже брехня одержала санкцию“ — пос. Мадуранич: „Тепер прийдуть ще гірші сцени. Побачите, що не дамо себе знасилувати“. Пос. Вінкович: „Потреба би тут конче кількох сербских офіцирів“.

По верифікациї розпочала ся дальша дискусия. Пос. Дренчин мотивував внесенє, щоби висказати недовіре правительству за те, що коштом краю печатало проклямациї до Сербів проти Хорватів і через уряди громадскі казало їх роздїлювати між населенє, та що в тій проклямациї звалює вину за розрухи на опозицию. Опісля мотивав п. Брешеньский свої два внесеня: щоб вибрати комісию для висліджения дійсних виновників розрухів і 2) щоб вислати адресу до цїсаря з прошенєм, щоб амнестовано всїх вязнених і засуджених за послїдні розрухи. При дискусиї над сим послїдним внесенєм забирав слово також шеф секциї Кляйн, та его промова викликала такі крики і протести, що засїданє мусїли перервати і назначити на пяту годину вечером. Але і те друге засїданє не удало ся, бо коли Кляйн забрав слово в друге, в соймі вибухли такі обяви невдоволеня, що засїданє мусїло бути замкнене.

Пос. Франк зложив заяву, що народна опозиция буде вести технічну обструкцию тілько від часу до часу, щоб дати можність поправити відносини. Коли однак се не наступить, то вина за революцию спаде на другу сторону.

Правительство старає ся представити, немов то опозиция в Хорватиї формує ся під впливом подій в Сербії та грозить, що як розрухи не устануть, то ґенерал Ґльобус буде іменований автократичним правительственним комісарем над цїлим краєм.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Полудньово-славяньскі посли приобіцяли ґрупі Кльофача поміч в обструкциї. Се мало новий наслїдок, що і Молодочехи мали рішити приступити до обструкциї против буджетової провізориї тим більше, що і пертрактациї, які провадив мін. Резек з Пацаком, Странским і Пантучком розбили ся. Пос. Крамарж скликує всї славяньскі клюби в справі акциї що-до заміщуваня в стеноґрафічнім протоколї славяньских промов. Рускі посли будуть обставати за узнанєм мови нїмецкої яко парляментарної, бо узнанє одної мови для посередництва є конечне для удержаня парляменту і держави.

Акция Крамаржа є підступом, бо має на метї спробувати, чи не удасть ся утворити нова славяньска коалїция в інтересї Чехів.

Арештованя в Росиї.

Петербург. Онодї арештовано в Кіевї і перевезено до Петербурга революціонїста Грегора Ґершуню (?), котрого правительство уважає за головного провідника революційних змагань в „темнім царствї“. Ґершуня мав приїхати з заграници і розширювати всїлякі революційні письма між населенєм. Арештовано також одного зі співвинних в атентатї на ґубернатора, Уфи Боґдановіча.

Вибори до райхстаґу.

Берлин. Остаточний результат такий. Вибрано послів 213, з того 88 з центра, 54 соц. дем., 31 консервативних, 14 Поляків, 6 Альзатців, 6 правительственних, 5 нац. ліб., 4 диких, 3 з хлопского союза, 1 Даньчик і 1 рефор. міст. До стисл. вибору прийде 184 мандатів. Поляки мали при виборах в 1897 р. 14 послів, в 1893—19.

Македонїя.

Царгород. Турецке правительство предложило посольствам австро-угорскому і росийскому реляциї о послїдних бунтах в Македонії. Творять ся нові ватаги з сїльских утїкачів, що боять ся вертати до сїл перед карою. Порта вносить на удїленє загальної амнестиї.

Сербскі справи.

Женева. В российскій церкві відбуло ся вчера богослуженє на інтенцию сербского короля Петра. Вчера прибули сюди з Білграду сербскі ординансові офіцири. Король виїде відси в понеділок вечером просто до Білграду; у Відни не буде ставати.

Петербург. „Правит. Вестнік“ пише: Царске правительство не дістало урядового повідомленя о кровавім переворотї білградскім, бо не було в Сербії жадного законного правительства. З людьми, що насильством дірвали ся власти, не можна було зносити ся, а правительство, вірне своїй засадї, не хотїло мішати ся у внутрішні справи балканьскі. Скорож дня 2 червня законним способом вийшов вибір Петра Кароджорджевича на сербского короля і він приняв вибір та повідомив о тім царя: царске правительство витає нового короля, потомка славного роду і володаря спорідненого з Росиєю народу та бажає ему щастя в пановану; але заразом надіє ся, що король Петро звелить перевести слїдство в справі страшного злочину убийства короля і покарати винуватих.

Рим. Тутешні дневники подають, що убийники королївскої пари були з гори заплачені. Має бути особа, котра розпоряджає на се письменними доказами. (Надто сензаційне! *Ред.*)

НОВИНКИ.

— **А все таки правда!** Наше донесенє про страйк робітників-двораків на фільварку в Залучи, пов. снятиньского, іменно з причини лихої плати та нелюдского поведеня, старав ся снятиньский маршалок, звісний русиноїд Мойса заперечити, заявляючи в польских часописях, — на превелику втїху всяких цуциків, що жиють лише з того, що гавкають до нескочу на Русинів та їх просьвітну роботу, — немов то в нашім донесеню нема зерна правди. Дїдич Залуча, Кшиштофович, по замевненям такого самого дїдича, Мойси, платить своїм робітникам і поводить ся з ним як найлїпше, так, що між обома сторонами панують трохи не патриархияльні відносини. Отже не ми а п. Мойса розминає ся з правдою, бо не тілько є правдою, що п. К. зовсїм не по „партиархияльному“ обходить ся із своїми робітниками але й лихо їм платить. Ось зразок его „патриархального“ поведеня. В р. 1894 обжалував він перед судом селянина з Залуча, Миколу Марковского о заплату кроти 50 зр. Свою претенсию опирав дїдич на невідробленю 148 днїв, числячи їм за день роботи по **20 кр.**, та покликуючись понадто на якусь позичку 29 зр. Справа станула на тім, що суд засудив Миколу і Ірину Марковских на відробленє 268 днїв, або на заплату грошеву, **по 20 кр.** за день. Отже сам п. Кшиштофович виказав перед судом, що платить своїм робітникам нечувано „добре“, а рівночасно дав примір своєї патриярхальности. А таких позвів вносить п. Кшиштофович що року по кількадесять!

— **„Бреши, та знай міру!“** — каже московска пословиця, а галицкі „вшехполяцы“ ще поправили і так стало у них засадою: „бреши без міри!“ В найновійшім часї „вшехпольскі“ дневники написали, що сербский офіцир Наумович, ад'ютант короля Александра, що зрадив короля і свою зраду оплатив смертию, був галицким Русином, сином пок. о. Івана Наумови; а се сьвідчить, як то „Rusin z bizantyjską chytrością potrafił wkraść się w zaufanie swego władcy, aby go następnie zdradzić“. — Яка се брехня без міри, осудить кождий, хто знає, що небіщик Наумович вправдї мав двох синів, але оба они давно вже небіщики. А коли „вшехполяци“ хотїли тою брехнею бризнути на Русинів болотом „bizantyńskiej chytrości“ і „zdrady“, то ми радимо їм пильнїйше вчитати ся в Мицкевичевого Konrada Wal'enroda...

— **Новий ц. к. податок.** З Тернополя пишуть нам: Ц. к. краєва Дирекция Скарбу стала новійшими часами експозитурою лат. львівского арцибіскупства та помагає кс. Більчевскому будувати „твердзе“ на Руси. Не було би в тім нич так злого, наколиб Дирекция Скарбу маючи доволї вільного часу, старала ся его собі заповнити от хоч би і таким занятєм, біда лише в тім, що та „дїяльність“ ей, кривдить в високім степени нас Русинів. Тими днями розіслала краєва Дирекция Скарбу „окульнїк“ з дня 4/6 ч. 2589/рг., котрим припоручає, щоби всї урядники складали датки на будову костела св. Елисавети у Львові. Датки могуть бути або одноразові (розуміє ся значнїйші) або кождий з урядників може з'обовязатись кождого місяця складати певну квоту і то аж до укінченя будови се є около пять лїт! Маємо одже цїлком урядовий „ц. к. податок народови“! Ще лиш того не ставало, щоби п. Коритовский був додав, що кождий урядник Русин, котрий не причинить ся значнїйшим датком до будови, буде „зе взґендув службових“ перенесений на Мазури. Справдї волосє стає на голові, коли подумати, до яких цїлий уживає ся у нас уряди і урядників під польскою управою. *В. З.*

— **Гірка доля двірского робітника.** В Гнилицях великих, в повіті збаражскім, по торічнім страйку в тім селї казав посесор Вайсґляз складати солому (по змолоченю на паровій машинї) до ожереду так високо, що нїхто з людий не міг на се відважитись. Але остаточно мусїв хтось робити ся карколомну роботу — і се випало на Івана Кнежевича, бідного робітника, котрий з біди мусїв остати при роботї. Тай не оминуло его нещасте: бідачиско упав згори з такою силою, що поломив собі ноги і ледви привели его до памяти. Пять місяців був безнадїйно хорий, а тепер, хоч трохи подужав, все таки не спосібний не то до роботи, але навіть до ходу. А тут помочи нїзвідки! Нещасному повинні стати в пригодї тамошні люди, — допомогти ему віддати справу якому гідному адвокатови.

— **Плоди гакати польскої на галицкій Рус** Сими днями перех оджував ся Русин, стар ший чоловік на поважнім становищи, львівскім міскім (єзуітскім) огороді. Коса травя там косять. Приближаєсь до одно з них і питає: „Звідки ви?“ — „З Соколївік“ була відповідь. — „Чи ви тут на д робите?“ питає дальше Русин. А косар від повідає піднесеним голосом: „Я Поляк, не пан до мене по польску муві!“ — А ш якби так міліони Русинів, що жиють в своїй прадїднїй галицкій Руси, відповіда ли на промови, звернені до них не рускій мові: „Я Русин! Говоріть до мен по руски!“ Таке поступованє було би ч снїйше, народу руского достойнїйше і многих випадках навіть користнїйше. — *В. К.*

— **Нова читальня „Просьвіти“ в Підгаєччин** Дня 13. н. ст. с. м. (в соботу) відбуло **торжественне отвореніе читальнї „Просьвіти“ в селї Волощинї** заходами оо. Ом. Коро з Саранчук і о. Івана Дурбака пароха з В жикова та патріотів-селян з Волощини (ф лїяльного села парохії Божиків). На се ота рене загостили: о. Король, о. Барановски з Литвинова, п. Бачиньский з Бережан кількanадцять читальників із Саранчуків. П відправі молебна в церкві промовив о. К роль, вказуючи на вагу солїдарности в р мадяньскім житю та горячо накликую громадян горнутись до науки і просьві Відтак зійшли ся селяни численно в до громадскім. Тут отворив збори о. Дурба почім о. Король в довшій промові поясни вагу та значінє „Просьвіти“ в розвою наш го народу, а п. Бачиньский обяснив доклад статут читальнї. Підчас зборів відчита привіт від Головного Видїлу „Просьві та горячо-сердечні листи від оо. Гайду вича з Острова і Осадци з Вікна, котрі в шли з під селяньских стріх Волощини. М лою несподїванкою був лист від дїдича д-р Бр. Сломнїцкого, (білий крук!), де він казує свою утїху, що й Волощиняни ста уже в ряди просьвічених людий, щоб умі використати прислугуючі їм конституци права; рівнож тїшить его, що читальня взяли собі за покровителя читальнї Тара Шевченка, котрий вийшов з під сїльс стріхи, глубоко відчув серце бюче під сїр ком і висьпівав увесь біль, всю недолю країньского люду в невмирущих пісн яких Українцям завидує весь сьвіт. До лист долучив д-р С. 30 К на перші потреби т тальнї. Честь ему, може й одинокому та му дїдичеви в Галичинї! Мимоходом згадаємо, що деякі селяни, збаламучені ц цанским „Русским Словом“, зачувши, що д-р С. прихильно відносить ся до заснова читальнї „Просьвіти“, пішли до него пред ставити ему, що по отвореню читальнї „Про сьвіти“ зараз вибухне в селї бунт, а з буде бунту, коли заложить ся читальня Качковского. Що за деморалїзация в цїлі кацанскій роботї!... На закінчене промов о. Барановский, звернувшись до молодіжи того цьвіту, надії й будущини Руси-Укра їни. До видїлу читальнї увійшли: Ів. Осад ца (голова), Ів. Ковбасник (заст. голов Андр. Гайдукевич, Фед. Легкий, Фед. Бар ків, Ілько Ясїньский і Вас. Гайдукевич Членів вписало ся 53. Є надія що і проч селяни, зрозумівши, хто правдивий їх при ятель, приступлять до читальнї. Грімки „Ще не вмерла“ і „Не пора“ закінчено збо ри. Село Волощина дало примір, тепер чер га на дальші села Підгаєччини, бо дійстн „пора се послїдная есть“! — *Ґість.*

— **Революцийний рух в росийскій армії.** Ро сийский міністер війни видав опять до ґене ралів обіжник, в котрім взиває їх, щоби ви щили як найострійше революцийну пропа ґанду. Приказує їм: 1) Звертати на се ува гу, щоби не затаювати перед командою зр мії революцийних писем, найдених при осо бах, що належать до війска. 2) О кождій конфіскатї революцийних писем зробити без посередно донесенє до жандармериї, котро обовязком є підприняти як найпильнїйш слїдство. 3) Воякам наказати, щоби всї сей час ті письма віддавали своїм зверхникам. 4) При входах до касарень устявити варти котрі мають уважати на особи, що виходять з касарень, імена їх з поданєм цїли відвідин та часу затягнути до специяльної книжки і 5) особливо пильнувати воякiв-жидів та їх річи, бо ті становлять найбільшу небезпеку армії.

— **В справі п. Винявскої** був вчера один член нашої редакциї у сестри нещасливої вдовиці і дістав уповажненє оголосити те що довідав ся з автентичного жерела. Хоч п. Винявска по смерти чоловіка, котрий умер перед трема місяцями, остала ся з пятьма сиротами, всеж таки не найшла ся в так невідраднім положеню, щоби нужда могла її пхнути в розпуку. До того має вона близку і досить заможну рідню, чоти рох братів сьвящеників і сестру за сьвяще ником, котрі в разї потреби не лишили би її без помочи. Причиною її сумного кроку був єдино нервовий розстрій; почав ся він ще давнїйше, а тепер при тяжкій гризоті по сьвіжій стратї чоловіка ще збільшив ся. Поки-що остає п. Винявска у Львові в опі ції лїкарскій, а хлопчиків, котрі з нею були сюди приїхали, відослано на село. Її рідня, хоч прикро вражена хибними вістями, які розійшли ся по дневниках, сердечно дякує всїм, що спішать оказати нещасній вдовиці свою прихильність, але заразом просить, щоби помічну свою руку звернули в иншу сторону, де поміч може справдї потрібна.

— **Дефравдация в старостві.** В депозитах староства в Городенцї викрито недостачу около 14.000 К. Бракують шкільні гривни і фонд на будову народних шкіл. Дефравдация викликала в цїлім повіті велику сенза-

цию і обурене особливо на старосту Штрасера, котний позатягав понадто богато приватних довгів, навіть у селян і перед тижнем, як звісно застрілив ся. Спершу самоубийство пояснюовано невилічимою недугою, та тепер супротив викритої дефравдації хиба нїхто в се не повірить.

— **Страшне убийство у Львові.** Львівска поліція тріюмфує: убийнак двох женщин при ул. Костюшка викритий! Три дни по черзї иншою особою займала ся публична опінія. Спершу падало сильне підозрінє на внука убитої Оранжової, Шенфельда, відтак на каменичного сторожа Радзевича, а тепер говорять виключно о Йосифі Вершхолку яко властивім убийнику. Глядаючи за виновником, львівска поліція звернула пильнїйшу увагу також на попередних сторожів каменицї, де довершено злочинну. До них належав і Йосиф Вершхолек. Зроблено отже ревізию в сутериновім помешканю перекупки Вальтергаймової при ул. Скарбківскій ч. 33, де Вершхолек разом з жінкою мешкав в комірнім. Самого Вершхолка вправдї не найдено, але викрито зате лист, писаний Вершхолком з Перемишля, де доносить жінцї, що виїхав туди в понедїлок рано до сестри. Убийство, як звісно, довершено в ночи з понедїлка на второк. На основі тих познак в середу виїхав до Перемишля поліцийний аґент Фінкельштайн і перевів ревізию в помешканю шурина Вершхолка, якогось Седляка і другого Весоловского. Тут стверджено, що Вершхолек прибув до Перемишля не в понедїлок, але в второк перед полуднем. Насамперед був у сестри Седлякової, а відтак під вечір стрінув ся з шурином Весоловским і ходив з ним до реставрації на пиво. Тут написав звісний лист до жінки у Львові, подаючи дату з попереднього дня, а відтак на ніч десь щез, не хотячи ночувати у шурина. В середу бачив ся ще раз із Седляковою та Весоловским, а вночім блукав ся цїлий день до півночи по місті. Тимчасом находив ся в Перемишли вже поліцийний аґент Фінкельштайн і перевівши ревізиї у своїх Вершхолка, розпустив по місті цїлу тїчню поліцейників. Новий доказ промовляв особливо за виною Вершхолка — се телеґрама, вислана до него жінкою зі Львова до Седлякової того змісту: „Поліція глядає за тобою в справі Оранжової". Телеґрама попала очивидно в руки Фінкельштайна, котрий розвів тим ревнїйше глядання за Вершхолком по всїх шинках, домах розпусти і т. д. Доперва о півночи на мостї над Сяном вказав шурин Весоловский поліцїянтови Вершхолка. Наступило арештоване, підчас котрого Вершхолек кинув до ріки годинник і мошонку з грішми. Скованого в кайданки відставлено найблизшим поїздом до Львова і уміщено в поліцийнім арештї. До полудня випирав ся зловлений пташок завзято всякої вини, крутив в ріжний спосіб, причім поводив ся дуже спокійно. Показали ему телеґраму з Перемишля, та Вершхолек збентежив ся і не признав ся. Доперва як показали ему окровавлений ніж, найдений в помешканю Оранжової, здрігнув ся і мимохіть скрикнув: „То не я мордував, то він!" І потім оповів докладно, в який спосіб довершено страшного убийства. Він сего не зробив, але другий, котрого назвав по імени, він стояв лише на сторожи. Вийшли оба перед 10-ою до каменицї при ул. Костюшка ч. 5 і сховали ся до пивницї, де переждали позапівніч. Запукали до дверий кухні Оранжової. Збудила ся Рифка і спитала, хто добуває ся. Відповіли їй, що листонос приніс телеґраму. Рифка виставила через відхилені двері руку і зажадала телеґрами. Тодї злочинцї вдерли ся до середини. Тамтой зловив Рифку відразу за шию, повалив її на ліжко і клякнувши їй на живіт, різнув по шиї ножем. Рифка крикнула з болю, тамтой різнув її в друге. Крик не уставав. Тодї колов її дальше, а коли вона страшно закричала, підрізав їй шию. Настала тишина. Злочинець накрив голову убитої подушкою, взяв свїтло і удав ся до другої комнати. Оранжова спала твердо, крик першої жертви не збудив її. Злочинець підійшов до неї і сильним потягненем ножа по шиї усмертив її. Оранжова лиш заворушила ся в смертельних судорогах і сконала. Злочинець відвернув її лицем до постелї, потім витягнув зпід подушки ключ від каси і добув з неї гроші. Виходячи, забрав ще з куфра служницї золотий годинник, ланцушок і перстїнь. В сїнех каменицї Вершхолек укрив ся в кутї під брамою, а тамтой збудив сторожа, щоби їх випустив. Коли сторож отворив браму, Вершхолек висунув ся з кута і вийшов за тамтим. Сторожеви дали около 40 сотиків. Оба вийшли аж за городецку рогачку, де поділили ся добичею; тамтой умив собі в рові руки і кождий удав ся в иншу сторону. Вершхолек виїхав до Перемишля, де тамтой подів ся, не знає. — В своїх зізнаних Вершхолек називає спільника злочину раз Юльком, потім Юзком, то знов Кароликом. Прізвиска его не знає. Поліція вправдї сконфронтувала з Вершхолком кільканайцять підозрілих людцїв, яких наловила сими днями, але ні в одним з них Вершхолек не пізнав свого спільника. Доси увязнила поліція кільканайцять осіб, між иншим жінки Радзевича і Вершхолка. — Вчера вечером привезено з Перемишля найдений нурками в Сянї годинник і мошонку з 68 К. Стверджено, що годинник є власностию убитої Шпінерівної.

— **О кінний трамвай** у Львові веде ся тепер торг межи властителем сего підприємства, одним трієстеньским товариством з одної сторони, а комісиєю електричною і львівским магістратом з другої сторони. Містови ходить именно о те, щоби набути кінний трамвай на власність, а відтак звинути се підприємство, щоби его коштом розширити трамвай електричний. Первісна, ціна котрої домагала ся дирекция кінного трамваю за ціле підприємство з інвентарем, виносила 1,050.000 К, а комісия електрична давала тодї 950.000 К. Тепер магістрат жертвує лише 600.000 К, а електрична комісия 800.000 корон.

— **Про родину Машінів,** з котрої походив перший чоловік королевої Драґи, доносять, що вона походила з Чехів. Перший чоловік Драґи був інжінером, а его батько був лїкарем в Нїмбурґу. Звідтам виїхав до Білграду і став прибічним лїкарем сербского кн. Михайла, котрого убито дня 10. червня 1868 р. в Топчидерскім парку. Лїкар Машін мав двох синів, один з них був інжінером і чоловіком Драґи, а другий став полковником в сербскім війску і був одним з головних провідників кровавої революції. Інжінер Машін, муж Драґи, погиб в лїсї підчас помірів, а причини его смерти зовсїм не стверджено. Родина Машінів підозрівала Драґу о участь в убийстві свого мужа. Тому і полковник Машін ненавидїв Драґу і глядїв нагоди, аби піметити на нїй смерть свого брата.

— **Спадщина по Дразї.** Як звісно, правительство білградских убийників ухвалило сконфіскувати приватне майно Александра і Драґи, розтягаючи свої постанови також на капітали, зложені в заграничних банках. Ті однак відповіли, що їх зовсїм не обходять постанови сербского правительства, хотяй би леґального, але звичайні приписи і постанови обовязуючих законів, і відмовили видачі депозитів. Бельґійский банк, де Драґа мала зложених 600 тисяч франків, постановив виплатити ту квоту її сестрам, а так само один з анґлійских банків. В той спосіб була би забезпечена судьба сестер Драґи, котрі находять ся тепер під сербскою сторожию і є виставлені на крайну нужду.

— **З карного трибуналу.** Парижский „Figaro" подав такий влучний дотеп: Предсїдатель до обжалуваного: Так отже ви убили трох осіб... Обжалуваний: Убив! Предсїдатель: Може маєте що на свою оборону? Обжалуваний: Та... хиба просив би, щоби за мій вчинок судив мене карний трибунал в Білградї.

— **Послїдні вісти.** Нині в радї державній принято в II і III. читаню яко внесене наглє предложене податковой комісиї, щоби закон о звільненю від податків одної категорії домів у Львові продовжити на дальших 10 лїт. Опісля дебатовано дальше над предложенем о зелїзницях льокальних. — Сестри кор. Драґи вже випущені на волю і виїхали до Відня. — Нині арештовано другого спільника з ославленого убийства при ул. Костюшка; є ним Кароль Островский, льокай, що служив давнїйше у д-ра Зільберштайна в каменици, де доконано убийства.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка** Спільне засїдане секцій Наукового Товариства імени Шевченка відбуде ся в неділю 29. червня н. ст. о год. 11 рано.

— **Для Львовян і околиць.** Завтра в суботу 20 с. м. в сали тов. „Gwiazda" о год. 7½ вечером, дуже веселе аматорске представленє. Хто хоче побачити і усьміятись, як мущини печуть тїсточка, то побачить се в оригінальній комедиї Володимира Лучаківского „Іспит на мужа". Друга комедия, „Настоящі" Олекси Бобикевича, се знаменита сатиро-комедия, основана на наших відносинах політичних. Білети в цїні 2 К, 1 К 40 с, 1 К сидячі, а 60 сот. для учеників 40 сот. стоячі, можна дістати в тов. „Руска Бесїда" а в день представленя о год. 6½ при касї. Дохід призначений на фонд будови руского театру.

— **В справі „Ruthenische Revue"** звертає ся до нас чимало наших передплатників а, видко, і передплатників „Ruthenische Revue" з реклямациями поодиноких чисел сеї часописи і з жалобами на неточну її експедицию (деякі пишуть, що не дістають цїлком часописи, мимо того, що выслали передплату — инші знов дивують ся, що правильно дістають по 2 або й 3 примірники кождого числа, хоч запренумерували лише один). На всї ті реклямациї мусимо звернути увагу, що ми не можемо полагоджувати поодиноких жалоб і жадань до „Ruthenische Revue" без „Ruthenische Revue" стоїмо лише в ідейній звязи, з її адмінїстрациею та експедициею не маємо нїчого спільного. Хто отже має яку реклямацию або жалобу на неточну експедицию „Ruthenische Revue", нехай звертає ся прямо до накладової фірми: E. V. Zenker et Comp. Wien I. Dominikanerbastei Nr. 19. Зі свого боку позволяємо собі видавцам сеї часописи звернути увагу, що так в інтересї самого видавництва, як і заступленої ним ідеї, лежить, аби справу експедициї поладнано тим способом, щоби не зражувати людий неточностию висилки і не давати причини до нарікань.

— **Видїл читальнї „Просьвіти"** в Волощинї (пов. підгаєцкого) складає найсердечнїйшу подяку Головному Видїлови Товариства „Просьвіта" у Львові за дар 80 книжочок вартости 25 К через руки Вп. о. Короля, пароха Саранчук. — За Видїл *Іван Осадца* голова, *Андрій Гайдукевич* секретар.

— **На будову церкви в Яслї** одержав підписаний дня 25 мая від Надзираючої Ради Тов. взаімн. обезпечень „Дністер" 200 К. За ту значну жертву складаю в імени моїх парохіян ясельских щиру подяку. Коли би всї наші фінансові інституції пійшли за тим приміром, то вже в недалекій будучности мали би ми церков в Яслї. Просимо умильно що року о нас памятати! — За Комітет будови церкви в Яслї сьвящ. *Михайл Вербицкий* предсїдатель Комітету.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Цїсар іменував радника краєвого суду в Чернівцях, Атаназия Прідре, президентом окружного суду в Сучаві. — Президент краєвої дирекциї скарбу іменував практиканта рахункового, Володисл. Кравчевского, рахунковим асистентом в XI. кл. ранґи. — Міністер зелїзниць іменував Генрика Фельдмана начальником відділу для виробу білетів їзди в львівскій дирекциї. — Міністер торговлї іменував Ем. Шнайдра, поручника 9 п. драгонів, почтовим асистентом в окрузї галицкої дирекциї почт і телеграфів, а згадана дирекция призначила его до Перемишля.

✝ Померли:

— **Теодор Ковальский,** ц. к. секретар староства в Товмачи, упокоїв ся дня 16. с. м. в 51-ім роцї житя. В. в. п.!

З Товариств.

Селяньска бурса у Львові.

Дня 6. червня відбула ся у Львові нарада грибовицкого кружка учителїв над заснованем селяньской бурси, що приготовлювала би сельских дїтий до ґімназиї. Потребу такої інституциї відчували патріотичні учителї від довшого часу. По селах лучають ся многі талановиті хлопцї, бажаючі вищої науки. Тимчасом сельскі учителї не тілько надто заняті цїлоденною обовязковою працею, але і наука удїлювана в часї позашкільнім мусить бути доривочною і не вводить дїтий в потрібний порядок шкільний. Инші знов учителї (особливо чужої народности) мало інтересують ся дальшою наукою руской молодїжи. Селяни дають часто своїх дїтий на власну руку до львівских людових шкіл, але многі з них поміщувані на убогих станциях і лишені потрібного надзору запропащують ся марно. — В виду того піддав еще перед півроком п. Андрій Яворский з Миклашова проект, щоби учителї прийшли селяньству в поміч і постарались о отворене для хлопских дїтий дешевої бурси, що давала би поруку доброго веденя їх. Тому, що новий шкільний рік наближаєсь, то і скликано нараду для осущеня сеї гадки. По оживленій дискусиї стануло на тім, що від вересня с. р. має отворитись нова бурса для хлопців із львівского і сусїдних повітів. Приняті хлопці будуть ходити до 4 людової клясн у Львові, щоб одержали систематичну науку і основне підготовленє до ґімназиї. Удержанє буде дешеве, складатись в значній части з натуралиїв, але заразом і здорове. Оден з молодших учителїв львівских приняв на себе обовязок замешкати в бурсї і провадити над нею надзір. При більшім числї учеників прийме ся до помочи еще одного або двох кандидатів учительскої семинарії, котрі будуть помагати дїтям в науцї. — Для виконаня сего дїла вибрано комітет з трох учителїв: пп. Чижа, Стронського і Коця. Сей комітет має вишукати відповідну хату, обчислити точно кошти удержаня і видати до родичів дотичне оголошенє.

Ми тїшимо ся сим гуманним і патріотичним дїлом нашого учительства. Видно, мужі ті розуміють своє посланництво, і живучи і трудячись серед народа почувають ся також до обовязків для него. Хоч самі в нуждї, — несуть по силам поміч своїм братям. — Ми увірені, що нова бурса буде нашим селяньством дуже радо привята, що принесе ему богато хісна і допоможе вивести в сьвіт многі красні таланти, котрі без неї пропали би безслїдно. — Приклад сей повинен би побудити також учителїв в цїлім краю, щоб по всїх містах і місточках засновували подібні бурси. Ми маємо вправдї многі бурси для ґімназияльної молодїжи, але не стає нам інституций, що були би посередниками між селом і вищою школою. Без таких знов інституций не можуть бути у нас і вищі школи як слїд використовувані. Переведенє річи зовсїм не таке тяжке, якби здавало ся, треба лиш щирої волї і трохи енергії; найголовнїйшою річию есть найти відповідного чоловіка, що обняв би ведене і надзір інститута. Най тому призадумаєсь над сим дїлом все наше учительство, особливо ті з них, що живуть по місточках або в сусїдстві їх, і що з природи річи призвані занятись і перевести се чином. Час хоч пізний, та еще достаточний. При добрій волї могло би до кінця липня основатись в нашім краю еще кількавайцять таких бурс. Дав би Бог, щоб оно дїйсно так стало ся!

Від Видїлу руского товариства педаґоґічного у Львові.

Засїдання видїлу відбули ся дня 27. V і 13. VI. с. р. 1) Протокол принято до відомости. 2) Принято до відомости справозданє референта філій товариства, що в Залїщиках філія уже заснована — а в Бережанах та Теребовли в найблизшім часї мають бути засновані. 3) Полагоджено кілька писем, та подань, які увійшли до Видїлу. 4) Ухвалено оголосити конкурс на заряд Інституту і Інтернату дївочого ім. св. Ольги. Інтернат лишить ся на давнім місци, для інституту-же в міру відповідного числа зголошень винаймить ся окреме помешканє. 5) Ухвалено віддати до оправи і брошурованя сьвіжо виданий накладом власним перевід „Робінзона" зладжений П. Малицкою і назначено ціну за неопр. примірник 75 кр. а за оправленний 1 зр. 6) Ухвалено вислати П. Малицкій подяку за зладженє переводу „Робінзона" і ремунерацию 400 К. 7) По переведеній дискусиї над рефератом др. Коцюби принав видїл предложений ним статут до відомости і ухвалив внести подане до міністерства просьвіти о позволенє отворити з початком року шк. 1903/4 І. року „Приватний семинар жіночий руского товариства педаґоґічного" а) В статутї подано, що викладовою мовою є руска; б) такса вступна виносить річно 20 К. в) місячна оплата виносить 10 К; г) ученицї принимає ся без огляду на народність та віроісповіданє; д) в склад тїла учительского упрошено загально звісні найвизначнїйші кваліфіковані сили; е) постановлено приладити відповідні убікациї і средства наукові. 8) Розваживши велику вагу присутности на загальних зборах філій товариства делеґатів видїлу, які входячи в личний контакт з членами філій, могли би подавати їм деякі ради і погляди видїлу, принимати їх жалоби, щоби опісля успішнїйше ними на місци заняти ся, ухвалив Видїл вставити в буджет значнїйшу квоту на покритє коштів подорожі делеґатів та референтів, яких буде висилати ся з рамени Видїлу до філій, а особливо на загальні збори по змозї з відчитами та рефератами. 9) Ухвалено замкнути рік шкільний в „Видїловій дівочій школї ім. Шевченка" з днем 1. липня, на курсї руского язика 4. а на курсї анальфабетів дня 5. липня. 10) Ухвалено видруковати нові блянкети сьвідоцтва шкільного, з увзглядненем розпорядженя міністерияльного, надаючого в. п. школї право публичности. — *У Львові дня 17. червня 1903.*

З Народної лїчниці.

Засїданє Ради товариства відбуло ся дня 4 червня. Реставрация реальности, призначеної на помішенє лїчниці, вже викінчена і коштувала доси над 7000 кор. Меблї робить столяр Русин п. Павлишак, а решту меблїв і найпотрібнїйші лїкарські інструменти поручено технічному директорови лїчниці д-рови Озаркевичови замовити у Відни, куда він виїзджав на лїкарский з'їзд. В міру як будуть зростати фонди товариства і як зможе ся рух в лїчниці, рішено доповнити інвентар так, аби лїчниця стануда на висотї своєї задачі.

Ординуючими лїкарями вибрала Рада: п. д-рку Зофію Морачевску і д-ра Стефана Пьонтковского.

Приняті нові члени: 1. о. Іван Залуцкий, декан і парох в Теребовлї (яко член добродій а датком 100 кор.) 2. о. Василь Небиловець, парох Перегиньска (яко член добродій з датком 100 кор.) 3. Товариство Дністер у Львові (яко член добродій з датком 100 кор.) 4. Товариство задаткове в Глинянах (яко член добродій з датком 100 кор.) 5. Івідо Мілян, асистент Дирекциї скарбової у Львові (з датком 20 кор.) 6. Сидір Браттан, секретар Дністра. 7. Зенон Данкевич, надґеометр в Кракові. 8. Д-р Тит Зарицкий, аптикар у Львові. 9. Д-р Евген Тршесньовский, лїкар в Щирци. 10. о. Михаїл Шведзіцкий, парох в Поздячи. 11. п. Роман Сосновский, совітник суду в Тернополи. 12. Д-р Кость Левицкий, адвокат у Львові. 13. Іван Раставецкий, нотар в Куликах. 14. о. Ромуальд Мосевич, парох в Шмиткові. 15. о. Ізидор Конертиньский парох в Перемишлянах. 16. о. Петро Коцюба, парох в Високу. 17. о. Павло Стукач, парох в Тісній, 18. о. Іван Чмола, парох в Улашківцях, 19. о. Іван Хотинецкий, декан в Ярославі, 20. о. Александер Паславский, сотрудник в Ярославі, 21. о. Василь Луцинняк, сотрудник в Ярославі, 22. о. Михаїл Клюк, катехит в Долинї, 23. о. Іван Иосиф Мельницкий, парох в Поленичах, 24. Монастир оо. Василян в Кристинополи, 25. о. Григорий Олесницкий, парох в Говилові, 26. Юлія Барвіньска, вдова по сьвященику, 27. Брацтво церковне в Говилові, 28. Крамниця читальні в Говилові, 29. о. Адам Марковский, катехит реальної школи в Тернополи, 30. о. Лука Шуст, парох в Самолусках, 31. Володимир Мандичевский, совітник судовий в Станиславові, 32. о. Іван Левицкий, парох Гущанок, 33. о. Михаїл Струминьский, парох в Скваряві, 34. Михаїл Баляс, купець у Львові, 35. Павло Придаткевич, директор школи в Яворові, 36. Лев Черман, урядник Ради повітової в Яворові, 37. Андрій Маренина, управитель школи в Яворові, 38. о. Кароль Бардин, парох в Ланах, 39. Церков св. Покрова в Ланах, 40. д-р Ґеронім Малїшевский, лїкар в Кульпаркові, 41. д-р Евген Олесницкий, адвокат в Стрию, 42. д-р Кораило Кош, лїкар окружний в Крукеничах, 43. д-р Станислав Поляньский, лїкар в Мостисках, 44. д-р Ігнатий Корнер, адвокат в Мостисках, 45. д-р Роман Ковшевич, адюнкт судовий в Мостисках, 46. Омелян Шолґіна, нотар в Скалатї, 47. Іван Боднар, купець у Львові, 48. Кароль Підляшецкий, совітник суду краєвого у Львові, 49. Юрий Яблоньский, секретар Видїлу краєвого, 50. Володимир Березовский, канцелїст Видїлу краєвого, 51. Тит Романчук, ад'юнкт Видїлу краєвого, 52. д-р Кирило Дольницкий, пов. лїкар в Залїщиках, 53. Ілярий Огоновский, проф. ґімн. у Львові, 54. о. Володимир Ганицкий, парох в Рудні, 55 д-р Льонгін Озаркевич, адвокат в Городку, 56. д-р Станислав Дністряньский, проф. університету у Львові, 57. о. Іван Шмериковский, парох в Печеніжині, 58. о. Іван Любович, парох в Острові коло Тернополя, 59. п. Альбіна Бачиньска, жена адвоката в Стрию, 60. о. Іван Проскурницкий парох Коропця, 61. Брацтво церковне в Коропци. Реченець отворенє лїчниці порішить ся на найблизшім засїданю Ради, як вже поладнають ся всї формальности з санітарно-поліцийними властями.

— **Час замовляти книжки на премії!** Канцелярия Товариства Педаґоґічного пригадує в тій справі всім Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнійших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогдї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Ціннік книжок розсилаєсь з часописями. Крім поданих в нім книжок вийшли: ч. 104. Повісти Ярошиньской, ціна 24 с. оправл. 40 с; ч. 105. Мами, нарисн Віри Лебедовой ціна 20 с.; ч. 106. Іван Франко: Абукземові канцї, 60 с. оправл. 90 с.; ч. 107. Др Пачовскій: Народні думи II часть, 55 с. оправл. 85 с; О. Глодзіньскій: Огород шкільний, 50 с. — З канцелярії Тов. Педаґоґічного. *Ольга Барвіньска.*

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґулювання і забезпечення видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **УВАГА!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіросы продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Перепасні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Частий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 19 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·— до 7·25, *Жито* старе 6.10 до 6·20 а на термін 5·— до 5·25, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·10 а на термін 4·50 до 4·75, *ячмінь* пастівний 4·50 до 4·75 а броварний 5·— до 5·50, *ріпак* 9·50 до 10·— *льняна* 9·50 до 9·75, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 9·— *вика* 4·50 до 4·75, *насіне льняне* 9·50 до 9·75 *насіне конопляне* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·— до 5·25, *гречка* 6·50 до 6·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 75·—, шведска 55·— до 70.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 35·50 до 36·20.

Надіслане.

Др Окуневский,
адвокат в Городенці
пошукує конциліента. 85 —3

ЛИПІЇ
в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі сніданя

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Флячка	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найумірненійших цінах; для певности, що походять з моєї реставрації даю відбираючим марка. — Найліпше вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків взаосмотрена кухня.

З високим поважанем
79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ
ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ
при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В Суботу 20 червня 1903
ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

ВЕЛИЧАВА ПРОГРАМА. Виступ всїх артистів і артисток. Перший дебют директора цирку п. **RUDOLFO TRUZZI** зі своєю оригінальною тресурою коней і братів **WORTLEY** славних сензационийних воздушних ґімнастиків.

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в дроґерії п. Лєшка Сладовского пл. Капітульна 1 і в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелізниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 68 1—?

Завтра, в неділю 21 червня два великі представленя.
о 4-ій годинї пополудни і о 8-ій годинї вечером.

Рент державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН
дім банковий і контора виміни у Львові.

Конверзаційний і Сенк
Оптики і Механіки у Львові, площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на вначальних сходах Галицкой

получає в великім вибор: телєскопи і все річи належачі до оптики, окуляри, цвікери, льорнєти, бінокулі, далекозиди, барометри, термометри, міркерами, лєвки, полєски, рисунайки, тесьми мірничі шнури, лїнії і т. п.
Уладжене давнїйше електричнїсть.
Всякі лєкарни подагодяться се як найлєпше і найдешевше. 4165

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30· 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, ·0·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 8·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·55, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·35*, 9·50 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 5·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білєтів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 68

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"
у Львові ринок ч. 10
видало новий наклад друків

I. Друки правничі:

1.	Позов в справах дрібних	лібра	по 25 кр.
2.	Контракт купна і продажи	I. лїб.	по 40 „
3.	„ „ „	II. „	по 40 „
4.	„ „ „	III. „	по 40 „
5.	Повномочя		по 40 „
6.	Подання о екс- і інтабуляцию, взір а) б) в) г) лібра		по 40 „
7.	Наклесы до подань о интабуляцию	лїб.	по 20 „

II. Друки для кас позичкових:

8.	Дневникъ касовий	лібра	по 40 „
9.	Книга довжників	„	„ 40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·— „
11.	Сверкіт довжний	„	„ 1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„	„ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13	Книжка товарова	лібра	по 40 „
14	Книжка касова	„	„ 40 „

IV. Друки для читалень і кас позичкових:

15.	Спис членів	лібра	по 40 „
16.	Грамоты членьскі читалень „Просьвіти" примірник		по 2 „

За опаковане і оплату почти дочисляє ся надо житість особно.

Товариство „Просьвіта"
при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити
в канцелярії товариства Ринок ч. 10,
по слідуючій ціні:

Розказ про силу природи	40 сот	
Оповіданє о жизни св. Бориса і Ґліба	40	„
Довіски для дітий	54	„
Сестра	80	„
Байки	44	„
Істория Руси ч. I.	50	„
Істория Руси ч. II.	46	„
Лен і коноплї	44	„
Про живоплоти і ліса	40	„
Вен'ямин Франклін	32	„
На досьвітках	44	„
Серед ледового моря	50	„
Жите сьв. великомученика і лікаря Панталеймона	40	„
Дрібна птиця господарска а великі гроші	40	„
Відкрите Америка	44	„
Звірята шкідні і пожиточні	84	„
Кирил і Методий	44	„

Шкільною правописию:

Фінляндия і Сахара	44 сот.	
Повістка (Тіточка Ґалина і два старці б. Гомільці)	86	„
Жите сьв. Отця Николая	40	„
Пасіка	7	„
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60	„
Молитвенник народний (лучша оправа)	80	„
Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по ціні 1 кор. 30 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.		

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

ТУТКІ цигаретові 1000 штук за 1 ар. поручає Ант Мазуркевичь, Львів, Скарбківска 7.

ЖЕСКІ Безсильность
вызваному именно страшными послїдками тайных грїхів молодости а розпусты, усуне надовго а на довго одиноко, розширена въ многих языках иллюстрована книга
Самоисцерона д-ра Ретана
Российске выдане: 1 ар
Польске выдане: 1 ар
Немецке выдане: 2 ар
Тысячъ людей найшли въ ней поученя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи указаного въ книжцї способу дїчема. Не содержащи вредно маленкости, высылає ся франко скаго въ супертї магазинъ выдавецъ P. Ф. Біреї въ Лейпцу (R. F. Biereý's Verlagsbuchhandlung in Leipzig) 344

Кредит удїлюю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на фільварки і земельні посїлости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80. 888 4—5

Кредит осибистий і будівляний
удїляю під користними вимогами. Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80 987 4 6

Досмертне удержане
можна мати за зложеним відповідного малого капіталу — Адреса: Львів, R. R 160 poste restante 389 3—9

Дві хати гуцульскі
з 4-ма кімнатами над Прутом в Зарічу коло Делятина до винаймленя на час вакацийний, під адресою Павло Вацик господар. 340 2 3

Ученик VIII. ґімн. кл. гладає лекциї на село, котру міг би зараз обняти. близші порозуміня на адресу; *Микола Левків* уч. VIII. ґ. кл: Волиця барилова п. п. Саньків (коло Радехова). 373 1—4

Ученик VIII кл. шукає, на ферії лекциї на селї. *Володимир Зїнківский* в Перемишли, ул. 3 ого Мая ч. 10. 377 3—4

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручає
для Всч. Духовенства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзненьске і оковицке.
389 58—15?

Чи конче!
Треба з Гамбурґа і Тривесту спроваджувати?
Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**
поручає

Кави Santos	½ кґр.	55	кр.
Кави Portorico prima	„	65	„
Кави Ceylon, знам.	„	75	„
Кави плянтацийної	„	90	„
Кави перлової, найл.	„	90	„
Кави Мосса арабскої	„	80	„

Первородного чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кільо.
Два кільо кави і оден кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 369 5—10

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН
Л. МАРНІК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепияни і пияніна в першорядних фабрик. 390 179—?

МОРШИН
(близь Стрия)
ВОДОЛІЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ,
власність Товариства галицких лїкарів. — Зелїзнича стация, почта і телеґраф в місци.
Сезон від 12 червня до 30 вересня.
Всяких інформаций удїляє **др. Тадей Чаплиньский,** управитель заведеня; до 11 червня у Львові, клїніка жіночих недуг, від 12 червня в Моршині. 5—5
3—9

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ
„ДНІСТЕР"
стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі" від огню.
УДІЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер" і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.
Інформацийні	в справах позичок удїляє Дирекция і агенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

Въ теперѣшнімъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ а плуга, звертаємо увагу Всч. Господаровъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюванї, а до того дуже дешевій
СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ
продае
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" Львовъ, Ринокъ 36
а именно:

Сѣчкарнѣ СОХ	двоножовій съ 1 колесомъ	по кор. 54.00
„ ТН	триножевій съ 2 колесами	по кор. 56.00
„ ТН	четвероножевій 2 колесами	по кор. 58·00
Плуги ковальскій съ колбеницею		по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готівку безъ опусту. 452-87—?

ВПРОСТ ДО ДИРЕКЦИЇ
ОБРАЗИ ЦЕРКОВНІ,
різьби і золоченє цїлих іконостасів, вівтарів, ківотів, проповідниць, тетраподів і пр. дальше внутрішне малюваннє стїн церковних, як також
ОБРАЗИ СЬВІТСКІ
до комнат, портрети олїйні і кредкові з натури і фотоґрафії, пляни на церкви і каплицї і пр. виконує красно і артистично
ОДИНОКЕ РУСЬКЕ
ТОВАРИСТВО
для розвою руськоі штуки у Львові, Ринок ч. 34 II. п.
За виконані роботи товариство ґарантує.
Замовленя приймає виключно лиш Дирекция Товариства у Львові і Товариство не послугує ся нїякими аґентами.
Товариство не послугує ся аґентами.
37 5—10

ТОВАРИСТВА — ЛЬВІВ — РИНОК, Ч. 34. II. ПОВ.
З ЗАМОВЛЕНЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньской, З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 126. Львів, Субота 7 (20) Червня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісті приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Польский „з'їзд народовий".

(Написав д-р Андрій Кос).*

Ухвалені на реферат Ґломбіньского резолюції кажуть нам отже якого поведеня Поляків бажає собі „народовий з'їзд" у східній Галичині. Програма польской „народової" роботи для східної Галичини, хоч назначена лише на тепер і на найблизшу будучність, дає нам ясну вказівку, як уявляє собі „народовий з'їзд" поведеня нової польской держави супротив Русинів в частинах тої держави, заселених Русинами. Ба, та в новій Польщи будуть Поляки надїлені ще більшою властию ніж тепер ві мають у східній Галичині, на те, щоби ухвалене тепер на з'їзді поведеня супротив Русинів перевести з повною силою. На „народовім з'їзді" ухвалено також всїлякі і многочисленні резолюції, які відносять рівнож до Поляків в Шлезиї, Буковині та на еміґрацаї в Америці. Тому що сї резолюції відносять ся до поведеня Поляків на тих териториях, де Поляки суть в меншости і не панують, то тоті резолюції не суть мірилом для осуду, як Поляки в новій державі будуть поводити ся супротив других народів. Так само не були би в тім згляді міродайними і резолюції що-до програми польской роботи в Прусах та в Росиї, коли би вони були ухвалені, що однак тілько для того не стало ся, бо під виливом австрийского правительства з огляду на заграничну політику держави реферати про Поляків в Прусах і Росиї відпали. А не були би вони міродайними тому, бо там Поляки не тілько не мають жадної політичної власти, але ще й національно і політично є подавлені.

Міродайними для нашого питаня є отже резолюції народового з'їзду що-до східної Галичини. В тім згляді постановлено:

1) „дбати о єдність цілого краю, як так кож всїх краєвих властий і інституций" — се значить иншими словами: яка-небудь національна автономія Русинів цілком виключає ся, так що вони — як се справедливо замічає социял-демократичний „Naprzód" в 152-ім числї — ніколи не сьміють прийти приміром до власної ради шкільної краєвої, як се мають Чехи. А так само зрозуміла річ і не потребує специального заакцептованя, що в сих „одноцїльних краєвих урядах і інституциях" панували би виключно Поляки.

2) Народовий з'їзд хоче дальше: „заховати польский характер львівского університету, політехніки, середних і фахових шкіл, семинарів учительских, як і польских народних шкіл — що значить иншими словами: національні змаганя Русинів в усїх тих школах — починаючи від університету а кінчаючи на народних школах, котрі тепер безправно є польскими — не сьміють бути увзглядненими; після дословного змислу сеї резолюції навіть тих кілька ґімназий, що їх мають тепер Русини, — має ся їм відобрати, а кілька утраквістичних учительских семинарів має ся замінити на чисто польскі.

3) Далї постановлено: „старати ся о заховане польского характеру міст і місточок, як і сїл, замешканих польским населеном" — се значить, инакше кажучи: в усїх містах і місточках мають панувати Поляки, навіть хочби вони були там в меншости, а так само мають панувати і в тих селах, де знайде ся ледви кількох Поляків; плянує ся отже явно енерґічну польонїзацию міст, місточок і сїл східної Галичини.

4) Вкінци народовий з'їзд ухвалив: „підносити добробут польского населеня в східній Галичині через посередництво працї і улекшуване зарібку, через кулка рільничі і задаткові каси, як також через підношене домашного промислу" — що значить инакше: Польскі політики, що мають тепер в східній Галичині всю політичну власть і що мають до диспозициї публичні засоби краю як і банки, хочуть дбати в східній Галичині тілько о польский люд, а добробуту руского народу підносити не думають, але противно явно стремлять до економічного знищеня Русинів, руского хлопа, коли він не признасть себе чистим Поляком.

Замітне для тих резолюций, що в них навіть ві разу не згадує ся імя Русинів — а преціж же програма польской працї на сій території, де вони є в значній меншости, мала на цїли установити поступоване Поляків супротив Русинів. Однак анї др. Ґломбіньский анї народовий з'їзд не роблять сего; — для д ра Ґломбіньского і для народового з'їзду Русини в східній Галичині не істнують, а властиво було би їх бажанем, щоби Русини не істнували, бо вони призначені на загладу.

Се отже є та чудова програма роботи Поляків у східній Галичині. Русини затим не мають що надїяти ся якої-небудь помочи з заплачених таки ними самими податків та загалом з публичних фондів, бо Поляки, маючи власть у своїх руках, потребують і мають ужити сих засобів до креованя і побільшеня своїх шкіл, до економічного піднесеня Поляків, до скріпленя польской національної сьвідомости і т. д. — а то все якраз у східній Галичині Не підлягає супротив сего мабуть вже нїякому сумнївови, що сим робом проголошено супротив Русинів екстерминацийну війну і що ся програма д-ра Ґломбіньского є програмою безстидного визиску.

Думаємо, що тим способом ми достаточно доказали наш висказ, що „сї люде збожеволїли". Що Ґломбіньский в таких справах не при собі, се давно звісна річ, але що польский з'їзд народовий, на котрім засїдало богато поважних і інтелїґентних людий, міг піти слїдом Ґломбіньского, то над сим треба тілько жалїти.

Колиж Поляки думають поступати з Русинами так божевільно на сій території, де вони ще не є повними панами і котра бодай ще з імени числить ся за Австрию, то якже би поступали панове Поляки в роді Ґломбіньского в відбудованій Польщи? Мабуть, що в новій Польщи д р Ґломбіньский запропонував би загальне викорінене Русинів! У сего чоловіка треба би бути приготовленим і на таке!

Пан Ґломбіньский для нас однак не лячний — він зі своїм шовінїзмом тілько сьмішний. Однак розумні Поляки повинні і навіть мусять взяти собі до серця науку, виплываючу з сего історичного факту, що се як-раз Русини розвалили історичну Польщу. По великих руских війнах т. зв. „козацких війнах" з XVII віку, в XVIII ім столїтю в Польщи мали голос лише три сусїдні держави, а вибір польского короля зависїв в цїлости від сих трех дворів. Поділ Польщи з кінцем XVIII. столїтя був лише формальним припечатанем доконаного розбитя і сусїдні держави забрали вже лише руїни польской держави. Провчені сим фактом, Поляки повинні преціж бути приготовлені, що Русини рівнож цїлком певно розвалили би і Польщу, відбудовану д-ром Ґломбіньским і компанією. Полякам варто би взяти собі до серця їх власну приказку „Mądry Polak po szkodzie." Се безперечно лїпше буде для Поляків — а також і для Русинів...

Дальша історія латинїзацийної гакати в Бахорци на пограничу гал. Руси і справа будови церкви в Бахорци.

Сьвящ. Ром. Прислопский з Дубецка доносить нам:

Брошура „Примѣръ лат. гакаты на рубежахъ гал. Руси", де розкрито безприміреный латинїзацийний напір в околицях Динова і Дубецка, ведений (і то з успіхом) від многих лїт, а насївший в послїдних часах село Бахорець (що давнїйше було самостійною рускою парохією, а нині там нема навіть церкви) — брошура тая не лишилась без слїду. Відозвало ся кілька голосів в наших дневниках, накликуючи до опіки над Русинами грецкого обряду розкиненими по західній (польскій) части краю, а також в руских кружках заговорено о латинїзацийнім гакатизмі на пограничу гал. Руси. Се моральна користь із тої брошури Та не осталась она і без реальної користи для самого Бахорця, тої жертви латинїзацийного гакатизму. Зачали напливати, як на наш відносини досить значні, жертви на будову хотьби маленької церква в Бахорци, щоби придержати при нашім обряді оставші три сотки вірных, тих недобитків колишньої руской парохії, переслїдуваних безпардонно лат. гакатою найпогавїйшими способами, на які мовчать лат. власти духовні. Отже обставина, що ширший круг наших людий, бо понад 600 осіб, в розмірно короткім часї прислало вже зверх 3.000 К, а многі із жертводавців запитують, як тепер стоїть річ з бахорецкою гакатою, подаю до прилюдної відомости теперішний стан справ.

Розкрите брошурою скандальних латинїзацийних подій в Бахорци поздержало було в першій хвили місцевого лат. пароха (кс. Дучку), але пригадавши собі невдовзї свою девізу: „моя владза нїц мне не зробі", почав дальше свою роботу. Iliicite охрестив двоє дівчаток материй-Русинок, і то навіть не з бахорецких, але з сусїдної чисто-руской Підбуковини, що віддали ся до Бахорця з Поляків. Обі ті матери, хоть через вихід за муж за Поляків на-пів сполячені, все таки протестували, кілько лиш могли, против хрещеня своїх дочок на лат. обряд; однак надармо! Так кс. Дучка пішов дальше свою дорогою...

Тут констатую, що я свою брошуру „Примѣръ лат. гакати..." доручив лично лат. епископу Пельчарови в Перемишли. З розмови при тій нагоді набрав я пересьвідченя, що ми, руські сьвященики, котрим припала доля вести борбу з лат. гакатою, дуже милимо ся, удаючись в подібних случаях до духовної власти латинїзаторів. Ек. Пельчар сказав менї виразно: „No i cóż ks. proboszcz zrobi? Chyba do sądu będzie skarżył?" В кілька днїв по врученю епископови брошури дістав я з лат. консисторії письмо такого змісту: „Cum Edmundus Datschka parochus in Bachorzec linguam ruthenam [через похабку написано в письмі: latinam] non calleat, velis Reverende Domine, actionem contra eum institutam, lingua latina exprimere, ut ipse ad singulas querellas respondere possit." Взявши на увагу, що в дорученій епископови брошурі не було нїчого нового (крім хіба двох найновійших случаїв, поданих в „Додатку" до брошури), а всьо те саме, в дечим навіть меньше, що вже давнїйше до відомости лат. ординариату а навіть самого епископа *кілька разів* було подано, але за кождим разом остало без успіху, ба навіть без відповіди, хотяй було писано *з розмислом в польскій мові*, зрозумілій кс. Дучцї і его власти, — дальше взявши на увагу, що кс. Дучка (як кождий инший у нас лат. ксьондза, хіба з малими виїмками) не знав на тілько латини, щоби міг „respondere ad singulas querelas (а лиш о то „respondere, як видко з письма, ходило), — вкінци зваживши, що кс. Дучка знав руску мову, коли в школї говорив до дітий по руски: „подай кадило!" „подай кропило!" і т. п., письмівши рускі богослуженя, а також „повторяв" явісь рускі „казаня" (нам видумані:), о чім всїм довідалась духовна власть кс. Дучки з пересланого їй протоколу, — зваживши всї ті факти, дійдемо до пересьвідченя, що того письмо прислано менї з лат. консисторії лише для „перединки з рускім попом"і мовлив: „pisał po polsku, pisał po rusku, niech pisze po łacinie, a my jak rzucali, tak dalej będziemy wszystko rzucać do kosza!" З огляду на се я відмовив постановленому менї жаданю лат. консисторії з мотивів, які я навів висше, а закінчив: „Не вижу потреби відносити ся в тій справі в нїякім иншім язицї, тим більше, що тут іде не о форму, а о саму річ."

Що-до латинїзацийного гакатизму супротив задуманої мною будови церкви в Бахорци, то в сій хвили справа стоїть осьяк: Коли зверхність громадска в Бахорци (йдуча на руку латинїзаторам) доручила менї письмом заборону звозити материял на церков враз із заявою, що: „nigdy na coś podobnego konsensu nie dostanie" і „żadnych kosztorysów ani planów nie gdy zwierzchność gminna nie uwzględni", вніс я на руки начальника громади відклик до перемиского видїлу ради повітової, поступаючи після постанов дотичного закона, однак не перестаючи звозити материял на церков. Та громадска зверхність не вислала мого відклику видїлови ради пов., але відослала менї назад без словечка рішеня, а навіть задержала у себе одну *прилогу*. Як опісля виявилось, відослав менї той відклик управитель школи з Бахорци, Ілєиф Орловский, той сам, що то підробив протокол засїданя бахорецкої ради громадскої, дописуючи небувшого на раді одного члена, именно того засїданя, на якім против голосів руских радних рішалась заборона звозити материял на церков. Як управитель школи приїшов у посїданє мого відклику, вислапого на руки начальника громади per express і за зворотним рецепісом, тай на якій основі він посьмів відослати менї его офіціально, нїби-то від зверхности громадскої, вписавши на кувертї: *w sprawie gminnej, wolne od opłaty pocztowej*", подавши *сфінґоване число протоколу громадского* а прибивши *шкільну печатку*, того я не знаю. Се могла би пояснити власть шкільна, в першім ряді окружна рада шкільна в Перемишли. Але тая рада, не зважаючи на жалоби вношені до неї на сего управителя, не зважаючи навіть на інтервенцию в тій справі рускої консисторії перемиской, не узнала за відповідне взяти мене в оборону перед провокацийним поступованем п. Орловского супротив мене в школї і понижуванем мене перед шкільною дїтворою. Тому годї й дивуватись, що п. Орловский, бачучи, що ему „вшистке вольно" против руского сьвященика, відважив ся підробити протокол засїдання гром. ради, коли йшло о заборону звозити материял на руску церков, і відослати менї мій відклик вношений на руки начальника громади, а своїм поступованем супротив мене в школї довів до того, що я, не хотячи бути дальше понижуваним в очех дітий, відношу ся до своєї консисторії і до краєвої ради шкільної з заявою, що перестаю вчити релїґії в школї бахорецкій; а коли і по фериях не замічу зміни в поведеню п. Орловского, не останесь менї нїчого иншого, як винаняти яку хату і там учити приватно рускі дїти релїґії а також руского язика, якого не вчать в тамошній школї.

В школї в Бахорци не сьвяткує ся навіть руских сьвят, хоть пята часть дітий шкільних є гр.-кат. обряду і хоть я в справі руских сьвят і науки руского язика відаїсь з моїми парохіянами до нашої консисторії а тая відеслась до краєвої ради шк. Та сю справу убито! Насамперед скликано засїданя ради громадскої „w sprawie podpisów udzielonych przez niektórych rusinów prośbie którą ks. proboszcz ruski z Dubiecka ma wnieść do wyższych władz, by zaprowadzono w szkole język ruski jako przedmiot obowiązkowy i by święta ruskie obchodzono w szkole". В протоколї з того засїданя з дня 20 лютого 1902 р. вписав кс. Дучка таке рішеня: „Członkowie rady gminnej odrzucają te knowania [sic!] ks. proboszcza ruskiego z Dubiecka co do zapowiedzianego języka ruskiego jako przedmiotu obowiązkowego w szkole, oraz aby tutaj zaprowadzono, żeby w święta ruskie nauki w szkole nie było". Рівночасно пущено по громадї верзиї, що „na gminę spadną większe wydatki; trzeba będzie płacić drugiego nauczyciela; trzeba będzie kupować ruskie książki, a one bardzo drogie" і т. п. Та на тім ще не конець: скликано навіть збори громадян і найрізнійшими способами відстрашувано людий від „ruskich świąt i ruskiego języka". Потім приїхав ц. к. окружний інспектор шк. провірити, чи „rusini" справді хотять сьвяткованя руских сьвят і науки рускими в школї. Розумнійші і сьмілівійші господарі обстали при своїм, другі обставали вже лиш за сьвятами, трегі бачучи, що заносить ся на „якусь біду" відступили від усего. Мене до того протоколу не кликано. Інспектор від'їхав тай конець всьому! Обставина, що в школї в Бахорци, де є значна часть дітий руского обряду, не сьвяткує ся руских сьвят, дуже богато причинясь до пониженя руского обряду в громадї; а що й не вчать руского язика, то руским дітям неприступні рускі учебники релїґії (а польских для греко-кат. обряду нема), неприступні також рускі молитовники і загалом усе в рускій мові. Тимчасом в школах в руских громадах в тутешній околици сьвяткує ся лат. сьвята, хоть у школї бував лиш кількоро дітий лат. обряду. В сусїднім добромильскім повітї чисто-рускім заведено лат. сьвята *у всїх нар. школах*, навіть там, де нема анї одної дитини лат. обряду, н. пр. в Березцї і др. А що-до польского язика, той, як відомо, є обовязковим у всїх руских школах в цїлім краю!

Вертаюсь назад до справи будови церкви в Бахорци. Коли мого відклику від відомого рішеня ради громадскої (т. є. заборони звожения материялу) не предложено видїлови ради пов., відаїсь ся я о інтервенцию в тім дїлї до ц. к. староства і до видїлу ради пов. Від того часу минуло поверх три місяці, а з Перемишля анї чутки про якусь відповідь! Я, що правда, забороною гром. зверхности не важусь і не перестою звозити материял на церков; однак староство і видїл повіт. своєю мовчанкою заохочують гром. зверхність до дальшої борби против будови церкви. Та знов і я, супротив такої тактики староства і видїлу повіт., не бачу потреби вязатись постановами о консенсах, тим більше, що питаня компетенциї удїлювання консенсу на будову церквей і костелів не є определене будівляним законом, хоч є там бесїда о инших публичних будівлях. Видко, законодавці не передвидїли такого случаю, який зайшов у Бахорци: щоби в конституційне державі, де призната свобода віри, заборонювано будувати дім Божий для християн католиків грецкого обряду!

Я маю вже плани на церков, духовна власть затвердила їх і перемиский еп. ординарият дав менї дозвіл на будову тої церкви. А що церков будуватись-ме на ґрунтї заінтабульованім на церков і з права приватного нїякої опозициї против будови нема, то я лише повідомлю зверхність громадску о тім,

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогерії і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Лябораторія „ЕСКУЛЯП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланем 70 сот. франко також марками. 97 5—20

що їй треба знати, коли в громаді будувсь який будинок, і приступлю до самої будови, очивидно придержуючись при тім всіх законних формальностий. До будови приступаю вже сими днями. Правда, 1.500 зр. замало до здвигнення, в тутешних відносинах, хочби і як малої й скромної церковці на 200 до 300 вірних. Однак маю пересьвідчене, що *Русь, видячи, як наші „браця“ топчуть наш обряд в Бахорци, допоможе будову не лиш зачати, але й скінчити.* За зібрані доси фонди закуплено і на місце звезено весь потрібний камінь на фундаменти і цокол, закуплено й звезено вапно вже на цілу будову, закуплено й дерево потрібне на випалене цегли і до того всьо вже підготовано. Кромі того лишило ся ще на сплату мулярів за затягнене фундаменту і цоколя. [Точний рахунок видатків, сконтрольований комітетом, оголосить ся по скінченю будови.] Не маю позволення просити о жертви, не можу просити о них публично. Але можу пригадати, що якби і прочі вп. особи, котрі одержали мою брошуру „Примѣръ лат. гаканы“... зволили надіслати бодай ві цїну, одну корону, то се вже вистало би, щоб цеглу випаливши, вже сего літа витягнути мури і дахом покрити. А коли-б, кромі цїни за брошуру, вплавали ще й дальше жертви, то будова могла би під осінь скінчити ся і ще сего року могли би в Бахорци відозватись дзвони і своїм звуком *знов по сто лїтах* скликати вірних на славяньске богослуженє в свою руску церков, побудовану „під покровом сьвятих рівноапостольних Кирила і Методія“.

„Просьвіта“ в Стрийщині.

В великій салї Народного Дому в Стрию відбули ся дня 11 червня 1903 загальні збори стрийської філії „Просьвіти“ при участи звиш пяти сотек членів, котрі, мимо розгару пільних робіт, прибули з цілого стрийского повіту, бо навіть із далекої скільскої Верховини, щоби загріти ся словом закликаючим до енергії в борбі за своє.

Іменем уступаючого Видїлу отворив збори д-р Евген Олесницкий. Згадавши про смерть бл. п. о. Олекси Бобикевича, котрого убуток ваніс велику страту стрийским Русинам а передовсїм філії „Просьвіти“, представив вагу і значінє товариства „Просьвіти“ для руского народу. При грозячих затіях ворогів, котрі всїлякими способами старають ся нарід наш приборкати і на его карк наложити ярмо неволї й темноти, було би непростимым гріхом кождої одиниці руской спокійно приглядати ся тій деструктивній роботі і позволити на утрату хотяй би й найменшої пяди землї. Від тої небезпечности охоронити ся може нарід лише через сильну орґанізацию і через злученє в товаристві „Просьвітї“, котрої ідеалом і провідною гадкою есть: через піднесенє просьвіти й добробиту економічного зробити нарід сильним і відпорним на всї ворожі напади.

— Відтак представивши зібраним відпоручника Головного Видїлу в особі п. Л. Цегельского, візвав присутних до вибору провідника зборів, а ті через аклямацию вибрали о. Качмарского головою, а Яця Павлова із Синевідска нижного і Андруся Берника з Лисятич заступниками голови зборів.

О. Качмарскій, обнявши провід, візвав присутних делеґатів читалень „Просьвіти“, щоби здали справу з руху читальняного. Із справоздань делеґатів показало ся, що переважна часть читалень „Просьвіти“ в повітї стрийскім розвивав ся красно, а яко примір взірцевого ведення читальнї служити може читальня в Угерску, котра крім свого шинкґіра має у власнім заряді склеп з річним оборотом 20.000 К.

Відтак відпоручник Головного Видїлу виголосив просьвітно-економічний реферат з таким переконанем і жаром, що зібрані з напруженою увагою серед загальної тишини вислухали его двогодинної бесїди. Згадуючи про славну бувальщину і про повні слави моменти з історії руской, а з другої сторони вичисляючи кривди заподіяні брутальними ворогами тому народови, котрий своїми грудьми цїлу Европу оборонив від диких Азіятів, і приводячи в память могучих ґеніїв слова й чину, котрі кров і житє віддали за нарід руский, підвів у зібраних настрій патріотизму так, що коли кінчачи свій реферат відізвав ся словами Франкового Прометея: „Україна ще не вмерла і не вмре!“ — з пяти сотек грудий розлїс ся могучий сьпів народного гимну, даючи доказ житевої сили осьвідомленого народу.

З черги приступлено до вибору нового видїлу і аклямацию вибрано: д-ра Евгена Олесницкого, о. Льва Гораленча пароха з Угерска, Ярослава Киселевского директор „Народної Торговлї“ в Стрию, акад. Альфр. Говиковича, інженерів Вол. Дутку і Миколу Левандовского, о. Остапа Нижанковского із Завадова, о. Миколу Матковского зі Стрия і акад. Ерденберґера.

Бажаючи сповнити цїль товариства як найширійше, щоби для народу вийшов як найбільший хосен, видїл утворив три секциї, іменно: читальняну, промислово-господарску і сторожи огневої. В склад тих секцій входить, крім поодиноких видїлових, ще і постійно вибране число членів кооптованих. Обовязком і цїлию тих секцій есть засновуване читалень, держанє їх в евіденції, уряджуванє відчитів і вечерниць по читальнях сїльских, закладанє склепів, шинкліїв, кас Райфайзена і сторожий огневих, взагалї вся така робота, яка піднесе нарід під зглядом просьвітним, горожаньским і економічним. Судячи по одушевленю, яким запалала стрийска громада до тої працї орґанізацийної, можна надіятись, що стрийска філія „Просьвіти“ стане центром цїлого руху просьвітного в тамошнім повітї і піднесе нарід так, що польска гаката скорше поломить собі всї зуби, аніж встигне заінтабулювати ся на руску землю...

—o—

Справи заграничні.

Сербскі справи.

Вчера виїхала депутация сербской скупштини з Білграду до Женеви. В понеділок зрана виїде король Петро з Женеви і має станути в Білградї в середу в полудне.

В конституції з р. 1888, на котру король має зложити присягу, пороблено досить важні зміни. До важнійших належить, що король не має права укидати обжалованя міністрів; міністри є одвічальні навіть за те, що роблять на приказ короля. Скупштина має право жадати установленя анкети у всїх виборчих і адміністрацийних справах. Урядники відповідають за всю свою дїяльність без уваги на те, з чийого приказу що роблять. Коли король хотїв би змінити конституцию, має повідомити о тім скупштину найменше на 4 тижні, розвязати її і скликати т. зв. велику скупштину, котра має складати ся з два рази більшого числа членів.

Урядово оповіщено в Білградї позавчера, що росийский посол повідомив сербского міністра заграничних справ о привернено дипльоматичних зносин Росиї з Сербією, бо цар признав Петра І. сербским королем.

В Петербургї відправлено в Казаньскім соборі поминальне богослуженє за душу короля Александра. На богослуженю був сербский посол і дипльоматичний аґент болгарский; лише з сербских офіцирів не прийшов жаден. На дворі росийскім запорядженно жалобу по убитій королївскій парі; жалоба тревати має 27 днів.

Росийскі дневники указують на згідність телеґрами австрийского цїсаря до короля Петра з урядовим росийским комунікатом, що появив ся сими днями в „Правіт. Вестніку“. Можна надіяти ся — пишуть, — що під згідним напором Росиї, Австриї і инших держав запанує в Сербії справедливість. (Не пишуть тілько, під чиїм напором настане раз справедливість в Росиї!) Петро І може съміло покарати убийників, бо поможе ему в тім прихильність цілого сьвіта.

Берлїньский дневник *Tägbl. Rundschau* обговорює росийский урядовий комунікат і додає, що також і Німеччина, як само собою розуміє ся, зажадає укараня убийників сербскої королївскої пари.

Зачувати, що старий конак білградский, де убито королївску пару, мають перемінити на музей.

Три сестри королевої Драґи, замужна Петровичева і дві незамужні Люневичівні, виїхали вчера з сином найстаршої Юрием Петровичем на Будапешт і Відень до Брукселї. Пашпорти дістали заходом росийского посольства в Білградї. Чоловік Петровичевої молодший син і донька лишили ся поки-що в Білградї. Тим самим поїздом їхала також сербска депутация, але стріла ся з сестрами Драґи аж в Будапештї мов з цїлком незнакомими.

Справи австро-угорскі.

З державної ради.

На вчерашнім засіданю палати послів внесло правительство проект закона о викупні австрийских шляхів першої угорско-галицкої желїзниці. [Ходить о ті желїзниці, що вже давно є в заряді державнім, але доси ще не викуплені. Потрібні на викупно гроші має ся роздобути через видачу коронової ренти.]

П. Гіжовский і тов. внесли інтерпеляцию в справі знесеня належитости за доручуване урядових писем і в справі ужитя тих фондів, які ще виплинуть з побираня тої належитости. — П. Крамарж іменем податковой комісиї складав проект закону, котрим домы у Львові, призначені на перебудову на дальших 10 лїт, увільняє ся від податків, і жадає, щоби той проект зараз ухвалено. Палата годить ся на наглість внесеня і приймає закон в другім і третім читаню. Потім наступав дискусия над законом

о льокальних желїзницях.

По переведеню загальної дискусиї приступлено до специяльної і ухвалено будову желїзниць зі Львова до Підгайців і з Тернополя до Збаража.

Наглі внесеня.

Президент палати оповістив, що вплинули три наглі внесеня: п. Штайна, щоби зараз розпочати наради над буджетовою провізорию; п. Кафтана, щоби зараз приступити до нарад над удержавненем желїзниць, і п. Дворжака, щоби зараз взяти під наради внесене 14 параґрафу. Президент уважає, що тих внесень не можна допустити, бо обняті ними справи вже покладені на денний порядок. Мимо протесту п. Штайна президент обставав при своїм погляді.

Наступуюче засїдане назначено на второк; на перше місце нарад прийде буджетова провізория.

Відповіди на інтерпеляциї.

Міністер рільництва відповів на кілька інтерпеляций, між иншими на інтерпеляцию п. Яворского в справі видаваня сїльскому населеню Галичини дров і будівельного дерева з лїсів скарбових та в справі віддаваня селянам в аренду державних лук і пасовиск. Міністер увевнював, що державна управа посїлостий і лїсів в цїлій монархії завсїгди старає ся і буде старати ся мати увагу на оправдані бажаня сїльского населеня.

Міністер відповів також на інтерпеляцию п. Яблоньского в справі зміни гірничополіцийних приписів для галицких копалень. Зміна тих приписів — сказав міністер — коли би по переведених розслїдах оказала ся конечною, відносити ся буде лише до тих копалень воску в Галичині, котрі для Галичини мають велику вагу.

Угорска кріза.

Справа поладнаня міністерияльної кризи на Угорщині не посунула ся ні на один крок вперед. Тіса, не знайшовши підпори для свого плану подавленя опозициї силою навіть серед своїх співпартизантів, мусїв зречи ся місиї утвореня нового кабінету тим більше, що ґраф Аponій не думав складати президентури в палаті послів і з гори заявив, що не допустить до знасалуваня опозициї. Крім того і Векерле, прикликаний до цїсаря на авдиенцию, заявив, що плян Тіси є не до переведеня та що безвихідну ситуацию можна розвязати лише уступками що-до угоди з 1867 ого року в справі національзациї армії. Кромі того кождий з пропонованих премієрів домагає ся конечно цофненя войскового предложеня, ставляючи се яко conditio sine qua non. В виду того набирає правдоподібности вість, що дійсно ведуть ся пертрактациї що-до поробленя угорскій опозициї деяких уступок у військовій справі. В гій цїли мають відбувати ся часті конференциї між міністрами краєвих оборон: Фе рварием і Пітрайхом та міністром війни Вельзерсгайбом. — Між кандидатами, котрим має евентуально припасти місия зложеня нового кабінету, крім Векерля, Сапария і Андрашія, вичисляють дневники і хорватского бана, Куен-Гедерварня, а навіть дотеперішного премієра, Сейля. На всякий спосіб кріза потрівае ще кілька днів.

Борба в хорватскім соймі.

Бурливі дискусиї в хорватскім соймі не устають. На вчерашнім засіданю п. Деренціч мотивував свое нагляче внесене, щоби удїлити правительству нагану за беззаконне давленє опозициї дорою насильств. Дальше ударив бесїдник дуже остро на бана, Куен-Гедерварня. Бан, відповідаючи на закиди Деренціча, проливав крокодилині сльози над нещастем арештованих, звалював всю вину на аґітацию „неспокійних духів“ і загрозив, що і на будуче буде поступати рішучо, щоби забезпечити край перед дальшим лихом. Коли до голосу прийшов п. Ковачевич, опозиция демонстрацийно вийшла зі салї. Ковачевич кинув ся завзято на опозицию, назвав інтелектуальним виновником розрухів загребский дневник „Obzor“ і закинув опозициї, що перше винхала хлопів на різню а тепер при акомпаніяменті криків і свистів плаче облудно над їх долею. Дальше жадав Ковачевич, аби потягнено до одвічальности і поарештовано проводирів опозицийного руху і аґітаторів та поставив внесене, аби утворити комісию для дослїдженя виновників. Речник опозициї п. Брестяньский згоджує ся що до мерітум з сим внесенем, але виновниками зове правлячу партию і мадярске правительство. Ударяє на мадяризацию назв місцевостий і на подоптанє прав хорватскої мови. Его атаки були так діймаючі, що президент о год. 5-ій попослудни перервав засїданє, мимо протестів опозициї. Коли о год. 8-ій засїданє знов відчинено, п. Фрапк забрав голос, підпираючи внесеня Брестяньского, аби вислати до цїсаря депутацию з просьбою о амнестию для засуджених. Розрухи назвав доконечною обороною народу против замахів на вольність і народність. Опозицийним бесїдникам відповідав секцийний шеф Крайович серед бурливих протестів опозициї. Вкінци по кількох ще бесїдах засїданє замкнено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Мін. Резек веде дальші переговори з Молодочехами. Ходить о те, щоб відвести Чехів від обструкциї против буджетової провізориї. Ситуация стала ся тим більше наглячою, що нїмецкі лїберали разом з Всевїмцями поставили нагле внесенє на безпроволочне піддане під дискусию предложеня о провізоричнім буджетї, а хоч президент в інтересї правительства а може і з его ініциятиви спротивив ся дискусиї і голосованю над тим внесенем яко незгідним з реґуляміном, то однак мусїв заявити, що провізория буджетова прийде вже яко перша точка нарад на найблизшім засїданю. Між тим Чехи хотїли справу проволїчи і поставляючи всїлякі свої наглі внесеня приставляючи всїлякі свої наглі внесеня приставляючи всїлякі свої наглі внесеня при

покінчено і акт обжалуваня давно вже виготовлено, доси розправи в їх справі не розписано, бо акт обжалуваня залягає в львівській надпрокураторії і тяжко его відси вивабити. А треба знати, що за 6 днїв кінчить ся каденция судів присяжних в Тернополи і коли розправа Надьожина і Згурского не відбуде ся тепер, то знов цїлком неповинно пересидять вони в вязницях до нової каденції присяжних судів. Таке безпотрібне держаня в вязници суперечить духови закону і послїдному судовому розпорядженю д-ра Кербера, котрий як раз против сего надужитя звернув ся рішучим способом. Супротив того варто запитати президента краевого судівництва, ексц. Тхуржїцкого, як довго будуть дїяти ся в галицкім судівництві того рода аномалії.

— **Зневага руского духовеньства архиепископом Вебером.** Декан бобрецкий Штогрин повитав архиепископа Вебера в переїздї з Свиржа до Бібрки по латиньских Зелених сьвятах в селї Стрілках на чолї процесиї, а на привитане відповів ему Вебер між иншим: „Będę zanosił modły, abyście byli takimi dobrymi katolikami, jak my“. Такої відповіди не сподївав ся декан і сотрудник, знані з своєї примірности, почути від Вебера, про котрого „Monitor“ тілько в своїм часї написав ся. Позаяк з гори знаємо, що консистория і митрополит руский не в силї потягнути Вебера за сей висказ до одвічальности, — то повинно руске духовеньство по підгаецкім досьвідї демонстрацийно здержатись від всякого витаня Більчевских і Веберів.

— **Крадежі на галицких зелїзницях.** Судячи по дотеперішних успіхах слїдства в справі звісних крадежий на галицких зелїзницях, можна надіяти ся, що славний вінок галицких злодійств уквітчає ся спорою жмінкою зїля, тим разом зі сьвіжої, зелїзничої ниви. Слїдство відкриває щораз нові факти. Сими днями викрито знов заставлену а походячу з крадежи золоту шпильку до капелюха, закінчену головкою з каменя, висаджену бриллянтами і рубінами, вартости кількасот корон. Зачувати, що до розправи прийде доперва на другий рік в каденциї весняній.

— **Повінь.** В наслїдок великої зливи дня 14. с. м. прибув в Чемеринцях, повіта перемишляньского, малий потічок, притока Золотої Липи так сильно, що вода залила зовсїм низше положені хати і городи. Повінь знищила 25 хат і тількож городів, бо каміне, яке вода несла, розбивало стїни хат, а в городах лежить намул майже на метер грубо. З людий і худоби на щасте нїхто не згинув. Девять бідних селян позістало без стріхи і средств до житя. Загальна шкода виносить 4000 К.

— **Страшне убийство у Львові.** Спільника, що помагав Вершхолкови мордувати та рабувати дві женщини при ул. Костюшка, поліция таки ще не відкрила. Вчера рано арештовано вправдї бувшого льокая в згаданій каменици, Кароля Островского, однак сей виказав сьвідками, що критичної ночи находив ся деинде, тому полїция вже по двох годинах пустила его на волю. За те тим більше підозрінє паде на сторожа Радзевича. В его помешканю найдено закровавлену маринарку, з випоротою підшивкою, в пивници подибано папери і шмати, котрими злочинець імовірно обтирав собі руки, а відтак ціле поведенє Радзевича вказує на те, що злочину довершено при его помочи. Вершхолек поки що нїяк не хоче видати свого спільника.

— **Король Петро I.** Про нового сербского короля подають коресподенти заграничних часописий рїжні подробиці, що виявляють прикмети та недостачі его характеру. Кн. Петро мешкав від многих лїт в Женеві в малім готели біля православної церкви. При нїм мешкали дві доньки; сини виховують ся в Петербургї. Князь посїдає значний маєток, але не звертає на себе уваги своїм виступленем. Мешкає, убирає ся і жиє скромно, не держить навіть власного повозу, не удержує розгалужених товариских зносин. Одначе противники закидають ему мариотравство і ледарство; грає пристрасно в карти і удержує досить сердечні зносини з підозрілими кокетами. Его любка, а рівночасно господиня, виступає в роли жінки, а підчас принятя по замордованю короля Александра приймала гостий. Знакомі і гості титулували її „княжною“.

— **Дрібні вісти.** Росийским конзулем в Чернівцях іменований радник стану в міністерстві заграничних справ, Александер Осипович Долива Добровольский. — Соймовий посол з курії більших посїлостий округа бережаньского, Станислав Вибрановский зложив свій мандат. — У Відни помер професор хірургії Кароль Гусенбавер, що від р. 1899 обняв був університетску катедру по голоснім операторі Більротї. — В Перемишли кинув ся до Сяну в самоубийчім намірі ученик I кл. польскої ґімназиї, Мазуркевич, та заняті на березї робітники добули на пів непритомного з води. Причиною була обава перед лихим сьвідоцтвом. — В Застінці, пов. тернопільского, засипала на смерть землям селянку Катарину Гануляк, в хвили, коли копала в ямі глину.

— **Послїдні вісти.** Народна Канцелярия оголошує: Хто хоче еще їхати на заробки до Прус, має сейчас приїхати до Львова і зголосити ся до Народної Канцеляриї. Близші інформациї для селян оголошує ся в „Свободі“. — Бар. Куен. Гедервари був нинї на авдиенциї у цїсаря. — Ректором львівского університету вибрано кс. Фіялка (!).

— **З нинїшним ч. „Дїла“** розсилаємо в прилозї 21-ший аркуш повісти д-ра Чайковского „Своїми силами“.

— **Конкурс із „Труду“.** Щоби дати можність руским дівчатам научити ся жіночих робіт і тим забезпечити собі на будуче удержанє, постановила Дирекция Жіночої Спілки промислової „Труд“ **розширити дотеперішну бурсу з 8 місць на 25** і в наслїдок того розписує отсим конкурс на 17 місць в тій бурсї. Условя принятя ось-такі: 1) скінчений 14 рік житя; 2) сьвідоцтва з укінченої науки шкільної; 3) сьвідоцтво здоровля; 4) зобовязанє (підписане родичами або опікунами) бути в бурсї через три роки, який то час конче потрібний до фахового вибразованя; 5) зобовязати ся заплатити 4 корони виносового, а крім того платити за мешканє, харч і науку в першім роцї місячно по 20 К, в другім по 10 К, а в третїм роцї дає ся мешканє, харч і науку безплатно. Що-до обсягу науки в бурсї, то дівчата учать ся одного з трех фахів, то є: 1) шитя, крою бїля, гафту білого, гафту кольорового і т. п.; 2) шитя і крою суконь; 3) робленя капелюхів дамских; 4) робіт артистичних. Всї ученицї вчать ся рахунковости купецкої, манїпуляциї канцелярийної і язика нїмецкого. Для доповненя загального образованя заснованує Дирекция бібліотеку. Подання о принятє належить внести на письмі до Дирекциї Жіночої Спілки Промислової „Труд“ (Львів, Ринок ч. 39) найдальше до 10 н. ст. липня. — Від Дирекциї Жіночої Спілки промислової „Труд“ у Львові.

— **Дирекция Товариства „Труд“** з радостию констатує факт, що суспільність наша відносить ся дуже прихильно до сего Товариства. Сьвідчить о тім поважне число нових членів, приступивших до Товариства „Труд“ в послїднім місяци а майже кождий з кількома удїлами. Не лиш галицкі Русини, але много з тих, що судьба вигнала їх з вітчини, підпомагають материяльно наше молоде Товариство. Оден наш земляк, що жиє далеко поза межами Руси, зголосив сорок удїлів. Запитаня письменні в справах Товариства, щирі информациї, поради, готовість в помочи та слова в листах наших кліентів: „щасть Боже хосенному Товариству!“ є дуже відрадним проявом і доказом, що Товариство наше здобуло собі загальну симпатию. Тепер доперва слїдно, що наша суспільність не уважає „Труд“ за власність громадки людий, котрі так собі з фантазиї для розривки засновали Товариство, але дорожать тою институцию як народним добром. Товариство наше може і деколи не вповнї вдоволило наших кліентів, але оно було молоде, початкуюче, без підготованих фахових сил. Тепер стоїть на певнім ґрунтї а від суспільности ждемо підмоги, щоби се Товариство поставити на такій висотї, як годить ся одинокій в краю подібного рода институциї. Просимо проте приступати в члени Товариства. „Громада по нитцї тай бідному сорочка“. Кожда Русинка по удїлови два і більше, тай є хата молоденькому „Трудови“. Вписове 2 корон, удїл 20 корон. Контракт купна дому підписуємо 30 червня с. р. Товариство наше приймає також вкладки на книжочку по 5%. — Дирекция: *Іванна Кокорудзова, М. Білецка, Василь Нагірний.*

— **З Товариства св. Петра.** На річ Товариства запомоги убогих церквей ім. св. Петра у Львові жертвували: Товариство „Народна Рада“ у Львові 10 К, о. крил. Павликів від себе, брацтва мужеского, жіночого, дівиць і молодцїв по 5 К, від обох „сотрудників о. Романа Красицкого і о. Іоана Давидовича по 2 К, а від ревата церкви Успеньскої Романа Мацелюха 0·20 К, разом 29·20 К; дальше сьвітські професори всеучилища: др. Дністряньский, др. Колесса, др. Стебельской і др. Студиньский по 2 К; о. Еміліян Пясецкий від церкви в Вишенцї 6 К; о. І. Ліщиньский від церкви в Білім 6 К; о. В. Ганицкий від церкви в Рудні і Зимній водї 10 К; о. А. Авдикович сотрудник з Новиці 2 К; о. Чубатий від церкви в Павасівці 6 К; декан бобрецкий о. Ів. Штогрин від капелиї монастирскої і церквей у Висні, Любши і Мельні по 6 К, а від пароха тиже о. Павла Козюка 2 К; від церквей в Гриневі і Кодурові по 6 К, від пароха тихже о. Г. Задорецкого 2 К, а від парохіян крейцаровими датками 4 К; від церкви в Боршеві 6 К, а від пароха о. Гр. Кармалити 2 К; від церквей в Ольхівци, Волощинї і Лопушанї по 6 К, а від пароха тихже о. Ю. Ярмовича 2 К. — Всїм пп. жертводавцям виражаємо в імени убогих наших церквей сердечну подяку, особливо же о. крил. Т. Павликову і деканови бобрецкому о. Ів. Штогринови, котрий враз зі своїми о. кондеканальними з наслїдуваня достойною ревностию підпирає цїли нашого в нинїшну пору так важного Товариства, позискуючи для него чим раз більше членів і запровадивши межи вірними свого деканата на річ нашого Товариства т. зв. крейцарові датки. Vivant sequentes! Пригадуємо ся длятого памяти і прочих оо. деканів, особливо тих, котрі ще доси не надіслали нам спису членів зі свого деканата і їх вкладок. Всч. же оо. декани з других двох наших Епархій схотять так само ревно занятись дїлами нашого Товариства а спис позисканих членів і їх вкладки відіслати Виділови через свій Орган нарпят.

— **З товариства св. Ольги.** Комітет, зложений з оо. Евг. Гузара, Ал. Стефановича і а Марії Білецкої, управляючий в імени руского товариства педаґоґічного женьским інститутом св. Ольги у Львові, розписує отсим конкурс на посаду настоятельки сего інститута. Задачею настоятельки буде: надзір над наукою, наглядане на порядок і виховавче ведене молодїжи. (Для части господарской призначаєсь инша особа). Від компетенток жадає ся учительского образованя і прикмет відповідних до веденя дівчат. Рефлектуючі кандидатки зволять зголоситись до 1 н. липня с. р. особисто або письменно до п. Марії Білецкої у Львові (ул. св. Софії ч. 9 а), виказати свої сьвідоцтва і дотеперішне занятє, евентуально своє уздібненє до музики або сьпіву, а коли б були членами комітету незвісні, вказати на сьвідоцтво якої компетентної особи. — Від комітету інститута св. Ольги у Львові.

— **Іспит зрілости** в тернопільскій ґімназиї, що відбув ся під проводом радника Майхровича від 9—19 с. м., зложили отсї абітурієнти: Балей Стефан (з відзнач.), Барта Альфред, Білер Йосиф, Чарковский-Голїевскій Кирило (приватист з відзнач.), Чарнецкий Антін, Кенїґсберґ Александер, Раславскій Казимир (з відзнач.), Ромашкан Жигмонд (з відзнач.), Кузик Семко, Морґенштерн Соломон, Пйотровский Іван, Рудницкий Станислав (з відзнач.), Самець Никола (з відзнач.), Шнайдер Жигмонд, Полявьскій Іван, Зіґельбавм Омелян, Скібіньскій Осип, Габура Йосиф, Кекиш Ярослав, Кордуба Стефан, Добряньский Петро, Фельдгорн Озия, Коберский Роман, Левензон Лев, Пашковский Йосиф, Бородиевич Остап, Лотович Антін, Михальчук Денис, Ольхуфка Йосиф, Пущиньскій Едмунд (з відзнач.), Рішнїйскій Богдан (з відзнач.), Содомора Антін (з відзнач.), Півоньский Болеслав, Рішнель Іван, Сабуда Мечислав, Авербах Маєр (з відзнач.), Домбровскій Ромуальд, Грицак Маркян, Штайн Герш (з відзнач.), Герман Казимир, Шаравар-ків Михайло, Дзїкевич Йосиф (екст.). Пятьом звичайним ученикам позволено поправити іспит по ферiях, чотирох (з того 3 екстерністів) репробовано на рік а 1 (екстерніста) без речинця.

Бібліографія:

— „Настоящі“, комедия в одній дії, написана о. Олексою Бобикевичем, вийшла з друку сими днями у Львові. В брошурці на 54 сторонах крім комедиї містить ся портрет автора і его коротка житепись. Ціна примірника стоїть 50 с., а з почтовою оплатою 60 с. Весь дохід з розпродажи призначений на будову руского театру у Львові. Замовляти можна в „Драматичнім Товариствї ім. Ів. Котляревского“ у Львові, Ринок 10, II п. — Комедия „Настоящі“ являє ся знаменитою сатирою на одно з найтяжших недомагань в нашім культурнім розвою т. є. москвофільство і надає ся дуже добре до аматорских вистав. Нинї в суботу відграє сю комедию перший раз у Львові драматичний кружок Тов. ім. Котляревского в сали тов. „Гвязди“.

— **Стефан Ковалів: Риболови і инші оповіданя.** Накладом Укр.-рус. вид. Сп. Львів, 1903 стр. 186 малої 8 ки.

— **Марко Вовчок: Народні оповіданя Т. I.** Накладом Укр.-рус видавничої Спілки. Львів, 1903. Стр. 262 малої 8-ки. Містить отсї оповіданя Вовчка: Сестра, Козачка, Чумак, Одарка, Сон, Горпина (Паньска Воля), Викуп, Свекруха, Отець Андрій (Знай Ляше!), Максим Грімач, Данило Гурч, Два сини, Не до пари, Чари і Три долї.

Фулярд-шовки

в пругарних взірцях від к. 1·20 почавши і шовкові матерії всякого рода в побудалім виборі дуже лешево гуртом, на метри і на суші для приватних з оплаченим портом і цлом. Прібкі оплачено. На листи долучує ся 25 сот.

Союз фабрик шовкових виробів

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

32 2) кор. надворні доставці. (Schweiz.)

ІВОНИЧ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПІЛЕВЕ і КЛІМАТИЧНЕ в ГАЛИЧИНІ

(зелїзнича станция „Івоничі“.)

Щавь содово йодово-бромові і зелїзисті, найсильнїйші в Европі. Положене гірське, 810 м. над поверхностию моря. Заведенє окруженє з 4 морґовим лісом чатинним. — **Средства лїчничі:** Внутрішнє уживанє від із жерел Кароля і Амелії, кунелї з лесно-йодові, соляно і сірчано-желїзисті в Навгаймі), боровикові і ігликові, гідротерапія, масаж, гімнастика лїчнича, лїченє електричностию.

Вказівки лїчничі: Золза (scrophulosis) у всіх видах жіночої недуги, ґостинець, дна, кнда, недуги костий і суставів, недуги шкіри і взагалї всякі недуги, котрі вимагають применшеня і побудженя відносно живленя. Уладженє заведенія взірцеве, вигідні мешкання, освітленє електричне, водопровод, жерельна вода до питя. Служебна бесїда щоденно в місцевій каплицї. Знаменита музика. Почта і телеграф в Заведеню.

Лїкарі заведенія: Др. Й сеф Вернавский і Др. Юліян Станишевскій, а окрім того 5 вічно практикуючих лїкарів і в головнім сезонї Д ректор Др. Ґрішевскій. Для вигоди гостий Заведенія удержує на лїдніці-ній станції Івоничі експедитора Бота. Купілевий сезон від 2 мая до кінця вересня. В першім сезонї до 20 червня і в третім до 2 серпня є вельми дешевші. Увільненя від такси на основі сьвідоцтв убожества удїляє ся лише в першім і третім сезонї. Замовлене на мешканя, мінеральну воду, сіль, лїки і намул приймає і всяких довідок удїляє: **Дирекция Заведенія жерельно-купілевого в Івоничи.** 384 3-6

НОВИСТЬ! **Травлені шибки до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на нагробники, ляні на шклї, на подобу мармору, також всї инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує артистичне заведене**

ЛЕВ АППЕЛЬ,

Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2. 3-4 у Львові, Пасаж Гавсмана.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лїчничого в Щавници, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт в ч. I., II. пов.** (Народний Дім). 609

Водолїчниче Заведенє д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзниці в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Освітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 887 9—?

„Щавниця пенсионат Бриярка“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жаданє здоровий, домашний харч по уміренних цїнах. — Зголошеня приймає 854 6 1) **Володимир Лаврівскій.**

ПІЩАНИ

найзнаменитше водолїчниче місце сірчано-мулове для **ревматиків**, в терпінях суставів і костий по **зломанях** і звихненях, в подаґрі, нервових болях, особливо при ісхіяс.

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар 865 3—5 **Др. Ал. Тайхман.**

МАТТОНЕВОГО

GIESSHÜBLER

природне алькалїчне щавове жерело.

4 9—86

Всякі купоны

и выльосованій папиры вартостий 874 [1]

высылаючъ безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

ЛИПА

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найуміренійших цінах; для певности, що походять з моєї реставрациї даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Фотографический і Сини

Фотики і Механізм у Львові площа Галиция ч. 1. против Банку Гіпотечного на мінятацких шконі Галицкої

перуче в великім вибері і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, бінокле, лорнетки, бінокле, дальковиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, ножиці, райсцайґи, тафлик шрифтові, пісма, лїбелї манометри і т. п.

Уладженє дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дві хати гуцульскі

з 4-ма кімнатами над Прутом в Зарічу коло Делятина до винаймленя на час вакацийний, під адресою Павло Вацик господар. 390 2—3

Ученик VIII кл. шукає, на ферії лекції на селї. *Володимир Зінківский* в Перемишли, ул. 3-ого Мая ч. 10. 377 3—4

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

Кредит уділяю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на фіґварки і земельні посілости Кореспонденція польська. Адреса: Львів, фах 80. 388 5—6

Кредит особистий і будівляний

уділяю під коректними вимогами. Кореспонденція польська. Адреса: Львів, фах 80. 387 5—6

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по уміркованих цїнах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 389 9—10

200 до 400 корон місячно

можуть особи кождого стану в всїх місцевостях певно і чесно без капіталу і ризика зробити собі через розпродаж законно дозволених державних паперів і льосів. Оферти з вкладкою: до фаху почтового 1 кр., головна почта Будапешт.

Епілепсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошуру о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 45—52

Робітня різб і орнаментів в дереві до церквей

Т. Чарнецкого

Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарї, олтарики** процесийні сьв. фіґур, **ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотнї і блясї мальовані як і різблені. Виготовляє **цимборії. Відновляє старі на сьвіжі** і виконує всякі направки церкви. 431 52—52

ПАСАЖ ГАВОМАНА

І. ЛЬВІВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разів преміоване.)

Від 21/6 до 28/6 до побаченя:

Мальовничі околиці місцевостя над озером Теґерн в Баварії.

Вступ 10 кр. 75

Ще нїколи не продавано так знаменитої якости **Біциклів** і то так незмірно низьких цінах.

Перворядні нові біциклі модельні 3 р. з одноцільних сталевих рур, з новими подвійними дзвінковими осадами до розбирання, найлїпші марки: К. 16.0—20.; запасти до двобідного бігу в комплєті К. 35. Коректні приналїжні купна уживаних уже знаменито запанованих вчасі о простих рамах по К. 80, 9., К. 95—105, в комплєті в бездоганнім стані. Нові звена по К. 8-9 вужі по К. 5—6. сїдла по К. 6, ацитиленові лямпки по К. 4—5, олиївні лямпки К. 3. Педяли пара К. 6, звінки К. 1 тракутні торбинки К. 1.80, ножні помпи К. 3 — Телескопові помпи з чотирох частий К. 2.50 Всякі додатки як найдешевше. Великий, богато ілюстрований головний катальог біцикльових приладів по 60 сотиків франко **О половину дешевше, ніж ратальні купці продаю за готівку**

Зінґера Машини.

взірцеві що до конструкції і виконання. Високорамені **Зінґера машини до шиття,** сильної будови ножні зі скринкою з всякими приладами і практичними новостями, найбільш улюблена машина до шиття до домашнього ужитку (склепова ціна К. 150) за **К. 49.** Ручна К. 36 40. **Оригінальний Рінґшіфф** з люксусовим уладженєм Додатки і скринка, найбільша певність і скорість шиття, отже й знаменита машина до їздустрі і промислу (ціна склепова К. 150) дишу за К. 75. Великі Рінґшіфа для кравців 3 К **Централь-Bobbin К. 90.** Продавця забрія овочевою почтою за ц. незалежам 20 К. задатку Решту за виспіпатою 30 8—8

М. Рундбакін, Відень, IX.

Бергґассе 3.

Allg. Preisliste gratis.

Терплячі на пропуклину

поповнюють

ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 168 21 12

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 8 річною порукою, велична Laterna Magica з 6 гарними обрізками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом, 1 прегарна колія з срібнят. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хорошій скірняний пулярес і елеганцка цигарічка з бурштином, 1 гарні тур шпінок до горочки і манжетів, 1 сьвторник, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до уживку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів Ті превищні 325 штук з годинником, що сам і гроші вагу, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОГАНЕ,

Краків, Pf/382

За недогідне гроші звертають ся. 853 1—3

БОГУМИЛ

ПІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публиці свій богатий християньский

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулїстів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанєм

Богумил Піркель

354 5—10 **оптик.**

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 37 до 65 зр
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4[illegible] по 88 зр (для грубої роботи.)

Вел. Сьвященникам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жаданє дарам 813 14—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

НАРОДНІ ИМНИ

„Ще не вмерла" і „Не пора"

вийшли накладом „Народного фонду" на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия" у Львові ринок ч. 10, I пов.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 18—?

ЛІПІК

в Слявоніі, перворядні купелї.

Одиноке на континентї горяче (64° С.) йодово-алькалїчне жерело.

Стація желїзниці над-львівської — від Довгосело (Дуговело) Крім того стація полудневої желїзниці Вакрац-Ліпік. (Тарифа полосова.)

Приміщенє: в Будапешті Відни, Льондоні, Римі, Брукселї Прегарний салон купелевий, кавярня і реставрация, великий парк, крита хідник, купелева капличка, знаменитї готелї, офіцирский дім, санаторія для дітий, вигадливі ванни електричне осьвітленє.

Незрівне в **ревматизмах, гістци, ісхіятиці, недугах костий, жолудка, кишок, міхура, в нежитах, в золотусї і всїх недугах крови.**

Відчас сезону ординує в місци **вісїм визначних лїкарів.**

Ліпіцка вода в термів просто з жерела, також через **L. EDESKUTY** в Будапешті і у **C. UNGAR junior** у Відни

Ліпіцку сїль з термів замовляє ся просто у дирекції купелевої.

Всяких пояснень уділяє **купелева дирекция.** 188

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-гіґієнічні мила

з фабрики Ґ. Гелля і Сп. в Опаві.
Золота медаль, Париж 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило } на шкірні висипки
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } і недуги.

Берґера ґлїцерин. мило дьогтеве } на нечистоту шкіри
Берґера дьогтеве мило панама } при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слїдуючі відзначаючі ся мила: *Бензоєсове, Бораксове, Карболєве, Нафтолєве,* а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на веснянки, Сїрчано піскове, Стораксове* против червоности лиця і сверблячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Карла Діта, Петра Миколяша Якова Пінеса-Потратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склєпінь бувш. К. Пілявского, Едв. Брікнера, І. Пінелєса, Сімона Гая і Дра Т. Зеровіцкого В дротеріях Петра Миколяша et Cie, Ґ. Ґріншпана, Ф. Трівнфельднера Ізидора Фрухтмана, Лешка Сладовского, як також в усіх инших аптиках Галичини. 184 11—24

ЩАВНИЦЯ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ і ІНГАЛЯЦИЙНЕ

Лїченє водою і кефірово-женгичне. Перша гірска кліматична стация. Устроєнє поступове. Дезінфекция помешкань старанна. Сезон від 20 мая до 20 вересня. Води найсильнїйші, алькалїчно-солонові, із звісних своєю успішностию жерел **Йосифини, Магдалини і Стефана,** у всїх водомінеральних торговлях і аптиках. Замовленя на води і мешканя приймає

260 5—8 **ДИРЕКЦИЯ ГОРІШНОГО ЗАВЕДЕНЯ.**

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою **„Dentolin"** будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN",** і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Лейковского.

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна флякончика з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зубы, і охороняє від псутя. Пуделко шкляне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубы 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сн.

в КРАКОВІ.

Склады в Львові: Аптики П. Миколяша і Сп. — К. Пілявский, І. Вевюрский Торговлі і дротуерні: Народна Торговля (в Львові і в всіх своїх філіях), І. Бромильский, А. Беакон, Ляит і Підярский. 364 8—30

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Рускій ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанєм

СТЕФАН ДІДУХ.

569 40—52

ЖЕҐЕСТІВ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрації, пенсіонат з цїлим утриманєм, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жаданє відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 827

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000** к. річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

МАТЕРАЦИ чисто волосінніно 14, 16 18, 20, 22, 24 до 32 зр Матераци з морскої ростинниво 6.50 7. 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирала і т. п.

** **НОВІСТЬ!** Парова машина відчищує пірякі подушки цілковито по 30 кр. за 1 кгр — Лише 3 зр коштує переробленє матерацїв з 3 подушок, Дреліхи на матераци метр по 50 60, 70, 80, 90 кр. і 1 зр. до 1.40 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни кольдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 176 1—10

Заступає вповнї карльсбадске лїченє!

Многі подяки потверджують вартість і незвичайну успішність **„діґестора"** д-ра мед. Ґршня.

Против всяких **недомагань жолудка і травленя,** особливо против недостачі апетиту, надміру жолудкових соків, згаги, болїнь в жолудку, ослабленя і розширеня жолудка діяє злученєм виключно з природних субстанцій **діґестор** скоро і певно.

Ужитє легке та вигідне. Не перешкоджає занять.

Дістати можна в головнім складї:

Кардинальско-архиепископска аптика в Аґрамі (Хорватия.)

За надісланєм готівки з гори або за посліплатою. — Ціна коробки **2 корони.** При замовленю 6 коробок висилка франко.

Проспекти на домаганє безплатно і franco. 375 1—26

FA. K et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заки ся не читано нашого проспекту і розкладу їзда наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виміґрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слїдуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого управленя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересїданя в вози 3-ої клясси залїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трезає довше як 24 годин коли ся ю піднято після наших вказівок.

Коштa дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 180 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 16 ?

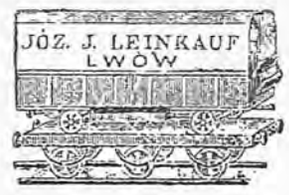

ЗАВЕДЕНЄ ДЛЯ ПЕРЕХОВКУ і ОПАКОВАНЯ МЕБЛЇВ

Йосиф І. Ляйнкауф

Львів, пл. Смольки ч. 8

припоручає

свої ново спроваджені меблеві вози.

Довозове підприємство ц. к. австр. державних зелїзниць. Спедиції всякого рода. 219 12—13

Експорт до всїх держав европейских!!!

Виріб красний.

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

100—100 суть **найлучші узнані.**

Виріб красний.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В Неділю 21 червня 1903 о год. 4 попол.

ПРЕДСТАВЛЕНЄ ФАМІЛЇЙНЕ

По зниженых цінах. Льожа 12 К, крісло в льожі 3 К, паркет 2 К, I місце К 1·40, II. місце 80 с. Галєрия 40 сот.

Програма так богата, як на виставі вечірній.

Вечер о годинї 8-ій.

ВЕЛИКЕ ҐАЛЬОВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

Виступ всїх артистів і артисток.

CORPS DE BALET пп. Братів Трупці з їх оригінальною тресурою коний.

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в дротерії п. Лєшка Сладовского пл. Капітульна 1 і в торговли паперу п. Габрієля ул. Кароля Людвика 1. — Елєктрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 568 1—?

Завтра в Понедїлок 22. — Велике представленє.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 127. Львів, Понеділок 9 (22) Червня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Насаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік З.	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженьем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Вкладки і наукові приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Реформа адміністрациї.

Ще перед... місяцями, коли поголоски про уступленє ґр. Пінїньского зпід „кавок" ставали чим раз то упірнїйшими, в краківскім „Czas'і, що — як звісно — есть орґаном ґрупи краківских консерватистів або т. зв. „станчиків", яких репрезентантом і видимою головою есть тепер ґр. Андрій Потоцкай, — появила ся була простора статя про потребу реформи адмінїстрациї. Головну хибу галицкої адмінїстрациї добачував Czas тоді в безприміpнім і нераз кількалїтнім залеганю усяких „кавалків" по адмінїстративних урядах, що зачало ся вже навіть відбивати і на шляхоцкій шкірі. Для заради сему радив Czas збільшити урядничий персонал адмінїстративних урядів і поділити Галичину на більші округи, по кілька адмінїстративних повітів разом, котрі-то округи стояли-би під рукою свого роду Kreishauptmann'ів, що могли би полагоджувати певні справи як друга інстанция, самі ж підлягали би намісництву.

Який наш погляд на сї проекти Czas'у в своїй порі постарали ся ми в довшій статї виложити і тодї зазначили ми, що як неповна і не вичерпуюча критика адмінїстрациї, переведена Czas'ом, бо не увзгляднює того преважного моменту, що наші адмінїстративні власти перемінили ся в par excellence „політичні" інституциї, котрі тілько те й знають, що „робити" вибори і загалом „політику", а цілком занедбали властиву адмінїстрацию, — так консеквентно і проектовані Czas'ом реформи певне не поправлять лиха, докиле переміниться радикально цілого духа, яким пересякнула наша адмінїстрация і доки найбільшої в цілій Европі адмінїстративної териториї, якою є Галичина, не розділить ся після природних і історично та етнічно даних ріжниць на дві териториї: західну, польску і східну, руску.

Проект Czas'у стрінув ся одначе з критикою і з противної сторони, а іменно з боку Gazet'и Narodow'ої, котра в поділї на округи, та пропоновані Czas'ом, добачила можність прецеденту для розбитя адмінїстративної одноцїльности краю після інтенций Русинів, а натомість акцептувала думку Czas'у про збільшенє урядничих сил при адмінїстрациї а в місце розділу адмінїстрациї після териториї пропонувала поділ після категорий справ в самім намісництві з тим, аби шефи поодиноких віддїлів посїли більшу самостійність, ніж се було дотепер. А тепер, при зміні намісника, Gazeta Narodowa знов пригадала свій проект а дотичну ѣї статю повторила частина польскої преси.

Так отже новий намісник обнимає своє урядованє під авспіцями адмінїстративної реформи. Що так есть, вносити треба з того факту, що перший голос за такою реформою підняв ся як раз в орґанї его власної ґрупи і що справу сю порушила знов стара Narod'івка саме в день его вступленя в урядованє. І здаєть ся, що справді вся реформа адмінїстрациї обмежить ся до того, що проектує Gazeta Narodowa, в першім ряді отже до збільшеня числа урядників.

Не треба одначе, думаємо, довго виказувати, що така „реформа" в сути річи нїчого не зреформує і що по такій „реформі" все сгане по старому. Як ми вже мали нагоду зазначити, хиба галицкої адміністрациї лежить не так в недостачі урядничих сил — хоч браксил не дасться заперечити — як в тім дусї і в тій системі, що опанували цілу нашу адмінїстрацию.

В тім навіть треба бачити і причини проволїканя усяких приватних справ адмінїстративними властями. Бо, коли всї урядничі сили, замість прикладати ся до береженя економічних, санїтарних і т. п. інтересів суспільности, заабсорбовують ся горячковим „переводженєм" усяких виборів, почавши від громадских а скінчивши на парляментарних, та ультра-пильним „заопікуванєм" політичним, а навіть і неполітичним житєм усякої опозициї, головно-ж Русинів, і коли наслїдком сеї їх дїяльности, котра дає привід до скандальних т. зв. „галицких дебат" в віденьскім парляментї та до соток інтерпеляций опозиційних послів, мають вони до полагоди тисячі і десятки тисяч, непотрібних в нормальних обставинах жалоб, рекурсів, протестів і т. п. — то розуміє ся, що не може вже статись їм часу на властиві адмінїстративні функциї.

Побільшенє числа адмінїстративних урядників буде отже лише механічною реформою, що вичистить трохи комісарські і конциністівські бюрка від копиць залягаючих актів, але в дійсности адмінїстрациї цілком не уздоровить і нїякої справдішної користи населенню не принесе. Бо справді нїчо лїпшого не буде, коли в якім старостві замість 2 комісарів та 2 конциністів, „роблень" політики і усяких виборів перейме на себе ще 2 або 3 додаткових урядників.

Коли має ся справді реформувати галицку адмінїстрацию, то треба вдарити в сам корінь лиха, в саму суть річи, а іменно в того духа, яким вона перейшла, в той брак почутя права і справедливости, що ним затроїв ся загал адмінїстративних функціонарів, в цілу ту систему, на котру як-раз підносить ся голос жалоби цілого населеня в краю. Певна річ, і ми се розуміємо, що се без прирівнаня тяжша річ, нїж просте чисельне прибільшенє урядничих сил. Тяжко за одним махом викорінити се, що загнїздило ся цїлими роками і що бувало як раз найлїпшою кваліфікацию адмінїстративного функціонара в очах его наставників. Не доконають сего і заходи о збільшенє персоналу урядничого новими силами. Фактом нині, і то сумним фактом есть, що мимо заохоти і корисного авансу, мало хто з молодих кандидатів права пускає ся на адмінїстративну карїру, а що лїпше, чеснїйше та характернїйше се волить судову службу, волить адвокатску практику, волить вступати до скарбовости і зелїзничої служби, а „політику" виминає з неукриваною відразою. А вкінци і як має молодий чоловік виробити ся на справедливого і пожиточного адмінїстратора, коли его наставником в урядник дотеперішної „школи", що пересяк вже наскрізь пануючим тепер в адмінїстрациї духом і своїм підчиненим каже йти своїм слїдом. І найкраща одиниця мусить в таких обставинах, коли завчасу не вирве ся з того заклятого колеса, нагнути ся до пануючої там атмосферы та стати таким, як і другі. А адмінїстрация, як була лихою, такою і остане.

Хотячи викорі нити затроюючого ѣї духа, треба би поступати систематично. Вплив з гори, від керманича адмінїстрациї, в напрямі поправи повинен супроводжати ся кардинальною реформою долу. Іменно-ж всї молоді сили, що вступають до адмінїстративної служби, треба би віддати в таку практичну школу, де вони не заразили би ся хибами галицкої адмінїстрациї. А тою школою повинна бути кільканїтна практика в адмінїстративній службі поза Галичиною і Буковиною, в західно-австрийских краях. Доперва так підховане цїлком иншим духом, — духом пошанованя права і безвзглядної справедливости — перевяте поколїнє адмінїстративних урядників зможе справді зреформувати нашу політичну управу, котра в противнім разї і дальше буде видавати лише Дільців, Тірманів, Слоневских, Калїневичів, Річчів, Давкшів і т. д. і т. д. та буде предметом скандальних дискусий в репрезентацийних тїлах.

Специяльно-ж що-до східної Галичини, то другою, не менше важною хибою адмінїстрациї треба вважати цїлковите ѣї ополщенє і цїлковитий брак Русинів-урядників по старостваx і в намісництві. Натуральний наслїдок того, що руске населенє східної Галичини не може відносити ся з довірем до власти, що складає ся з самих Поляків, і глядить на ту власть не як на свою власть, але як на заборчу власть чужинців. В дотеперішних обставинах молодому Русинови-правникови годі йти в адмінїстративну службу, коли не має заперти ся свого народу і свого сумлїня.

Тож рівномірно з тим, як реформувавсь-б ся адмінїстрация через доплив молодих сил, вихованих поза Галичиною, повинно ся подбати, аби притягнути до адмінїстративної служби і Русинів, хоч би навіть визначуванєм для них специяльних стипендий, а тодї і зискають адмінїстративні власти на довірю руского населеня східної Галичини.

Лише така, мерторично понимана реформа може справді повернути галицку адмінїстрацию на нову дорогу і, коли новий намісник справді думає щось путнього на тій точцї зробити, то не повинен вдоволити ся радами Gazet'и Narodow'ої ані не стояти на тім, що писав Czas. Та ми стілько разів завели ся на ріжних обітницях, що й тепер мусимо ждати „аж зміримо"...

Торговельна політика Анґлії.

Анґлія тримала ся деси на полї національної економії теориї Адама Сміса (Smith), котрий гаразд так поодиноких людий як і цїлих народів добачував у свобідній конкуренциї працї, необмеженій монополями, охоронними митами, законами против лихви і люксусови і т. п. — чи то, як коротко каже ся, в свобідній торговли (free-trade). Побіду виборов тій теориї Ришард Кобдн в рр. 1841—1849. Однако з того часу богато змінило ся і в Анґлії і в цїлім сьвітї. Передовсїм настав великаньский поступ в промислї инших европейских держав і Америки, а конкуренция анґлїйской продукциї стала ся тим трудніїшою, що з одної сторони не обезпечена в краю охоронними митами перед довозом заграничної продукциї, з другої сторони оплачувати мусить великі мита при вивозї за границю. Особливо докучає Анґлії потреба продуктів рільних, котрих вона на власний прожиток довозить зза границї за 130 міл. фунтів штерл. річно, не числячи довозу з власних кольонїй, котрий досягає суми около 60 міл. ф. шт. Такий стан річи грозить Анґлії економічним, а в слїд за тим і політичним упадком.

Отже анґлїйский міністер кольонїй Чемберлен задумав утворити великий союз митовий Британії з кольоніями і наложити мита на заграничні продукти, щоби бодай у власній державі забезпечити торговицї для власної продукциї та охоронити ся перед повению заграничної. Ся гадка відразу поділила Анґлію на два табори. Навіть в кабінетї стоїть Чемберлен особняком; всї инші міністри з президентом Бальфуром на чолї є ему противні. А Чемберлен не тілько остає дальше в кабінетї, але й веде завзяту аґітацию за своїм помислом. Особливо стає ему в пригодї загальна неохота до Нїмеччини, бо в Нїмеччинї добачують усї небезпечну суперницю не тілько на полї промислу але й у сьвітовій політицї.

До рішучих противників митової системи належали в Анґлії завсїгди робітники з огляду на підвисшенє цїн хліба і средств щоденної консумциї; але Чемберлен поволи і їх з'єднує для своєї гадки. Він править пр., що рільництво самих кольонїй анґлїйских могло би вижившти цїлу Анґлію та ще й вивозити рільні продукти, коли би лише мало забезпечені за границею торговицї. З самого Льондону — каже — могла би тьма народу, що нїколи там не має зарібку, забрати ся пр. до пустої Родезиї і там продукувати для Анґлії збіже і мясо. Хоч через мита подорожіє в краю хліб, то за те й цїна робітника піде значно в гору. Хоч фабриканти наслїдком того дорожше будуть мусїли платити робітника, то за те їх вироби будуть дешевші, бо й продукция буде більша, коли для неї забезпечений буде покуп в кольоніях.

Через збільшену продукцию поотвирають ся наново позамикані тепер копальні вугля, зменшать ся кошти перевозу, потворять ся нові підприємства корабельні; гроші, видавані тепер за границю за рільні продукти, лишать ся в краю, а через те подешевіє кредит. Оттак переконує Чемберлен своїх противників.

Богато робітничих товариств приєднав він також тим, що пригадав їм не виконаний доси закон з р. 1895 о обезпеченю робітників на старість. Закон той постановляє, що робітник по скінченю 65 лїт житя, коли заслугує на вислуженнину, має діставати річно по 10 фунтів штерл. (около 240 К). Не війшов він доси в житє задля браку фондів, бо в Анґлії є звичай, що кождий закон, котрий вимагає нових видатків, може увійти в житє, аж коли міністер скарбу за згодою кабінетової ради внесе в парляментї дотичний додатковий закон фінансовий. Отже задля браку фондів згаданий закон не міг доси вийти в житє; та Чемберлен обіцює, що при митовій системі фонди найдуть ся, і тим приєднує собі робітників.

Сими днями запросив Чемберлен відозвою до народу всїх, кого обходять економічні справи, на нараду до себе на село; там на лузї відбуде ся народне віче в справі митової системи, котру хоче завести міністер кольонїй. Таким способом справа входить на дорогу прилюдної дискусиї.

Урядовий терор в Равщинї.

(*Дпнець.*)

Вступна статя в 133-ім числї „Діла" під заголовком „Завішенє конституциї в Равщинї" змушує нас взяти в руки перо і кинути на папір деякі факти, котрі більшеменше мають звязь з розпорядком равского старости Тірмана, випечатаним в згаданім числї „Діла".

Фактом є, що равский староста Тірман видав такий розпорядок. Добавити лише треба, що число сего розпорядку є 146 рг. і що розпорядок є відбитий на прасї тай доручений начальникам громад, згідно їх заступникам, до строгого виконаня.

Дня 9 мая с. р. устроїв Здзіслав Обертиньский, дїдич з Гійча, нововибраний кацапами повітовий маршалок, з польскими ксендзами і иншими русиноїдними панками „повітове зґромадзенє" себ-то „вец народови", на котрім місіонував польский „месіяш" Козловский. На се „зґромадзенє" спрошено зі всїх кутків Равщини дїдичів та їх „жондців", лїсничих, підлїсничих, економів, гуменних, фірманів і всю челядь аж до пастушка від гусий; — орґанїстів, закристянів, замітачів тай дїдів з під костелів; — всїх урядників Поляків ц. к. і автономічних урядів, аптикарів, почтарів і т. п.; польских учителів і учительок, що по руских громадах не вчать дїтий розуму, а як Поляком зістати; — польских міщуків навіть нїмих, а найбільше „польских влосцян", що то по польски і в зуб не вміють, щоби їх заприсягнути на польску мову. Одним словом запрошено сотки „Полякуф": нехай раз покажемо, що ми значимо"! І явило ся на сїм „зґромадзеню" поверх 500 осіб, а межи ними також равский староста Тірман зі своєю жінкою. „Зґромадзенє" було строго довірочне. Комісаря цїлковито не було ані підчас тревання „зґромадзена", ані до контролї, чи всї запрошені мають запрошеня, ані чи комітетові знають лично запрошених гостий, хоч дїйсно комітетові навіть сотки не знали лично. Равска національно-демократична орґанізация (на се знайшов ся спосіб) вислала на се „зґромадзенє" свого мужа довіря, чоловіка, з котрим треба було числити ся. Сего нашого мужа довіря перший заприміпив староста Тірман, котрому з лиця оказало ся, що нерадо его тут бачить. Староста Тірман зараз підійшов до президиї „зґромадзена" і щось з нею поговорив, імовірно, чи би не випросити сего мужа за двері, а як ні, то щоби бодай бесїдники не все виповідали; і се друге власне послїдувало.

Нещастєм для „вшехпольской ідеї" в Равщинї є ті Русинища, розуміє ся „гайдамаки", бо москвофіли пішли в службу „вшехполякам"! Тоті-то Русинища „гайдамаки" своїми зборами, чи там вічами, не лише що спиняють помежа народом розвиток „вшехпольской ідеї", але ще розвивають свого духа завзятости — постояти за свої божі та людські права. Зараз по польскім „повітовім зґромадзеню" запорядили Русинища-„гайдамаки" три рускі довірочні збори: в Немирові дня 17. мая, де було 120 запрошених гостий з громад Немирівского судового повіту; в Раві-рускій дня 18. мая, де було 150 запрошених гостий з громад равского судового повіту; в Угнові дня 19. мая, де було 200 запрошених гостий з громад угнівского судового повіту.

На угнівских довірочних зборах явив ся комісар староства Бохеньский і заявив, що провірювати, чи всї гості мають запрошеня, не буде, бо знає, що всї мають, але за те мусить бути присутним на всїх рефератах і промовах, позаяк має такий приказ від старости!!! Ну — і 22 мая с. р. видає равский староста Тірман звістний роспорядок на „завіщенє конституциї в Равщинї"!

На — кінци випадає ще згадати і о сім, на як огидні подвиги пускають ся наші „отцове" москвофіли-кацапи. Угнівскі довірочні збори відбували ся в громадскій ремізі, розуміє ся за призволенєм тамошнього началь-

ника громади пана І. Дорожиньского. Парох Угнова, кацап „атец“ Василь Романовский вливав всіми силами на пана Дорожиньского, щоби сей в послідній хвили не дав ремізи на збори. Коли-ж сего не міг допнять, робив заходи, щоби комісар Бохеньский довірочні збори розігнав; та й сего не допняв.

Тойсам.

NB.

В Равщині істнує, як бачимо, стан виїмковий, коли староста зносить право зборів при особистих запрошеняхъ а комісар видимо надуживає власти урядової, допускає ся злочину, за котрий повинен піти до криміналу, лишаючи ся сиромість на довірочних зборах для вислухання рефератів і промов. Можеби новий намісник дав доказ правдивости своїх директив, удїлених підвласним урядникам при обнятю урядованя і на сім першім факті показав силу своєї руки, коли розходить ся очивидно о нарушеня закона і справедливости. *Ред*

З Сербії.

Нова конституция — а властиво зміне на в части конституция з 1888 року вийшла вже в житє. Оголошує'ві урядовий сербский дневник, зносячи конституцию з 6 цьвітня 1901 і всї розпорядженя, які суть суперечні постановам і духови новоїконституції.

Вчера, в недїлю, принимав король Петро І. сербску депутацию на короткій 10-минутовій авдиенцаї. Президент сенату Велимірович промовив до короля, висказуючи надїю, що новий король усуне розвал, який в теперїшнім королем а народом та поведе судьбу Сербії на щасливійшу дорогу. Опісля вручено королеви пречудно виконаний протокол Народного Збору, на котрім его вибрано. Король відповів, що в зворушеній доказами вірности і льояльности сербского народу та що в его грудях бє горячо сербске серце, віддане щастю свого народу. Нині о год. 8 вечером удає ся новий король в подорож до Сербії, а прибуде там в середу о год. 10 перед полуднем. Король буде їхати через Берно, Ціріх, Бухс, Інсбрук, Сальцбург, Відень і Будапешт і задержить ся довше лише в Відни, де стане ві второк о год. 10. вечером.

Тимчасове сербске правительство починає бути дуже невдоволене зі становиска заграничної преси в справі убийства Александра, Драги і міністрів. Однодї не впущено до Сербії ані одної віденьскої часописи, а заграничним кореспондентам грозить ся видаленем з Сербії. Убийці суть того погляду, що вони є національними героями і тому дуже їх разить опінія, яку висказує майже вся преса цивілізованої Европи. „Oesterr. Volks-Ztg“ доносить з Білграду, що офіцири відгрожують ся навіть королеви, наколи-б він хотів виступити проти виновників. Оголосять в такім случаю кореспонденцию, з котрої покаже ся, що Петро Караджорджевич був вже з гори о всїм поінформований.

Сестри королевої Драги суть у Відни і мешкають в готели „Oesterr. Hof“. Жалують ся дневникарам, що не мають ніяких гроший, бо білградска поліция забрала їм навіть ощадности убитого брата, лишаючи їм до диспозиції всього на всього 2000 fr. Є то на разї весь їх маєток. Родина вибирає ся на сталий побут до Брукселї.

За упокій убитої королївскої пари відправлено онодї богослуженє в Царгородї, в каплици российской амбасади. Двори румуньский, іспаньский завели двірску офіциальну жалобу по убитих а правительство анґлійске і голяндске зірвало всякі дипломатичні зносини з теперішнім правительством Сербії, відкликавши послів і полишивши опіку своїх горожан самим конзулям.

Справи австро-угорскі.

Кріза на Угорщинї.

Бан Куен-Гедервари був передвчера і вчера кілька разів на авдиенциї у цїсаря, та конферував кількома наворотами з Голуховским, Фавєрварієм, Кербером та Пітрайхом, але — о скільо знати з наспівших досї телеґрам не рішив ся еще на місию утворенє кабінету. Андраші, Тіса і Векерле вимовили ся від премієрства а навіть тек, бо стоять на тім становиску, що жаден з угорских політиків не може піднати ся місиї утворенє кабінету, поки цїсар не згодить ся на національні уступки в справі армії або не пристане на вицофанє військового предложенія. Те становиско угорских політиків одобрюють також сторонництва і з тим становиском мусить числити ся також ґр. Куен-Гедервари. Покликанє хорватского бана, звісного з зелїзної руки, що довела аж до розрухів в Хорватиї, робить вражінє, що бана Куен-Гедервария хотїв би мати цїсар на те, аби зломив опозицию угорского сойму — а такі здогади мусять тим більше недовірчиво настроювати угорских політиків в Будапештї. Тому то ґр. Куен Гедервари, покликаний до цїсаря, поставив яку першу квестию: які уступки може він принести для Угорщини зі своїм кабінетом, — а друге: відніс ся до клюбу лїберального сторонництва в Будапештї з запитом, чи лїберальне сторонництво згодить ся на піддержанє его кабінету в парламентї.

Які уступки мав би на оці ґр. Куен Гедервари для угорскої опозициї, его не знати; з конференций з Кербером, Пітрайхом і Голуховским можна догадувати ся, що розходило ся все таки о контингент рекрута і концесиї для армії з боку національного. Натомість що-до піддержаня кабінету Куен-Гедервария, то збори т. зв. старолібералів на его жадане вправдї відбули ся, але не дали ново-пропонованому премієрови ясної і позитивної відповіди. Відповідь звучала, що клюб піддержить кожде правительство, яке буде стоятн на становиску арт. XII. угоди з Австриєю з 1867 — а така відповідь не означає нїчого, бо наведений артикул є сам собою неясний і суперечний. „Угорска армія — каже ся в нїм — становить інтеґральну часть спільної армії і підлягає яко така проводови необмеженому монарха“. Ґр. Куен-Гедервари з пітийскої відповіди старолібералів не міг отже знати, на чім кладе клюб свій наголос: чи на „угорскім“ характері армії, чи на „беззгляднім“ правї що-до армії цїсаря — і рішити ся не міг.

Скінчило ся на тім, що ґр. Куен-Гедервари виїхав до Будапешту, щоб особисто порозуміти ся з будапештеньскими політиками і з'орієнтувати ся в положеню — а доперва коли верне до Відня, дасть дефінітивну відповідь, чи приймає ся зложеня кабінету.

ТЕЛЄҐРАМИ.

До ситуациї.

Відень. Вибір до делеґаций відбуде ся в середу а відложене сесиї наступить в пятницю. Коли буде скликаний парлямент наново, доси не є усталене. Д-р Кербер хоче скликати парлямент вже в липни для ухваленя цлової тарифи, але більшість клюбів є тому противна.

Прага. Вчера відбули ся тут збори нїмецких лібералів. Промовляли між нашим послом Еттінґер, Перґельт і Урбан. Всї они заявили ся проти яких-небудь концесий для Чехів за угоду і цлову тарифу. Перґельт заявив, що правлїне без § у 14 з самим парляментом є абсолютно неможливе. Бесїдник промовляв за консолїдациєю всїх Нїмців в Австриї.

Борба в Хорватиї.

Загреб. На суботнїшнім засіданю сойму опустила опозиция салю нарад і заявила, що більше до сойму не верне, а в кождім случаю не буде брати участи в дискусиї над предложенем о буджетовій провізориї. Деклярацию зложив пос. Брештиньский а яко мотиви сецесиї подав: заведенє наглих судів, поліцийна нагінка і нарушенє реґуляміну та обнижуванє парляментаризму.

Загреб. Грозять тут паленем дворів і т. п. а на вікнї директиї державних зелїзниць підложено крихіточку динаміту для викликаня переполоху.

Загреб. Бан видав заряджене, котрим наказує почтам переглядати точно всї пакети, які надходять з заграниці. Причина сего зарядженя має бути тота, що Хорвати напечатали у Львові (!) брошуру про положенє в Хорватиї, яка мала бути розширена в Хорватиї в 20.000 примірників.

Чертков на відпустцї.

Варшава. Ґен. Чертков удав ся на довший віддих до своїх посілостий. Заступати его буде ґенерал-ляйтнант Фулон.

Італїяньска кріза.

Рим. Кріза в Італиї вже покінчена. Кабінет Цанарделього лишає ся а уступають з него лише: Джолїтті з міністерства справ внутрішних і Бетсель з міністерства маринарки. Димісия обох міністрів принята а провізоричне ведене їх тек віддав король Цанердельому і Морінови.

Абдикация султана.

Відень Вість о абдикациї султана не есть правдива.

З Народної Канцелярії.

Хто хоче ще їхати на заробки до Прус, має сейчас приїхати до Львова і зголосити ся до Народної Канцелярії. Близші інфомациї для селян оповіщені в „Свободі“. Коли зголосять ся партиї понад 10 осіб, Народна Канцелярия оплатить їм дорогу зі Львова аж до границї. З огляду на се, що в Прусах є велике запотребованє робітників жіночих, тому було-би вельми пожаданим, щоби в кождій партиї робітників находило ся кілька женщин т. є. баб або дївок.

НОВИНКИ.

— **Безличність і нетерпимість Поляків** до всего, що руске, переходить вже всяку міру і начинає вже входити в границї якоїсь психічної недуги. От такий „Kurjer lwowski“, в котрім головний провід ведуть того рода Поляки як п. Ревакович (з роду Русин), п. Фрилїнґ (з роду Жид), п. Мелїньский (з роду Жид) і пр., при нагоді борби з картяним газардом, називає всїх шулерів — рекрутуючих ся головно з польских панів і патріотів-ґрунвальдчиків — козаками. Сего рода безчещенє памяти наших славних борців за правду і волю, оборонців вражої їм Польщі від нападів диких Турків і Татарів, мусимо напятнувати як безличну наругу з наших ідей, а крім того звернути увагу Русино- і Жидо Поляків з „Курєра“, що з огляду на народність шулерів-картярів повинні вони носити назву „polski brat“.

— **До польского „Риму“.** Ві второк в полудне, дня 23 с. м. прибуде до Кракова, як доносять польскі часописи, поверх 600 селян, а іменно зі Скалатщини 350 і з Золочівщини 258, під проводом польского пароха з Грималова, кс. Валенти. „Паломники“ рекрутують ся майже з самих Русинів латинського обряду, з котрих мало хто вміє вимовити слово по польски. Але від чогож у нас польска гаката, що впадивши раз в чужий город, рие по руских грядках з питомою деяким сотворінам нахальностию і ще квичать, — коли її звідси проганяти.

— **„Хвали мене роте!“ або „Старонутский патріот“.** Одержуємо таке письмо з прошенем о уміщене в „Дїлї“: В 20. числї „Русского Слова“ з 16 (29) мая с. р. вичитав я в дописи „отъ Коссова“ ось-яку цїкаву новину:

„Село Старыя Куты числитъ около пять тысячъ душъ и мае такого *священника*, якого могли бы ему *многіи села позавидѣти*. Тѣмъ священникомъ есть крылошанинъ о. Ѳеодоръ Лѣсевичъ... Хотячи своихъ прихожанъ просвѣтити и поднести, постарался о. Лѣсевичъ о основаніе читальни. Была надѣя, що читальня буде добре розвиватися и що люди будутъ до ней ходити та учити ся, просвѣщатися и съ собою порозумѣватися. Но тѣмъ часомъ наши люди волятъ проводити часъ по жидовскихъ шинкахъ а до читальни ходятъ хиба малыи хлопцѣ и то не для читанья и науки, а для забавы. О. крилошанинъ Лѣсевичъ настаютъ на то, щобы старшіи люди до читальни ходили, однако, коли то не помогае, они заявили, що *не пойдутъ съ священною водою до тыхъ газдовъ, що читальню оминаютъ*. Може быти, що то хоть троха поможе...“

Прочитавши се з „Русского Слова“, здвигнув я плечима і подумав собі: Як то наші любі „москвофули“ [як називає їх наш гуцул] уміють звеличати один другого, обертаючи при тім кота хвостом.. Хвали мене роте!... „О. Ѳеодора Лісевича могли би Старим Кутам позавидїти многії села“! Чи оно дїйстно так? — Хтось за ріками, за горами міг би в се повірити, та не ми, що дуже добре, бо зблизька знаємо о. Лїсевича. Оно правда, що о. Лїсевич фіґура велика не лише в очах „москвофулів“, але і в очах повітової польонії, він преціньпарсуна многотитульна: і декан і крилошанин і віцемаршалок повітової ради і віцепрезес ц. к. окружної ради шкільної, він преціньаристократ серед мізерної гуцулії і консерватист на копито „Галичанина“, а все те чейже не абищо! Однак із сего ще не виходить, щоби его могли завидувати Старим Кутам навіть „многії“ села. І за що то мають завидувати? За те, що постарав ся о основане читальні і за его заяву, що не пійде із сьвяченою водою до сих ґаздів, котрі читальню оминають. Отже сей високопатріотичний подвиг о. Лїсевича заслугує на основнїйше представленє. В Старих Кутах оснувало ся в 1901 р. товариство торговельне, котре опісля осьмілило селян до основаня читальні „Просьвіта“ і ся читальня оснувала ся дня 20 цьвітня 1902 р. О. „Ѳеодоръ Лѣсевичъ“ (котрого „могли би завидїти Старим Кутам многії села“) замість утїшитись читальнею, почав на кождім кроцї докучати членам читальні всякими способами, а коли все те нїчого не помагало, о. Лїсевич хопив ся иньшого оружя, щоби розбити читальню „Просьвіти“ — у вісїм місяцїв пізнїйше (20 грудня 1902) основує він читальню ім. Качковского! А коли і се не розбило читальні „Просьвіти“, то о. Лїсевич сего року, ходячи з йорданьскою водою, обминув хати членів читальні „Просьвіти“, власне тому, що они ходили до читальні, а не тому, що до читальні не ходили, як то каже славословець о. Лїсевича в „Руском Слові“. З того й видко, чому о. Лїсевичеви зібрало ся нараз на „просьвіту народну“. За трицять лїт свого парохованя в Старих Кутах мав чейже досить часу на основане читальні імени Качковского перед основанем читальні „Просьвіти“! Тут мусимо зазначити,

---

АВҐУСТА ГАВШНЕР.

Товаришка житя.

Тома Вінтер був тихий, задумчивий хлопчина. В його уяві роїли ся всякі дивовижні вства, що їх вичитав в книжках з казками, він запрязнив ся добре з майками, русалками, мудрими змиями та зачарованими княжнами. Вірив сьвято, що в головах його ліжочка сидить що вечера крилатий ангелик, підслухує його молитву і злетївши швидко на облаки, складає її у стіп Богу, що наділяє людий похвалою або доганою та з батьківскою суворістю сповняє або відкидує їх бажаня.

З лїтами упадала віра Томи, як неменш його бажане вищої опіки. Може тому, що його вечірні бажаня не все надавали ся до уха Бога.

Аж доки в першій четвертинї его житєвого столїтя повернула назад дитинна віра і йому почало здавати ся, що чує опять біля себе крила ангела.

Сталось воно сесь-як, думав він. Ангел Томи, похожаючи по небі без дїла, стрінув ся якось з ангелом Олї і довідав ся від него, що русявій дївчинї з чорними як у казці очима Тома Вінтер не противний. Ту вість передав він чим скорійш Господеви.

На се Господь мав похитати головою і сказав:

— Тома Вінтер справував ся лихо. Я вже ось-ось хотїв відступити його сатанї. Та коли русява Оля з чорними як у казці очима хоч дрібку для него добра, значить ся, хлопець ще не пропащий. Так перечеркнїмо в нашім імени его чорну листу і заложім для него нове конто. Буцїм на ново народив ся. Може на ново впавляти свої бажаня.

І Тома бажав. Сердечно та нечемно.

І Господь сповнив. Скоро та ласкаво.

Так сидїв Тома в тисяч другій годинї свого нового вствованя в театрі на „Фіделїо“. Подружив ся що-йно перед двома днями.

Коли-б хтось віщував йому таке перед чвертьроком, він погадав би певно: за богато щастя.

Оля і Бетовен — найкраща женщина, найвища штука — разом! Така розкіш для людскої душі невловима. А преціньвін її ловив, розпливав ся в несказаній радости. І снував буйні мрії, з чим би то порівнати свою розкіш.

Немов китицию запашних фіялок квітчають ся сьвіжими, білими рожами...

Немов блеск горячого краєвиду здрігають ся в прозорім етері...

Немов цїла скаля людских почувань втискають ся в країну звуків, вибухає торжественним сьпівом надзмислової втїхи...

Він чув, як божеска музика сповивав земні пристрасти сьвятою лагідністю. Дикі пориви слабшають, любовний жар горить чистою полуминю...

Досягав своїм подихом соняшного волосся Олї. Доторкав ся цьвітистого биля її тїла. Він опирав ся спокусї, не пригорнув її до себе, не впив ся устами в нїжний пух поверх білої шиї.

Аж коли під конець першого акту болїсний згук хору вязнїв вливав ся в його серце, сплив ся з його щастєм і великаньска филя болїсної розкоші хотїла його роздавити, він притулив ся до Олї і стиснув нїжно її малі руки.

Вона сидїла — з розхиленими легко устами — підвищи чудові, задумані очи в гору, зачарована, в надземних просторах...

— Як хочеш, Тосю, — сказала легенько — то ходїм по першім актї до дому.

Які вїжні в неї почування!

Більше знести їх душі не могли — чогось вищого після сеї хвилї не було.

І йшли мовчки крізь ніч. Його рамя держало її крїпко.

— Ти... ти... моя жіночко.

Бесїда відказала йому послуху. Коли прийшли домів, їх уста сполучились у вічнім поцїлую. Обоє потонули в солодкім упоєню.

І се тепер моє житє, думав він, незмірна глубочінь та солодкість виступають подвійними через відгомін в її вствї.

Зворушений глядїв, як вона, сяючи з чудових очий відблеском райского неба Бетовенової музики, поринула мріями в безвісти.

— Чи ти бачиш, Тосю, — сказала — ті дами в льожі, що прийшли так пізно. Що за прекрасні строї. Шороченні рукави і безлїч коронок на талії. Се певно остання мода. А мої сукнї мають всї вузкі рукави і майже зовсїм невідчищені... Глупо. Але я зараз сказала мамі, що наш кравець жиє сто лїт по заду.

— — — — — — — — — — — —

— Адже се гуска...

— — — — — — — — — — — —

Вона запинала собі ґузики і всьміхала ся злегка.

— Се страх комічне, Тосю. Властиво я не хотїла сего тобі говорити... але... знаєш, чого я прагнула, йдучи вперве яко жінка з тобою до театру? Тінґель-танґлю... такого... знаєш... що то нам дївчатам строго заказане. А ти натомість „Фіделїо“. Ту стару, пудку оперу. Навіть як її заборонуємо, не можна позбути ся білетів, хочби й даром.

... І з нею треба провести цїле житє...

* * *

Витягнула шпильки із своїв волося. Як рання зоря стояла перед ним. Рожево просьвічувало нїжне тїло крізь хмару її золотого волося.

* * *

— Як ти мене любиш, Тосю?

— ... Сиди тихо, не говори...

— ... Скажи, як? ... Не сказано... надземно... Чи я найсолодша... найпишнїйша... найулюбленїйша женщина на божім сьвітї?

— ... Так... так... так...

* * *

— ... В Кольонії було справдї досить скучно. Але від передвчера! Нї, Париж!... Ти сего не догадуєш ся, яке то чудове. Капелюхи тут видко і строї і вбори... Нинї я була шість годин у Пакен. Подумай, Фльоро, шнурівки носять тепер з заду зовсїм цїлі а шнуровані спереду; се причиняєсь до росту...

— ... Тосьо милий чоловічок. Не дуже забавний і ще трохи неповоротний. Річясна. Ми жінки відзначаємось все вищою культурою. Але я виховаю його поволи. О тім не сумнїваю ся, і се оплатить ся менї вповнї. Я роблю його несказано щасливим...

З нїмецкого.

що то не одинока справа, якою о. Лісевич увійшов у конфлікт з своїми парохіянами; в їх більше і різного рода. Дописуватель „Русского Слова“ був би о много ліпше зробив, якби був, замість плести сухого дуба в „Русскім Слові“, устно або письменно попросив о. пароха Старих Кутів бодай о такі річи: 1) щоби перестав переслїдувати членів читальні „Просьвіти“; — 2) щоби відобрав церковні гроші із жидівских банків, котрі платять 3%, а основав касу позичкову, котрій парохіяни охотно заплатять навіть значно більший процент, бо тим самим жидам, що платять церкві 3%, парохіяне платять 12 до 16%; — 3) щоби церков, будинки парохіяльні і школу заасекурував в руским „Дністрі“; — 4) щоби якось полагодив відомі йому справи ґрунту під будову церкви і двох цвинтарів. На сім поки-що кінчу. — *Одек.*

— **Сьвято Божого Тїла** у Львові празновано вчера із звичайною, як що року, торжественністю. Богосуженє відправив, в заступстві недомагаючого Ексц. митрополита Шептицкого, о. митрат Білецкий при сьпіві питомців духовної семинарії. З причини непогоди торжество відбуло ся в Волоскій церкві, де явили ся між нашими намісник ґр. Потоцкий та представителї всїх властий правительсвенних, автономічних і військових. По відправі уставлена в ул. Рускій почестна компанія 80 п. п. віддала приписані сальви.

— **З Яворівщини** доносять нам, що **в селї Буневі розпарцельовано обшар двірский межи мазурів**. На тім обшарі осїдає около 80 родин мазурских. Двірскі будинки перестроять на костел і школу. Чисто руский (після числа населеня, а не після стану національної сьвідомости й культури) повіт яворівский зачинає ся польщити, а початок зроблено від села крайно запедбаного і здеморалїзованого, хоть великого, де церков нужденна і проводу нїякого. О всїм тім подамо невдовзї ширшу допись.

— **Отворене читальні „Просьвіти“ в Телячім** (повіта підгаєцкого). Пишуть нам: Дня 14 с. м. отворено читальню „Просьвіти“ в Телячім. Явили ся численно місцеві селяне і прибули мимо непогоди, деякі селяне з сусїдних сїл. З інтелїґенції загостили між иншими д-р Андрій Чайковский з Бережан, о. Навроцкий з Голгіч, о. Содомора з Новосїлки, о. Гордїєвский з Кального, д-р Гвоздецкий з Підгаєць і инші. Бесїд відповідних до торжества було кілька. Найбільше вражінє на селян зробила бесїда д-ра Чайковского на тему „Хто ми є?“ Оповів коротко історию Русп-Украіни так приступно до понятя селян, і так понимаючо, що селяне з напруженою увагою вслухували ся в слова і до глубини серця зворушаючі події нашої бувальщини. По виборі видїлу і скінченю заборів одушевлений нарід засьпівав: „Ще не вмерла“ і „Не пора“. Членів вписало ся на разї 90 . — *Читальник.*

— **Австрийске мінїстерство для віроісповідань** (і просьвіти) — як доносить Correspondenz-Blatt für d. kathol. Clerus Oesterreichs (в ч. 11 з 1903 р.) — розпорядженєм з дня 11 мая сего року установило, в порозумінню з епископским ординаріятом, нову таксу доходів епітрахильних для Сольногорода (Зальцбурґа). Факт сей викликав посеред кат. духовенства в цїлій Австриї значне заінтересоване очивидно не виключаючи і галицко-рускі ординаріяти.

— **Еміґрация до Америки**. Еміґрацийний рух з Езропи до Америки мимо законних перепон із сторони американьских властий зовсїм не зменшає ся. Урядові дати виказують, що прим. дня 2 с. м. прибуло до Ню-Йорку 1768 еміґрантів з Гамбурґа, 1525 з Бремя і 707 з Неаполя. Іміґрацийні власти не були в силї переглянути паперів тих всїх зайдів за оден день.

— **Огнї**. В Городилові, золочівского повіту, згоріло дня 12 с. м. 7 селяньских загород з 33 господарскими будинками. Шкода виносить 20.000 К. — В огни згоріло також двоє дїтий. — В Стрільбичах, старосамбірского повіту, згоріло в тамошнім фільварку три стодоли з многими рільничими машинами. Шкода виносить 8000 К. — В Завалові, підгаєцкого повіту, знищив огонь загороду тамошного війта, Федя Галива і возівню сусїдки Рокецкої. Шкода виносить поверх 3800 К. — В Витковї, станиславівского повіта згоріла одна селяньска загорода вартости 2000 К. — В Заперекопах коло Любачева знищив огонь в ночи на 9 с. м. 11 господарских загород вартости 8000 К. Причиною огню було полишене в стодолї недокуреної папіроски. На другий день згоріла стодола селянина Михайла Кокоцкого, а на третий день стодола Ілька Кокоцкого. Огонь був імовірно підложений. — В Мілкові, пов. чесанівского, ударив грім в хату селянина Ольшаньского і знищив її разом зі стайнею.

— **В справі страшного убийства** у Львові полїція глядає за другим чи властиво третим виновником. Після зізнання увязненого Вершхолка має ним бути Йосиф Червений, котрий служив давнїйше льокаєм в звісній каменици при ул. Костюшка. Виправдї полїция зізнання Вершхолка приймає з великим недовірєм, бо сей чоловік по більшій части бреше, але факт, що згаданий Червений щез зі Львова як раз в часї, коли розійшла ся вість, що арештований Вершхолек признав ся до вини, кидає на Червеного недвозначне підозрінє і тому поручено всїм станицям жандармериї в краю, щоби глядали за Червеним. Опроче удержуєсь переконане, що злочину довершив Вершхолек до спілки зі сторожем Радзевичем.

— **Товмацка панама**. Із Станиславова доносять: Судовий радник Лучкевич, що веде слїдство в справі голосних мальверзацій в управі товмацких дібр, велїв увязнити управителя з Тегерівки, Володислава Яворского, одного з важнїйших помічників Реґенштрайфа і Кальварийского. Єсе пяте вже з черги арештоване в заряджених слїдстві.

— **В борбі із злодїєм** Двох жандармів, комендант станиці Гуєцьор і жандарм Боянович з Градацацу в Босній, прийшло до злодїя Муя Омича в Зеленій, щоби зревідувати хату. Глядання не остали без успіху, бо жандарми найшли в пивници мішок з цукром, каву та инші крадені річи. Комендант звелїв жандармови пильнувати злодія і найдені річи, а тимчасом з війтом і братом Омича удав ся до сусїдного будинку, щоби і там перевести ревізию. Полишений з Омичем жандарм скинув ся, щоби оглянути викриті річи; в тій хвили Омич ударив его двічи сокирою в карк, так що майже відрубав зовсїм голову від кадовба, а потім вибіг з хати. Комендант, почувши крик, пустив ся за злодїєм, стрілив за ним з карабіна, але не поцїлив. Омич щез на скрутї за одним будинком. Жандарм пустив ся за ним і коли добіг до скруту, Омич, що засїв ся на жандарма, ударив его наспо сокирою в голову. Мимо смертельної рани жандарм мав ще тілько сили, що вистрілив і ранив напасника в ногу, але в тій хвили Омич двома ударами сокири убив его на місци. Тепер позбувшись ворогів, страшний злодій обрабував жандармів, забрав їм 110 К, годинники, ланцушки, перстені і утїк. Арештовано его в Брезополи і віддано в руки справедливости. Убитий комендант жандармской станиці, Гуєцьор походив з Галичини і служив вже 16 ий рік при жандармериї. Боянович був родовитий Босняк.

— **Нужда серед лїкарів** панує не лише в Галичинї, але й на заході Европи, може більша навіть, чим у нас. В такім Парижа в дїльници, де припадає оден лїкар на 174 мешканців. Наслїдком сего серед тамошних лїкарів панує така нужда, що декотрі прямо примирають з голоду. Показало ся се в розправи, яка вела ся недавно перед парискым судом карним. В однім з великих магазинів арештовано там чоловіка, одїтого дуже бідно але чисто, котрий украв товару на 65 фр. Підчас допитів в поліциї виявило ся, що той чоловік є докторем медицини, що перед кількома роками зложив сьвітло докторский іспит і написав знамениту розправу; що від тої пори жив в страшній нуждї, що з початку мав трохи кредиту, але коли довгів не платив, бо не міг нїчого заробити, стратив кредит, і мусїв удержувати ся лише з крадежи. Трибунал по переведеній розправі узгляднив злагіднюючі обставини і засудив его — на 6 місяців тяжкої вязниці.

— **Дрібні вісти**. Намісництво надало на предложеня ставропиґийского института стипендию з фондациї ім. Каролини Гливецкої річних 240 К, почавши від шкільного року 1902/3 Миколї Застирцеви, студ. II р. прав львівского увіверситету. — В Несторівцах, пов. золочівского, помер Андрей Мазаракі, властитель дібр. — Княгиня Люїза буде мати право уживати титулу: Кн. Люїза габсбурско-льотарииьска і тоскаиьска. — Королева Наталія, як доносять з Білграду, зголосила свої претенсиї до спадщини по убитім Александрі. — Ректором черновецкого університету вибрано проф. церковного права д-ра Вальтера Германа. — Віцепрезидент намісництва Лїдль, котрий незадовго уступить зі свого становища, має одержати титул барона. — В Дембіци повісив ся онодї підполковник 6 п. уланів, Филип Бавер-Баверталь з причини нервового роздразнения і тугою за Віднем, де лишив жінку з цїлою родиною. — Віденьскій трибунал касацийний потвердив вирок львівского трибуналу суднїв присяжних, котрим засуджено на кару смерти Франца Кшижановского а 7 его товаришів на 2 лїтну вязницю за те, що убили в білий день полїцианта Ковчака. — В Руан, у Франциї, відбуде ся в половині вересня с. р. 12 ий міжнародний конґрес мировий. — Наслїдком недавних бур, хмароломів та повиней в цїлих Сполучених державах північної Америки погибло 1250 осіб, а шкоди виносять поверх сто мілїонів долярів. — А арсеналї у Вульвіч, в Анґлиї наслїдком пукнення ґранату експльодувало 206 фунтів лїдиту, причім розвалилось 9 будинків, погибло 20 людий, дванайцять потерпіло тяжкі рани, а оден корабель в судівстві від удару воздуха перевернув ся. — В Австриї долїшнїй згоріла майже цїла місцевість Найнкірхен, причім 10 осіб втратило житє. — В Сенеґалю, на західнім побережю Африки, муриньскі племена напали на перевозові кораблї і обрабували їх. Відтак спалили цїле село, убили 5 людий, а 32 женщини пірвали із собою.

— —

— **Від Всч. о. Леонида Лужницкого і Спиридіона Кархута** одержали ми таке письмо до оголошеня: Конспіґнацию сьвящеників, що їздять до Милятина на відпусти, належить конче доповнити, наколи она має бути загальною, а не тикатись двох послїдних відпустів. Щоб она була повна, треба би її побільшити в трох і то іменами людий дїйсно щиро патріотичного духа, парохів і катихитів ґімназияльних. А всеж конечно треба її доповнити іменем о. Зельского, рускаго пароха з самого Милятина і то так, щоби він фіґурував не пр. 17, але перший. Сей отець виступав на всїх відпустах в ролї віце-господаря. Велика гостинність латиньского каноніка набула через него рускаго духа. Він перший заводив руску пісню, а користаючи з сего, що на всїх відпустах мало хто бував з латиньского духовенства (не було навіть ніколи найблизших сусїдів оо. Капуцинів з Куткора), заводив дебати на теми патріотичні та комунїкував нам свої нові проекти, яких у него було все повно. Кождий з нас немов під суґґестиею не то рускаго пароха, але патріота, думав разом з ним, що спинене нашого народа від волокитства то безпечно задача в першій лїнії руских парохів, хоч вчинити то із огляду на реліґію їм тяжко. Нам в свіжій памяти слова о. Зельского, виказані в тоасті з нагоди візитациї польского декана, де він назвав нас місіонарами. Ми разом з ним були тої гадки, що сповняємо обовязки руских місіонарів, удїляючи нашому народови св. Тайни в нашім обрядї і відправляючи руске богослуженє. Се в очах наших сьвідчило навіть в користь о. Мелїховича, лат. пароха з Милятина, котрий заводженєм рускаго богослуженя у себе узнав, що сего потребують не лиш вірні рускаго обряду, але і Русини обряду латиньского. Коли о. Мелїхович просив кого з присутних о відправленє Служби Божої або о проповідь, то о. Зельский намовляв его до сего, щоб не відмовляв канонїкови. Взагалї так в костелї сьпіванєм акафистів, як на лат. приходстві виступав о. Зельский яко alter ego о. Мелїховича: новоприбувших сердечно витав, намовляв до нового прибутя а тих, що не вертали зараз домів, брав до себе і угощував радо, щоб они були присутні на другий день відпусту. Такий стан річий застав нас підписаних, одних з найменших Милятинців. Виправдї появилась була в осени м. р. допись в „Дїлї“ остерігаюча перед буванєм в Милятині, бо там не бував місцевий рускій парох. Однак ми знаючи ближше сю справу, уважали се за викликанний Поляками, стоячими поза духовеньством, стан переходовий. Тої гадки був таки сам о. Зельскій, бо робив заходи, щоб річи вернули на давний лад. Тому одержавши від ближше знакомого нам о. Мелїховича письменні запросини о прибутє до него в Зелену недїлю, вволили ми его волю, корцюючи з шкільних ферій, с. в часу вільного навіть від екзот. Та побачивши, що в комнатах о. господаря таки ще не ма давного о. віце господаря, довідали ся ми, на нашу виразну інтерпеляцию у о. Мелїховича, висказану устами о. Евг. Купчиньского, рускаго пароха з Рінпева, що о. Зельский там тепер не бував зовсїм не з власної охоти або із огляду на якусь вищу, патріотичну ідею. Се дїсь навіть против найлїпшої волї о. Мелїховича. Справдї не знаючому милятиньских відносин могло би здаватись, що ми виновні заслужили на так остре выступленє против нас в недавній допись „Дїла“. Дописуватель „Дїла“ підносить гарну гадку відправляти торжественне богослуженє в милятиньскій церквї. Дивує нас, що сего намїру не думав нїколи перевести в дїло о. Зельскій, а коли тепер, як вибудує нову церкву, може загадає се вчинити, то ми тому раді із щирого серця і яко спини церкви і народу, коли нас запросить, скористаємо з даної нагоди, щоби спокутувати наші недобровільні гріхи супротив народа чинною участю в нових відпустах рускої церкви. З поважанєм *о. Леонид Лужницкий, о. Спиридон Кархут.* — До сего письма додамо від себе, що цїлию допису було відтягнути руских сьвящеників від участи в польских відпустах, бо навіть на торічнім „Народнім З'їздї“ жалувались селяне, що через участь руских духовників в латиньских відпустах нарід має лихий примір і підпадає під гакатистичний вплив польских кєсондзів. В кождім случаю сьвященики самі повинні в тій справі нарадитись і згодитись на якесь спільне, принципіяльне „modus procedendi“, котрого цїлию повинно бути відсунути рускій нарід як найдальше з під впливу польских кєсондзів і польскої гакати. А що такий вплив істнує там, де тягне ся нарід на латинські відпусти, о тім годї й сумївати ся.

— **Перемискій Епископ Константин Чехович** повернув з канонічної візитациї до Перемишля.

— **З львівского університету**. Звісний з історії сецесиї руских студентів з львівского університету, кс. др. Ян Фінлек, вибраний онодї ректором на рік 1903/4, зрік ся сего уряду в користь дотеперішнього ректора д ра Охенковского. Деканом правничого видїлу на слїдуючий рік вибраний др. Станислав Шаховскій, а делеґатом правничого видїлу до сенату др. Станислав Гломбіньский.

— **З Наукового Тов ім. Шевченка**. Спільне засїданє секциї Наукового т-а ім. Шевченка відбудо ся о годинї 11 ій дня 29 с. м. т. в. в понедїлок слїдуючого тижня.

— **Попис музичної школи п и Олени Прокеш'вної** (першої рускої концесіонованої школи) відбуде ся в середу, дня 24 с. м. о год. 4ій пополудни, в салї т-а „Gwiazda“, при ул. Фрацїсканьскій.

— **Видїл Товариства „Русна Захоронка у Львові“** складає отсим Науковому Товариству ім. Шевченка сердечну подяку за удїлене запомоги в сумі 50 К. Рівнож з приємностию дакує Вп. п. Климентию Рогозиньскому в Бучачи за з'єднуване членів сему Товариству. В короткім часї вписав сей добродїй до Товариства „Рускої Захоронки“ 21 членів зі свого повіту. Дай нам Боже більше таких купців-патріотів, а будучність наша запевнена! Дальші датки зложили Вп. п.: панї Рудевичева у Львові 2 К, п. Юлїян Романчук у Львові 2, о. Андр. Телеп в Ожомли 1 К, о. Клюк з Долини 2 К, Слуга 2 К, А. М. 20 К. — Всїм Добродіям щире спаси Біг! Просимо надсилати членські вкладки і дальші датки на руки касиерки Товариства: Климентиї Панькевичевої, Львів, ул. Чернецкого. ч. 26.

— **Курс інструкторів пожарних для академіків устроює „Сокіл“** в липни сего року. Участь можуть брати всї академіки. Набравши потрібних фахових відомостий будуть могли они успішно орґанїзувати сторожі огневі по селах і тим способом причинити ся до скорійшого зорґанїзованя нашого народу. Зголошуватись належить в „Соколї“.

— **Посьвячене прапора** відбуде ся дня 5 липня с. р. в товаристві руских ремісників „Зоря“ в Дрогобичи з отсею програмою: I. О год. 10 рано: Похід з прапором до церкви св. Троїцї. II. О год. 10½ рано: Торжественне богослуженє, по чім слїдує посьвячене прапора і вбиване памяткових цьвяхів. III. О год. 12 в пол.: Похід з прапором до льокалю товариства. IV. Гостинне прийнятє участників торжества. V. О год 3 по пол.: Величавий фестин з льотериєю фантовою в огородї міськім при співучасти 30 полку піхоти. VI О год. 8½ вечером: Концерт музики військової в салї ґімназияльній.

— На загальних зборах українського акад.-техн. **Земляцтва „Русь“ в Градци** (в Стирии) вибрано дня 10 с. м. слїдуючий видїл: Голова: Михайло Лаврів студ. фільософії, заступник голови: Олекса Санат студ. інженерії, касиер: Гнат Щуровский студ. богословія.

— **Головному Видїлови „Просьвіти“** складають через „Дїло“ подяку читальні „Просьвіти“ в Фельштинї (пов. старосамбірского) і в Доброводах (пов. збараского) за дар по 80 книжочок вартости по 25 К.

— **Комітет церковний в Порохнику** складає сердечну подяку Є. Е. Митроп. кир Андреєви за закупно до бібліотек 50 прим. книжочки „Стежка в рай“, з котрої дохід призначений на будову церкви в Порохнику. — *Дан. Бодревич* управл. сотр., *Мих. Шуплат* пров. церк.

— **Товаришів шкільних**, що в роцї 1883 складали матуру в станиславівскій ґімназиї, повідомляємо, що наш з'їзд відбуде ся наевно в дни 30 н. ст. червня с. р. і розпічнесь богослуженєм в рускій катедрі о 8½ годинї рано. Близших інформаций удїляє о. Ал. Мардарович в Радчи п. Лисець. (Инші часописи просимо о повторене сеї оповістки). *А. Мардарович, С. Красовский. А. Захариясевич.*

Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу в Новім Санчи!

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії**. Сотрудництва одержали: оо. Ал. Целевский в Конюхах і Петро Рудакевич в Настасові. — О. Ник. Левицкий одержав канонічну інституцию на парохію Плаво. — На конкурс з реченцем до 6. липня розписала парохія Ротатчи. — Відпустку для покріпленя здоровля одержали: оо. Мих. Скородиньский, Іван Мандичевский, Ігн. Левицкий і Дм. Розлуцкий на шість тижнїв; Волод. Чировский на пять і Ан. Яримович на три тижнї.

Вісти з епархії перемискої. Правительство призволило на дотацию з реліґ. фонду на оден рік для сотрудників: в Гордині, Рекшици, Високу нижнім і Мижиици. — Відпустку для поратованя здоровля одержали оо.; Вол. Рипявець на 3 тиждні; Альбін Добрянський і Гр. Максимович на 4 тиждні; Теод. Дорик на 5 тижднїв; Ів. Ґисовский, Ів. Хотинецкий, Йосиф Кордасевич і Вікт. Решетилович на 6 тижднїв; Вал. Ґоцкий на 8 тижднїв; Яків Корчинський на 2 місяці; Ів. Городецкий на 3 місяці.

Львівский висший суд краєвий іменував канцелярийними офіціялами Нафт. Райзера vel Ґрінвайда в Підволочиськах, Йос. Бабе в Перемишли, Мих. Моравского в Печенїжині, Стеф. Паславского в Мостах великих, Теоф. Лїпянковского в Бродах, Ізака Спіковича в Галичи, Ізид. Цеґїцкого в Камінцї стр і Герита Розенфельда в Тернополи з полишенєм всїх на дотеперішних службових місцях.

Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового асистента Александра Дутку зі Снятина до Рясева.

✝ Померли:

— **Михайло Целевич**, народний учитель в Псарах, чесний чоловік і щирий Русин, упокоїв ся дня 12 с. м. в 39 роцї житя а у 18-ім учительства. В. в. п.!

З штуки і літератури:

— **Аматорска вистава**, устроєна драмат. т-ом ім. Котляревского послїдної суботи, в салї т-а „Gwiazda“, загалом беручи, випало на вдоволене численно зібраної публики. На виступ зложили ся дві доси незвісні одноактові комедиї, Вол. Лучаківского „Іспит на мужа“ і Олекси Бобикевича „Настоящі“. Перша комедийка, зложена на манеру Фрелра, сама собою слабка так задля банального змісту, як і задля розтяглої будови. Натомість знаменити в „Настоящі“ Бобикевича, де автор дуже гумористичним способом викпив москвофільске безглуздє. Аматори, загалом беручи, вивязали ся із своєї задачі добре, знаменито прямо грали пп. Я. і Г. в „Настоящих“. Що-до послїдної штуки, то повинна вона війти постійно в репертуар всїх аматорских вистав не лиш Львові, але й на провінциї. — При тій нагоді, годі нам не виткнути нетакту нашої молодіжи, котра ні-сіло ні-пало вважала за відповідне відсьпівати по представленю цїлий патріотично-писенний репертуар. Сьпіванє патріотичних имнів при всякій нагоді, де тілько зійде ся пів сотки Русинів на забаву — то-що, виходить на профанованє сих пісень, котрі повинні сьпівати ся лише в відповідних до сего хвилях, при народних маніфестациях і т. п. Наша молодіж повинна се зрозуміти і повинна тямити приказку, що „vom Erhabenen zum Lächerlichen nur ein Schritt“.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. C. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Ведіслане.

Кандидат адвокатский,

Русин з однорічною судовою практикою, шукає місця на провінції від вересня. Зголошеня під **P. C.** в адміністрації „Діла."

3[illegible] 2—3

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Конс-прилюдський і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1 против Банку Ґіпотечного на наліпках напис: Галицкой

поручає в великім виборі: окуляри, цвікери, льорнєти, біноклі, телескопи, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, пантоми, райсцайґи, тасьми мірничі, вітри, лїбелї манометри і т. п.

Уладжене вкінці електричне.

Всякі вказами полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4[illegible]

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середньо-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5 до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 8·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·35*
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 15/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середньоевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середньоевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5.

Кредит уділяю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінції, так само на фільварки і земельні посілости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80. 288 6—6

Кредит осибистий і будівляний

уділяю під корістними вимогами. Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80. 287 6—6

Дім ґрамофонів і фоноґрафів

в Кракові

ул. св. Ґертруди ч. 17,

висилає новий ілюстрований цїнник фоноґрафів franco.

392 1—1

Ученик VI кл. ґімн. пошукує лекциї на час вакацій на провінції. М. Оглїй, академ. ґімназия. Львів. 1—3

Купую Яйцї, Масло, Сир, Ковбаси і свиньский Смалець по умірковаиих цїнах також всяку скількість дробу. Matthaeus KIRNER Fleisch-Butter-Eier-Käse u. Gemischtwarenhandlung Wien, XVI, Enenkelstrasse 28. 34[illegible] 0—1[illegible]

Фортепян короткий, сальоновий штуц. концертовий, майже новий продам дешево за готівку або в заміну за старий. Львів, ул. Сикстуска ч. 2. [illegible]49 1—3

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „	„ 5	„
Инвентар довжників	„	„ 5	„
„ вкладників	„	„ 5	„
„ удїлів	„	„ 5	
Книга головна	„	„ 10	„
„ ліквідацийна	„	„ 10	„
„ вкладок щад.	„	„ 10	„
„ удїлів членськ.	„	„ 10	
Реестр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„ 10	„
З оложеня о позичцу	шт.	„ 2	„
Виказ умореня позичак	„	2	
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.**

Оповістка.

Заходом вклад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях, перекл. В. Сімович Ціна 60 сот.
2. Г. Яблочков: Сільска Учителька" оповіданє, переклав А. Крушельницький Ціна 6 сот.
3. І. Семачок, (Марко Черемшина) „Карби" новелї із хуцульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Галїп Думки та пісні", поезиї. Ціна 20 сот.
5. Ант. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видання від 1 до 6 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 6 у Львові у обох руських книгарнях

Подяка.

Незглубленому въ своихъ замѣрахъ Всевишньому подобалось вложити на насъ тяжкій хрестъ и дôткути великимъ и незабутимъ горемъ забираючи намъ нашу найлѣпшу и найдорожшу Матѣрь. Неумолима смерть забираючи намъ послѣдний и найдорожший скарбъ, завдала намъ такъ тяжкій ударъ, що здавалось, не задоволить ся лише одною офѣрою, кобы не слова жичливыхъ намъ особъ, котрй въ тяжкôй и довгôй слабости потѣшали и додавали силъ до перенесеня такъ тяжкого горя.

Въ першôй мѣрѣ Вамъ Высокопреподобный Отче крилошанине Венгриновичу не въ силѣ досить Вамъ подяковати, хиба умолимо Дателя всѣхъ благъ, щобы Вôнъ Васъ надгородивъ за тôлько Добра и ласки намъ Вôнъ Васъ надгородивъ за тôлько Добра и ласки намъ оказанои въ тихъ тяжкихъ хвилахъ Добримъ булисьте, не далисьте стратити вѣри, що насъ Мати лишила сиротами вѣчными, не въ силѣ мы подяковати — не тôлько за щире спôвчуте але и за звеличене сего сумного похорону. Не меньше и Вамъ Высокопреподобный Отче Шашиньский! За теплй слова потѣхи и спôвчутя щире изъ глубины серця для опечаленыхъ сиротъ, за трогаючй слова надгробнй хочь въ сѣй дорозѣ складаємъ найщиршу подяку и увѣрене незатертои нѣколи нашой вдячности. Высокопреподобнымъ Отцямъ Мисику. Всч. О. Пѣрожскови зъ Лѣщоватого, Всч. Отцю Сембратовичу зъ Завадки дакуємо за щирый спôвудѣлъ въ похоронѣ.

Вп. Панямъ Сембратовичевôй, Лавчакôвнôй, Рибѣцкôй, Шолдрôвнôй и Гайдôвнôй, за вѣдировадженє тлѣнныхъ останкôвъ на мѣсци вѣчного супокою.

Не меньше складаємъ и тимъ щиру подяку, котрй для опôзненя не могли прибути на сей похоронъ. Въ першôй мѣрѣ Вп. Пану Инспекторови Мечиславу Поповичу зъ Лѣска, котрый такъ ще въ слабости якъ и на першу вѣсть о смерти нашой найдорожой Матери щире оказавъ спôвчуте и въ словахъ правдивой вѣри Спасителя крѣпивъ и додававъ силъ до перенесеня такъ тяжкого горя.

Дякуємъ Вамъ Вп. Пане Инспекторе Добродѣю, що завше готовъ въ нещастю потѣшати, зновъ теперѣшнôмъ звязалисьте нашй серця вдячностею и поза могилу. Рôвножь дякуємо изъ глубины серця Вп. П. Леонтовичамъ зъ Тенетискъ за щире спôвчуте и пригорнене насъ круглыхъ сирôтъ до своего серця. Нехай Богъ заплатитъ, благословитъ въ всѣмъ Вашимъ замѣрамъ. Вп. Паньству Ломницкимъ зъ Гребенного, Вп. Панямъ Величковскимъ въ Равы Руской, Всч. Отцю Володимиру Венгриновичу зъ Нижанковець, Вп. Панямъ: Тейслерѣвнôй, Лавчакôвнôй, Хибѣцкôй, Шолдрôвнôй и Гайдôвнôй щире Спаси-Бôгъ складаємъ.

Володимир и Ольга Власевичь, дѣти-сироты.

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЩІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В Понеділок 22 червня 1903

JOUR FIX

з добірною програмою.

Перший раз: **ГІПОЛЬОҐІЧНЕ-TABLEAU** *Перший раз:*

уложене з кільканайцятьох коний і японьского куцакарла.

Перший раз: **Fleur-Real** *Перший раз:*

як і виступ всїх артистів і братів Hortley.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в дроґерії п. Лешка Сладовского ул. Капітульна 1 і в торговли папіру п. Ґабрієля ул. Короля Людвика 1. — Електрична зелізниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділю і сьвята з представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 368 1—

Завтра ві Второк 23. — Велике представленє.

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабской	„	80 „

Перворядного чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і один кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 6—10

Товариство „Просьвіта"

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити

в канцелярії товариства Ринок ч. 10,

по слідуючій цїні:

Розкази про сили природи	40 сот
Оповіданє о житю св. Бориса і Ґліба	4[illegible] „
Повістка для дітий	6[illegible] „
Сестра	30 „
Байка	44 „
Істория Руси ч. I.	50 „
Істория Руси ч. II.	46 „
Лен і конопле	45 „
Про живоплоти і ліси	40 „
Бенямин Франклін	32 „
На досьвітках	44 „
Серед ледового моря	50 „
Житє сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона	40 „
Дрібна птиця господарска а велики гроші	40 „
Відкритє Америки	44 „
Звірята шкідні і пожиточні	84 „
Кирил і Методий	44 „

Шкільною правописию:

Фінляндия і Сахара	44 сот.
Повістки (Тіточка Ганна і два старці богомільці)	86 „
Житє сьв. Отця Николая	40 „
Пасіка	70 „
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60 „
Молитвенник народний (лучша оправа)	80 „

Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по ціні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішного украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осів я тамже постійно і отворив при ул. **Собіского ч. 5.**

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим заховавем знамен і черт історично археольоґічних.

На жаданє могу служити планами, взорами і кошторисами. Цїни як найприступнїйші.

При сім позваляю собі звернути ласкаву увагу на тепле припоручене мої фірми Всесьвітляйшого і Високопреподобного Епископского Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75).

З високим поважанем

Теодозій Комісарук

328 7—0 **артист різбяр ул. Собіского ч. 5.**

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе дзвоны рôзной ваги и приймае **ушкоджений** дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожъ маe на складѣ готовй дзвоны рôзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 530 181—?

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 26—100

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лічничі: уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші

В Зимноводї-Рудно

14 мінут зелізницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Дивта після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджженя ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle;
Seiters: Ober і Nieder;
Щавниця: Josefina і Magdalena;
Salzbrunn: Oberbrunnen;
Ems'ka: Krönchen;
Karlsbad: Mühlbrunn і Sprudel;
Vichy: Grande Grille і Celestines;
Kissingen: Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.

Води диететичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телеграф в місци. З Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 679 4—6

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі близші информациї удїлають:

В справах адміністрацийних: ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ, Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских: Д-р ЕВГЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ, Львів, ул. Корнякгів ч. 1.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропіґійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 128. Львів, Второк 10 (23) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24, Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і взиви приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Зразок галицкої адміністрації.

— —

Вчера саме порушили ми в нашій часописи справу реформи адміністрації в Галичині, стараючи ся осьвітлити її всесторонніше і розглянути її глибше, віж се зробила консервативна польска преса, в котрій — на превелике диво — вперше порушено сю справу наче би на доказ, як цілком вже неможливими стали відносини в сій галузи галицкої бюрократиї. Коли польска консервативна преса мала галицкій адміністрациї до закиду що найбільше „залягане кавалків" — се ж відбивав ся нераз і на шляхецких приватних інтересах, — ми піднесли основну і найважнійшу її хибу, з якої всї инші вже виводять ся, іменно брак почутя права і справедливости, инакше кажучи, брак урядничої совісности. Особливож відносив ся наш закид до нарушування адміністративними функціонарями політично горожанських прав населеня. А що се нарушуване доконує ся як-раз в інтересї шляхецко-польских кругів, котрі репрезентує згадана консервативна преса і з котрих саме вийшов теперішний намісник краю, так з гори можемо приготовити ся на стеоретипову відповідь з боку сих-же кругів, що наші закиди се лише звичайна „напасть" з невдоволених з усего „радикалів", „вархолів", „гайдамаків", чи як там ще всїляко звуть нас наші противники.

Та на щасте для нашого обжалованя, а на нещасте для населеня, на котрого скірі рядом тяжких кривд записує ся реестр гріхів нашої адміністрації, маємо і поза par excellence „політичною" дїяльностию наших адміністративних функціонарів стілько материялу, що коли би навіть лишити на боці всю „політику", то сей материял вже вистарчив би, щоби в цілости піддержати виголошений нами тяжкий закид: браку почутя права і справедливости — браку урядничої совісности.

Докази самі сунуть ся під руку:

От саме на тиждень перед вступленем в урядованє нового намісника саля львівского суду присяжних судїв була видовищем розправи, котра скінчила ся тяжким засудом обжалованого адміністративного функціонаря, а котра в нутро нашої адміністрациї кинула знов оден сніп яркого сьвітла, розкриваючи перед очима публичної опінії гидкого рака, який точить сї інституциї, що в їх руках спочиває управа, а затим і доля населеня.

Обжалований був секретар бобрецкого староства, Вечорек. Секретар староства — звісна в кождім повіті фіґура, права рука старости, на біса „зручний" як виборчий комісар, „патріотяїк", „вецовнїк", пострах війтів і селян, і т. д. і т. д. Ось-такий точно був і секретар Вечорек: виборчий махер над махерами, русиноїд, що живцем би їв руских „гайдамаків", а при тім функціонар прокураторії, що обжаловував завзято руских селян в страйковых і політичних процесах та вмів „вчити розуму" непокірних хлопів.

Ог-той пан секретар і функціонар прокураторії через цілий ряд років доконував безкарно і без нїякого надзору сотки надужить, головно в військових справах, дер з хлопских кишень кервавицю без найменшого до сего управненя, митарив, шахраїв, „мошенничав" — як кажуть коротко Москалї — без стриму і то під оком „батька" повіту, п. старости. Секретар Вечорек вмів увільнити, кого хотїв, а властиво, хто ему оплатив ся, від військової служби і в поборових лїстах господарив, як тілько було ему до вподоби: вимазував одних, вписував инших, дописував, що треба було для провадженого ним інтересу, видирав картки і т. д. — а з усего того мав розумів ся незгірші доходи, бо як стверджено, брав за таке „увільненє" і по 630 К. Та секретар бобрецкого староства знав і цілком нові реклямаційні оплати: хто хотїв згорди заплатити ему 4 К від особи. Так вераз за оден день „заробив" пан секретар і понад 100 К. Не перестуиив він на сухо і „додаткових рекрутів". Кождий з них мусїв платити по 5 К за „підводу", так що на кождім „заробив" по 2 К 75 сот. Вмів пан секретар смалити порядні гривни нелюбим собі війтам, при чім від его вироку „не було відклику", а гривна пропадала таки в его кишени.

Ось-так від оком старости був би господарив п. Вечорек і дальше, і дальше був би враз з другим таким мошенником та виборчим махером і „правою рукою п. старости" — як его назвав оборонець Вечорка — Мошком Ґотлїбом, „увільняв" обовязаних до військової служби, і дальше побирав би до своєї кишенї всякі неістнуючі „такси" й „гривни", „робив-би" вибори і обжаловував би руских хлопів за страйки, довірочні збори, кольпортажу і т. п., і дальше в імя польскої гакати жер би руских „гай дамаків" — якбь не бережаньска військова команда. Коли п. староста „не бачив" злочиньств, що діяли ся під самим его носом, військова команда аж з Бережан витягла їх на верх і Вечорек станув остаточно перед судом, щоби опинити ся вкінци в криміналї.

Істория сего бобрецкого секретаря і позітового махера вельми характеристична. Роки цілі він митарить, цілі роки надуживає власти, доїть хлопів, а его шеф, — староста, нїчого про се „не знав". Вечорек цілі роки ошукує державу а рівночасно виступає яко функціонар її прокураторії. Секретар староства поповнює день в день мерзенні обманьства, а рівночасно враз зі своїм компанїоном, жидком Ґотлїбом, в „правою рукою" п. старости і „робить" політику, яку треба певним кругам. Чиж не характеристичне се для того, щоби бачити, які індівідуа вигрівають ся безпечно в тій скорумпованій атмосфері, де мірилом способности урядника в не его характерність і сьвяте заховане права, але „зручність" при виборах і „остре держанє" хлопів, Русинів, „гайдамаків" хочби з подоптанем усякого права і етики? Чиж не ясно з того, що старостів поза „політикою" наче нїчо не обходить, що роблять підручні їм функціонарі, коби лише добре „робили" вибори? І чиж не очивидно, що коли так дїє ся не тілько в Бібрці, але коли майже в цілій східній Галичині вся форса старостів звернена на „політику", то під опікуньчими крилами зверхних властий розпаношують ся такі Вечорки в Бірбцї, такі Снежки в Борщеві, що-то знов при помочи польских ксьондзів побирають якісь „оплати" пашпортові, та всякі инші панки, що то будучи мізерними функціонарами староств, живуть на велику руку, грають ролю панків, бавлять ся в політику, аранжують „веци", пропаґують всепольске „Т-о школи людовей" і т. т. і т. д., а на все те якось знаходять і час, і фонди і... ласкаве око зверхних властий.

Тож вертаючи на конець ще раз до справи реформи адміністрациї, ще раз мусимо зазначити з натиском, що механічна реформа через збільшене урядничого персоналу лихови нї троха не зарадить. Треба взяти ся до реформи цілого адміністрацийного орґанїзму, а іменно треба з него вигнати того духа коррупциї і безправства, що в нїм закорінив ся і що на кождім полї адміністрациї видає гіркі плоди. Але до того перш усего треба з адміністрациї вигнати всяку політику і політичний протекціоналїзм, треба виховати нові урядничі покоління в цілком відмінним, совісно урядничім дусї, не в польскій але в нїмецкій школї, треба з коріня перемінити систему адміністрациї. А до того так великого дїла треба мужа великої сили ума і серця.

Середновічна Польща в образках XX віку.

I. „Najazd" польского ксендза на руску церков.

Дня 1. червня с. р. парох Будзанова кс. Ян Турчаньский відправив Сл. Божу в церкві скоморошкій, прилученій парохії Звиняча, без повідомленя і дозволеня мого яко пароха. По просту захотїлось ему, тож приїхав до Скомороша, вимів насильно від провізора ключі до церкви тай — відправляв, говорив „kazanie" і надто заповів, що прибуде до церкви того дня ще раз— „буде сьвятити поле".

Для зрозуміня мушу зазначити, що відносини сусїдскі між мною і кс. Турчаньским давно зірвані, що найменше від двох лїт, цїлковито; ще й те, Скомороше, яко дворскій обшар, становить дотацию лат. пароха в Будзанові.

Довідавшись про сей самовольний вчинок, того-ж дня поїхав я до Скомороша, замкнув церков а ключі забравем до себе — до Звинача. Кс. Турчаньскому казавем донести, що забороняю ему вступу до церкви.

Але кс. Турчаньский, дуфний на своє становище, не респектує нїяких законів... Вечером зібрав він тисячну товпу будзанівских латинників, та враз зі своїм кс. вікарим доконав „najazd" на скомороску церков. Нарід маленького села не відважив ся відперти зухвалих латинників; радше терпеливо дивив ся, як латинники розбивали церковні звони, добували ся до замкненых дверей церкви та криками вигрожувались „ruskiemu popowi. На щасте сильний замок — не попустив. Пізно в ночи повертали оба ксьондзи з роз'юшеною товпою до Будзанова.

Про сей напад на церков, подавем безпроволочно донесене до властий духовних.

II. „Polski cud" в рускій церкві.

Дня 6. червня одержав я від кс. Турчаньского рекомандоване письмо. Наведу з оригіналу кілька речень, щоби оцінити арогантну зарозумілість польского ксьондза в зносинах з руским, — замічаючи надто, що кс Турчаньский в порівнаню зі мною в о яких 12—15 лїт молодшим сьвященником. „Prawdziwie Wam mówię, — такий початок письма — że zawiodłem się na Was i z pewnem rozgoryczeniem zmuszony jestem to pismo urzędowe Wam nadesłać". „Polak, co raz komu darował, tego nigdy nie odbiera, nawet nie pożąda, chociaż często mu-zą żałować potomkowie, na to, co zdziałali praojcowie dobrego dla innych na szkodą chwały Bożej, zbawienia dusz i krzywdy własnego narodu". — [Сей уступ поясняю: перед 50 лїтами тогочасний лат. парох Будзанова бл. п. Кульчицкий (з роду Русин) за порозумінем і згодою руского пароха в Звинячи, бл. п. Левицкого, на місци деревляної церковцї в Скоморошу, побудував церковцю мурованну; розібрану церков деревяну, переніс на присілок Кульчики коло Ласковець, де она стоїть до нинї. Церков скомороска становить від віків свою власну табулю ерекційну; колись була тут самостійна руска парохія.] — „Zastrzegam się niniejszem i protestuję przeciw naruszeniu przez Was prawa używania wspólnego cerkwi w Skomoroszu, (се брехлива напасть. Такого права нїколи не було, і дасть Бог — не буде!), które przemocą naruszane, musiałbym przemocą w sposób godziwy odzyskiwać przez sądy, władze polityczne i duchowne"(?!..)

По відчитаню сего „чемного" письма сейчас виславем кінним посланцем до кс. Турчаньского, у відповідь, формальну письменну заборону вступу ему до церкви скомороскої і відправлюваня в тій церкві функцийй.

На другий день 7. червня, в неділю Сошествія св. Духа, коли відправлявем Богослуженє в церкві матернїй в Звинячи, кс. Турчаньский, замість відправляти у своїм костелї, вибрав ся до Скомороша до церкви та спровадив з Будзанова коваля з витрихами, котрий мав отворити ему церков насильно.

Ось і початок „cudu wszechpolskiego" !...

Кс. Турчаньский забрав збігшу ся дїтвору, жінок, і кількох збаламучених латинників ґаздів скоморошких на супротивний бік від дверий, — муру церковного, щоби небачили, що робить коваль коло замку. Тут сьпівав „godzinki" записував до „szkaplerza" та намовляв, щоби всї приставали на „лацїньске". Повело ся ему: одна жінка, моя парохіянка, припала до ніг кс. Турчаньского — як се зізнають наочні сьвідки — та стала лепетати „по лацїньски", що она враз з дїтьми вирікає ся поганої рускої віри, а пристає на лацїньску. В нагороду задумав кс. Турчаньский зробити сю жінку „чудотворною-сьвятою"...

Коваль порав ся витрихами коло замка надвірного. В замку остаточно затріщало сильнїйше. Се запримітило кількох ґаздів, котрі приглядали ся ковалеви. Здавало ся, що замок отворив ся. Тогди коваль зібрав свої витрихи, удав ся до кс. Турчаньского — поза церков. Сьвідки зауважали, як коваль дав ксьондзови потайний нїмий знак, доперва потім сказав голосно: „ja nie mogę otworzyć drzwi, trzeba zrobić nowy klucz".

Коваль відійшов. Тогди кс. Турчаньский заговорив до зібраних коло себе: „moi najmilsi. Kowal niemógł drzwi otworzyć. Nam otworzy drzwi sam Pan Bóg! Ch dźmy do cerkwi!..." Процесийно привів товпу перед двері. Тут приставив прибрав позу натхненя а звертаючись до жінки, котра перед хвилею вирікалась перед нам своєї віри, закликав голосно: „Kobieto, bądź ty u Pana Pana Boga szczęśliwą, przystąp, i słabą ręką kobiecą, otwórz te drzwi!"...

Нещасна жертва баламуцтва копнула обома руками за клямку, почала тиснути і термосити з усїх сил тяжкими дверима... але замок не отвирав ся... Бідна жінка попала в спазми, почала кусати клямку зубами. Зібрані, дивлячись на таку „кумедию", з сумом та насьмішками почали опускати ксьондза...

Про сю подію повідомивем депешою і письмом свою власть.

III. Польско-латинськи мобілїзация і її дефілада в Звинячи.

В середу, дня 10 червня, отримавем довірочне донесене з Будзанова, що коваль Франко Круковский на приказ кс. Турчаньского доробив новий ключ до церкви Скомороскої, що той коваль в ночи покрадки і неспостереженний тої ключ випробовував в замку церковнім, та що кс. Турчаньский має вибрати ся в слїдуючім дни „Bożego Ciała" забрати скомороску церков. Того самого дня по полудни, допіс мені церковний провізор зі Скомороша, що він сам злапав коваля коло надвірного замку церковного, але коваль видер ся ему з рук та утік до Будзанова.

Мусївем поїхати сам до Скомороша, щоби відперти приготований новий штурм на церков... Зміцнивем додатковими, міцними штабами двері. Поховавем шнури від звонів. Убодривем до оборони своїх вірних людий. Помимо вижидування, ворог не показував ся.

З дому виславем другу депешу про грозу ситуациї до Консисториї — і надто донесене до ц. к. Прокураториї державної.

Кс. Турчаньский, поінформований докладно про скріпленє скомороскої церкви, змінив доразно тактику. Замість на церков, постановив напасти на мене — у власнім моїм гнїздї — в Звинячи... Дня 11 червня перевів скору мобілїзацию латинників Будзанова, Скомороша, Вербівця і Ласковець, заповідаючи їм, щоби були готові на похід в день 14 червня, в неділю, до Звинача. „Niechaj ks. ruski zwiniacki zobaczy, wiele nas jest Polaków:.."

Дїйсно, в неділю 14 черв. кс. Турчаньский, полишаючи свою парохію і костел, прийшов з товпою будзанівских міщан до Звинача. Також кс. вікарий припровадив до Звинача латинників з Вербівця і Ласковець. Всього народа могло бути 200—300 людий.

Мої парохіяни звиняцкі не брали участи в тій демонстрациї. Також не звонено, коли польскі процесиї переходили по при місцеву церков.

Спектакель, по відправі в дворскій каплици, покінчив ся пізно під вечер хапатнею: Ксьондзів приймали в дворі, простих наповано горівкою та пивом — на почтї. На „podziękowanie" — на відходнім, — зібрала ся вся процесия з хрестами, хоругвами і образами перед палацом і тут відсьпівали, під батутою кс. вікарого „Jeszcze nie zginęła..."

Що буде дальше?.. Пожиємо, дасть Господь, побачимо!..

Кс. Турчаньский пише тепер неправдиві дописи до польских ґазет, в котрих старав ся мене осьмішити... Власне вчера вечером, случайно дістався „Gaz. Nar." Nr. 138, де в рубриці „Listy z kraju" поміщена допись: „Postępowanie ruskiego parocha ze Zwiniacza" з підписом „ks. Jan Turczański", — і се мене споводувало, подати представлене справи від себе.

Остаточно, дай кс Турчаньский приймє до відомости сею дорогою, що если він поважить ся дальше мене інсультовати, готовий того колись дуже жалувати... Я не грожу, але моя терпеливість має також границї...

Св. обряд латиньский, котрого придержують ся вірні католики так народности польскої як рускої, я почитаю рівно щиро, як свій власний обряд — руский, як всї обряди, признані св. Церквою. Також поважаю ідею національну польску. Таку заяву подаю не перший раз; а правду моїх почувань, если би потреба, умівбим доказати. Для того сьмілво могу покінчити замічкою: такі брутальні вчинки, на які позваляє собі кс. Турчаньский, не підносять але радше підривають повагу віри і обряду, радше поганять а не додають слави та блеску справі національно-польскій.

Звиняч, 20 червня 1903.

Ник. Галущиньский.

Справи австро-угорскі.

Кріза на Угорщинї.

Нових вістий про місию гр. Куена майже нема. Вчера був він в Будапештї і особисто переговорював з визначними угорскими політиками (в суботу розмовляв він з ними з Відня телефонічно), як з Сейльом, Апонїем, Зічім, Кошутом і п. Імовірно сегодня буде він знов у Відни, щоби цїсареви здати справу з своїх заходів.

В неділю в полудне удало ся 21 послів із сторонництва независимих до парляменту, щоби від президента палати послів зажадати скликаня засїданя на нинї. Вони мотивують своє жаданє трудним положенем політичним, котре являє ся тим труднїйшим, що конституцийний король не пробуває в столици краю і що заходи около полагодженя політичної кризи незгідні в з законами. В соймовім будинку явив ся також Сейль і просив послів, щоби відступили від свого жадання; але вони не хотїли сего зробити. Регулямін приказує скликати засїдане сойму на жаданє 20 послів навіть в тім часї, коли сойм відроченний, але назначує на се речинець 5 днїв. Длятого президент палати гр. Апонїй згодив ся скликати засїдане сойму на четвер. На дневнім порядку засїданя покладено інтерпеляцию независимих, длячого заходи коло полагодженя теперішної кризи відбувають ся у Відни, а не в Будапештї.

Мадярскі дневники доносять, що полагода кріза імовірно наступить на підставі давнійшого внесеня сторонництва независимих, щоби не підвишувано числа рекрутів і тим скорше приступити до полагодженя буджету і угоди. Підвишене числа рекрутів має виносити лише 6.000

З хорватского сойму.

На вчорашнім засіданю сойму опозиция не явила ся Правительство внесло закон о застановленю декотрих параґрафів прасового закону (щоби провини, поповнені друком, вирвати з під компетенциї присяжних судів). Сойм мав приступити до дискусиї над буджетовою провізориєю, але на внесеня президента палати відрочено засіданє до середи.

Через згаданє повисше обмеженє прасового закону найбільше потерпіли би дневники опозиційні; длятого правительство гадає, щоби тим проектом змусити опозицию до участи в соймі.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віче міст.

Відень. Віче австрийских міст ухвалило резолюції: щоби правительство помогло громадам в поношеню коштів при справах, котрі громади полагоджують в припорученім обемі дїланя замість політичних властий першої інстанциї; щоби правительство перевело ревізию приписів о приналежности; щоби завело загальний обовязок мельдованя у всїх громадах; щоби лишало містам державні доходи з консумційного податку і відступило їм додатки до податку від пива; щоби перевело реформи і обниженє податку домового; щоби увільнило громади від порта громадскої кореспонденциї.

З Сербії.

Білград. З нагоди приїзду короля відбудуть ся тут 24, 25 і 26 с. м. народні торжества. Король приїде в середу перед полуднем. Насамперед повитають его ґенерали, міністри і духовенство; потому поїде він до церкви на богослуженє. По полудни явить ся перед ним сенат. Вечером похід з смоляскипами, серенада і святочна вистава в театрі. В четвер на спільнім засіданю скупщини і сенату зложить король присягу на конституцию, опісля переглядне войско В пятницю буде принимати всїлякі депутациї.

Досп крім роснийского посла жаден з заступників иших держав не дістав від свого правительства інструкциї як має заховати ся при вїздї короля. Длятого сербске правительство жде і вишле запросини, аж увевнить ся, що будуть приняті.

„Стамна“ довідує ся, що міністер судівництва вручить королеви проект амнестиї за політичні провини.

Відень. В неділю приїхало сюди 18 Сербів з Білграду, а вчера около 100 иших Сербів, щоби повитати короля на двірци в его переїздї.

Женева. Вчера вечером вийхав відси король Петро в товаристві сербскої депутациї і своєї служби. З ваґону кликнув на прощанє: „Нехай жие Швайцария!“ На двірци зібрало ся богато народу і сердечно прощали від'їжджаючого.

Перед від'їздом розпращав ся король з проживаючими тутки Сербами, Росиянами і з місцевим населенем. До союзної ради і до швайцарского правительства вислав телеґрами з подякою за гостинність.

Король їде в цивільнім убраню; аж в Земуни має надягнути мундур сербского ґенерала з росийским орденом св. Андрія, наданим ему тепер.

Македонія.

Царгород. В послїдних шістьох днях було кілька нападів революційної ватаги на турецке войско в ріжних місцевостях коло Сальовіки. Ватага складала ся з 40 людий. Вкінци удало ся Туркам прогнати ватагу, котра лишила кількох ранених і убитих.

НОВИНКИ.

— **До рапорту.** Як ми вже згадували, в суботу минувшого тижня відбуло ся повитанє ґр. Андрія Потоцкого на новім становиску, явили ся отже в намісництві репрезентанти властий автономічних і державних та відпоручники церковних іерархій, котрі до такого офіциального повитаня намісника — заступника цїсаря і начального управителя краю — суть обовязані. Поза тим, з горожан і горожаньских інституций ніхто не явив ся, не явили ся також репрезентанти Русинів і руских товариств, бо абстрагуючи від самого звичаю, котрий поза Галичиною і Буковиною нїгде не практикує ся і виглядає на китайске паволїпє, ми до специяльних обявів втїхи і довіря не мали причини. Наш погляд про ґр. Потоцкого, вельми обективний, висказали ми еще в 118 ч. „Дїла“ і хоч не хочемо нїчого злого преюдикувати про добру волю і дальше поведенє нового намісника, то однак думаємо, що річию кождого сьвідомого і шануючого себе Русина є здержати себе від всяких „колїноприклоненій і чолобатій“, коли ґр. Потоцкий є будь-що-будь Поляком і шляхтичем та вийшов на становиско намісника, між иншим, яко муж довіря „польского кола“. Резерва отже при того рода антецеденциях, ще й в хвили находу на Русь і лютуючого гакатизму та по тілько сумних досьвідах, була єдино вказана для народу, шануючого своє достоїньство, — тим більше, що така резерва нїкого ще не обиджає. Та инакше думали мабуть наші „ґаліцкіе русскіе“, бо як доносить „Галичанинъ“, у намісника, побіч всїликих урядників, явили ся також представителї „русскихъ Обществъ“, щоб зложити ґр. Потоцкому своє „привѣтствіе“. Як бачимо з того, наші Москалї станули сейчас до рапорту, щоб новому намісникови зложити заяву свого лакейства. Ми поспитаємо супротив того поступку львівских Москалїв всїх патріотичних Русинів: як можуть нас поважати і як мають з нами числити ся, коли навіть в часї найтяжшої борби і найлютїйшого походу на Русь найдуть ся ефіяльти, що зложать кождому заяву довіря і раболїпя? І наші противники вже використали зраду Москалїв, бо подали до віденьского „Zeit“, що нового намісника витали також численні репрезентанти руских товариств, а ґр. Потоцкий може тріюмфувати, що без всяких заходів має вже за собою довіре Русинів. Тілько нехай п. Потоцкий знає, що се були у него не Русини а Москалї, та що ті, що его витали, не мають нїякого голосу серед руской суспільности.

— **Польский „сендзя“ і руский „хлоп“.** Пишуть нам з Перемишля: В звістній справі Івана Гошити з Липник, пов. мостиского, против п. Мариана Шведа, карного судиї в Мостисках о обиду чести (словом „świnia“), відбула ся дня 20 червня с. р. карна розправа в повітовім судї в Перемишли. До розправи довів сам п. Швед, котрий був такий певний, що словом „świnia“ не можна взагалї обидити руского селянина, що закривав ся перед розправою навіть „słowem honoru“, що Гошити не обидив. П. судия Швед уважав за відповідне до розправи з селянином явити ся сам лично враз з адвокатом д-ром Блажовским. Перед розправою ще заявив радник судовий Несьвятовский, що та справа для нього дуже неприятна до переведеня, і висказав свое здивованє, чому Швед не старав ся полагодити справи „intra muros“. Безпосередно перед розправою запитав п. Несьвятовский, чи сторони не полагодили би справи в мирний спосіб. П. Швед заперечив однак, щоби Гошиту образив. Се заперечене зі сторони судиї зробило таке сильне враженє на селянині Гошитї, що через хвилю стояв він мов вритий. Відтак промовив: „Прошу високого суду! Я завсїгди був готов до розправи не доводити, якби п. судия Швед був узнав за відповідне мене преціньякось перепросити. Колиж п. судия Швед і тепер ще не уважає сего за відповідне тай важить ся ще до того так в присутности моїй як і сьвідків заперечувати, то прошу о переведене розправи і переслуханє сьвідків.“ Відтак приступлено до переведеня розправи. Два сьвідки (кандидати адвокатури) ствердили з цїлою рішучостию факт наведений в жалобі. По переслуханю обох сьвідків доказових Гошита заявив: „Прошу високого суду, я пережив вже 58 лїт і до сего часу нїхто з інтеліґентних людий — а мав я до дїла і з п. ґр. Стадніцким і з п. Ірсайом і прч. — мене не обидив. Доперва п. судия Швед і то яко судия, без всякої причини, обидив мене там, де я шукав справедливости за дїзнану зневагу. Дуже мене се болїло і болить, тому що обидив мене чоловік інтеліґентний і судия — а вжеж обиди хлопа зі села я не брав би собі так до серця. Тепер хотїв я лиш виказати, що жадної напасти на п. судиї Шведї собі не шукаю Коли-ж стверджено се вже в протоколї зізнанями сьвідків, то я від жалоби своєї відступаю, кару п. судиї Шведови дарую і жадних коштів не жадаю!“ Ті слова Гошити викликали велике здивованє серед численної авдиториї, зложеної з адвокатів, кандидатів адвокатских, дневникарских репортерів і т. п., так що всї Гошитї горячо ґратулювали задля его такту, поваги і спокою. — *С.* — (Від себе мусимо запримітити, що селянин п. Гошита зовсїм непотрібно забавив ся в великодушність супротив судиї Шведа, котрий своїм поведенем доказує, що на сю великодушність анї не заслужив, анї не годен її зрозуміти. З другої ж сторони звертаємо увагу президента апеляційного суду п. Тхоржницкого, щоби занявся близше особою п. Шведа і усунув его раз на завсїгди зі становища, котре він лише безчестить та взагалї підкопує довіре до него навіть серед сьвідомійших верстов населеня. — *Ред.*)

— **Нову драчу на Русинів** придумали польскі власти. Як звісно, у Львові на т. зв. Новім сьвітї забагло ся деяким кругам вибудувати мілїоновим коштом величавий костел св. Єлисавети. А що, річ певна, грошиків на сю цїль нема, та польскі власти постановили в короткий спосіб добути їх з кишень населеня краю. Так між иншими висший краєвий суд у Львові і краєва дирекция скарбу розіслали до підчинених собі властий по краю відозву, щоби вони на будову згаданого костела збирали жертви межи урядниками своїх дикастерий. Жертви немають бути одноразові, бо кождий урядник мусить зобовязати ся, що через пять лїт буде що місяця давати на костел означену суму. Як приймуть сей дивовижний податок урядники-Поляки, то їх річ, але для Русинів се нова драча, новий тягар, від котрого многим руским урядникам важко буде увільнити ся, особливо тим, що не хотять в опінії польских властий наразити ся на підозрінє нельояльности і скоштувати славетних „ваґлявухів“ дуф службових“. Та з огляду на теперішні польско-рускі взаїмини всї урядники-Русини повинні рішучо і солїдарно оперти ся нахальному та зовсїм безправному накладаню на них якоїсь польскої драчі, бо ми самі маємо аж надто богато народних цїлий, що вимагають обильних жертв, які прим. Поляки горнуть за подібні цїли пригорщами з краєвих і державних фондів.

— **З нагоди розпарцельованя обшару двірского в селї Бунові** в запущенім яворівскім повітї одержали ми таку допись: На ярмарковітї одержали ми таку допись: На ярмарку в Яворові мав я нагоду розговорити ся з кількома людьми з Бунова о відносинах в тім селї. „Наш Бунів — мовив один господар — село дуже нещасливе. Оно велике, має до півпята сотки господарів, але то понайбільше бідаки, задовжені по уха у бунівских жидів-склепарів або в „заїчках“ повітових. До того в селї темнота, крадежи, розпуста, часті бійки, ось недавно війтови в часї урядованя розбили голову. Церков, під котрою смердить кілька жидівских склепів, хилить ся до упадку. Заложена читальня не розвиває ся. Люди гинуть без пасовиска, а тут обшар двірский забрали мазури...“ — „А чи ви, громадяни, не могли закупити обшар двірский і розпарцелювати між себе? ви-ж могли звязати ся в спілку і затягнути позичку 130.000 корон; на таку ціль допомогли би були вам рускі товариства Дністер, Краєвий Союз тай инші“ — сказав я. „Ба, чому би не могли? але до того треба би в селї проводу, ученої голови, а у нас?“ — На те я замітив: „А що-ж ваш о. декан?“ [парох Бунова, о. Айталь Фединкевич, есть деканом яворівским]. „Певно, якби наш о. декан схотїли були, якби були лише заохотили щиро людий, чи то на проповіди в церкві, чи в читальни... Та ба! у нас проповідь як на Великдень то знов на Великдень, а читальні наш о. декан так боять ся, як жид сьвяченої води; мимоходом сказавши, они, як говорять, мали аж до консисториї скаржити сьвященників Венгриновича, Кміта і Насальского, котрі заложили у нас читальню, що нїби-то они вмішали ся в справи чужої парафії.“ — Тут вмішав ся в розмову другий господар і каже: „Во то треба вам знати, що наш о. декан не з тих сьвященників, що то, як бувае деинде, дбають за просьвіту народу, борють ся за руску правду; де там! У них лиш аби доходи. [Тут сей господар розговорив ся ширше на ту тему, а відтак мовив дальше]: „Наш о. декан читають лише польску ґазету „Пшеґльонд“ і польскі книжки тай тому не лиш дома говорять по польски і по польски листи пишуть до своєї родини, але навіть у церкві грошї з акафисту рахують по польски...“ — „Одним словом, нема у нас добра! — обізвав ся знов перший господар. — Церков, як нам сказав, хилить ся до упадку, а в церковній касї воробцї свищуть. Або ось таке: Громада купила на весну у пана коршму з огородом за 1.400 корон і відреставрувала ї коштом 600 корон, а тепер хоче впустити туда назад жида з горівкою і склепом. Чи не встид то і ганьба? Чи не можна би людям представити в церкві, щоби громада заложила собі там свою крамницю, або, як громада сама не може тим занятись, нехайби відступила дім читальни, а там уже знайшли би ся люди, що повели би справу на добру дорогу...“ Сумно менї було слухати тої бесїди, тим сумнійше, що загалом в повітї яворівскім сумно: нарід в темноті, без політичної сьвідомости, а серед рускої інтеліґенциї така орґанізация, що як прийдуть вибори, то иноді навіть не ставить ся Русина кандидатом, бо кандидує польский ґраф з польского „кола“.

— **Голодовий тиф** в краю поволи ослабає

Ярослав Гординьский.

Фраґменти.

Чи добре?

Ми ухвалили опустити університет. Всї, як нас було еще єдинадцять осмеро люда, мали його покинути, бо там понижено нашу мову, потоптано наші природні права, обиджено увесь наш нарід...

А хто не піддасть ся постановам усеї молодїжи — той зрадник між нами, а тим мусить кождий з нас зірвати всякі зносини...

Ми се ухвалили.

— — — — — — — — — — —

Я сидїв у своїй кімнаті і думав про події, що вигнали нас із львівского університету, а тим самим і зі Львова. Треба було перенести ся на инший університет— але на який? Отсе питанє й займало мене тепер.

Було се вечір — я був сам.

В тім отвирають ся двері і в мою кімнату входить мій друг, Петро.

Се був найщирійший мій приятель. З ним не розлучав ся я майже — одинак останнїми часами не бачив його уже від кількох днїв. Я знав, що він з огляду на свої личні відносини був противний усїй роботї нашої молодїжи, роботї, до якої я прилїг усїм серцем. Я знав, що він не зробив і нїколи не зробить сецесиї.

— Чи можна? — питав він несьміло, задержавши ся коло порога.

— Петре, мене питаєш?! — відповів я з виразом докору, забуваючи на хвилю на його вид про усьо.

— Ну, що чувать? — говорить він дальше, приступаючи близше з довною усьмішкою.

— Так знаєш. Ти виписав ся уже з університету? Завтра останнїй реченець...

— Я?! — сказав Петро — я ще не здурів.

— Як то? — спитав я тремтячим голосом і похилив ся низше над якимсь папером. Я знав дуже добре, яка буде його відповідь, але я все ще вмовляв в себе, що се неправда. Я хотїв почути з його власних уст послїдне слово.

— А так! — була коротка відповідь.

— Слухай — говорю на се з розпукою — се не правда! Я не вірю тому! Ти мав би?.. Нї, мій Петре, ти не похожий на такого.

— Ой, Славку, Славку — усьміхнув ся він — який ти ще дитинний! А впрочім не питай мене про се, не говори о тім. Ти знаєш, як я думаю.

У моїй душі, вела ся страшна борба. Очивидно, він анї не думає про сецесию. А в такім разї менї не вільно з ним навіть говорити... Алеж він мій одинокий приятель, він мене так любить. Та й через саму вдяку до нього — як я маю се зробити? Атже він тодї не пожалував анї видатків, анї своєї доброї слави і мало що не стратив усьої своєї будучности на те тілько, щоби мене ратувати. А нинї мав би я?.. Нї, се прямо неможливе... Але обовязок!.. Се-ж буде те саме що зрада. А я так прагну красшої будуччини своєму народови — для вітчини готов посьвятити всьо, всьо!

— Всьо?! — відозвав ся в моїй душі іронїчний голос. — Для вітчини готов посьвятити всьо?! Ха! ха! ха! А Петро? Чи й Петра проміняєш за вітчину!

І я чув, як той голос реготав ся, страшно реготав ся із — моєї безсильности. Я заткав уха, щоби його не чути, але він звенїв десь у моїм нутрі, палив мене, давив душу, роздирав серце...

А може той голос не має слушности?... Має, має повну слушність!... Я не проміняв би Петра за вітчину.

Я кинув ся як шалений. Менї пригадались нараз слова товариша, що накликував усїх до єдности:

— ... А кого здержала би приватні зглядн від сповненя наших ухвал, сей зрадник між нами!

І тямлю, як я сам одушевлений прилеснув тому. А тепер?...

Я зрадник!

Я зрадник?! Нїколи!.. Боже, додай менї сили вирвати з серця любов до мойого друга!...

— А видиш, видиш — таки не проміняєш! — засичав знова той самий клятий голос.

— Проміняю! — ревнув я на усю кімнату. Відай дуже голосний мусїв бути мій крик, коли від нього затих мій нестерпний голос.

— Слухай, Петре! — зачав я придавленим голосом. — Ти-ж знаєш наші ухвали. Я тебе молю, благаю: іди разом з нами, нехай на тебе опісля не показують пальцем. Ось маєш папір, положи тут свій підпис, що ти виступаєш з університету — не муч мене.

Він захитав гордо головою.

— З галабурдами не солїдаризую ся — проґїдив він поволи.

В одній хвилї я втратив над собою владу... Тямлю лише, що кров вдарила менї сильно до голови — здавало ся, розсадить її — зуби заскреготали, уста затремтїли судорожно.

— Що ти сказав? — крикнув я обурений. — Ти сьмів кинути обиду в лице всїй українській молодїжи?!

Моя рука піднесла ся і — — — — —

В тій хвилї майнули менї крізь думку тілько два слова і вслїд за тим потах мій гнїв. Сї слова були: „Се друг!“

Хвилину я стояв безрадний. Та сьвідомість наруги, заподіяної так діймаючо моїм горячим почуванням зглядом народної справи, виступила опять з подвійною силою. Я вхопив Петра за рамя і видрулив його за двері із словами:

— Із зрадником нема менї дружби!

А коли замкнув двері за Петром, я кинув ся на долївку, гірко ридаючи:

— Чи добре я зробив? Чи добре я зробив?

Над руїнами.

Я стояв над руїнами своєї душі.

Кругом покрило усьо попелище розсіяних думок. Де-не де виглядають ще згарища погаслих надій, де-не де курить ся ще дим моїх зітлїлих мрій. Він заєдно намагаєть ся піднести ся в гору і йому се удаєть ся навіть по части: він здіймив ся трохи по над пожарище руїни. Та в тій хвилї повівав легенький вітрець і сїрий стовп розвіваєть ся у безконечному просторі...

Над тим пожарищем стояв я. Нї, не я, моя тінь, тінь моєї земскої частини. Я стояв похилений. Моє чоло нахмарило ся грізно, очи глядїли понуро перед себе, на лицї застигли вирази колишнього болю, жалю, розпуки — всьо то немов скаменїло і надавало менї страшного вигляду... У моїй руцї блестїв револьвер.

Я не думав уже нїчого. Та й що ж було думати? Думав тілько до того часу і лишилось з усього тілько попелище, що вкрило цїлу мою душу.

Мене не ворушило нїяке чувство. До чувства треба серця. А деж воно у мене? Я бачу, тямлю ще то місце, де воно колись було. Там стоїть тепер чорний, гробовий камінь, що шепче менї безнастанно своїми зимними устами тілько три невмолимі слова: „Lasciate ogni speranza!“

А було, було колись у мене тее серце...

О, сьвіте, сьвіте! люди, люди!

Та й впрочім, яке чувство мало мене ворушити?

Може жаль? Та за чим було жалувати?

В часї від 10. до 16. с. м. зайшло 84 нових случаїв, отже положенє розмірно поліпшає ся, коли зважити що в попередних двох місяцях кождий тиждень приносив около 200 нових случаїв. В послїднім часї голодовим дуром навіщена найбільше Городенщина, де лучило ся 17 нових занедужань. В наших повітах епідемія проявляє ся в ось яких розмірах: Добромиль 5 случаїв, Дрогобич 2, Горлицї 4, Яворів 6, Калуш 3 Ниско 1, Печеніжин 4, Підгайцї 9, Переворск 5, Рава руска 4, Снятин 9 Стрий 3, Товмач 4, Теребовля 2, Заліщики 4, Золочів 1, Жовква 2, і Жидачів 2. Число заражених повітів виносить тепер 19, з котрих лише 2 (5 случаїв) належить до західної Галичини. Прочі обнимають руску частину краю як наглядний доказ благодатности польско-шляхотской господарки на чужій земли.

— **Русини з Канади просять о руских священиків.** Наша редакция одержала із рускої кольонії в Фішкріґ в провінції Саскачеван слїдуюче письмо: „Просимо оголосити в „Дїлї“, що ми, канадийскі Русини з осади Фішкріґ, потребуємо сейчас священика на сталу парохію. Платня річно 600 долярів, за котрі ручить Комітет церковний. Кромі того священик буде мати доходи, так що річно враз із платнею стояти буде на 1.000 долярів. В сїй кольонії в нас більше-менше тисяч осадників, разом до пять тисяч душ. Одна церков уже готова а дві кінчать ся. Мешкане для священика також кінчить ся. Просьбу о священика внесли ми до львівской консисторії і до Преосв. митрополита. Хто би з всч. духовенства нашого мав охоту прибути на нашу кольонію на пароха, то просимо написати на адресу Петра Швидкого в Фішкріґу, почта Розтери, Саскачеван, Канада. — Фішкріґ, 28. мая 1903. За Комітет *Петро Швидкий*“. — Із сим письмом надіслав Комітет нашій редакції відпис просьби висланої до львівской консисторії. В тій просьбі читаємо: „Ми, сини нашої дорогої матери Руси, дорожимо нашим св. обрядом, а преданні нашій Впр. Консисторії Архіеп. львівскої не узнаємо до сего часу жадної власти духовної иншого обряду, лише з синівскою терпеливостию очікуємо на нашу Впр. Консисторию, ачей уже раз змилує ся над нами й нашими дїточками-сиротами і пришле ласкаво нам нашого кість з кости рідного священика, щоби нам голосив слово боже і удїляв нам св. Тайн“. — Дальше в просьбі йде мова о вибудуваню церкви і о можности удержаня священика, як се представлено в письмі до нашої редакції, а відтак сказано: „Просимо Впр. Консисторию, щоби зволила наділити відпустом наш новопобудований храм в честь Пресьв. Богородиці і рівночасно, просимо, ласкаво удїлити маючому приїхати до нас священикови позволене осьвятити той храм, а також просимо, щоби ми могли вже в день Успенія Пресв. Богородиці мати свого священика, бо тут ласі на нашу громаду священики иншого обрядів і иншої народности, котрі ворожо настроєні против нас і нашої народности. Просимо ласкаво дати тому священикови з десять антимисів і більшу скількість св. мира, бо наші дїти, від пять лїт хрещені у французских священників, ще не миропомазані. Просимо о ревного священика до нашої громади, бо то велика громада, то й робота буде тяжка. Просимо ласкаво відповісти на руки Петра Швидкого“.

— **О славяньску литургію.** Папа Лев XIII. приймав сими днями депутацию епископів з Дальматиї, котрі предложили ему бажаня поодиноких дальматиньских диецезий в справі заведеня славяньского языка яко церковного при римско католицких богослуженях. Папа поінформований про дїло наперед, замітив, що не всї дальматиньскі епископи є за заведенем старославяньского языка яко литургічного і що під тим зглядом нема солїдарности між духовенством. Депутация зложила голові церкви пропамятне письмо, а папа прирік застановити ся над сим дїлом та в короткім часї дати відповідь.

— **З'їзд галицких лїкарів.** Орґанїзацийна комісия, вибрана на недавнім вічу львівских лїкарів, скликує конференцию львівских і провінціональних лїкарів до Львова на день 28 с. м. год. 10 рано в Народнім Домі. На дневнім порядку конференциї буде орґанїзация лїкарів, видаване часопися посьвяченої оборонї лїкарских інтересів, а вкінци звіт д ра Озаркевича і д-ра Уми з медичного конґресу у Відни. Комісия розіслала вже до всїх лїкарів в Галичинї, на Буковинї та Шлеску відозву, скликуючу конференцию і квестіонар в справі фахової часописи.

— **Пригоди в краю.** Під Тернополем утонув у Серетї, в місци широкім на 10 метрів, студент І. року учительской семинарії, Александер Пивовар. Смерть наступила лише з недостачі помочи, бо коли нещасного добули на беріг, серце ще било. — В Прутї під Коломиєю утонув військовий ветеринар 9 п. драґонів, Рудольф Аве. Нещасний кинув ся ратувати двох потопаючих ґімназиястів і спас їх від смерти, але сам попав у вир, звідки вже не видобув ся. — В Угринові старім, пов. калуского, підрізав собі бритвою горло в самоубийчім намірі учитель Ст. Гаврилишин, звісний в цілій охресности патріот. На щастє завдана рана не була смертельна і недужий при лїкарскій помочи удержить ся при житю.

— **Огнї.** В Струтинї, пов. золочівского вибухнув в ночи з 18 на 19 с. м. на приходстві огонь і знищив всї господарскі будинки та живий інвентар, з виїмком лиш мешкального дому. Підозрівають, що огонь був підложений злобною рукою. — Із Городилова в повітї золочівскім пишуть нам: Дня 11 с. м. о 9 год. рано вибух в нашім Городилові страшний пожар (із забави трех хлопців сїрниками), а що того дня була дуже велика спека, всї будинки із соснового материялу тай стоять дуже густо, то пожар лютив ся так, що навіть із житем було небезпечно. Якби не поміч цїлої дивізії ц. к. 13 полку уланів і одної компанії 80 полку піхоти, то цїле село пішло би було з димом. Спалені будинки були майже всї заасекуровані в Краківскім товариствї, а що недопалки отаксовано дуже високо, то майже цїле село перенесе ся до „Дністра“. — *А. С.*

— **Щось в тім є.** Заграничні часописи подають вісти, які доказують, що деяким коронованим головам нинї чимраз небезпечнїйше. Відносить ся се передовсїм до Росиї. Англїйска Morning Leader доносить з Москви, що там кружить чутка, немов на царя приготовано замах, котрий однак в послїдній хвили удало ся ударемнити. Іменно в передодень в'їзду царскої пари до Петергофу якийсь чоловік, перебраний за офіцира жандармериї, втиснув ся до палати, де на жаль полїция ще на час его придержала. — Köln. Ztg. доносить знов з Царгороду, що там кружить поголоска, немов перед кількома днями в ночи вивезено з палати султана 40 ранених осіб. Здогадують ся, що в палатї зайшли якісь кровавi події. О скільки сї вісти правдиві, годі провірити, бо так росийска як і турецка преса стоїть під обухом драконьской цензури і про подібні події не сьміє писати. Але все таки щось в тім є.

— **Убийство Оранжової і Шпінерівної** поволи вияснює ся. Увязнених виновників злочину Вершолка, Радзевича та его жінку відставила вчера полїция вже до арештів карного суду, а рівночасно поймала на слїди ще одного виновника, Йосифа Червеного. Тернопільска полїция вислїдила, що перед кількома днями бавив він там у сего брата, що служить при війску, а від так довідавшись, що за ним глядають, виїхав з Тернополя. При ревізії у того брата, що служить капралем при 55 п. п., найдено золоту обручку, яку подарував ему Йосиф Червений зі Львова а яка зовсїм ідентична з тою, що мала убита Шпінерівна. Дальше стверджено, що злочинець утїкаючи з Тернополя, пересїв на черновецкий поїзд і щез десь на одній станції межи Борщовичами а Коломиєю. Жандармерия глядає за ним пильно, наступає ему майже на ноги і викриє его без сумнїву в найблизших днях.

— **Дрібні вісти.** В Тарнові відкриває ся з початком шкільного р. 1903/4 нова, II гімназия. — Краєва рада шкільна признала громадї Березів вижний, пов. печеніжинь-ского, безпроцентову позичку в квоті 15 000 К на будову двох шкіл. — Після донесеня швайцарских часописий б. архикнязь Леопольд Фердинанд, брат звісної кн. Люізи, що прибрав собі тепер назвиско Вельфлїнґ, намірає за 14 днїв оженити ся з п. Адамовичівною, по чім буде старати ся о право швайцарского горожаньства. — До Ворохти, в надвірняньских горах, привїхало онодї двох Яванців, доктори лїсництва, Огокіче і Іджіджима, на студиї господарки в тутешних лїсах.

— **Русини! Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих дворцях і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

— **З Наукового Товариства ім Шевченка.** Продовженє загальних зборів Наукового Товариства імени Шевченка відбуде ся в недїлю 15 (28) с. м. о год. 4 в комнатах товариства.

— **Засїданє секциї природописно лїкарскої** Наук. Тов. ім. Шевченка відбуде ся в четвер 25. червня н. ст. о ½8 вечером в сали, де звичайно.

—**Від Вп. проф. д ра Дністряньского** одержуємо ось-яке письмо до оповіщеня: У відповіди на письмо д-ра Володимира Левицкого, по кликує ся д. Гнатюк на лист, який я з его припорученя відчитав на загальних зборах Наукового Товариства ім. Шевченка і в ч. 123 „Дїла“ каже м. п., що „д-р Л. не признає української літератури, українських письменників, українську культуру (лист д-ра Л-ого на збори Наук. Тов. ім. Шевченка), лиш галицку“. Супротив того в інтересї правди вважаю за відповідне примітити: 1) д. Гнатюка не було на дотичних зборах Н. Тов. ім. Шевченка, проте листу д-ра Левицкого не видїв і не чув, та лиш на здогад перекручує его зміст; 2) д-р Левицкий виступав виправдї против поміщуваня творів деяких авторів, але нїгде не ужив в листї висказу, що не узнає української літератури. — *Станїслав Дністряньский.*

— **Попис музичної школи п и Олени Проке шівної** (першої руской концесіонованої школи) відбуде ся в середу, дня 24 с. м. о год. 4-ій пополудни, в салї т-а „Gwiazda“.

— **В Живачеві**, повіта городеньского, **есть на продаж дорогою парцеляциї** 120 морґів орного пшеничного дуже доброго поля в більших і менших парцелях. Цїна за морґ 120 до 220 зр. Просить ся Всч. Отців тих парохій, де є майорати, отже де люди не можуть набути землї, щоби користали з догідної нагоди і приступали до купна. Всяких похвилї і приступали до купна. Всяких пояснень в тій справі удїляє о. Іван Одерог, парох Живачева, почта Незвиска.

— **Військові реклямациї.** Не зайвим буде пригадати інтересованим, що заходом п. В. Лаврівского, пенсіонованого комісара староства, вийшла свого часу брошурка, котра в військових реклямацийних справах подає докладні інформациї і взірці поданъ в поодиноких случаях. Згадана брошурка коштує 2 К і можна її дістати в книгарни Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **Із „Братского Союза“.** Переглядаючи „Посланника“ за мин. роки в тій цїли, щоб уложити спис членів Бр. Союза від его початку до нинї, наткнув ся я на слїдуючі правила Бр. Союза, яких я до часу одобрена статутів придержуватись мушу. 1) Кождий член Бр. Союза уже через сам вступ в члени обовязує ся сьвященичим чесним словом аж до смерти відслужити одну заупок. літургію за кождого помершого члена і зараз прислати 1 К на слїдуючий случай смерти. Пригадую се правило, бо многі забувши на него, перестали присилати по 1 К і прошу всїх таких від тепер правильно присилати 1 К. — 2) Датки, зложені на звісний случай смерти, висилають ся аж в місяць по лучившій ся смерти, а коли в тім часї лучило ся більше смертий, то всї датки розділюють ся на рівні части для кождої родини всїх в тім місяци померших. — 3) Зложені датки посилають ся лише вдові або сиротам, а коли таких нема, то лишають ся на слїдуючий случай смерти. Таке зайшло в 1897 р. по смерти Григ. Пирожиньского з Люблинця а також заходить тепер по смерти о. Петра Гіля з Олексинець. Отже гроші зложені на XII. случай причислять ся по рівній части до XIII—XVII. случаїв, на які прислано датки. Доси зложено: на XII случай 24 датків, на XIII. 38, на XIV. 21, на XV. 10, на XVI. 3, на XVII. 2 датки. — При сій нагоді подаю всї случаї смерти, які доси були, з прошеньем, щоби кождий брат зволив вписати їх імена в свій і церковний поминник: 1) Йосиф Дуркот з Дикова 1896 р.; 2) Григ. Пирожиньский з Люблинця, 3) Володим. Ступницкий з Кудринець і 4) Вол. Володим. Левитович з Порхової 1897 р.; 5) Сильв. Гардзиньский з Середополець 1898 р.; 6) Ілярій Домбчевский з Дарахова і 7) Тома Ступницкий з Туглукова 1899 р.; 8) Андр. Іванович з Іванівки і 9) Алекс. Бобикевич з Конюхова 1902 р.; 10) Ів. Маркевич з Дарахова. 11) Ів. Лопачиньский з Підсоснова і 12) Пет. Гіль з Олексинець 1903 р. (Не членений, бо не прислав вкладки, імовірно по несьвідомости, VIII. случай смерти: Володим. Була з Володимирець ум. 1902 р.) Примічаю ще й се, що на II. случай було виписаних 181, а тепер найбільше 38. Деж поділи ся прочі? — *Вас. Копитчак.* [Прим. Ред. Обмистий спис імен, назвищ і місць замешканя священників виписаних на случаї від XII—XVII. ми пропустили, бо се заняло би много місця а оно й злишне].

— **Руский Інтернат в Перемишли** переправ ди ся від 1 мая с. р. на Засяне при ул. сьв. Йосифа ч. 18. Занимає мешкане, в котрім помістить ся, з увзгляднетем всякої гигієни, 60 панночок. Кромі семинаристок принимає також ученицї шкіл видїлових. Удержане місячне 18 зр. Зголошеня і близші вісти на адресу: СС. Василиянки в Перемишли, улиця св. Йосифа ч. 18, Засяне.

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости в ґімназиї в Станиславові** відбував ся від 15. до 20. с. м. під проводом делегата кр. ради шк. п. Пйонткевича. Патент зрілости одержало 29 абітурієнтів, між ними пять Русинів: 1) Гаврилів Мирослав, 2) Котиль Олекса, 3) Козьоровский Іван, 4) Луцкий Микола і 5) Олесницкий Федір Іван. [Між прочими узнаними за зрілих менша половина Жидів, більша Поляків.] Два абітуриенти ученики публичні і один екстерній можуть повторити іспит з одного предмету по вакаціях, а одного екстерніста репробовано на час необмежений.

— **Іспит зрілости** в учительскій семинарії жіночій в Перемишли відбув ся в днях від 3. до 10. с. м. Свідоцтво зрілости одержали: Абдерманівна Брон., Аргасїньска Мар., Барановичівна Стан., Бага Стан. (з відзн.), Біщиньска Ольга, Бінсвичівна Ольга, Борковска Лукияна, Цабальска Мар. (з відзн.), Чесниківна Софія, Дроздівна Іванна, Еттінґерівна Лея, Фастнахтівна Ант., Гайда Мар. (з відзн.), Гіславичівна Марія, Голинська Мар., Гречнерівна Кек (з відзн.), Горнаткевичівна Мар., Ісайчиківна Стеф., Якубчаківна Павл. (з відзн.), Яковска Олена, Іремкевичівна Ольга (з відзн.), Ясеницка Евгенія (з відз.). Калужницка Мар., Керпаївна Ант., Колянковска Володимира, Корнфаївна Кам., Крупа Клим., Кшаклевска Ізаб., Квятковска Мар., Лїсовска Стеф., Літинська Стеф. (з відзн.), Лавецка Катерина, Марек Йос. (з відзн.), Матіяшівна Ольга, Менцїньска Павл., Михновичівна Софія, Новотна Мар., Осадїньска Вол. (з відзн.), Патрилівна Стан., Рухель Стеф., Ренефортівна Стан., Жонсьнїцка Кек., Сабрамонівна Олена (з відзн.), Сосьвіньска Ом., Сьвйонткевичівна Мар., Свитальска Брон., Ума Софія, Вацївна Мар., Вавжкевичівна Олена, Всяховска Стеф., Венцківна Юлія (з відзн.), Виногродска Софія (з відзн.). Вишневска Меч, Волиньска Юлія, Вуйцік Ядвига (з відзн.), Войцїківна Стан. (з відзн.), Врублевска. Одна [illegible] датка одержала поправку.

— **Іспит зрілости** в учительскій семинарії жіночій ц. з. Станалковской у Львові відбув ся в днях від 2 до 12. с. м. під проводом радника шкільного п. Ол. Барвіньского. До іспиту зголосило ся 32. кандидатки і всї его здали, а іменно: Андрушівска Брон. (з відзн.), Баторович Волод. (з відзн.), Блаймівна Франц. Бреннер Амалія (з відзн.), Хвостіна Марія, Ціммурівна Генр., Чарковска Марія (з відзн.), Чемеринска Лукина, Чемеринська Марія, Добровольска Стан., Дрималик Ірина, Філєрівна Софія (з відзн.), Гасїнна Евст. (з відзн.), Ганеманівна Фльор. (з відзн.), Яловска Стан. (з відзн.), Коссовска Лїдия (з відзн.) Крахівна Адель, Крамерівна Марія Кульчицка Катерина, Мохнацка Климентина, Оріховска Парескевія, Перацка Ванда (з відзн.), Подґурска Анол. (з відзн.), Жечицка Ем. Таненбавм Фр., Вайнґартен Лянра (з відзн.), Вайґлївна Людв., Войталевич Матильда (з відзн.), Жовтанецка Октавія і Жичиньска Олена.

— **Конкурси** розписали: краєва рада шкільна на посаду учителя грекн та латини яко головного предмету, а польского языка яко побічного в стрийскій ґімназиї; — Уряд громадский в Бодехові на посаду міского секретаря і касиера.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

З днем 1. липня 1903 входить в житє додаток II. до тарифи часть II. зшитка 5 (для цукру) з 1. вересня 1900.

З днем 1. липня 1903 входить в житє додаток I. до тарифи часть II. зшитка 3. з 1. сїчня 1903.

З днем 1. липня 1903 входить в житє додаток I. до тарифи часть II. залучник з 1. сїчня 1903.

Послїдні вісти.

Відень. З парляменту. Війшло подане до президиї парляменту о вибір делеґациї. Вибір наступить завтра, по чім, як припускають, наступить відложене сесиї. Пос. Ярош і тов. [illegible]вляють нагле внесене на безпроволочну [illegible]ду предложеня о заказї районованя [illegible]Чада Пацака наступає [illegible]е відчитуване інтерпе[illegible]несень. Між відчитаними інтерпеляциями находить ся також інтерпеляция в справі конфіскатя „Дїла“ за статю під заг. „Осторога“.

Відень. Оден з дневників подає, що „коло польске“ рішило дати ініціятиву до зложеня більшости для зміни реґуляміну і побиваня обструкциї.

— **Дальші фанти на льотерию „Сокола“** надіслали отсї Вп. Добродії: Ярослава Труш, Золочів, каламар з ручкою; Ем. Дрогомірецка з Золочева гафтований щітник; Северина Ніжанковска з Золочева 2 вишн. краватки, Софія Мирнович з Золочева 2 вишн. краватки, Елена Олесницка з Золочева шараґа на ручник, Осип Шухевич мальована шовкова подушка, Маруся Леонтович з Тенетиск гафтов. щітник і подушку на голки, Маланка Леонтович з Тенетиск песик ручної роботи, Ольга Леонтович з Тенетиск дамска торбка вишивана і подушка на голки, Ірина Лукіянович з Городниці вишн. сорочка, 2 образи в рамах, вахляр на фотоґр. і 2 рамки на фотоґр., Оля Липаньска вишн. ручник, Оля Навроцка подушка на канапу. М. Білиньска гафт. настільник, Доська Г. зі Львова серветка ручної роботи, Климентий і Мария Волиньскі з Ходачкова мал. гафт. щітник і плюшова подушка, Каміля Пауківна з Заджави настільник, Стеф. Галущиньска вишн. настільник, Ан. Строкан з Перемишля пушка на папроси і 2 рамки на фотоґр., А. Манастирский портрет Шевченка, Турбацкий краєвид, Мария Кречківска вишн. муж. перед до сорочки, Любка Глодзїньска шкляна касетка, Валерия Коритовска вишн. мал. обрус, Денис Сембратович касетку деревляну, Х. У. з Станиславова 10 чисел нот вид. „Стан. Бояна“, Т. Торонська зі Львова шкляна касетка, Ол. і М. Торонські підставку на фотоґрафії. — Дальші датки грошеві надіслали отсї Вп. Добродії: Ол. Виханьска 4 К, Куровцева з Калуша 1 К, д-р Куровець з Калуша, д-р Бачиньский з Калуша 1 К, о. Тисовский 1 К, Юлія Німентовска з Трускавця 3 К, Коцовска зі Львова 5 К, Розалія, Володимира і Мар. Каратницкі з Ворохти по 1 К, о. М. Дигдалевич 2 К, д-р Гольдштавб 1 К, Мих. Кебузиньский 1·30 К, о. Лициняк 2 К, о. К. Хотинецкий 1 К, Тим. Перейма 3 К, Матв. Остапчук 2 К. Доси зібрано 536 фантів і 521·48 К. *А. Будзиновский* голова, *Денис Кучика* справник.

— Дальший **виказ датків, що вплинули на будову церкви в Бикові**: Вп. П. Тишковский властитель дібр з Гумник і посол до ради держ. 20 К; кс. Л. Грохольский парох в Гусакові 20 К; кс. В. Нагайский сотрудник тамже 6 К; п. Е Васильковский посесор в Бикові 20 К; Сьвітла Дирекция Тов. вз. обезп. „Дністер“ 50 К; Сьвітла Дирекция Тов. зз. кредиту „Віра“ в Перемишли 30 К; о. К. Ґорми префект дух. семинарії у Львові від себе 2 К, від о. І. Жука 1 К разом 3 К; о. В Кондрацкий парох в Судовій Вишнї (другий раз) 4 К; Я. Лепкий ц. к. секретар суду в Городку 2 К; І. Кохановский ц. к. ад'юнкт суду в Турцї 2 К; А. Баранецкий з Бережан (четвертий раз) 1 К; Уряд парох. в Братківцях 1 К; Щербатюк з Калуша 2 К. — Всїм Вп. Добродіям складаю в імени моїм і моїх парохіян щиросердечне спаси Біг! Се для мене милий доказ, що є в сьвітї люди з милосердием, котрі не опускають моїх бідних парохіян при будові церкви а приходять їм щедро з сповою ласкавою помочию. Передовсїм сьмію зложити [illegible]ку в імени моїм і моїх пар[illegible]тлій Дирекциї Тов. вз. кредиту [illegible] з Перемишли за ласкавий даток в квоті 30 К. Щедрий сей даток для нас бідаків дар спонукує нас підпирати згадану інституцию по силам нашим словом і дїлом тай старати ся о її найкрасший розвій, а зроблене нам добродійство заховати у вдячній памяти „від рода в рід“. — За Комітет будови: *о. Николай Сенета* руско-кат. парох в Бикові, п. Медика.

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. Мі. в Льв. Ще 2 К. — Ю. Га. в Жи Одержано і дякуємо. — В. Кл. в Гі. До кінця року ще 4 К. — М. Па. в За. До кінця червня прийде нам ще 4 К. 40 с. — В. Ба. в Лп. До кінця грудня належить нам ще 40 с.—Т. Бо. в Де. Тепер вилачено за цьвітень а не май. — І. Ха. в Ту. До кінця червня прийде нам ще 6 К. — З. Ст. в За. Тепер вилачено за май а не червень. Вп. І. Ко. в Ше. Гроші для Товариства педаг. доручено 13. мая 1902 і 6. сїчня 1903.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Ґроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

— **УВАГА!** З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попередним надісланем готівки або послїплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Др Окуневский,
адвокат в Городенці
пошукує конципієнта. 385 3—3

Ренти державні, призначені до конверзиї
приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти
СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН
дім банковий і контора вимінни у Львові.

Конєрницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1
против Банку Гіпотечного на кламтацких плоші Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших
окуляри, цвікери, льорнєти, біноклі, далекозиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсфедери, теодолїти мірничі, міски, либелї манометри і т. д.
Уряджене девінмім електричним.
Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Заключене рахунків і білянс **„ПОВІТОВОГО ТОВАРИСТВА КРЕДИТОВОГО"**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Немирові за другий рік свого істнованя (1902 р.)

кор. с.	ПРИХОДИ.	РОСХОДИ.	кор. с.
206·69	Резервовий фонд	Резервовий фонд	100·—
552·53	Виплачені удїли	Виплачені удїли	27·78
5.730·39	Вкладки до обороту	Звернені вклад. до об.	1.608·46
9.602·85	Сплата скриптів	Позички на скрипти	15.349·72
2.024·40	Сплата векслїв	Позички на векслї	3.046·—
1.308·22	Побрані відсотки	Виплачені відсотки	782·72
129·27	Зворот кошт. адмін.	Кошти адмінїстрац.	233·99
2.000·—	Позички затягнені	Виплачена дивіденда	27·27
90·01	Дивіденда з 1901	Зиск з 1901 р.	158·57
4·90	Зворот коштів спору	Разом	21 334·51
24·26	Чистий зиск з 1901 р.	До сего приходи	21.673·52
21.673·52	Разом	Загальний оборот	43.008·03

Білянс.

кор. с.	ПАСИВА.	АКТИВА.	кор. с.
2.195·19	Удїли	Позички скриптові	15.768·58
532·11	Резервовий фонд	„ векслеві	2.398·10
12.436·10	Вкладки до оборот.	Льокация рез. фонду	200·—
260·42	Відсотки недоплач.	Інвентар	102·70
223·53	Зиск	Готівка 31/XII 1902	1.078·56
4.000·—	Затяг. поз. в „Союзї"	Друки	162·15
62·74	Дивіденда з 1901 р.		
19.710·09	Всего	Всего	19.710·09

Членів з кінцем 1902 було 255 з 272 заявленими удїлами на квоту 5440 кор. Дивіденда за 1902 від повних удїлів 10%, від неповних 5½%. Стопа процентова від вкладок 5½%, від позичок 8%. Довжники досить правильно сплачують рати. **Пожадані вкладки до обороту!**

ДИРЕКЦИЯ
Василь Дїдух, директор. *о. Іван Кипріян*, касиер.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН
Л. МАРЕК
Львів, ринок ч. 9,
поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 182 -2

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою **„Dentolin"** будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN"**, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените девинфекційне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псутя. Пудерко шкляне і кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна туби 50 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"
Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.
в КРАКОВІ.

Склади в Львові: Аптика П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрский. Торговлі і дротуерні: Народна Торговля (в Львові і в всіх своїх філіях), І. Бромильский, А. Бекком, Дяит і Пілярский. 864 9—30

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскый час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. пізня середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красїцких ч. 5. 68

ГАЙДАМАКИ
ТИЖНЕВНИК
виходить що вівторка.
Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*
Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улиця Батория ч. 24. II. поверх.

Товариство „Просьвіта"
при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити
в канцелярії товариства Ринок ч. 10,
по слїдуючій цїні:

Розказни про сили природи	40	сот.
Оповіданя о житю св. Бориса і Ґлїба	40	„
Повістки для дітий	54	„
Сестра	30	„
Байки	44	„
Істория Руси ч. I.	50	„
Істория Руси ч. II.	46	„
Лен і коноплї	48	„
Про живоплоти і ліси	40	„
Вен'ямин Франклін	82	„
На досьвітках	44	„
Серед ледового моря	50	„
Житє сьв. великомученика і лікаря Панталеймона	40	„
Дрібна птиця господарска а великі гроші	40	„
Відкритє Америки	44	„
Звірята шкідні і пожиточні	84	„
Кирил і Методий	44	„

Шкільною правописию:

Фінляндия і Сахара	44	сот.
Повістки (Тїточка Ганна і два старці богомільці)	86	„
Житє сьв. Отця Николая	40	„
Пасіка	70	„
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60	„
Молитвенник народний (лучша оправа)	80	„

Хваліте Господа з Небес (великий молитвенник по ціні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Новість!
Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 21 -7

Ученик VII. ґімн. кл. пошукує на село лекциї, котру може зараз обіймити. Адрес: O. K. H. post. rest. Настасів. 389 1—3

Кваліфікований учитель
народний пошукує лекциї на час вакацій шкільних. Приготовляє до шкіл народних, середних, або видїлових. Ближші пояснення: Заряд школи в Глебівцї почта Росїльна.
395 1—3

Парцеляция
150 морґів подільскої, дуже доброї землї разом з будинками і камінеломами, є на продаж в цїлости або частями по кільканадцять морґів. Довідатись можна: **ТРЕТЕР, Плугів коло Зборова.**
394 1—2

Торговля Николая Коцана в Бурштинї пошукує хлопця на практику з укінченою 4-ою клясою нормальною. 396 1—3

Кредит осибистий і будівляний
удїляю під коректними вимогами. Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80 387 5—6

Кредит удїляю на 4½% на гіпотеки у Львові і на провінциї, так само на фільварки і земельні посілости Кореспонденция польска. Адреса: Львів, фах 80 383 6—6

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручає
для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.
Пиво пільзненьске і окоцимске.
389 74—156

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ
поповнюють ЗЛОЧИН
против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19.
163 22 12

З кружка правників у Львові.

Новий наклад поправлених скриптів „Карного права" викладу проф. Д-ра Стебельского вже вийшов Замовлятя можна у бібльотекаря „Кружка прав." Ринок ч. 10, (льокаль Акад. Громади.) „Кружок" має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:
Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д ра Дністряньского: Право подружа . . . 1·96 К.
Д-ра Дністряньского: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д ра Дністряньского: Опіки і курателї . 1·04 К.
Д-ра Дністряньского: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:
Д-ра Вацика: Кодекс цивільний 10 К.
Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикційною і уставом егзекуц. (руське видане В. в. д.) 2·90 К.
Правнича часопись
Членам Академічної Громади удїляє ся дотїдних рат.

НАРОДНІ ИМНИ
„Ще не вмерла" і „Не пора"
вийшли накладом „Народного фонду" на гарнім картонї. Ціна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия" у Львові ринок ч. 10, I пов.

Подяка.

По довгій, тяжкій грудвій недузї забрав нам Всевишний найдорожшого і найлїпшого сина, мужа і брата бл. п. Михаїла Целевича, учителя в Псарах. Так в часї слабости як в годинї смерти та похорону серед всего рода горя і болю, тратячи бо в 39 роцї житя ричї сина, жена мужа, син 12-лїтний вітця, родина любого брата і швагра — були лагодячим бальзамом для нашого серця жичливість і розрада приятелїв і знакомих покійного. — Не задля форми сьвітової складаємо Їм сю подяку — але з щирого серця хочемо даємо Їм сю подяку — але з щирого серця хочемо тою дорогою виплатити ся за довг, тяжачий на нас і покійнім. В першім місци належить ся Тобі Вп. Панно Айзенберівно яко другій силї при школї в Псарах, котра в часї слабости покійного подвоючи свої сили в тім так тяжкім заводі учительскім — училась дїти — заступаючи свого зверхника, заким отримав урльоп, не одну ніч пересидїлась, помагаючи печальній женї в подаваню лїкарств — якоже в часї похорону мимо дощу-болота — провадилась дїти шкільні на місце вічного покоя, аби тим звеличити та віддати покійному послїдну прислугу.

Особлившу опіку оказала Впов. п. гр. Рейова, котра в часї довголїтної слабости заопікувала ся покійним своїм вплывом у вижших властий шкільних, та частими відвідинами і помочею материяльною. Тоже Тобі Всч. О. Юрчиньский, котрий яко друг покійного з своєю Впов. женою часто відвідувалисьте хорого, брак нам слів на вираженє подяки за прекрасні, повні правди а заразом потїшаючи слова над гробом — бо по правдї був Ти О. Юрчиньскій другом покійного не словом але по серцю і дїлом. Спаси Біг Вам О. Білиньский — котрі на всяке прошенє покійного спішилисьте радо а заосмотривши покійного — св. Напутєм часто опісля додавалисьте єму сили до зношеня терпеливо тяжкої прикрої слабости. Спаси Біг Вам Всч. оо. Бачиньский, Филиповский, Ковальский, Пеленьский, котрісьте по тяжкій недїльній праци в Церкві, та дощу, поспішилисьте віддати послїдну прислугу покійному.

Честь і повне признанє вдячности належить ся мешканцям села Псари і Дегова, котрі по смерти уміли оцїнити працю свого просьвітителя, дорадника та добродія, бо за єго то старанєм розвивав ся хорошо читальня, крамниця Просьвіти — пізналисьте хто Вам друг — хто не жаловав своїх і так слабих сил здоровля для Вашого добра — тому то так численно зібралисьте в день похорону із слезами в очах пращалисьте єго не оглядаючи ся анї за приємами анї платнею а з уст Ваших дались чути голоси - „о вже такого пана, хто знає чи будемо мати!" За Ваше добре серце дай Вам Боже, щоб наслїдник вступив дальше в слїди покійного — провадив розпочате ним дїло — для добра Вашого. Прийміть і Ви Вп. Панове і Панї товариші по званю, котрі мимо слоти поспішилисьте віддати покійному послїдню прислугу.

Псари в червню 1903.

Омелян і *Емілія* родичі покійного. *Клементина* жена. *Володимир* син. *Антоній, Кость* братя. *Олена, Іванна, Олимпія* братові. *Евгенія, Теофіля, Ольга* сестри. *О. Гр. Воєвудка, Мирон Гуґлевич, Фердинанд Неврле, Лев Біліковский* швагри. 897

FALK et Comp., HAMBURG
Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виємігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слїдуючі оголошена, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбурґ, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця випрявляємо їх вирост до себе без пересїданя в воді 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не треває довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Кошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 294 17—?

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ
ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ
при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В середу 24 червня 1903
Надзвичайне представленє з добірною програмою.
Перший раз: *Перший раз:*
Гіпольоґічне Табльо
уложене з кільканайцятьох коней і японьского куцика.
Перший раз: *Перший раз:*
балєт **„Fleur-Real"**
і виступ всїх артистів та братів Wortley.
Приготовляє ся НОВІСТЬ, у Львові ще не видана:
Кінь в ліжку.
Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.
Білєти наперед набувати можна в дроґерії п. Лєшка Сладовского пл. Капітульна 1 і в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Короля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 868 1—?
Завтра в Четвер 24. — Велике представленє.

ЖЕҐЕСТІВ
ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ
в Галичинї над Попрадом.
почта, телеґраф, желїзница в місци. Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровсвий, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснена пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньсної. З друкарні Інституту Ставропіґійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 129. Львів, Середа 11 (24) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік . .	32 к.	— 44 к.
на пів року . .	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Ще дісланє" по 50 с. — Подяки і взиві приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Гадки по господарских зборах.

Наша суспільність покладала велику надію на господарскі збори, які були заповіджені на день 11 червня у Львові і які дійсно відбули ся при участи якої пів сотки людий інтересуючих ся сею справою.

Програма зборів зістала змодифікована після ради поданої в ч. 116 „Дїла", та не рухано рефератів, що відносили ся спеціяльно до поодиноких галузий господарства. Задля недостачі часу треба було їх понехати, але добре би було, колиб пп. референти подали ті свої реферати в наших часописях до відомости загалу, а гадки порушені не пропадуть, а певно знайдуть відгомін у загалу.

Трактовано отже лише справи загальні, о яких розвинула ся зараз так широка і ріжнородна дискусия, що по части годї було з'орієнтувати ся. Кождий бесїдник підносив иншу справу, а всї важні, всї пекучі. І так: парцеляция, еміґрация, товариство господарске, спілки господарскі і торговельні, як приміром спільні шпіхлїри для продажи „en gross" збіжа, школи і курси господарскі, популярні виклади, законодавство, ревізия катастру, коммасация, ферми досьвідні, видавництво книжок і часописий змісту господарского, все ішло на переміну. Не диво проте, що справа не дала ся наразї скристалїзувати тай і результат не міг вийти цїлком позитивний.

Яко многоважний і позитивний результат треба вважати отсї три резолюції, які приняли збори по референтї о. Танячкевича:

1) Щоби до тов-а „Сїльский Господар" вступало як найбільше членів та щоби осїдок сего товариста перенести до Львова.

2) Щоби комітет, що займав ся скликанем сих зборів, не розвязував ся, але щоби собі прибрав більше фахових людий і провадив почате дїло дальше.

3) Комітет має постарати ся о курс економічної ассоциациї для людий, що тим інтересують ся.

Мабуть 2-га точка резолюції є найлїпша і найлегша до зреалїзованя. Комітет сей буде нашим синдикатом господарско-просьвітним і економічним, точкою центральною, аккумулятором і розсадником гадок і робіт на сїм полї.

Може хто скаже, що не маємо до тих праць людий? Вже самі збори дали доказ противний. Мимо зборів філії „Просьвіти" в Стрию і „Рускої Ради" в Золочеві, що відбували ся того-ж самого дня, на зборах явило ся пів сотки людий а то із всїх фахів, бо не лиш сьвященики, але і професори аґрономії, фінансовці, правники і дневникарі. Замало лиш було селян, особливо дав ся чути брак пп. Гурика і Остапчука, котрі були би подали свої гадки та погляд з боку самого селяньства. Маємо однак надію, що до комітету повинні і они прийти зі своєю помочию. Так отжеж знайдуть ся люди а в потребі знайдуть ся і гроші, як знайшли ся на „Нар. Торговлю", на „Дністер" та тілько иншіх кредитових інституцій. Нам треба тілько зрозуміти вагу справи і забрати ся до неї — як то кажуть — обома руками.

Аґенда перманентного комітету, вибраного на зборах, дуже широка, бо можуть увійти в его роботу всї тоті справи, які виринули в дискусиї на зборах. Всї они як-раз надають ся, щоби комітет їх обдумав всесторонно, винайшов до кождої роботи відповідних людий та приготовивши справу, виконав або сам, або придїлив виконанє дотичній інституциї, чи якому товариству та щоби допильнував зреалїзованя порушених гадок.

Від чого комітет зачне свою роботу, сего не знаємо, та се его річ. Майже всї справи пекучі, всї на часі, а особливо справа ассоциациї в цїлях парцеляційних і торговельних. Що до парцеляциї, то тої роботи підняв ся „Союз Кредитовий", але інституция, що не мала-б ніякої иншої роботи на голові кромі парцеляциї, перевела би тоту справу далеко успішнійше, а з „Союза" буде досить, коли на разї достарчить грошей.

Велику прислугу для поступу зробить також комітет, коли виведе справу видавництва господарскої часописи на чисту воду. Комітет сам, без свого орґану нїчого не вдїє, а при часописи такій вже сам редактор буде душею комітету, в часописи розвинуть ся гадки в загальній дискусиї, а крім того часопись буде ширити науку господарско-економічну, буде подавати інформациї, відомости о загальнім руху на полї економічно-промисловім, а оголошеня дрібні чи на більшу скалю дадуть пожиток не лиш часописи але і оголошаючим.

Вкінци важною роботою комітету буде уладженє спільної акциї тих товариств, з котрих вїдра він сам вийшов. Власне тою спільною роботою повинна виробити ся і їх сила животна так що тим робом не лиш самі будуть успішнїйше сповняти свою задачу, але дадуть також почин до дальших чи то локальних чи краєвих інституцій, які наше хліборобство, наша торговля і промисл поставлять на нову фазу розвою.

Так представляє ся результат перших спеціяльно-економічних всекраєвих зборів. А хоч в позитивнім результат не є і не міг бути великим, то однак заснованєм комітету ініціятиви і орґанїзациї та порушенєм богатьох найжиттєвійших справ дав він початок, з котрого повинен розвинути ся значний поступ на всїх полях нашого економічного житя. І тим ми можемо бути вдоволені зі зборів і побажати, щоб наші надії як найскорше сповнили ся. *О.*

Польска преса супротив „Ruthenische Revue".

Можна було з гори сподївати ся, що таке видавництво, як „Ruthenische Revue", дуже буде не по нутру польскій пресї. Нїщо-ж так не виводить з рівноваги сю пресу, як се, коли перед Европою, в очах котрої Поляки все хотїли би ще уходити за „szermierzy wolności", розкриває ся властиву вартість польских фраз про вільнодумність, толерантність, свободолюбність і тим подібні гарні прикмети Поляків — спеціяльно галицких. Поляки дуже добре то розуміють, що з хвилею, як Европа дізнає ся близше про польску господарку в Галичинї супротив Русинів, з тою хвилею тратять вони можність відкликувати ся до Европи задля пруского або московского гнету та всяке право жадати для себе спочутя в тім, що від них-же самих дізнають Русини. Незадоволенє Поляків з появи часописи „Ruthenische Revue" есть отже цїлком зрозумілим і, як сказано, з гори треба було надїяти ся его.

Та все-ж таки можна було припускати, що польска преса, коли бере ся вже „нищити" наш нїмецкий орґан — буде робити се з певною дозою розуму і примітивної бодай обережности перед пересадною брехливостию, котра могла би бути в очах чужинецких читачів легко здемаскованою, а тим самим і давала би сим читачам належне понятє про правдомовність і добросовісність Поляків загалом а в особенности польскої пресї що до руских справ. Тимчасом польска преса, не бачивши ще навіть першого випуску „Ruthenische Revue", своїм втертим звичаєм пустила ся на бистру воду безцеремонної ложи і так завзято набрехала, що полапавши ся мабуть сама на пересадї, замовкла далї, наче води в рот набрала, і „поборює" тепер „Ruthenische Revue" упертою мовчанкою.

Розуміє ся, що редакция „Ruthenische Revue" поспішила подати Нїмцям та иншим чужинцям зразок польскої публїцистичної совісности і в 2 ім випуску свого орґану помістила статейку під заголовком „Patriotische Wahrheitsliebe", де пише ся так:

„В польскій пресї загнїздив ся звичай, все приноровлювати до так званої національної гордині. Фабрикує ся отже після вподоби не тілько вісти і інформациї — галицке кореспондеційне бюро здобуло вже собі в тім згляді відповідну славу — але навіть історичні події і статистичні дати прикроює ся до патріотичного шаблону й підливає ся шовіністичним сосом. Сим робом витворила ся спеціяльна, польско-патріотична наука і молодші покоління виховує ся вже в дусї так спрепарованої науки. Найуспішнїйшим средством одначе являє ся тут журналїстика, що дбає так о се, аби вдержати польску публику в стані патріотичної нервозности, як і о се, аби чужинецких читачів утримати сьвідомо в повній незнаємости галицких справ.

„Наведемо тутки всего кілька примірів і то тілько таких, котрих правдивість читачі „Ruthenische Revue" можуть легко провірити.

„Перше число нашого двотижневника головно було присьвячене положенню Русинів на Українї (в полудневій Росиї). Перша і найбільша статя носила навіть заголовок „Забута нация — до положеня Русинів в Росиї". Друга статя обговорювала відношенє Русинів до Москалїв; трета містила коротку характеристику найбільшого українско-руского поета, Тараса Шевченка, що родив ся і трудив ся також на Українї. Слїдуюча статя „Сучасне положенє галицких Русинів" займала ся властиво тілько станом самого руского народу в Галичинї і его відношенєм до австрийского правительства. Спеціяльним польско-руским відносинам присьвячено в дійсности лише три замітки (гльоси).

„Загал польскої пресї вважав однак відповідним зарепрезентувати польскій публиці наш орґан з иншого боку. Коли-ж се однак не легко прийшло би ся при обективнім виложеню справи, то-ж хопила ся вона цїлком нечужого їй способу перекручування фактів.

„Понизше отсе наводимо лише голоси головних польских орґанів:

„Краківский „Czas" (ч. 113 з 19-ого мая с. р.) пише про „Ruthenische Revue" так: „Коли сказане в передовій статї по правді сказано щиро, то ми в першім ряді поспішили би повитати радісно появу нового руского орґану на сьвітовій мові. Але вже перше число показує, яким путем піде нова руска часопись. Находимо там такі статї: „Сучасне політичне положенє галицких Русинів" д-ра Коса, „Язикова рівноправність Русинів в галицкій практицї", „Тероризм адміністративних властий в Галичинї" і т. д. Не знаходимо натомість ні одної статї про положенє Русинів в Росиї або на Угорщинї. Справді, Русини все вміли обходити ся осторожно з могучими".

„Przedświt" (ч. 115 з 20 ого мая с. р.) пише: „Нарікання і клеветанє в краю не вистарчали, так само як і проклямований п. Романчуком в парляментї союз з Нїмцями. Тепер хочуть Русини вивести свою справу перед европейске форум і засновують в тій цїли новий орґан на нїмецкій мові. В першім числї знаходимо ось-які статї: „Сучасне політичне положенє галицких Русинів", „Язикова рівноправність Русинів", „Терроризм адміністративних властий" і инші подібні статї, що аж кишать брехнями і клеветами на Поляків".

„Nowa Reforma" (ч. 113 з 19-ого мая с. р.) пише: „Статї писані крайно нервозно і пристрасно та надихані безмежною ненавистию до всего, що польске. Цїлість робить непріємне вражінє. Цїлию орґану не є інформувати Европу про Русинів, але клеветати Поляків".

„Gazeta Narodowa" (ч. 114 з 19 ого мая) пише знов: „Заголовки статий й імена авторів обясняють достаточно властиву цїль видавання рускої часописи по нїмецка".

Вкінци „Dziennik Polski" (ч. 211 з 19-ого мая) каже рівно-ж, що „Ruthenische Revue" пише виключно лише про Поляків і про Галичину та говорить дословно так: „Знаходимо отже там такі статї, як „Сучасне пол. положенє галицких Русинів", „Рівноправність рускої мови", „Терроризм адмін. властий" і т. п. Як видавці підписали вступну статю посли: Яворскій, Кос, Романчук, Богачевскій, Могильницкій і той сам Роман Сембратович, що-то обкидав яйцями руского митрополита на віденьскім зелїзничим дворци".

Вся отже польска преса переслїпила наведені в горі статї з „Ruthenische Revue", що обговорюють положенє Русинів в Росиї, не знайшла в цїлім числї про се ні словечка і наче на команду наводить лише такі статї, що буцім-то мають бути звернені против Поляків, в дійсности однак вимірені лише против галицких верховодів і містять тілько самі позитивні факти. Коли-ж в такий спосіб цїлком без женади перекручує ся і вивертає ся горі дном публїкациї на европейскій мові, котрі тим самим доступні чейже ширшим кругам, то з якою доперва правдомовностию переказує ся прим. голоси рускої пресї і як доперва обективними виходять донесеня про справи, котрих ширші круги не так легко можуть провірити?!... В таких случаях безсовісно прямо заблахманює ся публиці очи. Так само сьвідомо перекручено аферу руского митрополита д-ра Сильвестра Сембратовича, а „Dziennik polski", котрий перед двома роками думав опрокинути мої статї в нїмецких часописях тим робом, що писав, наче би я „обкидав гнилими яйцями мого родича і князя власної церкви", був тоді зневоленим через мого адвоката помістити спростоване і сю байку відкликати. В тім іменно часї був я далеко від Відня і немав нїчогісько спільного з демонстрациею против руского митрополита. Справа, що наробила тоді чимало шуму і обговорювала ся тоді в цїлій галицкій пресї, є в краю загально звісною. Так само звісним є, що демонстрацию устроїла москвофільска партия, з котрою я нїколи не мав нїчого спільного. Мимо того і університетский професор, д-р Ґломбінський, пробував недавно ослабити мої статї в нїмецких часописях повторенєм сеї видумки в парляментї. Коли-ж голова руского клюбу, п. Романчук, перебив его балаканє окликом, називаючи се твердженє ложию, тоді д-р Ґломбінський сказав дословно: „Але-ж его за се укарано!" Шкода, що сей пан не додав ще, що він бачив дотичні судові акти. Натурально однак, що тверджень д-ра Ґломбіньского не можна спростувати, бо він стоїть під охороною етикальности. І д-р Ґломбіньский користає всесторонно з своєї етикальности, аби західну Европу, а бодай Австрию „інформувати" про Русинів і дати вислів своєму патріотичному замилуванє до правди". — *Р(оман) С(ебратович).*

Можна сподївати ся, що се приловленє польскої публїцистики і д-ра Ґломбіньского — головних „інформаторів" чужини про наші справи з польского боку — на горячій брехни, здемаскує їх належно в очах нїмецкого сьвіта й Нїмці, що й так вже навчили ся cum grano salis приймати польскі інформациї, стануть ще більше критично дивити ся на польских публїцистів і політиків. Чи поможе се однак заводовим брехунам і баламутам публичної опінії з польского табору — можна сьміло сумнївати ся. Горбатого і могила не випрямить...

Рада державна.

На вчерашнім засіданю палати послів розпочали чеські посли обструкцию, домагаючи ся повного відчитуваня всїх внесень, петицій і інтерпеляцій. Між відчитаними інтерпеляциями були також дві від руских послів: одна в справі конфіскати „Дїла" за „Осторогу" (о чім ми вже вчера донесли в послїдних вістях) і друга п. Коса і тов. в справі наложеного на урядників львівскої краєвої дирекциї скарбу податку на будову костела св. Елисавети у Львові.

Відчитуванє інтерпеляцій і т. п. затягло ся до год. 3½ по пол. Потім на внесенє п. Толїнґера закінчено засїданє, а наступуюче назначено на нинї на 7. год. веч. На чергу прийде нинї вибір делеґациї.

В угодовій комісиї радженo вчера над 9. артикулом митово-торговельного союза. П. Кафтан зажадав, щоби наради відрочено, поки не виясниться ся положенє на Угорщинї. П. Лехер, запитуючи предсїдателя, як глядить на справу закінченя праць комісиї, сказав, що не можна йти слїпо за правительством, котре парлямент увело в блуд в двох найважнїйших справах, в справі військового предложеня і в справі закону о контингентї цукру.

Др. Кербер заявив, що зміна кабінету на Угорщинї є чисто внутрішнею справою другої половини монархії, а австрийске правительство не може до неї мішати ся. Впрочім угорска комісия полагодила вже цїле предложенє о митово-торговельнім союзї, приймаючи его без зміни. Треба припускати, що її нове правительство угорске стане на становиску теперішного, так, що нема причини переривати нарад комісиї, противно треба її роботу чим скорше покінчити. Не тілько правительство, але й населенє бажає, щоби угоду раз уже полагоджено. Переривати і відкладати наради комісиї не мало би цїли.

Внесенє п. Кафтана відкинено і приступлено до мериторичних нарад, але незадовго їх перервано і відложено на нинї.

В митовій комісиї промавляно за тим, щоби сего тижня покінчити наради. Заступник правительства сказав, що нинї, в середу, буде міг дати докладну відповідь на всї запити, з якими референти іменем комісиї звернули ся до правительства.— Імовірно сегодня зійдуть ся референти на нараду, щоби обговорити з заступником правительства відложені позициї; в такім разї завтра відбулось би повне засіданє комісиї.

N. fr. Presse припускає, що еще в пятницю відбуде ся засіданє палати послів; инші дневники пишуть, що сегодня по виборі делеґациї наступить відрочене.

Ческий клюб, як доносять, одноголосно постановив не допустити до нарад над буджетовою провізорією.

Польске коло на внесена п. ґр. Водзіцкого постановило на довірочній нараді закинути політику вільної руки і глядати зближеня з иншими сторонництвами, котрі на підставі змін реґуляміну палати послів ради би довести до уздоровленя парлямента. Довірочність наради не перешкодила тому, що вість про довірочну постанову зараз того самого дня появила ся у віденьских дневниках.

Німецкі клюби сторонництв: поступового, людового, антисемітского і вірноконституційної більшої посілости зібрали ся на нараду, яке заняти становиско до нової тактики польского кола. Є гадка, щоби замість теперішнього звичаю нарад клюбових провідників утворити постійний виконуючий комітет, до котрого належали заступники сторонництв поступового, людового і вірноконституційного.

Справи австро-угорскі.

Кріза на Угорщині.

Через уступленє Сейля паном ситуації на Угорщині став ся Кошут і сторонництво независимих. Від них залежить розвязка кризи, тим більше, що в сторонництві ліберальнім, котре було доси сторонництвом рішаючим і правлячим, настав роздор. Нині ще не знати, які були дійсні причини уступленя Сейля, чи причиною була его політика і нетерпеливість міродатних кругів, чи як-раз брак солїдарности в нутрі ліберального сторонництва. Сейль хотів не робити ніяких уступок обструкції і леґальним насильним спором без нарушеня реґуляміну і уживаня яких-небудь насильних средств видержати до кінця — та нема сумніву, що тота тактика була єдино раціональна і була-б довела до скріпленя правительства і самого парлиментаризму. Обструкция угорска була-б рішучо програла кампанію, а Сейль був би перевів, що хотів. Однак нервовість віденьских кругів, котрі не могли стерпіти проволікання справи континґенту рекрутів, приперла Сейля до муру і дуже можливе, що заатакований з двох боків, з боку міродатних кругів і з боку власного сторонництва, Сейль сам рішив ся уступити. Тепер показує ся ціла хиба оттакої нетрівкої політики. Сейлеви годила ся вже опозиция на континґент рекрутів, лише в незначно писшій цифрі, а тепер, по его уступленю, не тілько рішаючий голос перейшов до скрайного сторонництва, але те сторонництво не хоче вже навіть нічого знати про свої первісні уступки і ставить домаганя що-раз більше скрайні і аподиктичні.

Коли партиї независимих удасть ся справді виграти кампанію — а при фактичній безсильности і хитрости верховодячих кругів се більше ніж правдоподібне — то буде се скандальною капітуляцією перед розпаношеною Угорщиною а заразом і скріпленем політичного становиска Мадярів на довгі літа.

Про саму акцію утворення кабінету Куен-Гедервария наспіли доси ось-такі вісти. Ґр. Куен все еще пертрактує. Після одних, менче певних донесень, ґр. Куенови его місия удає ся, після других, більше правдоподібних, акция напотикає на рішучі перепони. Концесії, які ґр. Куен обіцяв угорській опозиції полягають на тім, що континґент рекрутів має виносити для цілої Монархії на рік 1903 загалом лише 103,000 людей а служба для гавбиць має бути збільшена всього о 5400 людей. Натомість первісне військове предложене мало би бути цілком вицофане, а за те сойм мав би згодити ся на ухваленє буджетової провізорії. Дальший брак рекрутів мав би бути покритий із самої р е з е р в и. Як доносить однак урядове бюро кореспонденційне, партия независимих не згодила ся і на такі уступки. Партия є рішучо противна в с я к о м у підвищенню континґенту, так само не годить ся на покликуване резерви до звичайної служби, а за всякі уступки що-до континґенту домагає ся рішучо концесий в справі армії на поли національнім. На грозьбу бана, що з того можуть вийти для Угорщини лихі наслідки, відповіли независимі, що грозьби не боять ся, бо вірять, що король додержить присягу на мадярску конституцію.

Бан мав дати независимим остаточну відповідь до вчера 6-ої години вечером, чи однак дав і як ся відповідь випала, депеші не подають. То тілько певне, що еще того ж дня конферував ґр. Куен з рішними мадярскими міністрами, хотячи довести до полагоди конфлікту. Так конферував з Годосим і Гіероніїмом, з Тісою і Ракочим, з міністрами независимих, по-чім що-до жадання сих послїдних конферував ще й з міністром гонведів Февріарієм.

Конфлікт закінчить ся нині, бо як доносять, нині партия независимих порішить остаточно своє становиско, яке займе до пропозиций ґр. Куена. І в тім, що як-раз партия Кошутіянів має рішаючий голос, лежить sigsum цілої ситуації.

Справи заграничні.

З Сербії.

Нововибраний король має прибути нині до Білграду. Подорож відбула ся в межи вім супокою; король обминув все, що могло-б причинити ся до яких небудь сензацій. Усею Швайцарию переїхав, не показавшись ся нізіть в вікні. Доперва в Інсбруці на двірци повитала короля депутация сербских і хорватских студентів, котрій король дав ввічливу відповідь. У Відни задержав ся король всього пів години. На перонї ждали вже на него численні депутациї. Король, ніж вийшов з поїзду, приняв в купе сербского посла з цілим леґацийним персоналом, а доперва опісля удав ся на перон до депутацій Перший промовив до короля посадник Білграду Станкович, высказуючи королеви поклін міста. Опісля приняв король депутацию сербских студентів, вернув до поїзду і прислухував ся вже аж до самого від'їзду патріотичним пісням студентів. Перед відходом поїзду вручила дівчинка королеви гарну китицю цьвітів. З королем їдуть: брат Арсений з сином і кн. Юрий Караджорджевич.

В привитаню короля в Білградї возьмуть участь лише деякі держави. Зроблять се імепно посли: австрийский і роспийский. Посли нїмецкий і італїяньский лишать ся вправдї в Білградї, але не возьмуть участи в торжествах. Натомість всї инші посли або вже виїхали — як англїйский, голяндский, турецкий і американьский — або ще виїдуть, на те, щоб вернути доперва по принятю короля.

Саме торжество повитаня нового короля має відбути ся після такої програми. Нині на двірци в Білградї повитає короля правительство, ґенералїция і рада міста, а опісля король удасть ся до катедральної церкви, де відбуде ся благодарственне богослужене. По богослуженю прийме король скупштину і сенат в новім конаку, по чім наступить ґалевий обід, а по обіді серенада і народні забави. Завтра зложить король присягу на конституцию а стане ся се на спільнім засіданю скупштини і сенату в новім конаку. Потім наступить перегляд війска а вечером знов забави для народу і ґалеве представленє в театрі. Розумів ся, що цілє повитане короля відбуде ся величаво. Рада міста видала відозву до населеня, в котрій высказує певність, що в днях 24 і 25 с. м. населене дасть доказ своєї загальної радости і буде відповідно заховувати ся через замкненя склепів і загальну ілюмінацию. І справді сей поклик, як доносять депеші, сповнив ся вповнї. Помимо дощу цілє місто гарно удекороване а до Білграду напливають ще-раз численнїйші товпи народа з цілого краю.

Як тілько король прибуде до Білграду, тимчасове правительство має подати ся до димісиї. Одні кажуть, що король не прийме димісиї, бо кабінет зложений з найчільнїйших і дуже характерних людий з усїх партий, — другі знов кажуть, що король заіменує правительство урядниче, бо тимчасове правительство має на собі характер революційного.

Маєток по Александрі має виносити всього 60,000 франків. Находить ся він в шафах і бюрку убитого короля, котрі опечатано. Правительство упевняє, що Александер не полишив жадного иншого маєтку.

Офіцири, що брали участь в нападї на конак, мали мати онодї нараду в Білградї, що їм зробити на случай, коли-б король, припертий заграницею, хотїв їх покарати. Полковник Мисич, що перший стріляв на короля, мав осьвідчити, що готов відібрати собі житє, щоб зробити иншим невідвічальними. Було б се справді по геройски — не знати тілько, на скілько ся вість правдива. В кождім случаю Серби суть противні покараню убийників, бо напад на конак уважають за революцию а не можуть бути суджені ті що „увільнили вітчину від нещастя та вказали їй нову дорогу до щастя і розвитку“. Так між иншим высказав ся посадник Білграду до одного з редакторів віденьскої „Zeit“.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Справа цукрова.

Брукселя. Офіціяльний дневник „Journal de Bruxelles“ доносить, що закон о континґентї цукру, який ухвалено в Австро-Угорщині вїбито для забезпеченя кождій половинї монархії ві внутрїшний торг, не узнала більшість міжнародної цукрової комісиї за згідний з духом бруксельскої конвенциї. Закон входить бічною дорогою в систему премій, хоч конвенция премій зносить і стоїть на становиску цілком свобідної конкуренциї. Наколи президент комісиї не одержить внесеня на повторне скликане комісиї, то комісия абере ся на слїдуюче засїданє аж в осени. Супротив того рішеня Австро-Угорщина мусить або знести континґент або не належати до конвенциї, а в тім послїднім случаю наражувати свій товар за границею на т. зв. карне цло. Континґент був добрий для Галичини, бо менші цукроварї — як в Нївереку і Жучцї — дістали релятивно значний континґент а при вільній конкуренциї при внесеню премій і цїна вони могли-б тілько животїти супротив шаленої конкуренциї великих фабрик ческих і моравских та заграничї. *Ред.*).

Віче міст.

Відень. В дан ших нарадах заступників австрийских міст принято між иншими резолюцию, щоби заведено примусове обезпеченє від огню і щоби правительство піддало ревізії принятий рейонові кріпостий. На тім скінчила ся нарада віча.

Хорватскі справи.

Загреб. В Людберґу коло Вараджину прийшло до грізних розрухів. В урядах повибивано вікна, грабовано доми мадярских урядників; против демонстрантів виступило войско. Наслїдком того скріплено в місті залогу і оголошено наглі суди.

З Балкану.

Царгород. Як консулї згідно доносять, рух повстаньчих ватаг і аґітация комітетів в адрианопільскім віляєті тревають дальше. На граници кіркілїского санджаку скріплено по граничну сторожу, щоби не пускати ватаг до Болгарії. Двіста селян з одного села з усїм майном забрало ся до Болгарії, при чім на граници стерли ся з пограничною турецкою сторожию.

Софія. Сторожа турецка в силї около сотки людий переступила сими днями коло Ветаку болгарску границю; 24 людий болгарскої сторожи ударило на Турків, при чім по болгарскій сторонї одного жовнїра ранено, а по турецкій 20 убито і кількох ранено

Одеса. „Одесскій Листокъ“ довідує ся з Цетинії, що чорногорский князь змобілїзував усе своє войско; до 24 года може воно бути готове до походу. [Сю вість подали ми вже перед тижнем.]

Відень. Начович, що виїзджав до Царгороду від болгарского правительства, дав таку інформацию редакциї „Neues Wiener Tagblatt'у“ про результат своїх заходів. Інтервенция мала на цілї перевести справу македонску в інтересї Болгарії на мирну дорогу і — удала ся. Султан пробіцяв виконанє всїх реформ жаданих Росиєю і Австро-Угорщиною, а що до дальших домагань Болгарії, то заявить ся пізнїйше. Турецке правительство буде старати ся вдоволити населенє на поли шкільництва. Кромі того має правительство випустити болгарских вязнїв на волю, а за те Болгария має старати ся о спинене дальшого бунтарского руху в Македонії.

З Франції.

Нансі. Всупереч заборонї президента міністрів епископ візвав в катедральній церкві єзуїта, щоби виголосив проповідь.

Париж. Палата послів приступила до спеціяльної дискусії над законом о секуляризациї монахів, що належать до розвязаних конґреґаций.

З Ренів прийшла вість, що комендант першого корпусу армії, котрий заїс був кару, наложену полковником на одного підофіцира за потуране демонстрациям против католицтву, тепер покарав того полковника арештом на 14 днів, а в розказї до войска оголосив, що покаране підофіцира було не справедливе.

НОВИНКИ.

— **Гакатистична робота „матечек“ в Снятині.** Пишуть нам звідтам: В Снятині є захоронка для дїтий, збудована, як кажуть, за польскі гроші (фундатора Поляка), але мішана, для дїтий польских і руских. Отже погляньмо, як в тій захоронцї веде ся рускі дїти! Руска дитина через увесь час не чує анї слова по руски, до церкви она не ходить, до сповіди і причастия мусить іти до костела, а не до церкви, бо то „вшистко едно“. А ксьондз Бодзяновскі сказав до одної дівчинки-Русинки: „Ciesz się dziecko, bo już idziesz do polskiej komunii!“ Сестра тої дівчинки-Русинки прийшла до „матечек“ упімнути ся, чому не повели дівчинку до церкви до сповіди? — та матечки вилаяли ёї а до молодшої сказали: „Idź dziecko, do kościoła i pomódl się za swoją siostrę, bo od niej Pan Bóg odstąpił!“ Чи се не вщіплюване в рускі дїти ненависти до своїх рідних сестер? Рускі сьвященики снятиньскі зволять взяти рускі дїти тої захоронки в опіку! — *О. Д - ка.* [Прим. Ред. Безперечно повинні взяти в опіку, але ми ще додамо: повинні подбати о основане рускої захоронки в Снятинї, де би дїти рускі оставали під проводом руским. Тай загалом в кождім містї на галицкій Руси повинна бути руска захоронка, бо інакше польщене і латинщене руских дїтий через гакатистичні польскі захоронки принесе в будучности величезну шкоду рускому народови.]

— **Війна москвофільского „атца“ з парохіянами.** Перед кількома днями помістив „Kurjer lwowski“ замітну допись з Перемишля про цїкаві відносини між пароxом а парохіянами в селї Боршовицях тамошнього повіта. Допись, що має всякі признаки правди, замітна іменно яко новий доказ, що наші москвофіли є рішучими ворогами всякого просьвітного руху між народом та своєю запеклостию в пущенню того-ж руху, а зглядно переслїдуваню селян перевищають навіть польских урядових і неурядових гакатистів. Тим героем є о. Іосиф Людкевич, котрому страшно не подобало ся, що его парохіяни читають часописи, навіть дневники, справджують собі брошури і ходять на збори до 4 кільометри віддаленого Перемишля. Все те видалось твердому пан-отцеви чимсь революційним, що „бурить“ встаючий „лад і порядок“ і завдяки ему стали спадатись на боршовецких селян вироки та кари, так судові, як і видані політичною властию. Особливо зі староства посипались як з рога обильности всякі розпорядженя що-до гноївок, стаєн, стоділ, собак і т. п., коли рівночасно о. Людкевич метав на них громи з проповідниці, називаючи своїх парохіян „еретиками“ і ще страшнїйшими словами. Та сего було за мало. Одного весняного ранна прийшло до Боршевич двох жандармів, котрі скували найрозумнїйшого громадянина Лучку Павелка і відставили до слїдчої вязниці в Перемишли. Тут сказано ему, що допустив ся обиди релїґії і мавстату, але коли і як, нїхто не знав. Вправдї по зложеню громадою кавциї аж шість тисяч корон суд випустив его на волю і доперва розправа має виказати его вину, о. Людкевич мимо того напятнував его вже наперед в церкві „кримінальником“, так що присутний Павелко мусїв вийти, розплакавшись як мала дитина. Від тої пори анї Павелко, анї много иншних селян не ходить зовсїм до церкви в Боршовичах на превеликий гнїв „християньского“ душпастира, котрий до того не міг ему дарувати, що судове слїдство против Павелка з недостачі доказів вини застановлено. Та вельми тяжкі мусїли тепер пїти доноси, бо Павелка знов відставили жандарми до Перемишля, де по кількатижневій вязници стаємишля, де по кількатижневій вязници стаєвув він до розправи, обжалуваний опять о очивидно сам парох, жандарм і війт, звісний на цілу Перемисчину хрунь! І що стало ся? Лучку Павелка увільнено від всякої вини і кари, бо показало ся, що денунциация москвофільского „атца“ була лише нїкчемною клеветою. Недовго опісля стала ся подібна історія з другим селянином Гриньком Годжаком. Нї оден громадянин не дав ся злодимити. Аж ось перед тиждем відбули жандарми майже в пїлім селї ревізию, глядали тайних друкарень (!), заборонених книжок і тайного товариства і хоч не найдено нїчого підозрілого жандарми арештували кількох селян. В ночи на 19 с. м. арештовано в третє Лучку Павелка, а відтак по новій ревізиї арештовано і скованих в ланцухи відставлено до Перемишля Гринька Годжака і Иосифа Князя. Того послїдного жандарми підчас арештованя тяжко побили. Месть москвофільского „атца“ заспокоєна, українські „революціонери“ знищені і запеклий поклонник власти тьми спочиває на здобутих при помочи староства та жандармерії лаврах, але чи на довго? Судова розправа се покаже.

— **Рускі заробітчани в Швеции і в Швайцарії.** Перед кількома днями виїхала до Швеции партия руских заробітчан зі східної Галичини, зложена з 130 хлопів і 5 жінок, до тартакових робіт в тамошних лїсах за дуже добрими контрактами. Знов-же до Швайцарії поїхало пів сотки руских косарів до сїнокосів в альпейских полонинах. Робота справді там тяжка, але за се успіва незвичайно корисні. — При тій нагоді пригадуємо, що в Прусах все ще треба робітника так рільного, як і лїсового, і хто хоче їхати, нехай ставить ся до „Народного Комітету“ (Львів, Ринок ч. 10), готовий до дороги та з потрібними паперами. Зголошувати ся треба не поодиноко, але партіями, що найменше по 10 люда. Жінки і дівчата також нехай йдуть.

— **Як в Калуши ц. к. концепіст зі староства наглядав над справедливостию?** Пишуть нам з Калуша: Дня 18 с. м. була в Калуши виставa ц. к. Товариства господарского а по виставі льосованє всяких продуктів та знадобів рільничих. А щоби при льосованю йшло по справедливости, урядував з рамени правительства концепіст Сїкірский із калуского староства. Вигравали і пани і селяни й міщани а п. Сїкірский видавав вигране. Але як? Виграв льос селянин — дістав кварту кукурузи або яку иншу дрібницю; виграв пан — то п. Сїкірский вибирав ему після вподоби що найлїпший предмет. Се поступоване ц. к. концепіста в спілцї з п. Баржиковским, посесором із Сільця, обурювало людий і доперва на інтервенцию многих п. Сїкірский вкінци згодив ся видавати на виграні льоси предмети в такім порядку, як лежали на лавці. Але знайшло ся двох панів, котрим не хотїло ся брати того, що припало їм з черги. Тогдї п. Сїкірский ось-що робить: замість кукурузи дає адвокатови д-ви Станецкому ковц з курятами (доброї раси), а що і другий пан, салїнарний надрадник Заворский, також не хотїв брати чи кукурузи чи якоїсь кватирки, то п. „комісар“ зарезервував ему другий ковц з курятами. Однак з сим другим кінцем не пішло вже так гладко як з першим. Его виграваў послїдний виграний льос, а що той льос припав якомусь майорови від жандармериї, то счинила ся мала авантура між п. Сїкірским а вахмайстром від жандармериї, котрий, заступаючи майора, упоминав ся о належну майорови виграну. Тогдї п. Сїкірский заявив, що послїдний виграний льос „не мав уже фанту“. Се визвало серед публики велике огірченє. Справа пійшла вже на судову дорогу; дотичне донесенє до ц. к. суду калуского увійшло вже дня 20 с. м. — На закінченє мушу додати, що на сю виставу з'їхав до Калуша звісний „вшехпольский месияш“ Козловский, котрого ц. к. Товариство господарске вибрало своїм презесом, аби мав ширше поле для своєї деструктивної роботи. — *Очивидець.*

— **Бл. п. о. Антін Бончевский**, померший перед пяти місяцями в Америці, з а п и с а в на р у с к і ц і л и т р и т и с я ч і д о л я р і в. А іменно: 1) на фонд запомоговий для бідних студентів [Русинів-Українців] університету у Львові 2.000 долярів; 2) на видавництво популярно-наукових книжок в Америці 500 дол.; 3) на фонд шкільної молодіжи в Америці 300 дол. і 4) на фонд Еміґрацийного Дому в Америці 200 долярів. — Першим фондом, що зовесь „Фонд запомоговий імени А. Бончевского“ заряджує Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Ширше о тих записах подамо в найблизшім числї „Дїла“ (за америк. „Свободою“).

— **Честь памяти народного учителя-патріота!** Онодги подали ми коротку вість про смерть бл. п. **Михайла Целевича**, учителя в Псарах в повітї рогатиньскім (сина о. Емилїяна Целевича, пароха в Завою). Нині подаємо ширше письмо про покійника, надіслане нам сьвідком его подвигів. Був се — читаємо в тім письмі — чоловік рідких чеснот і прикмет духа. Покійний, перейшовши з бережаньскої ґімназиї до львівского семинаря учительского і скінчивши его, зараз від першого вступу в учительство приляг цїлим

серцем до свого бідного народу. Всюда, де учителював, полишив по собі красні овочі своєї праці в школі і загалом на народній ниві. Особливо великі заслуги положив він у Псарах. Єго то заходами стала там читальня, а весь єї розвій — то наслідки єго невтомного труду. Хоч від довшого часу хорував (на грудну недугу), він ані разу не пропустив сходин в читальни і, де лиш міг, кріпив у других духа народного. В орґанізації повітовій був він дуже помічний щирим нашим людям і всюда виступав яко ревний Русин, навіть перед своїми властями. За свою характерність, отвертість і правдомовність мусїв він знести неодну прикрість від чужих а иногді й від своїх та тим не давав ся збити з путя. Виховав він ціле поколїнє молоде, привязане до своєї народности й церкви, та невмолима смерть не дала єму тїшитись тим плодом єго праці. Помер в цьвітї житя (в 38 році), полишаючи жаль у всїх, що єго знали, любили й поважали. Остала ся по нїм вдова і одинак син Володимир, ученик II. кляси рускої ґімназії у Львові. Похорон відбув ся в неділю сполудня при участи кількох сьвящеників, сусідів, приятелїв покійного, і великого здвигу народу. Вічна єму память! — *Ю.*

— **Нова читальня „Просьвіти“ в Чесанівщинї.** Дня 7 с. м. отворено в селї Жапалові читальню „Просьвіти“, заходами о. Григ. Калимона, пароха в Ряшковій-Волї, і п. Мачуги, посесора Жапалівского. Збори почались около 6 год. вечером в домі господаря Онуфрия Качмара при участи звиш півтора ста селян жапалівских і гостий з Ряшкової-Волї й Олешич. Збори відкрив о. Калимон, а відтак проводив їм о. Сухий, місцевий парох. Промовляли: о. Калимон, п. Мачуга, і п. Мих. Калимон (укінч. студент прав). Зразу два Жапалївці, збаламучені „Русским Словом“, перебивали бесїди скрикуючи від часу до часу: „фонетика!“, але опісля дали ся переконати ся, що не фонетика в тим лихо дїем, що не допускав нашого народу до просьвіти, але як-раз „Русское Слово“ та єму подібні галапаси, і оба вписали ся до читальнї „Просьвіти“. Всїх вписало ся пятьдесять і кількох членів. Головою вибрано о. Сухого, заступником голови п. Мачугу, а прочими видїловими селян. Збори закінчились о год. 9½ відспіваном пісень „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“. [При сїй нагоді поправляю похибку друкарску, яка закрала ся в 124 ч. „Дїла“ в новинці про „нашествие кацапів на читальню „Просьвіти“ в Харигонах“, а іменно, що дїяло ся се не в рудецкім повіті, але в ярославскім]. — *Г—ка.*

— **Огнї.** В Колодіївцї, пов. станиславівского, згоріло онодї 20 господарств вартости около 15.000 К. Причиною пожежі була забава дїтий сїрниками. — В Скнилові, пов. львівского знищив огонь 3 господарства. — В Городку на передмістю черляньскім згоріло онодї 5 селяньских загород вартости 6.850 К. Причина огню забава сїрниками. — В Жовкві згоріло онодї при ул. Туринецкій 12 будинків. Огонь був підложений.

— **Смерть від грому.** Із Задарова в повітї бучацкім пишуть нам: Дня 22 с. м. ударив грім в нашім селї в паркан одного господаря і вбив 17-лїтного хлопця Стефана Рожаловского, що утїкаючи з поля перед дощем схоронив ся під паркан критий соломою. Від грому заняла ся була стріха на паркані, та угасив єї оден чоловік, що недалеко від того місця був також схоронив ся перед дощем. Всї заходи привести до житя хлопця пораженого громом, показали ся даремними.

— **Утоненя.** В Лядскім коло Устя зеленого утопив ся онодї в часї купели в Золотій Липі 18-лїтний Володислав Зьолковский. — Під Угновом утопила ся в часї купели в Солокії 8-лїтна дочка міщанина Емілїя Куквізівна.— В Острові коло Сокаля утопив ся під млином в Солокії молодий селянин з Прусинова, Василь Лощота. — В ставку під Рацлавицями, пов. ниського, утопив ся 12-лїтний Иосиф Кузнярский.

— **Убийство при ул. Костюшка.** До тепер переведене слїдство виказало, що по довершеню убийства, Вершолек і Червений поїхали нанятою фірою від городецкої рогачки до Городка, звідки Вершолек поїхав до Перемишля, а Червений вернув до Львова, крутив ся тут між товпою під каменицею, де замордував дві особи і удавав дуже обуреного тим злочином. Коли побачив, що поліція робить скорі поступи в гляданю за виновниками, поїхав до рідного села Березвідців, пов. бобрецкого, забавив тут два дни, а відтак удав ся до Тернополя, де єго рідний брат Іван служить яко капраль при 9 компанії 55 п. п. Тут знова забавив два дни, лишив братови на памятку зрабовану з куфра Шпінерівної обручку і через Галич поїхав до Станиславова, де знов купив білет в напрямі Гусятина а імовірно до Бучача або Копичинець. Тут слїд єго загинув і в тих сторонах глядає пильно жандармерия. Йосив Червений має 20 лїт і в хвили утечі був убраний в чорну маринарку, кратковані штани, шнуровані черевики і волохатий капелюх.

— **Також жертви білградскої революкиї.** У Відни минувшого тиждня треба було відставити до дому божевільних три особи, котрі зійшли з розуму уявляючи собі, що вони є кандидатами до сербского престола. Подібна істория стала ся онодї і в Пресбургї Там досьвіта о 5 год. рано ішов через міст Франц Иосифа помічник фризиерский Ференкович і нараз збожеволів та став кричати, що він король сербский а відтак і взяв ся бити людий палицею. Ледви кількох поліциянів могли єму дати раду і відставили єго до шпиталю.

— **Кровавi вибори.** З нагоди виборів до нїмецкого парляменту полила ся кров в Лявраґутї, катовицкого округа, на горішнїм Шлезку. Кандидують там два Поляки: Корфантий зі сторони Всеполяків і соцыалїстів та Летоха з католицкого центра. Отже онодї мали відбути ся там збори скликані центром, але сторонники Корфантого заняли еще перед зборами салю і коли місцевий ксьондз хотїв отворити збори, принято єго криком і свистом. Дало се привід до страшних буч, котрі скінчили ся кровавo. Перед ресторапом, де відбували ся збори, шаліла кількатисячна товпа, розгорячена всеполяскою аґітациею, а коли поліция в наслїдок єї насильств (предсїдатель зборів мусїв втїкати через задні двері зі страху перед товпою) хотїла арештувати кількох демонстрантів, товпа кинула ся на поліцаю, щоб її відгнати. Не помогли і сикавки на розгорячені голови; товпа порізала вужі, поломила вози, водою обілляла поліцаю і урядників, а начальника сторожи кинула на землю і оббила. Та на тім не скінчило ся. Розшалїла з шовінїзму товпа кинула ся еще на місто, вибиваючи вікна і бомбардуючи доми камінями. В приходстві вибито всї вікна, виломлено браму, а сам дім у внутрі здемольовано. Коли вкінци товпа кинула ся на гутничий уряд, жандармерия, що наспіла з Катовиць, дала до товпи 10 стрілів і одного робітника убила на місци а кількайцять ранила. Доперва сей град куль розбив товпу і положив конець всеполяским розрухам. Поспитаймо: кілько то у нас при таких „бунтах“ було б трупів а крикови на виборчий терорізм „гайдамаків“ хиба не було би й кінця. Своєю дорогою до огірчення польских виборців значно причинили ся місцеві ксьондзи, котрі тримають там з нїмецко-католицким центром і виступають против національного польского руху.

— **Дрібні вісти.** В рускім селї Цеброві пов. золочівского відбуло ся онодї посьвячене „косцюлка“, поставленого для латинщення Русинів місцевим дїдичем Гараніхом. — В Ярославі має бути відкрита з днем 1 вересня с. р. приватна женьска ґімназия. — Становище віцепрезидента намісництва по уступаючім п. Лїдлї має занять перемиский староста Ляницкевич. — У Вильчу під Перемишлем убив селянин Скурка мотикою свого шурина Яна Генґалу в суперечці о якусь дрібну квоту грошеву. — Під Бережанами кинув ся під поїзд незвісний, около 23-лїтний мужчина і згинув на місци. — Сербский король Петро I. замовив собі у одного парижского золотника корону за 50 000 франків. — З Тарнова утїк пуґсфірер 2 п уланів, Н. Байло, укравши з військової канцелярії, де був занятий, 2 000 К. — Берлиньскі сіонїсти ухвалили заснувати в Берлинї сіонїстичний університет, на котрім учено-б головно языка старо-єврейского і жидівской історії.

— **На віче!** Видїл полїт. товариства „Рудецка Руска Рада“ в Комарні скликує на неділю 28 с. м. 4 год. попол. віче до Куплович старих з слїдуючим дневним порядком: 1) Отворене віча і вибір президиї. 2) Полїтичне і економічне положене Русинів в Галичинї. 3) Вибори до ради повітової. 4) Внесеня учасників. З рефератом полїт. приїде др. Стахура з Самбора. Просить ся о численну участь.

— **З Видїлу тов. „Кружок українських дївчат у Львові.** Отсим подаємо до загальної відомости, що дохід з концерту слуг в квоті 40 К, розділено: на будову народного театру 10 К, на руску захоронку у Львові 10 К, на бібліотеку для слуг 10 К, і на бібліотеку „Кружка“ 10 К. — На цїли нашого товариства зложили Вп. П. Т.: Ольга Шухевичівна з Тишковець 2 К 40 с., п. Сероїчковский 4 К і п. Алексевич з Угнова 10 К. Усїм сим добродїям складає видїл щиру подяку. Львів 23|6 1903. За Видїл: *Дарія Шухевич, Емілїя Крушельницка.*

— **Адмінїстрация „Ruthenische Revue“,** упрашає всїх тих, що одержали 1. і 2. число сеї часописи, щоби в як найкоротшім часі або прислали передплату, або звернули дотичні числа. Також повідомляють ся реклямуючих 2 число, що поки-що Адмівїстрация не в силї вдовольнити їх бажаням, бо цїлий наклад 2. числа вже вичерпаний, а другий наклад доперва появить ся.

— **Товариство укр. робітників „Поступ“ у Відни** устроює дня 28 н. ст. с. м. в своїм огородї (VII Lerchenfelderstrasse 67) о год. 3 попол. забаву огородову. В програму входять: аматорске представлене („Лихий день“), колесо щастя, фантова льотерия, весела почта і товариска забава получена з монольоґами, вкінци танці.

— **Дирекция Спілки для господарства і торговлї в Перемишли:** 1) Повідомляє Русинок з Перемишля і околиці, що она, в порозумінню з „Товариством Руских жінок“, постановила **заснувати в Перемишли робітню одягів жіночих.** Вибраний в тій цїли комітет заняв ся придбанем сил фахових до веденя робітні, так що з днем 1 вересня с. р. задумане дїло увійде в житє. — 2) Повідомляє, що **вже час замовляти штучні навози,** по котрі належить звертати ся до Дирекциї „Спілки для господарства і торговлї“, а она безпроволочно дасть кождому всякі пояснення. Тілько вчасні замовленя можуть бути полагоджені на час. **Також тїшиньску бляху на криті дахів** найпевнїйше, з всякою ґарантією доброти, дістати можна лише в „Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“. — *Дирекция.*

— **Вступні іспити** до кляси приготовляючої і до I. кляси ц. к. **коломийскої рускої ґімназії** перед ферiями розпічнуть ся 15. липня с. р. Зголоситись в канцелярії директора треба 13. або 14. липня і принести метрику, свідоцтво защепленої вісни або ревакцинациї і евентуально свідоцтво шкільне народної школи. Такса виносить: до кляси приготовляючої 2 К, до I. кляси ґімн. 6 К 20 с.

— **Подяка.** В часї канонічної візитациї деканата лїсківского (епархії перемиской) зволив Преосьв. Кир. Константин дня 30. мая с. р. вступити до читальнї в Тиряві сольній, вписав свов достойне імя в книгу памятну і пожертвував в хосен читальнї 20 корон. За тую честь і щедру жертву складає Преосьвященому найсердечнїйшу подяку. — *Видїл читальчї.*

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Намісник надав повітовим секретарям, Вос. Сольскевому Ст. Западскому, Густ. Посілівскім, Конст. Михневскому, Кар. Штрасерови і Мих. Параловскому IX. класу ранґи дерлавних урядників. — Міністер скарбу іменував управителя магазину продажі тютюну в Бариницях, Лаврентия Олексїя, директором магазину продажі тютюну у Львові.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів позволила почтовим асистентам Станиславови Бобровскому в Бучачи і Йосифови Галенбранови в Радехові на взаїмну заміну службових місць.

— **Цїсарска стипендия.** Цїсарска головна дирекция найвищих фондів розписує конкурс на стипендию Франца Иосифа в річній квоті 600 К. для слухачів ц. к. ґірничої академії в Лубнї (Leoben). При рівних услівях перше́нство мають ті компетенти, котрі розпочинають доперва студиї в Академії, а передовсїм ті, котрі укінчили вже правничі студиї. Реченець вношеня подань до 31. липня с. р.

— **Конкурси** оповістили: ц. к. Дирекция почт і телеґрафів на посаду експедиента при почтовім уряді в Завадцї коло Калуша з реченцем вношеня подань до 2. липня с. р. і на посаду експедиста при почтовім уряді в Бествині з реченцем до 5 липня с. р.; — ц. к. Президия висшого суду в Кракові на посаду начальника канцелярії в X. ранґї при окружнім суді в Белї з реченцем до 14 липня с. р.; — ц. к. краєва Рада шкільна на стипендиї по 100, 160 і 300 К, місячно для: а) укінчених слухачів політехніки в цїли заграничних студий в области предметів механічно-технольоґічних і б) укінчених слухачів відділу механічно технічного висшої школи промислової в цїли заграничних студий в области теорії тканства — з реченцем вношеня подань до ц. к. міністерства просьвіти до дня 10 липня с. р.; — Видїл краєвий на дві цїсарскі по 2000 К. для укінчених студентів університету, політехніки або красних штук, котрі хотїли би безпосередно по укінченю наук в краю удати ся до визначнїйших наукових заведень поза границями держави на спеціальні студиї в вибраним званю. Реченець вношеня подань до 2 серпня с. р. — Міска рада шкільна у Львові на кілька посад тимчасових учителїв з річною платою 1000 К, і 10% додатком на єго мешкане. Реченець до 10 липня с. р.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Сим доносить ся, що в наслїдок усуненя ся насипу поміж стацыами Ґермаківка-Іване пусте здержано загальний рух поміж Борщевом а Іваном пустим на зелїзници льокальний Тересин-Іване пусте від 19 с. м. аж до відкликаня.

Загальний рух на шляху Валеґутна Дорна-Ватра привернено дня 15. с. м.

Сим доносить ся, що в наслїдок усуненя ся насипу здержано рух товаровий поміж Вовківцями Турильче а Ґермаківкою на шляху Тересин-Іване пусте від 1846 імовірно на 3 дни.

Рух особовий при поїздах ч. 3854 і 3857 відбуває ся через пересїданє, — а поїзди ч. 3853 і 3860 переходять тілько на шляху Тересин-Борщів.

З штуки і літератури:

— **Гайдамаки ч. 37 містять:** Братям Славянам на стрічу; кнутоноклонники стелять ся Лехам до ніг! — Кружок українських дївчат; — Руске учительство при роботї; — Гаката в Гусятинщинї; — Хорунський баль; — Лист з Америки; — Пробудженя сьвідомість; — Громадскій суд ч. II; — Відозва „Зорі“; — Новинки.

— **Видавництво музичне „Станиславівского Бояна“** рішилось на домаганє з многих сторін видати **„Службу Божу“ на мішаний хор** і вже маємо на нашім складі ноти на чотири голоси з найлучших пісень до „Служби Божої“. Находять ся там твори Бортнянського, Вербицкого, Рудковского і ин. Кождий поодинокий голос обнимає 11 сторін великого формату а ціна чотирох голосів 2 К 40 с. Отсим звертаємо увагу всїх хорів церковних і потребуючих, щоби зволили із замовленем поспішатись, бо наклад невеличкий. Замовленя і гроші просимо слати на руки п. Евгена Якубовича в Станиславові. — Зі Видавництво: *Денис Січинський, Евген Якубович.*

— **Збірне видане творів д ра Івана Франка.** Від п. А. Хойнацкого, директора ставропіґийскої книгарнї у Львові, одержуємо ось таке письмо до оповіщеня:

По вичерпаню в книгарскій продажи збірки повість Івана Франка „В поті чола“ приступаю до збірного видани всїх дрібнїйших оповідань сього автора з виїмком тих, що були доси або мають бути далї видані накладом „Українско-Руской видавничої Спілки“. **Видане обійме на разї 10 томів белєтристики і два томи наукових праць з обсягу істориї літератури та критики.** Ціна серии з 12 томів, кождий в обемі до 10 аркушів 8-ки, вийде друком до кінця 1904 року; перших 6 томів будуть готові ще в біжучім 1903 році. Се нове видане буде містити побіч передруків давнїйших оповідань також цїлий ряд нових або доси недрукованих, і то так, що кождий том побіч давнїйших буде містити також нові твори. Редакциєю займає ся сам автор, котрий доконує також і в давнїйших творах богато языкових і річевих поправок, а в передмовах пояснює обставини їх написаня, їх жерела і т. п.

До кінця липня с. р. вийдуть у сьвіт три перші томи, що містять отсї оповіданя (нові, або доси нашою мовою не друковані твори означаємо звіздкою).

Т. I. **Добрий заробок і инші оповіданя.** (*Передмова. Добрий заробок. Слимак. Муляр. Істория моєї сїчкарнї. Сам собі винен. Домашний промисл. *У кузнї).

Т. II. **Панталаха і инші оповіданя.** (*Передмова. *Панталаха. Хлопска комісия. *В тюремнім шпиталї).

Т. III. **Малий Мирон і инші оповіданя.** (*Передмова. Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Schön-Schreiben. *Отець гуморист. *Гірниче зерно. Борис Граб).

Друкують ся і незабаром вийдуть:

Т. IV. **З бурливих лїт.** (*Передмова. Гриць і панич. *Різуни. *Герой по неволї).

Т. V. **Над Черемошем.** (*Передмова. *Як Юра Шикманюк брив Черемош. *Терен у новїй. *Чудо в Головах).

Т. VI. **Із секретів поетичної творчости,** заразом причинки до естетичного пояснення поезий Т. Шевченка.

Видане виготовляєть ся на пліхшім і на лїпшім папері і буде оздоблене новим портретом автора.

Бажаючи причинити ся до розповсюдненя тих творів, яких вартість оцінила наша й заграничка критика (ціла збірка „В поті чола“ вийшла минулого року російским перекладом), ставлю ціну поодиноких томів як найнизшою, а надто **розписую передплату на ціду 12 томову серию.**

Передплата на всїх 12 томів на пліхшім папері (таким, як папір перших томів белєтристичної серії У. Р. Вид. Спілки, в подібній полотняній оправі) виносить з пересилкою 16 кор.

На лїпшім папері, оправлено по 3 томи разом у красну оправу, з пересилкою 24 кор.

Видане не має спільного титулу, кождий том творить для себе окрему цїлість і продаєть ся також окремо, на пліхшім папері в оправі по 2 кор. на лїпшім папері з оправі по 3 кор. Замовляючи окремі томи треба додавати 20 сот. на пересилку.

Прошу уклінно Шан. Земляків поспішити з надсиланем замовлень і передплати, щоб можна знати, як уреґулювати наклад та оправлюване книжок.

Замовляти можна лише просто у видавця.

Перші три томи видання будуть вислані лише тим, що зложать бодай половину передплатної ціни.

Замовленя без гроший не узглядняють ся.

З глубоким поважанем

Антін Хойнацкий.

Руска ул. ч. 3.

Послїдні вісти.

Відень. Нїмецкі сторонництва: лїберальне, людове, антісемітске, вірноконституційне і т. зв. ґрупа аґрарна сполучили ся в оден парляментарний союз (Gemeinbürgschaft), на котрого чолї стоїть комітет з 14 осіб з парляментарною комісиєю з 4 членів. Комісия буде постійно пильнувати справи в парляментї і в кождій потребі скличе комітет, котрий буде рішати про становиско партий. Всеиїмці, коли схочуть, можуть також приступити до сего союза.

Наради в справі протоколованя нїмецких мов не відбули ся. Відложено їх до осени.

Нїмці домагають ся скликаня парляменту аж в осени, бо не хочуть дати Чехам нагоди до роблення інтересу. Поляки були у Кербера з проханем о сесию в липни, боячи ся внесеня континґенту цукру в дорозї позапарляментарній, але Кербер дав їм лише вимиваючу відповідь.

Будапешт. Бан по конференциї з Кошутівцями відступив вкінци також і від покликування резерви і від континґенту для гавбиць.

Білград. Король прибув нині о 10 год. рано, витаний з ентузіязмом. З послів чужих держав явили ся: російский Чариков, представлений королеви презесом кабінету, і австрийский посол Думба, представлений Чариковом.

— **На Селяньску Бурсу в Станиславові** зложили: Всесв. о. митрат Фацієвич 10 К, о. о. Домбчевский від парохіян 8 К, о. А. Кадайский 2 К, о. І. Ґапиньский 5 К, панї Михаіла Яновичена 3 К, Комітет костюмового балю в Станиславові 12 72 К, Видїл „Руской Хати“ з відчиту 5 96 К і зібраних з нагоди представленя 24 10 К і 100 пер, Хв. Видїл Тов. „Дністер“ 100 К, Читальня в Сидорові 4 К, Банк Звязковий в Станиславові 100 К, Редакция „Дзвінка“ 20 К, Уряд парох. в Сидорові 2 22 К, ученики ґімназії станиславівской зібраних на Шевченківских вечерницях 12 К, панї Сумпкова 20 колачів, 6 кільо спра, панна Мих. Кульчицка зібраних 5 56 К, Б. Барщ зібраних 13 К, М. Якубів 2 К, Л. Ткачук 2 К. — Всїм Вп. Добродїям шлю іменем убогих школярів щире спасп-Біг. Заразом прошу всїх щирих Родимців: Не забувайте на Селяньску Бурсу, спомагайте бідних а до науки охочих школярів! Час тяжкий, видатків дуже богато, а ученики пильні, але що-найубожші! Всякі датки прошу присилати на адресу підписаного: *о. К. Кульчицкий,* Підвечари, почта Тисьменицы.

— Час замовляти книжки на премії! Канцелярия Товариства Педагогічного пригадує в тій справі всім Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнійших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогді годі все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силі порта оплачувати. Ціяник книжок розсилаєсь з часописями. Крім поданих в нім книжок вийшли: ч. 104. Повісти Ярошинської, ціна 24 с. оправл. 40 с.; ч. 105. Мами, нариси Віри Лебедової, ціна 20 с.; ч. 106. Іван Франко: Абуказемові канці, 60 с. оправл. 90 с.; ч. 107. Др Пачовский: Народні думи II часть, 55 с. оправл. 85 с; О. Глодзіньский: Огород шкільний, 50 с. — З канцелярії Тов. Педагогічного. *Ольга Барвіньска.*

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

УВАГА! З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведення вічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт ів ч. I., II. пов.** (народний дім). 609

Водолічниче Заведене д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелізниці в Татрах.

Отворений цілий рік. Первориздне лічниче уладженє. Осьвітленє електричне. центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 85. 1

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Конс ерваційний і Сіяна

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на кнайпацках площі Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнєти, бінокля, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, тасьми мірничі шкіряні, лінеалі манометри і т. п.

Уряднике девізики електричнии.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4125

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 24 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·— до 7·25, *Жито* старе 6.10 до 6·20 а на термін 5·— до 5·25, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·10 а на термін 4·50 до 4·75, *ячмінь* пастівний 4·50 до 4·75 а броварний 5·— до 5·50, *ріпак* 9·50 до 10·— *льнянка* 9 50 до 9·75, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 9·— *вика* 4·50 до 4·75, *насінє льняне* 9·50 до 9·75 *насінє конопляне* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·— до 5·25, *гречка* 6 50 до 6·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 75·—, шведска 55·— до 70.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 35·50 до 36·20.

Курс Львівский

в дня 24 н. ст. Червня 1903.

	Плат.	Жад.
Акції за штуку без купона.		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зенів. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зенів. Львів.-Чернов.-Яссы по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 50	— —
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. 4% (I. емісії)	98 2	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	93 40	— —
„ „ 4% льос. в 56 л.	98 —	98 70
Облиґи по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	99 7.	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	3 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
„ „ „ 4½% (III.ем.)	101 75	— —
Позички краєвої з 1873 по 5% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1898 по 4% в. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	95 30	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 50	— —
Льосы:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74	79 —
Міста Станиславова „	—	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів папєрових	252 —	254 50
100 марок німецких	116 90	117 60

Рух зелізничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середньо-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9 50*.
З Рясева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7·40, 1 25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлі і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 8·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Рясева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з голови. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 19 42*.
До Станиславова: 6 05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5 50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлі: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: *Поспішні поїзди* зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскай час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелізничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 6

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ** первороздний, поручає ся Вп. Публиці і просить о ласкаву память. Строю чисто, гармонійно і тривко по приступній ціні. На жаданє виїзджаю на провінцию. З високим поважанєм *Михайло Войнарович*, ул. Сикстуска, ч. 2. 149 1—3

На продаж парцеля семи морґова з хатою — 1½ клм. від Львова — на малій Сигівці. **СТАВ** 17 морґів з млином турбіновим в Скнилові під Львовом. Всякі інформациї подасть о. Фоліс, парох в Скнилові, за надісланем марка на 10 с. 389 1—5

Ученик VI кл. ґімн. пошукує лекциї на час вакацій на провінції. М. Оглій, академ. ґімназия. Львів. 2—3

Ученик VIII кл. шукає, на ферні лекциї на селї. *Володимир Зінківский* в Перемишли, ул. 3-ого Мая ч. 10. 377 4—4

„В НАРОД“!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всіх провінціональних Народних Торговлях.

Оповістка.

Заходом акад. товариства „Молода Україна“ в Чернівцях вийшли досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях, переклав В. Сімович. Ціна 60 сот

2 Г. Яблочков: Сільска Учителька“. оповіданє переклав А Крушельницький. Ціна 6' сот.

3. І Семанюк, (Марко Черемшина) „Карби“ новелї із гуцульского житя. Ціна 50 сот.

4. Теод т Галіп Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.

5 Ант. Крушельницький: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.

6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видання від 1 –5 можна дістати тільки неопрaвленої.

Набувати можна всі книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул Кладовища ч. 16 у Львові у обох руських книгарнях

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дітям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педагогічним під редакциєю Константини Малїцкої.

Передплата на цілий рік тільки 6 корон. Адреса адміністрациї і експедициї: Львів ул. Кльоновича ч. 7.

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видає і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВНИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цілорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улиця Батория ч. 24. II. поверх.

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр. поручає Анг Мазуркевичь, Львів, Скарбкова 7.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 183—?

Експорт до всіх держав европейских!!!

Виріб правий.

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

суть найлучші узнані.

Виріб правий.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Папьска, ч. 10.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 40 зр. Найбільший вибір зимне в спеціяльній робітни кождер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 2—10

МОРШИН

(близь Стрия)

ВОДОЛІЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ,

власність Товариства галицких лїкарів. — Зелізнична стация, почта і телеґраф в місци.

Сезон від 12 червня до 30 вересня.

Всяких інформаций удїляє **др. Тадей Чаплиньский**, управитель заведеня; до 11 червня у Львові, клїнїка жіночих недуг, від 12 червня в Моршинї. 5—5

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетничє і ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подѣймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Манъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, ДНІСТЕР дім „Просьвіти“

одиноке руске товариство асекурацийне заснованє в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу **противъ шкід огневих**, побирає умірковану оплату премій, а **чистий зиск** т. є. надвижку з оплат розділяє **межи членів яко звороти**; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на **руски** добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечатися тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА **фонди** з кінцем 1902 р. виносить **838.364 к.** і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР **удїляє аґенциї селянам** особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 54

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В четвер 25 червня 1903

Величаве представленє з добірною програмою.

Перший раз: *Перший раз:*

Білі постаті!

Фарса виконана 15 особами. — Директор SIGETTO TRUZZI із своєю оригінальною тресурою коней.

Панна **KETTI LEE** і п. **FREIMAN** із своїми тресованими кіньми.

ВЕСНЯНИЙ БАЛЄТ виступ всіх артистів та братів Wortley.

Приготовляє ся НОВІСТЬ, у Львові ще не видана:

КІНЬ В ЛІЖКУ.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Короля Людвика 1. — Електрична зелізниця і кінний трамваи ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 165 1—

Завтра в Пятницю 26. — Велике представленє.

Найлїпший навіз осінний!

Мучка Томаса із зьвіздою

з найлїпшим і найдешевшим навозом, що містить в собі фосфоревий квас для кождого рода збіжа, конюшини, картофель, ріпи, на сіножати і пасовиска.

Мучка Томаса із зьвіздою

діяє також скоро і певно як суперфосфат, а перевисшає его довшим діланєм, як неменш високою вмістимостию вапняну і магнезиї, при далеко низшій ціні.

Мучка Томаса із зьвіздою

продає ся з гарантиєю вмістимости фосфорового квасу, розпускальности в цитриновім квасі і мілку, а відпродавці доставляють ії по оригінальній ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

пакує ся в пльомбованих мішках, на котрих є означена повемність і повисша охоронна марка (зьвізда).

Остерігає ся перед закупном послїдніїшого товару.

ФАБРИКИ ФОСФАТІВ ТОМАСА

Створишеня заревстр. з обм. порукою

ЙОСИФ КАРРАХ

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22. 78) 2—18

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір в фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 130. Львів, Четвер 12 (25) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і всякі приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Інтерпеляция

пос. Д-ра Коса і тов. до міністра справедливости, внесена в раді державній дня 22. червня 1903 в справі конфіскати ч. 117 „Діла".

Ц. к. державна прокураторія у Львові сконфіскувала зовсім безпідставно ч. 117. дневника „Діло" з дня 10. червня с. р. за слїдуючу статю:

Осторога!

Беремо отсе за перо з сьвідомостию нависаючого над нашим краєм великого лиха і з глубоким почутем горожаньского народного обовязку остерегти цїлу суспільність перед пекольним пляном ворогів нашого народу, котрий-то плян — коли би вдав ся — міг би потягнути за собою прямо необчислимі, а невимовно тяжкі та болючі для руского народу в Галичинї, наслїдки.

Ще ясно в памяти стремлять нам страшні описи звірских варварств темної товпи, доконуваних на Жидах в Кишеневі. Ще живо відзивають ся викликані ними тридневними і через поліцийні російскі власти явно підпираними масакрами рефлексиї, як-то хитра політика стоячих при власти вміє не безпечне для себе невдоволене народних мас звернути в цїлком відмінний бік, для грізного собі ферменту найти клясу безпеченьства й занимаючий ся порив народного гнїву пхнути в бік, в цїлком инше, а для себе безпечне русло. Ще загалом не прогомонїли кишеневскі події, відбиваючи ся на слабші розміри аж в пограничнім Берестечку, коли подібне лихо готовить ся й у нас!

Ото з ріжних сторін краю, від певних і достовірних наших людий дістаємо від кількох днїв донесеня, що **серед східно-галицкого мужицкого і маломіщаньского населеня крутять ся якісь незвісні індівідуа й намавляють темну масу до різні Жидів.** Хто саме есть ті неясні одиниці, як вони звуть ся, й звідки походять — сего наші інформатори не можуть нам подати, бо — сказано — в се люди незвісні, і як з оповідання селян, що їх бачили і чули їх аґітациї, можна вивідати ся, се люди захожі, чужі і **не Русини, бо навіть по руски не вміють,** а говорять — як нам з окрема доносять з Коломийщини — з польска ломаною рущиною. Швендають ся вони серед народу — як се сконстатовано в Рогатинщині і Коломийщині — головно по ярмарках, відпустах і т. п. і там ведуть безкарно свою злочинну роботу, та граючи на некультурних расових упередженях і на релїґійнім фанатизмі темної маси, розбурхують дикі інстинкти і прямо взивають до нападу на Жидів.

Якась незвісна, хоч легко догадати ся, яка саме рука заходить ся отже у нас, щоби викликати кріваву антижидівску геґцу. В східній Галичинї, де тепер кипить заїла національна і социяльна борба між рускою масою а польскими верховодами, як-раз на терені минувшорічного страйкового руху, підготовлює ся повторене того самого, чого видовищем була перед 5 роками західна Галичина. На недовгий час перед західно-галицким погромом Жидів — ґраф Лев Пінїньский щойно настав тодї наміснником — писав станчиківский „Czas", що найлїпшим антидотум на революцийну аґітацию в масах є антисемітизм, а небавом потім підбурений незвісними і, на превелике диво, невловимими аґітаторами, а навіть друкованими брошурками, Мазур і польский Підгірянин кинув ся на Жидів і на їх майно, за чим пішов виїмковий стан, наглі суди, урядоване ката в Новім Санчи і — по завіщеню всїх горожаньских свобід в більше ніж 20 повітах західної Галичини — здавленє людового опозицийного руху на Мазурах, а скріпленє позициї правлячої партиї. Згадуючи про се в оглядї дїяльности ґр. Пінїньского, як-раз вчерашна Gazeta Narodowa підносить з признанем, що одною з найбільших его заслуг есть „успокоєне західної части краю", де передше бушували социяльсти, стоячовцї і людовцї.

А тепер, коли масове движене обхопило східну Галичину, коли в воздусї висить мара рільничого страйку — як раз, коли під „кавками" обіймає урядоване ґр. Андрій Потоцкий — те саме підготовлює ся і в східній Галичинї. Комусь видко залежить, і то дуже залежить на тім, щоби руску селяньску масу пхнути до ексцесів, до антижидівской геци.

В східній Галичинї кипить рух: маси рушили ся. Русини зачали рішучу борбу о національну екзистенцию і о социяльно-економічне та політично-національне визволене селяньских мас. Рух доходить до найдальших закутків, стає грізним пановаю нашних вікових гнобителїв. А в тій заострений ситуациї Жиди — частию під впливом сіонїзму і социяльзму, а частию з добре зрозумілого власного інтересу, се есть: не бажаючи пхати пальців між двері — зачинають ставати осторонь від сеї борби, або навіть, хоч доперва спорадично, стають вже по рускім боцї.

В тій ситуациї евентуальна антижидівска жакерия являє ся прямо чудесним антидотум на масовий руско-хлопский рух. Кинеєм руского хлопа на жидівского лапсердака виграє ся відразу аж кватерно. По перше розбурханий енерґії і накипілому завзятю селяньскої маси дає ся значний упуст. Замість щоби мали потерпіти білі шляхоцкі двори, досьвідчать сили хлопского гнїву жидівскі лалабуди. По друге, і се важнїйше, викопає ся кріваву прірву між жидами а рускім населенем, а через те унеможливить ся перехід Жидів в неприхильний для верховодячої партиї табор. Недаром з нагоди антижидівских розрухів в Угнові польска преса видумала і розтрубіла по цїлім сьвітї, а навіть пустила до N. fr. Presse, дуже почитного серед Жидів орґану, брехливу вістку, будьто ініциаторами сих розрухів мали бути якісь Русини. По трете, а се неменше важне, Жидам дасть ся почути їх зависимість від ласки можних міра сего. Нехай Жиди знають, що коли темна маса накручена укритою рукою кидає ся на них, так одинока їх оборона ті, на чию розлюдимість стоять всї способи для їх оборони, та нехай не забувають буги... вдячними.

А вкінци, що найважнїйше, антижидівска жакерия на терені хлопских страйків і рускої опозицийного руху се як-раз знаменита нагода робити заходи для заведеня виїмкового стану, для знесеня всїх горожаньских свобід, для заінтернованя уст невигідній пресї, для розвязаня всїх ненаручних орґанїзаций, для посадженя під ключ всїх невигідних осіб, для наглих судів і урядованя ката — загалом для здавленя всякої свободи і волї. Від Жидів почало-б ся а на рускій опозициї сківчило би ся...

Які страшні для нашого народного руху і загалом для будучности нашого народу були би консеквенциї пожаданого нашим ворогам вибуху, сего не потребуємо більше вияснювати. Тож, прихоплюючи злочинну руку на горячім дїлї і пятнуючи ї роботу, що не числить ся вже з вїяками зглядами етики і гуманности, рівночасно звертаємо ся до всїх наших дїячів і патріотів, до всеї нашої інтелїґенциї і сьвідомих селян, та до цїлої нашої суспільности з поважною осторогою і з горячим покликом, аби всїми силами противдїлали чортівскому плянови наших ворогів.

В виду грізної небезпеки і страшного лиха, яке темні духи готовлять для нашого народу, є сьвятим обовязком кождого Русина доложити всїх заходів, щоби темним масам роз'яснити, о що властиво ходить злочинцим-аґітаторам і вчас запобігти пожаданому деяким кругам вибухови.

Особливож відзиваємо ся звідси до нашого духовеньства, щоби воно, маючи найбільше впливу на наш народ і живучи в безпосередних зносинах з сильним населенем, не тілько в приватних розмовах, по читальних і т. п., але і з церковного амвону кинуло в народ серіозні слова остороги, тим більше, що роблячи се, виповнить лише в найблагороднїйший спосіб найвисші заповіти християньскої етики, котра не знає ні Жида ні Самаританина, а знає лише „ближнього" — чоловіка.

Рівнож взиваємо всїх наших людий, щоби старали ся пильно слїдити за тими індівідуами, котрі ведуть згадану підземну роботу, щоби подбали вивідати, хто воює, і довели про все те нашим народним орґанізациям та пресї.

А тим людцям, що так бажали би вкладованя опозицийної енерґії рускої мужицтва на жидівских карках і перинах, заявляємо, що рускій нарід дасть відповідь на їх заходи, але та відповідь буде легальна і певне зверне ся против тих, хто перший ворог, гнобитель і кат рускої народу.*)

Рух просьвітно-економічний в Рогатинщині.

(*Допись*).

Побіч політичного проявляє ся в нашім повіті також дуже живий рух просьвітно-економічний. Ще друге село в нас вже читальня „Просьвіти" а при них основані крамниці і каси читальняні, які дуже добре розвивають ся. Ще важнїйше, що кожда читальня має свій власний дім, деякі навіть дуже гарні. Крамниці провадять читальні по найбільшій части в своїм власнім заряді, а до них горне ся дуже радо цїле населене.

В місяци маю і червни відбули ся в кількох читальнях загальні збори, де можна було наглядно переконати ся, як сьвідомість народна ширить ся в найширших масах. І так в день знесеня панщини відбули ся збори в Псарах; читальня містить ся в домі громадскім, має поверх 100 членів, свою власну, хоть невеличку позичкову касу а по зборах отворила крамницю зі власнім заряді. В читальни найбільше працював бл. п. Михайло Целевич, місцевий учитель, котрий при горячій і ревній роботі для добра свого народу згас передчасно, лишаючи по собі певсказанний жаль так серед громадян як і в околици. Головою читальні вибрано пароха о. Барусевича а дальшу роботу перейняв на себе новоприбувший сотрудник о. Юзеналь Балинський; під его умним проводом належать сподївати ся як найсьвітлїйших результатів. На зборах був також як відпоручник філії „Просьвіти" о. А. Пеленьскай а як гість о. Л Юрчиньскі давний сотрудник в Псарах. О. Пеленьскі держав довший виклад про нашу минувшину а о. Юрчиньский заохочував, щоби всі горнули ся до читальні, та вписували ся в члени, почім кількадесять нових членів вписало ся до читальні.

Збори тревали звиж 3 години а нарід без утоми був би й дальше слухав пожиточних наук. На зборах були селяни сусїдного села Десова; тоті заохочені, просили, щоб в них заложено також читальню і вже внесли статут а отворене відбуде ся в липни. — Додати треба, що в Десові від року заложена крамниця о. Юрчиньским і війтом Юриком Пілатом розвиває ся знаменито, бо за один рік мала чистого доходу 1800 корон а продала вже 1800 кіп.

Слїдуючої неділї відбули ся такі самі збори в Черчу. Хотяй читальня має свою гарну хату, то збори відбули ся в дворі, бо громада Черче розпарцелювала дворскій обшар між себе. Над просьвітою Черчан дуже совісно і умілo трудить ся о. Созаньский. Его то заслуга, що громада розпарцелювала село що має дім читальняний, що в громадї тверезість і порядок, що его парохіяни належать до передових в повіті Читальня числить 130 членів, має свою касу позичкову і крамницю. Збори отворив о. Созаньский промовою, взиваючи селян, щоби самі брали участь в цїлім народнім житю. Зборам проводив посол д-р Могильницкий. В своїй промові заохочував нарід до просьвіти, вказав на здобутки других народів і заохочував до вступленя в їх слїди. О. Пеленьскай говорив о історії нашого народа, відтак другий раз о садівництві і его користях. О. Яворский з Лучинець — делеґат філії — висказав свою радість з такого красного поступу в Черчу а найбільше радував ся тим, що Черче утворило собі малу Україну без хлопа і пана, розпарцелювавши поміж себе обшар дворский. О. Пеленьский звернув увагу, що ми тогди будемо сильні, коли на кождім становиску будемо мати свою інтелїґенцию і заохочував селян до посилання дїтий до шкіл. Збори закінчив гарною промовою д-р Могильницкий. Нарід піднесений на дусї, розійшов ся сьпіваючи: „Не пора" і „Ще не вмерла".

Дня 7-ого червня в день Зелених сьвят відбуло ся величаве отворене читальні в Поморянах. Село се невеличке і навіть досить убоге, а в послїдних лїтах вибудувало собі школу і помешкане для сьвященика. За приміром сусїдних сіл побудувало собі минувшого року красний дім на читальню, де має ся містити читальня і крамниця. Коло читальні є ставок, через що читальня виглядає мов би на півострові. Подпалата їх одушевлене до загального доброго дїла, бо до копання ставу в протягу 6 неділь вийшло безплатно до 600 робітників. Місцевому пароховi о. Юрчиньскому помагають в народній роботї війт Пилип Бойчак, провізор Максим Фугас, Лудь Кішенюк, Андрій Крамар і инші. Самі збори відбули ся величаво; всьо, що в селї жие, було на зборах; крім того прибуло много гостий з сусїдних сіл як: Княгинич, Псар, Десови, Вербиці. З інтелїґенциї прибули на збори: д-р Могильницкий, дел. філії о. Пеленьский, о. Созаньский, о. Пристай, о. Бачиньский, о. Вевердка і о. Балиньский — були також наші пані. Нарід в числї коло тисяч люда заляг майдан перед читальнею такою лавою, що бесїдники мусїли промовляти зі стола. Нарід був одушевлений; — оказав се тим, що в невеличкім селї вписало ся в члени читальні 300 (триста) осіб і всї того самого дня зложили членьскі вкладки. (Господар 80 сот. — господиня 60 сот., хлопці і дівчата 40 сот.). Збори отворив о. Юрчиньский, а вказуючи на цїль зборів і читальні заохотив до невсипущої працї над просьвітою і самосьвідомостию; відтак відчитав привіт головного виділу. Зборам проводив д-р Могильницкий. В своїй краснорічивій і промовляючій до серця промові вказав на користи читальні і заохочував всїх так мужів як жінок, щоби кождої неділї і сьвята сходили ся до читальні і читали книжки і ґазети; сам вписав ся в члени і зложив яко вкладку членьску 10 К. Статути об'яснив делеґат філії о. Пеленьский, переплїтаючи свою гарну бесїду, примірами; пояснив що читальня має нас з'орґанізувати до спільної великої народної роботи; тогди наш нарід буде сильний, коли кожде село буде просьвічене і в читальни буде зереняте спільною великою ідеєю Руси-України. О. Созаньский в красних і приступних словах говорив о народній роботї. Наконець промовив д-р Могильницкий переплїтаючи свою довгу бесїду віршами Шевченка, Федьковича і Могильницкого. В пізну нїч розійшов ся нарід домів з піснею: „Ще не вмерла" і „Не пора", скріплений і заохочений до дальшої працї над собою і розвоєм читальні.

Слїдуючої неділї відбули ся загальні збори читальні і представлене самими читальняниками „До Бразилії" в місточку Журові. Місточко се, що колись було для нас майже пропаще — нині належить до найкраще з'орґанізованих місцевостий в Рогатинщині. Був час, що здавало ся, що Журів цїлий буде спольщений, але праця бо. Пеленьского, Созаньского, а тепер Пристая дала як найкрасші овочі. Близько костела і кляштора красує ся нині величава церков; село так з'орґанізоване, що при всяких виборах Русини горою; сего року закупили за 2000 К власний дім, де містить ся читальня, каса позичкова і крамниця. Вшехпольска гаката звернула велику увагу на Журів і майже що неділї приїздять повятові вшехполяки робити з латинників Поляків. О. Пристай доказав великого дїла, бо его попередник о. Андрухів страшно здеморалїзував село і треба було колосальної працї, щоби нарід напровадити на добру дорогу. Та на жаль на збори не могли прибути запрошені гості, бо одні мусїли взяти участь в похороні великого народного дїяча бл. п. Михайла Целевича, учителя нар. в Псарах, а другі в сопровадженю тїла з Рогатина до Линиці незабутного патріота Рогатинщини бл. п. о. Иосифа Макогоньского. А велика шкода, бо представлене вийшло знаменито!

Слїдуючі збори заповіджені суть до Явча, де від якогось часу читальня оказує мало житя.

*) Вкінци запитують інтерпелянти міністра, чи знає о тій конфіскатї і що думає зробити, щоби ся і конфіскати не повторяли ся.

Що-до читалень вже явно засновання то справа представляє ся також дуже добре. В Васичині при читальні розвиває ся красно крамниця і каса а тепер приготовляють ся до представлення „Арендар-я“. В Пільмихайлівцях кінчать ся будова дому читальняного і в скорі відбуде ся посьвячене і загальні збори. В місточку Княгиничах іде всьо взірцево: читальня має свій гарний просторий дім, велику крамницю і касу позичкову з великим оборотом. В ними відбуло ся представлене театральне а що року відбувають ся загальні збори. Княгиничани під працьовитою рукою о. Пеленьского приходять до повної народної самосьвідомости і внедовзі ставуть сьвітялом на цілу Рогатинщину. В Долинянах читальня приспала — зате крамниця при читальни розвиває ся чудово. Шкода велика, що не мають там проводу, бо нарід інтеліґентний і дало би ся з ним много зробити.

Оттак подав я короткий огляд економічно-просьвітного руху одного кута Рогатинщини; внедовзі подам ще і про розвій читалень в решті нашого повіту.

Observator.

Рада державна.

На вчерашнім надзвичайнім вечірнім засїданю палати послів переведено лише вибір делеґації. З Галичини вибрано: реґіментаржа Яворского, Войт. Дідушицкого, Давида Абрагамовича, Дулембу, Бика і Поповского та д-ра Длужаньского; на заступників: кн. Сапігу і д-ра Ґрека. [Рускі посли, хочби навіть інкамеровані, на вибір до делеґацій не мають впливу. Вибір залежить від польского кола, а воно на своїм вчерашнім засїданю 27 голосами на 49 голосуючих постановило віддати голоси на „Русїна“ Длужаньского; сим разом помінено навіть п. Барвіньского.] З Буковини вибрано п. Мик. Василька, а на заступника п. Фльондора.

Опісля відчитано ще кілька інтерпеляцій і внесень, між иншими інтерпеляцию п. Дашиньского в справі крадїжий на желїзници в Кракові, в котрих інтерпелянти добачують звязь з великими крадїжами галицкими, вже судженими.

На тім засїданє закінчено, а президент палати заявив, що про наступуюче засїданє повідомить послів письменно.

В палаті панів принято закони: о знесеню службових кавцій урядників, о податкових пільгах для домів у Львові і о льокальних желїзницах. Вибрано ще членів до делеґацій, з Галичини Мадейского і Залеского, і на тім скінчено засїданє.

———

Польске коло видало про своє „довірочне“ засїданє з д. 22. с. м. комунїкат, в котрім оповіщує свої ухвали:

1. Коли державна рада зберє ся наново, старати ся о зміну реґуляміну палати послів і в тій цїли війти в порозуминє з усїма сторонництвами, котрі би того самого бажали, бо першим і конечним услівєм поправи політичного положеня є зміна реґуляміну.

2. Голосовати лише за тримісячною провізориєю буджетовою і в тій цїли виступити в палаті з відповідним внесенєм, коли би прийшло до нарад над провізориєю.

3. Старати ся, щоби буджетову провізорию ухвалено в парляментї і в тій цїли вплинути на чеський клюб, щоби покинув свій намір обструкциї против парляментарного полагодженя буджетової справи, а також старати ся усунути обструкцию, коли би вона з котрої-небудь иншої сторони в сїй справі мала вийти.

Про сї довірочні ухвали польского кола пише віденьскій кореспондент Słow'a polsk'ого, що були вони лише фавєрверком, обчисленим на те, щоби колу виставити перед короною сьвідоцтво льояльности та показати, що коло передовсїм дбає про уздоровленє парляменту і готове злучити ся з усїми, хто лиш того самого бажає, — значить зміни чи то заострєня реґуляміну. Поки-що ухвала кола має лише теоретичне значінє серед загального розладу і непевности, що принесе завтрішний день. Замітна річ, що мимо ухваленої тайни зрадили її самі станьчики; вони й на засїданю противні були тайности ухвал. Міністер Пентак, розумівчи маневр станьчиків, голосував за тайностию.

Злука німецких сторонництв.

Вчера по полудни зібрали ся на спільну нараду під проводом віцепрезендента Кайзера німецкі сторонництва поступові, народне, християнъско-социяльне і вірноконституцийної великої посїлости. П. Дершата (з народ. стор.) указав на те, що перед полуднем найбільші сторонництва лївиції злучили ся до згідної роботи в народних німецких справах (о тім донесли ми вчера в послїдних вістях), і радив, щоби до тої злуки приступили всї німецкі сторонництва з застереженєм своєї самостійности. Заступники сторонництв поступового, христ. социяльного і вірноконституцийного зложили на те заяву, що приступають до злуки. Таку саму заяву зложив також еще й заступник нїм. сторонництва хлопского (що має лише 4 членів). П. Кайзер на закінченє наради висказав вдоволенє, що прийшло до злуки всїх німецких сторонництв.

Клюб Всенїмців на окремій своїй нарадї постановив не приступати до злуки, але від часу до часу висилати свого відпоручника на засїдання виконуючого комітету злучених сторонництв.

Справи заграничні.

З Сербії.

Вчера о год. 10 зрана вистрїли з моздїрів дали знак, що приїхав король. Народ, що зібрав ся на двірци і коло двірця, повитав короля окликами „живіо!“ Король вийшов з ваґону в уніформі сербского ґенерала Представлено єму російского посла Чарикова і австрийского Думбу. На промову президента міністрів Авакумовича відповів король, висказуючи радість, що по 45 літах знов стає на рідній земли; опісля зазначив, що сьвідомий є обовязків, котрі на себе принимає, і подякував міністрам, що сповнили свої обовязки так, як вимагало добро вітчини. Потім президент міністрів представив королеви ґенералів і офіцирів. Именем міста промовляв радний Павлович.

Король відповів, що буде старити ся утворити в столици краю осередок народного житя. Опісля передано королеви хлїбсіль, а потому повитала єго депутация білоградских дівчат.

З двірця поїхав король до соборної церкви на богослуженє; там повитав єго митрополит. З церкви серед товпи народу, зібраного на улицях, удав ся до нового конаку, де на него ждали сенат і скупштина. На промову президента сенату відповів король, що правити хоче завсїгди у згоді з народом та бажає, щоби єму пощастило ся; промову закінчив окликом в честь Сербії і її заступників.

В цїлім місті панувало одушевленє; всї склепи були позамикані; войскові музики грали на публичних площах. Народ товпив ся коло конаку і окликами витав короля, так що король мусїв вийти на балькон.

По полудни їздив король по улицях міста в отвертім поїздї лише в товаристві ад'ютанта. Вечером явив ся перед конаком похід з смолоскипами. Сьпівацкі товариства відсьпівали кілька пісень. Король з міністрами вийшов на балькон і промовив, запевнюючи, що буде правити взором своїх предків та користати буде з досьвіду, набутого за 45 літ за границею. Закінчив промову окликом в честь Сербії. Грімкі окліки „живіо!“ були відповідию на промову короля.

Нині зложить король присягу на конституцию, а потому поїде на войскову параду.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відроченє держ. ради.

Відень. Завтра урядовий дневник оголосить відроченє державної ради. N. fr. Presse доносить, що державна рада зберє ся аж у вересни, а краєві сойми скликані будуть у грудни.

Міністер війни уступає?

Відень. Ходить чутка, що міністер війни ґен. Пітрайх наслїдком уступок, які ґр. Куен-Гедервари поробив мадярскій опозициї, подав ся до димісиї, але цїсар не приняв її. N. fr. Presse заперечує тим поголоскам.

Союз нїмец. сторонництв.

Відень. П. Бернрайтер сказав в розмові з одним дневникарем, що новий союз нїмецких сторонництв не звернений ні против правительства ні за ним, ні против Чехів ні за ними, взагалї против нїкого, а бажає лише уздоровленя парляменту та зачинає від того, щоби передовсїм завести згоду у власнім таборі.

З Балкану.

Солунь. Вчера прийшло знов до стрічи турецкого війска з македоньскими повстанцями; погибло 10 повстанців.

Цар не приїде до Варшави.

Варшава. З заповідженого на вересень приїзду царя до Варшави і Спали не буде нїчого. Намірені на той час великі маневри не відбудуть ся в царстві польскім. Причини того звороту незнані.

Від Адмінїстрациї.

При надходячій зміні кварталу і місяця просить Адмінїстрация о вчасне відновленє передплати за III. квартал зглядно місяць липень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не було потреба здержувати дальшу висилку часописи.

НОВИНКИ.

— **Кс. Фіялек ректором!** Два професори в львівскім університеті, котрих вже самі імена викликують в кождім Русинї-академіку обуреня. Імена тих людий звісні з історії памятної сецесиї рускої молодїжи з університету, котрий для неї властиво був заснований. Ті два „герої“, славетний кс. Фіялек і „польскій фільософ“ Твардовскій, що вміли тілько ненависти та запеклої нетерпимости проявити супротив природних домагань майже половини всїх слухачів університету, попали зовсїм природно на довгі часи в погорду рускої молодежи і здавало ся, що учительский збір університету з огляду на свою повагу яко наукової інституциї нїяк не допустить вже більше тих людїв до відограня якого-небудь „геройства“. Та стало ся як-раз противно. Неначе для злегкованя почувань поверх сїмсотного загалу рускої академічної молодїжи, а тим більше для виробати крайно обурюючих вибриків тих „героїв“ супротив той-ж молодежи, вибрано на днях ректором львівского університету не кого иншого — як знеславленого кс. Фіялка! Справді, руский загал може лиш поґратулювати університетским „ученим“ у Львові такого сьвітлого провідника, як не менш того демонстрацийного упрямства, з яким вчера покликали єго на становище ректора в другє, коли той чоловік перед кількома днями вже раз того становища зрік ся, бо — річ природна — сам не уважав себе того достойним. Рівночасно жаліти приходить ся рускому загалови над „ученостию“ тих професорів, що розминули ся мабуть із своїм званєм, бо станули під команду збламованого „політика“ Сг. Ґломбіньского на службу вшехпольскій ґакаті. Цїкаве явище: університет і ґаката! А все те факт. По університетскому звичаю ректора на сей рік мав дати в черги виділ теольоґічний, де знов найповажнїйшим і одиноким кандидатом являв ся Русин о. д-р Вартошевский. Однак польскі „учені“, мимо свого наклону до формулок та традициї, зробили як-раз тут демонстрацийно-провокаторскій виїмок і не допустили Русина до припадаючого єму достоїньства, волячи очивидно забавити ся в політикерских „гецмахерів“ та вибрати для політичних цїлий звісного провокатора Русинів.

— **„Vivat Австрия! Еще Польска не зґінела! Pereat Австрия!“** Дїяло ся дня 7 с. м в галицкім місті Ярославі. Того дня (в сьвяту неділеньку) відбув ся там великий фестин на бурсу ім. Коперніка в огородї тої-ж бурси. Приграваля войскова музика 40 полку піхоти. Около 8 години вечером фестиновий гість, пан Серафін Добжаньскі, „дрогомістр ради повятовей“ і властитель реальности в Ярославі, приступав до полковой музики і з криком командує: „Vivat Австрия! проше мі заґрать „Єще Польска не зґінела!“ Музика, замість „Єще Польска“, зачинає ґрати вальса. „Дрогомістша ради повятовей“ порівав шевска пасия, як посьміла музика ц. і к. полку не послухати єго, і давай кричати на цїле горло: „Преч з Авструов! Преч шварцґельбери! Pereat Австрия!“ На се один з офіцирів дав музиці приказ відмашерувати до касарнї і так стало ся. Справа стала голосною, замішана була войсковість, отже треба було щось з нею зробити, бо затушувати єї було не можливо. І ось дня 22 с. м. ц. к. староство ярославске, відтягнувши справу під цїс. патент з року 1854, засудило пана „дрогомістша“ на 100 К кари грошезої або 7 днїв аресту. Нотуємо сю приключку і спосіб полагодженя єї дятого, щоби се промовило до совісти тих панів, котрі хочби в далеко менше дразливій енунциациї якого Русина люблять добачити зараз „злочин“ чи й не державної зради, а вслїд за тим іде справоджуване „злочинца“ жандармериєю, слїдча вязниця і т. д., як се недавно було в мостиским повітї.

— **З одної кузьнї ґанатизму.** „*Kronika Dyecezyi Przemyskiej*“, *pismo dyecezalne* (Rok III., zeszyt 6, czerwiec 903) ось-яке дає поученє дієцезальному лат. духовеньству: „Zdarza się czasem, że kapłani naszego obrządku, pracujące we wschodniej części Dyecezyi, otrzymują od kapłanów obrz. gr. pisma urzedowe wystosowane w języku ruskim, o czem niejednokrotnie już otrzymaliśmy relacye od XX. proboszczów. Ponieważ tego rodzaju postępowanie sprzeciwia się rozporządzeniom Stolicy Ap. [jakim?!] i ustaw cywilnych [jakich?!] co do urzędowego języka pomiędzy urzędami parafialnymi obu obrządków, przeto wzywamy wszystkich XX. proboszczów, którzyby otrzymali pisma urzędowe nie w łacińskim języku wystosowane, aby pisma te natychmiast odsyłali do Naszego Konsystorza.“ — Ось як лат. консисторії заобігають, щоби — хорони Боже! — який із підвластних єї душпастирів не приняв рускаго письма від руско-кат. священика! Цїлком в дусї „вшехпольскої“ ґакати і ві „вецїв“! А що-ж наші, рускі консисторії? Треба би конче, щоб они пішли за приміром латиньских, чи радше польских консисторий, і візвали так само руских священників присилати собі кожде урядове письмо від польских кєьондзів писане не по руски. Самі-ж біскупи польскі люблять в своїх проповідях цитувати дуже часто польску приповідку: „Як Куба Богу, так Буґ Кубі“...

— **Отвореніе філії „Просьвіти“ в Сяноцї.** Сяніцкі Русини Укрїнці рішили заснувати в Сяноцї філію Просьвіти“, з огляду на се, що вже крайна пора зачати в тім глухім кутї просьвітну роботу і розбудити зі сну широкі маси люду. Се народне сьвято відбуде ся **в понедїлок 29 н. ст. червня.** Розпічнесь торжественним богослуженєм в церкви парохіяльній о 9 год. рано, відтак о год. 11½ наступить отворенє філії „Просьвіти“ в домі Шенбаха (коло Рынку, ул. Церковна ч. 108). — Основателї філії звертають ся отсим до всїх читалень „Просьвіти“ сяніцкого і сусїдних повітів, до наших патріотичних людий з інтеліґенциї, до селян і міщан, щоби громадно, враз зі своїми родинами, прибули на день 29 червня до Сянока, та щоби численним приступленєм в члени дали можність величавого розвою філії „Просьвіти“ в Сяноцї! — *Комітет основателїв.*

— **Галицкий фонд краєвий.** На онодїшнім засїданю краєвого виділу полагоджено замкненє рахунків краєвого фонду, котре буде предложене найближшій соймовій сесиї. Замкненє виказує надвишку, а то завдяки лише безпощадному стяганю додатків до податків. Загальна сума доходів виносить 24 593,225 К і є висша о 1,776.874 К від суми прелїмінованої в буджетї, загальна сума видатків виносить 23,710 342 К і є висша о 788.659 від прелїмінованої буджетом. Остаточно полишила ся в касї надвишка в квоті 882,882 К, хотяй буджет намикав ся недобором 105.338 К.

— **Огнї.** З Краківця пишуть нам: Дня 20. с. м. згоріло в Краківци сїм домів (14 будинків); шкода, в половинї обезпечена, сягає до 12.000 К. Щасте, що не було вітру, бо огонь вибух в місци найгустїйше забудованім, отже при вітрі могла була пійти в дим і половина місточка. При гашеню зомом і помїч дав ротмістр п. Шепарович прибувши з 30 драґонами (Чехами), а сї не жалували труду, доки аж не зльокалїзовано пожежу.

— **Перший виступ пожарної сторожи „Сокіл“.** Дня 23 червня с. р. вибух огонь в Скнилові. Сейчас поспішила до пожару молоденьска скнилівска сторожа „Сокіл“ при участи львівской сторожи і другої з Басївки. Перший виступ сторожі „Сокола“ був, після оцїнки старих ветеранів пожарних, так вдоволяючий, що здавало ся, мовби ті пожарники сеняни вже з кількинадцять літ працювали в тій орґанїзациї. Сей попис най буде найкрасшим приміром для других сіл до закладаня сокільских сторожий у себе, а для материсго „Сокола“ у Львові вдоволеним, що труд єго коло орґанїзованя селяньства видав слїдні овочі. — *Очивидець.*

— **Записи бл. п. Антона Бончевского на рускі цїли** подали ми вчера, а нині наводимо з америк. „Свобода“ близші постанови пок. патріота що-до тих записий. 1) „Фондом запомоговим імени о. Антона Бончевского“ в висотї 2.000 долярів заряджує Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові при слїдуючих услівях: „Оно приступить до введеня сего фонду в житє з найблизшим роком шкільним т. є. з днем 1. жовтня 1903 р. Висота річної запомоги залежати буде від висоти кождочасної стопи процентової; т. є відсотки від капіталу 2.000 долярів, побрані до початку року шкільного (до 1. жовтня кождого року), становлять річну запомогу до поділеня. Сам капітал 2 000 дотарів не може бути нарушений. Запомоги має удїлюватись як рід безпроцентової позички одноразової Русинови-Українцеви з Галичини, студентови університету, сьвітского факультету. Кревні пок. о. Ант. Бончевского мають першенство. Наділений запомогою має підписати реверс, зобовяже ся словом чести звернути побрану запомогу фондови ім. Ант. Бончевского, скоро лиш буде міг, та приобіцяє працювати всїми силами для добра українского народу. Звернені тим способом гроші не має ся прилучувати до основного капіталу фонду ім. о. Ант. Бончевского, але має ся роздати їх між більші або менші запомоги, в міру потреби і обставин, Русинам Українцям, студентам університету сьвітских факультетів, котрі мають підписати реверс із вище поданими зобовязаннями. Надавати запомогу і взагалї орудувати сим фондом, як також фруктифікувати єго у власнім заряді буде кождочасний Виділ Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, при виключеню всяких правительственних і автономічних властий. Запомогу надає Виділ дорогою конкурсу. Маєтковий стан сего фонду буде виказувати Виділ в річних справоздання рахункових Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові. Товариство фруктифікує сей фонд в своїм заряді, як инші фонди, і відповідає за єго цїлість. — 2) Фондом на видавництво популярно-наукових книжок в Америці в висотї 500 долярів заряджують оо. Ст. Макар, Нест. Дмитрів і П. Тимкевич. — 3) Фондом шкільної молодїжи в Америці в висотї 300 долярів заряджують від часу смерти о. Бончевского: о. І. Константкевич (предсїдатель), пані Е. Струтиньска (секретарка) і о. Н. Стефанович (касиер). — 4) Грішми на фонд Еміґрациного Дому в Америці в висотї 200 долярів заряджує теперішний Урад Еміґр. Дому т. є.: о. Н. Підгорецкий, К. Кирчів і Л. Сиротяк. — Після точок, які находять ся в актї основаня Фонду запомогового для бідних студентів університету, фонд сей має помагати як найскорше і як найбільшому числу руских студентів у краю. Фонди другий, третий і четвертий мають тілько одно услівє, а именно, щоби були уміщені в певних банках на імя всїх трех урядників; впрочім полишено волю дотичним комітетам що-до розпоряджуваня сими фондами. „Як бачимо — кінчить амер. „Свобода“ — пок. о. Бончевский записав 3 000 долярів на загально-рускі цїли, а записав їх із своєї асекурациї, бо готового гроша будучи на невеликій парохії і меючи видатки на родину, на лїченє і т. п., не полишив нїякого. Ті гроші — се, можна сказати, єго житє, єго кров! Нехай же они марно не пропадуть! нехай збудять в наших сердях тую любов до свого народу, яка горіла в грудях покійника, нехай заохотять і нас до жертвоволюбивости на ті цїли, на які він жертвував. Однак записи покійного о. Бончевского, хоч і як значні, то лиш капля води в морю, бо Русь наша бідна, она потребує мілїонів! І буде мати мілїони, коли кождий Русин і Русинка будуть сеї думки, що покійник. Складаймо ж жертви хочби найменьші на народні цїли, але складаймо їх безупинно і пильно при кождій нагоді. Допоможім годувати борців за волю України-Руси по сей і по той бік океана, узброїм їх мечами сьвітла й правди, а певно причинимо ся до чим скоршого здїйсненя ідеалу покійника і ідеалу кождого честного Русина — до воскресеня України-Руси!“

— **Еще в справі милятиньских відпустів.** Перед кількома днями помістили ми письмо оо. Лужницкого і Кархута, в котрім вони вияснюють, що були на відпусті в Милятині, бо там бували загалом всї околичні рускі священники і був також місцевий

парох о. Зельский, не уважали отже такого поведення за незгідне зі своїми національними обовязками. Ми письмо оо. Лужницкого і Кархута розуміли і розуміємо так, що в Милятині витворили ся спеціальні відносини з огляду на національну терпимість місцевого латиньского пароха о. Мелиховича, котрий, не запрошуючи нїяких латиньских ксьондзів, згодився в дійсности на зміну латиньского відпусту на руский і що вимагала навіть сама тактика національна, користати з того стану річи, щоб напливаючий там на відпуст руский нарід своєю неприсутностию не віддавати під вплив конечних в такім случаю польских ксьондзів. Ми і нині думаємо, що можуть бути окремі місцеві обставини, котрі можуть наказувати держати ся іменно такого поступованя, якого держав ся між иншими і о. Зельский — а тільки тому, що роблене виїмків могло-б довести до надужитя і вимівок у тих сьвящеників, що з инших, не тактичних зглядів брали би участь в того рода відпустах, думаємо, що було-б пожадане поставити загальне правило: не бувати на латиньских відпустах і здержувати селян від такої-ж участи. Отці Лужницкий і Кархут мали отже вповні право покликатись на о. Зельского, бо на патріотизм о. Зельского можна вповні спустити ся; і коли о. Зельский брав участь в милятиньскім празнику, то не улягає сумніви, що се було як-раз вказане з огляду на інтерес народної справи — так само, як о. Зельский дав знак до відвороту (а того вже оо. Кархут і Лужницкий повинні були держати ся, коли покликують ся на о. Зельского!), коли побачив, що обставини змінили ся і що вказаний вже в инший спосіб поступованя. Міжтим вчерашний „Галичанинъ“ уважав за відповідне використати спростоване оо. Лужницкого і Кархута (котрі вже цілком непотрібно потягли ся зі своїми поясненями також до орґану московских аґентів) і вилаяти усіх „Українцоф“ — проти чого треба рішучо застерегти ся. Звичай ходженя на латиньскі відпусти бував доси всюди у наших сьвящеників — „безъ различія партій“, — а народна діяльність о. З-ого надто звісна і его випробований патріотизм своїть за високо, щоб его могло досягнути болото зі стовпців орґану національної зради. Хто лиже ся польским верховодам і іде на руку польскій гакаті в ей борбі з Русинами на кождім кроці, той не має права видавати осуд о людях таких, як о. Зельский, котрий своєю працею і пожертвованем піддержує цілий маменецкий повіт. — Принагідно зазначимо, що вичислений в нашім списі учасників о. Евгеній Лопатиньскій з Вишок не брав участи в сегорічнім милятиньскім празнику.

— **Зелїзниця Львів-Стоянів.** Вчера зібрала ся у Львові комісия для ревізиї траси зелїзниці Львів Стоянів під проводом старости Устияновского. Представники громади Львова спротивили ся, щоби шлях сеї зелїзниці виходив з двірця Підзамче, а зажадали узгляднення інтересів міста Львова і сполученя лїнії Львів-Стоянів з головним двірцем. Домагане сполученя продовжить проектовану лїнію найвисше о 2 км. а має ту користь, що не потрібує переходити по багнистій долинї Полтви, але вигідно пісковатим узгірєм на ґрунтах клепарівско-збоїских, без найменших технічних трудностий. Позаяк ся справа стоїть в деякій звязи із справою зелїзниці Львів-Підгайці, длятого постановлено відложити засіданє, перевести на спільнім засіданю міских комісий для обох тих зелїзниць переговори, чи не знайде ся для тих обох шляхів спільна точка виходу і доперва на слїдуючім засіданю полагодити сю справу окончено.

— **Зріст соціяльної демократиї** в Німеччинї виявив ся опять при виборах до німецкого парляменту дня 16. с. м. Після урядового обчисленя на кандидатів сеї партиї упало того дня 2,911.317 голосів, отже круглo о 800.000 більше, як в 1897 р. В тім виказї не узгляднено однак ще 59 округів, де скількість соціялїстичних голосів не подано окремо. Загалом отже нїмецка соціяльна демократия одержала при тих виборах блізько 3 мілїони голосів.

— **Боять ся Фінляндців.** Российский цар видав дня 11 с. м. розпорядженє, котрим заводить у Фінляндиї строгу контролю над закупном та уживанем стрільного оружя. Урядова „Фінляндская Газета“ висказуєсь ось як про царске розпорядженє: „Є воно дуже справедливе, бо не треба позволяти, щоби політичні проступники мали спромогу заосмотрювати нарід в оруже при всяких можливих в остатних часах розрухах. Замічено іменно, що молодіж в останних часах виявляє ся пильно в стріляню до цїли під проводом осіб скомпромітованих політично, і то виключно з військового оружя, як неменш стверджено, що провідники аґітациї пропаґують той спорт ревно. То спонукало ґенерал-ґубернатора завести нагляд над довозом і продажию оружя, а також над з'орґанізованим по місточках та селах вправах з тим оружем. То розпорядженє не має однак цїли обмежати права „спокійного“ населення що-до уживаня довецкого оружя, револьверів і т. п. Та всеж таки находить ся в Фінляндиї досить скрайних політичних елементів, що мріють про зміну пануючого ладу та порядку при помочи оружя та оружного заворушеня. Власне против тих людий і для добра Фінляндиї видано згаданий указ!“

— **Зрівнанє календарів.** Царгородский патриярх звернув ся, як доносять „Ведомості церковні“, до петербурского синоду з посланієм, котрим запрошує его до скликаня загального собора ріжних православних церков. Собор має іменно застановити ся над взаєминами з західними, католицкими церквами та над справою зрівнаня обох календарів в той спосіб, щоби й церква православні завели у себе на місце давного юліянського календаря григориянський.

— **Бунт кадетів.** Про кровані події на султаньскім дворі в Царгородї, про котрі була вже у нас оногді згадка, наспіли тепер ось які вісти. Одна з царгородских дільниць Бешикташ межує з дільницею Ільдіз-кіоск, начальником в Гасан-баша, вірний слуга султана. В середу викрито між учениками кадетской школи, т. зв. софтами, якесь тайне товариство, за що мало ся арештувати кільохох софтів. Гасан-баша вислав кількох полїциянтів, але кадети всї як один станули в оборонї своїх товаришів. Тодї Гасан випразнив віддїл війска до кадетской школи. Кадети боронили ся, як могли, лавками, буками, ножами, але вкінци баґнети взяли верх. В борбі згинуло 18 кадетів, а 138 кадетів і всяких було ранених. Про сю пригоду знало в Царгородї дуже мало осіб, бо, як звісне, часописям не вільно було про неї писати.

— **Против российского самодержав'я.** В місцім театрі в Ковнї постановлено зробити демонстрацию против правительства. Демонстранти заняли вищі місця в авдиторії. Однак полїция довідала ся про се заздалегідь і розмістила серед публики полїцийних аґентів, переважно людий кріпких і добре збудованих. Скоро лише роздали ся оклика: „Проч з самодержавіем!“, сейчас розпочала ся бійка. Зальні полїцияти почали окладати пястунами на право і лїво, бючи головно по лица. Публика стала утїкати на сходи. Та полїция уставила ся вже й тут і утворивши рід шпалїру, била утїкаючих шаблями. Богато осіб потерпіло тяжкі рани. Арештовано 62 людий, між ними кількох ґімназиястів.

— **Росия против вихрестів.** Петербурский синод видав розпорядженє, котре забороняє жидам поза округом поселеня приймати христиньску віру, коли не викаже ся посьвідкою місцевої полїциї, що ему прислугує право мешкати поза визначеним для жидів округом. Скоро жид такою посьвідкою не викаже ся, не вільно его вихрестити, лишень мусить наперед звернути ся до свого приналежного округа і там постарати ся о дозвіл на зміну віроісповіданя. Мінїстер Плеве хоче очивидно запобічи тим способом, щоби жиди, приймаючи про око хрещенє, не осягали российского горожаньства, з котрим є сполучене право поселяти ся в цілій державі, вести торговлю і набувати земскі посілости. А таких вихрестів намножило ся посліднїми часами в Росиї богато.

— **Дрібні вісти.** Руску ґімназию у Львові відвідав оногді намісник ґр. Потоцкий в товаристві віцепрезез. шк. ради краєвої п. Плажка і прислухував ся іспитови зрілости з деяких предметів. — В Кукизові, пов. львівского, зарізав згінник Синлик бритвою своїх пятеро дітий, почім удав ся до корчми, випив горівки і вернувши домів, відобрав собі житє, підрізавши й собі бритвою горло. — У Львові пробив ученик I кл. руской ґімназиї жартом свого товариша на станциї, ученика III кл. ґімназияльної, так тяжко в бік, що той на другий день помер. — До Кракова прибули нині польскі „соколи“ з Німеччини в переїзді на „зльот“ до Львова. — Коло Коропця з причини хмаролому виступив з берегів Дністер, наслїдком чого кількадесять домів стоїть під водою; мости позривані і всяка комунїкация перервана; в часї хмаролому пропало кілька дараб з людьми; вода постійно підносить ся. — Другого убийника Оранжової та ей служанці, Червеного вже арештовано і нині привезено до Львова.

— —

— **Послїдні вісти.** Король Петро I зложив нині присягу на сербску конституцию. — Ґр. Куен Гедерварі був нині на авдиенциї у цїсаря і піднав ся місиї утворення свого кабінету.

— —

— **Просьвітно-господарске** віче відбуде ся дня 29. н. ст. червня (в понеділок) **в Жужели під Белзом** в шопі господаря Михайла Кічуна (молодшого). Початок о 3. год. попол. На се віче запрошує отсим чч. громадян доскопичних сїл. — *Видїл* Сокальскої філії „Просьвіти“.

— **Від заряду бібліотеки „Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.** Вив. панове, що мають позичені з нашої бібліотеки книжки, зволять усї (окрім рецензентів) вернути все позичене найдалї до 4. лат. липня с. р. включно, бо инакше заряд буде зневолений стягнути їх дорогою примусовою. До сего оповіщеня приневолює нас тота сумна проява, що богато з позичаючих у нас книжки не держить ся умовлених реченців і тягнуть їх надто довго, чим роблять прикрість зарядови тай кривду соткам прочих зголошуючих ся — взагалї спиняють порядне функціоноване бібліотеки. Без точности позичаючих вїяка бібліотека істнувати не може, вже й не кажучи про те, що ся неточність — певна міра неточности і в тих завдачах, задля яких зичить ся книжки. — *М. Павлик*, бібліотекар.

— **З Наукового Товариства імени Шевченка.** Засіданє історично-фільософічної секциї відбуде ся в понеділок 29 н. с., о год. 10-ій; на дневнім порядку: а) Козаки в 1470 х рр. реф. М. Грушевского. б) План XXIV т. Історичної Бібліотеки. Потім, по $10^1/_2$ — спільне засіданє історично-фільософічної й фільольоґічної секциї; на дневнім порядку: Гуцульщина ч. IV, проф. Шухевича. Пізнійше — по год. 11-ій, спільне засіданє всїх трох секциий Товариства.

— **П. Ілярий Коман,** бувший член артистичної прогулки в 1897 р., де тогдї дав ся пізнати своїм теноровим голосом, а тепер по студиях член „Jubiläums-Teatr'y“ у Відни, в переїздї до Росиї дасть в Коломиї дня 2 н. ст. лациня, враз із своєю жінкою, різною співачкою, концерт.

— **З Жіночої спілки промислової „Труд“ у Львові.** Отсим маємо честь повідомити наші Вп. Панї, що перший десятьмісячний курс робіт капелюхів дамских під управою п. Грегоровичевої властительки концесіонованої школи моднярства в нашім товаристві скінчив ся. Пробні праці учениць виставлені будуть в днях 26, 27 і 28 червня на виставі склепу пп. Стахевича і Абрисовского у Львові, ріг ринку і ул. Трибунальскої. Другий курс моднярства розпічне ся по вакациях. В нашім сальоні мод есть все великий вибір капелюхів дамских найновійшої моди. — *Дирекция.*

— **До Товариства св. Ап. Петра** вступили ґреміяльно всї сьвященики куликівского деканата (перемиской епархії), враз із своїми 27 церквами, і зложили свої членьскі вкладки.

— **Оголошенє.** В першій половинї липня наміряє Тов о „Руска Хата“ в Станиславові урядити громадну поїздку на прощу до Зарваниці. Кошти поїздки до Зарваниці і назад до Станиславова винесуть разом із зелїзницею і підводами 4 корони від особи, коли збере ся 375 участників. Управляє ся заголошуватись найдальше до 3 липня в Тов. „Руска Хата“ в Станиславові і прислати від кождого участника поїздки 4 корони на кошти. Поїздка постановлена на 24 годин; час і програма подасть ся до відомости в своїм часї.

— **З „Братского Союза“.** Хоч по бл. п. о. Петрі Ґілю не лишаєсь нїхто, кому би по нїм належали ся датки зложені на той случай смерти, то однак покійник, після слів его зятя о. Шуста, желав, щоби ті ґроші дано далекому его своякови, ученикови VIII. кляси тернопільской ґімназиї, Николаєви Байракови, котрому покійник за житя помагав. Я сам не можу сего зробити, бо держусь правил із давнійших лїт, з часів завідування о. Джулиньского, а там сказано, що запомога належить ся „вдові або сиротам“. Тому прошу Всч. Братів заявити: чи дати належні за той случай ґроші згаданому ученикови, і то ще перед кінцем року шк. Коли до 14. н. ст. липня нїхто не відповість на се питанє, то приймy се за заперечене. Коли ж відповідять, хочби не всї, але що найменьше 10, то поступлю по ґадцї більшости. Меньше як 10 відовідей буду уважати так, якби нїхто не відповів. *Вас. Кепитчак.*

— **Дирекция Гал. заведеня для темних** у Львові (при ул. св. Софії ч. 13.) звіщає нашу редакцию, що публичний попис невидющих хлопців і дівчат відбуде ся ві второк, 30 н. ст. червня о год. 10 рано.

— **Русини! Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

Відповідь д. Гнатюкови.

— —

Мої замітки, поміщені в ч. 107 і 108 „Дїла“ під адресою редакциї Літературно-Наукового Вістника, удостоїлись довгої репліки зі сторони д. Гнатюка, відвічального редактора Л. Н. В. і видань Видавничої Спілки. З репліки сеї виходило-б, що я анї в одній замітцї не мав рациї; та на жаль д. Гн. звернувши цілу дискусию на поле фільольоґиї і похибки в моїм „жарґонї“ (хоть я виразно зазначив, що говорю виключно про статї і видання наукові з области наук математично-фізичних) забув мені пояснити причини змін, як-раз найважнїйших:

1. Чому при транскрипциї чужих імен на руске, за чим він так розпинає ся, став з Джавля Яуль, з Гейґенса Юґенс, з Кірі (Сиїе) Карі і т. п.

2. Чому „електромаґнетний“ переміняла редакция в маю в перекладї Гоффа на „електромаґнїтний“, а в червни в перекладї Кайзера лишила електромаґнетний, чому „вуголь“ замінив ся на „вугіль“, „еквівалент“ на „рівнобіжник“ і т. д. (Всїх змін не хочу тут другий раз повтаряти).

3. Д. Гн. для зменьшеня ваги моїх заміток сьвідомо або несьвідомо представив фалшиво осьті факти:

а) Мій лист під адресою Тов. Шевченка відчитав проф. Дністриньскій на зборах в цьвітни, перевід статї Гоффа вийшов аж в маю, отже не сей переклад спеціально був причиною мого листу, як хоче д. Гн.; его викликали довші помічаня що-до способу редаґованя Л. Н. В.

б) Справа з перекладом Ді Боа Ремонда (не Раймонда, як пише приклонник транскрипциї п. Гнатюк!) мала зовсїм иньший перебіг; сей переклад вислав співперекладчик п. Миколаєвич еще в марцю 1901 р. до Видавничої Спілки та просив о видрукованє або зворот, а коли мимо уряженсів дістав рукопись аж в грудни 1901 р. без нїякої замітки передав ей редакциї „Руслана“, яка в часї ферий 1902 р. переклад надруковала. Опісля просив я знов В. Сп. о зроблене передруку Д. Б. Р. з Руслана та д. Гн. заявив, що з Руслана В. Сп. передруку не зробить. Про приступність або неприступність перекладу для загалу бесїди нїколи не було.

в) Виклад д. Гн., що я „не узнаю української літератури, українських письменників, української культури (лист д-ра Л-ого на збори Наук. Тов. ім. Шевченка), лиш „галицьку“, а просто неправдою; сего в згаданім листї я не написав, і сего на зборах д. Гн. не міг чути, тим більше, що був тодї на Корфу.

г) Вискажу, що „редакция заповнює Л. Н. В. і видання Вид. Спілки половою“, я вїдав не ужив. Се також видумка д. Гн.

д) Вискав д. Гн., що я „прислав до редакциї нову статю (себ-то „теорию електронів“) і не зробив нїякого застереженя“ що-до евентуальних змін редакцийних, а також неправдою, бо я на рукописи виразно написав: „Прошу се надрукувати без нїяких змін, особливо в терминольоґиї“.

4. Що члени редакциї допускають критику не поперту анї одним доказом, виставе пр. порівнати: „Записки“ р. 1898 II. (наукова хроніка ст. 14), р. 1889 II (наук. хрон. ст. 44), р. 1902 VI. (рецензия д. С. Т.), „Вістник“ 1901 II. ст. 139 III. 215 IX. 35; 1902 I. 9; 1903 II. 100 і т. д.

5. Окінчене цький, ський, за яким д. Гн. так горячо промовляє, виступає в виданях Тов. Шевченка доперва від кількох лїт, але і від тодї не всюди консеквентно переведене; пр. показчик „Записок“ з р. 1902 має форми „Павенцкий, Пачовский, Стоцкий“, далї пор. пр. „Вістник“ 1902 I. 9, V. 95 і т. д. Проф. Верхратский, якому чейже преціньзнання нашої мови не можна відмовити, не уживав того рода змягченя; але правда, він в „школьник“ по класефікациї д. Гн.

6. Вискази д. Гн., адресовані до мене, як закид „гнїву“, „злої волї“, закид, „що критикує ся не читавши більшости видань В. Сп.“, що „слухає ся того, що хтось надує до уха“, закид, що я пишу „жарґоном“, що мої жадання є „дикі“ і т. д., лишаю без відповіди, бо се лиш так собі формальні звороти „високо-наукової“ відповіди д. Гнатюка.

7. Справи фільольоґічні, про які д. Гн. так широко розписав ся, лишаю фільольоґам до порішеня.

Берлїн, 21 червня 1903 р.

Д-р Володимир Левицкий.

— —

— **Заява.** На нотатку д. С. Дністрянського у вчорайшім (128) числї „Дїла“ заявляю ось що: На загальних зборах Тов. ім. Шевченка я справдї не був і листу відчитуваного д. Д им не чув. Про перебіг зборів інформував ся я одначе у кількох дуже поважних членів Товариства — які не мали причини подавати менї хибні інформациї — і від них довідав ся про зміст листа дра В. Левицького. Загальне враженє з листа, віднесене тими членами (між тим і не галицькими), було власне таке, що др. В. Л-ий ужив як не сих слів, то в кождім разї дуже близьких до них змістом, на всякий випадок таких, що їх можна було лише так розумїти, як наведені, що він не признає ні українських письменників, ні літератури, ні культури. В інтересї правди отже, за якою обстає д. Д-ий, в інтересї д-ра В. Левицького, якого слова багато членів так порозумїло, в інтересї неприсутних на зборах членів і всїх тих, що стоять за нашою духовою єдністю з Українцями в кождім напрямі, лежить тепер, щоби згаданий лист був опублїкований дословно, без змін, бо лише на тій дорозї справа може вияснити ся і покажеть ся, чи дійсно я зміст листа перекрутив, як делїкатно виражають ся шановний професор університета. До того-ж часу я піддержую свої слова в повній силї.

Волод. Гнатюк.

— —

— В 112 числї „Дїла“ п. Гнатюк в „Відповіди“ на замітки д-р Волод. Левицкого написав ось-що: „Подібна істория була і з Видавничою Спілкою. Одного дня відїзе ся д-р В. Лев. до дирекциї Видав. Спілки, щоби надрукувала йому переклад із Ді-Боа-Раймонда окремою книжечкою. Дирекция по нарадї постановила не друкувати раз, що пару тижнїв перед тим д-р Л-ий надрукував сей переклад у фейлетонах „Руслана“, отже зробив його доступним публицї і така книжечка не мала би вигляду на збут, друге, *материя* сама книжечки була би неприступна широкому загалови, хиба одиницям, а через те й цїль видання була би схиблена. Про сю постанову повідомлено перекладчика, а він у відповідь на те — загнївав ся на Видавничу Спілку“. — Справа представлена круто, тому подаю дїйстний ей хід. Я переводив другу часть розвідки, а викінчивши ей післав обі части в марцю 1901 р. Видавн. Спілцї, просячи о видрукованє, взглядно о зворот рукописи. До жовтня 1901. р. не було відповіди, тому післав я марки і поновив свою просьбу, але доперва в грудни на третє письмо звернено рукопись без жадної дописки. В серпни і вересни 1902. р., отже в $1^1/_2$ року опісля, видрукував сей переклад „Руслан“, а коли відтак др. Лев. звернув ся до п. Гн. з просьбою о зроблене передруку, сей мав сказати, що ухвалено не робити жадних передруків. В виду того п. Гн. або справи не знав гаразд і не повинен був про ню писати, або ли знав, повинен писати правду, а не звертати, наче-б др. Лев. доперва видрукувавши переклад в „Руслані“, просив о зроблене передруку. Розвідка ся появилась якраз лиш тому в „Руслані“, бо Вид. Спілка трима рукопись майже рік, а не зволила відписати: чи буде ей друкувати, чи ні. — Тернопіль 21. червня 1903. *Як. Миколаєвич.*

— **Конкурс із „Труду“.** Щоби дати можність руским дівчатам научити ся жіночих робіт і тим забезпечити собі на будуче удержане, постановила Дирекция Жіночої Спілки промисловоі „Труд“ **розширити дотеперішну бурсу з 8 місць на 25** і в наслідок того розписує отсим конкурс на 17 місць в тій бурсі. Услівя приняти ось-такі: 1) скінчений 14 рік життя; 2) свідоцтва з укінченої науки шкільної; 3) свідоцтво здоровля; 4) зобовязане (підписане родичами або опікунами) бути в бурсі через три роки, який то час конче потрібний до фахового виобразованя; 5) зобовязати ся заплатити 4 корони вписового, а крім того платити за мешкане, харч і науку в першім році місячно по 20 К, в другім по 10 К, а в третім році дає ся мешкане, харч і науку безплатно. Що-до обсягу науки в бурсі, то дівчата учать ся одного з трех фахів, то є: 1) шитя, крою білля, гафту білого, гафту кольорового і т. п.; 2) шитя і крою суконь; 3) роблена капелюхів дамских; 4) робіт артистичних. Всі ученицї вчать ся рахунковости купецкої, маніпуляції канцелярийної і языка нїмецкого. Для доповненя загального образованя заснував Дирекция бібліотеку. Подана о приняте належить вместити на письмі до Дирекциї Жіночої Спілки Промислової „Труд“ (Львів, Ринок ч. 39) найдальше до 10 н. ст. липня. — Від Дирекциї Жіночої Спілки промислової „Труд“ у Львові.

— **З товариства св. Ольги.** Комітет, заложений з оо. Евг. Гузара, Ал. Стефановича і з Марії Білецкої, управляючий в імени руского товариства педагогічного женьским інститутом св. Ольги у Львові, розписує отсим конкурс на посаду настоятельки сего інститута. Задачею настоятельки буде: надзір над наукою, наглядане на порядок і виховавче ведене молодїжи. (Для части господарскої призначаєсь инша особа). Від компетенток жадає ся учительского образованя і прикмет відповідних до ведення дівчат. Рефлектуючі кандидатки зволять зголоситись до 1 л. липня с. р. особисто або письменно до п. Марії Білецкої у Львові (ул. св. Софії ч. 9 а), виказати свої свідоцтва і дотеперішне занятє, евентуально своє уздібнене до музики або сьпіву, а коли б були членам комітету незвісні, вказати на свідоцтво якої компетентної особи. — Від комітету інститута св. Ольги у Львові.

— **Видїл т-ва Педагогічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя“ і „Дзвінок“ і пересилала всякі гроші і датки на адресу: А. Алискевича, ул. Кльоновича число 7.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого свідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Надіслане.

Убезпечене льосів

від страт в разї вильосованя найменшої виграної

на цїлий 1903 рік

приймає

Сокаль і Лїлїєн

Порученя з провінциї полагоджують ся відворотною почтою без дочисленя провізиї.

207 11—? b

КОНТОРА ВИМЪНЪ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі папєры цѣнні и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деннѣмъ не чи сячи кѣякои провізіи. 8 4 [...]

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Інструментальний і Сын

Оптики і Механіки — *Львів* площа Галицка ч. 1 против Вілли Пястовского на початках ул. Галицкої

поручає в великім выборі і по цінах най-[...]

окуляри, пінсери, лупи, мікроскопи, бінокулі, далекозиди, барометри, термометри, мікротоми, вітки, кліщики, райсфедри, тушки мірячі піоми, лібелї манометри і т. п.

Уряджене двайцять електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 416

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30· 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Давочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Равн і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5). в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Давочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равн рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красіцких ч. 5. 66

Курс Львівский

в дня 24 н. ст. Червня 1903.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черков.-Ясси по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вьос. 60 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 80 л. по 200 кор.	97 50	— —
„ краєвого 4½% а. в. вьос. в 61	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. вьос. в 57 л.	98 70	99 40
Товарыства кредит. 4% (I. емісиї)	88 2	— —
„ „ 5% вьос. в 41½ л.	96 40	— —
„ „ 4% вьос. в 56 л.	98 —	98 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% а. в.	99 7	100 40
Буков. фонду пропинацийного 5% а. в.	3 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. вм.)	99 70	101 40
„ „ 4½% (III. вм.	101 7[illegible]	— —
Позичка краєвої з 1873 по 5% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1[illegible] по 5% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 кор.	96 30	97 —
„ „ 4½% 4-ох емісіях.	101 50	— —
Льосы:	к. с	к. с
Міста Кракова по 20 зр. (40 м.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	—	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублів орібних	250 —	254 —
100 Рублів папєрових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 90	117 60

Жегестів

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ

в Галичинї над Попрадом.

почта, телеґраф, зелїзница в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цїлим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїніки акуш., б. секундар при шпиталю сз. Лазаря. Жегестівска вода, найсильнїйша зелїзиста щава, находить ся у всїх складах мінер. від. — Проспекти і вияснення пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жегестові.** 327

РОБЕР

мало уживаний продам дешево. Ів. Стернюк, Залїщики.

109 1—?

Ученик VII. гімн. кл. пошукує на село лекциї, котру може зараз обіймити. Адрес: O. K. H. post. rest. Настасів. 399 2—3

Торговля Николая Коцана в Бурштинї *пошукує хлопця* на практику з укінченою 4-ою клясою нормальною. 396 3—3

Добра парохія

в львівскій дієцезиї о 3 церквах, до замінї за меншу з одною церквою, близько повітового міста. Зголошеня принимає і близших відомостий удїляє Адміністрация нашої часописи. 401 1—3

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр
Ручні „ 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи.)

Вч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане да ом 313 15—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

КОМАР

двотиждневник гумористично-сатиричний.

Одинокий гумористичний ілюстрований орган на Русь. Видає і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.

Цїлорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Собіщина ч. 3.*

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 530 184—?

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищення зубів під назвою „**Dentolin**“ будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**“ і як до тепер, під дирекцією управою Д ра В. Лешковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зубы, і охороняє від псутя. Цудесно пахнячий кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубки 60 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сн.

в КРАКОВІ.

Складає зі Львові: Аптики П. Миколяша і Сп — К. Пядевский, І. Бевюрский. Торговлі і дрогуерикі: Народна Торговля (зі Львові і зі всіх своїх фізіях). І. Бромильский, А. Бекон, Дянґ і Пілярский 564 10—30

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо по-давши по цѣнѣ фабричной а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 136—?

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В пятницю 26 червня 1903

HIGH-LIFE ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Перший раз у Львові

КІНЬ В ЛІЖКУ!!!

Сам розбирає ся, кладе ся до ліжка і сам накриває ся. Тресура без конкуренції виконана самим директором п. ДЖІДЖЕТО ТРУЦЦІ.

„БАЛЄТ CLOWNS“ виконаний 50 кльовнами і кльовнесами. — **Конкуренция трох Джокеїв.**

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Габрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзница і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 368 1—?

Завтра в Суботу 27. — Велике представленє.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші

в Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Диета після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджженя ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle;
Selters: Ober і Nieder;
Щавниця: Josefina і Magdalena;
Salzbrunn: Oberbrunnen;
Ems'ka: Krönchen;
Karlsbad: Mühlbrunn і Sprudel;
Vichy: Grande Grille і Celestines;
Kissingen: Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.
Води диететичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телеграф в місци. Зі Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 379 5—8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі ближші информациї удїляють:

В справах адміністрацийних: ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ, Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских: Д-р ЕВГЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ, Львів, ул. Корняктів ч. 1.

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

у ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних премійовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розоліси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 27—100

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотери голоси зладжений проф. Фіялетом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 35 рїжних пісень; В першій части суть поміщені пісні для хору мужеского а в другій для хору мішаного.

Сей збірник можна набути **тільно** по надісланю належитости 2 кор. 50 сот. і на сплату почти 25 сот., разом 2 кор. 75 сот. в Канцелярії Товариства „Просьвіта у Львові.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньского. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

38-ма конфіската! — Другий наклад.

Ч. 131 і 132. Львів, Субота 14 (27) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік . . 32 к.	— 44 к.
на пів року . . 16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрики „Надіслане" по 50 с. — Поданя і вісті приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Провокують!

Нераз вже вказували ми на се, що основною прикметою політики польских гакатистів супротив Русинів є махіявеліїзм. Давлячи Русинів і провокуючи нас на кождім кроці, польскі політики, більшого чи меншого калібру, з цинічною перфідиєю кричать рівночасно, що зачіпаючою стороною є ми, що провокують не вони але Русини, і що вся їх політика супротив руского народу се не хижацкий напад наїзників на Русь, але противно, що се оборонна акция „угнетеної" польщини против напору рускої „гайдамаччини".

Точнїсїнько такої самої тактики держали ся наші „браца" і перед роком, в університетскій справі. Вся націоналїстично-польска преса, консервативної чи поступової масти, цїлий польский університетский сенат зі своїм ультра-католиком, Рідіґером, на чолї, вся польска суспільність з виїмкою жменї социялїстів — одним словом: цїла галицка Польща з незначними виїмками крикнула одним голосом в падолистї і грудни 1901-ого р., що університетску борбу спровокували Русини — руска молодіж, і що всї антирускі поступки Твардовских, Фіялків, Рідіґерів, Ґломбіньских і тим подібних народово-католіцких чи народово-демократичних політикерів і русиноїдів в професорских тоґах, се лише смирна і доконечна оборона против руского „rozbestwienia", гайдамацкої „dziczy" і полякоїдного „rozwydrzenia" Русинів. А писало ся і говорило ся ще тої весни в свіжій памяти були провокациї двох деканів: фільософічного і богословского виділу, коли ще не застигла справа понижена проф. Твардовским рускої національности в особі проф. Грушівского, коли ще наша богословска молодіж живо тямила з'обидливі вискази кс. Фіялка про руске письмо і руску мову, коли проф. Твардовский грозив Русинам неудїленем фреквентацийних тестів за руске виповнене т. зв. „індексів", коли ректор Рідіґер посунув ся в польскій бутї так далеко, що в інавґураційній промові цїлком з'ігнорував Русинів і коли вкінци як найяркійший та нестертий документ польского провокаторства висїла на брамі університету крайно визиваюча і цїлий руский нарід бюча по лици відозва сенату.

Польскі професори, польска молодіж і польска преса самі отже провокували, а рівночасно одним хором яко на провокаторів вказували на Русинів.

Сконфісковано.

Що та ярка провокация, недостойна університетских професорів, не була нерозважним вислїдком хвилевого закокуріння, але з розмислом і злобно з гори уплянованим поступком, на се вказують всї супроводжаючі еї обставини: Ото по перше наша молодіж заховувала ся як найспокійнїйше, ми би сказали — надто смирно, і на університетї панував покій — професори-Поляки вибирають кс. Фіялка мимо того, що черга випадає на о. Бартошевского і по фікційнім зреченю вибирають его вдруге. Вкінци польска преса поспішила сейчас по вторичнім виборі кс. Фіялка заявити, що „польска академічна молодіж і поважні сфери Львова приняли сей вибір незвичайно прихильно", принесли се рівночасно і однозвучно вчорашне Słowo Polskie, Przedświt і Gazeta Narodowa, три орґани, стоячі близько до університетских кругів, котрі і в часї бурливих подій з кінця 1901-ого р. теж приносили півофіціяльні комунїкати з львівского університету. Однодумну їх замітку треба проте вважати інспірациєю з тих професорских кругів, що уплянували і перевели цїлу провокацийну „гецу".

Сконфісковано.

Сконфісковано.

Критика політики ґр. Ґолуховского.

Ми перші, о скільо нам відомо, в австрийскій пресї звернули увагу на недотепну політику теперішного австрийского міністра для заграничних справ а вказали заразом, де крив ся причина, що ґр. Ґолуховский веде таку політику, а се: робота на руку Росиї для цїлий Поляків. Отже тепер вже і віденьска преса починає звертати увагу на круті стежки, якими польский міністер веде австрийске судно, помимо того, що ся преса традиційним звичаєм, а може ще й з инших рацій піддержувала і піддержує постійно всяку політику кождочасного міністерства для заграничних справ. Однак події послїдного часу, головнож події на Балкані, зробили шкідність політики, яку веде ґр. Ґолуховский для Австриї, так вже очивидною, що голос невдоволеня з неї серед міродайної німецкої преси став майже загальним. Почавши від клерикального „Vaterland'y" до всенїмецкої „Ostdeutsche Rundschau" витягає вся німецка преса в Австриї тяжкі заміти против ґр. Ґолуховского, вичисляючи довгий ряд невдач і втрат, які спричинило для Австриї зірване дружби з Німеччиною і Італією, а кокетоване натомість з Росиєю.

Ґр. Голуховскій — говорить голос загалної критики — завіряв, що зближене до Росиї се запорука мира і що порозуміне з Росиєю пасть Австриї.

Росия вимагала „порозуміня" з Австриєю хиба лише на те, аби приспати сторожність Австриї. Мимо „порозуміня" підпирала вона македоньску револьту, дала навіть товчок і заохоту до неї через манїфестациї на Шлиці, щоби потім відмовити Австриї всякого співдїланя і лишити Австрию з'ізольованою, коли треба було їй виступити з усею рішучостию в македоньскій справі.

Так само виведено Австрию в поле що-до Сербії. За безперечною відомостию Росиї, прихильних Австриї Обреновичів усунено, а натомість видвигнула там Росия свого прислужника і союзника Караджорджевича. Хоч на саму Сербію дістав ґр. Ґолуховский 130.000 зр. з диспозиційного фонду на дискретні видатки, то мимо того австрийска дипльоматия крайно скомпромі-

---

МАКСИМ ҐОРКИЙ.

Морска буря.

(Баляда).

Сонце сьвітить ясно. Легкий вітрець. Море колишеть ся злегка. По його филях тихо несеть ся наш човен з широкими вітрилами. Ширина, простір... Ми під'їзджаємо до далекої ще доволї, попуканої скелї. Филї бють сильно об камінну запору і радісно та свобідно котять ся крізь пробиту в ній, велику вирву.

— Не любить море перепон, — замітив мій керманич, старий, огорілий моряк.

— А давно перервало ту скелю? — спитав я, мимохіть подивляючи незвичайну силу филь, що розбили такі величезні гори.

— Досить вже давно — відповів він якось задумчиво.

— А знаєте ви — звернув ся він до мене — давний переказ наших моряків про борбу моря з тими скелями?... Хочете, то розкажу вам його:

— Мов вольні птиці на волї були колись морскі филї. Мати-буря усипляла їх піснею, і як веселі дїти котили ся вони у безмежну даль...

Та понурий тиран-чоловік, завидуючи филям долї, захотїв лишити їх свободи, щоби не носили ся гордо над могутньою безоднею моря, не усьміхали ся збитошно до яркого сонця, до синього неба!... Послав він послушних слуг, котрі дістали холодні скелї із нутра землї і стали кидати у море.

Заворушили ся филї.. Весело глядять, як скелї за скелями падуть на дно. Скачуть, товплять ся і напирають об понурі скелї. — То то гарно — мовлять. — Із нутра холодної землї прийшли до нас суворі гості; зустрінемо їх шумною піснею; приймемо їх ласкаво; і будемо разом у рідному морю кріпити ся та голосно славити свободу! — Весело молодим филям.

Лиш буря та батько-ураґан провожають гостий злобним свистом, глядять хмарно на скелї.

А скелї усе падуть і падуть в море, кладуть ся тїсно одна побіч другої, ростуть густою стїною, зачинають стїснати морскі филї, перепиняють їх свобідну дорогу...

Змішали ся филї, глядячи з острахом на високу, похмуру стїну: перший раз перегороджено їм дорогу.

І продовжаючи як передше свій біг, ударили об скелї грудю та із войком відскочили назад.

Стїна холодна, недоступна... Задрожало море.. В страхуки дають ся филї, розбиваючи грудь о похмурі скелї. По морю пішов стогін... Мчать ся понурі филї... „Зрада! зрада!" кричать. Ми приймали їх як другів, а вони украли нам свободу!

Плаче мати-буря... З ревом несеть ся до мрачної стїни батько ураґан... О скелї! о грізні скелї! Колись то і ви були свобідні, колись ще і ви віддихали свободою. Чому ви украли у дїтий свободу?

Нахмарились грізні скелї. — Не наша в тому воля! Крадемо, коли звелено нам красти — відповіли вони похмурим стоном і нависли злобно над морем.

Помчала ся мати-буря, понїс ся батько-ураґан із свистом та плачем над морем, скликають филї, подають їм сумну вість. О, филї, бідні филї! Погибла, погибла свобода! Від нині стали ви рабами...

І шпарко помчали ся в даль.

Завмерло море...

Могучі, старі филї поринають в морску глибину... Не розбудить їх буря; батько-ураґан не покличе їх. Лиш молоді филї котять ся понуро, не чути ні сьміху, ні пісень про колишню свободу. І сонце сьвітить так тускло на небі; і небо кругом таке мрачне, таке сїре... Згодом молоді филї, утомивши ся в тяженькій неволї, зібрали ся на ворога в дружню силу і замкненим ланцухом ударяють на острі скелї, — холодний мур ані дрігнув; тільки стогін несеть ся глухим гомоном, стогін розбитої груди відважних борців.

Плакало море...

Минали літа...

Богато їх перейшло...

Богато молодих филь розбило о скелї свою грудь. Кругом становило ся усе хмарнїйше і мрачнїйше...

Молоді филї скріпили ся. Они розіслали на всї сторони моря післанців будити силячих, скликати усї филї до борби із скелями.

Спустили ся післанцї долів до старих филь — скликати їх до борби. Старі филї хитають безсильно сїдою головою. Нема в нас ані сили, нема в нас пориву. Де нам до борби, де нам спорити із скелями.

Кинули ся филї-післанцї родичів глядати, неньку-бурю, батька-ураґана закликати. Шукали по морю, — нема; в щели нах гір їх знайшли.

— Витайте нам, рідні, ми від филь з гори до вас прийшли. Полишіть ви тїсні гори, летїть скорше на море, зірвіть срамотні ланцухи, що скували духа наших братів. Вітхніть в старі филї духа житя і жажду свободи; зберіть грізні сили і двигніть їх спільно на скелї! Не страшна нам борба, і смерть не страшна, ми хочемо тільки врятувати для братів свободу!

Сильно забило ся серце матері бурі; огнем загорілась кров батька-ураґана. Слова післанців нагадали їм добрі старі літа. Ласкавим зором окинули молодих борців і з гірских щелин несеть ся на безмежне море могучим резом радісний крик:

— Ми йдемо, ми йдемо, ми йдемо спасати свободу! Вставайте могучі филї, розірвіть невільницкі окови, розбийте запори!

Могутний був той клич: він будив і силячих, старих робив молодими, додаючи відвагу та бодрости!

І филї вставали, і филї котились, послушні кличеви борби.

Глуха ніч стояла над морем, кругом нависли чорні тучі, коли вперве роздав ся могутний клич.

Із сходу на захід, із полудня на північ збирали ся филї, збирали ся в кріпкі ради. Молоді филї горять відвагою, перші рвуть ся до приступу...

Громом-бурею помчали ся над морем; ураґан несеть ся їм на поміч. Заревіла буря... Зарохкотїв ураґан...

— Разом до бою! Вперед могучі филї! Смерть або побіда! — роздав ся военний клич. Задрожали похмурі скелї... Несуть ся все бистрійш... Ґрудию вперед виступають, ґрудию ударяють об скелї, кровю неустрашимих борців.

НАКЛАДОМ
Українсько-рускої Видавничої Спілки
у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.
вийшли в серії Белетристичної Бібліотеки:

ч. 51. С. Ковалів: Риболови і инші оповідання. стор. 186, 8°.

Зміст: Риболови, Совість. Конокради. З практичної школи. Чічі. Заміт. Шляхотська шапка. Здрачі. Котюзі по заслузї. Пригістник з Борислава. 870 1—?

ч. 52. Марко Вовчок: Народні-оповідання. Том I. Стор. 263 8°. Ціна 2 кор. (брош. 1·60 кор.).

Зміст: Сестра. Козачка. Чумак. Одарка. Сон. Горпина (Панська воля) Викуп. Свекруха. Огець Андрій (Злий лише.) Данило Гурч. Два сини. Не до пари. Чари. Три долї.

тувала ся, довідавши ся про заговор, о якім говорено в ріжних кружках вже кілька місяців наперед, аж по довершенім фактї. А ще більше понизив ґр. Ґолуховский престіж Австрії в очах культурного сьвіта, вирвавши ся в своїм „Fremdenblatt'i“ перший з понижаючим привітом для Караджорджевича — заки ще застиг труп замордованого короля-союзника в Білгородї. Цинїзм сего виступу остане на довгі часи темним пятном на австрийскій дипльоматії.

А все те тим більше вражає, що вистало ихнути за Дунай оден австрийский корпус, аби розвіяти сербску революцию і укріпити вплив Австрії в Сербії на довгі часи. Ґр. Ґолуховский сего не зробив, але противно, пропустив так догідну хвилю і дозволив на се, що тепер в Сербії сїв на престолї король і династия, віддана цїлком политицї Росії. А річ се немаловажна, бо Сербія притикає до відкритої полудневої Угорщини та до несупокійних країв: Славонії, Хорватії, Босни і Герцоґовини і в разї яких оружних конфліктів на півночи може дуже прикро зашахувати Австрию на полудни.

Против сеї критики намагає ся ґр. Ґолуховскій боронити двояким способом. З одного боку вислугуючі ся ему орґани доказують, що через переворот в Сербії Австрия нїчого не втратила. Сербія — пишуть вони — цїлком зависима від Австрії економічно. Весь сербскій вивіз іде до Австрії і з Австрії знов потягає Сербія вироби промислу, капітали, технічні сили і т. п. З другого боку Австрия сильна і Караджорджевич буде „мусїв“ числити ся з Австрию.

Чи ґр. Ґолуховскому вдасть ся ще якийсь час сим способом покривати свої гріхи перед рішаючими кругами, се будучність покаже. Та на всякий спосіб і в суті річи росіофільска политика ґр. Ґолуховского, будучи вже в самій своїй основі противною інтересам Австрії, мусить спричиновувати і дальші невдачі для нашої монархії, коли не наступить яка рішуча зміна.

В кождім случаю вважали ми за відповідне заревструвати голоси преси, критикуючі политику ґр. Ґолуховского, бо тоті голоси дуже добре підкріпляють погляди, висловлені нами вже перед місяцем і давнійше.

Справи австро-угорскі.

Зміна кабінету на Угорщинї.

Вчера був хорватский бан ґр. Куен-Гедервари у цїсаря на авдиенції і приняв ся вложеної на него задачі зложити нове міністерство. Сегодня доконає він сего в Пештї, а вже завтра явить ся з новими міністрами у Відни у цїсаря. Через весь час крізи уходило за річ певну, що з дотеперішних міністрів лишить ся в новім кабінетї лише міністер гонведів бар. Феврварі. Тимчасом наслїдком уступок, які ґр. Куен поробив опозициї, Феврварі вніс просьбу до цїсаря, щоби при складаню нового кабінету не числено на него, бо лихий стан здоровля не позволяє ему остати на своїм становищи. Пишуть, що цїсар, принимаючи его вчера на авдиенції, довго намовляв его, щоби остав ся, але він рішучо обставав при своїй димісії.

Сторонництво независимих радіє своєю повною побідою. Не закриває тої побіди навіть Pester Lloyd та додає з сарказмом, що за те обіцює опозиция покинути борбу аж до часу, коли її начне наново, а начне її тепер тим певнійше.

За те угорске бюро кореспонденційне упевнює, що цїлком хибна є гадка дневників, мовто ґр. Куен скапітулював перед сторонництвом независимих. Противно — каже — переговори з опозициею доказали, що навіть найрадикальнійші сторонництва мусїли признати дуалїзм; отже можна би так само сказати, що сторонництво независимих скапітулювало (!). Впрочім також і Сейль, коли свого часу переговорював з опозициею, складаючи свій кабінет, зробив з нею умову, а воно таки не пошкодило ему.

З угорского сойму.

На вчерашнім засїданю угорского сойму, скликанім на жадане опозиції, заявив п. Барабаш, що опозиция, хоч і погодила ся з баном, не відступає від своїх жадань, а тілько хвилево залишає борбу. Народи — каже — не є для володарів, а володарі для народів. Бесїдник критикував поведенє короля при зміні кабінету, а особливо те, що зміну доконувано у Відни а не в Будапештї і що король радив ся при тім австрийских керманичів державних, котрим не вільно мішати ся до внутрішних справ Угорщини; отже король не сповнив своїх конституційних обовязків.

Президент ґр. Аponій упімнув бесїдника, щоби не мішав корони до дискусиї. Підчас дальшої бесїди п. Барабаша відозвав ся з поміж католицкого сторонництва докір, що независимі при переговорах з баном не зажадали заспокоєня національних домагань, а вдоволили ся лише завершенєм войскового закону. На те відповів бесїдник, що в разї, коли би опозиция до осени не здобула національних уступок, то в осени не дасть ухвалити навіть дотеперішнього континґенту рекрутів. Вкінци заявив, що се засїданє скликано властиво на те, щоби вислати до корони адресу з причини, що зміна кабінету доконує ся у Відни а не в Будапештї; однако при зміненім станї річий така адреса стала ся безпредметовою.

Потім Сейль, виступаючи в оборонї короля, упевняв, що монарх ні в чім не нарушив конституциї. Король може нараджувати ся з ким хоче, але в угорских справах радить ся лише угорских керманичів державних. Участь президента австрийского кабінету в нарадах пояснює бесїдник тим, що ходило о войсковий закон, котрий мусить бути однаковий для Угорщини і для Австрії. Бесїдник остерігає перед викликуванєм сумнїву що-до конституційного духа короля, бо се може бути нещастєм.

П. Стефан Тіса принимає всю одві- правдь — ніже, щоби король радив [illegible] чужих людий та щоби в чім-небудь нарушив конституцию підчас остатної зміни кабінету. Хибні також є поголоски, мовто бесїдник діставши приручене зложити новий кабінет, мав намір правити всупереч парляментови і конституції. Найлїпшим доказом, що так не було, є факт, що він зрік ся своєї задачі, коли побачив, що не буде мати більшости за собою.

П. Польоній у відповідь католицкому сторонництву сказав, що сторонництво независимих не зробило з баном жадної обовязуючої умови; покаже ся се зараз при полагоджуваню угоди.

П. Берзевіці (з правительственного сторонництва) зажадав замкненя дискусиї і відроченя сойму до часу, коли вже утворить ся новий кабінет. Внесенє се принято по довшій дискусиї.

Справи заграничні.

Сербія.

Вчера перед полуднем король Петро заложив присягу на конституцию і всїм пануючим та начальникам держав нотифікував своє вступленє на престол. Президент міністрів Авакумович предложив королеви димісию цїлого кабінету, котру король приняв і поручив Авакумовичови утвореннє нового кабінету. Авакумович предложив задержанє дотеперішнього складу кабінету, на що король згодив ся.

Вчера відбула ся ревізия войск, в котрій взяли участь посли росийский і австрийский. Командант Білграду представив королеви 6 полк піхоти. На населенію дуже добре враженє зробило се, що король їздить по місті в відкритій повозці без ескорти, лише з ад'ютантом. Король Александер був все окруженний так сильною сторожею, що ніхто навіть королївского екіпажа не міг добачити.

На вечірнім ґалевім представленю, були також посли Росії і Австрії. Они будуть також на нинїшнім дипльоматичнім принятю. Заступники и ших держав або виїхали з Білграду, або, хоч лишили ся, в коронацийних торжествах не брали участи.

До народу видав король проклямацию, в котрій запевняє, що яко легальний король буде виконувати присягу зложену на конституцию. О всїх подіях минувшини хоче забути; суд о них нехай видасть істория. В заграничній политицї буде придержувати ся традицій сербскої держави і буде з всїми державами удержувати приязні зносини, спеціяльно з державами сусїдними. На кінци король висказує признанє для армії.

Білградскі дневники доносять, що всї засуджені за політичні і прасові переступства одержать амнестию, а засуджені за звичайні злочини обниженя кари.

Российский міністер заграничних справ, ґр. Лямсдорф мав заявити, що российский посол в Сербії не буде від короля домагати ся рішучого покаранє убійців сербскої пари королївскої. Звісний комунікат „Правит. Вѣстника“ висказав лише бажанє Росії. Росия цїлком не намірає ставити короля в примусове положенє. Коли покаже ся, що супротив якоїсь vis maior, король убійців не може покарати, то Росия не буде на него перти, аби в Сербії знов не викликати можливого заколоту.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Д-р. Кербер заявив кількох послам, що в сій хвили ще не може сказати, коли [illegible] соймі угода перейшла скоро і гладко, то і в Австрії треба буде скликати скоро парлямент.

Нїмецкий союз.

Відень. До нїмецкого союза приступили: ґрупа Вольфа, нїмецкі аґраристи і о. Дунбель, В наслїдок того екзекутивний комітет збільшено з 14 на 16 через покликанє одного представителя ґрупи Вольфа і одного аґрариста.

Мэнджурия.

Лондон. Правительство заявило в палаті послів, що о скільке ему звісно, між Росиєю а Хінами не істнує нїяка угода в справі Манджурії. Перед кількома днями анґлійский посол одержав від хіньского правительства вість, що ведуть ся переговори в справі угоди, поручаючої Хінам дальше посїданє Мавджурії. Посла заневнено, що права инших держав будуть пошановані.

Америка і Япан відкидають предложенє Хін, о заключенє торговельних договорів без рішучої угоди в справі манджурских постулятів. Хіни домагають ся відложеня манджурской справи до иншого часу.

Кровавi вибори.

Катовиці. В Забжу прийшло до бійки між польскими виборцями а поліцию. Поліция стріляла до товпи.

Австрийска маринарка.

Відень. Командант маринарки, адмірал Шпаун має в короткім часї уступити. Его номінальним наслїдником має бути архикн. Кароль Стефан. Секция маринарки в міністерстві війни має бути відділена, а управу адміністрациї маринарки має обняти ґр. Монтекукулї.

Балкан.

Кістенділь. Турки обсадили без виразної причини стратеґічну точку Султантепе, котра панує над дорогою до Софії. На болгарскій граници станули 4 баталїони, 4 швадрони і 30 гармат, що в Болгарії викликало великий неспокій.

Православний синод.

Берлин. З Москви доносять, що в короткім часї має зібрати ся православний синод, в цїли управильненя многих спірних справ релїґійних.

Росийскі Жиди.

Берлин. Berl. Tabll. доносить з Петербурга, що міністер внутрішних справ Плеве в розмові о Жидах сказав: Коли провідники Жидів не постарають ся о се, щоби Жиди не брали участи в революцийній пропаґанді і в революцийних заговорах, то найлїпше для них буде, коли намовлять їх до еміґрациї з Росії. Они повинні все уважати на се і до сего применити своє поступованє.

Антиросийскі демонстрациї.

Софія. В Софії відбулось кілька віч, на котрих дуже остро атаковано Росию. По послїднім вічу дня 15. с. м. прийшло навіть до кровавої бійки між прихильниками а противниками Росії. „Петерб. Вѣд.“ обжалують міністерство Петрова, що оно допровадило до повороту стамбулівских часів. Се міністерство викликало антиросийский рух в Болгарії і старавсь Болгарів перекорух в Болгарії і старавсь Болгарів переконати, що Росия є найбільшим ворогом Болгарії.

Оповіщеня.

В цїлях патріотичних, народних, пошукує ся: 1) інтелїґентного мужчини, оборотного, в силї віку, нежонатого, сьвідомого Русина на добре платну посаду; — 2) молодого сьвященика, щиро відданого члена нашого сторонництва, що згодив би ся на заняте поза границями краю. Зголошувати ся сейчас до Народної Канцелярії, Львів, ринок, ч. 10.

Редакция „Дїла“ просить всїх значнійших промисловців і купців-Русинів в краю, також в їх власнім материяльнім інтересї, о безпроволочне поданє своєї адреси і характеру підприємства. Адресувати в редакцию „Дїла“, Львів, ул. Батория ч. 24.

Читачі „Дїла“ зволять ласкаво в місци свого пробутку звістити про сю оповістку тих руских промисловців і купців, що нашого дневника не передплачують.

НОВИНКИ.

— **Страйки йдуть!** До „Свободи“ доносять: „На „Каролївскім“ фільварку в Улашківцях вийшли дня 15 с. м. люди на лан сапати кукурудзу. На лані заявили, що не будуть сапати так довго, як довго не вийде економ і не скаже, за котрий шульок мають сапати. Коли вийшов економ, люди сказали, що будуть сапати, але як тамтого року за четвертий шульок без обовязку збиранє морґа вівса, або за третий шульок з обовязком зібранє морґа вівса. Економ не хотїв на се згодити ся і поїхав на фільварок, а сапальники пішли до дому. Аби хлопам показати, що ніби то не потребують їх ласки, казав економ загнати кілька плугів і заорювати кукурудзу. Переорав кілька морґів, але хлопів не настрашив. Ждав ще кілька днїв, але коли хлопи не приходили перепрошувати, вислав в село посїпаків та казав йти сапати на таку згоду, яку самі люди хотять.“

— **Рільний страйк в Залучу.** Перед кількома днями польскі дневники піднесли великий крик радости, поміщаючи на вирівки оден перед другим заперечене дїдича Мойси нашого донесенє про страйк на фільварку Кшиштофовича в Залучи. При тій нагоді позволив собі п. Мойса піддурити польску пресу і весь польский загал, немов то дїдич Кшиштофович є для селян прямо добродієм. Неправдивість і сьвідому брехливість твердженя п. Мойси ми вже виявили в ч. 125. „Дїла“, виказуючи фактами, що дїдич Кшиштофович є звичайним лупієм хлопскої шкіри та безприкладним визискувачем своїх робітників. Нині одержуємо від одного з поважнійших горожан міста Снятина допись, котра також стверджує, що заперечене Мойси є нїкчемною брехнею. В Залучу страйкують рільні робітники на фільварку дїдича Кшиштофовича ще доси! Знає про се цїлий Снятин, бо ось вчера, дня 25. с. м. спровадили жандарми до арештів снятинського суду кільканайцять селян з Залуча. На питанє нашого дописувателя, за що їх арештовано, селяни фактично не вміли подати причини. Оповіли лишень то, що домагались від дїдича Кшиштофовича підвисшеня плати і більше людского поведеня з ними, а коли дїдич відмовив, перестали у него робити. То цїла їх вина, задля якої саджають їх до вязниці! З такої самої причини привели оноді жандарми до Снятина партию робітників, з Джурова, котрі наняли ся були у Кшиштофовича на місяць по 9 зр. та харч. Ведені до арешту виглядали страшно нужденно, аж серце стискало ся на них глядїти. Ось так виглядає добродійність лупія робітничої шкіри, дїдича Кшиштофовича, така то „патриярхальність“ сего башибожука! І щож тепер думати про п. Мойсу, що сьмів пускати в сьвіт найочивиднїйшу брехню, та як назвати здеморалїзовану польску пресу, що такими брехнями туманить своїх читачів і тїшить ся в своїй глупотї, що в той спосіб страх нищить наш дневник!

— **Відмова руского „Сокільства“** в „зльотї“ польских „Соколув“, що хотять на перекір етноґрафічній і історичній правдї будувати Польщу на Руси, довела польску пресу до крайної лютости. Почин до того дав „Пшеводнїк ґімнастични“, редаґований з дїда прадїда „Поляком“ д-ром Фішером, а за ним очивидно упхав в ту справу свій ніс також наш сердечний приятель і непрошений опікун руского народу „Дзеннік польскі“. Оба ті орґани, памятаючи на пословицю — „де нема арґументів, грубіяньство атутом“ — пишуть о тій відмові, що-до будованя Польщі: „А не буде нам певне сушити голови гадка о тих, що сердечне наше запрошенє відкидують з хитрою перфідиєю і цугіркість в) отруї своєї відповіди: надто нужденними є ті напасти, щоби нас могли

Стогне мати-буря: „Дїти, рідні дїти! Уже перші впали! Ще богато вас впаде, але зломимо нині ворога!

Море клекоче...

Упавшим несуть ся на зміну филї... Які вони грізні! які вони могутні!... З рохкотом та ревом ударять в острі скелї, відскакують назад, знова ударяють, і умираючи, звуть братів на поміч.

Крінко скели стоять. Та грізно, неустрашимо котять ся филї, і не має їм кінця, не має запори грізним филям.

Море виступило з берегів; всї филї зібрали ся гуртом. — Стогін і рев прошиб дрожию воздух... Як могутні лави понесли ся старі филї на поміч молодим. Розсипались білі кучері, земля задрожала кругом; із страшною силою кидають ся на скелї... Уже настав ранок, сїрий мрачний ранок. Скелї усе стоять неприступно... Усе свище над филями буря, а филї усе гинуть, загибають, розбиваючи грудь об острі скелї.

Із страхом збігли ся люди. Понуро глядять рибалки, як гинуть неустрашимі филї в нерівній, здавалось, борбі. Стрепенуло ся серце від болю і плакали похмурі люди і благають Бога, щоби скінчив скорше борбу, щоб післав филям побіду. Навіть злобний тиран-чоловік, що накинув скелї на море, тепер налякав ся. Задрожало твердо серце на вид болїсної загибели моря. О, з якою радістю забрав би він тепер скелї і вернув филям свободу!... Та пізно.. Уже филї не плачуть, уже филї не молять... Дуже богато погибло їх в тій борбі, дуже солодка месть за погибших...

Із похмурою відвагою під клич могучої бурі хлинули до блестячої скелї... Чують кругом: або скинуть вони холодні скелї, або море стане їм могилою..

Спокійно та неустрашимо несуть ся вони вперед, дружно ударили в стїну. Задрожали скелї під могучим ударом... завмерли филї, відскочили взад, з завзятою люттостию рвнули знова... Усьо в борбі змішало ся... Над морем пішов стогін і рохкіт і море, здавало ся, піднялось із дна, злилось із небом... І скелї тріснли!

Подали ся під посліднім ударом, з шумом упали в морску глубину, де лежали погибші филї.

— Проч погані трупи! — реве море по скинених скелях — тут могила відважних борців за свободу; тут лежать молоді филї...

Розтворило ся дно моря і скелї упали з проклятєм в безпросьвітну безодню.

— Чи наша вина? Филям слава — а поганому дїлу наша вічна погорда.

Лякує безмежне море. Воно побідило могучу силу ворога. І филї котять ся свобідно і славать погибших борців, що молодим своїм житєм вернули братам свободу...

— Слава погибшим!

— Живучим — свобода!..

Я сидїв очарований тою дивною народною легендою... З таємною шаною гляділ на свобідні филї, що дихали силою і могутною відвагою.

Наді мною блакитна синява неба; під мною безмежне море, залите мягким сьвітлом яркого маєвого сонця.

В далечині шум міского житя, регіт марного вдоволеня, чорний дим, свист нагайки, брязкіт ланцухів і стони, важкі стони...

— — — — — — — — — —

І здавалось менї, немов би там далеко, далеко за синявою моря ревіла буря...

О, люди! о, нужденні, бідні люди!

діткнути.“ Панове, не пишіть небилиць, бо то вам па нїчо не здасть ся а тілько через свою неконсеквенцию і наївність осьмішуєте себе не тілько у нашої і заграничної публики, але навіть серед розумнїйших, шовінїзмом незаслїплених Поляків.

— **Як польські людовці в приложеню до Русинів** розуміють свої демократичні і поступові фрази, се вже нам достаточно виявила подорож їх проводира Стапїнського аж до Америки за польскими кольонїстами на Русь, крайно вороже становище Kurjer'a lwowsk'ого до наших університетских жадань і т. д. Потім всїм нема вже у Русинів нїякого сумнїву, що wart Pac паїаса, а паїас Раса — варт людовець подільского шляґуна або львівского всеполяка і навідворот. Тож і не здивувало нас цїлком, коли людовці, між ними такі їх корифеї, як Ревакович, Вислоух і Бойко, взяли участь в жовківскім „вецу“, а послїдний обняв навіть реферат на сїм „вецу“. Всї ті „патрїотичні“ вислуги людовців для польско-шляхоцкої гакати в східній Галичинаї не вспіли однак ухоронити їх від того, що консервативна та всепольска преса скористали з „патрїотичної“ участи людовців в жовківскім „вецу“ і накинули ся на них мокрим рядном за се, що людовці посьміли заховати ще на тілько опозиційної амбіциї, що не хотїли масакрувати на спілку з поліцією, жандармами, стражаками, „соколами“, форналями, економами і ксьондзами гайдамаків-Русинів і соціялїстів та викидати їх з „вецу“. „Słowo polskie“ і „Dziennik polski“ прямо обжалували людовців о спілку з Русинами та соціялїстами і людовці опинили ся нараз в дуже глупій ситуації того коваля, що его повішено в місце слюсаря. Ся пригода не вилїчила однак польских людовців з їх русиноїдства, але противно, селянин-Мазур і оден з головних людових проводирів, посол Бойко, втяв в Kurjer'i lwowsk'im (ч. 170) статю, де перучи людовців з болота, яким їх обкидали їх власні союзники в антирускім походї, дає повну волю своему гакатистичному апетитови: жалує, що не міг прибути на подібний „вец“ до Бережан, хоч ему „serce się rwało“, накликує до „uświadamiania ludu polskiego“ на Руси тілько „narodowo“ („na tamte strony“, значить: для східної Галичини, політичне і соціяльне осьвідомлене хлопа — по думцї п. Бойка — не потрібне!) а вкінци, звертаючи ся виразно до польских дїдичів, ксьондзів і прочих польских гакатистів на Руси, кличе їх до дальшого „budzenia polskiego chłopa na wschodzie z uspienia“ (розуміє ся: тілько „народового“), вкладає їм се на сумлїнє, картає за занедбане сего „обовязку“ до сего часу і т. д. — Стаття п. Бойка справдї несцїнений причинок для характеристики двоїстої польскої людової душі: ту чує ся на карку тверду руку шляхоцкого режіму, а ту знов реве ся „hejże na Rusina!“ разом з сею-ж шляхтою і ще до того в інтересї сеї шляхти. На „заходї“ — людовство, демократизм, політична і соціяльна борба з обшарниками; на „сходї“ — „народові веци“ з ковбасою, д-ром Козловским (п. Бойко его дуже „шанує“ за его „pracowitość“) горівкою і кс. Громнїцким, тілько „народове усьвядамяне польского (?!) хлопа“, повний союз з шляхтою і „клехами“ (так вони звуть ся тілько на „заходї“!) та вислугуване тим крайно реакційним елементам. Ось-так виглядають демократизм і поступовість польских людовців в пробнім огни русиноїдного походу. Та се-ж і не диво: польскі людовці все таки Поляки, а Поляк не може й собі подумати Польщи без Руси (і Литви) — хоч би він був не тілько людовець, але навіть социял-демократ. Нарід, що сотка лїт тілько і жив „шляхетчиною“ і котрого цїла істория, цїла лїтература і цїла культура се одна велика „шляхетчина“, не може бути щиро демократичним...

— **„Не умію читати по французки!“** — Такими словами накидаєсь на селян стрийский нотар Опольский, коли они дають ему до урядованя рускі документи. П. Опольский, старий чоловік, бувший нотар в Збаражи, Журавні а тепер в Стрию, цїле житє своє жив руским хлїбом і не відсилав его нїколи до Франциї а смакував і розживав ся, а руске письмо називає „французским“ і дорікає тим, котрі его уживають. Се поступоване п. Опольского повинні добре затямити собі Русини стрийского повіта і оминати его канцелярию... нехай шукає собі клїентів... у Франциї!

— **Концерт Пушкина в рускій духовній семинарії у Львові.** Сими днями розіслав по всїх усюдах „Кружокъ русскихъ студентовъ“ т. в. горстка москвофілів-богословів рускої духовної семинарії у Львові програма концерту Пушкина, котрий мав відбути ся дня 25. червня. З причини, що ми дістали з провінциї много запитань, навіть телеґрафічно, чи се правда, заявляємо публично, що такий концерт в семинари не відбув ся, і нїколи не відбудесь, поки семинар есть інституцию рускою, а не московскою. Що за цїль мали москвофіли в розсиланю програм на провінцию, не знаємо: хиба обаламучене провінциї, а особливо ґімназияльної молодїжи о своїй мнимій силї, котра давно вже пішла в дубину... *Богослови.*

— **Ц. к. суд повітовий в Городенцї** від часу послїдної дописи в „Дїлї“ лиш мало що змінив ся, себто поправив ся. В тім дїлї пишуть нам звідтам: В карнім віддїлї городенского суду не найдеш і слова по руски. На жалоби і донесеня, вношені в рускій мові, той ц. к. суд висилає візвання лише по польски, вироки також по польски! А преціньГороденка не на Мазурщинї, але на Руси, а тут приписи законні наказують ц. к. судам урядувати для Русинів в рускій мові, котра є так само краєвою в Галичинї, як польска! В спадковім віддїлї не найдеш анї одного друку руского, там все по польски; ба недавно прийшли сотки примірників книжочки „Поученя для опікунів“ виключно по польски, хотяй 99% опікунів в городеньскім повітї становлять Русини! Дивне диво, що мимо того всего віцепрезидент коломийского ц. к. суду при послїдній візитациї суду городеньского заявив, що там нїби „усе в порядку“... [*Прим. Ред.* Подібно, як в ц. к. судї повітовим в Городенцї, дїє ся скрізь по судах на галицкій Руси, не шанує ся руского письма на перекір приписам законним. А преціньжаден ц. к. суд не повинен вести політики будованя Польщі на Руси. Вільно се „вшехпольским“ гакатистам, та не вільно ц. к. судам, згляднo ц. к. судовим урядникам. Їх задача: плекати справедливість, а не польщати Русинів! Як відомо із справоздань польских дневників про польско-гакатистичні „вецє“, устроювані Козловским по містах галицкої Руси, беруть в тих „вецах“ участь Поляки-урядники всїх можливих ц. к. урядів (дуже часто in gremio), не виймаючи й урядників ц. к. судів повітових і окружних. Сей факт мусить подвоїти бачність Русинів в береженю і оборонї прав руского языка. Тілько нехай не кінчать ся на самих дописах до дневників, як то звичайно бував. Кромі того треба доходити права руского языка на місци (звертати судам, як і всяким урядам, польскі завізвання, польскі рішеня, польскі друки й книжочки і т. д., а жадати руских), а в потребі вносити жалобу до ц. к. вищого суду краєвого, як се чинить наш „Дністер“,—що не даруючи анї одного випадку покривдженя права рускої мови в ц. к. судах—спонукує президента Тхуржицкого таки щось зарадити, щоби „Дністер“ не мав причини насилати ему сотками доказ, що в ц. к. судах панує епідемія топтаня прав руского языка, тим більше, що „Дністер“ ті сотки фактів оголошує в „Дїлї“. Памятаймо на кождім кроцї, що лише „vigilantibus iura!]

— **Запитанє до нового ц. к. намісника з Глинянщини:** Запитуємо Екск. гр. Потоцкого, нового намісника: коли він розпише вибори до ради повітової в Перемишлянах? Урядованє ей скінчило ся ще в січни сего року, отже минає вже пів року, а виборів нема, хоч до полагодженя тої справи в ц. к. намісництві треба десять мінут часу! Чи може ті вибори будуть розписані аж в 1904 році? В сїй справі будемо мати нагоду пересьвідчити ся, чи і на скілько новий намісник справдї хоче ужити „енергії“ до заведеня ладу в галицкій адмінїстрациї, де вже нелад дійшов до крайности! — *Виборець із села.*

— **Де честь народна?!** Із нещасного руского повіта яворівского, де то, як сьпіваєсь у пісни: „помарніла наша доля, у темноті гине люд“, одержуємо ось таке письмо: Якими оказами провідників сїльского народу по руских селах може повеличати ся наша Яворівщина, подаю Вам один образок. На візване з ц. к. суду, виготовлене в **рускій мові**, пересилає руский парох відповідь **по польски**! Дотичний документ звучить: „L. pr. 63. *Metryka ślubu.* Na podstawie księgi metrykalnej tom II. str. 112 poświadcza się, że“ і т. д. „Związek małżeński zawarty został wobec podpisanego parocha“ і т. д. А підпис: „Urząd parafialny gr. kat. Czernilawa dnia 27 maja 1903. *X. I. Nizowy* gr. kat. paroch miejscowy. — Аби на руске письмо з ц. к. суду руский сьвященик відповідав по польски, то вже треба бути або ненависником своєї народности, або шкаралупником аж до повної затрати чести народної! — *Правдолюб.*

— **Велике нещастє навістило село Шидлівцї** над Збручем в повітї гусятинськім. Понад шидловецкі поля, положені за границею в Росиї, пересунулась градова туча і серед гуку і битя громів упав густий град величини голубячих яєць. Протягом 20 мінут покрила ся земля градовою покривою завгрубшки пів ліктя. Розшаліла туча захопила людий при роботї на поли далеко від села, тож чимало з них застудилось і похорувало ся від зимна. Більше як добу стояла ледова кріга на поли, а коли град стопив ся і показала ся земля, огорнула мешканців крайна розпука. На полях сумно і пусто. З прегарних збіж, які сего року показали ся, зісталась лише чорна ріля. Все знищене, змішане з болотом, а нема найменшої надії, щоби дещо хоч троха поправилось. Нарід, в крайній розпуцї, випродує худобу і либонь задумує йти в сьвіт за очи, — до Прус, до Росиї, до Бесарабії глядати зарібку, хлїба.

— **Убийство ученика.** Подану вчера звістку про нещасливу пригоду між двома учениками рускої ґімназиї у Львові доповняємо отсими подробицями. У одного муляря при ул. Осолїньских ч. 11 мешкали на станциї Омелян Шміґельский, уч. III. класи ґімназияльної, і Теодор Чарковский, ученик I кл. Оба сини селян. Передвчера Шміґельский, виходячи на прохід, лишив на верхах опучку, котру відтак Чарковский викинув за вікно. Коли Шміґельский вернув домів і не застав своєї власности, розпочав з Чарковским суперечку, підчас котрої молодший ученик став вимахувати сцизориком, грозячи, що пробе свого противника. Шміґельский не брав погрози товариша поважно і зближив ся до него. В тій хвили Чарковский ударив Шміґельского три рази в лївий бік. З раненого бухнула кров, так що треба було відставити его при помочи ратункової стациї до шпиталю, де нещасний на другий день помер. Чарковского виключила дирекция з ґімназиї і віднесла ся до кр. ради шкільної з предложенем, щоби виключити его зі всїх ґімназий в Галичинї.

— **Елементарні нещастя.** В околици Будзанова, пов. теребовельского, лютила ся дня 22. с. м. страшна буря з громами і наробила богато шкоди. Не обійшло ся і без людских жертв. Грім убив 13-лїтну Ганку Бойківну, доньку господаря Гната, дальша на фільварку „Клевенецкім“ коло Будзанова якусь женщину і корову, а дня 23. с. м. запалив стайню в Зашківцях — Дня 24 с. м. навістило місточко Коропець, пов. бучацкого, і околичні села велике нещасте. Наслїдком хмаролому виступив з берегів Дністер, і залив надбережні доми, городи, луки та поля. Кількадесять домів стануло під водою. Мости позривані, дороги запиті і всяка комунїкация зі сьвітом перервала ся цїлковито. На Дністрі находило ся в хвили хмаролому кілька дараб з будівельним деревом. Що стало ся з людьми, котрі находились на дарабах, досі не знати.

— **Про родинну траґедию** в Кукизові наспіли такі ближші вісти. В Кукизові був господар Іван Синлик, котрий займав ся торговлею безрог. Рівночасно удержував сїнську крамницю, котру однак мусїв замкнути задля неповодженя. Взагалї в послїдних часах находив ся в прикрих маєткових відносинах, на що жалїв ся перед своїми сусїдами. В четвер вислав свою жінку до сусїдного села, сказавши їй, що ей матїр небезпечно занедужала, а відтак коли жінка вийшла, Синлик зарізав бритвою пятеро своїх дїтий, чотирох хлопців і одну дївчинку. По тім убийстві пішов до коршми і казав там дати собі чарку горівки. Коли шинкарка побачивши его закровавленого, спитала, що то має значити, сказав він, що порізав в своєї свині. Вернувши з коршми, підрізав Синлик і собі горло бритвою і то з таким розмахом, що кров бризнула аж на стелю. Жінка вернувши від матери, застала в хатї лиш самих трупів і ей взялась була така розпука, що і она хотїла відобрати собі житє і треба аж було варту коло неї поставити. Зверхність громадска дала о тім знати жандармериї в Яричеві, звідки зараз приїхали два жандарми і лїкар др. Будзановский. Они застали ще одного хлопця трохи живого, але й той опісля помер.

— **Дрібні вісти.** Як нам пишуть з Бережан, дня 29 п. ст. червня (з понеділок) відправить ся в бережанській місиї церкві о 7 год. рана заходом „Рускої Бурси“ заупокійне богослуженє за довголїтного члена „Рускої Бурси в Бережанах“, пок. о. Йосифа Макогоньского, б. пароха Линиці. — З Гануєвець в повітї станиславівскім доносять нам, що там дня 24 с. м. убив грім на пасовиску 20-лїтного парубка Андрія Возводу і два воли, що коло него стояли. — На катедру хірургії в віденьскім університеті по проф. Гусенбавері мав бути покликаним знаменитий хірург з вроцлавского університету, звісний оператор д-р Мікуліч. — Другого убийника Оранжової та ей служниці, Йосифа Червеного, ще не арештовано; оноді бачено его в лїсах коло Микулинець, пов. теребовельского, звідки імовірно перекрадає ся до російскої границї. — Вість, кольпортована вчера по Львові, о арештованю Червеного показала ся неправдивою.

— **Смак на нову „Жельманщину“?**
З Камінеччини пишуть нам:

В камінецкім повітї є мале село Лїсок. Оно належить до парохії Новосїлки лїскі і до сего часу не мало у себе церкви. Отже торік честні громадяни Лїсяй постановили вибудувати церковцю, Богу на хвалу а своїм поколїнням на памятку.

Та не мали на церков відповідного місця. Розмірковуючи сю справу сюди-туди, нагадали ся, що добре на церков було би місце на паньскім поли коло „хреста свободи“, при дорозї, як їде ся із Задвіря до Милятина. Між громадянами були такі, що висказували сумнїв, чи з тої муки буде хлїб, але инші знов казали: „Таж наш пан, як сказати до него „слава Богу!“ — три рази відкаже „слава на вікн!“ ще й у причинку „дай Боже щастя!“ І стало на тім: просити пана. „Ходїм! — гукнула громада — пан певно дасть. Що у пана значить клаптик глинки? А ще на дім Божий!“

Пішли, попросили — пан дав!

А було то місце так похиле до дороги, що треба було его сплянувати. Громадяни сплянували. Роботи було при тім доволї, але то преціньна хвалу Божу.

Коли-ж пан побачив, що місце вже сплянованє, погадав собі, і не без рациї: „Гм! Вже сплянували, треба їм тепер заспівати по свому...

І пише „пан на Лїску“ — імя его Третер — громадї контракт з такими услівями:

1) Будівля має називати ся „каплїца“ а не церков.

2) В нїй має бути польский „олтарж“,

3) Пан має мати до неї вступ вільний коли захоче.

4) Коли-б она з філїяльної перетворила ся з часом на парохіяльну, то наслїдники его були би вільні від конкуренциї.

5) Коли би воробцї гніздили ся на тій „каплїца“ і зробили ему шкоду в збіжю, то „каплїца“ має шкоду покрити.

І богато инших вимогів, котрих годі й спамятати.

Між громадян якби бомба впала.

— Ого кілько нацабанив! І за що? За таку латку, що якби дві баби сїли з решетом, то би бульбу з сего кавальчика з'їли! О, дарував! „гойне даровал“!

— А не казав я — говорив другий — не просїть пана, бо Лях схоче в латки мати фрак!

— На „слава Богу“ відказує аж три „слава на віки!“ ще й „дай Боже щастя!“, а тут от який пан Третий!“ (спопуляризоване прізвище „Третер“). Такі „варункі“! то хіба вернули би часи Жельмана...

Вкінци громада сказала собі: „Чи ми мусимо стояти о ласку пана Ляха? Місце на будову знайдесь чейже і на нашім ґрунті!“

І дїйсно, два молоді господарі, Гринько Чуніль і Іван Шафранюк, відступили під церков кусень огорода, на котрім церковця вже докінчує ся — без паньскої ласки...

А що? чи не красний образок, що ілюструє той славний „патриархальне сердечни стосунек польскего дворку до рускего людку“?! — *Свідок.*

— **Краєва школа лїсового господарства.** Дирекция сеї школи оповіщує: Краєва школа лїсового господарства у Львові образує на самостійних лїсних господарів теоретично і практично. Укінченим слухачам прислугує право однорічної служби військової і складаня державного іспиту в намісництві на самостійних лїсних господарів. Наука тревае три роки. Курс зачинає ся 1 жовтня, а кінчить ся 31 липня. Вписове виносить 4 корони, шкільна оплата піврічна 10 кор. Середно коштує удержанє ученика 60 кор. місячно, та численні стипендиї і запомоги, удїлювані ученикам вже по першім курсї науки до висоти 400 кор. річно, улекшують побут у Львові. Услівя принятя: укінчений 17-ий рік житя, свідоцтво здоровля, рік лїсної практики, укінчена з добрим поступом IV. кляса ґімназияльна або реальна і вложенє вступного іспиту. Кандидати з укінченою VI кл. середних шкіл не здають вступного іспиту. Іспит зрілости в ґімназиї або реальній школі управнює до вступленя відразу на II рік лїсової школи. Подання о принятє належить вносити найпізнїйше до 20 вересня до дирекциї школи у Львові, ул. Зибликевича ч. 28, де можна також засягнути всяких близших інформацій.

— **Торговельна академія у Львові.** Вписи на перший рік торговельної академії на шкільний рік 1903/4 відбудуть ся в першім реченци в днях 16 і 17 липня с. р. в канцелярії дирекциї (ул. Скарбківска ч. 39.) Ученики мають зголошувати ся особисто в товаристві родичів або опікунів, або виказати ся їх писемним дозволом на принятє, мають виповнити вписову карту і предложити отсї документи: 1) метрику хрещеня або уродженя в доказ, що укінчили 14-ий рік житя, 2) свідоцтво з укінченої IV кл. середної школи або 3 кл. школи видїлової з поступом що найменше добрим. Принятє учеників буде залежати від іспиту, який відбуде ся 18 липня с. р. При принятю платить ся вступну таксу 4 К і річно 2 К на наукові приладя. Чесне виносить 40 К річно.

— **Друга школа реальна у Львові** буде отворена з початком шкільного року 1903/4.

— **Пожарну філію „Сокола“ в Струтині** засновано тими днями. Статут вже затверджений. Се то вже 17. філія „Сокола“ в краю.

— **Видїл читальні „Просьвіти“ в Телячім** (повіта підгаєцкого) складає сердечну подяку Головному Видїлови „Просьвіти“ у Львові за дар 80 книжочок для бібліотеки читальняної. — За Видїл: о. *И. Літинський* голова, *Григ. Семенцкий* секретар.

— **В справі товариского з'їзду у Львові матуристів академічної ґімназиї з року 1883** Декотрі з пп. товаришів-матуристів з р. 1883 були так ласкаві звернутись до мене в справі уладженя сего з'їзду товариского в сїм як-раз році. І я в думки, що сей з'їзд був би і пожаданий і доконче потрібний і навіть дуже милий. Прошу тому дорогих товаришів, що бажали би з'їхати ся, дати менї карткою знати найдальше до 2 п. ст. липня с. р.; при тім вже нинї зачвляю, що з'їзд сей відбув би ся в четвер дня 9 н. ст. липня у Львові. Ми зібрались би найперше в церкви Успенській о годинї 8 рано, де обовязком товаришів-сьвящеників було би відправити сьпівану службу Божу і панахиду за упокій дорогих нам бл. п. професорів і передчасно згаслих товаришів. [Другі часописи прошу о ласкаве повторене сеї допису]. — *Лев Левицкий* начальник суду в Сколїм.

Послїдні вісти.

Берлїн. До год. 4. рано звісний був тут результат 162 ґенеральних виборів, при котрих перейшли: 40 національ лїберальних, 26 соціял-демократів, 29 зі сторонництва вільнодумних, 18 консерватистів, 11 з центра, 10 з вільнодумного союза, 10 з партиї державних, 6 нїмецких людовців, 5 антисемітів, 4 вельфістів, 3 з хлопского союза, 3 Поляків (разом 17), 1 народний соціяліст, 1 християньско-соціяльний і 4 диких.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів** оповіщує, що з днем 25. н. ст. с. м. отворено в Мшаках, повіта турчанського, при тамошнім уряді почтовім станцию телеґрафу з обмеженою службою дневною. — Така сама станция телеграфу увійде в житє з днем 1. н. ст. липня с. р. в Кобилянцї, повіта горлицкого, при тамошнім уряді почтовім.

— **На „Українсько-рускуБурсу в Новім Санчи“** жертвували в місяци марцю 1903. Р. Т.: О. Кори. Кузик парох в Буську за карти переписні 10 К, Кароль Бандрівский над'інспектор податк. в Грибові місячну жертву за *лю* ний і март від себе і від жени 4 К, Лев Максимович радник суд. в Стрию 2 К, Каса задаткова „Взаїмна Поміч“ в Топорові запомогу 9 К 71 с, Ант. Явцкий ад'юнкт зелїзничний у Відни 12 К, Товариство „Дністер“ запомогу 75 К, о. Євг. Омелянський в Пристани 12 К, о. Іван Титар парох в Ганчовій 10 К, Домінїк ґраф Потоцкий з Бобрівник 10 К, Шнайдер 1 К, Бояновский

60 с, І. Заварин респіціент сторожи скарбової 2 К, о. Мик. Кейван з Ключева малого 4 К, Модест Менциньский артист-сьпівак в Еберсфельді 8 К 43 с, о. А. Шуст з Самолуск 6 К, Алекс. Струміньский 2 К, Філія Товариства педагогічного в Буську за карти переписні 20 К, Г. Бобик професор ґімн. в Дембіци складку в Ряшеві: М Кр. 1 К, Д. К. 1 К, В. Л. 1 К, І. С. 50 с, В. Бр. 30 с, Ю. С. 1 К, від себе 2 К, разом 6 К 80 с; Г. Огоновский проф. ґімн. у Львові 5 К, Леонтий Кузьма проф. ґімн. в Коломиї за карти з видом 10 К, о. Філярет Ортиньский сотрудник в Топільници 5 К, о. Кипр. Ясеницкий парох в Білгородї місячну жертву 2 К, о. Піджарко парох з Дїдилова 5 К, Тов. „Боян“ в Станиславові за карти переписні 8 К, Лев Левицкий начальник суду в Сколїм за карти переписні 10 К, Галя Кордубівна з Бережан за карти переписні 10 К, о. Павло Стукач парох в Тісній місячну жертву за март 4 К о. Петро Ярославич парох в Торках 6 К, Мик. Дрогомирецкий емер. учитель в Говилові на руки проф. Бобяка 20 К 85 с, на виказ місячних жертв в Новім-Санчи зложили: Олена Лїпиньска 1 К, Оленка Лїпиньска 50 с, Оленка Секундівна 50 с, посол Василь Яворский 10 К, сини Казимир і Володимир Яворскі по 1 К, Петро Лїпиньский 1 К, Петро Витошиньский 1 К, д-р Левицкий 1 К, Мих. Секунда 1 К, разом 18 К. — Всїм жертводавцям складаємо щиро-руске „спаси Біг“ і поручаємо дальшій ласкавій памяти нашу молоденьку інституцию. За Видїл Товариства „Філія Просьвіти в Новім Санчи“ *Лиииьский* голова, *Секунда* скарбник.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

УВАГА! З гербом Руси *пушки металеві* на папироси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїнї 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Денниса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

ЛИПП

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі сніданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сікані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найумірениїших цінах; для певности, що походять з мові реставрації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницький і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1 против Банку Гіпотечного на нанятлях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далекозиди, барометри, термометри, мікроскопи, лінзи, помпки, райсцейґи, теодоліти мірничі, мірки, лібелї манометри і т. п.

Уряджене дешінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4165

Семинаристка III року прийме лекцию на селї на місяць липень і серпень. Ласкаві зголошеня в редакциї „Дїла“. 40 1—3

Бездїтний вдовець священик пошукує старшої інтелїґентної женщини-Русинки до заряду дому на вигідних і користних условинах. — Вдови по сьвященниках або з родин сьвященників мають першенство. — *о. Омелян Кушик* в Олыхівци п. Мелница. 4 1—2

Ученик VI кл. ґімн. пошукує лекциї на час вакацій на провінциї. М. Оглій, академ. ґімназия, Львів. 8 3

ТУЧЕНІ ВОЛИ ДО ЗАБИТЯ

партіями в числї 8 до 12 штук, з відповідною вагою, будуть закуплені від 15 липня до кінця жовтня с. р. **Оферти** можуть бути внесені до 12 липня с. р. до Заряду військової Менажи 55 полку піхоти в Тернополи. 01 8

Парцеляция

150 моргів подільскої, дуже доброї землї разом з будинками і камінеломами, є на продаж в цїлости або частями по кілька моргів. Довідатись можна: **ТРЕТЕР**, Плугів коло Зборова. 894 2—2

Торговля Николая Коцана в Бурштині пошукує хлопця на практику з укінченою 4-ою клясою нормальною. 396 3—3

РЕСТАВРАЦИЯ
М. ІЛЬКОВА
Львів, ул. Собіского ч. 3
поручав

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.
439 55—158

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Тристу спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручав

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворядного чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кілько.

Два кілько кави і оден кілько чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 360 7—10

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ
ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ
при площи Солярії (біля ул. Льва Сапіги).

В суботу 27 червня 1903

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

По раз другий:

КІНЬ В ЛІЖКУ!!!

Сам розбирає ся, кладе ся до ліжка і сам накриває ся. Тресура без конкуренції виконана самим директором п. ДЖІДЖЕТО ТРУЦЦІ.

„**БАЛЄТ CLOWNS**“ виконаний 50 кльовнами і кльовнесами. — **Конкуренция трох Джокеїв.**

Приготовує ся „Новість“ **Наполеон І. в Єгипті.** **(Пантоміна.)**

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділю і сьвята 2 представленя о 4 по пол. і 8 вечір. 68 1—

Завтра в Неділю 28. — 2 Великі представленя.

МИЛО-ШИХТ.

„Олень“ Марка: „Ключ“

Найлїпше найвидатнїйше і найдешевше мило. Вільне від шкідливих примішок.

Дістати можна всюди!

При закупні треба особливо на то уважати, що кождий кусник мила носить імя „Schicht-Seife“ і одну з повисших охоронних марок. 13 1—2

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ
„ДНІСТЕР“
стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі“ від огню.
УДЇЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер“ і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформацийний	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

Стация зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 11 годин з Будапешту 12 годин.

КРИНИЦЯ

ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Почта (3 рази денно) уряд телеґрафічний в місци.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі: Жерело головне і „Солотвинка“, жерело „Иосифа“ дуже сильної щави вапенно магнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца огрівані. Дуже скуточні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбовий Заклад водолїчничий під управою спеціяльсти *Д-ра Г. Еберса*, заклад дієтетичний, заклад ґімнастичний. Купелї річні, сонічні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат взміцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, антика. Лїкар закладовий Д-р Л. Конфф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того в сезонї 1902 року ординували: Др І. Арандан. Др З. Ашкенази, Др М. Церха, Др К. Дембіцкий, Др Л. Ґлїксман, Др А. Льоренцкий, Др Т. Тишецкий, Др. З. Вонсович, Др Е Зарицкий, Др С. Пьотровский, Др Б. Скурчевский. Помешканя: більше як 1500 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїнї від 1 К. 20 с. денно і висше. — Заведене з готельом. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А. Вровьский). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до гри в лявн-теннїса, прогульки в чарівні околиці Карпат. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 моргів. Фреквенция 1.902 роцї 6343 осіб. Сезон від 15 мая до 30 вересня. В маю, червни і вересни цїни купелей, помешкань в домах скарбових і потрав в гостинници дому здорового о 25% низші. В місяцях липни і серпни не дістають убогі улекшень як увільненя від лїчничої такси і т. п. Висилка мінеральної криницкої води від цьвітня до падолиста. Склады у всїх більших містах в краю і за границею.

Подрібних інформацийний удїляє — брошури і цїнники розсилає на жадане

358 4—5 **Ц. к. Заряд лїчничий в Криници.**

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 530 184—?

На продаж парцеля семиморґова з катою — 1½ клм. від Львова — на малій Сиґнівці. **СТАВ** 17 моргів з млином турбіновим в Скнилові під Львовом. Всякі інформациї подасть о. Фоліс, парох в Скнилові, за надісланем марки на 10 с. 899 2—5

Квалїфікований учитель народний пошукує лекциї на час вакацій шкільних. Приготовляє до шкіл народних, середних, або видїлових. Ближші пояснення: Заряд школи в Глебівцї почта Росїльна. 991 1—

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 26 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·— до 7·25, *Жито* старе 6.10 до 6·20 а на термін 5·— до 5·25, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·10 а на термін 4·50 до 4·75, *ячмінь* пастівний 4·50 до 4·75 а броварний 5·— до 5·50, *ріпак* 9·50 до 10·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до варення 7·50 до 9·— *вика* 4·50 до 4·75, *насїне льняне* —·— до —·— *насїне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·— до 5·25, *гречка* 6 50 до 6·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 75·—, шведска 55·— до 70.—, *Спірітус* loco за 50 пітрів 35·50 до 36 20.

Курс Львівский

в дня 26 н. ст. Червня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	540 —	550 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. м.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черном.-Ясси по 200 зр.	576 —	585 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. виплос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. плос. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 50	— —
„ краєвого 4½% а. в. плос. в 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. плос. в 57 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	98 2	— —
„ „ 4% плос. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% плос. в 56 л.	98 —	98 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	99 70	100 40
Буков. фонду пропинацийного 5% в. а.	103 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позичка краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позичка краєвої з 1898 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 30	97 —
Позичка м. Львова 4½% 4-ом емісиї.	101 50	— —
	к. с.	к. с.
Льоси:		
Міста Кракова по 30 зр. (40 л.)	74 —	79 —
Міста Станиславова „ „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	254 —
100 Рублїв папєрових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	116 90	117 60

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні днї а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 6

Загальний показчик анонсової експедициї **М. Дукеса наслїдн.** Wien I. Wollzeile 9, що надає ся особливо для сповіщень купна на продажи, глядає за спілками місцями та агенціями і т. п., виходить кождого вторника, четверга і суботи Проспекти висилає ся даром.

Додаток до чч. 131 і 132. „Діла“ з 14 (27) VI. 1903.

Від Адміністрації.

При надходячій зміні кварталу і місяця просить Адміністрация о вчасне відновленє передплати за Ш. квартал зглядно місяць липень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не було потреба здержувати дальшу висилку часописи.

Непрошеним „господарям“ і непрошеним „гостям!“

(З нагоди IV. злоту польских Соколів).

Нині, дня 27-ого червня 1903 р., зачинає ся у Львові т. зв. „Злет“ польских „Соколів“, в котрім возьмуть участь польскі „Соколи“, не тілько з цілої Галичини і Буковини, але і з Шлеска та з пруської Польщі, а понадто ще, як запрошені гості, являть ся „Соколи“ ческі і хорватскі.

Ніхто не сумнівае ся, і не закривають сего й самі Поляки, а в першім ряді не закриває сего польске сокільство, що сей „Злет“, як і подібні „злети“ польских „Соколів“ з минулих літ, есть в дійсности польско-національною маніфестациею з недвозначним політичним характером. Очивидне се так з відзивів орґану польского сокільства, як і з сьвяточного поклику польских „Соколів“ до участи в „Злеті“, в котрім то поклику старинне руске місто, престольний город руского князя Льва, зове ся „столицею кресової Польщі“, як вкінци і з відозви виданої з нагоди „Злету“ львівским посадником д-ром Малаховским, котрий офіциявльно, як господар міста, взиває всіх мешканців „столиці краю“ до горячого привіту польского „сокольства“, як і їх гостий-„Соколів“ ческих та хорватских.

Збираючий ся „Злет“ польских „Соколів“ і запрошених ними ческих і хорватских гостий являє ся в виду того польско-національною політичною маніфестациею на відвічній українско-рускій земли, при чім польскі „Соколи“ в несвоїй, бо нашій прадідній хаті, непрошені відгривають ролю господарів, а тим самим цілком без обиняків втягають галицку Русь в круг своїх польско-державних аспіраций та анектують ей для маючої відбувати ся Польщі. Супротив сеї інвазиї польских гонведів на Русь, наше сокільство заняло вже згідне з народним достоїньством становище, відказуючи своєї участи в маніфестациї польских „Соколів“ і закладаючи протест против чужого господареня на земли, де одинокими господарями є Русини.

До сего протесту, заложеного українско-руским сокільством, прилучуємось отсим і ми, та заявляємо з усею рішучостию так польским „Соколам“, як і їх гостям Чехам та Хорватам, що одинокими управненими господарями галицкої Руси були, есть і будуть лише Русини, та що тим самим відказуємо Полякам загалом, а в тім случаю польским „Соколам“, усякого найменшого права відгравати в столици галицкої Руси ролю господарів і запрошувати тут своїм іменем иншенародних гостий.

Ческі та хорватскі „Соколи“, що прибудуть до Львова на сей „Злет“ польского сокільства, нехай отже тямлять, що коли гостять у Львові, на галицкій Руси, запрошені польскими „Соколами“ — так гостять в рускій хаті без волї і відома та щей на глум справдїшних ей господарів — Русинів.

А звертаємо ся з тим до ческих та хорватских мимовільных гостий у Львові не тому, наче-би ми були загалом нераді у Львові їх витати. Противно! Коли би ческі та хорватскі „Соколи“ були нашими, через нас запрошеними гістьми, — руский нарід величав би їх горячим серцем так, як тепер мусить з прикростию протестувати против сего, що вони дають ся вживати до польских заборчих маніфестаций на рускій земли.

Закладаючи сей протест, ми певні сего, що его поділяє з нами вся Русь, і що весь наш народ разом з нами сьвідомий того, що коли польскі „Соколи“ і їх протектори можуть хвилево відгравати на нашій земли ролю господарів, так се лише результат і прояв насильства і самоволї, яким небавом мусить прийти конець. В тій твердій вірі грімко кличемо: Русь тілько для Руси!

Письма з Відня.

(Закінченє сесиї парляменту. — Обструкция Чехів. — Консолідация Німців. — Наради не німецких послів. — Вибори до делеґаций.)

Сегорічна сесия парляменту, чи властиво частка сесиї, тревала довше як звичайно, бо шіздесята місяця, а скінчила ся скорше, ніж було намірено — компромітациею правительства, обструкциею ческих і консолідациею німецких послів. Компроміґация правительства лежить в тім, що помимо неустанних заходів д-ра Кербера і помимо визначених соток мілионів, в парляменті лад не привернений, буджет парляментарною дорогою не полагоджений, ціла довга сесия зійшла зовсім безплодно, а дві єдині важнійші справи, парляментом з великими трудами ухвалені с. в. справа войскова і континґент пукоч. показали ся неотрібними або нездалими. Очивидно, що сі неудачі правительства мусять і ослаблять его позицию.

Обструкция Чехів недви щоб була така грізна або для правительства чи для парляменту небезпечна, як би на перший погляд могло видавати ся. Они провадили обструкцию лише против ухваленю буджету чи властиво провізориї буджетової, щоби показати наглядно свою силу і свій настрій та щоби защитькати своїх виборців, домагаючих ся найостріїшої борби. Але не здає ся, щоби они хотїли провадити обструкцию против угоди з Угорщиною: проводирі-ж їх, особливо д-р Крамарж і д-р Стравски, висказували ся в парляменті дуже рішучо *против обструкциїної тактики. А побіда обструкциї в Угорщині* не може бути анальоґією ані заохотою, бо тамошні обструкционісти мали за собою весь нарід, і також противники їх в парляменті годили ся в душі з їх аспірациями, в австрийскім же парляменті аспірациї противників суть диаметрально ріжні, а обструкціоністи ческі мають против себе весь німецкий нарід далеко більший від свого.

На всякий способ ситуация есть трудна і вихід з неї тяжкий. Се узнають всї сторонництва в парляменті і сему дали вираз Поляки і Німці. Польске Коло покидає свою ґрунтовну політику вільної руки, запрошує до союза з собою і грозить д-ру Керберови, а четири найбільші і дві малі ґрупи німецких послів лучать ся тіснійше, ніж досьдля бережена національних інтересів. Зміна тактики польского Кола наступила трошки пізно і не викликала вражена. Німецкий союз зробив вражене і преса трактує его досить широко; але щоби він мав якесь надзвичайне значіне і великі наслїдки, сего годі припустити. Союз обіймає 140 членів шістьох клюбів на 425 всїх послів парляменту; але-ж перед десяти роками мали Німці в парляменті не союз ріжних клюбів але один клюб „німецкої лївиці“, що обіймав 120 членів на 353 всїх послів та стояв під управою не чотирох голов але одного голови, і то такого визначного парляментариста, як д-р Плевер, — а однакож Німці зовсім не верховодили. Правда, против них стояв тогди „залізний обруч“, котрого тепер нема і котрий тепер, помимо нервованя Поляків (впрочім мабуть вимірено більше до Німців), не дасть ся так легко скувати, але будь-що-будь Німці, навіть коли-б всї разом, отже і Всенїмці і клерикали, сполучили ся, всеж таки суть і мусять бути лиш меншостию в парляменті.

З другої-ж стороны не легко було би получити всїх неїмецких послів против Німців. Дня 23 с. м. мала відбути ся нарада відпоручників всїх неїмецких клюбів в справі неїмецких протоколів, але зійшло ся дуже мало і длятого аранжери наради, Чехи, відложили ту справу на пізнійше.

Перед сегорічним виборами делеґаций Руский клюб старав ся довести до порозуміня всїх руских послів з Галичини, аби хоч в справі тих виборів поступали солідарно, яко одна ціліть, яко репрезентация руска, супротив репрезентациї польскої, польского Кола. На спільну нараду прибули з Русинів Славяньского Союза Барвіньский і Длужаньский (д-ра Гладишовского і Мандичевского не було тогди в Відни). П. Барвіньский заявив, що тут ходить властиво о допущенє до делеґаций, куди тепер хотїв би лиш его ґрупа, також членів Руского клюбу, отже питав, що в замін за те дістане від клюбу его ґрупа. Єму відповіли, що Руский клюб не діляє в своїм партаку ліґрнім але в загальним інтересї рускім і не може нїчого дати его ґрупі, особливо за те, що не есть ей власностию, бо ж мандат до делеґациї зависить не від неї, але від польского „Кола“. П. Барвіньский стояв однакож при своїм жаданю і внівнив, що Коло завсїгди згоджує ся на того, кого визначить его ґрупа. До порозуміня отже не прийшло. Конець був такий, що польске Коло, зовсім не питавши ся ґрупи п. Барвіньского, вибрало до делеґациї п. Длужаньского (хотя він не кандидував і готов був уступити п. Барвіньскому) 29 голосами, п. Барвіньский дістав 18 голосів а д-р Король 2 голоси. При виборі в палаті вже всї члени Кола, розуміє ся, голосували на п. Длужаньского, котрий і зістав вибраний. Руский клюб, так само як в попередних роках, не брав участи в виборі делеґациї.

Н.

Єзуїцко-польска господарка в Василияньскім Чині.

(Стаття надіслана).

В попередній статї під тим самим заголовком сказано було: оо. Василияне звернули на себе очи цілої Руси а в двох-трох літах стали не ті принайменше про того [illegible], не можемо промовчати і о дальших причинах, не так зі сторони наших монахів, як зі сторони патрів-Єзуїтів.

Відколи оо. Василияне виступили з працею на публичну арену і станули отверто на ґрунті національнім, а Єзуїти пізнали по кількох виступах оо. Василиян, що плани їх цілком не удали ся, від тогді реформатори — пізнавши, що „проти води не попливуть“ — зірвали зі своїми вихованками (мовляв невдячним гайдамацким племенем) тіснійші зносини, відкликали своїх, а лишили у всїх Василияньских монастириях „патрів“ ледво двох-трех. Тепер есть всего-навсего один кс. Баист.

Наівний скаже, що то добрий знак; один Єзуїт лишив ся в чині василияньскім, а тим самим і кінчать ся єзуїтска господарка. Та так оно не есть. Коли зважити обставину, кого патри лишили батьком оо. Василиян і господаром василияньских дібр, а дальше, яку має полишений патер власть в Чині, прийдемо до пересьвідчення, що „послїдная горшая первої.“ Послїдний крок патрів Єзуїтів есть брудним підступом, негідним католицкого сьвященика! На що має вархольска Русь гайдамацка кричати, що Чин оо. Василиян роїть ся від Єзуїтів, коли те саме зробить „патер патрів“ сильний виливом, даною властию, вродженим єзуїцким підступом, побожною хитростию — чого би не потрафило і сто єзуїтів!! Теперішний настоятель Василиян, єзуїт, робить все, що хоче; від его зарядженьнема жадної апеляциї і він сам перед Чином не відповідає — навіть не може бути потягнений до відвічальности!

Мовляв сміхованець „Комар“: „Рим далеко, св. Юр високо“, а я додам: а єпископ єзуїцкий, котрий має юрисдикцию над своїм братом Баистом, якраз того хоче, що патер настоятель Василиян робить! Рим есть ще одна найвисша інстанция апеляциїна, та щож з того, коли Рим „далеко“! А межи ним а Василиянами цілий рад наших найсердечнійших „пшияцюл“ — ба! і в самім Римі оо. Василияне не мають ще своїх заступників, хиба самих „пшияцюл“, от як бл. п. кард. Людоховскій і его наслїдники. Правда, оо. Василияне пробували свого часу кілька разів відвести ся з жалобами до Риму і дїйсно відносили ся, та кард. Людоховскій потрафив скрутити жалобам голову, а остаточний результат тих жалоб був такий, що патри Єзуїти змінили способ нищеня Чину та на оо. Василиян розтягнули пильнійшу опіку.

А може оо. Василияне змінили ся від виливом єзуїцкої господарки і роботи о. Баиста. Хто так думає, той дуже помиляє ся. Живійші і енерґічнійші одиниці поміж оо. Василиянами щиро віддані народній справі і о тім вже пересьвідчило ся навіть наше сьвітске духовеньство, котре зразу дивило ся недовірчивим оком на Василиян. Нині проти оо. Василиян виступають остро одні москвофіли, але з тими вже Русь мабуть раз на все покінчила і на їх опінію вже пінкий патріот Руси не оглядає ся. Та цікаво, якої супротив того звороту оо. Василиян хопили ся тактики оо. Єзуїти. Тої самої, котрої держить ся проти Русинів вся польска володіюча ґаката: щоби спаралїжувати національно-патріотичний напрям, висувають на рішаючі місця в василияньскім Чині людий, котрих сьміло можна назвати „мамелюками“. До таких належать примірром оо.: Т., Д., М. На їх „учційосці“ зараз пізнали ся патри і віддали їм найвизначнійші місця в Чині. Прикмети їх суть слїдуючі:

1) Від коли їх висьвячено в ієреї, не мали вони в своїх руках (крім часослова) жадної рускої книжки.

2) Рускої ґазети ані одної не читають, бо пахнуть „гайдамацтвом“.

3) На кождий прояв нашого народного житя хотьби найневиннійший, примірром на полї просьвітнім або економічнім (повстанє якої фінансової інституциї), формально плюють, пражають ся з кпинами та погордою. Ґаві ничтожні індівіда, що вже в ґімназиї облизували польскі „рондлї“, назначені заздалегідь патрами Єзуїтами на їх наслїдників, що може тим лекше і скорше наступити при сьвіжо введених Єзуїтами інституциях.

Однак на щастє зґаданих єзуїцких манекинів поки-що немного, а до того як-раз викликали вони противну єзуїцкому духови реакцию між монахами націоналами, бо зміцнили межи монахами одної ґадки любов до свого рідного, до рускости, побудили їх сторожкість та оглядність, підбадьорили їх в їх тяжкій борбі за обряд церков і народність, а самі через своє антируске поведенє стали ся з'ізольованими і з'ігноруваними. Так, як то кажуть, із мамелюками штука не удала ся...

Кінчаючи мої ревеляциї, мушу ще додати, яке вражіня зробила поруха деяких о. Василиянах, а що знов сказали на неї оо. патри. ОО. Василияне приняли, як довідуюсь, ревеляциї першої дописи з незвичайним одушевленєм, увидїли з того, що Русь ними інтересує ся — а тим більший ентузіязм заволодів ними, що наші монахи, не маючи поперти навіть від тих, котрі могли би, ба повинні би піднести свій могучий голос в справі єзуїцко-польской господарки в Чині василияньскім, мовчать і самі почали попадати в зневіру. За те оо. патри з побожною єзуїцко-польскою молитвою „Матко Боска крульово корони польскей“ на устах не знають, що робити і хотяй деякі оо. Василияне просили, ба навіть наглили Провінцияла єзуїта о. Баиста, щоби в якій небудь ґазеті відпер починені в „Дїлї“ заходи знищеня чину Василияньского, він не зробив сего до нинїшної хвилї. Мовляв: „вшистко пшеміне, ґди одмувем тши рази: „крульово корони польскей злїтуй сен над нами!“

Також сьвідомий.

Єще одну допись в справі господарки єзуїтів в Василияньскім чині, не менш інтересну, помістимо в слїдуючім числї. *Ред.*

Загальні збори „Равской Рускої Ради“.

(Допись).

Деякі батюшки-кацани Равщини ані, суди Боже, не можуть освоїти ся з сею подією, що їх верховодству вже „вічная память“. Думають, що їх (ніби!) побіда при послїдних виборах до повітової Ради, се ознака їх сили в повіті, а коли нелюбі їм „українчики“ захопили верховід в політичнім товаристві „Равска Руска Рада“, то се хиба через їх „снисходительность“ для „українчикоф“. Они с. в. батюшки-кацани як брешуть без міри, так і без міри забувають ся. Они забувають, що „Равску Руску Раду“ не хто инший основав, а власне нелюбі їм „українчики“, як і забувають, що они свою ніби побіду при виборах до повітової Ради мають завдячити старості Тірманови, польским панкам тай всяким виборчим агітаторам, проти котрих Русини боролись при кождих виборах до державної Ради або сойму, а не своїй якійсь там силї в повіті.

Батюшки-кацани, заслїплені думкою, що они ще мають силу в народї, вірили в можність, що вирвуть „Равску Руску Раду“ з рук „українчикоф“. В тій цілї верховідники їх візвали всїх своїх однодумців в „реверендах“, щоби кождий без огляду, чи в членом чи ні, прибув на загальні збори „Р. Р. Ради“, які відбули ся 22 с. м. в Равї-рускій, та щоби привів з собою своїх людий, також не питавши, чи член чи не член. Так змо-

„БОРАСОН“ необходиме для кождого! — в найлїпшим средством до митя, вибілєня і вигладжєня тіла. — Спроваджувати можна через усї антики, дрогерії і лїпші торговлї в цїнї 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП“ у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланєм 70 сот. франко також марками. 97 6–20

білізувавши ся, думали верховідники батюшок-кацапів, що певно вирвуть „Р. Р. Раду“ з рук „українофф“. Та сильно завели ся в своїх видіях. Батюшок-кацапів за мало прибуло на збори, та в тих, що прибули, деякі зараз таки повтїкали, скоро від них зажадано, щоби вписали ся в члени і зложили річну вкладку 2 К, як пр. батюшка-кацап Василь Боровець з Камінки-Липинку. Так само замало прибуло селян, ніби однодумців батюшок-кацапів, а до того ще і селяни, привезені своїми батюшками-кацапами, пр. з Підгубець, не йшли за їх голосом, іно за голосом всїх свідомих селян.

По отворенню загальних зборів головою о. Іваном Кипріяном і по виборі провідництва, в котрого склад увійшли о. Юстин Монастирський з Голого яко провідник, о. Ан Фолис з Любичі яко заступник, пп. Лука Томашевський і Семен Луцейко яко письмоведенки, обнадав о. Кипріян звіт з політичної діяльности видїлу. О. Кипріян говорив дуже обережно і здержливо, щоби не роздувати партійних пристрастий. Він згадав за деякі роботи видїлу за минувший час. Одна, що видїл старав ся запорядкувати довірочні збори особливо по громадах, щоби тим чином ширший кружок руских селян виховати політично. Але таких громадских зборів не много можна було устроїти, позаяк деякі люди (батюшки-кацапи! — примітка дописувателя) були противні таким зборам, формально наказували підорученикови видїлу „Р. Р. Ради“ приїздити в село, бо инакше селяни — писали батюшки в своїх листах — ладні ся бити! Друга справа, що видїл поклав собі за обовязок, перевести вибори членів в повітову Раду з сїльської ґрупи з людий вповні независимих, до того ревних, щирих та съмілих. Позаяк „Р. Р. Рада“ складає ся з невеличкого числа членів (до 200!), а членів повітової Ради вибирають усї селяни повіту, тож щоби виборчій роботі видїлу „Р. Р. Ради“ надати вираз, що она виходить з мандату всїх селян, постановлено селянкати публичне віче на день 12 сїчня с. р. Віче дїйсно відбуло ся. Оно вибрало 7 мужів довіря з самих селян і поручило, щоби ті мужі довіря спільно з видїлом „Р. Р. Р.“, яко виборчий комітет, заняли ся виборчою роботою і уложили листу кандидатів, на котру всї Русини виборції повинні голосувати, а хто би инакше голосував, сей зрадник. Та деякі люди (батюшки-кацапи! — прим. доп.), що то навіть були участниками віча, розпалені самолюбством (голосом — зрадники!), в обави що може листа „Р. Р. Ради“ помине їх, уложили свою листу і упросили для неї підпори старости і польских панів, за через що ся друга листа перейшла при деси практикованих виборчих штучках. Та хоч ся друга листа перейшла, отже ніби побідила, то однак люди, що такої зради допустили ся, стратили довіря в народі, с чім они свої поразки допущують ся. На всякий спосіб, хоч хлопска листа „Р. Р. Ради“ упала, то однак не програла народна руска хлопска справа (голосом: славно)!

В дискусиї над сим звітом старали ся батюшки-кацапи Дуткевич і Решетило настроїти членів „Р. Р. Ради“, особливо селян, до дани недовіря видїлови, а властиво его голові о. Кипріянови під закидом, що ніби то він всему тому винен, що появила ся кацапско-зрадницка листа, то однак і найсолодші „казана“ передовсїм батюшки Решетила не змогли підстроїти селян до їх сердечної забаганки, бо всї здорово знали, що зради допустили ся таки самі батюшки-кацапи. Тож на остаточно поставлене о. Манастирским, яко провідником, внесене: чи загальні збори одобряють політичну дїяльність дотеперішного видїлу, зглядно голову і чи виражають ему свое довіре? всї одноголосно відповіли — так, добре, дякуємо! Батюшки-кацапи навіть парн з уст не съміли випустити, — тим більше, що зразили собі всїх еще і тим, що почали викладати про „объединительнїй теорії „Галичанина“ о „едином русском народѣ“, „языкѣ, письменствѣ, письмѣ — азбукѣ св. Кирила і Методия“, що сам цар се наш племінний брат і т. д., а народовці се сепаратисти, бо відрікають ся всего того і молоде поколїне не защеплюють на старім пни, а на якійсь там видуманій Україні.

При виборі голови „Р. Р. Ради“ і прочих 6 членів видїлу та 3 заступників думали батюшка-кацапи (а було їх зі всего повіту 5, священників же народовців 10) бодай 2-х своїх впакувати у видїл, та не стало ся по їхньому бажанню, бо загальні збори махнули на них рукою і одноголосно вибрали головою „Р. Р. Ради“ наново о. І. Кипріяна, до видїлу наново давнїйших членів і їх заступників, кромі лише одного селянина-кацапа, Олекси Лунина з Камінки-Старогосела з причини, що тойже при послїдних виборах до повітової Ради ішов против хлопской листи „Р. Р. Ради“, бо брав участь в зложеню кацапско-зрадницкої листи, за нею скажено агітував, помимо що навіть був в листї „Р. Р. Ради“; на его місце вибрано Стефана Приступу з Корчмина.

Задля спізненої пори ширша огозірка справ політичних, соціальних, культурних і економічних відпала, лише голова „Р. Р. Ради“ о. Кипріян забрав слово, в котрім подякував загальним зборам за довіре і за одобрене дотеперішної політики, веденої „Р. Р. Радою“, а указавши на „лютеє время“, подав до відомости, що новий видїл еще серіознїйше і енергічнїйше займе ся політичною орґанізациею Русинів в повіті. Тому просив всїх о попираче задуманої роботи!

В точцї — директива для нововибраного видїлу рішено, що коли загальні збори одобрили дотеперішню політичну дїяльність видїлу, то тим самим висказують думку, що такої самої дїяльности дальше домагають ся. Надто батюшка Решетило поставив інтерпеляцию до о. Кипріяна, яко голови „Р. Р. Ради“, чи схоче оголошувати про всякі публичні збори, які запорядить в повітї з рамени „Р. Р. Ради“, і в „Галичанинѣ“, на що о. Кипріян відповів, що як досп так і дальше про всякі публичні збори буде оголошував не лише в „Дїлї“, „Соболї“ і „Гайдамаках“, але і в „Галичанинѣ“ і „Русскомъ Словѣ“, бо тут розходить ся о численність зборів, а не о партийність, додавши при тім також і се, що народовці не мають чого бояти ся прилюдної критики і чия робота основує ся на правді, тая возьме верх!

Коли вже нїхто слова не забирав, промовив о. Манастирский на заключене зборів. В своїй промові згадав він еще раз на сумну подію з недавними виборами до повітової ради, підчас котрих ті Русини, що звуть себе „твердими“, змовили ся зі старостою і польскими панами, щоби узаконати маски для їх листи кандидатів. Виравдї лїста сих так званих „твердих“ побідила, але є деякі люди межи тими „твердими“, що сею побідою не конче тїшать ся. Они кажуть: „зле сталo ся“! Если они се говорять без облуди, то знаком, що они ще не пропащі; они ще навернуть на праву дорогу і станувши на народній основі, разом з нами будуть працювати для свого народу. Але є межи „твердими“ й такі, що хоч лихо стало ся, то они таки без сорому се лихо ще хвалять. Такі для руского народу вже небіщики. З небіщиками ми не вяжемо ся, але тамтих перших взиваємо: чим скорше навертайте ся на праву дорогу, щоби не було для вас запізно! Сими словами о. Манастирский закінчив загальні збори „Равской Рускої Ради“.

Нововибраний видїл зараз уконституював ся в сей спосіб, що вибрано заступником голови о. Віктора Мазикевича, соймового посла, секретарем о. Евгения Горницкого, касиром о. Ниль-Богдана Ломницкого; членами: пп. Луку Томашевского, Василя Головку і Стефана Приступу; заступниками видїлових: о. Емилїяна Гриневецкого і пп. Стефава Миська і Гриня Онишкевича.

Участник.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Новий кабінет угорский.

Відень. Zeit доносить, що новий кабінет угорский вже зложений. Міністром господарств став ґен. Кольосварі; Феєрварі опер ся намовам ґр. Гедерварія і заявив, що усуває ся від політичного житя. Міністром *a latere* буде на місце ґр. Сеченія ґр. Фестетіч; инші теки остануть в руках дотеперішних міністрів.

Будапешт. Ґр. Гедерварі поїхав вчера до Відня. Сегодня подасть цїсареви склад нового кабінету до затвердженя; завтра нові міністри зложать присягу, вечером являть ся в Будапешті перед либеральним сторонництвом, а ві второк перед соймом. — Говорять загально, що ґр. Апоній уступить зі становиска президента палати послів.

Будапешт. Міністром хорватским став професор загребского університету Томасіч, права рука бана; ґр. Гедерварі затримує собі крім президиї також міністерство *a latere*. — Ґр. Апоній лишає ся президентом палати послів до осени. Бар. Банфі заходить ся коло утворення нового сторонництва. Кошутови виправили его сторонники похід з смолоскипами, а соціалїсти кричали, що він зрадив нарід і видав его банови. Кошут вийшов на бальков і сказав між иншим, що не зрадив краю, а противно відаїс велику побіду і не свічне з своїм сторонництвом, поки Угорщина не здобуде національної армії.

Цивільна лїста.

Відень. Zeit доносить, що Кошутівці віднесли ще одну побіду, бо в двірских кругах порішено не наставати вже на підвисшене цивільної лїсти, хоч воно було вже вставлене до буджету на сей рік; лише утримане ґвардиї, оплачуваної доси з двірского скарбу, має перейти на сїльський буджет вій ський.

З Сербії.

Білград. Вчера принимав король послів австрийско-угорского і росийского; були при тім президент міністрів Апакумович і міністер заграничних справ. Король висказав надію, що з обома державами буде міг удержати як найлїпші зносини. З уваги, що король затвердив кабінет Авакумовича, австрийско-угорский посол навязав з законним уже правительством наново урядові зносини.

Урядовий дневник оголосив розказ короля до сербской армії. Розказ зачинає ся словами „Моя дорога армія!“, згадує про „лицарські дїла сербской армії“ і кінчить ся словами: „Жадаю від Вас, щоби Ви всею душею віддали ся своїм обовязкам на Вашу честь і для добра народу. Нехай жие надія сербского народу, моя коробра армія!“

Від болгарского князя, котрого король телеґрафічно повідомив о своїм вступленю на престол, насшіла телеґрафічна відповідь з желанями і з бажанем добрих взаємин між Болгарією а Сербією. Також від цїсаря Вільгельма дістав король дуже сердечну телеґраму.

З Росиї.

Петербург. Цар помилував 79 Фінляндців, що в р. 1902 взяті до войска, не ставили ся до служби, а тепер внесли просьбу, щоби їм позволено відбути службу. При тій нагоді дістав ґенерал-ґубернатор Фінляндиї повновласть позволяти відбувати войскову службу тим, що в р. 1902 взагалї не ставили ся до войска.

„Новое Врема“ доносить з Владивостоку, що міністер війни Курупаткин лишить ся ще кілька днїв в Японії, де его дуже гостинно принимають. Здає ся, що взаємини між Росиєю а Японом уложать ся дуже корыстно.

З Болгарії.

Софія. Болгарска телеґрафічна аґенция називає цїлком безпідставною вість, подану в декотрих заграничних дневниках, мовто кн. Фердинанд зі страху перед подібними заворушенями, які зайшли в Сербії, хоче Болгарию покинути на завсїгди.

Поліция відкрила в однім домі значну скількість вибухових материй, нагромаджену там революціонїстами. Коли поліция вийшла до того дому, настав вибух, при чім погибло 6 осіб, між ними також провідник ватаги.

З Франциї.

Парнж. В палаті послів раджено над просьбами женьских конґреґацій о авторизацию. Президент міністрів супротивив ся авторизації, хвалячи сьвітські учительки і увевняючи, що сьвітські школи будуть могли приняти молодіж з конґреґацийних шкіл. Впрочім по відкиненю внесених просьб лишить ся ще 597 конґреґацій, а правительство противить ся збільшеню сего числа.

НОВИНКИ.

— **Правда чи інтриґа?** Вчера представляла ся новому намісникови рада міста Львова і з тої нагоди подали вчерашні пополудневі польскі дневники однозвучний комунікат, після котрого ґр. Потоцкий мав назвати Львів „польским містом“. Розходило ся именно о субвенцию з державного фонду для Львова, а на те мав сказати ґр. Потоцкий, що для самих „польских міст“ внеднати субвенцию годї, а внеднане субвенциї на всї столичні міста в Австрії натрафляє на поважні трудности. Характеристичне при тім, що в урядовій „Gazet-ї Lwowsk-ій“ пропущено цїлком устуи про „польскі міста“, супроти чого складає питаня, чи ґр. Потоцкий справді ужив вислову о польских містах, чи се тілько хитро обдумана і кимсь в сьвіт пущена інтриґа, щоби Русинів подразнити і кинути їх сейчас від першої хвилї в як найострійшу боротьбу проти нового намісника. Ґр. Потоцкий повинен добре наглядати над своїми інформаторами до польских дневників, а коли справді ужив слів в „польских містах“, то нехай се каже також видрукувати і в урядовій Gazet-ї Lwowsk-ій, аби ми від разу знали, з ким дїло...

— **Нові польскі читальні.** Звісне „Товаржиство осьвяти людовей“ є прямо неутомиме в засновуваню своїх читалень по руских селах. Чи нарід хоче фарисейской его „осьвяти“, чи не хоче, воно ихає ся навмання між руске селяньство і з вирафінованою нахальностию лишає в чужих ґнїздах свої зазулинї яйця, певне, що виведені чужим коштом галапаси вспіють відтак видрулити давних хазяїв з їх власного житла. Таку хитро-мудру штуку втяло се „товаржиство“ дня 21 с. м. в Василькові, нов. гусятиньского. Ради кільох латинників, що самі уважають ся всюди Русинами, а з польщини знають тілько, що їх дїти чували дещо про Кракуса та Ванду, гусятиньска ґаката під проводом звісного Рудиїцкого устроїла собі того дня старопольский „наїзд“. Для більшої паради постарала ся о бандерию, котра, пристроена „народовими“ красками, товаришила наїзднинам аж до дому, де рішено наклинути польску читальню. Брама о „народових ґодлах“ мала підносити ефект цїлої шопки. Нарід збіг ся, як на яке чудовище, а тодї кс. Васарабович пальнув собі одну патріотичну „муфку“, загріваючи слухачів до обовязків зглядом „ойчизни“, а п. Рудиїцкий другу, заохочуючи до спільного учащаня до читальні „без ружейни народовеєцї“. Блиснувший таким штучним огнем, цїла ґакатистична „кумпанія“ з шумом та ґуком відправила ся разом з бандерию до сусїдних Коцюбинчиків і тут відограла ту саму комедию. Опует своїм внехнольским забаганкам давали п. Рудиїцкий яко делеґат „Осьвяти людовей“ і кс. Санойда зі Скали. Замітна при тій нагоді річ, що почин до заснованя польской читальні в Васильковi дав п. Тхужевский, а в Коцюбинчиках п. Гарнчарский, управитель місцевої школи. Справді, пишні собі ті крила кр. ради шкільної, під котрими польским учителям вільно з необмеженою свободою робити те, за що руске учительство переслїдує ся „взглядами службовими“, або прямо гонить ся на чотири вітри. Як не казати — сьвятили-б ся таки славетні польскі „ржонди“ в Галичині! А Русинам моральна наука: не глядїти з заложеними ру-

ками, коли виведуть ся з зазулиних яєць галапаси, але з подвійною енергією взяти ся до праці!

— **Плоди кацапской „дїятельности“.** З Б ере жанщини пишуть нам: Дня 19. с. м. ставав перед п. к. судом в Бережанах Емилїян Щур, молодий селянин з Котова, обжалований за обиду чести о. Омеляна Корсля, пароха із Саравчук, щирого і дїяльного Русина-народовця. А допустив ся він тої обиди в такий оригінальний спосіб: Одного дня написав той Щур до одного парохіянина з Саравчуках картку паперу, в котрій, намагаючись відклонити саравчуцких людий від „України“ представив о. Короля за — risum teneatis — „безбожника“ в порівнаню з давними поганами і вспід за тим висказав ся о нїм з цїлою погордою. Та й підписав ся: „Емилїянъ Щуръ“ а через післанця наказав, щоби люде „дали тото письмо перечитати кєьондзови“! Зважывши безграничну безличність кацапских „маститих“ в Бережанщинї і їх розбутїлість по заключеню союза з польскою ґакатою при виборах до ради повітової, о. Король мусїв добачити в котівскім Щурі плід кацапской роботи „маститих“; отже щоби здемаскувати кацапию і забезпечитись на будуще перед такими підлотами, якої могли би допускати ся ще й инші кацапскі Щури, віддав справу судови. На розправі заступав о. Короля адвокат д-р Андрій Чайковский. Справа була ясна. Щура письмо, Щура повний підпис і неоспоримий факт, що казав свою картку дати відчитати о. Королеви. Коли судия спитав Щура: „що він має сказати на своє оправданє? длячого допустив ся такого пекрасного чину?“ — Щур почав слізно жалувати свого підлого вчинку й нарікати на „тих“, що его збаламутили. Судия, повіривши в щирість Щурової оборони, засудив его лише на 15 К грошевої кари. Д-р Чайковский, не набравши повного пересьвідчення, чи Щуровий „жаль“ був щирий, чи вимучений „тима“ (щоби забезпечити ся перед неминучим арештом), зголосив відклик щодо кари. Своєю дорогою, так оборонцеви о. Короли, як і кождому чоловікови, що був сьвідком тої судової розправи, справді жаль було, що між нашим селяньством юрґельтники московскі можуть тїшити ся такими плодами своєї „дїятельности“, як той Щур із Котова. А може сей Щур справді прозрів? Дай то Боже! — і не лиш ему, але й усїм обаламученим кацапею селянам нашим!

— **Попис школи гри на фортепяні п-и о. Прокешівної**, що відбув ся позавчера пополудни в сали т—а „Gwiazda“, стягнув чимало львівской рускої публики, особливож пань, родичів і кревних виступаючих в попису учениць, і т. д. В попису взяло участь 20 учениць, з того 15 Русинок і один ученик-Русин. Продукції учениць, часто оплескувані слухачами, дали доказ, що школа п-и Прокешівної в нїчім не уступає анальоґічним польским школам, коли навіть не перевисшає їх. Піднести треба особливо вправну гру пп. Лаголівної, Яримовичівної, Заячківской і Найманівних. Загалом і публика і родичі учениць виходили з попису вдоволені. — При тій нагоді рускій публиці подаємо до відомости, що школу п-и Прокешівної перенесено від ферий на улицю Ґротґера ч. 10.

— **Народний фестин** відбув ся дня 21. с. м. в Мельниці, в лїску „Дуброва“, з вельми рїзнородною програмою, при сприяючій погоді. Дохід з фестину призначено на погорільців в Устю епископским.

— **Просьвітне віче в Жужели заборонене** старостом і в наслїдок того не відбуде ся.

— **Жертви грому.** З Коломийщини пишуть нам: Ві второк (23 червня) навістила буря з громами села Валинці, Трофанівку і сусїдні села. Около год. 9 вечером ударив ґрім в хату Михайла Демчука, молодого ґазди в Трофанівці, що семе тогдї сидів під вікном на лаві з сестрою, 18-лїтною дївчиною. Ґрім убив на місци Михайла і его сестру а жінку Михайлову лише легко поразив. Від грому запалилась хата і згорів верх. Всї заходи в цїли привернена до житя обоїх ураженних остались без успіху.

— **Огнї.** З Бережанщини пишуть нам: Дня 21. с. м. о 4 год. пополудни вибух огонь в Котові, повіта бережанського, і знищив цїлковито 23 загород селянських. З погорільців лишились чотири необезпечені в крайній нужді. Лихо, що по селах нема добрих сикавок; звичайно бувае в громаді одна сикавка мала, і то попсована, до нїчого. Добра сикавка, що насшіла із Саравчуків, вратувала з огню одну хату.

— **Ческа Прага** занята тепер приготованями до торжества положеня угольного каменя під памятник Івана Гуса на великім Староміскім Ринку. Се торжество, устроюване під протекторатом ради міста Праги, тревати буде три днї, від 4. до 6. липня с. р. Сам акт положеня угольного каменя відбудесь 5 липня (в неділю) о 11. годинї перед полуднем.

— **Як то було?** Справа убийства ученика рускої ґімназиї у Львові представляе ся трохи инакше, ніж ми се подали вчера, з недостачі лїпшого жерела, за польскими дневниками. Передовсїм сумна подія сповіла ся зовсїм случайно і лише завдяки несщасному суткови обставин скінчила ся смертию ученика. Оба ученики були дуже бідні і зовсїм не відзначались дикостию обичаїв, як се так радо зазначили деякі польскі дневники. Дня

Травлені шибки до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на нагробники, ляні на шкли, на подобу мармору, таких всї инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує артистичне заведене

ЛЕВ АППЕЛЬ,

Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2.

у Львові, Пасаж Гавсмана.

21 с. м. рано Шміґельский просив свою господиню, щоби позичила ему черевиків, бо не мав в чім ітя до школи. Тимчасом молодший Чарковскай викинув ему за вікно полишені на верха онучки. Шміґельский, дізнавшись про се, докоряв Чарковскому і погладив его щіткою по лиці. Чарковский стругав в тій хвили сцизориком оловець і крикнув: „Не приступай до мене!“ Колиж Шміґельский мимо то приступив до него і потягнув его ще раз щіткою по голові, Чарковский, імовірно без злого наміру ударив Шміґельского раз в бік. З початку не звернуло се нїчиєї уваги, допервa пізнїйше, замітив Шміґельский на своїй одежи кров. При ближших оглядинах добачено сорочку пробиту в трех місцях, а на тїлї одну малу ранку, може на центиметер широку. Показало ся, що в тім місци підчас удару сорочка була певне зібрана, тому повстало в нїй нараз аж три дїрки. Господиня залїпила ранку хлїбом і оба хлопці пішли до школи. Тут однак Шміґельскому зробило ся недобре, так що професор вже на другій годинї відослав его до дому. Звідси перевезено Шміґельского до шпиталю, де він по чотирох днях наслїдком затровня крови помер.

— **Дрібні вісти.** Трибунал судиїв присяжних у Львові засудив сноді б. економа Івана Федика і скарб. стражника Витовда Бобровского, обжалуваних о співучасть в шпіґунстві в користь Росиї, першого на 6 місяцїв а другого на 3 місяцї тяжкої вязниці. — В Кракові застрілив ся студ. Ш. р. фільософії Йоантай Луцик. — До перемиской вязниці відставлено сїмох виновників убийства, довершеного перед трема тижнями на особі лїсничого під Радимном. Між увязненими находить ся 12-лїтний пастух, котрий лїсничому вже по смерти видовбав ножиком очи.

— **Вчерашне „Дїло“**, сконфіскувала ц. к. державна прокуратория. В наслїдок того видаємо нині 2 аркуші а лїт. додаток з технїчних зглядів відкладаємо до понедїлка.

— **Пригадуємо**, що загальні збори тов. „Союз сьпівацких і музичних товариств“ відбудуть ся завтра, в неділю, о год. 4-ій попол. в комнатї „Рускої Бесїди“ ринок ч. 10. І. п.

— **Засїданє екзекутивного комітету для будови руско-народного театру** відбуде ся в понедїлок (29/6) о год. 7-ій веч. в комнатї тов. „Просьвіта“.

— **З Наукового Товариства ім Шевченка.** Загальні збори, скликані на неділю, 28-го червня, не відбудуть ся з незалежних від Видїлу причин.

— **Загальні збори „Народного Дому“ в Стрию** відбудуть ся дня 9 липня о год. 3½ попол. в сали товариства. Порядок дневний: 1) Звіт дирекциї з дїяльности за 1902 р. 2) Звіт касовий. 3) Звіт контрольної комісиї. 4) Вибір трех членів управляючої ради. 5) Вибір трех членів дирекциї та їх заступників. 6) Вибір контрольної комісиї. 7) Визначенє висоти дивіденди за 1902 р. 8) Внесеня членів. Білянс товариства можна переглянути в льокалї задатковоі каси в Стрию.

— **Аматорске представленє в Стрию.** Аматорский кружок „Руского Касина“ в Стрию виставить дня 9 липня с. р. в сали „Народного Дому“ драму М. Горкого „Міщани“. Дохід з представленя призначений в користь „Народного Дому“. Початок о 8-ій год. вечером. Білети на представленє можна набувати наперед в „Народній Торговли“.

— **Народне віче**, заповіджене на день 29 червня с. р. в Мостах великих — як нам звідтам телеґрафують — не відбудеся.

— **Видїл читальні „Просьвіти“ в Поморянах** складає подяку Головному Видїлови у Львові за дар 80 книжечок вартости 25 К, присланих на отворенє сеї читальнї. Рівнож складає подяку Вп. п. Остапови Юрчиньскому, урядникови держ. зелїзниці в Переворску, за дар 20 томів оправлених книжок для нашої читальнї. — За Видїл *о. Л. Юрчиньский*, голова, *Тимко Гарматюк*, секретар.

— **Комітет будови нової церкви в Арламівскій Волї** (п. Хоросниця) почуває ся до милого обовязку зложити подяку нашому товариству взаїмн. обезпеченя „Дністер“ за щедрий дар в квоті 50 К, на докінченє будови той-ж церкви. — Не повинна нам чатати, як „Дністер“ удїляє рік-річно щедрі датки на цїли церковні, як ось і сего року удїлив на запомоги для будуючих ся церквей суму 2.000 К, а попередних пїт на цїли церковні 7.847 К. Ті суми нехай самі говорять, де нам Русинам обезпечатись. Свій усе свій, в бідї поратує. Слава-ж Вам, Сьвітле Товариство, за безінтересовно подану в бідї руку! Нарід зумів бути вдячним і в церквах, котрі Ви так щедро обдаровуєте, молитвами своїми стягне благословенє Боже на дальший щасливий розвій інституциї так пожиточної родови людскому. — За Комітет *Володимир Попель*, парох Арламівскої Волї, почта Хоросниця.

— **Переписка Редакциї.** *Терпопільскі Міщани:* За мало тих кілька підписів, щоб Вашу заяву можна брати за голос загалу. Впрочім поданий факт „відмови“ позички не вистарчає для оправдання тактики, котра рівнає ся понижено нашого народного достоїньства і є незгідна з солїдарним і однодушним становиском всїх Русинів *Вп. Ц-ий.* Ми не містили, щоби не аражувати людий, що правдї але устроїли виставу, але все таки дїлали по своїй нїлїшій волї найлїпшім намірі. Просимо вилишути на аранжерів особисто, а не дорогою дневника.

Урядові вісти:

Цїсар надав редакторови урядової „Gazet-i lwowsk-oї, Ад. Креховецкому, титул дворского радника. — Приватний доцент фільософії в краковскім університетї, д-р Мстислав Вартенберґ, іменований надзвичайним професором університету у Львові. — Міністерство зелїзниць державних іменувало комісара машин Берті Вольского у Львові управителем огрівальнї в Перемишли і перенесло асистента Льва Ерліха з дирекциї зелїзниць державних у Відни до округа станиславівскої дирекциї.

— **Конкурси** розписали: Видїл краєвий на посаду другого секундаря в загальнім шпиталї в Дрогобичи з реченцем вношеня подань до 20 липня с. р.; — Видїл повітової ради в Залїщиках на посаду окружного лїкаря в Тлустім з реченцем до 1. вересня с. р.; — Краєва Рада шкільна на посаду учителя школи вправ при учительскій семинарії в Кросні з реченцем до 15. липня с. р.; — Краєва Рада шкільна на посади при ново відкритій II. гімназиї в Тарнові: а) директора, б) учителя класичної фільольоґії, в) учителя польского язика і класичної фільольоґії, ґ) учителя нїмецкого язика і класичної фільольоґії, ґ) учителя істориї та географії, д) учителя істориї природи та математики і фізики з реченцем вношеня подань до 5 липня.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Ґазета львівска оголошує оферту на доставу товченого і пересїяного жвіру і материялів будівляних з каміня, ґанин і т. п., яких ц. к. Дирекция зелїзниць державних буде потребувати в р. 1904.

Оферти зладжені на приписаних блянкетах належить вносити найдальше до 20. липня с. р., година 12 в полудне до підписаної ц. к. Дирекциї.

Ближші услівя достави будуть подані в ґазетї Львівскій з 1. липня с. р., а можна їх переглянути також в III. відділї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Східно-північно-західний австрийский рух звязковий.

З днем 1. липня 1903 входить в житє додаток III. до тарифи часть II. зшитка 1 з 1. сїчня 1900.

I. додаток до тарифи часть I. зшитка 2, сїть східна для перевозу осіб, пакунків, посилок експортових і осїв на зелїзницях льокальних, позістаючих в заряді державнім.

З днем отворення руху на зелїзници льокальній Пила-Яворжно до Яворжна місто увійде в житє додаток I. до наведеної тарифи.

В тім додатку суть заміщені постанови тарифові для згаданої зелїзниці і поправки.

Цїна 20 сотиків за примірник.

Послїдні вісти.

Берлїн. До нїмецкого парляменту вибрано при тїснїйших виборах загалом: 20 консерватистів, 44 націонал-лїбералів, 20 вольнодумних, 25 социял-демократів (разом 81), 3 Поляків (разом 17), 12 державників. При виборах в Ессен по оголошеню результату виборів прийшло до розрухів. Товпа кидала камінями, поліция ужила оружя. По обох боках ранено по кілька осіб.

Львів. Намісник принимав нині депутацию жидівского львівского кагалу і заявив, що дуже цїнить Жидів з огляду на їх численість і значенє в торговли та що донесеня деяких дневників о аґітациї против жидів в краю суть неправдиві. (В такім случаю ґр. Потоцкий є неточно поінформований. *Ред.*)

З Товариств.

— **Оголошенє женьского інститута у Львові.** Руске Товариство педаґоґічне удержувало минувшого року у Львові женьский інститут сьв. Ольги, в котрім образувало ся 40 учениць зі школи народної, видїлової і учительскої семинарії. Ся молодіж побирала науку в школах публичних, а надобовязкових предметів (музики, сьпіву і др.) училась в самім інститутї. Інститут розвинув ся під управою осібного комітету і щирих та сьвітлих настоятельок пп. Тишиньскої і Венгриновичевої дуже гарно й заслужив собі на признанє і довірє публики, що мала нагоду его близше пізнати.

Інститут приймав доси дївчата за двоякою оплатою: більшою і меншою. Однак з причини що-раз більшаючого числа зголошень кандидаток Видїл Товариства педаґоґічного порішив отворити від вакацій два осібні віддїли. Дотеперішний інститут (при улици Сави) буде приймати молодіж лише за вменшеною оплатою, щоби дати ширшому кругови біднїйших родин можність образувати свої доньки. Місячна оплата буде 30 корон, а у виїмковых случаях і о скілько стане місця може бути зниженою до 24 корон, з одноразовим додатком 4 корон вписового і 2 корон що-місяци за з'ужите меблїв. — Другий віддїл, що отворить ся окремо, буде приймати за вищою оплатою 50 корон місячно (а в деяких случаях зі знижкою до 40 корон) і з такими самими додатками, що в тамтим віддїлї, на вписове і з'ужите меблїв.

Для власного управильненя сих закладів розписув Комітет інтитута св. Ольги слїдуючий конкурс:

1) Що-до приняття дївчат. Родичі, бажаючі умістити свої довьки в дотеперішнім інститутї св. Ольги (за вменшеною оплатою), зволять зголоситись устно або письменно до 8. н. ст. липня с. р. до панї Агафиї Білецкої (управительки рускої видїлової школи і женьского інститута, улиця св. Софиї ч. 9, а.), предкладаючи метрику або витяг метрикальний і шкільне сьвідоцтво довьок тай подаючи квоту місячної оплати. Вимагає ся також, щоби отець був членом Руского Товариства педаґоґічного, зглядно щоби вписав ся до него. Конкурс що-до принятя до другого (дорожшого) інститута буде оголошений пізнїйше.

2) Що до настоятельок. З причини, що теперішні настоятельки інститута св. Ольги уступають (одна задля слабого здоровля, а друга задля дальшого свого образованя), розписує Видїл конкурс на заміщенє сих посад. Одна настоятелька має вести часть господарску і повинна визначуватись досьвідом в домашнім господарстві. Друга настоятелька (на котру був уже і осібний конкурс оголошений) має за задачу надзір над наукою та вихованє молодїжи і повинна зиказатись по можности учительскою кваліфікациєю. — Дотичні компетентки зволять зголосити ся скоро до п. Білецкої.

3) Другий інститут (за вищою оплатою), бажав би Видїл Руского Товариства педаґоґічного віддати (по приміру многих польских і нїмецких закладів) якій приватній рускій женщинї, — що визначувалась би інтилїґенциєю і посїдала би способности до веденя дївчат — на власний ей рахунок. Вища оплата поміщених дївчат запевнила би їй покрите і надвижку коштів. — Коли-б отже зголосила ся відповідна і певна особа зі Львова або з провінциї і була готовою вести сей інститут в дусї і після указок Видїлу, тодї Видїл поручить сю інституцию яко свою питому рускій публиці, котра часто надармо глядає у Львові одвітного поміщеня для дївчат, і запевнить тій особі що-найменше зголошенє 15 учениць. Рефлектуючі на отвореня такого інститута зволять як найскорше зголоситись до п. Білецкої в цїли близшого порозуміня і остаточної постанови.

Бажаючи як найкраще служити рускій публицї і придбати як найлїпші сили для веденя обох інститутів, просимо також приятелїв нашого народного дїла, щоби зі свого боку допомогли нам, вказуючи особи, котрі наведеним задачам могли би відповісти.

— **Русини!** Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих дворцях і т. д. **„Ruthenische Revue“**. (Адреса в анонсї!)

Цирк братів Труццї. В неділю і понедїлок відбудуть ся в цирку по два представленя о год. 4 попол. і о 8 вечером.

Мито на шовки

таке низьке, що ми висилаємо наші шовкові матеріяї по найдешевших гуртових цїнах сплатно на метри і штуки. Новітні взірці чорні, біді, кольорові. Чудові фулярди почавши від К. 1·25. Прібки даром. Листове порто 25 сот.

Союзна фабрика шовків

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

32 (3) кор. надворні доставцї (Schweiz)

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 46—52

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против власного здоровля. Як по спробують мого винаходу. Без операциї. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гуґенбавером. Проспекти від дотичною дармо. **C. Carl Tiesel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 148 22—13

НАОАЖ ГАВСМАНА

І. ЬЬЬОВЕ

Photo-Plastikon

(48 разів премійоване.)

Від 27/6 до 3/7 до побаченя:

На приняте С..околів“!

Окружна подорож з особлившим узглядненем славяньских країв.

Вступ 10 но

Надісланє.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголїтний лїкар клінічний і заведеня лїчничого в Щавници, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт ів ч. I., II. пов.** (Народний Дім). 609

Водолїчиче Заведенє д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзниці в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчиче уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Цїни дуже приступні. 83 10—7

„Щавниця пенсионат Брияркa“

поручає ВП. Духовенству хороші ясні комнати, на жаданє здоровий, домашний харч по умірених цїнах. — Зголошеня приймає 3 4 10 **Володимир Лаврівскій.**

ПІЩАНИ

найзнаменитше водолїчиче місце сїрчаномулове для **ревматиків**, в терпінях суставів і костий по **зломанях** і звихненях, в подаґрі нервових болях, особливо при ісхіяс.

Сезон від 18 мая. — Ординуючий лїкар

355 4—5 **Др. Ал. Тайхман.**

Знак виналений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

Маттонього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

10 7—10

Яко добру и певну льокацию

поручаємо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні короновй,
5% Листы гіпотечні премійовані,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінаційні и всякі ренты державні.

Папиры тї продаємо и купуємо по найточнїйшім курсї деннім. 874 [8]

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

РОБЕР

мало ужиний продам дешево. Ів. Стерпюк, Заліщики. 1—3

Робітня різб і орнаментів в деревї до церквей Т. Чарнецкого

Львів, пл. Домінїканьска ч. 1.

Підіймає ся всяких робіт, які входять в обсяг різбярства, як: **Олтарі, олтарики процесийні сьв. фігур, ангели, статуї, корпуси, хрести, амвони, образи,** на полотні і блясі малювані як і різблені. Виготовляє цимборії. Відновляє старі на сьвіжі і виконує всякі направки церкви. 481 52—52

ГОТЕЛЬ „ІМПЕРИЯЛЬ“.

Галицка каса ощадности у Львові яко властителька готелю „Імпериял“, при ул. Третого мая ч. ориент. 3 у Львові, повідомляє сим своїх П. Т. Гостий, що з днем 1 липня с. р. замикає готель з причини маючих ся перевести адаптацій і реконструкций реальности та готелю, а се на час треваня тих робіт. Про день отворення готелю повідомимо наших П. Т. Гостий при помочи оповіщень в часописях. 573 1—1

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярії (біля ул. Льва Сапіги).

В ~~неділю~~ 28 червня 1903

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

о год. 4 по полудни — по зниженых цїнах.

ВИСТУП ~~СОЛЬЬ ди БАЛЬЕТ~~ всїх артистів та артисток.

Надзвичайно о год. 8 вечером

~~Велике~~ **Галове представленє**

по звичайних цїнах — третий раз

КІНЕЦ ЗНІЖКУ !!!

сенсаційна трезура, виконана директором Gigetto Truzzi.

ЕФЕКТОВНИЙ БАЛЄТ яко часть львовів. Братя Worthley, славні ґімнастики.

Приготовує ся „Новість“ Наполеон I. в Єгипті, ~~белиї~~ вистава пантомічна.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білети наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабриеля ул. Кароля Людвика I. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. — ~~В понедїлок 29 с. м. 2 великі представленя о 4 по пол. і 8 вечір.~~

568 1—

Прошу переконати ся, що доброго пива марцевого, оломунецкого і пільзненьского можна дістати лише у **Максимілїяна Вендлїнґера,** Львів, **Ринок ч. 14** (перестанок електричного трамваю). **Комната до сніданя,** заосмотрена в теплі і зимні перекуски. **Кухня знаменита.** Що четверга і неділї **варшавскі флячки.** Що неділї камінні раки. Рїжні роди горівок і лїкерів до вибору. Вина австрийскі і угорскі. Мід янівский і липовий. Числячи на ласкаві згляди, осьмілююсь просити Вп. Гостий о відвіджуваня моєї реставрациї. З поважанем: **М. Вендлїнґер, Львів, Ринок ч. 14.** 306 2—2

Zacherlin

hilft großartig als unerreichter „Insectentödter".

Правдивий лише в фляшочках.

241 6—8

Набути можна всюда де висять плякати.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять літ отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руській ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтримане пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДІДУХ.

562 4—12

FA K et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заки не ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слідуючі оголошення, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого урядженя велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прусскій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересідання в возі 3-ої класи зелізниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурга не трвала довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Коштa дороги від прускої границі до Гамбурга виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 18 Y

ВПРОСТ ДО ДИРЕКЦІЇ

ОБРАЗИ ЦЕРКОВНІ,

різьби і золоченє цілих іконостасів, вівтарів, ківотів, проповідниць, тетраподів і пр. дальше внутрішне мальованє стін церковних, як також

ОБРАЗИ СЬВІТСКІ

до комнат, портрети олійні і кредкові з натури і фотографії, пляни на церкви і каплиці і пр. виконує красно і артистично

ОДИНОКЕ РУСЬКЕ

ТОВАРИСТВО

для розвою руської штуки

у Львові, Ринок ч. 34 II. п.

За виконані роботи товариство ґарантує.

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция Товариства у Львові і Товариство не послугує ся ніякими аґентами.

Товариство не послугує ся аґентами.

37 6—20

З ЗАМОВЛЕНЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ — ТОВАРИСТВА — ЛЬВІВ — РИНОК, Ч. 34. II. ПОВ.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

МАТЕРАЦИ чисто волосяні по 14, 16 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матерація з морскої рістинни по 6·50 7, 8 до 10 зр. — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** **Парова машина** відчищує піряні подушки цілковито по 30 кр. за 1 кгр. — Лише 2 зр. коштує переробленє матерацїв з 3 подушок. Дрелїхи на матераци мет р по 60 6·, 70, 8·, 90 кр. і 1 зр. до 1·30 — Найбільший вибір лише з спеціяльній робітни коллер і матерацїв

ИСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 2—10

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою **„Dentolin"** будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне подоланє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляконичка з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зубы, і охороняє від псуття. Пудерко шкляне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку. Ціна тубки 50 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ"

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сн.

в КРАКОВІ.

Склады ві Львові: Аптики Й. Миколяша і Сп. — К. Пидевский, І. Вевюрский. Торговлі і дрогуерні: Народна Торговля (ві Львові і ві всіх своїх філіях), І. Бромильский, А. Белзак, Лянґ і Пілярский. 564 11—30

Експорт до всіх держав европейских!!!

Виріб красний.

554

Египетскі тутки і паперці

„АІДА"

суть найлучші узнані.

Виріб красний.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

Знане від 1868 року і розповсюднене

БЕРҐЕРА МЕДИЧНЕ

СМОЛЯНЕ МИЛО

узнане за найуспішнійше средство против недуг шкіри, а особливо против ріжнородних шкірних висипок вироблюване на клініках богатьома практичними лікарями не лише в Австро-Угорщині, але також в Німеччині Росиї Франції, балканьских державах Швеции і ін. Уживане Берґера смоляного Мила яко лїченичого средства щоби позбути ся луски з голови і бороди, до чищеня і десінфекції шкіри є загально прийняте. **Берґера смоляне мило** містить в собі 40% деревної смоли і грубо відріжнює ся від усіх прочих смоляних мил по торгобдах.

На упірні недуги шкіри

почато ужавати на місце тих смольних мил з успіхом

Берґера медичного смоляно сїркового мила

яко лекарне смоляне мило до усунення всякої нечистоти лиця, против висипок шкірних дїтских, як також незрівняне косметичне мило до митя, купелів і до щоденного ужитку, служить

Берґера ґлїцериново-смоляне мило

котре містить 60% ґлїцерини і міцно не парфумов не.

На увагу заслугує теж:

Берґера панама-смоляне мило,

служає до основного чищеня тіла з всякої шкірної нечистоти

Ціна штуки кождої сорти 35 кр. разом з поученєм як уживати. З богатьох инших **Берґера медично-косметичних мил** особливо заслугують на увагу: **бензинове мило** до виїжженя лиця; **Бораксове мило** против сімеюк; **Карбольове мило,** до вигладжуваня шкіри і яко десінфекційне средство; **Борґера смерекове купелеве мило** і до митя; **Берґера дїточе мило** в найменодайнім виду (25 кр.)

Берґера Йодово-потасове мило

против червоности лиця, мідяности носа, висипок шкірних, свербячки шкіри; **Мило на веснянки,** Сірчано-молочне мило против всяких шкірних нечистот. Мило танїнове против пітя і випаданя волосся.

Берґера паста до зубів в рульонах,

найліпше средство до чищеня зубів, Нр. 1 для нормального стану зубів, Нр. 2 для курячих ціна 80 кр. Що дотикать прочих **Берґера мил,** то покликуємо ся на наш спосіб уживаня.

Робимо уважним купуючих, що правдиві мила Берґера заміняють купці инакші дуже зихими. — Треба отже уважати, щоби не опаковано і на самім милі був охоронний знак, так як се в поріч. Підроблюваних не треба вживати.

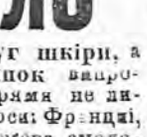

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Карола Дїта, Петра Миколяша, Якова Пінеса і Братиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепіньского, К. Шідевского, Еде. Брікмера І. Пінелеса, Симона Гая і Др Зарицкого. В дрогеріях: Петра Миколяша і Сн., Г. Грішпана, Ф. Травнфольднера, Ізидора Фрухтмана, як також у всіх инших аптиках Галичини. 184 6—12

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи.)

Вич. Священикам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жаданє і з ом 313 16—7

ІВАН ЛЯВРУК

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

---

200 до 400 корон місячно

можуть особи кождого стану ві всіх місцевостях певно і чесно без капіталу і ризика заробити собі через розпродаж законно дозволених державних паперів і лосів. Оферти вносити: до фаху почтового 170, головна почта Будапешт.

ЖЕҐЕСТІВ **ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ**

в Галичині над Попрадом.

почта, телеґраф, желїзниця в місци.

Купелї ґазово-водні, болотні, гидропатичні і річні. — Купелева пора від 20 мая до кінця вересня. — Дві реставрациї, пенсіонат з цілим утриманем, як до покою, від 8 К на день. — Ординуючий лїкар Др. Тимотей Пйотровский, асистент клїнїки акуш., б. секундар при шпиталю св. Лазаря. Жеґестівска вода, найсильнїйша желїзиста щава, находить ся у всіх складах мінер. від. — Проспекти і виясненя пересилає ся на жадане відворотною почтою. **Управа жерельно-купелевого заведеня в Жеґестові.** 327

Найзнаменитші

сталеві, плуги, борони, вилки,

сїячки „Аґріколя"

американські **КОСЯРКИ**

до трави, конюшини і збіжа,

розкидачі сїна, машини до громадженя і вязаня, праси до сїна і соломи, винограду і овочів, праси гідравлічні

млинки до винограду

млинки до овочів, сикавки до винограду і ростин,

прилади до сушеня овочів і ростин

Найзнаменитші

МОЛОТЇЛЬНІ

з патентованим оборотовим механїзмом з ручним, линовим або моторовим розгоном

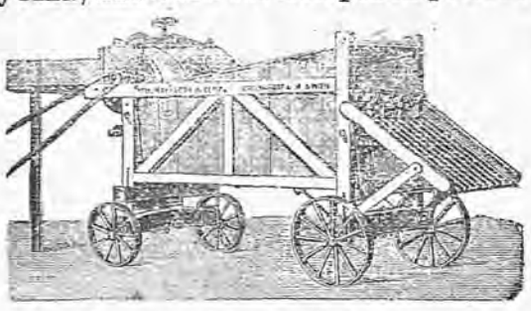

кирати для южних звірят, млинки до віяня збіжа, трієри, лускачі кукурузи, сїчкарні з патентованим оборотовим механїзмом, сїчкачки до бураків, жорна, машинки до пареня паші, щадничі печи кітлові, движимі помли

всякі инші господарскі машини виконують і доставляють після найновійшої відзначеної нагородою системи 365 2 6

РН. МАУҒАРТН & СО.

фабрики рільн. машин, відливарня зеліза і варстат до виробу плугів

Заснована в 1872 р. **У ВІДНИ, II/1. Taborstrasse Nr. 71.** *900 робітників.*

Відзначена 500 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.

Докладні ілюстровані катальоґи даром і оплатно. Заступники і відпродавці пожадані.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньсмої. З друварні Інституту Ставропігийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 133. Львів, Понеділок 16 (29) Червня 1903 **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії:		*за границею:*	
на цілий рік . .	32 к.	—	44 к.
на пів року . .	16 „	—	22 „

У Львові (без пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Чодники і книші приймають оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Рускі капітали.

Перед нами лежать справозданя „Краєвого Союза Кредитового" від часу его заснованя, т. є. від р. 1899, до нині, разом зі справоздавями руских зареєстрованих стоваришень кредитових за той сам час. Прямо вірити ся не хоче, аби за так короткий час, бо в 4 роках справа концентрациї руских капіталів в руках руских інституций поступила так сильно на перед, як се виказують згадані справозданя. Вже зріст числа сих товариств і їх членів є прямо імпонуючий. Коли при кінци 1899 року згадані справозданя виказують 10 товариств з 6.539 членами, то при кінци 1902 р. маємо 47 товариств з 20.983 членами. Товариств є 2·62 раз, а членів 3·21 раз тілько, що перед трема роками.

Аби наглядвійше представити розвій наших товариств кредитових за час від 1899 р. до 1902, уставимо дотичні цифри в табелю:

	1899 р. 18	1900 р. 27	1901 р. 36	1902 р. 47
Число спілок . . .			15 893·—	20 983·—
Число членів . . .	6.539 —	12.065·—		
Сума вилучених удїлів . . .	225.580 24	394 910·50	510.804 51	655 434·70
Резервовий фонд .	25·535·75	58.082 30	88.800 65	127.023·49
Щадничі вкладки .	1,493.450·73	2,199.017·82	2,754 635·18	3,840.464·94
Сума удїлених поручок	1,548.069·05	2,985.081·50	3,495.143·—	4,748.060 25
Зиск	22.525 27	37.597·11	51 970·43	76.230 47
Оборот	6,111·065·87	9,293.828·90	11,991·743·13	15,758·373·08

Сума вилучених удїлів зросла з 225 580 К, до квоти 655.434 К, т. є. збільшила ся 2·9 раз; резервові фонди тепер 5 раз так великі, як перед трема роками, щадничі вкладки стали 2·6 раз більші; позичок удїлено на квоту звиш три рази більшу, як в 1899 році; зиск був 3·34 раз більший, а загальний оборот касовий 2·56 раз більший від обороту в 1899 році.

Все те осягнено в трех роках, 1900–1902! Своя річ, що коли наші інституциї порівнаємо з подібними інституциями наших народів, то сї цьфри вийдуть дуже малі. Однак, коли зважимо, що се доперва початки, і що мірою животности якоїсь акциї є темпо єї розвою, а доказом о будучности є міра зросту, то можемо сьміло сказати, що коли акция на сім полї піде дальше тим самим темпом, щодоси, то ми не лиш дорівнаємо противникови, але і перевисшимо его. Притім не треба забувати, що кождий наш поступ в сім напрямі є рівночасним ослабленем нашого противника, бо переливає капітали з его кас до кас наших; з кредиту користає не его суспільність, а наша і зиски ідуть на наші цїли, а не его. Скріпленє наших кредитових інституций є скріпленем нашої суспільности, а сильнїйша материяльно суспільність, навідворот, скріплює наші фінансові інституциї.

Наведені нами справозданя наших кредитових інституций повинні нашу публику раз вже переконати, що они оперті на реальних підставах, що они ведені солїдно і фахово, що всякий, вложений в руску інституцию кредитову гріш не лиш достаточно обезпечений, але він сповняє важну місию в нашій національній роботї. Лиш сильні фінансово кредитові інституциї рускі увільнять нашу суспільність від визиску в користь нашого національного противника і в спілцї з економічною акциєю в инших областях поставлять наш народ економічно на ноги.

Супротив усего того прямо смертельним гріхом є факт, що в самій львівскій щадници лежить звиш 10 мілїонів корон руского гроша, а є ще більше в инших банках польских. Поминувши се, що — як показала істория кількох послїдних лїт — під сими банками хитають ся часами ноги, але даючи до чужих банків гроші, годуємо нашою кервавицею чужих людий, наших ворогів. З кредиту користають чужі люди, а банкові зиски також ідуть на чужі, нам ворожі цїли.

Придивім ся, які зиски мають чужі інституциї фінансові: Біляве пятнацяти міских і 11 повітових, отже разом 26-и щадниць, дає в 1892 році 793.676 К зиску. В львівскій щадници перед крахом зиск оборотового фонду виносив: в р. 1888 555.929 К, в 1889 р. 509 941 К, в 1890 р. 496.651 К і т. д. Такі великі суми гроша дають польским банкам на польскі національні цїли ті, що з сих банках льокують свої капітали. Русини, що вкладають свої ощадности до польских банків, не лиш відбирають кредит рускому хлопови і рускому промислови, не лиш унеможливлюють таку акцию, як парцеляция але в додатку субвенціонують польских соколів, польскі бурси, польскі видавництва і т. д., бо на сї цїли йдуть зиски польских банків.

Солїдне ведене наших товариств кредитових повинно раз вже укріпити довіре у ширшого загалу Русинів, а наведене нами справоздане переконати їх о животности наших інституций фінансових. Супротив сего кождий Русин повинен свої ощадности льокувати в руских кредитових інституциях, а тим більше, що теперішна ситуация в краю не позволяє нам скріпляти нашого ворога нашою власною працею, і що є прямо чудне, як відносини в краю вимагають від Русинів переведеня ріжних певних а для нас національно конечних інтересів, а їх виконати не можна через те, що суть ще Русини, котрі льокують свої капітали по чужих інституциях. Однак успіхи, якими тепер вже можуть похвалити ся наші товариства, кажуть нам надіяти ся, що по дальших трех роках справоздане „Союза Кредитового" викаже спільний зиск наших товариств кредитових не в теперішній квоті 76.230 К але в квоті 763.000 корон. Тогди наші інституциї народні дістануть від наших власних фінансових інституций певно більше, як се, що нам вже горлом і боком лїзе, як субвенциї з краєвої і державної каси.

Розпорядженя в оборонї прав рускої мови.

В наслїдок частих жалоб із сторони Русинів на укорочуване прав рускої мови в судах і скарбових урядах вийшли сими днями два важні розпорядженя, одно від президії ц. к. вищого краєвого суду у Львові, друге від ц. к. міністерства скарбу. Для відомости нашого загалу подаємо отсе одно і друге. Рескрипт президії ц. к. вищого краєвого суду у Львові звучить:

„През. 11.306. 17 N./2. Від якогось часу часто лучають ся жалоби сторін, що доручені їм накази заплати, видані після §§. 106 108 інстр. суд., виладжує ся в урядовім язици польскім, замість в рідним язици сторони. В такім поведеню відчувають сторони покривдженє прав, прислугуючих їх рідній мові після обовязуючих принципів рескрипту ц. к. міністерства судівництва з д. 9 липня 1860 ч. 10.340 і розпоряджень всїх міністерств з д. 5 червня 1869 ч. 2354. У справозданих, складаних на ті жалоби, оправдують суди згадану неправильність переважно тим, що урядник, пильнуючий виплат, видає наказ заплати на підставі присланої ему дотичною канцеляриєю цидулки належитости, котра не дає ему жадної інформациї що-до языка сторони, а актів, з котрих міг би таку інформацию засягнути, не дістає та не є обовязаний зо стратою часу старати ся о них, щоби з них его довідати. Декотрі суди висказують погляд, що накази заплати, видавані після §§. 106—108 інстр. суд., належать до строго внутрішної служби судової і длятого без уваги на рідний язик сторони мають бути видавані лише в языці урядовім, значить, по польски. Наші суди є знов тої гадки, що накази заплати длятого мають бути завсїгди видавані в урядовім языці польскім, бо суди, маючи пильнувати виплат і стягати належитости, кари і звороти, є одвічальні за правильну адміністрацию тих фондів і длятого в сім кругї дїлання поступають з уряду.

„Отже оден і другий погляд є хибний.

„Чинности, які суд сповняє, пильнуюча виплат належитости, кар або зворотів, або запоряджуючи їх примусове стягненє, можна поділити на дві категориї.

„До першої належать чинности, котрі мають на цїли утримувати в докладній евіденциї всякі нарослі належитости, кари або звороти, як пр: виладженє цидулки належитости (§ 105 інстр. суд.), веденє книг доручень (§ 105 інстр. суд. уступ 3) спис чужих доручень (§ 105 інстр. суд. уступ 3 і § 13 мін. розп. з 22 серпня 1899 ч. 162 В. з. д.), вписанє наказів заплати до книги гроший (§ 107 інстр. суд. уступ 4) і т. п. Ті чинности належать безперечно до строго внутрішної адміністрацийно-судової служби і мають бути виконувані в урядовім языці польскім (§ 1 мін. розпор. з 5 червня 1869 ч. 2354).

„Инакше має ся річ з другою категориєю згаданих чинностий, котрі суд виконує, щоби сторону, обовязану до заплати належитости чи кари, спонукати до тої заплати чи то примусово її стягнути. Сюди належать накази заплати (§§ 106 і 107 інстр. суд.), ухвала дозволяюча на екзекуцию (§ 110 інстр. суд., рескрипт міністер. суд. з 24 мая 1898 ч. 12.121), як і всї инші повідомленя обовязаної сторони в часї доходженя.

Корони королївскі, князівскі, шляхоцкі.

„Ми з ласки Божої і з волї народу король сербский, Петро I." називає ся тепер той сам пан, якого я бачив перед роками за столиком в кофейни на площи св. Трофима в Которі. Коли се правда, що Kleider machen Leute, як то Нїмці кажуть, то судячи після одягу, можна було сего пана принятн за торговця чорногорских баранів. Тодї то як-раз навязав був князь Микита безпосередні зносини з Італією, котрі напослїдок увінчались тим, що чорногорска Олена стала італїянькою королевою.

Почалось баранами. Тисячі чорногорских баранів блеяло на которских площах, дожидаючи черги своєї, щоби поплисти під стягом савойского хреста до bella Italia. Під тим самим стягом поплила відтак і княгиня Олена.

Чорногорців, що наверх свого геройского костюму понатягали европейскі накидки, тих Чорногорців, що там у себе за горами і дебрами славились більшими або меншими воєводами, можна було бачити з довгими погаиячами „чала", „гопс" за своїми баранами. — Під вечір після торгу збирались вони усї в кофейни і балакали про велику і малу політику. Бо і справдї дивно воно на сьвітї плетесь і переплїтуєсь Починаєсь з баранів і кінчить ся... Бог зна' чим.

„Єво князь Петар Караджорджевич" сказав менї послугач в кофейни, показуючи очима на високого ростом жилавого Чорногорця, що закутав своє внутрішне чорногорство в тандитний Havelock.

Ходила чутка, що князь Петар посварив ся із своїм тестем, князем Микитою. За жінчине віно їм пішло. Князь Микита господар тугий на мошонку — князь Петар за видиняк, весельчак як іслід для потомка старого Юрка Чорного. Злі язики є всюди а найбільше їх по малих місточках. От мололи злі язики, що той горбатий жидок, одинокий банкир в Которі, не хоче вже принимати векселїв Его Высокости князя Петра. Kein Geschäft!

Коби то знате, що у кума питє! Тепер хоть пейси собі обривай! Тепер не сякий такий Петро, а „ми Петро I. з ласки Божої". Там у маленькім місточку Bernadorf, де стоїть велика фабрика великого Круппа, жила на піддашу бідна вдовиця з 5 дїтьми. Небіщик єї чоловік, Прешерн на прізвище був маленьким урядничком у великого Круппа... і осталась вдовиця, а дїти хлїба плачуть. І милосердились добрі люди над сиротами, і той, що мясо продав, і та баба, що яйцями і зїлем торгув. І врадувалась вдовиця, як їй перекупка стару ґазету показала, а в тій ґазетї стояло: „Ми Петро I Король сербский".

Таж то мій брат рідний! — сплеснула в долонї бідна вдовиця.

Телеґрама!

„Monsieur André Salize Paris.

„Зладьте королївску корону в стилю византійско сербскім.

„Его Королївскої Высокости Петра I тайний совітник Ненадович."

Золотник Салїзе не посїдавсь з радости. Мг Салїзе надворний сербский золотник! Хрест заслуги, ордер св. Юрия — св. Сава бл. памяти Обреновичів пішов тепер в кут — так уже блимає перед очима mr. Salize. Ми покажемо ся, не будемо скупуватись і торгуватись, як той жидівский банкир в Которі. Сербска корона засяє самоцьвітами і перлами!

У превеликій своїй радости побіг п. Салїзе до ґазетярских бюр, щоби дати сьвітови вістку про ту велику честь, яка припала его робітнї. Цїкавий кореспондент „Daily Express" дізнав ся при тій нагоді, що нова сербска корона коштує 50 000 франків!

Нова, правдива корона сербского королївства має на торзї цїну 50.000 фр.! от яке диво вичитав увесь сьвіт при снїданку в ґазетах дня того-то, року Божого 1903.

Тілько само гроший самого лиш баріша заробив жидок Фоґель у Відни, коли удалось ему продати до Лювра в Парижи корону скітского короля Сайтаферна. Тай та ще корона Сайтаферна була фальшива а як показалось, підробив її зчов другий хитрий жидок Рахумовский з Одесси. А до того сербска корона має крім цїни на торзї ще инакшу цїну, так сказати б ідеальну. За обиду сеї корони можна довгенько таки посидїти в Івановій хатї, за поклін короні можна приміром піти високо в чини, як се сталось п. Мішічови, що від разу став ґенералом або бідному Ненадовичеви, що вскочив у тайні совітники.

А тут така цїна на торзї низька, що аж стидно. А кілько після того варт „korona pol-ka" — питаю я себе.

Оден Англичанин десь написав, що чоловік то є relic gunting ancinal (давні лахи збираючий звір). Було собі крісло, як звичайне крісло, чотири ноги мало. Та на нїм сидїв славний Лїст і сидячи — бо стоячи воно невигідно — складав свої славні мельодиї. Те крісло купив оден Американець за тисячі долярів. І штани Лістові також високу цїну дістали.

Давна корона польска може бути, що й досягне ту цїну, яку загарбав за свою фальшиву роботу хитрий Рахумовский, розуміє ся коли найде ся такий дурень, як ті панове, що завідують музеєм в Парижи.

За ту нову „корону польску", що її недавно зладили у Львіградї Wszechpolacy, за ту я і нюху табаки не дам. Не дам, а то тому не дам, бо ті, для котрих ніби як чічко вона зладжена, рускі мужики про неї знати не хочуть. А щож варт корона без відданців?

— Є на сьвітї фальшиві корони — а вартість їх, хочби лиш ідеальну в тім змислї, як вижче сказано, нїхто оспорювати не стане.

Рознеслась чутка по сьвітї, що там десько на заходї сонця у королївстві португальскім сталась дивна пригода Королївска корона опинилась в заставі у якімсь банку. Bona fide дали банкири під сей залог велику суму гроший. Відтак знов появилась вістка, сим разом з Ню-Іорку, що містер Астор чи Вандербільт, справив своїй донечцї намисто а перли до того намиста то правдиві перли з корони португальскої. Містер Астор чи Вандербільт справив своїй донечцї диядем на головку і самоцьвіти того диядему то правдиві самоцьвіти з корони португальскої. Банкири в крик. Пішли досліди і допроси. Розумієся, що урядове дементі зараз таки появило ся в урядовій ґазетї ліссабоньскій. Моя хата з краю, я нїчого не знаю. Але ті, що підглянули, як трава росте, усе гуторять, що воно щось смердить у царстві даньскім. Як би там воно не було, чи та сьвята корона Don Miquela, чи як там его величати, та самісінка предвічна чи вона змодернїзована (Боже милосерний, тепер такі гарні роблять ся штучні бриляпти у XX столїтю!) воно в сутї річи на одно виходить. Португальска корона свою цїну і вартість на сьвітї має! Нехай би приміром яким способом — неконеч-

Сї чинности суду направлені вже на внї, а всї письма, які суд у виконаню сих чинностий доручує сторонам, як: накази заплати, ухвала дозволюча на екзекуцию і и., хоч і виставлені з уряду, мають бути виладжені в рідній мові дотичної сторони або, коли тою стороною є приватна інституция, в тій мові, в якій та інституция полагоджує свої справи.

„Виходить се без найменшого сумнїву з рескрипту ц. к. міністерства судівництва з д. 9 липня 1860 ч. 10.340, котрий в уступі 2 виразно постановляє, що галицкі суди мають обовязок всякі письма, призначені для сторін, також тогдї, коли нема подання, устного внесеня або протоколярного переслуханя сторони, виладжувати в тім язиці краєвім, котрий для дотичної сторони є рідною мовою.

„Щоби запевнити точне виконуване згаданого рескрипту ц. к. міністерства судівництва при виладжуваню наказів заплати та ухвал дозволяючих на екзекуцию для примусового стягненя залеглих належитостий, ц. к. Президия вищого суду краєвого запоряджує отсе:

„Звернути увагу на се, в котрій мові в кождім поодинокім випадку має бути виладжений наказ заплати або й пізнїйше дозвіл на екзекуцию, має передовсїм обовязок той судовий урядник, котрий запоряджує видачу цедулки належитости. Бо будучи в урядовій стичности зо сторонами і полагоджуючи їх внесеня, має він також спроможність оцінити, в якім язиці сторону треба візвати до заплати".

Дальший зміст рескрипту має для нас меншу вагу, бо вказані там лише способи поступованя чисто манїпуляцийного, котрі мають сторонам забезпечити тим певнїйше ушановане прав їх рідної мови. Рескрипт кінчить ся словами:

„Точне виконуване повищих запоряджень припоручає ся судам під особистою одвічальностию дотичних функціонарів, покликаних до їх виконаня. О сім рескрипті мають Начальства повідомити всїх судових урядників і з своєї сторони пильнувати точного его виконуваня. — З Президиї ц. к. вищого краєвого суду у Львові д. 14. червня 1903. Тхоржнїцкі."

А тепер ще справа рускої мови в урядах скарбових.

Головна Каса краєва і головний Уряд податковий у Львові видавали Товариству „Днїстер" помимо зроблених по руски виказів належитостий потвердженя заплати уперто на польских друках і польским письмом, а коли Товариство подало з тої причини кілька жалоб до краєвої Дирекциї скарбу, почало замість жаданих рускихъ квітів діставати на нїмецких друках нїмецкі потвердженя. Видко, що суть Поляки, і то інтелїґентні урядники, котрі в ненависти до рускаго язика і письма волять уживати до Русинів нїмецкого письма, коби тілько, борони Боже, не рускаго. Свого часу було се піднесене в часописях, однак се не помогло, і треба було Товариству Днїстер відносити ся з жалобами до міністерства скарбу. Доперва нїмецке віденьске міністерство поручило краєвим урядам у Львові місто нїмецких виставляти рускі квіти; при знаній жичливости в урядах до рускаго язика потреба було чекати більше як 2 лїта на полагодженє сеї справи помимо ясних приписів закона. На жалобу подану до міністерства в грудни 1900 р. дістало Товариство з краєвої Дирекциї Скарбу у Львові повідомлене з 20 мая 1903 р. ч. 1840 — през. ц. к. головний урад податковий у Львові одержав поручене видавати Товариству на кожду заплату поквітоване виключно в рускій мові, і за червень с. р. дістало Товариство з ц. к. уряду податкового у Львові перший руский квіт. Головна Каса краєва одержала таке поручене вже рішенем ц. к. краєвої Дирекциї Скарбу з 4 лютого 1901 ч. 76651. Нехайже всї Русини жадають у всїх урядах податковихъ тілько рускихъ квітів, аби рускі друки не спочивали в маґазинах а коли одержать квіти польскі або нїмецкі, нехай не пускають сего легковаженя мови, але жалобами до міністерства скарбу доходять своїх прав. Так само жадати треба в урядах податковихъ рускихъ книжок податковихъ і рускихъ аркушів ґрунтовихъ. Нарід наш оплачує великі суми податків, при стяганю тих податків находить удержане велике число урядників податкових і касових, еґзекуторів, секвестрів, — і ті власне урядники найменше шанують руске письмо і руский язик. Кредитовому Товариству Днїстер довело ся на 6.000 зголошень о позички бачити всего 2 книжки податкові рускі і тілько 1 аркуш ґрунтовий руский, — всї прочі були польскі. Против сего повинні рішучо запротестувати всї рускі податники і хто тілько платить податок нехай жадає рускої книжки податковоїі рускихъ акушів ґрунтовихъ. Селяни, що не знають як вносити зажалена, нехай звертають ся до Народної Канцелярії а там виготовлять їм потрібне зажалене.

Оба наведені розпоряджена видані лише специяльні жалоби і в одній катеґорії случаїв, та однак важні вони також тим, що властям дорогою інтерпретациї наказують в сюди в зношеню з рускою стороною уживати рускої мови, навіть і там де нема устного чи письменного внесеня самої сторони. Є отже річию нашого патріотичного загалу пильнувати, щоб з тих нових заряджень вийшла для нас як найширша користь і щоб не лиш у всїх зношенях з урядом Русиня уживали рускої мови, але щоб і пильнували строгого виконуваня тих заряджень та законів з боку власти. Там де се не наступить, там є обовязком кождого сьвідомого Русина внести сейчас жалобу до вищої інстанциї а коли сторона не спосібна виготовити такої жалоби, то — кажемо ще раз — повинна віднести ся з сим до „Народної Канцелярії".

Памятаймо, що лиш „vigilantibus jura".

Справи заграничні.

Дипльоматична кріза.

Антижидівскі розруси в Росиї можуть закінчити ся зірваном дипльоматичних зносин між Американьською Унїею а Росиею. Нинї справа стоїть так, що росийский амбасадор в Вашинґтонї і американьский в Петербурзї вже спакували свої річи і ждуть на телеґрами від своїх правительств, взиваючі їх до від'їзду.

Орґанїзация американьских Жидів внесла перед місяцем до державного департаменту в Вашинґтонї петицию до росийского правительства з просьбою о відісланє сеї петициї в дипльоматичній дорозї до Петербурга. Петиция протестує против різні в Кишиневі. Отже президент Русвельт заявив міністрам, що рішив ся петицию вислати. Росийске правительство вже вислало ноту до правительства Унії, в котрій висказує свій „глубокий жаль" з причини постанови президента Русвельта і заявляє, що росийский уряд заграничний не прийме петициї, бо немішаючи ся до внутрішних справ иншихъ держав, мусить не дати мішати ся в свої внутрішні справи чужим державам.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Мобілїзацийні поголоски.

Перемишль. Від вчерашного рана стоїть в касарнях готовий до вимаршу 45 полк, а на Бакунчицях військовий поїзд. Коло касарнї стоять готові відділи фурґонів з возами. Вояки узброєні після постанов военного реґуляміну і готові в кождій хвили до від'їзду. Приготовані також скрині до пакованя річий. Нїхто не знає причини сих приготовань. Говорять, що полк має відійти до Сербії.

Хорватский бан.

Загреб. На становище дотеперішнього бана, покликаного на президента міністрів Угорщини, нема доси наслїдника. Здаєсь, що наступить довша провізория, бо Пейчевич і Ґрделї не приняли гідности бана, а инших кандидатів нема.

Хорватскі розруси.

Загреб. В Кумовецу оперлись хлопи дня 26 с. м. заряженою властий і з тої нагоди прийшло до конфлїкту з жандармами, котрі 3 хлопів убили, 3 ранили тяжко а 2 легко. На місце виїхав надпрокуратор. Говорять, що екседентів буде судити наглий суд.

Анархісти.

Париж. Вчера арештовано анархіста Атедіяна, за котрим давно розщабались. Він жив в Парижи під фальшивим іменем. В поліциї боронить ся тим, що вже давно зірвав всякі зносини з анархістами і тепер займаєсь купецтвом.

Сербія.

Білград. В пятницю випущено з вязниць всїх засуджених за політичні злочини. Скупштіна має нинї послїдне засїданє. Вибори до нової скупштини відбудуть ся після приверненої до житя давної конституциї дня 19 вересня. Дїти короля. прийдуть до Білграду дня 11 липня.

Конфлїкт Америки з Росиею.

Ню Йорк. „Н. Й. Тайме" доносить, що росийский амбасадор в Вашинґтонї, ґр. Касіні буде рішучо сими днями відкликаний.

Петербург. Дневники закидають президенто ви Русвельтови самоволю, бо він поступає против ради державного секретаря Гая. Домагають ся відкликаня амбасадора з Вашинґтону.

Війна з Сомалями.

Париж. Аґенция Гаваса доносить, що Муляг знищив пять анґлїйских позиций. З 42 анґлїйских офіцирів погибло 39. Полонено 2000 вояків з місцевого населеня.

Льондон. Урядово заперечують вість о погромі Анґлїйців. Муляг цофнув ся перед напором Анґлїйців і Абесинців, котрі знов посувають ся від полудня. Коли би Анґлїйці були вислали за Мулягом більшу силу, був би знищений. Полонені говорять, що прихильники Муляга суть здезорґанїзовані.

Оповіщеня.

В цїлях патріотичних, народних, пошукує ся: 1) інтелїґентного мужчини, оборотного, в силї віку, нежонатого, сьвідомого Русина на добре платну посаду; — 2) молодого сьвященика, щиро відданого члена нашого сторонництва, що згодив би ся на заняте поза границями краю. Зголошувати ся сейчас до Народної Канцелярії, Львів, ринок, ч. 10.

Редакция „Дїла" просить всїх значнїйших промисловців і купців-Русинів в краю, також в їх власнім материяльнім інтересї, о безпроволочне подане своєї адреси і характеру підприемства. Адресувати в редакцию „Дїла", Львів, ул. Батория ч. 24.

Читачі „Дїла" зволять ласкаво в місци свого пробутку звістити про сю оповістку тих руских промисловців і купців, що нашого дневника не передплачують.

Від Адмінїстрациї.

При надходячій змінї кварталу і місяця просить Адмінїстрация о вчасне відновлене передплати за III. квартал зглядно місяць липень, як також о вирівнане залеглостий, щоби не було потреба здержувати дальшу висилку часописи.

ПОВИНКИ.

— **Військові власти на службі вшехпольскої ідеї.** Щоби не виглядало се на неімовірний парадокс, подаємо до загальної відомости, що з нагоди „альоту" польских „соколів" з усїх австрийских та пруских „гнїзд" (Росия не позволила на сокільску орґанїзацию) k. u. k. Betten-Magazin при ул. Зибликевича випозичив на розкватированє вшехпольским гонведам 3650 сїнників, 3650 соломяних подушок (по комісьному т. зв. „капольстраків"), 7.300 льняних простирал і 3650 накривал. Показуєсь, що коли польска армія вирушить остаточно до так довго приготовлюваного бою, частина австрийскої ц. і к. армії, розміщена в богоспасаємій Галичинї, буде ще мусїла творити її резерву.

— **Ясний блахман „вшехполяків".** З Кракова пишуть нам: Уже при першій сегорічній прогульцї Русинів латинників з Бучаччини і Чортківщини до Кракова виступив на яву блахман „вшехпольских" махерів, та ще не в такій наготї, як при остатній прогульцї з Грималївщини і Скалатщини минулого тижня. Досить буде переповісти лиш те, що краківскі польскі часописи подали о сій прогульцї. Ті сотки гостий, котрих туманенем спровадили польскі ксьондзи до Кракова для оглянена „білеґо крулевскеґо ґроду", нїхто не повитав. Нїчлїг зладжено їм чисто християнський в домі „законників" на твердій і зимній земли; навіть соломи, хочби під голову, забракло, щоби по довгій і томлячій подорожи не покріпили ся здоровим сном... Так само нїхто не занив ся тим, щоби бідаки поживили ся, отже они мов собаки гонені з місця на місце, де і так нїчого не бачили а тим менше розуміли з пояснень нематерною мовою, мусїли по дорозї купувати хлїб, сир або ковбасу та з кулака їсти. В театрі, котрого заряд торгував ся з воджаями прогульковців гірше жида, уважали їх за худобину, а актор на сценї сказав: „ґадай прендко, бо шкода часу" — і т. д. Але за те позволено сим прогульковцам придивити ся, як „били крулевскі ґруд" приймає „своїх рувних". В четвер 25 с. м. прибуло до Кракова 40 [кажу сорок] „Велькополян" що мали виїхати враз із краківскими соколами на „зльот" до „обецней столїци польскей на кресах Львова". На повитанє тих сорок „рувних" удекоровано улиці, а на зелїзничий дворець вийшли краківскі сокола з музикою. На двірци і на улицях зібрали ся тисячі народу і витали тих сорок „рувних" промовами й окликами. А щоби прогульковцам з Грималївщини і Скалатщани ясно показати, за що їх тут мають, вибрали кількинацять з них, умїючих трохи сьпівати, і казали їм іти на дворець, щоби своїм сьпівом витали горстку „рувних", а тим самим порозуміли, що їх сотки не варта тої горстки „рувних"... Може по сій зневаї і здемаскованю блахманників прийдуть наші міщани і селяни до сьвідомости та не дадуть ся дальше „вшехпольским" блахманникам туманити та добровільно в неволю заковувати. — *Симань.*

— **Рух просьвітний в Гвоздеччинї** (в повіті коломийскім). Пишуть нам звідтам: Дня 14. н. ст. червня с. р. отворила ся читальня „Просьвіти" в Гвіздци-містї. Факт се незвичайно відрадний, коли зважити, що в захопленім кацапством кутї гвоздецкім була в Гвіздци-містї здавна читальня Качковского а відтак і „сердечні опекунове" заложили „кулко рольніче", так що наше руске міщаньство тягли за одну руку кацапи до Москви, за другу Поляки до Польщі, а Русь най пропадає! Та вкінци кількинайцять наших сьвідомійших людий, пізнавши ся на лисах-кацапах, виступили з общества ім. Качковского, постарались о основане читальнї „Просьвіти" і визначили отворене еї на 14. с. м. Варта було видїти, який переполох викликало се у ворогів правдивої просьвіти народної і за які підлі способи они хапали ся, щоби чесне дїло перепинити! Ми задумали були того торжественного дня устроїти концерт в честь Т. Шевченка і винаймили на сю цїль у відповіднім місци простору хату у одного жида. Однак, заким ми ще зміли оглянутись, прибігає жид, заполоханий, і звіщає, що не може хати винаймити, бо „дуже важні особи наповіли его"; але які се особи, не може сказати. Така сама істория повторила ся з винаємом хати на концерт у другого й у третього жида: все були якісь „важні особи", задля яких властителї хат скидали ся винайму. Та що більше: між жидами у містї розпущено поголоску, що отворене читальнї „Просьвіти" є лиш покривкою, а властиво мають на той день зійтись мужики „бити й різати жидів"! За тими „важними особами", котрі такого підлого способу ужили, щоб не допустити до концерту і отворена читальнї, ми слїдимо і чей нам Бог поможе вислїдити їх, хотяй в першій мірі покликана була би до сего ц. к. прокуратория державна. Але, як то кажуть: „хто під ким яму копає, сам у ню впадає", так і тут. Нарід, розцїкавлений, зібрав ся на отворене читальнї у великій силї, а що й інтелїґенциї рускої прибуло доволї, то оно випало величаво. (Мимоходом кажучи, явило ся й кількох інтелїґентнїйших жидів, котрим сказано, щоби прийшли, коли хотять переконати ся, чи справдї основателї читальнї „Просьвіти" скликали нарід на „різню жидів".) Отворене читальнї відбулось під сторожию двох посторунків жандармериї і „стражакуф", а властиво поперебираних в стражацкі мундири шиберів зелїзничих і т. п. (тих „стражакуф" члени читальнї Качковского гостили на свій кошт пивом в канцелярії громадскій, очивидно не без цїли...) Засїдане, під проводом місцевого пароха о. Г. Майковского (секретарював о. Залуцкий) ішло незвичайно поважно. Промовляли: о. Алойзий Олесницкий яко делеґат філії „Просьвіти", о. Тит Войнаровский з Балинець, п. М. В., п. Вол. Залуцкий укінч. правник, п. Вол. Войнаровский правник і селянин Іван Каралаш. Всї промови переплїтали красні патріотичні пісаї, сьпівані балинецким хором селяньским, а по скінченю засїдання нарід розходив ся одушевлений при сьпіві: „Ще не вмерла Україна і „Не пора Москалеви й Ляхови служить" — *Читальник.* [В кілька днїв по отворенню читальнї „Просьвіти" в Гвіздци-містї, отворено дня 18. с. м. другу читальню „Просьвіти" в Гвіздци малім (при-

---

но тим найновійшим білградским — опорожнив ся обруч сеї корони — я не боюсь. Під той обруч зараз таки підставить ся не одна а десяток голов і кожда буде мати до неї самим Господом Богом осьвячений привілей. „Nos Dei gratia Rex—Ми Милостию Божиею Императоръ и король!"

Биржа в Ню Йорку то осередок торговлї цїлого сьвіта. Там у Ню-Йорку визначує ся торгова цїна і на жито і пшеницю і кукурудзу. Наш Гриць Мазниця, що вивіз свою керваницю на торг до Зарваниці і падькавсь, що праця его рук і его дїтий „вї почому", розуміє ся не знає, що цїну витвору его мозольних рук назначили банкири в Ню Йорку і розпустили телеґрафом по цїлому сьвіті. І жидок той, що ще крейцарі збиває з заправленої мужицкої цїни і той сего не знає. Але воно так є.

Цїкаво те, що на ню-йоркскій биржі значать ся цїни корон велико- і малокняжих, корон ґрафских, бароньских і титулів шляхоцких. Не один пан-шляхтич, що так бундючно гонить четвернею, а у него в кишени вітер свище, а голова у него повна пихи на своїх предвічних предків, а бідний руский мужик, glebae adscriptus, своїми низькими невільничими поклонами ще більше ему пихи додає, — і той великий пан не відає, що ему своя цїна на торзї пишесь.

New-York-Herald виписав, кілько мілїонів долярів виплатили американьскі віддаництї за европейскі корони і титули. Що за величаві імена стоять на тій листї. Duca Colonna, що рід свій виводить від римских консулїв, Prince Montmorency французский, якого предки ще з Пипінами компанію вели, анґлїйскі князї і льорди, в жилах котрих кров Ґенґіста і Горса вливе — і богато богато инших европейских великих родів, якими не то они самі але і самі народи і нациї величають ся в своїм місцевім патріотизмі.

Документно там усе доказано, кілько кожда корона стояла Американців і які їм цїни тепер значаться на сьвітовім торзї. Найнизше стоїть курс аристократиї італиянскої і ішпаньскої, вище трохи іде аристократия нїмецка, а найдорозше платять ся анґлїйскі титули. Одно лиш польске імя найшов я між тими подорожниками до Колхіди по золоте руно. Се мене дуже здивувало, бо я знаю з досьвіду, що польска шляхта дуже ласа поживитись хитро-мудро приписваючи не лиш з пропінацийного фонду, але навіть з того уже облїзлого руна рускаго мужика. А тут лиш одея пан Dziembowski вписувсь на листї тих, що дохопились золотого американьскаго руна. Приглянув ся я ближше тому пану Dziembowsk-ому і дивлюсь, що той пан значив ся в New-York-Herald-ї нїмецким Rittergutsbesitzer-ом.

Ага! туда стежка в горох! Польскай шляхтич підшив ся під Нїмця, щоби перехитрити Американця. Nie honorowo ale zdrowo.

Сим кличем, що пишавсь під гербами польскої шляхти, можна раз два або і десять разів, як сего досьвід показує, підурити купця на торзї. Але остаточно і між купцями є свеся чесність і лиш солїдність фірми дає кредит.

Польска шляхта на сьвітовім торзї кредит загубила і цїни їй на сьвітовій биржі не пишесь — а рускі мозольні руки платять ся у Пенсильванії і Канадї і по цїлій Европі.

От, що цїкаво знати моїм дорогим землякам, що тілько сьвіта бачать, що крізь свое віконце, і кланяють ся низько-низенько усяким кумирам, що їх сами зладили.

Страхопуд серед гороху лиш горобців страшить, і то не усїх.

Відень, 26. 1903.

Й. О-ский.

лученім до парохії Гвіздець старий).

— **Анархія під крилами кр. ради шкільної.** Хоч як обмежила кр. рада шкільна всякими інструкциями поведене народних учителів в школі та поза школою, то кожда днина приносить нам новий доказ, що всі ті приписи відносять ся лише до Русинів, бо Поляки роблять не те, що їм з гори приказано, але що їм подобає ся. А вже прямо необмеженої свободи заживають вони, коли ходить о якусь польско-патріотичну штуку. Тут для Поляка-учителя нема ані місцевої ради шкільної, ані інспектора, ані кр. ради шкільної, є лиш — ойчизна! До ряду безчисленних фактів, що заходять до нашої відомости, зачислити годить ся ось новий, при ярий пишуть нам з Ясенівців, пов. золочівского. Учительці в тамошній школі забаглось конче їхати з „пельґжимкою“ до Кракова. А що та забаганка стрілила їй до голови досить пізно, так учителька просить о відпустку на три дни в окружній раді шкільній, буцім то в родинних справах, і відпустку ту признає їй окр. рада шкільна рескриптом з дня 20 с. м. на подане, внесене день пізнійше, бо дня 21 с. м.! Отже цікава собі тота окружна рада шкільна в Золочеві, що дає відпустку скорше, чим внесено подане. А ще цікавші наші польскі шкільні власти тим, що хоч відпустка була призволена лишень на три дни, мимо то потурають учительці, коли вона забавилась в Кракові на „пельґжимці“ цілий тиждень. Рускому учителеви щось подібного не уйшло би на сухо, але щож — „вобец ойчизни“ окружна та краєва рада шкільна дають ся першій ліпшій „шіндї“ водити за ніс. Нема то, як „польскі ржонди“!

— **Про заборону просьвітно-господарского віча в Жужели** (в повіті сокальскім), о котрій ми подали коротку звістку в остатнім числі „Діла“, пишуть нам із Сокальщини: Не писали ми доси про різного рода секатури, яких зазнають рускі (не москвофільскі!) товариства і Русини-народовці від „вшехполяка“ Коростеньского (половича, вигодованого хлібом руского селянства в самбірских школах) лише з тої причини, що не хотіли робити реклями его „заслугам“, тай впрочім будучи тої непохитної думки, що наша Русь, переживши неодно лихо, переживе і польску анархію...Але за заборону просьвітно-господарского віча в Жужели, скликаного сокальскою філією „Просьвіти“, таки треба зробити ему рекляму. Рішене п. Коростеньского в тій справі наводимо ось буквально (враз із похибками в письмі):

„Ч. 21597. Сокаль 24. червня 1903. До поважаного Виділу Філії товариства Просьвіти на руки преподобного отца Йосифа Раковского в Сокали. Донесене поважаного Виділу з 24. т. м. о замірену скликаня на день 29 червня 1903. година 3 по полудни до шопи Михаила Кічура в Жужели просьвітногосподарского віча з поданим в тім донесеню порядком денним не приймаю до відомости и *заказую* отбутя ся того публичного згромадженя а то з слідуючих причин: Зголошене зібране не може бути уважане за згромаджене по мисли § 15. закона з 15/7 1867 Дзд. ч. 134. понеже не зістало скликане до локалу Товариства в его містци пробуваня и сам поважаний Виділ після зголошеня уважає тое зібране за згромаджене загальне, доступне, не ограничене до членів стоваришеня і запрошених гостей — протое Власьт мусит застосувати до него приписи закона з 15/11 1867 Дзд. ч. 135 о праві згромаджуваня ся. До скликуваня знов з громаджень підпадаючих під постанову того закона не посідає Виділ статутового управненя, в §. 2. буква б. статуту Стоваришеня принято до відомости рішеном ц. к. Намістництва з 5/2 1898 ч. 8718 яко средства до осягненя цілн стоваришеня „*Устне поучуване народа о всякого рода справах просьвітних і економічних*“ не може бути в ніякий спосіб уважане яко право стоваришеня згромаджень публичних, поза містцем пробуваня Товариства. Понеже далий *отбутє ся згромадженя публичного в шопі критой на селі — загрожує безварунково безпеченьству публичному* и після §. 6 з гаданого закона о праві згромаджуваня ся — допущене бути неможе — заказ повищей виданий на підставі § 13 закона вост цілковито узасаднений. Протів сему постановленю вільно поважаному Виділови внести рекурс до ц. к. Намістництва на руки ц. к. Староства в речинци 8 день от дорученя а то після § 18 згаданого з 15/11 1867 ч. 135. Ц. к. Староста Коростеньский.“

Як бачать пов. читателї, се рішене п. Коростеньского заслугує, щоби его вислано на яку виставу — не лише задля своєї формальної сторони (в тім коротенькім письмі в ні більше ні меньше, як сорок похибок ортоґрафічних і язикових!), але і задля своего змісту. Сокальский ц. к. староста декретує, що віче в Жужели не може відбути ся по мисли §. 15. закона (о товариствах) з дня 15/7. 1867. Вздг. ч. 134, бо „**не зістало скликане до льокалю Товариства в его місци пробуваня**“. А тимчасом дотичний §. 15 звучить: Про кожді збори товариства треба донести через виділ товариства власти, означеній в §. 12., найменше на 24 годин наперед, **з означенем місця і часу, де тоті збори мають відбути ся.**“ Колиб збори товариств після §. 15. закона з 15/7 1867. мусіли відбути ся лише „в локалу товариства в его містци пробуваня“, то нащо законодавець постановляв би в тім 15. параґрафі, щоби в донесеню власти про збори означувано місце, де збори мають ся відбути? „Локал товариства в его містци пробуваня“ есть плодом фантазиї п. Коростеньского, фальшуючим §. 15. закона о товариствах. — Дальше пише сокальский ц. к. староста, що також після приписів закона (о зборах) з 15/11 1867. Вздг. ч. 135. Виділ сокальскої Філії „Просьвіти“ не був управнений скликати віча (зборів) „**поза містцем пробуваня Товариства**“. На се свое задекретоване п. Коростеньский вже й не навів параґрафу, на якім він опер ся, бо й не міг навести! Просимо перечитати всі 20 параґрафів закона о зборах з 15/11 1867. Вздг. ч. 135 а нігде не знайдете ані слїду того ґеніяльного „поза містцем пробуваня Товариства!“ Се другий плід п. Коростеньского, фальшуючий також закон о зборах! Бож в тім законї стоїть: „§. 1. Збори (віча) суть дозволені в міру приписів сего закона. — §. 2. **Хто хоче** устроїти збір народний або взагалї кождому приступний, і то без ограничень на гостий запрошених, мусить найменьше три дні наперед о намірезім устроєню збору донести про се на письмі власти, подаючи ціль, місце і час збору. Власть має се донесене зараз письменно засьвідчити.“ Тото „хто хоче“ нігде в цілім законї не є обмежене на „місце пробуваня“, а відомо, що в праві скликуваня зборів (віч) товариства стоять на рівні з поодинокими горожанами. — Сокальский ц. к. староста, очевидно, сьвідомий того, що всьо, що він написав о „локали“ і о „місци пробуваня“, не має ніякої законної підстави, додав наконець ще оден мотив: „шопу криту соломою на селї“, спекулюючи на те, що на случай рекурсу до ц. к. намістництва „шопа“ буде для него дошкою ратунку перед таким ворогом, як „устне поучуване народа о всякого рода справах просьвітних і економічних“, о чім він сам в своїм рішеню згадує яко о цілї Товариства „Просьвіта“. Треба знати, що та шопа, де мало відбутись віче, велика, висока, нова, без стеблинка соломи в середині і більше як сто метрів віддалена від инших будинків! У нас по селах не ма шоп критих блахою, лише соломою, а коли п. Коростеньский добачив „безварункове“ небезпеченьство навіть в тій ідеальній на зборн шопі в Жужели, то ясне як сонце, що цілию его рішеня було не береженя закона і безпеченьства загалу, але наложене каганьця на просьвіту руского народу. Се есть заразом і новою ілюстрациею, як галицкі старости зрозуміли девізу нового намісника о „береженю закона і справедливости.“

— **Русини — погани!** О тім, що між Русинами ще доси є поганьство, довідали ся заложеці парохіани з проповіди свого пароха о. Романа Ляндера. Ось на саму неділю Зелених сьвят *проповідуваав о. Ляндер о Сошествію св. Духа* та навязуючи проповідь до огненних язиків і ріжнородности бесід, ні сїло ні пало кинув ся огненним язиком на тих, що кажуть і пишуть, аби шановати свою мову а не братись до чужої та між иншими таку пальнув фільозофію: „Ті люди, що пишуть по ґазетах, аби іно по руски говорити, суть поганами а не християнами“. Таких то дурниць слухають з огірченем бідні парохіяни. О. Ляндер! Шкода вашої віденьскої теольоґії! Добре то кажуть: І в Парижу не зроблять з вівса рижу! На будуче-ж знайте, що ваші парохіяни волять таки лишити ся „поганами“, а ваших проповідий слухати не будуть — *І. С.*

— **Народне віче** скликують рускі буковиньскі посли Николай Василько, Теодор Левицкий, Ґротей Пігуляк і др. Стефан Смаль-Стоцкий до Чернівців на сьвято Івана Хрестителя, ві второк дня 7 липня о год. 11-ій перед полуднем в салї стрілецкого товариства (в цїсарскім городї). На вічу будуть обговорені політичні, просьвітні та економічні потреби буковиньского народа.

— **Віче в Озірній.** Позаяк з причин від виділу „Рускої Рада“ в Золочеві независимих заповіджене віче в Поморянах не може відбути ся, длятого згаданий виділ устроює дня 5 липня (в неділю) о год. 4-ій по полудни віче в Озірній на рускім приходстві. Реферати будуть: політичний, економічний і шкільний. Просимо отже Вєч. Отців духовних, особливо з околиці Озірної, щоби повідомили завчасу про се віче своїх парохіян і не лише самі на віче прибули, але постарали ся, щоби з кождого села як найбільше селян на віче явило ся. Від виділу „Рускої Ради“ в Золочеві: *Рожанковский* голова, *о Малий* секретар.

— **Іменованє земляка:** П. Никола Яворский надсовітник при верховнім судї у Сараєві, іменований президе том окружного суду у Бігачи.

— **З Заболотова.** В неділю дня 5 липня 1903 відбудуть ся в Заболотові заходом тамошної читальні „Просьвіти“ в честь Тараса Шевченка вокально-декляматорскі вечернищ. Початок о годинї 5 пополудни Програма буде оповіщена на місци. Окремих запросин не розсилаєть. — *Виділ чит. „Просьвіти“ в Заболотові.*

— **Виділ новоосновапих читалень „Просьвіти“ в Полівцях і Криволуцї** складає сею дорогою Головному Виділови Товариства „Просьвіта“ у Львові подяку за ласкавий дар в книжочах по 80 примірників.

— **Товариство „Ризниця“ в Самборі** наділило слідуючі вдови й сироти по сьвященниках запомогою: По 40 К одержали: Стефанія Будзиновска, Мальвина Вацьо, Мария Гаєвич, Софронія Голіян, Елена Грицай, Иосифа Дичковска, Анна Дроздовска, Гонората Коцистяньска, Павлина Котис, Мальвіна Лехіцка, Аделя Лодиньска, Теодозия Лонкевич, Савина Марчак, Юлія Подлуска, Мария Сьокало, Антонина Струсевич, Володимира Федаш, Иосифа Федорович, Елена Чайковска, Корнилія Юзифович; — по 30 К: Розалія Весоловска, Неонїля Ганкевич, Льорета Гуркевич, Юлія Добряньска, Ольга і Павлина Капко, Мария Кирилович, Савина Козловска, Александра Кохановска, Оліммія Крайковска, Текля Мацілиньска, Елисавета Негребецка, Зеновія Неронович, Людмила Перебецка, Емилія Підлїсецка, Наталія Рогошевска, Михайлина Сероічковска, Евгенія Тополницка, Анна Шиманьска, Варвара Якимович, Емилія, Каролина і Павлина Яновскі. — *Загальна сума запомог уділених дня 28. мая с. р. виносить 1.490 К. Позаяк весь фонд призначений на запомоги вже тепер цілковито вичерпаний, длятого Дирекция не могла узгляднити прошень доперва по розділї запомог вилинувших і повідомляє інтересованих, що в сім році не може більше запомог уділити. — Дирекция Товариства „Ризница“.*

— **Зі Зборова.** Сим подаємо до відомости п. т. членів Towarzystwa zaliczkowego w Zborowie stow. zar. z nieogr. por“, що бюро сего товариства переносено до дому п. д-ра Евг. Вацика, адвоката в Зборові (там де містить ся аптика). — *Дирекция.*

— **В ц. к. семинарії учительскій в Самборі** відбув ся іспит зрілости в днях від 2 до 24 червня с. р. під проводом краєвого інспектора шкільного п. Івана Матїсва. До іспиту зрілости зголосило ся 40 учеників звичайних. З відзначеием здали: Хома Франц, Коза Йосиф, Підлужний Михаіл, Сїтайцкий Миколай, Венґжинюк Володислав. Без відзначень здали: Бандровский Володимир, Баран Михаіл, Баєвич Йоан, Вінцер Генрик, Букачевский Володимир, Децик Йоа н, Думін Яків, Грабаль Мариян, Ягельницкий Франц, Юркевич Віктор, Кобилиньский Максиміліян, Кононїцкий Володислав, Крайник Іван, Лотоцкий Жигмонт, Малявский Іван, Мартиновский Юліян, Мерник Теодор, Мисур Димитрій, Ніколин Кароль, Пеленьский Димитрій, Пірожиньский Михаіл, Судомір Григорій, Шуфлїцкий Мартин, Сторожиньский Вінкентій Виняреий Михаіл, Петриковский Станіслав. 9 ученикам позволено поправити іспит по трех місяцях. З 11 екстернїстів здали іспит: Грицай Іван, Лялька Павло, Понуркевич Кароль, до *поправки призначено 4 екстер., репребовано на рік 4.* З 21 екстернїсток здали іспит зрілости: Фінбах Мірце, Міхальска Станїслава, Прибиловска Фльоренгина. До поправки призначено 11, репребовано на рік 5, від іспиту відступило 2.

З Товариств.

— **Перші загальні збори товариства „Союза руских сьпівацких і музичних Товариств“** відбули ся вчера о 4. год. в комнатах „Рускої Бесїди“. Зібраних делеґатів „Боянів“ і членів нового товариства повитав проф. Шухевич іменем „Рускої Бесїди“, высказуючи радість ві з того, що в ві гостинних комнатах відбувають ся перші загальні збори вже 20-ого з черги товариства, опісля повитав зібраних іменем основателїв „Союза“ в друге проф. Шухевич, упросивши радника шк. проф. А. Вахнянина на предсїдателя зборів, здав справу з дотеперішної діяльности основателїв а відтак предложив зборам проект ювілейного обходу 35 літної діяльности Миколи Лисенка. По довшій дискусиї приняли зібрані той проект із слідуючими точками: 1) устроєне великого концерту у Львові при співучасти всїх Боянів і співаків краю; 2) видане житеписи М. Лисенка, при чім піднести значіне народної пісні (для загалу); 3) видане житеписи і творчої діяльности Лисенка (для інтеліґенциї); 4) ювілейне видане Антольоґії Лисенкових композицийй; 5) ювілейне видане трех найновійших композицийй Лисенка; 6) іменоване М. Лисенка першим почесним членом „Союза“; 7) участь Галичан в ювілейнім обході в Київі.— По мисли устава назначили збори 3 К вкладки на сей рік. — До виділу увійшли: радн. А. Вахнянин яко голова, д-р Т. Кормош з Перемишля яко заступник голови, дальше: о. Волод. Садовский з з Перемишля, Евгений Якубович із Станиславова, проф. Волод. Шухевич і Ол. Бережницкий зі Львова, а на заступників: Ярослав Витошиньский і Іван Біликовский зі Львова. Позаяк проф. Шухевич задля браку часу вибору не принав, то на его місце входить до виділу проф. Ярослав Витошиньский. До контрольної комісиї вибрано: Мик. Заячківского, В. Мудрака і Зарицкого. — На внесене делеґ. Якубовича із Станиславова поручено виділови застановити ся над справою викупна видавництва „Станиславівского Бояна“. Дальше ухвалено: вже із слідуючим роком заложити бодай найнизший курс музичної школи, при чім принято внесок делеґ. „Перемиского Бояна“ о. В. Садовского, щоби поробити кроки в цілі зміни устава в тім напрямі, аби „Союз“ мав право заснувати консерваторию музичну. Відтак ухвалено: по можности приступити вже із слідуючим роком до видаваня музичної часописи, а вкінци: змінити ще сего року устав товариства по вислуханю гадок усїх „Боянів“ і кружків сьпівучих та музичних. — Збори закрив голова по год. 9½ вечером.

В справі ремісничо-промисловоі бурси у Львові.

— **Русини!** Довголітна залежність нашого народу і кількавіковий гнет чужого ярма спинили наш народний розвій і ми остались позаду. Всеж таки послідні літа показують, що для нас не вистарчає вже плуг і борона, що руским рукам при однім хліборобстві вже за тісно, і одиниці, студіюючі зріст економічний инших народів, кинули клич: „**берім ся до ремісла і промислу!**“ Лиш тогдї гріш наш лишить ся в наших руках, кровавица наша не пійде в руки ворогови і не стане збруєю проти нас, коли мати-мемо своїх ремісників і промисловців. Ми зрозуміли добре се вже тогдї, коли зачали основувати власні інституциї фінансові, як „Торговлю“, „Дністер“, „Союз кредитовий“ та инші, і по совісти сказавши, ми се й тепер дуже добре розуміємо, але якось тяжко приходить ся нам пійти вже раз рішучим кроком.

Русини! Крайна пора вже вдарити ся в груди, крайний час схаменутись, а то тим більше, що в послідній борбі нашого народу о свої права видимо як на долони, що наші рускі міста і місточка стали головними твердинями нашого ворога як-раз через те, що промисл і торговлю в них захопила чужа рука. Перед чотирма роками засновано **у Львові „Руска Бурса ремісничa і промислова“**, котре взяло собі за ціль: нести нашим селянам і міщанам поміч в виобразованю своїх дітий на спосібних ремісників і промисловців. Товариство се удержує безплатно або за малою доплатою охочих до ремісла і промислу питомців в осередку галицкої культури та стараєсь, щоби питомці в часї студий в школї промисловій, чи в часї практики у найспосібнійших майстрів попри удержане (мешкане, харч, опал, і сьвітло) мали також можність посьвятити вільні хвилї читаню пожиточних річий, науцї музики і т. п. Ціль: „витворене нашому народови власного стану ремісничого і промислового“ дуже гарна, але до здійсненя сеї цілї потреба средств і о ті власне розбивають ся всї змаганя тої так пожиточної для нашого загалу інституциї. З четвертого справоздання дїяльности Ради Товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“ бачимо, що се товариство, хотяй зі своєю високою задачию одиноке на цілій галицкій Руси, недомагає матеріяльно та що рік адміністрацийний 1902 завінчило з нарушенем фондів, які повинні були остатись в резерві. Вкладки членьскі принесли в тім році всего 222·44 кор., коли в попереднім році виносили 420·66 кор; добровільні жертви принесли всего 658·71 кор., коли в попереднім році принесли були 1.459·49 кор; субвенциї сойму і інституцийй фівансових не пішли в гору; Ради повітові громадскі, церкви, братства читальні — з малими виїмками — майже не інтересують ся Бурсою, котра має сповнити так велику місию. Звичайні розходи перевисшили звичайні приходи майже вдвоє, бо о 1832·69 кор. і таку квоту мусїла покрити Рада Товариства з фондів, які з натури повинні бути користними. Число питомців зросло було в році 1902 з 11 на 18, але число членів не зросло ані о одного а вкладки членьскі зменшились о половину.

Русини! Маємо виправдї богато видатків на всїлякі цілї, але не забуваймо, що і ся задача, якої підняло ся Товариство „Руска Бурса ремісничa і промислова у Львові“, в дуже великої ваги. Прокиньмо ся отже всї: інтеліґенция, селяни й міщани, та вступаймо в члени тої институциї, жертвуймо для неї добровільно, що можемо, щоби виховані нами колись ремісники й промисловці чули до нас, т. є. до свого народу, вдячність; не пропускаймо нагоди на весїлях, забавах, зборах, комерсах і т. п., а збираймо і на сю ціль бодай дрібні датки; стараймо ся, щоби наші богатші інституциї, ради повітові, громади, церкви, читальні, причиняли ся значнійшими сталими датками на удержане тої так конечної нам Русинам институциї, а виплекаємо собі власний стан ремісничий і промисловий, стан, якого нашому народови хибує, та через що дали ся ми виперти з наших руских міст і місточок... Не дозвольмо нашому ворогови тепер, в розгарі борби національної, глузувати над нами, що наша одинока на цілу галицку й буковиньску Русь Бурса ремісничa і промислова не є в силї хочби вегетувати, але **засипмо її членьскими вкладками** (річна вкладка 4 кор., вписове 1 кор.) і **добровільними жертвами** так, щоби фундамент еї став твердий як зелїзо. Рускі ради повітові і громадскі нехай возьмут собі примір з дрогобицкої ради повітової, котра рік-річно дає Бурсї субвенцию в висотї 100 кор. — Всї датки і вкладки висилати належить на руки члена Виділу Бурси п. Івана Бачиньского у Львові, Ринок ч. 10. — О передрук сеї відозви просить всї рускі часописи — *Реміснік.*

— **Русини!** Жадайте по всїх кавярнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „**Ruthenische Revue**“. (Адреса в анонсї!)

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потребуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Вп. Господарствъ, що найлѣпши, трѣвалѣ, выпробованій и самыми господарями захвалованій, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ И ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а кмекко:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножкой за 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН трикожкей за 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотирокожкей 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій за полбенницею . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готівкою за сѣчкарнѣ достаютъ ще 5% опусту. Плуги продаютъ ся лишь за готівку безъ опусту. 452 88–?

Надіслане.

ПОДЯКА.

Ведені почуттєм справедливости дякуємо сею дорогою П. П. Вл. Мельничукови, артистови-різьбяреви в Тернополи, за его совістність, яку оказав в викінченю іконостаса і престолів враз з образами до нашої церкви. Придержуючи ся ві всім грецкого стилю, а точности в найдрібнійших частях роботи, віддав цілість прегарну, і так причинив ся до возвисшеня нашого св. обряду. Як задоволив нас старанно викінченою роботою так най талант его і совістність найдуть все і всюди у суспільности узнане і підпору на яку повно заслугує.

Ігровиця, 26 червня 1903 р.

4 8 —1 За ком. парох. *о. Ю. Кушицкий.*

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора вимін у Львові.

Конерманецкий і Сінн

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на кам'янцях площі Галицкої

поручає в великім вибор і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклі, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаси, райсфедри, готовальні, міски, циркулі манометри і т. п.

Уряджене власнійше електричнійше.

Всякі направи полагоджують ся як найдокладнійше і найдешевше. 4188

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з голевн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10 57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10 42*.
До Станиславова: 6 05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9 15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 6

Іспитованнй півець

церковний, чоловік безжённий чесний, з практикою, пошукує отвітного місця. Йос. Венезилович Добромиль. 407 1—6

Ученик VII. гімн. кл. пошукує на село лекції, котру може зараз обіймити. Адрес: О. К. Н. post. rest. Настасів. 389 3—3

Добра парохія

в львівскій дієцезиї о 3 церквах, до заміни за меншу з одною церквою, близько повітового міста. Зголошеня приймає і близших відомостий уділяє Адміністрация нашої часописи. 4 1 2—3

ТУЧЕНІ ВОЛИ ДО ЗАБИТЯ

партіями в числї 8 до 12 штук, з відповідною вагою, будуть закуплені від 15 липня до кінця жовтня с. р. **Оферти** можуть бути внесені до 12 липня с. р. **до Заряду військової Менажи 55 полку піхоти в Тернополи.** 04 2 3

Товариство „Просьвіта"

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені Краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити

в канцелярії товариства Ринок ч. 10,

по слідуючій цїні:

Розказки про сили природи	40 сот.
Оповіданє о житю св. Бориса і Гліба	40 „
Повістки для дітий	54 „
Сестра	30 „
Байки	44 „
Істория Руси ч. І.	50 „
Істория Руси ч. ІІ.	46 „
Лен і коноплі	48 „
Про живоплоти і ліси	40 „
Вен'амин Франклін	32 „
На досьвітках	44 „
Серед ледового моря	50 „
Житє сьв. великомученика і лікаря Панталеймона	40 „
Дрібна птиця господарска а великі гроші	40 „
Відкритє Америки	44 „
Звірята шкідні і пожиточні	84 „
Кирил і Методий	44 „

Шкільного правописию:

Фінляндия і Сахара	44 сот.
Повістки (Тіточка Ганна і два старці богомільці)	86 „
Житє сьв. Отця Николая	40 „
Пасіка	7 „
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60 „
Молитвенник народний (лучша оправа)	80 „

Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по цїні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Оповістка.

Заходом акад. товариства **Молода Україна** в Чернівцях вийшли досї ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор", комедия в пяти діях. переклав В. Сімович. Ціна 60 сот
2. Г. Яблочков: Сільска Учителька". оповіданє. переклав А Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Черемшина) „Карбя" новелї із гуцульского житя. Ціна 60 сот
4. Теодот Галіп Думки та пісні", поезиї. Ціна 30 сот.
5. Ант. Крушельницький: „Серце", оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки", поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видания від 1—5 можна дістати тільки неоправлені.

Набувати можна всї книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 16 у Львові у обох руських книгарнях.

„В НАРОД"!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 185—?

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осїв я тамже постійно і отворив при ул. Собіского ч. 5.

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнійшим захованєм знамен і черт історично археольогічних.

На жаданє могу служити плянами, взорами і конторисами. Ціни як найприступнійші.

При сім позволяю собі звернути ласкаву увагу на тепле припоручене моєї фірми Всесьвітлійшого і Високопреподобною Епископскою Консисторією в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75).

З високим поважанєм

Теодозій Комісарук

318 8—0 артист різбяр ул. Собіского ч. 5.

Заступає вповні карльсбадске лїченє!

Многі подяки потверджують вартість і незвичайну успішність **„дїгестора"** д-ра мед Гршня.

Против всяких **недомагань жолудка і травленя,** особливо против недостачі апетиту, надміру жолудкових соків, згаги, бодяків в жолудку, ослабленя і розширеня жолудка дїлає вповнї виключно з природних субстанций **дїгестор** скоро і певно

Ужите легке та вигідне. Не перепиняє занять.

Дістати можна в головнім складї:

Кардинальско-архиепископска аптика в Аґрамі (Хорватия.)

За надісланєм готівки з гори або за посліплатою. — Ціна в рубки **2 корони.** При замовленю 5 коробок висилка франко.

Проспекти на домаганє безплатно і franco. 375 2—26

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРИЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

спеціяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно перворядними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 28—100

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В понеділок 29 червня 1903.

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

о год. 4 по полудни — по зниженых цїнах.

Виступ всїх артистів та артисток.

На закінченє **СІЛЬСКИЙ АПТИКАР** комічна сцена і балет.

О год. 8 вечером

Надзвичайне представленє

Директор Джіджетто Тручці

зі своїми 50 оригінально тресованими кіньми.

CORPS du BALLET і виступ всїх кльовнів.

Нова надзвичайна програма спортова.

Приготовує ся „Новість" **Наполєон І. в Єгиптї,** велика вистава пантомічна. 868 1—?

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. — Ві второк 30 червня велике представленє.

Red Star Line, Antwerpen

ДО АМЕРИКИ.

Парівцї першої кляси, — просто без пересїданя до Нового Йорку і Філядельфії. — Добрий харч. — Знамените корабельне уладженє. — Дешеві цїни перевозу.

Інформаций удїляють:

Red Star Line 20, Wiedener Gürtel in Wien

або

ВОЛОДИМИР ПОДЛЕВСКИЙ, аґент, ул. на Болонї ч. 8, I. п. біля головного двірця, Львів. 273 8—?

Подяка.

Да будеть воля Твоя, яко на небеси так і на земли!

Кому однак неумолима-люта смерть видерла не лише чоловіка, але одинокого приятеля-повірника, той зная, що не легко страту переболїти і що кожде добре слово якої небудь людини є великою пільгою в нещастю. Длятого я звертаюсь тут з подякою до Високоповажаного коморника Льва Гузара і його подруги, котрі пожалували нещасливу вдову-сироту, пригорнули до серця як рідню свою, а бачучи мене бідну слабу і опущену, не тілько що не в однім дали розраду але і занялись цїлим похороном. Дякую отже Вам ще раз Високоповажані Паньство за Ваше добре серце і труд і що сталисьте менї в пригоді в моїм горю!

Рівнож дякую станиславівскій капітулї і всїм тим сьвященникам місцевим і з окресности, що зволили ласкаво віддати послїдну прислугу покійному Остапови, через що звеличали обряд похоронний.

Також дякую всїм тим, котрі в дорозї телєґрафічній або листом прислали своє вспівчутє!

Вкінци зверталось до молодїжи з шкіл реальних. Знаючи, як покійний цїлим серцем любив своїх учеників, любо менї стало, коли побачилам, як Ви хлопці малими і слабими руками, взяли за домовину і несли тлїнні останки Вашого професора, хотячи тим показати Вашу честь для Того, котрий Вам все ставлав за перший обовязок любов до Русп-Украіни. Показалисьте, що руки малі але дужі, не зігнуть ся перед нїяким тягаром, який наклалає на кождого любов до Вітчини!

Вдова по професорі шкіл реальних в Станиславові.

403 1—1 *Іванна Левицька.*

На продаж парцеля семиморґова з хатою — 1½ клм. від Львова — на малій Сиґнівці. **СТАВ** 17 морґів з млином турбіновим в Скнилові під Львовом. Всякі інформациї подасть о. Фоліс, парох в Скнилові, за надісланєм марки на 10 с. 8 5

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Трієсту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтаційної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворядного чаю китайско-россійского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і оден кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 560 8—10

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛІМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчнячі: **уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротеранія, електрика, масаж, купелї ставові і туші**

В Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Диета після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджења ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle; | **Ems'ka:** Krönchen;
Selters: Ober і Nieder; | **Karlsbad:** Mühlbrunn і Sprudel;
Щавниця: Josefina і Magdalena; | **Vichy:** Grande Grille і Celestines;
Salzbrunn: Oberbrunnen; | **Kissingen:** Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.

Води диєтетичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставрацийна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телєграф в місци. З Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 379 6 8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі ближші информациї удїляють:

В справах адміністрацийних: ВАСИЛЬ НАҐІРНИЙ, Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских: Д-р ЕВҐЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ, Львів, ул. Корняктів ч. 1.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньскої, З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 134. Львів, Второк 17 (30) Червня 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний ґодаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаєсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надісланє" по 50 с. — Модерні і значні приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

При надходячій зміні кварталу і місяця просить Адміністрация о вчасне відновленє передплати за III. квартал зглядно місяць липень, як також о вирівнанє залеглостий, щоби не було потреба здержувати дальшу висилку часописи.

Легкодушна комедия.

Через два послїдні днї, неділю і понеділок був Львів — столиця краю — видовищем цїкавих демонстраций: сокільство польске обходило тут десятиріче істнованя свого союза. В тім обході і в тих демонстрациях не булоб нїчого незвичайного і вони не заслугували-б на особливу увагу, коли-б не те, що тим обходам надано характер небезпечної політичної манїфестациї.

Цїлий обхід був передовсїм одним ярким визовом, против автохтонного населеня, Русинів, — не тілько тим, що єго обходжено в центрі Галицкої Руси, в престольнім городї князя Льва на відвічно рускій земли, але і тим, що на тім обході публично говорило ся і що виразно та з натиском марковано. „Ви тут на своїй прадїдній земли — говорив презес союза Соколів д-р Фішер до польских гостий з Великопольщи — тота земля се ваша як і наша, се наша спільна вітчина, що йде от рода в род, з поколїня на поколїнє яко наша спільна спадщина від віків". А посадник міста д-р Малаховский, особа урядова і репрезентант столицї маркував також в промові до тих самих гостий з Познаньщини і горішного Шлеска: „Ви не гостї а у себе в дома, босьте братя наші, що як і ми будете обходити триумф правди (то є відбудованє Польщі) на тій земли". Ба, навіть ґімназияльна молодіж взяла участь в тій провокаторскій манїфестациї: ученики VII. кляси польскої ґімназиї в Перемишли вручили тим самим гостям з Познаня і Шлеска щит з гербом Польщи, Литви і Руси а на тім щитї виписані характеристичні слова: „Братям Великополянам — братя Перемишляни".

Так виглядали обяви зовнїшні польского сьвята, що кидали ся сейчас в очі приготовані сьвідомо аранжерами, але вони не вичерпують єще всього. Що сказати доперва о промовах неофіцияльних, о поведеню тих полчищ польского війска, о поведеню публики, о декороваю міста Поляками мішаними стягами і гербами нероздїльної польскої держави? — Се була одна велика провокация, провокация від початку до кінця, від першої хвилї побуту Соколів до послїдної, постійний визов Русинів, та безличне ігнорованє нашого національного істнованя, наших народних прав...

Але помиляв би ся той, хто думав би, що провокуючий шовінїзм польский обмежив ся на самих тілько Русинах. Нї, той шовінїзм пішов дальше, він пішов поза границї краю, своїм вістрем він досяг там, де заанґажовані суть найважнїйші і найдразливійші інтереси держави. Провоковано не лише нас, провоковано і тих, котрі розпоряджають більшою силою, нїж ми, і котрі з такого визову можуть витягнути зовсїм некористні консеквенциї. Атже Соколів проклямовано публично яко польске війско, землї розібрані між Австрию, Нїмеччину і Росию яко одну цїлість, а Соколів яко тих, що зберуть небабом ті землї під стягом независимости яко одну польску державу. Просимо тілько прочитати те що говорив д р Малаховский або д-р Фішер до Соколів, що польскі дневники особливо першого дня (бо в реляциях з другого дня обходу видко вже деяке як би подитковане обниженє тону) пописали в справозданях з обходу, а те, що ми тут кажемо набере в очах кождого політично думаючого і сьвідомого чоловіка безсумнївної певности. А додати треба, що в тих всїх демонстрациях брали участь не лиш самі соколи, не сама свобідна впрочім і неодвічальна публика, але були там і ті, що репрезентують власть і силу: репрезентанти міста і краєвого видїлу, був ґенерал командуючий Фідлєр з цїлим штабом офіцирів, був вкінци і гр. Потоцкий, що поруч з п. Малаховским витав Соколів в магістратї яко господар дому. Наше вражінє а і вражінє кождого сьвідомого політично було і мусїло бути при таких манїфестациях одно: ото, польскі верховоди витали у Львові кадри польскої революцийної мілїциї, а з їх поведеня визирала надія, що тоті кадри попре ззаду в рішаючий момент — як се вже богато разів плянувало ся — австрийска держава...

Поляки здавали перед політичним сьвітом іспит з своєї повстаньчої воєнної сили, так само, як недавно за Баденього краєвою виставою зі своєї культури і економічного могучества.

Ми розуміємо дуже добре змаганє кождого народу до самостійности і лихий та завмераючий вже був би той нарід, що не крив би в своїй душі ідеалу народної независимости. Але поспитаємо, що має таке сьвяте і розумне почутє з фанфароньскою шопкою і уряджуваєм штучних а небезпечних демонстраций? До чого доведе те вічне манїфестованє независимої і одноцїльної Польщі, Польщі од моржа до моржа, якого сьвідками єсьмо від кількох послїдних лїт, і то при співдїланю впливових, ба навіть рішаючих чинників? Атже і кождий розумний та шовінїстичною дурійкою незачумлений Поляк признасть нам, що такі демонстрациї уряджують ся лише там, де є до того відповідна сила і де остре слово та воєнну міну можна поперти дїлом, але не там, де половина „війска" розлетїла-б ся на перший вид стрільби і де значна часть „війска" явила ся тілько на приказ урядових шефів, щоб придбати собі ласку а може навіть й аванси. Такі і при таких условинах демонстрациї — се дїтвацка фарса, а фарса каригідна тим, що може потягнути за собою дуже а дуже сумні наслїдки. Бо нехай не думають аранжери польских революцийних манїфестациї, ті, що стоять за ними з заду яко головні інїцияторні комедиї, що в Берлинї або Петербурзї довго зі спокоєм будуть дивити ся на те, як тут в Галичинї ладить ся в білий день армія до відбудованя Польщі, як тут сиплять ся легкодушно раз по раз нові іскри, що мають розсадити контури теперішних міжнародних відносин. А хто заплатить кошти тої забави? Чи тоті панове, що нинї так сьміливо настроюють публику революцийно і думають лиш над тим, щоб устроювати все нові демонстрациї? Нї, — а се нас головно тут інтересує — кошти сеї забави заплатять рускі мужики, тоті, що боролись колись під Маджентою і Сольферіно, тоті, що вже нераз безглуздї безтактности верховодячих австрийских кругів оплачували своєю дорогою кровю і своїми кістками...

Ми дуже добре розуміємо бажанє піднести свій нарід і такого зросту бажаємо щиро і нашим братям Полякам. Нехай скріпляють свої сили, нехай збогачають свою культуру, нехай видають що-раз красші плоди свого духа і працї. Але робота в тім напрямі не там, де пруть єї польскі загорілці. В Галичинї майже половина анальфабетів, некультурність на кождім кроцї розпускає свої темні крила, смерть з голоду і браку санітарної опіки поривав тисячами свої передвчасні жертви а цїлу управу роз'їдає система анархії, безправства і протекціоналїзму— ось кілько тут єще працї для розумно понятого патріотизму і як сьмішно супротив того на чорнім тлї дїйсних відносин виглядає грожене кулаком на всї боки і виводженє штучних полків для здавленя могучих ворогів...

Та впрочім вольному воля а слїпому не так легко стягнути полуду з очий. Ми тілько від себе мусимо сказати: ми знаємо до чого воно йде, але ми не будемо платити рахунку сеї нової австро-польскої комедиї.

Відношенє польских партий до Росиї.

В відношеню Полякiв до самодержавної Росиї можна тепер розріжнити два головні напрями: угодовий і опозиційно-революцийний. Перший репрезентують консерватисти — партия шляхти, польскої церковної ієрархії і капіталїстів; другий — аж два, ворогуючі впрочім зі собою, табори: народово-демократичний (всепольский) і соціяльно-демократичний. В ґрунтї річи всї ті сторонництва згідні що-до одної основної точки — відбудованя польскої держави.

А коли-ж лишити на боцї соціяльстів, у котрих з польскими національно-політичними тенденциями лучить ся нерозривно й соціяльний радикалїзм, то поміж першим з названих таборів — польскими консерватистами-угодовцями, а другим — польскими народовими-демократами, підстава ріжниць в відношеню до російских правительственних і антиправительственних кругів лежить властиво лише в тактицї, в доборі доріг і способів — коли впрочім цїль і тенденция змагань обох сих таборів ідентичні.

Польскі консерватисти-угодовцї держать ся зглядом Росиї тої самої махіявельско-валєнродівскої тактики, якої вживають і супротив Австриї. Pro foro externo — для російских правительственних кругів проклямують вони угодовство, се есть повну згоду з теперішною російскою державною ідеєю, зі злукою т. зв. польского Королївства з царатом і з самодержавєм, жадаючи натомість деяких уступок культурного характеру на річ Полякiв. Думаючи тим способом приспати сторожкість російского правительства й виторгувати від него деякі уступки, а затим і деякі скріпленя польскої національности в Росиї, угодовцї-консерватисти не зрікають ся однак в душі нї на одну хвилину польско-державних реставрацийних мрій і з напруженим очікуваєм ждуть якогось катаклїзму — тепер внутрішного — що без них доконає перевороту в Росиї, а тим самим і дасть Полякам значно сильнїйшу позицаю супротив Росиї.

Та коли польскі консерватисти, прикидаючи ся сторонниками повної угоди з російским status quo, лише в потайниках своїх душ мріють про занепад теперішного російского режиму і нїколи отверто не дадуть вислову сим своїм бажаням на вні, то за се цїлком щирі є народово-демократичні пропаґатори повстаньских ідей, що ведуть в Росиї, особливо серед польского міщанства і селянства, інтензивну національно-революцийну пропаґанду й становлять тамки тепер, як на підземну роботу, кріпкий габор.

Повищу характеристику польских верховодячих партий в Росиї подаємо тому, що саме тепер появили ся дві публікациї, які дають доволї удачну характеристику названих двох партий в їх відносинах до Росиї. Галицкі польскі дневники подали доволї точно виписки з обох публікаций без замітток і коментарів — знак, що характеристика партий в обох публікациях є зовсїм вірна і що на неї можна вповні полягати: есть се довша статя якогось „Інформатора", під заголовком „Листи про сучасну Польщу", поміщена в найбільшім революцийнім російскім орґанї, „Освобожденіе", виданим в Парижи славним російским ученим і бувшим професором петербургского університету — Струве, а також видана в Кракові польска брошура „Наші крайні сторонництва", підписана псевдонїмом Scriptor.

Именно „Інформатор", пишучий в „Освобожденію", характеризує польскых угодовців менше-більше так:

Польскі угодовцї консерватисти в Росиї, котрих видимими головами є проф. В. Спасович і Ґ. Пільц, редактори петербургского Кур'єру, докладають всїх змагань і заходів, щоби на них не впав і волос посудженя о якусь нельояльність супротив правительства. Та рівночасно в орґанах тої самої партиї поза границями Росиї, от хоч би в краківскім Czas'і, з незвичайним заінтересованєм потує ся проява революцийного руху в Росиї та вижидає ся нетерпляче наближаючого ся перелому в тій надії, що сей перелім можна буде використати для скріпленя Польщи. Хоч отже польскі угодовцї нїчим не підпирають російских революцийних змагань, а навіть через в своїй махіявельскій ультра-льояльности жертвують правительству свої услуги против польских соціялїстів, то в ґрунтї річи нетерпеливо ждуть на переворот в Росиї.

Так характеризує „Освобожденіе" угодовців. Натомість Scriptor пише в своїй брошурі про дїяльність польских народових демократів так:

„К ли про наше теперішне положенє в Росиї судити на основі численних публікаций „Народово-демократичної партиї", то треба заключати, що живемо в навечерю нового вибуху... Порівнуючи пр. те, що тепер дїє ся, з тим, що дїяло ся в червни 1862-ого року, се есть на пів року перед хопленем за оружє, треба, на основі згаданих орґанів, думати, що рух революцийний тепер значно сильнїйший, нїж перед 40 лїтами...

Перед 40 роками в Варшаві істнував „Центральний Комітет", що доперва на кілька місяців перед вибухом прибрав назву „Тимчасового ржонду народового", а формальним правительством оголосив ся щойно в лютім 1863 ого р., по вибуху. В Варшаві виходили дві потайні часописи: Strażnica, більш уміркована і Ruch, орґан партиї руху. В Галичинї-ж не було нї одної часописи, що була би безпосередним орґаном заговору.

„А нинї?" — Нинї, як доносять всепольскі писма, засїдає в Варшаві потайна власть, що виправдї сама себе зове „Лїґою Народовою", але котра своїм орґанам і аґенциям позволяє титуловати себе „Ржондом Народовим", „правно фунґуючою властию польскої держави" і чує себе покликаною „правити справами народу. Партия, з котрої вийшла „Лїґа Народова" і котрою вона править, розпоряджує кількайцятьома орґанами в усїх частях Польщи і на еміґрациї. Програм руху той сам, що перед 40 лїтами: независимість, що має ся здобути оружною революциєю. Реченець вибуху виправдї неозначений, може й дуже далекий, але і тодї, в червни 1862-ого р., провідники руху розправи про реченець вважали передвчасними. А настрій умів? — Компетентні часописи пишуть, що 1862-ім році варшавска цитадель не була так „заселена", як нинї. Постій-

ної, з'орґанізованої пропаґанди серед селянства перед 40 роками не було. Нині вона істнує, має на свої услуги осібний орґан, осібний „заряд“, осібну касу, завязує „потайні союзи“ серед селян, устроює „потайні з'їзди і соймики“, орґанізує навіть „потайну почту“. Рух, як увіряють орґани П. Н. Д. може числити на десятки тисяч селян, віддапих справі і готових на кождий розказ“.

Так знов консерватист Scriptor характеризує революційну роботу польских народових демократів. До сеї характеристики додати би ще зі згаданої статї „Освобожденія“, що польскі народові демократи раді революційному рухови в Россії подібно, як угодовці, тілько, що угодовці сю свою думку запобігливо ховають на дно душі, коли народові демократи висказують ѣї явно. Мимо того однак народові демократи цілком не спішать ся підпирати сей рух безпосереднім способом, бо кажуть, що революція в Россії о стілько лише обходить їх, о скілько ослаблює правительство і о скілько роздвоює російські сили. Впрочім від російских революціонерів, коли би вони прийшли до власти, польска народова демократия не надіѣ ся нїчого лїпшого, ніж від теперішного правительства. Тож цілию народових демократів є лише революция в Польщі і ѣї відорване від Россії.

Польскі національні партиї цілком згідні отже в політиці супротив Россії що до цілий, розходять ся тілько що до тактики. Се однак не перешкоджає сих самих Поляків, а іменно рішаючу серед них партию консерватистів, вести рівночасно з огляду на напір Німців і на розбудженє Русинів, навіть москвофільску політику, впливати в тім дусї на заграничну політику Австрії, поперати руских москвофілів в Галичинї. Хто докладно прочитав реляцьї про польскі партиї, той не одно зрозуміє: от хочби і послїдну всеполяку політику в Галичинї з Козловскими і Більчевскими.

Єзуїцко-польска господарка в Василияньскім Чинї.

(Стаття надіслана).

В числї 107 „Дїла“ доказано фактами, нїким з патрів Єзуїтів до сеї пори незбитими, що патри-реформаторя в добре обдуманім плянї нищать добра василияньскі, продаючи обшари за безцїн своїй шляхтї (Висоцко шляґунови Осолоцкому, чотири фільварки в Бучаччинї рівнож Полякам), щоби між коляторами, Поляками та Жидами, не пахло руским духом. Чи есть рация випродувати землю, привязану до монастирів з перед віків, о тім нехай скажуть економісти, але не з польского табору, бо польска економія відбігла від економії культурних Европейцїв, та не даром носить специяльну назву „polnische Wirtschaft“. Знищити фізично Чин Василияньскій стоїть в програмі патрів Єзуїтів яко перша точка. Щоби сеся реформа вінчалась в як найкоротшім часї добрим успіхом, патри-Єзуїти приготовляють від нинї піонерів своїх задушевних бажань в своїх наслїдниках „мамелюках“, котрих вже тепер мають в Василияньскім Чинї кількох, а котрим по своїм евентуальнім уступленю віддадуть адмінїстрацию дібр Василияньских і цїлого Чину.

Патри-Єзуїти оглянули ся завчасу і побачили, що в монахах, своїх вихованках, не то що не убили духа національного а на против, мимо волї і ожиданя піднесли его. Нинї притихло те одушевленє між рускими Василиянами, бо они не ті стали; дух національний межи ними справдї не погас, але притих, здавлений сильною рукою патрів реформаторів. А що так є, на се маємо всїлякі докази. Ось они:

1) Розігнано оо. Василиян з жовківского манастиря за працю над наверненем до рускої церкви руских міщан принявших лат. обряд.

2) Відобрано оо. Василиянам ґімназию бучацку.

3) Патри реформатори заказали заложенія рускої бурси в Бучачи.

4) Перенесено о. Філяса з професорства в Лаврові до Михайлівки, щоби молодїж не заразила ся его науками, він сам (о. Філяс), щоби в Михайлівцї знидїв морально.

Та до сих давних фактів на доказ господарки патрів можна подати і дальші з послїдного часу. І так патри Єзуїти, маючи перед роком обсадити місце катихита в монастири Василиян в Жовквї, призначили на се так важне становиско Стася Соколовского, з роду Поляка і завзятого польского шовінїста. Тепер о. Соколовский — Василиянин, але патри, висуваючи его на становиско катихета сказали ему виразно: „Памятай Стасю, жесь Поляк“ і те саме повторяють ему патри при кождій візитї. А що „отець Стась“ приказу своїх тайних і дїйсних настоятелїв слухає, о тім знає і може присьвідчити цїла Жовква. А тепер дальше: оо. Василиянам не вільно належати до жадного рускаго товариства, — навіть хочби економічного або наукового; їм не вільно своєї національної думки виявити анї письмом ні словом, хоч у самих патрів дїє ся цїлком инакше.

Маю під рукою рускій календар „Місіонар“ чисто аскетичного змісту уложений отцем Б. Отець Б. звісний зі свого патріотизму і годї повірити, щоб він був автором так млавого видання, яким есть сей календар „Місіонара“. О. Б. згадує ледво мимоходом о Руси, але тому, що ему більше розводити ся не вільно, в противнім случаю пійшов би тими самими дорогами, що не один з них пійшов, і тогди і ту крихітку свободи, працювати для свого народа, відберуть ему патри реформатори, яку доси мав.

Коли однак порівнав я календар „Місіонара“ з таким-же календаром польских Єзуїтів (отже так само монахів!) пр. „Месьонц Май“ кс. Мровіньского „T. J.“ obsturpui! Таж ту Польща на кождій картцї, в кождім стишку, в кождім слові. І так стор. 43: „Собескі под Веднем“ — стор. 74: „Окропна ржезь мазурска“ оброблена в станчиківскій куани — стор. 107: „Польскі вирус з под Медіоляну 1848 року“ — стор. 208: „О поляку кухаржу ґенерала росийского „Gołowiny“ в бітве з Черкесамі“ — стор. 230: „Татарзи под Сандомержем“ і т. п., а в тім яко кульмінацийна точка побожности Мровіньского, монаха T. J., цїлий осібний трактат польско-єзуїцкої доґматики з примірамя: „Н. П. Марія есть крульовон корони польскей“. Аскетичний „Месонц Май“ Мровіньского есть так патріотично зредаґований, що патріотизм Козловского, Ґломбіньского, Вебера, Більчевского і всїх матадорів польского Синедріона формально гасне, навіть бл. п. Бобживьский не казав би був „вляць вендей духа народовеґо в дорастайонцон млодеж школьнон“, навчаючи ѣї польского шовінїзму, як се вчинив кс. Мровіньский в своїм монашо-аскетично-польскім „Месонцу Маю“! Єсть в нім Польща історична від Пяста до „остатнеґо круля польскеґо“, од моржа до моржа, Польща не лише на земли але і на небі. Мені потверджували всї мої товариші монахи під присягою, що всї Єзуїти за цїлих двайцять лїт реформи не сказали їм і десятої части сего о їх дорогій Україні-Руси, що кс. Мровіньский висьпівав мов соловейко в тій одній книжочцї о Польщі. Навпаки вони заклято мовчали про Русь і убивали через цїлий час реформи всякий хотьби найменший прояв народного духа. І не дивниця, бо вони се робили з розмислом. Вони хотїли і хотять не тілько убити народного духа в Василияньскім Чинї, але і хотїли-б виковати на ворогів національних змагань, самих аскетів, котрі-б дали ся опісля ужити для їх-же антирускихцїлий.

Я думаю, що Русини не повинні відносити ся легкодушно до подій в Василияньскім Чинї. Чин той відіграв важну ролю в нашій історичній минувшости, він і тепер видав в тисячах книжочки, проповідає, є дїяльний на кождім кроцї нашого церковно-народного житя. Отже такої інституції, істнуючої і дїяльної, легковажити не можна. Особливож Вир. Митрополит — до котрого тут публично відкликую ся — повинен вглянути в справу і недопустити до дальшого засїчування Монастиря — тим більше, що в самім Чинї суть вже люди, спосібні его повести в інтересї церкви і народа, супротив чого господарка патрів є там рішучо злишна а навіть шкідлива.

На тім кінчу.

Справи заграничні.

Сербія.

Свояк замордованого короля Александра, кн. Моруці обжалованє короля Петра I. в букарештеньскій часописи „Зара“, що він був виновником атентату на замордовану королївску пару. Кн. Моруці пише: Від проклямованя Сербії королївством, кн. Петро Караджорджевич не мав більше претенсий до сербскої корони. Король Петро є великим убійцею, котрий своїм інструментам, малим убійцям виписує апольоґії. „Зара“ так описує орґанїзацию атентату: „На 10 днїв перед атентатом, між 1. і 3. червня прийшли до Турн-Северина два приятелї і заїхали до Стояновича властителя дібр в однім селї на граници. Стоянович є богатим сербским властителем дібр, котрий мусїв утїкати з Сербії з причини пропаґанди за теперішним королем сербским. Стоянович натуралїзував ся в Букарештї і купив добра в Румунії. Два приятелї сидїли у Стояновича через два дни. В тім часї приходило до Стояновича більше осіб як звичайно. Інспектор товариства пароходів на Дунаю заявив рішучо, що між сими гістьми Стояновича був також кн. Петро Караджорджевич, котрий представлявся яко адвокат“ З сего виходило би, що теперішний король Сербії не лиш був поінформований о наміреним атентаті, але брав участь в цїлим заговорі.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Галицкий машалок.

Відень. Wiener Ztg. оголосить нині номінацию ґр. Станислава Баденього краєвим маршалком.

Виборчі розруси.

Торн. Коли розійшлась поголоска, що вибраний нїмецкий кандидат, тисячна товпа Поляків устроїла демонстрацию редакторови Gazet-и Toruńsk-ої Брейскому. Заатакована чинно поліция ударила на товпу шаблями. Богато осіб арештовано.

Бресляв. Виборцї центра побили і покалїчили социяльістичного кандидата Вінтера.

Шпандау. При тїснїйшім виборі, при котрім упав социяльіст Либкнехт, прийшло до розрухів. Социяльістів обкинено куснями дерева і шклянками від пива. Військо розігнало товпу.

Балкан.

Царгород. Порта повідомила амбасадорів австро-угорского і российского, що 80 повстанців прийшло з Болгарії зловили одного начальника одної громади в окрузї Джумая, і в горах убили его, яко підозрілого о зраду і видане Туркам шефа комітету.

Берлин. Як з Білграду доносять, король Петро I. повідомив Наталію, що все, що є в конаку, належить до неї і она може сим довільно розпоряджати.

Солунь. На зелїзничій лїнії Солунь-Дедеаґ виконано динамітовий атентат на мішаний поїзд, при чім знищено льокомотуву і тор.

Софія. При експльозиї в Кістенділю, котра знищила цїлий дім, погибло 6 осіб, між ними оден жандарм. Коли жандарми обступили дім, в котрім усадовили ся Македонці, заговірники кинули 2 бомби на жандармів, від котрих погиб оден жандарм. Тогди жандарми дали сальву, котра спричинила експльозию нагромадженого в хаті динаміту.

НОВИНКИ.

— **Чеські „Соколи“ гостями в рускім „Соколї“.** Як то вже нашим читачам відомо, польскі „Соколи“, уважаючі себе за армію будучого „круловства“ польского, переводили в послїдних двох днях анексию Руси в формі так званого „зльоту“ при помочи всїх можливих і неможливих статистів, яких лишень дало ся убрати в сокільский мундур. Як сьвідків анексиї Руси закликали собі Поляки також соколів ческих, які прибули дїйсно в великім числї і становили властивих ґімнастиків, що з польскої шопки — хотяй з великим трудом — зробили дїйсний попис ґімнастичний і виказали як властиво ґімнастичні з'їзди повинні виглядати. Ческі гості показали ся при тім о много розумнїйші, ніж се аранжерам Полякам видавало ся, бо анї трохи не увірили, що Русь є Польща і мимо того, що наші „Соколи“ патріоти не взяли участи в згаданім зльоті, вступили і до рускаго „Сокола“, щоби пояснити свое становище і справдатись зі своєї гостини у Поляків на земли рускій. Зараз першого дня зльоту зложив нашим „Соколам“ візиту управитель ческої прогульки д-р Карель Піпіх, містостароста ческого Союза сокільского в Празї, в товаристві пп. д-ра Пекси співредактора часописи „Sokol“ в Празї і п. Праґера начальника з Колїна. Предсїдательство нашого „Сокола“ ревізитувало Чехів в їх кватирі, де д-р Піпіх іменем ческого „Сокільства“ заявив свою симпатию для рускаго народа і руских „Соколів“ а заразом пояснив, що присутність Чехів на польскім „зльоті“ не має зовсїм на цїли учинити яку небудь прикрість руским „Соколам“ або рускому народови, але що в виду запрошеня польского „Сокола“ яко товариства ґімнастичного, приїхали вони в виключнім характері ґімнастиків. Врешті відповідаючи на лист висланий минувшого місяця з рускаго „Сокола“ до ческого „Союза сокільского“ в справі прогульки наших „Соколів-сьпіваків“ до Чех, заявив, що ческі „Соколи“ приготовлять все, що треба до належитого представленя *„прекрасної украйньской пісні“*. При тій візитї наших „Соколів“ був присутний також д-р Осип Шайнер, редактор ческого „Sokol'a“, котрий як-раз в хвилї прибутя наших „Соколів“ оглядав з обридженем „сзиньску“ напасть „Karykatur“ на наше „Сокільство“. — Другого дня зло-

Моя тїнь.

(Трагічна істория — Х. Андерзена).

Одинокий раз я виступав на трибунї яко бесїдник; тодї прирік я собі сьвято, що се буде вносліднє. Хочу вам, шановні читачі, також сказати, чому. Властиво се доволї нудка історя; але се Вас не обходить — се тим гірше для мене, що маю оповідати. Оповім ѣї проте в коротких начерках — вона все ще доволї довга.

Одного гарного рана в лїтї я подорожував по північній Зеландиї (в Данії), щоби студиювати природу. Нечайно я опинив ся над озером, де побачив господу, міст і човен з плоским дном. На мостї стояв молодий маляр; хотїв подібно, як я, одушевлятися красою природи. Носив на носї очиці, а в руцї грубий костур. Се послїднє дрібниця, важну ролю в сій історії відграють очиці. Була се зовсїм проста річ і до моїх очиць незвичайно подібна; лишень що я був далеко зорий, а він короткозорий. То було цїле нещасте!

Ми всїли до човна і пустили ся в далекий, широкий сьвіт. Він веслував своїм грубим костуром, я малою, деревляною лопаткою. Але ми не заплили далеко — човен ударив о камінь і маляр провалив ся у воду. Я допоміг йому в пригодї, не тому, що его було треба — вода в озері не була глубока; закотивши штани, можна було бродити безпечно та ловити раки, якби йно які були, але сего добра там не було. Ні, я хотїв лише показати ся супротив чужинця ввічливим, хоч се впрочім не належало до мого звичаю; але байка, сей вимок відпокутував я відтак тяжко. Коли ми дістали ся назад до господи, де він проминяв свою промочену одіж на суху, увесь час став мене вговорювати, що я вратував йому житє і тому він не розлучить ся зі мною ніколи. Заключив зі мною сердечну дружбу і ми відразу стали собі ти-кати. Відтак відпровадив мене до дому і спав в ночи на моїй есфі. На другий день переніс ся до мене зі всїм, що мав. Було се страшенне дранте; моя комната перемінила ся в тендітну буду. Я був приневолений взяти инше помешкане, до котрого належала комірка на всяке лахміте. Він переніс ся зі мною. Ми мешкали тепер в одної вдовиці, що мала гарну, дорослу дочку. Він курив мій тютюн, пив мій коняк, носив мої кальоші, як дощ падав... Та все те дрібниця, найгірше було се, що він мав погану привичку свистати. Прямо виссвистував мене з моєї власної комнати — не зі злоби, була се лиш його глубоко вкорінена привичка. Він знав добре, що його свист для мене нестерпний, але ніколи на се не памятав. І коли я відтак утїкав, щоби не чути осоружного свисту, він їшов за мною — все одно, куди я йшов, чи в гости чи купати ся. Він їшов за мною.

Раз в неділю перед полуднем хотїв я взяти ся на спосіб. Коли він свистав весеного вальса, я почав мельодию поважної церковної пісні. Та се мало такий наслїдок, що він покинув вальса і почав мені вторувати. Я утїк з дому. Він заворкотів з невдоволеня, бо нагла перерва не була йому по ну гру, якраз малював по моделю. Але він покинув модель і побіг за мною. Я не знав, як його позбути ся. По дорозї ми переходили попри церкву. Я війшов до середини. Він трохи здивував ся, але пішов за мною. Служба божа щойно була зачала ся. Коли ми йшли здовж церкви, він кляв завзято, що я так безоглядно перервав йому роботу. Показував на божевільного.

Я залюбив ся в дочці нашої господині. Хоч-не-хоч і він мусїв про се дізнати ся. Він назвав се великою дурницею, але коли мені так дуже на тім залежить, та годї, мусимо з нею заручити ся... слово чести, він сказав: мусимо (значить — оба!) з нею заручити ся!

При відповідній нагоді я освідчив ся дївчині о руку. Але я не сказав ще всього як слїд, коли вдав маляр і став її запевняти, як дуже ми оба будемо про неї старати ся; він та я не розставемо ся вїкови; я ратував йому житє, і погано було би з його сторони, якби він коли небудь мене покинув. Від сеї пори говорив до неї „ти“ і товаришив мені та моїй нареченій на кождім кроцї. Ціле місто сьміяло ся з нас. Питали моєї тещі, хто з нас властиво заручений з її дочкою. Вона сама не знала добре — не дивниця, я сам ледви чи знав!

Одної неділї пополудни я мав держати в однім добродійнім товаристві відчит. Я виступив в бездоганнім товариськім одязї, вклонив ся глубоко шановній публиці, наложив очиці на ніс і забрав ся до дїла. Наразнемов хтось вилив нечайно мені на голову коновку води. Всї букви сталиї малі і розплили ся перед моїми очима, а лиця шановної публики стали також малесенькі і розплили ся в сірім морі — — серед посміху я вогромив до кишені від камізельки місто своїх очиць мого короткозорого приятеля! Була се найстрашнїйша хвиля в моїм житю! Збентежений я почав деклямувати вірш з моїх шкільних часів:

О вітчино, сьвятий мій краю,
Блискучий меч припояси,
Сїдлай коня в житя розмаю,
Остроги острі причепи.

В ту-ж мить пізнаю, що я змішав дві ріжні поезиї. Перепудженний та збентежений ще більше вигикую пишу строфку:

Розглянувсь хитро наче лис,
Вітрячи жир у полї...

Вхопив за меч, наставив спис:
Конець вражій сваволї.

Дальше я не міг. Шановна публика реготала ся так голосно і так глумливо, що я втеряв голову до крихти. Я усїв на степени трибуни. Боже, що не дїяло ся тодї в сали! Мій приятель і моя суджена протиснули ся до мене. Він почав мене ганьбити як руду собаку, а вона ще йому помагала! Стид і ганьба, що піднимаю ся чогось, що переходить мої сили! Не дивниця, що публика роздерла би мене на кусничкн, а вже певно зажадав звороту грошей! Справдї я уратував йому колись житє, але вдячність має чейже границї і по такім скандалї між нами всьо зірване... можу глядати собі иншого пристановища!... „Так, можете глядати собі иншого пристановища“, повторила моя суджена.

Очивидно я мусїв глядати иншого пристановища; і в сей спосіб позбув ся своєї тїни. Справдї разом з ним пропала мені наречена — але, милий Боже, атже й на се знайдеть ся рада!

І від сеї хвилї я вірю в судьбу. Серед посміху я вложив до кишені його очиці та свої. Чому мусїв я тодї вхопити якраз чужі, не замічаючи своїх? Бо так судилось! Якби я був попав на свої очиці, відчит був би рішучо удав ся, та за-е я не увільнив би ся я ніколи від своєї тїни, того страшного чоловіка, котрий ніби то завдячуючи мені своє житє, викурював мені тютюн, проганяв мене свистом з мого власного помешканя, а в додатку оженив ся з моєю нареченою!

З данського.

жили нашому „Соколови“ візиту д-р Фер. Піша, староста моравского Союза сокільского, в товаристві д-ра Івана Цапека, п. Лібаньского з Праги і кількнайцятьох „Соколів“ ческих і моравских. Гостий привитав голова нашого „Сокола“ короткою промовою, у якій пояснив причину абсганенції Русинів в відбуваючім ся „зльоті“ і висказав радість з прибутя так дорогих для Сокільства гостий яко основателїв і перших апостолів ідеї сокільскої серед Славян. На то відповів д-р Піша, подібно як і попередно д р Піпіх, що прибутя ческих Соколів не належить уважати як охоту вчинена Русинам якоїнебудь прикрости, але що вони, Чехи, приїхали тут як ґімнастики, що перші серед Славян піднесли поклик „Tužme se“ і з тої причини обовязані в всюди, де лишень сей поклик гомонить, зі своєю помочию спішити. Потім запевнив, що в хвилю коли Русини схотять запросити Чехів на своє сокільске сьвято, прилетять „Соколи“ ческі по можности ще в більшій силї як тепер, бо їх симпатиї є і по сторонї Русинів. При відході вписали всї гості ческі свої назвиска в книгу „Сокола“ а оден з них п. Бретислав Пелант підписав ся по руски. При тій нагоді видїли Чехи наші вправи ґімнастичні, а декотрі навіть заохочені сердешним принятем взяли ві вправах удїл. Підчас вписування своїх назвиск спостерегли Чехи даром „Соколови“ надіслане ч. 13 „Karykatur“, в якім представлено руских „Соколів“ в формі безрог і в цїли показаня того висліду польскої культури своїм братям, *попросили о те число*, чого їм очивидно наші „Соколи“ не відмовили. — По внесеню оклику на честь Чехів і Русинів опустили Чехи наш „Сокіл“ серед ґрімкого відгомону марша Соколів і гимну „Kde domov muj“. — Нині рано відвідали наш Сокіл також польскі „Соколи“ зі Шлеска і Прус. Гостий привитав представитель руского „Сокола“ горячою промовою, в якій підчас невідрадні відносини Поляків живучих в Німеччинї а порівнавши їх положене з положенем Русинів, заохочував всїх Великополян брати собі примір з галицких Русинів під окликом: „борітесь а поборите!“ Зворушені горячим принятем гості Великопольскі пращались сердечно з Русинами і помістивши свої назвиска в книзї „Сокола“ удались на місто в цїли близшого оглянена нашої столиці галицкої Руси.

— —

— **Бляґи польскої преси.** Як критично треба брати все те, що читаєсь послїдними часами в польских ґазетах, се зазначуємо ми доволї часто, виказуючи, що особливо в справах польско-руских польскі письмаки тратять навіть ту дрібку почутя етики та справедливости, яка случайно у декого ще не затонула в безодни польского шовінїзму. Ось найновійший зразок брехливости польской преси. До нового намісника ґр. Потоцкого ходила онодї з чолобитством депутация львівского кагалу. На заяву речника депутації, що жиди будуть належати до найгорячійших приклонників краєвого правительства (про що ніхто й не сумнївав ся), ґр. Потоцкий натякнув між иншими і на звісне донесене „Дїла“ про антижидівску аґітацию вікраю. Отже коли вся шовінїстична польска преса з нагоди тої депутації вкладає в уста намісника заяву, немов то на основі урядових доходжень наше донесене „niema ani słowa prawdy i jest z palca wyssane“, то рівночасно в урядовій „Gazet'i lwowsk'iй“ читаємо дословно ось-що: „Sprawozdania, które otrzymałem nie dają powodu do obaw, a w każdym razie, gdyby wykroczenia takie się okazały, zwalczę je z całą energią i wszelkimi możliwymi środkami“. Отже після найвіродостойнїйшого, бо урядового справозданя показує ся, що намісник зовсїм не заперечив правдивости нашого донесеня, навряд потвердив его, висказуючи лише свою субєктивну думку, що стверджені противжидівскі аґітації не являють ся ему небезпечними, бо „поборе їх з цїлою енерґією та всякими можливими средствами“. Яку-ж вартість супротив сего мають ельокубрациї всяких „Słow“, „Dziennik ів“ і т. п., котрі сьвідомо впроваджують в блуд своїх читачів, і думають, що витвореною штучно фальшивою опінією завернють злочинність своєї политики зглядом руского народа.

— **Нове „посрамленіе“ кацапів в Бережанщинї.** Наші читателї пригадують собі недавну новинку в „Дїлї“ про москвофільске башибожуцтво в Волощинї, повіта підґаєцкого. Коли в тім селї мала оснувати ся читальня „Просьвіти“, впали до Волощини кацапи Кульматицкий і Баландюк для „поученія“ людий, щоби оснували читальню Качковского, а не — хорони Боже! — читальню „Просьвіти“. Розумієся, треба було якимись арґументами „переконати“ громадян Волощини, що „Просьвіта“ погибіль, а Качковщина спасене народу. Які се були арґументи, видко з того одного, який мусїв стати ся предметом судової розправи, а о котрім ми дальше розкажемо. Господин Баландюк, взявши ся громи кидати на Украйну і Українців, зійшов на ініціятора читальнї у Волощинї, о. Омеляна Короля, пароха із сусїдних Саранчуків, і загримів до зібраних селян: „Хто то вам радить закладати читальню „Просьвіти“? Король, *сьвященик, що на Великдень зневажив сьв. Плащаницю!*“ О. Король (котрий, мимоходом кажучи, в житю не бачив Баландюка на очи) не міг пустити плазом тої підлої клевети кацапскої, тож обжалував Баландюка в ц. к. судї підґаєцкім. Розправа відбула ся дня 27 н. ст. червня. По переведенї розправі, котра виказала, що кинена публично клевета на о. Короля не мала анї тїни якоїсь основи, а була лише звичайним кацапским оружем в борбі против „Просьвіти“ і народовців, судя засудив господина Баландюка на 10 даїв арешту зглядно сто корон гривни і на зворот коштів в квоті пятьдесять корон. Поки-що Баландюк вніс відклик, а адвокат підґаєцкий д-р Леман, що заступав о. Короля на розправі, рівнож відкликав ся до вищої інстанциї що-до виміру кари. Межи кацапами в Бережанщинї *новий сей засуд* — по недавнім засудї Щура з Котова за подібну клевету викликав справдїшний Katzenjammer. По своїм „тріюмфї“ по виборах до ради повітової, де то в союзї з Поляками они „побідили“ ненавистних „українцоф“, а властиво честне руске славяньство, сї засуди дуже їм не на руку. На всякий спосіб они до решти демаскують їх в очех селяньства. Та котюзї по заслузї.

— **Знов невинні!** Вїх селян з Боршович під Перемишлем, котрих — як ми се онодї донесли — арештовано і скованих відставлено до Перемишля під закидом сбиди релїґії, маєстату і твореня тайних орґанізацій політичних, знов випущено для браку доказів вини. Від довшого часу переслїдувані доносами, чи може навіть без доносів арештовані селяни вернули домів, та може лише на се, аби день-два відпочати в хатї, а відтак знов помандрувати в кайданках і під баґнетом на пару двїв до перемиской вязниці. Темні кацапскі сили завзялись зломити сим способом harde karki руских хлопів; переслїдуючи сьвітлїйші одиниці між селянством, хочуть стероризувати і відтягнути від политики селяньство цїлої околиці. Але — чи не є се доливанем оливи до огню?

— **Концерт в честь Т. Шевченка в Станиславові.** Дня 10 червня відбув ся в Інституті дівочім Товариства Руских Женщин в Станиславові концерт в честь Т. Шевченка, заходом інституток. Концерт розпочав ся гарним вступним словом, виголошеним учительською інститута панною Мацуською. Потім слїдували сьпіви, деклямациї і ґри на фортепянї. Сьвівав хор інституток. Хор невеличкий, але гарно вишколений завдяки дириґентови, п. Якубовичеви, визначав ся гарними і милими голосами. Передовсїм голос п-ни Думи чарував присутних в сольовім сьпівї. Деклямациї випали добре, передовсїм деклямация „Перебендя“ була віддана з повним зрозумінем п-ною Глїбовицкою. На фортепянї ґрали гарно п-на Шанковска і Любовичівна, ученицї звісного композитора Січинського. Та найґарнїйше випало кінцеве сценічне представлене „Великі Роковини“ Щурата. Майже не хотїлось вірити, що се дївчата, що перший раз виступають на сценї, так з'уміли вирозуміти та перенять ся своїми ролями. Передовсїм ґра п-ни Думи була прямо артистична. Дуже гарно випали ролї Слави та Ґенія, перша п-ни Елєкторовичівної, друга п-ни Вітошиньскої. Ролї добре дібрані до характеру граючих. Тут належить ся заслуга п-у Сїрецкому, що не жалував заходу коло представленя сценічного. Взагалї концерт удав ся гарно. Належить також піднести заслугу Товариства Руских Женщин, котре власними силами інститут сей заснувало, серед трудних обставин удержало і тепер старає ся его як найлїпше повести. Шкода лише, що інститут тїшить ся за малим числом вихованок в порівнаню до великого простору, на якім сей інститатут есть одиноким дівочим інститутом українським. — *Участник.*

— **Віче українско-руской молодїжи** з цїлої Австриї відбуде ся в половині липня с. р.

— **Рух просьвітний в Гвоздеччинї.** Пишуть нам звідтам: Наш Кут рухавсь під зглядом просьвітним. По отвореню дня 14. с. м. читальнї „Просьвіти“ в Гвіздци-містї, відбуло ся дня 18. с. м. отворене читальнї „Просьвіти“ в Гвіздци малім (прилученім до парохії Гвоздець старий) за почином кількох сьвідомих селян місцевих і за підмогою о. Федюка, тамошного душпастиря О год. 3 попол. заповнила ся стодола ч. Івана Томюка місцевими селянами; відрадною появою було, що зійшло ся також досить жінок і молодїжи. Яко гості прибули делеґати читальнї з Гвіздця-міста, кількох громадян з Кулачковець і члени хору з Балинець, з інтелїґенциї о. В. Залуцкий а Балинець, п. В. Залуцкий укінчен. богослов, п. В. Войнаровский, студ. прав, кількох учителїв і одна панночка-учителька. Зборам проводив о. Залуцкий, а промовляли, крім предсїдателя, пп. Залуцкий, балинецкий селянин М. Д., Іван Каралаш і п. Войнаровский. Між промовами сьпівав хор балинецкий. Членів вписало ся до читальнї на-разї около 50. Збори закінчились відсьпіванем „Ще не вмерла“ і „Не пора“. — *Участник.*

— **Зелїзнича катастрофа.** З Мадриду насшіла вість, що на зелїзничім шляху межи Більбао а Сараґоссою визкочив із шин особовий поїзд і упав до ріки Наґеріля. Жертвою катастрофи упало богато людий, котрих число поки-що досї урядово неозначене. До вчера вечір добуто з ріки понад 100 убитих осіб, а ще більше ранених. Тїла убитих є страшно покалїчені. На місце катастрофи прибуло богато свояків погибших пасажирів, причім розіграли ся розпучливі сцени. Богато подорожних наслїдком перестраху втратило бесїду.

— **Огні і громи.** Дня 23 с. м. лютила ся в околици Товмача буря з громами. В селї Олешеві ударив ґрім в одну хату селяньску. Хата згоріла до тла, однак, на щасте, людям у хатї не стало ся нїчого, бо навіть о ударі грому в хату, дізнавшись аж тогдї, як она вже горіла. Хата була необезпечена.

— **Дрібні вісти.** Ректором львівскої політехнїки вибрано на 1903 4 р. професора математики д-ра Станислава Кемпиньского.

— **З нинїшним числом** „Дїла“ розсилаємо 26 ий аркуш повісти Івана Вазова „Під ярмом“, котрої печатане перервалось з причин від редакциї независимих. На загальне домаганє наших читачів доведемо сю повість у редакциїнім перекладї правильними, тижневими випусками до кінця, почім доперва наступить продовженє повісти д-ра Чайковского „Своїми сплами“.

— **Пояснене** Від Всч. о. С. Зельского одержали ми таке письмо до поміщеня: Не добру прислугу зробив менї ч. допісуватель, що не помістив мене в почет тих сьвященників руских, що були на пат. і руські Зелені Сьвята на відпустї в костелї в Милятинї новім, бо не були-б Вп. оо. Л. Лужницкий і Сп. Кархут так широко розводили ся о моїй особі і не ховали ся за мене. Я їм сердечно дякую, що вони своєю допісею признали менї тактовне поведенє, як пристало на руского пароха, но на жаль я не був вже на 8 відпустах від 15. серпня 1902 до сего часу. А если я не був, як каже о Лужницкий, (бо з о. Кархутом я не бачив ся анї разу на відпустї), alter-ego о. Мелїховиче, віце господар а до того руский парох і патріот, то повинні були мої кондеканальні Братя і другі сьвященики добре над тим призадумати ся, і як пристало на солїдарність, бодай під суґґестиею стати в оборонї нарушеної моєї сьвященичої чести, бо на кождий спосіб, если властивому рускому парохови заборонює ся вступу до костела, то се есть великим деспектом. Я тому не винен, що сего не розуміли мої Братя сьвященики. І не хочу їм підсувати гадки, (бо може се неправда), що они їздили більше для иншої цїлий, як чисто релїґійних, хоч оно так можна догадувати ся. Я не брав участи в відпустах від часу, як вибухли страйки в повіті каменецкім і в моїм селї. Мене уважано за ініціятора страйків і репрезентанти шляхти і власти політичної і духовної вимогли на латиньскім пароху, з котрим мене вязали дїйсно щирі і сердечні взаємини сусїдскі і товариські, що сей написав до мене, що моя неприсутність в костелї є конечна. Цїлею тих заходів було, щоби я не сьвітив своєю присутностию в костелї і щоби я, противник политичний Поляків-ґакатистів, не побирав доходів з польского костела, хоть на відпусти і то в руські Зелені Сьвята, св. Петра і Павла, Успенія Пресв. Бог., Рождество Пресв. Бог. і Воздвиженія Чесного Креста і на другі відпусти приходить дуже богато руских богомольців і приносить значно більше жертв, як польскі путники. За страйки мене волочили по судах, хотїли арештувати доносили до намісника і до мого Архіерея, но при кінци всї посоромили ся, бо все було неправда. Засудили за кольпортажу, за се що прийшли книжочки „Як поступати в часї страйку“ до Читальнї, а я, голова читальнї, мав дати (бо сего не памятаю) поліцаєви і писареви громадскому, на 10 корон кари. Коли в Милятинї 100 прим. Добрі Ради розкидовано, то се було вільно. Писав о. Лужницкий, що я робив заходи, щоби всьо було по давному. Не я то робив, но хто иншій в порозумінню з лат. парохом. Се було дня 13. вересня, коли на відпуст ішла польска процесия зі Львова. Є звичай з давен давна, що богомольцї того дня вступають до Церкви, в Милятинї старім і під рана сповідають ся. В полудне надходить процесия численна польска зі Львова, вступав до Церкви, парох руский ві витав промовою рускою — в коротке набоженьство і відпроваджує до костела. Правда, се може в одиноке в цїлій Галичинї, но в фактом. Pro foro externo, щоби не показувати непорозумінь, я відпровадив процесию до костела і дуже мене радо парох лат. повитав. Потім знов їздила депутация ґакатистів і — знов вимогла, щоби я не їздив на відпусти. Заявляю всїм, кому лишень потреба, що я не є автором допісї „Відпусти а руске духовеньство“, длятого прошу все „Odium“ звернути на правдивого автора, а не на мене. При кінци прошу всїх прихильників бодай о одну корону на докінчене будови нової мурованої Церкви в Милятинї старім, котра сего року має бути посьвячена, а не маємо гроший. — *Сидїр Зельский*, руско-кат. парох в Милятинї старім.

— **Пос. Никелай Василько** прислав на руки радника краєвого видїлу пос. Гнидюка щедрий дар 100 К в користь Народної Лїчницї у Львові.

— **Народне віче** відбуде ся в Равї-рускій дня 6 н. ст. липня с. р. о 3-ій годинї по-полудни в громадскій сали зі слїдуючою програмою: I. Відкрите віча і вибір президиї. II. Реферат „о политичнім положеню Русинів“ з дискусиями і внесеннями. III Реферат „о економічнім положеню Русинів“ також з дискусиями і внесеннями. IV. Заключене віча. О як найчисленнїйшу участь просимо. — *Видїл „Равской Рускої Ради“.*

— **Потрійне сьвято в Дрогобичи.** В днях 5. і 6. липня відбуде ся в нашім Дрогобичи потрійне сьвято, а то: дня 5 липня **фестин „Зорі“ і посьвячене прапора** сего ремісничого руского товариства, а 6 липня **отворене дрогобицкої Філії „Просьвіти“** а вечером **концерт в память Т. Шевченка.** На се потрійне сьвято запрашають комітетові всїх Русинів. Прибувайте, земляки, з усїх сторін, щоб величаво випало наше сьвято! Програма концерту в память Шевченка оголосить ся пізнїйше; на сїм концертї повинна явити ся вся Русь Дрогобиччини. Сьвято Тарасове повинно бути справдї всенародне, тож дожидаємо Вас, дорогі братя Селяни і Міщани, дожидаємо Тебе, руска Інтелїґенцие! Приходїть віддати честь борцеви і мученикови за правду і волю нашого народу! — За Комітет *Волод. Йойка.*

— **Товариство руских ремісників „Зоря“ в Дрогобичи** просить всї Товариства, запрошені на торжество посьвяченя прапора дня 5. н. ст. липня с. р., щоби з огляду на маючі ся починити приготованя повідомити нас чим скорше, в якім більше-менше числї возьмуть участь в тім торжествї. За Видїл Товариства „Зоря“ в Дрогобичи *Іван Гарасимович*, секретар.

— **З „Труду“.** Дїлимо ся з нашою суспільностию радісною новиною: **Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові купила каменицю в Рынку ч. 39**, підписавши дня 29 с. м. контракт купна і заплативши першу рату в квоті 30.000 корон. Друга рата в квоті 24 000 корон, прийде заплатити 31 грудня с. р. Проча часть цїни купна позістає яко ґіпотечний довг банку, маючий ся сплатити протягом 25 лїт з чиншів. Першу рату могла Спілка заплатити тілько завдяки нашій патріотичній суспільности, котра на поклик Спілки поспішила з ріжних сторін то удїлами то з щадничими вкладками. Честь їй за те! А Спілка буде докладати всїх старань, щоби сповнити свою широку задачу і тим причинитись до нашого економічного й національного подвигненя. Прихильність суспільности заґрівав Спілку до ще ревнїйшого труду і наповнив ї надїєю, що наша суспільність і дальше буде численно приступати в ї члени і складати ґроші до ї щадниці, щоби Спілка могла в речинци заплатити і другу рату. Додаємо, що через купно сеї каменицї посїдають тепер Русини в львівскім Рынку три дома. — *Від Дирекциї.*

— **Подяка.** Високопреосьвячений Еп. кир Кочстантин Чехович зволив ласкаво пожертвувати 40 корон (сорок К) на відреставрованє руско-кат. церкви в Розборі округлім деканату порохницкого. За тую щедру жертву складаємо Високопреосьвященому найсердечнїйшу подяку. — За руско-кат. парохіяльний комітет: *о. Іван Сенета*, парох місцевий.

В Коломиї, як у нас вже була коротка звістка, відбуде ся дня 2 липня в сали Каси ощадности **концерт п. Ілярiона Козака**, артиста-тенора цїс. ювілейного театру у Відни, і его жони Софії Гофман Козакової, артистки-сьпівачки. Програма містить композициї Лисенка, Чайковского, Желєньского й Носковского, Ваґнера, Шопена, Бізета, Годарда і Кампана. З композицийЛисенкових відсьпівав п. Козак: „Ой чого ти почорнїло“ і „Огні горять“, пані Козакова: „На що мені чорні брови“ і „Ой одна я, одна“, а пяту композицию Лисенка, дует „І широкую долину“ відсьпівають обоє пп. Козаки. Початок концерту точно о 8 год. Цїна місць: крісла в перших пяти радах 2 К, в слїдуючих 1 60 К, вступ на салю 1 К, а для учеників і підофіцирів 60 с., ґалерия 50 с.

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости** в академічній (рускій) ґімназиї у Львові відбув ся в днях від 18 до 26 с. м. під проводом краєвого інспектора п. Ів. Левицкого. До іспиту зголосило ся 41 публичних учеників, 3 приватисти і 1 екстерністка. Іспит здали 32 публ. ученики і 2 приватисти. Поправку з одного предмету одержали 4 публ. ученики і 1 приватист. Двох публичних учеників репробовано на рік, трех відсунуто від іспиту, а одного екстерніста не допущено. Іспит зрілости здали отсї абітурієнти: 1. Михайло Бодак, 2. Іван Гаврилкевич, 3. Антін Гарасимів (з відзн.) 4. Платон Йосиф Горницкий, 5. Остап Ізарий Гриндй, 6. Николай Гуменний, 7. Микола Демчук, 8. Іван Ґеник, 9. Володимир Леонтий Калинович, 10. Стефан Кійко, 11. Володимир Сильвестер Кіндрачук, 12. Теодор Коростїль, 13. Омелян Козинский, 14. Максим Куницїренко, 15. Григорий Лакота, 16. Володимир Левицкий з (відзн.) 17. Іван Логінський, 18. Іван Маркевич, 19. Володимир Мисик, 20. Іван Новосад, 21. Михайло Подолюк (з відзн.), 22. Теодор Поліха, 23. Михайло Росткович, 24. Володимир Романьский, 25. Іван Рудко, 26. Володимир Сайк, 27. Василь Скрипчук, 28. Мелетий Фединишин, 29. Іван Фльонт, 30. Володимир Чайковский, 31. Василь Володимир Шавала, 32. Іван Яськів, 33. Цеґелик (приватист), 34. Майковский (приватист).

Послїдні вісти.

Відень. Цїсар заіменував ґр. Ст. Бадонього маршалком Галичини. (Є се нинї наспівша деспеша віденьского урядового бюра кореси. *Ред.*)

Відень Кербер має на метї переведене реконструкциї кабінету на основі порозуміння Чехів з Німцями. Покликано тут богато визначних парляментаристів. Если угода удасть ся, сесия парляменту буде скликана вще на липень.

Будапешт. Нове правительство Куен Гедерварія представило ся нинї соймови і палатї панів. Яко нові міністри представили ся: Кольосварі яко міністер гонведів, Томасіч яко міністер для Хорватиї і Куен Гедерварі яко премієр і провізорично міністер a latere і міністер для внутрішних справ. Прочі теки обсаджені міністрами уступившого кабінету Сейля. Гедерварі зложить заяву, що буде стояти на угоді з 1867 року і пильнувати одноцїльности армії.

Берлїн. Соціяльні демократи ставлять свого кандидата на місце віцепрезидента палати.

Білград. Скупштину замкнено. Німецкий, турецкий і італїяньский посол вернули на доказ навязаня на ново дипльоматичних зносин з Сербією.

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

УВАГА! З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по ціні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Ціна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 30 червня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·75 до 7·90 а на термін 7·— до 7·25, *Жито* старе 6.10 до 6·20 а на термін 5·— до 5·25, *овес* оброчний старий 5·70 до 6·10 а на термін 4·50 до 4·75, *ячмінь* пастівний 4·50 до 4·75 а броварний 5·— до 5·50, *ріпак* 9·50 до 10·— *льнянка* —·— до —·—, *горох* пастівний 5·75 до 6·25 а до вареня 7·50 до 9·— *вика* 4·50 до 4·75, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·— до 5·25, *гречка* 6·50 до 6·75, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 75·—, шведска 55·— до 70.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 35·50 до 36·20.

Курс Львівский

в дня 30 н. ст. Червня 1903.

	Підат.	Жид.
Акції за штуку без купона		
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. з.	540 —	550
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелізн. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелізн. Львів.-Черновц.-Ясси по 300 зр.	576	585
Листи заставні по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. сильов. з 10% прем.	101 25	—
Банку гипот. гал. 4½% а. з. льос. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	97 50	—
„ краєвого 4½% а. з. льос. з 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. з. льос. з 57 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. 4% (І. емісія)	98 2	— —
„ „ 4% льос. з 4½% а.	98 40	— —
„ „ 4% льос. з [illegible]	8 40	99 10
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% з. а	99 7	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% а.	3 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (зі сп.)	100 70	101 40
„ „ „ 4½% [illegible]	101 75	— —
Позичка краєвої з 1873 по 5% а. з.	—	— —
Позичка краєвої з 1893 по 4½% а. з.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4½% [illegible]	95 50	97 —
„ „ 4½% 4-ох [illegible]	94 5	— —
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 40 зр. (40 м.)	74 —	79
Міста Станиславова „ „	— —	—
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франків	19 —	19 30
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів папєрових	252	256 50
100 марок німецких	116 90	117 60

CAPILLATOR найновійше, одиноке, певне і сейчас діючо средство на зарість волося і удержуюче волосє

Capillator є не лише средством краси але також одиноким средством для лічення хоріб шкірних і відживляючим волосяні зарідки

Capillator є недосяжимим средством лічничим проти лупини, як також проти в'ялим хоробам шкірним

Capillator є средством викликуючим буйний ріст волося і усувающим випадане волося

Capillator усуває при першім ужитю перхоть, випад волося, сивіне волоси і надає їм первісну природну краску.

Capillator дає панам прічудні бороди і вуса.

Capillator можна набути в оригінально напечатаних фляшках, засмотрених в охоронну марку по 5 К за попередною присилкою належитости або за поділпатою.

Головний Склад: антика під „угорским Королем“, Будапешт, ул. Мароканьска ч. 2. Одинокий склад для Галичини і Буковини: ЖИГМОНТ РУКЕР, антикар під „Срібним Орлом“ у Львові. 406 7—5

Надіслане.

Ренти державні, призначені до конверзії

приймаємо до зреалізованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при заміні на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Кенігсвінтер і Сини

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 5 против Банку Поземельного на нижнихъ аркадах Галицкой

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших **окуляри, цайкера, льорнєти, бінокле, далекозиди, барометри, термометри, мікроскопи, лупи, компаса, райсфедри, тасьми мірничі, міски, лінії мікрометра** і т. п.

Уряджене домашнім електричним.

Всякі направи полагоджують ся як найкорше і найдешевше. 416

Рух зелізничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20. 5·40. 9·20*
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного 7·45. 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 8·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·35.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9)
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 8·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелізничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул Красіцких ч. 5. 6

Портрет Тараса Шевченка

Ціна 50 кр.

Дістати можна в тов. „Просвіта“, Ринок 10.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 536 186—?

Семинаристка III року прийме лекцию на селї на місяць липень і серпень. Ласкаві зголошеня в редакциї і адміністрациї „Дїла“. 493 1—3

Въ цѣляхъ аґітацийныхъ!

поручають ся до ширеня масами слѣдуючій брошурки „Парохіяльной Бібліотеки:

1. Законы людской суспольности где розправляє ся о суспольной нуждѣ, и о средствахъ якъ ѣй въ публичномъ житю зарадити. За 100 штукъ 8 кор.
2. Фалшивый парляментаризмъ, где вытолковано ясно чому дотеперѣшній посльы не зробили я не могуть зробити нычь добрего для масъ народу. За 100 штукъ 8 коронъ.
3. Наша збруя, або якъ бороти ся проти воруговъ нашого быту. За 100 штукъ 6 коронъ.
4. Наша организація, або куды нам щобы було намъ лѣпше. За 100 штукъ 8 коронъ.
5. Злука Антихристовъ, брошурка дуже на часѣ поединчо: 100 штукъ 1 к. 20 с.; чотири статіи разомъ: 100 штукъ 4 короны.
6. Христосъ и Его народъ, брошурка дуже побуджаюча до патріотичной чинности. 00 штукъ 5 коронъ.
7. Не бойте ся пострашку! брошурка на часъ выборчій знаменита! За 100 штукъ 3 кор.
8. Религія а паньство. За 100 штукъ 2 кор.
9. Религія а бѣдаки. За 100 шт 2 кор.
10. Хлѣбъ безъ религіи не сытить. За 10. штукъ 2 короны.

Выѣмково, яно на часъ выборчій, можна всѣ тій брошурки набути франко, одино въ Редакціи Прапора, Перемышль, Побереже ч. 1. въ найменшій скольокости 100 штукъ зъ кождои.

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ

против взаємного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Просячи від дискрецию дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 28—12

ГАЙДАМАКИ

ТИЖНЕВИК

виходить що вівторка.

Видає і за редакцию відповідає: *Михайло Петрицкий.*

Цїлорічна передплата виносить 4 зр. на пів року 2 зр. Редакция і Адміністрация: Львів, улица Батория ч. 24. II. поверх.

Товариство „Просьвіта“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправленї, можна купити

в канцелярії товариства Ринок ч. 10,

по слідуючій цїні:

Розказки про сили природи	40 сот.
Оповіданє о житю св. Бориса і Гліба	40 „
Повістки для дітий	54 „
Сестра	30 „
Байки	44 „
Істория Руси ч. I.	50 „
Істория Руси ч. II.	46 „
Ян і конопле	48 „
Про живоплоти і ліси	40 „
Вен'ямин Франклін	32 „
На досьвітках	44 „
Серед ледового моря	50 „
Житє сьв. великомученика і лікаря Панталеймона	40 „
Дрібна птиця господарска а велики гроші	40 „
Відкрите Америки	44 „
Звірята шкідні і пожиточні	84 „
Кирил і Методий	44 „

Шкільною правописию:

Фінляндия і Сахара	44 сот.
Повістка (Тїточка Ганна і два старці б. Гомільци)	86 „
Житє сьв. Отця Николая	40 „
Пасіка	70 „
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60 „
Молитвенник народний (лучша оправа)	80 „

Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по ціні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „**Dentolin**“ будуть дальше вироблювані під назвою **WAWELIN**, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лепковского.

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекцийне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочки з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псуття. Чудесно шкляне і кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубе 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склады вї Львові: Аптики П Миколяша і Сп. — К. Пилевский. І. Вевюрский Торговлї і дрогуериї: Народна Торговля (вї Львові і вї всїх своїх філіях), І. Бромильский, А. Бекком, Лянґ і Підярский. 364 12—31

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В середу 1 липня 1903.

Незвичайна програма

Виступ всїх артистів та артисток як також продукцаї найлїпше тресованих коней.

Перший раз: *Перший раз:*

Гумористичний балет Divertisment.

В двох віддїлах

Маркіз і Валеріна

виконана цїлим персоналом і **CORPS du BALLET.**

Приготовує ся „Новість“ Наполеон І. в Єгиптї, велика вистава пантомічна. 68 1—?

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабриєля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелізниця і кінний трамвай ждуть на публїку до кінця представленя. — В четвер 1 липня велике представленє.

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всї ті, котрі мають замір виміґрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуюче оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбурґ мають тоту велику користь, що вже в Мисловицях, на границі прускій, достають ся під нашу опіку а від того місця випрявляємо їх вирост до себе без пересїдання в возї 3-ої кляси зелізниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не тревае довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Кошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 19 ?

Найлїпший навіз осїнний!

Мучка Томаса із зьвіздою

з найлїпшим і найдешевшим навозом, що містить в собі фосфоревий квас для кождого рода збіжа, конюшини, картофель, ріпи, на сіножати і пасовиска.

Мучка Томаса із зьвіздою

діє також скоро і певно як суперфосфат, а перевисшає его довшим діланєм, як неменш вапною вмістимостию вапняну і магнезиї, при далеко низшій ціні.

Мучка Томаса із зьвіздою

продає ся з гарантию вмістимости фосфорового квасу, розпускальности в цитриновім квасї і мідку, а відродавці достарчають ї по оригінальній ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

пакує ся в підбитих мішках, на котрих є означена повність і повисша охоронна марка (зьвізда).

Остерігає ся перед закупном послїдніїшого товару.

ФАБРИКИ ФОСФАТІВ ТОМАСА

Ст. вправленя заресстр. з обм. порукою

ЙОСИФ КАРРАХ

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22. 380 3—18

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує дзвоны рѣзной ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливия въ найкоротшомъ часѣ, а такожь має на складѣ готовї дзвоны рѣзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходинамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокї новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонобъ ручу и длятого осмѣляю ся приручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Дѣло орган рускаго товариства педагогічного двотыжневникъ педагогічно-науковый. выходить вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Прнумерата рѣчна 3 зр, пѣвъ рѣчна 1·60 зр. чвертьрѣчна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черлянськоі. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 135. Львів, Середа 18 Червня (1 Липня) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за ей місце, а з рубрики „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вписні приватні оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Новий маршалок.

Урядова Wiener Ztg. оголошує: цїсар заіменував маршалком Галичини ґр. Станислава Баденього.

Ґр. Станислав Бадені звісний вже здавна на становиску маршалка, щоб про нову номінацию розписувати ся ширше. Для нас на разї інтересна буде лише програма нового маршалка, яку він з огляду на теперішну хвилю і істнуючі відносини виложив в справі польско-рускій на засїданю сойму з дня 30. грудня мин. року при розправі над буджетовою провізориєю. Ось дотичні виводи, які виймаємо зі стенографічного протоколу:

Пос. Рутовский — казав ґр. Баденї — є тої думки, що відносини між Поляками а Русинами уложать ся самі від себе з упливом часу. (На тім становиску стоїть вся польска гаката, котра в зрозумілім недипльоматичнім жарґонї висказує тоту саму програму так: не дати нїчого Русинам, змагати до рішучого спольонїзованя східної Галичини. *Ред.*) Я тої думки не подїляю, не подїляю ей тим більше, що винайденє дороги, на якій можна б дійти до порозуміня, не видає ся менї так трудним. Думаю, що панове не єсьте того пересьвідченя, немовби хто з розумних польских політиків думав або вірив, що можна дійти до спольонїзованя Русинів.

Хочу омивати гарні і солодкі слова— суть они менї осоружні і прошу затим приняти моє запевненє, що тих солодких слів не уживаю, а лише ствердюю, що нїхто у нас в польонїзацию не вірить (?! *Ред.*) Але мало того; п. Абрагамович, промовляючи в тій розправі, заявив іменем більшости сеї послати, що ми готові культуральні а тимсамим і національні, справедливі домаганя Русинів признати і оскільки се від нас залежить, поперти. Супротив так поставленої квестиї є одна принципіяльна трудність, що спиняє порозуміне, а то обава, щоби не втратити популярности, не наразити ся на застій не досить горячого патріотизму тодї, коли понехає ся кличі неґациї, неохоти, опозициї і коли зійде ся на умірковану дорогу ставленя домагань, о котрих з гори можна сказати, що дадуть ся осущити, на дорогу постепенного розвою. Думаю, що коли-б висказано ті бажаня з узглядненем дійсних потреб, то найшли би вони прихильний відгомін коли не серед цїлої більшости сойму, то принайменше у многих послів, котрі бажають горячо управильненя і полагодженя теперішних взаємин між Поляками а Русинами.

Не хочу нині входити в подробиці, але думаю, що є обовязком умірковапих людий приготовити в краю ґрунт для пїшої в тім напрямі будуччини. Велика трудність лежить в питаню, хто має се дїло зачати? Та що-до сего пригадую, що коли на одним подвірю, належачім до двох властителїв, дім находить ся в огни, а властителї сперечали би ся, хто має ратувати цїле обійсте, то не сей докаже більше до сего обійстя право, хто буде доливати оливи до огня, але хто з пожертвованем особистих зглядів буде старати ся угасити огонь та уратувати цїлість.

Висказую проте бажане, щоби ми на другий рік не нараджували ся під враженем подій, котрих відгомін, маю надію, вже не відозве ся, і щоби в краю найшли ся люди патріотичні, розумні, умірковані і виросумілі, котрі не вагували би ся наразитись на хвилеву непопулярність а своєю дїяльностию щоби усунули постепенно то, що спиняє порозуміне.

Як видко з наведених уступів промови, ґр. Баденї вступає на маршалківске крісло яко пропаґатор политики угодової. Ся політика може бути для нас, а і для цїлого краю, корисна, о скільки ґр. Баденї буде стояти на тім становиску, що Поляки повинні залишити думку о польонїзациї, узнати наші права на Руси і заспокоюючи всї наші потреби, будуть старати ся о усуненє нашого зовсїм оправданого невдоволеня; — лиха, коли може за які дрібні уступки буде змагати до того, щоб серед Русинів виробити собі податливі орудия для шляхоцко-польскої політики і маною концесиї ввести в їх ряди роздор, опортунізм і політичну деморалїзацию.

В кождім случаю зведенє борби до ладівїйших форм лежить радше в дійсним інтересї Поляків віж Русинів, а ми ґр. Баденьому удасть ся пересьвідчити про се своїх загорілих і осліплених кастовою і національною заїлостию земляків, дуже сумнїваємо ся. Атже „Czas" зараз по промові ґр. Баденього казав, що его слова заносять непрактичним ідеалїзмом і на них згодити ся годї", а нинїшний „Głos Narodu" ударяє заздалегідь на — як каже — оригінальні і чисто індивідуальні погляди нового маршалка на справу руску..

Чорна книга і бойкот.

(Голос з краю.)

В 122 ч. „Дїла" з 9 (16) червня с. р. у вступній статї: В чім лежить народна сила? виказує ш. автор, що лиш солїдарність і карність народна у всїх напрямах народної роботи вспіє піднести нас до ряду других культурних народів. Та ш. автор, знаючи рутеньску байдужність, слушно заключав, що нас не навчать скоро солїдарности і карности хочби які докази і цифри.

Мовби на потвердженє того, що у нас ще далеко до якоїсь єдности і карности, подибуємо в тім самім числї „Дїла" в новинках насамперед подвиг о. Громницкого, пароха в Тернополи, котрий на ганьбу рускому імени помагає польским шовінїстам до ухвали почетного горожанства для бувшого намісника ґр. Пінїньского. Зараз в слїдуючій новинцї подано назви аж 16 руских сьвященників, котрі поспішили до костела в Милятинї з помочею духовною — одні в неділю, другі в Зелені сьвята. Коли такого поступку давнїйше годї було оправдати, то тепер, коли вся галицка Польонїя з Більчевским і Козловским на чолї, виповіла борбу Русинам на цїлій лїнії, вислугуване по польских відпустах справді не знаю як назвати.

Тай таких хрунївских вчинків зі сторони Рутенців реструє ся по часописях безлїч, от приміром дзекан залїщицкий о. Скульский закладає кулко рольнїче, щоби шкодити читальни і ей крамници; инший дзекан о. Мартинків в Сколїм веде аґенцию асекурацийну краківского товариства і так в безконечність.

Возьмім иншу справу. Всї три Вир. Ординарияти рускі еще перед лїтами поручили духовенству і вірним товариство асекурацийне „Дністер", а мимо того з кінцем 1903 р. було еще необезпечених в „Дністрі" 1057 церквей і 496 приходств. Деж тут карність народна! Чи подумають ті байдужні душпастирі, що на оплату премій асекурацийних складають до скарбони церковної крейцаровими лептами парохіяни-Русини, отже повинен той гріш служити рускій справі. Але бо з таких складок повстають і капітали церковні, котрі уміщені по чужих банках, щадницях, служать шовїністичним цїлям, бо з чистого зиску роздавсь рік річно на будову косцюлків на Руси або на підмогу для Towarzystwa szkoły ludowej, котре поставило собі за цїль польщити рускі дїти. А тимчасом русві институциї фінансові мусять не раз селянам чи міщанам відмовити пожички, особливо коли розходить ся о більші капітали, як приміром при парцеляциї. Тай так земля переходить в чужі руки, а руский гріш служить ворожим цїлям.

І колиж раз настане тота карність народна?

Само взиване до тої карности по часописях, чи на вічах, прогомонює, як видко, безслїдно. А время люте. Противники мобілїзують на нас всї свої сили, положенє грізне. В такім часї *мусить* настати карність народна, а до того треба ужити острійших средств, як в часї „мира".

На мою думку треба конче завести *чорну книгу*, в котрій би реєстровано всякого, хто-небудь виломлює ся з під карности народної. Днесь, коли напятнуєсь кого публично, то він небогато собі з того робить, бо по якімсь часї люди забудуть. Але колиб він знав, що чорна книга передасть его патріотичний вчинок грядучим поколїням, котрі осудять той поступок, певно стеречи ся буде. Очивидно, що все те від часу до часу оголошуване би в часописи в сталій рубрицї під відповідною назвою.

Кому не поможе публичне напятнованє, того треба бойкотувати. Полишаючи сьвідомим патріотам вибір способу для контролї непатріотичних вчинків сьвідких інтелїґентів, як також спосіб їх бойкотованя, звертаю увагу патріотичного Духовенства на застрашаючу появу, що стільки непатріотичних вчинків поодиноких духовних раз у раз пятнуєсь публично по часописях. А преціж духовенство має досить способів до примушеня своїх собратий до карности. І так. На найблизшім соборчику належить ухвалою візвати всїх душпастирів, у котрих церкви і будинки ерекціональні не обезпечені в Дністрі, до безпроволочного перенесеня обезпеченя до Дністра. Так само належить візвати тих собратий, котрі церковні капітали умістили в чужих касах, щоби ті капітали перенесли до своїх товариств. Ся ухвала має бути втягнена до протоколу а о скільо зістала виконана, подасть декан до відомости кондек. духовенства на найблизшім соборчику по новім роцї, бо до того часу звізитує всї парохії.

Такі самі ухвали треба перезести щодо рускої переписки з властями, веденя метрик по руски, участи в відпустах по костелах і т. п. Коли-б такі ухвали не помогли, треба бойкотовати упертих (по попереднім напятнованю їх публично), памятаючи, що добро народне вище стоїть, чим сусїдскі *взгляди* чи етикета. Тут повинно бути девізою: Salus rei publicae suprema lex в змислї християньскої морали, бож й цїла наша борба за права народні не є вїчим більше як встоюванем за правду.

Сьвященик.

Середновічна Польща в образках XX. віку.

(В дальшім доповненю моєї дописи до „Дїла" ч. 128 з дня 23 червня с. р.)

IV. В сали розправ ц. к. суду в Будзанові.

Для розривки власної їздивем сегодня до Будзанова; хотівем подивити ся та прислухатись розправам карним в ц. к. судї.

Прибувем вчасно — перед полуднем.

Функціонуючий судия ц. к. секретар п. Маньковский, котрого перший раз бачивем, був ласкавий просити мене усїсти на кріслї, побіч адвоката.

Розправа, котру заставем, — ходило о обиду чести між Жидівкою і Жидом, інтересовала мене мало. Бавило мене радше, як Жиди, намагаючись говорити поправним „języki", мішали цїлі речевня „по руски", допомагаючи собі — жарґоном. По пів студиї лїнґвістичній, подивлявем терпеливість п. судиї. По два рази напоминав він Жидів, коли не одержував докладних відповідий — „mówisz pan, jak durny chłop!" — очивидно для того, щоби не ухибити чести підсудимих. Також зробив на мене вражінє симпатичне п. адвокат. Подавав заміти влучні, доводив переконуючо і плавно цитував параґрафи. Лиш одно дотикало мене неприємно. Оперте коло печі стояло якесь індивідуум, досить високого росту, у витертій чорній чамарі міщанській, з виложеним, брудним ковнїром від сорочки, — індивідуум, котре уперто, з певного рода завзятем, втопило палкий зір на мене.

По укінченій розправі заповів п. судия другу з черги — розправу: внесену до ц. к. суду скаргу коваля Франка Круковского на Івана Дикуна, провізора церковного — зі Скомороха. — Індивідуум з під печі — стануло сьміло перед загородою. Аж тепер пізнав я, що се той коваль, котрий витрихами добирав ся отворити двері церкви скомороской, та котрого провізор Іван Дикун прилапав, як він випробовував дороблений, злодїйский ключ. —

Приступив також перед суд обжалований Іван Дикун.

Зауважавем добре, як в очах мого любого брата церковного потемнїло. Ледви чи він видів мене, свого пастиря...

В душі моїй зродилась в мить чудна та дивна думка: я порівнював обох підсудимих — коваля і мого провізора; менї видалось, що моя доля звязана нерозлучно тїсно з долею сердечного Івана, — так само роля кс. Турчаньского пат. пароха Будзанова з ролею коваля Франка Круковского. Серце мов стискалось від сердечного жалю. А ну, — думаю дальше, — хиба остану ся в сали, доки доки тота розправа не переведе ся. Буду ворожити: як засудять на кару мого старшого брата — в спорі з ковалем, — то й мене засудять також в спорі з кс. Турчаньским; а коли побідить мій любий Іван, то Господь допоможе, що й я також одержу побіду...

Щож дивного, що захотівем щиро помочи Іванови Дикунови? — Нахиляючись до п. адвоката, попросивем его півголосом, чи не підняв би ся він, за належну ремунерацию, котру обіцявем заплатити зараз, готівкою, — станути яко оборонець обжалованого. П. адвокат притакнув і приобіцяв се зробити.

Але заповіджена розправа на хвилю ще приостановилась. П. адвокат вийшов з сали до другої комнати. Також віддалив ся для своєї потреби п. судия. По часї вернув ся п. судия, — але п. адвоката вже не видівем. Певно якась важнїйша справа пешкодила п. адвокатови — він мусїв відійти.

Отже розправа вела ся без адвокатскої помочи.

По відчитаню внесеної до суду скарги запитав ся п. судия Коваля-Франка Круковского: „opowiedz pan, jak to było?:" Круковский відповів: „było ono tak: ja poszedł oglądać pole w Skomoroszu i wypadła mi droga koło cerkwi. Ja chciał się pomodlić pod drzwiami. A ten oto człowiek przyleciał do mnie, uderzył mię w piersi kułakiem i zaczął krzyczyć — „rabiwnyk", aż się ludzie pozbiegali. Ja nastraszył się i zacząłem uciekać. Kiedy powróciłem do domu, musiałem położyć się do łóżka, bo mnie kłuło w boku". П. судия перервав: w którym boku? — „Proszę p. sekretarza — w prawym!" Дальше заявив коваль, що видав на лїкаря 3 К, на аптику 40 с, що стратив 10 день робочих, а за кождий день рахує собі відшкодованя — по 5 корон. Все те нотував собі п. судия пильно на папери.

По відобраню ґенераліїй від обжалованого karani?!" — „Нї прошу". „Nigdy?" „Нїколи; я й в судї ось що другий раз — за мого віку; раз по смерти тата за спадщину, а нинька другий раз". „Dlaczego biliście Franka Krukowskiego? To niewolno bić". „Та не прошу, я їх не бив". — Тут перервав коваль: „b ł, bił, кулаком w piersi і krzycz ł rabiwnyku, rabiwnyku". „А бігме, я не бив. Я лиш прийшов, дивлю ся а они під дверми з ключем коло церкви. Тай кажу, — пане! а ви тут що робите коло нашої церкви? Тай легенько взяв їх за руку так за плече, тай відсунувем. Таже то видїли люди". На то п. судия: „Co wy mięszacie się. Ja Polak, a Pan Bóg jeden dla wszystkich. Niech księża dają sobie sami radę, mają Konsystorz. A wy nie mieszajcie się. Nie wolno bić nikogo! „Та я не бив. Я лиш казав до них: пане, а ви що тут робите?" „Nie wolno bić! ja was zato zasądzę. Pogódźcie się dobrowolnie. Wy nie mieszajcie się. Niech księża załatwią sami. Przeproście się". — „Прошу п. сендзього, та за що я буду їх перепрошувати? Я не винен!"

„Jest świadek? — Jak się nazywacie? — Ясько Магдюк!" „Wy Polak?" — „Поляк!" — „Wy widzieli jak to było?" — „Видїав!" — „Czy bił Iwan Dykun kowala Krukowskiego?" „Ja nie widział. Я прошу п. сендзього був дальше, але я не видїв, щоби Іван бив того пана".

„Drugi świadek! Wy jak się nazywacie?" „Jasko Magdiuk!" „Wy Polak?" „Polak!" „Wy widzieli jak on bił? „Не прошу, я стояв ще дальше, але я не видїв, аби Іван бив". Тут перебив знов Ф. Круковский: „та що ви говорите? таже він кричав, бив кулаком!" — „Я не видїв" — закінчив Ясько сьвідок.

Миролюбивий судия завзивав ще раз до згоди: „Pogódźcie się Przeproście". „Та як, за що буду просити, коли я не винен? Я того пана не бив!"

Коваль відозвав ся остаточно „Ja mam drugich świadków, Józka Kowalskiego і drugiego Kowalskiego!"

Ся розправа покінчила ся сегодня так: п. судия оголосив — „rozprawa odracza się. A wam, Dykun, powiadam, choćbyście mieli sto świadków a kowal tylko dwoch, to was zasądzę!"

На мою душу наляг сум. Коли опускавем салю розправ ц. к. суду в Будзанові, думавем собі: о недобрий то знак; здає ся, будуть переводити так само спір мій з кс. Турчаньским — дуже можливо, що в рішучій хвили відступить мене і мій адвокат оборонець...

Роздобувем до свого альбома ще пятий чудово-дивний образок, але на разї, приглядаю ся образкови сему — ще сам...

Ник. Галущинський.

Галицке ц. к. Товариство господарске а „вшехпольска“ гаката.

Галицке ц. к. Товариство господарске, субвенціоноване з фондів державних а остаюче здавна в руках польскої шляхти і використуване для інтересів польских панів, вибрало в зимі сего року своїм презесом звісного „месняша“ Козловского. Була в тім очивидна ціль: дати Козловскому для его гакатистичної „праци“ на Руси ширше поле і ширший вплив; побіч „народових вечів“, паралельно з ними, „месняш“ Козловский зможе дїлати в дусї польского гакатизму також на так званих „виставах“, уряджуваних віддїлами Гал. Товариства господарского по містах повітових на галицкій Руси, тим більше, що на таких виставах можна дїлати і грішми в видї премій — грішми, розуміє ся податковими...

І дїйстно бачимо, що Козловский вихіснував своє „презесовство“ в Гал. ц. к. Товаристві господарскім дуже запопадно. На повітові вистави худоби з'їздить він в товаристві цїлої президиї Товариства зі Львова а рівночасно з'їздять ся пани шляхтичі зблизька й здалека і ведуть свою „орґанїчну працу“ в інтересї „Польскі на Русї“ і польско-шляхотской кишенї, стараючись при тім баламутити руских селян, котрі у виставі беруть участь.

О всїм тім, що ми вище сказали, свідчить і недавна виставa, уряджена дня 24 червня с. р., в Товмачи під назвою „wystawa przeglądowa bydła włościańskiego i przemysłu powiatowego“.

О тій виставі находимо цїкаву допись в черновецкій Gazet'ї polsk'ій (ч. 52 з 28 червня с. р.). На виставу — пише дописуватель з Товмача — прибула „liczna drużyna gości“. Прибула в комплетї президия Товариства господ. зі Львова під проводом д-ра Владзімірка Козловского, з'їхали ся делеґати сусїдних віддїлів, очивидно не хибло і звісного приятеля Русинів п. Цєлецкого. На виставі худоби було 150 штук селянъской худоби і роздано 1.000 К нагороди готівкою. На виставі промисловій відзначено, під проводом п. Козловского, 27 виставців. По відвіданю школи ковальства і колодїйства, де виставлені були вози, візки й борони роботи учеників тої школи а також вироби кошикарской школи в Нижневі, дальше по відвіданю вистави робіт ручних і гафтів дїтий шкільних з цїлого повіта і оглянею повітової бурси учеників школи ковальства і колодїйства — відбув ся популярний звичайний збір членів віддїлу Товариства, на котрий явили ся також шляхтичі-гості, а відтак відбув ся в салї касиновій „obiad“ в честь прибувших гостий при звуках музики, котра „celem uroznaicenia“ виграла „Еще не згінела“. Вечером відбулось театральне представленє, устроене польскими соколами „na rzecz Sokolni“. Представленє принесло 150 К чистого доходу на „Sokoln'ю, а „życzyćby należało каже дописуватель — by Sokolnia jak najprędzej miała swe własne gniazdo!“

Незвичайно цікаво „obiad“ в касиної. „Wychylano toasty“ в честь Козловского, Цєлецкого, старости гр. Дзєдушицкого і инших. „Burzą oklasków“ нагороджено промову Козловского, котрої „potok głębokich myśli“ [не сказано, яких] „wywarł ogromne wrażenie na słuchaczach“. Ряд тоастів закінчив пан Цєлецкий „staropolskiem Kochajmy się!“ Тепер наступає річ для нас найцїкавійша. **„Na obiedzie było wielu ruskich włościan, którzy sami głośno mówili, że panowie nie są tak źli, jak ich niecni agitatorowie przedstawiają**, którzy tylko w mętnej wodzie ryby zwykle łowią“. Чи говорили таке руські селяне чи ні, в те не входимо; але наведений уступ посередно вказує зовсїм виразно, на який темат були промови Козловского та инших панів-шляхти і куда стреміло „старопольске кохаймы ся“ Цєлецкого. Сказане о руских селянах, що они „sami mówili, że panowie nie są tak źli...“, тим словом „sami“ відкриває, що так їх почувають Козловский і прочі браця-шляхта. І майже хто не скаже, що ц. к. Товариство господарске під президиєю Козловского не в повім до баламученя руских селян в інтересї „Польскі на Русї“ і польско-панъской кишенї!

Дещо більше свїтла в тій справі видає допись, яку наша редакция одержала з Товмаччини. Наш дописуватель пише:

„Філія ц. к. Товариства господарчого“ в Товмаччинї устроїла, під проводом презеса віддїлу, Стан. Богдановича, властителя дібр з Петрилова, дня 24 с. м. щось ніби виставу промислу і худоби. Виставa скінчила ся властиво фіяском. Мимо пишного вступу годї було побачати на ній щось зимітного — крім хиба аранжерів вистави, ліцензіованих бугаїв і худоби, дїйстно красної расової, з чого мазурскої кольонії Тарновиця, о котру всї дбають, заведбуючи громади чисто руські, котрих дедитки обертає ся на польські цїли.

„Але виставa — то було „пусте“ для великого „з'їзду“ польских панів до Товмача дня 24 червня. Як показало ся вечером, панам ішло о дві справи: о справу вибориів до товмацкої ради повітої, і — о ще важнїйшу для панів справу рільничого страйку.

„Находять вибори до ради повітової, а теперішний маршалок, п. Урбанъский з Нижнева, заявив рішучо, що не прийме нового вибору. П. Урбанъский сам собою чесна душа, рідкість серед польскої шляхти, але дав ся за ніс водити секретареви ради повітової Валевскому (скряховзкому шляґцови) Отже тепер Валевскому потерпає шкіра, що скінчить ся его „крульованє“ в повітї. Тому то на „ґальовим обедзе“ в тутешнім касинї оброблювано дооколичних шляґунів до надходячих виборів до ради повітової, щоби в тім рускім повітї „не уцерпяла справа народова“...

„Та, як сказано, важнїйшою справою для панів було „відмо“ можливого страйку хлопского, а жнива вже за плечима! „Поплох“ перед страйком настав тепер тим більший, що супротив ситуациї їх в торічнім році теперішна їх ситуация погіршила ся. А то з двох причин. По перше, що стацїоноване в Товмачи військо з днем 30 червня с. р. має цїлком відійти до Коломиї, отже на випадок страйку по селах не було би під рукою „первшей доразньей помощи“, а се, як відомо, для панів та їх посесорів річ незвичайної ваги. По друге, що в Товмачи не стало вже славного комісаря Маркевича в старостві. Торік той „пан комісарж“ був неоцїненний в своїй „енергії і спрежистости“ в інтересї дворів підчас страйків в Делявї та Долинї. На простий донос „заґрожоних“ дїдичів та жидків посесорів зараз арештував не лише спокійних страйкарів, але й війтів. Взагалї він серед страйковой ситуациї показав ся справдїшною „перлою“ галицкої адміністрациї. Та тої „перли“ — пожаль ся Боже! нинї не стало в Товмачи. „Зе взґлендуф службових“ [які, розуміє ся само собою, не мали нїчого спільного з політикою] вислано тую „перлу“... в дубину! Sic transit gloria... Зважившя сю ситуацию в Товмаччинї, зібрані на „обедзе“ в касинї пани постановили: по перше — віднести ся ґдзе належи“ о „помоц“ на випадок страйків; по друге — не уступити анї на пядь рускым хлопам, котрі справедливо домагають ся більшої платнї за тяжку свою працю на двірских ланах...“

Тепер, по відчитаню сеї допису, чейже вже ясною як сонце стане цїль, задля якої товмацкий дописуватель до Gazet'y polsk'ої уважав за потрібне голосити свїтови, що мовто „самі рускі селяне голосно говорили, що пани „не такі злі“...

І все те дїє ся під фірмою ц. к. Товариства господарского, удержуваного податковим грошем руского селянъства!

Справи австро-угорскі.

Кабінетова кріза в Австриї.

Три віденьскі дневники: N. F. Presse, Zeit і Vaterland доносять згідно, що кабінет Кербера подав ся до димісиї, але цїсар до сеї пори не приняв. Інспіровані правительством дневники, як W. Allg. Ztg. пише, що ситуация дуже тяжка, але кабінетова кріза не істнує. Сей дневник заперечує навіть вісти о реконструкциї кабінету, заявляючи, що димісия поодиноких міністрів є виключена. Инше півофіціальне жерело називає вісти, що Кербер подав ся з цїлим кабінетом до димісиї, спізненими. Рада міністрів ухвалила предложити цїсареви димісию цїлого кабінету еще минулого тиждня, але цїсар [illegible] сїда що найбільше о реконструкциї кабінету. В міністерских бюрах, а також півурядовий Extrablatt запевняють, що поки що міністерска кріза не істнує. Деякі жерела доносять о димісиї деяких лише міністрів, як міністра для Чехиї, фінансів, війни, оборони краєвої і т. д.

З усїх тих вістий виходить що найменше се, що Кербер рішучо не хоче бути паном в руках Угорщини, не хоче, аби Австрия мусїла танцювати так, як свищуть Мадяри. Еще коли Кербер був міністерским радником, бунтував ся против кождої уступчивости супротив Угорщини. Коли став міністром, боронив в переговорах з Угорщиною завзято кожду позицию і уступав лише перед непоборимим напором чинників сильнїйших від него, а котрі з Мадярами хочуть бути в такій самій згодї, як з польскими маґнатами. Тепер жадають від того чоловіка, аби він на цїлій лїнії капітулював перед найбільшим ворогом Австриї, перед найбільшою пявкою репрезентованої ним держави — перед угорским сторонництвом независимости.

Новий, цїсаром іменований премєр угорский скапітулював перед обструкциєю і з сойму вицофано військові предложеня. Тепер мадярска обструкция зажадала, аби перед нею зігнуло спину правительство Австриї, аби оно цїлу австрийску державу кинуло під ноги тріюмфуючій Угорщинї. Кербер, котрий в міру сил своїх боров ся з Угорщиною, не має охоти бути підкомандним угорского премєра. Уступчивість супротив Угорщини: вицофуване з австрийского парламенту предложень вже принятих, або таких, котрих принятє запевнене бо они не подобають ся Мадярам, компромітує еще більше тих міністрів, до котрих ресорту дана справа належить. Супротив сего майже немислиме є, аби по вицофаню військових предложень лишили ся в міністерстві міністер краєвої оборони і міністер війни Коли ті не уступлять, то хиба тому, що „в Австриї все можливе“. Димісия самого Кербера не була би логічною консеквенцию наслїдків зміни ситуациї в Угорщинї, бо клопіт, який австрийске правительство має тепер з військовими предложеннями, не є результатом внутрішних відносин політичних в нашій частинї монархиї. В той спосіб зрозуміла здавсь ситуацию послїдна рада міністрів. Димісию зголосили оба військові міністри а в додатку д-р Резек. Супротив сего і Кербер, знеохочений борбою з Мадярами прилучив ся до них, предкладаючи цїсареви димісию цїлого кабінету. З огляду на се, що димісия цїлого кабінету, а спеціяльно президента міністрів не була виплив вом внутрішних відносин Австриї, цїсар не приняв сеї димісиї. Справа станула, поки що на тім, що евентуально уступлять міністер війни і міністер краєвої оборони, т. є. наступить реконструкция кабінету Кербера.

Конфлїкт обох правительств лежить в тім, що требаб відкликати у нас в лиини дорогою парляментарною ухвалене вже предложеня військове і континґент цукру а Кербер сего вчинити не хоче і не може.

Новий угорский кабінет перед соймом.

На вчерашнім засіданю угорского сойму серед загальної нетерпеливости відчитувано зо дві години внесеня і інтерпеляциї, що виплинули підчас перерви в соймових засідарях. Потім вийшов новий кабінет. Правиця повитала его окликами „Еґіен!“, а лївиця іронїчними окликами „Живіо!“ Коли вийшов хорватский міністер Томасіч, відозвав ся голос: „Як сей сьмів показувати ся тутки! Перед 6 недїлями зобидив угорску народність!“ Відчитано цїсарскі рескрипти з номінациєю кабінету; лївиця перебивала читанє окликами, особливо коли читано номінацию Томасіча. Потім гр. Куен-Гедервари виголосив програмову річ такого змісту, що стоїть на становиску угоди з 1867 р. Бесіду его раз-враз перебивано гамором і окликами.

Опісля Фр. Кошут пояснив становиско сторонництва независимих. Сторонництво его — каже — остає до сего правительства так само в опозициї, як до кождого иншого, котре опирає ся на законах з р. 1867. Бесїдник заперечує поголоскам, мов би его сторонництво покинуло свое дотеперішне становиско і зрекло ся своїх домагань. Сторонництво хотїло лише найти вихід з безбуджетного стану і длятого приняло до відомости заяву гр. Куена, що він обовязує ся військові предложеня взяти назад. Однако сторонництво буде рішучо противити ся всякому підвисшеню рекрутів, коли не наступлять заразом національні уступки.

По кількох промовах п. Барабаш зажадав відроченя дискусиї до инїшного дня, з чим президент палати згодив ся.

Гр. Куен вніс проект квотового закону; передано фінансовій комісиї. Міністер гонведів передав палатї проект в справі континґенту рекрутів на р. 1903 в тім самім числї, що мин. р.; проект вісослано до комісиї військової. На сім закінчено засіданє.

Розлад між Кошутівцями.

Сторонництво Кошута радило в понедїлок над тим, як поступати ві второк в соймі по заяві президента міністрів. Відзивали ся голоси, що сторонництво повинно виступити в як найостріймшім тоні, особливо з причини номінациї Томасіча. Президент міністрів — говорено — повинен пообіцяти, що при вінові військового закону заспокоєні будуть національні домагання Мадярів.

Вчера вечером зібрало ся сторонництво послів на нараду. Кошут, Юпг і Комяті промовляли в згідливім дусї, за то инших послів заявило ся за дальшою безусловною опозициєю. Наслїдком острої ріжниці гадок Кошут і кількох инших опустили нараду. Потім проводив дальше Барабаш. Промавляно за дальшою обструкциєю. Кошут і Комяті зрекли ся проводу; а крім того заявив Кошут, що найшовши ся в суперечности з гадкою сторонництва і краю, усуває ся з політичного житя. Збори постановили не принятн его заяви і просити Кошута, щоби задержав провід сторонництва. Вкінци на внесенє Барабаша відложено дальшу нараду на инїшний день.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Сіонїсти.

Відень. Тут радить тепер конґрес австрийских сіонїстів, на котрий прибуло 110 делеґатів. Зажадано скликаня загально жидівского конґресу, в цїли уложеня і предложеня парляментови державної конституциї австрийских жидів, і зміни конфесийних громад на національні.

Комб захитаний.

Париж. Говорять, що Комб уступить в осени, бо при голосованю над законом авторизациї жіночих конґреґаций одержав дуже малу більшість.

Росийско-американьский конфлїкт.

Петербург. Росийска телеґр. аґенция доносить, що правительство америк. Унії в справі росийских жидів не зложило доси нїякої заяви, а коли би навіть рішило ся зробити се, то Росия буде знати як відповісти на таке вмішане до внутрішних справ Росиї.

Підпольна Росия.

Петербург. В полудневій Росиї вибухли в многих місцевостях робітничі розруси і стають що раз грізнїйші. В тульскій ґуберніі вигнано з правительственної фабрики карабінів часть робітників за революцийні конспіраци. В наслїдок того застрайкували всї робітники. Робітники розбіглись по цїлій ґуберніі, аґітують против теперішної форми управи державної і розкидають тисячами відозви, в котрих взивають хлопів, аби палили правительственні і шляхотскі двори.

Балкан.

Софія В болгарских кругах правительственних запанував великий неспокій з причини турецких заряджень военних на граници. В Софії потерпають, що війска виставлені первісно против Альбанців, можуть тепер бути звернені против західної границї болгарскої.

НОВИНКИ.

— **Против буковиньских Русинів.** Як доносить черновецка Gazeta polska, буковиньскі польско-вірменьскі посли відбули онодї з послами волоскими довірочну конференцию, на котрій між обома сторонами прийшло до тїснїйшого порозуміня що до дальшої політичної тактики. Сей польско-волоский союз вимірений отже в першій лїнії против звісної акциї буковиньских Русинів, заініціованої пос. Васильком разом з послами Скедлем, Уничюлем і тов., і має на метї асекурацию мандатів.

— **„Висша культура“ в видї здичілости у** польских школярів в Олеську (в повітї золочівскім). Пишуть нам звідтам: В недїлю 21 червня около 5 год. попол. гостинцем ведучим з Ожидова до Олеська вертали з поля з процесиєю люди із села Юськович. По дорозї задержались на хвилю і, ждучи на приставших позаду, сьпівали побожні пісні. Втім над'їхали гостинцем три двірскі вози а на них повно дїтий поперебираних за кракусів і ванд. Коли над'їхав віз із хлопцями, фірман скорою їздою вганяв ся з кіньми й возом межи людий, сьпівавших набожні пісні, а хлопці-кракуси не то що не зняли шапок, але ще, тримаючи будючно в руках якісь шаблї, вигукували що сили: „Oj danaż moja dana!“ Ті хлопці (Бартек Лабіньскій, Кароль Кожельскій, Франко Моравевич, Людвік Демель) школярі олесьскої школи а вихованці Towarzystwa Szkoły ludowej w Olesku. Їхали они на „ушедставленє“ до Білого-Кямінь. Описаний факт показує, яким духом дише польска молодіж шкільна, виховувана тим „Товаржиством“, супротив рускої церкви, чейже християньскої і навіть католицкої.

— **Польским Соколам уже віддають жандарми оруже.** Хто би не повірив, нехай пійде улицею Галицкою у Львові попри склеп Казиміра Ґерґовича, а за виставовим вікном того склепу може оглянути образок формату переписного листка, представляючий, як жандарм віддає польскому Соколови карабін, а під тим напись:

„Bronić tej ziemi nie nam należy —
To Wam, Sokołom, dzielnej młodzieży“.

— **З угорскої Руси.** Як пише пештеньска руска часопись „Неділя“, руске духовенство округа довжаньского внесло прошенє до епископа в Мукачеві, щоби він ввів в Угорщинї рускі монахинї і щоби повірив їм ведене інститута сиріт по „цівцеучителях“ (дякоучителях) в Ужгородї (Унґварі) — З тоїж-ж часописи довідуємось, що в днях 9, 10 і 11 червня Чин Василия Вел. в Угорщинї відбув свій щотрирічний собор в маріяновчаньскім монастири під проводом почетного протоерея, унґварского каноніка Еман. Фегейра яко епископского комісаря. Собор, по полагодженю різних важних справ [яких, „Неділя“ не подає] вибрав протоігуменом вже по раз осьмий одноголосно о. Інокентия Левканича, совітника консисторий мукачівской, пряшівской і самошуйварской, а відтак вибрав ігуменів до Василіянських монастирів в Угорщинї. Тих монастирів є вісїм: мукачівский, маріяновчаньский, боронявский, мстичівский, березницкий, краснобрідский, гори буківской і биксадский.

— **Товмацка панами.** До Львова привезено і осаджено в слїдчій вязници пятьох арештованих в справі голосних надужить Реґенштрайфа з Товмача, а іменно: Еремію Найфельда, Герша Найфельда, Кароля Соколовского, Мехля Тіфмана і Владислава Яворского. Радник суду Лучкевич, що веде дальше слїдство, виїхав в тій справі до Станиславова.

— **Повінь.** Зі Стрия доносять нам: Стрий виляв на просторони сел Стриганцї-Ходовичі-Верганц. Шкоди суть значні. Загрожені особливо Ходовичі, де вода підмулює село. Поміч скора потрібна.

— **Дрібні вістя.** Цїсар санкціонував ухвалений галицким соймом проект закона про осушенє надвістряньских багон. — Старостї Павлови кн. Сапізї надав цїсар з нагоди добровільного уступленя зі служби титул і характер радника намісництва. — Папским нунцием у Відни на місце уступившого Таліянього, іменованого недавно кардиналом, стане мґр. Мерцідель Воль. — У Львові застрілив ся з незвісної причини ученик кадетской школи 19 лїтний Роман Александрович. — В Сербії видано з нагоди зміни пануючої династиї нові почтові марки, що представляють хрест з чотирома півмісяцями, а над ним королївску корону.

— **Зїзд української молодіжи.**

Дня 13 і 14. липня 1903 відбуде ся з'їзд **української молодіжи** вищих шкіл австрийських з отсим порядком деннім:

1. Справа університетська.
2. Справа т. зв. сецесийного фонду.
3. заложенє української жіночої ґімназиї.
4. Справи орґанізацийні.

Просить ся усїх Товаришів безусловно явити ся на вічу.

За Комітет:
Павло Чайківський студ. фільософії.
Володимир Домбровський студ. фільософії.

— **Русини! Жадайте по всїх каварнях, ресторанах, бюрах дневників, зелїзничих двірцях і т. д. „Ruthenische Revue“.** (Адреса в анонсї!)

— **Важна Відозва.** В ч. 125. „Дїла“ була згадка, що грибовицка Філія руск. Тов. пед. (під Львовом) паміряє утворити у Львові бурсу для селянъских хлопців, котрі по у-

інчевю одно- або двокласової народної школи не мають спромоги відповідно приготовити ся до іспиту зрілости. Що така бурса есть у Львові потрібна, потвердять се інтересовані батьки, напевно надішлють на руки підписаного численні зголошення своїх синів до проектованої бурси найпізнійше до 25. липня с. р. Вп. Отці дух. і п. учителї вволять ласкаво заняти ся винайденем тільки вказаних кльонців межи сільською літворою і спонукають батьків до віддання їх на науку до Львова. Успіви приняття будуть оголошені пізнійше. Тепер лише можемо заявити, що будуть они менше-більше такі як в гімназ. бурсі Тов. пед. (Всї руські часописи просимо о повторене сеї відозви.) — *І. Чиле* упр. шк. в Клепарові п. Львів.

— **Засїданє видїлу тов. ім. Котляревского** відбудесь в четвер 2 липня о год. 7 вечером.

— **Величавий фестин** на дохід „Руської Захоронки" відбуде ся заходом тов. „Захоронка" і тов. „Кружок українських дівчат". В програму входять гри товарискі, льотория фантова, цьвіти, конфетті і всякі инші несподіванки. Приграватн буде музика 80 п. п. Комітет звертаєсь з прошенем до Родимців, щоби складали фанти до середи с. в. до 5 липня у сторожа „Бесїди". Фестин сей відбуде ся в неділю 5 липня а в разї негоди дня 7 о год. 3 пополудни. Близші інформациї, як місце, забави, вступ і т. п. подамо пізнійше. — *Комітет.*

— **На дохід „Народного Дому"** в Стрию устроює кружок аматорский Руского Касина Стрийского в Сваляві на Демни дня 5 н. ст. липня амат. представленє, на котре має честь запросити Верховину. Початок о год. 8. Крісло 2 К, вступ на салю 1 К, для міщан і селян 40 с. По представленю в комерс.

— **Загальні збори** товариства „Січ" відбудуть ся в суботу о 7 год вечером.

— **Заходом Товариства Руских Жінок в Перемишли** відбуде ся в неділю д. 5 липня фестин на горі Замковій. Дохід призначений в користь убогої шкільної дїжи шкільної.

— **Заходами філії тов. „Просьвіти"** в Станиславові відбуде ся дня 5 н. ст. липня с. р. в неділю в салї театральній „Малинівка" *„Людовий Концерт"* в честь Т. Шевченка в 42 роковини его смерти з отсею програмою: 1) Вступне слово. 2) „Вулиця" Ф. Колесси відспівує міш. хор міщан із Маріямполя. 3) „В сьвіт за очи" В. Лисого виголосить п. М. Я. 4) Сьпів кожанського-лірічне сольо басове відспівує Вп. п. Чайківский при акомп. лїри. 5) Сьвоєтіком: веселі сьвітляні образи з поясненями. 6) Бесїда просьвітно-економічна Вп. о. Є Варнина. 7) „Пташе човен" М. Лисенка відспівує міш. хор міщан із Маріямполя. 8) „Ще не вмерла" В. Масляка виголосить п. М. Я. 9) „Прольог" д-ра Ів. Франка виголосить Вп. Р. Середний. Початок о год. 5 з полудня. Цїни звичайно низькі. Просимо всїх о громадну участь. — За видїл: *І. Рибчук.*

— **З Тов. св. Петра.** В членя Тов-а вступили і членські вкладки зложили: церков і парох Гніздичова о. Мартинець 8 К, церков со. Василия, св. Николая і св. Петра і Павла у Львові 18 К, церков і парох Зашкова о. Леонтович 8 К, церков матерна в Острові, дочерня в Руді і парох Острова о. Юзичинський 14 К, парох Рудна о. Ганицкий 2 К, а декан Ходорівский о. Кмицикевич 46 К на котрі зложили: церков з Новоселицях і дочерна в Підлїсках 12 К, Ольга Кмицикевич з Фраги 2 К, церков і парох Молодинича о. Фацалович 8 К, церков і парох Молотова о. Соколовский 8 К, церков і парох в Загірочу о. Величковский 8 К, церков і парох Ячча о. Ковальский 8 К. — „Благослови Боже любовщів благопріятів дому Твоего". — *Видїл.*

Померли:

— **Наталка Сембратович**, кандидатка IV. року семинарія учительського, по довгій і тяжкій недузї упокоїла ся дня 30 червня в Ракові. Похорони відбудуть ся 2 липня н. ст. В. сї. п.!

Урядові вісти:

— **З львівської політехніки.** Ректором політехнічної школи у Львові на рік 1903/4 вибрано проф. д-ра Станислава Кемпінського. Деканами стали: видїлу інженирій проф. д-р Максиміліян Туліє; видїлу будівництва проф. Едгар Ковач; видїлу технічної хемії проф. Стефан Нементовский.

— **Іспит зрілости** в гімназиї в Стрию здали: Йона Вехер, Мойс. Бенчер, Кар. Блиткевич, Константин Богачевский. Альойз. Бучовский, Стеф. Хшановский, Вол. Дуфек, Л. Ейнгер. Г. Герніг, Омелян Кандик, Андрій Кухта, Петро Лазурко, Йонгм. Матковский (з відзн.), Мих. Мосінґевич, Ів. Мусієкевич, Ів. Найгоф (з відз), Стан. Остапович, Людв. Савицкий, Іван Сигницевич, Володимир Шимон, Стефан Шматара, Чеслав Шнотович (з відзн.), Іван Тишбур, Богдан Вахнянин, Рул. Вайґель і Мойс. Лявтербах (екст.) Один ученик одержав поправку.

— **Іспит зрілости** в учительскій семинарії мужескій у Львові відбув ся від 17. до 25. червня с. р. під проводом шкільного радника Юлія Турчиньского. Сьвідоцтво зрілости одержали: Адамский Вінкентий, Хшановский Як., Бляйке Ів., Болеховский Ів., Чермак Йос., Федорский Каз., Галюза Ант. (з відзн.), Гандля Бол., Гриб Жигм., Каналка Фр., Карпиньский Каз., Клачиньский Людв., Козловский Ром., Колодій Йос., Косак Григ., Конопиньский Корн., Корпецкий Ів. (з відзн.), Котович Евст., Ленчевский Генрик (з відзн.), Лєґерлюц Генрик, Лещиньский Ів., Мікосиньский Юл., Миганюк Адр., Овоц Мечислав, Прибила Дмитро, Рубенцаль Давид, Рогош Каз., Собецкий Стан., Сторожук Мих., Свидницкий Яросл., Тимецкий Ів. (з відзн.), Вйончков. ...ецкий Стан., Доллер Ізр. і Жебровский Ст. Репробовано одного, а 6 позволено поправити недостаточну ногу з одного предмета по феріях.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„З днем 1. липня с. р. увійдуть в житє нові, відмінні від дотеперішних, правила що-до принимання і виправляня посилок в абонаментї.

Близших пояснень засягнути могуть інтересовані у всїх ц. к. урядах зелїзничих.

Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів для Галичини.

З днем 1. липня 1903 запроваджує ся при ц. к. уряді почтовім в Грембові тижнево триразову службу листоноша сїльского для осель Грембова, Завіне, Митне, Вижка, Кльонів і Заводдник як також Забрне долїшне і горішне.

З штуки і літератури:

— **Станислав Людкевич — Сольо-сьпіви з фортепяном** Сими днями появили ся на сьвіт „Сольо сьпіви з фортепяном Станислава Людкевича" в двох випусках. Випуск перший містить дві композициї: „Сирітка" і „Не сьпівайте мені сеї пісні" слова Лесї Українки, а другий також дві: „Кождим вечером цариана" слова Г. Гейнего і „Du bist wie eine Blume" рівнож Г. Гейнего (сей останної композициї текст таки німецкий). Оба випуски друковані у Львові в Літоґрафії Пілєра і Спілки. — На сю нову появу на нашім полї музичнім одержали ми рецензию з фахового пера і подаємо ї ось тут нашим читателям:

На неплідній послїдними роками ниві нашої творчої музичної дїяльности появили чотири пісні знаного вже від кількох лїт молодого композитора Стан. Людкевича. Твори сесї, хоч написані давнїйше (бо, як дати на них приміщені вказують, перед трома і чотирма роками), вприявляють дуже корстно між творами подібного рода, які послїдними роками появили ся в Галичині, а котрих характеристичною признакою був крайний дилетантизм, шабльонова форма і шабльоновий цїлий спосіб фактури, так що они стояли що-найменше о пів століття позаду сучасного сьвітового житя музичного. Пісні-ж Людкевича вірвали зі старим шабльоном „рутеньского" компонованя, і то у всїх напрямах. Мельодика плавна, зовсїм не щоденна, лучить ся з частию фортепянною, самостійно веденою, котра вдатно доповняє і характеризує цїлий настрій пісень, і під зглядом важности стоїть паралельно з текстом. І тут треба дійсно подивляти талант і артистичну міру, з якою композитор уживав супроводу фортепяна. Так прим. в пісні *„Сирітки"* з мельодию поважно жалю і простою лучить ся простий супровід, майже наівний, а ся сполука витворює настрій відповідний не лише самому текстови пісні, але також загальному понятю спущеня і спрітства. — Антитезою до сеї пісні є *„Кождим вечером"* до тексту Гейнего („Азра"). Тут богатий супровід розливає ся в пасажах, що наслїдують рівномірний плюскіт фонтанни, а на тім тлї порушає ся мельодия з початку спокійно, оповідаючи, і доперва при кінци переміняє ся в пристрастний виклик любови. — Слова Гейнового етишка *„Du bist wie eine Blume"* потягнули Людкевича своєю красотою так, як і перед ним богато инших композиторів, а між ними й Шумана. Стоячи при переконаню, що нїякий переклад не зможе віддати вповнї краси первотвору, підложив Людкевич німецкий текст під свою музику, а радше свою музику підложив під текст, і таким чином сотворив артистично вивінчену мініятуру. — Подібною мініятурою є четверта пісня до слів Лесї Українки *„Не сьпівайте мені сеї пісні"*. — Всї чотири пісні заслугують на се, щоб наші сьпівацї і сьпівачки збільшили ними і прикрасили свій репертуар, котрий дотепер звичайно обмежав ся на кілька доволї висьпіваних пісень Лисенка, Нижанковского і Вахнянина. — *О. В.*

Ціна „Сольоспівів з фортепяном": 60 сотиків випуск перший, а 80 другий (на оплату пересилки почтової треба долучити 10 сотиків). Набути можна в Ставропиґійській книгарни у Львові і у „Виділа управництва музичного Станиславівского Бояна", адресуючи грошеву посилку на руки п. Езгена Якубовича в Станиславові.

— **Відозва.** Незабаром уже вийде з робітні п. Михайла Сножарского II. том „Листів з Чужини" Ярослава Окуневского. В сім томі поміщені спомини з Африки та инших земель, оскільки не ввійшли до I-го тому, дальше недрукований ще доси, пригарний спомин і України, спомин і Риму, а на кінци низка ескізів списаних на покладі на повнім морю і майже всї вони настроєві образки. Позаяк ходило менї також о збірне видане листів Окуневского, тож користаючи з повної свободи лишеної менї автором, додав я ще на кінци його спомин про Михайла Драгоманова і про Остапа Терлецкого. Перший том Листів, оскільки знаю, розійшов ся між Русинами широко, тож коли удало ся видати II-го тому довершити, спішу повідомити читаючу публику, що II том замовляти можна вже тепер у накладчика п. Антона Хойнацкого у Львові ул. Руска ч. 3. надсилаючи 4 К під поданою адресою. При тім може кождий означити, якої краски має бути оправа (а в крім синої і червоної ясно і темно зелена, ясно і темно жовта, полова і біла). Хто надішле 4 К на адресу п. Хойнацкого, той не повинен коштів рекомандованої посилки почтовой, а хто зажадає книжки в книгарни тов. імени Шевченка або Ставропиґійскій, той мусить кошт посилки сам понести. Не моя річ заохочувати до купованя книжки, хто тільки мав I. том в руках, або хто чув хоч прихильну його оцінку, той без сумнїву схоче набути сей, одинокий доси в нашій літературі твір автора звістного Русинам з пригарних фейлетонів заміщуваних від ряду лїт в „Дїлї". При сій нагодї вискажу щиру просьбу до всїх прихильників колишнього видавництва „Універзальної Бібліотеки". Всїх, що ласкаво приймали книжки того видавництва, що приймали їх у розпродаж, я прошу, щоб приняли подяку за свій труд, а що хто довжним остав ся, най зволить надіслати на мою адресу. Невеликі то грошї для кождого з осібна, а у мене зберуть ся з того остатки К, що тяжать на мнї яко довг, котрий заплатити треба. *Денис Лукіянович*, в Городници коло Гусятина.

— **„Bukowiner Schule"** буде називати ся часопись, що стане виходити в жовтни с. р. замість „Buk. päd. Blätter". Нова часопись буде появляти ся квартально в зошитах більшого обему. Статї в нїмецкій, руській і волоскій мові будуть складати ся з розправ наукових, педаґоґічно-дидактичних і методичних, з розвідок про шкільні і учительскі справи, з огляду книжок і ґазет і з оповісток. Видавництво надіє ся підмоги з краєвих і державних фондів з чого буде платити за надсилані праці.

Русини! Памятайте на Народний фонд і на українъско-руску бурсу в Новім Санчи!

— **Збірне видане творів д-ра Івана Франка.** Від п. А. Хойнацкого, директора ставропиґійскої книгарні у Львові, одержуємо ось таке письмо до оповіщеня:

По вичерпаню в книгарскій продажи збірки новель Івана Франка „В потї чола" приступаю до збірного видання всїх дрібнійших оповідань сьогоавтора з виїмком тих, що були доси або мають бути далї видані накладом „Українско-Руской видавничої Спілки". Видане обійме на разї 10 томів беллєтристики і два томи наукових праць з обсягу істориї літератури та критики. Цїла серия з 12 томів, кождий в обсязї до 10 аркушів 8-ки, вийде друком до кінца 1904 року; перших 6 томів будуть готові ще в біжучім 1903 роцї. Се нове видане буде містити побіч передруків давнїйших оповідань також цїлий ряд нових або доси недрукованих, і то так, що кождий том побіч давнїйших буде містити також нові твори. Редакциєю займає ся сам автор, котрий доконує також і в давнїйших творах богато язикових і річевих поправок, а в передмовах пояснює обставини їх написаня, їх жерела і т. п.

До кінца липня с. р. вийдуть у сьвіт три перші томи, що містять отсї оповідання (нові, або доси нашою мовою не друковані твори означуємо звіздкою).

Т. I. **Добрий заробок і инші оповіданя.** (*Передмова. Добрий заробок. Слимак. Муляр. Істория моєї сїчкарнї. Сам собі винен. Домашний промисл. *У кузнї).

Т. II. **Панталаха і инші оповіданя.** (*Передмова. *Панталаха. Хлопска комісия. *В тюремнім шпиталї).

Т. III. **Малий Мирон і инші оповіданя.** (*Передмова. Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Schön-Schreiben. *Отець гуморист. *Гірниче зерно. Борис Граб).

Друкують ся і незабаром вийдуть:

Т. IV. **З бурливих лїт.** (*Передмова. Гриць і панич. *Різуни. *Герой по неволї).

Т. V. **Над Черемошем.** (*Передмова. *Як Юра Шикманюк брив Черемош. *Терен у нозї. *Чудо в Головах).

Т. VI. **Із секретів поетичної творчости,** заразом причинки до естетичного пояснення поезий Т. Шевченка.

Видане виготовляєть ся на пліхшім і на лїпшім папері і буде оздоблене новим портретом автора.

Бажаючи причинити ся до розповсюдненя тих творів, яких вартість оцінила наша й заграничная критика (цїла збірка „В потї чола" вийшла минулого року російским перекладом), ставлю цїну поодиноких томів як найнизшою, а надто **розписую передплату на цїлу 12 томову серию.**

Передплата на всїх 12 томів на пліхшім папері (таким, як папір перших томів белєтристичної серії У. Р. Вид. Спілки, в подібній полотняній оправі) виносить з пересилкою 16 кор.

На лїпшім папері, оправлено по 3 томи разом у красну оправу, з пересилкою 24 кор.

Видане не має спільного титулу, кождий том творить для себе окрему цїлість і продаєть ся також окремо, на пліхшім папері в оправі по 2 кор. на лїпшім папері в оправі по 3 кор. Замовляючи окремі томи треба додавати 20 сот. на пересилку.

Прошу уклінно Шан. Земляків поспішити з надсиланем замовлень і передплати, щоб можна знати, як уреґулювати наклад та оправлюване книжок.

Замовляти можна лише просто у видавця.

Перші три томи видання будуть вислані лише тим, що зложать бодай половину передплатної цїни.

Замовленя без грошей не узглядняють ся.

З глубоким поважанем

Антін Хойнацкий.

Руска ул. ч. 3.

— **Ученик Русин** з уконченою IV кл. школи реальної, з відзначаючими нотами, що не може удержати ся з причин матеріяльних у Львові, пошукує лекциї на село. Адреса: Гр. Комаринець, Львів, ул. Строма ч. 7.

— **Видїл т-ва Педаґоґічного** просить руску суспільність, щоби численно вписувалась в члени т-ва, вирівнувала залеглости, відновляла і зголошувала пренумерату на „Учителя" і „Дзвінок" і прислала всякі грошї і датки на адресу: А. Алексевича, ул. Кльоновича число 7.

— Сими днями вийдуть з печатнї **„Науки на неділї"** о. Т. Савойки. Замовляти можна у автора (Селиска, п. Динів) за надісланем цїни 4 К, з пересилкою 4 К 20 с. 416 1—4

Надіслане.

Зъ Сяноцка.

Сємъ маємо честь запросити П. Т. членовъ Товариства „Рускій Народный Домъ въ Сяноцї" на надзвычайнї загальнї зборы, котрї вбдбудуть ся дня 15-ого н. ст. липня с. р. о 10-ій годинї передъ полудньмъ въ комнатахъ „Бесѣды". Предметомъ нарады буде остаточне порѣшене справы вбдкрытя „Рускаго пенсіонату въ Сяноцї" зъ початкомъ нового школьного року. Позаякъ справа дуже важна, длятого Выдѣлъ має надѣю, що Высокоповажавй П. Т. члены являть ся численно подобно якъ послѣдный разъ въ означенбмъ часѣ и помогутъ въ розвязаню того важного дѣла. — Вбдъ Выдѣлу Товариства „Рускій Народный Домъ въ Сяноцї". — Сяноцъ дня 28-го червня 1903. *о. Іосифъ Москалякъ* предсѣдатель, *о. Іосифъ Секержинскій* секретарь. 414 1—1

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

домовітий лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт'в ч. I., II. пов.** (Народний Дім.) 6 6

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца

в Закопанім

стация зелїзниці в Татрах.

Отворений цїлий рік. Первороднє лїчнице уладженє. Осьвітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 337 11—?

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора вимінн у Львові.

Бетки і Матрацїни у Львові пред. Ґазовню ч. 7 против Банку Гіпотечного на бляхованім возї Гнилицкої

получає з заводів найдешевше

ліжка з бляхи найдешевші, **ліжники, матраци, бетки, дашки, канапки, барометри, термометри, вішалки, кошики, кетлі, пайсталїки, тасельки жирові, пічки, лямпи мінеральні і т. п.**

Брахонка дашків сплетичних.

Всякі закупи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 415 5

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Краковa **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·20* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 5·15, 5·55.
З Жовкви: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 7·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Краковa: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 5·35, 10·55*.
До Рашева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. дворця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. дворця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Жовкви: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята). 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 15/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. після середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Краєва ч. 5. 63

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярні (біля ул. Льва Сапіги).

В четвер 2 липня 1903.

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Незвичайна програма. Виступ всіх артистів та артисток. Виступ директора Gigetto Truzzi зі своєю оригінальною вільною тресурою коней.

CORPS de BALLET.

Близші подробиці донесуть програми.

Приготовляє ся „Новість“ Наполеон I. в Єгипті, велика вистава пантомімічна. 168 1—

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична залізниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представлення. — В пятницю 3 липня „High Life“ представлєнє.

Вже вийшов новий цінник

ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

Першого Галиц. Тов. акційного для хемічного промислу

у Львові, ул. Костюшка ч. 10.

Цінники висилає ся на домаганє відворотно.

416 1—6

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПІЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепіяни і піяніна в першорядних фабрик. 590 187—7

Експорт до всіх держав европейских!!!

Виріб красний. Египетскі тутки і паперці 554 **АІДА** суть найлучші узнані. Виріб красний.

Головний склад: „АІДА“ Львів, ул. Панъська, ч. 10.

Іспитований півець церковний, чоловік безженний чесний, з практикою, пошукує отвітного місця. Йос. Венезилович Добромиль. 407 2—6

РОВЕР мало уживаний продам дешево. Ів. Стернюк, Заліщики. 41[illegible] 2—3

Ученик VI кл. ґімн. пошукує лекції на час вакацій на провінції. М. Оглій, академ. ґімназия, Львів. 3—3

Старші особи можуть запевнити собі досмертне удержанє за зложенєм одвітної готівки. — Йосиф Кисілевич, Новийсьвіт 1. 409 2—5

Фортепян старий або піяніно зараз куплю. Зголошеня під „фортепян poste restante Львів“ за виказанєм інсератового квіту. 413 1—2

ТУЧЕНІ ВОЛИ ДО ЗАБИТЯ

партіями в числї 8 до 12 штук, з відповідною вагою, будуть закуплені від 15 липня до кінця жовтня с. р. **Оферти** можуть бути внесені до 12 липня с. р. **до Заряду військової Менажи 55 полку піхоти в Тернополи.** 404 3—3

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерійне заведенє у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебниковъ, Євангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и. т. пн. по умѣренныхъ цѣнахъ.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде, *а іменно:*

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·5[illegible], 4·5[illegible], 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 1[illegible] зр. Ковдри шовково-оксамітні по 14·50, 1[illegible], 15, 18, 20, 22, 2[illegible], 28 до 2 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 40 зр. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 3—10

УЖЕСКУ Безсильность 344

вызванну именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне надежно а на довго одиноко, розширена въ многихъ выданихъ иллюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр
Нѣмецке выдане: 2 зр

Тысячѣ людей найшли въ ней пояснена своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высилає ся франко книга въ куверті маґазиномъ выдавцѣвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий, американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як есь на рисунку, з 5 літною писемною ґаранткєю. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий америк. нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв Straparuhr особливо поручає ся его для панів офіцарів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена Кому не до вподоби, гроші звертає ся Висилка за посилідатою через Фабричний склад Годинників

5-літна писемна ґарантия.

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 26 2 2

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, **ДНЇСТЕР** дім „Просьвіти“

одиноке руске товазиство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвижку з оплат роздїляє межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНЇСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНЇСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНЇСТЕР посередничить при обезпеченах на жите в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на руски добродійні цїли; длятого на жите треба обезпечати ся тїлько через „Днїстер“.

ДНЇСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364 К.** і всї уміщені в цїнних пап. пупіляри.

ДНЇСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНЇСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 31

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замѣненя місячні	2 „	„	5 „
Инвентар довжників	„	„	5 „
„ вкладників	„	„	5 „
„ удїлів	„	„	5 „
Книга головна	„	„	10 „
„ ліквідацийна	„	„	10 „
„ вкладок щади.	„	„	10 „
„ удїлів членьок	„	„	10 „
Реєстр членів	„	„	10 „
Справоздане і замкнене рахунків	„	„	10 „
З оложеня о позичцу шт.	„	2	„
Виказ ум реня позичан	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові. Ринок ч. 10. I. поверх.**

З Кружка правників у Львові.

Новий наклад поправленых скриптів „Карного права“ викладу проф. Д ра Стебельского вже вийшов. Замовляти можна у бібльотекаря Кружка прав. Ринок ч. 10 (льокаль Акад. Громади) „Кружок“ має також ще слїдуючі скрипта і книжки на продаж:

Скрипта:

Д-ра Стебельского: Поступованє карне . . . 4·40 К.
Д-ра Дністрянського: Право подружє . . 1·96 К.
Д-ра Дністрянського: Право родинне і маєткове . 1·60 К.
Д-ра Дністрянського: Опіки і курателї . . 1·04 К.
Д-ра Дністрянського: Правне відношенє родичів до дітий 1·70 К.

Книжки:

Д-ра Вацика Кодекс цивільний 16 К.
Устава цивіль. процесу (процедура цивільна) разом з нормою юрисдикцийною і уставом егзекуц (руське видане В. з. д.) 2·90 К.

Правнича часопись.

Членам Академічної Громади удїляє ся дотїдних рат.

НАШІ ДЇШЕВІ ЦІНИ викликують СЕНЗАЦИЮ!

Тревалі **дамскі** шкіряні черевики до щоденного ужитку пара **зр. 2·50.**

Дуже міцні **дамскі** шкіряні черевики до шнурованя пара **зр. 2·80.**

Знамениті **дамскі** черевики на ґузики пара **зр. 3·—**

Елеґантні кольорові **мужескі** черевики до шнурованя пара **зр. 3·50.**

Вигідні **мужескі** черевики з вітрильного полотна пара **зр. 1·—.**

Кольорові шкіряні сандали для **мущин** пара **зр. 2·75.**

Паріскі **дамскі** шкіряні черевики чорні і брунатні пара **зр. 2·—.**

Знамениті шнуровані черевики для **дівчат** від **зр. 1·80.**

Елеґантні **мужескі** камашки лякировані пара **3·75 кр.**

Одинока філія у **Львові** лише ул. Гетьманьска число **8** Знамениті **ЧЕРЕВИКИ** **сьвітові**

по дешевих цінах без конкуренції в наймоднїйших фасонах!

Фабричні цїни витиснені на підошві.

Тревалі шкіряні черевики для **мужчин** з окладками пара **зр. 2·80.**

Знамениті шкіряні черевики до шнурованя для **мужчин** пара **зр. 3·—.**

Міцні гладкі черевики для **мужчин** пара **зр. 2·80.**

Вигідні **дамскі** шкіряні черевики сальонові пара **зр. 1.30.**

Елеґантні **дамскі** шкіряні черевики до виходу пара **зр. 1.50.**

Дамскі черевики з перепаскою чорні і кольорові пара **зр. 2·—.**

Дамскі дуже тревалі ґемзові черевики пара **зр. 2·80.**

Елеґантні кольорові черевички для **дівчат** на ґузики і до шнурованя після величини пара **зр. 1·80.**

Дуже гарні **дамскі** черевики з лякером пара **зр. 3.75.**

Наші цїни викликують подив!

Витвори найбільшої фабрики черевиків в монархії продає:

АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ ком. тов. 217 13-20

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 136. Львів, Четвер 19 Червня (2 липня) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучав ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: *за границею:*
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. від стрічку інсератову або на її місце, а з [illegible] дісланє" по 50 с. — Шодини і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. від стрічку.

Кріза в Австрії.

О кабінетовій кризі в Австрії — хоч цілий кабінет мав подати ся до димісії вже в суботу рано — до нині ніхто не знає ні чого певного. Вісти неінспіровьних правительством дневників суть самими здогадами, а дневники, що живуть з реґтильного жолоба, прямо цілком заперечують кризу, котрої жертвою мав би упасти цілий кабінет; деякі з сих дневників не вірять навіть в реконструкцию кабінету Кербера, заявляючи, що навіть військові міністри лишать ся в дотеперішнім кабінеті. Донесеня дневників згідні лише в тім, що цісар димісії вже не принав, а навіть по зголошеню димісії вже не принав Кербера на авдиенциї. Се доказувало би, що цісар застеріг собі час до намислу, чи димісию принати, і чи взагалї инший кабінет дасть собі раду в теперішній тяжкій ситуациї.

Говорять, що димісия Кербера буде принята в тім случаю, коли буде можливе утворене парляментарного кабінету — хоч і не виключене, що премієром і такого кабінету став би Кербер. Тимчасом і се не богато помогло би, бо на кабінетову кризу в Австрії вплинули не так австрийскі справи, як угорскі. Кризи на угорскім тлї не полагодить ніяка зміна австрийского кабінету, а то тим більше, що новому кабінетови вже тяжше буде опанувати цілий комплекс угодових справ та вже тяжше буде перевести переговори з Угорщиною, як те перішному кабінетови. Після медитацій дневників справа стоїть так: кабінет Кербера неможливий, а его наслїдник буде також неможливий.

Ся безвихідність ситуациї є жерелом що раз сензацийнїйших поголосок. У Відни говорять, що теперішна кріза може сягнути дуже високо, понад міністерскі круги. Віденьский кореспондент Standard у доносить, що коли на Угорщинї не прийде до корисного полагодженя конфлїкту з опозициею, то в Австрії можуть зайти зміни великого, европейского значіня. Така зміна мала зайти вже перед пів роком, але тогди полагодив ії наслїдник престола. — Кореспондент має на гадцї абдикацию цїсаря.

Кріза, викликана ситуациею на Угорщинї, комплїкуєсь становищем Молодочехів, котрі заграли тепер сильнїйше в военну трубу і завзялись за всяку цїну разом з Поляками звалити Кербера. Тимчасом зміна кабінету і під сим взглядом не усуне внутрішних причин кризи, бо не Кербер, але Німцї не хочуть допустити до сповненя сих постулятів, які Чехи ставлять до Кербера. Коли би Чехам повелось усунути Кербера, то не усунуть разом з ним з Австрії ні з австрийского парляменту Німців, ані не доведуть до того, аби Німцї під новим президентом міністрів згодили ся на пересадні жаданя Чехів. Коли-ж би мимо опору Німців новий премієр дав Чехам се, чого їм нині не хоче дати Кербер, то ситуация змінить ся о стілько, що кризу викличе обструкция німецких послів.

Безпосередні причини зголошеня димісії поодинокими міністрами, котра спонукала до зголошеня мабуть і димісії цілого кабінету, також є різнородні і скомплїковані і дневники також різно про се пишуть. Певною річию є лише се, що димісию зголосили міністри Резек, Вельсерсгаймб і Пітрайх. Та з иншої причини зголосив димісию Резек, а з иншої два послїдні. Обох послїдних спонукала до зголошеня димісії ситуация, яка витворила ся в Австрії з причини, що в наслїдок капітуляциї угорского правительства і найвисших чинників в Австрії перед мадярскою обструкциею, і в Австрії упали військові предложеня правительства. Резек знов складає міністерский портфель в причини конфлїкту Чехів з Кербером, котрий без дозволу Німців не хотїв дати Чехам найменшої концесії. Деякі дневники доносять, що причиною уступленя Резека був его особистий конфлїкт з Кербером. Резек мав именно поза плечима Кербера старати ся о се, аби для справи заснованя ческого університету на Моравї позискати корону. Кербер зганив нельояльність Резека і в наслїдок того Резек так „утомив ся урядованем", що подавсь до димісії. Говорять, що димісию зголосив також четвертий міністер, именно міністер фінансів, Бем Баверк зраженый тим, що бруксельска конвенция узнала австрийский закон о цукровім континґентї за незгідний з постановами конвенциї, в наслїдок чого сей закон, ухвалений по таких клопотах, мусить бути знесеный і заступленый иншим законом, сбезпечаючим австрийский промисл цукровий.

Зскочений в пятницю м. т. резиґнациею трех, а може й чотирех міністрів, зскочений майже безвихідним положенем, в наслїдок змін на Угорщинї, Кербер уважав за відповідне зголосити димісию цілого кабінету. Як знаємо, цісар сеї димісії вже не принав. Вчера відбулася в буду важна нарада кількох довірочних дорадників корони разом з членами цїсарскої родини. Головним дорадником корони є противник Кербера гр. Голуховский. Коли корона зробить рішучий крок і який він буде, в сій хвили не мож предвидїти. Тимчасом вічні інтриґанти против Кербера: Чехи і Поляки счинили великий алярм, загримїли у всї анти-керберівскі бубни, аби сего зненавидженого ними чоловіка остаточно повалити, аби стероризувати двірскі круги і присилувати корону до віддання керми держави в инші руки. Молодочехи видали военний маніфест, з котрого виходить, що спокою і ладу в державі не буде так довго, як довго президентом міністрів буде Кербер. Польска преса під командою всепольского „Słowa" і Ґолуховского „Głos'y narod'y" старають ся також унеможливити сего wroga. Сї оба дневники, а особливо польский орґан Ґолуховского, ані на хвилю не сумнївають ся, що Кербер вже погребаний, а доказує, що рішучий удар завдасть сему „централїстичному бюрократови німецкому", сему „ворогови славянства" інспіратор Głos'y Narod'y. Читаючи, що G. Narod'y пише о теперішній кризі кабінетовій, мусимо вірити в донесене N. fr. Press-и, що Поляки зорганізували інтриґантску банду, зложену з покомпромітованих осіб, котра за кулїсами рие під Кербером, аби в сей спосіб знов дістатись до власти.

Супротив таких інтриґ треба брати всї донесеня дневників з великою резервою і обмежаючись на реєстроване поголосок з публїцистичного обовязку, дожидати фактів. Найблизша будучність покаже нам, як далеко зайшла кріза і які нові жертви пірве з собою, щоб кинути судно держави на нові певні фалї.

Вибори до німецкого райхстаґу.

Вибори до німецкого райхстаґу вже покінчені. Загальний їх результат містить ся в слїдуючих словах: надсподївано великий зріст социяльних демократів, поворот католицкого центра в давній силї, а розгром лїберальних і аґрариствів. Кажуть, що перед виборами цїсар Вільгельм мав сказати до Більова, що хоче знати власти вий настрій німецкої опінії. В тім дусї правительство й переводило вибори, стоячи цілком осторонь від борби партий. В результаті цїсар мусить погодити ся з тим, що дотеперішна підпора правительства і союзники корони зістали побиті, а крайні крила: социяльстів і католицких клерикалів, вийшли побідниками. Фізіоґномія німецкого парляменту змінить ся затим радикально, бо двома рішаючими чинниками в нім будуть від тепер згадані щойно дві партиї. Колиж взяти під увагу, що социяльні демократи зросли більше віж о одну третину дотеперішних мандатів (доси було їх 57, від тепер буде 81), а католицке центрум не зросло, а тілько вдержало ся при дотеперішній майже силї (стратило всего 3 мандати) то властиво послїдні парляментарні вибори в Німеччинї знаменні кольосальним зростом социяльної демократиї, що значить: пересуненє точки тяжести в райхстаґу на ліво, і то в дуже значній мірі.

Як сказано, социяльна демократия входить до нового райхстаґу сильнїйша більше ніж о одну третину, бо з 81 мандатами замість дотеперішних 57. Социяльно демократична преса, в першім рядї берлинськый „Vorwärts", толкують сю побіду як побіду социяльно-демократичної ідеї і з того факту, що поверх 3 мілїони німецких виборців віддали свої голоси социяльно-демократичним кандидатам, заключають, що сих 3 мілїони виборців се самі социяльні демократи, що бажають собі перестрою Німеччини по думці максимальної програми социяльної демократиї.

В дійсности однак побіда социяльної демократиї есть не побідою социяльно-демократичної думки про „державу будучности" і не основних думок социяльізму, але загалом побідою демократизму і вольнодумства над політичною і суспільною реакциею. Фактом есть, що на социяльно-демократичних кандидатів голосувала маса виборців, котрі цілком не є социял-демократами, ані навіть социяльістами. Вони однак віддали свої голоси социял демократиї в браку *иншої* вольнодумної і поступової партиї в Німеччинї, в недостачи иншої радикальної демократиї, що сьміло і горячо несла би прапор демократизму і ставила би завзятий опір замахам реакциї. Коли в такім берлиньскім окрузї, де живе сама буржуазия та люди таких заводів, як лїкарі, адвокати, артисти, письменники і т. п. вибирає подавляючою більшостию социял-демократа, або коли самі редактори поступових, але незоцияльістичних ґазет, голосують на социяльних демократів, то чейже ясно, що мотивом їх голосования є не признаване социяльістичних доктрин, але тілько демократизм і вольнодумство. Голосуючи на социяльних демократів, дуже значна частина виборців давала тим способом лише негативний вислів своему невдоволеню з істнуючого в Німеччинї ладу, але цілком ще не казала тим робом, як позитивно бажала би сей лад змінити; що найбільше заявила ся за політичним та суспільним демократизмом і вольнодумством.

Доконало ся тим лекше, що нинїшна німецка социял демократия се цілком що иншого, ніж ся червоно-революцийна партия, котру переслїдував Бісмарк. Нинї социял-демократия в Німеччинї — як і загалом на заході Европи — перестала вже бути партиєю перевороту, а есть натомість доволї спокійним і отяжілим сторонництвом політичної і суспільної реформи. Революцийні клячі социяльізму про „знище не буржуазийної суспільности", про „державу будуччини", про „диктатуру пролетариату" і т. п. зі зростом социял демократиї усували ся чим раз більше в сферу чисто-теоретичних дискусий, в практиці-ж социяльна демократия аґітувала лише практичними а некучими питанями дня і вела в парляментї відповідну до сего політику відпаровуваня замахів реакциї на горожанські свободи (справа lex Гайнце, борба з прокураторями, борба о реґулямін палати, атаки на мілїтарні вибрики, опозиция супротив автократизму цїсаря і т. п.) та суспільного поступу (суспільне законодавство, борба о збіжеві цла і т. д.) Сей реформістичний напрям німецкої социял-демократиї, істнуючий в дійсности а виведений яко нова теория Бернштайном, не тілько переважав вже нині в німецкім социяльізмі, але й опанував его. А разом з тим такий социял-демократичний посол Гайне промовляє за потребою сильної і добре узброєної німецкої армії, такий — Каверт — високо підносить кольоніяльну політику Німеччини й виказує потребу могучої німецкої военної фльотилї, инші-ж визначні социял-демократи: Перанкух і Вінтер стають проти Поляків цілком не згірше від урядових і національно-лїберальних шовінїстів. На таких социял-демократів кождий демократичний Німець дасть свій голос і тим способом социяльна демократия, о скілько тратить на революцийній ідейности, о стілько зискує на чисельній силї і на відворот. Недалекий час, а німецка социяльна демократия відкине — що можна вже заздалегідь надіяти ся — і решту переворотово-червоних драперий та перейде в ряди „спосібної до правлїня опозициї". Цїсар Вільгельм, коли в своїм часї довідав ся про вступленє социяліста Мійлерана до французского кабінету, сказав знамениті слова: „Такого би нам мати і в Німеччинї". Тож коли містопрезидентом французскої палати послів є социял-демократ Жоре, коли в французскім кабінетї засідає социяліст, то можна сподївати ся, що небавом на кріслї містопрезидента німецкого райхстаґу побачимо старого Бебля або Зінґера, а в німецкім кабінетї Бернштайна або Ольденгаймера. Ніяка з партий не росла так скоро, як німецка социял-демократия, але й ніяка так скоро не втратила революцийного розгону, як вона.

Та крім сих основних моментів, що спричинили такий зріст социяльно-демократичної репрезентациї в німецкім райхстаґу, есть ще й другорядні, хвилеві та переходові причини, котрі однак в виборі рішають чимало про віддачу голосу, а затим і про результат виборів для партиї. В першім рядї треба тут вичислити закон о збіжевих цлах, корисний для аґрариїв-феодалів, некорисний для міст і пролетариату, против котрого то закону социял-демократи вели цілу борбу. Далї належить тут зачислити недавну невдачну кампанію цїсаря з социял-демократиєю в справі самовбийства Круппа і загалом нефортунні цїсарскі виступи, що тілько дратують горожан. Вкінци впливає чимало на розріст социяльно-демократичного круга виборців й тактика социял-демократів і їх преси, їх невтомимість, без'оглядність, крінка орґанізация та уживане усяких політичних сензацій, як прим. викраденє і опубліковане документів з цїсарскої канцелярії і т. п., що все впливає суґґестіонуючо на уми мас.

Реасумуючи все сказане про побіду социяльних демократів в Німеччинї, можемо ще раз зазначити, що есть побіда не марксизму і не социял-демократизму, але загалом демократиї і суспільно-політичного реформаторства.

Другою найбільшою, навіть більшою ще від социяльних демократів, фракциею райхстаґу будуть католицкі клерикали — мішанина різних суспільних елементів, злучених кличом ультрамонтаньского клерикалїзму. Головно висилають їх до парляменту полудньово-німецкі хлопи, т. зв. „grossbauer'и", а також неосьвідомлені національно і социяльно округи Шлеска. Перед в партиї ведуть католицкі феодали, та для зискання людових мас і для опозициї супротив протестантского правительства воюють вони демаґоґічно популярними кличами. Удержане центра в дотеперішній силї є рівно-ж знаком протесту населеня против теперішного правительства і его системи правлїня. Покищо зарисував ся в центрі лише один вилім. Зробили его шлескі Поляки, вибравши в двох округах замість центровців вперве польских народових демократів.

Побідно вийшли з виборів і инші опозицийні партиї, в першім рядї Поляки, що завдяки пруській і загалом европейскій виборчій законности замість 14 послів вибрали тепер 17, а дальше Альзатці, Вельфи (ганноверскі сепаратисти), Дунці з Шлезвіку і т. п.

Потерпіли натомість, як сказано, лїберали всїх відтінків і аґрариści. Національних лїбералів і юнкрів-аґрариствів, дві половні підпори гр. Більова, формально здесятковано. Але і вольнодумна людова пар-

тия під проводом старого Евгена Ріхтера та „вольнодумний Союз“ під проводом Барта теж сильно втратили — особливо-ж перша з сих партий.

Нїмецкий лїберальїзам загалом переживає від довшого часу кризу. Стоячи в рядах правлячих сторонництв лїберали здеморалїзували ся, забули на демократичні і вольнодумні кличі лїберальїзму зперед 48 го року. Наслїдком того стратив лїберальїзм животність і з его рядів почала ся дезерция: на право, в консервативний бік і на лїво, до социяльної демократиї. До того серед самих лїбералів натворило ся фракций, що ослаблювали себе взаїмним поборюванем. Яко-тако держали ся ще згадані в горі дві „вольнодумні“ фракциї, з яких перша, за проводом Ріхтера звернула послїдними часами сильно на право, друга, ведена Бартом, йде знов на лїво. При послїдних виборах Ріхтерияндї вратували часть мандатів лише завдяки щасливим компромісам, але всї признаки вказують недалеку загибіль. Вигляди на будуче має фракция „вольнодумного союза“ Барта, що по социял-демократах є найрадикальнїйшою фракцией райхстагу.

Послїдні вибори довершили кризи в лїберальнім таборі. З лївого крила сего табору здіймає ся сильна фронда, що атакуючи дотеперішний провід партиї, жадає ревізиї програми і реорганїзациї партиї в дусї щирого демократизму і суспільної реформи в межах існуючого ладу. Виринають навіть думки, чи не дало-б ся з правого ультра-реформістичного крила социял демократів і радикальних лїбералів утворити нову партійну формацию. Був би се нео-лїберальїзам, ренесанс давного вільнодумства в новій, асоциялїзованій формі і так утворена партия могла би переймити на себе високі заповіти свободолюбних движень з початку XIX-ого віку.

Ось-так послїдні вибори до райхстагу не в однім будуть вихідним моментом для будучого розвитку полїтичного житя в Нїмеччинї. Кристалїзують ся там чим раз яснїйше два табори: реакциї, де входять центровцї, юнкри і відпадки лїбералів, — та поступу і демократиї, де зближують ся до себе социялїсти і вільнодумцї. Борба веде ся не між „буржуазиєю“ а „пролетариятом“, але між клерикально-феодальними реакціонерами а демократиєю і вільнодумством в загалї.

З угорского сойму.

Вівторкове засїдане угорского сойму заворушило опозицию в далеко більшій мірі, нїж виходило би з нашого вчерашного короткого справоздання. Програмову річ нового президента мінїстрів перебивала опозиция зараз від початку голосним гомоном і різкими окликами. Коли ґр. Куен сказав, що не може погодити ся з тим, щоби в соймі не можна було перевести волї більшости, підняв ся серед опозициї оглушаючий гомін, а п. Угрон крикнув: „Не воля більшости рішає, а воля краю!“ Але особливо довга і велика буря зняла ся, коли ґр. Куен заявив, що справа континґенту рекрута була першою причиною кризи, і длятого треба „на разї“ ухвалити наради над нею. Посипали ся питання: „Що се значить „на разї“? П. Пап кличе: Гарно виглядаємо! А ми будемо „на разї“ вести „обструкцию!“ П. Барабаш кричить: „Ви нас ошукали, п. президенте! Але ми собі вже порадимо з Вами. Ґр. Куен може вертати, відки прийшов!“ Гомін тревав з 10 минут. Опозиция кличе раз-враз: Ґр. Куен нехай зараз уступає; з ним нема що говорити, бо він нас ошукав!“

На вчерашнім засїданю вела ся дискусия над програмою ґр. Куена. П. Раковский обговорював заповіджений президентом мінїстрів проект закону що-до уповажнення правительства до торговельних переговорів з заграничними державами перед зложенем автономічної митової тарифи. Ґр. Куен заявив на виводи бесїдника, що готов угодові і тарифові проекти внести до сойму ще перед фериями, коли посли на се згодять ся; в такім разї не треба буде закону, котрий би уповажняв правительство до згаданих переговорів. П. Кошут висказав гадку, що закон з р. 1899. дає Угорщинї таке оруже в руки, що годї навіть припустити, щоби хто хотїв добровільно позбутись его.

П. Барабаш виказував, що ґр. Куен хоче правити насильствами. Але справи могуть уложити ся мирно, коли заспокоїть ся національні домагання Угорщини. Однако президент мінїстрів якось нїчого о тім не говорить. Длятого бесїдник звертає ся до него з питанем, що він гадає про заведене мадярскої команди у войску, мадярскої мови викладової у войскових наукових заведеннях, угорских відзнак і присяги на угорску конституцию, а вкінци, як глядить президент мінїстрів на справу австрийского гимну. Коли ґр. Куен в сих справах не дасть рішучої відповіди, то опозиция буде як найострійшу борбу вести против правительства, бо... „або тепер, або вїколи!“ Дальше ударив бесїдник на хорватского мінїстра Томасіча, пригадуючи ему его бесїду виголошену перед кількома недїлями в угорскім соймі, в котрій сказав, що Угорщина аж тогдї могла би домагати ся окремої армиї, колиби мала 20 мілїонів населення. Взагалї треба бояти ся, що ґр. Куенови ходить лише о полагодженє конечних справ, а коли їх буде вже мати, тогдї забере ся до опозициї, щоби її знищити. Длятого опозиция мусить визискати теперішну хвилю.

Мін. Томасіч у відповідь п. Барабашови поясняє свою зачіпляну бесїду, кажучи, що хибно її розумїють Вирочім і ґр. Куен, будучи ще баном, висказав був своє невдоволенє з тої бесїди; отже не можна сказати, що бесїдник за тую бесїду став мінїстром.

П. Евтвеш сказав, що заяви правительства не принимає до відомости, і питав, хто дораджував короні переговорювати з Томасічем і ґр. Куеном. Кабінет повинен опирати ся на більшости, а кабінет Куена є перший на Угорщинї, що не має ґрунту під ногами і всїм справив несподїванку.

На сїм перервано дискусию і відрочено его до нинїшного дня.

Положенє на Угорщинї.

Pester Lloyd остро нападає на опозицию за її поведенє підчас вівторкового засїдання сойму і каже, що для виратованя краю з нещасного положеня попросту куплено від неї мир і тим її розухвалено. Правительство — каже — буде мусїло жадати закону до торговельних переговорів з чужими державами, бо инакше грозить краєви економічна руїна.

Budap Hirlap доносить, що при гонведах має бути заведена артилерия; буде се уступкою для національних домагань опозициї.

Вівторок підчас соймового засїдання розкидувано коло соймового будинку друковану карту такого змісту: „Людвик Кошут програв з Угорщини бана Єлачіца, а Франц Кошут спровадив бана на Угорщину. Еліен Людвик Кошут! Жівіо Франц Кошут!“

П. Вести виступив з лїберального сторонництва, бо не згоджує ся з заповідженим проектом закону що-до уповажненя правительства до тогровельних переговорів з чужими державами перед улаженем автономічної митової тарифи.

Всї повисті вісти доказують, яким нерозумом з державного становиска була димісия кабінету Сейля і хитка политика верховодячих австрийских кругів.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Пос. Василько у Кербера.

Відень. Вчера був пос. Ник. Василько на довшій авдиенциї у Кербера.

Спільна квота.

Відень. Цїсар затвердив пропорцию квот на спільні австрийскі і угорскі видатки на один рік в дотеперішній висотї. (66.46% для Австриї і 33·3% для Угорщини).

Воєнні поголоски.

Лондон. Хіньскі дневники доносять, що коло печільского заливу нагромадилось дуже богато анґлїйских, американьских і японьских кораблїв военних. В порті Артура стоїть 57 росийских кораблїв военних. Урльопованих японьских офіцирів резервових покликано до служби.

На Балканї зброять ся.

Цаґґород. Рішаючі сфери одержали вістку, що Болгария переводить на своїй граници мобілїзацию войска. Супротив того може прийти дуже легко до війни між Туреччиною а Болгариєю. Твердять тут, що війна з Болгариєю була-б найлїпшим виходом з ситуациї, тим більше, що навіть на случай побіди Болгария не одержить тих уступок і користий, яких добивав ся.

Софія. Болгарске правительство дементує рішучо вість, немов би переводило в краю мобілїзацию войска. Сгяганє войска на граници має на метї лише скріпленє пограничної сторожі для спиненя напливаючих з Македонії банд.

Петербург. „Новое Время“ подає інтерию з президентом болгарского кабінету. В інтерию каже ся, що положенє в адрианопільскім вілаєтї є застрашаюче. Турецкі войска, під покривкою нагінки за членами революцийного комітету, роблять формальні лови на цїле болгарске населенє і змушує его до утечі в гори і до Болгариї. Виглядає так, що Туреччина сама пхає до війни і вже тепер мобілїзує на граници болгарско-турецкій артилерию і кавалерию. Болгарске правительство видасть обіжник до держав, в котрім зверне увагу на поведенє Туреччини.

НОВИНКИ.

— **Ґраф Станїслав Баденї — з'ізольований.** Наводячи у вчерашнім числї програмову промову нового маршалка краю, дотикаючу руской справи, замітили ми в кінцевих увагах, що погляду ґр. Ст. Баденього на мирну полагоду руской справи не поділяють навіть власні его сторонники. На доказ сего навели ми голоси двох орґанів західного відлому верховодячої в краю партиї, именно голоси Czas'y і Głos'y Narod'y. Наче для ще лїпшого задокументованя правди наших слів, появила ся рівночасно з нашою статию і в Gazet'i Narodo-вій, головнім орґанї східно-галицких шляхтичів, до яких причисляє ся і сам ґр. Ст. Баденї, простора стаття про іменованє нового маршалка, а властиво про его становище до руской справи. Gazet'a Narodow'a наводить уступи із звісної вже нам читачам програмової промови ґр. Ст. Баденього і каже, що „мусить застерегчи ся супротив становища, яке займає ґр. Ст. Баденї в справі польско-рускій“. Орґан східно-галицких шляхтичів уважає думку ґр. Ст. Баденього про мирну полагоду польско-руского спору і про обовязок Поляків, змагати до такої залагоди, „pomyłką i złudzeniem“ — каже, що ґр. Ст. Баденї стоїть на становищи „nereałnim“ і „pore!nia błąd taktyczny“, а вкінци замічає, що „прямо непонятна річ, яким робом так реальний полїтик, як ґр. Баденї, може в одній лише справі рускій — in errore perseverare“. По тих всїх заявах, так західно-галицкої як і східно-галицкої консервативної шлягтунерії ґр. Станислав Баденї лишає ся з своєю програмою „мирної полагоди“ польско руского спору в Галичинї — сїм ґельтоном, а для наших опортунїстів афера ґр. Баденього на тлї польско рускої политики є ясним доказом, яким-то дурманєм себе, а що гірше — дурманєнем і руской суспільности, є балаканє, немов-то з польскими верховодами можна дійти до вирівнаня спору мирним путем.

— **Заява.** В нинїшнім „Kurjer-i lwowsk-im“ вичитала я, будьтоби мій муж був редактором „Karykatur“ (в котрих вимальовано руских соколів яко безроги *Red.*) а тим самим автором помислу до ілюстрациї того письма. Рішучо перечу тому. Мужа мого від більше як 7 недїль у Львові нема. Він есть так тяжко хорим, що я не могла донести ему навіть о смерти его рідного брата. Пишу то длятого, щоби чоловіка, котрого саме послїдними днями настиг страшний удар родинний, не спіткала ще і друга кривда. Львів 2 7 1903. — *Галя Лущик.*

— **Виняті з під права.** В справі звісних арештовань в Боршовичах під Перемишлем, викликаних денунциациями москвофільского „атца“ Людкевича, доносять до „Naprzod-у“ про події, яким тяжко повірити і в Галичинї. На доноси о. Людкевича, що між его парохіянами ширить ся социялїзм, жандарми кинулись по хатах глядати конче заборонених книжок. В ночи з 22 на 23 м. м. впав жандарм Малик з війтом до хати селянина Кармана. Коли Карман заявив, що не має нїяких заборонених книжок, вхопив селянина за плечі і командуючи: „Kehrt euch“, обернув его лицем до стїни, почім став викрикати: „Я не знаю, що з тими псякров хлопами зроблю! Що десята хата як псів вистрiляю! Потім заповів жандарм Карманови, що як не забере ся з Боршович, що „скапає тут марно“. Тої самої ночи впав Малик до хати 60-лїтного селянина Івана Неофіта і не зайшовши у него нїчого підозрілого, ударив его кілька разів кулаком і крикнув: „В Боршовичах мусить полити ся хлопска кров! „Відтак скував старого Неофіта в кайдани і пігнав до вязниці. В хатї Гринька Ножджака урядовано ще енерґічнїйше. Той сам жандарм прискочив до сидячого на присні хорого брата Ножджака і прикладаючи ему до грудий баґнет, кричав: „Віддай книжку, бо як собаку застрілю, той баґнет мусить скупати ся в хлопскій крови! Гринько Ножджак станув в оборонї хорого брата. Тодї прискочив до него війт з кулаками, кричучи: „Стули морду, бо погибнеш собако! “— а жандарм доложив: „Го, го, тут страшні річи будуть дїяти ся!“ — І хто тепер дасть тим напастованим і побитим селянам сатисфакцию, коли перед кількома днями, як ми вже доносили, перемиский суд випустив їх із слїдчої вязниці, не могучи викрити на них нїякої вини?!

— **З дороги.** Було се в недїлю в день „зльоту“ польских соколів. В ваґонї другої класи сидїло більше товариство і тягнуло розмову про значінє сокільства для польскої справи. Між пасажирами тими сидїв один урядник п. к. староства з Заліщик, котрий служив у Львові, Тарнові, Балї, Городенцї і т. д. Сей панок — сокул (їхав — як сам казав — без відпустки до Львова на „zjazd“ соколів) почав тягнути про орґанїзацию товариств наших а именно про „Сїчи“. Орґанїзация тих товариств іритують его панка так, що не знає міри навіть в брехни, бо от що оповідав: В Городенцї є „нїякий“ др Окуневский. Він зорганїзував там „Сїч“ і за власні гроші спровадив 140 револьверів для „хлопув“ сїчовиків. „Безчельность“ тих сїчовиків посунена так далеко, що називають себе гайдамаками, а Окуневского атаманом. Взагалї, каже сей панок, у східній Галичинї треба енерґічнїйших старостів, аби могли лучше в руках держати таких Окуневских. В Городенцї здав би ся староста бобрецкий, він скрутив би скоро „леб гидрже“! Якийсь грубий подоляк притакував виводам п. к. урядника. Я слухаючи ті мудрі речи, погадав собі, що справдї здало би ся у нас енерґічнїйші старости, котрі би припильнували, аби їх урядники не мішали ся до политики та не волочили ся по „з'їздах“ без відпусток. *Подорожний.*

— **Азийскі відносини на ц. к. австрийских („польских“ — прим. зецера) залїзницях державних.** (*Під розвагу б. е. мінїстра залїзниць держ. і п. директора Вержбіцкого.*): Я, низше підписаний, їхт 50 (не 20!) цїлком сивий, платячий річно 1 000 корон на удержанє конституцийної машини в австрийскій („польскій“ — прим. зецера) Галичинї, мав дня 1 липня с. р. виїхати зі Львова до Бродів. Щоби з'орієнтуватись в часї подорожи, вступив я до залїзничого бюра в пасажи Гавсмана по розклад їзди. Однак не осягнув я там своєї цїли, бо дотична функціонерка сказала мені, що жаданого мною розкладу їзди також в рускім язицї „нема“, ба навіть, що „по руску нїц не розуме“! (Съвідки на се пп. Драганчук, правник у Львові, і Ол. Камінъский зі Львова). Роздумавши трохи над тим: кого і як таке бюро інформацийне поінформує, коли оно не розуміє мови трех мілїонів народу руского в краю, тай яку оно користь приносить держави, коли не поширає жерел ей доходу, ужаві, коли не поширає жерел ей доходу, удав ся я на дворець Підзамче. Купивши тут білет до Бродів польский (руских нема!), просив я о розклад їзди. „U portyera!“ сказав урядник. Пійшов я до одного, до другого портиера — нема розкладу їзди руского, лише польскі! На моє жадане руского розкладу портиер замкнув комнату і досить некречно відійшов без відповіди, полишаючи мене з нїчим. Удав ся я знов до каси і по раз другий попросив о розклад їзди в зрозумілій для мене мові. „Нема!“ Тогдї я жадаю книги жалоб. На се урядник рівнож „Нема!“ Я знов прошу о тую книжку, знов: „нема!“ Я кажу: „Прошу таки конче!“ — тогдї п. касиер, замість відповіди, кличе полїцию! — мабуть щоб она мені витолкувала, чи маю я право жадати розкладу їзди за свої гроші і чи маю право жадати книжки жалоб, в котру п. директор Вержбіцкий (у відповіди на внесену мною перше жалобу в одній подібній справі), поручив мені вписувати всякі жалоби на функціонарів ц. к. державних зелїзниць! Скінчило ся на тім, що я мусїв вилеґітимувати ся перед капралем полїциї ч. 53, котрий мав на стілько такту, що на поклик п. касиера не забрав мене до „Іванової хати“, а розкладу їзди я таки не дістав і книги жалоб не побачив! (На съвідків сеї авантури, викликаної нетактом функціонаря ц. к. держ. зелїзниць, предкладаю: 1) класичного съвідка капрала полїциї ч. 53; 2) о. Евг. Чубатого з Деревлян; 3) п. Ол. Камінъского академика у Львові; 4) п. М. Задворняка ученика VII кл. гімн. у Львові; 5) незнаних мені з назвиска: двох висших військових, трех съвящеників і з десять братів-Поляків мойсеевого віроісповідання, котрих всїх прошу засьвідчити.) Рівнож не дістав я розкладу їзди в Краснім, де я також за ним питав. Запитую отже Вас, великоможні Панове, Мінїстре й Директоре, і прошу о інформацию: що має горожанин конституцийної держави зробити, щоби міг за свій податок крови і майна засягнути потрібних ему інформаций, а не наражуватись на те, щоби перший-лучшай функціонар, удержуваний его тяжкою керавицею, кликав полїцию на него, мов на злодія, щоб она усмиряла его оправдані жадання?! — З належним поважанем *Кость Паньковский*, директор Краєвого Союза кредитового, почесний член чотирох руских народних товариств (не міст) і член виділів пяти руских народних товариств, замешкалий у Львові, ул. Театиньска ч. 19.

— **Поблагословленє фундаментів Кирило Методиївскої церкви в Бахорци.** О. Ром. Присловский з Дубецка пише нам: Вкінци поблагословлено вже фундаменти церкви в Бахорци на окраїнах Руси! Стало ся се д. 18 н. ст. червня дуже величаво при участи множества народу і пятьох съвящеників. Кромі вірних з Бахорця і Дубецка прибули на се торжество вірні з Передмістя дубецкого, з Нїнадової, Підбуковини, Рускаго-Села, Пелхови, Солоного, Костевої а з березівского повіта із сїл Лясківки, Ходорівки, Павлокоми а навіть із Глудна, майже чотири милї від Бахорця. Ся велика участь народу з чужих сїл съвідчить, як дуже околичні села рускі заінтересувались будовою тої церкви і як глубоко діймила їх нечувана латинїзаторска гаката в Бахорци. З причини, що місцевий лат. пробощ крайно ворожо відносить ся до гр.-кат. обряду, відложено попередившу чин поблагословленя литургію не в костелї бахорецкім, але в церкві в Дубецку, майже миля від Бахорця. По литургії, підчас котрої съпівав хор церковний з Павлокоми, удали ся всї походом з процесиєю на місце будови церкви. Був то величавий похід і одушевлений вхід до Бахорця, тої колишної, перед сто лїтами закритої рускої парохії. Так численно зібраний зблизька і здалека нарід руский немов сказав заслїпленим гакатистам: „Ось дивіть, кілько нас ще є на тих окраїнах Руси, хоч і як люто гонить нас ваш латинїзаторский Drang nach Osten, і то не десятки а сотки лїт... Та ми не уступимо ему, ми не дамось!“ Чину поблагословленя фундаментів довершив о. І. Жарский, бирчаньский містодекан і парох з Глудна, в сослуженю оо. йос. Мащака з Бахора, Ю. Чучкевича з Рускаго-Села, І. Городецкого з Павлокоми і моїм. Прекрасне слово, одвітне торжеству, виголосив о. Городецкий. В угольний камінь вмуровано списану на пергаменї коротко історию переслїдувань гр.-кат. обряду в Бахорци від часу спаленя парохіяльної церкви перед стома лїтами до нинї. Сю грамоту підписали присутні съвященики й гостї-миряни та многі селяни бахорецкі, відтак її, вложену в герметично замкнену фляшку, вмуровано в фундамент. Ще заки процесия вернулась до дубецкої церкви, мулярі взяли ся до роботи. На тім місци стояла колишна парохіяльна церков, а коли згоріла, обернено то місце на кладовище; з тої причини (задля глубоко перекопуваної землї на гроби) прийшлось тепер під нову церков закладати фундаменти дуже глубоко, декуди на звиш два метри. При копаню натрафлено на фундаменти колишної церкви, найдено кілька давних монет і т. и. Та хоч фундаменти треба було закладати дуже глубоко, шістьох мулярів з десятьма помічниками упорали ся за пять днїв, працюючи від 4 год. рано до 8 вечера. Але то були мулярі-Русини з Гусакова, від

Мостиск, що працювали щиро й солідно, за що висказую їм прилюдно признане. — А що-ж на те все латинїзатори-гакатисти? Незавидна тепер їх роля! Пересьвідчили ся, що таки минули (і, дасть Бог, безповоротно!) ті часи, коли можна було jure cadusco заборонати будову церквей, винаймати їх жидам і т. п. Они, побачивши, що будовою сеї церкви заопікували ся широкі круги руські та що ся справа перестала бути льокальною справою, хоч-не-хоч опустили руки... Але все ще не дали за програну. Пустили нові доноси, та сим разом уже лиш до жандармериї в Дубецку, що при копаню фундаментів під церков „порозкуцано косцї пшодкуф по старим цминтаржу“. Однак, на превеликий їх жаль, сам командант станції жандармериї, що ходив до Бахорця шукати „косцї пшодкуф“, не знайшов анї слїду їх. Беруть ся бахорецкі гакатисти ще й того способу, що страшать вірних гр.-кат. обряду, мовто не удасть ся зібрати стілько гроша на довершене будови церкви, а тогдї „зедрэн вас на церков, бо вас мало, і пуйдзеце з торбамі, вжелї не пшейдзеце на польске...“ Але й той аргумент не доводить і не доведе гакатистів до цїли. Горсточка тих остатків давної парохії неодну перейшла вже пробу, неоден вже пережила атак латинїзаторів-гакатистів. Гроший на виведене мурів і покрите дахом вистане, коли і прочі Р. Т. особи, що дістали брошуру „Примѣръ лат. гакаты“, зволять надіслати хочби лиш ей цїну: одну корону. Зновже видатки на цїлковите викінчене будови і на внутрішне устроєне церкви покриють вже й самі Бахорчани, коли побачать свою церков уже під дахом. — Сьвящ *Ром. Прислопский.*

— **З закордонної України.** Послїдні дві книжки „Київской Старини“ приносять такі вістки з тамошнього українського житя, що можуть бути інтересні і для наших читачів: В Полтаві роблять ся приготовленя для відкритя памятника Котляревскому. Памятник сей уже готовий і незабаром має бути відкритим. Педестал его з днїпровского ґранїту буде прикрашений плоскорізьбами, представляючими сцени з „Наталки Полтавки“ і з „Енеїди“, та відповідними написами. На сьвято відкритя памятника приготовляє наш славний композитор, Лисевко, величаву кантату.

В Петербурзї, серед тамошних Українців, завязав ся комітет для видання збірки творів Лесї Українки, Вас. Стефаника і Мих. Старицкого. Знов-же істнуюче там „Благотворительное общество общеполезныхъ и дешевыхъ книгъ для малорусскаго народа“ рішило видати для укр. селян ілюстровані твори Шевченка і байки Глїбова. Те ж товариство відбуло недавно свої загальні збори. Молоде товариство видало послїдного року 8 українських книжочок для народу, в 85.000 примірниках. Товариство внесло також просьбу до правительства о допущене українських книжок і видань до т. зв. „народних бібліотек“ по громадах.

Вдові по бл. п. Павлї Грабовськім, визначнім українськім поетї, що помер минулого року на сибірскім заточеню, визначило петербурске „товариство для підмоги убогих письменників і ученик“ річну пенсию в квотї 300 рублїв. Се ж товариство рішило видати комплет творів славного укр. історика і дїяча, Николи Костомарова. Видане буде обіймати 21 томів (около 375 аркушів друку). — Як з частих вісток „Київской Старини“ виходить, українське кобзарство не загибло, але живе і розвиває ся дальше. Один з таких кобзарів-бандуристів, Пархоменко, сьпівав навіть недавно в Катеринославі на публичнім концертї. Слїпий, хоч ще молодий кобзар сьпівав гарним голосом при звуках бандури кілька народних релїгійно моральних псалмів, кілька великих історичних дум і кілька побутових пісень. Другий раз сьпівав сей кобзар при грімкім аплавзї публики на спеціальнім концертї для „народної музики“, при чім А. Лисовский виголосив історичний відчит про українські народні думи. — Крім сих потїшаючих вісток з України, не бракне і прикрих. Послїдна „Київска Старина“ доносить під заголовком „Походъ на украинофильство“, що в Петербурзї відбули ся в цьвітни збори т. зв. „ґалїцко-русскаво абщества“ сеть товариства „ґалїцкіх і неґалїцкихъ русскихъ“, що має на цїли шарити при помочи рубля кацапске ренеґатство серед галицких Русинів. Один з членів сего „абщества“, Філевич, виголосив „відчит“, а властиво копицю брехонь і клевет на українство. Що він не добрехав, се додали дальші бесїдники, особливо звісний Будїлович. В кількá днїв потім пописував ся в тім „абществе“ славетний Вєрґун з Відня. Розуміє ся, що своя „кумпанія“ прихильнїйше приняла его виводи, ніж київскі „хахли“ або коренні Москалї в самій Москві перед двома роками.

— **Закінченє року шкільного у видїловій школї імени Тараса Шевченка у Львові**, котрої основателем є Руске Товариство педаґоґічне і котра сего року дістала право публичности, відбуло ся вчера сполудня в присутности президента краєвої ради шк. Е. Плажека, радника шк. Ол. Барвінського, голови Руского Тов-а педаґ. крил. о. Чапельского, директора руск. ґімн. Е. Харкевича і цїлого збору учительского, зложеного з 25 осіб, вкінци многих родичів і гостий. Ученицї сеї школи виголошували дуже вдачно стихи в мовах рускій, польскій, нїмецкій і французкій переплїтаючи сьпівом руских пісень. По відчитаню класифікаций і по розданю нагород усїм тим ученицям, що мали стопень відзначаючий (а було їх в V. класї на 135 учениць аж 27), промовив крил. о. Чапельский. Подякувавши президентови п. Плажекови за те, що госпітував сего року сю школу і тепер своєю присутностию підніс її значінє в очех суспільности, Вице. бесїдник звернувсь опісля до дїтий і в горячій патріотичній промові порівнав працю їх до праці робітників, що з дрібних камінцїв та цеголок здвигають вікопамятні будівлї, навязуючи при тім до декламациї „Сьвята земля“ (виголошеної ученицею VI. класи Зеньскою), де розказуєсь, як подорожний займов на нашу Русь і тут здивував ся й урадувавсь, побачивши, як наша руска дитина співчує нужду свого народу; вкінци о. Чапельский попращав дїтий, желаючи їм веселих вакацій. По відсьпіваню гимну „Ще не вмерла Україна“ перейшли достойники і гостї до комнати, в якій містилась виставка робіт та рисунків учениць, і висказували свое вдоволене з науки й працї усїх трудженників, що, мимо своїх занять, так щиро і вміло жертвують вільні хвилї для народного добра. Понадто висказав президент п. Плажек спеціяльне признане і подяку пани Білецкій, котра не тілько вела одну класу, але загалом була душею школи, якої красний результат науки і виховання дїтий завдячати треба в першій мірі пани Білецкій. — Довго ще вела ся розмова на темат розвою сеї школи; підношено її потреби, а представителї краєвої ради шк. обіцяли все, що для сеї школи потрібне, підперти, як на засїданях кр. ради шк., так і в соймі. За той час роздано ученицям сьвідоцтва і розпращав ся з ними збір учительский, бажаючи їм щасливого повороту по вакациях і з надїєю на красшу будучність! — *Ш.*

— **З'їзд славістів в Петербурзї**, на серпень або вересень 1904 ого року, рішив скликати комітет російских славістів при петербурґскій Академії Наук. На з'їзд порішено запросити репрезентантів славяноznавства не тілько з Росиї, але зза границї, та всї наукові і публичні інституциї (і неросийскі), що займають ся чим небудь з славяноznавства. Що-до мови рефератів, котрі виголосять ся на з'їздї, то рішено допустити виголошене на з'їздї рефератів у всїх славяньских мовах. З'їзд буде дїлити ся на 7 віддїлів, а іменно: мова, етноґрафія, література і штука, істория, археольоґія, право, загальні питання. — При тій способности постановлено видати славяньску енциклопедию в російскій мові з тим, що поодинокі праці авторів в відбитках в їх рідній мові. Вкінци проф Сумцов жадав, щоби звернути ся до правительства з предложенем що-до цензурних перепон, задля котрих ученим в Росиї не можна діставати книжок печатаних у Львові, а коли й дістануть їх, то з такими витинками, що книжка ні до чого. Рішено загалом просити уряд о полекші що до книжкового обміну з заграничними інституциями. — З нагоди скликаня сего з'їзду славістів в „Вѣстник'у Юга“ появило ся вже письмо п. Ков.-Ков. в справі допущоня рефератів на всїх славяньских мовах, де п. Ков.-Ков. пише: „Чи справдї на з'їздї будуть користувати ся правом горожанства всї славяньскі мови і нарічя, в яких істнує наука?... Гіркий досьвід послїдних двох з'їздів археольоґічних, київского і харківского, коли на них не явили ся представники українського „Наукового Товариства імени Шевченка“ зі Львова, задля недопущеня на сї з'їзди української мови, мимохіть каже застановити ся над сим питанем. Бажало би ся надіяти, що в інтересї чистої науки, далекої від усякого політиканства, котрим займають ся деякі вчені, сей гіркий досьвід не повторить ся на приготовляючім ся з'їздї славістів“. — Поживемо, побачимо...

Орґанізация галицких лїкарів. Вибрана на недавнім вічу лїкарів орґанізаційна комісия скликала на минувшу неділю, дня 28 м. м., до салї „Народного Дому“ у Львові конференцию самих лїкарів, на котру прибуло 150 участників, переважно замісцевих. Поверх 300 лїкарів надіслало письменну заяву, що приступають до проектованої орґанізациї і признають потребу фахового орґану для лїкарів. Справу орґанізациї референував проф. Зембіцкий, промовляючи за приступленем всїх лїкарів в краю до товариства самопомочи лїкарів галицких, буковиньских і шлеских. Орґанізация має бути здецентралізована утвореним репрезентациї в кожлім судовім окрузї, де зголосить ся принайменше 30 членів, а загальні збори будуть від бувати ся на переміну в Кракові і у Львові. При тім ухвалено, що товариска солїдарність зобовязує кождого лїкаря належати до товариства самопомочи, а тих лїкарів, котрі, усунули-б ся від тої орґанізациї, буде уважати ся такими, що ломлять заводову солїдарність, і відмовить ся їм всяких прав, випливаючих з товарискости. До виконного комітету вибрано д-рів: Буржиньского, Фестенбурґа, Ґрека, Кадия, Кучеру, Маньковского, Мошковича, Міколайского, Озаркевича, Павликовского, Пілевского, Сельского, Сарадзкого, Скалковского, Уму, Вонторка і Зембіцкого. До редакційного комітету вибрано: Міколайского, Мошковича, Озаркевича, Пілевского, Вонторка і Зембіцкого, даючи ему право прибрати собі ще инших відповідних членів. Перше число лїкарской часописи має появити ся дня 1 серпня с. р. Позаяк против запавшої резолюциї, котра відмовляє неприступившим до орґанізациї лїкарям товариских прав, проявила ся в лїкарских кругах опозиция, тому виконний комітет постановив ту справу віддати під осуд всїх лїкарів в краю дорогою загального лїкарского плебісциту.

— **Огнї.** В Замостю, пов. перемишлянського, згоріло 7 селянських загород вартости 10.000 К. Огонь підложила придуркувата женщина, жінка одного місцевого господаря. — В Баранчицях, пов. самбірского, згоріли онодї 4 господарскі загороди наслїдком підпалу. — В Лисиничах під Львовом згоріла вчера загорода господаря Василя Підгірного.

— **Робітничі неспокої на зелїзници.** З причин частих бійок по шинках та коршмах межи робітниками, занятими при будові зелїзницї Самбір-Турка-угорска границя, де не рідко лучають ся навіть убийства, як не менше з обави перед сподіваним страйком робітників на цїлій повисшій лїнії, староство в Турцї видало, як нас з відтам повідомляють, строгі заряджена в цїли обмеженя робітничих сходин в публичних льокалях. Так отже наказало, щоби у всїх громадах, де будуе ся зелїзниця, замикано шинки від 7-ої годины вечір в суботу аж до 7-ої рано в понеділок, а так само підчас кождого рускаго та польскаго сьвята. За переступленя сих приписів назначено кару 100 К або 10 днїв арешту. Рівночасно заборонило староство строго всяке покутне шинкованє.

— **До відомости Стриян.** В стрию мешкає Русин п. Л. що має за жінку завзяту Ляшку родом з Угнова. Та пані була онодї на авдиенциї у архиеп. Більчевского і просила, аби приняв її двох синків на латиньский обряд. Розумієся, що кс. Більчевский приняв. Видно, що бідні ті дїти або не мають батька, а як мають, то хиба якогось перевертня. *П. В.*

— **Дрібні вісти.** Львівскій трамвай електричний перевозив підчас „злету“ соколів 32.000 осіб денно. — Маршалком повітової ради в Добромили вибрано Павла Тишковского, властителя дібр, а его заступником Мечислава Корвіна. — При будові жидівской стайнї в Городку к. Львова завалив ся зруб будинку і убив робітника Ілька Ходака, батька 6 дітий. — В пивници дому під ч. 12 при ул. Вартоша Головацкого у Львові повісив ся каменичний сторож Филип Шкамбара з причини утрати служби. — При ул. Декерта ч. 26 отроїла ся 43-літна жінка маґазинера, Мария Байдова, напивши ся карболевого квасу; причина — налоґове піяньство. — З Ню Йорку доносять, що в копальни угля в Гарна прийшло до страшної експльозиї, наслїдком чого 248 робітників засипало в закопі; доси добуто 48 трупів, а слаба є надія вратувати прочих. — В Вуску помер нотар Ян Шумпетер в 50 ім році житя.

— **З нинїшним числом „Дїла“** розсилаємо для Вел. Духовеньства, котре передплачує „Дїло“, додаток п. з. „Церковний Труд“ о. Д. Танячкевича.

— **З Народної лїчниці.** Дня 30. червня с. р. оглядала поліційно-санітарна комісия льокаль призначений на лїчницю і заявила, що всьо уладжене як найліпше і цїлком відповідає поліційно-санітарним приписам. Ще остає поладнати менші формальности і тогдї вже можна буде віддати сю інституцию до ужитку загалу. — На послїднім засїданю Ради приняті в члени Товариства Р. Т.: о. Лукиян Січиньский парох в Мшанї, о. Онуфрий Курбас парох в Кустини, Дмитро Горневич директор Торговлї в Мостиских, Максим Любович емерит. директор ур. пом. у Львові, Монастир ОО. Василіян в Жовкві, о. Лев Левицкий парох в Мостиских, Андрій Корнелля інжинер Виділу краєвого, Мария Білиньска у Львові, о. Вол. Петрик сотрудн. в Комарні, о. Мик. Романюк катихит в Городку, о. Лука Яримович парох з Корелич, о. Іван Стоцкий парох Оглядова, Юлїян Русин, ад'юнкт податковий в Болехові, о. Корнило Кузик парох в Беску, д-р Волод. Кобринський лїкар в Коломиї, Брацтво церковне в Голубици, о. М. Куневич війск. сьвященик в Перемишли. — Рада Товариства звертає ся до загалу Русинів, щоби як найчисленнїйше вступали в члени і тим чином допомогли до здїйсненя гуманітарних цїлий Товариства.

— **З Перемишля.** Ві второк, дня 7 липня, відбуде ся концерт „Перемиского Бояна“ в Перемишли в сали магістрату.

— **В Дрогобичи** дня 6. н. ст. липня (в понеділок перед св Іваном Хрестителем) відбудуть ся в салї міскій ґімнастичній точно о 2 годині пополудни **перші загальні збори дрогобицкої філії „Просьвіти“.** Члени товариства „Просьвіти“ і члени читалень мають сьвятий обовязок явитись на ті збори всї до одного і привести з собою як найбільше людий із свого села, що бажали би просьвітитись і почути мудре слово. Сему вехай жадна робота в дома не перешкодить! А тим більше належить як найчисленнїйше явити ся на тім отвореню філії „Просьвіти“, що зі сторони центрального Виділу делеґований один з найлїпших сучасних бесїдників руских, отже буде чого й кого послухати. Запрашаємо сердечно руску інтелїґенцию, міщан і міщанок, хлопів і жінок, хлопців і дівчат. Того самого дня вечером відбуде ся **концерт в честь Шевченка.** Прибувайте всї! — просять Вас: *Михайло Бачинський і Володимир Йойко* в імени прочих членів основателїв.

— **Міністерство просьвіти** надало учительскі посади в ґімназиях: Андрієви Алиськевичеви з ґімназиї Франца Йосифа у Львові в ґімназиї в Дембіци, Волод. Кмицикевичови з Перемишля в І. ґімназ. в Чернівцях і д рови Володимирови Левицкому з польскої ґімназиї в Тернополи в V. ґімназиї у Львові. Дїйсними учителями іменовані провізорично: о. Киприян Хотинецкий в Ярославі, Волод. Дикий з рускої ґімн у Львові в рускій ґімн. в Перемишли, Езг. Козакевич з Рятева в рускій ґімн. в Коломиї, д-р Юрий Мигулович з III. ґімн. у Львові в польскій ґімн. в Тернополи і Василь Винар з Бохні в ґімназиї в Бучачи.

— **Дім „Труда“.** З днем 29. червня 1903 перейшла реальність під ч. 39 ринок у Львові на власність нашої жіночої спілки промислової „Труд“. Дім сей двоповерховий з такими-ж офіцинами, фронтом до полудня в близкім сусїдстві з домом „Народної Торговлї“ представляє ся хорошо, убикациї сьвітлі і будова солїдна. Товариство „Труд“ маючи вже свою хату, розширить свої робітнї після вимог новочасних і після потреб численної клїентелї сего Товариства.

Послїдні вісти.

Відень. Кербер був нині на авдиенциї у цїсаря. Як говорять в правительственних кругах, цїсар осьвідчив, що димісиї не приймає. „Fremdenblatt“ пише, що кріза наступила не з вини Кербера а через кризу на Угорщинї в наслїдок офензивного войскового предложеня. (Наші здогади що-до причин кризи були супротив того цїлком влучні. *Ред.*) а донесеня о всяких инших причинах кризи суть неправдиві.

Відень. Рознесла ся поголоска, що з причини неудач з предложеними військовими шеф ґенерального штабу бр. Век подав ся до димісиї.

Будапешт. Баном Хорватиї іменований ґр. Теодор Пеяцевич, котрий зложить присягу в суботу і обійме урядованя.

Софія Правительство вислало вже свою ноту про збройне Туреччини. Ситуация грізна.

† Померли:

— **Йосиф Кордасевич**, парох в Цецулї, ярославского деканата, упокоївся дня 26 червня, в 61 ім році житя і 34 ім сьвященьства, в Щавницї, де приїхав був на лїченє. В. в. п.!

Бібліоґрафія:

— **Гайдамаки ч. 38** містять: Руський народе карбуй! — Суд руського народу; — Розлїтайтесь трудящі пчілки; — Осторога! інтерпеляция; — Масова депутация Звенигорода у Митрополити; — В чім лежить народна сила? — „Огулем поведзявши, вшисци Русїні то дзїч“; — До покривдженого народу моїх братів селян і міщан; — Новинки.

— **Д-р Ол. Колесса—Лаврівскі перґамінові листки з XII—XIII в.** — Відбитка з „Записок Наук. т-а ім. Шевченка том LIII“. У Львові 1903. Накладом Товариства. Єсть се розправка про три короткі фраґменти (фотоґрафічні знимки їх подані в розправцї), найдені д-ром Колессою в обкладинках церковних книжок василіяньского монастиря в Лаврові, котрі мають походити з XII—XIII віку і — як каже автор — „що до значіня для істориї нашої мови можна-б поставити поруч галицкого евангелия з р. 1144 та критинопольского апостола з XII столїтя“.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Цїсар іменував приватного доцента д-ра Тита Мишковского надзвичайним професором біблійного старого завіта і семітских діалектів в львівскім університеті. — Львівский висший суд краєвий іменував судовими канцелістами: вахмайстра 5 команди жандармериї Фелїкса Жушника до Коломиї рахунк. підоф. 95 п. п. Івана Бачиньского до Рогатина, підоф. 9 п. п. Пінкаса Безена до Краківця, підоф. 19 п. арт. Макс. Гальнера до Камінки стр., підоф. 58 п. п. Филина Лїсевича до Галича, підоф. 11 баталїону піонірів Мечисл. Бжезиньского до Снятина, підоф. 89 п. п. Григория Маринича до Скалату, підоф. 3 п. арт. Гінол. Струковского до Сколього, комендантів жандармских станиць вахмайстрів Ив. Мойзу до Краківця і Антона Ґайслера до Старої соли, підоф. 13 пп. Леопольда Мессінґера до Тернополя, підоф. 10 п. п. Франца Вісьньовского до Потока золотого, підоф. 55 п. п. Мик. Завадовского до Снятина і канцелярийних помічників Германа Мондшайна до Рогатина Карола Следницького до Кулікова, Атаназия Кубрицовича до Кут і Мик. Чолїя до Луки.

Міністер скарбу іменував в окрузї львівскої дирекциї скарбу старших комісарів Льва Уріха, Чеслава Лібревского, Ант. Біра, Руд. Поляка, дальше старшого інспектора Йосифа Курка і міністер. віцесекретарів Едварда Бутно — радниками скарбу. — Міністер скарбу іменував старших податкових інспекторів д-ра Ант. Першхалу, Анатоля Вибаровского, подат. інспектора Мих. Паплицкого і комісаря скарбу Леопольда Лисаковского секретарями скарбу; скарбових комісарів Михайла Руснна, Івана Карпиньского, Евг. Фльонка, Юл. Стельмаховича, Ігн. Бабра, Тад. Левицкого і Стан. Лущевича старшими комісарами скарбу; податкових інспекторів Стан. Кокошиньского, Тад. Смігелевского і Стан. Будзиновского старшими пол. інспекторами.

Міністер просьвіти посунув ц. к. шкільних інспекторів окружних Юлїана Фонбару і Казимира Брухнальского для львівскоко округа міского а Йосифа Добрудовского для ярославского округа до VIII. кл. ранґи.

Президия краєвої Дирекциї скарбу іменувала концепістів: Мих. Панора, Володимира Поломиновича і д-ра Івана Джюркиньского інспекторами, а концептових практикантів: Север. Гроберґа, Альфр. Длуґоша, Йос. Голонку, Якова Розенбаума, Вячеслава Дїноту, д-ра Йосифа Матвіяса, Ст. Хмуру, д-ра Альфреда Брандовского і д-ра Любослава Винятицкого концепістами скарбу. — Далше іменувала президия краєвої Дирекциї скарбу концепістів: Франца Летиньского, Стан. Коганта, Адама Кулаковского, Ігн. ґр. Скарбка, Ігн. Гіжковича, Бруна, Бунка, д-ра Ів. Коморка, Ник. Ґавіка, Івана Валенґу, Стан. Стахевича і концепіста при міністерстві рільництва д-ра Рудольфа Гальбана комісарами в IX. ранзї, а концептових практикантів: Евг. Літашевского, Влад. Хеци, Стан. Стасишевича, Петра Малиновского, д-ра Якова Бодена, Франца Кучеру, Тад. Цибульского, Йос. Добрянского і д-ра Март. Товарницкого концепістами в X. класї для управляючих властий скарбових.

— Сими днями вийдуть з печатвї „Науки на неділї“ о. Т. Савойки. Замовляти можна у автора (Селиска, п. Дунів) за надісланем ціни 4 К, з пересилкою 4 К 20 с. 410 2—4

— Час замовляти книжки на премії! Канцелярия Товариства Педаґоґічного пригадує в тій справі всїм Радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половинї червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогдї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Цїнник книжок розсилаєсь з часописями. Крім поданих в нїм книжок вийшли: ч. 104. Повісти Ярошиньскої, цїна 24 с. оправл. 40 с; ч. 105. Мами, нариси Віри Лебедової, цїна 20 с.; ч. 106. Іван Франко: Абуказемові капцї, 60 с. оправл. 90 с.; ч. 107. Др Пачовский: Народні думи II часть, 55 с. оправл. 85 с; О. Глодзїньский: Огород шкільний, 50 с. — З канцелярії Тов. Педаґоґічного. *Ольга Барвіньска.*

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для урегульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

УВАГА! З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Переписні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланем готівки або посліплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надіслане.

Кандидат адвокатский,

Русин з однорічною судовою практикою, шукає місця на провінції від вересня. Зголошення під **Р. С.** в адміністрації „Дїла.“

388 3—3

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасиву) і т. п. в найлїпшій якости з ґарантією процентової висоти складових субстанцій, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цїнах і під найдогіднїйшими услівями виплати, причім Вел. духовеньству і рільничим кружкам уділяє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочеві. 415 1—

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницький і Сини

Оптики і Механіки у Львові пасаж Галицка ч. 1 проти Банку Гіпотечного на вилотових дверях Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометри, міпросконк, люпи, компаси, райсцайґи, тесьмяні мірничі міски, лібелї инклометри і т. п.

Уряджене дослідниця елєктричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4155

Надіслане.

Кандидат адвокатский,

Русин з однорічною судовою практикою, шукає місця на провінції від вересня. Зголошення під **Р. С.** в адміністрації „Дїла.“

388 3—3

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасиву) і т. п. в найлїпшій якости з ґарантією процентової висоти складових субстанцій, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цінах і під найдогіднїйшими услівями виплати, причім Вел. духовеньству і рільничим кружкам уділяє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочеві. 415 1—

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницький і Сини

Оптики і Механіки у Львові пасаж Галицка ч. 1 проти Банку Гіпотечного на вилотових дверях Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, бінокле, далековиди, барометри, термометри, міпросконк, люпи, компаси, райсцайґи, тесьмяні мірничі міски, лібелї инклометри і т. п.

Уряджене дослідниця елєктричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4155

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Відділъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні паперы и удѣляє на нихъ задатки.

Окрімъ того заведено на взоръ загранічныхъ институцій такъ званій

Депозита сховкові

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рочно, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ сховокъ до выключного ужитку и підъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тімъ напрямѣ гіпотечный Банкъ пополнивъ якъ найдальше йдучій заряджения.

Приписы здносячій ся до того рода депозитівъ можна одержати безплатно въ депозитовомъ відділѣ. 374 (2)

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рясева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Равы і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомыт: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рясева: 3·25.
До Перемышля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*, 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Равы рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомыт: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейскій час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Краєщких ч. 5. 63

Курс Львівский

в дня 2 н. ст. Липня 1903.

Бонї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	587 —	547 —
Банку для торговлі і промыслу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку сял. Кар.-Людв. по 200 зр. м. в.	— —	— —
Банку Львів.-Чернов.-Яссы по 200 зр.	570 —	580 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. львов. в 10% прем.	1 1 2	—
Банку гипот. гал. 4½% а. в. львов. 50 л.	100 7	101 40
„ „ „ 4% 40 л. со 200 кор.	97 50	—
„ краевого 4½% а. в. львов. в 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. львов. в 57 л.	98 75	99 45
Товарищтва кредит. 4% (I. емісія)	98 2	— —
„ „ 4% львов. в 41½ л.	98 40	— —
„ „ 4% львов. в 56 л.	98 80	99 —
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	99 7	100 40
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	3 —	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Облиги краевої з 1873 по 5% а. в.	— —	— —
Облиги краевої з 1888 по 4% а. в.	99 30	100 —
Облиги м. Львова 4% по 300 кор. золот.	95 30	97 —
„ „ 4½% 4-ої емісії.	101 50	— —
Льосы:	к с	к с
Банку Краєвого по 50 зр. (40 в.)	75 —	81 —
„ Станиславова „	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарскій	11 24	11 40
Наполеондор	19 —	19 20
100 Рублів срібних	250 —	254 —
100 Рублів паперових	252 —	254 50
Марки німецкі	117 10	117 80

Добра парохія

в львівскій дієцезії о 3 церквах, до заміни за меншу з одною церквою, близько повітового міста. Зголошеня принимає і ближших відомостий удїляє Адміністрация нашої часописи. 401 3—3

Старші особи можуть запевнити собі досмертне удержане за зложеним одвітної готівки. — Иосиф Кисілевич, Новий-сьвіт 1. 403 3—3

Машини рільничі

всякого рода направляє докладно і скоро на місци рутинований монтер — *Александер Левицкий* в Опільску, п. Сокаль. 417 1—3

Пошукуєсь сейчас рутинованого дяка з добрим голосом, котрий умів би провадити хор і учити дїтий в парохіяльній школї в Yonkers, Америка. Місячна пенсия виносить 35 долярів крім доходів. Кандидатів москвофілів не бере ся навіть на увагу. — Адресувати треба. Red. Paul Tymkevich 45 Oak Str. Yonkers N. Y U. S. A. 412 1—10

РОВЕР

мало уживаний продам дешево. Їв. Стернюк, Залїщики. 400 3 3

На продаж парцеля семиморґова з хатою — 1½ клм. від Львова — на малїй Сигівці. **СТАВ** 17 морґів з млином турбіновим в Скнилові під Львовом. Всякі інформациї подасть о. Фолїс, парох в Скнилові, за надісланем марки на 10 с. 359 4—5

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 88 зр (для грубої роботи.)

Вел Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно Цінники на жадане да ом 313 17—?

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Склад фортепянів і пянїн

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 183—?

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „**Dentolin**“ будуть дальше вироблювані під назвою „**WAWELIN**“, і як до тепер, під личною управою Д ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками 1 кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псутя. Пуделко шклянне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна тубки 50 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Складає в Львові: Аптики П Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрский. Торговлі і дрогуерії: Народна Торговля (в Львові і в всїх своїх філіях), І. Бромильский, А Бенкок, Лянґ і Підярский 564 18—3

Заступає вповні карльсбадске лїченє!

Многі подяки потверджують вартість і незвичайну успішність **„дїґестора“** д-ра мед Гршля.

Против всяких **недомагань жолудка і травленя,** особливо против недостачі апетиту, надміру жолудкових соків, згаги, болїв в жолудку, ослабленя і розширенє жолудка дїлає вдатний заключно з природних субстанцій **дїґестор** скоро і певно

Ужите легке та вигідне. Не перериняє занять.

Дістати можна в головнім складї:

Кардинальско-архиепископска аптика в Аґрамі (Хорватия.)

За надісланем готівки з гори або за посліплатою. — Ціна коробки **2 корони.** При замовленю 3 коробок висилка фрашко.

Проспекта на домаганє безплатно і franco. 375 4—2

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кільо
II-а по 156 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ У ЛЬВОВѢ

Скринки и опаковане даромъ. 123 137—?

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Пилявского).

В пятницю 3 липня 1903.

HIGH-LIFE ПРЕДСТАВЛЕНЄ

аранжоване на взір представлень парискаго цирку Franconi-ого, де кождого тижня устроюють такі представленя для добірнїйшого сьвіта. — Величава програма. Виступ всїх специяльних артистів і артисток і продукциї найлїпше тресованих коней. Гумористичний балет **Divertissement** в двох відділах. — **Marguis i Ballerina**, виконаний цїлим персоналем і **CORPS de BALLET.**

Приготовляє ся „Новість“ **Наполеон I. в Єгиптї,** велика вистава пантомічна. 568 1—?

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Елєктрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публичну до кінця представленя. — В суботу 4 липня велике представленє.

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: уживанє на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші

В Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Дієта після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджења ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle;
Selters: Ober і Nieder;
Щавниця: Josefina і Magdalena;
Salzbrunn: Oberbrunnen;
Ems'ka: Krönchen;
Karlsbad: Mühlbrunn і Sprudel;
Vichy: Grande Grille і Celestines;
Kissingen: Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.
Води дієтетичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставраційна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телєграф в місци. З Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 374 7—8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі ближші информациї уділяють:

В справах адміністраційних:
ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ,
Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских:
Д-р ЕВҐЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ,
Львів, ул. Корнякгів ч. 1.

Перше галицке акцийне Товариство

РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ

У ЛЬВОВІ

передтим ЯКІВ ШПРЕХЕР і С-ка

поручає свої на виставах краєвих і заграничних преміовані вироби, як:

специяльні овочеві наливки, польскі горівки, розолїси, лїкери, руми і коняки

бадані хемічно первородними науковими силами.

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА: ул. Коперника ч. 9 і Площа Капітульна ч. 3. 179 29—100

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга довжників	арк.	по	10	сот.
Замкненя місячні	2 „	„	5	„
Инвентар довжників	„	„	5	„
„ вкладників	„	„	5	„
„ уділів	„	„	5	„
Книга годовна	„	„	10	„
„ ліквідаційна	„	„	10	„
„ вкладок щадн.	„	„	10	„
„ уділів членськ	„	„	10	„
Реєстр членів	„	„	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„	„	10	„
З оголошеня о позичлу	шт.	„	2	„
Виказ умореня позички	„		2	„
Асигнати касові штука	„		1	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзї кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10, I. поверх.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір в фабр. Черляньской. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Данилюка.

39-та конф'ската! — Другий наклад.

Ч. 137 і 138. Львів, Субота 21 Червня (4 Липня) 1903 **РІЧНИК XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіяньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неоплачені вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в „дописах надісланих" по 50 с. — Щодневні і часті оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Новий маршалок а громадска реформа.

Ми зазначили вже, що між новим маршалком, ґр. Станіславом Баденім, а польскими шляхоцкими верховодами, так краківского як і східно галицкого покрою, істнує ріжниця поглядів на точці способу полагоди польско-руского спору, при чім угодовий погляд ґр. Баденього являє ся виїмковою та з'ізольованою і чисто особистою думкою нового маршалка, від якої відхрещує ся — як то каже ся — руками і ногами вся польска міродайна преса. Та крім того ріжнить ся ґр. Ст. Баденї в'д свого сторонництва ще й в поглядї на иншу преважну справу, котра дотикає безпосередно і руский народ, а іменно в поглядї на справу „реформи" громадскої адмівїстрациї. Ґр. Ст. Баденї уходить за противника — оскільки з висказаних ним свого часу слів, що „ся реформа ще не на часї", можна заміркувати — противника не принціпіяльного, а лише тактичного, пропонованих польскими консерватистами і демократами т. зв. „окружних громад", через котрі вся громадска автономія перейшла би в руки шляхоцких дворів і їх прислужників і через котрі виперто би раз на все з громадскої управи демократичний і руский елемент. І в тім знов ріжнить ся він від своїх партизантів, що раді би сю пожадану їм реформу перевести як найборше, аби при її помочи здавити наче кліщами здіймаючий ся з долу рух людових руских мас.

З нагоди іменованя ґр. Ст. Баденього маршалком відізвали ся знов в сій справі — так само, як в справі рускій — орґани польских консерватистів обох відломів: краківский Czas і львівска Gazeta Narodowa.

Краківский Czas пише в сій справі так:

„Дуже жалуємо, що ґр. Ст. Баденї в дотеперішній своїй дїяльности завагав ся з ініціативою в найважнїйшій для краю справі — реформи адміністрациї, хоч, як можна міркувати з кількох его висловів, розуміє всю вагу сеї справи. Треба здогадувати ся, що завернув перед нею тому, що хотїв запопулярізувати її і в тих верствах і кругах, котрі ваги сеї справи не розуміють або котрі, йдучи за своїми переворотовими змаганями, нїколи не дадуть ся наклонити до реформи в напрямі скріпленя власти, порядку і ладу, і котрі якій-небудь реформі в тім напрямі ставляють завзятий опір... Тепер по півторарічній перерві, обіймає ґр. Баденї знов керму сойму, в змінених до певного степени обставинах. Справа громадскої реформи не дасть ся вже більше проволїкати, а розвязка її буде мірилом таланту і благородної амбіциї тих, що стоять на чолї краю... В тій справі, як і в цілій політичній акциї (sic!) не можна захитати ся перед напором аґресиї, викликаної шовіністичною ненавистию і злобним радикалїзмом... Сойм має в тім згляді поважну задачу політичну і социяльну. — Віримо, що ґр. Баденї сповнить тепер задачу, котру заповів(?!), а сповнить її, дїлаючи в згіднім порозуменю з новим намісником."

Czas, як бачимо, намагає ся дипльоматично вмовити в ґр. Ст. Баденього доконечну потребу ненависної цілому населеню реформи, й не залишає навіть промовити до особистої амбіциї нового маршалка. За се менше дипльоматично, але більше рішучо й отверто висказує ся Gazeta Narodowa, котра пише:

„Ріжнимо ся з ґр. Ст. Баденїм і в другій справі, а іменно в справі громадскої реформи. Радо бажали би ми утворена окружних громад, з радами, зложеними з війтів і начальників дворских обшарів, з перенесенем на сї громади части задач дотеперішних громад, в той спосіб, щоби взяти парафію за одиницю того другого степеня адміністрациї після внесеня ґр. Дїдушицкого. Сполука дотеперішних громад з дотеперішним обшаром дворским поодиноко і утворене одиниць, зложених з одної громади і одного дворского обшару, а в многих місцевостях зложених лише з самих громад — бо є значно більше громад, як дворских обшарів — не дало би громадам анї інтелектуальної анї материяльної сили до дїланя, і на дальше остали би дотеперішні анемічні і непожадані орґанїзми. О скільки іменно треба припускати, що в парафії лекше найдуть ся люди, котрим можна повірити (ага!) тяжкі задачі адміністрациї громадскої (розумій: роблене виборів, сековане мужиків на кождім кроцї, шпіонажа і поліційний терор супротив населеня і т. п.!), о стільки тяжко найти їх в многих телерішних громадах, а не знайде ся їх і в тих дворских обшарах, де мешкає рівнодушний для „celów narodowych" держава ець-спекулянт (читай: не-Поляк, але Жид або Німець!), або рівно-ж рівнодушний на справи загального добра писар чи карбовий. (Дбане о „справи загального добра" є отже монополем польских шляґунів! — *Ред*.). Сподївати ся отже треба, що сей („narodowy"!) взгляд... меншість сой мова (розумій: польска меншість — людовцї, стояловці і краківскі демократи!) оцінить і що переконаня в сій справі скристалїзують ся".

Як бачимо, польскі консерватисти знов зачинають живо заходити ся коло переведеня свого пляну заневоленя селяньских громад шляхоцкими мандаторами, і в тій цілї пруть і на нового маршалка, аби й его спонукати до живого співдїланя, тим більше, що через особистий вплив ґр. Ст. Баденього думають польскі шляґуни прихилити для свого пляну польску опозицию, а навіть в душі сподіють ся зменшити сим впливом опір Русинів.

Що переведене сего прехитрого шляхоцко-польского пляну було би претяжким ударом для руского народу, бо віддало би наші громади на ласку і не ласку шляхоцко-польских мандаторів, сего толкувати не маємо вже потреби. Руский нарід розуміє се дуже добре і бачить се цілком ясно, що цілию реформи є не поправа громадскої адміністрациї, — бо до такої поправи вистало би засуспендоване всїх скорумпованих війтів і громадских писарів, що то є „правою рукою" звісних кругів при всяких виборах, а в заміну за се мають в своїх громадах carte blanche на злодійску господарку — але що цілию її є ті „cele narodowe", про які пише Gazeta Narodowa, і то „odpieranie agressyi" та „zadanie polityczne i socyalne", про що знов говорить Czas — а іменно, що цілию її є здавленє людового і русконаціонального руху. А знаючи се, руский нарід ужие всїх, хочби найдальше йдучих способів, щоби не дати собі заложити зелїзного обруча на шию.

Кріза в Австриї.

Польскі і ческі інтриґанти, котрі гадали, що вчерашний день принесе їм побіду і они дістануть Австрию в свої руки, приніс се, що ми вже перед кількома днями заповіли іменно, що д-р Кербер лишаєсь на дальше, що найменше до осени при кермі держави. Після донесень німецких дневників цісар димісиї кабінету не приняв, а тим самим не приняв також подань о димісию тих трех міністрів, котрі спонукали Кербера згодосити димісию цілого кабінету. Коли Резек і Вельзерсгаймб обсгають при своїм намірі, то мусять еще раз згодосити свою димісию. Дневники тих, що за кулісами виступають против Кербера, заперечують донесенє, що цісар димісиї не приняв, бо після їх „певних" інформацій, цісар відложив рішенє на пізнїйше, застерігши собі час до намислу — до осени. Чи цісар тепер вже не приняв димісиї, чи відложив рішенє до осени — вийде на одно: Кербер і его кабінет лишає ся.

Наша річ, чи лишаєсь, хоч би до осени, пяте колесо в кабінеті, д р Резек і Вельзерсгаймб. Они оба були посередниками між правительством а Чехами, коли розходило ся о парляментарне полагодженє військового предложеня. Они позискали Чехів для сеї справи о стілько, що парлямент міг сю справу полагодити, і — скомпромітували ся. Військове предложе є піде до коша, а Чехи не дістануть обіцяних концесий, бо Кербер без згоди Німців нїчо не хоче їм дати. Роля Резека в кабінеті супротив того скінчена. Резек невдоволений з Кербера і з Чехів, а Чехи і Кербер невдоволені з Резека. Ческий міністер вже перестав бути мужем довіря Чехів в кабінеті, перестав бути мужем довіря кабінету супротив Чехів, став ся в кабінеті безпредметовий. З того неприродного і невигідного положеня може его вратувати димісия, і то як найскорша.

Можлива річ, що за приміром сих двох міністрів піде також міністер фінансів, Бем-Баверк. Сей міністер записав ся в ряди опозициї против Кербера, бо добачує в нїм інтелектуального виновника компромітациї Австриї законом о континґентованю цукру, а котру то компромітацию записують на конто міністра фінансів. Чи однак Бем-Баверк буде обставати при своїй опозициї і уступить, сего не знати.

Час до осени ужие Кербер мабуть на те, щоби запевнити парляментарну полагоду угоди і цлової тарифи, двох т. зв. конечностий державних. Чехи се розуміють і виступили вже з проектом, щоби таке парляментарне полагодженє державних конечностий наступило лише через кабінет, що опре ся і вийде зі сталої більшости парляментарної. „Narodni Listy" пустили навіть вість, що більшість мала-б складати ся з Чехів, Німців і Поляків, а кабінет з репрезентантів тих трох сторонництв хочби і під кермою Кербера. Дневники остріїшого тону виступили зараз против такої комбінациї, обстаючи за коалїцією і коалїційним кабінетом і висуваючи против Кербера бувшого міністра ґр. Шенборна. Молодоческі посли Пацак, Крамарж і Странский перебувають навіть у Відни, а нема сумніву, що Чехам серед ослабленої ситуациї Кербера розходить ся о переведенє нового торгу. Чехи на случай коалїциї відступили-б навіть від своїх инших домагань на разї, бо їх змаганє є таке, щоби дістати ся до власти і при помочи коалїциї обсадити Чехами видні бюрократичні становиска. Допєрва тоді надіють ся Чехи рішучої поправи відносин на свою користь.

Осінь принесе нам розвязку тих ріжних заходів і підпольних інтриґ.

Просьвіта і справедливість.

Sine ira et studio.

I.

Стало ся: по многих трудах, просьбах, грозьбах, навіть упідленях з ріжного боку дістали Русини ще три ґімназиї, кромі львівскої ґімназиї рускої. І народ кинув ся з усїх боків тай став заповнювати тоті сьвятині науки своїми синами. І стали вони гарно розвивати ся, подавати сьвітлі надії на просьвітне піднесенє народа.

Та ось і збудила ся жовта завись в душах польских шовіністів і москвофільского гурту. Чесна тота кумпанійка стала копати ями під усїма рускими институциями. Посипали ся обильно доноси і клевети на руску молодіж і її провідників, учителїв. А шкільна рада краєва не мала що лїпшого робити, як тих доносів і клевет слухати і робити всьо після вподоби й інтенциї ворогів Руси. І от бачимо, зачинає ся ряд переслїдувань в ґімназиї перемиській за социяліям, якого там нїколи не було й нема. Невинних учеників тягано до протоколів і хотя не показало ся нїчого, хотя навіть доносщики в судї гірко мусїли стидати ся іззи своїх клевет і здраджували один одного як головних спричинників лиха, сївачів лжи й денунциаций — то таки вистарчило те русиноїдній пресї польскій і ренеґацкій до уїдання на руску молодіж.

Не помогло одно — то добродії хопили ся за иншу справу: стали обвинувачувати молодіж, що вона за багато патріотничає, політикує, бере участь в політичних демонстрациях, засновує тайні кружки, ставить вівтарі усякій неморальности і таке инше, чого не списав би на воловій шкурі. І знову індаґациї, протоколи, несправедливе обсуджуване справи, а часто й кара на зівсім невинних. А хотя в польских ґімназиях молодіж і професори брали собі зівсім спокійно участь у всяких народових обходах — чого їм вкінци нїякий добре думаючий Русин не бере за зле — то сего рада шкільна краєва анї нїхто инший не бачив, лиш по дирекциях руских ґімназий ішли грізні уневерзали, упімненя на тему строгого нагляду молодежи, гамованє її гайдамацких інстинктів, що грозять великим, коли не сьвітовим, то державним переворотом — і таке инші любі речі.

Сконфісковано.

II.

А тут один акт з тієї містериї; терен її руска ґімназия в Коломиї. Неоден атак ворогів видержала вона побідно, тому стали вони страшенно бісити ся й збирати всю свою силу, щоби повалити тоту твердиню. Прийшла їм вскорі поміч. На Різдвяні сьвята (1902) виголосив адміністратор коломийскої парохії Никола Семенов проповідь, в якій з бішеностию некультурної й тупоумної людини кинув ся на руску ґімназию, її професорів, від директора почавши, на учеників і на всю щиро руску інтелїґенцию*). — Не треба рускої ґімназиї! Най пропадає! — кликав закукуріченний затемнитель народа. Руским професорам закинув брак релїґійности чи навіть атеїзм, социяліетичні переконаня, навіть неуцтво**). Взагалї всїлякі похибки, які вигвіздили ся в його хорій уяві. Нечуваний доси факт, щоби руский духовник великого провінціонального міста міг кинути з проповідниці в домі божім стільки болота, лжи і злости—обурив всїх до краю. А передовсїм заболїло се професорів ґімназиї й її учеників. На лицах їх видно було неначе запит: чи видав же, чи чував хто таку підлоту? Попри те обурене слїдно було й певного рода пригноблене, яке випливало з того страшного переконаня, що серед теперішних відносин сьмів всякий дзявкати на тоту руску суспільність, та ще й безкарно.

А проповіди тоті повтаряли ся, облїтали силою лютої бурі по містї і вдирали ся до мозків збаламучених міщан (они тепер все гаразд порозуміли і цінять свого пастотчика „по заслузї," та трошки се запізно!), гай виголошували ся устами наших ворогів і печатали ся на стовпцях їх часописий, як тяжкий удар на голову рускої суспільности...

Всї ми були обурені, роз'ярені й зденервовані. Молодіж рівнож, бо й вона має вреціні нерви.

В пару днїв по тій „різдвяній" проповіди увійшов я до четвертої кляси (рускої ґімназиї), в котрій учив нїмецкої мови. Кляса велика, 63 учеників, нині вона по поновнім випсї розділена на два віддїли. Панував гамір, який не втих навіть тоді, коли я вже дійшов до катедри. Иншими часами того не було, кляса звичайно втихала при моїй появі, хотя зівсім втихнути така велика маса дорослих по більшій части учеників не є в стані: всеж котрийсь завадить ногою об лавку, примкне книжку, чи заховає під лавку зошит, з якого перед хвилею що виписував — і от з того гамір. Та нині гамір був більший і тривав, як кажу, довше. Чутно було шептом кінчені ромови. На лицях видно було роздражненє, вела ся відай розмова горача, в якій мусїла брати участь майже вся кляса. Але і мені вільно бути роздраженим, хотя стараю ся, як учитель, тримати свої нерви в клясї „на приводї". Але тут я грімнув на них меньше-більше тими словами: Тишина! Чи ви вже позабували сидїти тихо! Гарно ведете ся, нїчого й казати! І в школї і поза школою! То не диво, що про вас мусять навіть згадувати з публичного місця і то недобрим словом! Ганьба!

Кляса втихомирила ся, лекция почала ся. Я бачив на лицях моїх учеників якийсь прикрий вираз, пригноблене. І знову випливала в мене гадка, яка тліла в мині й попередно: треба-би промовити до молодїжи, потішити її, затерти бодай в части те прикре — пригноблюче вражінє, яке на неї вчинили слова сьвященика Семенова з проповідниці, бо богато тої молодїжи було мимо сьвяточних ферій на тій проповіди, а там розповів один другому. Понижено нас учителїв, понижено й учеників, яких віддала суспільність тільки нашій опіці. Учителї ґімназиї будуть якось боронити ся, може й оборонять ся, а щож ученики? Они так упали на дусї! Треба-б їх підбадьорити трохи, щоб они знали, що мають своїх опікунів.

І я уважав своїм моральним обовязком промовити пару слів до молодежи, що правда—з ущербом для лекциї, бо через тих пару слів міг я, натурально, пару слів менше пояснити й завдати. Хай же мині простить се всякий, що держить ся крїпко букви інструкцийної, після нього я завинив! Але не завинив в очах людий зі сердем анї перед самим собою. Я сказав до четвертаків меньше-більше тими словами: Оттак, мої до-

*) Інтелїґенция вміла народити таке геройство: викляла злобного пастотчика зі свого товариства „Родина".

**) І се сьмів закинути сей добродій, котрого проповіди у Відни з'вдали собі правдиво комічну славу, а проби виголошени промови на зборі орґанізациї віденьских товариств руских вінчали ся зі сторони слухачів гомеричним сьміхом певно не їззи быстроумного їх змісту.

рогі, уважайте на себе всюди: і в школі і в дома і на всякому місци. Контролюй кождий свою роботу, своє захованє, щоби посторонні люди не сьміли, ані не могли вам нїчого закинути. Ми вас провадимо й учимо, ми за вас відповідаємо перед суспільностию, тому уважайте на себе і на своїх професорів, аби й вони ізза вашого поведеня не потребували встидати ся перед людьми. А коли так будете гарно вести ся, то будете й самі задоволені собою — а те найбільше щасте чоловіка — і нїякий злобний язик не посьміє вас осквернити! Тому йдїть за вказівками своїх настоятелїв, а ми скажемо за вас, як за добрих наших вихованців!"

Слова тоті вплинули успокоюючо на учеників. На обличах їх малювала ся неначе вдячність за прихильне слово.

А міжтим радила інтелїґенция, радили й професори ґімназиї, що з тою справою вчинити. Професори рішили удати ся до своєї власти шкільної Ради краєвої, як своєї опікунки. Прохано тут о провірене справи обиди цїлого учительского тїла, ґімназиї і руских ґімназий взагалї. Рада шкільна мала в порозуминю зі станїславівскою Консисториєю перевести слїдство: перша з професорами, друга зі своїм підчиненим, сьвященником Семеновим. Та тота справа лягла собі спокійно спати в актах обох тих властий і спить сном блажених до нинїшної днини й годины.

А тут впало було навіть декому на думку годити професорів зі сьвящ. Семеновим та якось не дійшло до тої упідляючої акциї. Друга думка — повести паноточика перед судовї кратки також на нещасте упала, бо добрячі професори покладали надїю на пружистість своєї опікунки — Ради шкільної краєвої...

Одної днини довідав ся я від катехита ґімназиї о. Войтїховского, що якийсь ученик IV. кляси доніс сьвящ. Семенову, неначе-б то я мав у клясї виговорювати на нього (тогож Сем.) усякі річи і кпити собі з него тай дозволяти кпин на тему особи сьвітлого сего проповідника навіть ученикам. „Я рішучо се заперечив і розповів цїлу подію в клясї. Та при тім не розпитував я цїлком о імя-назвиско ученика, бо не хотїв мати навіть тїни урази до него. На другий день приймов я до кляси і, коли звичайний був малий гамір, я в роздраженю сказав: Я вже в клясї, чи ви не вмієте втихомирити ся, коли професор увійде до кляси? Ви все ще непоправні, не вмієте заховати ся, як слїд! Не вчите ся також, а навіть умієте доносити! Гарно! Доносчики є між вами!"

Так сказав я. По клясї пішов шипіт. Видно ученики вже когось підозрівали о доноси. Я додав (по нїмецки): „Не хочу знати сего доносчика, не хочу знати хто з вас є ним! Я чую тільки моральне обриджене (Eckel) до такої людини:"

Дальше йшла лекция спокійно. На одній разї приступило до мене двох учеників з IV-ої кляси, — котрі вже якусь хвилю крутили ся коло мене з дуже важними мінами, — і оден з них каже: „Ми вже знаємо, прошу пана професора, хто доносить отцю Семенову!" Я перебив його слова: „мене се не обходить! Не хочу знати, хто се!" Я відступив від них, упімнувши після звичаю, щоби заховували ся там у клясї спокійно; ученики вернули до салї. Я й у гадцї не мав, що скоїть ся лихо. На другий день приходжу в клясу, випитую лекциї й викликаю межи иншими ученика Николюка, що стояв з нїмецкого недобре. Було се під конець курсу і я хотїв помочи ученикови, котрим не було, правда, чого так одушевляти ся, бо робив на перший погляд лихе вражінє, але виглядав бідно, тому я й співчував з ним. Кличу: Николюк! На те ученики: „його нема в клясї, вийшов, загрозивши нам, що запізве богато з нас до суду і навіть пана професора! — Щож йому стало ся? питаю. — Він хорий на розмягченє мозку, так лїкар сказав!"

Оден зі старших учеників розповів менї до ладу, що кляса вже здавна мала підозрінє, а там і переконала ся, що Николюк доносить всякі річи, навіть і неправду сьвящ. Семенову. Тепер уже годї було витерпіти. На павзї стали йому товариші приговорювати до сумлїня, дорікати. Навіть оден його прихильник, котрий з доброго серця боронив його часто перед товаришами. Не бив його нїхто, хоть Н. був сильно роздраженний, але він усе такий, скоро мав з ким суперечку. Може бути, що котрий з молодших товаришів потягнув його за шиворот, але те еще не бійка. Николюк вийшов на годинї греки, не зголосивши ся навіть професорови Н., до товариша сказав лише: добре, я лиш того чекав! Пішов просто до д-ра Дудикевича, сей мав внести жалобу в суд, а сам Н. після оречення лїкаря хорий.

Я докладно розпитував, чи били. Нї. Я не міг з дива зійти, що сей бідолашний Николюк міг знайти довірє у яких осіб. Га, комусь було його треба!

На клясифікацийній конференциї IV. кляси, котру відложено аж до прибутя „розхорівшого" мученика для конфронтациї з товаришами-мучителями, укарано пятьох учеників, котрих підозрівано, що били Н., лихою нотою з обичаїв. Підозрівано їх сильно, хотя при протоколах вони перечили закидувану їм провину. Але правдомовний і „побожний" Ник. говорив їм до очий, що они били і йому треба було повірити, хоть переконаня про їх вину не було. Ходило й о те, щоби відучити молодїж від виконування самосудів над товаришами.

Николюк ходив дальше до школи, з товаришами не пробував помирити ся, ониж його оминати мусїли як пошесть. Він навіть не поздоровлав професорів, на котрих „гнївав ся".

Аж ту приїхав п. радник шкільний Ів. Левицкий. Ага! певно рада шкільна краєва вже вислухала нашого голосу — гадали професори. — Буде переводити слїдство, списувати протоколи. Але ані одного, ані другого не було.

П. Левицкий слїдства не переводив, протоколів не списувано. Заопікував ся лише „бідним" Николюком: питав професорів, як з ним обходять ся товариші; приймив ласкаво жалобу Николюка на проф. Кол за „обиду" заподїяну тим чином, що жартобливим способом звернув увагу Н., що в клясї має сидїти прилично і писати шкільну задачу — п. радник казав того ученика в клясї перепросити, що й сталося*); вкінци конферував щось довго з о. Войтїх., п. Кузьмою й з директором п. Недїльским і від'їхав, не перевівши протокольрно слїдства. Рухливу дїяльність розвинув п. радник поза школою в місті — але се нас на разї най не обходить.

Зі шкільної ради краєвої приймов наказ перевести еще раз слїдство і учеників винуватих покарати карцером. Рада шкільна була тої думки, що ученики покарані доганними обичаями за „провину" проблематичної натури — замало ще потерпіли, маючи платити чесне й маючи в перспективі докори й побої зі сторони своєї селяньскої рідні. Відбуло ся поновне, еще докладнїйше протокольрне слїдство, котре виявило цїкаві річи: що Ник. віддавав ся тайному порокови на тлї половім, тому на сьвідоцтві його як психоната не можна було полягати, бо всьо ним сказане була сама ложь; показало ся, що ученики не „побили" Н. Конференция професорів виключила Николюка зараз зі школи, тримаючи ся відповідних приписів, а пересилаючи протокол слїдства Радї шкільній просила о дозвіл поправленя ноти обичаїв, бо учеників нема защо карати. В відповідь на се Рада шкільна краєва розвязала четверту клясу і для переведеня нових вписів приїхав знову радник Лев. і ще кс. пралат Левикевич. Пятьох учеників не принято, обіцяно їм принятї їх в иншихґімназиях та з тим ішло дуже тяжко, а деяким і доси не вдало ся дістатись до якої там ґімназиї. — В короткім часї прийшло й моє увільненє від виконуваня обовязків в коломийскій ґімназиї, а там почули ми, що двох професорів перенесуть: п. Масляка до Бучача, п. Колодницкого до Дембіци. За які провини — не знати.

Николюк денунциянт дістав прибіжище в одній з львівских польских ґімназий, ґремія професорів дістала „носа" за „бідного" мученика, бо рада шкільна узнала,

*) Чи дуже тактовно й педаґоґічно — оставляють ся до оцїнки здорово мислячим людям. — *С. Я.*

Сконфісковано.

(Конець буде.)
Сильв. Яричевский.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Берлин. Болгарске правительство заборонило вивіз коний і мулів з Болгариї, бо Туреччина в послїдних часах без перерви спроваджує звідтам коні і мули для свого війска.

Відень. Болгарске правительство вислало циркулярну ноту до кабінетів у Відни, Петербураї і Парижи, в котрій жалуєсь на ексцеси турецких військ в Македонії і на се, що Порта відкинула предложене Болгариї, аби спільно перевести акцию успокоєня Македонії. Болгарске правительство протестує против концентрациї турецких військ на болгарскій граници і скидає з себе всяку відповідальність за можливі з сеї причини наслїдки. Говорять, що Порта в обіжнику до своїх заграничних амбасадорів послїдні скупленя військ на болгарскій граници мотивує сим, що численні болгарскі ватаги переступали границю і вступали на турецку територию.

Петербург. Росийскі дневники пишуть, що в концентрациї турецких військ на болгарскій граници нема нїякого небезпеченьства; Болгария не потребує нїчого бояти ся, бо Росия не допустить до атаку на Болгарию.

Царгород. Говорять, що полїция знайшла в якімсь укритю велику скількість нагромадженого динаміту. Подробиць нїяких нема.

Росийска мобілїзация.

Кольонїя. Великі маневри в околици Варшави сего року не відбудуть ся, бо Росия „випробовує" спосібність сибірскої зелїзниці до транспорту більших віддїлів військ і транспортує великі маси сего війска на далекий Схід. Вже перетранспортовано мішану бриґаду з Привисляньского краю і 124 полк піхоти з Харкова. В звязи з сими транспортами надійшла з Хін вість, що Япан аґітує в Хінах против Росиї. Хіньскі достойники, котрі симпатизували з Росиєю, одержали димісию. Рівночасно доносять, що з Япану і з Филипиньских островів надходять до Хін великі транспорти оружия амуніциї.

Кишинев.

Берлин. Дневники доносять, що росийский міністер фінансів позволив кишиневскій депутациї утворити комітет з пяти членів, котрий має заняти ся приверненем торговельних відносин, зірваних в наслїдок розрухів.

Оповіщенє.

Еміґранти зарібкові до Прус мають їхати просто до Осьвенціма і Мисловиць, а Народну Канцелярию тілько завідомити, коли, кілько і відки виїзджають. — Личних зголошень Народна Канцелярия не буде приймати, длятого просимо Вп. о. парохів звернути увагу на се своїх парохіян,

НОВИНКИ.

— **9 ий сніп!** — В Нагорянцї, під Бучачом відбули ся хлопскі збори, скликані социял-демократом, д-ром Мозлєром, при участи 800 селян з повітів: бучацкого, чортківского і залїщицкого. Промавляло чимало селян про кривди з боку дворів та остерігаючи зібраних перед заходами польских панів коло розбитя руских селян через перетягане латинників на польский бік. Оден з латинників-селян, що їздили на „патріотичну" pielgrzymk'y до Кракова, заявив, що пізнав вже хитрі заміри панів, що возили его до Кракова, і „з панама тримати не буде, бо так само бідний хлоп, як прочі хлопа". Вкінци ухвалено, щоби в селах, де минулого року виграно страйк, жадати додержаня заключених умов, а де не було ще страйку, жадати 9-ого снопа. — Жіданє, як бачимо, дуже умірковане. Богатші селяни — в супереч всїм докринерским теориям социял-демократів — обіцяли йти з бідаками рука в руку і їх підпомагати.

— **Візита чеських і великопольских Соколів** в руским Соколї відограла ролю патика встромленого в копицю муравлів. Дуже-ж, як звичайно тактовне поведенє наших Соколів згладом безличної провокациї польских осельенців на Руси підчас послїдного „зльоту" польских Соколів, наповнило деяких кандидатів на міністрів в будучім „крулєстве польскем" тайною надїею, що так Чехи як і Великополяни наберуть наглядного переьвідчея о тім, що Русь є дїйсно Польска і яко така мусить доконче увійти в склад „трийединей і нероздзельней Польскі". Всї тоті рахуби завели, а великий наклад труду і гроша, який на ту цїль видано, оказали ся цїлком а цїлком і то безповоротно страчені. Анї Чехи, анї Поляки живучі поза східною Галичиною не увірили в то, щоби тих 3½ мілїона Русинів, що живуть на галицкій Руси, так десь відразу счезли як Мефісто від знаку сьвятого хреста. Деякі з Чехів і Великополянів цїлком слушно вносили що по так численнім народї повинні бодай зістати які такі памятки історичні, що могли би ученим і археольоґам дати деякі вказівки що-до загибшого народу. Почали отже розпитувати і довідали ся, що Русини у Львові ще є, а навіть, що вони мають товариство, що називає ся „Сокіл". При близшім розпитуваню довідались цїкаві Чехи і Великополяни, що той „Сокіл" нетілько є, але що він мимо браку якої небудь помочи з публичних фондів, розвиває ся власними силами і то розвиває ся гарно, а хотяй не має анї власного дому анї боєвища, то ми-

---

Вінкентий Кяваччі.

Сьвідоцтво.

— Скажи но менї, серденько, чого ти стогнав та охав цїлу ніч? Я вже хотїла тебе будити. Сняло ся тобі погано? Що тобі? — питає мати Швайдлерова малого Ромка, що ходить до ґімназиї і має нинї принести шкільне сьвідоцтво.

Ромко підпирає зажурену голову руками, не доторкнувшись кави, що стоїть перед ним, і потонув у нїмій задумі. Що має він говорити своїй матери? Атже вона не годна зрозуміти як слїд його біль. Чи знає вона що про жорстоку суворість професора Лєдерера, що вимагає латиньских слів, деклїнацій та конюґацій з твердою безпощадностию податкового екзекутора? Нїколи в сьвітї.

Чи може вона збагнути, які середновічні тортури вміє нелюдяний професор математики зладити з „сінус і козінус", з „танґенти і котанґенти"? Чи є щось „секантнїйшого" як „секанта"? Чи може вона собі уявити, що навіть невинна ярина, яка лежить собі так весело в горшку, навіть вона вигадує для ученика з ботанїки безчисленні засїдки, ослячі мости та хитрі загадки? Добра мамочка знала берегти себе та свою рідню перед злобою елементів; вона думала, що лише з чотирма такими потворами має до дїла. Та він мусїв в хатї бороти ся аж з вісїмдесятьма! Оден гірший від другого; кождий має свої питомі „прикмети". О, ті елементи: коби він так знав того, що їх винайшов! Кождий має свої забаганки... Ті спорідненя, ті любощі і ті суперечки між ними! Аж поки такому буркунови не сподобаєть ся побратись з „основою". Мезаліянс між таким чванливим народом не лучаєть ся нїколи. Натомість заключують вони легкодушні звязи, щоби відтак задля найменшої дурницї розводити ся. А що доперва фізика! Ті сили і ті головні прикмети! Коби такий камінь вдоволяв ся тим, що паде, як Бог приказав, на землю! Де там. Він навязав з осередком землї нерозривні зносини. Та нехай би хоч летїв рівномірно! Анї йому в гадцї; по закону акцелерациї мусить біда падати, в заковзалих дробах десяточних. І лиш на те, щоби бідолашному ґімназияльному ученикови ще лїпше доскулити.

Все те мучило його у сні та являло ся йому важкими зморами, опирами, страшними чортяками. Дух нерозвязаного проблему в постати професора математики докоряв йому дуже гірко та присяг пімстити ся. Цїлу ніч перевертало ся йому в голові страховище, а проте він таки не міг найти правила до розвязки... І що він має з того всього говорити матери? Що-ж вона йому поможе, сердечна, коли вона й негодна його як слїд зрозуміти?

— Ну, Ромчику, пий же каву! Не роби міни, якби хто тебе побив... — сказала мати і ніжно повела рукою по його русявім волосю. — Гризе тебе совість задля фізики чи латини? Не сумуй, так зле не буде; атже ти вчив ся цїлий рік, а коли не маєть ся зглядом себе самого нїякого докору, то треба приняти нещасте спокійно.

Отсе-ж бо й є. Певно, він учив ся пильно цїлий рік, а проте оден докір мусить собі зробити. Правило Птоломея! Коби хоч не мало такого визначного імени то проклятє правило! Скільки разів він не засїдав до книжки, щоби поглубити його тайни; але почесть для того старинно-династичного імени все його відстрашила. Справдї, коли-б воно називало ся правило „Ґрундґубера" або „Штанґельмаєра", він відносив би ся до него як до всякого иншого, горожаньского правила. Але „птоломейске"! Се для него за високо. І слушно питали його з того правила при кінцевих іспитах. Він виписав був собі його гарненько на манжетї; та саме того дня, коли він йшов до іспиту, мати дала йому без його відома нову пару. І коли він при таблици зиркнув на свого спасителя, охолов з перестраху — манжет був білий як перший сніг. В розпуцї—біда вчить винаходчивости — удав він, будїм то професора не порозумів і розвинув правило — Пітаґора.

— Сего я не питаю, любчику; я хотїв правила Птоломея — почув він холодні, незмолимі слова професора.

В ту-ж мить роздало ся пять ударів звінка.

— Ну, добре, на другий раз уважайте лїпше — сказав професор і скінчив годину, записуючи до своєї нотатки таємні руни.

Озь що становило біль його житя. Не вжеж професор пізнав ся на хитрощах? Здогадав ся, що він нарочно підложив йому того грецкого йолупа? При нинїшній роздачі сьвідоцтв розвриєть ся тайна... А поки-що він має бути спокійним?... Має пити каву та поводити ся, як перша лїпша людина з чистого совістю та з грудьми вільними від школи!

Зітхнувши, вибрав ся до школи. Мати погладила його по лици:

— Не трать відваги, Ромчику, і не роби менї дурниць; з батьком я вже говорила. Навіть як сьвідоцтво випаде зле, то не скаже тобі нїчого... Все таки виберемо ся на прогульку на село.

Вона підступає до вікна і глядить за своїм любчиком. Роман іде улицею поволи, звісивши голову та похнюпивши очи, як чоловік, що по довгій душевній борбі рішив ся вкінци ставити ся добровільно перед властию.

...Відний хлопчина, як він виглядає! Блідий та марненький... Чотирнайцять днїв не їсть менї нїчого... Ох, вже крайна пора, щоби ті секатури раз скінчили ся, инакше менї положить ся... Він такий амбітний і не дасть собі нїчого витолкувати. А нинї то справдї бою ся: готово ще скоїти ся не добре... Як принесе домів лихе сьвідоцтво, то вистроїть менї дурницю... Чуть тепер стїльки про самоубийства дїтий. І то всьо ми бідні матери мусимо перебути. Студиюйте радше ви цїлу історию, а не щоби я переживала перед кождим іспитом муки. Менї що дня сниться якийсь професор або іспит... Ах, де той хлопчиско так довго бавить ся!... Тепер повинен би вже був вернути..

Трівожно дожидає вона при вікнї його повороту. Вкінци, по довгім, тужнім вигляданю замічає його на розї улицї.

Мати сплеснула радісно руками.

— Ну, слава Богу, чейже не передав! Пізнаю се по його ходї.

Тепер спостерігає й Роман мамочку. Садить радісними кроками і в руцї вимахує білим папером як парляментарною хоругвою. Відтак впадає на сходи.

— З відзначеном, з відзначеном! — кричить на порозї і кидаєть ся матери в рамена.

— Ну отже, бачиш, непотрібно трівожив себе й мене — сказала мати і слези радости котять ся горохом по її лицах. — Ти-ж мій лепский хлопчина, котрим можу гордити ся. Ах, батько буде тїшити ся, коли почує! Та нинї їда буде тобі смакувати, правда?... Скажи, що тобі купити?

Професор математики очивидно погрозив йому пальцем і сказав: „На другий раз ви Грека менї не підставляйте. Але що ви цїлий рік вчили ся пильно, так сего заступника я приймив". — Зате при обідї запанував загальний апетит... Він їв мясо, ярину, леґуміну, і що йому при тім найбільш смакувало — він не потрібував журити ся зоольоґічно-ботанічним походженем своїх страв.

З нїмецкого.

мо того веде вправи ґімнастичні добре, а навіть розумнійше від „Сокола“ польского. Назбиравши тоті відомости, відвідали Чехи і Великополяни руских „Соколів“, у котрих мимо того, що польска преса представляла Русинів яко безроги, стрітились з надзвичайно сердечним привітом. Факт той здираючий цілу штучну полуду з очий гостий чужинців, довів цілу польску пресу до крайної лютости, так що відходять майже від розуму і плетуть несотворені дурниці на ту тему. Головним арґументом напастників в цілком а цілком нерозумне твердженє, що скоро Чехи були гістьми Поляків то не повинні йти до Русинів. Друге, ще менше розумне говорене в твердженє, що візита Великополянів в доказом толеранції Поляків супроти Русинів. Той послідний дотеп вишукав „Курєр“, орґан Ругено-Поляка п. Реваковича. Ні панове, арґументи ті не мають підстави, бо Чехи як і Великополяни будучи гістьми на земли руській, уважали яко люди добре вихованї, за свій обовязок відвідати властивих господарів-Русинів. Впрочім показало ся, що люди постороннї, навіть і Поляки з поза Галичини, не заслїплені до тої степени, щоб вірити галицко-польским гакатистам і робити після їх уподобаня, та знають, що мають думати про поведене галицко-польскої гакати супротив Русинів. Коли отже галицко польска гаката в того пересьвідченя, що всї так як вона відносять до „руских гайдамаків“, то може переконати ся як-раз на поведеню навіть своїх власних земляків, що так не в, що всї осуджують поведене галицкої Польщи проти автохтонного руского населеня та що в тій польско-руській борбі стмиатиї всїх порядних і справедливих людий суть по сторонї Русинів. Польска преса в борбі з Русинами уживає без женади навіть цілком звичайної брехнї. Ого хотячи з себе звалити одиюм за представлене Русинів-Соколів яко безрог, порішила звалити ту справу на когось иншого а яко жертву вибрали собі очивидно не чоловіка здорового, що міг би їх брехнї спростувати, але за ціль своєї клевети взяли собі п. Луцика, котрий від 7 неділь в так тяжко хорий, що не в силї нетілько що небудь писати або рисувати, але навіть не може нїчого читати. Другі знов приватно говорили перед гістьми, що Русини не длятого відсунули ся від польского обходу, що мають до того оправдані національні причини, але тому, що „не мають з чим „вистомпіць“, бо руских соколів „нема навет сеткі а на вшистких майон тилько чтери убрана“ (автентичне!) Ні панове, тим способом не звалите виплодів своєї питомої „культури“ на Русинів бо Русини брехнею ся бридять і вашого способу войованя не приймають — з тої простої причини, що справа Руси в правдою, а правда сама в собі носить початок побіди. Неправдою воюйте собі ви, панове польскі верховоди, і дальше, бо яка ваша справа ту на Руси, така і борба.

— **До нарад**, які відбули ся між буковинськими вірмено-польскими шляхтичами і бояpами додає від себе черновецка „Буковина“ сось-яку замітку: Цїкаве, що на раді не було нїмецких союзників; здає ся, що деякі нїмецкі посли не хотять пристати на дальше до тогідної більшости із ей звісними цілями, через що паньске товариство й відокремило ся і буде вести консервативно дїдичівску політику, супроти котрої знайдуть ся демократично-поступові посли в опозицаї. Справ, що викличуть суперечні інтереси клясові, найде ся доста на слїдуючу сесию, що заповідає ся супротив того вельми цїкаво.

— **На тему „хрунїяди“ в Яворівщинї** одержали ми знов одно письмо з тамошних сторін з прошенєм о уміщеня его в „Дїлї“ в інтересї загальної справи. Вп. дописуватель пише: В Яворові і в повіті яворівскім в доволї руской інтелїґенциї — розумію не лиш духовну, але й сьвітску — в доволї урядників й учителїв. Та лихо в тім, що людий твердого характеру, патріотичного духа, охочих до дїяльности для народної справи і справдї дїяльних в зовсїм обмаль так в самім Яворові як і в повіті. В місті Яворові в лише пару людий (о. Кміт і ще дехто) патріотичних і дїяльних. О місцевім пароху, о. Левицкім, було ще й недавно писано в „Дїлї“, отже пов. читателї знають, який се „патріот“ (він вічно пересиджує з нашими „найсердечнїйшими“, і то хочби й з найбільшими шовінїстами в касинї і у Качурби). Ц. к. урядники рускої народности не лиш хрестять ся перед рускою політикою мов перед чортом, але навіть доми свої ведуть по польски.. П. директор 7-клясової школи Іван Дяків (чи „Ян Диякуф“) так само веде дім по польски, синів віддав до польских шкіл. Рівнож гарним оказом в п. директор 4-клясової школи з руским язиком викладовим п. Маренин. Той п. директор в польским „соколом“, ба, що більше, він навіть взяв у часть в недавнім „зльотї“ польских Соколів у Львові, хоч Русини, як знаємо, не взяли участи в тій антирускій маніфестації „польского війска“, що мала показати сьвітови, мовто Львів в „ґродем польскім на польскей земі„ — і, як знаємо, такі були офіцияльні відозви перед „зльотом“ і офіцияльні промови підчас „зльоту“. Коли б у п. Маренина був такий патріотизм руский, як у кождого „сокола“-Поляка в польский, то він, замість бути провідником польского „ґнязда“ соколїнского, старав би ся поставити в Яворові побіч польского — руске ґніздо соколїнске! А се не прийшло-б ему так трудно, маючи там доволї сьвідомих міщан. Але щож? — у Яворові інтелїґенция руска (з малими виїмками) — то „мулярі, підмайстри, майстри і надмайстри Польщі на земли рускій“! Так само сумно і по повіті. Учительство дрімає в путах п. інспектора Фрайденберґа, мимоходом сказавши, скритого махера виборчого (сам хвалив ся про свою роботу з п. старостою Шутом). Серед учительства в повіті бувають і такі окази, як п. Полошанович з Курник, що хотяй Русин і жінка Русинка, дім его польский. Сьвященики в повіті, люди независимі, мають вільче й широке поле до дїяльчости для просьвіти, для економічного піднесеня, для національно-політичної орґанїзациї народу — але, з дуже малими виїмками, роботи не видко. В парохії, де в по двох сьвященників, отже могли би щось доброго зробити; коли ж бо тремтять о ласку пана старости, ради повітової, а що найважнїйше — о ласку двора, де густо-часто й гостять ся. А на шовінїстичну польску гакату, що шаліє по всїй галицко-руській земли против руской народности і руской церкви они сьлїпі й глухі... Що більше, доходить до такого безвстиду, що руский парох на руске письмо з ц. к. суду відповідав тому судови по польски! (В 131 числї „Дїла“ в новинцї „Де честь народна?“ була напечатана польска відповідь на руске письмо з суду з підписом: „Urząd parafialny gr. kat. Czernilawa dnia 27 maja 1903 X. I. Nizowy“. Та „мастистий“ X. I. Nizowy не сам один в яворівскім повіті такий „характерний“ що-до переписки з ц. к. урядами й судами!) При такім ставї дїл в Яворівщинї наші „браця“ можуть цілком сьміло і безпечно, без перешкоди, будувати Польщу в тім рускім повіті, всесторонно запущенім, де з темноти виходить всяка деморалїзация а з убожества найрізнїйші епідемії, як ось сего року тиф голодовий, що в нашім повіті забрав найбільше жертв зміж усїх повітів краю! Сум побирає на думку: що то дальше буде, коли руска інтелїґенция в Яворівщинї не стрепене ся, не отямить ся і не згуртує ся до праці над своїм народом і для своєї народности!“ [Прим. Ред. На нашу думку, в Яворівщинї повинен тамошний невеличкий кружок дїяльних патріотів пійти тою дорогою, якою пійшов рівнож маленький кружок Русинів-націоналів в рудецкім повіті. Всього пять їх там сьвящеників народовців, але неутомимою пляновою роботою для народу з'єднавши собі ширші круги селяньства і опершись на селяньстві стали они нинї силою, небезпечною для тамошної Ляшні і сполученої з Ляшнею кацапнї. Видні наслїдки такої роботи певно підбодрять і шкаралупників посеред рускої інтелїґенциї, духовної і сьвітскої, а навіть т. зв. „хрунів“ зможе могуча струя національної культурної і політичної дїяльности пірвати з собою.]

— **Микола Левицкий**, звісний орґанїзатор артелїв на Украйні, прибув сими днями до Черновець і в середу 1 с. м. відвідав академічне товариство „Січ“. На щирий привіт, який зготовили ему „Січовики“, п. Левитский відповів довшою промовою, зазначуючи між иншими, що девізою всякої народної роботи повинно бути: стреміти до ідеалу, але притім ніколи не кидати реального ґрунту. В четвер уладила черновецка руска громада в честь гостя з Украйни в сали „Народного Дому“ комерс.

— **Приватна женьска ґімназия у Львові.** Після урядового звіту до отвореної перед роком приватної женьскої ґімназиї у Львові вписало ся 32 ученицї, а полишилось до кінця с. р. 28. З того до обряду латиньского належало 15, гр. кат. 2, а жидіаского 11 учениць. При клясифікациї одержало 10 учениць степень відзначаючий, а 18 добрий. Шкільний рік скінчив ся 27 червня с. р. Записи на р. 1903/4 відбудуть ся 4 вересня с. р. від год. 3—5; при записї треба зложити вступну таксу 10 К Шкільна наука розпічне ся 9 вересня.

— **Огнї.** В Крушельницях коло Снятина вибух — як нам пишуть — 18 червня о год. 3½ рано у тамошного господаря Стефана Рунцьового огонь і знищав до тла всї будинки, збіже, одіж і господарскі взаряди. Одну худобу уратовано. Шкода виносить около 1200 К та на жаль погорілець обезпечений був в „Дністрї“ лиш на 600 К. З великим признанєм треба на тім місци зазначити, що Дирекция „Дністра виплатила цілу обезпечену квоту не відтягаувши анї сотика, навіть кошти ліквідациї. Причина огню незвісна, імовірно був підложений злобною рукою.

— **Кн. Люїза у Франциї.** Після послїдних вістий, б. саксоньска престолонаслїдниця Люїза замешкала в замку Рон, в полудневій Франциї, приявши титул княгинї Монте Гвоз. Сей титул приняла вона в порозумінню із своїми родичами від одної посїлости її матери. Кн. Люїза заявляє, що її батько, вел. князь тосканьский, простив їй в Ліндав взьо. Окружене княгинї вдоволене, що вона зірвала цїлковито з минувшиною і розпочала нове жите. Княгиня живе тепер лише любовю до своєї наймолодшої дочки. Саксоньского наслїдника престола повідомляють про всьо, що відносить ся до его колишної жінки. На его бажане, щоби кн. Люїза остала на довший час в замку Рон, тота згодила ся радо, позаяк від того зависить дальше перебуване дочки при ній. Аристократия, що мешкає в околици Рон, удержує з нею тїсні зносини. Рідня кн. Люїзи вдячна саксоньскому престолонаслїдникови Фридрихови Авґустови за его вирозуміле та мирне поведене в тій афері.

— **Др'бні вісти.** Краєвий видїл постановив предложити соймови внесене на удїлене „народовому“ музеєви в Кракові одноразової субвенциї в висотї 30.000 К на его реорґанїзацию і розширене, а 2000 К на відновну старинних руских образів, котрі в майже знищені. — Повітовий видїл в Калуши одержав на будову дороги Калуш-Копанки-Журавно краєву субвенцию в висотї 5000 К. — З'їзд польских хірурґів відбуде ся в днях 13 і 14 с. м. в Кракові, де рівночасно буде устроєна виставa хірурґічних знарядів. — Зі Стрия доносять, що ріка Стрий вилила на просторони сїл Стриганцї, Ходовичі і Верчани, заподївающи значні шкоди. — В Познани буде відкритий з днем 3 жовтня с. р. новий нїмецкий університет, котрого ректором стане проф. д-р Езген Кінеман з Бон. — У Відни відбуде ся в днях від 20—27 серпня всесьвітний конґрес ґеольоґічний. — Божевільний Ізаак Райх, котрий дня 12 червня кинув ся був з галицею на цїсарску повозку у Відни, буде відданий до заведеня божевільних в Кульпаркові. — В одній реставрациї при ул. Казимирівскій у Львові хотїв онодї вечером відобрати собі житє капраль 11 п. корпусної артилерії, Андрій Сподарик, стрілявши з револьвера собі в уста та в околицю серця. Ратункова стация відставила его до шпиталю, де лїкарі мають надію удержати его при житю. — Конце пист скарбової дирекциї в Чернівцях д-р прав Геліос Кобилянський осягнув в тамошнім університетї диплом д-ра фільософії. — Після донесеня деяких дневників звісний росийский письменник Максим Ґорький, перебуваючи онодї в літературних справах в Лоди, мав виграти в одним з тамошних клюбів 27.000 рублів.

— **Послїдні вісти.** Маршалок ґр. Баденї обнав нинї урядованє в краєвім Видїлї введений намісником Витали его урядники кр. Видїлу. — З Відня доносять, що цїсар дефінітивно димісиї не приняв, але Кербер має занятн ся новою акциєю для забезпечения супокою в парламентї. Резек має уступити а его місце займе проф. університету Ярослав Дель.

— **Руским курцям на увагу.** Фабрика цигаретових тубок „Єврека“ в Станиславові, звісна із солїдности та якости своїх виробів, наложила на себе вельми хосенний для рускої справи податок. Виходячи з раціонального погляду, що опираючись на населеню руского краю, затягає рівночасно зглядом него деякі обовязки, фабрика „Єврека“ постановила совісно їх сповнати, именно в той спосіб, що призначила 10% зиску з розпродажи своїх тубок на руский Народний фонд. Відповідно до свого рішеня замовила в „Народнім Комітетї“ у Львові більшу скількість значків Народного фонду і продає пуделка своїх тубок лише з такими марками. Весь загал руских курців в цїлім краю повинен тепер солїдарно тоту фабрику піддержати і купувати виключно лише тутки „Єврека“ в пуделках, що мають на собі налїплену марку Народного фонду. В інтересї того-ж фонду повинні рускі курцї домагатись по всїх трафіках, щоби безусловно спроваджували собі та удержували цигаретові тутки „Єврека“, поручаючи їх рівночасно як найширшим кругам тих, що пускають грошї з димом. Хто буде уживати тутек „Єврека“, значна частину тих грошей заверне на патріотичну народну ціль.

— **Фестин на дохід „Руской Захоронки“** устроєний товариствами „Руска Захоронка“ і „Кружок українських дївчат“ у Львові, відбуде ся не в неділю, але в і в т о р о к 7. липня в реставрациїнім городї на Високім замку. Крім заповіджених забав будуть окремо забави, ґри товариські і рїжні несподївани для дїтий. Програма богата і дуже рїжародна. Вступ для старших 20 кр., для молодїжи і дїтий 15 кр. В разї непогоди відбудесь забава для дїтий в сали реставрациї. Комітет звертаєсь ще раз з прошенєм о складане фантів на льотерію фантову. Просимо складати їх у сторожа „Бесїди“, Ринок ч. 10. *Комітет.*

— **Заява від видїлу тов. „Кружок українських дївчат“ у Львові:** З причин, що декотрі члени видїлу руского товариства педаґоґічного суть тим обиджені і невдоволені, що справоздавці наших часописий помістили в справозданю з концерту для слуг, який устроював „Кружок“, що школу анальфабетів заложило наше товариство, приневолені тим простуємо: школу анальфабетів заложило товариство педаґоґічне, а „Кружок“ устроював лише від двох лїт відчити і читання для слуг, а також учив сьпіву і урядив виключно силами слуг концерт минувшого року і тепер. За видїл: *Дарія Шухевич, Ольга Жураківска.*

— **Вступний іспит** до I. класи ц. к. академічної (рускої) ґімназиї у Львові буде відбуватн ся в середу дня 15 липня і розпочинав ся о год. 10 перед пол. Зголошеня буде дирекция приймати дня 13 і 14 липня в годинах урядових с. в. від год. 8—1 і від 3—5 по пол. При зголошеню треба конче предложити метрику хрещеня і посьвідчене щепленої віспи, евентуально також сьвідоцтво з укінченої IV. класи народної школи. Другий реченець для того іспиту назначений на день 1 і 2 вересня виключно для тих учеників, котрі его перед ферпями в жадній ґімназиї не складали з недостаточним успіхом. — *Харкевич*, директор ц. к. академ. ґім.

— **Із Самбора.** Фестин полученний з фантовою льотериєю в користь бурси св. Володимира в Самборі, відложений з причин від комітету независимих, відбуде ся дня 6 вересня с. р. в міскім огородї. Дальші фанти і датка на сю ціль просимо надсилати на руки п. Евгенії Стахурової в Самборі до кінця серпня с. р. *Комітет.*

— **Урядова похибка.** В урядовім комунікатї про іменованя та перенесеня в галицких ґімназиях займла у всїх часописях, отже й в „Дїлї“ похибка. Наслїдком пропущеня кількох слів вийшло, немов проф. Андрія Алискевича перенесено з ґімназиї Франц Йосифа до Дембіци, між тим коли в дійности проф. Алискевич перенесений до VI ґімназиї у Львові, а проф. Григорий Бобик з Дембиці до ґімназиї в Бережанах.

— **Товариский з'їзд** учеників, котрі в 1893 р. укінчили ґімназию в Самборі, означуємо на 22 липня с. р. Місце збірне: готель Льва Букетаньского в Самборі. Комітет: *Кароль Білиньский, Тадей Стахурский, Жигмонт Шерф, Венон Яковский.* 421

Бібліоґрафія:

— **„Ruthenische Revue“** ч. 4. вже появило ся і містить: Historische Mission des Grafen Potocki — Романа Сембратовича; Die Ruthenophobie der galizischen Finanz-Ladesdirektion — пос. В. Яворского; Das galizische Mittelschulwesen — І. Сухована; Exempla trahunt — В. Темницкого; Ruthenisches Blut — І. Манастирского; Ґльосси і в фейлетонї Марка Вовчка Максим Грімач. — При тій нагодї подаємо, що експедицию і загалом адмінїстрацию журнала змінено і уліпшено та що всї жалоби і домаганя дотично висилки і передплати належить звертати прямо до: Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker et Comp., Wien, I, Dominikanerbastei 19, де всї жалоби і домаганя полагодять сейчас і після оправданих бажань передплатників.

Малий фейлєтон.

Сївач*).

На весну раненько сонце ся всьміхнуло,
Подув теплий вітер, снїгу як не було;
Жайворонок пісню став під небо слати,
Хїбороб мій вийшов ниву оглядати.
Оглядав ниву свою ріднесеньку,
Не зійшли засїви, хоч робив гіренько.
Не зійшли засїви, нива почорїла,
Сївач зломив руки: „Працонька пропала!“
„На що працював я в голодї та зморі?
На що зберігав я ті зерна в коморі?
На що поклав я всю свою надію?
Тепер вже порадить я собі не вмію!“
Голову похнюпив, груди важко бились,
В голові зболїлій чорні гадки вились.
. . . . . .
„Гей руський сївачу, любий небораче!
Чогож твоє серце на недолю плаче?
Чом в бідї теряєш надію послїдну?
Чому проклинаєш свою ниву рідну?
Не проклинай брате! Не теряй надії!
Запрягай до плуга воли половії,
Та не жалїй працї, та не жалїй труду,
Сїй здорові зерна для вольного люду,
А зерна ті зійдуть, в пору відцьвітуть
І Тебе богаті жнива не минуть!“
5. XII. 1902. *Навицкий гайдамака.*

*) Стих сей беремо з „Комара“. Написав его парубок селянин М. О. з Н.

— Сими днями вийдуть з печатнї **„Науки на неділї“** о. Т. Савойки. Замовляти можна у автора (Селиска, п. Дунів) за надісланєм цїни 4 К, з пересилкою 4 К 20 с. 410 2—4

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. В обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпечена видавництва. Грошї слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

УВАГА! З гербом Руси *пушки металеві* на папіроси продає Сокіл по 2 К loco Львів. *Церковні листки* з українськими поетами, писателями, композиторами по цїні 1 К за серию з 12 штук. — *Наші звуки*, збірник творів хоральних, виданий заходом Сокола містить хори мужескі. Марш Соколів, Поклик Соколів, Мій край — мій рай, Згадка, Зазуленька. Цїна 40 сот., з портом 50 сот. Набувати можна у справника Сокола Дениса Кучики, Ринок 10 за попереднім надісланєм готівки або послїплатою. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола у Львові.

Надісланє.

ПОДЯКА.

Всечестайїшим сьвященикам, другам, товаришам, знакомим і всїм тим, котрі зволили віддати послїдну прислугу моїй дорогій жені бл. п. Стефанії з Ґлїбовицких Лісовскій, а мене і мої дїточки в горю потїшати заявами співчуття, засилаю сердечне „Спасибіг“.

Др Іван Лісовский, адвокат в Бучачи.

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасину) і т. п. в найлїпшій якости з ґарантією процентової висоти складових субстанцій, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цїнах і під найдогіднїйшими услівями виплати, причім Всч. духовеньству і рільничим кружкам удїляє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочевї. 415 1—?

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

ЛИПП

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снїданя.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сікані легкі	12	„
Фляшки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напитки в найлїпших родах по найумірепійших цінах; для певности, що походять з моєї реставрациї даю відбираючим марки. — Найлїпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цінах найдешевших окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, тасьми мірничі, піони, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене дзвінків елєктричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше і найдешевше. 4185

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзца, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щодня.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 минут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул. Красіцких ч. 5. 69

Лекциї на час ферій глядає з відзначенем укінчивший академичну ґімназию у Львові студент четвертого семестра політехніки Поручаю себе передовсім до математики, фізики, та німецкої конверсациї Адреса: V. Struk, stud. tech. Deutsche Technische 412 Hochschule Böhmen in Prag. 1—3

Фелон вартости 260 корон продам за 160 кор. *П. Кульчиньский* парох в Черепини. 424 1—3

Ученик VI кл. ґімн. пошукує лекциї на час вакацій на провінциї. М. Оглій, академ. ґімназия. Львів. 411 1—3

Комітет церковний в Черепини пошукує підприємця до будови плебанії з твердого материялу. Зголошеня в Урядї парохіяльнім в Черепини п. Давидів, 424 2—5

Ученик VII кл. німецкої ґімназиї може приготовляти до поправок і вступних іспитів. Листи з поданими вже услівями адресувати: *Іван Остап* „Русько-українська бурса" в Бродах ул. Старотеатральна. 420 1 4

Старші особи можуть запевнити собі досмертне удержане за зложенем одвітної готівки. — Иосиф Кисілевич, Новий-сьвіт 1. 409 4—5

Фортепян старий або пянїно зараз куплю. Зголошеня під „фортепян poste restante Львів" за виказанем інсератового квіту. 413 2—2

Іспитований півець церковний, чоловік безженний чесний, з практикою, пошукує одвітного місця. Йос. Венезилович Добромиль. 407 3—6

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідає Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кількадесять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Руский ч. 3.**

Будучи Русином хотів би я Русинам позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Рої для Русинів працювати. Для того піддержіть, Роі в димцї, мою фірму, перестаньте вже раз свій гріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДИДУХ.

569 42—52

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна в першорядних фабрик. 590 189 —?

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах **сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.**

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цінники даром і оплатно.

Першорядні поручення. 423 1—6

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

554

АІДА

Вироб красний. **Вироб красний.**

суть найлучші узнані.

Головний склад: „АІДА" Львів, ул. Паньска, ч. 10.

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В суботу 4 липня 1903.

Надзвичайне представленє.

Величава програма, що складає ся з 16 найлїпших аттракций: штуки спортові, вільна тресура, їздці панове і панї, ґімнастики, акробати, жонґлери, еквілібристика і т. п. **Marquis i Ballerina.** Великий комічний балет (пантоміна.)

Приготовляє ся „Новість" **Наполеон I. в Єгиптї,**

велика вистава пантомічна. 568 1—?

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабриєля ул. Кароля Людвика 1. — Елєктрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя. — В неділї і сьвята два великі представленя о год. 4 по пол. і 8 вечером.

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

Бездїтний вдовець-священик пошукує старшої інтелїґентної женщини-Русинки до заряду дому на вигідних і користних условинах. — Вдови по сьвященіках або з родин сьвящеників мають першеньство. — *о. Омелян Кушик* в Ольхівци п. Мелниця. 403 3—3

На продаж парцеля семиморґова з хатою — 1½ клм. від Львова — на малїй Сиґнівці. **СТАВ** 17 морґів з млином турбіновим в Скнилові під Львовом. Всякі інформациї подасть о. Фолїс, парох в Скнилові, за надісланем марки на 10 с. 399 5—5

Повта

(3 рази денно) уряд телєґрафічний в місци.

КРИНИЦЯ

ц. к. Заклад жерельний в Галичині.

Стация зелїзниці Мушина-Криниця, з Кракова 7 годин їзди, зі Львова 11 годин з Будапешту 12 годин.

В Карпатах 600 м. н. п. моря. Від стациї зелїзничої Мушина-Криниця одна година їзди битою дорогою. На стациї вигідні підводи. Средства лїчничі: Жерело головне і „Солотвинка", жерело „Иосифа" дуже сильної щави вапенно маґнезіово-содово-зелїзистої. Купелї мінеральні дуже насичені вільною вуглевою кислотою, методою Шварца огрівані. Дуже скуточні купелї боровинові, купелї ґазові з чистої кислоти вугляної. Скарбовий Заклад водолїчничий під управою спеціялїсти *Д-ра Г. Еберса*, заклад диететичний, заклад ґімнастичний. Купелї річні, сонічні, електричні, масаж, лїчене теренове. Клїмат взмiцняючий, підальпейский. Води мінеральні краєві і всякі заграничні. Кефір, жентиця, стерилїзоване молоко, антика. Лїкар закладовий Д-р Л. Конфф з Кракова постійно через цїлий сезон ординує. Кромі того в сезонї 1902 року ординували: Др І. Арандан. Др З. Ашкенази, Др М. Церха, Др К. Дембіцкий, Др Л. Ґлїксман, Др А. Льоренцкий, Др Т. Тишецкий, Др. З. Вонсович, Др Е. Зарицкий, Др С. Пьотровский, Др Б. Скурчевский. Помешканя: більше як 1500 комнат з цїлим комфортом уладжених в цїні від 1 К. 20 с. денно і вище. — Заведене з готельом. Читальня і випозичальня книжок. Гостинниці. Пенсіонати приватні. Готелї. Цукорня. Костел. Каплиця. Церков. Постійна музика (директор А. Вровьский). Постійний театр, концерти, відчити, балї, прогульки товарискі, місце до гри в ляви-теннїса, прогульки в чарівні околиці Карпат. Просторий парк шпильковий, взірцево уладжений, около 100 морґів. Фреквенция 1.902 роцї 6343 осіб. Сезон від 15 мая до 30 вересня. В маю, червни і вересни цїни купелей, помешкань в домах скарбових і потрав в гостинниця дому здоровго о 25% низші. В місяцях липни і серпни не дістають убогі улекшень як увільненя від лїчничої такси і т. п. Висилка мінеральної криницкої води від цьвітня до падолиста. Склади у всїх більших містах в краю і за границею.

Подрібних інформаций уділяє — брошури і цінники розсилає на жадане

358 5—5 **Ц. к. Заряд лїчничий в Криници.**

ЩАВНИЦЯ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ І ІНҐАЛЯЦИЙНЕ

Лїченє водою і кефірово-жентичне. Перша гірска клїматична стация. Устроєне поступове. Дезінфекция помешкань старанна. Сезон від 20 мая до 20 вересня. Води найсильнїйші, алькалїчно-солонові, із звісних своєю успішностию жерел **Йосифини, Магдалини і Стефана,** у всїх водомінеральних торговлях і аптиках. Замовленя на води і мешканя приймає

260 6—8 **ДИРЕКЦИЯ ГОРІШНОГО ЗАВЕДЕНЯ.**

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

МАТЕРАЦИ чисто волосінніно 14, 16. 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матераци з морскої ростинниво 6·50 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирала і т. п.

** **НОВІСТЬ!** Парова машина відчищує пірякі подушки цілковито по 30 кр за 1 кґр. — Лише 2 зр. коштує перероблене матерацїв за 3 подушки, Дреліхи на матераци метер по 50, 60, 70, 80, 90 кр. і 1 зр. до 1·80 — Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 8—10

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	удїляє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі" від огню.
УДЇЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Днїстер" і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформацийні	в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Всч. Духовеньства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

439 57—156

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Триесту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55 кр.
Кави Portorico prima	„	65 „
Кави Ceylon, знам.	„	75 „
Кави плянтацийної	„	90 „
Кави перлової, найл.	„	90 „
Кави Мосса арабскої	„	80 „

Перворяднього чаю китайско-росийского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і оден кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 360 9—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Додаток до чч. 137 і 138. „Діла“ з 21 VI. (4 VII.) 1903.

Ще в справі орґанїзациї.

З відрадним почутєм можемо сконстатувати, що зазив „Народного з'їзду“ і наші поклики до орґанїзациї руских сил на всїх полях народного житя не прогомонїли без успіху. В нашім краю слїдно живий орґанїзацийний рух: засновують ся густо читальні, завмерші читальні відживають, відкривають ся нові філії т-а „Просьвіта“, ростуть оден за другим „Соколи“ і „Сїчи“, засновують ся нові рускі кредитові товариства, каси і крамниці, віджила справа будови національного театру, відбувають ся численні — в прирівнаню до недавного застою — збори, віча, наради і концерти — одним словом: слїдно живійший рух. Видко, руский нарід вірить в свою животність. Видко, руский нарід почуває ще в собі відпорну силу, вірить твердо в свою будуччину і розуміє, що в борбі о істнованє народу одиноким трівким, незрушимим і нездобутим заборолом є крїпка і всесторонна орґанїзация, котра вяже розсїяні народні сили в одну збиту і одноцїльну лаву, дає плянову систематичність, неперервність і певний розгін усїй народній роботї та есть тим найцїннїйшим народним здобутком, котрого нам нїяка ворожа сила не забере.

Реґіструючи отже з радим серцем сей зріст народної працї на галицкій Руси, мусимо на ще дещо звернути увагу, щоби нашу орґанїзацийну роботу відповідно до заходів противника розширити і доповнити. Бо рівнорядно, як прискореним темпом ростуть наші сїльскі і повітові орґанїзациї, ще скорше множать ся „кулка“ і „чительні“ гакатистичного товариства „школи людовей“, відбувають ся „вєци“ і „вицєчки“ до Кракова, доконує ся масове перетяганє Русинів-латинників в ворожий нам табор і т. д. Наші противники працюють з завзятєм достойним наслїдуваня з нашого боку.

Супротив того Русинам треба добути ще більше сил, ще більш енерґії, ще більше патріотичного пожертвованя, та прискорити ще більше живе темпо народної орґанїзациї, щоби не оставати позаду противника, але — коли вже не перевисшити єго — так бодай вдержати ся на одній з ним висотї. Особливо-ж звернути мусимо увагу, що пропорціонально до польских полїтично-національних вічь та до тої орґанїчної працї, яка в нас збудила ся, мало відбуває ся у нас вічь і нарад полїтичного характеру, що безперечно є чималою прогалиною в нашій роботї.

Тому в теперішний час, коли ще найдогіднїйша пора для відбуваня вічь і зборів, коли сїнокоси по більшій части покінчені а до жнив ще 2—3 тижнї, так се догідне время треба нам використати для осьвідомлюючої працї серед народу тим більше, що потім настане горячий час жнив та осїнних робіт, коли часу на се вже не буде. Тож звертаємо ся з зазивом до всїх наших дїячів і орґанїзацийних по краю, аби не гаючи ся нї хвилини, покищо догідна до сего пора, подбали скликати як найбільше вічь і зборів.

При тім хочемо вказати на одну преважну справу, що повинна стати предметом специяльної уваги в осьвідомлюючій працї наших дїячів серед народу, по читальнях, вічах, зборах і при кождій иншій відповідній нагодї. Єсть се іменно справа селян-латинників рускої мови.

Доси не звертало ся у нас на сей відлом рускаго селяньства належної уваги. Мабуть тому, що наша народна праця спочиває переважно в руках нашого духовеньства, так у нас приняло ся, що церков і обряд а народність се одно і те саме і що ті два понятя взаїмно покривають ся. Та сей погляд, маючий своє оправданє в колишних відносинах, цїлком не відповідає сучасним обставинам, серед котрих основою суспільного житя стала народність — нация, а рамами єї стала мова, а не віроісповіданє. Тож і латинники-селяни на Руси, що говорять по руски, є так добре Русинами, як і селяни рускаго обряду і в тім напрямі треба їх осьвідомлювати. А найвисша пора се робити тим більше, що наші противники, користаючи з нашого занедбаня на тім поли і з помішаня двох цїлком ріжних понять народности а обряду, взяли ся всїми силами до перероблюваня руских селян-латинників на Поляків по мові і національности. Тож щоби ратувати сей мілїон рускаго народу від національної загибели і щоби не допустити до задуманого хитро нашими противниками роздвоєна народної маси, наші дїячі і патріоти мусять звернути специяльну увагу на національне осьвідомленє латинників, котре піде тим лекше, що всї житеві і социяльні обставини мимохіть ставляють селянина-латинника в оден табор з селянином рускаго обряду. А до сего пора тепер найлїпша, бо самі наші вороги розбудили серед латинників інтерес для сего питаня — між тим, коли небавом готово бути за пізно!

Особливо-ж ваша сьвітска інтелїґенция і сьвідомійші наші селяни повинні осьвідомлювати селян-латинників що-до їх язиково-національних прав в латиньских костелах. Колись перед кількадесятьма лїтами і в рускій церкві панувала польщина і не тілько все урядованє руских консисторий і парохий вело ся по польски, але навіть проповіди голосили ся в тій чужій мові. Та се переломано вже давно і нинї руска мова, як се й належить, есть мовою рускої церкви так на проповідници, як і в урядованю наших церковних властий. Так само і в римскім костелї повинні Русини-латинники добивати ся прав для своєї рідної мови. Коли селяни-Русини латиньского обряду оплачують своїм грошем латиньских ксьондзів, коли своєю кервавицею будують величаві костели і плебанії для своїх ксьондзів, так мають повне право жадати, аби живучий з їх гроша ксьондз говорив до них їх рідною, рускою мовою і аби в збудованім за їх гроші костелї голошено казаня і відправлювано по руски. Се треба раз нашим селянам-латинникам розтолкувати і вияснити.

Сї наші уваги, думаємо, не лишуть ся без відгомону та наслїдків серед нашої суспільности. Надїючи ся, що так є, кличемо ще раз: Не гаймо ся! До працї!

Ще раз про вступні іспити до середних шкіл.

Кождого року, обговорючи звіт кр. ради шкільної про стан галицких середних шкіл, звертаємо увагу на предивну аномалію, яка рік-врік проявляє ся в результатах вступних іспитів до першої кляси.

В р. 1902 в ч. 126 писали ми в сїй справі: „Ми обчислили вислїдок вступних іспитів у всїх галицких ґімназиях за остатних пять лїт. Зголосило ся в тім часї до вступного іспиту у всїх ґімназиях 21.632 учеників, а з них репробовано 4.789 чи то 22·15%. Понизше сеї середної міри йдуть поодинокі ґімназиї в такій черзї: Ясло 22·07%, Самбір 22·03, Фр. Іосифа у Львові 21·97, св. Анни в Кракові 20·91, Сянік 28·17, Тернополь 19·80, Перемишль I. 18·60, Тарнів 16·41, Вадовицї 15·87, V. у Львові 14·15, III. в Кракові 13·06, Подґуж 10·59, Дембіца 9, Бохня 8·41, руска в Тернополи 8·28, Яцка в Кракові 7·23%. Повисше середної міри: Ярослав 22·32, руска у Львові 22·40, Золочів 22·46, Бережани 22·53, руска в Коломиї 23·86, Рашів 24·56, Станиславів 24·63, IV. у Львові 27·18, Новий Санч 28·07, Стрий 29·61, руска в Перемишли 29·82, Броди 31·28, Бучач 32·50, II. у Львові 35·60%. — Чи не занадто широка скаля від 7·23 до 35·60%? Атже у всїх ґімназиях обовязують ті самі приписи що-до вимогів при іспитї; в цїлім краю мають народні школи ту саму орґанїзацию і ті самі плани, остають під тою самою властию шкільною і повинні, здавалось би, оскільки приготовляють молодіж також до середних шкіл, всюди однако сповнити сю задачу. Відкиж може походити така величезна ріжниця?“

Сего-ж року в ч. 13. 14 писали ми в сїй самій справі: „Що-до вступних іспитів до першої кляси мусимо повторити наші торічні замітки. Число репробованих, котре загально виносить в ґімназиях середно 17·3%, повертає ся в неймовірно широкій скалї від 4·1% до 40%! А чейже річ неможлива, щоби молодіж з народних шкіл, котрі в цїлім краю остають під тою самою найвисшою властию шкільною і правлять ся тими самими науковими планами і тою самою методою, могла так ріжнородне приносити приготовленє до середної школи, і то часто навіть в одним і тім самім містї (пр. у Львові: в рускій ґімназиї 15% репробованих, в нїмецкій 25·8%, в III-тій 20, на філії 17·4, в IV-тій 22, в V-ій 12·3, в VI-ій 10%). Є се у всякім разї аномалія, що вимагає радикальної заради.“

За дві недїлї начнуть ся знов в середних школах вступні іспити до першої кляси на рік 1903/4. Стан річи змінив ся від року хиба остілько, що число репробованих упало з 20·38% на 17·37%. Ся, у всякім разї корисна проява замітна особливо тим, що як остатнього року перед Бобжиньским число репробованих виносило 12·45% і зараз першого року за єго управи підскочило на 21·35%, так з того часу тримало ся постійно на тій висококости, навіть піднимало ся аж до 23·4%, а лише раз, в р. 1901., упало на 19·91%, та знов аж сего року зійшло — як наші відносини, досить нагло — до 17·37%. З другої-ж сторони ся корисна зміна сполучена з тим зворотом до гіршого, що сего року ще більше розширила ся скаля, по котрій повертало ся в поодиноких школах число репробованих; бо коли попередно се число хитало ся між 7·23 а 35·6%, то остатні іспити на рік 1902/3. виказували ріжницю між 4·1 а 40% (докладнїйше: між 4·1 а 39·75%)!

Таким чином мимо указаної безперечної зміни на лїпше справа нїчого не стратила на актуальности, так що й нинї може для пригадки повторити торічні наші замітки.

Ми розумімо, що нїякими приписами не можна вимогів унормувати так, щоби кождий екзаминатор на волос однаково міг оцїнювати зрілість одного і того самого ученика; субективний суд екзаминатора або й комісиї екзаминацийної — се не вага або метр, що в руках кождого чоловіка однаково показує тягар чи довгість річи. Але величезна скаля між 4·1% а 39·75% репробованих, по якій ґуляє собі той субективний суд, се вже занадто широке поле для субективности, — се попросту поле для рознузданої самоволї! Бо навіть о припадку не можна тут говорити. Припадок все таки буде рідким виїмком, а не правилом. Тим то давнїйше так часто лучало ся, що ученик, репробований пр. в Станиславові, як стій їхав до Коломиї і там на другий день здавав іспит з добрим успіхом. І теперь сотки репробованих у східній Галичинї могли би здати іспит добре в західній; тілько кр. рада шк. зміркувала се і окремим розпорядженєм запобігла таким практикам, хоч справді не легко зрозуміти, оскільки воно справедливе.

Від дуже давних лїт домагають ся знесеня вступних іспитів до середних шкіл так учителї і народних і середних шкіл як і родичі; нїт довгось часу промовляють за тим і круги лїкарів. Кождий з тих кругів поперє своє домаганє важними арґументами; але сама одна указана нами неріввомірність вислїдків тих іспитів повинна бути аж надто достаточним арґументом, щоби раз ті іспити скасувати.

Та ми розумімо добре, що в Галичинї до сего прийти не може, покизгадані вступні іспити обовязують в цїлій Австриї; а в Австриї будуть вони що-найменше так довго обовязувати, поки не знесуть їх в Нїмеччинї. Отже до скасованя тих іспитів трохa далеко. Нїнащо не здало ся також промовляти до гуманности і до педаґоґічного досьвіду іспитових комісий, особливо східно-галицких. Учителї першої кляси, отже звичайно самі екзаминатори, що року переконують ся, як хитку підставу до оцїнки зрілости ученика дає коротенький вступний іспит. Богато учеників, що дуже добре здали сей іспит, оказує ся опісля незрілими до наук середної школи; на відворот з таких, що ледве перелїзли при іспитї, бувають часто дуже добрі і спосібні ученики. Вже сей оден досьвід міг би і повинен би гамувати безоглядність екзаминаторів. Та при наших відноснах нема що й думати о тім... у східній Галичинї.

Те, в чім ми торік у формі несьмілого здогаду указували причину неімовірної неріввомірности вислїдків при вступних іспитах, сего року не тілько потверджує ся, але стає майже певностию. Ми вже торік звертали увагу на сю прояву, що на заходї з дуже малими виїмками число репробованих при вступнім іспитї бував мале, часто дуже мале, у всякім разї низше середної міри, коли противно на сходї з дуже малими виїмками число се підносить ся дуже високо понад середну міру. Ся проява зазначила ся сего року ще яснїйше. З числом понизше середної міри 17·3% репробованих ідуть ґімназиї в такій черзї: Станиславів 17·1%, Новий Санч 15·09, руска у Львові 14·93, Рашів 14·87, Тернополь I. 14·48, Краків IV. 13·64, Подґуже 13·53, Краків II. 13·03, Хирів 12·50, Львів V. 12·26, Золочів 12·17, Ясло 11·77, Львів VI. 10·, Дембіца 9·88, Вадовицї 9·82, Бохня 8·53, Тарнів 7·38, Краків III. 5·61, Тернополь II. (руска) 4·1%. Повисше середної міри: Львів III. (філія) 17·39, Сянік 17·82, Краків I. 17·86, Дрогобич 18·42. Коломия II. (руска) 18·89, Бережани 19·20, Самбір 19·33, Львів III. 20., Перемишль II. (руска) 21·43, Львів IV. 22·57, Перемишль I. 22·96, Стрий 24·12, Ярослав 25·29, Львів II. (нїмецка) 25·93, Коломия I. 29·17, Броди 35·96, Бучач 39·75%.

Коли поминути ґімназиї рускі, приватну ґімназию хирівску і 6 ґімназий львівских, то бачимо, що з ґімназий західних 11 займає місце в скалї понизше середної міри, а лише одна повисше неї, противно з східних 10 повисше середної міри, а 3 понизше неї. Рускі ґімназиї розділяють ся по половинї в оден і другий бік, а з остальних львівских 4 належать до острійших, а лиш дві (V. і VI.) до лагіднїйших. Сю прояву не можлива річ пояснити инакше, як лише національною полїтикою, котра особливо від часів Бобжиньского всеможно розпаношила ся у всїх школах східної Галичини. Довголїтна управа того пана, котрому, як відомо, присьвічувала ідея, щоби сїм мілїонів душ в Галичинї чим скорше почуло ся Поляками і щоби з другої сторони не пхали ся до середних шкіл ті, що не родили ся панами, виховала цїлком нове поколїнє учителїв, для котрих narodowe wychowanie, obrona wschodnich kresów, ratowanie miliona Polaków na Rusi, nobywatelnienie braci mojżeszowego wyznania є головними задачами публичного виховання у східній Галичинї. Тим то в західній Галичинї, де суспільність суцїльно narodowa не потребує перед нїким боронити ся і не має кого „ратувати“, також і міра при вступних іспитах до середних шкіл є людяна.

Щоби ті відносини у нас могли скоро змінити ся, на те нема нїяких виглядів. Наше шкільництво, зведене наскрізь на бездорожа, вимагає санациї від верху до споду; а до сего треба й довшого часу і, що найважнїйше, добре зі станом річий обзнакомленої, справедливої, сьвідомої своїх цїлий і енерґічної управи. Та на жаль два остатні роки не ворожать нам так потрібної санациї.

Через те уважаємо за річ даремну апелювати до кр. власти шкільної, щоби усунула виказувану нами дивогляду аномалію; тим менше здалось би на що відкликувати ся до іспитових комісий. За те сьміло звернути ся можемо по раз уже другий з запитанєм до наших таки, до руских ґімназий: Яка розумна рация наклонює рускі ґімназиї в Перемишли і в Коломиї йти слїдом Бучача, Бродів і т. п.? Чи не слушнїйше було би брати собі приклад з Тарнова, Бохнї, Вадовиць, Дембіци, де переважно ходить до школи така-ж мізерия, як і до наших ґімназий? Чи може Русь за богато вже має інтелїґенциї?

Кріза в Австриї.

Як можна догадувати ся з дотеперішних донесень дневників, кріза обнимає вже лиш одного міністра Резека. Цїсар еще онодї відповів д-ру Керберови, що єго димісиї

„БОРАСОН“ необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дроґериї і лїпші торговлї в цїнї 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛЯП“ у Львові, Насаж Гавенана.** — За надісланєм 70 сот. франко також марками. 197 7—20

в дійности не принимає, однак що димісия була внесена іменем цілого кабінету, то д р Кербер мусів вперід конферувати з міністрами невдоволеними, щоб їх сповукати до задержаня тек, а д-ра Резека, котрий має безусловно уступити, до внесеня димісиї окремо. Так менче більше уявити собі можна, беручи в одно рівнородні донесеня дневників, формальний розвій кризи. Отже депеші доносять, що д-р Резек вніс вже таку самостійну димісию а супротив того нема сумніву, що на нинішній авдиенциї д-ра Кербера в бурґу цісар прийме остаточно димісию д-ра Резека а решту кабінету полишить на дальше при кермі.

Притім доносять деякі дневники, інспіровані мабуть в міністерстві заграничних справ, що цісар зарезервує собі дальше рішене на будуче а правительству д-ра Кербера поручить дальше ведене аґенд лише до часу.

Головну ролю в повстаню і розвою теперішної кризи відграває міністер для заграничних справ ґр. Голуховский. Се зрештою не дивниця, бо прим. вчерашна „Gazeta Narodowa“ вичисляє цілий спис гріхів д-ра Кербера против Поляків (також кокетоване з гайдамаками і соціялістами та вставлене позиції в буджеті на ґімназию в Станиславові) а всї майже польскі дневники виступають дуже ворожо проти теперішного австрийского президента міністрів. Як-раз ґр. Голуховский був вчера на авдиенциї у цісаря і як-раз він передав вчера вість д-ру Керберови, що він буде нині о 9-ій принятий на послїдній авдиенциї у цісаря. Зараз потім відїде цісар на літний побут до Ішлю.

Про розвій кризи і ей причини подає точну інформацию віденьска „Wiener Allg. Ztg.“ Дневник той пише: Криза повстала в наслїдок капітуляциї ґр. Куен-Гедерваря перед угорскою обструкциею. На спільній раді міністрів, яка відбула ся в часї побуту ґр. Куен-Гедерваря у Відни а на котрій були також міністри: ґр. Голуховский, Пітрайх, Каляй і Куен-Гедерварі, установлено услівя, на яких ґр. Куен мав заключити мир з угорскою опозициею. Гр. Куен і Фейерварі згодили ся на той договір, а именно розходило ся о цофнене військового предложеня; обставано однак при тім домаганю, щоби угорский сойм рішив підвисшене рекрута о 6,000 людий для обслуги гавбиць і незначне скріплене резерви. Однак по переведеню переговорів з угорскою опозициею ґр. Куен побачив, що і того домаганя він не буде в силї переперти в соймі і заделегував до Відня, що его припоручене розібе ся цілком, коли не відступить від всяких домагань, поставлених ему у Відни. Тото послїдне справозданє не було предложене на спільній раді міністрів і д-р Кербер не мав о ній ніякої відомости. Очивидно, що ґр. Куен одержав від цісаря з Бруку позволенє уступити і від послїдних домагань а мін. Феварі, котрий тоді був з Кербером в Будапештї, був вістию про поступок ґр. Куен-Гедерваря так обурений, що подав ся сейчас до димісиї. Д-р Кербер зробив се пізнїйше, заанґажований справою військовою в парляментї до крайних границь, і викликав тим кризу, до котрої прилучили ся ще і другі побічні справи.

Справа ческо-нїмецка була вже — як видно з инших донесень — тілько зручним маневром з боку самих Чехів, котрі видачи захитане становиско Кербера, спонукали Резека, щоб уступив і дав тим урядничому кабінетови Кербера послїдний удар. Як Чехи а з ними Поляки думають визискати ситуацию, про се ми вже доносили. Стоять они на тім, що ческо-нїмецка угода і ухвалене з тим конечностий державних наступити може лише дорогою коалїциї і парляментарного кабінету та що така коалїция і кабінет можуть бути зложені лише з виключенем Кербера. Таку заяву дав навіть також якийсь видний член „польского кола“ в Narodnich Listach“ зраджуючи тим, що ціла акция є хитро обдуманою інтриґою ческих і польских парляментаристів а нитки тої інтриґи збігають ся в руках польского міністра для заграничних справ ґр. Голуховского.

На разї — як знаємо — інтриґа не удала ся а д-р Кербер дістане час, щоб поправити захитану ситуацию.

Віче в Купновичах (в Рудеччині).

Дня 25. червня с. р. відбуло ся в Купновичах віче, скликане „Рудецкою Рускою Радою“. Звиш 800 людий, а то з Купнович і доохрестних сїл (як Розджаловичі, Болозва, Канафости, Вощанці, Шептиці, Квїгиничі, Новосїлки гостинні, Ваньковичі, Хишевичі і т. д.) заповнило велику (доси ще не викінчену) салю читальні „Просьвіти“, цілі сїни а навіть попід вікнами докола читальні стояло богато народу, що не міг помістити ся в читальни. Віче отворив о. Стефан Онишкевич яко відпоручник „Рудецкої Рускої Ради“ а відтак на внесок о. Симеона Кульчицкого вибрано продсїдателем зборів п. Духовича, емер. інспектора шкільного із Самбора, а на его заступника п. Івана Качмара, голову місцевої читальні. П. Духович, подякувавши за вибір і підаїсши в довшій бесїдї байдужність Русинів, що не користають з наданих їм прав, хотяй закон через цісаря санкціонований се дозволяє, дав голос д-рови Дан. Стахурі, адвокатови в Самбора.

Д-р Стахура в довшім, глубоко обдуманім рефератї вказав на деморалїзацию і на хиби нашого народу, на его байдужність, на брак просьвіти і руских шкіл, а відтак вказав на лїки, якими можна уздоровити руске селяньство — то є читальні „Просьвіти“, спілки господарскі, крамниці, шпіхлїрі громадскі, каси райфайзеньскі, тим більше, що польска гаката ужила всїх своїх сил, щоби цілком знищити Русинів, хотячи завести закон збірних громад, осель рентових і т. п. законів. Дальше д-р Стахура взиває до руского урядованя по громадах та до приниманя тілько руских писем зі всїх урядів. Вслід за тим поставив слїдуючі резолюциї, які зібраний нарід приняв одушевлено й одноголосно: Скликане Рудецкою Рускою Радою народне віче в Купновичах дня 25. червня 1903: 1) Протестує рішучо против відобраня нашим громадам автономічного заряду через заведене збірних громад і взиває наших руских послів до найострійшої опозициї против сего проекту в соймі, взиває свого посла соймового з Рудеччини п. Баля під загрозою личної одвічальности, щоби не важив ся голосувати за тим законом, а послів до ради державної д-ра Добошиньского і Ґізовского, щоби личним своїм впливом старались евентуально не допустити до санкциї того закона, а вкінци остерігає польску більшість не надуживати довше терпеливости руского народу. — 2) Протестує против заведеня осель рентових яко вимірених польскою гакатою на загубу нашого народу і взиває наших послів до крайної опозициї против того закона, а посла п. Баля взиває під личною одвічальностию, щоби голосованем за тим законом не важив ся накинути его рускому народови.

О. Кульчицкий говорив про брак шкіл руских, про переслїдуване учителїв-Русинів і взивав Рудецку Руску Раду віднести ся до руских послів, щоб они старали ся запобігти сїй польонїзациї на Руси. — П. Духович, забравши в тій справі слово, виказав хиби нашого шкільництва, котре він добре знає, бо в нїм тілько лїт служив, і поставив слїдуючі резолюциї, приняті вічем одноголосно: Віче народне в Купновичах жадає: 1) щоби кожда руска громада мала в найкоротшім часї свою школу з руским язиком викладовим; — 2) щоби учителї вчили в тих школах руского сьпіву церковного і сьвітского; — 3) щоби учено руского язика яко другого краєвого там, де викладова мова є польска; — 4) щоби учителї володїли поправно руским язиком; — 5) щоби не важено ся переносити учителїв Русинів на Мазури; — 6) щоби не іменовано інспекторами шкіл народних таких людий, котрі не розуміють руского язика.

По п. Духовичу мав о. С. Онишкевич реферат „о радах повітових“. Говорив про їх господарку взагалї а в повітї зокрема, про значіне їх для селян, вкінци візвав селяньство рудецкого повіта, щоби при недалеких виборах до ради голосували на лїсту Рудецкої Рускої Ради.

Відтак господар з Купнович п. Михайло Ковальский говорив про значіне для повіту Товариства „Рудецка Руска Рада“, пояснив зібраним ей статути, а вкінци показав у вірнім сьвітлї зрадників справи народної — москвофілів. Опісля поставив від себе слїдуючі резолюциї, приняті вічем: 1) щоби знесено рогачки на дорогах повітових; — 2) щоби Рудецка Руска Рада віднесла ся до повіту а повіт до краєвого виділу, щоби в найкоротшім часї осушити багнисті околиці, бо через багна бувають заразливі хороби; — 3) щоби приступлено до ревізиї катастру; — 4) щоби Рудецка Руска Рада віднесла ся до відповідної власти, щоби в Новосїлках завести замість польских „матечок“ рускі служебниці.

Вкінци о. Кульчицкий візвав зібраних, а підпер его в тім о. С. Онишкевич, щоби вписували ся до Рудецкої Рускої Ради. І дїйсно, на сей поклик вписало ся звиш сотка народу. — По відспіваню „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“ розійшли ся вічевики з вірою в красшу долю руского народу. (Із сьвящеників, побіч оо. Онишкевича і Кульчицкого, явив ся на се віче ще і о. Петро Гарасимчук, місцевий сотрудник).

Се віче і его ухвали були враз і протестом против тих, що того самого дня „злетїлись“ до колишного нашого престольного города Льва, і там чванились перед своїми й чужими, що нїбито они, благородні сини „ойчизни“ не дають нам найменшої причини до наріканя. А голос Рудецкої землї есть голосом цілого тримілїонового народу нашого краю.

Участник.

Справи угорскі.

Угорска криза.

В угорскім соймі опозиция провадить дальше обструкцию, котрої не ослабив розлім в сторонництві независимости. Кризу в сім сторонництві викликало злагоджене тактики супротив нового премієра Кошутом. Більшість клубу виступила против Кошута з закидом, що він запродав ся Куенови. Супротив сего Кошут зложив президию в клюбі і з кількома прихильниками виступив з клюбу. Переговори з Кошутом, аби лишив ся в клюбі і задержав президию, викликали знов сецесию крайних членів клюбу під проводом п. Барабаша. Зразу виступило з клюбу десять найкрайнїйших послів, а тепер зголосило виступленє 35 дальших членів клюбу, котрі мають злучити ся з иншими крайними націоналами в тій цілї, аби як найострійшою обструкциею не допустити до ухваленя нїяких предложень. Кошут також заявив, що без далекосяглих концесий в напрямі розширеня автономії Угорщини в цловій господарцї і в армії, від обструкциї не відступить.

В військовій комісиї, котра радила над проектом закона о чинним стані армії і контингенті рекрута, Куен-Гедерварі заявив, що в справі армії не цофає того, що сказав в соймі, що військова адмінїстрация і на дальше піддержує свої жадання яко потрібні і лише відрочила їх в цілї уможливленя вияснення положеня. Військовому зарядови не можна зробити закиду, що ще не докінчив ревізиї військових законів.

В послїдних часах виринули цілком нові ідеї, як примірром проект дволїтної служби, длятого сї справи можна рішити доперва по довшій розвазї. В справі національних жадань правительство стоїть на становищи попереднього правительства. Реформа військової процедури карної поступила вдоволяюче наперед. Предложеня не повинно лучити ся з иншими справами, бо се лише утруднює вияснене ситуациї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Соф'я. Болгарска телеґрафічна аґенция доносить: Супротив урядового заперечення порти о концентрациї турецких військ на болгарскій граници, треба зазначити, що коли Туреччина стараєсь се заперечити, рівночасно висилає над границю сильні віддїли, нїби против болгарских ватаг. Вироваджуючи Европу в блуд фальшивими вістями, Туреччина стараєсь укрити властиву цїль масового стяганя війска на граници.

Царгород. В ноті до австро-угорского і российского амбасадора Порта називає послїдний динамітовий атентат в Байлї, дїлом анархістів, викликаним поступованем Болгарії з македоньскими ватагами, котрі загрожують не лише місцевому населенню, але і чужим підданим.

Бури.

Льондон. В Гайдельберзї (Капланд) відбули ся збори бурґерів під проводом Боти, котрий звернув ся до Голендрів з візванем, аби не робили правительству трудностий, лиш противно, аби підпирали его в публичних справах

З Франциї.

Париж. Парлямент приняв вчера 485 голосами проти 5 проект закона о безпосередних податках.

Процеси в Хорватиї.

Загреб. Нині розпочав ся тут процес против сьвящеників Смерсіча і Шустера за розширюване революциїних брошур і відозв. Мадяроні кують з того оружє против хорватского патріотичного духовеньства.

НОВИНКИ.

— **Будова руского театру перед управою міста Львова.** Під проводом посла д-ра Олесницкого явилась вчора депутация комітету для будови руско-народного театру, зложена з члена краєвого виділу Мих. Гриджука, крил. о. Чапельского, проф. Волод. Шухевича, адвок. д-ра К. Левицкого і д-ра Ст. Фадака, у президента міста Львова д-ра Малаховского та віцепрезидента М. Міхальского з просьбою о площу під будову театру. Речником депутациї був посол д-р Евген Олесницкий, котрий в своїй основній промові, повертій датами історичними та культурними, представив обом президентам не лише конечність поставленя театру руского у Львові, але і право Русинів домагатись від міста на ту цїль відповідної площі. Бесїду свою виголосив д-р Олесницкий по руски, на що оба президенти зразу звинились, що не умїючи докладно по руски, будуть послугуватись в розмові з депутациєю мовою польскою, після чого признали, що домаганє депутациї є в повнї оправдане, бо Русинам належить ся у Львові свій театр, і обіцяли не лиш не ставити тому нїяких перепон, але навряд попирати справедливе домаганє Русинів в радї міскій, яка також не повинна ставити нїяких перепон, так, що може депутация мати надію на корисне полагодженє своєї просьби. Опісля велась бесїда на тему вибору місця, а коли ті місця, яких бажали-б Русини, показались неможливими, другі-ж невідповідними, стало на тім, що Русини мають собі самі вишукати площу, а оба президенти взяли на себе обовязок постаратись в радї міскій о більшу грошеву субвенцию, яку місто виплачувало-б в кількох річних ратах. Запевненя о прихильности обох президентів для справи руского театру приняла депутация з подякою до відомости і вийшла з переконанем, що обіцяна поміч справдї здійснить ся.

— **Заборона віч.** Сезон, специяльно галицкий сезон заборонювання руских віч розвиває ся не менше гарно чим всякі инші лїтні сезони. До недавних заборон віч в Жужели і Мостах великих прилучають ся отсе нові. Золочівске староство заборонило рускі віча в Озірній і Поморянах. Та як розуміти сю практику заборонювання віч під рускою управою нового намісника ґр. Потоцкого, котрий — як нас інформують з певного жерела — щойно перед кількома днями видав до всїх галицких старостств строгий обіжник, щоби справедливо і совісно виконували законо о товариствах та зборах з 1867 р! Не вже-ж і ґр. Потоцкий має бути супротив всевладних галицких старостств лише мальованим шефом? До чогось подібного ґр. Потоцкий, звісний зі своєї енергії, чейже не допустить. На всякий случай просимо наших патріотичних дїячів в краю доносити нам як найточнїйше, з яких мотивів заборонюють дотичні старости рускі віча, щоби ми з тих надужить могли зробити відповідний ужиток.

— **Розумне дїло** вчинив ректорат рускої духовної семинариї у Львові, розвязавши ествуючий там від якогось часу „кружок русскіх студентоф богословія“. Ествоване подібного кружка між мурами рускоїт духовної семинариї є лише вислїдом того дивного в нинїшних часах погляду деяких, навіть не москвофільских кругів, що людцям, які проголосили себе рішучими ренеґатами свого народу, прислугують ті самі права, якими користовують ся щирі труженники на народній ниві. Так отже розживав ся в рускій духовній семинариї „кружок русскіх студентоф богословія“ і заживаючи завдяки доносам на „українцоф“ особлившої прихильности у ректора, ба самого митрополита, став ширити явно культ народної, а дальше й релїґійної апостазиї. При рівночаснім гомонї атаків „Галїчанїна“ на „пайдократоф“ сей „кружок“, зложений з поверх 50 питомців, спроваджував собі росийскі книжки та журнали, не лише не апробовані семинарскими властями, але прямо противні католицкій вірі, інтриґував против свого ректора, устроював ему ночию бучі, а навіть виступив явно против его приказів, відтягнувши ся ґреміяльно від участи в хоральнім сьпіві підчас йорданьского сьвята. Дійшло до того, що молоденькі кнутопоклонники забажали устроїти в семинариї „сьвято Пушкина“ як контрдемонстрацию против Шевченкового обходу. Заносило ся на бучі з дуже поважними наслїдками. Ректорат старав ся зразу полагодити дїло так, щоби не вразити „русскіх студентоф богословія“, хитав ся сюди й туди, аж остаточно „свято Пушкина“ заборонив. Та дальше пришов до пересьвідченя, мабуть під пресию публичної опінії, а може й висших церковних чинників, що дальше толероване москвофільскої орґанїзациї між мурами семинариї може скомпромітувати институцию та її управу, і розвязав „кружок русскіх студентоф богословія“, а всї его книжки конфіскував. Тим рішучим дїлом, по довгім зволїканю, сповнено вкінци бажане всего сьвідомого національно руского загалу, що безперечно вже давно повинно було стати ся.

— **Впр. митрополит Андрей Шептицкий** виїхав вчера до Відня, а верне до Львова в середу слїдуючого тижня. Відтак — як кажуть — має намір виїхати на довший віддих до Унева. — При сїй нагоді нотуємо також, що офіциял о. Андрей Білецкий ще перед тижнем виїхав для віддиху на село.

— **В справі повени** ріки Стрия, що, як звісно, наробила великої шкоди в области кількох сїл стрийского повіта, був вчера посол Олесницкий на авдиенциї у намісника ґр. Потоцкого, просячи для потерпівших селян, безпроволочну підмогу з краєвих фондів, як неменш о доконечне переведенє реґуляциї берегів згаданої ріки. Намісник, вислухавши предложеня п. Олесницкого яко соймового посла зі Стрийщини та віцемаршалка стрийской ради повітової, прирік полагодити ту справу як найскорше і для потерпівшого населеня як найкориснїйше.

— *Під надписсею* **„Кацапска безличність“** одержали ми з Підгаєччини таку допись: „По сьвітлім отвореню дня 13. червня с. р. читальні „Просьвіти“ у Волощанї, в повітї підгаєцкім, наїхав на те село зараз в два днї пізнїйше (15. червня) один із штабовців кацапні з Бережанщини о. Мащак з Потутор) з ад'ютантами о. Габрусевичем з Рибник і академиком Застирцем — отварати у Волощинї ще другу читальню: Качковского. Бож, звісно, для кацапні кожда читальня „Просьвіти“ є небезпечною з двох зглядів: она анї не ширить „цареславія“, отже не витворює ренеґатів на бік московский, анї не виховує „хрунів“, які би при виборах ішли наспїно за кацапскими проводирами, коли ті при виборах заключать союз з польскими панами, як се зробили кацапи в Бережанщинї при остатних виборах до ради повітової. А яким підлим оружем воює ся против читалень „Просьвіти“ і їх основателїв, се показали звісні нашим читателям процеси засуджених судами кацапских аґітаторів Щура і Баландюка... Не будемо тут описувати, як перед приїздом о. Мащака бурено людий у Волощинї і як кілька днїв наперед спрошувано до Волощини хрунів (ковбасожерців); як о. Мащак, не повідоминши пароха (о. Івана Дурбака з Божикова), вліз до церкви і там всмалив проповідь, в якій величаючи золоті верхі вежі кіевопечерскої Лаври, плакав над

НОВІСТЬ!
Травлені шиби до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на нагробники, ляні на шкли, на подобу мармору, також всї инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує артистичне заведеніе
ЛЕВ АППЕЛЬ,
Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2.
у Львові, Пасаж Гавсмана.
3:4

упадком „руской церкви, сильно загроженой“ (у Волощині через читальню „Просьвіту?“); як того самого дня пропала вивіска читальні в Вожикові, котра видко задля своєї правописи й мови народнорускої „сильно гронзила русской церкві“, — помиляємо все те, надіючись, що о тім розкаже ся в львівскій „Свободі“. Я хочу подати тут тілько те, що стало ся по „откритю“ тої читальні. По „закритию совіщаний“ опинили ся Мащакові „вірні“ в коршмі. Там побили ся між собою, то побили ся „прикладно“, бо справа опинилась аж о суд. Кромі того, оден, добре підхмелений і бундючно настроєний, занапастував інжінера занятого при будові зелізниці Потутори-Підгайці, що під той час зайшов до коршми відпочити, жадаючи напастливо від інжінера тютюну на „дзиґаро“, і ні з сего ні з того побив інжінера. А вже найлучша оказия трафила ся одному, що упав у калабаню і був би втопив ся з дитиною, яку ніс на руках, колиб жінка не була витягнула его. Волощиняни будуть мати чим згадувати день „открития“ читальні Качковского!

— **З тов. „Народна лічниця“.** З причини, що роботи коло будинку лічниці вже покінчені, відніс ся заряд того товариства до львівского магістрату о висланє техничо-санітарної комісиї, котра по масли істнуючих законів має дати дозвіл на ужитковане будинку. Ві второк дня 30 ого червня б. р. прибула комісия на місце при ул. Скарги ч. 4. — комісия складала ся з фізика міского д-ра Леґежиньского, інжинера магістрату п-а Волїньского і начальника сторожи огневої п-а Правна. Зі сторони заряду лічниці були присутні крилошанин о. Чапельский і директор лічниці д-р Озаркевич. Комісия не зробила нїякого закиду що-до будинку так з технічного як і санітарного боку, противно узнала, що всьо есть устроене після найновійших вимог і потреб. Льокаль лічниці обнимає 11 убікацій а іменно: 1 передпокій, 2 почекальні для хорих, 4 ординаційні комнати, покій для хірурґічних операций (цілий лякерований, з камінною підлогою, так що може бути цілий змиваний, і дизенфекция дасть ся в нім дуже скоро і докладно перевести), одна комната для лїкарів яко канцелярия, одна для сестер служебниць, котрі будуть мати в своїх руках помічничу службу в лічници. Крім того в бічнім крилї есть поміщене мешкане для сторожа, складаюче ся з комнати і кухні, древітня, пивниця і т. д. Каналїзация есть знаменито переведена, вентиляция після найновійшої системи, водопроводи по всїх комнатах, так що кождий лїкар може мати сейчас воду і то не лише зимну але і теплу, бо есть центральний приряд до огрівання води. — Сам будинок окруженый обширным подвіром і огородом, котрий вже в сім році, завдяки трудам коло него, представляє ся яко гарний травник і цьвітник. Докола просторно, воздуху много. Згадана комісия сама признала, що положене будинку для цілай лічниці есть знамените а то тим більше, що напротив будинку есть гарний сад гр.-кат. капітули, котрий не може бути ніколи забудований каменицями. — З огляду, що комісия не узнала за відповідне робити ще деякі адаптациї, очікує лише заряд лічниці позволеня зі сторони намісництва, котре по одержаню реляциї комісиї магістрацкої має дати остаточне позволене на отворене лічниці, а властиво після слів протомедика краєвого принимає лише до відомости корисну реляцию магістрату. Формальність та може бути полагоджена в дуже короткім реченци, то вже залежить від поспіху відповідних властий, а скоро ще те буде полагоджене, наступить торжественне посьвячене льокалю, котре обіцяв довершита Екс. Високопреосьвящений митрополит, покровитель і фундатор товариства, і сейчас наступить отворене і постійна діяльність товариства. При тій нагоді повідомляє заряд товариства, що грамоти членьскі вже виготовляють ся і в найкоротшім часі будуть розіслані так членам-добродіям як і членам звичайним. Заразом просить о дальше приступленє в члени сего так важного гуманїтарного і культурного товариства. Членьска вкладка виносить для члена-добродія 100 К одноразово, для члена звичайного 2 К річно, котрі просимо слати на адресу: „Союза кредитового“ у Львові Ринок ч. 10.

— **Куди мандрує руский гріш?** Під теперішну пору коли так до духовних як і до сьвіцких осіб чим раз частійше звертають ся зазиви до жертв на будову церквей, бо ся акция, мовляв, нині є більше як коли инде важна супроти шалених латинїзаторских змагань польскої гакати, позволимо собі звернути увагу дотичних кругів та й загалу суспільности на одну річ, що стоїть в різкій, а дивній суперечности до отсих зазивів. Дістало ся нам в руки одно число „Львовско-Архіеп. Вѣдомостей“ (з 31 грудня м. р.), де між иншим находить ся виказ датків, що вплинули до митроп. Консисторії на з. зв. „дар любови для св. Отца“. Отже дізнаємо ся (по обчисленю), що на ту ціль прислало духовеньство львівскої архіепархії за послїдні 3 місяці мин. р. 2.913 К 20 сот. Приявши се за пересічне число на дві другі епархії і на инші чвертьроки, дійдемо до вельми сумного результату, що за оден лиш мин. рік заплатив дїдівский руский загал кругло **35.000** (трийцять пять тисяч К) добровільного податку у чужу касу, з якої нашу користь очивидно не верне ся ані сотик. Для докладности треба ще додати, що в згаданім виказї жертв стрічаємо ще й инші незвичайно цікаві позиції, н. пр. на католицкі місії в Африці, на знесене неволї в Африці, гріб Христовий в Єрусалимі, фонд неофітів і т. д., а правда, ще на тов. св. Петра (то є фонд будови руских церквей) находимо кольосальну суму, аж (!) 18 К 86 сот. Якже нужденно представляє ся отсе наше лизане ся Римови! Як крайно непатріотично поступають ті люди, що зносять неволю в Африці та відновлюють гріб Христовий за гроші, стягнені з того народа, що сам стогне в економічній неволї і сам не годен відновити своєї нужденної церковці, але раз в раз відкликує ся до публичної добродійности! Та колиб ми задивляли ся на ту квестию не з національного становища (що для нас повинно бути виключно рішаючим при кождім кроці), але колиб осуджували річ з чистого інтересу католицизму, то й у тім разї треба ще довго розважувати, з чого вийде більша користь для католицкої справи — чи коли пожертвуємо нашу кервавицю папскому дворови, який має і без нашої помочи доходу 5 франків на секунду, отже для якого наш охлап, се лиш капля в морі; чи може більше тоді зискає католицка віра, коли дамо можність бодай кільком бідним громадам що року виставити руску церкву, якої вони дотепер зовсім не мали, або мали стару, тісну шопу, а на иншу не годні самі стягнути ся і тому обходять ся без дому молитви. А преціньз того т. зв. „дару любови“ можна було таки добре запомочи усї церковні комітети, що мин. року відкликували ся до публичної жертволюбивости. Тимто до оклику „Русини, вступайте до тов. св. Петра, складайте жертви на руські церкви“, годило би ся передовсїм зробити все такий додаток: „а повад все запамятайте собі, що руский гріш виключно для руского народа!“ — *Хуг.*

— **Зелїзнича катастрофа**, що лучила ся перед кількома днями в північній Іспанії, належить до найбільших зелїзничих катастроф в послїдних лїтах. Погибло поверх сто осіб, а около 150 потерпіло так тяжкі рани, що богато з них не потягне довго. Нещасте скоїло ся над берегом ріки Навріля, допливом Ебра. Оба береги сполучав зелїзничий міст на осьмох стовпах, довгий на 148 метрів. Коли через той міст переїздав в суботу поспішний поїзд з Більбао до Сараґосси, нагло послїдний стовп завалив ся. З двох локомотив перша дістала ся вже на берег, зате друга з останками мосту і 18 ваґонами провалилась в бистрі филї ріки. Поторощені вози, в котрих було повно подорожних, утворили гору, що заповнила ріку від дна по самі береги. Глубина ріки виносить в тім місци 13 метрів. Катастрофа наступила серед дня, а побільшив її ще пожар, який повстав від розбитої льокомотиви. Між подорожними було богато недужих, що змагали до теплих жерел в Фітеро, богато монахів і монахинь. Ратунок був прямо неможливий, тим більше, що найблизша місцевість Монсальво не має телеґрафічних получень. З першою помочию поспішили околичні мешканці. Спровадили вози, матераци, ноші, лїкарства, средства поживи. Пізнїйше доперва прибуло на поміч військо, але наслїдком непорозуміня між вояками а цивільними ратунок ішов дуже поволи. Причиняла ся до того страшна спека і недостача приладів до підношеня бальків та зелїзних шин. З подорожних лишень шістьох вийшло цїло, прочі або погибли, або потерпіли рани. Король, довідавши ся про нещасте, вислав сейчас до Монтальво ад'ютанта з грішми. Іспаньскі часописи приписують вину однодушно зелїзничій управі та домагають ся строгого укарания, бо управа знала вже давно, що зелїзничий міст на згаданій ріці непевний і коли небудь може завалити ся.

— **Дрібні вісти.** Цїсар позволив на відкрите державної школи реальної в Снятинї з початком шкільного р. 1903/4. — Міністерство просьвіти позволило на відокремлене в р. 1903/4 шкільного округа старосамбірского з дотеперішної звязи з округом турчаньскім і на утворене з него самостійного округа шкільного з осібним окружним інспектором. — На шляху нової зелїзничої лїнії Самбір Ужок постановлено пробити пять тунелів, а то в Спасї, Яворові, Слободї, Турцї і Турочках нижних, з чого два тунелї в Спасї і Турнї пробито вже сими днями. — У Відни відбуде ся в другій половині серпня міжнародний конґрес адвокатів, що має заняти ся між иншим справою реформи адвокатури в Австриї. — Деканом фільософічного факультету на львівскім університеті на рік 1903/4 вибрано з порядку д-ра Олександра Колессу.

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл“ у Львові** розписує отсим конкурс на виготовленє 10 взорів переписних листків. Зміст 4 взорів має бути о мотивах патріотичних, 4 взорів на тлї Сокільства а двох взорів о мотивах історичних. Першу нагороду за оден взір установляє ся на 20 К, другу на 15 К, а трету на 10 К. Артистам полишає ся довільний вибір одного або більше з одного або всїх родів взорів. Взори належить надсилати в ковертах опечатаних на адресу: Комісия артистична фантової льотериї „Сокола“ у Львові, ул. Підвале ч. 7. Реченець надсилання взорів установляє ся до 15. серпня 1903. — *А. Будзиновский* голова, *Денис Кучика* справник.

— **Вечерниці в честь Тараса Шевченка** устроює Філія і Читальня „Просьвіти“ в Кутах дня 12. липня с. р. в сали Штетлєра при ласкавій участи снятиньского Бояна. О членну участь Родимців просить — *Видїл Просьвіти.*

— **Із Стрия** просять нас оповістити, що загальні збори „Народного Дому“ як і аматорске представленє „Міщан“ Макс. Ґоркого відбудуть ся ві второк 14. н. ст. липня. Збори відбудуть ся о год. 2½ а в случаю передвиджением статутами о год. 3 попол.; представленє розпічнесь точно о год. 8.

— **Програма концерту в честь Т. Шевченка в Дрогобичи**, що відбуде ся д. 6 с. м. (в понеділок) о 8 год. в веч. великій міскій сали ґімнастичній. Програма богата. Вступне слово виголосить о. Юрий Кміт з Яворова. Деклямациї будуть дві: Шевченкове „Посланнє“ (виголосить Яць Олексовский господар з Ясениці польної) і С. Метелиї „Не загинем“. Зі сьпівів: Шевченка-Лисенка „Іван Гус“, хор. муж. в супроводі фортепияна, відсьпівав Стрийский Боян під батутою о. Ост. Нижанковского; тойже хор Стрийского Бояна відсьпівав ще: Цеглиньского-Конка „Де срібнолентий Сян“ (хор з барит. сольом), „Нова Січ“, „У снї я снив“ і Вахнянинове „Урра у бій“. Сольо „Ой чого ти почорїло“ Шевченка Лисенка відсьпівав о. Ап. Мендиньский. Для різнородности програми буде й сольо фортепянове.

— Надзвичайні загальні збори Товариства **„Перемиский Боян“** відбудуть ся дня 11. липня (в суботу) о 6. год. вечером. З огляду на важність справи просить ся о численну участь. — За Видїл: *Я. Цурковский* заст. голови, *Лонкевичівна* за секретарку.

— **Товаришів матуристів з р. 1883** повідомляю, що з'їзд наш відбуде ся сего року дня 9 н. ст. липня (в четвер) і що пожадане було би з'їхати ся до Львова вже в навечерє 8 липня, де між 8 а 9 год. вечером знайшлись би ми в Народнім Домі. — *Лев Левицкий* в Сколїм.

— **„Практичних проповідий“** І. випуск вийде з друку при кінци сего місяця і розішле ся оо. передплатникам. До 1. серпня можна ще замовляти у мене по 2 кор. з оплатою почтовою; опісля ціна книгарска буде підвисшена. — Сьвящ. *М. Кинаш* в Хоросні п Бродки.

— **Вчерашне „Дїло“** сконфіскувала ц. к. державна прокуратория. В наслїдок того видаємо другий наклад в 2 аркуші. Додаток долучить ся доперва ві второк.

З женьских руских інститутів.

— **Перший руский дівочий лїцей в Галичині.** Від видїлу товариства „Руский Інститут для дівчат в Перемишли“ одержуємо до поміщеня слїдуюче оголошенє: З радостию дїлимо ся з нашою суспільностию вістию, що по довгих заходах удалось нам одержати дозвіл Вис. Ради шкільної краєвої у Львові на **отворене рускої дівочого лїцея в нашім Інститутї** на основі уповажненя зі сторони *Є. Ексцелєнциї П. Міністра віроісповідань і просьвіти з дня 21. падолиста 1902 ч. 31271.* На тій підставі **отвираємо уже з днем 1. вересня 1903 клясу приготовляючу** замість дотеперішної кляси IV. і **першу клясу лїцеальну** на місце дотеперішної кляси V. Прочі кляси Інститута, то есть III. кляса і кляси VI—VII остануть в слїдуючім році шкільнім в тім видї, як се було до тепер. При тій нагоді подаємо до відомости, що на жадане сторін висилати будемо проспект Інститута з поданем всяких близших інформаций. — Від Видїлу тов. „Руский Інститут для дівчат“. В Перемишли дня 29. червня 1903. — *О. Мирон Подолинский* предсїдатель, *Северин Зарицкий* секретар.

— **Оголошенє женьского інститута у Львові.** Комітет заряджуючий женьским інститутом св. Ольги пригадує своє давнїйше оголошенє що-до принятя учениць і обсадженя місць настоятельок: Дотеперішний інститут (при ул. Сави) буде принимати учениць лиш за зменшеною оплатою місячних 30 К а у виїмковых случаях і оскільки стане місця за зниженою цїною до 24 К з одноразовим додатком 4 К вписового і 2 К що місяца за зужите меблїв. Родичі, бажаючі умістити там свої доньки, зволять зголоситись устно або письменно до 8. н. ст. липня до п. Марії Білецкої (ул св. Софії 9а) предкладаючи метрику або витяг метрикальний і шкільне сьвідоцтво тай подаючи квоту місячної оплати. Заразом оповіщує ся конкурс на заміщенє двох настоятельок інститута. Одна має вести часть господарску і повинна визначатись досьвідом в домашнім господарстві. Друга настоятелька має за задачу надзір над наукою та провадженє молодіжи та повинна виказатись по можности учительскою кваліфікациєю. Крім повисшого інститута наміряє Видїл руского педаґ. Товариства отворити також другий осібний віддїл за висшою оплатою по 50 кор. (а в деяких случаях за зниженою до 40 кор.) з такими самими додатками як повисше на висове і з'зужите меблїв Сей віддїл бажав би Видїл віддати (по приміру многих польских і німецких заведень) якій приватній рускій женщині, що визначалась би інтелїґенциєю і посїдала способности до веденя дівчат — на власний її рахунок. Висша оплата поміщених дівчат запевнила би їй покрите і надвишку коштів. Колиб отже зголосилась відповідна і певна особа зі Львова або з провінциї і була готова вести сей віддїл в дусї і після вказівок видїлу, тоді видїл поручить сю інституцию яко свою питому рускій публиці, що часто надармо глядає у Львові одвітного уміщеня для дівчат, і запевнить тій особі зголошенє що найменше 15 учениць. Реферуючі на посади настоятельок або на обнятє другого віддїлу інститута зволять безпроволочно зголоситись до п. М. Білецкої в цїли порозуміня і остаточної постанови. Бажаючи як найкраще служити рускій публиці і придбати як найлїпші сили для веденя обох інститутів, просимо також приятелїв народної справи, щоб зі своєї сторони допомогли нам вказуючи особи, що могли б відповісти наведеним задачам (именно що до виховуючої части і що до веденя другого віддїлу).

В тій самій справі одержали ми довше письмо від одного патріота з провінциї, котрий вертаючи саме з закінченя шкільного року в перемиским Інститутї і стоячи — як пише в письмі — під незатертим вражінем, яке ся велика і високо-патріотична институция на него зробила, довідав ся в переїзді через Львів серед тутешних Русинів, що львівский дівочий інститут т-а педаґоґічного мав би перейти в приватні руки. Занепокоєний тим, поінформував ся наш патріот близше про сю справу і довідав ся, що причиною сего має бути знеохочене і змучене заряджуючих інститутом видїлових, як і сполука сего інституту з інститутом св. Ольги (т-а „Клюб Русинок“) для бідніїших дівчат. Звідси нарікания сторін, трудности в економічнім зарядї і т. д. В виду того радить, аби ті оба іститути розділити і щоби товариство педаґоґічне ні на хвилю не випускало з рук так важної институциї, як Інститут, бо се тілько ослабить довіре до Інституту і готово спричинити его занепад. Як примір подає наш патріотичний Інститут в Перемишли і радить товариству педаґоґічному, аби так далеко сягаючої справи не рішав сам видїл, тілько, щоби візвати до нарад ширший круг інтересуючих ся сею народною институциєю людий, що подбають о поставленє Інституту на висший щебель через розширенє его, зискане більшого числа відповідних сил і т. д. — Переказуємо сї думки для відома інтересованих кругів.

— **Абсольвент технольоґічного музея** віденьского Лев Новосад, знаний ортопедист, вілзначений золотими медалями на виставах в Льондоні і в Парижи, має тепер свій склад обуви в пасажи Міколяша. 319 1—2

Цирк братів Труцці здобуває собі симпатию і признанє львівскої публики та околиці. Особливо добірна львівска публика подивляє совершенно артистично виконані продукциї цілого циркового персоналу а передовсїм директора Джіджетта Труцці, бо перевисшають всьо, що дсси в тім напрямі бачено у Львові. На найблизших представленях обіцює дирекция публиці богато новостий, що варто їх бачити і приготовлює до сего атракциї і пописові штуки.

Шовки Ґрідера

Незвичайні новости Louisine chinée, Rayé Peckien Louisine, Moires a jour, чудові фуляри від 1 К 20 сот., вільні від оплати і цла. Найдешевші ціни невичерпаний вибір у

Seiden-Grieder

ZURICH (Schweiz.) Прібки franco.

3 2 (9)

Надіслане.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнятів ч. I., II. пов.** (Народний Дім). 609

Водолїчниче Заведене д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цілий рік. Первориздне лїчниче уладженє. Освітленє електричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Ціни дуже приступні. 887 12 ?

„Щавниця пенсионат Бриярка“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жадане здоровий, домашний харч по умірених цінах. — Зголошеня приймає

354 7 10 **Володимир Лаврівский.**

МАТТОНЬБОГО

GIESSHÜBLER

ирроидне алькалїчне щавове жерело.

4 16—26

Всякі купоны

и выльосованї папиры вартостнї 374 [1]

выплачує безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку ґіпотечного.

Найлїпші французскі паперці цигаретові **„LE GRIFFON“** Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! **Найлїпші французскі тутки цигаретові** 172 1—10

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищення зубів під назвою **„Dentolin“** будуть дальше вироблювані під назвою **„WAWELIN“**, і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Лепковского.

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоскане уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зубы, і охороняє від псуття. Цуделко шкляне 1 кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна туби 80 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склады ві Львові: Аптики П Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрский. Торговлі і дрогуерні: Народна Торговля (ві Львові і ві всіх своіх філіях), І. Бромильский, А. Безком, Лянг і Підярский. 364 14—30

Найлїпшій

Stern Marke! **навіз осїнний!** Stern Marke!

Мучка Томаса із зьвіздою

з найлїпшим і найдешевшим навозом, що містить в собі фосфоревий квас для кождого рода збіжа, конюшини, картофель, ріпи, на сіножати і пасовиска.

Мучка Томаса із зьвіздою

ділає також скоро і певно як суперфосфат, а перевищає его довшим ділянєм, як неменш вис кою вміснистю вапняну і магнезькі, при далеко низшій ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

продає ся з гарантією вмістимости фосфорового квасу, розпускальности в цитриновім квасі і мілку, а відпродавці достарчають ії по оригінальній ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

пакує ся в цильомбованих мішках, на котрих є означена повність і повисша охоронна марка (зьвізда).

Остерігає ся перед закупном послїдшого товару.

ФАБРИКИ ФОСФАТІВ ТОМАСА

Стовариш. зареестр. з обм. порукою

ЙОСИФ КАРРАХ

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22. 381 4—18

СЕНЗАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ!

НОВІСТЬ!

ТРОМБІНО.

Граєте без науки і знання нот сейчас найкрасші пісні, танці, марші, як: „Trompeter von Säkkingen“, „Sei nicht bös“, „Verlassen, verlassen“, „Donauwellen-Walzer“, „Beim Souper“, „Die Post im Walde“, „Radetzky-Marsch“, „Jagdsignale“, „Du mein Gire“, „Landstreicher“, і ще понад 200 инших добірних музичних кусників на нашій ново винайденій, о 18 тонах, знаменито і елеґантно нікльованій трубі:

„ТРОМБІНО“.

Тромбіно є сензаційним винаходом теперішности і викликує всюди великий подив, тим більше тоді, як хтось в товаристві виступає за першим разом як віртуоз на тромбіні, підчас коли передше о такій справности не мав понятя. **Сотки мельодий** граєсь сейчас **без науки, без труду і натуги**, за самим лише вложенєм дотичного нотного паска. Чудова музика з гарним сильним тоном! **Найкрасша розривка для дому, товариств і забав.** На прогульках, поізках, на возі і колесах і човнах **дуже веселий товариш.** Грає до танцю і супроводить сьпів. Тромбіно коштує разом з богатим списом пісень і приступним поясненєм: I сорта, гарно нікльоване, з 9 тонами зр. 8·50, II сорта дуже гарно нікльована з 18 тонами зр. 6·50. Нотні паски до першої сорти по 30 кр., до другої по 50 кр. 269

Висилає лише за посліплатою:

Heinrich Kertész, Wien, I. Fleischmarkt Nr. 18—137.

5-лїтна писемна гарантия.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цілком як ось на рисунку, з 5 лїтною писемною гараитією. З огляду на свою доброту і точність в ході є праздивий америк. нікльовий Anker - Roskopf-Годанник найбільше любленим і славно-звісним незищимим т. зв Strapaz-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансових стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годанник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за посліпатою через Фабричний склад Годанників

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 260 2—2

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошенє, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своім кревним **їдьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджели велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Гамбург мають тоту в лаку користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця випрявляємо їх вирост до себе без пересіданя в воді 3-ої клясн зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трезва довше як 24 годин если ся ю підняло після наших вказівок.

Кошта дороги від прускої границі до Гамбурґа виносять **9 зр. 30 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 294 20 —

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична Laterna Magica з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим бриллянтом. 1 прегарна колія в срібн. перел, неодна женска окраса з лат. замком, 1 хорошій скіряний кулярес і елеґантна цитарнічка з буршгином, 1 гарні тур шпильок до сорочки і манжетів, 1 сцяворик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуи, 20 предметів до уживку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прегарні 325 штук з годинником, що самі ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОГАНЕ,

Краків, Pf/88a.

За недогідне гроші звертають ся. 358 —

БОГУМИЛ

ШІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публиці свій богатий християньский

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулістів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанєм

Богумил Ширкель

314 7—10 **оптик.**

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи.)

Всім Сьвященикам і пп. Урядникам продаю **на рати**, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівки сплати практичні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане даром 313 18—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

Оповістка.

Заходом акад. товариства „**Молода Україна**“ в Чернівцах вийшли досі ось які книжки:

1. Мик. Гоголь: „Ревізор“, комедия в пяти діях, переклав В. Симович. Ціна 60 сот.
2. Г. Ябдочков: Сільска Учительська“, оповіданє, переклав А. Крушельницький. Ціна 60 сот.
3. І. Семанюк, (Марко Череменшина) „Карба“ повісті із тутульского житя. Ціна 60 сот.
4. Теодот Гапій: Думки та пісні“, поезиї. Ціна 20 сот.
5. Анг. Крушельницький: „Серце“, оповіданя. Ціна 70 сот.
6. Леся Українка: „Відгуки“, поезиї. Ціна 1 кор — В чудовій оправі 1 кор 75 сот.

Видания від 1—6 можна дістати тільки неправильні.

Набувати можна всі книжки в Чернівцях тільки у д. Николая Грабчука, ул. Кладовища ч. 1 у Львові у обох руських книгарнях.

„В НАРОД“!

руський марш на фортепян

уложив *Р. Зарицкий.*

Ціна лиш 1 корона (з пересилкою почтовою 1 К 10 с.

Дохід з розпродажи призначений на народний фонд.

Дістати можна у автора в Перемишли, Добромильска 35, в руских книгарнях у Львові і у всїх провінціональних Народних Торговлях.

УЧИТЕЛЬ

глядає лекциї, по можности в гірскій околици. Post. restante Е. Г. Гвоздець. 400 1—3

Кожда жінка і кождий поступовий мужчина рішучо повинні мати книжку п. з. **„Жінки суспільне становиско і ей еносібности“** проф. Доделя задля ей нового і цїкавого змісту, а тим більше, що она не стратить нїколи на вартости. Набути ей можна за присланєм 1·10 К, під адресою: *М. Фаст, Перемишль, Добромильска 15.* 415 —4

Кваліфікований учитель

народний пошукує лекциї на час вакацій шкільних. Приготовляє до шкіл народних, середних, або видїлових. Ближші пояснення: Заряд школи в Глебівці почта Росїльна.

395 3—3

---

200 до 400 корон місячно

можуть особи кождого стану ві **всїх місцевостях** певно і чесно без капіталу і ризика зробити собі через розпродаж законно дозволених державних паперів і лосів. Оферти вносити: до фаху почтового 196, головна почта Будапешт.

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недогідности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 47—52

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против виного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 183 24 12

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-ґіґієнічні мила

з фабрики Ґ. Гелля і Сн. в Опаві.
Золота медаль, Париж 1900.

Берґера 40 проц. дьогтеве мило } на шкірні висипки і недуги.
Берґера сїрчано-дьохтеве мило }

Берґера ґлїцерин. мило дьогтеве } на нечистоту шкіри при митю і в купели.
Берґера дьогтеве мило панама }

Особливо добрі є в уживаню слідуючі відзначаючі ся мила: *Бензоєсове, Бораксове, Карболєве, Нафтолєве*, а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на весняники, Сїрчано-піскове, Сторакєсове* против червоности лиця і свербячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байера, Карла Діта, Петра Миколяша. Якова Підяса-Потратиньского, Жигмонта Рукера, К. Пілявского, Едв. Брікнера, І Пінеязса, Сімона Гая і Дра Т. Зарицкого В дрогериях: Петра Миколяша et Сіе, Г. Гріншпана, Ф Травнфельднера, Ізидора Фрухтмана, Лешка Сладовского, як також винних усїх антиках Галичини. 184 12—24

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В неділю 5 липня 1903.

2 великі представленя 2

о год. 4 по пол. по зниженых цінах.

Родинне представленє.

О год. 8 вечером

Ґалєве представленє.

В понеділок 6 липня 1903

ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ КЛЬОВНІВ

1000 і одна ніч, виконане всїми кльовнами. Програма складає ся з 15 найкрасших точок, по більшій части комічних. Виступ всїх артистів і артисток, а також Corps de Ballet. На закінченє велика комічна сцена.

Приготовляє ся „Новість“ Наполєон I. в Єгиптї, велика вистава пантомічна. 368 1—?

В понеділок 6 липня велике ефектове представленє.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Короля Людвика I. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя.

Дирекция цирку глядає в ціли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

ТИДЕНЬ орган руского товариства педагогічного двотижневик педагогічно-науковий, **выходить** вщь 1 червня 1883 у Львові ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., пів рочна 1·60 зр., квартальна 80 кр.

Кождой господини

можна признати розсудность котра зо взгляду на здоровле, ощадность и приятный смакъ уживае Катрайнера Кнайпа солодовои кавы.

Просить ся при купнѣ не желати лише »кавы солодовои« але выразно: — КАТРАЙНЕРА — Кнайпа солодовои кавы и уважати на оригинальне опаковане яке низше подано.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Лепкий. Папір з фабр. Черняньсмої. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

Ч. 139. 40 та-конфіската!!— Другий наклад. Львів, Понеділок 23 Червня (6 Липня) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаусмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория.—Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї виповнатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і записні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Конець кризи.

Як ми довели ще в суботнїшнім числї нашого дневника, криза в Австриї вже покінчила ся. Навсупереч реляциям польскої преси, цїсар справдї приняв ще в суботу д-ра Кербера на довшій авдиенциї і заявив, що димісиї кабінету не принимає а годить ся на домагання поставлені д-ром Кербером. Виграна д ра Кербера проявляє ся в двох напрямах: раз що до Угорщини, а дальше супротив обструкциї Чехів на полї парляментернім. Що-до Угорщини, то цїсар згодив ся дати запевнене, що уступки в користь угорскої опозициї в справах, котрі дотикають обох половин монархії, не наступлять без відома австрийского правительства, а се буде мати той наслїдок, що Кербер буде міг вже цїлком супокійно заступати пізнїйші військові предложеня, не побоюючись, що доля тих самих предложень на Угорщинї наразить его на компромітацию. Що-до Чехів і спору з д-ром Резеком, то той послїдний уступить, а д-р Кербер одержав уповажнене до веденя дальших пертрактациї між Чехами а Нїмцями для забезпеченя правильного функціонаваня парляменту. О скілько можна здогадувати ся, д-р Кербер буде домагати ся від Нїмців концесиї на ческий університет на Моравії і має надію, що за таку концесию згодять ся Чехи на залишене обструкциї і на неспинюване угоди і тарифи та инших конечностий державних.

Нинї відбуде ся ще рада мінїстрів, на котрій залагода кризи одержить згоду кабінету. Опісля цїсар виїде вже на віддих до Ішлю, котрий здержав на кілька днїв, раз з огляду на нинїшну нараду кабінету, а дальше з огляду на те, що ще вчера мусїв відібрати присягу від нового бана Хорватиї, Паячевича.

Коли при такім станї справи конфлїкт з Угорщиною можна уважати за покінчений, то натомість залагоду кризи що до відносин в Австриї можна вважати лише за тимчасову. „Polit.k" доносить, що мінїстер для Чехії вступить до кабінету д-ра Кербера лише тогди, коли Чехи осягнуть свої постуляти, а се є доказом, що Чехи видали д-рови Керберови війну на так довго, поки не одержать університету на Моравії і концесий в справі язикової. Отже є сумнїв, чи Нїмцї для удержаня Кербера і теперішного неутрального правительства згодять ся на такі домаганя Чехів і тому залагоду кризи в тім напрямі можна уважати лише за тимчасову. Коли Керберови плян не удасть ся, тодї можуть зайти ще всякі евентуальности; — може вийде в житє також що-до тарифи та угоди § 14, а може прийде і до зміни цїлої системи та усуненя теперішнього кабінету. Осїнь покаже...

Послїдна криза була надто характеристична, щоб їй не посьвятити кількох загальних заміток. Була вона властиво кризою цїлого державного устрою монархії, коли вже увалений в справах військових закон став ся безпредметовий через опір другої половини держави, коли угорска опозиция ставить виразно жадане розділу армії, коли навіть щодо трактатів з чужими державами, по новій формулї Кувн-Гедерваря, Угорщина може вийти в самостійні безволочні пертрактациї. А і в Австриї криза була в дїйстности кризою вимиреною проти основ істнуючої конституциї, бо коли парлямент мусїв бути відложений для зроблення місця § ови 14, то нема сумнїву, що се є фактичним висадженем конституциї з ей обовязуючих основ і введенем тихого абсолютизму, прикритого лише плащем неістнуючої в дїйности легальности.

Д-р Кербер в оборонї дуалїзму і теперішної державної форми кинув на вагу судьбу власного кабінету і тим на якийсь час дальший хід розкладового процесу. Але чи не є се як-раз поучаюче, що треба було аж такого, прямо отчайдушного поступку, і то з боку іменно того мінїстра, котрий штуку лявірованя і пагодженя конфлїктів довів до вершків артизму? Так есть, послїдна криза, і то криза під скриптром д-ра Кербера є як раз доказом, що розпад старої Австро-Угорщини з ей штучно накиненим державним ладом і національною гегемонїєю доходить вже до критичної хвилї, що він виграває вже свої послїдні атути, що прийде пора, коли для спиненя розкладу і упадку теперішного стану не поможе вже ві політиканьство ні як велика зручність та дипльоматия.

Припустїм, що д-ру Керберу, котрий накидує ся на послїдного могікана нїмецко-польско-мадярскої конституциї, удасть ся на разї побороти противеньства, то чи з того вийде рішуча санация істнуючих відносин? Ні, а навпаки. Чим державна криза більше продовжає ся, тим труднїйша буде поправа, тим гірший упадок. Австрия терпить від промахів 67 року, від накиненя нерозумного дуалїзму і національної гегемонії опертої на автономії країв, і ратунок від сих хиб може бути лише тодї, коли держава буде мати силу звалити наложені собі пута і в уладнаню внутрішних відносин зробити новий рахунок. Та коли Мадяри розібють армію а Чехи і Поляки передесаткують центральну бюрократию, то тодї ратунок стане ся вже неможливий. Сила держави лежить вже тілько в армії, бюрократиї і поневолених народах, котрі могли-б помочи державі отрясти ся з ей гріхів, та тоті чинники через проволоку і недотепну політику можуть цїлком ослабнути, а тодї аспірациї Мадяр, Чехів і Поляків розсадять і тоту форму державы, яка тепер істнує.

Може д-р Кербер тїшити ся з хвилевого свого сукцесу — той сукцес є в дїйности одною з програних самої держави. І коли не знайдесь сила і сьвідомість, щоб розпочати новий рахунок а державу поставити на національно-автономічних і демократичних основах, то криз таких, як була тепер, буде що раз більше, а їх результатом буде цїлковитий упадок монархії і безвихідна дезорґанїзация...

Право Греків на Македонію, а Поляків на Русь-Україну.

Не так дуже давно рознесли часописа вістку, що молоді грецкі патріоти в Атенах заявили перед турецким послом охоту їти до Македонії против Болгар для оборони турецкого панованя. Кілька лїт минуло, як грецкі лицарі прославили ся в грецко-турецкій війні побідом з поля боротьби. Може навіть не один з тих молодих охотників утїкав стрімголов перед турецким оружем. Певно зайшло щось дуже важного, що молоді Греки набрали такої сьміливости. Так в Македонії живуть християни, яким так тяжко надоїла турецка неволя, що вже нема для них виходу; або виженуть свого довговікового гнобителя, або самі наложать головою. А Греки також християни, то повинні тїшити ся, що Болгари хотять Турків проґнати з християньскої землї. Тай самі Греки зазнали від Турків богато лиха. Але люди вже такі вдали ся, що як їм треба, то заставляють ся християнством, а повів вітер з противної сторони, то злучать ся хотьби і з нечистою силою, не то бісурманином, против других християн. А Греки високо несуть ся, хоть дуже не люблять нюхати пороху, коли кулї з карабінів летять. Они-ж знають, що Македонія перед турецким находом належала до царгородских цїсарів; ще і чутки не було про Турків, а вже византийскі цїсарі осьцїлювали і безображали пійманих підступом Болгар.

Та тепер слїдний по сьвітї між деякими народами взаралї за широкий розмах; ріжні патріоти і політики не вдоволяють ся тим, що мають і що правно до них належить, але хотїли би захопити як найбільше з кривдою другого народа. Щоби богато не балакати, то примір маємо також в польскних проводирах що не вдоволяють ся своєю землею і замість трудити ся над розвоєм свого краю, показують широкий розмах і конечно хотять проникнути і руску землю; вони хотять мабуть мати більше простору, щоби було куди розігнати ся. А Греки то ще і як раді би далеко, далеко розігнати ся! І хоть пороху не долюблюють, то проте від них пішла чванкуватість в сьвіт, всї хвальки брали собі з них взорець. Против напору Турків не могли остояти ся і не хотїли з ними бороти ся, щоби свою землю оборонити від напастника. Візантийске царство виросло заходами Римлян, а там ріжні народи і племена ішли здобувати для Риму нові краї. Коли Римляни забирали Грецию під своє пановане, Греки не дуже то боронили своєї землї і було між ними богато хрунїв, що римским вельможам схлібляли і перед ними по земли стелили ся. Байдужно придивляли ся, коли на пів дикий переможець нищив славні дїла штуки їх предків, продавав на лїцитациї, або вивозив з собою до Риму для більшого звеличаня своєї побіди. Македонський король Филип II. знав дуже добре їх привички і уподобаня, бо повідав: „Нема такого муру, через який не переліз би осел обладований золотом". Хвалять ся Греки своїми лицарями з під Маратону, Саламіни і Термопіль. Але хто нам заручить, чи їх батьки трохи не пересолили? Повідають, що у Греків молодці читали Іліяду Гомера, щоби пізнати дїла батьків і набрати відваги в боротьбі з противником. Не знаю, но що потрібна була заохота таким лицарям, коли они все так хоробро бороли ся? Гай тепер ще мучать учеників по ґімназиях читанем і вичуваним про славні дїла грецких лицарів. Цїкаві річи бачимо в тій Іліядї: боги сварять ся поміж собою, один любять се, другий те, один опікує ся Греками, другий заступає ся за Троянців. Однак се не вадить їм гердювати по Олїмпі і бенкекувати, старий Зевс не забуває підсувати ся до чужих жінок, а завзята стара „підсліпкувата" Юнона про нїщо не думає, лиш про сварку з своїм чоловіком і месть над своїми соперницями. Богорівний Одиссей, кутконогий Ахіллес і другі сварять ся про се, до кого має належати пійманка в війні дївчина. Через те 10 лїт Греки стоять під Гровю. І всї ті лицарі не годні нїчого вдїяти, хоть і боги їм помагають. Аж коли ужили підступу і впровадили до Трої великого деревяного коня, повного грецких воїнів, здобули місто і знищили його до пащадку. В Іліядї говорить ся, що одно племя знищало друге до пащадку обманом, лестию і підступом. Тим Греки дуже величали ся, певно ще і тепер величають ся, хоч треба сказати, що нема чим...

„Іліада" стала взірцем, який богато письменників наслїдувало більше, або менше вдатно. Так і бачимо, що она неодному промовляла до серця, бо подобала ся. Мабуть першим наслїдовачем „Іліяди" був Верґіль написавши свою „Енеїду", а послїдним, сли добре знаю, п. Генрик Сенкевич, що написав свій твір, „Ogniem i mieczem". Сей твір читає ся гладко і що-до укладу, зовнїшної будови, має не малу стійність і показує на великий талант у його творця. Але сама гадка, головний підклад, нужденний. Україна гноблена і зневажена безпардонним наїзданком підносить протест і не хотячи дальше терпіти зневаги, бере оруже в руки і проганяє свого ворога. І ся обставина була приводом написаня вище поданого твору. Заневоленє руского народа зове ся там несенем культури, прогнанє непрошеного опікуна — дїло дичи і руйнованя. Найсправедливший клич: „няй кождий спасає ся на свій лад" — наші сусїди не узнавали нїколи і тепер не узнають. Певно нема на сьвітї другого письменства, що би так як польске, служило виключно інтересам шляхотчини. Се шкідливе для самих Поляків, загально шкідливе для польского простолюдя, а вже найбільше шкідливе для руского народа, бо затверджує верховодство польскої шляхетчини над Русинами і піддержує в нїй хибний погляд мнимої висшости над народними масами і права виключного панованя в краю. Молоді Русини читали перші твори Сенкевича — з обороною понижених і кривджених — дуже радо і тїшили ся, що також починає ся в польскім письменстві зворот на лучше, що вже-раз найшов ся чоловік, що заговорив про положене бідних, понижених, замість вихваляти старі привілеї і дїла людий, які від давна привикли до своєвольства, заскорузлости, та погорди неуправілїованих мас. Однак чоловік, що викликав зразу гарні надії, пізнав, що не туди дійде до слави і значеня серед польскої суспільности і почав славословити після взірця богато инших авторів давну шляхетчину і став славним чоловіком. А що він забрав ся висславляти? З прилученем Руси стала Польща великою і могучою державою. Польскі пани та вельможі не могли видержати гараздови. Підцьковувані та під'юджовані польским духовеньством, почали робити всякі збитки рускому народови. Лестию та підступом притягнули до себе заможних Русинів, споневірали руску церков і руске духовеньство, а хліборобів заневолили і обернули в робочий інвентар на паньских панах. Все те робили они для слави і могучости свого королівства. Знівечили руский народ, а тим самим ослабили свою державу кинувши зерно розкладу в здорове тіло. Думали, що доборе роблять; та де надробляє ся неправдою, лестию, підступом, зневагою, та нарутою, там певно покажуть ся з такої роботи нужденні наслїдки. Прірвалась терпеливість руского народа і він став з оружем в руках карати своїх гнобителїв. Шляхетчина укріпила ся вже була сильно в Польщи, та, коли почула про дїло руского народа, заскреготала зубами і рада була найстрашнїші муки вигадувати для руского народа за ту зухвалість і брак респекту для ей привілеїв. Війну Хмельницкого з польскою шляхтою обробив Сенкевич в той спосіб, що представив Поляків славними лицарями, культурними людьми, а руский народ зневажив так, що вже більше не можливо зробити. Подибуємо там славних лицарів: Скшетуского, Подбипенту, малого Володиёвского і других. Та найславнїйший різун — перекінчик, Ярема Вишновецкий. До них не вмів ся і один Русин, бо Русь то дич, некультурність і всякі можливі і неможливі пороки. Всеж між Русинами був славний лицар Богун, але і сей далеко не дорівнав малому Володийовскому. Він жеж побив Богуна в двобою смертельно, але як? підступом, лестию; притворив ся, що вже цїлком побитий, а відтак схопив ся з землї і почав бити неприготованого противника. Се певно було не по лицарски, але з Русию все так воювали, то і тогди можна було те саме зробити. Та вже найбільшим „лицарем" був той славний „бичий син", на лад гомерівский названий „скурчи-бик", Заґлоба. Поляки тїшать ся дуже сею фіґурою, бо він їм якось дуже, а дуже до серця промовляє. Його вислови і приказки ввійшли в загальне уживане. Був се шляхтич, що дуже шанував шляхотский клейнот; коли ішла борба, він ховав ся за других; а побили Русинів, то і він договорював побитим і тїшив ся їх нещастем. Коли попав в руки козаків, умирав зі страху, відбріхував ся, та підлещував ся, щоби як виховзнути ся. А вже найлїпше любив добре попоїсти і напити ся. Оттак собі звичайний шляхетка „печенярж", або, як декуди у нас люди говорять, хлацко. І сей „бичий син" Заґлоба і є напевно прототипом всїх шляхтичів, які жили коли небудь на історичній Руси. Як не чує за собою сили, то солодкий, зичливий, прихильний, все признає; а набере си-

Найлїпші французскі цаперці цигаретові „LE GRIFFON" Всюди дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! Найлїпші французскі тутки цигаретові 172 2—10

ли, то вже й носа дре в гору, та висьміває доброго, а легковірного Русина, а відтак і зневажає його, та накостить йому... І той „славний“ утвір Г. Сенкевича вже приніс свої плоди; шляхотські принципи набрали носіїв сили і санкції.

Сконфісковано.

Сенкевич своїм „Ogniem i mieczem“ зробив кепску прислугу своїй суспільности, бо зморовив ві, показуючи заслугу і лицарські діла предків там, де того всього не було. Говорять, що шляхотські предки несли культуру на схід. Якаж була сеся культура? Визиск руської землі, розпуста, розкішне житє коштом руского народа, який попадав в що-раз більшу недолю, бо мусів заспокоювати і найдикші забаганки своїх гнобителів. Повідають, що руский народ був диким і не культурним. Та сей висказ в цілком не правдивий, про що свідчать хотьби се, що Поляки мимо своєї мнимої культурности, щирої охоти і великих з'усилій не винародовили сього народа. А що руский народ не підносив ся культурно і не поступав наперед так, як другі народи, се нам не буде дивно, коли будемо памятати на ті порядки, які були в Польщи. Коли би Русинів не спіткала була нещаслива доля — злука з Польщею, руский народ незаневолений наїздником був би безперечно розвивав ся правильно і поступав наперед, не потребуючи запозичати ся в сусідів Поляків. Тай ови не витворили нїчого оригінального в культурі, а все позичали на западі. Коли хто в своїй суспільности викликує ложну амбіцію народну, приписує їй неправдиві прикмети, проповідує якесь нездійснене посланництво, тай псує ві як малу дитину, схліблює їй, а затулює їй очи на дійсні хиби і тим зводить нїщо.

Козацкі війни не привели Руси-України того хісна, якого можна було слушно сподівати ся. Загальний рух народний не приніс народови визволу з тяжкої кормиги. Коли глядати притоки невдалости сього величного змагання народа, то побачимо, що руский народ упав не від шляхотско-польского оружя, ані ділянем польскої культури, а від того, що знатнїйші і можнїйші люди між Русинами переняли вже були шляхотскі погляди на народні маси. Козацкі старшини, а і звичайні козаки хотїли на Руси заняти становище польскої шляхти, а маси держати і дальше в підданьстві. Через те Хмельницкий (?) волїв кликати Татар на поміч, як збирати коло себе народні маси і вести на спільного ворога. Та і в часі Хмельниччини були між Русинами люди, які показували ворогови найлекший приступ до руской кріпости. Такі бували і перед 1648 р., такі і тепер ще не перевели ся на Руси.

Т. Сенкевич став своїми творами славний, їх перекладають на рїжні мови, до його почитателїв належить також богато і Русинів. Не у одного найдете шематизм, календар общества Качковского і повне видане творів Т. Сенкевича в гарній оправі, уложених на чільнім місци в сальоні або в шафі за шклом. І більшої іронії не найшов би в цїлім свїтї. „Патріоти“, що живуть трудом свого народа, погорджують його мовою, його письменьством, не дадуть і шеляга на руску книжку, а чужою одушевляють ся. Знорвлені і прибиті довговіковою неволею навіть не мають спромоги відчути тої зневаги, яку кинув на цїлий руский народ так ними величавий автор.

Так у інтелїґентних верстов польских бачимо грецкий апетит і амбіцию подібно як у Греків, що посягають на Македонію і хочуть йти з Туреччиною. Та хоч як наші противники виправдують свої права до Руси, не пошкодив би нам їх широкий розмах, їх грецка віра і апетит, коли би всї Русини щиро полюбили свій народ, свою мову, своє письменство і для них працювали. А оно так у нас, що оден зробить доброго, десятьох те попсує і повївечить. І в сїм лежить наша неміч, що ворог, коли лиш схоче, найде таки між Русинами собі таких підляків, що будуть перед ним лестити, йому підлизувати ся, а що більше, показувати дорогу, як би то лекше пішло наложити на Русинів тяжке ярмо неволї.

М. З—кий.

Просьвіта і справедливість.

Sine ira et studio.

(*Конець.*)

III.

Може воно буде й декому немило, що я тоті ладні справи вивів на денне сьвітло. Певно — я й сам вірю, що зле стало ся — але гірше булоб того зла не виводити на публичне позорище: най знає руска суспільність про тоту подію, бо звідкиж мала вона про те довідати ся, коли в тій справі на всїх язиках все мовчить, а коли й заговорив хто в чужих ворожих часописях, то представив справу зовсїм ложно — тенденційно.

А тепер пару слів дальше.

Мене не дуже здивувала справа мого увільненя. Я сподївав ся сего по нашім референтї п. раднику Левицкім, котрий уже був раз спричинив моє увільненє в Перемишли на півурядові доноси сирїч сплетнї осіб, яких не знав назвати. Та все я таки хотїв знати, за що властиво мене звільнено, аби вкінци упевнити, чи взагалї маю на дальше остати при вчительскому заводї, який я дуже полюбив, чи шукати иншого „хлїба“ на будуче. Віцепрезидент шк. Ради кр. п. Плажек „не був обовязаний подати менї мотиви“ увільненя. По більше як півгодиннїй розмові, в якій я розповів цїлу історию четвертої клясы про удїл в нїй професорів, — заявив менї п. віцепрезидент: Panowie myślicie, że o niczem nie wiemy. My jesteśmy o wszystkiem jak najlepiej poinformowani! Я заявив на те своє здивованє, кажучи, що найкраще поінформовані в тій справі мусять бути самі професори, а не хто инший. І тому я й подаю тоті інформациї, бо слїдства в нас не переведено. Отже й інформациї фальшиві. На те п. віцепрезидент сказав, що по поворотї п. Левицкого скликаво всїх членів Ради шк. кр. — навіть Русинів — (п. Барвіньский був тодї хорий!) і вони всї заявили по референтї п. радника Л. що „psuje się coś w królestwie gimnazyum kołomyjskiego!“ і присуд на учеників і професорів запав одноголосно. Я не раз пояснював ему дещо, ослаблював доноси на тему політикованя в клясї й переслїдуваня бурси москвофільскої — на те все сказав д-р Плажек, що він тут не порадить нїчого, бо не він провадив дїло і не він підписав моє увільненє. Я на те пояснив, що не приходжу вопїшувати ся в ласку, тілько шукати справедливости і ізза того тут майже три чверти години відбивав усї напади ворожих денунциянтів, колиж не знайшов я справедливости а навіть почув уперті і несправедливі закиди — то постараю ся справу розповісти на стовпцах часописи. (Сеж я нині й учинив!) П. д-р Плажек остерігав мене перед „porywczością“, а я відповів, що беру примір з поступованя з начальной власти. На тім скінчила ся авдиенция у п. віцепрезидента.

У п. радника Левицкого, головного спричинника тої істориї, довідав ся я цїкавих річий: п. радник любить полягати на сплетнях дуже поважних „наших“ людий. Я питав які то „наші“ люди, бо не знав до якої партиї себе зачисляє п. радник, але довідав ся лише, що не має на думцї д-ра Дудикевича і йому подібних. Дальше обурював ся на нечуваний непослух професорів в Коломиї, що не вчинили волї Ради шк. кр. — я звернув тут на анальоґічний случай в одній польскій ґімназиї, який однак не викликав був відай такого огірченя в Радї шкільній. П. радник поучив мене, що Ник. нїяк не можна вважати денунциянтом, а його доносів — злобними денунциациями, бо школа, мовляв, має шклянні стїни, крізь які повинно бути видно усїм, що в нїй дїє ся. Професор не повинен в клясї говорити такі річи, яких не міг би розповісти ученик поза клясою. Я притакнув його виводам, пояснюючи лише, що прецінь рїжниця в тому, чи ученик виносить зі школи правдиві речі, чи перекручує їх і в нечеснім намірі доносить те особам, котрим того треба; в послїднім випадку є се тілько денунциация — річ деморалїзуюча всїх і вся і від того повинен учитель рішучо берегти молодїж. Се-ж прецінь ясне. Те саме я перед тим пояснив був п. віцепрезидентови і Рада шкільна повинна була ачейже тоту субтельву рїжницю знайти, вирозуміти, і не поступати так, як поступила.

На закид політики в клясї я так п. віцепрезидентови як і п. радникови заприміив, що на науцї рускої мови треба вчити любити тоту руску мову, збудити замилованє до ей обучуваня, відраджувати читаня книжок зіпсованих макаронїзмами; подавати взори гарної мови. Я все те робив і се „політика“ в клясї. Я виконував свій обовязок — а закинено злочин.

Щеж я запитав п. радника, чому він не переводив слїдства протоколярного. Відповів, що не мав припорученя. А референтувати мав припорученя! на якійже основі? Яка причина, що Рада шк. кр. не дала припорученя вести протоколярне докладне слїдство? Йому причина незвісна. Так, незвісна пану радникови, але менї, кажу я, звісна: декому ходило о знищенє ґімназиї й переслїдуванє еї професорів лише на основі москвофільских і польских доносів. А тут непотрібна правда ані протоколи!

Впрочім справа з ґімназиєю колом. ще не покінчена, так заявив навіть п. д-р Плажек. Надїємо ся великого добра...

Я звернув був увагу п. радника, що ґімназиї руські обсаджує всякими неможливими силами. Відповів, що воно правда, але се тому, що „способних не можна ужити, бо заляпали ся політикою, отже треба якими будь затикати люки“.

Отже сам п. радник знає, що робить ся зле, робить ся не на добро руских ґімназий, суспільности, науки!

Чи се мало-б бути одним листком більше в вінку заслуг п. радника в очах Ради шкільної краєвої?

IV.

Сконфісковано.

Подекуди не вважає ся навіть на здоровле фізичне учеників рускої ґімназиї: доказом сего рудера, що називає ся рускою ґімназиєю в Тернополи.

Тих пару слів вирвало ся мині в наслїдок сумних досьвідів. Не вільно їх писати було мані як учителеви ґімназиї, та вільно їх виповісти горожанинови вільної держави.

А що були писані зі щирого серця — pro domo nostra — то най приймє їх і шкільна рада краєва у Львові, хай застановить ся над тим, чи повинні дїяти ся такі річи — а решту повинні вже подиктувати сумлїнє й почутє обовязку...

Коломия, 25 червня 1903.

Сильв. Яричевский.

Просьвітний рух в залїщицкім повітї.

(*Допись*).

Перед двома роками заложено в селї Жежаві заходом звісного патріота селянина з Івання п. Филиповича читальню „Просьвіти“. Розвивалась вона дуже гарно, бо нарід, жадний просьвіти, горнув ся до неї мов пчоли до улия. Та не влад було се місцевому парохови о. Ростковичеви. І, взявши ся на кацапскі хитрощі, втиснув ся до читальні та став її головою. Аж тепер зачав переконувати селян, що „Просьвіта“ є товариство жидівске, до котрого належать радикали, социялїсти і всяка инша погань. „Товариство „Просьвіта“ — каже — веде людий до чорта; за те общество ім. Качковского є християньске і провадить до неба. Переміаїм — каже — читальню на читальню ім. Качковского!“ Та до сего пристали лише дяк, паламар і старший брат. Инші, щоби не слухати нїсенїтниць пан-отчика, перестали ходити до читальні. Колиж прийшло до загальних зборів, на котрих явили ся також п. Филипович з Івання і п. Бараник з Залїщик, вибрано новий видїл, а під его щирим проводом настало в читальни наново гарне і спокійне житє. На щасте забрав ся ще й о. Ростковичз Жежави до Сидорова. Та нехай же Сидорівці бодай знають, яку птицю дістали на пароха.

В сїм півроцї прибуло в нашім повітї кілька нових читалень, як в Слободцї, в Кошилівцях, в Цапівцях; до двох перших вписало ся по 100 членів, до третої 180.

Замітні також деякі подробиці в читальняних загальних зборів, бо показують вони, яких то ми маємо щирих опікунів народної просьвіти. На загальних зборах читальні в Добровлянах, де були д-р Охримович, о. Книгиницкий, отец Глебовіцкий і п. Бараник з Залїщик, явив ся також правительственний комісар п. Кульчицкий. Приznати ему треба, що взагалї заховував ся він тактовно; але коли при кінци зборів селя и засьпівали „Не пора“, п. комісар почервонїв як бурак і заборонив — мимо протестів — відсьпівати пісню до кінця! — На загальні збори читальні в Залїщиках старих прибув знавий уже читачам „Дїла“ комісар Потоцкий. Звернувши увагу на свою особу словами „Ich bin auch da“!, почав перечити ся з головою зборів д-ром Охримовичем, а дальше, ні сїло ні пало, звернув ся до людай з премудрою заміткою, чому сей пан адвокат, хоч удає (!) приятеля хлопів, не робить їм усего за дармо! Сей п. комісар між иншим давав також селянам, а іменно теперішному голові читальні п. Андрієви Клїчукови, ось-яку науку, що „вільно дати *в морду* — власні его слова! — але в чотири очи; а коли п. Бараник запитав на те, „чи й п. комісарови вільно дати *в морду* в чотири очи“, п. комісар замнав ся і з пересердя не міг промовити й слова.

Дня 25 червня с. р. були загальні збори читальні „Просьвіта“ в Садках, де то живе славний кс. дзекан Францішок Скульский. І дивне диво: мимо переслїдувань, яких зазнавали і зазнають читальники від кс. дзекана, число членів читальні зросло на зборах з 17 на 204. На зборах промовляли між иншими п. Сваричевский з Слобідки, п. Бараник з Залїщик і п. Андрій Клїчук з Залїщик старих. Серед зборів прийшов війт з двома жандармами і вчепили ся п. Бараника, чи має він право робити віче і чи дістав на се дозвіл від староства. На пояснена, що се не є нїяке віче, тілько загальні збори читальні, жандарми стояли при своїм, називаючи се obejściem ustawy. Мимо того збори протягли ся до год 10 в ночи, та й тогдї ще жаль було читальникам розходити ся. Збори закінчили ся патріотичною промовою п. Бараника і пісньами „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“.

За...ий.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Воєнні приготованя.

Кольонїя. В наслїдок царского візванья міністер війни Куропаткин від'їхав нагло з Владивостока і цілком змінив плян своєї подорожи. Говорять, що він має оглянути фортифікациї в Николаевску, котрі на случай конфлїкту з Японом і Англїєю мали би специяльне значенє.

Папа умирає.

Рим. Години пани почислені. В ночи з пятницї на суботу зомлїв. Лїкарска конзілія сконстатувала старече стверднене легких, до котрого прилучило ся запаленє легких в правім крилї. Запаленє має два огнища в правім крилї. В додатку лїве крило має бути спаралїжоване, а в звязи з недугою легких дуже слабо функціонує серце. На жаданє самого папи заосмотрено его вчера вечером св. тайнами. Перед полуднем відбула ся нарада кардиналів. Загально думають, що нинїшного дня папа не пережие.

Памятник Гуса.

Прага. Вчера відбулось торжественне заложенє угольного камена під памятник Гуса. В походї взяло участь 700 товариств і національні робітники. Вечером відбувсь похід з смолоскипами. Обхід Гуса є всесьвітним культурним і політичним сьвятом. (Наша Редакция і „Руский Сокіл“ вислали довші депеші. *Ред.*)

Хорватскі розрухи.

Загреб. Пароха Семерсіца і капеляна Шустра засуджено за злочин забуреня публичного спокою і підбурюванє, кождого на 6 місяців тяжкої вязниці. Оба дістували підбурюючі відозви і дальше їх розширювали.

Шпіґуньство.

Нансї. Суд карної поліції засудив Балїґета, обжалуваного о шпіґуньство в користь Нїмеччини на 5 лїт вязниці і тисяч франків гривни.

Атентат в Альжирі.

Альжир. Член племени Мохая стрілив з револьвера до мули Могамеда. Куля не трафила. Нападника товпа зловила, обілляла нафтою і спалила.

НОВИНКИ.

— **Страйки їдуть!** В Вербици равского повіта цїле село страйкує, а викликав і з'орґанізував страйк сам дїдич Ромер. Було се так: Дня 1. липня около 50 людий, так мужчин як і женьщин, ішло на роботу до паньского сїна, котре вже зігнило, бо було скошене ще перед дощами. По дорозї проходжував ся дїдич Ромер. Побачивши свого дїдича, робітники хотїли приступити до него з запитанєм, кілько буде платити. Коли дїдич побачив, що така велика товпа dziczy „іде на него“, чим скорше з управителем і економом чмихнув до хати. Люди побачивши, що пан від них утїкає, остовпіли. Прочунявши хвильку здогадались, що пан їх на роботу не потребує, та і завернули домів. На другий день нїхто до роботи не вийшов і тогди дїдич зміркував, що се певно мусить бути страйк і спровадив до села 4 жандармів. Було се дня 2 липня. Коли люди побачили жандармів, спізнали, що можна страйкувати і як хто не хоче іти на роботу, то можна сидїти в хатї. От хто зробив

НАКЛАДОМ

Українско-рускої Видавничої Спілки

у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

Марко Вовчок: Народні оповідання. в оправі 2 кор. неопр. 1·60 сот.
В. Кравченко: Буденне житє в оправі 2 кор.
У. Шекспіра Міра за міру, в оправі 1·40 кор.
Т. Гайне: Подорож на Гарц в оправі 1·20 кор.
Д. Лукіянович: За кадильну в оправі 3 кор.

Л. Толстой: Крайцерова соната 90 сот.
О. Воденьский: Українські казки 5ґ сот.
Е. Золя; Смерть Ол. Векайля 25 сот.
Гомера: Іліяда, 3 пісни 25 сот.
А. Уайт: Розвій астрономіч. поглядів 45 сот.

страйки! Страх видуманий і нечиста справа. Треба ще і се знати, що дїдич Ромер з початком весни спровадив 22 мазурів, котрих дуже добре платив і котрі йому за се вже два рази страйкували. Хоче їх вже і позбути ся, але Мазур не такий дурний, як наш Русин. Має угоду на письмі і каже заплатити собі за цїлий час. — *М. З.*

— **Кара за рускість.** Першим обовязком галицких Жидів є признавати ся до польскости, аби в той спосіб штучно піддержувати польску більшість в урядовій статистиці, аби — хоч би яко статисти — піддержали і скріпили польонізацийну роботу на Руси. Горе такому Жидови, котрий в тій борбі Руси з Польщею стане собі осторонь. Перед трема місяцями (31/3 с. р.) прогнано з учительскої семинарії в Станиславові одного Жида за те, що „обидив польску народність“ в рускій мові. Цїла его провина в тім, що говорив по руски. Та йому закинено, що в своїй класї був в змові з Русинами против Поляків. Загребло его і се, що він таки несогірше по руски говорить, не лиш поза школою, але і o zgrozo! в школї, в часї шкільних годин. Конференция, при котрій професори (Русини) ані пари з рота не пустили,(!*Ред.*) ухвалила вигнати его, а краєва рада шкільзатвердила ухвалу. Кандидат вже подане до ради шкільної, аби йому призначено иншу семинарию, бо его лиш зі Станиславівскої прогнано. Мимотого, що его не прогнано з усїх шкіл, тілько з одної, рада шкільна не увзгляднила его просьби.

— **Наше рабоґґіє** увійшло вже в пословицю, а почесне місце серед его поклонників займає на жаль значна частина учительства середних шкіл, відбиваючи тим різко від чесних та високо ідейних одиниць серед него. Писало ся про те доволї послїдними часами по часописях з нагоди цїлого ряду слїдств, заборон, а також з нагоди вступних іспитів до руских ґімназий, коли то деякі наші учителї під „патріотичною“ покривкою такої високодумної засади, що „нам Русинам треба лиш самих способних і розумних людий, а полови не треба“ (дословна сентенция одного коломийского „педаґога“), — чистять ту селяньску полову немилосерно, хоч одинока вина селяньскої дитини є лиш та, що вона застрашить ся „педаґоґічного“ вигляду такого „патріота-педаґога“, або може вона з вини недостаточного підготовання на селї справдї й не відповіла всїм приписам, дословно інтерпретованим, але могла би, і як показує ся, справдї може в короткім часї вирівнати недостачі. Однак деякі наші педаґоґи сего не хочуть розумити, лиш їх одинокою метою є, показати свого рода sprężystość і заслужити ся в горі. А ось новий фактъ рабоґґіпія деяких наших учителїв, що зайшов в Коломиї — Мин. неділї, коли тут відбувало ся Сїчове сьвято, заборонено ученикам на підставі ухвали учительского збору, всякої участи в тім обходї, не лиш в походї але й в звичайнім музично-декляматорскім концертї, а навіть заборонено придивляти ся вправам ґімнастичним(!), що відбували ся на вільнім місци за містом. Ся подія вайде в ще лїпшім осьвітленю, коли пригадаємо, що в тім самім часї молодїж польскої ґімназиї в Перемишли устроює визначно полїтичну демонстрацию, вручивши Соколам з Познанщини щит з гербом будучої Польщі od morza do morza; далї день перед тим ґімназ. польска молодїж у Львові публично взиває ся по часописях збирати ся в одно місце для витаня польского войска і справдї витає его овацийно, 5. ґімназия навіть з власною орхестрою. Дїє ся се тодї, коли рівночасно в Коломиї в суботу перед з'їздом нїби з нагоди богослуженя за цїс. Фердинанда звільняє ся в поль. ґімназиї молодїж від двох послїдних годин і справдї кільканайцять учеников їде на „zlot“ та бере в вїм чинну участь. Не публїкуємо сего для денунциациї, лиш для порівнаня з нашим рабоґґієм, що далеко вже перейшло звичайні границї обережности і навіть трусливости гнобленого перед гнобителем. Дїйсно, не перший раз справджує ся гіркий висказ, що нїхто нам не є таким ворогом і нїхто нам так не відбирає наших прав, як ми самі! Про саме „Сїчове сьвято“ повинна появити ся ширша допись від комітету. Тут лиш скажемо, що обхід відбув ся величаво. Народу зібрало ся певно до 5 тисяч, самих „Сїчовиків“ до тисячки. Похід був імпозантний, вправи ґімнастичні виявили гарний завдаток на будучність. В обході взяла також участь деленґация коломийских „Соколів“. Наша суспільність повинна живійше заінтересувати ся „Сїчами“, які особливо нинї супроти навали польскої гакати можуть бути знаменитим оборонним способом, привчаючи нарід до орґанізациї, та розбуджуючи в нїм національні почуваня. — *Сїчовик.*

— **Прецїнь раз!** З Вібрки доносять нам, що там приїхав на ревізию ц. к. староства радник двору ґр. Лось з ц. к. намісництва. Приїхав дня 2 липня і все ще перебуває в Вібрцї. Ся ревізия стоїть в звязи з процесом ц. к. секретаря бобрецкого староства Вечорка перед судом присяглих у Львові і засудженого на тяжку кару, бо виказало ся, що той польский патріотник допускав ся роками такого здирства руских селян, що ледви чи можливе би було щось таке в якім дошками від сьвіта забитім пашалику турецкім! (О тім впрочім було писано ширше у вступній статї в 128 ч. „Дїла“.) Як відомо, Вечорек, намагаючись оброняти себе, викривав богато дуже цїкавих річий о урядованю ц. к. старости бобрецкого. Що се урядоване не було таке, як повинно би бути, о тім сьвідчить сам фактъ, що секретар староства Вечорек міг роками вести свое розбійниче ремісло. По приїздї до ґр. Лося розійшлась тут гутірка, що в тутешнім старостві настане зміна, именно староста (Куриловичъ) піде на пенсию.

— **В містї Глухові на Українї** — як пишуть звідтам до „С.-Петерб. Ведомостий“ — відбуло ся дня 18 ст. ст. червня торжество посьвячення поставленого земством будинку на публичну бібліотеку і на музей. Основанє музея в Глухові тим важнійше, що Глухів, будучи цїле століте центром адміністративної управи і резиденциею українських гетьманів, грав визначну ролю в істориї Украіни. До музея вливає богато дарунків.

— **Розмова між польскими „Соколами“ львівскими і познаньским.** Трамваєм їдуть три соколи: оден з них з Познаня (поважний інтелїґентний). Говорячи про вражінє, яке зробив Львів на приїзних, сказав Познанець: „Львів зовсїм не заімпонував нам, ані виставами, ані музеями і т. д.; ми, хоть під гнетом, маємо в Познани далеко більше що показати, аніж ви тут“. Переїздяючи попри Волоску церков, запитав Познанець своїх товаришів: де є унїятска катедра? На те оден з галицких соколів відповів, що „в нїй нема що видїти; до того она понура й темна, як всї унїятскі церкви“. Тогдї Познанець сказав: „Дуже прикро вразило всїх нас, Великополян, що руский Сокіл не бере участи в сїм „злетї“. Дальше так не може бути! ви, галицкі Поляки, повинні як найскорше дійти до згоди з Русинами; о се повинні ви старатись усїми силами!“ На те скулились галицкі соколи, а вкінци оден, наостровши язик до брехні, почав: „Не ми винні, але Русини. Они лише причать і борбу з нами ведуть. А що їх Сокіл не взяв участи в нашім злетї, то причина сего в тім, що він має лише кількадесять членів і тілько чотири мундури“. Шкода, що соколи висїли коло віденьскої кавярнї, го й не можна нам було чути дальшої їх розмови на темат польско-руской справи в Галичинї. — *Н. Н.*

— **Утеча засуджених картярів.** В замі с. р. відбув ся у Львові великий процес против цїлої ватаги заводових картярів, що обкрадали в кількох кавярнях грошеватих людиів на велику скалю. Процес скінчив ся засудженем обманчивих картярів на досить значні гривни. Тепер показуесь, що львівске судівництво є все „галицке“, бо от дало собі тикнути засудженими картярами — дулю під ніс. Три герштн картярскої шайки Мошко Позамент, Муньо Райс і Сімон Лїфшіц вспіли під криламн львівскої юстициї чмихнути на провінцию і там по містах управляти дальше свое ремесло. Гривни очивидно не заплатили. Сими днями прийшло з Гамбурґа до Львова повідомленє, що згадана чесна трійця „кланяє ся“ львівским судам і їде до Америки.

— **Примір гідний наслїдування.** Оден господар Румун зі Старих-Фратівців на Буковинї, Василь Марко, подарував недавно на румуньску бурсу в Радівцях 17.000 К. (Перед кількома роками тота сама бурса дістала в дарунку 40.000 К від сьвященика Кокирли з Рускої-Молдавиці, отже сї два благодїтелї, не враховуючи біжучих немаючих жертв, забезпечили удержане бідним румуньским школярам в Радівцях, де, як звісно, є ґімназия). Господар Василь Марко був упереду шафарем в Петрівцях, потім слугою в заїздним домі в Радівцях а наконець коршмарем у Фратівцях. Працюючи щадив, купив поле і став господарем а відтак і двірником (війтом). Перша его жінка і двоє дїтий померли, він оженив ся вдруге з вдовицею з девятеро дїтьми і всїх вже повивіновував, а тепер зробив бурсї такий красний дарунок. Черновецка часопись „Руска Рада“, подаючи вість о тім дарунку, каже від себе: „Ми згадуємо за се тому, аби заохотити й Русинів до жертв в користь руских бурс в Чернівцях і Серетї, а також і Кіцмани, яку небавом треба буде утворити. Ми дотепер не можемо похвалити ся такими благодїтелями, як Волохи, і тому в нас все йде гейби з каменя. Ану, богатші Русини! подивіть ся на Василя Марка, а побачите, що й не одному з вас можливо рішитись на таке доброчинне дїло“. — Мир знов подаємо сю вість в „Дїлї“, щоби і галицкі богатші Русини подивились на того румуньского господаря Марка.

— **Дрібні вісти.** Віцепрезидент краєвої ради шк. д-р Плажек виїхав до купелїв.— В Перемишли кинув ся в криницю лат. семинарії і утопив ся богослов II. року Казим. Бляер. — Польске товариство у Львові „Оґульни звйонзек годовцув бидла“ попав у конкурс; пасиви 335 000 К а довжники переважно торговельнини й різники; кількадесять членів-звязковців буде мусїло заплатити ще другий удїл по 1.000 К. — В львівскім театрі в суботу на представленю штуки „Доктор на рати“ сионїсти викликали підчас II. акту авантуру криком і свистом (добачуючи в штуцї обиду Жидів); поліция вивела сионїстів з театру а на інспекциї поліцийній засуджено їх на грошеві кари. — Вчера помер у Львові в 58. році житя архітект Жигмонт Горґолевскій, директор львівскої школи промисловоі, автор пляну польского театру львівского. — В Равї-рускій помер д. 4. с. м. в 30. році житя тамошний адъюнкт суду Тадей Тшаска Подбельский. — В селї Увиню в Брідщинї придуркуватий 22-лїтний син господаря Лотоцкого, пильнуючи пасїки, побачив вечером на черешни двох хлопців; хлопці злїзли і почали втїкати, а той наздігнав їх і обом розчерепив голову; відтак, одичівши на вид крови, зарубав свою тїтку (в станї вагітности), що під той час стояла недалеко, а вкінци положив трупом ще й четверту людину, свого стрічного брата, що надбіг був на ратунок тїтки. Убійника завели жандарми до судового арешту в Лопатинї.

— **Величавий фестин,** устроєний товариствами „Руска Захоронка“ і „Кружок українських дівчат“ у Львові на дохід „Рускої Захоронки“, відбудесь вже **завтра ві второк на горі Замковій.** В програму входять гри і забави товариські для дїтий і старших, крім того льотерия фантова, колесо щастя, конфеті, коріондолї, пилка, обручі і др. Підчас забав буде приграватн музика 80 п. п. Добірний буфет по цїнах умірковапих. Вступ від особи 20 кр. — для молодїжи і дїтий 15 кр. Початок о год. 4 пополудни. — В раї не погоди забава відбуде ся в просторій салї реставрацийній на Замку. Комітет звертаєсь з прошенем ще раз до всїх П. Т. Родимців, щоб складали фанти на льотерию фантову і просить також о численну участь. — *Комітет.*

— **Товариства „Руска Хата“** в Станиславові відограє дня 7 липня о 8 год. вечер в салї театральній драму Лопатиньского „Параця“ при дуже знижени хцїнах. О численну участь упрашає ся.

— **Порядок нарад на народнім вічу,** яке скликали буковиньско-рускі посли на день св. Івана Хрестителя до Чернівців, подало остатне число „Буковини“. Порядок буде такий: 1) повитанє і вибір президиї; 2) про закон виборчий до сойму краєвого; 3) про закон о обшарах двірских; 4) про рогатки на повітових гостинцах; 5) про § 41 закона краєвого з 30 сїчня 1873 (закона про утримуване шкіл народних і плату учителїв народних); 6) про кредит селяньский; 7) про справи церковні православних буковиньских Русинів; 8) про урядову мову в буковиньских судах і урядах: 9) про книги ґрунтові; 10) вибір посла із заставнецкого повіта; 11) справоздане послів про їх діяльність в соймі і в радї державній. — Програма широка, отже для повного вичерпаня еї умовлено так, щоби реферати і дискусиї держались як найкоротше і строго до предмету. Справоздання посольскі уміщено в програмі на то, щоби при тій точцї кождий, хто має ще якусь иншу, важну справу, міг там еї піднести на вічу.

— **На курс в Коломиї на час ферий,** підготовляючий до кваліфікацийного іспиту на учительки в школах народних, приняті краєвою радою шкільною слїдуючі учительки: Ксеня Абрисовска із Струтина нижного (окр. Долина), Елена Бурнатович з Тисовиці (Старий-Самбір), Мария Бухельт з Репужинець (Городенка); Геновефа Дворжак з Тишовниці (Стрий), Мария Фукс з Болозви гор. (Старий-Самбір), Ольга Мойко з Добровлян (Дрогобич), Мария Янчевска із Стрільча (Городенка), Елена Комоницка з Пістиня (Косів), Евг. Левицка з Задубровець (Снятин), Германна Лянґ з Городенки, Ірина Лянґ з Бирчи (Добромиль), Валерия Ноах з Косова, Іоанна Опілевска Озуполя (Станиславів), Мария Панчак з Крички (Богородчани), Альбина Пшепіпїньска з Семенівки (Городенка), Савина Соболевска з Тарнавки (Стрий), Софія Соболевска з Угерска (Стрий), Евгенія Стефанів з Топоровець (Городенка), Мария Тарнавецка з Княждвора (Печеніжин); Матильда Томашевска з Небилова (Калуш), Леокадия Турянська з Березини (Жидачів), Мария Ропницка з Володимирець (Жидачів), Антонина Винник з Озерян (Товмач), Анна Власевич із Станкової (Лісько), Мария Вуйцікевич з Ляхович подорожних (Жидачів), Елена Висневска з Оліївки (Городенка), Михайлина Зарицка з Балинець (Коломия) Людв. Соколовска з Мостищ (Калуш). — Окружні ради шк. розпорядять, щоби ті учительки вже 12. липня були вповнї вільні від занять в своїх школах і готовились в дорогу до Коломиї. Там мають зголоситись 16. липня о 7 год. 45 мін. рано в будинку жін. видїл. школи з письмом від своїх окружних рад, а по інавґураційнім богослуженю подасть ся їм до відомости подїл занять на весь час ферий. Управа курсу подбала, що всї курсистки мати-муть по приступній цїні мешканє, харч і услугу. На дорогу і на удержане виплатить кождій по 50 корон коломийский уряд податковий за остемпльованим квітом підписаним п. Лещегою, окр. інспектором шк. яко управителем курсу.

— **Оповіщенє.** Видїл Інтернату для кандидатів ц. к. Семинарії учительскої в Самборі оповіщує конкурс на 100 місць вільних в інтернаті. Приняті кандидати одержать помішенє, удержанє, опал, праня, сьвітло, опіку лїкарску і педаґоґічну, піддати ся однак мусять вказанім в конкурсї услівям і реґуляминови домашному, праписаному для інтернатів учительских. — Ученики III і IV р. приняті зістануть без оплати лише за стипендиї педаґоґічні, кандидати II р. за доплатою 4 К, з I р. за доплатою 8 К, а з курсу приготовляючого за доплатою 10 К, місячно до побираної стипендиї. — Кандидати I і II р., котрі викажуть ся сьвідоцтвом з поступом дуже добрим, вільні суть від доплати. — Всї приняті до інтернату кандидати мають без'услівно зложити при вступі 26 К, а именно: 10 Корон яко доплату за пів липня (бо за сей місяць не побирають стипендиї), 12 К, на видатки шкільні, 2 К, на лїкаря і 2 К на інвентар, крім того мусять мати: 1) молитвенник, 2) 6 пар біля, 3) 6 простирал, 4) 6 пошівок, 5) 6 ручників, 6) 6 хустинок до носа, 7) 2 пари обуви новой, 8) 2 повні убраня і пальто зимове, 9) подушку, 10) гребінь, щітку, ложку, вилки, ніж, скринки; біля має бути значене. — Поданя о приняте до інтернату належить вносити в реченци до 18 липня с. р. до Видїлу Інтернату для кандидатів ц. к. семинарії учительскої в Самборі і треба до них долучити послїдне сьвідоцтво шкільне, деклярацию родичів, потверджену через зверхність громадску, котрою з'обовязують ся платити точно що місяця з гори доплату після повисше поданого услівя. — Чужі мають долучити метрику уродженя і сьвідоцтво убожества. Бувші вихованки інтернату, котрі відповіли вимогам реґуляміну і викажуть ся поступом в наукаx і доброю нотою з обичаїв, мають перщенство. Поданя компетентів чужих, що мають ближше до инших семинарий учительских, не будуть увзгляднені.

— Сими днями вийдуть з печатнї **„Науки на неділї“** о. Т. Савойки. Замовляти можна у автора (Селиска, п. Днів) за надісланем цїни 4 К, з пересилкою 4 К 20 с. 410 2—4

— **Вінчанє** п. Осипа Чеховича з п. Олександрою Твердохлїб, донькою ц. к. радника суду, відбуде ся дня 16 н. ст. липня 1903 р. о год. 7½ вечером в парохіальній церкві в Ярославі.

— **Конкурс від „Шкільної Помочи в Снятинї“.** Видїл тов. „Шкільна Поміч в Снятинї“ розписує конкурс на пять місць безплатних, пять за оплатою 16 К, а пять за оплатою 24 К місячно. О ті місця можуть убігатись ученики, котрі зложать іспит до I. класи школи реальної. Кождий ученик має мати відповідну скількість біля, чисту постїль, добру одіж і обувє. Поданя належить вносити на руки предсїдателя Впр. о. совітника Филимона Огоновского найдальше до 25 липня с. р.

✝ Померли:

— **О. Іван Поляньский,** парох в Боратинї (коло Ярослава) упокоїв ся по довгій і тяжкій недузї дня 5 с. м. в 41 році житя, а 13 сьвященьства. Похорон відбуде ся в середу, дня 8 с. м. В. в. п.

Послїдні вісти.

Рим. Запаленє уняли розширило ся вже на обі половини легких. Стан безвихіднй і треба ждати кождої хвилї катастрофи. Папа сам сказав: „Переношу ся на вічний супочинок“. Помимо поважного стану папа задержує повну сьвідомість до сеї хвилї. Лїкарі удержують папу дігіталїсом і камфорою. Наслїдником папи зістане мабуть Вануттеллї, Сарто, Свампа або Готі. Рампола яко прихильник Франциї і Росиї не дістане ся мабуть на престол.

Відень. Куен-Гедерварі був вчера на авдиенциї у цїсаря зі зложенем справоздання. Ситуация на Угорщинї доси не вияснена.

Відень. Мін. Резек був нинї перед радою міністрів на авдиенциї у цїсаря.

Урядові вісти:

— **Вісти з львівскої архиеп.** Відпустку для покріпленя здоровля одержали оо.: Лев Левицкий з Баповець на два місяцї: Ник. Лукавецкий із Жидачева, Сим. Нітушевский із Сасова, Ів. Алискевич з Ярославич і Вас. Небиловець з Перегиньска по шість тиждиів; Ал. Двуглиньский з Монастирця на пять тиждиів; Андр. Пеленьский з Київичич і Ем. Мизь із Зборова по чотири тиждий.

— **Вісти з Еп. перемискої.** В пропозицию приняті оо.: 1) на Висову оо. Ів. Фекула, Ал. Дуркот. Діон. Домбровский і Стеф. Тарнович; 2) на Залуже: Ів. Яросевич, Ів. Підлашецкий, Йос. Ленчик, Юл. Яремкевич, Йос. Каранович, Мих. Лев. і Ів. Головка; 3) на Чорнорїки: Мих. Тимчишин; 4) на Кречів, Ів. Гринь; 5) на Мофохів; Ів. Фекула Нит. Клачиньский, Лев Саламон і Сев. Яшиньский; 6) на Млини: Юр. Вербицкий, Ал. Коцюба, Ілар. Паньковский, Ант. Клачиньский, Ів. Товарницкий; Йос. Каранович, Мих. Косоноцкий, Мих. Наклович і Пет. Гарасимчук; 7) на Розстайне Стеф. Тарнович; 8) на Інстанову: Макс. Калинич, Ів. Кузїв, Ил. Маковей, Брон. Моравский, Пет. Княжиньский, Брон. Ґоцкий, Ігн. Мохнацкий, Ів. Лісикевич, Ів. Ольшаньский, Ілар. Паньковский, Пет. Підлящецкий, Ник. Паньковский, Євдоким Васильчак, Мих. Попель, Вас. Клим, Орест Сирогиньский, Валер. Ольшаньский і Мих. Фенин. — Канон. інституцию на Горщї дістав о. Евст. Кушнїр. — Сотрудництва дістали оо.: Йос. Каранович в Курилівці, Ів. Ковальчик (управляюче) в Болехівцях і Вол. Заяць (управляюче) в Залужи. — Намістництво продовжило дотацию з реліг. фонда на один рік для сотрудників в Тарнавї і Маластові. — До канон. інституції на Кравярівку дек. порохницкого призваний о. Мих. Демцю.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Ян. в Хо. Тепер вилачено за червень а не липень. — А. Шм. к По. До кінця вересня прийде нам ще 6 К 60 с. — І. Тс. в Бе. Так. — М. Во в Ко. Тепер вилачено за червень а не липень. — К. Ба. в Ла. До кінця року прийде нам ще 6 К. — А. Ле в Ло. Годить ся. — Н. Ча в Пе. Одержано. — А. Па. в Ро. Тепер вилачено за 2 а не 3 квартал. — В. На. в Ян. За 2 квартал прийде нам ще 5 К 50 с. — Всїм інтересованим, що прислали свої кореспонденції в справі заміни парохії до анонсу ч. 401 доносимо, що їх письма відослано куда слїдувало до дальшого ужитку. Вп. Б. Ли. в Бу. Тепер вилачено до кінця червня, за котрий прийде нам ще 4 с. — К. Со. в Га. Тепер вилачено за 2, а не 3. квартал. — К. Ми. в Др. Одержано. — М. Гр. в Пр. За серпень прийде ще 60 с. С. На. в Од. К. Зо. До кінця жовтня. — О. Ко. в Пе. Тепер вилачено за 1 квартал. — А. Ма. в Пе. Тепер вилачено по конець червня а не липня. І. Ко. в Пе. Тепер вилачено за 2, а не 3. квартал. — Н. Яв. в Са. Тепер вилачено по конець червня а не липня. — І. Од. в Чв. к. Ші. До кінця вересня прийде ще 6. К. — З. Гж. в До. Одержано. — Т. Са. в Се. Потрібна адреса с: Городниця, п. Залізці.

Надіслане.

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасину) і т. п. в найліпшій якости з ґарантиєю процентової висоти складових субстанцій, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цїнах і під найдогіднїйшими услівями виплати, причім Всч. духовеньству і рільничим кружкам удїляє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочеві. 415 3—?

Ренти державні, призначені **до конверзиї**

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

поручає в великім виборі і по цїнах найдешевших

окуляри, цвікери, льорнети, біноклї, далековиди, барометри, термометри, мікроскопи, люпи, компаси, райсцайґи, тасьми мірничі, піони, лїбелї манометри і т. п.

Уряджене дзвінків електричних.

Всякі направи полагоджують ся як найскорше найдешевше. 4851

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиськ (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30, 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40. 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
Зі Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5 55.
З Янова: 7·40, 1 25, 9·25*, 10 07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомыт: 9·35, (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35. 10·55*.
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиськ: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9 20*, 11 24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6 45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7 10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3 15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомыт: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформаційне бюро зелїзничне (і продажа білетів та розкладів їзди) ул Красїцких ч. 5. 63

Великі. вибирані, гарні **морелї до вареня** висилає в 5 килевих почтових коробках, дуже старанно опаковані по 3 к. 72 сот. *franco*. A. Hoffman, Nyiregyhaza, Ungarn. 426 1—10

Старші особи можуть запевнити собі досмертне удержане за зложенем одвітної готівки. — Иосиф Кисілевич, Новий-сьвіт 1. 409 5—5

Іспитований півець

церковний, чоловік безженний чесний, з практикою, пошукує отвітного місця. Йос. Венезилович Добромиль. 407 4—6

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ** первородний, поручає ся Вп. Публиці і просить о ласкаву память. Строю чисто, гармонійно і тривко по приступній цїні. На жадане виїжджаю на провінцию. З високим поважанем *Михайло Войнарович*, ул. Сикстуска, ч. 2. 149 2—3

УЧИТЕЛЬ

глядає лекциї, по можности в гірскій околици. Post. restante Е. Г. Гвоздець. 420 2—3

Лекциї на час ферій глядає з відзначенем ся укінчивший академічну гімназию у Львові студент четвертого семестра політехніки Поручаю себе передовсім до математики, фізики, та німецкої конверсациї. Адреса: V Struk, stud. tech. Deutsche Technische Hochschule Böhmen in Prag. 419 1—3

Пошукуєсь сейчас рутинованого дяка з добрим голосом, котрий умів би провадити хор і учити дїтий в парохіяльній школї в Yonkers, Америка. Місячна пенсия виносять 35 долярів крім доходів. Кандидатів москвофілів не бере ся навіть на увагу. — Адресувати треба. Red. Paul Tymkevich 45 Oak Str. Yonkers N. Y. U. S. A. 4 2 2—10

Фелон вартости 260 корон продам за 160 кор. *П. Кульчиньский* парох в Черепини. 424 1—3

Комітет церковний

в Черепини пошукує підприємця до будови плебанії з твердого материялу. Зголошения в Уряді парохіяльнім в Черепини п. Давидів, 424 2—5

НАРОДНІ ИМНИ

„Ще не вмерла“ і „Не пора“

вийшли накладом „Народного фонду“ на гарнім картонї. Цїна за 100 прим. 2 кор. На пересилку почтову треба долучити 20 сот. Меньше як 100 прим. не висилає ся. Адресувати треба: „Народна Канцелярия“ у Львові ринок ч. 10, I пов.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 590 189 —?

Сим маю честь подати до ласкавої відомости Вп. Духовеньства, Братств і Комітетів церковних, що укінчивши роботу внутрішнього украшеня в Церкві Катедральній в Станиславові, осів я тамже постійно і отворив при ул. **Собіского ч. 5.**

Різбярско-позолотничу рукодїльню

і приймаю до виконаня всяку роботу різбярску і позолотничу, як: Іконостаси, олтарі, кивоти, амвони, рами і декорациї на стїнах і всякі церковні украшеня в жаданім стилю. Також відновляю старі і ушкоджені різьби і позолоченя з найточнїйшим заховованем знамен і черт історично архесльогічних.

На жадане могу служити плянами, взорами і кошторисами. Цїни як найприступнїйші.

При сім позволяю собі звернути ласкаву увагу на тепле припорученє моєї фірми Всесьвітлїйшого і Високопреподобною Епископскою Консисторию в Станиславові (Вѣстникъ Стан. Епархіи ч. VIII. 1902 стор. 75). *З високим поважанем*

Теодозій Комісарук

3·8 9—10 **артист різбяр ул. Собіского ч, 5.**

FALK et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читало нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів.

Всі ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають паспорти, повинні перечитати слідуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Ідьте лише через Гамбург.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджеля велику славу.

Ті пасажери, котрі ідуть через Гамбург, мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прускій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересідання в воді 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Галичини до Гамбурґа не трезває довше як 24 годин коли ся ю підпяло після наших вказівок.

Цїна дороги від прускої границі до Гамбурґа виносить **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 130 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже уміркована.

Докладні описи Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно. 294 21 —?

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В второк 7 липня 1903.

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Виступ найлїпших сил артистичних. Свобідна тресура коней виконана директором Джіджетто Труцці.

Програма складає ся з найкрасших атракций.

Братя **Worthlee**, славні навоздушні ґімнастики.

CORPS de BALLET

і волика комічна сцена.

Приготовляє ся „Новість“ **Наполеон I. в Єгиптї,** велика вистава пантомімічна. 368 1—?

В середу 8 липня велике ефектове представленє.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8-ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабриєля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публіку до кінця представленя.

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

ПОПОВНЮЮТЬ ЗЛОЧИН

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дармо. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, Відень VI., Amerlingstrasse 19. 163 25—12

Машини рільничі

всякого рода направляє докладно і скоро на місци рутинований монтер — *Александер Левицкий* в Опільску, п. Сокаль. 417 2—3

Товариство „Просьвіта“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити

в канцелярії товариства Ринок ч. 10,

по слідуючій цїні:

Розказки про сили природи	40 сот.
Оповіданє о житю св. Бориса і Гліба	40 „
Повісточки для дітий	54 „
Сестра	30 „
Байки	44 „
Істория Руси ч. I.	50 „
Істория Руси ч. II.	46 „
Лен і коноплї	48 „
Про живоплоти і ліси	40 „
Вен'ямин Франклін	32 „
На досьвітках	44 „
Серед ледового моря	50 „
Житє сьв. великомученика і лікаря Панталеймона	40 „
Дрібна птиця господарска а великі гроші	40 „
Відкритє Америки	44 „
Звірята шкідні і пожиточні	84 „
Кирил і Методий	44 „

Шкільною правописию:

Фінляндия і Сахара	44 сот.
Повістки (Тіточка Гамна і два старці богомільці)	86 „
Житє сьв. Отця Николая	40 „
Пасіка	70 „
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60 „
Молитвенник народний (лучша оправа)	80 „

Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по ціні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Унтертеменавска фабрика глиняних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unter-Themenau bei Lundenburg, *поручає:*

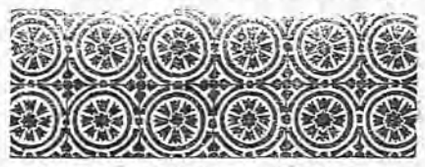

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїонів плит річно; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані **плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis і franco Число робітників 700.** 41 4—?

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою „**Dentolin**“ будуть дальше вироблювані під назвою „**WAWELIN**“, і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Цїна фляшочка з 60 пастильками і кор

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псутя. Пудерко шкляне і кор.

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Цїна туби 50 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Г. БАРТМАНЬСКОГО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склади в Львові: Аптики П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрскіе Торговлі і дротуерні: Народна Торговля (в Львові і в всіх своїх філіях), І. Бромильский, А. Безкок, Лянґ і Підярский. 364 15—31

ІВОНИЧ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПІЛЕВЕ і КЛІМАТИЧНЕ в ГАЛИЧИНІ

(зелїзнича стация „Івоничі“.)

Щави содоно-йодово-бромові і зелїзисті, найсильнїйші в Европі Положеня гірске, 610 м. над поверхностию моря. Заведенє окруженє 60-моргових лісом чатинам. — **Средства лїчничі:** Внутрішне ужите від із жерел Кароля і Амелії, купелі с лоно-йодові, содоно газові (як в Навгаймі), боровинові і ігловзві, гідротерапія масаж, ґімнастика лїчнича, лїченє електричностию

Вказівки лїчничі: Золзи (scrophulosis) у всіх видах жіночі недуги, гостець, дна, кила, недуги костий і суставів, недуги шкіри і взагалї всякі недуги, котрі вимагають приспішеня і побудженя віднови матерні Уладженє заведеня взірцеве. вигідні мешканя, осьвітлені електрично, водопроводи, жерельна вода до питя. Служба Божа щоденно в місцевій каплици. Знаменита музика Почта і телеграф в Заведеню

Лікарі заведеня: Др. Й сиф Верницкий і Др Юліян Станишевский, а окрім того 5 вільно практикуючих лікарів і в головнім сезоні Доцент Дрі Ґабришевский Для вигоди гостий Заведеня удержує на зелїзничій стації Івоничі свідитора Бока. Купілевий сезон від 20 мая до кінця вересня. В першім сезоні до 20 червня і в третім до 20 серпня мешканя дешевші. Увільненя від такси на основі сьвідоцтва убожества удїляє ся лише в першім і третім сезоні Замовленя на мешканя, мінеральну воду, сіль, луг і намул приймає і всяких поясненя удїляє: **Дирекция Заведеня жерельно-купілевого в Івоничи.** 384 4—6

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходитъ водъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Кльоновича 7. Пренумерата рочна 3 зр., пів рочна 1·60 за чвертьрочна 80 кр.

ЗАКЛАД ДИЄТЕТИЧНО-КЛЇМАТИЧНИЙ

під управою лїкаря.

Средства лїчничі: уживане на місци усїх вод мінеральних, жентиці і кефіру. Гідротерапія, електрика, масаж, купелї ставові і туші

В Зимноводї-Рудно

14 мінут зелїзницею зі Львова.

Околиця лїсиста, клїмат сухий і лагідний.

Заклад сей може заступити виїзд до далеких і дорогих місць купелевих. Дієта після припису лїкарского систему Лямана. — Води мінеральні на кубки огрівані до температури натуральних жерел, чисті також з додатком молока або жентиці, після заряджженя ординуючого лїкаря, а головно з слїдуючих лїчничих жерел:

Gleichenberg: Constantinquelle;
Selters: Ober і Nieder;
Щавниця: Josefina і Magdalena;
Salzbrunn: Oberbrunnen;
Ems'ka: Krönchen;
Karlsbad: Mühlbrunn і Sprudel;
Vichy: Grande Grille і Celestines;
Kissingen: Rakoczy.

Води лїтові: Salvator і Natalienquelle.

Води диететичні: Bilin, Giesshübel, Krondorf, Fachingen і пр.

Для проходів при уживаню води, вигідні і просторі стежки. — Саля реставраційна зі сценою, пригідна для представлень, крамниця з товарами кольоніяльними.

Почта и телеграф в місци. Зі Львова курсує денно 5 потягів там і на поворот. — Помешканя від 50 до 200 кор. на цїле лїто. 379 6—8

Сезон розпочинає ся 15 червня 1903.

Всякі ближші информациї удїляють:

В справах адміністрацийних: ВАСИЛЬ НАГІРНИЙ, Львів, Ринок ч. 36.

В справах лїкарских: Д-р ЕВГЕНІЙ ОЗАРКЕВИЧ, Львів, ул. Корняктів ч. 1.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняньскої. З друкарні Інституту Ставропігійского під зарядом Іосифа Даниляка.

41-ша конф'ската! — Другий наклад.

Ч. 140 і 141. Львів, Четвер 26 Червня (9 Липня) 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24, Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком

	в Австрії:	*за границею:*
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукониси звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Подяки і вісти приватні особисти числять ся по 30 с. за стрічку.

Лев XIII-ий.

Судячи по згідних донесеннях дневників, о скілько вони неіспіровані римскою курією, то папа Лев XIII-ий знаходить ся вже в аґонії. Хвилї его життя вже почислені — що найбільше може аґонія проволічи ся Можливо навіть, що в хвили, коли се пишемо, папи Льва XIII ого нема вже в живих, та тілько сьвіт дізнає ся про се о кілька або кількanайцять годин пізнїйше так, як смерть Пія IX-ого затаєно з розмислом через якийсь час, аби зискати на часї для підготовленя вибору его наслїдника. Та так чи сяк правлїне Льва XIII ого треба вважати вже замкненем, тож і можна тепер обняти его як цїлість критичним оком й означити провідні его думки.

Яким Печчі, уроджений 1810-го р. обняв папский престол 1878 ого року по смерти Пія IX-ого яко папа Лев XIII-ий. В хвили смерти свого попередника, кардинаал Яким Печчі був папским підкомориєм і як такий провадив справи римскої курії в часї опорожненя папского престолу, що й завважило чимало при его виборі на папу.

Обнимаючи такий престол, застав папа Лев XIII-ий становище церкви, котрої керма дістала ся в его руки, захитаним, її авторітет підорваним. Остра, неперебираюча в способах, неуступчива і нетерпима політика его попередника наразила римскій церкві держави, з якими Пій IX-ий вів завзяту борбу о становище церкви супротив державної управи. До того політака Пія IX-ого йшла в розріз з цїлим новочасним житем і его струями та напрямками, неґувала всї нові форми суспільного розвитку, анатемізувала те, що з непоборимою силою несло життє нових поколїнь.

Папа Лев XIII-ий принципів свого попередника в сути річи не покинув. В сути річи тенденция ватиканьскої політики за наслїдника Пія IX-ого не змінила ся — змінила ся тілько тактика. Досьвідний дипломат і політик, що ще як папский нунций в Бельґії дав пізнати свої великі політичні спосібности, — папа Лев XIII-ий зрозумів, що вплив і значінє церкви у держав і суспільностий відзискає не пробоєм і не безоглядним опором супротив новочасних течий, але що о много лїпше держати ся ему выдержливої і лагідної політики вимінаня ярких конфліктів, та зручної політики дрібних концесий новочасному житю в справах другорядної ваги.

Остаточно політика папи Льва XIII-го скристалїзувала ся в таких основних точках:

Супротив держав основою політики Ватикану за понтифікату послїдного папи й осию, довкола якої та політика обертала ся, була думка реставрациї сьвіцкої держави папи. Сейчас в першій енцикліці, виданій на великдень 1878-ого року небавом по вступленю на престол, Лев XIII-ий зажадав привернення сьвіцкої власти пап над середною Італією й зачав борбу з правительством з'єдиненого італійского королївства. Колиж Італія вступила в тридержавний союз з Німеччиною і Австрию, так відповідно до сего уложила ся й загранична політика Ватикану. Для противаги зблизив ся Лев XIII ий до Франциї і Росиї, не вважаючи на се, що в першій правили „масони", а друга в осередком православного сьвіта. Поступаючи в дусї сеї політики, папа Лев XIII-ий признав навіть „масоньске" правительство Франциї леґальним правительством, проголошуючи, що республиканьска форма правлїня в нїчім не противить ся науцї католицкої церкви, та робив далеко сягаючі уступки Россиї в справах польских католиків під царским режімом — як і загалом не поминав нагоди, щоби не зазначити зближеня двох автократий: римскої — полудневої і царскої — північної.

В цїлях сеї політики викликав і підтримував Лев XIII-ий в заанґажованій у тридержавний союз Австро-Угорщинї дві ультрамонтаньскі партиї: антисемітів у Відни і т. зв. католицку людову партию на Угорщинї. Вони мали послужити і служили як тарани против віденьских лїберальов-централістів і против Мадярів, яко противників Росиї на Балканї, а затим і головних підпор тридержавного союза в Австро-Угорщинї.

І хоч Льву XIII-ому его політика супротив держав не ві всїм повела ся — приміром супротив Франциї, де Рим задумав навіть спанувати републику, скінчила ся вона великим крахом — однак в переважній части осягнула вона свою цїль. Держави стали прихильнїйше відносити ся до Ватикану, а навіть між нїмецким правительством, що за Бісмарка звело завзяту борбу з католицкою церквою, а Римом замітне чимале зближенє.

В другій важній справі, супротив котрої Ватикан не міг мовчати, іменно в справі социяльній, Лев XIII-ий теж держав ся зразу тактики концесий. Як противвагу против революцийного социяліму сотворив папа Лев XIII-ий т. зв. християньский социяліим, а вицьвітом его треба вважати голосну енцикліку Rerum Novarum. Виправдї удало ся тим викликати основанє християньско-социяльної партиї в Бельгії, й Нїмеччинї та витворенє християньско-социяльних антісемітів у Відни, однак весь т. зв. християньский социяліим, що був в сути річи тілько спонюванем еманципацийної борби робучих мас фразами о загальнім братолюбію, показав ся небавом безжавотним і впав ще скорше, ніж зродив ся або перемінив ся в крайно реакцийну течію, як се бачимо на віденьских антісемітах.

Доконало ся се тим лекше, що сам папа став неволи відкликувати свої давнїйші вискази, а вкінци, в одній з послїдних енциклік, дуже остро осудив гуртом всї поступові течії. Показало ся, що весь той, так шумно називаний, християньский социяліим був лише дипльоматичною штукою, і пішов до архіву непотрібного дипльоматичного ґратя сейчас, як тілько показало ся, що не его сила спинити розвиток нового суспільного житя. В дійсности-ж „папа робітників", як его в театральний спосіб реклямували езуїцкі орґани — у нас, хоч би Gazeta Narodowa, або Przedświt, дві найбільш реакцийні і найбільш ворожі народним масам польскі ґазети — був все і оставав цїле своє житє почитателем середновічних теорий і середновічного житя та сьвітогляду. Его улюбленим фільозофом і вінцем усього знання був Тома з Аквіну, а що рівно-ж дуже характеристичне для уподобань і сьвітлогляду Льва XIII-ого, то его поезиї, писані стилем і мовою макаронічно-латиньских поетів з найбільш схоластичних часів середновіча.

Оставало би нам ще схарактеризувати становище Льва XIII-ого супротив Русинів. Можна часто почути серед деяких кругів — впрочім кругів дуже вузких — що папа Лев XIII-ий дуже „займав ся" Русинами та „опікував ся" ними. Коли за признаки сеї „опіки" і „прихильности" брати іменованє одного Русина-митрополита кардиналом — в дійсности без реальної вартости, — або розширенє руской колеґії в Римі, щоби виховати там тим більше слїпо віданих Риму ультрамонтанів, то справдї Лев XIII, „опікував ся" нами, та тілько в від'ємнім значінню. Незаперечним фактом есть, що за жадного попереднього папи руско-католицка церков не вґратила стілько з своїх прав на користь Риму і римских вливів, що за Льва XIII-ого. Солодкі слова папских алльокуций до „моїх дорогих Русинів" служили лише за осолоду гірких подарунків в виді згаданої в горі колеґії, езуїцкої „реформи" в Чині оо. Василиян, знесенє руского семинаря в Відни, підчиненя руской церкви латиньско-польским вливам, крайно неприхильного становища супротив Русинів в Америці, і т. д. Особливож „зайнала ся" дуже римска курия за папи Льва XIII ого Чином о. о. Василиян. Оснновуючи сей Чин, думав Рим опанувати і цілу руску церкву та зробити ей слугою своїх інтересів, а не інституцию, призначеною для руского народу. Чин Василиян та его інтелектуальні і матеріяльні засоби мали крім того послужити Римови для пропаґанди католицизму на православнім Сході — квестия, що для нас Русинів рівнодушна. Впрочім у всїх справах руской церкви мав рішаючий голос Поляк, кардинал Ледоховский, як і загалом Рим глядить на нас через окуляри „Jasnej Skiego kościoła" зпід червоно-білого прапору.

Зміна на папскім престолї, що наступить по смерти Льва XIII-ого, певне не принесе якихсь основних змін в загальній політицї Риму, як і специяльно в відношеню до Русинів. Рим надто закостенів у своїм автократичнім ультрамонтаньстві, щоби зміна особи могла вплинути на цїлий напрям его політики.

Занепад Турчанщини і москвофіли.

(*Допись.*)

Сконфісковано.

I залунав клич по усїх закутках галицкої Руси, клич розпуки-тревоги: „Досить нам чужого панованя, досить і непрошеної опіки! Ми хочемо і мусимо жити своїм руским житем! Тепер, в тяжку хвилю, годі нам бути обоятними! Пора і нам показати свою працю і силу." І клич сей відбив ся корисно по усїх усюдах, де лиш гомонить руске слово, де бє руске серце. Народ побачивши, на що заносить ся, гуртує ся в читальнях, на вічах і инших зборах, радить і орґанїзує ся як слїд, сьвященьство веде завзяту борбу за руске письмо, русскі посли роблять секесию з сойму, патріотична академічна молодїж в університету, селянство міряє ся з панами і страйкує, часописи ріжуть правду в очи, без огляду на часті конфіскати — усюди йде орґанізация, усюди видко значний рух.

Та є також повіти, що в тій тяжкій хвили не беруть участи в нашім загальнім національним руху, стоять як завмерлі, а до таких повітів належить також повіт турчаньский. А що за причина такої передвчасної капітуляциї? Нерадивість, обскурантизм, брак патріотичного почутя у своїх, кирия зі сторони кацапів.

Прикро і соромно писати таке, та правду писати треба. Довше зволїкати годї. Пора оськ відоми ти загал, кого він цїнити, а ким погоджувати має. Пора пояснити всїляким турчаньским патріотам, що треба конче поправи, коли не маємо цїлком занидїти.

До написаня нинїшної статї спонукала нас недавна допись „Галичанин-а" з дня 6 (19) червня с. р. ч. 125, дотикаюча зборів „Народної Ради" в Турцї. Вже й перед тим наміряв я дещо цїкавого звідси написати, але все думав, що преціпь хтось випередить мене та вискаже вперед свої гадки про славну тутешну інтелїґенцию. Та не діждав ся я того до сегодня. І мабуть довело би ся менї з сим ждати до судного дня...

В згаданім числї „Галичанин-а" в статї озаглавленій „Собраніе Турчаньской Народной Рады и пайдократизм" накидає ся „почтенний" дописувательв своїм гнївi на „українцоф пайдократоф, без'усих студентоф" і невірних селян, особливо селянина Жука з Лімної, що, пізнавши, куда стежка в горох, не хотять дати ся завести гей на мотузї у московске ярмо. „Почтенний" дописувательС. не відступав ні на крок від принятої москвофілами засади а безличного перекручувана фактів і очернювання невинних людий, хоч се не лицює духовній особі, якою без сумнїву є „почтенний" дописувательв.

В згаданій допися читаємо між иншим що по захованю всяких формальностий і по зложеню звіту о діяльности „Народ-ої Рады" приступлено до вибору нового Видїлу. Доси — пише „Галичанин" — ішло усе гаразд. Та коли оповіщено, що має початись вибір нового Видїлу, усї селяне, як на команду, винеслись з салї зборів, а в кімнаті полишились „самії русскіе", між якими ні одного селянина, ні одного зі сьвіцкої інтелїґенциї не було. І доперва — читаємо там дальше — за інтервенциею о. дек. Прухницкого, котрий посипавши сецесіоністів, о що їм ходить і почувши, що вони без'условно хотять мати предсїдателем „Народ-ої Рады" о. Мороза з Борині, заявив їм, що можуть собі вибирати, кого хочуть, ввійшли до салї назад, а за ними без'усий студент-аґітатор. Еще в салї були негодованя — потім приступлено до вибору Видїлу, в котрого склад ввійшов поміж иншими і Антін Жук, господар з Лімної. Предсїдателем „Народної Рады" вибраний одноголосно о. Сологуб з Тарнави.

Ось так менше-більше виглядає допись „Галичанин-а", в котрій ще замітною є згадка про виступленє А. Жука з Лімної, що „упрекнул сьвященникоф за їх нерадивость в справах просьвіщенія народу і грозил радикализмом", за що однак „получив" добру „відправу" від о. дек. Прухницкого, котрий вказавши на великого патріота і неустрашимого борця народного бл. п. о. Яворского з Лімної, та на невдяку его парохіян — особливо Жука, що передвчасно загнали его в наслїдок ріжних процесів у ґріб, висказав гадку, що не варта для народа працювати. Вкінци цїкавим буде „виявленіе" дописувателем сожалїнія собрату (о. Морозови), що яко предсїдатель „Народної Рады" отсутствуючи на собранію, выслав лиш „крикуноф, давших повод подпольним выходкам пайдократоф проти русско-народной партиї". Присутних на зборах селян дописувателеви не жаль, „ібо то ничтожнії креатури".

Тепер ми скажемо своє. Нам не жаль ні брехливого дописувателя „Галичанин-а", що перекручуванем фактів намагавсь підкопати значінє хочби й найбільше патріотичних осіб, (в тім раві Жука, о чім низше), і що, пересякши на скрізь аристократичними манерами, які ему не до лиця, бо, як то кажуть: „куда кухтї до патини", називає своїх менших братів, себ то селян і міщан, „ничтожними креатурами", — нам не жаль ні всїх одурілих какойорчників, що відрікшись своєї народности, выслугують ся чужим богам, — нам лиш дивно і сьмішно, як ті люди можуть бути так нахальні, що хоч бачать наглядно, як народ втїкає від їх проводу, мимо того пхають ся ему в провідники. А послухаймо лишень, як то гони самі вміють оцїнювати „випробований патріотизм". Кандидатами на предсїдателя „Народної Рады" являють ся у них тверді мов скала патріоти: О. Антоневич, що — скажемо від себе — громадску писарку веде виключно по польски, о. Борковский, що то перший голосував сего року в Радї повіт. за удїленем запомоги в сумі 600 К матечкам в Лімнїй, і инші ще подібні, заслужені хибань тим, що добре вміють в фербля ґрати. І такі „патріоти" вибрали остаточно о. Сологуба, „згідливого" народовця, однак під услівем, що не буде більше читати „Дїла". Корифей кацапства в повітї, декан височаньский з „отличіями крилошанькими", віцемаршалок Турчаньскої Ради повітової, віцедиректор повітової каси задаткової і пр. і пр., о. Прухницкий, відказав ся рішучо від принятя сеї гідности — за те брав живу участь в зборах і аґітував в спосіб, негідний так дуже отитулованої особи. Так пр. відзивав ся він до селян, що оставили салю зборів, словами: „Ти дурню, свине, верни ся!" Ось-як відзивав ся корифей кацапів до сьвідомих селян, що на зазив політичного товариства, являють ся на его збори!

Личність декана і віцемаршалка о. Прухницкого так замітна, що варта з нею познакомити ширший загал. О. Прухницкий дуже „твердий", узнаний своїми за найтвердшого в повітї. Українців і їх куцохвостої фонетики він не зносить. О заслугах его для народу розписував ся „Галичанин" нераз, хоч заслуг его нїхто не бачив і не бачать. В часї 25-лїтного завідуваня парохією Турка не здїлав там нїчого. На усїх 5 старих-стареэних маленьких церковцях, що ледa день можуть завалитись, уже і хрести копульні поперекривляли ся, а о. деканови вї в думцї погадати о поставленю нової церкви, яка пристоїть повітовому містови. Латиньский пробощ Турки, кс Кулаковский, недавно прийшов, а вже зібрав гроші на відреставроване костела, хоч тут латинників лиш 10%. Та, бо кс. Кулаковский дбає о „своє овечкі" і старає ся, як писав по дневниках польских, „аби его душечкі не тонели в моржу рускім" — а пашому маститому деканови се байдуже. Поляки мають тут 2 сьвященників на 525 душ, а Русин на 2951 душ лиш одного. Катихита руского навіть в Турцї нема. А все те „заслуги" о. Прухницкого. За 25 лїт не постарав ся о. декан ні о сотрудника, ні о катихита, що остілько для него добре, що будучи один, мав значні доходи. Дїти в школї занедбані цїлковито, елементарних річий не знають, бо о. декан не мають часу їх учити. Польский катихит пильнує своїх дїтий, як лиш може, а наш здає їх на волю божу. В послїдних доперва часах доїзджати має на науку релиґії в Турцї о. Антоневич з 1 милю віддаленою Шумяча. Та не лучші „заслуги" о. декана на полї народнім. Вибраний в осени 1902 р. при помочи Поляків членом ради повітової, дійшов там аж до гідности віцемаршалка і яко такий дав найлучше пізнати свій твердий патріотизм. Маршалком вибрано шляхтича Осуховского, но сей, продавши жидам набуте від патрів Езуїтів Висоцко і заробивши на нїм чимало, придбав десь коло Львова нове село, де і переселив ся. Тепер сидить на кріслї маршалківскім пресловутий о. декан. Ревний і енергічний Русин з'умів би використати се положенє і принести не одну користь своєму народови, особливо при теперішнім складї, коли до Видїлу входять ще 2 Русини, а до ради 10 Но о. декан не є ані ревним, ані енергічним Русином, а видвигнутий на раменах Поляків до сеї гідности, робить їм всїлякі прислуги. Нїхто не повірив би, но се факт, що за урядованя о. Прухницкого не вийшло ще ні одно письмо руске з ви-

ділу повітового. Не лиш до всіх громад, що в тім повіті виключно рускі, але навіть до всіх священників висилав він польскі письма зі своїм польским підписом. Староство пише по руски, а „кєьондз маршалек“ по польски. А нашим патріотам се байдуже і доси не відізвав ся ще ні один голос анї в часописях, анї на публичних зборах против сего мамелюцтва. За Осуховского, коли не було ні одного свідомого Русина в раді повіт., скорше можна було стрінути руске письмо з виділу пов., а за о. Прухницкого анї рущ. І таке ріжне, а наші тверді патріоти з виділу і ради пов. ще ні словечком не натякнули на засіданю про руске письмо.

О. Прухницкий висилав ґр. Пінїньокому з нагоди его уступленя поклінну телеґраму і умістив там свое чесне імя. Шкода—що не надав ему ще турецкого горожаньства. О. Прухницкий урядуючи, говорить виключно по польски, а поза урядованем говорить також по польски з урядниками Русинами, пр. з інспектором шкільним п. Петровским. Що-до повітових грошей то в о. Прухницкий дуже ощадний, розуміється там, де не треба. На рускі цїли жалує він грошей і складає їх на те, щоби польскі члени викинувши опісля Русинів з ради повіт., могли заскладанними о. деканом грішми розфуркувати, як то мало місце перед 6 літами, коли о. декан, усунений від маршалківства, віддав польским членам великі гроші, а ті розтратили їх Бог знає де.

В крайне убогій громаді Гусне погоріла церков, а місцевий комітет відмів ся з проханем до виділу пов. о запомогу. Та і яку запомогу дав о. маршалок? Аж 50 К, не вважаючи, що навіть чужі люди були за тим, щоби дати більше. На „матечні“ в Лімній іде рік річно 600 К, а бідній громаді на церков 50 К раз на все. Отакой то о. Прухницкий, твердий руский патріот...

Той самий о. Прухницкий напав на селянина Жука з Ліми й, закидуючи ему, що він несовісно кидає ся на праздних патріотів. Тимчасом той Жук є одним з перших селян в повіті. За его волов не вийшов від давна ні один хрунь з Ліми ної; він занимає ся щиро читальнею „Просьвіти“, котрої є головою; він перший являє ся на всякі народні збори; він головно занимає ся сучасно будівлею нового читальнаного дому враз зі своїм душпастирем о. Вандзиляком, котрий недавно прибув до Ліми ної, а вже з'єднав тобі загальну симпатію у людий і спільно з ними ревно трудить ся для добра Руси-України.

Тут згадати ще мушу о сій погрозі Жука радикалїзмом, о якій „Галичанин“ писав. Є се брехня, бо Жук належить до партії національно-демократичної, для котрої віддан серцем і душею. Правда, закидував деяким священикам, що нїчо не працюють над народом і з сеї причини висказував жаль і погрозу, але того змісту, що коли так буде і дальше, то селянство само візьме ся за дїло народне і тим самим відсувати ся буде від священиків. Деж тут погроза радикалїзмом? Хиба в очах дописувателя „Галичанина“ і о. Крупского, що виявив ось яку мудру гадку на зборах: „В Турції не треба селяньскої бурси, бо би ся там виховали радикали“.

Так ось маємо короткий образ „собранія Народной Ради“ і деяких її членів. Очевидно, що в виду такої дїяльности кацапскої, народ мусїв від них відсунути ся а ми ні таких зборів ні виборів узнати не можемо.

На сих зборах пізнали ми наглядно, що народ за нами. І хоч інтелїґенция кацапска в повіті числельно значна — тому і повіт такий темний — то однак треба зачати живійшу самостійну роботу, котра мусить піти добре і висадити москвофілів, бо буде стояти на широких народних масах. Нехай собі москвофіли кипнять в „Раді“, будуть они там ґенералами без армії, а нам треба перевести чим скорше орґанїзацию, яку вказав „Народний З'їзд“ з р. 1899-ого. В наших повітах вона вже є, нема тілько у нас на потїху москвофілів і всякої темноти.

Тим і кінчу, надіючись, що мій голос не буде голосом на пустині.

Підбескидский Бойко.

Справи австро-угорскі.

Кріза в Австрії.

Вчера появило ся в Wiener Ztg. слїдуюче письмо цїсаря до Кербера: „Дорогий Докторе Керберґ! По зрілій розвазї і подрібнім розслїдженю мотивів, які Вас спонукали предложити менї димісию Вашу і цїлого Вашого кабінету, не можу мимо перепон, які після Вашого представленя опанували ситуацию і сковують Вашу дїяльність, згодити ся на Вашу просьбу о увільненя.

З огляду на дуже важні справи, які в найблизшім часї мусять бути полагоджені, а котрі мусять бути віддані випробованим силам, потрібна мені і на дальше Ваша дуже цінна служба. Згадуючи мило з подякою і признанем многократні дотеперішні услуги Ваші і инших членів кабінету, числю на Ваш так часто випробований патріотизм і заневняю Вас о моїм на дальше тревожічім цілковитім довірію“.

З сего письма бачимо, що кабінетову кріза полагоджено в инній формі, як се передвиджували дневники. Видко, що угорский протест був непоборимий і устуи с властивих причинах димісиї не міг бути уміщений в цїсарскім письмі. За те цїсар не щадить в сім письмі цїлому кабінетови слів признаня і довіря.

Польскі і чеські інтриґанти сим разом посрамили ся, бо Кербер лишаєсь дальше при уряді. Его противники потїшають ся тепер тим, що Кербер дістав Gaigenfrist до осени. Віденьскі дневники доносять, що в другій половині серпня Кербер зачне переговори з Чехами і Німцями, головно в справі університетів на Мораві. З кабінету рішучо уступає міністер Резек. Се становище хоче що не буде обсаджене, бо заки прийде до якоїсь угоди між Кербером а Чехами, не знайдесь кандидат на ческого міністра, котрий тїшив би ся довірем ческого клюбу.

Slavische Corr. пише, що вісти, мов би д-р Резек мав наново розпочати парляментарну карієру, або вернути на становище професора університету в Празї, доси не мають ніякої підстави. Д р Резек вибере ся тепер в подорож, з котрої верне доперва в осени.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Недуга папи.

Рим. Вчера випумповано з грудної клїтки папи 800 ґрамів кровавого глину і сим продовжено жите папи, евентуально навіть о кілька днів. Для папи, котрий хоче знати, що дневники пишуть о его недузї, друкують спеціально скореґовані примірники дневників, аби не знав о дїйстнім станї хороби. Тіло папи поволи завмирає; ноги і руки зимні і сині, тілько ум все ясний. Вчера відбула ся вже нарада кардиналів над кандидатом на апостольский престол. Італійскі кардинали суть вже в Римі в комплєті. Катастрофи ждуть кождої хвилї, а деякі дневники неінспіровані курією доносять, що папа находить ся вже в аґонії.

Любе в Анґлії.

Лондон. Президент Франції приїхав вчера до Лондона, принятий льордом міста і королівскою родиною. Місто торжественно удекороване а публика устроює Любетови ентузиястичні маніфестації.

Антимуринські розруxи.

Евансвіль. В столиці північно-американьскої держави Індіана ширять ся від кількох днів розруxи против муринів. Вчера хотїла товпа взяти приступом вязницю, аби зліячувати увязнених муринів. Міліцию товпа обкинула камінем. Міліция дала сальву, від котрої погибло сім осіб а 14 ранено.

Демонстрациї в Пештї.

Будапешт. В понеділок соціялїсти устроїли віче, в котрім взяло участь 15.000 осіб. Всї бесідники дуже остро ударяли на нового президента міністрів і заявили, що будуть підпирати словом і дїлом всїх тих, котрі будуть виступати против сего президента. Вечером устроено демонстрацию перед мешканем Кошута. Поліция розігнала демонстрантів, а кілька осіб увязнила.

Плеве і Вітте.

Берлин. Деякі дневники доносять з Петербурга о острім антаґонїзмі між міністром фінансів Віттем і міністром внутрішних справ Плевем, що між ними прийшло до завзятої борби о царску ласку і перевагу в правительстві. Коли справдять ся вісти, що Вітте має бути іменований канцлером держави, то се буде доказом, що его вплини побідили. Berliner Tagblatt простує всї ті вісти і заявляє, що ніякого конфлїкту між обома міністрами нема.

Оповіщення.

В цїлях патріотичних, народних, пошукує ся: 1) інтелїґентного мужчини, оборотного, в силї віку, нежонатого, свідомого Русина на добре платну посаду; — 2) молодого священика, щиро відданого члена нашого сторонництва, що згодив би ся на заняте поза границями краю. Зголошувати ся сейчас до Народної Канцелярії, Львів, ринок, ч. 10.

Редакция „Дїла“ просить всїх значнїйших промисловців і купців-Русинів в краю, також в їх власнім матеріяльнім інтересї, о безпроволочне подане своєї адреси і характеру підприємства. Адресувати в редакцию „Дїла“, Львів, ул. Батория ч. 24.

Читачі „Дїла“ зволять ласкаво в місци свого пробутку звістити про сю оповістку тих руских промисловців і купців, що нашого дневника не передплачують.

Еміґранти заробкові до Прус мають їхати просто до Осьвенцїма і Мисловиць, а Народну Канцелярию тілько завідомити, коли, кілько і відки виїзджають. — Личних зголошень Народна Канцелярия не буде приймати, длятого просимо Вп. о. парохів звернути увагу на се своїх парохіян,

НОВИНКИ.

— **В справі вибору до делеґаций** помістив пос. Барвінський в „Руслані“ з дня 1 липня ширшу заяву, котра аж тепер дістала ся мені до рук. П. Барвінський твердить в ній, що я „хитрим способом і невірно намагаю ся цїлу справу так представити, щоби на него недобре сьвітло кинути перед руською суспільностию“, і длятого сам подає „фактичний хід цїлої справи“. Отже помимо того, що п. Барвінський цїлу справу описує широко, він нїгде і нїчим не виказує, що моє представлене було „невірне“ Противно; невірности, згладно пропуска, є в представленю п. Барвінського, а іменно: 1) польске Коло від 1891 року не вибирало, як твердить п. Барвінський того кандидата, котрого рускі посли подавали, але фактично не оглядало ся як в давнїйших роках так і сего року на волю руских послів і вибирало після своєї гадки не тілько п. Барвінського але, о скілько собі пригадую, також о. Мандичевского і п. Охримовича; 2) д-р Длужаньскій заявив категорично на спільній нарадї руских послів, що він не кандидує і уступає п. Барвіньскому. Мушу також заперечити, що моє представлене було „хитре“ та мало на цїли кинути недобре сьвітло на п. Барвіньского; я подав те, що на мій погляд було найважнїйше, і мені ходило тілько о вірне поінформоване руської суспільности в справі будь що-будь для неї цїкавій. Додам ще на конець те, що Руский Клюб, коли удавав ся о підписи на свої внесеня до ґрупи п. Барвіньского, то не міг его робити з тої причини, як твердить п. Барвінський, що ему ті підписи були потрібні; се доказують многі внесеня і інтерпеляції Клюбу без підписів тої ґрупи. — *П*

— **Вчерашне буковиньско руске віче в Чернівцях** випало імпозантно. Участників було кілька тисяч. Віче створив пос. Стоцкий. Президував о. Каленюк. Всї резолюциї віче принято і висказало довіре руским послам. В телеґрамі до Кербера віче висказало ему подяку за те, що зробив дещо доброго буковиньским Русинам, і просить о дальшу ломич центр. правительства для Русинів особливо на поли церковнім і економічнім. Також затвердило віче рішене збору мужів довіря що-до реформи виборчої до буков. сойму і що-до домагань в справах церковних. По вічу удали ся всї вічевики походом через місто до резиденциї митроп. Ренти, де митрополит зійшов до народу на подвірє і на дотичну промову посла Пігулякa, котрий представив ему ухвали віча, між тими готовне іменованя руского ґенерального вікарія, відповів, що не бачить причини до змін ни свого дотеперішного поступованя. Тілько тактови послів треба завдячити, що при страшнім огірченю народу обійшлось без екцесів. Перед мешканями руских послів устроїли вічевики великі овациї. Ширше о тім вічу після інформаций нашого дописувателя з Чернівців подамо завтра.

— **В справі академічного віча.** Богословії львівского руского семинаря прислали нам письмо, в котрім заявляють, що не будуть могли взяти участи в академічнім вічу, назначенім на 13 і 14 н. ст. липня, бо час є для них недогідний, а дальше і тому, що комітет скликуючий віче, не вважав за відповідне з ними порозуміти ся. Ми думаємо, що в справі, яка не має значіня партийного, нема причини молодіжи ділити ся, та що відокремлюване богословів комітетом сьвітскої молодіжи може вийти на шкоду загальної народної справи на університеті, коли молодіж теольоґічна рішить інакше ніж молодіж сьвітска і не буде вважала за потрібне держати ся рішень академічного віча. „Dziennik polski“ вже тепер використав не солїдарність молодіжи для своїх цїлий, а хоч інтерпретация его є хибна і тенденційна, то однак варто над нею призадумати ся та не допустити до того, щоб через особисті суперечки і доктринерскі упередженя вийшла шкода для народної справи. Нехай молодіж дїлить ся там, де йде о інтереси внутрішні і партийні, але нехай іде солїдарно і одною фалянґою всюди, де розходить ся о оборону наших спільних національних прав. Час до 13 липня ще релятивно далекий і тому було-б вказане, щоб істнуюче непорозуміне усунути і злучити всю молодіж до одної солїдарної акциї.

— **На увагу президиї вишого Суду краєвого.** В звісній справі т. зв. „розрухів в Залучу коло Снятина визначив окружний суд коломийский розправу на день 16. липня. Самих обжалуваних есть 78, сьвідків враз з відводовими буде бодай 50, розправа потрвае отже яких 2—3 недїль, і то в самі жнива! Се-ж попросту знищить матеріяльно всїх інтересованих. Чиж не дало би ся отже перенести сего процесу на осінь, тим більше, що всї обжалувані суть на вільній стопі? Можеби Хвальна Президия звернула увагу кол. суду, на які домисли він себе наражує через таке поступоване. Боронить обжалуваних адв. Д-р Олесницкий.

— **Тяжка борба о руске письмо.** Дня 29. червня дістаєм з ц. к. суду окружного в Бережанах візване на сьвідка підписане секретаром судовим п. Шнейльом, а виготовле не в язиці польскім. Позаяк не єсьм зовсїм обовязаний уміти по польски, та яко Русинови прислугує менї право, щоб власти відносили ся до мене у моїм материнім язиці, тому звернувем се завізване п. к. судови з просьбою, о виготовлене менї його у язиці руским. Одначож на се лике моє чудоване другого дня се є 30. червня дістаю другий раз таке саме завізване по польски (се по звісним обіжнику львівскої апеляциї !! *Ред.)* а коли не хотівем його приймити, возьний лишив менї його на столї завязуючись, що дістав від п. Шнейла строгий наказ доручити менї се візване за всяку цїну, а коли би я не хотів явити ся, то загрозив менї спровадженем до переслухання жандармериєю. Подібно як і попереднього дня звернув я се візване судови і ждавем тимчасом приходу жандармерії. Доперва за кілька днів дістаєм по раз третий завізване до суду, тепер уже по руски, однакож яко обжалуваний. Се візване виготовив уже секретар С. котрому сю справу відступив п. Шнейль, котрий видко не хотів прямо видати візвання по руски. А тепер мале запитане до екселенциї Тхоржницкого. Що думає він зарядити, щоб усунути вже раз самовільні, безправні нехтованя приналежних нам прав, та що у рускій части краю мають робити такі пани Шнеллї et tutti quanti, яких питоме місце є на Мазурах?

Володимир Бачинський.

— **Тяжко, дуже тяжко зломити польский гакатизм львівского маґістрату, а таки можна его зломити!** Яка була при тім процедура, се побачать наші читателї в першій половині з інтерпеляциї внесеної послом д-ром Косом на 237. засіданю палати послів ради державної з дня 24. червня с. р. до міністра справ внутрішних д-ра Кербера. В інтерпеляциї сказано: „Львівскій маґістрат яко власть політична вислав у пьвітни 1903. р. п. Вячеславови Будзиновскому, звісному рускому писателеви і редакторови рускої часописи „Свобода“, візване, щоби явив ся з маґістраті в справах військових. А що візване було в польскім язиці, то п. Будзиновскій не принав его з приміткою, щоби ему прислано візване по руски. Та сама істория повторила ся другий раз. По третий раз дістав п. Будзиновскій візване все по польски і вже з загрозою кар. Се третє візване вислав п. Будзиновскій з жалобою до президиї ц. к. міністерства. По раз четвертий одержав п. Будзиновскій дня 5. мая с. р. знов польске візване з д. 4. мая 1903. ч. 528/903. вже під загрозою, що спровадить ся его на комісариат дїльниці IV. примусом. Обовязуючі закони приписують, що політична зверхність — а такою в сім случаю є львівскій маґістрат — має з рускими сторонами переписуватись в рускім язиці; а що в сім случаю маґістрат не може виправдуватись тим, мовби він не знав, що п. Будзиновскій є Русином, отже се поступоване львівского маґістрату є грубим і сьвідомим потоптанем закона (впрочім той маґістрат все і без виїмку так поступає), то підписані звертають ся до В. Екц-ї з запитанем: „Чи В. Екц-я схоче потягнути львівский маґістрат до одвічальности за его нагани сідне незаконне поступоване? — і чи В. Екц-я схоче зарядити, щоби на будуче такі противзаконности не лучали ся?“— По наведеню сеї інтерпеляциї розкажемо, що дїялось дальше. Маґістрат, сьвідомий того, що допускає ся топтання приписів законних, анї не виконав загрози кар, анї не спровадив п. Будзиновского примусом, але бачучи, що „коса трафила на камінь“, прислав п. Будзиновскому вже ось-таке пяте з черги візване, і то не візване, але запрошене: „Ч. 528/903. Запрошенїе. Комисаріатъ дѣльницѣ IV. взиває П. Вацлава Будзиновского аби ся ставивъ въ тутейшомъ урядѣ до дней 3. Льбовъ 6/7 903. *Нижанковский.* (Печать: „Komisaryat dziel. IV. Łyczakowskiej Lwów.“ Чому на рускім письмі не прибито рускої печатки? Чи львівский маґістрат не має їх, чи не хоче прибивати? Чи й за печатку треба ще війну вести?!

— **Чи є на се рада?** Прикрого та болючого вражіня мусить дізнати той, хто перебуває в неоднім чисто рускім селї і почує, як малі рускі дїти, забавляючись під хатою, висьпівують всїлякі польско-патріотичні пісьні, як „Boże coś Polskę“, „Patrz Kościuszko na nas z nieba“, навіть марш соколів і безліч инших. Є се очевидно виплід нинїшної шкільної практики в Галичині, якій присьвічує не ідея справдїшного просьвітного піднесеня народа, але яка основуєсь декуди на безприкладній в культурнім сьвітї анархії, і на правдиво старопольскій самоволи шовіністичної части учительства. Супроти того правдиву прислугу зробив нашій справі „Народний Комітет“, що видав по так дешевій цїнї два наші народні имни „Ще не вмерла Україна“, і „Не пора“. Ті пісні повинні ми отже розвинути сотками по всїм краю, так між старими як і дїтьми, а ми певні, що наша мельодийна й патріотична пісня випре скоро всякі чужі, штучно, скажемо навіть, насильно ширені польскі сьпіви. Лиш нам треба взяти ся до дїла. На духовенстві та шкільній молодежи особливо лежить сей важний обовязок. — *хуг.*

— **Основане філії „Товариства педаґоґічного“ в Бережанах.** Від довшого часу заходились Русини в Бережанах коло основаня товариства, в якім могли-б ґуртуватись для спільної праці умової, для розвитку і ширеня просьвіти, основуваня руских шкіл і для опіки над шкільною молодіжю. Істнуючі тут руско-народні товариства не відповідають згаданій цїли, тож показалась крайна потреба заложити філію „Товариства педаґоґічного“. Коло зреалїзованя сеї гадки ревно заходив ся проф. ґімн. Н. Бачиньский і отсе перед кількома днями гостили ми на перших загальних зборах сеї філії, на яких явилось доволї гостий і делеґат з центр. Виділу проф. А. Збори отворив проф. Б. гарною вступною бесідою, в якій указав на цїль товариства і вагу виховання молодіжи, що полишена собі самій або внародовлюєсь в зневіру, длятого візвав присутних: підпирати морально і материяльно змаганя товариства. По переведеню звичайних формальностий, як пояснене статутів, вибір президиї і т. п., забрав слово делеґат проф. А., подав

короткий погляд на дїяльность Товариства педаґоґічного, вказав на причини упадку деяких філій а вкінци вимовними словами заохотив не лиш членів, але й цїлу руску суспільність: підпирати нашу працю в визначенім напрямі. З черги наступив вибір видїлу, до якого увійшли: проф. Н. Вачиньский яко голова, Іван Петрицкий, Олена Кордубівна, Стефан Томашівский, Олекса Лукіянович яко видїлові, Соня Дуткевичівна і Іван Ризак яко заступники. З порядку дневного прийшли внесена і інтерпеляції. Між иншим піднесено справу основання Бурси селяньскої, в якій найшли би приміщене ученики III. і IV. кляси школи народної. На внесене сов. Билиньского загальні збори припоручали видїлови порозумітися з філією „Просьвіта“ і істнуючою вже Бурсою для учеників шкіл середних і приступити в найкоротшім часї до основання згаданої Бурси. (Як зачуваємо філія вже сего року розпише конкурс на принятє кількацятьох питомців). По залагодженю ще деяких инших справ новозибраний голова пожелав новому товариству успішного розвитку і закрив збори. — *О. Л.*

— **Вісти з Північно-американьскої Руси.** Канадийскі Русини (і Фіндляндцї осїли в Канадї) вандрують сотками до Сполучених Держав, а передовсїм до Монтани, Айдаго, Вашінґтону і північної Дакоти — не щоби там стало осїсти, але по найбільше на заробки. Деякі йдуть піхотою сотки миль. Правительство Сполуч. Держав — як пише американ. „Свобода“ — звернуло увагу на сю масову еміґрацию з Канади і видало острий наказ пограничним інспекторам, щоби арештували еміґрантів і відставляли їх „шупасом“ назад до Канади. Недавно тому й арештовано одну таку партию еміґрантів в Spokane а деяких вислано з Монтани і північної Дакоти назад до Канади. Для здержання сеї еміґрациї буде невдовзї побільшене число пограничних інспекторів. — Американьскі Поляки переводять конскрипцию своєї нациї в Америцї. Комітет, зложений в тій цїли, розіслав квестіонарі до всїх польских сьвящеників з прошенєм о спис місцевого польского населення. Отже америк. „Свобода“ підносить, що добре було би й Русинам американьским перевести свою конскрипцию. — В остатнім (26) числї „Свободи“ находимо виказ дальших жертв на лемківску українську Бурсу в Нов.-Санчи. Досї зложено 75 долярів і 20 сантимів. Жертви збирає о. Н. Струтинський з Олїфанту.

— **Закінченє року в курсї аналфабетів у Львові.** В сю неділю пополудни відбуло ся закінченє року шкільного в курсї аналфабеток, удержуваним нашим Товариством Педаґоґічним, іспитом з религії, читаня оповіданя, численя і деклямованя. Іспит відбував ся в комнатї школи видїлової ім. Шевченка під проводом голови Товариства педаґоґічного о. крилошанина Чапельского в присутности членів видїлу того-ж товариства і двох пань з „Кружка українських дївчат.“ З одного боку з вдячностию треба було подивляти ту доброту, лагідність і терпеливість, з якою учительки (п. Вишневска в висшім віддїлї і п. М. Білецка в низшім) відносили ся до своїх учениць, а з другої сторони серце радувало ся, коли бачило ся, як ті ученицї (було їх над 30) помимо і старшого віку і часто тяжкого службового обовязку, рвуть ся до науки і як в їх душі родить ся патріотизм руский. А вжеж сльози радости стануди в очах, коли по відспіваню имну „Ще не вмерла Україна“ виступила одна з учениць-служниць, Параня Півень і виголосила розумно та сьміло довшу мову, в котрій заявила, що ту в школї научила ся любити своє рідне руске слово, шанувати свій обряд, і в котрій вкінци подякувала Товариству педаґоґічному, учителькам і катехиту за опіку і прихильність. По тій мові вручили служниці букети учителькам і катехиту Василияниву. Потім директорка п. Білецка заохотила ученицї до дальшої науки по вакациях і загріла їх, щоби і инші свої знакомі притягали до тої науки. Тою для служниць велике сьвято (всї були по сьвяточному убрані, деякі в народнї гарні костюми) закінчив о. крилошанин Чапельский щирою і сердечною промовою, в котрій між иншим сказав, що служниця, хоть прийшли може і з далека, зі сїл, до великого міста під чужі люди, преціньо ту в школї найшли своїх людий, що їм є щирими приятелями. На то дав ся почути між дївчатами ту і там тихий плач. Коротко кажучи, той іспит зробив на кождім як найкраще враженє. Ту наші паві показали, що можуть вдїяти позитивною працею.

— **Про пок. Волод. Нижанковского,** помершого перед місяцем в Пітсбурґу, находимо в америк. „Свободї“ (з 24 червня) незначайно теплу згадку. Нагадавши „одиссею“ небіщика по різних голодівках Галичини, переходить С-а відтак до его приїзду в Америку. Там обняв він парохию Troy N. Y. За его старанєм виплачено там довги церковні і его лише трудом побудовано гарну церков у придученій Granville N. Y. Відтак покій ний, вже дуже хорий, адміністрував короткий час парохию в Mckeesport Pa, а послїдними часами був парохом в Ramey Pa, звідки вже небезпечно хорого перевезено до шпиталя в Пітсбурґу, де і Богу духа віддав. Покійний — пише „Свобода“ — був чоловік характерний, інтелїґентний, привязно сердечний, спокійний і глубоко музикальний. Яко Русин був сьвідомим Українцем, непохитним, щирим. Американьска Русь втратила опять одного робітника, а та невіджалована втрата тим тяжша, бо саме тепер гряде час, в котрім таких робітників потребує Русь сотки, а они не тілько не прибувають, але на велике нещасте і жаль убувають. Покійний помер в наслїдок розстрою нервового, виликаного тяжкою недугою жолудка. Величавий похорон був тим сумнїйший, що сьвіжком тяжкої слабости і смерти покійника був рідний брат его Олекса, одиноткий з цїлої родини, котрій покійний був віданий цїлим своїм благородним серцем.

— **Яка страшна коррупция** панує в галицкій адміністрациї, о тім сьвідчать щораз то нові факти. „Курєр львовскі“ приніс в 184 ч. з 5 с. м. з повітового міста Новий Торг (в західній Галичині) сен-тяку пахнючу китичку: „В новоторгскій стайни Авгія — пише тамошний допісувательь — дїють ся красні річи. Підчас сегорічного асентеунку в Нов.-Горай асентировано нездару жидка Гайкорая замість рослого як дуб Мендлера; о сій „помилцї“ сьвірінькають воробці, але власти не зарадили доси нїчого. Комісарем асентируяковим був практикант намісництва Жачек. Він мав також реферат пашпортовий а з тих рефератів викрито, що возний староства провадив обманьства на тисячі. [О тих обманьствах було свого часу розказано в „Ділї“.] Викрито також, що возний староства Ян Пазрский забирав собі стемпелї з подань, вношених до староства. Недавно арештовано тут судового помічника М. Кліґмовского за злочин надужитя власти урядової (§ 104 з. к.). Той Кліґмовский, підплачуваний засудженими на арешт, перемінював їм кару арешту на кару грошеву а в реєстрі карнім виказував, що засуджений відсидїв арешт. Се вийшло на яву при справі одного різника із Закопаного, котрий був засуджений на пять днїв арешту а збув ся ві грішми. По арештованю Кліґмовского викрито поки-що около пятьдесять таких „коваликів“. При викупні ґрунтів під зелїзницю вийти давали ся підкупльовати і се річ доказана. Видїл ради повітової постановив був виточити вийтам слїдство, але опісля відступив від того. Се — каже допісуватель — дасть ся пояснити лише тим, що ті вийти при виборі маршалка ради повітової голосували на д-ра Здуня, а д-р Здунь їздив на викупно ґрунтів зі Струшкевичем.

— **Вибори до повітової ради в Лїську.** З Лїська пишуть нам: Мирно, ладно і зручно перепровели Русини лїського повіту своїх 12 членів до ради повітової. Здисциплїнована інтелїґенция духовна й почасти і сьвітска, під сьвітлим проводом д-ра Струтиньского сує з народом лавою — де треба — і свого докончує. У нас йде робота для народу несогірше. Правда,— се кут глухий, — „запустінє велїе“, але при дотеперішній карности, згоді і інтензивности в трудах для народної справи, ми неоднях ще здоговнимо. — *В. К.*

— **Наші земляки в Боснї.** З Сараєва пишуть нам: Про іменованє нашого земляка п. Николу Яворского президентом окружного суду в Бігачи (Боснa) була вже в „Ділї“ згадка. Іменованє тото тим радіснїйше для нас, що стратилисьмо недавно одинокого президента Русина, пок. Медведского, так що его місце опять припало заслуженому Русинови. Імовірно однак, що п. Яворский дістане з родинних взглядів замість в Бігачи місце президента в другім окружнім судї, можливо в самім Сараєві. — Рівночасно іменований надсовітником верховного суду в Сараєві добре звісний в краю патріот і добродій руских інституций п. Володимир Струтиньский. Его іменованє на се почесне місце повитала руска громадка в Боснї з тим більшим одушевленєм, що деякі людцї напосїлись були, тому характерному мужеви колоди під ноги ставити. Дальше придїлений на референта верховного суду в Сараєві п. Василь Вусович, дотеперішний заступник надпрокуратора в Сараєві. І се в степень до імовірно скорого посуненя нашого земляка, котрому надано недавно за его муравлину працю рицарский ордер Франца Іосифа. То все дїєсь на жаль замість на рідній земли — на чужині! Але се як-раз signum temporis...

— **Французске правительство** — як довідуємо ся з французских дневників, — дало припоручене артистови-маляреви Беккерови намалювати образ **„В'їзд княжни Анни Ярославни в Реймс 1046 р.“** Образ має представити хвилю, як дочка київского князя Ярослава Мудрого всїдає з тогочасної коляски, французский король Генрих I. подає їй руку, а довкруги стоять свити руска і французска. Артист Бекер, заким забересь до сего дїла, знакомить ся тепер в Петербурзї з матеріялами в імператорскій публичній бібліотецї і з лїтописьми Нестора, а звідтам виїде в Реймс. Сей образ призначило французске правительство для свого посольства в Петербурзї.

— **З царства тьми.** Російскі дневники принесли за „Козловскою ґазетою“ таку для Европейців сензацийну новинку: „В земскім шпиталї в Козлові [коло Тамбова] відбула ся недавно оригінальна операция. Занимано „верити“ з одної молодої, 27-лїтної богомолки М. В., задержаної в Петербурзї, куди їхала до о. Іоана Кронштадтского [котрий, як відомо, має славу чудотворця; его взивано навіть до царя Александра III.] „Верига“ — зелїзний ланцюх на тїлї — носила она вже два роки і була би й дальше его носила, коли б якийсь монах підчас по дорожи до Іоана Кронштадского не дав був їй розрішеня скинути їх перед наложенєм реченцем „искуса“. Операция була незвичайно трудна. Вже зверхний огляд тїла показав, що грубий ланцюх, яким оно було повязане, вріс в шкіру так, що его й небуло вже видно. Коли перед операцию богомолку захлороформовано, она, западаючи в стан безпамятний, висьвівувала духовні канти. Хірурґ, що взяв ся до операції, мав дуже тяжкий труд, бо тїло позростало ся не лиш зверха ланцюха, але й межи звенами, отже кожде ланко мусїв оперувати скремо. По переведеній операції лікар сказав, що богомолка, по стараннім уєдиненю „верити“, не умре, але то була вже крайна пора операції. Коли б хотїла була видержати „покусъ“ до кінця, то безпохибно була би погибла, бо ланцюх проник би був до костий і зламав їх, розрізав би був печінку і т. д.

— **Дрібні вісти.** До видїлу ради повітової в Горлицях увійшли з вибору: Адам Сашиньскій презесом, радник Смолецкий віцепрезесом, а членами видїлу: горлицкій бурмістр д-р Радомиский, горлицкій адвокат д-р Фр. Дзюбчиньскій, бувший маршалок дїдич д-р Каз. Щиндцкий, руский сьвященик о. Клим. Конпстиньскій і дїдич Ольшевскій. — Із Зимноводи-Рудна доносять нам, що ві второк пополудни уточнив ся в ставі „Стрихович“, купаючи коні, 16 лїтний хлопець Іван Колодій з Рясної руской. Нещасного витягнено з води аж в півтора години. — Сего понеділка між год. 3 а 4 пізнїйше часом сильної бурі з дощем і градом ударив грім в міскій торговиця і поразив сім осіб, з котрих одна зараз умерла; що буде з прочими, покаже ся. — В ночи 7 с. м. на двірци в Ярославі два урядники зелїзничі хотїли в касовій канцелярії знеславити подорожну служницю, молоду й гарну, що ждала на поїзд в III класї, а через одного слугу зелїзничого підступно висилану до канцелярії за білетом. На ві крик поліциянт прийшла їй в поміч. Допісуватель Kurjera (wow., доносячи о тім факті, додав, що в тій справі заряджено судове доходженє. — В Трускавци помер в 50 році життя Виктор Незабітовский бувший посол соймовий і маршалок бобрецкої ради повітової.

— **Послїдна вість.** Пані полїпшило ся.

— **Народне віче в Немирові.** Браття селяни Немирівщини! Поспішіть численно на народне віче, котре відбуде ся в Немирові дня 12 н. ст. липня с. р. (отже в празник св. Ап. Петра і Павла) о 5 ій годинї пополудни в церковнім домі з таким порядком: 1) отвореня віча і вибір провідництва, 2) реферат „о політичній ситуациї на галицкій Руси“ з дискусиями і внесеньями, 3) „Економічне положенє нашого простонароду“ також з дискусиями і внесеньями, 4) закінченє віча. — *Видїл „Рускої Руской Ради“.*

— **Директором жіночої семинариї учительской у Львові** іменований директор мужеской учительской семинариї із Станиславова Ян Войцеховский, на котрого, як знають наші читателї, так часто жалувала ся Русь станиславівска.

— **Спростованє.** Від Вєч. о. В. Терещука з Добровід збаражского повіту одержали ми довше письмо, в котрім о. Терещук простує донесеня „Народного дїача“ про его особу в дописи, яка була поміщена в „Ділї“ ч. 124 п. з. „Просьвітний рух в Збаражчині“. Зі спростованя показує ся, що докори допісувателя полягали лише на хибній інформациї і неточности, бо як-раз о. Терещук дав привід до заснованя читальні в Доброводах, а наколи на отворене читальні незапрошено деяких людий з повіту, котрих мав на думцї допісуватель, то тілько тому, що селяни самі були тому противні, знаючи, що дехто з тих людий бавить ся непотрібно в фракціманію і шкодить згідній народній роботі. Було би пожадане — скажемо від себе — щоб фракціманія справдї скінчила ся та щоб народні наші дїячі, котрих і так за мало, пішли разом, бо пора тепер не така, щоб розбивати ся без потреби і спинювати рух, котрий може стати силою тілько через згіддливість і солїдарність.

— **З Товариства св. Петра.** До нашого Товариства вступили і по 2 К, зложили: посол сов. Ол. Барвіньский, сов. Тит Ревакович, професори техніки Волощак, Зілозецкий, Левиньский, Мариняк і Медведцкий, проф. учит. семин. Вас. Тисовский, жена портира техніки Мария Шнайдер. Дальше жертвували на руки декана скалатского о. Герасимовича оо. пароси: Мальчиньский 1, Чачковский 6·79 К, Малишевский 2 К, Галька 5 К, Зарацкий 3 К, Мандичевский 2 К, Кеїовже 1 К, Олоферко 3·04 К, Герасимович 4 К, Вашинин 2 К, Із. Рейтаровский 3 К, Ів. Рейтаровский 3·20 К, а Зазулик 6·40 К. Vivant sequentes! *Видїл.*

— **Видїл Товариства „Руска Захоронна у Львові** складає отсим сердечну подяку Его Екселенциї Митрополиті гр. Андрею Шептицкому за щедрий дар 50 К, Кружкови українських дївчат за суму 10 К з доходу концерту слуг. В натуралиях отримало Товариство дрова за котрі дякує Вєч. о. крилошанови Чапельскому, Вєч. о. Редкевичу і Вєч. о. Бобикевичу.

— **З Тернополя** доносять, що дня 12 с. м. відбуде ся в салї замковій в Тернополи концерт музикально-вокальний тов. „Тернопільскій Боян“. По концерті відбудуть ся заходом тов. „Руска Бесїда“ танцї в комнатах товариства. Отсим маємо честь запросити так місцеву як і замісцеву публику. Докладну програму подасть ся пізнїйше. — *Видїл пов. „Тернопільскій Боян“.*

— **Сердечну подяку** складаю Вп. Корнерівви адвокатови в Мостиских як і Вп. Скварковій за оборону в справі — карно-політичній в Мостиских 7 мая 1903. *І. Г.*

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

„Ц. к. Дирекция зелїзниць держ. у Празї оголошує, що в короткім передана буде до приладного ужитку зелїзница льокальна Табор-Бехіи зі станциями Табор, Стан, Малошін, Судомерїц-Чернїн і Бехіи і перестанками Бертенатт, Цешкон, Требелїц, Внехлїд-Дубов, Сокол і Белеронїн. Станції уряджено для загального руху а перестанки тілько для руху особового і обмеженого руху пакункового“

Конкурси.

В Руській Бурсї в Тернополи буде в шкільнім роцї 1903/04 помішене для 52 учеників публичних середних шкіл, а тих для 6 безплатно з фонду бл. п. А. Качали. Перенїстити в першу буду мали ученики голодні (I—IV кл.), бо вони найбільше потребують опіки і помочи; о сьвіжо стане вона, будуть приняті ученики і з инших кляс, іменно такі, котрі мотли би під доглядом настоятеля давати поміч в науках голодним ученикам.

Подани о принятє адресовані до Видїлу Руской Бурси в Тернополи треба внести до 19 серпня 1903; пізнїйше внесені подани не будуть увзлядненї.

До подана треба долучати:

1) сьвідоцтво шкільне за послїдний піврік. 2) сьвідоцтво убожества, 3) взяву місячної доплати найменше 16 К; хто заявляє, що буде платити 25 до 30 К не предкладає сьвідоцтва убожества, 4) на ко рок сьвідоцтва і за подорож треба долучити почтову марку на 35 с.

Ученики принятї мають явити ся в товаристві родичів або опікунів в канцелярії товариства найскорше 1 вересня а найпізнїйше 3 вересня с. р. і виказати ся достаточним числом бїля і одіжи.

Кождий ученик мусить мати 6 сорочок, 6 питавів, 6 ручників, 12 хусточок, 12 пар шкарпеток, 4 простирала, 2 пошевки, 1 подушку, 1 кондру і 1 коц до накриваня ліжка. Всї ті річи мають бути значені і списані.

З верхної одіжи мусить кождий мати: 2 пари черевиків, 1 убране зимове з сукна, 1 літне з полотна, 1 плащ і 1 шапку.

По приїзді всїх принятих учеників оглянє їх всїх лїкар; хорі ученики безусловно будуть віддалені.

При сій нагоді просить ся також родичів і опікунів, щоби ані з початком року, ані серед року не присилали ані не приписали жадної їди, бо та їда з дому найчастїйше цвате і плїсневїє по шафках і куферках і затроює воздух.

Всї ученики висших кляс будуть мати спільних учителїв домових, а на сю цїль будуть родичі платити 1 К місячно.

В Тернополи 4 липня 1903.

За Видїл Руской Бурси:

Др Ол. Калитовский, о. Д. Лопатинский.

В цїли обсадженя 24 місць в бурсї св. Іоана Крестителя в Дрогобичи.

Принятими будуть ученики руской народности, греко кат. обр. будь безплатно будь за доплатою місячною до гори від 14—30 К. Отримують: помїщенє, удержаня і надзір. Кождий питомець має мати свою постїль (кромі ліжка), бїлє, одежу і книжки.

Подани вложити в послїдне сьвідоцтво шкільне, а декларацию вложити доплати місячної, належить вносити до видїлу на руки о. Антонія Рудницкого в Дрогобичи. Речинець до 15 серпня с. р. — *Видїл Бурси св. Іоана Крестителя.* В Дрогобичи 3 липня 1903. *Свящ. П. Кмит*, предсїдатель. *Володимир Чубатий*, секретар.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Д. Хо. в Шу. Тепер лїчаю на 3 квартал 1 К. — С. Яр. в Бо. Вашої адреси в: Т Во. в Городищи н. Заліщ; К Ма. в Галичи а С. Ко. с нам не лїчаний, — І. Кр. в Ск. Логічне письмо о парохов відіслано до о. Ищ. в Красові п. Броди, куда звольте ласкаво парохт звернути ся. — В. Ле. в Во. Вашим Вами приславна учителька, дуже пожалувала ся у нас а ми препоручені вашої незнаємо.

— **Ученики Руси** з у ченика IV кл. школи реальної, з найкращими читами, що не мають удержати ся в середніх інтернатах у Львові, пошукує инструкції. Адреса: Гр. Коперницька Львів, ул. Сапіги ч. 7.

— **Сьвіжі дички** в цїлих і пошатах „Науки на ведїлю“ п. Т. Ковальского можна у него (Сокаль, п. Грубешів) по надісланим цїни 4 К, а пошатами 4 К 20 с.

УВАГА! Всякому Русинови *конечно потрібний* найбільше оригінальний Спис 2 К вже Львів. *Перший* ілюстрований і ілюстрованими, виключно, ілюстрованими по цїні 1 К за серію з 12 штук. — *Нові* дуже гарні ілюстрованої хоронних, великої вели Спасителя місяця хори музичні. Марш Сокола, Похідний Соколів, Мій край — мій рай, Великі, Величальна. Цїна 30 сот., з пересилкою 50 сот. Набувати можна у видавництві Спілки Дениса Кучики, Рінок 10 як поштовий пакунок надісланим готівки або пересилковим. Чистий дохід призначений на будову дому Сокола в Львові.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного як плянтація на площі Галицкої

На сезон лїтний.

Барометри взорцёві по 7, 8 і 10 К — найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** полові по 12, 15, 24 і вишше. Зарівно в найбільшім виборі окуляри, шайбри, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше.

Недѣленне.

Спеціяліст недуг **внутрішних**

Д-р ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниця, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт̀ів ч. І., II. пов.** (Народний Дім). 609

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасину) і т. п. в найлїпшій якости з ґарантією процентової висоти складових субстанцій, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цїнах і під найдогіднїйшими услівями заплати, причім Вел. духовенству і рільничим кружкам удїляє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочеві. 415 6—

Ренти державні, призначені до конверзиї

приймаємо до зреалїзованя або остемпльованя безплатно і служимо також порадою при замінї на инші ефекти

СОКАЛЬ і ЛІЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Курс Львівский

в дня 8 н. ст. Липня 1903.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	537 —	547 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	570 —	580 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 25	— —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. вьос. 50 л.	100 7	101 40
» » » 4% 60 л. по 200 кор.	97 50	— —
» краєвого 4½% а. в. вьос. в 51	101 50	102 20
» » 4% а. в. вьос. в 57 л.	98 75	99 45
Товариства кредит. 4% (І. емісї)	98 20	— —
» » 4% вьос. в 41½ л.	98 40	— —
» » 4% вьос. в 56 л.	98 30	99 —
Облиґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинацийного 4% а. а.	99 70	100 40
Буков. фонду пропинацийного 5% а. а.	103 —	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	100 70	101 40
» » » 4½% (III. ем.)	101 75	— —
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1895 по 4% а. в.	99 30	100 —
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	96 30	97 —
» » 4½% 4-ох емісїй.	101 50	— —
Вьосы:	к. с	к. с
Міста Краєова по 20 зр. (40 л.)	75 —	81 —
Міста Станиславова » »	— —	— —
Монети:		
Дукат цісарский	11 24	11 40
20 франкївка	19 —	19 20
100 Рублїв срібних	250 —	264 —
100 Рублїв паперових	252 —	254 50
100 марок нїмецких	117 10	117 80

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середньо-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 3·40***, 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Ряшева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30* 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **3·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Яснова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в неділю і сьвята) до 13/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/6, до 13/9), 3·14 (від 17/5 до 13/9 в неділю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в неділю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 9·35, (від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*
До Ряшева: 3·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—* 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·43, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзця, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Яснова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 13/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 13/9 в неділї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в неділї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 13/9 в неділї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди зазначені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **звіздкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. підля середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзничне (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Красіцких ч. 5. 68

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видало недавно найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИ Т. ШЕВЧЕНКА“.** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 2) 7

Учениця з укінченою видїловою школою приймe радо приватну посаду учительки на селї. Адреса: „Україна“ post. rest. Львів. 460 1—5

Ученик VII кл. нїмецькоі гімназиї може приготовляти до поправок і вступних іспитів. Листи з подяками вже уділяємо адресувати: Іван Остап „Русько-українська бурса“ в Бродах ул. Старотеатральна. 420 1—4

Матурист шукає лекциї на час вакацій. Адреса: post rest. А. С. Бенева, п. Соснів. 429 1—3

Дві кімнати з садом над Прутом до винаймленя на час вакацій близько чатиного лїса під адресою З. Матковский управ. школи. 428 —3

Вдова по сьвященику приймe кілька пансночок на станцию від 1-го вересня 1903. Адреса до 1-го Серпня 1903 п. Александра Туркевичева Львів ул. Сикстуска ч. 39 а від 1-го серпня Ярічів нокий у п. Прокоповича. 431 1—5

Дяк з добрим голосом, умїючий вести громадску писарку і аґенцию „Днїстра“ потрібний зараз. Приймає: Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 373 1—3

Крамниця пять лїт тому заснована, з місячним торгом понад 2000 К, зараз до продажи або до винаймленя на час будови зелїзниці по конець 1904 р. Неузгляднені зголошеня лишать ся без відповіди. Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 377 1—3

Фелон вартости 260 корон продам за 160 кор. *П. Кульчиньский* парох в Черепини. 424 2—3

УЧИТЕЛЬ

глядає лекциї, по можности в гірскій околици. Post. restante Е. Г. Гвоздець. 420 3—3

Кожда жінка і кождий поступовий мужчина рішучо повинні мати книжку п. з. **„Жінки суспільне становиско і еї епосібности“** проф. Доделя задля еї нового і цікавого змісту, а тим більше, що она не стратить ніколи на вартости. Набути еї можна за присланем 1·10 К, під адресою: *М. Фаст, Перемишль, Добромильска 15.* 418 2—4

Пошукуєсь сейчас рутинованого дяка з добрим голосом, котрий умів би провадити хор і учити дїтий в парохіяльній школї в Yonkers, Америка. Місячна пенсия виносить 35 долярів крім доходів. Кандидатів москвофілів не бере ся навіть на увагу. — Адресувати треба. Red. Paul Tymkevich 45 Oak Str. Yonkers N. Y. U. S. A. 412 3—10

Великі. вибирані, гарні **морелї до вареня** висилає в 5 кілевих почтових коробках, дуже старанно опаковані по 3 к. 72 сот. *franco.* A. Hoffman, Nyiregyhaza, Ungarn. 426 1—10

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручав

для Всч. Духовенъства яко найвідповіднїйше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

439 58—156

СВОБОДА

письмо політично-просьвітне і господарске для народу.

Видав і за редакцию відповідав Вячеслав Будзиновский.

Цілорічна передплата виносить **2 зр.**, на пів року **1 зр.** Редакция і Адміністрация, Львів, улиця Батория ч. 24.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9.

поручає фортепяни і пяніна з першорядних фабрик. 550 190—?

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок 10, ДНІСТЕР дім „Просьвіти“

одиноке руске товариство асекурацийне засноване в р. 1892

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу **против шкід огневих**, побирає умірковану оплату премій, а **чистий зиск** т. є. надвижку з оплат розділяє **межи членів яко звороти**; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує **шкоди** дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодованъ в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченах на житє в краківскім Товаристві відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Днїстер“.

ДНІСТРА фонди з кінцем 1902 р. виносить **838.364** к. і всї уміщені в цінних пап. пупілярн.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї. 54

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручає

свое переплетнице і галянтерійне заведеня

у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366

Подѣймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебниковъ, Евангелій, Молитовникобъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумовъ, Нотъ, Дневниковъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Експорт до всїх держав европейских!!!

Єгипетскі тутки і паперці 554

АЇДА

суть найлучші узнані.

Вирїб краєвий. Вирїб краєвий.

Головний склад: „АЇДА“ Львів, ул. Паньска, ч. 10.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова при ул. Коперника, я однак плачу *лише* **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде, *а именно:*

МАТЕРАЦИ чисто волосяні по 14, 16, 18, 20, 22, 24 до 32 зр. Матераци з морскої роститнипо 6·50, 7, 8 до 10 зр — Матераци пружинові, сінники, подушки, підшевки, простирада і т. п.

** **НОВІСТЬ!** Парова машина відчищує піряні подушки цілковито по 20 кр. за 1 кгр. — Лише 3 зр. коштує перероблене матерацїв зі 3 подушок. Дрелїхи на матераци метер по 40, 60, 70, 80, 90 кр. 1 зр. до 1·50 — Найбільший вибір лише в специяльній робітни холдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 4—10

Найлїпший

Stern Marke **навіз осїнний!** **Stern Marke**

Мучка Томаса із зьвіздою

з найлїпшим і найдешевшим навозом, що містить в собі фосфоревий квас для кождого рода збіжа, конюшини, бараболь, рипи, на сіножати і пасовиска.

Мучка Томаса із зьвіздою

діяє також скоро і певно як суперфосфат, а перевищає его довшим діланем, як неменш висшою вмістимостию вапняку і магнезиї, при далеко низшій ціні.

Мучка Томаса із зьвіздою

продає ся з ґарантією вмістимости фосфорового квасу, розпускальности в цитриновім квасі і мілку, а відпродавці доставляють ї̀ по оригінальний ціні

Мучка Томаса із зьвіздою

пакує ся в пильнобозачих мішках, на котрих є означена повність і повисша охоронна марка (зьвізда).

Остерігає ся перед закупном послїдшого товару.

ФАБРИКИ ФОСФАТІВ ТОМАСА

Стоваришеня заревістр. з обм. порукою

ЙОСИФ КАППАХ

Львів, ул. Ягайлоньска ч. 22. 581 6—18

ВЕЛИКИЙ ІТАЛЇЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В четвер 9 липня 1903.

Велике представленє повостий

По раз третий у Львові

Наполеон I. в Єгиптї

Велика пантоміна в 4 дїях і 20 образах, виконана **200 особами і 30 кіньми**, аранжована директором Джіджетто Трупці. Для тої пантоніми уряджено специяльну сцену. Тота пантоміна тїшила ся великим поводженем тої зими в Букарештї.

Приготовляє ся: Фестин в Мадритї або Борба биків в Ішпанії.

В пятницю 10 липня

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. 568 1—

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

Товариство „Просьвіта“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Вповажн. сьвящеників, катихитів, учителїв і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити

в канцелярії товариства Ринок ч. 10,

по слїдуючій цїні:

Розказки про сили природи	40 сот.
Оповіданє о жизни св. Бориса і Ґліба	40 „
Повістки для дітий	54 „
Сестра	30 „
Байки	44 „
Істория Руси ч. I.	50 „
Істория Руси ч. II.	46 „
Ден і коноплї	48 „
Про живоплоти і ліси	40 „
Вен'амин Франклін	32 „
На досьвітках	44 „
Серед ледового моря	50 „
Жите сьв. великомученика і лїкаря Панталеймона	40 „
Дрібна птиця господарска а великі гроші	40 „
Відкрите Америка	44 „
Звірята шкідні і пожиточні	84 „
Кирил і Методий	44
Шкільною правописию:	
Фінляндия і Сахара	44 сот.
Повістки (Тіточка Ганна і два старці богомільці)	36 „
Жите сьв. Отця Николая	40 „
Пасіка	70 „
Молитвенник народний (звичайна оправа)	60 „
Молитвенник народний (лучша оправа)	80 „

Хвалите Господа з Небес (великий молитвенник по цїні 1 кор. 80 сот., 2 кор. 40 сот., 3 кор. 20 сот., і 3 кор. 60 сот.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цїнах **сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.**

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірцї і цїнники даром і оплатно.

Перторядне поручення. 425 2—6

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотыжневик. педаґоґічно-мановый. выходить вдь 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Кльосовича 7. Пренумерата річна 3 зр., пів річна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір з фабр. Черняньсиої. З друкарні Інституту Ставропиґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

мердинери папскі, двигачі папскої носилки, папский кухар, пивничний і візник, урядники коморничі, служба секретаря державного, продатаря, префекта палати, секретаря брев, майордома, папского авдітора, префекта церемоній, військового ординанса, убогі церкви св. Петра, нобельґардисти і швайцари-ґардисти, палатиньска почестна ґарда, пожарна сторожа, палатна жандармерия і т. д. Найвисші квоти дістають ся слугам папского ґардеробняка і папского рахмістра, бо лише по 1 ф. 61 ц.

— **З Солотвини** доносять нам, що там відбуло ся на дохід Товариства взаїмої помочи учителїв і учительок повіта богородчанського дня 28 червня аматорске представленє комедиї „Заволока“ (в рускій мові) в 2 дїях зі сьпівами, музикою й танцями. Грали учителї й учительки. Дохід 120 К призначено на ціль згаданого товариства. По представленю відбув ся вечерок з танцями і тревав до рана.

— **Дрібні вісти.** Мівїстер просьвіти іменував директора учительской семинарії в Станиславові, Івана Войцеховского, директором женьской учительской семинарії у Львові. — Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Надвірній з ґрупи сїльских громад, розписало намісництво на 17 с. м. а одного члена з ґрупи більших посілостий на 18 серпня. — Деканом лїкарского видїлу в львівскім университетї на рік 1903/4 вибрано д-ра Адольфа Бека, проф. фізіольогії, а делеґатом видїлу до академічного сенату проф. Ант. Марса. — Д-р Кароль Гадачек габілїтував ся онодї на доцента археольогії в львівскім университетї. — До слїдчої вязниці повітового суду в Чесанові відставила онодї жандармерия селянина з Лїсової, Петра Ілясевича, котрий убив сокирою свого тестя Олексу Наконечного. — Пров'дник нїмецкої социяльної демократиї пос. Бебель одержав спадщину 400.000 марок, котрі записав єму померший недавно баварский поручний Кольман. — Висла під Краковом виступила з берегів. — Великі маневри кавалериї відбудуть ся в початком серпня в Кракові при участи 5000 кінниці.

— **Митрополит ґр. Шептицкий** відправив ви нї богослуженє за подужанє папи в церкві св. Юра і зарядив такі богослуженя окремим обіжником у всїх церквах львівскої архиепархії.

— **Отвореннє філії „Просьвіти“ в Яслї.** Яслянскі Русини-Українці рішили заснувати в Яслї філію „Просьвіти“ і Українско-руску Бурсу для убогої молодежи шкільної. З огляду на се, що вже крайна пора, щоби в тім глухім кутї Мазурщини — де живе богато заточників Русинів, котрих незавидна доля сюди загнала, і Лемків — сполучити всїх разом тай зачати між ними роботу просьвітну так, щоби тим робом ширші маси пропадаючої вже Лемківщини зі сну пробудити і тим способом їх незавидну долю поправити. Се народне сьвято відбуде ся в четвер 23 н. ст. липня с. р. о годинї 3 по полудни. Основателї філії звертають ся отсим до всїх Русинів ясельского і сусїдних повітів, до наших патріотів з інтеліґенциї, до селян і міщан, щоби громадно, враз зі своїми родинами і знакомими, прибули на день 23 липня с. р. до Ясла та щоби членским приступленєм в члени дали можність величавого розвою філії „Просьвіти“ і „Українско-рускої Бурси“ в Яслї. — *Від Комітету.*

— **На дохід селяньскої бурси в Бережанах,** що єї має основати з початком слїдуючого шкільного року бережаньска філія тов. педаґоґічного, відбуде ся в вівторок дня 14 липня вистава аматорска попереджена відчитом і деклямациєю. На виставу вибрані штуки: „Прелюдия Шопена“ і комедия „Настоящі“ Ол. Бобикевича. По виставі відбудуть ся товариські гри. Початок о годинї 8 ій без огляду на число гостий. Ціни місць: крісла перворядні 2 К, другорядні 1 К 40 с. Вступ на салю 80 с, ґалерия 40 с. Для П. Т. студентів і підофіцирів ціни зниженї. Сподївмось, що Русини з близшої і дальшої околиці, з огляду на гарну ціль вистави і добірні штуки, зволять поспішити на наш вечір і хочби малими по змозї жертвами скріпити наші скупі фонди. — За комітет: *Н. Бачинський Галя Кордубівна.*

— **З женьского інститута св. Ольги у Львові.** З причини, що попереднє оголошенє не дійшло еще до відомости загалу, рішив комітет — на просьбу многих сторін — продовжати термін до зголошеня в інститут до 20 л. липня с. р. Місячна оплата виносить 30 корон, а у виїмковых случаях й о скілько корон, з одноразовим вписовим 4 К і місячним додатком 1 К (на з'ужите меблїв). Інтересованї родичі зволять переслати свої просьби до п. Марії Білецкої (ул. св. Софії, ч. 9, а), предкладаючи метрику родженя або витяг метрикальний і шкільне сьвідоцтво дівчат, тай подаючи квоту місячної оплати. Вимагає ся при тім, щоби отець був членом рускаго товариства педаґоґічного, зглядно щоби вписав ся до него. — Так як з огляду на дешевє і добре приміщенє можна сподївати ся аж надто великого числа зголошених учениць, то радить ся приспішити ті зголошеня, — бо пізнїйші просьби не могли би бути (задля браку місця) увзглядненї. — Примічає ся, що інститут містить ся при улици Сави.

— **З Тернополя.** В неділю 12 м. м. устроює тов. Тернопільский „Боян“ концерт в салї Замковій в Тернополи з слїдуючою програмою: 1. Сїчиньский-Шевченко: „Лїчу в неволї“... хор міш. в супр. форт. 2. Мендельзон: „Марш весїльний“ зі „Сну лїтної ночи“ скрипка, чельо і форт. на 4 руки відограють пп. Л., Т., К., Т. 3. Верді: La forza del destino“ сольо сопр. в супроводї форт. відсьп. п. І. Р. 4. Людкевич-Шевченко: „Косар“ хор муж. в супроводї фортепяну. 5. Мендельзон: „Осїнь“ дует на сопран і альт відсьп. пп. І. Р. і Т. М. 6. а) Берріот: „Air varié“, б) Виняваский: „Mazurka carneteristique“ сольо скрип. з форт. відогр. І. А. 7. *** „Вязанка пісень“ хор. мішаний в супров. фортепяну. — Ціни місць: І. рядні по 2 К, ІІ. рядні 1 К. Вступ на салю 60 сот., для пп. студентів 30 сот. — Початок точно о ½9 год. вечером. — По концертї танцї в комнатах Тов. „Руска Бесїда“. Вступ від особи 1 К.

— **Як підло воюе сяніцка кацапня** против тамошного пароха о. Омеляна Константиновича, котрий бридить ся будованєм Москви в Сяноцї, о тім сьвідчить низше наведене письмо надіслане нам парохіянами о. Константиновича (рівночасно вислане яко спростованє до „Галичанина“): В ч. 135 „Галичанина“ з дня 1/7 1903 появила ся допись із Сянока п. заг. „Вредная робота сьвященника українця“, підписана анонїмним „Прихожанин“, в котрій дописуватель в злобний спосіб накинув ся на нашого пароха Всч. о. Константиновича Омеляна і написав цїлий ряд клевет незгідних з правдою і просто выдуманих. Поминаєм закид, що Всч. наш парох, на попередній своїй парохії мав „прославити ся своїми радикальними подвигами“; нам о тім нїчого не відомо і ми сумнїваємо ся, бо ми не бачимо нї тїни „радикалїзму“ в поступованю о. пароха з нами. Поминаєм дальше закид, що о. парох розсилав аґентів по повітї, о чім також нїчого не чули сьмо від селян сусїдних сїл, з котрими зносимо ся; але звернем ся до справ парохії сяніцкої, а церкви сяніцкої особливо, де ми правильно не тілько в недїлї і сьвята, але і в дни будні на богослуженя учащаємо і на всьо що-дня дивимо ся. Неправдою есть, що в церкві парохіяльній „нєбуть порядка, грязь на каждомъ мѣстѣ, а паутина и тумавы пыли толстымъ слоемъ покрывають когда то великолѣпныя украшенія“, бо церков позамітана, лавки постирані, за що служачий побирав 6 К місячно; украшень в церкві ще нема жадних, бо она не мальована, а фонд на ту ціль, о. парохом зібраний, виносить 1.200 К і на книжочці щадничій Тов-а „Бескид“ ульокований. Фелони в минувшім році в Ризници самбірскій направленї, а оден чорний новий фелон в цїні 140 К, висяча лямпа за 150 К, нові лавки під стїнами в церкві за 58 К, шість нових фан (доси не було) за 640 К, образ процесіональний за 90 К новоспрявленї. Кромі сего цїла пресвитериа побита новою бляхою цинковою коштом 934 К в 1901 р. а тепер власне крив ся дальше дах церковний новою бляхою. На ті видатки не розписувано жадної конкуренциї. Дальшим доказом, чи дбав о. парох о церков, нехай буде факт, що коли о. парох до нас прийшов, застав довг в квотї 2.200 К, котрий був затягненый комітетом парохіяльным ще в р. 1889 при реставрациї церкви. Нині довгу нема ані сотика, а сплатив его о. парох також без конкуренциї. Правдою есть, що дім парохіяльний есть в злім станї, бо він 100-лїтний, але ми невдовзї гадаємо приступити до будови нового дому парохіяльного, котрого плянн і конторисы, затверджені намісництвом в р. 1901, вислано до мівїстерства віроісповідань в цїли виеднаня датку патронацкого. Уважаючи своїм обовязком боронити честь свого пароха, обурені тенденциїнными клеветами парохіяни отця Омеляна Константиновича подають вище наведене до загальної відомости, высказуючи єму на тім місци свое найповажнїйше признанє, довірє, вдячність і наглибше поважанє. Михаіл Запоточний провізор з Посади ольхівскої; Ян Гостиньский з Сянока; Ян Майко з Сянока; Андрей Мазур з Сянока; Антоній Дзюбан начальн. гром. з Посади сяніцкої; Павел Дзюбан радний; Йоан Клиш з Посади сяніцкої; Петр Воляньский з Сянока.

— **З тов. „Сїч“ у Львові.** На загальних зборах тов. „Сїч“ у Львові, що відбули ся в суботу дня 4. липня 1903, вибрано слїдуючий видїл: голова, Павло Чайковский ст. філ., містоголова Дарія Шухевичівна, писар Ольга Жураківска, видїлові: Степан Витвицький студ. пр., Адольф Подлевский, студ. техн., Микола Лепкий, студ. філ, Іван Сполїтакевич, урядник „Дністра“, Теодор Гуль студ. фільос., Володимир Домбровский студ. філ.

— **Видїл читальні „Просьвіти“ в Жабю Ільцї** просить Сьвітлу Ред. „Дїла“ заявити публично Редакциї „Рускаго Селянина“, що читальня наша ґазета „Руский Селянин“ не хоче і кожде число єї надіслане сейчас назад відошле, так як се було дотепер. — *Видїл читальні.*

— **Подяка.** Комітет устроюючий сьпівацку прогульку „Сокола“ складає отсим сердечну подяку д. Софронови Ференцевичови за зібрану складку на посьвященю прапора тов. „Зоря“ в Дрогобичи в сумі 22·20 К як також п. Іванови Кунцевичови за дар 2 К; зібрано в реставрациї від гостий 1·86 К — разом 26·06 К. О дальші жертви просимо, які належать слати на адресу д. Дениса Кучики, Львів, Ринок ч. 10. — *Комітет.*

✝ Померли:

— **Дмитро Ходоровский,** сьвященик-ювилят, парох в Іванчанах, збараского деканату, упокоїв ся 20 червня в 87-ім році житя і 59-ім сьвященьства. В. в. п.!

Послїдні вісти.

Рим. Нині о 9 рано мала відбути ся у папи лїкарска нарада. Папі полекшало о стілько, що не чує болїв і спав до 2 год. в ночи. В одній сторонї легких наступило полїпшенє, за те нирки доси не функціонують. Лїкарі зарядили подаванє папі булїону і діґіталїсу.

Царгород. Пущено вість, що Туреччина видала Болгарії війну. Вість ся є неправдива а пущено єї в цїлях спекуляційних.

Біблїоґрафія:

— **Василь Пачовский: Сон украïнскої ночи,** віршована траґедия, появила ся накладом п. Михайла Петрицкого, редактора „Гайдамаків“, у Львові. Обнимає 302 сторон великої 8-ки, в гарній оправі стоїть 5 кор., з пересилкою 5 кор. 30 сот. Замовляти в редакциї „Гайдамаків“. Про поему п. Пачовского скажемо окремо, тут лиш замітимо що новий твір нашого молодого поета заслугує на як-найбільше розширенє з огляду на свою поетичну вартість і високопатріотичну тенденцию. Зверхно видане представляє ся також вельми удатно, по европейски.

— **Гайдамаки ч. 39.** містять: Гакатїям-вампирам на увагу (інтерпеляция); — ґрафи Потоцкі ті самі нині, що і за Хмельницкого (інтерпеляция); — Зі спомінів (інтерпеляция); — Невдала інкабуляция; — В справі штрайків; — Ляхи підтримують ся чужою кровю; — Вилазить шило з мішка; — Віват! Еще не згінела (сатира Касина Ковальчука); — Новинки.

— **Робінзон Крузо,** на основі ориґіналу і переводів зладила К. М. Львів, 1903. Накладом Рускаго товариства педаґоґічного. того-ж видань ч. 109. Замовляти в товаристві, примірник по 1 К 50 с., з оправою 1 К 80 с.

— **О. Антін Ґлодзїньский:** О уряджению і веденю шкільного огорода при народній школї сїльского типу. Львів 1903, стр. 54 великої 8'. Накладом Рускаго тов. педаґоґічного яко передрук з „Учителя“. Ціна 50 сот.

З Товариств.

— **Справоздане з дїяльности Головного Видїлу тов-а „Просьвіта“ у Львові за місяць червень 1903.**

Головний Видїл відбув в червни с. р. пять засїдань і полагодив отсї справи:

1. Приняв до відомости, що вийшла за червень і липень книжочка п. з. Спартак.

2. Рішив закупити 200 примірників розвідка Стефана Тихого п. з. „Як робити тестамент“.

3. Рішив помочи філії „Просьвіти“ в Сокали до будови власного дому позичкою в висотї до 10.000 К на вказаних условинах.

4. Приняв до відомости, що отвирають ся філії „Просьвіти“ в Яслї і Сяноцї.

5. Упросив на делеґатів Гол. Вид. на отвореннє філій „Просьвіти“ в Сяноцї: Вп. д-ра Кормоша адвоката в Перемишли а в Дрогобичи і на загальні збори філії в Стрию Вп. Льонґ. Цегельского.

6. Приняв до відомости справоздане з отвореня філії в Городенцї.

7. Приняв до відомости справоздане

а) з отворени читалень „Просьвіти“:

1. в Козатчинї пов. Борщів;

2 в Климківцах пов. Збараж з признанєм на руки Вп. о. Вол. Герасимовича;

3. в Болехівцях пов Дрогобич;

4. в Полівцах пов. Чортків;

5. в Прусю пов. Рава-руска з подякою і признанєм для о. Ів. Кипріяна;

6. в Залукві пов. Станиславів;

7. в Нагірянах пов. Львів в обох послїдних з признанєм і

8. в Волощинї пов. Підгайцї з подякою для Вп. О Короля.

б) з загальних зборів читалень „Просьвіти“:

1. в Солонім пов. Заліщики;

2. в Ганх коло Львова;

3. в Верхратї пов. Рава-руска і

4. в Доброводах пов. Збараж,

в) з вечерку читальні „Просьвіти“ в Золотім Потоцї пов. Бучач.

8. рішив удїлити правних інформаций читальням „Просьвіти“:

1. в Базари пов. Чортків в справі ссипу збіжа, каси позичкової і заряду читальні;

2) в Желиборах пов. Рогатин в справі карного післанця;

3. в Старяві пов. Мостиска в справі каси при читальні;

4. в Заліщиках-старих в справі забраня відтам книжок читальні

і 5. Вп. Шафраньскому в справі засуду.

9. приняв під свій заряд фонд запомоговий ім. б. п. Модести Куницкої.

10. Рішив дохід 79 К з вечерка на жовківскім передмістю принята на осібну книжочку яко фонд читальнь „Просьвіти“ у Львові.

11. Рішив на запрошенє тов-а „Основа“ слух. політ. у Львові вступити в члени спомагаючі тогож тов-а з річною вкладкою 10 К.

12. На посьвяченє прапору тов-а ремісників „Зоря“ в Дрогобичи упросив на делеґата Гол. Вид. Вп. судию Вол. Йойка з Дрогобича і призначив на сю ціль 20 К.

13. Рішив вислати Вч. о. Бодревичеви з Порохника даром книжочки на премії для дїтий.

14. Приняв до відомости подяку лїт.-наук. кружка українських богословів в львівскім семинари за дар книжок для богослові в Пряшеві.

15. Приняв 37 нових членів від початку року 794.

Цирк братів Труцці здобуває собі симпатию і признанє львівскої публики та околиці. Особливо добірна львівска публика подивляє совершенно артистично виконані продукциї цїлого циркового персоналу а передовсїм директора Джіджетто Труцці, бо перевисшають всьо, що доси в тім напрямі бачено у Львові. На найблизших представленях обіцює дирекция публиці богато новостий, що варто їх бачити і приготовлює до сего атракциї і пописові штуки.

Конкурс.

Видїл товариства „Шкільна Поміч“ в Самборі розписує отсим конкурс на приняте 50 питомців до Бурси св. Володимира в Самборі на рік шкільний 1903/4. Приниматн ся будуть ученики всїх шкіл самбірских.

Услова принятя суть:

1. Ученик має бути здоровий, що стверднть оглядини лїкарскі при вступі.

2. Отець (опікун) петента зобовяже ся при принятю письменно достарчати умовлений вікт в натуралїях і доплачувати 2 К місячно, або 20 К місячно з гори за ціле удержанє.

3. Кождий питомець зложить при вступленю на інвентар 2 К; — і виказе ся потрібною білизною, одїжею і постїлю з власним ліжком.

Всї питомці суть обовязані користати з науки сьпіву а після волї і умови також з науки музики, яку буде удїляти ухвалїфікований до сего предмету управитель бурси п. Лука Ремеза, професор ц. к. семинарії уч. Питомцям не вільно по-за бурсою мати жадного занятя. Видїл подбав о вигідне та здорове приміщенє учеників, вибудував перед роком новий дім о великих ясних комнатах, устроїв огород, та віддав надзір в руки фахового педаґоґа.

Зголошуватись о принятє належить на руки о. Михаіла Ортиньского катехити ц. к. семинарії учит. до дня 15 серпня 1903.

Від Видїлу „Шкільної Помочи“. — *В Самборі дня 5 червня 1903. — о. М. Ортиньский. Т. Біленький.*

(Прочі часописи просимо о ласкаве повторенє).

— **На докінченє будови церкви в Арламівскій Волї** (почта Хорошиця) зложили жертви від 22/3 с. р. Р. Т. Добродії: Д-р мед. Шпірінґер з Перемишля 50 К, о. Т. Глушкевич з Малнова 10 К, о. П. Сгукач з Тісної 5 К, о. Ярошевич з Хащованя 1·40 К, о. Ф. Рабій із Самбора 3 К, панї Леокадия Лотоцка з Острова 2 К, о. В. Еліяшевский з Гуменця 4 К, о. крил. А. Зубрицкий з Перемишля 2 К, о. Л. Левицкий з Мостиск 3 К, о. П. Гаранюк з Осталович 2 К, о. Качмарчик з Вілцарезої 2 К, Уряд парох. в Бужку 1 К, о. Д. Свистун з Оплуцка 2 К, Церков в Залукві 2 К, Уряди парохіяльні: в Острові 4 К, в Радоцинї 2 К, в Павлові 2 К, о. Лонгин Тустановский з Вільки мазов. 2 К, М. Тисяк з Лолина 50 с Уряд парох. в Лопянцї 1 К, о. Г. Чубатий зі Сгупок 3 К, Уряд. парох. в Тростянци велик. 2 К, о. К. Копистеньский із Зшдранової 4 К, о. І. Шуховский з Братковець 2 К, Уряд парох. в Білій коло Маґерова 2 К, Церковне Брацтво в Тяглові 1 К, о. І. Лїщиньский з Команчі. 3 К, М. Кимаковичадїюнкт суд. із Залїщик 1 К, о. А. Руденьский із Заставної 1 К, о. Сухий з Жаплова 1·20 с, о. І. Погорецкий з Бродок 1 К, о. В. Фидик з Роздуча 1 К, о. Ігн. Попович з Городниці 1 К, о. П. Ступницкий з Клокович 2 К, о. Е. Менциньский з Перемишля 2 К, Уряд парох. в Бахові 2 К 34 с., о. І. Гаваньский з Висиповець 2 К, о. М. Осїдач з Млинів 4 К, І. Коссович проф. ґімн. в Перемишли 10 К, о. І. Фльорчук з Шупарки 2 К, о. М. Барчко з Бедриковець 2 К, о. А. Гичко з Дністрика дуб. 2 К, о. А. Сабат з Річки 3 К, о. Д. Хромовский з Глинок 2 К, о. Я. Андріїшин з Лючі 1 К, о. Д. Щуровский в Нивева 1 К, о. Е. Вілоцкий з Ясеня 3 К, Уряд парох. в Зубрци 2 К, Церков в в Цьвяржи 2 К, о. А. Виханьский із Смерекова 2 К, о. Ю. Сероїчковский з Порошової 1 К, о. І. Тимцюрак з Дашави 4 К, Редакция „Галичанина“ 2 К, о. Коритко з Богатковець 3 К, о. І. Чубатий з Кійданова 4 К, Уряд парох. в Братківцях 1 К, о. Таворский з Корманич 1 К, Уряд парох в Вороблику корол. 4 К, о. Бачиньский з Байковець 2 К, о. Соневицкий із Скопівки 1 К 70 с., разом 192 К 14 с. Всїм тим Добродіям складаємо на сїм місци сердечну подяку, а прочих просимо о дальші жертви! — Арламівска Воля почта Хорошиця. За Комітет *Володимир Нонель*, парох.

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл“ у Львові** розписує отсим конкурс на виготовленє 10 взорів переписаних листків. Зміст 4 взорів має бути о мотивах патріотичних, 4 взорів на тлї Соколїства а двох взорів о мотивах історичних. Першу нагороду за оден взір установляє ся на 20 К, другу на 15 К, а трету на 10 К. Артистам полишає ся довільний вибір одного або більше з одного або всїх родів взорів. Взори належить надсилати в ковертах опечатаних на адресу: Комісия артистична фантової льотерії „Сокола“ у Львові, ул. Підвале ч. 7. Реченець надсилання взорів установляє ся до 15. серпня 1903. — *А. Будзиновский* голова, *Денис Кучика* справник.

— **Час замовляти книжки на премії!** Канцелярия Товариства Педаґоґічного пригадує в тій справі всім Радам шкільним місцевим, священикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собіщини ч. 5. За точність в пізнійших замовленях канцелярия не відповідає, бо тогдї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за ґотівку або за посліплатою. На фрахт і почтову посилку прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в силї порта оплачувати. Цїнник книжок розсилаєсь з часописями. Крім поданих в нім книжок вийшли: ч. 104. Повісти Ярошиньскої, цїна 24 с. оправл. 40 с.; ч. 105. Мами, нариси Віри Лебедової, цїна 20 с.; ч. 106. Іван Франко: Абуказемові капцї, 60 с. оправл. 90 с.; ч. 107. Др Пачовский: Народні думи II часть, 55 с. оправл. 85 с; О. Глодзїньский: Огород шкільний, 50 с. — З канцелярії Тов. Педаґоґічного. *Ольга Барвіньска.*

— **Збірне видане творів д ра Івана Франка.** Від п. А. Хойнацкого, директора ставропіґійскої книгарнї у Львові, одержуємо ось таке письмо до оповіщеня:

По вичерпаню в книгарскій продажи збірки новель Івана Франка „В потї чола“ приступаю до збірного видання всїх дрібнїйших оповідань сього автора з виймком тих, що були доси або мають бути далї видані накладом „Українсько-Рускої видавничої Спілки“. **Виданє обійме на разї 10 томів беллєтристики і два томи наукових праць з обсягу істориї лїтератури та критики.** Цїла серия з 12 томів, кождий в обємі до 10 аркушів 8-ки, вийде друком до кінця 1904 року; перших 6 томів будуть готові ще в біжучім 1903 роцї. Се нове видане буде містити побіч передруків давнїйших оповідань також цїлий ряд нових або доси недрукованих, і то так, що кождий том побіч давнїйших буде містити також нові твори. Редакциею займає ся сам автор, котрий доконує також і в давнїйших творах богато язикових і річевих поправок, а в передмовах пояснює обставини їх написаня, їх жерела і т. п.

До кінця липня с. р. вийдуть у сьвіт три перші томи, що містять отсї оповіданя (нові, або доси нашою мовою не друковані твори означуємо звіздкою).

Т. I. **Добрий заробок і инші оповіданя.** (*Передмова. Добрий заробок. Слимак. Муляр. Істория моєї сїчкарнї. Сам собі винен. Домашний промисл. *У кузнї).

Т. II. **Панталаха і инші оповіданя.** (*Передмова. *Панталаха. Хлопска комісия. *В тюремнім шпиталї).

Т. III. **Малий Мирон і инші оповіданя.** (*Передмова. Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Schön-Schreiben. *Отець гуморист. *Гірниче зерно. Борис Граб).

Друкують ся і незабаром вийдуть:

Т. IV. **З бурливих лїт.** (*Передмова. Гриць і панич. *Різуни. *Герой по неволї).

Т. V. **Над Черемошем.** (*Передмова. *Як Юра Шикманюк брив Черемош. *Терен у нозї. *Чудо в Головах).

Т. VI. **Із секретів поетичної творчости,** заразом причинки до естетичного поясненя поезий Т. Шевченка.

Видане виготовляєть ся на пліхшім і на лїпшім папері і буде оздоблене новим портретом автора.

Бажаючи причинити ся до розповсюдненя тих творів, яких вартість оцїнила наша й загранична критика (цїла збірка „В потї чола“ вийшла минулого року російским перекладом), ставлю цїну поодиноких томів як найнизшою, а надто **розписую передплату на цїлу 12-томову серию.**

Передплата на всїх 12 томів на пліхшім папері (такім, як папір перших томів белєтристичної серії У. Р. Вид. Спілки, в подібній полотняній оправі) виносить з пересилкою 16 кор.

На лїпшім папері, оправлено по 3 томи разом у красшу оправу, з пересилкою 24 кор.

Виданє не має спільного титулу, кождий том творить для себе окрему цїлість і продаєть ся також окремо, на пліхшім папері в оправі по 2 кор. на лїпшім папері в оправі по 3 кор. Замовляючи окремі томи треба додавати 20 сот. на пересилку.

Прошу уклінно Шан. Земляків поспішити з надсиланєм замовлень і передплати, щоб можна знати, як ґреґулювати наклад та оправлюване книжок.

Замовляти можна лише просто у видавця.

Перші три томи виданя будуть вислані лише тим, що зложать бодай половину передплатної цїни.

Замовленя без грошей не узглядняють ся.

З глубоким поважанєм

Антін Хойнацкий.

Руска ул. ч. 3.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Надіслане.

Водолїчниче Заведенє д-ра Храмца в Закопанім

стация зелїзницї в Татрах.

Отворений цїлий рік. Перворядне лїчниче уладженє. Осьвітленє елєктричне. Центральне огріванє. Кухня добірна і здорова. Цїни дуже приступні. 887 15—7

КОНТОРА ВЫМЄНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі паперы цѣнні и монеты

по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не чи слячи нѣякои провізіи. 874 [illegible]

Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для руского народу

виданий товариством „Просьвіта“.

В народній мові, правописею шкільною великий і догідного формату, обіймаючий **734** *сторін друку, а не як в календари „Просьвіти“ на рік 4901 подано хибно 234 сторін друку.*

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресв. Діви Марії:*

1) Молитвенник брошурований . . **1 к. 20 с.**
2) оправлений ціло в полотно з одвітнями відтисками з шабатуркою . **1 к. 80 с.**
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . **2 к. 40 с.**

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . **1 к. 40 с.**
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . **3 к. 20 с.**
6) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів і гарної сковбки [клямри] . . . . . **3 к. 60 с.**

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

На кошта треба прислати 45 сот.

Фортепіян короткий, чорний, дуже добрий, за 140 зр. продам. Академічна ул. ч. 8. *Склярский.*

437 1—1

Морелї!

в 5 кілевих кошиках за побранєм по цїнї 5 кор. 40 сот. оплачено висилає на замовленє: торговля Івана Стернюка в Залїщиках. При більших замовленях відповідно дешевше.

435 1—

Семинаристка

пошукує лекциї на село від 15 с. м. Зголошуватись прошу на адресу: П. Боцюрків в Слободї гор. п. Монастириска.

433 1—3

Ученика вис. ґімн. або академика

глядають на село підгірске до хати, де усї здержують ся віе гор. напоїв і тютюну. Через ферії мав би повторити що важнїйше з материялу наук. в першій клясї рускої ґімназиї. Близша відомість О. Ярослав Марчак завід. парохії в Гаврилівцї п. Цуцилів.

434 1 3

Іспитованнй півець

церковний, чоловік безженний чесний, з практикою, пошукує отвітного місця. Иос. Венезилович Добромиль. 5—6

407

Комітет церковний

в Черепини пошукує підприємця до будови плебанії з твердого материялу. Зголошеня в Уряді парохіяльнім в Черепини п. Давидів.

424 3—5

Лекциї

на час ферій глядає з відзначенєм укінчивший академічну ґімназию у Львові студент четвертого семестра політехніки. Поручаю себе передовсім до математики, фізики, та німецкої конверсациї Адреса: V. Struk, stud. tech. Deutsche Technische 41 Hochschule Böhmen in Prag 2—3

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4[illegible] по 88 зр (для грубої роботи)

Всїм Священикам і пп. Урядникам продаю **на рати,** як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні Ґотівкою о 10% дешевше. Наука шиня і гафту безплатно Цінники на жадане дає ом 818 18

Іван Ляврук
механік
Львів, ул. Галицка ч. 6.

Подяка.

З нагоди слабости, смерти і похоронів о. Йосифа Макогоньского пароха Липиці в повіті рогатиньскім отрималисьмо так численні і ріжнородні заяви щирої жичливости для нас і покійника від его прихильників, що ми просто не в силї подрібно їх зіставити і розклясифікувати. Далеко по-за границї всякої конвенієнклясифікувати. Далеко по-за границї всякої конвенієнції пійшла учинність многих ласкавих Добродіїв... Відчуваємо се повним сэрцем, але виразити нашу вдячність вдучними словами — годї. Тому сих кілька стрічок най буде лиш сьвідоцтвом нашої памяти вдячної для Всїх, котрі в тих днях тяжкого горя родинного як небудь оказали нам свое добре серце Спаси-Біг!

Вдова Теофіля і син Стефан Макогоньскі. 452 1—1

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кілько почавши по цѣнѣ фабричнôй а именно:

I-а по 172 кор. за 100 кілько
II-а по 156 кор. за 100 кілько

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки в опаковане даромъ. 123 138—?

CAPILLATOR

найновійше, одиноке, певне і сейчас дїлаюче средство на заріст волоса і удержуюче волосе.

Capillator є средство винайдене по довгих лїкарских студіях заслужено звісним спеціялістом з Будапешту для хорїб шкірних, дрож й сефом Кавдачі.

Capillator є не лише средством красы, але також одиноким средством для лїченя хорїб шкірних і віджавляючим волосяні зарідки.

Capillator з недосяжаним средством лїчачим проти ласшни, як так же проти всяким хоробам шкірним.

Capillator є средством викликуючим буйний ріст волоса і усуваючим випадане волоса.

Capillator усуває при першім ужитю поршлї, випад волоса, свіже волосе і надає їм первісну природну краску.

Capillator дає ґанам пречудні бороди і вуса.

Capillator можна набути в оригінальних наповнених фляшках, завізмотрених в охоронну марку, по 5 К за попередною присилкою належитости або за посліплатою.

Головний Склад: антика під „угорским Королем“, Будапешт, ул. Мароканьска ч. 2. Одинокий склад для Галичини і Буковини: ЖИГМОНТ РУКЕР, антикар під „Срібним Орлом“ у Львові. 406 2—5

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цїнах **сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.**

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручена. 423 3—6

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В пятницю 10 липня 1903.

HIGH-LIFE ПРЕДСТАВЛЕНЄ

Величава програма. — Виступ найлїпших спеціялістів товариства.

Четвертий раз у Львові

Наполеон I. в Єгипті

Велика пантоміна аранжована директором Джіджетто Трученї. Пантоміна тота зискала минувшої зими в Букарештї незвичайне поводженє.

В суботу 11 липня

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Військова музика 30 пп. — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Елєктрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. 768 1—

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

ВІЗВАНЄ

до добровільної конверсиї:

5% позички першенства з р. 1870, I емісиї в позістаючій загальній сумі зр. 17,561.000 сріблом (або К 35,112.000) і 5% позички першенства з р. 1878, II. емісиї в позістаючій загальній сумі зр. 2,658.000 сріблом (або К 5,316.800) за 120½%

в 3½% обліґациях позички першенства першої угорско-галицкої зелїзниці.

Конвертуючий одержує проте за кожду доставлену обліґацию 5% позички, загалом номінальну квоту К 482 — в обліґациях з біжучим опроцентованєм в відношеню 3½ від ста, почавши від 1 марця 1903, а именно: відстемпльовану на такеж опроцентоване первісну

обліґацию именної вартости . . . . . К 400
і доплату в висоті . . . . . К 82

а також в обліґациях 3½% позички першенства першої угорско-галицкої зелїзниці, емісиї з р. 1903.

О скілько припадаючі після повисших постанов в користь конвертуючого доплати в 3½% позичці не дадуть ся в **ефективних штуках** перевести, буде їх вартість виплачена ґотівкою після остатнього нотованого курсу грошевого разом з належитостию за біжучий купон від дня 1 марта 1903 року.

Ту конверсию доконує ся до дня 20 липня с. р. включно.

Покликуючи ся на подрібний проспект, оповіщений ц. к. державною адміністрациєю — першою галицко-угорскою зелїзницею і Уніон-банком в Gazet-i Lwowsk-iй“ з дня 4 с. м. ч. 150, оповіщує сим Банк краєвий у Львові, що силою уповажненя переводить ту конверсию виключно в Галитинї і удїляє інтересованим потрібних інформаций.

У Львові в липни 1903.

Краєвий банк королївства Галичини і Льодомериї з великим княжеством Краківским.

427 1—1

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір в фабр. Черляньскої. З друкарнї Інституту Ставропіґийского під зарядом Іосифа Даниляка.

Додаток до чч. 140 і 141. „Діла“ з 26 VI. (9 VII.) 1903.

41-ша конфіската!

Вчерашне „Дїло“ сконфіскувала знова ц. к. державна прокуратория, хоч ми того зовсїм не ожидали, бо оминаємо все, що по нашій думцї могло-б наразити дневник на конфіскату.

Між польскими шовінїстами є велике вдоволене з частих конфіскат „Дїла“, бо думають, що при таких конфіскатах захитає ся нелюбий їм орган, — тим більше, що видавництво наражає ся через те на поважні материяльні втрати.

Ми зі свого боку постараємо ся в інтересї свободи преси і наших Вп. Читачів, щоб на будуче конфіскат було як найменше. Та думаємо, що в такій хвилї і наша патріотична суспільність повинна враз зі своїм дневником станути до борби. А найвідповіднїйшим способом борби в оборонї дневника є: приєднуване нових передплатників та ширене часописи в як найширших кругах!

Всенародне руске віче в Чернівцях.

З Черновець пишуть нам:

Всенародне віче, порішене збором мужів довіря з дня 11 червня с. р., відбуло ся вчера (7 н. ст. липня) і випало над сподіване гарно. Можна сказати, що се була перша справдї всенародна манїфестация всїх сьвідомих буковиньских Русинів, що заразом дає доказ, яким поважним і сильним вже чинником в краю суть Русини, а зокрема, що за народовцями і русинми послами стоїть вся буковиньска Русь.

Збори відкрив посол Смаль-Стоцкий гарною промовою, в котрій вказав на успіхи Русинів на полї внутрішної краєвої полїтики через уступленє ґр. Бурґїнїона та вискавав заразом надію, щоб під управою нового намісника настануть лїпші часи для Русинів. Нарід руский на Буковинї повинен лише висказати отверто і сильно свої домаганя, а коли віче попре своїх послів і рішеня мужів довіря, то кождий буде мусїв з тими домаганями числити ся, знаючи, що за ними стоїть цїлий руский нарід. По тій промові, принятій оплесками, наступила властива часть зборів, котрим проводив о. Калинюк з Прелипча, а в котрих взяло участь поверх 4,000 участників, між ними рускі посли, а яко гостї між иншими також посли Луцу, Штравхер і Окунюль, проводирі демократичного, нїмецкого та румуньского сторонництва.

Перший реферат про домаганя буковиньских Русинів виголосив проф. пос. Смаль-Стоцкий, вичисляючи і пояснюючи тоті *основні постулята*, які вже були порішені збором мужів довіря. Постуляти сї звісні, обнимають вони реформу виборчу до сойму в напрямі заведеня нової курії з найнисше оподаткованих, і адмінїстрацайну через знесене двірских обшарів та ряд домагань на полї економічнім, між котрими важнїйші суть: справа дешевого селянського кредиту і поправа платнї народних учителїв. З домагань строго національних звісне яко головне домаганє заведеня рускої урядової мови. Сю послїдну справу референував ще окремо пос. Пігуляк, а ряд домагань на полї церковнім, звісних вже з рішень мужів довіря (зодїл православної диецезії на руску і румуньску, покликане Русина на становиско ґенерального вікаря, заведене руских проповідий по руских громадах в мішаних на переміну в громадах з мішаним населенєм і т. п.) референував директор тут. загального шпиталю др. Волод. Филипович.

Про політичне положенє і про тактику та дїяльчість руских послів в радї державній і соймі референував пос. Никола Василько, котрого привитали зібрані грімкими і довготреваючими оплесками. В тім рефератї пос. Василько в спосіб популярний представив положенє в парляментї, де Русинам при істнуючих обставинах тяжко здобути собі союзників і мусять числити на власні сили. З того дійшов бесїдник до висновку, що і в краю треба старати ся о скріпленє Русинів і візвав зібраних до живої праці на полї просьвітнім і економічнім. Окремо порушив пос. Василько також відносини в буковиньскім соймі і згадав про спільну акцию з народолюбними елементами між Румунами і Нїмцями, висказуючи надію, що тота спільна акция вийде на добро селян і загалу Русинів. Вкінци по поруменю еще кількох важних справ (між иншими своїх заходів в парляментї що-до цла на кокорузу) пос. Василько замкнув свое справоздане з дїяльности послів серед новних оплесків зібраних, по чім приступлено до голосованя над постановленими резолюциями. *Резолюциї тоті*, принятї одноголосно, звучать до слова:

„Зібране дня 7 липня з усїх повітів Буковини народне віче висказує руским послам до державної ради і до буковиньского сойму повне і необмежене довіре і подяку за всю їх дїяльність, та підносить з особлившим вдоволенєм згідне їх поведенє. Збори з вдоволенєм стверджують також єдність всеї рускої інтелїґенциї, що стоїть на народнім становищи.

„Збори взивають послів, щоби з однакою як до тепер енерґією змагали до усуненя економічної нужди руского народу і стреміли до рівноправности на полї церковнім.

„В першій мірі мають посли старати ся виборотн зміну виборчої ординациї до краєвого сойму, а руский нарід буде помагати їм в тім всїми силами і способами, якими розпоряджають народні маси. Співдїланє в тій справі руских послів з иншими свободолюбними полїтиками, а попереду усего з послами Штравхером, Луцу, Окунюлом, витають збори як найприхильнїйше.

„Кромі сего домагають ся збори: а) знесеня двірских обшарів, б) зміни закона про удержане шкіл, в) знесеня мит на повітових дорогах, г) дешевого кредиту для селян, д) полїпшеня долї народних учителїв, е) установленя у всїх властях урядової рускої мови, з) виплати шкільних павшалїв учителям через податкові уряди, а не, як дотепер, з кас громадских.

В справах православної церкви ухвалено:

„Зібрані дня 7 липня 1903 р. греко-орієнтальні Русини повторяють часто вже висказувані бажаня що-до розділу греко-орієнтальної диецезії на часть руску і румуньску. Тілько в такім розділї бачать они можність зміни також і під нинїшним архипастарством неможливих відносин, іменно напору румуньско-національного шовінїзму.

Кромі повисших резолюциї ухвалено еще на внесенє пос. Василька ось-яку телеґраму до президента міністрів д-ра Кербера:

„Зібране нині в Чернівцях всенародне руске віче з цїлої Буковини згадує з подякою про зворот, який В. Ексцеленция від послїдного народного віча надав адміністрациї на Буковинї. Збори бачать в сім доказ, що рускому народови на Буковинї, поки В. Ексцеленция стоїть на чолї правительства, не є відобрана поміч і опіка та просить щоби Ексцеленция зволив звернути увагу також на неможливі відносини на полї церковнім а дальше, щоби з огляду на тяжке положенє буковиньского селянства змагав, при переговорах з Угорщиною до знесеня мінїмального мита на кукурудзу, яко головну поживу буковиньского населенства“.

На ухваленю резолюциї і промові предсїдателя з подякою зібраним, що так численно явили ся, закінчило ся віче а нарід почав поволи опускати місце зборів. Та тут візвано зібраних, щоб удали ся походом до митрополита Репти для предложеня ему церковних резулюциї віча. З стрілецкої галї, де відбували ся збори, двигнули тисячі народа під проводом послів наперед а імпонуючий похід звертав на себе загальну увагу.

Про авдиенцию у митрополита можемо подати лиш те, що дало ся на разї зібрати. Вислід авдиенциї цїкавий, бо він дає доказ, що зі зміною митрополита нїчого не полїпшило ся а погіршило ся та що рускому народови нїчого не ждати від теперішної церковної управи. Вже перша стріча була неприхильна для Русинів. Перед палатою уставлено вже заздалегідь ряд поліцаянтів а ті не хотїли нїкого припустити до нутра резиденциї. Допєрва особиста запорука послів, що нарід буде заховувати ся супокійно, спонукала митрополита, що згодив ся на авдиенцию. Та коли на авдиенциї пос. Пігуляк предложив домаганя віча, митрополит заявав, що не узнає права послів мішати ся в справи церкви та що хоче особисто говорити з селянами. По тій патриярхальній заяві митрополит удав ся справдї між зібраних, випитуючи, які мають жалї а коли опісля приняв знов самих послів, заявив, що він не видить причини відступати від дотеперішної системи.

Відповідь митрополита переказана послами, визвала загальне обурене а се було причиною, що нарід з незвичайним одушевленєм згорнувсь коло своїх послів і зготовив їм сердечну овацию. Цїла товпа відвела їх до дому а і тут ще не умовкали оклики зібраного народу.

Так скінчило ся всенародне віче буковиньских Русинів. Его вага в тім — кажемо ще раз — що народне сторонництво стануло ним на тривкі ноги та що показало ся, що Русини суть вже сьвідомим і поважним чинником, з котрим кождий мусить числити ся і на котрий можна й оперти ся..

Справи австро-угорскі.

Розлім в партиї независимих.

Заки ґр. Куен Гедерварі згодив ся на місию утворена кабінету, конферував з обструкціоністами, аби довідати ся, під якими услівями они залишать обструкцию. Сторонництво независимости, котре числить 82 членів, ухвалило, що оно залишить обструкцию і уможливить нормальне функціонованє парляменту під услівєм, що правительство цофне предложенє о підвисшеню континґенту рекрута і другий раз не внесе его, коли Угорщина рівночасно не дістане національних концесий в напрямі самостійности угорскої армії. Коли правительство цофнуло військове предложенє, Кошут заявив в імени своєї партиї, що обструкция закінчена і парлямент може вернути до нормальної праці. Против сеї заяви задемонструвала часть клюбу під проводом віцепрезидента Барабаша, заявляючи, що програмова промова нового премієра змушує їх провадити дальше обструкцию з дотеперішною енерґією. Кошут, котрий хотїв додержати слова, зложив президию клюбу, а деякі его прихильники заявили, що виступають з клюбу і зі сторонництва независимости. Аби не довести до розлому в клюбі, а спеціяльно аби не стратити Кошута, котрого імя все еще дїлає на шовінїстичні маси мадярскі, Барабаш скликав засїданє клюбу, на котре запросив Кошута і всїх сецесионістів. На засїданє прийшло лиш 55 членів клюбу а між ними і Кошут. Дискусия була горяча. Кошут в довшій промові доказував, що не зайшло нїчо такого, що виправдало би цофненє даного президентови міністрів слова. Клюб ухвалив залишити обструкцию під услівєм, що військове предложенє буде цофнене, що дїйсно стало ся. Коли би клюб ухвалив дальше вести обструкцию, то він абсолютно не буде міг задержати президиї в клюбі. Наші бесїдники доказували потребу дальшої обструкциї. Найбільше розпинав ся за нею віцепрезидент клюбу п. Барабаш. Він виказував, що нїяка опозиция навіть вифантазувати не потрафить більше примусового положеня, як се, в якім тепер знаходить ся угорске правительство. Се положенє треба тепер використати. Він не гадає відтягати ножа з під горла правительства. По вичерпаню всїх аргументів за і против обструкциї приступлено до голосованя. За удержанєм первісної ухвали заявило ся 26 послів, за дальшою обструкциєю 20. Супротив сего Кошут цофнув свою резиґнацию, а зголосив ся віцепрезидент Барабаш. Хоч в часї дискусиї Барабаш застерігав ся, що солїдарности в клюбі не зломить і з клюбу не виступить, бо розбите партиї було би підкосало цїлу акцию в напрямі самостійности Угорщини, поступив инакше. Разом зі своїми прихильниками виступив з клюбу і заявив, що буде дальше вести обструкцию.

Побіда Кошута не була дуже сьвітла, бо виграв справу лише шістьма голосами, а в додатку 27 членів клюбу не було на засїданю. Аби в масах скріпити своє становище, Кошут поставив в соймі внесенє, аби внесену до сойму цлову тарифу, котра для обох держав має бути полагоджена в обох парляментах, полагодити яко самостійну, автономічну тарифу виключно для Угорщини.

Амалїя Скрам

Memento mori.

Так, тепер він далеко, а вона як на огни без него не може знайти спокійного кутка і чахне серед страшної, болїсної розпуки.

Вона, котрій здавалось, що буде добре, коли остане сама. Ог віддасть ся праци, направить занавіси, перегляне біле, то що — надоложить всьо, що за той час мука занедбала. І ось показуєть ся тепер, що всьо, до чого вона спосібна, є та буде: думати про него. Кожда дрібниця з комнатної обстанови звертаєть ся вістрем ножа против її серця: тут він стояв тодї а тодї, там чинив то а то...

Входить до своєї комнати з бюрком до писаня і порожним кріслом і пустою софою і її нутро немов керваниь ся. Ловить ся за серце і віддихає глубоко і хоче вгадати, на що її почуване подобає

Але не може порівнати з нїчим, чує лише, що там пливе і пливе, як тиха струя між отвертими, важкими ранами.

Ах, як преціь вона того чоловіка любить!

Вона загрібуєть ся в пусту софу і плаче.

Плаче і плаче, як хтось плаче, для кого нема вже надії...

Всьо пропало! Пропало... пропало...

І нїчо на сьвітї не заступить їй тої втрати. Колиб осягнула славу і почести, добро і золото, колиб найлїпші мужчини на сьвітї жертвували їй любов — вона волїла-б відвернути ся, загребати ся в пусту софу його софу і вічно плакати...

А як виплакала всї сльози, як в її середині висохло та опустїло, то хотїла взяти брата за руку і мандрувати з ним геть на пустиню, бо тепер пустиня являла ся для неї пристановищем...

О, як тягло її на пустиню!

Дорого, дорого треба оплатити всьо в тім житю. Поволи досьвідчила вона его. Найповолїйше, де найдорозше.

В легкодушности стала вона його. Легкодушно розкинула на чотири вітри скарби, які він мариотравно і лише з любови складав у її стіп...

Тепер вона заплатила і платить дальше: Немезіс строга і справедлива богиня.

Чи-ж его не буде їй досить нїколи?

Ні, не було досить, і не стане досить. Як розкаяна грішниця докоротає вона віку. Покорить ся ще більше, чим доси. Коли піде з братом рука в руку на пустиню, немов божевільна буде лакомити ся на окрушини хлїба, які він з милосердя буде їй від часу до часу кидати а які вона з покірною вдякою буде піднимати та цїлувати.

— — — — — — — — — — —

Вкінци пізно в ночи плентаєть ся в сльозах до спальні і бачить на березї ліжка свою узористу одїж. Притискає знова руку до серця і допевняєть ся воздуха. Ті довгі, тонкі, узористі черти на одежі виступають немов тисячні невидимі рамена, якими вона зимою, коли носила сю одїж, надармо посягала по него.

Тепер було лїто і тепер він забрав ся геть.

Піднимає з постелї накривало і кладеть ся. Один його конець вона притискає нїжно та мягко до серця, цїлує його безпанно і зрошуючи потоком сліз, приголублює обома раменами неначе живе єство, малу улюблену дитину. Відтак розбираєть ся і кладесь до холодного білого ліжка на сподчинок, втискає лице між подушки, обвиваєть ся накривалом і думає про него. Думає також, як воно дивно, що людске серце може бути таке хоре, таке хоре, а проте не може анї умерти анї пукнути.

Коли инші части тіла попадуть у справдїшну, поважну недугу, то звичайно умирає ть ся — але серце, серце...

— — — — — — — — — — —

Знадвору роздаєть ся дзвінок. Принесли лист. Вона зриваєть ся швидко з ліжка і вискакує. Лист від него. Отвирає його і читає в передсінку в блїдім сьвітлї північного сонця. Він пише нїжно, мило. Поручаєть ся їй. Оповідає про всьо, що розділило його від неї. Каже, що повернє... Вона притискає лист до нещасного серця, паде на колїна на голу землю і схлипує. То, що він їй всьо говорить, здаєть ся на неї! Вона перестає бути собою. Не має тїла, лиш крінко сціплену душу, що розпливаєть ся в покірній вдаці.

— — — — — — — — — — —

Хтось стукає до дверий і вона схоплюєть ся на ліжку. Де листик? Лист, її богатство, її щасте, супокій житя...

Ні, не прийшов нїякий лист. То був лиш сон...

Вона відзиваєть ся до слуги за дверима, що може наставити чай — вона сейчас приходить. Відтак притискає схрещені долонї крінко до висків і думка про пустиню додає їй душі спокою та наділяє тїло силою піднести ся і показати ся слузї, що стукав, з любязним, спокійним лицем.

— — — — — — — — — — —

Може вона заплатила за дорого. Може могла дістати дешевше. Саму себе вговорити, що була такою, якою була, і не перетворити ся...

Ні, годї. Саме тому, що вона була такою, якою була, мусить страждати, перетерпіти ся крізь той біль.

„Час гоїть всякі рани“... Так, хто знає, чи то слово є дійсно правдиве, то слово, яке вона чула так часто, від найранїйшої молодости...

Так, смерть... над тим люди переходять до порядку дневного. Вона сама бачила смерть вірних і думала, що не буде нїколи, нїколи мати в своїм житю одної щасливої години. А преціь воно минуло та забуло ся.

Але її смерть буде чейже що иншого. За се не попосить ся нїякої вини.

Але вона! Вона ступала з горою повною вини на плечах.

Ні, перетерпіти ся... Або в половині дороги погибнути..

Так, погибнути... для неї се ще найлїпше. Бо терпінє було таке страшне, так діймаючо нестерпне.

Але коли вона погибне, на зможе вже нїколи бачити його улюбленого лиця, надслухувати його ходи на сходах, відчувати сего опанюючого битя серця, що теплою струєю розпливало ся по її нутрі, коли зустріла його нечайно на дорозї.

Ні, ні! Погибнути вона не хоче — терпіти, терпіти без надії... Ні разу не піднесе

Угорский сойм.

На вчерашнім засіданю сойму президент міністрів заявив, що сповнив своє приречене, дофаючи військове предложеня. Ужите ним слово „поки що“ було тілько нещасливим зворотом, котрий викликав непорозуміне, бо правительство поступило без застережень. Правительство не гадае виступати з ініціятивою в справах внутрішних парляменту, як зміна регуляміну, але вільно ему висказати гадку, що ся реформа була би пожиточна. Зміну арт. 30 з р. 1899 уважае бесідник за конечну. Супротив того бесідник просить о ухваленє дотеперішнього континґенту рекрута, буджетової провізорії, покликуючи ся на одноголосну ухвалу партиї Кошута перед обнятем кабінету.

П. Барабаш застеріг ся против з'обовязань з его сторони, але прирік льояльне трактоване правительства на случай увзгляднення національних домагань. Румуньский посол Вляд висказав надію, що мимо правительственної пресиї при найближших виборах вийде що найменше 20 румуньских послів.

В військовій комісиї міністер гонведів Кольосварі заявив, що в справі національних постулятів правительство стоїть на становищи попереднього правительства. Проект нового військового закона є майже викінчений, так що в 1904 р. можна буде перевести рекрутацию на підставі нового, на 10 літ обчисленого закона. Проект нового війського процесу карного є вже цілком викінчений і еще сего року буде предложений обом парляментам. Закон вдоволить всі новочасні вимоги. Поки-що буде переведена тілько реформа карного права, бо реформа матеріяльного права стрічаєсь з перепонами з причини неоднощільности карного права для цивільного населеня монархії.

Язиком розправ має бути службовий язик дотичної части армії. Котрі офіцири схочуть, будуть перенесені до угорских полків. Перенесене всіх офіцирій є неможливе з фінансових і службових причин. Знаве нїмецкого язика для офіцирів буде потрібне остілько, аби офіцир міг свої гадки зрозуміло висказати і відповісти службовим вимогам. Проект нового закона військового буде обіймати дволїтну службу, з чим мусить бути сполучене підвисшене континґенту рекрута і видатків.

Новий хорватский бан.

Як ми вже свого часу писали, баном Хорватиї став по уступленю ґр. Куен-Гедервария ґр. Теодор Пеячевич. Новий бан есть сином бана Володислава Пеячевича і властителем величезного майорату, унаслїдженого по побічних свояках, а тим самим є одним з найбогатших угорских маґнатів Майже через 15 літ був ґр. Теодор Пеячевич наджупаном міста Осика і приналежного комітату і як кажуть, визначив ся яко загорілий мадярон. Помимо того не є виключена річ, що ґр. Пеячевич зміннть подекуди тактику і систему управи краю, бо дуже можливе, що при своїм іменованю одержав відповідні вказівки. По послїдних розрухах в Хорватиї, які будь-що-будь виказали нарушене національних прав Хорватів з боку краєвого і центрального угорского правительства, годї припустити, щоб верховодячі круги лишили відносини в краю без зміни. На подібний здогад наводить також і те, що як-раз перед кількома днями новий бан мав інтервю з кореспондентом одного віденьского дневника, в котрім заявив, що буде стояти на становиску угоди хорватско-мадярскої, але з другого боку буде також пильнувати, щоби національні права Хорватів, обезпечені названою угодою не були нарушувані. Найблисша будучність покаже, чи за Пеячевича наступить зміна на лїпше, чи лишить ся все по давному.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Балкан.

Софія. Австрия і Росия вислали дуже енерґічні, однозвучні ноти до болгарского правительства, в котрих еще раз запевняють, що збросня Туреччини не переступають звичайної міри і упоминають Болгарию до спокою. Говорять, що князь запевнив обі держави, що Болгария залишить дальші зброєня.

Розрухи в Греції.

Атени. В кількох місцевостях Греції прийшло до розрухів. Узброєні хлопи старалися задержати поїзди, аби сїсти до ваґонів, поїхати до Атен і унеможливити парляментарни ухваленя родзинкового монополю. Коли їм се не повело ся, знищили зелїзничай тор. Президент міністрів Теотокіс подав ся до димісиї з причини авантур, які в парляментї виправила опозиция і з причини грізної постави населеня.

В Хінах кипить.

Петербург. Ситуация в Хінах починае бути дуже грізною. Посольства в Пекінї зброять ся і укріпляють доми. Скріплено сторожі і заосмотрено ся в живність. Серед хіньского населеня проявлае ся рух дуже ворожий против чужинців і дуже небезпечний.

Лондон. В порті Артура зібрались на спільну нараду росийскі офіцири і урядники з Хін, Манджурії і Кореї, і росийскі посли з Пекіну і Соелю. Наради задержано в строгій тайні. Купці і урядники в Ньючванї сумнївають ся в можливість полагодженя манджурской справи.

Угорска обструкция.

Будапешт. Крайні елементи сторонництва независимости, котрі виступили з клюбу Кошута, старають ся заключити союз з партию Уґрона і з иншими опозиціонїстами аби в понедїлок розпочати обструкцию.

Недуга папи.

Рим. Папа заявив вчера, що нинї рано умре. Деякі дневники доносять, що папі полїпшило ся. Мимотого уважають стан папи за безнадїйний. Сконстатовано великий упадок сил. Хвилями тратить папа ясність ума. Дневники закидають лїкарям папи, що зразу поставили були фальшиву діяґнозу.

НОВИНКИ.

— **Совісність польскої преси** блиснула опять в цілій ясности з нагоди нашого донесеня про страйк в посїлости дїдича Ромера у Вербици, пов. равского. Ще наша часопись не дійшла всюди на провінцию, як до 22 годин після появи нашого донесеня помістив клерикально-шляхоцкий орґан, львівский „Przegląd“, заперечене тої вісти, походяче нїби-то з самої Равщини, немов наше донесене є неправдиве. Се віродостойне заперечене підхопила з наївною втїхою прича польска преса і нинї всї львівскі польскі дневники розписують ся з любостию про „fałsze Dila“. Супротив сего сим констатуємо опять факт, який заходив не раз і не два а нагоди наших попередних страйкових донесень, що заперечена в польскій пресї були все ложні, бо страйки згідно з нашими донесеннями фактично вибухли. Коли-ж в попередних случаях брехливі заперечена наших вістий, як ось зв сного Мойси з Снятинщини, були насилані польскій пресї з краю, так в послїднім случаю редакция „Przegląd-y“ вже сама заперечене збрехала, зовсїм не тямлячи на роснйску приповідку „ври, да знай меру“. Шляхотско-клерикальний орґан трохи поспішив ся із своїм „автентичним“ заперечевем, бо виступив з ним як сказано, вже по 22 годинах від появи нашого донесеня, отже в часї, коли дотичне число „Дїла“ ледви чи могло дістати ся до рук п. Ромера чи інтересованих в Равщинї, а вже нема й бесїди, щоби до Львова могла наспіти з провінциї відворотною почтою якась кореспонденция. Отже де тут якась совісність редакциї „Przeglądu“, а разом з ним прочої польскої преси? Правда, польска преса а совісність — се зовсїм суперечні собі понятя. Et haec meminisse juvabit.

— **Чиї „кламства“?** — З нагоди побуту ческих „Соколів“ у Львові, подали ми на основі найдостовірнїйших інформаций енунциациї провідника ческих „Соколів“, д-ра Пінїха, про сю гостину і про характер відносин їх до Поляків а Русинів. Наше донесене немогло, розуміе ся, припасти до смаку Полякам, тож польска преса повторила его з дуже кислими мінами, а оден з польских дневників напав ся навіть ординарно на Чехів за „dwulicowość“. Найбільше — як судити з висказів польскої преси — розізлила Поляків русиноїдів заява Чехів, що вони прибули до Львова в характері не політичних маніфестантів але в характері ґімнастиків та що Чехи симпатизують з Русинами і прибудуть колись на сьвято руских „Соколів“. Се видало ся польским шовінїстам кольосальним злочином і — як доносить Słowo Polskie, Dziennik polski і т. п. — польский „Сокіл“ потягнув ческих „Соколів“ до протоколу, щоби оправдали ся зі своїх висказів перед Русинами. Не знаємо, о скільки правдиве послїдне донесене польских дневників під імпертинентним заголовком: „Kłamstwa Dila“, немовто від ческих „Соколів“ прийшло вже оправдане, де має ся заперечувати всї донесеня „Дїла“. Мимоходом скажемо — що характеристичне для цілої важности польских заперечень — що головою нашого „Сокола“ зове ся там „проф. (!) Павенцкого (!!)“. Та коли подібне письмо від Чехів справдї надійшло, то ми дуже бажаємо, щоби панове-Поляки его оголосили, а ми постараємо ся вже дати належну відповідь. Доказів на те, чиї властиво „кламства“, нам не забракне!

— **Впреосв. митрополит Шептицкий** повернув вчера до Львова. По дорозї до Відня задержав ся митрополит у Белеградї на Моравії, на обхід в честь св. Кирила і Методия, щоби в день відкритя памятника Гуса відправити богослуженє для численних пелеринків, які зібрали ся в той день у Белеградї неначе для запротестованя против Гуса та его наук. В неділю відправив митрополит Шептицкий нашу службу Божу і виголосив по рускуи проповідь, котра зробила на присутних чимале вражінє. Справдїшну овацию устроено митрополитови на гостиннім принятю, де в тоастах виявлено нашому владицї загальну симпатию, якою він тїшить ся в широких кругах ческого духовенства. Подорож митрополита до Відня мала на цілн полагодженє обсади станиславівского епископства. Як довідуємось, найвисші міродайні круги згодили ся на пропонованого митрополитом кандидата, коли-ж зважити, що й намісник ґр. Потоцкий попирає митрополита, то слїдує заключити, що само обсадженє опорожненого вже так довгий час станиславівского епископства наступить дефінітивно в недалекій вже будучинї.

— **Торжество Гуса** в Празї дало Чехам о пять нагоду пописати ся перед сьвітом своїм по „чески“ понятим славанофільством, а тим самим пустити трохи води на млин тих кругів, що витягають з того славянофільства для себе зиски. Виявило ся се наглядно на банкетї, устроєнім міською радою в празкім ратуши на закрите гуситских торжеств. Мінїбільше або менше принагідними окликами ріжних „славянолюбців“ замітний передовсїм голос представника росийских товариств, якогось Стано з Петербурга, котрий дав вираз вдоволеню Росиї, що ось то торжество Гуса розширило ще дальше та поглубило славяньску взаїмність... Ну, очивидно, чого вже не докажуть із своїм „славянофільством“ Чехи, котрі прямо не вміють глядїти на прочий, навіть не славяньский, сьвіт инакше, як лише із становища своєї, чисто льокальної ворожнечі з Нїмцями! Для Чехів справа Гуса не має, як слїдувало-б надїятися, значіня загально культурного, як реакция ческої поступової думки против середновічного, клерикального обскурантизму. Борони Боже, по словах учасника згаданого банкету, моравского пос. Сїленого, Гус для Чехів є побіч св. Кирила і Методия третим словяньским апостолом, бо, як Кирило і Методий в Моравії, так Гус в Чехії бороли ся — з ґерманїзмом!“. Pozdrav vas Pan Buh, панове Чехи, з вашим „славянофільством“. Для заморочених пересадною ґерманофобією голов мабуть не має нїякого значіня хочби факт, що такий дипльоматичний „славяно-“ чи там „москво-філ“ як міністер ґр. Голуховский узнав за відповідне порозуміти ся з росийским міністром ґр. Ламсдорфом та недопустити на торжество Гуса з Празї панславістичного аґітатора ґен. Комарова, редактора петербурского „Свет“ та его помічника ґен. Ріттіха, обох звісних з того, що вже давнїйшими роками при подібних ческих „торжествах“ своїми явно панросийскими виступами звернули на себе у вагу австрийскої поліциї та на її приказ о пустили границї нашої держави. Справдї, нема то як „ческе“ славянофільство!“

— **Заходом Видїлу читальнї „Просьвіти“ в Плесновцах** в повітї тернопільским відбули ся д. 28. червня *вечерниці в честь Тараса Шевченка*. Множество селян і дехто з інтелїґенциї з дооколичних сїл заповнили стодолу прибрану килимами та дубовим листем, між котрим сиав бюст Тараса. Програма була богата. Шевченкове „Послание“ віддекламував красно із зрозумінем селянин Чабан. Хори мішаний і мужеский під управою В Держируки мусїли декотрі кусники повторяти на домаганє одушевленої публики. Сеся читальня остатним часом почала була якось засипляти, та розбуджена учителем п. Бігусом та кількома техніками ожила, як сьвідчить о тім красна удача вечерниць в память Шевченка. — *М. П.*

— **Ц. к. староста — спроневірник публичного гроша.** Коли по самоубийстві перейшовшого на пенсию городеньского старости Штрасера показало ся, що той староста відобрав собі житє длятого, що спроневірив публичний гріш, який оставав під его зарядом, затревожена тим многозначущим фактом суспільність не лиш безпосередно інтересованого повіта городеньского, але й цілого краю дожидала, що в тій справі довідає ся щось з урядової Gazet'и lwowsk'oї — прочитає там урядове представленє справи: яку суму спроневірив староста Штрасер? з яких фондів? через який час допускав ся спроневірства і в який спосіб? як се стало ся, що староста міг дефравдувати? чи над ц. к. старостами є яка контроля що-до маніпуляциї грошем публичним, а коли є, то чи контрольовано коли старосту Штрасера? вкінци — річ дуже важна — хто покрие здефравдовані суми публичного гроша? Та, на жаль, урядова Gazet'a lwowsk'a мовчить як заклята, хотяй пояснене справи спроневіреня публичного гроша ц. к. старостою есть річию чейже важнїйшою, як „зльот соколуф“ або яка инша патріотична шопка польска, якими урядова ґазета морочить голови своїх ц. к. і не ц. к. читателїв. А тимчасом спроневірене старости городеньского показуе ся не якимсь дрібоньким, але таки „більшеньким“, бо на десятки тисяч. Одна краківска часопись привесла онодги допись з Городенки, очивидячки від чоловіка добре знаючого фактичний стан річи, бо наводить навіть поодинокі цифри спроневіреної суми. Він пише: „Городеньский староста Штрасер по переходї в стан супочинку відобрав собі житє. Сьвященики враз зі шляхтою устроїли самоубийникови величавий похорон на саме „Боже Цяло“. Дневники, як відомо, донесли, що причиною самовбийства була невилїчима недуга. Тимчасом показало ся, що пан староста через десять літ окрадав фонди шкільні і грошеві кари за неносилане дїтий до шкіл. Шкода має сягати блнзько 30.000 К. Цїкава річ, чи ті недобори покрие правительство з фондів шкільних, чи може скаже другий раз платяти. Пропало громадї Чернятин 900 зр., Семевівці і Ракову около 3.000 зр., Рашкову 500 зр. і т. д. Рівнож цїкаві ми, як власти вияснять поведенє старшого комісаря Левицкого і інспектора шкільного Круковича, котрі о тім знали, бо пан староста все вививав ся, коли йшло о гроші на школу. Чи в які рахунки з грошевих кар шкільних? Староста Штрасер належав до „енерґічних“ в часї виборів; за „ржондів“ того пана старости при всїх остатних виборах до сойму і до ради державної спроваджувано до Городенки „для утшиманя порядку“ кінницю. Пан староста Штрасер роздавав ордери війтам, найнужденнїйшим креатурам старостиньским. Нинї в додатку показуе ся, що н. пр. у війта Василиняка в Ясеневі, котрому він виробив ордер, взяв 1.000 зр. титулом позички; тепер они пропали. Сам п. Штрасер одержав перед кількома літами відзнаку хреста Франц-Іосифа І. з короною а тепер, при нагодї переходу в стан супочинку дістав титул радника намісництва... Пригода в городеньскім старостві то ярка ілюстрация відносин пануючих в галицкій адміністрациї.“ — До сеї дописи з Городенки до краківского дневника ми докинемо ще кілька слів від себе. Пригода в городеньскім старостві — в звязи з найновїйшими пригодами по инших староствах: бобрецкім, новоторжскім — повинні чей вже раз спонукати ц. к. намісництво подумати о якімсь способі усуненя коррупциї по ц. к. староствах, яка болюче відбиває ся на шкірі бідного народу. Годі преціньрівнодушно глядїти на такі вопіючі факти, як спроневірюване гроша призначеного на народну просьвіту (в Городенщанї), як здирства при асентаунках (в Бобреччинї), як здирства при видаваню паспортів (в Новоторгщинї), не витягаувши з того бодай науки на будуще, що треба через введене строгої контролї передовсїм над ц. к. старостами а відтак і загалом над персоналом староств, не виключаючи й возьного (в старостві новоторжскім, як відомо, героем показав ся возьний), взати нарід в опіку. Знаємо, що ц. к. староста Штрасер був на внесене ц. к. намісництва відзначений хрестом ордеру Франц Іосифа І. з короною, а при переходї на пенсию, рівнож на внесене намісництва, дістав титул радника намісництва. Тепер по самоубийстві п. Штрасера ц. к. намісництву мусить бути невно — як то кажуть — „омлно“. На такі випадки на будуще була би рада: заки предложить ся якого ц. к. старосту до цїсарскої відзнаки, перевести вперед строгу контролю ц. к. староства, і то не лише „ґазалків“, але й каси. При тім підносимо ще одну річ, хоч знану і випрактиковану вже не від нинї, але всетакй гідну підненеся з огляду, що на намісничім стілци „під кавками“ засїв сьвіжий чоловік, необізнаний ще з політичною адміністрациєю краю, а до того ще в порі шаленої „вшехпольскої“ аґітациї на галицкій Руси. Від давна практика виказала, що іменно ті ц. к. старости, котрі добували собі широку славу переслїдуванем Русинів, допущанем законів, конституцию заручених рускому народови, опісля мусїли не „на власне жадане“ іти „в дубину“. Таке стрітило наших „гонителїв-фараонів“: одного старосту в Рогатинї, одного в Долинї, одного в Гусятинї і инших. Того рода ц. к. старости, як опісля показувало ся, своєю „спренжистостию“ супротив Русинів маскували свої гріхи й грішки. З того наука для ц. к. намісника, що таким панам старостам треба добре, як то кажуть, глядїти на пальці, хочби він тїшив ся і почесним горожаньством не одного, але й сїмдесять сїмох місточок... Загалом глядїти на пальці не завадить!

— **З читальнї „Просьвіти“ в Іванові.** На докінченє будови власного гарного дому читальнї „Просьвіти“ відбулось в Іванові (пов. Борщів) 5/7 с. р. заходом місцевого пароха о. Т. Чубатого аматорске представленє. Як нам пишуть, члени читальнї селяни-аматори відограли „Наталку-Полтавку“ знаменито. Публика зложена з місцевих селян і місцевої інтелїґенциї та із Скали розійшлась по представленю одушевлена домів.

— **Що коштує кардинальство?** З нагоди послїдних іменовань кардиналів подала Germania спис коштів, які вяжуть ся з іменованем кардинала. Загальна сума тих коштів: 11·768 франків 64 центимів. З того: на сам акт креованя 7.213 фр. 18 ц., на доручене бірету і шапочки через аблеґата і нобельґардиста 3.721 фр. 64 ц., а решта на червоний капелюх і на виде нового кардинала до конґреґацій. Тая сума 11.678 ф. 64 ц. розділяе ся відтак в такий спосіб: конґреґация пропаґанди бере (за кардинальский перстень) 3.225 ф., тайні комориики 6.181 ф. 25 ц., папскі церомонїєри 1.075 ф., а решта роздїлюсь щось аж на девятьдесять кляс різних осіб. Дістають між иншими: бусоляти, ка-

---

благальних очий до богині Немезіс, що була така страшна та невмолима, хоч лице ораджувало признаки лагідного милосердя. Вона не карала людий. Була лише грізним символом вічної правди: „Який посїв, такі жнива.“

— — — — — — — — — — —

Вона сидить в аптиці і жде. Богато проминуло днїв та ночий і вона їх всї переплакала. Нечайно вийшов він. Забуваючи на всьо, схоплюеть ся прожогом і кидаеть ся йому на шию. Він лагідно, але нерадо відсуває її від себе і звертає увагу, щоби тямила, де находить ся.

Небавом ідуть обоє рука об руку улицею. Він нїмий, здеревілий, і обоє не говорять із собою.

Тодї він каже:

— Так, тепер виглядаеш, як сам не знаю що. Чейже сама знаеш і розумієш, що тепер я не можу відносити ся до тебе так, як ти бажаеш. Любов годї собі вилекати або витерпіти або вимусити. Мою любов до тебе розбила чесно зі сьвіта та сама. Тепер я здоровійший і повний щасливійшої охоти до житя. Слава Богу, але зглядом тебе я труп.

— — — — — — — — — — —

Вона готова в дорогу. Куфри знесені на дїл і повозка дожидає. Поволи натягає вона лїву рукавичку, не спускаючи з него очий, коли він з руками в кишенях стоїть оден крок подальше в отворених дверех своєї комнати. Відтак вона ловить правою рукою його рамя і мовить болїсно та тремтячи:

— Так, так, в імя боже, мій дорогий, єдиний, бувай здоров! Тепер знаю лиш одно, що житє тисяч разів гірше як смерть!

— Твій парасоль... — відповідає він. — Лиш його не забудь!

— Нї — мовить вона і бере його спокійно.

З норвеского.

Ч. 142. Львів, Пятниця 27 Червня (10 Липня) 1903. **Річник XXIV.**

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;— В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО" з літер. додатком

	в Австрії:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Модерні і інші привілеї оголошеня числять ся по 30 с. за стрічку.

Російскі інтриґи на Балканї.

Промульґуючи перед кількома роками в делеґаціях австро-російске порозуміне що-до балканьскої політики, ґраф Ґолуховский запевнював, що в тім порозуміню австрийскі інтереси на Балканї мають повне забезпечене та що австрийскі впливи там-же не тілько нїчого не втратять але ще й скріплять ся.

Як ми вже нераз мали нагоду зазначити, се запевнене міністра заграничних справ показало ся лишеним усякої основи, і в супереч ему та в супереч славетному австро-російскому „порозумінюˮ Росия, не оглядаючи ся на інтереси Австриї, веде на Балканї політику на власну руку, зискує позицию за позицию, виводить австрийску дипльоматию в поле та хитро випирає австрийскі впливи з Балкану — йдучи консеквентно до витиченої ще царем Петром І-им і царицею Катериною ІІ-ою цїли неподїльного опановання Балкану.

В македоньскій справі, коли для Австриї була найдогіднїйша пора посунути сферу своїх безпосередних впливів аж до солуньского заливу, „союзнаˮ Росия прямо піддурила Австрию, зводячи її довший час спільним проектом македоньских реформ. Як-же випадки в Македонії розвинули ся так далеко, що Австриї не лишало ся нїчо инше, як інґерувати оружною силою, Росия лишила свого „союзникаˮ на леду і в виду недвозначної постави Італиї та Франциї, Австрия, як непишна, мусїла обійти ся ковтаном слинки та на довгий час, коли не на все, виречи ся своїх солуньских аспірацій.

Так само виведено Австрию в поле і в Сербиї. Ходять слухи, що доконана в Сербиї зміна мала наперед не тілько згоду Росиї, але й Австриї — слухи, котрі, як би були правдиві, то нї трохи не приносили би чести австрийскій заграничній політиці. Вість ті треба однак брати з великим припасом скептицизму, бо — мимо всеї їх непочесности для Австриї — дуже заносять вони інспірациєю з кругів, котрі бажали би очистити ся з тяжкого закиду крайного незнайства того, що доковує ся під самим боком Австриї, мало-що не під оком австрийской дипльоматиї. На всякий спосіб однак, чи білґородский переворот доконав ся за згодою чи без згоди австрийскої дипльоматиї, есть він новим ударом для Австриї на Балканї бо се очивидний факт, що з осадженем Караджорджевича на сербскім престолї, Сербія віддана без'услівно російскім впливам і побіч Чорногори став російскою експозитурою на полудневих межах Австриї. Уґрунтоване російских впливів в Білгородї, коли доконало ся без відома Австриї, сьвідчило би про крайну іґноранцию австрийской дипльоматиї що-до балканьских справ, коли же перевело ся за відомостию єї, так було би доказом не простимої недотепности сеї дипльоматиї, коли прямо не сьвідомого дїлання в інтересї Росиї. Так чи сяк має ся річ, то в кождім разї Росия знов піддурила свого „союзникаˮ і користаючи з „порозуміняˮ, форсованого ґр. Ґолуховским, станула твердою ногою в Сербиї, та взяла австрийский шлях до Македонії, загроженій доси лише з Чорногори, з два огнї.

Тепер же новим видовищем російских інтриґ являє ся Болґария, де попереднє русофільске міністерство Данева заступив кабінет Петрова, поклонника антиросийских традициї політики Стамбулова, що — як звісно — намагав ся висвободити Болґарию зпід російских впливів, а тим самим і шукав опори в Австриї, за що й заходами Росиї его замордовано.

Росия, як звісно, сама дала товчок до македоньских розрухів через місию і промови ґр. Ігнатієва в часї ювилейних торжеств на Шипцї, щоби опісля — коли Туреччина нагромадила велику силу війска в Македонії — обмити руки від усього й лишити Македонців на поталу судьби, а Болґарию в дуже прикрих і напружених відносинах до Туреччини. Нове болґарске міністерство поставило своєю задачию затерти похибки попереднього правительства, направити відносини до Туреччини і причинити ся своїм впливом до успокоєня Македонії, в заміну за переведене корисних для болґарского населення реформ в Македонії. Як-раз сю цїль мало посольство специяльного болґарского відпоручника, Начевича, в Царгородї.

В результатї однак посольство Начевича не дало результату, а то — як показує ся — завдяки закулісовим інтриґам російского посла в Царгородї, Зіновева. Росиї залежить за всяку цїну на тім, щоби непри хильне собі міністерство в Болґариї повалити і в тій цїли російска дипльоматия інтриґує, щоби втягнути Болґарию в нові конфлїкти і трудности. І в тій як-раз цїли — аби поріжнити нове болґарске міністерство з Туреччиною, та щоби в самій Болґариї ослабити его становище — Росия дала через свого посла Туреччинї спізнати, щоби вона не спішила ся робити які дїйсні уступки Болґарам в Македонії. Туреччинї-ж тілько треба було сеї притоки, щоби занятн супротив умірковапих жадань Болґариї відпорне становище тим більше, коли тимчасом нагромадила вона на болґарскій граници 30 баталїонів війска.

Розуміє ся, що наслїдком того відносини між кабінетом Петрова а царгородском Портою нараз заострили ся. Виведена в поле Болґария звернула ся отже з просторою окружною нотою до Европи, де виложена всї заходи болґарского правительства для успокоєня умів в Болґариї і Македонії та для навязаня мирних відносин до Туреччини, коли між тим Порта, замість співділати сій мирній акциї Болґариї, наче навмисне докладає всїх заходів, аби відносини до Болґариї заострити: в Македонії не переводить реформ, противно — дратує населене дикими переслїдуваннями, що відбивае ся підбурюючо на станї умів в самій Болґариї, а на болґарскій граници нагромадила 30 баталїонів війска, котре кождої хвилї може переступити болґарску границю, супротив чого Болґария мимо жнив буде зневолена рівнож підвищити пограничний корпус з 8 баталїонів на 30. В виду того поступованя Туреччини Болґария з гори складає всю одвічальність за будучі події на противну сторону, бо турецка акция лише провокує болґарске населене й викликує серед него сильний фермент.

Російска інтриґа що-до Болґариї, як бачимо, повела ся. Наведена нота кабінету Петрова не знайде певно відгомону у інтересованих держав — найменше-ж у австрийской дипльоматиї, що спутана „порозумінемˮ з Росиєю — і Болґария, полишена сама собі, буде мусїла або капітулювати і зносити мовчки турецкі варварства в Македонії, або кинути ся в нерівну борбу. В кождім разї одним за неповодженє Болґариї спаде на міністерство Петрова, по котрого упадку тим сильнїйше уґрунтують ся там впливи Росиї. На всякий-же спосіб, в разї яких поважнїйших конфлїктів між Туреччиною а Болґариєю, для опущених всїма Болґарів не остало би нїчо инше, як таки упокорити ся і шукати опіки в Росиї — певне не даремної!

Скріпленє російских впливів на Балканї есть отже загальним і можна сказати, що сильні колись австрийскі впливи на Балканї зведені нинї до зера. Отсе сумні овочі польско-російскої політики ґр. Ґолуховского.

„Кулка рільничі".

Справоздане галицкого „Товариства Кулок рільничих", яке що-йно появило ся, виказує, що в минувшім році засновано 79 нових „Кулків" а 57 упало, отже число „кулків" збільшило ся о 22. З істнуючих при товаристві звиш 1000 „Кулкіь" 952 надіслали справозданя, виказуючи 41.116 членів. Вартість їх будинків оцїнено на 550.289 К т. в. о 34.636 К більше, як в попереднім році. Число книжок зросло з 54 818 на 63 043. Насіня спроваджено в 1901 р. за 70 578 К, в 1902 р. за 97.316 К; машин куплено для членів за 50.666 К, а в 1901 р. тілько за 17 621 К. Штучних навозів зужито за 251.860 К. Власні шпихлїрі мало 12 Кулок, спілкові молочарні 8, спільну пекарню 6, різню 116, позичкову касу або Райфайзенку поза патронатом 43, касу під патронатом мало 83 „Кулків". Крамниці істнували при 705 Кулках; з тих 456 у власнім зарядї, і 249 виарендовано. В сї підприемства вложено удїлів на 420.031 К. Торговельна школа в Чернихові дає що року до 20 теоретично і практично вишколених крамарів. На церковні потреби дали „Кулка" в 1902 році 26.058 К, а на наші публичні цїли 5693 К.

Вчера і передвчера відбували ся збори делеґатів „Кулок" в Ясли.

З сего справозданя бачимо, що польскі „Кулка" — правда, підперані сильними міра сего — розвинулись так сильно, що можуть стати приміром для наших інституцій економічних.

Правітчина живих сотворінь.

Де находить ся правітчина живих сотворінь — се дуже съміливе і чудне питане; а всеж таки воно мабуть так давне, як давною наша людскість, коли ми у всїх народів всїх часів подибуємо численні вірування про те, як то всемогучі боги створюють ростини, звірята та людий. Але ґеоґрафічне знане у давних народів було дуже незначне, а про те й не диво, що місцем, де вперве мали повстати живі сотворіня, вважали вони будьто свою власну вітчину, будьто сусїдні країни. Египтяни думали, що се стало ся в Египтї, Греки, що близько Греції а семітскі народи, що в сусїдній Мезопопамії і т. д. При тім, розуміють ся, кождий народ причислював перших сотворених людий до своєї народности, вважаючи тим себе народом вперве сотвореним а проте найлїпшим, головним „від Бога вибраним". Так думали давні Жиди, Египтяни, Греки та Римляни, а щей тепер: Хінді, Індияни та богато т. зв. „диких" народів.

Як звісно, оповіданя записані в Мойсеєвих книгах, можуть дати підставу до здогадів, що країна, де зістали сотворені вперве живі сотворіня, лежала в околицях нинїшної Мезопотамії — а проте з розширенем християньства, що приняло ті Мойсеєві книги до своїх писань, ся думка стала дуже популярною. На однім із манускриптів туринської бібліотеки що походить з XII століття, бачимо нарисованих Адама, Еву і звісного змію дїявола на однім кінци сьвіта поміж Вірменією а Індиєю; а Іван Гербінїюс (1678 р.) рисує Еден, себ то рай, в виді великої чвертки кола, що займає значну часть нинїшної Палестини, Мезопотамії і Арабії.

Такого погляду були також і пізнїйші натуралїсти як Лїнне і Кювє а научним доказом на се мала бути обставина, що найпожиточнїйші ростини, як наше збіже та деякі овочеві дерева, ростуть дико як-раз в тих околицях а про те там мала б бути правітчина не лиш їх але також і всїх инших живих істот, що звідтам росходилися на всї сторони землї, ущасливляючи собою сусїдні дикі та пусті країни.

З початком минулого століття вирнули однак нові теорії. В тім часї починає ся незвичайний розріст природних наук а вислїди безчисленних дослїдів ріжних вчених ставлять наше питане у новім осьвітленю. І так зоольоґи виказали, що не всї нинїшні звірята стоять на однаковім ступни розвою, одні суть менше зложеної будови, себ то менше „совершенні", а другі більше зложеної будови, то есть „совершеннїйші", та мимо сього одні і другі стоять зі собою в найтїснїйшій звязи, так, що від найменше совершенних звірят (пр. повзуни — амеби) до найсовершеннїйших (пр. малпи) маємо подвільний, постепенний перехід. До такого ж самого висліду дійшли і ботаніки з огляду на ростини. — Дальше показалось, що найменше совершенні звірята і найменше совершенні ростини (пр. тояжки — бактерії і слизняки) незвичайно зближені до себе будовою свого тїла та всїми прявами свого житя — та що дуже богато як-раз найменше совершенних сотворінь з рівним правом мож зачислювати до звірят як до ростин, так, що вчені мусїли утворити для них осібне царство „первоживотних" (Protista) тісно звязане з одної сторони з „первозвірами" (Protozoa), найменше совершенними звірятами а з другої сторони з „перворостами" (Protophyta) найменше совершенними ростинами. Знов-же ґеольоґія з свого боку вказала на те, що верстви нашої земскої кори не всї суть одновічні — одні старші, другі молодші; і як-раз в найстарших верствах знаходять ся скаменїлости животин (звірят і ростин) найменше совершенних а чим верства земної кори молодша, тим більше в нїй чимраз то совершеннїйших животин, так що в наймолодших верствах заявляють ся скаменїлости животин найсовершеннїйших. Поверх того показалось, що побіч скаменїлостий животин таких, які і тепер живуть на нашій земли, находимо в земли богато скаменїлостий таких животин, що будовою свого тїла стоять по середині нинї зовсїм віддїлених від себе громад. Оттак пр. нинї риби, ящурі, птахи і ссавці зовсїм віддїлені від себе, та віднайдено численні скаменїлости рибо-ящурів, ящуроптахів, та ящурозвірів, що своєю будовою злучують тїсно ті, тепер різько віддїлені громади звірят, та становлять докладний перехід поміж ними.

Остаточним наслїдком тих дослїдів мусїла бути теория еволюциї — розвою, після котрої на нашій землї появились вперід найменше совершенні животини а з них доперва поволи з часом почали вироджувати ся чимраз-то совершеннїйші істоти.

Ті вчені, що стоять на становищи теориї еволюциї ставлять проте питане, де вперве появились ті найменше совершенні сотворіня „первоживотні", з котрих розвинули ся всї прочі живі істоти себто ростини і звірята. Двояка була можливість, або ті праживотні поставали у многих місцях, чи і скрізь, по всїй землї, або вони повстали в однім лиш місци і звідси розійшли ся скрізь на всї сторони, усовершуючись будьто у своїй правітчині будьто в инших країнах. В першім случаю требаби припустити, що в ріжних місцях нашої землї повставали в ріжних часах або й нараз однакові форми животин, а що се неможливе, проте більшість природників придержує ся другого погляду. Посередне місце займає ученнй Гекель, що припускає справдї можність повставаня перших „праживотин" скрізь по цїлій землї, та думає, що дальше усовершувались лиш деякі нечисленні з тих праживотин, мабуть ті, що жили в якійсь особливо користно положеній країні. І знов стоїмо перед питанем де есть ся правітчина.

(*Конець буде.*)

Найлїпші Французскі паперці цигаретові „LE GRIFFON" Всюдї дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! Найлїпші Французскі тутки цигаретові 1-2 8-10

Польскі „кулка рільничі“ зачинають відгривати в нашім краю таку ролю, яку у Франціï грають офіціяльні синдикати рільничі. Правда, до досконалости французских синдикатів еще далеко, дуже далеко, але все таки „кулка“ суть на найлїйшій дорозї статись сильною підоймою дрібного господарства рільничого в зах. Галичинї.

Се, що розвій подібних польским „кулкам“ наших інституцій не виказує таких успіхів, має головну причину в борбі яка веде ся против всего, що руске, а з другого боку, що чинники рішаючі в краю підпирають всїма средствами, які тілько мають до розпорядимости, розвій польских інституцій. Однак справа не є така тяжка, аби при добрій волї і завзятю не мож було приватними силами і приватними средствами осягнути сего, до чого Поляки доходять при помочи повітових і краєвих фінансів і при моральній помочи так автономічних як і державних урядів. Треба тілько взяти ся з цїлою енергією до працї а наші читальні „Просьвіти“ і товариства господарскі можуть вскорі дорівнати польским інституциям. А було-б се дуже вказане не тілько з огляду на зрість таких інституцій у Поляків, але і з огляду на нашу економічну безсильність, через котру і наша політична і культурна борба мусить здержувати ся на кождім кроцї.

Варто при тім замітити, що „кулка“ занимають ся вже не самим спроваджуванем машин і насїня, але ведуть також ширшу торговлю продуктами рільничого промислу і витворюють нові галузи промислові. Так кулка мали вже — як вказує справоздане — 8 молочарень, 116 заведень для різаня худоби і 6 спілкових пекарень. Далеко ще від сего до французских синдикатів, що мають вже і свої парові млини та цукроварнї, то все таки се доказ, що кулка розвивають ся добре та що починають поволи виходити з крамарства в сферу ширшої промислової працї. Тим більшей сором для нас, що ми і на тім полї лишили ся по заду.

Чехам і Полякам у відповідь.

Гостина ческих „Соколів“ в рускім „Соколї“ і евуенціяції їх провідників виголошені при тій нагоді, дали притоку до афери, котра есть ще одним доказом більше польского шовінізму і свідомого антирускаго характеру польско-сокільских маніфестацій на Руси та при тім свідчить про властиву вартість шумних ческих заяв про їх загальне славянофільство та про „симпатиї“ до Русинів.

Сейчас по гостинї ческих „Соколів“ в рускім „Соколї“, в 134-ім числї „Дїла“ з 30. червня с. р. описали ми сю гостину після найдостовірнїйших інформацій в новинцї під заголовком: „Ческі „Соколи“ гостями в рускім „Соколї.“ Описано там візиту д-ра Піпіха містоголови ческого союза „Соколів“ в рускім „Соколї“ і ревізиту президиї руского „Сокола“ у ческих гостий, як і другу візиту д-ра Фіші, голови моравского союза „Соколів“ у Русинів. При тім розказано взаїмну вимінь думок між рускими „Соколами“ а д-ром Піпіхом і д-ром Фішою. Именно д-р Піпіх (наводимо дальше дословно з наведеної новинки) „заявив симпатию для руского народа і руских „Соколів“ а заразом пояснив, що присутність Чехів на польскім „зльотї“ не має зовсїм на цїли учинити яку небудь прикрість рускім „Соколам“ або рускому народови, але що в виду запрошеня польского „Сокола“, яко товариства ґімнастичного, приїхали вони в виключнім характері ґімнастиків. А знов д-р Фіша сказав, що „прибутя Чехів не треба вважати як охоту вчиненя Русинам якої-небудь прикрости, але що Чехи приїхали тут яко ґімнастики, що перші серед Славян піднесли поклик „Tužme se“ із тої причини обовязані всюди, де лишень сей поклик гомонить, зі своєю помочию спішити.“ Далї запевнив д-р Фіша, що на будуче сьвято руских „Соколів“ „прилетять „Соколи“ ческі по можности в ще більшій силї як тепер, бо їх симпатиї є і по сторонї Русинів.“ — Додано рівнож в сїй новинцї, що ческі „Соколи“, бувши в рускім „Соколї“, оглядали при тій нагоді з обуренем польскі „віца“ на свинськї теми в „Karykatur ах“, звернені против руских „Соколів.“

Отсе наше обективне донесене подїлало на польску пресу, як червона плахта на роз'юшеного бика і Wiek Nowy, тромтадрацко-польский дневничок у Львові, поспішив вилаяти Чехів як людий „dwulicowych“ і „lichego charakteru“, що інакше говорять до очий Полякам а цїлком знов інакше Русинам, прочі-ж дневники, подаючи за нами вістку про гостину Чехів у Русинів, додали від себе кисло-з'їдливі замітки, що „ждуть спростованя і вияснення від Чехів, аби знати, що думати.“ Польску пресу люти вже сам факт побуту ческих „Соколів“ у руских, а вже — як то каже ся — „шевска пасия“ рвала їх за осьщо: 1) що Чехи відпекали ся перед Русинами заміру бути співучасниками польско-шовінїстичних антирускихъ демонстраций на Руси, але зазначили **неполїтичний** характер своєї гостини; 2) що Чехи заявили свою симпатию і Русинам, против котрих як-раз була вимірена вся сокільско-політична польска „шопка“ та вкінци 3) що Чехи поважили ся обіцяти свій приїзд і на з'їзд руских „Соколів“ і то по можности в ще більшім числї“.

Поляків так мучило се, що Чехи не хочуть ставати притьмом поруч польских шовінїстів і „Соколів“ в ряду загорілих русиноїдів і що вони, прибуваючи на польску русиноїдну маніфестацию, застерігають ся перед Русинами, аби їх інтенций і замірів не ідентифіковано з замірами польских загорілців, що аж удали ся листовно до Чехів, аби конче оправдали ся перед ними з „коншахтів“ з Русинами.

Одно таке оправдане, а именно лист д-ра Піпіха поміщив вже нинїшний Kurjer lwowski, а звучить воно в основних точках так:

„... Тенденційне донесене „Дїла“, а именно немов-то ми, ческі „Соколи“, прибули на злет польского сокільства „виключно в характері ґітнастиків“ є цїлком неправдиве. Заперечує се і реляция, яку я і д-р Шайнер зложили „Звйонзкови“ польского сокільства на руки д-ра Фішера, а в котрій то реляції наводимо найменші подробиці нашої розмови з референтами руского „Сокола“.

Дальше пише д-р Піпіх, що „болить се дуже і наповняє огірченем“ Чехів, що ми мо публичних заяв їх почувань супротив Поляків „досить було (sic!) одної замітки „Дїла“, аби викликати недовіре до нас (себ то до Чехів) і щоби польска преса висказала свої сумнїви що-до щирости ческих маніфестацій, при чім — пише д-р Піпіх — дїкчено і мою особу, звучи мене чоловіком „лихого характеру“ і т. п.

Вкінци заявляє д-р Піпіх в своїм письмі, що ческі „Соколи“ прибули до Львова задля симпатиї для польского сокільства і „задля бажаня ческо-польскої згоди, що конче потрібна для добра обох народів, для спільної народної працї і для славянського збратаня“.

Як бачимо з того письма д-ра Піпіха, вереск польских дневників, про „кламство“ нашого орґану показує ся звичайною їх ароганцією і їх таки „кламством“, бо по перше: цїлком остають в давній силї недвозначні вискази д-ра Фіши — котрих впрочім д-р Піпіх не зачіпає своїм письмом, бо й не має до сего мандату — а по друге, що і що-до своїх висказів д-р Піпіх цїлком 1) не заперечує заяви симпатиї для Русинів, 2) не заперечує свого вислову, що „присутність Чехів на польскім злетї не має зовсїм на цїли учинити яку-небудь прикрість рускимъ „Соколам“ або рускому народови“ — а лише заперечує **одно-одиїське** наше донесене, що-до свого висказу, мовто Чехи на злет польских „Соколів“ прибули „**лише яко ґімнастики**“.

Натомість д-р Піпіх цїлком не каже позитивно, в якім властиво характері прибули Чехи до Львова, бо чей-же загальні фрази о „польско-ческій згодї“ або о „славяньскім братерстві“ сего нам ні трохи не пояснюють тим більше, що як-раз такі самі солодко-неозначені фрази давав д-р Піпіх і Русинам.

Та ми можемо з свого боку категорично заявити, що мимо неясного і нездицидованого заперечення д-ра Піпіха **ми є в станї достовірним протоколом, пїдписаним через руских „Соколів“, а учасників розмови з д-ром Піпіхом, котрі за правдивість поданого в „Дїлї“ стану річий ручать своїм словом чести, доказати**, що Чехи справдї застерігли ся перед Русинами, що на польский злет явили ся не для яких небудь політичних маніфестацій, що могли би обиджати Русинів, а **виключно як ґімнастики-соколи на сьвято ґімнастичне.**

При тій нагоді мусимо висказати своє чимале здивованє і жаль, що ческі „Соколи“ уважали відпов дним реаґувати на шовінїстичний вереск і лайку польскої русиноїдної преси і польских шовінїстів, коли навіть сам д-р Піпіх висказує своє „огірченя“, що одна руска нотатка вистарчала, аби на ческих „Соколів“ за їх гостину у Русинів посипав ся формальний град закидів, інсинуацій і лайок на стовпцях польскої преси. Тілько крайний шовінїзм міг робити Чехам заміти за те, що вони узнали і другу автохтонну націю в краю і вважали відповідним віднести ся до неї чемно і льояльно. Супротив того кождий справедливий і поважаючий своє достоїньство чоловік повинен був перейти до порядку над нападами і без личними претенсиями польских шовінїстів, а не давати стягати з себе протоколи та виписувати понижаючі оправданя.

Се певне не до лиця членам нациї, що сама борє ся о свої національні права на своїй земли.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Сербія.

Білград. Ранений в часї атентату на королївску пару, б мінїстер Тодорович наміряє внести до суду против учасників нападу обжалуване о злочин наміреного морду.

Движимости королївскої пари вже спродано на лїцитациї. Всї знайдені дорогоцінности будуть відіслані Наталії. Віденьским купцям, у котрих королївска пара задовжилась на 400.000 фр. правительство дає 20% сеї суми. Купці приняли сей процент, але заявили, що о решту упімнуть ся в судовій дорозї.

Любе в Лондонї.

Лондон. Любе і Дельказе від'їхали вчера рано до Франциї, прощані королем, наслїдником престола і першими достойниками Анґлії. Дневники пишуть, що тепер вже суть неможливі нїякі трудности між Анґлією а Францією, котрих не полагоджено би в гонороний і вдоволяючий спосіб.

Недуга папи.

Рим. Вчера рано папі на хвилю полїпшило ся, але над вечером погіршене було таке, що до консілїюм покликано еще третого лїкаря, професора Росовього. Папа в грудній клїтцї знов зібрав ся, серце бє дуже слабо, а віддих дуже короткий.

Страйк на Угорщинї.

Будапешт. Рух рільних робітників в торонтальским комітатї за підвисшеном плати, розріс ся до величезних розмірів. Женці ставлять нові жадання, по принятю одним зарядом дїбр первісних жадань. В загрожених місцевостях скріплено жандармерию і візвано до них військо. Кількох провідників арештовано. В Кіс Бне страйк також сильно ширить ся. Вислано там жандармерию і арештовано кількох провідників.

Японьско-росийский конфлїкт.

Лондон. Росия поклала кабель через ріку Ялу, не питаючи кореаньского правительства. Против сего запротестував Японія, бо Корея на підставі договора обовязана в таких случаях спитати, чи на се годить ся японьске правительство. Японія жадає тепер яко рекомпенсату отворене порту Вію, против чого протестує Росия.

Македонїя.

Царгород. Порта донесла письменно австрийскій і росийскій амбасадї, що після результатів слїдств переведених Гільмі-башою, революційний рух македоньскай має свої корені в Болгарії. Порта просить амбасадорів аби їх правительства в відповідний спосіб вплывали в Софії. В однім селї монастирского віляєту болгарска ватага убила онодги 4 Греків і ранила полевого сторожа. Від 18 червня до 1 липня було таких нападів 17.

Хіни.

Кольонїя. Европейскі правительства дістали вісти о грізній ситуациї в Хінах. Настрій населеня против чужинців що раз грізнїйший і в кождій хвили може прийти до вибуху. Хінців здержує лише страх перед новою інтервенцією держав.

НОВИНКИ.

— **Справою вибору Русина до делеґаций** заінтересував ся також „Галичанинъ“ і виявляє на основі своїх інформаций, які були причини недопущеня п. Барвіньского на репрезентанта Русинів до делеґаций. Причина лежить в тім, що п. Барвіньский виступав свого часу яко делеґат против Росиї за давленє наших братів за кордоном а се не в смак ґр. Голуховскому, котрий бажав би удержати (в звісних для нас цїлях — додамо від себе) як найлїпші зносини з росийскою державою. А що голос мі вістра заграничних справ, ще й Поляка, є рішаючим для „польского кола“, то і не дивниця, що „польске коло“ задекретувало тим разом вибір п. Длужаньского, лишаючи голову клюбу і бувшого делеґата п. Барвіньского на леду. А той п. Барвіньский мав еще сьміливість виступати на спільнім засїданю руских клюбів яко чоловік розпоряджаючий мандатом та ставити від себе домаганя за евентуальну „концесию“ для опозиційних Русинів! Але п. Барвіньский все був лише маріонеткою в руках Поляків, дарма, що удає перед Русинами, немов то він має якусь силу і веде самостійну політику. П. Б—вий по всїх своїх гріхах повинен був вважати собі за честь, що рускі посли вибрані з волї народу хочуть з ним пертрактувати, а він тим часом дує ся як який потентат і ставить ся на рівнї з Косами і Романчуками. П. Б—ий лїпше зробив би, якби зложив мандат до краєвої ради шкільної замість удавати великого політика. де яко репрезентант Русинів покривав своєю особою всї послїдні поступки ради супротив наших ґімназий і народних шкіл. Що до того яким делеґатом буде п. Длужаньский в спільних австро-угорских делеґациях, то треба сказати, що „коло польске“ тим разом не помишлило ся. П. Длужаньский завдячує свій мандат „бричцї п. Мойсе“, на котрій їздив по шляхтичах допрошуючи ся мандату, а недавно еще яко радник краєвого суду з Відня виславляв себе перед знакомими яко Поляк а про Галичину інакше й не говорив як тілько: „у нас в Польсце“. Посьвідчить се п. „Юзеф Скомпскі“, що працював колись в бюрі нового делеґата „Русинів“, стверджуючи тим самим, до якого безглуздя веде політика п. Барвіньского і его комедия з окремим „рускимъ“ клюбом і угодовою „рускою“ політикою...

— **Зарібкова еміґрация наших селян до Прус** зачинає непокоїти польскі сфери, бо в супереч недавним самодурчим запезненям польских ґазет, немов-то з заходів „Народного Комітету“ в тім згляді нїчого не вийде, ся еміґрация зачинає бути масовою. Dziennik Polski підяє вже з тої причини аларм в дописи з Освенціма, де з оригінальною льоґікою доказує ся, що зарібкова еміґрация Мазура до Прус річ дуже пожадана і пожиточна, бо Мазур заробляє в чужині гарний ґріш і повернувши, поправляє своє ґосподарство, але за те „leniwy i ciemny ruski chłop“ повинен сидїти в краю і... — що треба вже собі досьпівати — повинен робити за 12 кр. денної платы у польского пана. В консеквенциї сих льоґічних виводів, і акцию рускої інтелїґенциї та „Народного Комітету“ в справі еміґрациї зове ся там „niesumiennością“, мабуть тому, що й рускій хлоп зможе раз вже заробляти стілько, що й Мазур, а не гинути в „танцюристім“ галицкім раю. Остаточно можемо допись Dziennik принати для себе як похвалу, бо коли сам дописуватель Dziennik'a констатує, що для Мазурів зарібки в Прусах лїпші як в краю, то те саме мусить відносити ся і до Русинів, а тим самим і заходи наших патріотів коло сеї еміґрациї являються дуже гуманною і корисною річию. Цїкава при тім статистика руских заробітчан, подана Dziennik'ом на основі інформаций з зелїзничого уряду в Освенцімї. Після сеї статистики переїхало через Освенцїм до Прус на зарібки: в місяцях марті і цьвітни 1.992, в місяци маю 1.626, а в червни 2.841 разом **6 569** руских селян з східної Галичини. Можна надїяти ся, що до кінця робітничого сезону, се число подвоїть ся.

— **Наші донесеня про всенародне віче в Чернівцях** доповнюємо еще ось якими даними, котрі беремо з черновецкої Буковини. Поміж референтами були еще д-р Т. Галїп і проф. А. Клим. Д р Галїп говорив про книги ґрунтові, вказуючи на вагу сих книг для уладнаня маєтково-правних відносин на ґрунтах і домагаючи ся резізиї сих книг по суті закона з 1871 р. Проф. Клим говорив про народні школи та остро критикував закон про шкільну конкуренцию, обовязуючий на Буковинї, після котрого пани причиняють ся до тягарів на будову лише в одній-пятій части. Пос. Василько говорив про вибір посла з заставнецкого повіту, домагаючи ся згоди віча на кандидатуру д-ра Вол. Фединовича, що і наступило. (Вибір сей розписаний на 3. серпня. *Ред.)* В дискусиї забирали голос численні селяни, між ними Дмитро Князький з Карапчева, Шветко з Чорногузів, Юрчук з Рогізної, Ілия Меленко з Рогізної і др. Купець Д. Грищук з Садаґури домагав ся дешевої аптики для бідних селян. Внесене на висказ признаня д-рови Керберови поставив о. Теофіль Драчиньский з Товтрів а не пос. Н. Василько, як ми се вчера подали. Про авдиенцию у Кербера обіцює подати „Буковина“ точне справоздане в дальшім числї.

— **Старостиньска самоволя** не устає, коли з двох повітів одержали ми ось-які вісти: В повітї гусятинськім староста здержав виїзд селян з Васильковець на зарібки до Прус, заявивши, що не видасть їм під нїяким услівем робітничих книжок. Подібне робить ся також в Рогатинщинї. Там не тілько староста, але навіть під наказом старости і війти не хочуть видавати нїяких посьвідчень робітникам вибираючим ся до Прус, а по селах ходять жандарми та аґітують проти зарібної еміґрациї. Те все дїє ся помимо того, що д-р Кербер видав вже строгі приписи, щоби людям не робити, коли хочуть їти на зарібки, нїяких перепон і коли новий намісник виразно заявив, що вимагає від своїх підвластних, щоби безусловно стояли на становиску закона і справедливости. Та що обходить старосту з Гусятина або Рогатина ґр. Потоцкий, або і Кербер! Був би вже час, щоби дисциплїнарками і карами положити вже раз конець старостиньскій самоволи а не допускати, щоби через істнуючу анархію терпіли цїлі, ще й потребуючої спеціяльної охорони верства населеня...

— **Слїдство против жандарма.** Голоси преси про тортуроване борщовицких хлопів жандармом Маликом, не лишились без результату. Краєва команда жандармериї вислала до Борщович офіцира жандармериї, котрий на місци перевів слїдство. Слїдство не лиш виказало правдивість всего того, що часописи писали про ґвалти жандарма Малика, але викрило богато иншихъ злочинів сего ката руских хлопів. Слїдство виказало, що жандарм Малик хотїв раз Івана Неофіту проколоти баґнетом. Неофіт зачав утїкати і скочив з кількометрового берега до глубокої ріки. Малик замахнувсь на него шаблею, але шабля вихопила ся з рук і впала до води, так що ледви віднайшли ей. Йосифа Князя вивів був жандарм далеко в поле і „взяв на спитки“. Ті спитки були такі, що Князь цїлий скупаний в крови ледви заповз до хати з подертим одїнем. Довгий час Князь не міг слова промовити, бо побої на хвилю спараліжували ему мозок. Слїдство ствердило, що хлопів катовано так за се, що у одного знайдено число несконфіскованої ґазети Latarnia. Ми цїкаві, чи перемиска прокуратория потягне до відвічальности клеветника о. Людкевича і помічника жандарма війта Ножджака.

— **Вісти із Станиславова.** Ц. к. армія не все ще шанує рускі сьвяґа, хоч мінїстер війни що-року підчас засїдань спільних делеґаций обіцює, що дуже остро накаже, щоби в руских полках не брано руских сьвят за „байбардзо“. Ось в Станиславові

в урочисте сьвято св. Івана Хрестителя відбували полки: 20. оборони краєвої і 24. й 53 піхоти, посеред бубненя і стріляня вправи на Дуброві в порі, коли в трех сусїдних церквах руских відбувало ся богослуженє і люди не могли належито молити ся. А полки ті складають ся, виявши шаржу, переважно з Русинів. І щож Русини вояки тай сусїдні люди мають собі думати на таке нешановане сьвята рускоґо, преціньтак само католицкого, як кожде латиньске? Тай що на те наші власти духовні?! — Новий костел латиньский, що будує ся недалеко тутешної руской семинарії духовної, вже вимурований аж до зрубу; ставить ся він для конкуренції, щоби яка душа полїска не заблукалась до руской семинарскої церкви. — В Станиславівскім карнім заведеню на Дуброві повісив ся вязень Шумский (Поляк); перед тим пробував утечи, та се ему не повело ся.

— **Аматорске представленє.** Із Станиславова пишуть нам: Дня 7. с. м. відограли аматори „Рускої Хати“ комедию Льва Лопатиньского „Параця“ і треба признати, що представленє випало дуже удачно. Визначили ся особливо п-ні Пр. яко Явдоха, п. К. яко завсїгди заспаний і голодний бойко Клим, п. С. яко сїльский съміхованець, а п-ни Г. і К. яко Настя і Параця. В грі п. М знати було в першій дії якесь збентеженє, однак пізнїйше вийшов зовсїм удачно за бутьковатий професор-оригінал. Ролї професорової, Ярини та Василя віддали їх представителї також з великим зрозумінем. Хори, так жіночий як і мужескій, випали дуже гарно. Одним словом успіх моральний був великий. Не дописав лише успіх материяльний, так що Товариство мусить покрити недобір. Винна сему тутешна руска інтелїґенция, що взагалї супротив всяких товариских обходів і торжеств відносить ся зовсїм байдужно. На представленю явило ся може яких 5 руских родин, хоч в їх в Станиславові поверх сотки. Показує ся, що ми тут здатні лише до голословного патріотизованя, а до реального дїла нема в нїкого щирої охоти. Сором Станиславівцям супротив инших наших міст, де товариске житє пливе широкою струєю! Крайна пора поправити ся! — *Тутешний.*

— **Ческе жіноцтво а Гус.** Підчас торжеств на честь Гуса, що відбули ся перед кількома днями в Празї товариство „Загальний союз ческого жіноцтва“ скликало до салї староміского ратуша свої загальні збори. П. Шнайдавфова-Чадова з Пільзна виголосила при тій нагодї відчит п. з. „Значінє Гуса для ческих женщин“, де зазначала, що народний герой Чехів живе також в серцях женщин. По відчитї учителька панна Махівна станула перед образом Брожіка „Гус на соборі в Констанциї“ і спокійним сильним голосом закликала: „Учителю наш Гусе! Перед твоим праведним, чистим лицем присягаємо, що не віддамо анї пяди ческої землї в руки ворогів, що анї одна капля крови в ческій дитинї не стане чужою, що блеску ческого народа не ослаблять ґерманїзаторскі заходи і що анї шалюга за рібку не дамо нашим ворогам!“ — „Присягаємо!“ відповіли на се хором зібрані ческі женщини, повстававши з місць.

— **Запис на нїмецку социяльну демократию,** який вчинив на руки пос. Бебля померший онодї поручник баварскої армії Кольман, в відвдякою за якусь прислугу, зазнану свого часу від Бебля. Кольман перебував під конець сїмдесяти рокїв в Ульмі, а відтак в Монахові. Яка се була прислуга, социяльстичні часописи не виявляють, досить що в 1889 р. Кольман зробив завіщанє, яким признав половину свого великого майна, вартости 800.000 марок, а виграного в значній части на льотериї, в користь провідника нїмецких социяльстів. Бебель не обняв ще доси спадщини в посїданє, бо глядає при помочи адвокатів за родиною спадкодавця, щоби переконати ся, чи такий великий запис в его користь не є сполучений з кривдою для тої родини.

— **Смерть від електричности.** Велику сенсацию викликала у Львові сумна пригода з електричностию, котрої жертвою упав оден чоловік а двоє осіб потерпіло тяжкі рани. Підчас бурі, яка перетягала понад місто в середу вечером, зломив вихор при одній тополи над Пелчиньским ставом велику галузу, котра падучи, привалила до землї дроти з електричною струєю. На те місце напав переходячий тамтуди робітник Йосиф Мандик і повалений з ніг страшною силою електричности, погиб серед страшних мук. Щасливійше трохи вийшов робітник Василь Гевский з жінкою Павлиною, що мешкали в поблизькім домику. Коли на шум упавшої галузи вибігли на двір, дістали ся також під той самий дріт і качали ся вже серед страшних мук по земли, але на їх крик прибіг сторож дому Іван Дацко і витягнув їх на безпечне місце. Прикликана на місце нещасної пригоди служба з недалекого електричного двірця та ратункова стация стверділи вже смерть Йосифа Мандика, а тяжко поранених Гевских відвезено до шпиталю. Підчас ратованя нещасних жертв заряд електричної зелїзниці перервав електричну струк, наслїдком чого в цїлім місті перестали курсувати трамваї а в цирку підчас представленя панувала чверть години темнота.

— **Зелїзнича катастрофа.** В Сполучених Державах, в Вірджінії, лучила ся страшна катастрофа зелїзнича. Именно поїзд особовий в дорозї з Нового Йорку до Нового Орлеану при стациї Шарльотвіль ударив на поїзд товаровий. Перший ваґон, в котрім їхало 55 австрийских емігрантів до Техас, цілковито розбитий. З 55 емігрантів австрийских добуто 27 трупів, а 20 страшно покаліченых. З котрого австрийского краю були ті емігранти, поки що телеґрами не подають.

— **Огнї.** В Ядківцях, пов. золочівского, знищив огонь 24 господарских загород вартости 23.000 К. — В Краківци, пов. яворівского, згоріло 15 будинків вартости 13.000 К. — В Нараєві, пов. бережаньского, вибух на рускім приходстві пожар і знищив 6 господарских будинків вартости 4.500 К. В огни згоріло двоє дїтий Антона Бойка, 7-лїтний хлопчик і 2-лїтна дівчина. — В Кавску, пов. стрийского, згоріли наслїдком удару грому 4 селяньскі загороди. — В Саджаві, пов. богородчаньского, згоріли три господарства.

— **Дрібні вісти.** Краєвий видїл розіслав до всїх видїлів повітових обіжник, котрим вказує їх, щоби з огляду на так часті огнї ужили всяких прислугуючих їм средств, які мають на цїли запобічи так грізним в послїдних часах пожарним нещастям. — Будову загального шпиталю в Залїщиках повірено проф. Іванови Левиньскому. — Сербский король Петро признав вдові по Наумовичу 20.000 фр, а родинам по поручниках Петровичу і Ґаличу по 2000 фр.

— **Пригадує ся,** що віче українських академіків відбуде ся дня 13. і 14. н. ст. липня.

— **Видїл т-ва „Кружка укр. дївчат“** взиває всї Товаришки прибути конче на з'їзд української молодїжи, що відбуде ся 13-ого і 14 ого с. м. — Рівнож просить ся всїх Товаришок, що одержали цеголки на руский театр, аби донесли „Кружкова“, чи одержали їх і кілько. Гроші просимо присилати в часї ферий на адресу т-ва „Кружок укр. дївчат“ у Львові, Ринок ч, 10. — *Видїл.*

— **Відозва.** За почином руского „Сокола“ у Львові завязав ся Комітет, який має на меті урядити рад вечерниць в цїли розбудженя національної сьвідомости між угорскими братами. З сеї причини удаємо ся з просьбою о ласкаві датки на покритє видатків. Датки просимо слати на руки справника „Сокола“ д. Дениса Кучики у Львові, ринок ч. 10. — Львів, дня 4 липня 1903.

— **В 42 лїтнї роковини смерти Тараса Гр. Шевченка** устроює синевідзка молодїж в недїлю дня 12 липня в Синевідску важним в сали старої школи торжественні вечерниці. Початок о год. 7½ вечером. Чистий дохід призначений на читальню „Просьвіти“ в Синевідску вижнім.

— **Читальня „Просьвіти“ у Винниках** під Львовом устроює дня 12 липня прогульку на Новім сьвітї у Винниках. В програму входять товариські забави, танцї і продукциї хору винницкої читальнї „Просьвіта“. Вступ 25 кр. Буфет добірний. Початок о 3-ій год. по полудни. На случай непогоди прогулька відбуде ся слїдуючої недїлї.

— **Пригадка.** Дня 20 липня с. р. відбуде ся в Бережанах з'їзд товаришів, котрі в 1878 р. складали там іспит зрілости.

— **По яка.** При нагодї отвореня філії „Просьвіта“ в Дрогобичи, зложили присутні на тім сьвятї Гостї з України на руки Вп. Загайкевича до диспозициї тов. „Просьвіта“ 10 корон на цїли просьвіти селяньства і популяризациї народних українських змагів — за що їм Канцелярия тов. „Просьвіта“ у Львові складає сердечну подяку.

— **Спростованє.** П. Полошиновичь, учитель з Курник в повітї яворівскім, просить нас спростувати згадку про него в дописи з Яворівщини в 138 ч. „Дїла“. Він не називав ся „Полошиновичь“, але „Ставїслав Казїмірж Полошиновіч“ (після метрики хресту) і, як пише, „Русином не був, не є і не буде анї з релїґії (він обряду римо-кат.) анї з поглядів і переконань, длятого і дім свій провадить в дусї чисто польскім“.

✝ Померли:

— **Теофіль Скобельский,** аскультант при п. к. судї краєвім у Львові умер по довгій а тяжкій недузї дня 10 н. ст. липня с. р. у Львові. — В. в. п.!

Урядові вісти:

— **Іспит зрілости** в ґімназиї в Станиславові відбув ся в днях від 15 до 20 червня під проводом відпоручника кр. шк. ради радника Ст. Шантковича. Сьвідоцтво зрілости одержали: Владисл. Батицкий, Ной Дікман, Веслав Добошиньский, Цезар Фестенбург, Самуіл Фіхман, Вячесл. Фідлер, Йос. Фінкельштайн, Юстин Ґелертер (з відзн.), Мечисл. Грабовецкий, Казим. Галюх, Мирос. Гавриляв, Шикас Гесель, Ґвідо Гольцер, Станислав Юрчиньский, Олександев Котиль, Іван Зоровский, Йос. Квятковский, Лейб Ліліенфельд, Мик. Луцкий, Ів. Матеяк, Теод. Олесницкий, Єфроім Шуцман, Вин. Складзей, Евг. Собасовский, Мехель Шпіґель, Ів. Штраль-Шйотровский (з відзн.), Стеф. Щепановский, Волод. Шерский, Стан. Зюлковский. Позволено повторити іспит 2 публичним ученикам і одному екстернїстови, репребований оден екстернїст. — Іспит зрілости в Золочеві відбув ся в днях від 27 червня до 2. липня під проводом краєв. шк. інспектора Ів. Левицкого. Сьвідоцтво зрілости одержали: Бронисл. Брицкий, Филип Бжезицкий, Адам Добровольский, Волод. Довговичь, Волод. Іленич, Ів. Ізахів, Роман Крушельницкий, Мик. Майковский (з відзн.), Ґремія Німентовский, Вільг. Шраґер, Войт, Солтовский, Мих. Стефановский, Іван Сливиньский. Лев Троян, Бернард Вайтхарт, Тадей Залеский, Тад. Завадский і Ант. Жарский. Оден абітуриент одержав поправку з одного предмету.

З ц. к. дирекциї зелїзниць у Львові.

Сим доносить ся, що рух особовий на шляху Микуличин-Тартарів на зелїзници Станиславів-Керемезе розпічне ся знов дня 5 липня через переїданє.

Від того дня будуть переходити на шляху Станиславів-Керемезе поїзди 3111, 3112, 3114 і 3115, а натомість поїзди 3113, 3116, 3117 і 3118 тілько на шляху Станиславів-Микуличин.

Послїдні вісти.

Відень. В нинїшній „Wiener Ztg.“ має появити ся димісия д-ра Резека. (Др. Антін Резек вступив до кабінету Кербера яко посередник між кабінетом а Чехами. З заводу в ученим істориком, був професором історії на ческім університеті в Празї а опісля шефом секциї в міністерстві просьвіти. На разї міністерство по Резеку не буде обсаджене, поки не прийде до порозуміня з Чехами що до австро-угорскої угоди і тарифи. *Ред*).

Рим. Папі погіршало ся. „Messagero“ доносить, що проф. Россонї не має надїї що-до подужаня папи і предсказує швидку смерть. Кардинали почали вже з'їжджати ся до Ватикану.

Берлин. Держави віднесли ся спільною нотою до Волгарії, щоби здержала дальше зброєнє а за те обіцюють вплинути на Порту, щоби вона вицофала свої війска з надграниці.

— **На церков у Волосткові** жертвували дальше П. Т.: Євка Гірняк 20 К, о. Гр. Лев декан з Бортятина 12 К, Пазя Щур 10 К, Андрій Бущак 5 К, о. К. Копистяньский із Зандранової і Мих. Букартик по 4 К, о. А. Коритко з Богатковець 3 К, а по 1 К: Ів. Мартинець старший, Ів. Мартинець молодший, Гр. Бущак, Магда Шмагель, Марія Митюк, Вас. Цибульский, Анна Смик, Мих. Бущак, Катерина Трусь, Мих. Мистерович зі Львова, о. Ал. Руденьский із Заставної (Буков.) і Братство церк. з Тяглова. — За всї ті жертви сердечно дякую і прошу іменем крайно убогих парохіян о дальші жертви, бо гаката не тілько на окраїнах Руси, але і в середині ей своє дїло робить. Прийме ся з вдячностию і найменшу жертву а Всевишний воздасть стократно! — *о. Ант. Жолкевский* в Волосткові п. Судова Вишня.

— **Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за I. півріч 1903.**

		Кор. сот.
I. Стан довжний:		
1) Удїли членів		11.869·34
2) Фонд резервовий		711·22
3) Вкладки щадничі:		
а) стан на почат. 1903 р.	43.478·06	
б) вложено в I. півроцї	51.612·09	
разом	95.090·15	
в) винято в червни	23.326·45	
Позістає з кінцем червня		71.763·70
4) Сальдо побраних процентів		1.545·11
5) З рахунку ріжних сторін		228·18
6) З рахунку провізиї від посередництва в обезпеч. жит.		296·14
7) Неподнята дивіденда		91·50
Сума		86.505·09
II. Стан чинний:		
1) Пожички удїлені на скрипта і векслї:		
а) стан на почат. 1903 р.	48.272·90	
б) удїлено в I. півроцї	66.138·58	
разом	114.411·48	
в) сплачено в I. півроцї	33.361·20	
Стан з кінцем червня		81.050·28
2) В Щадниці почтовій (оборот чековий)		271·99
3) Льокациї в товариствах і банках		2.251·32
4) Движимости		469·80
5) Кошти заснованя		386·30
6) Готівка в касї		1.730·62
7) Кошта адмінїстрациї		344·78
Сума		86.505·09

Членів прибуло 71, убуло 0, остає з кінцем червня 1903 всїх членів 280 з 322 деклярованими удїлами в сумі кор. 16.100·— Уцїлченьский 50 Корон платний також ратами; виписове 2 Корон. — Товариство принимає вкладки щадничі в кождій висотї і опроцентовує їх по 4½% пожички удїляє на 7%. Також посередничить Товариство в заключуваню обезпечень житевих всякого рода. Адреса: Львів, Ринок ч. 10.

Львів дня 30 червня 1903.

Дирекция.

Оповіщенє.

Редакция „Дїла“ просить всїх значнїйших промисловців і купців-Русинів в краю, також в їх власнім материяльнім інтересї, о безпроволочне подане своєї адреси і характеру підприємства. Адресувати в редакцию „Дїла“, Львів, ул. Батория ч. 24.

Конкурси.

В Рускій Бурсї в Тернополи буде в шкільнім роцї 1903/04 помищене для 52 учеників публичних середних шкіл, а тих для 6 безплатне в фонду бл. п. А. Качали. Першенство в принятю будуть мати ученики молодші (I—IV кл.), бо вони найбільше потребують опіки і помочи; о скілько стане місця, будуть приняті ученики і з висших кляс, именнож такі, котрі могли би під доглядом настоятеля давати поміч в наукахмолодшим ученикам.

Подання о принятє адресовані до Видїлу Рускої Бурси в Тернополи треба внести до 19 серпня 1903; пізнїйше внесені подання не будуть увзгляднені.

До подання треба долучити:

1) сьвідоцтво шкільне за послїдний півріч. 2) сьвідоцтво убожества, 3) заяву місячної доплати найменше 16 К; хто заявляє, що буде платити 25 до 30 К не предкладає сьвідоцтва убожества, 4) на зворот сьвідоцтва і на відповідь треба долучити почтову марку на 35 с.

Ученики приняті мають явити ся в товаристві родичів або опікунів в канцелярії товариства найскорше 1 вересня а найпізнїйше 3 вересня с. р. і виказати ся достаточним числом біля і одїжи.

Кождий ученик мусить мати 6 сорочок, 6 штанів, 6 ручників, 12 хусточок, 12 пар шкарпиток, 4 простирала, 2 пошовки, 1 подушку, 1 ковдру і 1 коц до накриваня ліжка. Всї ті річи мають бути значені і списані.

З верхної одїжи мусить кождий мати: 2 пари черевиків, 1 убраня зимове з сукна, 1 літне з полотна, 1 плащ і 1 шапку.

По приїздї всїх принятих учеників огляне їх всїх лїкар; хорі ученики безусловно будуть віддалені.

При сїй нагодї просить ся також родичів і опікунів, щоби анї з початком року, анї серед року не привозили анї не присилали жадної їди, бо та їда з дому найчастїйше цвите і плїснїє по шафках і куферках і затроює воздух.

Всї ученики висших кляс будуть мати спільних учителїв домових, а на сю цїль будуть родичі платити 1 К місячно.

В Тернополи 4 липня 1903.

За Видїл Рускої Бурси:

Д-р Ом. Калитовский, о. Д. Лопатиньский.

В цїли обсадженя 24 місць в бурсї св. Іоана Крестителя в Дрогобичи.

Принятими будуть ученики рускої народности, греко-кат. обр. будь безплатно будь за доплатою місячною до гори від 14—30 К. Ограмують: помищенє, удержанє і надзір. Кождий питомець має мати свою постїль (кромі ліжка), біля, одежу і книжки.

Поданя заосмотрені в послїдне сьвідоцтво шкільне, з деклярациею висоти доплати місячної, належить вносити до видїлу на руки о. Антонія Рудницкого в Дрогобичи. Реченець до 15 серпня с. р. — *Видїл Бурси св. Іоана Крестителя.* В Дрогобичи 3 липня 1903. *Свщ. П. Кмит*, предсїдатель. *Володимир Чубатий*, секретар.

— **З женьского інститута св. Ольги у Львові.** З причини, що попереднє оголошенє не дійшло вще до відомости загалу, рішив комітет — на просьбу многих сторін — продовжати термін до зголошеня в інститут до 20 л. липня с. р. Місячна оплата виносить 30 корон, а у виїмковых случаях й о скілько стане місця може бути зниженою до 24 корон, з одноразовим вписовим 4 К і місячним додатком 1 К (на з'ужитє меблів). Інтересовані родичі зволять переслати свої просьби до п. Марії Білецкої (ул. св. Софії, ч. 9, в), предкладаючи метрику родженя або витяг метрикальний і шкільне сьвідоцтво дівчат, тай подаючи квоту місячної оплати. Вимагає ся при тім, щоби отець був членом руского товариства педаґоґічного, зглядно щоби вписав ся до него. — Так як з огляду на дешеве і добре приміщенє можна сподївати ся аж надто великого числа зголошених учениць, то радить ся приспішити ті зголошеня, — бо пізнїйші просьби не могли би бути (задля браку місця) увзгляднені. — Примічає ся, що інститут містить ся при улици Сави.

Рух зелїзничих поїздів.

важний від 1-ого мая 1903 після середно-европейского часу.

Приходять до Львова:

З Кракова **2·31*, 1·30, 8·40*,** 6·10, 8·55, 5·50, 9·50*.
З Рашева 10·25.
З Підволочиск (на головний дворець) **2·30,** 7·55, 5·30 10·20*; (на Підзамче) **2·15,** 7·35, 5·06, 10·02*.
З Тернополя: 3·30* (на гол. двор. 3·09* (на Підзамче)
З Іцкан **12·20* 1·40,** 6·20, 5·40, 9·20*.
З Станиславова: 11·15, **8·10.**
З Лавочного: 7·45, 1·10, 10·40*.
З Стрия: 4·35.
З Рави і Сокаля: 8·15, 5·55.
З Янова: 7·40, 1·25, 9·25*, 10·07* (від 17/5), в недїлю і сьвята) до 18/9.
З Брюхович: 6·50, (від 17/5, до 18/9), 3·14 (від 17/5 до 18/9 в недїлю і сьвята) 8·04*, (від 17/5 до 15/9 в недїлю і сьвята), 8·25* (від 15/5 до 15/9 в будні), 9·12* (від 17/5 до 18/9 в недїлї і сьвята.)
З Сколього 4·35 (від 1/5 до 30/9).
З Тухлї і Стрия: 4·35 (від 15/6 до 30/9).
З Пустомит: 5·35, (від 1/6 до 18/9 в недїлї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До Кракова: **12·45*, 8·25, 2·50,** 4·10*, 8·35, 10·55*.
До Рашева: 8·25.
До Перемишля: 7·20* (від 1/5 до 31/10).
До Підволочиск: (з головн. двірця) **1·50,** 6.30, 9·—*. 11·—*; з Підзамча: **2·04,** 6·48, 9·20*, 11·24.
До Тернополя: 10·40 (з гол. двірця) 10·57 (з Підзамча)
До Іцкан: **2·51*, 2·40,** 6·22, 10·35, 10·42*.
До Станиславова: 6·05*.
До Сколього 3·05 (від 1/5 до 30/9).
До Стрия, Хирова 3·05 (від 15/6 до 10/9).
До Лавочного 6·45, 9·05, 6·40*.
До Белзца, Рави рус., Сокаля: 9·40, 7·10*.
До Янова: 9·15, 1·14 (від 17/5 до 18/9 в недїлї і сьвята), 3·15, 6·30*, 9·55 (від 17/5 до 18/9 в будні дні а від 1/5 до 16/5 і від 14/9 до 30/4 1904 щоден.
До Брюхович: 5·50* (від 17/5 до 30/9 щоденно) 2·10 (від 17/5 до 18/9 в недїлї і сьвята.) 3·30 (від 15/5 до 15/9 щоденно), 8·14* (від 17/5 до 14/9 в недїлї і сьвята).
До Стрия і Тухлї: 3·05 (від 15/6 до 30/9).
До Сколього: 3·05 (від 1/5 до 30/9.)
До Пустомит: 1·55 (від 1/6 до 18/9 в недїлї і сьвята).

Замітка: Поспішні поїзди означені **грубим друком, а нічні поїзди** (від 6 вечером до 5·59 рано) **авізідкою.** — Середноевропейский час скорший від львівского о 36 мінут (12-а год. пізнє середноевр. 12·36 після львівского). — Інформацийне бюро зелїзниче (і продажи білетів та розкладів їзди) ул. Краєцких ч. 5. 63

— Сими днями вийдуть з печатні „Науки на неділї“ о. Т. Савойки. Замовляти можна у автора (Селиска, п. Динів) за надісланем ціни 4 К, з пересилкою 4 К 20 с. 410 3—4

☞ Ruthenische Revue ☜

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтеліґентного Русина тоту часопись предплачувати а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу: *Verlag „der Ruthenischen Revue“, E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.*

Надіслане.

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасину) і т. п. в найліпшій якости з ґарантиєю процентової висоти складових субставций, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнійших цінах і під найдогіднійшими услівями виплати, причім Всч. духовеньству і рільничим кружкам уділяє відповідного рабату. — **Г. ДАВІДЗОН**, дім комісовий в Золочеві. 4[illegible] 6—[illegible]

ЛИПЕЦЬ

в реставрації **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о г ині 8-ій горячі снїдання

ЦІННИК

Печеня вепрова з капустою	15	кр.
Сїкані легкі	12	„
Фляки	12	„
Ніжка теляча з хріном	10	„
Ковбаска з хріном	5	„
Кавяр	15	„
Обід в абонаменті	40	„

Всякі напатки в найліпших родах по найуміренійших цінах; для певности, що походять з моєї реставрації даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків взаємотрена кухня.

З високим поважанем

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтаціях площі Галицкої

На сезон лїтний.

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи попаджує ся як найскорше і найдешевше. 4 85

УЧИТЕЛЬ

глядає лекциї, по можности в гірскій околици. Post. restante Е. Г. Гвоздець. 430 8—3

Фелон вартости 260 корон продам за 160 кор. *П. Кульчиньский* парох в Черепини. 42 3—3

В Хмелисках

п. Скалат є місце для дяка, котрий би зараз спровадив ся до місця. 441 1

Строїтель **ФОРТЕПЯНІВ** первородний, поручає ся Вп. Публиці і просить о ласкаву память. Строю чисто, гармонійно і тривко по приступній цїні. На жадане виїжджаю на провінцию. З високим поважанем *Михайло Войнарович*, ул. Сикстуска, ч. 2. 389 3—3

Великі, вибирані, гарні **морелї до вареня** висилає в 5 килевих почтових коробках, дуже старанно опаковані по 3 к. 72 сот. *franco*. A. Hoffman, Nyiregyhaza, Ungarn 426 4—10

Ученик VII кл. німецької гімназиї може прийняти до поправок і вступних іспитів. Листи з поданими вже уділів мя адресувати: Іван Остап „Руско-українська бурса“ в Бродах ул. Старотеатральна. 420 2—4

Дяк з добрим голосом, умілючий вести громадску писарку і аґенцию „Дністра“ потрібний зараз. Приймає: Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 377 2—3

Особа інтеліґентна, що розуміє ся добре на куховарстві і говорить по нїмецки, пошукує посади. Львів, Дверницкого 40. „Nanon“. 448 1—1

Крамниця пять лїт тому заснована, з місячним торгом понад 2000 К, зараз до продажи або до винаймленя на час будови зелїзниці по конець 1904 р. Неузглядненї зголошеня лишать ся без відповіди. Уряд парохіяльний в Беньовій, п. п. Млаки. 377 2—3

Лекциї

на час ферій глядає з відзначеним успїхами академічну гімназию у Львові студент четвертого семестра політехніки. Поручає себе передовсім до математики, фізики, та нїмецкої конверсациї. Адреса: V. Struk, stud. tech. Deutsche Technische [illegible] Hochschule Böhmen in Prag. 3 3

Комітет церковний

в Черепини пошукує підприємця до будови плебанії з твердого материялу. Зголошеня в Уряді парохіяльнім в Черепини п. Давидів. 424 4—5

Практичний і здібний в своїм фаху кухар поручає свою услугу Всч. Духовеньству при ріжних нагодах за уміренною винагородою, ручачи за солїдність і доброту роботи. *Адольф Максимович* кухар в Нестерівцях почта Озірна. 442 1 3

Чи конче!

Треба з Гамбурґа і Трнесту спроваджувати?

Звісний в краю головний виключний склад чаю і кави під фірмою **АДОЛЬФА СІНҐЕРА у Львові, Сикстуска 1.**

поручає

Кави Santos	½ кґр.	55	кр.
Кави Portorico prima	„	65	„
Кави Ceylon, знам.	„	75	„
Кави плянтаційної	„	90	„
Кави перлової, найл.	„	90	„
Кави Мосса арабскої	„	80	„

Первородного чаю китайско-российского від 1·40 зр. за ½ кільо.

Два кільо кави і один кільо чаю висилає ся разом franco за посліплатою. 386 10—10

МУЖЕСКУ 3—4

Безсильность

выкликаную именно страшными послѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне наевно и на долго одинока, розъяснена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ ней поможеня своихъ недугъ и направили свои мужески силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereу's Verlagebuchhandlung in Leipzig.)

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ і ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пяніна в першорядних фабрик. 590 191—2

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦИЇ БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО в СТАНИСЛАВОВІ

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць червень 1903 р.

А) Стан чинний.

	Стан з кінцем мая 1903		В продягу червня 1903 р.				Стан з кінцем червня 1903	
			побрано		видано			
	к.	с.	к.	с.	к.	с.	к.	с.
Позички на скрипта	295591	58	6713	78	11866	12	300743	92
„ „ векслї	15216	–	5409	—	4874	—	14681	—
Кошта адмінїстрациї	1606	68	280	56	517	87	1843	99
„ спору	1179	42	173	89	40	28	1045	81
„ заснованя	199	80	—	—	—	—	199	80
Відсотки належ.	113	32	—	—	—	—	113	32
Рахунок поліс	1160	87	145	23	121	50	1137	14
Цінні папери	2610	—	—	—	—	—	2610	—
Готівка	4405	94	—	—	—	—	9815	83
Сума стану чинного	322083	61	12722	46	17419	77	332190	81

Б) Стан довжний.

Уділи членів	66660	16	1162	—	52	60	67769	56
Фонд резервовий	23241	59	124	10	–		23365	69
„ каси позичков.	400	—	—	—	—		400	–
Вкладки щадничі	167986	01	7460	10	1612	38	173833	73
Відсотки	8991	07	1912	90	4045	84	6858	13
Кредит банковий	50900	—	6000		—	—	56900	–
Обезпечене членів	788	88	293	58	796	06	286	40
Зиск з лїт минув.	3115	90		—	338	60	2777	30
Сума стану довжн.	322083	61	16952	68	6845	48	332190	81
До того стан чинний	322083	61	12722	46	17419	77	332190	81
Разом (Капітал обор.	644177	22	29675	14	24265	25	664381	62
(Оборот касов.			—		—			
			53940 к. 39 с.					

Загальний річний оборот від 1/1 до 30/5 1903 р. виносить . . . . . 317.363 К, 50 сот.

Після білянсу за р. 1902 виносять з кінцем року:

Позички на скрипта	256.929	К, 40 сот.
„ „ векслї	15 678	К, — сот.
Вкладки щадничі	167.675	К, 69 сот.
Відсотків сальдо	—.—	К, — сот.

Загальний річний оборот касовий за р. 1902 572 243·30 К. В червни 1903 р. прибуло 34 членів з декларованими удїлами на 1560 Кор. Виступило — членів з декларованими удїлами — К, осгало отже з кінцем червня 1903 1652 членів з деклярованими удїлами на 75127 К.

Стопа процентова від вкладок щадничих 4½%

„ ¼ або ½ „ „ удїлених позичок 7½% платних річно з гори.

Станиславів дня 4 липня 1903.

Стефан Гаврилів. *Савин Левицкий.*

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

відзначена двома срѣбными медалями

виконує дзвоны рѣзнои ваги и приймає ушкоджени дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожь має на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Въ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В суботу 11 липня 1903

ВЕЛИЧАВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

Величава програма. — Виступ всїх артистів і артисток.

Пятий раз у Львові

Наполеон I. в Египті

Велика пантоміна в 4 дїях і 20 образах виконана через **200 осіб і 30 коний** аранжована директором *Джіджетто Трущі*. Пантоміна тота зискала минулої зими в Букарештї незвичайне поводженє.

В недовгім часі відбуде ся бенефіс братів The Worthle славнозвісних ґімнастиків.

В неділю дня 12 липня **2 Великі представленя.**

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабрієля ул. Кароля Людвика 1. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. 68 1—

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коний з білими гривами і білими хвостами.

428 2 2 **Ново отворена фабрика**

ТУТОК ЦИҐАРЕТОВИХ „ЕВРЕКА“

в Станиславові

поручає тутки египетскі з найлїпших бібулок ріжного рода як Vergé, Vergé combustible і инших в красних народних пуделках. Після укладу, заключеного з центральним комітетом, даємо 10% на рускі народні цїли, длятого просимо домагатись лише тих тутók а на кождім пуделку есть паліплена марка центрального комітету. Для „Народних Торговель“ і трафік значний рабат. Цїнники на жадане.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цінах **сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плиток і т. п.**

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірцї і цїнники даром і оплатно.

Першорядне поручена. 425 4—6

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Всч. Господарôвъ, що **найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалуванній, а до того дуже дешевій**

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львôвъ, Рынокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовѣ въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ **ТН** триножевѣ въ 2 колесами по кор. 56.00
„ **ТН** чотироножевѣ 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій въ колѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готôвкою за сѣчкарнѣ дôстають ещe 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готôвку безъ опусту. 452 89—?

Товариство задаткове в Коломиї

стоваришеня зареєстроване з необмеженою порукою.

Двайцять осьмі звичайні

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів Товариства задаткового в Коломиї відбудуть ся в неділю дня 19 липня 1903 о годині 4 ій по полудни в ратушевій сали.

ДНЕВНИЙ ПОРЯДОК:

1) Замкненє рахунків за рік 1902 і звіт Дирекциї з діяльности за рік 1902.
2) Звіт комісиї ревізийної та її внесеня.
3) Удїленє абсолюториї Дирекциї.
4) Розділ зисків з р. 1902.
5) Вибір досятьох (10) членів Ради управляючої, евентуально цїлої Ради управляючої т. є вибір 15 її членів.
6) Вибір 4 членів Дирекциї і 3 її заступників.
7) Вибір комісиї ревізийної на рік 1903.
8) Відкликанє членів від ухвал Ради управляючої.
9) Внесеня членів.

Книжочка удїлова (§. 46 стат.) служить до вступу на салю. Нечленам вступ заборонений.

До комплету є потрібна 1/10 часть всїх до голосованя управнених членів (§. 53 стат.).

Рахунки і білянс за рік 1902 Товариства задаткового в Коломиї можна переглянути і одержати в бюрі Дирекциї підчас урядових годин. Коли згаданого дня не явило би ся достаточне число членів, тоді відбудуть ся дня 26 липня 1903 о тій самій годині і в тім самім льокалї другі загальні збори з повисшим дневним порядком, котрі без огляду на число присутних рішають більшостию 2/3 частий голосів (§. 54 стат.)

В Коломиї дня 7 липня 1903.

Іван Стадниченко голова Ради управляючої.
Альбін Блоньский містоголова.
Генрик Заремба містоголова.
Др Йосиф Врублевский секретар. 400 1—1

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР“

стоваришеня зареєстр. з обм. порукою у Львові.

ПОЗИЧКИ	уділяє своїм членам на 5½% і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.
СПЛАТУ	позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 корон.
ЧЛЕНОМ	може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі“ від огню.
УДІЛ	членьский виносить 50 кор., вписове 2 К, число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.
ВКЛАДКИ	щадничі приймає „Дністер“ і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.
Чистий зиск	розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.
Інформацийні	в справах позичок уділяє Дирекция і аґенти.

34 **ДИРЕКЦИЯ.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: Д-р Евген Левицкий Папір з фабр. Черляньскої. З друкарні Інституту Ставропігийского під зарядом Іосифа Данилюка.

Ч. 143. Львів, Субота 28 Червня (11 Липня) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьват) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий".

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла", ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гаєсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло" з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория.—Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Реклямациї неопечатані вільні від порта.

Оголошения звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за ті місця, а в рубриці „Надіслане" по 50 с. — Вдяки і инші приватні оголошения числять ся по 20 с. за стрічку.

3.810 : 17.935!

Таку пропорцию виказує послїдне справоданє Ради шкільної краєвої з фреквенциї ґімназий і реальних шкіл між Русинами а не-Русинами. На **3.810** учеників-Русинів вчащає до середних шкіл в Галичинї **17.935** не-Русинів, з чого **13.254** Поляків, а **4.268** Жидів. Виходить з того, що рівні нам по числу Поляки дають до шкіл **3½** разів стілько дїтий, що Русини, а 4 разів менше голов виказуючі Жиди перевисшають Русинів що-до фреквенциї середних шкіл о 458 учеників.

Справдї мороз іде поза скіру, коли читати ті числа. Три і пів разів тілько Поляків що Русинів в середних школах, і то від ряду років, се значить три і пів раза стілько нового прибутку польскої інтелїґенциї, що у Русинів. А треба тямити, що Поляки здавна мали свою інтелїґенцию, коли Русини доперва єї витворюють — значить, що у Поляків сей прибуток збільшає лише і так кріпкі ряди інтелїґенциї, у нас же має заповнити кольосальну, віками вироблену, прогалину. Страшну мову мертвих статистичних чисел робить ся обставина тим грізнїйшою.

Нас заливає польска інтелїґенция — заливає наші міста, наші місточка, наші села, вдирає ся вже навіть в найдальші гірскі закутини, і несе з собою польонїзацию та винародовлюванє Русинів, покриває всю Русь густою сїткою польонїзацийного впливу і польонїзаторских орґанїзаций — затоплює нас...

А побіч того Жиди, нарід о 800.000 голов, дають більше інтелїґенциї нїж поверх 3-мілїонові Русини — автохтони сеї землї! Ще оден десяток лїт так дальше, а руский інтелїґент серед польского і жидівского моря буде зникаючим проявом та силою непоборимих обставин буде мусїв з тим чужим морем ассимілювати ся тим більше, коли до того значна часть нашої інтелїґенциї, ще й відорвана від руского пня, чахне на Мазурах.

Справдї невеселі гороскопи! Та невеселі вони в десятеро більше тому, що **вина за такий стан таки по нашім власнім боцї.** Коли завдяки терроровi і надужитям руский нарід не може здобути належної єму репрезентациї в усїх автономічних і легіслятивних тїлах, коли завдяки зі звісних причин наше народне шкільництво польщить ся, коли задля браку підпори а ще й задля перепон з боку дотичних кругів наші культурні і економічні орґанїзациї слабо розвивають ся — так се в великій і в переважній части вина неприязних нам чинників. Та коли руский нарід, що самих жонатих сьвящеників має до 4.000, що в друге тїлько має сьвітских інтелїґентних а в двоє тїльке півінтелїґентних родин — не числячи вже міщан та богатших селян — коли сей нарід здобуває ся лише на 3.810 учеників в середних школах, так се власна наша вина, вина самих Русинів, а в першім рядї вина рускої інтелїґенциї. Бо, коли би Русини лише в тій мірі користали з середних шкіл, що Жиди, то число рускої молодїжи по середних школах винесло би поверх 12.000 — число, яким ми вже могли би рівноважити інтелїґентний прибуток Поляків, хоч все ще таки не зрівноважили би загального прибутку не-рускої інтелїґенциї.

Ми сказали: вина по нашім власнім боцї, в першім рядї по сторонї нашої інтелїґенциї! І сей наш висказ в цілій єго вазї піддержуємо.

Польскі ґімназиї в зах. Галичинї переповнені прямо Мазурами. В ґімназиях: тарнівскій, дембіцкій, ряшівскій, бохеньскій і т. д. ученик в ученика хлопскі сини, а дїти інтелїґентних домів майже зникають в тих муравлищах пнучого ся до сьвітла молодого хлопско-мазурского поколїня. В Ряшеві такий натовп усяких мазурских Зембів, Сцьонґалів, Джазґів, Гомулків, Вуйцїків, Півків і т. д., що імена інтелїґентних родин на „скі" або „цкі" стали там фономенальною рідкостию, а до того стілько пхає ся там нового мазурского нарибку, що з початком нового року шкільного відчинає ся в Ряшеві — колись рускім містї! — друга мазурска ґімназия.

Та справдї тамошна польска інтелїґенция, а в першім рядї польске духовеньство докладає всїх заходів, аби Мазури-хлопи слали як найбільше дїтий до шкіл. І нема там села, звідки не було би в ґімназиї або в реальній школї учеників, а є такі села, звідки половина майже хлопцїв-підростків ходить до ґімназий. Так польска інтелїґенция дбає о прибуток нових інтелїґентних кадр з селяньскої маси!

А у нас? — У нас з дня на день того сьвітского інтелїґента, а часто й з уст сьвященика можна почути не то слова заохоти, щоби селянин чи маломіщанинин посилав дїти до середних шкіл, але нарікання, що — мовляв — „геть захлопіли наші ґімназиї, нема де дитини до школи послати, щоби побіч хлопа не сидїла!" — Ось і з таким можна стрінути ся у нас, не кажучи вже про загальну рівнодушність для сеї справи. Є у нас не десятки, але сотки і тисячки сїл, звідки нїхто, від коки сьвіт сьвітом, не послав дитини до ґімназиї, і не знайшов ся там інтелїґент — сьвященик, учитель, чи академік, пробуваючий на вакациях чи на лекциї — щоби намовив бодай одного селянина дати хлопця до шкіл. У нас є цїлі полоси краю, цїлі комплекси повітів, звідки ґімназиї дістають річно по 10, словами десять руских учеників, хоч є в тих повітах десятки, або і сотки руских інтелїґентів і тисячі ще не спролєтаризованого селяньства!

Ось-так наше власне недбальство, а в першім рядї якась дивна апатия і недбальство найбільше покликаних до сего сфер: загалу руского духовеньства і учительства, есть причиною, що Русини на точцї продукциї інтелїґенциї стоять далеко-далеко позаду Поляків і Жидів.

З тими гіркими словами правди мусїли ми звернути ся тепер, з кінцем шкільного року, до нашої інтелїґенциї — розуміє ся — не до тої, що справдї дбає о народне добро і для него в своїм кругї працює — але до тої переважної більшости, котра вміє нарікати і плакати, що „Поляки нас заливають! погибнемо!" і т. д., але не причиняє ся до здержаня сего заливу і сеї погибели нїже одним дїлом, хочби так невимагаючим нїяких особистих жертв, як намовлене одного-двох селян зі своєї місцевости до посилання хлопцїв у школи.

Тепер, через час ферий, коли зближає ся початок нового шкільного року і вступні іспити до середних шкіл, наша інтелїґенция нехай подбає, аби як найбільше селян і маломіщан рішило ся післати своїх синів до ґімназиї чи до реальної школи. Наші сьвященики і учителї, живучи між народом, найбільше можуть в тім згляді зробити і кождий з них повинен вважати своїм сьвятим обовязком **зискати для ґімназиї чи реалки, що найменше одну хлопску дитину з кождої рускої місцевости**. Так само наша молодїж — університетска і з висших ґімназияльних кляс, — коли їй даним есть судьбою черпати з криниці знання, повинна вважати точкою своєї чести зискати для свого брацтва учащих ся ще одну-дві молоді хлопскі душі й через час ферий помогти їм підготовити ся до вступного іспиту. Сим дасть молодїж доказ, що не тілько вміє лелїяти високі мрії і сьміливі пляни, не тілько вміє гучно сьпівати „Не пора!", але бодай в такім вузкім кругї потрафить прийти з підмогою одиницям з нашої народної маси і тим робом зробити бодай щось позитивного для народної справи.

Час ферий рівнож догідна пора подумати над забезпеченєм еґзистенциї хлопским дїтям по школах. Брак дешевого харчу і станциї се звичайна перепона, коли й охочий до сего селянин не пішле свого сина до ґімназиї. Найлїпший а простий і легкий до переведеня спосіб на се, то **селяньскі бурси**, оперті на удержуваню через селян з одного чи кількох сусїдних сїл спільної хати і спільної господинї для своїх дїтий, при чім харчі довозять батьки по черзї. Перший тип такої бурси се балинецка бурса в Коломиї, основана за радою і заходом о. Войнаровского з Балинець. Всї балинецкі ґімназиясти, а есть їх тепер вже завдяки заохотї о. Войнаровского спора громадка, мешкають разом, в однім винаймленім домі на передмістю. Батьки довозять по черзї харчі з села, сїльска господиня, нанята до сего, варить школярям здоровий харч і доглядає їх, а напятий інструктор-академик пильнує домашної науки і поведеня. А все те виходить так дешево, що й убогий селянин може здобути ся на віддане хлопця у школу.

Тож, звідки більше дїтий вибирає ся до школи, нехай наша інтелїґенция орґанїзує такі домашні бурси, коли-ж одно село за мало дає на се учеників, так нехай лучать ся разом два-три сусїдні села. Нехай в тім згляді сусїдні парохи порозумїють ся і поможуть селянам в тім ділї.

Коли наша інтелїґенция, особливож сїльска, сповнить на тім полі бодай свій примітивний обовязок, то можемо припускати, що число нашої молодїжи в середних школах бодай подвоїть ся. А мусить се статити ся, коли справдї не хочемо, аби нас не залила потопа польскої бюрократиї.

Пропорция **3.810 : 17.935** нехай нам все стоїть перед очима!

Два документи польскої гакати.

Від нашого мужа довіря в повітї залїщицкім одержали ми два цїкаві документи польскої гакати — дві відозви. Обі они мають за предмет мобілїзацию Поляків против Русинів і відслонюють нам методу воєнну і пляни польскої гакати. Оба ті документи подаємо в польскім оригіналї в повній основі.

I.

Zaleszczyki dnia 1 stycznia 903.

Wielmożny Panie!

W każdej wsi naszego powiatu znajduje się edna a w niektórych po dwie czytelnie ruskie. Do każdej gminy przychodzą rocznie setki egzemplarzy czasopism i książeczek ruskich **podbużających** nieświeconą ludność przeciw olskości i **ziejących jadem nienawiści** do wszystkiego co nam święte i drogie.

A my patrzyliśmy doty hczas na to zupełnie obojętnie i bezczynnie!... Włościanie nasi polscy zapominają języka rodzinnego, są zerem pod względem wartości narodowej i łatwem, bo ślepem narzędziem w ręku ludzi złej woli, łatwem do apostazyi religijnej, narodowościowej, do nie uzasadnionych często **strajków** i zabuzeń — a my nie podawaliśmy im pomocnej dłoni! My, potomkowie tych, którzy przelewali krew w obronie Wiary i Ojczyzny — my patrzymy obojętnie na to, jak wiara maleje, poczucie narodowościowe się zatraca i nie boimy się klątwy wyroków dziejowych!..

Celem **obrony polskości** na kresach zawiązało się **Koło miejscowe Towarzystwa „Szkoły ludowej" w Zaleszczykach**. Do towarzystwa tego przystąpiło już około 50 członków, a pocieszającym faktem jest, że nawet **ubodzy** mieszczanie **żydzi** i włościanie nie usunęli się od obowiązku narodowego i złożyli swój grosz wgowi na cel tak wzniosły! Tem śmielej przeto odzywamy się do Wielmożnego Pana znanego z poczucia obywatelskiego i patryotyzmu. Fundusze nasze są nader [illegible] bardzo prosimy więc najusilniej o moralne i materyalne poparcie!

Datki prosimy nadsełać pod adresem skarbnika Zygmunta Pawłowskiego, sekretarza Rady powiatowej w Zaleszczykach.

Za Zarząd Towarzysiwa: Przewodniczący *Władysław Roztworowski*. Sekretarz *Włodzimierz Markowski*.

II.

Dnia 18. grudnia 1902 na zebraniu zwołanem przez JWP. Dra Włodzimierza Kozłowskiego utworzony został dla okręgu zaleszczyckiego komitet powiatowy. Komitet ten ma zadanie, w myśl instrukcyi komitetu głównego, śledzić wszelkie przejawy życia narodowego w naszym powiecie na każdem polu i w każdym kierunku: religijnym, społecznym i ekonomicznym; dążyć do rozbudzenia świadomości religijnej i narodowej w szerokich warstwach naszego ludu; dążyć do utrzymania naszego stanu posiadania, do obrony naszych praw przed **zaborem rutenizmu**; ma **stać na straży wyborów do sejmy i parlamentu**, by te na szkodę naszą nie wypadły.

W dniu zebrania 18. grudnia, zrobiliśmy przegląd naszych sił a z dy kusyi powzięliśmy przekonanie, że zapał sił naszych przeciwników urósł do niebywałych rozmiarów. Broszurami i wysełaniem **tajnych emisaryuszy** rzucających **hasła gwałtu** roznamiętnia ciemne tłumy, a **strajkami** godząc w podstawę bytu materyalnego, tak więk-szych jak i średnich właścicieli, wyraźnie się chlubi, że z ich upadkiem łatwo **nas za San wyrzuci.** Prowodyrzy rusey nawołują otwarcie naszego włościanina do prozelityzmu, wmawiając w niego, że jest **Rusinem łacińskiego obrządku**. Ocknęliśmy się z długiego zaniedbania, gdy Rusini wyrządzili już nam niepowetowane szkody a ośmieleni naszą bezczynnością i inercyą wystąpili zazepnie.

By przeciwdziałać zaborczości ruskiej, trzeba nam całego zapału sił i energii, trzeba nam organizacyi.

By temu zadaniu sprostać, musimy nasze usiłowania oprzeć o silne podstawy materyalne. Postanowiliśmy więc **by wszyscy Polacy** w naszym powiecie zaleszczyckim **nałożyli na siebie dobrowolny podatek**, a to właściciele gruntów 2% od podatku gruntowego i czynszowego, zaś wszyscy inni 25% od podatku dochodowego. Fundusz ten będzie w połowie obracany **na budowę kaplic, szkół polskich**, otwieranie i wspieranie **czytelń polskich, kółek rolniczych** w naszym powiecie, zaś w połowie przejdzie do funduszów komitetu głównego we Lwowie.

„БОРАСОН" необходиме для кождого! — є найлїпшим средством до митя, вибіленя і вигладженя тїла. — Спроваджувати можна через усї аптики, дрогеріі і лїпші торговлї в цїні 60 сот., або просто з головного складу: **Хемічно-косметична Ляборатория „ЕСКУЛАП" у Львові, Пасаж Гавсмана.** — За надісланєм 70 сот. франко також марками. 97 8–20

Komitet zwraca się przeto do Szanownego Pana by zechciał, w jak najkrótszym czasie nadesłać: na ręce skarbnika Wielmożnego ks. Stanisława Wojnowskiego w Beremianach po zta Jazłowiec, wkładkę na Niego przypadającą, ewentualnie deklaracyę, że kwotę tę w ratach kwartalnych uiści.

Zaleszczyki dnia 1/6 903.

Komitet powiatowy.

Обі вищше наведені відозви — друковані — розсилано з множества примірників Полякам, (які тільке в в заліщицкім повіті), жидам, завізваним в який небудь спосіб від Поляків, і деяким перевертням з руского роду, о яких дотичні комітети пересьвідчили ся, що їх рускі кости поросли вже добре польским мясом, отже можна вже зробити їм честь оподатковапем їх для „оборони пшеницї заборем рутенїзму“. Для ясности скажемо ще й те, що обі відозви одержали також учителї й учительки в повітї і ц. к. урядники всїх бранш.

Під зглядом формальним перша відозва цїкава тим, що в нїй фігурує яко „скарбнїк“ — секретар ради повітової, як-раз той пан, що в чисто-рускім повітї заліщицкім жиє з керванпї руского населеня. Але він мусїв стати касиром — насамперед для зазначеня, що „оборона польскости“ на кресах“ заліщицких через „Коло Школи людовей“ ведесь під егідою виділу повітового, а відтак, що секретар ради повітової уже з характеру свого уряду має можність добувати — як сказано у відозві — „ґрош вдові“ навіть від убогих селян (що не мають що їсти), ба навіть від убогих жидків, котрі так дуже журять ся тим, що польска „віра мале“, що аж добровільно складають на руки касиера „Кола Школи людовей“ послїдний сотик, за який мали купити своїм жидиня там цибульки на вечерю...

Друга відозва („Комітету повітовеґо“) є властиво „наказом платничим“. На примірнику, який ми маємо перед очима, касиер сего Комітету, ксьондз Войновский, визначив адресатови суму річного „добровольнеґо податку“, дописавши під друкованим текстом: „**Wkładka wynosi 25 Kor** Ks. Wojnowski“. І дивне диво! кс. Войновский — як нам пише наш муж довіря — вимірив всїм адресатам „добровольни податек“ в висотї 2% від податку ґрунтового й чиншового а по 25% від податку доходового так докладно, як коли-б се вчинив сам ц. к. уряд податковий! То викликало в повітї велику сензацию. І оно правда, се чейже штука не аби-яка. Ей втне хиба лиш касиер „Комітету повітовеґо“ і се вже его — секрет.

Однак ще більше цїкаві ті обі відозви під зглядом свого змісту.

Коли ми їх перечитували, сї відозви заліщицкі, то память, мов та влїзлива муха, що хвиля нагадувала нам, що ми вже десь читали подібну відозву: подібні фрази, реченя, навіть цїлі уступи. Ага! ось і маємо ей! Друкований лист[illegible]. Відозва також гакати, рускої гакати.

Читаємо ей і порівнуючи із заліщицкими, бачимо, що заліщицкі є властиво копіями тамтої, рускої — розуміє ся з деякими додаточками тай із само зрозуміло конечними змінами, поперед всего з тою зміною, що де у відозві рускої гакати стояло „Deutschen“, там у відозві польскої гакати стануло „Polacy“, а де в тамтій стояло „Polentum“, там у сїй поставлено „rutenizm“. Наведемо з рускего ориґіналу пару уступів (в точнім перекладї):

„Польскі ворохобники і бурники публичного ладу й спокою заливають край потопом ґазет і брошур в нарічю польскім, підбурюючих польске населенє против Нїмцїв і напоюючих его ненавистию до всего, що дороге і сьвяте серцю кождого Нїмця“.

Чиж не те саме стоїть, майже слово в слово, в першім уступі першого документу польскої гакати?

Дальше читаємо в рускій відозві:

„Тайні емісарі польонїзму кидають в польскі маси окрики насильства, зовсїм не таячи інтенциї і горячого бажаня тайної польскої орґанїзациї: викинути Нїмцїв із земель, які польский шовінізм називає своїми а які на дїлї є нашими, бо наші предки дали тим землям, запущеним культурно і доведеним до руїни через колишну polnische Wirtschaft, культуру і добробит.“

Чиж те саме [„hasła gwałtu“, nas za San wyrzucić не стоїть в другім уступі другої відозви польскої гакати?

В відозві рускої гакати є навіть уступ відповідаючий першому уступови другої відозви польскої гакати.

„Нїмцї—сказано там— мусять напружити всї сили до оборони против заберчої навали польонїзму [„do obrony naszych praw przed zaborem rutenizmu“], они не дадуть собі видерти свого Besitzstand'y [„dążyć do utrzymania naszego stanu posiadania“].“

В відозві гакати рускої є й неодно инше згідне з відозвами польскої гакати. Читаємо там, що нібито під терорізмом польонїзму Нїмцї з низших верств суспільних польщать ся, що у тих Нїмцїв віра (протестантске) загрожена... В тій відозві говорить ся навіть о потребі здвигування на териториї польскій як найбільше „Burgen des Deutschtums“ = „twierdze polskości“...

Того рода відозви рускої гакати (які копіюють на галицкій Руси комітети по всїх повітах, змобілїзованих Козловским) стають раз-у-раз тематом при так званих „польских дебатах“ в прускім соймі і в нїмецкім „райхстаґу“. Члени тамошнього кола польского, в крайнім обуреню, викazують **перфідию брехливих відозв гакати**.

„Гакатизм — наводимо зміст одного польского посла — дїло брутальне, неморальне, нехристияньске, негідне культурного народу, пятно і ганьба для XX. столїтя. Ви се самі добре знаєте й відчуваєте, для того й обертаєте кота хвостом і представляєте річ так, мовто ми вас винародовляємо, а не ви нас, мовто ви сторона напастуюча й гнетуча, а ви напастовані й ґнетені. Ви — ґнетені! ви, що всю власть держите в своїх руках, а ми — ґнітники! ми, що нїчого не маємо, хоч держава бере з нас так само добре податок крови й майна... Отже як инакше назвати таку вашу бесїду, як не **перфідією**?! (Ґучні оплески цїлого кола польского). Для замаскованя своєї перфідиї, ви, річ цїлком зрозуміла, мусите пустити в рух **цїлий арсенал брехнї**.“ (Ґучні оплески кола польского).

Не наводимо дальше бесїди того польского посла, де він точка за точкою наводив брехнї рускої гакати і пятнував їх, бо всї они містять ся у поданих вище обох документах заліщицких [лише зі зміною „Deutschen“ на „Polen“ і „Polentum“ на „rutenizm“], скопіованих з відозви рускої гакати. Але мусимо навести ще зміст закінченя бесїди польского посла:

„Всї ваші диявольскі затії, всї ваші сотки мілїонів, ложені на те, щоби стерти нас з лиця нашої землї, на нїщо не здадуть ся. Ми, сьвідомі своєї сьвято-чистої справи, перетриваємо, мов та ґранітна скеля, всї лихолїтя, вийдемо з них побідоносно, а для вас, гакатників, лишить ся лиш та одна користь: пятно ганьби на чолї вашім, запротоколоване на картах всесьвітної історії з кінця XIX. і XX. столїтя!“ (Ґучні оплески кола польского.)

Те саме і ми нераз уже писали в „Дїлї“ про затії гакати польскої. А документи заліщицкі сьвідчать, що правда наша: гакатовичі зуби кришать ся, кусаючи підошву ґранітної скелї рускої — тому й тота перфідия [„винарадавання Полякуф ушез Русїнуф“] і тоті маскуючі ей брехнї (про „яд ненавистї“, про „тайних емісаріюшя“ з „гасламі ґвалту“, про „за Сан нас виржуцайон“ і т. д.), тому й той такий високий „добровольни податек“...

Ми не струсь, що перед погонею втикає голову в пісок — ми не перечимо і не легковажимо розгону й сили противника; однак нам знана також правда, потверджана віковими досьвідами, що брутальна сила напору, хочби й яка сьвідома удачі, річ дуже зглядна, відповідно до того, чи і який знайде відпір. З помиченем енергії відпору напірник тратить відвагу, тратить енергію, его сила переміняє ся в немич. А ми певні, що енергія відпору в нашім народї не то не ослабне, але раз-у-раз кріпшати буде, бо [illegible] „бути чи не бути“.

Відчитуй же, рускиї народе, відозви польскої гакати з увагою, пізнавай ей методу воєнну та ей пляни і — **бодрись!**

Справи австрийскі.

Ситуация.

Деякі дневники донесли були, що Кербер веде довірочно переговори з представителями нїмецких сторонництв, аби позволили ему обіцяти Чехам заснованє університету на Моравї. Деякі з нїмецких провідників, як Штірк і Швеґель, мали вже згодити ся на утвореня ческого університету на Моравї, але не в Бернї, лише в Кромержижу. З ческих жерел заперечують вість, мовби Кербер приготовляв переговори між Чехами а Нїмцями. Неправдою є також се, що вже прийшло до якого небудь зближеня обох сторін. До кінца серпня кабінет не зробить нїчого, навіть наслїдник Резека не буде іменований. В першій половинї вересня корона напевно іменує ческого міністра, бо без него не може бути бесїди о якім небудь порозумінню Чехів з правительством. Нинї має наступити формальне приняте димісиї Резека. Его наслїдником буде здаєсь зять Ріґера, професор Альбін Браєр.

Крамаж заповідає в Narodni-х Listach, що Чехи будуть провадити всїми средствами як найострійшу опозицию против Керберя. Через уступленє з кабінету міністра Резека, кабінет Кербера не має навіть тїни невтральности, але є кабінетом чисто нїмецким.

Мадярскі дневники дуже песимістично висказують ся о ситуациї в Австрії, а спеціяльно о кабінетї Керберя. Мимо великого відзначеня цїсарским письмом, позиция Кербера цїлком не скріпила ся. Цїсар не приняв димісиї лише тому, бо мотивовано ей подїями в Угорщинї і тому, що димісию заголошено як раз в хвили, коли Угорщина переходила дуже тяжку кризу. Мадярскі дневники надїють ся цїлком певно, що найлекший парляментарний вітрець може кабінет Кербера знести.

У Відни на ситуацию не дивлять ся так песимістично, бо з безвихідним положенєм, котре в Австрії перейшло вже в хронїчний стан, у Відни вже освоєно ся. У Відни мають надію, що в осени парлямент буде функціонувати, бо в галицкім виділї краєвім вже зрезиґновано з заповідженої на вересень осінної сесиї соймової.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Хіни.

Вашинґтон. В Хінах заносить ся на розрухи против чужинців. З сеї причини правительство Унії узброїть і укріпить палату американьского посольства в Пекінї.

Пекін. До 1600 хіньских вояків перейшло до повстанців.

Берлин. Тут не вірять в вісти, що ситуация на азиїскім Сході дуже погіршила ся. Урядові круги заперечують поголоску, що Япан мобілїзує війска.

Лондон. З Пекіну доносять, що князь Тсан-Чун, вернувши з Япану, доніс цїсареви, що переговори в справі Манджурії повинні бути ведені лише між хіньским правительством а росийским послом, і що не істнує потреба порозуміня з інтересованими державами.

Кишиневскі розрухи.

Одесса. За дрібнійші переступства в часї Кишиневских розрухів відповідало доси перед судом 567 обжалуваних. Увільнено 252, на тримісячний арешт засуджено 45, на 2 місяцї 56, на півтора місяця 111, на місяць 36, на 2 тиждні 14. Инші обжалувані дістали меньші кари.

Петербург. Старший нотар в Кишиневі застрілив ся. Причиною самовбийства був некористний для него результат слїдства, котре виказало, що нотар брав участь в антижидівских розрухах.

Недуга папи.

Рим. Вчера виконано нову операцию і випомповано з грудної клїтки папи 1080 ґрамів плину. По сїй операциї наступила велика пільга, бо улекшило дихане і цияноза майже цїлком уступила. Мимо того стан є безнадійний, бо поліпшенє є тілько хвилеве і не є зворотом в недузї до лїпшого. Лїкарі сумнївають ся, чи папа видержав би третю операцию. Папа терпить на загальне ослабленє цїлого орґанїзму, котре проявляє ся що раз слабшими функциями серця.

НОВИНКИ.

— **Всюди киринять.** Наші Москалї зі Львова і Черновець, — тоті, що знають добре, яка властива цїль цїлої москвофільскої роботи — користають з кождої нагоди, щоби спинювати розвій Русинів та ломити їх культурну і політичну силу. Ми вже згадували, що буковиньскі народовцї в далеко посуненій льояльности запросили були москвофільску „Народную Раду“ на збори мужів довіря, що відбули ся дня 11 червня с. р. в Чернівцях, як і загалом до усеї нової акциї, та що москвофільскі „столпи“ відказали ся від участи, викручуючи ся „фонетическимъ кривописаніемъ“ і т. п. Отже здавало-о ся, що по такім самовільнім відкиненю співдїланя і солїдарности московскі аґенти будуть сидїти тихо та не зважать ся вести кириню против акциї там, де самі виключили ся від участи та поступили крайно нельояльно. Але помиляв би ся той, хто би так думав, бо московскі аґенти знають дуже добре, до чого йдуть, і в їх роботї не спинить їх ні людский розум ні стид. Московскі аґенти не тілько не допустили до співдїланя своїх баламучених сторонників з буковиньскими народовцями, але, коли вже акция удала ся і ввесь нарід станув по сторонї народовців та буковиньско руских послів, заявили, що будуть киринити Русинам на кождім кроцї. Такий принайменше „ordre de bataille“ видав головний менер всеї московской аґентури між Русинами, львівский „Галичанинъ“, підюджуючи у вступній статї своїх буковиньских поплечників до ставленя при виборах своїх окремих кандидатів, та дораджуючи їм зробити таку першу пробу вже при недалеких доповняючих виборах з заставнпцкого повіту. Але нехай московскі аґенти ведуть свою безсовісну кириню і дальше, а вже нарід дасть їм на се заслужену відповідь.

— **В нацапскім „Русскомъ Словѣ“** читаємо в послїднім числї таке „передостереженіе“: „Перестерегаемъ нашъ народъ передъ различными недоваренными и недопеченными студентиками, що теперь поприѣзджаютъ на вакаціи. Многіи изъ нихъ будутъ безпечно наклоняти людей до того, щобы они перестали быти членами Общества Качковского, щобы не держали „Русскаго Слова“, не ходили въ церковь(!), не слухали священниковъ (?!), писали фонетикою, уважали „москаля“ яко найбольшого ворога русскаго народа и т. д. Всѣхъ такихъ балаканинъ треба слухати спокойно и потомъ такому молодику пояснити, що бесѣда его не сходна съ здоровымъ розумомъ, бо такіи рѣчи могутъ говорити лишь люди, що имъ шумитъ въ головѣ и що гадаютъ собѣ, що въ свѣтѣ мусить все быти такъ, якъ имъ захочеся. Молодики тѣ, коли лишь троха долше поживутъ, станутъ здоровѣйше и спокойнѣйше дивитися на свѣтъ. Теперь имъ зелено въ головѣ и они повторяютъ то, що ихъ научили въ школахъ А въ нашихъ школахъ хоть бы они были и русскіи — учатъ теперь лишь ненависти до „москалей“ и „москвофиловъ“, бо такій способъ науки завели въ тѣхъ школахъ найсбольшіи и найстрашнѣйшіи вороги нашого народа, т. е. бывшій намѣстникъ Казиміръ Бадени и бывшій президентъ краевои рады школьной, панъ Бобжинскій. Отже выхованковъ такихъ школъ належить поучати и образумляти, а слухати ихъ и ити за ихъ радою не належитъ“. — Москвофілів, як бачимо з того „передостереженія“, страх здіймає перед аґітациею нашої патріотичної молодїжи, та ми сумнїваємо ся, чи „народъ“ дасть ся зловити на „передостереженіе“ львівского москвофільского штабу, що бо поклони перед панами і подає всюди помічну руку шляхотско-польскій гакатї в боротьбі з хлопско-рускім рухом, дарма, що „Русское Слово“ в безличний спосіб помішало нашу патріотичну молодіж з Бобжиньскими і Баденїм. „Народъ“ вже пізнав ся на фарбованих лисах і вже знає, „хто ему стрик а хто колом в бік“.

— **Арештоване звіра в жандармскім мундурі.** З Перемишля доносять, що звісного жандарма Кароля Малека, котрий допускав ся нечуваних насильств на селянах в Боршовичах, катуючи їх прямо в звірский спосіб, військові власти по переведеню слїдства задержали в Івановій хатї. Так нарештї стало ся котюзї по заслузї. А зазначити треба, що заслуга Малека не полягає лише на его дких безправствах в Боршовичах. Той сам жандарм Малек, мазур, вславив ся торік під час рільних страйків, коли арештував в Базарі, пов. чортківского, 135 селян і гнав їх відтак скованих ланцухами та повязаних шнурами цїлою ватагою з Чорткова пішки до Тернополя! Той сам жандарм виступав опісля яко свідок у великій страйковій розправі перед тернопільским карним трибуналом против 235 селян з Чагора, Бураківки, Йосифівки, Цаповець, Базара і Слободки і своїми некористними зізнанями причинив ся був до задержаня тих селян у слїдчій вязници і до поставленя їх на лаві обжалованих хоч при самій розправі, притисненний присягою, мусїв від своїх зізнань викручувати ся і на всї обтяжуючі селян питаня відповідати, що не памятає! Сподїємо ся, що військовий суд, розбираючи справу Малека, не призабуде і на тоті его заслуги!

— **Людовий концерт в Станиславові.** Зі Станиславова пишуть нам: В недїлю було у нас велике сьвято — сьвято селяньске: людовий концерт в честь Тараса Шевченка. Та се не був концерт а справдїшна маніфестация. Вже перед пятою годиною зібралась сила народу перед театром Монюшка, вижидаючи концерту. Та нараз дав ся чути голос труби — зза угла каменицї виступила юрба людий, а серед неї посуваєсь збитою фалянґою в повнім порядку ряд однаково убраних з лентами через груди селян-парубків. Се прийшла „Січ“ з Ґауполя. Та в кілька хвиль пізнїйше повторило ся те саме явище. Наспів „Сокіл“ з Викторова. Перед театром счинило ся глітно, цїле справдїшне море людских голов. А кождий з ясніючим лицем, пригнобленого нї одного. Кождому читати на лици: сьвідомість, що кождий ту з них Русин-Українець, сьвідомай патріот. А „Січовики“ та „Соколи“, кождий хлоп в хлопа так і підносять загальне одушевленє! І сам дивуєш ся! Давнїйше Станиславів темний, глухий кут, усьо благоденствувало — тепер великий рух, повно житя... Сала театру Монюшка битком набита, скрізь самі селяни та міщани — число участників переходить 1000 людий. Програма концерту була досить рїжнородна. Всї точки ей випали на причуд гарно. Загальне признанє здобув собі особливо мішаний селяньский хор з Маріямполя, заложений і знаменито вишколений о. Мотюком. Хор сей розпоряджає дуже добрими голосами, передовсїм жіночими, так що сьміло можна покласти его на рівнї з усїми нашими „Боянами“. — Поява „пїрника-козарлюга“ з'електризувала цїлу громаду, яка повитала его френитичними, довго трезаючими оплесками. П. П. Чайківский, крім того, що досить доладно грав на лїрі, розпоряджає сильним, рівним та повним, о широкій скалї голосом, яким по майстерски вмів володїти. З чуґем і розумінем була виголошена деклямация „Ще не вмерла“, як також кінцева точка „Прольоґ“. П. Сїрецкий в „Прольоґу“ показав дуже богато талянту так декляматорского як і драматичного, та належало-б ему придбати собі ще до того відповідну школу. Концерт викликав загалом велике вражінє на селян, з кождого лиця било одушевленє і всї з піснею: „Не пора“ розійшлись домів. На тім місци належить зазначити, що тов. „Просьвіта“ повинно старатись як найбільше устроювати таких концертів на провінциї, бо они сильно підпомагають орґанїзацию народу, як також причиняють ся дуже до осьвідомлюваня селян. Сам чув я від селян бажане: „Чому в нас і для нас не дають більше таких концертів?“ — *Т...о.*

— **Про „Сїчове сьвято“**, яке відбуло ся рівночасно зі „зльотом“ польских соколів, пишуть нам з Коломиї: Сьвято наших „Сїчовиків“ удало ся добре. В павільонї міского городу зібрала ся тьма народу прибраного сьвяточно. „Січи“ зі своїми кошовими, осавулами, писарями, атаманами, з булавами й усякими лентами тай відзнаками прибули з дохрестних сїл. Привитав гостий д. Лаврук з Вербіжа, промовляв ще д. Ґранюк і сам орґанїзатор д-р Трильовский. Тілько що в промовах не було запалу, не було сили ані думок, що піднесли би серця слухачів понад рівень фізичних вправ в країну вищих ідеалів... Про главний зміст подбав сам орґанїзатор, котрий дуже боїть ся чо-

Травлені шиби до бібліотек, з портретами руских поетів або орнаментальні, таблиці на нагробники, ляні на шклї, на подобу мармору, також всї инші роботи, що входять в сей обсяг, виконує артистичне заведенє

Контора замовлень, Львів пасаж Гавсмана, ч. 2.

ЛЕВ АППЕЛЬ
у Львові, Пасаж Гавсмана.

ґось, аби при такій нагоді не вилетіло яке „крилате“ слово. Декламував молодий лев гінь „Гамалію“, на „славно“ додав один з віршів Мисляка. Дуже вдатно декламувала молода дівчина з околиці. Сьпівав хор з Снятана під умілою управою свого дириґента — і сьпівав дуже гладко. Велику приємність справив слухачам справді гарний сьпів сольовий п-ни Величківної (з Коломиї), котра відспівала пісню „Як почуєш в ночи.“ зі справжнім артизмом і щирим зрозумінем. По концерті наступила знимка фотографічна січової ґрупи, а потому вирушили „Січа“ походом через місто на заріжок — на Прут. Ішли й сьпівали, тутешня музика праґравала, а коломийський народець толпами наших бравих січовиків молодців. На заріжку відбули ся вправи „Січей“, які вдались а огляду на молодий вік ґрупи досить добре. Пожарні вправи відпали, бо совпе стало страйкувати, а дощ грозив привитанем нашої січової дружини. Сьвятого було-б удало ся краще, колиб не зливи, які перешкодили багатьом знаменитим Січам явити ся в Коломиї. На сьвятї були делеґати коломийского руского „Сокола“, заступлені були також львівский і станиславівский „Сокіл“. Несподівано багато привітів на письмі і депешами. Пожаданим було би щоби до орґанїзованя „Січей“ приложило руки трохи більше інтеліґентних сесіб, бо тільки так був би запевнений справжній і більшестороннїй розвій тої хосенної орґанїзациї. Так се може статися доперва тоґди, коли оба наші товариства „Сокіл“ і „Січ“ злучать ся в одно, бо тоді і вишколеве буде лїпше і орґанїзация стане сильнїйша, як і взаґалї не ся найменшої причини уд-ржувати аж два товариства.

— **Також „перла“ межи деканами.** Із Стрийщини пишуть нам: В місточку Сколїм живе від кількинадцяти лїт руский декан о. В. Мартинків чоловік — як хтось дуже влучно сказав про него — „дуже великого тїла а дуже малого духа“. Хто перегляне шематизм львівскої епархії і дійде до скільского деканату, прочитає: „Сколе-місто: церков обезпечена в товаристві Краківскім; філія Сколе село: церков обезпечена в Товаристві Краківскім“, а парохом там о. декан. Красний примір для сьвященників в деканатї! Тай то по припорученю митрополичого ординариата духовеньству, щоби обезпечувало свої церкви в рускім „Дністрі“! Але що більше, о. декан Мартинків приняв і веде аґенцию Товариства Краківского, вербуючи туди всяку народність і всяку віру, щоби лиш провізия... Від декана, котрий є аґентом польского товариства обезпечень, розуміє ся, трудно сподївати, щоби в его деканатї всї церкви були обезпечені в „Дністрі“. І ми бачимо з шематизму, що кромі: 1) Сколього-міста і 2) Сколього-села обезпечені не в рускім товаристві обезпечень ще отсї церкви: 3) церков в Уричи в Товаристві Краківскім (парох о. Ігн. Калиньский); 4) церков в Жупаню і 5) філїяльна в Климци в Товаристві Краківскім (парох о. Йоан Кобринович); 6) церков в Сенечолї і 7) філїяльна у Вишкові в „Славії“ (парох о. Юлїян Охримович); 8) церков в Яленковатім в „Славії“ (парох о. Мих. Тиндюк); 9) церков в Коростові в „Ациендї“ (парох о. Ярослав Лучаковский); одна церков 10) в Хащованю нїгде не обезпечена.

— **Реформи в австрийскій армії.** Новий угорский міністер гонведів Кольошварі виголосив онодї у військовій комісиї промову, котра зацїкавила цїлу монархію, бо порушує найважнїйші реформи, яких домагають ся інтересовані круги для австрийскої армії. Передовсїм зазначив міністер Кольошварі, що новий військовий закон буде опирати ся на дволїтній службі. Се потягне за собою так скріплене презенцийного стану армії, як і континґенту рекрута, а вслїд за тим значне підвисшене видатків на армію. З тої то причини заведене дволїтної служби може наступити лише постепенно. Що до поодиноких родів оружя, то в кавалериї і в кінній артилериї (reitende Artillerie) служба мусить тревати на дальше три роки; у всїх инших родах оружя знижить ся вона до двох лїт. Важну також реформу заповів міністер в службі однорічних т. зв. охотників. Новий військовий закон велить лише тим „охотникам“ служити другий рік, котрі в часї однорічної служби виказали мале вироблене. Зложене офіцирского іспиту не буде становити головного услівя. Дальше порушив міністер одну з найдразливійших угорских справ, а то утворене артилериї для гонведів, котре потягнуло би за собою значні кошти на рахунок самої Угорщини. Лучить ся з тою справою доставленє відповідного числа офіцирів та підофіцирів, що не так легко й скоро дасть ся перевести. Звісне вже є з телеґрамів запевнене міністра, що проект формального права карного є вже готовий і що его предложено правительствам обох частин монархії. Додати лиш треба, що виготовлений проект опирає ся на основах устности, безпосередности обжалованя та оборони, публичности, апеляциї і жалоби неважности. Ті основи будуть переведені о стілько, щоби не „потерпіла“ на тім військова карність. В дивнім сьвітлї станули супротив бесїди міністра домаганя мадярских шовиністів, щоби офіцирів-Мадярів придїлювати лише до угорских полків. Міністер заявив, що родичі дуже часто віддають дїтий до військових шкіл лише під тим услівєм, що по укінченю школи військової придїлять їх до полків неугорских. Отже в роках 1901 до 1903 на запитаня команд дотичних шкіл аж 336 абсольвованих учеників Мадярів просило, щоби їх придїлити до неугорских полків. З оглядів службових однако лише половину тих просьб дало ся узглядити, а прочі у кінчені ученики військових шкіл мусять против власної волї служити при угорских полках. Вкінци заявив міністер Кольошварі що знана німецкого языка при офіцерских іспитах вимагав ся в стілько, щоби кандидат міг зрозуміло та ясно висказати свою думку.

— **Жидівскі зворушеня.** В Кракові напали онодї вечером товпи Жидів на дві учениці академічної красних штук, Трояновского і Кражановского і на санітарного асистента Войнаровского та вготовили їх сильно. Наперед вигадали слух, що до Кракова прийхали із заграници отруйники і роздають поміж дітий затроєні цукорки, наслїдком чого 30 дїтий мало занедужати а 20 умерти. Се дало Жидів привід чутка, що іменно згадані три особи в тій отруйники і тому товпа Жидів кинула ся на них, побила їх та подерла на них одіж. Нападених оборонила поліция і відвела на поліцийну інвенцию, де при ревізії не знайшли при них ніяких цукорків. На основі відповідних інформацій краківскі ґазети заявляють рішучо, що ані одна дитина не померла від отруйня цукорками.

— **Клопіт з пятками** має австро-угорский банк. В послїдних часах появила ся в цїлій Австро Угорщинї неначе скількість фальшивих 10 коронових банкнотів і то рівночасно у всїх краях. У Львові виловлено онодї також кілька таких підроблених „пяток“. Як показує ся, фальсифікати виробляє якась добре зорґанїзована спілка, імовірно аж за границею, в італїянськім місті Анкон. Рівночасно відкрито дуже удачно підроблені золоті 10 коронівки. Щоби ухоронити ся на дальше від величезної страти, поспішив австро угорский банк стягнути взаґалї всї 10 коронові банкноти з обігу.

— **Нещасні пригоди.** Межи Пасїчною а Пневом, пов. надвірнянського, погибло дня 6 с. м. двох людий при підгортаню бараболї від удару грому, а двох потерпіло тяжкі рани. — В Вижнянах пов. перемишлянського, утопила ся в потоці 1½-лїтна дитина Павла Нича. — В Цеброві пов. тернопільского переїхав віз Івана Кудрика на смерть 2 лїтнього сина Бориса.—Івана Бабія, батька 3. дітий, засипала земля в каменьоломі громади Малашівці коло Тернополя. — В Березві, сокальского повіта упала 6 лїтна донечка Г. Бохнера межи млиньскі колеса і погибла на місци. — В Шаварах, равского повіта, повісив ся Василь Здань з Вороблячина. — В Варатинї, косівского повіта, найдено на дорозї мертвого Федора Кречуника з Ясенова гор. Слїдство виказало, що Кречуник помер наслїдком надмірного уживаня горівки.

— **Популярність Кона.** Оломуцкий архиепископ Кон, звісний з голосної пресової афери з парохом Гофером, тратить в дня на день популярність між своїми „вірними“, чого послїдним доказом отся пригода. Онодї хотїв архиепископ виїхати на візитацию до Літенчиць і тому зажадав, щоби виставили ему там триумфальні ворота. На сї „скромні“ бажаня архипастира відповіли вірні із згаданої місцевости, що гроший на непотрібну нараду не мають і що може зовсїм до них не приїзджати. Милі відносини, нема що казати!

— **Борба з муринами.** В Езансвіль в державі Індиана вибухли грізні противмуринськї розрухи. Причиною було се, що полїция вирвала з рук розшалїлої товпи мурина і не дала его злїнчувати. В наслїдок того товпа зачала переслїдувати всїх муринів. Рабовано склепи, оружие і динаміт, аби всї мурииські доми висадити динамітом в воздух. Кількох муринів тяжко покалїчено. Переслїдувані також вхопили за оружие і розпочала ся борба на улицях. Власти мусїли візвати військо. Майже в очах війска товпа повісила цїлком невинного мурина. Коли мимо візвань товпа не хотїла розійтись, військо дало дві салъви до двотисячної товпи. Сїм осіб погибло на місци, 20 тяжко ранено.

— **Хто буде наслїдником Льва XIII?** На се питане дає нам відповідь пророк Малахій, котрий в коротких характеристичних прикметниках предсказав 115 папів аж до самісїнького кінця сьвіта. Льва XIII. означив св. Малахій яко „lum n in coelo“ (сьвітло в небі) а его наслїдника означує яко „ignis ardens“ (горючий огонь). Св. Малахій був в половині XII віку епископом а далї архиепископом в Кеннеґут і Арма в Великій Британвії а его віщуваня вийшли в р. 1595 пз. „Lignum vitae“ і доси все справджували ся. На прим. теперішний папа дійсно визначає ся незвичайним талантом і ему зовсїм відповідає знамя „lumen“. Послїдним папою має бути Петро II, по котрім вже прийде „послїдний суд.“ Можливе, що кардинали умисне вибирають кандидатів, котрі би відповідали віщуванням св. Малахія.

— **Дрібні вісти.** Руські социальні демократи скликують на день 19 с. м. до Станиславова хлопске віче. — Від кількох днїв падав не лиш у нас але й в значній части монархії зливний дощ і в многих сторонах грозить повінь. В залїщицкім повіті коло Торского і Ворволинець був дня 10 с. м. хмаролом і вода розірвала зелїзницю межи Торским а Ворволинцями. Річка Відевка під Віднем так прибула, що вода стоїть в вій на 3 метри високо понад звичайний стан води. Найбільше шкоди наробили дощі на Шлеску, де вода позаливала многі села. Також в сторонах коло Ґмундан, Ішль та Ебензе настала повінь.

— **З нинїшним ч. „Дїла“** розсилаємо в приложї 27-мий аркуш повісти Івана Вазова „Під ярмом“.

— **Р. Т. Родимці!** На зборах Філії „Просьвіти“ в Сяноцї дня 29 червня с. р. порішено: **отворити українско-руску Бурсу в Сяноцї.** Потреби великі, фондів майже ніяких. І тому Вас всїх, що вірите в просьвіту, що розумієте важність такої позиції в Галичині як Сяніж, чия душа накипіла бажанем правди, волї й долї народної, взиваєм і просимо: **підпомагайте сю інституцию,** що вратує зовіт сяноцкий від потопи ревеґатской і поставить его в ряди борців України. І най менші датки приймаємо з щирим спасибі! Різпож просим як найчисленнїйше вписувати ся в члени Філії „Просьвіта“ і Читальні „Просьвіта“ в Сяноцї. — Адреса: О. Омелян Константинович парох, голова Філії „Просьвіти“ в Сяноцї.

— **Заходом української молодїжи,** при жертволюбивости Наукового Товариства ім. Шевченка і поодиноких членів української львівской громади, відбуде ся дня 14. с. м. в вівторок точно о годинї ½3 пополудни, на цвинтари личаківскім відкритє памятника на гробі бл. п. д-ра Остапа Терлецкого, на котре всїх членів української громади Комітет запрашає. — Тогож дня, о год. 8. рано, відправить ся старанєм родини бл. п. Остапа Терлецкого, в церкві св. Юрия помінальне богослуженє.

— **Попис** академічного курсу пожарного, урядженого старанєм львівского „Сокола“, відбуде ся в неділю дня 12 н. ст. липня о годинї 8 рано в „Соколї“ а опісля в забудованю сторожі пожарної при ул. Вема. Просить ся о численну участь. — *Старшина.*

— **Зі Стрия.** В неділю 12 липня відбуде ся в сали „Народного Дому“ о год. 4 по пол. **віче Русинів міста Стрия** з програмою: 1) справа народної школи з руским языком викладовим в Стрию; 2) справа фреквенциї руской молодїжи в школах середних. Віче се скликує стрийска Філія „Просьвіти. — **Дирекция „Народного Дому“** в Стрию пригадує сьвїм членам, що ві второк 14 с. м. о 3 год. по пол. звичайні збири товариства „Нар. Дім“ а о 8 год. на его дохід аматорске представленє сьвітославної штуки „Міщани“ Макс. Ґоркого. Просить ся о як найчисленнїйшу участь.

† Померли:

— **Ілярий Грабович,** літерат руский, учитель ц. к. ґімназиї нїмецкої у Львові, по короткій а легкій слабости, упокоїв ся в 48 році житя, дня 11 липня н. ст. Похорон відбуде ся 13 н. ст. липня с. р. о год. 4 з полудня з ул. Кохановского ч. 45. В. в. п!

Конкурси.

Видїл товариства „Шкільна Поміч“ в Самборі розписує отсим конкурс на принятє 50 питомців до Бурси св. Володимира в Самборі на рік шкільний 1903/4. Принимати ся будуть ученики всїх шкіл самбірских.

Услівя принятя суть:

1. Ученик має бути здоровий, що стверднть оглядини лїкарскі при вступі.

2. Отець (опікун) петента зобовяже ся при принятю письменно достарчати умовлений вікт в натуралиях і доплачувати 2 К місячно, або 20 К місячно з гори за цїле удержанє.

3. Кождий питомець зложить при вступленю на інвентар 2 К; — і викаже ся потрібною білизною, одїжею і постілю з власним ліжком.

Всї питомці суть обовязані користати з науки сьпіву а після волї і умови також з науки музики, яку буде удїляти ювалїфікований до сего предмету управитель бурси п. Лука Ремеза, професор ц. к. семинариї уч. Питомцям не вільно по-за бурсою мати жадного занятя. Видїл подбав о вигідне та здорове примищенє учеників, вибудував перед роком новий дім о великих ясних комнатах, устроїв огород, та віддав надзір в руки фахового педаґоґа.

Зголошуватись о принятє належить на руки о. Михаіла Ортиньского катехити ц. к. семинариї учит. до дня 15 серпня 1903.

Від Видїлу „Шкільної Помочи“. — *В Самборі дня 5 червня 1903. — о. М. Ортиньский. Т. Біленький.*

(Прочі часописи просимо о ласкаве повторенє).

— **Товариство ґімнастичне „Сокіл“ у Львові** розписує отсим **конкурс** на виготовленє 10 взорів перепискових листків. Зміст 4 взорів має бути о мотивах патріотичних, 4 взорів на тлї Сокільства а двох взорів о мотивах історичних. Першу нагороду за один взір установляє ся на 20 К, другу на 15 К, а третю на 10 К. Артистам полишає ся довільний вибір одного або більше з одного або всїх родів взорів. Взори належить надсилати в ковертах опечатаних на адресу: Комісия артистична фантової льотерії „Сокола“ у Львові, ул. Підвале ч. 7. Реченець надсилання взорів установляє ся до 15. серпня 1903. — *А. Будзиновский* голова, *Денис Крчка* справник.

Фуляр-шовки

в ріжнорідних кольорах від ц. к. 1·20 почавши і поширші матерії всякого рода в небувалім вибори дуже тонше і ґрубше по мотиви і на улиці для пань і панних з окличенєм ґрубости і цїлом. Прібкі висилає.

На листи долу уплатить ся 25 от.

Союз фабрик шовкових виробів

Adolf Grieder et C-ie, Zürich

32 2 кор надворні достанці (Schweiz)

Спеціяліст недуг **внутрішних**

д-р ЕВҐЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний дїкар клїнічний і заведеня лїчничого в Щавниці, ординує постійно **у Львові, ул. Корнякт в ч. I., II. пов.** (Народний Дім. 3'0

„Щавниця пенсионат Брияркa“

поручає ВП. Духовеньству хороші ясні комнати, на жадане здоровий, домашний харч по умірених цїнах. — Зголошеня приймає

8 4 8 1 **Володимир Лаврівский.**

Знак випалений в корку.

ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЄМ.

нього **Giesshübler** ВОДА ЩАВОВА.

0 8—10

ШТУЧНІ НАВОЗИ

всякого рода, а то суперфосфати, кістяну мучку, жужлї Томаса (томасину) і т. п. в найлїпшій якости з ґарантию процентової висоти складових субстанций, з всїлякою бажаною доставою, поручає по найприступнїйших цїнах і під найлоґідніїшими услівями виплати, причім Вч. духовеньству і рільничим кружкам удїляє відповідного рабату. — **Г ДАВІДЗОН,** дім комісовий в Золочеві. 4 6—7

Яко добру и певну льокацию

поручаємо:

4½% Листы гіпотечні,
4% Листы гіпотечні коронові,
5% Листы гіпотечні премійовані,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінаційні и всякі папіры державні.

Папіры ті продаємо и купуємо по найвечїйшім курсї деньнім. 874 [3]

КОНТОРА ВЫМЁНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

ЛИПЕЦЬ

в реставрациї **НАФТУЛИ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дім власний, можна дістати щоденно вже о ґ ині 8-ій горячі снїдання.

ЦІННИК:

Печеня вепрова з капустою	15 кр.
Сїкані легкі	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча з хріном	10 „
Ковбаска з хріном	5 „
Кавяр	15 „
Обід в абонаменті	40 „

Всякі напитки в найліпших родах по найуміренїйших цїнах; для певности, що походять з мові реставрациї даю відбираючим марки. — Найліпші вина і меди по найдешевших цінах почавши від 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, в великій вибір страв і напитків заосмотрена кухня.

З високим поважанєм

79 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої

На сезон лїтний.

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польові по 12, 15, 24 і вище. Заєдно поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Іспитований півець

церковний, чоловік безженний чесний, з практикою, пошукує отвітного місця. Іос. Венедиктович Добромиль. 107 с—6

Великі, вибрані, гарні морелї до вареня висилає в 5 килевих почтових коробках, дуже старанно опаковані по 3 к. 72 сот. *franco*. A. Hoffman, Nyiregyhaza, Ungarn. 426 8—10

Терплячі на ПРОПУКЛИНУ

поповнюють ЗЛОЧИНИ

против власного здоровля, як не спробують мого винаходу. Без операції. **Я дістав золотий медаль,** а демонстрував перед професором Гусенбавером. Проспекти під дискрецією дарма. **C. Carl Ticsel,** спеціяліст, **Відень VI., Amerlingstrasse 19.** 168 25 12

Кожда жінка і кождий поступовий мужчина рішучо повинні мати книжку п. з. **„Жінки суспільне становиско і еї еспосібности“** проф. Доделя задля еї нового і цїкавого змісту, а тим більше, що она не стратить ніколи на вартости. Набути еї можна за присланє 1·10 К, під адресою: *М. Фаст, Перемишль, Добромильска 15.* 416 8—1

ВАРТІСТЬ

смачної страви полягає не лише в самім смаку підчас споживання, бо чим смачнійша страва, тим лекше її травить ся і тим ліпше орґанїзм вихісновує поживні творива. То власне пояснює успіх

закришки до росолу і страв Maggi'ого.

Для ощадної господині є вона випробованим дешевим средством, яке надає росолам, буліонам, сосам, яринам, яєчницям і ин. незвичайно сильний присмак. Позаяк та закришка дуже видатна, не треба богато її уживати! Придавати до готової страви! Дістати можна у всїх торговлях кольоніяльних товарів, делїкатесів і дрогериях фляшками по 50 сот. (наливаке вдруге 40 сот.)

Відзначеня: 4 великі нагороди, 26 золотих медалїв, 6 почесних дипльомів, 5 почесних нагород. Шість разів понад всяку конкуренцию, між иншим: 1889 і 1900 сьвітові вистави в Парижи. (ЮЛІЙ MAGGI, оцїнитель.)

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЯНЬСКИЙ

ЦИРК БРАТІВ ТРУЦЦІ

при площи Солярнї (біля ул. Льва Сапіги).

В неділю дня 12 липня 1903. **2 Велькі представленя.**

О год. 4-ій по полудни по зниженых цінах

представленє для родин.

На загальне домаганє

„КІНЬ в ЛІЖКУ“, аранжоване директором Джіджетто Трущі, як також виступ The Worthle, славних воздушних ґімнастиків. На закінченє комічна сцена Don Juan.

О год. 8-ій вечером

ВЕЛИКЕ ҐАЛЕВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

з ефектовною програмою під управою директорів братів Трущі 6-ій раз

Наполеон I. в Єгипті

Велика пантоміна в 4 діях і 20 образах виконана через **200 осіб і 30 коний** аранжована директором *Джіджетто Трущі*. Пантоміна тота зискала минулої зими в Букарештї незвичайне поводженє.

В понеділок дня 13 липня велике представленє.

Військова музика 30 пп — Початок о год. 8 ій вечером.

Білєти наперед набувати можна в торговли паперу п. Ґабриеля ул. Короля Людвика I. — Електрична зелїзниця і кінний трамвай ждуть на публику до кінця представленя. 568 1—?

Дирекция цирку глядає в цїли купна молодих расових коней з білими гривами і білими хвостами.

СКЛАД ФОРТЕПЯНІВ І ПЯНІН

Л. МАРЕК

Львів, ринок ч. 9,

поручає фортепяни і пянїна з першорядних фабрик. 590 19 1—?

Для моравского краєвого товариства асекураційного (обезпеченя житеві, рентові і народні) глядає ся

ҐЕНЕРАЛЬНИХ АҐЕНТІВ

і заступників під незвичайно корисними услівями. Товариство стоїть під наглядом краєвого сойму і під головною управою краєвого видїлу марґрафства Моравії. Безпечність інституції з огляду на її краєвий характер є безсумнївна. — Оферти вносити до філії у Відни II. Ob. Donaustrasse 101. 486 1—2

ЩАВНИЦЯ

ЗАВЕДЕНЄ ЖЕРЕЛЬНО-КУПЕЛЕВЕ І ІНҐАЛЯЦИЙНЕ

Лїченє водою і кефірово-жентичне. Перша ґірска кліматична стация. Устроєне поступове. Дезінфекция помешкань старанна. Сезон від 20 мая до 20 вересня. Води найсильнїйші, алькалїчно-солонові, із звісних своєю успішностию жерел **Йосифини, Магдалини і Стефана**, у всїх водомінеральних торговлях і аптиках. Замовленя на води і мешканя приймає

ДИРЕКЦИЯ ҐОРІШНОГО ЗАВЕДЕНЯ.

240 —8

Експорт до всїх держав европейских!!!

Египетскі тутки і паперці

АЇДА

суть найлучші узнані.

Виріб правий. 554 Виріб правий.

Головний склад: „АЇДА“ Львів, ул. Панська, ч. 10.

ЛИШЕ 6 корон

коштує правдивий американський нїклевий

Anker-Roskopf-годинник,

цїлком як ось на рисунку, з 5 літною писемною ґарантією. З огляду на свою доброту і точність в ході є правдивий американський нїклевий Anker-Roskopf-Годинник найбільше любленим і славно-звісним незнищимим т. зв. Straparbeit-Uhr особливо поручає ся его для панів офіцирів, зелїзничих урядників, жандармів, фінансовых стражників, кондукторів, машиністів і усім тим, що хотять мати добрий і дуже міцний годинник. Заміна дозволена. Кому не до вподоби, гроші звертає ся. Висилка за попереднею післатою через Фабричний склад Годинників

5-літна писемна ґарантия.

J. H. RABINOWICZ, *Wien VII. Lindengasse 2 D.L.*

Доставник товариства ц. к. зелїзничих урядників в Австрії. 200 2—2

Машини рільничі

всякого рода направляє докладно і скоро на місци рутинований монтер — *Александер Левицкий* в Опільску, п. Сокаль. 417 2—3

---

200 до 400 корон місячно

можуть особи кождого стану ві всїх місцевостях певно і чесно без капіталу і ризика заробляти собі через розпродаж законно дозволених державних паперів і льосів. Оферти вносити: до фаху почтового 180, головна почта Будапешт. 383

Епілєпсия.

Хто терпить на падачку, корчі і подібні нервові недоґодности, най зажадає брошури о тім, котру може дістати даром і оплачено. **Schwanen-Apotheke, Frankfurth a. M.** 610 48—52

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 25 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична Laterna Magica з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованым бриллянтом, 1 прегарна колія з сґрієнт. перел, неодна женьска окраса з дат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґантска цїпарічка з бурштином, 1 гарні тур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцяворик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельґійского скла в етуи, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті препишні 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині.

С. КОҐАНЕ,

Краків, Pf/882.

За недоґодне гроші звертають ся. 353 2—3

РЕСТАВРАЦИЯ

М. ІЛЬКОВА

Львів, ул. Собіского ч. 3

поручає

для Вч. Духовеньства яко найвідповіднійше місце, яке тілько бракувало до сего часу, а яко звісний реставратор з Frohsin'y можу сьміло ручити за здоровий харч і напитки.

Пиво пільзненьске і окоцимске.

9 89 158

Пошукуєсь сейчас рутинованого дяка з добрим голосом, котрий умів би провадити хор і учити дїтий в парохіяльній школї в Yonkers, Америка. Місячна пенсия виносить 35 долярів крім доходів. Кандидатів москвофілів не бере ся навіть на увагу. — Апресувати треба. Red. Paul Tymkevich 45 Oak Str. Yonkers N. Y. U. S. A. 412 8—10

БОГУМИЛ

ПІРКЕЛЬ

ОПТИК

Львів, ул. Академічна ч. 6.

припоручає Вп. Публиці свій богатий християнський

склад і оптичну робітню.

Окуляри і цвікери виконує після рецепт пп. лїкарів-окулїстів.

Всякі направи виконує сейчас.

З поважанем

Богумил Піркель

оптик.

214 8—10

Перший руский склад машин до шитя!

Незрівнаної доброти машини до шитя і ґафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні „ 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 4 по 88 зр (для грубої роботи.)

Вч. Священникам і пп. Урядникам продаю **на рати**, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і ґафту безплатно Цінники на жаданє да ом 313 18—?

Іван Ляврук

механік

Львів, ул. Галицка ч. 6.

5.000 до 10.000 корон!

річно виносить чинш за льокаль в середмістю Львова, при ул. Коперника, я однак плачу лише **1000 к.** річного чиншу, тому продаю дешевше як деинде,

а іменно:

КОВДРИ на вовняній ваті по 3·50, 4·50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, до 14 зр. Ковдри шовково-оксамітні по 12·50, 14, 15, 18, 20, 22, 24, 28 до 32 зр.

** **НОВІСТЬ!** Ковдри подвійні, обі сторони до ужитку, дуже практичні і гарні, лише о 1 до 2 зр. дорожше від повисших цін

** **НОВІСТЬ!** Ковдри на пуху, подвійні, незвичайно легкі і теплі, вовняні і сатинові по 16, 18, 20, 22; шовково-оксамітні по 20, 25, 28 до 30 зр. Найбільший вибір лише в спеціяльній робітни кондер і матерацїв

ЙОСИФА ШПУСТЕРА

Львів, улиця Коперника ч. 5. 178 4—10

Від 1868 року з найлїпшим успіхом уживані

Берґера медично-ґіґієнічні мила

з фабрики Ґ. Гелля і Сп. в Опаві.
Золота медаль, Париж 1900.

Берґера 40 проц. дьоґтеве мило } на шкірні висипки
Берґера сїрчано-дьохтеве мило } і недуги.

Берґера ґлїцерин. мило дьоґтеве } на нечистоту шкіри
Берґера дьоґтеве мило панама } при митю і в купели.

Особливо добрі є в уживаню слїдуючі відзначаючі ся мила: *Бензоесове, Бораксове, Карболеве, Нафтолеве*, а для осіб, що не зносять запаху дьохтю *Мило сїрчане, Сїрчано-молочне, Мило на веснянки, Сїрчано-піскове, Сторакссве* против червоности лиця і сверблячки шкіри, *Мило танїнове.*

Берґера паста до зубів в тубах, Nr. 1. для звичайних зубів, Nr. 2 *для курців* знамените средство до чищеня.

Усї Берґера мила з фабрики Ґ. Гелля і С-ки мають тут наведений охоронний знак, а підпис фірми G. Hell et Comp. червоний.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байера. Карла Діта, Петра Миколяша. Якова Пінеса-Потятиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склєпіньского К Пілявского, Едв. Бріґнера, І Пінелеса, Сімона Гая і Дра Т Зарицкого. В дроґериях: Петра Миколяша et Cie, Ґ. Ґрінштана, Ф Травінфельднера. Ізидора Фрухтмана, Лешка Сладовского, як також виннях усїх аптиках Ґаличини. 184 18—24

Зміна назви.

Звісні і загально цінені вироби до чищеня зубів під назвою **„Dentolin“** будуть дальше вироблювані під назвою **„WAWELIN“**, і як до тепер, під личною управою Д-ра В. Лепковского

Пастильки вавелинові, знамените дезинфекційне полоканє уст в формі пастильок дуже вигідні в подорожи. Ціна фляшочка з 60 пастильками 1 кор.

Порошок вавелин, знаменито чистить зуби, і охороняє від псуття. *Пуделько шкляне 1 кор.*

Паста вавелинова, антисептична, без мила, дуже приємна в смаку Ціна туби 50 сот.

АПТИКА ПІД „ЗОЛОТИМ СЛОНЕМ“

Ґ. БАРТМАНЬСКОҐО і Сп.

в КРАКОВІ.

Склади зі Львові: **Аптики** П. Миколяша і Сп. — К. Пилевский, І. Вевюрский. **Торговлі і дрокуерні**: Народна Торговля (зі Львові і зі всїх своїх філіях), І. Бромильский, А. Белзак, Лянґ і Підярский 564 17—30

Повідомляю П. Т. руску Публику, що від кільканадцять лїт отворив я **робітню мужеских одягів при улици Рускій ч. 3.**

Будучи Русином хотїв би я Русином позістати і для Русинів працювати. Для того піддержіть, Родимці, мою фірму, перестаньте вже раз свій ґріш в чужинецкі руки віддавати, а памятайте, що попираючи своїх людий, попираєте народню справу.

Дякуючи моїм Вп. Гостям за дотеперішне підтриманє пишусь

З поважанем

СТЕФАН ДІДУХ.

569 43—52

FA^K et Comp., HAMBURG

Brandsende 23 a

Не належить вибрати ся в подорож до Америки заким ся не читано нашого проспекту і розкладу їзди наших славних пароходів

Всї ті, котрі мають замір виемігрувати до Америки а вже мають пашпорти, повинні перечитати слїдуючі оголошеня, заким ся в дорогу пустять.

З Америки кождий доносить своїм краянам **Їдьте лише через Ґамбурґ.**

Пароходи нашого товариства осягнули під взглядом якости і досконалого уряджедя велику славу.

Ті пасажери, котрі їдуть через Ґамбурґ мають тоту велику користь, що вже в Мисловицах, на границі прусвій, дістають ся під нашу опіку а від того місця виправляємо їх впрост до себе без пересїданя в ваґі 3-ої кляси зелїзниці поспішної.

Подорож з Ґаличини до Ґамбурґа не треває довше як 24 годин коли ся ю підняво після наших вказівок.

Повна дорога від прускої границі до Ґамбурґа виносять **9 зр. 80 кр.**

Наше товариство посідає 180 пароходів в найбільших розмірах.

Також ціна переправи до **Канади** есть дуже умірковала

Докладні описа Канади і о подорожи до того краю посилаємо радо і безплатно 294 22 ?

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Поручаємо по фабричних цїнах **сальонові помости із кольорових штайнґутових цементових плитек і т. п.**

БРАТЯ МУНД, Львів

ул. Сикстуска ч. 23, (стара почта)

Фабричний склад будівельних материялів.

Взірці і цїнники даром і оплатно.

Першорядні поручена. 421 5 6

ВПРОСТ ДО ДИРЕКЦИЇ

ОБРАЗИ ЦЕРКОВНІ,

різьби і золоченє цїлих іконостасів, вівтарів, ківотів, проповідниць, тетраподів і пр. дальше внутрішне малюваня стін церковних, як також

ОБРАЗИ СЬВІТСКІ

до комнат, портрети олїйні і кредкові з натури і фотоґрафії, пляни на церкви і каплиці і пр. виконує красно і артистично

ОДИНОКЕ РУСЬКЕ

ТОВАРИСТВО

для розвою руськоі штуки у Львові, Ринок ч. 34 II. п.

За виконані роботи товариство ґарантує.

Замовленя приймає виключно лиш Дирекция Товариства у Львові і Товариство не послугує ся нїякими аґентами.

Товариство не послугує ся аґентами.

87 7—20

З ЗАМОВЛЕНЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ — ТОВАРИСТВА — ЛЬВІВ — РИНОК, Ч. 34. II. ПОВ.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець і одвічальний редактор: **Д-р Евген Левицкий.** Папір в фабр. Черняньскої. З друкарні Інституту Ставропіґийского під зарядом Іосифа Даниликна.

Ч. 144. Львів, Понеділок 30 Червня (13 Липня) 1903 Річник XXIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI, Getreidemark 13;—В ФРАНКУРФТІ і ГАМБУРЗІ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатками
в Австрії: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провинції 12 с.
Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ва[illegible]
[illegible] звертають ся лише за попередньою
— Реклямації неопечатані вільні від
[illegible] приймають ся по 20 с. за одну
[illegible] на її місце, а в рубриці „
[illegible] і інші приватні
с. [illegible] с. за стрічку.

Нема тому кінця!

З Рави-рускої пишуть нам:

Равский староста Тірман таки справдї зиїс конституцию в Равщинї. Передше заказав він всякі довірочні зборы, розумієся Русинів, а тепер заказує також публичні віча. Видїл „Равской Рускої Ради“ хотїв устроїти народне віче в Равї рускій в дни 6 с. м. Отсе власне віче заказав староста Тірман, а що его заказ вельми клясичний так що-до стилїстики, як і що-до вылости рускої мови, то наводимо его тут дослівно: Рава 2 липця 1903 ч. 15482. До Видїлу „Равской Рускої Ради“ на рукі Всечестного отца Евгена Горницкого гр. кат. пароха в Равї. — Ц. к. Староство не приймає до відомости оголошеня Видїлу з 30 червня 1903 о маючих ся відбути дня 6 го 1903 народних віча і після § 6 закона з 15 листопада 1867 Дпу ч. 135 заказує видбити тих вічів повеже они спротівляют ся публичному безпеченьству і порядкови. Против тому рішеню вільно внести рекурс до ц. к. намісництва через тут. ц. к. староство в 8 днях, рахуючи від дня наслїдного по дню дорученя. Ц. к. староста. Thürmann.

За причину заказу віча подає роспорядок старости іменно се, що віби оно супротивляє ся публичному безпеченьству і порядкови. Чим властиво згадане віче мало супротивляти ся публичному безпеченьству і порядкови, сего роспорядок старости не подає, бо не в силї подати, так як небезпеченьства і нарушеня порядку нїхто не міг анї завважати анї добачити, хиба би був обдарений прикметою всевидучости. Чи староста Тірман і всемогучий і всевидючий, сего не знаємо! Дивно нам лише, чому староста Тірман не заказав польского „зґромадзеня повятовеґо“, що відбуло ся в Равї-рускій дня 9 мая с. р. і котре дїйстно супротивляло ся публичному безпеченьству і порядкови, позаяк на нїм остро під'юджувано всїх Поляків проти руского народу; але правда „то до іннеґо“!

Тойже староста Тірман заказав також народне віче, що мало відбути ся в Немирові дня 12 с. м., розумїє ся з тих самих причин, які дали притоку до заказу віча в Равї-рускій.

Як бачимо з повисшого письма, п. Тірман господарить дальше в своїм пашаливу, не оглядаючи ся на обурене всеї незdemoралїзованої політично преси, ні навіть на слова свого настоятеля ґр. Потоцкого, що обнимаючи управу краю, взивав до береженя закона і справедливости. Супротив того ми запитуємо в послїднє нового п. намісника, чи его зазив був сказаний яко дїйсна директива для підвласних ему урядів, чи може, оглядаючи ся на фактичну інтерпретацию намісниківских слів старостами, маємо витягнути з сего консеквенцию?

Православні буковиньскі Русини перед своїм архипастирем.

Черновецка „Буковина“ так описує прийнятє у митрополита Ренти, яке відбуло ся по черновецкім всенароднім вічу.

Коли вічевики прийшли, брами були зачинені, лиш половина середної брами стояла вітворена. Тут являють ся те льоґи волосві і питають людий: „А хто вас сюда провадить? Стоцкий? Той заведе нас до Унії!“ Нарід: „Нї, ми й сами дорогу сюди знаємо а до унії не заведе нас нїхто инший як лиш ви!“ Прибігло також і кількох волоских сьвітских академиків. Лишень що посли Пігуляк, Василько і Левицкий з доктором Филиповичом і пятьма відпоручниками віча хотїли вдати ся до митрополита, заявила служба митрополича, що преосьвященний сам приходить до народу. Являє ся сам митрополит, бліднй, збентеженний, одягнений дуже сьвяточно став перед послами і їх величезною громадою. Тишина гробова панує довкола. Підходить посол Пігуляк і піднесеним голосом, щоби нарід чув, каже: „Ваше Високопреосьвященьство! Тисячі православного руского народу, що зібрали ся на нинїшнім народнім вічу, приняли з глубоким жалем вістку, що Ваше Преосьвященьство відмовляють православним послам православного руского народу право забирати голос в справі его національних кривд на поли церковнім. Той нарід уповажнив мене заявити Вашому Високопреосьвященьству, що він з повним довірем уповажнив і обовязує своїх послів вступати ся все і всюда за его покривджені національні права на поли церковнім. Сего вимагає нарід тим більше, що его кривди не зменшають ся а противно зростають. Найновійший вибір другого заступника релїґійного фонду до сойму в особі найтяжшого ворога православних буковиньских Русинів збільшив ті кривди і огірчив нарід ще глубше. Нарід уповажнив мене заявити дальше, що коли Вашому Преосьвященьству отсих тисяч сьвідків волї народної не вистарчає, він готов тут перед Вашим Преосьвященьством явити ся в десятеро і против національних кривд на поли церковнім свій голос піднести“.

З очевидним розяреним і тремтячим голосом впадає митрополит в послїдне слово послови Пігулякови: „Не в десятеро, але найби й сто раз тілько, або й цїла Буковина явила ся тут, то я не признам нїкому права говорити в справах церковних. І по всїх громадах не мають права громадскі ради мішати ся в церковні справи, а лиш окремо до того вибрані церковні епитропи. Крім того не уважаю також за відповідне свої бажаня тут в сей спосіб виявляти, бо колиб я приклонив ся до ваших бажань, явили би ся певно зараз і Волохи, щоби на мене в такий самий спосіб вплинути. Прошу постарати ся у цїсаря о вибір правних заступників в церковних справах, а я тих вислухаю“.

Посол Пігуляк питає: „Маю се переказати народови?“ Митрополит: „Нї, я ідґу сам між люди, я не бою ся“.

Посол Пігуляк махнув рукою і крикнув: розступити ся. Нарід розступив ся, митрополит пішов поміж люди, посли за ними. І тут розпочинає ся цїлком нова акция, нарід перебирає пересправу зі своїм митрополитом зовсім в свої руки, посли уважають лиш на порядок. Око в око доказує нарід свої кривди, спокійно, чемно, але рішучо. Переходячи, питає митрополит одного, другого, десятого: „відки ви?“ той каже: „З Дихтевця“. „Ов, з далека“, той знов з Банилова, той з Бергомету, той з Вовчинця, той з Топорівців, той з Леньківців, той з Чарга і т. д., кого запитав митрополит, то лучив все з иншого села. Вже се зробило вражінє. Показало ся, що се дїйсний збір зі всїх сторін буковиньскої Руси а не штучне збіговиско з поблизких кількох сїл, як се люблять противники представляти. Дійшовши так до кінця здвигу, митрополит повторяє і тут, то що вже сказав, іменно, що не може уважати руских послів за правних заступників народу в церковних справах, що най нарід постарає ся, аби цїсар позволив окремих заступників до того вибрати. — Нарід відзивав ся: „не потребуємо других заступників, ми маємо повне довірє до наших послів“. — Митрополит: „Я рівно не узнаю нїкого управненим говорити в церковних справах, крім умисно до того вибраних“. — Голоси: „О нї, в православній церкві має кождий вірний право говорити в церковних справах“. — Митрополит: „Так ви думаєте, я инакше думаю. Сегодня ви а завтра Волохи в такий самий спосіб будуть скаржити ся“. — Голоси: „Волохи не мають кривди, то-ж й не мають чого тут так як ми громадно приходити“. — Врешті заявляє митрополит, що готов вислухати кождого з присутних, котрий має на які хиби і кривди в церкві ему поскаржити ся.

Нарід почав скаржити ся.

„В нас, в Топорівцях, каже оден, нема анї одного Волоха й нїхто не розуміє волоского слова, а в церкві правлять по волоски, так що ми божого слова не розуміємо“. — Митрополит: „Та якже-ж? отець Митрофанович вміє добре по руски“. — Селянин: „Так, але в церкві таки мішає по волоски, а о. кооператор таки не вміє по руски тай править лиш по волоски“. — Митрополит: „Подайте скаргу на письмі, а я зроблю порядок“. — Селянин: „Ми вже нераз скаржили ся, але нїчого не помагає“. — Чоловік з Жучки старої: „В нас нема таки нїякої служби божої, в нас панотець не хоче служити“. — Митрополит: „Та то там панотець вже старий слабий, негоден“. — Селянин: „Де негоден! За гроші служить в будні дни кілько хто хоче, а народови в неділї нїколи“. — Митрополит: „Треба на письмі поскаржити ся“. — Селянин: „Не помагає, вже ми всюда писали, та дармо“. — Инший селянин: „В нас вже давно, як вибрала громада епітропів, мали богато по 50, по 40, по 30 голосів при виборах, але панотець таки господарує з старими епітропами, бо ідуть ему на руку. Порозбирали церковні гроші і не віддають, а панотець мовчить, бо дістав н. пр. від одного копицю сїна, за то пропадає в него визначених церковних 100 зр.“ — Митрополит: „Треба поскаржити ся на письмі“. — Селянин: „Вже скаржили ся, та нїчо не помагає. Не остане нїчого иншого, як собі самим пошукати иншого панотця, тай иншу церкву, аж тодї буде супокій“. — Селянин з Леньківців: „Просимо Преосьвященого заказати нашому панотцеви в церкві по волоски правити, в нас нема анї одного чоловіка, щоби розумів по волоски“. — Митрополит: „Таже ваш панотець знає добре по руски, чиж не править по руски“. — Селянин: „Знає, але любує ся у волоскім, а ми Русини, не розуміємо по волоски“. — Митрополит: „Табо я би гадав, аби було, як бувало, аби ся любили Русини з Волохами як Бог приказав“. — Якийсь другий сивий селянин з білою борідкою: „Ми не ганимо волоске, ми любимо Волохів, любимо свою

Правітчина живих сотворінь.

(*Конець.*)

З поміж всїх країн, найбільш дивовижну звірячість і ростинність має безперечно Австралія. Там приміром нема майже зовсім инших савців кромі найменше совершених т. є. торбунів і стекунів, тих звірят, що внутрішною будовою свого тїла дуже зближують ся до ящурів та птахів. Після теорії еволюції торбуни і стекуни се предїди всїх совершеннїйших савців, а що ті звірята живуть лиш в Австралії, проте деякі природники були тої думки, що ся країна і есть правітчиною савців а може й хребовців, та всїх инших живих сотворінь. Зв довів, що мали-б вони розійти ся по цїлім сьвітї, а усовершуючись чим-раз більше в нових осе лях, остали у своїй правітчині щей до нині на найнистім ступеню розвою, тому, бо на се дозволили тамошні первісні обставини. Тій думці пособляла ще й ся обставина, що і ростинність Австралії складає ся переважно з ростин менше совершенних о дуже первісній будові.

Але сей погляд не видержав научної критики. Показалось, що торбуни і стекуни, такі, які нині живуть лиш в Австралії, жили колись скрізь по всїх инших частях сьвіта, а тим самим не могли вийти з тої правітчини. Скаменїлі їх останки знаходять чим раз частїйше в Езропі, Азії, Африці та Америці, а показало ся навіть противно, що в тих частях сьвіта жили вони давнїйше, і як раз до Австралії зайшли опісля з инших країв. Вкінци показує ся також, що йдучи від Австралії на північ, знаходимо чим разто совершеннїйших хребовців, що з людий найбільш розвиненими, себ-то найкультурнїйшими, в північно-західні Европейції, Англійці, Скандинавці, Французи і Нїмці. І се почали собі пояснювати природники тим, що місцем повстаня і постійного усовершуваня ся животин в країни положені як-раз напротив Австралії, значить: Англія і Скандинавія, або землї, що були колись в тім місци; з сього осередка мали-б вони розходитись по всїй землї кругами, так, як розходять ся по водї филї з сього місця, де ми вкинули у воду камінь. Ся теория пояснює правдї дуже добре австралїйску дивовижну ростинність і звірячість, та згоджує ся з новійшими дослїдами антропольоґів і лїнґвістів, що посуваючи правітчину „найсовершеннїйшої“ людскої раси білих Арийців із полудневих Індий чим-раз то дальше на північний захід, здержались також на тих европейских країнах, проте знаходить поміж природниками чим-раз то більше сторонників, всеж таки і вона не може устояти ся, бо анї положенє тих країв анї їх будова нї клїмат не пояснює нам сего, чому як раз вони мали-б бути тим чудотворним раєм животин, які стрічаємо на землях Австралії.

Безперечно дотепнїйше, та справдї соломоньским способом розвязав коротко сю справу Прайер, котрий каже, що зародки живих сотворінь прийшли до нас із всесьвітних просторів, та впали на нашу землю з метеорами. Але і тота теория не може устояти ся. Противлять ся їй дві обставини. По перше, як звісно, метеори падаючи на нашу землю мусять продерти ся через воздух, що ї окружає і в наслїдок шаленої скорости, з якою пролїтають крізь атмосферу, розгрівають ся до температури, що доходить певно кількох тисяч степенїв Цельзия. Заходить проте питанє, чому ті живі зародки животин не спалили ся, коли навіть сам метеор в значній части стоплює ся та, замінюючись на поверхні в ґаз, запалює ся ясною полумінню. По друге: се пояснєня не прояснюють нам зовсім нїчого, а лиш велить нам покинути сї обставини, що серед них живуть живі сотворіня нашої землї, та шукати місця іхнього повстаня посеред обставин зовсім відмінних, вганяючи по всесьвітних просторах за тою чарівною зьвіздою, що вагітна зародками живих істот розсїває їх на всї сторони та обдаровує ними свої безплідні посестри.

Однак із всїх гіпотез, які доси поставлено в справі місця повстаня живих сотворінь, найбільш оригінальною есть погляд одного із византїйших природників, що скрив ся під криптонїмом I. A. Маємо на думцї працю: „Zweipoliges Leben“, що вийшла у Дрезні минувшого року та викликала доволї велике вражінє поміж природниками.

Ось короткий зміст сеї працї.

Земля, як звісно, була колись горячою, плинною кулею. Тота розжарена куля почала поволи остигати, о скілько мож припустити, з рівномірною скоростю, аж доки не утворилась на нїй гладка, цїпка скорупка. Колиж поверхня землї гже сцїненїла, остигала вона дальше не з однаковою скоростю на кождім місци. Місця, на котрі лучі пекучого сонця падали прямовито, остигали менше як ті, що на них лучі сонця падали скісно або що через довший час пр. половину не були приступні дїланям горячого сонячного сьвітла.

З причини своєї кулистої постаті та скісного уложеня своєї оси має наша земля два такі місця дуже слабо осьвітлювані лучами сонця т. є. північний і полудневий бігун, і через те в тих місцях остигала земля далеко сильнїйше як в околицях рівника, так, що коли в підзворотникових околицях горячо доходило постійно до дуже високої еще температури, то на обох бігунах був чарівний клїмат підзворотникових країв. Стоячи на становищу Гекля, що перші живі істоти „монади“ повстали в праокеанах, думає отже автор згаданої брошури, що перші „монади“ повстали на земли сейчас там, де лиш до сього вперве з'явились доступні обставини, головно відповідна температура, значить ся на бігунах, і то на обох рівночасно, бо оба знаходились в однаковіських условинах! Але на тім не конець. Земля остигає дальше а обставини на бігунах стають чим раз скрутнїйші і більше зложені; се-ж має той наслїдок, що і первісні монади посувають ся в міру остиганя землї чим раз ближше рівника, а ті, що лишились, мусять звільна приноровлювати ся, та примінювати ся до нових обставин, через що з тих послїдних деякі дістають більш зложену будову, даючи тим почин до повстаня нових совершеннїйших істот. З тих совершеннїйших сотворінь знов одні йдуть в сторону рівника, другі лишають ся на бігунах, приноровлюючись до ще більше змінених обставин і даючи почин до повстаня чим раз то совершеннїйших животин. І так воно іде все далї, аж врешті приходить черга після І. А. — і на людий. Вони появляють ся рівночасно на обох бігунах нашої землї, як чорноскірі, волосом покриті іства і з дальшим остудженем клїмату на бігунах знова одні посувають ся звільна в сторону рівника а другі лишають ся, призвичаюючись до нових тяжших обставин. Але під вплівом зміни підсоня скіра їх ясніє і став червонаво бурою і так повстає звільна раса червоноскірих, що знова в части еміґрує за чорноскірими а в части лишаєть ся, даючи почин до утворення раси ще ясніїшої себ то білої, спершу смаглявої а далї найновійшої довгоголових, ясноволосих бльондинів.

Щоби поперти свої так дивовижні погляди автор доказує, що істнують подвійні раси людий: північна чорна, себ-то мурини, і полудньова чорна себ-то малаєтці, північна червона, що вимерла дуже скоро бо яких 5000 літ пер. Хр. а знаємо про ї існованє лиш із староєгипетских памятників, де ті люди малюють ся постійно червоними красками,

З Галицького житя
Українско-рускої Видавничої Спілки
у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

В. Стефаник: Дорога, новелї, 1 кор. 60 сот.
Л. Мартович: Нечитальник 1 кор. 60 сот.
Ф. Заревич: Хлопска дитина 1 кор. 80 сот.
С. Ковалів: Громадскі промисловцї 1 кор. 60 сот.
— Дезертир 1 кор. 60 сот.
І. Франко: Сїм казок 1 кор. 40 сот.
М. Луків: В царстві сатани 1 кор. 60 сот.
— Огнї горять 2 кор. 50 сот.
К. Сроковский: Оповіданя 1 кор. 40 сот.
Б. Лепкий: З житя 1 кор. 20 сот.
Цїни з оправою в коронах. — При більшім закупні значний рабат. 870 1-1

церкву і Вас Преосьвященний любимо, лиш змилуйте ся, возьміть собі від нас волоских паволтів" — і т. д. і т. д. І так ішло одно за другим, як би хто тих всіх людий вивчив як і що мають казати. Та ніхто навіть не годен нарід так вивчити, як тут він свою кривду відкривав. Так можливо воно лиш тоді, коли накипить кривда в людскій душі і лле ся з уст елементарною силою.

По часі перейшов митрополит з послами назад довгий ряд народу і стали перед отвореною брамою. Митрополит просить послів до себе на гору, посли дякують, хочуть іти. Митрополит взяв посла Василька під руку і наклонює, щоби йшов ним. Василько каже, що по такім ... принятю не можуть посли ... 1903. 2 ... ти. Митрополит каже, що ... особистою обидою, коли б гості не ... хоть на хвильку сїли в его домі і ... посла Василька з собою. Посол Пігуляк, посол Левицкий і д-р Филипович остали на місци. Чувши голос посла Василька, ... за ним. Посол Пігуляк пустив ся перший, але зробивши кілька кроків дальше ... гамів, вертає назад, прибігає й митрополит пос. Васильком. Показує ся, що митрополичий дверник штовхав руского посла селянина Левицкого і не позволяв ему йти до середини. Посол Пігуляк втихомирює людий і вказує митрополитови на дверника словами: „Се вже служба тутешна так навчена обходити ся з рускими вірними"!

Пішли посли і д-р Филипович з митрополитом на гору. Там вийшло з коротенької перепалки, що митрополит стоїть на такім становиску: Русинам не може ніяк-чім помочи, бо наступила-б буря з боку романїзаторів (!); Бежана вибрано до сойму, бо міродайне було те, щоби тим як найгіднїйше був заступлений релїгійний фонд і церква (!); Русинам не належить ся рівновага в управі церкви, бо руских сьвящеників далеко менше ніж волоских! Посол Пігуляк сказав на се: „Отже преосьвященний думають одну заподіяну кривду другою кривдою поправляти?"

Потім вернули посли з доктором Филиповичем, а за ними в слїд йшов, ніби відпроваджуючи їх, митрополит. Нарід очікував своїх відпоручників. Посол Пігуляк став перед народом, тай заявив голосно: „Руский народе! З коротеньких наших переговорів з его преосьвященьством вийшло таке: що кривди, які поносили ми в своїй церкві до тепер, мали би ми поносити і на далї"! Ганьба, ганьба! розляг ся голос в передних рядах, але посли Василько і Пігуляк прискочили, зацитькали народ і зарядили спокійно вертати ся.

Похід перейшов знов місто аж на улицю Нового сьвіта і справив там своїм послам перед їх домами гучні овації, почім вічевики розійшли ся домів.

Так відбула ся візита православних Русинів у свого архипастиря.

ТЕЛЄҐРАМИ.

О виборчу реформу.

Перемишль. Кількатисячна товпа народу під проводом соціяльних демократів демонструвала вчера в полудне за загальним правом голосованя. В часї демонстрациї війско було сконсиґноване. По годинї демонстрованя Шіфлер пояснив зібраним ціль демонстрациї і казав розійтись, взиваючи, або в тій самій ціли люди зійшли ся слїдуючої неділї.

Угорска обструкция.

Будапешт. В Наді-Варадї відбулись збори виборців Барабаша, котрі ухвалили резолюцию против его обструкційної політики. На вел'язничім двірци ждало на Барабаша найбільше 20 людий. При в'їздї посла до міста не було ніяких маніфестацій.

та червона полудньова себто Індияни. Одна лиш північна біла раса немає відповідної полудньової посестри — але може нею були давні Мексиканцї, що своєю культурою так дуже пригадують нам давних Єгиптян, або може тих полудневих білих змела з землї яка страшна катастрофа, про яку ми не маємо найменшого понятя.

Далї пригадує автор, що антропольоґія доказала, що біла раса людий походить з півночи, що в староіндийских переказах говорить ся виразно про повстане людий далеко на північнім кінци землї, та що назва першого чоловіка „Адам" означає барву червоно бурої глини — а вкінци той неперемінений напір, що жене багато вчених і невчених до закостенїлих, вічними снїгами і ледами вкритих бігунів, чи то не есть случайно таємний відгук прастарих віків, чи скажім ясно, не є він вродженa несьвідома інстинктова наша любов до нашої колишної правітчини, що передає ся дорогою спадковости від рода в род?

Мусимо признати, що гіпотеза п. І. А-ого, як ми еї тут виложили, незвичайно оріґінальна і сьмілива, та мабуть сам автор відчуває, що основи, на яких вона оперта не дуже видержують научну критику. В блисний розбір еї не будемо тут вдавати ся, та і сам автор відчував вже еї хиби, коли не зважив ся підписати свій трактат повним іменем і надав тим ціли теорії ціху фантастичного помислу. З того-ж всего можна прийти до висновку, що на основі сього материялу, що ним орудують тепер науки природні, годі еще щось певного сказати ... живих сотворінь, —

Угорські офіцери.

Будапешт. Богато угорських офіцирів, гадаючи, що в наслїдок ... речення даного угорскій опозициї, будуть перенесені до угорских полків і ґарнізонів, внесло подане о австрийске горожаньство.

Недуга папи.

... Ватикани незмінений. Вчерашний бюлетин повідомить: „В ночи спав папа досить добре. Пульс 68 на мінуту, віддих 30, температура 36·8". З причини великого ослаблення лїкарі боять ся виконати трету операцию, котру уважають за конечну.

Болгария.

Софія. Болгарске правительство зарядило, щоби фути всї пороблені вже военні средства осторожности. Се є рівнозначне з відкликанем зарядженої мобілїзациї армії і з залишенем дальшого зброєня.

Хорватия.

Загреб. Шеф секциї заступник бана подав ся до димісиї. На его місце має прийти посол на сойм хорватский і угорский д-р Сумматовіч.

Сербія.

Білград. Підполковникови Місіцови, котрий стояв на чолї військового заговора, король віддав управу військового департаменту в міністерстві війни.

Підпольна Росия.

Петербург. Міністер просьвіти розіслав до шкільних кураторів письмо, в котрім звертає увагу на упадок карности в середних школах, а навіть в деяких міских, при чім дуже часто лучаєсь опір против шкільних властий і пропаґанда ворожа правительству. Міністер видав також приписи, як учителї мають поступати з молодіжию.

Македонія.

Монастир. Коло місцевости Баніца Турки окружили болгарску ватагу, котра в битві дня 11 червня стратила 12 убитих. Коли Турки дібрали ся до криївки ватаги, знайшли тілько одного узброєного Болгарина. Инші утїкли.

Солунь. Дня 10 с. м. прийшло до горячої битви між Турками а болгарскою ватагою під командою „шефа внутрішної орґанізациї", капітана Алексіса. Алексіс з кількома товаришами погиб, инших полонено. Смерть Алексіса є для революційної орґанізациї величезним ударом.

Хіни.

Лондон. З Тянтсіну доносять, що росийский посол порадив росийским цивілістам до певного реченця виїхати в Нючвану, порту Артура і з Кореї. Тон росийскої преси в порті Артура є войовничий. З полудневої Манджурії приходять численні транспорти тягарової худоби. Паралельно з росийскими поступають японьскі приготованя военні.

ПОВИНКИ.

— **Ексц. Митрополит ґр. Шептицкий** виїжджає до Унева і задержить ся там до 18 серпня. При тім зазначуємо на основі найавтентичнійших інформаций, що заповіджена нами обсада станиславівского епископства наступить в вересни по поворотї Ексцеленциї.

— **Про дїяльність папи Льва XIII. на папскім престолї** подають вже довші статї всїлякі позакравві дневники і часописи. Так в суботнїшнім числї „Neue freie Presse" находимо довшу статю про політику римскої курії за понтифікату Льва XIII, в котрій автор робить відвічальним за сю політику кардинала Рамполю секретаря стану (міністра заграничних справ) римскої курії, головного інспіратора умираючого папи на поли міжнародної політики. З вдоволенем можемо сконстатувати, що погляди великого віденьского дневника вповні згоджують ся з тим, що ми висловили про політику Льва XIII. в нашій онодїшній статї. Гарний огляд дїяльности Льва XIII. находимо також в суботнїшнім виданю тижневника „Zeit" з під пера професора ческого університету в Празї д-ра Масарика. Дивоглядна річ, що за нашу статю про папу накинув ся на нас суботнїшний „Руслан", закидуючи нам, що ми написали свій огляд про дїяльність умираючого папи еще тоді, коли він жив. Редактори „Руслана" почули в тім велику обиду їх „католицких" чувств... Наївній рептильцї треба пояснити, що до людий, що занимають визначні публичні становиска, прикладає ся инша мірка і метода ніж до людий приватних, і про їх дїяльність можна писати критичні огляди вже й за житя, коли се вважає ся за відповідне, а не аж конче тоді, коли звонять звони похоронні. Ми папі Льву XIII. з чисто людского становиска бажаємо як кождому чоловікови як найдовшого житя, та для нас нема сумнїву, що дїяльність церковно-публична теперішного папи вже закінчила ся і тому є вже час на історичний суд. Коли „Руслан" так обурюєсь то радше нехай зверне ся з обуренем до кардиналів, котрі вже за житя папи зїжджають ся на конклявє або на ті католицкі держави, що вже заздалегідь роблять заходи для вибору вигідного собі наслїдника на папскім престолї— а не на нас за невеличку статю. Неделікатностию був би наш огляд лиш тоді, як би его папа Лев XIII читав, та на жаль Лев XIII, а оскільки знаємо і всї папи, які доси були, „Дїла" не читають, і коли Лев XIII довідає ся про наші про него думки, то хиба з респектувала і читала курия римска. Та нам бачить ся, що в тім обиджено „католицких" чувств рускої рептільки лежить що друге; обиджені нашою статею „католицкі" чувства „Руслана" здає ся суть того самого рода, що такі-ж католицкі чувства п. Барвіньского тодї, коли-то він закладав з пок. кард. Сембратовичем „Католицкий Союз", бив поклони в св. Юрі і оголошував сьвітови, що сповідав ся і причащав ся. По Львові ходить поголоска, що польскі верховоди положили вже 80.000 ґульденів чи корон для борби з „Дїлом" і усею народною пресою, отже не дивниця, що „Руслан" виказує вже заздалегідь ультракатолицкі чувства, бо знає, що борба має вести ся під фірмою духовеньства а военним орґаном має стати яко часопись рускоґо сьвященьства „Руслан" з дотеперішною, або для заблахманеня очий зі зміненою фірмою. Та ми можемо упевнити редакторів „Руслана", що вони на дурно „обурюють ся" і грозять нам церковними властями, бо раз тоті церковні власти знають, що їх популярність удержить ся лише тодї, коли не будуть наражувати собі рускої публичної опінії — а дальше ультрамонтаньска пропаґанда, посредством котрої Поляки хочуть вбити клин між духовеньство а народ, помимо еї форсованя не зайшла так далеко, щоб можна ввести з успіхом в житє довголїтні плани, які вже тільки разів скінчили ся для них фіяском і компромітациею. Духовеньство наше тепер ще надто патріотичне, щоб дало ся взяти на псевдо-католицкі деклямациї і обурюваня, щоб приняло орґан годований гадючими фондами. Тому без потреби заходите ся, панове від „Руслана", бо на тім весїлю, на котре з таким завзятем вибираєте ся, вам не бути...

— **З нагоди віча української молодїжи**, яке відбуває ся як-раз нині, пише нам один з Вп. богословів. Недавно тому вичитав я, що на днях 13 і 14 с. м. має відбутись віче академічної молодїжи, та що студенти богослови не можуть бути на тім вічу, бо товариші сьвіцкі не порозумівшись з ними, назначили з'їзд на той день, на котрий їм ніяк не можна бути, не зломавши семинарицкої клявзури. Річ се будь-що-будь великої ваги тим, що відчуженє між сьвіцкими факультетами а богословским, котре вже з початком сего року розпочало ся, тепер стає ще більш ярким. Памятаючи обставину, що тенденційна система виховання в новій семинарицкій реформі має головно на увазї (по словам ректора Хомишина) вибитись з під впливу сьвіцкого (що в дальшій дорозї може довести до розриву між сьвященьством а народом) — наші сьвітскі академіки, чим-раз більше відсувають студентів богословів від співудїлу в справах, що відносять ся до цїлого студенства, ба навіть цїлого народу — тим отже способом причиняють ся до розриву ниток, що так сильно лучили обі сторони перед секесиєю, то відсуваючи помічну руку, щоби видобути своїх братів з замотиличеня вказівками їх настоятелїв, вони покидають їх на поталу клерикалїзму. З другої сторони богослови, розуміючи, що одинока їх поміч із занепаду національного почутя є за мурами семинаря, горячково ждали якогось порозуміня із своїми сьвіцкими товаришами, бажали розкрити перед ними своє серце, що через цїлий рік було заперте гіпокризією та острахом перед ексклюзиєю, бажали явитись на вічу та почути слово, що додало би їм відваги до витревання у своїх переконанях. Сьвіцкі студенти того не розуміють, що виховуючи людий через чотири роки з такою пресиєю що-до переконань, яке має у своїм нутрі настоятельство семинаря, що подаючи їм що-дня та впоюючи ворожі національности а прямо противні поступови погляди до травленя, уживаючи до того ще всяких можливих способів — можуть захитати віру в своє я, можуть підкопати усяке розуміне народних справ і затроїти енергію та охоту до праці для свого народу. Се сумна правда — як і се правда, що сьвіцкі студенти того непорозуміли — та допустять до того, що резолюції, які западуть на вічу, не будуть голосом загалу.

— **Про народне віче в Золочеві**, що відбуло ся дня 11. с. м. заходом „Рускої Ради", пишуть нам із Золочівщини: Віче — як на заморочений повіт з часів довголїтного „крульованя" славного старости Родера — випало дуже добре. Театральна саля була битком заповнена і не випорожнялась до кінця віча, мимо страшенної задухи; се найлучший доказ, що наш нарід починає яснійше на сьвіт глядїти і думати про себе..

— **Завязанє рускоґо „Сокола" в Стрию.** За почином філії „Просьвіти" в Стрию завязав ся в тімже містї „Руский Сокіл". Довірочні збори в тій ціли відбулись дня 11 липня 1903. На зборах тих виписало ся в дійсні члени „Сокола" 53 осіб з інтеліґенциї і міщаньства і підписали подане до намісництва з предложенем статутів. Есть надія, що ідея сокольства піднесена в Стрию розширить ся так в містї як і повіті.

— **При вступних іспитах до середних шкіл** не допускають хлопців, що перейшли 14 рік житя. Звертаємо увагу директорів наших середних шкіл і всіх патріотів, що тота практика є незаконна, бо закон нїгде не впроваджує названого обмеженя а практика з перепонами в наслїдок віку виробила ся лише на свогочасній ухвалї самих директорів, котра однак не обовязує і може мати лише значінє безпрамусової опінії. Обмеженє до 14 лїт найприкрійше відбиває ся на Русинах, котрих інтеліґенция виромисне розпитували ся професорів, як дїє ся в західній Галичині, і одержали відповідь, що на заході нїхто не придержує ся директорскої директиви що-до віку та щодо ґімназий і реальних шкіл принимають селяньских синів і по 14 році житя.

— **В справі засуду звісного москвофіла, о. Теофіля Качмарчика** з Білцаревої під Грибовом за обиду чести п. Володимира Витошиньского, *окружного* інспектора шкільного в Грибові (Русина не-москвофіла), відбула ся дня 10. с. м. апеляційна розправа в окружнім судї в Новім Санчи. Як відомо, суд повітовий в Грибові узнав був о. Качмарчика винним переступства з §. 496 зак. карн. і засудив его на 24 годин арешту згляднo на 10 К гривни. Від того засуду обі сторони внесли відклик до окружного суду. По переведеній дня 10. с. м. розправі трибунал апеляційний, по довшій нарадї, підвисшив о. Качмарчикови кару з 24 годин на три днї арешту, згляднo 30 корон гривни. — Засуд о. Качмарчика, стовпа москвофільства в Лемківщинї, чей буде мати той наслїдок, що тамошна кацапня угамує ся в своїх клеветах на „українцов"...

— **Руский народний театр**, під дирекциєю п. Губчака, від 1 с. м. дає представленя в Жмеринцї в росийскій Україні. Жмеринка лежить при зелїзничім шляху з Підволочиск до Киева. Звідтам мабуть виїде до Одеси.

— **Вісти з Америки** (За американьскою „Свободою.") З Вінїпеґ, в Манітобі (Канада) пишуть, що тамошні Русини, котрі недавно перейшли на православіє під прапором независимого епископа Серафима, вже орґанізували парохію і тепер збирають фонди на будову своєї церкви. Церков стане на одним з передмість Вінїпеґа а будова має розпочатись у вересни сего року. Орґанізациєю парохії занимають ся головно поставлені епископом Серафимом „попи з народу" Водруґ і Неґрич. — Епископ Серафим висьвячує дальше „народних попів". Два тижні тому заїхав до Yorkton, Assa. і там висьвятив шість попів. Звідтам виїхав до Rosthern, Assa., щоби поставити сьвященниками кількох людий, а відтак має удати ся в околиці Едмонтону в Альбертї і посьвятити там людям потрібних сьвящеників. — Лїкарскі оглядини новоприбуваючих еміґрантів до Америки дуже заострено. Доси лїкарі оглядали менше-більше на око; тепер оглядати-муть дуже докладно. В наслїдок того потрібно буде й більшого числа урядників еміґрацийних і більше будинків для поміщеня еміґрантів. — М. Г. Курила, член Руско-Нар. Союза, син рускоґо робітника в Elmira, N. Y., студент університету в So. Bethlehem, Pa., скінчив другий рік технічного виділу з дуже добрим успіхом. М. Курила є стипендистом рускоґо фонду шкільної молодежи в Америцї. — З Востока в Альбертї (Канада) надіслали до „Свободи" тамошні мешканцї Грицко Гнїдан, Василь Никифорук і Василь Єримій в імени всїх письмо (з 14. червня с. р.) такого змісту: „Просимо пов. редакцию о пораду, що маєм робити. На нашій кольонії будують люди церкви, як унїятскі, так православні. На нашій великій кольонії є три унїятскі місіонарі і тягнуть усї церкви унїятскі до запису на французского епископа. Кажуть, що то все одно і що так мусить бути. Так само є тут царославний батюшка і він знов напирає на запис унїятских церков на православного епископа Тихона. Тамті і сей кажуть, що на громаду не мож записати; а ми читаєм у дописах, що церков може бути й на громаду записана. Ми не хочемо піддати ся під Французів ані під Москалїв." — На те дає „Свобода" рішучу раду: записувати церкви лише на громади

— **Повени.** Зливні дощі в послїдних днях викликали в рїжних сторонах перед - і залитавских країв повени, котрі своєю грозою та розмірами елементарних нещасть перевищають памятну водну катастрофу з 1884 р. Головний вилив рік наступив на Моравії, Шлеску, Угорщині і в західній Галичині. З моравских рік виступили з берегів Морава, Опава і Одра зі всїми допливами, наслїдком чого потерпіли найбільше місцевости Острава, Кєрнів (Ґєрндорф), Микуловичі і Цуґмантор. В Микуловичах завалило ся 17 домів, в Цуґмантор 26 домів, а комунїкация між Остравою а Фриландом зовсїм перервана. На Угорщині виступила з берегів ріка Ваґа коло піщаньского купелевого заведеня, не заподіваючи більших страт. Також в Кошицях повінь здержала зелїзничу комунїкацию. З галицких рік виступили: Висла з усїми майже допливами на цїлім просторі і залила головно повіти: краківский, живецкий, бельский, новосандецкий, а на захід аж по Освенцїм. Найбільше потерпів сам Краків, де в ночи з пятницї на суботу виступила з берегів Висла з Рудавою і залила простір при ул. Звірінецкій, а в суботу наслїдком нових дощів всї части міста над Рудавою. Вода досягла висоти 4 м. 52 цм. понад нормальний стан, але від 5 год. по полудни вчера вода поволи упадає. На залитих улицях комунїкация відбуває ся лодками. З инших місцевостий потерпіли найбільше: Освенцїм від Соли, Бяна від Бялки, особливо-ж поблизькі села і поля, Кенти і Живець, а вкінци Н. Санч від Дунайця, на просторі від Ляцка по Витівцї, де всї мости позривані, комунїкация здержана, а поля залиті водою. На місце катастофи виїхав намісник ґр. Потоцкий.

— **Велика злива** навістила в суботу вечером місто Львів. Перед 7-ою годиною дощ став лити „як з ведра", а вскорі переминів